EUSTATHII

ARCHIEPISCOPI THESSALONICENSIS

COMMENTARII

AD

HOMERI ILIADEM.

AD FIDEM

EXEMPLI ROMANI

EDITI.

([edited by Gottfried Stallbaum])

TOMUS IV.

LIPSIAE,
SUMTIBUS JOANN. AUG. GOTTL. WEIGEL
MDCCCXXX.

LITTERIS GUILIELMI HAACK.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ρ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Περὶ τοῦ Πατρόκλου σώματος κρατερὰ συνίσταται μάχη, καθ᾽ ἣν καὶ Εὔφορβος ἀναιρεῖται ὑπὸ Μενελάου, Ἕκτωρ δὲ τὴν Ἀχιλλέως ἐνδύεται πανοπλίαν καὶ ἀνθίσταται τοῖς Ἕλλησιν. οἱ δὲ περὶ Μενέλαον Ἀντίλοχον διαπέμπονται πρὸς Ἀχιλλέα, τὸν Πατρόκλου θάνατον ἀγγέλλοντα. ὑποδύντες δὲ καὶ ἀράμενοι τὸ σῶμα τοῖς ὤμοις φέρουσιν· οἱ δὲ ἄραντες προμαχοῦσι καὶ ἀπείργουσι τοὺς πολεμίους.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ρ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι ἀριστεία Μενελάου λέγεται ἡ τοῦ ῥῶ ῥαψῳδία κατὰ τὸ πεζόν. ἡ δὲ ἡρωὶς ἐπιγραφὴ αὕτη· ῥῶ, Δαναοὶ Τρῶές τε νέκυν πέρι χεῖρας ἔμισγον. Ὁμοιοσχήμων δὲ τῇ ξῖ καὶ ἡ ἐνταῦθα (Vers. 1.) ἀρχή. ἐκεῖ μὲν γὰρ εἶπε· Νέστορα δ᾽ οὐκ ἔλαθεν ἰαχή. ἐνταῦθα δὲ φησίν· οὐδ᾽ ἔλαθ᾽ Ἀτρέος υἱὸν, ἀρηΐφιλον Μενέλαον, Πάτροκλος Τρώεσ*σι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι. ἐν οἷς ἔστιν ἰδεῖν ὡς οὐ μεθήμων ὁ Μενέλαος οὐδὲ μαλθακὸς ἐν τοῖς καιρίοις. διὸ καὶ δεινοπαθήσας ἀμφὶ αὐτῷ βαῖνεν ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ, πρωτοτόκος, κινυρὴ, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο. καὶ ἀναθερμανθεὶς εἰς ἀνδρίαν ἀναιρεῖ τὸν Δάρδανον Εὔφορβον, Πολυδάμαντος ἀδελφὸν, ὃς πρῶτος τῷ Πατρόκλῳ βέλος, ὡς προεγράφη, ἐφῆκε. περὶ Πατρόκλῳ δὲ βαίνει πρὸ τῶν ἄλλων οὐ μόνον ὡς ἐνηῆ φιλῶν ἐκεῖνον τοιοῦτος ὢν καὶ αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ χάριν τῆς αὐτοῦ κεῖται τιμῆς ἐκεῖνος, ὡς καὶ αὐτὸς ἐ*ρεῖ προϊὼν, ἔτι δὲ καὶ διότι κατὰ τὸν τῆς Ὁμηρικῆς Ἀθηνᾶς λόγον τῷ Μενελάῳ κατηφείη καὶ ὄνειδος ἔσσεται, ἐὰν ὁ τοῦ Πατρόκλου ὑβρισθείη νεκρός. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα (Vers. 4.) περιβαίνειν καὶ ἀμφιβαίνειν τὸ σκέπειν καὶ βοηθεῖν κειμένῳ τινί· καὶ ὅτι τοῦ ἀμφιβαίνειν αἰτιατικῇ συντασσομένου, οἷον, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας, δοκεῖ μὲν ἐνταῦθα ἡ διάλυσις ἀλλοιοῦν τὴν σύνταξιν. φησὶ γάρ· ἀμφὶ δ᾽ ἄρ αὐτῷ βαῖνε, καὶ περὶ πόρτακι καὶ περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε. πλὴν καὶ δίχα τῆς διαλύσεως μετ᾽ ὀλίγα φησί· Πατρόκλῳ περιβὰς τὸν ἄριστον ἔπεφνεν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον μετὰ τοῦ βαίνειν ἡ *ἀμφὶ καὶ ἡ περὶ δοτικῇ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ ἵστασθαι, οἷον, ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ ἑστήκει· καὶ, ἔστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ· καὶ, ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐν τῷ, ἀρηΐφιλον Μενέλαον, ὃ καὶ μετ᾽ ὀλίγα κεῖται, καὶ εἴ που δὲ ἀλλαχοῦ ὁ ποιητὴς ἄνδρα Ἕλληνα καλεῖ ἀρηΐφιλον, τὸ τοῦ Ἄρεος μυθικῶς δηλοῖ ἀλλοπρόσαλλον. πῶς γὰρ οὐκ ἀλλοπρόσαλλος ὁ μὴ μόνον Τρῶας ἀλλὰ Ἕλληνας φιλῶν; Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ βιαίῳ τινὶ ζῴῳ τὸν Μενέλαον εἴκασεν, ἀλλὰ συμπαθεῖ, πρὸς τὸν ἐνεστῶτα τοῦτο ποιήσας καιρὸν, ἐν ᾧ οἰκτίσασθαι μόνον ἔδει, μή πω κρατερᾶς μάχης ἀρτυνθείσης. διὸ οὔτε ταύρῳ παραβάλλει αὐτὸν, οὐδὲ μὴν ὑπὸ θηρὸς πολεμουμένῃ βοῒ, πρωτοτόκῳ δὲ καὶ διὰ τοῦτο κινυρῇ, ὅ ἐστιν οἰκτροφόνῳ, διὰ τὸ πολὺ τῆς στοργῆς. αἱ γὰρ τοιαῦται συμπαθέστερον τοῖς μοσχαρίοις ἀμφιβαίνουσι. τὸν μέντοι Αἴαντα ἐν τοῖς ἑξῆς λέοντι παρεικάσει τῶν τέκνων ὑπερμαχομένῳ. καὶ αὐτὸν δὲ τοῦτον τὸν Μενέλαον μετ᾽ ὀλίγα λέοντι παραβαλεῖ, ὅτε τὸν Εὔφορβον ἀναιρεῖ ἀμφὶ τῷ Πατρόκλῳ βαίνων. ὅτι δὲ πρᾷος ὁ Μενέλαος,
1122 δῆλον, ὅς γε καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἦν συμπαθής. τὸν γοῦν Ἄδραστον ἐν τοῖς πρὸ τούτων ζωγρήσας περιεσώσατο ἂν, εἰ μὴ ὁ ἀδελφὸς βασιλεὺς ἐκώλυσεν. ὡς δὲ καὶ *σπουδαῖος ἐστὶν ἐν καιρῷ, ἐδήλωσε καὶ ἐν μονομαχίᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ ὁ ἀδελφὸς αὐτὸν ἐπέσχε, καὶ προεξαναστὰς δὲ τοῦ ἀδελφοῦ ἐν τῇ νυκτεγερσίᾳ,

ἤτοι στῆναι, ὃ δὴ πάσχει ὁ ἐμπαγεὶς εἰς ἰλὺν, ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. (Vers. 27.) Ἐν δὲ τῷ, οὐδέ ἑ φημὶ ποσὶν οἰκείοις ἐλθόντα εὐφρᾶναι τοὺς ἑαυτοῦ, σημείωσαι ὡς ἠθικῶς μὲν ἐῤῥέθη τὸ φημὶ καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ δοκῶ καὶ οἶμαι καὶ τῶν τοιούτων, οὐ κεῖται δὲ ἐνδοιαστικῶς ἀλλ᾽ ἀξιωματικῶς ὡς ἐπὶ ὁμολογουμένῳ πράγματι. ἔχει δέ τι καὶ μυκτῆρος, εἴ περ ὁ μὲν Ὑπερήνωρ ψευδῶς ἔφατο τὸ ὑπ᾽ αὐτοῦ 1124 ῥηθὲν, Μενέλαος δὲ, ὃ νῦν λέγει, ἀληθῶς λέγει. Τὸ δὲ, οὐ ποσὶν ἰδίοις κιόντα, ἀστείως ἐῤῥέθη διὰ τὸ ὑπ᾽ ἀλλοτρίοις τοῦτο ποιεῖν τοὺς νεκρούς. φησὶ γοῦν ὁ Γλαῦκος μετ᾽ ὀλίγα ὡς, εἴ περ προτὶ ἄστυ μέγα ἔλθοι τεθνεὼς ὁ Πάτροκλος, γενήσεται τά· ἔλθοι δὲ ἂν πάντως εἰς Τροίαν ὁ Πάτροκλος οὐ πόδεσσιν οἷσιν, ἀλλὰ τοῖς τῶν φερόντων. (Vers. 29.) Ὅτι ἀπειλητικὸν τὸ, καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κέ μεν ἄντα στήῃς, ἀντὶ τοῦ εἴ περ ἀντισταίης μοι. (Vers. 30.) Ὁ δὲ ἐκφοβεῖν ἐθέλων τὸν ἀνθιστάμενον ἐρεῖ ἄν· ἀλλά σ᾽ ἔγωγ᾽ ἀναχωρήσαντα κελεύω εἰς πληθὺν ἰέναι, μήδ᾽ ἀντίος ἵστασ᾽ ἐμεῖο, πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω. τοῦτο δὲ παρὰ Μενε*λάου ῥηθὲν γνωμικόν ἐστι, συντόμως φρασθὲν, ὡς καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ, οὐ καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι, ὡς ἂν καὶ αὐτὸ συνήθως εὐμνημόνευτον ᾖ τῷ εὐπεριγράπτῳ τῆς ἀπαγγελίας, ὁποῖα καὶ τὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἀπομνημονεύματα. Ὅτι δὲ οὐκ ἐπαινετέος ὁ μετὰ τὸ ῥεχθῆναί τι νοήσας δηλοῖ καὶ ὁ Ἐπιμηθεὺς καὶ ὁ τῆς παροιμίας ἁλιεύς. Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ μέν τις εἴποι ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ ῥεχθὲν ὁ νήπιος ἔγνω, ἀσολοίκως ἐῤῥέθη· εἰ δὲ καθάπερ τὸ ἐξὸν καὶ τὸ δόξαν καὶ τὸ δέησαν, οὕτω δὴ καὶ τὸ ῥεχθὲν ἀντὶ πλαγιασμοῦ νοηθείη, ἵνα ᾖ, ῥεχθέντος δέ τε νήπιος ἔγνω, κρείττων ἡ φράσις, σολοικοφανὴς οὖσα, καὶ Ἀττικωτέρα καὶ οἰκεία προσώπῳ ἀγωνιῶντι καὶ σχεδιάζοντι. ἐκ δὲ τοῦ, ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω, ἔοικε ληφθῆναι καὶ τὸ, ἔγνωκα δ᾽ ἡ τάλαινα συμφορᾶς ὕπο. (Vers. 31.) Τὸ δὲ, ἐς πληθὺν ἰέναι, οὐκ ἀνόμοιόν ἐστι πρὸς τὸ, εἰς ἔθνος ἑτάρων χάζεσθαι. λέγει δὲ πληθὺν τὸν κοινὸν λαὸν πρὸς διαστολὴν τῶν ἀριστέων καὶ προμάχων. αὐτοὶ γὰρ λογάδες ὄντες ἐν ὀλίγῳ μετροῦνται, οὐκ ὄντες ἀριθμὸς ἄλλως, εἴποι ἂν ὁ κωμικός, ἐν ἀριθμῷ μέντοι ὄντες. Τὸ δὲ, μηδ᾽ ἀντίος ἵστασ᾽ ἐμεῖο, καινότερον ἐσχημάτισται ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς. ἦν γὰρ τὸ ὀρθὸν, μηδ᾽ ἀντίον ἵστασθαι ἐμοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀντίον *ἵστασθαι ἄντα στῆναι ἀνωτέρω ἔφη, ἀλλαχοῦ δὲ ἀντίον ἐλθεῖν, οἷς ἐναντίον ἐστὶ τὸ ἀναχωρῆσαι. (Vers. 34.) Ὅτι τὸ, νῦν μὲν δὴ, Μενέλαε, ἦ μάλα τίσεις γνωτὸν ἐμὸν, ὃν ἔπεφνες, οὐ σαφῶς ἐφράσθη. ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν, οὐχ᾽ ὅτι νῦν τίσεις τὸν ἀδελφὸν, ἀλλὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ μου ποινήν. αἴτιον δ᾽ ὅτι ἀγωνιῶν ὁ Εὔφορβος οὐ κρατεῖ τῆς φράσεως. ἴσως δὲ καὶ ἀστείως εἶπεν ὅτι σὺ αὐτὸς πεσὼν ἀποτίσεις μοι οὕτω τὸν ἀδελφόν. (Vers. 38.) Ὅτι περιπαθὲς καὶ οἶκτον ἔχον τὸ, γνωτὸν ἐμὸν ἔπεφνες, χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο, *ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας. Εὐφόρβου δὲ λόγοι ταῦτα, ὃς λέγει πρὸς Μενέλαον καὶ ὅτι ἦ κέ σφιν, ἤγουν ὄντως αὐτοῖς τοῖς δειλοῖσι, γόου κατάπαυμα γενοίμην, εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε᾽ ἐνείκας ἐν χερσὶν αὐτοῖς βάλω, τουτέστι θήσω. πολλαχοῦ δὲ οὕτως ἡ λέξις αὕτη νοεῖται. βαρβαρικὸν δὲ καὶ θρασὺ τὸ τοῦ Εὐφόρβου ἦθος οὕτω ῥαδίως θαῤῥοῦντος παραμυθήσασθαι τοὺς αὐτοῦ, ὡς αὐτὸς ἐξέθετο. (Vers. 36.) Ὅρα δὲ τὸ, χήρωσας γυναῖκα, ἐνταῦθα κυριολεκτηθὲν, ἐξ οὗ καὶ χήρα ἡ τοιαύτη. ἐν γὰρ τῷ, χήρωσεν ἀγυιὰς, μεταφορικῶς ἡ λέξις κεῖται. Ὅτι δὲ τοῦ χήρα κοινῶς καὶ χήρη Ἰωνικῶς προϋπέστιν ἀρσενικὸν ὁ χῆρος, ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἔγνωσται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ ἐχήρωσας λείπει κοινότερον τὸ ἀνδρὸς, σιγηθὲν διὰ τὸ πάνυ δῆλον. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ, χήρωσεν ἀγυιὰς, λείπει τὸ ἀνδρῶν ἢ πολιτῶν ἢ τοιοῦτόν τι. πολλαὶ δὲ καὶ *ἄλλαι τοιαῦται ἐλλείψεις. Σοφοκλῆς οὖν ἐν τῷ, πρὸς τὸν ἔχονθ᾽ ὁ φθόνος ἕρπει, παρῆκε τὸ ἀγαθὸν ὡς φανερόν. πάντως γὰρ ὁ ἔχων ἀγαθόν τι φθονεῖται. τοιοῦτον καὶ τὸ, μεταβολὴ πάντων ἡδύ. δῆλον γὰρ ὡς γλυκὺ ἔστιν ἡ μεταβολὴ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ἡ τῶν κακῶν. Τὸ δὲ, ἐν μυχῷ θαλάμοιο, νεόνυμφον γυναῖκα δηλοῖ, ἔτι δὲ καὶ σώφρονα, ἥ τις διὰ σωφροσύνην τοῦ θαλάμου ἐστὶν ἀπρόϊτος. Ἐν δὲ τῷ, θαλάμοιο νέοιο, δύναται τὸ νέοιο καὶ ὑπερβατῶς κεῖσθαι, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐχήρωσας γυναῖκα νέου ἀνδρός. ἐκ δὲ τούτου καὶ οἱ χηρωσταὶ, ὡς προδεδήλωται. καὶ ἔχει ἐντελῶς οὕτω τὸ νόημα. ἄλλως γὰρ ἐλλιπῶς ὡς ἐῤῥέθη πέφρασται. (Vers. 37.) Τὸ δὲ ἀρητὸς ἐπίθετον μὲν ὂν ὀξύνεται κατὰ ἀναλογίαν, κύριον δὲ τυγχάνον προπαροξύνεται, ὡς δηλοῖ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, Χρομίος καὶ Ἄρητος θεοειδὴς, ἐξ οὗ κατὰ παρωνυμίαν καὶ ἡ Ἀρήτη γίνεται. ἐκεῖθεν δὲ καὶ ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον Ἄρατος καὶ τὸ σύνθετον ὁ Δημάρατος καὶ ὅσα κατ᾽ αὐτό. πολλῶν δὲ ὄντων, ἅ περ

διαφόρως τονοῦνται πρὸς διάφορον σημασίαν κατὰ τὸ ἀρητὸς καὶ Ἄρητος, μνηστέον ἐν αὐτοῖς καὶ τοῦ μαλακὸς ὀξυτόνου ἐπιθετικοῦ καὶ τοῦ Μάλακος προπαροξυτόνου κυρίου. ἱστορικὸς δὲ ἦν ἐκεῖνος, ὡς ἱστορεῖ ὁ δειπνοσοφιστής. ὅτι δὲ τὸ ἀρη*τὸν πένθος ἄῤῥητόν τινες γράφουσι, δῆλον· καὶ ὡς οὐκ εὐα-
1125ρεστοῦνται οἱ παλαιοὶ τῇ τοιαύτῃ γραφῇ. πάντως δὲ παῖς μὲν ἀρητὸς ὁ εὐκταῖος. γόος δὲ ἀρητὸς ὁ ἀπευκταῖος καὶ ὡς εἰπεῖν ἐπάρατος. μέση γὰρ λέξις ἡ ἀρὰ καὶ τὸ ἀρᾶσθαι, ἀφ᾽ ὧν τὰ τοιαῦτα γίνονται. (Vers. 38.) Τοῦ δὲ, ἦ κέ σφιν δειλοῖσιν, ἤγουν δειλαίοις, καὶ τοῦ, εἴ κεν ἐγὼ κεφαλὴν καὶ ἑξῆς, ὁμοία ἡ γραφὴ πρὸς τὸ, ἔδδεισαν θεοὶ, οὐδέ τ᾽ ἔδησαν. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἦ κε βεβαιωτικῶς κεῖται διὰ τοῦ ἦ· τὸ δὲ δεύτερον διστακτικῶς ἀντὶ τοῦ ἐάν. ἔχουσι δέ τι καὶ κάλλους κείμενα ἐπαναφορικῶς ἐν καταρχαῖς στίχων. (Vers. 40.) Ἰστέον δ᾽ ἐν τούτοις καὶ ὅτι Φρόν*τις κύριον κεῖται μὲν καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, 1094
κεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα. ἔστι δ᾽ ἐκεῖ μὲν ἀρσενικὸν ὄνομα κυβερνήτου, ἐνταῦθα δὲ θηλυκὸν, γυνὴ Πάνθου, μήτηρ Εὐφόρβου. φησὶ γάρ· Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω, ὡς ἐῤῥέθη, καὶ Φρόντιδι δίῃ. βαρύνεται δὲ Φρόντις κανόνι τοιούτῳ. τὰ εἰς τις δισύλλαβα, μὴ ὄντα ἐπιθετικὰ, παραληγόμενα τῷ ο, ἢ μόνῳ ἢ σὺν ἑτέρῳ, ὀξύνεται. προιτὶς, κοιτὶς, φροντίς. τὸ Φρόντις ὡς κύριον βαρύνεται πρὸς διαστολήν. τὸ πόρτις οὐ μάχεται. εὕρηται γὰρ καὶ χωρὶς τοῦ τ πόρις. (Vers. 41.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἰ καὶ ἀηδές τι σέσηρε τὸ Φρόντιδι δίῃ διὰ τὰ συχνὰ ι, ὅμως οὐ κατὰ τὸ Ἴριδι δίῃ. (Vers. 42.) Ὅτι ὁ ἐγχειρῶν ἤδη πολέμῳ ἢ ὅλως ἔργῳ τινὶ ἐναγωνίῳ καλῶς ἐρεῖ τὸ, οὐκέτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται, οὐδέ τ᾽ ἀδήριτος, οὔτ᾽ ἀλκῆς οὔτε φόβοιο. ποιητικῶν δὲ λέξεων παρίσωσις τὸ, ἀπείρητος καὶ ἀδήριτος. καθ᾽ ὑπερβατὸν δὲ ἡ σύνταξις. λέγει γὰρ ὡς οὐκ ἀπείρατος ἔσται ἀλκῆς καὶ φόβου. περιττὴ δὲ Ἀττικῶς ἡ ἄρνησις ἐν τῷ, οὔτ᾽ ἀλκῆς. ἤρκει γὰρ ἡ πρὸ αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ ἀπείρητος καὶ ἀδήριτος λείπει ἀντωνυμία τὸ, ἐμοὶ ἢ ὑπ᾽ ἐμοῦ. *(Vers. 43.) Ὅτι φαίνεται καὶ τῷ Μενελάῳ ἡ ἀσπὶς χάλκεον ἔχειν ἐκπέταλον. ὁ γοῦν Εὔφορβος οὔτησε μὲν αὐτὸν κατ᾽ ἀσπίδα, οὐδ᾽ ἔῤῥηξε χαλκὸν, τὸν ἐπιπολάζοντα δηλαδὴ ἐν τῇ ἀσπίδι, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή. εἰ δὲ γράφεται, οὐδ᾽ ἔῤῥηξε χαλκὸς, φέρεται γὰρ καὶ τοιαύτη γραφὴ, εἴη ἂν χαλκὸς ἡ τοῦ Εὐφόρβου αἰχμή. (Vers. 44.) Ὅρα δὲ καὶ ὧδε τὸ, ἀνεγνάμφθη αἰχμὴ, ἀλλοῖον ὂν παρὰ τὸ, ἀναγναμφθῆναι δεσμόν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἀνάλυσιν δηλοῖ ἐν Ὀδυσσείᾳ, τοῦτο δὲ σιδήρου ἀπὸ ὀξύτητος ἀμ*βλύτητα κατ᾽ ἀνάκαμψιν ἤγουν στροφὴν εἰς τὸ ἔμπαλιν. (Vers. 46.) Ὅτι ἀνύει καλόν τι ἐνταῦθα ὁ Μενέλαος ἐπευξάμενος Διὶ πατρὶ, ἀνυσιμώτατον γὰρ πανταχοῦ παρ᾽ Ὁμήρῳ ἡ δικαία εὐχή. (Vers. 47.) Ὅτι στομάχου θέμεθλα τὴν αὐτοῦ θέσιν λέγει, στόμαχον καὶ νῦν φράζων οὐ τὸ τῆς κοιλίας στόμα κατὰ τοὺς ὕστερον, ἀλλὰ τὸν λεγόμενον βρόχθον περὶ τὰ τοῦ λαιμοῦ ἔσχατα. φησὶν οὖν ὡς κατὰ στομάχοιο θέμεθλα ἔνυξεν ὁ Μενέλαος τὸν Εὔφορβον, ἐπὶ δ᾽ αὐτὸς ἔρεισε βαρείῃ χειρὶ πιθήσας· ἀντικρὺ δ᾽ ἁπαλοῖο δι᾽ αὐχένος ἤλυθ᾽ ἀκωκή. εἰ γοῦν *μὴ ὁ βρόχθος ἀλλ᾽, ὡς ἄν τις ἴσως οἰηθείη, τὸ στόμα τῆς κοιλίας ἐπλήγη ὁ Εὔφορβος, πῶς ἀντικρὺ δι᾽ αὐχένος τὸ δόρυ φέρεται; τέμνει δὲ καὶ ἐν τῇ γ´ ῥαψῳδίᾳ στομάχους ἀρνῶν ὁ βασιλεὺς νηλέϊ χαλκῷ. (Vers. 48.) Ὅρα δὲ τὸ, ἔρεισε βαρείῃ χειρὶ πιθήσας, ἀντὶ τοῦ ὦσε. καὶ οὐκ ἔστι καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν. ὅθεν εἴληπται καὶ ἡ ἀντήρης πληγὴ, καὶ ἀντερείδειν τὸ ἀντιβαίνειν, καὶ ἔπος πρὸς ἔπος ἐρείδειν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας, σύστοιχόν ἐστι τῷ, ἀλκὶ πεποιθὼς καὶ τοῖς ὁμοίοις. (Vers. 49.) Περὶ δὲ τοῦ ἁπαλοῖο αὐχένος προδεδήλωται. Ὅτι οὐ μόνον εὖ γεγονότα τὸν Εὔφορβον ὁ ποιητὴς παραδοὺς ἀλλὰ καὶ ποδώκη καὶ ἀνδρεῖον, ὡς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥαψῳδίᾳ ἐδηλώθη, ὃν καὶ κράτιστον Τρώων μετ᾽ ὀλίγα φησὶν, (Vers. 51.) ἐνταῦθα καὶ κόμην αὐτῷ δίδωσι χαρίεσσαν, καὶ οἰκτείρει χαμαὶ κείμενον. λέγει γάρ· αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, πλοχμοί θ᾽, οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. ἐφ᾽ οἷς οἰκτιζόμενος εἰκάζει (Vers. 53.) αὐτὸν εἰς ἔρνος ἐλαίας καλὸν, εἰπών· οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ *ἐριθηλὲς ἐλαίης χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ᾽ ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ, καλὸν τηλεθάον· τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσι παντοίων
1126ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ· ἐλθὼν δ᾽ ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ, βόθρου τ᾽ ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ᾽ ἐπὶ γαίῃ, ἢ ἐπὶ γαίης, τοῖον Εὔφορβον Μενέλαος ἐπεὶ κτάνε, τεύχεα ἐσύλα. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ σεμνύνας ὁ Ὁμηρικὸς Ὀδυσσεὺς τὴν βασιλικὴν παῖδα παρατίθησι τῷ ἐπαίνῳ ἐκείνης καὶ ἀπὸ εὐφυοῦς δένδρου παραβολήν. Ὅρα δὲ ὡς τὰς μὲν τρίχας τῆς τοῦ Ἀχιλλέως πήληκος αἵματι καὶ κονίαις μιανθείσας ἐσέμνυνεν, εἰπὼν ὅτι πάρος οὐ θέμις ἦν οὕτω γίνεσθαι. (Vers. 51.) Τὴν δὲ

τοῦ Εὐφόρβου κόμην ἠρέμα ᾠκτίσατο οἷα Χαρίτεσσι μὲν ὁμοίαν, δευομένην δὲ αἵματι. εἰ δὲ τοιοῦτον ὄντα εὔκομον μὴ καρηκομόωντα ἔφη ὁ ποιητὴς, οὐκ ἂν θαυμάσῃ τις ἀναπολήσας εἰς νοῦν ὅτι τὸ καρηκομᾶν καὶ ἐπὶ ἀψύχων λέγεται. Μάτρων γοῦν ὁ παρῳδὸς λέγει που μυελόεν βλάστημα, καρηκομόων ταῖς ἀκάνθαις. εἰ δὲ σεμνὸν ἡ κατὰ φύσιν καλὴ κόμη, καλῶς ἄρα καὶ ἡ τοῦ Εὐφόρβου εὐλογεῖται, ἐπεὶ οὐδὲ τοῖς ἥρωσι ψόγον εἶχε τὸ καρηκομᾶν. οἱ δέ γε ὕστερον ἐντριβόμενοι καὶ προκόμια περίθετα λαμβάνοντες, ἀλλ᾽ αὐτοὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν εἰς ὅσον ἐψέγοντο, ἐπεὶ καὶ γυναικικά *εἰσι τὰ τοιαῦτα οἷα πηνήκαις ἢ φενάκαις οἰκεῖα, κατὰ τὸν δειπνοσοφιστὴν εἰπεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, ἀντὶ τοῦ τοιαῦται οἵας ἔχοιεν αἱ Χάριτες. οὐ γάρ ἔστι κόμας αὐταῖς ἐοικέναι ταῖς Χάρισι, ταῖς σωματικαῖς δηλαδὴ καὶ μυθικαῖς. (Vers. 52.) Πλοχμοὶ δὲ ἰδοὺ ἐπὶ ἀνδρῶν ὡς τῶν πλοκάμων ἐπὶ γυναιξὶ λεγομένων, ὅθεν καὶ εὐπλόκαμοι ἐκεῖναι. δῆλον δὲ ὅτι πλοχμὸς μὲν ἐκ τοῦ πέπλεγμαι πρός τινα ὁμοιότητα τοῦ βέβρεγμαι βρεχμός, πλόκος δὲ ὁ παρὰ Λυκόφρονι ἐκ τοῦ πλέκω. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὁ κοινῶς γραφόμενος πλόκαμος, καθὰ ἐκ τοῦ θάλλω θάλος καὶ θάλαμος, ὡς καὶ ἄρχω ἀρχὸς καὶ ἄρχαμος. Τὸ δὲ, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ τρίχας σφηκοῦσθαι, πλοῦτόν τε ὑπεμφαίνει τοῦ ἔχοντος, καὶ τριχῶν δὲ πολλὴν οὐλότητα. Σφηκοῦσθαι δὲ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ τὸ σφίγγεσθαι οἷα τινὶ σφηκώματι τῷ ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου λεπτοτάτῳ ἑλκύσματι. φασὶ δὲ οἱ ῥητορικώτερον ἐπιβάλλοντες ὅτι λανθάνουσιν ἑαυτοὺς οἱ βάρβαροι τὸν ἐν πολέμῳ καλλωπισμὸν λάφυρα τοῖς πολεμίοις φέροντες. Λέγουσι δὲ καὶ ὅτι παραμυθεῖται τὸν φιλέλληνα ὁ ποιητὴς ἀκροατὴν διὰ τῶν τοιούτων κομῶν τοῦ καλοῦ Εὐφόρβου, εἴ που δυσχεραίνει ἐφ᾽ οἷς αἱ τῆς περικεφαλαίας τοῦ Ἀχιλλέως πρὸ μικροῦ ἐμιάνθησαν ἔθει*ραι αἵματι καὶ κονίῃσιν. ἐῤῥέθη δέ τις πρὸ τούτων καὶ ἕτερος χρυσοφορῶν. ἄλλως μέντοι ἐκεῖνος ἠΰτε κούρη. ἐκ τῆς τῶν σφηκῶν δὲ κατὰ τὸ μέσον ἐντομῆς εἴληπται τὸ σφηκοῦσθαι. τοῖς γὰρ λεπτῇ μηρίνθῳ σφιγγομένοις ἕπεταί τις καὶ αὐτοῖς διασφὰξ κοίλη, ἡ καὶ ἐτυμολογοῦσα τοὺς σφῆκας. (Vers. 53.) Τὸ δὲ, τρέφει ἀνὴρ, ἐξαίρετόν τι ἔρνος δηλοῖ, ὃ μόνον ἀπολαβών τις ἐπιμελεῖται αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἐριθηλὲς οὐ μακράν ἐστι τοῦ τηλεθάον, εἴ γε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ θάλλειν γίνεται ὡς οἷα θαλέθον. ἐκ τούτου γὰρ τὸ τηλεθάειν, εἰς ὃ συντελεῖ καὶ (Vers. 54.) τὸ
1095 τοῦ χώρου οἰοπόλον, εἴ τις ἔρημον αὐτὸν ἑρμηνεύσει. φασὶ γὰρ τὰ *ἐν ἐρημίᾳ καὶ μονάζοντα φυτὰ μάλιστα θάλλειν, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα ἧττον εὔτροφα εἶναι, οἷα τὴν ἀλλήλων εὐφυΐαν τῇ ἐγγύτητι ἀφαιρούμενα. (Vers. 53.) Ἐλαίης δὲ ἔρνος παραλαμβάνει, ἁπλῶς οὕτως ἀρέσαν αὐτῷ πόθῳ τοῦ καλοῦ τοῦδε φυτοῦ, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, ᾗ ἀνάκειται τὸ τοιοῦτον διὰ τὸν ἐξ αὐτοῦ γλαυκῶπα καρπόν. Ἰστέον δὲ ὅτι οἰοπόλα ὄρη οὐ μόνον τὰ ἔρημα ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὅπου δηλαδὴ παρατυχών τις οἶος, τουτέστι μόνος, πολεῖ, ὅ ἐστιν ἀναστρέφεται· ἢ καὶ ἄλλως, τὰ μεμονωμένα τοῦ πολοῦντος διὰ τὸ ἐρημάζειν, ἀλλὰ καὶ τὰ εὔθετα εἰς νομὰς καὶ ἀγαθὰ ὄϊς ἤγουν θρέμματα πολεῖν ἐν τοῖς ἐκεῖ. (Vers. 54.) Τὸ δὲ ἀναβέβρυχεν, ὅ περ ὀνοματοποιηθὲν τὸ ἀναπηγάζειν δηλοῖ, γράφεται καὶ ἀναβέβροχεν, ὅ ἐστι πίνεται, ὅθεν καὶ τὸ καταβρόξειεν, οἷον, ὃς τὸ καταβρόξειε. δῆλον δὲ ὅτι τοῦ ἀναβεβρυχέναι λειότερον τὸ ἀναβλύζειν ἐστίν. αὐτὸ δὲ καὶ ἀναβλυσθονεῖν λέγεται, ὡς ἐν ῥητορικῷ εἴρηται λεξικῷ. (Vers. 55.) Τὸ δὲ, πνοιαὶ δονέουσιν ἀνέμων, τὸ εὔχρηστον δηλοῖ τῆς τῶν ἀνέμων πνοῆς, ὑφ᾽ ὧν τὸ φυτὸν εὔτονον καὶ φυλακτικὸν τοῦ καρποῦ γίνεται. εἰ δ᾽ ἄνεμος ἐνταῦθα *βόθρου αὐτὸ ἐκστρέφει, ἀλλ᾽ οὐχ᾽ ἁπλῶς ἄνεμος οὗτος, ἀλλὰ ἐλθὼν σὺν λαίλαπι πολλῇ, οὓς καὶ ἐξαπίνης οἴδαμεν πνέοντας κατὰ τοὺς ἐκνεφίας καὶ τυφωνικοὺς καὶ ὅλως ἀελλώδεις, καὶ οὐ τρέφοντας ἀλλὰ ἐξολλύντας. ἄλλως γὰρ ἀνεμοτραφῆ ἀκούομεν φυτὰ κούφοις αὐξόμενα πνεύμασι. ταῦτα δὲ οἱ ἰδιῶται τεχνῖται ἀνεμόδαρτα λέγουσιν, ἃ δηλαδὴ πνοιαὶ δονέουσι παντοίων ἀνέμων. ἔνθα (Vers. 56.) τὸ παντοίων ἐν ὑψηλῷ ἢ ἀγχωμάλῳ τόπῳ ἑστάναι δηλοῖ τὸ ἔρνος. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν αὐτῷ παντοῖοι προσβάλοιεν ἄνεμοι. Τὸ δὲ βρύειν κυριολεκτεῖσθαι λέγεται ἐπὶ τοῦ τὴν ἐλαίαν ἀνθεῖν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ῥήματος ἔοικε λέγεσθαι καὶ ἔμβρυον τὸ ἔνδον γαστρὸς βρύον ἤτοι ἀνθοῦν. ὅτι δὲ βρύειν παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ ὑδάτων λέγεται πηγιμαίων, καθὰ καὶ τὸ βλύζειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ, οἴνου ἀποβλύζων, δηλοῖ καὶ ἡ βρύσις, ἧς πρωτότυπον τὸ βρύω, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ ἀναβέβρυχεν, ὃ καὶ ἀναπιδύειν λέγεται κοινότερον, ἄλλως δέ γε κωμικῶς τονθολυγεῖν καὶ κοχυδεῖν, ὡς αἱ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ χρήσεις δηλοῦσιν, οἷον, ποταμοὶ ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι διὰ τῶν στενωπῶν τονθολυγοῦντες ἔῤῥεον, ἤγουν ποιὸν ἦχον ἀποτελοῦντες,

ὅθεν ἴσως καὶ τὸ τονθορύζειν, καὶ πάλιν αὐτόματοι διὰ τῶν τριό*δων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπιπάστοις ζωμοῦ μέλανος καὶ Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες ἐπιβλύξ. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐπίπαστα καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει κεῖται. ὁ δὲ μέλας ζωμὸς τοῖς Λάκωσι ποθητὸς ἦν. αἱ δὲ Ἀχίλλειαι μάζαι προδεδήλωνται. ἀπὸ δὲ τοῦ κοχυδεῖν καὶ τὸ κοχύδεσκεν εὕρηται. Τὸ δὲ ἐπιβλὺξ ἐκ τοῦ βλύζω βλύξω Δωρικοῦ παρῆκται. ταῖς δὲ Ἀχιλλείοις μάζαις καὶ αἱ κατὰ Αἴγιναν συναξιοῦνται λόγου, οἷον, μάζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις Αἰγιναῖαι κατεβέβληντο. (Vers. 56.) Ἄνθος δὲ λευκὸν τὸν κυπρισμὸν τῆς ἐλαίας φησὶ κατὰ τοὺς
1127 παλαιοὺς, οἵ φασι καὶ κοτινοφόρους ὡς τὰ πολλὰ τοὺς ὑψηλοὺς εἶναι τόπους. ἀμέλει φασὶ καὶ ἐν ἀκροπόλει τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλαία ἐφάνη. (Vers. 58.) Τὸ δὲ, βόθρου ἐξέστρεψε, παρατετηρημένως ἐῤῥέθη, μετέωροι γάρ εἰσι καὶ ἐπιπολῆς κείμεναι τῆς ἐλαίας αἱ ῥίζαι καὶ διὰ τοῦτο εὐκατάστροφοι, διὸ καὶ γύρους ἐπισκάπτουσιν αὐταῖς. οὐκ ἂν δὲ εἴη καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν οὔτε τοῦ βόθρου, περὶ ὃν ἕστηκεν ἡ ἐλαία διασχοῦσα ταῖς ῥίζαις τὴν γῆν, οὔτε τοῦ ἐξέστρειψεν, εἰ καὶ δοκεῖ καίριον ὁμοίως εἶναι καὶ τὸ ἀνέτρειψεν, ὥς περ καὶ τὸ ἀνέστρειψεν. (Vers. 59.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δεξιῶς ἀπέδωκε τὴν κατὰ τὸν Εὔφορον παραβολὴν ἀκολούθως τῇ ἀρχῇ. εἰπὼν γὰρ, οἷον δὲ *τρέφει ἔρνος ἀνὴρ, ἐπάγει· τοῖον Πάνθου υἱὸν Μενέλαος ἔκτανε. Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐδένα Τρωικὸν ἄνδρα πεσόντα ᾠκτίσατο πλέον τοῦ Εὐφόρβου ὁ ποιητὴς, σεμνύνων καὶ οὕτω τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἑταῖρον ὡς ὑπὸ ἀξιολόγου ἀνδρὸς πεσόντα· καὶ ὅτι ἄριστα καὶ ἡ πρὸς τὸ τῆς ἐλαίας ἔρνος παραβολὴ ἐπ' αὐτῷ πεποίηται. ἔδει γὰρ τὸν καλὸν φυτῷ παραβαλεῖν ἀεὶ τὸ κάλλος φυλάσσοντι. διὸ καὶ ἡ Θέτις τοιαύτῃ χρήσεται παραβολῇ ἐπὶ τοῦ φιλτάτου παιδός. τοὺς μέντοι Λαπίθας ἀλλαχοῦ διὰ τὸ ἐν μάχῃ στάσιμον δρυσὶν εἴκασεν, αἳ ἄνεμον μένουσιν ἀεὶ καὶ ὑετόν. τῷ δὲ τοῦ Ἕκτορος μεγέθει πεσόντος πρὸ τούτου κεραυνωθείσης δρυὸς εἰκὼν ἥρμοσεν. (Vers. 61.) Ὅτι γλυκείᾳ παραβολῇ τῇ περὶ τοῦ καλοῦ Εὐφόρβου ἐπιπλέκει συναπτῶς ὁ ποιητὴς ἑτέραν φοβερὰν, τὴν ἀπὸ λέοντος ἀπροσμάχου, κεραννὺς κἀν*ταῦθα δεξιῶς ταῖς προσηκούσαις ἰδέαις τὴν ποίησιν, ἔνθα τὸν Μενέλαον, ἐν οἷς τοῦ Εὐφόρβου περιγέγονε, λέοντι παραβάλλει, ὃς ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς, βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσει, ἥτις ἀρίστη, τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι, πρῶτον· ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει δῃῶν, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες ἄνδρες τε νομῆες πολλὰ μάλα ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδὲ θέλουσιν ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ, τὸν λέοντα δηλαδή· ἢ μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ, τοὺς νομέας δη*λονότι· ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα ἀντίον ἐλθεῖν Μενελάου. Καὶ ὅρα ὡς ἡ παραβολὴ αὕτη ὅλη ὅλῳ προσαρμόζει τῷ πράγματι καὶ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, πάντα πᾶσι παραβέβληται, τὸ πλῆθος τῶν Τρώων ἀγέλη βοῶν, ὁ ἄριστος Εὔφορβος τῇ ἀρίστῃ βοΐ, ὁ κτείνας Μενέλαος τῷ τὸν αὐχένα τῆς βοὸς καρτεροῖς ὀδοῦσι κατάξαντι λέοντι, ἡ ἀπραξία τῶν Τρωικῶν ἀριστέων κυσὶ καὶ βουκόλοις, οἳ θέλοντες ἀμῦναι οὐ δύνανται. (Vers. 62.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι καὶ νῦν τὸ ἁρπάζειν ἐπὶ λέοντος εἶπεν οἷα κυριολεκτούμενον *ἐπ' αὐτοῦ, καθὰ καὶ ἐπὶ λύκου καὶ κυνὸς καὶ τῶν τοιούτων. (Vers. 63.) Ὅτι δὲ τὸ ἄριστον ἐν θρέμμασιν ὑπὸ τοιούτων θηρίων ἁρπάζεται, προεδηλώθη ἐν τῷ, ὑπ' ἐκ μήλων αἱρεύμενοι. καὶ ὅτι δὲ ἰδιότης λέοντός ἐστι καταγνύειν τὸν αὐχένα τῆς ἁρπαγείσης βοὸς πρὸς ἀσφάλειαν ἑαυτοῦ προδεδήλωται καὶ αὐτό. (Vers. 64.) Λαφύσσειν δὲ κυρίως καὶ αὐτὸ ἐπὶ λέοντος καὶ λύκου καὶ τῶν ὁμοίων. (Vers. 66.) Τὸ δὲ ἰύζειν εἶδος ἐστὶ συριγ*μοῦ, ἐξ οὗ καὶ ὄνομα ὁ ἰυγμὸς, ὡς τὸ, μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε. 1096
ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἴυγξ ὄρνεον, ὡς ἀπὸ τοῦ σαλπίζω σάλπιγξ. (Vers. 71.) Ὅτι τὸ μεῖζον ὁ ποιητὴς δοὺς τῷ Μενελάῳ, ἤγουν τὸν τοῦ Εὐφόρβου φόνον, ἀποστερεῖ αὐτὸν τοῦ ἐλάττονος. ἱστορεῖ γὰρ μὴ δυνηθῆναι αὐτὸν συλῆσαι τὰ τεύχεα ἐκείνου. ἐπεί, φησιν, ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων, ὅ ἐστιν ἐφθόνησε, καὶ ἐπῶρσε τῷ Μενελάῳ τὸν Ἕκτορα. ἔστι δὲ ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐνταῦθα φθόνος κώλυμα ἐκ τοῦ μοιριδίου, εἰς ὃ μυριαχοῦ ὁ Ἀπόλλων ἐκλαμβάνεται. (Vers. 73.) Ὅτι οὐ μόνον ἐν Ὀδυσσείᾳ Μέντης Ἑλληνικὸς, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα Μέντης ἡγήτωρ Κικόνων, τῶν καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλουμένων, ἔθνους Θρᾳκικοῦ περί που Μαρώνειαν, ἐπικουροῦντος τοῖς Τρωσίν. (Vers. 75.) Ὅτι παροιμιῶδες τὸ, ἀκίχητα διώκων, λεχθὲν παρὰ Ἀπόλλωνος πρὸς Ἕκτορα, ὅτε τοὺς Ἀχιλλέως ἵππους ἐδίωκεν, οὓς καὶ ἐπαινῶν φησὶν ὅτι ἀλεγεινοὶ αὐτοὶ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προεῤῥέθη, ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἠδ' ὀχέεσθαι ἄλλῳ γ'
1128 ἢ Ἀχιλῆι, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ. (Vers. 76.) Τὸ δὲ ὅλον τῆς φράσεως οὕτως· Ἕκτωρ, σὺ μὲν

*ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων ἵππους Αἰακίδαο· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ, καὶ ἑξῆς ὡς *προσεχῶς γέγραπται. ἐντεῦθεν δὲ τόν τε Ἀχιλλέα ἱππότην ἄριστον καὶ ὡς εἰπεῖν ἱππόδαμον συλλογιστέον, καὶ τοὺς ἵππους δὲ αὐτοῦ ἀγερώχους ἐπινοητέον. οὕτω καὶ ὁ βουκέφαλος ἵππος Ἀλεξάνδρῳ μόνῳ εἴκειν ἠγάπα.* (Vers. 75.) *Τὸ δὲ πλῆρες τῆς ῥηθείσης παροιμιώδους συντάξεως τοιοῦτον· σὺ μὲν ὧδε θέεις· εἶτα ὡς ἐξ ἄλλης ἀρχῆς ἀκίχητα διώκων ἵππους καὶ τὸ ἑξῆς. Ποσειδώνιος δέ, φασιν, ὁ Ἀριστάρχου ἀναγνώστης, οὕτω λέγει· σὺ μὲν ὧδε θέεις ἀκίχητα· εἶτα διώκων ἵππους Αἰακίδαο, καὶ τὸν Ἀρίσταρχον ἀποδέχεσθαι τοῦτο.* (Vers. 77.) *Τὸ δὲ ὀχέεσθαι ἄλλοθι μὲν ἐνεργητικῶς νοεῖται, οὕτω γάρ φαμεν ὡς θέλει τις ἐφ ἵππου ὀχεῖσθαι, ἐνταῦθα δὲ ὀχέεσθαι λέγει τοὺς Ἀχιλλέως ἵππους παθητικῶς ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ἡνιόχῳ ἤγουν ἀναβάτῃ γίνεσθαι.* (Vers. 78.) *Τὸ δὲ, ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλλῆϊ, καινῶς ἐσχημάτισται καθ' ὁμοιότητα τοῦ, ἀνθρώπους, ὃς ἐπίορκον ὀμόσσει. οὕτω γὰρ κἀνταῦθα ἐκ τοῦ, ἀνδράσι θνητοῖς, κατέβη εἰς ἑνικὸν τὸ ἄλλῳ. ἄλλως δὲ ἦν τὸ τετριμμένον καὶ σύνηθες, ὥς περ ἐκεῖ ἀνθρώπων, ὃς ἐπιορκήσει, οὕτω κἀνταῦθα ἀνδρῶν ἄλλῳ ἢ Ἀχιλλῆϊ. Ὅρα δὲ κἀνταῦθα τὸν γε σύνδεσμον ἐν τῷ, ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλλῆϊ, οὐκ ἀναγκαίως ἐπεντεθέντα. οὐδὲ γὰρ ἡ χασμῳδία ἣν ἰᾶται σκληρὰ ἦν. ἡ δὲ ἀθανά*τη ἀναλόγως εἴρηται τῷ ἡ εὐποιήτη, ἡ εὐξέστη, ἡ ἀσβέστη, καὶ τοῖς ὁμοίοις.* (Vers. 80.) *Ὅτι τὸ διαλελυμένως ἤδη συνταχθὲν μετὰ δοτικῆς, περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε, συνάψας ἐνταῦθα συντάσσει ὁμοίως εἰπὼν Πατρόκλῳ περιβάς. Ὅτι τὸν Εὔφορβον Τρώων ἄριστον λέγει. τὸν δ' αὐτὸν καὶ Δάρδανον φθάσας εἶπε. Τρῶες ἄρα καὶ οἱ Δάρδανοι, ὡς καὶ ὅτε λέγει Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι, μέσους τιθεὶς ἐκεῖ τοὺς ἐπικούρους, ὡς δῆθεν ἰσοτίμους τοῖς Ἰλιεῦσιν.* (Vers. 81.) *Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ ἀφελὴς ἐκ περισσοῦ ἔννοια σχεδιαστικὴ ἀναπληροῦσα στίχον. εἰπὼν γὰρ Ἀπόλλων Ἕκτορι ὅτι Μενέλαος ἔπεφνεν Εὔφορβον, ἐπάγει· παῦσε δὲ θούριδος ἀλκῆς, ὅ περ οὐδόλως ἐχρῆν λαληθῆναι· προδηλότατον γὰρ ὡς ὁ φονευθεὶς πέπαυται τοῦ τε θοῦρος εἶναι καὶ τοῦ ἀλκὴν ἔχειν.* (Vers. 82.) *Ὅτι θείας βοηθείας φραστικὸν τὸ, ἔβη θεὸς ἂν πόνον ἀνδρῶν.* (Vers. 83.) *Ὅτι ἀμυντικοῦ ἀνδρὸς τὸ, τὸν δεῖ*να αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφιμελαίνας, πάπτηνεν δ' ἄρ ἔπειτα κατὰ στίχας, ὡς ἀμυνούμενος δηλαδή.* (Vers. 83.) *Τὸ δὲ ἀμφιμελαίνας τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐ μίαν σύνθετον οἴδασι λέξιν ἀλλὰ δύο, ἵνα λέγῃ, ἀμφὶ φρένας μελαίνας.* (Vers. 88.) *Ὅτι καὶ νῦν ὀξέα κεκληγέναι φησὶ τὸν Ἕκτορα, ἐξ ἀετοῦ ἤ τινος ἀετώδους τὸ κεκληγέναι λαβών. καὶ φλογὶ δὲ αὐτὸν εἰκάζει, εἰπών· ὀξέα κεκληγὼς, φλογὶ ἴκελος Ἡφαίστοιο ἀσβέστῳ. καὶ εἶχε μὲν εἰπεῖν ταῦτα καὶ διὰ παραβολῶν πλατυτέρων, στενοῖ δὲ ὅμως τὸν λόγον συγκατεπει*γόμενος τῷ καιρῷ.* (Vers. 81.) *Τὴν δὲ ἄσβεστον φλόγα φθάσας ἀσβέστην ἔφη ἐν τῷ κατ' ἀσβέστη ἐκέχυτο φλόξ. Ἰστέον δὲ ὡς τὸ μὲν φλογὶ ἴκελος, ἐξ ὀρθοῦ ἐστι παραβολή.* (Vers. 88.) *Τὸ δὲ, ὀξέα κεκληγὼς, ἔμφασιν μόνον ἔχει παραβολῆς.* (Vers. 91.) *Ὅτι λογισμοῖς Μενέλαος ἐνταῦθα ταλαντεύεται* 1129
*τοιούτοις νέμεσιν μὲν ὑφορώμενος καὶ αἰδούμενος, εἰ τὸν Πάτροκλον λίπῃ κείμενον δι' αὐτόν· εἰ δὲ ἀντιστῇ, δεδιὼς κίνδυνον. εἶτα κρίνει οὐ νεμεσητὸν εἶναι χωρῆσαι τῷ Ἕκτορι, ἵνα μὴ θεομαχῇ, ἐπεὶ ὁ Ἕκτωρ ἐκ θεοῦ πολεμεῖ. Καὶ ὅρα μεγαλοπρέπειαν ἤθους, οὐ *γὰρ θνητῷ ὑποχωρεῖν λέγει ἀλλὰ θεῷ. ἔστι δὲ ἡ Ὁμηρικὴ φράσις τοιαύτη, ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε λίπω κατὰ τεύχεα καλὰ Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς, μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται· εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι αἰδεσθεὶς, μή πώς με περιστείωσιν ἕνα πολλοί· Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαιόλος Ἕκτωρ. ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι, ὃν θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη. τῷ μ' οὔ τις Δαναῶν νεμεσήσεται ἰδὼν Ἕκτορι χωρήσαντα, ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει. καὶ ὅρα ἐν τοῖς ῥηθεῖσι μνήμην αἰδοῦς βλαβερᾶς. εἰ γὰρ αἰδεσθεὶς ὁ Μενέ*λαος πολεμήσει εἷς πρὸς περιστάντας πολλοὺς, ὅ ἐστι πρὸς πάντας Τρῶας, ὡς δηλοῖ τὸ, Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει Ἕκτωρ, βλαβήσεται ἂν, καὶ τοίνυν, οὔτε νεμεσητέον ἁπλῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἐπιστρεπτέον τῶν νεμεσώντων αἰδουμένοις εἰκῇ, ἀλλ' ἑκάτερα, ὅτε δέον ἐστίν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ὤ μοι ἐγὼν, πολλαχοῦ προκατάρχει τοιούτων τε λόγων καὶ ἐννοιῶν δὲ γοερῶν, ὡς οἷα προοιμιακόν τι νόημα.* (Vers. 95.) *Ὅρα δὲ καὶ σχῆμα συνήθως ἐλλειπτικὸν ἐν τῷ, μή τις μοι νεμεσήσεται, καὶ, μή πώς με περιστείωσι. λείπει γὰρ συνήθως ἐν τούτοις τὸ δέδοικα ἢ τοιοῦτόν τι ῥῆμα, ἵνα λέγῃ ὅτι δέδοικα*
1097 *μὴ νεμεσηθῶ καὶ δέ*δοικα μὴ κινδυνεύσω. οἰκεῖον δὲ τὸ σχῆμα καὶ νῦν ἀνδρὶ ἐναγωνίῳ καὶ μὴ ἔχοντι*

φράζειν ἐντελῶς διὰ ἔπειξιν. (Vers. 94.) Τὸ δὲ, Ἕκτορι καὶ Τρωσὶ, μεγαλοφροσύνην ἔχει, ὡς τοῦ Μενελάου μὴ δεδιότος μόνον τὸν Ἕκτορα, πάντας δὲ, ὡς δεδήλωται. (Vers. 95.) Τοῦ δὲ περιστείωσιν, ὅ ἐστι πέριξ κυκλώσουσι, πρῶτον ἀπαθὲς τὸ στέωμεν, οὗ χρῆσις ἐν τοῖς πρὸ τούτων. ὅλον δὲ τὸ, περιστείωσιν ἕνα πολλοὶ, δύναται καὶ παροιμιῶδες εἶναι. Τὸ δὲ πολλοὶ δοκεῖ μὲν ἀντὶ τοῦ πάντες κεῖσθαι, ὡς καὶ προείρηται, μάλιστα δὲ ἀσφαλῶς ἔχει κατὰ φύσιν ἀορίστως νοούμενον. εἰ γὰρ καὶ πάντες ἑνί τινι ἐπέλθωσιν, ἀλλ' οὐκ ἤδη καὶ πάντες αὐτὸν περιστήσονται τὸν ἕνα τὸν ὀλίγον, πολλοὶ δέ τινες, ὡς εἰκός. (Vers. 98.) Τὸ δὲ, πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι, ταὐτὸν μέν ἐστι τῷ, διὰ μέσου φωτὸς θεοφιλοῦς δαιμονομαχεῖν, στρυφνῶς δὲ καὶ συνεστραμμένως πέφρασται διὰ συντομίαν. βούλεται δὲ λέγειν ὅτι ὁ μαχόμενος ἀνδρὶ, ὃν δαίμων τιμᾷ, εἰ καὶ δοκεῖ ἁπλῶς ἀνθρώπῳ μάχεσθαι, ἀλλ' ἀληθῶς διὰ μέσου τοῦ τοιούτου δαίμονι μάχεται. τοῦτο δὲ ἀλλαγέντος τοῦ δαίμονος εἰς ἀγαθὸν ὄνομα καλὸν ἔσται γνωμικὸν, ἵνα *εἴπῃ ὅτι ἐπιβλαβὲς ἔστιν ὅτε τις ἐθέλει πρὸς θεὸν φωτὶ μάχεσθαι, ὃν ἐκεῖνος τιμᾷ, δι' οὗ δηλοῦται ὡς οὐ χρὴ θεοφιλεῖ ἀνδρὶ ἀνθίστασθαι. εἰ γὰρ θεῷ φίλος ὁ πολεμούμενος, κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων, κοινὸς ἄρα καὶ ὁ πόλεμος τῷ τε θεῷ καὶ τῷ θεοφιλεῖ, ὃν ἐνέφηνεν ὁ Ὅμηρος ἐν τῷ, ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει, ὃ ταὐτὸν τῷ, ἐπεὶ θεοφιλής ἐστι. (Vers. 101.) Τὸ δὲ, πῆμα ἐκυλίσθη, καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ἄνωθεν ἐκ θεοῦ ἐπῆλθε. Τὸ δὲ, Ἕκτορι χωρήσαντα, ἀντὶ τοῦ ἀναχωρήσαντα, ὑποχωρήσαντα, ἐκχωρήσαντα, ὃ καὶ εἴκειν λέγεται. (Vers. 102.) Ὅτι πάνυ ὁ ποιητὴς ἐξαίρει τὸν Αἴαντα, οὐ μόνον ὅτε λέγει ὡς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα ἐτέτυκτο πάντων Ἀχαιῶν μετ' Ἀχιλλέα, ἀλλὰ καὶ μάλιστα νῦν, ὅτε ὁ Μενέλαος λέγει ὡς, εἴ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθεῖο πυθοίμην, ἄμφω ἂν ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης καὶ πρὸς δαίμονά περ, ἤγουν, Αἴαντος συμμαχοῦντος, οὐ μόνον ἐμμέσως, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, μαχοίμεθα ἂν πρὸς δαίμονα, ὅ ἐστι διὰ μέσου θεοφιλοῦς ἀνδρὸς, ἀλλὰ καὶ ἀμέσως πρὸς αὐτὸν δαίμονα, ὃ καὶ Διομήδης πλάττεται ποιῶν ἐν τῇ ε' ῥαψῳδίᾳ, οὐ μόνον διὰ μέσου τοῦ Αἰνείου πολεμήσας τῇ μητρὶ Ἀφροδίτῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ ἐκείνῃ ἀντικαταστὰς καὶ τρώσας. τὸ δὲ Ὁμηρικὸν τοῦτο θεοσεβής τις ἀνὴρ μετακεντρί*σας ὡς εἰ καὶ θάλος εὐγενὲς εἰς θεῖον λειμῶνα, εἴποι ἄν ποτε περὶ ἐναρέτου ἀνδρὸς, ὡς εἴ που πυθοίμην τοῦ δεῖνος, ἄμφω ἂν ἐλθόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης καὶ πρὸς δαίμονά περ, ἤγουν οὐ πρὸς μόνον ἄνδρα δαιμονοφιλῆ, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν δαίμονα τὸν κάκιστον δηλαδή. ἡ δὲ προκειμένη ἔννοια χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ, σύν τε δύ' ἐρχομένω, καὶ ἁπλῶς εἰς τὸ περὶ συζυγίας φιλικῆς. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς (Vers. 105.) παροιμιῶδες τὸ, κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη, ἀντὶ τοῦ ὡς ἐν κακοῖς κάλλιον. ἐντεῦθεν Σοφοκλῆς παραξέσας ποιεῖ τὸν Οἰδίποδα λέγοντα περὶ αὐτοῦ, ὅτι κάλλος κακῶν ὕπουλον ἐξετράφη, ἀντὶ τοῦ ἐν κακοῖς μέγα καὶ περιφανές. εἴη δ' ἂν ὅμοιόν τι καὶ τὸ, καλόν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην. ἕτερος δέ τις τὸ φέρτερον κακῶν ἄλλως ἔφρασε, τοῦ κακοῦ τὸ μεῖον εἰπὼν, ἐξ Ὁμήρου καὶ αὐτὸς κερδάνας τὸ νόημα. φέρτατον δὲ κακῶν Ὅμηρος ἐνταῦθα ἔφη τὸ νεκρὸν γοῦν κομίσαι τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν Πάτροκλον. (Vers. 102.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐλλόγου διαστολῆς χρεία ἐν τῷ, Αἴαντός γε, ἵνα μὴ νοοῖτο Αἴαντός γε βοὴν πυθοίμην, ἀλλὰ Αἴαντος πυθοίμην βοὴν ἀγαθοῦ. καὶ συντάσσεται καὶ *νῦν τὸ πυθοίμην μετὰ γενικῆς. (Vers. 109.) Ὅτι αἰδούμενος οἷον ὁ ποιητὴς ἐπὶ Μενελάῳ φεύγοντι διὰ τὸ Τρώων στίχας
1130 ἐπελθεῖν ἄρχοντος Ἕκτορος λέοντι αὐτὸν εἰκάζει οὕτω πάσχοντι, ὡς ἂν ὧδε γοῦν σεμνύνῃ τὸν ἥρωα, καὶ φησίν· αὐτὰρ ὅ γ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, ἤγουν ὡς μετ' ὀλίγα φησὶν, ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἐντροπαλιζόμενος ὥστε λῖς ἠϋγένειος, ὁ πολλαχοῦ κείμενος, ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται, ἤγουν διώκωσιν, ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχνοῦται· ἀέ*κων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο, τουτέστι σταθμοῦ, ἀγροτικαὶ δὲ ἄμφω ταῦτα κατοικίαι. Ἰστέον δὲ ὅτι ἰδιότης λέοντος καὶ τὸ διωκόμενον μὴ φεύγειν προτροπάδην, ἀλλ' ἐντροπαλίζεσθαι, ὅ ἐστι συχνὰ μεταστρέφεσθαι ἐν τῷ, ὡς ἀλλαχοῦ φησὶν, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβειν, ὃ μεταλαβών τις ἐπὶ σκέλος χωρεῖν λέγει, οὐ φράσας κάλλιον τοῦ ποιητοῦ, ὃς τὸ γόνυ γουνὸς ὀλίγον ἀμείβειν πρὸς τὸ μακρὰ βιβάσθων ἀντιδιέστειλε. (Vers. 110.) Τὸ δὲ δίω ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ δίωνται, οὕτω μὲν λεγόμενον σκορακίζεται τοῖς λογογράφοις· συντε*θὲν δὲ μετὰ τοῦ ὦκα εὐχρηστεῖται. ἀπ' αὐτοῦ γὰρ τὸ διώκειν. (Vers. 111.) Τὸ δὲ, ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ, δηλοῖ ἀλκὶ μὲν μηκέτι πεποιθέναι τὸν φεύγοντα λέοντα, φύσει δὲ ὅμως ἄλκιμον ἦτορ ἔχειν. φρένες δὲ ἰδοὺ καὶ ἐπὶ λέοντος ὡς ὄνομα σπλάχνου. ἴσως δὲ οὐκ ἂν καὶ πραπίδας

ῥηθείη ἂν ἔχειν ὁ λέων, εἰ μὴ πάντῃ ταὐτὸν φρένες καὶ πραπίδες. (Vers. 112.) Τὸ δὲ, παχνοῦται ἦτορ,
κεῖται μὲν καὶ παρ' Ἡσιόδῳ ἐν τῷ, ἐπάχνωσε φίλον ἦτορ. δηλοῖ δὲ τὸ πυκνοῦται καὶ οἷον πήγνυται
τῇ λύπῃ. ἐπεὶ καὶ ἡ πάχνη δρόσος ἐστὶ πεπυκνωμένη καὶ πεπηγμένη. ἢ καὶ ἄλλως, *παχνοῦται ἀντὶ
τοῦ ψύχεται. εἰώθασι δὲ οἱ παλαιοὶ ψυχρὰ λέγειν τὰ ἀηδῆ, ὥς περ αὖ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου θερμὰ
τὰ προσηνῆ. διὸ καὶ θαλπωρὴ ἡ ἐλπίς. Τὸ δὲ ἀέκων παροξύνεται παραδόξως. οὐδεμία γὰρ μετοχὴ ἐν
1098 συνθέσει ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὅ τι μὴ μόνη ἡ *ἀέκων. τὸ Εὐέλθων οὐκ ἀντίκειται πρὸς τὸν τοιοῦτον
λόγον, οὐ γὰρ ἁπλῶς μετοχὴ, ἀλλὰ κύριον παρὰ Ἡροδότῳ μετοχικόν ἐστιν ὄνομα. (Vers. 117.) Ὅτι
στρατηγικὸν τὸ, θαρσύνοντα ἑτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι. εἴρηται δὲ περὶ Αἴαντος. Ἐνταῦθα
δὲ καὶ τὸ θεσπέσιον ἐτυμολογῶν φησί· θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος, οἱονεὶ λέγων ὅτι
ὁ φόβος ἐκ Φοίβου ὡς ἐκ θεοῦ συνέπεσεν, ἢ ἐνέπεσεν, οὐ μὴν ἀπὸ δειλανδρίας. ἔχει δέ τι νῦν παρηχή-
σεως τὸ, φόβος καὶ Φοῖβος. (Vers. 120.) Ὅτι ὀτρυντικὸν εἰς κίνδυνον τὸ, δεῦρο, πέπον, περὶ τοῦ
δεί*νος σπεύσομεν, ἵνα δηλαδὴ μὴ ἀσπουδεὶ ποιήσαιεν οἱ ἐχθροὶ ὃ βούλονται. Μενέλαος δὲ εἶπε τὸ
δεῦρο πέπον καὶ ἑξῆς, προκαλούμενος τὸν Αἴαντα ὑπερμαχῆσαι κειμένου τοῦ Πατρόκλου. δῆλον δὲ ὡς
οὐκ ἂν εἴη ψεκτικὴ λέξις ἐνταῦθα ὁ πέπων, εἰ καὶ ἐν ἄλλοις ψόγον ἐμφαίνει, ὡς καὶ ἐν τῷ, ὦ πέπονες
κάκ' ἐλέγχεα. ἔνθα ἐνθυμητέον καὶ τὸ τοῦ Ἡρακλείδου, εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ τοῦ πιφαύσκω, ὅτι καὶ
τὸ παρ' Ὁμήρῳ ὦ πέπονες κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν πεποίηται ὡς ἀπὸ τοῦ φόνου, μεταπεσόντος τοῦ φ 1131
εἰς τὸ π. οἱ γὰρ Δωριεῖς, φησὶ, τοὺς ἐπονειδίστους φόνους λέγουσιν, οἱονεὶ ἄξια φόνου δεδρακότας.
καὶ μετὰ προθέσεως δὲ καταφόνας φασί. καὶ οὕτω μὲν Ἡρακλείδης. ἔστι δ' ἐκ τούτου ἀκριβώσασθαι
καὶ τὸ κατηφόνας τί δηλοῖ, ὅ περ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά που λέγει ὁ ποιητής. (Vers. 122.) Ὅτι ἐθέλει
σπεῦσαι Μενέλαος κἂν γυμνὸν προφέρειν τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν φίλον Πάτροκλον, οὐχ' ἁπλῶς δὲ πάντως
γυμνὸν ἀλλὰ τῶν ὅπλων. διὸ καὶ ἐπάγει τὸ, ἀτὰρ τά γε τεύχεα ἔχει Ἕκτωρ ἀσπουδεὶ πάντως, ταὐτὸν δ' εἰ-
πεῖν ἀπονητὶ αὐτὰ λαβὼν διὰ τὸ εὔπλαστον. εἰ γὰρ γυμνὸν ἁρπάσαι ἢ κολοβῶσαι τὸν Πάτροκλον οὐκ
ἐξεγένετο τοῖς Τρωσὶ, πῶς ἂν πιθανῶς ἐπλάσθη πρὸς βίαν σκυλευόμενος; διό περ ἀναι*μωτὶ φθάσας
αἴρει Ἕκτωρ τὰ τεύχεα, ἀποδύσαντος αὐτὰ τοῦ Φοίβου, ὡς προδεδήλωται, οἷς καὶ ἐμπρέψει μὲν, ἐπ'
ὀλίγον δέ. Σημείωσαι δὲ ὅτι, καθὰ καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται, δίδωσιν ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὰ
τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα τῷ Ἕκτορι, ἵνα εἰς ἶσον αὐτὸν ἀγάγῃ τῷ Ἀχιλλεῖ, ἡφαιστοτεύκτοις ὅπλοις ἀμφοτέ-
ρους κοσμήσας, μὴ καὶ δόξῃ ὁ Ἕκτωρ διὰ τὸ ἀχρεῖον τῶν αὐτοῦ ὅπλων πεσεῖν ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ. προοι-
κονομεῖ δὲ καὶ τὴν ὁπλοποιίαν Ὅμηρος ἐν τούτοις καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἀλληγορουμένην κοσμογένειαν καὶ τὴν
αὐτόθι ποικιλίαν. στερηθεὶς γὰρ ὧν εἶχεν ὅπλων Ἀχιλλεὺς, ἤγουν τῶν ἐξ Ἡφαίστου, πορίσεται ἕτερα
διὰ τῆς μητρὸς Θέτιδος. καὶ τὸ τοιοῦτον ἐπεισόδιον πολλὰ τῇ ποιήσει παρεμβαλεῖ ἀκοῆς ἄξια. Ὅτι ἐν
μὲν τοῖς ἑξῆς Ἕκτωρ δεθεὶς τῶν ποδῶν ἕλκεται νεκρὸς κατόπιν τοῦ ἅρματος ὑπ' Ἀχιλλέως. ἔνθα καὶ
μέμφονται πολλοὶ τὸν ἥρωα τῆς ὠμότητος. καὶ οἱ τῶν Ὁμηρικῶν ἀποριῶν λυτικοὶ λαλοῦσιν εἰς τοῦτο
πολλά. Ὅμηρος δὲ (Vers. 126.) φθάνει λύων καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄπορον οἷς ποιεῖ τὸν Ἕκτορα ἐθέλοντα
τὴν κεφαλὴν τοῦ Πατρόκλου ἐκτεμεῖν. ἕλκε γάρ, φησιν, ἵν' ἀπ' ὤμοιιν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ. καὶ
οὐκ αὐτὸ μόνον, τοῦτο γάρ τις καὶ Ἕλλην πρὸ τούτου πεποίηκεν εἰς ἄνδρα *Τρωικὸν, ὅπου καὶ τῇ
κεφαλῇ ἐκεῖνος ἐμπείρας τὸ δόρυ ἐξανέτεινεν εἰς σχῆμα κωδείας. οὔκουν μόνον κεφαλῆς ἐκτομὴν
ὁ Ἕκτωρ ἐθέλει, ἀλλὰ καὶ τὸν νεκρὸν μελετᾷ δοῦναι κυσί. φησὶ γάρ· τὸν δὲ νέκυν Τρῳῇσιν ἐρυσσά-
μενος κυσὶ δῴη. καὶ οὕτω μὲν ὠμὸς ὢν Ἕκτωρ εἰκότως τοιοῦτον εὑρήσει καὶ τὸν Ἀχιλλέα. εἰ δὲ καὶ
Ἱππόθοος μετ' ὀλίγα δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἕλκει τὸν ὑφ' Ἕκτορος πεσόντα Πάτροκλον,
γένοιτ' ἂν καὶ τοῦτο μάλιστα αἴτιον ἑλκυσμοῦ τῷ τοῦ Ἕκτορος νεκρῷ. (Vers. 128.) Ὅτι Αἴας ὁ μέγας
ἐκώλυσέ τε τὸν Ἕκτορα αἰκίσασθαι τὸν τοῦ Πατρόκλου νεκρὸν, καὶ ἀναχωρῆσαι πεποίηκεν. φησὶ γάρ·
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠΰτε πύργον· Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν, ἀνεχάζεθ' ἑταίρων, ἐς
δίφρον δ' ἀνόρουσε. καὶ ὅρα τὸ γοργὸν τῆς παραβολῆς ἐν τῷ, ἠΰτε πύργον· ἣν συνεξωμοίωσεν ὁ ποιητὴς
τῇ τοῦ ἥρωος ἐπείξει, ὃς προκληθεὶς ὑπὸ Μενελάου βοηθῆσαι τῷ τοῦ Πατρόκλου νεκρῷ οὐδέν τι ἀμει-
ψάμενος εὐθὺς εἰς ἐπικουρίαν κατὰ σπουδὴν ἦλθεν. ἔχει δέ τι ἀστεῖον ἡ εἰρημένη πρὸς πύργον παρα-
βολὴ τοῦ κατὰ τὸν Αἴαντα σάκεος, εἴ περ ἄλλως μὲν πύργοι φέρουσιν ἄνδρας, ἐνταῦθα δὲ πύργον οἷον

τοῦτον ὁ Αἴας φέρει. (Vers. 132.) Ὁ δὲ ποιητὴς παραβολὴν ἑτέραν, ὡς ἔθος αὐτῷ, διασκευά*ζων φησί· Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας ἑστήκει, ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν, ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσονται ἐν ὕλῃ ἄνδρες ἐπακτῆρες, ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει, πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται ὄσσε καλύπτων. καὶ ὅρα ὡς, εἰ καὶ τὸν Μενέλαον φθάσας εἴκασε λέοντι, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἐθεώρησεν ὡς λέοντα μίαν ἁρπάσαντα βοῦν, τοῦτον δὲ λέοντι ἄγοντι τέκνα, οὗ πλείων ὁ θυμὸς, καὶ ταῦτα νήπια, ὧν μείζων φροντὶς τοῖς τεκοῦσιν. ἔτι δὲ τὴν μὲν πρὸς τὸν Πάτροκλον τοῦ Μενελάου εὔνοιαν τοιαύτην εἶναι φθάσας εἶπεν, ὁποία τις καὶ βοὸς πρώτως τεκούσης ἐστὶ περὶ τέκνον δάμαλιν. τὴν δὲ τοῦ ἀνδρειοτάτου σπουδὴν Αἴαντος ἐπὶ Πατρόκλῳ εὐνοίᾳ εἰκάζει, ὁποίαν σχοίη ἂν λέαινα περὶ σκυμνία. ὅλως δὲ εἰπεῖν, τὰς δύο τοῦ Μενελάου παραβολὰς συνῆψεν ἐπὶ τοῦ Αἴαντος, ζῷον παραλαβὼν τὴν λέαιναν φιλότεκνόν τε οὐδὲν ἶσον τῆς βοὸς καὶ ἄλκιμον. λέοντα γὰρ νῦν οἱ παλαιοὶ τὴν θήλειαν λέγεσθαί φασιν, οἷα τοῦ ποιητοῦ μὴ εἰδότος εἰπεῖν λέαιναν, ὡς καὶ περὶ Ἀρτέμιδος εἶπέ που τὸ, ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶν ἔθηκε Ζεὺς, ὅ ἐστι λέαιναν. οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες ἱστοροῦσι καὶ ὅτι λέων ἄῤῥην οὐ σκυμναγωγεῖ. διὸ Ζηνόδοτος οὐ παρεδέχετο τοὺς ἐνταῦθα στίχους, λέ*οντα μὲν αὐτὸς τὸν ἄῤῥενα νοῶν, λέγων δὲ μὴ σκυμναγωγεῖν τὸν ἄῤῥενα. καὶ μὴν Ἀντίμαχος καὶ ἄλλοι σκυμναγωγεῖν ἱστοροῦσι καὶ τὸν ἄῤῥενα λέοντα. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ, ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ ἑστήκει, ταὐτόν ἐστι τῷ ἀμφὶ αὐτῷ ἤγουν ἀμφὶ Πατρόκλῳ ἔβαινεν, ὃ πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη. διὸ καὶ ἐπάγει ὡς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ βεβήκει. ἐπεὶ δὲ ἡ ἀμφὶ καὶ ἡ περὶ ἰσοδύναμοί εἰσιν, εἰπὼν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ εἱστήκει, ἐπήγαγεν· ὡς λέων περὶ τέκνοις. (Vers. 133.) Ἔνθα ὅρα ὅτι τέκεα καὶ τέκνα οὐκ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀλόγων, διὸ καὶ πρωτοτόκος βοῦς πρὸ μικροῦ παρὰ τὸ τεκεῖν. (Vers. 132.) Τὸ δὲ, σάκος καλύψας, ἀντὶ τοῦ σκεπάσας καὶ οἷον κάλυμμα προστησάμενος τὸ πυργοειδὲς αὐτοῦ σάκος. ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἂν εἴη ἀχρεῖον τὸ ἐπισημήνασθαι ὅτι ἄδηλον μὲν εἴτε παρὰ τὸ πολεμικὸν σάκος εἴτε παρὰ τοὺς σάκας τὸ ἐθνικὸν ἤγετο Βαβυλώνιος ἑορτὴ σακέα καλουμένη ἐφ' ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἄρχονταί, φασιν, οἱ δεσπόται ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγουμένου τῆς οἰκίας ἑνὸς τῶν δούλων στολὴν ἐνδεδυκότος βασιλικήν. γενήσεται δὲ καὶ μετ' ὀλίγα μνήμη τοιαύτης ἑορτῆς Θετταλικῆς, καλουμένης Πελωρίας. (Vers. 134.) Τὸ δὲ νήπια ἐλλειπτικῶς νεογνὰ τέκνα δηλοῖ. Ἐπακτῆρες δὲ οἱ θηραταὶ, ὡς ἀεί τι ἐπαγόμενοι, οἷον κύνας
1132*ἢ ὅπλα, ἢ ὡς ἐπαγόμενοι τοῖς θηρίοις, ἤγουν πολεμίων δίκην ἐπιόντες. τὸ γὰρ ἐπάγειν πολεμικὴ πολλάκις λέξις, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ κωμικός. εἴρηται δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 135.) Τὸ δὲ βλεμεαίνειν ἔφη φθάσας καὶ ἐπὶ κάπρου. τί δὲ ἡ λέξις δηλοῖ, ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἔστι γνῶναι. (Vers. 136.) Ἐπισκύνιον δέ ἐστι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἐπιδέρμιον, ὃ ἐπιχαλᾶται τοῖς τῶν λεόντων ὀφθαλμοῖς καὶ καλύπτει αὐτοὺς προνοίᾳ φύσεως, οὐ τοσοῦτον διὰ θυμὸν ὅτε σχίζεται τὸ θηρίον, ὅ ἐστιν ὀργίζεται, ὅσον ἵνα μὴ βλέπων τὰ ἐπιῤῥιπτόμενα βέλη δειλαίνηται. Τὸ δὲ καλύπτων, εἰ μὲν παθητικῶς νοηθείη τὸ ἕλκε*ται, οὐδέτερόν ἐστιν, ἵνα ἐπισκύνιον λέγηται καλύπτον τοὺς ὀφθαλμούς· εἰ δὲ τὸ ἕλκε- 1099
ται ἀντὶ τοῦ ἕλκει ἐστὶν ἐνεργητικῶς, ὃ καὶ βέλτιον, ἀῤῥενικῶς λέγεται καλύπτων τὼ ὄσσε ὁ λέων, ὡς αὐτὸς οὕτω ποιῶν, οὐ μὴν πάσχων τὸν τοῦ ἐπισκυνίου, ἑλκυσμόν. (Vers. 139.) Ὅτι οἰκτρὸν τὸ ἑστήκει, ὁ βασιλεὺς δηλαδὴ, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων. (Vers. 140.) Ὅτι ἐπίτηδες τὸν Ἕκτορα στρέφων ἐν χρῷ μάχης ὁ ποιητὴς, ἵνα πιθανῶς καὶ ποιήσῃ καὶ πάθῃ τὰ ἱστορηθησόμενα, πλάττει τὸν Γλαῦκον ἐρεθίζοντα κατὰ Πατρόκλου τὸν Ἕκτορα ἐν τῷ εἰπεῖν τοιαῦτα· Ἕκτορ, εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο, ἦ σ' αὔ*τως κλέος ἐσθλὸν ἔχει, φύξηλιν ἐόντα· φράζεο νῦν ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς οἶος σὺν λαοῖσι, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν· οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν εἶσι περὶ πτόλιος, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν μάρνασθαι δηίοισι μετ' ἀνδράσιν νωλεμὲς αἰεί. ἅ περ ἐκ παραλλήλου καὶ νῦν δηλοῖ τὸ αὐτό. εἶτα (Vers. 149.) πάνυ ἐντρέπων αὐτὸν ἐπὶ τῷ Σαρπηδόνι ἐπάγει ἀσυνδέτως· πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον, σχέτλιε, ἐπεὶ Σαρπηδόνα, ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον, κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι; *ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλεΐ τε καὶ αὐτῷ, ἤγουν σοὶ, ζωὸς ἐών· νῦν δὲ οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης. τῷ, ἤγουν διὸ, νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν οἴκαδε ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος· εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας εἰσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης μάχονται, αἶψά κε Πάτροκλον

*ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω. εἰ δ' οὗτος ἐκεῖ ἔλθοι τεθνεὼς, ταχὺ ἂν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ λύσειαν, καὶ αὐτὸν ἂν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω. τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος *Ἀργείων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες. εἶτα* (Vers. 166.) *τὸ δριμύτατον νόημα ἐπάγων φησίν· ἀλλὰ σύ γ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας στήμεναι ἄντα κατ' ὄσσε ἰδὼν δηίων ἐν ἀϋτῇ, οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστιν. ὃ καὶ δάκνει τὸν Ἕκτορα, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται.* (Vers. 142.) *Ὅρα δ' ἐν τούτοις ὅτι οὐ μόνον τὸ, Ἕκτορ εἶδος ἄριστε καὶ ἑξῆς, ἐκ τῆς γ' ῥαψῳδίας παρέξεσται ἤγουν ἐκ τοῦ, Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε καὶ ἑξῆς, ὀνειδίζοντος Γλαύκου τὸν Ἕκτορα ὡς εἶδος μὲν ἔχει καλὸν, οὐκέτι δὲ καὶ ἀνδρείαν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ *ἕτερα νοήματα κεῖνται παρειλκισμένα ἑτέρω-* 1133
θεν, οἷον τοῦ Σαρπηδόνος ὀνειδίσαντός που ὡς μηδὲ μετὰ τῶν ἐπικούρων ἀνύει τι ὁ Ἕκτωρ γενναῖον, παραξέσας ὁ Γλαῦκος ἐνταῦθα (Vers. 144.) *φησί· φράζεο νῦν ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς καὶ ἑξῆς, πάλιν τοῦ Ἀχιλλέως εἰπόντος* (Vers. 147.) *ἐν ταῖς Λιταῖς, ὅτι οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν μάρνασθαι δηίοισι καὶ ἑξῆς, κεῖται τὰ αὐτὰ ἐνταῦθα καὶ παρὰ τῷ Γλαύκῳ· ἔτι τοῦ Θερσίτου εἰπόντος* (Vers. 154.) *ἐν τοῖς προλαβοῦσι λόγον ἐρεθιστικὸν τοῦ δήμου εἰς ὑποχώρησιν ἐν τῷ, οἴκαδε νεώμεθα, λέγει σωφρονέστερον ἐκείνου τοιοῦτόν τι νῦν καὶ ὁ Γλαῦκος ἐν τῷ, εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν, οἴκαδε ἴμεν· ἔτι τοῦ βασιλέως εἰπόντος ἐν ἄλλοις* (Vers. 156.) *ὡς εἴ πέρ ποτε εἰς μίαν βουλεύσομεν ἀνυσθήσεταί τι γενναῖον, φησὶν ἐνταῦθα καὶ ὁ Γλαῦκος ὡς, εἰ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη ἄτρομον, οἷον εἰσέρχεται τοὺς ὑπὲρ πάτρης μαχομένους, ταχὺ ἂν Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα, ὃ δὴ καὶ ὀνειδιστικόν ἐστιν Ἕκτορος καὶ ἀνάμνησις λόγου, ἐν ᾧ ἠξίου Ἕκτωρ θνήσκειν ὑπὲρ πατρίδος, εἰπών· εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· ἔτι τοῦ Ἕκτορος ὀνειδίσαντος τὸν ἀδελφὸν Πάριν οἷα μὴ ἀντιστῆναι τῷ Μενελάῳ τολμήσαντα, ὁ Γλαῦκος ἐν*ταῦθα φησὶ πρὸς Ἕκτορα, ὅτι Αἴαντι μεγαλήτορι οὐκ ἔτλη ἀντιστῆναι. οὕτω διόλου τὴν δημηγορίαν τοῦ Γλαύκου ὁ ποιητὴς κέντρωνος δίκην ἀπὸ ἐννοιῶν ἀλλαχοῦ ῥηθεισῶν συνέῤῥαψε, κατὰ τὰ ὕστερον δηλαδὴ ὁμηρόκεντρα. σχεδὸν γὰρ μίαν ἔννοιαν ἔχει ἐκ νέου ῥηθεῖσαν τὴν λέγουσαν, πῶς ἂν σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας καὶ ἑξῆς. αἱ δὲ λοιπαὶ ἄλλοθεν μεθειλκύσθησαν. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο μέθοδος ἀρίστη τοῦ ποιητοῦ, διδάσκοντος ὡς χρὴ πολυτρόπως τὰς ἐννοίας παραποιεῖν, οἷον ἐν σχημάτων ἐξαλλαγαῖς, ἐν πλατυσμοῖς, ἐν στενότησιν, ἤδη δέ πως καὶ ἐν μεταθέσεσιν. τὸ γὰρ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦν* (Vers. 147.) *οὐ μεταπεποίηται, ἀλλὰ μόνον μετατέτακται, ῥηθὲν καὶ ἐνταῦθα ὥς περ καὶ ἀλλαχοῦ, καθά περ καὶ τὸ, μέγ' ἄριστος Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες, ἤδη προῤῥηθὲν περὶ Ἀχιλλέως, λέγεται καὶ ἐνταῦθα ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Γλαύκου. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα.* (Vers. 142.) *Ὅρα δὲ ὅτι εἶδος ἄριστον καὶ τὸν Ἕκτορα ἱστορεῖ ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα, καὶ οὐ κατὰ τοὺς ὕστερον, εἰ δεχθῇ καὶ στραβὸν, ὡς ἐκεῖνοι φασίν. ὡς δὲ καὶ εὐμεγέθης ἦν, ἐμφαίνεται που ὅτε τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα προσήρμοσε καὶ αὐτῷ, καθὰ καὶ τῷ Πατρόκλῳ, οἷα ἰσομεγέθει. ἐρεῖ γὰρ ὅτι κυανέαις ἐπ' ὀφρύσι νεῦ*σε Κρονίων, Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχεα ἐπὶ χροΐ, τουτέστι προσηρμόσθησαν παθητικῶς, ὃ μὴ ἀνεχόμενοί τινες, οἷα ὀκνοῦντες ἶσον μέγεθος δοῦναι τῷ τηλικούτῳ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Ἕκτορι, ἐπὶ Διὸς ἀκούουσι τὸ ἥρμοσε, λέγοντες ὡς ἐπ' ὀφρύσι νεύσας Κρονίων ἥρμοσεν αὐτὸς τὰ τεύχεα τῷ Ἕκτορι.* (Vers. 143.) *Κλέος δὲ καὶ νῦν ἐσθλὸν πρὸς διαστολὴν ἔφη τῆς οὐκ ἐσθλῆς φήμης. Φύξηλις δὲ, εἰ μὲν ὁ φεύγων ἅλις, ἔχεται λόγου τὸ διὰ τοῦ ἦτα γράφεσθαι τὴν παραλήγουσαν· εἰ δὲ ὁ φεύγων ἴλας, ἤγουν τὰς ἐν πολέμῳ τάξεις κατὰ τὸν παρὰ Πορφυρίῳ λόγον, ἔχει ἀπορίαν ἡ γραφή.* (Vers. 144.) *Ἐν δὲ τῷ, πόλιν καὶ ἄστυ σαώσεις, ζη-*
1100 *τη*τέον εἰ πόλιν μὲν λέγει τὸ κατώτερον, ἄστυ δὲ τὴν ἀκρόπολιν, ἢ καὶ ἀνάπαλιν. ἴσως δὲ καὶ ἐκ παραλλήλου ἔφη πόλιν καὶ ἄστυ ὡς ἰσοδύναμα, ταὐτολογῶν καὶ νῦν διὰ τὸ ἀγωνιᾶν. οἱ δὲ παλαιοί φασι, πόλιν μὲν τὴν πολιτείαν, ἄστυ δὲ τὸ τεῖχος. Τὸ δὲ σαώσεις οἷος ἤγουν μόνος καὶ ἑξῆς, πάνυ σεμνύνει τοὺς Λυκίους, ὡς αὐτῶν μὲν τὸ πᾶν ὄντων, Ἕκτορος δὲ μόνου λειπομένου, εἰ μὴ αὐτοὶ τὸ ἀξιολογώτατον μέρος μάχονται. οὕτω δὲ καὶ πρὸ μικροῦ μέγα φρονῶν ὁ Γλαῦκος ἔφη ὅτι Μυρμιδόνες Δαναῶν χολοῦνται, οὓς ἐπὶ νηυσὶν ἡμεῖς ἐπέφνομεν. ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ ὅτι Ἰλιεῖς μὴ εἰωθὼς λέγειν ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ σεσημείωται, περιφράζει αὐτοὺς, εἰπών· οἱ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν, ἤγουν ἐγγεγέννηνται. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐθνικὰ προάγονται κατὰ περίφρασιν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας τὰ ἐθνικά.*

(Vers. 147.) *Τὸ δὲ, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις καὶ ἑξῆς, πρὸς ἀχάριστον οἰκεῖον εἰπεῖν βοηθηθέντα ἐν ἀνάγκῃ. στρατηγικὸν δὲ καὶ τὸ ὀνειδίσαι ἐφ᾿ οἷς μή τις τῶν ἐν πολέμῳ θανόντων σώζεται χάρις. ὀκνήσουσι γὰρ οἱ ζῶντες κινδυνεύειν ὁρῶντες ἀνεκδικήτους τοὺς πεσόντας.* (Vers. 149.) *Τὸ δὲ, πῶς ἂν σὺ χείρονα *φῶτα σαώσειας μεθ᾿ ὅμιλον σχέτλιε καὶ ἑξῆς, ἐπιχείρημά ἐστιν ἐκ τοῦ μείζονος. θέλει γὰρ εἰπεῖν ὡς ὁ τοῦ βασιλέως τῶν Λυκίων πεσόντος ἀμελήσας οἷός τις φανεῖται περὶ τοὺς ἰδιώτας καὶ χείρονας. τὸ γὰρ, φῶτα μεθ᾿ ὅμιλον, τὸν τοῦ δήμου ἄνδρα δηλοῖ.* (Vers. 150.) *Σχέτλιος δὲ νῦν ὁ χαῦνος δοκεῖ λέγεσθαι, ὃν ἔδει σχέσθαι καὶ τλῆναι, ὅ ἐστιν ὑπομεῖναι, οὐ μὴν ἐνδοῦναι, ὡς δηλοῖ τὸ, οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης, καὶ τὸ, οὐκ ἐτάλασσας στῆναι ἄντα Αἴαντος.* (Vers. 151.) *Τὸ δὲ, ξεῖνον καὶ ἑταῖρον, μέγα ὄνειδος τῷ Ἕκτορι, ὡς εἰς ξένιον καὶ ἑταιρεῖον Δία παρανομοῦντι, ἐφ᾿ οἷς τὸν καὶ ξεῖνον καὶ ἑταῖρον Σαρπηδόνα περιορᾷ, ὃν καὶ πολυωφελῆ λέγει οὐ τῇ πόλει μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ, ἐντρέπων εἰς πλέον τὸν Ἕκτορα ὡς εὐηργετημένον μὲν πολλὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, οὐ μεμνημένον δὲ, καὶ ταῦτα ἐφ᾿ οἷς οὐδὲν μέγα ποιήσει, ἀλλὰ κύνας μόνον ἀλάλκη αὐτοῦ. οἴεται γὰρ ὁ Γλαῦκος ἄταφον ὡς εἰκὸς ἐν τῷ πεδίῳ κεῖσθαι τὸν Σαρπηδόνα, μὴ εἰδὼς τὴν προμηθευθεῖσαν αὐτοῦ ἁρπαγήν. δῆλον δὲ ὅτι τε πολλὴ διαφορὰ ξείνου καὶ ἑταίρου, καὶ ὅτι καθ᾿ ὁμοιότητα τούτου κεῖται ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, ξεῖνε φίλε, εἰ καί μοι νεμεσήσεαι.* (Vers. 154.) *Τὸ δὲ, Ἀργείοισιν ἕλωρ, κατὰ τὸ ἑλώρια κύνεσσιν εἴρηται. Τὸ δὲ, εἴ τις ἐμοὶ ἐπιπείσεται, ἐμ*φαίνει μὴ οὕτω τοὺς Λυκίους τῷ Γλαύκῳ πείθεσθαι, ὥς πέρ ποτε τῷ Σαρπηδόνι.* (Vers. 155.) *Τὸ δὲ, οἴκαδε ἴμεν, δύναται καὶ πληθυντικὸν εἶναι ῥῆμα δηλοῦν τὸ ἐρχόμεθα, καὶ ἀπαρέμφατον δὲ, κατὰ σχῆμα ἐλλείψεως, οἷον ἵνα λέγῃ ὡς, εἴ τίς μοι πείσεται ἀπελθεῖν, εὖ ποιήσει· ὃ σιγήσας ὁ Γλαῦκος διὰ τὸ δύσφημον ἐλλιπῶς ἔφρασε. καὶ ἄλλως δὲ, ἀπαρεμφάτου ὄντος*
1134 *τοῦ ἴμεν, ὁ ἐπαγόμενος σύνδεσμος ἐν τῷ, Τροίῃ δὲ πεφήσεται ὄλεθρος, ἀργὸς κεῖται ἀντὶ τοῦ δὴ παραπληρωματικοῦ, ἵνα λέγῃ ὅτι, εἴ τις Λυκίων ἐμοὶ πειθήσεται οἴκαδε ἀπελθεῖν, τῇ Τροίᾳ δὴ πέφηνεν ὄλεθρος.* (Vers. 154.) *Δῆλον δὲ ὡς ἐν τῷ, εἴ τις Λυκίων ἐμοὶ πείσεται, τὸ τὶς διεξοδικῶς νοεῖται ἀντὶ τοῦ, οὗτος καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλος, καὶ ὅλως εἰπεῖν, ἕκαστος. ἄλλως γὰρ εἷς τις Λύκιος οἴκαδε νοστήσας οὐχ᾿ οὕτω βλάψει τὴν Τροίαν ὥς περ οὐδὲ πεσών. τοιοῦτος νοῦς τοῦ τις καὶ παρὰ τῷ φιλομήρῳ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, ὥρα τινὰ, ἤγουν ἕκαστον, τῶν Σαλαμινίων, ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι, ἤγουν λάθρᾳ φυγεῖν. ἔστι γὰρ ὡς νόῳ κλέπτειν καὶ χερσὶν, οὕτω καὶ ποσί.* (Vers. 155.) *Τὸ δὲ πεφήσεται παρισοῦται μὲν κατὰ σχῆμα κάλλους πρὸς τὸ πείσεται, δηλοῖ δὲ τὸ φανήσεται ὡς ἀπὸ τοῦ φῶ φήσω, οὗ παράγωγον τὸ φαίνω. σημαίνει δὲ ἡ λέξις ἔστιν ὅτε καὶ τὸ φονευθήσεται, *ὡς παρὰ Λυκόφρονι. παράγεται δὲ ἐκεῖνο ἐκ τοῦ φῶ τὸ φονεύω, οὗ μέλλων οὐ μόνον φήσω, ἀλλὰ καὶ φάσω διὰ τοῦ ᾶ, ὅθεν ἐνταῦθα τὸ, τοίου θεράπων πέφατ᾿ ἀνέρος.* (Vers. 159.) *Τὸ δὲ ἐρυσαίμεθα καὶ τὸ Ἴλιον εἴσω δὶς ἐνταῦθα κεῖνται, λέξεις αὗται φίλαι τῷ ποιητῇ. βίαιον δὲ δηλοῖ ἑλκυσμὸν τὸ ἐρυσαίμεθα δηλοῖ γὰρ τὸ βίᾳ ἑλκύσομεν. ἔστι δ᾿ ἐνταῦθα ἡ κατὰ ῥήτορας ἀξίωσις τῆς τοῦ Γλαύκου δημηγορίας. ἃ γὰρ λέγει, διὰ τοῦτο λέγει, ἀξιῶν ἑλκυσθῆναι τὸν τοῦ Πατρόκλου νεκρὸν, ὡς ἂν ἀντ᾿ ἐκείνου οἱ Ἀργεῖοι λύσειαν τὰ τοῦ Σαρπηδόνος τε ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον. Ὅρα δ᾿ ἐν τούτοις ὡς καὶ παρ᾿ Ὁμήρῳ κεῖται τὸ οἷόν τε εἶναι καὶ διὰ τῶν τεθνεώτων συναλλάττεσθαι τὰ δοκοῦντα τοῖς μέρεσιν, ὁποῖα πολλὰ γενέσθαι ἱστόρηνται, καὶ ὅτι* (Vers. 163.) *τὸ λύσειαν ἐπὶ ὅπλων ἔφη, ὡς οἷά τινων αἰχμαλώτων καὶ αὐτῶν· οὕτω δὲ καὶ ἵπποι καὶ νῆες αἰχμάλωτοι λέγονται, εἰ δὲ ἐπανασωθῶσι, λύονται· καὶ ὅτι τὸ ἄγεσθαι καὶ νῦν ἐπὶ νεκροῦ ἶσον ὂν τῷ λαβεῖν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ἄγειν καὶ ἡ λαφυραγωγία· καὶ ὅτι* (Vers. 165.) *ἀγχεμάχους καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς Μυρμιδόνας οἴδασιν.* (Vers. 166.) *Ὅρα δὲ καὶ ἐν τῷ, ἀλλὰ σύγ᾿ Αἴαντος, τὸν συναληλιμμένον γὲ σύνδεσμον κατὰ χασμῳδίας μεσολαβήσαντα, εἰ καὶ μὴ ἀναγκαίως.* (Vers. 167.) *Τὸ δὲ, στῆναι *ἄντα Αἴαντος, καὶ τὸ κατ᾿ ὄσσε ἰδεῖν, καὶ τὸ ἰθὺ μαχέσασθαι, καὶ μετ᾿ ὀλίγα τὸ, Αἴαντα ὑπομεῖναι, τῆς αὐτῆς σημασίας εἰσὶ, ῥητορευθέντα παραφραστικῶς. εἴη δ᾿ ἂν καὶ τὸ κατ᾿ ἐνῶπα ἰδεῖν ταὐτὸν τῷ κατ᾿ ὄσσε ἰδεῖν.* (Vers. 168.) *Ὅτι δὲ τὸ, οὐκ ἐτάλασσας Αἴαντος στῆναι ἄντα, καὶ τὸ, ἐπεὶ φέρτερός ἐστι σφοδρῶς πέφρασται, δηλοῖ Ἕκτωρ, πρὸς μὲν τὰ ἄλλα μὴ ἀντειπὼν, πρὸς ταῦτα δὲ καὶ μόνα, ὡς εὐθὺς ῥηθήσεται.* (Vers. 166.) *Τὸ δὲ, οὐκ ἐτάλασσας, σκώπτει μὲν ὡς ἀταλαίπωρον καὶ οὐ τλήμονα τὸν Ἕκτορα· γίνεται δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐφάνη, ἀπὸ τοῦ ταλῶ, ἐξ οὗ τὸ τλῶ κατὰ*

συγκοπὴν, ὅθεν καὶ τὸ τλῆναι καὶ ὁ τλήμων καὶ ὁ τλησίπονος καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκ δὲ τοῦ ταλῶ ταλάσω ἀποβληθέντος τοῦ κατὰ τὸν μέλλοντα τελευταίου φωνήεντος ὁ τάλας γίνεται. (Vers. 167.) Τὸ δὲ, δηίων ἐν αὐτῇ, ἐντελῶς ἔχει. οὐ γὰρ ἁπλῶς αὐτὴ ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἡ τῶν δηίων αὐτή. (Vers. 170.) Ὅτι Ἕκτωρ ὑβριοπαθήσας, ἐφ' οἷς ἐκ τοῦ Γλαύ*κου ἤκουσε, σφοδρότερον μὲν τοῖς ὀνειδισμοῖς οὐκ ἐπεξέρχεται, ὡς εἰδὼς αὐτὸν ἐπὶ δικαίοις ἀγανακτοῦντα, εὐγενῶς δὲ καὶ σεμνῶς μέλλων εἰπεῖν ὡς οὐ διὰ δειλίαν ἀναδύεται τὴν μάχην ἀλλὰ διὰ θεὸν, ἵνα μὴ δόξῃ θεομαχεῖν, πρῶτα τέως καὶ αὐτὸς καθάπτεται, εἰπὼν πρὸς τὸν Γλαῦκον ἃ δή ποτε ῥηθείη ἂν πρὸς τὸν δοκοῦντα μὲν φρονεῖν, ἀπεοικότα δὲ εἰπόντα, σκώπτων, ὥς περ ἐκεῖνος τοῦτον ἐπὶ ἀνανδρίᾳ, οὕτως αὐτὸς ἐκεῖνον ἐπὶ ἀφροσύνῃ, εἴ γε θεομαχεῖν αὐτὸν βούλεται. φησὶ γάρ· Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέρο*πλον ἔειπες; ὢ πόποι, ἦτ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων, τῶν ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι· νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες. Καὶ ὅρα σκῶμμα λεληθός. οὐ γὰρ ἔφη δοξάζειν ὡς ὁ Γλαῦκος πάντων πε- 1135
1101 ριῆν φρένας τῶν κατὰ Τροίαν, *ἀλλὰ μόνων Λυκίων, ὡς νῦν γε, οὐδ' αὐτῶν. εἶτα (Vers. 174.) ἐκτιθεὶς καὶ τί ἐστιν ὅ περ ὁ Γλαῦκος ὀνοστῶς εἶπεν, ἐπάγει· ὅς τέ με φῂς Αἴαντα πελώριον οὐχ' ὑπομεῖναι. ποῦ δὲ τοῦτο ἔφη ὁ Γλαῦκος; ἐν τῷ, οὐκ ἐτάλασσας, ἤγουν οὐχ' ὑπέμεινας, στῆναι ἄντα Αἴαντος, ὡς ταὐτὸν ὂν οὕτως ἢ ἐκείνως εἰπεῖν. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ, Αἴαντα πελώριον, δοκοῦντος οἷον παραλαλεῖν τοῦ Ἕκτορος μηδὲν προσεῖναι τῷ Αἴαντι σεμνὸν πλέον ἢ τὸ πέλωρον, εἰ καὶ ὁ Γλαῦκος ἐντρέπων τὸν Ἕκτορα μεγαλήτορα *πρὸ βραχέων ἔφη τὸν Αἴαντα. ὅτι δὲ πρωτότυπον τοῦ πελώριος ὁ πέλωρος, καὶ ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης λέξεως καὶ πελωρὶς οὐ μόνον Σικελικὸν ἀκρωτήριον ἀλλὰ καὶ χήμης εἶδος μεγάλης, ἐκδηλότατον ἐκ τῶν παλαιῶν, παρ' οἷς καὶ Διὸς ἐπίθετον ὁ πέλωρος καὶ πελωρία ἑορτὴ παρώνυμος αὐτοῦ, περὶ ἧς λόγος τοιοῦτος παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ. ἐν τῇ Αἱμονίᾳ, φησὶ, γενομένων σεισμῶν ἐῤῥάγη ὄρη τὰ ὀνομαζόμενα Τέμπη. καὶ ὁρμῆσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλει εἰς τὸ τοῦ Πηνειοῦ ῥεῖθρον, καὶ οὕτως ἡ πρότερον λιμνάζουσα χώρα ἐγυμνώθη. *καὶ ἀναξηραινομένων τῶν ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ μεγέθει καὶ κάλλει ἀνεφάνη. καὶ ὁ Πελασγὸς ἀκούσας τράπεζαν ἀφθόνως κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παρέθετο, περὶ οὗ Πελώρου ζητητέον τίς ποτε ἦν, καὶ ὑπηρέτει μετὰ καὶ ἄλλων. ὡς δὲ τὴν χώραν κατέσχον, θύουσι Διὶ πελώρῳ. καὶ εἰς μίμημα τῆς τότε ἑορτῆς τραπέζας τε κοσμοῦντες προτίθενται, καὶ οὕτω φιλάνθρωπον πανήγυριν συγκροτοῦσιν, ὡς καὶ τοὺς ξένους ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας ἑστιᾶν μετὰ παῤῥησίας, διακονούντων τῶν δεσποτῶν. καὶ ἦγον Θεσσαλοὶ μεγίστην ἐκείνην ἑορτὴν, προσαγορεύοντες Πελωρίαν. καὶ ἦν, φησὶν, ἡ αὐτὴ τῇ τῶν Σατουρναλίων. ἐπὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις μέγα φρονῶν ὁ Ἕκτωρ (Vers. 175.) ἐπάγει λόγον ἀνδρείου καὶ θεοφιλοῦς στρατηγοῦ ἀσυνδέτως κατὰ ἀπόστασιν· οὔ τι ἐγὼν ἔῤῥιγα μάχην οὐδὲ κτύπον ἵππων, δι' οὗ δηλοῖ ἀντιμάχων ἱππέων ἐπέλευσιν, ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος, ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ καὶ ἀφείλετο νίκην ῥηιδίως, ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι ἢ ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ προέκκειται. τοῦτο δὲ, εἰ ἀντὶ τοῦ Διὸς κρείττων τις ἑτέρα λέ*ξις τεθῇ, οἷον τὸ, θεῖος ἢ τὸ θεοῦ, ἄριστον γίνεται γνωμικὸν, ῥηθὲν τῷ τέως πρὸς τὸ, ἐπεὶ σέο φέρτερος ὁ Αἴας ἐστὶν, ὅ περ ὁ Γλαῦκος ἔφη, ὡς ἀνθυποφέροντος Ἕκτορος, ὅτι μὴ ὁ Αἴας φέρτερος αὐτοῦ ἀλλὰ κρείττων ὁ νοῦς τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ νῦν μόνον ἀλλ' αἰεί. καὶ ὅρα ὅτι ὡς ὁ Μενέλαος πρὸ τούτων, οὕτω καὶ ὁ Ἕκτωρ νῦν τοῦ ὀκνεῖν τὴν μάχην θεὸν αἰτιᾶται, ἐφ' οἷς ὁ Ἕκτωρ (Vers. 179.) λέγει καὶ ἅ περ εἴποι ἂν ὁ ἐπὶ προηγησαμένῃ μεμψιμοιρίᾳ φιλενδεικτῶν· ἀλλ' ἄγε πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον, ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι ὡς ἀγορεύεις, ἤ καί τινα ἀλκῆς μάλα περ μεμαῶτα σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ τοῦ δεῖνος, ἤγουν ἐφέξω τῆς εἰς ἄμυναν ἀλκῆς. (Vers. 170.) Ὅρα δὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τὸ, τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπας. οὐ γὰρ οὕτω πολὺν δηλοῖ ἔπαινον ἐνταῦθα τὸ τοῖος, καθὰ πρὸ ὀλίγων τὸ, τοίου γὰρ θεράπων, ὃ Γλαῦκος περὶ Ἀχιλλέως εἶπεν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ πάνυ σεμνῶς ἔχει κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Γλαύκου, τοῦτο δὲ οὐχ' οὕτως, οἷα τοῦ Ἕκτορος μὴ φιλίως πρὸς τὸν Γλαῦκον ἔχοντος. (Vers. 175.) Τὸ δὲ ἔῤῥιγα μέσος παρακείμενός ἐστι, συγκοπεὶς ἐκ τοῦ ἐῤῥίγηκα. Τὸ δὲ, οὐδὲ κτύπον ἵππων, ἔχει τινὰ γλυκύτητα διὰ τὴν οἷον παρηχητικὴν ὁμοιοφωνίαν. (Vers. 178.) Τὸ δὲ, ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει, τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων καὶ *νῦν παροξυτόνως ἔχει ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει. ἀρχαΐζουσα δὲ ἡ γραφὴ

τὴν αὐτὴν ἑρμηνείαν ἔχει· δηλοῖ γὰρ τὸ ποτὲ δ᾽ αὐτὸς ἐποτρύνει. (Vers. 179.) *Ἐν δὲ τῷ, ἴδε ἔργον, ἐπὶ πολέμου τὸ ἔργον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, εἰ καὶ κυρίως ἡ λέξις ἐπὶ γεωργίας τίθεται.* (Vers. 180.) *Τὸ δὲ, κακὸς ἔσομαι, ἀντὶ τοῦ δειλός. πολλαχοῦ δὲ οὕτω λαμβάνεται ὁ κακός. δηλοῖ δέ ποτε καὶ τὸν δυσγενῆ.* (Vers. 181.) *Τὸ δὲ, ἀλκῆς σχήσω, εὐφήμως κεῖται, νοούμενον ἐπί τε κωλύμης ἑτέρας καὶ ἐπὶ τῆς διὰ φόβον.* (Vers. 186.) *Ὅτι ἔδωκε μὲν ἤδη Ἕκτωρ τεύχεα καλὰ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως φέρειν εἰς Τροίαν, μέγα κλέος εἶναι αὐτῷ, ἢ χρησομένῳ αὐτοῖς ἐς νέωτα, ἢ συνήθως ἀναθήσοντι. μὴ ἀντισχὼν δὲ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῖς Τρωσὶ μὲν ἐφίησι μάχεσθαι, ὄφρ᾽ ἂν ἐγώ, φησιν, Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω καλὰ, τὰ κατωτέρω κλυτὰ, ἤγουν περιδύσωμαι· αὐτὸς δὲ θέων ἐκίχανεν ἑταίρους ὦκα μάλα, οὔπω τῆλε ποσὶ κραιπνοῖς μετασπὼν, οἳ πρὸς ἄστυ ἐκεῖνα ἔφερον· στὰς δ᾽ ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου ἔντε᾽ ἄμειβε. καὶ τὰ μὲν οἰκεῖα ἔδωκε φέρειν εἰς Ἴλιον, ὁ δ᾽ ἄμβροτα τεύχεα δῦνεν Ἀχιλλῆος. εἶτα* (Vers. 194.) *ἑρμηνεύων τὸ ἄμβροτα φησίν· ἃ θεοὶ οὐρανίωνες πατρὶ φίλῳ ἔπορον, ὁ δ᾽ ἄρ ᾧ, ἤγουν ἰδίῳ, παιδὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ὤπασσε γηράς. ἀλλ᾽ οὐχ᾽ υἱὸς ἐν ἔντε*σι πατρὸς ἐγήρα. τοῦτο δὲ περιπαθῶς ἐῤῥέθη καὶ συντόμως κατὰ οἶκτον, ὡς περιπαθὲς ὂν υἱὸν εὑρῆσθαι δυστυχέστερον πατρός. Σημείωσαι*
1136 *δὲ ὅτι δεινῶς οἰκονομεῖ ὁ ποιητὴς μὴ ἀνατεθῆναι τὰ ὅπλα ἢ ὅλως ἀπαχθῆναι εἰς Τροίαν ἀλλὰ τῷ Ἕκτορι φορηθῆναι, ἵνα ἐπανασωθῶσιν αὖθις τῷ Ἀχιλλεῖ, ὅτε ἀνέλῃ τὸν Ἕκτορα. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἡ ψυχὴ τοῦ Ὁμηρικοῦ πλάσματος, οὐχ᾽ ἧττόν τι καὶ τὸν Ἀχιλλέα σεμνύνοντος, εἰ τὸν Ἕκτορα καταβαλεῖ μὴ ἁπλῶς ὄντα ὁπλίτην, ἀλλὰ θείοις πεφραγμένον τεύχεσι, δι᾽ ὧν ἐκρατύνετο τὰ πρὸ τούτου ὁ Ἀχιλλεύς. ἄλλως δὲ, τὴν τοῦ Ἀχιλλέως πανοπλίαν ὁ Ἕκτωρ δύνει, καλλωπιζόμενός τε ὡς εἰκὸς φιλοτίμως, καὶ δόξαν θηρώμενος οἷος αὐτὸς, καὶ τῷ σώματι φυλακὴν περιποιούμενος, καθὰ προεδηλώθη πλατύτερον, καὶ τοὺς Τρῶας ἐπιῤῥωννύων, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκφοβῶν.* (Vers. 190.) *Τὸ δὲ μετασπὼν δηλοῖ μὲν τὸ καταλαβὼν, γενόμενον ἐκ τοῦ μετέσπον· ἔστι δὲ μετοχὴ ἀορίστου δευτέρου, καθὰ καὶ τὸ ἐπέσπον ἐπισπὼν, ἐπισπεῖν, ἐπισπέσθαι, ἐπισπόμενος.* (Vers. 192.) *Πολυδάκρυτος δὲ μάχη ἡ κατὰ πόλεμον πρὸς διαστολὴν ἑτέρας, ὁποία καὶ ἡ κατὰ λογομαχίαν· ἐκείνη γὰρ οὐ πολυδάκρυτος. Ἀμείβει δὲ τεύχεα νῦν οὐχ᾽ ὁ κρείττων τὰ τοῦ χείρονος, ὥς που πρὸ τού*των γέγονεν, ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν, εἰ καὶ ἄλλως χείρων ἦν Ἕκτορος ὁ ταῦτα σκυλευθεὶς Πάτροκλος.* (Vers. 195.) *Ὡς δὲ θεύσδοτα τῷ Πηλεῖ τὰ ὅπλα νῦν μὲν ἐν ὀλιγίστῳ ἐῤῥέθη, ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ἱστορηθήσεται καὶ ὁ καιρὸς τῆς δόσεως, μερισθείσης τῆς ἱστορίας, ὡς πολλαχοῦ Ὅμηρος εἴωθε ποιεῖν. λέγει δὲ καὶ ἡ παροιμία, Πηλεὺς τὴν μάχαιραν, ὡς διὰ σωφροσύνην λαβόντος αὐτοῦ καὶ ξίφος θεόθεν, καθὰ καὶ ὁ κωμικὸς δηλοῖ.* (Vers. 197.) *Τοῦ δὲ γηρὰς ἡ χρῆσις καὶ παρ᾽ Ἡσιόδῳ ἐν τῷ, γηράντεσσι τοκεῦσι. γίνεται δὲ τὸ γηρὰς ἐκ τοῦ γηράσας κατὰ ἀποκοπὴν ὁμοίως τῷ, ἐπιπλώσας ἐπιπλὼς, ἢ ἀπὸ ἀῤῥήτου ἐνεστῶτος τοῦ *γήρημι, ἐξ οὗ ἴσως* 1102
καὶ τὸ, ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα. ὡς γὰρ ἵστημι ἵστην ἵστης ἵστη, οὕτω γήρημι ἐγήρην ἐγήρης ἐγήρη, καὶ τροπῇ ἐγήρα. εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γηράω γηρῶ τὸ ἐγήρα, ὅρα ὡς ἐν στίχῳ ἑνὶ κεῖται καὶ καινὸν τὸ γηρὰς καὶ κοινὸν τὸ ἐγήρα. (Vers. 200.) *Ὅτι θυμοῦ κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐνδεικτικὸν τὸ, κινήσας κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν.* (Vers. 201.) *Ὅτι προαναφώνησιν πάλιν συνήθως τῶν ἐφεξῆς ὁ ποιητὴς ἐκτιθέμενος τῷ εἴτε λίχνῳ τὴν ἀκοὴν εἴτε φιλέλληνι ἀκροατῇ παθαινομένῳ οἷα εἰκὸς ἐφ᾽ οἷς Ἕκτωρ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἄμβροτα τεύχεα ἔδυνε, πλάττει τὸν *Δία λέγοντα οὕτως· ἆ δειλ᾽, οὐδέ τί τοι, ἤγουν ὦ δείλαιε, οὔτι δή σοι, θάνατος καταθύμιός ἐστιν, ὃς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ᾽ ἄμβροτα τεύχεα δύνεις ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι. τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε κρατερόν τε, τεύχεα δ᾽ οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων εἵλευ. εἶτα* (Vers. 206.) *καὶ ὑπισχνεῖται ὅτι νῦν αὐτῷ μέγα κράτος δώσει τῶν, ἤγουν τούτων, ποινὴν, ὅ τοι ἤγουν διότι δὴ οὔτι μάχης ἐκνοστήσαντι δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος. ἦ, τουτέστιν ἔφη, καὶ κυανέαις ἐπ᾽ ὀφρύσιν ἔνευσεν, ὡς μὴ ἂν ἄλ*λως ἐσομένων τῶν ῥηθέντων, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἐποίησεν, αἰνιττόμενός τινα διοσημίαν καὶ ἐκεῖ, οὐ τὴν τυχοῦσαν μέντοι, ἀλλὰ τὴν ἔκ τινων καταιγίδων, δι᾽ ὧν ὁ ἄνω Ζεὺς ἤγουν αἰθὴρ ἢ ἀὴρ πυκνούμενος καὶ οὕτω μελαινόμενος τῇ νεφώσει κυανέαις ὀφρύσει κατανεύειν ἐπὶ αἰσίαις τύχαις δοκεῖ. οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως τῷ λαμπροτάτῳ αἰθέρι κυανέας προσπλάσαι ὀφρῦς, εἰ μὴ κατὰ μόνον λόγον τῆς ἔστιν ὅτε δνοφερᾶς αὐτόθι νεφώσεως, ᾗς πάντῃ πάντως τὰ χρύσεια νέφη διαφέρουσιν.* (Vers. 201.)

*Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἆ δειλὲ, ἕως τοῦ σχεδόν ἐστιν, οἰ*κεῖον ῥηθῆναι πρὸς πάντα τὸν ἐπικινδύνως θρασυνόμενον, ὁποῖος καὶ ὁ Ἕκτωρ τὰ πολλὰ τῶν μελλόντων ἀπροόρατος ὢν καὶ τὰ μὴ καθ' ἑαυτὸν νοῶν, ἀλλὰ φρονῶν μείζω τῆς φύσεως διὰ ἀλαζονείαν. Ὅτι δὲ τὸ ἆ κλητικόν ἐστιν ἐπίῤῥημα, καθὰ καὶ τὸ ὦ, καὶ ὅτι πνευματίζεται ὡς ἐκεῖνο καὶ τάσιν πάσχει ὁμοίαν, καὶ ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐκφωνεῖται ὅτε* 1137
κατὰ φύσιν ἔχει τις τοῦ ψυχικοῦ καταστήματος, τὸ δὲ ἆ ἐν θυμῷ ἐκλαλεῖται ἢ σχετλιασμῷ ἢ τοιούτῳ τινὶ πάθει, προέγνωσται. Καταθύμιος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ ὁ κατὰ ψυχὴν λαμβανόμενος, ὁ ἐνθύμιος, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ὁ ἐν ψυχῇ ὢν καὶ ὡς εἰπεῖν, θυμήρης, οὗ ὁ ἔμπαλιν ἀκαταθύμιος. (Vers. 202.) *Τὰ δὲ ὅπλα τοῦ Πατρόκλου τὰ ἐξ Ἀχιλλέως οὐκ ἄμβροτα μόνον ἀλλὰ καὶ κλυτὰ λέγει καὶ καλὰ, πολλάκις οὕτω φράζων καὶ χορεύων διὰ τῶν τοιούτων λέξεων. Τὸν δὲ Ἀχιλλέα φθάσας μὲν ὁ Γλαῦκος μέγα ἄριστον Ἀργείων παρὰ νηυσὶν ἔφη, καὶ ἦν πιστὸς ὁ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ ἔπαινος, νῦν δὲ ἀριστέα ἐκεῖνον ὁ Ζεὺς καλεῖ φρικτόν. τοιοῦτον γάρ τι δηλοῖ τὸ, ὅν τρομέουσι καὶ ἄλλοι, ἐν ᾧ δοκεῖ περιττὸς ὁ καὶ σύνδεσμος κεῖσθαι. εἰ μὴ ἄρα σκωπτικῶς ἐμφαίνει λέγειν ὅτι καὶ *σὺ τρομέεις τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἄλλοι. ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ τὴν συντομίαν τοῦ ἐπαινετηρίου, καιριωτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔδει τὸν ὕπατον Δία περὶ ἐλαττόνων προσώπων μακρὰ κατατείνειν ἐγκώμια.* (Vers. 204.) *Ἐνηὴς δὲ ὁ τῷ ἀπηνεῖ ἐναντίος. καὶ ἔστιν ὥς περ προσηνὴς ὁ πρὸς τῇ ἀγαθότητι ὢν ὡς ἀπὸ τοῦ ἠῢς ὁ ἀγαθὸς, οὕτω καὶ ἐνηὴς ὁ ἐντὸς ἀγαθότητος, ἀπηνὴς δὲ, ὁ ἄπο αὐτῆς. δῆλον δ' ὅτι τὸ κρατερὸν ἐνταῦθα οὐκ ἀπειλὴν ἀλλὰ ἀνδρίαν δηλοῖ, οὐ γὰρ ἄγριος ὁ ἐνηὴς, εἰ μή τι ὁ πόλεμος καὶ τοιοῦτον αὐτὸν διατίθεται, ἵνα φύσει μὲν εἴη ἐνηὴς, διὰ δὲ τὴν μάχην καὶ κρατερός.* (Vers. 205.) *Τὸ δὲ, οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων εἵλευ, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐσκύλευσας ὡς ἐχρῆν, ἀλλὰ τοῦ Φοίβου τὸν Πάτροκλον ἀφοπλίσαντος, σὺ δῶρον εἵλου αὐτὰ ἢ καὶ ὡς εὕρημα. ταπεινοῖ δὲ ταῦτα τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀριστείας καὶ κατασμικρύνει τὸν Ἕκτορα, εἰ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα ἔχει μήτε ἐκεῖνον ἀνελὼν καὶ αὐτὰ δὲ ἀκόσμως ἀνελόμενος. ὁ θώραξ τε γὰρ ἐκείνου ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐλύθη, καὶ ἡ ἀσπὶς σὺν τῷ τελαμῶνι αὐτόματος ἔπεσε χαμαὶ, ὡς προϊστόρηται. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἀπὸ κρατὸς διὰ τὴν κυνέην, τὸ δὲ καὶ ὤμων διὰ τὸν θώρακα.* (Vers. 206.) *Τὸ δὲ εἵλευ ἐν ἄλλοις ἐνεργητικῶς προφέρεται. διφορεῖται γάρ. καὶ *ἦν μὲν εἰπεῖν εἵλου κοινότερον, εἵλετο δὲ Ὅμηρος φάναι εἵλευ καινότερον ὡς ποιητής. Τὸ δὲ νῦν καὶ ἐνταῦθα λοξὸν ὂν διασαφεῖται ὅμως τοῖς ἑξῆς. εἰ γὰρ μὴ δέξεται αὐτὰ ἡ Ἀνδρομάχη, δῆλον ὅτι πρινὴ ἀνελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὁ Ἕκτωρ ἀφοπλισθήσεται, ὃ δὴ πάλιν ἑτέρα ἐστὶν ἀναφωνητικὴ προέκθεσις, ὡς τοῦ Ἕκτορος μηκέτι τὴν Τροίαν ἐντὸς ὀψομένου καὶ διὰ τοῦτο μηδὲ τῇ γυναικὶ ὀφθησομένου μετὰ τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων, ἵνα μηδὲ μαρτυρεῖν ἐκείνη ἔχῃ τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῇ.* (Vers. 207.) *Ποινὴ δὲ ἀλλαχοῦ μὲν τιμωρία καὶ πρόστιμον, ἐνταῦθα δὲ Ὅμηρος οὕτω τὴν ἀντισήκωσιν λέγει. διὰ τοῦτο γάρ φησι, μέγα σοι δώσω κράτος, ἀντισηκῶν τοῦτο πρὸς τὸ ἐπὶ σοὶ μέλλον κακὸν, ἀνθ' ὧν δηλαδὴ οὐ μέλλεις ἐκνοστήσας τῆς μάχης ἀποκαταστῆναι τῇ φιλτάτῃ Ἀνδρομάχῃ. ἡ δὲ χρῆσις τοῦ τοιούτου σημαινομένου τῆς ποινῆς εὕρηται παρὰ Πινδάρῳ μάλιστα, καὶ δοκεῖ μὴ ἐκ τοῦ φένω ἐτυμολογεῖσθαι καὶ ἡ τοιαύτη ποινὴ, ἀλλ' ἐκ τοῦ πένω τὸ ἐνεργῶ. εἰ δὲ μηκέτι τὴν Ἴλιον εἰσελεύσεται ὡς ἐῤῥέθη ὁ Ἕκτωρ, εἰκότως καὶ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα ἐκ τῆς ἄρτι φορεῖ ὡς ἀποδώσων αὐτὰ τῷ Ἀχιλλεῖ. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δυνάμενος εἰπεῖν ἑνικῶς, τοῦ, ἤγουν τούτου ποινὴν, ὁ δὲ πληθυντικῶς εἶπε, τούτων ποινὴν, μεγε*θύνων τὸ κακὸν τῷ πληθυσμῷ.* (Vers. 210.) *Ὅτι τερατῶδές τι πλάττων ἐπὶ τοῖς Ἀχιλλέως ὅπλοις Ὅμηρος, καὶ ὑπεμφαίνων τὸ τοιοῦτον τέρας καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγγίνεσθαι, οἳ τὰ τοιαῦτα ἐφόρουν, φησίν· Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροῒ, ὃ πρὸ ὀλίγων ἡρμηνεύθη· δῦ δέ μιν Ἄρης δεινὸς, ἐνυάλιος, πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλεα ἐντὸς ἀλκῆς καὶ σθένεος. μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους ἔβη μέγα ἰάχων.* (Vers. 213.) *Ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλείωνος, ἤγουν εἰκασμὸν ἑαυτοῦ ἔπεμπε τοῖς βλέπουσιν καὶ οὐκ ἐμφανῶς ἐγινώσκετο Ἕκτωρ εἶναι, οἷα μὴ τὰ ἑαυτοῦ φορῶν, ἀλλὰ τοῖς Ἀχιλλέως ὅπλοις*
1103 *λαμ*πόμενος. ἕτεροι δέ φασιν ὅτι μεγαθύμῳ Πηλείωνι ἰνδάλλετο, ἀπὸ κοινοῦ τὴν τοιαύτην λαβόντες δοτικήν. καὶ ἔστιν ἀστεία μᾶλλον ἡ περιπέτεια οὕτως, εἴ περ Ἀχιλλέως εἰκασμὸς ἕως μὲν ἄρτι ἐξεφόβει διὰ Πατρόκλου Τρῶας, νῦν δὲ κακὸν δι' Ἕκτορος τοῖς Ἀχαιοῖς γίνεται. καὶ εἴποι ἄν τις ὡς ἐν εἰδώλῳ ἀρεϊκῷ ἀλλοπρόσαλλόν τι κἀνταῦθα εἶναι ὑπὸ τοῦ εἰκασμοῦ τούτου, ὃ δὴ ψόγος Ἄρεος.* (Vers. 210.)

*Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι μυθικῶς μὲν Ἄρης ἔδυ τὸν Ἕκτορα διὰ τῶν ὅπλων, καὶ ἀλκὴ καὶ σθένος διά τε τὸ ἡφαιστότευκτον καὶ διὰ τὸν Δία, ὃς μέγα κράτος αὐτῷ ἐγγυαλίξειν κατένευσεν. ἄλλως δὲ ἡ συμμετρία τῶν ὅπλων δοκεῖ συνεισάγειν ἀλκῆς τι, καὶ μάλιστα τὸ πολὺ τοῦ ἐπ' αὐτοῖς χαίρειν καὶ τὸ εἰς μάχην ἐντεῦθεν πρόθυμον καὶ ἐνθουσιαστικόν. τὸν μέντοι Ἀχιλλέα ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς καὶ αἴρει τὰ ὅπλα καὶ ὡσεὶ πτερὰ ἐκείνῳ γίνονται, εἰρήσεται κατὰ καιρόν. πάνυ δὲ σεμνύνει τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα ὁ ποιητὴς, εἰ οὕτω δυνάμεως ἐμπιπλῶσι τὸν Ἕκτορα, ὡς καὶ κάτοχον οἷον γενέσθαι Ἀρεϊ. τοῦτο γὰρ δηλοῦται ἐν τῷ, δῦ δέ μιν Ἄρης, ἤγουν ἔνθεος γέγονε πλησθεὶς Ἄρεος. ἔδυ γὰρ ὥς περ *τὰ τεύχεα Πάτροκλος, οὕτως αὐτὸν Ἄρης. ἔστι δὲ νοεῖν ὡς τοιοῦτος ἦν καὶ Πάτροκλος καὶ πρὸ αὐτοῦ Ἀχιλλεὺς τὰ τοιαῦτα ἔχων ὅπλα.* (Vers. 212.) *Τὸ δὲ, μετὰ ἐπικούρους, ἢ ἐκ μέρους τὸν ὅλον δηλοῖ στρατὸν ἢ μόνους αὐτοὺς, ὡς τοῦ Ἕκτορος φιλοτιμίαν σχόντος αὐτοῖς ἐμφανισθῆναι καὶ μᾶλλον ὅτι βούλεται καὶ δημηγορῆσαι πρὸς αὐτούς.* (Vers. 213.) *Τὸ δὲ, μέγα ἰάχων, εἴ τις ἐρεῖ διαφέρειν τοῦ ὀξέα κεκληγὼς καὶ ὀξὺ βοήσας, ἃ πρὸ ὀλίγων ἐπὶ Ἕκτορος ὁ ποιητὴς εἶπεν, οὐκ ἔξω λόγου ἐπιβαλεῖ.* (Vers. 215.) *Ὅτι ἐρεθίσεως εἰς ἔργον τὸ, ὤτρυνε δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσιν. ἔνθα ὅρα τὸ τοῦ στίχου πάθος. ἡ γὰρ λήγουσα τοῦ ἐποιχόμενος ἐκτέταται τῇ στιγμῇ καὶ τῷ ἐπιφερομένῳ φωνήεντι κατὰ τὸ, Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν*
1138 *ἰαχὴ, ἐν οἷς ἰσχύων ὁ ποιητὴς δι' ἐπενθέσεως τοῦ ῥα συνδέσμου ἢ τοῦ γε καὶ συναλοιφῆς αὐτῶν ἰάσασθαι τὸ πάθος δακτυλικῶς ὅμως οὐκ ἀπέκρινε τὸ σύνηθες τοῖς μέτροις ἐν δέοντι παθητικὸν, οἷα μηδέν τι μηδ' οὕτω καινοπραγῶν. ἦν δὲ καὶ πρὸ τούτων ὅμοιον στιχηρᾶς λαγαρώσεως πάθος, ἔνθα Γλαῦκος ἔφη τὸ, οὐ γάρ τις Λυκίων μαχησόμενος Δαναοῖσιν εἶσι περὶ πτόλιος. ἡ γὰρ λήγουσα τοῦ πτόλιος μηκύνεται ὁμοίως καὶ μετὰ τοῦ ἐπεὶ συνδέσμου ἀπαρτίζει δάκτυλον.* *(Vers. 220.) *Ὅτι Ἕκτωρ ὀνειδισθῆναι φθάσας ὑπὸ Γλαύκου πρὸ ὀλίγου αὐτὸν μὲν ἐκεῖ δι' ὀλίγων ἠμείψατο, ἐνταῦθα δὲ ἀορίστως πρὸς πάντας τοὺς ἐπικούρους λαλῶν καὶ ὡς οἷον ἀντεγκαλῶν, οἷς δὴ καὶ ὁ Γλαῦκος συνεισάγεται, ἀνταποδίδωσι τὸν ὀνειδισμὸν, καὶ ἀπαιτεῖ θνήσκειν ἀναγκαίως ὑπὲρ τῆς Τροίας. τοῦτο δὲ ὡς πρὸς τὸν λόγον τοῦ Γλαύκου ποιεῖ, φαμένου τὸ, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦν μάρνασθαι· οἱονεὶ γὰρ λέγει ὁ Ἕκτωρ, ὡς οὐ μόνον οὐδεμία χάρις ὑμῖν τοῖς ἐπικού*ροις μαχομένοις, ἀλλὰ καὶ ὀφείλεται μοι θανάτου ἐστέ. καὶ τέως οὐκ εἰπὼν, κέκλυτε Τρῶες καὶ Λύκιοι, ὡς ἀλλαχοῦ ἐξεφωνεῖτο διὰ τὸ τῶν Λυκίων ἔξοχον, ἀλλὰ κοινῶς οὕτω προσφωνήσας, κέκλυτε μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων, ἐπιφέρει ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ γὰρ συνδέσμου συνήθως· οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος οὐδὲ χατίζων ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον, ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν· τὰ φρονέων δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαοὺς, ὑμέτε*ρον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω. τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος ἢ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς. καὶ ἔστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ τοῦ Ἕκτορος νῦν ἀξίωσις πρὸς τοὺς ἐπικούρους τὸ ἀντὶ τροφῶν, ὧν ἐκ Τροίας εἶχον, ἀποδοῦναι τὰς ψυχάς. τοιοῦτον γὰρ οἱ μισθοφόροι, πωλοῦντες μισθοῦ τὸ ζῆν. εἶτα στρατηγικῶς ἐλπίδι γερῶν ἐρεθίζων εἰς κίνδυνον* (Vers. 229.) *ἐπάγει· ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης εἰς Τρῶας ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας, ἥμισυ τῶν ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς ἕξω ἐγὼ, τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ, ἵνα καὶ κατὰ τὸ γέρας καὶ κατὰ τὸ κλέος ἶσος αὐτῷ εἴη ὁ τὸ μέγα ἔργον ποιήσας. συνέμιξε δὲ τῷ τοῦ νεκροῦ ἑλκυσμῷ τὸν Αἴαντα, ὅτι μὴ ἄλλως ἦν αὐτὸν ἐρύσασθαι, εἰ μὴ ὁ ἀμφιβεβηκὼς Αἴας εἴξει. Ὅρα δὲ τὸ μυρία φῦλα ἐπικούρων πρὸς ἐντροπὴν Γλαύκου λεχθὲν ὑπὸ Ἕκτορος, οἷα λελυπημένου κατὰ Γλαύκου, ὃς τὸ πᾶν τῆς ἐπικουρίας ἐν μόνοις Λυκίοις ἐδόκει τιθέναι. τὸ δ' ἦν οὐ τοιοῦτον. αὐτοὶ μὲν γὰρ τηλόθεν ἐκ Λυκίας. Ἕκτωρ δὲ μυρία φῦλα περικτιόνων ἀνακαλεῖται, ὅ ἐστι περιοίκων, κατασπῶν μὲν τὴν τοῦ *Γλαύκου ὀφρῦν στρατηγικώτερον, οὐ μὴν καὶ ἀληθῆ λέγων. ὀλίγοι γὰρ τοιοῦτοι ἐπίκουροι. καὶ ὅμως τὸ τῶν Λυκίων ὄνομα σιωπήσας ὁ Ἕκτωρ, μυρίους δέ τινας ἐπικαλεσάμενος ἐπικούρους, μονονουχὶ λέγει ὡς, εἰ καὶ ὑποχωρήσουσιν οἱ Λύκιοι, οὐ πάντως οἱ Τρῶες μόνοι περιλείπονται κατὰ τὸν τοῦ Γλαύκου λόγον, ἀλλ' εἰσὶν ἡμῖν ἕτεροι ἐπίκουροι. οὕτω καὶ ὁ Ἀγαμέμνων φθάσας ἔφη πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ὅτι, κἂν ἀποπλεύσῃς, εἰσί μοι ἄλλοι οἵ κέ με τιμήσουσιν. οἱ δ' οὐκ ἦσαν ὡς ἀληθῶς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, μυρία φῦλα, συνεπιμαρτύρεται τῷ τῶν Ἀχαιῶν βασιλεῖ ἀλήθειαν, εἰπόντι ἐν τῇ βῆτα ῥαψῳδίᾳ πολλῶν ἐκ πολέων ἐπικούρους εἶναι τοῖς Τρωσί. τὸ δ' αὐτὸ καὶ*

ὀνειδιστικῶς αὔξει τὴν δαπάνην, ἣν οἱ ἐγχώριοι διὰ τοὺς ἐπικούρους ἔπασχον. ἐμφαίνεται δὲ καὶ ὁ τῶν Τρώων ἐντεῦθεν πλοῦτος, ὃν πάλαι ποτὲ εἶχον, ὁ πρὸ τούτων μνημονευθείς. πῶς γὰρ οὐ πλουσιωτάτη πόλις, ἣ τρυχομένη δαπάναις ταῖς εἰς μυρία φῦλα ἐπὶ τοσοῦτον ἐξήρκεσε; τῷ δὲ τῶν περικτιόνων ὀνόματι πάντες δηλοῦνται οἱ καὶ πόῤῥωθέν ποθεν ἐπίκουροι ὡς ἐκ μέρους, ἵνα ταπεινωθῇ ἐντεῦθεν τὸ τῶν Λυκίων ὑπέροφρυ, ἐξ ὧν Λύκιοι πολλαχοῦ τὸ ἐπικουρικὸν σύμπαν ἐλέγετο. ἀληθῶς γὰρ καὶ δίχα τῶν Λυκίων οὐ πάντες οἱ *ἐπίκουροι περίοικοι τῆς Τροίας εἰσί. δοκεῖ δὲ καὶ κολακικὸς ὁ λόγος εἶναι, ὡς πάντων περιοίκων λογιζομένων, κἂν μὴ τοιοῦτοι ὦσιν. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως καταδημαγωγεῖ τοὺς περιοίκους μόνους, ὡς τῶν τηλεδαπῶν οὐ πάνυ ἀξιουμένων λόγου. εἶεν δ᾽ ἂν περικτίονες οἱ πέριξ ἐϋκτιμέ- 1139
νας πόλεις ἔχοντες, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, ἐϋκτίμενα πτολίεθρα. (Vers. 221.) Τὸ δὲ, οὐ γὰρ ἐγὼ, ἢ περιττὸν ἔχει τὸν σύνδεσμον, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις γέγονεν, ἢ ἀπὸ ἐλλείψεώς τινος αἰτιολογικῶς κεῖται, οἷον, ὦ μυρία φῦλα περικτιόνων, τί μοι ὄφελος τοῦ πολλοὺς ὑμᾶς ἐνταῦθα εἰλεῖσθαι; οὐ γὰρ ἐγὼ καὶ ἑξῆς.
1104 Τὸ δὲ πληθὺν οὐ ταὐτόν *ἐστι τῷ μυρία φῦλα, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς πολυλαΐαν καὶ νῦν δηλοῖ τὴν ἀντιδιαστελλομένην τοῖς ἀριστεῦσιν, ὅ περ ὁ κωμικὸς ἀριθμὸν ἄλλως φησὶν, ἤγουν πλῆθος οὕτω μάτην. καὶ ἄλλως δὲ, ὁ εἰπὼν, τῷ τις ἠὲ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω, οὐ πληθὺν ζητεῖ ἁπλῶς ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ φυλακὴν, εἰ καὶ ἀνάγκη αὐτοῖς πίπτουσιν ὑποσπᾶσθαι τὸν πληθυσμόν. (Vers. 223.) Τὸ δὲ, ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ τέκνα ῥύοισθε, πρὸς τὸ τοῦ Γλαύκου ἀποτείνεται, εἰπόντος ὄφελος γενέσθαι τὸν Σαρπηδόνα καὶ αὐτῷ. οἱονεὶ γὰρ λέγει, ὡς οὐκ ἐμὲ ἤλθετε ῥύεσθαι, ἀλλὰ ὑπ᾽ ἐμοὶ ἢ σὺν ἐμοὶ, ἀρχηγῷ δηλαδὴ, τοὺς περὶ Τροίαν. Τὸ δὲ προφρονέως οὐκ ἀπέοικε τοῦ πρόφρονες, ὅτε καὶ ἐκεῖνο ἐπιῤῥηματικόν ἐστι. (Vers. 224.) Τὸ δὲ, φιλοπτολέμων ὑπ᾽ Ἀχαιῶν, ἐντρεπτικὸν καὶ αὐτό. οὐ γὰρ κατὰ τῶν τυχόντων ὑμᾶς φησὶν ἤθροισα, ἵνα φιλοψυχῆτε, ἀλλὰ κατὰ ἀνδρῶν μαχίμων. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, κατατρύχω δώροις καὶ ἐδωδῇ. οὐ γὰρ ζημιῶ ἁπλῶς, ἀλλὰ κατατρύχω. ἐκ τοῦ τρῶ δὲ ὠνοματοπεποιημένου, ἐξ οὗ καὶ τὸ τρώγω καὶ τὸ τρύω καὶ τὸ τρυπῶ, παραγώγως γέγονε καὶ τὸ τρύχω, ἀναλόγως τῷ ψῶ ψύχω. καὶ ὅρα ἔθος τοῦτο ἀρχαῖον. οὐ*δὲ γὰρ ἐξήρκει πρὸς τοσαύτην δαπάνην μόνον τὸ τοῦ Πριάμου ἀρχεῖον. δῶρα δὲ λέγει τὴν δίχα τῆς ἐδωδῆς μισθοφοράν. (Vers 226.) Τὸ δὲ, ἑκάστου θυμὸν ἀέξω, ἄλλο τι δηλοῖ νῦν παρὰ τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ καὶ ἀέξεταί μοι ἔνδοθι θυμός. ἐκεῖνο μὲν γάρ τί δηλοῖ, ἐν τοῖς ἐκεῖ ζητητέον. ἐνταῦθα δὲ θυμὸν ἑκάστου ὁ Ἕκτωρ ἀέξει τῇ θεραπείᾳ, δώροις δηλαδὴ καὶ τιμαῖς καὶ τοιούτοις, ὑφ᾽ ὧν ψυχὴ μετεωριζομένη δοκεῖ πλείων ἑαυτῆς γίνεσθαι διαχεομένη, ὅθεν παρῆκται τὸ χαίρειν, οὗ τὸ ἀνάπαλιν ὀλιγηπελέειν καὶ ὀλιγηπελέων ὁ μὴ θυμὸν ἀεξόμενος. Τὸ δὲ, ὑμέτερον ἑκάστου, τὴν ἐργώδειαν δηλοῖ τῆς μεταχειρίσεως, εἰ μὴ κοινῶς τι παραῤῥιπτεῖ ἀλλ᾽ ἑκάστῳ συνδιατίθεται, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ ἀληθῶς ἀργαλέον ἐστί. (Vers. 227.) Τὸ δὲ, ἢ ἀπολέσθω ἢ σαωθήτω, καὶ ἀλλαχοῦ ἐφράσθη. Τὸ δὲ, ἰθὺς τετράφθαι, ἴσόν ἐστι τῷ, ἰθὺς μάχεσθαι καὶ στῆναι ἄντα, περὶ ὧν πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη, καὶ τῷ ἰθὺς βρίσαι, ὃ μετ᾽ ὀλίγα κεῖται. (Vers. 228.) Τὸ δὲ, ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστὺς, γνωμικῶς ἐῤῥέθη καὶ ὡς τῶν μαχομένων ἢ ἀπολλομένων ἢ σωζομένων. ἐσχημάτισται δὲ καὶ οὗτος ὁ λόγος Ἀττικῶς. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν, τοῦτο ἐστὶν ἰδιότης πολέμου, εἶπεν αὕτη γάρ. παρεσημειώθη δὲ πρὸ τούτων καὶ ἕτερα τοιαῦτα σχήματα. Ὅτι δὲ ὀαρι*στὺς ἡ ἁπλῶς ὁμιλία καὶ πόθεν γίνεται, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. (Vers. 229.) Τὸ δὲ, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης καὶ ἑξῆς, διεστάλθαι δοκεῖ τῆς ζωγρίας ὡς κρείττονος· μεῖζον μὲν γὰρ εἰς ἀριστείαν τὸ ζωγρῆσαι πολέμιον. ἔχει δ᾽ ὅμως ἀνδρίαν καὶ τὸ τεθνεῶτα ἐρύσαι, ἤγουν ἑλκύσαι. (Vers. 231.) Τὸ δὲ, ἥμισυ τῶν ἐνάρων, σοφιστικῶς κεῖται ἐν ἀορίστῳ, ἐπεὶ μηδὲ δῆλον ἐστὶν, οἷα καὶ ὅσα ἔναρα πορισθήσονται ἀπὸ τῶν ὑπὲρ Πατρόκλου πεσουμένων. εἰ δὲ λέγει δεικτικῶς ἥμισυ τῶν ἤγουν τούτων ἐνάρων, ὧν ἄρτι περίκειται σκυλεύσας ἐκ Πατρόκλου, εἴη ἂν ὁ λόγος τῷ Ἕκτορι καὶ σαφὴς καὶ οὐδὲ σοφισματώδης. (Vers. 233.) Ὅτι ἀναφωνῶν συνήθως ὁ ποιητὴς ἐφ᾽ οἷς οἱ ἐπίκουροι ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν ἐλπόμενοι νεκρὸν ὑπ᾽ Αἴαντος ἐρύειν, φησί· νήπιοι, ἦτε πολέσσιν ἐπ᾽ αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα, ὁ Αἴας δηλαδὴ, προεκτιθέμενος κἀνταῦθα τὰ ἐφεξῆς, ὡς ἔθος αὐτῷ. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁρμὴν εἰς μάχην φράζει τὸ, οἱ δ᾽ ἰθὺς βρίσαντες ἔβησαν δούρατ᾽ ἀνασχόμενοι, μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς τόδε ποιήσειν. οἱ δὲ, ὡς ἐῤῥέθη, βρίσαντες εἶεν ἂν ζαχρηεῖς, ὅ ἐστιν ἐμβριθεῖς πολε-

μισταὶ, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ κεῖται. δῆλον δὲ ὡς οἱ μὴ οὕτω βρίθοντες ἐλαφροί εἰσι καὶ ἀβαρεῖς πολέμιοι,
ἤδη δὲ καὶ μαλθακοί. *(Vers. 238.) *Ὅτι πολὺν ἰδὼν Αἴας τῶν Τρωικῶν ἐπικούρων συνασπισμὸν καὶ*
ὡς εἰκὸς ὑποδείσας καὶ διὰ τοῦτο δυσελπιστῶν φησίν· ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε διοτρεφὲς, οὐκέτι ἔλπομαι
αὐτώ περ, ἤγουν ἐμὲ καὶ σὲ, νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο· οὔτι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλοιο, ὅς
κε τάχα Τρώων κορέσει κύνας ἠδ᾽ οἰωνοὺς, ὅσσον ἐμοὶ κεφαλῇ περιδείδια, μή τι πάθῃσι καὶ σῇ· ἐπεὶ
πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει Ἕκτωρ· ἡμῖν δ᾽ αὖτ᾽ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος. Καὶ ὅρα θαυ-
1140**μαστὴν τροπῆς ἀντίθεσιν. πρὸς γὰρ τὸ νέφος ἀντεπήγαγε τὸ ἀναφαίνεται, οἱονεὶ λέγων ὡς, εἰ καὶ*
πάντα νέφος καλύπτει, ἀλλ᾽ ἡμῖν οὐκ ἐν ἀορασίᾳ ἐστὶν οὐδὲ κεκάλυπται ὁ ὄλεθρος, ἀλλὰ πάνυ λαμ-
πρότατα φαίνεται. καὶ νῦν μὲν τροπικῶς νέφος τὸν Ἕκτορα καλεῖ, ὃν ἀλλαχοῦ νυκτὶ τὰ ὑπώπια εἴκα-
σεν, ἢ καὶ ἄλλως, τὸν πόλεμον συνήθως νέφος εἶπεν, ὃν ὁ Ἕκτωρ περὶ πάντα καλύπτει, ὡς οἷα παν-
ταχοῦ καταπετάσας αὐτόν. προϊὼν δὲ σκότος ἄλλως ποιήσει βαθὺ περὶ Αἴαντα. (Vers. 242.) *Ση-*
*μείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ παρὰ πόδας *κακὸν ἐπιλανθάνεσθαι τῶν φθασάντων ποιεῖ, ὡς νῦν τε*
ὁ Αἴας δηλοῖ περὶ ἑαυτῷ μάλιστα καὶ τῷ Μενελάῳ δεδιὼς, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ ὁ Τηλέμαχος, ὃς τὸ
τῶν μνηστήρων ἐν ποσὶ κείμενον κακὸν ὑψώσας ῥητορικῶς μεῖζον τῆς τοῦ πατρὸς εἶναι ἀπωλείας ἐρεῖ.
(Vers. 240 et 242.) *Ὅρα δὲ ὅτι τὸ δέδια διχῇ συνέταξεν, ἤγουν μετὰ γενικῆς ἐν τῷ, νέκυος περι-*
δείδια, καὶ μετὰ δοτικῆς ἐν τῷ, ἐμῇ κεφαλῇ περιδείδια καὶ σῇ. γέγονε δὲ καὶ τοῦτο διὰ τὴν συγγένειαν
τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς. (Vers. 241.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ Τρώων κύνας ἠδ᾽ οἰωνοὺς, εἴ περ τὸ*
*Τρώων κοι*νόν ἐστι καὶ πρὸς τοὺς οἰωνοὺς, διασαφεῖται αὐτόθεν τὸ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ, κύνεσσιν οἰω-*
νοῖσί τε πᾶσι. (Vers. 245.) *Ὅτι ὁ Αἴας ἐνταῦθα ἐπιτρέπει τῷ Μενελάῳ ἀριστῆας Δαναῶν καλεῖν,*
ἤν τις ἀκούσῃ, αὐτὸς δὲ οὐ βοᾷ, οὐχ᾽ ὅτι οὐ δύναται, βοὴν γὰρ καὶ αὐτὸς ἀγαθός ἐστιν, ἀλλ᾽ ὅτι
αἰδεῖται βοᾶν, ἵνα μὴ ἐμφήνῃ πτοηθῆναι τὴν τῶν ἐπικούρων ἐπέλευσιν, ἴσως δὲ καὶ διότι μᾶλλον οἱ
*ἀριστεῖς τῷ Μενελάῳ πεισθήσονται *ἤ περ αὐτῷ, ἔτι δὲ καὶ διότι αὐτὸς τῶν ἔργων ὧν λαλεῖν ἐπι-* 1105
τρέπει τῷ μὴ πάνυ ἐνεργεστάτῳ. καὶ ἄλλως δὲ, ἐχρῆν ὥς περ ἐν τοῖς Τρωσὶν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς
Ἀχαιοῖς δημηγορῆσαι ἄρτι τὸν δεύτερον βασιλέα, οἷος ἦν ἐν μὲν τοῖς Ἰλιεῦσιν ὁ Ἕκτωρ, ἐν δὲ τοῖς
Ἕλλησιν ὁ Μενέλαος. (Vers. 247.) *Ὅτι ἀνάγκης ἐπειγούσης λαλεῖ καὶ Μενέλαος πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς,*
προκαλούμενος ὑπὲρ Πατρόκλου ὡς προσεχῶς ὁ Αἴας ὑπέθετο, καὶ φησὶ διαπρύσιον γεγωνώς· ὦ φίλοι
Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, οἵ τε παρ᾽ Ἀτρείδῃς Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ δήμια πίνουσι, καὶ
σημαίνουσιν ἕκαστος λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ, ὡς διογενέσι δηλαδή· ἀργαλέον δέ μοι
ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν, ἤγουν ἐκκαίεται. ἀλλά τις
αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ᾽ ἐνὶ θυμῷ, Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι. καὶ ὁ μὲν οὕτως
ἔφατο, ὀξὺ δὲ ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας. καὶ πρῶτος ἀντίος ἦλθε θέων, οἷα εἰδὼς τὸν αὐτῷ φίλον
μέγαν Αἴαντα ἐκεῖ περιβαίνειν· εἶτα Ἰδομενεὺς καὶ Μηριόνης. τῶν δ᾽ ἄλλων τίς ἂν ᾗσι φρεσὶν, ἄνευ
*δηλονότι Μου*σῶν, οὐνόματ᾽ εἴποι, ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν; καὶ ὅρα ὡς τῇ*
ἀποσιωπήσει ταύτῃ καὶ τῷ ἀορίστῳ τὸ πλῆθος ὁ ποιητὴς ηὔξησεν, ὡς μὴ δυνάμενος δῆθεν αὐτὸς
ἰδίαις φρεσὶ δίχα Μουσῶν μηδὲ τούτους ἄρτι μυθήσασθαι οὐδ᾽ ὀνομῆναι διὰ τὸ πολὺ τοῦ πλήθους,
ὅ περ ὀνομαίνειν ὀκνεῖ, ὡς που προδιωμολογήσατο. καὶ ἄλλως δὲ, οὐκ ἐχρῆν ὀνόμασιν ἐπεξιέναι
τηνάλλως τὸν ποιητὴν εἰς οὐδὲν δέον, ἐφ᾽ οἷς τὰ μείζω προκαλεῖται αὐτόν. ἐπάγει γάρ· Τρῶες δὲ
προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ᾽ ἄρ᾽ Ἕκτωρ, ποθῶν τε, ὡς εἰκὸς, ἀντιστῆναι τῷ Αἴαντι, καὶ ἵνα μηδὲ
τὸ πρὸς Ἀχιλλέα ἴνδαλμα αἰσχύνῃ ἀχρειώσας, εἰ μὴ προμάχοιτο. καὶ τοῦτο ἦν αἴτιον τοῦ συγκληθῆναι
τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ἀρίστους. οὐ γὰρ ἦν πιθανὸν ἀντιστῆναι τοσούτοις Αἴαντα καὶ Μενέλαον μόνους
αὐτούς. (Vers. 250.) *Ὅρα δὲ τὸ, οἳ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι δήμια πίνουσιν, ἐκ τῶν τοῦ Ἕκτορος*
λόγων παραξεσθὲν ὡς ἐν εἴδει παραφράσεως, ἤγουν ἐκ τοῦ, δώροις κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαούς. οἵ τε
γὰρ τῶν Τρώων ἐπίκουροι δήμια ἤσθιον τὰ τῶν λαῶν ἔδοντες, καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἡγήτορες δήμια
ἔπινον. δεδήλωται γὰρ ἤδη ὅτι δασμοῦ γινομένου μερὶς ἐδίδοτό τις τῷ βασιλεῖ ἐκ τῶν κοινῶν καὶ εἰς
*τὰ τῶν ἀριστέων συμπόσια. ἐν ἡ παράχρησις δημοβόρον τὸν βασι*λέα ποιεῖ, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν δημιο-*
βόρον· φαναι γὰρ δημοβόρον τὸν δίκην ἀνθρωποφάγου αὐτὸν τὸν δῆμον ἐσθίοντα δριμὺ μὲν τῇ ἐννοίᾳ,

πάνυ δὲ ἀτηρὸν τῇ τροπῇ. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἔκπαλαι μὲν οὐ ψεκτὸν ἦν, ὥς περ οὐδὲ ὁ δῆμος, οὕτως οὐδὲ ὁ δήμιος οὐδὲ τὸ δήμιον, ὡς δῆλον ἔκ τε τῶν δημιοπράτων, ὧν μέμνηται καὶ ὁ κωμικὸς, καὶ ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν δημιοεργῶν. ἐπεὶ δὲ ὕστερον ὁ δήμιος εἰς ἀεικὲς ἀπεκρίθη πρᾶγμα, κολαστῇ γὰρ ἀνδρὶ ἀποκεκλήρωται τοὔνομα, ἤργησε μὲν ἡ χρῆσις τοῦ παλαιοῦ δημίου, ἐκαινίσθη δὲ ἀντ᾽ αὐτοῦ ὁ δημόσιος. Ὅρα δὲ καὶ τὸ πίνουσιν, οὐ γὰρ ἔφη καὶ ἐσθίουσιν, ἀλλὰ δηλοῖ ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν, ὅθεν καὶ παρὰ τῇ κοινῇ συνηθείᾳ τὸ συμπόσιον καὶ ὁ πότος λέγεται, σιγωμένης τῆς ἐδωδῆς, 1141
καθὰ καὶ τὸ συσσίτιον, σιωπωμένης τῆς πόσεως. οὕτω καὶ Ἕκτωρ μνησθεὶς ἐδωδῆς ἀφῆκε συννοεῖσθαι αὐτῇ τὴν πόσιν. χρὴ δ᾽ ἐνταῦθα ὁρᾶν καὶ τὸ τοῦ λόγου σχῆμα. οὐ γὰρ εἶπεν, ὦ φίλοι, οἳ δήμια πίνετε καὶ σημαίνετε λαοῖς, ἀλλὰ οἳ πίνουσι καὶ σημαίνουσι, μεταβὰς ἐκ δευτέρου προσώπου εἰς τρίτον, οὐ μόνον διὰ μέτρου εὐχρηστίαν καὶ ποικιλίαν φράσεως καὶ καινοπρέπειαν, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ τραχέως τῷ διόλου ἀποστρεπτικῷ σχήματι ὀνειδίζῃ τοὺς ἀριστεῖς, ἅμα δὲ καὶ ἵνα δεξιώτατα κα*τὰ σχῆμα συντομίας ἀποτείνειν τὸν λόγον δοκοίη καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ πληθΰϊ ἀριστεύοντας. ἐν γὰρ τῷ ποιῆσαι τρίτου προσώπου τοὺς τῶν λαῶν σημάντορας δεύτερον ἔμεινε πρόσωπον ὁ λαός. καὶ δοκεῖ αὐτοὺς δημαγωγικώτερον λοιπὸν εἰπεῖν τὸ, ὦ φίλοι, ἐξ αὐτῶν δὲ ἀπονεῦσαι κατὰ λόγον τρίτου προσώπου καὶ εἰς τοὺς σημάντορας τῶν λαῶν, πρὸς οὓς καί τινα δυσωπίαν ἔχει τὸ, καὶ Μενελάῳ. μονονουχὶ γὰρ λέγει, ὡς ἐγὼ ταῦτα λαλῶ, παρ᾽ ᾧ δήμια πίνετε. εἰ μέντοι ὁ Αἴας ἐδημηγόρησεν, οὐκ εἶχε χώραν τοιοῦτόν τι ῥηθῆναι. αὐτὸ δὲ καὶ ἄλλως ἐῤῥέθη ὡς ἀπὸ βασιλικοῦ κήρυκος, οἷα εἰκὸς ὂν μὴ πάντας αἰσθέσθαι ὅτι βασιλεὺς ὁ βοῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, σημαίνουσιν ἕκαστος λαοῖς, ἐκ δὲ θεοῦ τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ, ἐνδόξοις ἀνθρώποις προσρηθῆναι οἰκεῖον. Ἔνθα ὅρα τὸ τιμὴ καὶ κῦδος, ἐν οἷς παράλληλος ὁ αὐτὸς νοῦς, ταὐτὸν δὲ πάντως εἰπεῖν, σημαίνουσιν ἕκαστος καὶ σημαίνουσιν ἕκαστοι καὶ σημαίνει ἕκαστος. τὸ γὰρ ἕκαστος, καθότι μὲν συνδιήκει παντὶ τῷ πλήθει τῇ κατὰ μερισμὸν ἐννοίᾳ, πληθύεται τῇ σημασίᾳ. διὸ καὶ ὀρθῶς εἴρηται τὸ, σημαίνουσιν ἕκαστος, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἕκαστοι· καθότι δὲ αὖ πάλιν ἀτόμῳ τούτῳ καὶ ἐκείνῳ καὶ ἄλλῳ δεικτικῶς οἷον ἐπιμερίζεται, δύνα*ται καὶ σύνταξιν ἑνικοῦ ῥήματος ἔχειν. διὸ ἀσφαλῶς ἂν ῥηθείη καὶ τὸ σημαίνει ἕκαστος. Ὅρα δὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ δήμια πίνουσι παρὰ τοῖς βασιλεῦσι καὶ σημαίνουσι λαοῖς καὶ ἑξῆς, σύνθετον οὖσαν ἐξ ἀφελείας καὶ σεμνότητος. τοιοῦτον γὰρ δήπουθεν τὸ εἰπεῖν, ὡς τοῖς βασιλεῦσι μὲν συμπίνουσιν, ὑπὸ Διὸς δὲ τιμῶνται. (Vers. 252.) Τὸ δὲ, ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον, λεχθείη ἂν καὶ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος καθ᾽ ἕνα πάντων κήδεσθαι. (Vers. 253.) Τὸ δὲ, τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηε, περιφραστικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ, τόσος ἐστὶ πόλεμος. Τὸ δὲ, ἔρις πολέμοιο, διαστολὴν ἔχει τῶν λοιπῶν ἐρίδων. Ἐκ δὲ τοῦ δέδηεν ἡ δηῒς γίνεται. δῆλον γὰρ ὅτι δηῒς ἐστι δαιομένη ἔρις πολέμου. (Vers. 254.) Τὸ δὲ, αὐτὸς ἴτω, σημαίνει μὲν τὸ, μόνος ἐλθέτω. οὐ τοιοῦτος δὲ μόνος, οἷος ὁ δηλούμενος ἐν τῷ, αὐτός περ ἐὼν προμάχοις ἐμίχθη ἀντὶ τοῦ μεμονωμένος, ἀλλὰ μόνος ἐλθέτω, ἤτοι μὴ ἐμοῦ δεηθεὶς εἰς τὸ καὶ πρὸς ὄνομα κληθῆναι. τότε γὰρ οὐκ αὐτὸς ἥξει, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἕλκω τῇ κλήσει αὐτὸν, καί πως σὺν ἐμοὶ ἥκει καὶ οὐ κυρίως μόνος. καὶ ἔστι τρόπον τινὰ τὸ τοιοῦτον αὐτὸς ἶσον τῷ αὐτόματος. ὡς γὰρ αὐτόματός που ἥκει Μενέλαος εἰδὼς πονεῖσθαι τὸν ἀδελφὸν, οὕτω τις κἀνταῦθα αὐτὸς ἐλθέτω ἤγουν αὐτόματος, εἰδὼς τοὺς ἀριστεῖς πονεῖσθαι *ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ. (Vers. 255.) Πῶς δὲ μέλπηθρα ἐπὶ κυνῶν λέγεται, προδεδήλωται. Τὸ δὲ, ὀξὺ ἄκουσεν, ὀξύκοον εἶναι τὸν Λοκρὸν περιστᾷ. ὁ δέ γε Ἕκτωρ, ὀξυβόας προϊστόρηται ἐν τῷ, οὐδ᾽ ἔλαθε τὸν Μενέλαον ὀξὺ βοήσας. (Vers. 256.) Τὸ δὲ, τίς ἂν τῶν ἄλλων ὀνόματα εἴποι, περίφρασίς ἐστι τοῦ, μυρία φῦλα, ὅ περ εἶπεν ὁ Ἕκτωρ. (Vers. 260.) Τὸ δὲ, Τρῶες δὲ προὔτυψαν, ἦρχε δ᾽ ἄρ Ἕκτωρ, ὃ καὶ ἑτέρωθι κεῖται, παρῳδηθήσεταί ποτε εἰς ἀνδρεῖον πρόμαχον. (Vers. 263.) Ὅτι τὴν μετὰ θορύβου ἐπέλευσιν τῶν Τρώων παραβολικῶς ὁ ποιητὴς διασαφῶν φησίν· ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐπὶ προχοῇσι διιπετέος ποταμοῖο βέβρυχε μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἤγουν ἐν τῷ ῥέειν, ἀμφὶ δέ τ᾽ ἄκραι ἠιόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω, τόσσῃ ἄρα Τρῶες ἰα*χῇ ἴσαν. ἣν ἰαχὴν τῇ φράσει μιμούμενος ὀνοματοποιηθείσαις τραχείαις χρᾶται λέξεσι, τῷ βέβρυχε, καὶ βοόωσι, καὶ ἐρευγομένης, καὶ αὐτῇ τῇ ἰαχῇ. δῆλον δ᾽ ὅτι τραχύτητός τι ἔχει
1106 καὶ ἡ τῆς προχοῆς προφορά. ἐνδείκνυται δὲ διὰ τούτων κῦμα θαλάσσης ἀν*τιφερόμενον ποταμοῦ

κατάῤῥῳ, καὶ τῷ ἀνακόπτεσθαι βρυχόμενον. ὁ γὰρ παραβολικὸς ἦχος οὐ τοῦ ποταμοῦ ἀλλὰ τοῦ κύμα-
1142*τός ἐστι. Τὸ δὲ προχοὴ δέδωκε τοῖς ὕστερον ἔννοιαν τοῦ καὶ ἐκβολὰς λέγειν ποταμῶν τὰ ἐκείνων στό-*
ματα. τὸ γὰρ προχεόμενον ἐκβάλλεται. Διιπετὴς δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ σαφῶς δηλοῦται, κυρίως ὁ χει-
μάῤῥους, ὁποῖος καὶ ὁ ἐνταῦθα. οἱ γὰρ ἀένναοι ἠρεμαιότεροι. (Vers. 264.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τε ὁμώ-*
*νυμος λέξις τὸ βρύχειν, οὐ μόνον λεγόμενον ἐπὶ ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ *ζώων λογικῶν τε, ὡς τὸ,*
βεβρυχὼς κόνιος δεδραγμένος, καὶ ἀλόγων, ἐφ᾽ ὧν καὶ περισπᾶται· λέων γοῦν βρυχᾶται· καὶ ὅτι ἐξ
ὀνοματοποιίας, ὥς περ τὸ βρῦν τὸ παρὰ τῷ κωμικῷ, καὶ τὸ βρύειν, οὗ λειότερον τὸ βλύζειν, ὡς καὶ
τοῦ κρώζειν τὸ κλώζειν καὶ τοῦ κράζειν τὸ κλάζειν, οὕτω καὶ τὸ βρύχειν, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὸ
βρύκειν ἐπὶ κολοιοῦ καὶ τῶν τοιούτων, ὡς ὁ κωμικὸς δηλοῖ· καὶ ὅτι ἐν τῷ, ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
ὃ προεγράφη, οὐ τοιοῦτος ἐνοεῖτο βρυγμὸς οἷος ἐνταῦθα· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐπὶ πηγῆς ἡ λέξις ἀναπιδυού-
*σης, ἐνταῦθα *δὲ τὸ βέβρυχεν ἐπὶ μεγάλου κύματος. Ἡ δὲ ποτὶ πρόθεσις ἐν τῷ, ποτὶ ῥόον, ἧς πρω-*
τότυπος καὶ κοινοτέρα ἡ πρὸς, δῆλον ὅτι καὶ προτὶ λέγεται. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ ἀποθλίβει τὸ τῆς ἐπεκτά-
σεως ἰῶτα Δωρικῶς, ὡς ἐν τῷ ποταίνιον τὸ πρόσφατον, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, καὶ ἐν τῷ, πόταγε
ὅ πέρ ἐστι πρόσαγε, καὶ ἐν τῷ, ποτῶπαν, ἤτοι πρόσωπον κατὰ Δωριεῖς· ἔτι δὲ καὶ μονοσυλλάβως ἐκ-
φέρεται συμφώνου ἐπαγομένου, ὡς ἐν τῷ, πὸτ τῶ Διὸς, ἤγουν πρὸς τοῦ Διὸς, ὃ καὶ αὐτὸ γλώσσης
Δωρίδος ἐστί. (Vers. 265.) *Τὸ δὲ, ἠϊόνες βοόωσι, πά*νυ τί φασιν οἱ παλαιοὶ μιμητικὸν εἶναι τοῦ*
κατὰ θάλασσαν ἤχου πλέον τῶν ἄλλων, λέγοντες ὡς τῇ ἐπαναδιπλώσει τῶν φωνηέντων συνῳδίαν ἀπο-
1143*τελεῖ τὸ βοόωσιν, ὁμοίαν κυμάτων ἐμβολῇ. διὸ οὐκ ἔφη βοάουσι κατὰ ἀναλογίαν δευτέρας συζυγίας*
τῶν περισπωμένων, ἀλλὰ βοόωσι, πρὸς ἔμφασιν πλείω τοῦ τῆς θαλάσσης ἤχου. καὶ αὕτη, φασὶν,
ἡ εἰκὼν τὰ τοῦ Σόλωνος ἢ κατά τινας τὰ τοῦ Πλάτωνος ἠφάνισε μιμήματα. λέγεται γὰρ ὡς ὀνο-
*ματοποιῶν ἐκεῖνος καὶ ἀντεπεξάγων ἑαυτὸν τῇ Ὁμηρικῇ πολυφωνίᾳ, ἐπεὶ εὗροι τὸ *τοιοῦτον βοόων καὶ*
οὐκ ἔχοι ταὐτὸν ἠχῆσαι πρὸς τοιαύτην ὀνοματοποιίαν, κατακαύσοι τὰ σκέμματα, μὴ καὶ πάνυ δεύτε-
ρος πίπτοι τοῦ ποιητοῦ, ὅτε καὶ ᾄδεται εἰπεῖν ὁπότερος ἂν καὶ ἦν ἐκεῖνος, τὸ, Ἥφαιστε πρόμολ᾽
ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει, ἢ Σόλων νύ τι σεῖο χατίζει, Ὁμηρικῇ παρῳδίᾳ τὸ πῦρ κατὰ τῆς
πρὸς Ὅμηρον ἀντιτεχνίας προκαλεσάμενος. ἐνταῦθα δὲ τῆς ἠιόνος προκειμένης τοῦ βοόωσι χορηγεῖ-
ται καὶ ἀπὸ τῆς ἐν ταύτῃ χασμῳδίας συμβολή τις πρὸς τὴν τοῦ ῥηθέντος ἤχου μίμησιν. Ἰστέον
*γὰρ ὅτι οὐ μόνον πληθυντι*κῶς γράφεται, ἠιόνες βοόωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν γενικῇ ἑνικῇ, ἄκραι ἠιόνος,*
ἤγουν τὰ τοῦ αἰγιαλοῦ ἄκρα. (Vers. 266.) *Τὸ δὲ ἐρευγομένης καὶ ὡς ἐπὶ στόματος θαλαττίου*
ἐῤῥέθη. ἔστι γὰρ εἰπεῖν καὶ θαλάσσης στόμα, ὥς περ καὶ ποταμοῦ τροπικῶς. δῆλον δ᾽ ὅτι ἐκ τοῦ
ἐρεύγω καὶ ἡ ἐρυγὴ, καὶ τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ ἤρυγε, καὶ εὐκτικὸν τὸ ἐρύγοιμι, οὗ τρίτον τὸ, ἐπειδὰν
τῶν ἀπόρων τις προσερύγοι ῥαφανίδας καὶ σαπρὸν σίλουρον φαγὼν, ἴα καὶ ῥόδα οἱ παράσιτοι
ἔφασαν αὐτὸν ἠριστηκέναι. (Vers. 267.) *Ὅτι παρατάξεως εὐψύχου δηλωτικὸν τὸ, αὐτὰρ οἱ δεῖνα,*
*οἷον Ἀχαιοὶ, ἕστα*σαν ἕνα θυμὸν ἔχοντες, φραχθέντες σάκεσιν χαλκήρεσι. καὶ ὅρα ὡς ἐπλεό-*
ναζον τοῖς τότε τὰ χαλκήλατα σάκεα. Τὸ δὲ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἢ ἀντὶ τοῦ μίαν προθυμίαν,
ἢ τολμηρότερον ἀντὶ τοῦ μίαν ψυχὴν, ὅθεν τὸ ὁμοψυχεῖν. Τὸ δὲ φραχθέντες ἀντὶ τοῦ κατα-
**σφαλισθέντες, πυκνωθέντες, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐφράξαντο νῆας τείχεϊ χαλκείῳ ἀπὸ τοῦ φράσσω,* 1107
ἐξ οὗ καὶ οἱ κατάφρακτοι ὁπλῖται. (Vers. 269.) *Ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν τάσσων στρατὸν ὁ ποιητὴς*
λαμπρότητα ὅπλων ἐκφράζει, ἐν δὲ τῇ νῦν μάχῃ τῇ ὑπὲρ Πατρόκλου ἀορασίαν ταῖς λαμπραῖς περι-
κεφαλαίαις πλάττει, ἃς ἑτέρωθι παναίθας διὰ πολλὴν λαμπρότητα ἔφη, ἀκολούθως δὲ καὶ τοῖς
κατωτέρω ὅπλοις, ἴσως μὲν καὶ διὰ τὴν ἐγερθεῖσαν κόνιν καὶ ἐπὶ καταπεσοῦσαν, ἴσως δὲ καὶ ὡς
οὐδὲ ἄδεια τοῖς τῶν ἀγωνιώντων ὀφθαλμοῖς ἦν ἐντρυφᾶν τοιαύτῃ θέᾳ. Ὁμήρῳ δὲ ἀρέσκει καὶ
νύκτα τὸ τοιοῦτον εἰπεῖν, ὡς τὰ ἐφεξῆς δηλώσει, ἵνα ὡς ἐπὶ Σαρπηδόνι πενθεῖ ἀὴρ τῇ τῶν ἐξ
ἀέρος ψεκάδων καταφορᾷ, οὕτω καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ τῇ συννεφείᾳ. ποιητικὴ δέ τις καὶ αὕτη τερα-
τεία, ὡς ἐπὶ μὲν τῇ τῶν Ἀχαιῶν νίκῃ καπυρὸν οἷον αἰθριάζοντος τοῦ ἀέρος, ἐνταῦθα δὲ ἀμαυ-
ρουμένου τῇ σκυθρωπότητι καὶ νυκτὶ ἐοικότος, ὡς ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ ἠλληγόρηται. γίνεται δὲ καὶ
ἄλλως νῦν ἀχλὺς, ἵνα κρύπτηται πιθανῶς ὁ κείμενος. καὶ ἡ πυκνότης δὲ τῶν μαχομένων ἐνήγαγεν

εἰς τοιοῦ*τον πλάσμα τὸν ποιητήν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως φράσαι, ὡς ὅτε μέν τις ἐλλάμπεται κατορθῶν ἐν μάχῃ, Διομήδης τυχὸν ἢ Ἀχιλλεὺς, λαμπηδόνας Ὅμηρος ἀποπαλλομένας ἐκείνου ποιεῖ ὡσεὶ καὶ πυρὸς, Πατρόκλου δὲ ἄρτι κειμένου δυστυχῶς τοῖς Ἕλλησιν, οἱ ἀμφ᾽ αὐτῷ μαχόμενοι σκοτοῦνται. φησὶ γάρ· ἀμφὶ δ᾽ ἄρα σφιν λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν ἢ μᾶλλον ἠέρα πουλὺν χεῦεν, ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἤχθαιρε ζῶντα. μίσησε δ᾽ ἄρα μιν δηίων κυσὶ κύρμα γενέσθαι Τρῳῇσι. τῷ, ἤγουν διὸ, καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους. Καὶ σημείωσαι ὅτι τὸν τοιοῖτον εἰς ἄμυναν ἐρεθισμὸν αἴτιον μάλιστα ἐμφαίνει τῆς πολλῆς ἠέρος, ἤτοι τῆς ἐξ ἀέρος σκοτώσεως, οἷα πολλῆς ἐγερθείσης κόνεως. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ σφοδρὸν καὶ συντεταμένον καὶ ἐπικίνδυνον τῆς ἐν τῷ ἀμυνεσθαι μάχης ἀὴρ πουλὺς ἤγουν πολλὴ νοηθείη διὰ τὸ πολλοὺς Ἄϊδι παραπέμπειν, οὐκ ἀσύμφωνον τοῖς Ὁμήρου, ὃς τὸ τούτου ἔμπαλιν τὴν ἑτεραλκέα νίκην φάος πολλαχοῦ ὠνόμασε. τέως μέντοι τὸ προφαινόμενον τῆς ποιήσεως τὴν ῥηθεῖσαν ἀορασίαν πάχος ἀέρος εἶναι βούλεται, ὡς ἡ ἐν τοῖς ἐφεξῆς εὐχὴ τοῦ Αἴαντος δηλοῖ, δι᾽ ἣν ἥλιος ἐπιλάμψας τὸ κακὸν διέλυσε. (Vers. 270.) Τὸ δὲ, οὐκ ἤχθηρε, καὶ τὸ ἐμίσησε κατὰ ἄρσιν καὶ θέσιν λεχθέντα τὴν *αὐτὴν δηλοῦσιν ἔννοιαν. λέγει γὰρ ὡς οὐκ ἤχθηρε Ζεὺς τὸν Πάτροκλον ἀλλ᾽ ἐμίσησε κυνοσπάρακτον γενέσθαι αὐτόν. (Vers. 278.) Ὅτι πρώτου τοῦ Ἕκτορος ἐρεθίσαντος τοὺς ὑπ᾽ αὐτὸν, εἶτα τοῦ Μενελάου τοὺς Ἀχαιοὺς, ὦσαν πρότεροι Τρῶες Ἀχαιοὺς, νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν. καὶ οὕτως ὁ νέκυς τοῦ Πατρόκλου εἵλκυσται. Ὅτι εἰπὼν ὡς μάλα ὦκα ἐλέλιξεν Αἴας τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς ἀντιπαράταξιν, ὅτε οἱ Τρῶες τὸν τοῦ Πατρόκλου νέκυν ἐρύοντο, σεμνύνει εὐθὺς ἐπαίνῳ τὸν ἥρωα, παραῤῥίψας καὶ μνήμην συνήθως τοῦ Ἀχιλλέως. φησὶ γάρ· ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ᾽ ἔργα τέτυκτο τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ᾽ ἀμύμονα Πηλείωνα. (Vers. 279.) Καὶ ὅρα ὅτι καθὰ τὸ περιεῖναι γενικῇ συντάσσει πολλαχοῦ διὰ τὴν ἐπίτασιν, ἣν δηλοῖ ἡ περὶ πρόθεσις, οὕτω κἀνταῦθα τὸ περιτετύχθαι, εἰπών· περιετέτυκτο τῶν ἄλλων, ἤγουν ἐπέκεινα καὶ περισσότερον τῶν ἄλλων ἐτέτυκτο. ἔνθα ὅρα καὶ ὅτι ἐπὶ φυσικῆς κατασκευῆς ἐτέθη τὸ ἐτέτυκτο, κυρίως μέντοι ἐπὶ τῶν κατὰ τέχνην ἡ λέξις κεῖται. (Vers. 281. sqq.) Αὐτίκα δὲ καὶ παραβολὴν ἐπάγει τοιαύτην· ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων συῒ ἴκελος ἀλκὴν καπρίῳ, ὅστ᾽ ἐν ὄρεσσι κύνας θαλεροὺς τ᾽ αἰζηοὺς ῥηιδίως ἐκέδασσεν ἑλιξάμενος· ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγανοῦ, φαίδιμος Αἴας, 1144 ῥεῖα με*τεισάμενος, ἤγουν μετελθὼν, Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας, οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν. (Vers. 286.) Καὶ σημείωσαι τὸ, περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, ἐπὶ ἐχθρῶν ῥηθὲν καὶ οὐκ ἐπὶ συμμαχίᾳ, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ εὐθὺς ἐφεξῆς, διασαφητικῶς ῥηθέν· φρόνεον δὲ μάλιστα ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν καὶ κῦδος ἀρέσθαι, ἵνα εἴη ἁπλῶς περιβῆναι τὸ περί τινα βῆναι, εἴτε ὑπὲρ ἐκείνου, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, εἴτε κατ᾽ ἐκείνου, ὡς ἐνταῦθα δηλοῦται. (Vers. 281.) Ὅρα δὲ ὡς καὶ ἡ τῆς παραβολῆς ἀπόδοσις ἱκανὸν ἔπαινον ἔχει τοῦ Αἴαντος. Ἐν δὲ τῷ, συῒ καπρίῳ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, γένος μὲν ὁ σῦς, εἶδος δὲ ὁ κάπριος, καθὰ καὶ ὁ θῆλυς. οὕτω καὶ ἐν τῷ, ταύροιο βοὸς, γένος μὲν ὁ βοῦς, εἶδος δὲ ὁ ταῦρος. δῆλον δὲ ὡς γενναιότερος ὁ κάπριος τοῦ θήλεος. (Vers. 282.) Τὸ δὲ ἐκέδασσε δὶς ἐῤῥέθη ὡς καίριον. εἰ γὰρ εἶχεν ἰσοδύναμον ῥῆμα, μετέλαβεν ἂν αὐτὸ, καθὰ καὶ τὸ ῥηιδίως ῥεῖα κατωτέρω ἔφη, καὶ τὸ ἑλιξάμενος μετεισάμενος, οὗ τὸ θέμα εἴω, ποιητικῶς μεταλαβὼν τὰ ποιητικὰ, ὡς εἴ πέρ που καὶ τὸ ἀΐσσειν εἰς τὸ παιφάσσειν μεταληφθείη, ἢ τὸ καρπαλίμως εἰς τὸ κραιπνῶς, ἢ ἡ χαλκοπάρῃος κυνέη ὡς μετ᾽ ὀλίγα εἰς ἱπποδάσειαν κόρυθα, ἢ τὸ ἄφαρ Αἰολικὸν ἐπίῤῥημα εἰς τὸ αἶψα, ὧν μία παραγωγὴ τοῦ μὲν ἐκ τοῦ ἅπτω *ἅψω, τοῦ δὲ ἐκ τοῦ ἅψω ἧφα παρακειμένου. ἔστι γὰρ αἶψα καὶ ἄφαρ τὸ ταχὺ καὶ ὡς εἰπεῖν συναπτῶς. (Vers. 289.) Ὅτι Ἱππόθοός τις, Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς, ποδὸς εἷλκε Πάτροκλον δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας, Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ᾽ αὐτῷ ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ· ὅ περ ἐπί τινος ῥηθήσεται κακὸν παθόντος ἀβοήθητον. εἶτα (Vers. 293.) ἐκτιθέμενος τὸ κακὸν ὁ ποιητὴς φησί· τὸν δ᾽ υἱὸς Τελαμῶνος, ἐπαΐξας δι᾽ ὁμίλου, πλῆξεν αὐτοσχεδίην κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου· ἤρικε δ᾽ ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ, πληγεῖσ᾽ ἔγχεΐ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ· ἐγκέφαλος δὲ παρ᾽ αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς, αἱματόεις· τοῦ δ᾽ αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ᾽ ἄρα χειρῶν Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκεν, ἤγουν ἀφῆκε, χαμᾶζε κεῖσθαι· ὁ δ᾽ ἄγχ᾽ αὐτοῖο πέσε πρηνὴς

ἐπὶ νεκρῷ τῆλε ἀπὸ Λαρίσσης, ἑώας δηλαδὴ, ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκεν,
ἤγουν θρεπτήρια, ὅ ἐστι τροφεῖα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη. τοῦτο δὲ ἠθικῶς ὁ ποιητὴς παρεσημήνατο,
δηλῶν ὀφελέτας ἡμᾶς εἶναι τοῦ ἀντιτρέφειν τοὺς γεννησαμένους. τὸ γὰρ ἀποδιδόναι χρεωστικὴν
κυρίως δηλοῖ ἀπότισιν. (Vers. 288. sqq.) Ὅρα δὲ ὡς τολμηρὸν ἱστορήσας ἄνδρα τὸν Ἱππόθοον
ὁ ποιητὴς πλείονος *αὐτὸν λόγου ἠξίωσε, Λῆθόν τε πατέρα εἰπὼν αὐτοῦ, Πελασγὸν τῷ γένει, καὶ
αὐτὸν φαίδιμον προσειπὼν, καὶ τὴν πατρίδα δηλώσας, καὶ ἐπαινέσας καὶ αὐτὴν ἐν τῷ εἰπεῖν ἐριβώ-
λακα, καὶ οἰκτισάμενος δὲ ἐν τῷ ἐπαγαγεῖν, ὡς μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν ἔπλετο ὑπὸ Αἴαντος δαμέντι
Ὅτι δὲ Λάρισσαι διάφοροι, ὧν μία καὶ ἡ ἐνταῦθα Πελασγικὴ ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν δεδήλωται.
(Vers. 290.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τελαμὼν ἐνταῦθα οὐχὶ ὁ ἀνέχων ἀσπίδα ἢ ξίφος, ἀλλ' ὁ ἁπλῶς καθ'
ἑαυτὸν πλατὺς ἱμὰς, ὃν ὡς εἰκὸς εἶχεν ὁ Ἱππόθοος, εἴ που χρεία τις αὐτοῦ γένηται, ὡς καὶ ἐπ' ἄλλων
τοιαῦτα τινὰ φαίνονται· καὶ ὅτι τελαμῶνος τοιούτου μνησθεὶς δήσαντος τὸ τοῦ νεκροῦ σφυρὸν οὐκ
εὐθὺς ἐπήγαγε τὸ τοῦ ἥρωος Τελαμῶνος ὄνομα. διέστησε δὲ ἱκανῶς, ἵνα μὴ ἐπιτηδεύσασθαι δόξῃ
τοιαύτην εἰκῇ παρήχησιν. ἔφη γὰρ μετὰ δύο στίχους· τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος ἔπληξε. Σφυρὸν δὲ φανε-
ρῶς τὸ ἄκρον τοῦ σκέλους, ἐξ οὗ καὶ ἐπισφύρια τὰ μετὰ τὸ σφυρόν. ἐκεῖ δὲ καὶ τένοντες κατὰ νεύρων
συνέλευσιν. (Vers. 291.) Τὸ δὲ, Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος, ἔχει τι σκωπτικὸν, εἰ μὴ διὰ
ἀνδρίαν ὁ Ἱππόθοος κινδυνεύει ἀλλὰ πρὸς χάριν τινῶν. (Vers. 295.) Τὸ δὲ ἤρικεν, ὅ ἐστιν ἐσχίσθη,
ἐῤῥάγη, δεύτερος ἀόριστός ἐστι τοῦ ἐρείκω, ἐξ οὗ φυτὸν ἡ ἐρεί*κη. διὸ καὶ τῷ ῖ παραλήγεται κατὰ τὸ
λείβω ἔλιβον. (Vers. 297.) Αὐλὸν δὲ λέγει ἢ τὸ ὀξὺ τοῦ δόρατος, ἐπεὶ καὶ αἰγανέας δολιχαύλους που
λέγει τὰς μακροξύλους, ἢ τὸ τρῆμα τῆς κυνέης τὸ διὰ τοῦ ἔγχεος. καὶ ἄλλως δὲ αὐλὸν τὸν ἐξακον-
τισμόν φησι καὶ τὴν ἐπιμήκη φορὰν τοῦ αἵματος. αὐλὸς γὰρ, ὡς καὶ προεδηλώθη, πᾶν τὸ ἐπίμηκες
καὶ οὐδὲ πλατὺ, ὅθεν καὶ οἱ αὐλῶνες, καὶ ὁ τῶν πνευμάτων ἀνακαμπτικὸς διαυλωνισμὸς, καὶ αὐ-
λὸς καὶ δίαυλος τὸ στάδιον, καὶ ἐξ αὐτοῦ μεταφορικῶς καὶ ἡ ἁπλῶς οὑτινοσοῦν ἀνάκαμψις· ὡς τὸ,
διαύλοις κυμάτων φορούμενος, καὶ, ἐν χορδαῖς χεῖρα καμψιδίαυλον *ἀναστρωφῶν τάχος, ἤγουν ταχὺ 1108
ἀναστρέφων ἐν τῷ πλήττειν τὰς χορδὰς, εἰς ὃ καλλίων φράσις ἡ τοῦ νέου Φιλοστράτου ἐν τῷ, οἱ
δάκτυλοι δὲ τοῖς μίτοις ἐπεπετάννυντο. περὶ Ὀρφέως δὲ αὐτὸ ἐκεῖνος φησί. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.
ὁ δὲ νοῦς τοῦ Ὁμηρικοῦ χωρίου τοιοῦτος· ἐγκέφαλος δὲ συνεξηκοντίσθη τῇ προμήκει ῥύσει τοῦ αἵματος,
κραθεὶς αὐτῷ καὶ ἄνω συνεκπηδήσας. τινὲς δὲ τῶν παλαιῶν παρακεκινδυνευμένως φασὶν ἐξενεγκεῖν τὸν
ποιητὴν τὸ νόημα. θέλων γὰρ εἰπεῖν ὡς ἐκράθη ὁ ἐγκέφαλος αἵματι, ὁ δὲ αἱματόεντα εἶπεν ἁπλῶς
τὸν ἐγκέφαλον. αἴτιον δὲ τούτου ἡ συντομία τῆς φράσεως. (Vers. 302.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, μινυνθά-
διος αἰὼν, ἐξ οὗ δῆλον ὡς οὐ μόνον μινυνθάδιος ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ ζωὴ ἡ κατ' ἄνθρωπον. (Vers. 307.)
Ὅτι ἐν τῷ, Φωκήων ὄχ' ἄριστος, φησὶν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος καὶ διὰ διφθόγγου τὴν παραλήγουσαν
τοῦ Φωκήων γράφεσθαι. τοιοῦτον δέ τι ἐσημειώθη καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος περὶ τῶν Ἰωνικῶν γενικῶν
τῶν ἀπὸ τῶν εἰς εὺς ὀνομάτων, καὶ ἐν τοῖς περιηγητοῦ δὲ, ὅπου ἐκείνῳ περὶ Ὑλλέων ὁ λόγος. οἱ δ'
αὐτοὶ καὶ τὸ ἀναλκείῃ κατωτέρω κείμενον διφορεῖσθαι φασὶ κατὰ *τὴν γραφὴν τῆς παραληγούσης.
Μέμνηται δ' ἐνταῦθα καὶ Πανοπέως ὁ ποιητὴς τοπικοῦ ὀνόματος, ὃν ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας Πανό-
πην λέγει πόλιν Φωκίδος, κληθεῖσαν ἀπὸ Πανοπέως, υἱοῦ Φώκου. ταύτης δέ, φησιν, ὁ πολίτης
Πανοπεὺς, ὁμοφώνως τῷ πρωτοτύπῳ κυρίῳ. ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος Πανοπέως ἦν Σχέδιος ὁ Φωκεὺς, ὃν
1145 ἀναιρεῖ ὁ Ἕκτωρ ἐνταῦθα. Ἔνθα ὅρα καὶ ὅτι τῷ ὅλῳ τὸ μέρος ἐπήγαγεν, ἤγουν τοῖς Φωκεῦσι τὸν
Πανοπέα, ὡς ἔν τε ἄλλοις γίνεται καὶ ἐν τῷ ἐς Κύπρον ἐς Πάφον. φησὶ γοῦν· Σχεδίον, Ἰφίτου υἱὸν,
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν Πανοπῆι οἰκία ναιετάασκεν. (Vers. 312.) Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται καί
τις Φόρκυς, οὗ αἰτιατικὴν ὁ ποιητὴς λέγει Φόρκυνά τε ὡς μόσυνα μετὰ ἐκτεταμένου τοῦ ῡ, καὶ Φόρ-
κυν δισυλλάβως ὡς βότρυν. ἔστι δὲ καὶ κόμματα καὶ στίχους δὲ ὅλους εὑρεῖν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ποιη-
θέντα ἐν ἄλλοις. (Vers. 310.) Λέγει δὲ καὶ τὸ ἀνέσχεν ἐπὶ δόρατος ἀντὶ τοῦ ἐφάνη, διεπέρασε, καὶ
ὡς εἰπεῖν, ἀνέτειλε τῇ διαμπερὲς πληγῇ. φησὶ γάρ· αἰχμὴ παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχεν, ὅ περ ἴσως
μὲν ἄλλο ἐστὶ παρὰ τὸ διέσχεν. ἐκεῖνο γὰρ προηγεῖται τοῦ ἀνασχεῖν, διασχισμὸν δηλοῦν μόνον ὡς προ-
δέδεικται· ἴσως δὲ καὶ ἴσον ἐκείνῳ ἐστίν. ἐνταῦθα δὲ (Vers. 309.) καὶ τὴν κατ' ἄνθρωπον κλεῖδα

τοπογραφῶν ὁ *ποιητὴς φησί· τὸν βάλεν ὑπὸ κληῖδα μέσην· αἰχμὴ δὲ παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχεν, ὡς εἴρηται. δῆλον δ' ἐκ τῶν παλαιῶν ὅτι κληὶς πολλὰ καὶ αὐτὴ δηλοῦσα, ὥς περ καὶ τὸ κλειδίον καὶ ἡ κλεὶς, λέγεται καὶ ἐπὶ μέρους θύννων, ὡς ὁ Ἀθήναιος παρασημειοῦται, οἷον, κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι, πρὸς ὅ περ πυθομένου τινὸς τὸ, ἆρα αἷς τὰς θύρας κλείουσιν; ἐπάγεται ἀπόκρισις τὸ, θύννου μὲν οὖν σεμνὸν βρῶμα. οὕτω δὲ καὶ ὀρφῶν κλειδία, οἷον, ἐν Γαδείροις τὰ κλειδία τῶν ὀρφῶν καθ' αὐτὰ ταριχεύονται. κλειδίων δὲ θύρας χρῆσις παρὰ τῷ κωμικῷ, εἰπόντι κακοηθέστατα κλειδία τὰ κρυπτὰ καὶ δυσεπιβούλευτα. (Vers. 318.) Λέγει δὲ καὶ τὸ ἔλυον λύοντο παθητικῶς, εἰπών· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων. πρὸ ὀλίγων δὲ ἐνεργητικῶς εἶπε· λῦσε δέ οἱ θώρηκα, ἐκτείνας ἐκεῖ τὸ δίχρονον. (Vers. 321.) Ὅτι καὶ νῦν παρεμφαίνει Ὅμηρος μὴ εἶναι κατηναγκασμένην τὴν αἶσαν, λέγων· ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηιφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες, Ἀργεῖοι δὲ κῦδος ἕλον καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ταὐτὸν δ' εἰπεῖν, σφῇ ἀρετῇ, ὡς πρὸ βραχέων εἴρηται. καὶ Ἀπόλλων δὲ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ ὡς εἶδεν ἀνέρας, οἳ κάρτεϊ τε πεποιθότες πλήθεϊ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπὲρ θεὸν πόλιν *εἰρύσαντο, τοῦτο δὴ ὃ καὶ αὐτὸς ἀξιώσει ἐκεῖ, ἤγουν τὸ καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσασθαι Ἴλιον αἰπεινήν. (Vers. 322.) Καὶ ὅρα ἐν τούτοις καίρια ποιητικὰ πάρισα, τὸ κάρτεϊ, σθένεϊ, πλήθεϊ· καὶ ὅτι ταὐτὸν ὑπὲρ Διὸς αἶσαν εἰπεῖν καὶ ὑπὲρ θεόν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηιφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ ἑξῆς, μετ' ὀλίγα παρῳδῆται βραχύ τι ἐν τῷ, αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ' Ἀρηιφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἰσαναβῆναι ἀναλκείῃσι δαμέντας, παραδεικνύντος πάλιν τοῦ ποιητοῦ ὅπως παρῳδητέον. Ὅρα δὲ καὶ νῦν χασμῳδίαν προσηνῆ παραβυσθεῖσαν τῇ τοῦ γὲ συνδέσμου συναλοιφῇ, ὡς πολλαχοῦ φιλεῖ ποιεῖν Ὅμηρος. ὡς δὲ τὸ ἀναλκίῃσι διφορεῖται κατὰ τὴν παραλήγουσαν, πρὸ ὀλίγων ἐγράφη. (Vers. 323.) Ὅτι Περίφας κῆρυξ καλεῖται Τρωικός τις ἀνὴρ διὰ τὸ περισσῶς φωνεῖν. διὸ λόγῳ φερωνυμίας καὶ Ἤπυτος πατὴρ αὐτῷ παρὰ τὸ ἠπύειν, ὅ ἐστι φωνεῖν. φησὶ γοῦν ὅτι αὐτὸς Ἀπόλλων Αἰνείαν ὤτρυνεν Περίφαντι ἐοικὼς κήρυκι, Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι κηρύσσων γήρασκε. κῆρυξ οὖν καὶ ὁ Ἤπυτος, οὗ τὴν τέχνην ὁ υἱὸς διεδέξατο κατὰ ἔθος ἀρχαῖον τὸ καὶ προδηλωθὲν, ὃ παραδίδωσιν Ἡρόδοτος. ἔργον δὲ τέχνης κηρύκων θυσίαις τε καὶ σπονδαῖς παντοίαις ἐπιστατεῖν καὶ ἀγορὰς ἀθροίζειν καὶ τοὺς λαλήσοντας ἐξεγείρειν καὶ *προσοχὴν ἐμποιεῖν προβοῶντας τὸ, ἀκούετε λεῷ ἢ λαοί. διὸ Στρατόνικος, ὁ ἀστεῖος κιθαρῳδὸς, ἰδὼν ἐν Μυλάσσῃ ναοὺς μὲν πολλοὺς, ἀνθρώπους δ' ὀλίγους, στὰς ἐν μέσσῃ ἀγορᾷ, ἔφη· ἀκούετε ναοὶ, παρῳδήσας οὕτω τὸ ἀκούετε λαοί. ὁ δ' αὐτὸς καὶ πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν παίζων τοῦ κήρυκος, ἐπεὶ κῆρυξ οὐ μόνον τὸ κύριον καὶ ὁ ἱερὸς βασιλικὸς θεράπων, ἀλλὰ καὶ θαλάσσιον ὄστρεον ἔχον ὀξύτητας κύκλῳ, ἐπεὶ ἐν Ἀβδηριτικῷ ἀγῶνι εὕροι κήρυκας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν, καὶ ἐπ' ἄκρων ὀνύχων βαδίζοι δεδορκὼς ἀτενὲς εἰς γῆν, καὶ ἐρωτηθείη τί πάθοι, τὰ μὲν ἄλλα ἐῤῥῶσθαι εἶπε τοὺς πόδας, ἀγωνιᾶν δὲ, μή ποτε, φησὶν, ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδα παρῶ· παίξας ἀστείως ἐν τῷ μεταβαλεῖν τὸν κατ' ἄνθρωπον κήρυκα εἰς τὸν ὡς εἴρηται θαλάσσιον. (Vers. 325.) Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ διδασκάλῳ παλαιῷ καὶ ἀγαθῷ πρέποι ἂν ποτε τὸ, κηρύσσων γήρασκε φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθά τις τῶν μὴ καθ' Ὅμηρον, οὐκ ἂν ὤκνησε ψυχρῶς παρηχῆσαι ἐν τῷ εἰπεῖν γηρύων γήρασκε. Τὸ δὲ κήρυκι συστέλλει νῦν τὴν παραλήγουσαν, εἰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐν πολλοῖς ἐκτείνεται Ἀττικῶς. οὕτω δέ, φασιν, ἐκτείνει τὴν μέσην καὶ τὸ δοίδυκος, ὄρτυγος. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Εἰρήνῃ συστέλλει τὸ ὄρτυγος διὰ μέτρον. πολλὰ *δὲ καὶ ἕτερα τῶν διχρόνων παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν τῆς κλήσεως φερωνυμίαν σώζουσι τοῖς δυσὶν ὑποκείμενα χρόνοις, οἷον τὸ Ἀπόλλων, τὸ ἀνὴρ, τὸ Κρονίων, τὸ Ἄρης, τὸ ὕδωρ, τὸ πρὶν, καὶ ἄλλα. (Vers. 327.) Ὅτι τὸ, ὑπὲρ αἶσαν καὶ ὑπὲρ μόρον ἢ ὑπέρμορον παραφράζων ἐνταῦθα ὁ πολύφωνος ποιητής φησι· πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσαισθε Ἴλιον; περὶ οὗ καὶ πρὸ βραχέων εἴρηται. (Vers. 328.) Ὅτι ἔπαινος παλαιῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τὸ, ὡς δὴ εἶδον ἀνέρας ἄλλους κάρτεϊ τε ὡς καὶ προγέγραπται σθένεϊ τε πεποιθότας ἠνορέῃ τε πλήθεϊ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχον- 114
*τας. ὅτι δὲ κεκαλλώπισται καὶ τὸ χωρίον τοῦτο, οὐκ ἄδηλόν ἐστι. δῆμον δὲ ὑπερδέα λέγει τὸν ἀπτόητον καὶ ὑπερκείμενον δέους ἐκ τοῦ ὑπερδεέα κατὰ συγκοπήν. ἄλλως γὰρ περισπᾶσθαι ὤφειλε

κατὰ συναίρεσιν ὡς τὸ εὐφυέα εὐφυᾶ, ὑγιέα ὑγιᾶ. (Vers. 331.) *Ὅτι ἀγαθοῖς μὲν στρα*τιώταις,* 1109 *δειλοῖς δὲ, προσρηθήσεται τὸ, ὑμῖν θεὸς πολὺ βούλεται ἢ τοῖς δεῖνα νίκην, ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτε ἄσπετον οὐδὲ μάχεσθε.* (Vers. 334.) *Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ σύνταξις ἀσυνήθης τοῖς ὕστερον τὸ, Αἰνείας μέγα Ἕκτορα εἶπε βοήσας. Ἕκτορι γὰρ εἶπε καὶ Ἕκτορι βοήσας φασὶν οἱ μεθ' Ὅμηρον. θεραπεύεται δὲ ἐν ὑπακοῇ προθέσεως, ἵνα ᾖ, πρὸς Ἕκτορα εἶπε, βοήσας.* (Vers. 336.) *Ὅτι ὄνειδος φευγόντων τὸ, αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γε εἰς τὸν δεῖνα τόπον ἀναβῆναι ἀναλκείῃσι δαμέντας.* (Vers. 338.) *Θάῤῥους δὲ θεό*θεν δηλωτικὸν κατὰ παρῳδίαν τὸ, ἀλλ' ἔτι γάρ, φησι, θεὸς ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς μάχης ἐπιτάῤῥοθος εἶναι· διὸ ἰθὺς ἴομεν, μηδ' οἵ γε ἕκηλοι ποιήσαιεν τόδε τι.* (Vers. 342.) *ἀνδρείου δέ τινος δήλωσις τὸ, καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη. ὑποστροφὴν δὲ ἐκ φυγῆς φράζει τὸ, οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.* (Vers. 348.) *Ὅτι Ἀπισάων τις ἐνταῦθα πίπτει ὑπὸ Λυκομήδει τῷ Ἑλληνικῷ βληθεὶς ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων τῶν πολλαχοῦ ῥηθεισῶν. ἦν δὲ ὁ βληθεὶς ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος ἐπίκουρος τοῖς Τρωσὶν, ἀριστεύων μετὰ Ἀστεροπαῖον τὸν ἐν τοῖς ἑξῆς ὑπ' Ἀχιλλέως ἐν τῷ ποταμῷ πεσόντα. Ἰστέον δὲ ὅτι Παίων μὲν Παίονος τὸ ἐθνικὸν, ὡς Μαίων Μαίονος. Παιὼν δὲ Παιῶνος ὡς αἰὼν αἰῶνος τὸ ἐπὶ ἰατροῦ· οἷον, Ἀσκληπιοῦ Παιῶνος εἰμενοῖς τυχών·*

1147 *ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ Ἀπόλλωνος, ἐξ οὗ καὶ παιωνίζειν τὸ ὡς εἰπεῖν *παιηονίζειν καὶ κράσει τοῦ η καὶ ο εἰς ω μέγα παιωνίζειν, οἷον πρὸ τοῦ θοινᾶσθαι, διδάσκει Ὅμηρος σπένδειν καὶ παιωνίζειν, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν παιανίζειν, ἤγουν ᾄδειν παιᾶνι Φοίβῳ, ὕμνον παιᾶνα, οὗ ἐπῳδὸς τὸ, ἰὴ Παιὰν, ὅ περ ἦν παιανικόν τι ἐπίῤῥημα.* (Vers. 354.) *Ὅτι ὁ φθά*σας εἶπε, φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσιν, ἄλλως ἐνταῦθα φράζων φησί· σάκεσσιν ἔρχατο πάντη, ὅ ἐστιν εἰργμένοι ἦσαν οἱ Ἀχαιοὶ ὡς ἐν τειχίῳ, ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ· πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο, Αἴαντος πολλὰ κελεύοντος.* (Vers. 355.) *Τὸ δὲ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο, προΐσχοντο δόρατά φασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον, ὅμοιον ὂν τῷ προεβάλλοντο. ὅτι δὲ προὔχεσθαι καὶ τὸ προφασίζεσθαι λέγεται, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ, προὔχοιο ἀντὶ τοῦ προφασίζοιο. ἐκ δὲ τούτου καὶ προχάνας φασὶ τὰς προφάσεις λέγεσθαι. αὐτὸ μέντοι ἴσως ἀπὸ τοῦ προχαί*νειν, ἐπεὶ καὶ ταὐτὸν δοκεῖ προχαίνειν καὶ προφάσκειν εἰπεῖν, τὸ μὲν ἐκ τοῦ προηγουμένου, τὸ δ' ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, διὸ καὶ ὁ μὴ δυνάμενος φάσκειν ἀχανὴς λέγεται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, ταὐτόν ἐστι τῷ περιβεβαῶτες καὶ ἀμφιβεβαῶτες, ὃ διαλυθὲν ποιεῖ τὸ ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν μετ' ὀλίγα κείμενον.* (Vers. 356.) *Ὅτι κινδυνεύοντας ἰδὼν τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Αἴας μάλα πάντας ἐπῴχετο πολλὰ κελεύων, οὔ τέ τινα ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει, οὔ τέ τινα προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων, ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ *βεβάμεν, ὡς προείρηται, σχεδόθεν τε μάχεσθαι. καὶ ὅρα ὡς μὴ δυνάμενός τι δρᾶσαι γενναῖον ἀγαπητὸν κρίνει τὸ μὴ παθεῖν γοῦν τι μέγα κακόν. Τὸ δὲ κελεύειν ἀνώγειν εἰπὼν καὶ ἐπιτέλλειν φησίν. ἐπάγει γάρ· ὡς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος.* (Vers. 360.) *Ὅτι σφοδροῦ πολέμου ὑπογραφὴ καὶ κοινῆς πτώσεως τῶν τε κρειττόνων καὶ τῶν μὴ τοιούτων τὸ, αἵματι δὲ χθὼν δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχηστῖνοι ἔπιπτον νεκροὶ ὁμοῦ τῶν δεῖνα καὶ τῶν δεῖνα. οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτί γε μάχοντο, οἱ Δαναοὶ δηλαδή· παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον. διὰ τί; μέ*μνηντο γὰρ αἰεὶ ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον, ἢ καθ' ὅμιλον, ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν· καὶ τοῦτ' ἦν τὸ μεμνῆσθαι ἀλκῆς. καὶ ὅρα ὅτι τε πάνυ ὠφέλιμον τὸ ἀλλήλοις τινὰς βοηθεῖν καὶ μάλιστα ἐν μάχῃ, καὶ ὡς, εἰ καὶ ἀλεξῆσαι ἀπολύτως λέγειν σύνηθές ἐστιν, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης μᾶλλον κρεῖττόν ἐστιν, οἷον ἀλεξῆσαι φόνον, ἢ ἁπλῶς τι κακὸν, ἐξ οὗ σύγκειται ὁ ἀλεξίκακος, ᾧ συγγενὲς οὐ μόνον τὸ ἀλεξητὴρ καὶ κηραμύντης καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἡ παρ' Ἡσιόδῳ ἀλεξιάρη νεῖος.* *(Vers. 366.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τοιαύ-* 1110 *την φράσας δεινὴν μάχην ἐπάγει· ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς, ὃ πολλαχοῦ κεῖται, δηλοῦν ὡς τοιούτῳ πολέμῳ οἰκεῖος ὁ τοιοῦτος λόγος, οὐ τοσοῦτον διὰ τὸ δίκην πυρὸς εὐκίνητον καὶ κοῦφον τῶν μαχομένων καὶ ὀξὺ καὶ ἰτητικὸν καὶ διὰ τὴν θερμότητα τῶν μαχομένων, ὅθεν καὶ μάχη καυστειρὴ, ὅσον διὰ τὸ ταχέως ἐξολοθρεύεσθαι τοὺς οὕτω πολεμοῦντας, ὡς εἰ καὶ πῦρ αὐτοὺς ἀνήλισκεν. ὅτι δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ νοήματι ἐπὶ ἀψύχου κεῖται τὸ δέμας, προεσημειώθη. οὐ γὰρ δήπου ἔμψυχον τὸ πῦρ, εἰ μὴ ἄρα, ὡς καὶ τοῦτο ἐῤῥέθη, ποιητικῇ αὐτονομίᾳ ψυχοῖ γλυκέως καὶ αὐτὸ, καθὰ καὶ τὰ βέλη καὶ ἄλλα τῶν ἀψύχων πολλά.* (Vers. 367.) *Ὅτι ἑρμηνεύων Ὅμηρος ποιητικώτερον καὶ σεμνότερον τὸ,*

*ἀμφὶ δ᾽ ἄρα σφι λαμπραῖς κορύθεσσιν ἠέρα πουλὴν ἔχευε Ζεὺς, ὃ δὴ πρὸ ὀλίγου ἐῤῥέθη, φησὶν ἐνταῦθα ἐν σχήματι ἀποστροφῆς πρὸς τὸν τῆς κατ᾽ αὐτὸν Μούσης ἀκροατὴν, ὡς οὐκ ἂν φαίης οὔτε ποτ᾽ ἠέλιον σόον ἔμμεναι οὔτε σελήνην, ἠέρι γὰρ, ἀφωτίστῳ δηλαδὴ, κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι ἔστασαν ἀμφὶ Πατρόκλῳ. οἱ δ᾽ ἄλλοι Τρῶες καὶ Ἀ*χαιοὶ εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ᾽ αἰθέρι.* (Vers. 371.) *πέπτατο δ᾽ αὐγὴ ἠελίου ὀξεῖα, παρὰ τοῖς ἄλλοις δηλαδή· νέφος δ᾽ οὐ φαίνετο πάσης γαίης οὐδ᾽ ὀρέων, ὥστε δῆλον ἐκ τούτων ὅτι τὴν προῤῥηθεῖσαν ἠέρα μόνῳ τῷ τόπῳ ἐμπεριγράφει, ἐν ᾧ ἡ περὶ Πατρόκλου ἦν μάχη. καὶ ἔστι πιθανὸς ὁ λόγος διά τε τὴν κόνιν τὴν ὡς εἰκὸς παχυνομένην ἐκεῖ, καθὰ ἐῤῥέθη, καὶ διὰ τὴν ῥηθεῖσαν πυκνότητα τῶν μαχομένων, ἣν καὶ ἐν ἄλλοις εἰς νέφος εἴκασε. διὸ καὶ φησὶν,* (Vers. 373.) *ὡς οἱ μὲν ἄλλοι μεταπαυόμενοι ἐμάχοντο ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα, πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ᾽ ἐν μέσῳ ἄλγε᾽ ἔπασχον ἠέρι καὶ πολέμῳ, τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν. τούτοις γὰρ ὑπὲρ τοῦ Πατρόκλου συνεκαλέσατο Μενέλαος.* (Vers. 377.) *Ὅρα δὲ ὅτι ἐν τῷ οὔτε ποτὲ ἀργὸν ἐκ περισσοῦ κεῖται τὸ ποτὲ ἐπίῤῥημα, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις· καὶ ὅτι τὸ, ἠέλιον σόον ἔμμεναι, παρῴδηται ἀπὸ τοῦ λαὸν σόον ἔμμεναι. αὐτὸ δὲ τὸ, οὔτε ἠέλιον σόον εἶναι οὔτε σελήνην, παντελῆ πως δηλοῖ ἢ κολόβωσιν φωτὸς ἢ ἀπώλειαν. οὔτε γὰρ ἀκραιφνὴς ἡμέρα ἦν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὡς νὺξ φῶς ἔχουσα, ὅθεν εἴωθεν, ἀλλ᾽ οἷόν τις νύξ. καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, τὸ οὐκ ἂν φαίης οὔτε ἥλιον σόον εἶναι οὔτε σελήνην, αὔξησίν τινα σκότους δηλοῖ, ὡς τοῦ περὶ τὸν νεκρὸν μόνου ἀέρος οὔ*τε ὡς ἐν* 1148
ἡμέρᾳ ὀξείαις ἡλίου αὐγαῖς πεφωτισμένου οὔτε ὡς ἐν πανσελήνῳ νυκτὶ, μᾶλλον δὲ ὡς τοιούτου ὄντος ἐκεῖ καταστήματος ἀέρος, ὁποῖόν τι γίνεταί που ἐν ἐκλείψει ἡλίου ἢ σελήνης, ὅτε οὐδὲ σόοι αὐτοὶ δοκοῦσιν εἶναι. καὶ ἄλλως δὲ, σκότος ἐκεῖ βαθὺ ὁ λόγος ἐνδείκνυται ὡς μηδὲ ἥλιός που ἦν μηδὲ σελήνη, κατὰ τὸ, ἠέλιος δ᾽ οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε. διὸ καὶ ὁ Αἴας ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς ἐν σκότει βαθεῖ ὢν εὔξεται φῶς ἰδεῖν. (Vers. 371.) *Τὸ δὲ, ὑπ᾽ αἰθέρι, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ αἰθρίᾳ καὶ καθαρῷ ἀέρι καὶ ἀνεφέλῳ. διαστέλλει γὰρ ἐνταῦθα φανερῶς αἰθέρα καὶ ἀέρα. οὗτος μὲν γὰρ σκοτεινός· διὸ καὶ ἠέρα τὴν ἀορασίαν φαμέν· ἐκεῖνος δὲ λαμπρὸς καὶ, ὡς ἐῤῥέθη, ἀνέφελος. διὸ καὶ ἐπάγει ἑρμηνευτικῶς τὸ, πέπτατο δ᾽ αὐγὴ, καὶ, νέφος δ᾽ οὐ φαίνετο καὶ ἑξῆς. ταῦτα δὲ ἡ αἰθρία ποιεῖ καὶ ἡ σύστοιχος αὐτῇ αἰθήρ.* (Vers. 372.) *Ὀξεῖα δὲ ἡλίου αὐγὴ, ἣν τμητικὴν ἀέρος οὖσαν οὐκ ἀμβλύνει νέφος. διὸ ἐπάγει πρὸς σαφήνειαν τὸ, νέφος δ᾽ οὐ φαίνετο πάσης γαίης. ἔνθα λείπει ἡ πρόθεσις, ἵνα ᾖ ὅτι νέφος οὐκ ἦν ὑπὲρ γῆς, ἢ τοπικὸν ἐπίῤῥημα, οἷον, νέφος δ᾽ οὔ πῃ φαίνετο γῆς. Τὸ δὲ ὀξεῖα κυριολεκτούμενον ἐπὶ βέλους συμβάλλεταί τι πρὸς ἀλληγορίαν τοῦ τοξότου Φοίβου.* (Vers. 373.) *Τὸ δὲ μεταπαυόμενοι ἢ ἀντὶ τοῦ ἀμείβοντες ἀλλήλους, *ὡς παύεσθαι μὲν τούτους, ἑτέρους δὲ μάχης ἄρχεσθαι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀναπαυόμενοι. δῆλον δ᾽ ὡς οἶδεν ὁ ποιητὴς καὶ τὴν λέξιν τοῦ ἀναπαύεσθαι, ἐν οἷς φησὶ τὸ, ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονί.* (Vers. 377.) *Ὅτι τοὺς Νεστορίδας ἡ περὶ τῷ Πατρόκλῳ μάχη οὔπω ἔσχεν οἷα μαχομένους ἑτέρωθι καὶ οὔπω πεπυσμένους. ἔτι γὰρ τὸν Πάτροκλον ᾤοντο ζῆν. φησὶ γάρ· δύο δ᾽ οὔπω φῶτε πεπύσθην ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης Ἀντίλοχός τε, Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ᾽ ἔτ᾽ ἔφαντο ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι. τὼ δ᾽ ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ· ᾧ καὶ ἐχρῆν πάντως πείθεσθαι ὀτρύνοντι πόλεμόνδε. παραῤῥίπτει δὲ τοὺς Νεστορίδας ἐνταῦθα Ὅμηρος οὐχ᾽ ἁπλῶς καὶ εἰκῆ, ἀλλὰ μνήμης χάριν· μικρὸν γὰρ ὕστερον θατέρου αὐτῶν τοῦ Ἀντιλόχου ἀναγκαίως δεήσεται ἀγγελοῦντος τῷ Ἀχιλλεῖ τὴν τοῦ Πατρόκλου πτῶσιν. Σημείωσαι δὲ ὅτι δύο φῶτε εἰπὼν εἶτα ἐπάγει ὡς ἀπ᾽ ἄλλης ἀρχῆς τὸ, ἀνέρε κυδαλίμω, καὶ οὕτω συμβιβάζεται ἡ ταυτολογία τοῦ φῶτε καὶ τοῦ ἀνέρε. δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ μὲν φῶτε ἄνδρας δηλοῦν τοὺς φύσει, τὸ δὲ ἀνέρε τοὺς καὶ ἀνδρείους. Τὸ δὲ πεπύσθην, ἤγουν ἐπύθοντο, γενικῇ συνήθως καὶ ἐνταῦθα συντέ*τακται. Τὸ δὲ, ἐπιοσσόμενοι θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων, δηλοῖ στρυφνότατα καὶ πάνυ γοργῶς, ὡς περιεβλέποντο οἱ Νεστορίδαι, ἵνα εἰ μέν τινες ἔθανον, ὑπερμάχωνται τῶν σωμάτων, εἰ δὲ εἰς φυγὴν ἐτράποντο, σκεπάζωσιν, ὃ δὴ στρατηγοῦ γέροντος ὡς εἰκὸς παράγγελμα.* (Vers. 380.) *Τὸ δὲ, ἐν πρώτῳ ὁμάδῳ, ἀγαθὴν ὑπόληψιν ὑπεῖναι τοῖς Νεστορίδαις περὶ τοῦ Πατρόκλου δηλοῖ, προμαχεῖν γὰρ ἐκεῖνον ἐνόμιζον. Ἰστέον δὲ ὅτι πρόμον καὶ πρόμαχον εἰωθὼς λέγειν ὁ ποιητὴς τὸν πρὸ τῶν ἄλλων μαχόμενον, καὶ τὸ ῥῆμα προμάχεσθαι καὶ*

πρὸ τῶν ἄλλων μάχεσθαι, στρέφει τὴν γλῶτταν καὶ ἄλλως περὶ τὰ συστοιχοῦντα τούτοις. ὁ γοῦν ἐν μάχῃ δυστυχήσας πρῶτος θανεῖν ἢ ἁλῶναι λέγεται, καὶ ὁ ἐν τοιούτῳ τόπῳ ὅμιλος πρῶτος ὅμιλος, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά που κεῖται, καὶ ὁ ἐκεῖ ἦχος πρῶτος ὅμαδος, ἐξ οὗ τὸ προμάχεσθαι ἐν πρώτῳ ὁμάδῳ μάχεσθαι φησιν ὁ ποιητής. (Vers. 384.) Ὅτι συντονίας πολέμου δηλωτικὸν καὶ τὸ, τοῖς δὲ πανημεριοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει ἀργαλέης, καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ, νωλεμὲς αἰεὶ γούνατά τε κνῆμαί τε πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου χεῖρές τ' ὀφθαλμοί τε παλάσσετο μαρναμενοιιν ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα Αἰακίδαο. Καὶ ὅρα ὅτι τε κατὰ ἰδέαν γλυκύτητος ἐπεξῆλθε *τοῖς κατὰ σῶμα μέρεσι, καὶ ὡς ἐπήγαγε τοῖς τῶν διαφόρων γενῶν πληθυντικοῖς ὀνόμασι τὸ παλάσσετο ῥῆμα ἑνικόν. καὶ φασὶ Πινδαρικὸν τὸ σχῆμα οἱ παλαιοὶ, οὐχ' ὅτι Πίνδαρος εὗρεν αὐτὸ, τῆς γὰρ Ὁμήρου μεταλλειας καὶ τοῦτο ἐκεῖνος ἐκέρδανεν, ἀλλ' ὅτι διαδεξάμενος καὶ ζηλώσας κατεχρησατο. ἔχει δ' ἀφορμὴν ἡ σύνταξις τὸ γούνατα οὐδέτερον ὡς πρὸς αὐτὸ μὲν ἀσφάλτως ἀποδοθεῖσα, ἐκεῖθεν δὲ ἀναλογως ἀπὸ κοινοῦ συμβιβαζομένη καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ δύο γένη. καὶ εἰσὶ μὲν καὶ ἄλλα τοιαῦτα εὐαφόρμως ἑνικὸν ῥῆμα συντάσσοντα πληθυντικοῖς ὀνόμασιν, οὐκ ὀλίγα δὲ ὅμως καὶ ἀθεράπευτα διαλέκτου νόμῳ. τοιοῦτον καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ, τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί· καὶ παρ' Ἐπιχάρμῳ, ἦν δ' ἐρῳδιοὶ μακροκαμπυλαύχενες· καὶ, ἦν δὲ νάρκαι, ἦν δὲ ζύγαιναι, τέτρακές τε σπερματολόγοι κἄγλααὶ συκαλλιδες. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πᾶν μικροῦ δεῖν ἐπελθὼν κύκλῳ τὸ κατ' ἄνθρωπον σῶμα δι' ἐνάργειαν πολλῆς ταλαιπωρίας τὰ μέσα παρῆκεν, ἢ διὰ τὸ συννοεῖσθαι, ἢ ὡς ῥᾷον ἱδροῦντα κατὰ τοὺς παλαιούς. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι πανῆμαρ μὲν λέγει καὶ ἠμάτιον τὸ ἡμερινὸν, πανημάτιον δὲ οὐ λέγει ἀλλὰ πανημέριον, οἷον πανημέριος κακὸς ἔσσομαι· καὶ, τοῖς δὲ πανημερίοις νεῖκος ἦν. (Vers. 385.) Ἱ*δρῷ δὲ οὐ μόνον ἐπὶ αἰτιατικῆς κατὰ ἀποκοπὴν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ δοτικῆς. καμάτῳ γάρ, φησι, καὶ ἱδρῷ. (Vers. 386.) Ὅτι δὲ πόδες κατωτάτω τὸ μετὰ γοῦνα καὶ τὰς κνήμας, δηλοῖ μὲν καὶ τὸ εὐτάκτως ὑποταγῆναι αὐτοῖς, μάλιστα δὲ τὸ ὑπένερθεν ἐπαχθέν. φησὶ γάρ· πόδες θ' ὑπένερθεν. (Vers. 387.) Τὸ δὲ μαρναμένοιιν εὐθαρσῶς ἐν τοσούτῳ στρατῷ δυϊκὸν ὂν ἐπαῤῥησιάσατο, οἷα οὐχ' ἁπλῶς ἐπὶ πλήθους ῥηθὲν, ἀλλ' ἐπὶ δυάδος μερῶν τοῦ τε Τρωικοῦ τοῦ τε Ἀχαιικοῦ, ὡς δηλοῖ κατωτέρω τὸ, εἵλκεον

1149 ἀμφότεροι. *(Vers. 389.) Ὅτι ἔοικεν ὁ ποιητὴς μὴ εἰδέναι πατταλευομένας τὰς βύρσας ἢ θρανευο- 1111
μένας, ὡς ἂν φαίη Ἀττικὸς ἀνὴρ, ἀλλὰ μέθοδον καινοτέραν ἄλλην φησὶ τῆς αὐτῶν τάσεως, παραβολὴν τοιαύτην εἰπών· ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην λαοῖσι, δώῃ τανύειν μεθύουσαν ἀλοιφῇ· δεξάμενοι δ' ἄρα τοί γε διαστάντες τανύουσι κυκλόσε, ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρὸ, ὡς οἵ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ εἵλκεον *ἀμφότεροι, μάλα ἐλπόμενοι Τρῶες μὲν ἐρύειν πρὸς Ἴλιον, Ἀχαιοὶ δὲ, νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς ἢ ἐπὶ γλαφυράς. καὶ ὅρα ὅτι τε ξενίζουσα ἐστιν ἡ παραβολὴ τῷ ἀσυνήθει τῆς τέχνης, καθά που καὶ ὁ διὰ τεσσάρων ἵππων κεληтισμὸς, καὶ ὅτι τόν τε πολυν αὕτη ἑλκυσμὸν τοῦ νεκροῦ ἐνέφηνεν ὡς οὐκ ἂν εἴη κάλλιον, καὶ ἅμα πραγματικῶς ἔδειξε τί τὸ χρήσιμον τοῦ τας βύρσας τείνεσθαι. ἐλαίῳ γὰρ ἤ τινι τοιούτῳ διαινόμεναι καὶ οὕτω μαλαττόμεναι καὶ τῆς σκληρότητος ἀνιέμεναι ἐπιδιδόασιν, ὡς τοῦ πάχους λεπτυνομένου εἰς *μέγεθος. εὐτελὴς δὲ οὖσα ἡ εἰκὼν ὅμως τῇ ἐναργείᾳ λάμπει κατὰ τοὺς παλαιοὺς, οἷα ἐναργῶς παριστῶσα τὸ ὑποκείμενον. ἐνταῦθα δὲ σπουδαιοτατῳ ἑλκυσμῷ παραπηκτέον, εἰ δοκεῖ καί τινα ἑτεροῖον μὲν, ἀρχῆθεν δὲ παραδεδομένον, ὅς ἦν ἡ ἑλκυστίνδα λεγομένη παιδιὰ, ἧς μέρος καὶ τὸ σκαπέρδαν ἕλκειν, ὅ περ τοιουτόν φασιν ἦν. δοκὸς ἀνδρομήκης ἵστατο τετρημένη κατὰ μέσον, διήρτητο δὲ δι' αὐτῆς σχοίνιόν τι, οὗ ἑκατέρωθεν ἐξημμένοι δύο νεανίσκοι ἀνθεῖλκον. ἐντρέψαντες ἀλλήλοις τὰ νῶτα. ὁ δὲ βιασάμενος καὶ προαγαγὼν αὐτὸ τῆς *δοκοῦ ἐνίκα τὸν ἕτερον. ἐκ τούτου δὲ καὶ τὰ δυσχερῆ πάντα σκαπέρδαν ἔλεγον παροιμιακῶς διὰ τὸ ἐπίπονον τῆς ὁλκῆς καὶ ἀνθολκῆς. οἱ δὲ παλαιοὶ σημειοῦνται ὡς καινότερον προτετακται ὁ ταῦρος τοῦ βοός. ἀνάπαλιν γὰρ ἐχρῆν τὸ καθόλου προτετάχθαι, ὡς ἐν τῷ. ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι ταῦρος. καὶ ἔστι, φασὶν, Ἀττικὸν τὸ σχῆμα, καθὰ καὶ τὸ. βοὸς βοείην, ἔνθα ἦν ἀρκοῦν καὶ μόνον τὸ βοείην, ἵνα ἦν ταύροιο βοείην. καὶ ἔστι μὲν ἐνταῦθα εἰπεῖν ὅτι πρὸς διαστολὴν ἑτέρων ταύρων. ἐν οἷς καὶ ὁ παράγων τὸν φορτικὸν λάσταυρον,

1150 *ἐπήγαγε τὸ βοός. προσεκτέον δὲ κἀνταῦθα μάλιστα τῷ λόγῳ τῶν παλαιῶν. Τὸ δὲ μεγάλοιο πρὸς

μεγεθυσμοῦ ἔμφασιν κεῖται τοῦ κατὰ τὸ ἡρωικὸν σῶμα. (Vers. 390.) *Τὸ δὲ, μεθύουσαν ἀλοιφῇ, οὐκ ἂν εἴη πάνυ σκληρότερον τοῦ, μεθύει τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων ὁ Φίλιππος. δηλοῖ δὲ τροπικῶς ἡ λέξις πλήρωσιν τὴν ἀπὸ πληθυσμοῦ ἀλοιφῆς, ἥ ἐστι λίπος, ὅ περ ἐξικμασθείσης τῆς βύρσης τῷ τανυσμῷ ἀντεισδύνει εἰς τοὺς πόρους καὶ μαλάσσει τὴν βύρσαν. δὶς δὲ εἶπε τὴν ἀλοιφὴν ὡς λέξιν καιρίαν, ὥς περ καὶ τρὶς τὸ τανύειν. Ὅρα δὲ καὶ τὸ διαστάντες οὐ μαχίμως λεχθὲν ἀλλ' ἀντὶ τοῦ διαχωρισθέντες καὶ ὧδε καὶ ἐκεῖ στάντες. διὸ ἐν τῇ ἄλφα ῥαψῳδίᾳ τὸ διαστήτην οὐκ ἂν ἐδήλου φιλονεικίαν, εἰ μὴ τὸ ἐρίσαντε προσέκειτο.* (Vers. 395.) *Ἐν δὲ τῷ, εἵλκεον ἀμφότεροι, τὸ μὲν εἵλκεον, οἷ κοινότερον τὸ εἷλκον, ὡς δηλοῖ ἀνωτέρω τὸ, πολλῶν ἑλκόντων, ἀπὸ τρισυλλάβου ἐνε*στῶτος παρήχθη τοῦ ἑλκέω, ἐξ οὗ ἴσως καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, Λητὼ γὰρ ἥλκησεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἑλκέω ἑλκῶ. Τὸ δὲ ἀμφότεροι, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς εὐθὺς ἡρμήνευσεν, διὰ τοὺς δύο στρατοὺς ἐῤῥέθη, τὸν Τρωικὸν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγου, ὡς εἴρηται, τὸ παλάσσετο μαρναμένοιιν.* (Vers. 401.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι μετ' ὀλίγα ὁ ποιητὴς λέγει ὡς ὁ Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον, ὡς ἤδη τὸ ἀσφαλὲς τοῦ τανύειν ἔχων ἐκ τῆς κατὰ τὴν βύρσαν παραβολῆς.* (Vers. 398.) *Ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν ἑαυτὸν ἐπαινῶν ὁ ποιητὴς ὡς πιθανῶς πλασάμενον τὸν τηνικαῦτα διασκευασθέντα πόλεμον ἔφη μὴ ἂν μέμψασθαι τὴν μάχην ἐκείνην ἄνδρα τινὰ, ὃς ἂν ἄβλητος καὶ ἀνούτατος αὐτὴν περιέρχοιτο θεοῦ φυλάττοντος. ἐνταῦθα δὲ ἐπιτείνων τὸ θαῦμα καὶ εἰπὼν, ὡς περὶ Πατρόκλου μῶλος ὀρώρει ἄγριος, ἐπάγει· οὐδ' ἂν Ἄρης λαοσσόος οὐδ' ἂν Ἀθήνη τόν γε ἰδοῦσα ὀνόσαιτο, οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι. εὖ γὰρ οἶδε καὶ νῦν ὁ τεχνίτης Ὅμηρος ἀνδρικόν τε κατὰ Ἄρην καὶ συνετὸν κατὰ Ἀθηνᾶν ἐξαρτύσας πόλεμον ὡς μηδένα χολώσεσθαι ἂν τῆς πλάσεως ἐπιμεμφόμενον αὐτῷ. Ἄγριος δὲ μῶλος, καθά που καί τις πολεμιστὴς ἄγριος ἐῤῥέθη αἰχμητής. τὸν δὲ ἄγριον μῶλον ὑποκαταβὰς κακὸν πόνον λέγει, ὡς ταὐτὸν *ὂν οὕτως ἢ οὕτως εἰπεῖν. Λαοσσόος δὲ Ἄρης οὐχὶ ὁ λαοῦ σωστικὸς, πῶς γὰρ τοιοῦτος ὁ βροτολοιγός; ἀλλὰ καθ' ἑτέραν ἔννοιαν λαοσσόον λέγει Ἄρην τὸν λαοῦ παρορμητικὸν ἢ τὸν διωκτικὸν λαοῦ, ἀπὸ τοῦ σέω, ἐξ οὗ τὸ σεύω. Ἀθηνᾶ μέντοι λαοσσόος λέγοιτο μὲν ἂν οὕτω πως καὶ αὐτὴ, ὡς λαὸν σεύουσα εἰς πόλεμον, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἀγελείη, ὅ ἐστιν ἄγουσα λεών. καὶ ἄλλως δὲ λαοσσόος ἡ αὐτὴ, ὡς λαὸν σόον τηροῦσα, ἐπεὶ καὶ ἐρυσίπτολις ἡ αὐτή.* (Vers. 399.) *Τὸ δὲ, οὐδ' εἰ μάλα χόλος ἵκοι, δηλοῖ ὅτι πολλοὶ καὶ διὰ χόλον μεμψίμοιροι γίνονται.* (Vers. 398.) *Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι τοῦ σόω ῥήματος*
1112 *διφορουμένου ἐκ μὲν τοῦ παραληγο*μένου τῷ ω μεγάλῳ γίνεται ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον σῶος ὁ ἔχων τὸ μέγα ω ἐν τῇ ἀρχούσῃ, ἐκ δὲ τοῦ ἔχοντος τὸ ο μικρὸν ἐν τῇ παραληγούσῃ ὁ καθ' Ὅμηρον σόος πέφηνεν ὁ συστέλλων τὴν παράληξιν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ σωματικὴ Ἀθηνᾶ λαοσσόος.* (Vers. 403.) *Ὅτι σαφῶς ἐνταῦθα ἱστορεῖται τὸ τοῦ Πατρόκλου πρὸς τὸν Ἀχιλλέα δυσήκοον, εἴ περ ἐκεῖνος μὲν ἤδη φθάσας ἐκέλευσεν ἐκ νηῶν Τρῶας ἐλάσαντα ἰέναι πάλιν, τοὺς δὲ ἐᾶν κατὰ πεδίον μάχεσθαι, ὁ δὲ πολλὸν ἀπάνευθε νεῶν κεῖται ὡς μέχρις ἐκεῖ διώξας. ἀναφωνεῖ δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς καὶ ὡς οὐ περιγενήσεται τῆς Τροίας ὁ Ἀχιλλεὺς, εἰπὼν ὡς οὔποτε ἔλπετο θυμῷ τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν ἐνιχριμφέντα ἤγουν ἐμπελάσαντα ταῖς Τρωικαῖς πύλαις ἂψ απονοστήσειν. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἤγουν τοῦτο ἔλπετο πάμπαν, ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν οὐδὲ σὺν αὐτῷ. πολλάκι γάρ, φησι, τό γε ἤγουν τοῦτο μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων ἤγουν χωρὶς καὶ ἰδίᾳ μυστηριωδῶς, ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ, βουλὴν Διός. ἐπισημαίνεται δὲ καὶ* (Vers. 410.) *ὅτι τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη, μήτηρ, ὅτι δηλαδὴ πολὺ φίλτα*τος ὤλετο ἑταῖρος. καὶ διδάσκει ὁ ποιητὴς μὴ χρῆναι τοὺς συνετοὺς διὰ πάντων τῶν λυπηρῶν ἀγγελμάτων λυπεῖν τοὺς ἑαυτῶν, ἀλλὰ κἀνταῦθα τὰ μὲν φάσθαι, τὰ δ' ἐπικρύπτειν, ὡς καὶ ἡ Θέτις ἐποίησεν ἐπὶ τῷ υἱῷ. τοῖς δὲ ῥηθεῖσι καὶ ἄλλο τι βιωτικὸν παράγγελμα ἐμφαίνεται, τὸ μὴ χρῆναι τοῖς θρασυνομένοις πᾶν ἐπιτρέπειν ὃ δύνανται, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνδιδόναι, τὸ δὲ καὶ κωλύειν.* (Vers. 405.) *Ἀχιλλεὺς οὖν ἐλπίζων δύνασθαι τὸν Πάτροκλον πελάσαι ὡς ἐῤῥέθη ταῖς πύλαις, ὅμως οὐ διεκελεύσατο ἕως ἐκεῖ ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐξελάσαι μόνον τῶν νηῶν τοὺς Τρῶας. δεξιῶς δὲ κἀνταῦθα* (Vers. 407.) *παρελάλησεν Ὅμηρος Ἀχιλλέως θάνατον, δι' ὃν οὐδὲ ἤλπιζεν ἐκεῖνος τὴν Τροίαν ἑλεῖν. φανερῶς μέντοι ὤκνησεν ἱστορῆσαι τὸ μὴ φίλον.* (Vers. 409.) *Τὸ δὲ ἀπαγγέλλειν ὅτι ταὐτὸν τῷ εἰπεῖν, δηλοῦται σαφῶς ἐν τῷ, ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε, καὶ οὔ οἱ ἔειπε.*

(Vers. 411.) Τὸ δὲ, πολὺ φίλτατος, αὐξητικῶς ἔχει. οὐ γὰρ ἁπλῶς ἑταῖρος φίλος, οὐδὲ ἁπλῶς φίλτατος, ἀλλὰ καὶ πολὺ φίλτατος. (Vers. 410.) Τὸ δὲ τόσον καὶ τὸ ὅσσον ἐμφαίνει τῇ ἀοριστίᾳ ὡς οὐ ῥᾳδίως ἔστι φράσαι τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ. Ὅτι συντονίαν μάχης δηλοῖ καὶ τὸ, οἱ δ᾽ αἰεὶ ἀκαχμένα δούρατ᾽ ἔχοντες νωλεμὲς ἐχρίμπτοντο ἤγουν ἐπέλαζον καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον. (Vers. 414.) Ὅτι δεικνὺς ὁ ποιητὴς τὸ πρό*θυμον τῶν ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ μαχομένων φησὶν ὡς οἱ μὲν Ἕλληνες τοιαῦτα ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ ἔλεγον ἄν· ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν εὐκλεὲς ἀπονέεσθαι νῆας ἐπὶ γλαφυράς, ἀλλ᾽ αὐτοῦ γαῖα μέλαινα πᾶσι χάνοι· τό κεν ἡμῖν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη, εἰ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἐρύσαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι. (Vers. 421.) Οἱ Τρῶες δὲ εἰς πλέον στενολεσχοῦνται, τοιαῦται γὰρ αἱ καθ᾽ ὅμιλον ἠθοποιίαι παρὰ τῷ ποιητῇ, φασί· ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ᾽ ἀνέρι τῷδε δαμῆναι πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο. (Vers. 416.) Καὶ ὅρα ὡς καὶ νῦν τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐπιτέτμηται ὁ κατὰ ἠθοποιίαν λόγος συνήθως κατὰ τὸ εὔλογον. ἰδίᾳ μὲν γὰρ πολλὰ ἂν εἴποι ἕκαστος, τὰ δὲ κοινὰ νοήματα, εἰς ἃ πάντες ὁμοῦ συμπίπτουσιν, ὀλίγα ἂν εἴη. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν λογισμοὺς ἐξετάζων ἔλεγε, τοῖσι δὲ μαχομένοις οὐδ᾽ ἦν νόος, τοῖς μὲν Τρωσὶ τοιόσδε, τοῖς δὲ Ἀχαιοῖς
1151 τοιόσδε· νῦν δὲ τὸ νόημα τοῦτο ἄλλως ἐσχημάτισε. τοὺς γὰρ λογισμοὺς τῶν στρατευμάτων ἐν ἠθοποιίᾳ ἐδήλωσεν, εἰπὼν οὐχὶ τί ἐλογίζοντο, ἀλλὰ τί ἂν καθ᾽ ὅμιλον ἔλεγον. σκοπητέον δὲ καὶ εἴ περ ἴσως διὰ τὸ ὑποβάρβαρον εἰς πλέον τῶν Ἀχαιῶν βραχυλογοῦσιν οἱ Τρῶες. (Vers. 417.) Πάνυ δὲ γοργῶς τὸ, γαῖα μέλαινα πᾶσι χάνοι, συνετμήθη ἐν τῷ δαμῆναι *πάντας. χάνοι γὰρ ἂν γῆ ἅπασιν, ὅτε πάντες δαμῶσι. δῆλον δὲ ὡς ἐκ τοῦ χαίνειν οὕτω γῆν ὀρθῶς ἂν καὶ στόμα θανάτου ὁ τάφος λέγοιτο. (Vers. 423.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δι᾽ εὔκλειαν ἀποκινδυνεύουσιν Ἀχαιοὶ, ὡς αὐτοί φασιν· οὕτω δὲ πάντως καὶ οἱ ἀντίμαχοι· καὶ ὅτι ἐρεθιστικαὶ εἰς ἀνδρίαν αἱ ῥηθεῖσαι ἠθοποιίαι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, ὧς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ᾽ ὄρσασκεν ἑταίρου. (Vers. 415.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς τὸ, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς, δακτυλικῶς ποδιζόμενον μετὰ τὸ οὐ μὰν, γράφουσι μέν τινες, οὐ μὰν ἡμῖν εὐκλεές. ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς ἡ πρώτη γραφὴ, παρ᾽ οἷς κεῖται ταῦτα· τὸ ἡμῖν ἄμμι λέγουσιν οἱ Αἰολεῖς, βαρύνοντες αὐτὸ καὶ συστέλλοντες τὴν λήγουσαν. Ἀπολλώνιος· ἄμμι γε μὴν νόος ἔνδον ἀτίζεται. Δωριεῖς δὲ ἁμὶν συστέλλοντες τὸ ῑ καὶ ὀξύνοντες. Θεόκριτος· πολλαὶ δ᾽ ἁμὶν ὕπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο. Ἴωνες δὲ, πολλάκις δὲ καὶ Ἀθηναῖοι προπερισπῶσιν ἐν συστολῇ τοῦ ῑ. Ὅμηρος· ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι. Σοφοκλῆς Οἰδίποδι· ὅπως λύσιν τιν᾽ ἧμιν εὐαγῆ πόροις. Φρύνιχος Μύστῃ· ἐβουλόμην ἂν ἧμιν ὥς περ καὶ προτοῦ. Ἀττικὰ δὲ παραδείγματα ταῦτα τὰ δύο. οἱ δ᾽ αὐτοὶ παλαιοὶ φασὶ καὶ ὅτι τὸ ἡμεῖς ἄμες λέγουσιν οἱ Δωριεῖς, ἄμμες δὲ οἱ Αἰολεῖς. χρῆσις δὲ τοῦ ῥηθέντος ἧμιν *καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 424.) Ὅτι καὶ ἀστεῖον καὶ ποιήσει πρέπον τὸ, σιδήρειος ὀρυμαγδὸς χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι᾽ αἰθέρος ἀτρυγέτοιο, λέγοντος τοῦ ποιητοῦ ὡς ὁ τοῦ κατὰ μάχην σιδήρου κτύπος εἰς τὸ τοῦ οὐρανοῦ χαλκοῦν ἦλθε σῶμα, ὅ περ ἐν ἄλλοις ἀπεριφράστως προφέρων εἶπεν· αὐτὴ δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἀτρύγετος οὐ μόνον θάλασσα, ὡς προερρέθη, ἀλλ᾽ ἰδοὺ ἐνταῦθα καὶ αἰθὴρ ἀτρύγετος.

(Vers. 426.) Ὅτι γλυκύτητα ἐν λόγῳ ποιεῖ οὐ μόνον τὸ τὰ ἄψυχα ἐμψύχων δίκην ποιοῦντά τι πλάττεσθαι, ὁποῖα τὰ πολλὰ τῶν μύθων, ἐν οἷς καὶ ὁ καθ᾽ Ὅμηρον τοῦ οὐρανοῦ ἐλελιγμὸς, ὅτε Ζεὺς ἢ Ἥρα ὑποσαλευθῶσι, καὶ ὅτε δὲ θάλασσα τῷ Ποσειδῶνι διίσταται, καὶ Ἰδαία ὕ*λη ποσὶν Ἥρας ὑποσείεται, καὶ βέλη χροὸς ἆσαι λιλαίεται, ἀλλὰ καὶ τὸ τὰ ἔμψυχα μὲν, ἄλογα δὲ, ὡς προαίρεσιν ἢ φρόνησιν ἔχοντα διατίθεσθαι, καθά που ὁ Ἕκτωρ ἀφελῶς καὶ γλυκέως τοῖς ἵπποις διελέγετο ὡς εἴ περ εἶχον ἐκεῖνοι ἐπαΐειν αὐτοῦ. τοιαύτης ἰδέας καὶ ἡ τῶν Ἀχιλλέως ἵππων ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα οὐ μόνον αὐδὴ ἁπλῶς ἀλλὰ καὶ μαντεία τοῦ μέλλοντος. οὐκοῦν οὕτως οἱ αὐτοὶ γλυκέως ἐνταῦθα οἰκτιζόμενοι τὸν Πάτροκλον πλάττονται, τεχνησαμένου Ὁμήρου καὶ τοιοῦτον τῇ ποιήσει γλυκὺν πλατυσμόν. φησὶ γὰρ ὅτι οἱ τοῦ *Ἀχιλλέως ἵπποι μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ᾽ Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· ἦ μὰν Αὐτομέδων γε πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο
1152 θείνων, πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ᾽ ἀρειῇ· τὼ δ᾽ οὔ*τ᾽ ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ᾽ ἐς πόλεμον μετ᾽ Ἀχαιούς. εἶτα (Vers. 434.) τὸ διὰ τὴν πτῶσιν τοῦ 1113

τοῦ Πατρόκλου στάσιμον αὐτῶν εἰκάζων παραβολικῶς ἐπάγει· ἀλλ᾽ ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ᾽ ἐπὶ τύμβῳ ἀνέρος εἱστήκει τεθνηότος ἠὲ γυναικὸς, ὣς μένον ἀσφαλέως, περικαλλέα δίφρον ἔχοντες. εἶτα (Vers. 437.) ἐκφράζων καὶ ὡς εἶχον σχήματος ἐπὶ τῇ λύπῃ, φησίν· οὔδει ἐνισκήψαντε ἢ ἐνισκίμψαντε καρήατα. δάκρυα δέ σφιν θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν ἡ*νιόχοιο πόθῳ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέροισιν ἢ ἀμφοτέρωθεν. ὡς οἷα τοίνυν φρενήρεις τοὺς ῥηθέντας ἵππους πλάττει, γλυκαίνων τε, ὡς ἐῤῥέθη, τὸν λόγον ποιητικῶς, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ συμφορὰν αὔξων, εἴ γε καὶ ἵπποι ἐπένθουν αὐτὸν, καὶ ἀφορμὴν δὲ διδοὺς τοῦ καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡς λογικοῖς ἐν τοῖς ἑξῆς ὁμιλῆσαι αὐτοῖς καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἤκουσεν. ὅτι δὲ πολλὴν φυσικὴν οἰκειότητα πρὸς τοὺς τρέφοντας καὶ τημελοῦντας ὁ ἵππος ἔχει, καὶ ὡς πενθεῖ ἐπ᾽ αὐτοῖς τεθνεῶσι, τεθρύλληται. οὕ*τω δὲ γραφικῶς οἷον ὑποτυπωσάμενος αὐτοὺς εἶτα (Vers. 441.) τὸ τοῦ πράγματος εὐτελὲς ἐξαίρων σεμνῷ πλάσματι, ποιεῖ τὸν Δία ἐλεοῦντα καὶ λαλοῦντα προεκθετικῶς τὰ μέλλοντα, εἰς παραμυθίαν καὶ ταῦτα φιλέλληνος ἀκοῆς. φησὶ γάρ· μυρωμένω δ᾽ ἄρα τώγε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων. κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν· ἆ δειλὼ, τί σφῶϊ, τουτέστιν ὑμᾶς, δόμεν, ὅ ἐστιν ἔδομεν, Πηλῆϊ ἄνακτι θνητῷ; ὑμεῖς δ᾽ ἐστὸν, ἤγουν ἐστὲ, ἀγήρω τ᾽ ἀθανάτω τε· ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ᾽ ἀνδράσιν ἄλγε᾽ ἔχητον; εἶτα (Vers. 446.) ἐπιπλέξας γνωμικὸν κατα*σκευαστικὸν τοῦ δυστήνους εἶναι τοὺς ἀνθρώπους φησί· οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν οἰζυρώτερον ἀνδρὸς πάντων, ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει. καὶ ἐπιφέρει μετὰ τὸ γνωμικὸν τὴν προαναφωνητικὴν ψυχαγωγίαν (Vers. 448.) εἰπών· ἀλλ᾽ οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν Ἕκτωρ ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω. ἦ οὐχ᾽ ἅλις, ὡς καὶ τεύχε᾽ ἔχει καὶ ἐπεύχεται αὔτως; ἤγουν μάτην, ἐφ᾽ οἷς οὐκ ἠνδραγαθήσατο ἀλλὰ προκατειργασμένον ἀνεῖλε τὸν Πάτροκλον. εἶτα (Vers. 451.) ὑπισχνεῖται καθ᾽ ἑαυτὸν καὶ ὡς μένος ἐμβαλεῖ τοῖς ἵπποις, ὄφρα καὶ Αὐτομέδον*τα σώσουσιν ἐκ μάχης, καὶ προλέγει κῦδος ὀρέξαι τοῖς Τρωσὶ, κτείνειν, ἕως ἐπὶ νῆας ἀφίκωνται δύῃ τ᾽ ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ. προέκθεσις δὲ καὶ ταῦτα τῶν μελλόντων. οἰκονομήσει γὰρ δεινῶς ὁ ποιητὴς παλίωξιν γενέσθαι τινὰ, καὶ τοὺς Τρῶας μέχρι καὶ τοῦ ναυστάθμου νικῶντας ἐλθεῖν, ἵνα καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω πιθανῶς ἐκδράμῃ πρὸς συμμαχίαν ἄοπλος ὢν καὶ ὁ Ἕκτωρ δὲ φρονηματισθεὶς ἐπὶ ταῖς νίκαις παραμείνῃ ἔξω τῆς πόλεως, οὐκ εὐλόγιστον τοῦτό γε ποιήσας ἐκεῖνος, καὶ οὕτω τὴν ἐς νέωτα μάχην θαῤῥήσας ἐγκύρσῃ τῷ Ἀχιλλεῖ πιθανῶς καὶ πεσεῖται. (Vers. 456.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἀκολούθως οἷς ἄρτι ἔφη προεκθετικῶς ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς οἱ ἵπποι τοῦ Ἀχιλλέως μετ᾽ ὀλίγα φαίνονται τὸ μὲν κατὰ στήλην ἵστασθαι ἀπειπά*μενοι, ἀΐσσοντες δὲ εἰς μάχην μετὰ τοῦ ἡνιόχου Αὐτομέδοντος οὐ πάνυ ἑκόντος, ὡς ἐκεῖνος δηλοῖ· αἰτιαθεὶς γὰρ ὅτι μόνος αὐτὸς πρὸς Τρῶας μάχεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ αἰτιᾶται τὸ τῶν ἵππων ἀκατάσχετον, εἰπὼν μηδένα ἄλλον ὁμοῖον Πατρόκλῳ ἵππους 1153 ἐπέχειν. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Ὁμηρικοῦ τούτου χωρίου. Ἐν οἷς (Vers. 426.) σημείωσαι ὡς, εἰ μὴ ἀφίσταντο τῆς μάχης οἱ ἵπποι, ὡς δηλοῖ τὸ, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες, οὐκ ἂν εἶχε πλάσαι πιθανῶς πάντῃ ὁ ποιητὴς τὰ κατὰ αὐτούς· ὅθεν καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ἰδιάζοντας ἐν τῷ κλαίειν, καθά που καὶ ὁ δεσπόζων αὐτῶν Ἀχιλλεὺς ἐδηλώθη ποιῆσαι ἀμέλει μετ᾽ ὀλίγα ἐς πόλεμον προφανέντες ἐπιβουλεύονται παρὰ Ἕκτορος. (Vers. 427.) Τὸ δὲ κλαῖον κατωτέρω περιφράζων ἔφη, δάκρυα δέ σφιν θερμὰ κατὰ βλεφάρων καὶ ἑξῆς, ὡς εἴρηται, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἔκλαιον. Πάλιν δ᾽ αὖ τὸ, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ᾽ Ἕκτορος, ἐκ πλατυσμοῦ περιφραστικοῦ στενοχωρῶν εἶπε τὸ (Vers. 439.) ἡνιόχοιο πόθῳ, τὴν μὲν μίαν λέξιν τοῦ κλαίειν περιφράσας πλατύτερον, τὸ δέ γε ἐφεξῆς αὐτῆς νόημα ἐκ πλατύτητος εἰς λέξεις δύο συσφίγξας καὶ τεχνικῶς παραθεὶς μετὰ μὲν τὸ κλαῖον εὐθὺς τὴν περίφρασιν τοῦ, ἡνιόχοιο πόθῳ, ὄπισθεν δὲ τούτου αὖθις *θέμενος τὸ τοῦ κλαίειν παραφραστικὸν καὶ οὕτω πως ἐπαλλάξας τὰ σχήματα. (Vers. 427.) Τὸ δὲ πυθέσθην ὡς ἐπὶ λογικῶν γλυκέως ῥηθὲν ἀντὶ τοῦ ᾔσθοντο εἴληπται, γενικῇ κἀνταῦθα συνταχθέν. (Vers. 428.) Κόνις δὲ, ὥς περ καὶ κονία, ἐφ᾽ Ὁμήρου μὲν τῆς αὐτῆς ἦσαν σημασίας, ὕστερον δὲ κονία μὲν ἐλέγετο καὶ ἡ χρίουσα τὰ ὥς φασιν οἱ ῥήτορες κεκονιαμένα, κόνις δὲ καὶ ἰδία ἡ ἀθλητική, ἐξ ἧς καὶ τὸ ἀθλητικῶς κονίεσθαι, καὶ κονίστρα ἡ παλαίστρα. χρῆσις δὲ τοιαύτης κόνεως παρὰ Ἀθηναίῳ ἐν τῷ σκάπτοντί τινι τὴν τῶν ἀθλούντων κόνιν. ἐκ δὲ τῆς κόνεως πολλὰ παρῆκται, ὧν ἔστι καὶ τὸ ἐγκονῶ καὶ διακονῶ καὶ αὐτοδιά-

*κονος ὁ αὐτοχειρὶ δουλεύων, καὶ διακόνιον δέ φασιν, εἶδος πλακοῦντος, ὅς ἐστι γενικῶς ἄρτος τις ἢ 1114
πέμμα πλατὺ παρὰ τὴν πλάκα, ἵνα ᾖ ὡς τυρόεις τυροῦς, σησαμόεις σησαμοῦς, οὕτω καὶ πλακόεις πλακοῦς. ἐκαλεῖτο δέ, φασι, Πλακοῦς καὶ κώμη, Θηβῶν ὑποπλακίων ἀπέχουσα σταδίους ἕξ. (Vers. 430.) Τὸ δὲ μάστιγι ἐκτείνει φύσει τὴν παραλήγουσαν, εἰ καὶ ἡ εὐθεῖα θέσει μακρὸν ἔχει τὸ τῆς ληγούσης δίχρονον. οὕτω δὲ καὶ τὸ μάστιγα ἐν τοῖς ἑξῆς. Τὸ δὲ ἐπεμαίετο ἀντὶ τοῦ ἐπεζήτει ἐφήπτετο. πολλαχοῦ δὲ τοῦτο κεῖται ποιητικῶς, οὐ πεζολογικῶς. (Vers. 431.) Ἀρειὴν δὲ λέγει τὴν ἀρὰν, ἤτοι ἀπειλὴν, πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου. ἀντίκεινται δὲ τῇ ἀρειῇ πάντως οἱ μειλίχιοι λόγοι. (Vers. 432.) Πλατὺς δὲ καὶ νῦν Ἑλλήσποντος ὁ πρὸς τῷ Ἑλληνικῷ ναυστάθμῳ. Ἑλλήσποντος γὰρ καὶ τὰ ἐκεῖ, πλατὺς μέντοι, ὡς τῶν ἐκεῖθεν βορειοτέρων αὐτοῦ ἀποστενουμένων. δῆλον δ᾽ ὅτι πρὸς ἀπαρτισμὸν μόνον ἔπους, οὐ μὴν πρός τι ὅλως ἀναγκαῖον, ἐπῆκται τὸ, ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον. (Vers. 434.) Ἄριστα δὲ καὶ πάνυ προσφυῶς στήλῃ ἐπιτυμβίῳ τοὺς ὡς ἐῤῥέθη ἑστηκότας ἵππους εἴκασε διὰ τὸ ἐπὶ νεκρῷ πένθος, ὑφ᾽ οὗ ἀ*γάλμασι τοιούτοις ἐῴκεισαν καὶ αὐτοί. ὡς γὰρ ἐπὶ νεκρῷ πολλάκις ἵστανται ζῴων στῆλαι, ὁποῖαι ἱστοροῦνται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῷ τοῦ Πατρόκλου νεκρῷ ἀσφαλῶς οἱ ἵπποι ἑστήκασιν, εἰ καὶ ἀφεστήκασι τῆς μάχης. ἀκολούθως δὲ προσφυὲς ἐπί τε στήλης τὸ μένειν ἔμπεδον, καὶ ἐπὶ τῶν ὡς ἐῤῥέθη ἑστηκότων ἵππων, τὸ μένειν ἀσφαλέως, ἐν οἷς ταὐτὸν τὸ ἔμπεδον καὶ τὸ ἀσφαλῶς. (Vers. 435.) Τὸ δὲ, ἐπὶ τύμβῳ ἀνέρος τεθνειότος, σημείωσαι εἰς τὸ, στήλῃ κεκλιμένος ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ. δῆλον γὰρ ἐντεῦθεν ὅτι καὶ ἐκεῖ δύναται εἶναι τύμβος ἀνδρόκμητος, ἐπεὶ καὶ ταὐτὸν ἀνὴρ καμὼν ὡς ἐκεῖ, καὶ ἀνὴρ τεθνεὼς ὡς ἐνταῦθα κεῖται. (Vers. 436.) Τὸν δὲ περικαλλέα δίφρον ὑποκαταβὰς ἅρματα λέγει δαιδάλεα, ἐνταῦθα μὲν ἐκ μέρους τὸ ὅλον φράσας, ἐκεῖ δὲ ὁλικῶς εἰπών. Σκίμψαι δὲ καὶ νῦν μετὰ τοῦ μ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου. ἔστι δέ πως ὅμοιον τῷ χρίμψαι. τοιοῦτον γὰρ κατὰ νοῦν τὸ, οὔδει ἐνισκίμψαντες καρήατα, ὅ περ ἄλλως ἵπποις οὐ χαρτὸν, ὕψου γὰρ ἔχουσι κάρη ἀγερωχοῦντες. τοιοῦτον γὰρ φύσει τὸ ζῷον. διὸ καὶ οἱ νῦν ἐπικεκυφότες ἐριαύχενες ἐν τοῖς ἑξῆς λέγονται, ὡς μηδ᾽ αὐτοῖς θέμιν εἶναι τὴν χαίτην μιαίνεσθαι κονίῃσιν. ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ σκίμπτειν καὶ ὁ σκίμπους γίνεται, εἴρηται ἀλλαχοῦ. εἰ δὲ καὶ *κρεῖττον γράφειν ἐνισκίμψαντε, ᾧ δὴ λόγῳ καὶ ἄγκυρα παρὰ Πινδάρῳ σκίμπτεται, εἰ καὶ μὴ οὔδει τυχὸν, ἀλλ᾽ οὖν ἄμμῳ ἐν τῷ καθίεσθαι, ὅμως οὐκ ἀπῳδόν ἐστιν οὐδὲ τὸ ἐνισκίψαντε, ᾧ συγγενές τι τὸ κατασκήψαντε. (Vers. 438.) Τὸ δὲ, χαμάδις ῥέε, τὸ δαψιλὲς τῶν δακρύων δηλοῖ. Περὶ δὲ τοῦ μύρεσθαι δηλοῦται ἀλλαχοῦ ἱκανῶς. καιρία δὲ λέξις καὶ τοῦτο ἐπὶ δαψιλοῦς δακρύου ἤγουν ῥέοντος καὶ, προσφυᾶς εἰπεῖν, μορμύροντος. διὸ καὶ δὶς ἐνταῦθα κεῖται. (Vers. 440.) Τὸ δὲ, ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν, ἀντὶ τοῦ μὴ ἐπὶ τὰ ὀπίσω τοῦ ἅρματος ἐκπεσοῦσα κατά τινα ζυγομαχίαν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν συνδιεκκύψασα τῇ κεφαλῇ, ἵνα οὕτω ῥᾷον πλαγιάσασα κάτω νεύῃ τῇ κατακύψει. (Vers. 443.) Ὅρα δὲ ὡς καὶ πάλιν ἐν τῇ τοῦ Πηλέως μνήμῃ τὸ τῶν ἵππων παραλαλεῖ θεόσδοτον, οὗ χάριν μετ᾽ ὀλίγα καὶ ἀνέπνευσε μένος ἐν αὐτοῖς ὁ Ζεύς. (Vers. 444.) Ὅτι δὲ ἀγήρω καὶ ἀθάνατοι οἱ τοῦ μύθου ἵπποι οὗτοι ἀλληγορικῶς διὰ τὸ μὴ ἐκτομίαι εἶναι ἀλλ᾽ ἄῤῥενες, καὶ οὕτω δυνάμενοι ἐν ἄλλῳ γεννᾶν, καὶ τῇ ἐπιγονῇ ἀπαθανατίζειν οἷον τὴν διαδοχὴν, προεῤῥέθη. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ τοῦ Λαομέδοντος, ὧν τοῦ γένους Ἀγχίσης ὑποκλέψας δοῦναι τῷ Αἰνείᾳ ἱστόρηται. (Vers. 445.) Τὸ δὲ, ἢ ἵνα ἄλγεα ἔχητον, λύσις ἀπορίας ἐστίν. εἰπὼν γὰρ ἐπαπορητικῶς τί σφῶϊ δόμεν *Πηλῆϊ; λύει· ἢ ἵνα ἀλγῆτε. ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον σοφοὶ οὕτω καὶ αὐτοὶ ἐπιλύονται τὰ παρ᾽ αὐτοῖς ἄπορα, οἷον, διὰ τί τόδε τι γίνεται; τοῦτο ἀπορία. λύσις δὲ τὸ, ἢ, διὰ τόδε. (Vers. 446.) Τὸ δὲ ῥηθὲν γνωμικὸν ὑπερβολικῶς ἐφράσθη. τοιοῦτον γὰρ τὸ εἰπεῖν ὡς οὐδὲν τῶν περὶ γῆν ζῴων ἀνδρὸς ἐπιπονώτερον, εἰ μή που λέγει ὡς ὑπὲρ πᾶν ἔμψυχον ὁ ἄνθρωπος ἀτυχίᾳ ὑποπέπτωκεν. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως ἐκπέφευγε τὴν ἄγαν ἄκραν ὑπερβολὴν διὰ τοῦ εἰπεῖν,
1154 ὅσα γῆν ἐπιπνέει καὶ ἕρπει. ἐχώρισε γὰρ ἐν τούτοις τὸν ἄνθρωπον ἀπό τε τῶν ἀψύχων ἁπάντων καὶ ἀπὸ τῶν μὴ ἐχόντων πνεύμονα καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἀναπνεόντων, καὶ ἀπὸ τῶν ζωοφύτων, ἅ περ οὐχ ἕρπει. καὶ ἔοικέ πως τοῦτο τὸ γνωμικὸν τῷ ἐν Ὀδυσσείᾳ ῥηθέντι, τῷ, οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο. δύναται δὲ καὶ τὸ ποῦ διστακτικῶς ληφθὲν, οἷον οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστι καὶ ἑξῆς, θεραπεῦσαι τῇ κατ᾽ αὐτὸ βραχείᾳ προσθήκῃ τὸ τῆς ὑπερβολῆς ἀδύνατον. ὁ γὰρ ἐνδοιασμὸς οὐκ ἀφίησι τὴν

ὑπερβολὴν εἶναι ὅ περ ἔστι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς ἐν τῷ ὀϊζυρώτερον ἢ μετρικὸν πάθος ἐστὶν, ἢ γραμματικοῦ κανόνος παράβασις. εἰ μὲν γὰρ συσταλείη τὸ ō τῆς προπαραληγούσης διὰ τὸ πρὸ αὐτῆς κείμενον μακρὸν ὁμολογουμένως δίχρονον τῆς ζῦ συλλαβῆς, ἐφυ*λάχθη μὲν ὁ γραμματικὸς κανὼν τῶν διὰ τοῦ ώτερος καὶ ώτατος, πέπονθε δὲ τὸ μέτρον διὰ τὸν ἐντεῦθεν τρίβραχυν πόδα λαγαρότητα θεραπευομένην τῇ ὀξείᾳ, ἥ τις καὶ αὐτὴ χρόνον προστιθεῖσα κατά τινα λόγον κοινῆς συλλαβῆς ἐκτείνειν δεδύνηται, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. καὶ οὕτω μὲν ἐὰν συστέλληται συνήθως ἡ προπαραλήγουσα τοῦ ὀϊζυρότερον. ἐὰν δὲ ἐκτείνηται μεγεθυσμῷ, τὸ μὲν μέτρον ἐστὶν ἀπαθὲς ὑγιῆ φυλάττον τὸν δάκτυλον, ὁ δὲ τῶν γραμματικῶν κανὼν παρηνόμηται. τοιαῦτά τινα καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται τῇ ἐφ᾽ ἑκατέρᾳ ῥοπῇ σκάζοντα, ὧν ἔστι καὶ τὸ, λαρώτατος οἶνος, οἷον, ὃς μετὰ τὸν λαρώτατος, ὃν σὺ φυλάσσεις, καὶ τὸ κακοξεινώτερος, ὡς τό· οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὀϊζυρὸς ταὐτόν πως ἐστὶ τῷ δύστηνος, ὅθεν καὶ ἡ ἀμφοῖν ἐτυμολογία ἔχει τινὰ ὁμοιότητα. ὀϊζυρός τε γὰρ ἀπὸ τοῦ ὀΐζειν γίνεται, ὃ δηλοῖ τὸ θρηνεῖν, καὶ δύστηνος δὲ ἀπὸ τοῦ στενάζειν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς δυστήνους ἄνδρας εἰπὼν εἶτα κατασκευάζων τὸ ἐπίθετον ἐπάγει τὸ μηδὲν εἶναι ὀϊζυρώτερον ἀνδρός. (Vers. 449.) Ἐποχεῖται δέ τις οὐ μόνον ἵπποις ἀλλὰ καὶ ἅρμασιν, ὡς ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι δηλοῖ. Τὸ δὲ, οὐ γὰρ ἐάσω, σεμνύνει τὸν Ἕκτορα, ὡς οὐ δι᾽ ἀνανδρίαν *μὴ ἑλόντα τοὺς ἵππους ἀλλὰ βουλῇ Διός. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐάσω ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. (Vers. 450.) Τὸ δὲ, ἢ οὐχ᾽ ἅλις ὡς τόδε τι γίνεται, καὶ πρὸ τούτων ἐσχημάτισται. (Vers. 457.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ διατινάξασθαι τοὺς ἵππους οὕτω φράζει· ἀπὸ χαιτάων κονίην οὖδασδε βαλόντε. οὐ γὰρ ὅλον ὡς εἰκὸς τὸ σῶμα, χαίτην δὲ μόνην τὴν καὶ μιανθεῖσαν, διετινάξαντο. (Vers. 460.) Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ τοῦ Πατρόκλου ἡνίοχος Αὐτομέδων μάχετο ἵπποις ἀΐσσων ὥστ᾽ αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας. ῥεῖα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπ᾽ ἐκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ, ῥεῖα δ᾽ ἐπαΐξασκε πολὺν καθ᾽ ὅμιλον ὀπάζων, ἀλλ᾽ οὐχ᾽ ᾕρει φῶτας. διὰ τί δὲ τοῦτο; ὅτι μόνος ἦν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ ἅρματος. οὐ γάρ πως ἦν, φησὶν, οἷον ἐόντα ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ, ἔγχει ἐφορμᾶσθαι καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους, ἤγουν καὶ μάχεσθαι καὶ ἡνιοχεῖν. διὸ καὶ ὁ προδηλωθεὶς Μυρμιδὼν Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λάρκεος ὁμωνύμου τῷ ἐν Ὀδυσσείᾳ τεχνίτῃ, αἰτιᾶται αὐτὸν, εἰπών· Αὐτόμεδον, τίς τοι θεῶν νηκερδέα βουλὴν ἐν στήθεσσιν ἔθηκε καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλὰς καὶ ἑξῆς, ὅ περ παρῳδηθὲν παντὶ προσαρμόζει μὴ βουλευσαμένῳ εὖ. ἔσται δὲ ἡ τούτου παρῳδία τοιαύτη· τίς τοι δαίμων καὶ ἑξῆς, ἢ τίς τοι νηκερδέα βουλὴν καὶ ἑξῆς, ἢ καὶ ἄλλως, τί τοι θεὸς νηκερδέα βουλὴν καὶ ἑξῆς; ἐφ᾽ οἷς ὁ Ἀλκιμέδων μὲν *γίνεται ἡνίοχος. Αὐτομέδων δὲ καταβὰς τοῦ ἅρματος μάχεται. (Vers. 457.) Ὅρα δὲ καὶ νῦν ὡς διφορεῖται τὸ οὖδας. καὶ αὐτὸ μὲν λέγεται κατ᾽ εὐθεῖαν, ἄκλιτον ὄν. τοῦ δὲ οὖδος εὐθεῖα μὲν οὐχ᾽ εἴρηται παρὰ τῷ ποιητῇ, δοτικὴ δὲ αὐτοῦ πολλαχοῦ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐν τῷ, οὔδει ἐνισκίμψαντε καρήατα, ὥς τε τὸ μὲν οὖδας οὐκ ἔχει πλαγίας, τὸ δὲ οὔδει ὠρφάνισται τῆς οἷον μητρὸς εὐθείας καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ γυνὴ, ὅ περ οὐδ᾽ αὐτὸ διεξοδεύει ταῖς πτώσεσι, καὶ τοῦ γυναικὸς, οὗ περ εὐθεῖα οὐ πρόκειται. (Vers. 460.) Τὸ δὲ, ἵπποις ἀΐσσων, πρὸς διαστολὴν εἴρηται τῶν ἄλλως
1115 ἀϊσσόντων. ἡ δὲ παραβολὴ τοῦ αἰγυπιοῦ καὶ τῶν *χηνῶν ἐστένωται μὲν καὶ αὐτὴ ἀναλόγως τῷ καιρῷ συναΐσσουσα κατὰ τὴν φράσιν τῷ Αὐτομέδοντι, ἔχει δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ πτηνοὺς τρόπον τινὰ τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως ὑποτεθεῖσθαι ἵππους. (Vers. 461.) Τὸ δὲ, φεύγεσκε καὶ τὸ ἐπαΐξασκε, ποιητικὰ πάρισα, δι᾽ ὧν ἀμυδρῶς ὡς ἐχρῆν ἡ ἐνταῦθα φράσις καλλύνεται. (Vers. 462.) Ὀπάζειν δὲ καὶ νῦν οὐ τὸ παρέχειν, ἀλλὰ τὸ κατόπιν διώκειν. διὸ ἑρμηνεύων φησίν· ἀλλ᾽ οὐχ᾽ ᾕρει φῶτας ἐν τῷ διώκειν. (Vers. 464.) Τὸ δὲ, οἷον ἐόντα ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ, ἀστείως ὑπολαλεῖται. εἰ γὰρ δίφρος λέγεται διὰ τὸ δύο φέρειν, οὐκ ἂν μόνος τις ὢν ἐπ᾽ αὐτοῦ ἀνύειν ἔχει τὸ πᾶν τῆς μάχης, ὃ δύο ἄνδρες ποιοῦσιν, ὁ μὲν πολεμῶν, ὁ δὲ ἐπίσχων ἵππους, ὃ μέρος ἐστὶν ἡνιοχείας. πάντως γὰρ ἡνιόχου ἔργον ἡνία τε ἔχειν καὶ ἐπέχειν ἵππους. ὅτι δὲ οἷος αὐτόχρημα ὁ μόνος, δηλοῖ τὸ, οἷον, ἤγουν ὅπως, πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ μοῦνος, ὅ περ Ἀλκιμέδων αἰτιᾶται τὸν Αὐτομέδοντα. (Vers. 471.) Ἔνθα ὅρα ὅτι τε οὐκ ἂν ἠθέλησεν εἰπεῖν τὸ μόνος, εἰ μὴ προηγήσατο αὐτοῦ τὸ, οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι· δι᾽ αὐτὸ γὰρ ὤκνησεν εἰπεῖν, οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι οἷος, ἵνα μὴ συγκρούοιεν ἔξω χάριτος αἱ φω*ναί. διὸ ἀναγκαίως ἀντὶ τοῦ οἷος ἔφη τὸ μόνος, ὡς ἂν μὴ καὶ παίζειν δοκοίη καὶ ἀσαφῶς φράζοι· καὶ ὅτι

οὐκ ἂν ὀκνηρῶς ἔσχεν ὁ ποιητὴς νήπιον τὸν Αὐτομέδοντα προσειπεῖν, εἴ περ αὐτὸς αἴτιος ἦν καὶ μὴ τὸ μένος τῶν ἵππων, ὡς ὁ ποιητὴς ἐπισημαίνεται, καθὰ μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται, ὥστε ἄκων κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐφ᾽ ἅρματος τοῖς πολεμίοις ἐφορμᾶται. καὶ δοτέον μᾶλλον τὸ ἔργον τοῖς ἵπποις ἐνταῦθα ἢ τῷ ἡνιόχῳ. αὐτὸς γὰρ ὁμολογήσει μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἐπέχειν. διὸ καὶ ὁ Ἕκτωρ ἐρεῖ νοῆσαι ἐν τοῖς ἑξῆς κακοὺς ἡνιόχους αὐτοῖς εἶναι. ἔμφρονες δέ πως καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἵπποι, εἴ γε καὶ ἄκοντος τοῦ Αὐτομέδοντος ἀμύνονται ὑπὲρ τοῦ Πατρόκλου. καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο. (Vers. 464.) Ἱερὸν δὲ ἔφη τὸν τοῦ Ἀχιλλέως δίφρον ἢ σεμνύνων τὸν Ἀχιλλέα, ἢ καὶ διὰ τοὺς ἵππους, οἳ τοιοῦτοι ὑπόκεινται εἶναι. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δεξιῶς ὁ Ἀλκιμέδων καὶ ὁ Αὐτομέδων τοῦ δίφρου γίνονται, καλλύνοντες καὶ
1155 αὐτοὶ τὸν περικαλλέα δίφρον κάλλει κλήσεως, καθ᾽ ἣν παρισοῦνται διὰ τὸ ὁμοιοτέλευτον· καὶ ὅτι αἱ κλητικαὶ τούτων ἀναπέμπουσι τὸν τῆς εὐθείας τόνον διὰ τὴν σύνθεσιν· ὦ Αὐτόμεδον, καὶ ὦ Ἀλκίμεδον κατὰ τὸν ποιητήν. (Vers. 470.) Τὸ δὲ, φρένας ἐσθλὰς, διὰ σαφήνειαν κεῖται τοῦ ἐξέλετο, ἵνα νοηθείη ἀντὶ τοῦ *ἀφείλετο. ἄλλως γάρ που τὸ ἐξέλετο φρένας οὐ τοῦτο μόνον δηλοῖ, ἀλλ᾽ ἀμφιβόλως ληφθὲν νοεῖται ἀντὶ τοῦ ἐξαιρέτους ἔθετο, καθὰ καὶ ἐπὶ τοῦ Λυκίου Γλαύκου ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἐφάνη. (Vers. 469.) Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ, ἐξείλετο φρένας ἐσθλὰς, ἑρμηνευτικόν ἐστι καὶ τὸ φάναι ὡς νηκερδέα βουλὴν θεὸς ἐνέθετο, ὅ ἐστιν ἀσύνετον κατὰ τοὺς παλαιούς. κέρδος γάρ, φασι, καὶ ἡ σύνεσις. ἐν τούτοις δὲ (Vers. 473.) καὶ χαίρειν λέγει τὸν Ἕκτορα τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα φοροῦντα, ὃ καὶ κοῦφα ἐποίει αὐτὰ τῷ χαίροντι φαίνεσθαι, ὡς καὶ προεθεωρήθη. φησὶ γάρ· τεύχεα δ᾽ Ἕκτωρ αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο. (Vers. 475.) Ὅτι ἔπαινος ἀγαθοῦ ἡνιόχου τὸ, τίς γὰρ ἄλλος ὁμοῖος ἵππων τοιῶνδε ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε, εἰ μὴ ὁ δεῖνα; περὶ Πατρόκλου δὲ ὁ λόγος ἐνταῦθα. Καὶ ὅρα τὸ, εἰ μὴ Πάτροκλος, κοινότερον ῥηθέν. ἄλλως γὰρ, ὡς καὶ προεσημειώθη, διχῶς φράζεται τὰ τοιαῦτα, κατὰ μὲν τὸν ποιητὴν, ὅτε μὴ ὁ δεῖνα, κατὰ δὲ τοὺς ὕστερον ῥήτορας, ὅτι μὴ ὁ δεῖνα. (Vers. 476.) Τὸ δὲ, ἵππων ἔχειν δμῆσίν τε μένος τε, περίφρασίς ἐστι τοῦ ἵππους δαμάζειν. διττὸν δὲ ἐνταῦθα τὸ ἔχειν. ἄλλως γὰρ ἔχει τις δμῆσιν ἵππων, καὶ ἄλλως μένος ἵππων. δμῆσιν μὲν γὰρ ἔχει ἀντὶ τοῦ οἶδεν ὡς ἐπιστήμην ἔχων· μένος δὲ ἔχει ἀντὶ τοῦ ἐπέχει, κρατεῖ. ὁμώ-*νυμος οὖν αὕτη λέξις οὖσα μερίζεται πρός τε τοὺς ἵππους πρός τε τὸ μένος. (Vers. 486.) Ὅτι εἰδὼς ὁ Ἕκτωρ τὸν Αἰνείαν ἐγκοτοῦντα τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ ἀσχάλλοντα ἐπὶ τῇ τῶν ἵππων ἀπωλείᾳ, οὓς αὐτὸν Διομήδης ἀφείλετο, προσεταιρίζεται τὸν ἥρωα κατὰ τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππων, εἰπών· ἵππω τώδ᾽ ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσιν, ἤγουν δειλοῖς, ἢ ἀτέχνοις, τώ κεν, ἤγουν οὓς ἂν, ἐλποίμην αἱρησέμεν εἰ σύ γε θυμῷ σῷ ἐθέλεις. καὶ ὅρα καὶ νῦν ἀγαθὸν τὸ, σύν τε *δύ᾽ ἐρχεσθαι εἰς ἔργον. διὸ ἐπάγει· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε νῶϊ τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι Ἄρηι, ὃ πρὸς διαστολὴν κεῖται τοῦ ἄλλως μαχέσασθαι, οἷον, ὀνειδίοις ἐπέεσσιν, ὁποῖα πολλὰ καὶ ἐν πολέμοις ἐριστικῶς λέγεται. Τὸ δὲ, ποδώκεος Αἰακίδαο, ἔχει τι καὶ οἴκτου ἐπὶ τῷ Ἕκτορι, εἰ ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὸν ἐχθρὸν ἐπαινεῖ Ἕκτωρ, ἐξ οὗ ἐν τοῖς ἑξῆς πολλὴν ἕξει βλάβην. τὸ γὰρ ποδῶκες τοῦ Ἀχιλλέως οὐ πρὸς καλοῦ ἔσται αὐτῷ. πόθεν δὲ νοεῖ κακοῖς ἡνιόχοις ἄγεσθαι τοὺς ἵππους, πρὸ ὀλίγων δεδήλωται. ἐμφαίνει δέ τι καὶ σκώμ*ματος τὸ τῶν ἡνιόχων, ὡς καινὸν ὂν δύο ἡνιόχους δίχα παραιβάτου ἔχειν τὸ ἅρμα, ὥς περ εἴη ἄν ποτε ξενίζον, καὶ εἰ παραιβάται δύο περὶ αὐτὸ εἰσιν ἡνιόχου μὴ ὄντος. δεξιῶς δὲ καὶ ἐνταῦθα τοῦ Ἀχιλλέως μνήμη ἀνέκυψεν. οὐ γὰρ ἔτι ἐκ διαλειμμάτων μακρῶν ἀλλὰ συχνὰ τούτου ἐνθύμια ὁ ποιητὴς ὑποβάλλει ὡς ἤδη καὶ εἰς μάχην προάξων αὐτόν. (Vers. 489.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε νῶι, ἤγουν ἡμᾶς ἢ ἡμεῖς, τλαῖεν μαχέσασθαι,
1156 καινὸν σχῆμα ὂν, ὁποῖόν τι καὶ πρὸ τούτων που κεῖται ἐν τῷ, νῶι γηθήσει φανείσα ἀνὰ πτολέμοιο *γεφύρας. καὶ εἰσὶ χρήσιμα καὶ ὧδε τὰ ῥηθέντα ἐκεῖ. (Vers. 492.) Ὅτι ἑρμηνεύων Ὅμηρος τίνας εἶπε πρὸ τούτων χαλκήρεις ἀσπίδας, λέγει νῦν ὡς Ἕκτωρ καὶ Αἰνείας βαίνουσιν εἰς μάχην βοέης εἰλυμένω ὤμους αὔησι, στερεῇσι, πολὺς δ᾽ ἐπελήλατο χαλκὸς, ἤγουν ἔξω περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐλατὸς ἔκειτο. (Vers. 495.) Ὅτι θαῤῥαλεότητος παραστατικὸν τὸ, μά*λα δὲ σφισιν ἔλπετο θυμὸς αὐτώ τε κτενέειν, 1116
ἐλάαν τ᾽ ἐριαύχενας ἵππους. ἔνθα ὅρα τὸ ἔλπετο ἐκ τοῦ ἔλπω δισυλλάβου, εἰ καὶ ἀνωτέρω ἄλλως ἔκειτο ἐν τῷ, ἐελποίμην αἱρησέμεν. (Vers. 497.) Ὅτι τὸ ἀναιμωτὶ ἐκτείνει καὶ νῦν τὸ τῆς ληγούσης δίχρονον

ἐν τῷ, νήπιοι, οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔμελλον ἀναιμωτί γε νέεσθαι αὖτις ἀπ᾽ Αὐτομέδοντος. καὶ ὅρα τό τε σκῶμμα τὸ νήπιοι, καὶ προαναφώνησιν δὲ μέλλουσαν πράξεως, τὰ τῷ ποιητῇ συνήθη· ἐπαγγέλλεται γὰρ πεσεῖσθαί τινα ὑπὸ τῷ Αὐτομέδοντι· μηχανησάμενος καὶ τὸ τοιοῦτον πτῶμα οὐ πόῤῥω δεξιότητος. μὴ ἔχων γὰρ πλάσασθαι παρ᾽ ἱστορίαν ὡς Ἕκτωρ ἢ Αἰνείας ὑπὸ τῷ Αὐτομέδοντι πίπτει, προσεταιρίζει αὐτοῖς καθά τινας ἐν συζυγίᾳ παρηόρους Χρομίον τινὰ καὶ Ἄρητον. καὶ πίπτει ὁ Ἄρητος, καὶ οὕτως ἀνύει τι γενναῖον ὁ Αὐτομέδων καὶ ἄξιον τοῦ μετὰ Πάτροκλον αὐτὸς ἡνίοχος εἶναι τῷ Ἀχιλλεῖ. (Vers. 499.) Ὅτι καθὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, οὕτω καὶ νῦν εὐξάμενος ὁ Αὐτομέδων ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφιμελαίνας. καὶ ὅρα τὸ ἀμφιμελαίνας οὐκ ἐπὶ ὀργίλου τινὸς λεχθὲν, ἵνα καὶ οἷον καπνῷ τινὶ τῷ θυμῷ *λέγοιντο μελαίνεσθαι καθά περ ἀλλαχοῦ, ἀλλ᾽ ἁπλῶς οὕτω δηλοῦν τὴν ἐν βάθει θέσιν τοῦ τῶν φρενῶν σπλάγχνου. (Vers. 502.) Ὅτι μάλα ἐμπνέειν ἵππους μετάφρενον ἢ μεταφρένῳ φησὶ τοὺς ἔγγιστα ἀκολουθοῦντας, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις. οἱ δὲ τοιοῦτοι καὶ καταπνέειν λέγονται τὰ μετάφρενα. δῆλον δ᾽ ὅτι προμήθεια στρατηγικὴ καὶ τὸ μὴ ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππους ἀλλὰ μάλα ἐμπνείοντας μεταφρένῳ. λέγει δ᾽ ἐνταῦθα καὶ καλλιτρίχας τοὺς Ἀχιλλέως ἵππους. (Vers. 506.) Ὅτι θαρσαλέου ἀριστέως φραστικὸν τὸ, οὐ γὰρ ἔγωγε τὸν δεῖνα μένεος σχήσεσθαι ὀΐω, πρίν γ᾽ ἐπὶ καλλίτριχε βήμεναι ἵππω φοβῆσαί τε στίχας ἀνδρῶν, ἤ κ᾽ αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἁλώῃ, ὃ καινότερον ἐσχημάτισται. τὸ γὰρ κοινότερον οὕτω· ἢ αὐτὸν ἐνὶ πρώτοισιν ἁλῶναι. (Vers. 509.) Ὅτι χρηστή ποτε ἔννοια τὸ, ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπετε, οἵ περ ἄριστοι, ἤγουν τοῖς ἀρίστοις, ὥστε ἀμ*φ᾽ αὐτῷ βεβάμεν ἤγουν βαίνειν καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν· νῶιν δὲ ἤγουν ἡμῖν ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ. θέλει γὰρ νοεῖν ὡς ἐπιμελητέον μὲν καὶ τοῦ νεκροῦ, μὴ ἀμελητέον δὲ μηδὲ τῶν ζώντων. ἔστι δὲ ἐπιτρέπειν τὸ ἀνατιθέναι, ὅθεν καὶ οἴκου ἐπίτροπος καὶ τεθνεῶτος δὲ, οἷς τὸ περὶ αὐτῶν οἰκονομεῖν ἀνατέθειται. οὕτω καὶ λαοὶ ἐπιτετράφαται τῷ βασιλεῖ, ὅ ἐστιν ἀνάκεινται ὡς οἷα ἐπιτρόπῳ καὶ ἐπιμελητῇ. Νέστωρ δὲ οὐκ ἐπιτρέπει ἑαυτὸν γήραϊ λυγρῷ, ἤγουν οὐ παραχωρεῖ τῷ γήρᾳ, ἐξουσιάζειν καὶ ἐπιτροπεύειν αὐτοῦ. *(Vers. 510.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἀμύνεσθαι μὲν στίχας μετὰ αἰτιατικῆς, τὸ παθητικόν· ἀμύνειν δὲ ζωοῖς μετὰ δοτικῆς, τὸ ἐνεργητικόν· καὶ ὅτι ἐν τῷ, ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπετε καὶ ἑξῆς, ὡς προσεχῶς γέγραπται, νόημα παρεφράσθη, ὃ πρὸ μικροῦ ὁ Αἴας πρὸς Μενέλαον ἔλεγεν, ὡς οὔτι τόσον περὶ νεκροῦ 1157
δέδια, ὅσον περὶ ἐμοὶ καὶ σοί. παραδίδωσι δ᾽ ἐν ἀμφοῖν ὁ ποιητὴς ὅτι ἔθος ἀνθρώποις τὸ πρόχειρον κακὸν ἐν ἐπιστροφῇ μάλιστα τίθεσθαι· διὸ καὶ Αὐτομέδων ἀξιοῖ τοὺς Αἴαντας ἀποστῆναι μὲν τοῦ κειμένου περιμαχήτου Πατρόκλου, ἀμῦναι δὲ αὐτῷ *καὶ τοῖς ἀμφ᾽ αὐτόν. (Vers. 512.) Ὅτι κίνδυνον μάχιμον δηλοῖ τὸ, τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κατὰ δακρυόεντα οἱ δεῖνα, οἵ εἰσιν ἄριστοι. περὶ Ἕκτορος δὲ καὶ Αἰνείου ὁ λόγος, οἳ καὶ αὐτοὶ διὰ τὸ οὕτω βρίσαι ζαχρηεῖς εἰσὶ πολεμισταὶ, ὁποῖοι ἀλλαχοῦ καὶ οἱ Λύκιοι πεφήνασιν. (Vers. 515.) Ὅτι εὐσεβοῦς αἰχμητοῦ λόγος τὸ, ἥσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν θεῷ πάντα μελήσει. ἔστι δὲ τὸ ἥσω ἀντὶ τοῦ πέμψω, ἀκοντίσω, τὸ πολλαχοῦ κείμενον, ὅθεν καὶ ἥμων ὁ ἀκοντιστής. (Vers. 517.) Ὅτι ὁ προῤῥηθεὶς Ἄρητος βληθεὶς, εἶτα προθορὼν, πέσεν ὕπτιος ὡς ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλε*κυν αἰζήιος ἀνὴρ κόψας ἐξόπιθεν κεράων βοὸς ἀγραύλοιο ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπῃσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι πρὸς μόνον τὸ προθορὼν ἡ παραβολὴ, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, πρὸς μόνον τὸ πήδημα. οὐ γὰρ δήπου καὶ ὕπτιος πίπτει ὁ ταῦρος ὡς ὁ Ἄρητος. καιριώτατος δὲ τόπος εἰς πληγὴν ὁ τῶν κεράτων ὄπισθεν εἰς τὴν τῶν νευρῶν ἀρχήν. Λέγει δὲ καὶ (Vers. 524.) ὅτι τὸ ἔγχος ἐν τοῖς τοῦ Ἀρήτου νηδυΐοισι μάλ᾽ ὀξὺ κραδαινόμενον λῦσε γυῖα, καὶ δηλοῖ ὅτι σπαρασσομένων τῶν ἐντὸς ἐκραδαίνετο ἔξω τὸ ἐμπεπηγὸς αὐτοῖς δόρυ. ἴσως δὲ καὶ πελεμίζεσθαι νοήσει τις τὸ τοιοῦτον κραδαίνεσθαι, καθὰ καὶ με*τ᾽ ὀλίγα δόρατος μακροῦ οὔδει ἐνισκιμφθέντος οὐρίαχος πελεμίχθη ἔγχεος, ἃ δὴ καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται ἀναπτυχθέντα σαφῶς. σίδηρος γάρ, φασι, μὴ προϊέναι ἰσχύων κραδαίνεται ἀφιεὶς τὴν ὁρμὴν, ὃ δὴ ἐπὶ οὐριάχου νοεῖται ἐν τῷ, ἔνθ᾽ ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης. (Vers. 517.) Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ Ἀρήτη φερωνύμως παρὰ τὴν ἀρὰν, ὅ ἐστι τὴν εὐχὴν, ἡ εὐκταῖα γεννηθεῖσα τοῖς τοκεῦσιν, οὕτω, καθὰ καὶ προϋπεδηλώθη, Ἄρητος τὸ κύριον, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρὰ Ἡροδότῳ Δημάρητος κατὰ δήμου ἀρὰν καὶ αὐτὸς γεννηθείς. ὁ μέντοι ἀρητὸς τὸ ἐπίθετον, ὃ δηλοῖ τὸν δυστυχῆ καὶ ὡς εἰπεῖν
1117 ἐπάρατον ὡς τὸ, ἀρητὸν δὲ τοκεῦ*σι πένθος, παρὰ τὴν ἀρὰν τὴν βλάβην ὠνόμασται. ἀπὸ δὲ τοῦ

Ὁμηρικοῦ Ἀρήτου οἱ μεθ' Ὅμηρον Ἄρατοι, ὁ καλὸς ποιητὴς καὶ ὑμνούμενος στρατηγὸς καὶ εἴ τινές που ἕτεροι. (Vers. 520.) Ἐν δὲ τῷ αἰζήιος ὑπέλαβόν τινες, εἰ καὶ μὴ ἀληθῶς, ὅτι τὸ αἰζηὸς προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ῑ, ὃ χρείας ἐλθούσης ἐστίχθη καὶ ἐξεφωνήθη. ἔστι δὲ ὁ τόνος τοῦ μὲν αἰζηὸς ὡς πηὸς, τοῦ δὲ αἰζήιος ὡς ἀρήιος. (Vers. 521.) Ἐκ δὲ τοῦ ἵνα εἰπεῖν τὸ ἐξόπισθε κεράων δῆλον ὡς ἐντεῦθεν καὶ τὸ τῆς ἀνθρωπινης κεφαλῆς ὄπισθεν ἰνίον λέγεται. Τὸ δὲ προθορὼν ἀντὶ τοῦ προεκπηδήσας ὡς εἰς ἄμυναν. Τὸ δὲ ἐρίπῃσι δευτέρου ἐστὶν ἀορίστου Ἰωνικὸν ὑποτακτικὸν, οὗ θέμα τὸ ἐρείπω, ἀφ' οὗ καὶ τοπικὸν ἐρείπιον, καὶ νεκρικὰ δὲ ἐρειπια. Νηδύϊα δὲ τὰ ἐντόσθια, ὅ ἐστι τὰ κατὰ νηδὺν σπλάγχνα, ἅπαξ ἐνταῦθα εἶπεν ὁ ποιητὴς, ἃ τρισυλλάβως ἕτεροι νήδυα γράφουσι. ταῦτα δὲ καὶ ἔνδινά φησιν ὁ ποιητής. (Vers. 530.) Ὅτι ἀντίκειται τὸ αὐτοσχεδὸν γενέσθαι πρὸς τὸ διακριθῆναι, καθὰ καὶ τὸ συνελθεῖν πρὸς τὸ διαστῆναι. Αὐτομέδοντα οὖν καὶ Ἕκτορα ξίφεσιν αὐτοσχεδὸν ὁρμηθέντας διέκριναν Αἴαντες οἱ πρὸ βραχέων κληθέντες *εἰς ἄμυναν. Ὅτι Αὐτομέδων Ἄρητον ἀνελὼν, οὗ προσεχὴς ἦν ἡ μνήμη λέγει· ἦ δὴ μὰν, ἤγουν ὄντως, ὀλίγον γε Μενοιτιάδαο θανόντος κῆρ ἄχεος μεθέηκα χέρειονά περ καταπέφνων. ἀγαπητὸν γὰρ τὸ μεγάλῳ λυπουμένῳ, εἰ καὶ μικρόν τι παρηγορίας προσάψεται, καὶ ἄλλως δὲ, μέγα τὸ τὸν Ἄρητον ἀναιρεθῆναι παρασπιζόμενον ὑπὸ Αἰνείου καὶ Ἕκτορος. ὡς γοῦν ἐκείνους νικήσας χαίρει ὁ Αὐτομέδων.

(Vers. 541.) Ὅτι ἐν τῷ ἔβαινε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν αἱματόεις ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδὼς, σεμνῶς καὶ γοργῶς φράζει τὰ κατὰ τὸν Αὐτομέδοντα ᾑμαγμένον τῷ τοῦ πεφονευμένου αἵματι, σεμνῶς μὲν διὰ τὴν πρὸς λέοντα παραβολὴν, γοργῶς δὲ διὰ τὴν συν*τομίαν τῆς τε παραβο-
1158 λῆς καὶ τῆς τοῦ πράγματος ἀφηγήσεως. περὶ δὲ τοῦ κατὰ ταῦρον ἐδηδὼς καὶ τοῦ ἶνα τάμῃσι διὰ πᾶσαν, ἤγουν διακόψῃ τοὺς περὶ τὸ ἰνίον τένοντας, καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων σχημάτων, ἃ δοκοῦσιν ὑπερβατὰ εἶναι, προείρηται τὰ δέοντα. (Vers. 543.) Ὅτι πολέμου μεγάλου ἐπιστημονικοῦ ἔνδειξις τὸ, τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη ἀργαλέη πολύδακρυς, ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη. μεταμέλου δὲ ἴδιον τὸ, δὴ γὰρ νόος ἐτράπετο αὐτοῦ, ὡς ἐνταῦθα τοῦ Διός. (Vers. 544.) Ὅτι μέλλων εἰπεῖν ὡς ἡ μυθικὴ Ἀθηνᾶ πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκα*σθεῖσα ἦλθεν εἰς Ἀχαιοὺς οὐρανόθεν καταβᾶσα καὶ νῦν, προῆκε γὰρ οὐχ' ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτων λευκώλενος Ἥρη, ἀλλ' εὐρύοπα Ζεὺς ὀρνύμεναι Δαναοὺς, προλαμβάνει πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ λόγου παραβολὴν τοιαύτην, εἰπών· ἠΰτε πορφυρέην Ἶριν θνητοῖσι τανύσσει, ἤγουν εἰς μῆκος ἐκτενεῖ, Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο ἢ καὶ χειμῶνος δυσθαλπέος, ὅς ῥά τε ἔργων ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει, ὣς Ἀθηνᾶ πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἑαυτὴν ἢ μᾶλλον διαλελυμμένως ἓ αὐτὴν, ὡς Ὁμήρῳ γρά*φειν σύνηθες, δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον, ὡς ὁ Ζεὺς ἐπετείλατο. εἴη δὲ ἂν πορφυρέα νεφέλη, ὡς αὐτὸς ὁ ποιητὴς παραβολικῶς ὑπεδήλωσεν, ἡ πορφυρέα Ἶρις τοιαύτη ἐμφανταζομένη τῷ νέφει. σημείωσαι δὲ ὅτι ὡς φωσφόρον τὴν Ἀθηνᾶν οὐχ' ἁπλῶς μελαίνῃ νεφέλῃ, ἀλλὰ λαμπρᾷ εἴκασε, δι' ἧς Ἶρις ἐμφαίνεται, καὶ οὐχ' ἁπλῶς Ἶρις, ἀλλὰ καί τι μέγα σημαίνουσα, οἷον πόλεμον ἢ μέγαν χειμῶνα. οὔκουν μόνον φυσικῶς εἶδεν ὁ ποιητὴς τὴν ἐν τοῖς νέφεσιν Ἶριν, τροπὴν δηλοῦσαν ἀέρος, ἀλλὰ καὶ τερατωδῶς ἔστιν ὅτε, μάχης οὖσαν σημαντικήν. οὕτω καὶ ἐν τῇ δ' ῥαψῳδίᾳ ἀστέρι τὴν φωσφόρον Ἀθηνᾶν εἴκασεν, ὃς καὶ αὐτὸς ἢ ναύταις σημεῖον τρο*πῆς ἀέρος γίνεται ἢ στρατιώταις πολέμου μεταβολῆς. (Vers. 549.) Δυσθαλπέα δὲ τὸν ψυχρόν φησιν, ἐν ᾧ δυσχερὲς θάλπεσθαι, διὸ καὶ νεκροποιός ἐστι, οὗ καὶ ἴδιον λέγει βιωτικῶς τὸ ἔργων τοὺς ἀνθρώπους ἀναπαύειν, βλάπτειν δὲ τὰ ζῷα. μῆλα γὰρ εἰπὼν πάντα τὰ ζῷα ἐκ μέρους ἐνέφηνεν, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, ἃ τῆς χειμερίας πειρᾶται κακώσεως, καθὰ καὶ Ἡσίοδος ἐν τῇ τοῦ χειμῶνος ἐκφράσει βούδορα εἰπὼν ἤματα προπαροξυτόνως κατὰ παθητικὴν σημασίαν, ἐν οἷς βόες ἀποδέρονται, ἢ κατὰ ἐνέργειαν παροξυτόνως τὰ τοὺς βοῦς ἐκδέροντα διὰ τοῦ μέρους τῶν βοῶν δηλαδὴ πάντα ζῷα ἐδήλωσεν. ὅτι δὲ ὁ σφοδρὸς χειμὼν ἀναπαύει ἔργων ἀνθρώπους, δηλοῖ καὶ Ἡσίοδος, ὃς καὶ ὁρίζει καιρὸν τῇ τοιαύτῃ ἀναπαύσει, ὅτε ὁ Ληναιὼν ἐνίσταται μήν. (Vers. 555.) Ὅτι καὶ τὸν Φοίνικα εὔφωνον οἶδεν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς λέγει ὡς ἡ Ἀθηνᾶ ὡμοιώθη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν. (Vers. 556.) Ὅτι τῷ παροτρύνοντί τινα εἰς μεγάλων ἄμυναν οἰκεῖον εἰπεῖν τὸ, σοὶ μὲν δὴ κατηφείη καὶ ὄνειδος ἔσσεται, εἰ τόδε γένηται, ἀλλ' ἔχευ κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα. πρὸς

Μενέλαον δὲ ταῦτα φησὶν ἡ Ἀθηνᾶ ὁμοιωθεῖσα Φοίνικι. ὁ δὲ θέλων, ἐφ᾽ οἷς ἐλυπήθη, ἀμῦναι μὲν,
*ἀκινδύνως δὲ, εἴποι ἂν κατὰ τὸν Μενέλαον τὰ ἐ*φεξῆς· εἰ γὰρ θεὸς δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων*
δ᾽ ἀπερύκοι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται ἐρωὴν, τῷ κεν ἔγωγ᾽ ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, μάλα
γάρ με ὁ δεῖνα θανὼν ἢ ἄλλως τόδε τι παθὼν ἐσεμάσσατο θυμὸν, οὐχ᾽ ἁπλῶς ἐπιπολῆς ἐλύπησεν,
ἀλλ᾽ ἐνεμάξατό μοι τὴν ἀλγηδόνα· οὗ τὸ ἐναντίον ἀπομάσσεσθαι καὶ ἐκμάσσεσθαι λέγεται· τοιαύτη
δέ τις λέξις καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται· ἢ καὶ ἄλλως, ἀντὶ τοῦ λίαν μοι καθίκετο τῆς ψυχῆς καὶ καθή-
ψατο, ἀπὸ τοῦ μάσασθαι, ἐξ οὗ καὶ τὸ, χειρὶ ἐπιμασάμενος, ὅ ἐστιν ἐφαψάμενος, ὅθεν καὶ χερμά-
1118 *διον, οὗ ἔστι μάσασθαι τῇ χειρί. Ἐν τούτοις δὲ* (Vers. 558.) *κεῖται καὶ τὸ ἑλ*κῆσαι ἐπὶ κυνῶν ἀπὸ*
ῥήματος περισπωμένου τοῦ ἑλκῶ. λέγει γάρ· Ἀχιλῆος ἀγανοῦ πιστὸν ἑταῖρον κύνες ἑλκύσωσιν· οὗ
παρατατικὸς πρὸ ὀλίγων τὸ εἵλκεον. Ὅρα δὲ ὡς κἀνταῦθα οἷα ἔκ τινος μικροτέρου καὶ μαλθακοῦ ὡς
μετ᾽ ὀλίγα φανεῖται ποιήσας Ὅμηρος τὴν μυθικὴν Ἀθηνᾶν ἀρξαμένην τοῦ εἰς μάχην ἐρεθισμοῦ, ὅμως
οὐκ ἐπικρύπτει τοιοῦτον εἶναι τὸν Μενέλαον, ὃς κράτος αὐτῷ ἐθέλει δοθῆναι ἀτραυμάτιστον καὶ ὡς 1159
εἰπεῖν ἔξω βελῶν καὶ ἀναιμωτὶ, λέγων καὶ ὡς πρώτῳ αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ ὁμιλεῖ, ἐπεὶ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν,
ἤγουν οὐκ ἐπιλεξαμένη αὐτὸν, εἰ καὶ ἴφθιμός, φησιν, ἦν, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ παρόδου ἐπιτυχοῦσα αὐτῷ.
(Vers. 561.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι κεῖται καὶ ὧδε τὸ ἄττα προσφώνησις πτώσεως κλητικῆς ἀπὸ*
νεωτέρου τοῦ Μενελάου πρὸς γέροντα τὸν φαινόμενον διὰ τῆς Ἀθηνᾶς Φοίνικα. φησὶ γάρ· Φοῖνιξ
ἄττα γεραιὲ παλαιγενές. εἰ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ περὶ τῆς τοιαύτης δεδήλωται λέξεως, ὅμως οὐκ ἀνένδεκτόν
ἐστιν ἐνταῦθα δηλῶσαι ὅτι ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης γράψας ὡς εἰσὶ προσφωνήσεις διάφοροι
*παιγνιωδέστεραί τινες καὶ ὑποκορισταὶ, ἐπάγει, οἷον ἄππα, πάππα, μάμμα, *μάμμη, μαμμαία,*
τέττα, ἄττα. οὕτω δέ, φησι, καὶ πατέρας μὲν διαῤῥήδην τοὺς πρεσβυτέρους καλοῦσι, κἂν ὦσιν ἀλλό-
τριοι, μητέρας δὲ τὰς πρεσβυτέρας, τὴν ἡλικίαν εἰκάζοντες, τὰς δὲ ἔτι πρεσβυτέρας μαίας καὶ τήθας.
οὕτω καὶ τὰς ταῖς ὠδινούσαις παρεστώσας πρὸς θεραπείαν μαίας καλοῦσιν, εἰ καὶ νεώτεραι εἶεν καὶ
μὴ πρεσβύτιδες καὶ διὰ τοῦτο πολύπειροι. ἐξ ἐναντίου δέ, φησιν, οἱ πρεσβύτεροι τοὺς νεωτέρους παῖ-
δας καὶ τέκνα καλοῦσι. καὶ Ὅμηρος δέ, φησι, τοιαύταις προσφωνήσεσιν ἀποθεραπεύων τὴν ἡλικίαν
μαῖαν τὴν πρεσβύτιν λέγει καὶ τὸν πρεσβύτην πατέρα. Τὸ δὲ εὐθὺς ἐπαγόμενον, εἰ γὰρ Ἀθήνη δοίη
κάρτος ἐμοὶ καὶ ἑξῆς ὡς ἀνωτέρω κεῖται, περιττῶς ἔχειν ἐγκείμενον δοκεῖ τὸν γὰρ σύνδεσμον, οὕτως
ἀρέσαν τῷ ποιητῇ σχηματίσαι. καὶ σημείωσαι τοῦτο. εἰ δὲ καὶ εἶχεν ἄλλως εἰπεῖν, οἷον, εἴ περ Ἀθήνη
δοίη κάρτος, ἀλλὰ δέον αὐτὸς ἔκρινεν οὕτω φράσαι καὶ νῦν διὰ προηγησαμένην ἔλλειψιν. θέλων γὰρ
εἰπεῖν ὁ Μενέλαος ὅτι, ὦ Φοῖνιξ, δέδια μόνος ἐπαμῦναι τῷ Πατρόκλῳ οἷα μὴ τοσοῦτον σθένος ἔχων,
εἰ γὰρ Ἀθήνη δοίη κράτος, τότε ἂν ἐθέλοιμι ἀμῦναι, ὁ δὲ τὸ μὲν δύσφημον ἐσίγησεν, ἤρξατο δὲ ἀπὸ
τοῦ ἐφεξῆς. τοιαῦτα δὲ σχήματα καὶ ἀλλαχοῦ ἔστιν εὑρεῖν. (Vers. 565.) *Ὅτι *τὸ, ἀλλ᾽ Ἕκτωρ*
πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, ταὐτόν ἐστι τῷ, ὡς δέμας πυρὸς μάχεται. διὸ καὶ ἐφερμηνεύων φησίν· οὐδ᾽
ἀπολήγει χαλκῷ δηιόων, ἀλλ᾽ ἔστιν οἷον ἀκάματον πῦρ καὶ ἄσβεστον. ἑτέρωθι δὲ τὸν αὐτὸν φλογὶ
ἴκελον ἔφη. ἴσως δὲ καὶ ἐπὶ Διομήδους καὶ Ἀχιλλέως οὕτω πως βουλόμενος εἰπεῖν τὴν μὲν τοιαύτην
συντομίαν παρῆκε. σεμνότερον δὲ ἐκεῖ καὶ τερατωδέστερον τὴν ἀνδρίαν ἔφρασε, φλογώσας οἷον ἐκεί-
νους καὶ τὸ καρδιακὸν πῦρ ἐκφυσήσας τῷ λόγῳ καὶ ἀναῤῥιπίσας εἰς ἀερίαν φαντασίαν φλογός.
(Vers. 567.) *Ὅτι ἐνδεικνύμενος ὁ ποιητὴς ἐπαγαγὸν εἶναι τὴν τιμὴν ποιεῖ τὴν Ἀθηνᾶν γηθήσασαν,*
ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων Μενέλαος. διὸ καὶ ἀμείβεται αὐτὸν, ὡς δηλοῖ ὁ ποιητὴς,
*φράσας οὕτως· ἐν δὲ βίην *ὤμοισι καὶ γούνασιν ἔθηκε, καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,*
ἣ ἔθηκεν, ἥτε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρὸν δέ οἱ αἷμα ἀνθρώπου.
(Vers. 570.) *Καὶ ὅρα ὅτι οὐ μυίας ἀλκὴν ἐντεθῆναι εἶπε τῷ Μενελάῳ, τοῦτο γὰρ γελοιότατον διὰ*
τὸ ἄγαν ταπεινὸν, ἀλλὰ θάρσος. διὸ καὶ δὶς αὐτὸ παρεσημήνατο, ἔν τε τῷ, μυίης θάρσος, καὶ ἐν
τῇ ἀποδόσει τῆς παραβολῆς, εἰπών· τοίου μιν θάρσους πλῆσε φρένας ἀμφιμελαίνας τὰς καὶ πρὸ
*ὀλίγου ῥηθείσας, ἐπαυξήσασα δηλαδὴ καὶ τὸ μένος, ὡς ἐδήλωσε τὸ, ἐν δὲ βίην ἔθηκε, *δι᾽ ἧς πιθα-*
νῶς βίαιον ἔθετο τὸν πρὶν μὴ τοιοῦτον. ἄλλως γὰρ ἀχρεῖον τὸ θάρσος χωρὶς μένεος. διὸ καὶ τῷ Διο-
μήδει θάρσος ὁμοῦ καὶ μένος ἡ αὐτὴ Ἀθηνᾶ ἐν τῇ ε΄ ῥαψῳδίᾳ ἐνέθετο. (Vers. 569.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι* 1160

ὤμων καὶ γονάτων μνησθεὶς τῶν ἄκρων ὡς ἐναργεστάτων παρῆκε τὰ μέσα, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ, κνῆμαί τε γοῦνά τε καὶ ἑξῆς, καθὰ ἐκεῖ ἐδηλώθη. (Vers. 572.) Τὸ δὲ, ἰσχανάᾳ δακέειν, ἀντὶ τοῦ ἐπιθυμεῖ, ἀντίσχεται, ἀντέχεται. ποιηταῖς δὲ πρέπουσα ἡ λέξις, οὕτω σκευωρουμένη· ἔχω ἴσχω ἰσχαίνω, οὗ μέλλων ἰσχανῶ, οὗ ἀναχθέντος εἰς ἐνεστῶτα συ*ζυγίας δευτέρας τῶν περισπωμένων τὸ ἰσχανᾶν γίνεται. ὅτι δὲ κατὰ ἀναλογιαν φυσει πάντων ζῴων ἡ μυῖα θρασύτατον, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Ὅρα δὲ καὶ τὸ λαρὸν ὅτι ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. (Vers. 575.) Ὅτι Ποδῆν τινὰ ἱστορεῖ φίλον τῷ Ἕκτορι, παρεντιθεὶς ὡς ἔθος ἱστορίαν τινὰ πρὸς θεραπείαν τῆς ἀφηγηματικῆς ὑπτιότητος. καὶ φησὶν ἀρχόμενος συνήθως τοῦ διηγήματος ἀπὸ ῥήματος ὑπαρκτικοῦ, ποιητικοῦ μέντοι, ἔσκε δ᾽ ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνός τινος ὁμωνύμου τῷ πενθερῷ τοῦ Ἕκτορος, ἀφνειός τ᾽ ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ δήμου, ἤτοι τῶν ἄλλων δημοτῶν, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστὴς, ὅ ἐστι σύνδειπνος καὶ, ὡς οἱ παλαιοί φασι, παράσιτος. καὶ ὅρα φιλιαν ταύτην ἐξ εἰλαπίνης καὶ ὁμιλίας συμποτικῆς, ἐξ ἧς ἔοικε δεδόσθαι ἀρχὴν τοῖς ἐκ τοῦ πίνειν ἐτυμολογοῦσι τὸν φί*λον. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐχ᾽ ἁπλῶς ἐφίλει ὡς εἰλαπιναστὴν τὸν Ποδῆν ὁ Ἕκτωρ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀγαθὸν, ἤδη δὲ πρὸ αὐτοῦ καὶ ὡς ἀφνειόν. πῶς γὰρ ἂν εἴη ἄλλως πένης, ἑταῖρος φιλος μεγιστᾶνι ἀνδρὶ, μὴ ἔχων καὶ δώροις ὠνεῖσθαι τὸν φίλον; προϊὼν δὲ καὶ πιστὸν ἑταῖρον λέγει τὸν Ποδῆν. Τὸ δὲ Ποδῆς συνήρηται ἐκ τοῦ Ποδέας Ποδῆς ὡς Κισσέας Κισσῆς, Ἑρμέας Ἑρμῆς κατὰ Ἀρίσταρχον. Τὸ δὲ τίεν οὐκ ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν κατὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην τιμὴν, ἀλλὰ δευτέραν ἀποτελεῖ μετρικοῦ δακτύλου, ὡς ἄν τις εἴποι σκυτάλην, καθὰ δηλοῖ τὸ, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ. (Vers. 577.) Δῆμος δὲ ὁ δημότης καὶ *πρὸ 1119
τούτων, ὡς δηλοῖ τὸ, ὃν δ᾽ ἂν δήμου ἄνδρα ἴδοι, καὶ, οὐκ ἔοικε δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέιν. Περὶ δὲ εἰλαπίνης ἐῤῥέθη ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. (Vers. 583.) Ἱστορεῖ δὲ ὁ ποιητὴς ἐφεξῆς αὐτίκα ἐν ὀλιγίστῳ καί τινα Φαίνοπα, ὅς, φησι, τῷ Ἕκτορι ἁπάντων ξείνων φίλτατος ἔσκεν Ἀβυδόθι οἰκία ναίων, διδάσκων διαφορὰν φιλίας τῷ τέως τὴν ἀπὸ εἰλαπίνης καὶ τὴν ἀπὸ ξενίας. (Vers. 578.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸν ῥηθέντα εἰλαπιναστὴν κατὰ ζωστῆρος βαλὼν ἀνεῖλε Μενέλαος, γενομένης τῆς βολῆς περί που τὰ κατὰ τὴν γαστέρα οἰκείως τῷ εἰλαπινάζοντι καὶ οὕτω γαστριζομένῳ, καθὰ καὶ ἄλλαι παρασημειοῦνται πληγαὶ ἀναλόγως τοῖς ἁμαρτάνουσιν. ἐνταῦθα δὲ παραθετέον καὶ παλαιοῦ τινὸς τὸ, Μενέλεως Σπαρτιάτης ἄνθρωπος, αὐτάρκειαν ἐζηλωκὼς, παράσιτον τιτρώσκει τὸν Ποδῆν. ταὐτὸν γὰρ εἰλαπιναστὴν εἰπεῖν καὶ παράσιτον, ὥς περ καὶ ἐπίσιτον. εἰ δὲ ὁ παράσιτος ἄδοξόν ἐστι, καθὸ καὶ μισούμενον ἐν τοῖς ὕστερον, ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκεταί, φασιν, ἱερόν τι χρῆμα καὶ τῷ συνθοίνῳ παρόμοιον. λέγεται οὖν καὶ ὅτι ἐν τῷ ἀνακείῳ ἐπὶ στήλης γέγραπται ὡς τὰ δύο μέ*ρη τοῖν βοοῖν τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις. ἦν δὲ Ἀνακεῖον ἱερὸν ἀνακῶν Διοσκούρων, περὶ ὧν προδεδήλωται. φέρεται δὲ περὶ εἰλαπιναστοῦ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ταῦτα. εἰλαπίνη θυσία καὶ παρασκευὴ λαμπροτέρα τις· καὶ εἰλαπινασταὶ οἱ ταύτης μετέχοντες. ἔρανος δέ ἐστιν ἡ ἀπὸ συμβολῶν συναγωγή. ἐκαλεῖτο δὲ αὐτὸς καὶ θίασος, καὶ οἱ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ θιασῖται ἢ θιασῶται. οἱ δὲ ποιηταὶ πολλάκις καὶ τὸν τῷ Διονύσῳ ἑπόμενον ὄχλον θίασον ἐκάλουν, ὃς δὴ θίασος ἢ παρὰ τὸ θεῖον γίνεται ἀποβολῇ συνήθει τοῦ ε ὡς ἐνθεάζων ἢ παρὰ τὸν σιὸν ἤτοι θεὸν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Σίσυφος, καθὰ προδιείληπται. θεοῖς γὰρ ὠργίαζον, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν σιοῖς, οἱ θιασῶται, ὡς εἶναι τὸν θίασον οἱονεὶ σίασον τροπῇ ἡμιφώνου τοῦ σ εἰς τὸ ἄφωνον θ, καθὰ δηλοῦται καὶ ἑτέρωθι. (Vers. 586.) Ὅτι ἐρεθισμὸς κατὰ σμικροῦ τινὸς μέγα βλάψαντος τὸ, ὦ δεῖνα, τίς ἄν σε ἔτι ἄλλος ταρβήσειεν, οἷον δὴ τὸν δεῖνα ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ μαλθακὸς αἰχμητὴς, νῦν δ᾽ οἴχεται οἷος τόδε τι ποιήσας; Ἀπόλλων δὲ ζήλῳ τῆς πρὸ βραχέων ῥηθείσης Ἀθηνᾶς ταῦτα φησὶ πρὸς Ἕκτορα διαβάλλων τὸν Μενέλαον, ὡς ἂν ὁ Πριαμίδης διὰ τὴν ἐπὶ τῷ Ποδῇ λύπην ὀτρυνθῇ κατ᾽ αὐτοῦ. καὶ οὕτω *μὲν ὁ Ἀπόλλων ἐρεθιστικὸς καὶ ἀνυστικὸς δέ. Ὅμηρος μέντοι τὸν Μενέλαον ἀρηΐφιλον οἶδε καὶ ἴφθιμον, εἰ καὶ ὁ ἐχθρὸς Ἀπόλλων μαλθακὸν αὐτὸν σκώπτει πολεμιστὴν, μεταλαβὼν τὸ τοῦ ἥρωος πρᾶον καὶ ἐνηὲς εἰς μαλακότητα. δῆλον δ᾽ ὅτι πλεονασμὸν ἔχει τοῦ θ ὁ μαλθακὸς, ὃ δὴ σὺν ἄλλοις γίνεται καὶ ἐν τῷ τριχθὰ καὶ τετραχθά. (Vers. 593.) Ὅτι καὶ νῦν Ζεὺς ἕλετ᾽ αἰγίδα θυσανόεσσαν μαρμαρέην. εἶτα εὐθὺς Ὅμηρος ἀφορμὰς διδοὺς ἀλληγορεῖν, ἵνα φανερῶς νοοῖτο ἡ τοιαύτη αἰγὶς εἰς

τὰ κατὰ τὸν ἀέρα πάθη, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν αἰγίδας, ὧν εἶδος καὶ αἱ παρὰ τοῖς μετεωρολόγοις αἶγες, φησίν· Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν· ἀστράψας δὲ μάλα μεγάλ᾽ ἔ*κτυπε· (Vers. 595.) τὴν δ᾽ ἐτίναξεν, ἤγουν τὴν αἰγίδα, νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ᾽ Ἀχαιούς· ὃ δὴ παρακολούθημά 1161
ἐστι τῆς κατ᾽ αὐτὸν νίκης. Καὶ σημείωσαι ὅτι σαφεστάτην ἀλληγορίαν ἐνταῦθα τῆς αἰγίδος χορηγεῖ, μονονουχὶ λέγων Διὸς αἰγίδα εἶναι τὰ νέφη καὶ τὸ τῆς ἀστραπῆς σέλας καὶ τὸν μάλα μέγαν κτύπον τῆς βροντῆς, δι᾽ ὧν οἶδεν ὁ ἀὴρ καταιγίζων ἐκθροεῖν, ὡς καὶ ἐν τῇ ή ῥαψῳδίᾳ φαίνεται ἀριδήλως, ἔνθα σμερδαλέα κτυποῦντος Διὸς χλωρὸν δέος ᾕρει τοὺς Ἀχαιούς. (Vers. 594.) Σημείωσαι δὲ ὡς νῦν μὲν μαρμαρέην ἔφη τὴν τοιαύτην αἰγί*δα διὰ τὴν μαρμαρυγὴν τῆς ἀστραπῆς, ἀλλαχοῦ δὲ ἐρεμνὴν αἰγίδα ἐπισείεσθαι λέγει διὰ τὸ ἐκ συννεφείας ἔρεβος. καὶ οὐ καινὸν τὴν αὐτὴν καὶ μαρμαίρειν καὶ ἐρεμνὴν εἶναι, εἰ καὶ τὸ πῦρ ἄμφω δοκεῖ ποτὲ πάσχειν, τὸ μὲν διὰ τὴν φλόγα, τὸ δὲ διὰ τὸν καπνόν. (Vers. 595.) Τὸ δὲ ἐτίναξε, καθὰ καὶ τὸ ἐρεμνὴν αἰγίδα ἐπισείει, συμβάλλονται τῷ μύθῳ εἰς τὸ μὴ πληκτικὸν ὅπλον εἶναι τὴν αἰγίδα, ἀλλ᾽ ἢ μόνον φοβητικὸν ἐν τῷ τινάσσεσθαι κατά τινων, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, ἐπισείεσθαι. (Vers. 597.) Ὅτι πρῶτος ἐνταῦθα ὁ Βοιώτιος Πηνέλεως ἦρχε φόβοιο, *ἤγουν φυγῆς· βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ πρόσω τετραμμένος αἰεὶ ἄκρον ἐπιλίγδην, γράψε δέ οἱ ὀστέον ἄχρις αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γάρ ῥ᾽ ἔβαλεν, ἤγουν οὗτος γὰρ δὴ ἔπληξε σχεδὸν ἐλθών. (Vers. 600.) Καὶ ὅρα τὸ ἐπιλίγδην ἀντὶ τοῦ ξεστικῶς καὶ ἐπιπολῆς. καὶ ἔοικεν ἀπὸ τοῦ λίζειν ὠνοματοπεποιημένου ῥήματος παρῆχθαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ λίστρον τὸ ξύστρον ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ παρὰ τῇ χυδαίᾳ δὲ ὁμιλίᾳ τὸ ἐκλιστρᾶν. σεσίγηται δὲ τὸ λίζω, καθὰ καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ἐνεστῶτες. καὶ γοῦν οὐδὲ τοῦ ἔκλαγξαν ἔστιν εὑρεῖν ἐνεστῶτα κλάγγω, οὐδὲ τοῦ λίγξε βιὸς τὸ λίγ*γω, οὐδὲ μὴν τὸ κρίζω τοῦ κρίκε ζυγὸς ἢ κρίγεν, ὃ πρὸ ὀλίγου γέγραπται. εἰ γάρ τις ἀκριβολογεῖται περὶ τὰς τοιαύτας κινήσεις, ἀχρειοῖ, φασὶ, τὸ ἐναργὲς τῆς τῶν ὀνοματοποιῶν ἐμφάσεως. Τὸ δὲ γράψεν ὠνοματοπεποίηται μὲν καὶ αὐτὸ, ἀνάπαλιν δὲ ἔχει πρὸς τὸ ἐπιλίγδην. τοῦτο μὲν γὰρ λεῖον ἦχον προφαίνει, ὡς καὶ τὸ κλάγξε καὶ τὸ λίγξε καὶ ὅσα τὸ Λ̄ ἔχουσιν, ἐν οἷς καὶ τὸ κλώζειν καὶ τὸ γλάφειν· τὸ μέντοι γράψεν, ὅ περ εὐθὺς ἐπῆκται, τραχυφωνίαν ἔχει, καθὰ τὸ ῥῆξε καὶ τὸ κρώζειν καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ καινὸν
1120*οὐδὲν ἄμφω ἐνὶ πράγματι ἄλλως μέντοι καὶ ἄλλως προσαρμόσαι. πρὸ μὲν γὰρ τοῦ ἐμπελάσαι εἰς ὀστοῦν τὸ δόρυ ἐπιλίγδην ἦν ἡ βολὴ, ὡς δὲ τῷ ὀστῷ ἐνέχριμψε, τότε γράψε λέγεται. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (Vers. 597.) Τὸ δὲ, ἦρχε φόβοιο, ἀστείως ἔχει. δέον γὰρ ἄρχειν μάχης πρῶτον ἑστῶτα, ὁ δὲ φόβου ἦρχε. καὶ τοῦτο μὲν ἀγεννὲς, σεμνὸν δὲ αὐτοῦ, ὅτι οὐ κατὰ νῶτα βέβληται, ἀλλ᾽ ὡς εἰκὸς ἐκ τῶν ἔμπροσθεν οἷα μηδὲ δείξας νῶτα, φεύγων δὲ ἄλλως ἐν τῷ μάχεσθαι μὲν, χωρεῖν δὲ ἀνὰ πόδας, ὡς δηλοῖ τὸ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ, ὃ στάσιμον μαχητὴν δηλοῖ. (Vers. 598.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, βλῆτο ὦμον, ἐοικὸς ῥηθῆναι γενικώτερον ἀντὶ τοῦ ἐπλήγη. προϊὼν οὖν φησὶ, ἔβαλε σχεδὸν ἐλθὼν, ὅ περ οὐ πάνυ σύνηθες, πόῤῥωθεν γὰρ αἱ βολαί. καὶ ἔοικε τὸ, ἔβαλε σχεδὸν ἐλθὼν, ὅμοιον εἶναι τῷ εὐθὺς ἐφεξῆς· Λήιτον Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρα ἐπὶ καρπῷ τῷ προδεδηλωμένῳ, ἔνθα χεὶρ λέγεται τὸ μετὰ βραχίονα καὶ πῆχυν, ὡς καὶ ποὺς τὸ μετὰ μηρὸν καὶ κνήμην. (Vers. 599.) Περὶ δὲ τοῦ σχεδὸν βάλλειν καὶ πρὸ ὀλίγου γέγραπται, ὥς περ καὶ περὶ τοῦ ὀστέον ἄχρις, ὃ δηλοῖ τὸ διόλου ἢ τὸ ἄχρι καὶ εἰς ὀστοῦν, ὡς *μηδ᾽ εἰσδύντος ἐνδοτέρω τοῦ δόρατος. ἀναμνηστέον δὲ τῆς τοῦ ποιητοῦ φιλίας περὶ τὸν ῥα σύνδεσμον κἀνταῦθα ἐν τῷ, ὃ γάρ ῥ᾽ ἔβαλεν. εἵλετο γὰρ καὶ νῦν τραχυφωνῆσαι δι᾽ αὐτοῦ πρὸς ὄγκον, παραιτησάμενος τὸ λεῖον τῆς φωνῆς ὡς εὐτελέστερον. (Vers. 602.) Ὅτι Ἀλεκτρυὼν κύριον κεῖται ἐνταῦθα οὐ φυλάσσον τὸ ω̄ ἐν τῇ γενικῇ ὡς ὁ Ἠλεκτρύων. τὸ δὲ τοῦ ζῴου ὄνομα, φασὶν 1162
οἱ παλαιοὶ, οὐδέπω ἐπὶ Ὁμήρου ἐγνῶσθαι, οὗ περ ἐπίθετον ὁ ὀρθροβόας παρὰ τοῖς ὕστερον. (Vers. 607.) Ὅτι ὄχλου μιμούμενος ἦθος Ὅμηρος, οἳ καινόν τι συμβὰν ἰδόντες καὶ μάλιστα ὑπὲρ ἑαυτῶν μέγα κεκράγασι, φησὶν ὡς Ἰδομενεὺς Ἕκτορα βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζὸν, ἐν καυλῷ δὲ ἄγη δολιχὸν δόρυ, τοὶ δ᾽ ἐβόησαν Τρῶες, καὶ ἄλλως μὲν ὡς ἐπὶ καινοπραγίᾳ τύχης, μάλιστα δὲ, ὅτι εὐτυχῶς τοῦτο συνέβη τῷ σφῶν ἀρχηγῷ. τίς δὲ ὁ τοῦ δόρατος καυλὸς, προέγνωται. τὸ δὲ ἐάγη δύναται καὶ δισυλλάβως ἐνταῦθα γραφῆναι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. διφορεῖται γάρ· καὶ ἔστι ποιητικὸν μὲν Ἰωνικῶς τὸ ἄγη, Ἀττικὸν δὲ τὸ ἐάγη. (Vers. 610.) Ὅτι διήγημά τι ἐνταῦθα ἐκτίθεται

*ὁ ποιητὴς ἀσαφὲς πλέον τοῦ εἰκότος καὶ πάνυ συγκεχυμένον, ὡς ἐξ ἀναστροφῆς λεχθὲν καὶ μὴ κατὰ φύσιν τεθέν. ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ αἰτιατικῆς κυρίου ὀνόματος, καὶ με*τακλίνας αὐτὸ εἰς ἀντωνυμικὴν εὐθεῖαν, εἶτα πολλὰ ἐπεμβαλὼν καὶ τὴν φράσιν ταράξας, ἐπαναλαμβάνει δι᾽ αἰτιατικῆς ἀντωνυμίας ἀκολούθως τῇ ἀρχῇ τὴν ἀπόδοσιν, τῇ συγχύσει τῶν φραζομένων πραγμάτων τε καὶ προσώπων συσχηματίσας καὶ τὴν τοῦ λόγου προφοράν. ἔστι δὲ ἡ μὲν Ὁμηρικὴ φράσις αὕτη· αὐτὰρ ὁ, τουτέστιν ὁ Ἕκτωρ, Μηριόναο ὀπάονά τε ἡνίοχόν τε Κοίρανον, ὅς ῥ᾽ ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ᾽ αὐτῷ, πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας ἤλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν, ὁ Μηριόνης δηλαδὴ ἄρτι, εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους. καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν ὁ Κοίρανος, ἤγουν τῷ Μηριόνῃ, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ· αὐτὸς δ᾽ ὤλεσε θυμὸν ὑφ᾽ Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο, τὸν βάλ᾽ ὑπὸ γναθμοῖο καὶ ἑξῆς. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ τοῦ Ὁμήρου. ἄλλως δὲ σαφῶς εἰπεῖν, λέγει ὅτι ὁ Ἕκτωρ τὸν τοῦ Μηριόνου ἡνίοχον Κοίρανον, ὃς πεζὸς ἐκ Λύκτου εἰς Τροίαν ἦλθεν ἀποβάς που τῶν νηῶν. καὶ εἰ μὴ τοὺς ἵππους ἄρτι παρέστησεν, ἀπώλετο ἂν ὁ Μηριόνης. νῦν δὲ αὐτοὺς παρασχὼν, ἐκεῖνον μὲν περιεσώσατο, αὐτὸς δὲ ἔπεσε. τὸν τοιοῦτον οὖν Κοίρανον ὁ Ἕκτωρ ἔβαλε. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ πᾶν τῆς ἀσαφείας ἐνταῦθα καὶ τῆς συγχύσεως ἡ τοῦ Μηριόνου ἐπεμβολὴ ἐποίησεν, οἷα *μετὰ τὸ ἤλυθεν ἐκ Λύκτου ὁ Κοίρανος, ἀπενεχθέντος ἀνελπίστως τοῦ, ἐγγυάλιξεν ἂν Τρωσὶ κράτος ὁ Μηριόνης, ὅ περ ὅλον ἀμέτοχον ἐνταῦθα ἦν.* (Vers. 611.) *Ὅρα δὲ τὸ Κοίρανος εἰς κύριον μετενεχθὲν, καθὰ καὶ τὸ Βασιλεὺς, ἤδη δὲ καὶ τὸ Ἄναξ, ὥς που δεδήλωται.* (Vers. 615.) *Λύκτος δὲ πόλις Κρητική. Φάος δὲ καὶ νῦν τὴν ζωὴν λέγει. διὸ καὶ ἑρμηνεύων ἐπάγει· ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ, καὶ, αὐτὸς δ᾽ ὤλεσε θυμόν· ἅ περ ἀντίκειται τῷ ἐλθεῖν τινὶ φῶς.* (Vers. 617.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν τοῦ ῥηθέντος Κοιράνου πληγὴν οὕτω φράζει ὁ ποιητής· τὸν βάλ᾽ ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ᾽ ἄρ ὀδόντας ὦσε δόρυ πρυμνὸν, διὰ δὲ γλῶτταν τάμε μέσσην.* (Vers. 618.) *Δόρυ δὲ πρυμνὸν τὴν αἰχμὴν λέγει, τουτέστι τὸ τοῖς ὀδοῦσιν ἐνσκήψαν μέρος τοῦ δόρατος τὸ μετὰ τὸν καυλόν.* (Vers. 619.) *Ὅτι ἐν τῷ ἡνία χεῦεν ἔραζε, τὰ δὲ Μηριόνης ἔλαβε χείρεσσι φίλῃσι κύψας ἐκ πεδίου, φαίνεται οὐχ᾽ ἁπλῶς δεσμοὺς ἐνωτικοὺς ἵππων εἶναι τὰ ἡνία, καθά τισιν ἔδοξεν, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ καὶ χαλινοὺς, εἴ γε καταπίπτουσιν ἀπολυθέντα καὶ αὖθις ἀναλαμβάνονται. Τὸ δὲ χεῦεν ἁπαλότητα δηλοῖ καὶ ὑγρότητα τῶν ἡνίων, δι᾽ ἣν οὐκ ἂν ἀπεικότως λέγοιντο σιγαλόεντα. ἠχητικὰ γὰρ τὰ ξηρὰ, οὐ μὴν τὰ ἁπαλά.* (Vers. 620.) *Τοῦ δὲ χείρεσσι φίλῃσιν ἡ φράσις συνήθης· πολλαχοῦ γὰρ καὶ χεῖρας φί*λας φησί.* (Vers. 621.) *Ὅτι οὐ μόνον μαστίζω κοινῶς, ἀλλὰ καὶ μαστίω ποιητικῶς, ἐξ οὗ καὶ τὸ, μάστιε νῦν, ἤγουν μάστιζε, εἵως κεν, ὅ ἐστιν ἕως ἂν, θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι. ἐκ δὲ τοῦ μαστίω μαστίσω καὶ μάστιν ἔστιν εὑρεῖν τὴν μάστιγα. τὸ δὲ μαστίζειν καὶ ἱμάσσειν λέγεται, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν τὸ, ἵμασε καλλίτριχας ἵππους.* (Vers. 623.) *Ὅτι ὁ γνούς ποθεν ῥοπὴν ὑπέρ τινος ἀντιθέτου προσφυῶς εἴποι ἂν κατὰ τὸν Μηριόνην πρός τινα τὸ, γινώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι *οὐκέτι κάρτος τῶνδε. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ,* (Vers. 627.) *οὐδ᾽ ἔλαθεν ὅδε τις, ὅτε δὴ τῷ δεῖνι δίδου ἑτεραλκέα νίκην. ὡσαύτως καὶ* (Vers. 629.) *Αἴαντος τὸ,*
1163 *ὢ πόποι, ἤδη μὲν ἂν καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστι, γνοίη ὅτι τοῖσδε θεὸς αὐτὸς ἢ πατὴρ αὐτὸς ἀρήγει. Ἐν τούτοις δὲ* (Vers. 631.) *καὶ σημεῖον θεομηνίας ὁ Αἴας κρίνει τὸ τοὺς μὲν Ἀχαιοὺς ἀστοχεῖν ἀφιέντας, Τρῶας δ᾽ ἐπιτυγχάνειν. φησὶ γάρ· τῶν μὲν πάντων βέλε᾽ ἅπτεται, ὅς τις ἀφίει ἢ κακὸς ἢ ἀγαθὸς, θεὸς δ᾽ ἔμπης πάντα ἰθύνει· ἡμῖν δ᾽ αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε. τοῦτο δὲ καὶ εἰς λοιπὰς παρῳδηθήσεται πρά*ξεις, ἐν αἷς παραδόξως θάτερον τῶν μερῶν εὐτυχεῖ κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τὸ δὲ ἅπτεται, ὃ δύναμιν ἔχει τοῦ ἐπιτυγχάνειν καὶ βάλλειν, τοῖς Ἀχαιοῖς προσκολλᾶται. οὐ γὰρ Τρώων ἅπτεται τὰ βέλη, ἀλλὰ τὰ Τρωϊκὰ βέλη ἅπτεται τῶν Ἀχαιῶν. ἔστι γοῦν ὁ τρόπος ἀμ*φιβολία. Τὸ δὲ ὅστις* 1121
ἀφίει, πρὸς ἀκρίβειαν ἐῤῥέθη. οὐ γὰρ πάντων Τρώων ἐνεργὰ τὰ βέλη, μόνα δὲ τὰ τῶν ἀφιέντων. (Vers. 632.) *Ἀκριβῶς δὲ εἴρηται καὶ τὸ, ἢ κακὸς ἢ ἀγαθὸς, ἤγουν ἢ ἄνανδρος ἢ ἀνδρεῖος. ξενίζει γὰρ οὐ τὸ τοὺς ἀγαθοὺς εὐστοχεῖν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ οἱ κακοί. δοκεῖ δὲ ἐντεῦθεν εἰλῆφθαι καὶ τὸ, ἀγαθὸς σκυτεὺς ὁ εὔτεχνος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. οὕτω γὰρ καὶ στρατιώτης ἀγαθὸς ὁ τῆς κατ᾽ αὐτὸν τέχνης εὖ ἔχων.* (Vers. 633.) *Τὸ δὲ αὔτως καὶ τὸ ἐτώσια ἐφερμηνεύουσιν ἄλληλα. Τὸ δὲ, πίπτει ἔρα*ζε, ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ ἅπτεται. τὰ γὰρ ἁπτόμενα βέλη οὐ κάτω πίπτει, ἀλλὰ τοῖς βαλλομένοις ἐναπο-*

μένει. (Vers. 634.) Ὅτι συνασπιζόντων λόγος τὸ, ἀλλ' ἄγετ', αὐτοὶ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην, ὅπως χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες. Αἴαντος δὲ καὶ τοῦτο λόγος, ὃς καὶ φθάσας ἔφη πρὸς Μενέλαον οὐ τόσον περιδεδιέναι τοῦ νεκροῦ Πατρόκλου, ὅσον περὶ τῇ ἑαυτοῦ καὶ τῇ τοῦ Μενελάου κεφαλῇ. (Vers. 636.) Ὅρα δὲ ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν χάρμα τὸ ἐπίχαρμα καὶ ὁ γέλως, οἷον, χάρμα δυσμενέεσσιν. ἐνταῦθα δὲ ἡ λέξις τὴν ἐξ ὀρ*θοῦ ἡδονὴν δηλοῖ, ὅ περ ἀλλαχοῦ περιφράζων τις ἔφη· ὡς σύ τε εὐφρήνῃς πάντας τοὺς σοὺς, ἐγὼ δ' εὐφρανῶ τοὺς ἐμούς. (Vers. 639.) ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ ἡ δηλωθεῖσα καὶ ἀλλαχοῦ ἀμφίβολος ἔννοια τὸ, ἐν νηυσὶ πεσεῖσθαι. φησὶ γάρ· χάρμα, ὡς ἐῤῥέθη, ἑτάροισι γενώμεθα, οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες οὔ φασιν Ἕκτορος μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους σχήσεσθαι, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι· δι' οὗ δηλοῦται ἢ τὸ ἐν ναυσὶ πεσεῖσθαι τοὺς Ἀχαιοὺς θανόντας ἢ τὸν Ἕκτορα ἐμπεσεῖσθαι, ὅ ἐστι βιαστικῶς ἐπελθεῖν ταῖς ναυσίν. ὁ δὲ ταῦτα εἰπὼν Αἴας ἐπάγει (Vers. 640.) κατ' ἀνάγκην ἐν σχήματι ἐνδιαθέτῳ κατ' εὐχὴν καὶ τὸ, εἴη δ' ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι λυγρῆς ἀγγελίης ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος. εὔχεται δὲ ὁ ἥρως οὕτω οἷα μὴ δυνάμενος ὡς ἐν σκότῳ μαχόμενος εὑρεῖν τοιοῦτον ἄγγελον. Ἔνθα ὅρα τὸ, ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε, προεκθετικὸν ὄν. οὐ γὰρ ἐχρῆν τὸν τυχόντα σταλῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ ἄγγελον τοῦ κακοῦ, ἀλλά τινα φίλον, διὸ καὶ σταλήσεται ὁ καλὸς Ἀντίλοχος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, εἴη δ' ὅς τις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε, μιμησάμενος τῶν τις μεθ' Ὅμηρον ἔφη τὸ, ἀλλ' ἐνταῦθα τῷ φόβῳ εἴημεν, ἢ ἀλλ' ἐνταῦθα τῶν φόβων εἴημεν, δι' οὗ περιπέφρασται τὸ, ἀλλὰ φοβηθείη*μεν. (Vers. 641.) Τὸ δὲ πεπύσθαι γενικῇ συνήθως καὶ αὐτὸ συντάσσεται. (Vers. 642.) Ὅτι ὁ Αἴας ἐφράσατο μὲν μῆτιν ἀρίστην ἀπελθεῖν τινὰ ἑταῖρον τῷ Ἀχιλλεῖ, ὃς, καθὰ προσεχῶς εἴρηται, ἀπαγγείλειε τάχιστα λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος, ὃ κατωτέρω φησὶ, πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος, αὐξήσας τό τε πολὺ δι' ὑπερθέσεως καὶ αὖ πάλιν τὴν ὑπέρθεσιν διὰ τοῦ πολύ. (Vers. 643.) ἐπεὶ δὲ οὔ πη δύναται ἰδεῖν τινὰ τοιοῦτον Ἀχαιῶν διὰ τὸν ἐν τῷ περιέχοντι βαθὺν ὡς προείρηται ἀέρα ἤτοι ζόφον, ἠέρι γάρ, φησι, κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι, εὔχεται δακρυχέων· Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον· ἐπεί νύ τοι, ἤγουν δή σοι, εὔαδεν, ὅ ἐστιν ἤρεσεν οὕτως, καὶ μὴ δηλαδὴ ἐν νυκτὶ ταύτῃ ὀλέσῃς, ἣ γαίηθεν ὄρωρεν, οὐ μὴν ἄνωθέν ποθεν, κατὰ τὸ, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. καὶ ὁ Ζεὺς, οὐ γὰρ διαπίπτειν εὔλογος οἶδεν εὐχὴ, ὀλοφύρατο δακρυχέοντα, αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν, ἤγουν τὸ πάχος τοῦ νέφους διέλυσε καὶ ἀπῶσεν ὁμίχλην, ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη. (Vers. 650.) Καὶ ὅρα τὸ πᾶσα. τὰ πρὸ τούτου γὰρ οὐ πᾶσα πεφώτιστο, καθὰ προδεδήλωται. (Vers. 646.) Αἴθρην δὲ τὴν λάμψιν λέγει, τὴν εὐδίαν, τὴν αἰθρίαν, *ἣν καὶ αἰθέρα εἰπεῖν ἔφθη ἐν τῷ, εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι. Δῆλον δὲ ὡς ἐνταῦθα φανερῶς ἀντιδιεῖλεν ἀλλήλαις τὴν ἠέρα καὶ 1164
τὴν αἴθρην, εἰπών· ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος, ποίησον δ' αἴθρην· τούτων δὲ τὴν μὲν ἠέρα ἐπὶ πλέον διασαφῶν ἔφη· ἠέρα μὲν σκέδασεν, ἤγουν ἀπῶσεν ὁμίχλην, τὴν δὲ αἴθρην ἀναπτύσσων εἶπεν· ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ὡς τῆς ἠέρος οἷα ὁμιχλώδους, μὴ ἐχούσης φάος, εἴ γε κατέχει ὁμῶς ἄνδρας τε καὶ ἵππους. καὶ δι' εὐχῆς ἔστι ῥυσθῆναι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως. ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, καὶ πάλιν, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη, ὡς τῆς ἠέρος μὴ τοιαύτης οὔσης. γίνεται δὲ ἡ αἴθρη ἀπὸ τοῦ αἰθὴρ αἰθέρος, ὡς γαστέρος γάστρη, πατέρος πάτρη. Τὸ δὲ, ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, πρὸς διαστολὴν καὶ νῦν ἐῤῥέθη, ἐπεὶ καὶ κατὰ νοῦν ἡ αἴθρη ὁρᾶται κατὰ τὸ, πέριξ οὐδαμοῦ πάσης γῆς νέφος ἦν, ἀλλ' ὀξεῖα ἡλίου, ὡς προεῤῥέθη, αὐγή. καὶ ἄλλως δὲ μᾶλλον ἁπλούστερον τὸ, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ταὐτόν ἐστι τῷ, δὸς ἡμῖν βλέπειν· ὡς νῦν γε ἀβλεπτοῦμεν διὰ τὸ τῆς ἠέρος, εἴτουν ὁμίχλης παχύ. (Vers. 647.) Τὸ δὲ, ἐν φάει καὶ ὄλεσσον, παροιμιῶδες γέγονεν ἐπὶ τῶν εὐχομένων μὴ ἀκράτοις κακοῖς περιπεσεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν τι παραμεμίχθαι αὐτοῖς. οὕτω ἐν Ὀδυσσείᾳ ηὔχηται τὸ, ἰ*δόντα με τὰ φίλτατα λίποι αἰών. οὕτω τις ὀλλύμενος ἐν ὕδατι εὔχεται κατὰ γῆν τοῦτο παθεῖν. οὕτω παράσιτος νῆστις θνήσκων εὔξαιτ' ἂν κόρῳ διαῤῥαγῆναι. ὁ τοιοῦτος νοῦς καὶ παροιμίαν προήγαγε τὸ, ἐξ ἀξίου ξύλου καὶ ἀπάγξασθαι, ἧς μέμνηται καὶ ὁ κωμικός. Τὸ δὲ εὔαδεν ἢ κατὰ διάλυσιν ἀπὸ τοῦ ἥδω γίνεται ὁμοίως τῷ ἦξεν, ἔαξε, ἥγη, ἐάγη, ἧλω, ἑάλω, ἢ κατὰ συστολὴν ὡς τὸ, ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος, καὶ Ἀττικῶς ἕαδε

μετὰ δασείας, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ῡ εὔαδεν Αἰολικῶς μετὰ ψιλῆς, ὡς τὸ ἔκηλος εὔκηλος, ὄρος οὖρος. Ὅτι τὸ εἰπεῖν καὶ αἰτιατικῇ συντάσσεται ὡς ἐν ἄλλοις, οὕτω καὶ ἐν τῷ, καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον, ἤγουν προσεῖπε, προσεφώνησε, καὶ δοτικῇ ἐν τῷ, ὄτρυνον Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι εἰπεῖν, ὅ ἐστιν ἀπαγγεῖλαι. (Vers. 657.) Ὅτι τὸν Μενέλαον ἐκ τοῦ Πατρόκλου βραχὺ μεταστάντα λέοντι παραβάλλει, ὅς ἀπὸ μεσαύλοιό, φη*σιν, ἄπεισιν, ἐπεὶ ἄρκεν, ἤγουν ἐπειδὰν κάμῃσι, κύνας τ᾽ ἄνδρας τ᾽ ἐρεθίζων, οἵ τέ μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι πάννυχιοι ἐγρήσσοντες. ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων ἰθύνει, ἢ μάλιστα ἰθύει, ἀλλ᾽ οὔ τι πρήσσει, θαμέες γὰρ ἄκοντες ἀντίοι ἢ ἀντίον ἀΐσσουσι θρασειάων *ἀπὸ χειρῶν καιόμεναί τε δεταί, ὅ ἐστι λαμπάδες ἐκ δᾴδων, ἢ ἁπλῶς ξύλων, ὡς προγέγραπται 1122 καὶ ἑξῆς. ταὐτολογεῖ γὰρ συνήθως κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς οἷα σχεδιάζων. ὅτι δὲ πρὸς τὸ ἀκούσιον τῆς ἀπελεύσεως εἴρηται ἡ παραβολή, δηλοῖ τό, ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο Μενέλαος ἤιε πόλλ᾽ ἀέκων, οἷα δεδιὼς περὶ Πατρόκλῳ. διὸ καὶ ἀπιὼν σκέψασθαι ποῦ ποτ᾽ ἂν εἴη Ἀντίλοχος, καθὰ συνεβούλευσεν ὁ μέγας Αἴας, ἐπέτελλε Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσι τοιαῦτα· νῦν τις ἐνηείης Πατρο*κλῆος δειλοῖο μνησάσθω, πᾶσι γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι, ζωὸς ἐών. νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει, ἡ κατὰ θάνατον 1165 δηλαδή. (Vers. 671.) Καὶ ὅρα τὸ ἐπίστατο, δι᾽ οὗ ἐκ μαθήσεως ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὰς ἀρετὰς ὁ ποιητὴς περιγίνεσθαι καὶ ἐπιστήμας τινὰς εἶναι παραδίδωσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπελέξατο Αἴας τὸν Ἀντίλοχον ἄγγελον τῷ Ἀχιλλεῖ, οὐ μόνον ὡς ταχὺν, ἵνα θᾶσσον ἰὼν εἴπῃ τῷ Ἀχιλλεῖ ὅτι οἱ πολὺ φίλτατος, ὡς δεδήλωται, ὤλεθ᾽ ἑταῖρος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἑταῖρον ἐκείνῳ. ὁ γὰρ τοιοῦτος συμπαθήσετο ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ πεν*θοῦντα παραμυθήσεται. (Vers. 658.) Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ, ἄνδρας ἐρεθίζων, οὐκ ἔστι καιριωτέραν λέξιν εἰπεῖν. δηλοῖ δὲ τὸ κινεῖν εἰς ἔριν θυμικήν. (Vers. 659.) Τὸ δὲ ἐξελέσθαι, ὅ ἐστιν ἐπιλέξασθαι τὸ ἐν βουσὶ πῖαρ, λέοντος ἴδιον, ὡς πρὸ ὀλίγου μὲν ἐδηλώθη ἐν τῷ, βοῶν ἥτις ἀρίστη, ἀλλαχοῦ δὲ ἐν τῷ, ὑπ᾽ ἐκ μήλων αἱρεύμενοι. (Vers. 660.) Ἐν δὲ τῷ, ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων, ἐπαναληπτικὸν τὸ ἄρθρον ἐστὶν, ἵνα λέγῃ, ὁ λέων, ἐπειδὰν κάμῃ κύνας καὶ ἄνδρας ἐρεθίζων κωλύοντας, αὐτὸς δὴ ποιεῖ τάδε. Τὸ δὲ, κρειῶν ἐρατίζων, περίφρασίς ἐστι τοῦ πεινῶν. (Vers. 661.) Τὸ δὲ ἰθύνει ὁ*μώνυμος οὖσα λέξις πολλαχοῦ ἰθύειν λέγεται δίχα τοῦ ν̄. (Vers. 670.) Ὁ δὲ ἐνηὴς ὁ αὐτὸς τῷ μειλιχίῳ ἐστὶν, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν τὸ, πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι, ὃ μετὰ τῶν ἑξῆς οἶκτον κινεῖ ἐπὶ νεκρῷ. (Vers. 671.) Ὅρα δὲ τὸ ἐπίστατο ἀκριβῶς φρασθέν. τὸ γὰρ ἠπίστατο οὐκ ἀναλόγως ἔχει. καθὰ οὐδὲ τὸ ἤμελλεν οὐδὲ τὸ ἠβούλετο. διέστρεψε δὲ τὰ τοιαῦτα ἡ χρῆσις τοῦ διηκόνησε. καὶ ἐκεῖ γὰρ τὸ μετὰ τὴν ἄρχουσαν κείμενον ἦτα παραδοξίαν ἔχει τινά. (Vers. 670.) Τὸ δὲ νῦν ἐπίῤῥημα δὶς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι λεχθὲν, ἀνεπαχθῶς ταὐτολογεῖ καὶ αὐτό. (Vers. 671.) Ὅτι δὲ ἐνηὴς *καὶ μείλιχος ὁ Πάτροκλος, καὶ ὅτι ὁ μείλιχος καὶ μειλίχιος λέγεται, καὶ ὅτι τὸ δειλὸς ἐπὶ οἴκτῳ ἐῤῥέθη, οὐ μὴν ἐπὶ ψόγῳ, δῆλον ἐστίν. (Vers. 674.) Ὅτι Μενέλαος ἰδέσθαι θέλων, εἴ που ζωὸς ἔτι ἐστὶν Ἀντίλοχος, ἀπέβη πάντοσε παπταίνων ὥστ᾽ αἰετὸς, ὅν ῥά τε φασὶν ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν, ὅν τε καὶ ὑψόθ᾽ ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ θάμνῳ ὑπ᾽ ἀμφικόμῳ κατακείμενος, ἀλλά τ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ ἔσσυτο, καί τε μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν. εἶτα (Vers. 679.) φιλιτικῶς ἀποστρέφων τὴν ἀπόδοσιν καὶ πρὸς τὸν Μενέλαον, ἐξ οὗ καὶ τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην οἱ Ὁμηρικοὶ ἐπέγραψαν ζηλωταὶ, φησίν· ὣς τότε σοὶ, Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄσσε φαεινὼ πάντοσε δινείσθην, εἴ που Νέστορος υἱὸν ζώοντα ἴδοιο. καὶ μετ᾽ ὀλίγα δὲ (Vers. 702.) ἀποφατικῶς ἀποστρέφει ἐν τῷ, οὐδ᾽ ἄρα σοὶ, Μενέλαε, ἤθελε θυμὸς τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμύνειν, φιλῶν καθὰ τὸν Πάτροκλον, οὕτω καὶ τὸν Μενέλαον, ὡς καὶ αὐτὸν ὁμοίως ἐκείνῳ ἐνηῆ. (Vers. 674.) Καὶ ὅρα καὶ τὴν ῥηθεῖσαν παραβολὴν οὐχ᾽ ἁρμόττουσαν οὐδ᾽ αὐτὴν ὅλην ὅλῳ τῷ ὑποκειμένῳ, οὐ γὰρ δήπου καθάπερ ὁ ἀετὸς θυμὸν ἐξείλετο πτωκὸς, ὃν εἶδεν, οὕτω καὶ Μενέλαος ἰδὼν ἀνελεῖ τὸν Ἀντίλοχον, ἀλλὰ τὸ, (Vers. 678.) ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμὸν, πρὸς μόνην ἀναπλήρωσιν κεῖται ζωικῆς ἱστο*ρίας, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις γίγνεται. πάνυ δὲ τὴν ὀξυωπίαν τοῦ ζῴου ηὔξησεν, εἴτουν τὸ ὀξυδερκὲς, ὃ ὑποβάλλει Ὅμηρος εἰπεῖν συνθέτως ἐκ τοῦ ὀξύτατον δέρκεσθαι, εἴ γε καὶ ὑψόθι ὢν ὁρᾷ τὸν πτῶκα βραχύν τε ὄντα καὶ γεώδη τὴν χρόαν καὶ ὑπὸ θάμνῳ ἀμφικόμῳ κρυπτόμενον. (Vers. 674.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, πάντοσε παπταίνων, ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ σκέπτεσθαι, ὅ περ πρὸ ὀλίγων ὁ Αἴας εἶπεν ἐν τῷ, σκέπτεο νῦν Μενέλαε. (Vers. 680.) Τοῦ δὲ πάντοσε παπταίνειν περιφραστικῶ-

τερον τὸ, ὄσσε φαεινὼ πάντοσε δινείσθην. οὐκ ἂν γὰρ τοῦτο εἴη πόῤῥω τοῦ παπταίνειν. αὐτό τε γὰρ συνθέτως τὸ πάντῃ διαπετᾶν τὴν ὄψιν δηλοῖ, καὶ τὸ πάντοσε δινεῖν τὴν ὄψιν τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει. (Vers. 674.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ φασὶν, οὐ διστακτικῶς ῥηθὲν, ὡς ἐν ἄλλοις, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς ἱστορίας πίστιν δηλοῦν, ὡς οὐκ αὐτοῦ δὴ τοῦ ποιητοῦ μόνου τοῦτο παραδιδόντος, ἀλλὰ πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὕτω λεγόντων.* (Vers. 676.) *Τὸ δὲ πτὼξ ἐνταῦθα μὲν ἐλλιπῶς ἐῤῥέθη, ἀλλαχοῦ δὲ κατὰ τὸ πλῆρες πτῶκα λαγωὸν λέγει. οὕτω καὶ βροτὸν μέν τις εἰπὼν οὐκ ἐντελῶς ἔφη, πλῆρες δὲ τὸ, βροτὸς ἀνὴρ, ὅ ἐστι φθαρτὸς, κατὰ τὸ, βροτοὶ ἄνδρες, καθὰ καὶ λαγωὸς πτὼξ, ὁ ὑποπτήσσων καὶ δειλός.* (Vers. 677.) *Ἀμφίκομος δὲ θάμνος ἡ δασεῖα ὡς πάντοθεν κομῶσα, ἥτις δι᾽ αὐτὸ καὶ θάμνος λέ*γεται ὡς ἀπὸ τοῦ θαμὰ ἐπιῤῥήματος. τὴν δὲ τοιαύτην οἱ ῥήτορες καὶ ἀμφιλαφῆ λέγουσιν, ὡς ἐν ἄλλοις εἴρηται. τὸ μέντοι ἀμφιδάσεια ἡ κόρυς ἀπεκληρώσατο. τὸ δὲ κατακείμενος ἐπίτασίς ἐστι τοῦ κείμενος, ὡς τοῦ πτωκὸς πάνυ διὰ δειλίαν συνάγοντος ἑαυτὸν καὶ συστέλλοντος. τὸ δὲ, ἐπ᾽ αὐτῷ ἔσσυτο, ἀντὶ τοῦ κατ᾽ αὐτοῦ. ἐναντίωσιν γὰρ κἀνταῦθα ἡ κατὰ δηλοῖ πρόθεσις.* (Vers. 681.) *Τὸ δὲ ἴδοιο σύνηθες Ὁμήρῳ, παρ᾽ ᾧ καὶ τὸ ἴδωμαι καὶ τὸ ἴδηται καὶ τὰ τοιαῦτα.* (Vers. 682.) *Ὅτι στρατηγικὸν τὸ, τὸν δ᾽ ἐνόησεν ἐν μάχῃ θαρσύνονθ᾽ ἑτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.* (Vers. 685.) *Ὅτι τὸ, ἄγε δεῦρο*
1123 *διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι *λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι, ὅ δή φησι Μενέλαος πρὸς τὸν Ἀν-* 1166
τίλοχον, λεχθείη ἂν ἐπὶ δυσχεροῦς ἀκούσματος. Τὸ δὲ ἐφεξῆς (Vers. 687.) *τὸ, ἤδη μέν σε καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰσορόωντα γινώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς ἡμῖν κυλίνδει, ἄνωθεν δηλαδή ποθεν, νίκη δὲ τῶν δεῖνα, οἷον Τρώων, λεχθήσεταί ποτε ὑπὸ νικωμένου μέρους ἢ ἄλλως βλαπτομένου ὑπό τινων. βαρυτόνως δὲ καὶ νῦν τὸ κυλίνδει ἀναγινώσκει Ἀρίσταρχος, ὅθεν καὶ τὸ κυλινδόμενος καὶ κυλίνδεται καὶ μέγα κῦμα κυλίνδων. ἐκ τοιούτου δὲ ῥήματος καὶ τὸ σχῆμα ὁ κύλινδρος.* (Vers. 689.) *Τὸ δὲ, πέφαται δ᾽ ἄριστος ὁ δεῖνα, μεγάλη δὲ ποθὴ τοῖς ἑαυτοῦ τέτυκται, θάνατον ἀριστέως φράζει, ὁποῖός τις ἐνταῦθα ὁ Πάτροκλος. αὐτὸ δὲ τὸ, πέφαται δ᾽ ἄριστος, γράφεται καὶ πέφαται δ᾽ ὤριστος. Ἔνθα παρατηροῦσιν οἱ παλαιοὶ, ποσάκις εἰπὼν ὁ ποιητὴς περὶ ἀναιρέσεως Πατρόκλου οὐδαμοῦ ἐφάνη προσκορής. ἐν γὰρ τῷ π᾽ ἔφη· δούπησε δὲ πεσὼν, μέγα δ᾽ ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν, καὶ, πολέας πέφνοντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν Ἕκτωρ σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηῦρα· ἐν δὲ τῇ ρ᾽ ταύτῃ ῥαψῳδίᾳ, τοῖον θεράπων πέφαται ἀνέρος, ὃς μέγ᾽ ἄριστος, καὶ, ἑταῖρον *ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε, καὶ, ὅτι οἱ φίλος ὤλετο καὶ ἑταῖρος, καὶ μετ᾽ ὀλίγα, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ᾽ ἑταῖρος, καὶ, πᾶσιν ἠπίστατο μείλιχος εἶναι, νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει, καὶ, κεῖται Πάτροκλος, καὶ τὰ ἑξῆς. Σημείωσαι οὖν καὶ τὸ ἐν τούτοις πολυειδὲς τοῦ ποιητοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἀπροσκορές. ἔθος δὲ ὑψοῦν τοὺς κατοιχομένους ἐπαίνοις καὶ πέρα πολλάκις τοῦ ἀληθοῦς. Μενέλαος οὖν ἄρτι τὸν Πάτροκλον ἄριστον Ἀχαιῶν λέγει ἐν τῷ, πέφαται ἄριστος Ἀχαιῶν Πάτροκλος. Ἀχιλλεὺς δὲ Μυρμιδόνων ἄριστον ἐρεῖ αὐτόν. καὶ ἀληθεύει μὲν αὐτῶν οὐδέτερος. οὔτε γὰρ Ἀχαιῶν ἁπλῶς ἄριστος ὁ Πάτροκλος, ἀλλ᾽ οὐδὲ Μυρμιδόνων ἄριστος, εἴγε Μυρμιδὼν καὶ ὁ Ἀχιλλεύς. ἀναιδέστερον δὲ ὅμως τὸ τοῦ Μενελάου ψεῦσμα. εἰ δὲ Μυρμιδόνας νοήσομεν τὴν τῶν Μυρμιδόνων στρατιὰν, ἤτοι τὸν δῆμον, καὶ Ἀχαιοὺς μόνους τοὺς Μυρμιδόνας κατὰ τὸ, Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοὶ, ἀληθεύουσι καὶ ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Ἀχιλλεύς. τῆς γὰρ τῶν Μυρμιδόνων στρατιᾶς δοκεῖ ἄριστος εἶναι ὁ Πάτροκλος. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ πέφανται μὲν μετὰ τοῦ ν̄ τὸ πεφανέρωται ἀπὸ τοῦ φαίνω, πέφαται δὲ δίχα τοῦ ν̄ τὸ πεφόνευται ἀπὸ τοῦ φάω φῶ, ἐξ οὗ τὸ φνῶ καὶ πέφνω, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ φάζω, *ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ σφάζειν προσλήψει τοῦ σ̄. Ἰστέον δὲ ὅτι φῶ οὐ μόνον τὸ λέγω καὶ τὸ φαίνω καὶ τὸ φονεύω, ἀλλὰ καί τι εἶδος πυρώσεως. καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου παράγωγον εἶναι δοκεῖ τὸ φώζω, ἐξ οὗ παρὰ τῷ κωμικῷ φῶδες τὰ ἀποκαύματα, καὶ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ δὲ τὸ, ἥσθιον πεφωσμένας ἰσχάδας.* (Vers. 694.) *Ὅτι στυγεῖν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ μισεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ φρίσσειν, ὡς τὸ, κατὰ δ᾽ ἔστυγεν αὐτὴν, ὅθεν καὶ ὁ στυγητὸς καὶ ὁ στυγερὸς, ὡς τὸ, στυγέει δὲ καὶ ἄλλος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ λυπεῖσθαι, ἀφ᾽ οὗ πλεονασμῷ τοῦ ν̄ καὶ παραγωγῇ καὶ τὸ στυγνάζειν καὶ ὁ στυγνός. Ἀντίλοχος οὖν μαθὼν θανεῖν τὸν Πάτροκλον κατέστυγε μῦθον ἀ*κούσας. ὅ ἐστιν ἐστύγνασεν. εἶτα* (Vers. 695.) *ἐπάγει ὁ ποιητὴς ἀκολούθως ὅσα τις ἀγαθὸς ἑταῖρος πάθοι ἂν, εἰ μάθοι ἑταίρου φίλου θάνατον, καὶ φησί· δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε δακρυόφιν*

*πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. Καὶ ὅρα ὅπως κατὰ τοὺς παλαιοὺς πανταχόθεν ὑπέδειξε τὸ
πολὺ τοῦ πένθους ἐκ τῆς στυγνότητος, ἐκ τῶν δακρύων, ἐκ τῆς σιωπῆς, μάλιστα δ᾽ ἐκ τοῦ μὴ πυθέ-
1167σθαι τὰ περὶ τοῦ θανάτου. καὶ ἔστι τῷ Ἀντιλόχῳ φασὶν οἰκτροτέρα λόγου παντὸς ἡ σιγή. οὐδὲ γὰρ
ἔσχε τὸν τρόπον τοῦ θανάτου ἐρωτῆσαι *οἷα συγκεχυμένος τῷ πένθει καὶ τὴν φωνὴν ἐπισχεθείς. ὅτι
δὲ ἡ ἀμφασία, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, στομφασμοῦ χάριν προσέλαβε τὸ ἀμετάβολον, δῆλον.
ἄλλως γὰρ εἶχεν ἐκταθῆναι εἰς ἀπαρτισμὸν δακτύλου ἡ στέρησις, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀθάνατος καὶ ἀκάμα-
τος γέγονε. Τὸ δὲ ἐπέων περιττῶς κεῖται. ἤρκει γὰρ σιωπὴν καὶ αὐτοῦ δίχα ἡ ἀμφασία δηλῶσαι.
(*Vers. 699.*) *Ὅτι Ἀντίλοχος θέων εἰς Ἀχιλλέα τὰ οἰκεῖα τεύχεα ἔδωκεν ἀμύμονι Λαοδόκῳ ἑταίρῳ, οὐ
μόνον ἵνα ἐλαφρῶς ἔχῃ θέειν, ὡς καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν τῇ β ῥαψῳδίᾳ τὴν χλαῖναν ἀποβα*λὼν, ἀλλὰ
καὶ ἵνα ἰνδαλλόμενος δοκῇ παραμένειν τῷ πολέμῳ, καθά φασιν οἱ παλαιοί. ἐνταῦθα δὲ Ὅμηρος καὶ
περιφράζων ἡνίοχον φησίν· ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους.* (Vers. 700.) *Ὅτι ἐπὶ τοῦ κατὰ
σπουδὴν ἀγγελοῦντος σκυθρωπὰ ῥηθήσεται τὸ, τὸν μὲν δακρυχέοντα πόδες φέρον, κακὸν ἔπος ἀγγε-
λέοντα. ἐκ δὲ τοῦ, κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα, σύγκειται παρὰ τοῖς ὕστερον ὁ κακάγγελος. εἰς δὲ τὸ,
πόδες φέρον, φασὶ καὶ νῦν οἱ παλαιοὶ, ὡς ἔθος Ὁμήρῳ οὕτω φράζειν ἐπὶ τῶν κατὰ σπουδὴν θεόντων,
ὡς μὴ κινούντων τοὺς πόδας, *ἀλλὰ φερομένων ὑπ᾽ αὐτῶν ὡς οἷα ὑπό τινων πτερῶν. ἕτεροι δὲ
ἀστείως τοῦτο ἐπὶ τοῦ Ἀντιλόχου ἐνόησαν ἀντὶ τοῦ, ἀράμενον αὐτὸν τὸ πένθος ᾤχετο. εἰκότως δέ,
φασιν, οὐκ ἐφ᾽ ἅρματος ἄπεισιν Ἀντίλοχος, περὶ οὗ ταῦτα λέγεται. ταπεινὰ γὰρ ἀγγελεῖ. εἰ δὲ νομί-
ζου*σι τῷ γέροντι πατρὶ Νέστορι καταλιπεῖν αὐτὸ, εἴ που φεύγειν δεήσειε, καὶ ἄλλως δὲ, εἰ τὰ τεύχεα 1124
πρὸς τὸ δοκεῖν παρεῖναι τῇ μάχῃ ἀφῆκε, πολλῷ πλέον τὸ ἅρμα.* (Vers. 705.) *Ὅτι ἀνεῖναι κἀνταῦθα
τὸ ἀναπεῖσαι. φησὶ γὰρ ὅτι Ἀντιλόχου ἀπελθόντος αὐτὸς μὲν ὁ Μενέλαος ἀμύνειν τειρομένοις τοῖς
Πυλίοις οὐκ ἔσχεν, ἔσπευδε γὰρ ἐπὶ Πατρόκλῳ βῆναι, τὸν δὲ Νεστορίδην Θρασυμήδην αὐτοῖς ἀνῆκεν.
οὐ γὰρ ἦν στρατηγικὸν ἀνάρχους ἀφεῖναι τοὺς Πυλίους τῇ πρὸς Ἀχιλλέα τοῦ Ἀντιλόχου *ἀποστολῇ.
ἐνταῦθα δὲ* (Vers. 704.) *καὶ ὡς λίαν χρήσιμον εἰς μάχην τὸν Ἀντιλοχον ἱστορῶν φησίν· ἀπῆλθεν,
μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη, ἐκδραμὼν δηλαδὴ εἰς τὸν Ἀχιλλέα, αἰτία δὲ τοῦ τοιούτου πόθου,
ὅτι ἐτείροντο μαχόμενοι, ὡς ἐῤῥέθη.* (Vers. 710.) *Ὅτι προαναφωνῶν καὶ νῦν ὁ ποιητὴς ἐκτίθεται
ὡς οὐκ ἂν ὁ Ἀχιλλεὺς νῦν ἔλθοι μάλα περ κεχολωμένος Ἕκτορι δίῳ. οὐ γάρ πως ἄν, φησι, γυμνὸς
ἐὼν, Τρώεσσι μάχοιτο. Μενέλαος δὲ τοῦτο λέγει πρὸς Αἴαντα, τὸν ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ τῶν ἄλλων
καὶ ἀνδρίᾳ καὶ συνέσει ὑπερφερῆ, οὗ καὶ εἰπόντος πρὸ ὀλίγων τὸ, αὐτοὶ περιφραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην
καὶ ἑξῆς, φυλάξας νῦν αὐτὸ ἀπαραποίητον ὁ Μενέλαος, παραφράζει μόνον τὸν ἐκεῖ τρίτον στίχον,
ἤγουν τὸ, ὅπως χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες, καὶ φησὶν, ὅπως ἐξ ἐνοπῆς θάνατον
καὶ κῆρα φύγωμεν. Καὶ ὅρα διὰ τί ὁ ποιητὴς πλάττει τοὺς Τρῶας ἄχρι τοῦ ναυστάθμου νικῶντας,
ἐπεὶ δηλονότι οὐκ ἦν τῆς πεδιάδος γενέσθαι τὸν Ἀχιλλέα γυμνὸν ὅπλων ὄντα, ἐξ οὗ ἐλπὶς ὕπεισι τῆς ἐν
τοῖς ἑξῆς ὁπλοποιίας, δι᾽ ἧς ἡφαιστότευκτον ἕξει πανοπλίαν ὁ Ἀχιλλεύς. πρὸς μέντοι ταῖς ναυσὶ πρὸ
τῆς τοιαύτης ὁπλοποιίας ἐπι*φανεὶς μόνον καὶ οὐ πέμψας ἴνδαλμα ἑαυτοῦ ὡς ἐπὶ Πατρόκλου γέγονεν,
ἀλλ᾽ ἑαυτὸν ἐκφήνας, τρέψεται τοὺς Τρῶας εἰς φυγήν.* (Vers. 716.) *Ὅτι ἔπαινος ἀγαθῆς συμβουλῆς
τὸ, πάντα κατ᾽ αἶσαν ἔειπες ἀγακλεὲς, ὅ περ Αἴας φησὶ πρὸς Μενέλαον. Ὅτι Μενέλαος καὶ Μηριό-
νης ὑποδύντε, μάλ᾽ ὦκα νεκρὸν ἀείραντες, ἔφερον ἐκ πόνου, ὃ κατωτέρω ἄλλως φράζων φησί· νέκυν
φέρον ἐκ πολέμοιο, εἰς ταὐτὸν ἄγων πόνον καὶ πόλεμον. Αἴαντος δὲ καὶ τοῦτο συμβουλὴ, ὃς ἑαυτῷ
καὶ τῷ Λοκρῷ ἐγκλίνων τὸ πᾶν τῆς μάχης φησὶν ὡς ὄπισθεν ἡμεῖς μαχησόμεθα Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι
δίῳ, ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ᾽ ἀλλήλοισι μένοντες·
ὃ διασαφητικόν ἐστι τοῦ, ἶσον θυμὸν ἔχειν, ὅ πέρ ἐστι περίφρασις τοῦ ἰσοψυχεῖν.* (Vers. 721.) *Καὶ
1168ὅρα καὶ νῦν τὸ παρ᾽ ἀλλήλοισιν ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς ἀλλήλων, ὅθεν καὶ τὸ παραλληλίζειν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ
ἐῤῥέθη. ἐκ δὲ τούτων, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων, δῆλον ὡς οἱ μικροί τε κατὰ τὴν τραγῳδίαν μεγάλων χωρὶς
σφαλεροὶ πολεμεῖν εἰσὶ καὶ μέγας δὲ ὀρθοῖτο ἂν ὑπὸ σμικροτέρων, ὅ περ καὶ ἐπὶ τῶν Αἰάντων γίνεται,
ὁμοῦ ἱσταμένων καὶ συνεφαπτομένων μάχης.* (Vers. 720.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ περὶ αὐτῶν φιλοσόφως
λεχθὲν, ὡς ἰσότητα κατὰ ψυχὴν ἔχοντες ὁμοιότητα εἶ*χον κατὰ τοὔνομα, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ Αἴας*

παρασημειοῦται οἷόν τι εἰς φιλίαν ἦν τὸ ἐν αὐτοῖς ὁμώνυμον, οἱονεὶ λέγων ὡς οὐ μόνον διὰ ἰσοψυχίαν
ἀλλὰ καὶ διὰ ὁμωνυμίαν κοινωνοῦμεν, καὶ τοῖς ἔργοις ἀγαπαζόμενοι. ἔχει γάρ τι ἐφολκυσμὸν εἰς τὸ
φιλεῖν καὶ ἡ ὁμωνυμία, καὶ μάλιστα εἰ καὶ κατὰ ψυχὴν ἰσότης εἴη. διὸ καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἤθελέ
τινα φαῦλον μὲν ὄντα, ὁμωνυμοῦντα δ' αὐτῷ, μὴ κοινωνεῖν ὀνόματος τοῦ αὐτοῦ, εἰ μὴ καὶ ὁμοιότρο-
πος γένηται. Σημείωσαι δὲ τὸ, ἶσον θυμὸν ἔχοντες, ὡς λίαν χρήσιμον εἰς τὸ, ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς
ἔχον. (Vers. 718.) Τὸ δὲ, νεκρὸν ἀείραντες, ὑποκαταβὰς νέκυν ἄραντες λέγει. (Vers. 722.)
Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζεσθαι, ὅ ἐστιν ἀγκαλίζεσθαι. τετραχῶς οὖν ἐν τοῖς τόποις
τούτοις φράζει, νεκρὸν ἀείραντες, νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο, νέκυν ἄραντες, καὶ νέκυν φέ-
ρον. Ὀξὺν δὲ ἄρεα ἢ τὸν τομὸν σίδηρον λέγει, ἢ μάλιστα τὸν σύντονον πόλεμον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ
ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζεσθαι ἀρχὴ τοῦ αἴρειν ἐστίν. ὁ γὰρ οὕτως ἀγκαζόμενος εἶτα αἴρει. διὸ οὐκ
ἠρκέσθη ὁ ποιητὴς εἰπὼν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο, ἀλλ' ἐπήγαγεν, ὕψι μάλα μεγάλως. καὶ ἔστιν
αἴρειν καὶ ἀείρειν τὸ ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζεσθαι ὕψι μάλα μεγάλως. μνηστέον δὲ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ ῥηθέντος
40 ἀγκάζω ἀγκάσω ῥήμα*τος τὸ ἀγκὰς ἐπίῤῥημα γίνεται. (Vers. 723.) Ὅτι καθὰ πρὸ τούτων Τρῶες
μέγα ἐβόησαν ἐφ' οἷς Ἰδομενεὺς οὐκ ἐπιτυχῶς ἔβαλεν Ἕκτορα, οὕτω καὶ ὧδε ἴαχε λαὸς ὄπισθε Τρωι-
κὸς, ἀρθέντος τοῦ νεκροῦ. ἄλλως μέντοι ἐνταῦθα βοῶσι, καὶ ἄλλως ἐκεῖ. νῦν μὲν γὰρ ἐπὶ ἐκφοβήσει
καὶ κατ' ἔκπληξιν δὲ ἴσως ἰάχουσιν ὁ λαὸς, ἐκεῖ δὲ ἐπὶ μυκτηρισμῷ. (Vers. 730.) Ὅτι τέως μὲν
ὁμιλαδὸν Τρῶες αἰὲν ἕποντο νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσι τοὺς περὶ τὸν νεκρὸν ὅτε ἤρθη, ἀλλ' ὅτε
δὴ Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς σταίησαν, τῶν δὲ τρέπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη πρόσω ἀΐξας
περὶ νεκροῦ δηρίσασθαι. (Vers. 725.) διὸ κύνεσσι φθάσας τοὺς Τρῶας παραβάλλει, οἳ ἐπὶ κάπρῳ
βλημένῳ ἀΐξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων. ἕως μὲν γάρ τε θέουσι διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες· ἀλλ' ὅτε δὴ ἐν
τοῖσιν ἑλίξεται ἀλκὶ πεποιθὼς, ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος. καὶ δῆλον ἐκ τούτων
ὡς ὀπίστατοι τῶν Ἀχαιῶν οἱ Αἴαντες μάχονται. διὸ καὶ αὐτοὶ τὴν ἅπασαν μάχην ὑποδέχονται. Ὅρα
δὲ ὅτι κάπρῳ ἑνὶ δι' ὁμοψυχίαν τοὺς δύο Αἴαντας εἴκασεν, ἵνα ὥς περ ἶσον θυμὸν εἶχον καὶ ὁμωνυ-
μίαν, ὅ περ ὁ μέγας Αἴας παρεσημήνατο, οὕτω καὶ τῇ παραβολῇ ὡς εἷς ἄμφω παραληφθῶσιν.
50 Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἡ ῥηθεῖσα παραβολὴ διόλου τοῖς προ*κειμένοις ἥρμοσται δίχα τοῦ βεβλῆσθαι τὸν
κάπρον, οὐ γὰρ βέβληνται οἱ Αἴαντες ὡς ὁ παραβολικὸς οὗτος κάπρος, ἀλλὰ μόνον ἀγωνιῶσιν ἐναπει-
λημμένοι μεγάλῳ κακῷ. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο καθὰ καὶ ἄλλα τινὰ παραβολαῖς
ὁ ποιητὴς κατεπύκνωσε. καὶ νῦν μὲν τῇ ἀπὸ τοῦ κάπρου ἐχρήσατο παραβολῇ, παρακατιὼν δὲ
(Vers. 737.) τὸν ὀρυμαγδὸν τῶν ἵππων καὶ ἀνδρῶν καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς μάχης πυρὶ εἰκάσει πόλιν
φλέγοντι. εὐθὺς δὲ (Vers. 742.) τὸ φερέπονον τοῦ Μενελάου καὶ τοῦ Μηριόνου, οἳ τὸν νεκρὸν ἔφε-
ρον, ἡμιόνων παραβαλεῖ ἑλκυσμῷ, οἳ ἐξ ὄρους μέγα ξύλον ἕλκουσι κάμνοντες. ἐφεξῆς δὲ (Vers. 747.)
αὐτίκα τοὺς Αἴαντας εἰς πρῶνα εἰκάσει μακρὸν, ᾧ προσπελάζοντα ῥεύματα ποταμῶν ἀνείργεται.
ὕστερον δὲ (Vers. 755.) τοὺς Τρῶας νέφει ψαρῶν ἢ κολοιῶν ἐρεῖ ἐοικέναι. καὶ οὕτω παραβολαῖς τὰ
ἐνταῦθα μεστώσας πολλὴν ἐνάργειαν πεποίηκεν, οἰκείως πάντα παραβαλὼν, τοὺς μὲν Αἴαντας εἰκά-
σας κάπρῳ μὲν διὰ τὸ ὁρμητικὸν καὶ θρασὺ ναὶ μὴν καὶ γενναῖον, πρωνὶ δὲ ὄρους διὰ τὸ στεῤῥὸν ἐν
σταδαίᾳ μάχῃ καὶ μόνιμον καὶ δυσμετακίνητον καὶ διότι τοὺς Τρῶας θυμῷ τραγικῶς εἰπεῖν ῥέοντας
ὀπίσω πλάζουσι, τοὺς δὲ φορεῖς τοῦ νεκροῦ ἡμιόνοις ἐξομοιώσας διὰ τὸ ταλαργὸν, ἔνθα καὶ τὸν φερό-
60 με*νον μεγάλῳ παρείκασε ξύλῳ διὰ τὸ μέγα καὶ ἄψυχον, τοὺς δὲ Τρῶας κυσὶ μὲν διὰ θρασύτητα,
ὕδατι δὲ διὰ τὸ ὑγρὸν καὶ εὐκίνητον, ψαρῶν δὲ νέφει καὶ κολοιῶν τοὺς Ἀχαιοὺς διὰ τὸ δειλὸν καὶ
οὕτω ταχὺ καὶ οἷον πτηνὸν ἄρτι πρὸς τὸ φεύγειν, ὁμοῦ δὲ τοὺς Τρῶας καὶ τοὺς Ἕλληνας ὡς πάνυ
ἐναγωνίους τοῖς ἐν ἐμπρησμῷ θορυβουμένοις παραβαλών. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. ἐν δὲ τῇ τοῦ κάπρου
παραβολῇ (Vers. 728.) ὅρα καὶ τὸ ἀλκὶ πεποιθὼς, ὡς μὴ μόνον ἐπὶ λέοντος ἁρμόττον λέγεσθαι.
(Vers. 727.) Τὸ δὲ, ἕως μὲν γὰρ, ἀντὶ τοῦ τέως εἴρηται, ὡς που καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων. τὸ δ' αὐτὸ
1125 κατωτέρω καὶ εἵως φησὶ πλεονασμῷ *τοῦ ῑ, εἰπὼν ἐν τῇ ἀποδόσει, ὡς Τρῶες εἵως μὲν ὁμιλαδὸν
ἕποντο. ποιεῖ δὲ οὕτω καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 726.) Τὸ δὲ βλημένῳ δύναται μὲν καὶ κυριο-
λεκτεῖσθαι, εἰκὸς δὲ καὶ γενικῶς ῥηθῆναι ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς πεπληγμένῳ, τυχὸν μὲν ἐγγύθεν, τυχὸν δὲ

πόῤῥωθεν. (Vers. 729.) *Τὸ δὲ, διά τ᾽ ἔτρεσαν, ἐπίτασιν ἔχει φόβου πλείονος ἤ περ τὸ, ἂψ ἀνεχώρησαν, ἵνα εἴπῃ ὡς οὐ μόνον ἁπλῶς ἀνεχώρησαν, ἀλλὰ καὶ ἔτρεσαν, ἤγουν τρέμοντες ἔφυγον.* (Vers. 733.) *Τὸ δὲ, τρέπετο χρὼς, ἐκ τῶν ἔξω εἰς τὸ ἔσω τῆς ψυχῆς πάθος τρέπει τὸν ἀκροατήν. οὐ γὰρ ὁ χρὼς δεδιότος τρέπεται, πολλῷ χείρω τὰ ἔνδον. διὸ καὶ ἐπάγει ὅτι, οὔτις ἔτλη πρόσω ἀΐξας περὶ νεκροῦ μάχεσθαι, οὐ διὰ τὸ τραπῆναι τὸν χρῶτα δηλαδὴ τὸν ἐξ ἐπιπολῆς, ἀλλὰ διότι τὸ τοῦ θάρσους θερμὸν ἔνδον ἐσβέσθη τῇ ἐκ φόβου ψυχρότητι. ἔχει δέ τι καὶ ἀντιθετικὸν τὸ, μετα-*
1169*στρεφθέντων τῶν Αἰάντων ἐτρέπετο τοῖς πολεμίοις ὁ χρώς.* (Vers. 737.) *Ὅτι καθά που χόλον ἄγριον εἶπεν, οὕτω καὶ νῦν *πόλεμον ἐν τῷ, ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν ἄγριος. ἀγριοποιὰ γὰρ ἄμφω ταῦτα καὶ θηριώδη. λέγοιτο δ᾽ ἄν ποτε καὶ πῦρ ἄγριον, ὅτε δεινὰ ποιεῖ. διὸ εὐθὺς ὁ ποιητὴς μετὰ τὸ πόλεμος ἄγριος παραβολὴν ἀπὸ πυρὸς ἐπιφέρει διασαφητικὴν τῆς κατὰ πόλεμον ἀγριότητος, καὶ τὴν ἐν ἄλλοις καυστειρὰν μάχην ἐπεξεργαζόμενος ἄρτι διὰ παραβολῆς φησί· πόλεμος τέτατο ἄγριος ἠΰτε πῦρ, τό τε, ἤγουν ὃ δὴ, ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει. μινύθουσι δὲ οἶκοι ἐν σέλαϊ μεγάλῳ, τὸ δ᾽ ἐπιβρέμει ἲς ἀ*νέμοιο, τουτέστι φυσᾷ σὺν βρόμῳ, ἢ πρὸς βρόμον ὑποκινεῖ πνέων. ἔστι δὲ ἡ παραβολὴ πρὸς τὸν τῆς μάχης ἦχον, ἐπάγει γάρ· οὕτως ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήιεν, ὅ ἐστιν ἤρχετο. διὸ καὶ ἄνεμον ἐνέπλεξε τῇ παραβολῇ βρέμοντα.* (Vers. 738.) *Ὅρα δὲ ὅτι πάνυ συντόμως ἔφρασε πόλεως ἐμπρησμὸν, ὡς ἐν ἄλλοις ἅλωσιν πόλεως. θέλει γὰρ ἐπιτρέχειν τὰ τοιαῦτα καὶ μὴ ἀκαίροις ἐκφράσεσιν ἐμπλατύνεσθαι, οἷα εἰδὼς ὡς ἡ ἐν τοῖς τοιούτοις στενολεσχία οὐ μόνον σεμνοτέρα, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐπιτυχεστέρα, καὶ ὡς οἷον *εἰπεῖν νοερωτέρα. Τὸ δὲ, ὄρμενον ἐξαίφνης, πρὸς διαστολὴν ἔφη ἑτεροίου πυρὸς μὴ φίλου αὐτῷ, ὅ περ οὐκ ἐξαίφνης ὄρνυται ἀλλ᾽ ἐξ ἐπιβουλῆς, ὁποῖον καὶ πρὸ τούτων τὸ πόλιν ἀμαθῦνον, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ τὸ ταῖς ναυσὶν ἐμβληθὲν πρὸς Ἕκτορος, οὗ λόγος ἦν τὸ, μνημοσύνη πυρὸς γενέσθω. Τὸ δὲ, μινύθουσι δὲ οἶκοι, λιαν πολὺν ἔχει νοῦν. ἐν ὀλιγίστῳ γὰρ τὸ πᾶν φράζει τοῦ κατὰ πόλιν ἐμπρησμοῦ, διαφθείροντος τὰ παραπίπτοντα. πάθους δὲ καὶ νῦν δηλωτικὸν τὸ μινύθειν.* (Vers. 739.) *Σέλας δὲ νῦν αὐτό, φασιν, εἶπε τὸ πῦρ ἐκ τοῦ πα*ρακολουθοῦντος. ἄνεμον δὲ βρέμοντα παρέλαβεν, ἐπεὶ τὸ μέγα κακὸν αὐτὸς τῷ πυρὶ συγκατεργάζεται, καὶ οὐκ ἐν πόλει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ὄρους ὕλῃ, τὴν φλόγα εἰλυφάζων καὶ στρέφων πανταχοῦ.* (Vers. 741.) *Τὸ δὲ ἀζηχὲς ὅθεν μὲν γίνεται, προείρηται. ποιητικὴ δέ ἐστιν ἡ λέξις κειμένη καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. καὶ τίθεται ἐπί τε ἤχων ὡς καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, ἀζηχὲς μεμακυῖαι. καὶ ἐπὶ πράξεων δέ τινων, ὡς δηλοῖ τὸ ἀζηχὲς φαγεῖν καὶ πιεῖν.* (Vers. 742.) *Ὅτι τοὺς ὡς ἐῤῥέθη ταλαιπώρως καὶ ἐπιπόνως ἐπὶ Πατρόκλῳ νεκροφοροῦντας ἡμιόνοις εἰκάζει, οἳ κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες ἕλκουσιν οὐκ ἐκ πεδιάδος, ἀλλ᾽ ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν, οὐ βραχύ τι ξύλον ἀλλὰ ἤδοκόν φησιν, ἠὲ δόρυ μέγα νήιον, οὗ ὁ ἑλκυσμὸς ἀλλαχοῦ κολοσυρτὸν ἐποίει· ἐν δέ τε θυμὸς τείρεθ᾽ ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ σπευδόντεσσι. καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτω. οἱ δὲ Αἴαντες* (Vers. 747.) *ὄπισθεν ἰσχανέτην, ἤγουν εἶχον καὶ ἐκώλυον, τοὺς ἐπερχομένους Τρῶας τῷ νεκρῷ, ὥστε πρὼν ὁ καὶ προῤῥηθεὶς, ἰσχάνει ὕδωρ ὑλήεις πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκὼς, ὁποῖοι πολλοὶ πρῶνες ἔτυχον ἐν μέσῳ πεδιάδων εἶναι, καθὰ καὶ ὁ παραβο*λικὸς οὗτος, οὐ σκόπελός τις ὢν ἢ σκοπελώδης, ἀλλ᾽ εἰς μῆκος ἐκτεταμένος πολὺ, ὥστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησι πλάζων οὐδέ τι μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες. καὶ ἔστιν ἡ παρα-*
1170*βολὴ αὕτη πρὸς τὴν ἀνακοπὴν τῶν ἐπιῤῥεόντων Τρώων. διὸ ἀποδιδοὺς ἐπάγει· ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἔνεργον ὀπίσω Τρώων.* (Vers. 752.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπὶ τοιαύτῃ πράξει, οὐκ ἔστι σεμνοτέραν εὑρέσθαι παραβολήν.* (Vers. 742.) *Τῶν δὲ κατὰ μέρος ἐν τούτοις τὸ μὲν, ἀμφιβαλόντες μένος, ἀντὶ τοῦ συμβαλόντες καὶ εἰς ἓν συναγαγόντες, ὃ δὴ καὶ ἐπὶ βοῶν ἐστὶ καὶ λοιπῶν ζῴων συνεζευγμένων.* (Vers. 743.) *Ἀταρπὸς δὲ πανταχοῦ τῆς ποιήσεως ἡ καὶ ἀτραπὸς καὶ ἀταρπητὸς καὶ ἀτραπητὸς, στενὴ ὁδὸς, μὴ ἔχουσά τινας ἐκτροπὰς ὧδε καὶ ἐκεῖ.* (Vers. 744.) *Δοκὸν δὲ καὶ δόρυ μέγα νήιον παρέλαβεν ἐνταῦθα, ὡς τοιούτων ἐπὶ πολὺ ξύλων διὰ φροντίδος ὄντων τοῖς κατὰ βίον, δοκοῦ μὲν εἰς οἴκου σύστασιν, νηίου δὲ πρὸς πλοίου σύμπηξιν, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ οἶκος ἐστὶ μεταφορητός. γίνεται δὲ δοκὸς παρὰ τὸ δέχεσθαι Ἰωνικὸν, ἡ δεχομένη δηλαδὴ τὰ ἐπικείμενα, εἴτε κέραμοι ἐκεῖνα εἰσὶν, εἴτε λειμωνόθεν ὄροφοι κατὰ*

τὸν ποιητὴν, εἴτε καὶ γῆ ὡς ἐπὶ δωμάτων γίγνεται. παράγωγον δὲ δοκοῦ καὶ τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς δόκα*να, ὧν χρῆσις καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ. ἦσαν δὲ αὐτὰ Διοσκούρων ἀφιδρύματα, ὡς ἐκεῖνος καὶ ἱστορεῖ καὶ ἐκφράζει. δόρυ δὲ νῦν τὸ ἁπλῶς ξύλον, κυριολεκτούμενον ἢ διὰ τὸ ἀποδαρῆναι ἤδη τοῦ φλοιοῦ, ἢ διὰ τὸ χρῆναι παθεῖν τοῦτο. τίθεται δέ ποτε ἡ λέξις καὶ ἐπὶ δένδρου, ὡς καὶ ἐν τῷ, οὐ γάρ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης. ὑλήεις δὲ ὑπόκειται τῇ παραβολῇ πρὼν πρὸς διαστολὴν τῶν ψιλῶν. εἰκὸς γὰρ ὑλήεντα, τουτέστι δασὺν, πρῶνα εἶναι, ᾧ πολλοὶ προσβάλλουσι ποταμοί. (Vers. 748.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ διαπρύσιον ληφθὲν ἐνταῦθα οὐκ ἐπὶ φωνῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ διό-
1126 λου καὶ οἷον διαπεράσιον, καὶ ἀπό τι*νος πέρατος εἴς τι ἕτερον πέρας, ὡς εἶναι ὅμοιον τῷ διηνεκὲς ἢ διαμπερές. Τὸ δὲ τετυχηκὼς πρὸς διαστολὴν οἰκοδομήματος κεῖται, ἃ πολλαχοῦ μέν εἰσι διαπρύσιον πεδίου ἰσχάνοντα προσπλαζόμενον ὕδωρ, καὶ τοῦ ἐφεξῆς ῥοῦ ἀνακόπτοντα, οὐ τετυχήκασι δὲ, ἀλλὰ κατὰ τέχνην τετυγμένα εἰσί. δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ τυχῶ, δευτέρου μέλλοντος, ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστῶτα γέγονεν Ἀττικῶς ὁ τετύχηκα παρακείμενος, ὅθεν ὁ τετυχηκώς. οὕτω πως καὶ ὁ γεγραφηκὼς κινεῖται. καὶ ὁ συνδεδραμηκώς. (Vers. 749.) Ἀλεγεινὰ δὲ ῥέεθρα τὰ ἀλέγεσθαι ἄξια καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀξιόλογα, καὶ οἷα παρὰ οὕτω μεγάλου πρωνὸς ἀνακόπτεσθαι. καὶ ἔστιν ἐντεῦθεν ἐναχθῆναι εἰς τὸ καὶ τὰ ἐν ἄλλοις αἰπὰ ῥέεθρα εἰπεῖν ἀλεγεινὰ εἴτουν ἀλγεινὰ καὶ οὕτω καὶ χαλεπὰ μεταληπτικώτερον. (Vers. 750.) Τὸ δὲ ἴσχει πρωτότυπον ῥῆμα ἐστὶ τοῦ ἰσχάνειν. (Vers. 751.) Τὸ δὲ πλάζων ἀντὶ τοῦ ἀποπλανῶν, ἀνακόπτων, ἀνείργων, οὗ περ αἰτία, ὅτι οὐ δύνανται τὸν τοσοῦτον πρῶνα οὔτε ὑπερβῆναι οὔτε σθένεϊ ῥῆξαι· διὸ ἐξ ἀνάγκης ῥέουσιν ἀνόπιν. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ, πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησιν, ἐξ οὗ καὶ συμβαίνει πλεισταχοῦ πεδία λιμνά*ζεσθαι. ὅτι δὲ καὶ ἐῤῥάγησαν πολλαχοῦ πρῶνες ὑπὸ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλγεινὰ ῥέεθρα ἐπιῤῥησσόντων, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν, ἐν αἷς καὶ ὁ Πηνειὸς οὕτω λέγεται διεκδῦναι κατὰ τὰ Θετταλικὰ Τέμπη, λιμνάζων πρὸ τούτου σὺν ἄλλοις ποταμοῖς τὰ ἐκεῖ. Ὅρα δὲ τὸ πλάζων συντελοῦν καὶ εἰς τὸ, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω ἂψ ἀπονοστήσειν, καὶ εἰς τὸ, πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκὸς, καὶ εἰς τὸ παλιμπετὲς, καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ δὲ, οὐδὲ σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες, ἱστορικὴν ἐμφαίνει πολυπειρίαν, ὡς εἰδότος τοῦ ποιητοῦ πολλὰ ὕδατα προσαράξαντα εἰς τοιούτους πρῶνας καὶ ἐκρήξαντα καὶ διαδύντα, καὶ ζητητέον αὐτὰ ἐν τοῖς τοῦ περιηγητοῦ, ὥστε ἱστορεῖ τὰ οὕτω συῤῥέοντα ὕδατα ἢ πλάζεσθαι ἀπὸ τοῦ τοιούτου πρωνὸς, ὅτε καὶ λιμνάζονται αἱ πεδιάδες, ἢ ἀλλὰ ῥηγνύντα τὸν πρῶνα ἐκρέειν, ἐξ οὗ ῥηγνύειν καὶ τὰ τῆς ἱστορίας παρῆκται κατά τινας ῥήγια. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι σθένος ἔφη ποταμοῦ, ὥς που καὶ Ὠκεανοῦ μέγα σθένος ἐρεῖ. σύμφωνον δὲ τῇ τροπῇ τοῦ σθένεος καὶ τὸ ῥηγνῦσιν, ἐξ οὗ καὶ οἱ ῥηξήνορες ἄνδρες, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἴφθιμον. τὸ δὲ ῥηγνύειν καὶ καταράσσειν ἐπὶ ὑδάτων λέγεται. (Vers. 755.) Ὅτι τοὺς Ἕλληνας φεύγοντας καὶ κλάζοντας ἐν τῷ λαθέσθαι ἀλκῆς ἢ χάρμης, ὅτε καὶ κατεστρώ*θη ὅπλοις ἡ τάφρος, εἰς ψᾶρας ὡς καὶ προδεδήλωται εἰκάζει, ἢ κολοιοὺς, εἰπών· τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα κίρκον, ὅτε, ἤγουν ὅστις, σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν, ὣς ἄρ ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, ὅ ἐστιν ἤρχοντο, λήθοντο δὲ χάρμης· πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον, φευγόντων Δαναῶν, πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή. Καὶ ὅρα ὡς ταπεινοῖ τοὺς Ἕλληνας τῇ σμικροπρεπείᾳ τῆς παραβολῆς, καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν διεγράψατο εἰκόνα καὶ ὅτε τοὺς βαρβάρους ἐδίωκε Πάτροκλος. κραυγαστικὸν δὲ ζῶον καὶ οἱ ψᾶρες καὶ οἱ κολοιοί. καὶ συναγελαστικὰ δέ εἰσιν. ὅθεν καὶ ᾠκείωνται τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ. φασὶ δὲ ταῦτα τὰ ὄρνεα καὶ σκιᾷ ἰδίᾳ μάχεσθαι. ὁ δὲ κολοιὸς καὶ φιλάλληλον, ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ εὐτελοῦς φιλίας, κολοιὸς πὰρ κολοιὸν ἱζάνει. μαρτυρεῖ δέ, φασι, καὶ ὁ τρόπος τῆς θήρας αὐτῶν, ἡλίσκοντο γὰρ οὕτω πως. ἐτίθετο κρατὴρ ἔλαιον ἔχων, ἔνθα διαγνοίη ἂν εἶναι καλὸν ὁ θηρητήρ. καὶ οἱ κολοιοὶ ἐπικαθήσαντες τῷ χείλει καὶ τῇ ἐνοπτρικῇ φαντασίᾳ κολοιοὺς ἀληθεῖς ἐν τῷ κρατῆρι δόξαντες εἶναι φιλαλλήλως αὐτῷ ἐμπίπτουσιν ὡς τοῖς ὁμοφύλοις συμμίξον*τες, καὶ τῷ γλίσχρῳ τοῦ ἐλαίου κακῶς παθόντες εἰς τὸ πτερὸν ἑάλωσαν. καὶ τῆς φιλαλληλίας οὐκ εἰς ἀγαθὸν ἀπώναντο. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ἐν δὲ τοῖς τοῦ δειπνοσοφιστοῦ φέρεται ὅτι κολοιοὶ διαφέροντες πανουργίᾳ, ὅμως ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ στάντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ χεῖλος καὶ καταβλέ-

ψαντες ἐπὶ τὸν τῷ ὕδατι ἐμφαινόμενον, καταράττουσι, καὶ ἐλαιοβρόχων γενομένων ἡ τῶν πτερῶν συγκόλλησις αἰτία γίνεται αὐτοῖς ἁλώσεως. οὕτω φασὶ καὶ ὄρτυγες ἐν ὀχείας καιρῷ, κατόπτρου ἐξ ἐναντίας αὐτῶν τεθέντος, καὶ πρὸ τούτου κειμένου βρόχου, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ὄρτυγα
1171 τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ψὰρ ψαρὸς γίνεται ψαρὸς ἵππος ὁ κατὰ τὸν ψᾶρα ποικίλος καὶ ὡς εἰπεῖν βαλιὸς, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν. Νέφος δὲ οὐ παρέργως εἶπε τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ψαρῶν καὶ τῶν κολοιῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸν ἀέρα ἔστιν οὗ ἐπισκιάζουσι νέφους δίκην τῇ πολλῇ συνεχείᾳ καὶ πυκνότητι. Τὸ δὲ ἔρχεται δύναται εἰλῆφθαι γενικῶς ἀντὶ τοῦ πέτεται. Οὖλον δὲ ἀντὶ τοῦ συνεστραμμένον καὶ ὀξὺ διὰ δειλίαν. οὕτω γὰρ κλάζουσι τὰ δειλαινόμενα. τῶν μέντοι ἡδομένων χαλαρὰ ἡ φωνή. δύναται δὲ καὶ ἀντὶ ὀλεθρίου νοηθῆναι, ἵνα ᾖ οὖλον *κεκλήγοντες ἀντὶ τοῦ σημαντικὸν οὐκ ἀλλοτρίου, ἀλλ' οἰκείου ὀλέθρου ἰάχοντες. οὕτω γὰρ ὑπόκεινται κλάζειν καὶ αἱ εἰρημέναι ὄρνιθες καὶ οἱ Ἀχαιοί. Τὸ δὲ κεκλήγοντες ἀπὸ τοῦ κεκλήγω ἐστὶν ἐνεστῶτος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη. Ἀττικῶς δὲ ἔχει τὸ, νέφος ψαρῶν, ἢ κολοιῶν κεκλήγοντες, ὡς εἴ περ ἔφη ψᾶρες καὶ κολοιοὶ κλάζοντες, οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἑνικὸν οὐδέτερον νέφος, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοητὸν καὶ νῦν ἀπήντησε τῆς λέξεως ὅ πέρ ἐστιν οἱ ψᾶρες καὶ οἱ κολοιοί. (Vers. 757.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς κίρκον δηλοῖ σαφῶς εἶναι, ὃς οὐ μείζοσιν ὀρνέοις ἀλλὰ μικροῖς ἐπιτίθεται. εἰ δέ τις ὀνοματοποιία τὸν κίρκον παράγει, ὥς περ ἡ κρὲξ τὸ ὄρνεον ἐκ τοῦ κρέγειν παρῆκται, ἵνα ᾖ ἐκ τοῦ κρίζειν κρίκος καὶ πρὸς ἀποφυγὴν συνεμπτώσεως κίρκος, πρὸς ὁμοιότητα τῆς κρεκὸς καὶ τῆς κερκίδος, οὐκ ἔστιν ἀσφαλῶς ἀποφήνασθαι. θηλυκῶς δὲ τὰς ὄρνιθας λέγει, ὡς δηλοῖ τὸ, μικραῖς ὄρνισι, κατὰ ἔθος Ἀττικόν τε καὶ Ἰωνικόν. ἡ δὲ τῆς ὑπὸ προθέσεως μετὰ δοτικῆς σύνταξις ἐν τῷ, ὑπὸ Αἰνείᾳ καὶ Ἕκτορι, πάνυ συνήθης Ὁμήρῳ. (Vers. 759.) Τὸ δὲ ἴσαν δύναται μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ εἶμι γίνεσθαι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐδηλώθη, τοῦ παραληγομένου τῇ ει διφθόγγῳ. μάλιστα δὲ δόξειεν ἂν εἶναι ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἶμι τοῦ παραληγομένου μόνῳ διχρόνῳ. διφορεῖται γὰρ ἡ *γραφὴ τοῦ εἶμι ῥήματος κατὰ τοὺς παλαιούς. Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς θαυμασίως καὶ πεφεισμένως οὐκ εἶπεν ὡς φεύγοντες ἔῤῥιψαν ὅπλα, ἀλλὰ ἔπεσον φευγόντων Δαναῶν ὡς οἷα ἐκ τύχης περὶ τὴν τάφρον, ἵνα μὴ ἄντικρυς εἶεν ῥιψάσπιδες. καὶ τὸ μὲν πρᾶγμα, φασὶ, μεμίμηται, αἰσχρὸν δὲ οὐδὲν εἴρηκεν, ἀλλὰ καὶ σεμνύνει ἄλλως αὐτοὺς, εἰπὼν ὅτι πολέμου δ' οὐκ ἐγίγνετο ἐρωή. διὰ τοὺς ἀριστεῖς δὲ τοῦτο ἔφη. ἔφευγον μὲν γὰρ ὁ πολὺς ὄχλος λαθόμενος χάρμης, οἱ μέντοι ἄριστοι, ὡς εἰκὸς, οὐκ εἶχον πολέμου ἐρωήν. (Vers. 760.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἔπεσον τεύχεα, ἔστι νοῆσαι καὶ ὡς παρακολούθημα τῶν θνησκόντων, ἵνα τὸ τεύχεα πολλὰ πεσεῖν εἴη ἀντὶ τοῦ ὁπλῖται ἔπεσον. καὶ ἔστι πρὸς τοῦτο οἰκεῖον καὶ τὸ, πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωὴ, ἵνα λέγῃ ὅτι πολλοὶ μὲν ἔπεσον, ὅμως δὲ ἡ μάχη οὐκ ἔληξε. (Vers. 761.) Τὸ δὲ, περί τ' ἀμφί τε τάφρον, δηλοῖ καὶ αὐτὸ τὴν συγγένειαν τῶν τοιούτων δύο προθέσεων, ἢ μᾶλλον τὸ μὲν περὶ τάφρον σημαίνει ἂν τὸ κατ' αὐτὴν τὴν τάφρον, τὸ δὲ, ἀμφὶ τάφρον, εἴη ἀντὶ τοῦ ἀμφὶς πανταχοῦ τῆς τάφρου. ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἐρωὴ λεί*πεται προθέσεως, ἵνα εἴη καὶ αὐτὴ κατὰ τὸ, ἵπποι δ' ὑπερώησαν, ὅ ἐστιν ἀνεχώρησαν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Σ. ΟΜΗΡΟΥ 1127
ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον ἐπιγνοὺς ὀδύρεται. ἀνελθοῦσα δὲ ἡ Θέτις ἐκ τῆς θαλάσσης παρηγορεῖ αὐτὸν καὶ παραινεῖ ἀπέχεσθαι τοῦ πολέμου, ἕως ἂν αὐτῷ ὅπλα κομίσῃ παρὰ τοῦ Ἡφαίστου. κελευσάσης δὲ Ἥρας, ἄοπλος προσελθὼν ἐπὶ τὴν τάφρον ἐπιφαίνεται τοῖς πολεμίοις, καὶ αὐτὸν ἐκπλαγέντες φεύγουσι. καὶ κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὶ διαφθείρονται. τὸ δὲ τοῦ Πατρόκλου σῶμα διασώσαντες οἱ Μυρμιδόνες λούουσιν. Ἥφαιστος *δὲ Ἀχιλλεῖ πανοπλίαν κατασκευάζει.

ΙΛΙΑΔΟΣ Σ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ. 1172

Ὅτι ὁπλοποιίαν τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην ἐπιγράφουσιν οἱ παλαιοὶ διὰ τὰ ἐνταῦθα ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως ἅ περ Ἥφαιστος τεύξει. τὸ δὲ ἡρῷον αὐτῆς γνώρισμα τοιοῦτον· σίγμα, Θέτις Ἀχιλλῆι παρ' Ἡφαίστου *φέρεν ὅπλα. καὶ ἄλλως δὲ, σίγμα, τεύχεα τεῦξε καμὼν Ἥφαιστος Ἀχιλλεῖ. ὅτι δὲ τὸ σίγμα σὰν λέγεται Δωρικῶς, προδεδήλωται. (Vers. 2.) Ὅτι τὸν μὲν Ἀντίλοχον πόδας ταχὺν ἐνταῦθα λέγει ὁ ποιητὴς, εἰπών· Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆι πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε. τὸν δὲ Ἀχιλλέα προϊὼν ἁπλῶς οὕτω ταχὺν ἐρεῖ. καὶ ἴσως μὲν τὸ αὐτὸ λέγει ἐν ἀμφοῖν· διὸ προϊὼν Ἀχιλῆα λέγει πόδας ταχύν· ἴσως δὲ καὶ πλείω ἔμφασιν ἔχει τὸ ἐν ἁπλότητι τὸν Ἀχιλλέα ταχὺν ῥηθῆναι, ὡς καὶ ἄλλως ὄντα ταχὺν καὶ μὴ μόνον κατὰ πόδας. ἔστι *δ' ἐνταῦθα εἰπεῖν, καὶ ὅτι καθ' ἑτέραν ἀνάγνωσιν οὐχ' ἁπλῶς ταχὺς, ἀλλὰ πόδας ταχὺς ἄγγελος νοεῖται ὁ Ἀντίλοχος. (Vers. 5.) Ὅτι κραῖρα κεφαλὴ κυρίως ἡ ὀρθία καὶ, ὡς ἂν εἴπῃ τις, κάρη αἰρόμενον, ἵνα ᾖ κάραιρα, καὶ ἐν συγκοπῇ κραῖρα, ἐξ ἧς οἱ Ἀττικοὶ τὸ τῆς κεφαλῆς ἥμισυ ἡμίκραιραν φασὶν, ὡς εὕρηται καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ. ἀπὸ δὲ ταύτης καὶ νῆες μεταφορικῶς πολλαχοῦ καὶ βόες ὀρθόκραιραι παρὰ τοῖς ποιηταῖς. (Vers. 4.) Ὅτι ἐπὶ καραδοκοῦντος τὸ ἤδη γεγονὸς καλὸν εἰπεῖν τὸ, τὰ φρονέων ἀνὰ θυμὸν ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν. ἐπὶ *φόβου δὲ μέλλοντος ῥηθήσεται τὸ, μὴ δή μοι τελέσῃσι θεὸς κακὰ κήδεα θυμῷ. Ἀχιλλεὺς δὲ τοῦτο φησὶ δεδιὼς περὶ τῷ Πατρόκλῳ. εἰ δὲ προεῤῥέθη πρός τινος τὸ μέλλον κακὸν, οἰκεῖον προσθεῖναι καὶ τὸ, ὥς ποτέ μοι ὁ δεῖνα διεπέφραδε καί μοι ἔειπε. τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ταὐτόν ἐστι τῷ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν. ἐκ παραλλήλου γὰρ καὶ ἐκεῖ καὶ ὧδε ταὐτὰ αἱ λέξεις δηλοῦσιν. (Vers. 8.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, μὴ δή μοι τελέσειε θεὸς κακὰ κήδεα, λείπει συνήθως τὸ δείδω ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ ὅτι δέδοικα μὴ τόδε μοι ποιήσοι ὁ θεός. Τὸ δὲ, κακὰ κήδεα, πρὸς διαστολὴν κεῖται καλοῦ κήδους, ὃ ἐπὶ ἀγχιστείας λαμβάνεται. ἐν τούτοις δὲ κεῖται συναπτῶς καὶ λοξὸς χρησμὸς δοθεὶς ὑπὸ Θέτιδος Ἀχιλλεῖ, λέγων, Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζῶντος Ἀχιλλέως, χερσὶν ὑπὸ Τρώων λείψειν φάος *Ἠελίοιο, τουτέστι θανεῖν περιφραστικῶς. ἐπέκρυψε μὲν γὰρ ἐπίτηδες τρόπῳ χρησμολογικῷ τίς 1173 ὁ τοιοῦτος, ἐκβέβηκε δὲ εἰς τὸν Πάτροκλον. Μυρμιδόνας δὲ καὶ νῦν ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων τὴν τῶν Μυρμιδόνων στρατιὰν λέγει. οὐ γὰρ δήπου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως Μυρμιδόνος ὄντος κρείττων ὁ Πάτροκλος. (Vers. 12.) Ὅτι δεινοὶ τὸ χεῖρον ἐλπίζειν οἱ στέργοντες. Ἀχιλλεὺς οὖν κλονουμένους ὁρῶν τοὺς Ἕλληνας δύσελπίς ἐστιν, ἀγωνιῶν περὶ τοῦ φίλου, καὶ μήπω τί μαθὼν περὶ τοῦ Πατρόκλου δεινὸν, ὅμως στοχάζεται τοῦ κακοῦ, λέγων· ὤ μοι ἐγὼ, τί δὴ Ἀχαιοὶ νηυσὶν ἐπικλονέονται, καὶ ἑξῆς τὰ προγραφέντα ἕως τοῦ, ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς, σχέτλιος. εἶτα καὶ ἠρέμα αἰτιώμενος φησί· ἦ μὴν ἐκέλευον ἀπωσάμενον δήιον πῦρ νῆας ἐπ' ἂψ ἴεναι, μηδὲ Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι· πρὸς ὅ περ εἴ τις εἴπῃ, ὅτι οὐχ' εὕρηται μνησθεὶς ἐκεῖ τοῦ Ἕκτορος Ἀχιλλεὺς, ἔστιν εἰπεῖν ὡς τὴν ἑαυτοῦ μέθοδον ἀνακαλύπτει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα, μονονουχὶ λέγων ὡς, εἰ καὶ ἔφη Ἀχιλλεὺς ἐκεῖ μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν ἐμβήῃ, ἐβούλετο μὲν εἰπεῖν, μή σοι ὁ Ἕκτωρ ἐμβῇ, ἐσχημάτισε δὲ ἄλλως διὰ τὸ σεμνότερον. Σημείωσαι δὲ ὅτι μεγαλοφυῶς ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ὕψωσε τὰ κατὰ τὸν ἑταῖρον Πάτροκλον ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀπὸ τῆς τῶν Ἑλλήνων *φυγῆς στοχαζόμενος αὐτὸν πεσεῖν, καὶ διδοὺς νοεῖν ὡς τοῦ Πατρόκλου ζῶντος οὐκ ἂν ἔφυγον οἱ Ἀχαιοί. προοικονομεῖ δὲ διὰ τούτων Ὅμηρος καὶ τὸ φορητῶς ἀκοῦσαι τὸν Ἀχιλλέα τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, καὶ μὴ ἀνήκεστόν τι ἑαυτὸν διαθέσθαι. προμεμάλακτο γὰρ τῇ ἐλπίδι καὶ οὐδὲν ἀκαραδόκητον ἤκουσεν. Ἐν δὲ τῷ, ἦ μάλα δὴ τέθνηκε, τὸ μάλα, οὐ τῷ τέθνηκε συντακτέον, ἀλλὰ τῷ ἦ. τὸ μὲν γὰρ εἰπεῖν ὄντως μάλα ὀρθῶς ἔχει· φάναι δὲ ὅτι μάλα τέθνηκε, γελοῖον καὶ ἀδιανόητον. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ πάντῃ ἐντελῶς
1128 ἡ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα ἠθοποιία ἐνταῦθα ἔχει. ἀλλ' ἐχρῆν μὲν ἐν τῷ *τέλει αὐτῆς εἰπόντα ὡς ἐκέλευον ἀπωσάμενον δήιον πῦρ ἐπανελθεῖν, προσθεῖναι καὶ ὅτι, ὁ δὲ μὴ ὑπακούσας ἄλλως ἐποίησεν. ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἀντιλόχου κατὰ σπουδὴν ἀπεκωλύθη τῆς τοιαύτης ἐννοίας. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπισημαινόμενος (Vers. 15.) ἔφη· ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα ἦλθεν Ἀντίλοχος ἀγγέλλων τα

σκυθρωπά. Τὸ δὲ, ὤ μοι ἐγὼ, ἔστι μὲν Ἀττικὸν, ἑρμηνεύεται δὲ διὰ τοῦ ἐφεξῆς, ἤγουν τοῦ, ὤ μοι Πηλέως υἱέ. ὡς γὰρ ἐκεῖ ὁ Ἀντίλοχος προσφωνεῖ τὸν Ἀχιλλέα κλητικῶς, οὕτω καὶ ὧδε ὁ Ἀχιλλεὺς ἑαυτὸν ἀφελῶς, ὡς εἴ περ ἔλεγεν ὤ μοι ὦ Ἀχιλλεῦ ἐγώ. τούτου παρ' Εὐριπίδῃ μίμησις τὸ, δύστην', ἐμαυτὴν γὰρ λέγω λέγουσα σὲ, Ἑκάβη. (Vers. 13.) Ὅρα δὲ τὸ σχέτλιος οὐδὲ νῦν ἐπὶ ἀδικίᾳ ῥηθὲν ἀλλὰ δι' οἶκτον καὶ ληφθὲν ἀντὶ τοῦ τάλας, τλήμων, ἐπίπονος, πολλὰ ἀνασχόμενος καὶ ἀνατλὰς, ἢ ὁ πλέον οὗ περ ἐχρῆν σφοδρός. ἔδει γὰρ σχέσθαι καὶ τλῆναι καὶ μὴ ἐπαγαλλόμενον πολέμῳ πρὸς Ἴλιον ἡγεμονεύειν. καὶ τοῦτο μὲν εὐφημότερον ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπε σεμνύνων τὸν φίλον Πάτροκλον. αὐτὸς δὲ ὁ ποιητὴς πρὸς ἀλήθειαν σκώπτων νήπιον ἐκεῖνον ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ μὴ πει*σθεὶς ἀγαθῇ παραιφάσει ἑταίρου ὤλετο. (Vers. 14.) Τὸ δὲ, νῆας ἐπ' ἂψ ἰέναι, σαφέστερον φθάσας ἔφρασεν ἐν τῷ, ἐκ νηῶν ἐλάσας ἴεναι πάλιν. (Vers. 17.) Ὅτι τῷ μετὰ πένθους ἀγγέλοντι τὰ σκυθρωπὰ οἰκεῖον τὸ, δάκρυα θερμὰ χέων φάτο ἀγγελίην ἀλεγεινήν. τοιούτου δὲ προσώπου καὶ τὸ, ἦ μάλα λυγρῆς πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι, ὅ περ Ἀντίλοχος τῷ Ἀχιλλεῖ λέγει ἐκ Μενελάου μαθών. δῆλον δ' ὅτι τῆς λυγρῆς ἀγγελίας ἑρμηνευτικὸν τό τε ἀλεγεινὴν καὶ τὸ, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι, ὡς προείρηται. (Vers. 20.) Ὅτι συντομίας χρὴ παράδειγμα ἔχειν καὶ τὸν τοῦ Ἀντιλόχου ἐνταῦθα λόγον, ὃς γοργότατα πᾶν τὸ κατὰ Πάτροκλον πλατὺ πάθος ἐμπεριγράφει δυσὶν ἔπεσι, τὸν θανόντα εἰπὼν καὶ τοὺς ὑπερμαχοῦντας Ἀχαιοὺς καὶ τὸν κτείναντα, καὶ οὕτως ἱκανῶς ταχύνας τὸ κακάγγελον. φησὶ γάρ· κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχεα ἔχει κορυθαιόλος Ἕκτωρ. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ πένθος ἐγκόπτον τὴν πολυλογίαν οὐδὲ τοὺς δύο στίχους ἐντελῶς ἀφῆκε φρασθῆναι. ἐν γὰρ τῷ, νέκυος ἀμφιμάχονται, λείπει ἢ τὸ Ἀχαιοὶ ἢ τὸ Τρῶες καὶ Ἀχαιοί. μάχονται μὲν γὰρ ἀμφότεροι, ὑπερμαχοῦσι δὲ μόνοι Ἀχαιοί. καὶ οὕτω μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ νῦν καὶ ἀλλαχοῦ δὲ βραχυλο*γεῖ ὁ ποιητής. τοῦτο δὲ οἱ τραγικοὶ οὐκ ἐζήλωσαν, ἀλλὰ μακρὰς ἐπάγουσι διηγήσεις ταῖς συμφοραῖς, καὶ μάλιστα Εὐριπίδης. κρεῖττον δὲ πάνυ πολλῷ τὸ τοῦ ποιητοῦ. ἐν γὰρ ταῖς μεγίσταις λύπαις οὐ καλὸν πολυλογεῖν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τὸν ἄγγελον, ἵνα μὴ μάτην λαλῇ. ὁ γὰρ ἀκούσας οὐκ εὐκαιρεῖ ἀκούειν μακρᾶς ῥήσεως, ὡς οἷα κωφωθεὶς ἐκ πρώτης τῇ βαρύτητι τοῦ ἀκούσματος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὡς ἤκουσεν, οὕτω καὶ ἀφηγεῖται ὁ Ἀντίλοχος. καὶ γὰρ ὁ Μενέλαος τεχνικῶς καὶ αὐτὸς ἐστένωσε τὴν ἀφήγησιν, ὅτε τὸν Ἀντίλοχον ἐδίδασκε τὰ κατὰ τὸν Πάτροκλον, καθὰ καὶ προγέγραπται· ὅθεν ὠφελημένος ὁ Ἀντίλοχος ἐπὶ πλέον στενοῖ τὸν λόγον οὐδὲ ἐπαινέσας τὸν Πάτροκλον, ὡς ἐκεῖ ὁ Μενέλαος, ἐκεῖνος μὲν γὰρ πέφαται ἄριστος Ἀχαιῶν ἔφη, οὗτος δὲ ἠρκέσθη εἰπὼν, κεῖται Πάτροκλος, οὐ γὰρ ἦν ἐπαίνων καιρός. Ὅρα δὲ καὶ ἄλλως τὸ τοῦ Ἀντιλόχου δεξιόν. ἐν οἷς πρὸ τῆς ἀγγελίας εἶπε βραχυλογικῶς, ἐν ἑνὶ μὲν στίχῳ προσεῖπεν, ὤ μοι Πηλέως υἱὲ δαΐφρονος, ἐν ἑτέρῳ δὲ προανεφώνησεν ὡς ἐν προκατασκευῇ, εἰπών· ἦ μάλα λυγρῆς πεύσεαι ἀγγελίης, ἐν δυσὶ δὲ διηγήσατο· κεῖται Πάτροκλος καὶ ἑξῆς, ὡς τοῦ καιροῦ μὴ διδόντος πολλὰ λέγειν. Ἔτι ὅρα καὶ ὡς κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν πα*λαιῶν ποικίλως ἐν οἷς λέγει παραμυθεῖται τὸν Ἀχιλλέα, οἰκειωσάμενός τε τὴν συμφορὰν ἐν τῷ εἰπεῖν ὤ μοι, καθὰ καὶ αὐτὸς Ἀχιλλεὺς πρὸ τούτου, ὤ μοι ἐγὼ εἶπεν· ἔτι δὲ καὶ τοῦ Πηλέως ἀναμνήσας, ἵνα καὶ ὡς τοιούτου πατρὸς ὢν μετριάσῃ τὴν συμφορὰν, καὶ τὴν ἀγγελίαν δὲ λυγρὰν εἰπὼν, καὶ οὕτω προμαλάξας τὸν Ἀχιλλέα τῇ δυσελπιστίᾳ καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπαγγείλας τὸ δυσχερές. (Vers. 20.) Τὸ
1174 δὲ, νέκυος ἀμφιμάχονται, χρὴ νοῆσαι παραμυθητικὸν, ὡς περιμαχήτου ὄντος τοῦ νεκροῦ. (Vers. 21.) Τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἕκτορος πάνυ ἀρίστως ἔχει, ἐρεθίζει γὰρ τὸν Ἀχιλλέα εἰς μάχην, ἵνα ταχὺ ἐκδραμὼν εἰς ἄμυναν ἀποπλήσῃ τὸν θυμὸν καὶ μὴ ἐπὶ πολὺ τρύχοιτο παθαινόμενος, ὥστε ἡ πᾶσα τοῦ Ἀντιλόχου ἀγγελία τε καὶ λαλιὰ δεξιῶς δεδείνωται δίχα μόνων δύο λέξεων, τοῦ κεῖται Πάτροκλος. ἐν ταύταις γὰρ καὶ μόναις ἐστὶ τὸ τοῦ διηγήματος ἁπλοῦν. (Vers. 19.) Ὅρα δὲ τὸ πεύσεαι μετὰ γενικῆς ταχθέν. λυγρῆς γάρ, φησι, πεύσεαι ἀγγελίης, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων, ὄφρα πύθηαι λυγρῆς καὶ ἑξῆς. *(Vers. 22.) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα, μαθόντα ὡς τέθνηκε Πάτροκλος, ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα· ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον, νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη· αὐτὸς δ' ἐν κονίῃ μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων. ταῦτα δὲ οἰκεῖα λεχθῆναι εἰς πάντα τὸν οὕτω παθαινόμενον.

πολὺ δὲ τὸ εἰς τὸν Πάτροκλον φίλτρον τῷ Ἀχιλλεῖ, οὕτω διατεθειμένῳ ἐπὶ τῷ ἐκείνου θανάτῳ. καλῶς ἄρα πολὺ φίλτατον ἑται*ρων αὐτὸν ἔλεγε. Σημείωσαι δὲ ἐν τούτοις ὡς τὴν ἐκ λύπης συνοχὴν καὶ πύκνωσιν νεφέλην ἐκάλεσε μέλαιναν, ὑφ᾽ ἧς ὁ νοούμενος ἐπιπροσθεῖται ἥλιος. εἴη ἂν οὖν τὸ ἐναντίον οἷόν τι φῶς, ὡς τὸ, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένοιο, ἤγουν ἡδονή τις καὶ χάρμα. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι εἰς ταὐτόν τι ἐνταῦθα ἔοικεν ἀγαγεῖν κόνιν, αἰθάλην, καὶ τέφραν. εἰπὼν γὰρ κόνιν αἰθαλόεσσαν ἐπάγει, μέλαινα τέφρα, τὴν αἰθαλόεσσαν κόνιν τέφραν καλέσας. (Vers. 24.) Το δὲ ᾔσχυνεν ἀντὶ τοῦ ἀκαλλὲς ἐποίησεν. ἀντίκειται γὰρ ὥς περ τὸ αἶσχος τῷ κάλλει *καὶ τὸ αἰσχρὸν τῷ καλῷ, οὕτω καὶ τὸ αἰσχύνειν τῷ καλλύνειν. καὶ ἔστιν ἡ λέξις καιρία. διὸ καὶ ἐπέμεινεν αὐτῇ, εἰπών· χαρίεν ᾔσχυνε πρόσωπον, τὸ πρῴην δηλαδὴ καλὸν, καὶ κόμην ᾔσχυνε, τὴν ξανθὴν καὶ καλήν. Ὅτι δὲ τὸ
1129 χαρίεν ἤτοι τὸ μετέχον χάριτος πρὸ μιᾶς *ἔχει τὸν τόνον, προδεδήλωται. (Vers. 25.) Χιτῶνα δὲ
νῦν τὸ ἐπιπολάζον ἱμάτιον ἔφη, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀμέσως ἐπικεχυμένον τῷ σώματι, εἰ μὴ ἴσως 1175
μονοείμων ἔτυχεν εἶναι νῦν ὁ Ἀχιλλεύς. Εἰς δὲ τὸ, νεκταρέῳ χιτῶνι, ἐνθυμητέον καὶ τὰ ἄμβροτα εἵματα, ἐν οἷς θειότης ἐνδύσεως δηλοῦται ἀπὸ τῆς κατὰ μῦθον ἀμβροσίας καὶ τοῦ ὁμοίου νέκταρος. Τὸ δὲ μέλαινα οὐκ ἐκ παραγωγῆς ἔχειν ἔλαχε τὴν παραλήγουσαν δίφθογγον, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ μέλανος ἐπενθέσει τοῦ ι γίνεται. οὐ *μὴν τοιοῦτον ἡ θεράπαινα καὶ τὰ κατ᾽ αὐτὴν, οὐδὲ ἡ γείταινα καὶ ἡ τέκταινα, οὐδὲ ἡ ἐκ τοῦ θεὸς θέαινα καὶ ἡ ἐκ τοῦ λύκος λύκαινα, οἷς ὅμοιον καὶ ἡ Γνάθαινα τὸ κύριον, οὐδὲ ἡ παρὰ Διφίλῳ τούταινα, τὸ πάντῃ ξενίζον, ὅς ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς τὰ τεῦτλα τουταίνας καλοῦντι, οὐδὲ ἡ σκόρπαινα. δοκεῖ δὲ ἐν τοῖς πλείοσι τῶν τοιούτων παρεισδῦναι ἀναλογία τοῦ μεσαιπόλιος. προϋπάρχοντος γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῦ ο, εἶτα τραπέντος εἰς α συνήθως, καὶ προσλαβόντος τὸ ι, παράγονται πολλὰ τῶν διὰ τοῦ αινα θηλυκῶν. οὕτω γὰρ ἐκ τοῦ *γείτονος καὶ τέκτονος ἡ γείταινα καὶ τέκταινα. καὶ θεράπαινα δὲ καὶ λέαινα ὁμοίως ἂν σκευωροῖντο. οὕτω δέ πως καὶ τῶν ἄλλων τὰ πολλὰ, ἐν οἷς καὶ ζύγαινα καὶ φάλαινα καὶ ὕαινα χερσαῖά τε καὶ ἰχθύς. ὅτι δὲ καὶ σκόρπαινα, ὁ θῆλυς σκορπίος ὁ κατὰ θάλασσαν, δηλοῖ ὁ γράψας τὸ, καὶ σκορπαίνας καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν. Ἐν δὲ τῷ ἀμφίζανε τὸ ἐγκάθετον καὶ παράμονον τῆς τέφρας δηλοῖ διά τε τὸ πλῆθος καὶ ἴσως καὶ δι᾽ ὑγρότητα ἢ δακρύων ἢ ἱδρώτων, ὅθεν ὡσεὶ καὶ πηλοποιηθὲν τὸ τῆς τέ*φρας λεπτὸν ἐνεκάθητο. (Vers. 26.) Τὸ δὲ, μέγας μεγαλωστὶ, ἐνδιαθέτως νῦν ἔφη ὁ ποιητὴς, ἐν ἄλλοις δὲ οὐχ᾽ οὕτω. εἶχε γάρ τι καὶ μυκτῆρος ἐκεῖ ὁ λόγος. (Vers. 27.) Τὸ δὲ, φίλαις χερσὶν, ἔχει τι καὶ οἴκτου. μονονουχὶ γάρ φησιν ὡς ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ καθ᾽ ἑαυτοῦ ἐχρᾶτο. εἰ δὲ μὴ καὶ δακρύων πεπλῆσθαι λέγεται, καὶ οὐδὲ θαλερὴ ἔσχετό οἱ φωνὴ, ἃ πρὸ μικροῦ Ἀντίλοχος ἔπαθεν, ἀλλὰ τοῦτο νῦν οὐ πάσχει οἷα τὸν τοῦ Πατρόκλου καραδοκήσας καὶ ἤδη προϋπιδόμενος θάνατον καὶ διὰ τοῦτο προμεμαλαγμένος, ὡς εἴρηται. (Vers. 28.) Ὅτι τὰ ἐν βίῳ καὶ συ*νήθη μιμητικῶς φράζων ὁ ποιητὴς τήν τε μητέρα Θέτιν ποιήσει διατιθεμένην ἐπὶ τῷ υἱῷ, καθά περ εἰκὸς, καὶ τὸν Ἀντίλοχον τὸ φιλικὸν πληροῦντα ὅσιον, καὶ οὐδὲ τὰς παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ αἰχμαλώτους ἀπαθεῖς ἀφιησι, διά τε τὸ φύσει τοιοῦτον, κάρτα γὰρ φίλοικτον γυνὴ, καὶ πρὸς χάριν τοῦ δεσπότου, καὶ διὰ τὸ τοῦ Πατρόκλου ἐνηὲς, καὶ διὰ μνήμην δὲ τῶν οἰκείων κατὰ τὸ, Πάτροκλον πρόφασιν, ὅ περ ἐν ἄλλοις ἐρεῖ. καὶ τέως περὶ τῶν αἰχμαλώτων φησὶν οὕτω· δμωαὶ δ᾽ ἃς Ἀχιλλεὺς ληΐσατο Πάτροκλός τε, θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλα ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε ἔδραμον ἀμφ᾽ Ἀχιλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι στήθεα πεπλήγοντο, λῦθεν δ᾽ ὑπὸ γυῖα ἑκάστης. φιλοπενθὴς γάρ, φασι, γυνὴ βάρβαρος αἰχμάλωτος. καὶ οὕτω μὲν αὗται, ὧν τὰ πάθη τὰ καθ᾽ Ὅμηρον φρασθέντα χρήσιμα εἰς λόγου πενθιμον γραφὴν, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ τοῦ τοιούτου τόπου. (Vers. 32.) Ἀντίλοχος δ᾽ ἑτέρωθεν ὀδύρετό, φησι, δάκρυα λείβων, χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ᾽ ἔστενε κυδάλιμον κῆρ· δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ. *καὶ οὕτω μὲν καὶ ποιεῖ καὶ ὑποπτεύεται Ἀχιλλεὺς δι᾽ ὑπερβολὴν πένθους. Πλάτων δὲ ὕστερον ἐν ταῖς Πολιτείαις μὴ δεῖν λέγει τοιαῦτα ποιεῖν ὑπὲρ τεθνεώτων ὡς δεινόν τι πεπονθότων. ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι τὸ μὲν Ἀχιλλεὺς ληΐσατο Πάτροκλός τε, σεμνύνει τὸν κείμενον ὡς τῷ Ἀχιλλεῖ συναριστεύοντα. οὕτω καὶ τῷ Θησεῖ πρὸς κλέους ἦν, ὅτι τῷ Ἡρακλεῖ ἔργων τινῶν συνεφήπτετο, καθὰ καὶ παροιμία δηλοῖ, λέγουσα τὸ, οὐκ ἄνευ γε Θησέως, ἐπὶ τῶν σὺν ἑτέροις εὐδοκιμούντων. (Vers. 30.) Τὸ δὲ δαΐφρονα

δόξοι ἂν ἴσως ὁπωσοῦν ἀφορᾶν καὶ πρὸς τὸ, κόμην ἤσχυνε δαΐζων, ἵνα μὴ μόνον καθ᾽ ἑτέρων δάϊος ἀλλὰ καὶ καθ᾽ αὐτοῦ εἴη ὁ Ἀχιλλεύς. (Vers. 34.) Τὸ δὲ, μὴ λαιμὸν ἀποτμήσειε σιδήρῳ, ἀμφίβολόν φασιν ἔχειν ἔννοιαν. ἢ γὰρ εἶχε τὰς τοῦ Ἀχιλλέως χεῖρας ὁ Ἀντίλοχος φόβῳ τοῦ μὴ ἑαυτὸν διαχρήσασθαι, ἢ αὐταὶ μὲν εἴχοντο, ἵνα μὴ καταχέηται κόνιν, Ἀχιλλεὺς δὲ ἔστενε, δεδιὼς μὴ ὁ Ἕκτωρ ἀπε-
1176 δειροτόμησε Πάτροκλον, ἐλλιπῶς τοῦτο φράσαντος τοῦ ποιητοῦ πρὸς φύσιν τοῦ τὴν πολυλογίαν ἐγκόπτοντος πάθους, ὃ καὶ Ἀντίλοχος ἔπαθεν ἐν τῷ, νέκυος δὲ δη ἀμφιμάχονται. ὡς γὰρ ἐκεῖνος τοὺς ἀμφιμαχομένους ἐσίγησεν, οὕτω καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν δειροτόμον Ἕκτορα. ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ ποιητὴς καὶ τοὺς ἐκ τῆς Θέτιδος λό*γους ἀνακινῶν οἷα ἐκ τῶν μικροτέρων εἰς τὸ μεῖζον καὶ πρὸ ἔργου ἥκων φησὶν (Vers. 35.) ὡς Ἀχιλλεὺς μὲν σμερδαλέον ᾤμωξεν, ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ ἡμένη, ὡς καὶ ἐν τῇ ά κεῖται ῥαψῳδίᾳ, ἐν βένθεσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι, κώκυσέ τ᾽ ἄρ ἔπειτα, θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν. ἃς καὶ ἀπαριθμεῖται, πλὴν οὐ πάσας διὰ τὸ μήδ᾽ ἐνταῦθα πάνυ ἐπαγωγὸν τῆς ἐν ὀνόμασι τοιούτοις διατριβῆς, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν μηδὲ νῦν εὐπορίαν πλάσεως τοσούτων ὀνομάτων δεξιᾶς καὶ εὐπροσίτου τοῖς ἀκροαταῖς. διὸ καὶ ὀλίγον τι ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μετρήσας εἰρη*σομένας κατωτέρω Νηρηΐδας, τὰς λοιπὰς ἐκ τῶν πεντήκοντα εἰς τὸ ἀόρι- 1130
στον ῥίπτει, (Vers. 39.) εἰπών· ἔνθ᾽ ἄρ ἔην Γλαύκη τε Θάλειά τε, καὶ ἑξῆς ἡ δεῖνα καὶ δεῖνα ἕως τοῦ, εὐπλόκαμός τ᾽ Ἀμάθεια. εἶτα παραδεικνὺς δύνασθαι τοὺς λογίους ἄνδρας ἐκ τῶν κατὰ βάθος θαλάσσιον καὶ ἄλλα θεῖναι ὀνόματα Νηρηΐδων, ἐπάγει· ἄλλαι θ᾽ αἳ κατὰ βένθος, καὶ ἑξῆς ὡς κεῖται ἀνωτέρω. καλῶς ἄρα φθάσας παρεσημήνατο τὸ, πᾶσαι ὅσαι κατὰ βένθος ἦσαν. τὸ γὰρ, ὅσαι ἦσαν, ὑποδηλοῖ καὶ ἀπεῖναι τινὰς ἐκ τῶν ὅλων, αἳ δι᾽ αὐτὸ δῆθεν οὐδ᾽ ἠριθμήθησαν. Εἶτα καὶ τὸν κωκυτὸν τῆς μητρὸς ἐκτιθεὶς πρῶτον μὲν ὑποτίθεται (Vers. 52.) βραχυτάτην προοιμιακὴν ἔννοιαν τοιαύτην· κλῦτε κασίγνηται, ὄφρα εὖ πᾶσαι εἴδετ᾽ ἀκούουσαι, ὅσ᾽ ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ. εἶτα (Vers. 54.) ἐπάγει τὸ οἴκτιστον· ὤ μοι ἐγὼ δειλὴ, ὤ μοι δυσαριστοτόκεια, ἥ ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ᾽ ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος, τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς, νηυσὶν ἐπιπροέηκα εἰς Ἴλιον Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ᾽ οὐχ᾽ ὑποδέξομαι αὖτις οἴκαδε νοστήσαντα. ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο, ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύ*ναμαι χραισμῆσαι. ἀλλ᾽ εἶμ᾽ ὄφρα ἴδοιμι φίλον τέκος, ἠδ᾽ ἐπακούσω, ὅττι μιν ἵκετο πένθος ἄπο πτολέμοιο μένοντα. Καὶ ὅρα τὴν μονῳδίαν τῆς Θέτιδος, πολλὰ καὶ αὐτὴν ἔχουσαν χρήσιμα ἐν καιρῷ τοῖς μονῳδικῶς γράφουσι. καὶ νῦν μὲν ἡ μήτηρ πενθεῖ καθ᾽ ἑαυτὴν οὖσα, γενομένη δὲ παρὰ τῷ υἱῷ Ἀχιλλεῖ μικρὸν ὅσον, ἐπεὶ παρηγορίας ἐκείνῳ ἔδει, τοιαῦτα μὲν οὐ λέγει, παραμυθεῖται δὲ ὡς χρεὼν ὂν χαίρειν αὐτὸν, εἰ πάντα τετέλεσται ἐκ Διὸς ὡς αὐτὸς εὔχετο, τὸ πάντας δηλαδὴ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπὶ ταῖς νανσὶν ἀλῆναι αὐτοῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ᾽ ἀεκήλια ἔργα. καὶ αὐτὴ μὲν οὐδὲν οὕτω πένθιμον φθέγγεται, μὴ καὶ ἐπαυξήσῃ τὸ πένθος τῷ υἱῷ. Ἀχιλλεὺς μέντοι αὐτὴν οἰκτίσεται ἐν τῷ, ὡς ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ᾽ ἀθανάτῃσιν ἁλίῃσι μένειν καὶ ἑξῆς, οὐ μόνον ὡς μητέρα τοιαύτην, καὶ οὕτω ταχὺ αὐτῷ ἄρτι ἐλθοῦσαν παρήγορον, ἀλλὰ καὶ ἵνα κολακεύσας ὑπαγάγηται εἰς ἃ θέλει, ὧν τὸ κεφάλαιον ἡ ὁπλοποιΐα, εἰς ἣν καὶ τοῦ παιδὸς μὴ ἀξιώσαντος ἡ μήτηρ σπεύσει, τὰς μὲν Νηρηΐδας πέμψασα, ὅθεν ἦλθον· ὁ γὰρ μῦθος ἐφεπομένας ἀνθρωπίνως πενθούσῃ τῇ ἀδελφῇ αὐτὰς ἐποίησεν εἰπὼν, αἱ δὲ σὺν αὐτῇ δακρυόεσσαι ἴσαν· αὐτὴ δὲ ἀνελθοῦσα εἰς τὸν Ἥφαιστον, ὃς ὅπλα χαλκεύσει τῷ Ἀχιλλεῖ. *(Vers. 53.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν εἴδετε, ὅ πέρ ἐστι δηλοῦν γνῶσιν ἢ θέαν, ἐνεστώς ἐστιν ὁριστικὸς πεζογράφοις ἄχρηστος. Τὸ δὲ δυσαριστοτόκεια δηλοῖ μὲν τὸ ἐπὶ κακῷ τετοκυῖα τὸν ἄριστον. καὶ φασὶν ἐντεῦθεν μεταλαβοῦσαν τὴν Ὀλυμπιάδα εἰπεῖν περὶ Ἀλεξάνδρου, ὡς κρείσσων γέγονεν ἢ μητρὶ συνέφερε. σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν Ὁμηρικὴν λέξιν ταύτην ὡς ἐκ τριῶν σύνθετον, λέγοντες σπανίως εὑρίσκεσθαι τὰς τοιαύτας παρὰ τοῖς σπουδαιοτέροις τῶν ποιητῶν, πλεονάζειν δὲ αὐταῖς μάλιστα τοὺς κωμικούς. φαίνεται δὲ προϋπάρχειν ἡ δυσαριστοτόκος, καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς παρῆκται ἡ δυσαριστοτόκεια· οὕτω γάρ φασιν οἱ τεχνικοὶ εἶναι καὶ πρωτοτόκον καὶ πρωτοτόκειαν. ὁμοία δέ τις τριῶν λέξεων σύνθεσις παρ᾽ Ὁμήρῳ καὶ ἐν τῷ παναώριος. (Vers. 56.) Τὸ δὲ, ἔρνεϊ ἶσος, παραβολὴν ἐμφαίνει τοῦ τῆς ἐλαίας ἔρνους, ἣν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥαψῳδίᾳ ἐπὶ Εὐφόρβῳ πλατέως ἔφρασεν ὁ ποιητής. ἐῤῥέθη δὲ οὕτω συντομώτατα

διὰ τὸ τοῦ προσώπου ποιόν. οὐ γὰρ εἶχεν ἡ Θέτις ἐν τοιούτῳ πένθει καλλιλογεῖν. διὸ καὶ τὸ, ὡς
φυτὸν γουνῷ ἀλωῆς, ὁμοίως ἔφρασε. τίς δε ὁ γουνὸς, καὶ περὶ ἀλωῆς δὲ, ἀλλαχοῦ ῥηθέντα κεῖται.
(Vers. 57.) Τὸ δὲ ἀνέδραμε τὸ ταχὺ καὶ μέγα δηλοῖ τῆς αὐξήσεως. (Vers. 64.) Τὸ δὲ, ἄπο πολέ-
μοιο μένοντα, ὑπολαλεῖ ἀφελῶς κατὰ γυ*ναικεῖον ἦθος τὸ μὴ χρῆναι πενθεῖν τὸν υἱὸν οὕτως ἠρε-
μοῦντα, καὶ μὴ δεδυκότα πολύδακρυν πόλεμον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν ἐπίστροφον τοῦ υἱοῦ
πλάττει τὴν Θέτιν καὶ οὐδαμοῦ ἑτεροίαν, οἱ δὲ νεώτεροι τῶν ποιητῶν φασὶν ὅτι δωδεκαταῖον ὑπὸ Θέ-
τιδος καταλειφθέντα τὸν Ἀχιλλέα Χείρωνι παρέδωκεν ὁ Πηλεὺς τραφῆναι. (Vers. 76.) Τοῦ δὲ ἀλῆ-
ναι προϋπόκειται μετοχὴ ποιητικὴ ὁ ἀλεὶς καὶ δύσχρηστον ῥῆμα τὸ ἥλη, ὃ διαλυθὲν ἑάλη γίνεται
παρὰ τῷ ποιητῇ ὁμοίως τῷ ἑάγη. (Vers. 77.) Ἀεκήλια δὲ ἔργα ἢ τὰ μὴ ἡσυχαστικὰ κατὰ στερητι-
κὴν σύνθεσιν καὶ παραγωγὴν ἐκ τοῦ ἕκηλος, ἢ τὰ μὴ ἑκούσια, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἃ ἔπασχον πόλλ' ἀεκα-
ζόμενοι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. (Vers. 39.) Ἰστέον δὲ ὡς ὀνόματα ταῖς ἀνωτέρω μνημονευθείσαις
Νηρηίσιν Ὅμηρος πλάττει, καθά που καὶ Ἡσίοδος, ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων ἢ ἄλλως ἐνθεωρουμένων
τῇ τε θαλάσσῃ καὶ τῷ στοιχείῳ τοῦ ὕδατος, οἷον, Γλαύκη μέν τις αὐτῶν καλεῖται διὰ τὸ τῆς θαλάσ-
σης ἔστιν ὅπου γλαυκὸν, γλαυκὴ μέν τις οὖσα, βαρυνθεῖσα δὲ πρὸς διαφορὰν ἐπιθέτου, ὡς κύριον.
καθὰ καὶ ἡ Θόη μετ' ὀλίγα (Vers. 40.) οὐ τονοῦται ὀξέως ἀλλὰ βαρὺν τόνον ἔχει πρὸς διαστολὴν τῆς
ἐπιθετικῶς λεγομένης θοῆς, ἣ καὶ αὐτὴ παρὰ τὸ θέειν γίνεται. Θάλεια δὲ (Vers. 39.) διὰ τὸ τοῦ
στοιχειακοῦ *ὕδατος ζωογόνον ἔν τε ἄλλοις καὶ ἐν φυτοῖς δὲ, ἐφ' ὧν τὸ θάλλειν κυριολεκτεῖται. ὅτι δὲ
καὶ μία τῶν Μουσῶν ἐστὶ Θάλεια, καὶ ὅτι καὶ δαιτὸς ἐπίθετον τοῦτο, πολλαχοῦ εἴρηται. καὶ ὅτι δὲ 1177
οὐδὲ τὸ θαλάττιον ὕδωρ ἐστέρηται εἰς τὸ πᾶν τοῦ ποιεῖν θάλλειν, ὡς δηλοῦσι δίχα φυκίων καὶ
μνίων καὶ οἱ παρὰ τῇ ἱστορίᾳ βαλανηφαγοῦντές που θύννοι, δῆλον ἐστὶ καὶ αὐτό· μαρτυροῦσι δὲ τῷ
λόγῳ καὶ οἱ Θρᾴκιοι Ῥηγῖνοι, παρ' οἷς ἡ κατὰ σφᾶς ἐκ θαλαττίου στομίου λίμνη τῇ τῶν ἀμπέλων
φυτείᾳ συμβάλλεται, τοὺς τῶν φυτῶν βόθρους τοῦ κατ' αὐτὴν ὕδατος ἐμπιπλῶσα, ἔνθα δυσμετακόμι-
στόν ἐστι τὸ γλυκύ. καὶ ἄλλως δὲ αὕτη Θάλεια κατὰ τὴν δαῖτα, διὰ τὸ ἐκεῖθεν ζωηρὸν οὐ μόνον τοῖς
ἐναλίοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξω ἐμπορικοῖς τε καὶ λοιποῖς, ὧν χάριν καὶ Δωτὼ Νηρηὶς πέπλασται, ὡς
ῥηθήσεται. (Vers. 42.) Κυμοδόκη δὲ καὶ Κυμοθόη διὰ τὰ κύματα. Ἰστέον γὰρ ὅτι εἰσί τινα τῶν
τοῦ ὕδατος, ἐξ ὧν ἑκάστου διάφορα τῶν τινὲς Νηρηίδων κοινοῦνται ὀνόματα, οἷον τὸ Ἴαιρα καὶ
Ἰάνειρα καὶ Ἰάνασσα, ἴσως δὲ ἀκολούθως τοῖς δυσὶ τούτοις, καὶ τὸ Καλλιάνειρα καὶ Καλλιάνασσα,
παρὰ τὸ ἰαίνειν, ἐπεὶ τοιοῦτον τὸ στοιχεῖον εὐφρόσυνον δηλαδὴ πολυτρόπως· ὅθεν καί τις Νηρηὶς
Μελίτη λέγεται, ὡς πολλοῖς αἰτία γλυκασμοῦ. οὕτω *καὶ διὰ τοὺς θαλαττίους ἤχους ἡ μέν τις Κλυ-
μένη, ὡς οἷον κλυτὴ καὶ ἐξάκουστος, ἡ δὲ Ἀγαυὴ διὰ τὸ ἄγαν αὔειν, Δωτὼ δὲ καὶ Δωρὶς διὰ τὰς ἐκ
θαλάσσης ἀγαθὰς ὁπωσοῦν δόσεις· ὁμοίως καὶ Θοὴ, ἢ μάλιστα ὡς ἐῤῥέθη Θόη, οὐ μόνον διὰ τὸ
ταχὺ τοῦ ὕδατος ὅτε προῤῥέει, ἀλλὰ καὶ διότι θεούσαις ὑπόκειται ναυσί· διὸ οὐ μόνον ἡ ῥηθεῖσα
Κυμοθόη σύνθετος ἐξ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ Ἀμφιθόη ἑτέρα· διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἄλλη τις Φέρουσα καθ'
ὁμοιότητα τοῦ Φόρκυνος θαλαττίου δαίμονος· Νησαίη δὲ καὶ Ἀκταίη καὶ Σπειὼ διὰ τὰς παρὰ θά-
λασσαν νήσους καὶ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ κατ' αὐτὴν σπέη, ὅ ἐστι σπήλαια, ὁποῖα πολλὰ ἐκεῖ, καθὰ
δηλοῖ καὶ τὸ, ἀργύφεον πλῆτο σπέος, καὶ τὸ, ὣς ἄρα φωνήσασα Θέτις λίπε σπέος. οὕτω δὲ καὶ
Ἀμάθεια παρὰ τὴν ἄμαθον, ἣν οὐ καλῶς τινὲς Ἀμάθυιαν ἐτόλμησαν γράφειν πρὸς ὁμοιότητα τοῦ
Ὠρείθυιαν. αὕτη μὲν γὰρ φύσει ἔχουσα τὸ ῡ δίχρονον ἐν τῇ παραληγούσῃ ἐκ τοῦ θύειν, ὅ ἐστιν
ὁρμᾶν, εἰκότως τῇ υι διφθόγγῳ παραλήγεται κατὰ τὸ κυνάμυια, παρὰ τὸ θύειν γὰρ ἐν ὄρει γίνεται
ἐκτάσει τοῦ ο εἰς ω· τῆς δὲ Ἀμαθείας προϋποκειμένη ἡ ἄμαθος, ἀπρόσβατός ἐστι τῇ υι διφθόγγῳ.
ἔστιν οὖν ὡς ἀριστοτόκος, ἀριστοτόκεια, οὕτως ἄμαθος, Ἀμάθεια. Ἁλία δὲ παρ' αὐτὴν τὴν *ἅλα,
ἐξ ἧς καὶ κοινὸν τοῦτο πάσαις ἐπίθετον, ὡς δηλοῖ τὸ, μετ' ἀθανάταις ἁλίῃσι. Λιμνώρεια δὲ παρώνυ-
μος λιμνῶν καὶ ὀρέων, ἃ δηλαδὴ πολλαχοῦ θάλασσαν ὑποξύουσι, καθὰ καὶ Ὠρείθυια κατὰ ἔκτασιν
τῆς ἀρχούσης ἡ ἐν ὄρει που ἔστιν οὗ θύουσα, ἢ διὰ τὰ καὶ ἐν ὄρεσιν ὕδατα. Πρωτὼ δὲ διὰ τὸ
πρωτεῦον τοῦ ὕδατος καὶ ἀρχικόν. διὸ καὶ Νημερτὴς καὶ Ἀψευδὴς ἕτεραι δύο αὗται Νηρηί-
δες τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ διοικούμεναι τῇ δῆθεν ἀληθέστερον ἀρχικῇ, ὡς τῶν ἄλλων τριῶν στοιχείων

ψευδομένων οἷον τὸ ἀρχικὸν διὰ τὸ δοκεῖν ἐξ ὕδατος τὰ λοιπὰ ὡς ἀπ᾽ ἀρχῆς τινὸς γίγνεσθαι. οὕτω δὲ καὶ τὸ Καλ*λιάνασσα καὶ τὸ Ἀγαυὴ καὶ Κλυμένη τοῦ κατὰ τὸ ὕδωρ ἀρχικοῦ δόξαιεν ἂν οὐκ ἀφυῶς 1131
ἔνδειξις εἶναι, τὸ μὲν διὰ τὴν τοῦ ἀνάσσειν ἀξίαν, τὸ δὲ διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἄρχειν γαῦρον καὶ περίκλυτον. καὶ ἄλλως δέ, Νημαρτὴς καὶ Ἀψευδὴς, ὀνόματα θαλαττίων δαιμόνων, διὰ τὸ εἰς ὅρκον τοῖς τότε πίπτειν τὴν θάλασσαν, ὡς δηλοῖ τό, χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλεν ἅλα μαρμαρέην, ὅ ἐστι μαρμαίρουσαν, ἐκ τοῦ μαίρειν, ἐξ οὗ καὶ Μαῖρα Νηρηΐς, οἱονεὶ ἡ λαμπρά, ἧ ἀκόλουθος καὶ ἡ Πανόπη, ἔτι δὲ καὶ ἡ Γαλάτεια, παρηχουμένη ὥς περ ἡ Θέτις τῇ καταθέσει τῆς ζάλης, οὕτως αὐτὴ τῇ γαλήνῃ. αὕτη δὲ καὶ διὰ τοὺς τῶν κυμάτων γαλακτοχρόους ἀφροὺς οὕτω καλεῖται. καὶ Πανόπη δὲ ἄλλως διὰ τὸ λεῖον τῆς τοῦ ὕδατος ἐπιφανείας καὶ τῇ ὄψει ἀνεπιπρόσθητον, καθά που δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν παραβολῇ. Δυναμένη δὲ ἡ διότι τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος κατὰ τὸ δύνασθαι θεωρεῖται πρὸς τὸ ἐνεργείᾳ τῶν εἰδοποιουμένων ἐξ αὐτοῦ, ἢ καὶ διὰ τὸ τοῦ ὕδατος ἰσχυρόν, ὃ καὶ ὁ θαλάττιος πολλαχοῦ αἰνίττεται Ποσειδῶν, ὁ διὰ τοῦτο καὶ Ἐνοσίχθων καὶ Ἐνοσίγαιος. Δεξαμένη δὲ διὰ τὸ δεχάδα τὴν θάλασ*σαν εἶναι ζῴων τε τῶν ἐν αὐτῇ, καὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὡς εἴς τινα δεξαμενὴν εἰσβαλλόντων ὑδάτων. Ἀμφινόμη δὲ διά τε τὰς κύκλῳ ἀπὸ γλυκέων ὑδάτων νομὰς καὶ τὰ ἐν ὑγροῖς δὲ νεμόμενα. καὶ εἴ τινες δέ που ἕτεραι Νηρηΐδων κλήσεις, οἷον Ἁλοσύδνη ἢ Ὑδατοσύδνη ἢ Κυμὼ ἢ Ἀμφιτρίτη, τοιούτοις τισὶ λόγοις ὑπάγονται. ὅτι δὲ οἱ παλαιοὶ πολλὴν καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα σχολὴν ἔσχον, ἄλλοι δηλοῦσιν. (Vers. 40. 45. 48.) Ὅρα δὲ ὡς ὁ οὕτω πλούσιος τὴν φράσιν Ὅμηρος τῶν τοιούτων Νηρηΐδων τρεῖς μόνας μετ᾽ ἐπιθέτων προήγαγεν, εἰπών· Ἁλίη βοῶπις, ἀγακλειτὴ Γαλάτεια, καὶ εὐπλόκαμος Ἀμάθεια. ἐφιλοτιμήσατο γὰρ ταχὺ ἐπελθεῖν αὐτάς, διὸ καὶ ἐν τρισὶ μὲν στίχοις ἀνὰ τέσσαρα ὀνόματα Νηρηΐδων ἔθετο, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἑπτὰ ἀνὰ τρία. (Vers. 43.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἡ Δωτώ, ὡς ἀπὸ τοῦ δῶ δώσω μεγεθύνουσα τὴν ἄρχουσαν, συγκροτεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ δωτίνη καὶ τοῦ δώτωρ καὶ τοῖ, θεοὶ δωτῆρες ἑάων, καὶ τοῦ δώτης καὶ ἀδώτης παρ᾽ Ἡσιόδῳ, ἤδη δὲ καὶ τοῦ δῶρον καὶ δωρεαί. (Vers. 42.) Ὅτι δὲ Ἀγαυὴ καὶ ἡρωΐδος ὄνομα, ὥς περ καὶ Μαῖρα καὶ Κλυμένη, δῆλόν ἐστιν. ὡς δὲ καὶ Ὠρείθυια γυνὴ Ἀττική, ἣν ὁ μῦθος ὑπὸ Βορέου ἁρπαγῆναι φησίν, ὡς ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, καὶ ὅτι ἐρωμένη Κύκλωπος ἡ ῥηθεῖσα Γαλάτεια, δηλοῦσι καὶ *αὐτὸ οἱ παλαιοί. παρ᾽ οἷς ἠθέτηται ὁ τῶν ἡρωΐδων χορός. φασὶ γὰρ ὅτι Ὅμηρος μὲν κατὰ τὸ κοινὸν αὐτὰς εἴωθε λέγειν, τουτέστι προσηγορικῶς Νηρηΐδας, καθὰ καὶ Εἰλειθυίας καὶ Μούσας· ὁ δὲ κατ᾽ ὄνομα χαρακτὴρ Ἡσιόδειος ἄλλως τέ, φασι, καὶ γελοῖον προθέμενον πάσας εἰπεῖν ἐπαγαγεῖν τό, ἄλλαι τε αἳ κατὰ βένθος, ὥς περ ἀποκαμόντα καὶ μὴ εὐποροῦντα διηνεκοῦς πλάσεως ὀνομάτων. ἐνταῦθα δὲ παραῤῥιπτέον ἀστείως ὅτι καθά τις παίζων ἐπὶ μεγάλοις ἰχθύσι θεοὺς αὐτοὺς ὠνόμασε. πυθόμενος γὰρ ἰχθυοπώλου ποταποὺς ἰχθύας
1178 ἔχει, καὶ μαθὼν ἀνθίαν καὶ λάβρακα καὶ τοιαῦτά τινα, ἔφη περὶ ἰχθύων πυθέσθαι, οὐ μὴν περὶ θεῶν. ὡς οὖν ἐκεῖνος ἐξεθέωσε τοὺς ἀδροὺς ἰχθύας, οὕτω τις ἔπαιξε καὶ ἐπὶ ταῖς Νηρηΐσι. περὶ ὀψωνίας γὰρ λέγων λαμπρῶς ἔφη· ὡς ἐπεισῆλθον ἡμῖν ἰχθύες πολυτελεῖς, μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηΐδας ὠψωνήκει. (Vers. 50.) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἱματίου ἀργύφεον τὸ οἱονεὶ λευκὸν καὶ λαμπρὸν ὕφασμα, ἀλλὰ καὶ σπέος ὡς ἐῤῥέθη ἀργύφεον ἐνταῦθα τὸ ὡσανεὶ φωσφόρον καὶ ἀργόν, ὅ ἐστι λευκὸν φαινόμενον, τροπῇ τοῦ ο εἰς υ Αἰολικῶς, ὥστε οὐδὲ κυρίως σπέος τὸ τοιοῦτον, εἴ γε σπέος λέγεται τὸ οἷον σβέος κατὰ τοὺς παλαιοὺς διὰ τὸ ἀφώτιστον. *δοκεῖ δὲ προϋπάρχειν τοῦ ἀργύφεον τὸ ἄργυφον τρισύλλαβον, οὗ χρῆσις καὶ ἐν τῷ, ἄργυφα μῆλα νομεύων. Ἐνταῦθα δὲ (Vers. 51.) καὶ τὰ στήθεα πεπλήγεσθαι τὰς Νηρηΐδας φησὶν ὡς πρὸ τούτων τὰς τοῦ Ἀχιλλέως δμωάς, ὃ δὴ γυναικῶν μόνων παρ᾽ Ὁμήρῳ ἔργον ὅτε παθαίνονται, καὶ τὴν Θέτιν ἐξάρχειν λέγει θρήνου, τουτέστι τῆς ἀνωτέρω διειλημμένης μονῳδίας. φησὶ γάρ· αἱ δ᾽ ἅμα πᾶσαι στήθεα πεπλήγοντο, Θέτις δ᾽ ἐξῆρχε γόοιο. τί δὲ τὸ ἐξάρχειν γόου, δηλώσουσιν αἱ ἐν τοῖς ἑξῆς ἔξαρχοι τῶν θρήνων. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐφεξῆς μετὰ τὸ ἀργύφεον σπέος δύναται παρῳδηθὲν εὐχρηστηθῆναι εἰς πένθος καὶ οὕτω· κλῦτε, κασίγνητοι, ὄφρ᾽ εὖ πάντ᾽ εἴδετε ἀκούοντες ὅσα ἐμῷ, καὶ ἑξῆς ὡς προεγράφη. (Vers. 66.) Ὅτι εἰπὼν ὁ ποιητὴς ὡς δακρυόεσσαι ἴσαν ἤγουν ἐπορεύοντο αἱ Νηρηΐδες, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης ῥήγνυτο ἰούσαις, ἄνω δηλαδὴ μετὰ Θέτιδος, δηλοῖ ἐτυμολογικῷ τρόπῳ, ὅτι καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὴν ἐπιφάνειαν

τῆς θαλάσσης ῥηγμῖνα καλεῖ διὰ τὸ καὶ ἐν αὐτῇ ὡς καὶ ἐν τῷ αἰγιαλῷ κύματα ῥήγνυσθαι, ὡς εἶναι καθόλου ῥηγμῖνα, ἔνθα κῦμα ῥήγνυται. (Vers. 68.) Ὅτι τὸ ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις διασαφεῖται καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ, ἀκτὴν δ᾽ εἰσανέβαινον αἱ Νηρηΐδες ἐπισχερώ. εἰ γὰρ τὸ ἐκ θαλάττης ἰέναι εἰς ἀκτὴν ἀνα*βαίνειν ἐστὶ, καλῶς ἄρα ἐῤῥέθη καὶ τὸ ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὥς περ αὖ πάλιν κατὰ λόγον ἄλλον εὖ ἔχει, ὡς προδεδήλωται καὶ τὸ, ὑψοῦ ἐν νοτίῳ. Ὅτι δὲ τὸ ἐπισχερὼ ὀξύνεται καὶ τί σημαίνει, προείρηται. Ὅτι ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν ἡ Πηνελόπη φιλοφρονεῖται τὸν υἱὸν ἐλθόντα ποθεν, φιλοῦσα κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά· ἐνταῦθα δὲ ἡ Θέτις ἅπτεται μόνον τῆς τοῦ παιδὸς κεφαλῆς· οὐ γὰρ χαίρει κατὰ Πηνελόπην, διὸ οὐδὲ φιλεῖ κατ᾽ ἐκείνην. φράζει δ᾽ ἐνταῦθα (Vers. 70.) ὁ ποιητὴς οὕτω· τῷ δὲ βαρυστενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ, ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο, ἢ μᾶλλον ἑῆος ἤγουν ἠέος, ὅ ἐστιν ἀγαθοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἠῢς ἠέος κατὰ μετάθεσιν ἑῆος ἢ καὶ ἰδίου. διὸ καὶ δασύνεται παρὰ πολλοῖς. καὶ οὕτω λαβομένη τῆς κεφαλῆς εἶπε τοὺς ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ δύο στίχους· τέκνον τί κλαίεις; καὶ ἑξῆς. εἶτα ἐπάγει πρὸς παρηγορίαν τὸ, τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται καὶ τὰ ἐφεξῆς, ὡς πρὸ βραχέων γέγραπται, ἕως τοῦ, παθεῖν ἀεκήλια ἔργα. Ὅρα δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν Ἀχιλλέως τὸ βαρυστενάχειν οἰκείως ἔφη ὡς ἐπὶ ἀνδρός· ἐπὶ δὲ Θέτιδος τὸ ὀξὺ κωκύειν γυναικώτερον. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ταῦτα τὰ προσεχῶς γραφέντα εὔχρηστά ποτε εἰσὶν εἰς πένθιμον γραφήν. *(Vers. 79.) Ὅτι ὁ πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἐνευθηνούμενος, πολλὴν δὲ λύπην ἔχων ἐπὶ θανόντι φίλῳ, ἐρεῖ ἂν κατὰ τὸν Ἀχιλλέα τὸ, ταῦτα μὲν δή μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσεν. ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ὅ ἐστιν ἥδυσμα, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ᾽ ἑταῖρος; καὶ ἐπιτείνων τὸ φίλος ἐπαγάγοι ἂν καὶ τὸ, ὃν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων. οὗ ἐπίτασις εὐθὺς κείμενον τὸ, ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τουτέστιν ὡς ἐμὲ αὐτόν. ἐντεῦθεν δέ, φασιν, ὁ περὶ Πυθαγόραν ὅμιλος ἀρχὴν ἑλὼν ὡρίζετο λέγων, ὅτι ὁ φίλος ἄλλος *ἐστὶν ἐγώ. ὑπερβολὴ δὲ φιλίας τὸ μηδὲ νομίζειν ἡδύτερον φίλου ζῶντος. χρήσιμον δὲ τὸ, ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, καὶ εἰς τὸ, Τεῦκρε φίλη κεφαλὴ, ἥ περ εἴη ἂν ταὐτὸν τῷ, ὢ ἄλλος αὐτὸς ἐγώ. (Vers. 82.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, τόνδ᾽
1132 ἀπώλεσα, κείμενον μετὰ τὸ, ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, ἐπι*τασίς ἐστι τοῦ φίλος ὤλεθ᾽ ἑταῖρος. οὐ γὰρ
ἁπλῶς, φησιν, ὤλετο, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ στείλαντος ἐκεῖνον εἰς μάχην. (Vers. 83.) Ὅτι λυπεῖται ὁ Ἀχιλ- 1179
λεὺς οὐ μόνον ὡς τὸν ἑταῖρον ἀπώλεσεν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ ἐκεῖνον τεύχεα Ἕκτωρ δῃώσας ἀπέδυσε. τοῦτο δὲ οὐχ᾽ ἁπλῶς οὕτω παρέῤῥιπται νῦν, ἀλλ᾽ εὐοικονομήτως, ἵνα τὸν υἱὸν ἡ Θέτις ἀχθόμενον ὅτι μάλιστα μαθοῦσα καὶ ἐπὶ τῇ στερήσει τῶν ὅπλων φροντιεῖ τῆς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁπλοποιΐας. ἔστι δὲ ἀποδῦσαι ὅπλα τὸ ἐκδῦσαι καὶ σκυλεῦσαι. (Vers. 84.) Τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως τεύχεα πολλαχῶς φράζειν ὁ ποιητὴς ἐθέλει οἷον πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι, καλὰ καὶ ἀγλαὰ δὲ καὶ κλυτὰ, ἤδη δὲ καὶ θεόσδοτα, εἴ γε Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα ὅτε τὴν Θέτιν βροτοῦ ἀνέ*ρος ἔμβαλον εὐνῇ. προϊὼν δὲ καὶ χάλκεα ἐρεῖ αὐτὰ, ἐκ τῆς χείρονος ὕλης οὕτω καλέσας, ἀφ᾽ ἧς καὶ τοὺς ἐργαζομένους αὐτὰ χαλκεῖς ἔλεγον. ἐρεῖ γὰρ, ἔντεα καλὰ χάλκεα μαρμαίροντα. εἶεν δ᾽ ἂν αὐτὰ καὶ ἀγάλματα καὶ ἀγλαΐσματα, εἴ γε αὐτὰ Ἕκτωρ ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται καὶ ἐπαγλαΐζεται, ὡς μετ᾽ ὀλίγα λεχθήσεται. (Vers. 85.) Ὅρα δὲ τὸ, ἔμβαλον εὐνῇ, ἀντὶ τοῦ ἐνέθεντο γαμηλίῳ κοίτῃ, ὅ ἐστι συγκατεύνασαν τὴν Θέτιν τῷ Πηλεῖ. δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ ἐνέβαλον εὐνῇ ἀστείως εἰρῆσθαι ἀντὶ τοῦ ἐνέῤῥιψαν, ὡς ἐπὶ εἱρκτῆς ἢ βοθύνου ἢ τοιοῦδε τινός. τοιοῦτον γάρ τι καὶ οἱ ἄνισοι γάμοι καὶ ἀκούσιοι. Ἔτι ὅρα ὡς καὶ πρὸ τούτων εἰπὼν θεόθεν δοθῆναι τὰ ὅπλα τῷ Πηλεῖ ἐνταῦθα καὶ τὸν καιρὸν τῆς δόσεως προσέθετο, διαφόροις τόποις καταμερίσας τὴν ἱστορίαν, ὡς καὶ ἐπ᾽ ἄλλων εἴωθε ποιεῖν. (Vers. 86.) Τὸ δὲ, βροτοῦ ἀνέρος, ἐντελῶς καὶ νῦν πέφρασται. βροτόν δέ γε μόνον εἰπεῖν, ἐλλιπῶς ἔχει. Ὅτι τὴν μητέρα οἰκτιζόμενος ὡς ἐῤῥέθη ὁ Ἀχιλλεὺς φησίν· ὡς ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετὰ Νηρῇσι ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν· νῦν δ᾽, ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη παιδὸς ἀποφθινομένοιο, τὸν οὐχ᾽ ὑποδέξεαι αὖτις οἴκαδε νοστήσαντα. τοῦτο δὲ ἐκ τῶν τῆς Θέτιδος παρέξεσται, εἰπού*σης· τὸν δ᾽ οὐχ᾽ ὑποδέξομαι καὶ ἑξῆς, ὡς ἐμπεσεῖν ἀμφοτέρους εἰς νοῦν ἕνα. εἶτα (Vers. 90.) ὥς περ πάνυ φιλομήτωρ ἔδοξεν εἶναι εὐξάμενός, φασι, μηδὲ γενέσθαι αὐτὸς, ἵνα μὴ λυπῆται ἡ μήτηρ, διὸ καὶ ἀντικτᾶται πολλὴν ἐκεῖθεν εὔνοιαν, οὕτω δεικνύει καὶ τὸ ὑπερβάλλον τῆς τοῦ Πατρόκλου φιλίας, ἐπαγαγών· ἐπεὶ οὐδέ με θυμὸς ἄνωγε ζώειν, οὐδ᾽ ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴ κε μὴ Ἕκτωρ πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ

θυμὸν ὀλέσσῃ, Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδαο ἀποτίσῃ. Καὶ ὅρα προαναφώνησιν ταύτην, ἔτι δὲ καὶ ἀπολογίαν, ὧν πιθανῶς πείσεται ὁ Ἕκτωρ. ὁ γὰρ ἀποτίσων ἕλωρα ὡς χρεωστῶν ἀποτίσῃ. ἕλωρα γοῦν λαβὼν ὁ Ἕκτωρ ἀπὸ Πατρόκλου, ὅτε περιμάχητος ὢν ἐκεῖνος εἵλκετο, τοιαῦτα καὶ ἀποτίσει ἀντιπαθών. ἀσφαλέστερον δὲ καὶ σαφέστερον ἐῤῥέθη νῦν τὸ, τοῦ δεῖνος ἕλωρα ἀποτίσει, ἤ περ πρὸ τούτων τὸ, νῦν μοι τὸν ἀδελφὸν ἀποτίσεις. (Vers. 88.) *Ὅρα δὲ καὶ σχῆμα καίριον ἐλλειπτικὸν ἐν τῷ, νῦν δ' ἵνα καὶ σοὶ πένθος εἴη. λείπει γὰρ ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐνεβλήθης εὐνῇ, ἢ τὸ ἤχθης ἄκοιτις, ἵνα εἴη τὸ πλῆρες οὕτω· νῦν δὲ εἰς γάμον ἦλθες ἀνδρὸς θνητοῦ, ἵνα πένθος μυρίον ἔχῃς. ἐκ δὲ τοῦ πένθος μυρίον, ὅ ἐστι πολὺ, ἐπενοήθη τὸ πολυπενθής.* (Vers. 91.) *Τὸ δὲ, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, ἢ ἁπλοϊκῶς οὕτω *κατὰ τὸ παρέλκον κεῖται, ἤρκει γὰρ καὶ μόνον τὸ μὴ ζώειν, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ἕτερόν ἐστι παρὰ τὸ μὴ ζῆν τὸ μηδ' ἀνδράσι μετεῖναι, δηλοῖ γὰρ τὸ μὴ τοῖς ἀνδρείοις συναριθμεῖσθαι, ἢ καὶ ἔτι βαρύτερον, τὸ μηδ' ἁπλῶς ἄνδρα λέγεσθαι ἀλλὰ γυναικίαν τινὰ, καὶ Ὁμηρικῶς φάναι, Ἀχαιΐδα οὐκ ἔτ' Ἀχαιὸν, ἢ γυναικάνδρα, καθὰ συντίθησιν ἕτερος ποιητής.* (Vers. 92.) *Τὸ δὲ πρῶτος ἢ ἁπλῶς οὕτως ἐπιθυμίᾳ τοῦ Ἀχιλλέως ἐστὶν ἐφιεμένου πρὸ τῶν ἄλλων πεσεῖν τὸν Ἕκτορα, ἢ καὶ διάγνωσις τοῦ κατ' ἐκεῖνον θάρσους ἢ θράσους, ὡς ἤδη πεφρονηματισμένου τοῦ Ἕκτορος καὶ διὰ τοῦτο πρώτου ἀντιστησομένου τῷ Ἀχιλεῖ καὶ πρώτου πεσουμένου.* (Vers. 93.) *Τὸ δὲ ἕλωρα πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ἑλώρια, ὡς καὶ τὸ ἴχνος τοῦ ἴχνια, καὶ τὸ ἀέκηλον τοῦ ἀεκήλια.* (Vers. 94.) *Ὅτι τὸ, ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι οἷ' ἀγορεύεις, κατὰ ἐπικινδύνου λαλιᾶς οἰκεῖον εἰπεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν τις παλαιῶν δαπανηρῷ νέῳ παρῳδήσας τὸ τοιοῦ*τον ἔπος προσήρμοσεν, εἰπών· ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις. Ὅμηρος δὲ τὴν Θέτιν ποιεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ τὸ προῤῥηθὲν εἰποῦσαν, ἐφ' οἷς ἐκεῖνος ἔφη μηκέτι ζῆν ἐθέλειν, εἰ μὴ δώσει δίκας ὁ τοῦ φίλου φονεὺς, ἥτις καὶ ἑρμηνεύουσα τὸ ὠκύμορος ἐπάγει προαναφωνητικῷ σχήματι· αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος,*
1180 *ὅ πέρ ἐστι περίφρασις τοῦ, αὐτίκα τεθνήξῃ· ἢ καὶ ἄλλως δηλοῖ, ὡς ἑτοιμάζεταί σοι θάνατος.* (Vers. 98.) *Ἀχιλλεὺς δὲ καὶ τὴν φιλεταιρίαν ἐνδεικνὺς καὶ τὴν τοῦ ῥηθέντος ἔπους γοργῶς ἐπιτέμνων πε*ρίφρασιν φησίν· αὐτίκα τεθναίην, ὡς ἔφης δηλαδὴ, ὦ μῆτερ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ κτεινομένῳ ἐπαμῦναι, ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης ἔφθιτο, ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι. Καὶ ὅρα τὸ πολὺ τῆς φιλίας, εἰ δώροις τοσούτοις μὴ πεισθεὶς αἱρεῖται ὑπὲρ φίλου ἄρτι τὸν ὡς ἐῤῥέθη αὐτίκα θάνατον. εἰ δὲ νῦν μὲν ἵνα βοηθήσῃ τῷ Πατρόκλῳ τεθναίην φησὶν, ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ τεθνεὼς ἀναζῆσαι θέλει, ἵνα τῷ πατρὶ ἐπαμύνοιτο, οὐκ ἔστιν ἀνωμαλία ἤθους τὸ τοιοῦτον. κατὰ γὰρ τοὺς παλαιοὺς οὔτε τὸ τεθνάναι δι' αὐτὸν αἱρεῖ*ται οὔτε τὸ ζῆν, ἀλλὰ διὰ μόνα τὰ καλὰ ἔργα, ὧν προκειμένων ὁ φιλόκαλος ζῶν μὲν τεθνάναι αἱρήσεται, εἰ καλόν τι ἔσται θανόντος, τεθνεὼς δὲ ἀναβιώσασθαι, εἰ τῶν κατ' ἀρετήν τι πράξει.* (Vers. 101.) *Τὸ δὲ, ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι, στρεβλόν ἐστι νόημα καὶ *διάφορον τῇ γραφῇ καὶ δυσφραδές. καὶ οἱ μὲν οὕτω φασίν·* 1133
*ἐμοῦ δὲ δῆσεν ὁ Ἄρης, τουτέστιν ἔδησεν καὶ ἐκώλυσε τὸ ἀλκτῆρα γενέσθαι, ἤγουν ἀμύντορα τοῦ Πατρόκλου. ἕτεροι δὲ περισπῶντες τὸ ἀρῆς λέγουσιν οὕτως, ἐμοῦ δὲ δῆσεν, ὅ ἐστιν ἐδέησε τῷ Πατρόκλῳ, εἰς τὸ ἀρᾶς ἐκείνῳ ἀλκτῆρα γενέσθαι. οἱ δὲ παλαιοὶ παραφράζουσιν ἐνταῦθα τὸν ῥηθέντα στίχον καὶ οὕτω πάνυ γοργῶς· ἐμοῦ δέ, φησι, τὴν πρᾶξιν ἔδησεν Ἄρης, ἢ τῆς ἐξ ἐμοῦ βοηθείας ἐνεδέησεν, ἢ τῇ βλάβῃ αὐτοῦ ἐνε*δέησε. τὸν δὲ Ἀρίσταρχόν φασι γράφειν, Ἄρεω ἀλκτῆρα, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐμοῦ ἐδέησεν εἰς τὸ ἀλεξιτῆρα γενέσθαι τοῦ Ἄρεω, ὡς ἀπὸ ἀσυνήθους εὐθείας τῆς ὁ Ἄρεως ὡς Μενέλεως. ὅτι δὲ πολλὰς κλίσεις ὁ Ἄρης ἔχει δῆλον, ὡς καὶ προπαρεσημάνθη ἐκ τῶν ἀρχαίων. κλίνεται γὰρ καὶ ὡς ἰαμβικὸν Ἄρητος, ὅθεν παρ' Ἡσιόδῳ καὶ Διονυσίῳ Ἀρητιάδης ὁ ἀπὸ Ἄρητος, ὅ ἐστιν Ἄρεος κατάγων τὸ γένος· κλίνεται καὶ κοινῶς κατὰ τὸν Δημοσθένην. παρασημειοῦνται δέ τινες καὶ Ἄρευς Ἄρεως κλίνεσθαι, οὗ ἡ γενικὴ Ἄρηος, καὶ τοίνυν κατὰ ὁμοιότη*τα ἔστιν Ἄρευς κύριον ὄνομα παρὰ Πλουτάρχῳ, οὗ υἱὸς ἦν Ἀκρότατος, μειράκιον μὲν, ἐπὶ δὲ ἀνδρίᾳ καὶ τόλμῃ ὑμνούμενον. κατῆρξαν δέ, φασι, βλακείας ἐν Λακεδαίμονι μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες ὁ ῥηθεὶς Ἄρευς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ὅτι δὲ καὶ Ἄρεως Ἄρεω, ὡς Μενέλεως Μενέλεω κατὰ Ἀρίσταρχον, ἐῤῥέθη προσεχῶς. Ὅτι δυσανασχετῶν ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ Πάτροκλον ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτὸν φησί· νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα*

γαῖαν, οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φόως ἢ φάος, οὐδ᾽ ἑτάροισι τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ, ἀλλ᾽ ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐὼν οἷος οὔ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων ἐν πολέμῳ, ἀγορῇ δέ τ᾽ ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι. καὶ μέχρι ὧδε τὸν λόγον ἐκκρεμῆ φυλάξας ἐπάγει γνωμικὸν τὸ, ὡς ἔρις ἀπώλετο καὶ ἑξῆς, ὡς με*τ᾽ ὀλίγα δηλωθήσεται. Καὶ ὅρα ὅτι ἡ ἀναπόδοτον ὁ ποιητὴς ἀφῆκε τὸν ἐπεὶ σύνδεσμον μιμητικῶς οἷα τοῦ Ἀχιλλέως ἢ ἐκλαθομένου ὅπως ἤρξατο 1181
λέγειν ἢ καὶ μὴ ἔχοντός τι ἀξιόλογον εἰπεῖν ἐν τῇ ἀποδόσει. ἦν μὲν γὰρ ἀκόλουθον εἰπεῖν, ὅτι νῦν δ᾽ ἐπεὶ οὐκ ἐπανελεύσομαι οἴκαδε, θανοῦμαι ἢ ἀλάλκω τῷ φίλῳ. ταῦτα δὲ φθάσας εἶπεν. ἡ τοίνυν ἀπλήρωτος μεμένηκεν, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ ἐπεὶ σύνδεσμος, καὶ οὕτω χωλεύει ὡς ἀναπόδοτος ὁ λόγος, ὁποῖόν τι καὶ ὁ Κίλιξ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν παρασημειοῦται, ἢ ἔστι ἀπόδοσις αὐτοῦ τὸ περὶ τῆς ἔριδος γνωμικὸν, ἵνα εἴπῃ, νῦν δ᾽ ἐπεὶ οὐ νέομαι εἰς πατρίδα, ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ᾽ ἀνθρώπων ἀπόλοιτο καὶ χόλος. περὶ οὗ φιλοσοφῶν ἐπάγει· ὅστ᾽ ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι, ὅστε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται ἠΰτε καπνός· ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. (Vers. 105.) Ὅρα δ᾽ ἐν τούτοις ὅτι τε ἀγαθὸς ῥήτωρ ἦν καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς καὶ ἡ τῶν Λιτῶν ῥαψῳδία ἔδειξεν, καὶ ὡς ἀνεμεσήτως ἑαυτὸν ἐπαινεῖ, καὶ ἀνεπαχθῶς καίρια περιαυτολογεῖ οὐ ψευδόμενος. οὕτω καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν τοῖς Φαίαξιν ἔπαινον ἑαυτοῦ κατατείνει. φιλαλήθης δὲ ὁ ἐν τοῖς καθ᾽ ἑαυτὸν ἐπαίνοις καὶ τὸ πρός τινας ὁμολογῶν *ἔλαττον, καθάπερ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα ὁ μόνος τὰ εἰς μάχην ὑπὲρ τοὺς ἄλλους οὐκ ἐπικρύπτει ὡς ἐν ἀγορῇ ἀμείμονές εἰσι καὶ ἄλλοι, οὐ μὴν εἷς τις μόνος, ὡς καὶ αὐτοῦ μὲν τοιούτου ὄντος, καθὰ ἐῤῥέθη, κρειττόνων δὲ ὅμως ἑτέρων ὄντων, ἐν οἷς καὶ Νέστωρ καὶ Ὀδυσσεύς. (Vers. 102.) Ὅρα δὲ ὡς καὶ ἐνταῦθα συνήθως φάος τὴν ἐπὶ νίκῃ καὶ σωτηρίᾳ ἐπικουρίαν λέγει. δῆλον γὰρ ὡς οὕτως ἤθελεν Ἀχιλλεὺς φάος τῷ Πατρόκλῳ γενέσθαι κατὰ τὸ, βάλλ᾽ οὕτως, αἴ κέν τι φόως γένηαι. (Vers. 103.) Τὸ δὲ, οἳ δὴ πολέες δάμεν, ἤδη τὸν Ἀχιλλέα οἶκτον ἀναλαβόντα δείκνυσι καὶ ἐπὶ τοῖς λοιποῖς Ἀχαιοῖς. (Vers. 104.) Ἐν δὲ τῷ, ἐτώσιον καθῆσθαι ἄχθος ἀρούρης, οὐ μόνον παντελὴς ἀπραξία ἐξ ἀργίας δηλοῦται, ἀλλὰ καὶ βριθὺ μέγεθος ὑπεμφαίνεται τοῦ ἥρωος, εἴ περ αὐτὸς μόνος εἰς ἄχθος τῇ γῇ τῇ πάντα φερούσῃ λογίζεται. ἦν δὲ καὶ πρὸ τούτων μεγέθους ἐνδεικτικὸν ὁμοίως τὸ, μέγαν μεγαλωστὶ ἐν κονίαις αὐτὸν τετανύσθαι, καὶ τὸ, ἔρνεϊ ἶσον ἀναδραμεῖν. σεμναὶ δὲ αὗται μεγέθους ἐνδείξεις καὶ οὐ κατὰ τὸ ἐπὶ Αἴαντος βουγάϊον. (Vers. 105.) Τὸ δὲ, τοῖος ἐὼν καὶ ἑξῆς, κρᾶμα μὲν ἀπετέλεσε ψόγου καὶ ἐπαίνου κατά τινα μέθοδον ἀφελείας· τοιόνδε γὰρ πάντως τὸ, ἐτώσιον μὲν ἄχθος ἀρούρης εἰπεῖν τινά. τοιοῦτον δὲ αὖ κα*τ᾽ ἀνδρίαν, οἷος οὐδεὶς ἄλλος Ἀχαιῶν. ὠφέλησε δὲ ταῦτα τὸν φιλόμηρον Σοφοκλῆν, ποιῆσαι τὸν Αἴαντα λέγοντα περὶ αὐτοῦ, τοιοῦτον εἶναι οἷον οὔ τινα στρατοῦ ἐδέρχθη Τροία χθονὸς μολόντ᾽ ἀπὸ Ἑλλανίδος. (Vers. 107.) Τὸ δὲ χαλκοχιτώνων τεχνικῶς κεῖται, ἵνα ἡ τοῦ ὁπλίτου σύγκρισις εἴη πρὸς ὁμοειδεῖς. Τὸ δὲ, ὡς ἔρις ἀπόλοιτο, ὅμοιόν ἐστι κατὰ τὸ σχῆμα τῷ, ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, τοῦ ὡς καὶ ἐνταῦθα εὐκτικὴν σημασίαν ἔχοντος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὀψέ ποτε τὸ δέον ἐξ ἐπιμηθείας ἐπιγνοὺς Ἀχιλλεὺς κατεύχεται τῆς ἔριδος, δι᾽ ἣν διαστήτην ἐρίσαντε αὐτὸς καὶ ὁ βασιλεύς. Τὸ δὲ, ἔκ τε θεῶν ἔκ τ᾽ ἀνθρώπων, παγκόσμιον τὴν ἔριν δηλοῖ, κατὰ ἀνθρώπους δηλαδὴ καὶ κατὰ τὰς στοιχιακὰς ποιότητας. διὸ οἱ παλαιοί φασιν ὡς Ἡράκλειτος δοξάζων τὰ ὄντα κατὰ ἔριν συνίστασθαι, τουτέστι κατὰ μάχην καὶ ἐναντιότητα ποιοτήτων, μέμφεται τῷ ποιητῇ εὐχομένῳ πάντοθεν ἀπολέσθαι τὴν ἔριν. σύγχυσιν γάρ, φασιν, εὔχεται τοῦ κόσμου παντός. οἱ δὲ τοῦτο λύοντες λέγουσιν ὡς ἢ τῷ φλεγμαίνοντι τοῦ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα πάθους δοτέον καὶ τοῦτο, ἢ ὅτι οὐ τὴν φυσικὴν τῶν ὄντων ἐναντιότητα ἔριν ἐνταῦθα λέγει ὁ ποιητὴς, ἀλλὰ τὴν καὶ παρὰ τοῖς μυθικοῖς θεοῖς τὰ πρακτέα ἐπὶ τὸ χεῖρον *ἄγουσαν, ἣν κακολογεῖ καὶ Ἡσίοδος· ὅθεν καὶ ἐπήγαγε τὸ, καὶ χόλος, δηλῶν μὴ περὶ ἀγαθῆς ἔριδος λέγειν, ἀλλὰ τῆς φαύλης, ᾗ περ ὁ χόλος ἀγχιθυρεῖ. (Vers. 108.) Τὸ δὲ, ὃς ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι, παρῳδεῖται πρὸς τὸ, ὅς ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ᾽ ἀεῖσαι, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ περὶ τοῦ οἴνου εἴρηται. ὡς πολυλογούντων τῶν πολλὰ πινόντων, μᾶλλον δὲ ἀείδειν ἐθελόντων. ἔστι δὲ τὸ ἐφέηκεν ὅμοιον τῷ ἀνῆκεν, ὅ ἐστιν ἐνετείλατο, ἀνέπεισε, παρώρμησεν, ὅθεν καὶ ἡ εὐφημοσύνη. Ἰστέον δὲ ὅτι πάνυ τὰ περὶ τοῦ χόλου ἐνταῦθα ἔπη ἐπαινοῦσιν οἱ παλαιοὶ, λέγοντες ἐντεῦθεν ὁδηγηθῆναι καὶ

*Πλά*τωνα εἰς τὸ τριμερῆ τὴν ψυχὴν ἀποφήνασθαι. τὸ μὲν γάρ ἐστιν αὐτῆς θυμικὸν, ὃ διὰ τοῦ* 1134
*χόλου δηλοῦται, τὸ δὲ λογικὸν, ὃ σημαίνεται διὰ τοῦ πολύφρονος, τὸ δ' ἐπιθυμητικὸν, ὃ διὰ τοῦ
μέλιτος παρεμφαινόμενον δηλοῖ ἐπιθυμίαν καὶ γλυκεῖαν διάθεσιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν κατὰ θυμὸν,
ἣν αἰσθητῶς εἰδέναι ληστὴς ἂν εὔξατο, αἱμάτων ἀνὴρ καὶ οἷον αὐτὸς κατὰ τὸν ποιητὴν ἐφέλκεται
σίδηρος, ᾧ γλυκίων καὶ αὐτοῦ μέλιτος ὁ χόλος, καὶ οὐδὲ ἁπλῶς γλυκιων, ἀλλὰ καὶ πολὺ γλυκίων. Τὸ
δὲ καταλειβομένοιο, οὐκ ἔξωθέν ποθεν, ἀλλ' εἰς λαιμὸν μετὰ τὴν εἰς τὸ στόμα δηλαδὴ ἔνθεσιν.*
(Vers. 110.) *Παρασημειοῦνται δὲ καὶ ὅτι πρῶτος Ὅμηρος τὸν τοῦ θυμοῦ ἐπενόησεν ὅρον ἐν τῇ
τοιαύτῃ γοργότητι, ὅς ἐστι ζέσις τοῦ περικαρδίου αἵματος δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως. καπνὸς μὲν γὰρ
ἐστι σημεῖον πυρὸς, δι' οὗ τὸ ζέειν παρασημαίνεται. πυρώσεως γὰρ χωρὶς οὐκ ἂν γένοιτο ζέσις. διὸ
τὸ, ἐν στήθεσσιν ἀέξεται ὡς καπνὸς, ταὐτόν ἐστι τῷ, ἐν καρδίᾳ ζέει. οὕτω καὶ πρὸ τούτων τὸ
κάπνισάν τε κατὰ κλισίας ἀντὶ τοῦ πῦρ ἀνῆψαν ἐῤῥέθη. τὴν δέ γε τῆς ἀντιλυπήσεως ὄρεξιν καὶ τὸ ἐν-
τεῦθεν ἡδὺ ἡ παρενθήκη τοῦ *μέλιτος ὑπηνίξατο.* (Vers. 109.) *Ὅρα δὲ τὸ, ἀέξεται χόλος, ἄλλο τι
ὂν παρὰ τὸ, καί μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός. ἐκεῖνο γὰρ οὐκ ἀναγκαίως χόλου δηλοῖ αὔξησιν, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ φυσικῆς νοεῖται αὐξήσεως. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, καθὰ πρὸ μικροῦ ἡ Θέτις δύο πάνυ συντόμους
παρέθετο παραβολὰς, τὸ, ἀνέδραμε ἔρνεϊ ἶσος, καὶ τὸ, θρέψασα φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς, οὕτω καὶ*
1182 *νῦν δυάζει Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολὺ γλυκίων μέλιτος, καὶ ἠΰτε καπνὸς, ἵνα εἰκάζῃ τὸν χόλον μέλιτί τε
καὶ καπνῷ. ἔνθα πάλιν ὅρα κρᾶμα ἐπαίνου καὶ μέμψεως. καλὸν μὲν γὰρ τὸ μέλι, οὐ τοιοῦτον δὲ
ὁ καπνὸς, ὃς καὶ τὸ αἰσθητὸν ἀχρειοῖ μέλι καὶ τρυγώμενον καὶ ἑψόμενον. Τὸ δὲ ὥστε δὶς λεχθὲν ὡς
ἐν ἐπαναφορᾷ κάλλος ποιεῖ.* (Vers. 111.) *Τὸ δὲ, ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν Ἀγαμέμνων, συνήθης ἐστὶ
κατάβασις ἐκ τοῦ καθόλου γνωματεύματος εἰς τὸ εἰδικῶς ὑποκείμενον.* (Vers. 112.) *Ὅτι ὁ μὴ ποιού-
μενος λόγον τῶν γενέσθαι φθασάντων κακῶν εἴποι ἂν τὸ, ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμε-
νοί περ, θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ· ὁ δὲ καταφρονῶν βαρείας ἀπειλῆς ἐφ' ᾧ ἀμῦ-
ναι κινδυνεύσαντι φίλῳ ἐρεῖ ἂν τὸ, νῦν δ' εἶμι ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω, κῆρα δ' ἐγὼ τότε
δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ θεὸς ἐθέλοι τελέσαι. Ἀχιλλεὺς δὲ ταῦτα λέγει, ὃς καὶ παράδειγμα εὐθὺς πα-
ραμυθητικὸν ἐπάγει ῥητορικῶς, οἷα καὶ τοιούτων εὖ εἰδὼς, οὗ ἔργον καθ' ἡσυχίαν ὄντος μέλπειν ὡς
προδεδήλωται κλέα ἀνδρῶν. τὸ δὲ παράδειγμα ἐκ μείζονος προσώπου. φησὶ γάρ·* (Vers. 117.)
*οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα, ὅς περ φίλτατος ἔσκε Διὶ, ἀλλά ἑ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ ἀργα-
λέος χόλος Ἥρης. εἶτα* (Vers. 120.) *πάλιν τῶν καθ' ἑαυτὸν τεχνικῶς γενόμενος λέγει· ὣς καὶ ἐγὼν,
εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται, κείσομαι, ἐπεί κε θάνω, νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην, καί τινα
Τρωιάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων ἀμφοτέρῃσι χερσὶ παρειάων ἁπαλάων δάκρυ' ὀμορξαμένην
ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην, ὅ ἐστιν ἀναπείσαιμι, οὗ σύστοιχον ἦν πρὸ ὀλίγου τὸ, χόλος ἐφέηκεν. εἶτα*
(Vers. 125.) *ἐπάγει μέγα φρονῶν· γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι, ὡς ἄλλως δηλαδὴ
τούτου μαχομένου παρὰ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας. εἶτα* (Vers. 126.) *προκαλουμένου τοῦ ποιητοῦ
εὐτάκτως τοὺς ἐφεξῆς λόγους τῆς Θέτιδος φησὶν Ἀχιλλεύς· μηδέ μ' ἔρυκε μάχης φιλέουσά περ, οὐδέ με
πείσεις. Καὶ ἡ μήτηρ εὐμεθόδως λαλοῦσα συγχωρεῖ μὲν τοῖς τοῦ υἱοῦ λόγοις, ἐπέχει δὲ τῆς ὁρμῆς διὰ
τὸ ἄοπλον εἶναι. εἶτα καὶ παραμυθεῖται φοιβάσασα μικρὸν ὅσον τὸν Ἕκτορα τεθνήξεσθαι. τῷ δ' αὐ-
*τῷ λόγῳ καὶ ἐπέχειν ἐθέλει τὸν υἱὸν τοῦ πολέμου. εἰ γὰρ ἐγγὺς ὁ θάνατος Ἕκτορι, αὐτίκα δὲ μεθ'
Ἕκτορα, ὡς ἐδηλώθη, πότμος ἑτοῖμος καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, ἐφεκτέον ἄρα τῆς μάχης. φησὶ γοῦν*
(Vers. 127.) *ἡ μυθικὴ Θέτις· ναὶ δὴ ταῦτά γε, ἢ τοῦτό γε, τέκνον, ἐτήτυμον· οὐ κακόν ἐστι τειρο-
μένοις ἑτάροις ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον, ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται, χάλκεα, ὡς
ἐῤῥέθη, μαρμαίροντα, τὰ μὲν, ἤγουν ἃ δὴ, Ἕκτωρ αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται, οὐδέ ἑ φημὶ
δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ. προαναφωνεῖται δὲ πάντως καὶ ταῦτα τέχνῃ Ὁμηρικῇ.
εἶτα προστίθησι καὶ συμβουλὴν ταύτην· ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος, πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ'
ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι· ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι, ἤγουν νέομαι, ὑπονοστῶ, παλιννοστῶ, ἅμ' ἠελίῳ
ἀνιόντι τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος, ὅ ἐστιν ἀπὸ τοῦ Ἡφαίστου, ὅ περ ἐῤῥέθη
καιριώτερον εἶναι τοῦ παρὰ νηῶν, ἤγουν ἀπὸ νηῶν, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου ῥηθέν φασι. τὸ μὲν γὰρ παρά*

τινος δέδοκται τοῖς ἐμψύχοις δεδόσθαι· τὸ δὲ ἀπό τινος τοῖς ἀψύχοις ᾠκειῶσθαι. (Vers. 113.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, δαμάσαντες ἀνάγκῃ, διχῶς νοεῖται. ἢ γὰρ δαμάσαντες ἐν ἀνάγκῃ, ἤγουν ἀναγκαίως, ἵνα ᾖ τὸ ἀνάγκῃ ἐπιῤῥηματικὸν κατὰ τὸ ἄλλῃ καὶ ταύ*τῃ καὶ τὰ ὅμοια· ἢ δαμάσαντες τῇ ἀνάγκῃ ὡσεὶ καὶ ἵππον χαλινῷ. ποίᾳ δὲ ἀνάγκῃ; τῇ ἐν τοῖς πράγμασι τῇ καθ' εἱμαρμένην, ἢ ἀνάγκῃ καὶ Ζεὺς αὐτὸς ἥκει· καὶ* (Vers. 114.) *ὅτι προσφυῶς φίλην κεφαλὴν τὸν Πάτροκλον καλεῖ Ἀχιλλεὺς ὁ καὶ ἶσον αὐτὸν τῇ ἑαυτοῦ εἰπὼν κεφαλῇ. δῆλον δὲ ὡς ἡ τοιαύτη φράσις φίλη τῷ ποιητῇ, λέγοντι· τοίην κεφαλὴν ποθέω, καὶ, Τεῦκρε, φίλη κεφαλή.* (Vers. 115.) *Τὸ δὲ, κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, πρὸς τὸ αὐτίκα τεθναίην ἀποτείνεται. μονονουχὶ γάρ φησιν ὡς, εἰ καὶ φθάσας εἶπον αὐτίκα τεθναίην, ἀλλὰ τοῦτο μὲν κατὰ θυμὸν εὐκτικῶς ἐῤῥέθη πρὸς τὴν μητέρα φαμένην ὡς ἡ αὐτῆς προθεσμία τῆς τοῦ Ἕκτορος τιμωρίας καὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως μεταλλαγῆς. ἄλλως δὲ, τότε κῆρα δεξομαι, ὅτε θεὸς ἐθέλει τελέσαι.* (Vers. 117.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, ὡς μὲν μεγαλόφρων ὁ Ἀχιλλεὺς μεγάλῳ παραδείγματι τῷ καθ' Ἡρακλῆν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον συνέλεξεν, ὡς δὲ φιλότιμος τὰς τοῦ Ἡρακλέος πράξεις ἐσίγησεν, πρὸς ἃς ἐνδέων ἂν πάνυ ἐφάνη αὐτός. μόνην δὲ τὴν πρὸς τὸν Δία οἰκειότητα τοῦ Ἡρακλέος εἶπεν, ὡς μὴ ἁπλῶς φίλου ἀλλὰ φιλτάτου τῷ Διὶ, παραμυθούμενος καὶ τὴν μητέρα τῷ καὶ τοὺς κρείττονας θνήσκειν.* (Vers. 120.) *Τὸ δὲ, ὁμοίη μοῖρα, δύναται μὲν καὶ ἁπλούστερον εἶναι ἀντὶ τοῦ ὁ*μοία τῇ τοῦ Ἡρακλέος. ἄλλως δὲ κρεῖττον ἐστὶ ψεκτικῶς νοῆσαι αὐτὸ καθ' ὁμοιότητα τοῦ ὁμοιίου πολέμου καὶ ὁμοιίου θανάτου καὶ ὁμοιίου γήρως καὶ τῶν τοιούτων.* (Vers. 121.) *Τό δε, κείσομαι ἐπεὶ καὶ θάνω, ἀφελέστερον προήγαγε. δῆλον γὰρ ὡς κείσεται ὁ θανών. ἢ καὶ ἄλλως, δηλοῖ ὅτι τότε κείσομαι, νῦν δὲ ζῶντα οὐ χρὴ εἶναι ἀργὸν καὶ οἷον κεῖσθαι νεκρόν. ὅλον μέντοι τὸ, κείσομαι θανὼν, νῦν δὲ κλέος ἀροίμην, ἀντιθετικόν ἐστι, λέγοντος οἷον τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς θανάτῳ μὲν κείσομαι, τῷ κλέει δὲ μετέωρος ἀρθήσομαι. καὶ ἄλλως δὲ, τὸ κείσομαι θανὼν, πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων πτωμάτων εἴρηται.* (Vers. 122.) *Τὸ δὲ, Τρωιάδων καὶ Δαρδανίδων, εἰς ὅμοιον ἐῤῥέθη τῷ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι, ὥς περ πρὸς ὁμοιότητα τῶν ἀμφοτέρας δρυπτομένων παρειὰς, τὸ ἀμφοτέραις χερσὶ δάκρυα ὀμόρξασθαι, περὶ οὗ ἐῤῥέθη ἄλλοθι. ἐν τούτοις δὲ σύντομα πάρισα τὸ, Τρωιάδων καὶ Δαρδανίδων, καὶ τὸ, ἀμφοτέρῃσι χερσὶ, καὶ τὸ, παρειάων ἁπαλάων, καλλωπίζοντος τὸν λόγον τοῦ ἥρωος, οἷς γέγηθε θαῤῥῶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθρούς.* (Vers. 125.) *Ἐν δὲ τῷ, δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι, τὸ μὲν ἐγὼ κατ' ἐξοχὴν κεῖται, εἰς δὲ τὸ δηρὸν φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι καὶ μὴν δώδεκα μὲν ἡμέραι διῆλθον ἀποδημούντων ἐν Αἰθιοπίᾳ τῶν περὶ *τὸν Δία, τρεῖς δὲ ἄλλαι ἐν ταῖς παρατάξεσι. ποῦ γοῦν ὁ πολὺς χρόνος, ὃν τοῦ* 1183 *πολέμου ἐπέπαυτο; καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτω. οἱ δὲ λύοντες φασὶν ὅτι καὶ τὸν ὀλίγον χρόνον πολὺν ὁ Ἀχιλλεὺς ἡγεῖται. ποθέεσκε γὰρ αὐτήν τε πόλεμόν τε. τοιοῦτον γὰρ ἡ πολλὴ στοργή· ὅθεν καὶ παροιμία παρέξεσται λέγουσα, ὡς οἱ ποθοῦντες ἐν ἄματι γηράσκουσιν. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, ὅτι δηρὸν μάχης ἐπέπαυτο ἀλεγεινῆς, οὐ διὰ τὰς ἡμέρας, φασὶ, τοῦτο λέγει, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν πραγμάτων ἀφορῶν.* (Vers. 126.) *Τὸ δὲ, μή με ἔρυκε μάχης καὶ τὰ ἑξῆς, παρῳδηθήσεταί ποτε εἰς*
1135 *ἔργου σπουδήν.* (Vers. 128.) *Τὸ δὲ ἐτήτυμον ἐπιῤῥη*ματικῶς κεῖται. ἄλλως δέ γε κοινότερον ἀκόλουθον ἦν εἰπεῖν· ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐτήτυμα. ἴσως δὲ καὶ ἐφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ ταῦτα τὸ ἐτήτυμον, ὅτι μηδὲ πολλά τινα εἰσὶν ἐνταῦθα τὰ τοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ ἓν, τὸ ἐπικουρῆσαι Ἀχαιοῖς. διὸ ἐπάγει·* (Vers. 129.) *οὐ κακόν ἐστι τειρομένοις ἑτάροις ἀμύνειν, γνωμικῶς τοῦτο εἰπών.* (Vers. 130.) *Τὸ δὲ. μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται, παθητικῶς ῥηθὲν μεταποιεῖ εὐθὺς εἰς ἐνέργειαν, εἰπών· τὰ μὲν Ἕκτωρ αὐτὸς ἔχων ἀγάλλεται, ἵνα ἔχονται μὲν τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα, ἔχῃ δὲ αὐτὰ ὁ Ἕκτωρ.* (Vers. 132.) *Ὅρα δ' ἐνταῦθα καὶ ὡς φιλόκαλος ὁ Ἕκτωρ; καλὰ γὰρ καὶ ἀγλαὰ ἔχων ὅπλα ὤμοισιν ἀγάλλεται, ὡς καὶ προεῤῥέθη. ὅτι δὲ ταὐτὸν ἀγάλλεσθαι καὶ ἀγλαΐζεσθαι, ὃ ἐκ τοῦ ἀγάλλω παράγεται κατὰ παραγωγὴν καὶ ὑπέρθεσιν τοῦ ἀμεταβόλου, δηλοῖ ὁ ποιητὴς ἀμφότερα νῦν παραθέμενος.* (Vers. 134.) *Τὸ δὲ καταδύσεο ἡ μὲν κοινὴ διάλεκτος εὐκτικὸν οἶδεν, ἡ δὲ ποίησις τὸ ἐνδύσω εἰς ἐνεστῶτα προάγουσα ὡς παθητικοῦ ἐνεστῶτος προστακτικὸν ἐκεῖθεν προάγει αὐτό. Τὸ δὲ μῶλον ἥκει καὶ αὐτὸ καθ' αὑτὸ κεῖσθαι δίχα τοῦ Ἄρηος, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐφάνη. γράφεται δὲ ὅ*μως οὕτως ἀκριβέστερόν τε καὶ ἐντελέστερον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ ἑτάροις ὡς ἐῤῥέθη ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον, οὐκ ἦν ἀνάγκη*

μετὰ τὸ ἀμύνειν κεῖσθαί τι, ὡς καὶ αὐτὸ δῆλόν ἐστι, προσετέθη δὲ ὅμως καὶ τὸ ἐφεξῆς διὰ πλείω συνήθη σαφήνειαν, ὡς ἐντεῦθεν δοκεῖν τὸν μῶλον καὶ τὸ ἀμύνειν ἐλλιπῶς φράζεσθαι, ὅτε καταμόνας λέγονται. (Vers. 136.) *Τοῦ δὲ ἠῶθεν ἑφερμηνευτικὸν τὸ, ἅμα ἠελίῳ ἀνιόντι, ὅ περ ἅμα ἡμέρᾳ φασὶν οἱ μεθ' Ὅμηρον. μετ' ὀλίγα δὲ συνήθως καθ' ὁμοιότητα τῆς ἀνατολικῆς φράσεως καὶ τὸ δύνειν ἅμα ἠελίῳ καταδύντι ἐρεῖ.* (Vers. 138.) *Ὅτι τὸ ὀπίσω στραφῆναι, ὅ ἐστιν ἀναχωρῆσαι, πάλιν τρέπεσθαι τοῦ δεῖνος φησὶν, ἔτι δὲ καὶ στρεφθῆναι· ὅθεν συγκείμενος ὁ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ παλιντράπελος οὐκ ἐπαινετῶς ἔχει. δηλοῖ γὰρ τὸν ἀνάπαλιν τραπέντα *τοῦ φρονεῖν.* (Vers. 143.) *Τὸν δὲ Ἥφαιστον κλυτοτέχνην λέγει, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, διὰ τὰ ἐκ πυρὸς καλὰ ἔργα, ἐν οἷς καὶ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.* (Vers. 148.) *Λέγει δ' ἐνταῦθα καὶ ὡς τὴν Θέτιν Ὄλυμπόνδε πόδες φέρον, ταχέως δηλαδὴ κινουμένην, ὡς καὶ εἴ τις εἴποι ὅτι τὸν ἱππηλάτην φέρει τὸ ἅρμα, ἢ τὰ πτερὰ, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ὄρνιν.* (Vers. 167.) *Καὶ ὅρα ὡς οὐ μόνον οὐδὲν ἐπὶ Νηρηΐδων τερατῶδες ὁ ποιητὴς ἔφη ὅτε ἐξ ἁλὸς ἦλθον σὺν τῇ Θέτιδι δίχα τοῦ, περὶ δέ σφιν κῦμα θαλάσσης ῥήγνυτο. οἷα αἰσθόμενον τῆς αὐτῶν κινήσεως, ἀλλ' οὐδὲ λα*λιὰν αὐταῖς τινὰ ἐν ταῖς τῶν Μυρμιδόνων σκηναῖς ἢ θρῆνον ἐπλάσατο, ἵνα μὴ γελῷτο παρακαίρια φράζων. αἱ γὰρ ἐν θαλάττῃ παρὰ τῇ Θέτιδι σιωπήσασαι σχολῇ γ'*
1184*ἂν ἐν ἀνδράσι πενθικῶς ἀσχημονοῖεν. καὶ ἡ ἀπέλευσις δὲ ταύταις ἥσυχος καταδύσαις εἰς θάλασσαν ἐν σιγῇ. οὐ γὰρ ἦν καὶ ἐπ' αὐτῶν ὡς καὶ ἐπὶ Θέτιδος εὔπλαστον οὔτε κατὰ μῦθον οὔτε ἀλληγορικῶς τὸ εἰς Ὄλυμπον ἀνελθεῖν, διὸ καὶ ἀνακάμπτουσιν. ὅθεν ἦλθον, ὡς ἡ ἀδελφὴ παραινεῖ Θέτις, εἰποῦσα ὃ παρῳδηθήσεταί ποτε διὰ συγγενῆ γέροντα· ὑμεῖς μὲν νῦν δῦ*τε θαλάσσης εὐρέα κόλπον ὀψόμεναι γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρός. καὶ οἱ πάντ' ἀγορεύσατε, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἷς ὑπισχνεῖται ὡς εἰς μακρὸν Ὄλυμπον εἶμι παρ' Ἥφαιστον τὸν ὡς ἐῤῥέθη κλυτοτέχνην, εἴπως τῷ Ἀχιλλεῖ ἐκεῖνος δώσει τεύχεα, οἷα προσεχῶς ἀνωτέρω κεῖται.* (Vers. 141.) *Ἰστέον δὲ ὅτι καθὰ κλῦθι κλῦτε, οὕτω δῦθι δῦτε, καὶ ὅτι νῦν μὲν ἅλιον γέροντα τὸν Νηρέα φησὶν, ἐν δὲ Ὀδυσσείᾳ καὶ ὁ Πρωτεὺς οὕτως ὠνομάσθη. ἀλλ' οὕτω μὲν τὰς Νηρηΐδας ὁ ποιητὴς ἔφη ἀπελθεῖν μηδέν τι τεράστιον προσπλάσας αὐταῖς. καὶ τὴν Θέ*τιν δὲ ἀπιοῦσαν κατὰ σπουδὴν ἁπλῶς εἶπε φέρεσθαι ποσὶν, οὔτε βήματα μετρήσας καὶ αὐτῇ, οὔτε ῥῆμα προσθεὶς δηλωτικὸν ταχυτῆτος, οὔτε παραβολῇ χρησάμενος, ὁποῖόν τι προπεποίηκεν ἐν τῷ, ἀνέδυ ἠΰτ' ὀμίχλη. οὔτε γὰρ ἡ Θέτις οὕτω μεγάλη ὡς καὶ ἐπ' αὐτῇ τερατεύεσθαι. καὶ ἄλλως δὲ τῶν σπουδαιοτέρων γενόμενος ἀμελεῖ τοιαύτης ἐνταῦθα φραστικῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, Οὔλυμπόνδε πόδες φέρον, ἰσοδυναμεῖ μὲν πρὸς τὸ, ἡ δὲ Οὔλυμπόνδε ἤιε. προσφυὲς δέ ἐστι καὶ ἐπὶ τῶν εὐκλεῶς ὑψουμένων, καθὰ καὶ τὸ, ἐγὼ δ' ἐς *μακρὸν Ὄλυμπον εἶμι. κεῖται δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις* (Vers. 145.) *καὶ τὸ ἔδυσαν κοινότερον, ὅ περ ἐν ἄλλοις ποιητικῶς ἔδυν λέγεται. φησὶ γάρ· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν. κῦμα δὲ θαλάσσης καὶ νῦν πρὸς διαστολὴν τῶν ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς, ἔνθα Νηΐδων οἴκησις οὐ *Νηρηΐδων.* (Vers. 149.) *Ὅτι πολεμικὸν φράζει θόρυβον τὸ, αὐτὰρ Ἀχαιοὶ, θεσπεσίῳ ἀλα-* 1136
λητῷ ἔφευγον. (Vers. 154.) *Ὅτι φλογώσας οἷον τὸν Ἕκτορα ὁ ποιητὴς παραβολικῶς ἐν τῷ εἰπεῖν οὕτω γοργῶς, Ἕκτωρ φλογὶ ἴκελος ἀλκὴν, εὐθὺς καὶ ἔργον ἐπάγει* (Vers. 155.) *οὗ χάριν οὕτω παρέβαλεν αὐτόν. φησὶ γὰρ ὅτι τρὶς μὲν μετόπισθεν ποδῶν τὸν Πάτροκλον ἔλαβεν ἑλκέμεναι μεμαώς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα. καὶ εἶχε μὲν τοὺς ἐμποδὼν γιγνομένους· τρὶς γὰρ αὖθις οἱ δύο Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλ*κὴν νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον ἀλκὶ πεποιθὼς ἄλλο τ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλο τε δ' αὖτε στάσκεν, οὐ δι' ὄκνον, ἀλλὰ μέγα ἰάχων, ὅ περ Τρώεσσιν ὁμοκλᾶν ἔφη· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν, ὃ καὶ εἰκάζει παραβολικῶς,* (Vers. 161.) *λέοντος ἔργῳ, εἰπών· ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔτι λέοντ' αἴθωνα τὸν πολλαχοῦ ῥηθέντα δύνανται ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι, ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύ' Αἴαντε κορυστὰ Ἕκτορα ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.* (Vers. 164.) *Καὶ ὅρα ὡς εἰς ταὐτὸν ἄγει τὸ δίεσθαι καὶ τὸ δειδίξασθαι. καὶ γὰρ καὶ τὸ δεδίσσω ἀπὸ τοῦ δίω γίγνεται κατὰ παραγωγὴν καὶ ἀναδιπλασιασμόν.* (Vers. 155.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἕλκων οὕτω νεκρὸν φερόμενον Ἕκτωρ τὸν Πάτροκλον ἐκ ποδῶν ἑλκυσθήσεται καὶ αὐτὸς ὕστερον τῶν ποδῶν, καὶ ὅτι, ὥς περ τοὺς Αἴαντας ἐπιειμένους ἀλκὴν ἔφη, οὕτω καὶ ἀλκὶ πεποιθότα τὸν Ἕκτορα, καὶ ὅτι δύο εὐθείας εἰδὼς, τὸ ἡ ἀλκὴ καὶ τὸ ἡ ἄλξ, καθά τινές φασιν, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ἀπὸ τῆς*

μιᾶς εἶπε τὸ ἐπιειμένοι ἀλκὴν, ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας τὸ ἀλ*κὶ πεποιθὼς, καὶ ὅτι τῶν τοῦ Πατρόκλου ποδῶν ὁ Ἕκτωρ λαμβάνεται, ὡς τῆς κεφαλῆς προφερομένης, ἵνα, εἴ τις που αἰκία συμβαίη, πάθοιεν οἱ πόδες αὐτήν. (Vers. 161.) Ἐν δὲ τῷ ἀπὸ σώματος ἐπὶ ἀψύχου νοητέον τὸ σῶμα, καθὰ καὶ ἐν τῇ γ΄ ῥαψῳδίᾳ ἐφάνη, οὗ περ ὁ λέων οὐκ ἀπέχεται διὰ τὸ ἄγαν πεινᾶν, ὡς καὶ τοῦτο ἐκεῖ ἐλέχθη, καὶ μάλισθ' ὅτι αὐτὸς ἔοικε τοῦτο ἀνελεῖν ποίμνῃ ἐπελθών. (Vers. 164.) Τὸ δὲ Ἕκτορα περιττῶς κεῖται 1185 πρὸς πλείω τινὰ σαφήνειαν· ἤρκει δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἡ ἀντωνυμία μόνη ἐν τῷ, ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο, ἀντὶ τοῦ τοῦτον, τὸν Ἕκτορα δηλαδή. φράζει δὲ οὕτως ὁ ποιητὴς πρὸς ἔνδειξιν τοῦ τὰς ἀντωνυμίας καὶ ἀντὶ κυρίων ὀνομάτων τίθεσθαι. εἰκὸς δὲ καὶ ἄλλως τὸ τὸν, μὴ ὡς ἀντωνυμίαν εἶναι, ἀλλὰ λόγῳ ἄρθρου, ἵνα λέγῃ ὅτι τὸν Ἕκτορα οὐκ ἐδύναντο διῶξαι. τοιοῦτον τὸ, τὴν αὐτὸς ἐμαυτοῦ ψυχήν· καὶ τὸ, τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ, ἤγουν τὰ δὲ ἄλγεα μενεῖ κατὰ κόσμον. (Vers. 166.) Ὅτι κἀνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ γ΄ ῥαψῳδίᾳ, ἡ Ἶρις ἐπὶ φήμης νοεῖται, ἥτις ὑπὸ Ἥρας, τουτέστιν ἀέρος, στελλομένη ἀγγελεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ τὰ κατὰ Πάτροκλον. ὡς γὰρ πρὸ τούτου οὐκ ἔλαθε τὸν Νέστορα ἰαχὴ, οὕτω καὶ ὧδε τῇ φιλόπιδι τεκμαίρεται Ἀχιλλεὺς τὸ συμβὰν, κρύβδα δὲ, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν λά*θρᾳ ἢ λάθρῃ Διὸς κατὰ τὸν ποιητὴν στέλλεται, διότι οὐ διήρθρωται σαφῶς ἡ ἐκ τῆς ἰαχῆς δήλωσις, ὡς ἡ τοῦ ἀγγέλου οἷον τοῦ Ἀντιλόχου, ἀλλ' οἷον ὑποκλέπτουσα τὸ σαφὲς λεληθότως πως παραδηλοῖ τὸ ὑπονοούμενον. (Vers. 168.) Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶσαν Ἶριν Ἥρα πέμπει, ἤγουν ὁ ἀὴρ, εἰς ὃν μεταλαμβάνεταί ποτε καὶ ὁ Ζεὺς, ὁ καὶ αὐτὸς ἐν πολλοῖς πέμπων ὁμοίως τὴν Ἶριν, εἴ τέ τις πτερωτὴν αὐτὴν δαίμονα θέλει νοεῖν, εἴτε τὴν ἐν ἀέρι φαινομένην εἴτε τὴν φήμην. οὐδὲν γὰρ τούτων ἀέρος δίχα τὰ ἑαυτοῦ ἐνεργεῖ. (Vers. 166.) Εἰκὸς δὲ καὶ κοινῶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκφωνηθὲν ἄρτι, ὡς ἁρπάζεται ἤδη ὁ Πάτροκλος, ἀπηχηθῆναι ἕως καὶ εἰς Ἀχιλλέα. καὶ τοῦτο ἐστὶ μάλιστα ἡ ποδήνεμος Ἶρις ἡ τὸν Ἀχιλλέα ἐρεθίσασα. οὐ γὰρ ἤρκει τὸ τοῦ Ἀντιλόχου τὸ, κεῖται Πάτροκλος, ἀλλὰ καὶ φήμη τυχὸν αὐτίκα ἐξεβοήθη τῆς ἁρπαγῆς τοῦ Πατρόκλου. οὐδὲν δὲ κωλύει νοῆσαι κατὰ τὸ σιωπώμενον, ὁποῖα πολλὰ τῶν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ὅτι οὗτός τις καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλος, καὶ οὕτω πολλοὶ ποδηνέμοι ὡσανεὶ ἐλθόντες ἤγγειλαν τῷ Ἀχιλλεῖ τόν τε κίνδυνον καὶ ἕτερα παροξύνοντα εἰς θυμὸν ἐκεῖνον. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο ἀσφαλῶς εἰπεῖν Ἶριν. ἦσαν δὲ τὰ ὡς εἰκὸς ὑπὸ τῆς τοιαύτης Ἴριδος τῆς μετὰ τὸν Ἀντίλοχον εἰρημένα, ὁποῖα φησὶν Ὅμηρος, οἷον· (Vers. 170.) ὄρσεο, Πη*λείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν, Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ ἕστηκε πρὸ νηῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσι καὶ ἑξῆς· καὶ ὅτι ἐρύσασθαι Τρώων ἐθελόντων, μάλιστα Ἕκτωρ ἑλκέμεναι μέμονε τὸν νέκυν, κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει ἢ ἄνωγε, πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι ταμόντα ἁπαλῆς ὑπὸ δειρῆς· καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ, ἀλλ' ἄνα μήδ' ἔτι κεῖσο, σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω, Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι τὰ καὶ προδεδηλωμένα· σοὶ λώβη, αἴ κέν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθοι. (Vers. 165.) Καὶ ἐπὶ τοιούτοις λόγοις ἢ λογισμοῖς καὶ τοιαύτῃ ἀγγέλῳ Ἴριδι τοῦ καθῆσθαι καὶ πενθεῖν ἐξανίσταται ὁ Ἀχιλλεύς. ὡς εἰ μὴ ταῦτ' ἢ ἐλαλήθη ποθὲν, ἢ ἄλλως εἰς νοῦν ἐρητορεύθη τῷ Ἀχιλλεῖ, οὐκ ἦν ἄλλως ἀξίως τῆς ποιητικῆς πιθανότητος ἐκδραμεῖν αὐτὸν εἰς ἄμυναν. ὅτι δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τῆς ἁρπαγῆς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξεπήδησε, δηλοῖ τὸ, καί δὴ ἂν εἴρυσέ τε καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος ὁ Ἕκτωρ, εἰ μὴ τῷ Ἀχιλλεῖ Ἶρις ἄγγελος ἦλθε θέουσα, κρύβδα Διὸς, ὡς εἴρηται, πρὸ γὰρ ἧκε μιν Ἥρη, καὶ ἑξῆς. (Vers. 170.) Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ, ἐκπαγλότατε ἀνδρῶν, τῷ Ἀχιλλεῖ προσφωνηθὲν ὀνειδιστικῶς, ὡς ἐκπλήξεως καὶ τοῦτο ἄξιον ὂν, εἰ οὕτω τοῦ φίλου πάσχοντος αὐτὸς κεῖται ἡσυχάζων. δύναται δὲ καὶ ἐπαι*νετικῶς ῥηθῆναι ὡς ἐπὶ φοβεροῦ καὶ φρικτοῦ, καὶ δηλώσει Ὅμηρος ἑξῆς ἐτυμολογῶν, ὅπου ἐρεῖ ὅτι φανέντος Ἀχιλλέως ἡνίοχοι ἔκπληγεν, ἐξ οὗ ἐκπλαγώτατος, καὶ μεταθέσει ἐκπαγλότατος. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι λύσιν κἀνταῦθά τινα προβάλλεται ὁ ποιητὴς τῆς ὕστερον ἐξ Ἀχιλλέως εἰς τὸν Ἕκτορα ὠμότητος, εἴ γε καὶ πάντων μάλιστα ἕλκειν αὐτὸς ἐθέλει τὸν Πάτροκλον καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνασκολοπίσαι καὶ κυσὶν εἰς μέλπηθρα παραβαλεῖν. (Vers. 177.) Ἔνθα σημείωσαι περὶ τῆς ἀνασκολοπίσεως ὡς οὐκ ἂν πιθανὸν ἦν ἑτέρωθεν τῷ Ἀχιλλεῖ λαληθὲν τοῦτο, εἰ μὴ ἐκ τῆς Ἴριδος. τίς γὰρ ἀνθρώπων εἶχεν εἰδέναι αὐτὸ, κρυπτόμενον ἔσω τῷ Ἕκτορι; εἰ δὲ καὶ ἐξελάλει αὐτὸς ἐν μάχῃ, καὶ οὕτως ἡ Ἶρις τὸ τοιοῦτον διαγγέλλει, καὶ οὐκ οἶδεν ἄλλως αὐτὸ Ἀχιλλεύς. (Vers. 178.) Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀνᾶ πρόθεσιν δοτικῇ συνταχθεῖσαν

*συνήθως ἐν τῷ, ἀνὰ σκολόπεσσιν, ἐξ οὗ τὸ ἀνασκολοπίσαι σύγκειται, καὶ τὸ ἄνα κείμενον, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ, οὕτω καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ἀνάστηθι, κατὰ τελείαν ἔλλειψιν ῥήματος, τὴν καὶ ἐπὶ ἄλλων δηλωθεῖσαν γίνεσθαι προθέσεων· καὶ ὅτι πρὸς διαστολὴν ὁμωνυμίας τοῦ ἄνα, ὅ ἐστι βασιλεῦ, ἐπήγαγε μετὰ τὸ ἀλλ' ἄνα, τὸ, μηδ' ἔτι κεῖσο. Τὸ δὲ, σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω, ἤγουν αἰ*δὼς ἢ Νέμεσις ἢ ἔκπληξις, περιφράζει μὲν τὸ σεβάσθητι. οὐκ ἀνόμοιον δέ ἐστι πρὸς τὴν φράσιν τοῦ, σεβάσατο γὰρ τό γε θυμῷ. (Vers. 180.) Τὸ δὲ, σοὶ λώβη ἔσται, εἴ περ ὁ νέκυς αἰσχυνθῇ, δεξιῶς ἐῤῥέθη. ὡς γὰρ κοινά σοι τὰ τοῦ φίλου ἐν ζωῇ, οὕτω πως καὶ μετὰ θάνατον· σὴ γοῦν λώβη τὸ ἐκείνου αἶσχος· ὡς εἶναι ταὐτόν τι λώβην καὶ αἶσχος καὶ τὰ τούτων ῥήματα τὸ λωβᾶσθαι καὶ τὸ αἰσχύνειν. δῆλον δὲ ἐν τῷ ᾐσχυμμένος, ὅτι καὶ νεκροῦ αἰσχύνην οἶδεν Ὅμηρος, τὴν τῆς ὁλότητος τῆς κατὰ σῶμα κολόβωσιν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥαψῳδίᾳ ῥηθὲν ἐν τρισὶ στίχοις, σοὶ μὲν δὴ, Μενέλαε, κατηφείη καὶ ὄνει*δος ἔσσεται, ἐὰν Πάτροκλος τάδε πάθοι, ἐνταῦθα στίχῳ ἑνὶ ἐπιτέτμηται τῷ, σοὶ λώβη αἴ* 1137
κέν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθοι. οἶδε γὰρ ὁ ποιητὴς καὶ ἐκτείνειν τεχνικῶς καὶ συστέλλειν νοήματα. ἔστι δὲ τὸ ἔλθοι ἀντὶ τοῦ ἀπέλθοι γλυκέως καὶ ἀφελῶς ἐπὶ νεκροῦ ὡσεὶ καὶ ἐμψύχου φρασθέν. περὶ δὲ λώβης ὅθεν γίνεται, εἴρηται μὲν πολλαχοῦ, δηλοῦται δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν, ἧς ἐς πᾶν διαφέρει ὁ διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφόμενος λοβὸς, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν ἄλλοις ἐῤῥέθη. λοβοὶ δὲ οὐ μόνον οἱ κατὰ τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ὠτίων, ὧν χρῆσις καὶ ἐν τῷ, εὐτρήτοισι λοβοῖσιν, ἀφ' ὧν καὶ ἐλλό-
1186 *βια, κόσμος ἐνώτιος ἀπηρτημένος τῶν κατὰ τὰ ὦτα λοβῶν, καὶ ὀξυλοβῶ ῥῆμα τὸ ταχέως ἀκούω. ἐν τούτοις δὲ (Vers. 182.) ἐπαναφορικῶς κεῖται καὶ ἡ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ παρασημειωθεῖσα ψευδοπαρήχησις, τὸ, Ἶρι θεὰ, τίς γάρ σε ἧκε, καὶ τὸ, Ἥρη με προέηκε Διὸς κυδρὴ παράκοιτις, τὸ μὲν περὶ Ἴριδος λεχθὲν, τὸ δὲ περὶ τῆς Ἥρας. Ἐν οἷς ὅρα καὶ ὡς κοινῶς μὲν εἶπε τὸ, τίς γάρ σε ἧκεν· Ἀττικῶς δὲ τὸ προέηκε· καὶ ὡς δοκεῖ καὶ νῦν ὁ γὰρ σύνδεσμος κατὰ τὸ παρέλκον κεῖσθαι, καὶ ὡς ἑρμηνεύων *διὰ τῆς Ἴριδος τὸ, κρύβδα Διὸς, φησίν· οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος οὐδέ τις ἄλλος ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται, ὅ περ ἐν στίχοις δυσὶ περίφρασίς ἐστιν ἡμιστιχίου ἀνωτέρου κειμένου τοῦ, κρύβδα Διὸς ἄλλων τε θεῶν. βιωτικὴ δὲ κατ' ἀνθρώπους λέξις καὶ οὐδέν τι θεῖον ἔχουσα τὸ ἀμφινέμονται. μέσον δὲ τῶν εἰρημένων κεῖται (Vers. 172.) καί τι σχῆμα οὐ πάνυ τετριμμένον τὸ, ἀλλήλους ὀλέκουσιν, οἱ μὲν ἀμυνομένοι νέκυος πέρι, οἱ δὲ ἐρύσασθαι Τρῶες ἐπιθύουσι. τὸ γὰρ κοινότερον ἦν ἂν, οἱ δὲ ἐρύσασθαι ἐπιθύοντες, ὅ ἐστιν ἐφορμῶντες. ἡ δὲ πολλὴ χύσις τῆς Ὁμηρικῆς λογιότητος ἔχει καὶ ἄλλα οὕτως ἀναπιδύοντά που σχήματα εἰς ψυχαγωγίαν τοῖς φιλοκαίνοις. (Vers. 188.) Ὅτι ὡς ἐν σχήματι προκατασκευῆς, εἰπεῖν δὲ καὶ προεκθετικῶς, ποιεῖ Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα ἐπαποροῦντα πρὸς τὴν ἢ μυθικὴν ἢ ἄλλως λαϊκὴν Ἶριν, *τὴν εἰς μάχην ὡς ἐῤῥέθη αὐτὸν ἐρεθίζουσαν· πῶς δὴ ἔλθω μετὰ μῶλον, ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι· μήτηρ δ' οὔ με πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι πρίν γ' αὐτὴν ἐλθεῖν ἔχουσαν, καθὰ στεῦτο παρ' Ἡφαίστου ἔντεα καλά· ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω, εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅ γ' ἔλπομαι ἐνὶ Τρώεσσιν ἢ μάλιστα ἔλπομ' ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ, ἔγχεϊ δηιόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος. καὶ οὕτω μὲν ὁ ποιητικὸς Ἀχιλλεύς. ἀληθῶς δὲ αὐτὸς Ὅμηρος ἀνακινεῖ τὸ οἰκεῖον μεθοδικὸν, καὶ σκέπτεται *πῶς ἂν οὕτω συμπεσόντων ἄρτι τῶν πραγμάτων πιθανῶς ἐξαγάγοι τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ φίλου ἄμυναν. καὶ ἀκούει (Vers. 197.) ἐκ τῆς Ἴριδος, ἥ τίς ποτ' ἂν καὶ εἴη, ὅτι εὖ δὴ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅτι, ἤ ὅ τοι, κλυτὰ τεύχε' ἔχονται, ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν Τρώεσσι φάνηθι, αἴ κέ σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν· ἅ περ οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἢ ποιητικὴ ὑπόσχεσις, ὡς κρίνει δέον ὁ ποιητὴς ἄοπλον γοῦν οὕτως ἐξαγαγεῖν τῷ τέως εἰς μάχην τὸν Ἀχιλλέα, ἵνα φόβον τινὰ ἐμποιήσῃ τοῖς Τρωσὶν, ἀναπνεύσωσι δὲ Ἀχαιοὶ τειρόμενοι· ὀλίγη δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἔφη, ἀνάπνευσις πολέμοιο. (Vers. 194.) Ὅρα δ' ἐν τούτοις ὅτι τε θαῤῥεῖ πάνυ τῇ τοῦ Αἴαντος φιλίᾳ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ τῇ ἀνδρίᾳ, ὃς καὶ παραμέ*νειν αὐτὸν λέγει τῷ Πατρόκλῳ καὶ κατακόπτειν τοὺς ἐχθρούς· καὶ ὅτι καλῶς μέμνηται ὁ Ἀχιλλεὺς τῆς μητρικῆς ὑποθημοσύνης, ὥς φησι προϊὼν Ὅμηρος σαφέστερον, μὴ καὶ λάθοι ὅμοια παθὼν τῷ Πατρόκλῳ ἀμελήσας ἀγαθῆς συμβουλῆς· διὸ τρέχει τὴν μέσην, φανεὶς μὲν ἐν πολέμῳ, οὐκ εἰς μέσον δὲ παραῤῥίψας ἑαυτὸν διὰ τὸ ἄοπλον·*

*καὶ ὅτι οὐχ᾽ οὕτως δοκεῖ εὐμεγέθης εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς ὁ Αἴας· μόνον γοῦν τὸ σάκος προσαρμόττει τῷ
Ἀχιλλεῖ διὰ τὸ πολὺ τῆς κατὰ χεῖρα ῥώμης, οὐ μὴν δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἴσως τοῦ Αἴαντος ὅπλα. ἔχει δὲ
ἀπορίαν ἐνταῦθα ὁ λόγος. πῶς γὰρ οὔ τινος ἄλλου τεύχεα ἔχει δύεσθαι Ἀχιλλεὺς ἔχων τὰ τοῦ Πατρό-
κλου; εἰ γὰρ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως τῷ Πατρόκλῳ προσήρμοττεν, ἁρμόσοι ἄν, φασι, καὶ τὰ ἐκείνου τῷ
Ἀχιλλεῖ· ἢ τοῦτο οὐκ ἐξ ἀνάγκης· τὰ μὲν γὰρ τῶν μειζόνων δύναταί, φασι, τοῖς μὴ τοιούτοις ἁρμότ-
τειν, οὐ μὴν καὶ ἀνάπαλιν. ἴσως δέ, φασι, καὶ ὁ Αὐτομέδων, ὡς προεσημειώθη, ἐφόρει αὐτά, ἵνα
δοκῇ Πάτροκλος εἶναι. λυθήσεται δὲ τὸ ἄπορον καὶ ἀπὸ τῆς λέξεως· κλυτὰ γὰρ τεύχεα ἐθέλει δῦναι,
τοιαῦτα δὲ οὐκ ἔχει εὑρεῖν, εἴ περ τοιαῦτα λέγει τὰ ἡφαιστότευκτα.* (Vers. 188.) *Ὅρα δὲ ὅτι τε πολ-
λαχοῦ μῶλον Ἄρηος λέγων ἐνταῦθα ἠρκέσθη μῶλον μόνον εἰπών· καὶ ὅτι στεῦ*το τὸ ὑπέσχετο, ἀκο-
λούθως τῷ, στεῦται γάρ τι ἔπος εἰπεῖν· καὶ ὡς ἐν στίχῳ ἑνὶ τὸ τεῦ καὶ ἀορίστως ἔφη, οὔ τευ οἶδα* 1187
*ἀντὶ τοῦ οὔ τινος, διὸ καὶ ἐγκλίνεται, καὶ ἀντωνυμικῶς μετὰ τόνου, τεῦ ἄν, ἤτοι οὗ ἄν, κλυτὰ
τεύχεα δύω, ἤγουν ὑπεισέλθω, οὗ πρὸς διαστολὴν τὸ ἀριθμητικὸν δύο συστέλλει τὴν λήγουσαν.*
(Vers. 194.) *Τὸ δὲ, ἔλπομαι ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ, ἐλλιπῶς ἔχει. λείπει γὰρ τὸ ὅτι, ἵνα εἴπῃ, οἶμαι
ὡς τοῖς πρώτοις ὁμιλεῖ ἤγουν προμάχεται. καὶ ἄλλως δὲ, ἐκ περιττοῦ χάριν ἀκριβείας ἀσυνδέτως
ἐπεμβέβληται τὸ ἔλπομαι, ἵνα λέγῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος προμάχεται, οἶμαι, ἤγουν ὡς νομίζω.*
(Vers. 195.) *Τὸ δὲ, ἔγχεϊ δηιόων, ἔλλειψιν καὶ αὐτὸ ἔχει, δηλωτικὴν σπουδῆς τῆς τοῦ φράζον-
τος. λείπει γὰρ τὸ Τρῶας ἤ τι τοιοῦτον. Τὸ δὲ, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος, ἔπαινος καὶ αὐτὸ Αἴαν-
τος, ὃς οὐδὲ θανόντος τοῦ φίλου ἀμελεῖ.* (Vers. 200.) *Τὸ δὲ, ἀναπνεύσωσιν ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν,
σεμνύνει ἐκείνους, εἰ καὶ ἐν τηλικούτῳ κινδύνῳ παραμένει αὐτοῖς τὸ ἀρήιον, καί πως λέγει, ὡς οἱ πρὶν
μένεα πνείοντες ταχὺ ἀναπνεύσουσι δι᾽ Ἀχιλλέως. Τὸ δὲ, υἷες Ἀχαιῶν, οὐ μόνον περιφραστικῶς
Ἀχαιοὺς δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ ὑπολαλεῖ τοὺς Ἀρηίους τούτους ἐκ γένους ἔχειν τὸ μάχιμον.* *(Vers. 203.)
*Ὅτι ἐξελθόντος τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὴν τάφρον ἡ Ἀθηνᾶ ἀμφὶ ὤμοις ἰφθίμοισι, τοῖς ἐκείνου δηλαδὴ,
βάλ᾽ αἰγίδα θυσανόεσσαν, ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε χρύσεον, ἐκ δ᾽ αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφα-*
1138 *νόω*σαν, ὥς που πρὸ τούτων καὶ ἐπὶ Διομήδους. εἶτα* (Vers. 207.) *παραβολὴν ἐπιφέρων προσφυῆ
καὶ τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀχιλλέως σέλας εἰκάζων οὐχὶ ἀστέρι ὀπωρινῷ, καθὰ ἐπὶ Διομήδους, ἀλλὰ
πυρσοῖς μεγάλοις νησιωτικοῖς, φησίν· ὡς δ᾽ ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρα ἵκηται τηλόθεν ἐκ νήσου,
τὴν δήιοι ἀμφιμάχονται, οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται ἄρηι ἄστεος σφετέρου, ἅμα δ᾽ ἠελίῳ
καταδύντι, πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ᾽ αὐγὴ γίνεται ἀΐσσουσα, περι*κτιόνεσσιν ἰδέ-
σθαι, αἴ κέν πως σὺν νηυσὶν Ἄρεος ἀλκτῆρες ἵκωνται, ὣς ἀπ᾽ Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρα ἵκανε.
περὶ οὗ καὶ μετ᾽ ὀλίγα* (Vers. 225.) *δηλῶν φησίν· ἀκάματον πῦρ δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου
Πηλείωνος δαιόμενον· τὸ δ᾽ ἔδαιε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη. Ἀξιοπρεπὴς δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐν τού-
τοις ἡ τερατεία καὶ μείζων τῆς πρὸ τούτων κατὰ τὸν Διομήδην, οὐ μόνον καθότι ἐκεῖνος μὲν ὡπλισμέ-
νος καὶ οὕτω λάμπων ἔχει ἀφορμήν τινα λέγεσθαι λάμπεσθαι τῷ ἐκ τῶν ὅπλων πυρὶ, Ἀχιλλεὺς δὲ ἄο-
πλος ὢν *παμφαίνει φλογὶ, ἀλλὰ καὶ καθὸ τὴν οἰκίαν αἰγίδα περιτίθησι τούτῳ ἡ Ἀθηνᾶ. ἔστι γὰρ* 1188
*νοῆσαι ὡς ἐλάμπετο μὲν καὶ ὁ Διομήδης πυρὶ, ἀλλ᾽ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα τερατωδέστερον ἔχει, εἴ περ
σὺν τῷ φλογὶ δαίεσθαι καὶ αἰγίδα φορεῖ, δι᾽ ἣν καὶ νέφος περὶ αὐτὸν καὶ φλὸξ, ὡς ἂν, ἵνα τολ-
μήσας τις εἴπῃ, αἰγίοχός τε εἴη οὕτω καὶ νεφεληγερέτης δὲ τρόπον τινὰ, διὰ δὲ τὴν φλόγα καὶ οἷον
ἀστεροπητής. σεμνότερα οὖν τῶν ἐπὶ τῷ Διομήδει καὶ ὑψηλότερα τὰ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα.* (Vers. 204.)
*Σημείωσαι δὲ ὅτι τε εἴ περ ἀμφ᾽ ὤμοις βάλλεται ἡ αἰ*γὶς, οὐ πλήττει ἄρα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη,
μόνον δὲ ἐκφοβεῖ· καὶ ὅτι ὕλην τῆς οὐ πρὸ πολλῶν ῥηθείσης φυσικῆς αἰγίδος τῆς τοῦ Διὸς καὶ ἡ τῆς
Ἀθηνᾶς αὕτη λαλεῖ, ἀξυμφανῶς μέντοι. οὐ γὰρ ἐξ ὀρθοῦ νέφος λέγει ὁποῖον ἐκεῖ, οὐδὲ πῦρ ἀστρα-
παῖον, οὐδὲ βροντήν· ἐμφαίνει μέντοι ὅμως ἐφ᾽ ὁποσονοῦν καὶ τοῦτο τὴν ἐκεῖ ἀλληγορίαν ἀμυδρῶς διὰ
τὸ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, εἰ καὶ Διὸς θυγάτηρ, ἀλλὰ μὴ ἁπλῶς οὕτω κοινότερον κατὰ πλάτος αὐτὴν ἀλλη-
γορεῖσθαι εἰς ἀέρα, ἵνα καὶ ἡ ταύτης αἰγὶς εἰς ἀέριόν τι πάθος ἐκλαμβάνηται.* *(Vers. 206.) *Χρύ-
σεον δὲ τὸ ῥηθὲν νέφος, ὅτι καὶ φλογῶδες. ὅθεν ὁ Πίνδαρος τὸν χρυσὸν πυρὶ αἰθομένῳ ἐν νυκτὶ
παρείκασεν. ἐλέχθη δὲ πρὸ τούτων καὶ ἐν ἀέρι χρύσεα νέφη· ἀλλ᾽ ἐκεῖνα μὲν ἄνω, τοῦτο δὲ οὐχ᾽ ὑψηλὸν*

ἀλλὰ κάτω, οἷα τὸν Ἀχιλλέα στέφον κατά τινα κυριολεξίαν, ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ κεφαλῆς τὸ τοιοῦτον φλο-
γῶδες καὶ πυρῶδες ἐδαιετο, περὶ οὗ διὰ τὴν ὁμοιότητα ζητητέον καὶ ὅσα ἐν τῇ ε΄ ῥαψῳδίᾳ γέγραπται.
(Vers. 205.) *Ὅρα δὲ κἀνταῦθα ὅτι τε σεμνὴ λέξις ἀεὶ τὸ στέφειν, καὶ ὅτι στέφανον κεφαλῆς Ἀχιλ-*
λέως οἷον χρυσοῦν τὸ κατ᾽ αὐτὴν χρύσεον νέφος ὑπολαλεῖ ὁ ποιητής. ὅτι δὲ καὶ ἐν πότοις καὶ ἐν ἑορ-
ταῖς καὶ ἐν γάμοις καὶ ἐν ἀγῶσιν ἐστεφανοῦντο, δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν, εἰ καὶ μὴ παρ᾽ Ὁμήρῳ τοῦτο
τέτριπται. σεμνύνει δὲ μάλιστα τὸν στέφανον Ἀριστοτέλης, εἰπὼν ὅτι ἐν θυσίας στεφανοῦνται, ἐπεὶ
οὐδὲν κολοβὸν θεῷ προσφέρεται, ἀλλὰ τέλεια καὶ ὅλα. τὸ δὲ πλῆρες τέλειον. τοιοῦτον δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ
τὸ στέφειν, δι᾽ οὗ πλήρωσις σημαίνεταί τις, οἷον, κοῦροι κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο, καὶ, θεὸς
μορφὴν ἔπεσι στέφει. ὄψιν γὰρ ἄμορφον ἀναπληροῖ πιθανότης τοῦ λέγειν. ἔοικεν οὖν ὁ στέφανος
*τοῦτο βούλεσθαι ποιεῖν, καθὸ καὶ Ὠκεανῷ χθὼν ἅπασα δίκην νήσου ἐστεφάνωται. διὸ *ἐν τῷ πεν-*
θεῖν τἀναντία ποιοῦμεν. ὁμοπαθείᾳ γάρ, φησι, τοῦ κεκμηκότος κολοβοῦμεν ἡμᾶς κουρᾷ τε τρι-
χῶν καὶ στεφάνων ἀφαιρέσει. ἐνθυμητέον δ᾽ ἐν τούτοις καὶ Φωκίωνα, ὃς ἐστεφανωμένος θύων καὶ
μαθὼν ἐν πολέμῳ πεσεῖν τὸν υἱὸν ἀπέθετο πενθίμως τὸν στέφανον· προσεπιμαθὼν δὲ καὶ, ὡς ἀρι-
στεύων ἐκεῖνος τέθνηκεν, αὐτίκα ἐστεφανώσατο. (Vers. 207.) *Οἱ δὲ ἐν ἡμέρᾳ μὲν καπνοὶ ἐξ ἄστεος*
νησιωτικοῦ, νύκτωρ δὲ πυρσοὶ ἐπίτριμοι, ὅ ἐστι συχνοὶ, ὡς ἐν ἄλλοις δηλοῦται, πολυπειρίαν
πραγμάτων καὶ αὐτοὶ συνάγουσι τῷ ἀκροατῇ, ὡς ἂν εἰδείη ὅτι ἡμέρας μὲν καπνὸς ὑψούμενος πλέον
τοῦ πυρὸς ὁρᾶται διὰ τὸ ἐν φωτὶ μέλαν καὶ σημαίνει κινδύνους νήσου· νύκτωρ δὲ τοῦ καπνοῦ λανθά-
νοντος διὰ τὸ σκότος ἀναλάμπει ἐφ᾽ ὁμοίοις ἐκεῖ τὸ πῦρ. Καὶ ὅρα ὅτι ἐπέτεινε τὴν τοῦ πυρὸς λαμπρό-
τητα οὐχ᾽ ἁπλῶς τινὰς ἄνδρας πολιορκουμένους παραλαβὼν χρωμένους πυρσοῖς, ἀλλὰ τηλόθεν νησιώ-
τας, οἳ μάλιστα τούτοις θαῤῥοῦσι διὰ τὸ μὴ ἔχειν πεζῇ βαδίσαι καὶ δηλῶσαι τοῖς περιοίκοις εἴτε
νησιώταις εἴτε ἄλλως ἠπειρώταις τὸν κίνδυνον. τοῖς γὰρ τοιούτοις ὡς ἀπῳκισμένοις οἱ πυρσοὶ καὶ με-
γάλοι ἀνάπτονται, καὶ διὰ πελάγους ἀνεπιπροσθήτως φαίνονται. (Vers. 206.) *Ὅρα δὲ ὅτι τε νέφος*
*ἐνταῦθα χρύσεον εἰπὼν καὶ φλό*γα καὶ σέλας πῦρ οὐκ ἠθέλησε φράσαι, εἰ καὶ ἄλλως ἐν τῷ τέλει τῆς*
ῥῶ καὶ τὸ σέλας ἀντὶ πυρὸς ἔθετο· προϊὼν δὲ ἐρεῖ περὶ τούτου, ἔνθα τὸ ἐξ Ἀχιλλέως καιόμενον καὶ
ἀκάματον πῦρ ἐξέπληττε τοὺς ἡνιόχους· καὶ ὅτι ἡ τοῦ καπνοῦ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι παράληψις τέθειται μὲν
καὶ πρὸς ἔμφασιν πλήθους πυρσῶν, μᾶλλον δὲ δι᾽ ἐμπειρίαν πολυμαθείας, ὡς εἴρηται· ἄλλως γὰρ οὐ
χρήσιμος ὁ καπνὸς πρὸς τὸ πολὺ τῆς ἐν τῷ Ἀχιλλεῖ φανταζομένης λαμπρότητος. (Vers. 209.) *Τὸ δὲ,*
κρίνονται Ἄρηι, ἀντὶ τοῦ εἰς διάκρισιν σπεύδουσιν, ἵνα τοῦ μίγνυσθαι παύσωνται, κατὰ τὸ, παύ-
*σαντο φυλόπιδος καρτερῆς. ἐκ *τοῦ τοιούτου δὲ κρίνειν καὶ κριτὴς, δι᾽ οὗ οἱ πρὸς ἔριν ἀναμεμιγμένοι* 1139
διακρίνονται. καὶ ἄλλως δὲ κρίνονταί τινες Ἄρηι ἀντὶ τοῦ μεμερισμένως οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἐκεῖθεν
μάχονται. ὅθεν μετ᾽ ὀλίγα φησὶν, ὅτι οἱ δεῖνα μένος Ἄρηος δατέονται, ἤγουν μερίζουσι. δύναται δὲ
λέγειν καὶ ὅτι διαφαίνεται, τίνες οἱ ἐν τοῖς μαχομένοις ἔκκριτοι. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου κρίνειν δοκεῖ καὶ
ἡ ἐγκρὶς εἶναι, πεμμάτιόν, φασιν, ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, εἶτα μελιτούμενον. (Vers. 211.) *Τὸ δὲ ἐπή-*
τριμος, ὃ δηλοῖ, ὡς ἐῤῥέθη, τὸν πυκνὸν, ὁ Ἀσκαλωνίτης ὀξυτόνως, φασὶ, προέφερεν, οὐκ εὖ λέγων.
τὰ γὰρ διὰ τοῦ ιμος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς προπαροξύνονται. ἐκ τοῦ τρία δὲ, ὅ πέρ ἐστι πολλὰ, γίνε-
ται, φασι, τρίμος, καὶ πλεονασμῷ μετὰ προθέσεως, ὥς περ ἐπηετανὸς καὶ ἐπήβολος, οὕτω καὶ ἐπή-
τριμος. ὁ δέ γε εὐήτριος χιτὼν ἄλλο τι δηλοῖ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. τὸ μέντοι διὰ τοῦ ι γραφό-
μενον ἴτριον πέμμα, φασὶν, ἐκεῖνο ἐστὶ λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γιγνόμενον. τὸ δὲ παρ᾽
Ὁμήρῳ ἦτρον, ὅτι ἐκ τοῦ ἄω τὸ πνέω, καθὰ καὶ τὸ ἦτορ γίγνεται, ὡς καίριον ὂν τοῖς ζῶσιν, ἔγνω-
σται ἤδη καὶ αὐτό. (Vers. 212.) *Περικτίονας δὲ νοη*τέον ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ διοικονομουμέ-*
νους καὶ αὐτούς. οἱ γὰρ τοιοῦτοι χρήσιμοι ἂν πολεμουμένοις νησιώταις ἔσονται, οὐ μὴν οἱ ἄλλως
ἁπλῶς περίοικοι. (Vers. 213.) *Τὸ δὲ, Ἄρεως ἀλκτῆρες, σημειωτέον εἰς τὸ, ἐμεῖο δὲ δῆσεν Ἄρης*
ἀλκτῆρα γενέσθαι, τὸ πρὸ ὀλίγου ῥηθέν· χρήσιμον γὰρ τοῦτο ἐκεῖ. Ἰστέον γὰρ ὅτι τὰ παλαιὰ τῶν
1189 *ἀντιγράφων ἐκτείνουσιν ἐνταῦθα τὴν λήγουσαν τοῦ Ἄρεως, ὡς ἀπὸ εὐθείας προδηλωθείσης Αἰολικῆς*
βαρυτόνου τοῦ Ἄρευς. τινὲς δέ φασι καὶ ὡς αἱ τοῦ Ἀριστάρχου ἐκδόσεις καὶ τοῦτο διὰ μόνου τοῦ ω̄
ἔχουσι, τοῦ Ἄρεω γὰρ, ὡς τοῦ Μενέλεω καὶ τοῦ Πείρεω· οἷον, Πειρεω υἱόν· ὁ δ᾽ αὐτός, φασιν,

Ἀρίσταρχος καὶ τὸ, ὡς δ᾽ ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ᾽ ἵκηται τηλόθεν ἐκ νήσου, οὕτω μεταγράφει· ὡς δ᾽ ὅτε πῦρ ἐπὶ πόντον ἀριπρεπὲς αἰθέρ᾽ ἵκηται, λέγων ὡς ἄτοπον τὸ πῦρ εἰκάσαι καπνῷ. οὐκ εὖ δέ, φασιν, ἐκεῖνος ποιεῖ. ὁ γὰρ ποιητὴς τὸ ὅλον πρᾶγμα συνήθως φράζων καπνοῦ τε ἐμνήσθη τοῦ ἐν ἡμέρᾳ, ὡς εἴρηται, καὶ πυρὸς πυρσῶν τοῦ ἐν νυκτὶ, ᾧ καὶ μόνῳ εἴκασται Ἀχιλλεὺς κατὰ τὸ ἐν παραβολαῖς Ὁμηρικὸν ἔθος. (Vers. 211.) Ὅρα δὲ ὡς, εἰ καὶ ἐκ τοῦ πῦρ πυρὸς γίγνεται καὶ ὁ πυῤῥὸς τὸ ἐπίθετον διὰ δύο ῥῥ καὶ ὁ ἐκ τούτου πυρσὸς κατὰ τὸ ταῤῥὸς ταρσὸς, ἀλλ᾽ ἐκ μὲν τοῦ πυῤῥοῦ ἑτεροῖον *ἐστὶ ῥῆμα, οἷον ὑπερεπυῤῥίασε παρὰ τῷ κωμικῷ, ἐκ δὲ τοῦ πυρσοῦ ἀλλοῖον, πυρσεύειν γὰρ, ὡς ἐκ τοῦ πῦρ πυρὸς τὸ ἐμπυρεύειν. Ὅτι δὲ οἱ πυρσοὶ καὶ φανοὶ λέγονται, καὶ πανοὶ δὲ διὰ τοῦ π, καὶ ὅτι τοῦ φανοῦ παράγωγον τὸ φανίον, ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (Vers. 215.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς στῆ ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος, οὐδ᾽ ἐπ᾽ Ἀχαιοὺς ἢ ἐς Ἀχαιοὺς μίσγετο, μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ᾽ ἐφετμὴν, ὡς καὶ πρὸ βραχέων ἐδηλώθη, ὅ περ, εἰ καὶ Πάτροκλος ἐξ Ἀχιλλέως ἐφυλάξατο, ἔζη ἄν. ἔνθα, φησὶ, στὰς ἤϋσεν, ὅ ἐστιν ἐβόησεν. (Vers. 218.) Ὡς δ᾽ οὐκ ἦν πιθανὸν ἁπλῶς οὕτω τοὺς Τρῶας τρέσαι, πλάττει σεμνῶς ὡς ἐν τερατείᾳ ποιητικῇ ὅτι συνεβόησε καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ οὕτως ἐκυδοίμησε τοὺς Τρῶας. φησὶ γάρ· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη φθέγξατο, κατά τινα δηλαδὴ συμφωνίαν, ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν. (Vers. 219.) Σεμνύνων δὲ καὶ ἄλλως αὐτὴν καθ᾽ αὐτὴν τὴν τοῦ Ἀχιλλέως καταμόνας φωνὴν, ἣν ὡς εἰκὸς Ἀθηνᾶς λόγῳ, τουτέστι φρονήσεως, εἰς ὅσον ἐξῆν καὶ ὕψωσε καὶ ἠγρίανεν, ὡς καὶ αὐτὸς μάλιστα βοὴν ἀγαθὸς, ὅ ἐστιν εὐρυβόας, ἐπάγει παραβολὴν, δι᾽ ἧς αὐτὴν εἰκάζει σάλπιγγι, εἰπών· ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀριζήλη φωνὴ, τουτέστιν ἀριδήλη, ὅτε τ᾽ ἴαχε σάλπιγξ ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων, ὣς τότε ἀριζήλη φωνὴ γένε*το Αἰακίδαο, καὶ (Vers. 223.) ἐπάγει· οἱ δ᾽ ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο, πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἤγουν πάντες ἐταράχθησαν· αὐτὰρ καλλίτριχες ἵπποι ἂψ ὄχεα τρόπεον, παλίντροποι δηλαδὴ θέοντες· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ, αὐτοί τε δηλονότι καὶ οἱ ἄνδρες, ἢ μᾶλλον οἱ ἄνδρες μόνοι, ἵνα ᾖ ὡς πάντες ὠρίνθησαν ὀσσόμενοι ἄλγεα. ἡνίοχοι δ᾽ ἔκπληγεν, ὡς πρὸ μικροῦ ἐδηλώθη, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ δεινὸν τὸ προγραφὲν, ὅ περ ἔδαιεν Ἀθηνᾶ, τρὶς μὲν υπ᾽ ἐκ τάφρου μεγάλ᾽ ἴαχε δῖος Ἀχιλλεὺς, τρὶς δὲ κυκήθησαν οἱ περὶ Ἕκτορα· ἔνθα δὲ καὶ τότ᾽ ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι ἀμφὶ σφοῖς, ἤγουν ἰδίοις, ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ᾽ ἐκ βελέων ἐρύσαντες κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι. Καὶ ὅρα ὅπως ὑψώσας τὴν ἐπὶ τῷ κινδύνῳ τοῦ Πατρόκλου περιπέτειαν καὶ εἰς ἄπορον ἀγαγὼν ῥᾷον αὐτὴν λύσας κατέστησε θεῖον παρεμβαλὼν συνήθως πρόσωπον, δι᾽ οὗ τεράστιος φαντασθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς τήν τε ἰδέαν τήν τε φωνὴν τοὺς πολεμίους ἐτρέψατο· ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἀψόγως ἔπλασεν ὁ ποιητὴς τοιαύτην ἐκ μόνης τῆς τοῦ Ἀχιλλέως θέας καὶ φωνῆς φυγήν. ὁ γοῦν Ἕκτωρ καὶ εἰσέτι μετ᾽ ὀλίγα ἐνδοιάζων, εἰ ἐτεὸν ἀνέστη Ἀχιλλεὺς, οὕτω πιθανῶς θαῤῥεῖ ἀντιστῆναι πρὸς μάχην εἰσαύριον. *ἔσχε δὲ τὸ ἐνδοιάσαι διὰ τὸ τεράστιον τῆς θέας καὶ τῆς βοῆς, ὡς δῆθεν θεόθεν πρὸς ὥραν γενόμενον, ἵνα μόνον περισωθῇ ὁ νεκρός. (Vers. 219.) Ἰστέον δὲ ὅτι καλὸν τῷ ποιητῇ καὶ τὸ παραβολικῶς πολεμικὴν σάλπιγγα παραλαβεῖν τὸ ἐνυάλιον ἠχοῦσαν ὡς ἐν πολιορκίας καιρῷ, ὥς περ καὶ πολεμικοὺς ἀνωτέρω πυρσοὺς παρέθετο ἀκολούθως τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν. οὔτε γὰρ ψιλὸς ὅπλων ἐμφανισθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξεθρόησεν ἂν τοὺς ὁπλίτας ἐχθροὺς, οἵ γε καὶ ἐχάρησαν ἂν καὶ ἐθάρσησαν καὶ ἐπέδραμον, ὡς καὶ καταφαγεῖν αὐτὸν, ὃ δὴ λέγεται. οὐδὲ μὴν τῇ κατὰ φύσιν αὐτοῦ καὶ μόνου βοῇ ἐξέπληξεν ἂν ἐκείνους, εἰ καὶ ὅτι μάλα λιγύφθογγος ἦν καὶ ὀξὺς βοῆσαι. φαντάσας δὲ διὰ τοῦ χρυσέου νέφους καὶ τῆς τεραστίας φλογὸς τῶν ἀμφιχυθέντων αὐτῷ λαμπρώτατον ὁπλίτην καὶ τῇ ὡς εἰκὸς ἐμβοητικῇ συμφωνίᾳ τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν Μυρμιδόνων μόνων, οὐ γὰρ ἐμίγνυτο τοῖς λοιποῖς ἀλλ᾽ ἰδίαζε λόγῳ Ἀθηνᾶς ἤτοι φρονήσεως, ἵνα μὴ ἀλλαχοῦ ταῦτα φαίνοιντο, γίγνεται ἀλλ᾽ αὐτόχρημα περὶ τὰς τοῦ Ἀχιλλέως νῆας, ἀριζήλην τε φωνὴν ἀφῆκεν καὶ οἵαν ἐκφοβῆσαι τοὺς ἐναντίους, καὶ κατάφρακτος ὅπλοις δεινὸν γανόωσιν ἐνομίσθη, καὶ οὕτω τρεψάμενος ἐκείνους τὸν τοῦ ἑταίρου νεκρὸν περιε*σώσατο. Ὅτι δὲ τὸ ἀριζήλη θηλυκόν ἐστι τοῦ ἀρίζηλος, οἷον ἀστὴρ ἀρίζηλος, καὶ ὅτι ἔτρεψε τὸ δ εἰς ζ συνήθως, δῆλον ἐστί· καὶ ὅτι καιρία λέξις ὡς ἐν ποιήσει τὸ ἀριζήλη ἐπὶ φωνῆς ὑπερφωνούσης τὰς λοιπὰς, διὸ καὶ δὶς αὐτῇ ἐνταῦθα ἐχρήσατο ἐπί τε σάλπιγγος καὶ ἐπὶ Ἀχιλλέως. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὡς οἶδε μὲν ὁ ποιητὴς

σάλπιγγα, ἥρωας δὲ οὐκ εἰσάγει χρωμένους αὐτῇ οὐδὲ εἰδότας. ὃ δὴ καὶ περὶ τοῦ τετρώρου φασίν. Ἓξ
δέ, φασι, σαλπίγγων εἴδη· πρώτη, ἣν εὗρεν Ἀθηνᾶ, διὸ καὶ σάλπιγξ Ἀθηνᾶ παρὰ Ἀργείοις τιμᾶ-
ται, καὶ κεῖται καὶ παρὰ Λυκόφρονι τὸ ἐπίθετον· δευτέρα, ἡ στρογγύλη παρ' Αἰγυπτίοις, ἣν Ὄσιρις
εὗρε, καλουμένη, φασὶ, χνούη· χρῶνται δ' αὐτῇ πρὸς θυσίαν, καλοῦντες τοὺς ὄχλους δι' αὐτῆς·
τρίτη, ἡ Γαλατικὴ, χωνευτὴ, οὐ πάνυ μεγάλη, τὸν κώδωνα ἔχουσα θηριόμορφόν τινα καὶ αὐλὸν μο-
λύβδινον, εἰς ὃν ἐμφυσῶσιν οἱ σαλπισταί· ἔστι δὲ ὀξύφωνος, καὶ καλεῖται ὑπὸ τῶν Κελτῶν κάρνυξ·
τετάρτη ἡ Παφλαγονικὴ, ἧς ὁ κώδων βοὸς ἦν προτομὴ, βαρύφωνος, ἀναφυσητή· καλεῖται δέ, φασι,
βόϊνος· πέμπτη Μηδικὴ, τὸν αὐλὸν ἔχουσα καλάμινον, τὸν δὲ κώδωνα βαρύφωνον, ὀγκόφωνος· ἕκτη
*Τυρσηνικὴ, ἧς εὑρεταὶ Τυρσηνοὶ, ὁμοία Φρυγίῳ αὐλῷ, τὸν κώδωνα κεκλα*σμένον ἔχουσα, λίαν ὀξύ-*
φωνος, ἧς καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ μαστιγοφόρῳ μέμνηται. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, περιπλομένων δηίων, ἤγουν
1190 *περιπολούντων, κυκλούντων, ὡς χρησιμεῦον εἰς τὸ περιπλομένων ἐνιαυτῶν, ληφθὲν καὶ αὐτὸ ἀντὶ τοῦ*
περιπελομένων, περιστρεφομένων· καὶ ὅτι τὸ θυμοραϊστέων (Vers. 220.) *δι' ἑνὸς μὲν ῥ γράφεται*
καὶ ὧδε ὡς κοινὸν, οὐ μὴν Ἀττικῶς. εἴρηται δὲ πρὸς ἀναλογίαν τῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ κυνοραϊστῶν. εἰ δὲ
πρὸ τούτων μὲν θάνατος ἐῤῥέθη θυμοραϊστὴς, ἐνταῦθα δὲ δήιοι θυμοραϊσταὶ, τί κωλύει καὶ σίδηρον
*εἰπεῖν θυμοραϊστὴν, καὶ εἴ τι δὲ ἄλλο τοιοῦτον; καὶ ὅτι σχεδιασμοῦ εἴκασμα ἔχει καὶ *τὸ ἐν δυσὶν ἐφε-* 1140
ξῆς στίχοις πρὸς τῷ τέλει ἐνταῦθα κεῖσθαι τὸ Αἰακίδαο, οἷα τοῦ σχεδιάζειν μὴ ἐνδιδόντος πρὸς λέξεων
διαφόρων ἐπίχυσιν. (Vers. 222.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς Κέρβερος μέν που συνθέτως χαλκεόφωνος εἴρη-*
ται, Ἀχιλλεὺς δὲ διαλελυμένως ὄπα χάλκεον ἔχει. καὶ ἔστι τῇ λέξει τὸ ἀσφαλὲς ἐκ τῆς κατὰ τὴν σάλ-
πιγγα εἰκόνος, οἷα θεραπευθείσης ἐκεῖθεν. οὐ γὰρ ἡ φωνὴ ὁποία σάλπιγξ ἀριζήλη τε καὶ καθ' ἕτερον
ποιητὴν εἰπεῖν χαλκόστομος, ὁ τοιοῦτος οὐ καινὸν, εἴ περ ὄπα χάλκεον ἔχειν λεχθείη ἤγουν στερεὰν,
ἣν ἀτειρέα φθάσας εἶπε, καὶ ἄθραυστον, καὶ, ὥς που φησὶν, ἄῤῥηκτον. (Vers. 224.) *Τὸ δὲ, ὄχεα*
τρόπεον, ἤγουν ἔτρεπον, σημειωτέον ὡς μήτε συζυγοῦν μήτε γραφόμενον κατὰ τὸ τρωπάω τρωπῶ τὸ τῆς
δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων, ἐξ οὗ τὸ θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου
τροπέω καὶ ὁ περιτροπέων ἐνιαυτὸς γίνεται καὶ τὸ παλιντροπάασθαι. εἰ δέ τις ἐθέλει καὶ τὸ τρόπεον
ἐκτείνειν κατὰ τὸ τρώπαον καὶ τρώχαον καὶ τὰ ὅμοια, οὐ μὴν συστέλλειν κατὰ τὸ τρόμεον καὶ ὅσα
*τοιαῦτα δευτέρᾳ συζυγίᾳ περισπωμένων ὑπόκειται, ἴστω ὡς ἰδιάζει τῷ θε*λήματι καὶ οὐ λαλεῖ πρὸς*
ἀκρίβειαν. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἰ μὲν ἡ ἄρχουσα τοῦ τρόπεον μεγεθύνεται, τότε αἱ ἐφεξῆς δύο συλλα-
βαὶ ἀντὶ μιᾶς λογίζονται μακρᾶς· εἰ δὲ σμικρύνεται, ἀναγκαίως ἡ λήγουσα ἐκτείνεται λόγῳ κοινῆς συλ-
λαβῆς. (Vers. 226.) *Τὸ δὲ, ὄσσοντο ἄλγεα θυμῷ, ἐντελέστερον γέγραπται τοῦ, ὀσσόμενος πατέρ'*
ἐσθλὸν, ὃ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. (Vers. 227.) *Τὸ δὲ, ἔδαιεν Ἀθήνη, πρὸς πλείω σαφήνειαν περιττῶς*
ἐτέθη. οὐ γὰρ ἁπλῶς ἀεὶ ἐδαίετο ἀκάματον πῦρ δεινὸν ἐκ κεφαλῆς τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ τῆς Ἀθηνᾶς
ἀναπτούσης τότε, ὥς ποτε καὶ τῷ Διομήδει. Τὸ δὲ, τρὶς ἴαχε, προσφυὲς τῇ τριτογενείῃ Ἀθηνᾷ τῇ
συλλαμβανομένῃ φωνῆς τῷ Ἀχιλλεῖ. ᾠκείωται γὰρ αὐτῇ ὁ τοιοῦτος ἀριθμὸς, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται.
Τὸ δὲ ἰάχειν ἤδη καὶ τῇ σάλπιγγι δέδοται ἐν τῷ, ἴαχε σάλπιγξ. (Vers. 230.) *Ἐν δὲ τῷ, δυώδεκα φῶ-*
τες, ἀμφιβάλλεται εἴτε δώδεκα μόνοι φῶτες ὤλοντο, εἴτε ἀπὸ κοινοῦ νοητέον ὅτι τρὶς ἰάχοντος Ἀχιλ-
λέως καὶ τρὶς κυνηθέντων τῶν ἐχθρῶν τρὶς δώδεκα Τρῶες ὤλοντο, καθὰ καὶ πρὸ τούτων Πάτροκλος
τρὶς ἐννέα ἄνδρας ἔπεφνεν. Ὅρα δὲ σαφῶς καὶ ἐνταῦθα ἐκταθέντα τὸν δύω ἀριθμὸν τὴν λήγουσαν
ἐν τῷ δυώδεκα, ἐξ οὗ ἀναγκαίως ἀεὶ ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν ὁ δώδεκα. (Vers. 233.) *Ὅτι ὡς κατετέθη*
**Πάτροκλος ἐν λεχέεσσι, φίλοι ἀμφέσταν ἑταῖροι μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεὺς,*
δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον κείμενον ἐν φέρτρῳ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
(Vers. 235.) *Καὶ ὅρα τὸ χέων πολλὴν ἔμφασιν ἔχων δαψιλοῦς δακρύου ἐν μιᾷ λέξει. καὶ εἶχε μὲν πα-*
ραβολὴν ἐπαγαγεῖν, ὡς ἀλλαχοῦ, τὴν ἀπὸ μελανύδρου κρήνης, συνεστένωσε δὲ κἀνταῦθα τὴν φράσιν
τοῖς πράγμασιν. ἄλλως δὲ οὐδὲ ἐχρῆν πλατῦναι τοῦτο εἰς πλέον παραβολικῶς φειδοῖ Ἀχιλλέως, ὃν
φθάσας ἔπλασε σκώψαντα τὸ πολὺ τοῦ Πατρόκλου δάκρυον. ἀμέλει ἐν τοῖς ἑξῆς μετ' ὀλίγα ἐν καιρῷ
ἀδείας νυκτέρου οὐδὲ δακρύοντα ποιήσας τὸν Ἀχιλλέα, στενάχοντα δὲ μόνον, ἐκτίθεται παραβολὴν
εἰς τοῦτο οὐχ' ὑποστειλάμενος. ἡρωικώτερον γὰρ τοῦ δακρύειν τὸ στενάχειν καὶ βαρυστενάχειν, ὡς καὶ

ὁ φιλόμηρος ἐν Αἴαντι δηλοῖ Σοφοκλῆς. Θερμὰ δὲ δάκρυα οὐ μόνον τὰ φύσει τοιαῦτα, ὅτε πρόσφατα
ῥέουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξ ἐνδιαθέτου, ὡς τῶν μὴ τοιούτων οὐκ ἐνθέρμων ὄντων. καὶ ἔστι σύνηθες τὸ
θερμὸν καὶ τοιαύτην σημασίαν ἔχειν, ὁποῖόν τι σὺν ἄλλοις μυρίοις καὶ τὸ, θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρ-
δίαν ἔχεις. (Vers. 236.) Τὸ δὲ, ἐν φέρτρῳ, ἔστι μὲν ἐφερμηνευτικὸν τοῦ ἔθεσαν ἐν λεχέεσσι, δηλοῖ δὲ
νεκρικὸν φο*ρεῖον, ἀσπίδα τυχὸν ἢ ἄλλο τι αὐτοσχέδιον. ἅπαξ δέ, φασιν, εἶπε τὴν λέξιν ἐνταῦθα.
κυριολεκτεῖται δὲ τῇ ἐτυμολογίᾳ, εἴ γε τὸ φέρειν ἐπὶ ἀψύχου, ὅθεν καὶ ἀναφέρειν τὸ ἀπὸ παρανοίας
ἀνασφάλλειν. καὶ εἴη ἂν φέρτρον ὁ νεκροφόρος σκίμπους. ἔοικε δὲ φερτήριον τετρασυλλάβως εἶναι τὸ
ἐντελὲς, ἐξ οὗ συγκέκοπται τὸ φέρτρον ὁμοίως τῷ θρεπτήριον θρέπτρον, οἷον, οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα
φίλοις καὶ ἑξῆς. ἐνταῦθα δὲ (Vers. 237.) καὶ ἡ Ὁμηρικὴ μοῦσα οἷον μυρομένη φησὶ περιπαθῶς αἰ-
τίαν τοῦ τῶν ἡρωικῶν δακρύων χεύματος, ὅτι ἔπεμπε μὲν τὸν, ὡς ἐῤῥέθη, πιστὸν ἑταῖρον σὺν ἵπποισι
καὶ ὄχεσφιν εἰς πόλεμον, οὐδ᾿ αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα. οὕτω καὶ ἡ Θέτις πρὸς λύπης ἔχειν ἔφη ὡς
οὐχ ὑποδέξεται τὸν υἱὸν οἴκαδε νοστήσαντα, ὃ καὶ Ἀχιλλεὺς παρεσημήνατο μετὰ τοὺς λόγους τῆς
μητρὸς ἐν τόποις δυσίν. (Vers. 239.) Ὅτι δέδοται τῇ ποιήσει κατεπιχειρεῖν καὶ τῆς τοῦ ἡλίου κινή-
σεως. καὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ διαχύσει τινῶν κα*τέχει ὁ μῦθος τὸν ἥλιον αὐτοῦ που ἐν τῇ ἀνατολῇ. καὶ
ἢ μούσας γεννᾷ ἐννεανύχῳ ῥᾳστώνῃ Διὸς, ἢ Ἡρακλέα τριέσπερον, ἢ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ἀδολεσχίαν
μετὰ τῆς γυναικὸς παρατείνει. ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ λύπῃ τὸν ἥλιον ποιεῖ ἐπ᾿ Ὠκεανὸν πρὸς τῆς Ἥρας 1191
πεμπόμενον. φησὶ γάρ· ἠέλιον δ᾿ ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη πέμψεν ἐπ᾿ Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα
νέεσθαι. καὶ ἔστιν ὁ λόγος ἀστείως, ὡς καὶ Κράτης ἐπισημαίνεται. ἀλληγορικῶς γὰρ ὁ ἥλιος τῇ δίνῃ
τοῦ οὐρανοῦ συνελκόμενος ἄκων ἐπὶ δυσμὰς ἕλκεται διὰ Ἥρας, τῆς τοῦ περιέχοντος *δηλαδὴ φύσεως.
τὸ γοῦν ἀεὶ φύσει γινόμενον ἰδικῶς ἄρτι γενέσθαι πλάττει, ὁποῖόν τι καὶ τὸ τὸν Ἀτρέα καταναγκάσαι
τὸν τοῦ ἡλίου δρόμον καὶ ἐξ ἀνατολῶν τρέψαι πρὸς δύσιν. κἀκεῖνο γὰρ ἀεὶ γινόμενον ὅμως ἅπαξ ποτέ
φησιν ὁ μῦθος γενέσθαι. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα εἰσὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς. (Vers. 240.) Τὸ δὲ
νέεσθαι τὸν ἥλιον ἐπ᾿ Ὠκεανὸν, ταὐτὸν ὂν περιφραστικῶς τῷ δῦναι, διασαφῶν ὁ ποιητὴς εὐθὺς
ἐπάγει, ἠέλιος μὲν ἔδυ. (Vers. 241.) Ὅτι τὸ ἀγαθὸν εἶναι νυκτὶ πιθέσθαι πραγματικῶς ἐνταῦθα
ποιεῖται. ἠέλιος μὲν γὰρ ἔδυ· παύσαντο δὲ *δῖοι Ἀχαιοὶ φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιίου πολέμου τοῦ
πολλαχοῦ γνωσθέντος· Τρῶες δ᾿ αὖ ἑτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης χωρήσαντες ἔλυσαν ὑφ᾿ ἅρμασιν
ὠκέας ἵππους, ἤγουν ὑπέλυσαν τῆς ζεύγλης. (Vers. 245.) ἐπεὶ δὲ ἀγαθὸν ἐν νυκτὶ βουλὴ, διὸ καὶ
1141 εὐφρόνη λέγε*ται, εὐθὺς οἱ Τρῶες ἀγορὴν ἀγέροντο πάρος δόρποιο μέδεσθαι. ἐτυμολογικὸς δὲ συνήθης
τρόπος τὸ, ἐς ἀγορὰν ἀγέροντο. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ δόρπου παρώνυμον αἱ ἐπιδορπίδες. δηλοῖ δὲ
ἡ λέξις τὰ τραγήματα, λεγόμενα οὕτω διὰ τὸ ἐπὶ δόρπῳ, ἤγουν μετὰ δόρπον προτίθεσθαι. διαφέ-
ρουσι δὲ ἴσως ἐπιδορπίδων τὰ παρὰ Ἡροδότῳ ἐπιφορήματα. ἦσαν δὲ αὐτὰ τὰ μετὰ τὰς μοίρας ἑκά-
στων. Πλάτων δέ, φασιν, ὁ κωμικὸς ταῦτα ἐπιτραπεζώματα καλεῖ, ἄλλοι δὲ ἐπαίκλια, ταὐτὸν
*δ᾿ εἰπεῖν ἐπαίκνια κατὰ συγγένειαν τοῦ ν̄ καὶ τοῦ λ̄. εἰσὶ δὲ καὶ αὐτὰ μετὰ δεῖπνον βρώματα. αἶκνον
γὰρ καὶ αἶκλον τὸ βρῶμα πρὸς ὁμοιότητα τοῦ νίτρον λίτρον καὶ τῶν ὁμοίων. ταῖς δὲ ῥηθείσαις λέξεσιν
ἐρίζειν βούλεται πρὸς ἰσοδύναμον καὶ τὰ παρὰ Λυκίοις ἀναδείπνια, ἑσπερινὰ ἐδέσματα τραγηματώδη
μετὰ κρέα καὶ ἰχθῦς. Ὅρα δὲ καὶ νῦν φραστικὴν δύναμιν, ἄλλως μὲν φράσαντος Ὁμήρου τὸ παύσα-
σθαι μάχης τοὺς Ἀχαιοὺς, ἑτέρως δὲ περιφραστικώτερον τὸ τοὺς Τρῶας, συμπτώσεως γενομένης κατὰ
μόνον τὸ κρατερῆς. (Vers. 246.) Ὅτι ὀρ*θῶν ἑσταότων τῶν Τρώων ἀγορὴ γένετο, οὐδ᾿ ὀλίγον τι
παραμυθησαμένων τὸν μεθ᾿ ἡμέραν πόνον, οὐδέ τις ἔτλη ἕζεσθαι. πάντας γὰρ ἔχε τρόμος οὕνεκ᾿
Ἀχιλλεὺς ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ᾿ ἀλεγεινῆς, ὡς ἐντεῦθεν οἷον πεινᾶν αὐτὸν μάχης καί που
καὶ κατὰ τὸν Ὁμηρικῶς ἀκοστήσαντα ἵππον ἐφίεσθαι τοῦ προτέρου νομοῦ. (Vers. 247.) Τὸ δὲ, οὐδέ τις
ἔτλη ἕζεσθαι, ὅμοιόν ἐστι τῷ μηδένα ἕζεσθαι. διὸ καὶ ἐπῆκται τὸ, πάντας γὰρ ἔχε τρόμος. (Vers. 249.) 1192
Ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀγορᾷ Πολυδάμας πεπνυμένος ἦρχε ἀγορεύειν Πανθοΐδης. ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ
ὀπίσσω· Ἕκτορι δ᾿ ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ᾿ ἐν νυκτὶ γένοντο· ἀλλ᾿ ὁ μὲν ἂν μύθοισιν, ὁ δ᾿ ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα.
καὶ ἦν ἡ τοῦ τοιούτου Πολυδάμαν*τος βουλὴ αὕτη· ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι, κέλομαι γὰρ ἔγωγε
ἄστυδε νῦν ἰέναι. καὶ ἐφερμηνεύων τὸ νῦν ἐπάγει· μὴ μίμνειν ἠῶ δῖαν ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσὶν, ἀλλὰ δη-

λαδὴ ἐν τῇ πόλει. εἶτα αἰτίαν προστιθεὶς (Vers. 256.) *φησίν· ἑκὰς δ᾽ ἀπὸ τείχεος εἰμὲν, ἤγουν ἐσμέν.*
ἐφ᾽ οἷς καὶ τοῦ Ἀχιλλέως ὑπομιμνήσκων λέγει (Vers. 257.) *ὅτι ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε*
δίῳ, τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί. καὶ κατασκευάζων τὸ ῥηΐτεροι (Vers. 259.) *ἐπιφέ-*
ρει· χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων, ἐλπόμενος νῆάς γ᾽ αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας. νῦν
δ᾽ αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλείωνα, οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος. καὶ διασαφῶν τὸ ὑπέρβιος
(Vers. 262.) *φησίν· οὐκ ἐθελήσει μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐν μέσῳ ἀμφότεροι,*
ὅ ἐστιν ἄμφω τὰ μέρη, μένος Ἄρηος δατέονται, ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται, ἠδὲ γυναικῶν. ἀλλ᾽
ἴομεν προτὶ ἄστυ. πίθεσθέ μοι· ὧδε γὰρ ἔσται· νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλείωνα ἀμβροσίη·
εἰ δ᾽ ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ᾽ ἐόντας αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν γνώσεται. εἶτα
(Vers. 270.) *διασαφῶν ὅπως γνώσεταί τις ἕωθεν τὸν Ἀχιλλέα, ἐπάγει· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον*
*ἱρὴν, ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται Τρώων· αἲ γὰρ δή μοι *ἀπ᾽ οὔατος ὧδε γένοιτο.* 40
εἰ δ᾽ ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα κηδόμενοί περ, νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν, ἤγουν ἐν κοινῷ
ἀθροισμῷ ἢ ἐν βουλῇ δυναμωθησόμεθα· ἄστυ δὲ πύργοι ὑψηλαί τε πύλαι σανίδες τ᾽ ἐπὶ τῇς, ἤγουν
ἐπὶ ταύταις, ἀραρυῖαι μακραὶ εὔξεστοι ἐζευγμέναι εἰρύσονται· πρωὶ δ᾽ ὑπ᾽ ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρη-
χθέντες στησόμεθ᾽ ἂν πύργους· τῷ δ᾽ ἄλγιον, αἴκ᾽ ἐθέλῃσιν, ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχε-
σθαι. ἂψ πάλιν εἶσ᾽ ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ᾽ ἐριαύχενας ἵππους παντοίου δρόμου ἄσῃ, ὅ ἐστι κορέσῃ, ὑπὸ
πτόλιν ἠλασκάζων. εἴσω δ᾽ οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει. τοῦτο δὲ ἠθικῶς καὶ ἀστείως ἔφη. ἀντὶ
γὰρ τοῦ εἰπεῖν ὡς οὐ τολμήσει ἢ ὡς οὐ δυνήσεται εἰσελθεῖν, εἶπεν ὡς οὐκ ἐάσει αὐτὸν ἡ προθυμία,
ἤγουν οὐ προθυμηθήσεται ἔσω ἐφορμηθῆναι. ἴσως δὲ καὶ τὴν Τρωικὴν ἔκθυμον κώλυσιν ἐνταῦθα
δηλοῖ ὁ θυμός. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀσαφές ἐστιν, ἑρμηνεύει (Vers. 283.) *εὐθὺς ἐπάγων· οὐδέ ποτ᾽ ἐκπέρσει.*
καὶ ἐπιτείνων τὸ δῆθεν κακὸν τοῦ Ἀχιλλέως φησίν· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται. καὶ οὕτω μὲν ὁ Πο-
λυδάμας. οἷα δὲ ἀκούσει ἀπὸ τοῦ Ἕκτορος, ἐν τοῖς ἑξῆς φανεῖται. Σημείωσαι δὲ ὅτι κατὰ τὴν τῶν
σοφῶν παρατήρησιν κεφαλαίων ὄντων συμβουλευτικῶν, τοῦ καλοῦ, τοῦ δυνατοῦ, τοῦ ἀναγκαίου,
**καὶ τοῦ συμφέροντος, τὸ μὲν καλὸν, ὅ περ πρὸς δόξαν μόνην ὁρᾷ, παρῆκε νῦν ὁ Πολυδάμας διὰ* 50
τὴν περίστασιν τοῦ καιροῦ· οὐ γὰρ εἶπεν ὡς οὐκ ἔνδοξον τὸ ἀναχωρεῖν, ὅ γε καὶ ἐκολάζετο, καὶ μά-
λιστα παρὰ Λάκωσιν ὕστερον, καὶ παρὰ τοῖς τοῦ Ὁμήρου δὲ πρότερον· τοῖς δὲ λοιποῖς τρισὶ κεφα-
λαίοις ἀγωνίζεται. δυνατὸν γὰρ εἶναι λέγει τὸ ἀκινδύνως ἀναχωρεῖν αὐτίκα νῦν· αὔριον γὰρ τυχὸν οὐκ
ἔσται δυνατόν. ὡσαύτως δυνατὸν καὶ τὸ ἀπὸ τείχους πολεμεῖν. τοῦτο δ᾽ αὐτὸ καὶ συμφέρον ὡς καὶ τὸ
νῦν ἀβλαβῶς ἀναχωρῆσαι. καὶ ἀναγκαία δὲ ἡ φυλακὴ τῆς Ἰλίου, νυκτὸς μὲν ἀγρυπνούντων, ἡμέρας
δὲ πολεμούντων. (Vers. 246.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ, ὀρθῶν ἑσταότων ἀγορὰ γένετο, καλῶς πρόσ-*
κειται τὸ ἑσταότων. ἐπεὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὁ ὀρθωθεὶς καὶ ἕστηκεν, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, ὀρθωθεὶς
δ᾽ ἔδυνε χιτῶνα, ἤγουν ἐκ κατακλίσεως μικρόν τι μετεωρισθείς. ὅτι δὲ δειλίας ἦν τὸ ὀρθοὺς ἑστάναι,
δῆλον ἐκ τοῦ, πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, εἰ καὶ μὴ τοσοῦτος ἦν, ὡς καὶ καταῤῥίπτειν αὐτοὺς ἢ ποιεῖν
ἐπ᾽ ἀμφοτέρους πόδας ἵζειν. (Vers. 250.) *Τὸ δὲ, ὁρᾶν πρόσσω καὶ ὀπίσσω, μέγας ἔπαινος Πολυ-*
δάμαντος ὡς ἢ μάντεως ἢ ἄγαν συνετοῦ. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης φράσεως προείρηται, δῆλον δὲ καὶ ὡς
*ὁ μὴ τοιοῦτος *ψέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅτι μὴ οἶδεν ἅμα πρόσω καὶ ὀπίσω νοῆσαι, ὃ κυρίως ἐστὶν* 60
ὁρᾶν, εἴ γε νοῦς ὥς περ ἀκούει, οὕτω καὶ ὁρᾷ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν τὰ ἔμπροσθεν βλέπειν πρόνοια
λέγεται, τὸ δὲ τὰ ὀπίσσω καὶ ἀφανῆ ἀγχίνοια· καὶ ὅτι εἰ τοιοῦτος ὁ Πολυδάμας, ἔτι δὲ καὶ λόγιος,
ὅ περ δῆλον ἐκ τοῦ μύθοισι πολλὸν ἐνίκα, οὗ διασαφητικὸν τὸ εὖ φρονέων, οὐκ ἐχέφρων ἄρα ὁ Ἕκτωρ
ὁ νήπιον τοῦτον ἀποκαλέσας ἐν τοῖς ἑξῆς. τέως γε μὴν σκοπητέον ὡς, εἰ καὶ ἑταῖρος ὁ Πολυδάμας
τῷ Ἕκτορι καὶ ὑπ᾽ αὐτῷ τεταγμένος, ἀλλὰ παῤῥησιάζεται ἠρέμα πρὸς αὐτὸν, οὐ τὰ προσφιλῆ λέγων
*ἐκείνῳ, *ἀλλὰ τὰ σύμφορα. εἰ δ᾽ αὐτὸς ἀλαζὼν ὢν μήτε ὡς ἑταίρῳ μήτε ὡς πεπνυμένῳ τῷ Πολυδά-* 1142
μαντι πείσεται φραζομένῳ τὰ καιριώτατα, εἰς οὐκ ἀγαθὸν ἔσται οὐδ᾽ αὐτῷ ἡ ἀπείθεια. Σημείωσαι δὲ
καὶ ὅτι τὰ μὲν πρόσω, ἤγουν τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἐνεστῶτα, οἶδεν ἄρτι ὁ Πολυδάμας ἐν τῷ, νῦν
μὲν νὺξ ἀπέπαυσε τὸν Ἀχιλλέα· τὰ δὲ ὀπίσω, ἤτοι τὰ μήπω εἰς ὄψιν ἐλθόντα ἀλλὰ μέλλοντα, καὶ ἔτι
ἀφανῆ ἐν τῷ, εἰ δ᾽ ἄμμε κιχήσεται αὔριον καὶ ἑξῆς. (Vers. 251.) *Ἐν δὲ τῷ, μιῇ δ᾽ ἐν νυκτὶ γένοντο,*

Ἡράκλειτος παρετήρησε καὶ ἀστρολόγον εἶναι τὸν ποιητὴν, ὃς ἐν μιᾷ νυκτὶ γενομένους τὸν Ἕκτορα καὶ τὸν Πολυδάμαντα ὅμως πολὺ διαφέροντας ἀλλήλων ἱστορεῖ διὰ ὥρας ἀκρίβειαν. Ὅρα δ᾽ ἐν τούτῳ καὶ ὡς τὸ ἐν μιᾷ νυκτὶ γενέσθαι συνεβάλετό τι πρὸς ἑταιρείαν, καθὰ καὶ εἴ τινες ἐκ διαφόρων ὡρμημένοι τόπων συνοδεύσαιεν. καὶ εἰσὶ καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοποια, καθὰ καὶ τὸ ὁμόπατρι καὶ ἡ ὁμωνυμία, ὃ δηλοῦσι καὶ οἱ Αἴαντες. (Vers. 254.) Τὸ δὲ φράζεσθε συμβουλευτικὴ κἀνταῦθα λέξις. ἔστι γὰρ φράσαι μὲν ἐνεργητικῶς τὸ εἰπεῖν, φράζεσθαι δὲ τὸ βουλευτικῶς σκέπτεσθαι. (Vers. 257.) Τὸ δὲ, οὗ*τος ἀνὴρ, περὶ Ἀχιλλέως ῥηθὲν, πολλὴν ἔμφασιν ἔχει, ὡς μηδὲ ὀνομάσαι τοῦ Πολυδάμαντος τὸν Ἀχιλλέα ἐθέλοντος. ἢ κατ᾽ ἐξοχὴν ἴσως ἡ λέξις κεῖται. (Vers. 258.) Τὸ δὲ, ῥηίτεροι πολεμιζειν, ἀντὶ τοῦ εὐπολεμητότεροι. (Vers. 259.) Τὸ δὲ, χαίρεσκον ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων, τὴν ἀληθῶς χάρμην καὶ αὐτὸ παρετυμολογεῖ, καθ᾽ ἣν δηλαδὴ χαίρουσιν οἱ πολεμοῦντες. (Vers. 260.) Τὸ δὲ ἐλπόμενος, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων τὸ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔλπομαι ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ, βοηθεῖ τοῖς ὕστερον παρασημηναμένοις ἐπὶ ἀγαθοῦ τὴν ἐλπίδα τίθεσθαι, οὐ μὴν κυριολεκτεῖσθαι ἐπὶ κακοῦ. Τὸ δὲ, νῆας αἱρησέμεν, 1193 συγκροτεῖ καὶ αὐτὸ τοὺς φαμένους νῆας αἰχμαλώτους. (Vers. 261.) Τὸ δὲ, ποδώκεα Πηλείωνα, δὶς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται κατά τι θαῦμα. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος αὐτὸ καὶ νῦν εἰς ἐγκάθετον μνήμην τῆς τοῦ ἥρωος ποδωκείας, δι᾽ ἧς βλάψει τὸν Ἕκτορα. (Vers. 262.) Τὸ δὲ, οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει μίμνειν, ἐπὶ παντὸς θυμώδους ῥηθήσεται. Τὸ δὲ, μένος Ἄρηος δατέονται, προδεδήλωται τί νοεῖ ἐν τῷ, στυγερῷ κρίνονται Ἄρηι, ὃ πρὸ ὀλίγου ἐῤῥέθη. χρήσιμον δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ ῥηθὲν περὶ ἡμιόνων, αἳ δατέονται γῆν ἐν τῷ περιπατεῖν. ὡς γὰρ ἐκεῖναι δατέονται τὸ ἔδαφος τοῖς ἑκατέρωθεν ποσὶν, οὕτω καὶ οἱ μαχόμενοι δατέονται τὸν Ἄ*ρην τῇ ἑκατέρωθεν ἀντιπαρατάξει, ἵνα λέγῃ ἐπίσης πολεμιστὰς εἶναι καὶ τοὺς Τρῶας καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς, κατὰ τὸ, καὶ ἀλλήλους ὀλέκουσι. Καὶ ὅρα καὶ τοῦτο εἰς ἑρμηνείαν σαφῆ τοῦ, κοινὸς ἐνυάλιος. κοινὸν γὰρ καὶ τὸ μεριζόμενον. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Σοφοκλῆς λαβὼν τὸ ἐπικουρίαν ποθὲν μερίζειν ἐνδατεῖσθαι ἔφη. (Vers. 265.) Ἐν δὲ τῷ, περὶ πτόλιος μαχήσεται, σημείωσαι ὡς τοιοῦτος καὶ ὁ Πάτροκλος κατὰ τόλμαν ἀπεκβὰς τῇ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα δῆθεν μιμήσει οὐκ ἐπείσθη τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ τὴν τάφρον ὑπερβὰς μακρὰν ἤθελε μάχεσθαι. Τὸ δὲ καὶ γυναικῶν ἐρεθίζει τὸν δῆμον πρὸς τῷ Πολυδάμαντι σχεῖν τὸν νοῦν ὑπερπαθήσαντα τῶν φιλτάτων, ἃ πάντα συννοοῦνται ταῖς γυναιξὶν. (Vers. 266.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, πίθεσθέ μοι· ὧδε ἔσται. ἀξιωματικῶς ῥηθὲν, ὡς πρέπει ἐνδόξῳ συμβούλῳ. εἰ δέ γε εἶπεν, ὧδε γὰρ οἴομαι ἔσεσθαι ἢ τοιοῦτόν τι, οὐ σεμνῶς ἔφραζε. τρεῖς δὲ ἐννοίας πανυ γοργῶς ὁ τοιοῦτος περιέχει στίχος· ἴομεν πρὸς πόλιν· πίθεσθέ μοι· ὧδε ἔσται. (Vers. 267.) Τὸ δὲ, νὺξ ἀπέπαυσε Πηλείωνα, πιθέσθαι νυκτὶ καὶ ἐκεῖνον δηλοῖ. (Vers. 268.) Τὸ δὲ ἀμβροσίη ἐνδιαθέτως εἴρηται σὺν ἀστειότητι. αἰνίττεται γὰρ ὁ Πολυδάμας τῇ τοιαύτῃ λέξει νῦν ἀληθῶς ἀμβροσίαν ἐπιγενέσθαι νύκτα τοῖς Τρωσὶ καὶ οἵαν ἐποφείλεσθαι χάριτας, *ὅτι ἐκρύψατο αὐτοῖς τὸν Ἀχιλλέα. (Vers. 269.) Τὸ δὲ, ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, ἔμφασίν τε ἔχει τοῦ μὴ ἂν χρῆναι τὸν Ἀχιλλέα τολμῆσαι γυμνὸν πρὸ τῆς τάφρου φανῆναι, καὶ ἅμα προκαλεῖται ταχὺ ποιηθῆναι τὰ τοῦ μύθου ἡφαιστότευκτα ὅπλα. (Vers 270.) Τὸ δὲ, εὖ τις αὐτὸν γνώσεται, ἀστείως ἔχει, ὡς δῆθεν τῶν Τρώων ἐπιλελησμένων τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπεὶ δηρὸν μάχης ἐπέπαυτο. Καὶ ὅρα συνέμπτωσιν ἐννοιῶν κατὰ τὸ γνώσεται, ὃ νῦν ὁ Πολυδάμας ἔφη, καὶ κατὰ τὸ γνοῖεν οἱ Τρῶες, ὃ φθάσας εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς τῶν δύο ῥητόρων ἐμπεσόντων τυχαίως εἰς τὸ αὐτὸ νόημα. (Vers. 271.) Τὸ δὲ, ἀσπασίως ἀφίξεται Ἴλιον, ἀντὶ τοῦ ἀγαπητὸν ἡγήσεται, οὐκ ἀνδραγαθῆσαι, ἀλλ᾽ εἰ καὶ μόνον οἴκοι ἐπανέλθοι. καὶ ἄλλως δὲ, ἀσπασίως ἀφίξεται, χαίρων δηλαδὴ καὶ οὐ δεδιὼς λειποταξίου γραφὴν διὰ τὸ κοινὴν εἶναι τὴν φυγήν. δῆλον δὲ ὅτι λείπει πρόθεσις ἐν τῷ, ἀφίξεται Ἴλιον. τὸ γὰρ πλῆρες, ἀφίξεται εἰς Ἴλιον. Τὸ δὲ, ὅς κε φύγῃ, δριμέως εἴρηται κατὰ τὸ ἐξ ἀορίστου κοινόν. ἐν γὰρ τῷ, ὃς ἂν φύγῃ, δοκεῖ καὶ ὁ Ἕκτωρ συνειλῆφθαι, ὃ καὶ δάκνει τὸν ἥρωα, καὶ ποιεῖ νήπιον προσειπεῖν τὸν Πολυδάμαντα. Τοῦ δὲ γῦπες φανερῶς ἐνταῦθα ἐκτείνεται ἡ παραλήγουσα. (Vers. 272.) Τὸ δὲ, αἲ γὰρ δή μοι ἀπ᾽ οὔατος ὧδε γένοιτο, ἐνδιάθε*τος εὐχὴ ἀντὶ τοῦ εἴθε μὴ μόνον μὴ ἴδοιμι, ἀλλὰ μηδὲ ἀκούσαιμι τοιαῦτα. καὶ ἔστιν ὥς περ τὸ ἀπὸ θυμοῦ πεσεῖν, ἀντὶ τοῦ μακρὰν ψυχῆς παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅθεν καὶ ἀποθύμιον τὸ ἀκαταθύμιον, οὕτω καὶ ἀπ᾽ οὔατος τὸ μακρὰν

ἀκοῆς. Τὸ δὲ ὧδε, τουτέστιν οὕτως, ἀκριβῶς κεῖται, δηλοῦν ὅτι, καθὰ μέχρι νῦν οὔτε γέγονεν, οὔτε ἤκουσταί μοι τὸ ῥηθὲν κακὸν, οὕτω μηδὲ εἰς τὸ ἑξῆς ἀκουσθείη. (Vers. 273.) Τὸ δὲ πιθώμεθα καὶ τὸν Πολυδάμαντα συνεισάγει ἀφελῶς οὕτω ῥηθὲν καὶ ἁπλῶς. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν συμβουλεύσοι τις ἑαυτῷ πείθεσθαι. κοινὴν δὲ πειθὼ οὕτως ἀπαιτεῖ, ὡς δέον ὂν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Ἕκτορα καὶ πάντας πεισθῆναι τῇ συμβουλῇ. (Vers. 274.) Τὸ δὲ, κηδόμενοί περ, τὸ αἴτιόν ἐστι τῆς ἄρτι συμβουλῆς. βλαπτομένοις γάρ, φησι, συμβουλεύω, ἵνα τὸ βουλευθὲν ποιήσαντες ὠφεληθῶμεν. (Vers. 275.) Ἐν δὲ τῷ, ὑψηλαί τε πύλαι, πύλας, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τὰς διόδους νοητέον, καθ᾽ ἃς αἱ θύραι, ἄλλαι αὗται πάντως παρὰ τὰς θύρας οὖσαι, ἃς σανίδας λέγει ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀραρυίας, μακρὰς μὲν, ἐπεὶ καὶ αἱ ῥηθεῖσαι πύλαι ὑψηλαὶ, εὐξέστους δὲ, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἄλλως ἀραρυίας εἶναι, ἐζευγμένας δὲ ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένας καὶ ἠσφαλισμένας ὡς οἷα ζυγοῖς τοῖς μοχλοῖς, ὅθεν ἴσως καὶ τὸ ἐπιζυγοῦσθαι τὰς *θύρας εἴληπται. ἢ καὶ ἄλλως, ἐζευγμένας, ἤγουν συνεσφιγμένας ἰδίᾳ ταύτην καὶ ἐκείνην ζυγοῖς ἡλωτοῖς, ὁποῖοι καὶ οἱ χιαστοὶ εἴτουν καγκελωτοί. (Vers. 277.) Εἰς δὲ τὸ πρωὶ πρόσκειται τὸ ὑπ᾽ ἠοῖοι, ὡς ἂν ὁ ὄρθρος νοῆται. ἄλλως γάρ, φασι, πρωὶ λέγεται καὶ τὸ ἕως ἕκτης ὥρας. Φιλήμων οὖν φησί· μεμίσθωταί με δείλης πρωίας, ἤτοι περὶ τοιαύτην πρωίαν, ἀφ᾽ ἧς ἡ δείλη ἄρχεται. Ὅθεν σημείωσαι ὅτι τε τὸ ἐπέκεινα τῆς τοιαύτης ὥρας ἀκριβῶς δείλη ὀψία λέγεται, καὶ ὅτι ὥς περ ἀπὸ τοῦ ἡ ἕως γίνεται ὁ ἑῷος, καὶ ἐκ τοῦ ἠὼς ἠῷος, οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς ἠόος γενικῆς ἠοῖος, ὡς ἄλλος ἀλλοῖος καὶ τὰ τοιαῦτα, ἴσως δὲ καὶ καθά περ ἀγκώνη ἀγκοίνη, οὕτω καὶ ἠῷος κοινῶς καὶ ἠοῖος Ἰωνικῶς. ὡς δὲ τὸ πρωὶ πρῷ μάλιστά φασι προπερισπωμένως οἱ παλαιοὶ τεχνικοὶ, δηλοῦται καὶ αὐτὸ ἀλλαχοῦ. (Vers. 278.) Ἐν δὲ τῷ, στησόμεθα ἀνὰ πύργους, τὸ κεφάλαιον τῆς Ὁμηρικῆς δεινότητος ἀναφαίνεται. πλάττει γὰρ τὸν Ἕκτορα μὴ πειθόμενον, ἐπεὶ μὴ ἔστι θελητὸν τῷ ποιητῇ ἀσχολῆσαι τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς τειχομαχίαν ἀνήνυτον, καὶ τὴν αὐτῶν αἰσχῦναι ἀρετὴν εἰκῇ ἐγχειρούντων ἀδυνάτοις, ἄλλως τε καὶ ἤδη μελετήσας αὐτὴν ἐν τῷ τείχει τῶν Ἀχαιῶν. Ὅρα δὲ τὴν ἀνᾶ πρόθεσιν ἐν τῷ, ἂν πύργους, οὐ δοτικῇ *συνταχθεῖσαν κατὰ τὸ, ἂν βωμοῖσι, καὶ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ, καὶ τὰ τοιαῦτα.

1194 (Vers. 280.) Τὸ δὲ ἂψ καὶ τὸ πάλιν τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσί. Τὸ δὲ εἶσι χρόνου ἔχει ἐναλλαγήν· ἀντὶ τοῦ ἐπανέλθῃ γὰρ κεῖται. (Vers. 281.) Τὸ δὲ, ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων, βαρύτητα δηλοῖ σκωπτικήν· ἀντὶ γὰρ τοῦ τρέχειν ἠλασκάζειν ἔφη τὸν ἐπ᾽ οὐδενὶ τέλει τρέχοντα. ἔχει δέ τι καὶ ἄλλως ἀστεϊσμοῦ ἐνταῦθα ὁ λόγος τῷ Πολυδάμαντι, ὡς ἂν οὕτως ἱλαρύνῃ τὸν ἄγριον Ἕκτορα. ἐξευτελίζων γὰρ τὸν Ἀχιλλέα ῥητορικῶς οὐ μόνον ἄλγιον αὐτῷ ἔσεσθαι φησὶν, εἰ πρὸς τῷ τείχει μαχήσεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι παντοίου δρόμου κορέσει τοὺς ἵππους ὑπὸ *τὴν πόλιν εἰκῇ ἔξω πλανώμενος, καὶ ὅτι οὐκ ἂν αὐτὸν 1143
θυμὸς ἐάσῃ ἔσω ἐφορμηθῆναι, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ, οὐκ ἂν προθυμηθείη τὴν πόλιν εἰσελθεῖν. ὃ δὴ πάντως ἀστείως ἐῤῥέθη. οὐ τολμήσει μὲν γὰρ ἴσως οὐδὲ δυνήσεται Ἀχιλλεὺς εἴσω γενέσθαι τῆς πόλεως, οὐ μὴν ἤδη οὐδὲ προθυμηθείη. τὸ γὰρ ἐφέμενον αὐτῷ τῆς ψυχῆς βούλοιτ᾽ ἂν τὴν Τροίαν ἑλεῖν. Τὸ δὲ, πρίν μιν κύνες ἔδονται, τὸν αὐτὸν ἔχει νοῦν τῷ, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισι καὶ τοῖς ὁμοίοις. (Vers. 285.) Ὅτι ὁ Ἕκτωρ τὸ εὐσχημόνως ὑπὸ Πολυδάμαντος λεχθὲν, ὅ περ ἦν τὸ φυλάσσειν τὴν πόλιν, μεταλαβὼν κατὰ μέθοδον δεινότητος εἰς φορτικὸν ὄνομα τὴν φυγὴν ἐκφαυλίζει τὴν ῥηθεῖσαν δημηγορίαν τοῦ *Πολυδάμαντος καὶ ὑπόδρα ἰδὼν λέγει· Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ᾽ ἐμοὶ φίλα ταῦτ᾽ ἀγορεύεις, ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι, ὅ ἐστι συγκλεισθῆναι, αὖτις ἰόντας, ὅ ἐστιν ἀναχωρήσαντας. εἶτα (Vers. 287.) ψέγων καὶ τὴν φθάσασαν τῶν Τρώων προμήθειαν καὶ συστολὴν φησίν· ἢ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων; ἐφ᾽ οἷς ἐκτραγῳδῶν, ἐξ οἵων εἰς οἷα ἡ Τροία κατῆλθεν, ὡς δέον ὂν διὰ τοῦτο ἤδη ἀποκινδυνεύειν, φησί· πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον· νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων *κειμήλια καλά· πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν κτήματα περνάμενα ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς· οἱονεὶ λέγων ὡς, ἐπεὶ ταῦτα ἡμῖν ἀπόλωλεν ἐκ θεσμηνίας, εἰς τί σωμάτων φειστέον; ἐπὶ δὲ τούτοις ἀλαζονευσάμενος (Vers. 293.) ὡς οὐκ ἂν τὸν καιρὸν καταπρόοιτο, φησί· νῦν δ᾽ ὅτε πέρ μοι ἔδωκε θεὸς κῦδος ἀρέσθ᾽ ἐπὶ νηυσὶ θαλάσσῃ τ᾽ ἔλσαι Ἀχαιοὺς, καὶ νήπιον προσειπὼν ὁ τῷ ὄντι νήπιος τὸν πεπνυμένον Πολυδάμαντα, καὶ μετὰ τὸ, νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν᾽ ἐνὶ δήμῳ, ἐπαναγαγὼν ἀπειλητικῶς

τὸ, *οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται, οὐ γὰρ ἐάσω, τυραννικὸν δὲ πάντως τὸ μὴ ἐᾶν εἰς ἀγαθὸν πείθεσθαι, εἶτα καὶ συμβουλευσάμενος δόρπον ἑλέσθαι κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, καὶ φυλακῆς μνησθῆναι, καὶ ἕκαστον ἐγρηγορέναι, ἐπιφέρει (Vers. 300.) μετὰ βαρύτητος· Τρώων δ᾽ ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει, συλλέξας λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι, τῶν τινὰ βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν, ἤέπερ Ἀχαιοὺς, τουτέστιν εἴ τις πρὸς τοῖς κτήμασιν ἔχει τὸν νοῦν οἷα ταμίας, καὶ δι᾽ αὐτὰ θέλει ἐγκατακλείεσθαι, καὶ δυσελπιστεῖ καὶ *προκινδυνεύειν δέδιε, δειλὸν γὰρ ὁ πλοῦτος καὶ 1195
φιλόψυχον κακὸν, συλλέξας αὐτὰ τῷ δήμῳ δότω φαγεῖν, ὧν βέλτιον ἐπαπολαῦσαι τινὰ τῶν τοῦ Τρωικοῦ δήμου ἤ περ τοὺς Ἕλληνας. καθάπτεται δέ πως λεληθότως ἐν τούτοις καὶ τοῦ Πολυδάμαντος, οἷα πλουσίου καὶ διὰ τοῦτο φιλοψύχου, πλαγίως δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἐρεθίζει εἰς ἁρπαγὴν τῶν τοιούτων. Ἔνθα (Vers. 301.) ὅρα καὶ τὸ καταδημοβορῆσαι ληφθὲν ἐκ τοῦ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ ῥηθέντος δημοβόρου, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν δημοβόρος ὁ δυνάστης ὁ τὰ τοῦ δήμου βιβρώσκων, ἐνταῦθα δὲ δημοβορεῖν τὸ αὐτὸν τὸν δῆμον τὰ τῶν δυνατῶν ἐσθίειν. διαφέρει δὲ τοῦ δημοβορεῖν τὸ καταδημοβορεῖν, ὡς τοῦ φαγεῖν τὸ καταφαγεῖν. Τοιαῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Ἕκτωρ καὶ (Vers. 303.) πρὸς τὸ, πρωῒ δ᾽ ὑπ᾽ ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες στησόμεθ᾽ ἀνὰ πύργους, γενναίως καὶ βαρύτερον ἀντιθέμενος τὸ, πρωῒ ἢ πρῷ δ᾽ ὑπ᾽ ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα, εἶτα καὶ τοῦ Ἀχιλλέως καταθρασύνεται, (Vers. 305.) καί φησι· εἰ δ᾽ ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέ*στη δῖος Ἀχιλλεὺς, ἄλγιον αἴκ᾽ ἐθέλῃσι τῷ ἔσσεται. οὔ μην ἔγωγε φεύξομαι ἐκ πολέμου δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ᾽ ἄντην στήσομαι· ὃ δὴ προαναφωνηθὲν ποιητικῶς ὁ φιλέλλην ἀκροατὴς εὔχεται ἰδεῖν. πεσεῖται γὰρ Ἕκτωρ, εἰ μόνον ἀντιστήσεται. οὕτω καὶ οἱ μνηστῆρες ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγοντες, ὡς παραμενοῦσι τῇ τοῦ Ὀδυσσέως οἰκίᾳ, παραμυθοῦνται τὸν σωφρόνως ἀκούοντα· τεθνήξονται γὰρ καὶ ἐκεῖ οἱ κακοὶ, εἰ μὴ φεύξονται. ἐπὶ δὲ πᾶσι μετὰ θάῤῥους ὁ Ἕκτωρ εἰπὼν, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην, καὶ οὕτως ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλόμενος, ἐπιπλέκει (Vers. 309.) γνωμικόν· ξυνὸς ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ἕκτωρ. ὁ δὲ ποιητὴς ἐπικρίνει (Vers. 310.) κακὰ μὲν βουλεύσασθαι τὸν Ἕκτορα, Πολυδάμαντα δὲ τὰ βελτίω, καὶ ὅμως νικῆσαι καὶ νῦν τὰ χερείονα. φησὶ γάρ· ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευεν. ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν, νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη, τουτέστιν ἀπέλιπεν αὐτοὺς ἡ φρόνησις. Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπήνησαν κακὰ μητιόωντι, Πολυδάμαντι δ᾽ οὔτις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν. Καὶ ὅρα τὸ βουλὴν (Vers. 313.) κατὰ κοινοῦ ληφθὲν καὶ ἐν τῷ Ἕκτορι καὶ ἐν τῷ Πολυδάμαντι, ἵνα λέγῃ ὡς Ἕκτορι μὲν τὴν βουλὴν ἐπήνεσαν, Πολυδάμαντι δὲ οὔτις, ὃ πάνυ πολλὴν κατη*γορεῖ τῶν Τρώων νηπιότητα, εἰ μηδεὶς ἐπείσθη τῶν τοσούτων ἐσθλὰ φραζομένῳ τῷ Πολυδάμαντι. Οἷον δὲ κωλύμην ἔχει (Vers. 285.) ἡ κλητικὴ τὸ, ὦ Πολυδάμα, εἰς τὸ κλίνεσθαι, καθὰ καὶ τὸ, ὦ Αἶαν, καὶ ὦ Κάλχαν, προεκτέθειται. Τὸ δὲ, οὐκέτ᾽ ἐμοὶ φίλα ταῦτ᾽ ἀγορεύεις, τυραννικοῦ κἀνταῦθα ἤθους καὶ αὐτὸ, καθὰ καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. ἦν δὲ ἂν εὔλογον τὸ ῥηθὲν, εἴ περ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἀγαθὰ λέγεις. (Vers. 287.) Τὸ δὲ κεκόρησθε ῥῆμα ἐστὶ τοῦ ἀκόρητος ὀνόματος, περὶ ὧν καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Τὸ δὲ, ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων, ἀστείως εἴρηται, καθὰ καὶ τὸ, κατὰ ἄστυ
1144 ἀλήμεναι, διὰ τὸ τὴν πολιορκίαν συγκλεισμῷ ἐοι*κέναι. διὸ καὶ ἐπεγγελᾷ Ἕκτωρ τῷ Πολυδάμαντι, εἰ μὴ κεκόρεσται δεκαετίαν ὅλην συγκεκλεισμένος. ὅτι δὲ τὸ εἰλεῖσθαι ἴσον ἐστὶν ἐν τοῖς τοιούτοις τῷ συγκλείεσθαι, δηλοῦται καὶ μετ᾽ ὀλίγα ἐν τῷ, Ἀχαιοὺς ἐπὶ πρύμναις εἴλεον, οὐδὲ θύραζε εἴων ἐξιέναι, καὶ νῦν δὲ ἐν τῷ, ἐπὶ νηυσὶ θαλάσσῃ τ᾽ ἔλσαι. φίλαι δὲ ποιηταῖς λέξεις τὸ ἔλσαι καὶ ἀλήμεναι καὶ ἐελμένοι καὶ ἐάλη καὶ ἀλείς. (Vers. 288.) Τὸ δὲ, μέροπες ἄνθρωποι, ἐντελῶς ἐῤῥέθη. ὅτε δὲ μέροπες μόνον ῥηθεῖεν, ἐλλείπονται. οὕτω καὶ βροτοὶ μὲν ἄνδρες τὸ τέλειον, βροτοὶ δὲ μόνον ἀτελές. (Vers. 289.) Τὸ δὲ, κατὰ τὴν Τροίαν πολύολβον, σαφέστερον ἐνταῦθα δηλοῦται ἤ περ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, μερίσαντος Ὁμήρου διαφόροις τόποις καὶ τὴν τοιαύτην ἔννοιαν, ὡς πολλαχοῦ ποιεῖν εἴθισται. Τὸ δὲ, πάντες μυθέσκοντο, κοινὴν ἔννοιαν καὶ δόξαν εἶναι τοῖς τότε δηλοῖ τὸ πλουσιωτάτην εἶναι τὴν Τροίαν. δῆλον δὲ ὡς οὐ μόνον μυθῷ μυθήσω, ἀλλὰ καὶ μυθέσω, ἐξ οὗ πλεονασμῷ συνήθει τοῦ κ μυθέσκω, ὅθεν τὸ μυθέσκοντο. (Vers. 290.) Τὸ δὲ ἐξαπόλωλε τέλειον ἀφανισμὸν δηλοῖ διὰ τῆς ἐπιτατικῆς ἐξ προθέσεως. σχεδιασμοῦ δὲ ἔργον τὸ ἄρξασθαι ἀπὸ τοῦ νῦν *ἐπιῤῥήματος δὶς ἐν τοῖς

ῥηθεῖσι, νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε κειμήλια, καὶ, νῦν δ ὅτε πέρ μοι ἔδωκε θεός. (Vers. 291.) *Τὸ δὲ, Φρυγίην καὶ Μηονίην, πολλοὺς ἐκεῖθεν ἥκοντας ἐπικούρους δηλοῖ καὶ λαμβάνοντας εἰς μισθὸν αὐτά. δοκεῖ δὲ εἰρῆσθαι αὐτὸ καὶ ὡς ἐκεῖ καταλασσομένων τῶν Τρωικῶν κτημάτων. Φρύγες γάρ, φασι, καὶ Μήονες ἀγορὰν κομιζοντες Τρωσὶν ἀντελάμβανον κειμήλια. περὶ δὲ Φρυγίας καὶ Μηονίας καὶ πῶς ἐρατεινὴ ἡ Μηονια ζητητέον διχα τῶν τῆς Βοιωτίας καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. νῦν δὲ μνηστέον ἱστορίας δηλούσης ὅτι τε ἡδυπάθειαν οἱ Μήονες, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν οἱ Λυδοὶ, ἐφίλουν, ὅθεν, φασὶ, καὶ Ἀνακρέων τὸν ἡδυπαθῆ λυδοπαθῆ ἔφη· καὶ ὅτι βρῶμα παρ' αὐτοῖς εἴρητο κάνδαυλος, παρώνυμον ἴσως τῷ παρ' αὐτοῖς τυράννῳ Κανδαύλῃ, καθὰ καὶ ἄλλα τῶν ἐδεσμάτων ἐξ ἑτέρων κυρίων ὀνομάτων ἐφιλουν καλεῖσθαι, ὡς καὶ οἱ Νικόλαοι. φέρεται οὖν ἐν τοῖς Ἀθηναίου, ὅτι κνηστῷ, οὐ τυρῷ, ἀλλὰ ἄρτῳ καὶ Φρυγίῳ τυρῷ, ἀνήθῳ τε καὶ ζωμῷ πίονι ἑφθοῦ κρέως συνόντος, Λυδικὸν ἐγίνετο ἔδεσμα κάνδαυλος καλούμενος. περὶ οὗ φησὶν Ἄλεξις, ὡς κάνδαυλον ἐὰν παραθῶσι, προσκατεδῆ τοὺς δακτύλους. Περνᾶν δὲ καὶ πέρνασθαι, ὡς ἵστασθαι, ὅτι ἐπὶ τοῦ πέραν που διαπωλεῖν κυριολεκτεῖται, *ὅθεν καὶ ἡ πράσις καὶ τὸ πιπράσκειν, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς σαφέστερον δηλωθήσεται.* (Vers. 292.) *Τὸ δὲ ἀρέσθαι μέσος δεύτερος ἀόριστός ἐστιν ὅμοιος τῷ εὑρέσθαι. ἀλλὰ τούτου μὲν ἔχει πολλὴν χρῆσιν ὁ πρῶτος ἀόριστος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἠράμεθα μέγα κῦδος, τοῦ δὲ εὑρέσθαι οὐχ' οὕτως. μόνον γὰρ χρηστὸν τὸ εὑρόμην παρὰ Σοφοκλεῖ.* (Vers. 295.) *Τὸ δὲ, φαῖνε ἐνὶ δήμῳ, ἀντὶ τοῦ πρόφερε, ἵνα λέγῃ ὅτι, κἂν εἰ καὶ νοῇς τοιαῦτα, ὅμως μὴ λάλει. ὅλον δὲ τὸ, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ, οὐ γάρ τις ἐπιπείσεται καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ πειθώμεθα πάντες, ἀνδρὶ ἐπιπρέπει ἐνδόξῳ ἀξιοῦντι πρὸ τῶν ἄλλων*
1196 *ἀκούεσθαι. Τὸ δέ γε, νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖνε, ὁ μὴ ἐμφρόνως λαλῶν ἀκούσοι ἄν ποθεν.* (Vers. 298.) *Τὸ δὲ, κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν, ὑποκαταβὰς ἁπλούστερον φράζει δίχα τοῦ ἐν τελέεσσιν, εἰπών· δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν. Ἔστι δὲ τὸ ἐν τελέεσσιν ἀντὶ τοῦ ἐν τάγμασιν, ὡς καὶ προδεδήλωται σαφῶς. χρῆσις δὲ τῆς λέξεως κεῖται ταύτης καὶ παρ' Ἡροδότῳ.* (Vers. 299.) *Τοῦ δὲ ἐγρήγορθε τὸ κοινὸν ἐγρηγόρατε, καὶ συγκοπῇ καὶ τροπῇ ἐγρήγορθε.* (Vers. 303.) *Τὸ δὲ, πρωὶ δ' ὑπ' ἠοῖοι καὶ ἑξῆς, δοκεῖ καὶ ἀστεϊζόμενος δῆθεν διορθωτικῶς ὁ Ἕκτωρ εἰπεῖν. Πολυδάμας μὲν γὰρ φθάσας ἔφη ὅτι ἕωθεν θωρηχθέντες φυλάξομεν τὴν πό*λιν· ὁ δὲ ὁμοίως ἐπιβαλὼν κατὰ τὸ ἕωθεν θωρηχθέντες, εἶτα ἐπάγει τὸ, ἐπὶ νηυσὶν ἐγείρομεν πόλεμον. οὕτω δὲ πάλιν Πολυδάμαντος εἰπόντος περὶ Ἀχιλλέως, τῷ δ' ἄλγιον, αἴκ' ἐθέλῃσι, περὶ τείχεος μάχεσθαι, ἂψ πάλιν εἶσι καὶ ἑξῆς, ὁ Ἕκτωρ παρῳδῶν ἀστείως φησίν· ἄλγιον, αἴκ' ἐθέλῃσι τῷ ἔσσεται, οὔ μιν ἔγωγε φεύξομαι.* (Vers. 305.) *Τὸ δὲ, εἰ ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη Ἀχιλλεὺς, διὰ τὰ κατὰ Πάτροκλον ἐνδιοιάζεται. καὶ γὰρ ἐκεῖνος, δόξας Ἀχιλλεὺς, οὐκ ἦν ἐκεῖνος. Τὸ δὲ ἀνέστη ὡς πρὸς τὸ κεῖσθαι εἴρηται, δι' οὗ πολλαχοῦ τὸ ἀργεῖν ἐδηλώθη, ὡς καὶ Ἀχιλλεύς που ἔφη, πρὸς ὃν καὶ ἡ Ἶρις εἶπεν, ἀλλ' ἄνα, μηκέτι κεῖσο.* (Vers. 306.) *Τὸ δὲ ἄλγιον ἀληθῶς μὲν συγκριτικόν ἐστι καὶ κλίσιν ἔχει κατὰ τὸ κάλλιον. τῶν τινὲς δὲ παλαιῶν κατὰ τὸ ἅγιον κλίνουσιν αὐτὸ, καθὰ δηλοῦσιν ἐν τῷ κανόνι τῶν διὰ τοῦ ιος̄ ἀρσενικῶν ὀνομάτων, ἃ γίγνονται ἀπὸ τῶν εἰς ος̄ οὐδετέρων, ὧν προηγεῖται τὸ ᾱ. βούλονται γὰρ ὡς ἀπὸ τοῦ ἄγος καὶ πέλαγος καὶ τέναγος εἶναι τὸ ἅγιον τὸ πελάγιον τὸ τενάγιον, οὕτω καὶ ἄλγος, ἄλγιον.* (Vers. 307.) *Τὸ δὲ, οὔ μιν ἔγωγε φεύξομαι, πρὸς τὸ, ὅς κε φύγῃ, ἐῤῥέθη, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Πολυδάμαντος. οἱονεὶ γὰρ λέγει διασταλτικῶς ὡς, εἰ καὶ πάντες φεύξονται, ἀλλ' ἐγὼ οὐ φεύξομαι τὸν Ἀχιλλέα διά γε πόλεμον· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, ἐκ πο*λέμου δυσηχέος· εἰ μὴ ἄρα τυχὸν θεόθεν μοι ἐμπεσεῖται φόβος.* (Vers. 308.) *Τὸ δὲ, φέροι κράτος, ἀντὶ τοῦ νίκην, τὸν ὕστερον νικηφόρον συνέθετο, ἐπεὶ καὶ ταὐτόν ἐστι, φέρειν κράτος καὶ νικηφορεῖν. Ὅρα δὲ ὡς, εἰ καὶ μάλα θρασὺς ὁ Ἕκτωρ, ἀλλ' οὐ παντελῶς ἀγνοεῖ ἑαυτόν. οἶδε δὲ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀνδρίαν, διὸ οὐδὲ πάντῃ πάντως περιγενήσεσθαί φησιν ἐκείνου, ἀλλ' ἐν ἀμφιβόλῳ τίθησιν, εἰπών· ἤ φέροι ἂν μέγα κράτος, ἤ φεροίμην.* (Vers. 309.) *Τὸ δὲ, ξυνὸς ἐνυάλιος, ἀντὶ τοῦ κοινὴ ἡ τοῦ πολέμου τύχη καὶ ὁ κατ' αὐτὸν κίνδυνος, καὶ οὐ μᾶλλον τούτου ἢ ἐκείνου. ὃ ἑρμηνεύων φησί· τὸν κτανέοντα, ἤτοι τὸν ἐλπίζοντα ἢ εὔελπιν ὄντα κτεῖναι, κατέκτεινε. καὶ τοῦτο ἐστὶν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, ὁ ἀλλοπρόσαλλος. καὶ πρὸ ὀλίγων δὲ, ὅτε Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ δατεῖσθαι τὸν Ἄρην ἐλέγοντο, τοιοῦτόν τι ὁ ποιητὴς ἐῤῥέθη*

δηλοῦν, ὡς τοῦ πολέμου μὴ τούτοις μόνοις χαριζομένου ἢ ἐκείνοις, ἀλλὰ μεριζομένου εἰς ἀμφοτέρους. νίκης γάρ ἐστι τὸ ἑτεραλκές. (Vers. 311.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ἐκ γάρ φρένας εἵλετο Ἀθήνη, οὐδ' ἐνταῦθα δηλοῦν φρόνημά τι ἐξαίρετον, ὥς που ἐπὶ Γλαύκου, ἀλλὰ φρενῶν ἐξαίρεσιν, καθὰ καὶ προεγράφη. (Vers. 312.) Τοῦ δὲ ἐπαινῆσαι ἡ χρῆσις καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. ποιητικὴ δὲ ἡ λέξις. τὸ δέ γε κοινὸν ἐπαινέσαι. *(Vers. 314.) Ὅτι ἐν τῷ, Ἀχαιοὶ παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες, Ἀχαιοὺς ἢ τοὺς ὅλους λέγει, ἢ μάλιστα τοὺς Μυρμιδόνας. ἐρεῖ γοῦν προϊὼν παννύχιοι Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο. (Vers. 315.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς ἤδη κλαύσας, ὅτε Πάτροκλος ἐφέρετο ἐκ τῆς μάχης, νῦν ἀδινοῦ καὶ αὐτὸς ἐξῆρχε γόοιο τοῖς Ἀχαιοῖς, χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσιν ἑταίρου, πυκνὰ μάλα στενάχων. εἶτα (Vers. 318.) διὰ παραβολῆς πρεπούσης ἡρωικῷ ἀξιώματι παραδεικνὺς, ὅπως ἦν στενάζων, φη*σίν· ὥς τε λῖς ἠϋγένειος, ᾧ ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσει ἀνὴρ ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών· πολλὰ δέ τ' ἄγκεα ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν, εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ. ταύτης δὲ ἡ ἀπόδοσις (Vers. 323.)
1145 οὐ στενάχειν ἁ*πλῶς, ἀλλὰ βαρυστενάχειν λέγει τὸν Ἀχιλλέα. φησὶ γάρ· ὡς ὁ βαρυστενάχων μετεφώνεεν· 1197
ἃ δὴ ἀντὶ τοῦ στενάζειν εἰσὶν, ὡς καὶ Σοφοκλῆς, ὑπεστέναζε ταῦρος ὣς βρυχώμενος. ἔστι δὲ τοῦ βαρυστενάχειν ἐπιτατικώτερον τὸ, πυκνὰ μάλα στενάχων, ἢ μᾶλλον τοῦτο μὲν ποσὸν δηλοῖ στεναγμῶν, τὸ δὲ βαρυστενάχων ποιότητα. (Vers. 316.) Τὸ δὲ, ἐξῆρχε γόοιο, γοῶντας ὑποδηλοῖ σιωπηρῶς καὶ τοὺς Μυρμιδόνας, ἤδη δὲ καὶ τὰς παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ αἰχμαλώτους, ὡς αὐτὸς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. (Vers. 317.) Ἡ δὲ *τῶν χειρῶν θέσις ἐπὶ τὰ στήθη ἀμφιβολίας τρόπον ποιεῖ καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ἀμφίβολον γάρ, φασιν, εἴτε τὰς ἑαυτοῦ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τοῖς τοῦ Πατρόκλου στήθεσι τίθησιν, εἴτε ἀνάπαλιν. οὕτω καὶ μετ' ὀλίγα (Vers. 326.) τὸ, ἔφην εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν ἀπάξειν, οὐ πάνυ δῆλον εἴτε Ὀπόεντα λέγει περικλυτὸν, εἴτε υἱὸν περικλυτόν. ὁμοίως δὲ καὶ (Vers. 335.) ἐν τῷ, Ἕκτορος κεφαλὴν μεγαθύμου, σεῖο φονῆος, ἀμφίβολον εἴτε κεφαλὴν Ἕκτορος μεγαθύμου, εἴτε φονῆος σοῦ τοῦ μεγαθύμου, ἤγουν τοῦ φονεύσαντος σὲ τὸν μεγάθυμον Πάτροκλον. (Vers. 318.) Λέοντα δέ, φασι, καὶ *ἐνταῦθα θήλειαν λέγει· ἄρσην γὰρ οὐ σκυμναγωγεῖ, ὡς προγέγραπται. δηλοῖ δ' αὐτὸ καὶ τὸ ἠϋγένειος. κάλλιον γάρ, φασι, ταῖς θηλείαις τὸ γένειον. ἄῤῥενες δὲ χαίτῃ μᾶλλον κοσμοῦνται. Διὰ δὲ τοῦ ἐλαφηβόλου ὡς ἐκ μέρους τὸν ἁπλῶς πάντα τὰ ἄγρια βάλλοντα δηλοῖ. (Vers. 319.) Τὸ δὲ ἁρπάσαι ἄλλως ἐπὶ θηρίων κοινολεκτούμενον, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, νῦν τὴν σπουδαίαν τῶν σκύμνων κλοπὴν δηλοῖ. πάνυ γὰρ πτοοῦνται οἱ θηραταὶ τὸν δριμὺν χόλον τοῦ λέοντος. (Vers. 321.) Τίνα δέ εἰσιν ἄγκεα, καὶ ὅτι παρὰ τὸ ἀνακεῖσθαι γίγνονται, εἴρηται ἀλλαχοῦ. Τὸ δὲ, ἴχνι' ἐρευνῶν, δηλοῖ μὲν τὸ ἰχνηλατεῖν κρεῖττον δ' ἐκείνου πέφρασται. Ὅρα δὲ τὸ, ἴχνι' ἐρευνῶν, ἀμφιβλήστρου δίκην ἁλίσκον τοὺς εἰσαγωγικούς. ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἴχνη γράψαι διὰ τοῦ η, οὕτω δὲ καὶ ἴχνια διὰ τοῦ ι ἐν συναλοιφῇ, ἐπικέκριται δὲ τὸ δεύτερον ὡς καὶ ποιητικώτερον καὶ πολύχρηστον. (Vers. 324.) Ὅτι ὁ τοῦ Ἀχιλλέως γόος τοιοῦτος ὡς ἐν ἠθοποιίᾳ Ὁμηρικῇ· ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ, θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι· φῆν δὲ *οἱ εἰς Ὀπόεντα, οὗ πρὸ ὀλίγου μνεία γέγονε, περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν, Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν, ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ· ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς, οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει. νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν, οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σεῖο φονῆος, περὶ οὗ ἀνωτέρω προσεχῶς εἴρηται. εἶτα (Vers. 336.) πλατύνων τὰ ἑξῆς προεκθετικῶς φησὶν ὅτι, δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς. τόφρα δὲ παρὰ νηυσὶ κείσεαι αὔτως, ἤγουν οὕτως ἄταφος. ἀμφὶ δέ σε Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι. τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα, βίηφί τε δουρί τε μακρῷ, πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ ῥηθεῖσα κατὰ τὸν Ἀχιλλέα ἠθοποιία οὐκ ἐκ τῶν τριῶν εἴληπται χρόνων, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρῳχημένου καὶ τοῦ μέλλοντος, ὡς τῶν ἐνεστώτων πρὸ ὀφθαλμῶν κειμένων· οἴδαμεν γὰρ τὰ κατὰ τὸν Πάτροκλον γεγονότα σήμερον. ἔστι δὲ παρῳχημένου μὲν τὸ, *ὢ πόποι καὶ ἑξῆς ἕως

τοῦ, ἀλλ᾽ οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσιν· ὃ μεταποιηθὲν ποιήσει ἀγαθὸν γνωμικὸν τὸ, ἀλλ᾽ οὐ θεὸς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ. καὶ οὕτω μὲν ἐκ τοῦ παρῳχημένου. ἐκ δὲ τοῦ μέλλοντος τὸ, ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην, ἤγουν τὴν αὐτὴν γαῖαν, ἐρεῦσαι, ἤγουν ἐρευθῇ βάψαι καὶ ἐρυθρῶσαι, καὶ τὰ ἑξῆς. (Vers. 326.) Ὅρα δ᾽ ἐν τούτοις ὡς λυπεῖ τὸν Ἀχιλλέα, εἰ ψεύσεται τῷ Μενοιτίῳ, μὴ ἔχων εἰς τέλος ἀγαγεῖν τὴν ἐπὶ τῷ υἱῷ ὑπόσχεσιν, καθά ποτε καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐλύπησεν ἂν τὸ μὴ σχεῖν ἀποκαταστῆσαι Λικύμνιον τῷ οἰκείῳ πατρὶ, ὡς ἐν τῇ α᾽ ῥαψῳδίᾳ κεῖται. λυπεῖ ἄρα τὸν σπουδαῖον ἄνδρα τὸ ὁπωσοῦν ψεύσασθαι, εἰ καὶ ἄλλως ἔστιν ὅτε κατά τι ἀναγκαῖον ψεῦδος ἐρεῖ ἔνθα χρὴ, ὡς μυριαχοῦ δείκνυται, φιλῶν καὶ ἐκεῖ τὸ ψεῦσμα, οὐ καθ᾽ αὐτὸ, ἀλλὰ διά τι σωτηριῶδες. εἰπεῖν γὰρ ὀρθῶς, ὥς περ ὁ Ἀχιλλεὺς οὐχ᾽ ὡς ἁπλῶς ἐριστικὸς καὶ μάχιμος ἔσκωπται τῷ βασιλεῖ, ἀλλ᾽ ὡς αἰεὶ τοιοῦτος καὶ ὡς εἰπεῖν φίλερις, εἰ καὶ μὴ οἷος ὁ Ἄρης, ἐκεῖνος γὰρ καὶ βροτολοιγὸς καὶ ἀλλοπρόσαλλος, οὕτω ψεκτέος καὶ ὁ οὐχ᾽ ἁπλῶς δέον ὂν ψεύσασθαι ψευδόμενος, ἀλλ᾽ ὁ κατά τινα κακίαν φίλην αὐτῷ καὶ σπουδῆς ἀξίαν. τοιοῦτος δὲ ὁ φιλοψευδής. οὕτω Κρῆτες διαβάλλονται οὐχ᾽ ὡς ἁπλῶς ποτὲ ψεῦσται, *ἀλλ᾽ ὡς αἰεὶ τοιοῦτοι. (Vers. 324.) Τὸ δὲ, ἔπος ἔκβαλον, δυνάμενος ἄλλως φράσαι, ὅμως βαρυνόμενος εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἀντὶ τοῦ ἐξεθέμην, παρέῤῥιψα. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ῥήματος καὶ τὸ ἔκβλητον ἤτοι ἀπόβλητον. (Vers. 326.) Ὀπόεις δὲ καὶ ἐν συναιρέσει Ὀποῦς, Πόλις Λοκρίδος ὑπὸ Μενοιτίῳ,
1198 περὶ ἧς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἴρηται. Λοκρὸς οὖν ἀνέκαθεν ὁ Πάτροκλος Ἐπικνημίδιος. ἀξιοῦται δὲ πολλοῦ λόγου ἡ πόλις αὕτη τῷ λυρικῷ. (Vers. 329.) Τὸ δὲ, γαῖαν ἐρεῦσαι, τὸ θανεῖν δηλοῖ, ὡς καὶ τὸ, γαῖα καθέξει, καὶ τὸ, εἶμ᾽ ὑπὸ γαῖαν, τὰ κατωτέρω κείμενα, διαφόρως κἀνταῦθα φράσαντος τοῦ ποιητοῦ, πλὴν ὅσον τὸ μὲν γαῖα καθέξει καὶ τὸ εἶμ᾽ ὑπὸ γαῖαν τὸ ἁπλῶς θανεῖν δηλοῖ, τὸ δὲ γαῖαν ἐρεῦσαι φόνον σημαίνει, παρακολούθημα μὲν σφαγῆς ὂν, ἀσαφῶς δὲ ῥηθὲν ὡς οἷά τι αἴνιγμα διὰ τὸ εὔφημον. ἐρεύθει μὲν γὰρ γαῖαν καὶ ὁ μίλτον ἢ τοιοῦτόν τι καταχέας εἰς αὐτήν. ἐνταῦθα δὲ ἐρεῦσαι τὸ ἐρυθρὰν αὐτὴν θέσθαι τῷ ἐκ πληγῆς θανατηρᾶς αἵματι. (Vers. 331.) Ὅρα δὲ καὶ νῦν, εἴ περ παρήχησίν τινα ἔχει τὸ ἱππηλάτα Πηλεύς. (Vers. 335.) Τὸ δὲ κεφαλὴν Ἕκτορος κομίσαι θυμὸς ὑποφητεύει τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀκολούθως δῆθεν οἷς Ἕκτωρ τὴν τοῦ Πατρόκλου κεφαλὴν ἀνώγει πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσιν. Ἀχιλλέως μέντοι ἀναφρονήσαντος, *ἔμεινεν ἐπὶ χώρας ἡ τοῦ Ἕκτορος κεφαλή. (Vers. 334.) Τοῦ δὲ ἐνεῖκαι, ὅ ἐστιν ἐνέγκαι, κοινὸς πρῶτος ἀόριστος ὁ ἤνεγκα καὶ ποιητικῶς ὁ ἔνεικα, δεύτερος δὲ ἀόριστος τοῦ ἐνεῖκαι οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ χρηστὸν ἀντ᾽ ἐκείνου ἐστὶ τὸ ἐνεγκεῖν. (Vers. 336.) Ἡ δὲ τῶν δώδεκα λαμπρῶν Τρώων ἀποδειροτόμησις ἀντίτισιν ἔχει ὁμοίαν μέν τινα, μείζω δὲ ἄλλως τοῦ, τρεῖς ἑνὸς ἀντιπέφρασται, ὅ περ ἀλλαχοῦ κεῖται. (Vers. 337.) Τὸ δὲ, σέθεν κταμένοιο χολωθεὶς, δηλοῖ οὐ δικαίαν εἶναι τὴν πρᾶξιν ἀλλὰ χόλου ἔργον, οὗ δυσχερὲς κρατεῖν. διὸ ἄξιός ἐστι περιάδεσθαι ὁ κατὰ καιρὸν πολλῆς ὀργῆς ἐπισχὼν ἑαυτὸν, καὶ εἰπὼν πρὸς τὸν πληγησόμενον, ὡς ἔπληξα ἄν σε, *εἰ μὴ ἐχολούμην, δείξας ἐκεῖνος, ὡς κριτοῦ δίκην χρὴ ἐπεξιέναι τοῖς ἁμαρτή- 1146
μασιν, οὐ χολουμένου ἀλλὰ διαιτῶντος, καὶ οὕτω τὸ καθῆκον ποιοῦντος. Ὁ δὲ ῥηθεὶς πολὺς ὀδυρμὸς τῶν δμωῶν οὐ βίᾳ πάντως γενήσεται, τίς γὰρ ἡ χάρις; ἀλλ᾽ ἑκούσιος αὐταῖς ὁ ἐπὶ τῷ νεκρῷ κλαυθμός. ὅθεν συλλογιστέον οἷον ἔσται πένθος τῷ Ἀχιλλεῖ, ἐὰν αἱ αἰχμάλωτοι οὕτω κλαίωσιν. (Vers. 339.) Ἐν δὲ τῷ, καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι, σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ, ὡς οὐδέποτε Ὅμηρος βαθυκόλπους τὰς Ἑλληνίδας φησί. δῆλον δὲ ὅτι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι, πέφρασται καὶ τὸ, Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες. (Vers. 341.) Τὸ δὲ, ἃς αὐτοὶ καμόμεσθα βίῃ πιείρας πέρθοντες πόλεις, πτολίπορθόν τε καὶ αὐτὸ δεῖν λέγεσθαι τὸν Ἀχιλλέα ἐμφαίνει μᾶλλον ἤ περ τὸν Ὀδυσσέα. καὶ τὸν Πάτροκλον δὲ ὡς ὅμοιον κοσμεῖ, οἷα τῷ Ἀχιλλεῖ συγκάμνοντα, καὶ τὸν μόγον διασαφεῖ, ὅ ἐστι κάματον, ὃν ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπεν ἐν τῷ, ᾧ ἔπι πόλλ᾽ ἐμόγησα, καὶ ὄνειδος δέ τι Ἑλληνικὸν ὑπολαλεῖ, ὡς οὐ δῶρον ἔχοντος τὰς τοιαύτας τοῦ Ἀχιλλέως, εἴ περ αὐτὸς ἔκαμεν αὐτὰς, ἤγουν καμάτῳ ἔσχεν, ἢ περὶ αὐτὰς ἐκοπίασε. Πιείρας δὲ πό*λεις τὰς πλουσίας λέγει, τρέψας ἀπὸ ἐμψύχων σωμάτων, ἐκεῖθεν γὰρ πιότης πόλεως ἡ περὶ αὐτὴν εὐπορία. καὶ ἔχει τι σεμνὸν ἡ λέξις. πτωχικὴν γὰρ πόλιν ἑλεῖν οὐ μέγα ἔργον. ἅμα δὲ καὶ τὸ τοῦ πλούτου βιοφθόρον ὁ λόγος ὑπολαλεῖ, ὡς τῶν τοιούτων πόλεων περθομένων. (Vers. 344.) Ὅτι λοετροχόοι τρίποδες ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. μεγα-

λοι δὲ αὐτοὶ, ὡς εἰκός. τοιοῦτον οὖν ἑτάροις κέλεται Ἀχιλλεὺς ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα. οἱ δέ, φησι, λοετροχόον τρίποδ᾽ ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ. εἶτα (Vers. 347.) δια*σκευάζων τὰ ἐφεξῆς ὁ ποιητὴς λέγει· ἐν δ᾽ ἄρ ὕδωρ ἔχευαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες. γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ᾽ ὕδωρ. αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ, καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε καὶ ἤλειψαν λίπ᾽ ἐλαίῳ, ἐν δ᾽ ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο· ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, ἤγουν δι᾽ ὅλου τοῦ σώματος· καθύπερθε δὲ φάρεϊ λευκῷ. εἶτα παννύχιοι ἀμφ᾽ Ἀχιλῆα Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες. (Vers. 355.) Καὶ ὅρα τὸ ἀνεστενάχοντο ἀντὶ τοῦ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς ἐ*στέναζον. το γὰρ λούειν τέως ἐγκόψαν ἐσπέσχεν αὐτούς. ἴσως δὲ καὶ στεναγμοῦ δηλοῖ μέγεθος ἡ πρόθεσις, ἄνω ἱκνουμένου κατὰ τὸ, βοὴ δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν. (Vers. 344.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ, ἀμφὶ πυρὶ, τοὺς ἀμφιπύρους συντίθησι· καὶ ὅτι τὸ λούσειαν καὶ τὸ ἔχευαν ὕδωρ τὸν λοετροχόον συντιθέασι τρίποδα, καὶ ἐμφαίνουσι τρόπον ἐτυμολογικόν. ἐνταῦθα δὲ ἐπισημαντέον, ὡς οὐ μόνον τρίποδες ἐκαλοῦντο λοετροχόοι, ὁποῖος ὁ ἐνταῦθα ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ καὶ ὃς δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς τῷ Ἕκτορι εὐτρεπίζεται, ἀλλὰ καὶ ἀνδράσι τὸ τοιοῦτον ἐπετέθη ὄνομα. Συβαρῖται γοῦν ἱστοροῦνται πρῶτοι λοετροχόους περιχύτας εἰσαγαγεῖν, πε- 1199
πεδημένους τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι, ὥς φησιν ὁ δειπνοσοφιστὴς, καὶ ἵνα μὴ σπεύδοντες κατακαίωσι τοὺς λουομένους. (Vers. 347.) Τὸ δὲ, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον, μεταλαβόντες οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον ὑποκαίειν φασὶ ξύλα τῷ τρίποδι. (Vers. 348.) Γάστρην δὲ τρίποδος τὴν κοιλότητα λέγει τὴν οἷον γαστέρα. ἐσχημάτισται δὲ ἡ λέξις ὡς ἡ πάτρη, ἡ μήτρη, ἡ αἴθρη. Τὸ δὲ ἀμφέπειν ἐπὶ πυρὸς ὡς ἐπὶ ἐμψύχου τινὸς κεῖται ποιητικῷ ἔθει. δηλοῖ δὲ τὸ κυκλοῦν τὸν τρίποδα ὡς ἀμφίπυρον καὶ πάντοθεν ἐνεργεῖν. Τὸ δὲ θέρμετο πρωτότυπόν ἐστι τοῦ θερμαίνεσθαι. (Vers. 349.) Τὸ δὲ *ζέειν δῆλον ὡς ὠνοματοπεποίηται, λειότερον ὂν τοῦ σίζειν καὶ καχλάζειν καὶ παφλάζειν καὶ τῶν ὁμοίων. δῆλον δ᾽ ὅτι, καθὰ ἡ φωνὴ τοῦ σ̄ τὸ σίζειν ὀνοματοποιεῖ, οὕτω καὶ τὸ ζέειν ἡ τοῦ ζ̄, λειοτέρα πάντως οὖσα. Ἦνοψ δὲ χαλκὸς ὅτι ὁ ἔμφωνος ἢ λαμπρὸς, πολλαχοῦ ἐφάνη. (Vers. 350.) Ἐν δὲ τῷ, καὶ τότε δὴ λοῦσαν, περισσὸς ὁ καὶ σύνδεσμος. Ἡ δὲ τοῦ ἐλαίου ἀλοιφὴ κατ᾽ ἔθος γίνεται τοῦ τῶν ζώντων λούματος, καὶ οὐ διὰ τὴν τοῦ λουομένου Πατρόκλου νέκρωσιν. (Vers. 351.) Ἔλαιον δὲ ἐννέωρον τὸ ἐννεατὲς, ὧρος γὰρ ὁ ἐνιαυτός· οὗ ἔπλησαν τὰς ὠτειλὰς, ὡς φαρμακώδη, φασὶ, δύναμιν ἔχοντος τοῦ παλαιοῦ ἐλαίου. οἱ δὲ ξηραντικόν φασιν εἶναί τι τὸ νῦν παραληφθὲν ἔλαιον σήψει νεκρῶν προσιστάμενον, ὁποῖον καὶ τὸ κέδρινον. (Vers. 352.) Ἑανὸς δὲ ὑφάσματος νῦν ἐπίθετον παρὰ τὸ ἕω, οἱονεὶ ὁ ἄξιος φορεῖσθαι. κασσίτερος μέντοι ἑανός που ὁ οἱονεὶ ῥεανὸς, ὡς εὔρυτος καὶ ῥαδίως χυτὸς, ὡς καὶ ῥειαμένη, εἱαμένη, ὁ ὑγρὸς τόπος. τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ ἑανοῦ κασσιτέρου οἴονται τὴν λέξιν καὶ εἰς ὕφασμα μετενηνέχθαι, καὶ φασὶν εἶναι χιτῶνα ἢ πέπλον ἑανὸν τὸ λεπτὸν ὁμοίως τῷ κασσιτέρῳ, ὃς ἐν τῷ γανώματι ἐπιτρέχει λευκός. Τὸ δὲ λιτὶ πῶς γίγνεται, ἐν ἄλλοις εἴρηται. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὅτι τε προπεριέσπων τινὲς τὸ λι*τὶ, καὶ ὡς μᾶλλον καλόν ἐστιν ὀξύνειν αὐτὸ διὰ κανόνα τὸν λέγοντα, ὅτι πᾶσα δοτικὴ δισύλλαβος ἐπὶ ὀνομάτων ὀξύνεται, εἰ μὴ ἀπὸ κράσεως ἔπαθε τὴν δισυλλαβίαν, ὡς τὸ, κέαρι κῆρι, τῇ ψυχῇ, καὶ ἔαρι ἦρι, τῷ ὄρθρῳ καὶ τῷ ἔαρι. ἱστοροῦσι δὲ καὶ τὸν Ἀσκαλωνίτην γραμματικὸν οἴεσθαι μὴ μεταπεπλάσθαι τὸ λιτὶ ἀπὸ τοῦ λιτῶ, ὡς κλάδω κλαδὶ, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς λὶς εὐθείας κεκλίσθαι, ὅν φασι παραιτητέον. τὰ γὰρ εἰς ις̄ μονοσύλλαβα οὐ μελετῶσι διὰ τοῦ τος̄ κλίνεσθαι, ἀλλ᾽ ἢ διὰ καθαροῦ τοῦ ος̄, ὡς τὸ λὶς λιὸς, ἢ διὰ τοῦ νος̄, ὡς τὶς τινὸς, ἢ διὰ τοῦ δος̄, ὡς κτὶς κτιδὸς, ἀφ᾽ οὗ κτιδέη κυνέη παρὰ τῷ ποιητῇ. εἴληπται δὲ τὸ λιτὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ ἁπαλῷ, ἢ ἀντὶ τοῦ λιτῷ, ἢ τοὐναντίον ποικίλῳ ἐξ ἀντιφράσεως, ὅ περ οἱ Ἀττικοὶ ληίδιον φασὶ τετρασυλλάβως, περὶ οὗ Τρύφων φησὶν, ὡς ἔστι λεῖον λείου, ἐξ οὗ παραγωγὴ διὰ τοῦ διον̄ λείδιον διὰ διφθόγγου, ὡς γραφείδιον ἀγγείδιον, καὶ ἐκτάσει τοῦ ε̄ εἰς η̄ λήδιον σὺν καὶ τῷ ῑ προσγεγραμμένῳ κατὰ τὸ εἴκαζον ᾔκαζον, εἴδειν ᾔδειν. Φιλήμων δὲ τὸ λήδιον ἑρμηνεύσας εὐτελὲς τριβώνιον ἢ χλαμύδιον παλαιὸν παροξύνει αὐτὸ ὡς τὸ σταμνίον. φησὶ γάρ· ὡς σταμνίον δὲ τὴν προσῳδίαν λέγω. Δίδυμος δὲ καὶ αὐτὸς οὕτω δοξάζων φησὶ, *ὡς ἄλογός ἐστιν ἡ προπαροξύτονος τάσις τοῦ λήδιον, ἐπεὶ αἱ διὰ τοῦ ιον̄ παραγωγαὶ, εἰ μὲν ὦσιν ἐν τρισὶ βραχείαις, προπαροξύνονται· θρόνος θρόνου θρόνιον, πτὺξ πτυχὸς πτύχιον· εἰ δὲ

*δακτυλικαὶ, πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον, οἷον, ψωμίον, ὠτίον, ἔτι δὲ καὶ κλειδίον, παιδίον, δᾳδίον,
οὐ διὰ τοῦ δίον ὄντα οὐδὲ ταῦτα, ἀλλὰ διὰ τοῦ ῑον. τὸ γὰρ δ̄ τοῦ πρωτοτύπου ἐστίν. εἰ οὖν, φησὶν,
ἐν τῷ λήδιον δακτυλικὴ ἡ λέξις, δῆλον ὡς πρὸ μιᾶς ὤφειλεν ἔχειν τὸν τόνον. καὶ οὕτω παροξύνεσθαι
θελήσας τὸ λήδιον ὁ Δίδυμος ἀποστερεῖ αὐτὸ καὶ τοῦ κατὰ τὴν παράδοσιν προσγεγραμμένου ῑ. ἐπεί,
φησι, λῆδος τὸ πρω*τότυπον, ὃ Δωριεῖς λᾶδος φασὶν, ὡς Ἀλκμάν· λᾶδος εἱμένα καλὸν, ὅ ἐστι λή-* 1147
*διον ἐνδεδυμένη εὐειδές. ἀπὸ γοῦν τοῦ λῆδος, φησὶ, μὴ ἔχοντος τὸ ῑ γεγονὸς τὸ ληδίον οὐδ᾽ αὐτὸ
ἂν ἔχοι τὸ ῑ. καὶ οὕτω μὲν οὗτοι. δοκεῖ δὲ ἐκ τοῦ λῆδος καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἡρωὶς Λήδα καλεῖσθαι.
τὸ δέ γε λήδανον παρὰ Ἡροδότῳ, ὅ ἐστι λάδανον, ἐθνικόν ἐστιν, ὡς ἐκεῖνος ἐπισημειοῦται.
Τὸ δὲ γοῶντες καὶ ὁ γόος, ἐξ ὧν καὶ ὁ γόης, ὠνοματοπεποίηνται, κακοφωνότερα ὄντα τοῦ
βοᾶν καὶ τῆς βοῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ θρήνων τεθέντα. τῶν δὲ τοιούτων πάντων λειότερον τὸ
φωνεῖν, αὐτοῦ δὲ πάλιν τὸ λέγειν καὶ τὸ λαλεῖν, οἷς ἀντίκειται κατὰ τραχυφωνίαν τὰ ἐκ τοῦ ῥῶ
τὸ λέγω γιγνόμενα, οἷον ἡ ῥῆσις καὶ τὸ ῥῆμα καὶ τὸ εἰρηκέναι καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ γοῶ
καὶ ὁ γόης ὡς ἐν πολλοῖς ἐπᾴδων μετὰ καὶ γόου καθ᾽ ἔθος ἴδιον, παραδηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ,
οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ θρηνεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τομῶντι πήματι. πάντως γὰρ τὸ θρηνεῖν ἐπῳδὰς ταὐ-
τόν ἐστι τῷ γοερῶς ἐπᾴδειν, ὃ καὶ γόης ποιεῖ. τὸ δὲ ῥηθὲν χωρίον ὅλον ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους
ἐπαινεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. ἐμπε*σὼν γάρ, φασιν, ὁ ποιητὴς εἰς ἀπαγγελίαν ταπεινῶν πραγμά-
των ἐκάλυψε τὴν εὐτέλειαν τῇ τε τῶν ἐπιθέτων συνθέσει καὶ τῇ βραχύτητι τῆς φράσεως, καὶ οὕτω
θαυμασίᾳ δυνάμει τὰ μικρὰ μεγαλοπρεπῶς ἐξήνεγκεν.* (Vers. 356.) *Ὅτι Ζεὺς τὸ ἐπὶ κακῷ τῶν Τρώων
πάνυ θερμὸν τῆς εἰς Ἕλληνας ὁποῖα καὶ υἱοὺς διαθέσεως προσονειδίζων τῇ Ἥρᾳ, ἣν καὶ νῦν λέγει*
1200 *Ὅμηρος Διὸς κασιγνήτην ἄλοχόν τε, ἔπρηξάς, φησι, καὶ ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη ἀνστήσασ᾽
Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί. τοῦτο δὲ παρῳδηθὲν
δύναται λέγεσθαι καὶ ἐπὶ προσώπου ἀνύ*σαντός τι μέγα ἐπί τινι βοηθουμένῳ, οἷον, ἔπρηξας καὶ
ἔπειτα τόδε ἀνύσας· ἦ δὴ σοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐγένετο ὁ δεῖνα. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ζεύς. Ἥρα δὲ συγκατατιθε-
μένη λέγει· καὶ μὲν δή πού τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι, ὅς που θνητός ἐστι καὶ οὐ τόσσα μήδεα
οἶδε, πῶς δὴ ἔγωγε, ἡ ὡς εἰρήσεται τοιάδε, οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι; οὕτω δὲ
καὶ πᾶς τὸ τῆς ἀξίας προϊσχόμενος δικαίωμα, ἐφ᾽ οἷς ἐν ὑπεροχῇ ὢν ἔβλαψέ τινα, παρῳδήσας ἐρεῖ,
καὶ μὴν δήπου τις καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ εἶδεν. εἶτα ἐπαγάγοι ἂν καὶ τὸ, πῶς δὴ ἔγωγε, ἣ φημὶ ἢ ὃς φημὶ
ἔμμεναι ἄριστος, οὐκ ὄφελον τῷ δεῖνι κοτεσσα*μένη ἢ κοτεσσάμενος κακὰ ῥάψαι; καὶ ἄλλως δὲ ἀνά-
παλιν· πῶς ἐγὼ ὁ τοιόσδε οὐκ ὄφελον τῷ δεῖνι χαριζόμενος τόδε τι ἀγαθὸν ποιῆσαι; Ὅρα δὲ ὅτι δεῆ-
σαν ἄρτι μὴ ἀντιβῆναι ἀλλήλοις τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, λαλοῦσι μὲν ἡμερώτερον, οὐ μὴν οὐδὲ νῦν
δίχα βαρύτητος ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ μᾶλλον τῇ Ἥρᾳ, ἥτις τὸν Δία καί τοι βοῶπιν καὶ πότνιαν αὐτὴν
προσειπόντα αἰνότατον καλεῖ, οὐκ ἀφισταμένη τοῦ συνήθους ἤθους. μή ποτε δὲ κατά τι εὔλογον
ἡ Ἥρα ἐπαινεθεῖσα ὑπὸ Διὸς ὅμως αὐτὴ κατ᾽ ἐκείνου τραχύνεται. δοκεῖ γὰρ διὰ τοῦ ῥηθῆναι τοὺς
Ἀχαιοὺς υἱοὺς αὐτῆς ὀνειδισθῆναι εἰς τὸ καὶ δίχα Διὸς τίκτειν, ὃ περὶ Ἡφαίστου ἐπ᾽ αὐτῇ μυθεύεται.
Ὅρα δὲ καὶ ὅτι μέλλων μικρὸν ὅσον πολλῇ τερατείᾳ μυθικῇ ὁ ποιητὴς ἐπιβαλεῖν, οὐκ ἀμέσως ἐκ τῶν ἀν-
θρωπίνων ἐπαφῆκε τὸν λόγον τοῖς τοιούτοις, ἀλλ᾽ ἠρέμα μετὰ τὰ ἐπὶ Πατρόκλῳ καταστήσας τὸν
λόγον ῥητορικῶς, ὡς τῶν ῥηθέντων ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ μηκέτι ἄλλως ἕξειν μελλόντων ἀλλ᾽ ἢ κατὰ τὰς
ῥηθείσας ῥητορικὰς προαναφωνήσεις, ὡς ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα οἱ μυθικοὶ ἐνταῦθα κυροῦσιν, οὕτω
καὶ τοῖς ἑξῆς μύθοις προσβάλλει.* (Vers. 357.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, ὀνειδισμὸν
ἔχει προτέρων πράξεων τῆς Ἥρας, ὧν ἕνεκεν εἴρηται νῦν τὸ καὶ ἔπειτα. Τοῦ *δὲ ἀνστήσασα οὐκ ἔχει
καιριωτέραν οὐδ᾽ ἐνταῦθα λέξιν εἰπεῖν ὁ ποιητής. Τὸ δὲ, πόδας ταχὺν, καὶ νῦν καὶ ἑτέρωθι μυρια-
χοῦ ἐπίτηδες λαλεῖται προληπτικῶς διὰ τὸ μέλλειν ἐν τοῖς ἑξῆς πάνυ χρησιμεῦσαι τὸ ποδώκες τῷ Ἀχιλ-
λεῖ.* (Vers. 362.) *Τὸ δὲ, ἀνδρὶ τελέσαι μέσως ἔχει καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ ἀνδρὸς καὶ ἀντὶ τοῦ κατ᾽ ἀν-
δρὸς, ἵνα λέγῃ ὅτι καί τις βροτὸς οὐ πάνυ μέγας μέλλει βοηθῆσαι τινὶ ἀνδρὶ κατά τινος ἀνδρὸς,
πολλῷ δὲ πλέον ἐγὼ, ἣ φημὶ θεάων ἔμμεν᾽ ἀρίστη, ἀμφότερον, γενεῇ τε καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις· ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἡ Ἥρα προεβάλλετο. Τοῦ δὲ, σὺ δὲ*

*μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις, τοιοῦτος ὁ ῥητορικὸς συλλογισμός. σὺ πᾶσιν ἀνάσσειν ἄριστος εἶ· ἐγω δὲ
σὴ ἄκοιτις· ἀρίστη ἄρα ἔγωγε πάντων. Ἐκ δὲ τοῦ κακὰ ῥάψαι ἡ κακοῤῥαφία σύγκειται.* (Vers. 369.)
*Ὅτι τὸν τοῦ μυθικοῦ Ἡφαίστου δόμον ἐπαινῶν, εἰς ὃν ἡ Θέτις ἀφίκετο, ἄφθιτον φησὶν, ἀστερόεντα,
με*ταπρεπέα ἀθανάτοισι, χάλκεον, ὃν αὐτὸς ποιήσατο κυλλοποδίων.* (Vers. 370.) *Ἀστερόεις δὲ καὶ
νῦν οἶκος ἄλλως ἤ περ οὐρανός. οἶκος μὲν γὰρ ἀστερόεις ὁ ἄστροις τὴν λαμπρότητα ἐοικώς· οὐρανὸς
δὲ ἀστερόεις ὁ ἔχων αὐτά. Τὸ δὲ μεταπρεπέα ἐκπρεπέα ἐν ἄλλοις λέγει. τῇ φύσει δὲ πάντως τοῦ πυ-
ρὸς προσλογίζονται τὰ τοιαῦτα τοῦ μυθικοῦ Ἡφαίστου ἐπίθετα.* (Vers. 371.) *Τὸ δὲ κυλλοποδίων
οὐ σκωπτικῶς ὁ Ὅμηρος ἔφη σιλλογραφῶν εἰκῇ, ἀλλ᾽ ἢ κατ᾽ ἰδιότητα, ὥς που καὶ αἱ τοῦ Διὸς θυγα-* 1201
*τέρες Λιταὶ χωλαὶ διεγράφησαν, ἢ πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ *μηδὲν προσίστασθαι τῷ Ἡφαίστῳ εἰς
οὕτω θαυμαστὸν ἔργον τὴν τῶν ποδῶν κυλλότητα.* (Vers. 372.) *Ὅτι τὸν Ἥφαιστον ἱδρώοντα εὗρεν
ἡ Θέτις ἑλισσόμενον περὶ φύσας, σπεύδοντα. ταῦτα δὴ τὰ τῶν σπουδαίως πονουμένων χαλκέων. προέ-*
1148 *θετο γὰρ ὁ πολυφωνότατος ποιη*τὴς ἐνταῦθα καὶ τὰ κατὰ τοὺς χαλκεῖς ἐκφράσαι, ὡς ἂν καὶ τοῖς
τοιούτοις λόγοις ἐγγυμνάσῃ τὴν ἑαυτοῦ γραφήν.* (Vers. 373.) *Ὅτι τρίποδας ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν
Ἥφαιστος ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο, χρύσεα δέ σφ᾽ ὑπὸ ἑκάστῳ κύκλα πυθμένι
θῆκεν, ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ᾽ ἀγῶνα, ἠδ᾽ δύσονται ἀγῶνα, ἠδ᾽ αὖτις πρὸς δῶμα
νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι. ἦν γὰρ τῷ ὄντι θαυμαστὸν αὐτομάτως κινεῖσθαι τρίποδας ὡς οἷα τινὰς
αὐτοκινήτους θέοντας κατὰ τὰ ὑποκεί*μενα κύκλα, ὅ ἐστι κατὰ τοὺς τροχίλους, οἳ ὡς εἰκὸς ἐνείροντο
τοῖς τῶν λεβήτων ποσὶν, ὡς ἂν εἴς τε τὴν τῶν θεῶν ἄθροισιν δύωνται, τοῦτο γὰρ ὁ θεῖος ἀγὼν, καὶ
οἴκαδε αὖθις εἰς τὰ ἑαυτῶν ἀπονέωνται δίκην ἐμψύχων. τοιαῦτα γὰρ ὑποτίθενται εἶναι τὰ ἡφαιστό-
τευκτα. ἰστέον γὰρ ὅτι τερατωδῶς ἐμψύχους τοὺς τρίποδας ὁ ποιητὴς πλάττει καὶ αὐθορμήτους ὡς
οἷον βαδίζοντας διὰ τῶν ὑποκειμένων τροχίλων. διὸ καί τις τῶν παλαιῶν, Διονύσιος δὲ ἦν ἐκεῖνος,
αὐτοκίνητα καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Ἀχιλλέως ἀσπίδος ὑπόπτευσεν ἡφαιστότευκτα ζῷα τὰ ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθη-
σόμενα, εἰ καὶ ἀντέλεγέ, φασιν, Ἀριστόνικος. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὰ τοιαῦτα ὑποπτεύονται καὶ λα-
λοῦνται οὕτω διὰ τὸ τῶν χαλκευομένων τεχνικώτατον, ὡς μικροῦ δοκεῖν τὰ εἴδωλα ἔμψυχα εἶναι, ὁποῖόν
τι καὶ περὶ Ῥοδίων ἱστόρηται, οἷς ἔγεμέ ποτε τοιαύτης τέχνης ἡ νῆσος. καὶ τὰ ζώδια ἐδόκουν μι-
*κροῦ καὶ κινηθήσεσθαι ἄν. διὸ καὶ ἁλύσεσιν ἐξεδέσμουν αὐτὰ, ἵνα δῆθεν μὴ κινηθέντα φύγοιεν.
ἠνίττοντο δὲ ἄρα οἱ νησιῶται διὰ τοῦ τοιούτου δεσμοῦ τὸ παρ᾽ ὀλίγον αὐτοκίνητον τῶν ἀγαλμάτων ἐκεί-
νων, ὁποῖα τινὰ καὶ Δαίδαλος ποιεῖν μυθεύεται. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ, ἐείκοσι πάντας, πλεονά-
ζει συνήθως τῷ ποιητῇ τὸ πάντας.* (Vers. 374.) *Τὸ δὲ περὶ τοῖχον βιωτικόν ἐστιν, οἷα τῶν τοιού-
των κειμηλίων τοίχοις παραβυομένων ὡς τὰ πολλά.* (Vers. 375.) *Μέγαρον δὲ εὐσταθὲς τὸ ἀλλαχοῦ
εὔπηκτον. Κύκλα δὲ κατὰ μεταπλασμὸν γένους οἱ τροχοὶ, ὅθεν καὶ κυκλῆσαί που ἔφη τὸ ἐπὶ ἁμαξῶν
ἀγαγεῖν. τοιούτου μεταπλασμοῦ σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ ὁ θύμος καὶ τὸ θύμον, καὶ ὁ γάρος παρ᾽
Αἰσχύλῳ, φασὶ, καὶ τὸ γάρον. οὕτω δὲ καὶ τὸ ὀρίγανον καὶ ὁ ὀρίγανος, οἷον, ὀρίγανον, ὃς δὴ
σεμνύνει τὸ τάριχος ὁμοῦ μιχθεὶς κοριάννῳ. τοῦτο δὲ καὶ θηλυκῶς, φασὶ, λέγεται, οἷον, ἐξ Ἀρκα-
δίας οὕτω δριμυτάτην ὀρίγανον.* (Vers. 376.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ αὐτομάτους μηχανὰς ῥηθῆναι
τὰς μὴ δι᾽ ὕδατος καὶ τοῦ ἐκεῖθεν πνευματικοῦ ἀπαρτιζομένας ἐξ Ὁμήρου ἐλήφθη τοῖς μηχανοποιοῖς.
οὕτω γὰρ αὐτόματος καὶ τῷ Ἡφαίστῳ νῦν ἡ τῆς τῶν τριπόδων κινήσεως μηχανή. οὕτω καὶ πύλαι που
αὐτόματοι οὐρανοῦ μύκον. καὶ ἔστι τοῦτο ἑτεροῖόν *τι πρὸς τὸ, αὐτόματος ἦλθε Μενέλαος, ἤγουν
αὐτόκλητος. ἔνθα γράφουσιν οἱ παλαιοὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον αὐτόματον οὐ πάντων ἦν ἐν συμποσίοις, ἀλλὰ
μόνων τῶν, ὡς αὐτοὶ ἐκτίθενται, οἰκείων καὶ γνησιωτάτων ἢ φύσει ἢ θέσει. εἰ δέ τις μὴ τοιοῦτος πα-
ρεισέφρησε τῷ συμποσίῳ, διεβάλλετο, καθὰ δηλοῖ Ἄλεξις ἐν τῷ, ἄνθρωπος εἶναι μοι δοκεῖς Κυρη-
ναῖος. κακεῖ γάρ τις ἂν ἐπὶ δεῖπνον ἕνα καλῇ, πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ᾽ ἄλλοι, καὶ δέχ᾽ ἅρματα, καὶ
ξυνωρίδες ιέ. τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει᾽ ἐμβαλεῖν. ὡς ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδ᾽ ἕνα. καὶ
τοῦτο μὲν οὕτω ψεκτέον ὡς χυδαῖον. ἐκεῖνο δὲ τὸ πρῶτον καὶ ἐπαινεῖται, καὶ παροιμίαν ποιεῖ τὴν,
ἀκλητὶ κωμάζουσιν ἐς φίλους φίλοι, καὶ τὸ, ἀγαθοὺς πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἑστιασόμενος ἧκον, μή
τινα τῖμον εἰσενεγκὼν, εἰπεῖν κατ᾽ Ἀρχίλοχον, ἀλλὰ δηλονότι ἀσύμβολον δεῖπνον εὑρών. καὶ ἔστιν*

ὁ τῖμος κατὰ τὸ ὠνὴ ὦνος, χολὴ χόλος. ὁμοία δὲ παροιμία καὶ τὸ, κοινὰ τὰ τῶν φίλων. Ὁ δὲ ἀγὼν πολυσήμαντος λέξις κατὰ τοὺς παλαιούς. ἀγὼν γάρ, φασιν, ὅμιλος, κύκλος, μάχη, ἔρις, ἀγορὰ, συναγωγὴ, καὶ ἐπίδειξις. (Vers. 377.) Ὅτι ἀρτύειν μὲν τὸ ἀπαρτίζειν λέγει, κόπτειν δὲ δεσμοὺς τὸ ἐλαύνειν ἤτοι σφυροκοπεῖν τὰ εἰς δεσμὸν ἀγγεῖον χρήσιμα. φησὶ γὰρ ὡς οἱ ῥηθέν*τες τρίποδες τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ᾽ οὔπω Δαιδάλεια προσέκειτο, τά ῥ᾽ ἤρτυεν, ἤγουν ταῦτα δὴ κατήρτιζε, κόπτε δὲ δεσμούς. τί δέ ἐστι τὸ, τόσσον μὲν ἔχον τέλος, καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον σχῆμα τὸ παρ᾽ ὀλίγον δηλοῖ, ἵνα λέγῃ ὅτι τὸ μὲν ἄλλο πᾶν ἦν τοιόνδε, τόδε δέ τι οὐκ ἦν ἀλλ᾽ ἐνέλλειπεν, ῥηθήσεται ἀκριβῶς ἐν τοῖς ἐφεξῆς. δῆλον δὲ ὡς οἱ ῥηθέντες δεσμοὶ χρησιμεύειν ἔμελλον εἰς τὸ δι᾽ αὐτῶν καταπεῖραι τὰ ὦτα. (Vers. 382.) Ἐν τούτοις δὲ ὅρα ὡς οὕτω παρὰ βραχὺ ἔργου ἐλθὼν ὅμως οὐκ ἀναμενεῖ τελέσαι τὸ ἐπί-
1202 λοιπον ἔργον Ἥφαιστος, ἀλλὰ σπουδαίως ἀνύσει τὸ τῆς εὐεργέτιδος Θέτιδος βούλημα, διδάσκοντος καὶ οὕτω τοῦ ποιητοῦ πρὸ ἔργου τιθέναι μάλιστα τοὺς εὐεργετήσαντας. (Vers. 378.) Σημείωσαι δὲ ὅτι τοῦ τέλους πολλὰ σημαίνοντος, τὸ πάντων ἔξαρχον τὸ ῥηθὲν τέλος ἐστὶ, δι᾽ οὗ δηλοῦται τὸ πέρας. καὶ γίνεται ἢ ἀπὸ τοῦ τλῶ τὸ ὑπομένω τλὸς, ὑπὲρ οὗ ὑπομένει τις πράττων, καὶ προσθέσει τοῦ ε̄ τέλος, ἵνα μὴ εὑρεθῇ μονοσύλλαβον ὄνομα βραχυκατάληκτον, ἢ παρὰ τὸ τέλλω, ἐξ οὗ τὸ ἐπιτέλλω καὶ ἀνατέλλω, τὸ ὕστερον δηλαδὴ μετὰ πρᾶξιν ἀναλάμπον καὶ ἐκφαινόμενον. διὸ καὶ πάνυ καλῶς ἔχει ῥηθὲν τὸ, τέλος δ᾽ οὔπω τι πέφανται. ὅτι δὲ οὐδέποτε μονοσύλλαβον ὄνομα βραχυκατα*ληκτεῖ, δηλοῖ καὶ ἡ Τλὼς πόλις, καὶ ἡ κρὼς, καὶ τὸ πᾶς, καὶ μῦς, καὶ δρῦς, καὶ σῦς, καὶ λὶς, καὶ θὼς, καὶ Τρὼς, πλὴν τοῦ τίς. διὸ ἀπὸ τοῦ θῶ θὸς ὁ πάντα τιθεὶς καὶ ποιῶν, καὶ ἐνθέσει τοῦ ε̄ θεὸς, καὶ ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος δὲ τλῶ τλὸς, καὶ προσθήκει τοῦ ο̄ ὄτλος, ὃ δηλοῖ τλῆσιν καὶ κακοπάθειαν. Τὸ δὲ οὔατα πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ὦτα, ὡς καὶ τοῦ ὦς ὠτὸς τὸ οὖας οὔατος, οὗ παραγωγὴ ἐκ τοῦ ἄω ἀΐω τὸ ἀκούω, ὅθεν ἄος ὡς φάος, καὶ μεταθέσει ὄας ὡς φόας, καὶ κράσει μὲν ὦς ὡς φῶς, ἐπενθέσει δὲ Ἰωνικῇ τοῦ ῡ, οὖας. Τοῦ δὲ προσέκειτο οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν, καθότι οὐ συμφυῆ τὰ οὔατα τοῖς τρίποσιν ἀλλὰ πρόσθετα. (Vers. 382.) Ὅτι Χάρις ὥς περ τῷ Ὕπνῳ, οὕτω καὶ τῷ Ἡφαίστῳ συνοικεῖ λιπαροκρήδεμνος, καλή. τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐπίχαρι τῶν ἐκ πυρὸς δημιουργημάτων. διὸ καὶ τῇ χαριεστάτῃ Ἀφροδίτῃ τὸν τοιοῦτον Ἥφαιστον διὰ τὸ αὐτοῦ κλυτοτεχνικὸν ἐπαφρόδιτον ἐν Ὀδυσσείᾳ συνδυάζει ὁ μῦθος, ὃς καὶ Ἀγλαΐαν ἢ Θάλειαν ὀνομάζει τὴν ἐνταῦθα τῷ Ἡφαίστῳ σύνοικον ταύτην Χάριν. Ἰστέον δὲ ὅτι καλὴ πᾶσα χάρις διὰ τὸ παρεπόμενον ἡδὺ οὐ μόνον τῷ λαμβάνοντι, ἀλλά γε καὶ τῷ διδόντι. χαίρει γάρ τις καὶ μέγα διδοὺς κατὰ τὸν Ἡσίοδον, ὥς περ ἀφῃρημένος καί τι *σμικρὸν παχνοῦται τὸ κῆρ. διὸ καὶ ἐκ τοῦ χαίρειν παρῆκται ἡ χάρις. (Vers. 385.) Ὅτι φιλικὴ προσφώνησις τὸ, τίπτε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ αἰδοίη τε φίλη τε, πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις· ἀλλ᾽ ἕπεο προτέρω, ἤγουν προσωτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω. τούτων δὲ τῶν τριῶν στίχων τοὺς ἐξ ἀρχῆς δύο καὶ μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ ἀπαραποιήτως ὁ μυθικὸς Ἥφαιστος σὺν καὶ ἑτέροις δυσὶ στίχοις προγεγραμμένοις ἀλλαχοῦ. φιλικὸν δὲ καὶ τὸ ἐμφῦναι χειρὶ, ὅ ἐστι δεξιώσασθαι, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη. εἰς ἔπαινον δὲ θρόνου χρήσιμον τὸ, καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου, καλοῦ, δαιδαλέου, φαεινοῦ· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν. *(Vers. 392.) Τὸ δὲ ἐφεξῆς ἤγουν τὸ, Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Θέτις νύ τι 1149
σεῖο χατίζει, ὅτι παρῳδήθη ποτὲ ὑπό τινος σοφοῦ καύσαντος οἰκεῖα ποιήματα, δεδήλωται μὲν ἤδη οὐ πρὸ πολλῶν. ἐνταῦθα δὲ πάλιν μνηστέον τῆς ἱστορίας ἐκείνης ἐπί τι πλέον διὰ τὸ ἐντελέστερον. ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ἦν δὲ ὁ μέγας Πλάτων, εἰς ποιητικὴν φασιν ὁρμήσας καὶ ἡρωΐζων, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ᾽ ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. Κεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ὧδε ἀντὶ τοῦ οὕτως, ὡς ἔχεις δηλαδὴ ἄρτι, γέμων ἀσβόλης, ἱδρῶν, ἡμίγυμνος, ἵνα εἴπῃ ὅτι πρόμολε τάχιστα. (Vers. 394.) Εὐεργεσίας δὲ ὁμολογία καθ᾽ Ἥφαιστον ἐπὶ Θέτιδι τὸ, ἦ δή μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον, ἥ μ᾽ ἐσάωσεν, ὅτε με ἄλγος ἀφίκετο. παρῳδηθήσεται δέ ποτε δεξιῶς καὶ εἰς ἄνδρα εὐεργετήσαντα. λέγοι δ᾽ ἂν Ἥφαιστος ἀλληγορικῶς τὴν θαλαττίαν Θέτιν δεινὴν μὲν αὐτῷ ὡς πυρὶ διὰ τὸ κατ᾽ αὐτὴν δραστικὸν καὶ οἷον φοβερὸν, σβεστικὸν γὰρ πυρὸς τὸ καθ᾽ ὕδωρ ὑ*γρὸν, αἰδοίην δὲ διὰ τὸ αὖθις ποτὲ χρηστὸν τῷ πυρὶ ἐξ ὑγρότητος,

δι' ἧς πολλαί τε ὗλαι πυρὶ τῷ κάτω χρήσιμοι φύονται. καὶ ὁ ἀέριος δὲ ἐξ ἀναθυμιάσεων ὑφίσταται
Ἥφαιστος. ἄλλως δέ γε ὡς τὸ δεινὸν καὶ αἰδοῖον βιωτικῶς συνδυάζονται, καθὰ πολλαχοῦ ἐφάνη, ἔχει
καὶ ὁ μῦθος ἐνταῦθα συμβιβάσαι αὐτά. (Vers. 385.) Ἔστι δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ σύνηθες γυναι-
κεῖον ἐπίθετον τὸ τανύπεπλος, οἷον, τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἱκάνεις; ἔνθα καὶ τὸ ἀλλαχοῦ ῥηθὲν ἐλλι-
πῶς τόδ' ἱκάνεις ἐντελῶς φράζεται· τίπτε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ. τοῦτο δὲ μετ' ὀλίγα παραφράζων ἡμέ-
τερον δόμον ἵκει φησί. (Vers. 389.) Τὸ δὲ καθεῖσεν ὡς τροχαΐζόμενον κατὰ τὸ κατεῖχε καὶ συνῆγε
καὶ ὅσα τοιαῦτα φυλάσσει τὸν περισπώμενον τόνον. Τὸ δὲ τοῖς ἐνδόξως ἐνθρονιζομένοις θρῆνυν τοῖς
ποσὶν ὑπεῖναι πλεισταχοῦ δηλοῦται. (Vers. 394.) Ὅτι προοικονομῶν ὁ ποιητὴς τὸ πιθανῶς τὸν
Ἥφαιστον ἕτοιμον φανῆναι ὑπακοῦσαι τῇ Θέτιδι πλάτ*τει αὐτὸν ὁμολογοῦντα μεγάλην χάριν ἐκείνῃ,
ἐν οἷς λέγει ὡς δεινή τε, καθὰ ἐῤῥέθη, αἰδοίη τε, ἥ μ' ἐσάωσεν, ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα,
μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἥ μ' ἐθέλησε κρύψαι χωλὸν ἐόντα. τότ' ἂρ ἢ τότ' ἂν πάθον ἄλγεα
θυμῷ, εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ. ἣν Εὐρυνόμην καὶ ἐπαναλαμβάνων, οὐ μό- 1203
νον, ἵνα μὴ Νηρηὶς νομισθείη καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μάλα προσφιλῶς ὡς εἰκὸς αὐτῇ ἔχειν, ἐπά-
γει· Εὐρυνόμη, θυγάτηρ ἀψοῤῥόου ἢ βαθυῤῥόου Ὠκεανοῦ, θεραπεύων ἅμα καὶ τὴν Θέτιν παροῦ-
*σαν, οἷς αὐτὸν μανθάνει εὐγνωμονοῦντα μὴ παρούσῃ τῇ Εὐρυνόμῃ, ὧν τὴν εὐεργεσίαν μετ' ὀλίγα
γοργῶς κεφαλαιῶν φησίν· ἀλλὰ Θέτις τε καὶ Εὐρυνόμη ἔσαν, αἵ μ' ἐσάωσαν. Παιδεύει δ' ἐν τούτοις
ὁ ποιητὴς δεῖν ἀεὶ μεμνῆσθαι χαρίτων. ὧν χάριν καὶ ὁ μυθικὸς Ἥφαιστος καὶ αἰδοίην καὶ δεινὴν
τὴν εὐεργετήσασαν αὐτὸν Θέτιν καλεῖ, ἔτι δὲ καὶ φίλην· καὶ ζωάγρια δέ φησι χρεὼν εἶναι ἀποδιδόναι
αὐτῇ, ὅ ἐστι χαριστήρια ὑπὲρ τοῦ εἰς τὸ ζῆν ἀγερθῆναι, ὅ ἐστι συναχθῆναι, ἀπὸ τοῦ ὀλιγηπελέειν.
φησὶ γάρ· τῷ με μάλα χρὴ πάντα Θέτι καλλιπλο*κάμῳ ζωάγρια τίνειν. αἰνίττεται δὲ καὶ νῦν ὁ μῦ-
θος, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, τὰ κατὰ τὸ διακονικὸν πῦρ, εἰς ὅ περ ὁ Ἥφαιστος μεταλαμβάνε-
ται, οὗ πατὴρ μὲν τρόπον τινὰ ὁ κατὰ Δία θερμὸς αἰθὴρ, μήτηρ δὲ ἡ εἰς ἀέρα λαμβανομένη Ἥρα,
ὅθεν ἔοικε τὴν ἀρχὴν εἰς ἡμᾶς τὸ πῦρ τῆλε πεσεῖν, ὡς ἐνταῦθα κεῖται, ἢ καταπεσεῖν κατὰ τὸν ἐν
τῇ ά ῥαψῳδίᾳ μῦθον, ἢ ἁπλῶς ἐλθεῖν καὶ φανῆναι, εἴτε διὰ κεραυνοῦ διόθεν βεβλημένου καὶ κατα-
σκήψαντος, εἴτε διά τινων πυρεκβόλων ὀργάνων, οἷς ἀὴρ μεσολαβῶν ἐκπυροῦται τῷ *σφοδρῷ τῆς
προστρίψεως, εἴτε διὰ λίθων κρυστάλλων ἢ καὶ ὑέλων μηχανῆς φαινούσης καὶ αὐτῆς ἄφαντον πῦρ
κατὰ τὴν τραγῳδίαν. ὅπως γὰρ ἄν τις μεταλάβῃ τὸν Ἥφαιστον, Ἥρας εὑρεθήσεται παῖς, ὃς χω-
λὸς λέγεται καὶ σκάζων καὶ κεκμηκὼς, διότι μὴ ἔχων ὕλην οὐ δύναται εἶναι ἀκάματον πῦρ. διὸ καὶ
σκῆπτρον ἐνταῦθα παχὺ ὁ ποιητὴς πρὸς ὑπέρεισιν αὐτῷ δίδωσιν. ὁ δὲ τοιοῦτος Ἥφαιστος καὶ ὑπε-
κρύβη ἂν κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον οἷα χωλὸς ἐὼν, ἢ καὶ τέλεον παραπώλετο μὴ σωθεὶς, εἰ μὴ Θέτις
αὐτὸν καὶ Εὐρυ*νόμη καθυπεδέξαντο κόλπῳ, τουτέστιν εἰ μὴ ἡ κατὰ τόπον κάτω περὶ γῆν θέσις καὶ
ἡ εὐρεῖα διανομὴ καὶ πλατεῖα καὶ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων χρῆσις αὐτὸν περιεσώσαντο. οὐ γὰρ ἂν καθά-
παξ ἐσώζετο τοιοῦτος χωλὸς Ἥφαιστος, εἰ μὴ ζώπυρον ἐπενοήθη ὡς οἷά τι καθ' Ὅμηρον σπέρμα
πυρὸς καὶ θέσις ἐπιμελὴς, δι' ἧς κατὰ τὸ πάλιν καὶ πάλιν ζωούμενος ἐξαρκεῖ, χωλεύων μὲν ἄλλως καὶ
ἀμφιγυήεις ὢν καὶ κυλλοποδίων καὶ ὀλιγηπελέων καὶ ὀλίγον ἔχων θυμὸν κατὰ τὴν ποίησιν, ὅτε μὴ
1150 τὰ τῆς ὕλης ἐνδαψιλεύοιτο, ὀρθούμενος δὲ αὖ*θις καὶ παχεῖ τινὶ σκήπτρῳ τὸ ὑποσκάζον ὑπερειδόμε-
νος ὑπὸ τῆς ἀλληγορηθείσης Εὐρυνόμης καὶ Θέτιδος, τουτέστιν ὑπὸ τῆς τοπικῆς θέσεως καὶ τῆς
εὐρείας ἐπινομῆς. καὶ ἄλλως δὲ, Θέτις καὶ Εὐρυνόμη νοηθείη ἂν ἡ ἐκ γῆς ξηρὰ καὶ ὑγρὰ ἀναθυ-
μίασις. καὶ γὰρ καὶ αὐτὴ θέσιν ἔχει τινὰ καὶ ἄνω θέει καὶ εἰς εὐρὺ τοῦ ἀέρος διανέμεται. διὸ καὶ θυ-
γάτηρ ἡ Εὐρυνόμη Ὠκεανοῦ διὰ τὸ ὑγρὸν τῶν ἀτμίδων, ἐξ ὧν οὐδέποτε ἂν ἐπιλείψῃ τοιοῦτος γινό-
μενος Ἥφαιστος, ἀλλ' εἰσαεὶ ἔσται περισωζόμενος. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἀλληγορία. ὁ δὲ μῦθος ὁ καταῤ-
ῥίψας ἀλλαχοῦ ἠνδρωμένον τὸν Ἥφαιστον ἐνταῦθα τρόπῳ βιωτικῷ ποιεῖ τὴν λεχὼ Ἥραν βαρυνομένην,
εἰ χωλὸν βρέφος τέκοι, καὶ αὐτὴν μὲν ἐκτιθεῖσαν τὸ τεχθὲν ὡς τῆλέ που πεσεῖν καὶ μὴ ῥᾳδίως βλέπε-
σθαι, Θέτιν δὲ καὶ Εὐρυνόμην ὑποδεξαμένας. διὸ τὴν μὲν μητέρα κυνώπιδα ὁ τοῦ μύθου Ἥφαιστος 1204
λέγει, τὸ ἦθος αὐτῆς φράζων, ὃ πανταχοῦ φαίνεται, τὰς δὲ ὑποδεξαμένας φιλεῖ. τὴν δὲ Θέτιν καὶ
ἀμείψεται νῦν ὑπακούσας. οὐ προσίσταται δὲ πάντως τῇ ἀλληγορίᾳ τὸ, εἴτε ὑγρὸν εἴτε ὑγρόβιον τῆς

Θέτιδος καὶ τῆς Εὐρυ*νόμης τῆς τοῦ Ὠκεανοῦ ὕδατος θυγατρός. ὃν γὰρ λόγον Ἥρα ὁ θερμὸς καὶ ὑγρὸς ἀὴρ γεννᾷ Ἥφαιστον ἀλληγορικῶς, οὕτω περισώζουσιν αὐτὸν καὶ αὗται. αἱ γὰρ ὡς ἐῤῥέθη ἀναθυμιάσεις, δι᾽ ὧν τὰ νέφη γίνονται, ὕλη κεραυνοῖς καὶ τοῖς τοιούτοις γίνεται, δι᾽ ὧν ἄνωθεν Ἥφαιστος κατασκήπτει. (Vers. 407.) Τὸ δὲ, πάντα ζωάγρια, ἢ περιττὸν ἔχει συνήθως τὸ πάντα, ἢ χρέους ἐστὶν ἐπίτασις, ἵνα λέγῃ ὡς πάντα τὰ παρόντα δαίδαλα ἔργα ἢ πάντα τὰ ἐμὰ εἰς ζωάγρια τῇ Θέτιδι ἐποφείλεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μῦθος ὁ τὸν χαλκέα Ἥφαιστον τῆλε ῥίψας περὶ Ὠκεανὸν ἔκτοπον δόξοι ἂν τρυφῆς τι καὶ αὐτὸς παρεισενεγκεῖν εἰς τὴν ἐπιτριβεῖσαν Σύβαριν. πρῶτοι γάρ, φασι, Συβαρῖται καὶ τὰς ψοφούσας τέχνας ἐξώρισαν τῆς πόλεως, οἷον, χαλκέων, τεκτόνων, καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς εἶεν ὕπνοι πανταχόθεν ἀθόρυβοι, παρ᾽ οἷς οὐδ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐξῆν ἐν τῇ πόλει ἐκτρέφεσθαι. (Vers. 400.) Ὅτι εἰνάετες ἐχάλκευεν ὁ μυθικὸς Ἥφαιστος δαίδαλα πολλὰ παρὰ ταῖς ῥηθείσαις, τῇ Εὐρυνόμῃ καὶ τῇ Θέτιδι. καὶ ποῖα ἐκεῖνα, εὐθὺς ἐρεῖ ὁ ποιητὴς, ἐθέλων καὶ διὰ τούτων πολυμαθῆ ποιῆσαι τὸν ἀκούοντα. φησὶ γάρ· πόρπας τε, γναμπτάς θ᾽ ἕλικας, κάλυκάς τε καὶ ὅρμους, ἐνὶ τούτῳ ἔπει κειμηλιωσάμενος πάνυ γοργῶς τὰ πολλὰ δαίδα*λα. Εἰσὶ δὲ πόρπαι μὲν περόναι γυναικῶν χλαίναις, ἀπὸ τοῦ πείρω, ἐξ οὗ καὶ περόναι. Γναμπταὶ δὲ ἕλικες ἐνώτια ἢ ψέλλια παρὰ τὸ εἰς κύκλον ἑλίσσεσθαι. Κάλυκες δὲ δακτύλιοι ῥόδων, φασὶ, κάλυξιν ἐμφερεῖς. οἱ δὲ χρυσᾶς εἶπον σύριγγας, ὡς οἷον σωληνίσκους, αἷς πλόκαμοι περιέχονται κατὰ τὸ, πλοχμοί, οἳ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. Ὅρμοι δὲ κόσμος περιτραχήλιος παρὰ τὸ ἕρμα, φασὶ, τὸ ἀσφάλισμα, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ κατὰ λιμένα ὅρμου, ἐξ οὗ ὁρμίσαι τὸ ἐν ἀσφαλεῖ καταστῆσαι τὴν ναῦν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ὅρμου καὶ ὑφόρμιον παρὰ τοῖς παλαιοῖς, κοσμάριόν τι χρυσοῦν. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸν μῦθον παῖς μὲν ἔτι ὢν ὁ Ἥφαιστος τοιαῦτα μικρὰ ποιεῖ τορεύματα, τελειωθεὶς δὲ ἔμψυχα δημιουργεῖ, ὡς προσεχῶς ἐδηλώθη, ἀναπληρῶν τῇ καλλιτεχνίᾳ τὸ σύμπτωμα τῶν ποδῶν. τῇ δὲ ῥηθείσῃ ἐργασίᾳ καὶ τόπον πλάττων, ἐν ᾧ μυθικῶς εἰργάζετο Ἥφαιστος, (Vers. 402.) φησίν· ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο ἀφρῷ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος, οὐ βυθίζων τὸ σπέος, ἀλλὰ περίῤῥυτον τεραστίως αὐτὸ ποιῶν, οἷα καί τι νησίδιον ἔκτοπον. ἐνταῦθα δὲ ἐπίτηδες ὁ ποιητὴς συνεκτραχύνει τὴν φράσιν τῷ Ὠκεανίῳ ῥεύματι, διὸ καὶ τῷ ῥ στοιχείῳ ἐπλεόνασεν. ὅτε μέντοι λειότητα ἐνδεί*κνυταί τινα κινήσεως, τῷ λ χρῆται στοιχείῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ, μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον. (Vers. 403.) Ἐν δὲ τῷ μορμύρων ἀφρῷ οὐ νοητέον τὸν ἀφρὸν μορμύρειν, αὐτοῦ γὰρ τὸ ζέειν ἐστὶν, ἀλλ᾽ ὅτι μορμύρει μὲν ὕδωρ, ἐπισυμβαίνει δὲ αὐτῷ μορμύροντι ἀφρὸς, ὃ δὴ καὶ ἐν τῷ καχλάζειν καὶ παφλάζειν γίνεται. ὥστε μορμύρει σὺν ἀφρῷ. τραχύτερον δὲ εἶναι τοῦ μύρειν καὶ μύρεσθαι τὸ μορμύρειν δεδήλωται, ὧν τοῦ μορμύρειν μὲν παράγωγον ὁ μορμύρος ἰχθὺς, ἴσως δὲ καὶ ἡ Μορμὼ, ἀφ᾽ ἧς καὶ μορμολύκειον τὸ δίκην Μορμοῦς καὶ λύκου δυνάμενον ἐκθροεῖν, καὶ τὸ, μορμὼ τοῦ θράσους παρὰ τῷ κωμικῷ, παιχθὲν πρὸς τὸ, ἰὼ τοῦ θράσους, τοῦ δὲ μύρειν ἢ μύρεσθαι ἡ μύραινα καὶ ὁ ἁλιμυρήεις ποταμὸς, κατὰ δέ τινας καὶ τὸ μυρί᾽ Ἀχαιοῖς ἄλγε᾽ ἔθηκεν. Ὅτι δὲ ἀφροῦ παῖς ἡ Ἀφροδίτη, ὁ μῦθος ληρεῖ. Ἡ δὲ ἱστορία ἀφύων παραδιδοῦσα διάφορα εἴδη τὴν κωβίτην, τὰς ἐγκρασιχόλους, τὴν τοῦ γόνου τῶν μαινίδων, τὴν τῆς μεμβράδος, τὴν ἐκκεστρέων, τὴν τριγλίτιν, κρείττω λέγει τῶν ἄλλων ἰχθυδίων τούτων τὴν ἀφρίτιν, γιγνομένην ἐξ ἀφροῦ θαλάσσῃ, ἐπιπολάζοντος ὅτε πολλοὶ ὄμβροι καταῤῥαγῶσι. δεῖται δέ, φασι, μικροῦ πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις. ἅμα γὰρ ἧπται καὶ σίζει καθὰ τοὔλαιον εὐθύς. ὅθεν παροιμία τὸ, εἶδε *πῦρ ἀφύη, ἐοικυῖα τῷ, πυραύστου μόρος. γίνεται δὲ ἀφύη παρὰ τὴν φυὴν, ἐξ ἧς πρόσωπον μὲν εὐφυὲς καὶ μηροὶ εὐφυεῖς ἐπὶ ἐπαίνῳ, ἀφύη δὲ οὐχ᾽ οὕτως. αὐτὴ γὰρ φαύλως ἔχει φυῆς. καὶ ἔστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς δυσφυὴς, ταὐτὸν δὲ φάναι ἰδιωτικώτερον, κακοφυὴς, ἀτυχὲς καὶ αὐτὴ οὖσα ἰχθύδιον, καὶ μᾶλλον
1205 ἤ περ ἡ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ ἀθερίνα. (Vers. 404.) Ὅρα δὲ ὡς οὐκ ἐνδιέτριψεν ὁ ποιητὴς τῷ περὶ Ὠκεανοῦ λόγῳ, ἀλλὰ δι᾽ ὀλίγων φράσας αὐτὸν ἐφύλαξε τῷ πράγματι μυστικῶς τὴν σεμνότητα. (Vers. 406.) Ἐν τούτοις δὲ βιωτικῶς Ἥφαιστος δηλῶν τί ἐστιν ἡ κυρίως φυλακὴ τοῦ ἀναγκαίως κρυπτομένου ἱκέτου, φησίν· οὐδέ τις ἄλλος ᾔδεεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα, αἵ μ᾽ ἐσάωσαν, ὡς καὶ προείρηται. νῦν δὲ καὶ καλλιπλόκαμον τὴν Νηρηίδα Θέτιν εἰπόντος αὐτοῦ, ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἀλληγορικῶς καὶ τοῦτο νοεῖται διὰ τὸ ὑγρότητι τρίχας τημελεῖσθαι. ὅθεν

καὶ κουροτρόφοι λέγονται ποταμοί. (Vers. 408.) Ὅτι φιλοξενικὸν τὸ, ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήια καλὰ, ὄφρ᾽ ἂν ἐγὼ τόδε ποιήσω. Ὅτι τὴν τοῦ ἐργάζεσθαι σχολὴν οὕτω περὶ τοῦ χαλκέως Ἡφαίστου φράζει ὁ ποιητής· ἦ, τουτέστιν ἔφη τὰ ῥηθέντα πρὸς Χάριν τὴν γυναῖκα, καὶ ἀπ᾽ ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη χωλεύων, ὑπὸ δὲ *κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί. φύσας μέν ῥ᾽ ἀπάνευθε τίθει πυρὸς, ὅπλά τε πάντα λάρνακ᾽ εἰς ἀργυρέην συνελέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο, σπόγγῳ δ᾽ ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ᾽ ἀπομόργνυ, αὐχένα τε στιβαρὸν καὶ στήθεα λαχνήεντα, δῦ δὲ χιτῶνα, ἕλε δὲ σκῆπτρον παχὺ, βῆ δὲ θύραζε χωλεύων. Καὶ ὅρα ὡς οὐ φείδεται χωλὸν σαφῶς ὑπογράφων τὸν Ἥφαιστον, ὡς δηλοῖ τὸ, ἠθέλησε κρύψαι χωλὸν ἐόντα, ἐκ γενετῆς δηλαδὴ καθ᾽ Ὅμηρον, οὐ μὴν κατά τινας ἐκ τῆς οὐρανόθεν ῥίψεως, ἔτι δὲ, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τῷ, ἀνέστη χωλεύων, καὶ, βῆ δὲ θύραζε χωλεύων, οἷς σύμφωνον ἐπαχθὲν μετὰ τὸ χωλεύων διὰ σαφήνειαν καὶ τὸ, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαὶ, καὶ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, αὐτὰρ ὁ ἔῤῥων πλησίον Θέτιδος ἷζε. Τὸ δὲ ἔῤῥων καὶ πλέον τι τοῦ χωλεύων δηλοῖ. (Vers. 410.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς ἔννοιαν κἀνταῦθα ταπεινὴν λέξεων ὄγκῳ ἐξήγειρεν. Ἀκμόθετον δὲ τόπος, ἔνθα ὁ ἄκμων τίθεται, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, θῆκεν ἐπ᾽ ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, ἔνθα ἐτυμολογεῖται ἡ λέξις τοῦ ἀκμοθέτου, ὅ περ ἐκ τοῦ ἀκμονοθέτου συγκέκοπται, ὅπου ἐνθυμητέον καὶ ὡς ὁ τοῦ Κρόνου πατὴρ Ἄκμων ἐκαλεῖτο ἀπὸ τῆς τοῦ οὐρανοῦ, φασὶν, ἀκαμάτου φύσεως, αἰνιττομένων τῶν θεολόγων τὸ ἄκμητον αὐτοῦ τῆς περιφορᾶς. Ἄκμων δέ, φασι, καὶ ὁ Ὠ*κεανὸς, ἐπεὶ καὶ οἱ ποταμοὶ ἀκάματοι. Τὸ δὲ πέλωρ οὐδέτερον ἐνταῦθα ὂν κατὰ τὸ ὕδωρ ἔχει καὶ ἀρσενικὸν ὡς τὸ, πέλωρ ἀθεμίστια εἰδὼς, ὅ περ ἢ πρωτότυπόν ἐστι τοῦ πελώριος, ἢ ἀπὸ τοῦ πελώριος ἀποκέκοπται. Αἴητον δέ, φασι, τὸ μέγα, παρὰ τὴν ᾱ στέρησιν καὶ τὸ ἔω τὸ εἰμὶ, ἀφ᾽ ὧν ἄητον, ὁποῖον ἄλλο οὐκ ἔστι, καὶ πλεονασμῷ, αἴητον, ἢ παρὰ τὴν αἶαν τὴν γῆν, ἵνα δηλοῖ τὸ βαρὺ καὶ μέγα καὶ δυσκίνητον, ὥς που καὶ τὸ βουγάϊος ἐπὶ μεγέθους λαμβανόμενον ἀπὸ τῆς γῆς παράγουσί τινες. ἄλλοι δὲ αἴητον τὸ ἐοικὸς
1151 αἰετῷ κατὰ τὴν ἐν τῷ κινεῖσθαι χωλείαν. καὶ γὰρ καὶ ἀετὸς, ὡς καὶ τὰ λοι*πὰ τῶν ὁμοίων, διὰ τὸ γαμψώνυχον χωλεύει πεζεύοντα. διὸ καὶ εἰπὼν αἴητον εὐθὺς ἐπάγει χωλεύων. ποιητικὴ δὲ λέξις τὸ αἴητον καὶ λογογράφοις οὐκ εὔχρηστος. (Vers. 411.) Κνῆμαι δὲ ἀραιαὶ αἱ ἀσθενεῖς καὶ βεβλαμμέναι. ὡς γὰρ γῆρας γηραιὸς πλεονασμῷ τοῦ ῑ, οὕτως ἀρὰ ἀραιός. ἡ δὲ ἱστορία οἶδε καί τινας νήσους ἐπονομαζομένας ἀραιάς. Τὸ δὲ ῥώοντο ἀντὶ τοῦ ἐῤῥωμένως ἐκινοῦντο, ἵνα λέγῃ κατά τι ἀντίθετον ὡς αἱ μὲν κνῆμαι ἀσθενεῖς, ἡ δὲ κίνησις αὐτῶν ῥωμαλέα. οὕτω δὲ κατωτέρω καὶ οἱ τοῦ Ἡφαίστου ἀμφίπολοι ῥώονται. (Vers. 412.) Τὰς δὲ φύσας τὰ παλαιὰ τῶν ἀντιγράφων δι᾽ ἑνὸς σ̄ γράφουσιν εὐλόγως. ἀπὸ τοῦ φῦ γὰρ μόνου διγραμμάτου ἐπιῤῥήματος ὀνοματοπεποιημένου ἡ λέξις παρῆκται. διὸ οὐκ ἀνάγκη διπλασιάζεσθαι τὸ σ̄. ἐκτείνει δὲ τὴν ἄρχουσαν δὶς ἐνταῦθα κείμενον. ἰστέον δὲ ὡς ἡ χαλκευτικὴ φῦσα τραπεῖσα μεταφορικῶς τὴν ἀλαζονείαν αὐτῇ ὁμωνυμεῖσθαι πεποίηκε διὰ τὴν ἀνεμώλιον κενοῤῥημοσύνην τῶν ἀλαζόνων, ὧν οἱ λόγοι φυσήμασι διὰ τὸ ἄνουν ἐοίκασι. διὸ Δημάδει, φασὶ, τῷ ῥήτορι παῖς ἐξ αὐλητρίδος γενόμενος Δημέας, καὶ φρυαττό*μενος ἐπὶ βήματος, ἐκ τοιαύτης ἐσκώφθη λέξεως. ἐπεστόμισε γὰρ αὐτὸν Ὑπερίδης εἰπών· οὐ σιωπήσῃ μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα; καὶ ἔσχισται τὸ σκῶμμα διχῇ, δηλοῦν ὅτι τε ἀγεννής ἐστιν ἐξ αὐλητρίδος φὺς, καὶ ὅτι μεγάλα φυσᾷ. ἐκ δὲ τῆς φύσης καὶ ὁ φώσων. ἐπεὶ φυσώμενος πλησιστίῳ ἀνέμῳ ἐνεργεῖ· ἔτι δὲ καὶ ἡ παρὰ τῷ κωμικῷ φύσκη. ἐξ αὐτῆς δὲ καί τις ὀψοφάγος λοπαδοφυσητὴς ἐσκώφθη. φύσης δὲ παρώνυμον καὶ οἱ φύσαλοι τὰ κήτη. (Vers. 413.) Ὅπλα δὲ τὰ χαλκευτικὰ εἰπὼν ἐργαλεῖα οὐ πάνυ σαφῶς ἐν τῷ, ὄφρ᾽ ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα, εἶτα πάλιν εἰπὼν, ὅπλα τε πάντα ἐς λάρνακα συνελέξατο, ἐπάγει εὐθὺς ἑρμηνεύων, οἷς ἐπονεῖτο, ἵνα μή τις ἄλλο τι νοήσῃ αὐτά. δῆλον γὰρ ὡς τὰ τοῦ Ἡφαίστου ὅπλα χαλκευτικὰ εἶεν ἂν, ὥς περ ναυτικὰ τὰ τῶν νηῶν. (Vers. 414.) Λάρνακα δὲ λέγει τὴν παρὰ τοῖς νεωτέροις κιβωτὸν, περὶ ἧς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖταί τι, ὥς περ καὶ περὶ τοῦ ἀπομόργνυ, οὗ τὸ πρωτότυπον ὀμόργω, καθὰ καὶ τοῦ ἐζεύγνυτο ζεύγω, ἄχρηστον καὶ αὐτό. Πρόσωπα δὲ καὶ νῦν πληθυντικῶς, ὡς καί τινι τῶν ἡρώων ἀλλαχοῦ. (Vers. 415.) Αὐχένα δὲ στιβαρὸν πλάττει τῷ Ἡφαίστῳ, ἐπειδὴ κατὰ τοὺς λεγομένους νάνους παχεῖς τὰ ἄνω οἱ πεπηρωμένοι. διὸ καὶ παχὺ αὐτῷ σκῆπτρον *δίδωσιν, ἵνα στέγῃ τὸ ἄνωθεν βάρος ἀραιαῖς κνήμαις ἐπικείμενον. εἰκὸς δὲ καὶ λαχνήεντα, ὅ ἐστι λάσια,

στήθη εἶναι τῷ κατὰ τὴν ἀλληγορίαν θερμῷ Ἡφαίστῳ. (Vers. 416.) *Χιτῶνα δὲ νῦν φανερῶς ἔφη τὸν προσεχῶς ἐπικεχυμένον τῷ σώματι.* (Vers. 417.) *Ὅτι καὶ ἀμφιπόλους τερατώδεις τῷ μυθικῷ Ἡφαίστῳ διδοὺς ἀναγκαίως ὑπουργούσας τοῖς κατ᾽ αὐτὸν ἔργοις φησίν· ὑπὸ δ᾽ ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι, ὅ ἐστιν ἐῤῥωμένως ὡς ἐῤῥέθη ἐπονοῦντο ὑπὸ τῷ Ἡφαίστῳ, χρύσειαι, ζωῇσιν νεήνισιν ἐοικυῖαι, ὅ ἐστιν οὐ ζῶσαι κοινότερον ἄντικρυς, ἀλλὰ θειότερον ζωαῖς νεάνισιν ὅμοιαι· ἢ καὶ ἄλλως φράσαι, οὐ νεάνιδες ἄντικρυς, ἀλλὰ ἐοικυῖαι τοιαύταις, θεῖαι μέντοι οὖσαι. καὶ ἔστιν ἐξηλλαγμένη ἡ ὁμοιότης, ὡς μὴ μόνον τὰ θνητὰ θείοις εἰκάζεσθαι ἐν τῷ, ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὦπα ἐῴκει, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ ἀνάπαλιν. λέγει δὲ καὶ ὅτι ταῖς τοιαύταις ἀμφιπόλοις ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν, ἤγουν θεία τις ἐνῆν αὐταῖς τέχνη. καὶ μυθικῶς μὲν αἱ τοιαῦται ἀμφίπολοι ἀγάλματα εἶναι δοκοῦσιν ἔμψυχα ἐκ τιμίας ὕλης πυρὶ χωνευθέντα καὶ εἰς ἀνθρωπίνας ἐμψύχους εἰκόνας χεθέντα, ὥστε κατὰ τὸν μῦθον καὶ τὰς θεραπαινίδας αὐτὸς ἐδημιούργησεν ἑαυτῷ Ἥφαιστος, οἷα ἔμψυχα, ὡς *προεῤῥέθη, χαλκεύειν εἰδὼς, ὃ καὶ τῇ καθ᾽ Ἡσίοδον Πανδώρᾳ συμβαλόμενός τι πρὸς γένεσιν. καὶ ταῦτα δὲ λέγει προοικονομῶν τεχνικῶς τὴν δηλωθησομένην ἔμψυχον τοῦ Ἡφαίστου κλυτοτεχνίαν. ἡ μέντοι ἀλληγορία ὑπουργοὺς Ἡφαίστου χρυσᾶς τοιαύτας νεάνιδας δηλοῖ τὰς κατὰ τὸ πῦρ ἐνεργείας καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν, χρυσοειδῆ τε οὖσαν καὶ τὰς κατ᾽ αὐτὸ τέχνας ἐμφρόνως ὥς περ ἀνύουσαν. διὸ προϊὼν καὶ τὰς φύσας οἷον ἐψύχωσεν, εἴ γε τρέψας αὐτὰς εἰς πῦρ ἐκέλευσεν ὡς νοούσας ἐργάζεσθαι. καὶ αὐταὶ φυσῶσι παντοίαν πνοὴν ἐξανιεῖσαι, ὡς ὁ Ἥφαιστος ἐθέλοι, ἐξ ὧν δῆλον ὡς ἔμψυχα καὶ τὰ ἐργαλεῖα ὁ μῦθος τῷ Ἡφαίστῳ πλάττει, καὶ οὐκ αὐτοκίνητα μόνον, ἀλλὰ καὶ φρονοῦντα. εἰ δὲ αὐτὰ τοιαῦτα φαίνεται, ὁποῖα ἐλπιστέον ἔσεσθαι τὰ ἡφαιστότευκτα ζῷα, ἢ πάντως ζῶντα ζῷα; διὸ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος ζῷα, ὡς καὶ*
1206 *πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη, αὐτοκίνητα πρός τινων ὑπενοήθησαν. Τὸ δὲ, ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι, ποιητικῶς παραφράζων φησίν· ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον, ἤγουν ἐπονοῦντο ἔμπροσθεν τοῦ Ἡφαίστου. ταὐτὸν γὰρ τὸ ῥώεσθαι καὶ τὸ πονεῖσθαι, ἤγουν τὸ ἐῤῥωμένως καὶ μετὰ πόνου τι ποιεῖν. Περὶ δὲ τοῦ ὕπαιθα προείρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν χρυσέων *νεανίδων τῶν τοῦ Ἡφαίστου ὁρμηθεὶς ὁ κωμικὸς Ἄλεξις τοὺς ἐκ πυρὸς σπινθῆρας κύνας Ἡφαίστου ἔφη ἐν τῷ, καίεταί μοι τὸ πῦρ ἤδη, τουτέστιν ἐξάπτεται· πυκνοὶ δ᾽ ἄττουσιν Ἡφαίστου κύνες· καὶ ὅτι φύσας μὲν καὶ χρυσέας νεάνιδας ἐτόλμησε ψυχῶσαι ὁ ποιητὴς, ῥαιστῆρα δὲ καὶ πυράγραν, τὰ Ἡφαίστου ὅπλα, ὧν μνεία ἐν τοῖς ἑξῆς ἔσται, ἀφίησιν ἄψυχα εἶναι, καθὰ καὶ τὸν ἄκμονα, ἵνα μὴ ἀφέληται Ἡφαίστου τὴν χαλκευτικήν. ἐχρῆν γὰρ αὐτῷ μονάζοντι τὰ εἰς τὸ χαλκεύειν τὰ μὲν ἄλλα τεραστίως ὑπουργεῖν ὡς ἔμψυχα καὶ αὐτόθεν κινητὰ, πυράγραν δὲ καὶ σφύραν καὶ ἄκμονα χρηστὰ εἶναι χερσὶν Ἡφαίστου εἰς ἔργον.* (Vers. 429.) *Ὅτι δυστυχοῦς γυναικὸς λόγος τὸ, ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι εἰσὶ τοιαίδε, τοσσάδ᾽ ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ, ὅσσ᾽ ἐμοὶ ἐκ πασέων θεὸς ἄλγε᾽ ἔθηκεν; εἴληπται δὲ ἐκ τῶν τῆς Θέτιδος. γυνὴ δέ τις μετὰ γάμον οὐκ ἐθελούσιον δυστυχοῦντα τὸν ἄνδρα ἐν γήρᾳ ἔχουσα *ἐρεῖ ἂν ὁμοίως ἐκ τῶν τῆς αὐτῆς Νηρηΐδος, ὅτι ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν, πολλὰ μάλ᾽ οὐκ ἐθέλουσα· ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ κεῖται ἐνὶ μεγάροισι ἀρημένος, ἄλλα δέ μοι νῦν. λυπεῖ δὲ τὴν ταῦτα εἰποῦσαν Θέτιν καὶ τὸ ἐξ ἀλλάων ἁλιάων ἤτοι Νηρηΐδων ἀνδρὶ δαμασθῆναι ὑπὸ Διὸς καὶ τὸ μὴ δύνασθαι τῷ υἱῷ ζῶντι χραισμῆσαι καὶ ὅλως τὰ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα. ταῦτα γὰρ ἐδήλου τὸ, ἄλλα δέ μοι νῦν, σύντομον τοῦτο σχῆμα γοργῶς τε λεχθὲν καὶ ἐλλιπῶς, οἷα τῆς λύπης ἐγκοπτούσης τὸ ἀρτιολογεῖν τὰ ἐπὶ τῷ υἱῷ, περὶ οὗ ἐπάγει εὐ*θὺς ἀσυνδέτως οὕτως· υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε τραφέμεν τε ἔξοχον ἡρώων· ὁ δ᾽ ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος καὶ ἑξῆς, ὡς προεθρήνησε μονῳδήσασα πρὸ τοῦ τὸν Ἀχιλλέα ἰδεῖν. ταὐτολογεῖ γὰρ καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐν τόποις πολλοῖς ὡς αὐτῷ σύνηθες.* (Vers. 432.) *Ὅρα δὲ ὡς παρεση*μειώσατο μόνην τὴν* 1152
Θέτιν ἐκ τῶν Νηρηΐδων ἀνδρὶ ζευχθῆναι, οἷα τοῦ μύθου μὴ τολμήσαντος καὶ ἐπ᾽ ἄλλης τοῦτο πλάσαι, καὶ ὅτι τὸ ἀλλάων ἁλιάων σὺν τῇ παρισώσει ἔχει τι καὶ παρηχήσεως, καὶ ὅτι βαρύνει τὴν Θέτιν τὸ κατὰ Πηλέα γῆρας, ὅθεν ἔοικε λαβὼν ὁ κωμικὸς παῖξαι εἰς τὴν Θέτιν τὸ φυγεῖν αὐτὴν τὸ λέχος τοῦ Πηλέως, ἐπεὶ οὐκ ἦν ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι τὴν νύκτα παννυχίζειν. (Vers. 434.) *Εἰς δὲ τὸ πολλὰ*
1207 *μάλ᾽ οὐκ ἐθέλουσα φασὶν οἱ νεώτεροι τῶν ποιητῶν καὶ μεταβάλλε*σθαι διὰ τοῦτο αὐτὴν διαφόροις*

μορφαῖς ἐκκλίνουσαν τὴν εὐνὴν, ὡς καὶ εἰς σηπίαν μεταπεσεῖν τότε, ὅθεν καὶ σηπιὰς ἀκτὴ περί που τὰ κατὰ τὸν Ἄθων, ἔνθα ὁ τοῦ Ξέρξου στόλος ἔπαθέ τι κακόν. (Vers. 429.) Ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ ὡς ἡ Θέτις προοιμιακῇ ἐννοίᾳ χρῆται οὐ συνήθως πάντῃ ἐν ἐρωτήσει ἐμψύχῳ, εἴτ᾽ οὖν ἐνδιαθέτῳ κατὰ ἦθος ἐκ λύπης βαρὺ, ἀρχομένη οὕτω· Ἥφαιστε, ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαί εἰσιν ἐν Ὀλύμπῳ, τοσσάδε ἀνέσχετο κήδεα, καὶ ἑξῆς ὡς ἀνεγράφη. (Vers. 430.) Ἔνθα ὅρα τὸ ἀνέσχετο αἰτιατικῇ συνταχθὲν, καὶ ὡς ταὐτόν ἐστιν εἰπεῖν *κήδεα καὶ ἄλγεα. Ἰστέον δὲ ὅτι κεῖταί που καὶ ἕτερον σχῆμα λόγου τοιοῦτον, ἔνθα βαρυνόμενος ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ Ἑλληνικοῦ τείχους κατάρχεται ὁμοίως τοῦ λόγου, εἰπών· Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τις ἔστι βροτῶν, ὃς ἀξίους ἡμᾶς λόγου κρινεῖ; τούτῳ δέ πως ὅμοιον καὶ τὸ τοῦ Ἕκτορος πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πάριν· ἦ δὴ τοιοῦτος ὢν τὴν Ἑλένην ἥρπασας ἐξ ἀνδρῶν τοιῶνδε; ἐν δὲ τῷ, ἦ ἄρα, κατὰ τὸ παρέλκον ἁπλῶς κεῖται ὁ ἄρα σύνδεσμος οἷα τοῦ ἦ συνδέσμου μόνου ἀρκέσαντος εἰς ἐρώτησιν. οἱ μέντοι μεθ᾽ Ὅμηρον ὤκνησαν ἂν μὴ περισπάσαι κἀνταῦθα τὸ ἄρα διὰ τὸ μὴ συλλογιστικῶς κεῖσθαι κατὰ ἀπόφασιν, ἀλλ᾽ ἐκ παραλλήλου ἐρωτηματικῶς. (Vers. 437.) Τὸ δὲ ἀναδραμεῖν ἔρνεϊ ἶσον τὸν Ἀχιλλέα καὶ τραφῆναι φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς, ὡς καὶ προγέγραπται, διὰ λέξεων γενικῶν τοῦ ἔρνους καὶ τοῦ φυτοῦ ἀγωνιῶσαν δηλοῖ τὴν Θέτιν καὶ διὰ τοῦτο γοργῶς τε παραβάλλουσαν καὶ περὶ τὰς αὐτὰς στρεφομένην ἐννοίας. (Vers. 444.) Ὅτι συντομώτατα ὁ ποιητὴς ἀνακεφαλαιοῦται νῦν τὰ ἐξ ἀρχῆς τῆς Ἰλιάδος καὶ ἕως ἐνταῦθα ἐν τρισκαίδεκα ἔπεσι, παραγαγὼν τὴν Θέτιν οὕ*τω διηγουμένην περὶ τοῦ υἱοῦ τῷ Ἡφαίστῳ ἐξ ἀσυνδέτου ἀρχῆς· κούρην, ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν, τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων· ἤτοι ὁ τῆς ἀχεὼν, ἤγουν ὁ μὲν δὴ ὑπὲρ τῆς κόρης ἀχθόμενος, φρένας ἔφθιεν. αὐτὰρ Ἀχαιοὺς Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε εἴων ἐξιέναι. τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ᾽ ὀνόμαζον, ἔνθ᾽ αὐτὸς μὲν ἔπειτ᾽ ἠνήνατο λοιγὸν ἀμῦναι. αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσεν, ὅ ἐστιν ἐνέδυσε, πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ᾽ ἅμα λαὸν ὄπασσε. πᾶν δ᾽ ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι, καὶ νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν ἔκταν᾽ ἐνὶ προμάχοισι καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκεν. εἶτα (Vers. 457.) ἐπάγει τῇ τοιαύτῃ διηγήσει ῥητορικῶς τὴν ἀξίωσιν, εἰποῦσα· τούνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ᾽ ἱκάνομαι, αἴκ᾽ ἐθέλῃσθα υἷι ἐμ᾽ ὠκυμόρῳ, ἤγουν υἱῷ ἐμῷ βραχυβίῳ, δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν καὶ καλὰς κνημῖδας ἐπισφυρίοις ὡς καὶ ἄλλοθι ἐῤῥέθη ἀραρυίας, καὶ θώρηκα. ὃ γὰρ ἦν οἱ, τουτέστιν, ὃς γὰρ θώραξ αὐτῷ ἦν, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος Τρωσὶ δαμείς. ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων. (Vers. 460.) Ὅρα δὲ ὡς πολὺν ἔπαινον κατατείνει τοῦ Πατρόκλου ἡ Θέτις πό*θῳ τοῦ υἱοῦ φιλοῦντος ἐκεῖνον. ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἥφαιστον εἰς οἶκτον προκαλεῖται ὡς τοιούτου ἀνδρὸς πεσόντος ὑπὲρ Ἀχαιῶν, οἷς Ἥφαιστος ἐπικουρεῖ, ἵνα οὕτω ταχὺ τὰ ὅπλα ποιηθῇ· οὗ χάριν καὶ ἐπὶ χθονὶ κεῖσθαι τὸν Ἀχιλλέα φησὶ καὶ θυμὸν ἀχεύειν, ὡς οὐκέτι ἁπλῶς πεισόμενον, ἀλλ᾽ ἀναστησόμενον, εἰ τὰ ὅπλα λήψεται. ἐρεθιστικὸν δὲ ὁμοίως καὶ ἡ τῶν Τρώων μνήμη καὶ ἡ περὶ Σκαιαῖς πύλαις μάχη, ὡς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ πλέον τι ποιήσοντος, εἰ ὅπλα σχοίη. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δεινῶς ῥαδιουργεῖ ἐν οἷς εἶπεν ἡ Θέτις. οὐ γὰρ εἶπε ῥητῶς ἀπειθῆσαι τὸν υἱὸν τοῖς Ἕλλησιν ἱκετεύσασιν, ἵνα μὴ ὁ φιλέλλην Ἥφαιστος δυσχερανεῖ. καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν λιτῶν δὲ ἄχρι τῆς ἐξόδου Πατρόκλου κινδύνους τῶν Ἑλλήνων σιγήσασα σχηματίζει τὸν λόγον δεξιῶς, ὅτι αὐτὸς μὲν ἠνήνατο, ἔπεμπε δὲ τὸν Πάτροκλον, ὡς εἴ περ συναπτῷ χρόνῳ ἄμφω ἐγένοντο τό τε ἀπανήνασθαι τὸν Ἀχιλλέα, καὶ τὸ ἐκπεμφθῆναι τὸν Πάτροκλον, ὅ περ οὐ γέγονε. καὶ γὰρ τὰς λιτὰς παριδὼν ὁ Ἀχιλλεὺς δι᾽ αὐτὸ ἄτῃ συνεσχέθη, καὶ στερηθεὶς τοῦ Πατρόκλου μεταμέλεται ἀχθόμενος οὕτω πάνυ, καὶ τὸν Πάτροκλον δὲ ὀψέ ποτε εἰς μάχην ἐξέπεμψεν. ἔτι δὲ καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπίτηδες ἡ Θέτις μέμνηται, οἷα τὸν Πάτροκλον ἀριστεύοντα *κτείναντος ὑπὸ τῷ Ἕκτορι, ὡς ἂν καὶ οὕτως ἐρεθίσασα τὸν Ἥφαιστον κατ᾽ ἐκείνου πρόθυμον εἰς ὁπλοποιίαν ποιήσῃ, ὃ καὶ ἀνύει. διὸ καὶ ἐψεύσατο ἐν τῷ αὐτῆμαρ ἂν ἐπόρθησε Πάτροκλος Ἴλιον, εἰ μὴ Ἀπόλλων αὐτὸν ἔκτεινεν. καὶ σημείωσαι τὰς τοιαύτας μεθόδους, ὡς τοῦ συνετοῦ προσώπου οἰκονομοῦντος ἀμεθόδως ἐν καιρῷ ἃ λέγει, ἀναλόγως πρὸς τὰ ὑποκείμενα. Ὅρα δὲ καὶ τὰ οὐκ ἐπιτηδευτὰ πάρισα, καὶ οὐδὲ ἔξω καιροῦ, τὰ πᾶν ἦμαρ, καὶ αὐτῆμαρ, καὶ τὸ Σκαιῇσι πύλῃσι, καὶ τὸ, πολλὰ περικλυτὰ καὶ ἕτερα, οἷς φιλοῦσιν ὡραΐζεσθαι τὰ διηγήματα. ὕπεστι

δέ τι κάλλους καὶ τῷ, πᾶν δ᾽ ἦμαρ μάρναντο, εἰ καὶ ἄλλως τραχυφωνεῖται. (Vers. 453.) *Τὸ δὲ ἐκ χειρῶν ἑλέσθαι τὸν βασιλέα τὸ τοῦ Ἀχιλλέως γέρας ψευδὲς μὲν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη, ἀπειλὴ δὲ ἦν βασιλικὴ θυμῷ λαληθεῖσα, εἰ καὶ μὴ ἐπέβη πρὸς ἔργον δι᾽ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ βασιλέως.* (Vers. 446.) *Τὸ δὲ, φρένας ἔφθιεν Ἀχιλλεὺς, καὶ ἄλλοθι μὲν ἐδηλώθη πάθος εἶναι τῷ Ἀχιλλεῖ, ἐφ᾽ οἷς ἀργὸς ἐκάθητο, ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ, φθινύθεσκε φίλον κῆρ. πρωτότυπον δὲ τοῦ φθίνω τὸ φθίω, ὡς καὶ τοῦ τίνω τὸ τίω. ἐκ τούτου δὲ καὶ φθῖσθαι τὸ φθαρῆναι κατὰ κρᾶσιν, εἰ καὶ ἄλλως διφορεῖται παρά τισιν ἐν διφθόγγῳ γραφόμενον, ὡς ἐν ἄλλοις *εἴρηται.* (Vers. 447.) *Τὸ δὲ ἐείλεον πλεονασμὸν ἔχει τοῦ κατ᾽ ἀρχὴν ε̄ πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐείσατο καὶ τῶν τοιούτων. ἑρμηνεία δὲ αὐτοῦ αὐτίκα ἑξῆς τὸ, οὐδὲ θύραζε εἴων ἐξιέναι. δῆλον γὰρ ὡς εἰλεῖται, ὅ ἐστι συγκλείεται, ὁ μὴ ἐώμενος θύραζε ἐξελθεῖν. θύραζε δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἁπλῶς ἔξω τοῦ ναυστάθμου. Τὸ δὲ, δῶρ᾽ ὀνόμαζον, ἢ ἀντὶ τοῦ εἰς πλάτος ἐξετίθουν, πολλὰ γὰρ ἦσαν καὶ περικλυτὰ, ἢ ἀντὶ τοῦ ὀνόμαινον, ὡς ἐν ταῖς λιταῖς κεῖται, ἵνα ᾖ ἐνταῦθα οὕτω ἀδιάφορον τὸ ὀνομάζειν καὶ τὸ ὀνομαίνειν.* (Vers. 450.) *Τὸ δὲ*
1208 *ἀναίνεσθαι ἀλλοῖον μὲν ἐκεῖ ἐν τῷ ἀασάμην, οὐδ᾽ αὐτὸς ἀναίνομαι, ἀλλοῖον δὲ ἐνταῦθα ἐν τῷ, *αὐ-* 1153
τὸς μὲν ἠναίνετο. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἀπόφασιν λόγου δηλοῖ, τοῦτο δὲ δώρων ἀποπροσποίησιν καὶ ἐξουδένωσιν. ἡ δὲ τοῦ ἠναίνετο αὔξησις ὁμοία τῇ τοῦ ἠνώχλει καὶ τῶν ὁμοίων. (Vers. 452.) *Τὸ δὲ ἱκάνομαι ταὐτόν ἐστι τῷ ἱκετεύω. ἀσπίδα δέ, φασι, καὶ τὰ ἑξῆς αἰτήσασα ἡ Θέτις ξίφος οὐκ αἰτεῖ. οὐδ᾽ ἀπώλεσε γὰρ ἴσως ξίφος ὁ υἱὸς, ἀλλ᾽ ὥς περ ἡ μελία, οὕτω καὶ ἡ σπάθη κατὰ τὸ σιωπώμενον περισέσωσται αὐτῷ, οἷα μηδ᾽ αὐτὴ τῷ Πατρόκλῳ οὖσα εὐμεταχείριστος.* (Vers. 463.) *Ὅτι θάῤῥους παρακέλευσις τὸ, θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων. ὁ δὲ εἰς χάριν ἕτοιμος εἴποι ἂν παρῳδήσας ἐξ Ὁμήρου τὸ, αἴθε σε θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μόρος *αἰνὸς ἱκάνει, ὡς τόδε τι ποιήσω. Ἥφαιστος δὲ ταῦτα πρὸς τὴν Θέτιν φησὶ περὶ Ἀχιλλέως, μονονουχὶ λέγων ἀστείως ὅτι εἴθε, ὡς σὺ ἐμέ ποτε ἔκρυψας ἀπὸ τῆς Ἥρας, οὕτω δυναίμην καὶ ἐγὼ κρύψαι θανάτου τὸν σὸν υἱόν· ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὐ δύναμαι, ὅπλα σκευάσω αὐτῷ φυλακτήρια χάριν σὴν, ἃ καὶ καλὰ λέγει, καὶ οἷά τις αὖτε ἀνθρώπων πολέων θαυμάσαι τέ φησιν, ὅς κεν ἴδηται, ὅ πέρ ἐστι περίφρασις τοῦ, θαῦμα ἰδέσθαι, ὃ εἶπε πρὸ μικροῦ. καλλίων δὲ ὅπλων ἔπαινος τὸ, ὅπλα καλὰ, οἷα οὔπω τις ὤμοισι φόρησεν ἀνήρ.* *(Vers. 468.) *Ὅτι τὰς φύσας πρὸ ὀλίγων ἀπάνευθε τοῦ πυρὸς Ἥφαιστος θεὶς, νῦν δὲ ἤδη τοῦ ἔργου ἁπτόμενος, ἐς πῦρ αὐτὰς τρέπει. φησὶ γάρ· βῆ δ᾽ ἐπὶ φύσας, τὰς δ᾽ ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι, ὡς οἷα τινὰς φρονίμους, καθὰ προεῤῥέθη. διὸ καὶ ἐπάγει· φῦσαι δ᾽ ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσι ἐφύσων, παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι. εἶτα ἐφερμηνεύων τὸ παντοίην* (Vers. 471.) *φησίν· ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε ὅπως Ἥφαιστός τ᾽ ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο. Ἰστέον δὲ ὡς ἡ ποιητικὴ αὕτη διασκευὴ ἀγαθῶν ἐργαλείων ἀρε*τὴν ὑπαινίττεται, οἷς οὐκ ἀμβλύνεται ἡ τοῦ τεχνίτου εἰς ἔργον ὀξύτης, ὡς οἷα συνεπιλαμβανομένοις τοῦ ἔργου, ἅ περ, κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, ὀφέλλει ἀνδρὸς ἐρωήν. ἡ δὲ τοιαύτη ἔννοια καὶ τὰς νῆας τῶν Φαιάκων ὡς οἷα καὶ αὐτονόας τινὰς κατὰ τὴν παρ᾽ Ἡσιόδῳ Νηρηίδα ἐψύχωσε καὶ ἐνόωσεν, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ.* (Vers. 470.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ μέρη τῶν φυσῶν τὰ τοῖς χοάνοις ἐνιέμενα ἀκροφύσια ἐλέγοντο καὶ ἀκροστόμια, οἷς φυσῶσιν οἱ χαλκεῖς. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὸ γένος τοῦ χόανιος ἄδηλον εἶναι. δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὰ φυσώμε*να ἀγγεῖα, ἐν οἷς αἱ ὕλαι τήκονται, ἃ παρ᾽ ἡμῖν ἔστι πήλινα. ἀπὸ δὲ τούτου καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ τὸ χοανεύειν, ῥηθὲν οὐ σεμνῶς ἐφ᾽ οὗ ἐκεῖνος ἤθελε. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ χέω. Ἰστέον δὲ ὅτι χόανοι μὲν τρισυλλάβως οἱ παρ᾽ Ὁμήρῳ χαλκευτικοί· χόννοι δὲ δισυλλάβως ἐν δυσὶν ἀμεταβόλοις Αἰολικῶς ποτήριόν, φασι, παρὰ Γορτυνίοις, χάλκεον, θηρικλείῳ ἐοικός.*
1209 *ὠνομάσθη δὲ ἡ θηρίκλειος ἢ τὸ θηρίκλειον, διγενῶς γὰρ ἐλέγετο, ἐπεὶ θηρίων μορφαὶ αὐτῷ ἐνετυποῦντο, ἢ διότι θῆρας κλονεῖ, σπένδουσι γὰρ κατ᾽ αὐτῶν κύλιξι τοιαύταις. Ἀραρὸς δὲ ἀρέσκεται καλεῖσθαι θηρίκλειον παρὰ τὸν σκευαστὴν κεραμέα Θηρικλῆν τὸν Κορίνθιον. γράφει οὖν οὕτως· ὦ γαῖα κεραμῖτι, σὲ Θηρικλῆς ποτ᾽ ἔτευξε, κοίλης λαγόνος εὐρύνας βάθος· ἤ που κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις. ἐγκάθηται γάρ, φασι, περὶ τὰς λαγόνας ἡ κύλιξ αὕτη ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα. ἔστιν οὖν τῷ τοιούτῳ λόγῳ, καθὰ Ἡρακλῆς Ἡράκλειον, οὕτω*

*Θηρικλῆς Θηρίκλειον. Τὸ δὲ ἐείκοσι διὰ πιθανότητα κεῖται τοῦ τοιαύτας ὕλας καὶ τοσαύτας ταχὺ τα-
κῆναι εἰς ὅπλων ἡρωικῶν κατασκευὴν Ἀχιλλεῖ τῷ μεγάλῳ ἁρμοττόντων.* (Vers. 471.) *Εὔπρηστος δὲ*
50 *ἀϋτμὴ ἡ εὐφύσητος. πρήθω *γὰρ τὸ φυσῶ, ὡς τὸ, ἐν δ᾽ ἄνεμος πρῆσε μέσον ἱστίον. Τοῦ δὲ ἐξανιεῖ-
σαι οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν. Τοῦ δὲ ἄνοιτο ἐνεστὼς ἄνω, ἐξ οὗ τὸ ἀνύω. χρῆσις
δ᾽ ἐκείνου καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, οἷον, τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται, καὶ, ἦνον ὁδόν.* (Vers. 474.) *Ὅτι ὁ Ἥφαι-
στος χαλκὸν ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, ὅ ἐστι σκληρὸν, κασσίτερόν τε καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἄργυρον.
αὐτὰρ ἔπειτα θῆκεν ἐπ᾽ ἀκμοθέτῳ, ἢ ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ ἤγουν εἵλετο χειρὶ ῥαι-
στῆρα κρατερὴν, ἢ κρατερόν· ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην· ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβα-
ρόν τε, πάντοσε δαιδάλλων· περὶ δ᾽ ἄντυγα βάλλε φαεινὴν, τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ᾽ ἀργύρεον
τελαμῶνα· πέντε δ᾽ ἄρ αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ, ἢ ἐπ᾽ αὐτῷ, ποίει δαίδαλα πολλὰ
ἐπιστημόνως, τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, ἰδυίῃσι πραπίδεσιν, ὅ ἐστιν ἐπιστημονικαῖς. Καὶ ὅρα τὸ ἐποίει
ταὐτὸν ὂν τῷ τιθέναι καὶ τῷ τεύχειν. διὸ καὶ ταῖς τοιαύταις ἐγχορεύει λέξεσιν ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ, πεντά-
κις μὲν εἰπὼν τὸ τοῦ ποιεῖν ῥῆμα, ποίει πρώτιστα σάκος, καὶ, ποίει δαίδαλα πολλὰ, καὶ, ἐν δὲ
δύω ποίησε πόλεις, καὶ, ἐν δ᾽ ἀγέλην ποίησε, καὶ, ἐν δὲ νομὸν ποίησε· τετράκις δὲ τὰ ἐκ τοῦ τιθέ-*
60 *ναι, ἐν δὲ τίθει νειὸν, ἐν δὲ τίθει τέμενος, ἐν *δὲ τίθει ἀλωὴν, ἐν δὲ τίθει Ὠκεανόν· πεντάκις δὲ
τὸ τεῦξεν, ἐν μὲν γαῖαν τεῦξεν, καὶ, ἐπειδὴ τεῦξε σάκος, καὶ, τεῦξεν ἄρα θώρηκα, καὶ, τεῦξε δέ οἱ
κόρυθα, καὶ, τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας. Καὶ σημείωσαι τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἐπίχυσιν τῶν ἐν τοῖς ῥηθεῖσι
ταὐτοδυνάμων λέξεων. ὅτι δὲ ἠδύνατο καὶ ἄλλως φράζειν, δείξει ἐν τοῖς τοῦ χοροῦ, ἔνθα ἐξὸν ὂν
εἰπεῖν, ἐν δὲ χορὸν ποίησεν, ὁ δὲ οὐχ᾽ οὕτως εἶπεν, ἀλλάξας δὲ ἔφη· ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε. Σημείωσαι
δὲ καὶ ὅτι τοσαῦτα ποιήσας Ἥφαιστος δαίδαλα οὐδαμοῦ ναυτιλίας ἴνδαλμα θέμενος ἔτευξεν. ἔοικε*
1154 *γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς δυσπέμφελον, καθὰ καὶ *Ἡσίοδος, κρίνειν αὐτήν. διόπερ οὐδὲ ἐν πλάσμασι
μεμνῆσθαι θέλει αὐτῆς. ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι λέγει καὶ τίνα τὰ δαίδαλα. ἐν μὲν γὰρ γαῖαν, φησὶν,
ἔτευξε καὶ τὰ ἑξῆς ὡς ῥηθήσεται. Ἐν οἷς σημείωσαι ὡς μὴ ἔχων ἐν Ἰλιάδι καίριον τόπον τὴν ἐκφραστι-
κὴν ἐνδείξασθαι τέχνην, εἰκότως τὴν ἀσπιδοποιίαν ἄρτι ἐπλάσατο, ποιήσων τεχνικῶς δι᾽ αὐτῆς ὃ θέλει,
ἐν στενῷ μέντοι, εἰ καὶ ἄλλως πλατύτερον ἑτέρων ἐκφράσεων, ἃς φθάσας ὀλιγοστίχους παρενέσπειρεν.
εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, ἐξέφρασε μὲν καὶ ἑτέρωθι οὐκ ὀλίγα, καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἰλιάδος ἔκφρασις δια-
γελᾷ, ἐν στενῷ δὲ ὅμως· ἐνταῦθα δὲ λειμὼν ἐκφραστικὸς ἐξήνθησεν, ἐνδεικνυμένου τοῦ ποιητοῦ τὴν
κατ᾽ αὐτὸν ἐκφραστικὴν δύναμιν, ἧς χάριν καὶ τὸ πλάσμα τῆς ὁπλοποιίας ἐμηχανήσατο. Ἰστέον δὲ
καὶ ὅτι ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσείᾳ διὰ τὸ μὴ ἐναγώνιον ἐκεῖ τὴν ὑπόθεσιν εἶναι πλείους καὶ διόλου γλυκεῖαι
κεῖνται ἐκφράσεις, εἰ καὶ μὴ οὕτω πλατεῖαι· ἡ δὲ παροῦσα, εἰ καὶ φύσει φαιδρά ἐστι διὰ τὸ ἐν ἐκ-
φράσει ὡραῖον, ἀλλὰ οὐ πᾶσα τοιαύτη ἐστὶν, ἔχει δέ τι καὶ δυσπρόσωπον καὶ τῷ τῆς Ἰλιάδος μεγα-*
10 *λείῳ συνυψούμενον, *ἐν οἷς πολέμους καὶ αὐτὴ περιηγεῖται καὶ λόχους καὶ φόνους καὶ τοιαῦτα τινά·
τὰ δ᾽ ἄλλα πολλὴν ἔχει φαιδρότητα καὶ λαμπρᾶς μετέχει τῆς ἱλαρότητος, οὐκ ἀφιεῖσα κατανεανιεύε-
σθαι τῆς Ὁμηρικῆς ὁπλοποιίας τὴν Ἡσιόδου φιλότιμον ἀσπίδα, ὡς ὁ ἐντυγχάνων εἴσεται. δοκεῖ μὲν
γὰρ ἐκείνη Ὁμηρικῷ πεποιῆσθαι ζήλῳ τῷ κατὰ τὴν ὅλην Ἰλιάδα. ὅποι δὲ τόπου ἐκπίπτει συγκριτικῷ
λόγῳ, οὐδὲ ἔστι φράσαι, ἢ ἐς τοσοῦτον μόνον, ὡς εἰ καὶ οὐρανῷ κέγχρον παραμετρήσει τις.
Σημείωσαι δὲ εἰς τὸ ἀτειρέα, ὅτι ἐκ τοῦ τείρω μὲν γίνεται καὶ αὐτὸ καὶ ὁ ἀτεράμων. ἔστι δὲ ἀτερά-
μων οὐ χαλκὸς, ἀτειρὴς γὰρ αὐτὸς, ἀλλὰ σκληρὸς ἄνθρωπος καὶ ἄτεγκτος, καὶ σπόριμος δὲ καρπὸς
ἀνέψητος. ἀτέραμνα γάρ, φασι, διὰ τοῦ ν̄ ὄσπρια τὰ μὴ ἑψόμενα. Πλάτων δὲ διὰ τοῦτο κερασβόλα
λέγει τὰ σκληρὰ ἐκ μεταφορᾶς. τὰ γὰρ προσκρούσαντα κέρασι βοῶν ὄσπρια οὐχ᾽ ἕψεται. τούτου δὲ τὴν
αἰτίαν φιλοκρινεῖ πιθανῶς Πλούταρχος ἐν τοῖς αὐτοῦ Συμποσιακοῖς. μή ποτε δὲ τῷ ἀτειρεῖ χαλκῷ
ἐπίτηδες παράκειται ὁ κασσίτερος οἷά τι ὑπεναντίον, δοκεῖ γὰρ κασσίτερος εἰρῆσθαι, ὡς ἐν τῇ καύσει
τειρόμενος ῥᾷον δηλαδὴ χαλκοῦ. ἀντίκειται δὲ πρὸς τὸ ἀτειρὲς καὶ τὸ τέρεν καὶ ἡ τέρεινα, ἴσως δὲ καὶ*
20 **τὰ ἐν οἴκοις τέραμνα διὰ τὰς περὶ αὐτὰ γλυφὰς, αἳ τειρομένῳ πάντως ξύλῳ ἐγκολάπτονται. δοκεῖ δέ
τισιν ἐτυμολόγοις καὶ τὰ τείρεα ἐκ τοῦ τείρειν παρωνομάσθαι.* (Vers. 475.) *Τὸ δὲ, χρυσὸν τιμῆντα,
κατ᾽ ἐξαίρετον ἀποκληροῖ τὸ τιμῆεν τῇ τοιαύτῃ ὕλῃ. ἀνάλογον δὲ τὸ τιμῆντα πρὸς τὸ αἰγλῆντα καὶ τὰ*

τοιαῦτα. (Vers. 476.) Ἀκμόθετον δὲ τί ἐστι, προεγράφη. συγκέκοπται δὲ ἐκ τοῦ ἀκμονόθετον. Ἄκμων δὲ ὅτι καὶ ὁ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, λέγεται πατὴρ διὰ τὸ ἀκάματον τῆς οὐρανίου κινήσεως, ἀφ᾽ ἧς ἐννοίας καὶ ὁ Ἄτλας εἴληπται, καὶ ὅτι Ἀκμονίδαι οἱ Οὐρανίδαι, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. ὡς δὲ Ἄκμονος ὁ Οὐρανὸς, ὁ Ἀλκμάν, φασιν, ἱστορεῖ. Περὶ δὲ τοῦ γέντο, λέξεως Δωρικῆς καιρίας, ὡς ἐν ποιήσει, διὸ καὶ δὶς ἐνταῦθα παράκειται, εἴρηται ἀλλαχοῦ. (Vers. 477.) Ῥαιστῆρα δὲ θηλυκῶς κρατερὴν λέγει, σφύραν μεγάλην οὐ λεπτουργὸν, ἀλλ᾽ οἵαν ἐξελαύνειν τὰ χαλκευόμενα. Ἰωνικῶς δὲ
1210 εἴρηται ἡ ῥαιστήρ. οὕτω καὶ Σοφοκλῆς σωτῆρα τύχην φησὶν ἐν τῷ, εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ τῳ σωτῆρι βαίη. Τὴν δὲ πυράγραν καὶ χαλκευτικόν τινες καρκίνον φασὶ δι᾽ ὁμοιότητα λαβῆς. σχηματισμὸς δὲ αὐτῆς κατὰ τὴν κρεάγραν καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ, περὶ δ᾽ ἄντυγα βάλλεν, ἀντὶ τοῦ περιέθετο, ἤγουν πέριξ ἔθηκεν. (Vers. 480.) Ὅρα δὲ τὸ τρίπλακα, δηλοῦν ὅ*τι καὶ τὸ δίπλακα δύναται μὴ ἀεὶ ἐπὶ ὑφάσματος τίθεσθαι. ἰδοὺ γὰρ τὴν ἐλατὴν ἄντυγα τρίπλακα μαρμαρέην ἔφη, ὅ ἐστι τρίθετον κατὰ τρεῖς πλάκας. ὡς δὲ ἡ μαρμαρέη καὶ θαλάσσης ἐστὶν ἐπίθετον, προδεδήλωται. δῆλον δ᾽ ὡς ἐνταῦθα μᾶλλον οἰκειότερον κεῖται διὰ τὸ καὶ στερεὸν τῆς τοιαύτης τρίπλακος καὶ στίλβον μαρμάρου δίκην. (Vers. 481.) Ὁ δὲ ἀργύρεος τελαμὼν εἶχέ τι καὶ ἀλεισιδώσεως, ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἦν εὔχρηστος. Αἱ δὲ πέντε πτύχες οἷαι ἦσαν, ἑξῆς φανήσεται. Τὸ δὲ ἰδυίῃσιν, ὅτι ὀφεῖλον διὰ διφθόγγου ἔχειν ἀναλόγως τὴν ἄρχουσαν ὡς ἀπὸ τῆς εἰδὼς εἰδότος μετοχῆς, ὅμως διὰ τοῦ ῑ γράφεται, οὐχ᾽ ὡς μετοχὴ, ἀλλ᾽ ὡς μετοχικὸν ὄνομα, ὅθεν καὶ ἰδυίους οἱ παλαιοὶ τοὺς μάρτυρας ἔλεγον, οἱ παλαιοὶ παραδιδόασι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο πᾶν τὸ τῆς ἀσπιδοποιίας οὐ μόνον ῥητορικῶς μεταχειρίζεται ὁ ποιητὴς οἷα καιρὸν εὔθετον εὑρηκὼς, ὡς ἐῤῥέθη, ἁβρότητι ἐκφράσεως κοσμῆσαι τὴν ποίησιν, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφεῖ ἐπ᾽ αὐτῷ πολλὰ, καὶ ὅπως μὲν δεξιῶς καὶ οὐ μόνον σεμνῶς, ἀλλὰ καὶ πιθανῶς καὶ συμμέτρως ἐκφράζει, αὐτόθεν ἔστιν ἀναλέγεσθαι τοὺς τῇ Ὁμηρικῇ ἐντυγχάνοντας δέλτῳ, οἳ καὶ τῇ τοῦ Ἡσιόδου ἀντιπαραθέντες ἀσπίδι εἴποιεν ἂν τοσοῦτον εἶναι πρὸς ἐκεί*νην ταύτῃ διάφορον, ὅσον καὶ ἀνθρωπίνου ἔργου πρὸς ἡφαιστότευκτον. ὅτι δὲ καὶ φιλόσοφα ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα πολλὰ ὑπεμφαίνει, δηλοῦσιν εἰς πλάτος οἱ παλαιοί. αὐτίκα ἡ Δημὼ τὴν Ὁμηρικὴν ταύτην ὅλην ἀσπιδοποιίαν ἀνάγουσα τοιαῦτα φησί· ὅτι Θέτις μὲν ἡ τὰ τοιαῦτα μεσολαβήσασα ἐπὶ τῆς τῶν ἐν τῇ κοσμογενείᾳ πραγμάτων θέσεως εἴληπται τῷ ποιητῇ, διὰ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς πνοῆς, ἣν ἐξανιεῖσιν, ὡς προεδηλώθη, αἱ φῦσαι, τὰ ποιητικὰ καὶ δραστήρια τῶν στοιχείων αἰνίττεται, ἀέρα καὶ πῦρ, οὗ τὰς ἀποτομάδας ἀποῤῥοίας χρυσᾶς νεάνιδας ὑπουργοὺς Ἡφαίστου καλεῖ. διὰ δὲ τοῦ κυκλοτεροῦς σάκους τὸ κατὰ τὸν σφαιροειδῆ κόσμον σχῆμα ἐνδείκνυται, σφαίρας γὰρ γένεσίς ἐστιν ἡμικυκλίου περιενεχθέντος ἀποκατάστασις. τὰ δὲ τηκόμενα, ὁ χρυσὸς ὁ χαλκὸς ὁ ἄργυρος ὁ κασσίτερος, τοῖς στοιχείοις εἰκάζονται διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνα τῶν τοιούτων μετάλλων ἐμφέρειαν. ὁ χρυσὸς μὲν γὰρ καὶ ὁ ἀτειρὴς, ὅ ἐστι δυσκατέργαστος χαλκὸς, εἴκασται πυρὶ καὶ γῇ, ὁ δὲ μαλακὸς καὶ οἷον ῥευστικὸς κασσίτερος ὕδατι, ἀέρι δὲ ἄργυρος ὁ πρὶν ἢ σμηχθῆναι μέλας ὢν καὶ ἀμιγὴς, οὗ ὕστερον ἐπιφαίνει φωτός. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω συμβολικῶς. μετ᾽ ὀλίγα δέ φησιν ἡ αὐτὴ φιλόσοφος, ὅτι καὶ τοῖς κυ*ρίοις τῶν στοιχείων ὀνόμασι χρῆται ὁ ποιητὴς, ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξε λέγων, ἐν δ᾽ οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν· τὸ δὲ τέταρτον στοιχεῖον αὐτός ἐστιν ὁ τὸ σάκος τεύχων Ἥφαιστος. τὴν δὲ τρίπλακα μαρμαρέην ἄντυγα τὸν ζωδιακὸν ἐκείνη λέγει κύκλον αἰνίττεσθαι, τρίπλακα μὲν διὰ τὸ πλάτος αὐτοῦ, καθ᾽ ὃ ἡ τῶν πλανήτων κίνησις, μαρμαρέην δὲ διὰ τὸν ἥλιον τοῦ διὰ μέσων οὐκ ἐξιστάμενον καὶ τὸ φῶς ἐφ᾽ ὅλον αὐτὸν πέμποντα μαρμαίρειν τε καὶ φαεινὸν εἶναι τὸν κύκλον ποιεῖν. τὸν δὲ ἀργύρεον τελαμῶνα, δι᾽ οὗ ἡ ἀσπὶς ἐκ τῶν ἄκρων ἀνέχεται, εἰς τὸν ἄξονα μεταφέρει τὸν τὸ πᾶν ἀνέχοντα, ἐξηρτημένον ὥς περ τοῦ ἀνωτάτω αἰθέρος καὶ διὰ μέσου τῆς γῆς ἥκοντα καὶ ἐπὶ τὰ νότια περατούμενον καὶ παρέχοντα στρέφεσθαι τὸν οὐρανὸν περὶ αὐτὸν, ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀνεχόμενον. τὰς δὲ πέντε πτύχας τοῦ σάκους τοὺς παραλλήλους κύκλους νοεῖ, εἰς οὓς διαιρεῖται ὁ κόσμος, ἤγουν τὸν ἀρκτικὸν, ὃς τῷ βορείῳ πόλῳ ἐγγίζει, καὶ τὸν τῷ Νότῳ προσκυροῦντα ἀνταρκτικὸν, καὶ τοὺς δύο τροπικοὺς, ἤγουν τὸν πρὸς τῷ Βοῤῥᾷ θερινὸν καὶ τὸν πρὸς τῷ Νότῳ χειμερινὸν, καὶ πέμπτον τὸν μέσον αὐτῶν ἰσημερινὸν, εἰς ὃν Ἥλιος ἐλθὼν ἰσάζει τὰς ἡμέρας ταῖς νυξὶν, ὧν πέντε πτυχῶν μέση μὲν χρυσέα καθ᾽ Ὅμηρον, ὁ ἰσημερινὸς δηλα*δὴ,

εἰ μή τις καὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην ταύτην ἐθέλει νοεῖν. δύο δὲ ἔνδον κασσιτέρου οἱ τροπικοὶ
διὰ τὸ εὐτόνος εὔκρατον, ἐξωτάτω δὲ χαλκαῖ, αἱ πρὸς τοῖς πόλοις, κατεσκληκυῖαί πως διὰ τὴν ἐπὶ
πολὺ τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν. καὶ τοιαῦτα εἰποῦσα ἡ σοφὴ ἀσπιδοποιὸς καὶ τὴν ἡφαιστότευκτον καὶ
καθ' ὕλην ἀσπίδα μετασκευάσασα νοερώτερον συμβιβάζει καὶ τὰ περὶ τῶν πόλεων καὶ ὅσα ἄλλα λέγει
ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἀσπιδοποιΐᾳ, λέγουσα ὅτι πράξεις ἀνθρώπων πολέμῳ καὶ εἰρήνῃ πρεπούσας, ὑφ' ὧν
ὁ καθ' ἡμᾶς διοικεῖται βίος, ἀπαγγέλλει δι' αὐτῶν ὁ ποιητὴς, εἰσηγητὴς τῆς ἀρίστης γιγνόμενος πρά-
1155*ξεως. τὸν φόνον δὲ, οὗ ποινὴ, τουτέστι πρόστιμον, δύο τάλαντα τέθειται, ἀκούσιον εἶναι
νοεῖ. καὶ (Vers. 501.) τὸ ἄμφω δὲ ἱέσθην ἐπὶ ἵστορι, ὅ ἐστιν μάρτυρι, μαρτύρων λέγει δηλοῦν πα-
ράληψιν, ἐφ' οἷς πολλάκις τὸ πέρας τῆς δίκης, καὶ ὅλως ἀποδείκνυσι πλατυτάτην τὴν ἀσπιδοποιΐαν
περὶ θείων καὶ ἀνθρωπίνων εἶναι τῷ ποιητῇ διάλεξιν. (Vers. 483.) Ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀσπίδι δαιδάλματα
τοῦ Ἡφαίστου ἐπιβαλὼν ἐκφράζειν φησίν· ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξεν, ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
καλλωπίσας τε τὸ τῆς φράσεως πρόσωπον καὶ ἀρξάμενος ὅθεν ἐχρῆν, διὰ τὸ αἴνιγμα κοσμογενείας
εἶναι ταῦτα κατὰ τοὺς παλαιούς. εἶτα (Vers. 485.) πάλιν τῶν ἄνω καὶ κρειττόνων γινόμενος πρὸ τῶν
περὶ γῆν φησίν· ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν, ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς
ἐστεφάνωται, ἤγουν κύκλῳ περιέχει καὶ στρέφει σφαῖρα ὢν αὐτός. εἶτα ἐξ ἁπάντων τειρέων ἐκλεγόμε-
νος, ἅ περ αὐτὸς ἐθέλει, ὡς καὶ ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ, ἀπαραποίητα γὰρ καὶ ἐκεῖ τοιαῦτα κεῖται, φησί·
Πληιάδας θ' Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος, Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δο*κεύει· οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο. Ἰστέον δὲ ὅτι
ἀρξάμενος, ὡς ἐῤῥέθη, τῆς ἀσπιδοποιΐας ἐπαναφορικῶς ἐκ τοῦ, ἐν μὲν γαῖαν, ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ 1211
θάλασσαν, ἐν δὲ τὰ τείρεα, ἐπέμεινε τῷ καλῷ τούτῳ σχήματι καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, λέγων· ἐν δὲ δύο
ποίησε πόλεις, ἐν δὲ τίθει νειὸν, ἐν δὲ τίθει τέμενος, ἐν δὲ τίθει ἀλωὴν, ἐν δὲ ἀγέλην ποίησεν,
ἐν δὲ νόμον ποίησε, ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε, ἐν δὲ τίθει ποταμοῦ σθένος. ἔθετο δὲ οὕτω καὶ μέσον τῆς
ἐκφράσεως ἐν στίχῳ ἑνὶ (Vers. 535.) τρία ὅμοια, ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς, ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ, ὁποῖον
καὶ τὸ, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστύς. καὶ τοῦτο μὲν οὕτω. (Vers. 483.) Ἰστέον δὲ ὡς ἡ γαῖα διφο-
ρουμένη τὸ μὲν δίφθογγον αῖ αὐτῆς ἀναφαίνει ἐν τῷ ἐννοσίγαιος καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, τὸ δὲ ψιλὸν ε̄
ἐν τῷ γεωργὸς καὶ λυπρόγεως καὶ ἐν ἑτέροις δυσαριθμήτοις· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ γέα τοῦ ψιλογραφουμένου
κέκραται ἡ γῆ, ἀπὸ τοῦ γῆ δὲ ἡ γαῖα μὲν οὐ παρῆκται. ἦ γὰρ ἂν παρωξυτονεῖτο κατὰ τὸ σελήνη σελη-
ναία καὶ τὰ ὅμοια. σύγκεινται δὲ ἄλλως ἀπ' αὐτῆς λέξεις ὅτι μάλα πολλαὶ, τὸ γήπεδον, τὸ γήλοφον,
ὁ γηπόνος, καὶ ἄλλα, ἐν οἷς καὶ τὸ γήτειον, οὗ ἐτυμολογία τὸ ἐκ γῆς ἀναθέειν. τοῦτο δὲ ἐν τοῖς τοῦ
Ναυκράτου τοῦ σοφιστοῦ γήθυον κεῖται, ἀπὸ τοῦ γῆθεν ἴσως θύειν, ἤγουν ὁρμᾶ*σθαι. τὸ δ' αὐτὸ
καὶ γαθυλλὶς καὶ γηθυλλὶς καὶ ἐπιθυλλὶς λέγεται, ὅμοιον ὂν ἀμπελοπράσῳ, οὗ τὸ ἥμερον πράσον τε
λέγεται καὶ κεφαλωτόν. (Vers. 484.) Ἐν δὲ τῷ, ἠέλιον ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν, τὰς φύ-
σεις ἀμφοῖν διὰ τῶν ἐπιθέτων παρέστησε, τοῦ μὲν τὸ στεῤῥὸν καὶ ἀκοπίατον κατὰ τὴν περιπόλησιν,
τῆς δὲ τὸ χαῦνον καὶ πληθύον τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. δοκεῖ γάρ τισι τῶν φυσικῶν τὴν σελήνην ἀεὶ
φύσει πλήθειν, εἰ καὶ μὴ ὁρᾶται ἡμῖν. διὸ καὶ πλήθουσάν, φασιν, εἶπεν αὐτήν. ἕτεροι δὲ πλήθου-
σαν φασὶ τὴν πληρωτικὴν σωμάτων τινῶν, οἷον ὀστρέων, ὀστρακοδέρμων, ἤδη δέ που καὶ δένδρων,
ἀλλὰ δὴ καὶ ὑδάτων, ὡς δῆλον ἐκ τῶν πλημμυρίδων, αἳ κατὰ μηνιαίας περιόδους γίνονταί τινας. ἔστι
δὲ καὶ ἄλλως ἀκάμας μὲν ἥλιος ὁ ἀεὶ ἔχων ὡσαύτως. Πλήθουσα δὲ σελήνη ἡ ἐκ μειώσεως αὖθις αὔ-
ξουσα κατὰ τὸ, πλήθοντες ποταμοὶ οἱ ἐπομβρίαις ἐπαυξανόμενοι. διὸ τὸν Ὠκεανὸν ὡς μὴ πάσχοντα
τοῦτο καὶ αὐτὸν κατὰ τοὺς λοιποὺς ἀκάματον προσεῖπεν ὁ γράψας τὸ, πάντῃ δ' ἀκαμάτοιο φέρεται
ῥόος Ὠκεανοῖο. ἡ δὲ ἐξ ὅλου, ἤγουν ἐκ τῶν τειρέων ἁπάντων, μετάβασις εἴς τινα μέρη, Πλειάδας τε
Ὑάδας τε, Ἄρκτόν τε τὴν καὶ Ἅμαξαν, ἥτις οἴη ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο, Ὁμήρῳ συ*νήθης
ἐστίν. ἐν οἷς τὸ ἄμοιρός ἐστι λουτρῶν Ὠκεανοῦ ἀντὶ τοῦ ἄδυτός ἐστι καὶ οὐ δύνει εἰς Ὠκεανὸν οὔτε
αὐτὴ ἡ καὶ μεγάλη καλουμένη καὶ Ἑλίκη, πρὸς ἣν οἱ Ἕλληνες ὡς εἴρηται ναυτιλλόμενοι ἑλίκωπες δι'
αὐτὴν ἐλέγοντο, οὔτε ἡ Κυνόσουρα ἡ ἐγγὺς αὐτῆς ἡ μικρὰ, ἥ τις μεθ' Ὅμηρον ὑπὸ Θαλοῦ τοῦ Μιλη-
σίου εἴρηται, πρὸς ἣν Φοίνικες ἔπλεον. εἰ δὲ μὴ μόνη ἡ ἄρκτος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ἐστὶν ἀειφανῆ ἄστρα

καὶ ἄδυτα, ὅσα ὁ ἀρκτικὸς ἀποτέμνεται κύκλος, οἷον, ὁ διὰ μέσων τῶν ἄρκτων δράκων, ἡ τοῦ Βοώτου χεὶρ, τοῦ Κηφέως τὰ ἀπὸ τῆς ἰξύος μέχρι ποδῶν, ἀλλ᾽ ὁ ποιητὴς αὐτὰ σιωπᾷ, οὐ γὰρ τεχνολογῆσαι προηγουμένως ἐνεστήσατο. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, τὸ μόνη πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἶπε τῶν ἄλλων, ὧν ὡς τῇ ἀσπίδι ἐντετυπωμένων προεμνημόνευσεν, ἤγουν τῶν Πλειάδων καὶ τῶν Ὑάδων καὶ τοῦ Ὠρίωνος· αὐτὰ γὰρ Ὠκεανῷ λούονται δύνοντα. ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον λούεσθαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ῥητόρευμα μυθικῆς ὑπολήψεως, ὡς τῶν πολλῶν οἰομένων εἰς Ὠκεανὸν λούεσθαι τὰ ἄστρα καταδυόμενά τε καὶ ἀνίσχοντα καὶ διὰ τοῦτο καὶ λαμπρὰ εἶναι. κατὰ τοίνυν τὴν τοιαύτην νόμισιν λούεσθαι μέν ἐστιν εἰς Ὠκεανὸν τείρεα τὸ δύνειν καὶ ἀνατέλλειν αὐτὰ, τὸ δὲ μὴ λούεσθαι τοῦ μὴ δύνειν ἐστὶ δηλωτικόν. *(Vers. 485.) Τείρεα δὲ ἢ παρὰ τὸ εἴρειν γίνεται τὸ λέγειν, ἔχουσι γάρ τινα σημασίαν, ὡς καὶ Ἄρατος δηλοῖ, ἢ ὡς πρὸ βραχέων εἴρηται, παρὰ τὸ τείρειν, καθὰ καὶ τοῦτο ἐν τοῖς τοῦ Γεωργίου κεῖται. πολλοὶ γὰρ, φησιν, ἐκ τῶν ἀστέρων καταπονοῦνται γινόμενοι ἀστρόβλητοι ὡς ἐκ τῆς βροντῆς ἐμβρόντητοι. ἐφανέρωσε δέ φησι τὸ ε̄ Ἀλκαῖος εἰπὼν, τερέων δίχα τοῦ ῑ. δύναται δὲ καὶ παρὰ τὸ τηρεῖν τροπῇ Βοιωτικῇ τοῦ η̄ εἰς τὴν ει̅ δίφθογγον. ὁ δὲ περὶ Πλειάδων καὶ Ὑάδων λόγος τοιοῦτος. Ἄτλαντι τῷ Ἰαπετοῦ καὶ Αἴθρᾳ τῇ Ὠκεανοῦ θυγατέρες ἐγένοντο δώδεκα καὶ υἱὸς Ὕας, ὃν ἐν Λιβύῃ κυνηγετοῦντα ὄφις κτείνει. τῶν δὲ ἀδελφῶν αἱ μὲν ε΄ διὰ τὸ ἐπὶ τῷ θανόντι πένθος οὐκ ἔτ᾽ ἦσαν οὐδὲ αὐταὶ, ἀλλὰ καταστερισθεῖσαι ἐπωνομάσθησαν τῷ ἀδελφῷ Ὑάδες ἐξ αὐτοῦ παρονομασθεῖσαι. ἔπαθον δὲ τὰ αὐτὰ μετὰ ταῦτα καὶ αἱ ἑπτά. διὸ καὶ Πλειάδες εἴρηνται διὰ τὸ πλείους εἶναι τῶν πέντε, κατὰ δέ τινας Πληϊάδες λέγονται ἀπὸ τῆς μητρὸς Πληϊόνης, ἢ ὅτι πλείους ὁμοῦ κεῖνται, βότρυν γοῦν τινὲς αὐτάς φασιν, ἢ καὶ ὅτι πλησίον ἀλλήλαις εἰσὶν, ἢ ὅτι πλείω τινὰ δι᾽ αὐτῶν ἐπισημαίνονται, ἢ ὅτι πλειῶνα σημαίνουσιν, ὅ ἐστιν ἐνιαυτὸν, ὡς καὶ Ἡσίοδος· Πληϊάδων Ἀτλαγενέων καὶ τὰ ἑξῆς. φασὶ δέ τινες κατηστερίσθαι *αὐτὰς πενθούσας ἐπὶ τῇ Ἄτλαντος δυστυχίᾳ, ὃς ἀχθοφορεῖ τὰς μυθευομένας κίονας. ἑπτὰ δὲ οὐσῶν, ἀμαυρός ἐστιν ὁ ἕβδομος ἀστήρ. μυθεύονται δὲ συνελθεῖν ἐξ αὐτῶν Ταϋγέτην μὲν καὶ Μαῖαν καὶ Ἠλέκτραν Διὶ, ἐξ ὧν Ταϋγέτης μὲν Λακεδαίμων, Μαίας δὲ Ἑρμῆς, Ἠλέκτρας δὲ Δάρδανος. τὴν Ἀλκυόνην δὲ μιγῆναι τῷ Ποσειδῶνι, τὴν Στερόπην δὲ τῷ Ἄρει, ὧν Οἰνόμαος. τὴν δὲ Μερόπην Σισύφῳ, ἐξ ὧν Γλαῦκος. οἱ δὲ, παρθένους εἶναι φασὶ τὰς ἑπτὰ, καὶ συγκυνηγετεῖν τῇ Ἀρτέμιδι. Ὠρίωνος δὲ διώκοντος κατ᾽ ἔρωτα, περικαταλήπτους γινομένας μεταβαλεῖν δι᾽ εὐχῆς εἰς πελειάδας, εἶτα καὶ καταστερισθῆναι, ὅθεν καὶ Πλειάδας κληθῆναι, οἱονεὶ Πελειάδας κατὰ συγκοπήν. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν ποιητῶν, ὡς καὶ προδεδήλωται, Πελειάδα τὸ ἄστρον τοῦτο καλοῦσι. κεῖνται δὲ κατὰ οὐρὰν τοῦ Ταύρου. τὴν δὲ ἑβδόμην Ἠλέκτραν τὴν, ὡς ἐῤῥέθη, ἀμαυ-
1212ρὰν, οὐκ ἀνεχομένην Ἰλίου ἅλωσιν ἰδεῖν, μεταστῆναι τῆς ἀδελφικῆς ἀλληλουχίας καὶ ἀμαυρωθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Πλειάδων. Αἱ δὲ Ὑάδες ἐπὶ τῶν τοῦ Ταύρου κεῖνται κεράτων, ἢ διὰ τὸν ἀδελφὸν Ὕαντα οὕτω κληθεῖσαι, ὡς εἴρηται, ἢ διότι τῷ ῡ στοιχείῳ παρεμφερεῖς εἰσὶν, ἢ ὅτι ὑετῶν ἐπισημασίας δηλοῦσι. τινὲς δὲ Δωδωνίδας νύμ*φας αὐτάς φασι, Διονύσου τροφούς. αἷς ἡ Ἰνὼ διὰ τὸν τῆς Ἥρας φόβον παρακατέθετο τὸν Διόνυσον, ὅτε καὶ Λυκοῦργος αὐτὰς ἐδίωξε, συμπεριούσας ἐκείνῳ καὶ κατανεμούσας τὴν ἄμπελον. τιθέασι δέ τινες αὐταῖς καὶ ὀνόματα, Ἀμβροσίαν, Εὐδώρην, Αἰσύλην, καὶ τοιαῦτα τινά. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηται καὶ ὅτι, Ὑάδες, Βάκχαι, τιθῆναι τοῦ Διονύσου· καὶ τὸν Διόνυσον Ὕην φασὶν ἀπὸ τούτων τινές· Ὕης γὰρ ἐπίκλησις τοῦ Σαβαζίου. ἔνθα ῥητέον καὶ ὅτι, καθὰ μεταδοτικῶς αἱ τοῦ Διονύσου τροφοὶ ἐξ ἐκείνου Βάκχου Βάκχαι καλοῦνται, οὕτω καὶ ἐκ μαινομένου μαινόμεναι. ἐκαλεῖτο γοῦν καὶ μαινό*λης αὐτὸς, περὶ οὗ φησὶ Πλάτων, ὡς φήμη ὑποῤῥεῖ 1156
ὅτι ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην, διὸ τάς τε βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλλει χορείαν. ἄλλως δὲ μαινόμενος Διόνυσος διὰ τὸ τοὺς πλείονας ἀκράτου φησὶ σπῶντας θορυβώδεις γίγνεσθαι, ὅτε καὶ, καθ᾽ Ἡρόδοτον εἰπεῖν, τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα κατιόντος, ἀναπλώει ἔπεα μαινομένῳ πρέποντα. καὶ οὕτω μὲν καὶ τὰ κατὰ τὰς Ὑάδας. Ὁ δὲ Ὠρίων ἄστρον μέγιστον καὶ λαμπρότατον, ὁμώνυμον τῷ ἥρωι, ὃς ἐπί τε ἀνδρίᾳ καὶ κάλλει καὶ μάλιστα τέχνῃ κυνηγετικῇ τεθρύλληται, καὶ κατ᾽ ἔρωτα λέγεται Ἀρτέμιδος σκορπίῳ πληγεὶς καὶ θνήσκων ἀστροθεσίᾳ τιμηθῆναι. περὶ δ᾽ αὐτοῦ διαλαμβάνει καὶ Ἄρατος καὶ οἱ αὐτοῦ ὑπομνηματισταί. εἴτε δὲ παρὰ

τὸ οὐρῆσαι τὸ τοῦ μύθου ὁ Ὠρίων Δωρικῶς ἐτυμολογεῖται, εἴτε παρὰ τὴν ὥραν Ἰωνικῇ ψιλώσει, εἴτε παρὰ τὸ ὀαρίζειν, ὡς ὀαρίων, καὶ κατὰ κρᾶσιν Ὠρίων, ὡς ἂν εἴποι τις ὁμιλητὴς, διαφερέσθωσαν οἱ παλαιοί. Περὶ δὲ Ἄρκτου τοσοῦτον ῥητέον, ὅτι λόγος ἐστὶ, Καλλιστὼ τὴν Λυκάονος χόλῳ Ἥρας διὰ τὸν Διὸς ἔρωτα μεταπεσεῖν *εἰς ἄρκτον, καὶ τοξευθῆναι μὲν ὑπ᾽ Ἀρτέμιδος, ἀναχθῆναι δὲ εἰς ἀστέρας ὑπὸ τοῦ Διός. ἔχουσι δὲ καὶ περὶ αὐτῆς τὸ ἀρκοῦν οἱ τοῦ Ἀράτου ὑπομνηματισμοί. Ἰστέον δὲ ὡς, ἐπεὶ ἄρκτον ὁ μῦθος κατὰ ζωωνυμίαν τὸ τῆς Καλλιστοῦς ὠνόμασεν ἀστροθέτημα, ὁ δὲ Ὠρίων κυνηγέτης ὑπόκειται, χαριέντως εἶπεν ὁ ποιητὴς τὸ, ἥτ᾽ αὐτοῦ στρέφεται καί τ᾽ Ὠρίωνα δοκεύει· ἀληθῶς μὲν, διότι τὴν αὐτὴν ἡ ἄρκτος τῷ Ὠρίωνι ποιεῖται κίνησιν, ἀστείως δὲ ὡς πρὸς τὸν μῦθον, διότι δέδιεν ὡς ἄρκτος τὸν κυνηγέτην, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸ τοῦ Ὠρίωνος ἀπονεύει ἄστρον. λέγει δὲ καὶ κύριον μὲν αὐτῆς εἶναι τὸ ἄρκτος διὰ τὴν τοῦ μύθου ἐξουσίαν, ἥτις αὐτὴν ἐξ ἄρκτου κατηστέρισεν, ἐπίκλησιν δὲ τὸ ἅμαξα δι᾽ ὁμοιότητα τῆς τῶν ἁμαξοειδῶς αὐτὴν συμπληρούντων ἀστέρων θέσεως. περὶ δὲ τούτων ἔχει τι καὶ Ὀδύσσεια. ἡ δὲ ἄρκτος ὅτι μετὰ τοῦ τ̄ λέγεται, δηλοῖ ὁ γράψας οὕτως· ἄρκτον, οὐχὶ ἄρκον. τὸν μέντοι ἄνεμον ἄνευ τοῦ τ̄ ἀπαρκίαν διὰ τὸ εὔφωνον καὶ τὴν ἐκεῖθεν πνοὴν ἄρκιον, εἰς ὃ καὶ φέρει ἐκεῖνος χρῆσιν ταύτην. καὶ μὴν πελάζει καὶ καταψύχει πνοὴ ἄρκιος ὥς, ναύτησιν ἀσκεύοις μολών. Τὸ δὲ ἅμαξα οἱ μὲν παλαιοὶ ψιλοῦσι, καὶ φέρονται καὶ συναλοιφαὶ τοῦτο δηλοῦσαι, οἷον, τιλλέσθην ἐπ᾽ ἄμαξαν, καὶ, *αἵ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμαξητὸν, καὶ κατημαξευμένον· οἱ μέντοι νεώτεροι Ἀττικοὶ ἐδάσυναν καὶ διὰ δασείας συνήλειψαν, καθημαξευμένα εἰπόντες, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. καὶ ἐγράφη περὶ τούτου καὶ τῶν τοιούτων καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. (Vers. 490.) Ὅτι ἐφ᾽ ὅσον ἤθελεν ἐνδιατρίψας τοῖς θειοτέροις ἐκφραστικῶς ὁ ποιητὴς κατάγει τὸν λόγον ἐπὶ τὰ περὶ γῆν, καὶ πόλεις δύο τῇ ἀσπίδι ἐντυπωσάμενος, τῇ μὲν μιᾷ τὰ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ ἐνθεωρεῖ, γάμου τε ἐκφράσει ἀγάλλων τὴν γραφὴν, καὶ δικαστικῇ καθέδρᾳ, τὴν δὲ ἑτέραν πολεμουμένην ποιεῖ καὶ τὰ ἐκ πολιορκίας πάσχουσαν, τὰ τοῦ ἀνθρωπίνου κε*φάλαια βίου ἐν τούτοις διαγραφόμενος. (Vers. 491.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὰς δύο ταύτας πόλεις, ὧν ἐν τῇ μὲν γάμοι καὶ εἰλαπίναι ἦσαν, καὶ ὑμέναιος, καὶ ὀρχηστῆρες, καὶ φόρμιγγες, καὶ αὖ πάλιν λαοὶ ἐν ἀγορᾷ, καὶ νεῖκος ἕνεκεν ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου, καὶ δύο 1213
τάλαντα χρυσοῦ μισθός τις ἐν μέσῳ ἔκειτο, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ δύο στρατοὶ λαῶν τεύχεσι λαμπόμενοι, καὶ τάδε καὶ τάδε ποιοῦντες, ἐν οἷς ἄρχει Ἄρης καὶ Ἀθηνᾶ δὲ, τὰς δὴ πόλεις ταύτας τὰς δύο, Ἀγαλλίας τις, Κερκυραῖος ἀνὴρ, Ἀθήνας φησὶν εἶναι καὶ Ἐλευσῖνα, προάγων οὕτω τὸ *εἰκὸς τοῦ λόγου. γάμους γὰρ καὶ ὑμεναίους ἐν Ἀθήναις πρῶτον ἀχθῆναι ὑπὸ Κέκροπος, ὅθεν καὶ διφυῆ τὸν Κέκροπα λέγεσθαι ὁ Χάραξ φησὶν, διότι τὸ νομίμως ἐκ δύο φύεσθαι δι᾽ αὐτὸν ἐπέγνων οἱ ἄνθρωποι τῇ τοῦ γάμου εὑρέσει. οὗ παρώνυμον, ὥς περ ὁ γαμήλιος λόγος, οὕτω καὶ μὴν Ἀττικὸς ὁ Γαμηλιὼν, γάμοις ἀφορισμένος, οἷς γαμηλία Ἥρα ἐπεστάτει. καὶ πέμμα δέ τι ἦν καλούμενον καὶ αὐτὸ γαμήλιος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, πέττεται γαμήλιος. καὶ αὐλοὺς δὲ ἐν γάμῳ Ἀθηνᾶ, φησὶν, εὗρεν, ᾗ ἐπωνόμασται ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. καὶ δίκην δὲ φονικὴν λόγος ἐν Ἀθήναις πρῶτον συστῆναι ἐπὶ Ἁλιῤῥοθίῳ τῷ τοῦ Ποσειδῶνος. καὶ οἱ δικασταὶ δὲ Ἀθήνῃσι μισθὸν λαμβάνουσιν, εἰ καὶ τριώβολον ἐκεῖνο, οὐ μὴν διτάλαντον χρυσοῦ, ὅ περ *μισθὸς ἐνταῦθα κεῖται πολυτελὴς τῷ τὴν δίκην ἰθύντατα εἰπόντι. καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς μιᾶς πόλεως, τῆς τῶν Ἀθηνῶν δηλαδή. δύο δὲ στρατοὶ περὶ τὴν ἑτέραν, ἤγουν τὴν Ἐλευσῖνα, Φόρβαντός τέ φησιν ἐξ Ἀκαρνανίας καὶ Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος ἐκ Θρᾴκης. ἔνθα βοηθοῦσιν Ἄρης μὲν, χάριτας ἀποδιδοὺς ὅτι ἀπελύθη κριθεὶς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ μετὰ Ποσειδῶνος διὰ τὸν Ἁλιῤῥοθίου φόνον, Ἀθηνᾶ δὲ, ὅτι ἡ πόλις αὐτῇ ἐπωνόμασται. καὶ τὰ ἑξῆς δέ, φησι, τῆς Ὁμηρικῆς ταύτης ἀσπιδοποιίας τὰ μετὰ τὰς δύο πόλεις ἀρχαιογονίαν δηλοῦσιν Ἀττικήν. νειὸς γὰρ εὐρεῖα τρίπολος ἡ περὶ Ἐλευσῖνα καὶ Ἀττικὴν καὶ πολλοὶ ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ, ἐπεὶ Τριπτόλεμος ἐκεῖ πρότερον ἔσπειρε σῖτον, ὃν καὶ βασιλέα εἶναι φασὶ, καθὰ καὶ ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα βασιλέα ἐφιστᾷ τῷ θερισμῷ, εἰπών· βασιλεὺς δ᾽ ἐν τοῖσι σιωπῇ σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει. καὶ ἄροτρον δὲ ἐκεῖ πρῶτον ὁ βουζύγης ἔζευξε. διό τινες ἐνταῦθα μετὰ τὸ, (Vers. 551.) ἤμων ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες, προσγράφουσι στίχον τοῦτον, καρπὸν Ἐλευσινίης Δημήτερος ἀγλαοδώρου. βοῦς δέ, φησι, ἱερεύεται ἐνταῦθα κατὰ τὸ, βοῦν δ᾽ ἱερεύσαντες μέγαν ἄμφεπον, διότι πρῶτον ἐκεῖ, φασὶν, ἔθυσε βοῦν Θάλων φυγαδευθείς. πολλὴ δὲ καὶ σταφυλὴ ἐν τού-

τοις*κατὰ τὸ, σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν διὰ τὴν Διονύσου πορείαν. καὶ ὁ ποικίλος δὲ χορὸς ὁ ἐν τῇ ἀσπίδι Ἀριάδνης καὶ Θησέως τοῦ τῶν Ἀθηναίων βασιλέως ἔχει ἀνάμνησιν. οὐ ταῦτα δὲ μόνον οὕτω συνεβίβασεν ὁ ῥηθεὶς Κερκυραῖος σοφιστὴς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν ὅμοιον σκοπὸν παρείλκυσεν, ἤγουν τὸ, ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξεν, ἐν δὲ θάλασσαν. καὶ αὐτὰ γαρ τὸν Ἥφαιστον ἐπίτηδές φησιν ἐντυπώσασθαι οἷα φιλαθήναιον, γῆν μὲν, διὰ τὸν παῖδα Ἐριχθόνιον τὸν τῆς Ἀττικῆς βασιλέα, ἐπεὶ αὐτόχθων ὁ Ἐριχθόνιος, θάλασσαν δὲ, ἐφ᾽ ἧς οἰκοῦσι καὶ ᾗ χαίρουσιν Ἀθηναῖοι, ὧν μέγα ἦν τὸ ἐπὶ τῷ ναυ*τικῷ 1157
αὔχημα. καὶ ταῦτα μὲν οἱ φιλαθήναιοι τόπους ἐγκωμίων τῇ πόλει φιλοτιμούμενοι ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως, καί που ἐκ τοιούτων συνιστᾶν ἐθέλοντες καὶ τὸ Ἀθηναῖον εἶναι τὸν ποιητὴν, ὃ δή τινες ἱστόρησαν. Ὅμηρος δὲ καλὰς εἰπὼν (Vers. 491.) τὰς ῥηθείσας πόλεις διὰ τὸ ἐξ ὕλης αὐταῖς τίμιον, καὶ μάλιστα διὰ τὸ τοῦ καμάτου ἔντεχνον, γάμον ἐκφράζει πρῶτον, τὸ καὶ πολιτικώτατον ἔργον καὶ τῇ φύσει φίλον, ᾧ συγγενές τι καὶ τὸ τῆς εἰλαπίνης καλὸν, καὶ φησίν· ἐν δὲ δύο ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων, καλάς. ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ᾽ ἔσαν εἰλαπίναι τε, νύμφας δ᾽ ἐκ θαλάμων δαίδων ὑπολαμπομενάων ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ, πολὺς δ᾽ ὑμέναιος ὀρώρει· κοῦροι δ᾽ ὀρχηστῆρες ἐδίνεον· ἐν δ᾽ ἄρα τοῖσιν αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη· λαοὶ δ᾽ εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι. Καὶ ὅρα τὸ νόημα τοῦτο μέσως ἔχον, οἷα τὰ μὲν φθάσαντα καθιστῶν, ὑπισχνούμενον δὲ τὰ ἐφεξῆς. ἀνύει δὲ τοῦτο ἡ ὁμωνυμία τῆς ἀγορᾶς. εἰ μὲν γὰρ λαοῦ ἀγορὰ ἡ λαοφόρος νοηθείη, συμπληροῖ ὁ λόγος τὴν τοῦ γάμου ἔκφρασιν καταστατθεὶς εἰς τοὺς θεατὰς λαοὺς τῆς *νυμφαγωγίας, ἣν δηλοῖ διαλελυμένως τὸ, νύμφας ἀγινεῖν· εἰ δὲ ἔστιν ἀγορὰ ὁ δημηγορικὸς τόπος, ἄρχεται ἐντεῦθεν ἡ ῥηθησομένη δικανικὴ ἔκφρασις, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐνταῦθα ἑτέρωθί που τῆς ἀσπίδος λαοὶ συνῆλθον δικανικῶς, ἔνθα δὲ νεῖκος ὀρώρει καὶ ἑξῆς. (Vers. 492.) Ὅρα δὲ τὸ, δαΐδων ὑπολαμπομενάων, τὸ καὶ ἀρχαῖον καὶ ἁπλοῦν καὶ εὐπόριστον, ὃ καὶ εἰσέτι πολλοῖς ἐπιχωριάζει. αἱ γὰρ διὰ κηρίου ἀνάψεως πομπαὶ τῆς ὕστερον πολυτελείας εὕρημα. ἔκπαλαι μέντοι δᾷδες ὑπούργουν εἰς φῶτα σπουδαῖα καὶ εἰς αὐτὰς ἑορτὰς, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ παρ᾽ Ἀττικοῖς δᾳδουχεῖν καὶ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς δᾳδούχων, οἳ δοκιμαζόμενοι ἐπεστάτουν ταῖς δᾳδουχίαις. εἰ δὲ καὶ ἔλαιον ἐκ δᾴδων ἐπορίζοντο εἰς πυρὸς ἄναψιν, οἴδασιν οἱ περιτυχόντες. (Vers. 493.) Ὑμέναιος δὲ γαμήλιος ᾠδή. ἐσχημάτισται δὲ τὸ, πολὺς ὑμέναιος ὀρώρει, ὡς τὸ, πολὺς δ᾽ ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. ἐρεῖ δὲ καὶ μετ᾽ ὀλίγα, ἔνθα δὲ νεῖκος ὀρώρει. γίνεται δὲ ἡ λέξις ἢ παρὰ τὸ ὑμνεῖν ὡς οἷον ὑμναιός τις, ἢ παρὰ τὸ ὁμοῦ ναίειν τοὺς νυμφίους ὡς οἷον ὁμόναιος, ἢ παρὰ τὸν παρθένειον ὑμένα, ὡς παραδηλοῖ καὶ τὸ, ὑμὴν ὦ, ὑμέναιε ὦ, παρὰ τῷ κωμικῷ, οὗ δὴ διαλέπτου ὑμένος χρῆσις καὶ παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ ἐν τῷ, ἐξήλαυνόν τινες τὸν ἄργυρον εἰς ὑμένος ἰδέαν, ἤγουν ἄγαν ἐλαύ*νοντες λεπτότατον ἐποίουν ὑμένος δίκην. δῆλον δ᾽ ὅτι κἀνταῦθα ἡ ἐξ πρόθεσις ἐπίτασιν ἐδήλωσεν. καὶ ἄλλως δὲ ὑμέναιος ἀπὸ Ὑμεναίου, νεανίου τινὸς Ἀργείου, ὃς παραπλέων Ἀθήνας ἔπαυσε βίαν, ἣν λῃσταὶ Πελασγοὶ ἐπῆγον παρθένοις Ἀττικαῖς, αἳ γάμῳ νομίμῳ ὕστερον ἐκδοθεῖσαι ᾠδὴν
1214 ᾖσαν ἐπ᾽ αὐτῷ, ἣν ὁμωνύμως ἐκάλουν ὑμέναιον. καὶ ἐξ αὐτοῦ πᾶς ὁ ἐν γάμῳ ὕμνος ὑμέναιος. ἕτεροι δὲ περικαλλῆ τινὰ νεανίαν ἱστοροῦσιν Ὑμέναιον πρὸ ὥρας θανόντα, καὶ εἶναι τινὰ λόγον αὐτοῦ ἐν τοῖς γάμοις, ὃν καλεῖσθαι ὑμέναιον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ὑμέναιος ὀρώρει, ἐγράφη οὐχ᾽ ὅτι ἐξηκούετο, ἀλλ᾽ ὅτι τῷ σχήματι τῆς ζωοπλαστίας οὕτως ἐῴκει. τοιοῦτον δὲ καὶ ἑξῆς τὸ, αὐλοὶ βοὴν ἔχον, καὶ τὸ, ἄνδρες ἐνείκεον, καὶ, λαοὶ ἐπήπυον, καὶ, παῖς ἄειδε λεπταλέῃ φωνῇ, καὶ, βόες ἐπεσσεύοντο μυκηθμῷ, καὶ ἕτερα ὅμοια. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐ φωνὴ ἐξηκούετο, εἰ καὶ ὁ φίλος Ἡφαίστῳ μῦθος οὕτως ἐθέλει, ἀλλ᾽ εἰκασμῷ ἐνέφαινε φωνὴν ἡ τῶν ζῴων ἀκριβὴς ἐμφέρεια. (Vers. 494.) Τὸ δὲ, ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἀπὸ δίνου, ὅ ἐστι τόρνου, ληφθὲν ἄριστα ἔχει, καὶ οὐκ ἔστι καιριωτέραν ἑτέραν λέξιν εὑρεῖν ἐπὶ εἰλήσεων ὀρχηστοῦ. εἰ δὲ πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων ἐστὶ τὸ ἐδίνεον, ἐξ οὗ τὸ δινεύειν, ἀλλ᾽ ἔστι καὶ τρίτης, ὡς *δῆλον ἐκ τοῦ δινωτοῦ. (Vers. 495.) Ἐν δὲ τῷ, αὐλοὶ φόρμιγγές τε, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς οὐδαμοῦ αὐλοὶ παρ᾽ Ἕλλησιν. εἰ δὲ καὶ Ἀθηνᾶς εὕρημα ὁ αὐλὸς, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, ἀλλ᾽ αὐτὴ πάλιν Ἀθηνᾶ κατὰ τὸν τοῦ Φιλοστράτου λόγον χρησαμένη κατέῤῥιψε τὸ εὑρεθὲν, ἐπειδὴ τῷ φυσήματι συγχέειν εἶχε τὸ τοῦ προσώπου κάλλος αὐτῇ καὶ ἀπαχρειοῖν. γίνεται δὲ αὐλὸς ἀπὸ τοῦ αὔειν, ὅ ἐστι βοᾶν, οὗ παρώνυμος ὁ αὐλὼν, ἐπιμήκης αὐτὸς καὶ παραμήκης τόπος. ὅθεν καὶ

δίαυλος καὶ αὐλὸς κατὰ Παυσανίαν τὸ στάδιον. Αἰσχύλος δέ φησι καὶ τὴν τάφρον αὐλῶνα, ἔνθα καὶ φιμοὺς λέγει αὐλωτοὺς, διὰ τὸ κώδωνας, φησὶ, προσῆφθαι αὐτοῖς, οἷς ἐμφυσῶντες οἱ ἵπποι ὡς φωνὴν σάλπιγγος προΐεντο. γράφει οὖν οὕτως· ὃς εἶχε πώλους τέτταρας ζυγηφόρους, φιμοῖσιν αὐλωτοῖσιν ἐστομωμένας. ὅτι δὲ τῷ αὐλῷ καὶ ἡ αὖλαξ παρωνόμασται, δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν, παρ᾽ οἷς φέρεται περὶ αὐλῶν καὶ ταῦτα. παλαιὸν ὁ αὐλὸς καὶ πολυειδὴς καὶ ὡς ἐπιπολὺ καλάμινος. παρὰ γοῦν Ἀλεξανδρεῦσιν ἦν μόναυλος κάλαμος, Ὀσίριδος, φασιν, εὕρημα, καλούμενος τιτύρινος τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, εἴτ᾽ οὖν σατυρικός. τίτυροι γὰρ Δωρικῶς οἱ σάτυροι. ὁ δὲ μόναυλος καὶ καλαμαύλης, φασὶ, καὶ ῥαπταύλης ἐλέγετο. ἦν δέ τις *καὶ πλαγίαυλος, ὅθεν ἡ κοινὴ γλῶσσα τὸ πλαγιαυλίζειν εἴληφε. Ξενοφῶν δὲ ἱστορεῖ γιγγραΐνους αὐλοὺς σπιθαμιαίους παρὰ Φοίνιξιν ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένους, οἷς καὶ Κᾶρες ἐχρῶντο. ἡ δὲ χρῆσις τοῖς γίγγροις ἐκ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων, ὃν γίγγριν ἐκάλουν οἱ Φοίνικες. ἐλέγετο δέ τις αὐλὸς καὶ μάγαδις, ὁ καὶ παλαιομάγαδις, ὀξὺν ἅμα καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδεικνύμενος. ὅτι δὲ καὶ λώτινοι αὐλοὶ ἀπὸ ξύλου ἦσαν Λιβυκοῦ καλουμένου λωτοῦ, λεγόμενοι φώτιγγες ὑπὸ Ἀλεξανδρέων, ὅθεν καὶ τὸ, φωτίγγια καὶ μοναύλια κώμων οὐ πολέμων ὄργανα· καὶ ὅτι ἀνετρήθησαν καὶ ἐλεφάντινοι αὐλοὶ παρὰ Φοίνιξι· καὶ ὅτι καὶ νεβροῦ κῶλα ἐποίουν αὐλοὺς, οἳ Θηβαίων ἦσαν εὕρημα τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον ἴσως, ἐπεὶ καὶ Ἰόβας ὁ τοῦτο ἱστορῶν Λίβυς ἦν· καὶ ὅτι καὶ ὕδραυλις ἦν μουσικὸν ὄργανον εὕρημά, φασι, Κτησιβίου, κουρέως Ἀλεξανδρέως, ἣν ὁ ἑρμηνεύων Ἀθήναιος ἐμπνευστὴν λέγει, φάμενος καὶ ὅτι τὸ ὑδραυλικὸν ὄργανον κατὰ κλεψύδραν ἐστὶν, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. Τὸ δὲ, βοὴν ἔχον, ἀντὶ τοῦ ἐβόων, θαυμασίως πέφρασται. καὶ ἔστι δοκιμάσαι ὡς οὐδὲν ῥῆμα ἐπαχθὲν αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ, οἷον αὐτὸ δὴ τὸ ἐβόων ἢ ἦχουν ἢ ᾔειδον, ἢ ἄλλο τι, κάλλιον ἐκφωνηθήσεται τοῦ, αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον. *Καὶ ὅρα ὡς καὶ μελικοῖς ὀργάνοις ἡ βοὴ ἐπιλέγεται, ὧν δὴ ὀργάνων, τῶν κατὰ μοῦσαν δηλαδὴ καὶ μέλος, οὐ μόνον διάφορα εἴδη ἔστιν εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔκφυλα κατὰ τὸν Ἀθήναιον, ἐν οἷς καὶ πηκτίδες καὶ μαγαλίδες καὶ σκινδαψοὶ καὶ πανδοῦρα, ἣν κατεσκεύαζόν, φασι, τρωγλοδύται ἐκ τῆς κατὰ θάλασσαν φυομένης δάφνης. ὅτι δὲ τοῦ εἰρημένου αὐλοῦ ὑποκοριστικόν ἐστιν ὁ αὐλίσκος, καὶ ὅτι καὶ αὐλὸς αἵματος λέγεταί που καθ᾽ ὁμοιότητα μεταφορικῶς, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν παρὰ Σοφοκλεῖ μὲν βοὴ πάραυλος ἡ ἐξισουμένη αὐλῷ ἢ κατὰ θρηνῳδίαν ἢ διὰ τὸ τρανὲς, παρ᾽ ἑτέρῳ δέ τινι μέλος πάραυλον τὸ ἀπῳδὸν κατὰ τὸ, ὑπὸ ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας ἀναπέμπει μέλη πάραυλα, οὐκ ἂν εἴη περιττὸν ἐνταυθοῖ παραπεπῆχθαι. (Vers. 496.) Τὸ δὲ, αἱ γυναῖκες ἑκάστη, ἀστειότερον τοῦ γυναικῶν ἑκάστη, ἔστι δὲ Ἀττικόν. (Vers. 497.) Ὅτι τὴν προσεχῶς ῥηθεῖσαν δικηγορίαν ἐκφράζων ὁ ποιητὴς φησίν· ἔνθα δὴ νεῖκος ὀρώρει, ὡς καὶ προεγράφη· δύο δ᾽ ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὔχετο πάντ᾽ ἀποδοῦναι, δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ᾽ ἀναίνετο μηδὲν ἑλέσθαι· ἄμφω δ᾽ ἱέσθην ἐπὶ ἵστορι πεῖραρ ἑλέσθαι· λαοὶ δ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί. κήρυκες δ᾽ ἄρα λαὸν ἐρήτυον. οἱ δὲ γέροντες εἵατ᾽ ἐ*πὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ. σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ᾽ ἔχον ἠεροφώνων. τοῖσιν ἔπειτ᾽ ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δ᾽ ἐδίκαζον. κεῖτο δ᾽ ἄρ ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴποι. Καὶ ὅρα δικαστηρίου παλαιοῦ διάθεσιν. θρόνοι τε γὰρ κεῖνται λίθινοι τοῖς ἀθροιζομένοις, ὅ περ οὐκ ἐν δικαστηρίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ταῖς θέαις ἦν, καὶ γέροντες δικάζοντες. γέροντες δὲ ἢ τῷ χρόνῳ, οἱ συνέσει καὶ πολυπειρίᾳ πραγμάτων προέχουσιν, ἢ καὶ ἁπλῶς ἄλλως ἔντιμοι, κἂν μὴ τῇ ἡλι-
1158 κίᾳ γέροντες εἶεν. καὶ σκῆπτρα δὲ οὐ μόνον βασιλεῦσιν, ἀλλὰ *καὶ δικασπόλοις. ἔστι γὰρ τὸ σκῆπτρον οὐ μόνον βασιλείας, ἀλλὰ καὶ θέμιδος σύμβολον, ὡς καὶ ἐν τῇ α´ ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. ὁ δὲ τόπος τοῦ δικαστηρίου κύκλος διὰ τὸ πολυχώρητον τοῦ τοιούτου σχήματος, ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς κυκλόεντα θρόνον ἀγορᾶς λέγει. καὶ κήρυκες δ᾽ ἐνταῦθα, οἷς ἔργον κηρύσσειν τε εἰς ἀγορὴν, καὶ κατασιγάζειν θορυβοῦντα ὄχλον, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. καὶ τὰ σκῆπτρα δὲ, ὥς περ τὰ τῶν βασιλέων, οὕτω καὶ τὰ τῶν δικαστῶν, τέως μὲν ἔχειν, ἐν καιρῷ δὲ χειρίζειν αὐτοῖς. καὶ οἱ δικασταὶ δὲ σκήπτροις ἀΐσσουσιν, ὡς τὰ σκῆπτρα τοῖς λόγοις συνδιαφέροντες. οὔπω γὰρ ἀνέδην χεῖρας ἐκίνουν. ἐσχημάτιζον οὖν τοῖς σκήπτροις, ὡς καὶ ἡμεῖς χειρονομοῦμεν πολλάκις ἐν τῷ λέγειν. Ὀδυσσεὺς οὖν ἐπεὶ δημηγορῶν ποτὲ ἀκίνητον εἶχε τὸ σκῆπτρον, ἀμαθίας δόξαν ὑπέβαλε τοῖς Τρωσσὶ καὶ ζάκοτος ἔδοξε. κεῖται δὲ καὶ μισθὸς, ὡς προερ- 1215

ῥέθη, δικαστῇ τὰ δύο τοῦ χρυσοῦ τάλαντα δικαιοκρισίας ἆθλον, ἐπὶ δικαιοσύνην προκαλούμενα. εἰ μή τι ἄρα ἢ τῷ τεχνικῶς δημηγορήσαντι δικηγόρῳ κεῖνται μισθὸς κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ τῶν δικαζομένων τῷ μὴ ψευσαμένῳ, ὡς προτι*μωθέντος τοῦ ψευσαμένου. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἄλλη τις ἦν ἐν τοῖς τοιούτοις δόσις χρημάτων. καὶ ἐλέγετο τὰ τοιαῦτα χρήματα ὑποφόνια, διδόμενα τοῖς φόνου κατηγοροῦσιν, ἵνα μὴ ἐπεξέλθωσι. καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν ἐπιτόμῳ δικαστηρίου παλαιοῦ διάθεσις. ἦν δὲ παλαιὸν ἔθος καὶ τὸ ποινὴν ἔστιν ὅτε δίδοσθαι ὑπὲρ φόνου καὶ μὴ ἀνάγκην εἶναι φεύγειν ἀεὶ τὴν πατρίδα τὸν πεφονευκότα. ἔφη γάρ· δύο ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου. καὶ ἔστιν ἐνταῦθα μάλιστα κυρία λέξις ἡ ἐπὶ φόνῳ ποινὴ, ἐκ τοῦ φόνου γινομένη. καὶ ὁ μέν, φησιν, ηὔχετο πάντ᾽ ἀποδοῦναι, ἤγουν χρεωστικῶς δοῦναι, χρέος γάρ τι καὶ ἡ ποινή· ὁ δὲ ἀπαιτῶν τὴν ποινὴν ἔλεγε μηδὲν ἑλέσθαι. (Vers. 498.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, νείκεον εἵνεκα ποινῆς, διασαφητικόν ἐστι τοῦ, νεῖκος ὀρώρει, ὅ περ οὐ μόνον μάχην δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ ἕτερα εἴδη στάσεων. (Vers. 500.) Τὸ δὲ, δήμῳ πιφαύσκων, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ τὴν δίκην ὑποτίθεται λέγεσθαι, ὁποία καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία. (Vers. 501.) Ἵστωρ δὲ ἢ ὁ μάρτυς παρὰ τὸ εἰδέναι, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ ἴδρις, καὶ παρὰ τὸ ἴσημι τὸ γινώσκω, ἵνα δηλοῖ τὸν ἐπιστήμονα μάρτυρα, ἢ ὁ κριτὴς διὰ τὸ ἐπίστασθαι καὶ αὐτός. Τὸ δὲ, πεῖραρ ἑλέσθαι, ἀρετὴν δηλοῖ καὶ μάρτυρος καὶ κριτοῦ ἀγαθοῦ, οἳ πέρας οἴδασι τιθέναι τοῖς πράγ*μασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ὁμηρικὸς ἵστωρ καὶ ἰδύος ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν διφορουμένῃ γραφῇ. Παυσανίας γοῦν ἐν οἷς ἔγραψε κατὰ στοιχεῖον, ἐν μὲν τῷ ε̄ στοιχείῳ γράφει εἰδύοι, μάρτυρες· ἐν δὲ τῷ ῑ, ἰδύους, μάρτυρας, συνίστορας. δῆλον δὲ ὅτι συνίστωρ σύστοιχόν ἐστι τῷ ἵστορι. εἰ δὲ διφορεῖ τὴν γραφὴν καὶ αὐτὸς, καινὸν οὐδέν. ὅτι δὲ ἰδύους καὶ Δράκων καὶ Σόλων τοὺς μάρτυρας φησὶν, Αἴλιος Διονύσιος ἱστορεῖ. οἱ δὲ ἀμφοτέρωθεν ἐπηπύοντες ἀρωγοὶ λαοὶ δικηγόροι ὡς εἰκός εἰσιν ἢ καὶ κοινὸς ὄχλος, ὁποῖα τὰ τῶν δημοκρατουμένων. κάλλους δὲ ποιητικοῦ παρίσωσις τὸ ἐπήπυον καὶ τὸ ἐρήτυον. (Vers. 504.) Ξεστοὶ δὲ λίθοι οἱ χειρόκμητοι καὶ μὴ εἰκῇ κείμενοι ἢ οἱ εὔξεστοι. λέγοιντο δ᾽ ἂν οἱ τοιοῦτοι θῶκοι καὶ ἐλαίῳ στίλβειν διὰ τὸ εὖ ἐξέσθαι. Ἱερὸς δὲ κύκλος ὁ τῆς ἀγορᾶς διὰ τὴν ἐν αὐτῇ θέμιν καὶ δίκην, ὧν ἱερόν τι ὁ τοιοῦτος εἶναι κύκλος δηλοῖ. συντελεῖν δέ τι ἐνταῦθα φανεῖται καὶ τὸ, ἱράων προπάροιθε καθήμενοι, ὃ ἐν τοῖς ἑξῆς κεῖται. ὅτι δὲ κυκλοτερὴς ἡ ἀγορὰ, ἐν ᾗ καὶ ἡ βουλὴ, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, ὀλιγάκις ἄστυ κἀγορᾶς χραίνων κύκλον. (Vers. 505.) Τὸ δὲ, σκῆπτρα κηρύκων ἐν χερσὶν ἔχον, στρυφνῶς πέφρασται. χρὴ μὲν γὰρ σκῆπτρα ἔχειν τοὺς δικαστάς. καθήμενοι δὲ πάντως οὐκ ἔχουσιν. ἀΐσσοντες γὰρ, ὅ *ἐστιν ἀνιστάμενοι, κρατοῦσιν αὐτά. ἔχουσιν οὖν τὰ τούτων σκῆπτρα περιεστῶτες οἱ κήρυκες. εἰ τοίνυν οἱ κήρυκες τὰ ἐκείνων ἀναγκαίως ἑστῶτες κρατοῦσιν, ἔχουσιν ἄρα οἱ δικασταὶ τὰ σφῶν σκῆπτρα ἐν χερσὶ κηρύκων. καὶ δῆλον ὡς ἄλλως μὲν ἔχουσιν αὐτὰ ἑστηκότες, κρατοῦσι γὰρ αὐτοὶ χειριζόμενοι, ἄλλως δὲ ἔχουσι τὰ τοιαῦτα ἐν χερσὶ κηρύκων· κέκτηνται γὰρ ὡς οἰκεῖα ὄντα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ σκῆπτρα ἔχειν ὁ σκηπτοῦχος σύγκειται, ἀποδραμόντος τοῦ ρ̄ διὰ καλλιφωνίαν. εἶεν δ᾽ ἂν σκηπτοῦχοι οὐχ᾽ οἱ κήρυκες, εἰ καὶ ἔχουσι σκῆπτρα δικαστικὰ, οἱ δικασταὶ δὲ μάλιστα συνήθως λέγοιντ᾽ ἂν σκηπτουχεῖν κατὰ τὸ, σκηπτοῦχοι βασιλῆες. ὅτι δὲ βασιλεῖς καὶ οἱ δικασταὶ, δηλοῖ καὶ Ἡσίοδος ἐν τῷ, ὧδ᾽ αἶνον βασιλεῦσ᾽ ἐρέω. (Vers. 506.) Ἠεροφώνους δὲ κήρυκας Ὅμηρος κἀνταῦθα εἰπὼν τὸν κατὰ Ζήνωνα τῆς φωνῆς ὅρον προὐπέβαλεν, εἰπόντα, φωνή ἐστιν ἀὴρ πεπληγμένος. Ἐν δὲ τῷ, ἔπειτα ἤϊσσον, ἀργὸν τὸ ἔπειτα καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ δή· οὐ γὰρ δύναται οὐδ᾽ ἐνταῦθα τὸ μετὰ ταῦτα δηλοῦν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς Αἰλίου Διονυσίου φέρεται καὶ ὡς Ἀττικὰ μὲν τὸ εἶτα καὶ ἔπειτα· τὸ δὲ εἶτεν, φησὶ, καὶ ἔπειτεν Ἰακά· διό, φησι, καὶ παρ᾽ Ἡροδότῳ κεῖνται. (Vers. 508.) Τὸ δὲ, ἀμοιβαδὶς *δ᾽ ἐδίκαζον, ἀντὶ τοῦ ἐναλλὰξ, πρῶτον ἀνιστάμενος οὗτος, εἶτα ἐκεῖνος, μεθ᾽ οὓς ἄλλος· ἢ ἀμοιβαδὶς ἀντὶ τοῦ κατὰ λαχμόν τινα καὶ κλῆρον ἄλλοτε ἄλλος, ὡς ἐν τῷ κατ᾽ Ἀθήνας δήμῳ ἐγίγνοντο, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ τῶν Ἀττικῶν ἐθῶν διδάσκαλος κωμικός. Τὸ δὲ ἰθύντατα ὡς ἐκ τοῦ ἰθύνω ἔχει τὸ ἀμετάβολον. ἄλλως γὰρ ἐκ τοῦ ἰθὺς ἰθύτατα ὤφειλεν εἶναι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ εὐθὺς εὐθύτατος καὶ τῶν ὁμοίων. (Vers. 509.) Ὅτι τὴν εἰρηνεύουσαν πόλιν φράσας, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ ποιητὴς τὰ περὶ τῆς δευτέρας οὕτω φράζει· τὴν δ᾽ ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν, τεύχεσι λαμπόμενοι. δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ, ἠὲ διαπραθέειν, ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔεργεν. οἱ δ᾽ οὔπω πεί-

θοντο, λό*χῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο. τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα ῥύατ' ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας. οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη, ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην, καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεὼ περ ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' 1216 ὑπολίζονες ἦσαν. οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν, ἔνθ' ἄρα τοί γε ἵζοντ' εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ. τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν, δέγμενοι, ὁππότε μῆλα ἰδοίατο *καὶ ἕλικας βοῦς. οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔτι προνόησαν. οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ ἀργεννῶν οἰῶν, κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας. οἱ
1159*δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶν, ἱράων προπάρ ἥμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἵκοντο. στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας, ἣν καὶ ἐκφράζει εὐθὺς ἐν στίχοις ἑπτὰ, οἳ ἐφεξῆς δηλωθήσονται. Ἰστέον δὲ ὅτι δύο στρατοὺς ἐνταῦθα τινὲς μὲν μιᾷ πόλει καὶ ἀμφοτέρους ἐπελθόντας φασὶν, ὡς προεῤῥέθη νοεῖν ὁ Κερκυραῖος σοφός, ἕτεροι δὲ τὸν μὲν ἕνα πολέμιον πάνυ τοῖς ἐν τῇ πόλει, τὸν δὲ ἕτερον οὐ λίαν τοιοῦ*τον. τὸ δὲ ὅλον εἰπεῖν, πάνυ τετάρακται ἡ τοιαύτη ὅλη ἔννοια, καὶ διόλου ἔχει τὴν ἀμφιβολίαν, ὡς δεικνύουσιν οἱ παλαιοὶ, δεξιώτατα συμβιβάζοντες τὰς διαφόρους ἐννοίας. Καὶ σημείωσαι καὶ τὸν τόπον τοῦτον μάλιστα, εἴ πέρ τινα ἄλλον, εἰς ἀμφιβολίας παράδειγμα. φαίνεται γὰρ ἐνταῦθα μία μὲν ἔννοια τοιαύτη τις· ὡς οἱ μὲν πολέμιοι ἐζήτουν δάσασθαι τὰ τῆς πόλεως, εἰ μὴ βούλονται οἱ πολῖται πορθηθῆναι· αὐτοὶ μέντοι οὐκ ἐπείθοντο, ἀλλ' ἡτοιμάζοντο εἰς λόχον, καὶ τὸ τεῖχος τῇ ἀχρήστῳ ἡλικίᾳ φυλάσσειν *ἐπιτρέψαντες καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὸν ποταμὸν, ὅπου ἠρδεύοντο τὰ βοτὰ, ἐκρύπτοντο καθίσαντες δύο σκοποὺς κατὰ τῆς ἤδη γενομένης λείας τῶν πολεμίων. καὶ οἱ πολέμιοι ἦλθον. δύο δὲ ἦσαν ποιμένες αὐτοῖς, τὰ ληισθέντα μὲν ζῷα ποιμαίνοντες, τὸν λόχον δὲ οὐ προϊδόμενοι. ἐπιδραμόντων δὲ τῶν πολιτῶν τοῖς ποιμνίοις, πυθόμενοι οἱ πολέμιοι ἐν ὅσῳ ἔτι ἐβουλεύοντο, αὐτίκα ἐφ' ἵππων βάντες ἱστῶσι μάχην παρὰ τῷ ποταμῷ. καὶ αὕτη μὲν μία ἔννοια τοῦ κατὰ τὴν δευτέραν πόλιν χωρίου. ἑτέρα δέ τις τοιαύτη, ὡς οἱ μὲν πολέμιοι ἐβούλοντο τὰ σφίσιν, ὡς ἐῤῥέθη, δοκοῦντα περὶ τῆς πόλεως· τῶν δὲ πολιτῶν μὴ πειθομένων λόχῳ ὑπεθωρήσσοντο οἱ ἀντίμαχοι παρὰ τῷ ποταμῷ καὶ ἐκάθισαν σκοποὺς, προσδεχόμενοι τὰ ζῷα τῶν πολιτῶν, πότε ἂν ἔλθωσι πιόμενα, τῶν δὲ νομέων ἐλθόντων ἀγνοίᾳ τοῦ λόχου ἐπιδραμόντες οἱ πολέμιοι τά τε ζῷα ἔταμνον καὶ τοὺς νέμοντας ἔκτεινον, οἱ δὲ πολῖται βουλευόμενοι μὲν, μαθόντες δὲ ταῦτα, βοηθοῦσι τὴν ταχίστην, καὶ μάχη γίνεται. αὕτη καὶ ἡ δευτέρα ἔννοια. ἡ δὲ τρίτη ὧδέ πως ἔχει. διχῇ τοῖς πολεμίοις στρατοῖς ἥνδανε βουλὴ, τοῖς μὲν πορθῆσαι τὴν πόλιν, τοῖς δὲ ἀφεῖναι μὲν ἀπόρθητον, μερίσασθαι δὲ τὰ ἐκείνης ἐκ συμβάσεως κοινῆς. ἐ*πεὶ δὲ ὁ εἷς στρατὸς οὐκ ἐπείθετο τοῖς τοῦ ἑτέρου, γίνεται λόχος. καὶ ἡ μὲν πόλις φυλάσσεται, καὶ ὁ τῆς πόλεως στρατὸς ἔξεισιν ὡς εἰκὸς κατὰ τὸ σιωπώμενον. τῶν δὲ δύο ἐκείνων στρατῶν ὁ ἕτερος λοχῶσι παρὰ τῷ ποταμῷ κατὰ τῶν συστρατευσαμένων καὶ ληίζονται τὰ ἐκείνων, πρότεροι ἐπιδραμόντες· οἱ δὲ πυθόμενοι ἀνθορμῶσι. καὶ οὕτω δηλαδὴ μένει ἀπαθὴς ἡ πόλις, ὡς τῶν δύο στρατῶν ἐκπολεμωθέντων ἑαυτοῖς. Σημείωσαι οὖν ὅπως ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα στρυφνῶς γράψας καὶ δεινώσας τὴν φράσιν ταῖς συχναῖς ἀντωνυμίαις, τῷ οἱ μὲν, καὶ οἱ δὲ, καὶ τοῖς ὁμοίοις, εἰς ἀσάφειαν τὸν λόγον περιήγαγεν, ὡς ἐντεῦθεν τὸ χωρίον τοῦτο μερισθῆναι εἰς τριπλῆν ἔννοιαν. (Vers. 511.) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ, πάντα δάσασθαι, ἡρμήνευσεν εἰπὼν, κτῆσιν ὅση τις ἦν ἔσω, ἣν καὶ ἐπήρατον λέγει, οὐχ' ὅτι νῦν ἐν τῷ δαιδάλματι τοιαύτη φαίνεται, ἀλλ' ὅτι πραγματικῶς τοιαύτην εἶναι χρὴ τὴν μερισθησομένην κτῆσιν. ἴσως δὲ τοῦ πτολιέθρου μᾶλλον ἐπίθετόν ἐστι τὸ ἐπήρατον διὰ τὸ χρυσέας ὕλης εἶναι. (Vers. 512.) Εἴργειν δὲ καὶ νῦν τὸ συγκλείειν ἤτοι περιέχειν. (Vers. 513.) Τὸ δὲ, οὔπω πείθοντο, οὐκ ἐξ ἀνάγκης χρονικῶς ἐῤῥέθη ὡς μελλόντων ὕστερον πεισθῆναι, ἀλλὰ δύναται νοεῖσθαι ἁπλῶς καὶ ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπείθοντο, ὥς που καὶ ἀλλαχοῦ κεῖ*ται τὸ, ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι. καίρια δὲ πάρισα ἐν ἑνὶ στίχῳ, τὸ πίθοντο καὶ ὑπεθωρήσσοντο. ἔστι δὲ 1217 τὸ ὑπεθωρήσσοντο ἀντὶ τοῦ κρύφα καὶ δολίως ὡπλίζοντο. δόλος γάρ τις ὁ λόχος. διὸ καὶ φησὶ, δόλον δ' οὔτι προνόησαν. διὸ καὶ ἵζοντε οἱ λοχῶντες, καὶ λόχον καθίζειν λέγεται ὁ λοχαγός. καὶ ἔστιν οἰκεῖον ἐπὶ δολιευομένων εἰπεῖν τὸ, οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο. ἔχει δέ τινα ὁμοιότητα

πρὸς τὸ ὑπεθωρήσσοντο καὶ τὸ ὑφαιρεῖν καὶ τὸ ὑφελέσθαι, ἃ καὶ αὐτὰ δόλον δηλοῖ, κλεπτικὸν μέντοι ἐκεῖνα. (Vers. 514.) Ἐν δὲ τῷ, τεῖχος μὲν ἄλοχοί τε καὶ ἑξῆς, ἐμφαίνεται δεῖν μηδὲ τὰς γυναῖκας τῶν πολεμικῶν ἔργων ἀμαθεῖς ἀφεῖσθαι, καὶ τὰ νήπια δὲ ὡς οἷόν τε πωλοδαμνεῖν εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους. καὶ ἔστι ταῦτα τῶν ἐπὶ Ἕκτορος προῤῥηθέντων προμηθέστερα καὶ γενναιότερα. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῇ θ´ ῥαψῳδίᾳ παῖδας πρωθήβας καὶ πολιοκροτάφους γέροντας κελεύει περὶ τὸ ἄστυ λέξασθαι, τὰς δὲ γυναῖκας ἐν μεγάροις πῦρ καίειν καὶ φυλάσσειν. ὁ δὲ ὁπλοποιὸς οὗτος πρὸς τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τὰς ἀλόχους καὶ τὰ νήπια τῷ τείχει πρὸς φυλακὴν ἐφιστᾷ, διδάσκων μὴ ὀκνεῖν μηδὲ τὰς γυναῖκας, ἀλλ᾽ ἀνδρεῖα ἔστιν οὗ ἐπιτηδεύματα καθηκόντως παιδεύεσθαι, ὁ*ποία τις καὶ ἡ Ἀνδρομάχη, καὶ τοὺς παῖδας δὲ ἐκ νηπίων ὡς οἷόν τε συνεθίζειν πόνων τοῖς τεκοῦσι κοινωνεῖν. Πλάτων οὖν ἐν Νόμοις ἀξιῶν καὶ γυναῖκας γυμνάζεσθαι τὰ πολεμικὰ παρ᾽ Ὁμήρου τὴν ὑποθήκην ἔχει μαθών. καὶ Σαυροματῶν δὲ αἱ γυναῖκες ἀνδρείαν ἐνδῦσαι στολὴν πολεμοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ τὰς Ἀμαζόνας εἰς συγκρότησιν τοῦ λόγου παραλαβεῖν, Ῥοδογούνην δέ τινα καὶ Ἀταλάντην καὶ ἥτις ἄλλη τῶν καθ᾽ ἕκαστα γυνὴ ἀνδρεία, περιττὸν ἱστορεῖν. ὅλως γάρ, ἐπειδὴ τοῖς παιδουργοῖς μορίοις ἀνὴρ διενηνόχατον καὶ γυνή, τῇ φύσει δὲ οὐδὲν, οὐκ ἀπεικὸς ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀμφοτέρους εὐδοκιμεῖν. (Vers. 515.) Τὸ δὲ ῥύειν ἢ ῥύεσθαι νῦν μὲν συνήθως Ὁμήρῳ ἐπὶ τοῦ φυλάσσειν τίθεται. Πανσανίας δὲ καὶ ἐπὶ θυσίας κεῖσθαι τὴν λέξιν λέγει, ὅθεν καὶ ἀναῤῥύειν φησὶ τὸ θύειν, καὶ ἡ θυσία ἀνάῤῥυσις. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἕλκειν ἡ λέξις λέγεται, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ῥυστάζειν ἀπ᾽ αὐτοῦ γεγονός. τοῦτο δὲ τοῦ ε̄ πλεονάσαντος ἐρύειν λέγεται, καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ ῥύειν τὸ ἑλκύειν, καὶ ἀνάῤῥυσις ἡ θυσία, ὥς περ ἀπὸ τοῦ ἐρύειν τὸ ἀνερύειν γίγνεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἐρύω γίγνεσθαι δοκεῖ καὶ τὸ ἀρύω τροπῇ τοῦ ε̄ εἰς ᾱ κατὰ τὸ Ἄρτεμις Ἄρταμις. ἐκ δὲ τοῦ ἀρύειν καὶ ὁ παρὰ τῷ κωμικῷ ἀρύβαλλος καὶ ἡ ἀρύταινα καὶ ἀρύ*στιχοι καὶ ἀρυσάναι καὶ ἀρυστῆρες. Τὸ δὲ ἐφεσταοτες συγκείμενον μὲν τῷ νήπια τέκνα καινόσχημόν ἐστι· συνταχθὲν δὲ τοῖς ἐφεξῆς κοινόν ἐστι, ἵνα ᾖ, ἐφεσταότες μετὰ δ᾽ ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας, ἤγουν ῥύατο τῆς πόλεως τὸ τεῖχος, ἐφεστῶτες καὶ οἱ ἔξωροι, οἳ οὐκ ἂν εἰφυῶς ἔχειν γῆρας ῥηθεῖεν, ἀλλ᾽ ἔχεσθαι ὑπὸ γήρως κατὰ τὸν ποιητὴν, ὡς οἷα τινὲς πεδῆται ἢ αἰχμάλωτοι. Καὶ ὅρα τὸ, οὓς ἔχε γῆρας, περιφρασθὲν ἀντὶ τοῦ γέροντες. καὶ ἄλλως δὲ σαφέστερον εἰπεῖν περὶ τοῦ, ῥύατ᾽ ἐφεσταότες, τινὲς μὲν συμβιβάζουσι τελείαν στίζοντες εἰς τὸ ῥύατο, εἶτα ἐπάγοντες τὸ, σὺν δὲ αὐτοῖς, ὡς ἐῤῥέθη, ἑστῶτες *καὶ 1160 οἱ γέροντες. ἕτεροι δέ φασιν Ἀλκμανικῷ ἐοικέναι σχήματι. προαποδέδοται γὰρ τὸ ἐφεσταότες ἀρσενικὸν ὄνομα, πρὶν εἴπῃ τὸ ἀνέρες, οἷόν τι καὶ τὸ, Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι Κωκυτός τε· καὶ, ἐὰν Ἄρης ἄρχωσι μάχης καὶ Φοῖβος. καὶ ἐν τούτοις γὰρ ἡ μετοχὴ προεκπεφώνηται, ἣν ἔδει ἐπάγεσθαι. ἄλλοι δὲ παράγουσι σχήματα ὅμοια Ὁμηρικὰ ἐν θηλυκῷ σημαινομένῳ ἀῤῥενόφωνα, οἷον κλυτὸς Ἱπποδάμεια, θῆλυς ἀϋτμὴ, ὀδμὴ ὀλοώτατος, ὄπα χάλκεον, ἁλὸς πολιοῖο· καὶ ἐπὶ δυϊκῶν δὲ, πληγέντε κεραυνῷ, ἀντὶ τοῦ πληγεῖσαι. οὕτως οὖν, φασὶ, καὶ ὧδε ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα φύλασσον ἐφεσταότες. καὶ ἄλλως δέ, φασι, τῷ νήπια τέκνα συνακούεται τὸ ἄῤῥεν οἱ παῖδες, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. τοιοῦτον καὶ τὸ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε, τὸ μὲν οὔποτ᾽ ἐρωεῖ· πρὸς τὸ νέφος γὰρ ἡ ἀπόδοσις τῇ νεφέλῃ ἀντιφωνούμενον· καὶ πάλιν, βοῦν ἀζαλέην, τό μοι ἐστί· πρὸς γὰρ τὸ σάκος ἡ ἀναφορά· καὶ εἰροπόκοις ὀΐεσσι, τὰ δ᾽ ἐρῆμα φοβεῖται· πρὸς τὰ πρόβατα γὰρ ἢ τὰ πώεα ἀναφέρει τὸ σχῆμα. τοιοῦτον καὶ τὸ, δίχα πάντα δάσασθαι κτῆσιν, ὅσην πόλις ἐντὸς ἐέργει. (Vers. 517.) Τὸ δὲ, *ἄμφω χρυσείω, ἔ·ς τοῦ, ἀμφὶς ἀριζήλω, μεγάλοις ἐπιπρέπει στρατιωτικοῖς προσώποις πομπικῶς ἔχουσιν. ἔστι δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀμφὶς οὐκ αὐτόχρημα ἀντὶ τοῦ ἄμφω, ἀλλὰ συνήθως ἀντὶ τοῦ ἀμφοτέρωθεν, Ἄρης μὲν ἐκεῖθεν, Ἀθηνᾶ δὲ ἔνθεν. (Vers. 519.) Τὸ δὲ, λαοὶ ὀλίζονες, πρὸς πιθανότητα κεῖται, ὡς ἄλλως ἀπίθανον ὂν μυριοπληθῆ στρατὸν ἐνθέσθαι τῇ ἀσπίδι ἐχούσῃ πολυειδῆ ἀγάλματα. Ὅρα δὲ τὸ ὀλίζονες ἐπὶ πλήθους ἤγουν διωρισμένου ποσοῦ τεθὲν καὶ ἐνταῦθα. τὸ μέντοι ὀλίγον ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐπὶ μεγέθους τέθειται ἐν τῷ, ὀλίγος καὶ οὐτιδανὸς, τουτέστι τὴν ἡλικίαν μικρός. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ ἀσωμάτων πραγμάτων ἡ λέξις, οἷον, ὀλίγος δέ μοι θυμὸς ἐνῆεν, καὶ, ὀλίγη δὲ ἀνάπνευσις πολέμοιο. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ Αἰλίου Διονυσίου φέρεται καὶ ὄλιον τὸ ὀλίγον. φησὶ γάρ· ὀλίγον. τὸ δὲ ὄλιον ἢ βάρβαρον ἢ Ἰακόν. τοῦ δὲ ὀλίζον ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι. δοκεῖ δὲ ἡ λέξις Αἰολέων εἶναι. διὸ καὶ προπαροξύνεται τὸ ὄλιζον,

οὐ τονούμενον κατὰ τὸ ὀλίγον. (Vers. 520.) Τὸ δὲ, ὅτε δή ῥ' ἵκανον, φίλως Ὁμήρῳ καὶ αὐτὸ διὰ τοῦ ῥὰ συνδέσμου ὀγκοφωνεῖται. Τὸ δὲ, εἶκε λοχῆσαι, διὰ διφθόγγου ἔχουσι τὰ τῶν ἀντιγράφων ἀκριβέστερα. καὶ σημαίνει τὸ ἐῴκει καὶ ἔπρεπεν. εἰ δέ που γράφεται διὰ τοῦ η, τὸ κα*θῆκε σημαίνει. ἐκ δέ γε τοῦ πρώτου εἶκεν, ἤγουν τοῦ διὰ διφθόγγου, γίνεται τὸ εἰκὸς, ὥς περ ἐκ τοῦ ἑτέρου ἤγουν τοῦ κοινῶς μέσου παρακειμένου γίνεται τὸ παρὰ Ἡροδότῳ μὲν καὶ τοῖς ὁμοίοις οἰκὸς, παρὰ δὲ Ἀττικοῖς ἐοικός. (Vers. 521.) Τὸ δὲ, πάντεσσι βοτοῖσι, καινῶς ἐσχημάτισται καὶ οὐ κατὰ τὸ, πάντεσσι βροτοῖσιν. οὐδετέρου μὲν γὰρ γένους τὸ βοτοῖσι· τὸ δὲ πάντεσσιν ἀρσενικοῦ. καὶ ἔστιν ἀπαγαγεῖν καὶ τοῦτο εἰς τὸ ξενίζον τοῦ κτεάτεσσιν, ἤγουν κτήμασιν, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. (Vers. 522.) Τὸ δὲ, εἰλυ-1218
μένοι χαλκῷ, ὅ ἐστι κεκαλυμμένοι, οὐκ ἀπέοικε τοῦ εἱμένοι καὶ ἐπιειμένοι. (Vers. 525.) Τὸ δὲ προγένοντο οἱ μὲν μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ προλήψεως τιθέασι χρονικῆς, οἷον προεγένοντο τὰ Τρωϊκὰ τῶν Περσικῶν, ὅ περ Ὅμηρος προτετύχθαι λέγει ἐν τῷ, ἀλλα τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τοῦ προέκοψαν τῇ ὁδῷ, ἢ ἀντικρὺ καὶ ἔμπροσθεν ἐγένοντο. σαφέστερον δὲ αὐτοῦ ὡς ἐντελέστερον τὸ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, ῥηθὲν ἀλλαχοῦ. (Vers. 526.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκήτως ἐν καιρῷ χαρᾶς παθόντων ἐκ δόλου κακόν τι καλὸν εἰπεῖν τὸ, ἔπαθον τόδε τι τερπόμενοι σύριγξι, δόλον δ' οὔ τι προνόησαν. Τὸ δὲ προνόησαν ἀντὶ τοῦ προῄσθοντο, προέγνων, ἐξ οὗ ἡ κυριολεκτουμένη πρόνοια. (Vers. 528.) Τὸ δὲ τάμνοντο ἔχοι ἂν διαφοράν τινα πρὸς *τὸ τάμνον. ἐκεῖνο γὰρ καὶ θυτικὴ μάλιστα λέξις ἐστὶ πολλαχοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ. (Vers. 529.) Τὰ δὲ μῆλα διαστείλας ἀνωτέρω ἐκ τῶν βοῶν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ, βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα ἀργεννῶν οἰῶν, ὅμως ἐν τῷ μηλοβοτῆρας συνέλαβεν αὐτὰ συνήθως. ἐκτείνοντο γὰρ οὐ μόνον οἱ τῶν μήλων ποιμένες, ἀλλὰ συλληπτικῶς καὶ οἱ βουκόλοι. πάλιν δὲ αὖ ὑποκαταβὰς ἐν τῷ, πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶ, τῷ τῶν βοῶν ὀνόματι καὶ τὰ μῆλα συμπεριείληφε. (Vers. 531.) Τὸ δὲ, ἱράων προπάροιθεν, εἴληπται μὲν ἀντὶ τοῦ ἐκκλησιῶν, ἤγουν τόπων, ἐν οἷς ἐκκλησιάζουσι, καὶ ἔστι ταὐτὸν τῷ ἀγορῶν· ἀμφιβάλλεται δ' ἐνστατικῶς παρὰ τοῖς παλαιοῖς κατὰ τὴν γραφὴν τῆς ἀρχούσης. φασὶ γὰρ ὅτι τὸ εἶρα, ὃ σημαίνει τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν μαντείαν, ἔτι δὲ καὶ τὸ καΐρα, ἀμφιβάλλονται. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος τῶν παλαιῶν καὶ ἀπὸ βαρυτόνου εὐθείας ἑνικῆς κλίνει τὸ ἱράων. γίνεται δέ, φασι, ἢ ἀπὸ τοῦ εἴρω τὸ λέγω, ἢ ἀπὸ τοῦ ἱρὰ εἶναι, καθότι καὶ κύκλος ἀγορᾶς ἱερὸς πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη. διὸ καὶ πλεονάζειν μάλιστα ἐν τῷ ἱράων τὴν διὰ τοῦ ῑ γραφὴν, ἐπεὶ καὶ ἱερὸν ἀληθῶς πρᾶγμα ἡ βουλή. (Vers. 532.) Ἵπποι δὲ ἀερσίποδες οἱ ἀειρόμενοι, ὅ ἐστι κουφιζόμενοι ποσὶν, ἢ Ὁμηρικῶς εἰπεῖν, φερόμενοι ὑπὸ ποδῶν. χρήσιμον δ' ἐνταῦθα καὶ Ἡσιόδου τὸ, ἀερσι*πότητος ἀράχνης. (Vers 527.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκφράσει πολέμου οἰκεῖον τὸ, οἱ μὲν τα προϊδόντες ἐπέδραμον ἕως τοῦ, ποταμοῖο παρ' ὄχθας, ὡσαύτως καὶ τὰ ἑφεξῆς, πλὴν ὅσον ἐξ ἐκείνων μὲν ὑπεξαιρεθήσεταί τινα ἴσως ῥητὰ, οἷον τὸ, ἱράων προπάροιθε καθήμενοι, καὶ τὸ, ποταμοῖο παρ' ὄχθας. τὰ δὲ ἐπαγόμενα (Vers. 534.) πόλεμον αὐτόχρημα φράζει. φησὶ γάρ· βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσσιν ἐγχείῃσιν, ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κὴρ, ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον, ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν. εἶτα (Vers. 538.) φράζων καὶ ὅπως ἐσκεύαστο ἡ Κὴρ, ἐπάγει· εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν, διὰ τὰ ἐν πολέμῳ δηλαδὴ αἵματα. καὶ τάχα ἡ εἰκὼν αὕτη ἔπεισε τοὺς Λάκωνας ἐν μάχῃ χρᾶσθαι ταῖς πορφυρίσιν. ὅτι δὲ Ὁμηρικῷ ζήλῳ καὶ ἡ τοῦ Ἡσιόδου ἀσπὶς τοιαῦτα δαιμόνια ἔχει ὁμιλοῦντα τῇ μάχῃ, ὁ ἐντυχὼν εἴσεται. εἶτα (Vers. 539.) δηλῶν ὁ ποιητὴς μὴ ἐμψυχῶσθαι τὰ ἡφαιστότευκτα ζῶα ἐνταῦθα, καθά τινες πλέον τοῦ δέοντος τερατεύονται, ἐπάγει· ὡμίλευν δ' ὥστε ζωοὶ βροτοὶ ἠδὲ ἐμάχοντο, νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρυον κατατεθνειώτων. ἴσως δὲ καὶ μηχανῇ τινὶ ἐκινοῦντο, ἔκκρουστα ὄντα καὶ οὐ διόλου προσηλωμένα τῷ σάκει. καὶ οὕτω ἐφάνταζον τοῖς ὁ*ρῶσι τὸ αὐτοκίνητον, ὁποῖον δή τι πλάττει καὶ Αἰσχύλος ἐν τοῖς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ὁμιλεῖν καιριωτάτην λέξιν ἐπὶ μάχης, ὅτε ὁμοῦ αἱ τακτικαὶ ἶλαι γίνονται. (Vers. 537.) Τὸ δὲ, κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν, ἐσχημάτισται. τὸ γὰρ κοινὸν καὶ ἀκόλουθον ἦν εἰπεῖν ἕλκουσα, ἵνα ᾖ οὕτω, ἄλλον ζωὸν ἔχουσα, ἄλλον δὲ ἕλκουσα ποδῶν. (Vers. 538.) Τὸ δὲ δαφοινεὸν ὀξύνεται ὁμοίως τῷ ἀδελφεὸς καὶ τοῖς τοιούτοις· πλεονασμὸν γὰρ ἔχει τοῦ ε̄ κατ' ἐκεῖνα. Τὸ δὲ, αἵματι φωτῶν, πρὸς διαστολὴν κεῖται τοῦ ἄλλως τε δαφοινοῦ καὶ τοῦ μὴ ἐξ ἀνθρωπείων αἱμάτων.

Τὸ δὲ ὡμίλευν εἶχε μὲν εἰπεῖν ὡμίλουν, προέκρινε δὲ τὸ ποιητικώτερον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐν τῷ ὁμίλεον.
(Vers. 539.) *Τὸ δὲ, ὥστε ζωοὶ βροτοὶ, ἐξ οὗ καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀσπίδος ζωὰ εἶναι δοκεῖ, διδωσι*
ζωωτὴν ἀνεπισφαλῶς εἰπεῖν τὴν ἡφαιστότευκτον ἀσπίδα.

(Vers. 541.) *Ὅτι προθέμενος ὁ ποιητὴς τῇ τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδι μετὰ τὰ θεῖα, οἷς βραχύ τι ὡς*
*ἐξῆν ἐνδιέτριψε, καὶ *τὰ κατὰ βιον καιριώτατα ἐπελθεῖν, καὶ δύο πόλεις ἐκθέμενος, ὁποῖαι προεῤῥέ-*
θησαν, εἶτα μεταβαίνει ἐπὶ τὰ ἐξ ἀνάγκης ἀνθρώποις χρησιμώτατα, ὧν κεφάλαιον ἡ γεωργικὴ, περὶ
*πόνους δύο σχιζομένη, τόν τε περὶ ψιλὴν ἄροσιν καὶ τὸν περὶ τὴν ἀμπελόφυτον. *μεθ᾽ ἣν καὶ τῆς* 1161
λοιπῆς γίνεται τῆς περὶ θρέμματα ζωογόνα, ὁποῖα βόες καὶ πρόβατα, οἷς ἀφίησι συννοεῖν καὶ τὴν τῶν
1219 *ἄλλων βοσκημάτων ἐπιμέλειαν. εἶτα καὶ χοροῦ μνημονεύσας σώφρωνος, οὗ καὶ αὐτοῦ πολιτικῶς χρεία*
ποτὲ τοῖς ἀνιεμένοις, παύει τὴν ἐπὶ πλέον ἔκφρασιν, περικλείσας τὰ ἐκφρασθέντα τῷ τῆς οἰκουμένης
ἢ ἕρκει ἢ σφίγματι ἢ στεφάνῳ, τῷ Ὠκεανῷ, οὔτε ναυτιλίαν παρεισκυκλήσας τῷ λόγῳ, καθὰ καὶ προε-
σημειώθη, φιλογέωργος γὰρ καὶ αὐτὸς ἔοικεν εἶναι, καθὰ καὶ Ἡσίοδος· διὸ καὶ θαλάσσης πρὸς
ὄνομα μόνον μνησθεὶς ἐν τῷ, ἐν δ᾽ οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν, οὐκ ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν εἰς πλέον τοῖς
*περὶ αὐτήν· οὔτε κυνηγετικὴν ἐκδιαίτησιν φράσας, *οὔτε εἰλαπιναζόντων ἀργίας, οὔτ᾽ ἄλλο τι καταῤ-*
ῥιπτοῦν τὸ τῆς Ὁμηρικῆς μεγαλεῖον ποιήσεως. καὶ τέως προτίθησι τῶν ἄλλων τὸ φύσει ἀναγκαῖον,
ἐκφράζων ἄρουραν, καὶ φησί· ἐν δὲ τίθει νειὸν μαλακὴν πίειραν ἄρουραν, εὐρεῖαν, τρίπολον. ταῦτα
δὴ τὰ τῆς ἀγαθῆς νειοῦ ἴδια. πολλοὶ δ᾽ ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
οἱ δ᾽ ὁπότε στρέψαντες ἱκοίατο τέλσον ἀρούρης, τοῖσι δ᾽ ἔπειτ᾽ ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου δόσκεν
ἀνὴρ ἐπιών. τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν᾽ ὄγμους, ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι. καὶ οὕτω ἀροτόν τε
ἐν ὀλιγίστῳ ἐκφράσας καὶ δαιμονίως, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, δείξας εἰς οἵαν γῆν σπόρον δεῖ κατατίθε-
σθαι, εἰς μαλακὴν δηλονότι καὶ πίειραν καὶ εὔβωλον. ἱστορήσας δὲ καὶ ἔθος ἀρχαῖον τὴν τῶν ἀροτή-
ρων θεραπείαν δι᾽ οἴνου, ἵνα προθυμοῖντο εἰς ἔργον, ἐπαινεῖ (Vers. 548.) *καὶ τὸ τοῦ Ἡφαίστου ἔργον*
ὡς θαυμάσιον, εἰπών· ἡ δὲ μελαίνετ᾽ ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐῴκει, χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ
θαῦμα τέτυκτο. καὶ ἐοίκασιν οἱ ὄγμοι μόνοι χημείαν ἔχειν τινὰ, δι᾽ ἧς ἡ μελανία παρήλλαττε. καὶ
ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἐγκαίεσθαι κυανῷ χρώματι δοκεῖ ὁ τοιοῦτος τόπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιφαίνειν
μελανίαν. (Vers. 541.) *Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ τὸ πολλοὺς ἀροτῆρας εἶναι, *οὕτω καὶ τὸ πρὸς τοσού-*
τους κέρασμα, τὸ πιθανὸν ἐκ τῆς εὐρείας νειοῦ ἔχει, ὡς οἷα μακρῶν ὄντων τῶν ὄγμων. ἄλλως γὰρ
ἀδιανόητον τοσαύτην οἴνου πλάσαι δαπάνην ἐν βραχυτάτοις ὄγμοις. (Vers. 543.) *Τρίπολον δὲ γῆν*
ἔφη, διδάσκων οὕτω χρῆναι περὶ γῆν κάμνειν. ἦρος μὲν γὰρ πολεῖται καθ᾽ Ἡσίοδον, θέρους δὲ νεᾶ-
ται, καὶ τρίτος περὶ αὐτὴν κάματος, ὅτε τοῦ σπείρειν καιρός. ὅτι δὲ καὶ εἰς πλεῖον βωλοστροφεῖται,
πολλαχοῦ ἡ πεῖρα δηλοῖ. (Vers. 543.) *Τοῦ δὲ δινεύοντες διασαφητικὸν ἐπηγμένον τὸ, ὁπότε στρέ-*
ψαντες, καὶ, οἱ δὲ στρέψασκον. δινεῖν γὰρ τὸ στρέφειν ἐστί. Τὸ δὲ ἐλάστρεον δηλοῖ μὲν τὸ ἤλαυ-
νον, παράγεται δὲ οὕτω. ἔστιν ὄνομα ῥηματικὸν ἐλατὸς, ὅθεν ῥῆμα ἐλατῶ, ὡς ἄτακτος ἀτακτῶ,
καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ̄ καὶ ρ̄ ἐλαστρῶ. οὕτω δὲ καὶ τὸ βωστρῶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐκ τοῦ βωτῶ γενόμενον
πρόσληψιν ὁμοίαν ἔπαθεν. ὅτι δὲ καὶ νηῶν ἐλαυνομένων τὸ ἐλαστρεῖν λέγεται, Ἡρόδοτος δηλοῖ ἐν τῷ,
τριήρεις ἐλαστρευμένας. ὅτι δὲ καὶ ἄλλαι εἰσὶ λέξεις ἐπένθεσιν παθοῦσαι τοῦ ρ̄ διὰ τραχύτητα ἐπιτε-
τηδευμένην σεμνῶς, δηλοῖ καὶ ὁ οἶστρος τὸ ζωΰφιον, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ κατ᾽ ἔρωτα οἶστρος καὶ οἱ τοιοῦτοι.
οἶστος γὰρ ὢν ἀπὸ τοῦ οἴω, τὸ κομίζω, ἐτραχύνθη διὰ τοῦ ρ̄. ὁμοιοπαθὴς δὲ καὶ τὸ ἀλάβαστρον,
*ἡ μυρο*θήκη. παρὰ γὰρ Μενάνδρῳ ἄνευ τοῦ ρ̄ κατὰ Αἴλιον Διονύσιον. καὶ παρ᾽ Ἀθηναίῳ δὲ κεῖται*
Ἀλέξιδος τὸ, οὐ γὰρ ἐμυρίζετο ἐξ ἀλαβάστου. Παυσανίας δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέρου σημαινομένου τὴν λέξιν
τιθεὶς φησίν· ἀλάβαστος, ᾧ ἐχρῶντο ἐπὶ τιμωρίᾳ τῶν μοιχῶν ἀντὶ τοῦ ῥαφάνου. καὶ τὸ σκῆπτρον δὲ
πρόσληψιν ἔχει τοῦ ρ̄, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀγανὸς, ἀγαυρὸς, καὶ τὸ ὄστρεον ὡς ἀπὸ τοῦ
ὀστέου, καὶ τὸ ὄστρειον, ἔτι δὲ καὶ τὸ ὄστρακον, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ ἐξοστρακίζειν, ὃ παρ᾽ Ἀθηναίοις
ἔθος ἦν ὡς ἐν εἴδει ἀφορισμοῦ ἤγουν ἐξορίας· καὶ ὁ ἐποστρακισμός· εἶδος δὲ οὗτος παιδιᾶς, καθ᾽ ἣν,
φασιν, ὀστράκια πλατέα ἐκτετριμμένα ὑπὸ θαλάσσης προΐενται κατὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ, καὶ
ἐπιτρέχοντα ἐνίοτε πολλάκις, ἕως ἀτονήσαντα δυῶσι κατὰ θαλάσσης ἡδίστην ποιοῦνται πρόσοψιν· ἔτι

ἐκεῖθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ὅποι τύχῃ μεταβαλλομένων, τὸ, ὀστράκου περιστροφὴ, ἢ ὀστράκου περιστραφέντος ἢ μεταπεσόντος· ταὐτὸν δ' εἰπεῖν, τῶν πραγμάτων ἐξαλλαγέντων ὡς ἔτυχεν. ἐλέχθη δὲ καὶ αὐτὴ ἐκ παιδιᾶς τοιαύτης. παῖδες δύο γραμμῇ τινὶ μεσολαβούσῃ διεστηκότες ἀλλήλων ὄστρακον ἀνεῤῥίπτουν, οὗ θάτερον μὲν μέρος πεπισσωμένον ἦν, τὸ ἐντὸς δηλαδὴ, τὸ δὲ ἐκτὸς ἀπίσσωτον. διώριστο *δὲ τοῖς συμπαίζουσι, τίνων μὲν ἦν τὸ τὴν πίσσαν ἔχον, τίνων δὲ τὸ λοιπόν. καὶ ὅτε, φασὶν, ἀναβληθὲν τὸ ὄστρακον πέσοι, ὧν μὲν ἦν τὸ κάτω τοῦ ὀστράκου, ἔφευγον, οἱ δὲ λοιποὶ ἐδίωκον. καὶ ἐλέγετο τοῦτο περιστροφὴ ὀστράκου. καὶ ἡ παιδιὰ ὀστρακίνδα ἐκαλεῖτο. χρῆσις τῆς λέξεως ἐν τῇ κωμῳδίᾳ πρὸς αἴνιγμα τοῦ ῥηθέντος ἐξ ὀστρακισμοῦ. Πλάτων δέ, φασιν, ὁ κωμικὸς φράζει αὐτὴν οὕτως. εἴξασι τοῖς παιδαρίοις τούτοις, οἳ ἑκάστοτε γραμμὴν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς διαγράψαντες, διανειμάμενοι διχ' ἑαυτοὺς, ἑστᾶσιν αὐτῶν οἱ μὲν ἐκεῖθεν τῆς γραμμῆς, οἱ δ' αὖ ἐκεῖθεν. εἷς δ' ἀμφοτέρων ὄστρακον αὐτοῖς ἀνίησιν εἰς μέσον ἑστώς. κἂν μὲν πίπτῃσι τὰ λευκὰ ἐπάνω, φεύγειν ταχὺ τοὺς ἑτέρους δεῖ, τοὺς δὲ διώκειν. ὁ δὲ ἀναῤῥίπτων τὸ ὄστρακον ἐπιλέγει, νὺξ ἢ ἡμέρα, τουτέστι τὸ λευκὸν ἐπιφαίνεται τοῦ ὀστράκου, ἢ τὸ πισσηρὸν σκοτεινόν. ὅ περ ἐξ Ὁμήρου παρείλκυσται, νέφος εἰπόντος μελάντερον ἠΰτε πίσσα. ἔτι πλεονασμὸς τοῦ ρ̄ καὶ ἐν τῷ βλήτροισι καὶ ἐν τῷ ἀμφιβλήστρῳ καὶ ἐν τῷ ῥόπτρῳ τῷ προδεδηλωμένῳ, καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις. ὁ δὲ τοῦ σ̄ μέσον πλεονασμὸς ἐν τῷ ἐλάστρεον ὁμοίως ἔχει τῷ βωτῶ, βωστρῶ, κομῶ, κοσμῶ. ματροπὸς, Δωρικῶς ἡ μητρὸς ὄπα ἔχουσα, καὶ πλεονασμῷ μαστροπός. *(Vers. 544.) Ὅτι δὲ τέλσον ἐστὶ τὸ τέλος, ἐξ οὗ καὶ γίνεται μεταθέσει τοῦ σ̄ καὶ προσθέσει τοῦ ν̄, ὡς ἂν μὴ εὑρεθῇ ὄνομα οὐδέτερον λῆγον εἰς ο̄, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ. ἴσως δὲ καὶ τὸ ἦτρον καθ' ὁμοιότητα τοῦ τέλσον γίνεται. ἦτορ γὰρ καὶ κατὰ μετάθεσιν ἦτρο καὶ προσλήψει τοῦ ν̄ ἦτρον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄω τὸ πνέω, ἐξ οὗ καὶ αὐτὸ τὸ ἦτορ τὸ ἐπὶ ψυχῆς, ἵνα ᾖ ἦτρον τὸ συντελοῦν εἰς τὸ ἄειν, ὅ ἐστι πνεῖν καὶ ζῆν. δὶς δὲ τὸ τέλσον ἐνταῦθα ἐγράφη, ὡς τῇ ποιήσει εὔχρηστον. 1220 (Vers. 545.) Τὸ δὲ δέπας ἔκπωμα οἱ μεθ' Ὅμηρον ἔλεγον μᾶλλον ἢ ποτήριον. τραγικοὶ δέ, φασι, καὶ Ἴωνες καὶ πῶμα τὸ αὐτό. (Vers. 546.) Ὄγμοι δὲ φανερῶς ἐνταῦθα αἱ τοῦ ἀρότρου τομαὶ, εἰ καὶ ἐν ἄλλοις ἐπίστιχον φυτείαν ἡ λέξις δηλοῖ. καὶ γίνεται παρὰ τὸ οἴγειν ἀποβολῇ τοῦ ῑ. οἴγεται γὰρ τῷ ἀρότρῳ ἡ γῆ· ἢ παρὰ τῷ ἕλκω ὄλγμος καὶ ὄγμος. παρακατιὼν δὲ, ὡς εὐθὺς δηλωθήσεται, καὶ ἐπὶ στιχὸς ληίου θεριζομένου τὸν ὄγμον τίθησι, δὶς ἐκεῖ τὴν λεξιν εἰπὼν ἀκολούθως τῷ, ὄγμοι σταχύων. οἱ δὲ παλαιοὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ὄγμου φασὶν οὕτω· ὄγμος, ἀρχὴ, τέρμα· διέξοδος δὲ θεριστῶν, τάξις, ἔφοδος θεριστῶν στιχηρὰ, ἐπίστιχος φυτεία. ὄγμου δέ, φασι, παράγωγον ἐπόγμιος, ἐπίθετον Δήμητρος. (Vers. 547.) Τὸ δὲ ἱέμενοι τὸ χρήσιμον δηλοῖ τῆς δι' οἴνου δεξιώσεως, ὅτι δηλαδὴ οἱ οὕτω τε*θεραπευμένοι τάχιον ἵενται ἀγαγεῖν τὸ ἔργον εἰς τέλος. Τὸ δὲ βαθείης τὸ ἀσφαλὲς ἔχει ἐκ τοῦ καὶ μαλακὴν εἰπεῖν ἄρουραν. ἡ τοιαύτη γὰρ εἰς βάθος τέμνεται. ἄλλως δὲ τεχνικῶς ἐῤῥέθη, ὡς δέον ὂν βαθεῖαν τέμνεσθαι τὴν νειὸν, ἢ καὶ ὡς χρεὼν ὂν τοὺς τοιούτους ἀροτρέας μὴ τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ πιεῖν ἐπιπολῆς τέμνειν τὴν νειὸν, ἀλλ' εἰς βάθος. (Vers. 548.) Τὸ δὲ ἀρηρομένη ὀρθῶς μὲν οὕτως ἔχει, εὕρηνται δέ
1162 τινα τῶν ἀντιγράφων καὶ ἀρηρεμένην ἔχοντα διὰ τοῦ ε̄, καὶ ἴσως οὐκ ὀρθῶς. *(Vers. 550.) Ὅτι θερισμὸν ἐκφράζων φησίν· ἐν δὲ τίθει τέμενος βαθυλήιον· ἔνθα δ' ἔριθοι ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες· δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα, ὅ ἐστι συχνὰ, πῖπτον ἔραζε, ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἐλλεδανοῖσι δέοντο. τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν. αὐτὰρ ὄπισθεν παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες, πάρεχον. βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ σκῆπτρον ἔχων εἱστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ. κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυὶ *δαῖτα πένοντο. βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν ἄμφεπον. αἱ δὲ γυναῖκες δεῖπνον ἐρίθοισι λεῦκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον, ὡς καὶ τῶν ἐρίθων δηλονότι πολλῶν ὄντων. καθὰ καὶ οἱ ἀροτῆρες πρὸ τούτων πολλοὶ ἦσαν. Καὶ ὅρα τὸ ἡδὺ τοῦ θερισμοῦ, εἰ καὶ βασιλέα εἰς θέαν ἐπάγεται· καὶ ὅτι σαφῶς φράζει ἀγαθὴν θερισμοῦ διάθεσιν, ὡς μηδεμίαν ἡλικίαν ἐν ἀργοῖς εἶναι. οἱ μὲν γὰρ ἔριθοι συχνὰ ῥίπτουσι δράγματα κατὰ ἔριν ἀγαθὴν, ἧς αἴτιος τῷ ἔργῳ ἐφιστάμενος ὁ βασιλεύς· οἱ δὲ παῖδες δραγματεύοντες, ὅ ἐστι τὰ δράγματα συνάγοντες, πάνυ σπέρχονται *φέρειν αὐτὰ τοῖς ἀμαλλοδετῆρσι· κήρηκες δὲ ὑπὸ αὐτοφυεῖ σκιᾷ τῇ ἐκ δρυὸς ποιοῦσι τὰ ἑαυτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες δὲ ἄλλα τινά. (Vers. 550.) Τέμενος δὲ καὶ νῦν τόπος ἀφωρισμένος, οὗ εἰς ἑρμηνείαν

*ἐπῆκται τὸ, βαθὺ λήιον, ὃ τινὲς ὑφ᾽ ἓν βα*θυλήιον ἀναγινώσκουσιν. ὅτι δὲ ὕστερον τὰ τεμένη ἀποτομὰς τόπων ἱερῶν ἑρμηνεύουσιν οἱ παλαιοὶ, δῆλον. Ἔριθοι δὲ οὐ μόνον αἱ ἐριουργοὶ γυναῖκες ἐν ἄλλοις παρὰ τὸ ἔριον, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ οἱ μισθοῦ ἐργαζόμενοι, ὡς οἱ ἀμητῆρες ἐνταῦθα, παρὰ τὴν ἔραν, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς. χαίρει δὲ τῇ λέξει ὁ ποιητὴς, διὸ καὶ δὶς ἐνταῦθα εἶπεν αὐτὴν, καθὰ καὶ τοὺς ἀμαλλοδετῆρας. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ εὕρηται ἡ μισθώτρια ἐριθακὶς λεγομένη. εἰ δὲ ἐριθεύειν λέγεται τὸ φαύλως ἐρίζειν, ζητητέον εἴ που καὶ τοιοῦτός τίς ἐστιν ἔριθος.* (Vers. 552.) *Δράγμα δέ ἐστιν, ὅσον ἂν δράξηταί τις τῇ δρακὶ, παρὰ τῷ δράσσω, ἐξ οὗ καὶ ἡ δραχμὴ, ὡς προδεδήλωται. Τὸ δὲ, μετ᾽ ὄγμον, ἀντὶ τοῦ κατὰ στίχον τινὰ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη.* (Vers. 553.) *Ἀμαλλοδετῆρες δὲ οἱ τὰς ἀμάλλας δεσμοῦντες. ἀμάλλη δὲ τὸ ὑπ᾽ ἀγκάλῃ συμπίεσμα τῶν δραγμάτων, ἅ περ οἱ δραγματεύοντες παῖδες παρεκόμιζον. ἀπὸ ταύτης τῆς ἀμάλλης καὶ Δημήτηρ ἀμαλλοφόρος, ᾗ ἔθυον Ἀθηναῖοι. ἀμάλλαι δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς δράγματα σίτου παρὰ τὸ ἅμα ἀολλίζεσθαι χερσὶ τοὺς στάχυας ἢ παρὰ τὸ ἀμᾶσθαι, ὅθεν, φασὶ, καὶ ἀμαλλεύειν τὸ δραγματεύειν, καὶ ἀμάλλιον σχοινίον τὸ καὶ οὐλόδετον, ἐν ᾧ δεσμοῦσιν ἀμάλλας. οἱ δ᾽ αὐτοὶ καὶ τὸ ἀμᾶν *ἐκ τοῦ ἅμα παράγουσιν, ἵνα δηλοῖ τὸ ὑφ᾽ ἓν πολλὰ ἕλκειν. ἑτέρωθι δὲ φέρεται καὶ ταῦτα. ἀμάλλιον, ὃ νῦν τινὲς οὐλόδετον, οἱ δὲ ὠρόδεσμον, τὸν ἐκ τῆς καλάμης στρεφόμενον δεσμὸν, ᾧ δεσμοῦσι τὰ δράγματα, καὶ τὴν ἐκ τούτων συγκειμένην ἀμάλλαν. ἀμάλλαι γὰρ αἱ ἐκ τῶν δραγμάτων ἀγκαλίδες. ἐλλεδανοὶ δὲ, οἱ μανδάκαι, οἷς δεσμοῦνται τὰ δράγματα. καὶ ἄλλως, δεσμοὶ σταχύων οἱ καὶ οὐλοδέται, ὡς ἄν τις εἴποι κριθοδέται· οὐλαὶ γὰρ αἱ κριθαί. γίγνεται δὲ ὁ ἐλλεδανὸς παρὰ τὸ εἰλῶ, τραπέντος τοῦ ῑ συνήθως εἰς ν̄, ὅ περ εὐθὺς εἰς λ̄ κανονικῶς μετέπεσεν. ὥς περ δὲ παρὰ τὸ ῥιγῶ ῥιγεδανὸς, οὕτω παρὰ τῷ εἰλῶ ἐλλεδανός.*
1221 (Vers. 555.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐδέοντο ἀντὶ τοῦ ἐδέσμουν παθητικῶς ἔφη, καὶ ὡς ἐσμίκρυνε τὰς ἀγκαλίδας διὰ τὴν τῶν παίδων βραχύτητα, καὶ ὡς δοτικῇ συνέταξεν τὴν ὑπὸ πρόθεσιν. Περὶ δὲ ἀγκαλίδων φασὶ καὶ ταῦτα οἱ παλαιοί. ἀγκαλίδες, ἀγκάλαι, κόλποι. δηλοῖ δέ, φασιν, ἡ λέξις καὶ φρυγάνων δεσμοὺς, ὅθεν ἀγκαλιδαγωγεῖν καὶ ἀγκαλίδας αἴρειν ἀντὶ τοῦ ξύλα. ῥηθήσεται δέ τι περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀνδρομάχην. δῆλον δ᾽ ὡς ἐχρῆν πρότερον δραμεῦσαι, εἶτα αἱ ἐν ἀγκάλαις φέρειν. ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀθηναίου φέρεται καὶ ὅτι τὰ δράγμα*τα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθ᾽ αὑτὰ ἐλέγετο ἀμάλλαι. ἀθροισθέντα δὲ εἰς δέσμην ἐκαλοῦντο ἴουλοι, πρὸς ὁμοιότητα ἴσως ἢ τοῦ κατὰ τὴν ἥβην ἰούλου ἐν τοῖς προσώποις ἢ τοῦ πολύποδος ζωυφίου, ἢ διὰ τὸ ἰέναι εἰς ὁλότητα. ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ Δήμητρος ἴουλοι, καὶ συνθέτως δημητρίουλοι, ὕμνοι εἰς Δήμητραν, οἱ καὶ καλλίουλοι. καὶ ἐπιφώνημα ἐμμελὲς τὸ, πλεῖστον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει. ἔνθα τὸ οὖλον οὐκ ἂν εἴη δηλοῦν τὸ ὀλέθριον, ἀλλ᾽ ἕτερόν τι εὐφημότερον. τοιοῦτον δὲ τὸ ὅλον καὶ τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ συνειλημένον ἤτοι συνεστραμμένον.* (Vers. 556.) *Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐνταῦθα εἴη ἂν ἴσως μεταληπτικῶς οἰκοδεσπότης κατὰ τὸ, οἴκοιο ἄναξ ἔσομαι. βασιλεὺς μὲν γὰρ εἰς ἄνακτα μεταλαμβάνεται. ἄναξ δέ ποτε καὶ ὁ οἰκοδεσποτῶν.* (Vers. 558.) *Τὸ δὲ ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένεσθαι, ἤγουν ἐνεργεῖν, κολακεία πόνου τοῖς ἐργάταις οἰκονομική. κηρύκων δὲ ἔργον τὸ τοιοῦτον ὑπὸ βασιλεῖ τε ὄντων καὶ ἄδειαν ἐχόντων τοῦ ἀμᾶν· οὕτω δὲ καὶ γυναικῶν, αἷς οὐ πρέπον ἄλλως ἐν θέρει πονεῖσθαι, εἰ καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ αὐταὶ δρεπάναις τε στοιχοῦσι καὶ λοιποῖς θέρους ἔργοις.* (Vers. 560.) *Τὸ δὲ παλύνειν ἄλφιτα οὐδὲ νῦν δηλοῖ ἀρτοποιίαν, ἀλλά τι ἐπίπασμα σύνηθες ὂν τοῖς παλαιοῖς.* (Vers. 559.) *Ἐν δὲ τῷ, αἱ δὲ γυναῖκες, περιττὸν τὸ ἄρθρον. ὡς *γὰρ ἔφη ἄρθρων δίχα τὸ, παῖδες καὶ βασιλεὺς καὶ κήρυκες, οὕτως ὤφειλε καὶ γυναῖκες. ἀργεῖ γὰρ ἐνταῦθα τὸ τοῦ ἄρθρου ἀναφορικόν.* (Vers. 561.) *Ὅτι καὶ τρυγητὸν ἐκφράσαι προθέμενος φησίν· ἐν δ᾽ ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν, καλὴν, χρυσείην· μέλανες δ᾽ ἀνὰ βότρυες ἦσαν. ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν, ἀμφὶ δὲ κυανέην κάπετον· περὶ δ᾽ ἕρκος ἔλασσε κασσιτέρου· μία δ᾽ οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ᾽ αὐτὴν, τῇ νίσσοντο φορῆες, ὅτε τρυγόῳεν ἀλωήν· παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠίθεοι ἀταλὰ φρο*νέοντες, ὅθεν σύνθετον ἀταλάφρων, πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν· τοῖσι δ᾽ ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ᾽ ὑπὸ καλὸν ἄειδε λεπταλέῃ φωνῇ. τοὶ δὲ ῥήσσοντες ὁμαρτῇ μολπῇ τ᾽ ἰϋγμῷ τε ποσὶ σκαίροντες ἕποντο. *Καὶ ὅρα ὡς ἡ Δημήτηρ μὲν ἄλλως εἶχε* 1163
πονουμένους τοὺς ἀμητῆρας, ὁ δὲ χαριδότης Διόνυσος οὐκ ἐν οἴνῳ μόνον τὰ ἑαυτοῦ ἐνδείκνυται, ἀλλὰ

καὶ τὸν ἐν τρυγητῷ κάματον ὑποκλέπτων τῇ μουσικῇ παραμυθεῖται, εἰ καὶ ἄλλως χαρμόσυνος ὁ τοῦ τρυγᾶν καιρὸς καὶ οὐκ εἰς τοσοῦτον ἐπίπονος. Τὸ δὲ βρίθειν, καὶ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ μέγα βρίθειν σταφυλαῖς, πολυφόρου ἀμπέλου δηλωτικόν. οὕτω δὲ καὶ πᾶν φυτὸν οἰκείῳ καρπῷ πληθύον βρίθειν ἐκείνῳ λέγεται. σταφυλὴ δὲ ὅτι καὶ ὁ τοῦ στόματος λέγεται κίων, δῆλον· ὁμοίως καὶ ὅτι σταφύλη βαρυτόνως, εἶδος στάθμης, ὡς ἡ Βοιωτία δηλοῖ. εἰ δὲ τῇ σταφυλῇ ὁ σταφυλῖνος παρωνόμασται, ζητητέον. ἔστι δ᾽ αὐτὸς δριμύ, φασι, λάχανον καὶ ἱκανῶς θρεπτικὸν, διεγερτικὸν δὲ καὶ εἰς τὰ κατὰ Ἀφροδίτην· διὸ ὑπ᾽ ἐνίων φίλτρον καλεῖται. εἰς δὲ τὴν οὕτω σταφυλαῖς βρίθου*σαν ἀλωὴν μνηστέον Ἀλκαίου, εἰπόντος, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλω, ἤγουν ἀμπέλου. (Vers. 562.) Τὸ δὲ, μέλανες βότρυες, εἰς πλῆθος μὲν ἦσαν τὴν ἀρχὴν, ὅθεν καὶ τοῦ οἴνου τὸ μέλαν κατηγορεῖται, ἦν δὲ ἄλλως ἐνταῦθα καλὸν ἀλωῇ χρυσέᾳ ἐπιπρέπειν μέλανας βότρυας δαιδάλλοντας τὴν τῆς ἀσπίδος ἐπιφάνειαν. Ἰστέον δὲ ὅτι Βότρυς παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ καί τις Μεσήνιος, οὐ Λάκων, ἀλλὰ Σικελὸς ἀνὴρ, εὑρετὴς παιγνίων, ἃ τοῖς παλαιοῖς ἐσπουδάζετο. διὸ καὶ Μνασέας ὁ Λοκρός, φησιν, ἢ Κολοφώνιος, συνετάξατο τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια. ὃν διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς σάλπην ἐκάλουν, ἐπειδὴ ποικίλος ἐστὶν ὁ ἰχθὺς ἡ σάλπη. ὃν μὴ ἀποδεχόμενός, φησιν, Ἐπίχαρμος σκατοφάγον λέγει καὶ βδελυχνόν. καὶ Σάλπη δὲ, Λεσβία γυνὴ, παίγνια καὶ αὐτὴ συνέθετο. (Vers. 563.) Κάμαξ δὲ ξύλον ὀρθὸν ὑπανέχον συνήθως πολλαχοῦ τοῖς γεωργοῖς ἄμπελον. γίνεται δὲ παρὰ τὸ κάμνειν τῷ βάρει, ἢ καὶ συγκέκοπται ἀπὸ τοῦ καλάμαξ, ὡς καλάμοις ἀνεχομένων τῶν κλημάτων. ἔοικε δὲ καὶ ἡ τῶν καμάκων αὕτη χρῆσις πολλὴ παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶναι. διὸ καὶ πρὸς διαφορὰν ἄμπελος χαμίτης 1222
ἐλέγετο ἡ χαμαὶ κειμένη. ὅτι δὲ καὶ ἄγγατος βαρβαρικῶς ἐκαλεῖτο ἡ κάμαξ, δηλοῖ ὁ εἰ*πὼν, ἄγγατος τὸ εἰς ἀναδενδράδα ξύλον, εἰ μὴ ἄρα οὐκ ἔστιν ἴσως τοῦτο κάμαξ, ἀλλ᾽ ἐπίκειται κάμαξιν. εἰ δὲ ὁ ἄγγατος βαρβαρίζεται καὶ διὰ τοῦτο ἄγνωστός ἐστι τοῖς ἑλληνίζουσι, νοητέον πολλὰς καὶ ἄλλας εἶναι λέξεις κειμένας μὲν ἐν βιβλίοις, μὴ ὑπαγομένας δὲ μεθόδοις ἐτυμολογίας Ἑλληνικῆς. καὶ γέγραπται μὲν καὶ τοῦτο ἀλλαχοῦ. καὶ τέθεινται τοιαῦται λέξεις. Νῦν δὲ μνηστέον τοῦ νωγαλίζειν, μή ποτε ὡς ἐθνικὴ καὶ αὐτὸ λέξις οὐκ ἔγνωσται ἡμῖν, ὅθεν γίνεται. χρῆσις δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐνωγάλισται Ἀττικῶς παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ. ὡς δὲ τὸ νωγαλίζειν καὶ νωγαλεύειν λέγεται, δῆλον ἐκ τῶν νωγαλευμάτων, ἅ πέρ εἰσιν ἡδέα βρώματα, λεγόμενά, φησι, καὶ τρισυλλάβως νώγαλα, οἷον βότρυς, ῥοιὰς, φοίνικας, ἕτερα νώγαλα. ἀναλογία δὲ τοῦ ἐνωγάλισται κατὰ τὸ κέκτηται ἔκτηται, οὗ ἀπαρέμφατον παρ᾽ Ὁμήρῳ τὸ ἐκτῆσθαι, καὶ τὸ ἐκπέπηξε ἐφέπηξε παρὰ τῷ κωμικῷ, καὶ τέθλασται ἔθλασται, ἀφ᾽ οὗ ἐθλασμένον παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ. παραπηκτέον δὲ καινότητι λεκτικῇ καὶ τοὺς παρὰ Ξενοφῶντι καὶ ἄλλοις βίκους τὰ οἰνοδόχα ἀγγεῖα, οἳ κεῖνται καὶ ἐπὶ μειζόνων ὀστρακίνων σκευῶν, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ, Σικελοῦ θύννου τέμμαχος τμηθὲν, ὅτ᾽ ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν. ὁ δὲ τοιοῦ*τος ταριχευτικὸς βίκος καὶ ἀμφορεὺς ἂν λέγοιτο, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν περὶ σκόμβρου τὸ, πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ ἐλθεῖν ἀμφορέως, ὃν δηλαδὴ βίτιναν οἱ κοινολεκτοῦντες φασί. δῆλον δὲ ὅτι καὶ χάραξ ἡ κάμαξ ἐλέγετο, ὅθεν καὶ παροιμία, ἐξηπάτηκεν ἡ χάραξ τὴν ἄμπελον, ὅταν ὑπὸ τοῦ δῆθεν σώζοντος ἀπατηθῇ τὸ σωζόμενον. ὡς δὲ καὶ δόρατος ξύλον ἡ κάμαξ παρά τισιν, οὐκ ἠγνόηται οὐδ᾽ αὐτό. (Vers. 564.) Κάπετος δὲ, περὶ ἧς καὶ ἄλλοθι δηλοῦται, ληνὸς ἢ τάφρος, ἐπ᾽ ἀσφαλείᾳ πέριξ ὀρωρυγμένη τῆς ἀμπέλου. Καὶ ὅρα τὸ εἰς ποικιλίαν τεχνικὸν τῆς ποιήσεως. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος τῇ ἀλωῇ χρυσοῦν, ἴσως δὲ καὶ τὰ κλήματα· μέλανες δέ οἱ βότρυες, ᾧ τρόπῳ καὶ ἡ νειὸς ἀνωτέρω ἐμελαίνετο· αἱ δὲ κάμακες ἀργυραῖ· κυανῆ δὲ ἡ κάπετος κατὰ τὴν πρὸ βραχέων μελαινομένην αὔλακα εἰς βάθους ἔμφασιν· τὸ δὲ ὑπὲρ τὴν τάφρον ἕρκος κασσιτέρινον· τοὺς δὲ τρυγῶντας καὶ τοὺς ταλάρους ἀφῆκεν εἰπεῖν οἵας ὕλης ἦσαν, ὡς μὴ πάνυ ἀναγκαῖον ὂν, καὶ ἅμα ἐμφήνας τοιαῦτα τινὰ ὡς εἰκὸς εἶναι καὶ αὐτά. Τὸ δὲ ἔλασε καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ἐξέτεινεν, ἁρμόττον πρός τε τὴν κάπετον καὶ πρὸς τὸ ἕρκος. δῆλον δὲ ὡς πολλὰ σημαίνει τὸ ἐλάσαι, ὧν ἓν καὶ τὸ καθῆραι. ὅθεν καὶ ἐλατήριον πᾶν τὸ *κατακαθαῖρον φάρμακον, ὅ περ Ἱπποκράτης ὑπήλατον φησί. καὶ ἐλατήριον ἰδίως τὸ διὰ ῥίζης ἀγρίου συκίου, καθαρτικὸν τῆς κάτω κοιλίας καὶ νηὸς ἐλατήρ. ὁ μέντοι παρ᾽ Ἀριστοφάνει ἐλατὴρ πόπανόν, φασιν, ἦν πλατύ. (Vers. 565.) Ἀταρπιτὸς δὲ στενὴ ὁδὸς καὶ διηνεκὴς, καὶ μὴ ὧδε καὶ ἐκεῖ τετραμμένη. μιᾶς δὲ μόνης χρεία ἦν τοιαύ-

της τῇ ἠσφαλισμένῃ ἀλωῇ. ὅτι δὲ ἕτερόν τι τῆς ἁπλῶς ὁδοῦ ἡ ἀτραπιτὸς, δηλοῖ, ὡς ἀλλαχοῦ σαφέστερον εἴρηται, καὶ τὸ παροιμιῶδες, ὁδοῦ παρούσης τὴν ἀτραπὸν ζητεῖς. Τὸ δὲ νίσσεσθαι οὐκ εὔχρηστον μὲν τῇ καταλογάδην γραφῇ, παράγεται δὲ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐγράφη, ἀπὸ τοῦ νῶ τὸ πορεύομαι. (Vers. 566.) *Φορεῖς δὲ ἄλλως μὲν γενικῶς οἱ φορτηγοί· νῦν δὲ ἰδικῶς οἱ τοὺς βότρυας φέροντες, ὡς δηλοῖ περιφρασθὲν τὸ, πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον καρπόν.* (Vers. 567.) *Παρθενικαῖς δὲ καὶ ἠιθέοις ἀνατίθησι τὰ μὴ σπουδαῖα, τὴν μολπὴν, τὸ ἰύζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι, ὡς τῶν λοιπῶν πονουμένων περὶ τρυγητὸν, ἐν οἷς, ὡς εἰκὸς, καὶ ἁδραὶ γυναῖκες, ὁποῖαι καὶ ἀνωτέρω αἱ περὶ δεῖπνον ἐρίθων πονούμεναι.* (Vers. 568.) *Ἠίθεοι δὲ ὅτι οἱ μηδέπω γεγαμηκότες, πολλαχοῦ καὶ αὐτὸ εἴρηται. Τάλαροι δὲ καλαθίσκοι, τάλανες εἰς τὸ αἴρειν ὡς βαστακτικοί. λέγονται δὲ οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄῤῥιχοι παρὰ Ἀττικοῖς. Πανσανίας οὖν *φησὶν ὅτι ἄῤῥιχος κόφινος ἐπιτήδειος εἰς συγκομιδὴν σταφυλῶν. Ἀριστοφάνης δὲ ἀῤῥίχους ἐν Ὄρνισι λέγει κοφίνους, οὓς ἐνέπλησέ τις πτερῶν· ἀπὸ οἰσύας δέ, φασι, τοῖς ἀῤῥίχοις τὸ πλέγμα. καρπὸς δὲ μελιηδὴς ἡ σταφυλὴ, ἐπεὶ καὶ οἶνός που μελιηδής.* (Vers. 569.) *Ὅρα δὲ καὶ ὡς ταὐτὸν εἶναι δοκεῖ φόρμιγξ καὶ κιθάρα, ὡς δηλοῖ τὸ, φόρμιγγι λιγείῃ ἱμερόεν κιθάριζεν, ἤγουν πρός τινα ἵμερον φιλοτήσιον, τοιούτοις ἔργοις προσήκοντα, ὁποῖος δή τις καὶ χορὸς μετ᾽ ὀλίγα εἰρήσεται.* (Vers. 570.) *Τὸ δὲ, λίνον δ᾽ ὑπὸ καλὸν ἄειδεν, ἢ ἀντὶ τοῦ τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἥρωα Λίνον ἄειδεν, ἢ καλὸν ἀντὶ τοῦ καλῶς λίνον ἄειδε. λίνος δὲ εἶδος ᾠδῆς κατὰ Ἀρίσταρχον ἢ ὕμνου, ὡς καὶ ὁ παιὰν καὶ ὁ διθύραμβος. ὠνόμασται δὲ λίνος τὸ τοιοῦτον ᾠδικὸν εἶδος ἢ ὡς μετὰ λίνου ἤτοι χορδῆς ᾀδόμενος, ἢ ἀπό τινος Λίνου, ἀνδρὸς ἥρωος. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ποιημάτιόν τι ἐπὶ τῷ Λίνῳ εἶναι, ὃ σφαῖρα μὲν καλεῖται, εἰς Ὀρφέα δὲ ἀναφέρεται. Φιλόχορος δὲ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθῆναι τὸν Λίνον φησὶ, διότι πρῶτος τὸν λίνον καταλύσας χορδῇ ἐχρήσατο εἰς μουσικῆς ὄργανον. ἐτάφη δὲ ἐν Θήβαις, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ποιητῶν θρηνώδεσιν ἀπαρχαῖς, εἰς ὃν καὶ ἐπίγραμμά ἐστι τοιοῦτον· ὦ Λίνε, πάντα θεοῖσι τετιμένε, σοὶ γὰρ ἔδωκαν ἀθά*νατοι πρώτῳ μέλος ἀνθρώποισιν ἀείδειν ἐν ποδὶ δεξιτερῷ· Μοῦσαι δέ σε θρήνεον αὐταὶ μυρόμεναι μολπῇσιν, ἐπεὶ λίπες ἡλίου αὐγάς. καὶ Ἡσίοδος· Οὐρανίη δ᾽ ἄρ ἔτικτε Λίνον, πολυήρατον υἱὸν, ὃν δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταὶ, πάντες μὲν θρηνοῦσιν ἐν εἰλαπίναις ἠδὲ χοροῖσιν, ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσιν. ὁ μέντοι τὸν Ἡρακλέα διδάξας μουσικὸς Λίνος κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν ἕτερος παρὰ τοῦτον ἐστὶν, οὗ Θεόκριτος μέμνηται, ὁ καὶ ἱστορήσας ὅτι τὸν Ἡρακλέα γράμματα Λίνος ἐξεδίδαξεν, υἱὸς Ἀπόλλωνος. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι λίνῳ ἀντὶ χορδῆς τῶν παλαιῶν *χρωμένων πρὸς τὴν κιθάραν, ὕστερον* 1164
1223 *μείναντος τοῦ ὀνόματος, ἡ χορδὴ λίνον καλεῖται, ὥς περ, φασὶ, καὶ λίθος ἡ ἄγκυρα, ἐπεὶ πάλαι ποτὲ λίθος εἰς ἄγκυραν ἐχρημάτιζεν. ἄλλοι δὲ τὰ κατὰ τὸν Λίνον οὕτω συντομώτερον φράζουσιν. ἄγροικος νεανίας ὁ Λίνος, ᾠδῆς τινὸς εὑρετὴς, Οὐρανίας υἱὸς, ὃν ἀνεῖλεν Ἀπόλλων, ἐπεὶ τὸ λίνον καταλύσας χορδαῖς ἐνέτεινεν ὄργανον. Ἡρόδοτος δὲ λέγει, ὅτι παρὰ Αἰγυπτίοις Λίνος τις ἀείδεται. καὶ θαυμάζειν ἐκεῖνος φησὶ τὸν Λίνον, ὁκόθεν ἔλαβε τὸ ὄνομα. λέγει δὲ καὶ ὅτι κατὰ Αἰγυπτίους βασιλέως παῖς ἐκεῖνος μονογενὴς ἦν· ἀποθανὼν δ᾽ ἄωρος θρήνοις ὑπ᾽ Αἰγυπτίων ἐτιμήθη, καὶ ἀοιδὴ αὕτη καὶ μόνη σφίσιν ἐγένετο. ἐντεῦθεν δὲ ἀναφαίνεται. ὅτι κυρίως αἴλινος ὁ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ Λίνῳ αἰαγμὸς, εἰ καὶ ἄλλως διφορεῖται τῇ σημασίᾳ κατὰ τὸν Ἀθήναιον, εἰπόντα ὡς ἐν γάμοις μὲν ᾠδὴ ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν ἰάλεμος, λίνος δὲ καὶ αἴλινος ἔν τε πένθεσι καὶ ἐπ᾽ εὐτυχεῖ δὲ μολπῇ κατ᾽ Εὐριπίδην. ἡ μέντοι ἐξ Ἐπιχάρμου χρῆσις ἐθέλουσα τὸν αἴλινον ᾠδὴν ἱστουργούντων εἶναι οὐ τὸν Λίνον τὸ κύριον ἐγκεῖσθαι τῷ αἰλίνῳ βούλε*ται, ἀλλὰ τὸ λίνον. ὡς δὲ καὶ πολλαὶ ᾠδαὶ ἦσαν, οἷον ἴουλος, ἡ τῶν ταλασιουργῶν ἢ ἐριουργῶν, καὶ λιτυέρσης ἡ τῶν θεριστῶν, ὡς ἔστι καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ εὑρεῖν, καὶ ὀλοφυρμὸς ἡ ἐπὶ θανάτοις καὶ λύπαις, καὶ βουκολισμὸς ἡ τῶν βοσκόντων, καὶ ἐπιμύλιος ἡ περὶ τοὺς ἀλετοὺς, ἔστι σὺν καὶ ἄλλαις ἐκ τῶν παλαιῶν ἀναλέξασθαι. ἄλλοι δὲ ἐπὶ λεπτοῦ τινὸς νήματος ἢ χορδῆς ἐνταῦθα τὴν τοῦ λίνου λέξιν τάττοντες οὕτω νοοῦσι τὸ, λίνον δ᾽ ὑπὸ καλὸν ἄειδε λεπταλέῃ φωνῇ, ἀντὶ τοῦ μετὰ λίνου λεπτόν τι ἄειδε. ἡ δὲ ἱστορία καὶ τρεῖς παραδίδωσι Λίνους, τὸν τῆς Καλλιόπης, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Χαλκιόπης, καὶ τὸν Νάρκισον. παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι χορδὰς ἐπιστάμενος Ὅμηρος, ὅμως λίνον καλεῖ, καθὰ καὶ χαλκᾶ ὅπλα τὰ ἐκ σιδήρου.*

*ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ κοινότερον λεγομένου λίνου καὶ λινίσκος ὑποκοριστικῶς ὁ λεπτότατος λίνος, οἷον,
περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ' ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδὸν ἔν τινι πομπῇ, λινίσκοις τοὺς πό-
δας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. πρὸς ὁμοιότητα δὲ τοῦ λινίσκος κεῖται
καὶ ὁ παιδίσκος παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ. φησὶ γάρ· πολλὰ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὁ ἐπιφανὴς Ἀντίοχος ἐνοσφί-
σατο παρασπονδήσας τὸν φιλομή*τορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα. ὑποκοριστικώτερον δὲ παιδίσκου τὸ
παιδισκάριον. θῆλυ δὲ ἐκείνου ἡ παιδίσκη, ὡς καὶ τοῦ μειρακίσκος ἡ μειρακίσκη. ἐκ τοῦ ῥηθέντος
δὲ λίνου καὶ τὸ τοῦ κωμικοῦ λινόδετον καὶ τὸ λινοστατεῖσθαι, οἷον, ἐθηρεύετο λινοστατούμενος, ὑπὸ
ἔρωτος δηλαδὴ, ὅ φησι Πλάτων. ἔτι ἱστορία καὶ ὅτι τὸ, ἀρχόμενοι Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσιν,
Ὁμηρικοῦ μὲν ῥητοῦ ἤρτηται τοῦ, ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· σύμφωνον δὲ ἔχει καὶ τὸ, τί κάλ-
λιον ἀρχομένοις ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ ποθεινότατον. παροιμιώδης δὲ οὗτος λόγος. τοῦτον δὲ ἀνά-
παλιν ἔχει παραποιηθὲν ἀστείως ἐξ Ὁμήρου τὸ, ἄρξομαι δ' ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον.
(Vers. 571.) Ἡ δὲ λεπταλέη φωνὴ συγγενῶς ἔχει τῇ λιγείᾳ φόρμιγγι. ἐμφαίνει δὲ λεπταλέαν φωνὴν
ὁ τοῦ Ἡφαίστου φορμιγκτὴς παῖς τῇ πεφεισμένῃ καὶ συστόμῳ ὑπανοίξει τῶν τοῦ ζωδίου χειλέων.
Τὸ δὲ ῥήσσοντες ἀντὶ τοῦ σφοδρότερον τὴν γῆν ποσὶ παίοντες, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ οἰκεῖον
ὀρχησταῖς κατὰ τὸ, πέπληγον χορὸν, καὶ τὸ, παίσατε, ὃ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. (Vers. 572.) Μολπὴ
δὲ ἰυγμοῦ διαφέρει, ὡς καὶ λόγος ἐμμελὴς βοῆς ἀμελοῦς. μολπὴ μὲν γὰρ καὶ μέλπειν μεμελισμένον
ἔπος, ἰυγμὸς δὲ καὶ ἰύζειν φωνή τις ἄσημος, ὁποῖος καὶ ὁ συριγμός. Τὸ δὲ, *ποσὶ σκαίρειν, εὔρυθμόν
τινα καὶ ὀρχηστικὴν κίνησιν δηλοῖ, οὐ μὴν καὶ τὸ σπαίρειν, ὃ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ α καὶ ἀσπαί-
ρειν λέγεται. ἐκεῖνο γὰρ σκαρισμὸν δηλοῖ καὶ κίνησιν ἐπιθανάτιον, ὁποῖος καὶ ὁ σφαδασμός. ὡς δὲ
οὐ μόνον ἐν ὀρχηστικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἄλλως ἁπλῶς κινήσει, ὁποία καὶ ἡ βαδιστικὴ, σεμνόν ἐστι τὸ
εὔρυθμον, δηλοῖ καὶ Ἄλεξις εἰπὼν, ἕν τι νομίζειν τῶν ἀνελευθέρων εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀῤῥύθμως ἐν
ταῖς ὁδοῖς. φέρει δέ, φησιν, ἡ εὐρυθμία τοῖς μὲν χρωμένοις δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς δ' ὁρῶσιν ἡδονὴν,
κόσμον δὲ τῷ βίῳ. ἐχρῆν δέ, φασι, καὶ ἀμπέχεσθαι εὐρύθμως· φέρειν γάρ τι καὶ αὐτὸ ἐδόκει τοῖς
παλαιοῖς πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. σκώπτων γοῦν τις ἀῤῥυθμίαν ἐνδύσεως φησίν· ἀμφίβαλλε στέρνοις
φᾶρος· οὐ καθίσεις τάλαν, μηδ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξῃ; δοκεῖ γὰρ ὁ σκωπτόμενος ψιλὰ ἐνδύ-
σεως προφαίνειν τὰ σκέλη, ἔχειν δὲ καὶ τὸ προκόλπιον ἀπόλυτον. Καὶ ὅρα τὸ ἀμφέξῃ, ἤγουν ἐνδύσῃ, ἐκ
τοῦ ἀμπέχω ἀμφέξω ἀμφέξομαι. Τὸ δὲ ἕποντο οὐ στάσιμον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἔργον δηλοῖ, ἀλλὰ τῇ
τῶν τρυγώντων κινήσει συνδιικνούμενον. *(Vers. 573.) Ὅτι οὐ Πλάτωνι μόνῳ, ἀλλὰ πολὺ πρῶτον
Ὁμήρῳ ἤρεσε, πλὴν βοῶν καὶ προβάτων τὰ ἄλλα θρέμματα παρ' οὐδὲν θεῖναι ὡς μὴ ἀναγκαῖα. ἐν-
ταῦθα οὖν βουκολίου καὶ οἰῶν ἀργεννάων μεμνημένος φησίν· ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων,
αἳ καὶ προεδηλώθησαν· αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο κασσιτέρου τε, μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσ- 1224
σεύοντο νομόνδε πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα· χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο
βόεσσι, τέσσαρες· ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο· σμερδαλέω δὲ λέον*τε δύο ἐν πρώτῃσι
βόεσσι ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ μακρὰ μεμυκὼς, ὡς ἐδήλου τῷ σχήματι, ἕλκετο· τὸν δὲ κύνες
μετεκίαθον ἠδ' αἰζηοὶ, τὼ μὲν ἀναῤῥήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον,
οἱ δὲ νομῆες αὔτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες, οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
ἱστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ' ἀλέοντο. καὶ μέχρις ὧδε φράσας περὶ βοῶν εἶτα (Vers. 587.)
τὸ περὶ τῶν προβάτων ἀποστενοῖ, φεύγων τὸ προσκορὲς, καὶ φησίν· ἐν δὲ νομὸν ποίησεν Ἥφαιστος
ἐν καλῇ *βήσσῃ μέγαν, οἰῶν ἀργεννάων, σταθμούς τε, κλισίας τε, κατηρεφέας τε σηκοὺς, ἢ, ἰδὲ
σηκοὺς πολιτείας ταῦτα καθαρᾶς καὶ οὔπω πολυπράγμονος. εἰ δὲ ἄλλως ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ τοῦ Ὀδυσ-
σέως βασιλεία καὶ κτῆσις φλεγμαίνουσαν πολιτείαν καθυπογράφει κεκτημένου καὶ συῶν ποτὲ συβό-
σια, καὶ αἰγῶν πλαταία αἰπόλια, ἥ γοῦν ἐνταῦθα ἀγελαία νομαδικὴ καὶ ποιμενικὴ τέχνη πρὸς τὸ
1165 ἁπλούστερον ἀφορᾷ. διὸ οὔτε θήρας αἱμύλου πτηνῶν μέμνηται ὁ ποιητὴς *ἐν τούτοις παραιτησάμενος
αὐτὴν διὰ τὸ ἀνελεύθερον οὔτε ἰχθύων ἄγρας, ὅτι μὴ σύμφυλος αὕτη τοῖς περὶ γῆν, τότε δὲ μόνον
χρηστὴ, ὅτε πᾶσα ἀνάγκη, ὁποῖοι τινὲς καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν Μενέλαον λιμώττοντες. ἐν παραβολῇ μέντοι
παραῤῥιπτεῖ που Ὅμηρος μνήμην καὶ ἰχθυοθηρίας. (Vers. 586.) Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ τὸ σχῆμα*

τῶν κυνῶν ὑπέγραψε γραφικῶς ἐν τῷ, ἱστάμενοι μάλα ἐγγὺς καὶ ἑξῆς, οὕτω καὶ τὸ τῶν βοῶν ἐν τῷ, μυκηθμῷ ἐσσεύοντο, ἤγουν ὡσανεὶ μυκώμενοι. (Vers. 575.) *Ἰστέον δὲ πολυμαθείας χάριν καὶ ὅτι βοῦς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐλέγετο καί τι πέμματος εἶδος, ἀφ᾽ οὗ παροιμία τὸ, βοῦς ἕβδομος, ἔχουσα λόγον τοιόνδε. σελῆναι πέμματα ἦσαν πλατέα κυκλοτερῆ. ἐπὶ δὲ ἓξ σελήναις τοιαύταις βοῦν, φασὶν, ἕβδομον ἔπεττον κέρατα ἔχοντα κατὰ μίμησιν πρωτοφυοῦς σελήνης. ἔθυον μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τέσσαρσι ποπάνοις τοῦτον τὸν βοῦν, καὶ ἐκάλουν αὐτὸν πέμπτον βοῦν, μᾶλλον μέντοι ἐπὶ ταῖς ἓξ ἔθυον αὐτὸν, ὃς καὶ ἐκαλεῖτο διὰ τοῦτο ἕβδομος βοῦς. ὁ δὲ ταῦτα ἱστορήσας Παυσανίας λέγει καὶ ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι σελῆναι τὰ πέμματα καὶ πελανοὶ ἐλέγοντο, καὶ ὅτι πεμμάτων εἶδος καὶ *οἱ ἀνάστατοι πλακοῦντες καὶ οἱ χαρίσιοι καὶ οἱ ἀμφιφῶντες καὶ φθόϊς δέ, φησι, πέμματα μετὰ σπλάγχνων ἐσθιόμενα· καὶ ὅτι οἱ ῥηθέντες ἀμφιφῶντες ἄλλως τε οὕτως ἐκαλοῦντο ἀπὸ ἡλίου καὶ σελήνης, καὶ διότι δὲ ἐκόμιζον αὐτοὺς δᾳδία ἡμμένα περιπηγνύντες ἐπ᾽ αὐτούς. ἀλλαχοῦ δέ φησιν ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι ἀμφιφῶν προσηγορεύθη πλακοῦς διὰ τυροῦ, ἐφ᾽ οὗ δᾷδα πήσσοντες ἅπτουσι τοῦ φωτὸς χάριν. Ἐκ τῆς ἀγέλης δὲ οὐ μόνον ἀγελαῖαι βόες, ἀλλὰ καὶ ἀγελαίας ἰσχάδας τὰς εἰκαίας Εὔπολις ἔφη καὶ ἄλλοι κωμικοὶ, ὥς φησι Παυσανίας, καὶ λίθους δὲ ἀγελαίους τοὺς εἰκαίους καὶ ἀκαταξέστους. Κόπρον δὲ νῦν τὴν τῶν βοῶν ἔπαυλιν λέγει, ὡς ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος. κόπρος γὰρ πολλὴ τοῖς βουστάθμοις ὡς εἰκὸς ἔγκειται, καὶ μάλισθ᾽ ὅπου πολλαὶ βόες, ὃ δὴ ἔγνω πρὸ πάντων ὁ μέγας Ἡρακλῆς, ὁ καὶ ἐπὶ τοιούτῳ φορυτῷ ἀεθλεύσας. τινὲς δὲ γράφουσι κοπροῦ μετὰ περισπωμένης, διαστολῆς χάριν, ὡς ἐν τύπῳ περιεκτικῷ.* (Vers. 576.) *Τὸ δὲ κελάδων ὥς περ ἀλλαχοῦ ἀνέμου καὶ πόντου, οὕτω καὶ ποταμοῦ ἐνταῦθα ἔστιν ἐπίθετον. Ῥοδανὸν δὲ λέγει τὸν οἱονεὶ ῥοανὸν ὡς ῥοώδη, πλεονασμῷ τοῦ δ̄. οἱ δὲ γράφουσι ῥαδαλὸν, καὶ φασὶν οὕτω λέγεσθαι διὰ τὸ ῥᾷον ἅλλεσθαι φυτὰ ἐξ αὐ*τοῦ πλεονασμῷ συνήθει τοῦ δ̄, ἢ ὡς κραδαλὸν, ἤγουν εὐκράδαντον καὶ εὐκίνητον ἀποβολῇ τοῦ κ̄, ὡς δοκάσατο δοάσατο. ἄλλοι δὲ καὶ τὸ ῥαδαλὸν ἐπὶ εὐκινήτου νοοῦσι διὰ λεπτότητα δονάκων, ὅθεν, φασὶ, καὶ ἐπὶ γυναικῶν ῥαδανίζειν τὸ συνεχῶς τινάσσειν τὴν κρόκην. εἰσὶ δέ τινες, οἵ φασιν ὑφὲν ῥαδαλονδονακῆα, ἤγουν ἰσχνοκαλαμώδη, ἕν τι νοοῦντες διὰ τῶν δύο, ὁμοίως τῷ, χορῷ καλλιπολυμήλῃ, ἤγουν καλλίχορος. δονακῆα δὲ περιεκτικῶς λέγει τὸν δόνακας ἔχοντα, οἳ διαφέρουσι καλάμων, ὅτι λεπτότατος μὲν ὁ δόναξ, ἁδρὸς δὲ ὁ κάλαμος, καὶ ὁ μὲν δόναξ ὡς ἐπὶ πολὺ ποτάμιος, οὐ μὴν καὶ ὁ κάλαμος, καὶ δόναξ μὲν συριγκταῖς χρήσιμος, κάλαμος δὲ αὐληταῖς, ὅθεν καί τις φαύλως αὐλῶν ὁλοσιαλοκάλαμος ἐσκώφθη. Αἴλιος δὲ Διονύσιος εἰπὼν ὡς δόναξ καὶ τὸ λύριον, ἐπάγει· τὸ γὰρ παλαιὸν ἀντὶ τοῦ κέρατος ὑπετίθεντο κάλαμον. ἐμφαίνει δὲ τοιοῦτόν τι καὶ ὁ κωμικὸς ἐν Βατράχοις ὑπολύριον εἰπὼν δόνακα. Ὀππιανὸς δὲ ἰξοφόρους εἰπὼν δόνακας ἔοικε λεπτοὺς λύγους οὕτω καλεῖν.* (Vers. 579.) *Πρῶται δὲ κἀνταῦθα βόες αἱ ταῖς ὀπίσω ὑστατίαις ἀντιπορευόμεναι. Ἐρύγμηλος δὲ παρὰ τὴν ἐρυγὴν οἱονεὶ ἐρύγηλος πλεονασμῷ τοῦ μ̄. ἐρυγεῖν δὲ λέγεται τὸ μετὰ βίας ἀνασπᾶν πνεῦ*μα, ὡς τὸ, ἤρυγεν*
1225 *ἑλκόμενος ὡς ὅτε ταῦρος.* (Vers. 580.) *Τὸ δὲ, μακρὰ μεμυκὼς, ἀντὶ τοῦ μεγάλα, καὶ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ὅτι πρὸς μῆκος πολὺ ὁ μυκηθμὸς ἱκνεῖτο, ἐξ οὗ μήκους παρωνόμασται τὸ μακρόν. μέσος δὲ παρακείμενος τοῦ μεμυκηκὼς ἔστι τὸ μεμυκώς.* (Vers. 582.) *Τὸ δὲ, ἀναῤῥῆξαι βοείην, καὶ τὸ, λαφύσσειν αἷμα, καιρίαι λέξεις ἐπὶ λέοντος. δῆλον δ᾽ ὡς καὶ νῦν τὸ, βοὸς βοείην, περιττολογεῖται. ἤρκει γὰρ βοείην μόνην εἰπεῖν.* (Vers. 584.) *Τὸ δὲ ἐνδίεσαν ποιητικὴ καὶ αὕτη λέξις, οὐ ψηλαφητέα λογογράφοις, γινομένη μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνδίημι, δηλοῦσα δὲ τὸ διέτριβον. καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔοικεν εἶναι καὶ τὰ ἔνδια, ἤγουν αἱ διατριβαὶ παρὰ τῷ Ὀππιανῷ. τινὲς δὲ ἐνίεσαν φασὶν ἀντὶ τοῦ ἐνέβαλλον πλεονασμῷ τοῦ δ̄. ἄλλοι δὲ ἐδίωκόν φασι τὸ ἐνδίεσαν ἐκ τοῦ δίω δίημι τὸ διώκω.* (Vers. 585.) *Τὸ δὲ ἀπετρωπῶντο δευτέρας συζυγίας ὂν τῶν περισπωμένων ἐκτείνει τὴν προπαραλήγουσαν, ὡς καὶ τὸ στρωφῶ καὶ νωμῶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συζυγίᾳ συστέλλει αὐτὴν, ὡς δηλοῖ τὸ, περιτροπέων ἐνιαυτὸς, καὶ τὸ, καλλίτριχες ἵπποι ἂψ ὄχεα τρόπεον. ὅτι δὲ ὡς ἐπὶ ἐμψύχων ζῴων, οὐ μὴν ἀγαλμάτων, εἴρηται τὸ, οἱ κύνες δακεῖν μὲν ἀπετρωπῶντο καὶ τὸ ἑξῆς, καθὰ καὶ ἄλλα πρὸ τούτου ὁμοίως πεποίηνται τερατωδῶς μὲν, γλυκέως δὲ, δῆλον. ζῳοῖς γὰρ ἐοι*κότα τετεύχαται δαίδαλα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ διὰ τοῦτο τοιαύτη τερατώδης φαντασία καὶ φράσις ἐπ᾽ αὐτοῖς γίγνεται. δῆλον δ᾽ ὅτι πολλὰ καὶ δίχα μύθου ἔργα παρ᾽*

ἀνθρώποις ἀπέβησαν ζῴοις ἐοικότα, ὑφ᾽ ὧν καὶ παρήχθησαν ὀφθαλμοὶ ἀπατηθέντες τῇ ὁμοιότητι. βοΐ γοῦν, φασὶ, γεγραμμένῃ βοῦς ἐπανέστη ἀπατηθεὶς τῇ ὁμοιώσει, ὡς ἐντεῦθεν τὸ τῆς Πασιφάης πάθος, ᾧ βοῦς ξυλίνη ἐμεσολάβησεν ἀπατήσασα καλὸν ταῦρον ζῶντα, μὴ δοκεῖν εἶναι ἀξυνηγόρητον. ἤδη δέ που καὶ γεγραμμένῃ, φασὶ, κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χυνὶ τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ περιστερὰ, τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν, φανέντων δὲ ἀδυνάτων, ἀπέστησαν. (Vers. 587.) *Νομὸν δὲ μέγαν λέγει πρὸς ἔνδειξιν τοῦ κατὰ τὸ σάκος μεγέθους, καθὰ καὶ τὸ, νειὸν ἄρουραν εὐρεῖαν. πάντως γὰρ μέγα σάκος, ᾧ τοιαῦτα ἐπίπεδα ἔγκειται. ἀπὸ δὲ τῶν οἰῶν καὶ οἰάτιδος νομοῦ μέμνηταί τις παλαιὸς τοῦ ὑπὸ προβάτων κατανεμομένου.* (Vers. 589.) *Σταθμοὶ δὲ σηκῶν ἐοίκασι διαφέρειν, καθότι κοινὸν μὲν ἁπλῶς ὁ σταθμός. ἐνταῦθα δὲ σκοπητέον, εἴ περ ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ νομοῦ γέγονεν ἡ ἐπινομὶς, οὐχὶ ἡ παρὰ τῷ Πλάτωνι· ἐκείνην γὰρ ὁ γραπτὸς παράγει νόμος, οὗ πρὸς διαστολὴν ὁ Ὁμηρικὸς νομὸς ὀξύνεται· ἀλλὰ μέρος τι τριήρους, ὅ περ ἐκάλουν ἐπινομίδα, ὡς φη*σιν Ἀθήναιος. Σηκοὶ δὲ μάλιστα οἱ τῶν νεογνῶν, ὅθεν καὶ σηκίται ἄρνες λέγονται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι κλισίαν ποιμενικὴν ἐνταῦθα οἶδεν ὁ ποιητὴς, ἣν κλίσιον ὁ Δίων λέγει κατὰ γένος οὐδέτερον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κάλλιον δηλοῦται. καὶ εἰσὶν ἐνταῦθα κλισίαι κατηρεφεῖς, αἱ ἰδιωτικῶς λεγόμεναι σκεπασταί.* (Vers. 590.) *Ὅτι τῆς ὀρχήσεως εἰς δύο εἴδη διῃρημένης εἴς τε τὸ ἐνόπλιον, ὃ τῇ πυῤῥίχῃ καὶ Κουριτικῇ κινήσει ἀπείκασται, καὶ εἰς τὸ ἵλεων, ὃ πρέπον ἐστὶν εἰρήνῃ κατὰ τὰ βακχικὰ σχήματα, ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀμφότερα παραδείκνυσι, φράζων οὕτω· ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις, τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ᾽ ἐνὶ Κνωσσῷ *εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ· ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι ὠρχεῦντ᾽ ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες· τῶν δ᾽ αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας*
1166 *ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας εἶχον εὐνήτους ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ· καί ῥ᾽ αἱ μὲν καλὰς στεφάνας *ἔχον· οἱ δὲ μαχαίρας εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων. οἱ δ᾽ ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι ῥεῖα μάλα, ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴκε θέῃσιν· ἄλλοτε δ᾽ αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι. πολλὸς δ᾽ ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ᾽ ὅμιλος τερπόμενοι. δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ᾽ αὐτοὺς, μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνεον κατὰ μέσσους, ὡς οἷα δηλαδὴ κορυφαῖοι χοροῦ ὀρχούμενοι ἅμα καὶ δινούμενοι, ἤγουν στρεφόμενοι χορι*κῶς. δῖνος γάρ, φασι, σχῆμα χορικόν. Καὶ ὅρα ὡς οὐδὲ τὴν ἔκφρασιν ἀπήλλαξε τοῦ ποιητικοῦ ὡραΐσματος τῆς παραβολῆς, τροχῷ κεραμεικῷ εἰκάσας πάνυ θαυμασίως τὸ ὀξὺ τῆς ἐγκυκλίου κινήσεως τοῦ χοροῦ, καὶ τροχῷ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ ταῖς παλάμαις ἁρμόζοντι διὰ τὸ σύμμετρον, καὶ οὔπω δὲ εἰς ἔργον κινηθέντι ἀλλ᾽ εἰς πεῖραν* 1226
*μόνην. ὀξυτάτη γὰρ ἡ τοῦ τοιούτου τροχοῦ περιφορά. ἐν γάρ τοι τῷ ἐργάζεσθαι βαρύνων ὁ πηλὸς ἀμβλύνει τὴν ὀξύτητα τῆς κινήσεως. Σημείωσαι δὲ ὅτι τῶν ῥηθέντων δύο εἰδῶν τῆς ὀρχήσεως, ἤγουν τοῦ ἐνοπλίου καὶ τοῦ ἵλεω, τὸ μὲν πρῶτον ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα διὰ τῶν μαχαιροφόρων παίδων ἐνδείκνυται, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τῶν παρθένων, αἳ καλὰς εἶχον στεφάνας. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὅτι διακεχωρισμένως χορευόντων τὸ πρὶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν πρῶτοι οἱ μετὰ Θησέως σωθέντες ἐκ τοῦ λαβυρίνθου ἑπτὰ ἠΐθεοι καὶ τοσαῦται παρθένοι ἀναμὶξ ἐχόρευσαν ὑπὸ καθηγητῇ τῷ Δαιδάλῳ κατὰ Κνωσσὸν, πόλιν Κρήτης, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δὲ ἐῤῥέθη, ἀφ᾽ ἧς καὶ τὰ Κνώσσια παρὰ Σοφοκλεῖ ὀρχήματα· καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο τοῦ Δαιδάλου μετῆλθεν εἰς μίμησιν, καὶ νῦν *ἔτι πολλοὶ, καὶ μάλιστα ναυτικοὶ, ὅσοι πρὸς τὸ παλαιὸν ἀνδρῶδες παρεκνεύουσι, χορόν τινα ἑλίττουσι ποικιλόστροφον καὶ πολυκαμπῆ τὰς τοῦ λαβυρίνθου μιμεῖσθαι θέλοντες ἕλικας. Σημείωσαι δ᾽ ἐνταῦθα ὅτι οὐ τῷ Θησεῖ τῷ ἀλλοδαπῷ τὸν χορὸν ἐκεῖνον ὁ ἐκ Κρήτης Δαίδαλος ἤσκησεν, ἀλλὰ τῇ τῶν βασιλέων θυγατρὶ Ἀριάδνῃ τῇ τοῦ Θησέως ἐρωμένῃ. ἐρώτων γὰρ γυναικῶν ὁ Δαίδαλος ὑπουργὸς παραδέδοται, ὃς οὐ μόνον ἐνταῦθα μεσολαβεῖ χορὸν καταποικίλας δαιδάλεον, ἀλλὰ καὶ τῇ Πασιφάῃ πρὸς ἀλλόκοτον ἔρωτα τὸν τοῦ ταύρου ἐμεσίτευσε. διὸ καὶ δικαίως ὑπὸ Μίνωος κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐδιώκετο, ὅτε καὶ τὸν υἱὸν Ἴκαρον ἀπεβάλετο συμφεύγοντα, ἐξ οὗ τὸ Ἰκάριον πέλαγος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀλλόκοτος μὲν ἀληθῶς ὁ κατὰ τὴν Πασιφάην ἔρως, ἔχει δέ τινας ὁμοιότητας. πεπείραται γοῦν καὶ τοῖς τοῦ νῦν γένους γυνὴ κυνὸς εὐγενοῦς ἔρωτι κατασχεθεῖσα καὶ χρωτιζομένη τῷ κακῷ. ἄλλως δὲ καὶ ἄλογα ζῷα ἔρωτας ἐπ᾽ ἀνθρώποις ἔπαθον. δελφῖνος οὖν τοιοῦτος ἔρως παρ᾽ Ὀππιανῷ κεῖται. λέγεται*

δὲ καὶ ἀλεκτρυὼν ἐν Βιθυνίᾳ οἰνοχόου τινὸς ἐρασθῆναι βασιλικοῦ, καὶ χὴν δὲ Ὠλενίου παιδός. καὶ ἐν Λευκαδίᾳ ταώς, φασιν, ἐρασθεὶς παρθένου, θανούσῃ συνεξέλιπε. (Vers. 592.) *Περὶ δὲ *Ἀριάδνης καὶ τῶν κατ᾽ αὐτὴν, ὅτι τε Θησέως ἐρασθείη, καὶ ὅπως εἰς Κρήτην ἐκεῖνος ἔλθοι, καὶ ὡς Δαιδάλου ὑποθήκαις ἀγαθίδα μίτου δοῦσα τῷ Θησεῖ αἰτία γένοιτο ἐκείνῳ διεξοδεῦσαι τὸν λαβύρινθον, ἱστοροῦσι πολλοὶ, καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δὲ γέγραπταί τινα. Ὅτι δὲ ἀγαθὶς δέσμη, ῥάμμα, στήμονες, λέγουσιν οἱ παλαιοί. δηλοῖ δέ, φασιν, ἡ λέξις καὶ σησαμίδα. Τὸ δὲ ἤσκησε καιριωτάτη λέξις καὶ ἐνταῦθα, δηλοῦσα ἔργου ἐπιμέλειαν, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἤσκειν εἴρια.* (Vers. 593.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ἠίθεοι καὶ παρθένοι. ὃ γὰρ ἐν ἡλικίᾳ γυναικῶν αἱ παρθένοι, τοῦτο ἐν ἀνδράσιν ἠίθεοι, οἱ ὡραῖοι, φασὶ, γάμου καὶ μηδέπω γεγαμηκότες. ὡς δὲ καὶ τρισυλλάβως ἤθεος λέγεται ὁ ἠίθεος προσγραφέντος τοῦ ῑ, Διονύσιος Αἴλιος φησί. καὶ ἔστι, φασὶν, Ἀττικόν. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ παρθένου τὸ ἠίθεος. καὶ χρῆσις φέρεται εἰς τοῦτο αὕτη· εἰ μὴ κόρη δεύσειε τὸ σταῖς ἠίθεος.* (Vers. 594.) *Τίνες δὲ ἀλφεσίβοιαι, καὶ ὅτι καρπὸς τὸ μεταξὺ συνάπτον χειρὸς καὶ πήχεως, καὶ ὅτι ὀθόναι ἴσως ἄρτι γυναικυῖα ἱμάτια λεπτὰ παρὰ τῷ ὄθω διὰ τὸ εὐκίνητον, καὶ ὅτι στεφάνας μὲν θηλυκῶς οἶδεν ὁ ποιητὴς ἐπὶ κόσμου κεφαλῆς, οὐ μὴν δὲ καὶ στεφάνους ἀρσενικῶς, καὶ ὅτι τὸ ὀτὲ ὀξυτόνως, ἀντὶ τοῦ ποτὲ, ὅτε βαρυτόνως οἶδε λέγειν ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ *νῦν ἐν τᾷ, οἱ δ᾽ ὅτε μὲν θρέξασκον, καὶ τίνες οἱ κυβιστητῆρες, καὶ ὅτι τὸ δινεῖν ἐνεργητικῶς λέγει ἀντὶ τοῦ δινεῖσθαι, εἰπὼν ἐνταῦθα, ἐδίνεον κατὰ μέσσους, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ.* (Vers. 593.) *Τοῦ δὲ ἀλφεσίβοιαι προϋπάρχει ῥῆμα διφορούμενον τῇ κλήσει. μέλλων γὰρ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ ε̄, ἐξ οὗ ἀλφεσίβοια, καὶ διὰ τοῦ η̄, ἐξ οὗ ἀλφηστὴς, λέξις αὕτη ὁμώνυμος. ἀλφησταὶ γὰρ οὐ μόνον ἄνθρωποι κατά τι κοινὸν ἐπίθετον, ἀλλὰ καὶ ἰχθύων εἶδος· μονάκανθοι δὲ αὐτοὶ, κιῤῥοὶ, πορφυρίζοντες κατά τινα μέρη, ὧν, φασὶν, ἁλισκομένων σύνδυο, φαίνεσθαι τὸν ἕτερον κατ᾽ οὐρὰν ἑπόμενον. ὅθεν διὰ τὸ κατὰ πυγὴν θατέρῳ τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν Ἀπολλόδωρος τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς ἀλφηστὰς εἶπεν ἐν τῷ, καταπυγωτέραν ἀλφηστῶν.* (Vers. 594.) *Τὸ δὲ ὠρχεῦντο ἐτεχνήσατο οὕτως εἰπεῖν Ὅμηρος. εἰ γὰρ ὠρχοῦντο ἔφη, λογοειδὴς ἂν ὁ στίχος ἦν καὶ εὐτελὴς ἄν. συγγενὲς δὲ τῷ Κρητικῷ Δαιδάλῳ διδάσκειν ὀρχεῖσθαι. Κρησὶ γὰρ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐπιχώρια τό τε κυβιστᾶν καὶ ἡ ὄρχησις, ὡς καὶ Ὅμηρος οἶδε, καὶ περιῄδοντο τοῖς πάλαι τὰ Κρητικὰ ἐμμελῆ ὑπορχήματα. καὶ τὸ μὲν ὄργανον ἐκαλεῖτο μολοσσόν· ὁ δὲ τρόπος Κρήτας, ὡς ἂν εἴποι τις, Κρητικός· καὶ ἔστι Δωρικὸν τοὔνομα, ὅμοιον τῷ Νικήτας καὶ Φιλήτας, ὧν τὰ κοινὰ *Νικήτης καὶ Φιλήτης.* (Vers. 595.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι περὶ χιτώνων καὶ τοιαῦτα φασὶν οἱ παλαιοί· χιτὼν ὁ ζωστὸς καὶ γυναικεῖος· ὁ δὲ ἀνδρεῖος χιτωνίσκος, ὃ τινὲς ἐπενδύτην, τὸ δὲ βραχὺ χιτωνισκάριον· χιτώνιον δὲ καὶ χιτωνάριον λεπτὸν ἔνδυμα γυναικεῖον πολυτελές. Μένανδρος· λελουμένη γὰρ ἡ ᾽ταίρα, καὶ διαφανὲς χιτωνάριον ἔχουσα. Ἀριστοφάνης· ἐνδὺς τὸ γυναικεῖον τοδὶ χιτώνιον. ταῦτα Αἴλιος Διονύσιος, παρ᾽ ᾧ καὶ ὅτι χορταῖος ὁ δασὺς καὶ μαλλωτὸς χιτών. καὶ πάλιν, χορταῖος, χιτὼν ποδήρης, ἔχων χειρίδας. ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι χιτῶνος εἶδος καὶ ἡ ἐξωμίς. ἐξωμὶς γάρ, φησι, χιτὼν ἅμα καὶ ἱμάτιον τὸ αὐτό. ἄλλος δέ τις ἱστορεῖ καὶ ὀρθοσταδίους χιτῶνας, λέγων ὅτι ὀρθοστάδιοι μὲν οἱ στατοὶ, συρτοὶ δὲ οἱ συρόμενοι. ἐκ δὴ τούτων δῆλον ὡς οὐχ᾽ ὥρισται ὁ χιτὼν κατὰ τοὺς ἐνστατικοὺς ἐπὶ μόνου τοῦ προσεχῶς ἐπικεχυμένου τῇ σαρκί.* (Vers. 596.) *Τοῦ δὲ ἐΰννητοι, ὅ ἐστιν εὔνητοι, εὔκλωστοι, θέμα ἢ τὸ νήθω, ἢ μάλιστα τὸ νῶ νήσω, οὗ χρῆσις καὶ παρ᾽ Ἡσιόδῳ ἐν τῷ, νεῖ νήματα ἀράχνης. δοκοῦσι δὲ ἀντιδιεστάλθαι ταῖς λεπταῖς ὀθόναις οἱ εὔνητοι χιτῶνες. οὗτοι γὰρ οὐκ ἂν εἶεν κατ᾽ ἐκείνας λεπτοὶ καὶ δια-*
1227 *φανεῖς. Τὸ δὲ, στίλβοντες ἐλαίῳ, ἀντὶ τοῦ στιλπνοὶ, ὡς εἰ καὶ ἔλαιον αὐτῶν ἀπέσταζε, κατὰ τὸ, ἀπελείβετο ὑ*γρὸν ἔλαιον, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται λεχθὲν εἰς ὀθόνας. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐν τῷ, χιτῶνες στίλβοντες ἐλαίῳ, καὶ ἐν τῷ, ὀθονέων ἀπελείβετο ὑγρὸν ἔλαιον, οὐ πολλὴ ἔοικεν ἡ λευκότης εἶναι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἤδη λευκανθέντων οὐκ ἔστι τὸ χρῶμα τοιοῦτον, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνων οἰκεῖον τὸ, λευκὸν δ᾽ ἦν ἠέλιος ὥς.* (Vers. 594.) *Ὅρα δὲ ὡς ταῖς τοῦ ἔχειν κινήσεσιν ἐπέμεινεν, εἰπών· ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες, καὶ, λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, καὶ, χιτῶνας εἶχον, καὶ, στεφάνας ἔχον, καὶ, μαχαίρας εἶχον· καὶ ὅτι καὶ ἐπὶ μαχαιρῶν ὡς ἐπὶ ἀσπίδων καὶ ξιφῶν τελαμῶνας ἔφη τοὺς ἀναφορεῖς. εἰ δὲ ἀργύρεοι τῶν ὧδε μαχαιρῶν *οἱ ἀναφορεῖς, ὅμως ἱμάντας καὶ οὕτω νοητέον αὐτοὺς ἀναλόγως τῇ ὑποκειμένῃ* 1167

τῆς ἀσπίδος ὕλη. (Vers. 599.) *Τὸ δὲ θρέξασκον καιρία λέξις ὡς ἐν ποιήσει, διὸ καὶ δισσεύει αὐτὴν ἐνταῦθα ὁ ποιητής. πεζολογῶν δὲ ῥήτωρ ἐνεστῶτα μόνον εἰδὼς τοῦ τρέχειν ἵσταται μέχρις αὐτοῦ μὴ προβαίνων εἰς μέλλοντα, χρώμενος δὲ ἀντ᾽ αὐτοῦ τῷ δραμοῦμαι καὶ τῇ κινήσει αὐτοῦ.* (Vers. 601.) *Ὁ δὲ κεραμεὺς καὶ τὸ προϋπάρχον αὐτοῦ ῥῆμα τήν τε κεραμείαν ποιοῦσιν, ἧς χρῆσις καὶ ἐν παροιμίᾳ σκωπτούσῃ τὸ, κεραμείᾳ τὸν πίθον, καὶ τὰ κεράμεια, ἐφ᾽ οἷς γριφεύοντές τινες γῆς τε καὶ πυρὸς τέκνα φασὶν αὐτὰ, καὶ ἄλλα δέ τινα συνήθη τῇ κατ᾽ αὐτοὺς τέχνῃ στομφάζουσιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰπόντος, γαίας τε καμίνου τε γόνον εὗρε κλεινότατον κέραμον, χρήσιμον οἰκονόμον, ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνος καταστήσασα τρόπαιον, ἤγουν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. καὶ ἐπαινεῖται, φασὶν, ὄντως ὁ Ἀττικὸς κέραμος. οὕτω δὲ κατ᾽ Εὔβουλον καὶ τὰ Κνίδια κεράμεια καὶ τὰ Μεγαρικὰ πιθάκνια. ἕτερος δέ τις χύτραν ἐγριφοποίησεν ἐν τῷ, τροχοῦ ῥύμασι τευκτὸν κοιλοσώματον κύτος πλαστὸν ἐκ γαίης. ὁ δ᾽ αὐτὸς τὸ αὐτὸ φράζων, ἔν*θα καὶ περὶ πλακοῦντος λέγει, ξανθῆς, φησὶ, μελίσσης νάμασι συμμιγὴς μηκάδων αἰγῶν ἀπόῤῥους θρόμβος ἐγκαθήμενος εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης. δηλοῖ δὲ ταῦτα πλακοῦντα ἐκ μέλιτος καὶ αἰγείου τυροῦ εἴτε γάλακτος ἐγκείμενον πλατείᾳ στεγούσῃ χύτρᾳ ἢ ἑτεροίῳ κεραμείῳ.* (Vers. 599.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἐπισταμένοις ποσὶν, ἐπιστήμην εἶναι παραλαλεῖ γενικῶς καὶ τὴν χορευτικὴν τέχνην, καὶ ὅτι τὸ κύκλῳ ἥκειν καὶ περιφέρεσθαι θέειν εἶπεν ἐπὶ τοῦ διαληφθέντος τροχοῦ.* (Vers. 601.) *Τὸ δὲ, θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοις, ἀντὶ τοῦ ἔτρεχον λύοντες τὸν τοῦ χοροῦ κύκλον εἴς τινας εὐθείας κινήσεις· ἢ καὶ ἄλλως μάλιστα κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ποτὲ μὲν τροχοειδῆ καὶ κυκλοτερῆ δρόμον ἐποιοῦντο, ποτὲ δὲ ἀντιμέτωποι ἀλλήλων γινόμενοι, κατ᾽ ὀρθὸν δι᾽ ἀλλήλων ἔθεον, ὃ καὶ εἰσέτι νῦν ποιοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα δεινοὶ χορευταί.* (Vers. 603.) *Ἱμερόεις δὲ χορὸς, καθὰ καὶ κιθαρισμὸς, ὡς ἐδήλου τὸ, ἱμερόεν κιθάριζε. Τὸ δὲ, πολλὸς περιίστατο ὅμιλος, ἔθος δηλοῖ ἐν ἀξιολόγοις χοροῖς γιγνόμενον. τὸ δὲ, ὅμιλος τερπόμενοι, Ἀττικῶς ἐσχημάτισται. ἄλλως γὰρ εἶχεν εἰπεῖν, ὅμιλος τερπόμενος.* (Vers. 605.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ, μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον, ἐῤῥέθη παρὰ τοῖς ὕστερον εἶδός τι ὀρχήσεως ἐμμέλεια. φησὶ γοῦν *Πausανίας ὅτι ὄρχησίς τις ἦν τραγικὴ, λεγομένη ἐμμέλεια. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησὶ καὶ αὐτὸς, ὅτι ἐμμέλεια τραγικὴ ὄρχησις, ὥς περ ἡ κωμικὴ κόρδαξ καὶ ἡ σατυρικὴ σίκιννις. ἐκαλεῖτο δέ, φησιν, ἐμμέλεια καὶ τὸ ὑπὸ τὴν τραγικὴν ὄρχησιν ᾀδόμενον αὔλημα. ὁ δὲ Παυσανίας λέγει καὶ ὅτι ὀρχήσεως εἶδος καὶ ὁ ξιφισμὸς καὶ σχῆμα ἐμμελείας, ὅθεν ἀποξιφίσαι τὸ ἐξορχήσασθαι, ὥς περ καὶ ἀποφοιτᾶν παρὰ Λυσίᾳ τὸ παύσασθαι φοιτῶντα, ὅ ἐστι μανθάνοντα.* (Vers. 606.) *Ὅτι τὸν Ὠκεανὸν περὶ τὸ ἄκρον κύκλῳ τῆς ἀσπίδος ὁ Ἥφαιστος ἔθετο, ἵνα καὶ αὐτὸς ἔσω σφίγγῃ πάντα τὰ περικόσμια, ὅσα περιέχει τὸ τῆς ἀσπίδος ἔδαφος. φησὶ γάρ· ἐν δ᾽ ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο, ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιη*τοῖο. Καὶ ὅρα φυσικὰ ποιητικὰ πάρισα, ἐκφράσει πρέποντα, τὸ, ποταμοῖο Ὠκεανοῖο ποιητοῖο, καὶ ὡς ποταμὸν κἀνταῦθα τὸν Ὠκεανὸν ἡ Ὁμηρικὴ Μοῦσα ἔφη, ἐκ μέρους ἴσως οὕτως εἰποῦσα, εἴ περ, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται, ποταμός τις φέρεται εἰσβάλλων εἰς τὸν μέγαν Ὠκεανὸν τὴν ἔξω δηλαδὴ θάλασσαν.* (Vers. 608.) *Τὸ δὲ, μέγα σθένος, τὸν μεγασθενῆ συντίθησι. δῆλον δὲ ὡς πάνυ δεξιῶς πινακογραφικῷ χαρακτῆρι, ὃν οἱ περιηγούμενοι ἐζήλωσαν, τῇ κατ᾽ αὐτὸν Ὅμηρος κοσμοποιίᾳ κύκλῳ τὸν Ὠκεανὸν περιέθετο. Ὅτι *ἐπιμονῇ ῥήματος χρῆται καὶ ἐν τῷ, ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε· τεῦξεν ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς· τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν, κροτάφοις ἀραρυῖαν, καλὴν, δαιδαλέην, ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε· τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ, ὥς που καὶ* 122 *προεγράφη, κασσιτέροιο. Καὶ ὅρα ὅτι ἐπελευστικῶς φράσας οὐκ ἐκφράζει καὶ ταῦτα, ἐπεὶ ἔφθασεν ἐπ᾽ ἄλλων ὁμοειδῶν τοῦτο ποιῆσαι, οἷον ὅτε τὸν θώρακα τὸν Κινύρου ἐξέφρασε καὶ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς κόρυθα. διόπερ οὐκ ἐθέλει τὰ αὐτὰ πολλάκις μυθολογεύειν. οὕτω καὶ τὴν τοῦ Πατρόκλου πυρὰν πολυλογήσας ἐν τοῖς ἑξῆς, τὴν τοῦ Ἕκτορος παραδραμεῖται, οἷα τὴν ἄκαιρον ταὐτολογίαν ἐκφεύγων καὶ τὸ προσκορὲς, ἄλλως δὲ καὶ σπεύδων εἰς τὸ ἐναγώνιον, διὸ οὔτε περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ πολυλογεῖ, ἀλλ᾽ εἰπεῖν ἠρκέσθη τὸ, ἐν δ᾽ ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος, ὡς εἴρηται. καὶ τὸν Ἥφαιστον δὲ σιγῶντα πλάττει, ὅτε μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας τὰ ὅπλα δηλαδὴ, καὶ οὐδὲ τὴν Θέτιν λαβοῦσαν αὐτὰ παρ᾽ Ἡφαίστου πεποίηκέ τι λέγουσαν πρὸς τὸν αὐτὰ δόντα. εἰ δὲ καὶ ἔστι κατὰ τὸ σιωπώ-*

μενον νοῆσαι, ὅτι ἐλάλησεν ἂν ὡς εἰκὸς ἡ Θέτις εὐχαρίστως τὰ δέοντα, καθὰ καὶ Χρύσης πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς, ὅτε ἀπέλαβε τὴν παῖδα, ὅμως Ὁμή*ρῳ οὐκ ἀρέσκει λαλεῖν τὰ μὴ ἀναγκαῖα μηδὲ κατεπείγοντα. τὸ δὲ τάχος καὶ τὴν σπουδὴν τῆς Θέτιδος ἐμφαίνει καὶ παραβολικῶς ὁ ποιητὴς, εἰπὼν ὡς ἡ Θέτις ἴρηξ ὣς ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος, τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ταῦτα δὲ καὶ ὅπλα κοινότερον ἐνταῦθα φησὶν, ὡς πολέμου ὄργανα, εἰπών· αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς ἀμφιγυήεις, ἤγουν καμὼν ἐποίησεν, ἢ περὶ πάντα ἔκαμε. (Vers. 609.) Τὸ δὲ φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς εἶναι τὸν θώρακα ἐκ τοῦ λαμπροῦ χρυσοῦ ἔχειν δοκεῖ. Τὸ δὲ τεῦξε πρωτότυπόν ἐστι τοῦ τεύχεα. διὸ μετὰ τὸ τεῦξεν εἰπὼν ὅπλα οὐκ ἠνέσχετο μὴ καὶ τεύχεα εἰπεῖν τὰ αὐτὰ, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. (Vers. 610.) Ἀρετὴ δὲ καὶ νῦν κόρυθος τὸ ἀρηρέναι κροτάφοις. ἡ γὰρ ἑτεροία βαρεῖά τέ ἐστι καὶ πληκτικὴ καὶ οὕτω δύσχρηστος. καλὴ δὲ αὕτη, δι' ὃν ἔχει χρύσεον λόφον, τὰς ἀλλαχοῦ χρυσείας ἐθείρας. (Vers. 612.) Κασσίτερος δέ, φασι, παρὰ τὸ θᾶσσον τείρεσθαι. καὶ ἄλλως δὲ, ὡς καὶ προεδηλώθη, κασσίτερός τις, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐν τῇ καύσει ἀτειρέος χαλκοῦ. διὸ καὶ ἀναλογώτερον κασσίτερον γράφειν διὰ τοῦ ε̄ ἤ περ κασσίτηρον διὰ τοῦ η̄. δῆλον δὲ ὡς καὶ Ἀττικῶς λέγεται καττίτερος. (Vers. 613.) Ὅρα δὲ καὶ νῦν τὸ ἀμφιγυήεις, οὐ ψεκτῶς ῥηθὲν ἐπὶ Ἡφαίστου, ἀλλὰ χα*ρακτηριστικῶς κατά τινα οἷον ἰδιότητα. διὸ καὶ ἀνιστᾷ τὸ τοῦ ἐπιθέτου ταπεινὸν, κλυτὸς φάμενος, ὡς καὶ πρὸ τούτου περικλυτὸς, καὶ ἄνακτα δὲ τὸν αὐτὸν εἰπών. (Vers. 615.) Ἡ δὲ κατὰ τὸν ἴρηκα παραβολὴ συνεπιτέτμηται τῇ πραγματικῇ γοργότητι, ὡς πολλαχοῦ ποιεῖν εἴωθεν Ὅμηρος. ὡς δὲ δασύνεται μὲν ὁ ἱέραξ, ψιλοῦται δὲ Ἰωνικῶς ὁ ἴρηξ, δῆλον ἐν τοῖς πρὸ τούτων που καὶ αὐτὸ γέγονεν.

1229 ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Τ. ΟΜΗΡΟΥ 1168
ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Θέτιδος κομισάσης Ἀχιλλεῖ τὰ ὅπλα παρὰ Ἡφαίστου, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ἕλληνας ὁ ἥρως ἀπόῤῥησιν ποιεῖται τῆς μήνιδος. καὶ λαμβάνει τὰ δῶρα, ἅ περ αὐτῷ Ἀγαμέμνων ὑπέσχετο. τροφὴν δὲ ἀνελομένων ἐκείνων, αὐτὸς ἄσιτος παραμείνας ὁπλίζεται καὶ στρατείαν ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ ὕστερος τῶν ἵππων αὐτοῦ, Ξάνθος, τὴν ἐσομένην αὐτῷ ἀναίρεσιν μαντεύεται, ᾧ καὶ ἐπιπλήττει.

ΙΛΙΑΔΟΣ Τ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι ἐπιγραφὴ τῆς τ' ῥαψῳδίας πεζὴ μὲν αὕτη· μήνιδος ἀπόῤῥησις. πρὸς δὲ μέτρον αὕτη· ταῦ ἀπέληγε χόλοιο, καὶ ἔκθορε δῖος Ἀχιλλεύς. (Vers. 1.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα περιφράζων τὸ, ἐγένετο ἡμέρα, φησίν· Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων ὤρνυτο, καὶ ἑ*ξῆς. ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ ἠῶ ὄρνυσθαι κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ ὁ ὄρθρος, ἐν ᾧ εἰς ἔργον ὀρνύμεθα. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Ὁμηρικήν τις ταύτην περίφρασιν ζηλώσας φησίν· ἡνίκα πρὸς οὐρανὸν ἔτρεχον ἵπποι, Ἠῶ τὴν ῥοδόπηχυν ἀπ' Ὠκεανοῖο φέρουσαι. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ ῥοδόπηχυς, ῥηθὲν πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ῥοδοδάκτυλος. τοιούτῳ δὲ ζήλῳ καὶ Λυκόφρων τὸ αὐτὸ περιφράζων ἔφη· Ἠὼς μὲν αἰπὺν ἄρτι φηγίου πάγον κραιπνοῖς ὑπερποτᾶτο Πηγάσου πτεροῖς. (Vers. 6.) Ὅτι τῷ Πατρόκλῳ περικείμενος ὁ Ἀχιλλεὺς ἔκλαιε λιγέως, πολλοὶ *δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι μύροντο, ἤγουν ἐθρήνουν, ἢ ἐχέοντο. ἐκ δὲ τούτου τοῦ μύρειν, ὡς προδεδήλωται, καὶ τὸ μορμύρειν ἐπὶ ὕδατος, καὶ ποταμὸς ἁλιμυρήεις, καὶ μύρον τὸ πρῶτον ἐκχυθὲν δάκρυον ἀπὸ Μύῤῥας τῆς τοῦ Θείαντος. ὅτι δὲ οὐκ ἀπᾷδον ἐνταῦθα τὸ ἐμύροντο νοῆσαι καὶ ἀντὶ τοῦ ἐχέοντο, ἤτοι σπουδῇ ἔθεον, δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς. ἐρεῖ γάρ που· ἡ δ' ἀμφ' αὐτῷ χυμένη ἐκώκυεν, ἤγουν χυθεῖσα, καὶ κατὰ σπουδὴν δραμοῦσα καὶ ὡς εἰπεῖν μετὰ ῥύμης, ἥ τις ἀπὸ τοῦ ῥύω γίνεται, ὅ περ ταὐτὸν τῷ χύω ἐστίν. (Vers. 4.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ περικεῖσθαι *δοτικῇ

συνέταξε, λαβὼν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ συγκεῖσθαι καὶ περιπεπλέχθαι. ἡ μέντοι συνήθεια ἐπὶ τοῦ βαστάζειν καὶ φορεῖν τὴν λέξιν τίθησι καὶ αἰτιατικῇ συντάσσει, ὡς ἐν τῷ περίκειται τῦφον ἢ πλοῦτον ἢ δυναστείαν. λέγεται δέ ποτε περικεῖσθαι καὶ τὸ περιττὰ κεῖσθαι, καὶ εἰς ἓν εἰπεῖν, περιττεύεσθαι, περιουσιάζεσθαι, κειμηλιοῦσθαι, ὡς τὸ, οὐδέ τί μοι περίκειται, ἀντὶ τοῦ οὐδέν τι περιττὸν ἔχω ἀποκεί- 1230 *μενον.* (Vers. 5.) *Τὸ δὲ λιγέως ἐπὶ κλαυθμοῦ καὶ νῦν τέθειται, ὡς καὶ ἐν τῷ λίγα κωκύειν.* (Vers. 8.) *Ὅτι παραμυθία ἐπί τινι ἐνδόξως τεθνεῶ*τι ἐν πολέμῳ τὸ, τοῦτον μὲν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεοῦ ἰότητι δαμάσθη.* (Vers. 10.) *Ὅτι τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα ἡ Θέτις μὲν σεμνύνουσα φησὶ τῷ υἱῷ Ἀχιλλεῖ· τύνη δὲ, ἤγουν σὺ Δωρικῶς, ὡς προδεδήλωται, Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο, ἤγουν δέδεξο καλὰ μάλα, οἷα οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν. Ἀχιλλεὺς δὲ ὁμοίως ἐπαινῶν φησί· μῆτερ ἐμὴ, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν οἷα ἐπιεικὲς ἔργ᾽ ἔμεν ἀθανάτων τινὸς, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσαι. ὁ δὲ ποιητὴς ὑψηλότερον φράζων* (Vers. 12.) *περὶ αὐτῶν φησὶν ὡς Θέτις *μὲν κατὰ τεύχε᾽ ἔθηκε πρόσθεν Ἀχιλλῆος, τὰ δ᾽ ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα. Μυρμιδόνας δ᾽ ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ᾽ ἔτρεσαν. οὕτω ποικιλόφωνος κἀνταῦθα ὁ ποιητής. εἰ δὲ δεινὸν φύσει πᾶν ὅπλον κατὰ τὸ, ὅπλοις ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην, καὶ, δεινὸν δὲ λόφος ἔνευεν, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιτέταται τὸ δεινὸν, εἴ γε καὶ τρόμον ἐμποιοῦσι τοσούτῳ στρατῷ, οὐ κατὰ θέαν*
1169 *μέν τι, ἀλλ᾽ ἀκοὴν ἤχου. τινὲς δὲ καὶ ἔμψυχα ἐτερατεύσαντο *αὐτὰ εἶναι, καθὰ καὶ προείρηται. διὸ καὶ αἴρουσι τὸν Ἀχιλλέα ὅτε ὁπλισθείη, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. καὶ ἐκθυμοῖσι δὲ αὐτὸν, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται. φησὶ γάρ·* (Vers. 16.) *αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὡς εἶδ᾽, ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος, ἐρεθισθέντα δηλαδὴ ἐπὶ πλέον τῇ τοῦ Πατρόκλου ἀναμνήσει. ὡς γὰρ ἐν ἄλλοις ἄνδρα ἐφέλκεται σίδηρος, οὕτω καὶ ὧδε ὅπλων παράθεσις ἐρεθίζει θυμὸν, ὅπου γε καὶ ἄλλως κατὰ τὸν εἰπόντα σοφὸν πᾶν τὸ παρατυχὸν ὅπλον γίνεται ἀχορηγήτου θυμοῦ. χόλος τοίνυν ἔδυ τὸν Ἀχιλλέα ἰδόντα τὰ ὅπλα. δεινὸν δέ, φησιν, ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφαάνθη. εἶτα εὐθὺς τοῦ χόλου μεταπεσὼν καὶ τὰ ὅπλα τῇ θέᾳ περιελθὼν τέρπετό φησιν* (Vers. 18.) *ἐν χείρεσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐνὶ φρεσὶ ᾗσιν ἐτέρπετο δαίδαλα λεύσσων. Καὶ ὅρα καὶ ἐνταῦθα μίγμα διαθέσεως σκυθρωπαζούσης καὶ ἱλαρῶς ἐχούσης, ἤγουν ἡδονῆς καὶ θυμοῦ κρᾶμα. χόλος γὰρ, εἶτα καὶ τερπωλὴ τὸν Ἀχιλλέα εἶλεν ἰδόντα τὰ θεότευκτα ὅπλα. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι τὸ μὲν δέξο προκέκριται τοῦ δέξαι ὡς ποιητικώτερον. Τὸ δὲ, ὤμοισι φόρησεν, ἀντὶ τοῦ ἐβάστασεν, *ὥς που προδεδήλωται, ἐκ μέρους ἐπὶ τῶν ὅλων ὅπλων ῥηθέν. οὐ δήπου γὰρ ὤμοις φοροῦνται καὶ κυνέη καὶ κνημῖδες.* (Vers. 13.) *Τὸ δὲ ἀνέβραχεν ἐπὶ τραχέος καὶ νῦν κτύπου ὅπλων συνήθως εἶπε. Τὸ δέ γε δαίδαλα συνεκόπη ἐκ τοῦ δαιδάλεα, δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὰ καλά. Δαιδάλου γὰρ ἐκάλουν ἔργον πᾶν τὸ καλόν. διὸ καὶ Ἄλεξις φησὶν ὡς ἑψητοί τινες παρῆσαν δαιδάλειοί πως, ἤγουν καλοί.* (Vers. 14.) *Τὸ δὲ τρόμος καὶ τὸ ἔτρεσαν, οὐ μακρὰν ἀλλήλων κείμενα, ἐτυμολογικὸν ἐμφαίνουσι τρόπον· ἐκ τοῦ τρέειν γὰρ ὁ τρόμος. Τὸ δὲ, οὐδέ τις ἔτλη, ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ πάντας, ὡς μηδ᾽ αὐτοῦ ἁπλῶς ἐκ περισσοῦ κειμένου κατὰ τὸ, οἱ δ᾽ ἐννέα πάντες ἀνέσταν, καὶ τὰ τοιαῦτα.* (Vers. 15.) *Τὸ δὲ, ἄντην εἰσιδεῖν, ἀντωπῆσαι παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται.* (Vers. 16.) *Τὸ δὲ, ὥς μιν ἔδυ χόλος, ἀντὶ τοῦ λίαν ἐχολώθη.* (Vers. 17.) *Τὸ δὲ, δεινῶν ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφαάνθη, σύστοιχόν ἐστι τῷ, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φαάνθεν, καὶ τῷ, πῦρ δεδορκὼς, καὶ τῷ, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.* (Vers. 21.) *Τὸ δὲ, μῆτερ ἐμὴ, ἐνδιαθετώτερον καὶ σαφέστερον τοῦ ἁπλῶς μῆτερ εἰπεῖν. Ὅπλα δὲ Ὅμηρος λέγειν εἰωθὼς τὰ τέχνης οἱασοῦν ὄργανα, οἷον, ὅπλα ἐς ἄντλον κατέχυντο, καὶ ὅπλα ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, ὅμως ἔστιν ὅπου, ὡς καὶ ἐνταῦθα, ὅπλα καὶ τὰ πολεμικὰ καλεῖ κατὰ ὅ*μοιον τρόπον γενικῶς, ὡς πολεμικῆς τέχνης δηλαδὴ ὄργανα καὶ αὐτά. Ἐπιεικὲς δὲ κἀνταῦθα τὸ εἰκὸς καὶ πρέπον, ὡς πανταχοῦ φράζει Ὅμηρος.* (Vers. 22.) *Τὸ δὲ, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσαι, ἐπιτείνει τὴν σαφήνειαν τοῦ, οἷα ἐπιεικὲς ἔργα εἶναι ἀθανάτων. εἰ γάρ, φησι, καί που ἐπικοινωνοῖσι θεῶν ἔργα καὶ θνητῶν, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα οὐκ ἔστι τοῦτο. καὶ εἰσὶ τὰ τοιαῦτα κυρίως καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν ἔργα ὡς ἀμίμητα, ἐξ ὧν εἰλῆφθαι δοκεῖ καὶ τὸ λέγεσθαι ἔργον τὸ δύσκολον.* (Vers. 24.) *Ὅτι τοῦ Πατρόκλου ὑπερπαθῶν ὁ Ἀχιλλεὺς λέγει τῇ μητρὶ, ὡς μάλ᾽ αἰνῶς δείδω, μήποτε μυῖαι καδδῦσαι, ἤγουν καταδῦσαι, κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλὰς εὐλὰς ἐγγείνωνται, ὅ ἐστιν ἐγγεννήσωσιν, ἀεικίσωσι δὲ*

νεκρὸν, ἐκ δ᾽ αἰὼν πέφαται, κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπείη. ἐντιθέασι γάρ τι ταῖς σαρξὶν αἱ μυῖαι, ἀφ᾽
οὗ σκωλήκια τίκτονται καὶ οὕτως ἀεικίζεται ὁ νεκρὸς οἷα κατασηπομένου τοῦ χρωτός· ἐπεὶ ὁ αἰὼν
πέφαται, ἤγουν ἡ ζωὴ, ὃ ἀσυνήθως πέφρασται. ἄνθρωπος μὲν γὰρ πέφαται κατὰ τὸ, φῶτας ἀρηι-
φάτους κατέδουσι, μυῖαι δηλαδή· αἰὼν δὲ πῶς ἂν, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τὸ παρακολουθοῦν; Ἰστέον δὲ
ὡς μετ᾽ ὀλίγα ἡ ποίησις ἀγριοποιεῖ τὰς μυίας, ἄγρια φῦλα εἰποῦσα ἐκείνας διὰ τὸ ἄγαν ἀναιδὲς τοῦ
*ζῴου, ὃ καὶ ἐν τῷ κυνά*μυια φαίνεται, καὶ ἐν τῷ, μυίης θάρσος, ἃ ἑτέρωθι κεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ.*
(Vers. 25.) *Ἰστέον δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν χαλκοτύπους εἰπὼν ὠτειλὰς πρωτολεκτεῖ κατὰ κυρίαν φράσιν.*
1231 *λέγει γὰρ χαλκοτύπους τὰς ἀπὸ τυπῆς ἤγουν τύψεως χαλκῶν ἤτοι ξιφῶν. ὁ δὲ εἰπὼν τύπωμα χαλκό-*
πλευρον τὸ χαλκοῦν κιβώτιον οὐκ ἐκ τοῦ κυρίως τύπτειν αὐτὸ παρήγαγεν, ἐξ οὗ καὶ τόρμα τροχῷ
τυπωτὴ παρὰ Λυκόφρονι, ἀλλὰ τὸ κατακροτεῖν χαλκευτικῶς εἰς τὸ τύπτειν μετέλαβεν. Ἡ δὲ ὠτειλὴ
δηλοῖ μὲν καὶ ἐνταῦθα τὸ ἁπλῶς τραῦμα, ὀξύνεται δὲ κανόνι τοιούτῳ. τὰ εἰς λη θηλυκὰ μονογενῆ
διφθόγγῳ παραληγόμενα ὀξύνεται, εἰ μὴ ἔχει ἔννοιαν συνθέσεως, ὡς τὸ δείλη σύνθετον ὂν, παρὰ τὸ
ἐνδεῖν τῇ ἕλῃ. παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· αὐλὴ, ὠτειλὴ, ἀπειλὴ, εὐλὴ, ἡ καὶ ἀλλαχοῦ μὲν κειμένη,
γινομένη δὲ παρὰ τὸ εἰλῆσθαι, οὐχ᾽ ἡ αὐτὴ δὲ οὖσα ἕλμινθι κατά τινας πλανωμένους, παρισοῦσα δὲ καὶ
κατὰ τὴν πληθυντικὴν αἰτιατικὴν μετὰ τῆς ὠτειλῆς. τοιούτου γὰρ σχήματος τὸ, κατὰ ὠτειλὰς εὐλὰς
ἐγγείνωνται. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ ὡς ἐῤῥέθη ὀξυνόμενα εἰς λη θηλυκά. ἡ μέντοι οὔλη χλαῖνα βαρύ-
νεται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ μονογενοῦς ὀξυτόνου, ἤγουν τοῦ οὐλὴ ἡ κριθὴ, καὶ οὐλὴ τὸ ὑγιασθὲν
τραῦμα. (Vers. 30.) *Ἡ μήτηρ *δὲ Ἀχιλλέως ἄγρια φῦλα ἐρεῖ τὰς μυίας, εἰποῦσα, τῶν μὲν ἐγὼ*
πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα, ὅ περ οἰκεῖον ποτὲ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἀδίκων καὶ λῃστρικῶν. Ὅρα
δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ πειρήσω ἐνεργητικῶς ῥηθέν. δῆλον δὲ ὡς οἶδε καὶ τὰ παθητικὰ τοῦ πειρῶ ῥήματος
ὁ ποιητής. (Vers. 29.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι γέρων, ποιῶν τινὰ νέον ἀφρόντιδα, ἐρεῖ ὡς ἡ Θέτις τῷ*
υἱῷ, τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων. ἐπὶ δὲ παραμένοντος, ἤγουν ἀσήπτου νεκροῦ
σώματος, καλὸν εἰπεῖν τὸ, εἴ περ γὰρ κεῖταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν, αἰεὶ τῷ γε ἔσται χρὼς ἔμπε-
δος ἢ καὶ ἀρείων. τὸ δὲ ἀρείων ὑπερβολικῶς εἴρηται. φυλαχθῆναι μὲν γὰρ ἐπ᾽ ὀλίγον ἔμπεδον χρῶτα
τεθνεῶτος δυνατόν ἐστιν, οὔκουν δὲ καὶ ἀρείονα γενέσθαι. (Vers. 32.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ τελεσφό-*
ρος οὐ χρόνου ἐστὶν ἁπλῶς ἐπίθετον, ἀλλὰ ἐνιαυτοῦ, ὃς τὰ κατ᾽ αὐτὸν πάντα εἰς τέλος ἄγει. λέγει δέ
τις καὶ τὴν θείαν δίκην τελεσφόρον διὰ τὸ αὐτῆς ἐνεργὸν καὶ πρακτικὸν καὶ ἐν πᾶσι διῆκον.
(Vers. 29.) *Τὸ δὲ μελόντων ἀντὶ τοῦ μελέτωσαν, ἤτοι ἐν φροντίδι ἔστωσαν. ὅτι δὲ κατ᾽ ἔλλειψιν ὑπαρ-*
κτικοῦ ῥήματος ἄγεται εἰς σαφὲς, καὶ ὅτι Ἀττικόν ἐστι σχῆμα, προέγνωται. (Vers. 35.) *Ὅτι τὸ πρός*
τινα εἰρηνεῦσαι μῆνιν ἀποειπεῖν τῷ δεῖνι λέγει, οἷον, μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι, ὃ Θέτις τῷ Ἀχιλ-
*λεῖ παρήνεσεν, ἢ καὶ ἀγο*ρήνδε καλέσαι τοὺς Ἀχαιοὺς συμβουλευσαμένη αὐτῷ, καὶ νῦν μὲν δοτικῇ*
καὶ αἰτιατικῇ συντέτακται τὸ ἀπειπεῖν, ὃ καὶ ἀπομηνίσαι λέγεται, οὐχ᾽ οὕτω δὲ καὶ μετὰ βραχέα ἐν τῷ,
μῆνιν ἀπειπόντος. τὸ δέ γε, τάλαιν᾽ ἀπεῖπον ἄλγει, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἑτέραν σημασίαν ἔχει παρὰ τὸ
Ὁμηρικὸν ἀπειπεῖν. (Vers. 36.) *Ὅτι τὸ ἡσυχάζειν ἐκ μάχης ἔοικέ πως ἀπεκδύσει δυνάμεως. διὸ ἀνάπαλιν*
τὸ ὁπλίζεσθαι ἐνδύεσθαί ἐστι ῥώμην. ὅθεν καλλωπίσασα κατὰ παρίσωσιν ἡ Θέτις φησὶ τῷ υἱῷ· αἶψα
μάλα ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ᾽ ἀλκὴν, ἃ παροτρυντικὰ εἰς μάχην εἰσίν. ἐκ τούτου δὲ καὶ ὁ ἀν-
δρεῖος ἐπιειμένος ἀλκὴν λέγεται. ἐντεῦθεν δὲ ὁ ποιητὴς ὁρμηθεὶς καὶ κρείττονα ἑαυτοῦ ἐρεῖ γενέσθαι
τὸν Ἀχιλλέα μετὰ μικρὸν, ὅτε τὰ τοῦ Ἡφαίστου ὅπλα ἐνδυσάμενος ἐξέλθοι εἰς μάχην, ὡς τῆς ὁπλί-
σεως καὶ τῆς προθυμίας ἐνδυναμούσης τὸν στρατιώτην. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ δύσεο ἐκ μέλλοντος τοῦ
δύω δύσω, ἀναχθὲν εἰς ἐνεστῶτα καὶ κλιθὲν κατὰ τὸ θωρήσσεο, ὅμως οὐκ ἐδίπλωσε τὸ σ νόμῳ τῆς
τετάρτης τῶν βαρυτόνων συζυγίας, ἵνα μὴ ἀπαλείψῃ ἑαυτοῦ τὸν δι᾽ ἑνὸς σ χαρακτῆρα τοῦ μέλλοντος,
ἀλλὰ φυλάξῃ αὐτὸν καὶ μετὰ τὴν εἰς ἐνεστῶτα προαγωγήν. *(Vers. 37.) *Ὅτι κἀνταῦθα συνήθως*
ὁ ποιητὴς ὑπεμφαίνων, ὅπως ἡ παραίνεσις ἀνδρίζεσθαι τοὺς εὖ πεφυκότας ἐρεθίζει, λέγει περὶ Θέτι-
*δος ὅτι, ὣς ἄρα φωνήσασα μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκεν. ἦσαν δὲ ἃ προσεχῶς ἐν ὀλι*γοις ἐφώνησε λόγοι* 1170
παραινετικοί. (Vers. 38.) *Ὅτι Θέτις Πατρόκλῳ ἀμβροσίαν καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν στάξε κατὰ ῥινῶν,*
ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη, ὅ ἐστι στεῤῥὸς καὶ ἀδιάλυτος, ὡς ἐν τῷ πέδῳ εἶναι τὸν νεκρὸν καὶ μὴ σαπῆναι

*ὡς δέεσθαι τῆς ὑπὸ γῆν κρύψεως, ὃ ἤνυσται, ὡς εἰκὸς, ἢ διὰ καταθέσεως τῆς ἐν ἀνηλίῳ σκιᾷ, ὁποίαν εἶδεν ἡ ἀλληγορουμένη Θέτις φιλεῖν, ἢ διά τινων ὑγρῶν καὶ νῦν ὡς καὶ πρὶν ἐπιχρίσεως, φυλασσόντων ἄσηπτον τὸ χριόμενον. εἰκὸς δὲ ἀμβροσίαν ἐνταῦθα καὶ νέκταρ εἶναι *καὶ τοὺς παραμυθικοὺς λόγους* 1232
τῆς Θέτιδος, ὑφ᾽ ὧν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς ἔργον ἐρεθισθεὶς οὐκέτι ἐνθυμεῖται σηπεδόνα τοῦ κειμένου Πατρόκλου, ἀλλὰ ποιῶν, ἅ περ ἐχρῆν, ἀφίησιν ἐκεῖνον κεῖσθαι ἀτημέλητον πρὸς βραχὺ, ὡς εἰ καὶ μηδὲν κακὸν παθεῖν ἔμελλεν οὕτω κείμενος. Ὅρα δὲ τέως μυθικῶς ὅπως εὐπόριστον καὶ πρόχειρον ἔχει Θέτις τὴν χρῆσιν τῆς ἀμβροσίας καὶ τοῦ νέκταρος. Ἐρυθρὸν δὲ λέγει τὸ νέκταρ, ὡς δῆθεν οἰνῶδες τὴν χρόαν, ἵνα καὶ οἰνοχοεῖσθαι λέγοιτο πιθανῶς, ἢ καὶ ὡς αἵματος περιποιητικὸν, καθ᾽ ὁμοιότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. (Vers. 39.) *Σημείωσαι δὲ ὅπως τὸ στάζειν κατ᾽ ἀμφοτέρων ἔθετο, τοῦ τε *ὑγροῦ νέκταρος καὶ τῆς ξηρᾶς ἀμβροσίας. ἐποίησε δὲ τοῦτο ἢ λόγῳ ἐθίμου συλλήψεως, ἢ καὶ διδοὺς ἀφορμὴν καὶ ἐνταῦθα τοῖς θέλουσιν εἰπεῖν ὑγρὸν καὶ τὴν ἀμβροσίαν, ὃ καὶ ἐποίησαν τῶν ὑστέρων τινὲς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Τὸ δὲ, ἔσταξε κατὰ ῥινῶν ἀντὶ τοῦ κατὰ ῥινοῦ, ἤτοι τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὠτειλῶν. τί γάρ, φασιν, ἔδει κατὰ τῆς ῥινὸς ἀμβροσίαν στάξαι τῷ ἀναισθήτῳ, καὶ οὕτω δόξαι μυρίζειν νεκρόν; τὸ δὲ τῆς ἀμβροσίας ὑγρὸν ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῷ, ἀμβροσίας καὶ νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥώξ.* (Vers. 42.) *Ὅτι ἐπεὶ Ἀχιλλεὺς ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ, ὡς καὶ προγέγραπται, μάχης ἐπέπαυτο ἀλεγεινῆς, καὶ ἐχρῆν ἀγορὰν ἀθροισθῆναι, ὡς ἡ Θέτις εἶπε, πάντες Ἕλληνες συνῆλθον, καὶ οὐ μόνον ἡγεμόνες καὶ οἱ ὑπ᾽ αὐτοὺς πολεμισταὶ, ἀλλὰ καὶ οἵ περ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον, οἵ τε κυβερνῆται καὶ ἔχον οἰήια νηῶν, καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες· οἳ ἐχάρησαν δηλαδὴ μῆνιν ἀπειπόντος Ἀχιλλέως, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται. εἰ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς μήνιδος μέγα πένθος ὡς εἰκὸς ἦν αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἄρτι καιρὸς τοῦ χαίρειν ἐστὶν, ὥς περ τοῖς Τρωσὶν ἔμπαλιν.* (Vers. 43.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ἀγῶνα νεῶν λέγει τὸ ἄθροισμα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ· καὶ ὅτι τὸ οἱ ἄρθρον ὑποτακτικὸν καὶ ἐν τῷ ἔχον συνεξα*κούεται καὶ ἐν τῷ ἔσαν. λέγει γάρ· καὶ οἳ ἔχον οἰήια, καὶ οἳ ἐσιτοδότουν, καὶ ὅτι νηῶν οἰήια ἔχοντας ἢ τοὺς κυβερνήτας πάλιν διασαφητικῶς ἐκ παραλλήλου φησὶν ἢ τοὺς ναύτας, οἳ νηῶν πηδάλια ἔχουσιν, ὅ ἐστιν ἁπλῶς κώπας.* (Vers. 44.) *Ταμίας δὲ οὐ γενικῶς θησαυροφύλακας λέγει, ἀλλὰ σίτου δοτῆρας, ὡς αὐτὸς ἑρμηνεύει· σίτου μέντοι κατὰ γένος οὐδέτερον κατειργασμένου, οὐ μὴν ἀῤῥενικῶς ἀκατεργάστου κατὰ τὸν πυρόν. τοιαύτη δέ τις ταμίη ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ τοιούτου σίτου φυλακτικὴ, ὃ καὶ σιτίον παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται.* (Vers. 42.) *Τὸ δὲ, οἵ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι, τηρητέον εἰς παράδειγμα τοῦ περὶ διαστολῆς λόγου. ὡς γὰρ τὸ ἔστι νοῦς καὶ ἔστιν ἄξιος, οὕτω καὶ τὸ πάρος γε νεῶν, διασταλὲν τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε, διάφορον δηλοῖ ἔννοιαν. ὡς γὰρ ἢ νοῦς ἢ οὖς, ἢ νάξιος ἢ ἄξιος. οὕτω δὲ καὶ ἢ γενεῶν ποτε, ἢ νεῶν, ὡς ἐνταῦθα. οὕτω καὶ κατωτέρω ἀναγκαία ὑποδιαστολὴ ἐν τῷ, Ἀτρείδη, ἦ ἄρ, τι τόδε ἄρειον. εἰ γὰρ μὴ διασταλείη τὸ ἄρ, εἰκὸς νοηθῆναι ἄρτι ἀντὶ τοῦ νῦν. ὁμοίως μετ᾽ ὀλίγα καὶ ἐν τῷ, κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ, ἤματι τῷ, ὅτε καὶ ἑξῆς· μὴ τεθείσης γὰρ διαστολῆς ἐν τῷ ἰῷ, νοήσοι ἄν τις ἴσως, ἰῷ ἤματι, ἤγουν μιᾷ ἡμέρᾳ, ὅ περ ἀλλαχοῦ ἐγράφη.* (Vers. 40.) *Σημείωσαι δὲ τὴν καταλλαγὴν τοῦ Ἀχιλλέως καινὴν *οὖσαν καὶ ἀπροσδόκητον. ὁ γὰρ πρὶν ἄγριος καὶ ἀμείλιχος καὶ μηδὲ λιταῖς εἴξας μηδὲ δώροις μάλα πολλοῖς αὐτὸς ἐνταῦθα πιθήσας μητρικῇ παραιφάσει ἅμα ἤκουσεν εἰς ἀγορὴν καλέσαι ἥρωας Ἀχαιοὺς καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ εὐθὺς ἔβη παρὰ θῖνα θαλάσσης σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσε δ᾽ ἥρωας Ἀχαιοὺς, κῆρύξ τε γεγονὼς καὶ σύμμαχος αὐτόματος.* (Vers. 48.) *Ὅτι χαρέντες, ὡς εἰκὸς, Τυδείδης τε μενεπτόλεμος καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς ἦλθον εἰς ἀγορὰν, ἣν δηλαδὴ συνέλεξεν Ἀχιλλεὺς σμερδαλέα, ὡς εἴρηται, ἰάχων. φησὶ γάρ· τὼ δὲ, ἤγουν οὗτοι, δύω σκάζοντε βάτην θεράποντες Ἄρηος ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, ἔγχει ἐρειδομένω, ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά· κὰδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορᾷ ἵζοντο κιόντες, διὰ τὸ προλαβεῖν δηλονότι κατὰ σπουδήν. αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων, τραῦμα ἔχων καὶ αὐτὸς τὸ ἐκ τοῦ Κόωνος. ἔστι δὲ δεύτατος καὶ νῦν ὁ μὴ δεύτερος, ἀλλὰ πάντων ὕστερος, ἐκ τοῦ δεύω, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ βασιλεύτατος.* (Vers. 49.) *Τὸ δὲ ἔγχει ἐρείδεσθαι τοὺς ἀριστεῖς ἰδίᾳ ἑκάτερον προσφυῶς αὐτοῖς ἔχει. οὐ γὰρ νάρθηκι ἐχρῆν ἢ σκολιῷ σκίπωνι. Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ σκάζειν ἐκ τοῦ κῶ τὸ κεῖμαι γίνεται κατὰ παραγωγὴν καὶ πλεονασμὸν συνήθη τοῦ σ, οἱονεὶ*

γὰρ κεῖσθαι μελετᾷ ὁ σκάζων, *καὶ ὅτι οὐ μόνον ἐν ἀρχαῖς λέξεων πλεονάζειν εἴωθε τὸ σ̄, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ, καθὰ δῆλον ἐκ τοῦ ἐλατῶ ἐλαστρῶ, περὶ οὗ προγέγραπται, καὶ τοῦ κομῶ κοσμῶ, καὶ τοῦ βλῆτρον ἀμφίβληστρον, καὶ τοῦ βωτῶ βωστρῶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ ἑτέρων. ὡς δὲ καὶ ἐκτρέχει τοῦ μέσου ἔστιν ὅτε τὸ σ̄, ἡ λάταξ δηλοῖ, γενομένη ἐκ τοῦ λᾶ ἐπιτατικοῦ μορίου καὶ τοῦ στάζω στάξω. παιδιᾶς δέ τινος μέρος ἦν ἡ λάταξ, τὸν παρὰ τῷ κωμικῷ συναπαρτίζουσα κότταβον, ὃν ὁ φιλοσίγματος Εὐριπίδης κόσσαβον ἐν δυσὶ σσ̄ γράφει. ὅτι δὲ τῷ σ̄ ἔχαιρεν Εὐριπίδης, δηλοῖ ὁ ἀποδεξάμενός τινα, ὅτι ἀπήλλαξε τοὺς ἀκροατὰς τῶν σιγμάτων Εὐριπίδου. ἐλέγετο δὲ ἡ λάταξ καὶ λατάγη τρισυλλάβως, ποτήριον οὖσα, ἐν ᾧ οἶνος ἦν, χρηστὸς ἀποχέεσθαι εἰς κότταβον, οἷον, λεκάνη πλήρης ὕδατος, ἐπινεῖ τε ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενὰ, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λατάγας ἐκ καρχησίων, εἶδος δὲ ποτηρίου καὶ τὰ καρχήσια, ἐπειρῶντο καταδύειν. χρῆσις δὲ κοσσάβου ἐν τῷ, πολὺς κοσσάβων ἀραγμός. *(Vers. 54.) Ὅτι τὸ ὁμηγερέες ἐγένοντο ἀολλίσθησαν ἐνταῦθα φησὶν εἰπών· αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες
1233 ἀολλίσθησαν Ἀχαιοί. Ὅτι τὸ χρῆναι εἰς ἓν συνάγεσθαι φιλικῶς καὶ μὴ ἄγαν ἐρίζειν διὰ γυναῖκα
ὀψέ ποτε ὁ Ἀχιλλεὺς ἔγνω συνοῖσον εἶναι αὐτῷ τε καὶ τῷ βασιλεῖ. διὸ *καὶ ἐπαρᾶται (Vers. 57.) ὡς 1171
δῆθεν αἰτίᾳ τῇ Βρισηίδι αἰφνίδιον θάνατον. φησὶ γάρ· Ἀτρείδη, ἦ ἄρ, τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον ἔπλετο σοὶ καὶ ἐμοὶ, ὅτε νῶι περ, ἀχνυμένω κῆρ, ἤγουν συγκεχυμένοι τὴν ψυχὴν, θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν εἵνεκα κούρης, τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ, ἤματι τῷ, ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην, ἤγουν ὡς ἐξαίρετον ἔλαβον, Λυρνησσὸν ὀλέσσας, τὴν αὐτῆς, ὡς καὶ προεδηλώθη, πατρίδα. εἶτα (Vers. 61.) λέγει καὶ ὡς τῷ κεν, ἤγουν οὕτως ἂν, εἴ περ ἡ κόρη δηλαδὴ τέθνηκεν, οὐ τόσσοι Ἀ*χαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος. Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ, ἤγουν τοῦτο, κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω. μετ' ὀλίγα δὲ τοῦ ἐπιμηθέως ὀψὲ γενόμενος καὶ ὁ βασιλεὺς ἀνθομολογεῖται ἄτην ἐμβεβλῆσθαι αὐτοῦ ταῖς φρεσὶν, ὅτε τὸ Ἀχιλλέως γέρας ἀφείλετο. (Vers. 63.) Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ Ἕκτορι καὶ Τρωσὶ τόδε κέρδιον καὶ τὰ ἑξῆς, ἐκ τῶν ὑπὸ Νέστορός που ῥηθέντων παρέξεσται. ἔφη γὰρ ἐκεῖνος· ἦ μέγα πένθος Ἀχαιίδα γαῖαν ἱκάνει· ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος Πριά*μοιό τε παῖδες, εἰ σφῶιν πυθοίατο μαρναμένοιιν. ἐμβριθέστερα δὲ ταῦτα ἐκείνων. ἐκεῖ μὲν γὰρ εἴρηται, ὅτι χαρήσονται οἱ περὶ Πρίαμον· ἐνταῦθα δὲ, ὅτι καὶ ἐκέρδαναν οἱ Τρῶες. (Vers. 58.) Ὅρα δὲ ὅπως εὐμεθόδως ἐνταῦθα παρέῤῥιψε τὴν τῆς Βρισηίδος αἰχμαλωσίαν, οὐ μόνον ποικιλίας χάριν, ἀλλὰ καὶ ἀναμιμνήσκων τίς ἡ αἰτία τῆς μήνιδος. ἠθικὴ δὲ ἡ κατὰ τῆς γυναικὸς ἀρά. οὔτε γὰρ ἁπλῶς θάνατον ἀρᾶται αὐτῇ, ἀλλὰ τὸν πάλαι ποτὲ, καὶ αὐτὸν γλυκὺν διὰ τὸ ἄνοσον. ὅτι δὲ οἱ αἰφνίδιοι θάνατοι τῶν γυναικῶν Ἀρτέμιδι ἐδόκουν ἀνακεῖσθαι, ὡς οἱ τῶν ἀνδρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, πολλαχοῦ λέγει ὁ ποιητὴς, καὶ ἐῤῥέθη περὶ τούτου καὶ ἐν ἄλλοις. ἔνθα τοῦ λόγου τὸ πᾶν ὡς ἡλίῳ καὶ σελήνῃ ἀνάκεινται οἱ τοιοῦτοι θάνατοι, ὃν ἥλιον καὶ ἣν σελήνην ὁ Ἀπόλλων αἰνίττονται καὶ ἡ Ἄρτεμις. Ὅρα δὲ καὶ νῦν καίριον ψόγον φαύλης ἔριδος, μὴ σῶμα μόνον συντηκούσης, ἀλλὰ καὶ ψυχὴν οἷον βιβρωσκούσης, ὃ μιμησάμενός που ὁ παιγνήμων σοφὸς ἔφη τὸ, καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι, παραποιήσας ἠρέμα τὸ Ὁ*μηρικὸν θυμοβορεῖν. (Vers. 60.) Λυρνησσὸς δὲ πόλις Τρωικὴ, μία τῶν ἕνδεκα, ἃς εἷλεν Ἀχιλλεὺς, ὧν ἦσαν. καὶ ἡ Πήδασος καὶ ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρνησσὸς καὶ ἡ Ζέλεια καὶ ἡ Ἀρίσβη καὶ ἡ Περκώτη. (Vers. 61.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας δυσμενέων ὑπὸ χερσὶ, περίφρασίς ἐστι τοῦ, ἐν μάχῃ ἔπεσον. Ἄσπετον δὲ οὖδας ὅμοιον ὡς εἰ καὶ ἀπείρονα γαῖαν εἶπε, καὶ δηλοῖ τὸ ἄῤῥητον, καὶ ἔστι μὲν ἀληθῶς οὔτε ἄσπετον οὖδας οὔτε ἀπείρων γῆ ἡ δακνομένη πρὸς τοῦ πίπτοντος, ἐλάχιστον δέ τι γῆς τμημάτιον. ὀνομάζεται δὲ ὅμως τὸ μέρος καὶ ἐνταῦθα ὡς τὸ ὅλον ποιητικώτερον. (Vers. 62.) Το δὲ ἀπομηνίσαντος κἀνταῦθα σαφῶς περιττὴν ἔχει τὴν ἀπὸ πρόθεσιν, ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων μυρίων γίνεται. καὶ ἔστι μέν ποτε ἀπομηνίσαι καὶ τὸ ἀποθέσθαι μῆνιν, νῦν δ' οὐχ' οὕτως, ἀλλὰ τὸ ἀναλαβέσθαι μῆνιν. Ὅτι ὁ ἀποτιθέμενος ὀργὴν καλῶς ἂν εἴπῃ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα τὸ, νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τι με χρὴ ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν. Καὶ σημείωσαι (Vers. 67.) ὅτι τὸν χόλον ἀντὶ μήνιδος ἔλαβε εὐφημότερον οἷα φίλαυτος λέγων ὁ Ἀχιλλεύς· Ὅμηρος μέντοι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγων φησί· μῆνιν ἀποειπὼν, καὶ μῆνιν ἀπειπόντος. Τὸ δὲ ἀσκελέως ἀντὶ τοῦ σκληρῶς ἢ ἀμεταβάτως, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ εἴρηται. (Vers. 69.) Ὅτι ἐ*γερτή-

ριον εἰς μάχην τὸ, ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον ὄτρυνον πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς, ὄφρ' ἔτι καὶ
Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθὼν, αἴκ' ἐθέλωσιν ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν. Ἀχιλλεὺς δὲ (Vers. 71.) ταῦτα
πρὸς τὸν βασιλέα φησὶν, ὃς καὶ τὸ μόλις τινὰ φυγεῖν ἐξ αὐτοῦ οὕτω φράζει· ἀλλά τιν' ὀίω ἢ οἴω
δισυλλάβως, ἤγουν νομίζω, ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κεν, ἢ ὅς κε, φύγῃσι δηίου ἐκ πολέμοιο ὑπ' 1234
ἔγχεος ἡμετέροιο. (Vers. 72.) Καὶ σημείωσαι ὅτι Ὅμηρος μὲν τὸ γόνυ κάμψειν ἐπὶ τοῦ καθεσθῆναι λέγει
πρὸς διαφορὰν τοῦ ἵστασθαι, οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ ἱκεσίας καὶ προσκυνήσεως τίθενται, λέγοντες τοῦτο
καὶ συνθέτως γονυπετεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, καὶ Τρώων πειρήσομαι, δοκεῖ περιττῶς κεῖσθαι
ὁ καὶ σύνδεσμος, καὶ ὅτι τὸ, ἀλλά τινα ὀίω, ἢ εὐλαβῶς ἐῤῥέθη διὰ τὸ ἀνεμέσητον, ἵνα μὴ ῥητῶς ἀπει-
λῆται κατά τινων, ἢ καὶ νῦν τὸ τινὰ ἀντὶ τοῦ ἕκαστον εἴληπται, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. Τὸ δὲ,
αἴ κε φύγῃ καὶ ἑξῆς, πρὸς ἀκρίβειαν ἐῤῥέθη. οἱ γὰρ τοιοῦτοι διὰ κάματον παρακολουθοῦντα ἀσπα-
σίως γόνυ κάμπτουσιν. *(Vers. 77.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς μὲν ἐδημηγόρησεν ἀναστὰς, ὡς ἦν ἔθος· Ἀγα-
μέμνων δὲ μετεῖπε τοῖς Ἕλλησιν αὐτόθεν ἐξ ἕδρης οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστὰς, ἤτοι οὐ προελθὼν συνή-
θως εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν. διὸ καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνει τὸ προοίμιον ἀπ' αὐτοῦ τοῦ παρὰ πόδας
πράγματος καὶ παραιτούμενος τὴν νέμεσιν λέγει· ὦ φίλοι καὶ ἑξῆς, ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν,
ἤτοι ἱσταμένου εἰς μέσον, οὐδὲ ἔοικεν ὑββάλλειν· χαλεπὸν γὰρ ἐπιστάμενόν περ ἐόντα, τουτέστιν οὐκ
ἐνδέχεται τὸν δημηγοροῦντα ὑποβάλλειν, ἤγουν ἄλλῳ ὑποτιθέναι *ἑρμηνεῖ τὸν λόγον, ὃν αὐτός τις
λέγειν βούλεται, κἂν ὅτι μάλιστα ἐκεῖνος ὁ ἄλλος ἐπιστήμων εἴη. ταῦτα δὲ οὕτως ἐξηγοῦνται τινὲς, ὡς
δῆθεν ἄρτι τοῦ βασιλέως μὴ δι' ἑαυτοῦ λαλοῦντος, ἀλλὰ δι' ὑποβολέως, ἤγουν ἑρμηνέως, ἵνα ἐπεὶ μὴ
1172 αὐτὸς νῦν ἐν μέσοις ἕστηκεν, ὁ *γοῦν ὑποβολεὺς μέσος ἑστὼς λαλῇ καὶ ἀκούηται. ταῦτα δὲ τοῖς χαριε-
στέροις τῶν ἐξηγητῶν οὐκ ἤρεσε διὰ τὸ μὴ εὑρίσκεσθαί που παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν δι' ὑποβολέως δημη-
γορίαν. νοεῖται δὲ μᾶλλον παρ' ἐκείνοις ἡ δημηγορία οὕτω, ὅτι ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔστη μὲν εἰς
τὸ μέσον, οὕτω αὐτῷ ἀρέσαν διὰ τὸ μήτε περί τινος μέλλειν δημηγορεῖν νεωτέρου πράγματος καὶ
ἀγνώστου τῷ δήμῳ, μήτε δικαιολογίας ἔχειν καὶ ἀγῶνας, καὶ διότι καὶ τὸ πολὺ τῆς δημηγορίας
μύθου ἐξήρτηται, *καὶ οὐκ ἔδει τὸν βασιλέα μέσον ἑστῶτα μύθους λέγειν. διὰ δὴ ταῦτα μέσον μὲν
οὐχ' ἵσταται, ἄλλως δὲ ἐπιστρέφων τοὺς καθημένους εἰς ἑαυτὸν καὶ ἀξιῶν ἱσταμένῳ αὐτῷ προσέχειν,
κἂν μὴ μέσος παρῆλθεν, ἐντεῦθεν λαμβάνει γνωμικῶς τὸ προοίμιον, καὶ φησίν· ὦ φίλοι, ἥρωες Δα-
ναοὶ, θεράποντες Ἄρηος, ἑσταότος μὲν, ἤγουν δὴ, καλὸν ἀκούειν, οὐδὲ ἔοικεν ὑποβάλλειν, ἤτοι
τὴν δημηγορίαν περικόπτειν. τοῦτο γὰρ χαλεπὸν εἰς τὸν δημηγοροῦντα, κἂν ἐπιστάμενος εἴη. ἀνδρῶν
γὰρ ἐν πολλῷ ὁμάδῳ ὑποβαλλόντων δηλαδὴ, πῶς κέν τις ἢ *ἀκούσαι ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ
ἐὼν ἀγορητής. καὶ οὕτω μὲν οἱ χαριέστεροι. Ἐπαφρόδιτος δὲ φησὶν ὅτι καθεζόμενος δημηγορεῖ, ἵνα
μὴ ταπεινοὶ ὄντες οἱ λόγοι ἔκπυστοι γένωνται. καὶ Ἀρίσταρχος δὲ οὕτως οἴεται. τινὲς δὲ καὶ ὡς ἀλ- 1235
γοῦντα ἐκ τοῦ τραύματος τὸν βασιλέα καθεῖσθαι φασὶν ἐν τῷ ἀγορεύειν, πρὸς οὓς ὑποληπτέον, ὡς οἱ
παλαιοί φασιν, ἤγουν ἀποκριτέον, ὅτι τί ἂν καθέζοιτο ὁ τὸν ἀγκῶνα ἀλγῶν; ὃς καὶ ἄλλως οὕτως
ἔῤῥωται, ὥστε ὀλίγον ὕστερον τὸν κάπρον αὐτοχειρίᾳ σφάττει; καὶ οὕτω μὲν καὶ οὗτοι. οἱ *δὲ ἀκρι-
βέστεροι, ὡς καὶ μικρὸν ἀνωτέρω εἴρηται, οὔτε δι' ὑποβολέως τὸν βασιλέα δημηγορῆσαι φασὶν, οὔτε
καθήμενον, οὐδὲ μὴν ἐν μέσοις στάντα, ἀναστάντα δὲ ὅμως, κἂν οὐκ εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν
προῆλθεν. οἳ καὶ αὐτοὶ ὑποβάλλειν φασὶ τὸ κωλύειν καὶ ὑποκρούειν διὰ κραυγῆς καὶ ποιεῖν θόρυβον,
ὡς τῶν συνειλεγμένων ἄρτι μακρὰ βοώντων καὶ θορυβούντων, ὅ περ δυσχέρειαν ἐμποιεῖ καὶ τῷ πάνυ
δεινῷ ἐν λόγοις. ὅτι δὲ τὸ ὑποβάλλειν περικοπὴν τῷ λόγῳ ποιεῖ, δηλοῖ Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ ά, ὑποβλήδην
ἀμειψάμενος τὸν βασιλέα. καὶ ἄλλως δὲ *ὑποβάλλειν ἐστὶ τὸ ἄλλον ἄλλῳ ὑποβάλλειν τὰ λαλούμενα διὰ
τὸ τῆς ἀκοῆς ἀδιάρθρωτον καὶ οἱονεὶ διαπέμπειν ἀλλήλοις τοὺς λόγους, ὃ καὶ αὐτὸ βλαπτικὸν τῆς
δημηγορίας ἐστί. παρακαλεῖ οὖν πάντας ὁμοῦ προσέχειν τὸν νοῦν τῇ δημηγορίᾳ, καὶ μήτε ὑποβλήδην
τινὰ εἰπεῖν, ὥς που ἐποίησεν Ἀχιλλεὺς, πρὸς ὃν ἴσως καὶ ἀποτείνεται ἡ τοῦ ὑββάλλειν παραίτησις, ὡς
οὐ δεόντως ὑποβαλόντα τότε, ἀλλὰ ἀκαίρως ὑποκρούσαντα, ἵνα μὴ καὶ ἐνταῦθα ὅμοιόν τι γένηται. τό
τε οὖν μὴ ὑποβλήδην ἀκοῦσαί τι ἀξιοῖ ὁ βασιλεὺς, καὶ *τὸ μηδὲ ἄλλως ὑποβάλλειν διὰ τῆς ἐξ ἄλλων
εἰς ἄλλους ὑποβολῆς, καὶ οὕτω βλάπτειν τὸν δημηγοροῦντα. τινὲς δὲ νοοῦσιν ἐνταῦθα τοὺς φιλαχιλ-

*λεῖς κραυγάζειν χαίροντας ἐπὶ τῇ τοῦ ἥρωος ἐξόδῳ, οὓς καὶ κατασιγάζων ὁ βασιλεὺς φησὶ δεῖν σιωπῇ ἀκούειν καὶ μὴ ὑποβάλλειν, ἤγουν ὑποκρούειν, θορύβῳ τὸν λέγοντα. δεῖ δὲ εἰδέναι καὶ ὅτι τινὲς τοῦ ἑσταότος ἐκτείνουσι τὴν λήγουσαν, καὶ ἐπίῤῥημα λαβόντες αὐτὸ ἑσταότως φασὶ τὸ εὐσταθῶς καὶ ἡσύχως, ἵνα λέγῃ, ὅτι δεῖ μετὰ ἡσυχίας ἀκούειν. ψιλοῦσι δὲ καὶ τὸ ὑββάλ*λειν Αἰολικὴν εἶναι τὴν λέξιν λέγοντες. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ τὸ καταβαλεῖν συγκοπὲν ἔτρεψε Δωρικῶς τὸ ψιλὸν εἰς μέσον ἤγουν τὸ τ*
1236 *εἰς β, οὕτω καὶ τὸ ὑποβαλεῖν. ὡς γὰρ καταβαλεῖν καββαλεῖν, οὕτως ὑποβάλλειν ὑββάλλειν.* (Vers. 81.)
*Τὸ δὲ, πῶς κέν τις ἀκούσαι ἢ *εἴποι, διπλῆν δηλοῖ βλάβην, ὡς τῷ πολλῷ θορύβῳ οὐ μόνον τοῦ δημηγο-* 1173
ροῦντος βλαπτομένου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκροατῶν, οἳ καὶ διὰ τοῦτο ὡς τὰ πολλὰ ἰββάλλουσι. τὸ δὲ βλάβεται ἡ ἀρχὴ τῆς βλάβης ἐστίν. (Vers. 83.) *Ὅτι τὸ, Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν, ὁ βασιλεὺς δηλαδὴ, ἐνδείξομαι, ἀντὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀπερείσω τὸν λόγον, ὅθεν καὶ ἀριδείκετος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, πρὸς ὃν οἱ ἐντυχόντες ἀπερείδονται διὰ τὸ ἀξίωμα.* (Vers. 84.) *Συνθέσθαι δὲ ἐν ἄλλοις μὲν ἐπὶ συμφωνίας καὶ συνθήκης, οἷον, σύνθεο καί μοι ὄμοσσον· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ συγκαταθέσεως ἡ λέξις τέθειται. ἐπάγει γάρ· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι σύνθεσθ᾽ Ἀργεῖοι, μῦθον τ᾽ εὖ γνῶτε ἕκαστος, ἤγουν συγκατάθεσθέ μοι ἀναμνησθέντες ὧν ἐλέγετε.* (Vers. 85.) *Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι ὅτι ὁ βασιλεὺς εἰπὼν, μῦθον εὖ γνῶτε ἕκαστος, καὶ ὅτι πολλάκις δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον, οὐ λέγει *εὐθὺς καὶ τίς ἦν ὁ μῦθος ἀλλὰ σιγᾷ. ἦν δὲ εἰκὸς τοιοῦτός τις, ὅτι οὐ καλὸν ἐποίησας, ὦ βασιλεῦ, ἀφελόμενος τὴν Βρισηίδα καὶ λυπήσας τὸν τηλικοῦτον ἀδίκως Ἀχιλλέα, καὶ οὕτως εἰς ἔσχατον κινδύνου ἡμᾶς ὡς οὐκ ἐχρῆν ἀγαγών. σιωπᾷ δὲ αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἢ ὡς πρὸς εἰδότας λέγων τοὺς Ἀχαιοὺς, ἢ διότι φείδεται κατὰ τὴν τραγῳδίαν ὀλιγάκις κακὰ, ἢ καὶ παιδεύων τὸν ἀκροατὴν, ὡς φορτικὸς ὁ κατὰ τῶν ἀρχόντων λόγος καὶ οὐκ ἄξιος πολλάκις λέγεσθαι.* (Vers. 86.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ σιωπηθὲν ἐμφαίνει ἄλλως ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι καί με νεικείεσκον οἱ Ἀχαιοὶ, ὡς δηλονότι οὐκ ἀγαθὰ ποιήσαντα. ἐφ᾽ οἷς μὴ ἔχων, τί ἀπολογήσεται, μεθιστᾷ τὴν αἰτίαν ὡς ἐν μεταμέλῳ, λέγων· ἐγὼ δ᾽ οὐκ αἴτιός εἰμι, ἀλλὰ Ζεὺς καὶ μοῖρα, ὡς ἐκ παραλλήλου ἕν τι ταῦτα εἰπεῖν κατὰ ἀλληγορίαν καὶ ἠεροφοῖτις Ἐρινὺς, ἤγουν ἀφανῶς φοιτῶσα κατά τινων. καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς εἰς θεομηνίαν τὸν ἑαυτοῦ χόλον ἀνάγει. οὕτω καλὸν ἡ προμήθεια. ὡς ὅ γε Ἐπιμηθεὺς καλὸς μὲν καὶ αὐτὸς, ἀλλ᾽ ἐπὶ κακῷ προϋπάρξαντι.* (Vers. 87.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐξῆν ποτὲ τῷ δήμῳ αἰτιᾶσθαι τοὺς ἄρχοντας ἐν δέοντι· οἱ δὲ ἠνείχοντο, καθά φησιν ἐνταῦθα ὁ βασιλεύς. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἀχιλλέα οἱ Μυρμιδόνες ᾐτιῶντο *μηνίοντα, καὶ ἐκεῖνος ἔφερεν ὀνειδιζόμενος. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν ὀργὴν κακολογῶν ὁ βασιλεὺς* (Vers. 88.) *φησίν· οἵ τέ μοι, ἤγουν οἱ ῥηθέντες δαίμονες, εἰν ἀγορῇ, τῇ ἐν τῇ α΄ δηλαδὴ ῥαψῳδίᾳ, φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην ἤματι τῷ, ὅτ᾽ Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων. αὐτὸν γὰρ λέγει ἐπιεικῶς τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ σταλέντας κήρυκας. εἶτα* (Vers. 90.) *ἐπάγει καὶ ὅ περ ἂν ἐρεῖ τις ἀπορῶν ἐπί τινι πρακτέῳ, ἢ καὶ μεταμελόμενος· ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ. γνωμικὸν δὲ τὸ, θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ, συντομίαν ἔχον ἀποφθεγματικήν· οἱ δὲ παλαιοί φασιν ὅτι Ἑλλάνικος ὑφ᾽ ἓν ἀνεγίνωσκε θεόσδια, οὕτω λέγων τὰ θεόσδοτα, καὶ νοῶν ὅτι τὰ θεόσδοτα πάντα τελειοῦται καὶ οὐ διαπίπτουσιν, ἢ μᾶλλον, ὅτι τελειοῖ τὰ ἐκ θεοῦ ἡ εὐθὺς ἐπαγομένη Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣν προεκάλεσατο ἀνωτέρω ῥηθὲν τὸ, ἄγριον ἄτην. ἦν δὲ ἐκείνη μὲν ἄτη ἡ ἐξ ὀργῆς, αὕτη δὲ Ἄτη σωματοειδὴς δαίμων κατὰ μῦθον ἡ παντὸς ἀτηροῦ αἰτία. Ἰστέον δὲ ὅτι ἔγραψε μέν τι ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ ι΄ ῥαψῳδίᾳ περὶ τῆς Ἄτης, σθεναρὰν αὐτὴν διαγράψας καὶ ἀρτίπουν, ἐνταῦθα δὲ ἐντελέστατα διαζωγραφεῖ τὰ κατ᾽ αὐτήν. σεμνολογῶν οὖν αὐτὴν καὶ γενεαλογῶν καὶ ὡς ἐν χαρακτῆρος ἰδέᾳ διατυπῶν* (Vers. 91.) *φησί· πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται, *οὐλομένη, τῇ μέν θ᾽ ἁπαλοὶ πόδες, οὐ γὰρ ἐπ᾽ οὔδει πίλναται, ἀλλ᾽ ἄρα ἥ γε κατ᾽ ἀνδρῶν κράατα βαίνει βλάπτουσ᾽ ἀνθρώπους· κατὰ δ᾽ οὖν ἕτερόν γ᾽ ἐπέδησε· καὶ γάρ δή ποτε Ζῆν᾽ ἀάσατο ἢ Ζῆν᾽ ἄσατο, τόν περ ἄριστον ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φασὶν ἔμμεναι, καὶ τὰ ἑξῆς ὡς εἰρήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐπιχείρημά ἐστιν ἐκ τοῦ μείζονος. λέγει γὰρ ὁ βασιλεὺς ὡς οὐ καινὸν, ἐὰν αὐτοῦ ἡ Ἄτη κατεκαυχήσατο, ὅπου γε καὶ τὸν Δία ἔβλαψεν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ Ἄτη μακρὸν ἔχει πανταχοῦ τὸ ᾱ, κραθὲν ἐκ τοῦ ἀάσασθαι, ὃ λέξις μέν ἐστι ποιητικὴ, καιρία δὲ ὡς ἐν ποιήσει. ἑξάκις γοῦν αὐτῇ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ χωρίῳ ἐχρήσατο. λέγεται δὲ τὸ τοιοῦτον*

ῥῆμα ἐν δυσὶν ᾱ ὡς ἐπὶ πολύ. τὸ γὰρ δι' ἑνὸς ᾱ ἐπὶ τοῦ κορέσασθαι τὰ πολλὰ λαμβάνεται. ἐρεῖ γὰρ προϊὼν, σίτου ἄσασθαι φίλον ἦτορ. εὕρηται δὲ καὶ ἐπὶ βλάβην δι' ἑνὸς ᾱ, οἷον, ἆσέ με δαίμονος αἶσα καὶ ἀθέσφατος οἶνος. τὸ τοίνυν Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται, τρόπος ἐτυμολογίας ἐστὶν, ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀᾶσθαι ἀάτη καὶ ἄτη γίνεται. Πρέσβα δὲ Ἄτη, ὃ ἐκ τοῦ πρέσβειρα συγκέκοπται, ἢ κατὰ χρόνον, ἀεὶ γὰρ ἐν ἄτῃ τὰ κατ' ἀνθρώπους, ἢ κατὰ τιμὴν, ὡς χρεὼν ὂν ἐκθύεσθαι τὴν Ἄτην οἷα δυναμένην βλάπτειν καὶ οὐλομένην. Διὸς δὲ θυγάτηρ, τοῦ κατὰ τὴν εἱμαρμένην δηλαδὴ νοουμέ*νου. Ἁπαλοὶ δὲ οἱ πόδες αὐτῇ, διότι λανθάνει ἀψοφητὶ ἐπιφοιτῶσα κατὰ τὰς παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ νόσους· ἢ καὶ ἄλλως 1210
εἰπεῖν, κατὰ τοὺς κλεπτικοὺς, οἵ ποτε καὶ σπόγγους ὑποβάλλουσι τοῖς ποσὶν, ἵνα μὴ ἐπιβούλως ἐπερχόμενοι κατάφωροι τῷ κτύπῳ γίγνοιντο. (Vers. 92.) Τὸ δὲ, οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει πίλναται, αἰτιολογεῖ τὴν ἁπαλότητα τῶν ποδῶν τῆς Ἄτης, οἱονεὶ λέγοντος τοῦ ποιητοῦ, ὅτι οὐκ ἀνάγκη σκληρόποδα εἶναι αὐτὴν, οὐ γὰρ εἰς γηίνην ἀντιτυπίαν πατεῖ, ἀλλ' εἰς κεφαλὰς ἀνθρώπων βαίνει. εἰ δὲ διὰ τοῦτο σκληροὺς αὐτὴν ἐχρῆν ἔχειν πόδας, ἵνα μᾶλλον βλάπτῃ, ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ θίξις μόνη ἀρκεῖ. οὕτω καὶ ἡ νάρκη μαλθακὴ μὲν ἐπαφᾶσθαι, ναρκᾶν δὲ τὸ πελάσαν ποιεῖ, ὃ δὴ ῥῆμα, τουτέστι τὸ ναρκᾶν, παράγωγόν ἐστιν ἐξ αὐτῆς, οἷον νάρκησε δὲ χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ. τὴν δὲ νάρκην Πλάτων μὲν ἐν Μένωνι διὰ τοῦ η̄ ἔφη, εἰπὼν, ὡς ἡ νάρκη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ. Μένανδρος δέ, φασι, διὰ τοῦ ᾱ ἔφη, ὁμοίως τῷ τόλμῃ τόλμα, οἷον, ὑπελήλυθέ τέ μου νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. λέγεται δέ, φασιν, ἡ νάρκη τὸ ζῷον τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν καὶ διὰ ξύλων διαπέμπεσθαι, ποιοῦσα ναρκᾶν τοὺς ἐν χεροῖν αὐτὴν ἔχοντας. ὡς δὲ σύμμουλόν ἐστι τοῦ ναρκᾶν καὶ ὁ νάρκισσος, προ*δεδήλωται. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ, οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει πίλναται, καὶ τῆς τῶν ζωικῶν ποδῶν 1237
σκληρότητος τελικὴν αἰτίαν ὑπολαλεῖ. διὰ τοῦτο γὰρ σκληροὶ πόδες τοῖς βαδιστικοῖς, ὅτι ἐπ' οὔδει ἀντιτύπῳ πίλνανται. ἤτοι πλησιάζουσι, ὃ γίνεται ἀπὸ πελῶ τὸ πελάζω καὶ ἐγγίζω. ὡς γὰρ ἔχω ἴσχω, ὀρέγω ὀριγνῶ, μένω μίμνω, γένω γίγνω, πέτω πίτνω καὶ πίπτω, ῥέπω ῥίπτω, οὕτω καὶ πελῶ πιλνῶ καὶ πίλνημι, ἐξ οὗ παθητικὸν τὸ πίλναται. Τὸ δὲ οὔδει ἀπὸ εὐθείας ἐστὶν, ὡς καὶ προεδηλώθη, διφορουμένης. ὡς γὰρ γῆρας καὶ γῆρος, ὕδας καὶ ὕδος, οὕτω καὶ οὖδας καὶ οὖδος, οὗ δοτικὴ οὔδει. (Vers. 93.) Οὐκ εἰς γῆν δὲ βαίνει ἡ Ἄτη, ἀλλὰ κατ' ἀνδρῶν κράατα, διότι ἐκ μετεωρισμοῦ τὸ βλάπτεσθαι καὶ εὐηθείας κουφόνου, ὡς ἡ τραγῳδία φησὶ, καὶ διότι οὐ πίπτει χαμαὶ, ἀλλ' εἰς κεφαλήν τινος ἀποσκήπτει τὴν ἀτυχίαν. διὸ καὶ τὰ ἐκ φαύλου φόνου ᾑμαγμένα ξίφη εἰς κεφαλὴν τὴν τῶν πιπτόντων ἀνεμάττοντο, ἢ καὶ ἐπεὶ ἐξ ἁμαρτίας τοῦ κατὰ κεφαλὴν λογιστικοῦ καὶ βλάβης αἱ ἆται γίνονται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ λέγειν τὴν ἄτην βλάβην ἐξ Ὁμήρου ἔχει τὴν ἀρχὴν, εἰπόντος, Ἄτη βλάπτουσ' ἀνθρώπους. (Vers. 94.) Τὸ δὲ, ἕτερόν γ' ἐπέδησε, περὶ τῶν ἐριζόντων ἔφη, ἐπεὶ ἀμήχανον ἀμφοτέρους τοὺς ἐπὶ κακῷ ἐρι*ζοντας ἐπ' ἀγαθοῖς ἀπαλλάξαι. σκοπητέον δὲ καὶ ὅτι, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν ἡ Ἄτη τῶν ἐριζόντων τὸν ἕτερον ἐπέδησεν, ἀλλ' ἐνταῦθα καὶ ἀμφοτέρους ἔβλαψε, τόν τε Ἀγαμέμνονα τὸ τοῦ Ἀχιλλέως γέρας ἀφελόμενον οὐκ ἐνδίκως, καὶ τὸν Ἀχιλλέα δέ, ὡς τὰς λιτὰς ἀπωσάμενον. ἔφθη γὰρ εἰπὼν τὴν Ἄτην ἅμα τῷ ἕπεσθαι, ὅς ἂν τὰς λιτὰς ἀνήνηται καί τε στεῤῥῶς ἀποείπῃ, ὥς περ δὴ καὶ ἐνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ ἕπεται καὶ κατὰ τῆς αὐτοῦ βαίνει κρατὸς, τοῦ Πατρόκλου στερήσασα, ὃν φίλην ἐκεῖνος ἐκάλεσε κεφαλήν. Καὶ σημείωσαι ὅτι καὶ ὅτε τις τοιαύτης φίλης κεφαλῆς
1174 στερηθῇ, καὶ τότε ἡ Ἄτη κατὰ *κρᾶτα τοῦ τοιούτου βαίνει. (Vers. 95.) Τὸ δὲ σχῆμα τοῦ, κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν, ὁμοιοῦται πως τῷ, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσι. (Vers. 96.) Τὸ δὲ, ὃν ἄριστον φασὶν εἶναι, οὐκ ἔστιν ἐνδοιάζοντος λόγου· περὶ Διὸς γὰρ τοῦτο λέγει· ἀλλὰ βαρυνομένου καὶ οὕτω σχηματιζομένου τὸν διστάζοντα. ὅλως γὰρ τὸ φασὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ ἀγνοοῦντος ἢ καὶ διστάζοντος λέγεται, ποτὲ δὲ καὶ ἐπὶ ἀκριβῶς εἰδότος, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ γέγραπται. ἐλλειπτικῶς δὲ ῥηθὲν τὸ φασὶ πολὺ ἐνταῦθα ἔχει τὸ σεμνόν. ἐμφαίνει γὰρ οὕτως, ὡς πάντες ἄριστον ὁμολογοῖσι τὸν Δία, δηλαδὴ ἄνδρες καὶ δαίμονες καὶ θεοί. παρέξεσται δὲ τὸ, ἄριστον ἀνδρῶν καὶ θεῶν, ἐκ τοῦ, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. (Vers. 97.) Ὅτι ποικιλίαν καὶ ἐνταῦθα τῇ ποιήσει τεχνώμενος ὁ ποιητὴς διὰ παρενθέσεως μύθου τε καὶ ἱστορίας παραφέρει ὅπως τε τὸν Δία ἡ προσεχῶς εἰρημένη Ἄτη ἔβλαψεν, ὅτε ἡ Ἥρα ἐκεῖνον ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ἡρακλέα ἠπάτησε, καὶ οἷα ἔπαθεν αὖθις ὑπὸ Διὸς ἡ Ἄτη. φησὶ γὰρ

*ὁ βασιλεὺς ἐκτιθέμενος αὐτὰ εἰς πλάτος οὕτω· ἀλλ᾽ ἄρα καὶ τὸν, ἤγουν τὸν Δία, Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνῃ σ᾽ ἀπάτησεν, ἤματι τῷ, ὅτ᾽ ἔμελλε βίην Ἡρακληείην *τὴν καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθεῖσαν, ἤγουν τὸν Ἡρακλέα, Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ. ἤτοι ὅγ᾽ εὐχόμενος, ἤγουν ὁ μὲν δὴ Ζεὺς καυχώμενος, μετέφη πάντεσσι θεοῖσι· κέκλυτέ μευ, πάντές τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι, ὄφρ᾽ εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει· σήμερον ἄνδρα φόωσδε, ἤγουν εἰς φῶς, μογοστόκος Εἰλείθυια, ἡ καὶ ἀλλαχόθεν κειμένη, ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσι, τοῖς Ἀργείοις δηλαδὴ, ὡς κατωτέρω δηλοῦται, ἀνάξει, ὅ ἐστι βασιλεύσει, τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἵ θ᾽ αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσι. τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη· ψευστήσεις, οὐδ᾽ αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις. εἰ δ᾽ ἄγε, νῦν μοι ὄμοσσον, Ὀλύμπιε, καρτερὸν ὅρκον, ἦ μὲν, ἤγουν ὄντως δὴ, τὸν, ὅ ἐστι τοῦτον, πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν, ὅς κεν ἐπ᾽ ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς τῶν, ἤγουν τούτων, ἀνδρῶν, οἳ, κατὰ τὸν σὸν δηλαδὴ λόγον, σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης. ὣς ἔφατο, Ζεὺς δ᾽ οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν, ἀλλ᾽ ὄμοσε μέγαν ὅρκον· ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη. Ἥρη δ᾽ ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο, καρπαλίμως δ᾽ ἵκετ᾽ Ἄργος Ἀχαιικὸν, ἔνθ᾽ ἄρα ἤδη, ὅ ἐστιν ἠπίστατο, ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηιάδαο, οὗ ὁ σχηματισμὸς κατὰ τὸ Πηληιάδαο· ἡ δ᾽ ἐκύει, ὅ ἐστιν ἐνεκυμόνει, κατὰ γαστρὸς φέρουσα φίλον υἱόν· ὁ δ᾽ ἕβδομος εἱστήκει μεὶς, *Αἰολικῶς, ἤγουν μήν· ἐκ δ᾽ ἄγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα, Ἀλκμήνης δ᾽ ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ᾽ Εἰλειθυίας. αὐτὴ δ᾽ ἀγγελέουσα, ἤγουν ἡ Ἥρα, Δία Κρονίωνα προσηύδα· Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι, ἤγουν σοὶ, ἐν φρεσὶ θήσω· ἤδη ἀνὴρ γέγον᾽ ἐσθλὸς, ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει, Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηιάδαο, σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν, οἷα δηλαδὴ κατηγμένῳ ἐκ σοῦ διὰ τὴν σήν ποτε Δανάην, ἐξ ἧς ὁ πατὴρ τούτου Περσεύς· ὣς φάτο. τὸν δ᾽ ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν. αὐτίκα δ᾽ εἷλ᾽ Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμου χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὄμοσε καρτερὸν ὅρκον, μή ποτ᾽ ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα αὖτις ἐλεύσεσθαι ἤγουν ἐπανελθεῖν Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται, ὡς καὶ προγέγραπται. ὣς εἰπὼν ἔῤῥιψεν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἀστερόεντος χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ᾽ ἵκετο ἔργ᾽ ἀνθρώπων, ἤγουν ταχὺ κατέπεσεν εἰς γῆν, τὴν, ἤγουν διὰ ταύτην τὴν Ἄτην, αἰεὶ στενάχεσχ᾽, ὅθ᾽ ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῷτο, ἤγουν βλέποι ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ᾽ Εὐρυσθῆος ἀέθλων. εἶτα (*Vers. 134.) *τοῦ μερικοῦ γιγνόμενος ὁ ῥήτωρ βασιλεὺς, οὗ χάριν καὶ τὰ προγραφέντα ἐλάλησε, φησίν· ὣς καὶ ἐγὼν, ὅτε μέγας Ἕκτωρ Ἀργείους ὀλέεσκεν ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν, οὐ δυνάμην λελαθέσθαι ἄτης, τὴν πρῶτον ἀά*σθην. ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς, ὃ πολλαχοῦ ἡρμήνευται, ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ᾽ ἀπερείσι᾽ ἄποινα, τὰ ἐν ταῖς λιταῖς δηλαδὴ ὑπεσχημένα. εἶτα (*Vers. 139.) *καὶ ἀξιῶν, ὅ περ ἐθέλει, ἐπάγει· ἀλλ᾽ ὄρσευ πόλεμόνδε καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαοὺς οἷα πολέμαρχος. ἐφ᾽ οἷς καὶ περὶ τῶν δώρων δεξιῶς ῥητορεύων,*

1238 *καί πη μὲν ἀστείως ἀναρτῶν τὸν ἥρωα, πὴ δὲ ἄλλως ταχυτέρᾳ δόσει ἐλπιδοκοπῶν (*Vers. 140.) *φησί· δῶρα δ᾽ ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὅσσα τοι ἐλθὼν χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς. εἰ δὲ θέλεις, ἐπίμεινον ἐπειγόμενός περ ἄρηος· δῶρα δέ τοι θεράποντες ἐμῆς ἀπὸ νηὸς ἑλόντες οἴσουσ᾽, ὄφρα ἴδηαι, ἤγουν ἴδῃς, ὅ τοι, ὅ ἐστιν ὅ σοι, μενοεικέα δώσω. Καὶ ὅρα ἐν τούτοις τὸ, εἰ δὲ θέλεις, ἐξ οὗ Ἀχιλλεὺς γνοὺς ὡς ἀναρτᾶται καὶ οὕτως ἡ δόσις, καὶ μὴ ἐθέλων ὤνιον ἐπικουρίαν ἀγεννῶς ἐκφωνῆσαι τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐρεῖ καὶ αὐτὸς εὐγενῶς εἰς τοῦτο τὰ δηλωθησόμενα. ὡς δὲ πολλὰ ἐκ τοῦ χωρίου τούτου χρήσιμα εἰς παρῳδίας καὶ παραπλοκὰς, οὐκ ἀγνοεῖ ὁ εἰδὼς ἐπιλέγεσθαι. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ τὸ χωρίον τοῦτο τῆς μυθώδους ἱστορίας μυρίαν ποικιλίαν ἔχει καὶ χρηστομαθείας γέμει. διδάσκει γὰρ δίχα τῶν ἄλλων καὶ ὅτι τὰ οὐράνια οὐκ οἶδεν ἄτην, εἰ καὶ τὸ μυθικὸν ἀνθρωποπαθὲς τῶν *Ἑλληνίων θεῶν ἀνῆγεν αὐτὴν ἀνωτάτω. ἀκολούθως δὲ καὶ τὴν γῆν χωρίον ἄτης εἶναι βούλεται, ὡς ἄνθρωπον μηδένα ἐκτὸς αὐτῆς εἶναι. καὶ τὸ τιμιώτατον δὲ τοῦ ὅρκου δείκνυσιν, ὃν καὶ μακρὰ λελυπημένος ὁ Ζεὺς οὐ παρεξῆλθε. καὶ νήφειν δὲ τὸν μέγαν ἄρχοντα βούλεται καὶ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἵνα μή ποθεν ἀπάτην πάσχοι, καί ποτε καὶ ἐκ τῶν οἰκειοτάτων, ὡς ὁ Ζεὺς ὑπὸ Ἥρας παρήχθη φενακισθείς. παραδίδωσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας δεινὰς καὶ αὐτὰς εἶναι ποτὲ κατασοφίσασθαι. καὶ χρησμῶδές δέ τι σοφιστικὸν λόξωμα παρεμφαίνει, ἐν οἷς λέγει, πᾶσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν τὸν τήμερον ἐκ Διὸς γεννηθέντα, ὅ περ ἐνοήθη μὲν ὑπὸ Διὸς περὶ Ἡρακλέος, ἐξέβη δὲ ἄλλως εἰς τὸν Εὐρυσθέα τὸν ἐν τῷ*

Ἀχαϊκῷ Ἄργει γεγενημένον, ὃς υἱὸς μὲν Διὸς οὐκ ἦν, υἱοῦ δὲ ἔγγονος, τοῦ Περσέως δηλαδή. ὑποδηλοῖ δὲ καὶ τὸ τῆς βασιλείας μέγεθος, δι᾽ ἣν ὁ τοσοῦτος Ἡρακλῆς τῷ ἥκίστῳ ὑπέκειτο Εὐρυσθεῖ. παραδίδωσι δὲ καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης τοὺς ἀρχομένους ἐλάττονας παντὶ τρόπῳ εἶναι τοῦ ἄρχοντος. Ἡρακλῆς γὰρ ὑπακούων Εὐρυσθεῖ τῇ γοῦν ἀνδρίᾳ ὑπερέβαλεν· ἔτι δὲ καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν ἄρχοντα τὰ αἱρετὰ ποιεῖν αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπ᾽ αὐτόν. ἰδοὺ γὰρ ἐν τοῖς κατὰ Ἡρακλέα οὐκ *εὐστόχησεν ὁ Ζεὺς οὗ ἤθελε. διατυποῖ δὲ καὶ γυναικὸς ἦθος ζηλότυπον, οἷς ἡ Ἥρα ζήλῳ Ἀλκμήνης ῥαδιουργεῖ κατὰ τοῦ Διός, οὐ φιλοῦσα μὲν οὐδὲ τὸν Εὐρυσθέα ὡς Διὸς ἀπόγονον, κατὰ μέντοι τοῦ ἐξ Ἀλκμήνης κότον οὐ φατὸν τρέφουσα. κολάζει δὲ ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα καὶ τὸ μεγάλα κατὰ τύφον φυσᾶν, ἐν οἷς τὸν Δία κομπάσαντα ψεύσασθαι λέγει ἐφ᾽ οἷς ἐνηβρύνετο. βούλεται δὲ καὶ συνορᾶν, ὅτε τις ὅρκον ποιεῖται, μὴ καὶ ψεύσηται. καὶ ἡ τοῦ μοιριδίου δὲ ἀνάγκη τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ παρεμφαίνεται. διὰ μὲν γὰρ τὸ σήμερον τῆς γεννήσεως, οὗ περίφρασις τὸ, ἤματι τῷ, κρατεῖ ὁ Εὐρυσθεύς, ὡς ὁ Ζεύς, τουτέστι τὸ εἱμαρμένον, ἐκύρωσε, καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον οἱ Εὐρυσθεῖδαι τοὺς ἐξ Ἡρακλέος φυγαδεύοντες. διὰ μέντοι τὴν βουλὴν τοῦ αὐτοῦ Διὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν ὕστερον γένος καταχθὲν ὑπὸ Ἀθηναίων κατέσχε τοῦ Ἄργους, ἀπελάσαν τοὺς Εὐρυσθεΐδας. καὶ ἀλήθειαν δὲ τοῖς ἄρχουσιν ὑποτίθεται, οἷς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς δώροις ἀληθίζεται. καὶ τοὺς δῶρα λαμβάνοντας διδάσκει ὅπως καὶ ἐφ᾽ οἷς ληπτέον αὐτά· καὶ ὡς μετὰ μῆνιν ἐπιμελητέον πρᾳότητος καὶ μηδὲ ἐπιλῆστέον ἁμαρτάδος, μηδὲ φειστέον χρημάτων ἐπὶ συμφέροντι. οὕτω μεμέστωται τὸ χωρίον ὅλον ἀξίοις λόγου νοήμασιν. *(Vers. 97.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, Ἥρη θῆλυς ἐοῦσα, παιδεύει, χρῆναι μὴ πάνυ τὸ θῆλυ γένος μελέτην ἔχειν δολοφρονεῖν, καὶ οὕτως ἐξαπατᾶν τοὺς οἰκείους· καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, θαῦμά τι ὁ λόγος ὑποκρύπτει, ὡς καινὸν ὄν, εἰ τὸν ἐν ἅπασιν ὕπατον Δία τὸν μητιέτην θήλεια θεὸς ἐσοφίσατο. Ἀττικὸς δὲ καὶ Ἰωνικὸς ὁ σχηματισμὸς τοῦ, Ἥρη θῆλυς, ὡς καὶ τὸ, θῆλυς ἐέρση, καὶ τὸ, πουλὺν ἐφ᾽ ὑγρήν. Τὸ δὲ, ἤματι τῷ, δὶς ῥηθὲν, ὡς καὶ τὸ καρτερὸν ὅρκον, καὶ τὸ, ἄτην ἣ πάντας ἀᾶται, καὶ ἕτερα, κατωτέρω σαφέστερον εἴρηται ἐν τῷ, ἐπ᾽ ἤματι τῷδε. (Vers. 99.) Εὐστέφανον

1175 δὲ τὴν Θήβην λέγει ἀντὶ τοῦ εὐτείχεον, διὰ τὰς πύργων στε*φάνας, ἢ ὡς πολλὰ στεφανωσαμένην ἐν ἀγῶσι πολεμικοῖς τε καὶ ἑτεροίοις, ὁποίαν τινὰ καὶ τὴν Κρότωνα ὁ περιηγητὴς ἱστορεῖ, ἴσως δὲ καὶ τὴν κύκλῳ ἀγαθοῖς οἷον στεφανουμένην. τάχα δὲ καὶ ὁμωνύμως τῇ ἡρωίνῃ Θήβῃ εὐκόσμῳ οὔσῃ εὐστέφανον Θήβην καὶ τὴν πόλιν καλεῖ. τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα τῆς ὁμωνυμίας μιμεῖται μάλιστα Πίνδαρος. ὅτι δὲ ἡ στεφάνη καὶ γυναικεῖον κόσμον δηλοῖ, εὑρήσεις καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐκ τοῦ ἐϋστέφανος φαίνεται χρῆσις εἶναι στεφάνου παρὰ τῷ ποιητῇ. σύνθεσις γὰρ καὶ ποιὰ παραγωγὴ ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς στεφάνης παρήγαγε τὴν ἐϋστέφανον. ὡς γὰρ τιμὴ ἔντιμος καὶ τὰ ὅμοια, οὕτω καὶ στεφάνη εὐστέφανος. (Vers. 101.) Τὸ δὲ, πάντεσσι θεοῖσι, καὶ τὸ πᾶσαι θέαιναι, καὶ τὸ ψευστήσεις καὶ ἐπιθήσεις, καὶ τὸ πάντεσσι περικτιόνεσσι, καὶ τὸ φρεσὶν ἧσι, παρισοῦνται κατὰ κάλλος ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀναλόγως οἷς χαριέντως διηγεῖται. οὐ πόῤῥω δὲ κάλλους καὶ παραβολῆς προοιμίῳ πρεπούσης καὶ τὸ πάντες θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι, ἐξ οὗ περ εἰλῆφθαι δοκεῖ καὶ τῷ ῥήτορι τὸ, τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις. (Vers. 103.) Τὸ δὲ, φόωσδε ἐκφα*νεῖ, λαμπρότερον τοῦ, ἐκ δ᾽ ἄγαγε πρὸ φόωσδε, διὰ τὸ ἐκφανεῖ. ἄλλως μέντοι ἐκεῖνο σαφέστερον. ὃ δὲ δηλοῖ ἐκεῖ ἡ ἐκ πρόθεσις, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐκφανεῖ. Ἡ δὲ Εἰλείθυια ὅτι καὶ πληθυντικῶς λέγεται, δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, σχέθεν Εἰληθυίας, ἃς ὁ μῦθος θυγατέρας Ἥρας οἶδεν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἀλληγόρηται. (Vers. 104.) Περικτίονες δὲ οἱ περίοικοι, πέριξ κτίσαντες οἰκήσεις. δοκεῖ δὲ προϋπάρχειν αὐτοῦ ῥῆμα τὸ κτίω, ἐξ οὗ καὶ οἱ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ κτίται, ὅ περ ἐστὶ κτήτορες, ἴσως δὲ καὶ ὁ κτίλος καὶ κύριον ἡ Κτιμένη καὶ τὸ εὐκτίμενον πτολίεθρον καὶ ἡ εὐκτιμένη ἀλωή. κεκίνηται τὸ τοιοῦτον ῥῆμα, καθὰ καὶ τὸ κτίζω, ἀπὸ τοῦ κτῶ. Σημείωσαι δὲ ὅτι καθ᾽ Ἡρωδιανὸν ὡς ὁ κηδεμὼν, οὕτως ὀξύνεται καὶ ὁ περικτιὼν καὶ ὁ ἀμφικτυὼν, ὧν καὶ βραχεῖα φησὶν ἡ παραλήγουσα. τὸ μέντοι ἠλεκτρύων ἐκεῖνος βαρύνει ὁμοίως τῷ ἀμφι- 1239
τρύων. εἰ δὲ ἄλλοις ἄλλα περὶ τούτων δοκεῖ, οὐδὲν αὐτὸ πρὸς τὰ νῦν. (Vers. 105.) Τὸ δὲ, αἵματος ἐξ ἐμεῦ, παραφράσασα Ἥρα ἔφη τὸ, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης, φράσασα ἐκείνη σαφέστερον, ἔτι δὲ πάνυ γοργῶς, Εὐρυσθεὺς, τὸ σὸν γένος. (Vers. 107.) Τοῦ δὲ ψευστήσεις προϋπάρχει ὁ ψευ-

στὸς, ὡς καὶ τοῦ ἀνηκουστήσεις ὁ ἀκουστός. (Vers. 108.) Τὸ δὲ, εἰ δ᾽ ἄγε νῦν, παρακελευσματικόν ἐστι ὡς καὶ ἐν ἄλλοις *πολλοῖς. Καρτερὸς δὲ ὁ ὅρκος οὐ μόνον συνήθως ὁ ἰσχυρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ παράμονος, ᾧ λόγῳ καὶ καρτερεῖν τις ἀντὶ τοῦ ἀναμένειν λέγεται, ἔτι δὲ καὶ ἀποκαρτερεῖν, ὃ ποινῆς εἶδός τι ἦν παρὰ τοῖς πάλαι. (Vers. 110.) Ἐν δὲ τῷ, ὅς κεν πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς, εὐσχημόνως καὶ σεμνῶς καὶ γοργῶς καὶ σαφῶς, εἰ καὶ ἄλλως μυστικῶς πως, ἔφρασε τὴν λοχείαν. ἔστι δὲ τὸ, μετὰ ποσσὶν, ἀντὶ τοῦ μεταξὺ ποδῶν. ὅτι δὲ τὸ πεσεῖν καὶ ἐπὶ τοκετοῦ λέγεται, δηλοῖ καὶ ὁ διιπετὴς ποταμὸς, ῥηθεὶς οὕτως, ὡς ἐκ Διὸς πεσὼν μυθικῶς ἤτοι γεννηθείς. ἡ μέντοι ἀλληγορία τὸ τοιοῦτον διιπετὲς ἄλλως πρὸς ἀλήθειαν συμβιβάζει, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ δηλοῦται. (Vers. 113.) Μέγας δὲ ἱ ὅρκος διὰ τὰ κατὰ σχῆμα σιωπῆς δῆθεν ὀμωμοσμένα, Στύγα δηλαδὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὃς οὕτω καρτερὸς καὶ γενναῖος, ὡς μὴ ἂν παραβαθῆναι. σεβάσμιος γὰρ καὶ αὐτοῖς μύθοις ὁ ὅρκος. διὸ καὶ ὁ κατ᾽ αὐτοὺς Ζεὺς, εἰ καὶ ἄχος αὐτὸν ὀξὺ κατὰ φρένας ἔτυψε καὶ χώετο φρεσὶ καὶ στενάχεσκεν αἰεὶ κακούμενον ὁρῶν ὑπ᾽ Εὐρυσθέως τὸν φίλον υἱὸν Ἡρακλέα, ὅμως οὐκ ἔθετο τὸ οἰκεῖον ἔπος παλινάγρετον οὐδ᾽ ἀπατηλὸν ἐπεὶ μέγαν ὡς ἐῤῥέθη ὅρκον ἅπαξ ὤμοσεν, οὐδὲ τὸ τοῦ Εὐριπίδου περιῆλθεν αὐτὸν τὸ, ἡ γλῶσσ᾽ ὀμώμοκεν, ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. καὶ οὕτω μὲν τιμᾷ *τὸν ὅρκον ὁ Ζεύς. εἰ δὲ μόνον τῇ κεφαλῇ κατένευσε, τάχ᾽ ἂν οὐκ ἂν τοιοῦτος ἦν, ὅθεν καὶ ἡ Ἥρα ἐν ταύτῃ τῇ ὑποθέσει καὶ ὑποσχέσει οὐ κατανεῦσαι αὐτὸν ἐζήτησεν, ὡς ἡ Θέτις, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερον τὸν ὅρκον ἀπεῖδε. Τὸ δὲ, πολλὸν ἀάσθη, νοῦν οὐκ ὀλίγον ἔχει. ἀάσθη γὰρ κατὰ πολὺ ὁ Ζεὺς καὶ ὡς ὑπὸ γυναικὸς ἀπατηθεὶς, καὶ ὡς ἀσυντηρήτως ὀμόσας, καὶ ὡς τὸν φίλον υἱὸν κακῶς πάσχοντα βλέπων. (Vers. 114.) Τὸ δὲ ἀΐξασα ἐκτεταμένην ἔχει διὰ μέτρον τὴν ἄρχουσαν. Ἄργος δὲ Ἀχαιικὸν, τὸ τῶν περικτιόνων δηλαδὴ, ὅ περ οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον Ἀχαϊκὸν γράφουσι, τὸ ἐν Πελοποννήσῳ λέγει, Ἀρχαιικὸν ῥηθὲν πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλων. πολλὰ γάρ εἰσιν, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δεδήλωται. ὅτι δὲ Ἀργεῖος ἀνέκαθεν ὁ Ἡρακλῆς διὰ τὴν μητέρα Ἀλκμήνην Μιδεᾶτιν οὖσαν, ἱστορεῖ πρὸς ἄλλοις ὁ Πίνδαρος. (Vers. 116.) Ἰφθίμη δὲ καὶ νῦν γυνὴ ἡ καὶ δαΐφρων. (Vers. 117.) Τὸ δὲ, ἐκύει φίλον υἱὸν, ἀντὶ τοῦ ἐνεκυμόνει, ὡς καὶ προείρηται. (Vers. 118.) Τὸ δὲ εἱστήκει ἐκ τοῦ ἑστήκει ὑπερσυντελίκου γέγονε πλεονασμῷ τοῦ ῑ. Ἐν δὲ τῷ, πρὸ φόωσδε, ἡ πρὸ πρόθεσις τὸ πρὸ καιροῦ τὸν Εὐρυσθέα γεννηθῆναι δηλοῖ· ἦν γὰρ ἠλιτόμηνος, ὅ ἐστιν ἀλιτήσας, ἤγουν ἁμαρτὼν, ἀποτυχὼν, τῶν συνήθων ἐννέα τοῦ τοκετοῦ μηνῶν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ὁμηρικὸς οὗτος ἠλιτόμη*νος παῖς τετελεσφόρηται καθὰ μάλιστα πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἡρακλῆς, εἰ καὶ ἐπέσχε τὸν αὐτοῦ τοκετὸν ἡ Ἥρα. τὸ δὲ παρὰ τοῖς ὕστερον ἄμβλωμα καὶ ἔκτρωμα οὐ τοιοῦτον ἐστὶν, ὧν πρωτότυπα τὸ ἀμβλῶσαι καὶ ἐκτρῶσαι, περὶ ὧν φασὶν οἱ παλαιοὶ οὕτω· ἀμβλῶσαι τὸ φθεῖραι βρέφος ἐν γαστρὶ, καὶ ἀμβλωθρίδιον τὸ τοιοῦτον· ἐκτρῶσαι δὲ καὶ ἔκτρωμα τὸ μήπω τετυπωμένον. ἐνταῦθα δὲ φέρεται λῆρος μυθικὸς, ὡς ἄρα αἱ Μοῖραι Ἀλκμήνης ὠδυνούσης τὰς χεῖρας συνεῖχον, γαλῆς δὲ παρελθούσης ἀπέλυσαν, ὅτε καὶ τεχθέντος Ἡρακλέος ἐνομίσθη γαλῆν αὐτῷ εἶναι τροφόν. ὅθεν ἀνέκειτο ἡ γαλῆ τῷ Ἡρακλεῖ. Καὶ σημείωσαι ὅτι οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητὴς ζωογονεῖσθαι τὰ ἑπτάμηνα. (Vers. 119.) Τοῦ δὲ, ἀπέπαυσε τόκον, διασαφητικόν τι τὸ, σχέθε δ᾽ Εἰλειθυίας, ἤγουν ἐπέσχε τὴν γέννησιν πρὸς καιρὸν, καὶ οὕτως ἔπαυσε τὸν τόκον οἷα προϊσταμένη τῶν Εἰλειθειῶν, καθὰ προδεδίδακται. (Vers. 121.) Τὸ δὲ ἀργικέραυνε δοκεῖ μυκτῆρα τινὰ ἔχειν, εἴ περ ὁ ἀργικέραυνος καὶ φρυκτὸς οὕτω πέπαικται. (Vers. 124.) Τὸ δὲ, σὸν γένος, ἀστεῖον ὁμώνυμόν ἐστιν. ἄλλως γὰρ γένος Διὸς Ἡρακλῆς, καὶ ἄλλως Εὐρυσθεὺς, ὡς προείρηται. (Vers. 125.) Ὀξὺ δὲ ἄχος ὡς οἷά τι βέλος ἢ ξίφος. διὸ προσφυῶς ἐπῆκται τὸ τύψε. (Vers. 126.) Τὸ δὲ, ἐκ κεφαλῆς λιπαροπλοκάμου, ἀμφιβάλλε*ται, ἆρά γε τῆς κεφαλῆς τῆς Ἄτης εἷλεν ὁ Ζεὺς αὐτὴν, ἀλλὰ οὔ ποτέ τινες κεφαλῆς ῥιπτοῦνται φασὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ, ἀλλ᾽ ἢ ποδὸς, ὡς Ἥφαιστος, ἢ χειρὸς, ὡς Ἀστυάναξ. πῶς δὲ καὶ λιπαροκρήδεμνος ἡ τοὺς βλαπτομένους ξηραίνουσα; ἀλλὰ τὴν Διός, φασιν, ἐρεῖ τις κεφαλὴν, ἀφ᾽ ἧς ἑλὼν τὴν Ἄτην ἔῤῥιψεν, ὡς εἰωθυῖαν περὶ τὰς κεφαλὰς βαίνειν. ἀλλ᾽ οὐ λέγει πλοκάμους ἐπὶ ἀνδρῶν, εἰ μὴ ἄρα πλοχμοὺς, ὡς τὸ, πλοχμοὶ, οἳ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. ἄδηλον οὖν ποίαν λέγει κεφαλήν. ἔοικε δὲ τὴν τοῦ Διὸς λέγειν μάλιστα πιθανώτερον, ὡς τῆς Ἄτης θελούσης ὑπὲρ κεφαλῆς ἀεὶ εἶναι. διὸ καὶ ἡ ῥιφεῖσα κατ᾽ ἀνδρῶν κράατα

βαίνει. Λιπαροπλόκαμος δὲ ἡ Ἄτη κατά τινας παλαιοὺς, οὐχ' ὅτι τοιοῦτοι οἱ βλαπτόμενοι, αὐχμῶσι
γὰρ ἐκεῖνοι, ὡς ἐῤῥέθη, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ μυθικῶς τοιαύτη ἦν ὡς θεά. οὕτω καὶ ὁ Ὕπνος αὐτὸς ἐγρη-
γορὼς ὑπνοῦν τοὺς ἄλλους ποιεῖ. (Vers. 128.) Τὸ δὲ, μή ποτ' ἐς Οὔλυμπον καὶ οὐρανὸν, εἶχεν Ὅμη-
ρος γράψαι, μή ποτε Ὀλυμπόνδε. δόξαν δὲ αὐτῷ, ἔγραψε τὸ ἰσοδύναμον. Τὸ δὲ ἀστερόεντα πρὸς
διαστολὴν Ὀλύμπου ἐῤῥέθη. αὐτὸς γὰρ ὄρος ὢν οὐ τοιοῦτός ἐστιν, ὡς δηλοῖ ἀνωτέρω τὸ, ῥίον Οὐ-
λύμποιο. Τὸ δὲ μὴ ἐπανελθεῖν ἄνω τὴν Ἄτην προείληπται ὡς πρωθύστερον. ἐχρῆν γὰρ πρῶτον
*ῥιφῆναι αὐτὴν, εἶτα ῥηθῆναι τὸ μή ποτ' αὐτὴν αὖτις ἐλεύσεσθαι. φασὶ δὲ εἰς Ἴλιον κατενηνέχθαι
ῥιφεῖσαν τὴν Ἄτην, διὸ καὶ Ἄτης λόφος ἐκεῖ, οὗ ὁ Λυκόφρων μέμνηται. τοῦτο δὲ ἀστείως πέπλασται
διὰ τὰς μεγάλας ἄτας, ἃς ἐκ Διὸς οἱ Τρῶες ἔπαθον, ὧν ἕνεκα καὶ Ἰλιὰς κακῶν πεπαροιμίασται.
Ἰστέον δὲ ὅτι τε Ὀλύμποιο καὶ κύριον ὄνομα ἦν αὐλητοῦ τινὸς, οὗ νόμος ὀδυρτικὸς περιήδετο, καθὰ 1240
δηλοῖ καὶ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ, ξυναυλίαν κλαύσωμεν Ὀλύμπου νόμῳ· καὶ ὅτι τὸ μὲν αὖτις Ἰωνικὸν, κοι-
νὸν δὲ τὸ αὖθις, ταὐτὸν δὲ τούτοις τὸ πάλιν. αὐτὰ δὲ ὁμοῦ τὰ τρία δηλοῦσι τὸ εἰς τοὐπίσω, οὗ δὴ
1176 δευτερώμα*τος ὄντος εἴληπται παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ πάλιν ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ ἐκ δευτέρου. (Vers. 131.)
Τὸ δὲ, χειρὶ περιστρέψας, ταὐτὸν μέν ἐστι τῷ περιδινήσας· δηλοῖ δὲ ἢ πολλὴν ἐλαφρότητα τῆς Ἄτης,
ἢ πολλὴν δύναμιν τοῦ Διὸς, εἰ τὴν τοιαύτην οὕτω καταῤῥίπτει. Ταχὺ δὲ ἵκετο κάτω ἡ Ἄτη διὰ τὴν
φύσιν τῶν ἄνωθεν κάτω ἱεμένων βαρημάτων. Ἔργα δὲ ἀνθρώπων λέγει τὰ ἐφ' οἷς ἡ Ἄτη ἐκείνων
καθικνεῖται. (Vers. 132.) Τοῦ δὲ, αἰεὶ στενάχεσκεν, ἑρμηνεία τὸ, ὅτε τὸν ἴδιον υἱὸν ὁρῷτο. λέγει
γὰρ ὡς αἰεὶ ἔκλαιεν, ὅτε τὸν Ἡρακλῆν ἴδοι ἀεθλεύοντα. (Vers. 133.) Ἔργον δὲ ἀεικὲς τὸ μὴ κατὰ
τὰ λοιπὰ ἔργ' ἀνθρώπων τὰ ἀνωτέρω κείμενα, μάλιστα δὲ, ἔργον ἀτηρὸν, οὗ καὶ αὐτοῦ ὡς ἔργου ἀν-
θρωπίνου ἡ Ἄτη καθίκετο ἀεικιζομένη. (Vers. 134.) Μέγας δὲ τῷ βασιλεῖ νῦν λέγεται ὁ Ἕκτωρ
πρὸς ἐρεθισμὸν τοῦ Ἀχιλλέως εἰς μάχην. (Vers. 135.) Τὸ δὲ ὀλέεσκον πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ε τοῦ ἐν
τῇ προπαραληγούσῃ. (Vers. 136.) Τὸ δὲ, ἣν πρῶτον ἀάσθην, ἤγουν βλάβην, πρὸς διαστολὴν εἴρη-
ται τῆς ἐνεργοῦς Ἄτης, ἣ πάντας ἀᾶται. αὕτη μὲν γὰρ οἷά τις οὐσία θεία νοεῖται κατὰ τὸν μῦθον·
ἣν δὲ ὁ Ζεὺς ἐβλάβη, ποιότης ἐστὶ παθητικὴ, πρόβλημα οὖσα καὶ ἐ*νέργημα τῆς αὐτὸ ἐνεργούσης
Ἄτης. Τὸ δὲ ἀάσθην ἀασάμην κατωτέρω εὐθὺς λέγει, ἔνθα κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν παλαιῶν μετὰ
τὸν στίχον τοῦ, ἐπεὶ ἀασάμην, προηνέγκατο Διοσκουρίδης, ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς, καὶ ἕτερον στί-
χον τοῦτον, ἢ οἴνῳ μεθύων, ἢ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί· δι' οὗ στίχου βαρὺς ψόγος μέθης ἐμφαίνεται,
εἰς τὴν αὐτήν, φασι, τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην τῇ θεομηνίᾳ. (Vers. 138.) Τὸ δὲ ἀρέσαι καὶ νῦν
ἀντὶ τοῦ ἁρμοσθῆναι, φιλιωθῆναι, εἰς ἀρθμὸν καὶ φιλίαν ἐλθεῖν. παθητικῶς δὲ τὰ πλείω τὸ ῥῆμα
τοῦτο προφέρεται. Τὸ δὲ δόμεναι πέπαικταί τινι παλαιῷ ἀτιμουμένῳ διὰ πενίαν ἐν τῷ εἰπεῖν, οὐκ
ἐθέλω δόμινι, οὐδὲ γὰρ ἔχω δόμεναι. (Vers. 139.) Τὸ δὲ ὄρσευ ἐγγὺς τοῦ ὄρω ῥήματος πρωτοτύπου
ἤ περ τὸ ὄρνυθι. ἀστεῖος δὲ καὶ δεξιώτατος ὁ τοῦ βασιλέως ἐνταῦθα λόγος. εἰπόντος γὰρ Ἀχιλλέως
τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον ὄτρυνον πόλεμόνδε Ἀχαιοὺς, ὁ βασιλεὺς ἀξιωματικῶς μὲν, ἀλλ' ὄρσευ
φησί, μονονουχὶ λέγων, ὡς ἰδοὺ σὲ πρῶτον ὀτρύνω πόλεμόνδε. φιλικῶς μέντοι ἐπάγει τὸ, καὶ ἄλλους
ὄρνυθι, ὡς οἷα δηλαδὴ ἐμοὶ ὑποστρατηγῶν. καὶ ἄλλως δὲ σεμνότερον εἰπεῖν, δοκεῖ λέγειν ὁ βασιλεὺς,
ὅτι οὔτε σὲ ὦ Ἀχιλλεῦ ὀτρυνῶ, οὔτε τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ σοὶ τὸ πᾶν ἐγκλίνω. σύ τε γὰρ αὐθόρμη-
*τος μάχου, καὶ τοὺς ἄλλους ὄρνυθι πολεμαρχῶν. (Vers. 140.) Τὸ δὲ, δῶρα δ' ἐγὼ ὅδε πάντα πα-
ρασχεῖν, ἐλλειπτικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ, ἐγὼ οὗτος εἰμὶ ὥστε παρασχεῖν, ἢ ἕτοιμός εἰμι, ἢ ἐγγυῶμαι
παρασχεῖν, ἤ τι τοιοῦτον. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ μὲν, ἐγὼ ὅδε, ταυτολογήσας ἐδίπλωσεν εἰς σύστασιν
προσωπικήν. Τὸ δὲ, πάντα παρασχεῖν, κατὰ ἔλλειψιν εἶπεν, ἵνα ἐμφήνῃ τὴν τοῦ πρᾶξαι σπουδὴν,
ὡς μὴ δέον ὂν λόγοις ἐμβραδύνειν τὸν πράττειν ταχύν. Τὸ δὲ παρασχεῖν εἴη ἂν ταὐτὸν τῷ, ἐγγὺς σχεῖν
σοῦ ὡς ἐπὶ δόσει. (Vers. 141.) Τὸ δὲ χθιζὸς ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν προσεχῶς παρελθοῦσαν νύκτα, εἰς ἣν
περατοῦται ἡ χθὲς ἡμέρα. Τὸ δὲ, ὑπέσχετο Ὀδυσσεὺς, σεμνύνει τὸν ἥρωα ὡς αὐτὸν ὑπερέχοντα τῶν
ἐν ταῖς λιταῖς πρέσβεων. (Vers. 142.) Τὸ δὲ, ἐπειγόμενός περ ἄρηος, παρῳδεῖται ἐν τῷ, ἐπειγό-
μενός περ ὁδοῖο, ἤγουν ἔπειξιν ἔχων ὁδοῦ. (Vers. 143.) Θεράπων δὲ, εἰ καὶ, ὥς που προεγράφη,
δοῦλον ὁπλοφόρον δηλοῖ κατὰ τὴν Κρητῶν γλῶτταν, ἀλλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ οὐδαμοῦ θεράποντες οἱ

δοῦλοι, ἀλλὰ τῶν φίλων οἱ δραστικώτεροι, ὡς καὶ ἐνταῦθα φαίνεται ἐν τῷ, δῶρα δὲ θεράποντες ἑλόντες οἴσουσιν, οἵ πέρ εἰσιν οἱ Νεστορίδαι καὶ ὁ Μέγης καὶ ὁ Θόας καὶ ὁ Μηριόνης καὶ ἄλλοι. (Vers. 144.) Τὰ δὲ, ἀπερείσια δῶρα, προσφυῶς καὶ μενοεικέα φησὶν, οἷς δηλαδὴ τὸ *μένος εἴξει τὸ τοῦ Ἀχιλλέως. (Vers. 79.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν, καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν ὑββάλλειν καὶ ἑξῆς, προσοχὴν ἐπὶ λόγῳ δηλοῖ. (Vers. 90.) Τὸ δὲ, ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι καὶ ἑξῆς, μεταμέλου εἰσὶ λόγοι. (Vers. 103.) Τὸ δὲ, σήμερον ἄνδρα φόωσδε καὶ ἑξῆς, καὶ τὸ, ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς καὶ ἑξῆς, χρήσιμον εἰς γεννήσεις εὐγενεῖς. (Vers. 107.) Τὸ δὲ, ψευστήσεις καὶ ἑξῆς, οἰκεῖον ἐπί τινος μὴ ἀληθεύοντος. (Vers. 132.) Τὸ δὲ, αἰεὶ στενάχεσκε καὶ ἑξῆς, πένθιμον ἐπὶ παιδὶ δυστυχεῖ. (Vers. 137.) Τὸ δὲ, ἐπεὶ ἀασάμην ἕως τοῦ, ἐθέλω ἀρέσαι, μεταμελητικὸν καὶ αὐτό. Τὸ δὲ, ὄρσευ πόλεμόνδε καὶ ἑξῆς, ὀτρυντικόν ἐστιν εἰς μάχην. Δώρων δὲ ὑποσχετικὸν τὸ, δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε καὶ ἑξῆς. Τὸ δὲ, εἰ δὲ θέλεις ἐπίμεινον καὶ ἑξῆς, φιλοφρονητικόν ἐστιν. (Vers. 146.) Ὅτι μέλλων ὁ Ἀχιλλεὺς τῷ περὶ τῶν δώρων λόγῳ ἐπιβαλεῖν ἀκολούθως, οἷς προσεχῶς ἔφη ὁ βασιλεὺς, φθάνει σεμνύνων ἐκεῖνον ἐντίμοις προσφωνήσε*σιν, ὑπαγόμενος οὕτω τὸν δωρησόμενον. φησὶ γάρ· Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον. εἶτα μεταχειριζόμενος τὸν λόγον δεξιώτατα οὔτε παραιτεῖται τὰ δῶρα, ἵνα μὴ δοκῇ ἐκ-
1241 φαυλίζειν αὐτὰ, οὔτε ζητεῖ, ὅπως μὴ ἐπὶ μισθῷ φαίνηται πολεμῶν, ἢ καὶ φιλοκτέανος ὢν, ὃ φθάσας αὐτὸς τῷ βασιλεῖ προσωνείδισεν, ἀλλ' αὐτὰ μὲν τῇ τοῦ βασιλέως ἀνατίθησιν ἐξουσίᾳ, αὐτὸς δὲ ἐπὶ φίλου ἐκδικήσει ἐθέλει μάχεσθαι, θεὶς ἐν παρέργῳ τὰ δῶρα. λέγει οὖν· δῶρα μὲν αἴκ' ἐθέλησθα παρεσχέμεν, ὡς ἐπιεικὲς, ἤτ' ἐχέμεν, παρὰ σοὶ, ἤτοι παρὰ τῇ σῇ ἐξουσίᾳ κεῖται καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο δὲ καὶ πᾶς ἂν εἴποι ὁ *εὐεργεσίαν ἢ δῶρα ἐλπίσας παρά τινος. ἡ δὲ τῶν δώρων ποιότης καὶ ποσότης ἐγράφη ἐν ταῖς λιταῖς. (Vers. 147.) Σημείωσαι δὲ τὸ, ὡς ἐπιεικὲς, ὅμοιον ὂν πρὸς τὸ μενοεικέα, δι' οὗ ἐμφαίνει ὅτι οὐ μόνον οὐ παραιτεῖται τὰ δῶρα, ἀλλὰ καὶ ἀποφαίνεται ὡς ἐπιεικὲς, ἤτοι πρέπον ἐθέλειν λαβεῖν αὐτά. ἔστι δὲ τὸ ἐπιεικὲς ταὐτὸν τῷ, ὡς ἐπέοικε, κατὰ τὸ, τιμὴν ἥν τιν' ἔοικε, τὸ ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ ῥηθέν. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὰ Ἰωνικὰ σύντομα πάρισα, τὸ παρεχέμεν καὶ ἐχέμεν· καὶ ὅτι ἔχειν μὲν τὸ ἐν ἑαυτῷ κεκτῆσθαι, παρέχειν δὲ τὸ πλησίον τοῦ ληψομένου ἔχειν. ὁ γὰρ δωρούμενός τινι οὐκέτι μὲν αὐτὸς ἔχει ὡς οἷον ἐντὸς ἑαυτοῦ, πλησίον δὲ ἄλλου ἔχει, ἤδη δὲ καὶ ἑαυτοῦ κατὰ ἐγγύτητα τῆς παρὰ προθέσεως τῇ σχέσει τῇ φιλικῇ. εἰ γὰρ παρ' αὐτῷ ἐστὶ τῇ ἑταιρίᾳ ὁ τὸ δῶρον λαβὼν, καὶ τὸ δῶρον ἄρα παρ' αὐτῷ ἐστί. (Vers. 148.) Τὸ δὲ, παρὰ σοὶ, γράφεται καὶ πάρα σοὶ, ἵνα λέγῃ ὅτι πάρεστι καὶ ἔξεστί σοι. δύναται δὲ τὸ χωρίον τοῦτο καὶ οὕτω συμβιβασθῆναι· δῶρα μὲν, εἴτε βούλει, παρασχέμεν, ἤτοι παράσχε, εἴτε ἐθέλεις, κάτεχε παρὰ σοί. ἔστι δὲ νοῆσαι αὐτὸ καὶ οὕτως ἐλλειπτικῶς κατὰ ὁμοιότητα τοῦ, ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας καὶ ἑξῆς. δῶρα δὲ ἐὰν ἐθέλῃς παρέχειν, ἢ ἔχειν παρὰ σοί. λείπει γὰρ τὸ ἔστι σοι ποιεῖν, ὃ βούλει, ἢ τὸ ποίει ὅ*περ ἐθέλεις ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα εἴπῃ ὅτι, εἰ θέλῃς δοῦναι ἢ μὴ δοῦναι, ἔστω οὕτως ἢ οὕτως. καὶ ἔστιν εὐγενὴς ἡ ἐλλειπτικὴ αὕτη σιωπὴ καὶ πολύνους καὶ τοῦ βασιλέως ἐπιστρεπτική. Σημείωσαι δὲ τὸ, ἤτ' ἐχέμεν ἀντὶ τοῦ ἢ ἔχειν, παραπληροῦντος τοῦ τε συνδέσμου. ἡ δὲ νῦν γενεὰ ὀκνήσοι ἂν διὰ τοῦ η γράψαι τὸ, ἤτ' ἐχέμεν. εἰθισμένη γὰρ ἄλλως ἐπικρινεῖ διὰ διφθόγγου εἶναι τὸ ἤτε πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐάν τε. εἰσὶ δὲ τοιαῦτα δύο καὶ μετ' ὀλίγα. Ἰστέον δὲ ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω θατέρᾳ μὲν, ὅ φασιν, ἕλκων εἰς ἑαυτὸν τὰ δῶρα, θατέρᾳ δὲ ἀπάγων καὶ μὴ ἐθέλων δεύτερος τοῦ βασιλέως ἐλθεῖν εἰς προθυμίαν ἔργου, εἰπόντος *ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, ἐπάγει τὸ, νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης αἶψα μάλα, ἐπαυξήσας τὴν 1177
σπουδὴν διὰ τοῦ νῦν καὶ τοῦ αἶψα καὶ τοῦ μάλα, δι' ὧν τὸ νῦν διασαφεῖται ὡς ἀκαριαῖον καὶ μὴ πλατικὸν ὄν. οὐ γὰρ χρή, φησι, κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας, οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον. ὅ περ ἀνθρώπου λόγος ἐπὶ ἔργον ἀναγκαῖον κατεπείγοντος. ἅπαξ δὲ ἐνταῦθα εἴρηται τὸ κλοτοπεύειν, καὶ δηλοῖ κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ κλοπεύειν καὶ οἷον παρακλέπτειν τὸν καιρὸν, ἢ τὸ κλυτοπεύειν καὶ οἷον καλλιλογεῖν καὶ κλυτοῖς ἔπεσιν ἐνδιατρίβειν καὶ οὕτω καταργεῖν ἐν κενοῖς. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ ἄρεκτον διὰ μέτρον οὐκ ἐδιπλασίασε τὸ ρ, ὡς καὶ τὸ, νῆσος ἀμφιρύτη καὶ ἄλλα πολλά. Ὅτι δὲ τὸ διατρίβειν ἐπὶ ἀργίας κεῖται, δηλοῖ καὶ τὸ, μή τι διατρίβειν ἐμὸν χόλον, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, τὸ διατρίβειν τὸν τῆς Πηνελόπης γάμον. Ἐπὶ δὲ τούτοις οἷα πάνυ θαῤῥῶν τὴν μάχην (Vers. 151.) φησίν· ὥς κέ τις

αὖτ᾽ Ἀχιλλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται, ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο προαναφώνησις Ὁμηρικὴ, τὸ μέλλον μεγαλοφρόνως προεκτυπουμένη. Τὸ δὲ, μετὰ πρώτοισι, *κόμμα ἐστὶν ἀγερωχίας, ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ καὶ ἐν ταῖς λιταῖς ἐδήλωσεν, ὥς περ καὶ τὸ, ἔγχεϊ χαλκείῳ, οὐ γὰρ τόξοις, φησὶν, ἀλλ᾽ ἔγχεϊ προμαχήσω. οὕτω δὲ μεγαλόφρον εὐθὺς ἐπαχθὲν καὶ τὸ, ὧς δέ τις ὑμέων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω, ἤγουν πολεμείτω, ἐμὲ βλέπων ὡς παράδειγμα καὶ μεμνημένος ἢ ἀλκῆς ἢ τῶν ἐμῶν ποτε ἀριστευμάτων. (Vers. 155.) Ὅτι ἐνταῦθα δείκνυσιν ὁ ποιητὴς τὸ χρήσιμον τοῦ δειπνεῖν πρὸ τοῦ πολέμου. φησὶ γὰρ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸ, νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης, μηδ᾽ οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν θεοείκελ᾽ Ἀχιλλεῦ, νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον τοὺς Ἀχαιοὺς Τρωσὶ μαχησομένους· ἐπεὶ οὐκ ὀλί*γον χρόνον ἔσται φύλοπις, εὖτ᾽ ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν· ἀλλὰ πάσασθαι, ἤτοι γεύσασθαι, ἄνωχθι αὐτοὺς σίτου καὶ
οἴνοιο, ἤγουν τὸ ὅλον εἰπεῖν, δειπνῆσαι. τὸ γὰρ, ἤγουν τοῦτο, μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή. Εἶτα ἑρμηνεύων 1242
τὸ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται φύλοπις (Vers. 162.) φησίν· οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι, μονονουχὶ λέγων ὅτι πανημέριοι μέλλομεν πολεμεῖν, καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς πολλαχοῦ εἶπε, πανημέριοι κρίνεσθαι Ἄρηι. ἐὰν δὲ Ὀ*δυσσεὺς προϊὼν ἐρεῖ ἄνυσιν πολέμου ταχεῖαν, ἐκεῖ περὶ τροπῶν λέγει μετακλίσεως πολέμου, ὡς δειχθήσεται. εἶτα (Vers. 164.) χαρακτηρίζων, οἷος ἂν εἴη ὁ δίχα δείπνου μαχόμενος, λέγει· εἴ περ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν, ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δὲ γούνατ᾽ ἰόντι. οὗ τὸ ἐναντίον ῥητορικῶς μεταχειριζόμενος φησίν· ὃς δέ κ᾽ ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζει, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆ*σαι πολέμοιο. τὸ δὲ νόημα τοῦτο περίφρασίς ἐστι τοῦ, ὅτι τὸ δειπνῆσαι μένος ἐστὶ καὶ ἀλκὴ, καὶ πλατυσμὸς τοῦ στενοῦ ἐκείνου νοήματος. καὶ ταῦτα μὲν ὁ παρ᾽ Ὁμήρῳ σοφὸς στρατιώτης Ὀδυσσεύς. Πλάτων δὲ ἐν Νόμοις φησὶ, πιόντα ἄνθρωπον ἵλεων ἢ πρότερον γίνεσθαι, ἀγαθῆς τε ἐλπίδος καὶ δυνάμεως πληροῦσθαι, παῤῥησίας τε μεστὸν εἶναι καὶ ἐλευθερίας, ἄφοβόν τ᾽ εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι ἄοκνον. διὸ Λακεδαιμόνιοι πίνοντες ὡπλίζοντο. Τοῖς δὲ ῥηθεῖσιν ἐπάγει Ὀδυσσεὺς (Vers. 171.) καὶ τὸ, ἀλλ᾽ ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι ὅπλε*σθαι. εἶτα λέγει καὶ περὶ τῶν βασιλικῶν δώρων, ἃ δηλωθήσεται. δῆλον δ᾽ ὅτι τὸ, λαὸν σκέδασον, καὶ δειπνῆσαι κέλευσον, καὶ πάσασθαι ἄνωχθι, καὶ τὸ, μὴ δὴ οὕτως ὄτρυνε Ἀχαιοὺς, ὡς καὶ πρὸ τούτων τὸ, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαοὺς, προβεβλῆσθαι πολέμαρχον, ὡς καὶ πρώην Ἀχαιοῖς, τὸν Ἀχιλλέα ἐκφαίνουσιν. (Vers. 166.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε νῆστις ἥ τε ἐπὶ τοῦ ἐντέρου καὶ ὁ ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐκ τοῦ νη στερητικοῦ μορίου γίνεται καὶ τοῦ σίτου, ἵνα ᾖ νήσιτις, καὶ ἐν συγκοπῇ νῆστις· καὶ ὅτι τῷ λόγῳ τούτῳ ταὐτόν ἐστιν ὁ νῆστις καὶ ὁ ἄσιτος· *στέρησίς τε γὰρ ἐν ἀμφοῖν, καὶ τὸ σῖτον ἐν ἑκατέροις· συστοιχεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ ἄλαστος κατὰ τὸ, κεῖται ἄσιτος, ἄπαστος· καὶ ὅτι νήστιες καὶ εἶδός εἰσι κεστρέων κατὰ τὸν εἰπόντα, εἴδη δὲ κεστρέων, οἳ καὶ πλῶτες καλοῦνται, σφηνεὺς, καὶ δακτυλεὺς, καὶ
1178 νῆστις, ἐξ οὗ *παροιμία τὸ, κεστρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων, ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ. ὅθεν οὐδὲ τῶν τι θηρίων κατεσθίει τὸν γόνον τῶν κεστρέων, ἐπεὶ οὐδ᾽ αὐτὸς οὐδένα τῶν ἰχθύων. μνήμη τοιούτου κεστρέως παρὰ Εὐβούλῳ ἐν τῷ, ὡς νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται νῆστις πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον· καὶ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ, οὗτοι δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστίας ἄκρας. Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι πείθονται τῷ Ὀδυσσεῖ, Ἀχιλλεὺς δὲ οὐ πείθεται δειπνῆσαι, ὡς καὶ ἐντεῦθεν συνάγεσθαι, ὅτι τε πάνυ ἐφίλει τὸν Πάτροκλον καὶ ὅτι λίαν φερέπονος ἦν. (Vers. 158.) Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ ὁμιλήσωσι φάλαγγες πάνυ κυριολεκτεῖται τὸ
ὁμιλεῖν· δηλοῖ γὰρ τὸ ὁμοῦ τὰς ἴλας γενέσθαι· καὶ ὅτι τὸ θεὸς ἐμπνεύσῃ μένος, ἀμφοτέροις τοῖς 1243
μέρεσι δηλαδὴ, ἰσότητα πολέμου δηλοῖ. ἐκ δὲ τούτου τοῦ ἐμπνέειν καὶ ἔμπνους ὁ ἔνθεος καὶ κάτοχος *λέγεται. καὶ ταῦτα τὰ δύο τῶν ἀντιμάχων μένεα συμβάλλεσθαι λέγει ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, σὺν δ᾽ ἔβαλον ἔγχεα καὶ μένε᾽ ἀνδρῶν. (Vers. 160.) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁμωνύμου ὄντος τοῦ πάσασθαι τὸ μὲν Ὁμηρικὸν, ὅ περ τὸ ἐμφαγεῖν δηλοῖ, ἐκ τοῦ πῶ τὸ κτῶμαι γίνεται, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ πῶυ, καὶ ὁ πολυπάμμων ἤτοι πολυκτήμων· τοῦ δὲ κόνιν ἢ τέφραν καταπάσασθαι κεφαλῆς, ἀλλοίου ὄντος, τὸ θέμα

πάσσειν ἐστὶν, ἐξ οὗ γνωστοῦ καὶ αὐτοῦ ὄντος τῷ ποιητῇ καὶ κρέας ἁλίπαστον. μεταφορικῶς δὲ καὶ παστὸς ὁ νυμφικὸς, ὁ ἔχων πέπλους οἷς ἐμπάσσονται τρόπον τινὰ τὰ ἐπιπολῆς δαίδαλα ποικίλματα, κατὰ τὸ, πολέας δ᾽ ἐνέπασσεν ἀέθλους. εἰ δὲ ἐκ τοῦ τοιούτου πάσσειν καὶ ὁ πάσσος, ἐθνικὴ αὕτη λέξις, γίνεται, τίς ἂν εἰδείη; ἔστι δέ, φασι, πάσσος οἶνος ἐξ ἀσταφίδων παρὰ Ῥωμαίοις, οὗ πίνειν γυναῖκας ἀπείρητο. χρῆσις δὲ πάσσου παρὰ Πολυβίῳ. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι πάσασθαι οὐ τὸ εἰς κόρον φαγεῖν, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται, ἀλλὰ τὸ μόνον φησὶν ἀπογεύσασθαι. οὕτω γὰρ σπλάγχν᾽ ἐπάσαντο, ἀπογευσάμενοι μόνον ὡς ἂν ὀλίγον, εἶτα εὐωχηθέντες δαψιλῶς. δῆλον δὲ τὸ ῥηθὲν καὶ ἐκ Πριάμου, εἰπόντος παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὡς νῦν καὶ σίτου πασάμην. οἰκεῖον γὰρ τῷ ἀτυχεῖ ἀπογεύσασθαι μόνον. εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν *οὐκ εἴα τὸ πάθος. οἱ δὲ νεώτεροι, φησὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀποπληρωθῆναι τιθέασι τὸ ἐπάσαντο. (Vers. 162.) Τὸ δὲ, ἐς ἠέλιον καταδύντα, ἑρμηνεία τοῦ πρόπαν ἦμαρ ἐστίν. (Vers. 163.) Ἄκμηνος δὲ ὁ ἄγευστος καὶ νῆστις λέγεται. διὸ καὶ προϊὼν ἐρεῖ, νήστιας ἀκμήνους. λέγεται δὲ οὕτως ἢ παρὰ τὴν ἀκμὴν, ὅ ἐστιν ἀσιτίαν, Αἰολικῶς, ἢ ὡς μὴ καμὼν ἐν παρασκευῇ ἀρίστου, ἢ οἱονεὶ αἴκμηνος ἤτοι ξηρὸς, χωρὶς ἰκμάδος. (Vers. 166.) Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ ἔπος ὅλον ἀπαραποίητον οἰκεῖον ἔθετο ὁ ποιητὴς, τὸ, μηδ᾽ οὕτως ἀγαθός περ ἐὼν, καὶ ἑξῆς. οὕτω γὰρ καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ κεῖται. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἀγαθὸν καὶ ἐνταῦθα τὸν ἀνδρεῖον ἢ καὶ φρόνιμον λέγει. σκοπητέον δὲ καὶ νῦν τὸ βλάβεται, ἀφ᾽ οὗ ἡ βλάβη, καὶ ἀνακτέον αὐτὸ εἰς διφόρησιν. ἔστι γὰρ καὶ βλάβω καὶ βλάπτω. πρὸ ὀλίγου γὰρ ἡ ἄτη βλάπτουσ᾽ ἀνθρώπους ἐλέγετο. ἴσως δὲ καὶ ὁ στρεβλὸς καὶ ἡ καλύβη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, ἀπὸ τοιαύτης ὕλης παράγεται, ὥς περ καὶ ἡ ἀποκρυβή. (Vers. 167.) Τὸ δὲ, οἴνου κορέσασθαι καὶ ἐδωδῆς, ἔχοι ἄν τι ὑπερβολῆς ἢ ἁπλότητος λόγου. πῶς γὰρ ὁ ἐν τῷ δειπνεῖν κορεσάμενος καὶ οἴνου καὶ ἐδωδῆς, καὶ οὕτω γενόμενος ἔμφορτος, ἐλαφρὸς ἂν εἴη μάχεσθαι, καὶ μᾶλλον, εἰ καὶ στερεοῖς ὅπλοις κατήχθισται; καὶ ἄλλως δὲ, ὁ σπεύδων εἰς μάχην πῶς ἂν ὡς ἀ*δειάζων κορέσηται; πάσεται οὖν ὁ τοιοῦτος καὶ οἴνου καὶ σίτου, ὡς καὶ προεδηλώθη, οὐ μὴν κορέσεται. δοκεῖ δὲ καὶ πάνυ δεινῶς ἐνταῦθα ῥητορεῦσαι ὁ ποιητὴς, ὡς ὁ μὲν κορεσάμενος ἀβαρὴς ἐν μάχῃ ἐστὶν, ὁ δὲ νῆστις γυῖα βαρύνεται. (Vers. 169.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ὃς δὲ κορεσάμενος πολεμίζει, θαρσαλέον οἱ ἦτορ, καινῶς ἐσχημάτισται. τὸ γὰρ κοινὸν καὶ σύνηθες, ὃς δὲ μετὰ τροφὴν πολεμίζει, θαρσαλέον ἦτορ ἔχει. ὡς δὲ ψεκτὸν τὸ πρὸ μάχης ἄχρι κόρου δεῖπνον, δηλοῖ καὶ Ἔφιππος, ὃς εἰπὼν ὡς μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας πάσας Ἀργεῖοι μάχονται, ἐπάγει· τοιγαροῦν φεύγουσ᾽ ἀεί. (Vers. 171.) Τὸ δὲ, λαὸν σκέδασον, ἐκ τῆς ἀγορᾶς δηλαδὴ, ὥστε λυθῆναι αὐτὴν αἰψηρὴν καὶ θοαῖς ἐπὶ νηυσὶ δειπνῆσαι. (Vers. 172.) Τὸ δὲ ὅπλεσθαι πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ὁπλίζεσθαι, ὡς καὶ τὸ ἐτείχεον τὸν ἰσθμὸν παρὰ Ἡροδότῳ πρωτοτυπία τοῦ τειχίζειν ἐστίν. Ὅτι καὶ περὶ τῶν δώρων παραινῶν Ὀδυσσεὺς φησί· τὰ δὲ δῶρα ὁ βασιλεὺς οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορὴν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι. τοῦτο δὲ λέγει, οὐχ᾽ ἵνα μὴ Ἀχιλλεὺς ὕστερον εἴπῃ μὴ λαβεῖν, ἀλλ᾽ ἵνα μὴ πάνυ πολλὴν χάριν εἰδεῖεν οἱ Ἕλληνες τῷ Ἀχιλλεῖ, ὡς καὶ ἐπὶ δώροις ἰδοὺ μαχομένῳ, καὶ ἵνα ὄφλωσι τῷ βασιλεῖ εὐγνωμοσύνην, ὡς μὴ φιλοκτεάνῳ, ἀλλὰ δι᾽ αὐτοὺς τοιαῦτα καὶ *τοσαῦτα δωρησαμένῳ. ἄλλως μέντοι δεόντως τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπισκιάζων ὁ ῥήτωρ φησίν· ἵνα φρεσὶ σῇσιν ἰανθῇς, ὦ Ἀχιλλεῦ, ὡς ἡδὺ ὂν τὸ ἐπὶ πολλῶν τιμώμενον φαίνεσθαι. (Vers. 175.) Ἀπαιτεῖ δὲ καὶ ὀμόσαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς Βρισηίδος, ἵνα τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ θυμὸς ἵλαος ἔσται. εἶτα λέγει καὶ δαιτὶ θεραπεῦσαι αὐτὸν, ἵνα μηδέν τι δίκης ἐνδέοι, ἀλλὰ τὰ μὲν δῶρα δοθῶσιν ὡς εἰς ἄποινα ἢ καὶ ἐπὶ ἀμύνῃ, ὁ δ᾽ ὅρκος γένηται διὰ τὴν ἐρωμένην, ἡ δὲ ἑστίασις διὰ τὴν ὕβριν. φησὶ γάρ· ὀμνυέτω δέ τοι, ἤγουν σοὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὁ βασιλεὺς ὅρκον ἐν Ἀργείοισιν ἀναστὰς, μή ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι, ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ, ἤτ᾽ ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν. καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἵλαος ἔστω. αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃσ᾽ ἀρεσάσθω πιείρῃ, ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα. Εἶτα (Vers. 181.) καὶ πρὸς τὸν Ἀτρείδην ἀποτεινόμενος φησίν· Ἀτρείδη, σὺ δ᾽ ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ᾽ ἄλλῳ ἔσσεαι· οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα ἄνδρ᾽ ἀπαρέσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀγαμέμνων, πεπαιδευμένος γὰρ ὁ ἀνὴρ, χαίρει, καὶ ἐπαινεῖ τὸν ῥήτορα (Vers. 185.) εἰπών· χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας· ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα διίκεο καὶ κατέλεξας. καὶ μετ᾽ ὀλίγα κάπρον ταμὼν

ὄμνυσιν ὡς εἰρήσεται. (Vers. 179.) Ὅρα μὲν *ὅτι πρὸ μικροῦ μὲν παρεσημειώθη ἐνεργητικῶς ῥηθὲν τὸ, ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι· ἐνταῦθα δὲ παθητικῶς ἀπαρέσασθαι καὶ ἀπαρεσάσθω. δηλοῦται δὲ καὶ νῦν διὰ τούτων τὸ εἰς φιλίαν συναρμοσθῆναι. οὕτω δὲ πρὸ ὀλίγου καὶ πειρήσω εἶπεν ἐνεργητικῶς, καὶ πειρήσομαι παθητικῶς. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ἄνδρ᾽ ἀπαρέσασθαι, αὐτὸ μὲν γὰρ ἐλλιπῶς ἔχειν δοκεῖ, τὸ δὲ, ἀπαρέσασθαι δαιτὶ, ἢ δώροις, ἢ τοιούτοις τισὶν, ἐντελὲς εἶναι καὶ ἀνελλιπές. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ ἀρέσασθαι καὶ πέμματά τινα ἱερὰ λέγεσθαί φησιν Αἴλιος Διονύσιος ἀρεστῆρας, δι᾽ ὧν ἔστι δηλαδὴ πρὸς τὸ θεῖον ἀρέσασθαι. (Vers. 174.) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τούτοις τὸ, ὀφθαλμοῖς ἴδωσι, τὰ δῶρα δηλαδή· νῷ γὰρ καὶ φαντασίᾳ καὶ πρὸ τῆς σήμερον ἔβλεπον τὰ τοιαῦτα οἱ Ἀχαιοὶ, ὡς μα- 1244
θόντες ὑπεσχημένα τῷ Ἀχιλλεῖ πρὸς τοῦ βασιλέως αὐτά. (Vers. 176.) Τὸ δὲ, μή ποτε τῆς εὐνῆς καὶ ἑξῆς ὁ ὅλος στίχος, καὶ ἐν ταῖς λιταῖς κεῖται· ὁ δὲ μετ᾽ αὐτὸν οὐχὶ ὅλος, ἀλλ᾽ ἐκ μέρους. ἐκεῖ μὲν γὰρ οὕτω· ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν· ἐνταῦθα δὲ, ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ ἤτ᾽ ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν, ἀντὶ τοῦ, ἢ ἀνδρῶν προκαταρξάντων ἔρωτος, ἢ ὁμοίως γυναικῶν. καὶ ἄλλως δὲ, θέμις ἡ τῶν ἀνδρῶν τε καὶ ἡ τῶν γυναικῶν. ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ ἣ θέμις ἐστὶν, ἀντὶ τοῦ καθὰ *θεμιτὸν, ἢ ἀντὶ τοῦ ἥτις δίκη ἐστίν. Ἰστέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι οὐ διασαφεῖ ὁ ῥήτωρ ποίαν λέγει ταύτην εὐνὴν, ἢ διὰ τὸ πασίδηλον, ἢ καὶ διότι ὀκνεῖ προφέρειν λόγῳ τὴν αἰτίαν τοσούτων φόνων Βρισηίδα. (Vers. 177.) Ἀμφίβολον δέ ἐστιν, εἴτε προτακτικὸν ἄρθρον τὸ τῆς, ἐν τῷ, τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, εἴτε ὑποτακτικὸν ἀντὶ τοῦ ταύτης. Δαῖτα δὲ λέγει πίειραν τὴν διὰ τοῦτο καὶ θάλειαν. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ πιείρη προϋπάρχει ἀρσενικὸν πίηρ πίερος, οὗ θηλυκὸν ἀναγκαίως πίειρα. ἄχρηστον δὲ τῇ συνηθείᾳ ὁ πίηρ, ὥς περ καὶ ὁ πῖος, ἐξ οὗ πιότατος. χρηστότερον δὲ τούτων ὁ πίων τοῦ πίονος.
1179 Τὴν δὲ ὡς ἐῤῥέθη δαῖτα θά*λειαν Σέλευκος δίαιταν εἶναι βούλεται, στοιχείου μεταθέσει. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δαίσασθαι εἶναι αὐτὴν βιαιότερον λέγει. (Vers. 181.) Τὸ δὲ, δικαιότερος καὶ ἐπ᾽ ἄλλῳ ἔσσεαι, ἢ ἀντὶ τοῦ δίκαιος ἁπλῶς ἔσῃ οὐ μόνον ἐπὶ τῷ μεγάλῳ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ καὶ εἴ τινα ἄλλον βλαβέντα χρὴ βασιλικῶς ἀπαρέσασθαι· ἢ καὶ ἄλλως, σὺ δὲ οὕτω παθὼν ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ μεταμαθήσῃ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἔσῃ τοῖς ἄλλοις δίκαιος, πείρᾳ γνοὺς καλὸν εἶναι τὸ δικαιοπραγεῖν. (Vers. 182.) Ἐν δὲ τῷ βασιλῆα ἢ λείπει πρόθεσις, ἵνα ᾖ, οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν εἰς βασιλῆα, καὶ ἑξῆς· ἢ καὶ ἄλλως λέγει, ὡς οὐ νεμεσσητὸν τὸν βασιλέα φιλιοῦσθαι, ὅτε τις χαλεπήνῃ. εἶχε δὲ Ὅμηρος φράσαι, εἴ περ ἤθελε, καὶ οὐ γάρ τι νεμεσσητὸν βασιλῆι. (Vers. 185.) Ἐν δὲ τῷ, χαίρω τὸν μῦθον ἀκούσας, ἢ κατ᾽ ἐξοχὴν εἶπε μετὰ ἄρθρου τὸν μῦθον, ὡς πρωτεύοντα ἐν ἑτέροις λόγοις, ἢ περιττῶς κεῖται τὸ ἄρθρον. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.; Ὅρα δὲ καὶ (Vers. 182.) ὅπως γνωμικῶς διδάσκει Ὀδυσσεὺς τὸν βασιλέα, αὐτὸν φιλιοῦσθαι τινὶ, ὃν αὐτὸς προκατάρξας ἐλύπησε, καὶ ὅπως παρῳδήσας τὸ, ἄνδρ᾽ ἀπαμύνασθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ, εἶπε *τὸ, ἄνδρ᾽ ἀπαρέσασθαι καὶ ἑξῆς, καὶ ὡς τὸ χαίρω σου τὸν μῦθον ἀκούσας, πάντα γὰρ ἐν μοίρῃ διίκεο καὶ κατέλεξας, ἔπαινός ἐστιν ἀγαθῆς παραινέσεως, ἥτις εὖ τὰς ἐννοίας ἐμέρισε· τοῦτο γὰρ ἡ μοῖρα δηλοῖ. ἔνθα καὶ τὸ μὲν διίκεο ταὐτόν ἐστι τῷ διῆλθες, τὸ δὲ κατέλεξας ἀντὶ τοῦ ἐμέτρησας· οὐ γὰρ δοκεῖ τισὶν οὐδὲ νῦν τὸ λέγειν ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν κεῖσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ. (Vers. 187.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι εἰ καὶ ὀψὲ, ὅμως ἐπείσθη δωρητὸς γενέσθαι καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπακούσας τῷ διδάξαντι. (Vers. 188.) Ὅτι ἐν τῷ, ταῦτα δ᾽ ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμὸς, οὐδ᾽ ἐπιορκήσω πρὸς δαίμονος, τὸ πρὸς δαίμονος οἱ μὲν φασὶν ὅμοιον εἶναι τῷ, μὰ τὸν θεὸν, οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ ἔμπροσθεν θεοῦ, ὁμοίως τῷ, πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων. ἔσται δ᾽ ἐνταῦθα κάλλιον ὑπερβατικῶς ἀναγνῶναι, ἐθέλω ὀμόσαι πρὸς δαίμονος. (Vers. 189.) Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ὧδε κεῖται τὸ, ἐπειγόμενός περ Ἄρηος, κατὰ γενικὴν σύνταξιν. λαβὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐξ ὧν πρὸ ὀλίγου ἔφη Ὀδυσσεὺς (Vers. 190. sqq.) φησίν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς μιμνέτω αὖθι τέωσγε ἐπειγόμενός περ Ἄρηος. μενεῖ δὲ διὰ τὰ δῶρα. ἐπάγει οὖν· μίμνετε δ᾽ ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ἐπὶ τιμῇ δηλαδὴ τοῦ Ἀχιλλέως, ὄφρα κε δῶρα ἐκ κλισίης ἔλθῃσι, καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν, ὅ ἐστι δι᾽ ἐντομῆς θυ*μάτων ποιήσωμεν, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν τὸ, κάπρον ταμέειν Διί τ᾽ Ἠελίῳ τε. (Vers. 193.) Ὅτι ἐν δυσὶ τόποις κούρητας οἴσοντας Ἀχιλλεῖ τὰ δῶρα, ἐνταῦθα λέγει τοὺς νέους, ὅ περ Ἡρῳδιανὸς ἀναγινώσκει τῷ τόνῳ ὡς πένητας, κλίνων ὡς ἰαμβικὸν ἀπὸ τοῦ κόρος

ὁ νέος, κόρης κόρητος. τὸ μέντοι ἔθνος κουρῆτας ὡς ἀδμῆτας. εἰσὶ δὲ οὓς λέγει ὧδε κούρητας, οἱ Νεστορίδαι καὶ ὁ Μέγης καί τινες ἄλλοι τοιοῦτοι. Ἔνθα ὅρα ὡς διὰ τὸ Ἀχιλλέως ἀξίωμα εὐγενεῖς ἄνδρες καὶ ἀριστεῖς οἱ καὶ θεράποντες πρὸ τούτων ῥηθέντες ὑπουργοῦσι τῇ τῶν δώρων κομιδῇ, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁ καὶ λογιώτατος καὶ πρακτικώτατος Ὀδυσσεὺς, ᾧ καὶ περὶ δώρων καὶ λοιπῶν κατὰ θάῤῥος φιλικὸν λαλῶν ὁ βασιλεὺς φησί· σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι ἠδὲ κελεύω, κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν, δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκέμεν ὅσσ' Ἀχιλῆϊ χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν δὲ γυναῖκας· Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν κάπρον ἑτοιμασάτω ταμέειν, ὡς εἴρηται. Καὶ ὅρα (Vers. 193.) *τὸ κρινάμενος ἤτοι ἐπιλεξάμενος· κριτοὶ γὰρ καὶ λογάδες οἱ νῦν κούρητες· ἀριστῆες γὰρ Παναχαιῶν.* (Vers. 195.) *Τὸ δὲ, χθιζὸς ὑπέσχετο. τὸ πρὸς Ὀδυσσέα πρὸ ὀλίγων ῥηθὲν ἐνταῦθα χθιζὸν ὑπέστημεν λέγει, ἐπιῤῥηματικῶς τε εἰπὼν τὸ χθι*ζὸν εἰ καὶ εἶχεν εἰπεῖν χθιζοὶ, καὶ πληθυντικῶς τὸ ὑπέστημεν, κοινὴ γὰρ ἡ ὑπόσχεσις, Ἀγαμέμνονος μὲν εἰπόντος ἃ δώσει, Ὀδυσσέως δὲ ἀπαγγείλαντος τῷ Ἀχιλλεῖ ἐν ταῖς λιταῖς.* (Vers. 196.) *Τὸ δὲ ἀγέμεν οἰκεῖον ἐπὶ γυναικῶν, καθὰ τὸ ἐνεγκέμεν ἐπὶ δώρων.* (Vers. 197.) *Τὸ δὲ, κατὰ στρατὸν, θεραπεία ἐστὶν Ἀχιλλέως, εἰ ἐπὶ τοσούτων τιμᾶται.* (Vers. 194.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκέμεν, ἤγουν ἔνεγκε, γράφεται καὶ, δῶρα δ' ἐμῆς παρὰ νηὸς, εἰς θεραπείαν χασμῳδίας. καὶ κεῖται ὁ δὲ σύνδεσμος ἀπόλυτος ἀντὶ τοῦ δή. ἡ δὲ ποικιλία τῶν ἀπαρεμφάτων οὐ μόνον ἐν τῷ ἐνεγκεῖν καὶ ἐνεγκὲν καὶ ἐνεγκέμεν καὶ ἐνεγκέμεναι καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπῆν καὶ τοῖς τοιούτοις, ὧν καὶ τὸ ζῆν καὶ πεινῆν. μέρος δὲ ποικιλίας τοιαύτης καὶ τὰ εἰς ναι, ἐν οἷς καὶ τὸ χρῆναι καὶ ἀποχρῆναι, ὃ καὶ ἀποχρῆν εὕρηται ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου, οἷον, τῷ γὰρ μὴ ἀποχρῆν ἀποθανεῖν αὐτοῖς ἁλοῦσι. καὶ ἴσως αὐτὸ ἀποκοπὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ ἀποχρῆναι, ὡς καὶ τὸ χρῆν παρὰ Εὐριπίδῃ ἐκ τοῦ χρῆναι,*
1245 *οἷον, πότερα τὸ χρῆν σφ' ἐπήγαγ' ἀνθρωποκτονεῖν; εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ χρῇ, ὅ ἐστι μαντεύεται, οὗ χρῆσις ἐν τῷ, χρῇ μοι τοιαῦθ' ὁ Φοῖβος, ἔστιν ἀπαρέμφατον χρῆν, ὁ εἰρὼν αὐτὸ εἰδείη ἄν.* (Vers. 193.) *ὅτι δὲ οὐ μόνον οἱ ῥηθέντες κούρητες, ἀλλὰ καὶ πάν*τες οἱ ἥρωες ἐπετήδευον τὴν αὐτοδιακονίαν ἐκδηλότατόν ἐστιν· ἐκαλλωπίζοντο γὰρ, φασι, τῇ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις εὐστροφίᾳ. Πάτροκλος οὖν καὶ Ἀχιλλεὺς καὶ Αὐτομέδων τοῖς πρέσβεσιν ἐν ταῖς λιταῖς πάντα εὐτρέπισαν, καὶ Μενελάου τελοῦντος γάμους ὁ νυμφίος οἰνοχοῶν ἦν. καὶ Ὀδυσσεὺς δέ που δαιτρεῦσαι καὶ ὀπτῆσαι καὶ τὰ ἑξῆς δεξιώτατος εἶναι φησίν.* (Vers. 200.) *Ὅτι τοῦ βασιλέως εἰπόντος ἃ προσεχῶς εἶπε, τοῦ δὲ Ὀδυσσέως ἀναθέντος ἤδη τῷ Ἀχιλλεῖ ὡς πολεμικῷ τὰ τῆς μάχης, καὶ εἰπόντος, ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον καὶ δεῖπνον ἄνωχθι ὅπλεσθαι, ὁ Ἀχιλλεὺς ἄλλον μὲν εἶναι φησὶ καιρὸν τῶν τε ἄλλων καὶ τοῦ ἐς βρωτὺν ὀτρύνειν ἤγουν εἰς δεῖπνον, νῦν δὲ, φησὶν, ἀνώ*γοιμι πολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν νήστιας, ἀκμήνους, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην, ἣν δηλαδὴ ὀφείλουσιν ἡμῖν οἱ Τρῶες· πρὶν δ' οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν ἱείη, ὅ ἐστι πορευθείη, πεμφθείη, οὐ πόσις οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνειῶτος, ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι μύρονται. τὸ, ἤγουν, διό μοι οὔτι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν, ἤτοι δῶρα καὶ γυναῖκες καὶ ὅρκος καὶ δεῖπνον, ἀλλὰ φόνος τε καὶ αἷμα καὶ ἀργαλέος στό*νος ἀνδρῶν. ὡς ἀληθεύει ἐνταῦθα ἐπ' αὐτῷ τὸ, αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη καὶ ἑξῆς, ὃ φθάσας ὁ βασιλεὺς ἔσκωψε κατ' αὐτοῦ. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς συμπαρατείνων ἑαυτῷ εἰς καρτερίαν καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ὡς πολέμαρχος. ἀντερεῖ δὲ Ὀδυσσεὺς κατωτέρω ἄριστα. *Ἰστέον δὲ ὅτι χρήσιμα τοῖς γράφουσι καὶ ἃ πρὸ* 1180
τούτων κεῖνται τῷ Ἀχιλλεῖ, εἰπόντι· Ἀτρείδη, ἄλλο τέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι, ὁππότε τις μεταπαυσωλὴ πολέμοιο γένηται, καὶ μένος οὐ τόσον ἧσιν, ὅ ἐστιν ὑπάρχει, ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσι. νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασεν Ἕκτωρ, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν, εὐτυχοῦντι δηλαδή· ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον, καὶ ἑξῆς τὰ προγραφέντα. Ἐν τούτοις δὲ πᾶσιν ἀποδέχεται μὲν ὁ ἥρως τὰ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, παρακαίρια δὲ αὐτὰ εἶναι κρίνει. ἔστι δ' ἐν τούτοις μεταπαυσωλὴ μὲν συνθέτως ἡ παῦσις, ἣν ἀλλαχοῦ ἔφη ἀνάπνευσιν Ὅμηρος, μένος δὲ θυμὸς ἀκμάζων ἄρτι μάλιστα ἐν τῷ ἥρωι. (Vers. 205.) *Ἡ δὲ βρωτὺς Ἰώνων ἐστὶ σχηματισμὸς, ὡς καὶ ἡ ἐδητὺς καὶ ἡ ὀτρυντὺς, ἤτοι ὁ ἐρεθισμὸς ὁ ἐκ τοῦ παροτρύνειν, καὶ ἡ κτιστὺς, ἤτοι ἡ τοῦ κτιζομένου*

*ποίησις, κτιστὺν γοῦν Μιλήτου φησὶν Ἡρόδοτος. ἡ μέντοι βρῶσις κοινόν ἐστιν. Ἀστείως δὲ ὁ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πρὸ τῆς μάχης δεῖπνον εἰς βρωτὺν καὶ βρῶσιν μετέλαβε, καὶ ἴσως καθάπτεται τοῦ Ὀδυσσέως,
ἐφ᾽ οἷς περ πρὸ τῆς μάχης κορέσασθαι συνεβούλευσεν οἴ*νου καὶ ἐδωδῆς.* (Vers. 207.) *Τὸ δὲ ὀτρύνε-
τον ἔχει τι βάρος τῷ ἥρωι, ἀχθομένῳ εἰ μόνοι οὗτοι δύο, ὁ βασιλεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς, ἐπέχουσι τῆς μάχης
αὐτόν. Ὅρα δὲ ὅτι πρὸ μικροῦ μὲν ἰδίᾳ εἶπεν Ὀδυσσεὺς τὸ νήστιας καὶ ἰδίᾳ τὸ ἀκμήνους· ἐνταῦθα
δὲ Ἀχιλλευς ὁμοῦ τὰ δύο ἀσυνδέτως παρέθετο. προϊὼν δὲ ἐρεῖ ἄκμηνος καὶ ἄπαυστος, ὡς εἶναι
ταὐτὸν κατὰ πολυωνυμίαν τὸ νῆστις, ἄκμηνος, ἄπαυστος, ὃν καὶ ἀπόπαστον λέγει ὁ Ὀππιανός.*
(Vers. 208.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ὁμώνυμον ὄνομα καὶ τὸ νῆστις, λέγεται γὰρ νῆστις καί τι μεταξύ, φασι,
κοιλίας καὶ στομάχου ἔντερον. καὶ Σικελικὴ δέ τις, φασὶ, θεὸς Νῆστις ἐλέγετο. Σημείωσαι δὲ καὶ
ὅπως ἔδειξε φανερῶς, τί ἐστι δόρπον, εἰπών· ἅμα δ᾽ ἠελίῳ καταδύντι τεύξεσθαι δόρπον. οὐδετέρως
δὲ εἶπε. φησὶ γάρ· μέγα δόρπον. τοῦτο δὲ ὡς πρὸς τὸ δεῖπνον διαστέλλει. αὐτὸ γὰρ οὐ μέγα διὰ τὴν
σπουδὴν τὴν εἰς τὸν πόλεμον· τὸ μέντοι δόρπον μέγα γίνεται διὰ τὴν ἄδειαν. καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ σκω-
πτικὸν τοῦ, κορεσσάμενος πολεμίζῃ, ὡς μὴ δέον ὂν κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ὀδυσσέως ἐν δείπνῳ μικρῷ τῷ
πρὸ μάχης κορέσασθαι, ἀλλ᾽ ὕστερον ἐν ἀδείᾳ δόρπου. ἔχει δὲ ὁ λόγος καὶ σεμνότητα ἡρωικὴν, οἷα
σήμερον πρὸς ἑσπέραν ἀδειάσαντος τοῦ Ἀχαικοῦ στρατοῦ εἰς τὸ τεύξεσθαι μέγα δόρπον.* (Vers. 209.)1246
*Φίλος *δὲ λαιμὸς, ὡς καὶ φίλαι χεῖρες, καὶ ἕτερα προσεσημειωμένα.* (Vers. 210.) *Ἐν δὲ τῷ, οὐ πό-
σις οὐδὲ βρῶσις, προέθετο, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, τὴν πόσιν τῆς βρώσεως, οὕτω ποιῶν ὡς ἐπὶ πολύ. ἐρεῖ
γὰρ καὶ κατωτέρω, πόσιος καὶ ἐδητύος· μετ᾽ ὀλίγα μέντοι, σίτοιο καὶ ποτοῖο.* (Vers. 212.) *Τὸ δὲ,
κεῖται ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, ἤγουν εἰς τὸ πρόθυρον ὁρῶν, ἔθος διδάσκει παλαιὸν, οἷα ἔθους
ὄντος, οὕτω προτίθεσθαι τοὺς νεκροὺς, ὡς ἐπὶ ἐξόδῳ τοῦ βίου γεγονότας.* (Vers. 213.) *Ἰστέον δὲ
καὶ ὅτι ὁ πρὸ ἔργου παντὸς σπεύδων εἰς κίνδυνον ἐρεῖ ἄν· οὔ μοι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν, ἀλλὰ
φόνος τε καὶ αἷμα καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν. ἔνθα καιρία παρίσωσις τὸ φόνος καὶ στόνος.*
(Vers. 209.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, πρὶν δ᾽ οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν καὶ ἑξῆς, κατὰ σχῆμα
συγχωρήσεως ἔφη ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς τοῖς μὲν ἄλλοις ἀφιεὶς δειπνῆσαι πρὸ μάχης διὰ τὸ κοινὸν ἔθος,
αὐτὸς δὲ ἄσιτος ἐθέλων διατελέσαι πανημέριος μαχόμενος διὰ τὸν Πάτροκλον.* (Vers. 216.) *Ὅτι πρὸ
ὀλίγου μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς ἠξίου αἶψα τοὺς *Ἀχαιοὺς εἰς μάχην ἐξελθεῖν καὶ μὴ κλοτοπεύειν καὶ διατρί-
βειν· ὅτε καὶ αἰσθόμενος Ὀδυσσεὺς ὡς ἀδείπνους ἐκεῖνος βούλεται τοὺς Ἕλληνας εἰς μάχην ἐξαγαγεῖν,
ἀνεῖπεν ὅσα ἔδει. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς σαφέστερον ἐξήνεγκεν ὃ ἐβούλετο, ἐνταῦθα δὴ καὶ Ὀδυσσεὺς παῤ-
ῥησιάζεται λαμπρότερον καὶ φησίν·* (Vers. 218.) *ὦ Ἀχιλλεῦ, Πηλέως υἱὲ, μέγα φέρτατε Ἀχαιῶν,
κρείσσων εἶς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ ἔγχεϊ, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί κεν προβαλοίμην πολ-
λὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα· τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη *μύθοισιν ἐμοῖσι. Καὶ ὅρα τὸ
ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ καίριον καὶ ἀνεμέσητον ἔπαινον. Καὶ σημείωσαι, ὅπως
ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνέχεται ἀληθοῦς ἐπαινέτου ἀκούων, οὐ πᾶσαν ἀρετὴν προσμαρτυροῦντος αὐτῷ, ἀλλ᾽
ἔστιν ἃ καὶ μεμφομένου. οἶδε γὰρ ὡς οὐ πάντα πᾶσιν ὁ θεὸς δίδωσι, καὶ ὡς ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι
τῶν νέων σοφώτερον. καὶ αὐτὸς δὲ πρὸ μικροῦ ἑαυτὸν ἐπαινῶν ἔφη ἀνδρειότατος εἶναι ἐκ πολέμῳ,
ἐν ἀγορᾷ δὲ καὶ ἄλλους εἶναι ἀμείνονας, ὧν δή που ἐστὶ καὶ Ὀδυσσεύς. καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα γίνεται.
ἐπὶ *μέντοι Ἕκτορος καὶ Πολυδάμαντος οὐχ᾽ ὁμοίως ἦν. ἐκεῖ γὰρ ὁ βάρβαρος Ἕκτωρ οὐ θέλει τοῦ
σοφωτέρου ἀκούειν, ἀλλὰ καὶ θάνατον ἀπειλεῖται, εἰ ἐναντιώσεται. ποιεῖ δὲ τοῦτο ἐκεῖ ὁ Ἕκτωρ,
διότι οὐ προέχει χρόνῳ αὐτοῦ ὁ Πολυδάμας, ὅθεν οὐδὲ ἔχει πρὸς τὸν Ἕκτορα εἰπεῖν, ὅτι πρότερος
γενόμην καὶ πλείονα οἶδα. σύγχρονοι γὰρ ἀμφότεροι, ἐν μιᾷ γενόμενοι νυκτὶ κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν
ἱστορίαν.* (Vers. 219.) *Ὅρα δὲ καὶ τὴν μεταχείρησιν τοῦ προοιμίου. ἵνα μὲν γὰρ καταιδέσῃ τὸν
Ἀχιλλέα ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς, κατὰ πολὺ φησὶν ὑπερ*βάλλειν ἐκεῖνον τῷ νοήματι· ἵνα δὲ αὖ μὴ λυπήσῃ
τὸν ἀριστέα, οὐ προβάλλεται νοὸς ὀξύτητα καὶ εὐφυΐαν, ἀλλὰ τὸ ἀφθόνητον γῆρας καὶ τὴν ἐντεῦθεν
πολυπειρίαν, ὡς καὶ τοῦ Ἀχιλλέως δυναμένου μὲν τοιούτου ἔσεσθαι, εἴ περ εἰς ὅμοιον γῆρας ἐλάσει,
οὔπω δὲ τοιούτου ὄντος. ἐπεὶ δὲ ὅμως καὶ ταῦτα ἐλαττοῖ τὸν Ἀχιλλέα ὡς ἥττονα τοῦ Ὀδυσσέως, φθά-*1247
1181*νει αὐτὸν εἰπὼν μέγα φέρτατον τῶν Ἀχαιῶν. *διὸ καὶ πολέμαρχος προὐβέβλητο. ἔφη δὲ αὐτὸν καὶ*

ἑαυτοῦ φέρτερον οὐκ ὀλίγον, ἀλλὰ δηλαδὴ καταπολὺ, ὥς περ αὖ πάλιν αὐτὸς πολλὸν ὑπερβάλλει ἐκεῖνον νοήματι, ἤγουν ἐν τῷ νοεῖν. καὶ οὕτω τῇ ἀνδρίᾳ μὲν ὑποπεσὼν ὁ Ὀδυσσεὺς, τῇ δὲ φρονήσει ὑπεραναβὰς, πειθει τὸν Ἀχιλλέα προσέχειν αὐτῷ. (Vers. 218.) Τὸ δὲ προβαλοίμην ἀντὶ τοῦ ὑπερβαλοίμην φησὶν, ὥς περ καὶ πρόφρων ὁ ὑπέρφρων, καὶ πρὸ παιδων γυναικῶν ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ παίδων καὶ γυναικῶν. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ καινὸν τῆς συντάξεως· γενικῇ γαρ συντάσσει τὸ προβαλοίμην· νοήματι γάρ σου προβαλοίμην, φησί. καὶ ἴσως κάλλιον ἑαυτῆς εἶναι τὴν πρόθεσιν καὶ μὴ ληφθῆναι ἀντὶ τῆς ὑπὲρ, ἵνα λέγῃ Ὀδυσσεὺς ὅτι πρὸ τοῦ Ἀχιλλέως βαλοίμην ἤτοι ἐπιτυχὴς γενοίμην ἐν τῷ νοήματι, ὥς περ αὖθις σὺ πρὸ ἐμοῦ βάλοιο ἂν τῷ ἔγχεϊ. βάλλειν γὰρ καὶ τὸ ἁπλῶς ἐπιτυγχάνειν, ὅθεν καὶ νηὸς ἐπήβολος ἐν Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 220.) Τὸ δὲ ἐπιτλήτω εὖ συντάσσεται δοτικῇ κατὰ τὸ ἐπιμεινάτω. τὸ μέντοι τλήτω αἰτιατικὴν ἔχει σύνταξιν. δεινότατα δὲ προέταξε μὲν Ὀδυσσεὺς τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἔπαινον, ὑπέταξε δὲ τὸν *ἑαυτοῦ, ἵνα θελχθεὶς ὁ φιλότιμος νεανίας οἷς καλῶς ἤκουσε, πεισθείη τῷ εὐλογήσαντι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅπως δυσὶ τόποις ὁ ποιητὴς τὰς αὐτὰς ἐννοίας ἀνεπισφαλῶς ἐμέρισεν, ἤγουν τὴν Ἀχιλλέως εἰς μάχην σπουδὴν δίχα δείπνου, καὶ τὴν Ὀδυσσέως ἀντιλογίαν. αἴτιος δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς, οὕτω μάλα εἰς μάχην ἐνθουσιῶν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐν μὲν τῇ β΄ ῥαψῳδίᾳ ὑπὸ Νέστορος Ὀδυσσεὺς ἥττηται, κρατηθεὶς τὸν περὶ τὰς αὐτὰς ἐννοίας ἀγῶνα, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν παρευδοκιμεῖ, ἀμείνω τὴν δευτέραν δημηγορίαν καὶ στρυφνοτέραν ἐκθέμενος, φιλοτιμησάμενος τοῦτο, ἵνα μὴ τὸν οἰκεῖον ἀπελέγξῃ ἔπαινον. Ἔτι ὅρα (Vers. 216.) καὶ ὅτι Ἀχαιῶν μὲν φέρτατον τὸν Ἀχιλλέα εἶπεν, ἑαυτοῦ δὲ φέρτερον οὐκ ὀλίγον, οἱ μὴν φέρτατον. τοῦτο δὲ καὶ Νέστωρ ἂν εἴποι πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἕτεροι δὲ τυχὸν, ὥστε τὸ φέρτατος Ἀχαιῶν ἐπαγωγότερον εἴρηται πρὸς χάριν, καὶ οὐκ εἰς τὸ πᾶν πρὸς ἀλήθειαν. (Vers. 217.) Τὸ δὲ, κρείσσων εἷς ἐμοῦ, δηλοῖ μὲν τὸ ὑπάρχεις, ὡς καὶ ἐν τῷ, τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; γίνεται δὲ ἐκ τοῦ εἰμὶ τροπῇ τῆς μι εἰς σ. κρείσσων δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ, ὁ καθ᾽ ὑπεροχὴν ὑπερφέρων, καὶ οὗ περ οὐκ ἂν περιγένοιτό τις ἕτερος. (Vers. 219.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα ἐν τῷ, νοήματι προβαλοίμην *πολλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, ἀποσπῶσι τινὲς τὸ πολλὸν ἐκ τοῦ προβαλοίμην, καὶ προσάγουσι τοῖς ἑξῆς, λέγοντες, νοήματι προβαλοίμην, καὶ ἐνταῦθα στίζοντες, εἶτα ἐπάγοντες, πολλὸν ἐπεὶ πρότερος ἐγενόμην; ἵνα λέγῃ ὅτι πολὺ εἰμί σου πρότερος, καὶ μὴ οὕτως ἁπλῶς ὑπεραίρηται τοῦ Ἀχιλλέως ὡς καταπολὺ ὑπερβάλλων νοήματι. οἱ μέντοι παλαιοὶ, ψυχρότητα αἰτιώμενοι τούτου τοῦ λόγου, λέγουσι καὶ ὅτι τὸ πολλὸν οὐ προτάσσεσθαι λόγων, ἀλλ᾽ ὑποτάσσεσθαι εἴωθεν, οἷον, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν, καὶ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ, καὶ ἐπὶ Ἕκτορος καὶ Πολυδάμαντος, ὁ μὲν μύθοις, ὁ δ᾽ ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα. (Vers. 221.) Ἐπὶ δὲ τοῖς ῥηθεῖσι δεικνὺς Ὀδυσσεὺς ὡς πάνυ καλῶς νοεῖ, ἀκολούθως δὲ καὶ φράζει, στρυφνοῖ τὰ ἐφεξῆς τοῦ λόγου ἐν σχήματι ῥητορικῆς ἀλληγορίας καὶ γνώμης ἀλληγορικῆς οὕτω· αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν, ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν. ἄμητος δ᾽ ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα Ζεὺς, ὅστ᾽ ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται. μεταβὰς γὰρ ἀπὸ τῆς φυλόπιδος λαλεῖ μὲν ὡς περὶ θερισμοῦ ὁ ποιητὴς, ἀγορεύει δὲ ὅμως ἄλλο τι, τὰ περὶ τῆς αὐτῆς μάχης δηλαδή. ὃ δὲ λέγει, ἔστι τοιοῦτον· *ταχὺ γίνεται κόρος τῆς πάνυ σφοδρᾶς φυλόπιδος, ἐν ᾗ πολὺς μὲν ὁ πίπτων λαὸς ἐν μάχης τροπῇ, ὀλίγοι δὲ οἱ σωζόμενοι, ἵνα νοῆται καλάμη μὲν οἱ πίπτοντες καὶ οἷον ἐκθεριζόμενοι, ἄμητος δὲ οἱ περιόντες καὶ ἔτι ζῶντες· ἢ καὶ ἄλλως πλατύτερον καὶ σαφέστερον καὶ κρεῖττον, ἐπεὶ ἄμητος μὲν ὁ καιρὸς τοῦ ἀμᾶν, ἀμητὸς δὲ ὀξυτόνως αὐτὴ ἡ τοῦ ἀμᾶν ἐνέργεια καὶ ὁ τεθερισμένος καρπὸς, εἰ μὲν ἄμητος προπαροξυτόνως γράψομεν, λέγοι ἂν ὁ Ὀδυσσεὺς, ὅτι τροπῆς γενομένης, τοῦτο γὰρ ἡ κλίσις τῶν ταλάντων δηλοῖ, πολλὴ μὲν πεσεῖται καλάμη, ὅ ἐστι σώματα, ἄμητος δὲ, ὅ ἐστι καιρὸς τοῦ ἀμᾶν καὶ διώκειν καὶ ἀναιρεῖν, ὀλίγος ἔσται. οἱ γὰρ διώκοντες καὶ θερίζοντες ταχὺ κορέννυνται διὰ τὸν λιμὸν, ἵνα λέγῃ ὅτι, ἐὰν οὐ προδειπνήσωμεν, ὀλίγον καιρὸν διώξαντες, καὶ πολλὰ πολεμίων καταβαλόντες σώματα, ταχὺ κορεσθησόμεθα τοῦ διώκειν· ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν τὸ αὐτὸ συντομώτερον καὶ σαφέστερον, αἶψα γίνεται κόρος τῆς μάχης, ἧς κλιθείσης ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλοὶ πίπτουσι. δεῖ οὖν τηνικαῦτα μὴ λιμώττειν τοὺς μαχητάς. καὶ οὕτω μὲν, ἐὰν ὁ ἄμητος προπαροξύνηται. ἐὰν δὲ ὁ ἀμητὸς ὀξυτόνως γράφηται καὶ δηλοῖ τὸν θερισμὸν, λέγει ὅτι σύντομος

ὁ κόρος τῆς μάχης, ἐν ᾗ πολλοί εἰσιν οἱ ἀναιρούμενοι καὶ *ἐκθεριζόμενοι ὡσεὶ καὶ καλάμη πίπτουσα. καὶ ὁ τοιοῦτος θερισμὸς ὀλίγος ἐστὶν, ὡς ταχὺ ἀποκαμνόντων τῶν τοιούτων θεριστῶν διὰ τὸν λιμόν. πότε δὲ τοιοῦτος θερισμὸς γίνεται; οὐχ᾽ ὅτε ἀμφοτέροις ἐμπνέει μένος ὁ θεὸς, ὡς πρὸ μικροῦ εἶπε, καὶ ὅτε ἐπὶ ἴσα τέταται μάχη, καὶ ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχουσι τὰ στρατεύματα, τότε γὰρ πανημέριος ὁ πόλεμος, ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται φύλοπις, καθὰ προεῤῥέθη, εὖ τ᾽ ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες ἀνδρῶν, καὶ οὔπω δηλαδὴ κλιθῇ τὰ τῆς μάχης, ἀλλ᾽ ἐπειδὰν, φησὶ, κλίνῃ τάλαντα Ζεύς. ἡ γὰρ πολλὴ τῶν ζώντων ἐκθέρισις καὶ τοσαύτη τῶν νεκρῶν πτῶσις, καὶ οὕτως αἶψα γινομένη, ἐν μετακλίσει μάχης γίνεται, ὅτε καὶ δεῖ μὴ λιμῷ βλάπτεσθαι τοὺς νικῶντας, ὡς ἂν εὐτόνως διώκωσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι αὔξεται ἐνταῦθα τὸ τῶν Τρώων φιλόμαχον. εἰ γὰρ αἶψα πέλεται κόρος τῆς σφοδρᾶς μάχης, τίνες ἂν εἶεν οἱ Τρῶες, οὓς μάχης ἀκορήτους εἶπε φθάσας; Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι καλάμην 1248 ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ σώματος ἀνθρωπείου πεσόντος ἔφη μεταφορικῶς, ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ τὸ ὑπὸ γήρως ἤδη διεφθαρμένον σῶμα καλάμην ὠνόμασε. κυρίως δὲ καλάμαι αἱ τῶν δραγμάτων ῥίζαι, οὐκέτι καλούμεναι στάχυες μετὰ τὸν θερισμὸν, ὅτι μηδὲ σῖτον ἔχου*σιν, ὅθεν ὁ στάχυς ἐτυμολογεῖται ὡς οἷον σίταχυς, ἀλλὰ καλάμοις παρονομαζόμεναι δι᾽ ὁμοιότητα. καλεῖ δὲ τὴν καλάμην ὁ πολὺς ἄνθρωπος καλαμαίαν, ὡς καὶ ἡ σελήνη σεληναία λέγεται. ἀπὸ δὲ τῆς ῥηθείσης καλάμης καὶ καλαμᾶσθαι τὸ συλλέγειν τὰ λείψανα τῶν τεθερισμένων, ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ, καὶ καλαμαῖον, φασὶ, τεττίγιον ἐλάχιστον, καὶ καλάμιον, χρυσοῦν κοσμάριον, κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ὃ τοὺς πλοκάμους περιέχει. αὐτὸ δὲ ἴσως οὐκ ἐκ τῆς καλάμης ἀλλ᾽ ἐκ καλάμου παρωνόμασται. καὶ τὸ ἁπλῶς δέ, φασι, θερίζειν ἀπὸ τῆς αὐτῆς καλάμης καλαμᾶσθαι λέγεται. Τὸ δὲ, ἐπειδὰν κλίνῃ τάλαντα Ζεὺς, ἐπιτομή ἐστιν ἐκείνου τοῦ νοήματος, ἔνθα τὸν Δία κῆρας ἐντιθέντα πλάστιγξι καὶ ταλαντεύοντα παρεισήγαγε. δῆλον γὰρ, ὅτι ῥοπὴν δηλοῖ τῶν ταλάντων ἡ κλίσις. ἡ δὲ ῥοπὴ ἀπὸ βάρους, ὅ περ καταφέρει τὰς πλάστιγγας. Κῆρες ἄρα κἀνταῦθα νοοῦνται τοῦδε ἢ τοῦδε τοῦ μέρους καθέλκουσαι καὶ κλίνουσαι τὰ τοῦ Διὸς, ἤτοι τῆς εἱμαρμένης τάλαντα. Ὅρα οὖν ὅπως ἐκεῖνο τὸ νόημα συντόμως νῦν συνέστρεψεν, ὡς πρὸς εἰδότας λαλῶν. τὸ ταχὺ δὲ πάντως καὶ ὅπῃ τύχῃ ὀξύῤῥοπον καὶ ἄδηλον τοῦ πολέμου ἡ τῶν ταλάντων χρῆσις καὶ ἡ κλίσις παραδηλοῖ. καὶ τοιάδε μὲν τὰ τῆς *ῥηθείσης γνώμης πάνυ στρυφνῶς ἐπιτετμημένης, ὡς ὁ πολύνους ῥήτωρ ἀπέκρινεν, ἵνα ἐμφήνῃ, ὡς τοσοῦτον ἀποδέει τοῦ ἐ*θέλειν χρονοτριβεῖν εἰς κόρον δείπνου, ὥστε καὶ αὐτὴν τὴν δημηγορικὴν φράσιν συντέμνειν πρός τε σπουδὴν καὶ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ νοήματι, ὡς ἐῤῥέθη, προβάλλεσθαι. (Vers. 225.) Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα φησί· γαστρὶ δ᾽ οὔπως ἔστιν νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιοὺς, ἤτοι πιεσμῷ γαστρὸς καὶ ἀσιτίᾳ. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγων φησί· λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα πίπτουσι. πότε κέν τις 1182 ἀναπνεύσειε πόνοιο; ὥστε καθ᾽ ἑκάστην ἐκροτοῦντο μάχαι. εἶτα ἐπάγει τὸ ἀνθρω*πίνως ποιητέον, λέγων· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσιν, νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ᾽ ἤματι δακρύσαντας. ὅσσοι δ᾽ ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται, ἤγουν παραλειφθῶσιν ἐκ μάχης, μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ᾽ ἔτι μᾶλλον ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεὶ, ὃ πολλαχοῦ τέθειται, μένος ἔχοντες ἐντεῦθεν δηλαδὴ καὶ ἀλκὴν, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη. (Vers. 231.) Καὶ σημείωσαι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ, ὅτι τῷ οἴνῳ καὶ τῷ σίτῳ, εἴτουν τῇ ἐδητύϊ καὶ τῇ ἐδωδῇ, ἐνθεωρεῖ ὁ ποιητὴς τὴν κατὰ σῶμα ὠφέλειαν. οἶνος γάρ, φασιν, ἄμικτος ὢν στερεμνίῳ σιτίῳ, βλάπτει καὶ ἀπογυιοῖ, κατὰ τὸν Ἕκτορα εἰπεῖν, καὶ ἀλκῆς λανθάνεσθαι ποιεῖ. διὸ καὶ τοῖς καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτῶδές τι ἀναμίσγεται πρὸς κατοχὴν δυνάμεως. καὶ τῷ Μαχάονι δὲ μετὰ ἀλφίτου καὶ τυροῦ οἶνος ἀναμιγεὶς προσήνεκτο. (Vers. 232.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ μαχώμεθα· καὶ ἑαυτὸν γὰρ συνεισάγει ὁ ῥήτωρ, ὡς καὶ αὐτὸς δειπνήσων, ἵνα καὶ τὸν Ἀχιλλέα εἰς τοῦτο προκαλέσηται, εἰ καὶ ἐκεῖνος οὐ πείθεται, ἀλλὰ γαστέρι τὸν νέκυν πενθεῖ, ὃ δὴ ἔσκωψεν Ὀδυσσεὺς γνωμικώτερον. (Vers. 225.) Ἰστέον γὰρ ὅτι τὸ, γαστέρι *δ᾽ οὔπως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιοὺς, γνωμικόν ἐστιν ὑπεξῃρημένου τοῦ, Ἀχαιοὺς, ὡς μὴ δέον ὂν τοὺς ἐν μάχῃ συχνῶς πίπτοντας ἀσιτίᾳ πενθεῖσθαι ὑπὸ στρατιωτῶν, οὓς ἡ τροφὴ συνέχει καὶ ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια. Ἔνθα ὅρα τὸ, γαστέρι δ᾽ οὔπως ἔστι, φρασθὲν τῇ συναλοιφῇ, ὡς δόξαι ἂν τοῖς τὰ σχεδιακὰ εἰθισμένοις δοῦπον ὑπολαληθῆναι ἀσυναλείπτως, ὡς ἐκεῖνοι γυμνάζονται.

(Vers. 226.) Ὁ δὲ ἐπήτριμος, ὁ κατὰ συνωνυμίαν ἤτοι πολυωνυμίαν πολλὸς, δηλοῖ μὲν καὶ νῦν τὸν πυκνὸν καὶ συνεχῆ, γίνεται δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ τρία, ὃ δηλοῖ τὸ πολλὰ, τρίμος, ὡς δύο δύμος καὶ δίδυμος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ η, ἤτριμος ὁ πολὺς καὶ συχνὸς, καὶ κατὰ σύνθεσιν ἐπήτριμος, ὡς καὶ τὸ ἐπηετανὸς καὶ ἐπήβολος· ἢ μᾶλλον κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἐπήτριμος λέγεται ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ὕφεσιν ἠτρίων, ὅ ἐστιν ἐπαλλήλων στημόνων, ἑτέρων ὄντων ἐφ' ἑτέροις, ἀφ' ὧν καὶ χιτὼν εὐήτριος λέγεται. (Vers. 229.) Σημείωσαι δὲ καὶ τὸ, νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ὅτι οὐκ ἐπὶ ψόγου ὡς ἐν ἄλλοις εἴληπται, ἀλλὰ τὸν ἀπαθῆ ἢ δυσπαθῆ καὶ ἀπενθῆ καὶ ὀλιγόδακρυν νηλέα εἶπεν ἐνταῦθα ὁ ποιητής. (Vers. 228.) Τὸ δὲ, ὅς κε θάνησιν, ἐστὶ μὲν περίφρασις τοῦ θανόντα, ἐπῆκται δὲ πρὸς σαφήνειαν τοῦ, τὸν μὲν καταθάπτειν, ἵνα λέγῃ, ὅτι χρὴ καταθάπτειν τὸν, ὃς ἂν θάνῃ. κεῖται *δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι μετὰ τὸ, νωλεμὲς αἰεὶ, καὶ τὸ ἑσσάμενοι χροῒ χαλκὸν ἀτειρέα, εἰς ἐνθύμησιν τοῦ, μὴ μόνον ἄλλως τοὺς νήστιας μαχητὰς τείρεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν ὅπλων βαρύτητος. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ τάδε. Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ ἐνταῦθα (Vers. 234. sqq.) βασιλικόν τι ποιῶν, καθά που καὶ ἐν ἄλλοις κοιρανέων δίεπε στρατὸν, καὶ ὀτρύνων ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς πόλεμον, φησί· μηδέ τις ἄλλην λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω, ἤγουν ἐπεχέσθω. ἥδε γὰρ ὀτρυντὺς, ἡ δευτέρα δηλαδὴ, κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων. Καὶ σημείωσαι ὅτι οὐ μόνον ἑτέρας λειποταξίας ἦσαν ποιναὶ, ὡς ἐν ἄλλοις ἐφάνη, ἀλλὰ καὶ ῥαθυμίας, ὡς ἐνταῦθα δείκνυται. λειποταξία γάρ τις καὶ αὐτὴ, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ λίπηται, ὃ συντεθὲν παρὰ τοῖς ὕστερον τὸν λειποτάκτην ἐποίησεν. εἶτα (Vers. 236.) καὶ περατῶν ὁ ῥήτωρ τὸν λόγον εἰς τὴν σκοπιμωτάτην ἀξίωσιν φησίν· ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες, Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα. ἐπὶ δὲ τούτοις ὀπασάμενος, ὅ ἐστιν ὀπαδοὺς κρινάμενος, τοὺς ὡς προεῤῥέθη παναριστήας Ἀχαιῶν κούρητας, τοὺς Νεστορίδας καὶ τοὺς λοιποὺς, οἰκονομεῖ τὰ περὶ τῶν Τρώων πάνυ γοργῶς. διὸ καὶ λέγει ἐνταῦθα τὸ, αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον, ὅ περ οἰκεῖον ἐστὶ ῥηθῆναι ἐπὶ τῶν *συντόμως ἀνυομένων. τοῦτο δὲ
1249 ὅμοιόν ἐστι τῷ, ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον, ἅ περ Ἡρόδοτος ζηλώσας φησί· ταῦτα εἶπε, καὶ ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεεν. (Vers. 243.) Ὅτι ἀριθμεῖ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐν ἐπιτόμῳ τοὺς ἑπτὰ τρίποδας, οὓς ὁ βασιλεὺς ὑπέστη τῷ Ἀχιλλεῖ, τοὺς αἴθωνας εἴκοσι λέβητας, τοὺς δώδεκα ἵππους, τὰς ἑπτὰ γυναῖκας, τὴν ὀγδοάτην Βρισηίδα, καὶ τὸν χρυσὸν, περὶ οὗ φησὶ τὸ, χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα ἦρχε. λέγει δὲ καὶ ὅτι τὰ τοιαῦτα βασιλικὰ δῶρα ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν, ἃ μετ' ὀλίγα *Μυρμιδόνες ἀμφηπένοντο καὶ ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλέως θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας, ἵππους δ' ἐς ἀγέλην ἔλασαν. καὶ ἔστιν ἀκριβεστέρα ἐνταῦθα ἡ φράσις. τὸ μὲν γὰρ, ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν, τοῖς ἀψύχοις μόνοις προσήρμοττεν, οὐ μὴν καὶ γυναιξὶ καὶ ἵπποις, ὧν ταῖς μὲν τὸ καθίσαι ἦν οἰκεῖον, ἵπποις δὲ τότε μὲν τὸ ἵστασθαι, ὕστερον δὲ τὸ εἰς ἀγέλην ἐλαθῆναι ὑπὸ τῶν θεραπόντων τοῦ Ἀχιλλέως, ἣ δὴ ἀγέλη, καθὰ καὶ ἄλλοις τῶν ἀρίστων, ὡς εἰκὸς, οὕτω καὶ αὐτῷ ἦν ἐν ἰδιαιτάταις νομαῖς περί που τὰ τῆς Ἴδης πεδία. *Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, χρυσοῦ στήσας δέκα πάντα τάλαντα, τὸ στήσας τεχνική ἐστι λέξις ἀντὶ τοῦ σταθμήσας, ὅθεν καὶ ὁ στατήρ. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ πάντα, οὐκ ἀναγκαίως μὲν, συνήθως δὲ προστεθὲν, ὡς καὶ ἐν τῷ, οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν, καὶ ἐν ἑτέροις δὲ πολλοῖς. (Vers. 250.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα καιριωτάτη παρήχησις καὶ παρίσωσις ἐν τῷ, ἂν δ' Ἀγαμέμνων ἵστατο, Ταλθύβιος δὲ κάπρον ἔχων παρίστατο. σεμνύνει δὲ τὸν Ταλθύβιον, εἰπών· θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν, ὅ περ εἴη ἂν ἴσον τῷ, ἀγαθὸς αὐδὴν, οὐ μὴν βοήν. ἐκεῖνο γὰρ στρατιωτικὸν, *ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (Vers. 253.) Ὅτι καὶ ἐν τούτοις μάχαιραν, ἥ τις παρὰ ξίφους μέγαν κουλεὸν ἄωρτο, ἤγουν ἤρτητο ἢ ἠώρητο, τὴν νῦν παραξιφίδα λέγει, ἥ τις καὶ ἐγχειρίδιον καλεῖται, παρηρτημένη καὶ ἐνταῦθα τῷ ξίφει τοῦ βασιλέως. κουλεοῦ δὲ πρὸς κωλεὸν διαφορὰ *πλείστη. κουλεὸς μὲν γὰρ ξίφους 1183
θήκη συνήθως καὶ κοινῶς· κωλεὸς δὲ ζῴου μέρος, ὡς ῥηθήσεται. διὸ οἱ Δωριεῖς, ἐκφεύγοντες τὴν τῆς φωνῆς συνέμπτωσιν, οὐκ ἠξίωσαν κατὰ τὸ δοῦλος δῶλος, καὶ κοῦρος κῶρος, εἰπεῖν καὶ τὸν κουλεὸν κωλεὸν, περὶ οὗ ἐν τοῖς Ἀθηναίου φέρεται τάδε. οἱ τῶν ζῴων κωλῆνες λέγονται παρ' Ἀθηναίοις μὲν θηλυκῶς κωλεοὶ, παρ' ἄλλοις δὲ καὶ ἀρσενικῶς. Ἐπίχαρμος· χορδαί τε, ἁδύ· ναὶ μὰ Δία χ' ὠ κωλεός. λέγουσι δὲ καὶ κωλῆν τὸν κωλῆνα οἱ Ἀττικοὶ, συναιροῦντες ἐκ τοῦ κωλέα. χρῆσις παρὰ τῷ

κωμικῷ· οἴμοι δὲ κωλῆς. καὶ ἔστιν ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεοντῆ, οὕτω καὶ κωλέα κωλῆ. ὡς δὲ ὁ στρατιωτικὸς κουλεὸς συντίθησι τὰ κουλεόπτερα ζωΰφια, πᾶσι δῆλον ἐστίν. (Vers. 254.) Ὅτι ἀπάρχεται ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς τῶν τοῦ κάπρου τριχῶν μέλλων ὀμόσειν, καθά περ ἀλλαχοῦ τῶν ἀρνῶν, οὐ μόνον ὅτι τρίχες κοσμοῦσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ μάλιστα διότι μήπω ἐσθήτων εἰρημένων περιβλήμασιν ἐχρῶντο τοῖς ἐκ τριχῶν, ἢ καὶ τετριχωμέναις δοραῖς. ἀνάμνησις οὖν τῆς παλαιᾶς περιβολῆς ἡ τοιαύτη ἐκ τριχῶν ἀπαρχή, ὡς καὶ οἱ οὐλοχύται μνήμην τῆς πα*λαιᾶς ἀνεκίνουν τροφῆς. Ὅρα δὲ ὅτι συνήθως 1250 τὸ ἀπαρξάμενος αἰτιατικῇ συνέταξεν, εἰπών· κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διὶ χεῖρας ἀνασχών, εὔχετο. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἀπάρχεσθαι σκῶμμά τι εὐνουχικὸν προὔκυψε παρά τινι λογίῳ Αἰγυπτίῳ ἀνδρὶ, εἰπόντι ὡς τοὺς Αἰγυπτίους ἱερεῖς, εὐνούχους δηλαδὴ ὄντας, σκώπτει τις εἰπὼν ἀπῆρχθαι διὰ τὸ ἐξ αὐτῶν ὡς οἷα τινὰ προδεδόσθαι ἀπαρχὴν τὴν τμῆσιν τῶν αἰδοίων, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν, ἤγουν ἐν Ἕλλησιν, ὁλοκλήρους εἶναι κατὰ νόμον, παρ᾽ ἡμῖν δ᾽, ὡς ἔοικεν, ἀπηργμένους. ἔστι δὲ συναγαγεῖν ἐκ τοῦδε τοῦ λόγου, ὡς ἐπαινετὸν Αἰγυπτίοις ἦν τότε ἡ τῶν ἱερέων εὐνουχία, διὰ τὸ ἀπαρχὴν ἐξ αὐτῶν δεδόσθαι θεοῖς ἐκείνοις τοῖς φαυλεπιφαύλοις. ὁ δὲ νῦν χρόνος εἰς μέγα σκῶμμα τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τῆς ἀπαρχῆς περιτρέπει τοῖς εὐνούχοις. ὁ γὰρ ὄντως θεὸς ἀπαρχὰς οὐκ οἶδε τοιαύτας προσίεσθαι. (Vers. 251.) Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐπιτήδειος ἐδόκει πρὸς καθαρμὸν ὁ σῦς, ὡς δηλοῖ Αἰσχύλος ἐν τῷ, πρὶν ἂν παλαγμοῖς αἵματος χοιροκτόνου αὐτός σε χρᾶναι Ζεὺς καταστάξας χεροῖν. λέγεται δέ, φασι, καὶ ἀφροδισία ἄγρα καθὰ πέρδιξ, οὕτω καὶ σῦς, καὶ γὰρ καὶ ὁ χοῖρος κατωφερὴς εἰς ἀφροδίσια. ὅθεν κατὰ Αἴλιον Διονύσιον καὶ *κάπραινα γυνὴ ἡ ὀργῶσα πρὸς μίξεις, καὶ καπρᾶν κυρίως τὸ ὀρέγεσθαι κάπρου τὴν ὗν, ὡς καὶ ταυρᾶν, φησὶ, τὸ ταύρου ἐφίεσθαι τὴν βοῦν. οἰκείως οὖν ὁ Ἀγαμέμνων, ἐπεὶ περὶ γυναικός εἰσιν οἱ ὅρκοι, σὺν εἰς αὐτὸ προχειρίζεται θυτικῶς, ἐνταῦθα δὲ καὶ προσοχὴν ἀκροατῶν φράζων ἐπὶ εὐχῇ φησί· χεῖρας ἀνασχὼν εὔχετο· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες εἵατο σιγῇ κατὰ μοῖραν ἀκούοντες. (Vers. 258.) Ὅτι τοιοῦτός τις ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὅρκος· ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος, Γῆ τε καὶ Ἠέλιος καὶ Ἐριννύες, μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ᾽ ἐπενεῖκαι, εἴτ᾽ εὐνῆς ἢ οὔτ᾽ εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, εἴτε τευ ἄλλου, ἢ οὔ τέ τευ ἄλλου, οἷον πείρας ἢ ὕβρεως δουλικῆς· ἀλλ᾽ ἔμενέ, φησιν, ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν. εἰ δέ τι τῶν δ᾽ ἐπίορκον, ἐμοὶ θεὸς ἄλγεα δοίη πολλὰ μάλ᾽, ὅσσα διδῶσιν, ὅτις σφ᾽ ἀλίτηται ὀμόσσας, ἤγουν ὅστις ἂν αὐτὸν ὀμόσας εἶτα ἁμάρτῃ ἐπιορκήσας, καὶ οὕτως οἷον ἀλητήριος τοῦ ὅρκου γένηται. (Vers. 261.) Σημείωσαι δὲ σχῆμα καινὸν ἐν τῷ, μὴ ἐγὼ Βρισηΐδι χεῖρα ἐπενεῖκαι. ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν, ἴστω θεὸς, μὴ ἐμὲ τόδε ποιῆσαι. θεραπευθήσεται δὲ τὸ σολοικοφανὲς τῇ ἐλλείψει, ὡς λείποντος τοῦ ὄμνυμι, ἵνα λέγῃ ὅτι ὄμνυμι ἐγὼ μὴ τόδε ποιῆσαι. (Vers. 258.) Τὸ δὲ ὕπατος καὶ ἄριστος, ἀκρίβειαν ἔχει, ὡς μὴ παντὸς ὑπάτου *ἤδη καὶ ἀρίστου ὄντος. πολλοὶ γὰρ ἄρχοντες ἐκ περιπετείας ἀχρεῖοι ἄλλως εἰσί. (Vers. 263.) Τὸ δὲ ἀπροτίμαστος ἀντὶ τοῦ ἀπρόσψαυστος, παρὰ τὸ μάσασθαι τὸ ἅψασθαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ μασᾶσθαι, καὶ μαστὸς ὁ τοῖς βρέφεσι μασητὸς, καὶ τὸ, εἰσομάσατο θυμὸν, ἤτοι ἥψατο, ὅθεν καὶ Εὐφορίων φησί· Μοῦσαι ποιήσαντο καὶ ἀπροτίμαστος Ὅμηρος, ἤγουν οὗ δυσχερὲς ἐφάψασθαι τῆς δυνάμεως. (Vers. 262.) Ὅρα δὲ ὅπως σεμνὸν μὲν καὶ τὸ, οὔτ᾽ εὐνῆς κεχρημένος. σεμνότερον δὲ τὸ, οὔ τέ τευ ἄλλου. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ καὶ περὶ Ἐριννύων ὁ ποιητὴς λέγει, ὡς ὑπὸ γαῖαν τίνυνται ἀνθρώπους, ὅστις ἐπίορκον ὀμόσσει, ὡς τῶν ἐπόρκων μετὰ θάνατον τιμωρουμένων. δῆλον δὲ ὅτι νόμῳ δημίων τοῦτο ποιοῦσιν, ὑπὸ Διὸς καὶ Γῆς καὶ Ἡλίου ἐπιταττόμεναι, οὓς καὶ αὐτοὺς ὁ ἐπιορκήσας λελύπηκε. (Vers. 260.) Τὸ δὲ, ἀνθρώπους ὅς ἐπίορκον ὀμόσει, κατήγαγε μὲν καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ πληθυντικὸν εἰς ἑνικὸν, ἔστι δὲ οἷον ἐπιδιόρθωσις. εἰ γὰρ καὶ ἀνθρώπους εἶπεν ἁπλῶς, ἀλλὰ ἀληθῶς ὁ ἐπίορκος τιμωρεῖται. ἔστι δὲ καὶ ὡς ἀντίπτωσις. ὅμοιον γάρ ἐστι τῷ, τίνυνται ἀνθρώπων, ὅς τις ἐπίορκον ὀμόσει. ἐχρήσατο δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ἐν ἄλλοις τούτῳ τῷ σχήματι. (Vers. 261.) Τὸ δὲ ἐπενεῖκαι δηλοῖ μὲν τὸ ἐπενέγκαι, οὗ δεύτερος ἀόριστος ἐπενεγκεῖν. ἔστι δὲ ἡ *λέξις Ἰωνική. Ἡρόδοτος δὲ ἄλλως αὐτὴν ἐκλαμβάνει ἐν τῷ, μαχλοσύνην ἐπενείκασά οἱ, τουτέστι κατηγορήσασα, ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν ἐπενεῖκαι, καὶ αὖ πάλιν ἐναγαγεῖν, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἐπακτὸς ὅρκος. μετὰ δέ γε τῆς ἀνὰ προθέσεως ἄλλο τι σημαίνει, ὡς δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, ἀνενείκατο

φώνησέν τε. ἐκ δὲ τοῦ ἐνεῖκαι ῥήματος καὶ τὸ ἐξενεῖκαι παρ' Ἡροδότῳ ἐπὶ ἐκφορᾶς νεκρικῆς, ὡς δηλοῖ τὸ, ἐξενεῖκαι κάλλιστα καὶ θάψαι. φέρεται δὲ καὶ εἰσέτι νῦν ἡ λέξις τοῦ ἐνεῖκαι παρά τισι τῶν Καππαδοκικῶν ἀνδρῶν. ὥς περ δὲ ταὐτὸν τὸ αἰεὶ καὶ τὸ αἰὲν κατά τινα μεταχώρησιν τοῦ ῑ καὶ ν̄, οὕτω καὶ τὸ ἐνεῖκαι καὶ ἐνέγκαι. πρωτότυπον δὲ αὐτῶν, ὡς καὶ ἑτέρωθι ἐῤῥέθη, τὸ ἔχω, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἐνήνοχα καὶ ἐξενήνοχα καὶ τῶν ὁμοίων. τὸ γὰρ χ̄ τοῦ μέσου παρακειμένου πολλῷ πρότερον τῷ ἐνεστῶτι ἔγκειται. ἔχω οὖν καὶ Ἰωνικῶς ἔκω. ἡ δὲ μετὰ προθέσεων σύνθεσις κοινῶς μὲν διὰ τοῦ ν̄ ποιεῖ τὸ ἐνέγκω καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ κινήσεις, Ἰωνικῶς δὲ σὺν τῷ ῑ ἐκφωνεῖ τὸ ἐνείκω καὶ ὅσα ἐξ αὐτοῦ. (Vers. 265.) Τὸ δὲ σφὲ ἐν τῷ, ὅτις σφ' ἀλίτηται, σημείωσαι πληθυντικῶς ῥηθέν. εἰ γὰρ καὶ ἡ νῦν παρῳδία ἔφη, ἐμοὶ θεὸς ἄλγεα δοίη ὅσσα δίδωσιν, ἀλλ' Ὅμηρος πληθυντικῶς γράφει, θεοὶ ἄλγεα δοῖεν ὅσσα διδοῦσι, ὅ τις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας, ἤγουν *αὐτοὺς ἀλίτηται. (Vers. 266.) Ὅτι ὥς περ ἀλλαχοῦ στομάχους ἀρνῶν, οὕτω καὶ νῦν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμνε νηλέϊ χαλκῷ. μεθὸ τὸν ἐπὶ ὅρκῳ σφαγέντα κάπρον Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα ῥῖψ' ἐπιδινήσας βόσιν ἰχθύσιν, οἳ τρόφιμοί εἰσι θαλάσσης τῆς πάντα κλυζούσης τὰ ἐν ἀνθρώποις κακά. οὐ γὰρ ἦν, φησὶ, θέμις τὰ ἐπὶ ὅρκῳ σφαγέντα εἰς τροφὴν ἀνθρώπους προσίεσθαι, ὡς καὶ ἐν τοῖς φθάσασιν εἴρηται, διὰ τὸ ἐπὶ δεινῷ ἢ καὶ στυγητῷ πράγματι τὴν θυσίαν ταύτην γίνεσθαι καὶ μὴ πανηγυρικὴν εἶναι καὶ χαρμόσυνον. καλῶς δέ, φασιν, ἐπεὶ μὴ συγγεγονέναι τῇ Βρισηίδι ὀμνύει, τὸ ἐναντίον θύει, τὸν κάπρον δηλαδὴ, φιλοσυνουσιαστὴν ὄντα. ἐν μέντοι τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου ὅρκοις, ἐπεὶ ἡσυχία τῷ στρατεύματι ὠμνύετο, οἷα τοῦ παντὸς ἔργου παρὰ τοῖς μονομάχοις κειμένου, καλῶς νεογνὰ
1251 προβάτων ἐθύετο. εὐήθη μὲν γὰρ καὶ ἡσυχαῖα τὰ πρόβατα, οἱ δὲ ἄρνες ἐπὶ μᾶλλον τοιοῦτοι. διὸ καὶ οἰκεῖοι τῇ ἐκεῖ περιπετείᾳ ἦσαν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πρὸς τὰ ὅρκια ὕστερον οἱ Ἀττικοὶ τρισὶ τούτοις ἐχρῶντο, κάπρῳ, κριῷ καὶ ταύρῳ. ὅτι δὲ καὶ ἁπλῶς ἐν πολλαῖς τῶν θυσιῶν τριττύϊ ζώων ἐχρῶντο, εἴρηται ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. (Vers. 267.) Πολιὴ δὲ καὶ νῦν θάλασ*σα, οὐ μόνον ἡ γραῖα ἢ ἡ λευκὴ ἢ καὶ ἔντιμος, ἀλλὰ καὶ ἡ πολλὴ κατὰ τοὺς παλαιούς. ὡς γὰρ ἐσχάτη ἐσχατιὴ, ὁρμὴ ὁρμιὴ, σκοπὴ σκοπιὴ, οὕτω, φασὶ, καὶ πολλὴ πολιή. ἄλλως δὲ, εἰ ποτὲ μὲν μέλας πόντος, ποτὲ δὲ πολιὴ θάλασσα ἡ ὡς εἰπεῖν γραῖα, μνηστέον ὡς διὰ τοῦτο καὶ Ποσειδῶν μέλανθος ἐπιθετικῶς εἴρηται, ἐπεὶ καὶ μέλαν ὕδωρ καὶ λευκὸν δὲ αὖθις λέγεται, ὡς εἶναι τὸ ἄνθος αἴνιγμα πολιώσεως ὑδατηρᾶς εἴτουν λευκότητος. ὁ δὲ νοῦς τοῦ μέλανθος ὅμοιος τῷ πελαργός. ἐπειδὴ καὶ ταὐτὸν ὥς περ μέλαν καὶ πελὸν, οὕτω καὶ ἀνθηρὸν καὶ ἀργὸν, ἤτοι λευκόν. *(Vers. 270.) Ὅτι Ἀγαμέμνων μὲν τὸ περὶ τῆς 1184
ἄτης νόημα ἐπλάτυνε πρὸ μικροῦ, Ἀχιλλεὺς δὲ ἐν ὀλίγῳ περιγράφων φησὶν ἐν Ἀργείοις· Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα. καὶ ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς ἐκ μεμοιραμένης θεομηνίας γενέσθαι τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, ἵνα πολλοῖς Ἀχαιοῖς θάνατος γένηται, ὅ περ ἦν ἡ ἀλλαχοῦ ῥηθεῖσα Διὸς βουλή. φησὶ γάρ· οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν Ἀτρεΐδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος, *ἀλλά ποθι Ζεὺς ἤθελ' Ἀχαιοῖσι θάνατον πολέεσσι γενέσθαι. καὶ ἔστι τὸ ἤθελε Ζεὺς ὅμοιον τῷ ἐβούλετο, ἐξ οὗ τὸ, Διὸς ἐτελείετο βουλή. Ὅρα δὲ τὸ διδοῖσθα, ἐκ τοῦ διδῶ διδοῖς γεγονὸς κατὰ πλεονασμὸν, ὁποῖος ἐστὶ καὶ ἐν τῷ ἔφησθα καὶ οἶσθα καὶ τοῖς ὁμοίοις. (Vers. 272.) Τὸ δὲ, ὤρινε διαμπερὲς, δηλοῖ μὴ κενὸν εἶναι ὀρινθῆναι τινὰ θυμικῶς ἁπλῶς, ἀλλ' εἴ περ ἐπὶ μακρὸν καὶ διόλου κατὰ τοὺς μηνίοντας καὶ ἐγκοτοῦντας. αὐτὸ γὰρ οὐκέτι ἐπαινετὸν διὰ τὸ ὑπερλίαν, καὶ διότι ὑπὲρ τὸν κανόνα ἐστὶ τοῦ μηδὲν ἄγαν. (Vers. 273.) Τὸ δὲ ἀμήχανος μεγαλό*θυμον καὶ αὐτὸ δεικνύει τὸν ἥρωα καὶ ἀκράχολον, ὅς γε καὶ ἀπομηνίσας καὶ καταλλαγεὶς ἀμήχανον τὸν βασιλέα λέγει, ὅπως ἂν καὶ εἴπῃ τις ἑρμηνεύων, εἴτε ὡς δυσμήχανον, εἴτε ἀφελῆ καὶ μὴ εἰδότα μηχανᾶσθαί τι, εἴτε καὶ ὡς ἀνάλωτον μηχαναῖς. (Vers. 282.) Ὅτι οὐ μόνον θεοὺς ἀνθρώποις εἰκάζει ὁ μῦθος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ἀνάπαλιν, ὡς καὶ ὅτε τὸν Ἀγαμέμνονα Διὶ καὶ Ποσειδῶνι καὶ Ἄρεϊ, καὶ νῦν δὲ τὴν Βρισηίδα ἰκέλην λέγει χρυσῇ Ἀφροδίτῃ. παρακατιὼν δὲ σεμνότερον ἔτι φράζει, εἰπών· εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ εἰκυῖα *θεῇσι οὐκέτι μιᾷ τινὶ ἀπεικάζων αὐτὴν, ἀλλὰ πολλαῖς,
1252 ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὴν Ἑλένην ἀθανάταις θεαῖς ἐοικέναι εἰς ὦπα ἔφη. Αὐτὴ ἡ Βρισηὶς ὡς εἶδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ, ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, ἤγουν χυθεῖσα, λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε

στήθεά τ᾽ ἠδ᾽ ἁπαλὴν δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα. καί πως δοκεῖ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐνταῦθα συνάχθεσθαι ὁ ποιητὴς τῇ τοιαύτῃ αἰκιζομένῃ. Καὶ ὅρα τὸ χυμένη, δι᾽ οὗ ἢ τὸ ἁπαλὸν δηλοῦται τοῦ γυναικείου σώματος ἢ καὶ τὸ ταχὺ συνήθως τοῦ δρόμου, καθὰ καὶ τὸ ἐχέοντο, ὡς *πρὸ μικροῦ εἴρηται. (Vers. 286.) Τὸ δὲ λίγα ἐπίῤῥημά ἐστιν ὅμοιον τῷ τάχα καὶ σάφα. (Vers. 287.) Ἰστέον δὲ ὡς τοιαύτη τις ἡ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ λιγεῖα μονῳδία τῆς Βρισηΐδος· Πάτροκλέ, μοι δειλῇ, ἤγουν ἐμοὶ τῇ δειλαίᾳ, πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ, ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰοῦσα, νῦν δέ τε τεθνειῶτα κιχάνομαι ὄρχαμε λαῶν ἂψ ἀνιοῦσα, ὅ ἐστιν ἐπανελθοῦσα· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεὶ, τουτέστι συνεχῆ μοι καὶ ἀλλεπάλληλα τὰ κακά. καὶ χεῖρον οὐδὲ τοῦτό μοι τῆς παρὰ τῷ Ἀγαμέμνονι διατριβῆς. καὶ οὕτω μονῳδήσασα εἶτα (Vers. 294.) διηγεῖται ὡς εἶδε τὸν ἄνδρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἀναιρεθέντας, καὶ οὐ καθ᾽ ἕνα, ἀλλὰ πάντας ἅμα, ὅ περ ἀπαραμύθητον. οὐ γάρ τις περιελείφθη κουφίζων τὸ πένθος, ὅτε καὶ τὴν αὐτῆς πατρίδα ἐπόρθησεν Ἀχιλλεύς. διηγεῖται δὲ καὶ (Vers. 297.) ὅπως παραμυθούμενος αὐτὴν ὁ Πάτροκλος τότε κλαίειν οὐκ εἴα, ἀλλ᾽ ἔφασκεν Ἀχιλλέως κουριδίην ἄλοχον θήσειν. ἔνθα αἰτιῶνταί τινὲς τὸ κουριδίην, λέγοντες, οὐ κυρίως λέγεσθαι κουριδίην τὴν ἀφ᾽ ἑτέρου γενομένην ἄλλῳ, ἀλλὰ τὴν ἐκ παρθενίας. θεραπεύεται δὲ ἡ αἰτίασις ἢ ἀπὸ τοῦ προσώπου, γυνὴ γὰρ λαλεῖ οὐκ ἔχουσα ἐνευδοκιμεῖν κυριολεκτήμασιν, μάλιστα δὲ *διὰ τοῦ ὡς ἐλλειπτικῶς, ἵνα λέγῃ, ὡς κουριδίην ἄλοχον, ὁποῖον καὶ τὸ, μάχοντο δέμας πυρὸς, ἤτοι ὡς πῦρ. εἰσὶ δὲ ῥητῶς τὰ τῆς Βρισηΐδος (Vers. 291.) τοιαῦτα καθ᾽ Ὁμηρικὴν φράσιν· ἄνδρα μὲν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ, τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ, κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον. οὐδὲ μὲν οὐδέ μ᾽ ἔασκες, ὅτ᾽ ἄνδρ᾽ ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος, κλαίειν, ἀλλά μ᾽ ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ᾽ ἐνὶ νηυσὶν ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι. τῷ σ᾽ ἄμοτον, ἤγουν διό σε ἀπλήρωτον καὶ πολὺ κλαίω τεθνειῶτα, μείλιχον αἰεὶ, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ γλυκύθυμον, οὗ ἐστέρηται Ἀχιλλεὺς, ὡς δηλοῖ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ οὐδ᾽ ἀγανόφρων. ἐχρῆν δὲ ἄρα τῷ Ἀχιλλεῖ ὄντι τοιούτῳ ἑταρισθῆναι τὸν ἐνηῆ καὶ αἰεὶ μείλιχον Πάτροκλον, εἴ πως δι᾽ αὐτοῦ κατακιρνᾶται ἡ ἐκείνου πικρία εἴς τινα γλυκύτητα. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τῆς Βρισηΐδος. Σημείωσαι δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὅπως ὁ ποιητὴς ἀφορμὰς εὑρίσκει τοῦ παρεμβάλλειν παλαιὰς ἱστορίας τῇ ποιήσει, καὶ τὸ ἐλλεῖψαν ἀναπληροῦν, κἂν ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἔτους ἤρξατο· καὶ ὅτι καὶ μονῳδεῖν δεινό*τατός ἐστι καὶ διὰ πάσης ἰδέας λόγων ἥκειν δεξιώτατος. (Vers. 282.) Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ ταὐτὸν ἰκέλη καὶ εἰκεῖα, ὅμως κατ᾽ ἄλλην καὶ ἄλλην ἀναλογίαν τὸ μὲν τὴν διὰ μόνου διχρόνου ἔχει γραφὴν, τὸ δὲ τὴν διὰ διφθόγγου. Περὶ δὲ χρυσῆς Ἀφροδίτης ἐγράφη μὲν καὶ ἀλλαχοῦ, μνηστέον δὲ καὶ νῦν, ὡς οὕτω λέγεται ἢ διὰ τὸ χρυσοφορεῖν, γυναικῶν γὰρ τοῦτό γε, διὸ καὶ ἔσκωψεν Ὅμηρος ἄνδρα, ὃς χρυσὸν ἐφόρει ἠΰτε κούρη, ἴσως δὲ καὶ ὅτι χρυσῷ τὰ κατ᾽ αὐτὴν ἀνύεται, ὡς δίχα τῶν ἄλλων καὶ ἡ Δανάη δηλοῖ, ἁλοῦσα χρυσῷ ῥεύσαντι ἐς αὐτὴν, ἔτι δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντη μήλων χρυ-

1185σέων ἐπιῤῥίψει τόν τε δρό*μον προδοῦσα καὶ ἑαυτήν. ὅτι δὲ χρυσῷ ἡ τοῦ μύθου Ἀφροδίτη ἔχαιρε, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἱστοροῦντος ὅτι Σόλων πανδήμου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσατο ἀπὸ γυναίων, ἅ περ ἐπὶ οἰκημάτων ἐκεῖνος ἔστησε πριάμενος διὰ τοὺς νέους. χαίρει γὰρ ἡ δαίμων ταῖς χρυσαγωγοῖς ἑταιρίσι. διὸ καὶ ἐπίθετον Ἀφροδίτης που ἑταίρα κατὰ οἰκείωσιν. τοιούτῳ δὲ λόγῳ αὐτῇ ὡς καὶ καλῇ καὶ φιλοχρύσῳ καὶ ὁ χρύσοφρυς ἰχθὺς ἱερὸς ἤδετο, τουτέστιν ἐφημίζετο. εἰ δὲ καὶ τὰ τῆς μυθικῆς Ἀφροδίτης τοιαῦτα, οὐκ ἤδη καὶ πάσαις γυναιξὶ δέδοται χρυσῷ στίλβειν, ἀλλὰ νεάνιδες μὲν Λυδαὶ, καὶ κοῦραι δὲ Ὁμηρικαί τινες, χρυσοφορείτωσαν. Συρακουσίοις δέ, φασιν, ὕστερον νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ μηδ᾽ ἄνθινα φορεῖν μηδ᾽ ἐσθῆτας πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφὰς, εἰ μή τις αὐτῶν συγχωροίη ἑταίρα εἶναι κοινὴ καὶ οὕτω οἰκεία τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ τῇ καὶ ἑταίρᾳ, καὶ τὸν ἄνδρα δέ φασι μὴ καλλωπίζεσθαι, εἰ μὴ ὁμολογοίη μοιχεύειν ἢ κίναιδος εἶναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν Συρακουσίων ἔθος. παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ εὕρηται ὁ μέγας Ὀδυσσεὺς ἐσθῆτι περιέργῳ χρησάμενος κατὰ τὸν τῆς Πηνελόπης λόγον, καὶ *διαλλαττούσῃ, ὁποίαν καὶ οἱ ὕστερον εἰς πλάτος ἐμιμήσαντο. πορφυρέῳ δέ γε ἁπλῶς φάρει κοσμεῖσθαι ἄνδρας ἐφεῖτο, καθὰ καὶ Ὅμηρος δηλοῖ, καὶ Λάκωνες δὲ ὕστερον αὐτὸ ἐπιτήδευον ἔν τε

ἄλλοις, φασὶ, φορήμασι καὶ ἐν χλαμύσιν, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ πόλεμον. δοκοῦσι δὲ μηδὲ ποικιλίαν ἔχειν τὰ φορούμενα, οὗ τὸ ἀνάπαλιν παρὰ ταῖς Ἀττικαῖς νύμφαις, ὡς ὁ κωμικὸς δηλοῖ. ἁπλῶς οὖν εἰπεῖν, ἢ νόμῳ ἢ ἔθει ἢ προσώπων ἰδιότητι κατὰ καιροὺς ἄλλοτε ἄλλους τὰ τοιαῦτα ὁ κατ᾽ ἀνθρώπους βίος διοικονομεῖται. θετέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τὰς τῷ Κυψέλλῳ φίλας χρυσοφόρους, ὃς, φασὶ, περὶ κάλλους γυναικῶν ἐν Ἀλφειῷ ἀγῶνα διέθετο, καὶ ὡς ἐνίκησεν ἡ αὐτοῦ γυνὴ Ἡροδίκη, ἐκράτησεν ὁ ἀγὼν παρ᾽ Ἠλείοις, καὶ αἱ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὠνομάζοντο, ἴσως μὲν καὶ διὰ κόσμον, ἴσως δὲ καὶ διὰ κάλλος. (Vers. 289.) Τὸ δὲ κιχάνομαι κοινότερον κιχάνω λέγεται. διφορεῖται οὖν. (Vers. 290.) Τὸ δὲ, ὥς μοι δέχεται, διὰ μέτρον οὕτως ἐφράσθη. τὸ γὰρ κοινὸν, ὥς με δέχεται. (Vers. 291.) Τὸ δὲ, ἄνδρα ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ μήτηρ, ἄριστα ἔχει. γυνὴ γὰρ δίδοται ἀνδρὶ εἰς ὑποταγήν. διὸ καὶ
1253 δάμαρ λέγεται, ὡς αὐτὴ δαμαζομένη τῷ ἀνδρὶ, οὐ μὴν ἀνάπαλιν, ὥστε κυριεύσει αὐτῆς ὁ ἀνὴρ, ὡς δώρου δεσπότης. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσ*σείᾳ πολλαχοῦ φαίνεται. διὸ καὶ οἱ Ἀττικοὶ τὸν σύνευνον κύριον ἔλεγον, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς ἐν τοῖς Ἱππεῦσι δηλοῖ. (Vers. 293.) Ἐν δὲ τῷ, τρεῖς κασιγνήτους, οὐ μάτην προσέθετο ἡ Βρισηὶς τὸ, οὕς μοι μία γείνατο μήτηρ, ἀλλ᾽ ὅτι τῶν τοιούτων, ὡς καὶ προεδηλώθη, μάλιστα κηδόμεθα· διὸ καὶ εὐθὺς ἐπάγει, κηδείους· τοῦτο δὲ πολλαχοῦ φαίνεται τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως· καὶ διότι μάλιστα φιλομήτορες αἱ νεάνιδες, διὰ τοῦτο οὐ μέμνηται πατρός. ὅλως δὲ ἐδέησεν ἑρμηνείας εἰς τὸ κασιγνήτους διὰ καὶ τοὺς ἁπλῶς συγγενεῖς οὕτω ποτὲ λέγεσθαι, ὡς ἀλλαχοῦ δεδήλωται. (Vers. 294.) Κήδειος δὲ, οὗ κήδεταί τις, ἐκ τοῦ κῆδος. ἡ δὲ γραφὴ, ὡς ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ κήτειος. Τὸ δὲ ἐπέσπον ὅτι δεύτερος ἀόριστος ἐστὶν ἐνεργητικὸς, ἐξ οὗ ἀπαρέμφατον ἐπισπεῖν, καὶ μετοχὴ ἐπισπὼν ἐπισπόντος, καὶ μέσος δεύτερος ἀόριστος ἐπισπόμενος, πολλαχοῦ τῶν Ὁμηρικῶν ποιήσεων διάδηλόν ἐστι. (Vers. 296.) Πόλιν δὲ λέγει Μύνητος τὴν προϊστορηθεῖσαν Ἀδραμυτηνὴν Λυρνησσὸν, τὴν πατρίδα τῆς Βρισηΐδος, τῷ βασιλεῖ καὶ ταύτην ἐπονομάσας, καθὰ καὶ τὴν Τροίαν, ὅτε πόλιν Πριάμοιο λέγει αὐτὴν, καὶ ἀλλαχοῦ Λῆμνον πόλιν θείοιο Θόαντος. διότι καὶ κατὰ τὴν τραγῳδίαν τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται. θεῖον δὲ ἡ γυνὴ τὸν Μύνητα καλεῖ, πατρικῶς φιλοῦσα. λέ*γει δὲ αὐτίκα οὕτω καὶ τὸν Ἀχιλλέα, ὡς οἷον ἀμειβομένη αὐτὸν οἷς ὑπὲρ αὐτῆς εἰς τοσοῦτον ἐμήνισεν. (Vers. 297.) Ἄμοτον δὲ καὶ νῦν τὸ πλῆρες καὶ ἀνενδεὲς καὶ μεστὸν, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν μοτουμένων τραυμάτων. ἀποτελευτᾷ δὲ ὁ νοῦς τῆς λέξεως εἰς τὸ λίαν. Ὅρα δ᾽ ἐν τῇ ῥηθείσῃ μονῳδίᾳ τὸ τεθνειότος διφορηθὲν ὡς ἔθος τὴν παραλήγουσαν. προεκταθὲν γὰρ εἶτα ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ συστέλλει αὐτήν. (Vers. 301.) Ὅτι ἔκλαιεν μὲν ἡ Βρισηὶς, λέγουσα, ὡς ἐῤῥέθη, τὰ δοκοῦντα, ἐπὶ δ᾽ ἐστενάχοντο γυναῖκες, Πάτροκλον πρόφασιν. σφῶν δ᾽ αὐτῶν κήδε᾽ ἑκάστη. Τὸ δὲ, Πάτροκλον πρόφασιν, καὶ εἰς παροιμίαν ὕστερον ἔπεσε, δι᾽ ἣν ἔχει εὔρυθμον συντομίαν καὶ πιθανότητα. καὶ λέγεται ἐπὶ τῶν προσποιουμένων μὲν ποιεῖν τι διὰ τήνδε τινὰ αἰτίαν, τῷ ὄντι δὲ ἄλλως τοῦτο ποιούντων. ἐπεὶ γὰρ κάρτα τοι φιλοίκτιστον ἡ γυνὴ, συνοδύρονται μὲν αἱ αἰχμαλώτιδες τῇ Βρισηΐδι πενθούσῃ τὸν Πάτροκλον, πλὴν οὐ κλαίουσιν ἐπὶ Πατρόκλῳ, ἀλλὰ δοκοῦσι μὲν οὕτω κατὰ τὸ προφαινόμενον, τὸ δ᾽ ἦν πρόφασις ἄλλως, ἀληθῶς δὲ ἑκάστη τὰ ἑαυτῆς ἀνακλαίεται κήδεα. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ πενθοῦσι μὲν ἀληθῶς τὸν Ὀδυσσέα ὁ Τηλέμαχος καὶ ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Μενέλαος, συμπενθεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ Πεισίστρατος, ἀλλ᾽ εἴποις ἂν *Ὀδυσσέα πρόφασιν, τῷ ὄντι δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἀντίλοχον. Ἰστέον δὲ ὅτι πρόφασίς ἐστιν ἡ μὴ ἀληθὴς, ἀλλ᾽ ἐπιπολαία καὶ προβεβλημένη φάσις. (Vers. 303.) Ὅτι οἱ γέροντες μὲν ἀμφὶ τὸν Ἀχιλλέα ἀγείρονται, λισσόμενοι δειπνῆσαι, ὁ δ᾽ ἠρνεῖτο στεναχίζων καὶ λέγων· λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ᾽ ἑταίρων, μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος ἄσασθαι ἤγουν κορέσασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεί μ᾽ ἄχος αἰνὸν ἱκάνει· δύντα δ᾽ ἐς ἠέλιον μενέω καὶ τλήσομαι ἔμπης. χρήσιμα δέ ποτε ταῦτα εἰς νηστείας ἔνστασιν πα*νημέριον. καρτερικὸς δ᾽ ἐνταῦθα εὕρηται ὁ Ἀχιλλεὺς, εἴ γε τοῖς ἄλλοις φάμενος, νῦν δ᾽ ἔρχεσθ᾽ ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα, ἐκεῖνος ἐγκρατῶς ἔχει τοῦ δειπνῆσαι. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ νῦν ἀριστεῖς τοιοίδε εἶναι. εἰ μὴ ἄρα ὕστερον κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐδείπνησαν καὶ αὐτοὶ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὥς φησιν ὁ ποιητὴς, περὶ ὧν φησιν Ὅμηρος, ὡς ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασε βασιλείας ὁ Ἀχιλλεὺς, δοιὼ δ᾽ Ἀτρείδα μενέτην καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ καὶ Ἰδομενεὺς καὶ Φοῖνιξ, τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον, ἤγουν ἐφιέμενοι τέρπειν ἐκεῖνον οἷς ὡς εἰκὸς ἔλεγον, εἰ καὶ μὴ

*αὐτὸς *πρὸς αὐτοῖς εἶχε τὸν νοῦν. φησὶ γάρ· οὐδέτι θυμῷ τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱ-
ματόεντος. ἔχει δέ τι ἀστειότητος τὸ πολέμου στόμα δύμεναι, εἴ τις ὑπονοήσει, ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς τρο-
φὴν μὲν εἰς τὸ ἐκείνου στόμα δῦναι οὐκ ἤθελεν, αὐτὸς δὲ πολέμου στόμα δῦναι ἐπιθυμεῖ, ὃ πολλοὺς
κατεμασήσατο ἀριστεῖς. τοιοῦτον γάρ τι δηλοῖ τὸ αἱματόεντος. καινὸν δὲ οὐδὲν, εἰ στόμα λέγει πολέ-
μου τὸ τοὺς μαχομένους ἀπεσθίον. ὡς γὰρ οὐρὰ στρατοῦ τὸ ὄπισθεν, ἐξ οὗ καὶ τὸ οὐραγεῖν καὶ ὁ
οὐραγὸς, οὕτω καὶ στόμα, ἐν ᾧ οἱ πρόμαχοι ἵστανται.* (Vers. 312.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ τέρπειν*
1186 *οὐδέν τι ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ ἐξ ἀθυμίας *εἰς γλυκυθυμίαν μετατρέπειν κατὰ μετάθεσιν ἀμεταβόλου. καὶ
συντελεῖ τι αὐτὸ εἰς τὸ τερπικέραυνος, ἤγουν τρέπων κεραυνοῖς. Ἀχιλλεὺς μέντοι μὴ πειθόμενος οὕτω* 1254
*μετατραπῆναι οὔ τι θυμῷ τέρπεσθαι λέγεται. Ὅρα δ᾽ ἐνταῦθα καὶ οἵαν εὐπορίαν γραφῆς παρεῖδεν ὁ
ποιητὴς διὰ τὸ εἰς ἕτερα κατεπείγεσθαι. ἐν γὰρ τῷ, τέρποντες ἀκαχήμενοι, πολλὰ εἶχεν ἠθοποιῆσαι
καθ᾽ ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἡρωικῶν προσώπων. οὐκ ἐποίησε δὲ αὐτὸ, οἷα σπεύδων εἰς τὰ σκοπιμώ-
τερα. Εἰ δὲ καὶ ἔτερπον μὲν οἱ ἥρωες λόγοις τὸν Ἀχιλλέα, ὁ δὲ οὐχ᾽ ὑπήκουεν, ὅρα λόγους τούτους
ἡρωικοὺς ἀπράκτους μείναντας διὰ τὸ ἄγαν ἄχος τοῦ ἀκούοντος.* (Vers. 314.) *Ὅτι, ὅ περ ἐν ἄλλοις
ὁ ποιητής φησιν ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν, τοῦτο ἐνταῦθα ἀνενείκατό φησιν, ὡς καὶ προεῤῥέθη,
ἤγουν ἀνήνεγκε πνεῦμα. λέγει γὰρ περὶ Ἀχιλλέως, ὅτι ἀνενείκατο φώνησέν τε. εἴρηται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσ-
σείᾳ περὶ τῆς τοιαύτης λέξεως ἀκριβέστερον.* *(Vers. 315.) *Ὅτι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ παρεῖναι τοὺς προσε-
χῶς ῥηθέντας ἀριστεῖς μνησάμενος τοῦ Πατρόκλου λέγει ἀφελῶς, ἐκ τῶν παρὰ πόδας τὸ προοίμιον
πορισάμενος κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν συνήθειαν, ταῦτα· ἦ ῥά νύ μοί ποτε καὶ σὺ, δυσάμμορε, φίλταθ᾽
ἑταίρων, αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατο οἷον
σπεύδοιεν Ἀχαιοὶ Τρωσὶν ἐπιφέρειν πολύδακρυν Ἄρηα. νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος. αὐτὰρ ἐμὸν
κῆρ ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἐόντων, σῇ ποθῇ· ὥστε καλῶς οὐ δειπνῶ *μὴ ἔχων τὸν
δειπνοποιόν. οἷς ἐπάγει· ὅτι οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι, οὐδ᾽ εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθι-
μένου πυθοίμην, ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει χήτει τοιοῦδ᾽ υἷος, ἤγουν τοιούτου
υἱοῦ· ὁ δὲ, ἤγουν ὁ ῥηθεὶς υἱὸς Ἀχιλλεὺς ἐγὼ, ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶ
πολεμίζω, ἠὲ τὸν, ἤγουν τοῦτον, ὃς Σκύρῳ μοι ἐντρέφεται φίλος υἱὸς, εἴ που ἔτι ζώει, Νεοπτόλεμος
θεοειδής. καὶ ἐπάγει καὶ αἰτίας ἀξιολόγους τῆς οὕτω πολλῆς ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ λύπης· πρὶν μὲν γάρ
μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει, οἷον *ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ᾽ Ἄργεος ἱπποβότοιο αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ
τε Φθίηνδε νέεσθαι, ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα, κτῆσιν ἐμὴν,
δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα. εἶτα* (Vers. 334.) *ὡς τινος ὑποκρούσοντος, τί δὲ ὁ πατὴρ Πη-
λεὺς οὐκ ἐπιμελήσεται οὕτω τοῦ Νεοπτολέμου; λύει, φάμενος οἴεσθαι μηκέτι ζῆν ἐκεῖνον. φησὶ γάρ·
ἤδη γὰρ Πηλῆά γ᾽ ὀΐομαι ἢ κατὰ πάμπαν τεθνάμεν ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ᾽ ἀκάχησθαι γήραϊ τε
λυγρῷ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ λυγρὴν ἀγγελίην ὅτ᾽ ἀποφθιμένοιο πύθη*ται. εἶτα ἐμφαίνων
ὁ ποιητὴς ὡς πρὸς οἶκτον ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλάλησεν* (Vers. 338.) *ἐπάγει· ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στε-
νάχοντο γέροντες, παραποιήσας ἢ παρῳδήσας τὸ πρὸ ὀλίγων λεχθὲν, ὣς ἔφατο κλαίουσ᾽, ἐπὶ δὲ στε-
νάχοντο γυναῖκες. καὶ ἐπάγει· μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον, τὰ φίλτατα δηλαδή.
οὐ δήπου γὰρ μόνην τὴν κτῆσιν καὶ τὸ δῶμα. Καὶ σημείωσαι ὡς ὅμοιον ἐστὶ τοῦτο τῷ, στενάχοντο
Πάτροκλον πρόφασιν. οὕτω γὰρ καὶ ἐνταῦθα οἱ γέροντες κλαίουσι πρόφασιν ἃ ἕκαστος οἴκοι ἔλειπον.*
(Vers. 315.) *Τὸ δὲ δυσάμμορος δηλοῖ μὲν τὸν δύσμορον κατὰ συνέλευσιν δύο ἐπιῤῥημάτων ἰσοδυνά-
μων τοῦ δῦς καὶ τοῦ ᾰ καὶ Αἰολικὸν διπλασιασμὸν τοῦ ἀμεταβόλου. δηλοῖ δὲ οὐ μόνον τὸν δυσθά-
νατον, ἀλλὰ καὶ τὸν δυσδαίμονα ἤτοι δυστυχῆ, ὃς καὶ δύσμορος λέγεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐπεὶ ταὐ-* 1255
*τὸν οἶτος καὶ μόρος, δύσμορος δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὁ κακῶς θανὼν ἀλλὰ καὶ ὁ κακοτυχὴς, ἀκολούθως
παρὰ Θεοκρίτῳ μεγάλοιτος κεῖται ὁ πάνυ δυστυχὴς, ληφθέντος τοῦ οἴτου εἰς τύχην ὁμοίως τῷ μόρῳ.*
(Vers. 316.) *Τὸ δὲ λαρὸν, εἰ μὲν κεῖται πρὸ αὐτοῦ τὸ, ἐνὶ κλισίῃσι, συστέλλει τὸ ᾰ δακτυλικῶς· εἰ
δὲ γράφεται ἐνὶ κλισίῃ κατὰ δοτικὴν ἑνικὴν, ἐκτείνει *αὐτό. καὶ ἔστι τοῦτο κρεῖττον. λαρὸν γὰρ τὸ
ἄγαν ἀρηρὸς ψυχῇ καὶ ὡς εἰπεῖν θυμῆρες, παρὰ τὸ λᾱ ἐπιτατικὸν καὶ τὸ ἀρῶ τὸ ἁρμόζω, κράσει τῶν
δύο ᾰ εἰς ᾱ μακρόν.* (Vers. 317.) *Τὸ δὲ, αἶψα καὶ ὀτραλέως, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ λαλοῦσι, καὶ*

ἑρμηνεύουσιν ὀτραλέον καὶ ὀτρηρὸν θεράποντα. Τὸ δὲ, ὁπότε σπερχοίατο Ἀχαιοὶ καὶ ἑξῆς, καιρὸν δηλοῖ, ὅτε τὸ δεῖπνον ἦν ἐν Τροίᾳ φίλον Ἀχαιοῖς. συντελεῖ δέ τι καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ Πατρόκλου σπουδήν. σπερχομένων γὰρ Ἀχαιῶν εἰς δεῖπνον ὀτραλέως ἐπονεῖτο εἰς δειπνοποιίαν καὶ Πάτροκλος. (Vers. 319.) Τὸ δὲ, κεῖσαι δεδαϊγμένος, ἐλλειπτικῶς ἔχει. τὸ δὲ ἐντελὲς προεφράσθη ἐν τῷ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ. (Vers. 320.) Τὸ δὲ ἄκμηνον τί σημαίνει καὶ ὅθεν γίνεται, οὐ πρὸ πολλῶν δεδήλωται. Τὸ δὲ, ἔνδον ἐόντων, πρὸς ἀκρίβειαν κεῖται. οὐ γὰρ διὰ τὸ μὴ ἔνδον εἶναι τὰ πρὸς δεῖπνον ἄκμηνός ἐστιν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ ποθῇ Πατρόκλου. (Vers. 321.) Εἰς δὲ τὸ, οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον καὶ ἑξῆς, σημείωσαι ὅτι οὐκ εἶπε μεῖζον τὸ ἐπὶ Πατρόκλῳ πένθος τοῦ ἐπὶ τῷ Πηλεῖ καὶ τῷ, Νεοπτολέμῳ, ἀλλ᾽ ὅτι οὐ κακώτερα τούτου ἐκεῖνα. μέση δὲ λέξις τὸ οὐ κακώτερα, καὶ δηλοῖ πολλάκις ἰσότητα. ἔχει δέ πως ὁμοιότητα τὸ νόημα τοῦτο πρὸς τὸ τοῦ Ἕκτορος, εἰπόντος που, μὴ τόσον μηδὲ τῶν τεκόντων αὐτῷ μέλειν, *ὅσον τῆς Ἀνδρομάχης. (Vers. 322.) Τὸ δὲ πυθοίμην, καθὰ καὶ τὸ πύθηται, γενικῇ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι συντέτακται. (Vers. 324.) Τὸ δὲ, χήτει τοιοῦδ᾽ υἷος, παρῴδηται ἐκ τοῦ, χήτει τοιοῦδ᾽ ἀνδρός. Ὅρα δὲ ὅπως ἀλλαχοῦ πλατύτερον ἑαυτὸν ἐπαινέσας ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα ἠρκέσθη συντόμως εἰπὼν καὶ μυστικῶς, χήτει τοιοῦδε υἱοῦ, μεγάλου δηλαδή. τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἐμφαντικῶς τὸ τοιοῦδε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐξ αὐτοσχεδίου εἰπεῖν μεγαλώνυμόν τι ἐπίθετον. (Vers. 325.) Ἑλένη δὲ ῥιγεδανὴ ἁπλοϊκῶς μὲν ἡ φρικτὴ καὶ ὡς εἰπεῖν κρυερά. αἰδεῖται γὰρ Ἀχιλλεὺς, εἰ καὶ ἄλλως βαρύς ἐστι, σφοδρότερον αὐτῆς καθίξεσθαι ἐν ἐπηκόῳ ἡρώων, καὶ *μάλιστα τῶν βασιλέων. συμφωνεῖ 1187
δὲ τῷ λόγῳ καὶ Πλούταρχος, λέγων ἐν συμποσιακοῖς, ὅτι ῥιγεδανὸν καὶ κρυερὸν τὸ λυπηρὸν καὶ φοβερόν. ἄλλως δὲ περιεργότερον ῥιγεδανὴ ἡ κακίστη, καθά τις ἂν εἴποι ἐννοησάμενος τὸ, τῆς δὲ κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο. Καὶ σημείωσαι ὅτι κατὰ διαφόρους ἐννοίας ἡ φαύλη γυνὴ καὶ ἀντὶ πυρὸς δεδόσθαι καὶ αὖ πάλιν ῥιγεδανὴ εἶναι λέγεται. προεκαλέσατο δὲ ὅλως ἄρτι ἐκ λύπης τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἑλένης τοιοῦτον λόγον, τὸ τοῦ πάθους πολλαπλοῦν. περί τε γὰρ τοῦ πατρὸς λυπεῖται ὡς ἢ πάμπαν τεθνεῶτος, ἢ ζῶντος μὲν δυστυχῶς δέ. ἔτι καὶ ἐπὶ τῷ υἱῷ παθαίνεται ὡς μὴ ἔχοντι τὸν προϊστάμενον, οὐχ᾽ ἥκιστα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ τοῦ Πατρόκλου θανάτῳ. καὶ ἑαυτὸν δὲ νοεῖ μικρὸν ὅσον τεθνηξόμενον. πῶς ἂν οὖν ἐπὶ τοιούτοις οὐκ ἂν δυσφήμως μνησθείη τῆς τούτων αἰτίας Ἑλένης; ὃς καὶ τῇ Βρισηίδι φθάσας θάνατον ἐπηράσατο, δι᾽ ἣν τοσοῦτοι Ἕλληνες ὤλοντο μηνίσαντος αὐτοῦ; (Vers. 326.) Τὸ δὲ, ἠὲ τὸν, οὐ συνήθως ἐσχημάτισται, ἀλλά τι παρεξήλλακται. ἦν μὲν γὰρ τοῦ εἱρμοῦ τὸ εἰπεῖν, οὐδ᾽ εἴ κεν τοῦ πατρὸς πυθοίμην, ἠὲ τοῦ, ἤγουν τούτου, *ὃς Σκύρῳ μοι ἐνιτρέφεται. Ἀχιλλεὺς δὲ, ὡς οἷον ἐκλαθόμενος ὑπὸ πένθους τῆς ἐθίμου συντάξεως, ἔφη τὸ, ἠὲ τόν· ὃ θεραπευθήσεται διὰ προθέσεως, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐδ᾽ εἴ περ πυθοίμην πατρὸς, ἢ πυθοίμην διὰ τὸν, ἤγουν διὰ τοῦτον, ὃς Σκύρῳ μοι ἐνιτρέφεται υἱός. (Vers. 327.) Τὸ δὲ, εἴ που ἔτι ζώει Νεοπτόλεμος, ἀσφαλῶς πρόσκειται, ὡς εἴ γε μὴ ζῇ, οὐδ᾽ ἂν ἐν Σκύρῳ τρέφοιτο. περὶ δὲ τοῦ ἐν Σκύρῳ τὸν Νεοπτόλεμον τρέφεσθαι τοιαῦτα φασὶν οἱ παλαιοί· ὅτι Θέτις, οἷα πάνυ φιλόπαις, ἐκεῖ πρὸ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου τὸν Ἀχιλλέα ἐξέθετο, ἔνθα καὶ γυναικιζόμενον Ὀδυσσεὺς αὐτὸν ἤλεγξεν, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ· καὶ ἐκεῖ τοῦ Λυκομήδους θυγατρὶ συγγεγονὼς πατὴρ γίνεται Νεοπτολέμου τούτου δὴ τοῦ ἐν τῇ πατρίδι Σκύρῳ ἔτι ἐκτρεφομένου. καὶ οὕτω μὲν οἱ πλείους. ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας φησὶ, τὸν Ἀχιλλῆα ἐκ Τηλέφου τοῦ Μυσοῦ ἀναζευγνύντα προσορμισθῆναι ἐκεῖ. γράφει γὰρ οὕτω· Πηλείδην δ᾽ Ἀχιλλέα φέρε Σκῦρονδε θύελλα, ἔνθ᾽ ὅ γ᾽ ἐς ἀργαλέον λιμέν᾽ ἵκετο νυκτὸς ἐκείνης. ἔστι δὲ ἡ Σκῦρος νῆσος πρὸς τῇ Εὐβοίᾳ, ἔχουσα λιμένας Ἀχίλλειον καὶ Κρήσιον. ᾤκησαν δὲ ἐν αὐτῇ ποτὲ Δόλοπες, μοῖρα Θεσσαλῶν. περὶ δὲ ταύτης ζήτει καὶ εἰς τὰ τοῦ Περιηγητοῦ. προείρηται δέ τι καὶ ἀλ*λαχοῦ περὶ τούτων. Νεοπτόλεμος δὲ ἐπεκλήθη ὁ τοῦ Ἀχιλλέως οὗτος υἱὸς, διότι νέος ὢν ἐπολέμησε. τὸ δὲ ἄλλως κύριον αὐτοῦ Πύῤῥος ἐστὶν, ὡς ὑποδηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς, ἔνθα καὶ ἐτυμολογίαν αὐτοῦ τινὰ λέγει ἐν τῷ, ὦ πῦρ σὺ, καὶ ἑξῆς, ἵνα ᾖ κατ᾽ αὐτὸν ὁ Πύῤῥος, αὐτόχρημα πῦρ, οὐ μὴν πυρῶδές τι, ὡς ὁ Πυραίχμης καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος. εἴη δ᾽ ἂν ὁ ῥηθεὶς Πύῤῥος, ᾧ περ ὁμωνύμως καὶ ὁ ὕστερον Ἠπειρώτης, διαστελλόμενος τῇ βαρυτονήσει τοῦ πυῤῥοῦ, ὅ πέρ ἐστι πυρσοῦ. μυρία γάρ ἐστι πρὸς διάφορον σημασίαν διαφόρως τονούμενα, ὧν ἐστι καὶ ὁ Τελέστης βαρυτόνως τὸ κύριον, ὡς

R 2

Ὀρέστης, καὶ ὀξυτόνως τελεστὴς τὸ ἐπίθετον. ἔστι δὲ κατά τινας ἐξ Ἰφιγενείας, ὡς καὶ Λυκόφρονι δοκεῖ, ἤ τις καὶ κλαπεῖσα, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς Σκῦρον ἐξετέθη, ὅθεν καὶ ἐκεῖ ὁ παῖς ἐτρέφετο. Καὶ σημείωσαι ὅπως ἱστορίαις ὁ ποιητὴς καὶ τὸν τόπον τοῦτον ἐστοίβασε, συντόμοις μέντοι καὶ οὐ πλατείαις, ὅτι μηδὲ ἔδει νῦν ἄλλως ποιεῖν. (Vers. 328.) *Τὸ δὲ ἐώλπει μετάθεσιν ἔχει καὶ αὐτὸ χρόνου. ἔδει μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἔολπα τὸν ὑπερσυντέλικον εἶναι ἠόλπειν. οὕτω δὲ καὶ ἔοργα ἠόργειν. μεταπτώσει δὲ χρονικῇ συνεστάλη μὲν ἐν τούτοις ἡ ἄρχουσα, ἐξετάθη δὲ ἡ μετ᾿ αὐτὴν κατά τινα ὡς εἰπεῖν μεταχώρησιν καὶ* 1256
ἀντιπερίστασιν. (Vers. 329.) *Ἄργος δὲ ἱππό*βοτον οὐ τὴν Πελοπόννησον Ἀχιλλεὺς λέγει, ἀλλὰ τὸ Θετταλικὸν, ὅ περ ὅτι ἱππόβοτόν ἐστιν ὡς μάλιστα, καὶ ἡ νῦν οἶδέ γε νέα.* (Vers. 333.) *Τὸ δὲ, ἕκαστα κτῆσιν ἐμὴν, ὅμοιόν ἐστι κατὰ σχῆμα τῷ πάντα δάσασθαι κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐντὸς ἐέργει. Τὸ δὲ ὑψερεφὲς ὅτε ἀναγκάζει τὸ μέτρον διὰ τοῦ η ἔχει τὴν προπαραλήγουσαν, ὑψηρεφὲς γὰρ τότε λέγεται.* (Vers. 334.) *Ἐν δὲ τῷ, Πηλῆά γ᾿ οἴομαι, ὁ γε σύνδεσμος χασμωδίαν συνεστόμωσε συναλοιφείς. Ὅρα δὲ καὶ τὸ κατὰ πάμπαν τεθνάναι. τὸ γὰρ θανεῖν πάμπαν τεθνάναι εἰπὼν δίδωσιν ἀστείως νοεῖν, ὅτι τὸ κακῶς ζῆν ἐν λύπαις καὶ νόσοις ἐκ μέρους τεθνάναι λέγοιτ᾿ ἂν, ἢ ἀλλὰ τυτθὸν ζῆν κατὰ τὴν ποίησιν.* (Vers. 337.) *Τὸ δὲ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον λυγρὴν ἀγγελίην, ἔχει τι καὶ αὐτὸ ξενίζον ἐν τῇ συντάξει. ὀφείλων γὰρ εἰπεῖν ὁμοιοπτώτως, γήραϊ τε στυγερῷ καὶ τῇ περὶ ἐμοῦ δυσελπιστίᾳ, ὁ δὲ ἔφη γήραϊ τε στυγερῷ καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον λυγρὴν ἀγγελίην καὶ ἑξῆς. Τὸ δὲ, ὅτε ἀποφθιμένοιο πύθηται, ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ, λυγρὴν ἀγγελίαν. τί γὰρ ἂν εἴη λυγρότερον ἐν ἀγγελίαις τοῦ μηνυθῆναι θάνατον;* *(Vers. 340.) *Ὅτι φιλοίκτου προσώπου τὸ, μυρομένους δ᾿ ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησεν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ, τέκνον ἐμὸν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος, ἤγουν ἰδίου ἢ ἀγαθοῦ, ὡς πολλαχοῦ κεῖται· ἦ νύ τοι, ἤγουν ὄντως δή, σοι, οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλεται ὁ δεῖνα, κεῖνος ὅ γε ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ᾿ ἄκμηνος καὶ ἄπαστος. ὁ Ζεὺς δὲ ταῦτα τῇ Ἀθηνᾷ περὶ τοῦ Ἀχιλλέως φησίν. ἐν οἷς τὸ μέμβλεται, ἤτοι μεμέληται, διάκειται καὶ αὐτὸ καθὰ καὶ τὸ μέμβλωκεν. ἔστι γὰρ τὸ κοινὸν μεμέλη*ται, καὶ συγκοπῇ μέμληται, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β καὶ συστολῇ τοῦ η μέμβλεται.* (Vers. 347.) *Ὅτι πιθανολογῶν ὡς οἷόν τε ἦν ποιητικώτερον Ὅμηρος τὸ νῆστιν τὸν Ἀχιλλέα δύνασθαι μάχεσθαι πανημέριον πλάττει τὸν Δία ἐπιτάσσοντα τῇ Ἀθηνᾷ τὸ ὑπὲρ Ἀχιλλέως. φησὶ γάρ· ἀλλ᾿ ἴθι, οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν στάξον ἐνὶ στήθεσσιν, ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ζεὺς εἰπών.* (Vers. 350.) *Ἡ δ᾿ ἅρπῃ εἰκυῖα τανυπτέρυγι λιγυφώνῳ οὐρανοῦ ἐκκατέπαλτο δι᾿ αἰθέρος, ἤδη τῶν Ἀχαιῶν θωρησσομένων· ἡ δ᾿ Ἀχιλλῆϊ νέκταρ ἐνὶ στή*θεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν στάξ᾿, ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ᾿ ἵκηται, ὃ ἀνωτέρω δίχα τοῦ γόνατα ἔφη, εἰπών· μή μιν λιμὸς ἵκηται. δηλοῖ δὲ διὰ τῶν γονάτων τὴν τοῦ ὅλου σώματος ἀσθένειαν ἐναργέστερον. αὐτῶν γὰρ ὀκλασάντων, διαφαίνεται τὸ κακὸν τοῦ λιμοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι νέκταρ ἐνταῦθα καὶ ἀμβροσία ἐστὶν, ἣν δὶς ἐνταῦθα ἔφη ἐρατεινὴν, ἡ ἀπὸ τῆς τῶν γερόντων καὶ λοιπῶν ἀριστέων ὁμιλίας γλυκυθυμία, τῶν περιμεινάντων τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ τερπόντων*
1188 *πυκινῶς, ὡς εἴρηται. διὸ Ζεὺς μὲν ἐπιτάττει, Ἀθηνᾶ δὲ ἐνστα*λάττει, νοῦς δηλαδὴ καὶ ἡ κατὰ λόγον τέχνην φρόνησις, ὧν ἡ ἔσω στηθέων στάξις καὶ παρείσκρισις λεπτότητα δηλοῖ τὴν καὶ τῷ νέκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ μυθικῶς ἐμφαινομένην. δῆλον δὲ, ὅτι γεροντικὴ ὁμιλία, ἡ τοῦ Νέστορος δηλαδὴ, καὶ τὸν πικρὸν ἐγλύκανέ που πόλεμον τοῖς Ἀχαιοῖς ὀτρύνασα εἰς ἐκεῖνον ἡδέως. Ἅρπη δὲ ἢ ὁ ἰκτῖνος, ἢ ζῷον ἄλλο ἀετῶδες, ὃ εἰς ὕψος ἀρθὲν εὐχερῶς ὅπῃ θέλει καταράσσει. οἱ δὲ, ζῷον θαλάσσιον λάρῳ πολεμοῦν. φιλεῖ δέ, φασι, τροφὴν συνάγειν καὶ φυλάσσειν ἐπὶ τοῖς κάρφεσιν εἰς χορηγίαν τοῖς νεοσσοῖς. Τανυπτέρυγα δέ φησι τὴν μεγαλοπτέρυγον. Τὸ δὲ, κατὰ κλαγγὴν λιγύφωνον, ἴδιόν ἐστι τῶν ἀετωδῶν.* (Vers. 351.) *Ἐν δὲ τῷ, οὐρανοῦ ἐκκατέπαλτο δι᾿ αἰθέρος, σαφῶς ἐκφαίνει ὑπερκεῖσθαι τοῦ αἰθέρος τὸν οὐρανὸν, οὐχ᾿ ἁπλῶς μέντοι τὸν εἰς ἀέρα μεταλαμβανόμενον, ἀλλὰ τὴν ἐξωτάτω ἀπλανῆ σφαῖραν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς οὐ μόνον εὐθεῖα ἄτερπος, ὡς δηλοῖ τὸ, ἀτέρπου ὀϊζύος, ἀλλ᾿ ἰδοὺ ἐνταῦθα καὶ ἡ ἀτερπής.* *(Vers. 359.) *Ὅτι αἵτινες τότε ταρφειαὶ κόρυθες λαμπρὸν γανόωσαι νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι, θώρηκές τε κραταιγύαλοι καὶ μείλινα δοῦρα, εἰς νιφά-* 1257
δας τῷ ποιητῇ παραβάλλονται οὕτως· ὡς δ᾿ ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται ψυχραὶ ὑπὸ ῥιπῆς

ἢ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο, ὣς τότε ταρφειαὶ, καὶ ἑξῆς ὡς γέγραπται. Αἴγλη δέ, φησιν, οὐρανὸν ἷκεν, ἡ τῶν ὅπλων δηλαδή· γέλασσε δὲ πᾶσα περιχθὼν, ὡς οἷά τις ἔμψυχος, χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς. ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσὶν ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κο*ρύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς. Καὶ ὅρα ὅτι τέσσαρα εἴδη ὅπλων ὀνομάσας μετὰ ἐπιθέτων αὐτὰ προήγαγεν, ὡς ἀνωτέρω ἔκκειται, ἐναβρυνόμενος οὕτω καὶ τοῖς πράγμασι συνεξωραϊζόμενος καὶ συνεξαλλοιώσας τὴν φράσιν τῷ καιρῷ. Ὅτι δὲ τάρφος τὸ καθ᾽ ὕλην κυρίως δάσος, καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ ταρφὺ ταρφέος τὸ πυκνὸν, ἐξ οὗ καὶ ταρφειὸν, δεδήλωται, ὁμοίως καὶ ὅτι ἐκ τοῦ τρέφειν τὸ τάρφος. Τὸ δὲ, Διὸς ἐκποτέονται, ἀντὶ τοῦ ἐξ ἀέρος, οὗ βέλη τὰ τοιαῦτα ὡς οἷον πτερόεντα, καθὰ δηλοῖ τὸ, νιφάδες ἐκποτέονται, περὶ οὗ σαφῶς ἀλ*λαχοῦ προγέγραπται· ἃ δὴ βέλη καὶ διόβολα συνθέτως λέγοιντ᾽ ἂν, ὡς εἰκὸς, κατὰ τὸν Σοφοκλῆν εἰπεῖν, ἐξ ὧν τις καὶ εἰς ἀλληγορίαν τῆς τοῦ Διὸς αἰγίδος ἐναχθήσεται. Ὅρα δὲ ὅτι τοῦ ἐκπωτῶνται μεγεθύνοντος τὴν πῶ συλλαβὴν διὰ τὸ εἶναι δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων, τὸ ἐκποτέονται συστέλλει αὐτὴν, πρώτης αὐτὸ συζυγίας ὄν. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τρωπῶν καὶ τροπέων, καὶ εἴ που ἄλλα τινὰ ὅμοια. (Vers. 358.) Τῆς δὲ ῥιπῆς οὐκ ἔστι καιριωτέραν ἐνταῦθα λέξιν εὑρέσθαι, ὥς περ οὐδὲ τοῦ νηῶν ἐκφορεῖσθαι ἤγουν ἐκφέρεσθαι. *διὸ καὶ ἐκράτησεν ἡ λέξις καὶ παρὰ τοῖς τοῦ δήμου ἀνδράσιν ἕως καὶ
1258 νῦν. (Vers. 361.) Κραταιγύαλοι δὲ οἱ κραταιοῦντες τὰ γυῖα τῶν ὁπλιτῶν, ἢ κραταιὰ γύαλα ἔχοντες ἤγουν κοιλώματα, ὡς εἴρηται καὶ ἀλλαχοῦ. ἀναλογία δὲ τῆς τοιαύτης συνθέσεως κατὰ τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ κραταίπεδον. (Vers. 362.) Τὸ δὲ, αἴγλη δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν, τεραστίως εἴρηται, εἴ περ ἄλλως μὲν ἄνωθεν τὰ περὶ γῆν καταλάμπεται κατὰ τὸ, οὐρανόθεν δ᾽ ὑπεῤῥάγη ἄσπετος αἰθήρ· ἐνταῦθα δὲ κάτωθεν αἴγλη οὐρανὸν ἷκεν, ᾧ σύμφωνον καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ ἐκ τοῦ σάκους σέλας *εἰς αἰθέρα ἱκνούμενον. Τὸ δὲ, γέλασε χθὼν, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ προείρηται, ἀντὶ τοῦ λαμπρὸν περιήστραψε καὶ ἱλαρὸν, ὥστε τῇ διαστίλψει διάχεσιν ἀέρος γενέσθαι, ὃ καὶ ὁ γέλως περὶ τὸν ἄνθρωπον ποιεῖ διαχέων αὐτόν. Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ θαλάσσης ῥητέος ὁ γέλως τροπικῶς, ὁ Κίλιξ δηλοῖ ποιητής. ἐδηλώθη δέ που καὶ ὅτι ὃ περὶ τὸν θεατὴν ἄνθρωπον ἐν τοῖς τοιούτοις γίγνεται, τῇ γῇ Ὅμηρος ἐπωνόμασε, καὶ ἐπὶ τῷ πράγματι τῷ διαχέοντι τὸν βλέποντα τῇ στιλβηδόνι, ὑφ᾽ ἧς καὶ ἡ γῆ λάμπεται, γελᾷν λέγει τὴν γῆν. οὕτω καὶ θώρακες γα*νόωντες καὶ κόρυθες γανόωσαι, οὐχ᾽ ὅτι αὐτοὶ, ἀλλ᾽ ὅτι ὁ θεατὴς γάνυται. τὸ δὲ γανοῦσθαι λαβοῦσα ἐξ Ὁμήρου καὶ ἡ χυδαία γλῶσσα ἐπιλέγει αὐτὸ χαλκώμασιν, ἃ κασσίτερος ἀλείφων χρώζει πρὸς ἀργυρωμάτων ὑπόκρισιν. γεγανωμένα γὰρ διὰ αὐτὴν *αἰτίαν λέγεται καὶ αὐτά. (Vers. 365.) 1189
Ὅτι τὸ, τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν, ἠθέτηται. γελοῖον γάρ φασιν οὕτω πάσχειν καὶ οἷον βρυχᾶσθαι τὸν Ἀχιλλέα. τὸ μέντοι ἐπαγόμενον, τὼ δέ οἱ ὄσσε λαμπέσθην ὡσεὶ πυρὸς σέλας καὶ τὰ ἑξῆς, ἐπαινεῖται ὡς εὖ πάνυ ἔχον. δῆλον δὲ ὅτι ἐνταῦθα παραπεποίηται εἰς τὸ σαφέστερον τὸ, πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ μὲν Δόλων ἐβάμβαινε δειλιῶν, Ἀχιλλεὺς δὲ καναχὴν ὀδόντων ἔχει πάνυ θυμούμενος καὶ ὥς περ πρίων αὐτούς. ἄλλος δ᾽ ἂν εἴποι τις κοινότερον, τρίζων. καὶ παρέπεται ἀληθῶς καὶ τοῦτο τοῖς ἄγαν θυμουμένοις, ὡς καὶ ἐνταῦθα (Vers. 367.) ὁ Ἀχιλλεὺς, περὶ οὗ φησίν· ἐν δέ οἱ ἦτορ δῦν᾽ ἄχος ἄτλητον. ἔνθα κεῖταί τι καὶ ὡς ἀντίθετον. ἐπάγει γάρ· ὁ δ᾽ ἄρα Τρωσὶ μενεαίνων δύσετο δῶρα θεοῖο, ἵνα τὸ μὲν ἦτορ αὐτοῦ δύηται ἄχος, αὐτὸς δὲ δύσηται τὰ ἡφαιστότευκτα ὅπλα. ἔστι δὲ τὸ, δύσετο δῶρα θεοῦ, περίφρασις τοῦ θωρήξατο ἢ ὡπλίσατο ἤ τινος τοιούτου. Τὸ δὲ, δῶρα θεοῦ, διασαφῶν ἐπιφέρει· τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων. (Vers. 374.) Ὅτι τοῦ σάκους τοῦ Ἀχιλλέως ἀπάνευθε σέλας ἐγίνετο ἠΰτε μήνης, ὅ ἐστι σελήνης. καλεῖ δὲ αὐτὸ καὶ *μέγα καὶ στιβαρὸν καὶ καλὸν καὶ δαιδάλεον, ἤγουν ὁποῖον ἂν Δαίδαλος ἐποίησεν, ὡς ἐντεῦθεν πάνυ σεμνύνεσθαι τὸν Δαίδαλον, εἰ κατὰ τὸν Ἥφαιστον οἶδε τεύχειν καὶ αὐτός. διὰ τί δὲ καθὰ σελήνης εἶπε καὶ οὐχ᾽ ἡλίου; ἢ πάντως διὰ τὴν τῷ σάκει ἐπιπολάζουσαν ἐκ διαφόρων ὑλῶν ὡς εἰκὸς ὕφεσιν τῆς ἡλιώδους χρυσέας λαμπρότητος· ἐπιφαίνονται γὰρ ὁμοίως καὶ τῷ τῆς σελήνης προσώπῳ φαντασίαι τινὲς μέλαιναι. φράζει δὲ περὶ τοῦ σάκους οὕτως· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε εἵλετο· τοῦ δ᾽ ἀπάνευθε σέλας γένετ᾽ ἠΰτε μήνης. εἶτα (Vers. 375.) καταβὰς ἄνωθεν εἰς παραβολὴν περίγειον πλατύνει αὐτὴν, καὶ φησὶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σάκους σέλας ἀποπάλλεσθαι εἰς αἰθέρα, ὡς ὅταν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανείη καιομένου πυρὸς, ὅ ἐστι πυρσοῦ σωστικοῦ· τὸ δὲ καίεται ὑψόθ᾽ ὄρεσφιν

σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ, τοὺς δ᾽ οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι πόντον ἐπ᾽ ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν. ὣς ἀπ᾽ Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ᾽ ἵκανεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐκ τῶν ῥηθέντων τευχέων αἴγλη ἷκεν. ἔστι δὲ ἡ παραβολὴ αὕτη τῷ σάκει προσφυεστέρα ἤ περ ἡ ἀνωτέρω κειμένη. μήνης μὲν γὰρ σέλας πᾶσιν ὁρᾶται, ὃ δὴ οὐκ ἔστι τοῦ σάκους· πυρσοῦ δὲ σέλας οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς παραπλέουσιν ἢ πα*ροδεύουσι βλέπεται κατὰ τὸ σάκος, ὃ τούτοις ἢ ἐκείνοις παμφαίνει. ὁ δὲ κατ᾽ ὄρος πυρσὸς οὗτος καὶ τὸ τοῦ ἥρωος ἐμφαίνει συλλογιστικῶς μέγεθος. Καὶ ὅρα ὅτι ἄλλος οὗτος πυρσὸς παρὰ τοὺς πρὸ μικροῦ ῥηθέντας νησιωτικούς. αὐτὸς γὰρ ἐν ὄρεσι καίεται σώζων ναύτας, οὓς οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι ἀφορίζουσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ σέλας πυρὸς, ἤτοι πυρσὸν, φανὸν οἱ νεώτεροι εἶπον Ἀττικοί. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ πανὸς, ἀπὸ τοῦ φαίνειν σχηματισθεὶς, φασι, κατὰ μεταβολὴν τοῦ φ῀, οἷον πανοῦχον ἄξαντες φλόγα. ἦν δέ, φασι, δέσμη κληματίδων ὁ πανὸς, καὶ Ἀττικῶς φανός. ὃν δ᾽ ἡμεῖς φανὸν, λαμπτῆρα οἱ παλαιοὶ ἔλεγον. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὸ φανείη ἐνταῦθα τινὲς τρέψαντες τὸ παραλῆγον ε̄ ἐν δυσὶν ῆ γράφουσιν. (Vers. 377.) Ὅτι δὲ σταθμὸς καὶ ἡ ἀγροτικὴ ἔπαυλις λέγεται, καὶ τί σημαίνει τὸ οἰοπόλος, προηρμήνευται. Καὶ οὕτω μὲν τὸ σάκος Ὅμηρος ἐλάμπρυνε τῷ φίλῳ ἥρωι. τὴν δὲ περικεφαλαίαν (Vers. 380.) ἄλλως φωτίζει, εἰπών· περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ᾽ ἀστὴρ ὣς ἀπέλαμπεν ἵππουρις τρυφάλεια, περισείοντο δ᾽ ἔθειραι χρύσειαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειὰς, ἤγουν ἐνῆκε τῷ λόφῳ οἷον τινὰς ξανθὰς τρίχας, ὃν δὴ λόφον καὶ αὐτὸν χρύσεον ἔφη πρὸ μικροῦ. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ μὲν *σάκος ὡρισμένως ὡμοίωσε πρὸς σελήνην, ἐπὶ δὲ τῆς τρυφαλείας ἀόριστος ἡ παραβολή· ἀστέρι γάρ τινι ἁπλῶς αὐτὴν εἴκασεν. Ἰστέον δὲ ὡς, εἴ γε χρύσειαι ἦσαν αἱ τῆς ῥηθείσης τρυφαλείας ἔθειραι, οὐ κυρίως ἵππουρις αὕτη ἐῤῥέθη· ἀλλὰ ῥιπτέον καὶ τὴν τοιαύτην ῥῆσιν εἰς τὸ, ἵπποι ἐβουκολοῦντο, καὶ νέκταρ ἐῳνοχόει, καὶ τὰ λοιπὰ, περὶ ὧν προσεσημείωται. λέγοιτο γὰρ ἂν ἵππουρις αὕτη οὐ καθ᾽ ἑαυτὴν, ἀλλὰ διὰ τὸ κοινόν. αἱ γὰρ ἄλλαι τρυφάλειαι ἱππούριδες κοινῶς καὶ οὐ κατὰ ταύτην χρυσοέθειραι. ὁμώνυμος δὲ λέξις καὶ ἡ ἵππουρις. λέγεται γὰρ οὕτω καὶ βοτάνης εἶδος ἐοικυίας οὐρᾷ ἵππου. ὁ δέ γε ἵππουρος ἰχθὺς, ὁ καὶ ἱππουρεὺς, 1259
διὰ τί οὕτως ὀνομάζεται, ζητητέον ἑτέρωθι. (Vers. 384.) Ὅτι πειρήθη ἕο αὐτοῦ, ἤγουν ἑαυτοῦ, ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεὺς, εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα, ἤτοι ἐὰν συνάλλεσθαι τοῖς ὅπλοις δύνηται. (Vers. 386.) Τῷ δὲ, καίτοι γε βαρείας ὕλης ὄντα, ὅμως εὖτε ἤγουν καθάπερ πτερὰ γίγνετο. πῶς, ὦ ποιητὰ, ὡς πτερὰ ἐγίνοντο; ἆρά γε ἀβαρῆ φαινόμενα; ναὶ φησὶ καὶ διὰ τοῦτο μέν· μάλιστα δὲ, ἵνα ᾖ τερατωδέστερος ὁ λόγος, διὰ τὸ αἴρειν καὶ κουφίζειν τὸν ἥρωα ὡς ἐὰν καί τι πτερωτὸν τὰ πτερὰ τῇ φυσικῇ ἁρμονίᾳ. διὸ καὶ ἐπάγει, ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν, τῆς συμ*μετρίας, ὡς οἱ παλαιοί φασι, κοῦφα ποιούσης αὐτὰ, ὡς φέρειν μᾶλλον ἢ φέρεσθαι. μονονουχὶ τοίνυν λέγει ὡς χωρὶς τῶν ἀειρόντων τούτων ὅπλων οὐδ᾽ ἂν ἔχοι κινηθῆναι εἰς μάχην ῥᾳδίως, ὡς οὐδὲ πτηνὸν ἄνευ πτερῶν. εἶτα (Vers. 387.) ἐξεσπάσατο, φησὶ, τῆς σύριγγος Ἀχιλλεὺς πατρῷον ἔγχος, βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, ὃ οὐκ ἠδύνατο ἄλλος πάλλειν, καὶ τὰ ἑξῆς, ὡς ἐν τῇ π΄ ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. ἔστι δὲ καὶ ὧδε συλλογισμὸς Ὁμηρικός. συνακτέον γὰρ ἀνδρειότατον εἶναι καὶ τὸν Πηλέα, ὃς μόνος ἐκίνει τὴν μελίαν ταύτην λαβὼν δῶρον παρὰ Χείρωνος, καὶ χρησάμενος ἐν νεότητι καθῆκεν εἰς διαδοχὴν τῷ Ἀχιλλεῖ. Σύριγξ δὲ ὀπή τις ἐπιμήκης δοράτων φυλακτικὴ, ἡ καὶ δουροδόκη. Σημείωσαι δὲ τὴν ὁμωνυμίαν τῆς σύριγγος. οὐ μόνον γὰρ σύριγξ ποιμενικὴ, ἔτι δὲ καὶ ποδὸς ἕλκος, ὡς ὁ Θεόκριτος, καὶ ἐκ πόλεως κρυπτὸς ὑπόνομος κατάγων εἰς ὕδωρ, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ αὕτη σύριγξ δουρατοδόχος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ῥηθεὶς ὑπόνομος ὁ καὶ ἔμβολος συντεθεὶς ποιεῖ μὲν συριγγέμβολον, συγκοπεὶς δὲ διὰ τὸ δύσφωνον λέγεται τοῖς κοινολεκτοῦσι συρέμβολος, καθὰ καὶ τὸ τετράδραχμον τέτραχμον εὕρηται, καὶ ἄλλα δὲ ὁμοίως. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἀλκιμέδοντα κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν τὸν ἡνίοχον *τοῦ Αὐτομέδοντος ἄλκιμον ἐνταῦθα εἶπε συγκόψας ὁ ποιητής. ἐρεῖ δὲ τὴν λέξιν οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. φησὶ γάρ· ἵππους δ᾽ Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφέποντες ζεύγνυον. ἴσως δὲ οὐ συνέκοψεν, ἀλλὰ διωνυμίαν ἐνέφηνε. δοκεῖ δὲ ἄλλως καὶ ὀκνῆσαι κάλλος νῦν περιθέσθαι τῇ φράσει διὰ τοῦ εἰπεῖν Αὐτομέδων τε καὶ Ἀλκιμέδων. εἶτα (Vers. 392. sqq.) ἐπάγει· ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν᾽ ἔσαν, ἐν δὲ χαλινοὺς γαμφηλῇσιν ἔβαλον, κατὰ δ᾽ ἡνία τεῖναν ὀπίσσω κολλητὸν ποτὶ δίφρον. ἐν οἷς λέπαδνα μὲν συνήθως οἱ

καθιέμενοι κατὰ τῶν ἱππείων τραχήλων στήθειοι ἱμάντες, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, ἀπὸ τοῦ λέπω τὸ λεπίζω, πλατεῖς γάρ εἰσι. τινὲς δέ, ὡς καὶ αὐτὸ προείρηται, τοὺς τῶν ἵππων μασχαλιστῆρας οὕτω καλεῖσθαι φασί. Χαλινοὶ δὲ τὰ ἡνία, ἢ μᾶλλον ἄλλως, τὸ μὲν ἐντιθέμενον τῷ στόματι τοῦ ζῴου χαλινὸν λέγει, τοὺς δὲ ὀπίσω κατατεινομένους ῥυτῆρας ἡνία, παρὰ τὸ ἑνοῦν τοὺς ἵππους τοὺς ὑπὸ τῷ ἅρματι. Τὸ δὲ ἕσαν οὐ δασύνεταί ποθεν ἀλλὰ ψιλοῦται, δηλοῦν τὸ ἦσαν. (Vers. 395.) *Ὅτι ἐν τῷ, ὁ δὲ, μάστιγα φαεινὴν χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ᾽ ἵπποιιν ἀνόρουσεν Αὐτομέδων, δηλοῖ χρῆναι καὶ ἡνιοχικῇ μάστιγι συμμετρίαν εἶναι, ὡς μήτε λεπτὴν μήτ᾽ αὖ παχεῖαν εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἀλλὰ εὐάρμοστον τῇ χειρί.* *(Vers. 397.) *Ὅτι τὸ, ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ᾽ Ἀχιλλεὺς, εἰς τὸ ἅρμα δηλαδὴ, τὸν παραιβάτην σαφῶς ἑρμηνεύει. ἔστι δὲ καὶ νῦν τὸ ὄπιθεν δίχα τοῦ σ ἐξ ἀποβολῆς διὰ μέτρον. εἶτα* (Vers. 398.) *ἐξαίρων διὰ παραβολῆς τὸν Ἀχιλλέα φησί· τεύχεσι παμφαίνων ὥστ᾽ ἠλέκτωρ ὑπερίων, ἤγουν ὡς ἥλιος ἀκάμας, μὴ εἰδὼς λέκτρον, ἀλλ᾽ ἀκοιμήτως εἱλούμενος, ἢ μὴ ἐῶν ἡμᾶς λέγεσθαι, ἤγουν κοιμᾶσθαι. Σημείωσαι δὲ ὅτι εὐτάκτως εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην ἦλθεν ὁ ποιητής. εἰ γὰρ ὁ θώραξ τῷ Ἀχιλλεῖ φαεινότερος αὐγῆς πυρὸς, τὸ δὲ σέλας τοῦ σάκους ἦν ἠΰτε μήνης, καὶ ἡ κόρυς δὲ ἀπέλαμπεν ὡς ἀστὴρ αὐτὸς ὁ τὴν τοιαύτην *πανοπλίαν ἔχων, ἡλίῳ ἂν ἀκολούθως ἀπεικα-* 1190
σθείη διὰ τὸ πολυσυγκρότητον τῆς λαμπρότητος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὰς λαμπρὰς ταύτας παραβολὰς συντομώτατα ἔφρασε, φυλάσσων οὕτω μᾶλλον αὐταῖς τὸ σεμνόν. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι σαφέστερον τοῦ προῤῥηθέντος που, ὥστ᾽ ἠλέκτωρ ἐβεβήκει, τὸ, ὡς ἠλέκτωρ Ὑπερίων. ἐκεῖνο γὰρ εἶχέ τι ἀμφιβολίας, ὡς προδεδήλωται. περὶ δὲ Ὑπερίονος ἐῤῥέθη καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. νῦν δὲ συντομώτερον εἰπεῖν, ἰστέον καὶ ὅτι ὁ παραβάτης ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ὑπερίονα τὸν ἥλιον καλεῖ, ὥστε δυσὶ συλλαβαῖς τὸ πατρωνυμικὸν τοῦτο συγκοπὲν λείπεται τοῦ ἀπαθοῦς. Ὑπερίων μὲν γὰρ ὁ πατὴρ, Ὑπεριονίδης δὲ ἑξασυλλάβως ὁ υἱὸς ἥλιος. ὁ δ᾽ αὐτὸς ὁμοίως καὶ Ὑπεριονίων. ὁ τοίνυν ὑπεριωνίων, συλλαβαῖς δυσὶ κολουσθεὶς, ὑπερίων γέγονε. τοιοῦτον ἐδηλώθη καὶ τὸ, Ἀκτορίωνε Μολίονε. δύο γὰρ ἐκεῖθεν συλλαβαὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς Μολιονίων εὐθείας καὶ ἐποίησαν τὸ Μολίων, ἀφ᾽ ἧς εὐθείας οἱ Μολίονες. (Vers. 399.) *Ὅτι ἐνταῦθα πραγματικῶς δείκνυται ὁ Ἀχιλλεὺς δεινὸς καὶ ἀναίτιος αἰτιάασθαι, ὃς σμερδαλέον ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς, αἰτιώμε*νος αὐτοὺς ὡς μὴ περισωσαμένους τὸν Πάτροκλον, καὶ διαλεγόμενος αὐτοῖς ἀφελῶς καὶ βαρέως ὡς ἔμφροσι. Ποδάργης δὲ υἱοὶ οὗτοι, ὡς προείρηται. τούτων δὲ ὁ μὲν Ξάνθος ἔοικεν οὕτω λέγεσθαι ὡς τοιοῦτος τὴν χρόαν, ὁ δὲ ἕτερος Βαλίος, ὡς ταχὺς ἢ καὶ στικτὸς κατὰ τὰς βαλιὰς ἐλάφους. Καὶ ὅρα ὅτι τὰ μὲν ἐπίθετα ξανθὸς καὶ βαλιὸς ὀξυτόνως, τὰ δὲ οἷον κύρια βαρύνεται πρὸς διαστολήν. λαλεῖ δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω· Ξάνθε τε καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης, ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ᾽ ἕωμεν πολέμοιο, μηδ᾽ ὡς Πάτροκλον λίπετ᾽ αὐτόθι τεθνειῶτα. ἀγαθὴν δὲ καὶ νῦν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλπίδα προβέβληται, οὐχ᾽ ὑπὲρ ἑαυτοῦ λαλῶν ἀλλ᾽ ὑπὲρ ἡνιόχου. εἰ δὲ γράφει, σαωσέμεν ἡνιοχῆας, δῆλον ὅτι καὶ ἑαυτὸν συλλαλεῖ ὡς οἷα ἡνίοχον. προεδηλώθη γὰρ ὡς ἡνίοχος πολλαχοῦ καὶ ὁ παραιβάτης λέγεται. Τὸ δὲ ἕομεν γράφεται μάλιστα ἑῶμεν προπερισπωμένως, καὶ ἀπαρτίζει σπονδεῖον ἐν συνιζήσει τοῦ ε καὶ τοῦ ω. εἴληπται δὲ*
1260 *ἀντὶ τοῦ πληρωθῶμεν καὶ κορεσθῶμεν· καὶ δασύνεται, ὡς δῆλον ἐκ τῆς συναλοιφῆς τοῦ, ἐπεί χ᾽ ἑῶμεν. ἔστι δὲ αὐτοῦ πρωτότυπον θέμα τὸ ἕω ἤγουν πληρῶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ ὅλος. ἐκ δὲ τοῦ ἕω παράγωγον ἕημι, ἀφ᾽ οὗ δεύτερος *ἀόριστος παθητικὸς ὑποτακτικὸς ὧμεν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε ἑῶμεν, ὡς ὁρῶμεν ἑωρῶμεν. ἀπὸ δὲ τοῦ ἕημι καὶ τὸ ἕντο γίνεται, οἷον, ἐξ ἔρον ἕντο, καὶ τὸ εἶναι ἤτοι πληρῶσαι, οἷον, ἐξ ἔρον εἶναι, ὡς προείρηται.* (Vers. 404.) *Ὅτι ὁ Ξάνθος ἵππος αἰτιαθεὶς, ὡς εἴρηται, ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἀπολογεῖται προσφθεγξάμενος. καὶ ἔστι μὲν μυθικὸς ὁ λόγος καὶ πάντη τερατώδης. ἐτόλμησε δὲ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς, ἵνα τὸν μέγαν Ἀχιλλέα καὶ τοιούτοις ἵπποις κοσμήσῃ κατ᾽ ἐξαίρετον, οἳ οὐ μόνον θεῖοι, καθάπερ καὶ οἱ Τρώϊοι, ἀλλὰ καὶ αὐδήεντες, ὁποῖοι οὐκ ἦσαν ἕτεροι οὐδ᾽ ἂν εἶεν. οὐ μὴν καὶ *ἄλλως, ὡς ἐξὸν ἦν, ὁ ποιητὴς προεθεράπευσεν αὐτὸ, ἐν οἷς θείους τε εἶπε τὸν Ξάνθον καὶ τὸν Βαλίον εἶναι καὶ Ποδάργης τέκνα, καὶ κλαίοντας ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ πεποίηκεν ὡς οἷα λογικοὺς, καὶ τῷ Διὶ ὄντας ἐν λόγῳ. ἐφ᾽ οἷς λοιπὸν ἱστορεῖ καὶ ὅτι Ξάνθος παρέκλινε τὴν κεφαλὴν, ὥστε πᾶσαν τὴν χαίτην τῆς ζεύγλης ἐκπεσεῖν καὶ τῇ γῇ πελάσαι, καὶ οὕτως ἐπιστρέψας ἑαυτὸν ὥστε ἀντίος*

*γενέσθαι κατὰ πρόσωπον τῷ Ἀχιλλεῖ ἄλλα τε εἶπεν ἀπολογούμενος πρὸς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως αἰτίασιν, καὶ ἀσαφῆ δὲ χρησμὸν προεῖπεν, ὡς *ὁ Ἀχιλλεὺς θεῷ καὶ ἀνδρὶ δαμασθήσεται. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως ὁ ποιητὴς ἐπιδιορθοῦται τὸ τέρας τοῦτο τοῦ μύθου, τῇ παρενθέσει τῆς Ἥρας, θείου τούτου προσώπου οἵου τε ὄντος ταῦτα ποιεῖν, ἥ τις οὐδὴν τῷ Ξάνθῳ ἐνέθετο, ὡς φωνῇ ἀνθρωπίνῃ χρήσασθαι. αὐδὴ γὰρ ἐστι λογικοῦ ζῴου φωνή. Καὶ ὅρα τὸ πιθανὸν καὶ ἐνταῦθα τοῦ μύθου. τῷ ὄντι γὰρ, εἴ περ ἐλάλησεν ὁ Ξάνθος, ὥς που καὶ ὁ τοῦ Φρίξου κριὸς, δι' Ἥρας ἂν ἐφώνησεν ἤγουν δι' ἀέρος. αὐδὴ γὰρ ἀέρος ἐστὶ ποιὰ πληγή. καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ μύθου. θεραπεία δὲ τούτων τοιαύτη τις. ἴσως ἀφελῶς οὕτω προσφωνήσας τοὺς ἵππους ὁ Ἀχιλλεὺς, *εἰδὼς δὲ τὸν Ξάνθον σχηματισθέντα πως ὡς πρὸς ἀντιλογίας ὁμοιότητα ἢ καὶ ὡς εἰκὸς κατὰ χρεμετισμὸν ὑποφωνήσαντα καὶ φθεγξάμενον τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Ἡροδότου, εἰπόντος, ὅτου ἂν ὁ ἵππος ἡλίου ἐπανατείλαντος πρῶτος φθέγξηται, ἐτεκμήρατό τι ἐντεῦθεν μάντευμα τεχνικῶς περὶ ἑαυτοῦ, ὥς που καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ Τειρεσίας ἀπὸ οἰωνῶν κλαγγῆς οἰωνίζεται. καὶ τοῦτο ἐστὶν ἡ τοῦ Ξάνθου ἵππου αὐδὴ, ἡ συμβολικὴ τοῦ μέλλοντος δήλωσις καὶ ὡς εἰπεῖν πρόῤῥησις ἢ πρόσφθεγξις ἢ φθογγὴ, καθότι καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσείᾳ τὴν φθογγὴν καὶ ἐπὶ θρεμμάτων τίθησι. Διόδωρος δὲ λέγει κατὰ μυθικὴν ἱστορίαν Ξάνθον καὶ Βαλίον Τιτᾶνας εἶναι πρότερον, βοηθῆσαι δὲ τῷ Διὶ, Ξάνθον μὲν, Ποσειδῶνος ἑταῖρον ὄντα, Βαλίον δὲ, Διός· καὶ ἐν τῇ μάχῃ ἀξιῶσαι μεταθέσθαι τὴν μορφὴν, οἷα αἰδουμένους ὁρᾶσθαι ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Τιτάνων, καὶ γενέσθαι τὴν αὐτῶν ἀξίωσιν· καὶ εἶναι τούτους τοὺς τῷ Πηλεῖ δοθέντας. διό, φησι, καὶ Ξάνθος μαντεύεται Ἀχιλλεῖ τὸν θάνατον. ἴδε δὲ περιπέτειαν ἀστείαν καὶ καινὴν, εἰ μὴ μόνον ὁ Ξάνθος νῦν οὗτος, ἀλλὰ καὶ ἕτερος Ξάνθος φωνήεις γίνεται τῷ Ἀχιλλεῖ ἐν τοῖς ἑξῆς, ἤγουν ὁ Σκάμανδρος ποταμὸς, ὁ καὶ Ξάνθος λεγόμενος. καὶ οὗτος μὲν σώσειν λέγει τὸν *Ἀχιλλέα κατὰ σχῆμα προαναφωνήσεως, καὶ ποιεῖ τοῦτο· ἐκεῖνος δὲ παρὰ μικρὸν ἄγει κινδύνου τὸν ἥρωα. αἰτιῶνται δέ τινες ἐνταῦθα τὸν Ὅμηρον εἰπόντα ὡς ἡ μὲν Ἥρα αὐδήεντα ἔθηκε τὸν Ξάνθον, αἱ δὲ Ἐριννύες ἐπέσχον αὐτῷ τὴν αὐδὴν, οὐ μὴν ἡ αὐτὴ Ἥρα. τὸ δέ ἐστιν ὄντως φιλόσοφον. ἀπίθανον γὰρ ἄλλως εἰπεῖν. ἐπεὶ πῶς ἂν* 1261
ἡ Ἥρα ἐπίσχοι τὴν αὐδὴν, ἥ τις φωνῆς μᾶλλον ἐστὶν αἰτία; ἐντεῦθεν δὲ δῆλον καὶ ὅτι ἡ τοῦ λόγου ἐποχὴ ἐριννυῶδές ἐστι κακόν. (Vers. 417.) *Ὅρα δὲ ὅπως καὶ ἐνταῦθα τὸν θάνατόν τε τοῦ Ἀχιλλέως παρε-*
1191 *λάλησεν ὁ ποιητὴς ὡς ἐν παρόδῳ, καὶ ὅτι ἐσέμνυνεν αὐτὸν, εἴ γε μὴ ἀνδρὶ μόνῳ δα*μασθήσεται, ἀλλὰ καὶ θεῷ. λέγεται γὰρ τοξευθῆναι ὑπὸ Ἀπόλλωνος. καὶ ὥς περ τὸν Πάτροκλον ὁ Ἀπόλλων κτείνας Ἕκτορι κῦδος ἔδωκεν, ὥς φησιν ὁ ποιητὴς, οὕτω καὶ τὸν Ἀχιλλέα βαλὼν αὐτὸς ὅμως Ἀλεξάνδρῳ τὴν βολὴν ἐπεκήρυξεν εἰς κῦδος ἐκείνου. φράζει δ' ἐν τούτοις Ὅμηρος οὕτω· τὸν δ' ἄρ ὑποζυγόφιν προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος Ξάνθος· ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι, πᾶσα δὲ χαίτη ζεύγλης ἐξεριποῦσα περὶ ζυγὸν, οὖδας ἵκανεν· αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη· καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ, ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τοι ἡμεῖς αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ μοῖρα κραταιή. οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο· ἀλλὰ θεῶν ὥριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ, ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε. νῶι δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν, ἥν περ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι. ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐριννύες ἔσχεθον αὐδήν.* (Vers. 408.)

*Ἰστέον δὲ ὡς ὀλιγοχρόνιον βοήθειαν ἐπὶ ὑγείᾳ δηλοῖ τὸ, καὶ λίαν σε ἔτι νῦν γε σαώσο*μεν, ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον. Σπουδῆς δὲ ἐνδεικτικὸν* (Vers. 411.) *τὸ, οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε τόδε τι γέγονεν. Ἔπαινος δὲ ἵππων* (Vers. 415.) *τὸ ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέειν. Τὸ δὲ, πόδας αἰόλος, πρὸς διαστολὴν ἐῤῥέθη τῶν ἄλλων σημαινομένων τοῦ αἰόλος.* (Vers. 405.) *Τὸ δὲ ἄφαρ, ὅ ἐστι ταχὺ καὶ εὐθέως, οὕτως ἐτρίβη πρὸς κοινότητα τὴν ἀπὸ συνηθείας, ὥστε τινὲς τῶν πολλῶν τὸν αὐτοσχέδιον ζωμὸν ἀφαρόζωμόν φασιν, ὡς εἴ τις εἴπῃ, ταχύζωμον, εὐθίζωμον. Τὸ δὲ, ἤμυσε καρήατι, διέσταλται τῆς καθ' ὅλον σῶμα κατακλίσεως. ἔστι δὲ ὅμοιον πρὸς τὸ, ἔπειτ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν. ὡς γὰρ λήιον ἠμύει ἀστάχυσιν, οὕτω νῦν ὁ Ξάνθος τῇ κεφαλῇ, ἄνω μὲν τρέψας τὸ στόμα, κάτω δὲ ἀφεὶς εἰς γῆν ἱκέσθαι τὴν χαίτην, ἐκπεσοῦσαν τῆς κατὰ τὸν ζυγὸν ζεύγλης, ἐν ᾗ πλεονάζει τὸ λ̄ ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ζεῦγος δίχα τοῦ λ̄ προφερόμενον.* (Vers. 411.) *Ἡ δὲ βραδυτὴς καὶ ἡ νωχελία ταὐτο-*

λογοῦνται. ἶσον δὲ αὐταῖς δύναται καὶ ἡματίη, γενομένη ἐκ τοῦ ματᾶν, ἐξ οὗ τὸ ματῆσαι, περὶ οὗ προγέγραπται. (Vers. 413.) Τὸ δὲ θεῶν ἄριστον τὸν Ἀπόλλωνα εἰπεῖν τῇ τῶν ἵππων ἀφελείᾳ δοτέον. κυρίως γὰρ ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς τοιοῦτος, θεῶν γὰρ ἐκεῖνος ἄριστος καὶ ὕπατος. Τὸ δὲ ὤριστος κέκραται κατὰ τὸ ἑωϋτοῦ. ἔστι γὰρ ἐκεῖνο ἕο αὐτοῦ, καὶ κράσει τοῦ ō καὶ ᾱ εἰς ω̄ *μέγα γίνεται ἑωυτοῦ, καὶ διαλύσει ἑωϋτοῦ. (Vers. 416.) Σημείωσαι δὲ ὅτι καλῶς ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ Ξάνθου φιλοσοφεῖ ἐλαφροτάτην εἶναι τὴν τοῦ Ζεφύρου πνοήν. τοιοῦτος γὰρ ὁ Ζέφυρος διὰ τὸ μὴ κάθυγρος εἶναι, ὁποῖος ὁ Νότος. ἔστι δὲ ἀφορμή τις τοῦτο εἰς ἀλληγορίαν τοῦ Ποδάργης τέκνα λέγεσθαι τοὺς ἵππους τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς ποδηνέμους, ὅ περ ἐνέφηνε καὶ διὰ τοῦ εἰπεῖν τὸν Ξάνθον πόδας αἰόλον, ὅ πέρ ἐστι ταὐτὸν τῷ πόδαργον καὶ ἐκ ποδάργης. (Vers. 420.) Ὅτι ὁ ἀκαίρως ἀκούων παρά τινος ὡς τεθνήξεται, σπεύδων δὲ ὅμως εἰς ἔργον, εἴποι ἂν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς Ξάνθον· ὦ δεῖνα, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τι σὲ χρή. εὖ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτός· ἀλλὰ καὶ ἔμπης οὐ λήξω. (Vers. 421.) Σημείωσαι δὲ ὡς πάνυ εὐθαρσὴς εἰς κίνδυνον ὁ Ἀχιλλεὺς, οἷα εὐκλείας ἐφιέμενος τῆς μετὰ θάνατον, ὃς οἶδα μέν, φησιν, ὅτι μοι *μόρος ἤγουν μοῖρά ἐστιν ἐνθάδ᾽ ὀλέσθαι νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· καὶ ὅμως οὐ λήξω, πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσω, ἢ μᾶλλον ἐλάσαι πολέμοιο. Καὶ σημείωσαι ὅτι καὶ ὧδε ὁ ποιητὴς τὸ ἄδην, ὅ ἐστι δαψιλῶς, δι᾽ ἑνὸς γράφει δ̄ συστέλλων τὸ δίχρονον. Ὅρα δὲ καὶ ἐν*ταῦθα ὅτι τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα φανερῶς, εἴ πέρ τις ἄλλος, προβεβλημένος ὁ Ἀχιλλεὺς μάχεται. (Vers. 423.) Τὸ δὲ, ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο, παρῳδίαν ἐν Ὀδυσσείᾳ ἔχει τὸ, ἄδην ἐλάαν κακότητος.

1262 ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Υ. ΟΜΗΡΟΥ 1192
ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Διὸς ἐπιτρέψαντος κατέρχονται βοηθήσοντες οἱ θεοὶ πάντες, τοῖς μὲν Ἕλλησιν Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ποσειδῶν καὶ Ἥφαιστος καὶ Ἑρμῆς, τοῖς δὲ Τρωσὶν Ἀφροδίτη καὶ Ἀπόλλων, ἔτι δὲ καὶ Ἄρτεμις καὶ Λητὼ, Ἄρης τε καὶ Σκάμανδρος. Αἰνείαν δὲ ἀντιστάντα Ἀχιλλεῖ σώζει Ποσειδῶν νεφέλῃ καλύψας. Ἀχιλλεὺς δὲ ἄλλους τε ἀναιρεῖ, καὶ Πολύδωρον τὸν Πριάμου παῖδα. Ἕκτωρ δὲ ἀντιστὰς αὐτῷ φεύγει, Ἀπόλλωνος σώσαντος αὐτόν· τοὺς δὲ ἄλλους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τὴν πόλιν φεύγοντας κατήπειγεν.

ΙΛΙΑΔΟΣ Υ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι θεῶν μάχη τὸ γράμμα τῆς παρούσης ῥαψῳδίας ἐπιγέγραπται. ἡ δὲ ἔμμετρος ἐπιγραφὴ αὕτη· ῡ, μακάρων ἐνοπὴ καὶ φύλοπις οὐρανιώνων. καὶ ἄλλως δέ· ῡ, μακάρων ἔρις ὦρτο, φέρει δ᾽ ἐπὶ κάρτος Ἀ*χαιοῖς. ὅτι δὲ τὸ ῡ στοιχεῖον ὖμ λέγουσιν οἱ Αἰολεῖς μετὰ ψιλῆς οἰκείῳ ἔθει, ψιλωτικοὶ γάρ εἰσιν ἐπὶ πᾶσιν, ὑπὸ τῶν εἰδότων πᾶσι παραδέδοται. (Vers. 2.) Ὅτι ἐνδιαθέτως ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα τὸν λόγον ἀποστρέψας πρὸς Ἀχιλλέα ὡς προσφωνεῖσθαι ὑπὸ τῆς Μούσης ἄξιον φησίν· ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν θωρήσσοντο ἀμφὶ σὲ, Πηλέως υἱὲ, μάχης ἀκόρητον Ἀχαιοί. Καὶ ὅρα ὅτι ἐν μὲν τῇ α´ ῥαψῳδίᾳ περιφράσας ὁ Ἀγαμέμνων ἔφη πρὸς Ἀχιλλέα· αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε. ἐνταῦθα δὲ συντομώτατα φράζων μάχης ἀκόρητον *αὐτὸς ὁ ποιητὴς αὐτὸν λέγει. Καὶ σημείωσαι ὅτι, ὅ περ ἐπὶ Τρώων φθάσας εἰς ψόγον ἔφη τὸ μάχης ἀκορήτους ἐκείνους εἶναι, τοῦτο ἐνταῦθα ἐπὶ ἐπαίνου ὁ ἀμφίγλωσσος Ὅμηρος εἴληφε. καὶ οὐ θαυμαστόν. οὐ γὰρ ἀεὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τοιοῦτος οὐδὲ ἀεὶ φίλη αὐτῷ ἡ ἔρις κατὰ τὸν διαβάλλοντα βασιλέα· διὰ δὲ τὴν ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ ἄμυναν ἄρτι μάχης ἐστὶν ἀκόρητος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὡς εἴρηται Ὁμηρικὸν δίγλωσσον πρῶτα μὲν ἐν λέξεσι θεωρεῖται, οἷον, ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, Αἰγαίωνα δὲ ἄνδρες, καὶ, χαλκίδα κικλήσκουσι θεοὶ, *ἄνδρες δὲ κύμινδιν, ὡς Ὁμήρου δῆθεν καὶ τὴν θείαν εἰδότος γλῶσσαν ὡς καὶ τὴν κατ᾽ ἀνθρώπους. πρὸς ὅ περ

*ἀστεϊζόμενος Φιλόξενος ὁ Κυθήριος, καὶ εἰπὼν λιπαραυγεῖς πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν γεμούσας,
ἐπάγει Ὁμηρικῶς· τὰς ἐφημέριοι καλέοντι, ἤγουν καλοῦσι, τραπέζας, ἀθάνατοι δέ τε Ἀμαλθείας
κέρας. εἶτα φαίνεται τὸ ῥηθὲν δίγλωσσον καὶ ἐν ἐννοίαις δοκούσαις διαφέρεσθαι, ὡς νῦν ὁ Ἀχιλλεὺς
μάχης εἶναι ἀκόρεστος εὐλογεῖται, καί τοι τῶν Τρώων δι᾽ αὐτὸ τοῦτο κακολογηθέντων. τοῦτο δὲ καὶ
ἐν πολλοῖς ἄλλοις δεινῶς ὁ ποιητὴς μεθοδεύει. καὶ ζηλοῦσι τοῦτο μάλιστα μὲν οἱ διαλεκτικοὶ, ὧν καὶ
Ζήνων ὁ περιᾳδόμενος, καὶ οἱ ἐφεκτικοὶ, καὶ ὁ τὰ δικτυακὰ δὲ μελετήσας, ὧν σκοπὸς τὰ ἀντικείμενα
κατασκευάζειν, οἷον, λουστέον τὸν πυρέττοντα διὰ τὰ καὶ τὰ, καὶ αὖ πάλιν, μὴ λουστέον τὸν πυρέτ-
τοντα διὰ τὰ καὶ τά. τὸ τοιοῦτον δίγλωσσον ἐν πολλοῖς ῥητορικώτερον καὶ Εὐριπίδης ἐπιτηδευόμενος
φησί που τὸ, ἐκ παντὸς ἄν τις πράγματος δισσῶν λόγων ἀγῶνα θεῖτ᾽ ἂν, εἰ λέγειν εἴη σοφός. (Vers. 4.)
Ὅτι καὶ Ἀχιλλέως ἐξιέναι μέλλοντος εἰς πόλεμον καθίζει θεῶν *ἀγορὰν ὁ ποιητὴς ὑπὸ τῷ Διὶ,
κελεύοντι διὰ τῆς Θέμιδος πάντας φοιτᾶν εἰς αὐτὸν ὡς ἐπὶ μεγίστῳ τινὶ πράγματι. καὶ Ζεὺς μὲν Θέ- 1263
μιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι κρατὸς ἀπ᾽ Οὐλύμποιο πολυπτύχου· ἡ δ᾽ ἄρα πάντῃ φοιτή-
σασα ἐποίει τὸ κελευσθέν. πάνυ δὲ μεγαλοπρεπῶς ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τούτοις ἐξαίρει τὴν Ἀχιλλέως ἔξο-
δον, εἴ περ ἐκκλησίαν τοιαύτην συνήγαγε δι᾽ αὐτόν. Ὅρα δὲ ὅτι ταῖς μὲν ἀγγελίαις ἡ Ἶρις ὑπουργεῖ
καὶ ὁ Ἑρμῆς. νῦν μέντοι ὡς νομιμωτάτης, φασὶν, ἐσομένης τῆς ἀγορᾶς, καὶ τέλος ἐπιθεῖναι μελλού-
σης μεγάλοις πράγμασιν, ἡ ψῆφος γὰρ τοῖς ἅρπαξι καὶ ἐπιόρκοις Τρωσὶ τελεία ἐπενεχθήσεται, τῇ
Θέμιδι ὁ Ζεὺς πρὸς τὴν σύγκλητον χρῆται, ἥ τις ἡ αὐτὴ οὖσα τῷ θεσμῷ καὶ τῇ δίκῃ ἀγορὰς λύει τε
καὶ καθίζει κατὰ τὴν ποίησιν. (Vers. 7.) Λέγει δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ὅτι οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην τῆς ἄνω
δηλαδὴ ἀγορᾶς νόσφ᾽ Ὠκεανοῖο, οὔτ᾽ ἄρα νυμφάων, ταί τ᾽ ἄλσεα καλὰ νέμονται καὶ πηγὰς ποταμῶν
καὶ πίσεα ποιήεντα. διὰ τί; διότι ἀλληγορικῶς καὶ αἱ τῶν ποταμῶν ἀρχαὶ καὶ αἱ τῶν πηγῶν καὶ αἱ
τῶν ἑλῶν, τοιαῦτα γὰρ τὰ πίσεα, ναὶ μέντοι καὶ αἱ τῶν ἀλληγορουμένων νυμφῶν, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις
ἐῤῥέθη, ἐκ τοῦ ἄνω Διὸς, τουτέστιν ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ἀέρος εἰσὶν, ἐξ οὗ καὶ *οἱ διιπετεῖς παρονομά-
ζονται ποταμοί. καὶ Ποσειδῶν δέ, (Vers. 14.) φησιν, οὐδ᾽ αὐτὸς νηκούστησεν, ἤγουν ἀνήκοος
γέγονε, θεᾶς τῆς Θέμιδος, ἀλλ᾽ ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ᾽ αὐτοὺς, ἤγουν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄνω ἠθροισμένους.
αἴρεται γάρ τι καὶ τοῦ κατὰ Ποσειδῶνα θαλαττίου ὕδατος, ὑψοῦ ἀναθυμιώμενον, ὃς καὶ ἷζε, φησὶν,
ἐν μέσοισι, πιθανῶς. οἰκεῖος γὰρ ὁ μέσος τόπος τῷ Ποσειδῶνι, ὃς εἰς ὕδωρ ἀλληγορούμενος τῇ γῇ τῇ
τοῦ παντὸς μεσαιτάτῃ συνεσφαίρωται. Ὠκεανὸς δέ γε οὐ πάρεστι, διότι εἰς τὸν ὁρίζοντα ἡ ἀκριβὴς
αὐτὸν ἀνάγει θεωρία τὸν ἀποτέμνοντα τὸ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον· διὸ οὐκ ἐγχωρεῖ τὸν
1193 τοιοῦ*τον Ὠκεανὸν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἄνω γενέσθαι, ὑπεραναβάντα τὸ διαιρούμενον. εἰ δὲ καὶ ὡς
ὕδωρ στοιχιακῶς θεωροίη τις τὸν Ὠκεανὸν, οὐδ᾽ οὕτω δύναται ἄνω γενέσθαι τῇ ὁλότητι, ἀλλά τι μὲν
αὐτοῦ ἄνεισι, διὰ ἀναθυμιάσεων δηλαδὴ, ἃς ὁ Ποσειδῶν ὑποδηλοῖ, ἐξ ὧν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ πηγαὶ
καὶ τὰ πίσεα καὶ αἱ νύμφαι. οὐ μὴν δὲ καὶ ἡ πᾶσα τοῦ στοιχείου ὁλότης ἄνω γίνεται. τοῦτο γὰρ ἀδύ-
νατον. καὶ οὕτω μὲν κατὰ ἀναγωγήν. μυθικῶς μέντοι ἀποδημεῖ τῆς ἐκκλησίας ὁ Ὠκεανὸς ὡς πρόγο-
νος θεῶν, ἵνα μὴ παρείη τῷ τῶν ἀπογόνων πολέμῳ. θεῶν γὰρ μάχην τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην ὁ ποιητὴς
παραδίδωσι καὶ οἱ παλαιοὶ ἐπιγράφουσι. καὶ περὶ μὲν τούτων ταῦτα. περὶ δὲ τῆς Γῆς εἰ καὶ μηδὲν
ὁ ποιητὴς διορίζεται, ἀλλὰ βέλτιόν φασι νοεῖν ὡς ἀπολειπομένης τοῦ συλλόγου καὶ αὐτῆς. περὶ αὐτὴν
γάρ ἐστιν ὁ κάτω μείνας Ὠκεανὸς, καὶ ἀνάγκη συνεκλείπειν καὶ αὐτήν. (Vers. 4.) Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐν-
ταῦθα συνήθως Θέμιστα Δωρικῶς λέγει κατὰ τὸ, Θέμιστι καλλιπαρήῳ. καὶ κρᾶτα δὲ ὄρους, ὡς καὶ
ἀλλαχοῦ, ἀκροτάτην κορυφὴν, ἤτοι ἐξοχὴν, ἀκρώρειαν. (Vers. 5.) Σημείωσαι δὲ ὅτι κοινῶς *μὲν
ἡ κρὰς λέγεται τῆς κρατός. τὸ δὲ κρααστὸς διασπαρέντος παρὰ Σοφοκλεῖ, καὶ σῷ κράατι τίσις ἐν Ὀδυσ-
σείᾳ, ἔχουσί τινα ζήτησιν. ἡ δὲ τραγῳδία καὶ τὸ κρᾶτα λέγει οὐδετέρως ὡς καὶ τὸ κάρα. ἡ δὲ κάρα
τῶν νεωτέρων ἐστί. λέγεται δὲ καὶ κάρηαρ, ὡς δηλοῖ τὸ καρήατι. Πολύπτυχος δὲ Ὄλυμπος τὸ μὲν
ὄρος διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν πτύχας ἤτοι περιοχὰς ἀνακλίσεων, ὁ δὲ οὐρανὸς ἀλληγορικῶς διὰ τὰς ὀκτὼ
σφαίρας, ἃς ἔχει, τὴν μίαν τῶν ἀπλανῶν, καὶ τὰς ἑπτὰ τῶν πλανήτων. ἢ καὶ ἄλλως, πολύπτυχος
ὁ ἰσχυρὸς καὶ στερεὸς, καθ᾽ ὁμοιότητα σώματός τινος πολυπτύχου, ὁποία καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως πεποί-
ηται ἀσπίς. (Vers. 8.) Νύμφαι δὲ ὅτι αἱ περὶ γῆν φυσικαὶ δυνάμεις λέγονται, ὡς ἡ τοῦ ὕδατος

ὑγρότης ἀποτελεῖ, καὶ ἐν ἄλλοις πρὸ τούτων σαφῶς εἴρηται. Ἄλσεα δὲ λέγει καλὰ τοὺς κήπους ἀπὸ τοῦ ἄλλω ἄλσω Αἰολικῶς. διὸ καὶ ψιλοῦται, ὅπου δηλαδὴ τὰ φυτὰ ἐξ ὑγρότητος καὶ πνεύματος εἰς αὔξειν ἅλλονται. διὸ καὶ οὐ μόνον ἄλσος ὁ τοιοῦτος λέγεται τόπος ἀπὸ τοῦ ἅλλεσθαι, ἀλλὰ καὶ κῆπος ἀπὸ τοῦ κᾶπος, ὃ δηλοῖ πνεῦμα τὸ ἀναγωγὸν ὑγρότητος θρεπτικῆς τῶν φυτῶν. Πίσεα δὲ ὑγρὸς τόπος καὶ δυνάμενος πῖσαι, ὅ ἐστι ποτίσαι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ποιήεις, ἤτοι βοτανώδης. ὡς γὰρ μύω *μύσω φασὶ μῦσος, εἰς ὃ μύομεν μὴ ἐμβλέπειν ἀνεχόμενοι, ἢ πρὸς ὃ τὰ χείλη μύομεν οὐ προσφωνοῦντες, οὕτω πίω πίσω πῖσος. τοῦ δὲ πίσω ἡ χρῆσις παρὰ Πινδάρῳ. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ Πίσα πόλις, καὶ πίσα πηγὴ, ὡς ἂν εἴποι τις ποτίστρα, καὶ πιστὰ παρ᾽ Αἰσχύλῳ φάρμακα τὰ πινόμενα. (Vers. 11.) Ὅτι παντοδαπῶς τὴν τέχνην ὁ Ἥφαιστος, εἴ γε ξεστὰς αἰθούσας ἄνω ποιεῖ, ἤγουν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἕδρας στυλωτὰς, αἰθομένας, ὅ ἐστι καταλαμπομένας φωτί. ἐφιζάνουσι δὲ ταύταις κατὰ τὸν ποιητὴν οἱ νῦν ἀγερθέντες, οὐχ᾽ ὡς θρόνοις πάντως, ἀλλ᾽ ἐν αὐταῖς περὶ τὸ ἔδαφος καθεζόμενοι. (Vers. 12.) Ὅτι πανταχοῦ ἐν τῷ ἰδυίαις πραπίδεσσι διὰ τοῦ ῑ γράφει ὁ ποιητὴς τὴν ἄρχουσαν τοῦ ἰδυίαις, ἵνα διαφέρει τῆς μετοχῆς ὡς μετοχικόν. καὶ γράφοιτο εἰδυῖα μὲν διὰ διφθόγγου ἡ γινώσκουσα, ἰδυῖα δὲ μετὰ μόνου ῑ ἡ ἐπιστημονική. οὕτω γοῦν καὶ ἐνταῦθα ἔχει δακτυλικῶς τὸ, ἃς Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι. εἰ δέ τις φίλερις ὢν αἱροῖτο ἐκθλίψας γράψαι ποίησ᾽ εἰδυίαις πραπίδεσσιν, ἵνα οὕτω σπονδιακῶς γράψῃ αὐτὸς διὰ διφθόγγου τὴν καταρχὴν τοῦ εἰδυίαις, ἀλλ᾽ οὐ νικήσει τοὺς παλαιοὺς Ὁμηρίδας διὰ τοῦ ῑ γράφοντας. (Vers. 13.) Ὅτι ἐν τῷ, Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατο, ἤγουν ἠθροίσθησαν, λείπει γενικὴ περιοχῆς τινὸς, ἵνα ᾖ, *ὅτι ἀγηγέρατο ἔνδον τοῦ κατὰ τὸν Δία δώματος, ἢ οἴκου ἢ τοιοῦδε τινός. (Vers. 20.) Ὅτι ὁ φραθεὶς, ἐφ᾽ οἷς ὑπέρ τινων κρύβδην νοεῖ ἐρεῖ· ἔγνως ἐμὴν ἐνὶ στήθεσι βου-

1264λήν· μέλουσί μοι ὀλλυμενοί περ. Ζεὺς δὲ τοῦτο φησὶν, ἐφ᾽ οἷς αὐτὸς μὲν βουλὴν ἤθροισε, Ποσειδῶν δὲ ἤρετο, τί ποτε αὖ ἀργικέραυνε θεοὺς ἀγορήνδε κάλεσας; ἤ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις; καὶ ἑξῆς. (Vers. 22.) Ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὸς μὲν μενέειν λέγει πτυχὶ Ὀλύμπου ἥμενος, ἤτοι περιοχῇ, ὡς εἴρηται. ἔνθα ὁρόων, φησὶ, φρένα τέρψομαι. *τοὺς δὲ ἄλλους, οὓς φθάσας ἐκώλυσεν ἀπειλαῖς, ἀφίησιν ἄρτι ἀρήγειν ὅπῃ νόος ἐστὶν ἑκάστου. καὶ αἰτίαν τούτου ἐπάγει τὸ δεδιέναι, μὴ οὐκ ἀντίσχωσιν οἱ Τρῶες πρὸς τὸν Ἀχιλλέα. φησὶ γὰρ ἀποσεμνύνων πάνυ τὸν Ἀχιλλέα (Vers. 26.) οὕτως· εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται, οὐδὲ μίνυνθ᾽ ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα, ἤγουν ἀντιστήσονται, ἐφέξουσιν, οἳ καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες. νῦν δ᾽ ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς, δείδω μὴ καὶ τεῖχος ὑπέρμορον, ἤγουν ὑπὲρ μόρον, ἐξαλαπάξῃ. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἀστείως ἐνταῦ*θα οἱ παλαιοὶ λέγουσιν ὡς ἐναντία ποιεῖ ὁ Ζεὺς οἷς βούλεται. θέλει μὲν γὰρ μὴ πάνυ ἰσχυρὸν κατὰ τῆς Τροίας γενέσθαι τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς, διὸ καὶ ἐνδίδωσι τῇ τῶν θεῶν συμμαχίᾳ, λανθάνει δὲ ἑαυτὸν μὴ ποιῶν ὃ θέλει. κρείττους μὲν γὰρ Τρώων οἱ Ἕλληνες τὴν ἰσχὺν καὶ δι᾽ αὐτὸ ἄνισοι πρὸς ἐκείνους. κρείττους δὲ καὶ οἱ τοῖς Ἕλλησι βοηθοῦντες θεοὶ τῶν ἐπικουρούντων τοῖς Ἰλιεῦσι, καὶ ὁμοίως ἄνισοι καὶ αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους. ἐὰν δὲ τοῖς ἀνίσοις ἄνισα προστεθῇ ὁμοειδῆ τοῖς ἐξ ἀρχῆς, τὰ ὅλα μένει ἄνισα. ἡ γὰρ αὐτὴ ὑπεροχὴ τῶν ἐξαρχῆς ὑπερεχόντων μένει. ὡς οὖν ἰδίᾳ καθ᾽ ἑαυτοὺς οἱ Ἕλληνες ἄνισοί εἰσι τοῖς Τρωσὶν ὑπερέχοντες τῇ ἀνδρίᾳ, οὕτω καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τῶν θεῶν συμμαχίᾳ διὰ τὸ τῶν συμμάχων ἄνισον ὡσαύτως ἄνισοι ἔσονται καὶ ὑπερέξουσι τῇ ἀνδρίᾳ. καὶ οὕτω μὲν λογιωτάτη ἡ ἀπορία. οἱ δὲ λύοντες λέγουσιν ἃ θέλουσι. (Vers. 30.) Τὸ δὲ ὑπέρμορον, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ φαίνεται, ἓν μέρος λόγου Ἀρίσταρχος δέχεται ὁμοίως τῷ ὑπέρβιον, ὡς ἐπίῤῥημα ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ὑπερμόρως. ἔχει δὲ καὶ πληθυντικὸν ἐν τῷ, ἔνθα κεν Ἀργείοις ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη, ὅμοιον τῷ, οὐ μὲν καλὰ χόλον ἔνθεο θυμῷ, ἀντὶ τοῦ οὐ καλῶς. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ κατὰ διάλυσιν ὑπὲρ μόρον γράφεσθαι, *μόρου νοουμένου τοῦ μεμοιραμένου, τουτέστι τοῦ μοιριδίου. ἔφη γοῦν ἐν τῷ τέλει τῆς ταῦ, ὅ μοι μόρος ἤγουν μοῖρα ἐνθάδ᾽ ὀλέσθαι. (Vers. 23.) Τὸ δὲ, φρένα τέρψομαι, δηλοῖ ὡς μόνον τὸ τέρψομαι αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ οὐκ ἐντελῶς φράζεται. (Vers. 27.) Τὸ δὲ, ποδώκεα Πηλείωνα, περιττῶς κεῖται. εἰπόντος γὰρ τοῦ ποιητοῦ, εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς μόνος μαχεῖται, ὀρθὸν ἦν εἰπεῖν, οὐδὲ μίνυνθα ἕξουσι Τρῶες αὐτόν. Ὅμηρος δὲ γλυκαζόμενος τῇ τοῦ Ἀχιλλέως προσηγορίᾳ διασαφεῖ αὐτόν, καὶ ἀντὶ ἀντωνυμίας τὸ ἐκείνου ἡδέως προσφέρει ὄνομα. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι, ὥσπερ φυσικῶς οἱ ἄλλοι θεοὶ Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατο

1194 ἤγουν ἠθροί*σθησαν, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη, νόσφ' Ὠκεανοῖο, οὕτω καὶ εἰς τὴν εἰρημένην ὑπο θεῶν
ἀρωγὴν οἱ μὲν ἄλλοι κατέρχονται, ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου, αὐτὸς δὲ μένει καθήμενος ἄνω, καθότι οὐκ
ἔστι πιθανὸν τὸν αἰθέριον καὶ ὀλύμπιον Δία ἐλλόγως ἐνεχθῆναι κάτω. (Vers. 33.) Ὅτι Ἥρα μὲν συμ-
μαχεῖ Ἀχαιοῖς οὐ μόνον ὡς εἰς νόμιμον γάμον ἀδικηθέντος τοῦ Μενελάου οἷα γαμηλία δαίμων, ἐπιστα-
τεῖ γὰρ αὐτὴ τῶν γάμων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ βασιλικώτερον τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. Ἥρα γὰρ, ὡς πολλα-
χοῦ ἐῤῥέθη, καὶ εἰς βασιλείαν μεταλαμ*βάνεται. ὅθεν καὶ Ἡραία ζωὴ ἡ βασιλική. Ἀθηνᾶ δὲ ἡ φρό-
νησις τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ αὐτὴ συμμαχεῖ διὰ τὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου δίκαιον καὶ ἔλλογον καὶ διότι
φρόνησις εἷλεν ὕστερον τὴν Τροίαν καὶ δόλος σοφός. διὸ καὶ Ἑρμῆς αὐτοῖς ὁ λόγιος συμμαχεῖ, ὃς οὐ 1265
μόνον ἐριούνης καὶ φρεσὶ κεκασμένος πευκαλίμαις, ἀλλὰ καὶ δόλιος. Ἥφαιστος δὲ σύμμαχος Ἑλλήνων
ἐστὶ καὶ αὐτὸς, ὅτι τε πολέμιος Ἄρεϊ κατὰ τὸν καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ μῦθον, καὶ ὡς φίλος δὲ τῇ Ἀθηνᾷ.
Ἥφαιστος γοῦν διδάσκει τέχνας ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως πιθανῶς τοῦτο
πλάττεται, ὡς ἂν ἔχοι ὁ ποιητὴς ἀντεπεξαγαγεῖν αὐτὸν ὡς πῦρ ὕδατι τῷ ἐγχωρίῳ ποταμῷ Ξάνθῳ.
Ποσειδῶν δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς συνεφάπτεται μάχης διά τε τὴν πρὸς τὸν Λαομέδοντα μῆνιν, εἴ γε θητεύ-
σαντος εἰς ἐνιαυτὸν μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ ἐβιά*σατο τὸν μισθὸν, ὡς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ προϊὼν, ἔτι δὲ καὶ
ὅτι νησιῶται οἱ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ διὰ τοῦτο οἰκεῖοι Ποσειδῶνι, καὶ ὅτι διὰ θαλάσσης πλεύ-
σαντες εὐτυχῶς μετῆλθον τὴν τῆς Ἑλένης ἁρπαγήν. καὶ οὗτοι μὲν συμμαχοῦσι τοῖς Ἕλλησι διὰ ταῦτα.
Τοῖς μέντοι Τρωσὶν ὁ μοιχὸς Ἄρης βοηθεῖ ὡς τοιούτοις, ὅμοιος, ὅ φασιν, ὁμοίοις, ὅπου γε καὶ ὁ
Τρωικὸς πόλεμος ἀπὸ μοιχείας ἔσχε τὴν ἀρχὴν, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἁρπαγῆς καὶ βίας δεσπόζων, καὶ ὡς οὐκ
ἔλλογος, ἀλλ' ἐναντίος τῇ Ἀθηνᾷ. διὸ καὶ ἡ Ἀφροδίτη τοῖς αὐτοῖς βοηθεῖ, οἰκείως μὲν ἔχουσα πρὸς
τὸν ἀλόγιστον Ἄρην, ἀπεχθομένη δὲ τῇ ἔμφρονι Ἀθηνᾷ. Ἄρτεμις δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐπικουρεῖ ἢ ὡς ἔφορος
τῶν χορῶν, καὶ γὰρ καὶ οἱ Τρῶες χοροιτυπίαις ἄριστοι, ἢ ὡς τοξότης, ὁποῖος καὶ ὁ τοῦ πολέμου αἴ-
τιος Ἀλέξανδρος. διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ὡς τοιοῦτος συνεπικουρεῖ. ἡ δὲ Λητὼ οἷα μήτηρ Ἀπόλλωνός τε
καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ ὅτι νυκτὸς ἄξια ποιοῦσιν οἱ Τρῶες καὶ λήθης, εἰς ἅ περ ἄμφω ἀλληγορεῖται καὶ ἡ
Λητώ. ὁ δὲ Ξάνθος ὡς ποταμὸς ἐγχώριος ἐπικουρεῖ τοῖς Τρωσὶ καὶ ὡς πρὸς Ἥφαιστον ἀξιόμαχος. καὶ
οὕτω μὲν ταῦτα. ὅτε δὲ ἀλλήλοις αὐτοὺς ὁ ποιητὴς ἀνθιστᾷ συνδυάζων εἰς μάχην, φυσικῆς τε ὁ μῦθος
τηνικαῦτα ἔχεται θεωρίας καὶ ἠθικῆς, *ὡς ἐκεῖ ῥηθήσεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι, εἴ περ εἶχε πιθανεύ-
σασθαι τὸ πλάσμα ὁ ποιητὴς, ἐποίησεν ἂν καὶ τὸν Ἀϊδωνέα καὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὴν Δήμητραν πα-
ρόντας τῇ μάχῃ, οὐκ ἔχει δὲ πιθανῶς τοιοῦτόν τι ποιῆσαι. Ἅιδης μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὅτῳ πρὸς τὸ ζῆν
ἐπικουρήσει, ἀπωλείᾳ χαίρων ἀνδρῶν καὶ στεναγμοῖς κατὰ τὴν τραγῳδίαν καὶ γόοις πλουτιζόμενος.
Δήμητρα δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ Διόνυσος καρποτρόφοι ὄντες, ἄχθονται καθάπαξ τῷ πολέμῳ
φθαρτικῷ ὄντι τῶν καρπῶν. ἔστι δὲ ὁ περὶ τούτων τῷ ποιητῇ λόγος τοιοῦτος· βὰν δ' ἴμεναι πόλεμόνδε
θεοὶ, δίχα θυμὸν ἔχοντες, ἤγουν διχονοοῦντες, Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη, ἠδὲ
Ποσειδαίων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης Ἑρμείας, ὃς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι, ταῖς πολλαχοῦ ῥηθείσαις,
κέκαστο. Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε σθένεϊ βλεμεαίνων, χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαὶ, ἃ
δὴ καὶ προγέγραπται, ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαιόλος· αὐτὰρ ἅ μ' αὐτῷ Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ'
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, Λητώ τε, Ξάνθος τε, φιλομειδής τ' Ἀφροδίτη. καὶ εἰσὶν οὕτως πέντε μὲν οἱ Ἀχαι-
κοὶ, ἓξ δὲ οἱ τῶν Τρώων. (Vers. 33.) Ἀγῶνα δὲ νεῶν καὶ ἐνταῦθα τὴν ἄθροισιν λέγει, καὶ, ὡς οἱ
μεθ' Ὅμηρόν φασι, συναγωγήν. Ἐριούνης δὲ Ἑρμῆς ἢ παρὰ τὸ ἐρι ἐπι*τατικὸν καὶ τὸ ὀνῶ, ὁ ἄγαν
ὀνῶν καὶ ὠφελῶν, ἢ ὁ ἐφευρετικὸς παρὰ τὸ εὑρεῖν, ἢ χθόνιος κατὰ τοὺς τραγικοὺς παρὰ τὴν ἔραν.
(Vers. 36.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἀποσεμνύνων τὸν Ἥφαιστον ὁ ποιητὴς, ἵνα μὴ δόξῃ ἀχρεῖον τοῦτον σύμμα-
χον διδόναι τοῖς Ἕλλησιν, ἔφη τὸ, κίεν εἰς μάχην σθένεϊ βλεμεαίνων, χωλεύων, ὡς τοῦ χωλεύειν μηδὲν
ἐμποδὼν γινομένου τῇ κατ' ἐκεῖνον λοιπῇ εὐρωστίᾳ τοῦ σώματος. τὰ γὰρ ἄνω βριαρὸς ἦν καὶ, ὡς ὁ
ποιητὴς φησὶ, πέλωρ αἴητον. τὸ γοῦν φυσικὸν ἐλάττωμα τὸ χωλεύειν ἀναπληρεῖ βλεμεαίνων σθένεϊ.
τοιοῦτον καὶ τὸ, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί. ἐλάττωμα μὲν γὰρ τὸ ἀραιαὶ, ἀρετὴ δὲ τὸ ῥώεσθαι,
ἤγουν ἐῤῥωμένως κινεῖσθαι. (Vers. 37.) Βλεμεαίνειν δὲ καὶ νῦν ἢ τὸ ἀποβλέπεσθαι καὶ περίβλεπτον
εἶναι, ἢ τὸ δεινοῦσθαι καὶ ἀγριοῦσθαι κατὰ λέοντα ἐκφοβοῦντα βλέμματι καὶ ὄψεως βλοσυρότητι,

ἢ κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ βρέμειν, ἐναλλαγῇ ἀμεταβόλου εἰς ἀμετάβολον. (Vers. 38.) Κορυθαιόλος δὲ οὐ μόνον ὁ Ἕκτωρ πολλαχοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄρης ἐνταῦθα. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι φιλοτιμεῖται κἀνταῦθα τοῖς ἐπιθέτοις ὁ ποιητὴς κατ' ἰδέαν γλυκύτητος τοὺς πλείους τῶν θεῶν μετὰ ἐπιθέτων προαγαγὼν, Παλλὰς Ἀθήνη, Ποσειδάων γαιήοχος, ἐριούνης Ἑρμείας, Ἄρης κορυθαιόλος, Φοῖβος ἀκερσεκόμης, Ἄρτεμις ἰο*χέαιρα, φιλομειδὴς Ἀφροδίτη. ἠξίωσε δὲ καὶ ἔτι πλείονος λόγου τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἥφαιστον, τὸν μὲν εἰπὼν φρεσὶ πευκαλίμαις κεκοσμῆσθαι, ἤτοι πυκιναῖς, συνεταῖς, τὸν δὲ σθένεϊ βλεμεαίνειν καὶ ἐῤῥωμένως τὰς κνήμας κινεῖν. τὴν μέντοι Λητὼ καὶ τὸν Ξάνθον ἐπιθέτων δίχα προήγαγεν, ἵνα μὴ ὁμοειδῶς διὰ πάντων χωρῇ. Ὅρα δὲ ὡς, εἰ καὶ ταὐτὸν ἀκερσεκόμην εἰπεῖν καὶ καρηκομόωντα, ὅμως οὐκ ἠθέλησε τὸν Ἀπόλλωνα καρηκομόωντα εἰπεῖν, ὡς ἀνθρώποις ἀπονείμας ἐκεῖνο, οἳ τρέφοντες κόμην ἐκείροντό ποτε αὐτὴν, καὶ οὐ μόνον ἐπὶ πένθει, ὅ περ ἐπὶ Πατρόκλῳ γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐπὶ ἀνατροφῇ. πλόκαμος γὰρ κούριμος ὁ μέν τις ἦν κατὰ τὸν εἰπόντα θρεπτήριος, ὁ δὲ θρηνητήριος. οἱ γοῦν ὡς ἐῤῥέθη κειρόμενοι οὐκ ἂν εἶεν ἀκερσεκόμαι. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ ἀφανισμοῦ ποτὲ τὸ κείρειν λαμβάνεται, ὡς προδεδήλωται, καλῶς καὶ οὕτως Ἀπόλλων μὲν εἴη ἂν ἀκερσεκόμης, ἄνθρωποι δὲ οὔ. (Vers. 42.) Ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς *ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς· Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον, δειδιότας ὅθ' ὁρῶντο, ἤγουν ἔβλεπον, ποδώκεα Πηλείωνα τεύχεσι λαμπόμενον βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ· ὃ δὴ νοητὴ καὶ αὐτὸ οὖσα παραβολὴ εὐλόγως οὐ πεπλά-
1266 τυνται, ἀλλ' ἐ*πιτόμως εἴρηται. (Vers. 42.) Καὶ σημείωσαι, ὅπως ὁ ποιητὴς καὶ τὰ θεῖα καὶ τὰ τῶν 1195
πολεμούντων διεκίνησε καὶ τῆς προτέρας ἐξήλλαξε καταστάσεως, ἐξαγαγὼν εἰς μάχην τὸν Ἀχιλλέα, οὐκ ἀνεχόμενος, εἰ μὴ μεγάλα τινὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ. οὕτω φιλεῖ τὸν ἥρωα. Τοῦ δὲ ἐκύδανον ἐνεστὼς κυδάνω, ὡς οἰδάνω, οἷον, ἀλλά μοι οἰδάνοι κραδίη χόλῳ. (Vers. 46.) Βροτολοιγὸς δὲ οὐ μόνον ὁ βροτοὺς φθείρων, ἀλλὰ καὶ ὁ βροτοὺς λέγων ἤτοι κατακοιμίζων, εἰς ὕπνον δηλαδὴ, τὸν τανηλεγῆ καὶ νήγρετον. *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ἀχαιοῖς μὲν ἄρτι μέγα κῦδός ἐστιν ἀπομηνίσας ὁ Ἀχιλλεὺς, Ἀχιλλεῖ δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ὅμοιον κλέος, τὸ φονεῦσαι τὸν Ἕκτορα, κατὰ τὸ, ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον. καὶ ἄλλως δὲ καὶ κρειττόνως εἰπεῖν, καὶ νῦν ὑπὸ Ἀχαιῶν κυδαίνεται διὰ συμμαχίαν, καὶ τότε δι' ἀνδρίαν. (Vers. 47.) Ὅτι λαοσσόον, ὥς περ πρὸ τούτου τὸν Ἄρην, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὴν Ἔριν λέγει, οὐ πάντως οὐδ' αὐτὴν ὡς λαοῦ σώτειραν, ὡς ὅτε Ἀθηνᾶν λαοσσόον φησὶν ἢ Ἀπόλλωνα, ἀλλὰ τὴν τοὺς λαοὺς σόουσαν, ἤτοι κινοῦσαν καὶ πα*ρορμῶσαν εἰς πόλεμον. φησὶ γάρ· ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ λαοσσόος. ἄλλως τοίνυν λαοσσόοι εἰσὶν Ἔρις καὶ Ἄρης, καὶ ἄλλως Ἀπόλλων καὶ Ἀθηνᾶ. Ἰστέον δὲ ὡς δύναται τὸ λαοσσόος καὶ τῇ Ἀθηνᾷ κατὰ παλαιὰν στίξιν προσαρμόσαι, οἷον, λαοσσόος αὖε δ' Ἀθήνη, καὶ, ὡς κατωτέρω φησὶ, μακρὸν ἄϋτει, ὅ ἐστιν ἐφώνει, στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτὸς, ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων. αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλεως, Τρώεσσι κελεύων, ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἢ θεῶν ἐπὶ Καλλικολώνῃ. ἔστι δὲ Καλλικολώνη, ἢ κατά τινας καλλικόλωνος, τόπος ἢ λόφος σταδίων, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. πέντε τὴν περίμετρον, ἐπὶ τῆς Ἴδης κειμένη μεταξὺ κώμης Ἰλιέων καὶ Σιμουντίων. (Vers. 54.) Καὶ ὅρα *οἵους κήρυκας ἐνταῦθα δίδωσι τῇ μάχῃ ὁ ποιητὴς, σεμνύνων καὶ οὕτω τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἔξοδον. μετ' ὀλίγα δὲ καὶ βροντὰς καταῤῥήξει καὶ σεισμῷ τινάξει μεγίστῳ τὴν γῆν. εἰ δὲ καὶ οὐρανὸς σαλπίσει, οὐδὲν μὲν τοῦτο πρὸς τὸ βαρύβρομον τῆς βροντῆς. πλάττεται δ' ὅμως ὡς ἔμψυχος καὶ λογικὸς ὁ οὐρανὸς τοῦτο ποιεῖν. οὕτω πάντα τεράστια ποιεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ· τὸ σῶμα, τὸν ὁπλισμὸν, τὴν θεόθεν ἐπικουρίαν, τὴν κοσμικὴν κατάστασιν, ὡς οἷα συνδιατιθεμένου αὐτῷ καὶ τοῦ παντὸς, ἄνω μὲν ταῖς βρονταῖς, κάτω δὲ τῷ σεισμῷ. (Vers. 50.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε φύσει προϋπάρχει τοῦ ἐν ἄλλοις ἐριγδούπου τὸ, ἐνταῦθα ἐρίδουπον, καὶ ὅτι μακρὸν μὲν βοᾶν ἐστὶ τὸ κατὰ τοὺς εὐρυβόας φωνεῖν, ὀξὺ δὲ βοᾶν τὸ λιγέως, ὁποία οὐ μόνον ἡ τῆς σάλπιγγος βοὴ, ἀλλὰ καὶ ἀνέμων τῶν λιγὺ καὶ λιγυρὸν ἠχούντων. διὸ καὶ ὁ Ἄρης ὀξὺ αὔων ἐρεμνῇ λαίλαπι ἐξισοῦται, ἀφ' ἧς ἔστιν ὅτε λιγύφθογγοι γεννῶνται ἄνεμοι. Τὸ δὲ ἀϋτεῖν τῆς τοῦ αὔειν πρωτοτυπίας ἔχεται. αὔω γὰρ, καὶ διαλύσει ἀΰω, ἐξ οὗ ἀϋτὴ, ὅθεν τὸ ἀϋτῶ. Ἀκροτάτην δὲ πόλιν τὴν ἀκρόπολιν διαλύσας λέγει, ἣν ἀλλαχοῦ ἄκρην ἔφη, ὡς ἐν τῷ, ὤλετο Ἴλιος κατ' ἄκρης, πολλαχοῦ δὲ καὶ πόλιν ἄκρην. (Vers. 53.) Τὸ δὲ, θεῶν ἐπὶ Καλλικολώνῃ, γράφεται καὶ θέων ἤτοι

*τρέχων ὁ Ἄρης ἐπὶ τῇ Καλλικολώνῃ. ταύτην δέ τινες φασὶν εἶναι καὶ τὸν παρὰ τῷ ποιητῇ λεγόμενον θρωσμὸν πεδίοιο. φαίνεται δὲ καλός τις εἶναι ὁ θρωσμὸς οὗτος. διὸ καὶ κλῆσιν ἔσχε τὸ Καλλικολώνη, καὶ θεῶν εἶναι διατριβὴ πέπλασται ὡς οἷα καὶ βραχύτατός τις Ὄλυμπος. περὶ ταύτης καὶ ὁ γεωγράφος 1267
φησί· Καλλικολώνη, λόφος τις πενταστάδιος, παρ' ὃν ὁ Σιμόεις ῥεῖ. ἔστι δὲ ὑπὲρ ἄνω τῆς Ἰλιέων κώμης, ἐν ᾗ τὸ παλαιὸν Ἴλιον ἵδρυτο. ἀπέχει δὲ τοῦ νῦν Ἰλίου στάδια μ'. (Vers. 55.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα συμβάλλειν τὸ συνάγειν εἰς μάχην. φησὶ γάρ· ἀμφοτέρους μάκαρες ὀτρύνοντες σύμβαλλον. λέγει δὲ καὶ νῦν ἀμφοτέρους τὰ δύο στρατεύματα, τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τοὺς Τρῶας. Ὅτι διασκευάζων ἔτι τὰ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα ὁ ποιητὴς σεμνότερόν τε καὶ φοβερώτερον φησίν· ἐν δ' αὐτοῖς, ἤτοι τοῖς στρατεύμασιν, ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν οἱ ῥηθέντες μάκαρες· δεινὸν δ' ἐβρόντησε Ζεὺς ὑψόθεν. αὐτὰρ ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξε γαῖαν ἀπειρεσίην ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα· πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπιδάκου Ἴδης καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν· ἔδδεισε δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς· δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο καὶ ὑπέρθορεν ἢ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθεν γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδῶν, φα*νείη δὲ τὰ κάτω τοῖς ἄνω. τούτου γὰρ περιφραστικὸν τὸ, οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη σμερδαλέ' εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ. εἶτα (Vers. 66.) ἐπάγει ἐπιφωνηματικῶς τὸ, τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι συνιόντων. πόσος; τόσσος, ὦ ποιητὰ, ὅσον φαίη ἂν ἀποτελέσει βροντῶν Ζεὺς, ἤγουν ἀὴρ, καὶ γῆ ὅλη τινασσομένη σὺν ὀρέων καρήνοις, ὅ ἐστι κορυφαῖς, ἔτι δὲ καὶ ποσί· καὶ ὅλως, ὅσος ἂν γένοιτο ταρασσομένου τοῦ παντός. ὃν δὴ κτύπον οὐκ ἂν μὲν ἐκφράσει τις, γνοὺς δὲ ἀπεύξαιτο ἂν ζῆν. καὶ νῦν μὲν οὕτω σεμνύνων τὸν Ἀχιλλέα ὁ ποιητὴς τὸ πᾶν ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξόδῳ μεγαλοφυῶς συγκινεῖ, τερατείαν κατὰ τὸ εἰκὸς πλάττων ἀνάλογον θεῶν συμβολῇ. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, ὅτε καὶ συνέπεσον οἱ θεοὶ ἀλλήλοις μεγάλῳ ὁμάδῳ, ἔβραχε, φησὶν, ἡ χθὼν, ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξε μέγας οὐρανὸς, καὶ τὰ ἑξῆς. δεξιώτατα δὲ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ καὶ ἔκφρασιν παρέῤῥιψεν ἐναργῆ δεινοτάτου σεισμοῦ. (Vers. 55.) Ἰστέον δὲ ὅτι ῥήγνυται ἔρις, ὅτε σκεδασθῇ εἰς πολλὰ μέρη, καθὰ καὶ μάχη ὁμοίως ῥήγνυται, λυθέντος πυκνοῦ συνασπισμοῦ· ἀλλοία μέντοι αὕτη ῥῆξις παρὰ τὴν ἐκ τροπῆς, ἥτις συντίθησι τὸν ῥηξήνορα· καὶ ὅτι ἐν τῷ, γαῖαν καὶ ὀρέων κάρηνα, διέστειλε τῆς πεδιάδος γῆς τὰ ὄρη, ἴσως διὰ *τὸ πετρῶδες, ὡς καὶ ἐν τῷ, γαῖα κοινὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὄλυμπος, ὡς εἴ περ μὴ ἦν καὶ Ὄλυμπος μέρος τῆς γῆς. καὶ ἄλλως δὲ τῷ ὅλῳ, ἤγουν τῇ γῇ, καὶ τὰ μέρη συνήθως συμπαρέλαβε, καὶ ἰδίᾳ ἐξεφώνησεν, ὅ περ καὶ ἐν ἄλλοις εἴωθε ποιεῖν κατὰ τὸ παρέλκον μὲν, ὅμως δὲ διά τινα σαφήνειαν. οὕτω δὲ καὶ ὀρέων ἐνταῦθα κάρηνα ὁλικώτερον εἰπὼν ἰδίᾳ ἐξεφώνησε τὰς τῆς Ἴδης κορυφὰς, ἃς ἀντιδιαστέλλει ποσὶν, εἰπών· ἐσείοντο πόδες. (Vers. 59.) Πολυπίδακον δὲ τὴν Ἴδην καὶ ἐνταῦθα λέγει, διότι καὶ πολυπόταμός ἐστιν, ὡς προϊστόρηται. μάλιστα δέ, φασιν, εὐνδρο-
1196 τάτη ἐστὶ κατὰ τὸ ὄρος τὸ λεκτόν. πίδαξ δὲ ἡ πη*γὴ, οὐ μόνον ἐκ τοῦ πιεῖν ἢ τοῦ πιδύειν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἰδίω κατὰ τοὺς παλαιούς. ἱδρὼς γάρ, φασιν, οἷον γῆς αἱ πηγαί. ὥς περ δὲ φύλαξ φύλακος ὁ φύλακος, οὕτω καὶ πίδαξ πίδακος ἡ πολυπίδακος τῆς πολυπιδάκου. πολὺς δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς, ὡς καὶ προϊστόρηται, ἤγουν ἡ ἀναδρομὴ τῶν γενικῶν εἰς εὐθείας. (Vers. 61.) Ἡ δὲ τοῦ Ἅιδου δειλία πάνυ τερατωδῶς ἐμφαίνει τὸ ἄγαν φρικτικὸν τοῦ σεισμοῦ, ὡς πρυμνόθεν τὴν γῆν ἀναμοχλεύοντος. ἔχει δέ τι κλιμακωτοῦ σχήματος τὸ, ἔδδεισεν Ἀϊδωνεὺς, δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο. οὐ διασαφητικὸν τὸ ὑπέρθορεν, ἤγουν λίαν ἐπήδησεν. ὑπερθορεῖν γὰρ οὐ μόνον τὸ ὑπερβῆναί τι πηδητικῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπερβολικῶς ἀναπηδῆσαι. Ἐνέρων δὲ ἄναξ ὁ Ἅιδης, καθὰ ζώντων ὁ ἄνω Ζεύς. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἐνέρων καὶ τὸ ἔνερθεν καὶ τὸ ἐνέρτερον, ὃ κατὰ ἀφαίρεσιν λέγεται νέρτερον. (Vers. 63.) Τὸ δὲ ἀναῤῥήξειε πάνυ καὶ ἐπὶ γῆς κυριολεκτεῖται, καθὰ καὶ ἐπὶ γαστρὸς, ἣν ἀναῤῥήξει λέων. δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὸ διασχίσει, διαστήσει. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ, τεῖχος ἀναῤῥήξας, ὅ περ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ κεῖται. (Vers. 64.) Τὰ δὲ οἰκία οὐδ' αὐ*τὰ νῦν ὑποκοριστικῶς ἐφράσθη, ἀλλὰ κατὰ παραγωγήν. ἔγνωσται γὰρ ὅτι σπάνια τὰ ὑποκοριστικὰ παρ' Ὁμήρῳ, καθὰ καὶ αἰτιολογεῖται ἐν Ὀδυσσείᾳ. ἦν δὲ καὶ γελοῖον τὰ σμερδαλέα καὶ εὐρώεντα ὑποκορίσαι μικροφυῶς. Ἰστέον δὲ ὡς εἶχε μὲν εἰπεῖν δώματα [illegible], ἀπονείμας δὲ τὴν λέξιν τοῖς ἄνω θείοις ἡφαιστοτεύκτοις οἴκοις εἵλετο ἐπὶ Ἅιδου οἰκία εἰπεῖν. οἱ [illegible] μεθ' Ὅμηρον ἀφειδῶς ὑποκορίζουσι, σχη-

μασι κατασμικρύνοντες μυρίοις τὰ πρωτότυπα, οἵ περ οὐ μόνον οἰκίον φασὶ τὸν οἶκον καθ᾽ ὑποκόρισιν, ἀλλὰ καὶ οἰκίδιον. καὶ χαλκίον δέ φασιν ἐκ τοῦ χαλκὸς κατὰ τὸ χρυσὸς χρυσίον. καὶ ἐκ τοῦ κῶνος δὲ κώνιον εἶπον. οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ ποδὸς ποδίον, οἷον, ἀστακοὶ, τὰ ποδία ἔχουσι μικρὰ, τὰς χεῖρας δὲ μακράς· διὸ καὶ μακρόχειρες λέγονται, καὶ γαμψώνυχες δὲ κατὰ Ἐπίχαρμον. (Vers. 65.) *Σμερδαλέα δὲ οὐ μόνον τὰ τοῖς μέρδουσιν, ὅ ἐστι βλέπουσι, καταπληκτικὰ διὰ τὸ μὴ ἂν αἱρετά τινι τὰ κάτω εἶναι, ἀλλ᾽ ἴσως καὶ παρὰ τὸ τοὺς βλέποντας ἀλεείνειν αὐτά. Εὐρώεντα δὲ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἢ τὰ πλατέα παρὰ τὸ εὖρος, ἢ τὰ σεσηπότα, παρὰ τὸν εὐρῶτα. ἡ δὲ ἔκτασις τοῦ ῶ κατὰ τὸ κηώεις κητώεις καὶ τὰ ὅμοια. Στυγητὰ δὲ θεοῖς τὰ ἐν Ἅιδου, ἐπειδὴ αὐτὰ μὲν θνητότητός εἰσι τόποι, οἱ δὲ θεοὶ αἰὲν *ἐόντες καὶ αἰειγενέται καὶ οὐρανίωνες, καὶ διὰ τοῦτο στυγοῦσι τὰ κάτω καὶ ὑπὸ γῆν. διὸ καὶ ἡ Στὺξ ἐν Ἅιδου πέπλασται εἶναι.* (Vers. 66.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι πάντα τεράστια ποιήσας ἐν τῇ τοῦ Ἀχιλλέως ἐξόδῳ ἀκολούθως ἐκείνοις καὶ τὸν ῥηθέντα σεισμὸν ἐξέφρασεν. ἡ πρώτη τε γὰρ αὐτοῦ ἐξέλευσις μετὰ φλογὸς καὶ ἡ βοὴ φρικτὴ τοῖς Τρωσὶ, καὶ ἡ τῶν ὅπλων δὲ χορηγία ὑπὲρ τοὺς ἄλλους Τρῶας καὶ Ἕλληνας, καὶ ἡ αὐτῶν ἁρμονία ὑπερφυὴς, εἴ περ ὡς πτερὰ τὸν Ἀχιλλέα κουφίζει, καὶ ἡ ἀνάβασις δὲ τοῦ ἅρματος πολὺ τὸ τερατῶδες ἔχει, ὅπου ὁ Ξάνθος ἵππος ἀνθρωπίνως αὐτὸν προσφωνεῖ. οὐχ᾽ ἧττον δὲ τῶν ἄλλων τέρας καὶ ἡ δι᾽ αὐτὸν ἐκκλησία τοῦ Διὸς, καὶ νῦν δὲ ἡ συγκίνησις τοῦ παντὸς*

1268 *καὶ ἡ μάχη τῶν θεῶν, καὶ ὅσα ἄλλα ποιήσει προϊών. καὶ ἔδει οὕτω διασκευασθῆναι ταῦτα τεχνικῶς παρὰ τοῦ ποιητοῦ, ἵνα τῇ νῦν ὁρμῇ τοῦ Ἀχιλλέως, οὗ περ ἀεὶ κατ᾽ ἐξαίρετον ἐμέμνητο, μεγάλα ἐπισυμβῶσι πράγματα. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς εἴληφε τὴν ἀρχὴν ἡ εἰρημένη τῆς κατὰ γῆν ἀναῤῥήξεως τερατολογία ἐκ τῶν πλειστάκις γιγνομένων ἐν καιρῷ σεισμοῦ τοιούτων ἀναῤῥήξεων, ἃς, εἴ περ Ἀϊδωνεὺς δέδιε, τί οὐκ ἂν πάθοι ἄνθρωπος; Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸν Ἀϊδωνέα τὸν λόγον μετήγαγεν. ὃ γὰρ ἄν*θρωποι ἐφοβήθησαν, μή ποτε καὶ ἀναῤῥαγείη ἡ γῆ, τοῦτο δεδιέναι τὸν Ἀϊδωνέα φησὶν, ὥς περ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν περιγείων ἀνθρώπων διαχεομένων γελᾶν αὐτὴν ἔφη τὴν Γῆν. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὴν παρένθεσιν τοῦ σεισμοῦ ὁ ποιητὴς οὐ τοσοῦτον διὰ ἔνδειξιν πολεμικῆς ἐπλάσατο, ἀλλὰ μάλιστα διὰ κτύπου ἐπαύξησιν, ἵνα τοῦ Διὸς βροντητικῶς κτυπήσαντος ἄνωθεν ἀέρος νόμῳ ποιήσῃ καὶ ὁ τῶν σεισμῶν αἴτιος Ποσειδῶν κάτωθεν ὅμοιον. διὸ καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ῥηθεῖσιν ἔφη ὁ ποιητὴς ἐπιφωνήματος λόγῳ, καθὰ ἐῤῥέθη, τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο καὶ ἑξῆς. Ὁμήρου δὲ ταῦτα κτύποι τοῦ καὶ φιλαχιλλέως καὶ μεγαλοφωνοτάτου καὶ ἀσφαλοῦς καὶ παντοίου τὸ ἐν ποιήσει ἀμίμητον.* (Vers. 67.) *Ὅτι ἐνταῦθα τοὺς θεοὺς ἀλλήλοις ὁ ποιητὴς ἀνθιστᾷ, συνδυάζων αὐτοὺς εἰς μάχην. ἔχει δὲ ὁ τοιοῦτος τόπος, ὡς καὶ πρὸ τούτων εἴρηται, θεωρίαν φυσι*κήν τε καὶ ἠθικὴν τοιαύτην τινά. ἔναντα μὲν γὰρ Ποσειδάωνος ἄνακτος ἵστατ᾽ Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα, ἡλιακὴ αὕτη θερμότης ὡς εἰπεῖν ἀχανὴς, ὑγρῷ ἀπλέτῳ ἀντεπεξιοῦσα, οὐ μὴν οὔτε περιγινομένη, οὐ γὰρ καὶ εἰς ζέσιν μεταβάλλει τὸ μέγα τοῦτο ὑγρὸν ὁ ἥλιος, οὔτ᾽ αὖθις ἀπαθὲς αὐτὸ παντελῶς ἐῶσα. ἕλκει γάρ τι χλιαίνων τοῦ ὕδατος τούτου ὁ ἀναγόμενος εἰς ἀλληγορίαν Ἀπόλλων ἥλιος· οὐδ᾽ αὐτὸς μέντοι κατὰ τὸν λόγον τῆς ἐναντιώσεως ἀπαθὴς πάντῃ ἀπαλλάττεται τοῦ μεγάλου ὑγροῦ Ποσειδῶνος. ἀναθυμιώμεναι γὰρ ὑγρότητες εἰς δαψίλειαν οὐκ εὖ τὸν ἥλιον διατίθενται, ἀμαυροῦσαι αὐτὸν, ὡς τὰ πολλὰ, καὶ οὕτω λυποῦσαι, *καὶ κατὰ τὸν τραγικὸν Σοφοκλῆν εἰπεῖν, οὐράνιον καὶ αὐταὶ ἄχος γινόμεναι, ὅ περ ἐπὶ σκηπτοῦ λέγει ἐκεῖνος. δρῶσι μὲν οὖν εἰς ἄλληλα ὅ τε Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ πάσχουσι δέ τι ὑπ᾽ ἀλλήλων οὕτως, ὡς εἴρηται, οὐδέτερον δὲ τοῦ λοιποῦ εἰς ἀκρίβειαν ἐπικρατεῖ καὶ περιγίνεται. διὸ καὶ συμβαίνουσι τελευτῶντες εἰς ἓν, καὶ τάχιστα τῆς μάχης παρὰ τῷ ποιητῇ παύονται. αἰδεῖται γὰρ ὁ Ἀπόλλων τῷ πατροκασιγνήτῳ μιγῆναι ἐν παλάμῃσιν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς λέγει ὁ ποιητής, κἂν ἡ Ἄρτεμις ὀνειδίσῃ ἐν τῷ, φεύγεις ἑκάεργε καὶ ἑξῆς, αὐτὸς οὔτι προσφωνήσαι τὴν ὀνειδίζουσαν. καλῶς γὰρ ἂν αἰδοῖτο ὁ Ἀπόλλων ἥλιος τὸν Ποσειδῶνα, εἴ γε κατά τινας τῶν λήρων φυσικῶν τροφεῖα τῷ Ποσειδῶνι ὀφείλει, ὡς ἐκ τῆς κάτωθεν ἀναπεμπομένης ὑγρότητος καὶ αὐτὸς, καθὰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀστέρων, τροφὴν ἕλκων, καὶ οὕτω συνιστάμενος. ἡ δὲ τοιαύτη αἰδὼς φιλίας ἂν εἴη σύμβολον, ὡς εἶναι τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Ἀπόλλωνα πῇ μὲν ἐναντίους ἀλλήλοις, ὡς εἴρηται, πῇ δ᾽ αὖθις φιλίους, κἀντεῦθεν τὸν ποιητὴν ἱστᾶν αὐτοῖς τὰ τῆς μάχης ἐν τῷ βούλεσθαι μὲν καὶ δ᾽ ἀγα-*

σθαι, ὀκνεῖν δὲ καὶ εἰς χεῖρας ἀλλήλους συμμῖξαι. διὸ καὶ Ἀπόλλωνα μὲν ἔχειν εἶπεν ἰὰ πτερόεντα, οἷς βαλεῖ ἂν εἰ δεήσει, τῷ Ποσειδῶνι δὲ *οὐδέν τι δοῦναι ὅπλον ἔχει κατὰ τοῦ τοιούτου Ἀπόλλωνος. ἡ γὰρ τρίαινα ἐπὶ τῶν κάτω δρᾷ, δηλαδὴ κατὰ θαλάσσης καὶ γῆς. καὶ οὕτω μὲν κατά τινας ἀντιπίπτουσιν ἀλλήλοις ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν. ἕτεροι δὲ ἀνθιστῶσιν αὐτοὺς, ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων μὲν λοιμῶν παραίτιος, οἷα τοῦ περιγείου σὺν Ἀρτέμιδι τῇ ἀδελφῇ μέρους δεσπόζων, ὁ Ποσειδῶν δὲ ὑγείας αἴτιος διὰ τῶν πνοῶν, αἳ τὸν ἀέρα ῥιπίζουσιν, εἴ περ καὶ ὁ Ὠκεανὸς εἰς ὕδωρ καὶ αὐτὸς ἀλληγορούμενος, καθὰ καὶ ὁ Ποσειδῶν αὔρας ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν
1197 ἀλληγορούμενον φυσικῶς Ποσειδῶνά τε καὶ *Ἀπόλλωνα. (Vers. 69.) Ἡ Ἀθηνᾶ δὲ, ἄντα Ἐνυαλίοιο ἱσταμένη, κατὰ ἦθος ἀνάγεται. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὴν νοερὰν Ἀθηνᾶν τῷ ἀλόγῳ θράσει ἐναντίαν φερομένην; καὶ καταναιδεύεται μὲν ὁ μοιχὸς Ἄρης, περιγίνεται δὲ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ τὴν σύνναον τῷ ἀλόγῳ θράσει θῆλυν Ἀφροδίτην πρὸς στήθεα ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χειρὶ παχείῃ ἐλάσασα συγκατέῤῥιψεν. (Vers. 70.) Ἥρῃ δ᾽ ἀντέστη, φησὶ, χρυσηλάκατος κελαδεινὴ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα κασιγνήτη ἑκάτοιο, φυσικώτερον. ἡ μὲν γὰρ εἰς ἀέρα συνήθως, ἡ δὲ εἰς σελήνην μετείληπται. περιγίνεται δὲ ἡ Ἥρα ἐν τοῖς ἑξῆς, ὅτε καὶ οἱ ὀϊστοὶ ἐκπίπτουσι τῇ Ἀρτέμιδι. οὐχ᾽ οὕτω γὰρ ἡ σελήνη δραστικὴ περὶ τὸν ἀέρα καὶ ὡς ἡ κλῆσις παραδηλοῖ ἀερότεμις, ἤγουν τμητικὴ τῆς περὶ τὸν ἀέρα ὑγρᾶς ἐπισυστάσεως, ὡς ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα τὸ ἧττον ἡ σελήνη ἀποφέρεται, καὶ μυρία 1269
πάσχει, καὶ τῆς ἀερίας δράσεως ἥττηται καὶ μᾶλλον μεθ᾽ ἡμέραν, νύκτωρ μέντοι δύναταί τι ποιεῖν πρὸς τὸν ἀέρα τῷ φωτί. διὸ καλῶς ὁ ποιητὴς τὴν Λητὼ, ἥ τις ἐστὶ νὺξ, ἐπισυνάγειν φησὶν αὐτῆς τὰ τόξα πεσόντα ἄλλυδις ἄλλα, ἐπειδὴ ἐν νυκτὶ τὰ τοῦ σεληνιακοῦ φω*τισμοῦ διαφαίνεται. ἕτεροι δὲ Ἥραν μέν φασιν τὸν συνάπτοντα τῷ αἰθέρι ἀέρα, σωτήριον ὄντα. διὸ καὶ τελεία λέγεται Ἥρα καὶ μήτηρ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ σαφῶς δηλοῦται, Εἰλειθυιῶν. (Vers. 71.) Τὸν δὲ περίγειον ἀέρα ὑπὸ τῇ Ἀρτέμιδι ποιοῦσιν, οὐ πάνυ ὄντα σωτήριον, ἀλλ᾽ ἀπεναντίας ἥκοντα τοῖς ἄνω. διὸ καὶ φησίν· ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ Ζεὺς ἔθηκε διὰ τὸ φθαρτικὸν, οὗ ἔμφασιν ἔχει καὶ τὸ θύεσθαί, φασι, μαινίδα τῇ Ἑκάτῃ, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, τῇ σελήνῃ, ὡς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ γέγραπται, διὰ τὸ δοκεῖν ἔστιν οἷς μανιῶν αἰτία εἶναι. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. (Vers. 72.) Λητοῖ δέ, φησιν, ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος Ἑρμῆς. οἵ περ αὖθις ἠθικῶς ἐκλαμβάνονται, ἡ μὲν εἰς Λήθην, ὁ δὲ εἰς λόγον μεταγόμενοι. καὶ ὁμολογήσει Ἑρμῆς, ὅτι ὦ Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι. οὐ γὰρ δύναται λόγος λήθης καυχήσασθαι. ἄμαχον γάρ τι χρῆμα ἡ λήθη. (Vers. 73.) Ἐπὶ δὲ τούτοις φησὶν ὡς ἄντα Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης, ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον. ἐν οἷς καραδοκητέον, ὡς Ἥφαιστος, θερμότης ζέουσα, τῷ τοῦ Ξάνθου ὑγρῷ ἐμπεσὼν ἐν τοῖς ἑξῆς κατὰ φυσικὴν ἀλληγορίαν μεγάλην δείξει δρᾶσιν ἐγγινομένην ἐκ πυρὸς ἢ πυρώδους τινὸς τῇ ὑγρότητι, οὐ μὴν ἠρεμαίαν καὶ ὡς εἰπεῖν ἀνεπαίσθητον, οὐδὲ ἀν*τιπάσχουσαν, ὁποῖα ἐν τοῖς ἐπὶ Ποσειδῶνος καὶ ἡλίου ἐκτέθειται. οὕτω διαπλέκει τὴν ἀλληγορίαν ὁ ποιητὴς φυσικῶς ἅμα καὶ ἠθικῶς, ἓν πρὸς ἓν ἀντιτάξας, καὶ συνδυάσας, ὡς ἔδει, ἀνομοίως τὰς ἑτερότητας. ἃ δὲ οἱ ῥηθέντες τοῦ μύθου μάκαρες δράσουσιν ἐπ᾽ ἀλλήλοις, ἡ ἐφεξῆς ῥαψῳδία δηλώσει. τέως δὲ ἡρωϊκαὶ πράξεις ἐκτεθήσονται, ἵνα μὴ τοῦ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα πολέμου προηγήσωνται μείζονες οἱ δαιμόνιοι, καὶ οὕτω ψεύσηται τὸ τὴν ἔριν ὀλίγην τὰ πρῶτα κορύσσεσθαι, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ στηρίζειν κάρα. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἰὰ πτερόεντα, μεταπέπλασται συνήθως ἐκ τοῦ ἰοὶ πτερόεντες. Χρυσηλάκατος δὲ Ἄρτεμις κἀνταῦθα ἡ χρυσότοξος, ἠλάκατα γὰρ καὶ τὰ βέλη καὶ οὐ μόνον τὰ ἔρια. Ὅρα δὲ ὅπως ἐφιλοτιμήσατο τὴν Ἄρτεμιν ἐπιθέτοις ὁ ποιητὴς, εἰπών· Ἥρῃ δ᾽ ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ, ἰοχέαιρα, κασιγνήτη ἑκάτοιο, τουτέστιν Ἀπόλλωνος. διὸ καὶ αὐτὴν Ἑκάτην οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ἀρσενικοῦ παρονομάσαντες, ὥς περ πάλιν τινὲς ἀνάπαλιν ἀπὸ θηλυκοῦ τῆς Τιτανίδος Φοίβης τὸν Φοῖβον εἰρῆσθαι φασίν. ὅτι δὲ πολυώνυμος ἡ ῥηθεῖσα Ἑκάτη, δηλοῖ καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα, ἔχον οὕτως· δέσποινα τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη, του*τέστι θελγομένη, χαίρουσα. Ἑκάτῃ γὰρ, ἤγουν Ἀρτέμιδι, ᾠκείωται ἡ τρίγλη, ὡς καὶ αὐτὸ προδεδήλωται. διὸ καὶ ἐν Ἀρτεμυσίοις τρίγλη, φησὶ, παρεφέρετο διὰ τὸ δοκεῖν θηρεύειν τοὺς θαλασσίους λαγὼς θανασίμους ὄντας καὶ καταναλίσκειν. ὅθεν ὡς ἀνθρώπους ὠφελοῦσα

τῇ ἄγρᾳ δέδοται τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ὡς κυνηγέτις. ὅτι δὲ καὶ τόπος τις Ἀθήνῃσι τρίγλη ἐκαλεῖτο, καὶ
ὡς ἀνάθημα ἦν ἐκεῖ Τριγλαθήνῃ Ἑκάτῃ, δηλοῦσι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί. (Vers. 72.) Τὸ δὲ ἀντι-
στῆναι ἀνωτέρω μὲν διαλελυμένως ἔφη ἔναντα ἵστασθαι, κατωτέρω δὲ ἄντα ἰέναι. (Vers. 73.) Τὸ δὲ
ἄντα ποιητικὴ λέξις. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς τόποις τούτοις τὸ μὲν ἔναντα προσάπαξ εἶπε, τὸ δὲ
ἐναντία δὶς, τὸ δὲ ἄντα πεντάκις, ὅ περ ἐκ τοῦ ἄντην γέγονεν, ὡς ἐκ τοῦ κρύβδην τὸ κρύβδα.
ἔστι δὲ καὶ τὸ, ἐναντίβιον πολεμίζειν, ἰσοδύναμον τῷ ἔναντα καὶ ἐναντία. δὶς δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις κεῖ-
ται μόνον τὸ ἄντα δίχα ῥήματος, οἷα νοουμένου ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἵστατο ἢ ἔστη. (Vers. 70.) Διὰ τί
δὲ κελαδεινὴ ἡ Ἄρτεμις, καὶ ὡς ἐκ τοῦ κελάδου καί τι δαιμόνιον φοβερὸν ὁ Ἐγκελάδος, καὶ ποταμὸς
καὶ πόντος δὲ Κελάδων, δηλοῦνται ἑτέρωθι, ὥς περ καὶ περὶ τοῦ ἰοχέαιρα, καὶ ὡς καθ᾽ Ὅμηρον μὲν
κασιγνήτη Ἀπόλλωνος ἡ Ἄρτεμις, κατὰ δέ τινας φυσικωτέρους γυνή. *(Vers. 72.) Τὸ δὲ σῶκος ἐπὶ
Ἑρμοῦ ὁ Τυραννίων ὀξύνει πρὸς ἀποφυγὴν κυρίου τοῦ, ὦ Σῶκε, Ἱππάσου υἱέ. ἀντιλέγεται δέ. τὰ
γὰρ εἰς κος δισύλλαβα, ἀπαρασχημάτιστα ὄντα εἰς γένος θηλυκὸν, φύσει μακρᾷ παραληγόμενα, βα-
ρύνεται, οἷον φῶκος, θῶκος. σεσημείωται τὸ σηκός. οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς οὐδὲ τὸ ἐκ τοῦ
σάοικος κραθῆναι τὴν λέξιν, ἵνα ᾖ σῶκος ὁ σώζων τοὺς οἴκους, ὡς ἂν μὴ πρόσκειταί, φασιν, ἤγουν
προσγράφηται, ἐν τῇ παραληγούσῃ τὸ ῖ, τῆς παραδόσεως οὐχ᾽ οὕτως ἐχούσης. διὸ καὶ ἁπλούστερον
ἐτυμολογοῦντες αὐτὸ φασίν· ὥς περ θάσσω θάκος, σάω σάκος, οὕτω καὶ σώω σῶκος ὁ σωστικός.
(Vers. 73.) Περὶ δὲ ἐριουνίου προδεδήλωται. Μέγαν δὲ ποταμὸν τὸν Ξάνθον λέγει, οὐχ᾽ οὕτω σωμα-
τικῶς κατὰ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ κατὰ τὸ δαιμονιῶδες. ἑκάστου γὰρ ἀεννάου ποταμοῦ δαίμονά τινα οἱονεὶ
ταμίαν τοῦ ῥεύματος ὁ μῦθος προϊστᾷ. Ὁ δὲ βαθυδίνης δῆλον ὡς πλεῖόν τι δηλοῖ τοῦ ἀργυροδίνου, ὃς
ἐπιπολῆς ἀβαθεῖς προφαίνει τὰς δίνας, ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἁπλῶς δινήεντος. (Vers. 74.) Διώνυμον δὲ εἶναι
τὸν Σκάμανδρον, ἐπισημαίνεται ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ καὶ ἑξῆς, ἐπιλεξάμενος
καὶ νῦν τὸ εὐφωνότερον τοῖς θεοῖς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. ὁ γὰρ Σκάμανδρος τραχύνει τε τὴν φω-
νὴν καὶ εἰς μέτρον *δὲ δύσχρηστός ἐστι, ὡς καὶ αὐτὸ προείρηται, Ξάνθος δὲ λέγεται, ἐπεί, φασι,
διαφερόντως τοὺς λουομένους ξανθίζει, ὡς καὶ ὁ Λύκιος Ξάνθος, ἢ καὶ τοὺς παραπεφυκότας πιαί-
νων καρποὺς λευκαίνει, καὶ οὕτω ξανθὴν οἷον ποιεῖ τὴν Δήμητραν, ἣν ἕτεροι διὰ τὸ φύσει ἐγγινόμενον
ὑπόλευκον ξάνθισμα τοῖς ληΐοις καὶ ἑλήγηριν λέγουσι διὰ τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἕλης γηρᾶν, ἢ τοίνυν
διὰ τὸ ξανθίζειν οὕτω καλεῖται ὁ Τρωϊκὸς Ξάνθος, ἢ ὅτι Ἀφροδίτη πρὸ τῆς κρίσεως ἐν αὐτῷ λουσα-
1270 μένη ξανθὰς ἔσχε τρίχας. Σκάμανδρος δὲ λέγεται ὡς οἱονεὶ κάμανδρος· κάματον γάρ ποτε ἀνδρὸς
τοῦ Ἡρακλέος παρεμυθήσατο, ἡνίκα εἰς Ἴλιον ἐστρατεύσατο, ἢ καὶ διότι ἀνδρὸς ἐκείνου σκάμμα τὸν
Ξάνθον ἐκ γῆς προήγαγε. σκάψας γάρ, φασι, τότε γῆν Ἡρακλῆς ἐν τῷ διψᾶν πηγὰς ἐξέφηνε ποτα-
μοῦ, ὃς διὰ τοῦτο ἐκλήθη Σκάμανδρος. (Vers. 76.) Ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο,
ἤγουν ἤθελε, δῦναι ὅμιλον. καὶ αὐτοῦ μάλιστά γε *θυμὸς ἀνώγει αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον
πολεμιστὴν, τουτέστιν αἵματος κορέσαι τὸ ἑαυτοῦ ξίφος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. ἔστι δὲ ὁ τρόπος
περιφραστικὴ ἀλληγορία, τὸ γὰρ τοῦ ξίφους ὡς ἐπὶ Ἄρεος λαλεῖ. τοιοῦτον δέ πως καὶ τὸ, λάϊνον ἕσσο
χιτῶνα, ἤγουν ἐλι*θάσθης ἄν. τὸ γὰρ λάεσσι σκεπασθῆναι ὡς ἐπὶ χιτῶνος ἐλαλήθη. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ 1198
λῶ τὸ θέλω παρῆκται τὸ λιλαίω, δῆλον ἐστίν. ἐξ αὐτοῦ δὲ ἴσως ὁ Λίλας, οὗ παράγωγον τὸ λιλάν-
τειον. πόθεν δὲ γίνεται ὁ ταλαύρινος καὶ ὅσα ἄλλα εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἔδει εἰπεῖν, καὶ ἐν τῇ ε´ ῥα-
ψῳδίᾳ ἱκανῶς εἴρηται. (Vers. 81.) Ὅτι ὁ Ἀπόλλων τῷ Πριαμίδῃ Λυκάονι ὁμοιωθεὶς φησὶ πρὸς Αἰ-
νείαν ὀνειδίζων καὶ κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐρεθίζων· Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ, τὰς
Τρώων βασι*λεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων, Ἀχιλλέως ἐναντίβιον πολεμίζειν; Καὶ ὅρα τὸ οἰνοποτά-
ζων· ἀληθῶς γὰρ παρὰ τὸν οἶνον αἱ καυχήσεις τὰ πλείω γίνονται, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, πῆ ἔβαν
εὐχωλαὶ, ἃς ἐν Λήμνῳ κενεαυχέας ἠγοράασθε ἔθοντες κρέα καὶ ἑξῆς, ὃν δὴ στίχον ὁ Ἀρίσταρχος
περιγράφων, ὡς ἀπὸ κρεωφαγίας αὐχεῖν ποιοῦντα τοὺς Ἕλληνας, ἀθετεῖ. οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης ευ-
θυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι καὶ σκώπτειν καὶ γελοιάζειν γίνεται, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ἐν μέθῃ ἀλ-
λοιούσης τὴν γνώμην καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ὡς *γράφει Ἀθήναιος, ἤ τις κατὰ Βακχυλίδην
αἰθύσσει φρένας. δι᾽ ἣν φησι καὶ ὁ δεινότατος τῶν Τρώων Αἰνείας, ἐν τῷ βουλεύεσθαι παῤῥησιασ-

μενος καὶ ἀπειλὰς ἐν τῷ μεθύειν ὑποσχόμενος τοῖς Τρωσὶν, ὑπέμεινε τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν καὶ μικροῦ ἂν παραπώλετο. ὡς δὲ καὶ Ἀγαμέμνων ἀάσατο οἴνῳ μεθύων κατὰ τὸν Διοσκουρίδην, πρὸ ὀλίγων ἐκεῖνος εἶπεν, ἀλήθειαν ὁ βασιλεὺς ἐπιμαρτυρόμενος τῷ Ἀχιλλεῖ, ὃς ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ οἰνοβαρῆ ἐκεῖνον ἔσκωψε. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. δῆλον δὲ ὡς προϋπάρχει τοῦ οἰνοποτάζειν τὸ οἰνοποτεῖν. Τρώων δὲ βασιλεῖς τοὺς κατὰ μέρος ἄρχοντας λέγει, ὡς καὶ ἐν Ἰθάκῃ πολλοὺς ὁ Τηλέμαχος φησὶν εἶναι βασιλεῖς, ὅ ἐστιν ἐπιδό*ξους εἰς βασιλείαν καὶ τῇ ἀρχῇ πρέποντας. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. (Vers. 87.) Αἰνείας δὲ φιλαλήθως φησί· Πριαμίδη, τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις, ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι; οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλλῆος στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλο τε δουρὶ φόβησεν ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι, πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον. αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα. λέγει δὲ καὶ, ὅτι ἐδάμην ἂν ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης, ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, οἷα δηλαδὴ φωσφόρος, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσ- 1271 σείᾳ δηλοῦται σαφέστατα. καὶ ἐκέλευέ, φησιν, ἔγχεϊ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν. διό, φησιν, οὐκ ἔστ' Ἀχιλλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι. αἰεὶ γὰρ πάρα θεὸς, ὃς λοιγὸν ἀμύνει. καὶ δ' ἄλλως τοῦ γε, ἤγουν τούτου, ἰθὺ βέλος πέτεται, οὐδ' ἀπολήγει, πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν. οὕτω σώφρων Αἰνείας καὶ ἄτυφος καὶ ἑαυτὸν γιγνώσκων καὶ τὴν ἀλήθειαν οὐκ ἐπικρύπτειν εἰδὼς καὶ μονονουχὶ λέγων καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ τραγικοῦ· νικᾷ γὰρ ἡ ἀρετή με τῆς ἔχθρας πολύ. Καὶ σημείωσαι ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἱστορίας διαφόρους ἐνέθετο προγενεστέρας τοῦ δεκάτου ἔτους, πάσας μέντοι σεμνυνούσας τὸν Ἀχιλλέα, τὴν *ἡρωικὴν δίωξιν δηλαδὴ, καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς φυγὴν τοῦ Αἰνείου, καὶ τὴν τῆς Λυρνησσοῦ καὶ Πηδάσου ἅλωσιν, περὶ ὧν, εἰ καὶ προείρηται, νῦν ὅμως περὶ Πηδάσου ῥητέον πρὸς ἀνάμνησιν, ὅτι ὑπὸ τῇ Ἴδῃ ἔκειτο, Τρωικὴ καὶ αὐτὴ πόλις οὖσα, ἣν θηλυκῶς, φασὶ, λεκτέον, ὥς περ αὖ οὐδετέρως τὴν Καρικὴν πόλιν τὰ Πήδασα. ἐκεῖνα δὲ καὶ διὰ τοῦ γ̄ ἐλέγετο Πήγασα. ἔστι δὲ, ἃς καὶ προεγράφη, καὶ ἑτέρα παρὰ τῷ ποιητῇ Πήδασος· ἥ δέ ἐστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ Μεθώνη ἢ ἡ Κορώνη. (Vers. 88.) Τὸ δὲ, ἀντία μάχεσθαι, διάλυσίς ἐστι τοῦ ἀντιμάχεσθαι, ὡς καὶ τὸ ἄντα ἵστασθαι τοῦ ἀνθίστασθαι. ἰσοδύναμον δὲ τῷ ἀντιμάχεσθαι τὸ ἐναντίον μάχεσθαι, ὥς περ καὶ τὸ ἐναντίβιον πολεμίζειν. (Vers. 93.) Τὸ δὲ, αὐτὰρ ἐμὲ θεὸς εἰρύσατο, τουτέστιν ἐφύλαξε, καὶ ἑξῆς, εἰς ἐπικουρίαν τὴν θεόθεν εὐχρηστεῖται. (Vers. 95.) Τὸ δὲ, πρόσθεν ἰοῦσα ἐτίθει φάος, δίδωσι συλλογίζεσθαι ὅτι νυκτιλοχῶν ἐπῆλθεν ὁ Ἀχιλλεὺς τῷ Αἰνείᾳ βουκολοῦντι τὰ τοῦ πατρὸς, ὥς περ καὶ τὸν Λυκάονα ἐννύχιος εἷλε προμολών. διὸ καὶ ἐδέετο φωτὸς ὁ Ἀχιλλεύς. ἐξευρίσκων δὲ κατὰ σύνεσιν τὰ ζητούμενα ῥαδίως ἐῤῥέθη ὁδηγεῖσθαι ὑπ' Ἀθηνᾶς φωσφορούσης, καθὰ δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια, καὶ ὀρθῇ κελεύθῳ, καθά τις ἔφη, τἀνσκότει ποδηγετούσης. Ὅρα δὲ καὶ πολλὴν ταχυτῆτα *ποδῶν προσμαρτυρουμένην τῷ Αἰνείᾳ, εἴ γε τὸν ποδωκέστατον Ἀχιλλέα ἐν τοιούτῳ καιρῷ διεξέφυγε, καὶ ταῦτα ὑπὸ Ἀθηνᾶς φωταγωγούμενον. αἴτιον δὲ οὐ μόνον, ὅτι τὴν περὶ ψυχῆς ἔθεε φεύγων, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν τόπων εἴδησις, ὡς εἰκὸς, δι' ἣν εὐμαθῶς ἔφευγεν, ἢ καὶ ὅτι οὐδὲ πάνυ ἐδιώχθη κατὰ σπουδὴν καὶ ἐπιμόνως ὑπ' Ἀχιλλέως, ἀσχολουμένου, ὡς ἔοικεν, εἰς τὴν βοηλασίαν. οὐ γὰρ τῷ Αἰνείᾳ ἐπῆλθεν, ἀλλὰ ταῖς βουσὶν, ὡς Αἰνείας φησίν. Οἱ δὲ νῦν Λέλεγες οὗτοι καὶ Τρῶες κόμμα τι μέτριον φαίνονται εἶναι Λελέγων καὶ Τρώων συνοκολουθοῦν τῷ Αἰνείᾳ καὶ συγκινδυνεῦον αὐτῷ. κατὰ δὲ ὁλότητα Λέλεγες, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν προείρηται, οἱ Κᾶρες εἰσὶν, ἐπεὶ καὶ Λελέγων πόλις κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ τῆς Καρίας μητρόπολις. καλοῦνται δὲ οὕτω ἀπὸ τοῦ λέγω τὸ συνάγω, ὡς ἐκ πολλῶν συλλεγέντες ἐθνῶν, ὁποῖόν τι καὶ περὶ τῶν Αἰολέων ἱστόρηται. ὁ δὲ γεωγράφος οὐκ αὐτόχρημα Κᾶρας οἶδε τοὺς Λέλεγας, λέγων ὅτι Λέλεγες ἕτεροι μὲν τῶν Καρῶν ὑπῆρξαν, ᾤκουν δὲ περὶ τοὺς καλουμένους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Κίλικας, ἐκπορθηθέντες δ' ὑπ' Ἀχιλλέως μετέστησαν εἰς Καρίαν καὶ κατέσχον τὰ περὶ Ἁλικαρνασὸν, καθὰ καὶ ταῦτα προγέγραπται. ἑτέρωθι δὲ ληστρικοὺς λέγει τοὺς Λέλεγας, *ὧν τινές, φησι, πλάνητες συγκατεμίχθησαν Κίλιξι καὶ συνέμειναν δι' ὁμοιοτροπίαν. ἀλλαχοῦ δὲ ἔφη καὶ ὅτι ἐν τῷ Ἀδραμυτινῷ κόλπῳ τοὺς πλείους τῶν Λελέγων κατοικίζων φαίνεται ὁ ποιητὴς, ὧν Πήδασόν τινα λέγει πόλιν ὑπὸ Ἄλτῃ τεταγμένην. (Vers. 99.) Τὸ δὲ, ἰθὺ πέτεται, ἀφορμὴ γίνεται τοῦ συνθέτως ἰθυπτίωνα εἰπεῖν τὴν Ἀχιλλέως μελίαν ἐν τοῖς ἑξῆς. Καὶ ὅρα τὸ πέτεται καὶ τὸ οὐκ ἀπολήγει, ὡς

ἐπὶ ἐμψύχου καὶ ἔμφρονος τοῦ βέλους λεχθέντα καὶ αὐτὰ, ὡς πολλαχοῦ θέλει ποιεῖν Ὅμηρος. φιλοτιμία δὲ ποιητικὴ πτηνὸν οἷον πλάσασθαι τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δόρυ, ἐπεὶ τοιοῦτος ὑπόκειται καὶ ἐκεῖ-
**νος ἐν τῷ εὖτε ἀντὶ τοῦ καθὰ πτερὰ τὰ τεύχεα γεγόνασιν αὐτῷ. βούλεται δὲ τὸ μὲν πέτεται κουφοτά-* 1199
την νοεῖσθαι τὴν Πηληϊάδα μελίην. Τὸ δὲ, οὐδ' ἀπολήγει, πάνυ ἐκήβολον αὐτὴν εἶναι ἤγουν ἑκὰς ἀφιεμένην. (Vers. 84.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πρὸς τὸν ὑπεσχημένον ἀτελέστατα ἐν συμποσίῳ οἰκεῖον εἰπεῖν τὸ, ποῦ τοι ἀπειλαὶ, ἃς ὑπέσχεο οἰνοποτάζων; ὁ δὲ ὀκνῶν πεισθῆναι τινὶ κελεύοντι ἐρεῖ ἄν· τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις; ἀνδρείου δὲ καὶ θεοφιλοῦς ἔπαινος τὸ, οὐκ ἔστιν ἔναντι τοῦ δεῖνος ἄνδρα μάχεσθαι· αἰεὶ γὰρ πάρα θεὸς, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.* (Vers. 101.) *Ὅτι τὸ, εἰ δὲ θεός περ ἶσον τείνειε πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι, τοῦτο νοεῖ, ὡς ἐὰν οὐ ῥέπῃ τὸ τοῦ μοιριδίου τάλαντον, ἢ καὶ ἄλλως, ἐὰν οὐδεμία τίς ποθεν ἐπιβρίσῃ ῥοπὴ, οὐκ ἂν ἡττηθήσομαι. καὶ οὗτος ἐστὶν ὁ λογισμὸς ὁ παραπείσας ἀντιστῆναι τὸν ταῦτα εἰπόντα Αἰνείαν τῷ Ἀχιλλεῖ. προβέβληται γὰρ καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ πολλῷ πλέον πρὸ τούτου δέδεικται, Ἀχιλλεὺς τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα, ἧς μὴ ὑποθαλπούσης ῥιγεδανώτατος ὁ πόλεμος. Πολέμου δὲ τέλος οὐκ ἔστι νοῆσαι τὴν νίκην ἐνταῦθα, *τὸν πόλεμον δὲ αὐτὸν περιφραστικῶς.* (Vers. 102.) *Τὸ δὲ παγχάλκεος ἀστείως εἴρηται, μονονουχὶ λέγοντος τοῦ Αἰνείου, ὅτι οὐκ ἂν εὐκόλως με νικήσῃ ὁ Ἀχιλλεὺς, οὐ μόνον ἐὰν ἐξ Ἡφαίστου ὁπλοφορῇ, ἀλλ' οὐδὲ ἐὰν αὐτόχρημα χάλκεός ἐστι. Καὶ ὅρα ὅπως οὐ πάνυ ὁ Αἰνείας εἰς ἶσον θέλει ἄγειν ἑαυτὸν τῷ Ἀχιλλεῖ κατὰ ἀνδρίαν καὶ κατὰ ὠκύτητα ποδῶν, ἀλλὰ κολάζει καὶ ἀμφότερα, ἐκφυγεῖν μὲν ἀνωτέρω τὸν Ἀχιλλέα εἰπὼν, οὐ διότι ταχύτερός ἐστιν ἐκείνου, ἀλλὰ διότι αὐτὸν εἰρύσατο Ζεὺς ἐπόρσας μένος λαιψηρά τε γοῦνα, καὶ ἐν πολέμῳ δὲ οὔτε νικήσειν λέγει τὸν Ἀχιλλέα, οὔτε ὅτι ἐκεῖνος οὐ νικήσει τοῦτον, ἀλλ' ὅτι οὐ ῥέα μάλα νικήσει δίχα θείας ῥοπῆς. οὕτως οὐ μόνον συνετὸς ὁ Αἰ-*
1272*νειας καὶ εἰδὼς ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ θεοφιλής.* (Vers. 104.) *Ὅτι Ὁμηρικὴ κἀνταῦθα δεινότης ἐξευρίσκει σύγκρισεν Αἰνείου τε καὶ Ἀχιλλέως ἐκ μητέρων, καὶ *δίδωσι τὸ μεῖζον τῷ Αἰνείᾳ. ἡ μὲν γὰρ Ἀφροδίτη Διὸς, ἡ τοῦ Αἰνείου μήτηρ, ἡ δὲ Θέτις χερείων θεὸς οἷα ἐκ τοῦ θαλασσίου Νηρέως. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. ἀλλὰ τί τῆς μητραγαθίας ὄφελος; οὐ γὰρ παρὰ τοῦτο οὐδ' Ἀχιλλεὺς ἡ τῆς Θέτιδος Αἰνείου τὸ ἧσσον φέρεται τοῦ ἐκ τῆς εὐγενεστέρας Ἀφροδίτης.* (Vers. 105.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα κόρην φανερῶς τὴν θυγατέραν φησίν. οὕτω γὰρ κόρη Διὸς ἡ Ἀφροδίτη.* (Vers. 106.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ χερείων ἐπὶ ἁπλῶς ταπεινοτέρου τεθὲν καὶ ἐλάττονος, ἔνθα φησὶν Ἀπόλλων τὸν Αἰνείαν μὲν Ἀφροδίτης ἐκγενέ*σθαι, τὸν Ἀχιλλέα δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ εἶναι, ἤτοι τῆς Νηρηΐδος Θέτιδος, ἥτις ἐλαττοῦται τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ ὁ Νηρεὺς τοῦ Διός. κατὰ λόγον γὰρ εὐγενείας ἡ τῶν πάππων καὶ ὅλως τῶν προγόνων ὑπεροχὴ καταβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους. Σημείωσαι δὲ καὶ ἐν τούτοις, οἵα ἡ τῶν ἐχεφρόνων ῥητόρων παραίφασις. ἐπιχειρήσας γὰρ τεχνικῶς ἐν τῇ προειρημένῃ συγκρίσει ὁ μυθικὸς Ἀπόλλων παρήγαγε τὸν Αἰνείαν εἰς ὅ περ ἤθελεν, οὐκ αἰσθόμενον ὅτι, καθάπερ οὐδὲ ἡ πατραγαθία μόνη, οὕτως οὐδὲ τὸ ἐκ μητρὸς σέμνωμα συντελεῖ πρὸς ἔργα τὰ κατ' ἀνδρίαν. ἠρέθισε δὲ τὸν Αἰνείαν καὶ ἡ κλῆσις πάνυ σεμνὴ οὖσα. φησὶ γάρ· ἥρως, ἀλλ' ἄγε καὶ σὺ θεοῖς εὔχεο, καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης ἐκγεγάμεν· κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἔστιν. ἡ μὲν γὰρ Διὸς ἔσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος. εἶτα* (Vers. 108.) *καὶ ἀξιῶν ὃ βούλεται, φησίν· ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, ἀντὶ τοῦ ἴθυσον μετὰ χαλκοῦ, ἤτοι μετὰ ὅπλων στῆθι, καὶ οἷον ἀντίστησον *τῷ πολεμίῳ τὰ ὅπλα, μηδέ σε πάμπαν λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ. τοῦτο δὲ παντὶ προσήκει ὀτρύνοντί τινα κατὰ ἐχθροῦ.* (Vers. 104.) *Καὶ ὅρα τὸ, ἀλλ' ἄγε, καὶ σὺ θεοῖς εὔχεο, δι' οὗ ἀστείως δηλοῦται ὡς εὐχῆς χρεία τῷ Αἰνείᾳ, εἰ μέλλει ἀντιστῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ.* (Vers. 109.) *Τὸ δὲ ἀρειῇ, ὅ ἐστιν ἀπειλῇ, ὃ γίνεται πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου ἐκ τοῦ ἀρὰ, ἐπίτομός ἐστι διασάφησις τοῦ, λευγαλέοις ἐπέεσσι. δῆλον γὰρ, ὡς λευγαλέον ἔπος ἡ ἀπειλή.* (Vers. 110.) *Ὅτι δὲ καὶ προθυμίαν ἐμποιοῦσιν εἰς ἔργον αἱ τεχνικαὶ παραινέσεις, δηλοῖ καὶ ἐνταῦθα τὸ, ὣς εἰπὼν, ὁ Ἀπόλλων δηλαδὴ, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν, καὶ εὐθὺς ἔβη διὰ προμάχων ὁ Αἰνείας.* (Vers. 113.) *Ὅτι οὐλαμὸς καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρων, τὸ πύκνωμα καὶ σύστρεμμα τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς σαρκικῆς οὐλώσεως, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, ἢ ἀπὸ τῆς οὐλότητος των συνεστραμμένων τριχῶν.* (Vers. 115.) *Ὅτι καινήν τινα περιπέτειαν*

ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα παρεισάγει, τὴν τοῦ Αἰνείου καὶ Ἀχιλλέως μάχην. *ἐν ᾗ διχόθεν ὑποδύσκολον τὸ τέλος. οὔτε γὰρ ἀναιρεθῆναι δυνατὸν τὸν Αἰνείαν· παρὰ τὴν ἱστορίαν γὰρ τοῦτο· οὔτε ἀκινδύνως διεκφυγεῖν· οὐ γὰρ ἄξιον Ἀχιλλέως τοῦτο. διό περ ὁ ποιητὴς παρασημειούμενος τὸ κινδυνῶδες τῆς περιπετείας ποιεῖ τὴν Ἥραν λέγουσαν πρὸς Ποσειδῶνα καὶ Ἀθηνᾶν, φράζεσθον ἐν φρεσὶν ἡμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, ἤγουν τὸ τὸν Αἰνείαν βῆναι ἀντία Πηλείωνος, ἐπεὶ ἀνῆκεν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, 1273 οἱονεὶ ἀνιστῶν Ὅμηρος τὸν ἀκροατὴν εἰς προσοχὴν διὰ τὸ τοῦ πλάσματος δυσχερὲς, καὶ ἑαυτὸν δὲ *ὀξύνων εἰς εὕρεσιν πιθανότητος. ὅπως δὲ αὐτὸς πιθανῶς τὸ ἄπορον λύσει, ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται, ὅπου παρὰ βραχὺ κινδυνεύων ὁ Αἰνείας ὅμως ἐκ τοῦ πολέμου σωθήσεται μηδέν τι παθὼν ἀνήκεστον. τρόπος δὲ φυλακῆς τὸ ἐλθεῖν ὥς περ τῷ Αἰνείᾳ, οὕτω *καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ θείαν ἐπικουρίαν. φησὶν οὖν (Vers. 119.) ἡ Ἥρα· ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽, ἡμεῖς πέρ μιν, ἤγουν τὸν Αἰνείαν, ἢ τὸν Φοῖβον, ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω αὐτόθεν, ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆι παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ δευέσθω, ἤγουν δεέσθω, κράτους μεγάλου. ταῦτα δὲ προσφυῆ ἔσονται εἰς ἐπικουρίαν καταπονουμένου προσώπου, ὡς καὶ ἐφεξῆς φιλίας συμμαχικῆς ἔπαινος τὸ, ἵνα εἰδῇ ὃ, ἤγουν ὅτι, μιν φιλέουσιν ἄριστοι, οἱ δ᾽ αὖτ᾽ ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ τοῖς δεῖνα ἀμύνουσιν, οἷον Τρωσὶ, πόλεμον καὶ δηιοτῆτα. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἀποτρωπῶμεν αὐτόθεν, ἀντὶ τοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ μᾶλλον, ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ τόπου, ἔνθα νῦν εἰσὶν ὁ Αἰνείας τε καὶ ὁ Ἀπόλλων, ἵνα ᾖ ὅμοιον τῷ, μετέειπεν Ἀγαμέμνων αὐτόθεν ἐξ ἕδρης. (Vers. 128.) Ὅτι τὴν αἶσαν φησὶ *λίνῳ ἐπινήθειν τοῖς γεννομένοις, ἃ μετὰ ταῦτα πείσονται. δηλοῦται δὲ διὰ τούτου, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐῤῥέθη, ἡ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐν λεπτῷ στροφὴ καὶ ὁ ἐν τούτοις εἱρμός. ἀπὸ δὲ τοῦ τοιούτου νήθειν καὶ αἱ βαρεῖαι κατακλῶθες ἀλλαχοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ λόγῳ τροπῆς. λίνου μὲν γὰρ τὸ κατακλώθεσθαι, ἀτράκτου δὲ κλώθοντος τὸ ὑπὸ βάρους κάτω φέρεσθαι, ἃς διασαφῶν Εὐριπίδης φησί· στέμματα ξήνασα θεὰ ἐπέκλωσε πόλεμον. Αἶσα δὲ ὁ τοῦ παντὸς λόγος κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρὰ τὸ δαίω τὸ μερίζω, ὅθεν καὶ Μοῖρα λέγεται, καὶ Εἱμαρμένη δὲ, ὡς ἀπὸ τοῦ μείρω, ὅ περ ταὐτόν ἐστι τῷ δαίω καὶ τῷ μερίζω. τὸν δ᾽ αὐτὸν καὶ Ζῆνα φασὶν ὡς τοῦ ζῆν αἴτιον, καὶ Δία, ὅτι δι᾽ αὐτοῦ πάντα, καὶ πεπρωμένην, ὅτι πάντα εἰς πέρας φέρει. (Vers. 125.) Ὁ δὲ τόπος οὗτος καὶ προαναφώνησιν ἔχει ἀξυμφανῆ τῶν μετὰ ταῦτα. καὶ ἔστι τὸ ὅλον τοιοῦτον· πάντες δ᾽ Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι σήμερον, ὁ Ἀχιλλεὺς δηλαδὴ ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἤγουν ταῦτα πάθῃ, ἅσσα οἱ, ἤτοι ἅτινα αὐτῷ, αἶσα γεινομένῳ ἐπένησεν, ὡς ἐῤῥέθη, λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ, ὅ πέρ ἐστι διασαφητικὸν τοῦ γεινωμένῳ, ὅ ἐστι γεννωμένῳ. εἶτα (Vers. 130.) κεῖται καὶ τὸ, δείσεται ὁ Ἀχιλλεὺς, πα*θητικῶς ἀντὶ τοῦ φοβηθήσεται, εἰ μὴ ταῦτα μαθὼν ἴδῃ αἴφνης θεόν τινα ἀντικαταστάντα ἐκείνῳ, μεθ᾽ ὃ τέθειται καὶ ὡς γνωμικὸν τὸ, χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς, ὅ περ ὀρθὸν ἔσται παρῳδηθὲν ἑνικῶς, οἷον, χαλεπὸς δὲ θεὸς φαίνεσθαι ἐναργὴς, ὅ ἐστι χαλεπὸν τὸ θεὸν ὀφθαλμοφανῶς ἰδεῖν. ἀντίκειται δὲ τὸ ἐναργὲς πρὸς τὸ νοητὸν καὶ φανταστὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. (Vers. 133.) Ὅτι ἀποφθεγματικὸν ἐκ Ποσειδῶνος ῥηθὲν πρὸς Ἥραν τὸ, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον, ἀντὶ τοῦ μὴ ὀργίζου ἔξω νοὸς, καὶ ὡς εἰπεῖν ἀνοήτως. οὐδέ τέ σε χρὴ, φησι. περὶ δὲ τοῦ παρὲκ ὅτι καὶ παρὲξ λέγεται, καὶ ὅτι διφορεῖται κατὰ σύνταξιν, καὶ ὅτι ἀεὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ ὀξύνε*ται, ἀλλαχοῦ προείρηται ἱκανῶς. δηλοῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ Ὀδύσσεια. εἶτα (Vers. 134.) καὶ ὃ φθάσας εἶπε συμβαλεῖν, συνελάσαι φησὶν, εἰπών· οὐκ ἂν ἔγωγ᾽ ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσαι, ὃ τοῦ εἰρηνεύειν ὑποθήκη ἐστίν. ἐνταῦθα δὲ (Vers. 136.) καὶ τὴν πεπατημένην ὁδὸν πάτον λέγει, τουτέστι τὴν τρίβον, εἰπών· ἀλλ᾽ ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεθα κιόντες ἐκ πάτου ἐς σκοπιήν. εἴρηται δὲ ἀλλαχοῦ ὡς ὠνοματοπεποίηται ἡ λέξις. ὁ δὲ ταῦτα λέγων Πο- 1274 σειδῶν ἐπάγει καὶ τό· πόλεμος δ᾽ ἄνδρεσσι μελήσει, ἀλλαχοῦ μὲν ῥηθὲν πρὸς διαστολὴν παίδων *τε καὶ γυναικῶν, οἷς οὔτι μέλει πολεμήια ἔργα, ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ διαστολῇ θεῶν, οὓς οὐ χρὴ πρὸς ἔριδα πολεμικὴν συνελαύνεσθαι. λέγει δὲ (Vers. 138.) καὶ ὅτι, εἰ δέ κ᾽ Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων, ἢ Ἀχιλῆ᾽ ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι, αὐτίκ᾽ ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ᾽ αὐτόφιν, ἤγουν παρ᾽ αὐτὰ καὶ αὐθωρὸν, νεῖκος ὄρηται, ἢ ὀρεῖται κατὰ μέσον μέλλοντα πρῶτον, ἀντὶ τοῦ διεγερθήσεται, φιλόπιδος· μάλα δ᾽ ὦκα διακριθέντας ὀίω ἂψ ἴμεν, ἤγουν ἐλθεῖν, Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ᾽ ὁμήγυριν

ἄλλων, ἡμετέραις καὶ ἑξῆς. Καὶ ὅρα πρῶ*τα μὲν πλάσμα συνέσεως ἀνδρικῆς. τῆς Ἥρας γὰρ μαχικώτερόν τι βουλευσαμένης κατὰ Φοίβου ἐκώλυσεν ὁ Ποσειδῶν μισῶν τὴν ἐμφύλιον μάχην. εἶτα ὅρα καὶ ποιητικὴν ἀγαθὴν μέθοδον. προεκθέμενος γὰρ καὶ ἐμφήνας ὡς δύναται καὶ τὰ τῆς Ἥρας ποιῆσαι, ὅμως ἐπέκρινε κρείττω εἶναι τὰ κατὰ τὸν Ποσειδῶνα, ἵνα προκατάρξας κακοῦ ὁ Ἄρης πείσεται ἄμυναν σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν. καὶ τοίνυν πλάττει οὕτω τὰ ἐφεξῆς πιθανώτερον. (Vers. 137.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, εἰ δὲ Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων, σχῆμά ἐστιν Ἀλκμανικὸν, ὡς ἤδη καὶ ἐν ἄλλοις προγέγραπται, οὐχ' ὅτι ὁ μελοποιὸς Ἀλκμὰν εὗρεν αὐτὸ, ἀλλ' ὅτι Ὁμήρου εὑρόντος ἔχαιρεν ἐκεῖνος τῷ σχήματι. τινὲς δὲ γράφουσιν ἄρχῃσι, καὶ οὕτως ἐκφεύγουσι τὴν καινοτροπίαν τοῦ σχήματος. (Vers. 140.) Ἰσχυρωτάτης δὲ ἐπικουρίας δηλωτικὸν τὸ, μάλα δ' ὦκα διακρινθήμεναι ὀΐω ἡμετέραις ὑπὸ χερσὶν ἶφι δαμέντας. (Vers. 144.) Ὅτι τεῖχος ἀμφίχυτον κατὰ μέν τινας τὸ βουνοειδὲς καὶ ἀμφοτέρωθεν κατακεχυμένον τῇ ἐξ ὑψηλοῦ ἐφ' ἑκάτερα χθαμαλότητι· οἱ μέντοι πλείους ἀμφίχυτόν φασι τὸ μὴ ἐκ λίθων, ἀλλὰ περικεχυμένον, ἤγουν τὸ ἐξ ἀναχώματος ὂν, ὡς τὸ, χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, ἤγουν ἀναχωματίσαντες. τοιοῦτον δὲ ἦν τεῖχος ἐν Τροίᾳ, περὶ οὗ *φησὶν ὁ ποιητὴς, ὅτι ὁ μὲν Ποσειδῶν καὶ ὅσοι θεοὶ σύμμαχοι Ἀχαιοῖς ἐκάθηντο τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλέος θείοιο, ὑψηλὸν, ὅ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη ποίεόν ποτε, ὄφρα τὸ κῆτος Ἡρακλῆς ὑπεκπροφυγὼν ἀλέαιτο ἢ ἀλέοιτο, τουτέστιν ἐκκλίνοι, καὶ ἀνατρέχοι δηλαδὴ ῥᾳδίως εἰς αὐτὸ, ὁππότε μιν σεύαιτο, ἤγουν ὅτε αὐτὸν ἐκεῖνο διώκοι ἀπ' ἠιόνος πεδίονδε. καὶ οὕτω μὲν οἱ τῶν Ἀχαιῶν βοηθοί. (Vers. 146.) Οἱ δὲ ἀνθιστάμενοι τοῖς Ἑλληνίοις θεοῖς ἑτέρωσε κάθιζον ἀμφὶ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἄρην ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης, πάντες δὲ ἄῤῥηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἀμφιέσαντο, ἵνα μὴ βλέποιντο. Καὶ ὅρα ἐπι*τομὴν ἱστορίας. οὔτε γὰρ ποῖον κῆτος ἦν, ἔφη, οὔτε τίνος ἕνεκεν ἐπέμφθη, ἀλλ' ὡς πρὸς εἰδότας 1201
λαλῶν πάντα σιωπᾷ, τήν τε ὀργὴν τοῦ Ποσειδῶνος τὴν κατὰ τοῦ ἀδίκου Λαομέδοντος, καὶ τὴν ἐντεῦθεν τοῦ κήτους ἀποστολὴν, καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς Ἡσιόνης, καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἡρακλέος καὶ τὰ λοιπά. οὐ γὰρ ἦν καιρὸς νῦν τῷ ποιητῇ πολυλογεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι παίζων ὁ ποιητὴς Ἄρχιππος εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἡσιόνην μῦθον, ὃς αὐτὴν βορὰν τῷ κήτει ἐκτίθεται, πλάττει Μελάνθιον τὸν τραγῳδὸν ἔν τινι αὐτοῦ δράματι δεθῆναι, καὶ οὕτω παραδίδωσιν αὐτὸν τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ ὀψοφάγος, κατὰ ἰχθυοφαγίαν δηλαδή. ἐκράτησε γὰρ παρὰ τοῖς ὕστερον ὄψον κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ ἰχθύων λέγεσθαι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ κοινολεκτούμενον ὀψάριον. (Vers. 149.) Ἄῤῥηκτον δὲ νεφέλην λέγει τὴν πυκνωτάτην, δι' ἧς οὐδ' ἂν οὐδὲ Ἥλιος διαδράκοι, ὡς ἀλλαχοῦ ἔφη ὁ ποιητής. ἄλλως δὲ φάναι, ἄῤῥηκτος νεφέλη ἐστὶν, ἣν οὐκ ἂν διασχοῦσα αἴγλη αἰθρίαν ποιήσῃ, κατὰ τὸ, ὑπεῤῥάγη ἄσπετος αἰθὴρ, ἤγουν αἰθρία γέγονε διαῤῥαγέντος παντὸς νέφους ἐπιπροσθοῦντος. νεφῶν γὰρ *διαῤῥήξεσιν αἰθὴρ τοιοῦτος ἐπακολουθεῖ. (Vers. 150.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὀφρὺν λέγει ἐνταῦθα τὴν τοπικὴν ἐξοχὴν, ἐν τῷ, ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης τῆς προῤῥηθείσης, ὥς περ καὶ κρᾶτα φησὶν Ὀλύμπου, καὶ ὀρέων κάρηνα. (Vers. 151.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς δύο προσώπων ἐνταῦθα προκειμένων μεγάλων, Φοίβου τε καὶ Ἄρεος, τὸν ἕνα μὲν φιλῶν προσφωνεῖ ἐν σχήματι ἀποστροφῆς ὁ μουσικὸς ποιητὴς καὶ φιλῳδὸς ὡς μουσηγέτην καὶ ᾠδικὸν, τὸν δὲ λοιπὸν μισῶν τῆς ἀγριότητος καὶ ἀλογίας ὡς λόγιος οὐ προσφθέγγεται. φησὶ γάρ· ἀμφὶ σὲ, ἤιε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον. τί δέ ἐστιν ἤιος, προείρηται. καὶ ἡ μουσικὴ δὲ Μοῦσα καλῶς ἂν ἐνδιαθέτῳ λόγῳ προσφωνοίη τὸν μουσηγέτην Ἀπόλλωνα, ὃν καὶ αὐτὴ ἀμείβεται ὀπὶ καλῇ ᾄδοντα. αὐτῷ μὲν γὰρ οἰκείως ἔχει, πρὸς δὲ τὸν Ἄρην οὐδὲν αὐτῇ μετόν. μνηστέον δὲ νῦν περὶ τοῦ ἤιος, ὅτι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ ἰὴ παρῆχθαι, ὅ πέρ ἐστιν ἐπίῤῥημα ἐνθεαστικὸν ἐπιφωνούμενον τῷ Ἀπόλλωνι ἐν τῷ ἰὴ παιὰν καὶ τοῖς ὁμοίοις.

(Vers. 153.) Ὅτι φορτικότητα πολέμου δηλοῖ τὸ, ἀρχέμε*ναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο ὤκνεον
1275 ἀμφότεροι. δυσηλεγὴς δέ ἐστι πόλεμος, οὗ ὡς τυκτοῦ κακοῦ ἀλέγομεν ἐπὶ κακῷ ἡμετέρῳ καὶ οὐ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν, ἢ δυσηλεγέος, ὅ ἐστι δυσκοιμήτου, διὰ τὸ τῶν μαχομένων πολύφροντι ἢ τοῦ εἰς κακὸν καὶ ἀνέγερτον ὕπνον κοιμίζοντος, ὃν Ὅμηρος μέν που τανηλεγέα λέγει, Σοφοκλῆς δὲ αἰένυπνον, ὡς ἀδελφὸν μὲν ὕπνου, μακρότατον δέ· ὅθεν καί τις λαβὼν σοφὸς αἰώνιον νεκρὸν ἔφη τὸν ἄνθρωπον. (Vers. 155.) Ὅτι διασκευὴ ἐκφραστικὴ πολέμου καὶ τὸ, τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον καὶ ἐλάμπε*το

χαλκῷ ἀνδρῶν ἠδ᾽ ἵππων, κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν, ὃ ἐστι ποιὸν ἦχον ἀπετέλει, ὀρνυμένων ἄμυδις. Καὶ ὅρα τὸ, ἀνδρῶν ἠδ᾽ ἵππων. ἐκ παλαιτάτων γὰρ σιδήρῳ ἦσαν καὶ οἱ ἵπποι κατάφρακτοι. Τὸ δὲ πόδεσσι δηλοῖ μὴ ἁπλῶς ἦχον δηλοῦσθαι ἐν τῷ καρκαίρειν, ἀλλὰ τὸν διὰ ποδῶν, ἢ ἀνδρῶν ὀρνυμένων ἤγουν σπουδαίως τρεχόντων, ἢ ἵππων. διαφαίνεται δὲ ἡ ἀρετὴ τῆς ὀνοματοποιίας τοῦ καρκαίρειν, ὅτε τῆς γῆς μάλιστα παγετῷ κατεξηραμμένης ἵπποι θέουσι δι᾽ αὐτῆς. (Vers. 154.) Ὅτι τὸ, Ζεὺς δ᾽ ἥμενος ὕψι κέλευεν, εἰς *ἄνδρα δυνάστην παρῳδηθήσεταί ποτε. μονομαχούντων δὲ φραστικὸν τὸ, δύο δ᾽ ἀνέρες ἔξοχ᾽ ἄριστοι ἐς μέσων ἀμφοτέρων συνίτην, ἤγουν συνηλθέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι. περὶ Αἰνείου δὲ οὗτος ὁ λόγος καὶ Ἀχιλλέως. (Vers. 162.) Ὅτι Αἰνείας πρῶτος ὁ καὶ προμελετήσας μονομαχῆσαι, ὡς εἴρηται, ἀπειλήσας ἐβεβήκει κατ᾽ Ἀχιλλέως νευστάζων κόρυθι βριαρῇ, ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος. ταῦτα δὲ προμάχου δηλοῖ κατάστασιν. Καὶ ὅρα ὅπως ὁ ποιητὴς ἔνδοξον πλάττει τὸν προάγωνα τῷ Ἀχιλλεῖ, τὸν ἄριστον Αἰνείαν κατ᾽ ἐρεθισμὸν Φοίβου ἀντιτάξας αὐτῷ, οὐκ ἂν θαῤῥήσοντα τῷ Ἀχιλλεῖ ἄρτι ἀντιστῆναι, εἰ μὴ ὁ Ἀ*πόλλων αὐτὸν παρώτρυνεν. ἀπίθανον γὰρ ἦν τὸν ὁμολογήσαντα μόλις ἐκφυγεῖν ποτὲ ἀπ᾽ Ἀχιλλέως νῦν ἄλλως τοιαύτην τόλμαν ἐνδύσασθαι ἀποθέμενον τὴν πτοίαν, εἰ μὴ λόγοις ὑπό τινος κρείττονος ἀνεπείσθη, καὶ μάλιστα τοῖς ἀπὸ συγκρίσεως τῶν προγόνων, ὡς εἴρηται. (Vers. 164.) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα, ὅτε τῷ Αἰνείᾳ ἐπέξεισιν εἰς μονομάχιον λέοντι σίντῃ εἰκάζει, οὐ πεινῶντι ὡς ἐν ἄλλοις, ἢ σκυμναγωγοῦντι, ἢ σταθμοὺς κεραΐζοντι, ἀλλ᾽ ὅλην χώραν σίνοντι. φησὶ γάρ· ὦρτο λέων ὣς σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν ἀγρόμενοι, πᾶς δῆμος. ὁ δὲ πρῶτον μὲν, ὥς οἱ παλαιοί φασι, φλυαρίζει ὡς κρατήσων αὐτῶν ὅτ᾽ ἐθελήσειε, κατὰ δὲ Ὅμηρον ἀτίζων, ἤγουν περιφρονῶν, ἔρχεται· ἀλλ᾽ ὅτε κέν τις ἀρηιθόων αἰζηῶν δουρὶ βάλῃ, τότε δὴ ἑτοιμασάμενος ἑαυτὸν εἰς πήδημα δι᾽ ἄμυναν ἐάλη τε χανὼν περί τ᾽ ἀφρὸς ὀδόντων γίνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ, οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μαστίεται, ἓέ δ᾽ αὐτὸν, ἤγουν ἑαυτὸν, ἐποτρύνει μαχέσασθαι, γλαυκιόων δ᾽ ἰθὺς φέρεται μένει, τουτέστι δυνάμει, ἤν τινα πέφνῃ ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται ἐν πρώτῳ ὁμίλῳ· ὣς Ἀχιλῆ᾽ ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο. Καὶ ὅρα ὅπως γε γραφι*κῶς ὡραΐζει τὴν παραβολὴν, ἐμβραδύνας τοῖς περὶ τὸν λέοντα μεγαλοπρεπῶς ὡς οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἅμα καὶ συνεξαγριαίνων τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν παραβολικὸν λέοντα, καὶ ὅτι κἂν μὴ τέτρωται Ἀχιλλεὺς, ὅμως λέοντι τετρωμένῳ παρεικάζει αὐτὸν, ἵνα ἐνδείξηται τὸν ἄγαν ἐρεθισμὸν τοῦ ἥρωος. φασὶ δὲ κέντρον ἐνεῖναι μέλαν τῇ τοῦ λέοντος ἀλκαίᾳ, ἤγουν οὐρᾷ, ὡς κεράτινον, ᾧ μαστίζει τὰς πλευρὰς ἐν καιρῷ μάχης ἐρεθίζων ἑαυτόν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι οὐδέποτε δέδοικεν οὐδὲ ὑποπτεύει ἔφοδον οἷα θαῤῥῶν
1202 ἑαυτῷ καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, ἀλκὶ πεποιθώς. εἰ δέ ποτε ἀνάγκη πᾶσα φυγεῖν, ἐπὶ σκέ*λος χωρεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασι, δοκεῖ περιττὸν ἔχειν τὸν καὶ σύνδεσμον. οὐ γὰρ συμπλέκει τι σαφῶς. Τὸ δὲ συστραφῆναι χανόντα τὸν λέοντα ἰδιότης ἐστὶ τοῦ ζῴου. συστρέφεται μὲν γὰρ ὡς πηδήσων, χαίνει δὲ ὡς οἷον προτενθευόμενος λιχνότερον κατὰ τοῦ βαλόντος. ὁ δὲ τῶν ὀδόντων ἀφρὸς καὶ παράθηξιν αὐτῶν συχνὴν δηλοῖ, ὁποία τις καὶ ἐπὶ συῶν γίνεται. (Vers. 168.) Τὸ δὲ, ἐν δέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ, ἢ εὐθεῖαν ἔχει τὸ κραδίη, ἵνα λέγῃ ὅτι στένει αὐτῷ ἡ καρδία, δηλαδὴ τὸ ἄλκιμον ἦτορ, ἢ δοτικὴν, ἵνα νοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ στένει τὸ ἦτορ καὶ ὑπονοῆται ἀγγεῖόν τι εἶναι τῆς ψυχῆς ἡ καρδία. στένει δὲ διὰ τὸ ὑπέρθερμον. θερμὸς γὰρ ὢν φύσει ὁ λέων ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς μάλιστα θερμαίνεται. (Vers. 170.) Τὸ δὲ, ἓὲ δ᾽ αὐτὸν ἐποτρύνει, ἀρχαϊκώτερον φράζει ὁ ποιητής. ἔστι γὰρ ἓ αὐτὸν, καὶ πλεονασμῷ ἓὲ αὐτὸν, ὡς τὸ εἷς ὀφθαλμὸς ἔεις παρ᾽ Ἡσιόδῳ, καὶ πάλιν θηλυκὸν ὑποτακτικὸν ἄρθρον ἧς, καὶ πλεονασμῷ ἕης, οἷον, ἕης ἔρασθε, ἀντὶ τοῦ ἧς τινος. ἐκ δὲ τοῦ ἓ αὐτὸν τὸ ἑαυτὸν ὕστερον συνθέτως γίνεται, ὡς ἐκ τοῦ κατ᾽ ἔμ᾽ αὐτὸν τὸ ἐμαυτόν. (Vers. 171.) Τὸ δὲ γλαυ*κιόων ἀντὶ τοῦ ἔμπυρον βλέπων κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρὰ τὸ γλαύσσω, ἀφ᾽ οὗ καὶ γλαῦξ, ἣν μόνην τῶν γαμψωνύχων καὶ σαρκοφάγων φασὶ μὴ τίκτειν τυφλὰ διὰ τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πυρώδες, ὃ τμητικὸν ὂν διαιρεῖ τὴν θέαν. διὸ καὶ ἐν ταῖς σκοτομήναις ὁρᾷ. τινὲς δὲ γλαυκιᾶν φασὶ τὸ στρέφειν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ γλαυκὸν αὐτῶν ὑποφαίνειν. Τὸ δὲ, ἤν τινα πέφνῃ, οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον εἴ πως φασίν. αὐτὸ δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ ὅπως λαμβάνεται, προδεδήλωται. (Vers. 172.) Τοῦ δὲ φθίω,

*ἤγουν φθείρω, ὥς περ καὶ τοῦ μαστίω, χρήσεις εἰσὶ καὶ ἐν ἄλλοις. Τὸν δὲ πρῶτον ὅμιλον ἤγουν τὸν
πρόμαχον πρῶτον ὅμαδον καὶ πρώτην ὑσμίνην ἀλλαχοῦ λέγει. Τὸ δὲ ἀγήνωρ πρὸς τὸ ἄλκιμον ἦτορ τοῦ
λέοντος ἀφορᾷ, οὐ ταὐτὸν ὂν τῷ μεγαλήτορι.* (Vers. 177.) *Ὅτι πρὸς τὸν παρ᾽ ἐλπίδας προμαχόμενον
ἢ πρὸ τῶν ἄλλων θρασυνόμενον πρέπει ῥηθῆναι πρός τινος *ἀνδρειοτέρου τὸ, τί σὺ τόσσον ὁμίλου
πολλὸν ἐπελθὼν ἔστης; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει;* (Vers. 180.) *Ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς θαυ-
μάσας, εἴ περ ὁ Αἰνείας τολμᾷ πρὸ τῶν ἄλλων ἀντιστῆναι αὐτῷ, ἄλλα τε λέγει, καὶ ἐρωτᾷ ἐκεῖνον,
εἰ διὰ τὴν τοιαύτην αὐτοῦ θαῤῥαλεότητα, μεγάλην τε οὖσαν καὶ μεγάλου τινὸς ἀξίαν, ἐλπίζει Τρώεσ-
σιν ἀνάξειν τιμῆς τῆς Πριάμου, ὅ ἐστι βασιλεύσειν τῆς Τροίας. ἐκ δὲ τούτου δῆλον ὡς ἐπίδοξος ἦν
ὁ Αἰνείας εἰς βασιλείαν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανήσεται διὰ τὸ βασιλικοῦ εἶναι γένους. *εἶτα*
(Vers. 181.) *ἐκσπῶν ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν τοιαύτην ἐλπίδα τῆς ἐκείνου ψυχῆς, καὶ δεικνὺς ὡς μάτην βα-
σιλειᾷ διὰ τοὺς τοῦ Πριάμου κληρονόμους, φησὶ κατὰ σχῆμα ἀντιπαραστάσεως ὡς, εἴ περ ἔμ᾽ ἐξενα-
ρίξεις, οὔ τοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερσὶ θήσει, διὰ μέσου δηλαδὴ τοῦ ἐγχειριζομένου σκή-
πτρου· εἰσὶ γάρ οἱ παῖδες, ὁ δ᾽ ἔμπεδος οὐδ᾽ ἀεσίφρων. εἶτα ὑποκαταβαίνων* (Vers. 183.) *τοῦ βασι-
λείου γέρως εἰς ἕτερον ἀριστεῖον σύνηθες τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ προϊστόρηται, ἐπανερωτᾷ τὸν Αἰνείαν,*
1277 *ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων, καλὸν *φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι, αἴκεν
ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ᾽ ἔολπα τὸ, ἤγουν τοῦτο, ῥέξειν, καθὰ καὶ ὁ Αἰνείας πρὸ μικροῦ ἔλεγε περὶ
τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτι οὔ με μάλα ῥέα νικήσει.* (Vers. 185.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, γέρας ἐν χερσὶ θήσει,
ταὐτόν ἐστι τῷ ἐγγυαλίξει, ἤγουν ἐγχειρίσει, πλὴν ὅσον τοῦτο μὲν κοινὸν, ἐκεῖνο δὲ ποιητικόν.*
(Vers. 182.) *Ἀεσίφρων δὲ ἢ παρὰ τὸ ἆσαι τὸ βλάψαι ὁ βεβλαμμένος τὰς φρένας, ἢ παρὰ τὸ ἀείρω
ἀέρσω οἱονεὶ ἀερσίφρων, ἵνα λέγῃ ὅτι οὐκ ἔστι κοῦφος τὰς φρένας οὐδὲ ἀείρεται, ἤγουν ἠερέθεται τὰς
φρένας ὁ*μοίως τοῖς νεωτέροις ὁ γέρων Πρίαμος, ἀλλ᾽ ἀνάπαλιν ἔμπεδός ἐστιν ἤγουν στερεὸς καὶ
βέβαιος, ὡς καὶ τὰ ἐν τῷ πέδῳ βεβηκότα τῶν ἠερεθομένων ἀσφαλέστερα ὅτι καὶ σταθερώτερα. παλαιὸς
δέ τις οὕτω συντόμως φησίν· ἀεσίφρων, φρενοβλαβὴς, ἢ κοιμώμενος τὰς φρένας. ἀέσαι γὰρ τὸ κοιμη-
θῆναι καὶ ἀναπνεῦσαι.* (Vers. 183.) *Ὅρα δὲ ὅπως καὶ ἐνταῦθα ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ τέμνειν τὸ τέμενος,
καὶ ὅτι ταὐτοδύναμον ἔξοχον ἄλλων εἰπεῖν τέμενος καὶ καλὸν, καὶ ὅτι φυταλιὰν μέν φησι τὴν ἀμπελό-
φυτον καὶ τὸν δενδροφόρον, ἄρουραν *δὲ καὶ νῦν τὴν ψιλὴν ἄροσιν. δηλοῖ δέ ποτε, εἰ καὶ μὴ παρ᾽
Ὁμήρῳ, ἡ ἄρουρα καὶ ποσὸν μέτρον γῆς, ὡς καὶ προγέγραπται.* (Vers. 185.) *Τὸ δὲ, ἐμὲ κτείνεις,
ἐμὲ ἐξεναρίξεις, πολυωνυμίας λόγῳ ἀνωτέρω ἔφη. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε. ὁ Ἀχιλλεὺς δὲ* (Vers. 186.)
*οὕτω δείξας ἐν κενοῖς θρασύνεσθαι τὸν Αἰνείαν, καὶ παραδεικνὺς τὴν χαλεπότητα τοῦ ἀποβῆναι τῷ
Αἰνείᾳ τὴν κατ᾽ αὐτοῦ ἐλπίδα, ἀναμιμνήσκει ὅπως αὐτόν ποτε εἰς *φυγὴν ἔτρεψεν, εἰπών· ἤδη μέν σέ* 1203
*γε φημὶ καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα· ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε πέρσε βοῶν ἄπο μοῦνον ἐόντα σεῦα, ὅ ἐστιν ἐδίωξα
κατ᾽ Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι καρπαλίμως; τότε δ᾽ οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων, ἤτοι οὐκ
ἐστρέφου ὀπίσω, ὅ περ ἐν ἄλλοις ἐντροπαλίζεσθαί φησιν, ἀλλὰ δηλονότι ἀμεταστρεπτὶ εἴτε καὶ προ-
τροπάδην ἔφευγες. λέγει δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὡς ἐκ τῆς Ἴδης εἰς Λυρνησσὸν ὑπεκφυγόντα τὸν Αἰνείαν
θεὸς ἐῤῥύσατο, καινῶς δηλαδὴ σωθέντα ἐξ αὐτοῦ. Καὶ σημείωσαι ὅπως τὸ στενῶς ἤδη προδιηγηθὲν
ὑπὸ Αἰνείου καὶ οὐδὲ πάνυ σαφῶς, ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα ἐπιδιηγησάμενος ἐσαφήνισεν. Αἰνείας μὲν γὰρ
οὐ σαφῶς τὸ περὶ Λυρνησσὸν διηγήσατο, ἐκεῖνο μόνον εἰπὼν ὅτι ἔπερσε Λυρνησσὸν, ἐμὲ δὲ Ζεὺς εἰρύ-
σατο. Ἀχιλλεὺς δὲ πλατύτερον καὶ σαφέστερον λέγει ὅτι ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· ταύτην δὲ πορθή-
σας ἐγὼ ἐποίησα τὰ καὶ τὰ, σὲ δὲ Ζεὺς ἐῤῥύσατο. Καὶ σημείωσαι καὶ νῦν ὅπως οἶδεν ὁ ποιητὴς διττολο-
γεῖν τεχνικῶς, ὥς περ δὴ καὶ τὰ περὶ τῆς Ἴδης καὶ τῶν βοῶν δευτερολογῶν οὐ φορτικὸς δοκεῖ διὰ τὴν
παραφραστικὴν ἐξαλλαγήν· ὁ μὲν γὰρ Αἰ*νείας ἔφη συντόμως, ὅτι ἔφυγον ἐξ Ἴδης ὅτε βουσὶν ἐπή-
λυθεν ἡμετέραις· ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς πλατύτερον λέγει* (Vers. 190.) *ὅτι, ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε πέρ σε βοῶν ἄπο
καὶ ἑξῆς ὡς προέκκειται. ὅλως δὲ τὰ μὲν τοῦ Αἰνείου ταῦτα συντέτμηται οἷα μὴ θέλοντος ἐπεξιέναι
τοῖς καθ᾽ ἑαυτοῦ, τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως πλατύνεται, ὡς ἂν καὶ ἐντρέψῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὴν ἀγαθὴν δὲ
ἐλπίδα ἐκβάλῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ μὲν ἀκροατὴς μεγάλα τινὰ καὶ δεινὰ ἐλπίζει εὐθὺς
ἐκ προθύρων, ὅ φασι, καὶ νῦν ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς μάχην ἐξόδῳ, ὁ δὲ ποιητὴς καὶ ὧδε μαλακω-*

τέραν τὴν τοῦ πολέμου ποιεῖται καταρχὴν, ὡς καὶ ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ ἐποίησε, καὶ μονομαχίαν Ἀχιλλέως καὶ Αἰνείου συνιστᾷ τῶν ἀρίστων, καὶ δίχα τραυμάτων αὐτοὺς ἀπαλλάττει ἀλλήλων, ἐν μόνῃ λογομαχίᾳ στήσας τὴν μονομαχίαν αὐτοῖς, ὡς φανήσεται. ἀεὶ γὰρ παρ' ἐλπίδας ἐπιχειρεῖν ἐθέλει καὶ ὡς οὐκ ἂν ἐλπίσῃ ὁ ἀκροατής. κερδαίνουσι δὲ καὶ ἐκ τούτου τοῦ τόπου οἱ Ὁμηρίδαι πολλά τε ἄλλα τεχνικὰ, καὶ στοιβὴν δὲ ἱστοριῶν, αἷς ἡ ὁμιλία τῶν ἡρώων τούτων καταπεπύκνωται. Ἔνθα σημείωσαι καὶ ὅπως ἐν πολλῇ πραγμάτων συγχύσει σαφήνειαν ἄκραν ἐφύλαξεν ὁ ποιητὴς, ὡς δῆλον ἀναγινώσκοντι. (Vers. 186.) Τὸ δὲ, δουρὶ φόβησα, ἐξαι*ρεῖται τοῦ Ἀχιλλέως τὸ δόξαι ἂν τόξοις ὡς εἰκὸς νύκτωρ ἐκφοβῆσαι τὸν Αἰνείαν. (Vers. 190.) Τὴν δὲ τῆς Λυρνησσοῦ πόρθησιν παιδευτικῶς ὁ Ἀχιλλεὺς οὔ φησι μόνος αὐτὸς ἀνῦσαι ἀλλὰ σὺν θεῷ. φησὶ γάρ· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν πέρσα, ἤγουν αὐτὴν πορθήσας εἷλον, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρὶ, τουτέστι σὺν φρονήσει καὶ ἀρχικῶς. νοητέον δὲ σιωπηρῶς ὅτι καὶ ἐκ Λυρνησσοῦ λαθὼν ὁ Αἰνείας ἔφυγεν· οὐ γὰρ ἑάλω φυγὼν ἐκεῖ· λείαν μέντοι ἑτέραν ἐκεῖθεν ἠγάγετο ὁ Ἀχιλλεύς. φησὶ γάρ· ληιάδας δὲ γυναῖκας, ἤγουν ληιστὰς αἰχμαλώτους, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας, ἦγον. δι' οὗ δηλοῖ ὡς δύναταί τις ληιάδας γυναῖκας ἑρμηνεῦσαι τὰς δουλίδας. τοιαῦται γὰρ αἱ τὸ ἐλεύθερον ἦμαρ ἀφαιρεθεῖσαι. (Vers. 193.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, Ζεὺς ἐῤῥύσατο, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐρύω γενόμενον, καθὰ πρὸ τούτων τὸ, αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς εἰρύσατο, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ῥύω, οὗ χρῆσις εὐθὺς ἐφεξῆς ἐν τῷ, ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι. εἰ μή τις φιλονεικῶν ἐρεῖ δι' ἐκθλίψεως καὶ αὐτόθι κεῖσθαι τὸ ἐρύεσθαι. (Vers. 194.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι φοβητικὸν ἐξ ἀριστέως εἰς ἐχθρὸν ἀντιστάμενον τὸ, ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ βάλλεαι, ἤγουν βάλλεις, τίθῃς· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κέλομαι εἰς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμοῖο, πρίν τι κακὸν παθέειν, ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω. *τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ἤδη εἴρηται. οὗ κατὰ μίμησιν εἶπεν Εὐριπίδης τὸ, ἔγνωκα δ' ἡ τάλαινα συμφορᾶς ὕπο. καὶ οὕτω μὲν ἐρεῖ ὁ ῥηθεὶς ἀριστεύς. ὁ δὲ ὑπεναντίος ἀν- 1278
τείποι ἂν, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε νηπύτιον ὡς ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι. λέγει δὲ ταῦτα Αἰνείας πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, πειρώμενον λόγοις αὐτὸν ἐκθροεῖν. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐπιδεξίως ὁ Αἰνείας κέρτομον τὸν Ἀχιλλέα λέγει καὶ λαλοῦντα αἴσυλα. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, οἶδα καὶ αὐτὸς, δηλονότι ὥς περ οἶδας καὶ σύ. πλαγίως οὖν ὑβρίζει σχηματίζων. ἔστι δὲ νηπύτιος κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ν̄ ὁ ἐστερημένος τοῦ πεπνῦσθαι. (Vers. 201.) Αἴσυλα δὲ τὰ ἐφάμαρτα ὡς οἱονεὶ αἰσόσυλα, ἤγουν δι' ὧν συλᾶται τὸ αἴσιον, ἢ τὰ βλαπτικὰ, παρὰ τὸ ἆσαι κατὰ παραγωγὴν καὶ πλεονασμὸν τοῦ ῑ. ἔτι δὲ κἀκεῖνο σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ, οἶδα κερτομίας μυθήσασθαι, ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς ὡς δύναταί τις ῥητορικώτερον τὸν λόγον προχειριζόμενος, εἰ βούληται, ψόγον τοῦ Ἀχιλλέως ποιήσασθαι, ὡς ὁ Ἀπόλλων ἐποίησε πρὸ βραχέων. διὸ καὶ ὁ Αἰνείας προϊὼν φησίν, ὅτι ἔστιν ἀμφοτέροις ὀνείδεα μυθήσασθαι. (Vers. 195.) Τὸ δὲ, ἐν θυμῷ βαλεῖν, εἴη ἂν ἶσον τῷ, ἐν φρεσὶ θήσειν. (Vers. 196.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμοῖο. ἀκό*λουθον μὲν γὰρ εἰπεῖν μηδ' ἀντίον ἵστασθ' ἐμοῖο. εἶπε δὲ οὐχ' οὕτως διά τε ὀρθότητα μέτρου καὶ διὰ τὸ καινότερον τῆς συντάξεως. τοιοῦτον δέ τι καὶ μετ' ὀλίγα εὐθὺς εὑρεθήσεται σχῆμα. (Vers. 202.) Ὅτι ὁ Αἰνείας τὸ οἰκεῖον γένος ἐκτιθέμενος καὶ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ἐμπλατυνόμενος ἀφελέστερον τοῖς οἰκείοις, εὐγενέστερον ἐμφαίνει ἑαυτὸν, λαβὼν τὰς τοῦ ἐγκωμίου ἀρχὰς ἐκ τῶν ἤδη ῥηθέντων ὡς ὑπὸ διδασκάλου τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ φησίν· ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας, πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων, ἤγουν προηκουσμένας ἱστορίας· ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ ἐγὼ σούς. καὶ οὕτω προοιμιασάμενος ἐπάγει· φασὶ σὲ μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι, μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης. αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο εὔχομαι ἐκγεγάμεν, ἤγουν γενέσθαι, μήτηρ δέ μοί ἐστ' Ἀφροδίτη. Καὶ ὅρα ὅπως ὁ ποιητὴς κἀνταῦθα παλιλλογεῖ ἐπὶ τῆς τῶν ἡρώων γενεαλογίας, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα, ὡς ἐκ τοῦ σοφοῦ Ἀπόλλωνος λεγόμενα, στρυφνότερον ἐγράφη καὶ γοργότερον καὶ ἐναγωνίως κατὰ σύγκρισιν, ἔτι δὲ καὶ σεμνότερον διὰ τὴν μνήμην τοῦ προγόνου Διὸς ἐν τῷ, καὶ σέ φασιν Ἀφροδίτης ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐ*στιν. ἡ μὲν γὰρ Διός ἐστιν, ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος. ταῦτα δὲ νῦν τὰ τοῦ Αἰνείου ὑπτίως ἔχουσι διὰ τὸ πλατὺ καὶ ἀφηγηματικώτερον, καὶ οὐδὲ πάνυ σεμνῶς διὰ τὸ σιγᾶσθαι τὸν Δία. φησὶ γάρ· φασὶ σὲ μὲν τοιόνδε εἶναι, ἐγὼ δὲ τοιῶνδε

γονέων εἰμὶ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. Καὶ ὅρα τὴν πρὸ ὀλίγων ὑπολαληθεῖσαν τοῦ σχήματος ἐξαλλαγὴν
ἐν τῷ, φασὶ σὲ μὲν ἔκγονον εἶναι γονέων τοιῶνδε, ἐγὼ δέ εἰμι τοιῶνδε. οὐ γὰρ εἶπεν ὡς φασὶ σὲ μὲν
τοιόνδε, ἐμὲ δὲ τοιόνδε, ἵνα μὴ δόξῃ γελοῖος. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως οἰκεῖον τὸ φασὶ σέ. οὐ γὰρ
οἶδεν ἀκριβῶς τὰ ἐκείνου. ἑαυτὸν μέντοι εὖ οἶδεν ὁ Αἰνείας· διὸ οὐδὲ λέγει, ὅτι ἐμὲ δέ φασι τοιόνδε
εἶναι, ἀλλ' ὅτι εἰμὶ ἐκ τοιῶνδε γονέων. καίτοι ἄλλως οὐδὲ ἐκεῖνο γελοῖον ἦν ἤγουν τὸ εἰπεῖν ὅτι φασὶν
ἐμὲ ἐκ τοιῶνδε γενέσθαι. καὶ γάρ τις ἀλλαχοῦ λέγει παρὰ τῷ ποιητῇ, μήτηρ μέν τέ με φησὶ τοῦ ἔμ-
μεναι. πλὴν κάλλιον τὸ, ἐγὼ δέ εἰμι, τοῦ, ἐμὲ δέ φασιν εἶναι. καὶ οὐδὲ ταὐτὸν τὸ φασὶν ἀόριστον
καὶ τὸ, μήτηρ μέν με φησὶ τοῦδε τινὸς υἱὸν εἶναι. τοῦτο μὲν γὰρ ἀληθοῦς μαρτυρίας ὡς ἐκεῖ δέδει-
κται, τὸ δέ φασιν ὕποπτον. (Vers. 208.) Ὅρα δὲ ἐν τούτοις καὶ συλλογισμὸν πιθανὸν, ὁρμώμενον
ἀπὸ τόπου τοῦ, ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὂν κρεῖττον ἐστίν. οὕτω γάρ πως καὶ ὁ Αἰνείας *ἑαυτὸν
κρείττονα συνάγει τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπεὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ κρείττων τῆς τοῦ Ἀχιλλέως. τοιοῦτον δέ τι
ἐστὶ καὶ ἐν τῇ ἐφεξῆς ῥαψῳδίᾳ, ἔνθα ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ἀστεροπαῖον τὸν υἱὸν Ἀξίου τοῦ ποταμοῦ
φησί· κρείσσων μὲν Ζεὺς ποταμῶν, κρείσσων δὲ Διὸς γενεὴ ποταμοῖο, ἐγὼ δηλαδὴ σοῦ. Ὅρα δὲ καὶ
ἐνταῦθα τὸ Πηλέος ἔκγονον ἤγουν υἱὸν διὰ τοῦ κ̄, οὗ τὸ ῥῆμα ἐκγενέσθαι, ὡς τὸ, τοῖ μ' ἐκ φασὶ γενέ-
σθαι, ᾧ σύστοιχον καὶ τὸ ἐκγεγάμεν. (Vers. 206.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι οὐ μία *τῶν Νηρηίδων 1204
ἡ Ἁλοσύδνη παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλὰ τῆς Θέτιδος ἐνταῦθα ἐστὶν ἐπίθετον. ἐν μέντοι Ὀδυσσείᾳ ἔοικε
Νηρηίδος ὄνομα εἶναι ἐν τῷ, φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης. εἰ μὴ ἄρα θαλάσσης εἴη ἐκεῖ ἐπί-
θετον. Καλλίμαχος δὲ ἄλλως ὀνομάσαι θελήσας οἷος ἐκεῖνος ὑδατοσύδνην λέγει μεταποιήσας τὴν ἁλο-
σύδνην. (Vers. 209.) Ὅτι ἀπειλὴ πρὸς λάλον ἀντίμαχον τὸ, τῶν δὴ νῦν, ἤγουν τῶν ἡμετέρων γονέων,
ἕτεροί γε, ὅ ἐστιν οὗτοι ἢ ἐκεῖνοι, φίλον παῖδα κλαύσονται σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοι-
σιν ὧδε διακριθέντε μάχης ἐξαπονέεσθαι. Καὶ ὅρα ὡς ἐνταῦθα ὁ Αἰνείας νηπύτιον παραλαλεῖ τὸν
Ἀχιλλέα διὰ τὸ ὡς ἐῤῥέθη κατ' αὐτοῦ πρωτολογεῖσαι. τίς δὲ ὁ νηπύτιος, εἴρηται. τρὶς δὲ ἡ λέξις αὕτη
ἐν τούτοις κεῖται. (Vers. 212.) Ὅτι εὐγενείας δηλωτικὸν τὸ, εἰ δ' ἐθέλεις καὶ *ταῦτα δαήμεναι,
ὄφρ' εὖ εἰδῇς ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν. ἔστι δὲ καὶ ἐνταῦθα ὁ περιττὸς ὁ δὲ σύν-
δεσμος ἐν τῷ, πολλοὶ δέ μιν, ἢ ἀντὶ τοῦ δὴ εἴληπται. (Vers. 213.) Καὶ ὅρα ὡς τὴν περὶ ἱστοριῶν
1279 καὶ τῶν τοιούτων εἴδησιν ἀνδράσι μάλιστα ἀνατίθησιν. εἰ μή τι ἄρα τῷ τῶν ἀνδρῶν ὀνόματι καὶ
γυναῖκες δηλοῦνται, ὅ περ ἀλλαχοῦ σαφέστερον φράζων ἔφη κορυνήτην τινὰ καλεῖσθαι παρά τε ἀν-
δρῶν καὶ γυναικῶν. τὸ δὲ ἴσασιν ἀσφαλέστερόν ἐστι τοῦ φασίν. (Vers. 214.) Ὅτι γενεαλογίαν
ὁ ποιητὴς τῶν Τρωικῶν ἐκτιθέμενος βασιλέων *διὰ μέσου τοῦ Αἰνείου ὑπὸ ἀκροατῇ τῷ Ἀχιλλεῖ φησί·
Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο Ζεὺς, κτίσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ ἐν πεδίῳ πεπόλιστο πόλις
μερόπων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκουν τῆς προδεδηλωμένης πολυπιδάκου Ἴδης, διὰ τὰς νομὰς
δηλαδὴ καὶ τὰς ἐκεῖ συλλειβομένας ὑγρότητας. Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα, περὶ
οὗ κατωτέρω εἰρήσεται. Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα. Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύ-
μονες ἐξεγένοντο, Ἶλος τ' Ἀσσάρακός τε καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης, *ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν
ἀνθρώπων, τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ, Διὶ οἰνοχοεύειν κάλλεος οὕνεκα, οἷο, ἤγουν ἰδίου, ἵν' ἀθανά-
τοισι μετείη. Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα. Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο Πρία-
μόν τε Λάμπον τε Κλυτίον τε, Ἱκετάονά τε ὄζον Ἄρηος, τοὺς ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ δημογέροντας. Ἀσσά-
ρακος δὲ Κάπυν. ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα, αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης. Πρίαμος δ' ἔτεχ' Ἕκτορα δῖον. ὡς
εἶναι πέμπτον τὸν Αἰνείαν ἀπὸ τοῦ Τρωὸς, καθὰ καὶ τὸν Ἕκτορα. Καὶ σημείωσαι ὡς ἐνταῦθα ἐ*πλεό-
νασε τοῖς ῥήμασι τοῦ τεκεῖν διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον, δὶς μὲν εἰπὼν ἐνεργητικῶς τὸ τέκε, πεντάκις
δὲ παθητικῶς τὸ τέκετο, ἅπαξ δὲ περιφράσας αὐτὰ ἐν τῷ, Τρωὸς δὲ παῖδες ἐξεγένοντο, ὅ ἐστι, Τρὼς
δὲ τέκεν ἢ τέκετο παῖδας, δὶς δὲ λαβὼν ἀπὸ κοινοῦ ταῦτα, καὶ ὅπως καὶ τὰ νῦν γενεαλογικαῖς ἱστο-
1280 ρίαις κατεπύκνωσεν, ὡς καὶ κατωτέρω δηλωθήσεται, καὶ ὅτι ἐνταῦθα σαφῶς ὁ ποιητὴς ἐδήλωσε δια-
φορὰν τῶν πολλαχοῦ λεγομένων Τρώων καὶ Δαρδάνων, ὡς Δαρδάνων μὲν ὄντων κυρίως τῶν ἀρχῆθεν
ἐν τῇ ὑψηλοτέ*ρᾳ Δαρδανίᾳ περί που τὰς ὑπωρείας τῆς Ἴδης, Τρώων δὲ, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν, Ἰλιέων,
τῶν ἐν τῇ πεδινῇ Ἰλίῳ. Περὶ δὲ Δαρδάνου φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι ἐν τῷ κατακλυσμῷ τῷ κατὰ τὸν Δευ-

καλίωνα ἐκ τῆς Σαμοθρᾴκης ἀσκὸν ἢ σχεδίαν μετὰ δερμάτων σκευάσας, καθὰ καὶ τῷ Λυκόφρονι δοκεῖ, καὶ ὑποδὺς καὶ τοῖς ὕδασιν ἑαυτὸν ἐπιδοὺς προσοκείλας τε τῇ Τροίᾳ μετὰ τὸ ἀναξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ τὴν Δαρδανίαν ἔκτισεν ὑψηλοτέραν κειμένην τῆς ὕστερον Ἰλίου φόβῳ τῆς ἐξ ὑετῶν κατακλύσεως, ἧς αὐτὸς ἐπειράθη. Καὶ σημειώ*σαι ὅτι, εἰ καὶ ἐν πεδίῳ πεπόλιστο ἡ Ἴλιος, οὐδὲν κωλύει καὶ οὕτως ἀνεμόεσσαν αὐτὴν λέγειν, ἤγουν ὑψηλὴν, ὡς ἀπὸ μέρους τῆς ὑψηλῆς Δαρδανίας, ἢ καὶ ὡς ἐπὶ γεωλόφου τινὸς ἱδρυμένην, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ προῤῥηθεὶς ἐρινεὸς, τόπος ὢν πετρώδης ἔξω τῶν τειχῶν τῆς
1205* Τροίας. πολλαχοῦ δὲ δηλώσεων γενομένων περὶ ἐρινεοῦ, ῥητέον καὶ ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ ἄῤῥεν, ὥς φησιν Ἀθήναιος, λέγεται ἐρινὸς ἡ ἀγρία συκῆ, ἐξ οὗ πλεονασμῷ τοῦ ε̄ παρ' Ὁμήρῳ ἐρινεός· καὶ ὅτι ἐκεῖθεν καὶ ῥῆμα ἐρινάζειν παρὰ Σοφοκλεῖ. ἔνθα τὸν καρπὸν τῷ τοῦ δένδρου ἐκάλεσεν ὀνόματι, εἰπών· πέπων ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν εἰς βρῶσιν ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. παροιμιακὸν δὲ αὐτὸ τὸ νόημα, ὅμοιον τῷ, ἀπαίδευτος ὢν πῶς ἂν ἑτέρους παιδεύσειας; καὶ ὅτι ἱστορεῖται οὐ μόνον δίφορος ἐρινεὸς, ἀλλά που καὶ τρίφορος, ὡς ἐν Κέῳ, καὶ ὅτι καὶ λευκερινεὺς εἶδος ἐστὶ συκῆς, ἥτις λευκά, φησιν, ἴσως φέρει σῦκα. (Vers. 217.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι αἱ ὑπώρειαι διαφέρουσι τοῦ πεδίου. οὔπω γὰρ πάντῃ πεδιὰς ἡ ὑπώρεια, ἀλλὰ ταπεινοτέρα μὲν κορυφῆς, μετεωροτέρα δὲ πεδιάδος. (Vers. 216.) Τὸ δὲ, πεπόλιστο πόλις, ἐτυμολογικός ἐστι τρόπος, ὡς τῆς πόλεως ἐκ τοῦ πολίζω λεγομένης. τὸ μέντοι πολίζω παράγωγόν ἐστι τοῦ πολῶ ἤτοι περιστρέφω, ὡς νεμεσῶ νεμεσίζω καὶ ὅσα τοιαῦτα. (Vers. 218.) Τὸ δὲ Ἐριχθόνιον βασιλῆα κατωτέρω σαφέστερον φράζων ἐπὶ τοῦ Τρωὸς φησί· Τρώεσσιν ἄνακτα. οὐκοῦν ὁμοίως τῷ Τρωὶ *καὶ ὁ Ἐριχθόνιος Τρώων νοηθήσεται βασιλεύς. (Vers. 219.) Ἡ δὲ τοῦ Γανυμήδους ἁρπαγὴ ἄωρον αἰνίττεται τοῦ παιδὸς θάνατον, ὁποῖα πολλὰ οἱ μῦθοι πλάττουσι. τινὲς δέ φασιν ἀπὸ τοῦ Ταντάλου αὐτὸν ἁρπαγῆναι καὶ ἐν κυνηγεσίῳ πεσεῖν, καὶ ταφῆναι ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ. οἱ δὲ ἱστοροῦσιν ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἁρπαγῆναι, καὶ τὸν τῆς ἁρπαγῆς τόπον Ἁρπάγην κληθῆναι. φασὶ δὲ καὶ ὅτι βιαζόμενος κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν, τῷ δὲ πατρὶ ἐπέμφθη πλάσμα, ὅτι θύελλα καὶ νέφος ὑφήρπασεν αὐτὸν οἰνοχόον τῷ Διί. ὅτι δὲ καὶ ἄνδρες ᾠνοχόουν, δηλοῦσι καὶ οἱ τῶν μνηστήρων κοῦροι. ἄλλως δὲ ἀκριβέστερον φάναι, ᾠνοχόουν παρὰ τοῖς παλαιοῖς εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός. παρὰ Ῥωμαίοις δέ, φασι, τοιοῦτοι παῖδες τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐξετέλουν ἐν ταῖς δημοτελέσι θυσίαις. οὐκοῦν καὶ ὁ μῦθος οὕτω τὰ κατὰ τὸν Γανυμήδην ποιεῖ Διὶ κιρνῶντα. Σαπφὼ δὲ ἡ καλὴ τὸν Ἑρμῆν οἰνοχοεῖν φησὶ θεοῖς, ἐμφαίνουσα τῷ μύθῳ ἐλλόγως χρῆναι προβαίνειν τὰ συμπόσια, καὶ μὴν καὶ κατὰ δίκην, ἣν ἡ Ὁμηρικὴ Θέμις ἐμφαίνει συμπαροῦσά πω τοῖς οὐρανίωσι δαιταλεῦσιν. ἡ δ' αὐτὴ Σαπφὼ καὶ τὸν Λάριχον, ἀδελφὸν αὐτῆς, ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτανείῳ τῆς Μιτυλήνης. καὶ Εὐριπίδης δὲ, *ὃν κατάχρυσον ὁ Δίφιλος εἶπε, λέγεται οἰνοχοεῖν Ἀθήνησι τοῖς καλουμένοις ὀρχησταῖς. μυθεύεται δὲ οἰνοχόος θεοῖς καὶ Ἥβη. τοῦτο δὲ ἴσως, διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια, εἰ καί ποτε ἄσεμνον συναγωγὴν ἡ τοιαύτη λέξις δηλοῖ. ὅτι δὲ παρὰ Ἐφεσίοις οἱ ἐν τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ οἰνοχοοῦντες ἠίθεοι ταῦροι ἐκαλοῦντο, ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου καὶ αὐτὸ κεῖται. καὶ οὕτω μὲν Ὅμηρος τὸν Γανυμήδην περιελάλησεν, οὗ ἡ γραφὴ ἀναλόγως δι' ἑνὸς ν̄ ὡς ἐκ τοῦ γάνος, ἐξ οὗ τὸ γανύειν καὶ τὸ γανύσκεσθαι, ἵνα ᾖ Γανυμήδης ὁ ἡδὺς βουλεύεσθαι. Τὸν Τιθωνὸν δὲ καλὸν καὶ αὐτὸν ἱστορούμενον ἀπεριλάλητον ἀφῆκεν οἷα μνησθεὶς αὐτοῦ ἑτέρωθι ὡς ἡρπαγμένου ὑπὸ τῆς Ἠοῦς. ὅτι δὲ οὐ μόνον ἀνδρία καὶ λοιπαὶ ἀρεταὶ ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας ἀπηθανάτισαν, ἀλλὰ καὶ διὰ κάλλος πολλοὶ περιᾴδονται, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὃ δὴ κάλλος ὁμώνυμον εἶναι δηλοῖ καὶ ὁ γράψας, ὅτι τὸ κάλλος καὶ ἐπὶ ἀλεκτρυόνος λέγεται, ἐν τῷ, τέτραξ ὁ μείζων μέγεθός ἐστιν ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, ἔχων ἑκατέρωθεν τῶν ὤτων κρεμάμενα, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλεα. (Vers. 214.) Ὡς δὲ καὶ τὸ, Δάρδανον τέκετο Ζεὺς, Δάρδανος δὲ Ἐριχθόνιον, Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος καὶ οἱ ἑξῆς τοὺς ἑξῆς, ἐποικοδόμησίς ἐστιν ἤγουν σχῆμα κλιμακωτὸν, οἴδα*σιν οἱ περὶ λόγους. (Vers. 237.) Ἐκ δὲ τοῦ, ὄζον Ἄρηος, λαβόντες οἱ μεθ' Ὅμηρος θάλος εὐγενείας φασὶ καὶ σοφίας ἀκρέμονα καὶ τοιαῦτά τινα. (Vers. 240.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι γενεαλογήσας ὁ Αἰνείας, ὡς ἤθελεν, ἐπάγει συμπληρωτικῶς καὶ αὐτὸς τὸ, ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι, ὃ δὴ καὶ πρὸ τούτων ἕτερος ἥρως ἔφη. καὶ ἔστι κἀνταῦθα αἷμα ἡ προῤῥηθεῖσα γενέθλη. ὡς δὲ καὶ ἀντὶ σπέρματος αὐτὸ κεῖται, προδεδήλωται.

(Vers. 219.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸν εἰρημένον Ἐριχθόνιον ἐπαινῶν ὡς ὄλβιον ὁ Ὁμηρικὸς Αἰνείας
φησίν· ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων. καὶ δεῖγμα τίθησι τούτου οὐ χρυσὸν οὐδὲ ὅσα
σύστοιχα τούτῳ, ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς ζῴοις περιουσιασμόν. φησὶ γάρ· τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος καταβου-
κολέοντο, ἤγουν κατὰ τὸ ἕλος ἐβουκολοῦντο, θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι· τάων, ἤγουν
ὧν, καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων. ἵππῳ δ' εἰσάμενος, ἤγουν ὁμοιωθεὶς, παρελέξατο κυανο-
χαίτῃ· αἱ δ' ὑποκυσάμεναι, ἤγουν ἐγκυμονήσασαι, ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους. αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν
ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν, ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων, ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ'
εὐρέα νῶτα θαλάσσης, ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ
1281 λό*γου ἀπαραμύθητός ἐστιν ὑπερβολὴ, ἀδύνατον γὰρ τοιούτους ἵππους γενέσθαι. ἔχει δέ πως τὸ
ἀσφαλὲς ὁ λόγος ἐκ τοῦ θείας λέγεσθαι αὐτὰς ὡς ἀπογόνους Βοῤῥέου, ὅ πέρ φασιν αἰνίττεσθαί τι
φυσικόν. ἵππος γὰρ ἐξανεμουμένη ἐν τῷ συνδυάζεσθαι, καὶ μάλιστα πρὸς Βοῤῥᾶν, τίκτει καλὰ, ὡς
καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. τοῦτο δὲ καὶ ἀνθρώπους ποιεῖν ἠκούσαμεν περιεργότερον, μάλιστα δὲ ἀλογώτε-
ρον, καὶ τοιούτοις ἑαυτοὺς εἰς τὸ πᾶν ἐπιτρέποντας ἔργοις ἀνεμωλίοις ὡς εἰπεῖν. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦ-
τον. ὁ δὲ τῶν ἵππων μῦθος τὸ ἀληθὲς ἐξαλλάσσων σωματοποιεῖ τὸν Βοῤῥᾶν καὶ παρευνάζει τοῖς ἵπποις.
(Vers. 218.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἕτερος οὗτος Ἐριχθόνιος παρὰ τὸν τοῦ μύθου τὸν ἐκ τοῦ Ἐρίου καὶ τῆς
Χθονός· καὶ ὅτι ἐκ τῶν θηλειῶν τούτων ἵππων, ὡς ἐκ μέρους, πάντα τὰ τετράποδα ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ
τὸν Ἐριχθόνιον. εἰ γὰρ τὸ δυσπόριστον οὕτω πολὺ τῷ Ἐριχθονίῳ, πολλῷ πλέον τὰ εὐπόριστα.
(Vers. 220.) Ἕλος δὲ ὁ ὑγρὸς καὶ δασὺς τόπος, ὁποῖον καὶ τὸ περὶ τὴν Πελοπόννησον Ἕλος, ἐξ
οὗ οἱ Εἵλωτες, οὓς οἱ Λάκωνες ἐδουλώσαντο. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἥδονται τοῖς ὕδασιν αἱ ἵπποι καὶ μά-
λιστα τοῖς ἐν τοῖς ἕλεσι· φιλόλουτρον γὰρ τὸ ζῷον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, καὶ χαῖρον ἕλεσι καὶ τοῖς
θολεροῖς τῶν ὑδάτων. Ὅρα δὲ καὶ ὅ περ ὁ ποιητὴς τῇ λέξει τοῦ βουκολεῖν ἐπὶ *ἵππων παρεχρήσατο ἐν
τῷ, τρισχίλιαι ἵπποι ἐβουκολοῦντο, ὡς καὶ τῇ τοῦ οἰνοχοεῖν ἐπὶ τοῦ νέκταρος ἐν τῷ, νέκταρ ἐῳνοχόει.
οὗ πρὸς μίμησιν ἔγραψέ τις καὶ τὸ, οἶνος ᾠνοχοεῖτο. φησὶ δὲ καὶ Εὐριπίδης, Πολύβου δένιν λαβόντες
ἱπποβουκόλοι. εἴποι δὲ ἄν τις, ὡς καὶ προεγράφη, κατὰ σχῆμα συντομίας τὸν ποιητὴν οὕτως εἰπεῖν,
ὡς ἂν ὁ ἀκροατὴς τοῖς ἵπποις καὶ βόας συνυπακούσῃ καὶ ἄλλα ζῷα. τοιούτου τόπου καὶ τὸ πίνειν ἐξ
ἀργυρίδων χρυσῶν παρ' Ἀναξίλᾳ, ὥς φησιν Ἀθήναιος. οὐ γάρ ἐστι κυριολεκτεῖσθαι τὸ χρύσεον ἐπὶ
ἀργυρίδων, εἰ μὴ ἄρα, καθότι ἀργύριον καὶ ὁ χρυσὸς λέγεται διὰ τιμιότητα παλαιοτέρας εὑρέσεως.
ὅμοιον δὲ καὶ τὸ, ᾠῶν ἑκατόμβη, παιχθὲν παρά τινι παλαιῷ. τί γὰρ κοινὸν ᾠοῖς καὶ τῇ ἐκ βοῶν πα-
ρωνύμῳ ἑκατόμβῃ; τοιοῦτον καὶ Σοφοκλέους τὸ, ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα, τουτέστιν
ἱππότης ἥκεις, ἢ διὰ πλοίου. κἀνταῦθα γὰρ τὸ ναυστολεῖν ἵπποις μὲν, οὐ κύμβαις δὲ ᾤκείωται·
κύμβη γὰρ πλοίου εἶδος, ᾗ ὁμώνυμον ποτήριον κύμβα, καὶ κυμβίον δὲ, γένος τι ποτηρίων βαθέων
ὀρθῶν πυθμένα μὴ ἐχόντων μηδ' ὦτα. (Vers. 221.) Τὸ δὲ πώλοισι θηλυκῶς προῆκται κατὰ Ἴωνας.
Τὸ δὲ ἀγάλλεσθαι φαίνεται κατὰ κυριολεξίαν ἐνταῦθα λέγεσθαι, ὡς τῶν μητέρων πρὸς *ἄγην ἢ ἄγαν
ἀλλομένων ἐπὶ ταῖς πώλοις. δύναται δὲ καὶ ἐκ τῶν λογικῶν τοῦτο εἰς ἵππους μετενηνέχθαι, καθὰ καὶ
τὸ παρελέξατο. Ἀταλὰς δὲ λέγει τὰς πώλους, ὡς τῶν ἤδη τελείων ἵππων ταλάνων ὄντων διὰ τὸ
ἀχθοφορεῖν, ἐξ οὗ καὶ οἱ ἡμίονοι ταλαεργοὶ λέγονται. (Vers. 222.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἠράσατο, οὗ τὸ
πρῶτον πρόσωπον ἐν τῷ, οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην. Ἐκ δὲ τοῦ βόσκειν ὥς περ ὄρνεον ἡ βοσκὰς, οὕτω καὶ
προβοσκὶς ἐλεφάντων ἡ καὶ προνομαία, κυριολεκτουμένη καὶ ἐπὶ μυιῶν καὶ τευθίδων, ὡς λέγει
Ἀθήναιος. (Vers. 225.) Τὸ δὲ, ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν, ὡς καὶ τὸ ἄκρον ἐπὶ καρπὸν, καὶ ἐπὶ νῶτα
θα*λάσσης, καὶ ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος πρόθεσιν ἔχει ἀντὶ προθέσεως. εἴληπται γὰρ ἀντὶ τοῦ κατὰ ἄρου- 1206
ραν καὶ κατὰ νῶτα θαλάσσης καὶ κατὰ ἄκρον. οὕτω γὰρ εὐοδοῦται ὀρθῶς ἡ σύνταξις. (Vers. 227.)
Τὸ δὲ σκιρτᾶν ἐοικὸς μὲν πρὸς τὸ σκαίρειν, καίριον δὲ ὂν εἰς ἀλλομένους ἵππους, δὶς ἔφη, ἐπιμείνας
ὡς ἐχρῆν. ἔστι δὲ σκιρτᾶν οὐ τὸ ἁπλῶς θέειν, ἀλλὰ τὸ ἀνέτως καὶ δίχα ἐπιταγῆς καὶ πηδητικῶς καὶ
οἷον ὀρχηστικῶς κατὰ τοὺς καλπάζοντας. (Vers. 225.) Ζείδωρος δὲ ἢ ἡ βιόδωρος ὡς δωρουμένη τὸ
ζῆν τροπῇ Βοιωτικῇ τοῦ η εἰς τὴν ει δίφθογγον, ἢ ἡ τῶν σπορίμων δότειρα ὡς ἐκ μέρους τῶν κοινῶς
λεγομένων ζειῶν. Ἡρόδοτος δέ που εἰς ταὐτόν φησιν ἄγεσθαι τὰς ζειὰς ταῖς ὀλύραις. τινὲς δὲ αἱ

ὀλύραι, προείρηται. (Vers. 227.) Ἀνθέρικος δὲ ὁ τῆς ἀσφοδέλου καρπὸς ἢ καυλός. ἡ δὲ χρῆσις καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ. οἱ δὲ ἀνθερίκους ἐπὶ τοῦ σίτου φασὶν, ἀκολουθοῦντες Ἡσιόδῳ, εἰπόντι περὶ Ἰφίκλου τοῦ καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ῥηθέντος, ὅτι ἐπὶ πυραμίνους ἀθέρας ἐκεῖνος ἔθεε. καὶ γίνεσθαί φασι καὶ τὸ ἀνθέρικος ἐκ τοῦ ἀθὴρ ἀθέρος πλεονασμῷ τοῦ ν. καὶ ἀρέσκονται μάλιστα εἰς τοῦτο, λέγοντες καὶ ὅτι ἡ ζείδωρος ἄρουρα οὐκ ἀ*σφοδέλους φέρει, ἀλλὰ πυρῶν ἀνθέρικας. ὅτι δὲ ἀθὴρ καὶ ἐπιδορατὶς λέγεται ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀσταχύων, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, οἳ παραδιδόασι καὶ ὅτι ἀνθερίκων εὐθεῖα ὁ ἀνθέρικος, φέροντες χρῆσιν τὸ, Λίβυες οἱ νομάδες οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας μικρᾶς ἴσον σκιᾶς ἕνεκεν, ἃς καὶ περιφέρονται ὅποι ἂν φέρωνται. εἶεν δ᾽ ἂν οἱ τοιοῦτοι σκιαπόδων τλημονέστεροι. ἐκείνοις γὰρ αὐτοφυὴς ἡ σκιὰ ἐκ τῆς τῶν ποδῶν ἄγαν πλατύτητος, ὡς αἱ ἱστορίαι περιηγοῦνται, εἰ μὴ ἄρα αἱ τῶν νομάδων σκιᾶς χάριν ἐκ τοῦ ἀνθερίκου σκηναὶ τοῦ βάρους τῶν παρὰ τοῖς σκιάποσι ποδῶν ἐλαφρότεραί εἰσι. (Vers. 228.) Ῥηγμῖνα δὲ καὶ νῦν ὁ ποιητὴς λέγει τὴν τῆς θαλάσσης ἐπιφάνειαν, ἣν ἀνωτέρω ἔφη εὐρέα νῶτα θαλάσσης. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγει κώπαις τύπτεσθαι ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν. (Vers. 220.) Ἰστέον δὲ ὅτι, εἰ καὶ οὕτω πλουτεῖ ζῴοις ὁ ῥηθεὶς Ὁμηρικὸς ἥρως, ἀλλ᾽ ὁ παρ᾽ Ἡροδότῳ Βαβυλώνιος Τριτανταίχμης ἄλλως τε παμπλούσιος ἦν, ὃς ἑκάστης φησὶ ἡμέρας ἀρτάβην ἀργυρίου προσωδίαζεν, ἤγουν ὑπὲρ τρεῖς μεδίμνους Ἀττικοὺς, καὶ ζῴοις ἄγαν ἐνευθηνεῖτο. ἵπποι γὰρ αὐτῷ ἦσαν δίχα, φησὶ, τῶν πολεμιστῶν, ὀκτακόσιοι μὲν κήλωνες, αἱ δὲ ἀναβαινόμεναι ἑξακισχίλιαι καὶ μύριαι· ἀναβαίνοντος ἑ*κάστου ἄρσενος εἴκοσιν ἵππους. (Vers. 241.) Ὅτι γνωμικὸν τὸ, θεὸς ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε ὅπως κεν ἐθέλῃσιν. ὁ γὰρ, ἤτοι οὗτος, κάρτιστος ἁπάντων. φησὶ δὲ τοῦτο Αἰνείας ὡς ὀνειδισθεὶς μὲν ὑπὸ Ἀχιλλέως εἰς τὴν ποτὲ φυγὴν, οἰόμενος δὲ, ὡς εἰ καὶ πρῴην μινύθων ἦν αὐτῷ τὴν ἀρετὴν ὁ Ζεὺς, ἀλλὰ νῦν ἴσως ὀφέλλοι ἄν. διὸ δηλαδὴ καὶ θαῤῥεῖ, τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβεβλημένος. ἀρετὴν δὲ λέγει ἢ τὴν ἀνδρίαν ἢ τὴν ἀρχικὴν 1282 ἐξουσίαν, εἰς ἃ ὠνειδίσθη παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὡς μήτε ἀνδρεῖος ὢν μήτε τῆς ἐλπισμένης βασιλείας τῶν Τρώων τευξόμενος. εἶτα (Vers. 243.) παιδεύων μὴ δεῖν λοιδορεῖν, ἵνα μὴ καὶ ἀνθυβρίζοιτό τις, φησίν· ἀλλ᾽ ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὣς, ἑσταότες ἐν μέσῃ ὑσμίνῃ δηιοτῆτος. ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι πολλὰ μάλα, οὐδ᾽ ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο, ἐὰν γραφεῖεν δηλαδὴ καὶ βιβλίοις ἐντεθεῖεν. Ἑκατόζυγοι δὲ νῆες αἱ πολύκωποι, ἃς μακρὰς οἱ ῥήτορες ἐκάλουν ὕστερον. εἶτα (Vers. 247.) γνωματεύει ὁ Αἰνείας καὶ ὅτι στρεπτὴ δὲ γλῶσσ᾽ ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ᾽ ἔνι μῦθοι παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα, ἤγουν πολύς ἐστιν ἐπὶ ἐπαίνῳ καὶ ψόγῳ, ἢ ἐπ᾽ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν τῇ γλώσσῃ πληθυσμὸς καὶ ἐπινέμησις ἑκάτερα. τοῦτο δὴ τὸ ὕστερον ζηνώ*νειον εἴτε πυῤῥώνειον καὶ ἁπλῶς διαλεκτικὸν καὶ οὕτω δίγλωττον καὶ πολύγλωττον. διὸ καὶ (Vers. 249.) ἐπάγει· ὁποῖον κ᾽ εἴπῃσθα ἔπος, τοῖον κ᾽ ἐπακούσαις, ὡς οἷον κατά τινα τροπὴν ἠχοῦς, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ συγγράψας τὸ ἐπ᾽ αὐτῇ ὁμηρόκεντρον. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν φιλονείκων ἀληθεύει. ἄλλως γὰρ οὐκ ἀεὶ ἐπακούει τις οἷον ἂν εἴπῃ ἔπος, ἀλλά ποτε καὶ ἑτεροῖον, οἷον εὐλογῶν τὸν κακολογοῦντα ἢ καὶ ἀνάπαλιν λαλῶν. δῆλον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι ὁ ἐπακούσας, εἴ περ εἴπῃ τοῖον ἔπος, οἷον ἐπήκουσεν, ἀνακάμπτει τὰ τῆς λάλου ἔριδος, καὶ γίνεται τὸ κακὸν δυσκατάπαυστον, οἷα τοῦ προειπόντος γινομένου ἀκροατοῦ ἀεὶ καὶ τοῦ ἀκροασαμένου αὖθις φιλοτιμουμένου ἀντιλαλεῖν. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι θαμὰ τρωπῶν Ὅμηρος καὶ πολυηχέα φωνὴν χέων τετράκις ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ ἔτρεψε νόημα ἐκ τοῦ, στρεπτὴ δὲ γλῶσσά ἐστιν, ἕως τοῦ, τοῖον κ᾽ ἐπακούσαις. (Vers. 241.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε, παρέοικε τῷ, ῥεῖα δ᾽ ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ὀφέλλει. (Vers. 243.) Τὸ δὲ λεγώμεθα φανερῶς δηλοῖ τὸ διαλεγώμεθα, λαλῶμεν, εἰ καὶ ἡ πολλὴ τῶν παλαιῶν παρατήρησις βούλεται μὴ εὑρίσκεσθαι τὴν λέξιν ταύτην παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου, καθὰ καὶ προδε*δήλωται. Τὸ δὲ, νηπύτιοι ὣς, θεωρία ἐστὶν Ὁμηρικὴ καὶ νῦν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων, τοῦ δόξαι ἄν τισι μὴ καλῶς ἐνταῦθα πλάσασθαι αὐτὸν τοιαῦτα λαλοῦντας τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Αἰνείαν ἐν καιρῷ τοιούτων ἀγώνων. (Vers. 244.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὴν ὑσμίνην ἐνταῦθα ἐπίθετον ἔλαβε τῆς δηιοτῆτος, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἡ φύλοπις πολέμου κεῖται ἐπίθετον, καὶ ὅτι ὀνείδεα φανερῶς τὰς ὕβρεις φησὶ, κατωτέρω δὲ ἔριδας καὶ νείκεα τὰς αὐτὰς λέγει. (Vers. 247.)

*Στρεπτὴ δὲ γλῶσσα βροτῶν ἀντὶ τοῦ ὑγρὰ καὶ εὐλύγιστος. ὅθεν καὶ γλῶσσα λέγεται οἱονεὶ κλῶσσα
διὰ τὸ εὔκλαστον. ἢ καὶ ἄλλως, στρεπτὴ ἡ ἐπὶ τὰ ἐναντία ἐπιχειροῦσα, ὡς εἴρηται, καὶ ἐπ' ἄμφω με-
ταγομένη, ὅ περ σαφέστερον ἑρμηνεύων ὁ ποιητὴς λέγει, πολέες δ' ἔνι μῦθοι ἤγουν ἔνεισι, καὶ οὐ μόνον
πολέες, ἀλλὰ καὶ παντοῖοι, καὶ ἔτι σαφέστερον, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς καὶ τὰ ἑξῆς. αἰνίσσεται δὲ
διὰ τούτων ὁ ποιητὴς καὶ τὴν ἑαυτοῦ εἰς τὸ λέγειν δύναμιν καὶ τὸ πολύφωνον καὶ ἀμφίγλωσσον.*
(Vers. 248.) *Ὁ δὲ νομὸς πάνυ καιρίως ἔχει ῥηθεὶς ὡς ἐπὶ λειμῶνος, ὃν ἡδέως ἐπινέμονται τὰ ἐκεῖθεν
τρεφόμενα. Ὅτι δὲ καὶ τόποι Λιβυκοὶ νομοὶ ἐγχωρίως ἐλέγοντο, καθά τις ἂν εἴποι ῥεγεῶνες ἢ τόρμαι
ἢ μᾶλλον ἐνορίαι ἢ πετίτα, δηλοῦται παρὰ τοῖς παλαιοῖς.* (Vers. 243.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι ἀνω*τέρω* 50
*ἐν τῷ, νηπύτιοι ὥς, θεωρήσας, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ ποιητὴς ὡς ἴσως αἰτιάσονταί τινες τὸ χωρίον τοῦτο
ἀκαιρολογίας, ἐνταῦθα* (Vers. 250.) *σαφέστερον καὶ πλατύτερον αἰτιᾶται δῆθεν τὸ πρᾶγμα, μονο-
νουχὶ καὶ αὐτὸς λέγων ὡς ταῦτα μὲν δὴ νοῦς ἐτόξευσε μάτην. φησὶ γὰρ ὁ παρ' αὐτῷ Αἰνείας τοιοῦτόν
τι ποιεῖν αὐτὸν καὶ τὸν Ἀχιλλέα, ὡς εἴ περ γυναῖκες χολωσάμεναι νεικέουσι μέσην εἰς ἀγυιὰν ἤγουν
ἀγορὰν ἰοῦσαι, τὰ μὲν ἀληθῆ, τὰ δ' οὔ, χόλου κελεύοντος. Ἔνθα ὅρα οἵα ἐστὶν ἡ ἐν χόλῳ λοιδορία,
οὐ τὰ ὄντα ἐπιλεγομένη, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ψευδῆ πλαττομένη, καὶ μάλιστα ἐπὶ γυναικῶν, καὶ τούτων
τῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς. ὅτι δὲ γυνὴ ἀνδρὸς ἐπιφθονώτερον καὶ μεμψιμοιρότερον καὶ φιλοπληκτικώτερον
καὶ φιλολοίδορον, λέγει καὶ ὁ κωμικός. ἔστι δ' ἐν τούτοις ἡ Ὁμηρικὴ φράσις αὕτη κωλυτικὸν οὖσα τῶν
ἀκαίρων ἀντιλογιῶν· ἀλλὰ τιὴ, κατὰ δέ τινα τῶν ἀντιγράφων γράφεται, ἀλλὰ τίη, ἔριδας καὶ νείκεα
νῶιν ἀνάγκη νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας, αἵ τε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην εἰς ἀγυιὰν ἰοῦσαι πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει, ὁποῖόν
τι δηλαδὴ καὶ ἐνταῦθα οὗτοι φιλονεικοῦντες πείσονται. ὁ γοῦν Αἰνείας καὶ ἔπαθεν οὕτω *οἷα συνάξας* 60
ἐκ τῆς γενεαλογίας οὐκ ἐτεῶς κρείττων εἶναι τοῦ Ἀχιλλέως. (Vers. 253.) *Ὅρα δὲ τὸ νεικεῖν δοτικῇ
συνταχθὲν ἐν τῷ, νεικεῖν ἀλλήλοισι καὶ ἀλλήλαις· καὶ ὅτι δυνάμενος εἰπεῖν, νεικοῦσιν ἀλλήλῃσιν,
νεικεῦσιν ἔφη διὰ τὸ ποιητικώτερον. Τὴν δὲ ἀγυιὰν πολλοὶ τῶν παλαιῶν, ὡς καὶ προείρηται, προ-
παροξύνουσιν, καὶ οὐκ ἀναμφιλέκτως ὀξύνεται ἀεί.* (Vers. 254.) *Ἐν δὲ τῷ, πολλὰ ἐτεά τε καὶ οὐκί,
γράφουσιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι τὰ τῶν ἀντιγράφων εἰκαιότερα ἔχουσι τὴν τοιαύτην γραφὴν, τὰ δὲ ἀκριβέ-
στερα οὐχ' οὕτως, ἀλλ' ὅτι πολλά τε ὄντα καὶ οὐκὶ, ὅ ἐστι πολλὰ ἀληθῆ καὶ ψευδῆ.* (Vers. 255.)
*Ὅτι ἀνδρικὸς λόγος *τὸ, ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψεις μεμαῶτα, πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναν-* 1207
*τίον· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν. λέγει δ' ἐνταῦθα γεύσασθαι τὸ τῆς
ἀνδρείας ἀλλήλων ἀποπειράσασθαι. καὶ ἔστιν ἀστεῖος ὁ λόγος. οἱονεὶ γάρ φησιν ὅτι γευσώμεθα οὐ
στόμασιν οὐδὲ λόγοις, ὡς νῦν ποιοῦμεν, ἀλλ' ὅπλοις. εἴη δὲ ἂν καὶ ἄλλως ἀστεῖον ἐνταῦθα τὸ γεύσα-
σθαι τοῖς ἐνθυμηθεῖσιν, ὅτι καὶ στόμα προσπλάττει τῷ πολέμῳ ἡ ποίησις.* (Vers. 258.) *Ὅτι βαρεῖαν
πληγὴν ἔγχους δηλοῖ τὸ, ἐν δεινῷ σάκει ἤλασεν ὄβριμον ἔγχος σμερδαλέῳ, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε*
1283 *δουρὸς ἀκωκή. Αἰνείας δὲ οὕτω πλήττει κατ' Ἀχιλλέως. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐδὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀπῆ-
σαν οἱ ψυχρογραφεῖν ἢ ψυχρολογεῖν θέλοντες. τὸ γοῦν, ἐν δεινῷ σάκεϊ, ἐνταῦθα τινὲς διὰ τοῦ ῑ γρά-
φουσιν, ἵνα λέγῃ δινὸν σάκος τὸ δινωτὸν, ὡς τὸ, δινωτὴν φορέεσκε κανόνεσσιν. ἐκ τοῦ δίνου δὲ, ἀρσε-
νικοῦ ὀνόματος, ὃ τὸν τόρνον δηλοῖ, τὸ δινῶ δινώσω γίνεται. δῖνος δὲ οὐ μόνον τόρνος, ἀλλὰ καὶ
ποδονιπτὴρ κατὰ Κυρηναίους. παρὰ δὲ τῇ Τελεσίλλᾳ καὶ ἡ ἅλως, ὡς φησιν Ἀθήναιος. τὸ ποτήριον
μέντοι ὁ δῖνος, ὃ καὶ δεινιὰς λέγεται ἀπὸ τοῦ σκευάσαντος Δεινίου, καθὰ καὶ θηρίκλειον ἀπὸ Θη- 10
*ρικλέους, διφορεῖται. γράφεται γὰρ τὰ πλείω διὰ διφθόγγου. τῆς δὲ τοιαύτης διπλῆς γραφῆς τεκμή-
ριον τόδε. λέγει, φασὶν, Ἀρχέδικος οὕτω. Νικοστράτην τινὰ ἤγαγον πρῴην σφόδρα γρυπὴν, σκοτο-
δίνην ἐπικαλουμένην, ὅτι δῖνόν ποτ' ἦρεν ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ. πρὸς ὅ περ ἐρωτηματικῶς εἰπών τις,
δῖνον; ἐπάγει, δεινὸν ὦ θεοί. καὶ ἰδοὺ διὰ μὲν τοῦ σκοτοδίνη ἐμφαίνεται ἡ διὰ τοῦ ῑ γραφὴ, διὰ δὲ
τοῦ, δεινὸν ὦ θεοὶ, ὑπονοεῖται ἡ δίφθογγος, καὶ μάλιστα διὰ τὸν προειρημένον Δεινίαν.* (Vers. 259.)
*Τὸ δὲ, ἔμυκε μέγα σάκος, ἐκ βοὸς καὶ αὐτὸ ἔχει τὴν μεταφοράν. καὶ ἔστι σεμνότερον ἤ περ ἐπὶ βρον-
τῆς ὑπό τινων μικροπρεπῶς λεχθέν. ἔχει δέ τι καὶ ἀστεϊσμοῦ, βοῦς γὰρ λέγεταί ποτε καὶ ἡ ἀσπὶς,
βοὸς δὲ τὸ μυκᾶσθαι. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ δώματος ἠχήεντος ἡ λέξις ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ. καὶ πύλαι δέ που*

ἔμυκον ἀνοιγόμεναι. Ὅρα δὲ ὅπως ὁ Αἰνείας, ἀγαθὸς ὢν εἰς μάχην, προήρπασε τὴν κατὰ τοῦ Ἀντι-
μάχου ἐνέργειαν, οἷα καὶ προθαῤῥυνάμενος οἷς ἐξ Ἀπόλλωνος ἤκουσεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀκωκὴ οὐ
μόνον ὀξύνεται, ἀλλὰ καὶ μάλιστα περισπῷτο ἄν, ἵνα λέγῃ ὅτι τὸ μέγα σάκος ἔμυκεν ἐν τῇ ἀκωκῇ
τοῦ δου*ρὸς, ἤγουν διότι ἐπλήγη δόρατι. εἰπεῖν δὲ ὅτι ἔμυκεν ἡ ἀκωκὴ τοῦ δουρὸς, οὐκ εὐοδοῦται.
(Vers. 263.) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα νήπιον ὁ ποιητὴς λέγει, διότι ὁπηνίκα τὸ σάκος αὐτοῦ ἔπληξεν Αἰνείας,
ἐτάρβησε, φάμενος ῥεῖα τὸ ἔγχος διελθεῖν καὶ μὴ νοήσας ὡς οὐ ῥηΐδιά ἐστι θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, ἀν-
δράσι γε θνητοῖσι, δαμήμεναι οὐδ᾽ ὑποείκειν, ὅ περ ὕφεσίν τινα ἔχει πρὸς τὸ δαμῆναι. Καὶ ὅρα ὡς
κἂν μύθους λαλῇ ὁ ποιητὴς, ἀλλ᾽ οὖν δοξάζει μὴ δεῖν τὸν θεόθεν τι δεδιδαγμένον ἐνδοιάζειν ἐφ᾽ οἷς
ἔγνω. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐδὲ *τότ᾽ Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε,
δῶρα θεοῖο· ἀλλὰ δύο μὲν Αἰνείας ἔλασε διὰ πτύχας, ἤγουν διήλασε, τῇ αἰχμῇ, αἱ δ᾽ ἄρ ἔτι τρεῖς
ἦσαν, ἐπεὶ πέντε πτύχας, τὰς δηλωθησομένας, ἤλασε κυλλοποδίων, τουτέστι πεντάπτυχος ἦν ἡ ἀσπίς.
Καὶ ὅρα ἐν τούτοις ὁμωνυμίαν τοῦ ἤλασε. ἄλλως μὲν γὰρ ὁ Αἰνείας ἤλασε δύο πτύχας, ἄλλως δὲ
ὁ Ἥφαιστος πέντε πτύχας ἤλασε. καὶ εἴρηται τοῦτο μὲν κατὰ τέχνην χαλκευτικὴν, ἐκεῖνο δὲ πολεμικῶς.
(Vers. 271.) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ χρυσὸς ἤγουν ἡ χρυσῆ πτὺξ, ἣν *καὶ δῶρα θεοῦ λέγει, ἐκώλυσε δια-
σχεῖν τὸ δόρυ τοῦ Αἰνείου, ἢ αὐτὴ πρώτη κειμένη κατὰ τὸν γραμματικὸν Αὐτόχθονα, ὡς καὶ κατω-
τέρω αὐτίκα ῥηθήσεται, καὶ μόνον θλασθεῖσα καὶ κοιλανθεῖσα, οὐ μὴν διελαθεῖσα, ἢ μέση κειμένη 1284
μεταξὺ δύο κασσιτερίνων, ὅ ἐστι τρίτη, ὡς ῥαγῆναι μὲν δύο τὰς ἐπικειμένας, μίαν χαλκῆν τὴν πρώ-
την καὶ ἑτέραν κασσιτερίνην, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ χρυσῇ στῆναι τὴν αἰχμήν. καὶ ἔστι καὶ ἐνταῦθα ἐν-
νοίας ἀμφιβολία, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ῥηθεὶς Αὐτόχθων οὐ βούλεται γρά-
φειν, δύο *μὲν ἔλασε πτύχας, ἀλλὰ δύο μὲν θλάσε· διὸ οὐδὲ ἐλαθῆναι λέγει τὴν χρυσῆν πτύχα
πρώτην κειμένην, ἀλλὰ θλασθῆναι, ὡς προείρηται, εἰ καὶ μὴ ἐχρῆν αὐτὴν ὥς περ οὐδὲ δαμῆναι,
οὕτως οὐδὲ ὑποεῖξαι ὅλως. ἀρέσκει γὰρ αὐτῷ πρώτην μὲν εἶναι τὴν χρυσῆν ὡς τιμίαν· οὐ γὰρ δήπου,
φησὶ, κέκρυπτο ἡ καλλιστεύουσα, ἀλλ᾽ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἦν· δευτέραν δὲ χαλκῆν ὡς ἰσχυρὰν, ὁμοίως
χαλκῆν καὶ τὴν πέμπτην τὴν ἐνδοτάτω, μέσας δὲ τῶν δύο χαλκῶν τὰς δύο τοῦ κασσιτέρου, ὡς συνά-
πτειν δυναμένας τὰς ἑκατέρωθεν πτύ*χας. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς φησὶ πέντε πτύχας, τὰς δύο χαλκέας,
δύο δ᾽ ἔνδοθι κασσιτέροιο, ἤτοι ἔνδον τῶν δύο χαλκέων, τὴν δὲ μίαν χρυσῆν, τὴν ἐξωτάτω δηλαδή.
ἔτι φασὶν οἱ περὶ τὸν Αὐτόχθονα, οὐχ᾽ ὅτι οὐκ ἔτρωσεν ὅλως Αἰνείας τὴν πτύχα τὴν χρυσῆν, ἀλλὰ
1208*ὅτι τὸ πλατὺ τῆς ἐπιδορατίδος οὐ διῆλθε δι᾽ αὐτῆς. ἐπεὶ γὰρ ἡ μὲν ἀκμὴ τιτρώσκει, τὸ δὲ πλατὺ
τέμνει, τὴν μὲν τῆς ἀκμῆς νύξιν ἐδέξατο καὶ ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ὑποκείμενος χαλκὸς, τὴν δὲ ἐκ τοῦ πλά-
τους τομὴν οὐ παρεδέξατο, ἀλλὰ τῷ πλατεῖ τοῦ σιδήρου ἀντιβὰς ὁ χρυσὸς καὶ μόνον θλασθεὶς ἐπέσχε
τὴν διαμπὰξ διακοπὴν τῆς ἀσπίδος καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐν τῇ χρυσῇ πτυχὶ ἔσχετο μείλινον ἔγχος.
(Vers. 268.) Ὅτι δὲ τὸ, ἀλλὰ δύο μὲν ἔλασε, τινὲς γράφουσιν ἀλλὰ δύο μὲν θλάσε· καὶ *ὅτι ἀπά-
την οὗτοι αἰτιῶνται τῶν ἄλλως γραφόντων, ὡς τῆς ἄνω περιφερείας τοῦ θ̄ κολοβωθείσης εἰς φαντα-
σίαν τοῦ ε̄ γράμματος, δηλοῖ καὶ ὁ Πορφύριος. γνωστὸν δὲ τῇ κοινότητι τὸ θλάσαι. ὡς γὰρ κλῶ
κλάζω ὀκλάζω, ἐξ οὗ καὶ ὀκλαδίας δίφρος, οὕτω καὶ θλῶ θλάζω, ἐξ οὗ θλαδίας ταῦρος, τροπῇ τοῦ ζ̄
εἰς δ̄. παρὰ τὸ θλάσω δὲ καὶ θλαστὰς ἐλαίας οἶδε καὶ ὁ δειπνοσοφιστής. (Vers. 267.) Ὅρα δὲ καὶ
ὅτι τὴν χρυσῆν πτύχα μόνην δῶρα θεοῦ πληθυντικῶς εἶπε κατ᾽ ἐξοχὴν, ἢ διὰ τὸ τῆς ὕλης τίμιον, ἢ καὶ
ὅτι περισώζει τὸν ἥρωα. ἔφη γάρ· οὐκ ἔῤῥηξε σάκος, χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο. ἀστεῖον οὖν
χρῆμα ὁ χρυσὸς, εἰ καὶ θανάτου ῥύεται ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῶν πολλῶν. (Vers. 268.)
Ὅρα δὲ καὶ διαφορὰν τοῦ ἤλασε καὶ διήλασεν. ἐλάσαι μὲν γὰρ λέγεται πτύχας Ἥφαιστος ὁ χαλκεὺς,
διελάσαι μέντοι *τὸ διαμπερὲς βαλεῖν. (Vers. 272.) Ὅτι τοῦ Αἰνείου προπλήξαντος δεύτερος Ἀχιλ-
λεὺς ἀκοντίσας βάλεν Αἰνείαο κατ᾽ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην ἄντυγ᾽ ὑπὸ πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκός·
λεπτοτάτη δ᾽ ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διαπρὸ πηλιὰς ἦϊξε μελίη, λάκε δ᾽ ἀσπὶς ὑπ᾽ αὐτῆς. Αἰνείας
δ᾽ ἐάλη, ὅ ἐστι συνεστράφη, συσταλεὶς ἢ καὶ συνιζήσας, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ᾽ ἀνέσχε, δείσας, μὴ
μετὰ τὴν ἀσπίδα δηλαδὴ καθίξεται ἡ μελία καὶ τῶν αὐτοῦ σαρκῶν· ἐγχείη δ᾽ ἄρ ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη ἱεμένη, διὰ δ᾽ ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ὁ δ᾽ ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν ἔστη,

ὡς δηλαδὴ πρὸ τούτου ὑποκαταβάς. λέγει δὲ καὶ ὅτι ἄχος χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι, καὶ ὡς ἐτάρβησεν, ἐπεί οἱ ἄγχι πάγη βέλος. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ, ἐγχείη ἐνὶ γαίῃ ἔστη, ἐπάγη βέλος ἐνταῦθα φησί. καινὴ δέ τις καὶ ἡ τοῦ Αἰνείου αὕτη ἀσπὶς, ἧς οὐ πρὸς κάλλος ἡ θέσις, ἀλλ' ὁ μὲν χαλκὸς ὑπόκειται, ἔπεστι δὲ ἡ ῥινὸς, ὡς καὶ τὴν χρυσῆν πτύχα, καθὰ εἴρηται, τινὲς δι' ἀσφάλειαν ὑποβάλλουσι τῇ τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδι. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι τὸ λεπτοτάτη ῥινὸς οὐκ ἐπὶ ὅλης τῆς ἀσπίδος νοοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἄντυγα, ἤγουν τὴν κατὰ τὸ ἄκρον κύκλωθεν τῆς ἀσπίδος, ὡς καὶ πρῶτον ῥυμόν που φησὶ τὸ ἄκρον τοῦ ῥυ*μοῦ. ἐνταῦθα δὲ λεπτύνεσθαι πλέον τοῦ λοιποῦ φασὶν, ὡς εἰκὸς, τεχνικῶς τὸν μὲν χαλκὸν τῇ ἐλάσει, τὴν δὲ βύρσαν τῇ ξέσει, διὰ τὴν ῥᾳδίαν τῶν ἄκρων κατάκλεισιν. καὶ ἐνταῦθα συνέβη
1285 γενέσθαι τὴν βολὴν, διὸ καὶ φησί· δι' ἀμφοτέρους εἷλεν, ὅ ἐστι διεῖλε, κύκλους, ἤγουν τὰ τῆς κυκλατεροῦς ἀσπίδος ἔν τε τῇ βύρσῃ καὶ τῷ χαλκῷ τέρματα. Καὶ σημείωσαι ὅτι εὐτυχῶς τῷ Αἰνείᾳ γέγονεν ἡ τοιαύτη βολὴ, ἐν ἄκρῳ δηλαδὴ τῆς ἀσπίδος. εὐθὺς γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνασχὼν τὴν ἀσπίδα ἀφῆκεν ὀπίσω ἐνεχθὲν τὸ δόρυ ἐμπαγῆναι τῇ γῇ. ὡς εἴ γε μέσον που ἐβλήθη ἡ ἀσπὶς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσε διελαθῆναι τῆς νηδύος τοῦ Αἰνείου τὸ ἔγχος. (Vers. 274.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, λεπτότατος θέε χαλκὸς, ἔνδειά ἐστι προθέσεως. χρὴ γὰρ νοεῖν τὸ ἔθεεν ἀντὶ τοῦ ὑπέτρεχεν, οὗ ἀνάπαλιν ἔχει τὸ, ἐπέην ῥινός. Θέει δὲ χαλκὸς ἀντὶ τοῦ πλατὺς καὶ ἐπιμήκης πρόεισιν. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ θέειν καὶ ἡ παρὰ τῷ Καλλιμάχῳ κάλαθος, ἣν δηλαδὴ κάλα ἤγουν ξύλα περιθέει κύκλῳ. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ θόλος εἶναι δεδήλωται. Ἰωνικῶς δὲ κἀνταῦθα τεθήλυνται ἡ ῥινός. (Vers. 276.) Τὸ δὲ ἔλακεν ἄσημον καὶ νῦν δηλοῖ ποιὰν φωνήν. καὶ ἔστι τὸ, λάκε δ' ἀσπὶς, ἀντὶ τοῦ ἤχησε διακοπεῖσα, ὅθεν καὶ λακίδες ἱματίων αἱ διακοπαί. ἁπλῶς *δὲ οὐδέ ποτε τὸ λακεῖν ἐπὶ ἀνθρωπίνης κυριολεκτεῖται φωνῆς, εἰ μὴ ἄρα παρὰ μόνοις τοῖς τραγικοῖς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. διὸ καὶ ὁ κωμικὸς παίζων φησὶ τὸ, Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων. εὕρηται δὲ καὶ διαληκᾶσθαι παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ. ἐκεῖνο δὲ ἀντὶ τοῦ διαμοκᾶσθαι καὶ διαπαίζειν εἴρηται. (Vers. 277.) Τὸ δὲ, ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε δείσας, ἀντὶ τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄνω ἔσχε τὴν ἀσπίδα, ἐπὶ Ἀχιλλέως πρὸ βραχέων οὕτως ἔφρασε· σάκος ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ ἔσχετο ταρβήσας, τὴν μὲν ἐνταῦθα ἀσπίδα εἰς σάκος ἐκεῖ μεταλαβὼν, τὸ δὲ ἀνέσχεν ἐνεργητικὸν ἔσχετο παθητικῶς εἰπὼν δίχα προθέσεως, τὸ δὲ ἀπὸ ἕθεν ἀπὸ ἕο φάμενος, τὸ δὲ δείσας ταρβήσας, καὶ οὕτω παραφράσας κατὰ τοὺς ὕστερον ἐξ Ὁμήρου ἐπινοησαμένους καὶ τὰ λεξικά. (Vers. 279.) Τὸ δὲ, ἐγχείη ἱεμένη, ὃ ἐν τοῖς ἑξῆς φησὶ διὰ κόρυθος αἰχμὴ ἱεμένη, ἀλλαχοῦ ἱεμένη πρόσω κεῖται ἐντελέστερον. (Vers. 281.) Τὸ δὲ, ἄχος χύτο μυρίον ἐν ὀφθαλμοῖσι, διὰ λύπης δηλαδὴ καὶ τάρβος, μετ' ὀλίγα κατ' ὀφθαλμῶν χεῦεν ἀχλὺν φησιν. εἰ δὲ ἐπὶ σκοτώσεως ὄψεως ἐκεῖνο φησὶν, ἀλλὰ δύναται καὶ αὐτὸ ἐπὶ λύπης καὶ φόβου λέγεσθαι. Ὅτι ἐπεὶ Ἀχιλλεὺς ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν ἐρυσάμενος ξίφος ὀξὺ σμερδαλέα ἰάχων, Αἰνείας χερμάδιον λάβε χειρὶ, μέ*γα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε, ὡς καὶ προεγράφη, φέροιεν, οἷοι νῦν βροτοί εἰσι καὶ ἑξῆς. (Vers. 285.) Καὶ ὅρα ὅτι τε ἔργον καὶ ἐνταῦθα φησὶ περὶ ὅ τις ἂν ἀσχοληθείη, ἀφ' οὗ ἔργον φασὶ τὸ δύσκολον οἱ παλαιοί· καὶ ὅτι καὶ νῦν ὁ γε σύνδεσμος ἐν τῷ, οὐ δύο γ' ἄνδρε, τραχυφωνίας μόνης χάριν ἐνέπεσε φίλης πολλαχοῦ τῷ ποιητῇ. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔχει οὐδεμίαν ἔμφασιν ἐκ τῶν συνήθων τοῖς ῥήτορσι. (Vers. 284.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ῥίψας τὴν ἀσπίδα μεταλαμβάνει χερμάδιον ὁ Αἰνείας, ὡς δῆλον μετ' ὀλίγα ἐκ τοῦ τὸν Ποσειδῶνα ἐξερῦσαι τῆς τοῦ Αἰνείου ἀσπίδος τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μελίαν καὶ θεῖναι αὐτὴν προπάροιθεν ποδῶν Ἀχιλῆος. (Vers. 287.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκφαυλίζων ὁ ποιητὴς τὸ ῥηθὲν τοῦ Αἰνείου βέλος οὐ τόπον ὁρίζει τῇ βολῇ, ἀλλ' ἀορίστως λέγει ὡς βάλε πέτρῳ ἢ κόρυθα ἠὲ σάκος Ἀχιλλέως, μονονουχὶ λέγων, ὅτι οὐκ οἶδα ποῦ βέβληκε. τοῦτο δὲ ποιεῖ, ὡς ἂν ἐπεὶ καὶ τὸν Ἀχιλλέα πεποίηκεν οὐ τυχόντα τοῦ Αἰνείου τῇ τοῦ ἔγχους βολῇ, ἔχει δ' ὅμως διαφοράν τινα πρὸς τὸν Αἰνείαν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ ἐπ' ἐκείνῳ μὲν ὁρισθῆναι ποῦ βέβληκεν, ὅτι δηλονότι διαμπερὲς τῆς ἀσπίδος ἐν ἄκρῳ, τὴν δὲ τοῦ Αἰνείου βολὴν ἀδιόριστον εἶναι ποῖ τῶν ὅπλων γέγονε τοῦ Ἀχιλλέως. ταῦτα δὲ οὐκέτι λόγοι θείας Μούσης τῆς *ἀδιστάκτως πάντα εἰδυίας διὰ τὸ παρεῖναι γιγνομένοις, ὥς που εἴρηται, ἀλλ' ἑτέρας Μούσης, τῆς Ὁμηρικῆς δηλαδὴ γνώσεως, ἣν οὐκ ἀπεικὸς καὶ ἐνδοιασμὸν παθεῖν ἐφ' οἷς λέγει. (Vers. 292.) Ὅτι ἄχος τῷ Ποσειδῶνι ἐστὶν, εἴ περ ὁ Αἰνείας τῷ Ἀχιλλεῖ δαμεὶς Ἄϊδόσδε κάτεισι πειθόμενος μύθοισιν

Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο, νήπιος, οὐδέ τι οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον, ἀλλὰ τί ἢ νῦν, ἢ κατά τινας τίη νῦν, οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει μὰψ ἕνεκ᾽ ἀλλοτρίων ἀχέων, ὃ ῥηθείη ἂν ἐπὶ τῶν μάτην πασχόντων ἐν ἀλλοτρίοις ἐφ᾽ οἷς αὐτοὶ οὐδὲν ἔπταισαν. ἐντεῦθεν δὲ τὸ τοῦ Ἱπποκράτους παρέξεσται τὸ τὸν
1209*ἰατρὸν ἐν ἀλλοτρίαις συμ*φοραῖς ἰδίας λύπας καρποῦσθαι.* (Vers. 299.) *Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Ποσειδῶν καὶ οὕτως ἀχθεσθεὶς, εἰ μάτην ὁ Αἰνείας ἀναίτιος ὢν θανεῖται, οὔτε συνεπιγραφεὶς τῷ τῶν Πριαμιδῶν πολέμῳ, καὶ νωθρότερον δὲ περὶ τὴν μάχην διακείμενος, διὸ καὶ ὁ Πρίαμος ὑπώπτευεν αὐτὸν, ἔτι δὲ καὶ θεοφιλὴς ὢν, κεχαρισμένα γὰρ αἰεί φησι δῶρα θεοῖσι δίδωσι, βουλεύεται καὶ πῶς ἂν αὐτὸν ὑπ᾽ ἐκ θανάτου ἀγάγωσι, μή πως καὶ Ζεὺς κεχολώσεται, αἴκεν Ἀχιλλεὺς τόνδε κατακτείνῃ. μόριμον δέ οἱ, φησίν, ἐστιν ἀλέασθαι, ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται Δαρδάνου, ὃς Διὶ περὶ πάντων φίλτατος παίδων οἳ ἔθεν, ἤγουν αὐτοῦ, ἐξεγένοντο γυναικῶν τεθνητάων. λέγει δὲ καὶ, ὅτι ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων, νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει, καὶ παίδων παῖδες, οἵ μετόπισθεν γένωνται. τοῦτο δὲ λέγεται διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἥν, φασιν, εἰκὸς εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ τῶν τῆς Σιβύλλης χρησμῶν, ἢ καὶ αὐτὸν οἴκοθεν εἰδότα. ποιητοῦ γὰρ ἀρετὴ τὸ καὶ μαντικὴν ἐπιστήμην ἔχειν, ὥς φασιν ἄλλοι πλατύτερον. Καὶ ὅρα ὅπως ὁ ποιητὴς οὐ μόνον τὰ Τρωικὰ ἱστορεῖ, πολλὰ δὲ καὶ πρὸ *τῶν Τρωικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑστέρας τινὰς ἱστορίας παραδίδωσιν, ὧν ἐστι καὶ ἡ τοῦ Αἰνείου ἀρχὴ, ἣν φημιζομένην, ὡς εἰκὸς, Ἀχιλλεὺς μὲν ὀνειδίζων ἀπεῖπε, τὸ δὲ μοιρίδιον ἐξετέλεσεν εἰς αὐτὸν καὶ παίδων παῖδας, ὡς εἶπεν ὁ ποιητής. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει ὅτι τὸν Αἰνείαν τινὲς μέν φασι μετὰ Ἀγχίσου τοῦ πατρὸς καὶ Ἀσκανίου τοῦ παιδὸς λαὸν ἀθροῖσαι καὶ πλεῦσαι εἰς Σικελίαν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὴν Λατίνην ἐλθεῖν κατά τι λόγιον· ἕτεροι δὲ οἰκῆσαι αὐτόν φασι περὶ τὸν Μακεδονικὸν Ὄλυμπον· ἄλλοι δὲ, εἰς Σικελίαν καταραι· Ὅμηρος δὲ ἐμφαίνει, φησὶν, ἐν τῇ Τροίᾳ μεῖναι αὐτὸν, καὶ διαδεξάμενον τὴν ἀρχὴν παραδεδωκέναι τοῖς παισὶν ἠφανισμένων τῶν Πριαμιδῶν. ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων, καὶ ἑξῆς ὡς προγέγραπται. τινὲς δέ, φησι, γράφουσι,*1286
νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο γένος πάντεσσιν ἀνάξει καὶ παίδων παῖδες, τοὺς Ῥωμαίους λέγοντες, παρ᾽ οἷς τὸν Αἰνείαν καὶ καταστρέψαι τὸν βίον φασί τινες. (Vers. 302.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τοῦ μὴ ἔχοντος διαδόχους ἄσπερμος ἡ γενεὴ λέγεται καὶ ἄφαντος ὀλέσθαι, καὶ ὅτι ἐπὶ διαδόχου κράτους καλὸν εἰπεῖν τὸ, νῦν γὰρ δὴ ὁ δεῖνα ἀνάξει καὶ παίδων παῖδες, οἵ μετόπισθεν γένωνται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πολλάκις καὶ ὑπ᾽ ἐχθρῶν βοηθεῖταί τις οὐ μόνον δι᾽ ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ φό*βῳ κακοῦ μείζονος, ὡς ὁ Αἰνείας ἐνταῦθα ὑπὸ Ποσειδῶνος, διότι ἀναίτιός ἐστι, καὶ ὅτι δέδιεν ὁ Ποσειδῶν, μὴ τοῦ Αἰνείου πεσόντος ὁ Ζεὺς κεχολώσεται. δυσωπεῖται δὲ καὶ τὸ μοιρίδιον, εἰς ὃ ἐκλαμβάνεται ὁ Ζεὺς, καὶ φιλεῖ δέ πως τὸν Αἰνείαν ὡς Πριάμῳ καὶ τοῖς αὐτοῦ ἀπεχθόμενον. ἃ δὴ καὶ ὁ Ἀπόλλων εἰδὼς καὶ οὐκ ἐπεξιὼν θρασέως εἰς βοήθειαν τοῦ Αἰνείου δοκεῖ κακοήθως ἀμελεῖν αὐτοῦ. διὸ καὶ νήπιον αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν λέγει* (Vers. 295.) *διὰ τὸ δῆθεν ἄφιλον. Ἔνθα σημείωσαι τὸ νήπιος, οὐ συνταχθὲν τοῖς ὀπίσω, ἤγουν τῷ, μύθοις Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο, ἀλλ᾽ ἀναφωνηθὲν ἰδίᾳ καθ᾽ αὑτὸ, ἵνα εἴπῃ ὅτι νήπιός ἐστιν ὁ Ἀπόλλων, ἐπεὶ μὴ βοηθεῖ τῷ φίλῳ. δύναται δὲ καὶ τῷ Αἰνείᾳ ἐπιῤῥηθῆναι τὸ νήπιος· οὐκ εὐόδως μέντοι.* (Vers. 301.) *Ὅρα δὲ τὸ ἐν ἄλλοις μόρσιμον μόριμον ἐνταῦθα δίχα τοῦ σ λεχθὲν ἀπὸ τῆς μοίρας, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὑπέρμορον ἀπελεύσει τοῦ ἰῶτα, καὶ ἀμμορία ἡ δυστυχία, καὶ αὐτὸς ὁ μόρος.* (Vers. 304.) *Τὸ δὲ, οἳ ἔθεν ἐξεγένοντο, πρὸς διαστολὴν ἑτέρων παίδων κεῖται. Τὸ δὲ, γυναικῶν τε, διέσταλται πρὸς τοὺς ἐκ θεαινῶν, ὁποῖος Ἀπόλλων, Ἄρης, Ἀφροδίτη καὶ οἱ τοιοῦτοι.* (Vers. 298.) *Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐνταῦθα μὲν σεμνύνει τὸν Αἰνείαν ὁ ποιητὴς, διότι κεχαρισμένα δῶρα θεῷ δίδωσιν. ἐν δὲ Ὀδυσσείᾳ τὸν Ὀδυσσέα σεμνολογεῖ, ὅτι τε νόον περίεστι, *καὶ διότι ἱερὰ πολλὰ δέδωκε, καὶ ὅτι τὸ ῥύσασθαι θανάτου ὑπεξαγαγεῖν θανάτου φησίν.* (Vers. 309.) *Ὅτι ἐν πολλοῖς τὸν ὅρκον σεπτὸν κρίνων ὁ ποιητὴς τὸ αὐτὸ κἀνταῦθα ποιεῖ παιδεύων εὐορκεῖν, ἐν οἷς ἡ Ἥρα τῷ Ποσειδῶνι ἐπιτρέπει νοῆσαι, εἴτε βούλεται σῶσαι τὸν Αἰνείαν, εἴτε καὶ μή. αὐταὶ γάρ, φησιν, ὠμόσαμεν μηδέποτε ἀλεξήσειν Τρωσὶ, καὶ δεῖ φυλάξειν δηλαδὴ τὸν ὅρκον. φράζει δὲ ταῦτα οὕτως ἡ τοῦ μύθου Ἥρα· ἐννοσίγαιε, αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον, Αἰνείαν ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἤκεν ἐάσεις. νῶι γὰρ, ἤγουν *ἡμεῖς, πολεῖς ὠμόσσαμεν ὅρκους πᾶσι μετὰ ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη, μή ποτ᾽ ἐπὶ*

Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ, μηδ᾽ ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται δαιομένη, δαίουσι
δ᾽ ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν. μελέτη δὲ καὶ ταῦτα Ὁμηρικὴ τοῦ, πῶς ἂν ἐκ προφανοῦς ἄρτι κινδύνου
ὁ Αἰνείας περισωθείη. καὶ ἀρέσκει τῷ ποιητῇ ἁρπαγῆναι αὐτὸν, καὶ οὕτω περιγενέσθαι. καὶ γίνεται
οὕτω διὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ὃς τὸν Αἰνείαν ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσεν ἀείρας καὶ περισωσάμενον
ἐξήγαγε τοῦ πολέμου κατ᾽ ὀφθαλμῶν Ἀχιλ*λέως χέας ἀχλύν. καὶ ὑπέθετο νῦν μὲν ἀναχωρεῖν ἐκ τοῦ
1287 Ἀχιλλέως, ὅτε δ᾽ ἐκεῖνος θάνοι, τότε δὴ θαρσαλέως προμάχεσθαι. (Vers. 315.) Ὅρα δὲ τὸ, δάηται
δαιομένη, δαίουσι δὲ Ἀχαιοὶ, ἐπίχυσιν ἔχον ταὐτοδυνάμων λέξεων. καὶ προσεκτέον τῷ, δαίουσιν
Ἀχαιοὶ, ἔχοντι διαστολὴν πρὸς ἑτεροίαν καῦσιν, ὡς δυνατὸν ὂν τὴν Τροίαν πυρὶ δαίεσθαι καὶ ἄλλως
δίχα πολέμου, ὁποῖα πολλὰ πυρὰ ἐξ ἐπιβουλῆς ἢ αὐτομάτως καίονται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ, δάη-
ται δαιομένη, δύναται ἢ τὸ δάηται ἢ τὸ δαιομένη μερισμὸν δηλοῦν τι*νὰ, ὡς ἐκ τοῦ δαίω τὸ μερίζω,
ἐπειδὴ τὰ καιόμενα καὶ μάλιστα οἰκοδομήματα μερίζονται διαιρούμενα καὶ παραλύονται τῆς συνεχείας
κραυρούμενα τῇ πυρώσει. ἀναλογία δὲ τοῦ δάηται κατὰ τὸ κλάηται, κάηται. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα.
(Vers. 320.) Ἐπεὶ δέ, φησιν, Ἀχιλλῆος *ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν σκέδασ᾽ ἀχλὺν θεσπεσίην ὁ Ποσειδῶν, 1210
ὁ δ᾽ ἔπειτα μέγ᾽ ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσι, καὶ τὸ ἔγχος αὐτῷ προπάροιθε ποδῶν κεῖτο ἐπὶ χθονὸς, καὶ
ὁ Αἰνείας ἀπῆν, ὀχθήσας εἶπε τὰ καὶ τά. Καὶ ὅρα ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν ἡ Ἀθηνᾶ Διομήδους ἀχλὺν ἀπ᾽
ὀφθαλμῶν εἷλεν οἷα φωσφόρος ἐπὶ κακῷ τῶν Τρώων· Ποσειδῶν δὲ ἐνταῦθα, εἰ καὶ αὐτὸς ποιεῖ τι
ὅμοιον ὕστερον, ἀλλὰ φθάσας τῶν Ἀχιλλέως ὀφθαλμῶν ἀχλὺν καταχέει σώζων τὸν Αἰνείαν. ἐνέργεια
δὲ αὕτη μάλιστα *Ποσειδῶνος, οὐ κατὰ τὴν Ἀθηνᾶν φωσφοροῦντος, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἀέρα ταῖς
ἀναθυμιάσεσιν ἀχλύοντος. εἰκὸς δὲ καὶ κατὰ χόλον πολὺν ἐξ ἀναθυμιάσεως ἀχλὺν γενέσθαι τινὰ τῷ
Ἀχιλλεῖ. (Vers. 324.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ μῦθος τοῦ ὡς ἐῤῥέθη παραδόξως τὸν Αἰνείαν σωθῆ-
ναι θεραπείαν ἤδη ἔχει πιθανότητος ἀπὸ τοῦ καὶ ἀλλαχοῦ ἁρπαγῆναι αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς μάχης ὑπὸ
τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ σωθῆναι. ἀπὸ δὲ τούτου ὁρμηθεὶς ὁ ποιητὴς ὅμοιόν τι προϊὼν ἐρεῖ καὶ περὶ Ἕκτο-
ρος. (Vers. 341.) Τὸ δὲ μέγα ἐξιδεῖν ὀφθαλμοῖς τὸ λαμπρὸν καὶ ἀνε*πιπρόσθητον τῆς θέας δηλοῖ.
(Vers. 318.) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ νόημα περὶ Ποσειδῶνος φραστικὸν προθυμίας μαχίμου τὸ,
βῆ δ᾽ ἴμεν, ἤγουν ἐλθεῖν, ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων. Εἰπὼν δὲ καὶ (Vers. 322.) ὡς τὴν
τοῦ Ἀχιλλέως μελίην εὔχαλκον ἀσπίδος ἐξέρυσεν ὁ Ποσειδῶν μεγαλήτορος Αἰνείαο, καὶ τὴν μὲν προ-
πάροιθεν ποδῶν Ἀχιλῆος, ὡς καὶ προεγράφη, ἔθηκεν, ἐκεῖνον δὲ ὑψόσε ἦρεν, ἀφίησιν οὕτω νοεῖσθαι
τὴν τοιαύτην περιπέτειαν, ὡς τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἔγχος ἤδη κατὰ τοῦ Αἰνείου βληθὲν καὶ διελὸν τόν τε
βύρσινον τῆς ἀσπίδος ἄ*κρον κύκλον καὶ τὸν χαλκοῦν, ὡς ἤδη εἴρηται, τῷ μὲν στύρακι, ἤγουν τῷ
μέσῳ τοῦ ξύλου, ἐνεπεπήγει μεσολαβῶς ἐν ἄκρῳ τῆς ἀσπίδος, κατὰ δὲ τὴν αἰχμὴν τῇ γῇ ἐμπέπηκτο. ἔφη
γάρ· (Vers. 279.) αἰχμὴ δὲ κατὰ νώτου ἐν γαίῃ ἔστη ἱεμένη. διὸ ἐξερύσας αὐτὴν τῆς ἀσπίδος ὁ Ποσειδῶν
πρὸ ποδῶν Ἀχιλλέως ἔθηκεν. ἦν δὲ ἄρα δεξιότης τοῦ Αἰνείου τὸ οὕτω τὴν ἀσπίδα κινῆσαι, ὡς ἀποστρέ-
ψασθαι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως αἰχμὴν, ἔτι δὲ καὶ τὸ οὕτω ταχὺ δυνηθῆναι, ὥς περ κατά τι θεῖον, ἐξερύ-
σαι αὐτὴν καὶ προσρῖψαι τῷ πέμψαντι Ἀχιλλεῖ. (Vers. 321.) Μελία δὲ νῦν μὲν συνήθως Ὁμήρῳ
τὸ δόρυ, ὁμωνύμως τῷ ὅλῳ, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐλέφας, ὃς καὶ αὐτὸς ποτὲ μὲν ζῷον δηλοῖ, ποτὲ δὲ
μέρος ἐκείνου, ἤγουν ὀστοῦν. οὕτω δὲ καὶ δόρυ ποτὲ μὲν ὅλον δένδρον, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ, ποτὲ δὲ
1288 τμῆμα δένδρου. δῆλον δ᾽ ὅτι καὶ νυμφῶν ὄνομα αἱ Μελίαι, ὡς καὶ παρ᾽ Ἡσιόδῳ. αὐτὸ δὲ καθ᾽ ὁμω-
νυμίαν τῶν δένδρων, οἷς μυθικῶς ἔχαιρον ἐκεῖναι. ἡ δὲ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ *μελία ζητητέον, εἰ μὴ
ἡ αὐτή ἐστι τῇ μελίᾳ, ἧ παρωνυμεῖται τὸ μείλινον ἔγχος. λέγει γὰρ ἐκεῖνος τοὺς τὰ γεωργικὰ συγγρά-
ψαντας γράφειν οὕτω· τὴν μελίαν καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκιά, φησιν, οἱ Σύροι καλοῦσι.
καὶ οὗτοι μέν, φησι, διὰ τοῦ π, Νίκανδρος δὲ δασέως φιττάκια, Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια. τὰ
δ᾽ αὐτὰ ἑτέρωθι καὶ ψιττάκια. δοκεῖ γὰρ ἐν τούτοις ἡ μελία οὐ δένδρον δηλοῦν, ἀλλὰ καρπὸν δένδρου.
(Vers. 324.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐπί τινος αἴφνης δοξασθέντος θειότερον ὑπὲρ τοὺς ὁμοίους ῥηθήσεται
τὸ, ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ᾽ ἀείρας, πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων ὑπεράλτο θεοῦ ἀπὸ
χειρὸς ὀρούσας. (Vers. 328.) Ἐν τούτοις δὲ μέμνηται καὶ Καυκώνων ὁ ποιητὴς, εἰπὼν ἐλθεῖν τὸν
Ποσειδῶνα, ὅτε γῆθεν ὕψωσε τὸν Αἰνείαν ἐπ᾽ ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμου, ἔνθα Καύκωνες θωρήσ-

*σοντο. εἰσὶ δὲ οὗτοι Παφλαγονικὸν ἔθνος, περὶ ὧν τινὲς φέρουσιν ἐν τῷ καταλόγῳ ταῦτα τὰ ἔπη· Καύκωνας αὖτ᾽ ἦγε Πολυκλέος υἱὸς Ἄμειβος, ἢ Ἀμύμων, οἳ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κατὰ δώματα ναῖον, ἢ κλυτὰ δώματ᾽ ἔναιον. κεῖται δέ, φασι, ταῦτα ἐν τῷ διακόσμῳ μετὰ τὸ, Κρῶμναν τ᾽ Αἰγιαλόν τε καὶ Ἐρυθίνους. λέγει δὲ ὁ γεωγράφος καὶ ὅτι τὸ τῶν Καυκώνων γένος ἐξέφθαρται τέλεον. εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ τῶν Παφλαγόνων *καταλόγῳ. ἔτι φησὶν ὁ γεωγράφος καὶ ὅτι Καύκωνες, οἱ ἐν Πελοποννήσῳ, Ἀρκαδικὴ μοῖρα, μὴ ἀνεχόμενοι τὸ Λεπρέου γένος κατάρχειν αὐτῶν, ἣν γὰρ πονηρὸς ὁ Λέπρεος, κατῆραν ἐκεῖθεν εἰς Λυκίαν. καὶ ὅρα τὸ εἰς Λυκίαν· τοῖς γὰρ τοιούτοις οὐδὲν πάντως μετὸν πρὸς τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ Καύκωνας. Ὅτι δὲ καὶ πολυσπερέες οἱ Καύκωνες, καὶ εἴ τι που ἄλλο ῥητέον περὶ αὐτῶν ἐν στενῷ, κεῖται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. καὶ τοιόνδε μὲν ἄρτι καὶ τὸ περὶ Καυκώνων. ἐφεξῆς δὲ (Vers. 331.) κείμενον τὸ, Αἰνεία, τίς σ᾽ ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει ἀντὶ Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι, ὃς σεῦ ἅμα κρείσσων καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν; ἀλλ᾽ ἀναχωρῆσαι, ὅ ἐστιν ἀναχώρησον, ὅτε κεν ξυμβλήσεαι αὐτῷ, μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι, τὸ δὴ τοιοῦτον ὅλον ῥητὸν παραποιηθήσεταί ποτε παρῳδηθὲν εἴς τινα ταπεινότερον μείζονι αὐτοῦ ἀνδρὶ ἀντιβαίνοντα. εἶτα (Vers. 336.) ὁ ταῦτα εἰπὼν Ποσειδῶν τῷ Αἰνείᾳ ἐπάγει κατὰ συνήθη Ὁμηρικὴν προαναφώνησιν τὸ, αὐτὰρ ἐπεί κ᾽ Ἀχιλλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, θαρσήσας δή ᾽πειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι· οὐ μὲν γάρ τίς σ᾽ ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει. Καὶ ὅρα ὅπως ἐκ παρόδου πεφεισμένως χείλεσιν οἷον ἄκροις τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ὑπετονθόρισε θάνατον ὁ φιλαχιλλεὺς *ποιητὴς, καὶ ὅτι ἀτέοντα λέγει (Vers. 331.) τὸν βεβλαμμένον εἰς φρόνησιν ὡς ἀπὸ τῆς προϊστορημένης ἄτης. οἱ μέντοι μεθ᾽ Ὅμηρον οὐκ οἴδασι τὸ ἀτέω ἀτῶ ἐν πρώτῃ συζυγίᾳ, ἀλλ᾽ ἐν δευτέρᾳ κατὰ τὸ βοῶ. (Vers. 333.) Καλὸς δὲ ἔπαινος ἀνδρὸς ἀγαθοῦ τὸ, καὶ κρείσσονα εἶναι, ὅ ἐστιν ἀνδρεῖον, ἐπικρατέστερον, ἔτι δὲ καὶ φίλον θεῷ, ἐξ οὗ ἡ μυθικὴ πέπλασται τῶν θνητῶν γέννησις ἐκ θεῶν. προείρηται γάρ που, ὡς οἱ θεογεννεῖς διά τινα οὕτω λέγονται ἀρετήν. διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς ἐρεῖ κατωτέρω, ὡς ἦ ῥα, ἤγουν ὄντως δὴ, καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἦεν, οἷς δηλαδὴ ἑαυτὸν θεόθεν ἐγενεαλόγησε*
1211 *πρὸ βραχέων. αὐτάρ μιν, *φησὶν, ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι, δηλῶν καὶ αὐτὸς, ὡς τὸ λέγεσθαί τινα ἐκ θεοῦ αἰνίττεται οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ φίλον ἐκεῖνον εἶναι θεῷ. (Vers. 334.) Τὸ δὲ ξυμβλήσεαι ἀντὶ ξυναντήσεις ἐν συμβολῇ πολέμου. τοῦτο δὲ καὶ ἀντιβολεῖν λέγεται. (Vers. 336.) Τὸ δὲ, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, καὶ ἐνταῦθα προθυμίαν δηλοῖ τὴν εἰς θάνατον, ὡς οὐκ ἐλθόντος φυσικῶς τοῦ θανάτου, ἀλλ᾽ αὐτοῦ τινὸς ἐπακολουθήσαντος οἷον καὶ προκαταλαβόντος τὸν θάνατον. (Vers. 340.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν σκέδασ᾽ ἀχλὺν θεσπεσίην, ὁ δ᾽ ἔπειτα μέγ᾽ ἐξίδεν ὀφθαλμοῖσιν, ἐπιπρέπει καὶ ὅτε τις ἐξ ἀγνωσίας εἰς μάθησιν ἔλθῃ ἐπιμεμελημένος διδασκαλικῶς ἢ ἐκ θεοῦ· καὶ ὅτι εὐθὺς (Vers. 343.) ἐπαγόμενον τὸ, ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα λεύσσω, τῷ, ἤγουν ᾧ, ἐφέηκα κατακτάμεναι μενεαίνων, ἐρεῖ ἄν τις ἐπιβουλευσάμενος μέν τινι, ἀποτυχὼν δὲ, ὡς καὶ ὁ τοῦτο εἰπὼν Ἀχιλλεύς. (Vers. 348.) Ὅτι ὁ καθάπαξ ἐκφοβήσας τινὰ εἴποι ἂν, ὃ καὶ περὶ Αἰνείου ὁ Ἀχιλλεύς· ἐῤῥέτω, οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι ἔσσεται. ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμε*νος ἐκ θανάτοιο. θάῤῥους δὲ μαχίμου (Vers. 350.) τὸ, ἀλλ᾽ ἄγε δὴ τοῖς δεῖνα κελεύσας τῶν ἄλλων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθὼν, καὶ τὸ, ἐπὶ στίχας ἆλτο, κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ. καὶ τὸ, μηκέτι νῦν ἑκὰς ἕστατε, ἀλλ᾽ ἄγ᾽ ἀνὴρ ἄντ᾽ ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι. Ἀχιλλέως δὲ ταῦτα λόγοι πρὸς Ἀχαιούς. ὡς καὶ τὸ, ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι, τοσσούσδε ἀνθρώπους ἐφέπειν καὶ πᾶσι μάχεσθαι. Εἶτα (Vers. 357.) προστιθεὶς τοῦ λόγου τούτου αἰτίαν μεγαλοπρεπῆ ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐπιχειρεῖν, φησίν· οὐδέ κ᾽ Ἄρης, ὅς περ θεὸς ἄμβροτος οὐδέ κ᾽ Ἀθήνη, τοσσῆς δ᾽ ὑσμίνης ἐφέποι στόμα καὶ πονέοιτο, ἀλλ᾽ ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσί τε ποσί τε καὶ σθένει, οὔ μέ τι φημὶ μεθησέμεν, ἤγουν ἀμελήσειν, οὐδ᾽ ἠβαιὸν, ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερές· οὐδέ τιν᾽ οἴω Τρώων χαιρήσειν, ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθοι. ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλος χρήσιμος ἀνδρείοις μεγάλῳ κινδύνῳ ἐναπειλημμένοις καὶ ὑπισχνουμένοις ποιεῖν ὃ δύνανται, ἔτι δὲ καὶ ἀνδρεῖον παράστημα ἔχουσι. Μεγαλόφρων δὲ καὶ νῦν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἴφθιμος εἶναι αὐχῶν. Τὸ δὲ, ὅς περ θεὸς ἄμβροτος, οὐ πρὸς διαστολὴν Ἀθηνᾶς εἴρηται, ἀλλὰ τοῦ ἀλληγο-*

ρουμένου Ἄρεος εἰς μάχην καὶ σίδηρον καὶ τραῦμα. ἐκεῖνα γὰρ οὐ θεοὶ ἄμβροτοι. (Vers. 358.) Στόμα
δὲ ὑσμίνης, ὡς *καὶ πρὸ τούτων στόμα πολέμου. (Vers. 360.) Τὸ δὲ πονέοιτο οὐ πολὺ ἀπέοικε τοῦ
ἐφέπειν, ὃ δὶς ἐῤῥέθη ὡς καίριον. (Vers. 361.) Τὸ δὲ, καὶ σθένει, ἑτεροῖόν ἐστι τοῦ, χερσί τε ποσί
τε. χειρῶν μὲν δραστηριότης καὶ ποδῶν ὠκύτης παύεται ἢ τῆς κατ᾽ αὐτὰ ὕλης ἐπιλιποίσης ἢ καὶ ἐκ
1289 καμάτου, τὸ δὲ σθένος, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, μένος, ἀεὶ τῷ ζῶντι παραμένει. Τοῦ δὲ ἠβαιὸν ὅτι προϋ-
πάρχει τὸ βαιὸν καὶ ὁ βαιὸς, δῆλόν ἐστιν. εἰ δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ ὁ βαιὼν παρωνόμασται, ζητῆσαι χρή. ἔστι
δὲ ἰχθὺς ὁ βαιὼν κατὰ τὸν δειπνοσοφιστὴν ἀχάριστος, ἤγουν ἀχαρίτωτος, ἐξ οὗ Ἀττικὴ παροιμία
τὸ, μή μοι βαιὼν, κακὸς ἰχθύς. (Vers. 362.) Τὸ δὲ, στιχὸς διαμπερὲς, εἰ καὶ ἑνικῶς πέφρασται,
ἀλλὰ γενικῶς πλῆθος δηλοῖ ὡς ἰσοδυναμοῦν τῷ, ἐπὶ στίχας ἆλτο. (Vers. 363.) Τοῦ δὲ χαιρήσειν καὶ
μετοχή ἐστι τὸ κεχαρηκὼς καὶ ὄνομα ὁ Χαιρήμων. ὁ δὲ κωμικὸς καὶ χαιρηδόνα ἐξ αὐτοῦ φησὶ τὴν
χαράν. (Vers. 364.) Ὅτι Ἕκτωρ, πείθειν θέλων τοὺς Τρῶας μὴ πρὸς τὰς εἰρημένας τοῦ Ἀχιλλέως
εἴκειν ἀπειλὰς, κέκλετο, *καὶ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ ὁμοκλήσας, ὡς αὐτῷ σύνηθες· Τρῶες ὑπέρθυμοι,
μὴ δείδιτε Πηλείωνα· καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην· ἔγχεϊ δ᾽ ἀργαλέον, ἐπειὴ πολὺ
φέρτεροί εἰσιν. οὐδ᾽ Ἀχιλλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει, ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσ-
σηγὺ κολούει, ἀντὶ τοῦ κολοβοῖ καὶ ἀτελὲς ἀφίησι. τοῦτο δὲ οἰκεῖον ῥηθῆναι πρὸς τὸν πολλὰ οὐκ ἐντε-
λῶς ὑπισχνούμενον ἢ ἀπειλούμενον. εἶτα (Vers. 370.) ὡς ἐρεθίσας καὶ ἑαυτὸν ὁ Ἕκτωρ ἐπιφέρει ὅτι,
τοῦ δ᾽ ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε· καὶ ἐπαναλαβὼν *ἐπάγει, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος
δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα καὶ ἐπαναστροφὴ λέγεται, ὡς ἐν ἄλλοις ἐδηλώθη, καὶ οὐ μόνον
ἐπανάληψις. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα ὅτι ἀγκύλον τὸ νόημα καὶ πολὺν ἐν βραχεῖ νοῦν ἔχον, καὶ
ὅτι ἐνδιάθετος ἐπανάληψις. Σημειοῦνται δὲ καὶ ὅτι ἐν Ἰλιάδι μὲν πολλάκις ὁ ποιητὴς ἐπανέλαβεν, ὡς
καὶ προεγράφη, ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ ἅπαξ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, τοῦ δ᾽ ἐγὼ ἀντίος εἶμι καὶ εἰ πυρὶ
χεῖρας ἔοικε, μένος δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ, οἰκεῖον ῥηθῆναι παρά τινος κατατολμῶντος ἀντιστῆ*ναί τινι
νομιζομένῳ μεγάλῳ. Ὅτι δὲ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν ὁ Ἀχιλλεὺς, δηλώσει ἡ ἐν τῷ τέλει τῆς ῥαψῳδίας ταύ-
της παραβολή. τὸ γὰρ ἐνταῦθα στενοχωρηθὲν τῇ φράσει παραβολικῇ ἐκεῖ ἐναργείᾳ πλατύνεται.
(Vers. 370.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ, τοῦ δ᾽ ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, ἐπεφώνησέ τις,
καθὰ ἱστορεῖ Ἀθήναιος, ἐπὶ πλακοῦντι θερμῷ παρατεθειμένῳ, οὗ πάντες ἀπείχοντο, καὶ ἅμα προπε-
τῶς ἐπιβαλὼν φλεγόμενός, φησιν, ἐξεφέρετο· καὶ ὅτι ἀνωτέρω μετὰ τὸ ὁμοκλήσας κεῖται τὸ, φάτο
δ᾽ ἴμεναι ἄντ᾽ Ἀχιλῆος, τουτέστι σκοπὸς ἦν αὐτῷ τῆς ὁμοκλῆς βῆναι τοὺς Τρῶας ἄντην Ἀχιλλέως,
ἢ μᾶλλον, αὐτὸς ἀφεώρα δι᾽ ὧν ἔφη πρὸς τὸ ἀντιστῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ, καθὰ ἐδήλωσεν ἐν τῷ, τοῦ δ᾽
ἐγὼ ἀντίος εἶμι καὶ ἑξῆς. (Vers. 365.) Τοῦ δὲ δείδιτε τὸ πρῶτον πρόσωπον δείδιθι. (Vers. 366.) Τὸ
δὲ, ἐπέεσσι μαχοίμην, φανερῶς δηλοῖ ὡς μάχεσθαι οὐ μόνον ὅπλοις ἔστιν καὶ ὡς ἐνταῦθα φησὶ ἔγχεϊ,
ἀλλὰ καὶ λόγοις, ἐξ ὧν τὸ λογομαχεῖν. (Vers. 368.) Τὸ δὲ, οὐ πάντεσσι μύθοις, οὐ πάντῃ ψευδῆ
ἀλλ᾽ ἐπί τι τὸν Ἀχιλλέα δηλοῖ, ὃς τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ κολούει. ὧν καλὴ ἡ παρίσωσις. δῆλον δὲ ὡς
ἀντίκεινται ἀλλήλοις τὸ τελεῖν, ὅ ἐστι τελειοῦν, καὶ τὸ κολούειν. Ἡ δὲ διπλωσις τοῦ, πυρὶ χεῖρας ἔοικε,
σχεδιασμὸν λόγου ἐμφαίνει. δοκεῖ γὰρ ὅτι αὐτοσχε*δίως εἰπὼν, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, καὶ θέλων μὲν
καὶ ἄλλο τι προσθεῖναι, μὴ φέρων δὲ αὐτὸ ἐπὶ στόματος, ἐπανέλαβε τὸ, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, καὶ ἐν
τοσούτῳ προσεννοησάμενος καὶ ἕτερον ὁμοίωμα ἐπήγαγε τὸ, μένος δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ. εἰκὸς δὲ καὶ ὑπὸ
ἀγωνίας ἢ καὶ θυμοῦ ταὐτολογῆσαι οὕτω τὸν ἥρωα. Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ δοκεῖ μὴ ἂν ἔχειν τινὰ φάναι
ἀσφαλῶς, διότι τὸ μὲν πῦρ ἀπένειμε ταῖς χερσὶ τοῦ Ἀχιλλέως, τῷ δὲ μένει τὸν σίδηρον, ἔστι γὰρ οὐκ
ἀνάκριβες καὶ ἀνάπαλιν εἰπεῖν σιδήρῳ μὲν εἰκάσαι χεῖρας ἀνδρικὰς, πυρὶ δὲ μένος ἡρωικὸν, ἀλλ᾽ ὅμως
οὐκ ἀφυῶς ἐρεῖ τις, πυρὶ μὲν χεῖρας *εἰκασθῆναι διὰ τὸ δήιον καὶ καυστικὸν τῆς χερσὶν ἀνυομένης 1212
μάχης, σιδήρῳ δὲ τὸ μένος διὰ τὸ σιδήρειον, ὥς που φησὶν, ἦτορ, ἐξ οὗ πυρεκβολεῖται τὸ κατὰ τὴν
καυσειρὰν μάχην πῦρ. (Vers. 372.) Ὅτι ἐνεργῆ λαλιὰν στρατηγοῦ δηλοῖ τὸ, ὣς φάτ᾽ ἐποτρύνων,
οἱ δ᾽ ἀντίοι ἔγχε᾽ ἄειραν, ὅ ἐστιν ἦραν εἰς ἀέρα. τῶν δ᾽ ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ᾽ ἀϋτή. Τὸ δὲ,
1290 ἄμυδις τούτων ἐμίχθη τὸ μένος, ἄλλως πρὸ τούτων διαφόρως ἔφρασεν. οἱ δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον τὸ τοιοῦτον
ὁμόσε χωρεῖν φασὶ καὶ ὁμόσε γενέσθαι. Αἰολικὸν δὲ, ὡς πολλαχοῦ ἐφάνη, τὸ ἄμυδις, διὸ καὶ ψιλοῦ-

ται, εἰ καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ἅμα. ὁμοίως δὲ Αἰολικὸν καὶ τὸ ἄλλυδις. (Vers. 365.) Ὅτι κηδόμενος τοῦ Ἕκτορος ὁ Ἀπόλλων φησίν· Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε, ἀλλὰ κατὰ πληθὺν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο, μή πως σ' ἢ βάλῃ ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ. καὶ οὕτω μὲν ὁ Φοῖβος. Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσετο οὐλαμὸν ἀνδρῶν ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος. Καὶ ὅρα ὅτι διδασκαλικῶς καὶ ὧδε τὸ βαλεῖν καὶ τὸ τύψαι ἀλλήλων διέσταλκεν, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα (Vers. 377.), τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας· καὶ ὅτι φλοῖσβον καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἀλ*λαχοῦ, ἐπὶ μάχης ἔφη, δηλῶν οὕτω τὸν ἐκ τῆς πλήθυος τάραχον· καὶ ὅτι καὶ νῦν τὸ δέδεξο ἀντὶ τοῦ ἀντίστηθι ἔφη, ὅθεν καὶ προδοκὴ ὁ τόπος ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ οὕτω δέξασθαι ἢ ἄνδρα ἢ θηρίον. (Vers. 380.) Ὅτι ὥς περ ἀναιδείην ἐπιειμένος ὁ ἄγαν καὶ προφανῶς ἀναιδὴς, οὕτω καὶ φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν ὁ ἔχων ἔννουν φανερὰν ῥωμαλαιότητα. φησὶ γοῦν· ἐν δ' Ἀχιλλεὺς Τρώεσσι θόρε φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν, σμερδαλέα ἰάχων. γοργὸν δὲ καὶ τολμηρὸν τὸ, φρεσὶν εἱμένος ἀλκήν. γοργὸν μὲν, ὡς ἐν ὀλιγίστῳ τὸν ἄλκιμον καὶ φρόνιμον δηλοῦν· τολμηρὸν δὲ, ὡς ἐνδύον ἀλκῇ *τὰς φρένας σωματικώτερον. (Vers. 385.) Ὅτι Ὕδη καὶ ἐνταῦθα πόλις Λυδίας, μητρόπολις Σαρδιανῶν. Τμῶλος δὲ ὄρος καὶ αὐτὸς Λύδιον ὑψηλόν. διὸ νιφόεντα λέγει αὐτὸν ὁ ποιητής. ἐκ τούτου δὲ ῥέει ὁ ὑμνούμενος χρυσοῤῥόας Πακτωλὸς, ὡς καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ γέγραπται. (Vers. 386.) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ πᾶσα ἀντὶ τοῦ ὅλη καταχρηστικῶς, οἷον, κεφαλὴ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη, ἤγουν ἐκλάσθη, ἐσχίσθη, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. κυρίως μέντοι τὸ πᾶς καθόλου τι δηλοῖ καὶ διωρισμένον ποσὸν, τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ συνεχοῦς τινὸς ὁλότητος *τίθεται. λαμβάνεται μέντοι καὶ αὐτό ποτε ἀντὶ τοῦ πᾶς, ὡς ὅτε τις εἴπῃ, ὅλον τὸ πλῆθος, ἢ ὅλος ὁ στρατός. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ Ὅμηρος καὶ ἐν τῷ, πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι, καὶ, πᾶν ἐξηράνθη πεδίον, καὶ, ἐγκέφαλος ἔνδον ἅπας πεπάλακτο, καὶ, ἔγχος ἐν χροῒ πᾶν κομίσατο, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ἐν οἷς καὶ τὸ, πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, περὶ οὗ καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἴρηται. Πάσχει δὲ τὴν τοιαύτην ἐνταῦθα πληγὴν Ἰφιτίων τις ἐσθλὸς, Ὀτρυντείδης, πολέων ἡγήτωρ λαῶν. ὃν διασαφῶν ὁ ποιητὴς, (Vers. 383.) ὅπως τε Ὀτρυντείδης ἐῤῥέθη καὶ *τίνος ἦν μητρὸς καὶ πατρί- 1291
δος, φησίν· ὃν νύμφη τέκε Νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ Τμώλῳ ὕπο, ὡς ἐῤῥέθη, νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ. ἔοικε δὲ περιφανὴς εἶναι ὁ ἀνήρ. διὸ καὶ πρώτη ἐν ὑσμίνῃ προβέβληται πεσεῖν ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὃς καὶ ἐπεύχεται (Vers. 387.) ἐπ' αὐτῷ οἷα εἰδὼς τὸν ἄνδρα, καὶ, κεῖσαι, φησὶν, Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν. ἐνθάδε τοι θάνατος, ἤγουν, καὶ ἐνθάδε μέν σοι θάνατος, γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστι Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι καὶ Ἕρμῳ δινήεντι. Καὶ ὅρα ὅπως καὶ *νῦν ὁ ποιητὴς εὐμεθόδως τοπογραφεῖ, καὶ ὡς ἐπολυπραγμόνουν οἱ ἥρωες τὰ τῶν ἐχθρῶν οἷα εἰκὸς, καθά που καὶ ὁ Ἕκτωρ τοπογραφίαν εἶπεν Ἑλληνικήν. φιλοκρινοῦνται δὲ τοῖς ἥρωσι τὰ τοιαῦτα οὐ μόνον στρατηγικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ πολυμάθειαν. Περὶ μὲν οὖν Γυγαίης ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἐῤῥέθη. Τὸν δὲ Ὕλλον παρατετηρημένως, φασὶν, ἰχθυόεντα λέγει, ῥέοντα μεταξὺ Θυατείρων καὶ Σάρδεων, τὸν δὲ Ἕρμον δινήεντα διὰ τὸ δύσπλωτον. τούτους δὲ ὡς ῥήτωρ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ παρισώσεσι κοσμεῖ, (Vers. 392.) εἰπών· Ὕλλῳ ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δι*νήεντι. ὁ δὲ Ἕρμος κατὰ τὸν γεωγράφον ἄρχεται ἐκ Μυσίας, καὶ διὰ τῆς κατακεκαυμένης ἐνεχθεὶς εἰς τὴν Σαρδιανὴν ἐκδίδωσιν εἰς τὴν τῆς Φωκαίας θάλασσαν. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶ ὅτι εἰς τὸν τοιοῦτον Ἕρμον ὁ Πακτωλὸς ἐκδί-
1213 δωσι, περὶ οὗ Πακτωλοῦ, ὡς καὶ *περὶ τῆς Ὕδης, καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διείληπται. (Vers. 382.) Ἰστέον δὲ ὅτι πολλὴ καὶ ἐνταῦθα ποικιλία γραφῆς ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ πίπτουσι, δι' ὧν πέπλον ἐξαρτύει ῥητορείας ὁ ποιητὴς, ὁποῖον τινὰ καὶ πρὸ τούτων ἐξύφανε, καὶ οὐχ' ἕνα μόνον, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ καλούς. ὁ μὲν γὰρ Ὀτρυντείδης τηλαυγὲς πρόσωπον τῆς τοῦ ἥρωος ἀριστείας. ἡγεμὼν τε γάρ ἐστι, καὶ οἷος τῷ Ἀχιλλεῖ γνωρίζεσθαι, καὶ μέσην ὡς ἐῤῥέθη βάλλεται κατὰ κεφαλήν. (Vers. 394.) ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέων ἐσθλὸς ἀλεξη*τὴρ μάχης Ἀντήνορος υἱὸς, αἰχμῇ νύττεται, ἤτοι κεντεῖται, κατὰ κρόταφον διὰ τῆς περικεφαλαίας. ἡ δὲ οὐκ ἔσχεν, ἤγουν οὐκ ἐκώλυσεν, αἰχμὴ δὲ δι' αὐτῆς ἱεμένη, τουτέστι προθυμουμένη ὡς οἷά τις ἔμψυχος, ἔῤῥηξεν ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ ἔνδον ἅπας πεπάλακτο. εἶτα (Vers. 402.) Ἱπποδάμαντα πρόσθεν αὐτοῦ φεύγοντα μετάφρενον οὔτασε δουρὶ, ὃν καὶ εἰκάζει παραβολικῶς πρὸς βοῦν ἐρύγοντα ἐν τῷ θύεσθαι. Μετὰ δὲ τούτους (Vers. 412.) Πριαμίδην Πολύ-

δωρον ῥίπτει παραΐσσοντα, νῶτα βαλὼν ἄκοντι. ἐφ᾽ οἷς παραφανέντος Ἕκτορος οἴκτῳ τοῦ ἀδελφοῦ, (Vers. 451.) εἶτα ἐξαρπαγέντος ὑπὸ Ἀπόλλωνος, Δρύοπα οὔτασε κατ᾽ αὐχένα μέσον ἄκοντι, μεθ᾽ ὃν (Vers. 456.) Δημοῦχον τινὰ ἠΰν τε μέγαν τε κατὰ γόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακεν. εἶτα οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ *ἀνεῖλεν. αὐτὰρ Λαόγονον καὶ Δάρδανον υἱοὺς Βίαντος ἐξ ἵππων ὦσε, τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας. μετὰ δὲ τούτους Τρῶα τινὰ, υἱὸν Ἀλάστορος, φασγάνῳ οὖτα καθ᾽ ἧπαρ, ἐλθόντα λίσσεσθαι καὶ ἤδη γούνων ἁπτόμενον. πίπτει δὲ καί τις Μούλιος ὑπ᾽ αὐτῷ, δουρὶ τρωθεὶς τὸ οὖς. εἶθαρ δὲ ἤγουν εὐθέως (Vers. 472.) δι᾽ οὔατος ἦλθ᾽ ἑτέροιο, καί τις Ἀγηνορίδης μέσην κὰκ κεφαλὴν ἐπλήγη ξίφει, καὶ ἄλλος τὸν ἀγκῶνα ἐπερονήθη αἰχμῇ, ἔνθα ξυνέχουσι τένοντες, εἶτα καὶ φασγάνῳ ἐτύφθη τὸν αὐχένα, καὶ ἄλλος τὸν ἀγκῶνα, ἑτέρας δὲ δυάδος ἄλλης παρὰ τὴν ἀνωτέρω ἀδελφικὴν τὸν μὲν μαχητὴν ἄνω τοῦ ἅρματος βάλλει, ἐπάγη δέ, φησιν, ἐν νηδύϊ χαλκός. τὸν δὲ ἡνίοχον, ἵππους τρέψαντα, μετάφρενον ἔνυξε δουρὶ, οὗ καὶ ἐκυκήθησαν τηνικαῦτα οἱ ἵπποι. καὶ ὅλως εὐπορία πολλὴ ὥς περ τῷ Ἀχιλλεῖ τοῦ ῥίπτειν τοὺς ἐμποδὼν, οὕτω καὶ τῷ ποιητῇ τοῦ φράζειν τὰ κατ᾽ αὐτοὺς, ὃς καὶ τοὺς θανάτους αὐτῶν πολυτρόπους ποιεῖ καὶ τὰ πτώματα, λέγων· δούπησε
1292πεσὼν, καὶ, δάμασε δέ μιν μεμαῶτα, καὶ, ἔλιπεν ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ, καὶ, γνὺξ ἔριπ᾽ οἰμώξας, νεφέλη δέ μιν ἐπεκάλυψεν, ἢ μᾶλλον ἀμφεκάλυψε, κυανέη, καὶ, ἤριπε προπάροιθεν ποδῶν, καὶ, ξίφεϊ μεγάλῳ ἐξαίνυτο θυμὸν, ᾧ *δὴ ξίφει ὁμώνυμον καὶ τὸ καθύπερθεν τοῦ ῥύγχους τοῦ ξιφίου ἰχθύος κατὰ τὸν Ἀθήναιον, ᾧ φησὶν ἐκεῖνος παρωνόμασται, καὶ, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε θυμοῦ δευόμενον, καὶ, τὸν δὲ κατ᾽ ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ, καὶ, ὁ δ᾽ ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς. τινὰς δὲ καὶ ἐσίγησεν ὡς ἔθανον, ἀρκεσθεὶς εἰπεῖν μόνον ὅπως ἐπλήγησαν. οὕτω φιλότιμος ἐνταφιαστὴς καὶ τῶν τοιούτων ὁ ποιητής. ἐντεῦθεν δέ τις ὁρμώμενος παρατηρήσεται καὶ τὴν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις Ὁμηρικὴν φραστικήν. τῶν δὲ ἀνωτέρω σποράδην κειμένων, ὅσα τινὸς ἀναπτύξεως δέονται, τοιαύτη τις ἡ διάθεσις. (Vers. 395.) Τὸ μὲν ἀλεξητὴρ μάχης εἶχεν ἂν παρά τινι θρασυγράφῳ συνθεῖναι τὸν ἀλεξίμαχον πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἀλεξητὴρ κακῶν, ὅς ἐστιν ἀλεξίκακος, καὶ ἀλεξητὴρ φαρμάκων ὁ ἀλεξιφάρμακος. (Vers. 399.) Τὸ δὲ πεπάλακτο ἐλλιπῶς ἔχει. τὸ γὰρ πλῆρες πεπάλακτο λύθρῳ ἢ αἵματι ἢ καὶ ἀμφοτέροις, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (Vers. 405.) Τὸ δὲ ἐρύγοντα τί δηλοῖ, μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται, ὥς περ καὶ τίς ὁ ἐνταῦθα Πολύδωρος. (Vers. 413.) Τὰ νῶτα δὲ ὅποι κεῖνται παραδεικνὺς φησί· τὸν βάλε μέσον ἄκοντι νῶτα, ἀντικρὺ δὲ διέσχεν, ὅ ἐστι διέσχισε, παρ᾽ ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή. δι᾽ ὧν δηλοῖ μέσον εἶναι καὶ τὰ νῶτα, καθὰ καὶ ὁ *ὀμφαλὸς ὁ αὐτῶν ἀντικρύ. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ τὸ, ἔγχεος αἰχμὴ, ὅ ἐστιν ὀξύτης. οὐ γὰρ πάντῃ ταὐτὸν ἔγχος εἰπεῖν καὶ αἰχμήν. (Vers. 459.) Ὁ δὲ Λαόγονος τὸ κύριον προπαροξύνεται ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων κατὰ τὸ Ἀντίγονος. (Vers. 462.) Δάρδανος δὲ καὶ Τρὼς οἱ ῥηθέντες τὸ ἐθνικὸν καὶ κοινὸν εἰς κυριωνυμίαν ἐξιδιώσαντο, τοῖς βασιλεῦσιν ὁμωνυμήσαντες, ἐξ ὧν τὰ ἐθνικὰ Τρῶές τε καὶ Δάρδανοι, ὃ καὶ ἐπὶ ἄλλων γέγονεν, ὡς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δεδήλωται. καὶ ὁ ῥηθεὶς δὲ Ἀλάστωρ ἐξ ἐπιθέτου εἰς κύριον ἐμερικεύθη ὄνομα. ἀλάστορες γὰρ κυρίως μὲν δαίμονές τινες ἐριννυώδεις, οἳ οὐκ ἂν λάθοιντο, καταχρηστικῶς δὲ καὶ οἱ ἁπλῶς φαῦλοι ἐχθροί. Ὁ δὲ Ὁμηρικὸς οὗτος ἀνεπαχθῶς καὶ οὐκ ἐπὶ ψόγῳ Ἀλάστωρ λέγεται, ὡς μνήμης, οὐ μὴν λήθης ἄξιος ὤν. ἔστι δὲ τοῦ ὡς ἐῤῥέθη ἐπὶ ψόγου ἀλάστορος χρῆσις παρά τε ἄλλοις, καὶ παρὰ τῷ εἰπόντι τὸ, Διονύσιος ὁ πάσης γενόμενος Σικελίας ἀλάστωρ. (Vers. 472.) Τὸ δὲ οὖς ἐκ τοῦ οὖας συγκέκοπται, οὗ εὐθὺς κεῖται γενικὴ ἐν τῷ, δι᾽ οὔατος ἦλθ᾽ ἑτέροιο. (Vers. 488.) Τὸ δὲ κυκηθῆναι πάνυ ἐμφαντικῶς ἐπὶ πτυρμοῦ καὶ συγχύσεως ἵππων εἴρηται ἀπὸ τοῦ κυκῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔδεσμα ὁ κυκεών. λέγεται δέ ποτε καὶ ἐπὶ ταράχου πραγμάτων ἡ κύκησις. ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ καὶ παρὰ τῇ κωμῳδίᾳ τὸ κυρ*κανᾶν. αὐτὸ δὲ ἴσως καὶ ὀνοματοπεποίηται, ὡς καὶ ἡ κορκορυγή. (Vers. 399.) Τὸ δὲ, δάμασε δέ μιν μεμαῶτα, πάνυ ἐπιτρόχως ἔχει καὶ ἐλλιπῶς, οἷα συντεμνομένου καὶ τοῦ λόγου τῷ πεσόντι. ἄδηλον γὰρ τί ποτε μέμαεν ἐκεῖνος, εἴτε φυγεῖν, εἴτε λίσσεσθαι, εἴτε μάχεσθαι. (Vers. 405.) Τὸ δὲ, ἔλλιπεν ὀστέα θυμὸς, πρὸς διαστολὴν εἴρηται τῆς λειποθυμίας, ἐφ᾽ ἧς καὶ αὐτῆς λείπειν τινὰ θυμὸς λέγεται, οὐχ᾽ ὥστε μὴν καὶ τὰ ὀστᾶ λιπεῖν. τότε γὰρ ζώπυρόν τι ζωτικὸν ἔνδον ὑποτύφεται, ἐνταῦθα δὲ παντελὴς θυμοῦ λεῖψις. (Vers. 458.) Τὸ δὲ, ἐξαί-

νυτο θυμόν. δηλοῖ μὲν τὸ ἀφείλετο τὴν ψυχὴν, συντάσσεται δὲ αἰτιατικῇ ἄλλον τρόπον ἤ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, τυρῶν αἰνύμενοι, Ἀττικῶς. οὐ γὰρ πάντας ἐκεῖ τοὺς τυροὺς ἦν αἴνυσθαι, ἀλλὰ μέρος αὐτῶν. γίνεται δὲ τὸ ῥῆμα ἢ ἐκ τοῦ ἄνω τὸ εἰς θάνατον τελειῶ, ὡς τὸ, ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας. καὶ ἔστιν ἄνω ἀνύω ἄνυμι καὶ πλεονασμῷ τοῦ ῑ αἴνυμι, ἢ ὡς καὶ αὐτὸ ἀλλαχόθι δηλοῦται, ἀπὸ τοῦ αἴρω τροπῇ τοῦ ἀμεταβόλου, αἴνω αἰνύω αἴνυμι. (Vers. 470.) Τὸ δὲ, σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε θυμοῦ δευόμενον, πρὸς σαφήνειαν διεσκεύασται. οὐ γὰρ πᾶς καλυφθεὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ σκότῳ ἤδη καὶ τέθνηκεν, εἰ μὴ καὶ θυμοῦ, ὅ ἐστι ψυχῆς, δεῖται. (Vers. 471.) Θαυμασίως δὲ τὸ θανεῖν ψυχῆς δεῖσθαι εἶπεν. καὶ *οὐκ ἄν τις αὐτὸ ἢ μωμήσαιτο ἢ μιμήσαιτο. (Vers. 476.) Εἰς δὲ τὸ πορφύρεος θάνατος ἐνθυμητέον τὸν Ἀθήναιον ἱστοροῦντα, ὅτι γράψαντος Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰωνίαν καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστείλωσιν, ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπιστολῆς, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς ἔφη νῦν ἐγνωκέναι τὸ παρ' Ὁμήρῳ εἰρημένον, ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ, αἰνιττόμενος ἐκεῖνος πορφύρεον θάνατον ἢ ὃν πάσχουσιν αἱ πορφύραι διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν βαφὴν ἢ καὶ ὅτι θανατηρὰ πείσονται οἱ πορφυρέες, εἴ τι πονηρεύονται περὶ τὴν ἄγραν τῆς πορφύρας,
1214 τὸ δ' ὅμοιον καὶ οἱ βλάπται, εἴ τι βλάπτουσι τὰς πορφυρί*δας. (Vers. 381.) Ἐν δὲ τοῖς προεκτεθεῖσι κεῖται καὶ ἡ ὑπὸ πρόθεσις Ἀττικῶς μετὰ δοτικῆς ἐν τῷ, Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, ἤγουν ὑπὸ τὸν Τμῶλον. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἡ ἐκεῖ γῆ πιεῖρα εἶναι. καὶ ἔστιν ἀληθῶς τοιαύτη. ἐπάγει γάρ· Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ. (Vers. 386.) Τοῦ δὲ κεάσθη θέμα τὸ κεῶ κεάσω ἢ κεάζω, ὅθεν καὶ κέδρος ἡ κεαζομένη ῥᾷον πλεονάσαντος τοῦ δ̄. (Vers. 388.) Τὸ δὲ τὸν Ὀτρυντείδην πάντων ἐκπαγλότατον ἀνδρῶν εἰρῆσθαι, ὃ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ προσεῤῥέθη που, λόγου ἄξιον καὶ τὸν τοιοῦτον ἐμφαίνει εἶναι, οὗ καὶ τὸ παραποτάμιον πατρῷον τέμενος ἐξαίρετόν τι ὡς ἔοικεν ἦν. (Vers. 393.) προμαχόμενος δὲ ἐκεῖνος ἀνῄρηται ὑπὸ Ἀχιλλέως, ὡς δηλοῖ τὸ, τὸν μὲν, ἤγουν τοῦτον, Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροισι δατέοντο πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, καθ' ἣν καὶ προέπεσεν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν ἔφη ὡς ἔστειβον ἤγουν κατεπάτουν ἵπποι νέκυας· ἐνταῦθα δὲ ἄλλως φράζων φησίν· ἐπισσώτροις δατέοντο, ἤτοι ἐμέριζον, τουτέστι τοῖς τῶν τροχῶν κανθοῖς κατέκοπτον διερχόμενοι ἄνω τοῦ νεκροῦ. καὶ νῦν μὲν τὸ δατεῖσθαι ταὐτὸν ἐστί πως τῷ οἱονεὶ δαιτρεύειν, ἡ δὲ τραγῳδία καὶ τὸ ἁπλῶς μερίζειν οὕτω λέγει. θείαν γοῦν δύναμιν ἐνδα*τεῖσθαι φασί τινες, ἤγουν κατὰ ἕκαστον μερίζεσθαι. (Vers. 399.) Ἔτι μετὰ τὸ πεπάλακτο τὸ πρὸ βραχέων ῥηθὲν χρᾶταί τινι παρηχήσει ὁ ποιητὴς, εἰπών· Δημολέοντα δάμασσεν, εἶτα (Vers. 400.) ἐπαγαγὼν, Ἱπποδάμαντα δὲ οὔτασεν. ἦν δὲ ἂν σαφὴς παρήχησις, ἐὰν τὸ δάμασε τῷ Ἱπποδάμαντι 1293
παρέκειτο, οἷον, Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα δάμασσεν. οὐκ ἠθέλησε δὲ οὕτως ἐκφανῶς ποιῆσαι, ἀλλὰ μόνον ἐνέφηνεν ὅτι δυνάμενος ἱλαρῆναι τὸ τοῦ χωρίου σκυθρωπὸν σχήματι κάλλους, οὐκ ἔκρινεν οὕτω δέον ποιῆσαι, ἀλλ' ἀνυπόπτως τῷ Δημολέοντι τὸ δάμασε παραθέμενος, ὃς καὶ αὐτὸς εἰς Δαμολέοντα δωριζόμενος ἐποίησεν ἂν τὴν αὐτὴν παρήχησιν, εἶτα καθαρώτερον ποιεῖ ὃ ἤθελε. παρηχεῖ γὰρ ὁμοίως καὶ τὸ, Δαμολέοντα δάμασσε, καὶ τὸ, Ἱπποδάμαντα δάμασσε. (Vers. 405.) Τὸ δὲ ἐρύγοντα καιρία λέξις ἐπὶ ταύρου σφαζομένου, μιμουμένη ὀνοματοποιίας τρόπῳ τὴν τηνικαῦτα τοῦ ζῴου βοήν. διὸ καὶ χρησάμενος ὁ ποιητὴς τῇ τοιαύτῃ λέξει ἐπιμένει διὰ τὸ καίριον, εἰπὼν ὅτι Ἱπποδάμας δουρὶ τρωθεὶς τὸ μετάφρενον θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα κούρων ἑλκόντων, γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων, ὣς ἄρα τόν γ' ἐρύγοντα λίπεν ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ. (Vers. 403.) Ἔστι δὲ δευτέρου ἀορίστου *τὸ ἤρυγε καὶ τὸ ἐρύγοντα, ὧν θέμα τὸ ἐρεύγω. δηλοῖ δὲ ὁ ἐρυγὼν ταῦρος τὸν τὸ αἷμα ἀνερυγγάνοντα τῇ διακοπῇ τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ τῇ διαιρέσει τοῦ στομάχου ἤτοι ἰσοφάγου. ἐνταῦθα δέ φασιν οἱ παλαιοὶ ὅτι τὸ δόρυ μέχρι τοῦ θυμοῦ φθάνει. ἔστι δέ, φασιν, ὁ θυμὸς ἀδήν τις μεταξὺ τῶν κλειδῶν κείμενος πρὸς τὸ μὴ πλήττεσθαι ὑπὸ τοῦ ὀστοῦ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν. φασὶ δὲ τοὺς θύοντας τῷ Ἑλικωνίῳ Ποσειδῶνι δοκεῖν καλλιερεῖν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τοιοῦτόν τι ἐῤῥέθη, ὅτε ὁ θυόμενος ταῦρος μεγάλα ἐρεύγεται, ὡς χαίροντος τοῦ Ποσειδῶνος τῷ ἤχῳ, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, γάνυται Ἐνοσίχθων. περὶ δὲ τοῦ Ἑλικώνιος, εἰ καὶ δοκεῖ λέγειν τὸν ἐν Ἑλικῶνι τιμώμενον, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ ταῦτα φασί. Νηλεὺς ἐν Μιλήτῳ ἱερὸν Ποσειδῶνος Ἑλικωνίου ἱδρύσατο κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Ἑλίκῃ τῆς Ἀχαΐας. παράγουσι δὲ τὸ τοιοῦτον Ἑλικώνιος

οὕτως. οἱ Αἰολεῖς ἐκ πρωτοτύπου, φασὶ, πληθυντικῆς γενικῆς ποιοῦσι τύπους κτητικοὺς, οἷον, ἕτεροι, ἑτέρων, ἑτερώνιος· ἄλλων, ἀλλώνιος· ἐτύμων, ἐτυμώνιος· ἀνέμων, ἀνεμώνιος, καὶ δι᾽ εὐφωνίαν ἀνεμώλιος. οὕτω, φασὶ, καὶ Ἑλίκαι Ἑλικῶν, ὄνομα τόπου, Ἑλικώνιος, ἵνα ᾖ, φασιν, Ἑλικώνιος ὁ ἐν Ἑλίκαις τῆς Ἀχαΐας τιμώμενος. καὶ οὕτω μὲν αὐτοί. ἡ δὲ *ἱστορία βούλεται μάλιστα τὸν τοιοῦτον τόπον Ἀσιανὸν εἶναι καὶ περὶ τοὺς Ἴωνας. Ἰώνων γὰρ εἴρηται ἴδιον τὸ οἴεσθαι καλλιερεῖν, ὅτε ὁ ταῦρος θυόμενος μέγα ἐρεύγεται. οἱ δὲ Ἴωνες Ἀσιανοί. (Vers. 402.) Τὸ δὲ ἀΐσθειν γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄω τὸ πνέω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἆσθμα καὶ τὸ ἀσθμαίνειν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ἀΐσθειν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, καὶ ἡ αἴσθησις κατὰ συναίρεσιν γίνεται. (Vers. 407.) Περὶ δὲ τοῦ μνημονευθέντος Πολυδώρου ἱστορεῖ, ὅτι αὐτὸν οὔτι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι, οὕνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνοιο, καί οἱ φίλτατος ἔσκε· πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα. δὴ τότε νηπιέῃσι, τουτέστι παιδικαῖς, ὁρμαῖς δηλαδὴ ἢ φρεσὶ, ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων, θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν. ἔβαλλε γὰρ Ἀχιλλεὺς ἄκοντι, ὡς προεῤῥέθη, νῶτα παραΐσσοντα ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ εἴρηται· ἀντικρὺ δὲ διέσχεν, ὡς καὶ αὐτὸ προεγράφη, παρ᾽ ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή. (Vers. 416. sqq.) Γνὺξ δὲ ἤγουν ἐπὶ γόνυ πεσὼν καὶ οἰμώξας προτὶ οἷ, ἤγουν πρὸς ἑαυτῷ, ἔλαβεν ἔντερα χερσὶ λιασθείς. Ἕκτωρ δ᾽ ὡς ἐνόησε κασίγνητον ἔντερα χερσὶν ἔχοντα κατ᾽ ὀφθαλμῶν αὐτῷ κέχυτο ἀχλύς· οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτ᾽ ἔτλη δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθαι, ἀλλ᾽ ἐναντίος ἦλθεν Ἀχιλλέως, ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ *ἴκελος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὡς ἴδεν, ἤγουν ὡς εἶδ᾽, ὡς ἀνέπαλτο, ἤγουν λίαν ἀνεπήδησεν, ὑφ᾽ ἡδονῆς δηλαδή. ὅτι δὲ τοῦ ὡς, πολλῶν ὄντων σημαινομένων, κατὰ Τρύφωνα ἔστι τις καὶ χρονική ποτε σημασία, φαίνεται ἐν ἐπιστολῇ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, οἷον, ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν, σύνταξον κήρυγμα ποιήσασθαι, ἤγουν ἡνίκα ἂν λάβῃς. καὶ εἰπὼν ἅ περ ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται, οὐκ ἐκφοβεῖ ὅμως τὸν Ἕκτορα, φάμενον πρὸς ἄλλοις καὶ ὅτι οἶδα ὡς σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ οὐ τοιοῦτος, ἀλλ᾽ ἴσως δράσω τι μέγα κατὰ σοῦ δουρὶ βαλών· ἐπεὶ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθε, τουτέστιν ὀξεῖαν προβέβληται τὴν αἰχμήν· καθότι καὶ ἀνωτέρω κεῖται τὸ, ὀξὺ δόρυ κραδάων. ἔνθα ὅρα καὶ ὅτι πλαγίως πως ὁ Ἕκτωρ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως καταῤῥιπτεῖ ἀρετὴν, οἱονεὶ λέγων, οὐ χερσὶν ἐκεῖνον ἀλλὰ βέλους ὀξύτητι καὶ ὅπλων ἀρετῇ τοὺς ἀντικαθισταμένους ἀναιρεῖν. τινὲς δὲ τὸ πάροιθεν ἐνταῦθα χρονικὸν νοοῦσιν, ἵνα λέγῃ ἀστείως ὁ Ἕκτωρ ὅτι πρὸ τούτου καὶ χθές που καὶ πρῴην καὶ πρὸ τῆς νῦν ὥρας ὀξὺ εἶχον βέλος, ὅτε δηλαδὴ πολλοὺς ἀνεῖλον, ἐν δὲ τοῖς καὶ Πάτροκλον. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. (Vers. 406.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα κοινὸν ἐπίθετον ἐξιδιώθη πρὸς κύριον ὄνομα. Πολύδωρος μὲν γὰρ προεῤῥέθη που γυνὴ *καθ᾽ ὁμοιότητα τῆς μυθικῆς Πανδώρας. ἐνταῦθα δὲ Πριαμίδης οὗτος ὁ Πολύδωρος ἐκ δώρων φύσεως παρονομασθεὶς, ἅ περ ἀλλαχοῦ θεόσδοτα ὁ Πάρις εἶπεν. Ἰστέον δὲ ὅτι δῶρον κοινῶς μὲν τὸ διδόμενον, ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα, καὶ οὐ μόνον παλαιὸν, ἐξ οὗ καὶ οἱ Δωριεῖς, ἀλλὰ καί τις ὑστερογενής· ἐφ᾽ ᾧ νέῳ τε ὄντι καὶ μεγάλῳ καὶ καλῷ καὶ ἐπιδεικνυμένῳ πρός τινος ἐπὶ θαύματι ἐν Ἀθήναις Ἀρίστων ὁ Κεῖος ἔφη τὸ τοῦ Ὀδυσσέως πρὸς Δόλωνα, ἦ ῥα νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς, ἤγουν ἀγαπᾷς τὸν μέγαν Δῶρον, μεταλαβὼν ἀστείως ἐκεῖνος τὴν γενικὴν πληθυντικῶν εἰς αἰτιατικὴν ἑνικὴν, ἧς ἡ εὐθεῖα ὁ μεγάλος Δῶρος, οὗ κλητικὴ, ὦ μεγάλε, παρ᾽ Αἰσχύλῳ, ὡς τὸ, ὦ μεγάλε Ζεῦ. (Vers. 408.) Τὸ δὲ, νεώτατος γόνοιο, διὰ σαφήνειαν εἴρηται. οὐ γὰρ πάντων παίδων νεώτατος ὁ Πολύδωρος, ἀλλὰ τῶν τοῦ Πριαμικοῦ γόνου. (Vers. 409.) Τὸ δὲ ἔσχε δὶς ἐῤῥέθη κατ᾽ ἐπιμονὴν, ὡς οἷα ἐν ποιήσει καίριον. Τὸ δὲ, πόδεσσι πάντας ἐνίκα, περί-
1294 φρασίς ἐστι τοῦ ποδώκης ἦν. ποδῶν δὲ ἀρετὴν φιλοσόφως λέγει τὴν ὠκύτητα, ἣν ἐξευτελίζει ἐὰν ἀκαίρως γίγνοιτο. ἰδοὺ γὰρ ὁ Πολύδωρος, ἐν κενοῖς ἐπιδεικνύμενος καὶ ἀναφαίνων τὴν τῶν ποδῶν ἀρετὴν, περιπίπτει τῷ Ἀχιλλεῖ ἀφυλάκτως ἐκ παρόδου καὶ πίπτει. Ἰστέον δὲ ὅ*τι, ὥς περ ἀρετὴ ποδῶν τὸ ὠκύπουν, οὕτω καὶ χειρῶν ἑτέρα τις ἀρετὴ κατὰ τοὺς σοφοὺς εἰπεῖν καὶ ὀφθαλμῶν ἄλλη, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατ᾽ ἄνθρωπον μελῶν τε καὶ μερῶν καὶ μορίων. Τὸ δὲ ἀναφαίνων πάνυ ἀγαθὴ λέξις, τὴν ἐκ τοῦ δυνάμει πρόοδον εἰς τὸ ἐνεργεῖν δηλοῦσα. (Vers. 410.) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ὅμηρος Πολύδωρον οἶδε τοῦτον Πριαμίδην νεώτατον ἐν πολέμῳ πεσόντα, οἱ δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον, ἐν οἷς καὶ Εὐριπίδης, ἄλλα περὶ Πολυδώρου θρυλλοῦσι, καὶ ὅτι ὁ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις Πολύ-

δωρος Πριάμου ἦν καὶ Ἑκάβης, οὗτος δὲ ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ Πριάμου καὶ Λαοθόης, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ προϊών.

1215*(Vers. 413.) Τοὺς δὲ ῥηθέντας τοῦ ζωστῆρος ὀχῆας φασί τινες κρίκους εἶναι, οἷς διόλου συνείχετο ὁ ζωστὴρ πρὸς τὸν θώρακα. ποῦ δὲ ἡ τοιαύτη τοῦ ζωστῆρος ἦν συνοχὴ, καὶ ὅτι περί που τὸν ὀμφαλὸν, δηλοῖ ὁ ποιητὴς εἰπὼν, τὴν αἰχμὴν τῶν Ἀχιλλέως αὐτόθι ἐνσκήψασαν διασχεῖν, ὡς εἴρηται, ἀντικρὺ παρ᾽ ὀμφαλόν. (Vers. 415.) Ὅτι δὲ τὸ διέσχε καὶ ἁπλῶς τὸ διασχεῖν ἀντὶ τοῦ διαπερᾶσαι καὶ διασχίσαι λέγεται, πολλαχοῦ ἐῤῥέθη. καὶ ἔστι λέξις καιριωτάτη Ἀττικὴ, ταὐτόν ποτε δυναμένη τῷ διαμπερὲς ἐλθεῖν. οὕτω διασχεῖν τις νεφέλην λέγεται. οὕτως ἅμαξα διασχοῦσα λαὸν ἔρχεται. οὕτω καὶ βέλος ἀντικρὺ διέσχεν. (Vers. 417.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δὶς εἶπε τὸ ἔντερα διὰ σαφήνειαν, καίτοι δυνάμενος καὶ ἄλλως ποιητικώτερον τὴν λέξιν προαγαγεῖν. τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ ἔνδινα καὶ νηδυῖα λέγεται. ὅτι δὲ πρὸς ὁμοιότητα μεταφορικὴν καὶ γῆς ἔντερα λέγεται, ὁ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ κείμενος Δωρίων δηλοῖ, λέγων· ἴουλοι κέκληνται μέλανες γαιηφάγοι ἔντερα γαίης. Καὶ ὅρα τὸ ἴουλοι. δοκεῖ γὰρ ὁ Δωρίων ἔντερα γῆς εἰπεῖν ἐνταῦθα οὐ πάντα τὰ ὑπὸ γῆν σκωλήκια, μόνους δὲ τοὺς ποδωτοὺς ἰούλους, *οἷς διὰ τὸ πολύπουν τὰς μακρὰς νῆας ὁ Λυκόφρων παρεικάζων ἰουλόπεζους ἐκείνας ἔφη. αὐτοῖς δὲ καὶ ἡ περὶ πρώτην ἥβην βλάστησις τοῦ γενείου εἰκαζομένη λέγεται ἴουλος καὶ αὐτή. ὅτι δὲ λάβρακα ἐντερεύειν ἔφη τις παρὰ τὸ ἔντερον, ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ καὶ διεντέρευμα ἐλέχθη τῷ κωμικῷ, οἶδεν ὁ περιτυχὼν αὐτοῖς. (Vers. 419.) Τὸ δὲ λιασθεὶς ἀντὶ τοῦ πεσὼν, παρακατιὼν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κλίεσθε τὴν λέξιν τίθησιν, εἰπὼν, λιαζόμενον ποτὶ γαίῃ· ὥς τε οὐκ ἀεὶ λιάζεσθαι τὸ ἐκφεύγειν. (Vers. 420.) Τὸ δὲ, κατ᾽ ὀφθαλμῶν κέχυτο ἀχλὺς, σημειωτέον εἰς τὸ πρὸ μικροῦ ῥηθὲν, ὅτι δηλαδὴ οὐ πᾶς ὁ σκοτωθεὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤδη καὶ τέθνηκεν. ἰδοὺ γὰρ ὁ Ἕκτωρ ἀχλυθεὶς τὴν ὄψιν ζῇ. ὁ μέντοι Πολύδωρος ἀνωτέρω νεφέλῃ κυανέῃ καλυφθεὶς νεκρὸς κεῖται, φίλον ὀλέσας θυμὸν, ὡς ὁ ποιητὴς εἶπεν. ἔνθα τὸ φίλον θυμὸν ὅμοιόν ἐστι τῷ, φίλον ἦτορ, καὶ φίλαι χεῖρες, καὶ φίλα γούνατα, καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἃ καὶ προεῤῥέθησαν. (Vers. 422.) Τὸ δὲ, φλογὶ ἴκελος, ἀπεστένωσεν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐπὶ Ἕκτορος ὡς μηδὲν τέως γενναῖον ἀνδρισαμένου. ἐν μέντοι τοῖς ἑξῆς ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ λαμπρὰν ἐκ πυρὸς ποιήσει παραβολήν. (Vers. 423.) Τὸ δὲ ἀνέπαλτο ἐνθουσιασμὸν δηλοῖ τοῦ ἥρωος. εἰ γὰρ τὰ ἡφαιστότευκτα ὅπλα πρὸ μικροῦ ἰδὼν ἀνέλαβε θυμὸν *μνησθεὶς τοῦ Ἕκτορος, τίς ἂν εἴη ἄρτι αὐτὸν ἐκεῖνον ἰδών; ἡ δὲ λέξις αὕτη κυριολεκτεῖται καὶ ἐπὶ ἵππου ὀρθοῦ ποτὲ στάντος διὰ πτυρμὸν ἢ ἄλλο τι πάθος. ἐπὶ δὲ τούτοις (Vers. 424.) κεῖται καὶ ῥητὸν, ὅ περ ὁ εἴρων ὃν ἐψηλάφα ἐχθρὸν ἐρεῖ ἂν προσφυῶς, ἤγουν τὸ, ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ᾽ ἐσεμάσσατο θυμόν· οὐδ᾽ ἂρ ἔτι δὴν ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας, Ἀχιλλεὺς δὲ ταῦτα φησὶν, ὅ τε πρῶτον ἰδὼν Ἕκτορα, ὅς μοι φησὶν ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμημένον, προκαλεῖται εἰς μάχην, ὅ τε καὶ ἐμβριθῶς μετὰ θάῤῥους ὑπόδρα ἰδὼν, ἆσσον ἴθι, φησὶν, ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ᾽ ἵκηαι, ὅ ἐστι τέλειον ὄλεθρον, ἢ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη. Τὸ δὲ ἐσεμάσσατο δηλοῖ μὲν τὸ ἐλύπησεν, εἴληπται δὲ μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν προσμασσόντων ἤτοι κολλώντων τινὶ καὶ ἐντηκόντων κηλῖδα, οὗ τὸ ἐναντίον ἐκμάσσεσθαι καὶ ἀπομάσσεσθαι. περὶ τῆς τοιαύτης δὲ λέξεως ἀκριβῶς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν εἴρηται, ὅπου κεῖται τὸ, σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις. μετὰ δὲ τὸν ῥηθέντα λόγον τοῦ Ἀχιλλέως, ἱστορεῖ ὁ ποιητὴς ὅτι ὁ Ἕκτωρ προκληθεὶς ὑπὸ Ἀχιλλέως καὶ ἀπειληθεὶς οὐκ ἐτάρβησε. πῶς γὰρ, ὃς καὶ ἠκόντισεν; ἀλλὰ λέγει καὶ αὐτὸς ἐκ προοιμίων ὅ περ καὶ ὁ Αἰνείας, ὅτι δηλαδὴ μὴ δή μ᾽ ἐ*πέεσσί γε νηπύτιον ὣς ἔλπεο δειδίξεσθαι, καὶ ἑξῆς ὡς προεγράφη· ἐν οἷς καὶ ὁμολογήσας χείρων Ἀχιλλέως εἶναι καὶ ὅμως τὴν ἀγαθὴν προβεβλημένος ἐλπίδα οὐκ ὀκνεῖ ἀντικαταστῆναι. ἔστι δὲ καὶ περὶ τούτων ἡ Ὁμηρικὴ φράσις (Vers. 433.) αὕτη· οἶδα δ᾽ ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων, ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ ἐγράφη, αἴ κέ σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι δουρὶ βαλών. ἐπεὶ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν, ὡς πρὸ βραχέων ἡρμήνευται. (Vers. 435.) Ὅρα δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ χειρότερος, οὐ πρὸς ζῆλον τὸν ἐν πεζῷ λόγῳ, ἀλλὰ χάριν εἰδήσεως. τὸ μὲν γὰρ χείρων Ἀττικὴ σύγκρισις, ὡς τὸ, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων. Τὸ δὲ χειρότερος ποιητικὴ λέξις, κειμένη πολλαχοῦ, κινήσασα συγκριτικῶς τὸ συγκριτικόν. οὐδὲν γάρ τι σημαίνει τὸ χείρων πλέον τοῦ χειρότερος. τοιαῦτα καὶ τὸ ῥηΐτερος καὶ πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ καὶ τὰ ὅμοια. πάνυ δὲ ἀληθευτικὸς ὁ Ἕκτωρ, ὃς οὐχ᾽ ἁπλῶς χείρονα, πολὺ δὲ χείρονα

τοῦ Ἀχιλλέως ἑαυτὸν εἰδέναι φησί. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ, θυμὸν ἕλωμαι καὶ τοῦ θυμὸν ἀφελέσθαι, ἢ ἀφελεῖν καὶ τῶν τοιούτων ἐλλειπτικῶς ἤρεσται λέγειν ἀνελεῖν τὸ φονεῦσαι τοῖς ὕστερον.

1295*(Vers. 437.) Ὅτι τὸ τοῦ Ἕκτορος δόρυ φθάσαν ἀφεθῆναι κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν, τουτέστιν ἔμπαλιν, ἔτρεψεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἦκα μάλα ψύξασα. τὸ δὲ οὐκ ἐπλαγίασέ που, ἀλλὰ τὸ πάντη τεράστιον, ἐπανελθὸν καὶ οἷον παλιμπλαγχθὲν ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον, αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων, σμερδαλέα ἰάχων. τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων ῥεῖα μάλα, ὥστε θεὸς, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν Ἀγήνορα καὶ *πρὸ τούτων δὲ τὸν Αἰνείαν ὁ Ποσειδῶν. ἐκάλυψε δ' ἄρ ἠέρι πολλῇ. καὶ τὸ ἐντεῦθεν τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσεν Ἀχιλλεὺς ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν. (Vers. 445.) Καὶ ὅρα τὸ, ἠέρα τύψεν, ἐξ οὗ εἰλῆφθαι παροιμία δοκεῖ τὸ, ἀέρα δαίρειν, ἐπὶ τῶν ἀπράκτοις ἐγχειρούντων. τινὲς μέντοι ἀπὸ τῶν πυγμάχων τὴν τοιαύτην παροιμίαν εἰρῆσθαι δοκοῦσιν, οἳ πολλάκις οὐκ εὐστοχοῦντες μάτην κινοῦσι τὰς χεῖρας. Σημείωσαι δὲ ὅτι προάγωνες οἷον ταῦτα τῆς μικρὸν ὕστερον τῶν ἡρώων τούτων συμβολῆς. διὸ καὶ τὸν περὶ Ἀθηνᾶς λόγον *φθάνει παραῤῥίπτων ὧδε, ὡς ἂν ἐθισθεὶς ὁ ἀκροατὴς μὴ ἔχοι θαυμάζειν, εἰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἡ Ἀθηνᾶ συμμαχήσασα ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ ποιήσει τὸν Ἕκτορα. ψυχαγωγεῖ δ' ἐν τούτοις καὶ τὸν φιλέλληνα ὁμιλητὴν ὁ ποιητὴς, ὃς μαθὼν ἤδη τὸν Ἀπόλλωνα εἰπόντα τῷ *Ἕκτορι μὴ προμα- 1216
χίζειν τῷ Ἀχιλλεῖ τάχα μὲν ἐκεῖθεν ἀπήλπισε συμμίξειν τοῦ λοιποῦ τὸν Ἕκτορα εἰς μάχην τῷ Ἀχιλλεῖ, νῦν δὲ αὖθις γνοὺς τὸ θράσος τοῦ Ἕκτορος ἐνάγεται καραδοκεῖν τὴν καὶ εἰς ἔπειτα συμβολήν. εἰ δὲ Ἀπόλλων (Vers. 442.) ἀφαρπάσας αὐτὸν κωλύει πάλιν τῆς πρὸς Ἀχιλλέα ἐνστάσεως, ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ
1296 ἐν τοῖς ἑξῆς δελεάσασα πείσει αὐτὸν ἀντιστῆναι διώκοντι τῷ Ἀχιλλεῖ, ὅτε καὶ πεσεῖται ὑπ' αὐτῷ. ἔοικε δὲ πολλοῦ ὄντος ὁμίλου καὶ πυκνοῦ περὶ *τὸν Ἀχιλλέα, οὓς καὶ ἔῤῥιπτεν, εἰς μέσους αὐτοὺς ὁ Ἕκτωρ φόβῳ ἑαυτὸν παραδῦσαι ἀναμνησθεὶς τοῦ κατὰ τὸν Ἀπόλλωνα κινδυνώδους μοιριδίου, καὶ οὕτω λαθεῖν καὶ φυγεῖν. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος ἁρπαγή. διὸ καὶ ἀποτυχὼν αὐτοῦ ὁ Ἀχιλλεὺς εὐθὺς τοὺς παρὰ πόδας ἀναιρεῖ, ἴσως που καὶ εἰς πλέον θυμομαχῶν, εἰ δι' αὐτοὺς οὐκ ἔτυχε τοῦ θηράματος, ἐπεὶ ὁ Ἕκτωρ ἀπέδρα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως τοῦτο τῆς Ὁμηρικῆς δεξιότητος. οὐ γὰρ ἐχρῆν αὐτίκα νῦν πεσεῖν τὸν Ἕκτορα, ἵνα μὴ ἐντεῦθεν πανθείσης τῆς μάχης μεγάλαι *ἀριστεῖαι σιγηθῶσιν. ἦν δὲ καὶ μεγαλεῖον πολέμου, πολλῶν πρῶτα πεσόντων καὶ πολλῆς διατριβῆς τῷ λόγῳ γενομένης καὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν ἑτέροις τὴν οἰκείαν ἀναφήναντος ἀρετὴν, εἶτα κεφαλαιῶσαι τὸ ἔργον τῇ πτώσει τοῦ Ἕκτορος, μεθ' ἣν οὐκέτι πόλεμος. εἰ δὲ νῦν ὁ Ἕκτωρ εὐθὺς πέπτωκε, σμικροπρέπεια τοῦ πολυλαλήτου Ἀχιλλέως κατεγινώσκετο, οἷα ἕν τι μέγα, οὐ μὴν πλείω ἀνύσαντος. (Vers. 438.) Τὸ δὲ, πνοιῇ ψύξασα, ἢ ἀντὶ τοῦ φυσήσασα εἴρηται, ἢ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ κινήσασα ἠρέμα τὴν χεῖρα, καὶ τῷ ἐντεῦθεν ῥιπισθέντι ἀέρι *τρέψασα ὀπίσω τὸ ἔγχος, καθάπερ εἰ καὶ ἄνεμος πνεύσας ἀντίπρωρος ἐπαναστρέψει τὴν ναῦν. ἄλλως γὰρ τὸ φύσημα οὐκ ἄξιον Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ τὸν αὐλόν, φασιν, ἔῤῥιψε μαθοῦσα διογκοῦσθαι αὐτῇ καὶ ἀχρειοῦσθαι τὰς παρειὰς ἐν τῷ αὐλεῖν. καὶ ἦν ἀληθῶς τοῖς παλαιοῖς οὐ πάντη εὐγενὲς ἡ αὐλητικὴ, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας, ὡς ἀνδρὶ αὐλητῇ θεὸς νόον οὐκ ἐνέφυσεν, ἀλλ' ἅμα τῷ φυσῆν χ' ὠ νόος ἐκπέταται. Καὶ ὅρα τὸ φυσῆν, προενεχθὲν κατὰ τὸ πεινῆν, ἀγαπῆν καὶ τὰ ὅμοια. ἔτι δὲ ὅρα καὶ τὸ ἐκπέταται, προενεχθὲν ἀπὸ τοῦ πέ*τημι, συζυγοῦντος τῷ ἵστημι. ἔχει δὲ λόγον πνοιὴν εἰπεῖν καὶ τὴν ἁπλῶς ἀνεμιαίαν ῥιπὴν, ἧς δοκεῖ πως καὶ Ἀθηνᾶ αἰτία εἶναι, οὐ μόνον ὡς Διὸς θυγάτηρ, ὃς καὶ εἰς ἀέρα ποτὲ ἐκλαμβάνεται, οὐδ' ὅτι ἀλληγορεῖται εἰς αἰθέρα, ὡς ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ ἐῤῥέθη, ἀλλ' ὅτι καὶ ἄλλως ἔχει τινὰ οἰκείωσιν πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, ἐξ οὗ περ οἱ ὑγρὸν ἀέντες ἄνεμοι καὶ αὖραι δὲ, ἃς Ὠκεανὸς ἀνίησιν. ἀναψύχειν ἀνθρώπους. φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος τὴν Ἀθηνᾶν φύσει μὲν τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα νομίζεσθαι τοῖς ἐν τῇ Λιβύῃ, θέσει δὲ τοῦ Διός. καὶ εἰκός ἐ*στι τὴν τοῦ Διὸς ἀέρος, μηδὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἠλλοτριῶσθαι. (Vers. 439.) Τὸ δὲ ψύξασα τὸ φύσει ψυχρὸν τοῦ ἀέρος δηλοῖ. (Vers. 443.) Τὸ δὲ, ὡς θεὸς, ἐγκοπτικόν ἐστιν ἀπορίας καὶ κατασκευαστικὸν εἰς πιθανότητα τοῦ ῥεῖα μάλα ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἁρπαγῆναι τὸν Ἕκτορα. χαίρει δὲ καὶ τούτοις ὁ φιλέλλην ἀκροατὴς, εἰ οὕτως ἐκ μέσης μάχης ἁρπάζονται οἱ Τρῶες διὰ τὸ ἀνδρίζεσθαι τοὺς Ἀχαιούς. (Vers. 448.) Ὅτι πρὸς κακὸν ἄνθρωπον, ἐγγὺς μὲν ἐλθόντα τοῦ θανεῖν, ζήσαντα δὲ ὅμως, οἰκεῖον

ῥηθῆναι τὸ, ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ᾽ ἐρύσατο ὁ δεῖνα, ᾧ μέλλεις, ἤγουν ὀφείλεις ἢ ἔοικας, εὔχεσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων, ἤγουν εἰς μάχην. Ἀχιλλέως δὲ ὁ λόγος, αἰτιωμένου τὸν Φοῖβον τῆς τοῦ Ἕκτορος ἁρπαγῆς. πρὸς δὲ πολέμιον διαφυγόντα ἐρεῖ ποτὲ ὁ διώκων τὸ, ἦ θήν σ᾽ ἐξανύω γε *καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας, εἴ που καὶ ἔμοιγε θεὸς ἐπιτάῤῥοθός ἐστιν. Ἀχιλλεὺς δὲ καὶ τοῦτο ἔφη πρὸς Ἕκτορα. Καὶ ὅρα (Vers. 451.) τὸ ἐξανύω, ἐνεστῶτα ἀντὶ μέλλοντος τοῦ τελειώσω, ἐξ οὗ τὸ τελευτᾶν ἐπὶ θανάτου τάττεται. Ἰστέον δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν ἀνύω φησὶν ἐν ἕκτῃ συζυγίᾳ, ὡς καὶ ἐν τῷ, οὐκ ἀνύω φθονέουσα· οἱ δὲ ὕστερον Ἀττικοὶ ἀνύτειν φασὶν ἐν τρίτῃ συζυγίᾳ. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀρύεσθαι ἀρύτεσθαι σὺν τῷ τ, ὅθεν καὶ ἀρύταινα καὶ ἀρύστιχος, κοτύλη, οἰνοχόη. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ σπεύδειν οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον τὸ ἀνύειν. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησὶ καὶ ὅτι δα-
1217 σεῖα ἡ πρώτη, τουτέστιν ἐδάσυνον οἱ Ἀττικοὶ *τὴν ἄρχουσαν τοῦ ἀνύειν. (Vers. 452.) Ἐπιτάῤῥοθος
δὲ καὶ νῦν ὁ σπουδαῖος βοηθὸς, ὁ μὴ ἀκὴν καὶ ἠρέμα δι᾽ ὄκνον καὶ οἷον ἀψοφητὶ πρὸς βοήθειάν τινος 1297
ἥκων, ἀλλὰ κατὰ σπουδὴν μετὰ ῥόθου, τουτέστιν ἤχου, ὡς εἰ καὶ ῥόθιον ὕδωρ κατὰ πρανοῦς ῥέει. πλεονάζει δὲ ἡ ταρ συλλαβὴ, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀτηρὸς ἀταρτηρός. (Vers. 453.) Ὅτι τὸ, τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ἤγουν ἐπιπορεύσομαι, ὅν κε κιχείω, οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον ἄλλως προφέρουσιν, οἷον, ἐπελεύσομαι ὃν ἂν τῶν ἄλλων καταλήψομαι. πάνυ δὲ ἀκριβὲς τὸ Ὁμηρικόν. εἰπὼν γὰρ Ἀχιλλεὺς ὅτι τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, διορθοῦται τὸν ἀγέρωχον λόγον, ἐπαγαγὼν τὸ, ὃν ἂν κιχείω, σαφηνείας χάριν, οὐ γὰρ ἦν τοὺς ἄλλους πάντας ἐπιείσεσθαι, ἀλλ᾽ ὃν ἂν ἐκ τῶν ἄλλων καταλήψηται. (Vers. 462.) Ὅτι καινοπρεπεῖ καὶ ἐνταῦθα σχήματι ὁ ποιητὴς χρᾶται τοιούτῳ. ἄρχεται ἀπὸ αἰτιατικῆς, καὶ αὐτίκα στήσας τὸν δρόμον τῆς συντάξεως ἐπάγει σχῆμα εὐθὺς ὀρθότητος νόμῳ ἐπεμβολῆς, καὶ ἀπαρτίσας τὴν τούτου ἔννοιαν ἐν μέσῳ στίχου ἕκτου ἐπαναλαμβάνει γοργῶς αὐτήν· εἶτα ἐπανακάμπτει ἐν ἑβδόμῳ στίχῳ εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς τῆς αἰτιατικῆς σύνταξιν· φησὶ γάρ· Τρῶα δ᾽ Ἀ*λαστορίδην· εἶτα ἀφῆκεν ἐπαγαγεῖν τὸ ἀκόλουθον τὸ, φασγάνῳ οὖτα καθ᾽ ἧπαρ· καὶ αὐτὸ μὲν ὑπερβὰς τίθησι μετὰ ὅλους ἑ στίχους· ἀναρτῶν δὲ τέως τὴν σύνταξιν ἐπεμβάλλει πτῶσιν εὐθεῖαν, λέγων· ὁ μὲν, ἤγουν ὁ Τρὼς, ἀντίος ἤλυθε γούνων, εἴ πως εὖ, ἢ εἴ πώς εὖ, πεφίδοιτο, τουτέστιν ὅπως αὐτοῦ φείσοιτο λαβὼν καὶ ζωὸν ἀφείη μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμιλικίην ἐλεήσας· νήπιος· οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν, ἤγουν οὐδὲ τοῦτο ἠπίστατο ὅτι οὐκ ἔμελλε πείσειν ἢ πεισθῆναι τὸν Ἀχιλλέα. οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ᾽ ἀγανόφρων, ἀλλὰ μάλ᾽ ἐμμεμαώς. εἶτα (Vers. 467.) γοργῶς ἐπαναλαβὼν τὸ ἐπεμβληθὲν καὶ εἰπών· ὁ μὲν, ἤγουν ὁ Τρὼς, ἥπτετο χερσὶ γούνων τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἱέμενος λίσσεσθαι. καὶ λύων τὸν μὲν σύνδεσμον ἀποδίδωσιν ἐνταῦθα τὸ ἀκόλουθον ῥῆμα τῆς συντάξεως τοῦ, Τρῶα δ᾽ Ἀλαστορίδην. φησὶ γάρ· ὁ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ᾽ ἧπαρ. ἔφαμεν γὰρ τὸ εὐσύντακτον οὕτως ἔχειν· Τρῶα δ᾽ Ἀλαστορίδην φασγάνῳ οὖτα καθ᾽ ἧπαρ, ἵνα ὡς ἐν ὀλίγῳ σχηματίσαι δίχα ἐπεμβολῆς λέγῃ· Τρῶα δ᾽ Ἀλαστορίδην ὁ μὲν ἥπτετο γούνων, ὁ δὲ φασγάνῳ οὔτασε. καὶ οὕτω μὲν καινοπρεπὴς ἡ σύνταξις, ὁμοία ὡς εἴ τις εἴποι, ὅτι τὸν δὲ ἀδελφὸν πένητα ὁ μὲν ἥκει γουνασόμενος, εἴ πως ἄρτον τις *λαβὼν ἢ ψυχροῦ ποτήριον μεταδῷ, τὴν ἀνθρωπότητα ἐλεήσας· νήπιος· οὐδὲ οἶδε μὴ πείσειν. οὐ γὰρ γλυκύθυμος ὁ πολὺς ἄνθρωπος. καὶ ὁ μὲν οὕτω γουνάζεται· ὁ δὲ ῥάβδῳ πλήττει κατὰ κεφαλῆς, τὸν ἐξ ἀρχῆς δηλαδὴ ῥηθέντα ἀδελφὸν πένητα. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο γοργῶς ἑρμηνεῦσαι οὕτω. τὸν δὲ ἀδελφὸν πένητα ὁ μὲν ἥκει δόμα ζητήσων ἀγαθὸν, ὁ δὲ ἀνηλεὴς δωρεῖται πληγαῖς. αἴτιον δὲ κἀνταῦθα τῆς καινοσυνταξίας ὁ σχεδιασμός. ὁ γὰρ αὐτοσχεδιάζων κατενεχθεὶς ποτε τυχόντως οὕτως εἰς αἰτιατικὴν πτῶσιν, εἶτα ἐνθυμηθεὶς ἐνταῦθα δεῖν εἶναι πρὸ τῆς ῥηματικῆς ἀποδόσεως ἄλλο τι καίριον εἰπεῖν, ἐπεμβάλλει αὐτὸ, καὶ ἀπαρτίσας εἶτα τὸ ῥῆμα ἐπάγει, ὃ προὐκαλεῖτο ἡ κατάρξασα αἰτιατικὴ, οἷον σχεδιάζων τις ἐνέπεσεν εἰς τὸ, Τρῶα δ᾽ Ἀλαστορίδην, ἢ εἰς τὸ, τὸν ἀδελφὸν πένητα. εἶτα συνιδὼν ὅτι πρὸ τούτου ἐχρῆν ἄλλο τι ἀναγκαίως διηγήσασθαι, εἰ καὶ τῷ σχεδιασμῷ ἔλαθεν, ἐπεμβάλλει πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ἐνθυμηθὲν, καὶ μετ᾽ αὐτὸ ἀπαρτίζει τὴν προκειμένην σύνταξιν, ἐπαγαγὼν πρὸς μὲν τὸ Τρῶα τὸ, φασγάνῳ οὔτασε, πρὸς δὲ τὸ, τὸν ἀδελφὸν πένητα τὸ, ῥάβδῳ πλήττει. καὶ οὕτω μὲν καινοπρεπῶς ἐσχημάτισεν ὁ ποιητής. τινὲς δὲ ἄλλως θεραπεύοντες τοῦτο κατὰ *τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα διὰ τὸ εἰπεῖν ἀνωτέρω τὸν ποιητὴν περί τινος ἑτέρου, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας, φασί· Τρῶα δ᾽ Ἀλαστορίδην ἔτυψε δηλαδὴ,

κἀνταῦθα ὡς ἐν τελείᾳ στιγμῇ τὴν ἔννοιαν ἀναπαύσαντες ἐπάγουσιν ἀκωλύτως τὰ ἐφεξῆς. πάνυ δὲ καλλίων ἡ ῥηθεῖσα καινοπρέπεια καὶ Ὁμήρῳ πρέπουσα, οἷα συνεξομοιουμένη τῇ τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων καινότητι καὶ τῇ ταραχῇ καὶ συγχύσει τῶν μαχομένων. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τὸ σχῆμα. (Vers. 464.) Τὸν δὲ Τρῶα τοῦτον ἥλικα τοῦ Ἀχιλλέως ἱστορεῖ ὁ ποιητὴς, ὡς δηλοῖ τὸ, εἴ πώς εὖ πεφίδοιτο ὁμηλικίην ἐλεήσας. εἰ δὲ καὶ ἧλιξ ἥλικα τέρπει κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα οὐκ ἐλεεῖ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ γουναζόμενον ἀναιρεῖ. (Vers. 463.) Τὸ δὲ εὖ γίνεται μὲν ἐκ τοῦ ἕο, ὡς μέο μεῦ, σέο σεῦ. ἐγκλίνεται δὲ ὡς ἐκεῖνα, οἷον, ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν κήδεται, καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον. Τὸ δὲ πεφίδοιτο Ἰωνικός ἐστι μέσος ἀόριστος τοῦ φείδω ῥήματος. Τὸ δὲ ἀφειή τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἐν δυσὶν ἢ ἔχουσι τροπῇ, τοῦ εὐκτικοῦ διφθόγγου εἰς ῆ μετὰ προγραφῆς τοῦ ῑ. Τὸ δὲ νήπιος οὐχ᾽ ἁπλῶς ἀφροσύνην τοῦ Τρωὸς αἰτιᾶται, ἀλλ᾽ ὅτι μὴ ἐστοχάσατο τοῦ Ἀχιλλέως, μᾶλλον δ᾽ ὅτι μὴ τῷ μακρῷ χρόνῳ ἔγνω τὸ ἦθος αὐτοῦ ἀτενὲς, καὶ ὡς μάλα ἦν ἐμμεμαὼς, τουτέστι σε *μνῶς εἰπεῖν ὡς ἐθέλοι ἂν ὁ ποιητὴς, πρόθυμος καὶ μαιμῶν οἷα καὶ πῦρ κατὰ τὸ, ὡς δ᾽ ἀναμαιμάει θεσπιδαὲς πῦρ, καθὰ μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται. (Vers. 466.) Τὸ δὲ, οὐ γάρ τι γλυκύθυμος καὶ ἑξῆς, θυμοειδεῖ ἀνδρὶ ἐπιφωνηθήσεται. (Vers. 467.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἐνταῦθα τὸ Ὁμηρικὸν ἐμμεμαὼς ἐπὶ μὲν Ἀχιλλέως νοηθὲν ἀξυμφανῆ ποιεῖ ἔννοιαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Τρωὸς συνήθως ἔχει καὶ ὀρθῶς· καὶ ὅτι Ὁμήρου εἰπόντος περὶ τοῦ ῥηθέντος Τρωὸς τὸ, ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθε περὶ ὃ ἐτρώθη, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ᾽ αὐτοῦ κόλπον ἐνέπλησε, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς παρατετηρημένως ὁ ποιητὴς τὸ ὄλισθεν εἶπεν ἐπὶ ἥπατος· ὀλισθηρὰ γὰρ ἡ φύσις τοῦ ἥπατος· κόλπον δὲ τὴν περὶ τὸ ἧπαρ ἔφη τοῦ ἱματίου πᾶσαν κοιλότητα. λέγει δ᾽ ἐν τούτοις καὶ ξίφος κωπῆεν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ λαβὴν ἔχον. ὃ παρακολουθεῖ τοῖς ξίφεσιν εἰπών· κεφαλὴν ξίφει ἤλασεν, ὅ ἐστιν ἔπληξε, κωπήεντι. ἔνθα (Vers. 474.) καὶ τὸ, πᾶν δ᾽ ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι, βαθεῖαν δηλοῖ πληγὴν, ὁποία μετ᾽ ὀλίγα δηλωθήσεται ἐν τῷ, πᾶν δέ οἱ εἴσω ἔδυ ξίφος. τῇ γὰρ τοιαύτῃ παρακολουθεῖ τὸ θερμαίνεσθαι πᾶν τὸ ξίφος, ψυχρὸν ἄλλως ὂν, ὡς τὸ, ψυχρὸν δ᾽ ἕλε
1298 χαλκὸν ὀδοῦσι. δηλοῦται δ᾽ ἐν τούτοις (Vers. 477.) καὶ ὅτι καὶ ἀγκώνων τένοντές εἰσι. φησὶ γοῦν ὁ ποιητὴς ὅτι Δευκαλίωνα, Τρωϊκόν *τινα, φίλης διὰ χειρὸς ὁ Ἀχιλλεὺς ἔπειρεν αἰχμῇ χαλκείῃ, ἵνα τε, ἤγουν ὅπου, ξυνέχουσι τένοντες ἀγκῶνος. ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς πρόσθ᾽ ὁρόων θάνατον· ὅ περ οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον πρὸ ὀφθαλμῶν ὁρᾶν θάνατον φασίν. Ἀχιλλεὺς δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας, ὅ ἐστι τύψας, τῆλε αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε· μυελὸς αὖτε σφονδυλίων ἔκπαλτο· ὁ δ᾽ ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθεὶς, ὅ περ καὶ ἐπὶ ἄλλου τινὸς εἰπὼν ὁ ποιητὴς εἰκάζει παραβολικῶς ἐκεῖνον σκώληκι τετανυσμένῳ μακρῷ. (Vers. 481.) Τὸ δὲ, αὐτῇ πήληκι, Ἀττικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ σὺν αὐτῇ πήληκι. καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, ἐξόλοιο αὐταῖς βουλαῖς, ἤγουν σὺν τοῖς βουλεύμασί σου, καὶ τῷ, αὐτοῖς ἀνδράσιν ἡ ναῦς ὤλετο, ἤγουν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσιν, ὅ περ ἕτεροι συνθέτως αὔτανδρος λέγουσιν. Ὅρα δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ τῆλε ἔβαλεν ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς ἔῤῥιψεν. οὐκ ἄρα ἡ λέξις ἐπὶ μόνης ἀεὶ λέγεται τῆς μήκοθεν βολῆς. καινὴ δέ τις πολέμου περιπέτεια κεφαλὴν ἀποτμηθεῖσαν ἰδεῖν συγκαταφερομένην ὡς οἷά τινι σκεύει τῇ πήληκι. (Vers. 482.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον σπόνδυλοι διὰ τοῦ π̄ καὶ τρισυλλάβως, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ φ̄ τετρασυλλάβως, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐῤῥέθη. σφονδυλίων γάρ φησιν. τὸ δὲ, πρόσθ᾽ ὁρόων θάνατον, περὶ παντὸς δύναται λέγεσθαι καραδοκοῦντος *κίνδυνον. (Vers. 483.) Ὅτι Πείρεώς τις ἐνταῦθα ἱστορεῖται Θρᾲξ ἀνὴρ, οὗ υἱὸς Ῥίγμος, ἐκ Θρᾴκης ἐριβώλακος ἐλθὼν, πίπτει ἄκοντι βληθεὶς ὑπ᾽ Ἀχιλλέως. κλίσις δὲ τοῦ ῥηθέντος Θρακὸς Πείρεω, ὡς Μενέλεω. ὁ δὲ Ῥίγμος, εἰ μὲν ἐγράφετο διὰ τοῦ ῆ, ἦν ἂν εἰδέναι ὡς ἐκ τοῦ ῥήσσω γίγνεται. ὅτι δὲ τῷ ῑ παραλήγεται παρὰ τοῖς ἀντιγράφοις, ῥιπτέον αὐτὸ μετὰ τῶν λοιπῶν βαρβάρων ὀνομάτων, ὧν ἡ Ὁμηρικὴ μεμέστωται ποίησις. κεῖται δὲ ὧδε καὶ Ἀρηΐθοος ὁ Τρωϊκὸς, ὁμώνυμος τῷ προϊστορημένῳ Ἑλληνικῷ, καθὰ καὶ Δευκαλίων ἀνωτέρω ὁ προγραφείς. (Vers. 489.) Ὅτι παραβολῇ ἐνταῦθα χρησάμενος ὁ ποιητὴς ἐπὶ Ἀχιλλέως *τῇ ἀπὸ πυρὸς τραχύνει τὴν φράσιν ἐπίτηδες, καὶ ὥς πέρ τινα βρόμον λεκτικὸν τῷ παραβολικῷ ἐπι- 1218
τεχνᾶται πυρί. ἡ γὰρ οὐ τοιοῦτον τὸ, ὡς δ᾽ ἀναμαιμάει βαθέ᾽ ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη, πάντῃ τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει, ὧν ἀπόδοσις τὸ, ὣς Ἀχιλλεὺς πάντῃ θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος. παραβέβληται δὲ καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ὅλη ὅλῳ τῷ πράγματι.

*ἡ μὲν γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως ὁρμὴ ὁμοία πυρὸς ἐπιδρομῇ, τὸ δὲ πλῆθος τῶν πιπτόντων ὅμοιον ὕλης καύσει, τὸ δὲ εὐδιαχείριστον τῶν Τρώων τῷ τῆς ὕλης καταξήρῳ εἴκασται. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀνὰ τὸ ὄρος μαιμᾶν τὸ πῦρ ὡς ἐπὶ ἐμψύχου τοῦ πυρὸς εἴρηται, οἷα καὶ θεσπιδαοῖς, ὅ ἐστι θεόθεν, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν ποιητικῶς, Διόθεν πεσόντος καὶ δαίοντος. κυρίως γὰρ ἐπὶ ἐμψυχων τὸ μαιμᾶν. Ἄγκεα δὲ καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, οἱ φαραγγώδεις καὶ οἷον ἀνακείμενοι δασεῖς τόποι. Ἀζαλέον δὲ ὄρος, ὅ ἐστι ξηρὸν, ὑποτίθεται, ὡς ἂν ἐπαυξήσῃ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δραστήριον. οὐχ᾽ οὕτω γὰρ τὸ πῦρ εἰς ὑγρὰν ὕλην δρᾷ, ὡς ὅτε ταύτης ξηρᾶς λάβηται. εἰ δὲ καὶ βαθεῖα ἡ ὕλη, *συννοητέον δὲ ὡς καὶ δασεῖα, καὶ ἄνεμος δὲ εἰλυφάζει, τουτέστι πανταχοῦ εἰλεῖ τὸ πῦρ, τότε πλείων ἡ δρᾶσις τοῦ πυρὸς γίνεται. τρεῖς δὲ παραγωγὰς ἔχει τὸ εἰλυφάζειν. ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰλῶ γίνεται εἰλύω, ἐξ οὗ εἰλυφῶ, εἶτα εἰλυφάζω, λέξις αὕτη πεζῷ λόγῳ ἀπρόσιτος. Ἰστέον δὲ ὡς ἐν μὲν τῷ εἰλυφῶ συστέλλεται τὸ ῡ, ὡς δηλοῖ τὸ, πάντῃ τ᾽ εἰλυφόων ἄνεμος. καὶ ἀπαρτίζεται οὕτω μετρικὸς δάκτυλος. ἐν δὲ τῷ εἰλυφάζω ἐκτείνεται, ἵνα σπονδειακῶς ποδισθῇ.* (Vers. 492.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι σεμνύνας νῦν Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα πλατείᾳ πυρίνῃ παραβολῇ, σεμνότερον ἔτι παραβολικὸν εὐθὺς ἐπήγαγε κόμμα, συναρτήσας τῇ τοῦ πυρὸς παραβολῇ, ὡς καὶ προεγράφη τὸ, ἔθυνε σὺν ἔγχεϊ δαίμονι ἶσος.* (Vers. 493.) *Ὅτι ἐφέπειν καὶ ἐνταῦθα τὸ διώκειν, ἐν τῷ, κτεινομένους ἐφέπων, ῥέε δ᾽ αἵματι γαῖα μέλαινα. τὸ δέ γε ἀμφέπειν σύγκειται μὲν καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἕπειν, δηλοῖ δὲ τὴν κύκλῳ ἐντρέχειαν.* (Vers. 494.) *Ὅτι τοὺς Ἀχιλλέως ἵππους ἐρχομένους διὰ τῶν ἀνῃρημένων βουσὶν εἰκάζει, οὓς ζεύξει τις τρίβειν ἀλωήν. φησὶ γάρ· ὡς δ᾽ ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους, τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋκτιμένῃ ἢ ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ, ῥίμφα τε λέπτ᾽ ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ᾽ ἐριμύκων, ὣς ὑπ᾽ Ἀχιλλέως μεγαθύμου μώνυχες ἵπ*ποι στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας, αἵματι δ᾽ ἄξων νέρθεν ἅπας πεπάλακτο καὶ ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον καὶ ἑξῆς. ἐν οἷς καὶ ῥαθάμιγγες αἱ ἀπὸ ἱππείων ὁ πλέων, καὶ ἐπίσσωτρα τὰ προδεδηλωμένα ἐν ἑτέρῳ πολέμῳ. Καὶ ὅρα ἐν τῇ εἰρημένῃ παραβολῇ παλαιὸν ἀλοητὸν, ὃς ὑπὸ ζῴων γίνεται πατούντων ποσὶ καὶ συντριβόντων τὰ δράγματα, καὶ ὡς τὸ εὐτελὲς τῆς παραβολικῆς ἐννοίας διὰ τῆς φράσεως ὕψωσε καὶ μάλιστα διὰ τῶν ἐπιθέτων, τοῦ βόας εὐρυμετώπους, ὃ βοῶν ἐστιν ἴδιον, κρῖ λευκὸν τὸ πολλαχοῦ ῥηθὲν, ἐϋκτιμένῃ, ἢ εὐτροχάλῳ ἀλωῇ, βοῶν ἐριμύκων, μώνυχες ἵπποι.* (Vers. 495.) *Κρῖ δὲ εἰπὼν πάντα ἐδήλωσε τὰ τιθέμενα ἐν ἀλωῇ ὥστε τρίβεσθαι, ἀπὸ μέρους τῆς κριθῆς καὶ τἄλλα δηλώσας. τίμιον γὰρ τοῖς παλαιοῖς ἡ κριθὴ ὡς πρώτη εὑρεθεῖσα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπ᾽ αὐτῆς ὡς ἐκ μέρους καὶ τὰ ἄλλα δηλοῦται σπόριμα, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. ὅθεν καὶ κρίβανος, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐγράφη, ὁ ἰπνὸς, ἐν ᾧ ἄρτοι ἁπλῶς ἕψονται, οὐ μὴν μόνον οἱ κρίθινοι. διὸ καὶ κριβανωτῶν ὁρμαθὸς οὐ μόνον ὁ ἀπὸ κριθίνων ἀρτίσκων, ἀλλ᾽ ὡς εἰκὸς καὶ ὁ ἐξ ἑτεροίων. ὅτι δὲ τὸ κρῖ ἐκ τοῦ κρῖμνον ἀποκέκοπται, οὐ μὴν ἀπὸ τῆς κριθῆς, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. παρ᾽ οἷς κεῖται καὶ ὅτι κριθὴ συν*θέτως ἄφλοιος ἡ πτισσάνη, ἐφ᾽ ᾗ γρῖφος οὗτος· κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ὀργάσας, πίε. τί δέ ἐστι τὸ ὀργάσαι, δηλοῦσιν οἱ τοῦ κωμικοῦ Ὄρνιθες. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ παραβολὴ αὕτη τῆς ἀλληγορίας ἐκείνης ἐξήρτηται, ἐν ᾗ ἔφη ὁ Ὀδυσσεὺς καλάμην πλείστην ἐν ὀλίγῳ πίπτειν καιρῷ. ἐπεὶ γὰρ καλάμην εἶπε τοὺς ἐν πολέμῳ πίπτοντας καὶ οἷον δράγματα, οἰκεῖον ἔστιν εἰπεῖν καὶ πατεῖσθαι αὐτοὺς καὶ τρίβεσθαι* 1299 *ὡς ἡ καλάμη ἐν τῇ ἀλωῇ. Τὸ δὲ τρίβειν εἴη ἂν ταὐτὸν τῷ στίβειν. διὸ καθὰ τρίβεται κρῖ ποσὶ βοῶν, οὕτω στείβονται νέκυες ποσὶν ἵππων· ὅθεν καὶ ταὐτὸν στίβον καὶ τρίβον εἰπεῖν, τὸ μὲν ἐκ τοῦ στίβειν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ τρίβειν, ὧν ἀνάπαλιν ἡ ἀστιβὴς ὁδὸς καὶ ἡ ἄτριπτος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐϋκτιμένῃ ἐπὶ ἀλωῆς ἔφη. οὐκ ἄρα μόνον ἐπὶ πόλεως τὸ ἐπίθετον. Τὴν δὲ ἀλωὴν μετὰ τοῦ ῑ παραδιδόασιν οἱ παλαιοὶ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀλοιῶ τὸ συντρίβω, ὥστε ψιλοῦσθαι οὕτω τὴν ἀλωήν. ἐν μέντοι τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου κεῖται ἐν τῷ νεοαρδέα ἀλωὴν κατὰ τὴν φ᾽ ῥαψῳδίαν, ὅτι ἀλωὴ εἰ μὲν δασύνεται, σημαίνει τὴν ἅλωνα· εἰ δὲ ψιλοῦται, τὴν ἀμπελόφυτον γῆν.* (Vers. 496.) *Τὸ δὲ, λεπτὰ ἐγένετο βοῶν ὑπὸ ποσὶν, ἡ αἰτία ἐστὶ τοῦ ἀλοητοῦ. διὰ *τοῦτο γὰρ ἀλοῶμεν, ὡς ἂν ἁπλῶς τὰ πατούμενα λεπτὰ γένηται καὶ μὴ ἐχόμενα, ἤγουν κρατούμενα, ὅθεν καὶ ἄχυρον ἐπενοήθη κληθῆναι καὶ ἄχνη, ἅ περ οὐκ ἔχονται, ἤτοι κρατοῦνται, καθ᾽ ἕκαστον τμῆμα διὰ λεπτότητα. ὧν καὶ ὁρισμὸς κατὰ τὸν ποιητὴν οὗτος· ἄχυρον καὶ ἡ κατ᾽ αὐτὸ ἄχνη ἐστὶ τὰ ἐκ δραγμάτων λεπτὰ τρίψει ποδῶν βοείων.* (Vers. 501.) *Ὅτι*

*ἀριστέως παριστᾷ σπουδὴν τὸ, ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους. εἰ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα μὲν κῦδος ἀρέσθαι ζητῶν μάχεται, ἀνελὼν δὲ τὸν Ἕκτορα μέγα κῦδος ἀρέ*σθαι τοὺς Ἀχαιοὺς λέγει, τὸ πᾶν ἄρα τοῦ κατὰ Τρῶας πολέμου τῷ Ἕκτορι ἐγκεκλίσθαι δηλοῖ.*

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Φ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ. 1219

Τῶν Τρώων εἰς δύο διαιρεθέντων μέρη, τοὺς μὲν εἰς τὴν πόλιν, τοὺς δὲ εἰς τὸν Σκάμανδρον Ἀχιλλεὺς διώκει. καὶ δεκαδύο νεανίας ζωγρεῖ εἰς ποινὴν Πατρόκλου. αὐτὸς δὲ Λυκάονα τὸν Πριάμου καὶ Ἀστεροπαῖον ἀναιρεῖ. ἔπειτα τοῦ ποταμοῦ πλημμυροῦντος, κινδυνεύοντα αὐτὸν σώζει Ἥφαιστος, ἐμπρήσας τὸν ποταμὸν καὶ τὸ πεδίον. μετὰ ταῦτα θεῶν μάχη γίνεται πρὸς ἀλλήλους. Ἀχιλλέα δὲ Ἀπόλλων εἴργει Ἀγήνορι ὁμοιωθεὶς, καὶ φεύγων ἐξαπατᾷ, ἕως οἱ Τρῶες διασώζονται εἰς τὴν πόλιν.

ΙΛΙΑΔΟΣ Φ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι τῆς φῖ ῥαψῳδίας ἡ μὲν πρὸς μέτρον ἐπιγραφὴ αὕτη· φῖ, μόγος Αἰακίδαο παρ᾽ ἠιόνας ποταμοῖο· ἡ δὲ πεζὴ αὕτη· παραπόταμος μάχη. (Vers. 2.) *Ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν ὁ ποιητὴς, πόρον Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς, Διὸς τόκον τὸν Ξάνθον φησὶν, ἀλληγορικῶς *μὲν, ἐπεὶ διιπετής, φασιν, ὁ Ξάνθος καὶ τὸ πλέον χείμαῤῥος, ἐξ ἀερίων, ὅ ἐστι διίων, τουτέστιν ὀμβρίων, ὑδάτων πληθυόμενος, μυθικῶς δὲ, ὅτι θεὸς μὲν τοῖς ἐγχωρίοις ὁ Ξάνθος, Ζεὺς δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. οἱ δέ φασιν ὅτι τοῦ μὲν δαιμονίου Ξάνθου Ζεὺς πατὴρ, τοῦ δὲ ῥεύματος Ὠκεανὸς, ἐξ οὗ πάντες ποταμοὶ, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ ὁ ποιητής. Δινήεντα δὲ τὸν Ξάνθον λέγει, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου τὸν*
1300 *Ἕρμον. ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ, καὶ ἀργυροδίνην τὸν αὐτόν φησι καὶ βαθυδινήεντα, καὶ ἐν διαλύσει, βαθείας μεγάλας δίνας *ἔχοντα, περὶ οὗ ῥηθὲν καὶ τὸ αἰπὰ ῥέεθρα, ὅ ἐστιν ὑψηλὰ, τοῦ τοιούτου βάθους ἐστὶ δηλωτικὸν, ὥς περ καὶ τὸ βαθύῤῥοον καὶ τὸ βαθυδίνην. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ὃν τέκετο Ζεὺς, διαλελυμένη ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ, Ξάνθος διιπετὴς, ὅ περ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ.* (Vers. 3.) *Ὅτι Ἀχιλλεὺς διατμήξας τοὺς Τρῶας τοὺς μὲν πεδίονδε ἐδίωκε πρὸς πόλιν, ᾗ περ, ἤγουν ὅπου, οἱ Ἀχαιοὶ ἢ κατά τινας οἱ ἄλλοι, δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀτυζόμενοι, ὅ ἐστι ταρασσόμενοι, φοβέοντο ἤματι τῷ προτέρῳ, ἤγουν περιφραστικῶς χθὲς, ὅτ᾽ ἐμαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ. τῇ ῥ᾽ οἵ γε προχέοντο πεφυζότες. ἠέρα δ᾽ Ἥρη πίτνα βαθεῖαν, ἐρυκέμεν. ἡ*μίσεες δὲ ἐς ποταμὸν βαθύῤῥοον ἀργυροδίνην τὸν ῥηθέντα εἰλεῦντο· ἐν δ᾽ ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ᾽ αἰπὰ ῥέεθρα, ὄχθαι δ᾽ ἀμφὶ περὶ μεγάλα ἴαχον. οἱ δ᾽ ἀλαλητῷ ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.* (Vers. 7.) *Καὶ ὅρα ὅτι κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐπίτηδες ἐτράχυνε λέξεσι τὴν τοῦ λόγου προφορὰν ἀναλόγως τῷ ἤχῳ τῆς εἰς τὸν ποταμὸν πτώσεως τῶν φευγόντων, καὶ ὅτι δεξιῶς καὶ πιθανῶς διαιρεῖ τοὺς Τρῶας εἴς τε τοὺς κατὰ χέρσον φεύγοντας καὶ εἰς τοὺς τῷ ποταμῷ ἐμπίπτοντας. οὐκ ἔχει γὰρ ἀνδραγαθεῖν κατὰ πάντων ὁμοῦ συνηγμένων ὁ Ἀχιλλεὺς, ὁ εἰπὼν πρὸ μικροῦ, ὡς οὐ δύναται μόνος καὶ ἴφθιμός περ ἐὼν τοσήνδε μάχην ἐφέπειν. διαιρεῖ γοῦν πιθανῶς ὡς εἰκὸς αὐτοὺς εἰς δύο, ἵνα ῥᾴων εἴη αὐτῷ ἡ μάχη· ἀσχολεῖται δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ διὰ τὸ ἀκινδυνώτερον. τὸν γὰρ πρὸ τοῦ τείχους πόλεμον οὐ θαῤῥεῖ διὰ τὸν ἐκ τῆς μητρὸς χρησμὸν, ὃν αὐτὸς λέγει προϊὼν, φαμένης αὐτὸν Τρώων ὑπὸ τείχει ὀλέσθαι. πιθανὸν δὲ καὶ ἀστεῖον τὸ τοῦ ποταμοῦ πλάσμα. οὐ γὰρ οὕτως ἂν ἔβλαψε τοὺς ἡμίσεας ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῆς πεδιάδος, ὡς νῦν ἐγκλείσας οἷον τῷ ποταμῷ, ἔνθα χώραν ἔσχε καὶ ἡ ἐπιλογὴ τῶν δώδεκα κούρων, οὓς ἐπικατασφάξει τῇ τοῦ Πατρόκλου πυρᾷ. ὡς γοῦν τοὺς ἡμι*σεας ἐγκλείσει τῇ πόλει, οὕτω τοὺς λοιποὺς ἐνταῦθα τῷ ποταμῷ ἐμπεριώρισε. πολλὴ δὲ ἡ τῆς ἀνδρίας περιουσία τῷ Ἀχιλλεῖ, εἰ*

τοσαύτας μυριάδας ἀνδρῶν διαιρῶν τοὺς μὲν εἰς τὴν πόλιν εἰλεῖ, τοὺς δὲ εἰς μοῖραν ἑαυτῷ ἀποτέμνεται. Σημείωσαι δὲ μάλιστα ἐνταῦθα τὴν εὐμέθοδον οἰκονομίαν τοῦ ποιητοῦ. ἀρχὴ γὰρ ἐν τούτοις προκαταβάλλεται τῆς εἰς ἔπειτα μυθικῆς τερατείας ἐπὶ τῇ τοῦ Ξάνθου καὶ τοῦ Ἡφαίστου μάχῃ. ἐμπεσόντων γὰρ τῶν Τρώων τῷ Ξάνθῳ, κεραΐζει τε αὐτοὺς Ἀχιλλεὺς, καὶ κατὰ τοῦ Ξάνθου ἐρεσχελεῖ. ὁ δ᾽ ἀγανακτεῖ καὶ δεινὰ εἰς τὸν Ἀχιλλέα ποιεῖ, ἐφ᾽ οἷς ἡ Ἥρα τὸν υἱὸν Ἥφαιστον ἀμυνοῦντα τῷ Ἀχιλλεῖ πέμπει. καὶ ὁ Ἥφαιστος πυριφλεγέθων πελάσας τῷ Ξάνθῳ ποιεῖ ὅσα δῆτα καὶ ποιεῖ. τῆς τοίνυν τοιαύτης μάχης ἀρχὴ ἡ τῶν Τρώων εἰς τὸν Ξάνθον ἔμπτωσις ἦν, ἣν ἐνταῦθα λαλεῖ ὁ ποιητής. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι καινοπρεπής τις ἐνταῦθα κεῖται σύνταξις καὶ οὐ καταλλήλως ἔχουσα. οὐ γὰρ ἔφρασε κοινότερον ὁμοιοπτώτως, ὅτι διατμήξας τοὺς μὲν κατὰ τῆς πεδιάδος ἐδίωκε, τοὺς δὲ εἰς ποταμὸν ἔῤῥιψεν, ἀλλ᾽ ἔφη ὅτι τοὺς μὲν πεδίονδε δίωκεν, ἡμίσεες δὲ εἰς ποταμὸν εἰλοῦντο· καὶ οὕτως ἐξαλλάξας τὸ σχῆμα ἐδύασε καὶ οἱονεὶ συνεμέρισε τὸ φραστικὸν σχῆμα τοῦ λό*γου τοῖς φεύγουσιν οὕτω καὶ οὕτω, ἵνα πως συνεξομοιώσῃ τὴν φράσιν τῷ πράγματι. εὐωδώθη δὲ ἡ ῥηθεῖσα κατὰ σχῆμα ἐναλλαγὴ ἐκ τῆς ἐπεμβολῆς. εἰπὼν γὰρ, τοὺς μὲν κατὰ πεδίον ἐδίωκεν, εἶτα ἐπεμβαλὼν τὸ, τῇδε οὗτοι προχέοντο, ἐντεῦθεν ἀκολούθως τῷ οὗτοι μετέβη εἰς τὸ, ἡμίσεες δέ. καὶ ἔστι τὸ ὅλον οὕτω· τοὺς μὲν πεδίονδε δίωκε πρὸς πόλιν, καὶ οὕτω μὲν οὗτοι διωκόμενοι προχέοντο, οἱ δὲ ἡμίσεες ἔβαπτον εἰς ποταμόν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, εἰ καὶ ἐνεχώρει, ὅμως οὐκ εἶπεν ὅτ᾽ ἐμάρνατο φαίδιμος Ἕκτωρ, ἀλλ᾽ ἐμαί-
1220 νετο, δηλῶν τὸ ἐνθουσιωδῶς ἐκεῖνον χθὲς μάχεσθαι. δῆλον δ᾽ ἐκ τούτου ὅτι καὶ *Ἄρης μαίνεσθαι λέγεται διὰ τὸ τοὺς πολεμιστὰς οὕτω μάχεσθαι. Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ μαίνεσθαι καὶ μαινόλης Διόνυσος, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. ᾧ καὶ αἱ Μαινάδες ᾠκείωνται διὰ τὴν ἐκ μέθης μανίαν τὴν κατὰ τοὺς οἰνομανεῖς, δι᾽ ἣν καὶ Λυαῖος ὁ αὐτὸς, ἤγουν στασιαστικὸς, παρὰ τὴν λύην, ὃ δηλοῖ στάσιν, λεγομένην οὕτω διὰ τὸ παραλύειν τῆς φιλικῆς ἑνώσεως. Ὅτι δὲ παρὰ τὸ μαίνεσθαι καὶ Μανὴς ὁ δοῦλος, δῆλον καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν παλαιῶν. τοῦτο δὲ διὰ τὸ μὴ φρενήρεις αὐτοὺς εἶναι ὡς ἐπὶ πολὺ, καὶ μᾶλλον, εἴ περ οἴνου κατάκοροι γίνονται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἑρμηνεύει πραγματικῶς ὁ ποιητὴς τὸ
περὶ πολέμου ἀλλαχόθι λεχθὲν, τὸ, καί τε κτανέοντα κατέκτα. εἰ γὰρ ὅπου χθὲς Ἕλληνες φοβέοντο, 1301
ἐνταῦθα νῦν οἱ Τρῶες προχέοντο πεφυζότες, εἴη ἂν καὶ τοῦτο τοῦ κατὰ τὴν μάχην ἐπαμφοτερισμοῦ.

(Vers. 6.) Ἔστι δὲ τὸ, προχέοντο πεφυζότες, περίφρασις τοῦ φοβέοντο, καὶ δηλοῦται ἐν ἀμφοτέροις τὸ ἔφευγον. Τὸ δὲ προχέοντο ἐμφαντικόν ἐστι τῆς εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψεως καὶ οἷον καταῤῥοῆς τῶν φευγόντων, ἐξ ὧν αὐτὸς πλήθων ἦν, ἀστείως ῥηθὲν, ὡς εἰ καὶ ὕδωρ ποθὲν χεόμενον *τῷ ποταμῷ ἐμίσγετο. Τὸ δὲ πεφυζότες λέξις μέν ἐστι καὶ αὐτὸ ἀπεστραμμένη τὴν πεζολογίαν. δοκεῖ δὲ ἀπὸ ῥήματος συγκεκόφθαι τοῦ φυζῶ, φυζήσω, πεφύζηκα, πεφυζηκώς. Τὸ δὲ, ἠέρα Ἥρη πίτνα πρόσθεν βαθεῖαν, ταὐτόν ἐστι τῷ ἀορασίαν πολλὴν κατεπετάννυε πρὸ ὀφθαλμῶν τοῖς Τρωσὶν, ὡς ἂν δηλαδὴ μὴ βλέποντες ἐν τῷ φεύγειν πίπτοιεν εἰς τὸν ποταμόν. δηλοῖ δὲ καὶ ἄλλως ἁπλῶς ὁ λόγος τὴν τῶν φευγόντων σκοτοδίνην, καὶ μάλισθ᾽ ὅτε κατὰ τὸν ποιητὴν πρόσθεν ὁρῶσι θάνατον. δείκνυται δ᾽ ἐν τούτοις καὶ τὸ φύσει σκοτεινὸν τοῦ ἀέρος, διόπερ ἡ τῆς ἀλληγορίας Ἥρα ἠέρα, ὅ ἐστι σκότος, ποιεῖ. κἂν ἄλλον τρόπον διὰ τὸ διαφανὲς λευκώλενος λέγεται. οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ ἠέλιον ἀκάμαντα ἡ αὐτὴ Ἥρα ἔπεμψεν εἰς δύσιν πρὸ ὥρας, διὰ τὸ νομισθῆναι, φασὶ, πρὸ καιροῦ νύκτα διά τινα χαλεπὴν ὁμίχλην. (Vers. 7.) Τὸ δὲ πίτνα ἐκ τοῦ πέτω γίνεται, ὑφ᾽ οὗ καὶ τὸ πίπτειν σημαίνεται καὶ τὸ πέτεσθαι. Ἰστέον γὰρ ὅτι τὸ πέτω προσλήψει μὲν τοῦ π̄ πρὸ τοῦ τ̄ τὸ πίπτειν ποιεῖ, προσλαβὸν δὲ τὸ ν̄ μετὰ τοῦ τ̄ τὸ πιτνᾶν ἀποτελεῖ. (Vers. 8.) Τὸ δὲ ἀργύρεον ὕδωρ, ᾧ συντρέχει ὁ ἀργυροδίνης ποταμὸς, ἐπαινετόν ἐστι τῷ παντὶ πλέον ἤ περ τὸ παρὰ Πέρσαις χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ, ὅ περ ἦν λιβάδες ἑβδο*μήκοντα, οὗ περ οὐδείς, φασιν, ἔπινεν ὅτι μὴ βασιλεὺς καὶ ὁ τῶν παίδων αὐτοῦ πρεσβύτατος. τῶν δ᾽ ἄλλων εἴ τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. ἔχοι δὲ ἂν μέμψιν εὔλογον τὸ τοιοῦτον χρύσεον ὕδωρ, καθότι αἱ μὲν ἀργύρεαι τῶν Ὁμηρικῶν ποταμῶν δῖναι, ἤδη δὲ καὶ αἱ τῶν ἄλλων ὑδάτων ῥύσεις, ζωτικαὶ πᾶσαι εἰσὶ πινόμεναι· αἱ δὲ χρύσεαι βασιλικαὶ λιβάδες ἐκεῖναι εἰς στύγα καὶ εἴ τι ἄλλο σύῤῥουν αὐτῇ πορθμεύουσι τοὺς αὐτῶν πίνοντας. ζητητέον δὲ, εἰ καὶ τὸ χοάσπειον ὕδωρ, οὗ περ ἔπινε στρατευόμενος ὁ Πέρσης βασιλεὺς, τοιαύτην ἐπιτιμίου κῆρα ἐφείλκετο. (Vers. 9.) Ὁ πάταγος δὲ καὶ τὰ

*ἐφεξῆς ὠνοματοπεποιημένα, ἤγουν τὸ βράχε, τὸ ῥέεθρα, τὸ ὄχθαι, τὸ ἴαχον, ὅτι συνεκτραχύνουσι τὸν τοῦ λόγου ἦχον τῷ ῥεύματι, ἀνωτέρω εἴρηται. ὡς δὲ τὸ βράχειν καὶ ἐπὶ ἄλλων λέγεται, προδεδήλωται. Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἐνέπεσον, φανερῶς κείμενον ἐπὶ φυγῆς. ἔστι δὲ ὅτε καὶ οἱ νικῶντες ἐμπίπτειν λέγονται, ἤγουν βιαίως ἐπικεῖσθαι. καὶ ἔστι τότε τὸ ἐμπεσεῖν ὅμοιον τῷ ἐνθορεῖν, ὡς τὸ, ὁ δ' ἔνθορε δαίμονι ἶσος. Αἰπὰ δὲ ῥέεθρα σημαίνει μὲν τὰ δύσβατα καὶ ὡς προεῤῥέθη ὑψηλὰ, μετενεχθὲν ἀπὸ τῶν ἀκροτέρων. συστέλλει δὲ τὴν λήγουσαν ὡς ἀπὸ τοῦ αἰπέα συγκοπὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ αἰπὸς, ἡ αἰπὴ, τὸ *αἰπόν. τῆς δὲ αἰπῆς ἡ χρῆσις πολλαχοῦ.* (Vers. 11.) *Τὸ δὲ ἔννεον δηλοῖ μὲν τὸ ἐκολύμβων, ἔπαθε δὲ καὶ αὐτὸ πλεονασμὸν τοῦ ν̄ διὰ μέτρον, ὡς καὶ τὸ ἔννεπε. Τὸ δὲ, ἔνθα καὶ ἔνθα, τοῦ ἀμφὶ περὶ μεγάλα ἴαχον ἐστιν ἐφερμηνευτικόν. ὃ γὰρ δηλοῖ τὸ ἔνθα καὶ ἔνθα, τοῦτο καὶ ἡ ἀμφὶ καὶ ἡ περὶ ἐνταῦθα συνελθοῦσαι ὁμοῦ.* (Vers. 12.) *Ὅτι καὶ ἐνταῦθα παραβολὴ κεῖται ὅλη ὅλῳ τῷ πράγματι προσαρμόζουσα, ἔνθα τοὺς Τρῶας φεύγοντας εἰς τὸν ποταμὸν ἀκρίσι παραβάλλει, αἳ φεύγουσιν ἐς ποταμὸν ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς, ὃ οἱ γεωργοὶ ἅπτουσι διώκοντες αὐτὰς τῶν σπορίμων. φησὶ γάρ· ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς ἢ ὑπαὶ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται φευγέμεναι ποταμόνδε, τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ, ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν. τὸ μὲν οὖν ἀκαταμάχητον τοῦ διώκοντος πυρὶ ἀκαμάτῳ παραβάλλει κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἀκρίσι δὲ τοὺς ἀτάκτως φεύγοντας. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐντεῦθέν τινες ὁρμώμενοι καὶ μικροῖς μεγάλα τεκμαιρόμενοι Κύπριόν φασιν εἶναι τὸν ποιητήν. διὸ καὶ εἰδέναι αὐτὸν, ὡς κατά τινας καιροὺς ὀχλεῖται ὑπὸ ἀκρίδων ἡ νῆσος, καθὰ καὶ ἡ Κυρήνη καὶ ἡ *Βάρκη, αἱ Λιβυκαί. ἀλλ' εἴ τις τούτοις καὶ πείθοιτο, καὶ διότι οἶδε πάθος τῆς νήσου Κύπρου διὰ τοῦτο νομίζεται Κύπριος, μυριόπατρις ἄρα ὁ ποιητὴς, ὡς πολλῶν ἔθη καὶ πάθη πόλεων ἱστορῶν. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ταπεινὴ μὲν ἡ τῶν ἀκρίδων παραβολὴ πρὸς ἔμφασιν τῆς Τρωικῆς ταπεινότητος. ὁ δὲ ποιητὴς ἄλλως ἐπαίρει τὸ ταπεινὸν τοῦ παραβολικοῦ νοήματος τῷ φαιδρῷ τῆς φράσεως ἥτις ἐκτέθειται. Ἀκρὶς δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ ᾱ ἐπιτατικοῦ καὶ τοῦ γράω τὸ ἐσθίω, ἐξ οὗ καὶ γράστις ἡ ὑπὸ τῶν ζώων χλωρὰ ἐσθιομένη, καὶ γραῦς, ἣν ὁ χρόνος μικροῦ καὶ κατέφαγεν, οἱονεὶ οὖν ἀγρὶς καὶ κατὰ τροπὴν ἀκρὶς, ἡ πάνυ γράουσα, ὅ ἐστιν ἐσθίουσα. Αἴλιος δὲ Διονύσιος ἐν τῷ λεξικῷ αὐτοῦ τῷ ῥητορικῷ οὐκ ἐθέλει ὠνομάζεσθαι γράστιν ὅλως. φησὶ γάρ· κράστιν Ἀττικοὶ τὴν πόαν, γράστιν δὲ οὐδένες. Ἰστέον δὲ ὅτι τε τῆς ἀκρίδος καὶ τῆς καρίδος, τοῖς αὐτοῖς διοικουμένων γράμμασιν, ἐκείνης μὲν οὐκ ἔστι ῥῆμά τι ἐν χρήσει, ἐκ τῆς καρίδος δὲ χρηστόν ἐστι τὸ καριδῶ, ἤγουν ὡς εἰπεῖν σφαιρῶ, οἷον, αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα, καμπύλη τ' Ἄγκυρά ἐστι· καὶ ὅτι παρὰ τὸ κάρη γίνεται καρίς· τὸ πλεῖστον γάρ φασιν αὐτῇ τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ *ἀπηνέγκατο· καὶ ὅτι ἀκρὶς μὲν συστέλλει τὴν λήγουσαν, καρὶς δέ πη μὲν βραχυκαταληκτεῖ ἀναλόγως παρ' Ἀττικοῖς. ὡς γὰρ βολὴ βολὶς, γραφὴ γραφὶς, οὕτω κάρη καρὶς, ταθείσης δὲ τῆς παρατελεύτου ἐτάθη καὶ τὸ τέλος, ὡς τὸ κρηπὶς, ψηφὶς, τευθίς. εἴρηται γοῦν ἐκτεταμένως τὸ, καρῖδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην*
1302 *εἰς σχοινόπλεκτον ἄγγος, καὶ, ὠρχοῦντο ὥς περ καρῖδες ἀνθράκων ἔπι πηδῶσαι κυρταὶ, καὶ, ἐρυθρότερον καρῖδος ὀπτῆς σὲ ἀποφανῶ. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ῥαφανὶς, ὡς ὁ Ἀθήναιος καὶ αὐτὸ παραδίδωσι, διφορεῖται κατὰ τὴν καρῖδα, καὶ ἐκτείνει μέν, φησι, τὴν λήγουσαν Ἀττικῶς παρὰ Κρατίνῳ ἐν τῷ, ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχάνοις· συστέλλεται δὲ παρ' Εὐπόλιδι ἐν τῷ, ῥαφανίδες ἄπλυτοι. Ἠερέθεσθαι δὲ κατὰ πάνυ κυριολεξίαν ἐνταῦθα τὸ εἰς ἀέρα αἴρεσθαι πετομένας.* (Vers. 13.) *Τὸ δὲ ποταμόνδε, χρησίμως τῷ ποιητῇ ἐπελέγη. ποταμοῦ γὰρ μὴ παραῤῥέοντος, φεύγουσι καὶ εἰς θάλασσαν.* (Vers. 14.) *Ὄρμενον δὲ νῦν μὲν μετοχὴ καθαρῶς δηλοῦσα τὸ ἐγειρόμενον. παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον δηλοῖ μετοχικῶς ἡ λέξις καὶ κράμβης καυλόν. ὅθεν καὶ ἐξορμενίζειν τὸ ἐκκαυλεῖν. φησὶ γοῦν τις τῶν παλαιῶν ὅτι ἀσφάραγος ἐν τῷ φ̄ τὸ ἐκ τῶν ἀκανθῶν ἀναφυόμενον, τὸ δὲ ἐκ τῆς κράμβης *ὄρμενον. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι ἀσφοδέλου τὴν ῥίζαν Θεόφραστος καλεῖσθαι φησὶν ἐπιμενίδιον. ὡς δὲ καὶ τοπικὸν ὄνομα τὸ ὄρμενον, ἀπό τινος Ὀρμένου κληθὲν, προδεδήλωται. Πτώσσειν δὲ καθ' ὕδωρ τὸ μετὰ δειλίας πίπτειν. κατωτέρω δὲ ἡ λέξις καί τινα κρύψιν δηλοῖ ἐν τῷ, ἔπτωσσον ὑπὸ κρημνούς.* (Vers. 16.) *Τὸ δὲ, πλῆτο ῥόος, πλήθειν τὸν Ξάνθον ὑπολαλεῖ κατὰ τὸ, πλή-*

θων ποταμὸς, καθὰ πρὸ βραχέων ἐγράφη. Κελάδων δὲ καὶ πρὸ τούτων ἐπίθετον ἦν ποταμοῦ ἐν τῷ,
1221 *πὰρ ποταμὸν κελάδοντα. δῆλον δ' ὅτι καὶ ἐπὶ πόντου ἐν ἄλλοις λέγεται.* *(Vers. 17.) *Ὅτι καὶ ἐν-*
ταῦθα σχῆμά ἐστι τὸ κατὰ τὸ σιωπώμενον. ὡς μὲν γὰρ Ἀχιλλεὺς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθῃ κεκλι-
μένον μυρίκῃσι, ταῖς καὶ προῤῥηθείσαις, ὁ δ' ἔσθορεν ἢ ἔνθορε δαίμονι ἶσος, φάσγανον οἷον, ἤγουν
μόνον, ἔχων, λέγει ὁ ποιητής. ὅτι δὲ αὖθις αὐτὸ ἀνελάβετο, σιωπᾷ, νοεῖν ἀφεὶς ὅτι ἐν δέοντι πάλιν
ἔλαβε. διὸ καὶ μεταχειρίσεται δόρυ κατὰ τοῦ Λυκαόνος. Ἡ δὲ ὄχθη καὶ κρημνὸς λέγεται. διὸ εἰπὼν
ὁ ποιητὴς ἀνωτέρω, ὅτι ὄχθαι ἴαχον, προϊὼν λέγει τοὺς **Τρῶας πτώσσειν ὑπὸ κρημνούς.* (Vers. 18.)
Τὸ δὲ, δαίμονι ἶσος, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς προσεχοῦς ῥαψῳδίας ἔφη, καὶ μετὰ μικρὸν δὲ ὡσαύτως ἐρεῖ,
ἐπαναπαυσάμενος τῇ παραβολῇ διὰ καὶ τὸ ὑψηλὸν καὶ σύντομον. Ἐπάγει δὲ (Vers. 20.) *Ὅμηρος*
μετὰ τὸ, φάσγανον οἷον ἔχων, καὶ ταῦτα· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα· τύπτε δ' ἐπιστροφάδην, ἤγουν
ἐν τῷ ἐπιστρέφεσθαι ὧδε καὶ ἐκεῖ καὶ μηδένα τόπον προλείπειν, ἢ ἀντὶ τοῦ συνεστραμμένως, ἢ ἰσχυ-
ρῶς. τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικὴς ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ· ὅ περ ἀλλαχοῦ κατά
τινα παρῳδίαν λέγει, **ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα. εἶτα* (Vers. 22.) *ἐπιπλέκων παραβολὴν εἰκάζει τὸ*
πρᾶγμα οὕτω· ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι φεύγοντες πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρ-
μου δειδιότες, μάλα γάρ τε κατεσθίει ὅν κε λάβῃσιν, ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα πτῶσ-
σον ὑπὸ κρημνούς. ἐνταῦθα δὲ παρατηροῦσιν οἱ παλαιοὶ, ὡς ὅτε ὁ διώκων μὲν ἐν γῇ ἦν, οἱ δὲ φεύγον-
τες ὠθοῦντο εἰς ποταμὸν, τότε τὸν μὲν διώκοντα εἴκαζε πυρὶ, ἀκρίσι δὲ τοὺς διωκομένους· ὅτε δὲ καὶ
ἄμφω εἰσὶν ἐν τῷ ὕδατι, τὸν μὲν δελφῖνι, τοὺς δὲ ἰχθύσι παραβάλλει ἀναλόγως τῷ ὑποκειμένῳ τόπῳ.
Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τῷ Παυσανίᾳ φέρεται δελφὶς ὄργανον πολεμιστήριον πρὸς ναυμαχίαν, ὅθεν καὶ
δελφινοφόρος ναῦς παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ δελφῖνα δὲ ναύτην φασὶν, ὃς πρὸς ἱστοῖς ἐκρέματο τοῖς μὲν
σιδηροῦς, τοῖς δὲ μολυβδοῦς καταράκτης εἰς τὰ λῃστρικὰ πλοῖα. μνεία δὲ τοιούτου δελφῖνος καὶ τῷ
κωμικῷ καὶ ἑτέροις. ἀλλαχοῦ δὲ περὶ τοῦ αὐτοῦ γράφει ὁ ῥηθεὶς, ὅτι ὁ δελφὶς ὁ καλούμενος κερκέτης
ἔστι μηχάνημα σιδηροῦν, ὃ ἐξαρτᾶται τῆς νεὼς, ὅταν ᾖ ἄνεμος, πρὸς τὸ ἀντέχειν. ἄλλοι δέ φασιν
*ὄργανον μολυβδοῦν πρὸς ναυμαχίαν, τοῦ δελ***φῖνος δὲ παρώνυμον. καὶ Δελφίνιον δικαστήριον Ἀθή-*
νησιν ἐπὶ τῶν ὁμολογούντων φασὶ δεδρακέναι μὲν φόνον, κατὰ νόμους δὲ, ὃ καὶ ἐπὶ Δελφινίῳ ἐκα-
λεῖτο, ὁμωνύμως τῷ, ἐπὶ Δελφινίῳ δικάσασθαι. ἐνταῦθα δὲ παραπηκτέον περὶ δελφῖνος, τοῦ κήτους
δηλαδὴ, ὅτι ζῶον εἶναι συνετώτατον περιᾴδεται καὶ φιλανθρωπότατον καὶ χάριν ἀποδοῦναι ἐπιστά-
μενον, ὡς καὶ ὁ Ἀθήναιος γράφει καὶ αἱ ἱστορίαι μαρτύρονται. Τὸ δὲ ἰχθύες ἄλλοι ἀντὶ τοῦ ἀλλο-
φυεῖς φασὶν οἱ παλαιοί. ἄλλο μὲν γὰρ γένος οἱ δελφῖνες κήτη ὄντες, ἄλλο δὲ γένος οἱ ἰχθύες. ἕτεροι
δὲ τὸ ἄλλοι νοοῦσι κατὰ διαφορὰν εἴδους, ὡς τῷ γένει μὲν ἰχθύων ὄντων καὶ τῶν δελφίνων, τῷ δὲ 1302
εἴδει διαφερόντων. διό, φασι, καὶ Πίνδαρος ἰχθὺν παιδοφάγον τὸ κῆτος φησί. τοιούτῳ δέ τινι λόγῳ
καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὰς ἐγχέλυας τῶν ἰχθύων ἀποδιαιρεῖ. (Vers. 23.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι διαφορὰ καὶ ἐν-*
ταῦθα λιμένος κεῖται καὶ ὅρμου. λιμένος γάρ φησιν εὐόρμου, ὡς τοῦ λιμένος ὅρμους περιέχοντος,
καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται. (Vers. 24.) *Τὸ δὲ, μάλα γάρ τι κατεσθίει, βορότητα καὶ ἀνδρίαν*
καὶ τάχος τοῦ δελφῖνος ὑποδηλοῖ, οὗ τὰ σεμνὰ σὺν ἄλλοις καὶ Ὀππιανὸς ἱστορεῖ. (Vers. 25.) *Τὸ δὲ,*
ποταμοῖο δεινοῖο, ἐνάγει καὶ εἰς τὸ αἰπὰ ῥέεθρα νοεῖν τὰ χαλεπὰ, καὶ οὐ μόνον ὡς προεῤῥέθη ὑψηλά.
**ὅμοιον γάρ τοι τὸ αἰπὰ ῥέεθρα καὶ δεινὸς ποταμός. Ἰστέον δὲ ὡς καὶ ἐνταῦθα τινὲς τὸ δεινοῖο δι'*
ἰῶτα γράφουσι, λέγοντες δινὸν ποταμὸν τὸν δίνας καὶ συστροφὰς ἔχοντα. οὕτω καὶ ἐν τοῖς πρὸ τού-
των δινὸν σάκος εἶπον τὸ δινωτὸν, ὡς ἐκεῖ γέγραπται. οὔκουν οὐδὲ τοῖς παλαιοῖς ἐνέλιπον οἱ τὰς λέξεις
καινοτομοῦντες, οἵ γε τοῦ Ὁμήρου εὐθὺς ἐνταῦθα ἐπαγαγόντος, ὅτι ἐπεὶ Ἀχιλλεὺς ἔκαμε χεῖρας ἐναί-
ρων, ἀφῆκαν μὲν στίξαι εἰς τὸ χεῖρας, ἵνα ᾖ ἐναίρων ἔκαμε τὰς χεῖρας. ἐνόησαν δὲ, ὅτι ἔκαμεν ἐναίρων
χεῖρας, ἤτοι χειροκοπῶν. (Vers. 27.) *Ὅτι ἐπεὶ Ἀχιλλεὺς Τρῶας ἐναίρων ἔκαμε χεῖρας, τότε δὴ ὡς*
οἷα κατά τι πάρεργον ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δώδεκα λέξατο κούρους, ποινὴν Πατρόκλοιο θανόντος, ὥς που
προϋπέσχετο. τοὺς δ' ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας ἠΰτε νεβροὺς, δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι,
τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον, ἤγουν ἔφερον, ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι· δῶκε δ' ἑτάροισι κατάγειν κοίλας ἐπὶ
νῆας. Καὶ ὅρα ὡς ἡ τοῦ καμάτου ἄνεσις τῷ Ἀχιλλεῖ ἑτέρας ἀριστείας τρόπος γίνεται κούρους ἐπιλε-

ξαμένῳ καθ᾽ ἡσυχίαν ἐκκρίτους, ὡς εἴ περ ἁπλῶς ἀνδράποδα ἐπέκρινε· καὶ ὅτι κατὰ παροιμίαν τὴν
*λέγουσαν τοῖς ἑαυτῶν πτεροῖς ἁλίσκεσθαι τὰ βαλλόμενα ὄρνεα, οὕτω καὶ οἱ κοῦροι οὗτοι τοῖς ἑαυ*τῶν*
ἱμᾶσι δεσμοῦνται, οὓς ἔφερον, ἵνα εἴ τινα ζωγρήσουσι, δήσαντες ἀπαγάγωσι. στρατιωτικοῦ δὲ ἔθους
καὶ τὸ τοιοῦτον φόρημα τῶν ἱμάντων. (Vers. 28.) *Ποινὴν δὲ Πατρόκλου λέγει κυριολεκτῶν τὴν ἀν-*
τέκτισιν καὶ ἐκδίκησιν τοῦ φόνου, ἐξ οὗ παράγεται ἡ ποινή. διὸ προϊὼν ἐρεῖ· τίσετε Πατρόκλοιο φόνον.
(Vers. 29.) *Τὸ δὲ, ἐξῆγε θύραζε, ἁπλῶς κἀνταῦθα εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἔξω. Τὸ δὲ, καθὰ νεβροὺς, ἀλλα-*
χοῦ μὲν ἐπλάτυνεν, εἰπών· αἵτινες ἐπεὶ ἔκαμον θέουσαι καὶ τὰ ἑξῆς. ἐνταῦθα δὲ συντομώτατα
ἔφρασε, συνεπιτεμὼν τὴν παραβολὴν τῇ ἡρωικῇ γοργότητι. μετ᾽ ὀλίγα δὲ γοργότατα ἐρεῖ δίχα παρα-
βολῆς, ἐν τῷ, ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπώς. (Vers. 30.) *Δῆσαι δὲ ὀπίσσω χεῖρας φησὶ τὸ κοινῶς*
φραζόμενον ἀπαγκωνίσαι. Στρεπτοὶ δὲ χιτῶνες καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν τῇ ε΄ ῥαψῳδίᾳ, οἱ θώρακες, ἐν οἷς,
φασὶν, οὐκ ἐζώννυντο, ἀλλ᾽ ἐφόρουν ἱμάντας παρηρτημένους ἔθει στρατιωτικῷ διὰ χρείας τινάς.
(Vers. 34.) *Ὅτι Ἀχιλλεὺς Πριαμίδην Λυκάονα ποτὲ ἦγε λα*βὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα, ἐν-*
νύχιος προμολὼν, ὁ δ᾽ ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ τάμνε νέους ὄρπηκας, ἵν᾽ ἅρματος ἄντυγες ἦεν. τῷ δ᾽ ἄρ
ἀνώιστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς. καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσεν νηυσὶν ἄγων·
*ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔ*δωκεν, κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο. πολλὰ δ᾽ ἔδωκεν Ἴμβριος Ἠετίων,* 1222
πέμψε δ᾽ ἐς δῖαν Ἀρίσβην. ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν πατρώιον ἵκετο δῶμα. ἔνδεκα δ᾽ ἤματα θυμὸν ἐτέρ-
πετο οἷσιν, ἤγουν ἰδίοις, φίλοισιν, ἐλθὼν ἐκ λήμνοιο. δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς
ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλεν πέμψειν ἐς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι. ὅπως δὲ τὰ κατὰ τοῦτον
ἐπράχθη, ἑξῆς δηλωθήσεται. νῦν δὲ ὅρα τὴν περιπέτειαν, εἴ περ τῷ ποτὲ ἐλεήσαντι ἄρτι περιτυχὼν
*ὁ Λυκάων *θανάτῳ πεσεῖται ὑπ᾽ αὐτοῦ.* (Vers. 36.) *Ἀλωὴν δὲ ἐνταῦθα τὴν ἀμπελόφυτον ἴσως γῆν*
λέγει, ἐν ᾗ ὡς εἰκὸς ἦσαν καὶ ἐρινεοὶ πρὸς αἱμασιὰν, ἐξ ὧν ἴσως ἔτεμεν ὄρπηκας ὁ Λυκάων.
(Vers. 37.) *Τὸ δὲ, ἐννύχιος προμολὼν, ἀληθεύειν τὸν Ἀχιλλέα δείκνυσιν εἰπόντα πρὸ τούτων, ὡς*
πολλὰς ἀΰπνους ἴαυσα νύκτας, εἴ γε καὶ τὸν Λυκάονα νυκτὸς προμολὼν εἷλεν, ὥς που καὶ τὸν Αἰνείαν,
1304 *καθὰ προγέγραπται. Ἐν δὲ τῷ, ἐρινεὸν νέους ὄρπηκας, ἢ ἀντίπτωσίς ἐστι τὸ σχῆμα, ἵνα λέγῃ ἐρι-*
νεοῦ ὄρπηκας, ἢ παράθεσις μέρους πρὸς ὅλον διὰ σαφήνειαν. ὅλον μὲν γάρ τι ὁ ἐρινεὸς, μέρος δὲ οἱ
νέοι ὄρπηκες, ὧν μόνων καὶ ἦν χρεία τῷ Λυκάονι. ἐρινεὸν δέ φασι τινὲς ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς
ξύλου εἰλῆφθαι. οὐ γὰρ εὐθετεῖν εἰς ἅρμα τὸν τῆς συκῆς ἐρινεὸν διὰ τὸ εὔθραστον τοῦ ξύλου, εἰ μή
τις ἑαυτὸν συκίνῃ διδόναι ἤθελεν ἐπικουρίᾳ. τυχὸν δὲ εἰς διαπλοκήν τινα ἐχρησίμευε τῷ τόπῳ τῆς ἄν-
*τυγος ὁ νέος *ὄρπηξ τοῦ ἐρινεοῦ ὡς εὐλύγιστος, οὐ μὴν εἰς αὐτὴν τὴν ἄντυγα. γίνεται δὲ ὄρπηξ, ὁ διὰ*
σαφήνειαν ῥηθεὶς νέος, ἐκ τοῦ ὄρω τὸ πηδῶ καὶ τοῦ πήσσω πήξω ὁ ἀναπηδήσας εἰς αὔξησιν εὐπαγή.
(Vers. 39.) *Τὸ δὲ ἀνώιστον δηλοῖ μὲν τὸ ἀνέλπιστον, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ οἴω τὸ ὑπολαμβάνω καὶ νοῶ,*
ἔκτασιν δὲ ἔπαθε τοῦ ο εἰς ω. (Vers. 40.) *Τὴν δὲ Λῆμνον νῦν μὲν ἐϋκτιμένην ἤγουν καλῶς οἰκουμέ-*
νην λέγει, προϊὼν δὲ καὶ ἠγαθέην αὐτὴν ἐρεῖ. καὶ ἀλωὴν δὲ ἐϋκτιμένην πρὸ ὀλίγων τε ἔφη καὶ μετ᾽ οὐ
πολλὰ δὲ ὡσαύτως προσερεῖ. Τὸ δὲ ἐπέρασε δηλοῖ μὲν καὶ νῦν τὸ πέραν ἀπέδοτο καὶ διὰ θαλάσσης
πλεύσας διεπώλησε. καιρία δὲ ὡς εἰς ποίησιν ἡ λέξις, διὸ καὶ πολλάκις αὐτῇ χρᾶται ὁ ποιητὴς, οἷον,
εἰς Λῆμνον ἐπέρασε, καὶ εἰς Λῆμνον πεπερημένος, καί μ᾽ ἐπέρασας. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἁπλῶς
πρᾶσις παρὰ τοῖς ὕστερον κατὰ συγκοπήν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου περᾶν καὶ ὁ πεπερημένος καὶ τὸ πέρ-
νημι παράγωγον, ἐξ οὗ καὶ τὸ περνάμενος, καὶ τὸ, περνὰς νήσων ἐπ᾽ ἀλλοδαπάων. (Vers. 41.)
Ὁ δὲ ὦνος ἐκ τοῦ ὠνὴ γέγονεν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ τιμὴ ὁ τῖμος. καὶ εἰσι
ταὐτὰ ὦνος καὶ τῖμος. (Vers. 42.) *Τὸ δὲ, ξεῖνος ἐλύσατο, δηλοῖ ὁποῖον ἀγαθὸν ἡ ξενία. ὁ γὰρ Ἠε-*
*τίων οὗτος, ὁ τῷ πατρὶ τῆς Ἀνδρομάχης ὁμώνυμος, τὴν ξενίαν αἰδεσθεὶς, *ἐξωνήσατο ἐκ Λήμνου τὸν*
Λυκάονα, οὐχ᾽ ἁπλῶς λύτρα τῷ Ἰησονίδῃ Εὐνήῳ δοὺς, ἀλλὰ πολλὰ δοὺς καὶ ὡς ἂν ἀλλαχοῦ φαίη,
ἀπειρέσια. (Vers. 43.) *Ἡ δὲ Ἴμβρος, ἧς παρώνυμος ὁ ῥηθεὶς Ἴμβριος Ἠετίων, νῆσός ἐστιν Αἰο-*
λικὴ, οὐ πολὺ τῆς Λήμνου ἀπέχουσα, ἀντιπέραν Τενέδου. ἐκ τῆς τοιαύτης Ἴμβρου τοὺς φυγοδι-
κοῦντας Ἰμβρίους παροιμιακῶς ἐκάλουν. φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος οὕτως. Ἴμβριοι, οἱ τὰς δίκας
ὑποφεύγοντες. ἐπεί τινες εἰς δίκην καλούμενοι ἐσκήπτοντο ἐν Ἴμβρῳ εἶναι. Ἀρίσβη δὲ πόλις Τρῳάδος,

Μιτυληναίων ἀποικίαν σχοῦσα, περὶ ἧς καὶ προείρηται. (Vers. 46.) Τὸ δὲ δυωδεκάτη καινότερον καὶ αὐτὸ εἴρηται. οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἕνδεκα ἤματα ἡ σύνταξις, ἀλλ᾽ ὡς πρὸς τὸ ἕνδεκα ἡμέρας, ὡς ἀδιάφορον ὂν ἤματα ἢ ἡμέρας εἰπεῖν, καθὰ καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ ἔχει τὸ ἐννῆμαρ μὲν, τῇ δεκάτῃ δέ. (Vers. 47.) Τὸ δὲ, χερσὶ θεὸς ἔμβαλεν, ὅ ἐστιν ἐνέθετο ἢ ἐνέῤῥιψεν, ἄκραν εὐτυχίαν δηλοῖ. (Vers. 48.) Τὸ δὲ, πέμψειν ἐς Ἀΐδαο, ἀφελῶς καὶ ἀστείως εἴρηται πρός τινα ὁμοιότητα τοῦ, ἦγε λαβὼν οὐκ ἐθέλοντα, ὃ ἀνωτέρω γέγραπται. πεμφθεὶς μὲν γὰρ Λυκάων εἰς Ἀρίσβην ὑπεκπροέφυγεν. ἐξ Ἅιδου δὲ οὐκ ἂν φύγῃ. Τὸ δὲ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι, ἀστειότερον ἔτι ἐῤῥέθη καὶ ἀφελέστερον. εἰς Ἀρίσβην μὲν γὰρ ἑκὼν ἐπέμφθη, ἐς Ἅιδου δὲ *οὐκ ἂν ἐθέλοι. Νέεσθαι δὲ νῦν οὐ τὸ ἐπανελθεῖν, ἐξ οὗ ὁ νόστος, ἀλλὰ τὸ πορευθῆναι ἤτοι κινηθῆναι, ὅθεν καὶ ὁ νόος καὶ ὁ νέος. (Vers. 35.) Ἰστέον δὲ ὅτι Λυκάων κοινῶς μὲν κύριον ὄνομα πολλοῖς προσώποις τεθὲν, ὧν ἔκ τινος καὶ χώρα Λυκαονία, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον καί τι πάθος μανιῶδες νυκτιπλάνον ἀσχολοῦν περὶ μνήματα οὕτω καλεῖται. (Vers. 50.) Ὅτι πολλοῦ πολεμικοῦ καμάτου δηλωτικὸν τὸ, γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ᾽ ἔχεν ἔγχος· ἀλλὰ τὰ μέν ῥ᾽ ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε, τεῖρε γὰρ ἱδρὼς φεύγοντα, κάματος δ᾽ ὑπὸ γούνατ᾽ ἐδάμνα. ἐξαλλαγὴ δὲ σχήματος καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ᾽ ἔχεν ἔγχος. τὸ δ᾽ ἀ*κόλουθον ἦν, οὐδ᾽ ἔχοντα ἔγχος. Ὅρα δὲ ὅτι γυμνὸν εἶπε τὸν ἄοπλον. ἐξ οὗ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον τοὺς γυμνῆτας ὠνόμασαν, οἷς ὁμόστοιχοι καὶ οἱ κοινῶς μὲν ψιλοὶ, κοινότερον δὲ ψιλῆται. περὶ Λυκάονος δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος, ὃς τὰ μὲν ὅπλα πάντα ἔβαλε χαμαὶ φεύγων ἐκ ποταμοῦ, τοῖς ποσὶ δὲ τὴν σωτηρίαν ἐπέτρεψεν. Ἔνθα καὶ ὅρα δυστυχίαν βουλεύματος. ἀπογνοὺς γὰρ τοῦ ποταμοῦ καὶ φεύγων ὡς εἰς 1305
τὴν πόλιν πίπτει ὡς οὐκ ἤλπισεν. (Vers. 54.) Ὅτι ἐκπλήττει τὸν Ἀχιλλέα, ἐὰν ἐκ τῆς νήσου Λήμνου ὁ αἰχμάλωτος Λυ*κάων ἔφυγε. διὸ καὶ φησὶν ὡς ἐν ἠθοποιΐᾳ· ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι, ἤγουν ὁρῶ. ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕς περ ἔπεφνον, αὖτις ἀναστήσονται
1223 ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος. οἷον δὴ καὶ ὅδ᾽ ἦλθε, φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ, Λῆμνον ἐς ἠγαθέην *πεπερημένος, ὡς προείρηται, οὐδέ μιν ἔσχε πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὃς πολεῖς ἀέκοντας ἐρύκει. ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι φρεσὶν ἠδὲ δαείω, ἅ περ ἐκ παραλλήλου ταὐτὸν δηλοῦσιν, ἢ ἂρ ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἤ μιν ἐρύξει γῆ φυσίζοος, ἥτε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει. (Vers. 56.) Καὶ ὅρα τὸ ἀναστήσονται, παλαιὰν καὶ ταύτην λέξιν, ᾗ χρᾶται καὶ Λιβάνιος ἐν τῷ εἰς τὸν παραβάτην ἐπιταφίῳ. Τὸ δὲ, ἦ μάλα δὴ Τρῶες ἀναστήσονται καὶ ἑξῆς, ὑπερβολικόν *φασι λόγον εἶναι οἱ παλαιοί. λέγει γὰρ ὅτι τάχα καὶ οἱ ἐν Ἅιδου Τρῶες ἐκεῖθεν φεύξονται, εἴ περ Ἑλλήνων θαλαττοκρατούντων ἐκ νήσων ἐπανασώζονται. Ἐν δὲ τῷ, ὑπὸ ζόφου καὶ ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ, τοῖς ὄπισθεν ἡ πρόθεσις ἀναπέμπεται, ἵνα ᾖ ὑπαναστήσονται καὶ ὑποφυγών. (Vers. 59.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν πόντος ἀπολύτως λέγεται, ἐνταῦθα δὲ πόντον θαλάσσης φησὶν, ὡς εἴ τις εἴπῃ κόλπον ἢ τόπον. ἔνθα καὶ παρηχεῖν δοκεῖ ὁμοῦ παρακείμενα τὸ πολιῆς καὶ τὸ πολεῖς, ἤγουν πολλοὺς, καθὰ καὶ κατωτέρω τὸ, ὥρμαινε μένων. *αὐτὸ δὲ παρήχησίς ἐστιν ἐκ τῶν ἤδη προσεσημιωμένων. Τὸ δὲ, ὃς πολλοὺς ἀέκοντας ἐρύκει, οὐχ᾽ ἁπλῶς ἀργὸν κεῖται, ἀλλὰ προκλητικόν ἐστιν ἑτέρου ἀστείου νοήματος τοῦ, 1306
ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς, καὶ ἑξῆς ὡς προγέγραπται ἕως τοῦ, κρατερόν περ ἐρύκει, οἷα ὁμοιότητος ταύτης οὔσης τῷ πόντῳ καὶ τῷ Ἅιδῃ. ὡς γὰρ ὁ πόντος πολλοὺς ἀέκοντας ἐρύκει, οὕτως ἡ γῆ κρατερόν περ ἐρύκει κάτω ὑπ᾽ αὐτήν. (Vers. 61.) Τὸ δὲ, γεύσεται δουρὸς, ἀντὶ τοῦ ἀποπειράσεται. ἐῤῥέθη δὲ καὶ πρὸ βραχέων λέξις τοιαύτη ἐν τῷ, γευσόμεθ᾽ ἀλλήλων ἐγχείη*σι. (Vers. 62.) Τὸ δὲ, κἀκεῖθεν ἐλεύσεται, ἢ μυστηριωδῶς ἐῤῥέθη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν κάτω καὶ τοῦ Ἅιδου, ἢ κατὰ πρόληψιν εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς φυσιζόου γῆς, ἣν μετὰ τοῦτο λέγει, ἤγουν μετὰ τὸ, ἐκεῖθεν ἐλεύσεται, ὅ περ κατά τι πρωθύστερον προληπτικῶς ἐσχημάτισται. ἦν γὰρ ἀκόλουθον μνησθῆναι πρῶτα γῆς, εἶτα ἐπαγαγεῖν τὸ, ἐκεῖθεν ἐλεύσεται. τὸ δὲ ἐλεύσεται σὺν τῷ γεύσεται σώφρων ἐστὶ παρίσωσις, ὡς καὶ μετ᾽ ὀλίγα τὸ τεθηπὼς καὶ μεμαώς. (Vers. 63.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ, γῆ φυσίζοος, καὶ τὸ, ἣ κρατερόν περ ἐρύκει, ἔχει τι ἀντιθετικὸν ἀστεῖον, ἵνα *λέγῃ, ὡς ἡ γῆ τὰ μὲν πρὸς τὸ ζῆν ἀναφύει, τοὺς δὲ ὑπ᾽ αὐτὴν ἐλθόντας κατερύκει κάτω. ἡ δὲ γραφὴ τῆς φυσιζόου γῆς διὰ τοῦ ο μικροῦ, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ, φυσίζοος αἶα. (Vers. 54.) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁρῶμαι ἀντὶ τοῦ ὁρῶ, καὶ ὁρᾶτο ἀντὶ τοῦ

*ἑώρα, καὶ ὁρώμενος ἀντὶ τοῦ ὁρῶν, μυρίας ἔχει ὁμοιότητας. ἐν αἷς καὶ τὸ θύεται ἀντὶ τοῦ θύει καὶ θυόμενος ὁ θύων, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἔνθα λέγει ὅτι Ἀθηναίοις θυομένοις ἐν Δήλῳ, τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε καὶ ἐν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἶπον οὖν οἱ Δήλιοι μάντεις *ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης οἱ Ἀθηναῖοι, ὃ καὶ ἀπέβη αὐτοῖς. ἔστι δ' ἐν χρήσει καὶ τὸ ἐκθύεσθαι, οἷον, ὁ δεῖνα ἐξεθύσατο τὸν φθόνον, ἤγουν ὡς οἷα διά τινος θυσίας ἱλεώσατο.* (Vers. 64.) *Ὅτι ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἵστατο καὶ ὥρμαινε μένων, ὡς προσεχῶς ἐγράφη, τεθαῤῥηκώς τε διὰ τὴν ὑπεροχὴν καὶ διαπορούμενος ὡς ἐῤῥέθη ἐπὶ τῷ Λυκάονι. ὁ δὲ ἰδὼν ἄφυκτα ἑαυτῷ, σχεδὸν ἦλθε τεθηπώς, ὡς καὶ αὐτὸ γέγραπται, γούνων ἅψασθαι μεμαώς, περὶ δ' ἤθελε θυμῷ ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν, ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο ἢ ἀνέσχεθε δῖος Ἀχιλλεύς, οὐτάμεναι μεμαώς, ἤγουν οὐτάσαι θέλων· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων κύψας, ὃ διασαφητικόν ἐστι τοῦ ὑποδραμεῖν. ἀγχείη δ' ἄρ ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ ἔστη, ἱεμένη, καθὰ καί τις ἔμ*ψυχος, χροὸς ἄμμεναι, ἢ δι' ἑνὸς μ ἄμεναι ἤτοι κορέσασθαι ἀνδρομέοιο. αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλίσσετο γούνων, τῇ δ' ἑτέρῃ ἔσχεν ἔγχος ἀκαχμένον οὐδὲ μεθίει. καὶ λισσόμενος ἔφη· γουνοῦμαί σ', Ἀχιλλεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον· ἀντί τοι εἰμ' ἱκέταο διοτρεφὲς αἰδοίοιο· πὰρ γὰρ σοὶ πρῶτον πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν, ἤματι τῷ, ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ. ἀναμιμνήσκει δὲ καὶ* (Vers. 79.) *ὅπως ἐπέρασεν αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς ἠγαθέην Λῆμνον, καὶ ὅσον τιμήματος διεπράθη. φησὶ γάρ· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον. τοῦτο δὲ ποιεῖ, ὡς ἂν δελεάσῃ τοῖς ὕστερον δώροις, ἅ περ τριπλᾶ δώσειν φησί. λέγει *γάρ·* 1224
νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών. ἐφ' οἷς πᾶσιν ἀκούσει παρ' Ἀχιλλέως, μή μοι ἄποινα λέγε καὶ τὰ ἑξῆς. (Vers. 68.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅπως τὰ κατὰ τὸν Λυκάονα γραφικῶς ὁ ποιητὴς ἐξέθετο. ἔστι γὰρ κατὰ νοῦν διαζωγραφῆσαι Ἀχιλλέα μὲν ἑστῶτα καὶ σὺν θαύματι ἀπορούμενον, τὸν δὲ Λυκάονα ἐλεεινὸν ὑποδραμόντα καὶ τῆς ἀψαύστου μελίας ἁπτομένον, καὶ ποιοῦντα ὅσα εἰκὸς τοὺς ἱκετεύοντας. Καὶ σημείωσαι ὅπως ἔστιν οὐ διὰ πιθανότητα καὶ ἀστοχοῦντα τὸν Ἀχιλλέα ἐν ταῖς βολαῖς ποιεῖ, ὡς νῦν τε πάσχει καὶ μετ' ὀλίγα ἐπὶ τοῦ Ἀστεροπαίου πείσεται. ἐν δὲ τούτοις εἰ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς δυστυχεῖ, ἀλλ' ἡ τοῦ Ὁμήρου διαφαίνεται ἀρετὴ, θαυμαστά τινα ὡς εἰκὸς διατιθεμένου καὶ πρὸς πιθανότητα πλάττοντος.* (Vers. 65.) *Τὸ δὲ, περὶ δ' ἤθελε θυμῷ ἐκφυγεῖν θάνατον, ἀφελῶς πρόσκειται, οὐ μὴν ἀναγκαίως. τί γὰρ ἐχρῆν προσθεῖναι τὸ κοινῶς θελητὸν ἀνθρώποις ἅπασιν, εἰ μή τι γε πρὸς διαστολὴν τῶν ἐθελοκακούντων. θάνατος δὲ κακὸς τὸ κοινὸν, καὶ κὴρ μέλαινα τὸ ποιητικὸν, ταὐτὰ ὄντα, κεῖται παράλληλα.* (Vers. 66.) *Τὸ δὲ ἀνέσχετο εἴληπται καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ἀνέσχεν, ἀνέτεινε. *Τὸ δὲ, λάβε γούνων, ὅ ἐστιν ἥψατο, καὶ τὸ ἑλὼν γούνων, πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως κεῖνται. ὅτε μέντοι τὸ ἑλεῖν οὐ σημαίνει τὸ ἅψασθαι, τότε δὴ αἰτιατικὴν ἔχει σύνταξιν, οἷον καὶ τὸ, ὅτε μ' εἷλες ἐν ἀλωῇ, καὶ, ζωοὺς ἕλον, καὶ ἄλλα μυρία. ὡς δὲ τοῦ γούνων πρωτόθετον τὸ γονύων, καὶ ὡς κατὰ τὸ γόνυ κλίνεται καὶ τὸ κόνδυ, κόνδυος γὰρ ὡς γόνυος, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. κόνδυα γοῦν ἀργυρᾶ φησὶν ἐκεῖθεν ὁ Ἀθήναιος.* (Vers. 70.) *Τὸ δὲ ἄμμεναι ἀπόστοργον μὲν πεζογραφοῦντι ῥήτορι, σκευωρεῖται δὲ οὕτως· ἄω τὸ κορέννυμι, οὗ ἀπαρέμφατον ἄειν, καὶ Δωρικῶς ἄεν, ὥς περ καὶ ἔδω τὸ ἐσθίω, ἔδειν καὶ ἔδεν. εἶτα ὥς περ πλεονασμῷ γίνεται ἐδέμεναι τετρασυλλάβως, καὶ ἐν συγκοπῇ ἔδμεναι κατὰ τρισυλλαβίαν, οὕτω καὶ ἀέμεναι, καὶ ἐν συγκοπῇ ἄμεναι, καὶ ἴσως διπλασιασμῷ Αἰολικῷ, ἄμμεναι.* (Vers. 71.) *Τὸ δὲ, ἑλὼν ἐλίσσετο, παρήχησίς ἐστιν, ὥς περ καὶ τὸ ἔχεν ἔγχος. τοῦτο δ' ἐνταῦθα καινότερον εἴρηται. συνήθως μὲν γὰρ ἡ ἐπὶ πολέμῳ μεταχείρισις δηλοῦται ἐν τῷ, ἴχεν ἔγχος, οὐ τὸ ἀνάπαλιν, οὐδ' ἔχεν ἔγχος, ὡς πρὸ μικροῦ εἶπεν ὁ ποιητής. ἐνταῦθα δὲ τὸ ἔχεν ἔγχος ὁ Λυκάων ἀντὶ τοῦ ἐκράτει ἐπέχων καὶ κωλύων αὐτὸ τῆς βολῆς. διὸ καὶ ἐπήγαγεν εἰς ἑρμηνείαν τὸ, οὐδὲ μεθίει, δηλῶν ὡς κατεῖχε καὶ οὐκ *ἀπέλυεν.* (Vers. 76.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅπως ὁ Λυκάων οὐχ' ὑγιῶς συλλογίζεται ἱκέτης εἶναι*
1307 *τοῦ Ἀχιλλέως διὰ μέσου τοῦ μετασχεῖν παρ' αὐτῷ ἀκτῆς Δήμητρος, ὅ ἐστι τροφῆς, μονονουχὶ λέγων, ὅτι πᾶς ὁ τροφῆς παρά τινι πασάμενος καί που καὶ ὁμωρόφιος οὕτω γενόμενος ἱκέτης ἐστίν· ἐγὼ δὲ ἔσχον ταῦτα παρὰ σοὶ, ἄρα οὖν ἀντί τοι εἰμὶ ἱκέτου, καὶ χρὴ αἰδέσασθαι τὴν τροφήν. ἴσως γὰρ διὰ τοῦτο καὶ διοτρεφῆ ὁ Λυκάων τὸν Ἀχιλλέα προσεῖπεν, ὡς ἄτοπον ὂν τὸν διοτρεφῆ τὴν ξενίαν τροφὴν, ἧς ἐφορεύει Ζεὺς, παρ' οὐδὲν θέσθαι, καὶ πρὸς τὸ ζῆσαι τροφῆς μεταδόντα εἶτα ζωῆς τὸν ἱκέτην στε-*

ῥῆσαι. καὶ οὕτω μὲν πιθανῶς ὁ Λυκάων τὴν τοῦ αἰχμάλωτος λέξιν εἰς ἱκέτην μετέλαβε. τὸ δ᾽ ἐστὶν οὐχ᾽ οὕτως ἔχον. ἱκέτης μὲν γὰρ ἑκουσίως προσφυγών τινι· Λυκάων δὲ ἄκων γέγονε παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ ὡς αἰχμαλωτισθείς. οὐκ ὀρθῶς τοίνυν τὸ δουλικῶς τροφῆς μετασχεῖν εἰς τὸ τῶν ἱκετῶν δίκαιον ἐνέγραψεν, ὃ καὶ αὐτὸς ἴσως αἰσθόμενος οὐ λέγει ὡς ἱκέτης εἰμὶ, ἀλλ᾽ ὅτι ἀντὶ ἱκέτου σοι εἰμὶ τουτέστι τρόπον τινὰ ἱκέτης, διὰ τὸ δοκεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἱκέτην εἶναι τὸν ὡς εἰπεῖν ἱκέστην ἤτοι ἀφικόμενον εἰς ἑστίαν τινός. ὅτι δὲ οἱ κυρίως ἱκέται καὶ αἰδοῖοι ἦσαν, πολλαχοῦ φαίνεται καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ. διὸ καὶ πειρᾶται ὁ *Λυκάων εἰς τοιούτου ἱκέτου τάξιν ἀγαγεῖν ἑαυτόν. καὶ ἄλλως δὲ λῦσαι τὸν τοῦ Λυκάονος παραλογισμὸν, οὐκ ἔστι ταὐτὸν συμφαγεῖν καὶ παρά τινι φαγεῖν. Λυκάων οὖν αἰχμαλωτισθεὶς ἐπάσατο μὲν Δημήτερος ἀκτὴν ὡς εἰκὸς παρὰ τῇ τοῦ Ἀχιλλέως σκηνῇ, οὐ συνέφαγε δὲ ὡς ὁμοδίαιτος. τὸ δὲ, παρὰ σοὶ πρώτῳ, μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν δηλαδὴ, τοῦτο δὲ ὡς πρὸς τὸν Ἰασονίδην καὶ τὸν Ἴμβριον Ἠετίωνα. αἰχμαλωτισθεὶς γὰρ πρῶτον παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ ἔφαγεν, εἶτα καὶ παρ᾽ ἐκείνοις. Πάσασθαι δὲ καὶ νῦν τὸ γεύσασθαι, ὅθεν παρὰ τῷ κωμικῷ ἀπαστία ἡ νηστεία. σκοπητέον δὲ εἴ περ τὸ Ὁμηρικὸν πάσασθαι ἐνδέδωκεν ἀφορμὴν τῷ ἐξώλει Σαρδαναπάλῳ εἰπεῖν ἐκεῖνο τὸ γελώμενον. ἔφη γὰρ, ἢ ζῶν ἔτι ἢ καὶ θανὼν ὡς ἐν εἰδωλοποιίᾳ, τὸ, τοσαῦτ᾽ ἔχων ὅσα ἔφαγόν τε καὶ ἔπιον καὶ ἑξῆς. πάσασθαι μὲν γὰρ ἐκ τοῦ πῶ πάσσω τὸ κτῶμαι, κτᾶσθαι δὲ ταὐτόν ἐστι τῷ ἔχειν, ὅ περ ἔφη ὁ Σαρδανάπαλος. (Vers. 79.) Δημήτερος δὲ καὶ νῦν ἀκτὴ ἢ κλάσμα ἄρτου, ὅ ἐστι ψωμὸς, εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως βλωμὸς, παρὰ τὸ ἄγω τὸ κλῶ, ἢ ἡ ἄγουσα ἡμᾶς καὶ ποιοῦσα πορεύεσθαι. διὸ καὶ δαῖτα τινὲς ἴσην καὶ εἴσην ἐκ τοῦ ἰέναι ἠτυμολόγησαν. εἴρηται δὲ περὶ τῆς τοιαύτης λέξεως καὶ ἐν ἄλλοις. σεμνῶς δὲ οὐκ εἶπε σῖτον ἢ δαῖτα ἢ βρώμην *ἢ βρῶσιν ἢ ἐδητὺν ἢ τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ Δημήτερος ἀκτὴν, ἵνα τὸ τῆς Δημήτερος δῶρον ὁ Ἀχιλλεὺς αἰδεσθῇ. Ἑκατόμβοιον δὲ σταθμοῦ τι εἶδος καὶ νῦν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ ἦλφον χρόνου μέν ἐστιν ἀορίστου δευτέρου, ὡς καὶ τὸ ἔχραισμον καὶ ἔδουπον καὶ ἔκτυπον, δηλοῖ δὲ τὸ εὗρον, ἤγουν ὡς εὕρημά τι καὶ ἕρμαιον προσήγαγον. ἕρμαιον γάρ τι τοῖς στρατιώταις τὸ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων κέρδος. Σημείωσαι δὲ ὅτι τε παρόμοιόν ἐστι τὸ ἑκατόμβοιον ἦλφον τῷ συνθέτῳ τῷ ἀλφεσίβοιαι. γυναῖκες γὰρ ἀλφεσίβοιαι, ὅσαι εἰς προῖκα βόας ἦλφον, καὶ ὡς, εἰ καὶ ἁρμόττει γυναιξί τε καὶ ἀνδράσι τὸ ῥηθὲν ἀλφεῖν, ὅμως οὐκ ἂν ῥηθεῖεν κατ᾽ αὐτὸ ἀλφησταὶ οἱ τοιοῦτοι, ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινόν. κυρίως γὰρ ἀλφησταὶ πάντες ἄνθρωποι διὰ τὴν περὶ τὰ πρακτέα εὑρετικὴν μέθοδον καὶ τὴν κατὰ τέχνας καὶ ἐπιστήμας εὕρεσιν, ἀφ᾽ ἧς, εἴ περ ἐξῆν τολμῆσαι, ἀλφεσιτέχνους εἶχεν ἄν τις ποιητικώτερον εἰπεῖν αὐτούς. Σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα ὅτι, ὥς περ παρὰ τὸν βοῦν Ἀλφεσίβοια καὶ Εὔβοια, καὶ παρὰ τὰ μῆλα Φιλομήλα καὶ Πολυμήλη κύρια ὀνόματα, οὕτω καὶ παρὰ τὸν ἵππον οὐ μόνον ἡ Εὐίππη συνθέτως, ἀλλὰ καὶ καταμόνας Ἵππη, ἑταίρας ὄνομα, ἥ τις ἐραστήν, φασι, σχοῦσα Θεόδοτον τὸν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ χόρτου, καὶ ὀψὲ ὥρας *εἰσελθοῦσα ἐπὶ κώθωνα, ἤγουν συμπόσιον πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα, ἔφη· Πτολεμαῖε, ἐγχεέτω τίς μοι κοτύλας τέσσαρας, εἶτα εἰς τὴν μεγάλην. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφη· εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν· δοκεῖς γάρ μοι πολὺν Ἵππη πάνυ χόρτον καταβεβρωκέναι, σκώπτων ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μεθύειν ἐκείνην τὴν ἵππῳ παρώνυμον ἐκ διαπράσεως χόρτου ἢ ἐξ αἰτίας Θεοδότου τοῦ ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ χόρτου, ὃς δὴ χόρτος ἵππον κορεννὺς προκαλεῖται πίνειν πολύ. δῆλον δ᾽ ὅτι, ὥς περ Ἵππη ἐκ τοῦ ἵππος, οὕτω καὶ Ἵππων κύριον ὁ ἄθεος· καὶ ὥς περ ἐκ τοῦ βοῦς Εὔβοια κύριον, ἧ ὁμώνυμος ἡ χώρα, οὕτω καὶ Εὔβοιος κύριον παρῳδεῖν καὶ οὕτω παίζειν λόγιός φασι καὶ ἀμφιδέξιος, ὃς πολλὰ εἰσάγων ἐν τοῖς αὐτοῦ χαρίεντα ἔφη καὶ περὶ στασιασμοῦ τοῦ ἐν βαλανείοις τὸ, βάλλον δ᾽ ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείησι. (Vers. 80.) Τὸ δὲ λύμην δηλοῖ μὲν τὸ λυθείην, λύτρα δοὺς δηλαδή. καὶ ἔστιν εὐκτικὸν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὀφεῖλον τῇ ει διφθόγγῳ παραλήγεσθαι. συστέλλει δὲ τὸ ῡ, μονόφθογγον γεγονὸς διὰ μέτρον, οἷα μηδὲ δυνάμενον διὰ διφθόγγου γράφεσθαι. οὐδέποτε γὰρ ἡ διὰ τοῦ ῡ καὶ ῑ δίφθογγος ὀπίσω συμφώνου πίπτει κατὰ τὴν παλαιὰν παρατήρησιν. δύναται γὰρ καὶ παθητικὸς οριστικὸς παρατατικὸς εἶναι ἀπὸ *τοῦ λῦμι ῥήματος, ἵνα εἴη καὶ νῦν χρόνος ἀντὶ χρόνου, παρῳχημένος δηλαδὴ ἀντὶ μέλλοντος τοῦ λυθήσομαι. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὸν Λυκάονα ἔδειξεν ὁ ποιητὴς ὅτι ὡς εἰκὸς χρήματα οἱ Ἀχαιοὶ ἄλλοθέν τε ἐπορίζοντο καὶ ἀπὸ τοῦ τοὺς αἰχμαλώτους πωλεῖν. Ἀχιλλεὺς οὖν καὶ ἐκ τῆς τῶν ζώντων διαπεράσεως, ἤτοι, ὡς προγέ-

γραπται, πράσεως, πολλὰ ἔσχεν. ἐρεῖ γὰρ μετ᾽ ὀλίγα, ὅτι πολλοὺς τῶν Τρώων ζωοὺς ἕλον ἠδ᾽ ἐπέρασα.
ὅ περ καὶ ὁ Χρύσης εἰδὼς ἦλθε φθάσας εἰς τὸ ναύσταθμον, τὴν θυγατέρα λυσόμενος. εἰ δέ τι καὶ ἐκ τῶν
νεκρῶν αἰχμαλώτων ἐκέρδαινον, ὁ νεκροπέρνας δηλώσει Ἀχιλλεύς. (Vers. 74.) Ἰστέον δὲ ὅτι φιλοψύχου
ἤθους τὸ, ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, καὶ κῆρα μέλαιναν, ὡς προ*γέγραπται. 1225
(Vers. 80.) Ἱκετικὸν δὲ τὸ, γουνοῦμαί σε, σὺ δέ μ᾽ ἐλέησον. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ὁ ῥηθεὶς Λυκάων
μετὰ τὰ εἰρημένα ἐκθέμενος γοργῶς καὶ αὐτὸς τὸ, ἠὼς δέ μοί ἐστιν ἥδε δυωδεκάτη ὅτ᾽ ἐς Ἴλιον ἤλυθον
1308 πολλὰ παθὼν, ἐπάγει· νῦν αὖ με τεῇς, ἤγουν σαῖς, ἐν χερσὶν ἔθηκε μοῖρ᾽ ὀλοή. καὶ ὅρα ὡς καὶ ἐν-
ταῦθα ἰσοδυναμοῦσιν ἀλλήλοις τὸ τιθέναι καὶ τὸ βάλλειν. εἰπὼν γοῦν Ὅμηρος τὸ, νῦν δέ με σαῖς
χερσὶν ἔθηκε μοῖρα, μετ᾽ ὀλίγα φησὶν, ὅν θεὸς ἐμαῖς ἐν χερσὶ βάλῃ. ἔφη δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου, χερσὶν
Ἀχιλλέως θεὸς ἔμβαλε. τοῦτο δὲ ἰσοδύναμον τῷ, Ζεύς μέ σοι αὖτις ἔδωκεν, ὃ μετ᾽ ὀλίγα εἰρήσεται,
δι᾽ οὗ δηλοῦται, ὅτι δῶρον θεόθεν τοῖς ἀριστεῦσιν οἱ αἰχμάλωτοι. εἶτα (Vers. 84.) κεῖται ῥητὸν
ὃ πᾶς ἂν ἐρεῖ καταγινώσκων ἑαυτοῦ θεομηνίας, ἐφ᾽ οἷς ἐχθρῷ δὶς παρεδόθη, παρῳδήσας τὸν Δία εἰς
θεόν. καὶ ἔστι τοιοῦτον· μέλλω που ἀπέχθεσθαι θεῷ πατρὶ, ὅς με σοὶ αὖθις ἔδωκε. μινυνθάδιον δέ
με μήτηρ γείνατο. Λυκάων δὲ, καὶ ταῦτα πρὸς Ἀχιλλέα φησίν. Ἰστέον δὲ ὅτι αὐτὸς ὁ Λυκάων ὄλε-
θρον ἑαυτοῦ καταψηφίζεται, εἴ περ ἀπέχθεται θεῷ, κατὰ τὸν ἐν Ὀδυσσείᾳ λόγον, ἔνθα ὁ Αἴολος·
ἔῤῥ᾽ ἐκ νή*σου, λέγει τῷ Ὀδυσσεῖ, οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν ἄνδρα, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται
μακάρεσσι. καὶ πάλιν· ἐπεὶ ἄρα θεοῖς ἀπεχθόμενος τόδ᾽ ἱκάνεις. Ἐπὶ δὲ τούτοις (Vers. 85.) καὶ
ἱστορίαν ὁ ποιητὴς γενεαλογικήν τε καὶ ἐθνικὴν παραπλέκων τοῖς κατὰ τὸν Λυκάονα φησίν· μήτηρ
γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος. ὃν καὶ ἐπαναλαμβάνων ὡς ἄξιον λόγου διὰ Ἰωνικῆς γενι-
κῆς φησίν· Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει, Πήδασσον αἰπήεσσαν τὴν ἤδη ῥηθεῖσαν
ἔχων ὑπὸ σατνιόεντι. τοῦ δ᾽ ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας, παλλακὰς δηλαδή.
ταῦτα δὲ ὁ Λυκάων εἰπὼν ἐπάγει, (Vers. 89.) ὅτι τῆσδε δύω γενόμεσθα, σὺ δὲ, ὁ Ἀχιλλεὺς δη-
λαδὴ, ἄμφω δειροτομήσεις. λέγει δὲ ἑαυτὸν καὶ τὸν πρὸ ὀλίγου μνημονευθέντα Πολύδωρον. εἶτα
(Vers. 90.) εἰδὼς ὡς τὸ δειροτομήσεις, μέλλοντος ὂν χρόνου, τῷ μὲν Λυκάονι προσαρμόσει, τῷ δὲ
Πολυδώρῳ οὔ, ἐκεῖνος γὰρ ἤδη προῴχετο, ὡς διορθούμενος τὸ συγχυθὲν ἀπὸ σχεδιασμοῦ φησίν· ἤτοι
τὸν, ἤγουν τοῦτον δὴ, πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσιν, ἤγουν πεζοῖς ὡς προέγνωσται, δάμασας, ἀντίθεον
Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί. νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται, ὅ ἐστιν ἴσως δειροτομηθήσο-
μαι μόνος ἐγὼ, εἰ καὶ ἀνωτέρω ἔφην ἄμφω δειροτομήσεις. (Vers. 91.) Καὶ ὅρα *τὸ, βάλες ὀξέϊ
δουρί. δι᾽ οὗ ἐνδείκνυται ὁ Λυκάων, ὡς καὶ ἄλλως ἔσφαλται τὸ, ἄμφω δειροτομήσεις. ἀμφοῖν γὰρ
τούτοιν ὁ ἕτερος ὁ Πολύδωρος οὐκ ἐδειροτομήθη, ἀλλὰ δουρὶ βληθεὶς ᾤχετο, καθὰ ἱστόρηται. ἐπὶ δὲ
τούτοις (Vers. 95.) ὁ Λυκάων εἰς δυσωπίαν προβάλλεται αὐτὸ τοῦτο, τὸ Λαοθόης εἶναι υἱὸς καὶ μὴ
τῆς Ἑκάβης, καὶ φησί· μή με κτεῖνε, ἐπεὶ οὐχ᾽ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι, ὡς καὶ λυπηθῆναι δηλαδὴ
ἂν ἐκεῖνον ἐπ᾽ ἐμοὶ διὰ τὸ ὁμογάστριον, οἷα τῶν τοιούτων κασιγνήτων μάλιστα φιλουμένων τοῖς ἀδελ-
φοῖς, ὡς προδεδήλωται. οὔκουν τὸν ἀμφιμήτριον Ἕκτορα, τὸν τοῦ Πατρόκλου αὐτόχειρα, ὁ ἐμὸς
λυπήσει θάνατος, ἀλλ᾽ ἐκεῖνος μὲν ὀφειλέτης ἐστὶ ποινῆς, ἐμοὶ δὲ μᾶλλον εἰς δίκην ἀρκεῖ, ὅτι τὸν
ὁμογάστριον ἀνεῖλες Πολύδωρον. ἐπὶ τούτοις δὲ (Vers. 96.) καὶ τὸν Πάτροκλον ἐπαινεῖ κολακεύων
τὸν Ἀχιλλέα, εἰπών· ὅς τοι, ἤγουν ὁ Ἕκτωρ, ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε. ἔνθα καὶ τὸν
Ἀχιλλέα συνεπαινεῖν δοκεῖ ὡς τοιοῦτον ὄντα, εἴ περ ὁ φίλος ἄλλος αὐτός. καὶ οὕτω μὲν ὁ Λυκάων τὸν
Ἀχιλλέα ἐθέλει μειλίσσεσθαι λισσόμενος ἐπέεσσιν. (Vers. 97.) Ἀμείλικτον δ᾽ ὄπ᾽ ἄκουσε, νήπιε, μή
μοι ταῦτα, ἢ μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ᾽ ἀγόρευε· πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον
ἦμαρ, τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ *φίλτερον ἦεν Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον ἠδ᾽ ἐπέρασα.
ὡς καὶ προεγράφη· νῦν δ᾽ οὐκ ἔσθ᾽ ὅς κεν θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν
χερσὶ βάλῃσι, καὶ πάντων ἢ συμπάντων Τρώων· πέρι δ᾽ αὖ Πριάμοιό γε παίδων. εἶτα (Vers. 106.)
γλυκέως πάνυ κατὰ ἀφέλειαν καὶ ἐνδιαθέτως καὶ σεμνῶς καὶ λαμπρῶς φησίν· ἀλλὰ, φίλος, θάνε καὶ
σύ. τίη δ᾽ ὀλοφύρεαι αὔτως; κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅ περ σέο πολλὸν ἀμείνων. οὐχ᾽ ὁρᾷς, οἷος
κἀγὼ καλός τε μέγας τε; πατρὸς δ᾽ εἰμ᾽ ἐξ ἀγαθοῖο, θεὰ δέ με γείνατο μήτηρ, ἀλλ᾽ ἐπί τοι καὶ ἐμοὶ

θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ ἔσσεται, ἢ ἠὼς ἢ δείλη, κατὰ δέ τινας δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ, ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο Ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται, ἢ ὅ γε δουρὶ βαλὼν ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ. Καὶ ὅρα ὅπως συντόμως τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς καὶ ἄρτι προαναφωνεῖ θάνατον. καὶ νῦν μὲν λοξῶς οὕτω κατὰ τὸ ἀμφίβολον τοῦ ἐνδοιασμοῦ, καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ, ὅτε Ξάνθος ἵππος ἐλάλησε, προϊὼν δὲ σαφῶς ἐρεῖ τὸ ἀληθές. (Vers. 85.) Ὅρα δὲ ἐν τοῖς ἀνωτέρω γεγραμμένοις καὶ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ Ἄλτου κατὰ διττὴν, ὡς παρεσημάνθη, διάλεκτον. τὸ μὲν γὰρ Ἄλταο γέροντος Αἰολικὸν, οὕτω δεῆσαν τῷ μέτρῳ, τὸ δὲ Ἄλτεω, Ἰωνικὸν κατὰ μετρικὴν καὶ αὐτὸ χρείαν. (Vers. 86.) Περὶ δὲ Λε*λέγων, εἰ καὶ ἔφθασε ῥηθῆναι, ὥς περ δὴ καὶ περὶ Πηδάσου καὶ Σατνιόεντος, ἀλλ᾽ οὐ περιττὸν καὶ νῦν ἔσται εἰπεῖν τοσοῦτον, ὡς εἰ μὴ Πήδασον ἄρτι λέγει τὴν τῶν Καρῶν Λελέγων πόλιν, ἣν καὶ οὐδετέρως λέγουσι τὰ Πήδασα καὶ μετὰ τοῦ γ̄ δὲ τὰ Πήγασα, νοηθείη δὲ Πήδασος Τρωικὴ πόλις, ἣν, ὡς προεῤῥέθη, ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπόρθησεν· οὐδὲ οἱ Λέλεγες ἄρα οὗτοι ἔθνος Καρικὸν, ἀλλὰ Τρωικόν· καὶ ὅτι πλάνητες τὸ ἔθνος οἱ Λέλεγες· φησὶ γοῦν ὁ γεωγράφος, ὅτι Λέλεγες καὶ Καύκωνες ἄνθρωποι πλάνητες, καθὰ καὶ Πελασγοί· καὶ ὅτι τοὺς Λέλεγας ἐν τῷ καταλόγῳ παραλέλοιπεν ὁ ποιητὴς, οὐχ᾽ ἱκανὸν ἡγούμενος τὸ σύστημα ὡς εἰς κατάλογον τάττεσθαι, ἢ καὶ ὑπὸ τῷ Ἕκτορι τούτους καταλέγων ὡς ὄντας Λυκίους, ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Πριάμῳ δηλαδὴ Τρωικῆς Λυκίας· ὁ γὰρ Πριαμίδης Λυκάων Λαοθόης εἶναι λέγει θυγατρὸς Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσιν ἀνάσσει. οὕτω δέ, φησι, καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Φοίνικι Δόλοπας ἐσίγησεν, ὡς μετὰ τῶν Μυρμιδόνων ὄντας, ὁμοίως καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ Ἀκαρνᾶνας. λέγει δὲ καὶ ὅτι γράφουσί τινες, Πήδασον ὑποσατνιόεντα, ὡς ὑπὸ ὄρει Σατνιόεντι κειμένης τῆς πόλεως. οὐδὲν δέ, φησιν, ὄρος ἐστὶν οὕτω καλούμενον, ἀλλὰ ποταμὸς, ὃν ὀνομάζει ὁ ποιητής. ἦν δὲ καὶ πόλις. ἠρημώθη δέ. 1309
*(Vers. 88.) Τὸ δὲ, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας, πολυγύνην εἶναι τὸν Πρίαμον δηλοῖ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που φανήσεται. ἐμφαίνει δ᾽ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐν τῷ πολλὰς ἄλλας, ὡς, εἴπερ ἤθελε, πολλὰς καὶ ἄλλας εὐμεθόδως ἱστορίας εἶχε νῦν παρεμβαλεῖν τῇ ποιήσει ἐξ ἀφορμῆς τῶν τοιούτων πολλῶν γυναικῶν. ἐλλειπτικῶς δὲ εἴρηται τὸ, πολλὰς καὶ ἄλλας· οὐ γὰρ θυγατέρας Ἄλτεω καὶ ταύτας, ἀλλὰ ἑτέρων τινῶν. (Vers. 89.) Τὸ δὲ, ἄμφω δειροτομήσεις, συγχεθεὶς ὁ Λυκάων φησί· τὸν μὲν γὰρ ἀδελφὸν Πολύδωρον οἶδεν, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐδηλώθη, μαθὼν μὴ δειροτομηθέντα, ἑαυτὸν δὲ ὃ πείσεται ἀγνοεῖ. (Vers. 99.) Πιφαύσκεσθαι δὲ ἐν μὲν τοῖς ἑξῆς τὸ φαίνειν καὶ ἐνδείκνυσθαι, οἷον, πιφαύσκεο φλόγα πολλήν. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ φάω τὸ λάμπω, φάσκω, καὶ ἀναδιπλασιασμῷ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ῡ πιφαύσκω. ἐνταῦθα δὲ ἡ τοιαύτη λέξις τὸ φάσκειν, ὅ ἐστι λέγειν, δηλοῖ. διὸ πιφαύσκεο εἰπὼν, ἐπάγει ἑρμηνευτικῶς πρὸς διαστολὴν ὁμωνυμίας τὸ, μηδ᾽ ἀγόρευε, ἵνα ἐκ παραλλήλου ταὐτὰ εἶεν τὸ πιφαύσκεο καὶ τὸ ἀγόρευε. ἐξαθερίζει δὲ τὴν τοιαύτην λέξιν ἡ πεζογραφία. (Vers. 100.) Τὸ δὲ, Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ, ἀμφιβολίας ἐστὶ σχῆμα. ἢ γὰρ ὁ Πάτροκλος λέγεται ἐπισπεῖν τὴν αἴσιμον ἡμέραν, ἢ ἡ αἴσιμος ἡμέρα τὸν Πάτροκλον. Τὸ *δὲ πεφιδέσθαι, Ἰωνικός ἐστι μέσος ἀόριστος δεύτερος. (Vers. 104.) Τὸ δὲ, Ἰλίου προπάροιθεν, ἀπορίαν λύει τὴν, διὰ τί ἐν τοῖς ὕστερον φείδεται οὐ Τρωὸς ἁπλῶς, ἀλλὰ τοῦ τῶν Τρώων βασιλέως Πριάμου ὁ Ἀχιλλεύς. καὶ ἔχει μὲν ἐκεῖνο λύσιν, ὡς αἰδεῖται τὸν γέροντα οἷα κυρίως ἱκέτην καὶ ὁμωρόφιον. λύεται δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐνθάδε. οὐ γὰρ κρίνει ἁπλῶς μὴ πεφιδέσθαι μηδενὸς τῶν Τρώων, ἀλλὰ μόνων τῶν ἐμπεσομένων εἰς χεῖρας αὐτῷ νῦν Ἰλίου προπάροιθεν. Τὸ δὲ, ἐμαῖς ἐν χερσὶν, ἀκρίβειάν τινα καὶ αὐτὸ ἔχει. φείσεται μὲν γάρ τινος, εἴ περ
1226 ἑτέρου τυχὸν ἐμπεσεῖται χερσὶν, αὐτὸς δὲ ἑλὼν οὐκ ἂν φείσαιτο. Τὸ δὲ, *ἐν χερσὶ βάλῃ, περὶ οὗ καὶ προεγράφη, ὅμοιόν ἐστι τῷ, χερσὶ πελάσαι, ὅ περ ἀνωτέρω κεῖται. (Vers. 105.) Τὸ δὲ, καὶ πάντων Τρώων, καὶ προϊὼν οὕτω λέγειν φιλεῖ ἐν τῷ, πάντες τίσετε φόνον. Τὸ δὲ, πέρι δ᾽ αὖ Πριάμοιο παίδων, δριμέως ἀντιφέρεται πρὸς τὸ, οὐχ᾽ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι. μονονουχὶ γάρ φησιν ὡς Ἑκάβης μὲν οὐκ ἐγένου, ἔχεις δὲ πατέρα τὸν Πρίαμον, οὗ περ ἕνεκεν τεθνήξῃ. καὶ τοῦτο ἦν αἴτιον τοῦ νήπιον ὑπ᾽ Ἀχιλλέως κληθῆναι τὸν Λυκάονα, οἷα μὴ νοήσαντα ὡς οὐ τοσοῦτον ἐκ τῆς μὴ γεννησαμένης Ἑκάβης ὠφελεῖται εἰς ἔλεον, ὅσον βλάπτεται ὑπὸ τοῦ σπείραντος πατρὸς, οὗ τῶν παίδων μὴ πεφιδέσθαι ἄραρεν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐν τῷ, πέρι δ᾽ αὖ, φανερῶς ἡ πέρι πρόθεσις ἐπίτασιν δηλοῖ, κειμένη ἀντὶ τοῦ περισσῶς· καὶ οὐ νοουμένη μόνον, ἀλλὰ καὶ λεγομένη αὐτὴ καθ᾽ αὑτὴν, καὶ οὐχ᾽ ὡς ἐν τῷ, πέρι

*μὲν βουλῇ Δαναῶν, καὶ πέρι δ' ἐστὲ μάχεσθαι, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ παλαιαὶ μὲν ἐπιτάσεις οἷον τὸ περὶ, τὸ ἀρι̅, τὸ ἐρι̅, τὸ δα̅, τὸ ζα̅, τὸ βου̅, καὶ ἄλλα ὅσα ἰδίᾳ μὲν νοητὰ, οὐ μὴν καὶ ἰδίᾳ ῥητὰ, ἔτι δὲ καὶ τὸ λίαν, πάνυ, ἄγαν, καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα ἰδίᾳ καὶ *νοοῦνται καὶ ἐκφωνοῦνται περὶ μίαν ὄντα λέξιν, καὶ ὁπόσα δ' ἐν νοήμασι θεωροῦνται ὑπερθετικῶς, οἷον, ὁππόσον οὐρανὸς ἔστ' ἀπὸ γαίης, ναὶ μὴν καὶ τὰ ἐν ὀνόμασιν ἐπιτείνοντα καθ' ὑπέρθεσιν, κοινά τε εἰσὶ καὶ οὐ παρασύρουσιν εἰς γέλωτα. οἱ δὲ γράφοντες εὐτραπέλως ἄλλως ἐθρασύναντο πρὸς ἀστεϊσμὸν, οἷον ὁ γράψας ὑπερθετικῶς τὸ αὐτότατος καὶ ὁ συγκρίνας ἀσμάτων σεμνῶν ποιητήν τινα πρὸς ἕτερον τοιοῦτον τοπικώτερον, καὶ εἰπὼν κρείττω ἐκεῖνον εἶναι ἡμέρας δρίμῳ. Ἄλεξις δὲ λέγεται εἶναι ὁ τοῦτο γράψας. δοκεῖ δὲ τῶν τοιούτων ἀρχὴν ἐνδοῦναι ὁ κωμικὸς Ἀριστοφάνης, ἐν οἷς ἔφη μειράκια τινὰ εἶναι Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα. τὰ δὲ ποιητικὰ ἐπιτατικὰ, τερατώδη ὄντα, οὔτε εἰς κοινότητα ἐθέλουσιν ἀναφέρεσθαι, οὐδὲ μὴν ἀστεΐζονται, πραγματεύονται δὲ σεμνότητά τινα καὶ ἔκπληξιν.* (Vers. 106.) *Τὸ δὲ, ἀλλὰ, φίλος, θάνε, πρός τε τὸ, μή με κτεῖνε ἐλέχθη, καὶ ἔτι ἀστείως ἀνετέθη πρὸς τὸ, ἀντί τοι εἶμ' ἱκέταο. οἱονεὶ γάρ φησιν, ὅτι τὸ μεῖζον, φίλος ὢν καὶ μὴ ἁπλῶς ἱκέτης, ὅμως θάνε. Τὸ δὲ, κάτθανε καὶ Πάτροκλος, οὐχ' ἁπλῶς ἐπλάσθη, ἀλλὰ κατὰ βαθὺν οἶκτον. ἐμφαίνει δὲ καὶ ὡς μὴ δεχόμενος ἄποινα τοῦ Λυκάονος ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτὸν ἐθέλει ἀντίποινα τοῦ Πατρόκλου *ἀνελεῖν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων Τρώων βούλεται, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα εἰπὼν τὸ, εἰσόκε πάντες τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ ἑξῆς. ὃ δὲ ἐφεξῆς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπάγει περὶ αὐτοῦ, μονῴδημά τι ἐστὶ καὶ οἷον ᾠδάριον τοῦ ἥρωος, ἐφ' ἑαυτῷ οἶκτον ἔχον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, καλός τε μέγας τε, ἐπαινεῖται ὡς ἄριστα συνδυασθὲν εἰς ἐγκώμιον. ὁππότερον γὰρ ἂν, φασιν, ἑτέρου στερηθῇ, οὐκ ἐντελῶς ἔχει πρὸς κόσμον σώματος.* (Vers. 108.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καθὰ καί τινι σμικροτάτῳ ἐνόπτρῳ, ἴνδαλμά τι ὅλου ἐγκωμίου ἐμφαίνεται. τὸ μὲν γὰρ, πατρός εἰμι ἀγαθοῦ καὶ μητρὸς τοιᾶσδε, τὸ τοῦ γένους κεφάλαιον ὑπολαλεῖ· τὸ δὲ μέγας τοῦ σώματός ἐστιν ἐκτὸς ὄντος· τὸ δὲ καλὸς σωματικά τε ἀγαθὰ ἐμφαίνει καὶ ψυχικά· τὸ δὲ οἷος πλειόνων ἐστὶν ἐμφατικὸν τῷ εὐεπηβόλως νοοῦντι. μέγα οὖν ἐγκώμιον εἰς ἑαυτὸν ἀνεπαχθῶς λαλεῖ ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ τόπος οὗτος μεταποιηθεὶς παντὶ ῥητορεύοντι χρησιμεύσει ἐπὶ προσώπῳ λαμπρῷ τε καὶ εὐγενεῖ.* (Vers. 111.) *Τὸ δὲ, ἔσσεται ἢ ἠὼς ἤγουν πρωΐα καὶ ἑξῆς, διαίρεσίς ἐστι τῆς ἡμέρας εἰς τρία μέρη. ὥς περ γὰρ ἡ νὺξ τριχῇ διαιρεῖται, εἰς ἑσπέραν, εἰς ἀμολγὸν, καὶ εἰς ἕω, οὕτω καὶ ἡμέρα εἰς ἃ λέγει ὁ ποιητής. Τὸ δὲ δείλης, εἴ τι προσεκτέον τοῖς καὶ οὕτω γράφουσιν, ἔλλειψιν ἂν *ἔχει τινὰ, ἵνα λέγῃ, ἢ δείλης καιρὸς, ἢ δείλης ὥρα, ἤ τι τοιοῦτον. καὶ ἄλλως δὲ, εἴη ἂν ἐπιῤῥηματικὸν ἐξ ἐλλείψεως κατὰ τὸ ἐπίσης καὶ ἐπιπολῆς καὶ διακενῆς καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἐὰν εἴποι τις, ἔσσεται ἠὼς ἢ ἐπὶ δείλης. Τὸ δὲ, Ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται, δηλοῖ μὲν τὸ, ἀνελεῖ σιδήρῳ·*

1310 *διφορουμένην δὲ τὴν γραφὴν ἔχει τοῦ ὀνόματος. γράφεται γὰρ καὶ διὰ διφθόγγου ὡς ἀπὸ τοῦ Ἄρεϊ. καὶ διὰ τοῦ η̅ δὲ μετὰ προσγεγραμμένου τοῦ ι̅ ἐκ τοῦ Ἄρῃ. Τὸ δὲ, ἢ δουρὶ βαλὼν ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ, πάνυ μεγαλοπρεπῶς εἴρηται, ὡς μή τινος τολμῶντος ἐγγίσαι καὶ συστάδην πολεμῆσαι τῷ Ἀχιλλεῖ. δοκεῖ δὲ περιττῶς προσκεῖσθαι τὸ ἀπὸ νευρῆφιν ἐνταῦθα. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἀρχαίας χρήσεως ἡ νευρὰ, ἡ ἀπὸ νεύρου δηλαδὴ, ὕστερον γὰρ οὐ τοιαύτη ἐστίν.* (Vers. 92.) *Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ὁ ἐλπίζων πρός τινος ὄλεθρον ἐρεῖ· νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, ἐπεὶ ἐπέλασσέ γε δαίμων.* (Vers. 98.) *Ἐπὶ δὲ δυστυχοῦς ἱκέτου λεχθήσεται τὸ, ὣς ἄρα εἶπε λισσόμενος ἐπέεσσιν, ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσεν.* *(Vers. 115.) *Ὅτι ὁ Λυκάων, σωθῆναι ἀπογνοὺς, ἔγχος μὲν, τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δηλαδὴ, ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσας ἀμφοτέρας, ἐπευχόμενός που τὸν ταχὺν θάνατον. Καὶ ὅρα ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν ἔγχος τις ἀφῆκεν ἀντὶ τοῦ εἰς βολὴν ἔπεμψεν, ἐνταῦθα δὲ ἄλλως εἴρηται ἀντὶ τοῦ κατέλειψε κρατεῖν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἔγχος. καὶ ἔστι καὶ τὸ ἀφεῖναι ἔγχος ὁμώνυμον νόημα, ὡς καὶ πρὸ τούτου τὸ, ἔχεν ἔγχος ὁ αὐτὸς Λυκάων τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤγουν κατεῖχεν, ἐκώλυε. Τὸ δὲ πετάσας μετήνεκται τροπικῶς ἐκ τῶν ἐν τῷ πέτεσθαι *οὕτως ἁπλούντων τὰς πτέρυγας. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἀπογνόντος ἴδιον τὸ, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε ὡς ἐῤῥέθη πετάσας.* (Vers. 117.) *Ὅτι πληγὴν θανάσιμον ἐκφράζων φησί· τύψε κατὰ κληῗδα παρ' αὐχένα. πᾶν δέ οἱ εἴσω δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ κεῖτο ταθεὶς, ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.*

Λυκάων δ᾽ ὑπ᾽ Ἀχιλλέως οὕτω πάσχει. (Vers. 122.) *Ὅτι τοῖς πίπτουσι παρὰ τῷ ποιητῇ τοιαῦτά τινα ἐπιλέγονται· ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο, καὶ, ἐῤῥέτω, καὶ, φθείρεσθε, καὶ, κεῖσο οὕτως.* (Vers. 123.) *δυστυχίαν δὲ νεκροῦ *δηλοῖ τὸ, οὐδέ σε μήτηρ ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται.* (Vers. 124.) *Ὅτι ἐν ἀρχῇ μὲν ὁ νεοσφαγὴς ῥιφθεὶς εἰς ὕδωρ κάτω δύνει διὰ στεῤῥότητα σώματος, ἰσχυρότερος ὢν τοῦ ὕδατος· μετὰ δὲ ἡμέρας πληρούμενος ὑγροῦ καὶ φυσώμενος μετεωρίζεται βάρει τοῦ φέροντος ἐλαττούμενος.*

1227 **καὶ δηλοῖ ὁ ποιητὴς τοῦτο ἐν τοῖς τοῦ Λυκάονος, ὡς παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ, λέγων ὅτι Ἀχιλλεὺς τὸν Λυκάονα λαβὼν ἐκ ποδὸς εἰς ποταμὸν ἀφῆκε φέρεσθαι καὶ ἐπευχόμενος ἄλλα τε εἶπεν, ἐν οἷς καὶ οὐ κλαυσεῖται αὐτὸν ἡ μήτηρ, καθὰ προσεχῶς ἐγράφη, ἀλλὰ Σκάμανδρος οἴσει ἐς θάλασσαν, καὶ ὅτι κεῖσο μετ᾽ ἰχθύσιν, οἵ σ᾽ ὠτειλῆς αἷμ᾽ ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες, ὅ ἐστιν ἀφρόντιδες, ἄφοβοι, καὶ ὅτι θρῴσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ᾽ ὑπαλύξει ἰχθὺς ἢ ὑπαΐξει, τουτέστιν, ἐκ τῆς ἄνω μελαίνης φρικὸς, ἤγουν κυματώδους ἀνατάσεως, συγκαταδύσεται τῷ Λυκάονι κάτω, ὑπαΐξας ἢ ὑπαλύξας, τουτέστιν ἀφεὶς καὶ ἐκφυγὼν τὴν ἐπιπολάζουσαν φρῖκα. διὰ τί δὲ οὕτω καταδύσεται ὁ τοιοῦτος ἰχθὺς, ὥς κεν, ἤγουν ὅπως φάγῃσί, φησι, Λυκάονος ἀργέτα δημόν. καὶ οὕτω δηλαδὴ πιανθήσεται. ἔνια δέ γε τῶν ἀντιγράφων τὸ ὥς κε διὰ τοῦ ō μικροῦ γράφουσιν ἀκολούθως τῷ θρῴσκων ἰχθύς. Ἰστέον δὲ ὅτι τινὲς οὔτε καταδύντα τὸν Λυκάονα ἐνταῦθα, ὅ ἐστι βυθισθέντα, σκεπτόμενοι, ἀλλ᾽ ἄνω ὕστερον ὑποτιθέμενοι γεγονότα καὶ ἐπιπολάσαντα, καὶ τῇ γραφῇ δὲ τοῦ *ὑπαλύξει ἀρεσκόμενοι, φασὶν, ὅτι νῦν μὲν κάτω δύσεται ῥιφεὶς, μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἀναπλεύσαντος τοῦ νεκροῦ τάχα ἄν τις λιπανθεὶς ἰχθὺς, ὃς φάγῃ τὸν αὐτοῦ δημὸν, ὑπαλύξει, τουτέστιν ἐκφεύξεται, διὰ τὴν ἐκ τῆς λιπάνσεως θερμότητα τὸ θανατηφόρον ψῦχος, ὡς φρικός, φησι, λεγομένου τοῦ ψύχους, ὅ περ οὐκ ἔστιν Ὁμηρικόν.* 1311

*ἄλλοι δὲ ὑπαΐξει γράφοντες λέγουσιν ὅτι τοῦ νεκροῦ ὁμοίως ἀναδύντος, ὅ ἐστι μεθ᾽ ἡμέρας τινὰς ἄνω κουφισθέντος, ἰχθύς τις ὑπαΐξει, τουτέστιν ὑποδραμεῖται, τὴν φρίκα τοῦ ὕδατος, ἤτοι τὴν ἐπιφάνειαν, ἧς ἄνω κεῖται ὁ νεκρὸς, ὃς ἰχθὺς καὶ φάγῃ τὸν τοῦ νεκροῦ δημόν. Καὶ ὅρα ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἀμφιβόλους τε ἐννοίας, καὶ ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς σκώπτει μετὰ βαρύτητος. εἰσὶ γὰρ καὶ τὰ χωρία ταῦτα, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἕτερα διάφορα, κεκραμένα γλυκύτητι καὶ βαρύτητι. Ἰστέον δὲ ὅτι σχεδιάζων ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη τὸ, θρῴσκων κατὰ κῦμα ἰχθύς. ἄλλως γὰρ καὶ ἐν ἀκυμάτῳ γαλήνῃ ἀναθρῴσκων τοῦ βάθους καὶ τῆς ἐπιπολῆς γινόμενος, εἶτα ὑποτρέχων τὴν ἐπιμελὴν τοῦ Λυκάονος, λαφύξει αὐτὴν ἐπιτρέχουσαν ὡς εἰκὸς τῷ ὕδατι διὰ τὸ τοῦ δημοῦ ἐπιπολαστικὸν, ὃ δὴ καὶ τὰ ἐλαιώδη ἐφ᾽ ὕδατος πάσχουσιν. ὅτι δὲ οὕτω πολλάκις οἱ ἰχθύες ποιοῦσι βοσκόμενοι, δηλοῦ*σι καὶ οἱ ἐκ τῶν θαλαττίων ἀφρῶν διοικονομούμενοι ἐν τῷ ὑποτρέχειν αὐτοὺς, καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐπιπλεόντων βρύων ἀποζῶντες ὁμοίως ἰχθύες, καὶ ὁ Στρυμὼν δὲ, θέρους πράσιόν τι πάχος ἐπιπολάζον πάνυ πολὺ φέρων διηνεκῶς ἐπιτρέχον, τρέφει δι᾽ αὐτοῦ τὰ ἰχθύδια τῆς τοῦ ὕδατος ἐπιφανείας γιγνόμενα καὶ ἀπολικμώμενα τὸ ἐπανθοῦν χλοερὸν, ὅ περ ὁ τοῦ παντὸς κηδεμὼν εἴτε χλόην ἀναλύων εἴτε καὶ ἄλλως ποιῶν ἐφαπλοῖ τῷ ποταμείῳ ὕδατι ἕως καὶ εἰς ἡμέρας ψυχεινὰς, ὡς παρατετήρηται. Ὅτι δὲ ἡδὺ κρέας βρότειον ἰχθύσι, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ Ἀρχίστρατος, εἰπών· ἅπας δὲ ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν, ἄν που περικύρσῃ. τῶν δ᾽ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι λέξεων τὸ μὲν ἀπολιχμήσονται διὰ μόνου διχρόνου τοῦ ῑ ἔχει τὴν ἄρχουσαν διὰ τὸ δύο σύμφωνα ἐπάγεσθαι, εἰ καὶ ἄλλως ὤφειλε δίφθογγον ἔχειν ὡς ἀπὸ τοῦ λείχω. λέγει δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸν Σκάμανδρον δινήεντα, ὡς καὶ ἄλλους πρὸ αὐτοῦ ποταμούς.* (Vers. 126.) *Τὸ δὲ θρῴσκων ὅτι ἐν τῇ παραληγούσῃ τὸ ῑ προσγράφει, δηλοῦσιν οἱ τεχνικοί. θορῶ γάρ, φασι, τὸ πηδῶ, οὗ παράγωγον θορίσκω, καὶ μεταθέσει θροΐσκω, καὶ ἐκτάσει τοῦ ō καὶ προσγραφῇ ἅμα τοῦ ῑ θρῴσκω. διὸ καὶ ὁ θρῳσμός, φασιν, ὁ ἐκ τούτου γινόμενος, προσγεγραμμένον φέρει τὸ ῑ.* *(Vers. 128.) *Δημὸν δὲ ἀργέτα τὸ λευκὸν λίπος λέγει. δημὸς μὲν γὰρ τὸ λίπος παρὰ τὸ δαιω. ἀργὴς δὲ ἀργῆτος ὁ λευκὸς, ἐξ οὗ τὸ ἀργέτα κατὰ συστολήν. τοῦτον δὲ καὶ ἐπινεφρίδιον δημὸν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ.* (Vers. 131.) *Ὅτι στρατηγὸς διώκων ἐχθροὺς ἐρεῖ ἂν τὸ, φθείρεσθε, εἰσόκεν ἤγουν ἕως ἄστυ κιχείομεν, ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δὲ ὄπιθεν κεραΐζων. τί δὲ δηλοῖ τὸ κεραΐζειν, προδεδήλωται. Ὅτι τοῖς ποταμοῖς ταύρους ἱέρευον, καθίεσαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δίναις ζωοὺς ἵππους, ὃ δὴ καὶ ἐπὶ Ξάνθον ἐποίουν οἱ Τρῶες. ὅτι δὲ οἰκειότητα ἔχει ὁ ταῦρος πρὸς τὸ ὑγρὸν καὶ διὰ τοῦτο καὶ Ποσειδῶνι θύεται, εἴρηται καὶ ἐν τοῖς*

εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος ἐν οἷς φησὶ, σφαγιασάμενοι τῇ θαλάσσῃ ταῦρον. καὶ ἵππος δὲ ὡς ταχύτατον ζῷον προσήκει τοῖς ὠκυῤῥόοις ποταμοῖς. τὰ δὲ ῥηθέντα ὡς ἐπὶ ποταμοῖς ἔθη Ὅμηρος ἱστορῶν φησίν· οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰῤῥοος ἀργυροδίνης ἀρκέσει, ὅ ἐστιν ἄρκιος φανήσεται, βοηθήσει, ᾧ δὴ δηθὰ, ἤγουν ἐπὶ πολὺ καὶ συχνὰ, ἢ καὶ ἀεὶ, πολεῖς ἱερεύετε ταύρους· ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους. εἶτα (Vers. 133.) *ἐπιφέρει ῥητὸν οἰκεῖον ὃν ἐπὶ ἀπειλῇ τῇ κατὰ κακούργων· ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες τίσετε φόνον καὶ λοιγὸν τοῦ δεῖνος ἢ τῶν δεῖ*να. Ἀχιλλεὺς δὲ ταῦτα κατὰ Τρώων λαλεῖ παθαινόμενος ἐπί τε τῷ ἑταίρῳ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς, οἵ τινες ἂν εἶεν Ἀχαιοὶ ἐνταῦθα, εἴτε οἱ ὅλοι, εἴτε οἱ κατ' αὐτὸν Μυρμιδόνες, ἰδίως καὶ αὐτοὶ οὕτω καλούμενοι, καθὰ σαφῶς προδεδήλωται.* (Vers. 136.) *Ὅτι τερατώδη τινὰ καὶ φοβερὰν ἐνταῦθα περιπέτειαν ὁ ποιητὴς ἐξευρίσκει διὰ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ψυχώσας οἷον αὐτὸν ὅλον τὸν Σκάμανδρον καὶ ὑβριοπαθοῦντα πλάσας ὡς ἅτε δαίμονα· χολούμενόν τε ποιεῖ καὶ ὁρμαίνοντα κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ποιοῦντα ὅσα ἐρεῖ ἐν τοῖς ἑξῆς. αἰτία δὲ τῶν συμβησομένων προκαταβέβληται νῦν τὸ φθάσαι ἀνωτέρω τὸν Α*χιλλέα εἰπεῖν, ὅτι τοῖς Τρωσὶν οὐδ' ὁ ποταμὸς οὗτος ἀρκέσει, ᾧ πολλὰ Τρῶες ἱερεύειν εἰώθασιν, ὡς ἀνωτέρω προσεχῶς εἴρηται.* (Vers. 137.) *Καὶ ὅρα ὅπως δακνηρὸν*
1312 *ἡ ὕβρις. φράζει δὲ τὰ τοῦ ῥηθέντος χόλου Ὅμηρος οὕτω· ὣς ἄρ' ἔφη ὁ Ἀχιλλεύς. ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον· ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως παύσειε πόνοιο, ἤγουν τῆς πολεμικῆς ἐνεργείας, δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀμύνῃ. ἐμφαίνει δ' ἐν τούτοις Ὅμηρος μέθοδον ἀνασκαλεύειν εὑρέσθαι τινὰ, δι' ἧς ἐγκόψει ποικιλίας χάριν τὴν ἄρτι ἐν τῷ ποταμῷ ἀριστείαν τῷ *ἥρωι.* (Vers. 141.) *Ὅτι Ἀστεροπαῖος υἱὸς ἦν Πηλεγόνος, τὸν δ' Ἄξιος εὐρυρέεθρος γείνατο καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν πρεσβυτάτη. τῇ γάρ ῥα μίγη ποταμὸς βαθυδίνης. καὶ τοῦτο μὲν ἡ Ὁμηρικὴ λέγει Μοῦσα. προϊὼν δὲ αὐτὸς ὁ Ἀστεροπαῖος διηγήσεται τὰ λοιπὰ τῶν κα*τ' αὐτὸν, μερίσαντος ἐπίτηδες κἀνταῦθα* 1228
τοῦ ποιητοῦ τὸ διήγημα. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως, τίς ὢν ἔτλη ἀντίος αὐτοῦ ἐλθεῖν, ἐρεῖ· Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις; εἶτα ἐποίσει· εἰμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης, Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας. ἥδε δέ μοι νῦν ἠὼς ἑνδεκάτη, ὅτ' εἰς Ἴλιον εἰλήλουθα. αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος, Ἀξίου, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν, ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ, τόν δέ με φασὶ γείνασθαι. εἶτα *(Vers. 160.) *τῇ συντόμῳ ταύτῃ διηγήσει ἐπάγει συντομωτάτην ἀξίωσιν· νῦν αὖτε μαχώμεθα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ, οὔτε πολυλογήσας κατὰ τὸν μαλακὸν Λυκάονα, οὔτε πτοηθεὶς, ὅτι μηδὲ εἶχε πεῖραν τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀρετῆς, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα εἰρήσεται.* (Vers. 14[illegible].) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν Πηλεγόνα οἴονταί τινες οὐκ ἀπιθάνως αἴτιον εἶναι κλήσεως τῇ νῦν λεγομένῃ χώρᾳ Πελαγονίᾳ, ὡς ἐκεῖθεν ὄντων τῶν Παιόνων, οὓς ἄγει ὁ Ἀστεροπαῖος· καὶ ὅτι ὀξύνεται ὁ Πηλεγὼν, ὡς ὁ Λεστρυγὼν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, λέγοντας ὅτι τὰ εἰς γων ὀξυνόμενα τρέπει τὸ ω εἰς ο ἐπὶ γενικῆς, οἷον Πηλεγόνος, Λεστρυγόνος, καὶ ἀνάπαλιν τὰ μὴ φυλάσσοντα ἐπὶ γενικῆς τὸ ω δῆλον ὅτι ἐπ' εὐθείας ὀξύνονται. τὰ δὲ μὴ ὀξυνόμενα ἢ φυλάσσει τὸ ω, ὡς τὸ Φαλάγγωνος, Αἴγωνος, ἢ διὰ τοῦ ντ κλίνεται, ὡς τὸ Οὐκαλέγοντος. τὸ καταπύγων βαρυνόμενόν, φασι, καὶ διὰ τοῦ ο κλινόμενον ἔχει ἀφορμὴν τὴν ἐκ τοῦ ὁ κατάπυγος παρωνυμίαν, ὡς καὶ τὸ ἀπείρων τὴν ἐκ τοῦ ὁ ἄπειρος. Ἐν δὲ τῷ εὐρυρέεθρος ἐνθυμητέον καὶ τὸ εὐρείτης καὶ ἐΰῤῥοον καὶ ἐϋῤῥῆος ποταμοῖο καὶ τὸ βαθύῤῥοος, ὠκύῤῥοος, βαθυρείτης, ἀκαλαρείτης, καὶ ὅσοις ἄλλοις τοιούτοις ἐπιθέτοις ῥέει ὁ ποιητὴς, οἷα κἂν τοῖς τοιούτοις εὐροῶν.* (Vers. 142.) *Τὸ δὲ Ἀκεσσαμενὸς ὡς κύριον ὀξύνεται *πρὸς διαστολὴν τῆς μετοχῆς, ὥς περ καὶ τὸ Σωζομενὸς καὶ Τισαμενὸς, ὧν ὁ μὲν ἱστορικὸς, ὁ δὲ υἱὸς Ὀρέστου τοῦ Ἀτρείδου. τοιούτου δὲ τόνου καὶ Ἀλεξαμενὸς, Τήιος ἀνὴρ, εὑρετής, φασι, τοῦ μιμητικῶς γράφειν. διὰ τοιαύτην δὲ αἰτίαν καὶ αἱ Κλαζομεναὶ ἡ πόλις ὀξύνεται, καὶ ἡ δεξαμενὴ δὲ καὶ ἡ εἰαμενὴ, ὡς προδεδήλωται.* (Vers. 143.) *Τὸ δὲ, ταύτῃ γὰρ ἐμίγη ποταμὸς, δοκεῖ μὲν ἐκ περισσοῦ κεῖσθαι· ἤρκει γὰρ εἰς νοῦν τέλειον τὸ, τὸν δ' Ἄξιος γείνατο καὶ Περίβοια· Ὅμηρος δὲ προστίθησιν αὐτὸ, ἵνα οὕτω κρατύνῃ τὸν μῦθον, καὶ μή τις ὀκνήσῃ ποταμοῦ παῖδα τὸν Ἀστεροπαῖον εἰπεῖν.* (Vers. 154.) *Τὸ δ', εἰμ' ἐκ Παιονίης, ἢ τὸ εἶμι δηλοῖ ἢ τὸ εἰμὶ ἀκολούθως τῇ ἐξ Ἀχιλλέως ἐρωτήσει, πυθομένου, τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν;* (Vers. 155.) *Τὸ δὲ ἐρίβωλος πρωτότυπόν ἐστι τῆς ἐριβώλακος. Περὶ δὲ Παιόνων*

*ἀρκούντως ἐν τοῖς φθάσασιν εἴρηται. διείληπται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς τοῦ περιηγητοῦ. νῦν δὲ ἐκεῖνο ῥητέον, ὡς εἴ περ κατὰ τὴν ἱστορίαν Παίοσιν ὅμοροι Σελλοὶ καὶ Δόλοπες περὶ Δωδώνην μέχρις Ἀχελῴου, σημειωτέον τὸ πολὺ μῆκος τῆς τῶν Παιόνων γῆς, εἰ καὶ περὶ Στρυμόνα καὶ Ἄξιον καὶ ἕως Ἀχελῴου διατείνουσι. Τὸ δὲ δολιχεγχέας ἀπὸ εὐθείας ἐστὶ τῆς ὁ δολιχεγχὴς, διὸ καὶ παροξύνεται ὡς τὸ εὐειδέας. προϊὼν δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ἱππο*κορυστὰς λέγει τοὺς Παίονας. ἐνταῦθα δὲ παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὅτι ἐν τῷ καταλόγῳ μὲν ἀγκυλότοξοι Παίονες λέγονται, ὧδε δὲ δολιχεγχέες. καὶ φασὶν ὅτι ἢ ἐπαμφοτερίζουσι, καθὰ καὶ ὁ Τεῦκρος ποτὲ μὲν αἰχμάζων, ποτὲ δὲ τοξεύων, ἢ καὶ διττὸν γένος εἰσὶν, οἱ μὲν ὑπὸ τῷ Πυραίχμῃ, οἱ δὲ ὑπὸ τῷ Ἀστεροπαίῳ. φασὶ δὲ καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ μὴ κεῖσθαι τὸν Ἀστεροπαῖον, ἢ ὡς νεήλυδα, ἢ καὶ ὡς μὴ κυρίως ἡγεμόνα. οὕτω γάρ, φασι, καὶ ἐπὶ Ἀθηναίων ἐν τῷ καταλόγῳ Μενεσθέως μνησθεὶς ἡγεμόνος ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἐπὶ ναυσὶ μάχῃ καὶ Στιχίου μέμνηται καὶ Φείδαντος. εἰ δὲ καὶ Πρωτεσιλάου πεσόντος Ποδάρκης εἶχε τὸ πᾶν τῆς ἀρχῆς, οὕτω καὶ Ἀστεροπαῖος διὰ τὸ τὸν Πυραίχμην προαναιρεθῆναι αὐτὸς νῦν ἄρχειν τῶν Παιόνων λέγεται. τινὲς δὲ καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον ἐν τῷ καταλόγῳ τάσσουσιν, ὑποτάσσοντες στίχον καὶ γράφοντες οὕτως· αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους, Πηλεγόνος θ᾽ υἱὸς περιδέξιος Ἀστεροπαῖος. (Vers. 157.) Περὶ δὲ Ἀξίου εἴρηται ἀρκούντως ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν. ὃν ἐνταῦθα ὁ Ἀστεροπαῖος ἐπαναλαμβάνει πλείονος ἀξιῶν λόγου ὡς πρόγονον. καὶ ὕδωρ δὲ αὐτὸν κάλλιστον ἐπὶ γαῖαν ἱέναι λέγει, σεμνολογῶν διὰ τὸ γένος αὐτόν. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέρου *ποταμοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ ὁ ποιητὴς φησίν. ὁ δὲ νοῦς τοῦ, 1313
κλυτὸν ἔγχεϊ, ὁ αὐτός ἐστι τῷ δουρὶ κλυτός. (Vers. 159.) Τὸ δὲ, τόν δέ με φασὶ γείνασθαι, ὅμοιόν ἐστι τῷ, τοῦ μ᾽ ἐκ φασὶ γενέσθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν Ἀστεροπαῖον καὶ περιδέξιον ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ, εἰπὼν κατωτέρω, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν, τουτέστιν ὑπερδέξιος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ ἀμφιδέξιος, ὅ ἐστιν ἀμφοτεροδέξιος, ὁποῖοι καὶ ἄλλοι τινὲς πρὸ τούτου ἐφάνησαν. διὸ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐπορούσαντι ἀντίος ἐκ ποταμοῦ ἔστη ἔχων δύο δοῦρε. τί δὲ ἐποίησε καὶ τί ἔπαθεν, εὐθὺς εἰρήσεται. Δῆλον δὲ ὅτι, ὥς περ ἀμφιδέξιος, οὕτω καὶ ἀμφαρίστερος παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὁ ἐναντίος τῷ ἀμφιδεξίῳ. Ὅτι δὲ ἀγαθὰ μὲν καὶ εὐοιώνιστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὰ δεξιὰ ἐκρίνοντο, οὐ τοιαῦτα δὲ τὰ λαιὰ, ἔκ τε τῶν οἰωνοσκοπιῶν δῆλον, καὶ ἐκ τῶν ἐξ ἀριστερᾶς πταρμῶν, καθ᾽ ὧν οὐκ εὐεμφάτως ἡ κωμῳδία ἔπαιξεν. ἀκολούθως οὖν ψέγεται καὶ τὸ ἀμφαρίστερον καὶ τὸ ἐπαρίστερον. φέρεται δὲ καὶ παρῳδία σύμφωνος τούτοις παλαιὰ, τὸ, οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι. (Vers. 144.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν μέσῳ τῶν εἰρημένων κεῖται καὶ ὅτι Ἀχιλλεὺς μὲν ἐπόρουσεν, Ἀστεροπαῖος δὲ ἀντίος ἐκ ποταμοῦ ἔστη, ἔχων οἷα ὡς ἐῤῥέθη περιδέξιος δύο δοῦρε, μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε Ξάν*θος, ὁ τοῦ ποταμίου δηλαδὴ ταμίας, ὕδατος, ἐπεί, φησι, κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν, τοὺς δ᾽ Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον, οὐδ᾽ ἐλέαιρεν· ὃ δὴ οἰκεῖον λέγειν ἐπὶ τῶν ὑγροῖς κτεινομένων. (Vers. 161.) Ὅτι καινὸν σχῆμα καὶ ἐνταῦθα κεῖται. εἰπὼν γὰρ ὁ ποιητὴς ὅτι ἀπειλήσας Ἀχιλλεὺς τῷ εἰρημένῳ Ἀστεροπαίῳ ἀνέσχετο πηλιάδα μελίην, ἐπάγει· ὁ δ᾽ ἁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦν, ὡς εἴρηται. καὶ ἔστιν ὁ λόγος οὐκ εὐσύντακτος. οὔτε γὰρ ἀκολούθως πρὸς τὸ μελίην, ὅ πέρ ἐστιν αἰτιατικῆς πτώσεως, εἴρηται τὸ δούρασιν, ὤφειλε γὰρ δούρα*τα εἰπεῖν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ῥῆμα κεῖται ἵνα ἦν, ὅτι ὁ δὲ Ἀστεροπαῖος ὁμοῦ ὡς ἀμφιδέξιος δούρασιν ἔβαλεν ἢ ἠκόντισεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν. καινὸν οὖν τὸ σχῆμα διχῶς διά τε τὸ ἀνομοιόπτωτον καὶ διὰ τὴν τοῦ ῥήματος ἔλλειψιν, ἵνα τὸ καινὸν
1229 τοῦ προκειμένου πράγμα*τος ἐξαγγελθείη καινῶς. τῷ ὄντι γὰρ οὐδείς πω τῷ Ἀχιλλεῖ οὕτω παρέσχε πράγματα ὡς ὁ Ἀστεροπαῖος οὗτος, ὃς οὐ μόνον ἔβαλεν, ὡς ῥηθήσεται, ἀλλὰ τῷ δόρατι τοῦ Ἀχιλλέως ἐπεβουλεύσατο, καθὰ καὶ αὐτὸ δηλωθήσεται. θρασύνεται δ᾽ ἐς τοσοῦτον ὁ Παίων ἥρως ἀληθῶς μὲν διὰ τὴν ὡς ἐῤῥέθη ἀπειρίαν, ἥτις ἔοικεν ἐπᾶραι εἰς θράσος αὐτὸν, οὐ γὰρ ἔφθη τὸν Ἀχιλλέα εὖ μάλα γνῶναι οἷα ἑνδεκαταῖος ἐν Τροίᾳ διάγων· ὡς εἴ γε αὐτοῦ ἐπειράσατο, συνεστάλη ἂν καὶ αὐ*τὸς ὁμοίως τῷ Λυκάονι καὶ τοῖς λοιποῖς· μυθικῶς δέ γε θρασὺ ὁ Ἀστεροπαῖος φρονεῖ διὰ τὸ βοηθεῖσθαι τῷ ποταμῷ Ξάνθῳ, εἰς ὃν ἔφυγεν ὡς οἷά τις αἰδοῖος ἱκέτης. φησὶ γὰρ ὁ ποιητής· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε Ξάνθος, οὐ μόνον ὡς ἱκέτῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως κεχολωμένος αὐτὸς, διότι αἰζηοὺς Τρωϊκοὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον. βοηθεῖ δὲ καὶ ἄλλως ὁ ποταμὸς Ξάνθος τῷ ἥρωι, ὡς ἐκ ποταμοῦ τοῦ

Ἀξίου τὸ γένος κατάγοντι. (Vers. 162.) *Τὸ δὲ ἁμαρτῇ, ὃ σημαίνει τὸ ἅμα καὶ ὁμοῦ, Ἀρίσταρχος ἀποκοπὴν εἶναι βούλεται τοῦ ἁμαρτήδην, καὶ οὐ προσγράφει τὸ ῑ. ἐλέγχει δέ, φασιν, αὐτὸν ἡ παράδοσις, περισπῶσά τε αὐτὸ καὶ σὺν τῷ ῑ γράφουσα τῷ χαρακτῆρι τῶν εἰς τῆ ἐπιῤῥημάτων. Ὅτι*
1314 *Ἀστεροπαῖος ἐναντίος ὡς ἐῤῥέθη ἐκ ποταμοῦ στὰς τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ ἁμαρτῇ, ὡς περιδέξιος δύο ἐπαφεὶς δόρατα, ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος ἔβαλεν, οὐδὲ διαπρὸ ῥῆξε σάκος, τοῦ χρυσοῦ κἀνταῦθα κωλύσαντος, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἀλλαχοῦ, τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινόν. Καὶ σημείωσαι ὅτι ὑπὸ τούτου μόνου Ἀχιλλεὺς βάλλεται.* (Vers. 166.) *Δηλοῖ δὲ τὸ ἐπιγράβδην τὸ ἐπιπολῆς, ὡς μόνον ἐπιγράψαι καὶ ξέσαι τὸν πῆχυν. τραχύτερον δὲ τοῦτο τοῦ ἐπιλίγδην, ὃ καὶ αὐτὸ ἐδήλου τὸ ὅσον ἐπιψαῦσαι, λείως ὀνοματοποιηθὲν ἀπὸ ἀῤῥήτου ῥήματος τοῦ λίζειν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ φανεῖται. ἡ δὲ τοιαύτη ὀνοματοποιία καὶ τὰ λίστρα, ὡς καὶ προηρμήνευται, ποιεῖ, ἅ περ εἰσὶ πτύα σεσιδηρωμένα ἤγουν ξυστῆρες. καὶ λιστρῶσαι δὲ ἀπ' αὐτῶν τὸ ξύσαι καὶ ὁμαλίσαι. ὁ μέντοι λίγδος οὐκ ἐντεῦθεν γίνεται, ἀλλά ποθεν ἄλλοθεν. περὶ οὗ φασιν οἱ παλαιοὶ οὕτω. λίγδος· κονία, ἀλοιφή· καὶ λίγδοι χωνευτήρια, χοάναι, ἡ τῶν νομισμάτων διατύπωσις. φασὶ δὲ καὶ τρήματα τὸν λίγδον ἔχειν συνεχῆ τῷ δ̄ παραπλήσια, δι' ὧν χαλκὸς ἠθεῖται.* (Vers. 167.) *Πῆχυν δὲ εἰπὼν ἐπήγαγε τὸ χειρὸς πρὸς διαστολὴν ἑτέρων πήχεων. ἐνταῦθα δὲ εἴ περ ὤρθωται τὸ ἀντίγραφον σχῆμα κεῖται καινόν. μετὰ γὰρ τό, σύτο ἤγουν ἐξώρμησεν αἷμα κελαινεφές, τὸ καὶ ἐν ἄλλοις γραφέν, κεῖται τό, ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ γαίῃ ἐνεστήρικτο λιλαιομένη χροὸς ἆσαι, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ πολλαχοῦ περιφέρεται. ἔστι δὲ ἡ καινότης τοῦ σχήματος ἐν τῷ, ἡ δὲ λιλαιομένη. οὐ γὰρ κεῖταί τι θηλυκὸν ἐν τῷ ποιητικῷ ἐδάφει, οἷον ἐγχείη ἢ αἰχμή, πρὸς ὃ ἀποδέδονται τὸ ἡ δὲ καὶ τὸ λιλαιομένη, ἀλλὰ εἰπών, τῷ δ' ἑτέρῳ πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρός, ἐπήγαγε τό, ἡ δὲ λιλαιομένη, οὐκ ἀποδοὺς τὴν σύνταξιν πρὸς δόρυ, ἀλλὰ πρὸς αἰχμὴν καὶ ἐγχείην, ἃ καὶ αὐτὰ δόρατα εἰσίν. ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἂν ἐνταῦθα προσυπακούοιτο ἡ ἀνωτέρω κειμένη μελίη τοῦ Ἀχιλλέως. ἀλλ' οὕτω μὲν προαφῆκεν ὁ Ἀστεροπαῖος.* (Vers. 169.) *Ἀχιλλεὺς δὲ δεύτερος μελίην ἰθυπτίων' Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, καὶ τοῦ μὲν ἀφάμαρτεν, ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην, μεσσοπαγὲς δ' ἄρ ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος. Καὶ ὅρα ὅτι Ἀχιλλεὺς ἀποτυγχάνει τοῦ βαλεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ Λυκάονος, πλὴν ἄλλοθι μὲν ὑποδραμόντος τινὸς καὶ κατανωτισαμένου τὸ δόρυ μήπω μηδὲ ἀφεθέν, ἐνταῦθα δὲ μηδέν τι τοῦ Ἀστεροπαίου τεχνασαμένου, ἀλλὰ τοῦ δόρατος εἰς κενὸν πεμφθέντος.* (Vers. 170.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ποικίλως ἐν τούτοις φράζει τὸ Ἀχίλλειον δόρυ· πηλιάδα τε γὰρ μελίην, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ δεδήλωται, καὶ μελίην ἰθυπτίωνα, καὶ μείλινον ἔγχος, καὶ δόρυ μείλινον, καὶ χάλκεον ἔγχος. ἔστι δὲ ἰθυπτίων ἡ ἰθὺ πετομένη, τουτέστι κατευθὺ καὶ ἀπλαγιάστως, ὥς που ὁ ποιητὴς ἡρμήνευσε, διαλελυμένως εἰπὼν αὐτὴν ἰθὺ πέτεσθαι. Ἀρίσταρχος δέ, φασιν, ἰθυκτίωνα γράφει, τουτέστιν ἐπ' εὐθείας ἔχουσαν τὰς κτιδόνας, ἤγουν τὰς ἐν τοῖς ξύλοις διαφύσεις, ἃς οἱ ἰδιῶται ἶνας φασίν. ἡ δὲ χρῆσις τῶν κτιδόνων δηλοῦται καὶ ἐν τῇ περὶ λίθων γραφῇ. Ὅρα δὲ ὅτι Μαχάων μὲν καὶ Ἰξίων καὶ Ἰάσων ἐκτείνοντα ἐν τῇ εὐθείᾳ τὴν παραλήγουσαν συστέλλουσι κανονικῶς τὸ ō τῆς γενικῆς ὡς κύρια, τὸ μέντοι ἰθυπτίων, εἰ καὶ ἐκτείνει τὸ παραλῆγον δίχρονον, ὅμως τηρεῖ τὸ ω̄ καὶ ἐν τῇ γενικῇ, ὡς μὴ ὂν κύριον.* (Vers. 171.) *Ὄχθην δέ, ὡς καὶ προεγράφη, τὸν κρημνὸν λέγει. διὸ προϊὼν φησιν ὡς ἐκ κρημνοῦ ἐρύσατο ἔγχος, ὡς ταὐτὸν ὂν κατὰ πολυωνυμίαν ὄχθην εἰπεῖν καὶ κρημνόν, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων εἴρηται. διὸ καὶ δὶς μὲν ὄχθην ἐνταῦθα, δὶς δὲ κρημνόν, τὸν αὐτὸν εἶπε τόπον. ὅτι δὲ καὶ ἄνδηρα λέγονται αἱ τοῦ ποταμοῦ ὄχθαι, οἱ παλαιοὶ δηλοῦσιν, οἳ λέγουσιν, ὡς καὶ ἄνδηρά εἰσι καὶ αἱ τῶν τάφρων ἀναβολαί, ἤγουν τὸ ἀναβαλλόμενον χῶμα, δι' οὗ ὀχθώδης ἄνω ἡ τάφρος γίνεται.* (Vers. 172.) *Τὸ δὲ μεσσοπαγὲς ἀντὶ τοῦ ἕως μέσου παγὲν διά τε τὴν τοῦ ἥρωος βίαν καὶ τὸ οἷα εἰκὸς τελματῶδες τοῦ τόπου. εἰ δὲ γράφεται μεσσοπαλὲς διὰ τοῦ λ̄, δηλοῖ τὸ ἕως μέσου παλλόμενον καὶ κραδαινόμενον. ἕτεροι δὲ συντόμως οὕτω συνελόντες ἀμφοτέρας τὰς γραφὰς φασίν, ὅ περ ἕως μέσου πεπηγὸς ἐπάλλετο κατὰ τὸν οὐρίαχον.* (Vers. 173.) *Ὅτι ἐπεὶ Ἀχιλλεὺς ἄορ ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ ἆλτο ἐπὶ τῷ Ἀστεροπαίῳ, παρὰ βραχὺ ἐκεῖνος τὴν τοῦ ἥρωος μελίην ἠχρείωσεν ἄν· ἐπεὶ γὰρ οὐ δύνατο ἐκ κρημνοῦ ἐρύσαι χειρὶ παχείῃ, ὡς χρήσασθαι δηλαδὴ αὐτῇ κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως, τότε δὴ τρὶς μέν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, τρὶς δὲ μεθῆκε*

*βίη, το δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ ἆξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο· ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλλεὺς σχε-
δὸν ἤγουν ἐγγὺς ἄορι θυμὸν ἀπηύρα· γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλὸν, ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο
χαμαὶ χολάδες.* (Vers. 178.) *Ἰστέον δὲ ὡς πάνυ περιποιεῖται τὴν μελίαν ταύτην ὁ ποιητὴς τῷ Ἀχιλ-
λεῖ, ὅτι μὴ ἔχει ἑτέραν αὐτῷ πορίσαι ὁμοίαν, διὸ καὶ τῷ Πατρόκλῳ μόνην αὐτὴν τῶν ὅπλων οὐκ ἔδω-
κεν, ὡς προείρηται.* (Vers. 175.) *Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐρύσαι καὶ ἐρύσεσθαι παθητικῶς εἶπεν, ὡς ἐξὸν
ἀμφοτέρως λέγειν. δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὸ ἑλκύειν. πλεονάζει δὲ μάλιστα ἐν διαθέσει παθη*τικῇ. φησὶ
γοῦν ἐν τοῖς ἑξῆς, ἐρύσατο χάλκεον ἔγχος· καὶ ἀλλαχοῦ, ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος.* (Vers. 178.) *Πελε-
μίζειν δὲ καὶ νῦν τὸ διασαλεύειν παλάμῃ καὶ κινεῖν. Τὸ δὲ ἐπιγνάμψαι κατὰ κυριολεξίαν ἐνταῦθα κεῖ-
ται. ἐξ αὐτοῦ δὲ μεταφορικῶς ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη τὸ, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ, καὶ τὸ, ἐπέγναμψε γὰρ
ἅπαντας.* (Vers. 180.) *Ὀμφαλὸς δὲ ὅτι πολυσήμαντον, δῆλον· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ κατὰ ἄνθρωπον
ὀμφαλοῦ ὀμφαλητόμοι τε λέγονται μαῖαι καὶ ὀμφαλητομία, ὅτε αὐταὶ ὀμφαλὸν βρέφους ἀποτέ-
μνουσι.* (Vers. 181.) *Χολάδες δὲ οὐ μόνον παρὰ τὴν ξανθὴν χολὴν, ὡς προδεδήλωται, ἀλλὰ καὶ*
1230 *παρὰ τὴν κοιλότητα, *ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, οἱονεὶ κοιλάδες τινές. κοῖλα γὰρ καὶ τὰ ἔντερά εἰσιν,
ἢ καὶ ὡς τῆς τροφῆς, ἣν κόλον λέγεσθαι δηλοῖ Ἀθήναιος, αὐτόθι καταντώσης, ὡσανεὶ κολάδες τινές.*
(Vers. 184.) *Ὅτι σύγκρισιν ἀφελῶς ὁ Ἀχιλλεὺς ποιεῖται κατὰ γένος ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ κειμένου καὶ* 1315
*ἐσκυλευμένου Ἀστεροπαίου. εὐχόμενος γὰρ ἤτοι καυχώμενος εἶπε· κεῖσο οὕτω· χαλεπόν τοι ἐρισθένεος
Κρονίωνος παισὶν ἐριζέμεναι ποταμοῖό περ ἐκ γεγαῶτι. φῆσθαι σὺ μὲν ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ
ῥέοντος. αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν *μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι. τίκτε μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδό-
νεσσιν, Πηλεὺς Αἰακίδης. ὁ δ' ἄρ Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦν. τῷ, ἤγουν διὸ, κρείσσων μὲν Ζεὺς ποταμῶν
ἁλιμυρηέντων· κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ ποταμοῖο τέτυκται. Σημείωσαι δὲ ὅτι συνέδραμεν ἐπὶ
Ἀχιλλέως πατέρων τε ἀρετὴ καὶ αὐτοῦ Ἀχιλλέως, ὡς εἰ μὴ τοῦτ' ἦν, ἀτέχνως ἂν καὶ Ἀχιλλεὺς συνε-
λογίζετο. οὐ γὰρ ἀρκεῖ τὸ ἐκ μόνου τοῦ γένους ἀγαθὸν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις φθάσας ἔδειξεν ὁ ποιητής.
Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ τοιαῦτα λέγειν τὸν Ἀχιλλέα ἐπὶ τῷ Ἀστεροπαίῳ *κειμένῳ καὶ ὡς εἰς κωφὴν γαῖαν λα-
λεῖν οὐ μόνον ἐξ ἤθους ἀφελῶς βαρυνομένου, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐξ ἀνάγκης γέγονεν. εἰ μὲν γὰρ τοῦ
Ἀστεροπαίου λαλήσαντος οὐκ εὐθὺς ἐῤῥάγη μάχη, ἐξελάλησεν ἂν ταῦτα ὁ Ἀχιλλεὺς τότε. τοῦ δὲ
Ἀστεροπαίου ταχὺ οὕτω πεσόντος, λαλεῖ νῦν ἃ τότε ἀναγκαίως ἐσιώπησεν. ἡ δὲ σύγκρισις τῷ
Ἀχιλλεῖ ἐκ τῶν τοῦ Αἰνείου εἴληπται, ἵνα πως καὶ αὐτὸς οὕτως ἐκ τοῦ ἐχθροῦ ὠφεληθείη. καὶ ἐκεῖνος
γὰρ τοιαύτῃ μεθόδῳ ἑαυτὸν τοῦ Ἀχιλλέως κρείττω ἐδείκνυεν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ μὲν Ἀστεροπαῖος,
*ἀκούσας ἐξ Ἀχιλλέως τὸ, τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ὅ, ἤγουν ὅς τις, μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν; δυστήνων
δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν, ὃ καὶ ἕτερος πρὸ αὐτοῦ ῥήτωρ που ἔφη, ἐσέμνυνεν ἑαυτὸν τῇ τοῦ
ποταμοῦ γενεᾷ, ὡς ἂν φανείη μὴ δυστήνου γένους εἶναι. Ἀχιλλεὺς δὲ καὶ οὕτως οὐδὲν ἧττον ἐξευτε-
λίζει ἐκεῖνον ὡς αὐτὸς ἐκ Διὸς ὢν τοῦ μεγάλου καὶ οὐ ποταμοῦ εὐρὺ ῥέοντος. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως ἡρώων
γενεαλογίας ὁ ποιητὴς παρέῤῥιψεν ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ τῷ ἐναγωνίῳ τῶν πράξεων τῶν πολεμικῶν
παραμιγνὺς τὸ τῶν διηγήσεων *ὕπτιον πρός τε ποικιλίαν λόγου καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἀκροατῶν.*
(Vers. 189.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ Αἰακῷ παρωνομάσθαι δοκεῖ ἡ Αἰακίς· κύλικος δὲ αὕτη εἶδος, ὡς ἐν
τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται.* (Vers. 190.) *Ποταμοὶ δὲ ἁλιμυρήεντες οἱ ἐν τῇ ἁλὶ μυρόμενοι, τουτέστι
μετὰ ἤχου ῥέοντες, ἐν ταῖς ἐκβολαῖς δηλαδή· καὶ ὡς ἂν συνηθέστερόν τις εἴποι, μορμύροντες. ὡς γὰρ
ἐκ τοῦ μαίρειν τὸ μαρμαίρειν, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ μύρειν τὸ μορμύρειν γίνεται. τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον καὶ
μύρος καὶ μορμύρος· ἑτεροειδεῖς μέντοι αὐτοὶ ἰχθύες εἰσί.* (Vers. 191.) *Τὸ δὲ Διὸς γενεὴ ὅμοιον ὡς εἰ
καὶ παῖδας εἶπε Διὸς κατὰ τὸ, χαλεπὸν Κρονίωνος παισὶν ἐριζέμεναι. οἷς παισὶ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς συνεισά-
γεται ὡς ἀπόγονος. Τὸ δὲ, κρείσσων Διὸς γενεὴ, ποταμοῖο, ἀναγκαίως χρήζει διαστολῆς ἐν τῷ γενεὴ,
ἵνα μὴ νοεῖν ἔχῃ τις ὡς κρείσσων Διός ἐστιν ἡ τοῦ ποταμοῦ γενεά. Ἐν δὲ τῷ ποταμοῖο ὑπακουστέον* 1316
ἀπὸ κοινοῦ τὸ γενεὴ, ὅπως μὴ κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἡ σύγκρισις εἴη, ἀλλὰ κατὰ τῆς αὐτοῦ γενεᾶς.
(Vers. 185.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κωλυτικὸν τοῦ πρὸς ἐνδόξους ἐρίζειν τὸ, χαλεπόν τοι ἐρισθενέος ἀν-
δρὸς, ἢ ἐρισθενέων πατέρων, παισὶν ἐριζέμεναι, παρῳδηθέντος δηλαδὴ τοῦ ἐρισθενέος Κρονίωνος εἰς
ἑτέρας γενεάς.* (Vers. 188.) *Ἀρχι*κοῦ δὲ ἀνδρὸς τὸ, τίκτε με ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων.* (Vers. 192.)

Σημείωσαι δὲ ὅτι δεξιῶς μεθοδεύει ὁ ποιητὴς τὰ κατὰ τὸν ποταμόν. ταπεινώσας γὰρ Ἀχιλλεὺς ἠρέμα τὸν Ξάνθον δι' ἧς ἔφη συγκρίσεως, εἶτα εὐπλάστως καί τι βαρύτερον δίχα τῶν προλεχθέντων λαλεῖ κατ' αὐτοῦ προκλητικὸν εἰς τὴν ἐφεξῆς ποταμίαν ἀγανάκτησιν, εἰπών· καὶ γάρ σοὶ ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι χραισμεῖν. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος οὗτος πάνυ σφοδρὸς οἷα μυθικῶς ῥηθεὶς κατὰ θείου προσώπου, λεαίνει αὐτὸν ὁ ἥρως ἐπαναγαγὼν τὸ, ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι, τὸν ποταμὸν δηλαδή· μονονουχὶ λέγων, ὡς οὐκ ἐμοὶ τὸν Ξάνθον ὑποβιβάζω, ἀλλὰ τῷ προγόνῳ μεγάλῳ Διΐ· ἐγὼ δὲ γενεὴ ὢν Διὸς κρείττων εἶναι φημὶ τῆς τοῦ ποταμοῦ γενεῆς. Ὅρα δ' ἐνταῦθα τὸ, εἰ δύναταί τι χραισμεῖν, ὅ περ εἰ μὴ κολληθῇ μετὰ τοῦ μέγας, ἵνα ᾖ ὁ ὢν μέγας, εἰ δύναταί τι χραισμεῖν, ἐλλείψεως ἄλλως ἔχει πάθος, ἵνα λέγῃ ὅτι δειξάτω, εἰ δύναταί τι, ἢ δεῖξον σὺ, εἰ δύνασαι, ἤ τι τοιοῦτον. ὅπως δ' ἂν ἔχοι σχήματος τὸ, εἰ δύναταί τι χραισμεῖν, σεμνῶς εἶπεν αὐτὸ καὶ εὐφήμως ὁ συνετὸς Ἀχιλλεὺς, ἀντὶ τοῦ οὐ δύναται. λειότερον γὰρ τὸ ἐνδοιαστικῶς ὑβρίσαι ἤ περ ἀποφαντικῶς. (Vers. 194.) *Ὅτι ἐν τῷ, οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι ποταμόν *τινα, ὡς προσεχῶς ἐγράφη, παράγει ὁ ποιητὴς ἁπλούστερόν τε καὶ ἀσφαλέστερον λέγοντα τὸν Ἀχιλλέα, ὡς οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος αὐτῷ ἰσοφαρίζει, τουτέστι τὸ ἴσον φέρεται, οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο, ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν· ἀλλὰ καὶ ὃς, ἤγουν οὗτος, δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν, δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσει, ὁ Ζεὺς δηλαδὴ ἢ ἡ βροντή.* (Vers. 199.) *Καὶ ὅρα τὸ σμαραγεῖν, ὡς, εἰ καὶ τὸ πλέον ἐπὶ ὑδάτων ἦχου λέγεται, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπὶ βροντῆς τέθειται.* (Vers. 196.) *Τὸ δὲ, ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ πάντας ποταμοὺς *εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς, ἡ ἀλληγορία συμβιβάζει, λέγουσα τοῦθ' οὕτως ἔχειν διὰ τὸ γενικῷ ὀνόματι ὕδωρ* 1231
τὰ τοιαῦτα πάντα εἶναι, εἰς ὅ περ ὁ Ὠκεανὸς ἐκλαμβάνεται. (Vers. 194.) *Ὅρα δὲ τὸ Ἀχελώϊος πεντασυλλάβως ἐνταῦθα λεχθὲν διὰ τὸ στιχθῆναι τὸ ἐν τῇ παραληγούσῃ προσγεγραμμένον ι̅. κοινῶς μέντοι καὶ ἔξω μέτρου τετρασυλλάβως Ἀχελῷος λέγεται. οὕτω καὶ πατρώϊος μὲν καὶ μητρώϊος ποιητικώτερα· κοινὰ δὲ τὸ πατρῷος καὶ μητρῷος. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἔδει μὲν ἐν τοιούτῳ τόπῳ συγκρίσεως τὸν ποιητὴν μὴ Ἀχελῴου μνησθῆναι, ἀλλά τινος ἑτέρου τῶν μειζόνων ἢ μεγίστων, ὁποῖοι πολλοὶ ποταμοὶ, ὁ Ἰνδὸς, ὁ Ἴστρος, ὁ Νεῖλος, ὃν Αἴγυπτον ὁ ποιητὴς ἐν Ὀδυσσείᾳ καλεῖ· ἀλλ' ἐπειδὴ Ἀχιλλεὺς οὔτε δεδίδακται τοιαύτας ἱστορίας οὔτε πεπείραται μεγίστων ποταμῶν, διὰ τοῦτο μέμνηται τοῦ Ἀχελῴου ἁπλούστερον, οὐ πάνυ πολὺ ἀπὸ τῶν τῆς Ἑλλάδος ὅρων ῥέοντος καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἀκοὴν αὐτῷ ἥκοντος, ἴσως δὲ καὶ ἁπλῶς παραπεσὼν εἰς μνήμην ὁ Ἀχελῷος ἐξεφωνήθη ὡς ἐν σχεδιασμῷ ἀσκέπτως καὶ δίχα μελέτης, ὥς που καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ Οἰδίπους Ἴστρου καὶ Φάσιδος μέ*μνηται ἐν τοῖς καθ' ἑαυτὸν, καί τις ἕτερος τῶν θείων καὶ πάνυ μεγάλων ἐν οἰκείῳ λόγῳ ἀπὸ τῶν περιφανῶν ἀστέρων Σειρίου μόνου ἐμνήσθη καὶ Ὠρίωνος. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ὁ παλαιὸς λόγος πάνυ τὸν Ἀχελῷον σεμνύνει, ὡς καὶ πᾶν ὕδωρ ἐξ αὐτοῦ Ἀχελῷον κληθῆναι, καθὰ καὶ Ὠκεανὸν ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ. φησὶ γοῦν τις, Ἀχελῷον ῥάσατε, τουτέστι ῥάνατε τὴν γῆν ὕδατι. Ὅτι δὲ οὐ μακρὰν τῶν καθ' Ἑλλάδα τόπων ῥέει ὁ Ἀχελῷος, ἡ παλαιὰ ἱστορία δηλοῖ, λέγουσα ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς περὶ Δωδώνην καὶ Σελλοὺς, ὅθεν Ἀχελῷος ῥέων δι' Αἰτωλίας εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν ἐξίησι κόλπον μέγιστος τῶν ταύτῃ ποταμῶν. ὅθεν Ἀχελῷος, φησὶ, πᾶν πηγαῖον ὕδωρ. καὶ τὸ ἐν Δωδώνῃ δέ, φασι, μαντεῖον, ἐν πᾶσι χρησμοῖς ἐκέλευε θύειν Ἀχελῴῳ. εἰ δὲ κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἱστορίαν μέγιστος τῶν ταύτῃ ποταμῶν ὁ Ἀχελῷος, καλῶς κρείων προσεῤῥέθη τῷ ποιητῇ διὰ τὸ ὑπεροχικόν. γέγονε δὲ Ἀχελῴου μνεία καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν.* (Vers. 195.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Ὅμηρος ἐνταῦθα μὲν συγκρίνας ἀπὸ ἐλάττονος τοῦ Ἀχελῴου εἰς τὸν μέγιστον ἀναβέβηκεν, τὸν Ὠκεανὸν δηλαδή· ἐν δὲ τῷ, ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης, ἀνάπαλιν ἐκ τοῦ μείζονος ἡλίου εἰς τὴν ἐλάττω σελήνην καταβέβηκεν, ἐν δέοντι ποιήσας ἑκάτερα.* (Vers. 196.) *Τὸ *δὲ, καὶ πᾶσα θάλασσα, πολλὰς εἶναι καὶ θαλάσσας δηλοῖ ἀκολούθως τῷ, πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσαι κρῆναι. τίνες δὲ αὗται θάλασσαι, δηλοῦσιν οἱ περιηγούμενοι, ὧν τινὲς καὶ κρήνας ἀνεγράψαντο πρὸς ὄνομα πολλὰς τῶν ἐν διαφόροις χώραις. κάλλους δὲ, ὡς καὶ πρὸ τούτων δεδήλωται που, τὸ, πάντες, καὶ πᾶσα, καὶ πᾶσαι. Δεδοικέναι δὲ λέγεται καὶ Ὠκεανὸς τὰ διόβολα πάθη διὰ τὸ δρᾶν τι ἐκεῖνα καὶ εἰς αὐτὸν, ὅτε δεινὰ καταῤῥαγῶσιν.* (Vers. 202.) *Ὅτι μυρία ὁ ποιητὴς λέγων*

ἔστιν ὅτε καὶ ἁπλῶς οὕτω ἀναπληρώσει στίχων ποιεῖ τοῦτο κἀνταῦθα, ἔνθα εἰπὼν τὸν Ἀστεροπαῖον ἐν ψαμάθοις κεῖσθαι ἐπιφέρει· δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ. τοῦτο γὰρ ἁπλοϊκῶς ἐπῆκται καὶ ἀφελέστερον, ἴσως δὲ μάλιστα πρὸς σαφήνειαν, ἵνα μὴ νοηθῇ ἐπὶ ψαμάθων κεῖσθαι ξηρῶν, ἀλλ᾽ αἷς ἐπιτρέχει ὕδωρ, διὸ καὶ τὰ περὶ ποταμὸν αὐτὸν ἀμφιπένεται ζῷα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ Διὸς ἤτοι ἀέρος τὸ διαίνειν παρῆκται, καὶ δηλοῖ τὸ ὑγραίνειν καὶ ὡς εἰπεῖν διαβρέχειν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἀδίαντον βοτάνης εἶδος, ἧς τὰ φύλλα οὐ θέλει διαίνεσθαι ὑετῷ. τοιούτου δὲ Διὸς παράγωγον καὶ ὁ διερὸς, ὅ πέρ ἐστι δίυγρος. (Vers. 203.) Ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν, ὡς ἐγχέλυες καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο τὸν Ἀστεροπαῖον δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες, χωρί*ζει τὰς ἐγχέλυας τῶν ἰχθύων, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων 1317
παρεσημάνθη, ἐπεὶ οὔτε ἐξ ὀχείας γίγνονται, οὔτε ζῷα τίκτουσιν, οὐδὲ σπερματικοὺς οὐδ᾽ ὑστερικοὺς πόρους ἔχουσιν, οὐδὲ εἰς θῆλυ καὶ ἄῤῥεν διακρίνονται, ἀλλ᾽ αὐτόματοι ἐν πηλῷ συνίστανται ἔκ τινος ἀποῤῥεούσης αὐτῶν ὑγρότητος, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ὀππιανός. ἐρεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐγχέλυες καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας. Ἰστέον δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν διὰ τοῦ υ κλίνει ἐγχέλυας. φαίνεται δὲ καὶ διὰ τοῦ εως Ἀττικῶς ἔχειν τὴν κλίσιν ἡ παροξυτόνως ἐγχέλυς, ἢ ἄλλως ἔγχελυς προπαροξυτόνως. καὶ δηλοῦται τοῦτο παρὰ τῷ κωμικῷ ἐν τῷ ἐγχέλεων καὶ ἐγχέλεις, καὶ παρὰ ἑτέροις δὲ πολλοῖς. φησὶ γοῦν καὶ Αἴλιος Διονύσιος, ὅτι ἔγχελυς τὸ ἑνικὸν, ἐγχέλεις δὲ τὸ πληθυντικὸν, καὶ ἐγχέλεων καὶ ἐγχέλεσιν. ἐγχέλεια δὲ τὰ τεμάχη φησὶ τῶν ἐγχέλεων. τὰς δὲ ἐγχέλεις φασὶν οἱ παλαιοὶ ζῆν εἰς ἑπτὰ ἔτη καὶ ὀκτὼ, καὶ ἀλληλοφαγεῖν. (Vers. 204.) Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐρέπτεσθαι φησὶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν χερσαίων τετραπόδων. προϊὼν δὲ καὶ ἐπὶ ὕδατος τὴν λέξιν τίθησιν, ὅ περ ὑπερέπτει τὴν πατουμένην τῷ Ἀχιλλεῖ γῆν. Κείροντες δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπλήστως ἐσθίοντες, ὅθεν καὶ ὁ κόρος παράγεται. Τὸ δὲ ἐπινεφρίδιον δύναται καὶ μετὰ τοῦ κείροντες κεῖσθαι καὶ *μετὰ τοῦ ἐρεπτόμενοι, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀνερείπτειν δοκεῖ γίνεσθαι. ἔστι δὲ ἐπινεφρίδιος δημὸς ὁ ἐπὶ τοῖς νεφροῖς τοῖς κυρίως, προσθέμεθα δὲ τὸ κυρίως πρὸς διαστολὴν τῶν μὴ τοιούτων. δοκοῦσι γὰρ ἀστείως καὶ οἱ ὄρχεις νεφροὶ κληθῆναι παρὰ τῷ εἰπόντι τὸ, ἧκεν ὄρχεις φέρων πολλοὺς, καὶ ἡ Γνάθαινα τῶν ἄλλων γυναίων ἀκκιζομένων, καλοί γε εἶπεν οἱ νεφροὶ, καὶ δύο ἁρπάσασα κατέπιεν, ὥσθ᾽ ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν. δῆλον οὖν ἐν τούτοις ὅτι οὐ κυριολεκτικῶς ἡ Γνάθαινα ἐλάλησεν, ἀλλ᾽ ἐσεμνολόγησεν εὐφημότερον τοὺς ὄρχεις ὡς νεφροὺς διὰ τὰς αἰδουμένας γυναῖκας. (Vers. 205.) Ὅτι ἐμπλατυνάμενος ὁ ποιητὴς τοῖς κατὰ τὸν Ἀστεροπαῖον, εἶτα οἷος αὐτὸς, ἅμα τῷ ἐκείνου θανάτῳ καὶ Παίονας πολλοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ ῥίπτει, μηδὲν εἰπὼν περὶ οὐδενὸς ἀλλ᾽ ἢ μόνον ὀνομάσας αὐτούς. ἑπτὰ γοῦν ἄνδρας ἐν δυσὶ στίχοις ὠνόμασεν, ἐν οἷς καὶ Θρασίος τις, τρίβραχυ ὄνομα ὅμοιον τῷ, Δολίος, Στιχίος, καὶ τοῖς ὁμοίοις. ἐντὸς δὲ τοῦ ποταμοῦ ῥίπτει καὶ τούτους, ἐκεῖ πεφοβημένους, ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ χερσὶν ὑπ᾽ Ἀχιλλέως καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα. (Vers. 207.) Καὶ ὅρα ἐνταῦθα μὲν συνήθως ἐπὶ ἀνδρὸς τεθὲν τὸ ἄριστον. τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ γυναικὸς, ὡς ἐν τῷ, εἶδος ἀρίστη. λέγεται δέ ποτε καὶ *ἐπὶ ζῴων. ἐν γοῦν τῇ Ὀδυσσείᾳ καὶ συῶν ἄριστον ὁ ποιητὴς λέγει καὶ ζατρεφέων αἰγῶν ἄριστον. (Vers. 214.) Ὅτι ἀνθρωποπαθῶς κἀνταῦθα τὰ δαιμόνια μεταχειριζόμενος Ὅμηρος ποιεῖ τὸν ποταμὸν Ξάνθον χολούμενον κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως, οὐ μόνον διότι ἐγχώριος ὢν ἀμύνειν ἤθελε τοῖς Τρωσὶ, καὶ ὅτι ταύρους οἱ ἐγχώριοι ὡς προείρηται ἱέρευον, καὶ ἵπποις αὐτὸν ἐδωροῦντο, ἃ δὴ τὸ δαιμόνιον φῦλον ἐφείλκετο, ἀλλὰ καὶ ὅτι φθάσας Ἀχιλλεὺς ἠρέθισεν αὐτὸν εἰς θυμὸν ἀνθρώπινον, οἷς εἶπεν ὡς οὐδ᾽ αὐτὸς ποταμὸς ἀρ*κέσει τοῖς Τρωσὶν, ὃν πολλὰ δεξιοῦνται, καὶ ὅτι, ποταμὸς πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι χραισμεῖν. θυμὸν τοίνυν ἀναλαβὼν καὶ μάλισθ᾽ ὅτι καὶ ἀξιώσας, καθὰ εἰρήσεται, καὶ ἐπαινέσας οὐκ ἔπεισεν, ἐν ἑαυτῷ
1232 ἀπολαβὼν τὸν ἥρωα δεινὰ ποιεῖ, ὅσα ὁ ποιητὴς δηλώσει. *ὃς τερατωδέστερον κατὰ ποιητικὴν μεγαλοφωνίαν ἐκφράσει καὶ τὸν χόλον τοῦ ποταμοῦ καὶ φοβερὸν χωρίον διασκευάσει ἐν τοῖς ἑξῆς. πρὸ δέ γε τοῦ ἐπιθέσθαι τῷ Ἀχιλλεῖ πλάττει τὸν ποταμὸν κατ᾽ ἀνδρὸς ὁμοιότητα φθεγξάμενον ἐκ βαθείας δίνης 1318
τερατωδέστερον ταῦτα· ὦ Ἀχιλλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ᾽ αἴσυλα ῥέζεις ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσι θεοὶ αὐτοί. εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Ζεὺς πάντας ὀλέσσαι, ἐξ ἐμέθεν γ᾽ ἐλάσας πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζειν, ἤγουν *ῥέζε. εἶτα (Vers. 218.) πιθανὴν αἰτίαν εἰπὼν τῆς ἀγανακτήσεως τὸ ἀνακόπτεσθαι τοῦ προῤῥέειν διὰ τὸ στενοχωρεῖσθαι νεκροῖς, πλήθει γάρ δή μοι νεκύων, φησὶν, ἐρατεινὰ ῥέεθρα,

οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν στεινόμενος νεκύεσσι, σὺ δὲ κτείνεις ἀΐδήλως, ἐπάγει ἀξίωσιν· ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ ἔασον, ἄγη μ᾽ ἔχει, ὄρχαμε λαῶν. ὡς δὴ ταῦτα ὁ Ξάνθος εἰπὼν οὐκ ἔπεισε τὸν Ἀχιλλέα, τότε δὴ τὰ τοῦ θυμοῦ δρᾷ. ἔνθα (Vers. 233.) οὕτω φράζει ὁ ποιητής· Ἀχιλλεὺς μὲν δουρὶ κλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ κρημνοῦ ἀπαΐξας. ὁ δ᾽ ἐπέσσυτο οἴδματι θύων· *πάντα δ᾽ ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς πολλοὺς, οἵ ῥα κατ᾽ αὐτὸν ἔσαν ἅλις, οὓς κτάν᾽ Ἀχιλλεύς. τοὺς, ἤγουν τούτους, ἔκβαλε θύραζε μεμυκὼς ἠΰτε ταῦρος χέρσονδε. ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα, κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσι μεγάλῃσι. δεινὸν δ᾽ ἀμφ᾽ Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα, ὤθει δ᾽ ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν εἶχε στηρίξασθαι. καὶ μετ᾽ ὀλίγα· (Vers. 248.) ὦρτο δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο. καὶ ὁ μὲν ὕπαιθα τοῖο, ἤγουν τούτου τοῦ ποταμοῦ, λιασθεὶς φεῦγεν. ὁ δ᾽ ὄπισθε ῥέων, ὡς οἷα διώκων, *ἕσπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ. καὶ μετὰ βραχέα (Vers. 265.) ἐπιφέρει· ὁσσάκι δ᾽ ὁρμήσειεν Ἀχιλλεὺς στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες ἀθάνατοι
1319 φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι, τοσσάκι μιν μέγα κῦμα διιπετέος ποταμοῖο πλάζ᾽ ὤμους καθύπερθεν. ὁ δ᾽ ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα θυμῷ ἀνιάζων. ποταμὸς δ᾽ ὑπὸ γούνατ᾽ ἐδάμνα λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ᾽ ὑπέρεπτε ποδοῖιν. καὶ (Vers. 302.) πάλιν· τοῦ δ᾽ ὑψόσε γούνατ᾽ ἐπήδα πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν᾽ ἰθύν. ὁ δὲ κόρυσσε κῦμα ῥόοιο, ὑψόσ᾽ ἀειρόμενος. εἶτα (Vers. 307.) καὶ συμμαχίας οἷον δεηθεὶς ὁ Ξάν*θος ἀνθρωπίνως ἐνεκελεύσατό, φησι, τῷ Σιμόεντι, ἐγγύς που δηλαδὴ ῥέοντι, ἄλλα τέ τινα ὧν ἀρχὴ τό· φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ σχῶμεν· καὶ, ἀλλ᾽ ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ᾽ ὀρόθυνον ἐναύλους· ἵστη δὲ μέγα κῦμα, πολὺν δ᾽ ὀρυμαγδὸν ὄρινε φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα, ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονε δ᾽ ὅ γε ἶσα θεοῖσι καὶ τὰ ἑξῆς. ἐφ᾽ οἷς (Vers. 324.) πάλιν ὁ Ξάνθος συλλαβομένου κατὰ τὸ σιωπώμενον ὡς εἰκὸς καὶ τοῦ Σιμόεντος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς κρεῖττον ῥη*θήσεται, ἐπῶρτ᾽ Ἀχιλῆι κυκώμενος, ὑψόσε θύων, μορμύρων ἀφρῷ τε καὶ αἵμασι καὶ νεκύεσσι. πορφύρεον δ᾽ ἄρα κῦμα διιπετέος ποταμοῖο ἵστατ᾽ ἀειρόμενον, κατὰ δ᾽ ἥρεε Πηλείωνα. ἔνθα γράφουσιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἔστιν ἰδεῖν κῦμα μετέωρον, αἵματι καὶ ἀφρῷ μεμιγμένον, καὶ σώματα ἐπιπλέοντα. ἐνταῦθα δὲ (Vers. 327.) ἰστέον καὶ ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσείᾳ ἔφη ὁ ποιητὴς, πορφύρεον δ᾽ ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον· ἐνταῦθα δὲ ἄλλως περιφραστικῶς φησι· πορφύρεον δ᾽ ἄρα κῦμα διιπετέος καὶ ἑξῆς, ὡς προέκκειται. καὶ τοιαῦ*τα μὲν τὰ κατὰ Ξάνθον, φοβερῶς μὲν πεφρασμένα καὶ ἀναλόγως θυμῷ μεγάλου ποταμοῦ, σποράδην δὲ κείμενα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπίτηδες, ἵνα καταμερίσῃ πολλοῖς τόποις τὴν τοῦ λόγου σεμνότητα καὶ
1320 τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δὲ παραστήσῃ δυσκαταγώνιστον. τῶν δὲ *τοῦ κατὰ παρεκβολὴν συντεθέντος χωρίου 1233
τούτου λέξεων, καὶ εἴ τι δὲ ἄλλο αὐτόθι χρήσιμον, τὰ μὲν αὐτίκα νῦν συναπτῶς ῥηθήσεται, τὰ δὲ καὶ ἄλλως ἐν οἰκείοις τόποις τεθήσεται. (Vers. 214.) Καὶ πρῶτον σημείωσαι ὅτι τὸ μὲν κρατέεις, ὡς καὶ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, ὃς δὴ νῦν κρατέει, κρατερὸν ἐπιψόγως εἶναι τὸν Ἀχιλλέα δηλοῖ κατὰ τὸ, ἀπηνέα τε κρατερόν τε. Τὸ δὲ, περὶ δ᾽ αἴσυλα ῥέζεις ἀνδρῶν, τὸ περισσότερον πάντων ἀνδρῶν πράττειν αἴσυλα ἤτοι ἄδικα. ἐκ δὲ τοῦ αἴσυλα ῥέζειν ἡ σύν*θεσις ἐπενοήθη τοῦ αἰσυλοεργός. αἴσυλον δὲ οὐ μόνον δι᾽ οὗ συλᾶται τὸ αἴσιον, ἵνα ᾖ αἰσόσυλον καὶ κατὰ συγκοπὴν αἴσυλον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, ἀλλὰ καὶ δι᾽ οὗ βλάβη γίνεται παρὰ τὸ ἆσαι, ὅ ἐστι βλάψαι. μάλιστα δὲ παρὰ τὸ ᾱ στερητικὸν καὶ τὸ ἶσον κατὰ συναίρεσιν αἴσυλον τὸ ἐστερημένον ἰσότητος ἤτοι δικαίου. (Vers. 215.) Τὸ δὲ, αἰεί σοι ἀμύνουσι θεοὶ αὐτοὶ, καταῤῥιπτεῖ μὲν φιλεχθρικῶς τὴν ἀνδρίαν τοῦ Ἀχιλλέως ὡς θεόθεν, οὐ μὴν οἴκοθεν οὖσαν, ἑνικῶς παρῳδηθὲν ῥηθήσεται ἐπὶ θεοφίλοῦς ἀνδρὸς, οἷον, αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνει *θεὸς αὐτός. (Vers. 216.) Τὸ δὲ, εἴ σοι δέδοται ἐναίρειν, ἐξ ἐμοῦ ἐλάσας εἰς τὸ πεδίον μέρμερα ῥέζε καὶ ἑξῆς, χρήσιμον ἐπὶ ἀριστεῦσι κατακόπτουσιν ἐν ὕδατι τοὺς ἐχθροὺς, ὡς καὶ ἐκεῖ τοιαῦτα βοῶντος ἂν τοῦ ὕδατος. (Vers. 218.) Τὸ δὲ ἀγανακτεῖν τὸν ποταμὸν, εἰ τοῦ προῤῥέειν ἀνακόπτοιτο, ζωικῶς λαλεῖται. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ζῷον ἄχθοιτο, εἰ τῆς κατὰ φύσιν κινήσεως πρὸς βίαν ἀποκωλύεται. καὶ ἄλλως δὲ, λυπεῖ τὸν Ξάνθον, εἰ τὸ ἀένναον αὐτοῦ διακόπτεται, οὐ πλήθοντος ὑδάτων κατὰ τοὺς οὕτω κυρίως πλήθοντας ποταμοὺς, ἀλλὰ νεκύων. (Vers. 221.) Ἐν δὲ τῷ, ἀλλ᾽ ἄγε *δὴ καὶ ἔασον, ἢ περιττός ἐστι συνήθως ὁ καὶ σύνδεσμος, ἢ ἀστείως εἴρηται, ἵνα λέγῃ ὅτι καθάπερ ἐνήργησας τὸ ἀλοθρεῦσαι,

οὕτω ποίησον καὶ τὸ ἐάσαι. Τὸ δὲ, ἄγη μ' ἔχει, τῷ μὲν ἀσυνδέτῳ σχήματι ἐνδιαθέτως κατὰ θαῦμα πέφρασται, πάνυ δὲ σεμνύνει τὸν Ἀχιλλέα, εἰ καὶ θεοὺς ἐκπλήττει, οἷς ἀριστεύει. Ἐκ δὲ τοῦ προχέειν ῥόον εἰς ἅλα προχοαὶ λέγονται ποταμῶν. (Vers. 219.) Τὸ δὲ, ὄρχαμε λαῶν, καὶ στίχον ἀναπληροῖ καὶ κολακεύει. (Vers. 221.) Τὸ δὲ, ἔνθορε μέσσῳ, τὸ πηδητικὸν τοῦ Ἀχιλλέως δηλοῖ, ἐπιτεταμένον ὂν, εἴ περ ἀπὸ τῆς ὄχθης καταπηδήσας μέσῳ *ἐνθρώσκει τῷ μεγάλῳ ποταμῷ. ἐρεῖ δὲ καὶ προϊὼν σαφῶς, ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς οἶδε πηδᾶν. (Vers. 234.) Ἐν δὲ τῷ, οἴδματι θύων καὶ ὄρινε ῥέεθρα, λέξεις εἰσὶν, ἐξ ὧν τὸ ὀροθύνειν σύγκειται, τὸ θύειν δηλαδὴ καὶ τὸ ὀρίνειν. (Vers. 235.) Τὸ δὲ κυκᾶσθαι καιρία ἐστὶ λέξις. διὸ καὶ πολλάκις ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς αὐτῇ χρᾶται. παράγεται δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ κῦμα, ὡς ἐν τῷ κυκώμενον ἵστατο κῦμα ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς, ἐγγὺς τοῦ κυκᾶσθαι τὸ κῦμα θέμενος τρόπῳ ἐτυμολογικῷ, καὶ κυματιόων οὕτω δείξας τὸν ποταμόν. Τὸ δὲ ὦσε νεκροὺς ἑρμηνεύων ὁ ποιητὴς, (Vers. 237.) ἐπήγαγε *τὸ, τούτους ἔκβαλεν, ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν ὦσαι ἢ ἐκβαλεῖν. οὕτω δ' εὐθὺς καὶ τὸ τροπικὸν θύραζε σαφηνίζων φησί· χέρσονδε. ἐπὶ γὰρ ποταμοῦ ἢ θαλάσσης τὸ θύραζε ταὐτόν ἐστι τῷ εἰς γῆν. (Vers. 236.) Τὸ δὲ, οὓς κτάνε Ἀχιλλεὺς, εὐλογοποιεῖ τὸν τοῦ ποταμοῦ χόλον. οὐ γὰρ τοῖς ἐξ ἑτέρων στείνεται, ἀλλὰ τοῖς τοῦ Ἀχιλλέως νεκροῖς. (Vers. 237.) Τὸ δὲ, μεμυκὼς καθὰ ταῦρος, ἔμφασιν αἰτίας δίδωσι, διότι ταύρους τῇ τε θαλάσσῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς ἱέρευον. ἴσως γὰρ διὰ τὸ μυκητικὸν καὶ οὕτως αὐτοῖς οἰκεῖον καὶ προσφυές. (Vers. 238.) Τὸ δὲ σάω ἀποκοπὴν ἔπαθεν. ὡς γὰρ οὔταζεν οὖτα, οὕτε σάωζε σάω. κατὰ μυθικὴν δὲ πάν*τως σεμνότητα ὁ Ξάνθος κινδύνῳ μὲν περιβάλλει τὸν Ἀχιλλέα, σώζει δὲ τοὺς φυγόντας εἰς αὐτὸν, ὡς καὶ Ἥφαιστος ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν Ξάνθον κατακαίων οὐκ ἂν ὁμοίως καὶ τὸν Ἀχιλλέα διετίθετο. ἐνταῦθα δέ φασιν οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι ὁ Σκάμανδρος ὁρμῇ μιᾷ τοὺς μὲν νεκροὺς ἐκβάλλει, τοὺς δὲ ζῶντας κρύπτει κολποίμενος, τὸν Ἀχιλλέα δὲ περιΐσταται. (Vers. 239.) Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ πυκνὰ πάρισα, μᾶλλον δ' εἰπεῖν, ἀλλεπάλληλα, τὸ δίνῃσι, βαθείῃσι, μεγάλῃσι, καλλωπίζοντος τοῦ ποιητοῦ ὡς συγγαληνιᾶν οἷον τὸν λόγον τῷ σωστικῷ
1234 ῥεύματι. ἄλλως γὰρ, ὅπου τραχύνεται ὁ ποταμὸς, ἐκτραχύνει καὶ ὁ ποιητὴς τὴν *φράσιν συνεξομοιῶν τὴν γλῶσσαν τῷ τραχεῖ τοῦ ῥεύματος. (Vers. 240.) Τὸ δὲ, ἵστατο κῦμα, πιθανεύεται τὸ δύνασθαι τὸν ποταμὸν ὠθεῖν ἐμπίπτοντα τῷ ἡρωικῷ σάκει καὶ πλάζειν τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως ὤμους. τοιοῦτον δὲ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, ἵστη δὲ μέγα κῦμα, καὶ τὸ, ἐπῶρτο ὑψόσε θύων, καὶ τὸ, κῦμα ἵστατο ἀειρόμενον. (Vers. 241.) Τὸ δὲ ἐμπίπτειν ῥοῦν σάκεϊ ἀστείως εἴρηται. ὁ γὰρ νοούμενος ποταμὸς, ὅσα καὶ ὅπλῳ τῷ σωματικῷ ποταμῷ χρώμενος καὶ μετεωρίζων τὸν ῥόον, ῥιπτεῖ αὐτὸν κατὰ τοῦ σάκους, ὠθῶν τὸν Ἀχιλλέα οὕτω καὶ σφάλλων, διὸ οὐδὲ εἶχεν αὐτὸς ποσὶ στηρίξασθαι. (Vers. 249.) Ἀκροκελαινιόων δὲ ἀντὶ τοῦ ἄκρως πεφρικὼς, μέλας, ἢ τὴν ἄκραν ἐπιφάνειαν μελαινόμενος ὡς εἰκὸς ὑπὸ πνοῆς ἀνέμου,, ἢ μυθικῶς κατὰ χρῶμα θυμουμένου πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, νυκτὶ ἐοικὼς ὑπώπια, ἵνα εἴη ἀκροκελαινιόων ὁ οἷον σκυθρωπάζων καὶ ἀγριούμενος μελαίνῃ φρικί. νοητέον γὰρ ἄνεμον αὐτομάτως ἐμπεσεῖν τῷ Ξάνθῳ, ὑφ' οὗ κυκώμενος βλάπτει τὸν ἥρωα, εἰ καὶ ἡ ποίησις ἄλλως μυθικώτερον προαιρετικὸν ἔργον τοῦτο πλάττει τῷ ποταμῷ. Ἐτησίας δὲ, ὡς εἰκὸς, ἢ ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, ὀπω*ρινὸς βορέης, ἢ καὶ σφοδρὸς θερινὸς νότος, ὁ τοιοῦτος ἄνεμος ἦν. διὸ καὶ κυκᾶν εἶχε καὶ ἐκθερμαίνειν τὸν ποταμὸν, ὡς εἰ καὶ πυρὶ φλεγέθων Ἥφαιστος αὐτῷ ἐνέπεσεν. (Vers. 255.) Ὕπαιθα δὲ λιασθεὶς οἱ μὲν ἀντὶ τοῦ ἐκ πλαγίου τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔξω τοῦ εὐθέος. κάλλιον δὲ νοεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ ἔμπροσθεν καὶ ὑπαὶ τὸ ἰθὺ, ἤγουν κατὰ ὀρθόν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς προϊὼν ἑρμηνεύει, λέγων τὸν Ἀχιλλέα πρὸς ῥόον ἀΐσσειν ἀν' ἰθὺν, ἤγουν κατὰ ῥοῦν ὁρμᾶν ἐπ' εὐθείας, ἔνθα εἶχε 132
δηλαδὴ εὐπόρως φεύγειν. (Vers. 256.) Τὸ δὲ ὄπισθε ῥέοντα τὸν ποταμὸν ἕπεσθαι λιασθέντι τῷ Ἀχιλλεῖ ἄλλο εἶδος πολεμικῆς ἐπιθέσεως. Σημείωσαι γὰρ ὅτι πολυειδὲς κακὸν ὁ Ξάνθος τῷ Ἀχιλλεῖ γίνεται. καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ σάκεϊ πίπτων ῥόος, ὡς προεγράφη, βολαῖς οἷον πολεμικαῖς καὶ ὠθισμοῖς ἐῴκει· ὅτε δὲ ποδῶν ὑπερέπτει κόνιν ὁ ποταμὸς, ἤγουν ὑπεσθίει, τῆς βάσεως ἀκρατῆ θέσθαι τὸν Ἀχιλλέα φιλονεικεῖ, ὄπισθε δὲ διώκων φεύγοντα κατὰ ῥοῦν οἷον ὑπῆγε πρὸς ὄλεθρον. ἔπλαζε δὲ καὶ τοὺς ὤμους καθύπερθεν, ἤγουν εἰς τοὺς ὤμους ἐπέλαζεν, ἢ ἐπλάνα καὶ διεσάλευεν αὐτοὺς, ὅ περ ἀντιπαράκειται πρὸς τὸ τὴν κόνιν τῶν ποδῶν ὑπερέπτεσθαι, ἵνα ἐκ ποδῶν ἄχρι καὶ ἐς κεφαλὴν καὶ ἐκ τῶν

*ἔμπροσθεν δὲ καὶ ὄπισθεν πε*ριστοιχίζῃ τὸν Ἀχιλλέα ὁ κίνδυνος. τὸ μέντοι κινδυνωδέστερον γίνεται, ὅτε πορφύρεον κῦμα ἵσταται ἀειρόμενον, ὡς ἐῤῥέθη, καὶ καθαιρεῖ τὸν ἥρωα ἤγουν καταβάλλει. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, κατὰ δ' ἥρεε Πηλείωνα, κατὰ διάλυσιν ῥηθὲν ἀντὶ τοῦ καθῄρει. διὸ καὶ εὐθὺς τότε αὐτίκα βοηθεῖται, ὡς ῥηθήσεται.* (Vers. 313.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὀρυμαγδὸς καὶ ἐπὶ ὕδατος λέγεται ποταμίου, τραχὺν ποιουμένου ἦχον διὰ τῆς καταφερομένης χερσόθεν ὕλης. διὸ καὶ εἶπε, πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε φιτρῶν καὶ λάων, ὅ ἐστι κατασυρομένων κορμῶν καὶ λίθων. φιτροὶ γὰρ οἱ ἐκ φυτῶν κορμοὶ τραπέντος τοῦ ῡ εἰς ῑ, ὡς καὶ ἐν τῷ δίφρος γίνεται. καὶ ἄλλως δὲ, φιτροὶ παρὰ τὸ φίτυ, ὃ δηλοῖ τὸ φυτὸν, οὗ ἀρσενικὸν φίτυς, τιθέμενον ἐπὶ φυτοσπόρου, ὅ ἐστι πατρός.* (Vers. 266.) *Τὸ δὲ ὁρμᾶν ποτὲ στῆναι τὸν Ἀχιλλέα καὶ γνῶναι εἴ περ ὑπὸ πάντων θεῶν διώκεται, καὶ οὐ τῶν τυχόντων ἀλλὰ τῶν οὐρανίων, τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κινδύνου δηλοῖ, ὡς δόξαι ἂν μὴ ἐνί τινι διοικονομεῖσθαι τὸ κακὸν, ἀλλὰ πᾶσι θεοῖς. ἀπεναντίας δὲ τοῦτο γίνεται πρὸς τὸ, αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσι θεοὶ αὐτοί.* (Vers. 268.) *Διιπετὴς δὲ ποταμὸς ὅτι ὁ ἐκ Διὸς γεννηθεὶς, καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. πρὸ δὲ τούτου καὶ διοτρεφῆ τὸν αὐτὸν εἶπε. δῆλον δ' ὅτι, ὥς περ τὸ πεσεῖν ἤτοι γεννηθῆναι, οὕτω καὶ *τὸ τρέφειν καὶ ἐπὶ ὕδατος λέγεται, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς τρόφι κῦμα εἰπών.* (Vers. 269.) *Τὸ δὲ πλάζειν ὤμους ἄλλως τε νοεῖται, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ τῆς εὐθείας δὲ ἀποπλανᾶν δηλοῖ, διὸ λόγον ἔχει νοηθῆναι τὸ ὕπαιθα καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκ πλαγίου. ἔοικε γὰρ δυστυχῶν Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ κατὰ ῥοῦν ἵστασθαι λιασθῆναι ὕπαιθα, ὅ ἐστιν εἰς τὸ πλάγιον. ὡς δὲ Ποσειδῶν καὶ Ἀθηνᾶ ἐλθόντες ἐθάῤῥυναν λόγοις αὐτὸν, τότε οὐκ ἔτι ὕπαιθα ἐλιάζετο, ἀλλ' ὥρμα πρὸς ῥόον ἂν' ἰθὺν, ὡς πρὸ μικροῦ γέγραπται.* (Vers. 270.) *Ὅρα δὲ καὶ ὡς τὸ, ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα, παρέφρασε μετ' ὀλίγα ἐν τῷ, ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα, ὅτε δηλαδὴ ἐθάῤῥησε θεόθεν ὁ Ἀχιλλεύς. πρὸ γὰρ τούτου ποταμὸς ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα ὕπαιθα ῥέων, ὡς ἂν ἐμποδὼν εἴη τῇ τοῦ Ἀχιλλέως ὁρμῇ, ὅτε ὕπαιθα ὡς ἐῤῥέθη λιάζεται.* (Vers. 271.) *Ὑπερέπτειν δὲ κονίην ὅτι τὸ ὑπεσθίειν ἐστὶ, προδεδήλωται. δοκεῖ δὲ οὐ κυριολεκτεῖσθαι νῦν ἡ κονίη ἐπὶ τῆς ποταμίας λεπτοτάτης ἄμμου, εἰ καὶ ὡμοίωται τῇ κατὰ γῆν κόνει. δῆλον δὲ ὡς ἡ κατ' αἴσθησιν πεῖρα μάλιστα διδάξει ὅπως οἱ σφοδροὶ ποταμοὶ τοῖς ἔνδον αὐτῶν ἱσταμένοις ὑπερέπτουσι κονίην ποδῶν.* (Vers. 306.) *Τὸ δὲ, κόρυσσε κῦμα, ἑρμηνεύει ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ὑψόσε ἀειρόμενος, εὐθὺς αὐτὸ ἐπαγαγών. κορύσσεται γὰρ κῦμα μεταφορικῶς *ὅτε ὑψόσε ἀρθῇ. Τὸ δὲ, κῦμα ῥόοιο, διὰ ἐντέλειαν φράσεως εἴρηται. τὸ γὰρ κῦμα, ἐπεὶ ὡς ἐῤῥέθη ἐκ τοῦ κυκᾶν λέγεται, τινός ἐστι κῦμα ἤγουν κύκημα. ἐνταῦθα οὖν ποταμίου ῥόου κῦμα ἐστίν. Ὅτι δὲ κῦμα δριμέως καὶ τὸ κατὰ γαστρὸς ἔμβρυον λέγεται, συγκοπὲν ἐκ τοῦ κύημα, δηλοῖ Εὐριπίδης ἐν τῷ, γέμουσαν κύματος θεοσπόρου, ἤγουν ἐγκυμονοῦσαν ἐκ Ποσειδῶνος.* (Vers. 308.) *Φίλος δὲ κασίγνητος ὁ Σιμόεις τῷ Ξάνθῳ διά τε τὸ ὁμόχωρον, καὶ καθὸ ἄμφω ἐξ Ὠκεανοῦ, καθὰ προγέγραπται. προσεταιρίζεται δὲ τοῦτον ὁ Ξάνθος οὐ μόνον ὡς καθ' ἱστορίαν πλησίον ῥέοντα, ἀλλὰ καὶ πρὸς μίμησιν Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς, οἳ ἀμφότεροι τὸν Ἀχιλλέα ὡς ἐῤῥέθη ἐπεῤῥωσαν.* (Vers. 311.) *Τὸ δὲ ἐμπίπληθι ἢ πλεονασμὸν ἔχει τῆς θι συλλαβῆς κατὰ τὸ ζῆ ζῆθι, ἢ ἐκ τοῦ ἐμπιπλὰς ἐμπιπλάντος γίγνεται κατὰ τὸ στὰς στάντος στῆθι.* (Vers. 312.) *Ἔναυλοι δὲ οἱ στενοὶ χειμαῤῥώδεις τόποι, ὡς μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται.* (Vers. 313.) *Τὸ δὲ, ἵστη μέγα κῦμα, τερατώδης παραγγελία ἐστί. τεράστιον γὰρ τὸ ῥέον στῆναι οὕτως ὡς εἰς ἀντιπαράταξιν. ἵσταται δέ πως κῦμα, ὅτε ἀνέμοις ἀρθῇ κατὰ τὰ ἱστορούμενα. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ, κῦμα ἵστατο ἀειρόμενον, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἀνίστατο καὶ τῷ ἠγείρετο.* (Vers. 314.) *Ἄγριον δὲ ἄνδρα τὸν Ἀχιλλέα λέγει ἀστείως οἷα μισάνθρωπον, *ὃς τούς τε ὁμοεθνεῖς πρὸ τούτων παρεῖδε μυρία παθόντας ἄλγεα, καὶ τοὺς Τρῶας δὲ νῦν κεραΐζων ἀπόλλυσι.* (Vers. 315.) *Τὸ δὲ, μέμονεν ἶσα θεοῖς, καὶ τὸν Σιμόεντα ἐρεθίζει καὶ τὸν Ξάνθον σεμνύνει ὡς οὐχ ἁπλῶς γινόμενον κατ' ἀνδρὸς τοῦ τυχόντος, οὐδὲ ὃς ἶσα θεῷ μέμονεν, ἀλλὰ θεοῖς πληθυντικῶς. δῆλον δὲ ὅτι μέμονε θεῷ ἶσα ὁ θαρσῶν, εἴ γε θάρσος, ὥς που προηρμηνεύθη, τὸ ἐκ θεοῦ ἔπαρμα λέγεται, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἐκ θεοῦ μενοινᾶν.* (Vers. 325.) *Τὸ δὲ, ὑψόσε θύων, παράφρασίς ἐστι τοῦ ὑψόσε ἀειρόμενος. Μορμύρων δὲ ὁ ἀναβράττων κατ' ὀνοματοποιΐαν, ὡς οἱ παλαιοί φασιν, ἢ θηριούμενος παρὰ τὴν Μορμώ· μυθικὸν δὲ αὕτη δαιμόνιον ἄγριον, ἀφ' ἧς καὶ τὸ μορμολύκειον σύγκειται. καὶ ὁ κωμικὸς δὲ τὸ θηριῶδες αὐτῆς ἐνδεικνύμενος, Μορμὼ τοῦ θράσους φησίν,*

ὡς εἴ περ εἶπεν, ὢ τοῦ θράσους. ἐπαινοῦντες δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν φράσιν τοῦ μορμύρειν καὶ τῶν λοιπῶν
ἐνταῦθα ὀνοματοποιῶν φασὶν ὅτι ἀπαράμιλλα ταῦτα. οὐ γὰρ μόνον ὄγκον ἔχει καὶ μεγαληγορίαν,
ἀλλὰ καὶ τῇ ἐννοίᾳ κατώρθωται. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα ἐπιλέγδην συνεῤῥάφη πρὸς ἔνδειξιν τοῦ κατὰ
τὸν Ξάνθον ποιητικοῦ χόλου. ἐν μέσῳ δ᾽ αὐτῶν (Vers. 225.) κεῖνται καὶ τοιαῦτά τινα· ἔσται ταῦτα,
διοτρεφὲς, ὡς σὺ κελεύεις, τοὺς δ᾽ οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐνα*ρίζων, πρὶν ἔλσαι, ὅ ἐστιν ἐλάσαι
ἢ συγκλεῖσαι, καὶ τοῦ δεῖνος πειρηθῆναι ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται ἤ κεν ἐγὼ τόν. ὃ ῥηθὲν ὑπ᾽ 1322
᾽Αχιλλέως πρὸς Σκάμανδρον καθ᾽ Ἕκτορος καὶ Τρώων δύναται λέγεσθαι παρά τινος ἐνστατικῶς πρός
τινα μέγαν ἀξιοῦντα ὑπὲρ ἐχθίστου τινός. ἐν τούτοις δὲ τὸ πειραθῆναι δοτικῇ συντέτακται διὰ μέτρον
ἀντιπτωτικῶς δακτύλου χάριν. φησὶ γὰρ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι. (Vers. 226.) Τὸ δὲ δαμάσσεται
καὶ ἐνεργητικῶς ἐν ἄλλοις φράζεται. μετὰ δὲ τὸ λεχθὲν ῥητὸν κεῖται καὶ τό· ὢ πόποι, ἀργυρότοξε, οὐ
1235 σύ γε βουλὴν εἰρύσαο τοῦ δεῖνος, ὅ τοι, ἤγουν ὅς σοι, μάλα πολλὰ ἐπέτελλε, τοῖς *δεῖνα παρεστάμε-
ναι καὶ ἀμύνειν, εἰσόκεν ἔλθῃ δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ᾽ ἐρίβωλον ἄρουραν· ὃ λαλεῖ μὲν ὁ Ξάνθος
πρὸς Φοῖβον ὑπὲρ Τρώων, ῥηθήσεται δέ ποτε πρός τινος καὶ ὅτε τὶς ἐπιταχθεὶς ὑπὸ κρείττονος ἄμυ-
ναν ἐπίμονον οὐχ᾽ ὑπακούσει. (Vers. 232.) ᾽Ιστέον δὲ ὅτι, ὥς περ ἑσπέρα ἕσπερος καὶ τὰ ὅμοια, ὡς
ἀλλαχοῦ ἐγράφη, οὕτω καὶ δείλη δείελος. Τὸ δὲ, ὀψὲ δύων, ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου δεῖ γράφειν
κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ οὐ συνθέτως ὑφ᾽ ἓν, ὀψεδύων· διὰ τοῦ ῑ γὰρ ἂν ἐγράφετο, ὡς τὸ ὀψιμα-
θὴς, ὀψίτευκτος, ὀψιτέλεστος. οὕτως ᾽Απίων καὶ ῾Ηρόδωρος. Τὸ δὲ, σκιάσῃ ἄρουραν, φιλοσόφως
εἴρηται. σκίασμα γὰρ γῆς ἐστιν ἡ νύξ. διὰ δὲ τῆς ἐριβώλου ἀρούρης τὴν ὅλην ὡς ἐκ μέρους γῆν ἐθέλει
νοεῖσθαι· οὐ γὰρ μόνην ὁ δείελος τὴν ἐρίβωλον σκιάζει, ἀλλὰ καὶ τὴν κραναὴν, καὶ ἁπλῶς φάναι,
τὴν ἅπασαν. ᾽Ιστέον δὲ ὅτι τε τὸν παρὰ τῷ ποιητῇ δείελον ὀψὲ δύοντα ὀψίαν δείλην φασὶν οἱ ᾽Αττικοί·
καὶ ὅτι τὸ ὀψὲ δύων οὐ κυριολεκτεῖσθαι δοκεῖ ἐπὶ τοῦ δειέλου· πῶς γὰρ ἂν καὶ δύνῃ δείελος, εἴ περ
οὐδὲ μεσημβρία οὐδὲ πρωία δύνειν λέγονται; ἀλλὰ διὰ τὸν τηνικαῦτα δύνοντα ἥλιον *δύνειν αὐτὸς
λέγεται. μάλιστα δὲ δύνων ὀψὲ δείελος ὁ τὸν ἥλιον δύνειν ποιῶν, ὅ ἐστι καταδύων εἰς γῆν, οὐχ᾽ ἁπλῶς
μέντοι, ἀλλ᾽ ὡς αὐτίκα νύκτα γίνεσθαι. καὶ τοιόνδε μὲν καὶ τοῦτο. Μετὰ δὲ ὀλίγα (Vers. 242.)
δυστυχίαν τοιαύτην τοῦ ᾽Αχιλλέως περὶ τὸν ποταμὸν ἱστορεῖ ὁ ποιητής. ἐπεὶ γὰρ μὴ εἶχε πόδεσσι στηρί-
ξασθαι, πτελέην ἕλε χερσὶν εὐφυέα μεγάλην, ἡ δ᾽ ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε
δὲ καλὰ ῥέεθρα ὄζοισι πυκινοῖσι, γεφύρωσε δέ μιν αὐτὸν, εἴσω πᾶσα ἐριποῦσα. καὶ οὕτω πάλιν ἔμει-
νεν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ὁ ᾽Αχιλλεύς. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα ὅτι τὸ ἐριποῦσα ἐπιμονὴν δὶς ῥηθὲν ἐποίησεν
διὰ τὸ ὡς ἐν ποιήσει καίριον. (Vers. 243.) Τὸ δὲ εὐφυέα ἐνταῦθα πάνυ μάλιστα κυριολεκτεῖται,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐπὶ καλοῦ δένδρου λέξιν καιριωτέραν εὑρεῖν. Μεγάλην δὲ τὴν πτελέαν εἶπε διὰ πιθανό-
τητα, ἵνα πιστευθῇ γεφυρῶσαι αὐτὴ τὸν ποταμόν. (Vers. 245.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὄζοισι πυκινοῖσιν
εἰπὼν κατὰ παρίσωσιν τὸ πᾶσα ἐριποῦσα οὐχ᾽ ὁμοίως ἐξεφώνησεν, ἀλλ᾽ ἐπικρύψας τῇ ἐκθλίψει τὰς
ληγούσας εἶπεν· εἴσω πᾶσ᾽ ἐριποῦσ᾽, ὁ δ᾽ ἄρ ἐκ λίμνης ἀνορούσας ἤϊξεν. ἤρεσε γὰρ τῷ ποιητῇ μὴ δι᾽
ὅλου ἱλαρῦναι σχήματι κάλλους καθαρῷ τὴν τοῦ νοήματος σκυθρωπότητα, ἵνα μὴ καταχορεύῃ δυστυ-
χοῦντος τοῦ φίλου ἥρωος. καίριον *δὲ τροπικὸν τὸ γεφύρωσε, καὶ οὐκ ἦν κάλλιον φράσαι τὸ ζεῦγμα
τῆς πτελέας τοῦτο, δι᾽ οὗ περ εἶχέ τις ἐξ ὄχθης εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην διαβῆναι. (Vers. 245.) Τὸ
δὲ, μὶν αὐτὸν, οὐ σύνθετον ἀντωνυμίαν δηλοῖ, οὐ γὰρ εἴληπται, ὡς ῾Ομήρῳ σύνηθες, ἀντὶ τοῦ ἑαυ-
τὸν, καθὰ ἐν τῷ, αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας· κεῖται δὲ ἐξοχικῶς ἀντὶ τοῦ αὐτὸν, τὸν
μέγα δηλαδὴ, ὡς καινὸν ὂν μιᾷ πτελέῃ τὸν τοσοῦτον γεφυρωθῆναι. ὅτι δὲ κυρίως γέφυρά ἐστι γῆ ἐφ᾽
ὑγρᾶς, ῾Ηρῳδιανὸς λέγει. (Vers. 246.) Τὸ δὲ, ἐκ λίμνης, ἔχει ἀπορίαν, πῶς ἄρα λιμνη ἐπὶ ποτα-
μοῦ ῥηθήσεται. καὶ ἔστι μὲν εἰπεῖν ὅτι τὸ προσπελάζον ὕδωρ τῇ γεφυρούσῃ πτελέᾳ καὶ ἀνακοπτόμενον
τοῦ κατάῤῥου καὶ οἷον λιμνάζον τῇ στάσει λίμνην ἠξίωσεν εἰπεῖν Ὅμηρος. οἱ δὲ παλαιοὶ ἄλλως τὸ ἄπο-
ρον λύουσιν, εἰπόντες ὅτι γράφεται καὶ ἐκ δίνης ἀνορούσας. (Vers. 247.) ᾽Επὶ δὲ τούτοις ἱστορεῖ
ὁ ποιητὴς καὶ ὅτι ἀγωνιῶν ᾽Αχιλλεὺς, ὅτε τῷ ποταμῷ ἐναπείληπτο, ἤϊξε πεδίοιο, ἤγουν διὰ τῆς πεδιά-
δος, ποσὶ κραιπνοῖς πέτεσθαι. καὶ τοῦτο μὲν ὑπερβολικὸν εἶναι δοκοῦν θεραπεύεται διὰ τοῦ ἤϊξεν, οὐ
γὰρ ἐπέτετο, ἀλλὰ ἤϊξε πέτεσθαι. ὁ δὲ ποιητὴς καὶ ἑτέρως θεραπεύων τὸ τῆς λέξεως τολμηρὸν

(Vers. 248.) ἐπάγει μετ᾽ ὀλίγα παραβολὴν ἀκόλουθον ἐξ ἀετοῦ. τῷ τέως δὲ λέγει, ὅτι ἦιξε, δείσας, οὐ*δέ τ᾽ ἔληγε θεὸς μέγας, ὦρτο δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀκροκελαινιόων, ὡς ἐῤῥέθη, ἵνα παύσας πόνου τὸν ἥρωα Τρώεσσι λοιγὸν ἀλάλκοι. Πηλείδης δ᾽ ἀπόρουσεν, ὅσον τ᾽ ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴν ἢ ἐρωή. εἶτα (Vers. 252.) τιθεὶς τὴν ῥηθεῖσαν παραβολὴν Ὅμηρος φησίν· αἰετοῦ οἴματ᾽ ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος, ὅς θ᾽ ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν. τῷ εἰκὼς ἤϊξεν, ἐπὶ στήθεσι δὲ χαλκὸς σμερδαλέον κονάβιζεν. εἰ δὲ μὴ σαφῶς ἐδήλωσεν ἡ παραβολὴ ὅρον τινὰ πηδήματος, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς ἐμέτρησεν αὐτὸ ἄλλως γνωριμώτερον ἐν τῷ, ἐπόρουσεν ὅσον τ᾽ ἐπὶ δουρὸς ἐρωή. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα τὴν Ὁμήρου τέχνην, τῷ ὑπερβολικῷ τὸ σύμμετρον κεράσαντος. ἔχει δὲ ὅμως καὶ ἡ τοιαύτη συμμετρία μοῖραν ὑπερβολῆς. δυσχερὲς γὰρ νοῆσαι πήδημα εἰς ὅσον δουρὸς ἐρωὴ, εἰ καί τις τοῦτο βιάσεται τῷ Ἀχιλλεῖ ἐπαληθεῦσαι, διότι τε ποδωκίστατός ἐστι, καὶ ὅτι ἀγωνιῶν ἄρτι πολλαπλασίων ἑαυτοῦ τὴν ὁρμὴν γίνεται ἄλλως τε καὶ δαιμονίως ἐν τοῖς παροῦσιν ἐνεργῶν. Ὅρα δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι σπευστικῶς οἷον συντρέχει τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ ποιητὴς, ἐπιτέμνων τὴν φράσιν τῇ ἐλλείψει. ἐν γὰρ τῷ, ὅσον τ᾽ ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ, λείπει τὸ ἐστὶν ἢ γίνεται. Τὸ δὲ, αἰετοῦ οἴματ᾽ ἔχων, Φιλήτας, φασὶ, γράφει· αἰετοῦ ὄμματ᾽ ἔχων. κρεῖττον δὲ τὸ οἴματα, ᾧ ἀ*κόλουθον καὶ τὸ, οἴμησε δ᾽ ἀλείς. Τὸ δὲ, μέλανος τοῦ θηρητῆρος, λόγους ἔσχε πολλοὺς παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀρίσταρχος μὲν γάρ, φασὶ, μέλανός του ἀναγινώσκει, τουτέστι μέλανός τινος. ᾧ ἀντιλέγοντες ἕτεροι φασὶν ὡς οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς τὸ τοῦ ἐγκλιτικὸν, ἀλλὰ ἢ τεῦ λέγει ἢ τέο διαλελυμένως. ἄλλοι δὲ μελανόσσου γράφουσιν, ἤγουν μέλανας ἔχοντος ὀφθαλμούς. οἱ δὲ γράφοντες μελανόστου, ἤτοι μέλανα ἔχοντος ὀστᾶ, εὐθύνας πολλὰς διδόασι τοῖς τεχνι-
1323 κοῖς. ἤρεσεν οὖν ἐν ἄρθρῳ γράφειν, αἰετοῦ μέλανος τοῦ θηρητῆρος, ὃν καὶ μελαναίετον τινὲς συνθέτως φασὶ, τὸν καὶ φασσοφόνον, μικρὸν μέν, φασιν, ὄντα, τῶν ἄλλων δὲ ἰσχυρότερον. καλῶς δέ, φασι, τὸν θηρητῆρα τοῦτον ἀετὸν ὡς καὶ κράτιστον καὶ ὤκιστον εἰς εἰκόνα τοῦ Ἀχιλλέως εἴληφεν, ὃς καὶ ὠκύτατος ἦν ποσὶ καὶ ἀνδρειότατος. φιλῶν δὲ τὸν τοιοῦτον ἀετὸν διὰ ταῦτα Ὅμηρος καὶ παρίσοις ἐκόσμησε, τῷ κάρτιστος καὶ ὤκιστος. εἶτα (Vers. 253.) διὰ παραβολῆς διδάσκων ὁ ποιητὴς ἐναργῶς τὴν φυγὴν μὲν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπίῤῥοιαν δὲ καὶ ταχεῖαν φορὰν τοῦ ποταμοῦ διὰ δαψιλοῦς καὶ συνεχοῦς ῥεύματος, φησίν· ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου ἀμφυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύῃ, χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα *βάλλων· τοῦ μέν τε προρέοντος ὑποψηφῖδες ἅπασαι ὀχλεῦνται· τὸ δέ τ᾽ ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει χώρῳ ἐνὶ προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα· ὣς αἰεὶ Ἀχιλλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο, τὸ καὶ προγραφὲν, καὶ λαιψηρὸν ἐόντα. εἶτα ἐπιπλέκει γνωμικόν· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν. ὅ περ παρῳδηθὲν ὀρθῶς λεχθήσεται, θεὸς δέ τε φέρτερος ἀνδρῶν. (Vers. 252.) Ἰστέον δὲ ὅτι πρὸς τὸ τάχος τοῦ κύματος ἡ παραβολὴ καὶ πρὸς τὸ συνεχὲς, ὡς εἴρηται, τῆς ἐπιῤῥοῆς καὶ τὸ καταλαμβάνεσθαι τὸν Ἀχιλλέα ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν ῥόον κύματος. ἄλλως γὰρ εὐτελές ἐστι παραβαλεῖν πρὸς ἀμάραν τὸν τοσοῦτον ποταμόν. (Vers. 258.) Ἀστείως δὲ εἶπε τὸ ἡγεμονεύειν ἐπὶ ἐμψύχου τοῦ ῥεύματος, ὃ προάγει καὶ οἷον ὁδηγεῖ ὁ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο λεγόμενος ὀχετηγός. (Vers. 259.) Μάκελλα δὲ, σκαλὶς ἡμονόθεν κέλλουσα, ὅ ἐστι κινοῦσα, ὥς περ αὖ πάλιν δίκελλα ἡ διχόθεν κέλλουσα. Ἀμάρα δὲ ἡ ὑδροῤῥόη παρὰ τὸ μὴ ἐᾶν τὰ παραπεφυκότα μαραίνεσθαι· διὸ καὶ ψιλοῦται κατὰ τὴν ἄρχουσαν, παρά τισι δὲ δασύνεται, ὡς ἀπὸ τοῦ ἅμα ῥέειν. σκοπητέον δὲ εἴ περ καὶ λείβηθρον ἡ Ὁμηρικὴ ἀμάρα ἐλέγετο. φησὶ γάρ τις ἐν ῥητορικῷ λεξικῷ, ὅτι λείβηθρον, ὀχετὸς, ὑδραγωγός. ἐν δὲ τοῖς Αἰλίου Διονυσίου γράφεται ἐν συστολῇ τῆς ἀρχούσης διὰ μόνου διχρό*νου, ὅτι λίβηθρα ἔφυδρα χωρία καὶ διαῤῥύσεις ὑδάτων. πλείων δὲ ἡ διὰ διφθόγγου γραφή. καὶ οὕτω γράφουσι καὶ τὰ Μακεδονικὰ Λείβηθρα τὸ ὄρος, οὗ τοπικὸν οἱ βάρβαροι Λειβήθριοι, οἷς ἐνδιατρῖψαι ποτὲ ὁ Ὀρφεὺς λέγεται. (Vers. 260.) Ἔχματα δὲ νῦν τὰ κωλύματα τοῦ ὀχετοῦ. Τὸ δὲ προρέοντος διὰ μέτρον οὐ διπλασιάζει τὸ ῥ. ἔνια δὲ τῶν ἀντιγράφων Ἀττικῶς διπλάζοντα τοῦτο συνίζησιν οὕτω ποιοῦσι τῶν μετ᾽ αὐτὸ δύο συλλαβῶν, τοῦ ρε καὶ τοῦ ον, εἰς ἀπαρτισμὸν δακτύλου. Τὸ δὲ ψηφῖδες, οὗ μακρὰ ἡ παραλήγουσα, ὡς καὶ τοῦ κνημῖδες, κρηπῖδες, σφραγῖδες, ἔοικεν ὡς ἑρμηνευτικὸν κεῖσθαι *τοῦ ἔχματα. 1236
ἐπέχουσι γὰρ καὶ αὗται στοιβασθεῖσαι τὸν ὀχετὸν τοῦ ῥεύματος. (Vers. 261.) Τὸ δὲ ὀχλεῦνται ἀπὸ ἐνεστῶτος γίνεται τοῦ ὀχλέω, ἐξ οὗ παράγωγον τὸ ὀχλίζω, ὡς ἐκ τοῦ ὁπλέω τὸ ὁπλίζω καὶ τοῦ ἀφρέω τὸ

ἀφρίζω, καθὰ προέγνωσται. ὠνοματοπεποίηται δὲ τὸ ὀχλεῖν, καὶ μιμεῖται ἡ λέξις καχλασμὸν ἠρεμαιότερον τοῦ κελαρύζειν. καὶ τοῦτο μὲν σωφρόνως πέφρασται τῷ ποιητῇ ἐπὶ ψηφίδων. Θεόκριτος δὲ θρασέως ἔφη τὸ, πᾶσα λίθος ἀείδει. δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ ὀχλεῖν καὶ τοῦ ὄχλου πλεονασμῷ τοῦ μ̄ γίνεται ὁ μοχλὸς, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὄχθου ὁ μόχθος. ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου καὶ ὀχλικὸν τὸ κοινὸν καὶ πολυτελὲς, οἷον, ὑποδοχὰς ἐποιοῦντο καθ' ἡμέραν ὀχλικάς. (Vers. 262.) *Χῶρος δὲ προαλὴς ὁ κατωφερὴς καὶ κατάντης. σημαίνει δέ ποτε ἡ λέξις καὶ τὸν ἀναιδῆ καὶ πρὸ τοῦ δέοντος ὁρμητίαν. Ἐν δὲ τῷ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα, τὸ φθάνει ἐκτεταμένον ἔχει τὸ ᾱ διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ τὸ ἱκάνει. τοῦ δὲ κόμματος τούτου ὁ νοῦς ὁ σκοπός ἐστι τῆς παραβολῆς. διὰ τοῦτο γὰρ εἴληπται ἡ παραβολὴ, ἵνα ἐναργῶς δηλωθῇ, ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ τοῦ ῥόου κατελαμβάνετο. διὸ καὶ ἀποδοὺς τὴν παραβολὴν* (Vers. 263.) *φησίν· ὡς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχή*σατο κῦμα. Τὸ δὲ ἄγοντα τὸ ῥῆμα ἐστὶν, ἐξ οὗ ὁ ὀχετηγὸς παράγεται. οὗ ἑρμηνεία ἣν ἀνωτέρω τὸ, ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύει. ὀχετηγὸς γὰρ ὁ τῷ ὕδατι τὸν ῥοῦν ἡγεμονεύων. Ὅτι δὲ τὸ ἄγειν ἄλλως ἐπὶ ἐμψύχων πολλαχοῦ κυριολεκτεῖται, ἤδη δεδήλωται. καὶ ὅμως ἐξ αὐτοῦ γίνεται καὶ ὁ ὡς ἐῤῥέθη ὀχετηγὸς, καὶ τὰ τῆς νηὸς ἀγώγιμα, καὶ τὸ λαφυραγωγεῖν, καὶ ἄλλα μυρία τὰ ἐπὶ ἀψύχων, καὶ ἀναγωγεὺς ἀσπίδος ὁ κατὰ κυριολεξίαν ἀναφορεύς. προφέρονται δὲ ἀπὸ τοῦ ἄγειν καὶ ψεκτικαὶ λέξεις, οἷον ἡ προαγωγὸς, τὸ προαγωγεύειν, σὺν ἄλλοις δὲ καὶ τὸ ἀνάγωγον ἤγουν ἀπαίδευτον, οἷον, περιαγόμενος θεράποντας ὡραίους, καὶ παραδρομὴν κολάκων ἀνάγωγον. χρῆσις δὲ τοιαύτης λέξεως καὶ παρὰ Σιμοκάτῳ. ἡ δὲ κοινὴ φράσις δυσανάγωγον λέγει. ζητητέον δὲ εἰ καὶ ἡ στρατιωτικὴ λέξις τὸ ἄγημα, οἷον, ἱππέων ἄγημα, ἐκ τοῦ τοιούτου ἄγω γίνεται πρὸς ἀναλογίαν τοῦ πέσημα. Τὸ δὲ κιχήσατο ἀντὶ τοῦ ἐκίχανε κεῖται. καὶ οὕτως ἂν, οὐ μὴν ἄλλως, ὀρθῶς λέγοιτο τὸ, αἰεὶ κιχήσατο. ἑτέρως γὰρ οὐκ ἔστι τὸ αἰεὶ συνταχθῆναι τῷ κιχήσατο. Ἰστέον δὲ ὅτι χαρακτὴρ τῆς ῥηθείσης παραβολῆς ὁ κατὰ τὴν φράσιν ἰσχνός ἐστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ ἀνθηρὸς καὶ κόσμου ἕνεκεν διηγεῖται, μεταπεσὼν ἐκ τοῦ ἁ*δροῦ, ὡς ἂν εἴη ποικίλος ὁ λόγος τῷ ποιητῇ, ὃς ἐνδείξασθαι καὶ ἄλλως ἐθέλων τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀγωνίαν καὶ ἀπόγνωσιν ἐπὶ σωτηρίᾳ, προθέμενος δὲ καὶ πρὸς ἠθοποιίαν εὐμεθόδως γράψαι, λέγει* (Vers. 273.) *ὡς Πηλείδης ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν· Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔτις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι, ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι. ἄλλος δ' οὔτις μοι τόσον αἴτιος οὐρανιώνων, ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν, ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν. ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε τέτραφ' ἄριστος, τῷ κεν, ἤγουν οὕτως ἂν, ἀγαθὸν μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸς δέ κεν ἐξενάριξε· νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι, ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ ὡς παῖδα συφορβὸν, ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσει χειμῶνι περῶντα. Ἐν τούτοις* 1324 *δὲ ὅρα ὅτι τε δεινός ἐστιν Ἀχιλλεὺς καὶ ἀναίτιον αἰτιάασθαι, καὶ ὡς ἕτοιμός ἐστιν εἰς αἰτίασιν τῶν κρειττόνων ὁ ἐναπειλημμένος κινδύνῳ, καθὰ καὶ Ἀχιλλεὺς τὴν μητέρα μέμφεται, καὶ ταῦτα οὐδὲν πταίσασαν, ὅ περ ἐμφαίνει καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, φίλη μήτηρ. εἰ γὰρ φίλη, οὐκ ἂν κακοτροποίη. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅπως ὁ ἐνδοιαστικῶς ἀμφιβαλὼν πρὸ μικροῦ ὅτι ἀναιρεθήσεται ἢ δουρὶ βληθεὶς ἢ ὀϊστῷ, νῦν *τὸ ἀληθὲς αὐτὸ λέγει καταμόνας ὤν, ὅτι δηλαδὴ λαιψηροῖς ὀλεῖται Ἀπόλλωνος βελέεσσιν, οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐκκαλύπτειν τῷ Λυκάονι τὰ τοῦ χρησμοῦ ὄντι ἐχθρῷ. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως πολυτρόπως ὁ ποιητὴς διαφόροις τόποις τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἐμέρισε καὶ μερίσει δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς. Τὸ δὲ ὑπέστη οὐ συνήθως τῷ ποιητῇ κεῖται νῦν ἀντὶ τοῦ ὑπέσχετο, ἀλλὰ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ ἔτλη καὶ ὑπέμεινεν, ὡς ἐκ μεταφορᾶς καὶ τοῦτο στύλου ἢ κίονος ὑφισταμένου εἴς τι βάσταγμα.* (Vers. 274.) *Τὸ δὲ, ἔπειτα καί τι πάθοιμι, οὐκ ἔχει προσφυῆ καὶ ἀκόλουθον τῷ πρὸ αὐτοῦ νοήματι σύνταξιν, ἀλλὰ συγκέχυται ὥς περ ὁ λαλῶν Ἀχιλλεὺς, οὕτω καὶ αὐτό. δοκεῖ οὖν λείπεσθαι καὶ ἑτέρου εὐκτικοῦ, ἵνα ἦν, σωθείην ἐκ τοῦ ποταμοῦ, εἶτα δὲ καί τι πάθοιμι. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο κατὰ τὸ, ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ὅ περ ὁ Αἴας που ἔφη. ἔστι γὰρ ὥς περ ἐκεῖ ἀπευκταῖον τῷ ἥρωι τὸ ἐν σκότει ὀλέσθαι, οὕτως ἐνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ οἴκτιστον θανεῖν ἐν κύμασι.* (Vers. 275.) *Τὸ δὲ οὐρανιώνων πιθανολογεῖ τὰς προῤῥηθείσας εἰς οὐρανὸν ἀνόδους τῆς Θέτιδος. εἰ γὰρ καὶ Νηρηὶς ἦν, ὅμως ἦν αὐτῇ μετὸν καὶ τῶν ἄνω μυθικῶς τε καὶ ἀλληγορικῶς, καθὰ καὶ ὁ περὶ τοῦ Αἰγαίωνος λόγος προεδήλωσε.* (Vers. 276.) *Τὸ δὲ, ἥ με, ἀνεμεσήτως δε*δίσσευται ἐν τῷ, ἥ με ἔθελγε, καὶ, ἥ με ἔφατο.*

Θέλγειν δὲ οὐδὲ νῦν ἁπλῶς κατὰ τοὺς μεθ' Ὅμηρον τὸ εὐφραίνειν, ἀλλὰ τὸ ἀπατᾶν. ὅλως γὰρ εἰπεῖν, οὐκ ἔστι γλυκεῖα λέξις τὸ θέλγειν καὶ ἐπαινετὴ, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. καὶ δηλοῦσι τοῦτο καὶ οἱ Τελχῖνες, οὓς ὁ παλαιὸς λόγος οὐκ ἐπαινεῖ. (Vers. 278.) *Λαιψηρὰ δὲ οὐ μόνον γούνατα καὶ πόδες, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ βέλη, οἷς ἐπαληθεύεται τὸ λαιψηρὸν διὰ τὸ πτερόεν.* (Vers. 280.) *Τοῦ δὲ, ἀγαθὸν μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸς δέ κεν ἐξενάριξε, παραλάλημα εἴτε ἀποσκίαμά τι ἐν τοῖς ὕστερον παροιμιακὸν ἐκεῖνο τὸ, ἐξ ἀξίου ξύλου καὶ ἀπάγξασθαι, οὗ περ ἐλλειπτικῶς μέμνηται ὁ κωμικός. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ καὶ πρὸ μικροῦ σεμνυνόμενος Ἀχιλλεὺς καὶ ἐλλαμπόμενος ὡς καλός τε μέγας ἐὼν καὶ θεογενὴς, καὶ ἐνταῦθα δὲ ἀγαθολογήσας ἑαυτὸν, ὅμως διὰ τὸν κίνδυνον ἐλεεινόν τε ἑαυτὸν ἀπεκάλεσε, καὶ ἐποτνιάσατο σωθῆναι, καὶ εἰς πλέον δὲ πρὸς εὐτέλειαν ταπεινούμενος διὰ τὸ ἐν ποταμῷ εἰρχθῆναι ἀνθρώπῳ ἑαυτὸν παρεικάζει διὰ τὴν τοῦ πάθους ὁμοιότητα τήν τε ἡλικίαν ἥκιστα καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν, συφορβῷ δηλονότι παιδὶ ἀποπνιγέντι ἐν χειμάῤῥῳ. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ὁ ἔναυλος. ἔστι γὰρ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἔναυλος χείμαῤῥος, στενὴ διῶρυξ· ἢ *καὶ ἄλλως ἔναυλος ὁ διὰ στενοῦ καὶ ἐπιμήκους τόπου ῥέων χείμαῤῥος, παρὰ τὸν αὐλὸν, ὅς ἐστιν ἐπιμήκης παράτασις. ἀφ' οὗ καὶ ἡ αὖλαξ, καὶ ὁ μουσικὸς αὐλὸς, καὶ οἱ τοπικοὶ αὐλῶνες, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. οἱ μέντοι μεθ' Ὅμηρον ἔναυλόν φασι καὶ τὸν ἔνδον τῆς αὐλῆς. ὅθεν καὶ λόγος ἔναυλος ἀκοῇ ὁ ἔτι ἐντὸς ὢν τῆς ἀκοῆς. αὐτὸ δὲ ἴσως καὶ παρὰ τὸν μουσικὸν αὐλὸν ἐῤῥέθη, ἵνα ᾖ λόγος ἔναυλος ὁ ἔτι καταυλῶν τὴν ἀκοήν. περὶ δὲ τοιούτου αὐλοῦ ἱκανῶς μέν τινα προεγράφησαν. ἰστέον δὲ καὶ νῦν, ὅτι τε ἀπὸ τοῦ αὐλοῦ καὶ συναυλία ἐκαλεῖτο, συμφωνίας ἀγὼν ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ, χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος, καὶ ὅτι Λίβυς ὁ αὐλὸς ἐκαλεῖτο παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἐπεὶ Λίβυς νομάς τις τὴν αὐλητικὴν πρῶτος εὗρε, καὶ ὅτι αὐλήσεων ὀνομασίαι, ὡς ὁ Ἀθήναιος ἐκτίθεται, κῶμος, ἐπίφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικὸν, ἡδύκωμος, σικυννοτύρβη, θυροκοπικὸν τὸ καὶ κρουσίθυρον, κνησμὸς, μέθων. μετ' ὀρχήσεως δέ, φησιν, αὐτὰ ηὐλεῖτο, καθὰ ἱστορεῖ Τρύφων, ὃς καὶ ᾠδῆς ὀνομασίας καταλέγει τάσδε· ἱμαῖος, ἡ καὶ ἐπιμύλιος, ἢ μυλωθρὸς, ἣν παρὰ τοὺς ἀλητοὺς ᾖδον. εἶτα ἐτυμολογῶν φησὶ κληθῆναι ἱμαῖον ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δέ, φησι, παρὰ Δω*ριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλετῶν. ὡς δὲ ᾠδῆς ὄνομα καὶ ὁ αἴλινος καὶ ὁ λιτυέρσης καὶ ὁ ὑμέναιος καὶ ἄλλα τινὰ, προδεδήλωται. ἦν δέ τις καὶ καλύκη ᾠδὴ, Στησιχόρου ποίημα ἐπί τινι Καλύκῃ κατακρημνισθείσῃ δι' ἔρωτα· καὶ ἁρπαλύκη ἑτέρα ἐπὶ ὁμοίῳ πάθει.* (Vers. 282.) *Τὸ δὲ συφορβὸς ἅπαξ εἴρηται τῷ ποιητῇ, ὡς παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ, φράζοντες ἐνταῦθα γοργότατα περὶ Ἀχιλλέως, ὡς ταπεινοῖ ἑαυτὸν ὁ καλὸς καὶ μέγας, παιδὶ εἰκάζων ἀγεννεῖ καὶ εὐτελεῖ.* (Vers. 283.) *Τὸ δὲ ἀποέρσῃ δηλοῖ μὲν τὸ φθείρῃ, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐῤῥω ἔρσω Αἰολικοῦ. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὡς καλῶς *λυπεῖ τὸν ἥρωα τὸ θανεῖν ἀγεννῶς. καὶ γὰρ* 1237
καὶ Λεωνίδας ὁ Λάκων τὴν χεῖρα βληθεὶς ὠδύρετο ὅτι μὴ ἔχων χεῖρα τελευτᾷ. Ἔτι ἰστέον καὶ ὡς ὁ λυπούμενος ἐφ' οἷς κινδυνεύων οὐ βοηθεῖται, προσφυῶς ἂν ἐρεῖ, ὡς οὔτι με ἐλεεινὸν ὑπέστη σαῶσαι, ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι. (Vers. 280.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐχ' ὑφίεται Ἀχιλλεὺς τοῦ ἀγαθὸν ἑαυτὸν εἰδέναι, εἰ καὶ οὕτω ποταμῷ κινδυνεύει· καὶ ὅτι κἂν φιλοτίμως καὶ ἀγερώχως πρὸ τούτων πεσεῖν ὑπὸ τῷ Ἀπόλλωνι βληθεὶς εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ τὸν τῆς μητρὸς λόγον, ἀλλὰ νῦν ὑπῆλθεν αὐτὸν καὶ ἡ τοῦ Ξάνθου ἵππου μαντεία, φαμένου δαμασθήσεσθαι τὸν Ἀχιλλέα θεῷ καὶ ἀνδρί· ὃν δὴ ἄνδρα οὐ Πάριν ὑπονοήσας, ἀλλὰ παρανοήσας εἰς Ἕκτορα, λαλεῖ νῦν ἅ περ λαλεῖ. οὐ μαντικώτερος δὲ Θέτιδος ὁ Ξάνθος ἵππος, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τὸ πᾶν εἶπεν, ἡ δὲ μήτηρ κολακεύουσα τὸν υἱὸν τὸ σεμνὸν μόνον μέρος εἰπεῖν ἐπελέξατο. Ἐπὶ δὲ τούτοις σημείωσαι ὡς, εἰ καὶ οὕτω μάλα τὸ τοῦ Ἀχιλλέως φρόνημα καταβέβληται, καὶ τῶν πάλαι θεσφάτων λαθόμενος ᾠήθη ἐν τῷ ποταμῷ ἄρτι πεσεῖν, ὅμως ἀνα-*
1325 *φρονήσας ἡρωικῶς ἑαυτὸν θαῤῥύνει καὶ γεν*ναίως ἵσταται καὶ περισώζεται πρός τε μῦθον καὶ ἀλληγορικῶς. ἐπάγει γὰρ ὁ ποιητὴς,* (Vers. 284.) *ὡς Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν εἴκτην, χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσιν. ἦρχε δὲ μύθων ὁ Ποσειδῶν κατὰ σχῆμα προεκθετικὸν, ὡς Ὁμήρῳ σύνηθες· Πηλείδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, μηδέ τι τάρβει· τοίω γάρ τοι νῶι θεῶν ἐπιταῤῥόθω εἰμὲν, ἤγουν ἐσμὲν, Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη· ὡς οὔτοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν. ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός. αὐτάρ τοι*

πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴκε πίθηαι, μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιίου πολέμοιο, πρὶν κατὰ Ἰλιόφιν κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι Τρωικὸν, ὅς κε φύγῃσι· σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι. καὶ αὐτὸς μὲν οὕτω μυθικῶς εἰπὼν προμηθείᾳ ποιητικῇ τοῦ μὴ παρ' ἱστορίαν τῷ πολλῷ τοῦ φόβου κατεργασθῆναι τὸν ἥρωα συναπέβη τῇ Ἀθηνᾷ μετ' ἀθανάτους· αὐτὰρ ὁ, τουτέστιν ὁ Ἀχιλλεὺς, βῆ· μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμὴ ἐς πεδίον, ἐκφυγὼν δηλαδὴ τὸν ποταμὸν ἐν τῷ ἀναῤῥωσθῆναι οἷς προαναφωνητικῶς κατὰ ἔθος Ὁμηρικὸν ἤκουσε καὶ ἐνόησεν. Ἰστέον δὲ ὅτι φρόνησις Ἀθηνᾶ καὶ Ποσειδῶν, ὑγρότης εὔψυχος δηλαδὴ, ὑποβάλλει τῷ Ἀχιλ*λεῖ νοῆσαι τὰ πρὸς ἀνάῤῥωσιν, διαγνωμονοῦντος Ἀχιλλέως ὅτι τε εὐψύχως ἔτι διάκειται, καὶ διερῷ ποδὶ καθ' Ὅμηρον, ἢ χλωρὸν γόνυ κατὰ Θεόκριτον ἔχων, βαίνει, καὶ οὔπω δέος εἰς ἀλίβαντα καταπεσεῖν αὐτὸν, ζῶντι ποδὶ χρώμενον, ὥς φησι Σοφοκλῆς. ὕπεισι δὲ αὐτὸν καὶ ὅτι οὐδὲ τὸ ἐπὶ τῇ αὐτοῦ τελευτῇ θέσφατον ψεύσεται, ὅ περ ἤδη προγέγραπται, ἀναιρεθῆναι δηλοῦν αὐτὸν, οὐ μὴν ποταμῷ δαμήμεναι. (Vers. 286.) Τὸ δὲ, χειρὶ χεῖρα λαβεῖν, δεξιώσεως ἐστὶ φιλικῆς ἔνδειξις, ἣν καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ σαφέστερον ἱστορεῖ ὁ ποιητής. νοητέον δ' ἐνταῦθα ὅτι μόνος ὁ Ποσειδῶν ὡς εἰκὸς χεῖρα ἔλαβε τὴν τοῦ Ἀχιλλέως, οὐ μὴν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ· οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γε σεμνῶς ἢ πιθανῶς ὁ ποιητὴς ἐπλάσατο. εἰ δὲ δοκεῖ ἀντιφωνεῖν τὸ λαβόντες εἰς τὸ οὕτω νοεῖν, ἐνθυμητέον ὅτι συνεκδοχικῶς πέφρασται τὸ λαβόντες. συνείληπται γάρ πως διὰ τὴν ἀρέσκειαν τῇ τοῦ Ποσειδῶνος χειρὶ καὶ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς· διὸ καὶ ἔφη, χειρὶ, οὐ χερσί. (Vers. 288.) Τὸ δὲ ἐπιστώσαντο ἀντὶ τοῦ πιστὰ ἐποίησαν, ὡς πίσυνον αὐτοῖς γενέσθαι τὸν Ἀχιλλέα. Τὸ δὲ ἐπέεσσι πρὸς διαστολὴν ἔφη τῶν ὅρκοις ἢ ἄλλως πιστουμένων. Τὸ δὲ, μή τέ τι λίαν τρέε, μή τέ τι τάρβει, παραθαῤῥυντικόν ἐστιν, ἐκ παραλλήλου μὲν τὴν αὐτὴν δηλοῦν ἔννοιαν, ὁρμηθὲν δὲ ἐκ τοῦ *μηδὲν ἄγαν, παρεοικὸς δὲ κατὰ σχῆμα τῷ, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μή τέ τι νείκει. (Vers. 290.) Τὸ δὲ ἐπαινήσαντος ἀντὶ τοῦ συναινήσαντος, οὐ κοινότερον τὸ ἐπαινέσαντος, ὡς καὶ προεφάνη ἐν ἄλλοις. (Vers. 292.) Τὸ δὲ, ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, ῥηθήσεται περί τινος, ὃς θυμούμενος ἐλπίζεται παύσασθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι λωφῆσαι κυρίως παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται, τὸ ἀποθέσθαι ἄχθος τὸ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ, ἔνθα ἐστὶν ὁ ὑπὸ ζυγὸν λόφος, ἐκταθέντος δηλαδὴ τοῦ ο̄, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ λοπὸς ὁ τοῦ κρομύου γίνεται, ἀφ' οὗ λώπιον τὸ ἱμάτιον κατὰ ὁμοίαν ἔκτασιν. (Vers. 294.) Πρὸς δὲ ἀριστέα πολιορκοῦντα οἰκεῖον ῥηθῆναι τὸ, μὴ πρὶν χεῖρας παύειν ὁμοίου πολέμου, πρὶν κατὰ κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι, ὅ ἐστιν εἰλῆσαι, συγκλεῖσαι. (Vers. 295.) Τὸ δὲ, ὅς κε φύγῃσι, μερικεύει συνήθως τὸ ὅλον. οὐ γὰρ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἴλιον συνελαθήσεται, ἀλλ' ὡς ἂν φύγῃ τὰς τοῦ ἥρωος χεῖρας. Τὸ δὲ ἂψ ἴμεν ἀντὶ τοῦ ὀπίσω ἐλθέ. (Vers. 297.) Τὸ δὲ εὖχος ἀρέσθαι οὐκ ἀπέοικε τοῦ κῦδος ἀρέσθαι. Μετὰ δὲ ταῦτα (Vers. 299.) φιλοτιμούμενος ὁ ποιητὴς μήδ' εἰσέτι ἀπαλλάξαι κινδύνου τὸν Ἀχιλλέα, ἵνα τὴν ἑαυτοῦ ἐν τῷ λέγειν δύναμιν εἰς πλέον ἐπιδείξηται, φησὶ μετὰ τὸ, βῆ ἐς πεδίον, ταῦτα· πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο· πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμέ*νων αἰζηῶν πλῶον, ἤτοι ἔπλεον, καὶ νέκυες. ὃ καὶ ναυαγίου πολεμικοῦ φραστικὸν ἔσται ποτέ. τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθὺν, ὡς προηρμήνευται, οὐδέ μιν ἔσχεν εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη. οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα, ὡς πρὸ τούτων καὶ αὐτὸ ἐγράφη σὺν τοῖς ἑξῆς ἕως τοῦ, μέμονεν ἶσα θεοῖσι. (Vers. 305.) Κότου δὲ δηλωτικὸν τὸ, οὐκ ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον χώετο. (Vers. 300.) Ἰστέον δὲ ὡς ἐν ἄλλοις πλήθοντα ποταμὸν εἰπὼν ἐνταῦθα κατὰ περίφρασιν σαφέστερόν φησιν, ὅτι τὸ πεδίον πλῆθεν ὕδατος ἐκχυμένου. (Vers. 305.) Τὸ δὲ ἔληγε ποτὲ μὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ λέγεται, ποτὲ δὲ καὶ σύνταξιν ἐπιδέχεται, καὶ αὐτὴν ἢ μετὰ γενικῆς, ὡς τὸ, οὐδ' Ἀγαμέμνων λῆγ' ἔριδος ἤγουν ἐπαύετο, ἢ μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς νῦν, οὐ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ὅμοιον ὂν τῷ, μὴ πρὶν παῦε τεὸν μένος. (Vers. 307.) Ἔτι ὅρα καὶ ὅτι κέκλεσθαι τὸν Ξάνθον τῷ Σιμόεντι εἰπὼν ὁ ποιητὴς οὔτε ἀντιλαλοῦντά τι τὸν Σιμόεντα πλάττει, οὔθ' ὑπακούοντα τῷ Ξάνθῳ παριστᾷ, ἴσως μὲν ἀφεὶς σιωπηρῶς νοεῖν τὸν Σιμόεντα πεισθέντα, ὡς εἴρηται, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ πάνυ τερατῶδες μὴ τολμήσας καὶ τοιοῦτόν τι πλάσασθαι. οὐκοῦν ἐν τοῖς ἑξῆς *μόνος ὁ Ξάνθος ὑπὸ Ἡφαίστου καίεται, οὐ μὴν καὶ Σιμόεις. (Vers. 308.) Ἐνταῦθα δὲ πρόκλησις φίλου εἰς συμμαχίαν κατ' ἐχθροῦ

τὸ, φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ σχῶμεν. ὡσαύτως καὶ τὸ, ἀλλ᾽ ἐπάμυνε τάχιστα, ἵνα
παύσομεν ἄγριον ἄνδρα, ὃς δὴ νῦν κρατέει· μέμονε δ᾽ ὅ γε ἶσα δαίμονι. τοῦτο δὲ, ἤγουν τὸ δαίμονι,
παρῴδηται ὑφ᾽ ἡμῶν. ὁ γὰρ ποιητὴς θεοῖς ἔφη, σεμνύνοντος Ξάνθου τὸν Ἀχιλλέα, ὡς μηκέτι δαί-
μονι, καθὰ πρὸ τούτου, ἀλλὰ θεοῖς ἶσον. ἐφεξῆς δὲ ὁ ἐξουδενῶν τινὰ στρατιωτικὸν ἄνδρα ἐρεῖ, ὥς
φημὶ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔ τέ τι εἶδος, οὔ τε τὰ τεύχεα καλά. Ξάνθος δὲ καὶ τοῦτο λέγει
(Vers. 316.) κατ᾽ Ἀχιλλέως, ἐπάγων καὶ ὅτι τά που, ἤγουν τὰ τεύχεα, μάλα νειόθι λίμνης κείσεθ᾽
ὑπὸ ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν εἰλύσω, τουτέστι κατακρύψω, ψαμάθοισιν ἅλις χέραδος πε-
ριχεύας μυρίον· οὐδέ οἱ ὀστέ᾽ ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ ἀλλέξαι, ἤγουν ἀναλέξασθαι· τόσσην οἱ ἄσιν
1320 καθύπερθε καλύψω· αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τι χρεὼ ἔσται τυμβοχοῆς, ὅτε μιν θάπτου-
σιν Ἀχαιοὶ, ὡς δηλαδὴ ἐκεῖ ἐσομένου τοῦ τάφου, ἔνθα τὰ ὀστᾶ κρυβήσεται. καὶ ἔστι ἀνάλογος τῷ μυ-
θικῷ ἤθει τοῦ Ξάνθου καὶ ἡ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα δεινὴ αὕτη ἀπειλὴ, δι᾽ ἧς ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς ὡς
δεινὰ κατὰ τοῦ ἥρωος *εἰπὼν πραχθέντα οὐκ ἀπέκαμε πλείω φράζειν, ἀλλ᾽ ἰδοὺ εἴ περ εἶχε καιρὸν, καὶ
ἄλλα πολλὰ φωνεῦντα βέλεμνα ὑπὸ φαρέτρῃ τῇ κατ᾽ αὐτὸν ἔχει κρυπτόμενα, εἴποι ἂν ὁ γλυκὺς τὴν
λύραν Πίνδαρος. (Vers. 317.) Ὅρα δὲ τὸ, τὰ τεύχεα καλὰ, οὐ συνήθως λεχθέν· τὰ καλὰ γὰρ φαμὲν
τεύχεα· ἢ καὶ σὺν δύο ἄρθροις, τὰ τεύχεα τὰ καλά. Τὸ δὲ νειόθι συγκέκοπται πάντως. ἐκ τοῦ νείατον
γάρ ἐστι. εἰ μή τι ἄρα προϋπάρχει αὐτοῦ τὸ νεῖον, ἐξ οὗ παρῆκται τὸ νείατον ὁμοίως τῷ τρίτατον
καὶ τοῖς κατ᾽ αὐτό. Λίμνην δὲ ἢ τὴν θάλασσαν λέγει, ὡς ἐκεῖ παρασυρησομένων τῶν τευχέων, ἢ τὴν
πρὸ ὀλίγων ἑρμηνευθεῖσαν περὶ τοῦ *ποταμοῦ. (Vers. 318.) Τὸ δὲ ἰλύος ἐν ἄλλοις μὲν συστέλλει τὴν 1238
παραλήγουσαν, νῦν δὲ ἐξέτεινεν. Ὅτι δὲ ἡ ἰλὺς ἐκ τοῦ εἰλύω εἰλύσω διφορουμένου ῥήματος γίνεται,
λελέξεται αὐτίκα. Τὸ δὲ κεκαλυμμένα καὶ τὸ καλύψω κοινότερα τοῦ εἰλύω, ἐξ οὗ καὶ εἰλυὸς ὀφελεός.
Τὸ δὲ, μὶν αὐτὸν, κατ᾽ ἐξοχὴν καὶ νῦν κεῖται. Περὶ δὲ τοῦ εἰλύω ἰστέον ὅτι ἐν λεξικῷ παλαιῷ κατὰ
στοιχεῖον ἐκτεθειμένῳ φέρεται αὐτὸ ἐν τῷ ῑ στοιχείῳ οὕτως. ἰλύσω, τὸ περικαλύψω ἰλύϊ. ὡρμήθη δὲ
ἴσως ἡ τοιαύτη γραφὴ ἐκ τοῦ δοκεῖν παρηχεῖν ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ ἰλύος κοὶ τὸ εἰλύσω, κἀντεῦθεν δόξαι
ταὐτογραφεῖσθαι τὸ ἰλύειν καὶ τὴν ἰλύν. (Vers. 319.) Χέραδος δὲ κατά τινας ἀκαθαρσία πᾶσα συῤ-
ῥέουσα ἐξ ὕδατος, ὀνομασθεῖσα μιμητικῶς ἀπὸ τοῦ γινομένου ἤχου ἐν τῷ κατασύρεσθαι. οὐδετέρου
δὲ γένους τὸ χέραδος καὶ τὸ κίναδος, ἅπαξ ἐνταῦθα ῥηθέν. ἕτεροι δὲ χέραδος εἶπον τὸ πλῆθος τῶν
θαλασσίων ἢ παραποταμίων ψήφων· ἄλλοι, τὴν μετ᾽ ὀστράκων καὶ λίθων ἰλὺν, ἢ τῶν ἐς χερμάδας
ἐπιτηδείων λίθων. τοῦτο δὲ παρακατιών, φασιν, ἄσιν καλεῖ, ὅ ἐστι ῥύπον ἐν ὕδασι ξηρὸν, ἢ συντο-
μώτερον κατὰ τοὺς πα*λαιοὺς, τὸ ἐξ ὕδατος ξηρὸν, περὶ ἧς ἐν τῇ β᾽ ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. τινὲς δέ φασιν
ὅτι συνωνυμοῦσιν ἰλὺς καὶ ἄσις καὶ χέραδος. Πίνδαρος δὲ ἐν Πυθιονίκαις εἰπὼν, χεράδι παμφόρῳ,
δίδωσι νοεῖν ὅτι ἔστι καὶ ἡ χερὰς τῆς χεράδος. εἰ μὴ ἄρα φιλονεικῶν τις καὶ ἐκεῖνο οὐδετέρως κλίνει,
χεράδει γράψας διὰ διφθόγγου, ὡς τῷ κινάδει, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ τείχεϊ τείχει, καὶ βέλεϊ βέλει.
(Vers. 321.) Τὸ δὲ, ἄσιν καλύψω, οὐχ᾽ ὅμοιόν ἐστι τῷ συνήθει ῥήματι καθ᾽ ἑρμηνείαν. καλύψαι
μὲν γὰρ Ἀχιλλέα ἰλύϊ τὸ κρύψαι καὶ ἀφανίσαι. καλύψαι δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ ἄσιν ἀντὶ τοῦ ἐπιθεῖναι εἰς κά-
λυμμα. ἄσις δὲ ἡ μὲν Ὁμηρικὴ συστέλλει τὴν ἄρχουσαν, διὸ καὶ παροξύνεται. ἡ δὲ κατὰ τοὺς ἁρμονι-
κοὺς, ἐπεὶ ἐκ τοῦ ᾄδω ᾄσω γίνεται, ἄλλως ἔχει διὰ τὴν κρᾶσιν, καὶ ἔστι χρῆσις αὐτῆς παρὰ τοῖς τὰ
τοιαῦτα σοφοῖς. (Vers. 323.) Τυμβοχοὴν δὲ εἶπε τὸν τοῦ τύμβου ἀναχωματισμόν. τινὲς μέντοι εἰπόν-
τες, ὅτι τυμβοχόης ὤφειλεν εἶναι βαρυτόνως ὡς οἰνοχόης, οὔ φασιν ὄνομα ἐνταῦθα κεῖσθαι, ἀλλὰ
συναλοιφὲν ῥῆμα τὸ τυμβοχοῆσαι, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐδέ μιν χρεία ἔσται τυμβοχοῆσαι, ὅτε θάπτεται.
καὶ ἔστι κρείττων ἡ τοιαύτη γραφή. *(Vers. 328.) Ὅτι ὁ μὲν φθάσας τοῦ Ἀχιλλέως κίνδυνος ἐπι-
κούρους εὗρεν, ὡς προσεχῶς δεδήλωται, τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. ὁ δὲ μετ᾽ ἐκεῖνον ἐπιταθεὶς
κωλύεται ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὡς ῥηθήσεται. φησὶ γὰρ Ὅμηρος· Ἥρη δὲ μέγ᾽ ἄϋσε περιδδείσασ᾽ Ἀχιλῆϊ,
μή μιν ἀποέρσειεν, ὅ ἐστιν ἀποφθείρῃ, μέγας ποταμὸς βαθυδίνης. καὶ ἡ φωνὴ ἦν τοιαύτη πρὸς τὸν
υἱὸν Ἥφαιστον· ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος, ἄντα σέθεν γὰρ Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν
ἢ εἴσκομεν εἶναι· ἀλλ᾽ ἐπάμυνε τάχιστα. ὃ δὴ καὶ ὁ Ξάνθος τῷ Σιμόεντι ἔφη. πιφαύσκεο δὲ, ὅ ἐ*στιν, δε
ὡς καὶ προεδηλώθη, ἐπιδείκνυσο καὶ φαῖνε, φλόγα πολλήν. αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργεστᾶο Νότοιο

εἴσομαι, ἤτοι πορεύσομαι, ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ἔρσουσα θύελλαν, ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι, φλέγμα κακὸν φορέουσα. σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ᾽ ὄχθας δένδρεα καῖε, ἐν δ᾽ αὐτὸν ἵει πυρί. μὴ δέ σε πάμπαν μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω ἢ ἀρειῇ, τῇ καὶ προηρμηνευμένῃ· ὃ σὺν καὶ τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ ἄν τις ὀτρύνων κατά τινος πανούργου. μὴ δὲ πρίν, φησιν, ἀπόπαυε τεὸν μένος, ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν δὴ 1327
φθέγξομ᾽ ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν, ἤγουν ἐπίσχες, ἀκάματον πῦρ. προαναφώνησις δὲ ταῦτα καὶ προέκθεσις τῆς ἐπὶ Ἡφαίστῳ τερατείας, ἣν ἐπὶ τῷ Ξάνθῳ ἐκεῖνος ἐν*δείξεται, ἵνα ὥς περ ὁ ὑγρὸς ποταμὸς φρικτὰ ἔδρασεν ἐπὶ τῷ ἐχθρῷ Ἀχιλλεῖ, οὕτω καὶ ὁ κατὰ πῦρ Ἥφαιστος, φιλῶν τὸν Ἀχιλλέα, δεινοποιήσῃ ἑαυτὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ Ξάνθου. (Vers. 329.) Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ ἀποέρσειεν ἰσότυπον τὸ πρὸ ὀλίγων ῥηθὲν ἔναυλος ἀποέρσει. (Vers. 331.) Τὸ δὲ, ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος, ἀθετεῖται διὰ τὸ τοῦ ἐπιθέτου ἄκαιρον. ἡ γὰρ μήτηρ Ἥρα ἡ προσφθεγγομένη οὐκ ὤφειλε προσθεῖναι τὸ τοῦ τέκνου ἐλάττωμα τὸ, ὦ Κυλλοπόδιον. ἔστι δὲ ὁ λόγος ἁπλοϊκὸς ὡς ἀπὸ μητρός. ὅτε οὖν μετ᾽ ὀλίγα παύεσθαι αὐτὸν λέγει, ἴσχεο τέκνον, φησὶν, ἀγακλεές. καὶ ἄλλως δέ, φασι, διὰ τὸ εἰπεῖν ἐμὸν τέκος λεαίνεται τὸ τραχὺ τῆς κλήσεως. Τὸ δὲ Κυλλοπόδιον προπαροξύνεται ὡς τὸ Ἀγάμεμνον. καὶ εἴρηται περὶ αὐτῶν πρὸ τούτων. (Vers. 332.) Τὸ δὲ ἐΐσκομεν, ὅ ἐστιν ὁμοιοῦμεν, δοκοῦμεν, τὴν ἐξ ἀλληγορίας ὑπόληψιν αἰνίττεται, καθ᾽ ἣν εἰκὸς φαίνεται τῷ ποταμίῳ ὕδατι τὸ τοῦ Ἡφαίστου ἀντεπεξάγεσθαι πῦρ. ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον σοφοὶ τὴν εἰκαστικὴν ἀλληγορίαν ὑπονοίας εἶδος ἔφασαν εἶναι διὰ τὸ ταὐτὸν τοῦ ἐΐσκειν καὶ τοῦ ὑπονοεῖν. καὶ ἀληθῶς ὑπονοεῖ ὁ ἀλληγορῶν. Τὸ δὲ εἶναι δύναται μὲν κεῖσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπάρχειν. ἔστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἰέναι νοεῖν αὐτὸ, οἷα μετατεθέντος τοῦ ι, καὶ συναιρεθέντος τοῦ ε *καὶ ι εἰς τὴν ει δίφθογγον, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἄντα σέθεν ἐΐσκομεν ἐλθεῖν τὸν Ξάνθον κατὰ τὴν τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ἀντίθεσιν. (Vers. 334.) Ὁ δὲ Ζέφυρος Βοῤῥᾶς τις ἐστὶ καὶ αὐτὸς, καὶ δεδήλωται περὶ τούτου. Ἀργέστης δὲ βαρυτόνως τὰ πολλὰ μὲν ἀνέμου ὄνομα καὶ αὐτός. ἐνταῦθα δὲ ὀξύνεται καὶ Νότου ἐπίθετόν ἐστι. φησὶ γὰρ ὁ ποιητὴς, θύελλαν Ζεφύρου καὶ ἀργεστᾶο Νότοιο, τουτέστι λευκοῦ, παρὰ τὸ ἀργὸν τὸ λευκόν. καὶ εἰσὶν ἀληθῶς καὶ παρὰ ταῖς φιλοσόφοις ἱστορίαις οἱ συνθέτως λεγόμενοι λευκόνοτοι. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἀντιπνόους ἐνταῦθα εἴληφεν ἀνέμους ὁ ποιητὴς, Ζέφυρον μὲν, ὥστε ἁπλῶς ξηραίνειν σὺν τῷ καὶ ἀναψύχειν, Νότον δὲ, ἵνα καὶ φλέγμα ποιῇ, Ὁμηρικῶς εἰπεῖν. χρήζει γὰρ καὶ ἀμφοτέρων πρυϊὼν ὁ ποιητὴς, ὡς δηλωθήσεται. οἱ δὲ εἰπόντες ἀργεστὴν Νότον τὸν ἐξ Ἄργους ἐπὶ Τροίαν πνέοντα οὐκ εὐδιανόητα ἐοίκασι λέγειν, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι οὐδὲ ἔστι νοῆσαι Νότον ἐξ Ἄργους εἰς Τροίαν πνέοντα. ἐν δὲ τοῖς τοῦ γεωγράφου φέρεται ὅτι ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἀργέστην τῷ Νότῳ προσνέμει, λέγων ἀργεστᾶο Νότοιο· τὸν δὲ Ζέφυρον τῷ Βορέᾳ, Βορέης λέγων καὶ Ζέφυρος, οἳ Θρήκηθεν πνέουσιν. ὥστε κατὰ τὸν γεωγράφον οὔτε ὀξύνεται ὁ ἀργέστης ἐνταῦθα, οὔτε Νότου ἐστὶν ἐπίθετον τοὔ*νομα, ἀλλὰ δύο ἀνέμων παράθεσις, ὡς καὶ ἐν τῷ Βορέης καὶ Ζέφυρος· πλὴν ὅσον τὸ μὲν ἀργεστᾶο Νότοιο ἀσυνδέτως παράκειται, τὸ δὲ Βορέης καὶ Ζέφυρος συνδέδενται. ὁ δὲ γεωγράφος καὶ οὕτω φησί. Ζέφυρος οὐκ ἐκ Θρᾴκης πνέει, ἀλλὰ κατὰ τὴν Θρᾳκίαν θάλασσαν συμπίπτει τῷ Βοῤῥᾷ κατὰ τὸν μελανα κόλπον. ὁ δ᾽ αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι Ποσειδώνιος δυσαῆ μὲν Ζέφυρον λέγει, τὸν ὑφ᾽ ἡμῶν ἀργέστην καλούμενον· λίγα δὲ πνέοντα Ζέφυρον τὸν ὑφ᾽ ἡμῶν Ζέφυρον· ἀργέστην δὲ Νότον τὸν λευκόνοτον ἐπιθέτως, οὗ τὰ νέφη ἐν παραβολῇ ὁ Ζέ-
1239 φυρος στυφελίζει διασκεδάζων. Καὶ σημείωσαι ὅτι *κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ποσειδωνίου ὁ μὲν καταμόνας λεγόμενος ἀργέστης Ζεφύρῳ οἰκειοῦται, δυσαὴς αὐτὸς ὢν λίγα ἐκείνῳ πνέοντι, ὁ δ᾽ ἐνταῦθα παρ᾽ Ὁμήρῳ ἀργέστης Νότος ἀντιπνέει τῷ Ζεφύρῳ διασκεδάζοντι τὰ τούτου νέφη. λέγει δὲ ὁ γεωγράφος καὶ ὅτι περὶ τὰς Σκειρωνίδας πέτρας, εἰσὶ δὲ αὗται περί που τὰ κατὰ Κόρινθον παραθαλάσσια, σκαιὸς καταιγίζων ὁ ἀργέστης Σκείρων ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκλήθη. καὶ δηλοῖ ἐνταῦθα καὶ ὁ σοφὸς οὗτος τὸν ἀργέστην ἁπλῶς οὕτω λεγόμενον μὴ μεσημβρινὸν εἶναι ἄνεμον. (Vers. 337.) Φλέγμα δὲ κακὸν λέγει τὴν ἐκ θαλασσίας καυστικῆς θυέλλης πύρωσιν. οὕτω δέ πως καὶ Ὀππιανὸς τὴν λέξιν λαμβάνει, φλέγμα λέγων τὴν θερινὴν φλόγωσιν. τὸ δὲ κοινῶς λεγόμενον φλέγμα ἕτερον ἔχει λόγον. (Vers. 338.) Τὸ δὲ, ἐν δ᾽ αὐτὸν ἵει πυρὶ, ἀντὶ τοῦ, ἔμβαλε σαυτὸν τῷ ὕδατι, οὐχ᾽ ὡς ἁπλῶς Ἥφαιστος, ἀλλὰ σὺν πυρὶ, οὐ κυριεύεις, ὡς καὶ ὁ μῦθος καὶ ἡ ἀλληγορία δηλοῖ. (Vers. 341.) Τὸ δὲ τὸν Ἥφαιστον

ἐπέχειν τὸ κατ᾽ αὐτὸν πῦρ, ὁπότ᾽ ἂν ἡ Ἥρα φθέγξηται ἰάχουσα, φυσικῆς ἔχεται ἀλληγορίας. ἀμβλύνεται γὰρ θερμότης καὶ κάμνει πῦρ, ὅτε σφοδρὸς ἄνεμος ἢ ἐξ ἀλό*θεν ἢ ὅλως ἀερόθεν ἰάχων καταιγίσειε. καὶ ἄλλως δὲ περὶ τούτου εἰπεῖν, αἰνίττεται ὁ ῥηθεὶς λόγος τῆς Ἥρας ἁπλῶς μὲν καὶ παχύτερον, ὅτι τότε ὁ Ἥφαιστος ἤτοι τὸ αὐτόχρημα πῦρ σβέννυται ἐν ὕδατι καὶ παύεται τοῦ φλέγειν, ὅτε σιγμὸς γένηταί τις καὶ δι᾽ ἀέρος ἐξακουσθείη, ὃν ἀέρα ἡ Ἥρα δηλοῖ. εἴληπται δὲ ὁ τοιοῦτος νοῦς ἀπό τε ξύλων καὶ ἑτέρων καιομένων σωμάτων, ὧν ἡ δι᾽ ὑγροῦ σβέσις ἀποτελεῖ σιγμούς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐ προσφυὲς τοῖς κατὰ τὸν Ἥφαιστον καὶ τὸν ποταμόν. ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις καιομένοις ξηροῖς οὔτε Ἡφαίστου πῦρ ὕδατι ἀεὶ ἐμπίπτει, ἀλλὰ ὕδωρ μάλιστα πυρὶ, καὶ οὐδὲ περιγίγνεται Ἥφαιστος, ἀλλ᾽ ἢ θυμὸς ὀλίγος ἐναπομένει αὐτῷ ἢ καὶ σβεσθεὶς ἐκλείπει τέλεον. ἄλλως δὲ ἀκριβέστερον, μάλιστα ἐμφαίνεται τῷ Ὁμηρικῷ τούτῳ χωρίῳ, ὡς τὸ θερινὸν κατὰ γῆς καυστικὸν φλέγμα, ὅ περ ἂν ὕδατος πολλοῦ ἐπιλάβηται, οὐκ ἄλλως παύεται, πρὶν ἂν Ἥρα φωνήσῃ, ἤγουν ἐξ ἀέρος ἄνεμος λιγὺ πνεύσῃ, ἀναψύχων καὶ τὴν ἀερίαν ἀμβλύνων φλόγα. τηνικαῦτα γὰρ τέλεον ὁ τοιοῦτος Ἥφαιστος σβέννυται, ἀναψύξεως γενομένης ἐξ ἀνέμου ψυχροτέρου τῷ ὕδατι. ὡς εἴ γε μὴ τοιοῦτος ἄνεμος καταπνεύσει, ἀλλὰ θύελλα, ὁποία τις ἀνωτέρω εἴρηται, ἣν καὶ αὐτὴν Ἥρα ἐπιπέμπει, τουτέ*στιν ἀὴρ, ἐπεὶ καὶ ἀὴρ κινούμενος ἢ κίνησις ἀέρος ἐστὶν ὁ ἄνεμος, ἐκφλογοῦται τὸ ὑγρόν. καὶ ξηραίνεται μὲν ὅσον τοῦ ὕδα-
1328τος ἐν τῇ πεδιάδι ἀβαθὲς, καίονται δὲ τὰ ἐν αὐτῇ, εἴτε νεκροὶ εἴτε φυτὰ εἴτε ἰχθύες. καί πως τῷ Ἡφαίστῳ συλλαμβάνεταί τι καὶ ὁ τοιοῦτος ἄνεμος, ἀμβλύνων μὲν ἐπί τι τὸ θερινὸν φλέγμα καὶ παραβλάπτων τὸν Ἥφαιστον, ἄλλως δὲ συμπράττων αὐτῷ. ξηραίνει γὰρ ὥς περ καίων Ἥφαιστος, οὕτω καὶ καταπνέων χαλεπὸς θυελλώδης ἄνεμος, ὁ μὲν δαπανῶν τῇ φλογὶ, ὁ δ᾽ ἀνιμώμενος τὸ ὑγρόν. φωνὴ τοίνυν Ἥρας, ὡς ἐν ὀλιγίστῳ εἰπεῖν, σβεννύουσα τὸν ἐν ποταμῷ πυρὶ φλεγέθοντα Ἥφαιστον ὁ καταψύχων ἄνεμος. οὐ γὰρ δήπου ὁ λοιπὸς, ὃς οὐ μόνον αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτὸν ὢν καίει, ἀλλὰ καὶ τῷ ψύχοντι συμπνέων εἰς βλάβην τρέπει κἀκεῖνον. ὥς περ κἀνταῦθα ὁ Ζέφυρος μετὰ τοῦ θερινοῦ λευκονότου πνέων ἀναψύχει μὲν οὔ, συμβλάπτει δέ. Ἰστέον δ᾽ ὅτι, ὥς περ ἡ αι δίφθογγος ἐκθλίβεται διὰ καλλιφωνίαν, οἷον, βούλομ᾽ ἐγὼ, καὶ, φθέγξομ᾽ ἐγὼν, οὕτω καὶ ἡ ει δίφθογγος ἐν τῷ, δεινὰ παθοῦσα φακῇ βδελυρῇ, χώρ᾽ εἰς τὸν ἀγῶνα, ἤγουν ἀγωνίζου. λέγεται δ᾽ ἐνταῦθα φακῆ ὁ παρῳδὸς Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ἀνὴρ εὐδοκιμῶν σφόδρα παρ᾽ Ἀθηναίοις ἐν ταῖς παρῳδίαις, φακῆ ἐπικληθεὶς *διὰ τὸ χαίρειν μάλιστα τῷ τοιῷδε ὀσπρίῳ. (Vers. 342.) Ὅτι κἂν ἡ πρὸ ταύτης ῥαψῳδία μακάρων ἐνοπὴ καὶ φύλοπις ἐπεγράφη, ἀλλ᾽ ἐκεῖ μὲν ἐμέτρησε μόνον τοὺς ἀθανάτους καὶ οἷον ἀντιπαρέταξεν, εἰπὼν ὡς οἷον προεκθετικῶς, τίνες τίσιν ἑκατέρωθεν ἀντιστήσονται, πλεῖόν τι ποιήσας οὐδὲν, ἐνταῦθα δὲ αὐτοὺς καὶ εἰς μάχην συμβάλλει ἐκ τῶν ἐκεῖ ὑστέρων ἀρξάμενος, τοῦ Ἡφαίστου δηλαδὴ καὶ τοῦ Σκαμάνδρου. γίνεται δὲ ἡ ἀρχὴ εὐάφορμος. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ξάνθος εἰς ἔσχατον κινδύνου *περιάγει τὸν Ἀχιλλέα, καὶ αὐτὸς ᾤμωξεν εἰπὼν ἃ εἶπε καὶ παθὼν ἃ ἔπαθεν, ἐγκελεύεται λοιπὸν ἡ Ἥρα τῷ Ἡφαίστῳ βοηθῆσαι τῷ Ἀχιλλεῖ, φαμένη, ὡς ἐγὼ μὲν ἐξ ἁλόθεν οἴσω χαλεπὴν θύελλαν, καὶ ἑξῆς ὡς προσεχῶς ἐγράφη. Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ, τουτέστιν εὐστόχως ἡτοίμαζε· πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο· καῖε δὲ ἢ δαῖε νεκροὺς πολλοὺς, οἵ ῥα κατ᾽ αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν᾽ Ἀχιλλεύς· πᾶν δ᾽ ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ᾽ ἀγλαὸν ὕδωρ. εἶτα παραβολήν τινα εἰπὼν τὴν μετ᾽ ὀλίγα ῥηθησομένην ἐπάγει· *ὁ δ᾽ ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν, καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρίκαι, καίετο δὲ λωτός τε ἠδὲ θρύον ἠδὲ κύπειρον· τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει· τεῖροντ᾽ ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα, πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο· καίετο δ᾽ ἲς ποταμοῖο, ἤγουν περιφραστικῶς ὁ ποταμὸς, ὡς καὶ ἲς Ἡρακλέος καὶ βίη Ἡρακλέος ὁ Ἡρακλῆς. ἐφ᾽ οἷς ὁ ποταμὸς ἀγανακτῶν προσφθέγγεται τὸν Ἥφαιστον, ὅσα ἑξῆς δηλωθήσεται. εἶτα καὶ τὴν Ἥραν δυσωπεῖ παύσασθαι τὸν Ἥφαιστον, λέγων καὶ ὅτι ὀμοῦμαι μή ποτε Τρωσὶν ἀλεξήσειν, μηδ᾽ ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται καιομένη, καίωσι δὲ Ἀχαιοί. ἀκούσασα δὲ Ἥρα προσφωνεῖ τὸν Ἥφαιστον ἴσχεσθαι. οὐ γὰρ ἔοικέ, φησιν, ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν. καὶ Ἥφαιστος ἔσβεσε τὸ πῦρ. Ἰστέον δὲ ὅτι τριῶν τούτων ῥημάτων προσφυῶν ὄντων ἐνταῦθα τοῦ δαίειν, τοῦ καίειν, τοῦ φλέγειν, κατακόρως τῷ καίειν ἐχρήσατο. Πῦρ δὲ θεσπιδαὲς πολ-

λαχοῦ μέν φησιν, ἐνταῦθα δὲ προσφυέστατα τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου καιόμενον οὕτως εἶπεν. Αἱ δὲ πτελέαι καὶ τὰ ἑξῆς παρατετηρημένως εἴρηνται τῷ ποιη*τῇ, ὡς τόποις ὑγροῖς χαίροντα. (Vers. 350.) Ὅτι δὲ ἰτέαι καὶ εἶδός τι ἀσπίδος καλοῦνται, καὶ ὅτι ὁ λωτὸς ἐν τῇ Ἰλιάδι λειμωνέα βοτάνη ἐστὶ, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ θρύου πόλις προϊστορήθη Θρυόεσσα, καὶ ὅτι τὸ κύπειρον κύπαιρον κατὰ διάλεκτον λέγεται, προδεδήλωται. Ὡς δὲ αἱ μυρῖκαι ἐκτείνουσι τὴν παραλήγουσαν, ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται. (Vers. 353.) Τὸ δὲ, οἳ κατὰ δίνας, οἳ κατὰ ῥέεθρα, κάλλους ἐστὶ σχῆμα πολλαχοῦ φανὲν παρὰ τῷ ποιητῇ. (Vers. 354.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ κυβιστᾶν, οὐ μόνον ἐπ᾽ ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἰχθύων κυριολεκτούμενον. δηλοῖ δὲ μάλιστα νῦν οὐ τὸ κατ᾽ εὐθὺ ἀπραγμόνως νήχεσθαι, ἀλλὰ τὸ σὺν ταράχῳ κατα-
1240*κολυμβᾶν. (Vers. 374.) Ὁ δὲ ῥηθεὶς τοῦ Ξάνθου ὅρκος, τὸ μὴ ἂν τοῖς Τρωσὶ βοηθήσειν, μηδ᾽ ὅταν ἡ Τροία καίηται, ὅτε δηλαδὴ καὶ μάλιστα χρεία Ξάνθου καὶ ἁπλῶς μυρίου ὕδατος, οὐ μόνον ἀληθὴς, ἀλλ᾽ ἔχει τι καὶ ἀστειότητος. τί γὰρ ἂν ἔχοι κάτωθεν ἐκ τῆς πεδιάδος ὁ Ξάνθος ἀλεξήσειν καιομένῃ τῇ ἠνεμοέσσῃ Τροίᾳ; ἔχει δὲ ὁ λόγος καὶ προαναφώνησιν τῆς τοῦ Ἰλίου ἁλώσεως. διὸ οὐκ 1329
ἠρκέσθη εἰπεῖν καιομένη ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ἐπήγαγε καὶ τὸ, καίωσι δὲ υἷες Ἀχαιῶν. (Vers. 379.) Τὸ δὲ, οὐ γὰρ ἔοικεν ὧδε στυφελίζειν, παραίνεσιν ἔχει τοῦ μὴ θυμοῦσθαι ἄγαν ἐφ᾽ οἷς οὐ δεῖ. (Vers. 345.) Ἰστέον δὲ ὅτι μετὰ τὸ, πᾶν δ᾽ ἐξηράνθη πεδίον, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐγράφη, κεῖται προσφυὴς παραβολὴ, δηλοῦσα τὸ τάχος τῆς ὑπὸ Ἡφαίστου ἀναξηράνσεως τῶν ὑγρῶν τόπων, οἳ περὶ τὸν Ξάνθον ἦσαν, αὕτη· ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ὀπωρινὸς βορέης νεοαρδέ᾽ ἀλωὴν αἶψ᾽ ἂν ξηράνῃ, ἤγουν ταχὺ ἀναξηράνῃ, χαίρει δέ μιν ὅς τις ἐθείρει, ἤτοι ὃς τὴν τοιαύτην ἀλωὴν συνήθως ἐργάζεται, ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδδ᾽ ἄρα νεκροὺς κῆε. τρὶς δ᾽ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐχρήσατο διὰ τὸ καίριον τοῖς ἐκ τοῦ ξηραίνω ῥήμασι. τεχνικῶς δὲ κατὰ γεωργίαν ἔφη τὴν παραβολὴν ὁ *ποιητής. εὔχεται γὰρ ἀνὴρ περὶ ἀλωὴν, ὅ ἐστι φυτοφόρον γῆν, πονούμενος, βρεχθήσῃ αὐτῇ Βοῤῥᾶν ἐπιπνεῦσαι. πυκνουμένης γάρ, φασι, τῆς ἐπιφανείας, δύνει κατὰ ῥιζῶν ἡ νοτὶς, καὶ οἷον ἀποτιθεμένη πιαίνει αὐτάς. Ὀπωρινὸς δὲ Βοῤῥᾶς κατὰ τοὺς Σικυωνίους ὁ θερινὸς ἤγουν ὁ ἐτησίας. ἰσχυρότεροι δέ, φασι, καὶ ξηρότεροι τῶν ἐν χειμῶνι πνεόντων οἱ ἐτησίαι. (Vers. 347.) Σημείωσαι δὲ ὅτι ὥς περ ἔθειν λέγεται τὸ τὰ συνήθη πράττειν, οἷον, ἔθων Οἰνῆος ἀλωὴν, οὕτω καὶ ἐθείρειν παράγωγον ἐκεῖθεν τὸ τὰ ἐξ ἔθους ποιεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι. ἐξ οὗ καὶ ἡ θρὶξ ἔθειρα, περὶ ἣν σύνηθές ἐστι πονεῖσθαι τοὺς φιλοκόμους. (Vers. 353.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τοῦ ἐγχέλυες ἡ μὲν ἑνικὴ εὐθεῖα ἔγχελυς, προπαροξυτόνως γινομένη παρὰ τὴν ἰλὺν, ὡς οἷα ἐν ἰλύϊ χεομένη, ὅθεν καὶ γεννᾶται κατὰ τὸν Ὀππιανόν. διὸ καὶ προπαροξύνεται καὶ εἰς υς περατοῦται, ὡς καὶ ὁ Ἀθήναιος βούλεται, συγκροτῶν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ κατὰ τὰς ἐγχέλεις λόγου, ὃς ἐν τοῖς ὑπτεῦσι κεῖται ἐν τῷ, ὅταν γὰρ ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδὲν καὶ ἑξῆς. καὶ οὕτω μὲν ἡ ῥηθεῖσα εὐθεῖα ἔγνωσται τοῖς παλαιοῖς διὰ τοῦ ῡ, οἷον, λεῖος ὥς περ ἔγχελυς, οὗ αἰτιατικὴ, σκέψασθε παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχελυν. τὰ δὲ πληθυντικὰ οὐ καθ᾽ Ὅμηρον καὶ οἱ ἄλλοι ἀκολούθως προφέρουσι μετὰ τοῦ ῡ, ἀλλ᾽ ἑτέρως πρὸς *ἀκολουθίαν τοῦ πῆχυν πήχεως, οἷον, τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων, καὶ, ὥς περ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι. ταῦτα δὴ τὰ τοῦ κωμικοῦ. λέγει δέ, φασι, καὶ Στράτις διὰ τοῦ ε, ἐγχέλεων ἀνεψιός. καὶ οὕτω μὲν ἄλλοι. Ἀριστοτέλης δὲ διὰ τοῦ ι εἶπεν ἔγχελις. ὅθεν Ἀντιφάνης ὑποκοριστικῶς ἔφη τὰ ἐγχέλια γράφομαι λειποταξίου. ἐνταῦθα γὰρ ἦν οὐδαμοῦ. ὁ δὲ Ἀθήναιος λέγει καὶ ὅτι ἐν τῷ, τείροντο ἐγχέλυες καὶ ἰχθύες, εἰς βάθος τε τὸν ποταμὸν δηλοῖ καίεσθαι, καὶ κατ᾽ ἐξαίρετον τίθησι τὸ ἐγχέλυες διὰ τὸ περιᾴδεσθαι αὐτὰς πολλαχοῦ. εἰπὼν γοῦν εἰς αὐτὰς ἀστεῖα τινὰ λέγει καὶ ὅτι αἱ Κωπαΐδες ἐγχέλυες περιᾴδονται παρὰ Βοιωτοῖς. ἐπαινοῦνται δέ, φησι, καὶ αἱ Στρυμόνιαι, ὡς καὶ μεγάλαι καὶ τὸ πάχος θαυμασταὶ, λέγων ἱστορηθῆναι καὶ ὅτι τὰς ὑπερφυεῖς τῶν Κωπαΐδων ἐγχέλεων οἱ Βοιωτοὶ ὡς ἱερεῖα στεφανοῦντες καὶ κατευχόμενοι οὐλάς τ᾽ ἐπιβάλλοντες ἔθυον τοῖς θεοῖς. καὶ ὅτι Ἀντιφάνης τά τε ἄλλα δεινούς φησι τοὺς Αἰγυπτίους εἶναι, καὶ τὸ νομίσαι ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν, ὃς καὶ εἰπὼν πολὺ τῶν θεῶν αὐτὴν τιμιωτέραν εἶναι, καὶ δῆθεν κατασκευάσας αὐτὸ ποιητικῶς ἐπάγει· οὕτως ἔσθ᾽ ἅγιον παντελῶς τὸ θηρίον. ἐκθεὶς δὲ ὁ Ἀθήναιος καὶ ὅτι πολὺ κρατίστη ἐστὶν ἡ ἐκ τοῦ κατὰ Σικε*λίαν Ῥιγίου, λέγει καὶ ὅτι τῶν τις ῥητόρων ἐγχέλυος παρατεθείσης εἶπε· πάρεστιν ἡ τῶν δείπνων Ἑλένη, ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι· καὶ ὅτι βασιλεύειν τῶν περὶ δαῖτα καὶ ἡγεμονεύειν ἡδονῇ ἔφη τις

αὐτὴν, ἣ φύσει ἐστί φησιν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς. Ἔνθα ὅρα ὅτι πυρῆνα ἐκεῖνος ἔφη ἀστείως τὴν ὀστώδη ἰχθυηρὰν ἄκανθαν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα, οὐκ ἀχρείως παρατεθειμένα τοῖς εἰσαγομένοις πρὸς μάθησιν. δύναται δὲ τὸ καὶ ἐγχέλυες οὐ κατά τινα ἐξοχὴν εἰρῆσθαι, ἀλλὰ διαφορὰν ἐγχελύων πρὸς τοὺς ἄλλους ἰχθύας. ὡς γὰρ αἱ πολυώνυμοι ἀφύαι ἀλλοφυῆ ἔχουσι παραγωγὴν γενέσεως, οὕτω πως, εἰ καὶ τρόπον ἄλλον, καὶ ἐγχέλυες, ὡς δηλοῦσιν οἱ καὶ τὰς μίξεις αὐτῶν καὶ τὰς γενέσεις ἱστορήσαντες. (Vers. 357.) Ὅτι ὁ πρὶν κατ᾽ Ἀχιλλέως λάλος Ξάνθος καιόμενος φησίν· Ἥφαιστε, οὔτις σοί γε θεῶν δύνατ᾽ ἀντιφερίζειν, ἢ ἰσοφαρίζειν. οὐδ᾽ ἂν ἐγὼ σοί γ᾽ ὧδε πυρὶ φλε*γέθοντι μαχοίμην. λῆγ᾽ ἔριδος. καὶ μετ᾽ ὀλίγα, τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς; ταῦτα δὲ ῥηθείη ἂν καὶ πρὸς ἄνδρα ἡρωικὸν καὶ πολὺν τὴν ἀλκὴν ὑπό τινος φερομένου τὸ ἔλαττον. Καὶ ὅρα καὶ ἐνταῦθα τὴν Ὁμηρικὴν δεξιότητα. ἦν γὰρ ἀχρεία
1330 ἡ τοῦ πλάσματος διάθεσις, εἰ μὴ καὶ φωνήν τινα προσέπλασεν ἱκετευτικὴν τῷ ποταμῷ πρὸς τὸν Ἥφαιστον, ὥς περ δὴ καὶ μετ᾽ αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα Ἥραν. (Vers. 358.) Τὸ δὲ, πυρὶ φλεγέθοντι, ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου ἀναγνωστέον. τὸ γὰρ ὑφ᾽ ἓν λέγεσθαι πυριφλεγέθοντι τῷ ἐν Ἅιδου ἀπονενέμηται ποτα*μῷ. Ἰστέον δὲ ὅτι συλλαλοῦντες οἱ παλαιοὶ Ὁμήρῳ εἰς τὸ, οὔ τις σοί γε δύναται ἀντιφερίζειν, φασὶν ὡς ἀνίκητον τὸ πῦρ, εἰ καὶ σίδηρον μαλάσσει καὶ λίθον θρύπτει, καὶ Ζεὺς δὲ πύρινον ἔχει δόρυ, τουτέστιν ἔγχος. ἐξ οὗ καὶ ἐγχεικέραυνος παρὰ Πινδάρῳ λέγεται. καὶ ἔστι τὸ πῦρ λεπτομερεστάτη οὐσία διὰ πάντων ἱκνουμένη, διὸ καὶ παμφάγον ἐδοξάζετο τὸ πῦρ. Πέρσαι δὲ καὶ ἐθεοποίουν αὐτό. Εἶτα (Vers. 361.) τὸ πολὺ καὶ σφοδρὸν τῆς τοῦ Ξάνθου ζέσεως δυσὶ κόμμασιν ἐμπεριγράφων ὁ ποιητὴς λέγει· φῆ πυρὶ καιόμενος, ἀνὰ δ᾽ ἔφλυε καλὰ ῥέε*θρα, ἤγουν ἀνέζεε κατά τινα μίμησιν ἤχου. καὶ ἦν τοῦτο φωνὴ ποταμοῦ. ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ ἐν οὐ δέοντι λόγους προϊέναι φλύειν λέγεται καὶ φλυαρεῖν καὶ φλύαρος ὁ οἷον ἀναζέων τοῖς λόγοις. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ῥήματος καὶ τὸ ἀπὸ καύσεως ἐν σαρκὶ ἀνάστημα φλυκτὶς καὶ φλύκταινα λέγεται. ἔοικε δὲ ὥς περ ἀλύω *καὶ παραγώγως ἀλύσσω, οὕτως εἶναι 1241
καὶ φλύω καὶ φλύσσω. καὶ τοῦ φλύω μέν ἐστι τὸ, ἀνὰ δ᾽ ἔφλυε, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. τοῦ δὲ φλύσσω φλύξω, φλυκτὶς, καὶ οἰνόφλυξ, καὶ οἰνοφλυγία, ὅτε δ᾽ οἶνον φλύει τις, ὡς οἷον ἀναζέων ἐν τῷ λαλεῖν· ἐπεὶ καὶ καθ᾽ Ἡρόδοτον οἴνου κατιόντος ἀναπλώουσιν ἔπεα. Ἰστέον δὲ ὡς νῦν μὲν τὸν ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου βρασμὸν τῶν ὑδάτων τοῦ Ξάνθου διδάσκων ὁ ποιητὴς εἶπε τὸ, ἀνὰ δ᾽ ἔφλυε ῥέεθρα. ὡς δὲ χρεία τῷ λόγῳ ἦν καὶ ἐνεργείας κατὰ τὸ σύνηθες παραβο*λικῆς καὶ ἑρμηνείας τοῦ ἀνέφλυεν, ἐπάγει παραβολὴν ταύτην· ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ, κνίσση μελ*δόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται, ὡς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ᾽ ὕδωρ, οὐδ᾽ ἔθελε προρέειν, ἀλλ᾽ ἴσχετο, τεῖρε δ᾽ ἀϋτμὴ Ἡφαίστοιο βίη πολύφρονος. Καὶ ἔστιν ἐκ τῆς τοιαύτης παραβολῆς σαφέστατα νοῆσαι, ὅπως ὑπὸ Ἡφαίστου πυρὶ φλεγέθοντος ὁ Ξάνθος διέκειτο. οὐ γὰρ ἐβράττετο, οὐκ ἐκάχλαζεν, οὐκ ἐπάφλαζεν, ἀλλ᾽ ἔζεεν, ἐπαναπαυσαμένου τοῦ ποιητοῦ τῇ τοιαύτῃ ὀνοματοποιΐᾳ ὡς λειότερον ἐχούσῃ διὰ πιθανότητα. διὸ καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει τῆς παραβολῆς αὐτὴν ἔθετο, λειοτέραν οὖσαν καὶ τοῦ σιγμοῦ, ὅσον καὶ τὸ ζ στοιχεῖον, ἐξ οὗ τὸ ζέειν, ἠρεμαιότερον ἦχον ἔχει τῆς τοῦ σ προφορᾶς, ἐξ οὗ ὀνοματοπεποίηται ὁ σιγμός. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀνέφλυε προσυνέστερόν ἐστι τοῦ καχλάζειν καὶ τοῦ βράζειν καὶ τῶν ὁμοίων, ἅ περ οὐκ ἂν πιθανῶς ἐπὶ ὅλου ποταμοῦ λέγοιντο πάσχοντος θερινὴν θερμότητα. ζέσιν μὲν γὰρ παθεῖν οὐ πάνυ τι τολμηρὸν εἰπεῖν ἐπὶ τοσούτου ποταμοῦ· καχλάσαι δὲ φάναι αὐτὸν ἤ τι τοιοῦτον οὐκ ἔξω ἀναιδοῦς ἐν λόγῳ θρασύτητος. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ζέειν καὶ τὸ ἐκζεστὸν, οὐ κρέας, ἐκεῖνο γὰρ ἀνάβραστον ὁ κωμικός φησι, δῆλον ἐκ τοῦ εἰπόντος, ὡς τὸ σευτλίον εὐχυλώτερόν ἐστι κράμβης, ἐκζεστὸν δὲ λαμβανόμενον μετὰ νάπυος, λεπτυντικώτερον *καὶ ἑλμίνθων φθαρτικόν. (Vers. 363.) Τὸ δὲ ἔνδον πρὸς ἀκρίβειαν κεῖται. οὐ γάρ ἐστιν ἔξω ζέειν τὸν λέβητα, ἐντὸς δὲ καὶ μόνον, ὅπου τῷ ὕδωρ· ἐφ᾽ οὗ καὶ κυριολεκτεῖται τὸ ζέειν. δύναται δὲ τὸ ἔνδον συμβιβασθῆναι καὶ πρὸς τὸ ἐπειγόμενος, ἵνα ᾖ, ἔνδον ἐπειγόμενος, ὅ περ ὅμοιόν ἐστι τῷ, ὀπὸς ἐπειγόμενος, ὃ ἤδη προγέγραπται. τοῦτο δὲ ὥς περ καὶ τὸ, πυρὶ πολλῷ, καὶ τὸ, ξύλα κάγκανα, οὐχ ἁπλῶς ἐν ἀργῷ κεῖνται, ἀλλ᾽ ὅτι μὴ λοετροχόος οὗτος ὁ λέβης, οὐδ᾽ ὡς εἰς ποδάνιπτρα ἢ ἄλλο τι βράσμα ὕδατος, ἀλλ᾽ ἐπὶ ἑψήσει κρέατος, εἰς ἣν καὶ τὸ κρεῖον χρήσιμον τὸ ἐν ταῖς λιταῖς. σίαλος γὰρ ἕψεται· διὸ καὶ ἐπείγεται ὁ τοιοῦτος λέβης, ἵνα μὴ ἄλλως ἔχων ἀχρειώσῃ τὸ ἕψημα πυρὶ

ἁπαλῷ κατὰ τὸν εἰπόντα διοικονομούμενος. καὶ γλυκύτητα δὲ νῦν τὸ ἐπειγόμενος ἔχει, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου τεθεῖσα τοῦ λέβητος. (Vers. 364.) Τὸ δὲ, κνίσσῃ μελδόμενος, ἀντὶ τοῦ τήκων τὸ λίπος τοῦ κρέατος. γίνεται δὲ τὸ μέλδειν ἀπὸ τοῦ τὰ μέλη δαίειν ἤτοι καίειν. καὶ ἔστιν ἡ φράσις καινή. ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν κνίσσην μετὰ τοῦ ν̄ ἐν πτώσει αἰτιατικῇ, ἵνα ἔλεγεν ὅτι τήκων ὁ λέβης τὴν κνίσσαν. Ὅμηρος δὲ ἀντὶ παθητικοῦ δεξάμενος τὸ μελδόμενος λέγει, ὅτι τηκόμενος τῇ κνίσσῃ, τουτέστιν οὐ τῷ χαλκῷ πάσχων ὁ λέβης τὴν τῆξιν τῷ στερεῷ καὶ ἀτει*ρεῖ καὶ ἀτήκτῳ, ἀλλὰ τῇ ἐντὸς αὐτοῦ κνίσσῃ. καὶ ἔστι τὸ σχῆμα ὅμοιον τῷ, ἔφριξε μάχη ἐγχείῃσι, καὶ λήιον ἀσταχύεσσιν. ὡς γὰρ ἐκεῖ τῶν ἀσταχύων καὶ 1331
τῶν ἐγχέων φρισσόντων ἡ μάχη καὶ τὸ λήιον λέγονται φρίσσειν αὐτοῖς, οὕτω κἀνταῦθα τῆς κνίσσης μελδομένης, ὅ ἐστι τηκομένης, ὁ λέβης τῇ κνίσσῃ λέγεται μέλδεσθαι. τινὲς δὲ τὰ κνίσση φασὶν οὐδετέρως, λέγοντες τὸν λέβητα τήκειν τὰ κνίσση, τουτέστι τὰ λίπη, ἐν τῷ ζέειν. τοῦτο δέ, φασιν, οὐχ' Ὁμηρικόν· οὐ γὰρ εὕρηται παρὰ τῷ ποιητῇ καθὰ παρ' ἄλλοις τὸ κνίσσος οὐδέτερον. ὅτι δὲ ἡ κνίσσα καὶ δι' ἑνὸς γράφεται σ̄, ὁμοίως τῷ πίσα, δεδήλωται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκ τῆς κνίσσης καὶ ῥῆμά ἐστι κνισσῶ κνισσώσω, καὶ ὄνομα καινὸν ἅμα καὶ κοινὸν παρὰ Ἀθηναίῳ τὸ κνισσότερος, οἷον, κνισσότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. Σίαλον δὲ ἁπαλοτρεφέα φασὶν οἱ παλαιοὶ τὸν ἤδη χοῖρον, ἁπαλοτρεφέα λεγόμενον πρὸς διαστολὴν τῶν συάγρων. σίαλος γὰρ ὁ ἐν οἴκῳ τρόφιμος παρὰ τὸ σιτεῖσθαι ἅλις. Τὸ δὲ ἀμβολάδην ἀντὶ τοῦ ἀναβλητικῶς ἢ ἀναβολικῶς ἀπὸ ῥήματος τοῦ ἀναβάλλειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ χαλκεῖον ἀναβάλλειν λέγεται ἤγουν ἀναζέειν διὰ φλογὸς ὑπερβολὴν καὶ ἄνω κάτω ποιεῖν τῇ κινήσει τὸ ὕδωρ ἐν τῷ πα*φλάζειν. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Ἡροδότῳ, ἔνθα ἱστορεῖ κρήνην περὶ μέσας νύκτας ζέουσαν ἀμβολάδην. ἐντεῦθεν καὶ ἐπὶ τῶν ὀρυσσόντων τὸ ἄνω ῥίπτειν τὸ χῶμα ἀναβάλλεσθαι καὶ ἀναβάλλειν φασὶν οἱ παλαιοὶ, καὶ τὴν τοιαύτην γῆν ἀμβολάδα. καὶ ἀναβάλλεσθαι δὲ ἐντεῦθεν εἴρηται τὸ πνεῦμα ἀνάγειν, ὡς τὸ, ὁ δ' ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. Αἰλιανὸς δὲ γῆν ἐπιβάλλειν φησὶν, οὗ τὸ ἐναντίον γῆν ἀναβάλλειν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. ἐνταῦθα δέ φασιν οἱ παλαιοὶ καὶ ὡς πολλὴν ἐνάργειαν ἡ παραβολὴ ἔχει. οὐ γὰρ ἁπλῶς παραλαμβάνει λέβητα, ἀλλὰ ἐπειγόμενον πυρὶ, καὶ τούτῳ πολλῷ, καὶ ὑποκαιόμενον ξύλοις οὐ χλωροῖς ἀλλὰ ξηροῖς καὶ πάνυ ἐπιτηδείοις ἀνακαίεσθαι, καὶ οὐδὲ λοετροχόον ὄντα, παρειλημμένον δὲ εἰς ἀνάβρασιν σπουδαίου κρέατος. Κάγκανα δὲ γίνεται παρὰ τὸ καίειν καὶ καίνειν, τὰ εἰς τὸ καίεσθαι καινόμενα ἤτοι κοπτόμενα. Παυσανίας δὲ δανὰ τὰ τοιαῦτα ξύλα καλεῖσθαι δηλοῖ. φησὶ γάρ· δανὰ, εὐκέαστα, ξηρὰ, παρὰ τὸ δαίεσθαι. δῆλον δὲ ὅτι εὐκέαστα τὰ εὔκλαστα. κεάσαι γὰρ ἐπὶ ξύλων τὸ κόψαι, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 366.) Τὸ δὲ, οὐδ' ἔθελε προρέειν, δηλοῖ μὲν τὸ οὐκ ἠδύνατο. καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ γλυκύτητος ὁμοίως τῷ, τὰ δὲ δένδρα οὐδέν με θέλει διδάσκειν. *ἀδίπλαστον δὲ ἔχει τὸ ῥ̄ κατὰ μέτρου θέλησιν, ὅ περ μυριαχοῦ γίνεται. ὅτι δὲ τὸ οὐκ ἤθελε ταὐτόν ἐστι τῷ οὐκ ἠδύνατο, δηλοῖ ἐπαγαγὼν εἰς ἑρμηνείαν εὐθὺς τὸ, ἀλλ' ἴσχετο. (Vers. 367.) Πολύφρων δὲ Ἥφαιστος, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων πολύμητις, διὰ τὰ κατὰ πῦρ μυρία τεχνικὰ μεθοδεύματα. (Vers. 369.) Ὅτι ὁ Ξάνθος, ἐκκαίοντος αὐτὸν Ἡφαίστου, ἀναβοᾶται πρὸς τὴν Ἥραν οὕτως· Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν, ὅ ἐστιν ἐπέπεσε βλάπτειν ἐξ ἄλλων, ἤγουν δίχα τῶν ἄλλων θεῶν μόνος αὐτός; καὶ ἔστιν ὁ λόγος οὗτος προκλητικὸς τοῦ τὸν Ἥφαιστον παύσεσθαι καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ τερατείαν. εὐθὺς γὰρ ἡ Ἥρα φθέγξεται ἰάχουσα, ὡς ὑπέσχετο, καὶ αὐτὸς ἐφέξει κατασβέσας θεσπιδαὲς πῦρ. Τὸ δὲ, ἐμὸν ῥόον, δηλοῖ ὡς Ξάνθος λαλεῖ οὐχ' ὁ καθ' ὕδωρ, ἀλλ' ὁ δαιμόνιος αὐτοῦ ταμίας, οὗ περ οἷόν τι σῶμα ὁ ῥόος. Τὸ δὲ ἔχραε ἀρχή ἐστι καὶ αὐτὸ τῆς συνθέσεως τοῦ ζαχρηοῦς, ὡς καὶ προηρμήνευται. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ λεχθὲν ῥητόν. Ἐφεξῆς δὲ (Vers. 370.) τὸ, οὐ μέντοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι, ὅσον οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι τοῖς δεῖνα, οἷον τοῖς Τρωσὶν, ἀρωγοὶ, ἐρεῖ ἂν ὁ ἐξ ἑαυτοῦ εἰς ἑτέρους μεθιστῶν τὴν αἰτίασιν. (Vers. 372.) Τὸ δὲ, ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις, παυέσθω δὲ καὶ οὗτος, εἴποι ἂν ὁ ἐξ ἀξιώσεως καταλλαττόμενός τινι. ὁ δὲ *διαβεβαιούμενος μὴ ἂν βοηθῆσαι τῷδε τινὶ ἔχει εἰπεῖν τὸ, ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι μή ποτε τῷ δεῖνι ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ. (Vers. 367.) Σημείωσαι δὲ ὡς παρατρέχειν εἰωθὼς ὁ ποιητὴς τὰ μὴ πρὸ ἔργου αὐτῷ σιωπᾷ κἀνταῦθα παντελῶς, τί ἂν Ἀχιλλεὺς ἐποίει, μεθ' ὃ Ἥφαιστος ἑαυτὸν τῷ Ξάνθῳ ἐνέβαλε πυρὶ φλεγέθοντι. καὶ ὡς μὲν διεξέφυγεν, εὐνόητόν

ἐστιν. εἰ δὲ καὶ Ἥφαιστος τὸν ποταμὸν καίων τοῦ Ἀχιλλέως ἀπείχετο, ὁ μῦθος ὑποβάλλει νοεῖν, ὡς
εἰκὸς, οἷα καὶ τὸν ποταμὸν πλάσας ὀλέθριον μὲν τῷ Ἀχιλλεῖ, σωστικὸν δὲ τοῖς Τρωσὶν, ἑκατέρων γὰρ
εἶχε καὶ ἐκεῖνος δύναμιν. οὕτω καὶ Ποσειδῶν οὐ μόνον *σεισίχθων, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλιος, καὶ Ἑρμῆς 1242
οὐ μόνον κερδῷος, ἀλλὰ καὶ ζημίας ποιῶν κατὰ τὸν κωμικὸν, καὶ Φοῖβος οὐ μόνον Ἀπόλλων, ἀλλὰ
καὶ ἰατρὸς καὶ οὔλιος, ὅ ἐστιν ὑγιαστικὸς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται· καὶ ὅλως ἀρετὴ προσώπου τὸ τὰ
ἐναντία δύνασθαι ὡς ἐν καιρῷ ἄμφω μεταχειρίζεσθαι. οὕτω Νέστωρ, εἰ καὶ ψεῦδος οὐκ ἐρέει ὡς
μάλα πεπνυμένος, ἀλλ' ἐν καιρῷ ψεύσεται. οὕτως Αἴας ἀνδριζόμενος ἔσθ' ὅτε καὶ νῶτα δείξει μαθὼν
τὰ τοῦ Διὸς τάλαντα δυστυχῶς αὐτῷ βρίσαντα. εἰ δὲ καὶ συνετός που ἀνὴρ μανίαν ὑπεκρίνατό ποτε,
οὐκ ἂν θαυμάσοι τις, πολλοὺς καὶ ἄλλους μαθὼν ὀργάνῳ τοιούτῳ μεγάλα καταπραξαμένους καλά.
(Vers. 382.) Ὅτι γαλήνης φραστικὸν τὸ, ἀψοῤῥον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο.

(Vers. 385.) Ὅτι φοβερὰν κἀνταῦθα συμβολὴν μάχης ἐκ*φράζων ὁ ποιητὴς τὴν τῶν θεῶν
ἀγριαίνει τὸ χωρίον τερατώδεσσιν ἐννοίαις καὶ τραχείαις λέξεσιν, εἰπών· ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε
1332 βεβριθυῖα ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο. περίφρασις δέ ἐστιν αὐτὸ τοῦ δίχα φρονεῖν
ἤγουν διχονοεῖν. σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ ἢ ὁμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθὼν, ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξε
μέγας οὐρανός· ἄϊε δὲ Ζεὺς ἥμενος Οὐλύμπῳ. ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς
ἔριδι ξυνιόντας. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ τοῦ χωρίου πρόσωπον τὴν ἀρχὴν δηλαδὴ παρίσοις ἱλάρυ*νε τῷ ἄλλοισι
καὶ θεοῖσιν. Ἔρις δὲ βεβριθυῖα, ἣν καὶ βαρεῖαν φαμέν. Ὅρα δὲ ὅτι τὴν μὲν ἔριδα ἐμπεσεῖν εἶπε
θεοῖς, τοὺς δὲ θεοὺς συμπεσεῖν ἀλλήλοις εἰς μάχην. (Vers. 386.) Τὸ δὲ, θυμὸς ἄητο, τουτέστιν
ἔπνεε, δέδωκε τοῖς μεθ' Ὅμηρον λέγειν τὸ θυμοῦ πνέειν. γίνεται δὲ τὸ ἄητο ὅθεν καὶ τὸ ἀεὶς ἀέντος
καὶ ἀήτης ὁ ἐπὶ ἀνέμου. Τὸ δὲ, βράχε χθὼν, ἔστι μὲν κατὰ τὸ βράχεν ὕδατα καὶ ὅσα τοιαῦτα, δηλοῖ
δὲ ἦχον, ὁποῖοι πολλοὶ γῆθεν ἐκκύπτουσι δεινοὶ, ὧν καὶ οἱ τυφωνικοί. (Vers. 588.) Τὸ δὲ, σάλπιγξεν
οὐρανὸς, οὐ συνεξῆρται μὲν τῇ τῆς μάχης ταύτης σεμνότητι. τί γὰρ μέγα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη,
σαλπίζειν τὸν οὐρανὸν, ὅπου βροντᾶν ἔδει; οἰκεῖον δὲ ὅμως ἐστὶν ὡς πρός γε μάχην. *πολέμου γὰρ, καθὸ
πολέμου, σημεῖον οὐ βροντὴ, ἀλλὰ σάλπιγξ. ἄλλως τε φθάσας ὁ ποιητὴς εἰπεῖν ἐν τῇ τῶν Τρώων καὶ
Ἑλλήνων ἔριδι βροντῆσαι ὑψόθεν τὸν Δία ἐνταῦθα ἐνήλλαξε διὰ τὸ πολυειδέστερον, σαλπίζειν εἰπὼν
τὸν οὐρανὸν, καὶ οὕτω καινότερον μεταχειρισάμενος τὸ νόημα τὴν μὲν μικροτέραν ἐκείνην μάχην, ἐν ᾗ
μᾶλλον ἐχρῆν εἰπεῖν σαλπίσαι τὸν οὐρανὸν, ὕψωσε μεγάλῳ τέρατι, τῇ δὲ θείᾳ ταύτῃ μάχῃ, ὡς αὐτόθεν
τὸ μεγαλεῖον ἐχούσῃ, τὴν σάλπιγγα δέδωκεν. ἦν δὲ καὶ ἄλλως ποιήσει πρέπον τεράστιον τὸ σαλπίζειν
τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ καὶ διὰ στόματος. εἰ δὲ εἶπε βροντῆσαι τὸν οὐρανὸν, οὐδὲν ἐλάλει παράδοξον. Ὅρα
δὲ καὶ ὅτι ὁ ποιητὴς οἶδε μὲν σάλπιγγα, οὐκ εἰσάγει δὲ τοὺς ἥρωας χρωμένους αὐτῇ. σαλπίγγων δὲ πόσα
εἴδη, προγέγραπται. προσγραπτέον δ' ἐνταῦθα καὶ τῶν Ἀθηναίου ἐκεῖνα, ὡς ἐγερτικόν τι πρὸς μάχην
καὶ ἡ σάλπιγξ. Ἡρόδωρος γοῦν, φησὶ, σαλπικτὴς, Δημητρίου πολιορκοῦντος τὸ Ἄργος, οὐ δυναμένων
τῶν στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος, δύο ἅμα σάλπιγξι σημαίνων ὑπὸ
τῆς ἁδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἦν δέ,
φησι, σάλπιγξ καὶ ἐν πομπαῖς. γυνὴ *γοῦν τις Ἀγλαῒς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσάλπισε τὸ πομπικὸν ἐν καιρῷ
πομπῆς. μνηστέον δ' ἐν τούτοις καὶ ὅτι Φύλαρχος ἔσκωψέ τινα ὡς ἀπόλεμον, εἰπὼν παροιμιωδῶς τὸ,
πολεμίας σάλπιγγος οὐδ' ἐν ὕπνοις ὑπομένων ἀκοῦσαι· καὶ ὅτι οὐ μόνον σάλπιγγες ἀνέκαθεν ὄργανα
βοῆς τῆς ἐν πολέμῳ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ βύκανα, ὡς δηλοῖ τὸ, πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν
μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ βυκανιστῶν. καὶ κέρατα δὲ καὶ στρόμβοι νόμον τοιοῦτον ἔχουν. ὡς δὲ καὶ δαλὸς
ἀνημμένος μάχης ἦν σύμβολον, Εὐριπίδης δηλοῖ. (Vers. 389.) Γελᾷ δὲ ὁ Ζεὺς γηθοσύνῃ, ὁρῶν θεοὺς
ἔριδι ξυνιόντας, μυθικῶς μὲν, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων ἱστορεῖται χαίρειν τοὺς
ἀρίστους ὁρῶν ἐρίζοντας, τὸν Ὀδυσσέα δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀχιλλέα, οὐχ' ὅτι ἁπλῶς ἤριζον, ἀλλ' ὅτι περ
εἰς ἀγαθὸν ἀπέβλεπε τὰ τῆς ἔριδος, ὡς ἐκεῖ γέγραπται· οὕτω γὰρ καὶ νῦν Ζεὺς ἐπ' ἀγαθῇ ἔριδι γέγηθε
φίλερις ὢν ἐν καλῷ· ἐπεί τοι ὁ τὴν ἐπὶ κακῷ ἔριν φιλῶν ἀκούσοι ἂν ἔχθιστος εἶναι, αἰεὶ γάρ αὐτῷ ἔρις
φίλη. καὶ οὕτω μὲν κατὰ τὸν μῦθον. κατὰ δὲ ἀλληγορίαν αἰνίττεσθαί φασι τὸν τοιοῦτον λόγον τὸ παρὰ
τοῖς φυσικοῖς λεγόμενον νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν τὴν αὐτῷ ἀντικειμένην, χαίρειν δὲ τὸν Δία τῷ νείκει,

*διότι λύει τὸν σφαῖ*ρον καὶ γίνεται οὕτω τὸ νεῖκος γενέσεως αἴτιον· καὶ ἄλλως δὲ, ἐπεὶ ἐξ ἐναντίων
ποιοτήτων ἡ τοῦ παντὸς συνέστηκεν ἁρμονία, χαίρει καὶ οὕτω τῇ θείᾳ μάχῃ ὁ Ζεύς. δῆλον δὲ ὅτι τῶν
στοιχείων ἕκαστον, ἐκ ποιοτήτων δυάδος συνεστὼς, τῇ μιᾷ μὲν συνέχεται, θατέρᾳ δὲ διέστηκεν, οἷον
ἡ γῆ, τῷ ὕδατι κατὰ ψυχρότητα συγγενῶς ἔχουσα, ὅμως κατά γε ξηρότητα ὡς ὑγροῦ ἐκείνου ὄντως
ἀφίσταται, καὶ ὕδωρ αὖθις, ἀέρι καθ᾽ ὑγρότητα οἰκειούμενον, κατὰ θερμότητα ὡς ψυχρὸν διέστηκε,
καὶ ἀὴρ αἰθέρι κατὰ θερμότητα κοινωνῶν κατὰ ὑγρότητα ὡς ξηροῦ πεφυκότος ἀπεσχοίνισται, καὶ
αἰθὴρ δὲ πρὸς γῆν, εἰ καὶ κοινόν τι ἔχει τὸ ξηρὸν, ἀλλὰ τὸ θερμὸν ὡς πρὸς ψυχρὰν αὐτὴν ἴδιον
ἀπηνέγκατο. οὕτως ἀγαθὴ τοῖς τοιούτοις ἡ ἔρις. διὸ καὶ ὁ Ζεὺς, ὁ τοῦ παντὸς εἴτε νοῦς εἴτε ψυχὴ
καθ᾽ Ἕλληνας, ἐπ᾽ αὐτῇ χαίρων πεποίηται. εἰ δὲ εὐξάμενός τις παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν ἔριν ἔκ τε θεῶν
ἔκ τ᾽ ἀνθρώπων ἀπολέσθαι, καὶ κατὰ τῆς τοιαύτης ἔριδος εὔξαιτο, οἰχήσεσθαι ἂν τὸ πᾶν οὕτως
ἔφασάν τινες τῶν παλαιῶν. Τὸ δὲ, ἔριδι ξυνιόντας, ἀνάπαλιν μὲν εἴρηται πρὸς τὸ, διαστήτην ἐρίσαντε,
καθυπογράφει δὲ καὶ αὐτὸ τὴν φύσιν τῆς ἔριδος, ἥτις διϊστῶσα τοὺς φίλους, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται, εἶτα
συνάγει εἰς πόλεμον, ὡς ἐνταῦθα *δηλοῦται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἐγέλασε δέ οἱ φίλον ἦτορ, ῥηθήσεταί
ποτε πρός τινα φιλόμαχον, καὶ ὅτι τὸ, ἐγέλασε γηθοσύνῃ, πρὸς διαστολὴν ἑτέρου γέλωτος εἴρηται τοῦ* 1333
*κατὰ βάρους ψυχῆς, ὁποῖος καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ Σαρδώνιος, καὶ ὁ παρ᾽ Ἡσιόδῳ δὲ, καθ᾽ ὃν ὁ Ζεὺς
ἐξεγέλασεν.* (Vers. 391.) *Ὅτι τὸν Ἄρην πρῶτον ποιεῖ Ὅμηρος ἐφορμῶντα τῇ Ἀθηνᾷ, ἐχρῆν γὰρ τὸν
ἀλόγιστον χωρῆσαι κατὰ τῆς ἀλληγορουμένης εἰς φρόνησιν. φησὶ γάρ· ἦρχεν Ἄρης ῥινοτόρος, καὶ
πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε, χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδιον φάτο μῦθον· τίπτ᾽ αὖτ᾽, ὦ κυνάμυια,*
1243 *ἢ κατά τινας κυνόμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνε*λαύνεις, θάρσος ἄητον ἔχουσα; μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν.
εἶτα* (Vers. 396.) *καὶ ἀναμιμνήσκει ὡς αὐτὴ τὸν Διομήδην ἠρέθισε κατ᾽ αὐτοῦ, εἰπών· ἢ οὐ μέμνῃ,
ὅτε Τυδείδην ἀνῆκας οὐτάμεναι; αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν
ἔδαψας. καὶ οὕτως εἰπὼν ἐπάγει ἀπειλήν· τῷ σ᾽ αὖ, ἤγουν διό σε νῦν, ὀΐω ἀποτισέμεν, ἤγουν ἐμποινί-
μως ἀποδοῦναι, ὅσσα μ᾽ ἔοργας, ἤγουν ἔργοις ἐλύπησας. Καὶ ὅρα τὸν ἄφρονα ἐπὶ τὴν Ἀθηνᾶν μετα-
τιθέντα τὰ ἑαυτοῦ, τὴν ἀναίδειαν δηλαδὴ καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὸ φιλόνεικον. τοιοῦτον γὰρ ἡ κακία,
θέλουσα μὲν εἶναι ὅ πέρ ἐστι, τὰς προσφόρους δὲ κλήσεις ἀπαναινομένη καὶ τῇ ἀρετῇ αὐτὰς ἐπι-
γράφουσα. μωρίας δὲ καὶ ἡ κατὰ τὸν Διομήδην ἀνάμνησις, Ὁμηρικῆς μέντοι ἄλλως δεξιότητος ἔνδειξις.
δηλοῦται γὰρ ὡς, ἐὰν διὰ μέσου τοῦ Διομήδους ἡ Ἀθηνᾶ περιγέγονεν Ἄρεος, πολλῷ πλέον αὐτὴ δι᾽
ἑαυτῆς.* (Vers. 392.) *Ῥινοτόρος δὲ Ἄρης, ὡς ἂν τις εἴποι βυρσοτόμος κατὰ τοὺς παλαιούς· δεῖ γάρ,
φασιν, ἀσπίδος διατορῆσαι ῥινὸν, εἶτα σώματος ἐφικέσθαι· ἢ καὶ ὅτι ῥινὸν ἤτοι χροῦν πρῶτον τέμνει
τῶν πληττομένων, εἶτα τοῦ βάθους ἐ*φικνεῖται. δῆλον δὲ ὅτι ταλαύρινος αὐτὸς ὢν ὁ Ἄρης, τουτέστι
τάλανα ῥινὸν ἔχων, ῥινοτόρος ἐν ἄλλοις γίνεται· καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ ῥινοῦ καὶ βόες λαρινοὶ καὶ ταῦροι
οἱ μέγα καὶ παχὺ δέρμα ἔχοντες· καὶ ὅτι οὐδὲν σεμνὸν Ἄρεϊ τῷ ῥινοτόρῳ, εἰ μετ᾽ ὀλίγα βληθεὶς ὑπ᾽
Ἀθηνᾶς λύεται τὰ μέλη. Τὸ δὲ, καὶ πρῶτος ἐπόρουσε, πρὸς ἑρμηνείαν εἴρηται τοῦ, ἦρχεν Ἄρης.
ἄλλως γὰρ τὸ ἄρχειν ἀσαφὲς, οἷα καὶ ἐπὶ τοῦ ἡγεμονεύειν νοούμενον. ἐνταῦθα δὲ οἱ ἀλληγοροῦντες
φασὶν ὅτι ἄλλως οὐ γίνεται μάχη Ἀθηνᾶς καὶ Ἄρεος, εἰ μὴ αὐτὸς ἐπαναστῇ κατάρξας, ὡς οὐδὲ μεταξὺ
δούλου καὶ δεσπότου, εἰ μὴ τὸ ἀνδράποδον ἀναιδεύσεται.* (Vers. 393.) *Τὸ δὲ, χάλκεον ἔγχος, καὶ
ὁ χάλκεος Ἄρης, ἢ θώραξ, καὶ τὰ τοιαῦτα μετουσιαστικὰ, καὶ ὁ ἐκεῖθεν συναιρεθεὶς χαλκοῦς,
παρεισέκριναν τῷ βίῳ καί τινα Διονύσιον ποιητὴν καὶ ῥήτορα, ὃς χαλκοῦς, φασιν, ἐκλήθη διὰ τὸ
συμβουλεῦσαι Ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ τοὺς ἐμπαθῶς ἐμφορουμένους
οἴνου κυλίκων ἐρέτας ἔφη, ὡς ἱστορεῖ ὁ γράψας τὸ, μητρόπολις τῶν δεινῶν ὁ οἶνος, δι᾽ ὃν αἱ μέθαι,
αἱ μανίαι, αἱ παροινίαι. καὶ κλέπτης δέ τις παρ᾽ Ἀττικοῖς χαλκοῦς ἐκαλεῖτο, εἰς ὃν ἐγκρατῶς τοιχωρυ-
χοῦντα καὶ ἐκπλήττοντα ἔσκωψε Δημοσθένης τὸ, μὴ θαυμά*ζετε, ὦ Ἀθηναῖοι, χαλκοῦς κλέπτας, εἰ
τοὺς παρ᾽ ὑμῖν πλινθίνους οἴκους διορύττουσι.* (Vers. 394.) *Κυνάμυια δὲ ἡ ἀναιδὴς καὶ θρασεῖα
παρὰ τὴν κύνα καὶ τὴν μυῖαν, ἀναιδῆ ζῷα καὶ ἄμφω. κοινότερον δὲ τοῦ κυνάμυια τὸ κυνόμυια. καὶ ἐξ
ἐκείνου δοκεῖ γενέσθαι τοῦτο, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ μεσοπόλιος ὁ μεσαπόλιος καὶ ἐκ τοῦ τιθοβώσσειν τὸ
τιθαβώσσειν, ἐξ ὧν τὸ τιθαιβώσσειν καὶ ὁ μεσαιπόλιος, ἔτι δὲ καὶ καθὰ ἀκρόχολος ἀκράχολος παρ᾽*

*Ἀττικοῖς, καὶ ὀσταφὶς ἀσταφὶς, καὶ ἀπομείρεται ἀπαμείρεται παρὰ Ἡσιόδῳ. τινὲς δὲ κυνάμυιαν φασὶ τὴν τῶν κυνῶν μυῖαν, ἤτοι τὸν κρότωνα. ἕτεροι δὲ διὰ τοῦ ῑ γράφουσι τὴν ἄρχην τῆς λέξεως, καὶ νοοῦσι κινάμυιαν τὴν μὴ ἔχουσαν ἠρεμαῖον τὸ βλέμμα, ἀλλὰ κινοῦσαν συνεχῶς τοὺς μύας τῶν ὀφθαλμῶν. ταύτην δὲ τὴν λέξιν ἐν τοῖς ἑξῆς ἡ Ἥρα κατὰ τῆς Ἀφροδίτης ἐρεῖ προσφυέστερον. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀδεῆ κύνα καλέσει· τοῦτο δὲ οὐ προσφυῶς, ἀλλὰ νενικημένη θυμῷ. Ὅρα δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν ἐνταῦθα σκῶμμα ἐκ τῆς μυίας ἠρανίσατο, καὶ ταῦτα ἑτέρωθι σεμνύνας τὸ ζωΰφιον ἐν τῷ, καί οἱ μυίας θάρσος ἐνέθηκεν. οἱ δὲ ὕστερον παιδιὰν αὐτῇ ἐπωνόμασάν τινα, ἣν χαλκῆν μυῖαν ὠνόμασαν, περὶ ἧς φράζουσιν οὕτω. καταδεῖταί τις ῥακίῳ τὰς ὄψεις, καὶ κα*ταστὰς εἰς μέσον τῶν συνειλεγμένων παριὼν φωνεῖ· χαλκῆν μυῖαν θηράσω. οἱ δὲ κύκλῳ ἑστῶτες βίβλοις ἢ καὶ ταῖς χερσὶ παίοντες ἀποκρίνονται· ἀλλ᾽ οὐ λήψῃ. οὗ δὲ ἂν λάβηται, καθίστησιν ἐκεῖνον εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν. λέγεται δὲ χαλκῆ μυῖα πρὸς διαστολήν. εἰσὶ γάρ τινες καὶ χαλκαῖ μυῖαι συννεμόμεναί, φασι, τοῖς κανθάροις, χαλκίζουσαι τῇ χροιᾷ, αἷς οἱ παῖδες κηρία, φασὶ, προστιθέντες ἀφιᾶσιν. ὅτι δὲ ἡ μυῖα καὶ τὴν μυιοσόβην συντίθησι, δῆλον. ἔστι δὲ αὕτη ὄργανόν τι ἐκ τριχῶν, δι᾽ οὗ μυῖαι ἀποσοβοῦνται. ᾗ παρείκασέ τις παλαιὸς ἐπὶ σκώμματι πώγωνα καθειμένον, ἤγουν γένειον μακρόν.* (Vers. 395.) *Θάρσος δὲ ἄητον τὸ πολὺ καὶ γοργὸν κατὰ ἄνεμον ἀπὸ τοῦ ἄω τὸ πνέω καὶ προθυμοῦμαι. εἶπε γοῦν πρὸ μικροῦ, ὅτι καὶ θυμὸς ἄητο ἐν φρεσὶ, τουτέστιν ἔπνεεν. ἴσως δ᾽ ἐκ τούτου καὶ τὸν Ἥφαιστον φθάσας πέλωρ αἴητον ἔφη κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ῑ. ποιητικαὶ δὲ λέξεις καὶ ἄμφω, ἃς οὐκ ἂν φιλοίη τις πεζογραφῶν. Τὸ δὲ ἀνῆκε δηλοῖ μὲν καὶ νῦν τὸ ἀνέπεισεν. ἔστι δὲ κυρία ἡ λέξις, διὸ καὶ δὶς ἐνταῦθα συνεχῶς ἐχρήσατο, ἀνῆκεν εἰπὼν καὶ ἀνῆκας.* (Vers. 397.) *Πανόψιον δὲ ἔγχος ἢ τὸ πᾶσιν ὁρατὸν ἢ τὸ πάντων τελευταῖον καὶ ἔσχατον καὶ μεῖζον, ἀπὸ τοῦ ὀψὲ, ἢ ἀπὸ τῆς ὀψίας, ἥτις ἐστὶν ἔσχατός τις καιρός. *Ἀντίμαχος δὲ ὑπονόσφιον γράφει. καὶ τί μὲν σημαίνει τοῦτο, οὐχ᾽ ἑρμηνεύουσιν οἱ παλαιοί· φασὶ δὲ ὡς καὶ τί θέλει δηλοῦσθαι, δῆλον. ἴσως δὲ δηλοῖ τὸ ἐκ τοῦ Διομήδους ὑπ᾽ αὐτῆς νοσφισθὲν ἤτοι χωρισθὲν καὶ ἁρπασθέν.* (Vers. 398.) *Τὸ δὲ, ὦσας καὶ ἔδαψας, ἀνεπιτήδευτα ἐνταῦθα φυσικὰ πάρισα. ἔστι δὲ καὶ ὧδε τὸ ἔδαψας ἶσον τῷ ἐδάρδαψας, περὶ ὧν προγέγραπται.* (Vers. 399.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ γενόμενος ἐγκρατὴς*
1334 *ἐχθροῦ ἐρεῖ τὸ, νῦν σε οἴω ἀποτισέμεν καὶ ἑξῆς, ὡς προέκκειται.* (Vers. 400.) *Ὅτι τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἀσπίδα σεμνολογῶν, ἣν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ, θυσσανόεσσαν αὐτὴν λέγει, σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός. καὶ ἔοικε τὴν αἰγίδα διὰ τούτων παραδηλοῦν· τοιαύτη γὰρ καὶ ἐκείνη· ὥστε Ἀθηνᾶς ἀσπίδα εἶναι *τὴν κατ᾽ αὐτὴν αἰγίδα. διὸ καὶ τὸ, οὔτησε κατ᾽ ἀσπίδα, κατ᾽ αἰγίδα τινὲς γράφουσιν.* (Vers. 403.) *Ὅτι Ἄρεος ἔγχεϊ χαλκείῳ οὐτήσαντος τὴν αἰγίδα τῆς Ἀθηνᾶς αὐτὴ ἀναχασαμένη, τουτέστιν ἀναχωρήσασα, καὶ ἀναποδίσασα λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε, τόν ῥ᾽ ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης. τῷ, ἤγουν τούτῳ, βάλε θοῦρον Ἄρην κατ᾽ αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα. ἑπτὰ δ᾽ ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισε δὲ χαίτας, τεύχεά τε ἀμφαράβησε. γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη. πολὺς γὰρ ἐν *τοῖς παροῦσι μύθοις ὁ τῶν κρειττόνων γέλως καὶ ἡ διάχυσις. Ζεὺς οὖν οὐ μόνον τὴν φρένα τέρψεσθαι λέγει τὴν μάχην ὁρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐγέλασεν, ὡς ἐῤῥέθη, ἐπὶ τῇ τῶν θεῶν ἔριδι, καὶ Ἀθηνᾶ δὲ νῦν γελᾷ, κακῶς διαθεμένη τὸν Ἄρην. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ κατὰ τῆς Ἀφροδί*της χωροῦσα χαίρει θυμῷ, καὶ τὴν Ἄρτεμιν δὲ Ζεὺς ἐρωτᾷ ἡδὺ γελάσας, Ἥρα τε* 1244
μειδιῶσα τύπτει αὐτήν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. Ἡ δὲ ἀλληγορία ἐνταῦθα τοιαῦτα νοεῖ. Τὸ μὲν ἀναχωρῆσαι τὴν Ἀθηνᾶν (Vers. 403.) *τὸ ἀσύμβατον αὐτῆς δηλοῖ πρὸς τὸν ἀλληγορούμενον Ἄρην, οὐδὲν γὰρ κοινὸν αὐτῇ καὶ ἐκείνῳ. Λίθος δὲ εἴη ἂν μέλας νῦν ἡ τῆς φρονήσεως στεῤῥότης, μέλας μὲν διὰ τὸ βαθὺ καὶ ἐκ περινοίας δυσόρατον, τραχὺς δὲ, διότι τοιοῦτον ἡ ἀρετὴ καθ᾽ Ἡσίοδον. διὸ καὶ μέγας, διὰ τὸ *τῆς ἀρετῆς ἄκρον, ὃς καὶ περιορισμὸς κεῖται ἀρούρης διὰ τὴν κατ᾽ αὐτὸν διαφορὰν τῶν ἀνθρώπων, καθ᾽ ἣν ἀφορίζονται τῶν φαύλων οἱ σπουδαῖοι.* (Vers. 407.) *Τὸ δὲ πέλεθρον ἤτοι πλέθρον ὅτι διάστημά ἐστι ποδῶν ἑκατὸν ἤται πήχεων ξς̄ καὶ διμοίρου, καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Εἰ δὲ ἀπιθάνως ποιεῖται Ἄρης μὲν ἑπτὰ ἐπισχεῖν πέλεθρα ἐν τῷ πεσεῖν, Τιτυὸς δὲ ἐν Ἅιδου ἐπὶ ἐννέα κεῖσθαι πέλεθρα, ἔστι ἐκεῖνο μὲν τῇ φαντασίᾳ δοῦναι, τοῦτο δὲ τῇ ἀκριβείᾳ, ἣν ὁ μῦθος αἰτεῖν δοκεῖ.* (Vers. 408.) *Τὸ δὲ, ἐκόνισε χαίτας καὶ ἑξῆς, οὐκ ἔστιν ἀλληγορῆσαι. νικᾷ γὰρ ὁ μῦθος, γελῶν *που ἐνταῦθα καὶ αὐτὰς*

ὅτι μὴ εἰς τὸ πᾶν αὐτοῦ ἡ ἀλληγορία περιγίγνεται. (Vers. 410.) Ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπηρεαζόμενος εἰπεῖν δύναται τὸ τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὸν Ἄρην· νηπύτιε, ὅ ἐστιν νήπιε, ὡς προεδηλώθη· οὐδέπω δὴ ἐπεφράσω ὅσσον ἀρείων εὔχομ᾽ ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἰσοφαρίζεις, ἢ ἀντιφερίζεις. ἀρείων δὲ ἤτοι κρείττων Ἄρεος ἡ Ἀθηνᾶ οὐ μόνον κατὰ ἀλληγορίαν, ἀλλὰ καὶ μυθικῶς κατὰ τοὺς παλαιούς. 1335
ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἀνδρὸς μόνου, ὁ δὲ καὶ ἐκ γυναικός· καὶ ἡ μὲν συνέφυ τοῖς ὅπλοις, ὅθεν καὶ σύμφυτον ἔχει τὴν ἀρετὴν, ὁ δὲ οὔ· ἔτι δὲ ταύτης ὁ πατὴρ ἅμα γεννήσας αὐτὴν νίκην ἐποίησε κατὰ Τιτάνων, διὸ καὶ Ἀθηνᾶ νίκη ἐπωνομάσθη πρός τε μνήμην τῆς πατρῴας ἀρετῆς καὶ εἰς φερωνυμίας ἐπώνυμον διὰ τὸ τῆς φρονήσεως ἀεὶ νικητικόν. (Vers. 412.) Ὅτι ἐν τῷ, οὕτω κεν τῆς μητρὸς Ἐριννύας ἐξαποτίσοις, Ἐριννύας μητρὸς λέγει τὰς μητρικὰς ἀρὰς, δι᾽ ὧν Ἐριννύες ἐρεθίζονται κατὰ φαύλου παιδός. (Vers. 413.) Ἀθηνᾶ δὲ τὸν ῥηθέντα λόγον ἔφη πρὸς τὸν Ἄρην, καθ᾽ οὗ χωομένη κακὰ μήδεται ἡ μήτηρ Ἥρα, οὕνεκά, φησιν, Ἀχαιοὺς κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀ*μύνεις. ὃ δὴ σαφῶς δηλοῖ τὸ τοῦ Ἄρεος ἀλλοπρόσαλλον. (Vers. 415.) Ὅτι ἐπὶ μὲν στροφῆς ὅλου σώματος ἐρεῖ τις τὸ, πάλιν κίε, καὶ, πάλιν τράπετο, ἤτοι ὀπίσω ἐπορεύθη καὶ ἐστράφη. ἐπὶ δὲ ὀφθαλμῶν, ὥσπερ ἀλλαχοῦ οὕτω καὶ ἐνταῦθα κεῖται τὸ, πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινὼ, ἀντὶ τοῦ ὀπίσω ἔτρεψε τοὺς ὀφθαλμούς. δύναται δὲ νῦν τοῦτο καὶ ἐπὶ παροράσεως νοηθῆναι. σκώπτων δέ τις καὶ εἰς ὀφθαλμικὴν στραβότητα τὸ τοιοῦτον αἰνίξεται. (Vers. 416.) Ὅτι τὸν Ἄρην πεσόντα χειρὸς ἑλοῦσα ἦγεν Ἀφροδίτη, πυκνὰ μάλα στενάχοντα. μόγις δ᾽ ἐσαγείρατο θυμόν. Ἀθηνᾶ δὲ (Vers. 423.) Ἥρας εἰπούσης, ὢ πόποι Διὸς τέκος, καὶ δ᾽ αὖθ᾽ ἡ κυνάμυια, περὶ οὗ προεγράφη, ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον, ἀλλὰ μέτελθε, μετέσσυτο, τουτέστι μετῆλθε, χαῖρε δὲ θυμῷ, καθὰ καὶ αὐτὸ ἐγράφη· καὶ ῥ᾽ ἐπιεισαμένη, ἤγουν ἐπιπορευθεῖσα, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ ἤλασεν ἤτοι ἔτυψε καὶ συγκατέῤῥιψε τῷ Ἄρεϊ. φησὶ γάρ· τῆς δ᾽ αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ. τὼ μὲν ἄρ, ἤγουν οὗτοι δὴ, ἄμφω κεῖντο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ, ὁ Ἄρης δηλαδὴ καὶ ἡ αὐτοῦ χειραγωγὸς Ἀφροδίτη, ἡ συκίνη ἐπικουρία. καὶ οὕτω καὶ νῦν αἰσχρῶς συγκαταμένει τῷ Ἄρει, ἡ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ αἰσχρότατον συγκατακειμένη αὐτῷ, *ὅτε Ἥφαιστος εἷλεν αὐτούς. ἄγει δὲ ἀλληγορικῶς (Vers. 416.) τῆς χειρὸς ἑλοῦσα τὸν Ἄρην ἡ Ἀφροδίτη, ἐπειδὴ κέκρανται καὶ τὰ τοιαῦτα ἤθη ἀλλήλοις ἡρμοσμένα, τὰ κατὰ θυμὸν δηλαδὴ, ὃν ὁ Ἄρης δηλοῖ, καὶ τὰ κατὰ ἐπιθυμίαν, ἧς ἡ Ἀφροδίτη δηλωτική. διὸ καὶ παῖς αὐτῶν ἡ κατὰ μῦθον Ἁρμονία. καὶ ἄλλως δὲ, σύμβολόν ἐστι τοῦτο τοῦ πολλοὺς πολέμους διὰ γυναῖκας γίνεσθαι, ὁποῖος καὶ ὁ καθ᾽ Ὅμηρον ὁ δεκαετὴς, ᾧ παρεοίκασι καὶ ἄλλοι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν. ὁ γοῦν ἱερὸς, φασι, καλούμενος πόλεμος, ὃς ὕστερον συνεκροτήθη διὰ Θεανὼ τὴν Θηβαίαν ἡρπαγμένην ὑπό τινος Φωκέως, ἔτει δεκάτῳ πέρας ἔσχε, Θηβαίων τὴν Φωκίδα ἑλόντων συμμαχίᾳ Φιλίππου. οὕτω δὲ καὶ Κιῤῥαίων ἁρπασάντων Μεγιστὼ, τὴν Πελάγοντος τοῦ Φωκέως, δεκάτῳ, φασὶν, ἔτει ἑάλω ἡ Κίῤῥα. καὶ ἄλλως δὲ ὥς περ ὁ Ἰλιακὸς πόλεμος δι᾽ Ἑλένην ἐγένετο, οὕτω καὶ ἕτεροι μέγιστοι διὰ γυναῖκας. καὶ ἐκτίθεται καὶ αὐτοὺς ὁ παλαιὸς λόγος, οἷον, ὡς ὁ Φιλίππου οἶκος ἀνετράπη διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον, ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλην, ὁ Θησέως διὰ τὸν Φαίδρας, καὶ ἄλλοι δι᾽ ἄλλας. καλῶς δὲ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς καὶ προσγέγραπται, περιγίγνεται καὶ συγκαταῤῥίπτει τῷ Ἄρεϊ καὶ κεῖνται ἄμφω ἐπὶ χθονὶ πο*λυβοτείρῃ. καὶ θυμοῦ γὰρ καὶ ἐπιθυμίας, τῶν οὐκ ἐλλόγων, φρόνησις περιγίγνεται. ἡ δὲ πρὸς τὰ στήθη πληγὴ καλῶς καὶ αὐτὴ ἔχει διὰ τὸν αὐτόθι κατὰ καρδίαν ἐξ ἀφροσύνης θυμόν. (Vers. 417.) Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ ἐκλείποντι μὲν, αὖθις δὲ ἀνακτηθέντι, ἐπιλεχθήσεται τὸ, πυκνὰ μάλα στενάχων, μόγις δ᾽ ἐσαγείρατο θυμὸν, ἤγουν συνέλεξε πνεῦμα ζωτικόν. ἐξ οὗ σύγκειται τὸ ζωγρεῖν θυμὸν, ὡς ἐκ τοῦ θυμὸν ἀγείρειν τὸ θυμηγερέειν, οὗ προηγεῖται τὸ, ἔλιπε θυμὸς, ἀλλαχοῦ ῥηθέν. μετὰ γὰρ λειποθυμίαν ἀγείρεται ὁ θυμός. (Vers. 421.) Ἰστέον δὲ ὡς ἐπὶ ἀναιδοῦς γυναικὸς, βοηθούσης ἀνδρὶ ὁμοίῳ, ῥηθήσεται τὸ, ἡ κυνόμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα. Τὸ δὲ, μέτελθε καὶ τὸ μετέσσυτο ἢ καὶ νῦν ἐπὶ ἐκδικήσεως εἴληπται ἢ ἐπὶ τοῦ ὕστερον ἐλθεῖν, καθάπερ καὶ ἀλλαχοῦ. (Vers. 424.) Ἐν δὲ τῷ, καί ῥ᾽ ἐπιεισαμένη, διὰ μόνην ἰατρείαν χάσμης ἐπενεβλήθη ὁ συναλοιφεὶς ῥᾶ σύνδεσμος. ὃ ποιεῖ καὶ ἑξῆς ὁ γὲ σύνδεσμος ἐν τῷ, σοὶ μὲν ὅ γ᾽ ἠπείλησε, καὶ, στεῦτο δ᾽ ὅ γ᾽ ἀμφοτέρων. (Vers. 428.) Ὅτι ἀνδρεῖός τις ἐξευτελίζων ἀριστέα πολέμιον λέγοι ἂν παρῳδήσας τοιαῦτα· τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι

*τῷ δεῖνι ἀρωγοὶ εἶεν, ὅτε προμαχοίατο. ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες ὡς ὁ δεῖνα ἦλθεν ἐπίκουρος ἐμῷ μένει ἀντιόων, τῷ κεν δὴ πάλαι ἂν ἐπαύμεθα *πολέμοιο.* (Vers. 430.) *Ἀθηνᾶ δὲ ταῦτα φησὶ, ῥίψασα τόν τε Ἄρην καὶ τὴν Ἀφροδίτην. τλήμονες δὲ νῦν οἱ εὔτολμοι. σημαίνει δέ ποτε ἡ λέξις καὶ τοὺς ταλαιπώρους καὶ δυστυχεῖς.* (Vers. 431.) *Καλῶς δὲ καὶ νῦν τὸ ἀντιᾶν δοτικῇ συντέτακται, ὡς δηλοῦν ἐναντίωσιν. τὸ μέντοι, ἀντιόων ἑκατόμβης, καὶ τὸ, ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν, διὰ τί οὐχ᾽ ὁμοίως συντέτακται, προδεδήλωται.*

*(Vers. 436.) *Ὅτι ὁ τῶν ἄλλων μαχομένων προκαλούμενος καὶ αὐτὸς ἀντίπαλόν τινα ἐρεῖ* 1245
οὕτω· τί δὴ νῶι, τουτέστιν ἡμεῖς, διέσταμεν, ἤγουν ἰδίᾳ ἱστάμεθα καὶ οὐ συμπλεκόμεθα πρὸς ἔριν;
1336 *οὐδὲ ἔοικεν ἀρξάντων ἑτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον, αἴκ᾽ ἀμαχητὶ ἴομεν. εἰ δὲ καὶ νεώτερός ἐστιν ὁ καλούμενος, πρέπει ῥηθῆναι καὶ τὰ ἑξῆς, οἷον, ἄρχε, σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα. Καὶ σημείωσαι ὅτι τε κἀνταῦθα ὁ λόγος ἐμπειρίαν *τῇ πολυχρονιότητι καὶ σύνεσιν ἐπιμαρτύρεται, καὶ ὅτι νέοις πρέπει κατάρχειν τῶν τοιούτων. οἱ μέντοι τῷ χρόνῳ καθεστηκότες, κατάρχοντες μὲν ἁπλῶς οὕτω μάχης, οὐκ ἂν ἐπαινεθεῖεν· ἐρίζοντες δὲ κατ᾽ ἀνάγκην οὐκ ἂν μέμψιν ἔχοιεν. Ἐν δὲ τῷ, ἄρχε, ληπτέον κατὰ κοινοῦ τὴν γενικὴν τῆς μάχης ἐκ τοῦ ἀμαχητὶ ἐπιῤῥήματος, ἵνα λέγῃ ὅτι ἄρχε μάχης.* (Vers. 441.) *Ὅτι ὁ ὀνειδίζων τινὶ λήθην κοινῆς κακώσεως ἐρεῖ· νηπύτιε, ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶν περ μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακά; μέρος δὲ τοῦτο τῶν ἐφεξῆς, ἐν οἷς *Ποσειδῶν τὸν Ἀπόλλωνα προκαλούμενος εἰς μάχην ἄλλα τε ἔφη, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, καὶ ὅτι καρδίαν ἄνοον ἔχει, μὴ μεμνημένος ὅσα ἔπαθον ἀμφότεροι κακὰ μόνοι θεῶν ἀμφὶ τὴν Ἴλιον, ὅτε ἀγήνορι Λαομέδοντι πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμέν, φησιν, εἰς ἐνιαυτὸν μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ· ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλε· καὶ ἐγὼ μέν, φησι, Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν᾽ ἄῤῥηκτος πόλις εἴη* (Vers. 447.), *ἅ πέρ ἐστιν ἔπαινος πόλεως ὀχυρᾶς, Φοῖβε. σὺ δὲ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύ*χου ὑληέσσης. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες ὧραι ἐξέφερον, τότε νῶι, τουτέστιν ἡμᾶς, ἐβιάσατο μισθὸν ἅπαντα Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ᾽ ἀπέπεμπε. σοὶ μὲν ὅ γ᾽ ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε δήσειν καὶ περάαν νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων· στεῦτο δ᾽ ὅ γε, τουτέστιν ὥριζε καὶ διεβεβαιοῦτο κατὰ διάνοιαν, ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν, ἢ ἀπολεψέμεν, οὔατα χαλκῷ· νῶι δέ τ᾽ ἄψοῤῥοι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ, μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς, ἤγουν ὑποσχεθεὶς, οὐκ ἐτέλεσε. τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν; οὐδὲ μεθ᾽ ἡμέων πει*ρᾷ, ὥς κεν Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται πρόχνυ κακῶς σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισι; καὶ τοιαῦτα μὲν ὁ Ποσειδῶν. Ὁ μέντοι Ἀπόλλων* (Vers. 467.) *οὐ πείθεται ἀντικαταστῆναι τῷ Ποσειδῶνι, ἀλληγορικῶς μὲν διὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν αἰτίαν, μυθικῶς δὲ, διότι αἴδετο πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.* (Vers. 444.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν ποιητὴς οὔτε τὴν αἰτίαν παραδίδωσι δι᾽ ἣν ἐθήτευσαν, οὔτε ἀμφοτέρους ἀλλὰ τὸν Ποσειδῶνα μόνον δεῖμαι τὸ τῆς Τροίας τεῖχος φησὶ, τὸν δὲ Ἀπόλλωνα βόας βουκολεῖν. τῶν δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον οἱ μὲν αἰτίαν τῆς ῥηθείσης θητείας ἀπέδωκαν τὴν ἐκ τοῦ Διὸς ποινὴν, ὅτι συνδῆσαι αὐτὸν ἐβουλεύσαντο, ἕτεροι δέ φασιν, ὅτι οὐχὶ ἄκοντες ἀλλ᾽ ἑκόντες ἐθήτευσαν ξένοις ἐοικότες, ἵνα τὴν Λαομέ*δοντος ὕβριν πειράσωσιν. ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ*
1337 *ὁ ποιητὴς διδάσκει ἔθιμον εἶναι τοῖς θεοῖς. ὅθεν, φασὶ, θανόντος τοῦ ὑβριστοῦ Λαομέδοντος βοηθεῖ τοῖς Τρωσὶν Ἀπόλλων ἀντισηκούμενος τιμαῖς. ἐτιμᾶτο γὰρ ὥς περ ἐν Χρύσῃ καὶ Κίλλῃ καὶ Τενέδῳ, οὕτω καὶ ἐν Ἰλίῳ. Ποσειδῶν δὲ, ἀγέραστος μείνας, μνησικακεῖ τοῖς ἀπογόνοις τοῦ ὑβριστοῦ. ταῦτά τε οὖν φασί τινες, καὶ ὅτι ἀμφότεροι τὸ Τρωικὸν τεῖχος ἔδειμαν. τοῦτο δὲ οἱ μὲν αὐτοχειρίᾳ γενέσθαι μυθεύονται, οἱ δὲ οὐκ αὐτοὺς θητεῦσαι φασὶν, ἀλλὰ ἱερὰ τούτων κειμήλια δαπανηθῆναι εἰς ἀνέγερσιν τῆς Ἰλίου, κἀντεῦθεν ἀστείως πλασθῆναι, ὡς Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν αὐτὴν ἔδειμαν. ἕτεροι δέ φασι δύο τινὰς τεχνίτας, ἀμισθὶ ἐργασαμένους, ἀναθέσθαι τὸ ἔργον Ἀπόλλωνι καὶ Ποσειδῶνι, ὅ περ ὁ μῦθος μεταβιβάζει ἐντεῦθεν εἰς αὐτούς.* (Vers. 445.) *Μισθὸς δὲ ῥητὸς ὁ ὡρισμένος. ὅθεν καὶ ῥῆτραι αἱ ὡρισμέναι συνθῆκαι. ὡρισμένος δὲ, ὅν τις ὑπέστη, τουτέστιν ὑπέσχετο. διὸ μετ᾽ ὀλίγα ἔφη· μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσε. καιριωτάτη δὲ λέξις ὁ μισθὸς, διὸ καὶ ἐπιμένει αὐτῇ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τετράκις αὐτὴν εἰπών. ἀπὸ δὲ ταύτης τὸ μισθαρνεῖν σύγκειται.* (Vers. 447.) *Τὸ δὲ,*

εὐρύ τε καὶ ἑξῆς, τείχους ἀγαθοῦ ἔπαινος. (Vers. 448.) *Τὸ δὲ βόας βουκολεῖν ταὐτολογίαν ἔχει περιτ*τήν. ἤρκει γὰρ μόνον τὸ βουκολεῖν καὶ λειπόντων τῶν βοῶν. καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ οἶνον οἰνοχοεῖν καὶ τῷ κυνυλαγμὸς καὶ τοῖς τοιούτοις. καὶ ἐπὶ τούτων γὰρ περισσὸν ὁ οἶνος καὶ ὁ κύων διὰ τὸ συνυπακούεσθαι τῇ οἰνοχοείᾳ καὶ τῷ ὑλαγμῷ, ἴσως δὲ καὶ πρὸς διαστολὴν τῶν ὡς ἀλλαχοῦ ἀκύρως ἔφη βουκολουμένων ἵππων βόας ἐνταῦθα κυρίως βουκολουμένας ἔφη. βουκολεῖ δὲ ὁ Ἀπόλλων ὡς νόμιος. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τοὺς παλαιοὺς οἱ λοιμοὶ ἀπὸ τετραπόδων ἄρχονται, αὐτοῖς ἐπέστησαν αὐτὸν, ὅπως, φασὶ,*
1246 *τούτων ἀπεχόμενος πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων ἀπέχοιτο, ἐν ἀλόγοις παιδοτριβούμενος τὸ *περὶ τοὺς λογικοὺς προσηνές. καὶ ἄλλως δὲ νόμιος ὁ Ἀπόλλων, ἐπεὶ θερμαίνων ὡς ἥλιος τὴν γῆν πόας τοῖς θρέμμασιν ἀναδίδοσθαι ποιεῖ. ὅτι δὲ τὸ βουκολεῖν καὶ ἀποβουκολεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπατᾶν κεῖται ποτὲ παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον, καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται.* (Vers. 449.) *Ἴδη δὲ οὐ μόνον ὄρους ὄνομα, ὡς μυριαχοῦ ἐφάνη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἴδην καὶ τὴν τῶν ξύλων ὕλην Ἴωνές φασιν, ἤδη δέ ποτε καὶ Ἀττικοί. Κνημοὶ δὲ ὀρῶν τίνες εἰσὶ, καὶ αὐτὸ ἱκανῶς προεδηλώθη. Τὸ δὲ πολύπτυχον, φανερῶς ἐνταῦθα ἐπίθετον ὂν ὄρους τῆς Ἴδης, πείθει καὶ, ὅτε πολύπτυχος Ὄλυμπος λέγεται, ὡς ἐπὶ ὄρους καὶ τότε τὴν λέξιν νοεῖν.* (Vers. 450.) *Πολυγηθέες δὲ ὧραι ἢ ἐν αἷς χαίρουσιν οἱ θῆτες ἀπολαμβάνοντες τὸν μισθὸν ἢ καὶ καθόλου αἱ πολλοὺς εὐφραίνουσαι ὡς αὔξουσαι τοὺς καρπούς. τινὲς δὲ πολυγηθέος γράφουσιν, ἵνα λέγῃ τέλος τοῦ πολυγηθέος μισθοῦ. ἐνταῦθα δὲ τὸ, τέλος ἐξέφερον, τελεσφόρους καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ εἶναι δηλοῖ, καθὰ καὶ τὸν ἐνιαυτόν. ὡς δὲ καὶ λάτρον ὁ ῥηθεὶς μισθὸς ἐλέγετο, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. ὅθεν καὶ *λάτρις, ὡς ἐν τοῖς τοῦ γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους κεῖται, ὁ ἐπιμίσθιος. ἀλλ᾽ ὅμως, φησὶν, ἐπὶ δούλων τέτακται. λέγει δ᾽ ἐκεῖνος καὶ ὅτι θῆτες οἱ ὄντες ἐλεύθεροι μισθοῦ ὑπουργοῦσιν, ὡς καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὥστε ταὐτόν ἐστι κατ᾽ ἐκεῖνον θὴς καὶ μισθωτός. θῆσσα μέντοι παρ᾽ αὐτῷ καινότερον ἄλλο τι δηλοῖ. θῆσσα γάρ, φησι, ἣν πατὴρ καταλέλοιπε πένης ὤν. αὕτη δέ, φησιν, ἐπὶ τὸν πλησίον τοῦ γένους πορεύεται κατὰ νόμον ἀναγκάζοντα τοῦτο, καὶ ὁ μὴ αἱρούμενος γῆμαι πέντε μνᾶς ἀποτίνει, ὡς ἔταξε Σόλων. ἐν δὲ τοῖς ἐπικαινισθεῖσι νόμοις μετέδοξε τοῦτο ὡς μικρὸν καὶ ἐγένοντο δέκα μναῖ.* (Vers. 451.) *Τὸ δὲ ἐβιάσατο ἀντὶ τοῦ κατὰ βίαν ὑπεκράτησεν, ἐστέρησε, καὶ οὐ τὸν μισθὸν ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸν μισθὸν ἅπαντα, ὅ περ ἄκρας βίας ἦν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, νῶι βιήσατο μισθὸν ἅπαντα, ἢ ἀντίπτωσίς ἐστιν ἀντὶ τοῦ νῶιν, ἤγουν ἡμῖν, ἐβιάσατο τὸν μισθόν· ἢ καὶ ἄλλως ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἡμᾶς ἐβιάσατο κατὰ τὸν μισθὸν, ἢ ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐβιάσατο, εἶτα κατ᾽ ἐπιδιόρθωσιν ἐπαγαγεῖν τὸ, μισθὸν ἅπαντα, ἵνα λέγῃ ὡς οὐχ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς ἐβιάσατο, ἀλλὰ τὸν μισθὸν ἡμῶν.* (Vers. 452.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ τοῦ σεμνοῦ προσώπου ἐνταῦθα ἐπιεικές· ἠρκέσθη γὰρ ὁ Ποσειδῶν ἀγήνορα καὶ ἔκπαγλον εἰπὼν τὸν ὑβριστὴν βασιλέα, οὐδὲ ἐκπαγλότατον προ*σειπεῖν ἐθελήσας, καθά που ὁ Ἀτρείδης τὸν Ἀχιλλέα.* (Vers. 454.) *Περᾶν δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ πέραν που διαπωλῆσαι, οἷον ἐν νήσοις τηλεδαπαῖς, ὡς ἐνταῦθα λέγεται. γίνεται δὲ τὸ τηλεδαπὸν ἀπὸ τοῦ τῆλε καὶ τοῦ ἔδαφος, ἵνα λέγῃ νήσους τηλεδαπὰς, ὧν τῆλε καὶ μακρὰν τὸ ἔδαφος ἐστί. τοιαύτην δὲ παραγωγὴν ἔχει καὶ τὸ ἡμεδαπὸς καὶ ἀλλοδαπὸς, ὁ τοῦ ἡμετέρου δηλαδὴ ἐδάφους καὶ τοῦ ἄλλοθεν ἐδάφους· ὁμοίως καὶ τὸ ποδαπὸς ὁ ξένος, ἤγουν ποίου ἐδάφους ἤτοι χώρας, γῆς. εἰ δὲ τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει, ἄπορος κἀνταῦθα ἡ ὀξυτόνησις, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀσκληπιὸς, περὶ οὗ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν εἴρηται. εἰ γὰρ τὸ ἔδαφος προπαροξύνεται αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ, ἀπορίαν ἔχει, πῶς τὰ ὡς εἴρηται ἀπ᾽ αὐτοῦ ὀξύνονται.* (Vers. 455.) *Τὸ δὲ, ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ, τινὲς ἀπολεψέμεν γράφουσιν, ὅ ἐστι σιδήρῳ τεμεῖν, ὁμοίως τῷ, περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψεν. οὗ θεματικὴ κλίσις τὸ λέπω λέψω ὁ μέλλων. ἀφ᾽ οὗ κατά τινας καὶ μώλωψ, ὁ ἐκ βοείων λεμμάτων, οἱονεὶ βοόλωψ. ἐκ δὲ τοῦ λέπειν καὶ τῶν αὐτοῦ κινήσεων καὶ τὸ λεπτὸν γίνεται ὡς οἷον λεπιστὸν, καὶ ἡ ὀρειώδης λεπὰς, ὡς καὶ ὁ λεπρὸς, καὶ ἡ λεπρὰς πέτρα, ἐφ᾽ ἧς αἱ λεπάδες, καὶ τὸ ὀρεινὸν λέπας, καὶ ὁ τοῦ κρομύου λοπὸς, ἴσως δὲ καὶ ὁ κατ᾽ ὄρος λόφος ἐκ τοῦ λέλε*φα παρακειμένου ἐνεργητικοῦ, καὶ ἐκ τοῦ μέσου ἡ λοπὰς, ὡς καὶ λεπτὴ καὶ τραχεῖα· ἐκεῖθεν δὲ καὶ ἡ λεπὶς καὶ τὸ λέπαδνον· ἴσως δὲ καὶ ἡ παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ λεπαστὴ ὀξυτόνως κύλιξ, ὡς τὸ καλὴ, ἢ παροξυτόνως ὡς τὸ μεγάλη. τάχα γὰρ διὰ τὸ καὶ λεπτὸν καὶ ἐκπέταλον δὲ κατὰ τὰς λεπάδας ἔσχε τὸ καλεῖσθαι λεπαστή. οἱ μέντοι παλαιοὶ διὰ τὸ*

1338 μεγάλην αὐτὴν εἶναι ἀπὸ τοῦ λάπτειν ὠνομάσθαι φασὶ διὰ τοὺς ἐπὶ μέθῃ ἀναλίσκοντας πολλὰ, οὓς
λαφύκτας ἐκάλουν. χρῆσις δὲ λεπαστῆς παρὰ τῷ κωμικῷ ἐν Εἰρήνῃ. ἔστι δὲ Δολόπων λέξις ἡ λεπαστή.
ὡς δὲ καὶ μεγάλη ἦν, ὅθεν κυανοβενθῆ τις αὐτὴν ἔφη, δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶ Ἕρμιππος ἐν τῷ, ἂν
ἐγὼ πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιὼν, τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα. οἱ δὲ ταῦτα
παραδόντες προφέρουσι καὶ παρακείμενον τοῦ λάπτω λάψω, οἷον, τὸ δέπας λέλαφας τοὐμὸν ὦναξ
δέσποτα, ἤγουν ἄθρουν ἐξέπιες. καὶ οὕτω μέν τινες ἀπολεψέμεν ἔγραψαν. ἄλλοι δὲ ἀπολουσέμεν, ἤτοι
κολοβώσειν. λοῦσον γάρ, φασι, παρὰ Κυπρίοις τὸ κολοβόν. (Vers. 469.) Ὁ δὲ πατροκασίγνητος καὶ
θεῖος λέγεται καὶ πάτρως καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ μήτρως, ὡς προδεδήλωται. Τὸ δὲ, μιγῆναι ἐν
παλάμαις, δηλοῖ μὲν τὸ ἀντιστῆναι ἄχρι χειρῶν. ἔστι δὲ ὅμοιον πρὸς τὸ, *ὅτ᾽ ἐν κονίῃσι μιγείης,
ἤγουν ὅτε εἰς ἀγῶνα ἔλθῃς, ὡς καὶ τοῦτο προείρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἔστιν εἰπεῖν ἀστείως ἐνταῦθα
καταπαίζοντα τοῦ μύθου, ὅτι σωφρονέστερος Διὸς ὁ υἱὸς Ἀπόλλων. οὗτος μὲν γὰρ αἰδεῖται πατροκα-
σιγνήτου μιγῆναι ἐν παλάμαις· ὁ δὲ Ζεὺς τοῦ πατρὸς οὐκ ἐφείσατο. (Vers. 457.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι
τὸ, μισθοῦ χωόμενοι, ὃν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσεν, ἐπὶ μισθοῦ ποτε στερήσει λεχθήσεται. δῆλον δὲ ὡς
καὶ ἐνταῦθα τὸ ὑποστὰς ἀντὶ τοῦ συνταξάμενος καὶ ὑποσχόμενος. Τὸ δὲ, οὐκ ἐτέλεσεν, ἀρχή ἐστι καὶ
αὐτὸ τοῦ λέγειν τελέσματα τὰ φορολογήματα. (Vers. 468.) Τὸ δὲ, φέρεις χάριν, ἤγουν τὰ κεχα-
ρισμένα ποιεῖς, Ἀττικόν ἐστι καὶ κοινόν. τὸ μέντοι εἰπεῖν, φέρεις ἦρα ἢ ἐπίηρα, ποιητικόν ἐστι.
(Vers. 460.) Τὸ δὲ πρόχνυ προείρηται ὅτι δηλοῖ τὸ ἐπὶ γόνυ ἢ παντελῶς. (Vers. 462.) Ὅτι φησὶν
Ἀπόλλων πρὸς τὸν Ποσειδῶνα ἐρίζειν προκαλούμενον, ὡς οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο ἔμμεναι, εἰ
δὴ σοί γε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίξω δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες ἄλλοτε μέν τε ζαφλεγέες τελέθουσιν
ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες, ἄλλοτε δ᾽ αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ὅπως δὲ κατ᾽
ἀλληγορίαν ἀλλήλοις ἀντίπαλοι Ἀπόλλων τε καὶ Ποσειδῶν, προείρηται, ὥς περ καὶ περὶ Ἀρτέμιδος
καὶ Ἥρας καὶ Λητοῦς καὶ Ἑρμοῦ. Ἰστέον *δὲ καὶ ὅτι τὸ, οὐκ ἄν με σώφρονα μυθήσαιο καὶ ἑξῆς
ἕως τοῦ δειλῶν, χρησιμεύσει τῷ μὴ θέλοντι περί τινων μικρῶν ἐρίζειν πρὸς μέγαν τινά. (Vers. 464.)
Τὸ δὲ ἐφεξῆς γνωμικόν ἐστιν, ἐξευτελίζον τὸ ἀνθρώπινον φῦλον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. πλὴν ἐκεῖ μὲν
ἐπλάτυνε τὸ νόημα, εἰπὼν περὶ τῶν φύλλων ὅτι τε φύονται καὶ ὅτι χαμάδις αὖθις χέονται· ἐνταῦθα
δὲ περὶ μὲν τῶν φύλλων οὐδὲν εἶπε, περὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων λέγει, ὡς ποτὲ μὲν ζαφλεγέες εἰσὶ, ποτὲ
δὲ φθινύθουσιν, ἤγουν ποτὲ μέν εἰσι θερμοὶ καὶ ὡς εἰπεῖν ζῶντες, ποτὲ δὲ θνήσκουσιν, ἵνα οἱ μὲν
ζῶντες ὦσιν ὅμοιοι φύλλοις χλωροῖς τοῖς ἐπὶ τῶν δένδρων, οἱ δὲ θνήσκοντες τοῖς χαμαὶ πίπτουσι. καὶ
ἄλλως δὲ, ζαφλεγέες μὲν οἱ μεγαλόφρονες καὶ λαμπροὶ καὶ ἀρίδηλοι, ὡς τοῦ φλέγειν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ
λαμπρότητος τιθεμένου, καθὰ καὶ ἐπὶ Διομήδους ἐνοεῖτο καὶ ἐπὶ Ἀχιλλέως, ὅτε πῦρ ἐξ αὐτῶν ἀνή-
πτετο· φθινύθοντες δὲ καὶ ἀκήριοι (Vers. 466.) οἱ οἷον ἀλαμπεῖς, ἢ καὶ ἄλλως, ἀφανεῖς, ὥς περ
εἰ μηδὲ ἔζων. τούτοις δὲ ἀκόλουθον τοῖς νοήμασι καὶ τὸ ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες. οὐ γὰρ ἀργὸν οὐδὲ
τοῦτο κεῖται, ἀλλὰ παιδευτικόν ἐστι τῶν ἀκροατῶν. καὶ εἰ μὲν ζαφλεγέας νοήσομεν τοὺς ζῶντας, ἁπλῶς
λέγει ὅτι ζῶσι καρπὸν γῆς ἔδοντες, ὡς καὶ πολλὰ τῶν ἀλόγων. εἰ *δὲ ζαφλεγέες εἰσὶν οἱ λαμπροὶ, δηλοῖ
ὅτι ἐλλάμπονται καὶ μέγα φρονοῦσι, καὶ ταῦτα καρπὸν ἀρούρης ἔδοντες, οὐ μὴν ἀμβροσίαν καὶ νέκταρ
ὡς οἱ θεοί. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν ζαφλεγέας μὲν τοὺς οἷον ἐμπυρίους διὰ τὸ δραστήριον καὶ θερ-
μοὺς ἢ θερμὸν ἔργον δρῶντας κατὰ τὸν κωμικὸν, ἢ σεμνότερον φάναι, θερμουργοὺς, ἢ καὶ αἰθε-
ρίους, εἴ γε παρὰ τὸ αἴθειν καὶ ὁ αἰθὴρ καὶ οἱ ἀστέρες γίνονται· φθινύθοντες δὲ οἱ κατ᾽ ἐναντίον
λόγον ἀδρανεῖς καὶ ὡς εἰπεῖν ἐκ τοῦ φλέγειν σβεσθέντες καὶ μεμαρασμένοι. (Vers. 464.) Δειλοὺς δὲ
ἀνθρώπους κἀνταῦθα συνήθως τοὺς δειλαίους φησίν· ἕτεροι δὲ τοὺς ἀτυχεῖς. Δείλας γάρ, φασι, πρῶ-
τος τὸν εἰς φόνον κλῆρον εὕρηκε. καὶ λαλοῦσι μὲν οὗτοι οὐ πάνυ σαφῶς. ὃ δὲ λέγουσι τοιοῦτον ἐστίν.
*εὕρημα ἦν Δείλαντός τινος τὸ κληροῦσθαι ἤτοι λαγχάνειν ἐπὶ φόνῳ, οἷον ἐπὶ μονομαχίᾳ ἢ θηριο- 1247
μαχίᾳ, ἢ καὶ ἄλλως ἐπὶ φόνῳ ἀδίκῳ, καὶ ἐξ αὐτοῦ δειλοὶ ἄνθρωποι οἱ ἀτυχοῦντες εἰς ζωὴν καὶ ὡς
ὁ ποιητὴς λέγει ἀκήριοι, ὅ ἐστι νεκροί. (Vers. 467.) Ἰστέον δὲ ὅτι μεταχωρούντων ἐνίοτε εἰς ἄλληλα
τοῦ δ̄ τε καὶ τοῦ θ̄ ὡς ἐπὶ τοῦ οὐθενῶ καὶ ἐξουδενῶ καὶ οὐδέτερον καὶ οὐθέτερον καὶ ἐπὶ ἄλλων,
ὅμοιόν τι γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἔδω καὶ ἔσθω, ἄμφω γὰρ ἕν τι δηλοῦσι, τοῦ σ̄ πλεονάσαντος ἐν τῷ ἔσθω.

*καὶ οὐκ ἔστι γενναίως ἀπισχυρίσασθαι περὶ τοῦ ἔδω καὶ ἔσθω, ποῖον ἐκ ποίου γέγονε. Τοῖς δὲ ῥηθεῖ-
σιν ἐπάγει ὁ Φοῖβος καὶ τὸ, ἀλλὰ τάχιστα παυσώμεθα μάχης, οἱ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων, ἤγουν μαχέ-
σθωσαν, ὅ λέγοι ἂν ὁ θέλων εἰρήνην μετά τινος, ἄλλοις δὲ παραχωρῶν, εἰ βούλοιντο ἐρίζειν.*
(Vers. 470.) *Ὅτι ἐν τῷ, πότνια θηρῶν Ἄρτεμις ἀγροτέρη, ἄδηλον εἴτε πότνια θηρῶν ἡ Ἄρτεμις
λέγεται ἤγουν ἡ εἰς τὸ θηρεύειν πότνια, εἴτε ἀγροτέρα θηρῶν, ἤτοι ἀγρευτικὴ τῶν θηρίων. οἱ δὲ πα-
λαιοὶ ἀντὶ τοῦ δεσπότις ἐνταῦθα νοοῦσι τὸ πότνια. Ἀνακρέων οὖν φησὶ μεταλαβὼν, δέσποινα Ἄρτεμι
θηρῶν. ὅτι δὲ καὶ ἀ*πολύτως ἀγροτέρα λέγεται Ἄρτεμις ἐπιθετικῶς παρ' Ἀττικοῖς, δηλοῦσιν ἄλλοι
τε καὶ ὁ κωμικὸς, ἐν οἷς λέγει κατὰ χιλίων τῇ ἀγροτέρᾳ εὔξασθαι.* (Vers. 472.) *Ὅτι πρὸς τὸν ἑκου-
σίως παρὰ τὸ δέον ὑπεκστάντα μάχης ῥηθήσεται τὸ, φεύγεις δὴ, ὦ δεῖνα; τῷ δεῖνι δὲ νίκην πᾶσαν
ἐπέτρεψας; μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας. εἰ δὲ καὶ τοξότης ὁ ὑποχωρῶν εἴη καὶ ἀλαζὼν, προσαρμόσει καὶ* 1339
*τὰ ἑξῆς· νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως; μή σευ νῦν ἔτι ἀκούσω εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν,
ἄντα τοῦ δεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζειν. Ἄρ*τεμις δὲ ταῦτα νείκεσε τὸν Ἀπόλλωνα κατὰ Ποσειδῶνος
ἐρεθίζουσα, καὶ δοκοῦσα ἐν τῷ, φεύγεις Ἑκάεργε, σκώπτειν ὡς παντὸς τοξότου, οἷς ἐκηβολεῖ, ἑτοί-
μου ὄντος φεύγειν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὐδέν τι προσέφη αὐτὴν, οἷα καθάπαξ κυρώσας αἰδημόνως πρὸς
τὸν θεῖον ἔχειν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ νείκεσεν ἑρμηνεύων ὁ ποιητὴς* (Vers. 480.) *ἐπάγει· καὶ ὀνείδιον
φάτο μῦθον· ταὐτὸν γὰρ νεικεῖν καὶ ὀνειδίζειν.* (Vers. 473.) *Τοῦ δὲ ἐπέτρεψας οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα
καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν. ὡς γὰρ ἐπιτρέπει τις οἶκον τινὶ, οὕτω καὶ τὸ, νίκην ἐπέτρεψας. Τὸ δὲ,
μέλεον *εὖχος, ἀπεναντίας ἐστὶ πρὸς τὸ μέγα εὖχος καὶ τὸ μέγα κῦδος.* (Vers. 475.) *Τὸ δὲ, μή σευ
νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω εὐχομένου καὶ ἑξῆς, τὴν ψευδομάχην καὶ αὐτὸ αἰνίττεται τὴν
ἐξ ἐναντιώματος ἐμφαινομένην τῇ κατὰ τὸν ἥλιον θερμότητι πρὸς τὸ μέγα ὑγρὸν τὸν θαλάττιον Πο-
σειδῶνα, καθ' ἣν οὐδέν τι κατ' αὐτοῦ γενναῖον δρᾷ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ μένει ἐν τῷ δοκεῖν δύνασθαι. Ὅρα δὲ
ὅτι δυνάμενος εἰπεῖν ὁ Ὅμηρος, μή σου νῦν ἔτι ἀκούσω, τοῦτο μὲν εἰπεῖν ὤκνησεν, εἵλετο δὲ τὸ ποιητικώ-
τερον ὡς καινότερον. Ὅτι καὶ ἐν*ταῦθα* (Vers. 479.) *κεῖται σχῆμα ἐλλειπτικὸν ἐν τῷ, ἀλλὰ χολωσαμένη
Διὸς κυδρὴ παράκοιτις· πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεὲς, ἀντί' ἐμεῖο στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ
μένος ἀντιφέρεσθαι, ἢ ἀντιφερίζειν. λείπει γὰρ ἐν τούτοις τὸ ἔφη· ἵνα λέγῃ ὅτι χολωσαμένη Ἥρα* 1340
*κατ' Ἀρτέμιδος ἔφη· τί δὲ σὺ νῦν μέμονας, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ σημείωσαι ὅτι αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα
συσχηματισθεὶς οἷον τῷ πράγματι ὑπεσημήνατο τὴν τοῦ λόγου ἔλλειψιν προσφυῶς γενέσθαι τῷ χόλῳ
τῆς Ἥρας, οὗ ἴδιον μὴ κρατεῖν ὀρθῆς φράσεως, ᾧ συνεξομοίωσε τὴν *οἰκείαν φράσιν καὶ αὐτός. ἀτε-
λῶς γὰρ ἔφρασε τὸ, χολωσαμένη Διὸς παράκοιτις, μηδέν τι πλέον προσθεὶς εἰς τελείαν ἔννοιαν, ἀλλὰ
τὴν τοῦ οἰκείου λόγου βάσιν χωλεύειν ἀφεὶς, ὡς εἴ περ ἐχολώθη αὐτὸς, ὡς καὶ τοῦ χόλου ἐλλειπτικῶς
ποτε φράζοντος. καὶ νῦν μὲν οὕτως ἡ ποιητικὴ φράσις ἔπαθεν, ὅ περ ἂν καὶ ὁ τῆς χολουμένης Ἥρας
λόγος εἶχεν ἂν παθεῖν. μετ' ὀλίγα δὲ* (Vers. 487.) *αὐτὴ ἡ Ἥρα θυμῷ χρωμένη ἐλλειπτικῶς ἐρεῖ ἐν
τῷ, εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν ὅσον φερτέρη εἰμί. ἱστᾷ γὰρ μέχρι τούτου τὸν λόγον μὴ πληρώσασα διὰ ῥήμα-
τος, *καὶ εὐθὺς τύπτει τὴν Ἄρτεμιν. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς καὶ ὁ Ἀντηνορίδης Ἀγήνωρ διὰ δειλίαν εἰς λόγου
ἔλλειψιν ἐμπίπτει, καὶ μετ' αὐτὸν ὁμοίως ὁ Ἕκτωρ. τὰ γὰρ καταχρατοῦντα πάθη οὐκ ἐῶσιν ἀπαρτί-*
1248 *ζειν λόγον ἀνελλιπῶς.* (Vers. 479.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς *παράκοιτις, δύ-
ναται καὶ ἀπὸ κοινοῦ ῥῆμα ληφθὲν θεραπεῦσαι τὴν τοῦ ποιητοῦ ἔλλειψιν. ἐπεὶ γὰρ ἔφη προσεχῶς
ἀνωτέρω, τὴν δ' οὔ τι προσέφη Ἀπόλλων, εἶτα ἐπήγαγεν, ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς παράκοιτις, δύναται
τὸ προσέφη καὶ ὧδε συνεξακουσθῆναι ἀπὸ κοινοῦ, ἵνα ᾖ, ὡς ὁ μὲν Φοῖβος οὐδέν τι προσέφη τὴν Ἄρ-
τεμιν, ἡ δὲ Ἥρα προσέφη τάδε.* (Vers. 487.) *Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι λαλήσει ποτὲ ἀνὴρ ἀνδρεῖος πρὸς
θρασὺν ἀγεννῆ παρῳδήσας τὸ τῆς Ἥρας πρὸς τὴν Ἄρτεμιν· πῶς δὲ νῦν σὺ μέμο*νας, κύον ἀδδεὲς,
ἀντία ἐμοῦ στήσασθαι; χαλεπός τοι ἐγὼ μένος ἀντιφερίζειν. εἰ δὲ καὶ τοξότης ὁ ὀνειδιζόμενος καὶ ἐν
δειλοῖς δοκῶν ἀνδρεῖος, ἁρμόσει παρῳδηθεῖναι καὶ τὰ ἐφεξῆς οὕτω· τοξοφόρῳ περ ἐόντι, ἐπεί σε λέοντα
γυναιξὶ θεὸς θῆκε καὶ τὸ ἑξῆς. Τὴν Ἄρτεμιν δὲ ἡ Ἥρα ὀνειδίζουσα ὡς μὴ μάχιμον οὕτω* (Vers. 483.)
*φησίν· ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ Ζεὺς ἔθηκεν, ὅ ἐστι λέαιναν, ὥς που καὶ προεῤῥέθη· καὶ ἔδωκε κατα-
κτάμεν' ἥν κ' ἐθέλῃσθα, ἐν τοῖς αἰφνιδίοις δηλαδὴ θανάτοις τοῖς γυναικείοις, οἷς ἐπιστατεῖν δοκεῖ*

Ἄρτεμις, ὡς πολλαχοῦ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως φαίνεται· ἢ καὶ ἄλλως, ἐν τοκετοῖς, ἐπειδὴ λοχεία ἡ Ἄρτεμις λέγεται καὶ δοκεῖ προΐστασθαι τοκετοῦ· τοῦτο δὲ, ἐπεί, φασι, πανσελήνοις εὐτοκώτατοι αἱ γυναῖκες. Τοῖς δὲ εἰρημένοις ἐπάγει (Vers. 485.) *ἡ Ἥρα καὶ ἔτι ἕτερον, ὃ παρῳδηθὲν οἰκεῖόν ἐστι πρὸς κυνηγέτην ἀλαζονευόμενον. ἔστι δ' αὐτὸ τοιοῦτον· ἦ τοι, ἤγουν ὄντως σοὶ, βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν, ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσ*σοσιν ἶφι μάχεσθαι. Καὶ ὅρα ὅτι φανερῶς ἐνταῦθα ἐναίρειν οὐ τὸ σκυλεύειν, ἀλλὰ τὸ φονεύειν φησί· καὶ ὅτι γένος εἰπὼν τοὺς θῆρας εἶδος ἐπήγαγε τὰς ἐλάφους, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις γέγονεν.* (Vers. 486.) *Ἀγρότεραι δὲ καὶ νῦν ἔλαφοι ἢ ἁπλῶς αἱ ἄγριοι ἢ αἱ μὴ ταχὺ γηράσκουσαι, μακρόβιον γὰρ κατὰ τὴν ἱστορίαν καὶ ἡ ἔλαφος. ὡς δὲ καὶ ἡμιόνων ἐπίθετόν ἐστι τὸ ἀγρότεραι, ὁ τῶν νεῶν κατάλογος εἴτουν ἡ Βοιωτία ἐδήλωσεν. ἐκ δὲ τῶν ἐφεξῆς λόγων τῆς Ἥρας ἐρανίσεταί τι χρήσιμον ὁ παρῳδήσας τὸ θῆλυ αὐτῆς, καὶ ὁ διδάσκων τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρίαν ἀγνοοῦντα πολέμιον, ὃς καλῶς ἂν ἐρεῖ τὸ, εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς, ὅσσον φέρτερός εἰμι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις. ὡς δὲ ἐλλειπτικῶς ὁ λόγος οὗτος ἔχει, καθὰ καὶ προσεσημείωται, δῆλον αὐτόθεν. ἅμα γὰρ ἡ Ἥρα ἔφη τὸ, εἰ δ' ἐθέλεις μαθεῖν, ὅσον φερτέρη εἰμὶ, καὶ αὐτίκα τύπτει τὴν Ἄρτεμιν, πραγματικῶς ἀποδιδοῦσα τὴν σύνταξιν, ὡς εἴ περ εἶπεν, ὅτι εἰ δ' ἐθέλεις δαῆναι, ὅσον φερτέρη εἰμὶ, ἰδοὺ τύπτω σε μὴ δυναμένην ἀμύνασθαι, ἢ ἰδοὺ πάρεστί σοι αὐτοῖς ἔργοις μαθεῖν, ἵνα λέγῃ ἡ Ἥρα ὡς, εἴ περ ἐθέλεις γνῶναι, ἰδοὺ πάσχε. Ὅμηρος γὰρ τὴν τοῦ καιροῦ κατέπειξιν μιμούμενος ἐλλιπῶς τὸν λόγον προήγαγε. ἔχει δὲ τὸ τοιοῦ*τον σχῆμα ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸ, ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας Ἀχαιοὶ καὶ ἑξῆς.* (Vers. 487.) *Τὸ δὲ, πολέμοιο δαήμεναι, καθ' ὁμοιότητά τινα ἐῤῥέθη τοῦ πολέμων εὖ εἰδὼς καὶ τῶν τοιούτων, πλὴν ὅσον ἐκεῖνα μὲν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην μάχης δηλοῖ, τοῦτο δὲ ἁπλῶς οὕτω δηλοῖ τὸ περὶ πολέμου γνῶναι. Ἃ δὲ ἔπαθεν Ἄρτεμις, φράζει Ὅμηρος* (Vers. 489.) *οὕτω· ἦ ῥα, ἤγουν ἔφη δὴ, ἡ Ἥρα τὰ δηλωθέντα δηλαδὴ, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε τὰς τῆς Ἀρτέμιδος, σκαιῇ ἤγουν ἀριστερᾷ χειρὶ, ὅ πέρ ἐστιν ἰσχύος πολλῆς ἔνδειξις· δεξιτερῇ δ' ἄρ ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα· αὐτοῖσι δ' ἄρ ἔθεινεν, ὅ ἐστιν ἔτυπτε, παρ' οὔατα μειδιόωσα ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί. Καὶ ἰστέον ὅτι τόξα καὶ τὰ βέλη λέγει καὶ νῦν καὶ πᾶσαν τὴν τοξικὴν σκευὴν καθ' ὁμοιότητα ἑτέρων τινῶν. ὡς γὰρ χοῖνιξ καὶ μέδιμνον τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον, οὕτω καὶ τόξα τά τε βάλλοντα καὶ τὰ βαλλόμενα, καὶ τὰ τούτων δεκτικά. ὅτι δὲ τῷ τοῦ τόξου ὀνόματι καὶ τοὺς ὀϊστοὺς συμπεριλαμβάνει καὶ ὅλως πᾶσαν ὡς ἐῤῥέθη τοξικὴν σκευωρίαν, διὸ καὶ τόξα πληθυντικῶς φησὶ, δηλοῦσι τὰ ἐπαγόμενα. λαβοῦσα γάρ, φησι, τὰ τόξα ἔτυπτε, ταχέως δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί. οὐ γὰρ τόξου ἐκπίπτουσιν ὀϊστοὶ, ἀλλὰ φαρέτρας. τόξοις ἄρα ἔτυπτεν, ἤτοι φαρέ-*

1341* *τρᾳ. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ* (Vers. 502.) *συνάγεσθαί φησι παρὰ τῆς Λητοῦς τὰ τόξα, ὅ ἐστι τὰ βέλη, πεπτεότα, ἤγουν πεπτωκότα, ἄλλυδις ἄλλα ἐν στροφάλιγγι κονίης, ἅ περ αὐτόθι ἔλιπεν Ἄρτεμις, ὅ περ ἔοικέ πως αἰνίττεσθαι ὡς ἀπὸ μέρους ὁμοειδοῦς, ὡς οὐδὲ οἱ λοιποὶ ἀστερώδεις ὀϊστοὶ, τουτέστιν αἱ ἀπ' αὐτῶν ἀκτινοβολίαι καὶ ἑκηβολίαι, ἦσαν ἂν, εἰ μὴ ἦν ἡ Λητώ. εἰ μὴ γὰρ νὺξ ἦν, εἰς ἣν μεταλαμβάνεται ἡ Λητὼ, οὐκ ἂν εἶχον ἀκτινοβολεῖν φαίνοντες, οἷα ἡλίῳ ἐπιπροσθούμενοι.* (Vers. 492.) *Ἐντροπαλιζομένην δὲ λέγει τὴν ὧδε καὶ ἐκεῖ τὰς ὄψεις ἐκτρέπουσαν πρὸς τὰς τῆς χειρὸς καταφοράς.* (Vers. 490.) *Τὸ δὲ, σκαιῇ καὶ δεξιτερῇ, κατὰ κοινοῦ καὶ αὐτὸ τὴν σύνταξιν ἔχει ὡς ἀπὸ τῶν ῥηθεισῶν χειρῶν τῆς Ἀρτέμιδος ἐν τῷ, ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε.* (Vers. 503.) *Τοῦ δὲ πεπτεῶτα τὸ ἁπλοῦν πεπτωκὼς πεπτωκότος, καὶ ἐν συγκοπῇ πεπτῶτος, ὡς βεβρωκὼς βεβρωκότος βεβρῶτος, οὗ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ. εἰ δὲ πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ε̄ καὶ διφορεῖται κατὰ τὴν γραφὴν, οὐ καινοπαθεῖ, κοινὰ γὰρ ταῦτα πάθη λέξεων καὶ μάλιστα ποιητικῶν.* (Vers. 494.) *Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἴρηξ ψιλοῦται Ἰωνικῶς, ὡς δῆλον ἀπὸ ἐκθλίψεως. φησὶ γάρ· δακρυόεσσα δ' ἔπειτα θεὰ φύγεν, ὥστε πέλεια, ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην, χηραμόν· οὐδ' ἄρα τῇ γε *ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν. ἔστι δὲ ὁ λόγος περὶ Ἀρτέμιδος, φυγούσης τὴν Ἥραν.* (Vers. 495.) *Καὶ ὅρα ὅτι χηραμὸς ἡ κοίλη πέτρα, καθὰ ὁ ποιητὴς ἐξηγεῖται. καὶ μέχρι δὲ ἄρτι πολλοὶ τῶν Ἑλλαδικῶν καὶ μάλιστα τῶν κατὰ Πελοπόννησον χηλαμοὺς τὰς περὶ θάλασσαν ῥωγάδας πέτρας φασὶ κατά τινα παραφθοράν. Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος χῶ καὶ ἡ χειὰ γίνεται, ἐν τοῖς ἑξῆς φανεῖται. Τὸ δὲ, κοίλην πέτραν, χηραμόν,*

ἑρμηνείαν τε ἔχει τοῦ χηραμοῦ, κοίλη γὰρ πέτρα ὁ χηραμὸς, καὶ ἐσχημάτισται κατὰ τὸ, περὶ γὰρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε φύλλα καὶ φλοιόν. (Vers. 494.) *Τοῦ δὲ ἔπτατο ἔστι καὶ ἀπαρέμφατον παρ' Εὐριπίδῃ τὸ διαπτάσθαι. χρῆσις δὲ πολλαχοῦ καὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἐπτόμην, ὃ δεύτερος ἀόριστός ἐστι τοῦ ἐπτάμην. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὴν πέλειαν τῇ αἴσῃ ὑπήγαγεν, ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῷ μοιριδίῳ ὑποκειμένων.* (Vers. 496.) *Τὸ δὲ, δακρυόεσσα φύγεν, δὶς ἐνταῦθα φησὶν ὁ ποιητὴς διὰ τὸ τῆς φράσεως καίριον πρό τε τῆς παραβολῆς καὶ ἐν τῇ ἀποδόσει αὐτῆς. ἔνθα κεῖται καὶ τὸ, λίπε δ' αὐτόθι τόξα, ἤγουν τὰ ὅπλα ὅλα τοῦ τοξεύειν.* (Vers. 499.) *Ὅτι τὸ παρ' ἡμῖν διαπληκτίζεσθαι δίχα προθέσεως φησὶν ὁ ποιητὴς πληκτίζεσθαι, εἰπών· ἀργαλέον δὲ πληκτίζεσθαι ἀλόχοισι Διός. δηλοῖ δὲ τὸ μάχεσθαι ἢ ἐρίζειν ἕως πληγῆς. Καὶ ὅρα ὅπως *ὁ ποιητὴς παιδεύει διακεῖσθαι περὶ τὰ τῶν ἀρχόντων. Ἑρμοῦ δὲ ὁ ῥηθεὶς λόγος. Ἔνθα σημείωσαι, ὡς οὐκ αἰδεῖται ὁ τηλικοῦτος ἀδοξίαν εὔλογον, ἀλλὰ ἄτυφός ἐστιν. εἴκει γοῦν τῇ Λητοῖ, ὡς καὶ προεγράφη, ἐν τῇ ὑ ῥαψῳδίᾳ, εἰπὼν* (Vers. 498.) *ὅτι τε Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ταῖς Διὸς ἀλόχοις μάχεσθαι, ὧν μία καὶ ἡ Λητὼ, δι' ἣν ὁ Τιτυὸς ἐν Ἅιδῃ κολάζεται, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται· καὶ ὅτι, ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα, ἤτοι πρόθυμος, ἢ ὡς ἐν πρωτολογίᾳ, εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι καρτερῆφι βίηφι. τοῦτο δὲ καὶ ἄλλος τις παρῳδήσας*
1249 *εἴποι ἂν ἑκὼν εἴκων τινί. οὕτως ἐπιεικὴς ὁ Ἑρμῆς, καὶ *ὡς ἡ ποίησις λέγει, ἀκάκητα. διὸ καὶ Ἀργειφόντης ὁ αὐτὸς ἤτοι ἀργὸς φόνου. καὶ ἄλλως δὲ, οὐκ ἔχει ὁ Ἑρμῆς, ὁ πλανήτης ἀστὴρ, ἀντικαταστῆναι τῇ ἀλληγορουμένῃ Λητοῖ, ὅ ἐστι τῇ νυκτὶ, ὡς οὐδὲ ἄλλος τις τῶν πλανήτων. ἀπίθανον γὰρ τὸ πλάσμα. ἢ πῶς ἂν μάχοιτο αὐτῇ πιθανολογικῶς, δι' ἧς ἐκφαίνεται λάμπων, ὅπου γε καὶ πάντες οἱ πλανῆται πρὸς αὐτῆς εἰσί; Ζεὺς μὲν γάρ που, πλάνης ὢν καὶ αὐτὸς, ἅζεται μὴ νυκτὶ ἀποθύμια ἔρδῃ. Ἄρης δὲ καὶ Ἀφροδίτη, τῶν ἑπτὰ καὶ αὐτοὶ ὄντες, σὺν αὐτῇ ἐπικουροῦσι τοῖς Τρωσί. Ἥλιος δὲ καὶ Σελήνη εἰς παῖδας αὐτῇ ἐγγράφονται. Κρόνος μέντοι ταρταρωθεὶς οὐδετέροις ἐπικουρεῖ. πῶς οὖν ἔχοι ἂν ὁ Ἑρμῆς αὐτῇ ἀντιβαίνειν; οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ τοιαῦτά τινα φασίν. εἰρηνικὸς ὁ Ἑρμῆς, ὅθεν καὶ ἀνεῖται καὶ μίξεις φιλεῖ. καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ συνδεδέσθαι τῇ Ἀφροδίτῃ ἐθέλει διὰ τὸ τῶν φιλοκάλων ῥητόρων ὡς εἰκὸς ἐπαφρόδιτον ἐν γραφαῖς καὶ ἐπίχαρι. διὸ καὶ οἱ Πελασγοὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐντεταμένον τὸν Ἑρμῆν, ἤτοι ὀρθιάζοντα, ἱδρύονται, καὶ μάλιστα τοὺς γέροντας Ἑρμᾶς γλύφουσι τοιούτους διὰ τὴν καὶ ἐν ἄλλοις λεγομένην ἀλληγορικὴν *αἰτίαν, ἥ πέρ ἐστι τὸ τοὺς λογίους μάλιστα γέροντας γονιμωτέρους εἶναι τῶν ἔτι νεαζόντων καὶ οὔπω χρόνου ἐπιστημόνων. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ ῥηθείσῃ θεομαχίᾳ τὸ σύνηθες πολυειδὲς ὁ ποιητὴς ἐνδείκνυται. Ἀθηνᾶ μὲν γὰρ δυοῖν περιγίνεται, ὡς δεδήλωται, Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης, τοῦ μὲν κατάρξαντος μάχης, τῆς δὲ λαβομένης αὐτοῦ. Ποσειδῶν δὲ καὶ Ἀπόλλων οὐδὲν δρῶσι κατ' ἀλλήλων, οἷα Ποσειδῶνος μὲν προκαλεσαμένου, Ἀπόλλωνος δὲ ἀπειπόντος τὴν μάχην, οὐκ ἀγεννῶς, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκπέσοι τοῦ σαόφρων εἶναι δοκεῖν, ὡς εἴρηται. Ἄρτεμις δὲ τύπτεται μὲν ὑπὸ Ἥρας τοῖς ἰδίοις τόξοις, οὐ μὴν προκαλεσαμένη ἔνστασιν, ἀλλὰ διότι τὸν Ἀπόλλωνα κατὰ Ποσειδῶνος ἠρέθιζε, πῦρ θυμοῦ σβεσθὲν ὀνειδίοις μύθοις ἀναῤῥιπίζουσα. Ἑρμῆς δὲ οὔτε μάχεται τῇ ἀντιθέτῳ Λητοῖ οὔτε ἀμφήριστος ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ἑκὼν εἴκει, καὶ ἐν τῷ, ὦ Λητοῖ, ἐγὼ δέ σοι οὐ μαχήσομαι, ἥττων πως αὐτῆς εἶναι ὁμολογεῖ, οὐχ' ἁπλῶς, ἀλλ' ὅτι Διὸς ἄλοχός ἐστιν ἤγουν νοὸς, ᾧ συνοῦσα ἡ τῆς ἀλληγορίας Λητὼ ἀπρόσμαχός ἐστι τῷ Ἑρμῇ λόγῳ, λανθανομένῳ καὶ αὐτῷ. Ἥφαιστος δέ γε ὅπως πυρὶ φλεγέθων ἐνέπεσε τῷ ποταμῷ Ξάνθῳ καὶ οἷα διέθετο, προδεδήλωται. οὕτω καὶ ἐν τούτοις τῷ πολυφώ*νῳ Ὁμήρῳ ἀσύμπτωτός ἐστι καὶ ποικίλη ἡ τῆς ποιήσεως διασκευή.* (Vers. 491.) *Ὅτι μυθικῶς ἐνταῦθα κλαυσίγελως πλάττεται, ἐν οἷς Ἥρα μὲν μειδιῶσα τύψασα, ὡς εἴρηται, τὴν Ἄρτεμιν· ἡ δὲ δακρυόεσσά τε, ὡς ἐῤῥέθη, φεύγει λιποῦσα τὰ τόξα τῇ μητρὶ συλλέξασθαι, καὶ δακρυόεσσα πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη. παρθενικὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἀφέλεια. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐν τοῖς πρὸ τούτων καὶ τρωθεῖσα οὐδέν τι τοιοῦτον ποιεῖ, ὅτε ἐν τοῖς γούνασιν ἔπεσε* 1342
τῆς μητρὸς, Ὁμήρου καὶ τὰ τοιαῦτα πολυειδῶς σχηματίζοντος. οὐ μόνον δὲ δακρύει ἡ τοιαύτη κόρη, ἀλλὰ καὶ τρέμει, ὡς δηλοῖ (Vers. 507.) *τό· ἀμφὶ δ' ἄρ ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμεν. ἐνταῦθα δὲ οὐ μόνον ὁ τοῦ σώματος τρόμος πολὺς ἐμφαίνεται, ἀλλὰ καὶ πέπλου λεπτότης διαδείκνυται. καὶ οὕτω μὲν ἀφελῶς ἡ κόρη διάκειται, κλαίουσα ἐφ' οἷς ἀγεννῶς ἐῤῥάπισται. ὁ δὲ πατὴρ προτὶ οἷ, φησὶν,*

ἤγουν πρὸς ἑαυτῷ, ταύτην εἷλε. καὶ ὡς εἰκὸς ἀνήρετο ἡδὺ γελάσας, οὐχ᾿ ὥστε μαθεῖν ὅ περ οἶδεν, ἀλλ᾿ ἁπλῶς οὕτω, καθὰ καὶ ἡ Θέτις πολλαχοῦ τὸν Ἀχιλλέα· τίς δή σε τοιάδ᾿ ἔρεξε, φίλον τέκος, οὐρανιώνων; ἡ δὲ λέγει ὅτι σή μ᾿ ἄλοχος στυφέλιξε, πάτερ, λευκώλενος Ἥρη· τοῦτο μὲν ἀφελῶς εἰποῦσα, βαρέως δὲ τὸ ἐφεξῆς, ἤγουν τὸ, ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται. Ἔνθα σημείωσαι *ὅπως ἑαυτῇ μάχεται ἡ διαβολή. Ἄρης μὲν γὰρ ᾐτιάσατο τὴν Ἀθηνᾶν ὡς τοὺς θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνουσαν· ἐνταῦθα δὲ ἡ Ἄρτεμις μέμφεται τὴν Ἥραν ὡς ἐξ αὐτῆς ἔρις καὶ νεῖκος τοῖς ἀθανάτοις. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα τὸ, ἀμβρόσιος ἑανὸς, ἤτοι ἀμβρόσιος πέπλος, τοῦ ἐπιθέτου ληφθέντος ἀντὶ ὑποκειμένου· πέπλου γὰρ ἐπίθετον κυρίως ὁ ἑανός. τινὲς μέντοι ταὐτὸν ἡγοῦνται πέπλον καὶ ἑανὸν εἰπεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας, ὅτι πέπλοι, οὓς ἐπερονῶντο γυναῖκες μόναι, οἱ καὶ ἑανοὶ καλοῦνται. Τὸ δὲ, πρὸς ἑαυτῷ ἔλαβεν, ὃ καὶ ἀσπάζεσθαι λέγεται, ὅ ἐστι πρὸς ἑαυτὸν σπᾶσθαι, τὴν δοτικὴν σύνταξιν ἔχει διὰ τὴν τῆς πρὸς προθέσεως ἐγγύτητα. (Vers. 508.) Ὁ δὲ τοῦ Διὸς γέλως δηλοῖ μὴ ἄξια δακρύων τὴν παῖδα παθεῖν. γελᾷ δὲ οὐχ᾿ ἁπλῶς ὁ πατὴρ Ζεὺς ἐπὶ τῇ ἀφελεῖ κόρῃ, ἀλλὰ ἡδὺ καὶ οὐ πρὸς πικρίαν, οἵαν ὁ Σαρδώνιος γέλως προφαίνει, παιδεύων ὡς οὐκ ἐξ ἀνάγκης χρὴ τὸν νοῦν ἔχειν πρὸς τοῖς θελήμασι τῶν ἀφελῶν εἴτε τέκνων εἴτε καὶ ἄλλως γνησίων, ἀλλ᾿ ἀμείβεσθαι γέλωτι τὰ σφῶν δάκρυα πρὸς ἔνδειξιν τοῦ γελοῖα κἀκεῖνα εἶναι. δεῖγμα δὲ τῆς κατὰ τὴν Ἄρτεμιν ἀφελοῦς νηπιότητος τὸ ἐπὶ γονάτων πατρικῶν κάθισμα. Κεῖται δὲ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ (Vers. 511.) καὶ δύο Ἀρτέμιδος ἐπίθετα, τὸ εὐστέ*φανος ἤτοι εὔκοσμος, στέφανος γάρ φασιν ἢ στεφάνη γυναικεῖος κόσμος ἐπομφάλιος, καὶ τὸ κελαδεινὴ, ἤγουν κῆλα δεινὰ ἔχουσα, τουτέστι βέλη, ἢ ὅτι Ἐγκέλαδόν τινα σὺν Ὠρίωνι ἀνεῖλε βιαζόμενον αὐτὴν, ἢ διὰ τοὺς, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐδηλώθη, κελάδους ἤτοι θορύβους, οὓς ποιεῖ ἡ μὲν μυθικὴ Ἄρτεμις κυνηγετοῦσα, ἡ δὲ ἀλληγορουμένη αὔξουσα καὶ φθίνουσα. σελήνης γὰρ πάθη ἡ αὐξομείωσις, ὅτε κέλαδοι ὡς ἐπιπολὺ περὶ ἀέρα γίνονται. Τὸ δὲ ἐφῆπται δοτικῇ καὶ νῦν συντέτακται, ἢ λόγῳ ἀντιπτώσεως, ἢ διότι ἀντὶ τοῦ ἐπήρτηται εἴληπται. (Vers. 519.) Ὅτι διάθεσις λύσεως πολέμου ἑτεραλκοῦς τὸ, ἐπορεύοντο οἱ μὲν χωόμενοι, οἱ δὲ μέγα κυδιόωντες, ὡς τῶν μὲν νικηθέντων χωομένων, τῶν δὲ νικησάντων γαῦρον ἰόντων. οἱ ποιητικοὶ δὲ ταῦτα δρῶσι δαίμονες μετὰ τὴν κατ᾿ αὐτοὺς μάχην, ὧν ἀνελθόντων ἐς Διὸς Φοῖβος κάτω μείνας ἐδύσετο Ἴλιον, δεδιὼς περὶ αὐτῇ, μὴ αὐθημερὸν ἁλῷ διὰ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀνδρίαν. (Vers. 520.) Ὅτι θυμὸν μέγαν καὶ ῥωμαλειότητα δὲ Ἀχιλλέως δηλοῖ τὸ, Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ᾿ ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους, ὡς πᾶν τὸ παραπεσὸν κτείνοντος. διὸ καὶ πάλιν (Vers. 522.) εἰς παραβολὴν τὴν ἀπὸ πυρὸς ἐλθὼν ὁ ποιητὴς εἰκάζει τὴν τοῦ ἥρωος ἐντρέχειαν ἐμπρησμῷ πόλεως, ὃν οὕτω διὰ τα*χέων φράζει· ὡς δ᾿ ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει, ἄστεος αἰθομένοιο, θεοῦ δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε, πᾶσι δ᾿ ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε᾿ ἐφῆκεν, ὣς Ἀχιλλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδε᾿ ἔθηκε. Καὶ ὅρα ὅτι, ὥς περ ἀλλαχοῦ πόλεως ἅλωσιν συντομώτατα ἔφρασεν, οὕτω γὰρ ἔδει κατὰ τοὺς τεχνικοὺς, ὡσαύτως καὶ νῦν τὸν ἐμπρησμόν. (Vers. 523.) Ὅρα δὲ καὶ τὰ καίρια πάρισα τὰ ἐν τῷ τέλει τῶν στίχων, τὸ ἀνῆκε, καὶ ἐφῆκε, καὶ ἔθηκεν, ὧν τὸ μὲν ἐφῆκεν ἀντὶ τοῦ ἔπεμψε, τὸ δὲ ἀνῆκεν ἀντὶ τοῦ ἀνήγειρε καὶ ἀνέπεισεν, ὃ λαμβάνεταί ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἀνεβλάστησεν, ὡς ἐν τῷ, ἀνῆκεν ἡ γῆ βοτάνας. δὶς δὲ εἶπε τὸ ἔθηκε διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον. παιδεύων δὲ ὁ ποιητὴς κἀνταῦθα εἰς θεομηνίαν ἀνάγει τὸν μέγαν πολιτικὸν ἐμπρησμόν. δῆλον δὲ ὅτι πλεονάζει ταῖς ἀπὸ τοῦ πυρὸς παραβολαῖς ὁ ποιητὴς εἰς δεῖγμα ἐνεργείας ἡρωικῆς καὶ δραστηριότητος. οἷον γάρ ἐστι τὸ πῦρ, πρὸ βραχέων εἴρηται. (Vers. 522.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπετηδεύσατο ἐν μεγίστῳ καὶ πολυβλαβεῖ ἐμπρησμῷ μὴ μνησθῆναι τῆς τοῦ πυρὸς λέξεως, ἀρκεσθεὶς τῷ σημείῳ αὐτοῦ, τῷ καπνῷ, καὶ τῷ αἰθομένου, ὅ ἐστι καιομένου. *(Vers. 526.) Ὅτι λογοειδὲς ἔπος καὶ σαφὲς τὸ, εἱστήκει δ᾿ ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου. καὶ καινὸν οὐδὲν ἐν πολυστίχῳ ποιήματι καὶ τοιαῦτα ἔπη εὑρίσκεσθαι, ὁποῖον σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ τὸ, ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. θεῖον δὲ πύργον Τροίας φησὶν, ᾧ *λόγῳ καὶ ἱερὰν Τροίαν, ἢ καὶ διὰ τὸ θεόδμητον τῆς πόλεως, ἤτοι θεοδόμητον, ὡς πρὸ 1250
1343 ὀλίγων γέγραπται. (Vers. 527.) Τούτῳ δὲ ὁ ποιητὴς ἐπάγει ὅτι, ἐπεὶ ἐνόησεν ὁ γέρων Ἀχιλλέα πελώριον Τρῶας κλονοῦντα πεφυζότας, οὐδέ τις ἀλκὴ γίνεται, ἀλλὰ δηλονότι ἑτεραλκῆ νίκην εἶχεν ὁ Ἀχιλλεὺς, οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε, ὀτρυνέων στρατηγικῶς παρὰ τὸ τεῖχος ἀγακλειτοὺς

πυλωροὺς· πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετε, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ σημείωσαι σχῆμα καὶ ἐνταῦθα ἐλ*λειπτικὸν καίριον ὡς πρὸς ἔπειξιν τῶν γινομένων. λείπει γὰρ τὸ λέγων ἤ τοιοῦτόν τι, ἵνα εἴη τὸ ὅλον τοιόνδε· ὀτρυνέων πυλαωροὺς καὶ λέγων, πεπταμένας τὰς πύλας ἔχετε, ὅ ἐστιν ἀνεῳγμένας. εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐξηπλωμένων πτερύγων τοῖς πετομένοις, ὡς αὐτὸς ὁ ποιητὴς καθυποδείξει διὰ παραβολῆς ἐν τῇ ω΄ ῥαψῳδίᾳ. χαίρων δὲ τῇ λέξει Ὅμηρος ἐρεῖ καὶ μετ᾽ ὀλίγα πετασθῆναι τὰς πύλας, ὅ ἐστιν ἀνοιγῆναι. (Vers. 530.) Ἀγακλειτοὺς δὲ πυλωροὺς λέγει τιμῶν καὶ αὐτοὺς τῇ ἐνδοξότητι, ὥς περ τὸν πύργον τῇ θειότητι. (Vers. 526.) Ση*μείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα δείκνυσιν ὁ ποιητὴς ὡς ἡ προμνημονευθεῖσα ἐπὶ τῶν πύργων στάσις τῶν δημογερόντων λυσιτελεῖ ταῖς πόλεσιν ἐν καιρῷ μάχης. Πρίαμος γὰρ οὕτω γνοὺς κακῶς ἔχειν τὰ ἔξω τοῖς ἑαυτοῦ βαίνει χαμᾶζε καὶ λαλεῖ τὰ πρὸς ὠφέλειαν. τοῦτο δὲ καὶ προεκθέσεως τύπον ἐπέχει, ὡς τοῦ ποιητοῦ οἰκονομοῦντος παρεῖναι τὸν Πρίαμον τῷ τείχει, ὡς ἂν πλατυνεῖ καὶ δι᾽ αὐτοῦ τὴν ποίησιν μετ᾽ ὀλίγα ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ἕκτορα. Αἰτίαν δὲ ὁ βασιλεὺς λέγει (Vers. 532.) τοῦ χρῆναι ἄρτι ἀναπεπτάσθαι τὰς τῆς πόλεως πύλας τὸ *τοὺς λαοὺς μέλλειν ἐλθεῖν προτὶ ἄστυ πεφυζότας, ἵνα εἰς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν, ἀλέντες, ὅ ἐστι συγκλεισθέντες, ἀθροισθέντες. ἤ γὰρ Ἀχιλλεὺς ἐγγὺς ὅδε φησὶ (Vers. 533.) κλονέων. νῦν οἴω, ἢ δισυλλάβως οἴω, λοίγι᾽ ἔσεσθαι. ταῦτα δὲ γενναίου στρατηγοῦ ἔπαινος, ὡς καὶ μετ᾽ ὀλίγα εὐθὺς τὸ, δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται, οἷα μηδενὸς δηλαδὴ τολμήσοντος ἔξω ἀντιστῆναι αὐτῷ, εἰ μὴ αἱ πύλαι κλεισθῶσι. διὸ μετὰ τὸ, ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες, κελεύει αὖτις ἐπ᾽ ἂψ θέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας, ὅ περίφρασίς ἐστι τοῦ, κλείσατε *τὰς πύλας, καθὰ καὶ τὸ, σανίδας πυκνῶς ἡρμοσμένας, περιφραστικὴ ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ πύλας, ἔτι δὲ καὶ τοῦ θύρας. πύλαι γὰρ καὶ θύραι σανίδες εἰσὶ καὶ αὐταὶ ἀραρυῖαι πυκινῶς. (Vers. 537.) Τὸ δέ γε ἀνοῖξαι οὕτω περιφράζει· οἱ δὲ ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας. τοῦτο δὲ πρωθύστερόν ἐστι. πρῶτον γὰρ οἱ μοχλοὶ, τουτέστιν οἱ ὀχῆες, ἀπωθοῦνται, εἶτα αἱ πύλαι 1344
ἀνίενται, ὅ δηλοῦται διὰ τοῦ ἄνεσαν, ἤτοι ἀνῆκαν καὶ ἐχαύνωσαν. ἀλλαχοῦ δὲ τὸ ἀνοῖξαι καὶ τὸ κλεῖσαι συντομώτατα φράζων ἀνακλῖναι καὶ ἐπιθεῖναι φησὶν, ὥστε κα*τὰ τὸν ποιητὴν ταὐτὸν τὸ ἀνοῖξαι πύλας καὶ ἀνεῖναι καὶ ἀναθεῖναι καὶ πετάσαι. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν, ὅτι αἱ δὲ, ἤγουν αἱ πύλαι, πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος (Vers. 538.) φάος ἢ τὴν σωτηρίαν τῶν φευγόντων λέγει, ὡς καὶ ἐν τῷ, φάος δ᾽ ἑτάροισιν ἔθηκεν ἄνδρα βαλὼν, ἢ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐξ ἡλίου φῶς, ἵνα λέγῃ τὸ παρακολουθοῦν τῇ ἀνοίξει τῶν πυλῶν· πολλάκις γὰρ ἐπιπροσθοῦσαι τῷ ἔξωθεν φωτὶ αἱ πύλαι φάος τεύχουσιν ἀνοιγεῖσαι. (Vers. 540.) Ὅτι ἐν τῷ, οἱ δ᾽ ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο, δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο φεῦγον. ὁ δὲ, ἤγουν ὁ Ἀχιλλεὺς, σφεδανὸν ἔφεπ᾽ ἔγχεϊ, λύσσα δέ οἱ κῆρ αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι. Ἡρόδωρος καὶ Ἀπίων ἐκτείνουσι τὸ σφεδανῶν ὡς μετοχὴν, λέγοντες εἰλῆφθαι τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ σφοδρῶς διώκων. οἱ μέντοι πλείονες ὡς ἐπίῤῥημα λαμβάνοντες αὐτὸ σφεδανὸν λέγουσι τὸ σπευστικὸν καὶ σφοδρόν. (Vers. 541.) Τὸ δὲ δίψη θηλυκοῦ γένος ἐστί. τὸ γὰρ δῖψος τῶν ὑστέρων ἐστίν. Ὅμηρος δὲ δίψαν οἶδεν, ὡς εὐθὺς δηλωθήσεται. Καρχαλέοι δὲ οἱονεὶ καρφαλέοι, ὅ ἐστι κατάξηροι τήν τε γλῶσσαν καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος, ὅθεν μετ᾽ ὀλίγα κατὰ ἄστυ πεφυζότες ἔπιόν τε ἀκέοντό τε δίψαν. Ὅρα δὲ ὅτι τὸν μὲν Ἕκτορά που κύνα εἶπέ τις λυσσητῆρα· ἐν*ταῦθα δὲ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἔχεσθαι τὸν Ἀχιλλέα λύσσῃ φησὶ κραταιᾷ, σιγήσας τὸ τοῦ κυνὸς ὄνομα διὰ τὸ εὐφημότερον. (Vers. 547.) Ὅτι θείας δυνάμεως δηλωτικὸν τὸ, ἐν μέν οἱ κραδίῃ θράσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας κῆρας ἀλάλκοι. Φοῖβος δὲ οὕτω ποιεῖ ἐς Ἀγήνορα τὸν Ἀντηνορίδην, ἐξελθὼν εἰς μάχην αὖθις ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὸ σιωπώμενον, ἐφ᾽ ᾧ ἀντιτάξαι αὐτὸν τῷ Ἀχιλλεῖ πρὸς ἀποπλάνησιν τοῦ κατ᾽ εὐθὺ δρόμου, μὴ καὶ ὑψίπυλον Τροίην ἕλοιεν υἷες Ἀχαιῶν. (Vers. 550.) Ἐν τῷ τόπῳ δὲ τούτῳ καὶ πτολίπορθον τὸν Ἀχιλλέα ὁ ποιητὴς καλεῖ, καὶ τὸ Τρωικὸν πεδίον μετ᾽ ὀλίγα
1251 (Vers. 558.) Ἰλήιον *λέγει, ἤγουν Ἴλειον, τουτέστι περὶ ὃ τέθαπτο Ἶλος, ἐξ οὗ παρώνυμος ἡ πόλις τὸ Ἴλιον. τινὲς δὲ Ἰδήιον πεδίον γράφουσι τὸ τῇ Ἴδῃ ὑποκείμενον διὰ τὸ εὐθὺς ἐπαγαγεῖν τὸν ποιητὴν, ὄφρ᾽ ἂν ἵκωμαι Ἴδης κνημούς. (Vers. 551.) Ὅτι πολύφροντιν ἄνδρα δηλοῖ τὸ, πολλὰ δή οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι. ἀλλαχοῦ δὲ πόρφυρε κιόντι ἐῤῥέθη. τί δὲ τὸ πορφύρειν, πολλαχοῦ ἡρμήνευται. (Vers. 553.) Ὅτι οἱ πείσαντες τὸν Ἀγήνορα λογισμοὶ ἀντιστῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ νῦν τοιοῦτοι ὡς εἰκὸς

*ἦσαν· ὤμοι ἐγὼν, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος φεύγω, τῇ περ, ἤγουν ὅπου, οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέονται, ἢ κλονέονται, αἱρήσει με καὶ ὥς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει· εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσσὶ δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ φεύγω πρὸς πεδίον τὸ ὡς εἴρηται Ἰλήιον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι Ἴδης τε κνημοὺς τοὺς προερμηνευθέντας, κατά τε ῥωπήια δύω, ἤγουν ὑπεισέλθω, δάσῃ τὰ καὶ αὐτὰ προδηλωθέντα, ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο, ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, προτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην. καὶ μέχρι τούτων ἐλθὼν, καὶ συνεὶς ὅτι οὐ καλῶς ἐνταῦθα νοεῖ, ἐγκόπτει τὸν ἐφεξῆς εἱρμὸν τοῦ *λόγου τούτου, καὶ ἀφεὶς ἀναπόδοτον κατὰ σχῆμα ἐλλείψεως ἐπισημαίνεται* (Vers. 562.) *τὸ κακόβουλον, εἰπών· ἀλλὰ τί μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; εἶτα οἷον ἐπιδιορθούμενος ἐπάγει· μή με ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ, καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν, ὡς μὴ ἂν ἰσχύσαι φυγεῖν ἐς τὴν Ἴδην. καὶ ἔστι καὶ ἐνταῦθα ἕτερον ἐλλειπτικόν. ἐν γὰρ τῷ, μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος νοήσῃ καὶ ἑξῆς, λείπει τὸ δείδια ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ, ὅτι δέδοικα μή με ποδωκείᾳ καταλαβὼν Ἀχιλλεὺς ἀνέλῃ. δυσὶ δὲ τούτοις ἐλλειπτικοῖς σχήμασιν ἐπάγει καὶ ἀσύνδετον* (Vers. 565.) *τό· οὐκέτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον ἀλύξαι. δῆλον δὲ ὅτι γοργότητα ποιοῦν καὶ τὸ ἀσύνδετον, καθὰ καὶ τὰ ἐλλειπτικὰ, ἀγωνιῶντι προσώπῳ οἰκειοῦνται, καὶ ἀποστενοῦσι τὸν λόγον ὡς οἷα τῷ προσώπῳ συνεπισπεύδοντα καί πως μὴ δυναμένῳ λαλεῖν ἀκέραια, συμβαλλόμενα πρὸς τοῦτο καὶ αὐτά. εἶτα ἐπιῤῥώσας ἑαυτὸν ὁ Ἀγήνωρ, καθὰ ῥηθήσεται, ἀποκαθίσταται εἰς τὸ μὴ φυγεῖν ἀλλ' ἀντιστῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ. ὅτι δὲ μόλις ἐκφεύγει τὸ μὴ θανεῖν, ἁρπαγεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, μετ' ὀλίγα καὶ αὐτὸ δηλωθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ πρώτη ἔλλειψις δύναται θεραπευθῆναι ἐν τῷ, ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα, εἴ περ νοηθείη ὡς ἑσπέριος δὴ *ἂν, ἵνα λέγῃ ὅτι, εἰ φύγω πρὸς παιδίον ὡς εἰς τὴν Ἴδην καὶ τῷ τέως ὑποδήσομαι τὰ ῥωπήια, πρὸς ἑσπέραν δ' ἔπειτα λουσάμενος ἐπανελεύσομαι. ἐν τούτοις δὲ* (Vers. 560.) *ἰστέον καὶ ὅτι στρατιωτικὸν λουτρὸν δηλοῖ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, ἑσπέριος λοεσσάμενος ποταμοῖο, ἱδρῶ ἀποψυχθείς· καὶ ὅτι ὁ μεταβουλευσάμενος καὶ οἷον εἰπὼν ἐν ἑαυτῷ, ὡς ἕτερός με θυμὸς ἀνῆκεν, εἴποι ἂν καὶ τό· ἀλλὰ τί μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; ἔνθα δὲ φανερὸς ὁ κίνδυνος, λεχθείη ἂν τὸ, οὐκέτ' ἔπειτα ἔσται θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι.* (Vers. 557.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἄλλῃ φεύγω, τουτέστιν ἀλλαχοῦ, ἐπιῤῥηματικὸν καὶ νῦν ὂν, ὅμως προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ι, ὡς ἀπὸ δοτικῆς γεγονὸς, καθὰ καὶ τὸ ταύτῃ ἀντὶ τοῦ οὕτως, καὶ τὸ ἑτέρηφι παρ' Ἡσιόδῳ ἀντὶ τοῦ ἑτέρως. Τὸ δὲ, ποσὶ φεύγω, πρὸς διαστολὴν ἐφράσθη τοῦ ἄλλως φεύγειν, οἷον ψυχῇ, ὃ προηγεῖται τοῦ φεύγειν ποσὶν, ὥς περ καὶ τὸ, μάρψῃ πόδεσσι, διέσταλται τοῦ ἄλλως μάρπτειν, ὅ περ μάλιστα κυριολεκτεῖσθαι εἴωθεν ἐπὶ χειρῶν. Τὸ δὲ ποταμοῖο λείπεται προθέσεως· ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ποταμοῦ.* (Vers. 561.) *Τοῦ δὲ, ἀποψυχθεὶς ἱδρῶ, οὐκ ἔστι φράσαι καιριώτερον, οὐ γὰρ ἀπονίζεται οὐδὲ ἀποψᾶται ἁπλῶς τοιοῦτος ἱδρὼς, ἀλλ' ἐπὶ ἀναψυχῇ, ἧς δηλωτικὸν τὸ ἀποψυχθεὶς, ἑτεροῖον *ὂν τοῦτο παρὰ τὸ ἀποψυγῆναι, ὃ κυρίως ἐπὶ φυτῶν κεῖται.* (Vers. 562.) *Τὸ δὲ, φίλος θυμὸς, ταὐτὸν τῷ φίλον ἦτορ.* (Vers. 563.) *Τὸ δὲ, ἀπαειρόμενον πεδίονδε, ἀντὶ τοῦ ταχὺ φεύγοντα ὡς οἷον ἀέριον*
1345 *φερόμενον. Ὅτι ὁ ῥηθεὶς Ἀγήνωρ, ὃν δῖον ἀμύμονά τε κρατερόν τε λέγει, οἶδε μὲν ὅτι λίην κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων Ἀχιλλεὺς, πείθει δὲ ὅμως ἑαυτὸν μετὰ τοὺς ῥηθέντας ἀνωτέρω διαλογισμοὺς, θυμὸν ἀναλαβέσθαι καὶ ἀντιστῆναι. φησὶ γάρ· εἰ δέ κεν οἱ προπάροιθε πόλιος κατ' ἐναντίον ἔλθω, καὶ γὰρ δὴ καὶ τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ, ἐν δὲ ἴα ψυχή. θνητὸν δέ ἑ φάσ' ἄνθρωποι ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ θεὸς κῦδος ὀπάζει. ὁ δὲ τοιοῦτος νοῦς προσαρμόσει ἀνδρὶ ἀσθενεστέρῳ κατατολμῶντι γενναιοτέρου τινός. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα ἔλλειψίς τις ἐστίν. ἐν γὰρ τῷ, εἰ δέ οἱ κατεναντίον ἔλθω, δοκεῖ λείπειν τὸ, ἴσως ἀνέλω αὐτὸν ἢ τοιοῦτόν τι, ὅ περ ὀκνῶν εἰπεῖν ὁ Ἀγήνωρ ἐνέλλειψεν. οὕτω γὰρ εὐοδοῦται ἐφεξῆς τὸ, καὶ γὰρ δὴ τούτῳ τρωτὸς χρώς. ἄλλως μέντοι εἰ μὴ ἐλλειπτικὸς ἐνταῦθα ὁ λόγος, περισσός ἐστιν ὁ γὰρ σύνδεσμος, ἵνα λέγῃ ὅτι, εἰ δέ οἱ ἀντίος ἔλθω, καὶ τούτῳ τρωτὸς ὁ χρώς. εὕρηται δὲ πολλαχοῦ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐκ περισσοῦ κείμενος ὁ τοιοῦτος σύνδεσμος, ὥς περ καὶ ὁ καὶ καὶ ὁ δὲ καὶ ὁ ἀλλὰ καὶ ἕτεροι.* *(Vers. 571.) *Ὅτι θυμὸν παρδάλεως ἱστορῆσαι βουλόμενος Ὅμηρος, καὶ ὡς ἑαυτὴν ἐπιῤῥίπτει θανάτῳ, παραβάλλει αὐτῇ τὸν εἰρημένον Ἀγήνορα, λέγων ὅτι ἀλεὶς, ὅ ἐστι συστραφεὶς, ἔμενε τὸν Ἀχιλλέα, ἐν δέ οἱ ἦτορ ἄλκιμον ὡρμᾶτο πολεμίζειν ἠδὲ μάχε-*

σθαι· ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείας ἐκ ξυλόχοιο ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ· εἴ περ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ ἠὲ βάλῃσιν, ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη, οὐκ ἀ*πολήγει ἀλκῆς πρὶν γ᾽ ἠὲ ξυμβλήμεναι ἠὲ δαμῆναι· ὣς Ἀγήνωρ οὐκ ἔθελε φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ᾽ Ἀχιλῆος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡς τὰ πολλὰ ἡ ποίησις πόρδαλιν λέγει διὰ τοῦ ο παρὰ τὸ προάλλεσθαι, πλεονάσαντος τοῦ δ. ἐν δὲ ῥητορικῷ παλαιῷ λεξικῷ εὕρηται οὕτως. πόρδαλιν, οἱ ἄλλοι· Ἀττικοὶ δὲ πάρδαλιν. Ὅμηρος δὲ τὸ μὲν ζῶον διὰ τοῦ ο, τὴν δορὰν δὲ διὰ τοῦ α. Θηλυκῶς δὲ κἀνταῦθα ἡ ξύλοχος. δηλοῖ δὲ τὸν ὑλώδη καὶ δασὺν τόπον ὡς ξύλα ἔχοντα. (Vers. 575.) Τὸ δὲ, οὐ ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἀντὶ τοῦ οὔτε δειλιᾷ οὔτε φεύγει. Τὸ δὲ, ἐ*πεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ, τινὲς γράφουσιν, ἐπεὶ κυνυλαγμὸν ἀκούσῃ, διὰ τὸ γράψαι που τὸν Στησίχορον, ἀπειρεσίου κυνυλαγμοῦ. παλαιὸς δέ τις, μεμφόμενος τὴν τοιαύτην γραφὴν, φησὶν ὅτι οὐχ᾽ ὁρῶ πλέον τι ἐκ τοῦ συνθέτου, καὶ
1252 χωρὶς γὰρ κυνὸς ὑλαγμὸς *ἐπὶ κυνῶν ἀκούεται, ὡς ἐπὶ ἵππων χρεμετισμός. ἄλλως τέ φησι τὰ εἰς μος τῷ γ παραληγόμενα μετὰ προθέσεως συντίθενται μενούσης τῆς αὐτῆς τάσεως, ἤγουν τοῦ αὐτοῦ τόνου, οἷον παιγμὸς ἐμπαιγμὸς, κηρυγμὸς ἐκκηρυγμός. ἔδει οὖν καὶ τὸ ὑλαγμὸς τοιοῦτόν τι παθεῖν καὶ μὴ συντεθῆναι μετ᾽ ἄλλου μέρους λόγου. (Vers. 576.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι διαφέροντα κἀνταῦθα κεῖνται τὸ οὐτάσῃ καὶ τὸ βάλῃ. (Vers. 577.) Τὸ δὲ καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένην τὴν πάρδαλιν μὴ λήγειν ἀλκῆς, καὶ σῦς πάσχει καὶ ἕτερα ζῷα θυμομαχοῦντα ἐν τοῖς κινδύνοις. Ξυμβλήμεναι δὲ τὸ πλησιάσαι καὶ συμμῖξαι. Ὅτι τὸ, ἀσπίδα πρόσθεν ἔσχετο Ἀγήνωρ, ἀντὶ τοῦ προεβάλετο εἰς φυλακὴν τοῦ σώματος. (Vers. 583.) Ὅτι πρὸς θρασυνόμενον στρα*τηγὸν εἰκῇ κατὰ πόλεως εἴποι ἄν τις σώφρων πολίτης ἀριστεὺς τοιαῦτα· ἦ δήπου, ἢ ἤδη που, μάλ᾽ ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ, φαίδιμε δεῖνα, ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν, νηπύτιε, ἦτ᾽ ἔτι, ἤγουν ὄντως ἔτι, πολλὰ τετεύξεται ἄλγεα ἐπ᾽ αὐτῇ· ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι 1346
ἀνέρες εἰμὲν, ἤγουν ἐσμὲν, οἳ πρόσθεν φίλων τοκέων, ἀλόχων τε καὶ υἱῶν, Ἴλιον εἰρυόμεθσα, ἢ εἰρυσόμεθα. σὺ δ᾽ ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις, ὧδ᾽ ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής. πρὸς Ἀχιλλέα δὲ ταῦτα ὁ Ἀγήνωρ φησὶ, φθάνων ἐπαίνοις γεραίρειν τὸν κατ᾽ αὐτοῦ νικητὴν ἐσόμενον. (Vers. 585.) Ὅρα δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ νήπιε κοινοῦ ὀνόματος καὶ συνήθους ἐν πολλοῖς τῷ ποιητῇ τὸ νηπύτιος ποιητικὸν ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ ἐπλεόνασεν. (Vers. 588.) Εἰρύεσθαι δὲ τὸ φυλάττειν ἀπὸ τοῦ ἐρύω πλεονασμῷ τοῦ ι, ὥς περ καὶ ἐῶ εἰῶ, καὶ ἐρωτῶ εἰρωτῶ. Τὸ δὲ ἐφέψεις ἀντὶ τοῦ ἀκολουθήσεις, διώξεις, καταλάβῃς. τοιοῦτον οὖν πάντως καὶ τὸ πότμον ἐπισπεῖν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐφέψειν, ὃ δὴ μέλλων ἐστὶ τοῦ ἐφέπω ῥήματος, ταὐτὸν δύναται τῷ ἐπισπεῖν. (Vers. 587.) Τὸ δὲ, τοκέων ἀλόχων τε καὶ υἱῶν, ἔν τισιν ἀντιγράφοις μετὰ τὸ ἀλόχων ἔχει κείμενον τὸ τοκέων. (Vers. 590.) Ὅτι ἀστείως εἴρηται περὶ Ἀγήνορος τὸ, ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε κατὰ Ἀχιλλέως. ἔχει γάρ τι γλυκείας ἀντιθέσεως. *ἐνταῦθα τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρύ. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων παχείης χειρὸς γράφουσιν. (Vers. 594.) Ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν τὴν χρυσῆν πτύχα τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως θεοῦ δῶρα εἶπεν ὁ ποιητής, ὡς ἐκεῖ ἐγράφη· ἐνταῦθα δὲ τὴν ἐκ κασσιτέρου νεοτεύκτου κνημῖδα οὕτω καλεῖ, εἰπών· θεοῦ δ᾽ ἠρύκακε δῶρα. (Vers. 591.) Σημείωσαι δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι τὸ ἔβαλε τίθησιν οὐκ ἐπὶ πληγῆς καὶ σαρκῶν ψαύσεως. φησὶ γάρ· καὶ ῥ᾽ ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος, οὐδ᾽ ἀφάμαρτεν· ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς σμερδαλέον κονάβησε, πάλιν δ᾽ ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε βλημένου οὐδ᾽ ἐπέρησε, ὥστε βαλεῖν λέγεται καὶ τὸ ἁπλῶς εὐστοχῆσαι, κἂν μὴ διακύψῃ τὸ βέλος ἐντός. πλείων δ᾽ ὅμως ἡ ἑτέρα χρῆσις. διὸ κατὰ παράχρησιν Ὅμηρος εἰπὼν ἐνταῦθα, ἔβαλε κνήμην, ἐπάγει πρὸς ἑρμηνείαν τὸ, οὐδ᾽ ἀφάμαρτεν· εἶτα (Vers. 593.) πρὸς πλείω σαφήνειαν λέγει· πάλιν δ᾽ ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσεν, ἤτοι ὀπίσω ὥρμησεν· οὗ περ αὖθις ἑρμηνευτικὸν τὸ, οὐδ᾽ ἐπέρησε. τὸ γὰρ ὁρμῆσαν ὀπίσω πάντως οὐκ ἐπέρησεν ὡς προκύψαι ἐπὶ τὰ ἐντός. Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ πολεμῶ πολεμίζω, νεμεσῶ νεμεσίζω, οὕτω διχῶς καὶ κοναβῶ καὶ κοναβίζω. δοκεῖ δὲ διφορεῖσθαι ὁμοίως, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη, καὶ τὸ ὀργίζω. φαίνεται γὰρ καὶ ὀργῶ εἶναι ῥῆμα, ἐξ οὗ ἀοργησία *καὶ ἀόργητος. εἰ δέ τις ἐρεῖ ἐκ τοῦ ὀργῶ τὸ ὁρμῶ αὐτὰ γίνεσθαι, ἴστω ὡς οὐκ ἔστι κίνησις τοῦ ὀργῶ, ἀλλ᾽ ἀντ᾽ αὐτοῦ τὸ ὀργιάζω κινεῖται. (Vers. 591.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ ὑπὸ γούνατος, δηλοῦν ποῖον μέρος κνήμη λέγεται. Σημείωσαι δὲ ὡς, εἰ καὶ μὴ διήλασεν ὁ Ἀγήνωρ, ὅμως ἔτυχε τῆς κνήμης τοῦ Ἀχιλλέως, δεξιῶς μὲν ἀφεὶς, κωλυθεὶς δὲ βλάψαι, διὰ τὸ τῆς κνημῖδος ἡφαιστό-

τευκτον ἢ καὶ νεότευκτον. (Vers. 595.) Ὅτι τὸ ὥρμησεν ὡρμήσατο ἐνταῦθα φησίν· οὕτω δὲ κατωτέρω καὶ τὸ ἐδίωκεν ἐδιώκετο, εἰπὼν, ὅτι τε ὡρμήσατο Ἀγήνορος Ἀχιλλεὺς, ἤγουν κατὰ τοῦ Ἀγήνορος, καὶ ὅτι τὸν Ἑκάεργον πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο, ἤγουν διὰ τῆς πεδιάδος. (Vers. 598.) Ὅτι τὸ, ἡσύχιον *δ' ἄρα μιν πολέμου ἐξέπεμπε νέεσθαι, ὁ Ἀπόλλων δηλαδὴ τὸν Ἀγήνορα, καλὸν εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ μηδὲν ὅλως κακὸν ἐν πολέμῳ παθόντος. εὐφήμως δὲ λεχθήσεταί ποτε καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ δειλίαν ἀνασωθέντος ὑπό τινος. κεῖται δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ, ὡρμήσατο μὲν Ἀχιλλεὺς κατὰ τοῦ Ἀγήνορος δεύτερος, οὐδέ τ' ἔασσε κῦδος ἀρέσθαι, ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ ἠέρι πολλῇ· ἡσύχιον δ' ἄρα μιν, ὡς ἐῤῥέθη, ἐξέπεμπε, τὸν Ἀχιλλέα δὲ δόλῳ ἀποέργαθεν, ἤγουν ἀπῆργε, λαοῦ· αὐτῷ γάρ ῥ' Ἑκάεργος, Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς, *ἔστη πρόσθε ποδῶν, ὁ δ' ἐπέσσυτο διώκειν, ἕως ὁ τὸν, ἤγουν ἕως ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Ἀπόλλωνα, πεδίοιο καθὰ ἐῤῥέθη διώκετο πυροφόροιο τρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον, τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα, δόλῳ δ' ἄρ ἔθελγεν Ἀπόλλων, ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσιν, ἤγουν ἰδίοις. τόφρα, ἤγουν ἐν τοσούτῳ, ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον
1347 ὁμίλῳ, ἤγουν ὁμιλαδὸν, ὅ ἐστιν ἰλαδὸν καὶ ὁμοῦ, ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ, πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων, ἤτοι συγκλεισθέντων. καὶ τοῦτο ἐστὶν ἡ αἰτία τῆς ἐπὶ τῷ Ἀγήνορι μυθογραφίας. ἄλλως γὰρ οὐκ εὐδιοίκητον εἶχε πιθανότητα σωθῆναι ἀσκύλτως τοὺς Τρῶας ἔσω πόλεως, εἰ μὴ ὁ ἀληθὴς ἢ ὁ φαινόμενος Ἀγήνωρ ἀπέπλαγξε τὸν Ἀχιλλέα. καὶ οὕτως ἐν ἀδείᾳ φυγόντες οἱ τῆς πεδιάδος Τρῶες σώζονται· ἠρκέσθη γὰρ ὁ ποιητὴς τῷ παραποταμίῳ ὀλέ*θρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς τῆς πεδιάδος ἀκινδύνους ἐᾷ. (Vers. 596.) Καὶ ὅρα ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς βραχύ τι σπεύσας διὰ φιλοτιμίαν ἄκαιρον τῶν μεγάλων ἐξέπεσε, καὶ οὔτε τοῦ Ἀγήνορος ἔτυχε, καὶ οὐδὲ τοὺς τῆς πεδιάδος πολεμίους ἔβλαψεν, οὐ κατὰ τὸν παροιμιώδη κύνα ἥττονος κρέως τὸ μεῖζον ἀλλαξάμενος, ἀλλ' ἔμπαλιν τῇ εἰς μικρόν τι λιχνείᾳ καὶ τῶν μειζόνων διεκπεσών. Ἔτι ὅρα καὶ ὅτι τὸ ἐξήρπαξε θεραπεύων ἀλληγορικῶς ὁ ποιητὴς ἔφη, ἐκάλυψεν ἠέρι πολλῇ, μονονουχὶ λέγων, ὡς ἁρπαγὴν ἐνταῦθα νοητέον ἀποκρυβήν τινα δι' ἀορασίας, ὑποδύντος οἷα εἰκὸς τοῦ Ἀγήνορος μυρίκας ἢ ἑτέραν τινα ὕλην *ἐκ τῆς παρὰ τῷ ποταμῷ, ἥτις ἀποκρυβὴ τὸν 1253
Ἀγήνορα θανάτου ὑπεξελοῦσα ὡς μὴ θανεῖν ὑπὲρ μοῖραν εἰς τὸν κατὰ μοῖραν ἐξειλημμένον Ἀπόλλω ἀνάγεται. (Vers. 601.) Τὸ δὲ, πρόσθε ποδῶν, τὴν ἐγγύτητα δηλοῖ τὴν ἄγαν, ὑφ' ἧς δολούμενος ἐθέλγετο Ἀχιλλεύς. οὕτω καὶ πέρδιξ περιποιεῖται τὰ νεογνὰ, εἱλουμένη πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ θηρατοῦ, ἕως ἐκεῖνα ἡσύχια γένωνται διαπεφευγότα τὸν τάραχον. (Vers. 602.) Τὸ δὲ, πεδίοιο διώκετο καὶ ἑξῆς, ἀκίχητα διώκειν καὶ τὸν Πηλείδην ἄρτι δηλοῖ. (Vers. 604.) Τὸ δὲ πυροφόροιο τὸ τῆς Τροίας ἑρμηνεύει ἐρίβωλον. Τὸ δὲ, δόλῳ ἔθελγεν, ἀντὶ τοῦ ἡδέως ἠπάτα κἀνταῦθα κεῖται. (Vers. 607.) Τὸ δὲ ἀσπάσιοι ἀγαθὴ λέξις ἐστὶν, ὅθεν διὰ τὸ καίριον πάλιν μετ' ὀλίγα ἐπιῤῥηματικῶς λέγει, ὅτι ἀσπασίως ἐσέχυντο εἰς πόλιν, ἤτοι κατὰ σπουδὴν πολλὴν, ὡς οἷα χυθέντες, εἰσῆλθον, ἐκ μεταφορᾶς καὶ νῦν τῶν κατὰ ῥοῦν χεομένων ὑδάτων. εἶτα (Vers. 606.) ἐφερμηνεύων τὸ, Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον, καὶ διασαφῶν τὴν ἐν αὐτοῖς σπουδὴν, φησίν· οὐδ' ἄρα τοί γε, ἤγουν οἱ Τρῶες, ἔτλαν μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους καὶ γνῶναι ὅστε πεφεύγοι, ὅστ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ, ἀλλ' ἀσπασίως, καθὰ ἐῤῥέθη, ἐσέχυντο ἐς *πόλιν, ὅντινα τῶν γε πόδες καὶ γοῦνα σάωσαν· ὃ δὴ μερικεύει τὸ πληθυντικὸν συνήθως εἰς ἑνικὴν πτῶσιν· οὐ γὰρ πάντες Τρῶες εἰσῆλθον, ἀλλ' ὃς ἐκ πολέμου φυγὼν σέσωστο. Λέγει δὲ (Vers. 611.) γόνατα μὲν τὰ συνήθη, πόδας δὲ τὰ μετὰ τὴν κνήμην, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. εἰ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τὰ γοῦνα φέρειν ἁπλῶς τινὰς λέγονται, ἀλλ' ἐνταῦθα καὶ σώζουσι τοὺς ῥωμαλέως φεύγοντας. τοῖς δὲ ποσὶ καὶ τοῖς γόνασι καὶ αἱ μέσων αὐτῶν πάντως κνῆμαι συνεπινοοῦνται. προέθετο δὲ τοὺς πόδας, διότι τῇ αὐτῶν διαστάσει πλείονι οὔσῃ ὁ δρόμος ἐπιταχύνεται κατὰ τὸ, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. (Vers. 610.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ὃς ἔθανε, δηλοῖ, ὡς καὶ τὸ, ὃς πεφεύγοι, Ἀττικῶς νοεῖται ἀντὶ τοῦ πέφευγεν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Χ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

**Τῶν Τρώων ἐγκλεισθέντων εἰς τὴν πόλιν, μόνος Ἕκτωρ ὑπομείνας Ἀχιλλέα τὸ μὲν πρῶτον φεύγει, ἔπειτα δὲ ἀνθίσταται, Ἀθηνᾶς αὐτὸν πεισάσης, καὶ ἀναιρεῖται. ἐξάψας δὲ αὐτὸν τοῦ ἅρματος ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ τοῦ πεδίου ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἕλκει. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὀδύρονται ταῦτα ὁρῶντες ἐγκεκλεισμένοι.*

ΙΛΙΑΔΟΣ Χ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ. 1348

**Ὅτι τῆς χῖ ῥαψῳδίας ἐμμέτρως μὲν εἰπεῖν ἡ περιπέτεια τοιαύτη· Χῖ, Θέτιδος γόνος ὠκὺς ἀπώλεσεν Ἕκτορα δῖον. ἄλλως δὲ, Ἕκτορος ἀναίρεσις.* (Vers. 1.) *Ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν ἑστάναι τινὰς εἶπε τεθηπότας καθὰ νεβρούς· ἐνταῦθα δὲ τοὺς Τρῶας ὁμοίως λέγει πεφευγέναι. φησὶ γάρ· ὡς οἱ μὲν κατ᾽ ἄστυ πεφυζότες ἠΰτε νεβροὶ ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τε ἀκέοντό τε δίψαν, κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν. ὡς γὰρ προεῤῥέθη, δίψῃ καρχαλέοι ἔφευγον. ὕδατος δὲ δηλονότι ἔπιον, εἰ καὶ ὁ ποιη*τὴς αὐτὸ σιωπᾷ συνεπισπεύδων τοῖς γινομένοις, ὃς καὶ στενοτάτῃ παραβολῇ διὰ ὁμοίαν συντομίαν ἐχρήσατο. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ ἐν τῷ πιεῖν καὶ τῷ πίε, οἷον, Κύκλωψ, τῆ πίε οἶνον, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τοιούτοις, συστέλλεται τὸ ῑ λόγῳ παραληγούσης δευτέρου ἀορίστου, οὕτω κἀνταῦθα ἐν τῷ, πίον τ᾽ ἀκέοντό τε δίψαν, οὗ δὴ ῥήματος διττὴ διάθεσις. ἢ γὰρ πίον καὶ ἀκέοντο, ἢ πίοντο καὶ ἀέκοντο, παθητικῷ σχήματι ἄμφω. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. ἐν δὲ τῷ, πιόμεν᾽ ἐκ βοτάνης, ἤγουν μέλλοντα πιεῖν, ἐκτείνεται τὸ κατάρχον δίχρονον. Ἔτι *ἰστέον καὶ ὅτι οὐ μόνον πίω καὶ πίωμαι, ἀλλὰ καὶ πιοῦμαι. Ἀριστοφάνης. πικρότατον οἶνον τήμερον πιῇ. ὡς δὲ κοινόν ἐστι ῥῆμα τὸ πίω, πέφηνε πολλαχοῦ. διὸ οὐ μόνον αὐθυποτάκτου λόγῳ τὸ πίωμαι μεγεθύνει τὴν παραλήγουσαν παρὰ τοῖς ὕστερον, ἀλλὰ καὶ συστέλλει κατὰ τὸ τίω τίομαι. δηλοῖ δὲ τὴν κοινότητα τοῦ πίω καὶ ὁ πίσω μέλλων παρὰ Πινδάρῳ, καθὰ προεῤῥέθη, καὶ τὸ πίσομαι παρὰ Ἀντιφάνει ἀντὶ τοῦ πίω, ὅθεν καὶ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Πίσα, καὶ τὰ Ὁμηρικὰ Πίσεα.* (Vers. 2.) *Τὸ δὲ ἀπεψύχοντο ταὐτόν ἐστι τῷ ἀνέψυχον, ὡς καὶ πρὸ ὀλί*γων τὸ, ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, ἀντὶ τοῦ ἀναψύξας. τὸ μέντοι ἀποψύχειν ἐνεργητικῶς λειποψυχίαν ἢ θάνατον δηλοῖ παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον. ἐναποψύχειν δέ γε δυσεμφάτως παρ᾽ Ἡσιόδῳ ἔχει. εὕρηται δὲ καὶ ψύχειν παρ᾽ Ὁμήρῳ, καθὰ ἐδηλώθη ἐν τῷ, ἦ κα μάλα ψύξασα. Ἀκεῖσθαι δὲ τὸ θεραπεύειν, ἀφ᾽ οὗ*
1254 *καὶ τὸ, ἀκεσταὶ φρένες ἐσθλῶν. *δοκεῖ δὲ ἡ λέξις γίνεσθαι παρὰ τὸ ἀκὴν, τουτέστιν ἡσύχως, ἐπειδὴ πᾶσα σώματος θεραπεία ἡσυχίαν περιποιεῖται ταράχου τινός. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ῥήματος Φρύγες* 1349
ἀκέστην καλοῦσι τὸν ἰατρὸν, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. ὅτι δὲ ἀκεῖσθαι καὶ τὸ ῥάπτειν ἐλέγετο, ἐτίθετο δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ νηῶν περιποιήσεως, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ. (Vers. 3.) *Τὸ δὲ, κεκλιμένοι καλαῖς ἐπάλξεσιν, ἀντὶ τοῦ περιεχόμενοι καὶ κρυπτόμενοι ἐπὶ προμαχώνων. καὶ τὸ μὲν καλαῖς εὐείδειάν τινα καὶ κάλλος δηλοῖ, ὡς εἰκὸς, κτίσματος· ἔπαλξις δὲ ἀπὸ τοῦ ἄλκω ἄλξω τὸ βοηθῶ, ἐφ᾽ ἧς ἀλκοῦσι τῇ πόλει οἱ μαχόμενοι. ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος ἄλξω καὶ τὸ ἄλξ ἀλκὸς ἀλκὶ παρήγαγόν τινες, ὡς καὶ προδεδήλωται. καὶ οἱ Τρῶες μὲν οὕτω πεφυζότες ἐποίουν· αὐτὰρ Ἀχαιοί, φησι, τείχεος ἆσσον ἴσαν, ὅ ἐστιν ἐπορεύθησαν, σάκε᾽ ὤμοισι κλίναντες, ὡς οἷα τειχομαχήσοντες, εἰ καὶ τὰ ἐφεξῆς ἐπὶ τῷ Ἕκτορι συμβεβηκότα διεκώλυσαν, εὐμεθόδως καὶ τοῦτο πλασαμένου τοῦ ποιητοῦ.* (Vers. 4.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ῥηθὲν ἴσαν ἢ ἀπὸ τοῦ ἴω ἐνεστῶτος γίνεται, οὗ πληθυντικὸν πολλαχοῦ τὸ ἴομεν, ἵνα ᾖ ὡς ἐκ τοῦ τίω τὸ ἔτισαν, οὕτω καὶ τὸ ἴω ἴ*σαν, ἢ ἐκ τοῦ ἶμι, τοῦ παραληγομένου μόνῳ διχρόνῳ, ἵνα ᾖ ὡς τίθημι θέσαν, οὕτω καὶ ἶμι ἴσαν, ὅτι δὲ διττῶς ἐστιν εἶμι ἀντὶ τοῦ ἔρχομαι διὰ διφθόγγου, καὶ πάλιν ἶμι διὰ τοῦ ῑ, παραδιδόασιν οἱ τεχνικοί. καινὸν δὲ οὐδὲν διφορεῖσθαι, ὡς εἴρηται, τὸ εἶμι, ὅπου γε διφό-*

ρησιν ἔχει καὶ τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ. ἔστι γὰρ εἴω τὸ πορεύομαι διὰ διφθόγγου, οὗ δεύτερος ἀόριστος
τὸ ἴην ἴης καὶ ἴωμεν τὰ αὐθυπότακτα. καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου εἴω τὸ διὰ διφθόγγου εἶμι. ἔστι δὲ καὶ
ἕτερον ἴω διὰ μόνου διχρόνου ὡς τὸ τίω, οὗ πληθυντικὸν, ὡς πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη, τὸ κοινὸν ἴομεν
ὡς τίομεν, καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ ἴω τὸ ἕτερον ἶμι, οὗ κατάρχει μόνον τὸ ῖ. (Vers. 5.) Ὅτι τῶν ἄλλων
Τρώων, ὡς ἐῤῥέθη, πεφοβημένων εἰς ἄστυ μόνος ὁ Ἕκτωρ ἔξω ἔμεινε κακοτυχῶς. φησὶ γοῦν·
Ἕκτορα δ᾽ αὐτοῦ μεῖναι ὀλοὴ Μοῖρ᾽ ἐπέδησεν, Ἰλίου προπάροιθε πυλάων τε Σκαιάων. τοῦτο δὲ προα-
ναφώνησιν ἔχει ἐν τῷ, ὀλοὴ Μοῖρα, ὡς μικρὸν ὅσον ἀπολουμένου τοῦ Ἕκτορος. Μοῖρα δὲ πάντων
ὀλοὴ πρὸς διαστολὴν εἴρηται μοίρας ἑτεροίας, ἀφ᾽ ἧς καὶ εὐμοιρία καὶ Ἀτρείδης μοιρηγενής. Ὅρα δὲ
τὸ ἐπέδησε, δι᾽ οὗ δηλοῦται ἢ ὅτι στεῤῥῶς ὁ Ἕκτωρ ἔστη, ὡς εἰ καὶ πεπέδητο, οἷα δηλαδὴ θρασὺς,
ἢ ὅτι ἄκων ἔστη διὰ τῆς Μοίρας, ἀκούσιον γὰρ τὸ πεδεῖσθαι. (Vers. 8.) Ὅτι *ὁ διωκόμενος ὑπὸ χεί- 20
ρονος, κρείττων ἢ καὶ θειότερός τις αὐτὸς ὢν, εἴποι ἂν σιγήσας τινὰ τῶν τοῦ ποιητικοῦ Ἀπόλλωνος
πρὸς Ἀχιλλέα· τίπτε με ποσσὶ ταχέεσσι διώκεις αὐτὸς θνητὸς ἐών; οὐδέπω με ἔγνως οἷος εἰμὶ, σὺ
δ᾽ ἀσπερχὲς μενεαίνεις· οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. λέγει δὲ μόρσιμον ἀπολύτως ἐν-
ταῦθα ὁ ποιητὴς τὸν μοίρᾳ ὑποκείμενον. παραγωγὴ δὲ αὐτοῦ μείρω μερῶ μέμορκα, μέσος μέμορα, ἐξ
οὗ μέμορμαι μέμορσαι, ὅθεν ὁ μόρσιμος κατ᾽ ἀναλογίαν τῶν διὰ τοῦ ῖμος παραγώγων, ὥντινα καὶ
διὰ τοῦ χῖμος καινότερον παράγονται. οὕτω Αἰσχύλος πέπλους μελαγχίμους φησίν· ἕτερος δέ τις
μελάγχιμα συκάμινα, ἐν τῷ, λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχίμοις, ὅ πέρ ἐστι μέλασι καὶ μιλτοπρέ-
ποις, ἤγουν ἐρυθροῖς βρίθεται ταὐτοῦ χροιᾷ. (Vers. 15.) Ὁ δὲ ὑπό τινος μεγάλου ἐμποδιζόμενος ἀμύ-
νεσθαί τινας ἐρεῖ ἂν, ἔβλαψάς με, ὀλοώτατε πάντων, καὶ ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ᾽ ἐσάω-
σας ῥηιδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ᾽ ἔδδεισας ὀπίσσω. ἦ σ᾽ ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη. Ἀχιλ-
λεὺς δὲ ταῦτα πρὸς Ἀπόλλωνα φησὶν, ὃν καὶ θεῶν ὀλοώτατον προσεῖπεν, ὅ πέρ ἐστι, φασὶν, ἑφερμη-
νευτικὸν τῆς αὐτοῦ κλήσεως. Ἀπόλλων γὰρ φαίνεται λέγεσθαι ὡς ὀλοὸς, *ὅτε λοιμοῦ ἐστιν αἴτιος. ἐκ 30
τοῦ ὄλλειν γὰρ καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὡς καὶ ὁ ὀλοός. τινὲς δὲ γράφουσι δολοώτατε, διότι δόλῳ πρὸ μικροῦ
τὸν Ἀχιλλέα ἔθελγεν. ἔχει δὲ καὶ σκωπτικὸν ἀστεῖον τὸ, θεῶν ὀλοώτατε πάντων. Φοίβου γὰρ εἰπόντος,
οὐδέ νύ πώ με ἔγνως ὡς θεός εἰμι, λέγει Ἀχιλλεὺς γνῶναι αὐτὸν οὐ θεὸν δοτῆρα ἐάων ὡς ἀγαθοδότην,
ἀλλὰ θεῶν ὀλοώτατον. (Vers. 9.) Τὸ δὲ πῶ ὀξύνεται ἐν τῷ, οὐδέ νύ πώ με ἔγνως, ἤγουν οὔπω με
ἐνόησας, ὥστε καλῶς ἐξ αὐτοῦ γεγονὸς τὸ πώποτε προπαροξύνεται. Ἐν τούτοις δὲ (Vers. 11.) κεῖται
καὶ πόνος ἡ κακοπάθεια. φησὶ γάρ· οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας, εἰς ἄστυ ἀλέντας. εἴλη-
πται δὲ καὶ τὸ λιασθῆναι οὐκ ἐπὶ τοῦ φυγεῖν συνήθως, ἀλλὰ παρεκκλῖναι. λέγει γάρ· σὺ δὲ δεῦρο λιά-
σθης, ἤγουν ἐξετράπης, τῆς εὐθείας ὁδοῦ, πλαγιάσας. (Vers. 15.) Τὸ δὲ ἔβλαψας καὶ νῦν ἐνθύ-
μιον ἐμποδισμοῦ ἔχει κατὰ κυριολεξίαν. λιασθεὶς γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς ἐῤῥέθη, καὶ τραπεὶς ἀπὸ τεί-
χεος βλαβῆναι ὑπὸ Ἑκαέργου φησὶν, αὐχῶν καὶ ὡς, εἰ μὴ οὕτως ἐπλαγίασε, πολλοὶ ἂν γαῖαν ὀδὰξ
εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι. ἔστι δὲ γαῖαν ὀδὰξ ἑλεῖν τὸ φονευθῆναι, ὡς πλεισταχοῦ ἡρμήνευται.
(Vers. 16.) Ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει, σευάμενος ὥσθ᾽ ἵππος ἀεθλοφόρος
σὺν ὄχε*σφιν, ὅς ῥά τε θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο, ὣς Ἀχιλλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ᾽ ἐνώμα, 40
ὡς καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται. (Vers. 21.) Φρονεῖ δὲ μέγα ὁ ἥρως, οἷα ἐς τοσοῦτον ἀγαγὼν κινδύνου τοὺς
Τρῶας, ὡς θεῶν ἐπικουρίας δεῖσθαι αὐτούς. ἵππον δ᾽ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ κέλητα δεῖν φασὶ νοεῖσθαι
διά τε τὸ ἄνετον τοῦ τοιούτου ἵππου εἰς δρόμον, καὶ διότι εἷς, φασὶν, ἵππος ὄχημα οὐχ᾽ ἕλκει, ὥστε
κατ᾽ αὐτοὺς στικτέον εἰς τὸ ἀεθλοφόρος, ὅ ἐστι νικητὴς λαβὼν ἔπαθλα, εἶτα συναπτέον τοῖς ἐφεξῆς
τὸ σὺν ὄχεσφιν, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἔθεεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς ἵππος ἄνετος δόκιμος, ὃς ἔτε καὶ εἰς ἅρμα ζευχθῇ,
σὺν ὄχεσφι ῥεῖα θέει. (Vers. 22.) Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐπὶ Πάριδος μὲν ὁ ποιητὴς ἠγλαϊσμένην ἀπὸ
ἵππου παραβολὴν ἔφρασεν, ἐνταῦθα δὲ συνθέων οἷον τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ ἐμβρίθειαν δὲ σώζων ἁπλῶς
οὕτω ἵππῳ νικητῇ παρεικάζει τὸν Ἀχιλλέα εἰς τάχος, οὐ μὴν κριθιῶντι καὶ φιλολείμωνι. (Vers. 25.)
1350 Ὅτι φροντιστικὸς εἰκότως ὢν ὁ γέρων Πρίαμος, *καθά που καὶ ὁ γέρων Νέστωρ, πρῶτος τὸν Ἀχιλλέα 50
εἶδεν ὀφθαλμοῖσι παμφαίνοντα ὥστ᾽ ἀστέρ᾽ ἐπεσσύμενον πεδίοιο, ὅς ῥά τ᾽ ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δὲ
οἱ αὐγαὶ φαίνονται πολλοῖσι μετ᾽ ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ, ὅν τε κύν᾽ Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι·

λαμπρότατος μὲν ὅ γ᾿ ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται· καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖ-
σιν· ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος. καὶ ἐνταῦθα μὲν Ὅμηρος οὕτω τὴν λαμπηδόνα
τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων κυνάστρῳ εἴκασεν, ὅ περ οὐ μόνον ἀρίζηλον ταῖς αὐ*γαῖς, ἀλλὰ κακοποιὸν τῷ
πυρετῷ. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς ἀπὸ πυρὸς καὶ ἡλίου παραβολὴν λήψεται, καὶ λάμπεσθαι τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν
χαλκὸν ἐρεῖ ὁμοίως αὐτοῖς. καὶ πρὸ ὀλίγων δὲ πυρὶ αἴθοντι πάλιν αὐτὸν εἴκασεν, ἀλλαχοῦ δὲ πυρσοῖς
1255 μεγάλοις, προϊὼν δὲ καὶ τῷ ἑσπέ*ρῳ εἰκάσει αὐτὸν, πανταχόθεν ἐπ᾿ αὐτῷ εὑρίσκων, ὡς οἷόν τε, λαμ-
πρὰς παραβολάς. (Vers. 27.) Ὀπώρα δὲ καὶ νῦν μέρος θέρους τὸ τελευταῖον, μεθ᾿ ὃ τὸ μετόπωρον.
Ἀρίζηλοι δὲ, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἀλλαχοῦ, αἱ ἀρίδηλοι. (Vers. 28.) Τὸ δὲ ἄστρασι μεταπλασμός ἐστιν
ἐκ τοῦ ἄστροις, ὡς καὶ αὐτὸ προγέγραπται. Ἀμολγὸν δὲ νῦν μὲν τὸν πρὸς τῷ τέλει τῆς νυκτὸς καιρὸν
νοητέον. τηνικαῦτα γὰρ ὁ κύων ἐπιτέλλει, προανατέλλων τοῦ ἡλίου. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, ὅτε περὶ ἑσπέρου
λέγει, ἀμολγὸν πάντως *νυκτὸς λέγει τὸ πρὸς ἑσπέραν, ὅθεν καὶ ὁ ἕσπερος παρωνόμασται. ἀμφότεροι
δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμέλγειν λέγονται ἀμολγοί. καὶ γὰρ καὶ πρὸς ἑσπέραν καὶ πρὸς ἕω ἀμέλγονται τὰ θρέμ-
ματα. ὅτι δὲ καὶ ἄλλως ὁ ἀμολγὸς ἐτυμολογεῖται, ἀλλαχοῦ εἴρηται. (Vers. 29.) Τὸ δὲ ἐπίκλησιν 1351
κἀνταῦθα τὸ παρ᾿ ἡμῖν ἐπίκλην λεγόμενον δηλοῖ, συγκοπὲν ἐκ τοῦ ἐπικλήδην, ὅ περ ὅμοιόν ἐστι τῷ
ὀνομακλήδην. Ἰστέον δὲ ὡς κύριον μὲν οἷον ὄνομα τὸ ἀστὴρ, ἐπίκλησις δὲ τούτου ὥς περ τὸ κύων
ἁπλῶς, οὕτω καὶ τὸ κύων Ὠρίωνος. ὅτι δὲ Ὠρίων, ὁ *καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθεὶς, κυνηγέτης γενόμενος
ἄριστος κατηστέρισται μετὰ θάνατον, ἐνετέθη δὲ ἄστροις καὶ ὁ κύων αὐτοῦ, ὁ μῦθος πολλαχοῦ
λέγειν τολμᾷ. δῆλον δὲ ὅτι τοῦ τοιούτου κυνὸς ἐπιτέλλοντος πολλοὶ γίνονται καύσωνες. διὸ καὶ κυνο-
καύματα ἡ πολλὴ ὁμιλία τούτους φησί. καὶ διὰ τοῦτο κακὸν σῆμα τοῦτον εἶναι φησὶν ὁ ποιητὴς
(Vers. 31.) καὶ πυρετὸν φέρειν πολὺν, ὃν οἱ μὲν ἀέρος νοοῦσιν ἔκκαυσιν, ὃ καὶ φλέγμα φθάσας
εἶπεν ὁ ποιητὴς ὁμωνύμως τῷ φυσικῷ χυμῷ· πυροῦται γὰρ καὶ οἷον ἐκφλέγεται ὁ ἀὴρ κυνὸς ἐπιτέλλον-
*τος· ἕτεροι δὲ οὐ πρὸς μόνην λαμπηδόνα ὅπλων λέγοντες, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ φθοροποιὸν εἰρῆσθαι
τὴν παραβολὴν, κυριολεκτεῖσθαι φασὶ τὸν πυρετὸν, ἅπαξ ἐνταῦθα ῥηθέντα. (Vers. 32.) Σημείω-
σαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ παραμυθεῖταί πως ὁ ποιητὴς τὸ αὔθαδες ἐκεῖνο χωρίον, ἐν ᾧ
ἐτόλμησε πυρὶ ἐκκαῦσαι τὸν Ἀχιλλέα πρὸς Τρώων ἐκφόβησιν, μονονουχὶ λέγων ὅτι, ὥς περ νῦν τὴν
ἄγαν πολλὴν λαμπρότητα τῶν ὅπλων ἀστέρι φοβερῷ εἴκασε, οὕτω καὶ ἐκεῖ ὅμοιόν τι νοητέον. διὰ
τοῦτο δὲ καὶ ταῖς ἀπὸ πυρὸς πλεονάζει *παραβολαῖς ἐπὶ Ἀχιλλέως, ἵνα καὶ ἐκεῖνο δόξειε πιθανόν.
(Vers. 33.) Ὅτι ᾤμωξεν ὁ γέρων Πρίαμος, κεφαλὴν δ᾿ ὅ γε κόψατο χερσὶν ὑψόσ᾿ ἀνασχόμενος, μέγα
δ᾿ οἰμώξας ἐγεγώνει λισσόμενος φίλον υἱὸν, ἐλεεινὰ προσαυδῶν, χεῖρας ὀρεγνύς. καὶ ᾤμωξε μὲν καὶ
πρὸ ὀλίγων· νῦν δὲ ἀναγκαίως μέγα ᾤμωξεν, ὁρῶν ὡς ὁ Ἕκτωρ προπάροιθε πυλάων εἱστήκει ἄμοτον
μεμαὼς Ἀχιλῆι μάχεσθαι. Καὶ ὅρα ὅπως περιπαθῶς τῶν ἐν τοῖς ἑξῆς ἠθοπεποιημένων τοῦ γέροντος
λόγων κοπετὸς καὶ ἄσημος οἰμωγὴ προηγεῖται, καθὰ καί τι πα*θητικὸν προοίμιον· οἱ δὲ λόγοι τοῦ
ἐλεεινοῦ τούτου ῥήτορος τοιοῦτοι, ἀφελῶς ἠργμένοι ὡς τὸ πάθος ὑπηγόρευεν· Ἕκτορ, μή μοι μίμνε,
φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον οἶος ἄνευθ᾿ ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς Πηλείωνι δαμείς· ἐπειὴ
πολὺ φέρτερός ἐστι σχέτλιος· αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο, ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ, ἤγουν ταχὺ
ἂν αὐτὸν, κύνες καὶ γῦπες ἔδονται κείμενον· ἦ μέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι, ὅς μ᾿ υἱῶν
πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε κτείνων καὶ περνὰς νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων. καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε,
Λυκάονα καὶ Πολύδωρον, οὐ δύναμαι ἰδέειν Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων, τούς μοι Λαοθόη τέκετο,
κρείουσα γυναικῶν· ἀλλ᾿ εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἢ μετὰ στρατὸν, ἦ τ᾿ ἂν ἔπειτα χαλκοῦ τε χρυσοῦ
τ᾿ ἀπολυσόμεθα, ἐγὼ δηλαδὴ καὶ ἡ Λαοθόη· ἔστι γὰρ ἔνδον· πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομά-
κλυτος Ἄλτης· εἰ δ᾿ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν εἰσὶ δηλαδὴ, ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ
τεκόμεσθα. εἶτα (Vers. 54.) εἰπὼν, ὅτι τοῖς δ᾿ ἄλλοις ὀλίγον ἄλγος ἔσται, εἰ μὴ καὶ σὺ θάνῃς ὑπὸ τῷ
Ἀχιλλεῖ, φησὶ κατὰ λόγον ῥητορικῆς ἀξιώσεως, ἀλλ᾿ εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς Τρῶας
καὶ Τρωὰς, μηδὲ *μέγα κῦδος ὀρέξῃς Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς· πρὸς δέ με, ἢ πρὸς
δ᾿ ἐμὲ, τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ᾿ ἐλέησον, δύσμορον, ὃν Ζεὺς ἐπὶ γήραος οὐδῷ αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ
φθίσει, κακὰ πόλλ᾿ ἐπιδόντα, υἷάς τ᾿ ὀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας, καὶ θαλάμους κεραϊζο-

*μένους, καὶ νήπια τέκνα βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι· ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῆς ὑπὸ χερσὶν
Ἀχαιῶν· αὐτὸν δ᾽ ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεὶ κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
τύψας ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται, οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας πυλαωρούς, οἵ κ᾽ ἐμὸν
αἷμα πίνον*τες, ἢ πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ, κείσοντ᾽ ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ᾽ ἐπέοι-* 1256
*κεν Ἄρηι κταμένῳ, ἢ συνθέτως Ἀρηικταμένῳ δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ, κεῖσθαι. πάντα δὲ καλὰ θα-
νόντι περ ὅ,ττι φανείη. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον αἰδῶ τ᾽ αἰσχύνωσι κύνες κταμέ-
νοιο γέροντος, τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν. ἦ ῥα, ἤγουν ἔφη ὁ γέρων, πολιὰς δ᾽ ἀνὰ
τρίχας ἕλκετο χερσὶ τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ᾽ Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε. διὸ καὶ κακὸν αὐτῷ τέλος ἔσται,
μὴ πεισθέντι ἀνδρὶ καὶ πατρὶ καὶ συνετῷ. καὶ οὐ μόνον πείσεται κακῶς, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ παθεῖν μετα-
μελήσεται, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. τὰ δὲ κατὰ μέρος τοῦ χωρίου τούτου τοιαῦτα.* (Vers. 33.)
*Τὸ μὲν, κόψατο χερσὶν, ἀρχή ἐστι τοῦ λέγειν ἐλλειπτικῶς κόπτεσθαι τὸ πενθεῖν, ὅ περ ὁ κωμικὸς
δυσέμφατον οἶδε σκῶμμα, εἰς ταὐτὸν ἄγων τὸ περαίνεσθαι καὶ τὸ κόπτεσθαι τὰ σκωπτικά. τὸ μέντοι
κόπτειν κοινῶς μὲν καὶ διαίρεσίν τινα δηλοῖ, ὥς περ καὶ τὸ κατακόπτειν. Ἀττικὸς δὲ ἀνὴρ τὸ κρούειν*
1352 *καὶ τὸ πλήττειν κόπτειν φησὶν, ὡς τὸ, τίς ἔσθ᾽ ὁ κόπτων τὴν θύραν; Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ᾤμωξε, καὶ ἐ*κό-
ψατο τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐγεγώνει λισσόμενος, ἐπιλογικὰ μέν εἰσιν, ὁ δὲ γέρων Πρίαμος ὑπὲρ τέχνην ἐξ
αὐτῶν προοιμιάζεται, ἵνα πρὸ τοῦ λοιποῦ λόγου ἔλεον εἰσβαλὼν τῇ ψυχῇ τοῦ Ἕκτορος, οἷς ἐλεεινὰ
προσηύδα χεῖρας ὀρεγνὺς, εὐμαρέστερον αὐτὸν ἰσχύσῃ πείσειν, εἰ καὶ μὴ ἔπεισεν, ὡς εἴρηται.*
(Vers. 34.) *Τὸ δὲ, ὑψόσε ἀνασχόμενος, ὅ ἐστιν ἀνατείνας τὰς ῥηθείσας χεῖρας, λέγεται καὶ ἀνα-
σχὼν κατὰ συνήθη διφόρησιν. Τὸ δὲ ἐγεγώνει τὸ ἐξάκουστον δηλοῖ τῆς οἰμωγῆς. δεδήλωται γὰρ ὡς
τὸ γεγωνεῖν γνωστὴν φωνὴν σημαίνει.* (Vers. 37.) *Τὸ δὲ, χεῖρας ὀρεγνὺς, ταὐτόν ἐστι τῷ ὑψόσε ἀνα-
σχόμενος.* (Vers. 39.) *Τὸ δὲ, ἄνευθεν ἄλλων, διασαφητικόν ἐστι τοῦ οἶος, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἄλλης ἑρμη-
νείας νοηθῇ. ταὐτὸν γὰρ εἰπεῖν οἶον, ἤγουν μόνον, καὶ ἄνευθεν ἄλλων. Τὸ δὲ, πότμον ἐπίσπῃς, νῦν
ἐπὶ Ἕκτορος προσφυέστατον, οὐ κατ᾽ ἀνάγκην κινδυνεύοντος, ἀλλ᾽ οἷον ἐφεπομένου ἑκοντὶ τῷ θανάτῳ.*
(Vers. 40.) *Τὸ δὲ, πολὺ φέρτερός ἐστι, φιλαλήθη τὸν γέροντα παριστᾷ, ὃς ἵνα πείσῃ τὸν υἱὸν
εἰσελθεῖν τὴν πόλιν, ἀποφαίνεται ὑπερτεθεῖσθαι αὐτοῦ τὸν Πηλείωνα. Ἐπεὶ δὲ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἔπαι-
νος ἐλύπει τὸν Ἕκτορα διὰ τὸ δοκεῖν ἐκεῖνον τῷ Πριάμῳ φιλεῖσθαι, εὔχεται* (Vers. 41.) *ἀφελῶς ἅμα
καὶ βαρέως ὁ γέρων κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως, ὁποῖα τὰ τῶν ἀγωνιώντων, τὸ, αἴθε θεοῖς *φίλος τόσσον
γένοιτο καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἷς τῆς τοιαύτης φιλίας τὸ τέλος διασαφῶν ἔργον αὐτῆς εἶναί φησι τὸ ὑπὸ κυ-
νῶν τὸν Ἀχιλλέα βρωθῆναι ἂν ταχὺ καὶ γυπῶν. οὕτω βορὸν ἡ τοιαύτη φιλία, ἣν οὐκ ἂν ἐκ Διὸς ἔχειν
ὁ Ἀχιλλεὺς εὔξαιτο, ἐπεὶ μηδὲ κατ᾽ αὐτὴν Ζεὺς φίλιος λέγεται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐνδιαθετώτερον
ἡ εἰρημένη ἔχει ἀρὰ ἤ περ τὸ, θεὶς δέ ἑ σιφλώσειεν, ὃ καὶ αὐτὸ τοῦ Ἀχιλλέως κατηύξατό τις· καὶ ὅτι
σκοπὸς μὲν τῆς δεδηλωμένης εὐχῆς τὸ, αἴθε μισηθείη θεοῖς ὁ Ἀχιλλεὺς, ἄλλως μέντοι ἐνδείκνυται ὅτι
φιλεῖται θεοῖς. Τὸ δὲ σχέτλιος σφοδρότητα καὶ νῦν δηλοῖ, δι᾽ ἧς ἀκατάσχετός τις ἐστὶ καὶ οὐκ εἰδὼς
τλῆναι ὁ Ἀχιλλεύς.* (Vers. 44.) *Τὸ δὲ, πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν, αὔξησιν δυστυχίας δηλοῖ. οὐ γὰρ
ἁπλῶς υἱῶν, οὐδ᾽ ἁπλῶς πολλῶν, ἀλλὰ καὶ ἐσθλῶν ἐστέρησεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πρίαμον. οὕτω καὶ ἐν
Ὀδυσσείᾳ βασιλικῆς δυνάμεως ἐδηλώθη αὔξησις τὸ πολὺν καὶ ἄριστον τετάχθαι λαὸν ὑπό τινι. Εὖνιν
δὲ τὸν ἐστερημένον λέγει καὶ μεμονωμένον, παρὰ τὴν ἑνὸς γενικὴν, πλεονασμῷ τοῦ ῦ. τινὲς δέ φασιν
ὅτι παρὰ τὴν εὐνὴν ὁ εὖνις γίνεται, οἱονεὶ ὁ ἡσυχάζων ὡς ἐν εὐνῇ, καὶ ἀπρακτῶν ὡς εὐναζόμενος, ἀφ᾽
οὗ ὁ ἠρημωμένος καὶ ἐστερημένος. δῆλον δὲ ὡς ἐκ τοῦ τοιούτου εὔνιδος *καὶ εὐνοῦχος ὁ εὖνις τοῦ
ὀχεύειν.* (Vers. 45.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀναμιμνήσκει, πολλοὺς τῶν Τρωικῶν
αἰχμαλώτων πέρνασθαι ἤτοι πωλεῖσθαι εἰς κέρδος τοῖς Ἀχαιοῖς. προοικονομεῖ δὲ ἡ τοιαύτη λαλιὰ καὶ
νῦν, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ, τὴν τοῦ Ἕκτορος καὶ τεθνεῶτος ἐξώνησιν ὑπὸ τοῦ
γέροντος πατρός. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ περᾶν μετὰ τοῦ ν̄ μὲν προενεχθὲν ἐπὶ τοῦ πωλεῖν λαμβάνε-
ται, δίχα δὲ τοῦ ν̄ καὶ ἑτέρας σημασίας προβάλλεται, ὡς προδεδήλωται.* (Vers. 48.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι
προσπαθῶς ὁ γέρων ἔχει περὶ τὴν παλλακὴν Λαοθόην καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς παῖδας, ἴσως μὲν καὶ διὰ
τὸ εἶδος, εὐειδὴς γὰρ ἔοικεν εἶναι, καθὰ ὑποδηλοῖ καὶ τὸ αὐτῆς ὄνομα, δι᾽ οὗ σημαίνεται, λαὸν*

*θέειν ἐπ᾽ αὐτήν· ὡς δ᾽ ἐνταῦθα λέγεται, καὶ ὅτι κρείουσα ἦν γυναικῶν, ὅ πέρ ἐστι θηλυκὸν τοῦ κρείοντος, καὶ διότι καὶ πολύπροικος, ὅ περ ὁ ποιητὴς ἐπὶ Ἀνδρομάχης πολύδωρος μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Λαοθόης μνησθεὶς ὁ Πρίαμος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ υἱῶν καὶ θυγατέρων καὶ νυῶν, Ἑκάβης οὐδαμοῦ ἐμνήσθη. τοῦτο δ᾽ ἐποίησεν ἢ συγχυθεὶς τὴν ψυχὴν, δι᾽ αὐτὸ γὰρ οὐδὲ τῆς Ἀνδρομάχης ἔσχε μνήμην, ἢ καὶ διότι καὶ αὐτὴ παροῦσα ἡ Ἑκάβη ἔχει ἀρκούντως ὑπὲρ ἑαυτῆς λαλῆσαι ἃ ἐθέλει, ὡς δη*λωθήσεται. (Vers. 46.) Τὸ δὲ, δύο οὐ δύναμαι ἰδέειν, ὅμοιόν ἐστι τῷ ὑπὸ Ἑλένης ἀλλαχοῦ εἰρημένῳ, δοιὼ δ᾽ οὐ δύναμαι ἰδέειν. (Vers. 49.) Τὸ δὲ, μετὰ στρατῷ, καινότερον δοτικῇ συντέτακται, ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ἐν στρατῷ. οὕτω δὲ καὶ τὸ, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ. αὐτὸ μέντοι δοκεῖ λέγειν ὅτι ἀλύσσοντες περισσῶς ἐν θυμῷ. (Vers. 50.) Τὸ δὲ ἀπολυσόμεθα συγγενές ἐστι τῷ λυσόμεθα καὶ λυσόμενος καὶ οὐδ᾽ ἀπέλυσε καὶ τοῖς τοιούτοις. ἐξ ὧν τὸ λύτρον παράγεται. δῆλον δ᾽ ὅτι κἀνταῦθα περιττὴ ἡ ἀπὸ πρόθεσις, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἀπομηνίσαι καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ ἀποσκοτοῦσθαι ἤτοι ζοφοῦσθαι, ἀφ᾽ οὗ τὸ, ἀπεσκοτώθη τὸν νοῦν. (Vers. 51.) Ὀνομάκλυτος δὲ ὁ καὶ ἐκ μόνου ὀνόματος κλυτὸς καὶ ὡς εἰπεῖν περιώνυμος. ἐκ τούτου διαλέλυται τὸ, εἰρωτᾷς μ᾽ ὄνομα κλυτὸν, ἐν Ὀδυσσείᾳ. (Vers. 52.) Τὸ δὲ, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν, ἢ περιττῶς κεῖται εἰς ἐκπλήρωμα στίχου, ἢ πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλως λεγομένων θνήσκειν, ὁποῖόν τι τὸ, γέλω ἔκθανον, καὶ τὸ, ἐγχανὼν τεθνήξῃ, τῷ γέλωτι δηλαδὴ, καὶ τὸ τραγικὸν, εἰ καὶ ζῇς θανὼν, καὶ τὸ, τέθνηκε τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ τὸ, ἅμ᾽ ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις, καὶ τὸ, τέθνηκα συμφορᾶς ὕπο, καὶ τὸ λέγεσθαί τινα γραῦν μὴ ζῆν, ἐπεὶ κατατέτηκε γήρᾳ ἢ κατασέσηπεν, ἤδη δὲ καὶ τὸ, βόες *ἀποτέθνασαν ἤδη, οἳ οὐκ ἂν εἶεν ἐν Ἅιδου δόμοις. (Vers. 53.) Τὸ δὲ, τοὶ τεκόμεθα, ἤγουν οὓ ἐτέκομεν, ἀκριβῶς πρόσκειται, ἵνα μὴ νοοῖτο ἴσως ἡ Λαοθόη ἐξ ἄλλου ἀνδρὸς γενέσθαι μήτηρ τῶν εἰρημένων παίδων, ἀλλ᾽ ἐξ αὐτοῦ Πριάμου. (Vers. 56.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι χρώζων εὐσχημόνως τὸν λόγον ὁ γέρων παρακαλεῖ τὸν Ἕκτορα εἰσέρχεσθαι τὸ τεῖχος, οὐ διὰ φόβον δῆθεν, οὐδ᾽ ἵνα σωθῇ αὐτὸς, ἀλλ᾽ ἵνα σώσῃ τοὺς πολίτας, καὶ μὴ τὸν ἐχθρὸν κυδάνῃ πεσών. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸν πατέρα. Ἔνθα καὶ ὅρα τὰ ῥηθέντα συχνὰ κόμματα διά τε σπουδὴν ῥήτορος καὶ διὰ τὸν τῆς ἠθοποιίας κανόνα καὶ μάλιστα τῆς παθητικῆς. (Vers. 57.) Τὸ δὲ, ἐμὸν τέκος, ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ τέκνον ἐμὸν ὁ ποιητὴς ἐρεῖ καὶ φίλον υἱὸν καὶ φίλον θάλος, καὶ φίλε τέκνον, Ἀττικῶς, ὡς εἴ περ ἔφη, φίλε υἱέ. Τὸ δὲ, Τρῶας καὶ Τρωὰς, ἔχει τι κατὰ τὴν φράσιν γλυκὺ, εἰ καὶ μέτριον, γοργὸν μέντοι καὶ πάνυ ἐστίν. (Vers. 58.) Αἰῶνα δὲ καὶ ἐνταῦθα 1353 τὴν ἀνθρωπίνην ἔφη ζωὴν καὶ τὸν κατ᾽ αὐτὴν χρόνον κατὰ γένος θηλυκὸν Ἰωνικῶς, ὡς δηλοῖ τὸ φίλης αἰῶνος. (Vers. 59.) Τοῦ δὲ ἀμερθῇς ἀμέρδειν τὸ θέμα, ὃ δηλοῖ στέρησιν μερίδος. ποιητικὸς δὲ ἀνὴρ οὕτω φράζειν φιλεῖ. ὅτι δὲ καὶ σκότωσιν τὸ ἀμέρδειν σημαίνει, δῆλον ἐκ τοῦ, ὄσσε δ᾽ ἄμερδεν αὐγὴ χαλκείη. Τὸ δὲ, πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρο*νέοντ᾽ ἐλέησον, ἐξ ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν συγκεκρότηται, τυχὸν μὲν σκευωρηθὲν ἐπίτηδες ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, τυχὸν δὲ καὶ ἁπλῶς οὕτω συμπεσόν. παρὰ μέντοι τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον πολλὰ τοιαῦτα ἐπιτετήδευται, ἐν οἷς καί τινος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἴαμβος οὗτος· ὁ νῦν δὲ σὺν σοὶ καὶ θανὼν ζήσει λόγε. Τὸ δὲ, ἔτι φρονέοντα, ἔχει τι ἀστειότητος. αἰνίττεται γὰρ ὡς μικρὸν ὅσον καὶ ἀλλοφρονήσει ὁ γέρων ὑπὸ πένθους, ὅτε οὐδ᾽ ἂν αἴσθοιτο ἐλεούμενος, ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ ἔτι ζῶντά με ἐλέησον. τεθνεὼς γάρ τί ἂν δεοίμην σοῦ; οὕτω καὶ ὁ Ἕκτωρ καλῶς ἂν ἐποίησε 1257 τοὺς πατρικοὺς θρήνους δυσωπηθείς. θανὼν *γὰρ οὐδὲν τῶν ἐπ᾽ αὐτῷ γόων ἀπώνατο. (Vers. 60.) Τὸ δὲ, ἐπὶ γήραος οὐδῷ, ταὐτόν ἐστι τῷ, ἐπ᾽ ἐξόδῳ γήρως καὶ βίου. ὁ γὰρ οὐδὸς καὶ εἰσόδῳ καὶ ἐξόδῳ ὑπόκειται. διόπερ ὁ μὲν ὠμογέρων ἐπ᾽ οὐδῷ ἂν εἴη γήραος, ὡς νῦν ἄρτι γηράσκων καὶ εἰσιὼν τὸ γῆρας· ὁ δὲ κατὰ τὸν Πρίαμον πέμπελος ἐπ᾽ οὐδῷ ἐστι γήραος ὡς ὑπέργηρως καὶ ἤδη καὶ αὐτὸ τὸ γῆρας ὑπεξιὼν καὶ πρὸς τῷ θανάτῳ ὤν. (Vers. 61.) Τὸ δὲ, κακὰ πόλλ᾽ ἐπιδόντα, ὑποσχετικόν ἐστι τῶν ἑξῆς εὐθὺς, ἐν οἷς σχῆμα φράζεται ἁλώσεως πόλεως. (Vers. 63.) Τὸ δὲ κεραΐζεσθαι κἀνταῦθα φθορὰν ἁπλῶς καὶ βλάβην δηλοῖ παρὰ τὰ κέρατα, ὅθεν, φασὶν, ὁ ἄθυμος καὶ ἀόργητος ἀκέραιος λέγεται ὡς μηδένα κεραΐζων, ὅ ἐστι βλάπτων. (Vers. 64.) Τὸ δὲ, βαλλόμενα πρὸς τῇ γῇ, ὅμοιόν ἐστι τῷ, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ. ἐνθυμητέον δὲ ἐνταῦθα καὶ τὴν τοῦ βασιλικοῦ βρέφους τοῦ Ἀστυάνακτος ἀπώλειαν, οὕτω πως γενομένην ἐξ ἄκρου θυμοῦ, ὃν εἰς τοσοῦτον ἔπαθον Ἀχαιοὶ, ὡς μὴ ἂν φείσεσθαι*

μηδ' ἔμβρυον, ὃ κατὰ γαστρὸς κεύθει μήτηρ. (Vers. 65.) Τὸ δὲ, ἑλκομένας νυοὺς, ὅμοιόν ἐστι τῷ, ἑλκηθείσας θύγατρας, πλὴν ὅσον ἐκεῖνο μὲν περισπωμένης ἐστὶ συζυγίας, ἑλκῶ γὰρ ἑλκή*σω τὸ βιάζομαι, ἀφ' οὗ καὶ ὁ προῤῥηθείς που ἑλκηθμὸς, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, Λητὼ γὰρ ἤλκησε· τὸ δὲ ἕλκω βεβαρυτόνηται, ὥστε διφορεῖται καὶ τὸ ἕλκω, οὐ μόνον βαρυτόνως προφερόμενον, ἀλλὰ καὶ περισπώμενον. οὕτω καὶ ἐπιμέλομαι καὶ ἐπιμελοῦμαι σὺν ἑτέροις πολλοῖς, καὶ αἴδομαι καὶ αἰδοῦμαι, καὶ ξυροῦμαι, ὡς τὸ, ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ, καὶ ξύρομαι, οἷον, ξύρεσθαι τὸν πώγωνα, καὶ πιττοκοπούμενον ἢ ξυρόμενον, καὶ ξυρόμενον τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄῤῥον, καὶ, νόμου ὄντος ἐν Ῥόδῳ μὴ ξύρεσθαι. κεῖται δὲ ταῦτα ἐν τοῖς τοῦ δειπνοσοφιστοῦ. Σημειοῦνται δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι νυοὺς ὁ γέρων εἰπὼν καὶ τὴν Ἀνδρομάχην συμπεριέλαβεν, ἣν αὐτὸς μὲν σιωπᾷ, ἡ δὲ μήτηρ Ἑκάβη ἐξονομάσει ἐν τοῖς ἑξῆς· καὶ ὅτι ἐν τῷ, (Vers. 62.) υἷας ὀλλυμένους καὶ ἑξῆς, ἔκφρασιν ὁ γέρων ποιεῖται κακῶν, ἃ πάθοι ἂν τὸ ἀρχεῖον ἁλούσης τῆς Τροίας. ὡς δὲ καὶ πόλεως ἁπλῶς ἅλωσιν ἐν δυσὶ μόνοις ἀλλαχοῦ ἐξέφρασε στίχοις, προδεδήλωται. (Vers. 66.) Πρώτας δὲ θύρας λέγει τὰς αὐλείους, ἃς ἔθος ἦν τηρεῖσθαι ὑπὸ κυνῶν. τὰς αὐτὰς δὲ κατωτέρω σαφέστερον καὶ πρόθυρα εἶπεν ἐν μιᾷ λέξει. Ἰστέον δὲ ὅτι, εἰ καὶ ὑπόψυχρον εἰπεῖν, ἀλλ' οὖν ὅμως δοκεῖ τὸ, πύματόν με κύνες πρώταις θύραις ἐρύουσιν, ἀντιθετικῶς *εἰρῆσθαι, ἐπεὶ καὶ ἀντίκεινται τὸ πρῶτον καὶ τὸ πύματον. (Vers. 68.) Τὸ δὲ, τύψας ἠὲ βαλὼν, διδασκαλικῶς κἀνταῦθα διαφορὰν τῶν τοιούτων λέξεων δηλοῖ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ. Ῥέθεα δὲ οὐ μόνον τὰ ὅλα μέλη, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὸ πρόσωπον, ὡς καὶ ἑτέρωθι δεδήλωται. Τὸ δὲ, ἐκ θυμὸν ἕληται, ἀντὶ τοῦ τὸ ἐξαίρετον ἐν ἀνθρώποις λήψεται τὴν ψυχήν. οὕτω γὰρ πολλάκις παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ ἐξελέσθαι νοεῖται. (Vers. 69.) Τραπεζῆες δὲ κύνες οἱ καὶ τραπεζεῖται, οὓς ἀγλαΐας ἕνεκεν κομόωσιν ἄνακτες, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ ἑρμηνεία τῆς λέξεως ταύτης κεῖται αὕτη· τραπεζῆες, παράσιτοι, οἰκοτραφεῖς. οὗ περίφρασις τὸ, οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι. δῆλον δ' ὅτι πρωτότυπον τοῦ τραπεζείτης κύων ὁ ἐνταῦθα τραπεζεὺς, ἐξ οὗ καὶ ἔστιν ἐκεῖ ἡ ει δίφθογγος. ὁ μέντοι ἀργυραμοιβὸς τραπεζίτης οὐκ ἐκ τοῦ τραπεζέως, ἀλλ' ἐκ τραπέζης γίνεται. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον κύνας ἐπ' ἀγλαΐᾳ ἔτρεφον οἱ σεμνοὶ, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ζῷα. Πτολεμαῖος οὖν, φασὶν, ὁ βασιλεὺς, μὴ γεύσασθαι φασιανοῦ ὄρνιθος ὡμολόγησεν, ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ αὐτοῖς ὡς ἀγάλμασιν. ὡς δὲ καὶ χῆνες ἱέρωντο, Ῥωμαϊκαὶ ἱστορίαι δηλοῦσιν, οἷς καὶ χάρις ὠφείλετο ἐπὶ νυκτέρῳ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως. ταὼς δὲ τοῖς πε*ρὶ Λιβύην ἱερὸς ἦν, καὶ ὁ βλάψας αὐτὸν ζημίαν εἶχεν. ἡ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἔλαφος καὶ αἱ τοῦ Ἡλίου βόες μύθοις μέλονται. εἶχε δέ τι σέμνωμα καὶ Ἶβις παρὰ Λίβυσιν, ὡς εὐεργετοῦσά τι κατὰ τὴν ἱστορίαν καὶ αὐτὴ καὶ διὰ τοῦτο τημελουμένη. ἐλέφαντι γὰρ καὶ παρδάλει καὶ λέοντι καὶ συάγροις καὶ τοιοῖσδε τισὶν ἐναγλαΐζεσθαι μόνοι ἂν αὐχήσαιεν, οἷς ὁ κατὰ τὸν παλαίτατον Κρόνον μακάριος βίος ἐννεάζει, οὐ κυμίνῳ κατὰ τοὺς ἀστεϊζομένους καὶ ὄξει καὶ σιλφίῳ καὶ κοριάννῳ καὶ τοῖς τοιούτοις, ἃ δὴ ἀρτύματα Κρόνου παίζονται εἶναι, περιγραφόμενος, ἀλλὰ τοῖς κάτω μὲν, μεγίστοις δὲ, δι' ὧν ἔχουσι καὶ τὰ τοιαῦτα περιττῶς ἐκτρέφεσθαι, καὶ ὡς ἂν ζηλοῖεν οἱ τὴν ζωὴν μέτριοι. Τὸ δὲ πυλαωροὺς θυραωροὺς οἱ πλείονες γράφουσι, λέγοντες θύρας μὲν ἐπὶ οἴκου, πύλας δὲ ἐπὶ πόλεως λέγεσθαι. παρατηρητέον δὲ ὅτι οὐ μόνον ἀνθρώποις προσλαλεῖται τὸ πυλωροὶ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ κύνες τὸ τοιοῦτον ἀπειλήχασιν ὄνομα. (Vers. 70.) Τὸ δὲ ἀλύσσοντες γεροντικὴν πολυπειρίαν δηλοῖ, ὡς καὶ τοιαῦτα φυσικὰ εἰδότος πάθη τοῦ γέροντος. ἔστι δὲ τὸ ἀλύσσοντες ἢ ἄλυν ἔχοντες ἤτοι
1354 ἀδημονίαν διὰ τὸ πολὺ τοῦ κόρου, ἢ λυσσῶντες, ὅ περ τοῖς κατοικιδίοις συμβαίνει κυσὶν, ὅτε τοιούτου κορεσθῶσι κρέα*τος. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηται καὶ ταῦτα. ἀλύσσειν, τρέμειν, πάλλεσθαι, πηδᾶν, δυσφορεῖν, λύσιν μὴ εὑρίσκειν, μαίνεσθαι. εἴρηται δέ τι περὶ τούτου καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν, ἔνθα τὰ κατὰ τὸν Ἶρον. (Vers. 72.) Τὸ δὲ Ἄρηι ἀντὶ τοῦ σιδήρῳ. διὸ καὶ ἑρμηνεύων ἐπάγει· δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ, ἵνα εἴη ταὐτὸν Ἄρηι κταθῆναι καὶ δαϊχθῆναι ὀξέϊ χαλκῷ. (Vers. 73.) Τὸ δὲ, πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανείη, ἡρωικῇ σεμνότητι κέχραται κατὰ τοὺς παλαιούς. δηλοῖ γὰρ ἐνταῦθα σεμνῶς καὶ τὰ περὶ τὴν αἰδῶ τοῦ κειμένου ἔν τε τῷ πάντα καὶ ἐν τῷ ὅτι φανείη. ὅ περ ἐνταῦθα σιγήσας ὁ γέρων ἐφ' ἑαυτοῦ ἐξεφώνησε, λέγων ἐν γοργότητι, ὅτι νέῳ μὲν καλὰ πάντα, κἂν γυμνὸς εἴη πεσὼν ἐν μάχῃ, κἂν πάντα τὰ αὐτοῦ φαίνοιτο ἀκατακάλυπτα, καὶ αὐτὰ δηλαδὴ τὰ περὶ

*τὴν αἰδῶ. ἐπιπρέπει γὰρ ἐκείνῳ κεῖσθαι οὕτω. γέροντι δὲ τοῦτο οὐ κόσμιον, ἀλλὰ καὶ ἐλεεινὸν, μά-
λιστα δὲ οἴκτιστον. ἐπίτασις γὰρ ἐλέου ὁ οἶκτος. Καλὰ δὲ ἀντὶ τοῦ κόσμια, ἢ μᾶλλον εὐειδῆ, ὅθεν
ὁ γέρων ἀφ᾽ ἑαυτοῦ εἶπε τὸ, αἰδῶ τ᾽ αἰσχύνωσι. δῆλον δὲ ὅτι, ὥς περ κάλλος καὶ αἶσχος, οὕτω καὶ τὸ
καλὸν εἶναι καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι ἀλλήλοις ἀντίκεινται. τὸ δὲ σημαινόμενον τοῦτο τῆς αἰδοῦς καὶ ἐν τῇ
β΄ ῥαψῳδίᾳ κεῖται ἐν τῷ, τά *τ᾽ αἰδῶ ἀμφικαλύπτει. τινὲς δὲ τὸ, ὅ,ττι φανείη, ἄλλως νοοῦσι, λέγον-
τες ὅτι τὸ μὲν ῥιψοκίνδυνον αἰτιᾶται ὁ γέρων ὡς ἀνωφελὲς, καλὸν δὲ λέγει εἶναι τῷ ἐν μάχῃ πεσόντι,
ὅ περ ἂν φανείη, ἤγουν τὸ κυρίως καλὸν, καὶ ὅ περ ἂν φαίνοιτο ἤτοι περιφανὲς εἴη. τὸ δὲ ἁπλῶς
οὕτω διὰ θρασύτητα θανεῖν οὐ καλόν. (Vers. 74.) Τὸ δὲ κάρη κατὰ μὲν Ὅμηρον βαρυτόνως προάγε-
ται καὶ οὐδετέρως, ἀποκοπὲν ἐκ τοῦ κάρηνον. Ἡρόδωρος δὲ καὶ Ἀπίων ἐν τοῖς εἰς τὸ πῖ σχολίοις λέγου-
σιν καὶ ὀξυτόνως εὑρίσκεσθαι καρὴ, καὶ θηλυκῶς· ὅθεν γίνεσθαι καὶ τὸ, Τρῶας δὲ κατακρῆθεν λάβε
πένθος, καὶ τὸ παρ᾽ Ἡσιόδῳ ἀποκρῆθεν βλεφάρων. εἰ δὲ μὴ ἐπίσταταί, φασιν, ὁ ποιητὴς τὸ καρὴ
ὀξυνόμενον θηλυκὸν, ὡς οἱ ἄλλοι, οὐδὲν θαυμαστόν. καὶ γὰρ ἄλλας παραλόγους φωνὰς ἐπίσταται
ἀγνοῶν τὰς πρωτοθέτους λέξεις αὐτῶν. καὶ τοιαῦτα μὲν αὐτοὶ, εὖ εἰδότες ἃ εἶπον. Περὶ δὲ γενείου
γράφει Αἴλιος Διονύσιος, ὅτι γένεια αἱ τρίχες, γένειον δὲ ὁ τόπος. ἐνταῦθα δὲ ἰστέον καὶ ὅτι πολιὸν
μὲν εἰπεῖν κάρη, καὶ πολιὸν γένειον, σωφρόνως ἐστὶ λέγειν· ὁ δὲ τὸν πολιὸν ἀλφιτόχρωτα εἰπὼν κω-
μικεύεται. (Vers. 76.) Τὸ δὲ πέλεται παθητικῶς εἶπεν ἀντὶ τοῦ πέλει, ὡς καὶ τὸ ἕλκετο ἀντὶ τοῦ
εἷλκε. κεῖται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ὁμοίως τὸ πέλεται, *ὡς καὶ ἐν τῷ, ἤματα μακρὰ πέλονται. (Vers. 77.)
Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπιλογικῶς ὁ γέρων ῥήτωρ μετὰ τὴν ἐν λόγοις παράκλησιν δυσωπεῖν καὶ ἔργοις τὸν
υἱὸν ἐθέλων καὶ ἔλεον εἰσβαλεῖν πολιὰς τρίχας ἕλκει, οὐκ ἔτι λαλῶν τὰ εἰς οἶκτον, ἀλλὰ ποιῶν. ἀκο-
σμίαν δὲ κεφαλῆς ἡ ῥηθεῖσα τῶν τριχῶν ἕλξις δηλοῖ. αἰσχύνει γὰρ καὶ αὕτη κεφαλὴν, ὡς καὶ τὸ κόνιν
καταπάττεσθαι, καὶ εἴ τι δὲ ἄλλο τοιοῦτον. ἐπίτασις δὲ τοῦ ἕλκειν (Vers. 78.) τὸ καὶ τίλλειν. οὐ γὰρ
πᾶν τὸ ἑλκόμενον ἤδη καὶ τίλλεται. εἰ δὲ τὸ μὲν Ὁμηρικὸν τίλλειν οἶκτον ἔχει, ὁ δὲ παρὰ τῷ κωμικῷ
1258 τιλμὸς καὶ τὸ ἐκτίλλειν καὶ παρατίλλειν, ἐξ οὗ περ αὐτὸς γί*νεται, σκῶμμα ἔχει παικτικὸν, τί τοῦτο
πρὸς τὴν Ὁμήρου ἐμβρίθειαν καὶ σεμνότητα; Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πολὺ τὸ οἰκτρὸν καὶ ὀδυρτικὸν
καὶ μονῳδικὸν καὶ ἐκ πολλῶν προσώπων ἐπὶ τῷ Ἕκτορι ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ. εὐθὺς οὖν τὸν γέροντα
ἡ μήτηρ διαδεξαμένη ποιήσει τε καὶ εἴπῃ τὰ δηλωθησόμενα. καὶ ἐν τῷ τέλει δὲ τῆς ῥαψῳδίας ἐρεῖ τὰ
πρὸς οἶκτον ὁ γέρων ἐπὶ θανόντι τῷ υἱῷ. καὶ ἡ Ἑκάβη δὲ ὁμοίως βραχύτερα καὶ ἐκεῖ γέροντος λαλή-
σασα, τελευταία δὲ ἡ Ἀνδρομάχη πλατύτερον ἐλεεινολογήσεται καὶ ἀφελέστερον, οἷα τὴν στρυφνοτέ-
ραν μονῳδίαν αὐτῇ ταμιευσαμένου τοῦ ποιητοῦ, ὅτε πρὸ χειρῶν ἕξει τὸν Ἕκτορα, ὁπηνίκα καὶ ἡ Ἑλένη
καὶ ἡ Ἑκάβη τῶν θρήνων αὐτῇ συνεπιλήψονται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι καθηγούμενος καὶ τῆς ἐν ἠθο-
ποιίαις μεθόδου ὁ ποιητὴς καὶ μέλλοντα χρόνον τοῖς τοῦ γέροντος λόγοις τεχνικῶς ἀποδέδωκεν, εἰπόν-
τος ἃ μέλλει συμβῆναι ὕστερον μετὰ τὸ πεσεῖν τὸν Ἕκτορα. διὸ καὶ ἐπεσημήνατο (Vers. 66.) εἰπών·
πύματόν με κύνες ἐρύουσι. πύματον γὰρ νῦν τὸ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ ἔσχατον. εἰ δὲ καὶ νῦν μὴ
ἐδάκρυσεν ὁ γέρων, Ἑκάβη γὰρ τοῦτο ποιή*σει δακρυχέουσα ἐν οἷς αὐτὴ λέγει, ἀλλ᾽ ὅτε ἴδωσι τὸν
Ἕκτορα νεκρὸν ἑλκόμενον, ἀμφότεροι κλαύσουσι. τὸ δ᾽ ἀκριβὲς εἰπεῖν, καὶ νῦν ὁ γέρων κλαίων ἐλάλει,
ὡς δηλώσει ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, ὣς τώ γε κλαίοντε εἶπον, εἰ καὶ ἐσιώπησεν ἐνταῦθα τὸν τοῦ γέροντος
κλαυθμὸν, εἰωθὼς οὕτω ποιεῖν ἐν πολλοῖς. ὅτι δὲ πολλὰ τῶν τοῦ Πριάμου δύνανται λόγοις πεζοῖς
παραπλέκεσθαι, ὁ θέλων κατανοήσεται, οἷον ἐπὶ ἐχθρῷ παρῳδηθήσεται τὸ, αἴθε θεῷ φίλος τοσόνδε
γένοιτο, ὅσον ἐμοὶ καὶ τὸ ἑξῆς. ἐπὶ δὲ λύσει αἰχμαλώτων ῥηθήσεται τὸ, ἀλλ᾽ εἰ μὲν ζώουσιν, ἦτ᾽ ἂν
ἔπειτα χαλκοῦ τε χρυσοῦ τε ἀπολυσόμεθα. ἐπὶ δὲ γέροντος δυστυχῆ μόρον ἐλπίζοντος τὸ, δύστηνος
δύσμορος ὃν θεὸς ἐπὶ γήραος οὐδῷ, καὶ τὰ ἑξῆς. (Vers. 79.) Ὅτι μετὰ τὸν Πρίαμον ἡ τοῦ Ἕκτορος
μήτηρ ἑτέρωθεν ὠδύρετο δακρυχέουσα, κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε, καί μιν δακρυχέουσα
προσηύδα· *Ἕκτορ, τέκνον ἐμὸν, τάδε τ᾽ αἴδεο, καί μ᾽ ἐλέησον αὐτήν· εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν 1355
ἐπέσχον, τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον, περὶ οὗ ἐῤῥέθη· ἄμυνε δὲ δήιον ἄνδρα τείχεος ἐντὸς ἰὼν, μὴ δὲ
πρόμος ἵστασο τούτῳ· σχέτλιος· εἴ περ γάρ σε κατακτείνῃ, οὔ σέ τ᾽ ἔγωγε κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον
θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ, οὐδ᾽ ἄλοχος πολύδωρος· ἄνευθε δέ σε μέγα νῶιν Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες*

ταχέες κατέδονται. τοιαῦτα καὶ ἡ μήτηρ. Οὐ πείθει δὲ οὐδ᾽ αὐτὴ τὸν υἱὸν κατεπᾴδουσα τοῦ χόλου, ἀλλὰ τέως μὲν ἰσχυρογνωμονεῖ ἐκεῖνος, ἄγοντος *τοῦ μοιριδίου εἰς θάνατον, μικρὸν δὲ ὕσον μετάμελος αὐτὸν εἰσελεύσεται. (Vers. 80.) Ὅρα δὲ ὅτι, ὥς περ ὁ πατὴρ προέθετο τοῦ οἰκείου λόγου τὸ κόπτεσθαι κεφαλὴν χερσὶ καὶ χεῖρας ὀρεγνύναι, οὕτω καὶ ἡ μήτηρ δακρυχέουσά τε ὀδύρεται πρὸ τοῦ λαλῆσαι καὶ κόλπον ἀνίεται καὶ τῇ ἑτέρῃ μαζὸν ἀνέσχε. δὶς δὲ ῥηθὲν παράκειται τὸ δακρυχέουσα. ἔστι δὲ κόλπος μὲν τὸ ἐπάνω τῆς ζώνης κόλπωμα τοῦ πέπλου, γινόμενος ἀπὸ τοῦ κοῖλον καὶ τοῦ ἕπω, ᾧ δηλαδὴ κοιλότης ἕπεται, καθὰ καὶ τῆς κατὰ θάλασσαν κόλποις. Ἀνίεσθαι δὲ τὸ γυμνοῦν πρὸς τὸν υἱὸν τὰ βαστάξαντα ἐκεῖνον καὶ θρέψαντα μέρη, ὡς καὶ οἱ ἐν Ὀδυσσείᾳ μνηστῆρες ἀνιέσθαι λέγονται αἶγας ἤτοι γυμνοῦν ἐν τῷ ἐκδέρειν· ἢ τὸ ἀνιεμένη κόλπον ἀντὶ τοῦ ἀνατείνουσα, καθὰ καὶ τὸ μαζὸν ἀνέσχεν ἀντὶ τοῦ ἀνέτεινε βαστάζουσα, τροφεῖα μονονουχὶ τὸν υἱὸν αἰτοῦσα τῷ σχήματι. διὸ καὶ λέγει (Vers. 82.) ὅτι ταῦτά τε αἴδεο *καὶ ἐμὲ αὐτὴν ἐλέησον, τουτέστι καὶ τὰ θρεψαμενά σε μόρια αἰδέσθητι, καὶ ἐμὲ ὅλην αὐτὴν μητέρα. (Vers. 80.) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ ἀνιεμένους, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, ταὐτὸν ἐστί πως τῷ ἀνατέμνοντας, εἰ καὶ ἄλλως ἐπὶ τοῦ ἐκδέρειν εἴληπται. ὡς γὰρ ὁ ἐκδέρων ἄνω ἵεται ἀπὸ τῶν κάτω, οὕτω καὶ ὁ ἀνατέμνων, ὡς δηλοῖ ὁ γράψας ὅτι Κότυς, Θρᾳκῶν βασιλεὺς, φόνους ἀδίκους τολμῶν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ποτὲ γυναῖκα ζηλοτυπήσας, ἀνέτεμε τὴν ἄνθρωπον ἐκ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος, ἀνιέμενος οἷον καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἀνιέσθαι. Ἑκάβη δὲ κόλπον ἀνιεμένη μεταφορικῶς λέγεται οὕτω ποιεῖν, οὐ μὴν κυριολεκτικῶς. (Vers. 82.) Τὸ δὲ ἑτέρηφι καὶ αὐτὸ ἐλλειπτικῶς ἔχει. καὶ πρὸ αὐτοῦ δὲ πλείων ἑτέρα ἔλλειψίς ἐστι. χρὴ γὰρ νοεῖν, ὅτι τῇ ἑτέρᾳ μὲν χειρὶ κόλπον ἡ μήτηρ ἀνίεται, ἑτέρᾳ δὲ δηλαδὴ χειρὶ μαζὸν ἀνίσχει. Τὸ δὲ Ἕκτορ ὡς ἀπὸ διδασκάλου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γυνὴ ἔσχεν. οὕτω γὰρ καὶ ἐκεῖνος τοῦ λόγου κατήρξατο. Τὸ δὲ, τέκνον ἐμὸν, παραφράζουσα κατωτέρω φησίν· ὃ τέκον αὐτή. Πρίαμος δὲ ἄλλως ἐφ᾽ ἑαυτοῦ κοινῶς καὶ Λαοθόης τὸ τοιοῦτον ἔφη, ἔνθα εἶπε τὸ, οἳ τεκόμεθα, τὸν Λυκάονα δὴ καὶ τὸν Πολύδωρον. Τὸ δὲ, αἴδεο καί μ᾽ ἐλέησον, ἐπισπαστικόν ἐστι εἰς πειθὼ καὶ αὐτό. αἰδὼς γὰρ ὡς *τὰ πολλὰ καὶ ἔλεος τοὺς ἱκετευομένους ἐφέλκονται. διὸ καὶ μετ᾽ ὀλίγα λέγει ὁ Ἕκτωρ, ὁ δέ μ᾽ οὐκ ἐλεήσει οὐδὲ αἰδέσεται. καὶ ἀλλαχοῦ, ἔλεον ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς γίνεται. εὔχεται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ὁ Λαερτιάδης φίλος ἐλθεῖν καὶ ἐλεεινός. καὶ τοῦτο μὲν οὕτω. (Vers. 83.) Τροφεῖα δὲ ἡ μήτηρ τὸν υἱὸν οὐκ ἄλλο τι ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν, ἵνα μνησθεὶς τῶν θρεψαμένων ἀμύνῃ τὸν πολέμιον. Τὸ δὲ λαθικηδέα δηλοῖ μὲν τὸν παυσίλυπον καὶ εἰς λήθην παντὸς βλάβους τὰ βρέφη ἄγοντα· ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται. ἀντέκτισιν δὲ ἀγαθοῦ ἡ μήτηρ ζητεῖ διὰ τοῦ λαθικηδέος μαζοῦ. ὡς γὰρ αὐτὴ λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχε ποτὲ τῷ υἱῷ, οὕτω καὶ αὐτὸν χρὴ λαθικηδέα γενέσθαι νῦν τῇ μητρί. Ὁ δὲ μαζὸς δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν ὅτι καὶ μαστὸς λέγεται διὰ τοῦ τ ὡς μασητὸς, καὶ μασθὸς δὲ διὰ τοῦ θ ἐκ τοῦ μαδὸς, καθὰ προδεδήλωται. ἐκ δὲ τούτου ἴσως καὶ μασθάλης, κύλιξ τις παρὰ τοῖς παλαιοῖς. καὶ παρὰ Παφίοις δὲ μασθὸς ποτήριον, σύστομον, ὡς εἰκὸς, ἐξ οὗ ἐβδάλλετο τρόπον τινὰ ὡς ἐκ μασθοῦ τὸ πινόμενον. καινὸν δὲ οὐδὲν μασθῷ εἰκάζειν ποτήριον, εἰ καὶ οὖθαρ ἀρούρης Ὅμηρος φθάσας ἔφη. καὶ Ἀρχέστρατος δὲ πίονα τινὰ τόπον Λέσβιον κλεινῆς *Λέσβου περικύμονα μαστὸν λέγει. Τὸ δὲ ἐπέσχον, οὕτω γὰρ δεῖ γράφειν, οὐ μὴν ἀνέσχον, ὥς τινα τῶν ἀντιγράφων βούλονται, εἴληπται καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ἐπὶ σοὶ καὶ ἔμπροσθέν σου ἔσχον, ὥς περ καὶ ὁ Φοῖνιξ οἶνόν που ἔφη τῷ Ἀχιλλεῖ ἐπισχεῖν, ἤγουν δοῦναι παιδὶ ἔτι ὄντι. ὅτι δὲ τὸ ἐπέχειν καὶ ἔχθραν τινὰ δηλοῖ, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν φαίνεται κατὰ τὸ, δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; ἐξ οὗ δήρηται τὸ, ἐπὶ Τυδείδῃ εἶχεν, ἤγουν ἤλαυνε κατὰ Διομήδους. Ὅρα δ᾽ ἐνταῦθα καὶ σπέρμα μεθόδου ἐπιλογικῆς, ἣν ἠκριβώσαντο οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον, παρ᾽ οἷς ἡ τοῦ ἐλέου εἰσβολὴ ὁμοίως πως τῇ Ἑκάβῃ μεθωδεύετο. Ὑπε*ρίδης γοῦν, φασὶ, τῇ ἑταίρᾳ Φρύνῃ κρινομένῃ ὑπὸ Εὐθίου τὴν ἐπὶ θανάτῳ δι᾽ ἀσέβειαν, ὅτε εἰς τοὺς 1259
ἐπιλογικοὺς ἦλθεν οἴκτους, ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς, φασὶν, ἐπεῤῥητόρευσε, παραγαγὼν τὴν γυναῖκα εἰς ἐμφανὲς, καὶ περιῤῥήξας τοὺς χιτωνίσκους καὶ γυμνὰ τὰ στέρνα δείξας, ὡς δεισιδαιμονῆσαί φασι τοὺς δικαστὰς καὶ δι᾽ ἔλεον μὴ ἀποκτεῖναι τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον τῆς Ἀφροδίτης· ἀφεθείσης δὲ ἐγράφη
1356 ψήφισμα, μηδένα τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος οἰκτίζεσθαι, μηδὲ βλεπομένους τὸν κατήγορον καὶ τὴν

κατηγορουμένην κρίνεσθαι. προσιστορεῖ δὲ τούτοις ὁ Ναυκρατίτης σοφὸς καὶ ὅτι ὁ ῥηθεὶς Εὐθίας,
ὀργισθεὶς ἐφ᾽ οἷς ἡττήθη, οὐκέτι ἄλλην δίκην εἶπε, καὶ ὅτι ἐκ Θεσπιέων ἦν ἡ δηλωθεῖσα Φρύνη, καὶ
ὅτι καὶ ἄλλη τις ἦν ὁμώνυμος αὐτῇ. φησὶ γάρ· δύο Φρῦναι, ἡ μὲν Σηστὸς καλουμένη διὰ τὸ ἀποσήθειν
καὶ ἀποδύειν τοὺς αὐτῇ συνόντας, ἡ δὲ Θεσπική. κατα δε τινας ἡ μὲν ἐπικαλουμένη κλαυσίγελως, ἡ δὲ
σαπέρδιον. καὶ οὕτω μὲν ἔχει ταῦτα. (Vers. 85.) *Τὸ δὲ, τείχεος ἐντὸς ἰὼν, καὶ τὸ σχέτλιος, εἶπε καὶ*
*ὁ Πρίαμος ῥητῶς. ἀμφίβολον δὲ καὶ ἐπ᾽ ἀμφοῖν, εἴτ᾽ ἐπὶ Ἀχιλλέως τὸ σχέτλιος εἴρη*ται, εἴτε ἐπὶ*
Ἕκτορος. Τὸ δὲ, μὴ δὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ, αὐτολεξεὶ μὲν οὐκ εἶπεν ὁ γέρων, ἦν δὲ παρ᾽ ἐκείνῳ
ἰσοδύναμον τούτῳ τὸ, μή μοι ἄνδρα τοῦτον μένε μόνος ἄνευθεν ἄλλων, καὶ τὸ περὶ τῆς πολυδώρου δὲ
ἀλόχου, ἤτοι τῆς Ἀνδρομάχης, ὁ γέρων μὲν ψιλῶς ἐνέφηνεν, ὅτε νυοὺς ἑλκομένας εἶπε, νυὸς γὰρ τοῖς
βασιλεῦσι καὶ ἡ Ἀνδρομάχη, Ἑκάβη δὲ νῦν ἀριδηλότερον ἔφηνεν. (Vers. 89.) *Τὸ δὲ περὶ τῶν κυνῶν*
ἔλαβε μὲν ἡ Ἑκάβη ἀπὸ τοῦ Πριάμου, ἄλλως δὲ αὐτὸ ἔφρασεν. οὐ γὰρ περὶ ἑαυτῆς λέγει ὅτι κύνες
αὐτὴν ἐν Τροίᾳ τραπεζῆες ἔδονται, ἀλλὰ τὸν Ἕκτορα παρὰ ταῖς τῶν Ἀργείων ναυσὶ κύνες ταχέες, οἳ
ἕτεροι παρὰ τοὺς ἀργοὺς τραπεζῆας εἰσί. (Vers. 88.) *Τὸ δὲ, ἄνευθεν δέ σε μέγα, ἢ ἀντὶ τοῦ μεγάλως*
ἄνευθεν καὶ πάνυ πόῤῥωθεν ἡμῶν, ἢ κλητικῶς ὦ μεγα, τουτέστιν ὦ ὑψηλὲ ἄνθρωπε. ταῦτα δὲ καὶ
πρὸς τὴν τοῦ υἱοῦ ἔφεσιν ἡ μήτηρ λέγει, φιλοτίμου ὄντος καὶ λαμπρᾶς ἐφιεμένου ταφῆς, ὡς αὐτὸς
ἐν τῇ πρὸς τὸν Αἴαντα μονομαχίᾳ ἐδήλωσεν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἡ μήτηρ φίλοικτος μᾶλλον τοῦ πατρός.
ὁ μὲν γὰρ καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δεδιὼς καὶ ὑπὲρ ἑτέρων ἱκετεύει τὸν υἱὸν τὴν πόλιν εἰσελθεῖν, ἡ δὲ ὑπὲρ
μόνου τοῦ σωθῆναι τὸν Ἕκτορα πάντα λόγον ποιεῖται. καὶ μὴν εἶχε καὶ αὐτὴ προβαλέσθαι εἰς
*οἶκτον *τήν τε κατ᾽ αὐτὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἄλλα πολλά.*

(Vers. 93.) *Ὅτι ἐπεὶ Ἕκτωρ πρὸ τῶν πυλῶν μίμν᾽ Ἀχιλλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα μὴ ὑποχωρῶν,*
παραβολικῶς αὐτὸν εἰκάζων φησίν· ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι βεβρωκὼς κακὰ
φάρμακα, ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνὸς, σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἑλισσόμενος περὶ χειῇ, ὣς Ἕκτωρ, ἔχων
ἄσβεστον μένος, οὐχ᾽ ὑπεχώρει, ἀλλὰ δηλαδὴ ἔμενεν, ὡς εἴρηται. καιρία δὲ λέξις ἡ χειὰ, ὡς ἐν ποιήσει,
*ἀπὸ τοῦ χῶ χείω τὸ χωρῶ, ἐξ *οὗ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, οὐδὸς δ᾽ ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται, ἤγουν χωρήσει,*
ὃ διὰ διφθόγγου γράφεται ὁμοίως τῷ κείσεται. λέγονται δὲ αἱ τοιαῦται χειαὶ τῶν ὄφεων καὶ εἰλυοὶ καὶ
τρόχμαλοι καὶ αἱμασιαί. Ἰστέον δ᾽ ὅτι γράψας τις ὡς ἡ χειὰ ἤγουν ἡ κατάδυσις τοῦ ὄφεως παρὰ τὸ
χεῖσθαι γίνεται, ἤγουν χωρεῖν, ἐπάγει ὡς καὶ χείτιον ἐκεῖθεν τὸ χωροῦν ἀστραγάλους, ὃ καὶ κείθιον
Ἰωνικῶς λέγεται κατὰ τὸ ἐντεῦθεν ἐνθεῦτεν, οἷς ὅμοιον ἰδιωτικῶς καὶ τὸ φάτνη πάθνη ἐναλλαγῇ
*φωνημάτων. Τὸ δὲ ὀρέστερος ἀντὶ τοῦ ἄγριός φασιν *οἱ παλαιοί. τοιαῦτα γὰρ τὰ ἐν ὄρει διαιτώμενα.*
(Vers. 94.) *Κακὰ δὲ φάρμακα οἱ μὲν πόαν τινά φασι χολῆς γεννητικὴν, ἣν ἐσθίων ὄφις εἰς χολὴν* 1357
ἐρεθίζεται· ἕτεροι δὲ ὅτι δράκων ἐσθίων μύρμικας καὶ κανθαρίδας ἰοῦ πληροῦται καὶ εἰς λύσσαν
ἄγεται, καὶ ταῦτά ἐστιν, ἅ περ ὁ ποιητὴς λέγει κακὰ φάρμακα πρὸς διαστολὴν τῶν ἀγαθῶν. τὸ δὲ ἐκ
τῶν μυρμήκων κακὸν δηλοῦται καὶ ἐν τῷ μυρμηκιᾶν, ὅ περ ἐλέχθη, ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ,
*ἐπειδὴ τοὺς εἰς μυρμηκιὰν λαλήσαντας ἑλκοῦσθαι τὴν γλῶσσαν φασιν. αἴτιον δ᾽ ὅτι *ἔοικεν ἡ μυρμηκιὰ*
ἰοῦ ἀναπεπλῆσθαι. ὡμολόγηται γὰρ ὡς οἱ μύρμηκες χαίρουσιν ἐσθίοντες νεκρῶν ὄφεων· διὸ καὶ τὸν
ἀέρα τῆς μυρμηκιᾶς μιάναντες βλάπτουσι τὴν κατ᾽ αὐτῆς γυμνωθεῖσαν γλῶσσαν, καθὰ καὶ οἱ σῆπες τὸ
μέγα κακὸν τοὺς ἐπ᾽ αὐτοῖς διασκελίσαντας. καί πως οἱ ῥηθέντες μύρμηκες κακὰ φάρμακα ἐξ ὄφεων
λαμβάνοντες ἀποτίνουσιν αὖθις αὐτὰ τοῖς ὄφεσι, βιβρωσκόμενοι ὑπ᾽ αὐτῶν. (Vers. 95.) *Τὸ δὲ*
δέδορκε τὸ ῥῆμα ἐστὶν, ἐξ οὗ δράκων ἐτυμολογεῖται. ἀπὸ γὰρ τοῦ δέρκω ἐκεῖνος οὕτω λέγεται ὡς τῇ
*ὄψει καταπλήττων, ἴσως δὲ *καὶ ὀξὺ βλέπων, ᾧ λόγῳ καὶ δορκὰς, ἧς ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται*
ὄσσε. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ δόρκων καὶ ζόρκων δὲ μεταχωρήσει ἐθίμῳ τοῦ δ εἰς ζ. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν
1260 *συνήθως τὸ δέδορκεν ἀντὶ τοῦ βλέπειν λαμβάνεται, Σοφοκλῆς δὲ ἐν τῷ, ἐχθροῖς δεδορκότα *λάμψειν*
ὡς ἄστρον, ἐπὶ τοῦ ὁραθῆναι παθητικῶς τὴν λέξιν τίθησιν, ὡς τοῦ μέσου παρακειμένου ἐν πολλοῖς
ἐπαμφοτερίζοντος. (Vers. 96.) *Τὸ δὲ ἄσβεστον μένος τὸ τοῦ θυμοῦ πυρόεν δηλοῖ. ἐνθυμητέον δ᾽*
ἐνταῦθα καὶ ὅτι τὸ σβέννυσθαι οὐ μόνον ἐπὶ πυρὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται. ἐν οἷς
καὶ τὸ καθ᾽ Ἡσίοδον γάλα αἰγῶν σβεννυμενάων, ὅ ἐστιν παυσαμένων τοῦ θηλάζειν, ὅτε δηλαδὴ τῷ 1358

*γάλακτι τὸ ἐκ τοῦ λίπους θερμὸν ἐπιλείπει, ὅ περ πρῴην ἡ φύσις ἐχορήγει ἐπὶ ἀξιολό*γῳ ἐκτροφῇ τῶν νεογνῶν.* (Vers. 95.) *Ἰστέον δὲ ὡς οὐ μάτην ὁ ποιητὴς ἔθετο ἐν τῇ παραβολῇ τὸ ἑλισσόμενος περὶ χειῇ, ἀλλὰ πρός τινα καὶ αὐτὸ ὁμοιότητα. ὡς γὰρ ὁ δράκων ἑλίσσεται περὶ χειῇ, οὕτω καὶ ὁ Ἕκτωρ ἔμιμνε περὶ ἕνα τόπον πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, ἤγουν ἐπὶ τῷ ἐξέχοντι μέρει τοῦ πύργου, καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἐν τινὶ ἐξοχῇ πύργου φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας. εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ μένω καὶ τὸ μίμνω γίνεται καὶ τὸ μένος, προσφυῶς ἄρα ἐφράσθη τὸ ἔχων μένος ἐπὶ τοῦ ὡς εἴρηται μίμνοντος ἥρωος. δῆλον δ' ἐκ τοῦ, πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι καὶ ἑξῆς, ὅτι ἄ*χρι καὶ αὐτοῦ τοῦ τῆς πόλεως τείχους ὁ Ἕκτωρ ἔφυγεν, ἔνθα καὶ ἵσταται παλαίων λογισμοῖς. καὶ ἀναμνησθεὶς* (Vers. 99.) *ὅτι χθὲς οὐκ ἐπείσθη τῷ Πολυδάμαντι, συμβουλεύοντι ἐπ' ἀγαθῷ εἰσελθεῖν τὴν πόλιν, φησίν· ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω, Πολυδάμας μοι πρῶτος, ἢ πρῶτον, ἐλεγχείην καταχεύει, ἢ ἀναθήσει, ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσεσθαι νύχθ' ὕπο τήνδ' ὀλοήν· ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην. ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν. νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν, αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσι*πέπλους, μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο, Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν. ὣς ἐρέουσιν. ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντι νέεσθαι, ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς, ἤγουν εὐκλεῶς, πρὸ πόληος. Καὶ ὅρα ὅτι τε εὐγενῶς ὁ Ἕκτωρ ἐπονειδίστου σωτηρίας θάνατον εὐκλεῆ ἀνθαιρεῖται, καὶ ὡς ὁμολογῶν αὐτὸς ὑπὸ ἀτασθαλίας ὀλέσαι λαὸν ὅμως ὑπό τινος ἑτέρου κακωτέρου, ὅ ἐστι δυσγενοῦς ἢ δειλοῦ, ἀκοῦσαι οὐκ ἀνέχεται ὅ περ αὐτὸς ὁμολογεῖ· δι' οὗ δεικνυται, ὡς πολλὰ φαῦλα συνειδότες πολλοὶ *σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἀνέχονται ὑφ' ἑτέρων αὐτὰ ὀνειδίζεσθαι. οὕτω τις καὶ ἑαυτὸν τύπτων ἢ τὰ οἰκεῖα κατασωτευόμενος ἢ τοὺς ἑαυτοῦ καταβλάπτων οὐκ ἂν ὑπὸ ἄλλων αἱροῖτο ὥς περ οὐ πάσχειν, οὕτως οὐδ' ἀκούειν τοιαῦτα. Ἔτι ὅρα καὶ ὡς ὁ κίνδυνος ἀδέκαστα κρίνει. ὁ γὰρ πρὸ τούτου παρὰ φαῦλον θεὶς τὸν Πολυδάμαντα νῦν ἐπιμηθευσάμενος ἑαυτὸν μὲν καταλαμβάνει θρασὺν καὶ ἀτάσθαλον, ἐκεῖνον δὲ διαγιγνώσκει καλῶς βουλευσάμενον· διὸ καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖνον αἰδεῖται.* (Vers. 100.) *Τὸ δὲ ἀναθήσει ἀντὶ τοῦ ἀνάψει, ὅ ἐστιν ἐκκρεμάσει, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀναθημάτων, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπιθήσει. Ἀττικῶν δὲ ἡ λέξις, οἳ καὶ ἀναθεῖναι φορτίον φασὶ τὸ ἐπιθεῖναι. τοιοῦτον δέ τι καὶ τοῦ κωμικοῦ τὸ, ἐπὶ κρημνὸν ἀναθείς. Τὸ *μέντοι καταχεύει οὔτε τοῦ, ῥέεν αὐδὴ, ἀπέοικε πάντῃ, καὶ δαψίλειαν δὲ ὕβρεως ἐμφαίνει ὄμβρου δίκην καταῤῥηγνυμένης.* (Vers. 102.) *Ἐν δὲ τῷ, νύκτα ὑπὸ τήνδε, ἀντὶ προθέσεως εἴληπται πρόθεσις. κατὰ νύκτα γὰρ νοεῖται. Ὀλοὴν δὲ εἰπὼν ἑρμηνεύει, διὰ τί οὕτως εἶπεν, ἐπαγαγὼν τὸ, ὅτε ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς. διὰ τοῦτο γὰρ ἡ τοιαύτη νὺξ ὀλοή. ἄλλως γὰρ ἀναπαύσιμος ἡ νύξ, εἴ τις αὐτῇ πείθοιτο κατὰ τὸν ποιητήν.* (Vers. 104.) *Τὸ δὲ, ἀτασθαλίαις ὤλεσα λαὸν, ταὐτόν ἐστι τῷ, ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.* (Vers. 105.) *Τὸ δὲ, Τρῶας καὶ Τρωάδας, ὃ Τρωὰς πρὸ βραχέων εἶπε, κοινὴν τὴν ἀπὸ πάντων ἐλεγχείαν δηλοῖ. πάντως δὲ ὥς περ ἔχαιρέ τις, ὃν ἄνδρες καὶ καλλίζωνοι γυναῖκες εὐφήμως ἦγον, οὕτω λυπεῖ τὸν σπουδαῖον τὸ ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν ὀνειδίζεσθαι. Τὸ ἑλκεσίπεπλον δὲ γυναικῶν ἐστὶ κἀνταῦθα βαρβάρων ἐπίθετον, ὧν οἱ χιτῶνες συρτοὶ, ὡς εἰκὸς, ἀπεναντίας τοῖς στατοῖς, περὶ ὧν ἐγράφη ἀλλαχοῦ.* (Vers. 109.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἐν κινδύνοις ἀγέρωχον τοῦ Ἕκτορος καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. οὐ γὰρ τὸν ἑαυτοῦ προέταξεν ὄλεθρον, ἀλλὰ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐν τῷ εἰπεῖν κέρδιον εἶναι ἢ κτεῖναι τὸν Ἀχιλλέα ἢ ὑπ' ἐκείνου πεσεῖν, ὡς δῆθεν ἐν ἀμφιβόλῳ κειμένου τοῦ τέλους. διὸ καὶ προϊὼν ἐρεῖ· εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν *Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξει. οὕτω δὲ μελετήσας ὁ Ἕκτωρ τὸ, εἰ τὴν πόλιν εἰσελευστέον, καὶ πείσας ἑαυτὸν μὴ εἰσελθεῖν τὸ τεῖχος, λογίζεται αὖθις, εἰ χρὴ αὐτὸν γυμνωθέντα τῶν ὅπλων ἐλθεῖν ἀντίον τοῦ Ἀχιλλέως,* (Vers. 111.) *λέγων οὕτως· εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι, ἤγουν κατάθωμαι, ὀμφαλόεσσαν, τὴν καὶ προεξηγηθεῖσαν, καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας, καθὰ καὶ πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδα, αὐτὸς ἰὼν, Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω, καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥ τ' ἔπλετο νείκεος *ἀρχὴ, δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα τ' ἀμφὶς* 1261
Ἀχαιοῖς ἄλλ' ἀποδάσεσθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν, ἤγουν ἔνδον κρύπτει, Τρωσὶ δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι, μή τι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη. καὶ μέχρι τούτου ἀπρόσκοπος καὶ νῦν ἐλθὼν ὁ Ἕκτωρ

τῇ φράσει, τὸ ἐντεῦθεν οἷον χωλεύσας καὶ ἀναπόδοτον ἐάσας τὸ νόημα διὰ τὸ ἀσύμφορον τοῦ βουλεύματος, λέγει, ὡς καὶ πρὸ τούτου ὁ Ἀγήνωρ, ἑαυτὸν ἐφ' οἷς εἶπε μεμφόμενος, τὸ, (Vers. 122.) ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι, ἤγουν ἱκετεύσω ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει, οὐδέ τι μ' αἰδέσεται, ὡς ἱκέτην δηλαδή· κτενέει δέ με γυμνὸν ἐόντα αὔτως, ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω, ἤγουν ἐπειδὰν ἐκδυθῶ τὰ ὅπλα. εἶτα κρίνει (Vers. 125.) ὡς βέλτερον ἔριδι ξυνελαύνειν, καὶ γνῶναι, ὁπποτέρῳ καθὰ εἴρηται εὖχος θεὸς ὀρέξει· ὅ περ δὲ ἐπὶ τοῦ Ἀγήνορος πρὸ μικροῦ 1359
μετὰ τὸ, τί μοι ταῦτα ὁ θυμὸς διελέξατο, ἔκειτο, καὶ δευτέρα ἔλλειψις ἐν τῷ, μή με ἀπαειρόμενον πόλεως πεδίονδε νοήσῃ, ἔλειπε γὰρ τὸ δείδια ἢ ἕτερόν τι *τοιοῦτον, οὕτω καὶ ἐνταῦθα. μετὰ γὰρ τὴν ἀναπάρτιστον σύνταξιν τῶν ιᾱ στίχων τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ, εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι, ληγόντων δὲ εἰς τὸ, ἐντὸς ἐέργει, εἰπὼν τὸ, ἀλλὰ τί μοι ταῦτα διελέξατο θυμός; (Vers. 123.) ἐπήγαγε· μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι καὶ ἑξῆς, λέγων ὅτι δέδοικα, μὴ τάδε ποιήσας τάδε πάθω. δύο οὖν κἀνταῦθα οὐσῶν ἐλλείψεων, λείπει τῆς μὲν πρώτης τὸ τελειωτικὸν ῥῆμα, ἔμεινε γὰρ ἀτελὲς διὰ τὸ τοῦ λόγου ἀλυσιτελὲς, τῆς δὲ δευτέρας ἡ ἀρχὴ, τὸ δέδοικα ἢ δείδια ἢ ἕτερόν τι ὅμοιον. ἐν δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ σημείωσαι καὶ ὅτι τὰ μέγιστα ὁ Ἕκτωρ ἐν τῇ Τροίᾳ ἴσχυεν, εἴ γε παρ' αὐτῷ κεῖται λῦσαι την μάχην καὶ μὴ, ὥστε καὶ τῆς ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ παραβάσεως τῶν ὅρκων αὐτὸς αἴτιος ὁ δυνάμενος μὲν ἀναλαβέσθαι τὸ πταῖσμα, ὀκνήσας δέ. ὑπερφίαλος ἄρα κατὰ τοὺς λοιποὺς Πριαμίδας καὶ αὐτός. Ἔτι δὲ καὶ κοινὸν κακὸν Τρωσί τε καὶ Ἕλλησιν, εἰ δυνάμενος ποιῆσαι ἃ λέγει, ὅμως οὐκ ἐποίησεν, ἀλλὰ συνετήρησεν ἐπὶ πανωλεθρίᾳ τὸν πολυετῆ πόλεμον. Καταθέσθαι δὲ (Vers. 111.) νῦν μὲν τὸ κάτω θεῖναι εἰς γῆν, ὃ ἀντίκειται πρὸς τὸ ἀναθεῖναι. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμολογητικῶς συγκατατίθεσθαι τὴν λέξιν τιθέασιν. εἰ δὲ καὶ προείρηται περὶ ὀμφαλοέσσης, ὅμως ῥητέον καὶ *νῦν ὡς ἐκ τοῦ κατὰ ζῷα ὀμφαλοῦ καὶ βίβλων καὶ ἀσπίδων λέγονται ὀμφαλοί. καὶ γῆς δὲ ὀμφαλὸς τὸ αὐτῆς μεσαίτατον. καὶ φιάλαι δέ τινες παρὰ Κρατίνῳ βαλανειόμφαλοι, διότι οἱ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ οἱ θόλοι τῶν βαλανείων ὅμοιοί εἰσι, κατὰ δέ τινας ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πυέλοις ὀμφαλῶν, ἢ καὶ διότι τῶν Ἀθήνησι βαλανείων τὰ πλεῖστα, κυκλοειδῆ ὄντα, τὰς ἐξαγωγὰς ἔχει κατὰ μέσον, ὅθι χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστι· διὸ καὶ μεσομφάλους αὐτὰς Ἴων λέγει ἐν τῷ, ἴτ' ἐκφορεῖτε παρθένοι κύπελλα καὶ μεσομφάλους, φιάλας δηλαδὴ τὰς εἰρημένας. Ἀθήναιος δὲ ταῦτα ἱστορεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀσπίδα καταθέσθαι καὶ τὰ ἑξῆς, ὡς προγέγραπται, δύναται καὶ ἐπὶ ἀργίας πολέμου ῥηθῆναι ποτέ· καὶ ὅτι νῦν μὲν τὸ δόρυ δίχα ἐπιθέτου τινὸς προήγαγεν, ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς (Vers. 225.) ἐρεῖ αὐτὸ μελίαν χαλκογλώχινα, γλωχῖνα λέγων ἐκεῖ τὴν ἄκραν γωνίαν ἤγουν τὸ τῆς αἰχμῆς τμητικὸν, τουτέστι τὸ ἔμπροσθεν ὀξύ. (Vers. 111.) Ἀμύμονα δὲ τὸν Ἀχιλλέα καλεῖ ὁ Ἕκτωρ, ὡς μὴ ἔχων κρύπτειν τὴν τοῦ πολεμίου ἥρωος ἀρετήν. Τὸ δὲ, ἀντίος ἔλθω, οὐκ ἐναντιότητα ἐνταῦθα δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ ἁπλῶς ἐκ τῶν ἔμπροσθεν συναντῆσαι. (Vers. 114.) Τὸ δὲ ὑπόσχωμαι ἡ σαφὴς ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ ὑποστῆναι καὶ ὑποστὰς καὶ *τῶν ὁμοίων, ἅ περ ἐν ἄλλοις κεῖνται δηλωτικὰ ὄντα ὑποσχέσεως, ἧς ἡ ἐτυμολογία προγέγραπται. (Vers. 116.) Τὸ δὲ, ἣ ἔπλετο νείκεος ἀρχὴ, ἢ Ἀττικῶς ἐσχημάτισται ἀντὶ τοῦ, ὅ περ γέγονε μάχης ἀρχὴ, περὶ οὗ σχήματος ἀλλαχοῦ προεῤῥέθη σαφῶς, ἢ τὸ ἣ διὰ τὴν Ἑλένην εἴρηται, ἧς τὴν ἱστορίαν εὐμεθόδως ὁ ποιητὴς καὶ ἐνταῦθα παρέῤῥιψεν, ὑποδηλώσας καὶ πολλὰ κτήματα ἅμα αὐτῇ τὸν Πάριν ἀγαγέσθαι εἰς Τροίαν. ἐνθυμητέον δ' ἐνταῦθα ὡς, εἰ καὶ μέγα τὸ τῆς Ἑλένης ὄνομα τότε, ἀλλ' ὕστερον ἑταίρα τις παρώνυμος τῇ Ἑλένῃ γέγονεν, ἧς δύο κλήσεις Καλλίστιον καὶ Πτωχελένη. Ἰστέον δὲ ὅτι κτῆσιν ἤγουν κτήματα καὶ ἐνταῦθα (Vers. 114.) καλεῖ τὰ ἀπόθετα, συνήθως ἑαυτῷ φράζων. περὶ δὲ τῆς λέξεως ταύτης ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἐκ τοῦ κέω κῶ προάγεται καὶ τὸ κέημι κέεμαι κεῖμαι, ὅθεν παράγεται τὸ κειμήλιον, ἀπόθετον πάντως ὂν, ὡς δηλοῖ καὶ τοὔνομα, καὶ αὖ πάλιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ κέω κῶ, πλεονασμῷ τοῦ τ̄, γίνεται κτῶ κτήσω, ἀφ' οὗ κτῆσις ἤτοι κτῆμα, κείμενον εἰς ἀπόθεσιν καὶ αὐτὸ, ὁποῖα κἀνταῦθα τὰ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐξ ἁρπαγῆς περιόντα τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὡς οἷον κειμήλια καὶ αὐτὰ διὰ τὸ ἀμεταχείριστον, ὡς τά γε μὴ τοιαῦτα κτήματα χρήματα μάλιστα λέγεται παρὰ τὸ χειρίζεσθαι ἤτοι χρᾶ*σθαι· διὸ καὶ τὸ δέμνιον, ἐν ᾧ ὁ νοσῶν χρηστικῶς κεῖται, χρῆμα ἡ τραγῳδία φησίν. καὶ οὕτω μὲν καὶ ταῦτα, ἐν οἷς τὸ ἐν νηυσὶν ἤγετο καὶ τὸ ἄγειν τὴν ναυτικὴν φορτηγίαν συντιθέασι καὶ τὰ κατὰ θάλασσαν ἀγώγιμα

παράγουσιν. (Vers. 116.) *Σημείωσαι δὲ ὡς, εἰ καὶ ἀρχὴ νείκεος ἡ Ἑλένη γενέσθαι λέγεται, ἀλλ'
ἡ τοῦ Πάριδος κρίσις, ἧς ὡς μάχλου καὶ Ὅμηρος μέμνηται, ἄλλο τι δηλοῖ, λέγουσα τὴν μυθευομένην
τοῦ Πάριδος κρίσιν ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν εἶναι σύγκρισιν, ἐν ᾗ προκριθείσης τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δ'
ἐστί, φασιν, ἡδονὴ, πάντα συνεταράχθη. τῷ τοιούτῳ δὲ νοήματι συμβαίνει καὶ Ἐμπεδοκλέους τὸ, οὐ
δέ τις ἦν κείνοισιν Ἄρης θεὸς, οὐδὲ κυδοιμὸς, οὐδὲ Ζεὺς βασιλεὺς, οὐδὲ Ποσειδῶν, ἀλλὰ Κύπρις
βασίλεια, δι' ἣν πολλὰ συνέβη κακὰ Τρωσὶ καὶ Ἀχαιοῖς, καὶ πολὺς μετάμελος· ὡς ἐξεῖναι εἰπεῖν, ὅτι
καλῶς Ἀντισθένης τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον· ἡ τοιαύτη γὰρ μόνη
ἀγαθὸν, οὐ μὴν ἅπασα ἡδονή. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ* (Vers. 118.) *καὶ ἔθος παραλαλεῖ ὁ ποιητὴς
ἀρχαῖον τὸ πολλάκις τοῖς πολεμίοις τὰς πόλεις ἐπὶ εἰρήνην συμβαίνειν, τουτέστι συμβιβάζεσθαι,
ἀπομερίζεσθαι, τὰ ἡμίσεα τῶν πολιτικῶν κτημάτων, ὡς καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ ἐμφαίνεται, ἐν ᾗ συμβι-
βάσει καὶ ὅρ*κος οἷα εἰκὸς ἐγίνετο μή τι κατακρύψειν τοὺς πολίτας. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ ὅτι* 50
*ποσὸν τῆς ποινῆς, ἣν ὁ Ἀγαμέμνων ἀπήτησεν ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ, τοῦτο Ἕκτωρ ὡς εἰκὸς ἐκύρωσεν ἔκτοτε
παρ' ἑαυτῷ, εἰ καὶ ἠμέλησε, τὸ δάσασθαι δηλαδὴ σὺν ὅρκῳ ἄνδιχα πάντα, ὅσα ἡ πόλις ἔνδον κέκευθε.*
(Vers. 119.) *Γερούσιον δὲ ὅρκον λέγει τὸν τοῖς γέρουσι πρέποντα, νέων γὰρ φρένες ἠερέθονται.*
(Vers. 121.) *Τὸ δὲ, κτῆσιν ὅσην πόλις ἐντὸς ἐέργει, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ πάντα δάσασθαι. πάντα
γὰρ ἡ κτῆσις, ἤτοι τὰ ῥηθέντα κτήματα.* (Vers. 122.) *Ἐν δὲ τῷ, ἀλλὰ τί μοι ταῦτα φίλος διελέξατο
θυμός; ὅ περ πᾶς εἴποι ἂν μεταμελόμενος ἐφ' οἷς βεβούλευται, τὸ διελέξατο πρωτότυπόν ἐστι ῥῆμα*
1360 *τοῦ τῆς διαλέξεως ὀνόματος, πραγματικῶς οὕτω λεχθέν. τρόπον γάρ τινα τοιαῦτα ἑαυτῷ διελέξατο
Ἕκτωρ· εἰσελεύσομαι τὸ τεῖχος; ἀλλ' αἰδοῦμαι διὰ τάδε. ἀλλ' ἱκετεύσω; καὶ μὴν σκληρὸς ὁ Ἀχιλλεύς.
ἀντιστήσομαι ἄρα. εἰ δὲ καὶ ἄλλος ἐστὶ λογισμὸς τὸ φεύξεσθαι, ποιήσει μὲν ὕστερον ὁ Ἕκτωρ αὐτό·
ἀνύων δὲ οὐδὲν, ἀλλ' ἐν στενῷ γενόμενος, εἰς τὸ πρῶτον ἐπανακάμπτει, ὅπου κατέληξεν αὐτῷ νῦν
ἡ διάλεξις.* (Vers. 123.) *Ἐν δὲ τῷ, ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει καὶ ἑξῆς, ὅρα συνεχῶς τρὶς τεθεῖσαν τὴν μὲ
ἀντωνυμίαν, οὐκ ὀκνήσαντος Ὁμήρου τὸ τῆς ταυτολογίας καί*ριον.* (Vers. 125.) *Τὸ δὲ, ὥστε γυναῖκα,* 60
*παραποιήσαντες οἱ μεθ' Ὅμηρον γυναικίας καὶ γυναικιζομένους τοὺς ἐν πολέμῳ ἀτόλμους φασὶν, ὅ περ
ὁ Ἕκτωρ οὐκ ἐθέλει παθεῖν, κρεῖττον λογισάμενος καὶ αὐτὸς, ἀγαθὸς ὑπ' ἀγαθοῦ πεσεῖσθαι, ὃ φθά-
σας καὶ Ἀχιλλεὺς εἶπε περὶ ἑαυτοῦ. ὑπὸ γὰρ κακωτέρου μὴ ὅτι γε πεσεῖν, ἀλλὰ καὶ ὄνειδος ἀκοῦσαι,
μισεῖ ὁ Ἕκτωρ, ὡς εἴρηται. ἀφελῶς δὲ πέφρασται τὸ, ὡς γυναῖκα. οὐ μὴν τοιαῦτα τὸ, γυναικὸς ἄρ'
ἀντετέτυξο, καὶ τὸ, Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοὶ, καὶ Σοφοκλέους τὸ, μὴ γυναῖκες ἀντ' ἀνδρῶν πέλας
ἔστατε. Ἐπὶ δὲ τούτοις μὴ θαῤῥῶν ὁ Ἕκτωρ, ὡς ὑποσχέ*σεσι τὸν Ἀχιλλέα πείσει καὶ λόγοις,*1262
(Vers. 126.) *φησίν· οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης τῷ ἤτοι τούτῳ ὀαριζέμεναι,
ἤγουν ὥστε ὀαρίζειν καὶ ὁμιλεῖν αὐτῷ ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε, παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλή-
λοισιν. τὸ δὲ σχῆμα ἐπανάληψις δι' ἐπαναστροφῆς, ὅμοιον τῷ, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, εἰ πυρὶ χεῖρας
ἔοικε, μένος δὲ σιδήρῳ. καὶ τοῦτο γὰρ ἐπαναστροφῆς ἦν σχῆμα κατὰ τοὺς ῥήτορας. καὶ ἔχει μέν τι καὶ
κάλλους κατὰ τοὺς τεχνικοὺς κἀνταῦθα ἡ ἐπαναστροφή. τὸ δὲ πλέον ἀγωνιῶντος καὶ τοῦτο ἤθους ἔστιν
ἐνδεικτικὸν, ὡς μὴ δυναμένου τοῦ λαλοῦντος προσώπου ἐγχροαίνειν διαφόροις ἐννοίαις, ἀλλ' ἀνακοπτο-
μένου καὶ ταυτολογικῶς ὑποβραδύνοντος. ὁ δὲ νοῦς τοῦ λόγου τοιοῦτος· οὐκ ἔστιν ἀποίκιλος ὁ Ἀχιλλεύς.
ἀλλ', ὡς προϊὼν αὐτὸς ὁ Ἕκτωρ ἐρεῖ, ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος μύθων. οὔκουν ἁπλοῦς τὸ ἦθος ἐστὶ καὶ
ἀρχαϊκὸς καὶ εὐήθης, ὁποῖοι πάλαι ποτ' ἦσαν ἐκεῖνοι, οὓς λόγος ἔχει ἀπὸ δρυὸς καὶ ἀπὸ πέτρας
γίνεσθαι, ὅτε δηλαδὴ νομάδα βίον εἷλκον οἱ ἄνθρωποι καὶ ὠρεινόμουν καὶ δρυῶν καὶ λίθων κοιλότησιν
ἐπίστευον τὰ νεογνὰ, ἐκτιθέμενοι *διὰ πενίαν τὰ φίλτατα, ὅθεν καὶ φήμη διεσπάρη ἐκ τῶν εὑρισκόν-* 10
*των τὰ ἔκθετα βρέφη, ὡς ἄρα ἐκ δρυῶν καὶ λίθων καὶ μελιῶν, καθὰ καὶ Ἡσίοδός φησι, γεννῶνται
ἄνθρωποι, ὡς οἷα οὕτω προμηθουμένου Διὸς τὸ ἀνθρώπειον γένος πληθῦναι. ὅτι γοῦν οὐχ' ἁπλοῦς
ἐστὶν ὁ Ἀχιλλεὺς, ὥστε ὀαρίζειν ἐμὲ αὐτῷ, καθάπερ εἰ καὶ παρθένος καὶ ἠΐθεος ἀλλήλοις ὀαρίζουσι,
βέλτερον ἄρα ἔριδι ξυνελαυνέμεν, ὡς εἴρηται, ἤγουν εἰς ἔριν συνελθεῖν ἀνδρικῶς. καὶ οὕτω μὲν ἡ περὶ
δρυὸς καὶ πέτρης παροιμία καθέσταται. εἰ δέ τις τὸ, ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης, ἐπὶ σκληρότητος ἤθους
λάβοι ποτὲ, ὅ περ ἐνταῦθα οὐδ' ὅλως συμβιβάζεται, ὁ τοιοῦτος παραχρᾶται τῇ Ὁμηρικῇ παροιμίᾳ*

καὶ εἰς ἄλλο τι μεθέλκει τὸν νοῦν, ἴδιόν τι ποιῶν αὐτὸς ἕτερον νόημα, οὐ τῷ ἀρχαίῳ κατακολουθῶν,
καὶ σολοικίζων οὕτω κατὰ τοὺς παλαιοὺς τῷ νοήματι, καὶ γὰρ καὶ τοιοῦτοι τινὲς ἐλέγοντο σολοικισμοὶ,
καθάπερ καὶ τὸ, ἵππος εἰς πεδίον ἀντὶ τοῦ εἰς πεδιάδα οἱ ἱππόται χρήσιμοι, ἐάν τις καὶ ἐπὶ ἑνὸς ἵππου
νοήσῃ, ἐξεφαυλίζετο παρὰ τοῖς σοφοῖς καὶ αὐτὸς, καὶ σολοικίζειν κατὰ νοῦν ἐλέγετο οἷα τὴν παροιμίαν
οὕτω παραποιῶν. καινὸν δὲ οὐδὲν σολοικίζειν ἐν νοήματι λέγεσθαι, εἴ γε καὶ νεύματι σολοικίζειν τινὲς
ἐσκώπτοντο. *ἀλλ᾽ οὕτω μὲν ὡς ἐῤῥέθη οὐκ ἔστι λαμβάνεσθαι νῦν εἰς σκληρότητα ἤθους τὴν ῥηθεῖ-
σαν Ὁμηρικὴν παροιμίαν διὰ τὸ ἀσυμβίβαστον. ἄλλως μέντοι παραποιῆσαι ποτὲ τὸν νοῦν αὐτῆς, ὡς
ἐπὶ σκληρότητος νοηθῆναι, οὐχ᾽ ὑποδύσκολον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἐν Ὀδυσσείᾳ περὶ Ὀδυσσέως
εἰπὼν τὸ, οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης, ἑτέρως ἐκεῖ χρᾶται τῇ παροιμίᾳ, καὶ
οὐκ ἐπὶ τῆς ἐνταῦθα κειμένης ἐννοίας. βούλεται γὰρ ἐκεῖ νοεῖν, ὅτι δεῖ σε εἰπεῖν τὸ σὸν γένος· οὐ γὰρ
πάντως ἀγενεαλόγητος εἶ, ὡς μήτε πατρὸς προαχθεὶς, μήτε μητρὸς ἐκφὺς κατὰ τοὺς πάλαι λεγομέ-
νους ἐκ δρυὸς καὶ πέτρας εἶναι, οὓς εἴ τις εἴρετο, τίνων κατάγονται, οὐκ ἂν εἶχον τὸ γένος εἰπεῖν.
Καὶ ὅρα ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, ὡς αἱ παροιμίαι πρὸς διαφόρους ἐννοίας ἀμέμπτως ἔστιν ὅτε στρέφονται,
ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Καδμείας νίκης γίνεται, καθὰ προδεδήλωται. (Vers. 127.) Δρῦς δὲ κἀνταῦθα πᾶν
ξύλον, ὡς προέγνωσται. Ὀαρίζειν δὲ πόθεν μὲν παράγεται, προεῤῥέθη καὶ αὐτό. δηλοῖ δὲ νῦν τὸ
ἁπλῶς καὶ ἀκάκως ὁμιλεῖν ὡς ἡ παρθένος καὶ ὁ ἠίθεος, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἑτέρωθι γέγραπται. καλῶς
δὲ τὴν ἱκετευτικὴν ἐνταῦθα ἐντυχίαν ὁ Ἕκτωρ ὁμιλίᾳ εἰκάζει παρθένου καὶ ἠιθέου, ὃς καὶ τὸ γυμνω-
θῆναι τῶν ὅπλων γυ*ναικισμῷ εἴκασε. προκλητικὸν γὰρ ἐκεῖνο τούτου τὸ νόημα εἶναι δοκεῖ. καὶ
Αἰνείας δὲ πρὸ τούτου τὴν μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως φιλονικίαν ἔριδι ἀγοραίων ὡμοίωσε γυναι-
κῶν. ἔστι δὲ καὶ λόγος παλαιὸς, ἀνδρῶν μὲν εἶναι τὸ πράττειν, γυναικῶν δὲ τὸ λαλεῖν. (Vers. 132.)
Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα, ὅτε καθ᾽ Ἕκτορος ὁρμᾷ, τῷ Ἄρεϊ ὁ ποιητὴς ὁμοιοῖ, λέγων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν
ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι πολεμιστῇ. Καὶ ὅρα τρία ἐπίθετα κείμενα ἀντὶ ἑνὸς κυρίου τοῦ Ἄρεος. εἴλη-
πται δὲ ὡς κύριον μὲν ὁ Ἐνυάλιος, καθὰ καὶ προϊστόρηται, τὰ δὲ λοιπὰ δύο ὡς ἀληθῶς ἐπίθετα.
ἐπάγει δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὰ ἑξῆς μεγαλοπρεπῶς λέγων· σείων πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον, δει-
νήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο ἴκελος αὐγῇ, ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος. Καὶ ὅρα ὅτι καὶ
ἐνταῦθα (Vers. 135.) ἀπὸ ἐλάσσονος τοῦ πυρίνου φωτὸς ἐπὶ τὸ μεῖζον προέβη τὸν ἥλιον, καὶ ὅτι οὐδὲ
νῦν ἀπέστη τοῦ κατὰ τὸ πῦρ εἰκασμοῦ ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ὡς ἀντὶ ἄστρου ἑτέρου τὸν ἥλιον ὑπεροχι-
κῶς παρέλαβεν, ἀνατέλλοντα μέντοι, ὅτε καὶ ἱλαρὸν αὐγάζει, οὐ μὴν τὸ μεσημβρινὸν καυσοῦντα, οὐ 1361
γὰρ ἦν ἐνταῦθα χρεία ἡλίου τοιοῦδε· καὶ ὡς τὰς πολλὰς παραβολὰς τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ἄνωθεν αὐγῆς
ἐνταῦθα συνέτεμε. τίς δὲ ἡ Πηλιὰς με*λία, προείρηται. (Vers. 136.) Ὅτι πολεμικὸν φόβον φράζει
τὸ, τὸν δεῖνα ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος, οὐδ᾽ ἂρ ἔτι ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ
φοβηθείς. περὶ Ἕκτορος δὲ ὁ λόγος, ὃς δυνάμενος ἔσω πυλῶν σωθῆναι ἀφεὶς αὐτὰς ᾤχετο καὶ
οὕτως ἐξώλετο δι᾽ οὐκ ἀγαθὴν αἰδῶ, αἰδεσθεὶς δηλαδὴ τὴν εἰς τὸ τεῖχος εἴσοδον διὰ ἐλεγχείην ἐκείνην
τὴν ἐκ τοῦ Πολυδάμαντος. Ὅτι Ἀχιλλέως ἐπιδραμόντος εἷλε τρόμος Ἕκτορα, οὐδ᾽ ἂρ ἔτλη αὖθι
μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς· Πηλείδης δ᾽ ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν ῥηιδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν, ἡ δέ θ᾽ ὕπαιθα φο-
βεῖται, ὁ δ᾽ ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς ταρφέ᾽ ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει, ὣς ἄρ᾽ ὅγ᾽ ἐμμεμαὼς ἰθὺς
πέτετο, τρέσε δ᾽ Ἕκτωρ τεῖχος ὑπὸ Τρώων. (Vers. 139.) Καὶ ὅρα ὅπως εἰς τὴν τολμηρὰν τοῦ πέτε-
σθαι λέξιν ἐβοήθησε τῷ ποιητῇ τοῦ κίρκου ἡ παραβολὴ, καθὰ καὶ πρὸ τούτου ἡ τοῦ ἀετοῦ. διὸ
προϊὼν θαῤῥούντως ἐρεῖ, ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸ πόλεως ἐπέτετο αἰεί. ἐδήλου μὲν οὖν ποδῶν ὠκύτητα
πρὸ ὀλίγων καὶ ἡ πρὸς ἀεθλοφόρον ἵππον θέοντα παραβολή· ἐνταῦθα δὲ τὸ τάχος διὰ τοῦ κίρκου
ἐπιτέταται. καλῶς δὲ, ὅτε ὁ δρόμος ἐναγωνιώτερος, ἡ πρὸς τὸν κίρκον *εἰκασία γέγονεν. Ἰστέον δὲ
ὡς οἱ τὰ περὶ ζῴων φυλοκρινήσαντες καὶ κίρκην κατὰ γένος θηλυκὸν εἶδός τι πτηνοῦ καλεῖσθαι ἱστόρη-
σαν, οὐ μὴν τοῦ κατὰ τὸν κίρκον εἴδους, ἀλλά τι ἑτεροῖον. χαρίεν δὲ εἰπεῖν καὶ ὅτι οὐ μόνον ἡ τοῦ
Ἀχιλλέως μελία ἰθὺς ἐπέτετο, διὸ καὶ ἰθυπτίων ἐκλήθη, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἰθὺς πέτεται· καὶ
ὅτι ἐπαλλάξας ἐπαΐσσειν μὲν εἶπε τὸν κίρκον, τὸν δὲ Ἀχιλλέα πέτεσθαι. (Vers. 136.) Τὸ δὲ, ἕλε

τρόμος, ἑρμηνεύων ὁ ποιητὴς φησίν· οὐδ' ἄρ ἔτλη αὐτόθι μένειν, ὅ περ σαφηνίζων πάλιν λέγει· ὀπίσω δὲ πύλας λίπε. μεθὸ ἐπιπλέον ἐν ὀλιγίστῳ διασαφῶν φησίν· ἔβη δὲ φοβηθεὶς, καὶ προϊὼν δὲ δι' ὀλίγου ὡσαύτως ἑρμηνεύει τὸ ῥῆμα τοῦ τρόμου, εἰπών· τρέσε δ' Ἕκτωρ τεῖχος ὑπὸ Τρώων. (Vers. 138.) Τὸ δὲ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθὼς, ὅμοιόν τι πρὸς τὸ, λέων ἀλκὶ πεποιθώς. οὗτός τε γὰρ ἀλκιμώτατος, καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ποδωκέστατος. (Vers. 139.) Ὁ δὲ κίρκος ἐκ τοῦ κρίζειν ἴσως, ὠνοματοπεποιημένου ῥήματος, παρῆκται, οὗ χρῆσις καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀφ' οὗ καὶ ὁ σιδηροῦς κρικος. ἀλλ' οὗτος μὲν ἐξορθοῦ ἐκεῖθεν ἐστὶν, ὁ δὲ κιρκος κατὰ μετάθεσιν. Τὸ δὲ ἐλαφρότατος τῇ ἐκ τῆς ἐλάφου παραγωγῇ τὸ ταχὺ τοῦ κίρκου δηλοῖ, ἄλλως δὲ καὶ τὸ κοῦφον δι' ὀλιγοσαρκίαν. τοιαῦτα γὰρ κατὰ κοινὴν *φράσιν τὰ ἐλαφρά. Πέλεια δὲ οὐχ' ἁπλῶς περιστερὰ, εἶδος δέ τι περιστερᾶς μελαντέρας, ὡς ἡ λέξις ὑποδηλοῖ· πελὸν γὰρ τὸ μελανίζον, ἐξ οὗ καὶ ὁ πελαργός. κοινὸν δὲ ἴδιον ἁπάσης περιστερᾶς τὸ τρήρων. (Vers. 141.) Τὸ δὲ ὕπαιθα δύναται μὲν καὶ νῦν δηλοῦν καὶ τὸ εἰς πλάγιον, πλαγιάζουσα γὰρ ἂν ἐγκόπτει τὴν τοῦ κιρκου κατ' εὐθὺ πτῆσιν ἡ πέλεια καὶ οὕτω ταρφέα ποιεῖ αὐτὸν ἀΐσσειν. βοηθεῖται δὲ καὶ εἰς τὸ νοεῖσθαι ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν ἀπὸ τοῦ ἰθὺς ἐπέτετο. πέτεται γὰρ πάντως ἰθὺς ὁ Ἀχιλλεὺς, καθὰ καὶ κίρκος. αὐτὸς δὲ πάλιν ἰθὺς πέτεται κατὰ πελείας φευγούσης ἀεὶ ὕπαιθα, τουτέ*στιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. οἱ γὰρ ἂν διώκοι τὴν μὴ πρὸ αὐτοῦ φεύγουσαν. 1263
Τὸ δὲ, ὀξὺ λεληκέναι, τὴν ἰδιότητα τοῦ κίρκου δηλοῖ, ὀξὺ φωνοῦντος ὅτε ἀγωνιᾷ ἐγγὺς τοῦ διωκομένου γινόμενος. ὠνοματοπεποίηται δὲ τὸ λεληκὼς, καθὰ καὶ τὸ ἔλακε καὶ τὸ λακεῖν, ἐξ ὧν καὶ τὸ ληληκὼς δοκεῖ γενέσθαι, οὐ συγκοπὲν ἐκ τοῦ λελαληκὼς, ὃ δὴ ἀνθρωπίνην σημαίνει φωνὴν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ληκῶ ἀχρήστου ἐνεστῶτος παραχθὲν, ἢ καὶ συγκοπὴν παθὸν ἐκ τοῦ λελαληκώς. (Vers. 142.) Τὸ δὲ ταρφέα ἐπὶ μὲν τῶν κατὰ γῆν κυριολεκτεῖται. ταρφέα γὰρ φυτὰ τὰ πυκνὰ καὶ ταρφυῖα ὕλη παρηχεῖταί πως καὶ τῇ τραφερᾷ γῇ ὡς ἀπὸ τοῦ τρέφω ἔταρφον, καθὰ δέρκω ἔδαρκον. ἐπὶ δὲ τοῦ ταρφέα ἀΐσσειν πολλὴ τοῦ ταρφέος ἡ ἐκ τῆς κυριολεξίας διάστασις, καὶ οὐδ' ὅσον ὑψοῦ πετόμενος κίρκος ἔστ' ἀπὸ γαίης. ψιλὴν γὰρ μόνην δηλοῖ πυκνότητα ὁρμῆς, κοινωνίαν δὲ οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὸ τρέφειν. εἰ μὴ ἄρα τις εἰπεῖν τολμήσει ὅτι καὶ ὁ κίρκος πυκνὰ ἀΐσσει, ἵνα τραφῇ ἑλὼν τὴν πέλειαν. οὕτω δὲ καὶ ταρφέες ἰοὶ οὐ κατὰ κυριολεξίαν* λέγονται. οὐ μέντοι οὕτως ἀναιδὴς ἐν αὐτοῖς ἡ τροπὴ, ὡς ἐπὶ τοῦ ταρφέα ἀΐσσειν. ἔχουσι *γάρ πως οἱ συχνοὶ ὀϊστοὶ ὁμοιότητά τινα πρὸς τάρφος ἤγουν δάσος φυτῶν. Τὸ δὲ, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει, περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ προθυμεῖται ἑλεῖν. ἔχει δέ τι καὶ ἄλλως ἀστεῖον ὁ λόγος. οἱονεὶ γὰρ ἐφίστασθαι τῷ κίρκῳ λέγει δεσποτικῶς θυμὸν, ὅς τίς ποτε οὗτος ἐστὶ, καὶ κελεύειν ἑλεῖν τὴν διωκομένην πέλειαν, ὡς εἰ καὶ κύων ἐπισπεύδεται ὑπὸ κυνηγέτου θηρίου ἑλεῖν. (Vers. 145.) Ὅτι μέμνηται Ὅμηρος καὶ ἐνταῦθα ἐρινεοῦ τοῦ Τρωικοῦ, ἤγουν τόπου τινὸς ἐρινεώδους, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται. οὐ γὰρ ὥς περ ἡ τοῦ Διὸς φηγὸς μία ἦν ἐν Τροίᾳ, οὕτω καὶ εἷς τις ἐρινεὸς περὶ τὸ τεῖχος· οὐ γάρ· ὅτι μηδὲ δοκεῖ ὅλως τοῦτο τοῖς παλαιοῖς. ῥάχις δέ τις ἦν ἐρινεοὺς ἔχουσα ὑψηλὴ πρὸ τῆς Τροίας. διὸ φησί· οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο. καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον τῆς ῥάχεως ὕψος εὐεπίβατος ἦν καὶ, ὡς ὁ ποιητὴς ἔφη, ἄμβατος ἐκεῖθεν ἡ ἠνεμόεσσα Τροία. διὸ καὶ σκοπιὰ ἦν ἐκεῖ ἐπὶ ἀναγκαίᾳ φυλακῇ τοῦ τείχους. περιεκτικὴ γοῦν τις, καθὰ καὶ προεδηλώθη, λέξις ὁ ἐρινεός. οὕτω δὲ καὶ ὁ ἀσφοδελὸς, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν εἴρηται. Ὅτι δὲ ἡ σκοπιὰ φυλακῆς ἐστὶ τόπος, δηλοῖ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι. Αἱ δὲ *τρεῖς ἐνταῦθα (Vers. 146.) προθέσεις οὐ μάτην ἐστιβάσθησαν, ὡς οὐδ' ἀλλαχοῦ ποιεῖ Ὅμηρος τοῦτο, ἀλλ' ἡ μὲν ὑπὸ πρόθεσις τὸν κάτω δρόμον δη-
1362 λοῖ τὸν ὑπὸ τῇ Τροίᾳ, ἡ δὲ ἐκ τὸ ἔξω καὶ πορρωτέρω τοῦ τείχους· οὕτω γὰρ ἐπίτηδες Ἀχιλλεὺς διώκει τὸν Ἕκτορα· ἡ δὲ κατὰ τὸν ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀμαξιτῷ δρόμον. Καὶ ὅρα ὅτι ψιλοῦσθαι ὁ ποιητὴς τὴν ἄμαξαν βούλεται, ὡς δηλοῖ τὸ κατ' ἀμαξιτόν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τοῦ κατημαξευμένου φαίνεται. γίνεται γάρ, φασιν, ἄμαξα παρὰ τὸ ἄγειν τὰ ἀμώμενα ἤτοι τὰ θεριζόμενα. οἱ δὲ δασύνοντες ἀπὸ τοῦ ἅμα καὶ τοῦ ἄξων ἄξονος αὐτὴν συντιθέασιν. Εἶτα (Vers. 148.) λέγει καὶ ὡς θέοντες ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἕκτωρ κρουνὼ ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ, ἤγουν ὅπου δὴ, πηγαὶ δοιαὶ ἀΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος· ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο,

ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. Καὶ ὅρα ὅτι οὐδεμίαν ἀφῆκε ψύχους ὑπερβολὴν ὑφ' ἑτέρου τινὸς ῥηθῆναι ὁ ποιητής· καὶ ὅτι οὐδὲ καινῶν ἀκουσμάτων ἄμοιρον εἴασε τὴν ἑαυτοῦ ποίησιν· καινὸν γάρ τι καὶ ἡ περὶ τῶν πηγῶν τούτων τοῦ Σκαμάνδρου ἱστορία, παραῤῥιφεῖσα ἐν παρέργῳ, καὶ ὡς εἰπεῖν ἐκ παρόδου, ὡς οἷα καὶ ἐκεῖ ἐλθόντων τῶν *ἄρτι τρεχόντων ἡρώων. φησὶ γάρ· τῇ γάρ, ἤγουν ἐνταῦθα, παραδραμέτην καὶ ἑξῆς. ὦπται δὲ καὶ νῦν περὶ τὴν Παννονικὴν γῆν ἤγουν τὴν τῶν Βουλγάρων ἀνάδοσις δύο τοιούτων πηγῶν, ὧν ἡ μία καίουσα ζωογονεῖ ὅμως σκώληκας, οἳ ἐξαιρεθέντες τοῦ ζέοντος καὶ ἀέρι ὁμιλήσαντες ἐκλείπουσι. λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος ποταμὸν Σκυθικὸν Τέαρον τά τε ἄλλα εἰς ἄκεσιν φέροντα, καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποις ἀγαθὸν ψώραν ἀκέσασθαι. πηγαὶ δέ, φησιν, τούτου δυοῖν δέουσαι τεσσαράκοντα, ἐκ πέτρας τῆς αὐτῆς ῥέουσαι· καὶ αἱ μὲν αὐτῶν εἰσὶ ψυχραὶ, αἱ δὲ θερμαί. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει μὴ εὑρίσκεσθαι θερμὰ ἐν τῷ Σκαμάνδρῳ· καὶ ὅτι οὐδὲ πηγαὶ Σκαμάνδρου ἐνταῦθα, ὅπου ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρει, καὶ μία, ἀλλ' οὐ δύο. εἰκὸς οὖν, φησὶ, τὰ θερμὰ ἐκλελεῖφθαι, τὸ δὲ ψυχρὸν κατὰ διάδοσιν ὑπεκρέον ἐκ τοῦ Σκαμάνδρου, αὐτόθι ἀνατέλλειν, διὸ καὶ λέγεσθαι Σκαμάνδρου πηγὴν, ἢ καὶ διὰ τὸ πλησίον εἶναι Σκαμάνδρου. καὶ οὕτω μὲν αὐτός. ἕτεροι δὲ σὺν τῷ εἰπεῖν ἐκλελεῖφθαι ὡς εἰκὸς τὰ θερμὰ, ὥς περ καὶ ἄλλα πολλὰ, λέγουσι καὶ ὅτι αἱ ἀληθιναὶ πηγαὶ τοῦ Σκαμάνδρου πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἴδης πρὸ τριακοσίων εἰσὶ σταδίων Ἰλίου, ἕτεραι δηλονότι οὖσαι παρὰ τὰς Ὁμηρικὰς *διὰ τὸ πλείους εἶναι τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ πηγάς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι θαυμασία ἐν τοῖς εἰρημένοις καὶ ἡ Ὁμηρικὴ φράσις, οὔτε πάντῃ λογοειδὴς οὖσα, ὡς ψέγεσθαι διὰ τὸ ἀμέγεθες, οὔτε σκληρὰ, ὥστε φεύγεσθαι εἰς λόγου πεζοῦ παραπλοκήν. ἐφιστῶσι δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ, λιαρὸν ῥηθῆναι τὸ θερμὸν, πυθόμενοι ὡς ἄρα τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται. εἰ δέ τι ἐστὶν αὐτοῖς ἀντιπεσεῖν, μετὰ βραχέα φανεῖται, ὡς δὲ καὶ ἄλλα ὕδατα ἱστορεῖται ψυχρότατα, οἴδασιν οἱ μανθάνοντες. τοιοῦτον ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἡ περιᾳδομένη Στὺξ, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. λέγεται δὲ καὶ Τιλφῶσσα κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ εἶναι, ἀφ' ἧς Τειρεσίαν πιόντα καὶ διὰ γῆρας οὐχ' ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. φέρεται δὲ ἱστορία καὶ Πτολεμαῖον, ἐπὶ Κορίνθου προάγοντα, κρήνῃ περιτυχεῖν ἀναβαλλούσῃ νᾶμα χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν, ἀποπαγήσεσθαι προσδοκῶντας, αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Ὁ δὲ ποιητὴς λέγει καὶ (Vers. 153.) ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων πηγῶν πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι καλοὶ λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες τὸ πρίν. ὅ περ ἑρμηνεύων, ὥς που καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, φησί· ἐπ' εἰρήνης. ὃ πάλιν σαφηνίζων *ἐπάγει· πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν. τότε γὰρ ἦν εἰρήνη δηλαδή. (Vers. 147.) Ἰστέον δὲ ὅτι κρουνοὶ κυρίως οἱ καταῤῥέοντες ἐξ ὄρους μετὰ ψόφου καί τινος κρούσεως. διὸ κἀνταῦθα δοκεῖ τισὶν ἄλλο εἶναι τοὺς κρουνοὺς παρὰ τὰς πηγὰς, ἴσως δὲ οὐ καλῶς. Καπνὸν δὲ πηγῆς λέγει παραβολικῶς τὸ ἄθρουν τῆς ἐκ θερμῶν ὑδάτων θειώδους ἀναθυμιάσεως, ὅ περ καπνοῦ φαντασίαν τοῖς βλέπουσιν ἔπεμπε. καὶ ἄλλως δὲ, καπνὸς ἐνταῦθα οὐχ' ὁ αὐτόχρημα, ἀλλὰ τὸ οἱονεὶ καπνῶδες τῆς ἀναθυμιάσεως. οἶδε γὰρ ὁ ποιητὴς ἐνεῖναί τι τοιοῦτον καὶ τῇ ἀτμίδι, διὸ καὶ ἀνωφορεῖται, καθά περ αὖ πάλιν καὶ τῷ καπνῷ ὑγρότης ἀναμέμικταί τις. ἴσως δὲ καὶ παραβολικὸν ἐνταῦθα προσυπακουστέον συνήθως ἐπίῤῥημα, ἵνα λέγῃ ὅτι ὡς καπνὸς ἐγίνετο ἐξ αὐτῆς. (Vers. 151.) Τὸ δὲ προρέει ἁπλοῦν ἔχει τὸ ῥ, τοῦ μέτρου ὑφελομένου τὸ Ἀττικὸν δίπλασμα. εἰ δέ τις διαφορά ἐστι τοῦ, ἡ μὲν ῥέει, ἡ δὲ προρέει, οὐκ ἂν ἄρτι ζητοίη τις. (Vers. 152.) Κρύσταλλος δὲ φανερῶς νῦν ἐν δυσὶ λ̄, ᾧ οὐ συνυπακουστέον καὶ τὸν ὕαλον. ἐῤῥέθη δὲ τὸ, ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἄλλως πηκτοῦ ἐξ ἀναθυμιάσεως, ᾧ οὐκ ἂν ὕδωρ ψυχρότατον παραβάλλοιτο, ἀλλὰ μάλιστα τῷ ἐξ ὕδατος. (Vers. 153.) Πλυνοὶ δὲ νῦν μὲν πύελοι, ὁποῖαι τινὲς καὶ περὶ Εὔβοιαν φαί*νονται, τουτέστι λεκανίδες ἐκ λίθων, ἐπιτήδειαι πλύνειν. ὅθεν ὁ ποιητὴς ἐτυμολογῶν φησίν· ὅθι πλύνεσκον γυναῖκες, ὧν ἔργον τὰ τοιαῦτα. δηλοῖ δὲ τὴν τοιαύτην ἐτυμολογίαν καὶ ὁ κωμικὸς, ἐν οἷς πρὸς γυναῖκα, ὀνομάσασαν ἑαυτὸν πλυνὸν, φησί τις· ὄναιο μὲν οὖν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε. καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα. ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ βόθροι τινὲς οἱ πλυνοὶ παραποτάμιοι, πρὸς πλύσιν χρήσιμοι καὶ αὐτοὶ, ὧν πρὸς διαστολὴν οἱ ἐνταῦθα λαΐνεοι λέγονται, ὅ ἐστι λίθινοι. (Vers. 157.) Ὅτι τρὶς πόλιν Πριάμου περιδινηθήτην Ἀχιλλεὺς καὶ Ἕκτωρ,

1363 ὁ μὲν φεύγων, ὁ δὲ ὄπισθε διώκων. τοῦτο δὲ ὁ ποιητὴς συστρέφων *ἐλλειπτικῶς καὶ γοργῶς, καὶ οἷον 1264 συντροχάζουσαν καὶ τὴν φράσιν ποιῶν εἰς ὁμοιότητα τῶν φραζομένων, φησίν· ἐνταῦθα ὡς εἴρηται παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων· πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων, καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ' ἱερήιον οὐδὲ βοείην ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἀνδρῶν, ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος Ἱπποδάμοιο. (Vers. 165.) Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μάτην τὸ περιδινηθῆναι εἶπεν ὁ ποιητής, ἀλλ' ἐπιτυχῶς καθ' ἱστορίαν χωρογραφικήν. ἐν οἷς γὰρ ὁ γεωγράφος δείκνυσιν ἀπολωλέναι μὲν τὸ παλαιὸν Ἴλιον, ἕτερον δὲ εἶναι τὸ ἐπ' αὐτοῦ φαινόμενον, λέγει ὅτι ὁ Ἕκτωρ φεύγων περιέδραμε τὸ Ἴλιον, τὸ δὲ νῦν οὐκ ἔστι περίδρομον διὰ τὴν συνεχῆ ῥάχιν, ἡ δὲ παλαιὰ πόλις ἔχει περίδρομον. πάνυ δὲ καίριον ἐπὶ τοιούτων περιοδικῶν κλωσμάτων καὶ περιδρόμων τὸ ἐκ τοῦ δίνου, ὅ ἐστι τόρνου, παρηγμένον δινεῖν. (Vers. 157.) Τὸ δὲ, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων, ἐστρίφνωται κατ' ἔλλειψιν, ὡς εἴρηται. τὸ γὰρ ἐντελὲς οὕτω· ἐγγὺς τῶν πηγῶν ἔδραμον ὁ μὲν Ἕκτωρ φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων. διὸ εὐθὺς λύσας ὁ ποιητὴς χάριν σαφηνείας καὶ οἷον ἁπλώσας τὸ νόη*μα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ δὲ γνώμην ἐπὶ τοῖς ἥρωσιν ἐξάγων, ἐπάγει τὸ, πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δὲ μέγ' ἀμείνων· ὅ περ οἰκεῖον ἐπὶ ἀντιπάλων ἐνδόξων λέγεσθαι, ὧν κρείττων ἀναμφιλόγως ὁ ἕτερος. (Vers. 159.) Ἱερεῖον δὲ Ἀττικῶς ὀνομάζει τὸ θυόμενον ζῷον, τινὲς δὲ τὸν βοῦν κατ' ἐξαίρετον. Βοείην δὲ ἢ τὴν βύρσαν τοῦ τοιούτου βοὸς, ἢ ἀσπίδα, ὁποῖα ποδῶν ἄεθλα τοῖς παλαιοῖς ἀθληταῖς ἔκειντο, καθὰ ἐμφαίνει ὁ ποιητής. (Vers. 160.) Ἄρνυσθαι δὲ καὶ νῦν τὸ ἀντικαταλλάσσεσθαι. συνάλλαγμα γάρ τι καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπεὶ τρόπον τινὰ συνήλλαττον καὶ οἱ ἀθληταὶ διδόντες τὴν παρ' ἑαυτῶν ἀρετὴν καὶ ἀντιλαμβάνοντες ἀέθλια. (Vers. 161.) Τὸ δὲ, περὶ ψυχῆς ἔθεον, παροιμίαν ἀπετέλεσε, λέγουσαν τὸ περὶ ψυχῆς θέειν, ὅτε τις ἀγωνιῶν ἐπὶ ἐσχάτῳ κινδύνῳ διαπράττεταί τι. τοῦτο δὲ καὶ ἀγῶνα θανάσιμον Εὐριπίδης φησὶν, ἐξ Ὁμηρικοῦ κερδήσας τὸ νόημα, ὃς καὶ ἄλλως ἑρμηνεύων περιφραστικώτερον τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον ἀγῶνα φησὶν, ἐν ᾧ ζῆν ἢ θανεῖν χρεών. τούτοις ὅμοιον καὶ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ, θέοντες τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον. ἦν δὲ ὁ κατὰ τὸν ποιητὴν περὶ τῆς τοῦ Ἕκτορος ψυχῆς δρόμος, οὐ γὰρ περὶ δύο ψυχῶν ἔτρεχον, ἀλλὰ μιᾶς, τὸ τὸν μὲν Ἀχιλλέα διώκειν ἀφελέσθαι τὴν ἐκείνου ψυχὴν ἐθέ*λοντα, τὸν δὲ Ἕκτορα φεύγειν, περιποιήσασθαι αὐτὴν σπεύ- 20 δοντα. (Vers. 162.) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα ἤδη ἐνὶ ὡς καὶ ἔδει ἀεθλοφόρῳ εἰκάσας ἵππῳ, ἐνταῦθα τὸ τάχος ἐπιτείνων, παραβάλλει αὐτόν τε καὶ τὸν Ἕκτορα τοιούτοις ἵπποις, οὐ τρέχειν ἀρξαμένοις, ἀλλὰ πρὸς τῷ τέλει τοῦ δρόμου τυγχάνουσιν, ὅτε καὶ μείζων αὐτοῖς ἡ τοῦ δρόμου ὑπὸ τῶν ἡνιόχων ἐπίτασις, καὶ φησίν· ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι ῥίμφα μάλα τρωχῶσι, τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον, ἢ τρίπος ἠὲ γυνὴ, ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος, ὣς οὔτοι τρὶς περιδινηθήτην, ὡς προγέγραπται. (Vers. 164.) Καὶ ὅρα κἀνταῦθα τὴν τῶν παλαιῶν ἄθλων φύσει μὲν εὐτέλειαν, θέσει δὲ μεγαλειότητα. τὸν γὰρ τρίποδα ἢ τὴν γυναῖκα μέγα ἔπαθλον καλεῖ. (Vers. 163.) Τὸ δὲ τρωχᾶν ἐκτείνει τὴν ἄρχουσα, ὡς καὶ τὸ τρωπᾶν καὶ νωμᾶν καὶ στρωφᾶν, περὶ ὧν προγέγραπται. (Vers. 164.) Τὸ δὲ τρίπος ἔνδειαν ἔπαθε τοῦ υ, ὡς καὶ τὸ, Ἶρις ἀελλόπος. Γυναῖκα δὲ δούλην ἐνταῦθα νοητέον, προβληθεῖσαν εἰς ἔπαθλον. καὶ ἀναγνωστέον ἰδίᾳ τὸ, ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος, ἵνα δηλοῖ, γίγνεσθαι ἀγῶνα ἐπιτάφιον ἀνδρὶ τεθνεῶτι. τὸ γὰρ εἰπεῖν, ὅτι γυνὴ ἀνδρὸς τεθνειῶτος, οὐκ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, εἰ καὶ μέγα τοῦτο ἄεθλον. (Vers. 159.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι πρὸ ὀλίγου μὲν ἱερεῖον *καὶ βύρσαν 30 ποδῶν ἀέθλια ἔφη, νῦν δὲ ἱππέων τρίποδα καὶ γυναῖκα, μεγάλα καὶ αὐτὰ τοῖς τότε. (Vers. 168.) Ὅτι ἐπὶ φίλῳ ἡττωμένῳ ἢ ἄλλως βλαπτομένῳ ῥηθήσεται τὸ, ὦ πόποι· ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ, ὁ τοῦ μύθου δὲ Ζεὺς τοῦτο λέγει ἐπὶ Ἕκτορι διωκομένῳ περὶ τεῖχος ὑπ' Ἀχιλλέως. Ὀλοφύρεσθαι δὲ Ὅμηρος τὸν Δία λέγει ἐπὶ Ἕκτορι δι' εὐσέβειαν. ἐπάγει γάρ· ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηε καὶ ἑξῆς. δοκεῖ γὰρ τῷ Διὶ καθὸ αἰθέρι καὶ ἀέρι καὶ Ὀλυμπίῳ θύειν ὁ Ἕκτωρ, κα*τὰ ἔθος δηλαδὴ ἐγχώριον, ποτὲ μὲν Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, 40 ἄλλοτε δ' αὖ ἐν πόλει ἀκροτάτῃ. βοῶν δὲ μάλιστα μηρί' ἔκαιεν, ὧν ἡ ἑκατόμβη παρώνυμος. καὶ διὰ ταῦτα φρονεῖ τι δῆθεν ὁ Ζεὺς ὑπὲρ αὐτοῦ. (Vers. 172.) Ὅρα δὲ ὅτι οὐ πόλιν ἁπλῶς ἄκραν τὴν Τρωι-

1364 κὴν ἀκρόπολιν διαλύσας ἔφη, ὡς ἐν ἄλλοις, ἣν καὶ Πέργαμον εἶπεν, ἀλλὰ πόλιν ἀκροτάτην, ἤτοι

κορυφαίαν, ἐφ᾽ ἧς ὥς περ καὶ ἐν κορυφαῖς Ἴδης ὁ Ἕκτωρ ἔθυεν. (Vers. 174.) Ὅτι τὸ, ἀλλ᾽ ἄγετε
φράζεσθε θεοὶ καὶ τὸ μητιάασθε, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ σημαίνει, ὥς περ καὶ κατωτέρω *τῆς αὐτῆς
ἐννοίας ἀλλήλοις εἰσὶ, τὸ πύματόν τε καὶ ὕστατον. ἐπίτασιν δὲ νοήματος τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐνταῦθα
ἐμφαίνει, τὸ μὲν πρῶτον, προκαλούμενον τῷ διπλασιασμῷ εἰς τὸ πάνυ προσεχόντως βουλεύσασθαι,
τὸ δὲ δεύτερον δηλοῦν τὸ ἄκρως ἔσχατον. ἐν τούτοις δὲ ἐκφαίνεται καὶ ὡς τὸ δαμάσαι ποτὲ μὲν αὐτο-
παθῶς λέγεται, οἷον δαμάσαι θυμὸν, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ ἀλλοπαθῶς, ὡς δηλοῖ τὸ, ἢ Ἕκτορα ἤδη τῷ
Ἀχιλλεῖ δαμάσομεν, καὶ μετ᾽ ὀλίγα, ἄφαρ δέ σε Ἀθήνη ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ. Ἰστέον δὲ ὅτι μέγα τι
κρίνων Ὅμηρος τὸ πεσεῖν ὑπὸ Ἀχιλλεῖ τὸν Ἕκτορα πλάττει θείαν βουλὴν καὶ τοῦ τοιούτου ἔργου
προηγουμένην. Ζεὺς τοίνυν μνησθεὶς μηρίων βοῶν ἐκείνων, ἃ δὴ πολλὰ ὁ Ἕκτωρ αὐτῷ ἔκηεν, ἄγε-
τέ, φησι, φράζεσθε, ὡς ἐῤῥέθη, ὦ θεοὶ, ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη Ἀχιλῆι δαμάσ-
σομεν ἐσθλὸν ἐόντα. καὶ ἔστιν ὃ ἐκ τοῦ Διὸς ὁ Ἕκτωρ ἐκέρ*δανεν ὁ ῥηθεὶς ὀλοφυρμὸς ὁ κατὰ ἦτορ
καὶ ὁ παρὼν ἔπαινος. ἄλλο γὰρ οὐδέν τι πλέον ἔχει ἐκ Διὸς ἄρτι. αὐτίκα γὰρ ἀγανακτοῦσα ἡ Ἀθηνᾶ
ἐρεῖ τὰ ἐφεξῆς δηλωθησόμενα, καὶ πείσει τὸν Δία φάναι πρὸς αὐτὴν τὸ, θάρσει, Τριτογένεια, φίλον
τέκος καὶ ἑξῆς. καὶ εὐθὺς βήσεται κάτω εἰς Ἀχιλλέα, καὶ ἀνύσει τὰ κατὰ τοῦ Ἕκτορος. ἔστιν οὖν
ὁ παρὼν Ὁμηρικὸς τόπος προεκθετικὸς καὶ αὐτὸς τῶν γενησομένων καθ᾽ ἔθος Ὁμηρικόν. ἀνεπιτη-
δεύτου δὲ κάλλους ἐν τούτοις ἡ ποιητική τε ἐπαναφορὰ καὶ ἡ παρίσωσις, ἤγουν (Vers. 175.) τὸ,
1265 σαώσομεν καὶ δαμάσσομεν, καὶ τὸ, ἠέ μιν, δὶς ῥηθὲν συνεχῶς ἐν ἀρχαῖς νοημάτων. *ἃ δ᾽ ἐν τούτοις
(Vers. 179.) φησὶν ἡ Ἀθηνᾶ, εἴποι ἄν τις βραχὺ παρῳδήσας ἐπί τινι ῥυομένῳ καινῶς ἐκ θανάτου
πρὸς τὸν ἐκείνῳ κατ᾽ ἰσχὺν βοηθοῦντα, οἷον, ὦ πατὲρ τυχὸν ἢ ἄλλο τι, οἷον ἔειπες, ἄνδρα θνητὸν
ἐόντα ἂψ ἐθέλεις, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι; ἔρδε. ἀτὰρ, οὔτοι
πάντες ἐπαινέομεν ἄλλοι. ἔστι δὲ ἀναλῦσαι τὸ ποιῆσαι ἀναζῆσαι καὶ εἰς ζωῆς ἐπανακάμψαι ἀρχὴν,
ῥηθὲν μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἀναλυομένων ὑφασμάτων. οὕτω γὰρ ἡ μὲν αἶσα ἐπινήθει λίνῳ. ὁ δὲ ἀνα-
τρέπων αὐτὴν ἀναλύειν ἂν τὰ ἐκείνης λέγοιτο. ἡ δὲ τοιαύτη λέξις καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, ὅπου καὶ
ὁ τῆς Πηνελόπης ἱστός. (Vers. 183.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, θνητὸν ἐόντα, καὶ ἑτέρως φράζων καὶ νῦν
ὡς καὶ πρὸ τούτων ὁ ποιητὴς φησί· πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ, τουτέστι πεπερατωμένον, καὶ εἰς τέλος
ἐλθόντα τοῦ ζῆν. Τριτογένεια δὲ κἀνταῦθα ἡ Ἀθηνᾶ. καὶ διὰ τί μὲν οὕτω καλεῖται, ἀλλαχόθι δεδή-
λωται. ὅτι δὲ καὶ παρὰ τὸν Τρίτωνα ποταμὸν ἡ λέξις λέγεται, ὡς ἐκεῖ γεννηθείσης τῆς Ἀθηνᾶς, ῥη-
τέον εἰς τοῦτο νῦν ἐκεῖνο καὶ μόνον, ὡς διὰ τοῦτο καὶ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην θύουσι τῇ Ἀθηνᾷ
μάλιστα *καθ᾽ Ἡρόδοτον, μετὰ δὲ, τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδῶνι, οὗ φύσει θυγατέρα τὴν Ἀθηνᾶν
οἱ ἐν Λιβύῃ νομίζουσιν, ὡς καὶ προγέγραπται. ἐν τούτοις δὲ καὶ ὁ παραχωρῶν νεωτέρῳ φίλῳ πρᾶξαί τι
τῶν αὐτῷ φίλων, οὗ πρὶν ἐκωλύετο, εἴποι ἄν· θάρσει, φίλον τέκος, οὔ νύ τι θυμῷ πρόφρονι μυθέο-
μαι· ἐθέλω δέ τοι, ὡς καὶ ἑτέρωθι γέγραπται, ἤπιος εἶναι. ἔρξον ὅπῃ δή τοι, ἤγουν σοὶ, νόος ἔπλετο,
τουτέστι πέλεται, δυσαρεστουμένῃ, εἴ περ ὁ Ἕκτωρ περισωθήσεται. προαναφωνεῖται δ᾽ ἐν τούτοις
καὶ ὡς βλάψει ἐν τοῖς ἑξῆς ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Ἕκτορα. (Vers. 188.) Ὅτι ἐν στενῷ εἰπὼν ὁ ποιητὴς,
Ἕκτορα δ᾽ ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπεν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς, ἐπάγει τοιαύτην παραβολήν· ὡς δ᾽ ὅτε νεβρὸν
ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται, ὅ ἐστι διώκῃ, ὄρσας ἐξ εὐνῆς διά τ᾽ ἄγκεα καὶ διὰ *βήσσας, τὸν δ᾽ εἴ
πέρ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ, ἀλλά τ᾽ ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρά κεν εὕρῃ, ὣς Ἕκτωρ
οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα. Καὶ σημείωσαι ὅτι φθάσας εἰπεῖν ὁ ποιητὴς ὡς ἐσθλὸς μὲν ὁ Ἕκτωρ
ἔφευγε, μέγα δὲ ἀμείνων ὁ Ἀχιλλεὺς ἐδίωκεν, ἐνταῦθα υπερεξαίρων τὸν Ἀχιλλέα κατ᾽ αὐτὸ δὴ τοῦτο
τὸ διώκειν τὸν Ἕκτορα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἦλθε παραβολὴν, ἐν ᾗ καὶ κυνὸς ἀρετὴν παραδίδωσι, ὡς 1365
καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, οὐ μόνον τὸ τάχος, ἀλλὰ καὶ τὸ εἰδέναι ἀνιχνεύειν. Ὅρα δὲ ὅτι φανερῶς ἐνταῦθα
νεβρὸν τὸ νεογνὸν τῆς *ἐλάφου λέγει. οὐ γὰρ ἁπλῶς ἔφη νεβρὸν, ἀλλὰ νεβρὸν ἐλάφου· ἀλλαχοῦ δὲ καὶ
ἐντελέστερον, νεβρὸν τέκος ἐλάφοιο ταχείης. (Vers. 190.) Εὐνὴν δὲ νεβροῦ τὴν διατριβὴν λέγει, δυνα-
μένην καὶ κοίτην καλεῖσθαι, ὅθεν Ἡσίοδος θῆρας ὑληκοίτας φησίν. (Vers. 191.) Ὅρα δὲ καὶ τὴν
ὑπὸ πρόθεσιν δοτικῇ κἀνταῦθα συνταχθεῖσαν ἐν τῷ, ὑπὸ θάμνῳ· καὶ ὡς οὐ μόνον λαγωὸς πτώσ-
σειν καὶ πτήσσειν λέγεται, ὅθεν καὶ γίνεται ὁ πτώξ, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ νεβρὸς πτήσσει ὑπὸ θάμνῳ.

(Vers. 196.) Ὅτι ὁσσάκις ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων Ἕκτωρ ἀντίον ἀΐξασθαι *ἐϋδμήτους ἐπὶ πύργους, εἴ πώς οἱ, ἤγουν ὅπως αὐτῷ, κα*θύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν, οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους δηλαδὴ, τοῦτο γὰρ διὰ συντομίαν σεσίγηται τῷ ποιητῇ, τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς, ἤτοι προφθάσας, πρὸς πεδίον Ἀχιλλεύς· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος, ἤγουν πρὸς πόλεως, πέτετ' αἰεί. ἐνταῦθα δὲ οἱ παλαιοὶ στοχαζόμενοι, ὡς Ἀχιλλεὺς μὲν ἐλάττω κύκλον περιεισι τὸν πρὸς τῇ πόλει, Ἕκτωρ δὲ μείζω τὸν ἐξωτέρω, φασὶν ὡς, εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πῶς ἔτι ποδωκέστατος ὁ Ἀχιλλεὺς, πῶς δὲ καὶ πέτεται ὁ *παρὰ πόδας ἥκων τοῦ Ἕκτορος, καὶ ταῦτα κύκλον μεί*ζονα περιθέοντος; καὶ τοιαῦτα μὲν ἀποροῦσιν αὐτοί. ὁ δὲ ποιητὴς λύσει πιθανῶς τὸ ἄπορον τῇ τοῦ κατὰ Ἀπόλλωνα μοιριδίου μεσολαβήσει, ὡς αὐτοῦ βοηθοῦντος καὶ μένος ἐντιθέντος τοῖς Ἕκτορος γόνασι καὶ οἷον πτερύσσοντος ὡς ἀντιπέτεσθαι τῷ Ἀχιλλεῖ. ἐρεῖ γὰρ (Vers. 202.) ἐνδιαθέτως κατὰ σχῆμα ἐπαπορητικὸν οὕτω· πῶς δέ κεν Ἕκτωρ κῆρας ὑπεξέφυγε θανάτοιο, εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων ἐγγύθεν; ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα. καὶ τοιοῦτον μὲν τοῦτο. ἔφθασε δὲ καὶ ἄλλως λῦσαι τὴν ἀπορίαν, ὅτε εἶπεν οὐ περὶ βύρσης ἢ τοῦ τυχόντος ἀέθλου θέειν αὐτοὺς, ἀλλὰ περὶ ψυχῆς Ἕκτορος, ὥστε ἡ ἀνάγκη ἐπτέρου καὶ τὸν Ἕκτορα εἰς τὸ φεύγειν. οἱ δὲ παλαιοὶ λυτικοὶ λέγουσι πολλὰ καὶ ἄλλα εἰς λύσιν τῆς ῥηθείσης ἀπορίας, ὧν ἓν καὶ τὸ μὴ ἐξ εὐθείας εἶναι τὴν δίωξιν τῷ Ἀχιλλεῖ διὰ τὸ ὑποτρέχειν καὶ ἀπάγειν συχνὰ τῆς πόλεως τὸν Ἕκτορα ὧδε καὶ ἐκεῖ κάμπτοντα, καὶ οὕτως ἀεὶ ἀποστρέφειν ἐκεῖνον ἐν τῷ προπάροιθε *παραφθάνειν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, πῶς δέ κε κῆρας ὑπεξέφυγε θανάτοιο, εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετο ἐγγύθεν, ῥηθείη ἂν ἐπὶ τοῦ ῥυομένου ἐκ κινδύνου διὰ συνάρσεως κρείττονος. (Vers. 195.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἀΐξαι ἀΐξασθαι εἶπε παθητικῶς. (Vers. 197.) Τοῦ δὲ παραφθὰς ἄχρηστον θέμα τὸ φθῆμι ὡς ἵστημι, ἐξ οὗ καὶ φθάμενος ὡς ἱστάμενος, καὶ φθαίη ὡς σταίη. (Vers. 198.) Τὸ δὲ, ποτὶ πτόλιος, ἡ ἀντίπτωσις ταὐτὸν εἶναι ποιεῖ τῷ, πρὸς πόλει, ἤγουν ἐγγὺς πόλεως. (Vers. 204.) Τὰ δὲ γοῦνα ἢ ἐκ τοῦ γούνατα ἀποκέκοπται, ἢ ἐκ τῆς γουνὸς γενικῆς κέκλιται. καὶ ἔστι τοιοῦτον καὶ τὸ δοῦρα ἢ ἐκ τοῦ δουρὸς ἢ ἐκ τοῦ δούρατα. (Vers. 199.) Ὅτι τὸ μὲν τά*χος τῆς διώξεως καὶ φυγῆς τῶν δύο ἀριστέων ἐναργῶς ἤδη ὁ ποιητὴς ἐδήλωσε διὰ δύο 1266 παραβολῶν. ἐνταῦθα δὲ θέλων ἐνδείξεσθαι τὴν τοῦ δρόμου τῶν ἡρώων ταὐτότητα καὶ τὴν οἷον ἐν τῷ αὐτῷ μονὴν διὰ ἰσότητα τοῦ διώκειν καὶ φεύγειν, καὶ ὡς οὔτε Ἀχιλλεὺς ἐγγίσαι εἶχεν Ἕκτορι ὡς ἤθελεν, οὔτε αὖ ἐκεῖνος πόῤῥω διεκφυγεῖν, παραβολῇ τῇ ἀπὸ φαντασίας, οὐ μὴν οὐκ ἀληθείας χρᾶται τοιαύτῃ, συγχέων τὴν φράσιν ἀναλόγως τῷ φραζομένῳ πράγματι· ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν, οὔτ' ἄρ ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν, ὥς ῥα τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι. εἶτα ἐπάγει τὸ, πῶς δέ κεν Ἕκτωρ κῆρας ὑπεξέφυγε, καὶ ἑξῆς ὡς ἀνωτέρω κεῖται. Καὶ ὅρα ὅπως ἐπίτομος ἡ παραβολὴ καὶ συνεστραμμένη καὶ τροχαστικὴ διὰ τῆς συντομίας τῶν συχνῶν μονοσυλλάβων ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀπὸ κοινοῦ σχημάτων τῇ σπουδῇ τῶν ἀγωνιώντων συντρέχουσα. ἐκ τοῦ διώκειν γὰρ ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ κειμένου τρεῖς τόποι μετοχὴν τοῦ τοιούτου ῥήματος νοοῦσιν ἀπὸ κοινοῦ, ἵνα λέγῃ ὅτι οὐ δύναται τὸν φεύγοντα διώκειν, ὁ διώκων δηλα*δὴ, οὔτε μὴν ὁ φεύγων δύναται ὑποφεύγειν, τὸν διώκοντα δηλονότι, οὔτε οὗτος, ἤγουν ὁ διώκων, δύναται διώκειν τὸν φεύγοντα. τοῦτο δὲ καὶ φανερὰ διττολογία ἐστί. τὸ γὰρ, οὔθ' ὁ διώκειν, εἴρηται μὲν ἀνωτέρω σαφέστερον ἐν τῷ, οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν, ἐνταῦθα δὲ συνετμήθη, ὡς φιλοτιμησαμένου τοῦ ποιητοῦ τὸ γοργὸν φράσαι γοργότατα. ἦν δέ τι σχῆμα τοιοῦτον ἀλλαχοῦ καὶ τὸ, καί τε πρὸ ὁ τοῦ 1366 ἐνόησε. τινὲς μέντοι ἀθετοῦσιν, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, τὰ ἔπη ταῦτα ὡς εὐτελῆ τε τῇ κατασκευῇ καὶ τῷ νοήματι καὶ ὡς ἀπραξίαν δρόμου καὶ στάσιν σημαίνοντα ἐπὶ τῶν οὕτω συντόνως τρεχόντων. καὶ μὴν ἄλλως ἐν τούτῳ μάλιστα ὁ ποιητὴς θαυμάζεται, ὅτι τὴν τοσαύτην ἀγωνίαν τοῦ δρόμου διὰ τὸ ἰσοταχὲς καὶ ἄπρακτον οὐ στάσει, ὡς αὐτοί φασιν, ἀλλὰ φαντασίᾳ δρόμου ἀπείκασεν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐλλείψας ὁ ποιητὴς ταῖς ἀπὸ τοῦ διώκειν μετοχαῖς ὅμως τῇ λέξει τοῦ δύναται τρὶς ἐνταῦθα προσέσχε διὰ τὸ καίριον. (Vers. 205.) Ὅτι ἄλλοισιν ἢ μάλιστα λαοῖσι τοῖς Ἀχαϊκοῖς δηλαδὴ ἀνένευε καρήατι δῖος „Ἀχιλλεὺς„ οὐδ' ἔα ἔμεναι, ἤγουν πέμπειν, ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα, μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι. οὗτος δὲ ὁ στίχος οἰκεῖος ἐπὶ παντὸς λέγεσθαι τυχεῖν ἐφιεμένου τοῦ κα*τὰ

σκοπόν. (Vers. 207.) Καὶ ὅρα ὅτι κῦδος ἀρέσθαι εἰπὼν τὸν περιγενησόμενον Ἕκτορος ἄριστα ἂν ἐντεῦθεν πλέξῃ παιήονα, ὅτε αὐτὸν ἀνέλῃ. ἐρεῖ γάρ· ἠράμεθα μέγα κῦδος καὶ ἑξῆς. καὶ Ἀθηνᾶ δὲ μετ᾽ ὀλίγα λέγει μέγα κῦδος Ἀχαιοῖς οἴσεσθαι τὸν Ἀχιλλέα διὰ τοῦ ἀνελεῖν Ἕκτορα. πολλαχοῦ δὲ ὁ ποιητὴς, ὡς ἔγνωσται καὶ ἐπὶ διαφόρων προσώπων τὸ τοιοῦτον κατέσπειρε νόημα, κῦδος ἀρέσθαι λέγων καὶ εὖχος, καὶ μέγα κῦδος, καὶ μέγα εὖχος. ἀνανεύει δὲ (Vers. 205.) ὁ Ἀχιλλεὺς, οἷα μὴ ἐν ὄχλῳ τοσούτῳ βοᾶν δυνάμενος. δῆλον δὲ ὅτι παρῆσαν τῷ δρόμῳ τῶν ἡρώων οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ ἐν θεάτρῳ οὐ μόνον Πανελληνίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πολεμίων ἄνω τοῦ τείχους συγκεκροτημένῳ, κατὰ τοὺς ἀεθλοφόρους ἐκείνους τῆς παραβολῆς ἵππους ἔθεον περὶ τῆς τοῦ Ἕκτορος ψυχῆς· καὶ ὅτι ἔσω κινδύνου ἦν ὁ Ἕκτωρ, ὡς εἰ καὶ τὸν Ἀχιλλέα διεκφύγοι, ἄλλοθεν ἐκ τῶν Ἀχαιῶν ἐπιπεμφθῆναι αὐτῷ πικρὰ βέλεμνα. διὸ καὶ ἀναγκαίως ἔρχεται (Vers. 209.) κατὰ ἀκολουθίαν ὁ ποιητὴς εἰς τὸ περὶ τῶν ταλάντων τοῦ Διὸς πλάσμα. φησὶ γάρ· ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τὸ τέταρτον θέοντες, δηλαδὴ Ἕκτωρ καὶ Ἀχιλλεὺς, ἐπὶ τοὺς ῥηθέντας κρουνοὺς ἀφίκοντο, καὶ τότε δὴ ἄνωθεν κυροῦται θανεῖν τὸν Ἕκτορα, ὁπηνίκα καὶ ὡς ἐπὶ μεγάλῳ πράγματι χρύσεια πα*τὴρ ἐτίταινε, καθὰ καὶ ἀλλαχοῖ, τάλαντα, ἐν δ᾽ ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, τὴν μὲν Ἀχιλῆος, τὴν δ᾽ Ἕκτορος ἱπποδάμοιο. ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ᾽ Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ, ᾤχετο δ᾽ εἰς Ἀΐδαο. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἔλιπε μὲν αὐτὸν Φοῖβος Ἀπόλλων, τῷ δ᾽ Ἀχιλλεῖ παρίσταται ἡ Ἀθηνᾶ, ἵνα ὁ μὲν ὑψωθῇ, ὁ δὲ Ἕκτωρ ταπεινωθεὶς ὑπὸ γῆν γένηται κατὰ τὸ σύμβολον τῶν ταλάντων. καὶ εἴρηται μέν που ἤδη περὶ τῶν τοιούτων ταλάντων τὰ δέοντα. νῦν δὲ ῥητέον, ὡς ἐνταῦθα σαφέστατα ἐδήλωσεν ὁ ποιητὴς, τί βούλεται νοεῖν αὐτῷ ἡ τούτων ῥοπὴ, ὅτι δηλαδὴ τὴν κάτω νεῦσιν οὐ περὶ γῆν ἀλλ᾽ ὑπὸ γῆν εἰς αὐτὸν τὸν Ἅιδην. ἡ μέντοι λοιπὴ πλάστιγξ ἡ μὴ ῥέπουσα τὸ τέως μετέωρον τοῦ θανάτου δηλοῖ. ἔνθα μὲν γὰρ ἡ ῥοπὴ, βαρὺς ἐκεῖνος θάνατος, καὶ ὡς εἰπεῖν, καθέλκει. ἑτέρωθι δὲ ἐν μετεώρῳ ἔτι τὸ κακὸν καὶ κουφότερον διὰ τὸ ἀνωφορεῖσθαι. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἐκ τούτου τοῦ χωρίου πεπλάσθαι, ὡς καὶ αὐτὸ προεδηλώθη, τὴν ψυχοστασίαν τῷ Αἰσχύλῳ, κῆρε νοήσαντι τὰς ψυχὰς, ὡς καθόλου τοῦ Διὸς ψυχὰς ἱστῶντος. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ ῥέπειν καὶ ἡ ῥοπὴ λέξεις εἰσὶ σταθμητικαὶ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἕλκειν, ὡς καὶ τὸ καθέλκειν καὶ ἡ ὁλκή· καὶ ὅτι ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ταλάντων *λαβὼν Σοφοκλῆς ἔφη τὸ, βίου ῥοπὴ, καὶ τὸ, σμικρὰ παλαιὰ σώματ᾽ εὐνάζει ῥοπὴ, ὡς τοῦ ποιητικοῦ ῥέπειν καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ῥοπῆς τὰς θανατηρὰς ὑποδηλούντων αἰτίας. ἐκεῖθεν δὲ καὶ Εὐριπίδης μεταλαβὼν ἔφη τὸ, βροτῶν ὁ πᾶς ἀστάθμητος αἰὼν, ἤγουν ὧδε καὶ ἐκεῖ ῥέπων καὶ μὴ μένων ὡς ἐν ἰσότητι σταθμοῦ. Ἔτι ἰστέον καὶ ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν ταλάντων καὶ ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα τὸν θανεῖν κινδυνεύοντα ἐλθεῖν εἰς τὰ τοῦ θανάτου λέγει ζυγά· καὶ ὅτι ἀπεναντίας τῷ καθ᾽ ἡμᾶς ταλάντῳ τὰ τοῦ Διός. ἡμῖν μὲν γὰρ ἀγαθὸν ὡς τὰ πολλὰ ἡ ῥοπὴ, ἐκεῖ δὲ οὔ· καὶ ὅτι ἁρμόσῃ ἄν ποτε ἡ τῶν τοιούτων ταλάντων θανατηρὰ ῥοπὴ προσώπῳ δωροκουμένῳ ἐπὶ κακώσει τινῶν. (Vers. 213.) Τὸ δὲ τὸν Φοῖβον Ἀπόλλωνα λιπεῖν τὸν Ἕκτορα ταὐτόν ἐστι τῷ ἐπιλιπεῖν αὐτῷ τὸν ἥλιον, οὗ τὸ φῶς ἡλίου φοίβην φλόγα Αἰσχύλος φησίν. ἐντεῦθεν δὲ ὀνάμενος Θεόκριτος φησὶ τὸ, οὐ πάντα τὸν ἥλιον δεδυκεῖν, ἤγουν οὐ πάσας συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ ζῆν. (Vers. 206.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ῥηθὲν ἕμεναι, ἤγουν πέμπειν, ἐκ τοῦ εἶναι ἐστὶ τοῦ δασυνομένου, καὶ δηλοῦντος τὸ ἀφιέναι, οὗ σύνθετον τὸ ἀφεῖναι. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐν τῷ, ῥέπε δ᾽ Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ, ᾤχετο δ᾽ εἰς Ἀΐδαο, τὸ αἴσιμον ἦμαρ ταὐτὸν *τέ ἐστι κηρὶ μιᾷ τῇ τοῦ Ἕκτορος, καὶ σωματοειδὲς νοεῖται καὶ βάρος ἔχον οἷον δύεσθαι εἰς Ἅιδου· καὶ ὅτι ἔχων ὁ ποιητὴς πλάσαι καὶ ψιάδας αἱματοέσσας ἄνωθεν ἐπιψεκαζομένας καινότερον ἐπὶ οἴκτῳ τῷ ἐκ Διὸς ὤκνησεν ἐπὶ Ἕκτορι ποιῆσαι τοῦτο, οἷα ὡς εἰκὸς μὴ ἐθέλων οὕτω σεμνῦναι τὸν τῷ φίλῳ Ἀχιλλεῖ ἀντίθετον Ἕκτορα. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἡμῖν μὴ ὀκνητέον σὺν τοῖς προγραφεῖσι περὶ αἱμάτων ῥοῆς προσθεῖναι καὶ, ὡς φέρεται ἱστορία, ὅτι παρὰ Συβαρίταις, ἐπειδὰν τριάκοντα πρέσβεις Κροτωνιατῶν κτείναντες πρὸ τοῦ τείχους ἔρριψαν εἰς βορὰν θηρίοις, ἔδοξαν μὲν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν κατ᾽ ὄναρ ἰδεῖν τὴν Ἥραν ἐμοῦσαν χολὴν ἐν ἀγορᾷ μέσῃ, ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἔν τινι τῶν βωμῶν, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκωσαν θυρίσι, βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵματος ἀναφοράν. ὡς δὲ πάνυ προσπαθῶς τῷ Ἀχιλλεῖ Ὅμηρος ἔχει, διωμολόγηται.

(Vers. 219.) Ὅτι Ἀθηνᾶ παραστᾶσα τῷ Ἀχιλλεῖ πείθει, ὡς οὐ*κέτ' ἔστι τὸν Ἕκτορα φυγεῖν ἐκ τούτου, οὐδ' εἰ πολλὰ πάθοι Ἀπόλλων προσπίπτων τῷ Διΐ. ὅθεν καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν ἵσταται ἀναπαύων ἑαυτὸν ἐπὶ μελίης, τῆς ὡς προγέγραπται χαλκογλώχινος, ἐρεισθείς· Ἀθηνᾶ δὲ εἰκάζεται Δηιφόβῳ τῷ
1367 Πριαμίδῃ καὶ ἀπατᾷ τὸν Ἕκτο*ρα καὶ ἀνύει πεῖσαι τολμῆσαι ἀντιστῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ ἀρτύει αὐτῷ 1267
οὕτω τὸν θάνατον, ἡγησαμένη ἐν κερδοσύνῃ, ὅ ἐστι προηγησαμένη ἐν ἀπάτῃ, ὡς ῥηθήσεται, τῆς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ὁδοῦ τῷ Ἕκτορι. Καὶ σημείωσαι ὡς, εἰ καὶ καταβάλλειν δοκεῖ ὁ ποιητὴς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀρετὴν ἐν οἷς τὸ πᾶν τῆς κατὰ τοῦ Ἕκτορος νίκης ἀναθήσει τῇ Ἀθηνᾷ, οὔ οἱ μέλον. τὸ μὲν γὰρ τῆς ἱστορίας φανερὸν, ὅτι δηλαδὴ ἀνδρεῖον τὸν Ἕκτορα ἔῤῥιψεν Ἀχιλλεὺς, αὐτὸς ἀνδρειότατος ὤν. ἡ *δὲ ποίησις τῷ ἑαυτῆς νόμῳ τερατωδέστερον λέγειν βούλεται τὰ πράγματα, ἥ περ ἀληθῶς μὲν, ταπεινότερον δέ· καὶ μᾶλλον προκρίνει θεοφιλεῖ τὸν Ἀχιλλέα, ἤ περ ἁπλῶς ἀνδρεῖον ἐνδείξεσθαι. τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἄλλοις ἔστι πολλοῖς, θεοῖς δὲ οὕτω φιλεῖσθαι σπάνιον. παρασημαινομένη γοῦν τοῦτο καὶ ἡ μυθικὴ Ἀθηνᾶ (Vers. 216.) φησί· Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ. πιθανεύεται δὲ καὶ τὴν μυθικὴν ταύτην πλάσιν ὁ ποιητὴς ἐκ τοῦ μυριαχοῦ φανῆναι τοιαύτας θεοφιλίας ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ποιήσει. ἔχει δέ τι καὶ παιδεύσεως ὁ λόγος, εἴ περ ἀνθρώπων οὕτω τὸ θεῖον ἐπίστροφόν ἐστι. δοκεῖ δὲ κἀνταῦθα τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπεισόδιον φρόνησίν τινα ὑπεμφαίνειν ἐπικουρήσασαν τῷ Ἀχιλλεῖ. αἰσθόμενος γὰρ Ἀχιλλεὺς, ὡς εἰκὸς, μὴ ἂν ἐξισχύειν ἔτι τὸν Ἕκτορα εἰς δρόμον αὐτῷ ἀντεπεξάγεσθαι, καί που καὶ αὐτὸς ὑ*ποκαμὼν, ἵσταται ἀναπαύων ἠρέμα ἑαυτὸν τοῦ καμάτου. καὶ οὕτως ἢ ὁ Ἕκτωρ ἀναθαῤῥήσας κατά τι φρόνημα οἰκεῖον, δι' οὗ ἠπατήθη, καθά που καὶ Πάνδαρος, ἀφῆκε μὲν φεύγειν, ἀντικατέστη δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ οὕτω περιέπεσεν οἷς οὐκ ἤθελεν, ἢ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπιῤῥωσθεὶς εἰς δρόμον μετὰ ἀνάπαυσιν γίνεται δραστικώτερος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἢ καὶ ἄμφω γίνονται, ἤγουν ἀναθάῤῥησις Ἕκτορος καὶ ἐπίῤῥωσις Ἀχιλλέως. καὶ οὕτω συμμίσγουσι καὶ γίνεται ἡ πτῶσις τοῦ Πριαμίδου, καθὰ ἡ ἐπ' ἀμφοῖν Ἀθηνᾶ, τουτέστιν ἡ παρ' ἑκατέρῳ φρόνησις διῳκονομήσατο, ἡ τὸν μὲν βλάψασα, τὸν δὲ κλεΐσασα. εἰσὶ δὲ ἅ περ νῦν (Vers. 218.) ἡ Ἀθηνᾶ τῷ Ἀχιλλεῖ λέγει προεκθετικῶς τοιαῦτα· νῦν δὴ νῶι γ' ἔολπα, ἤγουν ἡμᾶς, οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας, Ἕκτορα δῃώσαντε μάχης ἆτόν περ ἤγουν ἀκόρεστον ἐόντα. οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι, οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἢ κάμοι ἑκάεργος Ἀπόλλων προπροκυλινδόμενος Διός. ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε, ἤγουν ἀνάπνεε· τόνδε δ' ἐγώ τοι οἰχομένη πεπιθήσω, ἤγουν πείσω, ἐναντίβιον μαχέσασθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν ῥηθέντων προβολὴν μὲν ἀγαθῆς ἐλπίδος φράζει τὸ, νῦν δὴ ἔολπα οἴσεσθαι μέγα κῦδος· τὸ δὲ, οὔ οἱ νῦν ἔτι ἐστὶ πεφυγμένον *ἄμμε γενέσθαι, οὐδ' εἴ περ μάλα πολλὰ πάθοι ὁ δεῖνα προπροκυλινδόμενος, ῥηθήσεται ὅτε τις ἀποφάσκει μὴ ἂν τόνδε τινὰ ὑπὸ μεσίτου ὠφεληθῆναι. φίλος δέ τινι βοηθῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐρεῖ τὸ, ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδ' ἐγώ τοι πεπιθήσω ποιῆσαι τόδε τι. ἐπὶ δὲ τοῦ πεισθέντος τοιούτῳ φίλῳ ἁρμόττει κείμενον ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, ὣς φάτο, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ. (Vers. 216.) Ἆτος δὲ ὁ ἀκόρεστος κέκραται ἀπὸ τοῦ ᾱ στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ ἆσαι τὸ κορέσαι, ἀφ' ὧν ἄατος καὶ κατὰ κρᾶσιν ἆτος. (Vers. 219.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, πεφυγμένον ἄμμε, ἤγουν φυγόντα ἡμᾶς, ἑτεροίως ἔχον συντάξεως ἤ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων. ὥστε διαφορεῖται ἡ σύνταξις τοῦ πεφυγμένος. Τὸ δὲ προπροκυλινδόμενος (Vers. 221.) τὸ ἐπίμονον τῆς ἱκετείας δηλοῖ διὰ τῶν δύο προθέσεων. (Vers. 223.) Τὸ δὲ πεπιθήσω Ἰωνικὸς μέλλων ἐστὶ διπλασιασθεὶς ἐκ τοῦ πιθῶ πιθήσω. (Vers. 225.) Ὅτι στρατιωτικὴ ἀνάπνευσις τὸ, στῆ δ' ἄρ ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς. τίς δὲ ἡ χαλκογλώχιν μελία, οὐ πρὸ πολλῶν εἴρηται. (Vers. 227.) Ὅτι τὸ ἀτειρέα φωνὴν, ὁποία νῦν ἡ τοῦ Δηιφόβου πλάττεται, δοκεῖ συμβάλλεσθαί τι τοῖς δοξάζουσι σῶμα εἶναι τὴν φωνὴν, ὥς που προγέγραπται. σωμάτων γὰρ τὸ τείρεσθαι, ὅ ἐστι δαμάζεσθαι. ἀληθῶς δὲ σκληρὰ τρο*πὴ τὸ τοιοῦτον ἐστίν. ὅθεν καὶ θυμός που λέγεται τείρεσθαι. ὅτε μέντοι χαλκὸς ἀτειρὴς ῥηθείη, καὶ τέρην χροῦς, καὶ τέρεν δάκρυον, τότε ἡ κυριολεξία διεκφαίνεται. (Vers. 229.) Ὅτι τὸ ἠθεῖος δὶς ἐνταῦθα κεῖται, ὅ πέρ ἐστιν Ἰωνικὴ προσφώνησις σεπτικὴ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. εἴρηται δὲ περὶ αὐτοῦ
1368 καὶ ἀλλαχοῦ πλατύτερον. καλεῖ δὲ ἠθεῖον ἐνταῦθα τὸν ἀδελφὸν Ἕκτορα ὁ τῇ Ἀθηνᾷ ἐμφαινόμενος Πριαμίδης Δηίφοβος, οὗ λόγος ὀτρυντικὸς εἰς συνασπισμὸν τὸ, ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεθα

μένοντες. (Vers. 233. sqq.) Ὅτι ἐπίτασιν φιλίας δηλοῖ ῥηθὲν ὑπὸ Ἕκτορος πρὸς τὸν φαντασιώδη Δηΐφοβον τὸ, ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα γνωτῶν· νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσεσθαι, ὃς ἔτλης ἐμοῦ ἕνεκα τόδε *τι ποιῆσαι. ὁμοίως φιλίας ἔνδειξις καὶ τὸ, ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ λίσσοντο γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι, αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες. ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ. ἡ ψευδοθηΐφοβος δὲ Ἀθηνᾶ ταῦτα φησὶν ὑπερπονουμένη τοῦ δῆθεν ἀδελφοῦ Ἕκτορος. προθυμίας δὲ στρατιωτικῆς δηλωτικὸν τὸ, νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδ' ἔτι δούρων ἔστω φειδωλὴ, ἵνα εἴδομεν, εἰ τόδε τι γένηται. Ὅρα δὲ ὅτι φειδωλὴ ἐνταῦθα (Vers. 244.) ἡ φειδὼ ἐῤῥέθη, γενομένη ἐκ τοῦ φειδὼ κατὰ πρόσληψιν *συλλαβῆς, ὁμοίως τῷ τερπωλὴ καὶ παυσωλή. καὶ ἔστιν αὕτη μὲν μονογενὴς, ἡ δὲ φειδωλὴ χεὶρ ἢ ψυχὴ ἢ γνώμη ἔχει καὶ ἀρσενικὸν γένος καὶ οὐδέτερον. ἐν τούτοις δὲ καὶ τοὺς ῥηθέντας γνωτοὺς (Vers. 234.) ἑρμηνεύων ὁ ποιη-
1268 τὴς τί δηλοῦσιν, ὅτι δηλαδὴ τοὺς Ἕκτορος ἀδελφούς φησὶ *γνωτοὺς, οὓς Ἑκάβη καὶ Πρίαμος ἔτεκον. (Vers. 247.) Ὅτι ἐπὶ δόλου καὶ ἀπάτης ἐνταῦθα ἡ κερδοσύνη κεῖται. φησὶ γοῦν· ὡς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατο ἡ Ἀθηνᾶ. ὅ περ ἑξῆς ἑρμηνεύων ἐρεῖ, ἐξηπάτησεν Ἀθήνη. ἐντεῦθεν δὲ καὶ κέρδεα τὰ βουλεύματα καὶ κερδῷος Ἑρμῆς, ὃς καὶ κέρδιστον νόημα περιφραστικῶς εἴρηται παρά τινι τῶν ποιητῶν. μάλιστα δὲ προσφυὴς τῇ ἐνταῦθα κερδοσύνῃ ἡ κερδὼ ἀλώπηξ, ὅ ἐστιν ἀπατητικὴ, δολερὰ, ἧς καὶ τὸ κύριον παρὰ τὸ ἀλᾶν, ὅ ἐστι πλα*νᾶν, σύγκειται. ὅτι δὲ κέρδος, εἰ καὶ διάφορόν ἐστι πρὸς τὸ κρήγυον, ὅμως ἀπὸ τοῦ τὸ κέαρ ἥδειν γίνεται, ὡς περ ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ κῆρ ἡδύνειν, οὐδ' αὐτὸ ἄκαιρον ἄρτι φάναι. περιττὸς δὲ ὁ καὶ σύνδεσμος ἐν τῷ, καὶ κερδοσύνῃ. (Vers. 250.) Ὅτι προθυμίαν ἀντιμάχου δηλοῖ τὸ, οὔ σ' ἔτι φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ, ὃς οὐδέποτ' ἔτλην μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖ τέ με θυμὸς ἀνῆκε στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην. Ἕκτωρ δὲ ταῦτα πρὸς Ἀχιλλέα φησί. Ἔνθα καὶ ὅρα τήν τε συντομίαν τοῦ ἕλοιμί κεν ἤ κεν ἁλοίην, πρέπουσαν τῷ ἐναγωνίως λέγοντι· καὶ ὅτι οὐδ' ἐνταῦθα ὤκνησε μὴ εὐφήμως ἑαυτὸν προθεῖναι τοῦ Ἀχιλλέως, πρῶτον εἰπὼν τὸ ἕλοιμι, εἶτα τὸ ἁλοίην. οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα εἰπὼν, οὐ γὰρ ἐγώ σε ἔκπαγλον αἰκίσο*μαι, οὕτω δὲ καὶ σὺ, τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα ἡρωικῶς προβέβληται. (Vers. 251.) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ δίω ἀντὶ τοῦ διώκομαι παθητικῶς κατὰ τὸ πάντῃ ἀσύνηθες. διὸ καὶ ἑρμηνείας ἐδέησε τῇ λέξει. εἰπὼν γὰρ ὁ Ἕκτωρ, ὅτι τρὶς περὶ τὸ ἄστυ δίον, ἐπάγει· οὐδέποτε ἔτλην μεῖναι ἐπερχόμενον. μέση τοίνυν λέξις καὶ τὸ δίω τὸ ἄχρηστον, ἐξ οὗ εὔχρηστον τὸ διώκω. διώκειν γὰρ τὸ δίειν ὦκα. ἔοικε δὲ τὸ τοιοῦτον δίω ἀπὸ τοῦ Διὸς 1369
παρῆχθαι, ὅ ἐστιν ἀέρος, καὶ δηλοῖ τὸ τρέχειν ταχὺ καὶ κοῦφον καὶ ὡς εἰπεῖν ἀέριον ἀπὸ τοῦ Ζεὺς Διός. (Vers. 252.) Ὅρα δὲ πιστὴν μαρτυρίαν Ἕκτορος, ὁμολογοῦντος οὐδέποτε τλῆναι μεῖναι τὸν Ἀχιλλέα ἐπερχόμενον. νῦν δὲ πρωτόπειρον ἵστασθαι τῆς πρὸς αὐτὸν μάχης, ἐξ οὗ δῆλον ἐχρῆν αὐτῷ εἶναι, ὡς δυστυχήσει μὴ ἐμπειρίαν ἔχων, ὅπως χρὴ διαχειρίσασθαι τὸν κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἔνστασιν. (Vers. 253.) Τὸ δὲ ἁλοίη καὶ ἁλῴη λέγεται κατ' ἔκτασιν τῆς παραληγούσης οἷον ἄστυ ἁλῴη. Ὅτι περιδόσθαι μὲν τὸ στοίχημα θέσθαι καὶ συμφωνῆσαι περί τινος, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται· ἐπιδόσθαι δὲ τὸ μάρτυρας δοῦναι. φησὶ γοῦν ἐνταῦθα ὁ Ἕκτωρ· ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· ὅ περ ἀλλαχοῦ σαφέστερον φράζων φησί· θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων. διὸ κἀνταῦθα ὁμοίως φησί· τοὶ γὰρ, *ἤγουν οὗτοι, ἄριστοι μάρτυροι ἔσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων, τουτέστιν ἀνάδοχοι τῶν συνθηκῶν. ἁρμονία γὰρ ἡ συνθήκη, ὡς ἐν τῷ συνάγειν τὰ μέρη ἁρμόττουσα καὶ ποιοῦσα εἰς ἓν συνιέναι ἤγουν συμβαίνειν. ὅθεν καὶ συνημοσύνη λέγεται ἡ αὐτὴ ἀπὸ τοῦ συνίημι, ὡς ἀπὸ τοῦ συμβαίνειν σύμβασις καὶ συμβίβασις. φησὶ γοῦν Ἀχιλλεὺς μετ' ὀλίγα, μή μοι συνημοσύνας ἀγόρευε, δηλῶν ὡς ταὐτὸν ἁρμονίαι τε καὶ συνημοσύναι, ὅ ἐστι συνθῆκαι, ἃς ἀλλαχοῦ συνθεσίας φησίν. ὅτι δὲ καὶ ἔνορκοι αἱ νῦν αὗται συνημοσύναι, ὥς περ ἴσως καὶ αἱ ἁρμονίαι, δηλοῖ Ἀχιλλεὺς εἰπὼν μετ' ὀλίγα, οὔτε νῶιν ὅρκια ἔσονται, εἰς ταὐτὸν ἄγων οὕτω συνημοσύνας καὶ ὅρκια. τίνες δὲ ἁρμονίαι τῷ Ἕκτορι, αὐτὸς λέγει (Vers. 256.) πρὸς Ἀχιλλέα· οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ ἤγουν αἰκίσομαι, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς δῴη καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι· ἀλλ' ἐπάν σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ, νεκρὸν Ἀχαιοῖσι δώσω πάλιν. ὣς δὲ σὺ ῥέζειν, ἀντὶ τοῦ ῥέζε καὶ ποίει. Καὶ ὅρα τοῦτο τὸ κόμμα τὸ, ὣς δὲ σὺ ῥέζειν, συμφωνίας μὲν ὅλης ὂν περιεκτικὸν, γοργῶς δὲ ῥηθὲν διὰ κατέπειξιν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πάνυ ἐλλειπτικῶς. τὸ γὰρ ὅλον

*οὕτως· ὡς δὲ καὶ σὺ ῥέζειν ἐπ᾽ ἐμοὶ, ἐάν σοι Διὸς νίκην δόντος τὴν ἐμὴν ἀφέλῃ ψυ*χήν. ἅ περ ἐσίγησεν Ἕκτωρ ὡς μηδὲ νῦν εἰπεῖν τι δύσφημον ἐθέλων περὶ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὸ μὲν νικῆσαι λαλήσας καὶ πρῶτον θέμενος, τὸ δὲ νικηθῆναι ὕστερόν τι παραῤῥίψας καὶ τῇ συντομίᾳ τῆς φράσεως ἐπικρύψας. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄρτι ὅτι εὐκλείας τῆς μετὰ θάνατον ὁ Ἕκτωρ ἐφίεται, καὶ οὐδὲ τὸ σῶμα αἰκισθῆναι θέλει, ἀλλὰ μετὰ τὸ συληθῆναι τὰ ὅπλα, ὅ ἐστι σκυλευθῆναι, δοθῆναι ἀξιοῖ τοῖς ἑαυτοῦ εἰς ἔντιμον ταφὴν, ὡς καὶ ἐν τῇ μετὰ τοῦ Αἴαντος μονομαχίᾳ συνέθετο. Τοῦ δὲ δῴη προϋπάρχει τὸ δοίη, ἐξ οὗ τὸ, θεοὶ δοῖεν, ὡς καὶ τοῦ ἀλφῇ πρόεστι τὸ ἀλοίη, ὡς εἴρηται. οὕτω δὲ καὶ τὸ γνοίη τοῦ γνῴη. Καμμονία δὲ οὐχ᾽ ἁπλῶς ἡ νίκη, οἷον ἡ τῶν δρομέων ἢ τῶν ἱππέων, ἀλλ᾽ ἡ ἐκ καταμονῆς, ὡς ἡ τῶν μονομαχούντων καὶ πυκτευόντων. οὗτοι γὰρ καταμένοντες ὡς τὰ πολλὰ καὶ διακαρτεροῦντες ἀποκάμνειν τοὺς ἐναντίους ποιοῦσι καὶ οὕτω νικῶσι. καὶ τοῦτο μὲν ὀρθῶς. ἕτεροι δὲ ἁπλῶς οὕτω καμμονίαν τὴν ἐκ μονομερείας νίκην φασὶν, οὐ σαφῶς λαλοῦντες ἐν τῷ ἐκ μονομερείας. πᾶσα γὰρ νίκη μονομερὴς, εἴ γε καὶ ἑτεραλκής.* (Vers. 258.) *Τὸ δὲ Ἀχιλλεῦ εἰκῇ παρέῤῥιπται οὕτω καὶ ἀφελῶς. οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ἀνωτέρω εἰπόντα τὸν Ἕκτορα, Πηλέως υἱὲ, πάλιν ἐνταῦθα προσφωνῆσαι τὸ, ὦ Ἀχιλλεῦ.* *(Vers. 257.) *Ὅρα δὲ τὸ, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι, περιφραστικῶς μὲν τεθὲν ἀντὶ τοῦ θανατώσω, γλυκέως δὲ φρασθὲν ὡς ἐπὶ κτήματος, οὗ περ οὐκ ἀντάξια ὅσα φησὶν ἐν ταῖς λιταῖς ὁ Ἀχιλλεύς.* (Vers. 261.) *Ὅτι τὸ, Ἕκτορ μή μοι ἄλαστε συνημοσύνας ἀγόρευε, ἤθους ἐστὶν ἀκαταλλάκτου δηλωτικόν. Ὅρα δὲ, ὡς ἠρκέσθη νῦν σωφρόνως ὁ Ἀχιλλεὺς ἄλαστον εἰπεῖν τὸν Ἕκτορα, ὡς ἀλάθητα λυπήσαντα. σπεύδων γὰρ εἰς ἔργον ὕβρεσιν οὐκ ἐνευκαιρεῖ. ἐκ δὲ τοῦ ἄλαστος οὐ μόνον ὁ ἀλάστωρ παράγεται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλαστεῖν, καὶ συνθέτως δὲ ἐπαλαστεῖν, ὅ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. *Τίνες δὲ αἱ συνημοσύναι, εἴρηται προσεχῶς ἀνωτέρω.* (Vers. 262.) *Εἶτα δεικνύων εἰς ὅσον ἀποστέργει τὰς ῥηθείσας συνθήκας, λέγει ἅ περ καὶ πᾶς ἂν εἴποι ἐγκοτήσας λίαν τινὶ, τὰ καὶ εἰς παροιμίαν πεσόντα τὴν ἐπὶ ἀσπόνδῳ*
1370*ἔχθρᾳ τεθεῖσαν, ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια *πιστὰ, οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα* 1269
θυμὸν ἔχουσιν, ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν, ὣς οὐκ ἔστ᾽ ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶιν ὅρκια ἔσονται, πρὶν ἢ ἕτερόν γε πεσόντα αἵματος ἆσαι Ἄρηα, καὶ ἑξῆς ὡς προεγράφη ἀλλαχοῦ. Καὶ ὅρα ὅπως μεγαλοφρόνως ἑαυτὸν Ἀχιλλεὺς εἰκάζει ὡς λέοντα πρὸς ἄνδρα καὶ ὡς λύκον πρὸς ἄρνα. (Vers. 265.) *Τὸ δὲ φιλήμεναι ἀπὸ σεσιγημένου ῥήματος γίνεται τοῦ φίλημι, ἐξ οὗ καὶ τὸ φίλατο ἀντὶ τοῦ ἠγάπησε, καὶ τὸ, νῦν αὖ με *φίλαι Ἀθήνη. οὕτω γάρ τινες γράφουσι τῶν ἀκριβεστέρων, ὡς προεδηλώθη, καὶ οὐ φίλεε. ἐκ τοῦ τοιούτου γοῦν ῥήματος καὶ τὸ φιλῆναι ὡς στῆναι, ἐξ οὗ φιλήμεναι ὡς στήμεναι.* (Vers. 268.) *Ὅτι λόγος στρατηγικὸς ἀπειλητικὸς πρὸς ἐχθρὸν καὶ ἐγερτήριος εἰς μάχην τὸ, παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ αἰχμητήν τ᾽ ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν· οὔτοι ἔτ᾽ ἔσθ᾽ ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε θεὸς ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ᾽ ἀθρόα πάντ᾽ ἀποτίσεις κήδε᾽ ἐμῶν ἑταίρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.* (Vers. 271.) *Τὸ δὲ, νῦν δ᾽ ἀθρόα πάντ᾽ ἀποτίσεις, καὶ παροιμιῶδές ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀντὶ πολλῶν κακῶν ἕν τι μέγα βλαπτομένων καὶ λόγου ἄξιον. μετήνεκται δὲ ὁ λόγος ἐκ τῶν καταβαλλομένων χρέος μὴ ἐν κατατομαῖς λεπταῖς, ἀλλ᾽ ὁμοῦ τὸ πᾶν. Ἀχιλλεὺς δὲ ταῦτα ἔφη πρὸς Ἕκτορα, ἐρεθίζων εἰς μάχην, καὶ οἷον παιδοτριβικῶς ὑπαλείφων, ἵνα μὴ δόξῃ κλέψαι τὴν νίκην, ὃ τοῖς εὐγενῶς ἀνδρείοις, ὁποῖος καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἀπώμοτον ἦν. ἀρετὴν δὲ καὶ νῦν τὴν ἀνδρίαν λέγει, ὡς δηλοῖ τὸ, αἰχμητὴν εἶναι καὶ πολεμιστήν.* (Vers. 273.) *Ὅτι προΐει μὲν ἔγχος ὁ Ἀχιλλεὺς, οὐ βάλλει δὲ τὸν *Ἕκτορα. ἕζετο γάρ, φησι, προϊδὼν, τὸ δ᾽ ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη πέτεσθαι, ἐν γαίῃ δ᾽ ἐπάγη. Ἀθηνᾶ δὲ ἁρπάσασα ἐδίδου τῷ Ἀχιλλεῖ, ἔλαθε δὲ τὸν Ἕκτορα. κατὰ γοῦν τὸν μῦθον, ὡς καὶ προείρηται, τῇ Ἀθηνᾷ ἐπιγραπτέον τὸ πλέον τῆς νίκης τοῦ Ἀχιλλέως. τεχνίτης δὲ πολέμου ὁ Ἕκτωρ, ὃς ἐπιτηδείως ἐξέφυγε τὴν βολήν. Ἔνθα καὶ ὅρα ὡς ὁ ποιητὴς τὸν ἀκροατὴν ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς μεγάλα ἐλπίζοντα ἔψευσε τῆς ἐλπίδος, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐναρτῶν ἐποίησε. γράφει γὰρ οὐκ εὐθὺς εὐστοχοῦντα τὸν Ἀχιλλέα, σκοποῦ δὲ μακρὰν βαλόντα. δυστυχεῖ δὲ ἄλλως καὶ ὁ Ἕκτωρ, βαλὼν μὲν αὐτὸς καὶ οὐκ ἀφαμαρτὼν, ἐτώσιον δέ· τῆλε γὰρ ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ.* (Vers. 280.) *Ὅτι καὶ ἐνταῦθα λέξις κεῖται δύσχρηστος καὶ καινόφωνος, τὸ ἠείδεις ἀντὶ τοῦ ἠπίστασο. καὶ ἔστιν ἴσως ἀπὸ τοῦ ᾔδεις πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου. φησὶ γὰρ *Ἕκτωρ, ἤμβροτες, οὐδ᾽*

ἄρα πώ τι, ἤγουν οὔτι δὲ ἄρα πω, θεοῖς ἐπιείκελ᾽ Ἀχιλλεῦ, ἐκ Διὸς ἠείδεις τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι
ἔφης γε, ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθοις, ἢ μύθῳ κατὰ δοτικὴν πτῶσιν, ἢ μύθων
κατὰ γενικὴν πληθυντικήν. Λέγει δὲ ἀρτιεπῆ τὸν γλαφυρὸν καὶ εὐεπῆ καὶ ἀπηρτισμένον ἐν τῷ παρα-
λογίζεσθαι. οὐ δήπου γὰρ ἐπὶ ἐπαίνῳ τοῦ ἐχθροῦ τίθησι τὸ ἐπίθετον. ἡ μέντοι ὑστέρα χρῆσις εἰς ἐναν-
τίον τῷ ἀμετροεπεῖ καὶ ἀκριτομύθῳ τὴν λέξιν λαμβάνουσα ἀρτιεπῆ λέγει τὸν κατὰ τὴν ποίησιν ἄρτια
βά*ζοντα. τέως γε μὴν παρὰ τῷ ποιητῇ οὐ ταὐτὸν τὸ ἀρτιεπῆ τινὰ εἶναι καὶ τὸ ἄρτια βάζειν, καθά-
περ οὐδὲ τὸ λογίζεσθαι ταὐτὸν τῷ παραλογίζεσθαι. Ἐπίκλοπος δὲ μύθων ὁ ἐπιθυμητὴς τοῦ διὰ λόγων 1371
ἀπατᾶν. κλέπτεσθαι γάρ φασιν οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ ὀρέγεσθαι, ὡς τὸ, ἐπίκλοπος τόξων, ἐν Ὀδυσσείᾳ.
ἢ ἐπίκλοπος μύθοις ὁ ἠσκηκὼς λόγοις παραλογίζεσθαι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, κλέπτε νόῳ. ἔστι γὰρ
κλέπτειν οὐ μόνον χερσὶν, ἀλλὰ καὶ νόῳ καὶ λόγῳ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπί-
κλοπος ἔπλεο μύθων, *ὄφρα σ᾽ ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι, εἴποι ἂν ὁ μὴ δειλιῶν ἐπὶ
ἐχθροῦ ἀπειλαῖς. Ἔνθα (Vers. 282.) ὅρα τὸ μένεος ἐκτεῖνον τὴν λήγουσαν καὶ δίχα στιγμῆς, ὥστε
καινοπραγοῦσιν οἱ ἐν τῷ, μή μ᾽ ἀπὸ γνώσῃς μένεος, στίζοντες μέσην ἐν τῷ μένεος. δύναται γὰρ
ἡ λέξις, κἂν ἄλλως ἀναγνωσθείη μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι, ἐκτείνειν τὸ ος, καθὰ καὶ ἐνταῦθα. Τὸ
δὲ, ἔπλεο, τουτέστιν ἐπέλεο καὶ ὑπῆρχες, παρῳχημένος ἐστὶν, εἰλημμένος ἀντὶ ἐνεστῶτος τοῦ πέλεις,
Ἰωνικῶς. (Vers. 280.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ἤτοι ἔφης γε, κομματικῶς ῥηθὲν καὶ οὐ πόῤῥω στρυφνότη-
*τος καὶ συστροφῆς μακροτέρου νοήματος ἐν οὕτως ὀλιγίστῃ φράσει. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, ὡς καὶ μὴν
ἔφης γε ἀνελεῖν με ὡς οἷα εὖ εἰδὼς, οὐκ ἐχρῆν δὲ λαλῆσαι, ἃ μὴ οἶδας. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως ὡς ψεύστην
τὸν Ἀχιλλέα ὀνειδίζει ἐν τῷ ἤτοι ἔφης γε, ἵνα ᾖ ὅτι καὶ μὴν ἔφης ἐκ Διὸς εἰδέναι τὸν ἐμὸν μόρον.
εἰπὼν γὰρ ἀνωτέρω, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ, δοκεῖς οὕτως ὡς ἐκ Διὸς πανομ-
1270 φαίου τὸν τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν. (Vers. 283.) Ὅτι ἀνδρείου στρατιώτου *λόγος πρὸς ἀντίπαλον τὸ,
οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις, ἀλλ᾽ ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον, εἴ τοι
ἔδωκε θεός. τούτου δὲ τοῦ ἔπους οἱ Λάκωνες ζηλωταὶ, παρ᾽ οἷς οὐκ ἦν θέμις ὁσίας τυχεῖν ἄνδρα
νεκρὸν βεβλημένον τὰ ὀπίσω. Ὁμοίως δὲ ῥωμαλαιότητος καὶ (Vers. 285.) τὸ, νῦν αὖτ᾽ ἐμὸν ἔγχος
ἄλευαι χάλκεον, ὡς δή μιν ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο, ἤγουν διαμπερὲς ἐλαθείης ὑπ᾽ αὐτοῦ. Ἕκτορος
δὲ καὶ τοῦτο πρὸς Ἀχιλλέα, ὃς μιμούμενος αὐτὸν, ἐφ᾽ οἷς εἶπε παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο καὶ τὰ ἑξῆς,
ἔφη καὶ αὐτὸς τὸ, νῦν ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι, ὅ ἐστι, πειράθητι ἐκκλῖναι τὴν ἐξ ἐμοῦ βολὴν, κομματικῶς
αὐτὸς φράσας ἐν στενῷ κἀνταῦθα, οἷα ὥς περ κατ᾽ ἀνδρίαν, οὕτως οὐδὲ κατὰ προφορὰν λόγου τῷ
Ἀχιλλεῖ ἐξισοῦσθαι δυνάμενος. Λέγει δὲ ὁ Ἕκτωρ (Vers. 287.) καὶ ὅ περ οἰκεῖον ῥηθῆναι πρὸς βαρὺν
ἐχθρὸν πεσόντα· καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος τοῖς δεῖνα γένοιτο, σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι
πῆμα μέγιστον. (Vers. 283.) Ἰστέον δὲ ὅτι νῦν μὲν ἡ κατὰ μετάφρενον ἔμπηξις τοῦ δουρὸς φεύγοντι
ἀνδρὶ ἐπαπειλεῖται, ἀλλαχοῦ δὲ πρηνεῖ, ὡς εἰκὸς, κειμένῳ κατά τι σύμπτωμα *οὐ καθολικὸν οὐδὲ ἐξ
ἀνάγκης, ὁποῖόν τι πάσχειν ἱστοροῦνταί τινες διὰ μέθην. λέγονται γὰρ ὡς οἱ τὸν κρίθινον πεπωκό-
τες οἶνον, ὃν πῖνον μέν τινες, ἕτεροι δὲ βρύτον καλοῦσιν, ὕπτιοι κατακλίνονται. ὁ δὲ τοῦτο φάμενος
δειπνοσοφιστὴς λέγει καὶ ὅτι τινὲς τοῦ πίνου τὸν βρύτον διιστῶσιν ὡς καὶ ἀπὸ ῥιζῶν γινόμενον, καὶ ὅτι
εἰσὶ τοιουτοπόται καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, οἳ, ὡς Ἑκαταῖος φησὶν, ἀρτοφάγοι ὄντες, τὰς κριθὰς εἰς τὸ
πόμα καταλέουσιν, ἤγουν ἀλήθουσιν. (Vers. 285.) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ, εἴ τοι ἔδωκε θεὸς,
ὀνειδίζει πάλιν ὡς οὐ θεόθεν οἶδεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν τοῦ Ἕκτορος μόρον. Τὸ δὲ ἄλευαι, ὅ ἐστιν ἔκκλι-
νον, μέσου ἀορίστου πρώτου ἐστὶ προστακτικὸν τοῦ ἀλευάμενος, οὗ συχνὴ χρῆσις παρὰ τῷ ποιητῇ.
(Vers. 286.) Τὸ δὲ, ἐν χροῒ πᾶν, ἤγουν τὸ ὅλον, ἔγχος κομίσασθαι, ἢ ταὐτόν ἐστι τῷ διελάσαι,
ὃ ἀνωτέρω κεῖται, ἢ τῷ διαμπερὲς βαλεῖν. παραλαλεῖ δέ τι καὶ ἀστεῖον ὁ λόγος, εἴ περ ὁ χροῦς ὡς οἷον
δουροδόκη ἔσται τῷ δόρατι. (Vers. 291.) Ὅτι τὸ, τῆλε δ᾽ ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ, ἄλλως προέφρασεν
ὁ ποιητὴς, εἰπών· πάλιν δ᾽ ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε. κεῖται δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τὸ χώεσθαι ἐπὶ τοῦ συγκεχύ-
σθαι τῇ λύπῃ. φησὶ γάρ· χώσατο δ᾽ Ἕκτωρ, ὅτι οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός. (Vers. 292.)
Καὶ ὅρα τὸ ἔκφυγε, δηλωτικὸν ὂν τῆς ἐτωσίου βολῆς, ὥς περ *καὶ λόγος ἐκφυγὼν ἕρκος ὀδόντων
ματαιολογίαν δηλοῖ. (Vers. 293.) Λέγει δὲ καὶ κατηφῆσαι τὸ κατηφιάσαι, ὡς ἀλλαχοῦ μειδῆσαι τὸ

μειδιάσαι, εἰπών· στῆ δὲ κατηφήσας. Καλεῖ δὲ καὶ τὸν Δηίφοβον (Vers. 294.) ἐν τούτοις λευκά-
σπιδα, οἷα ἐπίσημον ὡς εἰκὸς ἔχοντα λευκὸν σάκος, καθὰ καὶ Ἀργεῖοι παρὰ Σοφοκλεῖ λευκάσπιδες
ἱστοροῦνται. τῷ δὲ παρασήμῳ, φασὶ, τοῦ ὅπλου ἡ τοῦ φοροῦντος ἐμφαίνεται ἀρετή. (Vers. 297.)
Ὅτι κινδυνεύοντος ἀνθρώπου λόγος τὸ, ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεὸς θάνατόνδ' ἐκάλεσεν. ὁμοίως
καὶ τὸ, νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν, οὐδ' ἀλέη, τουτέστιν οὐδ' ἔστιν ἀπο-
φυγὴ, ἐκ τοῦ ἀλέω, ἐξ οὗ κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς ἡ ἀλεωρή. Ὁ δὲ τοῦ ζῆν ἀπογνοὺς, μὴ ἐκπεσὼν
δὲ τοῦ ἀνδρείου φρονήματος, ἐρεῖ ἂν κατὰ τὸν Ἕκτορα, (Vers. 304.) μὴ δὴ ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς
ἀπολοίμην, ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. ἔστι δὲ καὶ νῦν ἀσπουδεὶ τὸ ἀμογητί.
(Vers. 300.) Ὅρα δὲ ὅτι ἐν τρισὶ κόμμασι, τῷ, νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος, καὶ τῷ, οὐδέ τ'
ἄνευθεν, καὶ τῷ, οὐδ' ἀλέη, μία ἐδηλώθη ἔννοια. (Vers. 301.) Ὅρα δὲ ὡς ὀψὲ καὶ νῦν ἐπιμηθευ-
σάμενος ὁ Ἕκτωρ ἔγνω θεόθεν αὐτῷ εἶναι τὰ κακὰ, εἰ καὶ πρὸ τούτου ἄλλως ἐλάλει. ἀλέαν δὲ οἱ
1372 μεθ' Ὅμηρον τὴν θερμότητα φασίν. *(Vers. 306.) Ὅτι Ἕκτωρ μετὰ τὸ ἐτώσιον βέλος τοῦ δόρατος
ἀναθαῤῥύνας αὖθις ἑαυτὸν, καὶ ἐρυσάμενος φάσγανον ὀξὺ, τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στι-
βαρόν τε, οἴμησεν ἀλεὶς ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις, ὅστ' εἶσι πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν, ἁρπάξων
ἢ ἄρν' ἀμαλὴν, ἢ πτῶκα λαγωὸν, ὡς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ. Καὶ ὅρα ὅτι οὐδὲ νῦν
ὤκνησεν ὁ ποιητὴς τὴν καίριον ταὐτολογίαν, δὶς εἰπὼν τὸ, φάσγανον ὀξὺ, καὶ τὸ, οἴμησεν, ὅ περ
ποιητικὸν ὂν ἑρμηνεύει εὐ*θὺς (Vers. 311.) ἐπαγαγών· ὡρμήθη δ' Ἀχιλλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο
θυμὸν ἀγρίου. ὃ δὴ ταὐτόν πως ἐστὶ τῷ, ἔδυ δέ μιν χόλος αἰνὸς, ὅ περ εἶπεν ἐπὶ δράκοντος. σεμνύνει
δὲ καὶ τὸν Ἕκτορα τῇ κατὰ τὸν αἰετὸν παραβολῇ, ὡς ἂν μεγεθύνῃ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἀρίστευμα. ἦν
δὲ καὶ ἄλλως μεγαλόφρον τὸ ἐν ἀπογνώσει ζωῆς μὴ παρεθῆναι, ἀλλ' ἀναθερμανθῆναι εἰς ἄμυναν
κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Ἕκτορα, εἴ πως μέγα τι ἀποτελέσει καὶ μνήμης ἄξιον τοῖς ὕστερον. Ἰστέον
δὲ ὅτι τὸ οἰμῶ παρῆχθαι φασὶ ἐκ τοῦ ὁμῶ, ὃ δηλοῖ τὸ ὁμοῦ γίνομαι, οὗ ἡ χρῆ*σις προδεδήλωται,
ὅπου τὸν Δία δόλῳ ἡ Ἥρα μελετᾷ περιελθεῖν. ἔστι γὰρ οἰμᾶν τὸ πυκνωθέντα τινὰ καὶ ὁμοῦ εἰληθέντα
ἢ ἀλέντα, ὅ ἐστιν ἑαυτὸν συστρέψαντα, ὁρμᾶν. ὃ δηλοῦται καὶ ἐν τῷ, οἴμησεν ἀλεὶς, ὅ ἐστι κατὰ
τοὺς παλαιοὺς ἄθρουν συστρέψας ἑαυτὸν ὥρμησεν. (Vers. 310.) Ἀμαλὴν δὲ λέγει ἢ τὴν ἁπαλὴν,
ὡς προγέγραπται ἀλλαχοῦ, ἢ τὴν μαλλωτὴν καὶ τριχώδη κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὧν τινὲς καὶ μαλὴν
δισυλλάβως γράφουσιν, ὡς καὶ τοῦτο προδεδήλωται. Τὸ δὲ πτὼξ λαγωοῦ συνήθως ἐπίθετον κατ' ἐξαί-
ρετον, ὥστε ὅτε *τις εἴπῃ μόνον τὸ πτὼξ, λείπει τότε τὸ κύριον ὁ λαγωὸς, ὡς καὶ ἐν τῷ βροτοὶ ἄν-
δρες μόνον λεχθὲν τὸ βροτοὶ ἐλλειπές ἐστι τοῦ ἄνδρες. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλαχοῦ δηλοῦν-
ται. Λαγωὸς δὲ ἀμφιβάλλεται εἴτε ἀπὸ τοῦ λαγὼς ἐκτεινομένου κατὰ τὴν *λήγουσαν γέγονε πλεο- 1271
νασμῷ τοῦ ο μικροῦ, εἴτε καὶ ἀνάπαλιν ἐκ τοῦ λαγὸς σμικρυνομένου ἐμεγεθύνθη ὁ τῷ ω μεγάλῳ
παραληγόμενος λαγωός. Ἰστέον γὰρ ὅτι διφορεῖται, καθὰ προπαρεδόθη, καὶ ὁ λαγὸς, καὶ ὁ μὲν διὰ τοῦ ο
μικροῦ παλαιὸς καὶ κοινότερος, ὁ δὲ ἐκτεταμένος Ἀττικῶς παρεισέδυ. ὡς γὰρ κάλος κάλου τὸ σχοινίον,
ὁ δ' αὐτὸς καὶ κάλως κάλωος παρ' Ἀττικοῖς ὕστερον ἢ κάλως κάλω, οὕτω καὶ λαγὸς λαγοῦ, ἀφ' οὗ ἐξέ-
δραμεν ὁ Λάγος τὸ κύριον, καὶ λαγὼς λαγώ. οὕτω δὲ κατὰ τὴν τοῦ Ἀθηναίου παράδοσιν. καὶ οὐ μόνον
ὁ ταὼς τοῦ ταὼ, ἀλλὰ καὶ ὁ ταὸς τοῦ ταοῦ, οἷον, ψιττακοὶ, ταοὶ, μελεαγρίδες, φασιανοί. οὐ μὴν
τοιοῦτον καὶ ὁ τυφὼς, αὐτὸς γὰρ ἀεὶ τῷ ω μεγάλῳ ὤγκωται. Ὅτι δὲ ὁ λαγωὸς, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν ὁ δα-
σύπους, ἐψίλου τὴν λήγουσαν, δηλοῖ ὁ καλὸς Ἀθήναιος, εἰπὼν οὕτω· τὰ ὑπὲρ μίαν συλ*λαβὴν ὀνό-
1373 ματα, ὧν ἡ λήγουσα εἰς ος ἐστὶ καθαρὸν, ψιλοῖ τὸ λῆγον, οἷον, πρᾳὸς, Κεῖος, υἱὸς, λαὸς, πηὸς,
γόος, ζωός. οὕτω καὶ λαγωός. ὁμοίως δὲ καὶ νεὼς, λεὼς, Τυνδάρεώς. Τρύφων δὲ λέγει τοὺς Ἀθη-
ναίους περισπᾶν τὸ ταῶς καὶ δασύνειν τὴν λήγουσαν. ἕτεροι δὲ ἀμήχανόν φασι παρὰ Ἀττικοῖς καὶ
Ἴωσιν ἐν τοῖς τοιούτοις ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν παρη-
κολούθησε, οὐ μὴν μετὰ δασείας. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης τοῖς τελευ-
ταίοις μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐκ ἐγκαθείργνυται. καὶ οὕτω μὲν αὐτοί. Σέλευκος δὲ τοῦτο ἄλλως φρά-
ζει. σεμνύνας γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν δασεῖαν τῷ προάττειν καὶ τάχιον φησὶν ἐκθέειν καὶ δι' ἐπιπολῆς εἶναι
τῶν λέξεων, καὶ πρὸ τῶν φωνημάτων τάττεσθαι, ἐπάγει· εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης, ἀλόγως ἄρα κατὰ

τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ ταὼς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται. (Vers. 312.) Ὅτι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ὁρμὴν καθ᾽ Ἕκτορος οὕτω φράζει· ὁρμήθη δ᾽ Ἀχιλλεὺς, μένεος δ᾽ ἐμπλήσατο θυμὸν ἀγρίου, ὡς εἴρηται προσεχῶς. πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε καλὸν, δαιδάλαιον, κόρυθι δ᾽ ἐπένευε φαεινῇ, τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισείοντο ἔθειραι, χρύσεαι, ἃς, ὡς καὶ προεγέγραπται, Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμ*φὶ θαμείας. καὶ οὕτω μὲν καλλιγραφεῖ τὰ κατὰ τὸν φίλον ἀριστέα ὁ ποιητής. Θέλων δὲ μηδ᾽ ἐνταῦθα τοῦ ποιητικοῦ ἀρτύματος ἀποσχέσθαι τῆς παραβολῆς (Vers. 317.) φησίν· οἷος δ᾽ ἀστὴρ εἶσι μετ᾽ ἄστροισι νυκτὸς ἀμολγῷ, τῷ πολλαχοῦ γραφέντι, ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστὴρ, ὡς αἰχμῆς ἀπέλαμπεν εὐήκεος, ἣν ἄρ᾽ Ἀχιλλεὺς πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ. φθάσας μὲν οὖν τὸν τοῦ Ὠρίωνος κύνα, νῦν δὲ τὸν ἕσπερον εἰς παραβολὴν ὁμοίαν εἵλκυσεν. (Vers. 313.) Μένος δὲ ἄγριον τὸ θηριῶδες λέγει. ἄγρια δὲ οὐ μόνον λέοντες καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ πᾶν τὸ μὴ ἥμερον. διὸ καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἀγριμαῖον ἀντιδιαστέλλεται τοῖς τιθασσοῖς, οἷον, πολλὰ μὲν τῶν ἀγριμαίων ἔγκειται πεπονημένα, πολλὰ δὲ σῖτα καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἤγουν καὶ ἥμεροι ὄρνιθες. (Vers. 314.) Ὅρα δὲ ὅτι τε τὸ ἐπινεύειν, ὅ περ τῶν τριχῶν ἦν τῆς κόρυθος, τῷ Ἀχιλλεῖ προσήρμοσεν ἐν τῷ, κόρυθι δ᾽ ἐπένευεν, ᾧ λόγῳ καὶ μάχη φρίσσει ἐγχείαις, καὶ λήιον ἀσταχύεσσι· καὶ ὅτι τετράφαλον λέγει τὴν τοῦ Ἀχιλλέως κόρυθα, ὅ περ ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ ἐσίγησεν, ὥς περ καὶ τὰς περὶ τὸν λόφον χρυσᾶς ἶνας, αἳ τρίχας ἐμιμοῦντο, οὐ δεινὸν αὐταὶ ποιοῦσαι τὸν λόφον κατὰ τὰς τριχωτὰς, ἀλλὰ λαμπρόν. (Vers. 316.) Λόφος δὲ πόθεν γίνεται, *προείρηται. οὗ παράγωγον περιεκτικῷ τύπῳ λοφεῖον ἡ τοῦ λόφου θήκη παρὰ τῷ κωμικῷ, καθά φασι καὶ κυλικεῖον, ἡ τῶν κυλίκων σκευοθήκη, οἷον, μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐνεγράφη, ἤγουν εἰς τὸ συμπόσιον, ὡς οἷα πολιτογραφηθείς που. Περὶ δὲ ἀμολγοῦ προγέγραπταί τι, ὅπου καὶ περὶ τοῦ ἄστρασι. λαμπρότατον δὲ τὸν κύνα ἐκεῖ φάμενος κάλλιστον ἐνταῦθα τὸν ἕσπερον φησὶν, ἤτοι τὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὃς καὶ στίλβων καλεῖται, καὶ ἑωσφόρος δὲ κατὰ καιροῦ μεταβολὴν, ὡς καὶ Καλλιμάχῳ δοκεῖ, ἔνθα φησὶν ὡς ἑσπέριον φιλέουσιν, ἀτὰρ στυγέουσιν ἑῷον. ὅταν μὲν γὰρ, φασιν, ἡλίῳ προηγουμένῳ καὶ δύνοντι ἐπικαταδύνῃ, ἕσπερος λέγεται, ὅτε ἀνατέλλοντα οὐδεὶς αὐτὸν ὁρᾷ· ὁπηνίκα δὲ προανατέλλει τοῦ ἡλίου, ἑωσφόρος καλεῖται. μέγας δέ ἐστι καὶ προσηνὴς, καὶ οὐ κατὰ τὸν κύνα οὔλιος. Νυκτὸς δὲ ἀμολγὸν λέγει νῦν τὸν προσεχῶς μετὰ τὴν ἡμέραν ἤτοι μετὰ τὸ τῆς ἕω πέρας, ὡς δηλοῖ ὁ κατ᾽ αὐτὸν ἕσπερος, ἤτοι ὁ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἀνατέλλων. (Vers. 318.) Τὸ δὲ ἵσταται ἀντὶ τοῦ ἀνίσταται, ἀνίσχει, ἀνατέλλει. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔστι νοεῖν αὐτὸν ἱστάμενον, πλανήτην ὄντα. (Vers. 319.) Εὐήκης δὲ αἰχμὴ ἡ εὖ ἔχουσα τῆς ἀκῆς, ὅ ἐστι τῆς ἀκμῆς καὶ ὀξύτητος, ἣν καὶ ἀκωκὴν φαμέν. τῷ δὲ τόνῳ βαρυτόνως φέρεται ὡς καὶ τὸ, *τανυήκης. Ὅρα δὲ καὶ ὡς οὐ πρὸς ἀνδρίας ἔνδειξιν ἐπὶ Ἀχιλλέως ἡ τοῦ ἀστέρος αὕτη παραβολὴ, ἀλλὰ πρὸς μόνην καλλιγραφίαν τῆς κατὰ τὸν Ἀχιλλέα λαμπρότητος, ὡς ἂν ἐκκλίνῃ τὸ μονοειδὲς, οἷα τὴν τοῦ Ἕκτορος ὁρμὴν διὰ ἀετοῦ ἐπὶ ἀνδρίᾳ σεμνολογήσας προσεχῶς. Τὸ δὲ, αἰχμῆς ἀπέλαμπεν, ἦν μὲν γράψαι καὶ αἰχμὴ ἀπέλαμπε. κάλλιον δὲ τὸ αἰχμῆς διὰ τὴν ἀπὸ πρόθεσιν. (Vers. 320.) Τὸ δὲ, φρονέων κακὸν, καὶ πληθυντικῶς που φράζει, κακὰ φρονέων ἐβεβήκει. ἐν οἷς ὅρα τὸ κακὰ φρονέων ἢ κακὸν φρονέων ἀντὶ τοῦ ἐγκοτῶν. παρὰ δέ γε τοῖς ὕστερον χυδαΐζει τὸ κακὰ φρονέων ἀντὶ τοῦ μωραίνων. ὁ δὲ κακά τινι φρονέων καὶ κακόφρων συνθέτως λέγεται. (Vers. 322.) Ὅτι τὸ τόσον εἴωθε πολλάκις τιθέναι Ὅμηρος ἐπὶ τοῖς παρ᾽ ὀλίγον τι ὁλότητος, οἷον ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ ἔφη περὶ τριπόδων, ὅτι τόσον εἶχον τέλος, ἤγουν κατὰ μὲν τὸ ἄλλο πᾶν ἀπηρτίσθησαν, οὔατα δ᾽ οὔπω προσέκειντο. καὶ ἐν τῇ ψ̄ δὲ ῥαψῳδίᾳ φησὶ περί τινος ἵππου, ὅτι τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ σῆμα εἶχε λευκόν. οὕτω γοῦν κἀνταῦθα λέγει ὅτι Ἀχιλλεὺς εἰσορόων ἦν χρόα καλὸν Ἕκτορος, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα· τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη καλὰ τὰ τοῦ Πατρόκλου, ἃ πρὶν δηλαδὴ Α*χιλλεὺς εἶχε· φαίνετο δὲ ὁ χροῦς, ᾗ, ἤγουν ὅπου, κληῖδες ἀπ᾽ ὤμων αὐχένα ἔχουσι, λαυκανίας, ἵνα τε ἤγουν ὅπου ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος. καθ᾽ ὃ μέρος καὶ ἔτυχε τοῦ Ἕκτορος ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλάσας ἔγχεϊ. ἀντικρὺ δ᾽ ἁπαλοῖο δι᾽ αὐχένος ἤλυθ᾽ ἀκωκή. ἐνταῦθα γὰρ τὸ, τόσον μὲν εἴχετο τοῖς ὅπλοις, ἀντὶ τοῦ, τὸ μὲν λοιπὸν τοῦ σώματος ἐκρύπτετο, ἐπὶ δὲ μόνης τῆς λαυκανίας ἤτοι τοῦ λαιμοῦ ἐφαίνετο. Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐ μάτην ὁ ποιητὴς ἀνέμνησεν ἡμᾶς ὅπλων Πατρόκλου ἤτοι τῶν τοῦ

Ἀχιλλέως, ἀλλ᾽ ἐπίτηδες, ἵνα τε πιθανὴ δόξῃ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως τήρησις, ὅπῃ ἂν αὐτῷ οὐχ᾽ ἁπλῶς,
ἀλλὰ μάλιστα εἴξῃ ὁ χροῦς τοῦ Ἕκτορος, ἄλλως γὰρ οὐκ ἠδύνατο βλάψαι αὐτὸν διὰ τὸ ἡφαιστότευκτα
κἀκεῖνα εἶναι τὰ ὅπλα, καὶ ἵνα καὶ ἡ γύμνωσις τῆς λαυκανίας πιθανευθείη. εἰ γὰρ οἰκεῖα ὅπλα
ὁ Ἕκτωρ ἐφόρει, διόλου ἂν ἥρμοττον τοῦ σώματος· ἐπεὶ δὲ τὰ τοῦ μεγάλου Ἀχιλλέως φορεῖ, διὰ
1374 τοῦτο οὐκ ἂν λίαν προσαρμόττοιεν ἴσως, ὡς οἷα τυχὸν εὐρυτέρους ἔχοντος ὤμους τοῦ Ἀχιλλέως. ὅθεν
ἀπροσάρμοστος ἦν αὐτῷ περὶ τὰς κλεῖδας ὁ θώραξ. Λαυκανία δὲ παράγεται ὅθεν καὶ ὁ λαιμός. ὡς
γὰρ ἐκ τοῦ λάω λαμὸς καὶ λαιμὸς, οὕτως ἐκ τοῦ λάω λαύω λαυκανία ὁ ἀπολαυστικός, φασι, τόπος.
Ὅρα δὲ ὡς καὶ ἐν*ταῦθα σαφῶς ὁ ποιητὴς δηλοῖ, τίνα λέγει ἁπαλὸν αὐχένα πανταχοῦ, ὅτι δηλαδὴ τὰ
περὶ τὴν λαυκανίαν ἀνωτέρω που τῆς κλειδὸς ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἃ οὐκ ἔχουσιν ὀστεώδη τραχύτητα. Ψυ-
χῆς δὲ ὄλεθρον ἔφη τὴν ἀφάνειαν καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν αὐτῆς κατὰ τὸ, Ἕκτορος τ᾽
ἀπόλλυται ψυχὴ, ὅ περ Εὐριπίδης ἔφη ἐντεῦθεν λαβών. (Vers. 326.) Πάνυ δὲ δεξιὸς ὁ Ἀχιλλεὺς, ὃς
βραχύν τινα τόπον τοῦ σώματος τοῦ Ἕκτορος ἰδὼν ἀκάλυπτον εὐστόχως εὐθὺς ἔβαλεν. Ὅτι πολ-
λάκις ὁ ποιητὴς τὰ ἐκ τύχης ὡς ἐξ αἰτίας τινὸς ἀποτελούμενα λέγει καὶ ἐκ προνοίας βουλευτικῆς, οἷον,
ἦλθε δ᾽ ἐπὶ Νότος *ὄφρ᾽ ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαι μοι Χάρυβδιν. τοιοῦτον κοινότερον καὶ τὸ, 1272
ἔπνευσεν ἄνεμος, ἵνα ὁ οἶκος καταῤῥιφῇ, ἢ ἀπόληται ἡ ναῦς. ὅμοιον κἀνταῦθα (Vers. 327.) τὸ
εἰπεῖν, ὡς ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία οὐκ ἀπέτεμε τὸν τοῦ Ἕκτορος ἀσφάραγον, ἵνα τι λαλήσῃ. τὸ γὰρ
κατὰ τύχην γενόμενον αἰτιατικῶς ἐξήνεγκεν, ὅ ἐστιν αἰτιωδῶς καὶ κατ᾽ αἰτίαν, εἰπών· οὐδ᾽ ἄρ ἀπ᾽
ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια, ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσι. λέγει οὖν ἐνταῦθα,
ὡς ἐὰν καὶ ἔμψυχον τὸ ἔγχος ἦν καὶ ἔμφρον καὶ διὰ τοῦτο προνοητικῶς οὐκ ἀπέτεμε τὸν ἀσφάραγον.
οὕτω δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις, ὡς πολλαχοῦ παρεσημάνθη, ψυχοῖ τὰ ὅπλα ὁ ποιητὴς κατὰ αὐτόνομον
γλυκύτητα. καὶ ἄλλως δὲ, οἷον ἀνθομολογεῖται νῦν ἡ καθ᾽ Ὅμηρον Μοῦσα διὰ τοῦτο πλάσαι τὴν με-
λίαν μὴ τέμνουσαν τὸν ἀσφάραγον, ἵνα λαλήσῃ ὁ πεσὼν καί τι ἐπιθανάτιον. (Vers. 328.) Ἀσφάρα-
γος δέ, φασι, ἀπὸ τοῦ ἀσπαίρω τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν προγραφέντων σφονδυλίων
γέγονεν. ἐν γὰρ τῷ καταπίνειν καὶ ἐν τῷ λαλεῖν κινεῖται, φασὶ, καὶ τείνεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἀρέ-
σκει τῶν τισὶ παλαιῶν μὴ γρά*φειν, οὐδ᾽ ἄρ ἀπ᾽ ἀσφάραγον μελίη τάμεν, ἀλλ᾽ ἀπὸ σφάραγον. γρά-
φουσι γὰρ δίχα τοῦ κατ᾽ ἀρχὰς ᾱ τρισυλλάβως σφάραγον, λέγοντες οὕτω· σφάραγος, λαιμὸς, βρό-
χος, τράχηλος, ἀπὸ τοῦ περὶ τὸν τόπον ψόφου. τὸν μέντοι μετὰ τοῦ ᾱ τετρασυλλάβως ἀσφάραγον
καυλὸν εἶναί φασιν ἀκάνθων, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου σαφῶς ἐδηλώθη. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ διὰ τοῦ π̄ ἀσπά-
ραγος φυταρίου γνώριμος καυλὸς, ἐνευθηνούμενος μάλιστα τῇ νήσῳ Τήνῳ εἰς πάχος φασὶ νάρθηκος,
ὁ καὶ ἐσθιόμενος. (Vers. 331.) Ὅτι μετὰ τὸ, ἤριπε δ᾽ ἐν κονίῃσιν, ὁ Ἕκτωρ δηλαδὴ, ὁ δ᾽ ἐπεύξατο
δῖος Ἀχιλλεὺς, κεῖται ἅ περ ἂν εἴποι τις ῥίψας ἢ ἄλλως βλάψας ἐχθρὸν φίλου ἀπελπισθέντος ἔχειν
τὸν βοηθήσοντα, παραποιήσας τὰ Ὁμηρικά· ὦ δεῖνα, οἷον ὦ Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης τὸν δεῖνα ἐξε-
ναρίζων σῶς ἔσεσθαι· ἐμὲ δ᾽ οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα. νήπιε· τοῖο δ᾽ ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ᾽ ἀμεί-
νων ἐγὼ μετόπισθεν λελείμμην, ὅς τοι γούνατα ἔλυσα. ὃ διασαφητικόν ἐστι τοῦ, ἀοσσητὴρ ἦν ἀμεί-
νων ἐγώ. πάντως γὰρ ἀμείνων τινὸς ὁ καταῤῥίψας καὶ οὕτω τὰ ἐκείνου λύσας γούνατα. Ἔστι δὲ
ὀπίζεσθαι μὲν τὸ ἐπιστρέφεσθαι καὶ φροντίζειν, ὅθεν καὶ ὄπις ἡ ἐπιστροφή. Ἀοσσητὴρ δὲ ὁ σπου-
δαῖος βοηθὸς καὶ δίχα ὄσσης ἀρήγων, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη. *Γούνατα δὲ λῦσαι τὸ τῆς ἁρμονίας
παραλῦσαι καὶ οὕτω καταῤῥῖψαι. Ὅρα ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τὸ, ἀτάρ που ἔφης, ἀντὶ τοῦ, ἔφης δή·
ὡς τοῦ ἀτὰρ ληφθέντος ἀντὶ τοῦ δε̄ τοῦ ἰσοδυναμοῦντος τῷ δη̄. Κεῖται δ᾽ ἐνταῦθα (Vers. 336.) καὶ
τὸ ἑλκῆσαι ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ἑλκυσμοῦ, ἢ καὶ ἐπὶ σπαραγμοῦ καὶ κατακοπῆς. φησὶ γὰρ Ἀχιλλεὺς, ὅτι σὲ
μὲν κύνες καὶ οἰωνοὶ ἑλκήσουσ᾽ ἀεικῶς, Πάτροκλον δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοὶ, ὅ περ ἀκούσας Ἕκτωρ ὀλι-
γοδρανέων λέγει· λίσσομαι ὑπὲρ ψυχῆς καὶ ἑξῆς, ὡς εὐθὺς δηλωθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀεικῶς
ἐνταῦθα φέρεται διὰ μόνου τοῦ ῑ κατὰ τὴν παραλήγουσαν ἔν τισιν ἀντιγράφοις λόγῳ μετρικοῦ δακτύ-
λου. καὶ ἔχει μὲν ἡ τοιαύτη γραφὴ ἀπολογίαν τινὰ, ὁποίαν καὶ τὸ ἀλγινόειν διὰ τοῦ ῑ γραφόμενον
καὶ τὸ ἰκόνιον καὶ ἄλλα προσημειωθέντα. ἔστι δὲ ὅμως ἀσύνηθες εἰς τοιαύτην γραφὴν, ὡς δῆλον ἔκ
τε τοῦ ἀεικίζειν καὶ τοῦ ἀεικὲς καὶ ἐπιεικές. εἰ δὲ ῥᾴων οὕτως ἡ συναίρεσις τῆς αἰκίας γίνεται, ἀλλ᾽

οὐδὲν τοῦτο πρὸς ἀπόλογον εὔλογον. (Vers. 338.) Ὅτι μεγάλη καὶ θερμὴ δυσωπία τό, λίσσομαι *ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκήων. Ἕκτωρ δὲ τοῦτο λέγει ὀλιγοδρανέων, ὡς προσεχῶς ἐῤῥέθη, ὅτε δυσωπεῖ τὸν Ἀχιλλέα, λέγων προεκθετικῷ τινὶ λόγῳ καὶ ὅτι μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν, ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι, ἤγουν δὸς πάλιν, ὄφρα πυρός με Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι 1375
λελάχωσι θανόντα, ἅ περ καὶ ἐν τῇ πρὸς Αἴαντος μονομαχίᾳ ἐλάλησε. (Vers. 341.) Καὶ ὅρα ὅτι τε οὐκ εἶπεν ἄποινα, ἀλλὰ δῶρα ὀνόματι γενι*κῷ σεμνότερον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐποίησε· καὶ ὅτι ἐτυμολογῶν τὴν λέξιν φησίν· ἅ σοι δώσουσιν. ἀπὸ γὰρ τοῦ δώσειν τὸ δῶρον. (Vers. 339.) Τὸ δὲ δάψαι πρωτότυπόν ἐστι καὶ νῦν τοῦ δαρδάπτω ῥήματος. καὶ οὕτω μὲν αὐτός. Ἀκούει δὲ (Vers. 345.) ἅ περ οὐ βούλεται. εἰδὼς γὰρ ὁ ποιητὴς ὡς ὠμότητος γραφὴν ἀποίσεται Ἀχιλλεὺς ἐφ' οἷς τεθνεῶτα τὸν Ἕκτορα καταικίσεται, καὶ ὡς τυχὸν ἂν ἐρεῖ τις ὡς λείπεται καὶ τῶν τοῦ νεκροῦ σαρκῶν αὐτὸν ἀπογεύσασθαι, καὶ θέλων εἰπεῖν ὅτι πρὸς τὸ τῆς λύπης περιὸν τάχ' ἂν εἴ περ ἦν ἐποίησε καὶ τοῦτο, πλάττει τὸν *Ἀχιλλέα λέγοντα· μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων· αἲ γάρ πως, ἤγουν αἴθε, αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη, ἤτοι ἀναπείσοι, ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας. Καὶ ὅρα καὶ τοῦτο τὸ βραχὺ κόμμα τό, οἷά μ' ἔοργας, ὅσην ἔχει καὶ ἀφηγήσεως καὶ θλίψεως ἔμφασιν, ἐφ' οἷς καὶ ἀνεῖλεν Ἕκτωρ τὸν Πάτροκλον καὶ ᾐκίσατο. κἀντεῦθεν πιθανὸς γίνεται ὁ ἐν τοῖς ἑξῆς τοῦ Ἕκτορος ἑλκυσμός. τὸν γὰρ οὕτω κατ' Ἕκτορος ἀγριαινόμενον εἰκὸς καὶ ἀπανθρώπως ἐκεῖνον ἑλκύσαι. καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν οὕτως εὔχεται ὄρεξιν αὐ*τῷ ἐγγενέσθαι φαγεῖν τῶν τοῦ κυνὸς Ἕκτορος σαρκῶν, ὡς δῆθεν ἄλλως οὐ θεμιτὸν ὂν ἢ δυνατὸν ἄνευ ἀλλοκότου τινὸς ὀρέξεως κυνείων τούτων κρεάτων μετασχεῖν. ἡ δὲ Ἑκάβη οὐχ' οὕτως ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀλλ' ἐκείνη εὔξεται τοῦ ἥπατος ἅψασθαι τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς πάντως ἂν φαγουμένη. καὶ ἔστιν ἐκεῖνο πρέπον βαρβάρῳ γραῒ μητρὶ φιλοτέκνῳ. ταῦτα δὲ τὰ νοήματα τὴν
1273 ἀρχὴν ἔχει ἐκ τοῦ λόγου τοῦ *Διός, εἰπόντος που πρὸς τὴν Ἥραν, ὡς εἰ δὲ σὺ ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον καὶ τὰ ἑξῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι τε οὐ καινὸν τὸν Ἀχιλλέα ἐθελῆσαι ὠμὰ κρέα Ἕκτορος δαίσασθαι, ἢ τὴν Ἑκάβην εὔξασθαι ἥπατι ἐμφῦναι ἀνδρὸς ἐχθροτάτου, εἰ καὶ Τυδεὺς ἐγκεφάλου ἐχθροῦ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐῤῥόφησε, καὶ Ἀνάξαρχος δέ, ὁ εὐδαιμονικὸς φιλόσοφος, ἐδίδασκε κολακεύων τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον τὰς τῶν σατραπῶν καὶ βασιλέων δειπνοῦντα προσφέρεσθαι κεφαλάς· καὶ ὅτι πολλάκις ὁ θυμὸς μὴ ὅτι γε τοῖς ἐμψύχοις, ἀλλὰ καὶ ἀψύχοις κυνηδὸν ἐπεμπηδᾷ. οὕτω Πάνδαρος θυμῷ κινηθεὶς ἠπειλήσατό που τοῖς τόξοις φθοράν. οὕτω καὶ Ἀναξανδρίδης, πικρὸς τὸ ἦθος ἀποβάς, ἐκόλαζέ ποτε ἃς ἐποίει κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῴη, λαμβάνων αὐτὰς ἐδίδου κατατεμεῖν εἰς λιβανωτόν, μὴ μετασκευάζων ὡς οἱ πολλοί. διὸ πολλὰ τῶν δραμάτων κομψῶς ἔχοντα ἠφάνιζε, δυσκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. καὶ ὅτι ἀποτεινόμενος ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὴν τοῦ Ἕκτορος ἱκετείαν πρὸς μὲν τό, λίσσομαι ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων καὶ τοκήων, φησί· μή με γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων, *παραλιπὼν διὰ συντομίαν ἐναγώνιον τὸ ψυχῆς. πρὸς δὲ τό, μή με ἔα κύνας καταδάψαι, οὐ μόνον ἀπειλεῖται κυσὶ παραθεῖναι αὐτόν, ἀλλὰ καὶ κύνα αὐτὸν ἀποκαλεῖ. κεῖται δὲ ἡ περὶ τῶν ῥηθέντων κυνῶν ἑξῆς ἀπειλὴ ἐν τόποις δυσίν, ἤγουν ἐν τῷ, ὡς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι, ἤγουν οὐκ ἔστιν ὃς ἀπαγάγοι ἄν σου τοὺς κύνας· κεφαλὴν γὰρ κἀνταῦθα τὸν ὅλον Ἕκτορα λέγει· καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ, ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται. καὶ οὕτω μὲν πρὸς τὰ δύο Ἀχιλλεὺς ἀπετείνατο· πρὸς δὲ τό, ἅλις δέδεξο δῶρα, λέγει ὅτι, οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχονται δὲ καὶ ἄλλα, οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι Δαρδανίδης Πρίαμος, οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή, τοῦτο δὴ ὃ προέλεγεν ἡ Ἑκάβη, ὅ περ καὶ πρὸς τό, ἵνα πυρός με λελάχωσι θανόντα εἶπεν ὁ Ἀχιλλεύς. Σημείωσαι δὲ ὡς τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἦθος στρεπτὸν εὑρεθήσεται καὶ διὰ τοῦτο ἀγαθὸν εἴ γε στρεπταὶ φρένες ἐσθλῶν. εἰ γὰρ καὶ μήτε ἄποινα λήψεσθαι ὑπὲρ τοῦ Ἕκτορός φησι, ἅ περ ἐκεῖνος δῶρα σεμνῶς, ὡς εἴρηται, εἶπεν, καὶ κυσὶ δὲ καὶ οἰωνοῖς ἐκθέσθαι αὐτόν, ἀλλὰ προϊὼν οὐχ' οὕτω ποιήσει.
(Vers. 349.) Ὅρα *δὲ καὶ τὸν τοῦ λόγου χαρακτῆρα ὅμοιον ὄντα τοῖς ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ τῶν λιτῶν. καὶ 1376
ἐκεῖ γὰρ ἄλλα ὀξύτερον κατὰ κίνησιν ὀργῆς τοῖς πρέσβεσιν ὑποσχόμενος ἄλλα ὕστερον ἐποίησε χρηστό-

τερα. καὶ νῦν τοσαῦτα λύτρα μετρήσας οὐ πολλῶν δώρων μετὰ ταῦτα τὸν Ἕκτορα λύσεται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι εὐεπίφορος ὁ ἥρως ὥς περ ἐν ταῖς λιταῖς, οὕτω κἀνταῦθα εἰς τὰς τῶν δώρων ὑπερβολὰς, δεκάκις λέγων καὶ εἰκοσινήριτα καὶ ἑξῆς ὡς ἐῤῥέθη. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. τῶν δὲ κατὰ μέρος τὰ ἐπιδρομῆς ἄξια τοιαῦτα. (Vers. 345.) Τὸ μὲν, γούνων γουνάζεο, ὅμοιόν ἐστι τῷ, οἶνον οἰνοχοεῖν, μάλιστα δὲ τῷ, πόλεμον πολεμίζειν καὶ τοῖς ὁμοίοις. (Vers. 346.) Τὸ δὲ πῶς ἐν τῷ, αἲ γάρ πως, πολύνουν φαίνεται. θηριώδου γὰρ ὄντος τοῦ ἐθέλειν ἀνθρωπείων σαρκῶν ἀποφαγεῖν λέγει ὡς, εἰ καὶ μὴ κατὰ φύσιν ἔχω τοῦ οὕτως ἐφίεσθαι, ὅμως εὔχομαι ἐπελθεῖν πως ἐμοὶ, ἤγουν ὅπως δήποτε ἐκ θεομηνίας τυχὸν ἢ ἑτεροίου θυμοῦ ἐγγενέσθαι μοι τοιαύτην ὄρεξιν. Τὸ δὲ ἀνείη γράφεται καὶ διὰ τοῦ η̄ παρά τισιν, ἢ τροπῇ τοῦ ε̄ τῆς εῑ διφθόγγου εἰς η, ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἀνῆ πλεονασμῷ τοῦ η̄, ὅτε οὐδὲ προσγράφεται τὸ ι̅ κατὰ τὴν παραλήγουσαν. (Vers. 349.) Τὸ δὲ εἰκοσινήριτα ἀντὶ τοῦ πρὸς εἴκοσιν ἐριστὰ, ἤτοι ἐρίζοντα καὶ ἰσάζοντα, τουτέστιν οὐ δεκάκις μόνον, ἀλλὰ *καὶ εἰκοσάκις τοῖς σοῖς κτήμασιν ἐξισούμενα· ἢ καὶ ἄλλως κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐριστὸν μὲν εἴη ἂν τὸ ἀντιλεγόμενον τίμημα τοῦ νεκροῦ, νήριστον δὲ καὶ ἀποβολῇ τοῦ σ̄ νήριτον, ὅ περ καὶ ἐπὶ τοῦ γνωστὸς καὶ γνωτὸς γίνεται, τὸ ἀνέριστον καὶ ἀναντίῤῥητον καὶ ἤδη τυπωθὲν καὶ ὁρισθὲν καὶ δίκαιον. δεκάκις οὖν νήριτον ἀπὸ κοινοῦ κατὰ παράθεσιν, καὶ εἰκοσινήριτον κατὰ σύνθεσιν, τὸ δεκαπλοῦν καὶ εἰκοσαπλοῦν ἄξιον τίμημα. ἔστι δὲ ἡ τοῦ εἰκοσινηρίτου σύνθεσις ὁμοία τῷ εἰκοσίπηχυ. καὶ ἐπαινεῖται ἡ τοιαύτη μάλιστα σύνθεσις, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ γράψας τὸ, εἰκοσίκλινον εἶχεν οἶκον ἐπιτήδειον πρὸς τὰς ὑποδοχάς. εἰκοσάπηχυ δέ, φασιν, εἰπεῖν καὶ εἰκοσάκλινον οὐ χρὴ, κἂν εδοξε τοῖς ὕστερον οὕτω λέγειν, οἳ καὶ πεντάκλινον καὶ τοιαῦτά τινα λέγουσι. (Vers. 350.) Τὸ δὲ στήσωσι τεχνικὴ λέξις, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προείρηται. (Vers. 351.) Τὸ δὲ, σὲ αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσεσθαι, δηλοῖ μὲν τὸ χρυσῷ λύσασθαι, ἔστι δὲ τὸ ἐρύσεσθαι παρακτικὸν τοῦ χρυσοῦ. ἀπὸ γὰρ τοῦ τοιούτου ἔοικε παρονομάζεσθαι ὁ χρυσός. Τὸ δὲ, σὲ αὐτὸν, οὐδ᾽ αὐτὸ σύνθετον ἀντωνυμίαν δηλοῖ τὴν σαυτὸν, ἀλλ᾽ ἐν ἐξοχῇ τινὶ κεῖται, καθά που πρὸ τούτων καὶ τὸ, αὐτόν μιν. Τὸ δὲ ἀνώγοι οὐ δύναται δηλοῦν τὴν παρὰ τοῖς ὕστερον κέλευσιν· οὐ γὰρ ἂν κελεύσοι ὁ Πρίαμος τῷ Ἀχιλλεῖ· *σημαίνει δὲ ἢ τὸ ἱκετεύειν ἢ τὸ ἁπλῶς λέγειν. ἴσως δὲ καὶ εἰρωνικῶς αὐτό φησιν ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς βασιλέως ὄντος τοῦ Πριάμου καὶ κελεύειν ἐθέλοντος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ χρυσῷ σταθμηθέντα τὸν Ἕκτορα λυθῆναι παρὰ Πριάμου Ὁμήρῳ μὲν οὐ δοκεῖ, οἱ δὲ ὕστερον ἱστοροῦσι τοῦτο γενέσθαι, λέγοντες ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς χρυσὸν τῷ Ἕκτορι ἀντιστήσας καὶ λαβὼν οὕτω τὸν νεκρὸν ἀπέδοτο τῷ πατρί. τὸ δ᾽ αὐτό φασι παθόντα ὕστερον καὶ αὐτὸν, ἀποδοθῆναι τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὅτε τοξευθεὶς Ἀχιλλεὺς ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου ἔπεσε. (Vers. 353.) Τὸ δὲ, ὃν τέκεν αὐτὴ, ἢ ἐκ περισσοῦ εἰς οὐδὲν δέον κεῖται ἀφελῶς οὕτω λεχθὲν, ἢ πρὸς σαφήνειαν, ἵνα μὴ ἁπλῶς μήτηρ αὐτὸν γοήσεται ἀορίστως, ἀλλ᾽ ἡ τοῦτον τεκοῦσα· ἢ καὶ ἄλλως, ἵνα μήτηρ νοηθείη ἡ κατὰ φύσιν, οὐ μὴν θέσει κατὰ διάθεσιν, ὁποία τις ἐστὶ τῷ Εὐμαίῳ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἡ δέσποινα Ἀντίκλεια. (Vers. 354.) Τὸ δὲ, κατὰ πάντα δάσονται, ἀντὶ τοῦ καταμερίσονται ὅλον τὸν Ἕκτορα. καὶ ἔστι σύνηθες Ὁμήρῳ νοεῖν τὸ πᾶς ἀντὶ τοῦ ὅλος. (Vers. 355.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, μή με κύον γούνων γουνάζεο, καὶ τὰ ἑξῆς, χρήσιμά εἰσιν εἰς λόγου πεζοῦ παραπλοκὴν, πὴ μὲν ἐπί τισι θυμουμένοις, πὴ δὲ ἐπὶ ἀδωροδοκήτοις. ἃ δὲ ὁ Ἕκτωρ καταθνήσκων προσείπῃ τὸν Ἀχιλλέα (Vers. 356.) ἤγουν τὸ, ἦ σ᾽ εὖ γινώσκων *προτιόσσομαι, οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔμελλον πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι θυμός· φράζεο νῦν μή τί τοι θεοῦ μήνιμα γένωμαι ἤματι τῷ, ὅτε κεν καὶ τὰ ἑξῆς, ἐρεῖ ἄν τις ἱκετεύσας μέν τινα ἐν κινδύνῳ, μὴ πείσας δέ. Δηλοῖ δὲ τὸ μὲν προτιόσσομαι τὸ προσβλέπω ἢ τὸ οἶδα καὶ μαντεύομαι. (Vers. 358.) Τὸ δὲ, μή τί τοι θεοῦ μήνιμα γένωμαι, ἀντὶ τοῦ μή σοι ὀργισθῇ θεὸς δι᾽ ἐμέ. Τὸ δέ γε καταθνήσκων περιττῶς κεῖται μετὰ προθέσεως, καθὰ καὶ τὸ κατατεθνειώτων ἐν τῷ, νεκύων κατατεθνειώτων. ὅτι δὲ καὶ εὖ γινώσκων προμαντεύεται τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἄρτι θάνατον ὁ Ἕκτωρ, αὐτίκα εἰρήσεται. (Vers. 357.) Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ, σιδήρεός σοι ἔνδοθι θυμὸς, σεμνότερον ὁ Ἕκτωρ εἶπεν ἤ περ ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφρασε περὶ ἑαυτοῦ. ὁ μὲν γὰρ εὐξάμενος φαγεῖν ὠμὰ Ἕκτορος κρέα ἀπεθηρίωσεν ἑαυτὸν, Ἕκτωρ δὲ μέσως πως ἔσκωψε· σιδηρέα γὰρ ψυχὴ οὐ μόνον ἀπήνειαν δηλοῖ, ἀλλά που καὶ στεῤῥότητα. Ὅμηρος γοῦν οὕτως ἔφη, μὴ ἂν δυνήσεσθαι φράσαι πληθὺν Ἀχαιῶν, οὐδ᾽ εἰ χάλκεον αὐτῷ ἦτορ ἐνείη. τοιοῦτος δέ

τις νοῦς καὶ ἐν τῷ, ὀφθαλμοὶ ὡσεὶ κέρα ἕστασαν ἠὲ σίδηρος. καὶ ἴσως πραΰνων τὸν Ἀχιλλέα οὕτως ἔφρασεν ὁ Ἕκτωρ, εἴ πως μετὰ θάνατον φείσεται αὐτοῦ. ὡς εἰ μή γε τοῦτ᾽ ἦν, τί ἐκώλυε κύνα προσφυέστερον ἀντικαλέσαι τὸν *Ἀχιλλέα; (Vers. 359.) Τὸ δὲ ἔνδοθι οὐκ ἀναγκαίως κεῖται ἐν τῷ, σιδήρεος ἔνδοθι θυμὸς, ἀναπληροῖ δὲ ὅμως στίχον. Ὅτι καὶ ἡ τοῦ Ἕκτορος ψυχὴ, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἡ τοῦ Πατρόκλου, ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος ἤδη καὶ κατὰ σημεῖον οἷον ἐφαπτομένη αὐτοῦ προορᾷ τὸ μέλλον καὶ, ὡς εἴρηται, προλέγει τῷ Ἀχιλλεῖ. ἔνθα δεξιῶς ὁ ποιητὴς ἐν στενῷ, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις, παραῤῥίπτων τὸν Ἀχιλλέως θάνατον φησίν· ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐσθλὸν ἐόντα ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν. ἃς ἑτέρας τινὲς εἶναι φασὶ τῶν πρὸ βραχέων εἰρημένων
1274 Δαρδανιάων. αὗται μὲν γάρ, φασι, πρὸς τῇ δυ*σμῇ, αἱ δὲ Δαρδάνιαι ἀνατολικαί. (Vers. 361.) Ὅτι δὲ πρὸς τὸ θανεῖν ὢν ὁ Ἕκτωρ ταῦτα εἶπε, δηλοῖ ὁ ποιητὴς, φάμενος· ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε. τὸ δὲ ἑξῆς, ψυχὴ δ᾽ ἐκ ῥεθέων πταμένη καὶ τὰ ἑπόμενα, καὶ ἐν τῇ πῖ ῥαψῳδίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ δὲ εἴρηται.

(Vers. 365.) Ὅτι τὸ, τέθναθι, κῆρα δ᾽ ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ θεὸς ἐθέλῃ τελέσαι, 1377
οἰκεῖον ῥηθῆναι πρός τινα κινδυνεύοντα μὲν, θρασέως δὲ ἀπειλούμενον, ὁποῖός τις καὶ ὁ Ἕκτωρ καταμαντευόμενος θάνατον τοῦ ταῦτα εἰπόντος Ἀχιλλέως, ὁπηνίκα ἔθνησκε. Τὸ *δὲ τέθναθι ὡς τὸ τέτλαθι κανονίζεται. (Vers. 370.) Ὅτι κειμένου Ἕκτορος, περιδραμόντες Ἀχαιοὶ, ὅτε Ἀχιλλεὺς ἀπ᾽ ὤμων τεύχεα ἐσύλα, θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν Ἕκτορος. κἂν γὰρ ὁ στάχυς οὐκ ἦν, ἀλλ᾽ ἡ καλάμη διέφαινεν ἐκεῖνον, καὶ συμμετρίας μελῶν καὶ μερῶν ἀπαρτιζούσης καθόλου τὸ κάλλος μετὰ καὶ εὐχροίας ἐπανθούσης, ἡ μὲν εὔχροια τοῦ νεκροῦ Ἕκτορος ᾤχετο, ἡ δὲ συμμετρία ἐσώζετο, ἀφ᾽ ἧς τὸ εἶδος ἀγαστὸν ἔτι ἐφαίνετο. Καὶ ὅρα ὅτι οὐ κατὰ τὴν ἀλλαχοῦ γραφεῖσαν ἱστορίαν οὐκ εὖ εἶχε τοῦ εἴδους ὁ Ἕκτωρ *κατά τινας, ὃς καὶ τεθνεὼς ἀγητὸν εἶδος ἐκφαίνει. οὕτω δὲ ἦν περίκλυτος ὁ Ἕκτωρ καὶ θέας ἄξιος, ὥστε, καθὰ Πλούταρχος ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ἄρατον ἱστορεῖ, νεανίσκος τις, ἐν Λακεδαίμονι ἐμφερέστατος Ἕκτορι γενέσθαι λεγόμενος, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν θεωμένων κατεπατήθη, ὡς τοῦτο ἔγνωσαν. τοῦτο δὲ οὐ πρὸς ὀργὴν γέγονεν, ἀλλ᾽ ὅτι διὰ θαῦμα οἱ θεαταὶ εἰς πύκνωμα συνεστράφησαν. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ὁ δὲ ποιητὴς Ἑλληνικὴν ἐνταῦθα οὐ καίριον ὠμότητα διαγράφων φησὶ καὶ (Vers. 372.) ὅτι οὐδ᾽ ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη. ἑρμη*νεύων δὲ τὸ ἀνουτητὶ πρῶτα μὲν τίθησι βραχεῖαν συνήθως ἠθοποιΐαν τοῦ δήμου, εἰπών· ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον· ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι, ἤτοι ψηλαφᾶσθαι, Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ. εἶτα ἐπάγει τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἀνουτητί· ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστὰς, κορεννύμενος οἷον τοῦ κειμένου μετὰ θάνατον, ἴσως μὲν θυμοῦ χάριν, ἴσως δὲ καὶ Ἀχιλλεῖ χαριζόμενος. εὖ δὲ ποιῶν Ὅμηρος ἡρμήνευσε τὸ ἀνουτητὶ, ὡς μὴ ἀμφίβολος ἔννοια εἴη, δυναμένων τινῶν *ὑπονοεῖν ὡς οὔτις παρέστη μὴ φθάσας οὐτασθῆναι ὑπὸ τοῦ ἦν μὲν ὅτε ἀτειρέος καὶ σκληροῦ, νῦν δὲ μαλακοῦ Ἕκτορος. (Vers. 379.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι προοικονομία ἐστὶ καὶ ταῦτα τῆς μικρὸν ὅσον εἰς τὸν Ἕκτορα τοῦ Ἀχιλλέως ὠμότητος. εἰ γὰρ οἱ ἄλλοι οὕτω διάκεινται πρὸς τὸν κείμενον, πολλῷ πλέον Ἀχιλλεὺς ἀγριαίνοιτ᾽ ἂν κατ᾽ αὐτοῦ, ὃς καὶ μεγεθύνων τὸ οἰκεῖον κατόρθωμα μετὰ καὶ ἐπιεικείας λέγει ὡς, ἐπεὶ τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν, ὃς κακὰ πόλλ᾽ ἔῤῥεξεν ἢ ἔρδεσκεν, ὅσ᾽ οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι καὶ ἑξῆς, ἐρεθίζων εἰς θυμὸν οὕτω καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς Ἀχαιούς. τὸν δὲ τοιοῦτον λόγον παρῳδήσας τις εἰς τὸ, θεὸς ἔδωκεν, ἐρεῖ ἐπί τινος κακοποιοῦ ἀνθρώπου πεσόντος ἢ καὶ ἁπλῶς ἡττηθέντος, ὥς περ καὶ τὸ, ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι, ῥηθήσεταί ποτε πρὸς τὸν ἐκ πολλῆς σκληρότητος ταπεινωθέντα ἢ ἄλλως μαλακώτερον γενόμενον. ἐν ᾧ καί τι κάλλους ἔχει τὸ, μάλα δὴ μαλακώτερος, ἀλλοῖόν τε, καὶ τὸ ἐκ παρηχήσεως. ἀστεῖον δὲ τὸ, μαλακὸς ἀμφαφάασθαι, ῥηθὲν τροπικῶς ὡς 1378
ἐπὶ σκληροῦ καὶ ἀτέγκτου καὶ ἀτειροῦς σώματος ἁπαλυν*θέντος ὁπωσοῦν. (Vers. 380.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἐπειδὴ τόνδ᾽ ἄνδρα καὶ ἑξῆς, ἀκέφαλον στίχον οἱ παλαιοί φασιν, ὅμοιον τῷ, φίλε κασίγνητε, ὥστε οὐκ ἀναγκαῖον προπερισπᾶν ἐκεῖ τὸ φίλε, ὡς ἂν ἀποτελεσθείη δάκτυλος, ἀλλ᾽ ὀξυνομένης τῆς ἀρχούσης μετρηθῆναι κἀκεῖνον τὸν στίχον ὡς ἀκέφαλον. Σημείωσαι δὲ ὅτι τοῦ, κακὰ ἔρδεσκεν ὅσα οὐ σύμπαντες ἄλλοι, οὐκ ἔστιν ἐπινοήσασθαι καιριωτέραν σύγκρισιν. πολλὰ μὲν γὰρ εἰπεῖν καὶ ἄπειρα

*καὶ ἀπειρέσια καὶ εἴ τι τοιοῦτον οὐδέν τι λέγει μέγα διὰ τὸ ἀόριστον. προσώπῳ δέ τινι ἑνὶ παραβαλεῖν εἴτε καὶ τισι πλείοσι τὰ τοῦ Ἕκτορος ἐπὶ Ἀχαιοῖς, οὐδ᾽ αὐτὸ μεγαλεῖον ἔχει. μεῖζον δὲ πάνυ τὸ παραθεῖναι τὰς ἐκείνου βλάβας ταῖς ἐκ τῶν ὅλων Τρώων τε καὶ ἐπικούρων. τούτους γὰρ δηλοῖ τὸ, οἱ ἄλλοι, οἱ ἑτερογενεῖς δηλαδὴ ἡμῖν τοῖς Ἀχαιοῖς· ὃ δὴ ὁμοίως ἔχει πρὸς τὸ, ἰχθύες οἱ ἄλλοι, τὸ πρὸ ὀλίγων γραφέν. εἰ δὲ ἀντεσήκου πρὸς πάνυ σεμνὴν σύγκρισιν καὶ τὸ εἰπεῖν ὡς τόσα κακὰ Ἕκτωρ ἔρεξεν, ὅσα οὐδ᾽ ἄν τις θεὸς, ἰστέον δὲ ὡς δοκεῖ καὶ ὁ ποιητὴς ἐθέλειν μὲν εἰπεῖν καὶ τοιοῦτόν τι, ὀκνῆσαι δὲ φάναι θεὸν ῥεκτῆρα κακῶν. διὸ σιγήσας αὐτὸ ἐνταῦθα διὰ τὸ βλάσφημον φησὶν αὐτὸ κατωτέρω ἀσφαλῶς κατ᾽ ἐνδοιασμὸν ἐν τῷ, Ἕκτορα δῖον, ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ ὡς *θεῷ εὔχοντο.* (Vers. 385.) *Ὅτι* 60
*σύνηθες τῷ ποιητῇ, ὡς προέγνωσται, ἀνωφελέσιν ἐννοίαις ἐπιλέγειν τὸ, ἀλλὰ τιή μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; οὕτως ὁ Ἀγήνωρ ἔφη· οὕτως ὁ Ἕκτωρ· οὕτω καὶ νῦν Ἀχιλλεὺς, ὃς εἰπὼν ὡς πολέμαρχος, εἰ δ᾽ ἄγετ᾽ ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν, ὄφρα ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον ὅν τινα ἔχουσιν, ἢ καταλείψουσι πόλιν ἄκρην τοῦδε πεσόντος, ἢ μενοῦσιν Ἕκτορος οὐκέτ᾽ ἐόντος, μεταμέλεται εἰπὼν τὸ, ἀλλὰ τιή μοι ταῦτα καὶ ἑξῆς. εἶτα ἐπαγαγὼν τὸ, ὅτι κεῖται πὰρ νήεσσιν νέκυς ἄκλαυτος ἄθαπτος Πάτροκλος, τοῦ δ᾽ οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ᾽ ἂν ἔγωγε ζωὸς ἐν Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετείω, *ἢ καθ᾽* 1275
ἑτέραν γραφὴν, ζωοῖσι μετέω, καί μοι φίλα γούνατ᾽ ὀρώρῃ· τοῦτο δὲ, οὐ παρέργως ἔῤῥιπται, ἀλλὰ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν ἐμφαίνει τοῦ ἥρωος· εἶτα διὰ θερμότητα φιλίας προστίθησι καὶ ὑπερβολὴν, λέγων ἃ δὴ καὶ αὐτὰ, καθὰ καὶ τὰ προσεχῶς ῥηθέντα ἀνωτέρω, πᾶς ἂν εἴποι ἐπὶ ἀγαθῷ φίλῳ κειμένῳ· εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ᾽ εἰν Ἀΐδαο, ἤγουν ἐν Ἅιδου, αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ᾽ ἑταίρου, μονονουχὶ λέγων ὅτι, ὥς περ ἐν τῷ ζῆν περιὴν ἐγὼ ἁπάντων τὰ φιλικὰ, οὕτω δὴ καὶ θανὼν, κἂν γοῦν πάντες θανόντες λανθάνωνται, ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐ τὸ τοῖς ἄλλοις ὅμοιον πείσομαι. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ μὴ θελῆσαι τὸν Ἀχιλλέα πειραθῆναι τοῦ τείχους τῷ φαινομένῳ μὲν διὰ Πάτροκλον ὡς ἐῤῥέθη γίνεται, ἵνα ταχὺ τῇ ταφῇ ὁσιωθῇ, ἀληθῶς δὲ οὐκ ἐθέλει Ὅμηρος τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα μὴ ἀχρεῖον δείξῃ τὸν κάματον τῷ Ἀχιλλεῖ· οὐ γὰρ ἦν γενναῖόν τι δρᾶσαι αὐτὸν, ὅτι μηδὲ πέπρωτο τὴν Τροίαν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἁλῶναι. (Vers. 386.) *Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐκαλλώπισε ῥυθμῷ προπαροξυτόνων λέξεων τὰ κατὰ Πάτροκλον, εἰπών· κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος ἄθαπτος Πάτροκλος. ἔχει δὲ κάλλος πρὸ τού*των καὶ τὰ ἐν* 10
τέλει στίχων δύο πάρισα τὸ, τοῦδε πεσόντος, καὶ Ἕκτορος οὐκέτ᾽ ἐόντος, ἃ καὶ ἰσοδύναμά εἰσι. Τὸ δὲ μετείω ἀντὶ τοῦ σύνειμι. πρωτότυπον δὲ αὐτοῦ τὸ μετέω, ἐξ οὗ μετέησι τὸ συνυπάρχει. Τὸ δὲ ὀρώρῃ ὅμοιόν ἐστι καὶ νῦν τῷ ὀλώλῃ. ὡς γὰρ ἐκεῖνο παρακείμενός ἐστιν ὑποτακτικὸς ἐκ τοῦ ὄλωλα, οὕτω καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ὄρωρα. δῆλον δὲ καὶ ὅτι οὐ παντὶ ζῶντι ὄρωρε γούνατα. διὸ καὶ ἐνταῦθα τῷ ζωοῖς μετεῖναι προσετέθη τὸ καὶ ἐῤῥωμένως ἔχειν τῶν γονάτων. (Vers. 391.) *Ὅτι δεικνύων ὁ ποιητὴς ταῖς ψυχικαῖς εἰσάγαν διαχύσεσι παρέπεσθαι ὡς εἰκὸς καὶ τὸ ἐθέλειν ᾄδειν, ὅτε καὶ λέγοι ἂν ὁ Πλάτων ὡς οὐδὲν ζῷον λυπούμενον ᾄδει, πλάττει τὸν Ἀχιλλέα ἐνταῦθα δι᾽ ὑπερβολὴν τοῦ χαίρειν λέγοντα· νῦν δ᾽ ἄγ᾽ ἀείδοντες Παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν, νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι νεώμεθα, ἤγουν εἰς νῆας ἐπανέλθωμεν. καὶ εὐθὺς μέλος σχεδιάζει αὐτὸς οἷα μουσικὸς ὢν, ὡς καὶ ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ἔγνωσται τῶν λιτῶν, καὶ ἀναμέλπει Παιήονα, τουτέστι Παιᾶνα, τοιοῦτον σεμνῶς ὁλοδάκτυλον· ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον, ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὡς εὐχετόωντο. καὶ θαυμαστέον τῆς συντομίας τὸ μέλος, οἷα ἐπιτμηθὲν οὐ μόνον διὰ τὸ αὐθωρὸν σχεδιασθῆναι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν εἴη τῷ πα*νελληνίῳ ἐφικτόν τε* 20
καὶ εὐπερίληπτον. τινὲς δὲ ἠθέλησαν αὐτὸ ἀθετῆσαι ὡς παρὰ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀχιλλέως ὄν. ὁ γὰρ ἐξευτελίσαι φθάσας ἀλλαχοῦ τὸν Ἕκτορα εἰς τοσοῦτον ὡς δοκεῖν εὐκαταφρόνητον εἶναι καὶ τῷ Πατρόκλῳ, πῶς νῦν μέγα κῦδος ἀρέσθαι φησὶ, τὸν τοιοῦτον ἀνελών; ἔστι δὲ πρὸς τοῦτο εἰπεῖν ὅτι οὐχ᾽ ὡς τῷ ὄντι μεγίστου ὄντος τοῦ Ἕκτορος ᾄδει ταῦτα ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλ᾽ ἐπὶ ἐρεθισμῷ καὶ λύπῃ τῶν ἀκροωμένων πολεμίων, ὡς τοῦ δήμου τῶν Τρώων θεὸν ἡγουμένων τὸν Ἕκτορα, καθὰ καὶ αὐτὸς νῦν λέγει καὶ ἡ Ἑκάβη δὲ μετ᾽ ὀλίγα δηλοῖ ἐν τῷ εἰπεῖν, ὅτι οἱ Τρῶες ὡς θεὸν ἐδεξιοῦντο τὸν Ἕκτορα. καὶ ἄλλως δὲ ἡ κατὰ τὴν τραγῳδίαν παρ᾽ ἐλπίδας χαρὰ τοιαῦτα πείθει ἐξ αὐτοσχεδίου ᾄδειν τὸν ἥρωα. ἔστι δὲ οὐδ᾽ ἀληθῶς ᾠδὴ πρὸς ἀκρίβειαν ὁ ἐνταῦθα Παιήων, ἀλλ᾽ ὡς οἷον ἔπῳδός τις· στίχῳ γὰρ ἑνὶ σφίγγεται πάνυ γοργῶς δυσὶ κόμμασι διοικουμένῳ, ὡς εἶναι νοεῖν ὅτι πρὸ τοῦ ἑνὸς τούτου ἔπους ἄλλων τινῶν

ᾀδομένων ἐννοιῶν εἶτα ἐπήγετο αὐτὸς νόμῳ ἐπῳδοῦ. εἰ δὲ σιωπᾷ Ὅμηρος τὰς πρὸ τοῦ ἐπῳδοῦ ᾠδὰς, αἷς αὐτὸς ἐπιφέρεται, τί καινόν; εἴ γε καὶ τὸν Παιήονα οὐκ ἐπισημαίνεται, εἴ περ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ᾔσθη. ὡς μὲν γὰρ ἐνέδωκεν αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἔγνωμεν· εἰ δέ γε οἱ Ἀχαιοὶ αὐτὸν ἔμελψαν, *οὐ παρεσημήνατο. ἐν τούτοις δὲ ἀναμνηστέον καὶ ὅτι τοῦ ᾄδειν μὲν καὶ μέλπειν οὐ δοκεῖ διαφορὰ εἶναι, τὸ 1379
μέντοι ψάλλειν ἀμφοῖν διαφέρει, καθὰ δηλοῖ ὁ φράσας τὸ, παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσι καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσιν. ἔστι δὲ ᾠδὴ μὲν ἡ παρὰ τὸ ᾄδειν λόγος μεμελισμένος· ψάλλειν δὲ τὸ δι᾽ ὀργάνων μουσικῶν καὶ μάλιστα τοῦ ἰδίως λεγομένου ψαλτηρίου. Ἐνταῦθα σημείωσαι καὶ ὅτι, καθὰ στενοῦνται παντελῶς αἱ κατὰ τὸ πλῆθος ἠθοποιΐαι, ὡς μυριαχοῦ ἔγνωσται, οὕτω πολλῷ πλέον καὶ ὁ Παιήων, ὃς παντὶ τῷ στρατῷ ἐπετάχθη ᾄδεσθαι. ἓν γὰρ ἔπος περαίνει αὐτόν. εἰ δὲ καὶ τὰ σκόλια βραχυλογοῦνται, ἄλλος ὁ περὶ ἐκείνων λόγος. ὅτι δὲ Παιήων οὐ μόνον ὁ εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἁπλῶς ἐπὶ καταπαύσει κακῶν, ἢ ὄντων ἢ ἐλπιζομένων, προδεδήλωται· καὶ ὅτι καὶ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐπίθετον, καὶ κύριον δὲ ὄνομα τοῦ παρὰ θεοῖς ἰατροῦ, καὶ ὅτι ὁ ᾀδόμενος Παιήων καὶ παιὰν ἐλέγετο. εὕρημα δέ, φασιν, Ἀπόλλωνος ὁ τοιοῦτος παιὰν, ἐξευρεθεὶς μετὰ τὴν νίκην τοῦ ἐν Πυθοῖ δράκοντος, ἐξ οὗ καὶ Πύθιος δοκεῖ λέγεσθαι. ἰστέον δὲ ὅτι προϋπάρχει μὲν ῥῆμα παίω τὸ θεραπεύω, ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται Παιάων ὄνομα ὡς Μα*χάων, καὶ δηλοῖ τὸν θεραπευτικόν· τοῦτο δὲ τρέψαν μὲν τὸ ᾱ εἰς η̄ ποιεῖ τὸν Παιήονα, εἰ δὲ συγκοπῇ, τοῦ ω̄ μὲν συγκοπέντος, γίνεται ἐξ αὐτοῦ Παιὰν, ὡς Ἀλκμάων Ἀλκμὰν, καὶ Ἀμυθάων Ἀμυθὰν παρὰ Πινδάρῳ. τοῦ δὲ ᾱ συγκοπέντος, γίνεται ὁ Παιὼν, ὡς τὸ, Ἀσκληπιοῦ Παιῶνος εὐμενοῦς τυχών. (Vers. 393.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τῷ μὲν ἐχθρῷ Ἀχιλλεῖ δέδωκεν ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα εἰπεῖν μέγα κῦδος τὸ πεσεῖν τὸν δῖον Ἕκτορα, τῇ δὲ φίλῃ μητρὶ ἐπὶ τῷ υἱῷ καὶ τρίτην ἐπιφιλοτιμεῖται λέξιν, ἐν οἷς ἐρεῖ μάλα μέγα κῦδος εἶναι τοῖς Τρωσὶ τὸν υἱόν. Ἔνθα καὶ ὅρα ὅπως τὸ Ἀχίλλειον ἔπος τὸ, ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὡς εὔχοντο, ἡ γραῦς εἰς κόμμα κατέκλεισεν, εἰποῦσα, οἵ σε θεὸν ὣς δειδέχατο, τουτέστιν ἐδεξιοῦντο. αἰτία δὲ τῆς τοιαύτης εὐχῆς τὸ δῖον Ἕκτορα. ὡς γὰρ τὸ ἁπλῶς θεῖον εἰς θεοῦ μοῖραν ἡ κοινὴ θερμότης ἀνῆγεν, οὕτω καὶ τὸ δῖον διὰ τὸ παρωνομάσθαι ἀπὸ Διὸς, διὸ καὶ προσκυνητὸν ἦν ἐκείνοις τὸ δῖον ὅσα καὶ δαίμων. Τὸ δὲ ἠράμεθα καὶ ἐπέφνομεν δοκεῖ μὲν ἐκ φιλαλληλίας ᾄδεσθαι, κοινουμένου Ἀχιλλέως τὴν νίκην καὶ τοῖς λοιποῖς Ἀχαιοῖς, εἴ περ εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς ἀνένευεν, οὐκ ἂν ἀφῆκαν πεσεῖν ὑπ᾽ αὐτῷ τὸν Ἕκτορα, βελέμνοις πικροῖς καταῤῥίψαντες. ἔχει δέ τι καὶ μεγαλοφροσύνης, οἷα τοῦ *Ἀχιλλέως ἑαυτὸν εἶναι τιθεμένου τοὺς πάντας Ἀχαιοὺς, καὶ διὰ τοῦτο μὴ θελήσαντος εἰπεῖν, ὡς μέγα κῦδος ἠράμην καὶ ἔπεφνον, ἀλλ᾽ ἠράμεθα καὶ ἐπέφνομεν, ἐγὼ οἱ πάντες Ἀχαιοὶ δηλαδή. πρέπει δὲ τοιούτῳ στενῷ μέλει καὶ τὸ ἀσύνδετον, τὸ ἠράμεθα, ἐπέφνομεν, οὗ περ ὁ ἐνεστὼς τριπαθής· ἔπαθε γὰρ διπλασιασμὸν, γενόμενος ἐκ δισυλλάβου τοῦ φένω, φεφένω, καὶ ἀντιστοιχίαν δασέος ἐν τῷ, πεφένω, καὶ συγκοπὴν ἐν τῷ πέφνω. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἠράμεθα μέγα κῦδος καὶ ἑξῆς, ἐχρησίμευσέ ποτε καὶ τῷ τῆς ἱστορίας Τίμωνι, ὃς ἐν τῷ συμπίνειν Λακύδῃ κατὰ τὴν Ἀθηναίου ἱστορίαν νικήσας καὶ ἰδὼν ἐκεῖνον πρότερον ἀπιόντα ἐκ τοῦ συμποσίου ἔφη τὸ, ἠράμεθα μέγα κῦδος καὶ ἑξῆς ὅλον τὸν στίχον. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, φασὶ, Τίμωνος προαπιόντος ἐκ τοῦ πότου διὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, ὁ νικήσας Λακίδης ἐπιλεξάμενος τῶν Ὁμήρου ἔφη τὸ, δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀκέραια Ὁμηρικὰ, καθὰ καὶ ἄλλα πάνυ μυρία ὡς ἑκάστοτε χρηστὰ γίνονται. ὡς δὲ καὶ εἰς κέντρωνας χρησιμεύει τὰ τοῦ Ὁμήρου, οἴδασιν οἱ τοῖς τοιούτοις περιτυχόντες. ὅτι δὲ καὶ τοῖς παρῳδοῖς χορηγοῦσιν ἁδρὰν συμβολὴν, οὐδ᾽ αὐτὸ ἄδηλον. καὶ εἰσὶ μὲν ἀμύθητα καὶ τὰ τοιαῦ*τα· λάμπει δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ, τοῖς δ᾽ ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρξατο μῶκον, ἤγουν μωκείαν καὶ χλεύην, παρῳδηθὲν ἐκ τοῦ, τοῖς δ᾽ ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρξατο μῆτιν. Ὅτι ἐπὶ ἀψύχου τοῦ Ἕκτορος τὸ ἄγειν ἐνταῦθα κεῖται. φησὶ γάρ· τόνδε δ᾽ ἄγωμεν. οὕτω καὶ ἐν τῇ ψ̄ ῥαψῳδίᾳ ἡ λέξις εὕρηται ἐν τῷ, ὕλην ἄγειν. ἔστι δ᾽ ἐνταῦθα τὸ μὲν ἄγωμεν ἀντὶ τοῦ ἀπάγωμεν, τὸ δὲ ὕλην ἄγειν δύναται καὶ ἀντὶ τοῦ κλᾶν καὶ θραύειν εἶναι κατὰ τὸ, νέα μέν μοι ἔαξε Ποσειδῶν. τὸ δὲ τοιοῦτον
1276 ἄγειν καὶ ἀγνύειν λέγεται. *(Vers. 395.) Ὅτι κατὰ τοῦ ἑλκυσμοῦ τοῦ Ἕκτορος γνωματεύων ὁ ποιητὴς ὡς οὐκ εὖ γενομένου αὐτὸν μὲν δῖον καλεῖ, τὰ δὲ εἰς αὐτὸν ἔργα ἀεικέα, ὅ ἐστιν ἀπρεπῆ· εἰ καί τινες

αἰκιστικὰ εἶπον διὰ τὸ κατωτέρω εἰπεῖν ἐπὶ Ἕκτορος τὸ, ἀεικισθῆναι. τὸν τρόπον οὖν ἐκτιθέμενος τῆς ἑλκύσεως λέγει ὅτι ταῦτα ἔφη Ἀχιλλεὺς, καὶ ἅμα Ἕκτορος ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας, ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε, κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν, 1380 *ἐς δί*φρον δ' ἀναβὰς ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας, τὰ τοῦ Ἕκτορος δηλαδὴ, ἅ περ ἐκεῖνος ἐκ Πατρόκλου σκυλεύσας εἶχε, μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην. τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσσαλος, ἀμφὶ δὲ χαῖται κυάνεαι πίμπλαντο τοῦ τοιούτου θερινοῦ κονισσάλου, ἢ πίλναντο, τουτέστιν ἐπέλαζον, τῷ κονισσάλῳ· κάρη δ' ἅπαν, ἤγουν ὅλον, ἐν κονίῃσι κεῖτο, πάρος χαρίεν, τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι δῶκεν ἀεικίσσασθαι, ἀφ' οὗ ἐκβολῇ τοῦ ε̄ καὶ συναιρέσει τοῦ ᾱ καὶ ῑ γίνεται τὸ αἰκίσασθαι. μνηστέον δ' ἐνταῦθα ὅτι τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἁρμάτειον μέλος ἐξηγοῦνται μὲν καὶ ἄλλως οἱ παλαιοί· φασὶ δὲ εἶναι αὐτὸ καὶ τὸ ἐπὶ τῷ ῥηθέντι ἑλκυσμῷ τοῦ Ἕκτορος γενόμενον μέλος ἀπὸ τοῦ θρήνου τῶν Τρῳάδων. Ὅρα δὲ καὶ ὡς φανερῶς ἡρμήνευσεν ἐνταῦθα τὰ σφυρὰ, πέρας φράσας τῶν ὄπισθεν τοῦ ποδὸς τενόντων, κάτω μὲν τὴν πτέρναν, ἄνω δὲ τὰ σφυρά. ἱμάντας δὲ στρατιωτικῶς νοητέον ἔχειν καὶ τὸν Ἀχιλλέα, καθὰ καὶ πρὸ ὀλί*γου εἶχέ τις ἕτερος.* (Vers. 398.) *Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι μόνη ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἕκτορος εἰάθη ἕλκεσθαι, ὡς τοῦ λοιποῦ σώματος ἐκ τοῦ δίφρου δεδεμένου κατὰ τὸν ποιητήν. ἴσως γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκεῖνον ταμιεύεται κύνεσί τε καὶ οἰωνοῖς, τυχὸν δὲ καὶ μεταμέλου τινὸς ἤδη ἄρχεται, καὶ οὐ θέλει διασπαράξαι μελεϊστὶ τὸν νεκρὸν, ἵνα δῶρα λαβὼν λύσηται.* (Vers. 399.) *Δῆλον δὲ καὶ νῦν ὅτι τε δίφρον λέγει τὸν ἐπὶ τοῦ ἅρματος κορυφαῖον τόπον, ἐφ' οὗ παραιβάτης καὶ ὁ ἡνίοχος, καὶ ὅτι ὑψηλὸς ἦν, ὡς δηλοῖ τὸ, ἐς δίφρον ἀναβὰς, καὶ τὸ, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας, ἀναεῖραι γὰρ τὸ ἀνυψῶσαι καὶ ἄνω ἆραι.* (Vers. 400.) *Ἐν δὲ τῷ, μάστιξε δ' ἐλάαν, λείπει τὸ ἵππους. Καὶ σημειῶσαι τὴν ἔλλειψιν, ἣν ἔπαθεν ὁ στίχος, οἷα τοῦ ποιητοῦ μὴ ἀκριβοῦντος διὰ τὸ συνεναγώνιον. διὸ προϊὼν εἰς ἄδειαν ἐρεῖ τὸ σιγηθὲν, εἰπών· ταχέες δέ μιν ἵπποι ἕλκον.* (Vers. 402.) *Τὸ δὲ, ἀμφὶ χαῖται κυάνεαι πίμπλαντο, εὐθὺς παραφράζων εἰς τὸ σαφὲς φησί· κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι κεῖτο. κατωτέρω δὲ σαφέστερον λέγει· ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν. ἐν τούτοις δὲ καὶ κυανότριχα τὸν Ἕκτορα ἱστόρησεν. οὐ γὰρ ἦν χρυσοκόμης κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, ὃς ξανθὴν ἔφερε κόμην, οὐδὲ κατὰ τὸν ἀδελφὸν Πάριν κόμην εἶχεν ἐπαφρόδιτον. καὶ ὅμως περιᾴδεται κόμη Ἑκτό*ρειος, ἡ περικεχυμένη φασίν· ἧς καὶ Λυκόφρων μέμνηται. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ, κόμη ἔθειρα θρὶξ χαίτη, πολυωνύμῳ συστοιχίᾳ περιειλημμένων, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἄλλων τριῶν ὁποσοῦν παράγωγα τέτριπται, τοῦ δὲ θρὶξ τριχὸς ὅτι παράγωγον ἡ τριχὶς, οὐ πολλὴ χρῆσις. μέμνηται δ' αὐτῆς καὶ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ, αἱ τριχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν τοῦ 'βολοῦ. ἡ δ' αὐτὴ καὶ τριχία ἐλέγετο, ἥν φασιν ἥδεσθαι ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ, καὶ ἀκούουσαν ἀναπηδᾶν ἐκ τῆς θαλάσσης. καὶ φαίνεται καὶ νῦν κρότοις ἁλισκομένη. ὅτι δὲ παρὰ τὸ θρὶξ καὶ ἡ θρίσσα γίνεται, δῆλον ἐστίν. ἡ δὲ χαίτη καινῶς καὶ ἐπὶ φύλλων ἀμπέλου τίθεται. περιφέρεται γοῦν χρῆσις Ἀρχεστράτου αὕτη· ἡνίκα δ' ἂν δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ὑποβάλλει· ὅ πέρ ἐστιν ἡνίκα ἡ ἄμπελος ἀποβάλλει τὰ φύλλα, ἤτοι καταῤῥιπτεῖ. Τὸ δὲ χαρίεν ἀναλόγως καὶ ἐνταῦθα παροξύνεται ὡς οὐδέτερον. τὸ γὰρ προπαροξύτονον ἐπίῤῥημά ἐστιν ἀντὶ τοῦ χαριέντως λαμβανόμενον.* (Vers. 406.) *Ὅτι μετ' ὀλίγα μὲν ὁ ποιητὴς ἄλλως μονῳδῶς *θρηνοῦντας ποιήσει τόν τε Πρίαμον καὶ τὴν Ἑκάβην. νῦν δὲ γοργῶς ἐπιτρέχων φησὶν ὡς ἡ μήτηρ ἔτιλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔῤῥιψε καλύπτρην τηλόσε, ὡς οἷον συνατιμοῦσα τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν τῇ τοῦ υἱοῦ Ἕκτορος· κώκυσε δὲ μάλα μέγα παῖδ' ἐσιδοῦσα· ᾤμωξε δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος· ἀμφὶ δὲ λαοὶ κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ. τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ ἔην ἐναλίγκιον, ὡσεὶ ἅπασα Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατάκρης, τουτέστιν ὡς ἐὰν ἡ πᾶσα Τροία πυρὶ καίοιτο διόλου, ἵνα ᾖ μέρος ἓν λόγου τὸ κατάκρης, ἢ κα*τὰ τῆς ἀκροπόλεως, ἐν δυσὶ λόγου μέρεσιν. ἐλλιπῶς δὲ ἔχει τὸ,* 1381 *τῷ δὲ μάλιστα ἔην ἐναλίγκιον. λείπει γὰρ τὸ θρηνῴδημα ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ ὅτι ὅμοιον ἦν τὸ θρηνῴδημα, ὡς εἴ περ ἐπολιορκήθη ἡ Ἴλιος. τοῦτο δὲ ἀκριβῶς εἴρηται διὰ τὸ τὸν Ἕκτορα τὸ πᾶν ἐν τῇ Τροίᾳ εἶναι. διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς πρὸ βραχέων εἶπεν ὡς κακὰ πολλὰ ἔρεξε ζῶν ὁ Ἕκτωρ, ὅσα οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι. Λιπαρὰ δὲ καλύπτρα ἤτοι τὸ ἐν ἄλλοις κρήδεμνον, ἡ καὶ λευκὴ καὶ λεία, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται.* (Vers. 407.) *Τὸ δὲ κωκύειν καὶ τὸ οἰμώζειν καίρια ἐπὶ θρήνων, ὥς *περ καὶ τὰ ἐξ*

αὐτῶν ὁ κωκυτὸς καὶ ἡ οἰμωγή. (Vers. 408.) *Ἐλεεινὰ δὲ οἰμώζει ὁ προκαλούμενος εἰς οἶκτον τὸν ἀκροατὴν, ὃς εἰ μὴ ἐλεεῖ ἀκούων, ἀνηλεὴς εἴη ἄν. Ὅτι δὲ τὸ ἐλεεινὸν καὶ ἐλεινὸν τρισυλλάβως ἐλέγετο,*
1277 *παραδεδώκασιν οἱ τεχνικοί.* (Vers. 407.) *Ἰστέον δὲ ὅτι οὐδεμία ὁμοιότης *πρὸς τὸ κωκύειν τοῦ κοκκύζειν. ἐκεῖνο γὰρ ὠνοματοπεποιημένη ἐστὶν ὀρνέου φωνὴ, ὃ καὶ ἐξ αὐτοῦ κόκκυξ ὠνόμασται.* (Vers. 411.) *Ὀφρυόεσσα δὲ ἡ ἐπὶ ὀφρυώδους τόπου κειμένη καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἠνεμόεσσα. ὀφρύες γὰρ αἱ ὀρειναὶ ἐξοχαὶ, ὡς καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἴρηται. Τὸ δὲ, πυρὶ σμύχεσθαι, ὅ ἐστι καίεσθαι, πολύχρηστόν ἐστι. γίνεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ σμυγερόν. δοκεῖ δὲ τοῦ σμύχειν προϋπάρχειν τὸ σμῶ, οὐκ ἐξ οὗ κινεῖται τὸ σμήχω, ὅ ἐστι καθαίρω, ἀλλ' ὅθεν τὸ σμῶξαι ἤγουν πλῆξαι, καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ὥς που προηρμήνευται σμῶδιξ, ἵνα ᾖ, ὥς περ ψῶ ψύχω, τρῶ τρύχω, οὕτω καὶ σμῶ σμύχω τὸ οἱονεὶ πλήττω. οὐδεὶς γὰρ ἀντειπεῖν ἔχει ὡς χειρίστη πληγῶν ἐστὶ καὶ ὁ πανώλεθρος ἐμπρησμός. ὅτε μέν*τοι οὐ μέγα κακὸν καὶ ὡς εἰπεῖν λαμπρὸν τὸ σμύχειν δηλοῖ, τότε μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως ὑποσμύχειν λέγεται, ὡς τέως μὲν ἐνδομυχοῦντος τοῦ κακοῦ, δυναμένου δὲ ἀναλάμψαι.* (Vers. 412.) *Ὅτι τὸν γέροντα Πρίαμον μόλις ἔσχον οἱ λαοὶ ἀσχαλόωντα, ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων, ὅτε τὸν υἱὸν εἶδεν ἑλκόμενον, πάντας δ' ἐλιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον, ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον· σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, κηδόμενοί περ, ἐξελθόντα πόληος ἱκέσθαι ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν· λίσσομαι ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον ὀβριμοεργὸν, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα δύο ἐλλείψεις, μίαν μὲν ἐν τῷ σχέσθε, λείπει γὰρ τὸ εἰπὼν ἤ τοιοῦτόν τι, ἵνα λέγῃ, ὅτι πάντας ἐλιτάνευε, λέγων, σχέσθε φίλοι, καὶ ἑξῆς· ἑτέραν δὲ ἐν τῷ λίσσομαι, λείπει γὰρ σύνδεσμος αἰτιολογικὸς, οἷον, ὄφρα λίσσομαι ἤ ἕτερόν τι ὅμοιον.* (Vers. 415.) *Τὸ δὲ ἐξονομακλήδην ὀνομάζων πρὸς διαστολὴν εἴρηται τοῦ πολλαχοῦ λεγομένου ἔκ τ' ὀνόμαζε, καὶ τοῦ, πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων. οὐ γὰρ ὥς περ ἐκεῖ, οὕτω κἀνταῦθα τὸ ὀνομάζειν, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων καλεῖν, οἷον, σχέσθε ὦ Ἀντῆνορ, καὶ ὦ Πάνθοε, καὶ Θυμοῖτα, καὶ Λάμπε, καὶ Κλυτίε, καὶ οἱ λοιποὶ δημογέροντες. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις.* (Vers. 419.) *Τοῦ δὲ *λοιποῦ ὁ ποιητὴς νοεῖν ὑποβάλλων τεχνικῶς, ποίοις ἂν ὁ βασιλεὺς ἐχρήσατο νοήμασιν ἐκδραμὼν τῆς πόλεως εἰς ἱκετείαν Ἀχιλλέως ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, πλάττει τὸν γέροντα ὡς ἐν ἠθοποιΐᾳ λέγοντα ταῦτα· ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται ἠδ' ἐλεήσῃ γῆρας. καὶ δέ νυ, ἤγουν καὶ δὴ τῷ γε, πατὴρ τοιόσδε τέτυκται, Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι Τρωσὶ, μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγεα θῆκεν, ἢ ἄλγε' ἔθηκε· τόσσους γάρ μοι παῖδας ἐπέκτανε τηλεθάοντας· τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ, ὡς ἑνὸς, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω, Ἕκτορος. ὡς ὤφελε θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι. τῷ κεν, ἤγουν οὕτως, ἂν κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε, μήτηρ θ' ἥμιν ἔτικτε δυσάμμορος ἠδ' ἐγὼ αὐτός. ταῦτα τὰ τοῦ Πριάμου, ἅ περ ἂν ὁ γέρων σχηματίσας κατὰ ἀποστροφὴν εἶχεν εἰπεῖν καὶ πρὸς Ἀχιλλέα, εἴ περ ἐξῆλθεν εἰς αὐτόν· νῦν δὲ ἐπισχεθεὶς αὐτὸς μὲν ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δ' ἐστενάχοντο πολῖται· ὃ παρῴδηται ἐκ τοῦ, ἐπὶ δ' ἐστενάχοντο γέροντες, καὶ, ἐπὶ δ' ἐστενάχοντο γυναῖκες.* (Vers. 420.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ἡλικίαν τὴν γεροντικὴν ὁ Πρίαμος ἔφη τὴν διὰ τοῦτο ὁμηλικίην τῷ Πηλεῖ, καθ' ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς αἰδέσσεται τὸν γέροντα ὡς ὅμοιον τῷ πατρί.* (Vers. 417.) *Τὸ δὲ, ἱκέσθαι ἐπὶ νῆας δύναται καὶ ἀντὶ τοῦ ἱκετεῦ*σαι εἶναι. διὸ καὶ ἐπάγει πρὸς σαφήνειαν τὸ, λίσσομαι ἀνέρα τοῦτον.* (Vers. 422.) *Τὸ δὲ, ἄλγε' ἔθηκεν, εἰ μὲν μὴ προσέκειτο, οὐδὲν εἰς ἀπαρτισμὸν ἐννοίας ἔβλαπτε, τεθὲν δὲ εἰς ἀναπλήρωσιν στίχου καινότερον ἐσχημάτισται. τὸ γὰρ ἀκόλουθόν ἐστιν ἄλγεα θεῖναι, ὡς πρὸς τὸ πῆμα γενέσθαι, ἵνα ᾖν, ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι Τρωσὶ, μάλιστα δ' ἐμοὶ ἄλγεα θεῖναι. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι ὅτι, εἴ τις λογίσεται ὡς πρὸ μικροῦ ὁ Ἀχιλλεὺς οὖλος ἀνὴρ ὑπὸ Πριάμου ὠνόμασται, προσλογίσεται δὲ καὶ νῦν ῥηθὲν τὸ ἄλγε' ἔθηκε, νοήσοι ἂν ἀστείως τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν τοῦ τε Ἀχιλλέως καὶ τῆς αὐτοῦ μήνιδος· μῆνίς τε γὰρ Ἀχιλλέως οὐλομένη ἄλγε' ἔθηκε, καὶ Ἀχιλλεὺς οὖλος ἄλγε' ἔθηκεν, ἐπίτηδες τοῦ ποιητοῦ ἐκεῖ μὲν στίχῳ ἑνὶ ἐνθεμένου τὸ ὅλον νόημα, ἐν τούτοις δὲ μερίσαντος ἑτέρῳ μὲν τόπῳ τὸ οὖλος, ἑτέρῳ δὲ τὸ ἄλγε' ἔθηκε.* (Vers. 423.) *Τὸ δὲ τηλεθάοντας ὡς ἐπὶ φυτῶν εἶπεν, ὧν τὸ τηλεθάειν, ὅ ἐστι θαλέθειν καὶ θάλλειν, καὶ ἐνθυμητέον πρέπουσαν κἀνταῦθα τὴν ἀλλαχοῦ ῥηθεῖσαν τοῦ ἔρνους παραβολὴν, ἔτι δὲ καὶ τὸ, φίλον θάλος, ἤγουν θαλερὸν τέκνον, ὃ πρὸ ὀλίγων εἴρηται. ὑπερτίθησι δὲ Πρίαμος*

1382 τὸν Ἕκτορα πάντων τῶν ἑαυτοῦ παίδων διὰ τὸ πολὺ τῆς ἀνδρίας, δι' ἣν καὶ Ἀχιλλεὺς ἔφη ἐκεῖνον κακῶσαι τοὺς Ἀχαιοὺς ὅσα οὐ σύμπαντες *οἱ ἄλλοι. (Vers. 424.) Τὸ δὲ, οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ, ἐπίτασιν ἄχους εἶναι δηλοῖ τὸ ὀδύρεσθαι. (Vers. 425.) Ὀξὺ δὲ ἄχος ὡς ἐπί τινος ξίφους εἶπε. Τὸ δὲ, Ἄϊδος εἴσω, ταὐτόν ἐστι τῷ, εἰς Ἀΐδαο, καὶ τῷ, Ἄϊδόσδε. Ἀττικοὶ δὲ εἰς Ἅιδου φασί. (Vers. 427.) Τὸ δὲ, κλαίοντέ τε μυρομένω τε, ταὐτολογικῶς ἔχει. Τὸ δὲ δυσάμμορος διδιπλασίασται καὶ νῦν τῷ δὺς καὶ τῷ ᾱ πρὸς ἐπίτασιν καὶ πολλῆς δυστυχίας ἔμφασιν. σεσημείωται δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ τοῦτο ἐκ τριῶν συγκείμενον λέξεων, ὡς καὶ τὸ δυσαριστοτόκεια. σεμνότερον μέντοι ἐκεῖνο τούτου, εἰ καὶ ἄλλως ἀναιδεστέρα ἡ σύνθεσις ἐκεῖ. ἐνταῦθα γὰρ οὐ τοσοῦτον ἐκφαίνεται διά τε τὸ ἰσοδύναμον τοῦ δὺς καὶ τοῦ ᾱ καὶ διὰ τὸ ὀλιγοσύλλαβον, καὶ διότι ταῦτα τὰ δύο ἰδίᾳ μὲν νοοῦνται, οὐδέποτε δὲ ἰδίᾳ ἐκφωνοῦνται. παρέοικε δὲ τούτῳ καὶ τὸ παναώριος, Ὁμηρικὸν ὂν καὶ αὐτό. Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ Ὅμηρος μὴ φιλεῖ χρῆσθαι πολυσυνθέτοις λέξεσιν, ἀλλ' οἱ μετ' ἐκεῖνον ἐπλεόνασσαν τοῖς τοιούτοις, καὶ μάλιστα οἱ Ἀττικοί. τῇ δὲ κωμῳδίᾳ λίαν πάνυ τὸ τοιοῦτον ὑπερεσπούδασται. εὕρηται γοῦν παρὰ τῷ κωμικῷ χωρίον ἔν τινι ἀσυνήθει κωμῳδίᾳ οὕτω συχνοσύνθετον, ὥστε ὁ καταρξάμενος αὐτὸ ἀναγνῶναι ἢ οὐ διίξεται τὸ πᾶν ἀπνευστὶ ἢ ἀλλὰ πνευστιῶν αὐτοῦ ἀπαλλαγήσεται. λέγε*ται δὲ Ἀνθέας ἄνθρωπος εὐφυὴς, διονυσιάζειν φιλῶν, ὡς ἱστορεῖ Ἀθήναιος, πρῶτος εὑρεῖν τὴν διὰ συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν. ὅλον δὲ τὸ ῥηθὲν χωρίον ἔχει καὶ αὐτὸ πολλὰ χρήσιμα παραπλεχθῆναι τῷ πεζῷ λόγῳ, οἷον τὸ, πάντας δ' ἐλιτάνευε καὶ ἑξῆς, ποιεῖ ῥηθῆναι εἰς ἄνδρα ὁμοίως τῷ Πριάμῳ παθαινόμενον. (Vers. 416.) Τὸ δὲ, σχέσθε φίλοι καί με οἷον ἐάσατε κηδόμενοί περ, εἴποι ἂν ὁ ἐν λίπαις παρηγορίας φιλικὰς παραιτούμενος. (Vers. 418.) Τὸ δὲ, λίσσομαι ἀνέρα τοῦτον, ἢ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων, λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον καὶ ἑξῆς, ἐρεῖ ἄν ποτε γέρων ἱκετεύσων ἄγριον ἄνθρωπον. Ὁ δὲ στερηθεὶς πολλῶν ἑταίρων ἢ ὅλως συνήθων καὶ ἑνὸς πάντων κρείττονος ἔχει προσφυῶς εἰπεῖν παρῳδήσας, ὡς βούλεται, τὸ, ὧν πάντων οὐ τόσον ὀδύρομαι καὶ ἑξῆς. (Vers. 429.) Ἐν δὲ τῷ πολῖται σημείωσαι ὡς ἡ μὲν πόλις συστέλλει τὸ δίχρονον, ὁ δὲ πολίτης ἐκτείνει αὐτό. (Vers. 431.) Ὅτι Ἑκάβη οὕτως ἀδινοῦ ἐπὶ Ἕκτορι ἐξάρχει γόου ταῖς περὶ αὐτήν· τέκνον, ἐγὼ δειλή· τί νυ βείομαι, ἤ*γουν τί δὴ βιώσομαι, αἰνὰ παθοῦσα σεῦ ἀποτεθνειῶτος, ὅ, ἤγουν ὅς, μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσι τ' ὄνειαρ Τρωσί τε καὶ Τρῳῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε θεὸν ὣς δειδέχατο· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κι*χάνει. ὃ γυναικι- 1278 κῶς ἡ γραῦς κατ' ἀφέλειαν προσέθετο. ἤρκει γὰρ ἄλλως καὶ δίχα τούτου τὸ, ζωὸς ἐὼν, εἰς τὸ ἐμφῆναι μηκέτι ζῆν τὸν Ἕκτορα. ἔστι δὲ ὅμως αὐτὸ σαφέστερον διὰ τοῦ νῦν αὖ θάνατος καὶ ἑξῆς. καὶ μὴν ἤρκει πρὸς σαφήνειαν καὶ τὸ, σεῦ ἀποτεθνειῶτος, ἀνωτέρω λεχθέν. ὅτι δὲ τοῦ μοῖρα παράγωγον καὶ Μοίριχος τὸ κύριον, δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν. Ὅρα δὲ ὅτι ὁ μὲν γέρων ἀνωτέρω μετὰ καὶ σχήματος ἐλάλει κυλιόμενος εἰς γῆν, ἡ δὲ Ἑκάβη λαλεῖ μόνον, οἷα πρὸ ὀλί*γου καὶ αὐτὴ ἀρκούντως ἑαυτὴν σχηματίσασα

1383 πρὸς πένθος, ὅτε τὸν πέπλον ἀνεῖχε καὶ τὸν μαζὸν ζῶντι τῷ Ἕκτορι. ὀλιγολαλεῖ δὲ κἀνταῦθα, ὡς καὶ πρὸ τούτου, οἷα γυνὴ μὴ λέγειν εὔπορος. δειλὴ δὲ καὶ νῦν ἡ δειλαία, καθὰ καὶ ἐν τῷ, Πάτροκλέ μοι δειλῇ κεχαρισμένε. Τὸ δὲ βείομαι ἄχρηστον λόγῳ πεζῷ. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ βῶ βείω, ὡς χρῶ χρείω, θῶ θείω, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τοῦ βέω πλεονασμῷ τοῦ ῑ ὁμοίως τῷ σέω σείω. (Vers. 432.) Τὸ δὲ ἀποτεθνειῶτος περισσὴν ἔχει τὴν πρόθεσιν, ὡς καὶ τὸ κατατεθνειῶτος, ἢ καὶ ἄλλως, ἐκεῖ *μὲν ἡ κατὰ πρόθεσις τὸν κάτω ἐν Ἅιδου τόπον δηλοῖ, ἐνταῦθα δὲ ἡ ἀπὸ τὸν μακρυσμὸν τῶν θνησκόντων. (Vers. 433.) Εὐχωλὴ δὲ ἦν ὁ Ἕκτωρ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἐν τῷ ἄστει, ἤγουν καύχημα, ἢ μᾶλλον σεμνότερον, κατὰ τὴν κοινῶς λεγομένην εὐχὴν, ὡς καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ ἑαυτοῦ παιήονι ἐδήλωσεν. ἐθέλει γὰρ ὁ εὐεργετούμενος ὡς οἷα θεῷ τῷ εὐεργετοῦντι εὔχεσθαι. διὸ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ φησί τις πρὸς εὐεργέτην, ὅτι θεῷ ὣς εὐχοίμην ἄν σοι. καὶ πρὸ τούτων δέ που ηὔχοντό τινες θεῶν Διὶ Νέστορί τε ἀνδρῶν. καὶ ἡ Ἑκάβη δὲ ἐρεῖ ὅτι θεὸν ὣς δειδέ*χατο τὸν Ἕκτορα οἱ ἐν τῇ Τροίᾳ, ἤγουν ἐδέχοντο, ἐδεξιοῦντο. τοῦτο δὲ καὶ ὁρισμός ἐστιν οἷον εὐχῆς, ἵνα εἴη εὐχὴ θεοῦ δεξίωσις ὑπ' ἀνθρώπων, ὅθεν ἴσως καὶ εὐχὴ λέγεται οἱονεὶ εὐεχὴ διὰ τὸ τοῦ εὖ ἔχεσθαι ἤτοι τοῦ ἀρίστου τὸν τοῦτο ποιοῦντα. Ἰστέον δὲ ὅτι τῆς εὐχωλῆς παρώνυμόν ἐστι παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ οἱ εὐχωλιμαῖοι, ὅ πέρ ἐστιν Ἑλληνιστὶ ἑρμη-

νευτικὸν λέξεως Γαλατικῆς, λεγούσης σιλοδούρους τοὺς τῷ βασιλεῖ σφῶν συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας καὶ τοῦτ᾽ αὐτὸ εὐχομένους. ὅτι δὲ καὶ παρὰ Πέρσαις τοιούτου βίου ἦσαν ἄνθρωποι συναπολήγοντες τῇ βασιλικῇ ζωῇ, καὶ τέλος τῆς μετ᾽ ἐκείνων τρυφῆς τὸ καὶ συναποθνήσκειν ἔχοντες, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπορούντων τινῶν, πῶς οὐκ ἔπαθέ τι μέγα κακὸν ἡ Ἑκάβη ὁμοίως τῇ Ἀνδρομάχῃ, ἐφ᾽ οἷς ἑώρα τὸν Ἕκτορα πάσχοντα, ἡ γὰρ Ἀνδρομάχη ἐγγὺς ἦλθεν ἀπολέσθαι, ὡς εἰσόμεθα, φασὶν οἱ παλαιοὶ, ἐν τῷ καθεστῶτι τὴν Ἑκάβην εἶναι καὶ διὰ τοῦτο μὴ λειποψυχῆσαι, διότι ἐθὰς ἦν φόνων υἱῶν. καὶ ἄλλως δὲ, προενήρξατο τῆς λύπης, ὅτε διωκόμενον ἑώρα τὸν Ἕκτορα· τῇ μέντοι Ἀνδρομάχῃ ἄθρουν προσπίπτει τὸ κακόν· διὸ καὶ πάσχει ὅσα ἐρεῖ ὁ ποιητής. (Vers. 438.)

Ὅτι κἀνταῦθα κεῖται τρόπος ἐτυμολογικὸς ἐν τῷ, οὔπω τι πέπυστο· οὐ γάρ οἱ *ἄγγελος ἐλθὼν ἤγγειλεν. ἀπὸ τοῦ ἀγγέλλειν γὰρ ὁ ἄγγελος. ὁ δὲ λόγος οἰκεῖος ἐπὶ ἔτι ἀνηκούστου κακοῦ. ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἐτυμολογία συγγενὴς μέν ἐστι πρὸς τὸ, Ἶρις ἐρέουσα, κοινοτέρα δὲ ἐκείνης καὶ σαφεστέρα. Ἰστέον δὲ ὅτι περὶ Ἀνδρομάχης ἐλέχθη ὁ ῥηθεὶς ἐτυμολογικὸς λόγος. φησὶ γάρ· ἄλοχος δ᾽ οὔπω τι πέπυστο Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν ἤγγειλ᾽, ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων, ἀλλ᾽, ὡς ἅπαξ που ὁ ἀνὴρ ἐπέσκηψεν αὐτῇ, ἐταλασιούργει. φησὶ γάρ· ἀλλ᾽ ἥ γ᾽ ἱστὸν ὕφαινε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο, δίπλακα πορφυρέην, καθά που πρὸ αὐτῆς ἡ Ἑλένη, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ᾽ ἔπασσε, καὶ ἑξῆς. τί μὲν οὖν ἡ δίπλαξ δηλοῖ, προείρηται. θρόνα δὲ (Vers. 441.) κυρίως μὲν τὰ ἐκ θηρίων ἢ τὰ ἐκ γῆς ἀναθορόντα ὀνήσιμα φάρμακα, νῦν δὲ κατὰ μετουσίαν θρόνα ἤγουν φάρμακα ἔφη τὰ βεβαμμένα λίνα ἢ ἔρια. ἐπεὶ καὶ φαρμακῶνες τὰ βαφεῖα ἐκαλοῦντο, καὶ φαρμάσσειν τὸ βάπτειν ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὥστε ὁμωνυμεῖ τοῖς ἐνεργητικῶς ποιοῦσι θρόνοις, ἤγουν τοῖς βοτανώδεσι φαρμάκοις, τὰ πάσχοντα τὴν βαφὴν ἔρια καὶ ὡς εἰπεῖν θρονευόμενα ἤτοι φαρμακευόμενα. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ πολυωνυμίας λόγον τὰ θρόνα καὶ φάρμακα καὶ κάλλη ἐλέγοντο παρὰ τοῖς παλαιοῖς. *φησὶ γοῦν Παυσανίας· κάλλη, ἄνθη, βάμματα, ὅθεν καὶ καλλύνειν τὸ κοσμεῖν καὶ σαροῦν. ἴσως δὲ ἐκ τούτου καὶ κάλλαια παρὰ τῷ κωμικῷ οἱ πώγωνες τῶν ἀλεκτρυόνων, καὶ τὰ ἐν τῇ αὐτῶν δὲ οὐρᾷ πτερὰ κατὰ Αἴλιον Διονύσιον. εἰ δὲ καὶ ὁ καλλάϊνος χιτὼν ἐντεῦθεν ποθὲν παρωνόμασται, οὐκ ἔστιν ἀπισχυρίσασθαι, εἰ καὶ εἰκός ἐστι. Τὸ δὲ ῥηθὲν πάσσειν Κυπρίων, φασὶ, λέξις, ὅθεν καὶ ὁ παστός. τὸ μέντοι ἕτερον πάσσειν τὸ ἐν τῇ ι΄ ῥαψῳδίᾳ κοινόν ἐστιν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἁλίπαστον καὶ τὰ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ παστὰ, ἔτνος δηλαδὴ ἀλφίτοις μεμιγμένον. καὶ ἐπίπαστα, φησὶν, αὐτὰ τὰ ἄλφιτα. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ Ἑλένης μὲν ὥρισε, τί ἐνεποίκιλλε τῇ δίπλακι· ἐνταῦθα δὲ οὐχ᾽ ὥρισται ὁ ποικιλμός. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, μυχῷ δόμου, περιέργως εἶπεν ὁ ποιητὴς, ἵνα δυσηκόως ἔχῃ τῶν κατὰ τὸν Ἕκτορα ἡ Ἀνδρομάχη ἐνδοτάτω οὖσα. ἐκώλυε δὲ ῥαδίως ἀκούειν καὶ ὁ τοῦ ὑφαίνειν κτύπος, ὃν ἡ κερκὶς ἐποίει. (Vers. 442.)

Ὅτι περιπαθὲς ἐνταῦθα καὶ τὸ, κέκλετο Ἀνδρομάχη ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι. αὐτὰ δὲ οὐ μόνον οὐκ εἰς ἀπόλαυσιν ἄρτι, ἀλλ᾽ οὐδὲ τεθνεῶτι τῷ ἀνδρὶ, ὡς γοῦν χθόνια φασὶ λουτρὰ, ἐγένον*το χρήσιμα, ἑλκυσθέντι, ὡς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, ἀκηδέστως ἤτοι ἀφροντίστως ἢ ἀνενταφιάστως. ἐπισημαίνεται δὲ τὴν ἀτυχίαν καὶ ὁ ποιητὴς, εἰπών· νηπίη, οὐδ᾽ ἐνόησεν, ὅ μιν, ἤγουν ὅτι αὐτὸν, μάλα τῆλε λοετρῶν χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη. (Vers. 443.) Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀμφὶ πρόθεσιν δοτικῇ συνοῦσαν ἐν τῷ, ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι. Τρίποδα δὲ λέγει μέγαν τὸν καὶ λοετροχόον καλούμενον, ὁποῖον καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐν τοῖς ἑξῆς θερμαίνει ὁ βασιλεὺς, εἰ καὶ μὴ πείθει λούσασθαι. εἰς ὅσον δ᾽ ἂν ἦν μέγας, ἐλέγχειν ὅμως ἔχει τὴν ὑστέραν βλακείαν τῶν ἡρωΐζειν δοκούντων στρατηγῶν, οἳ οὐ
1279 τρίποδας θερ*μαίνουσιν, ἀλλὰ ποταμοὺς ὅλους πυριφλεγέθοντας ἀναστομοῦσιν ἑαυτοῖς, οὐ ῥύπους 138
ἢ βρότους αἱματόεντας ἀπολουόμενοι, ἀλλ᾽ ὡσεὶ καὶ ἰχθύες ἐγκυβιστῶντες πρὸς ἄνεσιν. (Vers. 444.) Θερμὰ δὲ λοετρὰ ἔφη πρὸς διαφορὰν τῶν ψυχρῶν, οἷς οἱ καλοὶ ἥρωες ἱδρῶ ἀπεψύχοντο. τὰ δὲ τοιαῦτα καὶ Ἡράκλεια λουτρὰ ἡ παροιμία ἔλεγεν. ἦσαν δὲ ταῦτα πρώτως καὶ κυρίως τὰ ἐκ γῆς αὐτοφυῶς ἀναδιδόμενα ἐπὶ ἀναψυχῇ, φασὶν, Ἡρακλέος ἀθλοῦντος. ἀλλ᾽ οὗτος μὲν ὁ λόγος, ὃν οἶδε καὶ ὁ κωμικὸς ἐν Νεφέλαις, τοῖς ἀποσεμνύνουσι τὴν τρυφὴν ἐθέλει συμφωνεῖν, οἵ περ οὐ μόνον τὰ ἐκ γῆς φαινόμενα πάντα θερμὰ λοετρὰ ἱέρουν τῷ Ἡρακλεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέος

κοίτας ἐκάλουν ὡς οἷα τρυφεροῦ. ἕτεροι δὲ τῶν μάλιστα νεωτέρων, ὡς καὶ ὁ Ἱμεραῖος Στησίχορος, ἀλλοῖον παραδεικνύουσι τὸν Ἡρακλέα, ἐν λῃστοῦ σχήματι περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξον. (Vers. 445.) Τὸ δὲ νηπίη καινότερον διάκειται. εἰωθὼς γὰρ ὁ ποιητὴς τὸ νήπιος ἐπὶ μυκτηρισμῷ καὶ ψόγῳ ἐπιφωνεῖν ἐνταῦθα ὡς οἰκτιζόμενος τὴν Ἀνδρομάχην οὕτως ἐπεφώνησε. νηπία γὰρ αὕτη, οὐχ' ὅ*τι φαῦλόν τι διαπράττεται, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ μὲν διανοεῖται τὰ ῥηθέντα, ὁ δὲ ἀνὴρ μάλα τῆλε λοετρῶν δεδάμασται. Καὶ ὅρα τὸ μάλα, ἢ ἀκαίρως καὶ αὐτὸ προστεθὲν, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων ἔγνωσται, οὐ γὰρ μάλα τῆλε ὁ Ἕκτωρ ἔπεσεν, ὁ ἐγγὺς που τῆς Τροίας δαμασθεὶς, ὡς καὶ βλέπεσθαι, ἢ οὐ τοπικῶς κείμενον ἀλλὰ πραγματικῶς, ὡς τοῦ Ἕκτορος μάλα τῆλε γενομένου τοῦ ἐπὶ ἀναψυχῇ λούσασθαι κατὰ τὸν γυναικὸς σκοπόν. (Vers. 446.) Εἰς δὲ τὸ, γλαυκῶπις Ἀθηνᾶ, εἰ καὶ πολλὰ προείρηται, ὅμως ἀναμνηστέον κἀνταῦθα, ὅτι τὰ παρὰ τὸν ὦπα τετραχῶς οἱ ὀνοματοθέται ἔστρεψαν. ἐξ αὐτοῦ γὰρ τὰ μὲν διὰ τοῦ ὠπὸς οἷον εὐωπὸς, τὰ δὲ διὰ τοῦ ὤπης, οἷον ὁ κυνώπης, οὗ κλητικὴ ὦ κυνῶπα, καὶ θηλυκὸν ἡ κυνῶπις, ὁποῖον καὶ ἡ γλαυκῶπις, τὰ δὲ διὰ τοῦ ὢψ, καὶ αὐτῶν τὰ μὲν βαρύτονα, ὡς ὁ Κέρκωψ καὶ ὁ Κύκλωψ, τὰ δὲ ὀξύτονα, ὡς τὸ εὐὼψ εὐῶπος, καὶ γλαυκὼψ γλαυκῶπος παρὰ Πινδάρῳ. δῆλον δὲ ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ ὅτι τὸ γλαυκὸν ὀφθαλμῷ τε ἐπιλέγεται καὶ θαλάσσῃ καὶ ἐλαίᾳ διὰ τὰ φύλλα καὶ ἐλαίῳ. φέρεται γὰρ καὶ γλαυκοῦ ἐλαίου χρῆσις ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου. (Vers. 447.) Ὅτι κωκυτοῦ ἤκουσεν ἡ Ἀνδρομάχη καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου, ἧς πάνυ μεγάλης οὔσης, ὡς προδεδήλωται, ᾔσθε*το ἡ γυνὴ, ὡς εἰκὸς, εἰ καὶ ἐν μυχῷ δόμου ὕφαινεν. τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς. ὑπὸ γὰρ πάθους τῶν μελῶν αὐτῇ χαλασθέντων ἀκρατὴς γίνεται τῶν ἐν χερσίν. ὡς δὲ καὶ αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυε, (Vers. 451.) τουτέστι τῆς πενθερᾶς Ἑκάβης, ἧς καὶ ὁ ἀνὴρ αἰδοῖος ἑκυρὸς τῇ Ἑλένῃ που προσεφωνήθη, τότε δὴ τοῦ κακοῦ ἐπαυξανομένου, ἐγκελεύεται δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισιν οὕτω· δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται· αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ὡς ἐγράφη. ἐν δέ μοι αὐτῇ στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα πήγνυται· ὃ δὴ πᾶς εἴποι ἂν φόβῳ μεγάλῳ ἐναποληφθείς. Εἶτα (Vers. 454.) καὶ στοχασαμένη τοῦ κακοῦ πρῶτα μὲν ἀορίστως φησίν· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν. εἶτα καὶ εὐστοχώτερον ἐπιβάλλουσα ἐπάγει μετὰ οἰκτίστης προαναφωνήσεως· αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος, ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς, μόνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται, ἤγουν διώκῃ κατὰ τὸ πεδίον, καὶ δή μιν καταπαύσει ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς, ἥ μιν ἔχεσκεν. ἣν καὶ ἐφερμηνεύουσα φησίν· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν, ἀλλὰ πολὺ προθέεσκεν, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων, ἤγουν οὐδενὶ κατὰ τὸ μένος ὑποτασσόμενος· ὃ δὴ ἀγηνορία ἐστίν. *οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον οὐχ' οὕτω φράζουσιν, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ οἰκείου μένους οὐδενὶ εἴκων εἴποιεν ἂν, ὡς αὐτοῖς σύνηθες. δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ Ὁμηρικὸν εἰρῆσθαι ἀντὶ τοῦ, μηδενὶ ὑπάγων καὶ ὑποτάσσων ἑαυτόν. καὶ ταῦτα μὲν ἡ Ἀνδρομάχη νῦν. Ὅτε δὲ στᾶσα ἐπὶ τοῦ τείχους ἐνόησε τὸν ἄνδρα ἑλκόμενον πρόσθεν πόληος ἀκηδέστως, ὡς προείρηται, τότε δὴ ἐκπεσοῦσα τοῦ προοιμιάζεσθαι τὸ πάθος τοῦ μεγάλου ἀγῶνος γίνεται καρδιώξασα, ὡς ῥηθήσεται. (Vers. 447.) Ἰστέον δὲ ὡς οἰμωγὴ μὲν ἐκ τοῦ οἰμώζω, αὐτὸ δὲ ἐκ τοῦ οἴ μοι καὶ τοῦ ὤζειν, ὅ περ ἀπὸ τοῦ ὢ γίνεται. τούτου δὲ ἡ χρῆσις παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Εὐμενίσι. λέγει δὲ περὶ τοῦ τοιούτου ῥήματος καὶ Αἴλιος Διονύσιος οὕτω· ὤζειν, τὸ θαυμάζειν, ὡς ὢ λέγειν, καθὰ καὶ οἰμώζειν τὸ οἴμοι λέγειν, καὶ φεύζειν τὸ φεῦ λέγειν. (Vers. 451.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ἑλένη μὲν τὸν ἑκυρὸν Πρίαμον αἰδοῖον καὶ δεινὸν προσφωνεῖ, τῇ αἰδοῖ τὸ δέος συγκεράσασα ὡς ἐχρῆν· Ἀνδρομάχη δὲ οὐχ' οὕτω τὴν ἑκυρὰν Ἑκάβην προσεῖπεν, ἀλλὰ μόνον αἰδοίην. καὶ ἔστι μέν ποτε σύγκρατον αἰδοῖ τὸ δέος, ὡς τὰ πολλὰ δὲ ἀδεὴς ἡ αἰδὼς καὶ ἄκρατος φόβῳ, ὡς ἡ ἐπὶ διδασκάλων τοῖς ἤδη τελείοις καὶ ἡ ἐπὶ γονέων καὶ φίλων καὶ εὐεργετῶν, ἥτις ἁπλούστερον ἔχει καὶ ἀφελέστερον. διὸ κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἀθήνησιν αἰ*δοῦς καὶ ἀφελείας ἦν βωμὸς περὶ τὸν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς νεὼν, καθὰ καὶ Παυσανίας ἱστορεῖ, ἃς οἱ μὲν παιδαγωγοὺς, οἱ δὲ τροφοὺς τῆς θεᾶς γενέσθαι φασίν. ἔστι δὲ αὐτὸ αἴνιγμα τοῦ χρῆναι τὸν διδασκόμενον ἢ τὰ πρὸς φρόνησιν Ἀθηνᾶν ἢ τὰ πρὸς ἄλλας τέχνας, ὧν Ἀθηνᾶ ἐπιστατεῖ, αἰδῶ τε τηρεῖν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ ἀφελῶς αὐτοῖς προσφέρεσθαι καὶ ἀπεριέργως οἷα μὴ εἰδότας. τὸ γὰρ ἔξω τοῦ δέοντος περίεργον πονηρίαν τε ἔχει ἀπρεπῆ καὶ τοὺς διδασκάλους

λυπεῖ. ὅτι δὲ ἀφέλειαν οὐ μόνον ἐπὶ ἁπλότητος οἱ παλαιοὶ ἐτίθουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μεγαλείου τινὸς καὶ ἐνδοξότητος, ἐν ῥητορικοῖς δηλοῦται λεξικοῖς. (Vers. 448.) Τὸ δὲ χαμαὶ ἐκπεσὸν χαμαιριφὲς λέγεται. Κερκὶς δὲ, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται, ὠνοματοπεποίηται. ἀπὸ τοῦ κρέκω γὰρ, ὃ δηλοῖ τὸ ἠχῶ, γίνεται κατὰ μετάθεσιν. ἐκ τούτου δὲ καὶ ὄρνεον ἡ κρὲξ, ὡς παρεμφαίνει ὁ κωμικὸς ἐν τοῖς Ὄρνισιν. ἴσως δὲ οὕτω, καθὰ καὶ προεγράφη, καὶ ὁ κίρκος ἀπὸ τοῦ κρίζειν κατὰ μετάθεσιν πρὸς διαστολὴν τοῦ ὀργάνου κρίκου, ἐξ ὧν καὶ ῥῆμα τὸ κρικῶ. (Vers. 450.) Τὸ δὲ ἴδωμι ἐκ τοῦ ἴδοιμι ἐκτέταται τὴν παραλήγουσαν, 1385
ὥς που καὶ τὸ τύχωμι ἐκ τοῦ τύχοιμι. δεύτερα δὲ αὐτῶν ἴδῃς καὶ τύχῃς οὐχ᾽ εὕρηται, εἰ καὶ τὸ ἀνάλογον ἀπαιτεῖ. ἴσως δὲ οὐ γέγονε *συναλοιφὴ διχρόνου ἐκ τοῦ ἴδωμι, ἀλλὰ διφθόγγου ἐκ τοῦ ἴδωμαι ἤγουν θεάσωμαι. (Vers. 452.) Τὸ δὲ, ὅτινα ἔργα, ποιητικὴ ἐστι καὶ αὐτὸ λέξις ἀντὶ τοῦ τίνα πλεονασμῷ τοῦ ο ὁμοίως τῷ ὅτῳ καὶ ὅτοισι καὶ ὁτέοισι καὶ ὅτεο ἀντὶ τοῦ οὕτινος, οὗ κοινότερον τὸ ὅτου, ᾧ ἰσοδύναμον καὶ τὸ ὅου ἀντὶ τοῦ οὗ, οἷον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον. Τὸ δὲ, πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἡ καρδία πατάσσει, ὡς εἰ μὴ τὰ ἐπέχοντα ἦν, γενέσθαι ἂν αὐτὴν ἀνὰ τὸ στόμα, καὶ διεκπεσεῖν τῆς κατὰ φύσιν θέσεως τῷ ἄνω παλμῷ, κατὰ τὸ, κραδίη δέ μοι στηθέων ἐκθρώσκει. ὅτι δὲ ἦτορ καὶ νῦν τὴν καρδίαν ἔφη, δηλώσει κατωτέρω ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, παλλομένη κραδίην. Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ πατάσσει κραδίη καὶ ἄλλεται τοῖς οὕτως ἀγωνιῶσιν, ἀλλ᾽ οὐ βλάπτεταί, φασι, διὰ τὸ παρακεῖσθαι τῇ καρδίᾳ τὸν πνεύμονα μαλακὸν καὶ ἄνεμον ὄντα καὶ σήραγγας ἔχοντα οἷον σπόγγου κατατετρημένας, ὡς γίνεσθαι αὐτῇ τὸν παλμὸν εἰς ὑπεῖκον καὶ μαλθακόν. (Vers. 453.) Γόνατα δὲ πήγνυται ὡς κρυερὰ τῷ δέει γιγνομένα. Τὸ δὲ, ἐγγὺς δή τι κακὸν, ἐπὶ κινδύνου ἐλπιζομένου ῥηθήσεται. ὁ δὲ ἀπευχόμενος οἷα δεδιώς τι ἀκοῦσαι κακὸν εἴποι ἂν (Vers. 454.) τὸ, αἲ γὰρ ἀπ᾽ οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλα αἰνῶς δείδω, μὴ δή μοι τόδε γένηται. ἔφη δέ που *τοιοῦτόν τι καὶ ὁ Πολυδάμας. ἔστι δὲ τὸ, αἲ γὰρ ἀπ᾽ οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος, περίφρασις τοῦ, εἴθε μὴ ἀκούσαιμι, ἀλλὰ δηλονότι πόῤῥω εἴη τῆς ἐμῆς ἀκοῆς. (Vers. 457.) Ἀγηνορίαν δὲ δοκεῖ καὶ ἐνταῦθα λέγειν φιλαλήθως τὴν θρασύτητα. ὁ γὰρ ὡς ἐῤῥέθη θρασὺς Ἕκτωρ καθ᾽ ὅμοιον λόγον καὶ ἀγηνορίαν ἔχειν ῥηθήσεται. εἰ δέ ποτε καὶ ἐπὶ ἀνδρίας ἡ ἀγηνορία, ἐνταῦθα γοῦν οὐχ᾽ οὕτω φαίνεται διά τε τὴν εἰρημένην ἀκολουθίαν καὶ διὰ τὴν προσθήκην τοῦ ἀλεγεινῆς. ἡ γὰρ ἐπ᾽ ἀνδρίας ἀγηνορία οὐχ᾽ οὕτως ἀλεγεινή.
1280 ταύτην δὲ καὶ μένος που ἔφη, σεμνότερον τοῦτό γε εἰποῦσα, οὐχ᾽ ὅτι ἐπὶ ψόγῳ ἡ γυνὴ ἔφη *τὸ, θρασὺν Ἕκτορα, ἢ τὸ, ἀγηνορίας ἀλεγεινῆς. καὶ αὐτὰ γὰρ, εἰ καὶ μετά τινος βαρύτητος καὶ ἀφελείας, ἐπαινετικῶς ὅμως ἐπὶ ἀνδρίᾳ ἔφη. οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔχθιστον Ἀχιλλέα δῖον καλοῦσα δυσφημοίη ἂν τὸν ἄνδρα ἡ γυνὴ, ὥς περ οὐδὲ ὅτε ἔλεγε, δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἡ ἀγηνορία καὶ ἄλλως ἐτυμολογουμένη δύναται καὶ οὕτω καθίστασθαι. λέγοιτο γὰρ ἂν ἀγήνωρ καὶ ὁ τῶν ἄλλων προάγων ἀνέρων ἤτοι ἀνδρῶν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα εἰπὼν ἀγηνορίαν ἐπάγει· ἐπεὶ οὔ ποτε ἐν πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν, ἀλλὰ πολὺ προθέεσκεν. ὁ δὲ προθέων ἤτοι προάγων τῶν ἀνδρῶν καλῶς ἂν ἀγήνωρ λέγοιτο. (Vers. 458.) Ὅρα δὲ τὸ, ἐν πληθυῖ, πρὸς ὃ ἀντιδιαστέλλεται τὸ, μοῦνον ἀποτμήξας. ὁ γὰρ μόνος πρὸς πλῆθος λέγεται. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ἥ μιν ἔχεσκε, ἀντὶ τοῦ ἥτις αὐτὸν εἶχεν. οὐ γὰρ αὐτός φησιν εἶχεν ἀγηνορίαν, ἀλλ᾽ ἐκείνη αὐτὸν εἶχεν ὡς οἷα δεσπόζουσα, ὃ δὴ πάνυ ἀγήνορα δηλοῖ τὸν Ἕκτορα. (Vers. 459.) Τὸ δὲ, προθέεσκεν ἀνδρῶν, τὸν Προθοήνορα ποιεῖ κύριον φερώνυμον ὄνομα. ὁ δὲ τοιοῦτος τόπος ἐγκώμιόν ἐστι θαῤῥαλέου ἀνδρός. ποιητικὴ δὲ πάν*τως παρίσωσις τὸ ἔχεσκε καὶ ποθέεσκεν.

(Vers. 461.) Ὅτι ἡ Ἀνδρομάχη διὰ λύπην τὴν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ παλλομένη κραδίην μεγάροιο διέσσυτο Μαινάδι ἴση, τουτέστι βακχικῶς, μανικῶς, οὐ κατὰ κόσμον. σὺν οὐδενὶ γὰρ κόσμῳ ἐκινοῦντο αἱ Βάκχαι, ὀπαδοὶ οὖσαι Διονύσῳ πρέπουσαι τῷ Μαινόλῃ. διὸ καὶ αὐταὶ Μαινάδες, αἳ καὶ τιθῆναι Διονύσου προεῤῥέθησαν. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ ἴση ἀντὶ τοῦ ὁμοία εἶπεν, οὐκ ἐπὶ ποσοῦ λαβὼν ἀλλὰ ποιότητος, καὶ ὅτι οὐκ ἠθέλησε πλατῦ*ναι τὴν παραβολὴν, ἵνα μὴ τὰ περὶ τὰς Μαινάδας ἐκθέμενος δόξῃ λέγειν οὐ σεμνὰ, ἔτι δὲ καὶ ἐκφαίνειν μυστήρια. (Vers. 462.) Ὅτι Ἀνδρομάχη, ὡς εἶδεν ἐκ τοῦ τείχους τὰ κατὰ τὸν ἄνδρα, ἔπαθεν ἅ περ ἱστορεῖ Ὅμηρος, εἰπών· αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἷξεν ὅμιλον, ἔστη παπτήνασ᾽ ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ᾽ ἐνόησεν ἑλκόμενον πρόσθε πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι

1386ἕλκον ἀκηδέστως, ὡς ἐῤῥέθη, κοίλας ἐπὶ νῆας· τὴν δὲ κατ᾽ ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν, ὅ ἐστι
βαθεῖα σκότωσις ὡς οἷα καί τις νύξ· ἤριπε δ᾽ ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε· τῆλε δ᾽ ἀ*πὸ κρατὸς
χέε δέσματα σιγαλόεντα· ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τε, ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην, κρήδεμνόν θ᾽, ὅ ῥά οἱ
δῶκε χρυσῆ Ἀφροδίτη ἤματι τῷ, ὅτε μιν ἠγάγεθ᾽ Ἕκτωρ ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὅ ἐστι δῶρα προικῷα. (Vers. 467.) Ἔστι δ᾽ ἐριπεῖν μὲν τὸ εἰς ἔραν πεσεῖν ἁπλῶς· ἐριπεῖν δὲ ἐξοπίσω
τὸ κλιθεῖσαν ὑπτίαν πεσεῖν. Ἀποκαπύσαι δὲ ψυχὴν τὸ ἀποπνεῦσαι. κάφος γάρ, φασι, τὸ πνεῦμα,
ἐξ οὗ τὸ κεκαφηότα θυμόν. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ὁ κάπος, ἐξ οὗ καὶ ὁ κῆπος, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται. ἐξ αὐτοῦ
δὲ καὶ κάπη ἡ καταπνεομένη ὑπὸ τῶν ἵππων φάτνη. αὐτὴ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κάπτω δοκεῖ γίνεσθαι. ἀπ᾽
αὐτῆς δὲ πανσικάπη κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, μηχάνημά τι τροχῷ ἐμφερὲς, δι᾽ οὗ τὸν τράχηλον διεῖρον
τῶν ὑποζυγίων ὥστε μὴ ἐσθίειν, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε, φησὶ, μὴ δύνασθαι τὰς χεῖρας
τῷ στόματι προσάγειν. καὶ ἔοικε κατὰ τούτους τοὺς λόγους πανσικάπη λέγεσθαι, ὡς παύουσα τῆς κάπης
ἢ τοῦ κάπτειν, ὅ ἐστι τοῦ ἐσθίειν. πρὸς δὲ τὸ, ψυχὴν ἐκάπυσεν, ἐναντίον τὸ ἄμπνυτο, του*τέστιν
ἀνέπνευσεν, ὡς κατωτέρω φησὶν, ὅ ἐστιν ἦλθεν εἰς τὴν προτέραν πνοήν. ὃ καὶ ἑρμηνεύων εὐθὺς
ἐπάγει· καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, τουτέστιν ἡ ζωτικὴ ψυχικὴ δύναμις συνήχθη, σκεδασθεῖσα οἷον
τῇ λειποθυμίᾳ, ὃ δὴ καὶ θυμηγερεῖν συνθέτως λέγεται, καὶ ζωγρεῖν δὲ ἤτοι ζωὴν ἀγείρειν, ὡς εἶναι
ταὐτὰ κατὰ πολυωνυμίαν τὸ ἄμπνυσθαι καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἀγείρειν καὶ θυμηγερεῖν καὶ ζωγρεῖν.
Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὥς περ τολμήσας ἐρεβεννὴν, ὅ ἐστι σκοτεινὴν νύκτα, τὴν σκοτοδίνην ἐκάλεσεν, οὕτω
καὶ τὴν λειποθυμίαν ψυχῆς ἀπόπνοιαν, καὶ ὅτι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ ἄμπνυτο ἤγουν ἀνέπνευσεν εἴρηκέ
τις ἀναφρονῆσαι τὸ τὴν πρώτην ἀναλαβεῖν φρόνησιν. (Vers. 468.) Δέσματα δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν ἐπὶ
δεσμοῦ ἔθετο βιαίου, ἐνταῦθα δὲ οὕτω λέγει τὰ ἐπὶ κόσμῳ τὸ γυναικεῖον κάρη δεσμοῦντα, ὅθεν καὶ τὸ
κρήδεμνον σύγκειται.* Ἀττικὴ δέ, φασιν, ἡ λέξις. ὡς γὰρ ξεσμὸς ξέσμα, οὕτω δεσμὸς δέσμα. Σιγα-
λόεντα δὲ ταῦτα, ᾧ λόγῳ καὶ εἵματα ἔφη σιγαλόεντα, τὰ σιγὴν δηλαδὴ ἐμποιοῦντα δι᾽ ἔκπληξιν,
ἢ σιγηλὰ καὶ ἄκτυπα δι᾽ ἁπαλότητα. ἡνία δέ γε σιγαλόεντα καὶ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον, ὡς ἀλλαχοῦ
δεδήλωται. Ἕρμιππος δὲ καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα λέγει τὰ ἄθραυστα, ὁποῖα τὰ λεγό*μενα θάσια.
(Vers. 469.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι γενικῶς γυναικεῖον κόσμον δηλώσας ἐν τῷ εἰπεῖν δέσματα, εἶτα ἐπάγει
κατὰ μέρος τὰ εἴδη, τὴν ἄμπυκα καὶ τὰ ἑφεξῆς. ἔστι δὲ ἄμπυξ μὲν ἀρσενικῶς κατὰ τοὺς παλαιοὺς διάδη-
μά τι πρὸς ἀνάδεσιν τριχῶν, ἃς περιστέλλοντες οἱ παλαιοὶ ὑπὸ τοῦτον παρῆγον. ἡ δὲ τοιαύτη φράσις
οἷον τινὰ κούφιαν ἰδιωτικῶς εἰπεῖν διαγράφει τὸν ἄμπυκα. καὶ νῦν δέ, φασιν, ἀμπυκίζειν, τὸ τὰς
ἐμπροσθίας τρίχας ἀναδεῖν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ χρυσάμπυκες ἵπποι διὰ τὸ δεῖσθαι στροφίῳ τὰς κορυφὰς
τῶν τριχῶν. ἐν δὲ ῥητορικοῖς λεξικοῖς εὑρέθη καὶ ταῦτα· ἀμπυκάσαι, ἀναδῆσαι, χαλινῶσαι, στεφα-
νῶσαι· καὶ ἄμπυξ, χαλινὸς, συγκάθαμμα, ἐπίκρανον, καλύπτρα, διάδημα, στεφάνη· καὶ ὅτι ἄμ-
πυκες διαδήματα κατὰ μεταφοράν· καὶ ὅτι ἀμπυκῖται διαδήματα· ἴσως διὰ τὸ ἀμπέχειν τὰς τρίχας,
ὥς φησι Παυσανίας, ὃ καὶ ἀμπυκίζειν ἔλεγον· ἐκ μεταφορᾶς δέ, φασι, καὶ ὁ τροχὸς, διὰ τὸ κυκλο-
τερὴς εἶναι. δῆλον δὲ ὡς καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα παραμπίκια ἐπὶ τριχῶν λέγειν εἴωθεν. εὕρηται δὲ καὶ
παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ὅτι παραμπυκίζεται τὸ παραπλέκεται τὰς τρίχας. κεκρύφαλος δέ, φασι, κόσμος
τις περὶ κεφαλὴν καὶ αὐτὸς, λεγόμενος κροκύφαντος. ἀναδέσμη δὲ σειρὰ, ἣν κύκλῳ πε*ρὶ τοὺς κροτά-
φους ἀναδοῦσι. Κρήδεμνον δὲ, τὸ μαφόριον. (Vers. 470.) Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι καλῶς
ἐπὶ μὲν Ἑκάβης τῆς γραὸς συντόμως εἶπε, λιπαρὰν ἔῤῥιψε καλύπτρην· ἐπὶ δὲ ταύτης ὡς νέας ἐξειργά-
σατο ἐνδιασκεύως τὸν κόσμον τῆς κεφαλῆς. εἰ δὲ δῶρον χρυσῆς Ἀφροδίτης τὸ κρήδεμνον τοῦτο, ἔοικέ τι
καὶ ἀπὸ χρυσέας ὕλης ἔχειν ἐπαφρόδιτον. Ἰστέον δὲ ὅτι φέρεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς κόσμος γυναικεῖος,
ὃν περίθετον κεφαλὴν ἐκάλουν. Ἀριστοφάνης Θεσμοφόροις· κεφαλὴ περίθετος, ἣν ἐγὼ νύκτωρ φορῶ.
ἄδηλον δὲ εἴτε κρήδεμνον αὕτη εἴτε ἄμπυξ εἴτε κεκρύφαλον εἴτε ὁμοῦ πάντα *ταῦτα μετὰ τῆς ἀναδέσμης. 1281
ἡ δὲ ῥηθεῖσα περίθετος κεφαλὴ καὶ περικεφαλαία, φασὶν, ἐλέγετο, καθὰ καὶ παραπροσωπὶς ἡ παρὰ
τῷ προσώπῳ τιθεμένη, ἧς καθ᾽ ὁμοιότητα καὶ παρώπια τὰ ὀφθαλμοῖς ἵππων περιτιθέμενα δέρματα
καὶ τὰ χάριν σκιᾶς ἀντήλια τὰ προβεβλημένα δηλαδὴ τῶν προσώπων τοῖς ἡλιαζομένοις. (Vers. 471.) Τὸ
δὲ, ἠγάγετο Ἕκτωρ, καιριωτάτη λέξις ἐπὶ γάμου. ἄγεσθαι γάρ τινα γυναῖκα κυριολεκτοῦντες φαμέν.

ἡ δὲ μεταφορὰ ἐκ τῶν ὑπὸ ζυγὸν ἀγομένων δαμάλεων. (Vers. 473.) *Ὅτι οὐ λόγους μόνον ὁ ποιητὴς
οἰκτροὺς ἐνταῦθα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ὄψεις περιπαθεῖς, πῇ μὲν τὸν Πρίαμον θανατῶντα εἰσάγων καὶ
ἐξελθεῖν ἐπ' Ἀχιλλέα θέλοντα, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, πῇ δὲ τὴν Ἀνδρομάχην, θέλουσαν
ἀπολέσθαι, εἰ μὴ αὐτὴν εἶχον, ὅ ἐστι κατεῖχον, γαλόῳ καὶ εἰνάτειρες, ὅ ἐστιν αἱ ἀνδράδελφοι καὶ αἱ
σύννυμφοι, ὡς πολλαχοῦ ἐῤῥέθη. Καὶ ὅρα τὸ γαλόῳ, πρὸ μιᾶς ἔχον τὸν τόνον, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἡροδώ-
ρου κεῖται καὶ Ἀπίωνος. φράζει δ' ἐνταῦθα Ὅμηρος οὕτω· ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνάτερες ἅλις
ἔσαν, διὰ τὸ ἐν αὐταῖς πολυπληθές. αἵ ἑ, ἤγουν αἵ τινες αὐτὴν, *μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπο-
λέσθαι ἢ ὀλέεσθαι.* (Vers. 477.) *Ὅτι ἀμβλήδην γοόωσα ἡ Ἀνδρομάχη τοιαῦτα λέγει μονῳδικῶς·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος καὶ ἑξῆς ὡς ῥηθήσεται. χρὴ γὰρ πρῶτον παρασημήνασθαι προθεωρητικῶς, ὡς* 1387
*οὐκ ἀπὸ τῶν παρεστώτων ἁπλούστερον ἡ γυνὴ ἄρχεται περιπαθῶς, οἷον τοῦ φόνου καὶ τοῦ ἑλκυσμοῦ,
ἀλλ' ἐκ τῶν πόῤῥωτέρω προοιμιάζεται, πατρίδος μεμνημένη καὶ προγόνων καὶ τύχης παλαιᾶς. ὅλως δὲ
εἰπεῖν, συνάξας ὁ ποιητὴς τὸν ἀκροατὴν καὶ συγ*χέας οἷς μικροῦ ἂν ἡ γυνὴ τῷ πάθει ἐξέλιπε, διαχέει
αὖθις καὶ εἰς ἄνετον ἀπολύει τῇ ἐνταῦθα μονῳδικῇ ἀφελείᾳ, ἵνα μὴ διόλου στύφων εἴη ὁ ἐπὶ τῷ πένθει
λόγος, ἀλλὰ μετέχῃ πῃ καὶ γλυκύτητος. ἔχει δὲ τῇ γυναικὶ τὸ προοίμιον καὶ τὰ μετ' αὐτὸ οὕτως·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα, τουτέστι μιᾷ, γεινόμεθα, ἤγουν ἐγεννήθημεν, αἴσῃ ἀμφότεροι, σὺ
μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν, Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ, ἐν δόμῳ Ἠετίωνος,
ὅ, ἤγουν ὅς, μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέ*σθαι. νῦν δὲ σὺ μὲν
Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις χήρην ἐν μεγάροισι·
παῖς δ' ἔτι νήπιος αὔτως, ὃν τέκομεν, σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ ἔσσεαι, Ἕκτορ,
ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὗτος· ἤν περ γὰρ πόλεμόν τε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν, αἰεί τοι τούτῳ
γε πόνος καὶ κήδε' ἔσσονται· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας. ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα
παῖδα τίθησι· πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί. δευόμενος δέ τ' ἄνεισι παῖς ἐς πατρὸς
ἑταίρους, ἄλ*λον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος· τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε. τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε, χερσὶ πε-
πληγὼς καὶ ὀνειδίοις ἐνίσσων. ἔῤῥ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν. Καὶ μέχρι τούτων ἐν
στίχοις ἐννέα φράσας καθολικώτερον ὁ ποιητὴς διὰ τῆς μητρὸς τὰ τῆς ὀρφανίας δεινὰ, εἶτα μερικεύει
ἀνελπίστως τὸ νόημα, δι' οὗ γνωμικῶς ἤδη ἐχαρακτηρίσθη, ὁποῖα πάθοι ἂν κακὰ παῖς τις ἁπλῶς
πατρὸς ὀρφανισθεὶς, οὐ μὴν τοιοῦτος, *οἷος νῦν ὁ τοῦ Ἕκτορος, βασιλικὸς δηλαδὴ, καὶ ὑπὸ μητρὶ ὢν
τοιαύτῃ, καὶ πάτρωσιν, ὅ ἐστι θείοις ὁμοίοις καὶ πάππῳ βασιλεῖ. διὸ καὶ ἠθέτησάν τινες τὰ τοιαῦτα
ἔπη, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται. μερικεύων οὖν, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ ποιητὴς τὸ ἐν τῷ καθόλου γνωμα-* 1388
τευθὲν καὶ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανιὼν, ὅ ἐστιν εἰς τὸ προκείμενον, τὸν Ἀστυάνακτα δηλαδὴ, ἐπάγει
(Vers. 499.) *ταῦτα· δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι παῖς ἐς μητέρα χήρην, Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ
γούνασι πατρὸς μυελὸν οἶον, ἤγουν μόνον, ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημὸν, ἤτοι λίπος· αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος
ἕλοι παύσαιτό τε νηπιαχεύων, εὕδεσκεν ἐν λέκτροι*σιν ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θα-
λέων ἐμπλησάμενος κῆρ· ὅ περ ὁ κωμικὸς ἐμπλήμενος λέγει. νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι φίλου ἀπὸ
πατρὸς ἁμαρτὼν, Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν· οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα
μακρά· νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι νόσφισι τοκήων αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κεν, ἤγουν ἐπει-
δὰν, κύνες κορέσωνται, γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματα ἐνὶ μεγάροισι κέονται λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυ-
γμένα χερσὶ γυναικῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ, οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ*
1282 *ἐγκείσεαι αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωιάδων *κλέος εἶναι. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ τῆς γυναικὸς
μονῳδικὸν χωρίον. τὰ δ' ἐν αὐτῷ ἐπιστασίας ἄξια ταῦτα.* (Vers. 476.) *Τὸ μὲν ἀμβλήδην ἀντὶ τοῦ
ἀναβλητικῶς ἤτοι προοιμιακῶς. προοιμιάζεται γὰρ ἡ γυνὴ, ὡς προείρηται, ὥστε γίνεσθαι τὴν λέξιν
ἀπὸ τοῦ ἀναβάλλεσθαι, ὅ ἐστι προοιμιάζεσθαι, ὡς τὸ, ὁ δ' ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. ἢ καὶ ἄλλως
ἀμβλήδην τὸ ἀναμβλητικῶς, ὁρμητικῶς, ἀθρόως. καὶ συγκέκοπται ἀπὸ τοῦ ἀμβολάδην, ὅ περ πρὸ
μικροῦ ἐῤῥέθη ἐπὶ ἀναζέοντος λέβητος. ἡ δὲ καταρχὴ τῆς ῥηθείσης μονῳδίας ὁμοία τῇ τῆς Ἑκάβης.
ἐκείνη μὲν γὰρ ἔφη· τέκνον, ἐγὼ δειλή· αὕτη δὲ, Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος. λέγει δὲ καὶ κατωτέρω τὸ*

῞Εκτορ, ἐπιμένουσα φιλίως τῷ ὀνόματι τοῦ ἀνδρός. μίαν δὲ αἶσαν λέγει τὴν ἐπίσης ἐπ᾽ ἀμφοῖν ἔχουσαν κατά γε τὸ δυστυχές. (Vers. 479.) *Τὸ δὲ, Θήβαις Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ, καινότερον συντέτακται, ἢ διὰ σαφήνειαν, ἵνα λέγῃ, ταῖς Θήβαις, ἤγουν τῇ ὑποπλάκῳ πόλει, ἢ ὡς ἂν ἐμφήνῃ ὅτι δύναται καὶ Θήβη ὑπόπλακος λέγεσθαι ἑνικῶς, ὡς τὸ, ᾠχόμεθα ἐς Θήβην. διὰ τοῦτο γὰρ τῇ πληθυντικῇ δοτικῇ ἑνικὴν ἐπήγαγε. περὶ δὲ Θηβῶν τούτων προδεδήλωται.* (Vers. 480.) *Τὸ δὲ, τυτθὸν ἐοῦ*σαν, ὅμοιον τῷ, κοτύλην τυτθὸν ἐπέσχεν, ἤτοι μικρὰν, κατὰ τὸ, κλυτὸς Ἱπποδάμεια.* (Vers. 481.) *Τὸ δὲ, δύσμορος αἰνόμορον, δηλοῖ μὲν ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ, ἐχρησίμευσε δὲ τῷ, καθά που προδεδήλωται, γράψαντι· Δύσπαρις, Αἰνόπαρις. ἔχει δὲ πρὸς ταῦτα ὁμοιότητα καὶ τὸ δυσάμμοροι, κοινῶς περὶ τῶν δύο λεχθὲν ὁμοζύγων, περὶ οὗ πρὸ βραχέων γέγραπται.* (Vers. 482.) *Τὸ δὲ, ὑπὸ κεύθεσι γαίης, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῖς κευθμῶσιν, ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ δόμους Ἀΐδου, ὅς τόπος ἐστὶν ὑπόγαιος καὶ οὕτω κεκρυμμένος. διὸ καὶ Ἀΐδης λέγεται, ἤγουν ἀὴρ ἀφανὴς, ὃν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν.* (Vers. 489.) *Ἀπουρίσαι δὲ ἀρούρας τὸ ἀφορίσαι καὶ ἀφελέσθαι. καὶ ἔστι καιριωτάτη ἡ λέξις, τιθεμένη καὶ ἐπὶ ἐξορίας. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ῥήματος καὶ τὸ ἀποῦραι, ἢ μᾶλλον τοῦτο πρωτότυπον τοῦ ἀπουρίζειν, ὁμοίως τῷ ἐρέθω ἐρεθίζω, ὁπλέω ὁπλίζω, ἀφρέω ἀφρίζω. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ ἀπουρίζειν. κατουρίζειν δέ γε τὸ κατ᾽ οὖρον πλέειν, ὡς τὸ, πόλιν κατ᾽ ὀρθὸν οὔρισας.* (Vers. 490.) *Ἐντεῦθεν δὲ ἄρχεται ὁ γνωμικὸς χαρακτὴρ, ὁ καθὰ εἴρηται περὶ τῆς ἁπλῶς ὀρφανίας μετρούμενος ἐν στίχοις ὡς προεδηλώθη ἐννέα, οὓς, καθὰ ἐῤῥέθη, ἀθετοῦσί τινες, ὡς ἀδιαθέτους, φασὶ, καὶ κοινῶς τῷ τυχόντι παντὶ ὀρφανῷ πρέποντας, οὐ μὴν τοιῷδε, ὁποῖος ὁ Ἀστυά*ναξ ἔσται, εἰ τυχὸν φύγῃ τὸν θάνατον. οὐ γὰρ δήπου τὰ τοῦ τυχόντος ὀρφανοῦ πείσεται καὶ αὐτὸς ὁ βασιλικὸς ὀρφανός. ἔτι γε μὴν ὠβέλισαν τοὺς τοιούτους στίχους οὐ μόνον ὡς ἀναρμόστους τῷ καιρῷ, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐτελεῖς τῇ συνθήκῃ, καθὰ ἐκεῖνοι λέγουσι, μὴ θέλοντες γυναικείου στοχάσασθαι ἤθους, ἐν πένθει μεγάλα ταῦτα λέγοντος, ὅτε τοῦ πρὸς ἀκρίβειαν λαλεῖν ἐξεκρούετο. Παναφῆλιξ δὲ παῖς ὁ τῶν ἡλικιωτῶν ἁπάντων ἀπηλασμένος, ἢ πάντῃ ἀφῆλιξ, οἷα τῇ ἀφηλικιότητι προστεθέντων καὶ τῶν τῆς ὀρφανίας κακῶν.* (Vers. 491.) *Τὸ δὲ, πάντα ὑπεμνήμυκεν, ἀντὶ τοῦ κατὰ πάντα ἐστύγνακε. διὸ καὶ ἐπάγει· δεδάκρυνται δὲ παρειαὶ, ἢ μᾶλλον τεταπείνωται, καταβέβληται. τοῦτο δὲ εἰς γραφὴν μὲν πεζὴν οὐχ᾽ ἕλκεται, γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἡμύω τὸ ἐπικλίνω ἤμυκε, καὶ Ἀττικῶς ἐμήμυκε, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν̄ ἐμνήμυκε ἀντὶ τοῦ κάτω οἷον κεῖται καὶ στυγνάζων κατακέκλιται. ὅτι δὲ τοῦ ἡμύω πρωτότυπόν ἐστι τὸ μύω, ἐκδηλότατόν ἐστιν. αὐτὸ δὲ ἐπὶ βλεφάρων καὶ χειλέων καί τινων ἑτέρων λέγεται. μέλλων δὲ αὐτοῦ μύσω, ἐξ οὗ καὶ μύες καὶ μυῶνες οἱ κατὰ σῶμα, καὶ μῦς τὸ ζωΰφιον. ἐκ δὲ τοῦ μύειν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, καὶ ποτήριον ἡ ἄμυστις, ἀφ᾽ οὗ ἔστιν εὐμαρῶς πιεῖν, καὶ πόσις δὲ, ἣν *ἀπνευστὶ πίνει τις μὴ μύσας, καὶ ῥῆμα ἐκμυστίζειν τὸ ἐφ᾽ ἓν πνεῦμα πίνειν, οἷον, λύσας δὲ ἀργὴν στάμνον εὐώδους ποτοῦ, ἵησιν εὐθὺς κύλικος εἰς κοῖλον πλάτος· ἔπειτ᾽ ἄκρατον καὶ οὐ τεταργανωμένον ἔπινε, κἀξεμύστισε. Πλάτωνος τοῦτο τοῦ κωμικοῦ, ὥς φησιν Ἀθήναιος, ὡς καὶ τὸ, ἔπινον δὲ τὴν ἄμυστιν, μετὰ μέλους μεμετρημένου πρὸς ὠκύτητα χρόνου.* (Vers. 495.) *Ἐν δὲ τῷ, ἄλλον χλαίνης ἐρύων, ἄλλον χιτῶνος, διαφοράν τε φανερὰν δηλοῖ χιτῶνος καὶ χλαίνης, καὶ ἰδίωμα ὑπογράφει παιδὸς, λαλῆσαι μὲν οὐκ ἔχοντος, ἑλκυσμῷ δὲ τοὺς ἱκετευομένους ἐπιστρέφοντος. ὅτι δὲ χιτὼν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ λέγεται τὸ ἀμέσως περικεχυμένον λίνεον ταῖς σαρξὶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁπλῶς ἱμάτιον, δεδήλωται μὲν καὶ ἄλλοθι, φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν τοῦ Ἀθηναίου, ἔνθα δηλοῦται ὡς κόρυμβος οὐ μόνον ὄρους, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς, οἷον, Ἀθηναῖοι ποικίλους ποτὲ ὑπέδυνον χιτῶνας· κορύμβους δ᾽ ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν. ἐν τούτοις γὰρ οἱ ποικίλοι χιτῶνες οὐκ ἂν εἶεν ἐπικάμισα κατὰ τὴν κοινὴν παρατήρησιν.*
1389 *εἰ δὲ παρὰ τὴν κάραν ἡ κόρυς, καὶ ἐξ αὐτῆς ὁ κόρυμβος, ἑτέρου τοῦτο λόγου, ὥς περ καὶ ἐὰν ὁ ῥηθεὶς Ἀθηναϊκὸς τέττιξ κρωβύλος ἐλέγετο καὶ εἰ*λάλον ὁ τέττιξ τὸ ζῷον. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ κερκώπη ζῷον αὐτὴ ὅμοιον τέττιγι καὶ τριγονίῳ, περὶ ὧν δηλοῖ ὁ κωμικὸς Ἄλεξις, εἰπών· σοῦ δ᾽ ἐγὼ λαλιστέραν οὐ πώποτε εἶδον, οὔτε κερκώπην, γύναι, οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόνα, οὐ τρυγόνα, οὐ τέττιγα. χρῆσις δὲ κερκώπης καὶ παρὰ Λιβανίῳ.* (Vers. 494.) *Κοτύλην δέ φησι τυτθὸν τὴν μικρὰν κυπελλίδα. Ἀττικῶς δὲ εἴρηται καὶ Ἰωνικῶς καὶ ἡ τυτθός. Κοτύλη δὲ οὐ μόνον εἶδος λεπτοῦ ποτηρίου, ὡς ἐνταῦθα κεῖται,*

ἀλλὰ καὶ παλάμης κοίλωμα. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὃ τοιαύταις ἄν τις κοτύλαις ἀρύσαιτο, ἤγουν
ἀμφοῖν χεροῖν. λέγεται δὲ κοτύλη καὶ ἐπὶ ποδῶν πολύποδος, ἐφ᾽ ὧν κοτυληδόνες αἱ ἐν ταῖς πλεκτάναις
αὐτῶν ἐπιχύσεις καὶ ἡ κατὰ τὸ ἰσχίον δὲ τοῦ μηροῦ κοιλότης· ὅλως δὲ, κοίλη πᾶσα κοτύλη, ὡς καὶ τὸ
τῆς χειρὸς κοῖλον. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὅ περ ἄν τις κοίλῳ τινὶ ἀρύσηται. παρὰ δὲ Ἀθηναίῳ κοτύλη
πᾶν κοῖλον. φέρεται δὲ καὶ τοιαῦτα περὶ κοτύλης ἔν τινι τῶν παλαιῶν· κοτύλη, μέτρον, καὶ τὸ κοῖλον
τῆς χειρός. ἡ μὲν δὴ κοτύλη, φησὶν, Ἑλληνικόν· ἡ δὲ ἡμίνα, οὐδαμοῦ. ἔστι δ᾽ οὖν παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ,
ὃς καὶ οὐγγίαν λέγει καὶ λίτραν. ἕτερος δέ τις φησὶν, ὅτι Διόδωρος τὴν κοτύλην καλεῖσθαι λέγει καὶ
50 ἡμίναν, ἧς χρῆσις καὶ παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ *ἐν τῷ, ὕδωρ χλιαρὸν ἡμίνας δύο· καὶ παρὰ Σώφρονι ἐν τῷ,
κατάστρεψον, τέκνον, τὴν ἡμίναν. περὶ ἧς χρὴ σκοπεῖν ἡμᾶς μή ποτε ἡμίνα ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ ἶν, οὗ
χρῆσις ἐν τῷ, πλέον ἤ περ ἴν. κοτύλη δέ, φασιν, οὐ μόνον ἐπὶ ξηρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑγρῶν. κοτύλην
γοῦν ὕδατος καὶ δύο κοτύλας κριθῶν Θουκυδίδης φησί. καὶ Ἀριστοφάνης· ἀλφίτων χοίνικας τρεῖς, κοτύ-
λης δεούσας. ἔστι δὲ καὶ κότυλος ποτήριον μόνωτον, λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ, φασί. Παυσανίας δὲ ἱστορεῖ
ὅτι παιδία τις ἦν καλουμένη ἐγκοτύλη, ἐν ᾗ διαπλέξας τις ὀπίσω, καθὰ καὶ προδεδήλωται, τοὺς δακτύ-
λους τῶν χειρῶν ἐπενωτίζετο τὸν ἀναιρούμενον· ὁ δ᾽ ἐνθεὶς τὸ γόνυ ταῖς χερσὶ καὶ περιλαβὼν τοῦ
αἴροντος τὴν κεφαλὴν ἢ τὸν τράχηλον ἐβαστάζετο. ἐκλήθη δέ, φησιν, ἐγκοτύλη, ἐπεὶ τὸ κοῖλον τῆς
χειρὸς κοτύλη λέγεται, εἰς ὃ κοῖλον ἐνετίθει τὸ γόνυ ὁ βασταζόμενος. ἀλλαχοῦ δὲ γράφεται οὕτω· ἐγκο-
τύλη, παιδιά τις, ὡς καὶ ἑτέρωθι γέγραπται, ἐν ᾗ κοιλάναντες χεῖρα δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκό-
των οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι παράγωγον κοτύλης κοτυλίσκη τε καὶ
κοτυλίσκιον, οὗ μνεῖα παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν τῷ, κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκρουσμένον· καὶ ὅτι
60 Αἰσχύλος καὶ τὰ κύμβαλα κο*τύλας φησὶν, οἷον, χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. (Vers. 495.) Τὸ δὲ
ἐπέσχε τί σημαίνει, δεδήλωται καὶ ἐν ταῖς λιταῖς. Τὸ δὲ, χείλεα μὲν ἐδίηνεν, ὑπερῴην δ᾽ οὐκ ἐδίηνε,
κάλλους μέν ἐστι σχῆμα, ὅμοιον τῷ, ταξιάρχους παρ᾽ ὑμῶν, ἱππάρχους παρ᾽ ὑμῶν, ἑλκυσθὲν δὲ καὶ
εἰς παροιμίαν λέγεται ἐπὶ τῶν μικρά τινα δωρουμένων, δι᾽ ὧν χείλη μὲν ὑγραίνεται, εἰς δὲ τὸ κατὰ
στόμα ὑπερῷον ὑγρότης οὐκ ἄνεισι. λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λόγοις μὲν ὑποσχετικοῖς εὐφραινόντων,
οὐ μὴν καὶ τῇ ἔνδον ἀγαθῇ διαθέσει. δῆλον δὲ ὅτι ὑπερῴην λέγει τὸν κατὰ στόμα οὐρανὸν, ἄμφω κα-
1283 λούμενον διὰ τὸ μετὰ ὕψους κατηρεφὲς καθ᾽ ὁμοιότητα ὑ*περῴου τε οἰκήματος καὶ οὐρανοῦ. Ἀμφι-
θαλὴς δὲ παῖς ὁ ἀμφοτέρωθεν θάλλων ἤτοι εὐδαιμονῶν, ἤγουν ᾧ πατὴρ καὶ μήτηρ περίεισιν. ἅπαξ δὲ
ἡ λέξις εἴρηται παρὰ τῷ ποιητῇ. ἑτεροθαλὴς μέντοι, ᾧ θάτερος τῶν φυσικῶν τούτων κλάδων ἀπέσπα-
σται. καθ᾽ ἣν ἔννοιαν καὶ παῖδες πατρὸς μὴ ὁμομήτριοι ἑτεροθαλεῖς λέγονται. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου
θάλλειν καὶ θάλεά φησιν ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς τὰ ἀγαθὰ, ὧν ἐμπίπλαται παῖς εὐδαίμονος πατρὸς, ὃς
καὶ φίλον θάλος τοῖς γειναμένοις ἐστίν. οἱ δὲ παλαιοὶ, λέγοντες ὅτι ἀμφιθαλεῖς οἱ ἔχοντες ζῶντας τοὺς
δύο γονεῖς, προστιθέασι καὶ ὅτι οἱ τοιοῦτοι τὰς τότε εἰρεσιώνας διεκόσμουν. ἐν δὲ τοῖς Παυσανίου
κεῖται ταῦτα· εἰρεσιώνη, θαλλὸς ἐλαίας, ἐστεμμένος ἐρίῳ, προσκρεμαμένους ἔχων διαφόρους ἐκ γῆς
καρπούς. τοῦτον ἐκφέρει παῖς ἀμφιθαλὴς καὶ τίθησι πρὸ θυρῶν τοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροῦ ἐν τοῖς πυανε-
ψίοις. λέγεται γάρ, φησι, Θησέα, ὅτε εἰς Κρήτην ἔπλει, προσχόντα Δήλῳ τῇ νήσῳ διὰ χειμῶνα,
εὔξασθαι Ἀπόλλωνι καταστέψασθαι κλάδοις ἐλαίας, εἰ τὸν Μινώταυρον κτείνας σωθῇ, καὶ θυσιά-
10 σειν. καὶ γοῦν τὴν ἱκετηρίαν ταύ*την καταστέψας ἑψῆσαι λέγεται χύτρας ἀθάρας καὶ ἔτνους, καὶ
βωμὸν ἱδρύσασθαι. διὸ καὶ πυανέψια λέγεσθαι, οἷον κυαμέψια, διὰ τὸ πυάμους πρότερον τοὺς
κυάμους καλεῖσθαι. ἦγον δὲ ἔσθ᾽ ὅτε ταῦτα καὶ ἐπὶ ἀποτροπῇ λιμοῦ. ᾖδον δὲ παῖδες οὕτω· εἰρεσιώνη
σῦκα φέρει καὶ πίονας ἄρτους, καὶ μέλιτος κοτύλην, καὶ ἔλαιον ἐπικρήσασθαι, καὶ κύλικα εὔζωρον,
ἵνα μεθύουσα καθεύδῃ. μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἔξω ἀγρῶν τιθέασι παρὰ τὰς θύρας. Κράτης δέ φησιν
ἀφορίας ποτὲ κατασχούσης Ἀθήνας, θαλλοὺς καταστέψαντας ἐρίοις, ἱκετηρίαν ἀναθεῖναι Ἀπόλλωνι.
ἀλλαχοῦ δὲ λέγεται καὶ ὅτι στέμμα λευκὸν καὶ φοινικοῦν ἀπήρτητο τοῦ θαλλοῦ, καὶ ὅτι προὐτίθετο
ἱκεσία τῷ Ἀπόλλωνι, καθ᾽ ἣν ἡμέραν οἱ περὶ Θησέα σωθῆναι δοκοῦσι, καὶ ὅτι καταχύσματα καὶ
κύλικα οἴνου κεκραμένην καταχέοντες αὐτῆς ἐπέλεγον τὴν ῥηθεῖσαν ᾠδήν. Δαιτὺν δὲ τὴν δαῖτα λέγει,
ὡς τὸ βρωτὺν καὶ ἐδητύν. (Vers. 497.) Τὸ δὲ πεπληγὰς νῦν μὲν ἐνέργειαν δηλοῖ, τεθὲν ἀντὶ τοῦ

*πλήξας. σημαίνει δέ ποτε καὶ πάθος κατ᾽ ἔθος ἐνεργητικοῦ μέσου παρακειμένου. Τὸ δὲ ὀνειδίοις ἐλλέλειπται τοῦ ἐπέεσσι. Τὸ δὲ ἐνίσσων, ὅ ἐστι κακολογῶν, ἐκ τοῦ ἐνίπτω παρῆκται, ἀφ᾽ οὗ ἐνιπὴ ἡ δι᾽ ἐπέων ἐπίπληξις, ὧν προηγεῖ*ται τὸ ἐνέπω.* (Vers. 498.) *Τὸ δὲ, ἔῤῥε καὶ ἑξῆς ὁ στίχος ὅλος, εὐτελὲς τῇ διανοίᾳ ἐστὶ καὶ εὐπερίγραπτον. ἠθοποιία γάρ ἐστιν ὡς ἀπὸ νηπίου μὴ δυναμένου κάλλιον λαλεῖν.* (Vers. 499.) *Τὸ δὲ, δακρυόεις δέ τ᾽ ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην, δύναται καὶ αὐτὸ προςνεμηθῆναι τοῖς ἀνωτέρω αὐτοῦ κειμένοις ἐννέα στίχοις τοῦ γνωμικοῦ, εἶτα ἐπάγεσθαι ἀσυνθέτως κατὰ*
1390 *ἀπόστασιν τὸ, Ἀστυάναξ, ὡς εἴ περ εἰπὼν ἐν τοῖς δέκα στίχοις ὅτι τάδε καὶ τάδε καθολικῶς εἰπεῖν πάσχει ὁ ὀρφανικὸς παῖς, εἶτα ἐπέφερεν ὅτι ὁποῖος καὶ Ἀστυάναξ, ἢ τοιοῦτος καὶ ὁ Ἀστυάναξ, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Ὡς δὲ ὁ Ὁμηρικὸς Ἀστυάναξ δριμέως πέπαικται καὶ ἐπί τινος δυσκινήτου τὰ εἰς λαγνείαν ἀπὸ τοῦ στύειν, ὃ κεῖται παρὰ τῷ κωμικῷ, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ στύειν γίνεται καὶ ὁ ἄστυτος, οἷον παρὰ Ξενάρχῳ, Πελοπιδῶν ἄστυτος οἶκος, ἤγουν ἄκαρπος, ἄγονος, καὶ, φθίνει δόμος ἀστύτοισι δεσποτῶν κεχρημένος τύχαις. φασὶ δὲ κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ ἱστορίαν καὶ θρίδακα τὴν ἐκ γενέσεως πλατύφυλλον καὶ τετανὴν καὶ ἄκαυλον ἀστύτιδα καλεῖσθαι ὑπὸ γυναικῶν, εὐνοῦχον δέ γε ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων, ἐπειδή, φησιν, ἀσθενεῖς εἰσὶ πρὸς τὰ κατὰ τὴν Ἀφροδίτην οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι· διὸ καὶ δοκεῖ τὸ φυτὸν μισητὸν εἶναι τῇ *Ἀφροδίτῃ τά τε ἄλλα καὶ κατὰ μῦθον Κύπριον, ὃς λέγει Ἄδωνιν καταφυγόντα εἰς θρίδακα ὑπὸ κάπρου ἀναιρεθῆναι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ τρίγλη ἄστυτις εἶναι, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι, ἤγουν ἐράστρια τοῦ κατ᾽ ἄνθρωπον σπερματικοῦ νεύρου· διὸ ἐπάγει, καὶ στύματα μισεῖ, ἤγουν αἰδοίου τάσεις. τὸ δὲ τοιοῦτον νεῦρον Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι κοινῶς εἶπεν ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, οἱ δὲ σεμνότεροι δέμας καλοῦσι. καὶ κατῆρξεν εἰς τοῦτο Πλάτων ὁ κωμικὸς, εἰπὼν περὶ βολβοῦ, ὃς πολὺς ἐν Ἀθήναις φύεται, ὅτι τὸ δέμας ἀνορθοῖ, τουτέστι τὸ αἰδοῖον ἐντείνει. τοιοῦτον γὰρ φύσει κατὰ ἰδιότητα ὁ βολβός.* (Vers. 500.) *Τὸ δὲ, ἐπὶ γούνασι πατρὸς, συγκροτεῖται ὑπὸ τοῦ, παῖδες ἐν γούνασι παππάζουσι, καὶ, ἐπ᾽ ἐμοῖς ἐγὼ γούνασι καθίσας, καὶ, δακρυόεσσα γούνασι πατρὸς ἐφέζετο. Ὅτι δὲ παππάζειν τὸ πάππαν ἤγουν πατέρα προσφωνεῖν, προδεδήλωται. χρῆσις δέ, φασιν, αὐτοῦ παρὰ Φιλήμονι ἐν τῷ, Ἀγύῤῥιος δὲ παρατεθέντος καράβου, ὡς εἶδεν αὐτὸν, χαῖρε πάππα φίλτατε εἶπας, ἤγουν εἰπὼν, τὸν πατέρα κατήσθιεν. ἦν γὰρ ἴσως ὁ Ἀγύῤῥιος υἱὸς Καράβου τοῦ φιλίχθυος.* (Vers. 501.) *Τὸ δὲ, μυελὸν οἶον, πιθανὸν ποιεῖ καὶ τὸ τὸν Ἀχιλλέα κατά τινας οὕτως ἐκτραφῆναι.* (Vers. 502.) *Τοῦ δὲ νηπιαχεύων πρω*τότυπον τὸ νηπίαχων ἐστί.* (Vers. 503.) *Τὰς δὲ ἀγκάλας ἀγκαλίδας εἰπὼν συνυποκορίζει αὐτὰς τῇ βραχύτητι τοῦ ἐγκοιμωμένου αὐταῖς βρεφυλλίου. ἐμνήσθημεν δέ που καὶ πρὸ τούτου ἀγκαλίδων, ἐξ ὧν οὐ μόνον οἱ ὡς ἐκεῖ ἐγράφη ἀγκαλιδαγωγοὶ, ἀλλὰ καὶ ἀγκαλιδαγωγεῖν κατὰ Παυσανίαν τὸ ἀγκαλίδας ἄγειν ἐπὶ κτηνῶν ἢ πλοίου, οὐκ αὐτὸν φέροντα· τοῦτο γὰρ ἀγκαλιδοφορεῖν· ὥστε ὁμώνυμον καὶ ἡ ἀγκαλὶς, οὐ μόνον Ὁμηρικῶς ἀγκάλην δηλοῦσα, ἀλλὰ καὶ δεσμὸν ξύλων ἢ τοιούτων τινῶν. Κοιμᾶσθαι δὲ ἐν ἀγκάλαις ὁ παῖς λέγεται ἢ ὡς συγκοιμώμενος τῇ τιθήνῃ ἢ ὅτι καὶ ἄϋπνος ἐκείνη οὖσα εἶχέ τι λέκτρον σύμμετρον πρὸς ταῖς ἀγκάλαις, ἐν ᾧ ἐκάθευδεν ὁ παῖς, ὥς φασιν οἱ παλαιοί.* (Vers. 504.) *Θάλεα δὲ, ὡς καὶ προείρηται, τὰ τοῦ θάλλειν αἴτια ἀγαθά. κεῖται δέ ποτε ἡ λέξις καὶ ἐπὶ φυτοῦ.* (Vers. 506.) *Τὸ δὲ ἐπίκλησιν ἀντὶ τοῦ ἐπίκλην, ὡς προδεδήλωται. διώνυμος γὰρ ὁ Ἀστυάναξ, τῷ μὲν κυρίῳ Σκαμάνδριος καλούμενος καθ᾽ Ὅμηρον, ὡς καὶ πρὸ τούτων δεδήλωταί που, ἐπίκλην δὲ ὁ Ἀστυάναξ. διὰ τί; διότι, φησὶ, μόνος σὺ, ὦ Ἕκτορ, ἔρυσο, τουτέστιν ἐφύλασσες, πύλας αὐτοῖς καὶ τείχεα μακρὰ, ὡς εἶναι τὸ ἐπώνυμον ὄνομα τῷ βρέφει οὐ δι᾽ ἑαυτὸ, ἀλλὰ διὰ τὸν πατέρα, ὡς καὶ Ὀδυσσεὺς τοὔνομα διὰ τὸν *πάππον εἶχεν Αὐτόλυκον, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται, καὶ ὡς ἡ Κλεοπάτρα ἐν ταῖς λιταῖς Ἀλκυόνη ἐπικληθῆναι ἱστόρηται διὰ τὸ πενθητικὸν τῆς μητρός. Καὶ ὅρα ὅτι Ἀστυάναξ οὐχ᾽ ὡς ἁπλῶς βασιλέως ὄντος τοῦ πατρὸς, ἀλλ᾽ ὡς ἐρυομένου τὸ ἄστυ, τουτέστι φυλάσσοντος, ὃ δὴ ἔργον ἄνακτος, ὃς ἀπὸ τοῦ ἀνακῶς ἔχειν, ὅ ἐστιν ἐπιμελῶς, ἐτυμολογούμενος, ὡς ἐν ἄλλοις ἐῤῥέθη, πόλεών ἐστιν ἐπιμελητὴς, καὶ ὡς οὕτως εἰπεῖν, ἐρυσίπτολις. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά. ὁ δὲ τόπος οὗτος τρόπου ἐστὶν ἐτυμολογικοῦ, οὗ χάριν καὶ ἡ τοῦ Ἀστυάνακτος ἐπανάληψις γέγονεν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἕκτωρ ὄνομα τῆς*

τοῦ ἥρωος περὶ τὴν πόλιν φυλακτικῆς προμηθείας ἐστὶ σημαντικὸν καὶ τῆς ὡς εἰπεῖν συγκρατήσεως. ταὐτὸν γὰρ Ἕκτωρ εἰπεῖν καὶ συνοχεὺς, ἤτοι κρατητὴς, ὡς δηλοῖ καὶ Λυκόφρων, εἰπὼν τὰς ἀγκύρας Ἕκτορας πλημυρίδος, ἤγουν ἐφεκτικὰς τῆς τῶν κυμάτων ῥύμης. (Vers. 509.) Εὐλαὶ δὲ καὶ νῦν σκώληκες σαρκῶν παρὰ τὸ εἰλεῖσθαι τροπῇ τοῦ ι̅ εἰς υ̅. (Vers. 511.) Τὸ δὲ, χερσὶ γυναικῶν, εἶπεν, ὡς τοῦ ὑφαίνειν γυναιξὶ μόναις τότε ἀνειμένου. (Vers. 514.) Τὸ δὲ, ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωιάδων κλέος εἶναι, δυσκόλως μὲν πέφρασται, δηλοῖ δὲ τὸ, ἀλλ᾽ ἔστω σοι κλέος ἡ τῶν ἱματίων *καῦσις, ἔμπροσθεν πάντων τῶν ἐν τῇ Τροίᾳ, ὁμοίως τῷ, πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων, ἤγουν ἔμπροσθεν θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἵνα λέγῃ ὅτι οὐδὲν μέν σοι ὄφελος τοῦ καταφλεχθῆναι πυρὶ τὰ εἵματα, ἐπεὶ οὐδὲ ἐγκεῖσθαι μέλλεις αὐτοῖς, ὃ δὴ ὄφελός τι ἐστὶ τοῖς κεκτημένοις εἵματα· ὅμως δὲ κλέος σοι ἔσονται· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. Ἰστέον δὲ ὅτι τε πολλὰ καὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἀνδρομάχην Ὁμηρικοῦ τούτου χωρίου εἰς πεζογραφίαν παρεκλύσει τις κατὰ λόγον παραπλοκῆς, καὶ μᾶλλον ὅτε
1284 χηρίαν τις ἢ ὀρφανίαν ἀποδύρεται· καὶ ὅτι ἐντεῦθέν τις πενητεύων μεταλαβὼν *συγκριτικῶς ἐπὶ ἀνηλεοῦς καὶ σμικροδώρου ἐρεῖ, ὡς κρεῖττον χείλεα μὲν διῆναι, ὑπερῴην δὲ μὴ διῆναι, ἤ περ ἐκ δαιτύος στυφελίξαι χερσὶ πεπληγότα. (Vers. 501.) Τὸ δὲ, μυελὸν ἐσθίειν καὶ θρεμμάτων δημοὺς, ἐπὶ τρυφώντων ῥηθήσεταί ποτε καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ ἀληλεσμένου βίου, ὥς περ καὶ τὸ εὕδειν ἐν λέκτροις εὐνῇ ἐν μαλακῇ θαλέων ἐμπλησάμενον κῆρ. εἰ δὲ καὶ κακόβιος ὁ τρυφῶν, προσαρμόσει καὶ τὸ, ἐν ἀγκαλίδεσι τῆς δεῖνος. (Vers. 510.) Τὸ δὲ, οὐδέν σοί γ᾽ ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς, νῦν μὲν ἐπὶ ἀνδρὸς εἴρηται μάτην σχόντος ὑφάσματα πολλὰ, παρῳδηθέντος δὲ τοῦ, οὐκ ἐγκείσεαι, εἰς τὸ, οὐ χρήσεαι, σκῶμμα ἔσται εἰς πολυχρήμονα φειδωλόν. κυριολεκτεῖται δ᾽ ἐνταῦθα τὸ ἐγκείσεαι. τὸ μέντοι κοινῶς ἐγκεῖσθαι λεγόμενον, οἷον τὸ, καρδίαν ἐπιμελῶς ἐγκεῖσθαι περὶ πονηρὰ καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἐπὶ ἐνστάσεώς τινος καὶ ἐπιμονῆς λαμβάνεται. (Vers. 513.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, οὐδέν σοί γ᾽ ὄφελος, ἀσυνδέτως φρασθὲν, καθὰ καὶ ἄλλα πρὸ αὐτοῦ διὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ λαλοῦντος προσώπου, δύναται καὶ ἐλλιπῶς ἔχειν, ἵνα λείπῃ σύνδεσμος αἰτιολογικὸς, οἷον ὁ γὰρ ἢ ὁ ἐπεὶ, ὡς λεγούσης τῆς Ἀνδρομά*χης, ἐπεὶ οὐδέν σοί γ᾽ ὄφελος, ἢ οὐδὲν γάρ σοί γ᾽ ὄφελος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ψ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ. 1391

Ἀχιλλεὺς τῶν νενομισμένων ἐπὶ τοῖς νεκροῖς μεταδίδωσι Πατρόκλῳ, πυρὰν νήσας καὶ σφάξας ἐπ᾽ αὐτῷ δυοκαίδεκα Τρωικοὺς νεανίσκους καὶ κύνας καὶ ἵππους καὶ ἄλλα ἱερεῖα. ἔπειτα καὶ ἀγῶνα ἐπιτάφιον ποιεῖ, ἐν ᾧ νικᾷ ἵπποις μὲν Διομήδης, δρόμῳ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἄλλοι δὲ ἄλλως. καὶ οὕτως ὁ ἀγὼν διαλύεται.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ψ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι τὸ ψῖ κοινῶς μὲν ἀγὼν ἐπιτάφιος ἐπιγράφεται, ἡρωικῶς δέ· ψῖ, Δαναοῖσιν ἀγῶνα διδοὺς ἐτέλεσσεν Ἀχιλλεύς. (Vers. 1.) Ὅτι ἐν τῷ, ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς Κυπρίων ἐστὶ τῶν ἐν Σαλαμῖνι λέξις τὸ πτόλις, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώ*θη. (Vers. 2.) Ἐν δὲ τῷ, Ἀχαιοὶ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο, φασὶν ὅτι ἡ μέχρι Σιγείου θάλασσα Ἑλλήσποντος ἐλέγετο, ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ πλατὺς Ἑλλήσποντος, περὶ οὗ προγέγραπται. (Vers. 6.) Ὅτι ἐν τῷ, Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, κατὰ τοὺς ἀλλαχοῦ αἰολοπώλους, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, κολακευτικῶς ὁ Ἀχιλλεὺς προσφέρεται τοῖς ὑπ᾽ αὐτὸν, ἵνα προθύμως ποιήσωσιν ὅ περ ἀξιώσει. τὸ δέ ἐστι (Vers. 7.) τοιοῦτον· μὴ δή πω ὑπ᾽ ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους, ἀλλ᾽ αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ, ἤγουν τοῦτο, γέ*ρας ἐστὶ θανόντων. οἱ δὲ ποιοῦσιν οὕτω, καὶ εὐθὺς ᾤμωξαν

ἀολλέες, ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς. Ἔστι δὲ οἰμώζειν τὸ κατὰ ὀνοματοποιίαν οἴ τε λέγειν καὶ ὤ· ἐξ ὧν, ὡς καὶ προδεδήλωται, τὸ οἰμώζειν σύγκειται. οὔκουν ἐλάλησάν τι οἰμώζοντες. Ἀχιλλεὺς δέ γε κατωτέρω ἐν λόγῳ διεξοδικῷ ἀδινοῦ ἐξάρχων γόοιο λέγει ἃ θέλει. Τὸ δὲ, λυώμεθα ἵππους, οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες, ἔστι καὶ ἐνεργητικῶς λέγειν λύωμεν καὶ λύσαντες. διὸ κατωτέρω λύον ἵππους φησὶ, δυνάμενος καὶ ἐνεργητικῶς φά*ναι λύοντο. Καιρία δὲ λέξις τὸ λύειν ἐπὶ τοῦ ἀποζευγνύειν ἵππους, διὸ καὶ ἐπέμεινεν αὐτῇ. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν μὲν τῷ λυώμεθα καὶ λύον συστέλλεται ἡ ἄρχουσα, ἐν δὲ τῷ λυσάμενοι ἐκτέταται. (Vers. 8.) Τὸ δὲ, αὐτοῖς ἅρμασιν, Ἀττικῶς
1392 ἔχει ἀντὶ τοῦ σὺν αὐτοῖς ἅρμασιν. (Vers. 10.) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο, οὗ σαφέστερον πρὸ τούτων ἔφη Πρίαμος τὸ, κορεσσάμεθα κλαίοντε. ἔστι δ' ἐν ἀμφοῖν ταὐτότης διὰ τὸ τέρψιν τινὰ καὶ τῷ τοῦ γόου κόρῳ παρέπεσθαι κατὰ τὸ, μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ. (Vers. 13.) Ὅτι ὥς περ τεῖχος ἐλάσαι πόλει λέγεταί τις, ὅτε δηλαδὴ κύκλῳ αὐτὴν περιθέει, οὕτω πως κἀνταῦθα ἐπὶ κυκλωτεροῦς ἑλιγμοῦ τὴν λέξιν θεὶς ὁ ποιητὴς φησίν· οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν, ὡς ποτὲ ἡνίοχον Ἀχιλλέως, ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους, μυρόμενοι. τοῦτο δὲ νῦν τὸ ἤλασαν ἡνιοχικὴ ἄλλως λέξις ἐστίν. Καὶ ὅρα ὅτι οὐκ ἐγγύς που τοῦ μυρόμενοι τοὺς Μυρμιδόνας παρέθετο, ἀλλὰ μετὰ στίχους ὀκτὼ, ἵνα μὴ δόξῃ διὰ τὸ Μυρμιδόνες μυρόμενοι παρηχήσει ἀκαίρῳ παίζειν ἐφ' οἷς οὐκ ἐχρῆν. Δῆλον δ' ὅτι δαψίλειαν ῥοῆς δακρύων δηλοῖ τὸ μύρεσθαι, οἷα κυριολεκτούμενον ἐπὶ ὑδάτων, ἐφ' ὧν καὶ τὸ μορμύρειν, ὡς προείρηται. *διὸ καὶ ἑρμηνεύων τὸ τῆς λέξεως ὑποτόλμηρον (Vers. 15.) ἐπάγει· δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν δάκρυσι. καὶ εἰσὶν, ὡς εἰκὸς, καὶ ταῦτα κατὰ τὰ ὡς ἀπὸ κρήνης που μελανύδρου καταῤῥεύσαντα τῆς βασιλικῆς κεφαλῆς. αἴτιον δὲ οὐ μόνον ὁ πόθος, τοῖον γάρ φασιν ἐπόθεον μήστωρα φόβοιο, ἤγουν τὸν Πάτροκλον, ἀλλὰ καὶ τὸ μυθικῶς θεόθεν, ἐπεί σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσεν, ὡς ἄλλως ἀμήχανον ὂν οὕτω δαψιλὲς ὡς οἷα κρουνηδὸν κατενεγκεῖν δάκρυον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν δάκρυσι καὶ ἑξῆς, ὡς ἐπὶ αἰσθανομένων αὐτῶν δὴ τῶν ψάμμων καὶ τῶν τευχέων τι*νὲς ἐνόησαν, καὶ ποθούντων καὶ δακρυόντων ἐπὶ τῷ κειμένῳ. 1285
οὐκ εὔδηλον δὲ ὅτι πάνυ τερατῶδες ἐστὶ τὸ οὕτω νοῆσαι. καὶ ὅμως κείσθω καὶ τοῦτο εἰς ἐννοίας ἀμφιβόλου παράδειγμα. κάλλος δὲ κατ' ἐπαναφορὰν τὸ, δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο τεύχεα. ὁμόστοιχον δὲ ὥς περ τὸ, Διὸς καὶ δαίνω τὸ ὑγραίνω, οὕτω καὶ Ζεὺς καὶ δεύω. τὸ μέντοι δεύω τὸ ἐλλείπω ἄλλως ἔχει. ἐκ τοῦ δέω γὰρ ἐκεῖνο Αἰολικῇ ἐπενθέσει τοῦ ῡ γίνεται. ἀπ' αὐτοῦ δὲ ὁ δεύτερος καὶ ὁ δεύτατος. (Vers. 18.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσιν ἑταίρου, ἤγουν τὰς ἑαυτοῦ ἐπὶ τοῖς τοῦ ἑτέρου στήθεσσιν, ἢ τὰς τοῦ ἑταίρου ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ, ἀμφίβολος γὰρ καὶ αὕτη ὡς καὶ προεῤῥέθη ἔννοια, τοιοῦδε *γόου ἐξῆρχεν, ὃν πᾶς εἴποι ἂν βραχὺ παρῳδήσας ἐπὶ νεκρῷ φίλῳ τιμωμένῳ κατὰ τὸ ὑπεσχημένον· χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι· πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην. εἶτα (Vers. 20.) ἑρμηνεύων τὸ πάντα μετρεῖ δύο μόνα· τὸ τὸν Ἕκτορα δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι, καὶ τὸ δώδεκα πρὸ τῆς πυρᾶς ἀποδειροτομήσειν Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν, φησὶ, κταμένοιο χολωθείς. ταῦτα γὰρ τὰ δύο τῷ Πατρόκλῳ προσλογίζονται. ὁ δὲ πολὺς ἐκεῖνος φόνος ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων αὐτῷ κατεπράχθη. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὰ ὑ*πεσχημένα τελέσας ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐρεῖ· πάντα ἤδη τοι τετελεσμένα ὥς περ ὑπέστην. ἔνθα καὶ τὸ, Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, περιφράζων φησί· Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλούς. (Vers. 21.) Ὠμὰ δὲ δάσασθαι ἢ ἀντὶ τοῦ ὠμῶς ἢ καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κρέατα. δύναται γὰρ καὶ οὕτως. (Vers. 19.) Ἰστέον δὲ ὅτι οἴκτου κινητικὸν ἡ πρὸς νεκρὸν ὁμιλία, εἰ καὶ ἄλλως γλυκείας ἐννοίας ἐστὶν ἡ τῶν ἀψύχων προσφώνησις. Τὸ δὲ, χαῖρε καὶ ἐν Ἅιδου δόμοις, ὁμοίωται πως τῷ, εἴ πέρ ἐστι καὶ ἐν Ἅιδου χαίρειν τινὰ, ἔχε τοῦτο ἀφ' ἡμῶν. καὶ δὴ παραδίδωσιν ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ μυθικὴ νεκυία τοιαῦτα τινά. Ἀχιλλεὺς γοῦν ἐκεῖ χαίρει μαθὼν ἀγαθὰ περὶ τοῦ υἱοῦ. ἀνάπαλιν δὲ τοῦ χαίρειν διατίθεται ὁ μέγας Αἴας ἐπὶ τῷ ἐχθρῷ Ὀδυσσεῖ. εἰ δὲ τὸ χαίρειν οἱ ὕστερον ταῖς ἐπιστολαῖς ἀπεχαρίσαντο, ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἄλλα οἶδεν. (Vers. 24.) Ὅτι θυ*μῷ νικώμενος Ἀχιλλεὺς ἅμα τῷ ῥηθέντι γόῳ αὐτοῦ ἀεικέα μήδετο ἔργα εἰς Ἕκτορα, πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Πατρόκλου τανύσας ἐν κονίῃσι. τίνα δὲ ἦν ἃ μήδετο ἀεικῆ ἔργα, σιωπᾷ. οἱ δὲ παλαιοὶ φασιν ἀεικέα ἔργα ἐξ αὐτοῦ Ὁμήρου νοεῖσθαι τὸ ἐπὶ στόμα τε ἐκτεῖναι κατὰ κόνεως καὶ ἐνυβρίζειν τῷ

οὐκ ἀντιλαμβανομένῳ καὶ γῆν οἷον αἰκίζεσθαι κωφὴν καὶ τὸ τρὶς ἕλκεσθαι περὶ τὸ σῆμα τοῦ Πατρόκλου, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἱστορήσει. ἔστι δὲ καὶ περιφραστικῶς νοῆσαι ἀεικέα μήδεσθαι ἔργα τὸ αἰκίζεσθαι πληγαῖς, ἵνα λέγῃ ἀεικέα ἔργα τὰ αἰκιστικά. διὸ καὶ πρηνὴς ἥπλωται. καὶ μὴν τοῦτο καὶ ἄλλως πρὸς 1393
ὕβριν γενέσθαι φαίνεται, ἵνα μηδὲ ὕπτιος νεκρικῷ νόμῳ κέοιτο. δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ ἀεικέα ἔργα περὶ μόνου εἰρῆσθαι τοῦ, πρηνέα τανυσθῆναι τὸν νεκρὸν ἐν κονίῃσι, καθὰ καὶ ἀνωτέρω τὸ πάντα τελέω περὶ δύο τινῶν ἐῤῥέθη, οὐ μὴν πλειόνων. (Vers. 26.) Ὅτι τὸ ἀπεκδύεσθαι τὰ τοῦ πολέμου τεύχη ἔντεα ἀφοπλίζεσθαι λέγει, οὐ μὴν ἁπλῶς ἀφοπλίζεσθαι. οὔπω γὰρ τότε τὰ ὅπλα ἐπὶ πολεμικῆς ἐκυριολεκτοῦντο σκευῆς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἔγνωσται. φησὶ γοῦν· οἱ δ᾽ ἔντε᾽ ἀφωπλίζοντο ἕκαστος χάλκεα μαρμαίροντα, λῦον δ᾽ ὑψηχέας ἵππους, τοὺς καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθέντας. (Vers. 29.) Ὅτι ἐν τῷ, τάφον μενοεικέα δαίνυ Ἀ*χιλλεὺς, τάφος οὐ κατά τινας ὁ μετὰ τὸ ταφῆναι τινὰ περίδειπνος, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ὁ ἐπὶ νεκρῷ. ἐπὶ γοῦν Πατρόκλου μήπω ταφέντος τάφος τοιοῦτος νῦν γίνεται, ὃς πρὸς ἑσπέραν γενόμενος νῦν καὶ δόρπος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ, δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες, καὶ, δόρπον ἐφωπλίσαντο ἕκαστοι. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ δαῖτα ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ, οὐχ᾽ ἁπλῶς μέντοι, ἀλλὰ στυγερὰν ὡς ἐπὶ νεκρῷ γινομένην, ὃς ἐς Στυγὸς κατὰ μῦθον ἄπεισιν. οἱ δὲ γλωσσογράφοι φασὶν, ὅτι Κύπριοι καὶ τὸν φόνον τάφον καλοῦσιν. ἕτεροι δὲ καὶ τὴν ταφὴν τάφον λέγεσθαι οἴονται, ὡς καὶ τὴν χολὴν χόλον, οἷον τάφου μνῆμα, ἤγουν ταφῆς μνημόσυνον, ὃ δή φησιν ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ ποιητής. καὶ τὸν ἐπιτάφιον δὲ ἀγῶνα τάφον καλεῖσθαι φασὶν, ὡς τὸ, ἐς τάφον, ὅθι πάντας ἐνίκα. Τὸ δὲ μενοεικέα νῦν μὲν δαιτὸς ἐπίθετον, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ κτήματα μενοεικέα κεῖται. Τὸ δὲ δαίνυ ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ ῥηθέντος τάφου, ὡς δαιτὸς ὄντος, ἵνα λέγῃ ὅτι δαῖτα ἐπιτάφιον ἐδαίνυεν. (Vers. 30.) Ἰστέον δὲ ὅτι διασκευάζων τὸν εἰρημένον τάφον λέγει ἃ δὴ παραβραχὺ καὶ τελετῇ γάμου ἢ δημοτελοῦς πανηγύρεως προσαρμόσει. φησὶ γάρ· πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ σφαζόμενοι, πολλοὶ δ᾽ ὄϊες καὶ μη*κάδες αἶγες, πολλοὶ δ᾽ ἀργιόδοντες ὕες θαλέθοντες ἀλοιφῇ, εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο· πάντῃ δ᾽ ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔῤῥεεν αἷμα· οὐ καὶ μόνου μετῆν τῷ νεκρῷ· καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ τοιοῦτόν τι κεῖται· πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀλλαχοῦ. ἐνταῦθα δὲ ἐνθυμητέον, ὡς οὐ σύντροχα τὰ τοῦ εἰρημένου ἐπιδορπίου τάφου τῇ παλαιᾷ ἡρωικῇ εὐτελείᾳ καὶ ἀφελείᾳ τῇ περὶ τὰς δαῖτας, ἀλλ᾽ ἀκολούθως τῷ πράγματι συνδιεξῆρται καὶ ὁ τάφος. Ἀχιλλεὺς γὰρ ὁ τελῶν, ὁ ἐν Ἕλλησιν ὕπατος, καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ τὰ τελούμενα, ὃς τῷ Ἀχιλλεῖ φίλτατος ἦγετο. καὶ ὅμως εἰ καὶ πολυτελῆ τὰ ἐνταῦθα συγκρινόμενα ταῖς μεθ᾽ Ὅμηρον περιαδομέναις πολυτελείαις, πολλοστημόριον ἂν εἶεν ἐκείνων. κεῖται γοῦν ἐν τοῖς τοῦ δειπνοσοφιστοῦ σὺν ἄλλοις καὶ ὅτι τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατεκόπτοντο. τὰ δὲ ἦσαν οὐχ᾽ Ἑλληνικὴ χιλιόμβη, ἀλλά, φησιν, ἵπποι, κάμηλοι, βόες, ὄνοι, ἔλαφοι καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα· ἀνηλίσκοντο δὲ καὶ ὄρνιθες πολλοὶ, καὶ στρουθοὶ Ἀράβιοι, ζῶον μέγα, καὶ χῆνες καὶ ἀλεκτρυόνες, ὧν τὰ πλεῖστα τοῖς δορυφόροις καὶ πελτασταῖς ἐξεφέρετο εἰς τὴν αὐλήν. καὶ ἦν αὐτοῖς τὰ σιτία ταῦτα εἰς ὑπό*λογον, ὡς Ἡρακλείδης ὁ Κυμαῖος φησὶν, ἀντὶ μισθοφορᾶς. καὶ τοιοῦτο καὶ τοῦτο. Τῶν δὲ Ὁμηρικῶν τὸ μὲν ὀρέχθεον μίμημά ἐστι τραχέος ἤχου γινομένου ἐν τῷ σφάζεσθαι βοῦν. Θεόκριτος δὲ ἐπὶ θαλάσσης τὴν λέξιν τίθησι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, ῥόχθει δὲ μέγα κῦμα. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ πατάγου καρδίας ἡ λέξις τίθεται, ὡς τὸ, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὀρέχθει. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ὅτι τὸ ὀρέχθεον ἀντὶ τοῦ, ἀναιρούμενοι ὠρέγοντο ἤτοι ἐξετείνοντο, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, τανύοντο ἀναιρούμενοι· ἢ καὶ ἄλλως, ὀρέχθεον, ἤτοι διεκόπτοντο· ὅθεν καὶ ἐρεγμός, φασιν, ὁ διακεκομμένος
1286 κύαμος. Εἰς δὲ *τὸ, βόες ἀργοὶ, ἀποροῦσιν οὕτω γοργῶς, τίνες ἀργοὶ βόες. οἱ ταχεῖς; καὶ μὴν εἰλίποδες. ἀλλὰ οἱ λευκοί; καὶ μὴν μέλανα τοῖς τεθνεῶσι θύονται. εἶτα λύοντες φασὶν ὅτι ἀργοὶ βόες οἱ μετὰ τὸ σφαγῆναι καὶ ἀποδαρῆναι λευκοὶ τῇ πιότητι, ὁποῖοι καὶ οἱ παρὰ τῷ Πινδάρῳ ἀργᾶντες. οἱ δὲ τοῖς ἑξῆς τὸ ἀργοὶ συνάπτοντες φασὶν ὅτι ἀργοὶ ὀρέχθεον, ὅ ἐστι ταχεῖς, τουτέστι ταχέως, ἐσφάττοντο οἱ βόες. (Vers. 31.) Ὅρα δὲ ὅτι κἀνταῦθα μετὰ δοτικῆς ἡ ἀμφὶ πρόθεσις ἐν τῷ, ἀμφὶ σιδήρῳ. οὕτω δὲ μετ᾽ ὀλίγα καὶ ἡ περὶ ἐν τῷ, περὶ δὲ χροῒ εἵματα ἕστο. Τοῦ δὲ σφάζειν πρωτότυπον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, φῶ τὸ φονεύω, ἐξ οὗ παραγωγῇ καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ τὸ σφάζω, οὗ

παράγωγον οὐ μόνον ἡ διασφὰξ ἥ τε ἄλλως ἐν ζῴων σώμασι καὶ ἡ κωμικευομένη, ἀλλὰ καὶ σηπίας ὑπόσφαγμα παρὰ Ἱππώνακτι, τὸ αὐτῆς μέλαν, ἔτι δὲ ὑπόσφαγμα, καὶ ὑπότριμμά τι χρήσιμον ὀψαρτυταῖς, ἐξ αἵματός, φασι, τεταραγμένου μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, κατὰ δέ τινας καὶ ὄξει καὶ γάλακτι καὶ φύλλοις εὐώδεσι τετριμμένοις. (Vers. 32.) Ἐν δὲ τῷ ἀργιόδοντες, ἢ πλεονάζει τὸ ῑ, ὡς καὶ ἐν *τῷ ἱππιοχάρμης, ἢ τροπῇ τοῦ ō εἰς ῑ γέγονεν ἐκ τοῦ ἀργόν. Τὸ δὲ ὕες, συστέλλει τὸ δίχρονον, ἐπεὶ τὰ εἰς ῡς τοιαῦτα συστέλλει τὸ ῡ ἐν ταῖς πλαγίαις, μῦς μυὸς, δρῦς δρυός. οὕτως οὖν καὶ σῦς καὶ ὗς συὸς καὶ ὑός. Ἀλοιφὴν δὲ καὶ νῦν τὸ λίπος φησὶν, ὃ δηλωτικὸν εὐεξίας ἐν ζῴοις ἐστί. διὸ τὰ λιπῶντα θαλέθειν, ὅ ἐστι θάλλειν, λέγονται ἀλοιφῇ τῇ κατὰ στέαρ ἢ πιμελὴν, ἃ συντελεῖ ποτὲ καὶ εἰς τὸ ἀλείφειν. διὸ καὶ κατηγορεῖται αὐτῶν τὸ τῆς ἀλοιφῆς ὄνομα. (Vers. 33.) Τὸ δὲ, εὑόμενοι τανύοντο, ἀναστρόφως εἴρηται ἀντὶ τοῦ τανυόμενοι εὕοντο, ἤγουν τεινόμενοι ἐφλέγοντο, καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, χασάμενος πελεμίχθη, ἤγουν πελεμιχθεὶς χάσατο, καὶ τοῖς τοιούτοις. οὕτω καὶ πρὸ ὀλίγου ἔφη, ἔστη παπτήνασα ἐπὶ τείχεϊ. τὸ γὰρ ὀρθὸν, στᾶσα ἐπὶ τῷ τείχεϊ ἐπάπτηνεν. Ὅτι δὲ ταμίας φλογὸς ὁ Ἥφαιστος, μυθικῶς ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ξάνθον δεδήλωται. (Vers. 34.) Τὸ δὲ, κοτυλήρυτον αἷμα, τί σημαίνει, πρὸ ὀλίγων εἴρηται. (Vers. 33.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο, περίφρασίς ἐστι τοῦ ὠπτῶντο πυρί. ἐμφαίνεται δὲ τῷ τοιούτῳ λόγῳ καὶ ὡς ἀκέραιοι εὕοντο ὕες ἐν τῇ ῥηθείσῃ δαιτί. καὶ οὐκ ἀπεικὸς οὐδὲ τοῦτο, εἴ τις διανοοῖτο τὰ μέχρι καὶ εἰς
1394 ἄρτι διάφορα κλιβανωτὰ, ἢ ὡς ἂν ὁ κωμικὸς εἴποι κριβανω*τὰ ζῷα. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ἐνταῦθα κειμένου εὕειν παρῆκται καὶ εὕστρα ἡ τῶν συῶν φλογίστρα, δηλοῖ καὶ ἡ κωμῳδία. εὕρηται δὲ καὶ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ τοιούτου ῥήματος ἐν τῷ, λεπτὸς καὶ καλὸς ἠφευμένος. Ἔνθα ὅρα καὶ τὴν αὔξησιν τῆς ἀπὸ προθέσεως, ὁποία γίνεται καὶ ἐν τῷ ἠφίει καὶ τοῖς ὁμοίοις. Τοῦ δὲ ῥέειν καὶ τοῦ ῥύειν συστοίχων ὄντων ἐκ μὲν τοῦ ῥέειν ἄλλα τε μυρία γίνονται, καὶ ῥέος τὸ ῥεῦμα, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ βλέπω βλέπος παρὰ τῷ κωμικῷ, ἀπ᾿ αὐτοῦ δὲ καὶ ῥοτὸς ὀξυτόνως, ὁ ῥευστὸς ἄνθρωπος, καὶ πλεονασμῷ Αἰολικῷ τοῦ β̄ βροτὸς, καὶ ῥότος βρότος βαρυτόνως ὁ μετ᾿ ὀλίγα ῥηθησόμενος, ὅ πέρ ἐστι μολυσμὸς ῥέοντος αἵματος. Ἔτι παρὰ τὸ ῥέειν καί τινα ποτήρια καλούμενα ῥέοντα, οἷον, ῥέοντα δέδωκα τόσα ἀργυρᾶ, δύο δὲ χρυσᾶ γρυψὶ, τὸ δὲ ἕτερον πήγασος. ἐκ μέντοι τοῦ ῥύειν ποτήριον ἄλλο ἥρωσιν ἀνειμένον τὸ ῥυτὸν ὅμοιόν, φασι, κέρατι, διατετριμμένον, ἐξ οὗ κρουνίζοντος λεπτῶς, ὥς φησιν Ἀθήναιος, κάτωθεν πίνουσι. Δίφιλος· ῥυτὸν χωροῦντα δύο χοᾶς, ὃν οὐδ᾿ ἂν ἐλέφας ἐκπίῃ. Καὶ σημείωσαι τὸ ῥυτὸς ἐνταῦθα ἀρσενικόν. κεῖται δὲ καὶ οὐδετέρως ἐν τῷ, ἐλέφας ἐστὶ, ῥυτὸν δίκρουνον τρεῖς χωροῦν χοᾶς. ὥστε καὶ ποτηρίου εἶδος ἐλέφας. *(Vers. 37.) Ὅτι οἱ βασιλεῖς τὸν Ἀχιλλέα σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἤγουν παραπείσαντες, εἰς Ἀγαμέμνονα ἦγον· ὁ δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσεν ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὁποῖός τις καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου γραφεὶς, εἰ πεπίθειεν, ἤγουν εἰ πείσοιεν, Πηλείδην λούσασθαι ἀπὸ βρότον αἱματόεντα· αὐτὰρ ὅ γ᾿ ἀρνούμενος στερεῶς εἶπε τὰ ἐφεξῆς ῥηθησόμενα. Καὶ ὅρα ὅτι κηρύκων ἦν ἔστιν ὅτε καὶ ἡ ἐν λοετροῖς ὑπουργία. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ κήρυκος ἡ γενικὴ ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν *κανόνι τοιούτῳ. τὰ εἰς ξ̄ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισύλλαβα, ὅταν τῷ ῡ παρεδρεύηται, ἔχῃ δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἄρχον ἀμετάβολον, ἢ δι᾿ ὧν πρώτη συζυγία βαρύτονος λέγεται, διὰ τοῦ κ̄ κλίνεται. κήρυκος, πέλυκος, ἔρυκος, βέβρυκος. ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦ γ̄ κλίνεται. ὄρτυγος, κόκκυγος. σημειῶδες τὸ, ὄνυξ ὄνυχος, παραληγόμενον μὲν ἀμεταβόλῳ, μὴ κλινόμενον δὲ διὰ τοῦ κ̄. ζητητέον δέ τι περὶ τοῦ ὄρτυγος καὶ δοίδυκος παρὰ τῷ κανονιστῇ Ἀθηναίῳ. Σπουδῇ δὲ πεῖσαι τὸ μόλις καὶ δυσχερῶς. Καὶ ση*μείωσαι τὴν λέξιν εἰς τὸ Ὁμηρικὸν ἀσπουδεὶ τὸ ἀλλαχοῦ ῥηθέν. (Vers. 40.) Ὅρα δὲ καὶ τὸν εἰ σύνδεσμον ἀντὶ τοῦ ὅπως ληφθέντα ἐν τῷ, εἰ πείσοιεν Πηλείδην λούσασθαι. καὶ γέγονε σύνηθες οὕτω γράφειν καὶ τοῖς μεθ᾿ Ὅμηρον, οἷον, σπεύδων, εἴ πως ἀνύσω τόδε. (Vers. 42.) Ὅτι ἐπί τινι διὰ πένθος φίλου τεθνεῶτος ἀπαρνουμένῳ λούσασθαι καλῶς ἂν ῥηθείη τὸ, ὁ δ᾿ ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ᾿ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ μὰ τόδε οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι, πρὶν κείρασθαι τυχὸν κόμην ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον ἐπὶ τῷ κειμένῳ ποιῆσαι· ἐπεὶ οὔ μ᾿ ἔτι δεύτερον ὧδε εἵξετ᾿ ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω, τουτέστιν ἕως ἂν τοῖς ζῶσι συνῶ· ὅ περ ἀλλαχοῦ μετέω εἰπὼν ἐνταῦθα μετὰ προσθήκης τοῦ ῑ ἐξεφώνησεν. Ἀχιλ-

λέως δὲ ταῦτα λόγοι, εἰπόντος, οὐ μὰ Ζῆν᾽, ὅς τις θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος, οὐ θέμις ἐστὶ καὶ ἑξῆς,
ἐν οἷς ἀπαρνεῖται λούσασθαι πρὶν τὸν φίλον ἐνθεῖναι πυρὶ σῆμά τε χεῦαι, τουτέστι *τάφον ἀναχωμα-
τίσαι κείρασθαί τε κόμην. (Vers. 44.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ, λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι, περί-
φρασίς ἐστι τοῦ λούσασθαι, καὶ ὅτι ὅμοιός τις τῷ ῥηθέντι καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ὅρκος κεῖται τὸ, οὐ μὰ
Ζῆν᾽ Ἀγέλαε. Ὅτι δὲ πολυώνυμος ἡ κεφαλὴ οὖσα λέγεται καὶ κάρηαρ, προγέγραπται. Ἰστέον δὲ ὅτι
μὴ τοιοῦτον δεύτερος ἄχος ἵξεσθαι αὐτῷ ζῶντι φησὶν Ἀχιλλεὺς, οἷα εἰδὼς ὅτι προτεθνήξεται τοῦ
πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ, ὃς καὶ αὐτοὺς φθάσας ἀλλαχοῦ ἐν δευτέρῳ τοῦ Πατρόκλου ἐῴκει τίθεσθαι. Καὶ
σημείωσαι ὅτι ἐκεῖ μὲν ἐπλάτυνε τὸ νόημα τοῦτο διασκευῇ τε καὶ λογισμοῖς, ἐνταῦθα δὲ στενῶς ἔφρασε
1287 *πάνυ, διδάσκων ὅπως χρὴ ταὐτολογεῖν ἐν πλατυσμῷ νοημάτων καὶ βραχύτητι. (Vers. 46.) Τὸ δὲ 1395
κείρεσθαι κόμην ἐπὶ νεκροῖς, πλατὺ ἔθιμον ὂν καὶ τοῖς πάλαι, ἣν καὶ αὐτὸ λύπης τε ἔνδειξις, καθὰ
καὶ τὸ τίλλειν πενθητικῶς κεφαλῆς τρίχας, καὶ ἀφοσίωσις δὲ τιμῆς, ὡς τῇ φίλῃ κεφαλῇ τοῦ κατὰ
κεφαλὴν ἀνατιθεμένου κόσμου, ᾧ παρώνυμος ἡ κόμη. καὶ ὥς περ ἡ ταφὴ καὶ ἡ ἐπ᾽ αὐτῇ στήλη καὶ
τὸ δάκρυον, οὕτω καὶ ἡ τῆς κόμης κουρὰ γέρας θανόντων, καθὰ μυριαχοῦ δηλοῦται. (Vers. 48.)
Ὅτι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι, φησίν· ἀλλὰ νῦν μὲν πειθώμεθα δαιτί. Ἀχιλ-
λέως δὲ καὶ οὗτος λόγος, ὃς βεβαρυμένος τῷ πένθει στυγερὴν, ὡς καὶ προεγράφη, δαῖτα φησὶν, εἰπών·
στυγερῇ πειθώμεθα δαιτὶ, οὐ καθόλου πᾶσαν δαῖτα οὕτω καλέσας, ἀλλὰ τὴν σήμερον θανόντος Πα-
τρόκλου. (Vers. 50.) Ὅτι ἐν τῷ, ὄτρυνον ἄναξ ὕλην τ᾽ ἀξέμεναι παρά τε σχεῖν ὡς ἐπιεικὲς καὶ ἑξῆς,
ἤγουν ὕλην ἄξειν καὶ παρασχεῖν, τὸ μὲν ἄξειν ἐπὶ ἀψύχων τῶν ξύλων ἔθετο, καθὰ καὶ ἑξῆς που ἐν
τῷ, ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα, ὅθεν σύνθετα ὁ ξυληγὸς καὶ ἡ ξυληγία, εἰ μή που, ὡς καὶ προεγράφη,
τοῦ ἄγειν ἤτοι κλᾶν *σημασία ἐνταῦθα ἐστὶν, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἆξον δὴ ἔγχος Διομήδεος· παρασχεῖν δὲ
τὸ πλησίον θεῖναι. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ ἐπὶ πάσης χορηγίας καὶ δόσεως ἡ λέξις κεῖται. προϊὼν δὲ τὴν
λέξιν ἄλλως φράζει, ἐν οἷς λέγει· κὰδ δ᾽ ἄρ ἐπ᾽ ἀκτῆς βάλλον, ἤγουν κατέβαλλον ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.
Ἰστέον δὲ ὅτι προηγεῖται τὸ καταβάλλειν τοῦ παρασχεῖν. πρῶτον γὰρ καταῤῥίπτεται τὸ βασταζόμενον
ξύλον, εἶτα παρίσχεται. Ἐπιεικὲς δὲ καὶ νῦν οὐ τὸ προσυνές· οὐ γὰρ οἶδε τοιαύτην λέξιν ὁ ποιητής·
ἀλλὰ τὸ ἐοικὸς καὶ πρέπον. (Vers. 51.) Ὅτι τὸ ὑπὸ γῆν γενέσθαι νεκρικῶς νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
φησί. δοκεῖ δὲ λέγειν καὶ τὸ ταφῆναι ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν γενέσθαι ἐν τῷ, ὄφρα τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ πῦρ
θᾶσσον ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν. Τὸ δὲ ἐφεξῆς, ἤγουν τὸ, λαοὶ δ᾽ ἐπὶ ἔργα τράπωνται, δηλοῖ ὡς οὐκ ἦν εἰς
ἔργον τραπέσθαι τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀλλ᾽ ὡς ἐν ἑορτῇ παγκοίνῳ ἀεργοὺς εἶναι πρὸ τοῦ τὸν Πάτροκλον
ταφῆναι. τοῦτο δὲ διὰ τιμὴν τοῦ νεκροῦ. ταφέντος οὖν ἐτράπησαν ἐπὶ ἔργα, δηλαδὴ τὰ τοῦ πολέμου,
ὥς που φησὶ μέγα ἔργον Ἄρηος. *(Vers. 55.) Ὅτι σπουδαίαν ἑτοιμασίαν δείπνου δηλοῖ τὸ, ἐσσυμέ-
νως δ᾽ ἄρα δόρπον ἐφοπλίσαντες ἕκαστοι δαίνυντο, καὶ τὰ ἑξῆς. (Vers. 61.) Ὅτι μὲν οἱ ἄλλοι ἐκοι-
μῶντο κλισίηνδε ἕκαστος, Ἀχιλλεὺς δ᾽ ἐπὶ θινὶ θαλάσσης κεῖτο βαρὺ στενάχων ἐν καθαρῷ, ὅθι
κύματ᾽ ἐπ᾽ ἠιόνος κλύζεσκεν, ἤγουν ἔκλυζον, ἐξ οὗ καὶ ὁ κλύδων παράγεται. τοῦτο δὲ ἄλλως ἐν Ὀδυσ-
σείᾳ φράζων φησίν· ἔνθα λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα. ἔστι δὲ τὸ, ὅθι κύματα κλύ-
ζεσκον, ἐφερμηνευτικὸν τοῦ, ἐν καθαρῷ, δηλοῦντος τοῦ ποιητοῦ ὅτι ἐν κα*θαρῷ λέγει ἐκεῖνο τοῦ
αἰγιαλοῦ, ὅπου ἔκλυζον ἤγουν ποιὸν ἦχον ἀπετέλουν τὰ κύματα ἠρέμα πελάζοντα. οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ
εἰπὼν ἐν καθαρῷ ἐπήγαγε πρὸς σαφήνειαν τὸ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος. Πένθους δέ ἐστι
δήλωσις καὶ ἡ ἐπ᾽ ἀκτῆς αἴθριος τοῦ Ἀχιλλέως ἀνάκλισις. (Vers. 58.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, οἱ μὲν, ἕκα-
στος, σχῆμα ἐστὶν Ὁμήρῳ σύνηθες, ὃ κοινότερον φράζεται τῶν μὲν ἕκαστος. καὶ εἰσὶν ἄμφω εὐσό-
λοικα. (Vers. 62.) Ὅτι κείμενον τὸν Ἀχιλλέα ὡς ἐῤῥέθη ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ ὕπνος ἔμαρπτεν, ὅ ἐστι κα-
τέλαβεν, λύων μελεδήματα θυμοῦ, *νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα, Ἕκτορ᾽ 1396
ἐπαΐσσων· ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο, πάντ᾽ αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα καλ᾽ εἰκυῖα
καὶ φωνήν· καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο. τοῦτο δὲ ῥηθήσεται, ἤγουν τὸ, πάντ᾽ αὐτῷ μέγεθός τε
καὶ ἑξῆς, ἐπὶ ἀκριβοῦς ὁμοιότητος εἴδους. στᾶσα δέ, φησιν, ὑπὲρ κεφαλῆς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ὁ τοῦ
Διὸς ὄνειρος, ἔφη· εὕδεις· αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ. τοῦτο δὲ τὸ ἔπος ὀνειδίζει ἀμνη-
στίαν φιλίας. εἰ δὲ καὶ τεθνεώς ἐστιν ὁ ὀνειδίζων, τεθήσεται καὶ τὸ, οὐ μέν μευ*ζώοντος ἀκήδεις,

ἀλλὰ θανόντος. Καὶ ὅρα ὅτι πολυμήχανος Ὅμηρος ὢν τὰ εἰς ποίησιν οὐδὲ ὀνειροποιίας ἀπέσχετο. παρεισκρίνει δὲ τῷ λόγῳ καὶ τὸ τοιοῦτον πλάσμα, ἵνα καὶ οὕτω ποικιλίαν τε λόγου ἐργάσηται καὶ πολυμάθειαν ἀκροατοῦ, ὡς μετ᾽ ὀλίγα φανήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι παιδευτικὸν τὸ, ὕπνος ἔμαρπτεν. οὐ γὰρ ἡμῖν ληπτέος ὁ ὕπνος ἐπιτηδευομένοις ὑπνοῦν, ἀλλ᾽ αὐτὸς μετὰ κάματον ἡμᾶς καταλήψεται, λύων μελεδήματα καματηρᾶς ψυχῆς, ἃ δὴ καὶ μελεδῶνες λέγονται ὡς τὰ μέλη ἔδουσαι καὶ τήκουσαι. ὅθεν *καὶ ὕπνος ἐτυμολογεῖται κατά τινας ὡς οἱονεὶ λύπονος οἷα λύων πόνους, ὧν ἀνεπαίσθητος ὁ ὑπνῶν, ὥς περ καὶ ὁ θανών. διὸ καὶ ἀδελφοὶ ἀλλήλοις μυθεύονται ὕπνος καὶ θάνατος, καὶ λυσιμελεῖς ἄμφω ἐπονομάζονται. (Vers. 63.) Τὸ δὲ, νήδυμος ἀμφιχυθεὶς, τί δηλοῖ, γέ*γραπται ἀλλαχοῦ. 1288
Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα ὥς περ ἐπὶ τοῦ, Δία δ᾽ οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος, πανουργεύσασθαι γράψαι ἥδυμος δίχα τοῦ ν̄, ὡς τῇ ὄπισθεν προσνεμηθέντος συλλαβῇ. ἐνταῦθα γὰρ οὐκ ἔστιν ἐκφυγεῖν τὸ ν̄, προσρυὲν τῇ γενικῇ τοῦ θυμοῦ. (Vers. 64.) Τὸ δὲ, μάλα γὰρ κάμε, αἰτία ἐστὶ τοῦ βαθέους ὕπνου, γινομένου μετὰ πολὺν κάματον. ὅτε καὶ γλυκὺς ὁ ὕπνος, ὡς δηλώσει ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἑξῆς, εἰπὼν κεκμηκότι τῷ Ἀχιλλεῖ γλυκὺν ὕπνον ἐφορμῆσαι. ἐνταῦθα μέντοι οὐχ᾽ ὁ γλυκὺς ἀλλὰ μᾶλλον ὁ βαθὺς ὕπνος χρήσιμος, ἵνα οὕτω πιθανῶς ἐπιφοιτήσῃ τῷ Ἀχιλλεῖ ὄνειρος. (Vers. 66.) Τὸ δὲ, πάντ᾽ αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα καὶ ἑξῆς, μετ᾽ ὀλίγα βραχυτάτῳ κόμματι παραδηλώσει, εἰπών· ἔϊκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ, ἤγουν ὁμοίωτο καὶ ἐῴκει, θεοείκελον ἤτοι θεῖον, τουτέστι θαυμαστῶς πάνυ, ὡς δοκεῖν αὐτόχρημα εἶναι Πάτροκλον. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐντεῦθεν Ἀντισθένης κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁρμηθεὶς ὁμοιοσχήμονας ἐδόξασεν εἶναι τοῖς σώμασι *τὰς ψυχάς. Χρύσιππος δέ, φασιν, ἄλλως καθ᾽ Ὅμηρον λέγων, διάφορός ἐστι δοξάζων σφαιροειδεῖς τὰς ψυχὰς μετὰ θάνατον γίνεσθαι. (Vers. 67.) Τὸ δὲ, καὶ τοῖα εἵματα ἕστο, καινότερον διὰ ποικιλίαν ἐσχημάτισται. ἤρκει γὰρ μόνον τὸ εἵματα, ἵνα ᾖ, μέγεθος καὶ ὄμματα καὶ φωνὴν καὶ εἵματα. (Vers. 68.) Τὸ δὲ, στῆ δ᾽ ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς, προϊὼν ἄλλως φησὶ μετὰ περιφράσεως, ψυχὴ ἐφειστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε. (Vers. 69.) Τὸ δὲ, εὕδεις καὶ ἑξῆς, ὁμοιόσχημόν ἐστι τῷ, φεύγεις δὴ, ἑκάεργε; οὗ πρὸς μίμησιν καὶ παρ᾽ Εὐριπίδῃ τὸ, φεύγεις ἀποστραφείς με; (Vers. 70.) Τὸ δὲ ἀκήδεις θέμα ἔχει τὸ ἀκηδῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀκηδέστως ἐπίῤῥημα, ὡς προείρηται, καὶ τὸ, ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι, καὶ ὁ κηδεμών. ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ ἀκηδιᾶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ μειδῶ καὶ κατηφῶ τὸ μειδιᾶν καὶ κατηφιᾶν. (Vers. 71.) Ὅτι σχῆμα ἐλλείψεως καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω. λείπει γὰρ τὸ ἵνα ἢ ἕτερόν τι ὅμοιον, ὡς ἂν λέγῃ, θάπτε με, ἵνα περήσω. μυθικοῦ δὲ λόγου τὸ περήσω, οἷα τῶν ψυχῶν δι᾽ Ὠκεανοῦ πορθμευομένων. τοιοῦτον σχῆμα καὶ μετ᾽ ὀλίγα ἐν τῷ, καί μοι δὸς τὴν χεῖρα, ὀλοφύρομαι, ἤγουν ἵνα ὀλοφύρομαι· καὶ πάλιν, ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι μίνυνθά περ ἀμφιβαλόν τε ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεθα γόοιο, *ἤγουν ἵνα κορεσθῶμεν γόου. τοῦτο δὲ οἰκεῖον τῷ δι᾽ ἀποδημίαν κλαίειν ἐθέλοντι, ὥς περ εἰς ἀποδήμους ποιεῖ καὶ (Vers. 77.) τὸ, οὐ γὰρ φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν. Ἔνθα ὅρα ὅτι ἀδείας δέεται καὶ μονώσεως καὶ ἡ βουλὴ, ὥς περ καὶ ἡ φιλόσοφος μάθησις, ὃ καὶ Ἡσίοδος δηλοῖ ἐν τοῖς καθ᾽ ἑαυτὸν, ἐν ὄρει γὰρ ἰδιάσας ταῖς Μούσαις ὡμίλησε, καὶ ὁ παρ᾽ Ὁμήρῳ Μίνως ἐννέωρος κατὰ Κρήτην ὁμιλῶν Διὶ καταμόνας χάριν μαθήσεως. (Vers. 78.) Τὸ δὲ, βουλὰς βουλεύσομεν, Ἀττικῶς ἐσχημάτισται, ὡς πολλαχοῦ δεδήλωται. Ἐν τούτοις δὲ (Vers. 72.) εἰπόντος τοῦ ἐν ὀνείροις Πατρόκλου καὶ τὸ, τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ ψυχαὶ τὸ εἴδωλα καμόντων. περὶ τούτου δὲ καὶ ἐν τῇ τῆς Ὀδυσσείας Νεκυίᾳ γέγραπται. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ὡς ἐκ παραλλήλου ταῦτα κεῖται, τὸ ψυχαὶ καὶ τὸ εἴδωλα καμόντων. διὸ μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ὅ περ εἴδωλον καὶ φαίνεσθαι καθ᾽ ὕπνους δοκεῖ τοῖς φανταζομένοις. ὅθεν καὶ παλαιὰ ἦν αἵρεσις δι᾽ εἰδώλων ἐμπτώσεως τοὺς ὀνείρους γίνεσθαι. ἐνταῦθα δὲ, ὥς περ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, φαίνεται δόξα εἶναι Ὁμήρῳ καὶ τοῖς κατ᾽ αὐτὸν μήτε ἐᾶσθαι ψυχὰς προσφάτως ἀπολυθείσας
1397 σώματος ταῖς λοιπαῖς ἐπιμίσγεσθαι ὑπὲρ ποτα*μοῖο· λέγει δὲ τὸν Ὠκεανόν· ἀλλ᾽ αὔτως πλανᾶσθαι περὶ τὸν Ἅιδην, εἰ μὴ καῦσις καὶ ταφὴ γένηται· ἔτι δὲ δοξάζεσθαι καὶ μηδὲ τὴν ψυχὴν αὐτὴν φαντάζεσθαί τινι μετὰ πυρὰν καὶ κηδείαν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ ταφῆναι μὲν αὐτὴν ἐκείνην ἐπιφαίνεσθαι, ὡς καὶ Εὐριπίδης διασκευάζει ἐν τοῖς κατὰ τὸν Πολύδωρον, ἐξ Ὁμήρου τὴν δόξαν ἔχων· μετὰ δέ γε τοῦτο

οὐκέτι, ἀλλ᾽ ἑτεροῖα τινὰ εἰδώλων εἰκάσματα καταπέμπεσθαι. οὐ γὰρ ἔτι, φησὶν, αὖτις νίσομαι, ὅ ἐστιν ἐπανελεύσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε, ἤγουν ἀξιώσητε, λαχεῖν ποιήσητε. προϊὼν δὲ λέγει διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δοξάζει, ψυχὴν μὲν καὶ εἴδωλον ἐν Ἅιδου εἶναι, φρένας δὲ αὐτῇ οὐκ εἶναι πάμπαν, τεκμαιρομένου νῦν Ἀχιλλέως τοῖτο ἐκ τοῦ αὐτὸν μὲν οὕτω σπεύδειν τὰ ὑπὲρ Πατρόκλου, ἐκεῖνον δὲ, ὡς δῆθεν ἠμελημένον, λήθην προσονειδίζειν αὐτῷ. ταῦτα δὲ ὁ μανθάνων μεμνήσθω Ὁμήρου ἀκούειν, ἀνδρὸς ποιητοῦ καὶ Ἕλληνος, καὶ τοὺς περὶ ψυχῆς αὐτοῦ λήρους τῇ Ἑλληνικῇ ἀπάτῃ ἐπιγραφέτω, ἀγαπῶν, εἰ ὅλως ψυχῆς ἀθανασίαν οἶδε καὶ μονὴν αὐτῆς μετὰ θάνατον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ εἴδωλα καμόντων, οὐδέ μέ πω μίσγε-
40 σθαι ἐῶσιν, ἔστι ῥηθῆναι παρά τινος κωλυομένου ἐπὶ πράξει *παρά τινων οὐδαμινῶν, καὶ μάλιστα εἰ καὶ ἰσχνοὶ ἐκεῖνοι εἶεν ἢ μελαγχρεῖς· ὧν δὴ λεπτοσώμων καὶ διὰ τοῦτο ἰσχνῶν ἐν τοῖς μάλιστα Λεωτροφίδης καὶ Θούμαντις, οἱ παρὰ Ἑρμίππῳ τῷ κωμικῷ, λεπτότατοι ὄντες. λέγει γὰρ ἐκεῖνος· οἱ πενόμενοι ἀνάπυρά σοι θύσουσιν ἤδη βοΐδια Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμάντιδος. καταλέγονται δὲ τοιοῦτοι παρὰ Ἀριστοφάνει Σαννυρίων τραγῳδὸς καὶ Μέλιτος καὶ Κινησίας, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶν εἰς Ἅιδου πέμπεσθαι πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς, καὶ ἀϊδοφοίτας τούτους καλεῖ, καὶ ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὀχεῖσθαι φησί. λέγεται δὲ καὶ Ἀρχέστρατος, ὁ μάντις καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ὕστερον, τῶν κηρῶν λεπτότερος εἶναι. Πολέμων οὖν φησὶν ἐκεῖνον ἁλόντα ὑπὸ Πτολεμαίου καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἐπιβληθέντα ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα. εἰ δὲ καὶ Σίσυφος καὶ Πειρίθους καὶ Θησεὺς ὁ λισπόπυξ καὶ εἴ τις ἄλλος δίχα γε πάντως Ἡρακλέος δόξαιεν ἂν καὶ αὐτοὶ διὰ λειποσαρκίαν μυθευθῆναι κατελθεῖν εἰς Ἅιδην, οὐ μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν παλαιῶν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (Vers. 74.) Ὁ δὲ ἀνωφελῶς που στρεφόμενος καὶ ἀφανῶς, καὶ μάλιστα εἰ καὶ παρ᾽ ἀνδράσιν ἀδίκοις, προσφυῶς ἂν ἐρεῖ τὸ, ἀλλ᾽
50 αὔτως ἀλάλημαι ἀν᾽ εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ, τουτέστι δῶμα κατὰ ἀποκο*πήν. ἔφη δὲ αὐτὸ ἡ ψυχὴ τοῦ Πατρόκλου πρὸ τῆς πυρᾶς, ὡς καὶ ἀνωτέρω κεῖται. Ἐν τούτοις δὲ (Vers. 79.) καὶ τὸ τέθνηκα περιφράζων φησίν· ἀλλ᾽ ἐμὲ μὲν κὴρ ἀμφέχανε στυγερή. δηλοῦται δὲ διὰ τοῦ χαίνειν τὸ ἐξ αὐτοῦ τέλος, ἤγουν τὸ καταποθῆναι. Ὅρα δὲ ὅτι ἀνωτέρω εἰπὼν κατὰ γενικὴν, πυρὸς λελάχωσιν, ὑποκαταβὰς αἰτιατικὴν ἔθετο σύνταξιν ἐν τῷ, κὴρ ἀμφέχανεν, ἥ περ λάχε γεινόμενόν περ, ἤγουν γεννώμενον. ἔστι δὲ πολλὴ διαφορὰ ἐκείνου τοῦ λαχεῖν καὶ τούτου. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀλλοπαθῶς ἕτεροι λαγχάνουσί τινα πυρὸς, ἐνταῦθα δὲ αὐτός τις ἔλαχεν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται. (Vers. 76.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ νίσομαι, εἰ μὲν διὰ δύο σσ γράφεται, τῆς ἀναλογίας ἐστὶ τοῦ δεδίσσω καὶ τῶν τοιούτων, εἰ δὲ ἐν ἑνὶ σ, ἔστι μὲν χρόνου μέλλοντος, ἄδηλος δὲ ὁ ἐνεστὼς αὐτοῦ εἴτε ὁ γνώριμος νίσσω, εἴτε καὶ ὁ μὴ γνωστὸς νίω ὡς τίω. ὅπως δ᾽ ἂν ἔχοι, οὐκ ἂν ὁ καταλογάδην γράφων αὐτοῦ δέοιτο. ὅτι δέ που καὶ διὰ διφθόγγου γράφεται ἡ τοῦ νίσσεσθαι ἄρχουσα ἐν διαφόροις κατά τινας, ὡς ἀπὸ τοῦ νέω τὸ πορεύομαι κατὰ τὸ θέω θείω, βέω βείω, τὸ χύμα δηλοῖ τοῖς ποιήσεως. ζήτει δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ, ἐς Ὀρχομενὸν ποτινείσεται. (Vers. 81.) Ὅτι δηλῶν ὁ ποιητὴς κἀνταῦθα τοὺς ὀνείρους ἔστιν οὐ ἀληθεύειν, ποιεῖ
60 τὴν τοῦ Πατρό*κλου ψυχὴν λέγουσαν, μοῖραν εἶναι τῷ Ἀχιλλεῖ τείχει ὑπὸ Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι. Καὶ ὅρα τὸ τοῦ χρησμοῦ εἰ καὶ μὴ λοξὸν, ἀλλ᾽ οὐ σαφές. Ὁμήρου δὲ καὶ τοῦτο τέχνη, φθάσαντος ἑτέρως χρησμῳδῆσαι τὸ τοιοῦτον σαφέστερον. Τὸ δὲ εὐηγενέων πλεονασμὸν ἔχει καὶ αὐτὸ τοῦ η. (Vers. 82.) Ὅτι ἐνδοιασμὸς ἐπὶ παραινέσει τὸ, ἄλλο δὲ τὸ ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴκε πίθηαι. ἔστι δὲ τὸ ἐφήσομαι ἀντὶ τοῦ ἐντελοῦμαι, ἐξ οὗ καὶ ἡ παραινετικὴ ἐφημοσύνη. (Vers. 83.) Ὅτι ἀξιοῖ τὸν Ἀχιλλέα Πάτροκλος ἐν ὀνείρῳ οὕτω· μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθείμεναι ὀστέ᾽, Ἀχιλλεῦ, ἀλλ᾽ ὁμοῦ ὡς
1289 ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισι καὶ *ἑξῆς. εἶτα (Vers. 91.) μετὰ στίχους ἓξ ἐπαναλαβὼν φησίν· ὣς δὲ, ἤγουν οὕτω, καὶ ὀστέα νῶιν, ὁμὴ, τουτέστιν ἡ αὐτὴ, σορὸς ἀμφικαλύπτοι, χρύσεος ἀμφιφορεὺς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ, ἡ Θέτις δηλαδή. ἦν δὲ ὁ χρυσοῦς οὗτος ἀμφιφορεὺς, ὃν ἡ Θέτις πρὸς Διονύσου ἔλαβεν ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ, χαρισαμένου, ὅτε διωχθέντα ὑπὸ Λυκούργου αὐτὴ ἐν κόλπῳ ἐδέξατο, καθὰ ὁ ποιητὴς εἶπεν ἀλλαχοῦ. Καὶ ὅρα οἷος πολυχανδὴς ὁ κρατὴρ ἐκεῖνος, εἴ γε καὶ εἰς σορὸν ἐχρημάτιζεν ὀστοῖς τοιούτοις, οὐ χάριν σοροῦ δοθεὶς, δυσοιώνιστον γὰρ ἂν τοῦτό γε ἦν, ἀλλὰ νῦν ἀξιωθεὶς ἀντὶ τοῦ οἰνοδόχος εἶναι φιάλη λάρναξ ἐπιτάφιος γενέσθαι. κυρίως δέ, φασιν, ἀμφιφορεὺς

*τὸ μέγα κεράμειον, ὃ ἀμφοτέρωθεν φέρεται τῶν ὤτων αἰρόμενον, καθάπερ ἴσως καὶ ὁ κρατὴρ οὗτος φιάλη ὢν ἄμφωτις ἢ ἀμφωτίς· ἢ καὶ ποιητικῶς φάναι, δέπας ἄμφωες. ἐν τούτοις δὲ ἐνθυμητέον ὡς δυοῖν θάτερον ἢ μέγιστος ὁ τοῦ Ἀχιλλέως κρατὴρ εἰς τόσον ὡς ὕστερον ἐν αὐτῷ κοινῇ τεθῆναι τὰ ὀστᾶ τοῦ τε Πατρόκλου καὶ αὐτοῦ, ἢ οὐ πάνυ λόγου ἄξια τὰ ἐκείνων ὀστᾶ, καθὰ τὰ τοῦ Μιλησίου Ἀστυδάμαντος, οὗ τελευτήσαντός, φασι, καὶ κατακαυ*θέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστᾶ, μόγις δὲ δύο. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ, ὡς ἔοικεν, ἢ βουγάϊος ἢ καὶ ὑπὲρ αὐτὸν, ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ βουθοίναν. κληθεὶς οὖν, φασὶν, ἐπὶ δεῖπνον καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο πάντα φαγεῖν τὰ πᾶσιν, ἦν δέ, φασιν, ἐννέα, παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δέ, φασιν, αὐτὸν ἀξιώσαντος ποιῆσαί τι ἄξιον τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν, φακὸν κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας, ἐξέτεινε μαλάξας. καὶ σημειωτέον ἐνταῦθα τήν τε*
1398*ἐν χερσὶ βριαρότητα τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ὅτι ὁμώνυμον καὶ ὁ φακὸς, οὐ δήπου ὀσπρίῳ μόνῳ ἐπιλεγόμενος. καὶ τοιόνδε μὲν καὶ τοῦτο. Σορὸς δέ, φασι, παρὰ τὸ ἔσω ὀρούειν ἢ ἐρύειν, ὅ ἐστι φυλάσσειν τὸν τεθέντα. ἅπαξ δέ, φασιν, ἐνταῦθα ἡ λέξις εἴρηται τῷ ποιητῇ, ἀφ᾽ ἧς καὶ σορέλλην παρὰ Ἀριστοφάνει σκῶμμα εἰς γέροντα, ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ. ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ σοροπηγὸς πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ναυπηγός. δηλοῖ δὲ ἡ σορὸς καὶ αὐτὴ καθ᾽ αὑτὴν γέροντα σκωπτικῶς, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ γράψαντος τὸ, γηράσασα καὶ ἤδη οὖσα σορός. τοῦ δὲ σορέλληνος σαφέστερον εἰς σκῶμμα τὸ τυμβογέρων παρὰ τῷ κωμικῷ.* (Vers. 92.) *Ὁ δὲ ῥηθεὶς χρύσεος ἀμφιφορεὺς ὁ τοσοῦτος, δι᾽ οὗ φθάσας ὁ Ἀχιλλεὺς ἔσπεισεν ὑπὲρ Πατρόκλου τῷ Διὶ, καλῶς ἂν ἀργυρέῳ εἰκασθείη φρέατι *κατὰ τὴν ὑστερογενῆ ἀστειότητα. πίνων γοῦν τις ἐκ μεγάλου ποτηρίου ἐσκώφθη ἐξ ἀργυροῦ πίνειν φρέατος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν τοῦ Πατρόκλου προσηκάμενος ἀξίωσιν Ἀχιλλεὺς ἐθέλει ἐν τοῖς ἑξῆς τὰ τοῦ ἑταίρου ὀστᾶ ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ θεῖναι, ἕως ἂν αὐτὸς θάνοι. Καὶ ὅρα τὸ δίπλακι. συντελεῖ γάρ τι καὶ εἰς τὴν μαρμαρέην δίπλακα. εἶτα μετὰ μικρὸν ἐκεῖ καὶ ἐνεργεῖται τὸ ἀξιωθὲν, ὡς ῥηθήσεται. δῆλον δὲ ὅτι φιάλην ἐκεῖ τὸν ῥηθέντα κρατῆρα φησίν.* (Vers. 91.) *Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ, ὀστέα νῶιν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι, παράφρασίς ἐστι τοῦ, μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθέναι ὀστέα, ἀλλ᾽ ὁμοῦ· καὶ ὅτι δύναταί τις ἐντεῦθεν ἐπὶ φιλικῆς κοινωνίας παρῳδῆσαι τὸ, μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθεν τιθέναι, ἀλλ᾽ ὁμοῦ. ἐν τούτοις δὲ δεξιῶς παρεισάγων καὶ εὐμεθόδως ὁ ποιητὴς καὶ τὴν περὶ Πατρόκλου ἱστορίαν ὅθεν τε ἦν ἱστορεῖ καὶ τίνος πατρὸς, καὶ περὶ ἡλικίας, καθ᾽ ἣν συνανετράφη τῷ Ἀχιλλεῖ. φησὶ γοῦν τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ ἐν ὀνείροις Πάτροκλος περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος ἤγαγεν ὑμέτερόνδ᾽, ἀνδροκτασίης ὑπὸ λυγρῆς, ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος, νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ᾽ ἀστραγάλοισιν χολωθείς· ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς ἔ*τρεφέ τ᾽ ἐνδυκέως, ἤγουν ἐπιμελῶς, καὶ σὸν θεράποντ᾽ ὀνόμηνε.* (Vers. 88.) *Καὶ ὅρα ὅτι οὐκ ὤκνησεν Ὅμηρος καὶ διὰ ἱστορίας ἐλθεῖν ἀφελοῦς διὰ προσώπου ποιότητα, ὑποκαταβὰς τοῦ ὕψους τῆς σεμνότητος. τὰ γὰρ κατὰ τὴν ἀνδροκτασίαν καὶ μᾶλλον τὰ κατὰ τοὺς ἀστραγάλους ἀφελῆ καὶ παρέλκοντα. καὶ τάχα καὶ διὰ τοῦτο παρεσημήνατο διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς μὴ πάμπαν εἶναι φρένας τῷ εἰδώλῳ, οὗ περ ταῦτα εἰσὶ λόγοι, καταγιγνώσκων οὐ βάθος φρενῶν τοῦ ἐν μεγάλῳ πένθει παιδικὰ λαλοῦντος ἀθύρματα.* (Vers. 85.) *Ὅτι δὲ Ὀπούντιος ὁ Μενοίτιος, καὶ τίς ἡ Ὀπόεις πόλις ἡ ἐν συναιρέσει Ὀποῦς, πολλαχοῦ δεδήλωται. νῦν δὲ ἐξ Ὁμήρου ἐφάνη καὶ πῶς Ὀπούντιος ὁ Πάτροκλος ὢν παρὰ Θετταλοῖς ἦν, ὅτι δηλαδὴ φυγὰς διὰ φόνον γενόμενος παιδὸς ἥλικος.* (Vers. 86.) *Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς καταχρηστικῶς ἀνδροκτασία ἐνταῦθα εἴρηται. παῖδα γὰρ κατέκτανε, καὶ οὐ τέλειον ἄνδρα. καὶ μὴν ἄλλως κατὰ τὸ φύσει σημαινόμενον τοῦ ἀνδρὸς, ὅ περ ἐν πολλοῖς δηλοῦται, ἄνδρα ἀνεῖλεν, ἤγουν ἄνθρωπον ἄῤῥενα. ἔτι δὲ καὶ ἑτέρως, καθά φασι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοὶ, ἀνδροκτασία καὶ ἡ παιδοφονία λέγεται κατὰ τὴν ἀπὸ μέρους δήλωσιν τοῦ παντός. ἀνδροφόνος γὰρ ὁ ἁπλῶς ἄνθρωπον ἀναιρῶν, εἴτε *παῖς εἴη ὁ πεσὼν, εἴτε ἀκμαῖος, εἴτε καὶ γυνή.* (Vers. 83.) *Τὸ δὲ τιθείμεναι κοινῶς μὲν τιθέναι, ποιητικῶς δὲ τιθέμεναι, προσλήψει δὲ τοῦ ῑ διὰ δάκτυλον μετρικὸν τιθείμεναι. γραφῆναι δὲ διὰ τοῦ η̄ τὴν προπαραλήγουσαν κατὰ τὸ βήμεναι, τυφθήμεναι καὶ τὰ ὅμοια, οὐκ ἦν ἀνάλογον. οὐ γὰρ προϋπέκειτο τοῦ τιθέναι η̄, ἵνα ἐξ αὐτοῦ γένηται διὰ τοῦ η̄ καὶ τὸ τιθείμεναι. διὰ τί δὲ οὐκ ἐδιπλασίασε τὸ μ̄ ἐν τῷ τιθέμεναι ὁμοίως τῷ ἔμμεναι, καὶ πάλιν διὰ τί μὴ ἦν εἵμεναι ὡς τιθείμεναι, λυέτωσαν οἱ βουλό-*

μενοι. (Vers. 86.) Τὸ δὲ, ὑμέτερόνδε, κατ᾽ ἔλλειψιν ἐφράσθη τοῦ οἶκον ἢ δῶμα. οὕτω καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα εἰς τὰ ἡμέτερά φησι, δηλαδὴ δώματα ἢ οἰκία. μάλιστα δὲ ἀπὸ κοινοῦ ἐνταῦθα νοεῖται ὁ δόμος ἤγουν ἐκ τοῦ ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν, ἵνα ᾖ, ἤγαγεν εἰς ὑμέτερον δόμον. Ἐν δὲ τῷ, ὑπὸ λυγρῆς, αἰτιολογικοῦ συνδέσμου ἐπέχει τόπον ἡ ὑπὸ πρόθεσις, ἵνα ᾖ, ἕνεκεν ἀνδροκτασίας λυγρῆς. (Vers. 88.) Τὸ δὲ νήπιος καὶ αὐτὸ διασαφητικόν ἐστι τοῦ ὁμοῦ ἐτράφημεν. ὁ γὰρ οὕτω νήπιος, ὡς ἀστραγάλοις ἐναλύειν, καλῶς ἔφη ὁμοῦ τραφῆναι τῷ Ἀχιλλεῖ τυτθὸς ἐών. Τὸ δὲ, ἀμφ᾽ ἀστραγάλοισιν, Ἀττικῶς ῥηθὲν εὕρηται καὶ γένους θηλυκοῦ. ἐν γὰρ παλαιοῖς ὑπομνήμασι φέρεται ὅτι οἱ πλείους ἀμφ᾽ ἀστραγάλῃσι γράφουσι. καὶ *ἔστιν Ἰωνικὸν ἡ ἀστραγάλη, ὡς καὶ ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ, ἐν ᾧ καὶ ὅτι τοὺς ἀστραγάλους καὶ ἀστρίχους λέγουσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τε οἱ περὶ πόδας ἀστράγαλοι οὕτω λέγονται, ὡς οἷον ἀστράβαλοι ἐναλλαγῇ τοῦ β͞, δι᾽ ὧν ἀστραβῶς ἔστι βαίνειν· καὶ ὅτι αἱ ἀστραγαλωταὶ μάστιγες ἐκ τοιούτων τινῶν ἐνειρομένων κατεκροτοῦντο· καὶ ὅτι ἐνταῦθα οὐ τοιούτους ἀναγκαίως ἀστραγάλους νοητέον, ἀλλὰ μᾶλλον παιδιὰν, καθ᾽ ἣν ἔπαιζον, φασιν, ἀστραγάλοις· καὶ τὸ οὕτω παίζειν ἀστρίζειν ἔλεγον, καὶ τοὺς τοιούτους ἀστραγάλους ἀστρίας ἢ ἄστριας. Καλλίμαχος οὖν ζορκός που λέγει δωρηθῆναι τινὶ πέντε νεοσμίκτους ἄστριας. ἐπαίζετο δὲ ἡ παιδιὰ τέσσαρσιν ἀστραγάλοις. ὧν ἕκαστος πτώσεις εἶχε τέσσαρας, οὐ μὴν ἓξ κατὰ τοὺς κύβους, ἐξ ἑβδομάδος κατ᾽ ἀντίθετον συγκειμένας. ἀντέκειτο γὰρ μονὰς καὶ ἑξὰς, εἶτα τριὰς καὶ τετράς· δυὰς δὲ καὶ πεντὰς ἐπὶ μόνων κύβων ἦν ὡς ἐχόντων ἐπιφανείας ἕξ. ἦσαν δέ, φασιν, αἱ πᾶσαι πτώσεις τῶν ἀστραγάλων παραλαμβανομένων, ὡς ἔθος, πέντε καὶ τριάκοντα, ὧν αἱ μὲν θεῶν ἐπώνυμοι, αἱ δὲ ἡρώων, αἱ δὲ ἐνδόξων ἀνδρῶν, αἱ δὲ ἑταιρίδων, αἱ δὲ ἀπό τινων συμβεβηκότων κατὰ τιμὴν ἢ χλεύην προσηγόρευνται. ἐλέγετο δέ τις ἐν αὐταῖς καὶ Στησίχορος, ὁ τὴν ὀκτάδα δηλαδὴ *σημαίνων, ἐπεὶ ὁ ἐν Ἱμέρᾳ τῇ Σικελικῇ τάφος τοῦδε τοῦ μελοποιοῦ ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν συνέγκειτο· ἑτέρα δὲ ἐκαλεῖτο Εὐριπίδης, ἡ δηλαδὴ σημαίνουσα τὸ τεσσαράκοντα, ἐπειδὴ δοκεῖ ὁ Εὐριπίδης γενέσθαι εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τεσσαράκοντα προστατῶν 1399
μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα. τῶν δὲ βόλων, φασὶν, ὁ μὲν τὸ ἓξ δυνάμενος Κῷος ἐλέγετο καὶ ἑξίτης, ὁ δὲ τὸ ἓν Χῖος καὶ κύων. ὅθεν καὶ παροιμία, Χῖος παραστὰς Κῷον οὐκ ἐάσω· καθ᾽ ἣν παρὰ Στραττίδι τῷ κωμικῷ τὸ, Χῖος παραστὰς Κῷον οὐκ ἐᾷ λέγειν· ὃ παραλαλεῖ καὶ Ἀριστοφάνης
1290 ἐν τῷ, οὐ Χῖος, ἀλλὰ Κεῖος, ἢ Κῷος. δηλοῖ δὲ ὁ ῥηθεὶς κύων βόλος ἀντα*ναίρεσίν τινα ψήφου. ἐν χώραις γάρ τισι διαγεγραμμέναις πεττευτικῶς, πολλῶν κειμένων ψήφων, ἃς ἐχρῆν ἀνταναιρεῖν, αἱ μὲν χῶραι πόλεις ἐλέγοντο νόμῳ κυβευτικῷ, κύνες δὲ αἱ ἀλλήλαις ἀντεπιβουλεύουσαι ψῆφοι. ὡς δὲ καὶ πολλοῖς ἀστραγάλοις ἔπαιζον καθὰ καρύοις, ζητητέον ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ κωμικοῦ. (Vers. 87.) Τὸν δὲ ῥηθέντα παῖδα οἱ μὲν Αἰάνην φασὶ καλεῖσθαι, οἱ δὲ Λύσανδρον, οἱ δὲ Κλεισώνυμον, παρὰ Ὀθρυονεῖ τῷ γραμματιστῇ ἀποκταθέντα. (Vers. 90.) Τὸ δὲ ἐνδυκέως, περὶ οὗ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, δοκεῖ Αἰολικὸν εἶναι καὶ τρέψαι τὸ πρωτότυπον ο̄ εἰς ῡ, ὡς ἀπὸ τοῦ δοκεῖν, ἐξ οὗ ὁ δεδοκημένος καὶ τὸ δοκεύειν, ἢ καὶ ὅθεν ὁ πάνδοκος καὶ ἡ πανδοκεύτρια, ἵνα ᾖ ἐνδυκέως τὸ δοκευτικῶς καὶ μετ᾽ ἐπιτηρήσεως ἢ δεξιώσεως. τινὲς μέντοι παρὰ τὴν δίκην αὐτὸ εἶπον γενέσθαι. (Vers. 91.) Τὸ δὲ, ὁμὴ σορὸς, εἴληπται μὲν ἐκ τοῦ ὁμοῦ τραφῆναι, δηλοῖ δὲ, ὡς οἱ ὁμοῦ τραφέντες καὶ ὁμῆς κύλικος πεπωκότες καὶ ὁμὴν ἕξουσι τοιαύτην σορὸν, ἵνα λέγῃ ἀστείως τις, ὡς οἱ πιόντες κρατῆρα φιλοτήσιον ἐν τῷ ζῆν τὸν αὐτὸν ἔσχον καὶ θανάτου κρατῆρα ταφέντες ἐν τοιούτῳ ὁμοῦ. δῆλον δὲ ὡς ἡ γενικὴ τοῦ ὁμὸς ὁμοῦ εἰς ὄνομα*τικὸν ἐπίῤῥημα μετέπεσε τὸ ὁμοῦ ὁμοίως τῷ αὐτοῦ, ἵνα ᾖ τὸ ὁμοῦ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ὁμοῦ τόπου κατὰ σχῆμα ἐλλειπτικὸν, ὥς περ καὶ τοῦ αὐτοῦ ἤγουν αὐτόθι ἀντὶ τοῦ ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦ τόπου. (Vers. 94.) Ὅτι ὁ ἱκετευθεὶς ὑπὸ γνησίου φίλου καὶ καταπεισθεὶς δύναται εἰπεῖν τὸ, τίπτε μοι ἠθείη, τουτέστιν ἀδελφικὴ, κεφαλὴ δεῦρ᾽ ἠλήλουθας, καί μοι ταῦτα ἕκαστ᾽ ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ᾽ ἐκτελέω καὶ πείσομαι ὡς σὺ κελεύεις. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὥς περ πρὸ ὀλίγου μακρὰν ἔννοιαν τὴν τοῦ εἰκασμοῦ τοῦ Πατρόκλου ἐνὶ κόμματι ὁ ποιητὴς προϊὼν ἐμπεριέγραψεν, *εἰπὼν ὅτι ἔικτο δὲ θέσκελλον αὐτῷ, οὕτω καὶ νῦν τοῦ Πατρόκλου ἐν ὕπνῳ διάφορα τῷ Ἀχιλλεῖ ἐντειλαμένου κομματικῶς ἐκεῖνα δηλοῖ Ὅμηρος ἐν τῷ, ταῦτα ἕκαστα ἐπιτέλλεαι, καὶ πάλιν μετ᾽ ὀλίγα, καί μοι ἕκαστα ἐπέτελλε. ταυτολογεῖν γὰρ οὐδ᾽ ἐνταῦθα βούλεται εἰς οὐδὲν καίριον. Ἠθεῖα δὲ κεφαλὴ ἐκ τοῦ ἠθεῖος γίνεται, περὶ οὗ

πολλαχοῦ δεδήλωται. Χαμαιλέοντος δέ, φασι, τοῦ γραμματικοῦ, γράψαντος, ὦ θείη κεφαλὴ, μέμ-
φονται οἱ παλαιοί· ἠθεῖον μὲν γὰρ ὀνομάσαι ἀδελφικῶς τὸν προγενέστερον φίλον εἴη ἂν καλόν. *τὴν
δὲ τοῦ θείου πρόσρησιν οἷον θεῖος ὄνειρος, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐ τῷ τυχόντι διδόναι χρὴ, καὶ μάλιστα
νεκρῷ ἁπλῶς. (Vers. 97.) Ὅτι δεξιωτικὸν ἐπὶ φίλῳ οἰκτρῷ τὸ, ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι μίνυνθά περ
ἀμφιβαλόντες ἀλλήλους, ὀλοοῖό τε ταρπώμεθα γόοιο, καθὰ καὶ προγέγραπται. λέγει δὲ ἀμφιβαλεῖν
τὸ περιπλακῆναι. (Vers. 99.) Ὅτι ἐπί τινος ἐκπεσόντος ὧν ὡς οἷον ὀνειροπολῶν ἐν χερσὶν ἔχειν ἐδόκει,
ῥηθείσεται τὸ, ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν, οὐδ᾽ ἔλαβεν. Ἀχιλλεὺς δὲ τοῦτο ἔπαθε καθ᾽ ὕπνον, ταῖς χερσὶν
ἐκταθεὶς ἅψασθαι τῆς ψυχῆς Πατρόκλου, μὴ λαβὼν δέ. κατὰ χθονὸς γάρ, φησιν, ἠΰτε καπνὸς
ᾤχετο τετριγυῖα. καὶ τὸ μὲν τετριγυῖα, ληφθὲν ἀπὸ νυκτερίδων, ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσείας ῷ φαίνεται τί
δηλοῖ. τὸ δὲ, καθὰ καπνὸς, διὰ τὸ πνευματῶδες καὶ φαντασιῶδες εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι λέγεται
μὲν καὶ χιὼν τετριγέναι, ὅτε πλατεῖ ποδὶ καταπατεῖται, μάλιστα δέ, φασι, στρουθάρια, ὧν καὶ
ἡ β′ ῥαψῳδία ἐμνήσθη, τρίζουσιν ἢ τιτίζουσι κατὰ Ζηνόδοτον· τρυγὼν μέντοι τρύζει, ὡς καὶ τοὔνομα
ἐκείνης δηλοῖ, ὥς περ ἡ ὀλολυγὼν ὀλολύζει. πέρδικες δέ τινες κακκαβίζουσιν, οἳ καὶ καλοῦνται *δι᾽
αὐτὸ κακκάβαι. ἴσως δὲ καὶ κικκαβάζουσιν, ὡς ἐμφαίνει ὁ κωμικὸς ἐν τῷ κικκαβᾶν. ὅτι δὲ κακκάβη
καὶ σκεῦος ἐστὶ χαλκοῦν, ὅ περ κοινῶς κακκάβιον λέγεται, δηλοῖ ὁ γράψας τὸ, ἐν κακκάβᾳ ζεούσῃ.
ὡς δὲ οἱ πέρδικες καὶ τιτυβίζουσι, Θεόφραστος ἱστορεῖ. δῆλον δὲ καὶ ὅτι, ὥς περ ἐν τῷ λέβης ζέων,
οὕτω καὶ ἐν τῷ κακκάβᾳ ζεούσῃ ἀνεῖται τὸ ζέειν πρὸς τὸ βράττειν καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ βράσμα καὶ πρὸς
1400 τὸ κάχλασμα καὶ πρὸς τὸ παφλάζειν, εἰς ὃ ποιεῖ Φερεκράτης τὸ, λοπὰς παφλάζει βαρβάροις λαλή-
μασι. (Vers. 102.) Τοῖς δὲ Ὁμηρικῶς ῥηθεῖσιν ἐπαχθὲν μετὰ τὸ, ταφὼν δ᾽ ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς τὸ
χερσί τε συμπλατάγησεν, ὅ ἐστι τὰς χεῖρας συνεκρότησεν ὡς ἐπὶ παραδοξίᾳ τινὶ, θρῆνον μὲν δηλοῖ
τινὰ καὶ αὐτό· διὸ ἐπάγει, ἔπος δ᾽ ὀλοφυδνὸν ἔειπε· δύναται δὲ καὶ ἐπὶ ἐκπλήξεως καὶ θάμβους τὸ
αὐτό ποτε γενέσθαι. Ὀππιανὸς δὲ καὶ ἐπὶ ὀστρέων τῇ λέξει ἐχρήσατο, εἰπών· ὄστρακα συμπλα-
τάγησε. Τοῦ δὲ ὀλοφυδνὸν πρωτότυπον τὸ ὀλοφύζω, δύσχρηστον ῥῆμα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται.
(Vers. 101.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τούτοις τὸ, ταφὼν δ᾽ ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς, ἐπίτασιν ἔχει τοῦ ἐν ταῖς
λιταῖς εἰρημένου τάφου, ὅ ἐστι τῆς κατὰ ψυχὴν ἐκπλήξεως, ἔτι δὲ καὶ τῆς ἀνορούσεως, εἴτουν σπου-
δαίας ἀναστάσεως. *βάλλει δέ τισιν ἐς νοῦν ἴσως καὶ ὡς δεξιῶς ἐνταῦθα κεῖται τὸ ταφὼν, ἔνθα περὶ
νεκροῦ ὁ λόγος καὶ τῆς κατ᾽ αὐτὸν ταφῆς. (Vers. 103.) Ὅτι ἐπί τινος ψευδομένου τὸν κυρίως ἄνθρω-
πον ἔστιν εἰπεῖν σκωπτικῶς τὸ, ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ τῷ δεῖνι ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες
οὐκ ἔνι πάμπαν. ἐπὶ δὲ φίλου δι᾽ ὄναρ οἰκτιζομένου καλὸν εἰπεῖν (Vers. 105.) τὸ, παννυχίη γάρ μοι
ἡ τοῦ δεῖνος ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε, καί μοι ἕκαστ᾽ ἐπέτελλεν. Ἀχιλλεὺς δὲ καὶ
ταῦτα περὶ τοῦ φίλου Πατρόκλου φησίν. (Vers. 108.) Ὅτι κοινοῦ θρήνου μακροῦ νυκτέρου ἐπὶ νεκρῷ
δηλωτικὸν τὸ, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐφ᾽ ἵμερον ὦρσε γόοιο. μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς ἀμφὶ
νέκυν ἐλεεινόν. λέγει δὲ νῦν ἐλεεινὸν τὸν ὑπὸ πάντων οἰκτι*ζόμενον Πάτροκλον. σημαίνει δέ ποτε
ἡ λέξις καὶ τὸν μήπω μὲν ἠλεημένον, δεόμενον δὲ τοῦ ἐλεηθῆναι. Ὅρα δὲ καὶ ὡς οὐκ ὤκνησε τὸ τοῖσι
δὶς θεῖναι ὡς ἐν σχεδιασμῷ. (Vers. 113.) Ὅτι ἐπεὶ παντὶ ἔργῳ σπουδαίῳ οἷα καὶ σώματι κεφαλὴν ἐπεῖ-
ναι δεῖ, ἐπιστατεῖν ἐνταῦθα Μηριόνης ᾑρέθη *τοῖς ἄγουσιν ὕλην εἰς τὴν τοῦ Πατρόκλου πυρὰν, ὡς ἂν 1291
ἐπισπέρχῃ αὐτοὺς, ἢ καὶ ὡς εὖ πάλαι εἰδὼς τὰ τοιαῦτα κελεύειν, ὅς γε προϊὼν ἀνώγει τοὺς ὑλοτόμους
φέρειν φιτροὺς ἐπὶ τῶν ὤμων, γυμνάζων εἰδημόνως μὴ κούφους ἐν ταῖς χρείαις διατελεῖν. καὶ οὕτω
μὲν ὁ Μηριόνης ἐπιστάτης τοῦ ἔργου πρὸς βασιλέως ᾑρέθη. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς ἐκεῖνος ἐξελαύνων, ὡς
ἡ καθ᾽ ἡμᾶς νῦν φράσοι ἂν γενεὰ, τοὺς ὑλοτομήσοντας οὐρῆάς τ᾽ ὤτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν, ὅ ἐστι
κλάσειν, ὡς εἴρηται ἢ ἀ*γαγεῖν ὕλην, πάντοθεν ἐκ κλισιέων, κατὰ ἐπιλογὴν δηλαδὴ, καὶ πρὸς ἔνδει-
ξιν δὲ τοῦ, εὐρυκρείων εἶναι. εἶτα (Vers. 114.) φράζει ὁ ποιητὴς τὴν ἀκολουθίαν τῆς ὑλοτομίας,
εἰπών· οἱ δ᾽ ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες, σειράς τ᾽ εὐπλέκτους, πρὸ δ᾽ ἄρ οὐρῆες κίον
1401 αὐτῶν, ἤγουν προεπορεύοντο αὐτῶν· πολλὰ δ᾽ ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχμιά τ᾽ ἦλθον. ἀλλ᾽ ὅτε
δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης, τῆς προγραφείσης, αὐτίκ᾽ ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναηκεῖ
χαλκῷ τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι πῖ*πτον. τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ

ἔκδεον ἡμιόνων· ταὶ δὲ χθόνα ποσὶ δατεῦντο, τουτέστι συντεταμένως ὥδευον, ἐλδόμεναι πεδίοιο διὰ ῥωπήια πυκνά. πάντες δ' ὑλοτόμοι, ὡς Μηριόνης ἐκέλευσε, φιτροὺς, ὡς ἐῤῥέθη, φέρον, ὅ ἐστι κορμοὺς, περὶ ὧν εἰ καὶ προείρηται, ἀλλὰ καὶ νῦν (Vers. 123.) ἐπισημαντέον, ὡς μάλιστα ἔοικεν ὁ φιτρὸς φίτυρός τις εἶναι ὡς ἀπὸ τοῦ φίτυ, ὃ δηλοῖ φυτὸν ἢ φύτευμα, ὡς Ἀριστοφάνης Εἰρήνη· πόθεν τὸ φίτυ; τί τὸ γένος; τίς ἡ σπορά; πάντως δ' ἐκ τοῦ φιτύω φιτύσω τὸ γεννῶ φίτυς ὁ γεννῶν· καὶ τὸ οὐδέ*τερον φίτυ. (Vers. 114.) Ὑλοτόμους δὲ πελέκεας εἶπε πρὸς διαστολὴν τῶν τε σφαγέων καὶ τῶν εἰς ἆθλα τιθεμένων καὶ τῶν ἄλλων ἐν οἷς καὶ αἱ προϊστορηθεῖσαι πολεμικαὶ ἀξῖναι. (Vers. 115.) Σειραὶ δὲ πλέγματά τινα ἢ ἀπὸ σχοίνων ἢ σπάρτων ἢ καννάβεως ἢ ἄλλοθεν. κεκοίνωται δὲ ἡ λέξις, ὡς δηλοῖ παρ' ἡμῖν τὰ σειράδια. Οὐρῆες δὲ πόθεν ἐτυμολογοῦνται, προδεδήλωται. φαίνεται δὲ νῦν εὔλογον εἶναι καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους αὐτὰς παρωνομάσθαι. ἰδοὺ γὰρ νῦν χρησίμως ἐν κνημοῖς ἢ κατά τινας κρημνοῖς τοῦ κατὰ τὴν Ἴδην ὄρους πονοῦνται. (Vers. 116.) Ὅτι δὲ ταὐτὸν ὀρέα εἰπεῖν καὶ ἡμίονον, δηλοῖ τὸ, ἔκδεον ἡμιόνων, αἳ καὶ θηλυκῶς προφέρονται. Ἄναντα δὲ τὰ προσάντη καὶ ἀνωφερῆ. Κάταντα δὲ τὰ κατωφερῆ. Πάραντα δὲ, ὡς ἐν ῥητορικῷ κεῖται λεξικῷ, πλάγια, ἑτεροκλινῆ, ἢ προσώμαλα καὶ γήλοφα. Δόχμια δὲ τὰ πλάγια. Τούτοις δὲ πᾶσιν ἡ πεδιὰς διαφέρει τῆς ὀρεινῆς, ἐφ' ἧς αἱ ἡμίονοι πονούμεναι τοῦ πεδίου ἔλδονται. Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ ἄναντα ἐκ τοῦ ἀνάντεα δοκεῖ συγκεκόφθαι. ὡς γὰρ ἐξάντης ἀρσενικὸν, καὶ ἔξαντες οὐδέτερον, οὗ πληθυντικὸν ἐξάν*τεα, οὕτω καὶ ἀνάντης ἄναντες ἀνάντεα, ὅθεν τὸ ἄναντα· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ κάταντα καὶ πάραντα πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐναντία ἔναντα· καὶ ὅτι πέντε ἢ ἓξ οὐσῶν κακιῶν τοῖ ἔπους, ὡς ἑτέρωθι σαφῶς δεδήλωται, κακίζεται καὶ τὸ, πολλὰ δ' ἄναντα καὶ ἑξῆς. καὶ λέγεται ἡ τοιαύτη ἐπικὴ κακία ἐπισυνέμπτωσις, οὖσα λέξεων ὁμοιοκαταληξία καὶ τῶν αὐτῶν συμφώνων ἐπαλληλία. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς δοχμῆς ἢ δόχμης βαρυτόνως γίνεται τὸ δόχμιον, περὶ ἧς Αἴλιος Διονύσιος φησὶν οὕτω· δόχμη τὸ τετραδάκτυλον. Ἀρίσταρχος δὲ ὀξύνει, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ, οὔ τοι δ' ἀφεστήκασι πλεῖν ἢ δύο δοχμά. ἐν μέντοι, φησὶ, τοῖς ἀκριβεστέροις ἀντιγράφοις ὀξεῖα ἐπίκειται τῇ πρώτῃ συλλαβῇ κατὰ τὸ λόχμη, λόγχη, ὄχθη, ὄγχνη. ἕτερος δέ τις λέγει καὶ αὐτὸς, ὅτι δόχμη, ὡς ὄχθη καὶ στάθμη κατὰ Τρύφωνα, εἰ καὶ Ἀρίσταρχος ὀξύνειν ἀξιοῖ. Παυσανίας δὲ, εἰπὼν καὶ αὐτὸς ὅτι δόχμη τὸ τετραδάκτυλον, ἐπάγει· Κύπριοι δὲ τὴν παλαιστήν· ἴσως δέ, φησι, διὰ τὸ πλαγιάζειν τῇ χειρὶ ἐν τῷ μετρεῖν· δόχμιον γὰρ τὸ πλάγιον. ὥστε οὗτος προϋπάρχειν βούλεται τῆς δόχμης τὸ δόχμιον. (Vers. 117.) Κνημοὶ δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, τὰ ὑψηλότερα τῆς ὑπωρείας, ἔνθα συλλειβομέ*νων τῶν ὑδάτων ὕλη πυκνοῦται. τὰ γὰρ κορυφαῖα τοῦ ὄρους δυσάντη τε ὑλοτόμοις, καὶ οὐδὲ λάσιά εἰσι. (Vers. 119.) Τὸ δὲ, κτυπέουσαι πῖπτον, καὶ αὐτὸ ἀνέστραπται. πίπτουσαι γὰρ μᾶλλον ἐκτύπουν. (Vers. 120.) Διαπλήσσειν δὲ τὸ εἰς μικρὰ τέμνειν φησὶν, ὅ περ ὁ Παυσανίας κατακορμίσαι λέγει. ἕτεροι δὲ ἀντὶ τοῦ διαπλήσσοντες διαῤῥήσσοντες γράφουσιν. (Vers. 121.) Ἐκδεῖσθαι δὲ ἡμιόνων τὴν ὕλην ἢ κατὰ λόγον φόρτου νοητέον, ἢ ἐφ' ᾧ ἕλκεσθαι αὐτὴν συρομένην, ὅ περ νοεῖν ὑποβάλλει που καὶ ὁ κολοσυρτὸς, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Δατεῖσθαι δὲ χθόνα ποσσὶν ἀντὶ τοῦ μερίζεσθαι, κόπτεσθαι. διὸ καὶ κόνις ἡ οὕτω κνωμένη γῆ. καὶ ἄλλως δὲ δατεῖται γῆ ποσὶν, ἐν τῷ εὐτάκτως βαδίζειν καὶ ὡς ἐν μερισμῷ, τοὺς μὲν τῇδε, τοὺς δὲ ἑτέρωσε βαίνειν. (Vers. 122.) Ἔλδονται δὲ πεδιάδος αἱ ἡμίονοι, ὡς φύσει τῶν τραχέων τόπων μὴ φιλουμένων ζῴοις. δηλοῖ δὲ αὐτὸ καὶ τὸ, ἵππος εἰς πεδίον. (Vers. 124.) Ἐν τούτοις δὲ τὸν Μηριόνην θεράποντα Ἰδομενέως εἰπὼν ἀγαπήνορος ὑποδηλοῖ οὕτω πως καὶ ἀγήνοράς τινας λέγεσθαι. ὡς γὰρ ἀγαπήνωρ ὁ ἀγαπῶν ἠνορέην, οὕτω καὶ ἀγήνωρ ὁ ἀγάμενος, ἤγουν θαυμάζων ἠνορέην. ὁ τοιοῦτος δὲ νοῦς καὶ τὸν Ἀγαπήνορα καὶ τὸν Ἀγήνορα τὰ κύρια παρήγαγε. Πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐπισημαντέον περὶ Μηριόνου μὲν, ὡς κα*λῶς εἰς ἐπιστασίαν ἐπελέγη τῶν ὑλοτόμων οἷα εὖ οἰδὼς ἔθει Κρητικῷ. εἶχε γὰρ ἡ Κρήτη θεράποντας, οὓς ἐκάλουν οἱ ἐγχώριοι καλοφόρους ἤγουν ξυλοφόρους. κάλα γὰρ τ` ξύλα, ἐξ ὧν : ατά τινας καὶ κῆλα τὰ βέλη. τάχα οἶν καὶ ἐσπουδάζετο ἐκεῖ τὸ ξυλοφορεῖν. ἴσως δὲ καὶ Κρητικὴ λέξις τὸ κάλον. Περὶ δὲ ἡμιόνων ἐνθυμητέον παροιμίαν ἐκ τῶν τοῦ Θεόγνιδος, τὸ, ἵνα γνοίη ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι, ταλαεργοὶ δηλαδὴ ὄντες καὶ δεξιοὶ πονεῖν καὶ ἀχθοφορεῖν. ἔτι ῥητέον καὶ ὡς οὐ μόνον ὑλοτόμοι πελέκεες, ἀλλὰ

*πάντως καὶ ἄνδρες, εἴ γε καὶ δρυτόμος λέγεται ἀνήρ. εἰς τὸν αὐτὸν δὲ *νοῦν ἄγεται δρυτόμος καὶ* 1292
ὑλοτόμος. (Vers. 125.) *Ὅτι τὸ τὴν ὕλην ἐκ τῶν ἡμιόνων καταῤῥῖψαι καταβαλεῖν τε ἐπ᾽ ἀκτῆς λέγει, οἷον, κὰδ δ᾽ ἄρ ἐπ᾽ ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερὼ, καὶ πάντῃ παρακαταβαλεῖν, οἷον, πάντῃ παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην. ἔστι δὲ καταβαλεῖν μὲν τὸ κάτω θεῖναι ἢ ῥῖψαι, παρακαταβαλεῖν δὲ τὸ καταθεῖναι ἢ καταῤῥῖψαι ἐγγὺς τοῦ δέοντος τόπου, ὅ περ πρὸ ὀλίγου παρασχεῖν ἔφη, ὡς ἐκεῖ γέγραπται, ἀφ᾽ οὗ καὶ νῦν οἱ περὶ τέχνας παροχὴν λέγουσι τὴν εἰς τὸ κατ᾽ αὐτοὺς ἔργον ὑλικὴν χορηγίαν. ὥς περ δὲ οὗτοι ἀπὸ τοῦ παρέχειν φασὶ παροχὴν, οὕτως οἱ σοφοὶ ἀπὸ τοῦ καταβάλλειν καταβολὴν τὴν θέσιν ἤτοι δόσιν, οἷον καταβολὴν χρέους ἢ χάριτος. οἱ δ᾽ αὐτοὶ καὶ ἐκ τοῦ παρακαταβαλεῖν ὕλην ἤγουν παρακαταθεῖναι τὸ τῆς παρακαταθήκης ἐποίησαν ὄνομα, ὥς περ καὶ τὸ τῆς παραθήκης ἐκ τοῦ παραβαλεῖν, ὅ περ ἀλλαχοῦ γέγραπται. ἀκολούθως δὲ καὶ τὸ παρακαταθέσθαι καὶ τὸ καταθέσθαι τὰ τῇ παραθήκῃ καὶ τῇ παρακαταθήκῃ σύστοιχα. Τὸ δὲ ἐπισχερὼ ποιητικόν ἐστι ἐπίῤῥημα, ὀξυνόμενον μὲν ὡς τὸ ἰὼ,*
1402 *καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, δηλοῦν δὲ τὸ *ἐχομένως ἀπὸ τοῦ σχῶ ἢ τοῦ ἔχω, ἐξ ὧν καὶ τὸ σχεδὸν, καὶ τὸ ἐφεξῆς.* (Vers. 126.) *Ὅτι μέλλοντος ταφῆναι Πατρόκλου, φρασάμενος Ἀχιλλεὺς μέγα ἠρίον ἐκείνῳ τε καὶ ἑαυτῷ, περὶ οὗ φανεῖται πῶς μέγα ἐῤῥέθη, εἶτα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε χαλκὸν ζώννυσθαι ἢ χαλκῷ κατὰ δοτικὴν, ζεῦξαι δ᾽ ὑπ᾽ ὄχεσφιν ἕκαστον ἵππους· οἱ δ᾽ ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσιν ἔδυνον, ἂν δ᾽ ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται ἡνίοχοί τε, πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν, μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι· θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἤγουν κατεκάλυπτον, ἃς ἐπέβαλλον ἤγουν ἐπέῤῥιπτον κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ᾽ Ἄϊδόσδε.* (Vers. 137.) *Καὶ ὅρα τὸ πέμπεν. ἐντεῦθεν γὰρ παρὰ τοῖς ὕστερον ἡ πομπὴ καὶ τὸ πέμπειν ἐπὶ θριαμβικῆς προελεύσεως.* (Vers. 129.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὡς εἰς μάχην οἱ Μυρμιδόνες διετάχθησαν ἐπὶ τιμῇ τοῦ κειμένου. διὸ καὶ φιλοπτολέμους καὶ νῦν οὐ παρέργως ὁ ποιητὴς εἶπεν αὐτοὺς, χαλκῷ δὲ ζώννυσθαι, ὡς ἀπὸ μέρους τὸ ἁπλῶς ὁπλίζεσθαι. μέρος γὰρ ἡ ζώνη τοῦ ὅλου ὁπλισμοῦ, ὥς περ καὶ ὁ θώραξ, ἀφ᾽ οὗ τὸ θωρήσσεσθαι, καὶ ἡ αἰχμὴ, ὅθεν τὸ αἰχμάζειν ἢ αἰχμάσσειν, ὡς ἀπὸ τοῦ δόρυ τὸ δορύσσειν.* (Vers. 131.) *Τὸ δὲ ζεῦξαι καὶ παθητικῶς *ἐν ἄλλοις λέγεται. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ζεύγνυσθαι. Τὸ δὲ, ἐνδύσασθαι τεύχη, ἐν τεύχεσι καὶ νῦν δῦναι εἶπε διὰ καινοτροπίαν φράσεως. ἀλλαχοῦ δὲ τεύχεα δῦναι φησὶ, καὶ κατὰ τεύχεα δῦναι. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι κἀνταῦθα διαφορὰν φανερὰν παραιβάτου καὶ ἡνιόχου ἔδειξε.* (Vers. 132.) *Νέφος δὲ πεζῶν καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη. πλὴν ἐκεῖ μὲν ἄλλως εἶχεν ἡ τῆς νεφώσεως διάθεσις, ἐνταῦθα δὲ δοκεῖ πλῆθος μόνον δηλοῦν. διὸ ἐπῆκται σαφηνείας χάριν τὸ, μυρίοι. προείρηται δὲ καὶ ὡς νεκροῖς οἰκεῖον τὸ φέρεσθαι.* (Vers. 134.) *Τὸ δὲ καταείνυον γίνεται ἀπὸ τοῦ ἕω τὸ ἐνδύω καὶ οὕτω καλύπτω, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ῑ καὶ τοῦ ν̄ εἴνω, καὶ παραγώγως εἰνύω, ἐξ οὗ παρατατικὸς εἴνυον καὶ καταείνυον. ἔοικε δὲ τὸ εἰνύω προσλαβεῖν τὸ ῑ πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐνύω, ἀφ᾽ οὗ τὸ ἀμφιεννύω καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Ἐπέβαλλον δὲ, ὡς καὶ προεδηλώθη, τρίχας τοῖς νεκροῖς, ὡς οἷα τινὰ τοῦ σώματος ἀπαρχὴν, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται, οὐ γὰρ εἶχον τεμεῖν τι καὶ τῶν μελῶν, ἢ καὶ ὡς ἀψύχοις τὸ ὅμοιον ἀφοσιούμενοι. διὸ καὶ τῶν ζώντων τὰ μὴ γεννῶντα ζῷα ἔσφαζον ἐπ᾽ αὐτοῖς, ὅσα τε ἐστείρευον, καὶ ὅσα μὴ ἦσαν ἔνορχα. ὅτι δὲ πολλάκις καὶ ζῷα ἔκειρόν τινες, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, εἰπὼν ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς ἐπέν*θησαν, σφέας τε αὐτοὺς κείροντες καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια.* (Vers. 136.) *Τὸ δὲ κάρη τοῦ νεκροῦ ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχει, ὅτι μὴ ἐπί τινος ὀργάνου ὁ νεκρὸς ἐφέρετο, ἀλλ᾽ ὑπὸ ἀνδρῶν, καὶ ἦν ἀνάγκη ἀπηρτῆσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰ μὴ ὑπανείχετο.* (Vers. 137.) *Ἐπιφωνηματικὸν δέ τι κόμμα τὸ, ἕταιρον ἀμύμονα πέμπεν Ἄϊδόσδε, δι᾽ οὗ δηλοῖ τὰ πρὸ αὐτοῦ πλατέως ῥηθέντα νεκρικὴν εἶναι πομπὴν, ἀφ᾽ ἧς ὁ νεκροπομπὸς σύγκειται. ἔχει δέ τι αὐτὸ καὶ οἴκτου ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ.* (Vers. 139.) *Ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσείᾳ ἐπὶ ἄρτων κεῖται τὸ ἐνήνεον, τουτέστιν ἐσώρευον· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ ὕλης τῆς κατὰ ξύλα. φησὶ γάρ· αἶψα δὲ μενοεικέα νήνεον ὕλην, ὅ περ ἐκεῖ παρενήνεον λέγει. δῆλον δὲ ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ νηεῖν λέγεται, ὡς δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει, ὅ ἐστιν ἐσώρευε, καὶ ἀλλαχοῦ τὸ, νῆα νηήσασθαι. πότερον δὲ πρωτότυπον τὸ νηῶ ἢ τὸ νηνῶ, οὐκ εὔδηλον. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι μενοεικέα ἰδοὺ καὶ ὕλην λέγει, καὶ ὅτι ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦτο τοῦ ἄσπετον ὕλην, μᾶλλον δὲ*

διορθωτικόν. τὸ μὲν γὰρ ἄσπετον ἔχει τι καὶ ὑπερβολῆς, τὸ δὲ μενοεικὲς, εἰ καὶ ἀορίστως φράζεται,
ὅμως συμμετρίαν δηλοῖ τινὰ τὴν κατὰ τὸ ἀρκοῦν. *(Vers. 141.) Ὅτι οὐδ' Ἀχιλλεὺς ἐφείσατο κείρε-
σθαι, ἀλλὰ στὰς ἀπάνευθε πυρᾶς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην. Πυρὰν δὲ νῦν τὸν τόπον ἔφη τῆς
πυρᾶς. οὔπω γὰρ καὶ ἀνήφθη. ταύτην δὲ καὶ ἠρίον ἀνωτέρω ἔφη. εἰ δὲ παράκεινται ἡ πυρὰ καὶ
ἡ ξανθὴ χαίτη, ἀλλ' αὐτὸ ἐκ τοῦ παρατυχόντος γέγονεν. οὐ δή που γὰρ ἀστεΐζεται Ὅμηρος παραθεὶς
τῇ πυῤῥᾷ κόμῃ τὴν δι' ἑνὸς ρ̄ ἐκφωνουμένην πυράν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι καρηκομόωντες συνθέτως ἢ κάρη
κομόωντες ἐν παραθέσει οὐ πάντοτε ἦσαν οὐδὲ πάντες οἱ πα*λαιοὶ, καὶ ὡς μὲν οὐ πάντες, αἱ ἱστορίαι 1403
δηλοῦσιν· ὡς δὲ οὐδὲ πάντοτε, οὐδ' αὐτὸ ἄδηλόν ἐστιν. Ἀχιλλεὺς οὖν κόμης κουρὰν ὀφείλων τῷ
Σπερχειῷ κείρει αὐτὴν ἐνταῦθα τῷ Πατρόκλῳ πενθητήριον. Κουρῆτες δὲ, περὶ ὧν εἰς πλάτος προγέ-
γραπται, χλιδῶντα πλόκαμον τρέφοντες, ὥστε παρθένου ἁβρᾶς κουρῆτες ἐκλήθησαν κουρᾶς ἕνεκεν.
Ἀγάθων γοῦν, φασὶ, περὶ αὐτῶν ἱστορεῖ λεγόντων ὡς, ἐπεὶ τὴν Πρώνακτος θυγατέρα μνηστεύοντες
οὐκ ἐτύχομεν γάμου, κόμας ἐκειράμεθα μάρτυρας τρυφῆς· ᾗ που ποθεινὸν χρῆμα παιζούσῃ φρενί.
ἐπώνυ*μον γοῦν εὐθὺς ἔσχομεν κλέος, κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός. κείρονται δὲ καὶ μέχρι
νῦν οἱ μὲν ἐν χρῷ, καθὰ καὶ Ἀλανοὶ, οἱ δὲ σκάφιον, ὃ παρὰ τῷ κωμικῷ κεῖται, τινὲς δὲ καὶ Ἑκτορέην
φιλοῦσι κουρὰν, ἣν παραλαλεῖ καὶ Λυκόφρων, φιλητὸς δέ τισι καὶ ὁ λεγόμενος κῆπος. καὶ ὅμως ἦν,
φασὶ, καὶ φορτικὴ κουρά· ὡς καὶ ἣν ἔπασχόν τινες ὑπὸ Σκυθῶν, ἣν καὶ μισοῦντες τὸ οὕτω πάσχειν
ἀπεσκυθίσθαι προσηγόρευον. Ὅτι ἔθος ἦν τρέφειν κόμην τοὺς νέους μέχρι καὶ ἀκμῆς, εἶτα κείρειν
1293 αὐτὴν ἐγχωρίοις ποταμοῖς. *ἐποίουν δὲ οὕτω τιμῶντες τὸ καλὸν ὕδωρ. τρόφιμον γὰρ, φασὶ, καὶ συστα-
τικόν ἐστι τοῦ ζῆν καὶ μάλιστα τὸ γλυκύ. διὸ οἱ βουλιμιῶντες πίνοντες κορέννυνται, καὶ τὰ βρέφη δὲ
ὑγρῷ, φασὶ, μόνῳ διοικοῦνται. κουροτρόφοι οὖν ἐνομίζοντο οἱ ποταμοὶ διὰ τὴν ὑγρότητα, καθὰ καὶ
ὁ ἥλιος Ἀπόλλων διὰ θερμότητα. κουροτρόφους δέ φαμεν τοὺς τὴν νεότητα τρέφοντας. εἰ δὲ καὶ κού-
ριμος θρὶξ παρὰ τῇ τραγῳδίᾳ, καί τις εἰπεῖν τολμήσει τὴν λέξιν καὶ ἀπὸ ταύτης, ἔστωσαν καὶ οὕτω κου-
ροτρόφοι κατὰ θρασύτητα λέξεως. οἱ δὲ παλαιοὶ σεμνύνουσι τὸ ποτάμιον ὑγρὸν, καὶ ταῦτα λέγοντες.
τὸ λουτρὸν ἐκ ποταμοῦ τοῖς νυμφίοις ἐκομίζετο, οἰωνιζομένοις τὸ γόνιμον. διὸ καὶ ἔνορχα μῆλα ἱέρευον,
ὥς περ τῷ Ποσειδῶνι, οὕτω καὶ τοῖς ποταμοῖς εἰς τὰς πηγάς. γόνιμα γὰρ καὶ τὰ ἄῤῥενα. καὶ τοῖς
πρὸ γάμου δὲ τελευτῶσιν ἡ λουτροφόρος, φασὶν, ἐπετίθετο κάλπις εἰς ἔνδειξιν τοῦ, ὅτι ἄλουτος τὰ
νυμφικὰ καὶ ἄγονος ἄπεισι. κατὰ τοίνυν τὸ ἔθος κειράμενος καὶ Ἀχιλλεὺς χαίτην, ἣν Σπερχειῷ ποταμῷ
ἔτρεφε τηλεθόωσαν, ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον ὡς οἷα πρὸς τὸν πατριώτην ποταμὸν ῥίπτων τὰς ὄ*ψεις,
ὁποῖον δή τι καὶ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ ἐποίησε, προσφωνεῖ ἀφελῶς καὶ γλυκέως, (Vers. 144.) λέγων,
Σπερχεῖ' ἄλλως, ἤγουν ὦ Σπερχειὲ μάτην, σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς, ὅ ἐστιν ηὔξατο, κεῖσέ με νο-
στήσαντα φίλην ἐς πα*τρίδα γαῖαν σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην· πεντήκοντα
δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλα ἱερεύσειν ἐς πηγὰς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις. ὣς ἠρᾶθ' ὁ γέρων.
σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας. νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, Πατρόκλῳ ἥρωι κόμην
ὀπάσαιμι φέρεσθαι. ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο θῆκε· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε
γόοιο, καθὰ καὶ προεγράφη, οὐ διὰ τὸ τῆς μονῳδίας περιπαθὲς, οὐδὲν γάρ τι οἴκτου ἔχει, ἀλλ'
ἐπὶ τῇ μεταχειρίσει τοῦ ἔργου. ἐπεὶ ὡς οἷα ἐμψύχου ὄντος τοῦ ἑταίρου, ὃν ὡς ἐνηῆ πάντες ἐφίλουν, ἐν
χειρὶ τὴν κόμην τίθησιν, ὡς εἴ περ ἐς Σπερχειοῦ ταύτην ἀνέθετο. ποταμὸς δὲ ὁ Σπερχειὸς ἐκδιδοὺς
πλησίον Θερμοπυλῶν. (Vers. 142.) Τηλεθόωσα δὲ οὐχ' ἁπλῶς ἡ τοῦ Ἀχιλλέως ἐῤῥέθη κόμη, ἀλλ' εἰς
ἔμφασιν θάλους. σκοπητέον γὰρ οἵαν εἶχε κόμην ἐκεῖνος, ἄλλως τε ἐπιμεμελημένην καὶ ἐς τοσοῦτον
ἄκουρον. Ὅρα δὲ ὡς οὐ μόνον δένδρεα τηλεθόωντα, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι, καὶ ὕλη τηλεθόωσα, ἀλλ'
ἰδοὺ καὶ κόμη τηλεθόωσα. καί *πως ἐπαλλάττουσιν ἀλλήλαις ἡ κόμη καὶ τὸ τηλεθόωσα. κόμη τε
γάρ ποτε τὰ τῶν δένδρων λέγεται τηλεθόωντα φύλλα, καὶ κατ' ἐπάλλαξιν αὖθις τηλεθόωσα κόμη
κατὰ τὴν ἐκεῖθεν μεταφοράν. (Vers. 144.) Τὸ δὲ ἄλλως ἀντὶ τοῦ μάτην εὐφήμως πέφρασται. τὸ γὰρ
μὴ κατὰ σκοπὸν ἢ κατ' εὐχὴν ἀποβεβηκὸς, ἀλλ' ἑτέρως, ἄλλως ἀποβῆναι φαμὲν κατά τινα δηλαδὴ
ματίην ἔργου, ὅ ἐστι ματαιότητα. διὸ καὶ ἀναγκαίως ἀντὶ τοῦ μάτην νοεῖται τὸ τοιοῦτον ἄλλως διὰ
τὴν εἰς μάτην ἑτεροιότητα τῆς πραγματικῆς ἀποβάσεως. (Vers. 147.) Ἔνορχα δὲ διά τι ἐθύετο, εἴρη-

ται. Μῆλα δὲ εἰπὼν καὶ ταύρους νοεῖν ὡς εἰκὸς ἀφίησιν, οὓς ἔθυον, ὡς καὶ προϊστόρηται, θαλάσσῃ τε καὶ ποταμοῖς. (Vers. 148.) Ἐς πηγὰς δὲ ἱερεύονται μῆλα διὰ τὸ αὐτὰς γονίμους εἶναι τοῦ ὅλου ποταμοῦ, ἔτι δὲ καὶ τιμίας ἀρχικῷ λόγῳ, καθὰ παραδηλοῖ καὶ Ἡσίοδος. διὸ καὶ βωμὸς ἦν περὶ αὐτὰς ἐπώνυμος τῷ ἐκεῖσε ὑγρῷ δαίμονι. πρὸ δέ γε τούτων δεδήλωται ὡς οὐ μόνον ταῦροι ποταμοῖς ἱερεύοντο, ἀλλὰ καὶ ἵπποι ζωοὶ ἐν δίναις καθίεντο, οὐ μὴν ἐν πηγαῖς. Τέμενος δὲ νῦν ἱερὸς τόπος ἀποτετμημένος τῶν πέριξ, οὗ μέρος βωμὸς, ἐφ᾽ οὗ τὰ θυόμενα ἔκαιον, διὸ θυήεις λέγεται. ἐπεὶ καὶ θύος τὸ θυόμενον. δῆλον δὲ ὡς οὐκ ἀεὶ παρὰ *τῷ ποιητῇ τὸ τέμενος ἱέρωται, ἀλλὰ πᾶς τόπος ἀποτομὴν τῶν πέριξ ἔχων ἐκαλεῖτο τέμενος. Ἰστέον δὲ ὡς οὐκ ἐξ ὁμοίας παραγωγῆς τὸ προῤῥηθέν που θυόεν νέφος ἐστὶ καὶ ὁ θυήεις βωμός. ἐνθυμητέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι ὁ φιλόμηρος Σοφοκλῆς, κόμην Τεύκρου κείρας ἐν τῷ μαστιγοφόρῳ Αἴαντι, τῷ παιδὶ Εὐρυσάκει δίδωσι φέρειν αὐτὴν, οὐ μὴν τῷ νεκρῷ, ἑτεροῖον μέν τι ποιήσας Ὁμήρου, ἀπαθέστερον δέ. (Vers. 153.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κἀνταῦθα θρήνου δηλοῖ ἐπίτασιν τὸ, πᾶσιν ὑφ᾽ ἵμερον ὦρσε γόοιο, καὶ ἑξῆς τὸ, καί νύ κεν, ἤγουν καὶ δὴ ἂν, ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο, εἰ μὴ τόδε ἐγένετο. Ὅρα δὲ ὅτι, εἰ καὶ ὁ λόγος πένθος δηλοῖ, ἀλλ᾽ ὁ ἀκροατὴς διαχέεται τοῖς παρίσοις τῷ γόοιο καὶ ἠελίοιο. (Vers. 156.) Ὅτι τὸ, σοὶ μέν τε μάλιστά γε λαὸς
1404 πείσονται μύθοισιν, ἀνδρὶ πρέπει, ὃν αἰδοῦνται οἱ ἀκροαταί. εἰς δὲ νεκροῦ ἐπιμέλειαν καὶ τὸν ἐπ᾽ αὐτῷ περίδειπνον *οἰκεῖον τὸ, δεῖπνον ἄνωχθι ὅπλεσθαι. τάδε δ᾽ ἀμφιπονησόμεθα, οἷσι μάλιστα κήδεός ἐστι νέκυς, τουτέστι (Vers. 160.) φροντίδος ἄξιος. γίνεται δὲ παρὰ τὸ κηδεύω ἀποβολῇ τοῦ υ, ἀφ᾽ οὗ καὶ κηδεμόνες μετ᾽ ὀλίγα εὐθὺς οἱ τῆς κηδείας φροντισταί. ὀξύνεται δὲ, φασὶ, τὸ κηδεὸς, διότι τὰ εἰς ος καθαρεύοντα τῷ ε παραληγόμενα ὀξύνονται· ὀχεύω ὀχεὸς, καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ ὀσχεός· σωρεύω σωρεὸς, καὶ ἐν συγκοπῇ σωρός· φωλεύω φωλεός· οὕτω καὶ κηδεύω κηδεός. τινὲς δὲ προπαροξύνουσι, λέγοντες ὅτι ὡς καθαρεύω καθάρειος, ἐπιτηδεύω ἐπι*τήδειος, οὕτω κηδεύω κήδειος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπικήδειος. ἀποβληθέντος δὲ τοῦ ι ἔμεινε κήδεος. (Vers. 158.) Τὸ δὲ ἄνωχθι ὅτι ἀπὸ τοῦ ἄνωγε, ὃ δηλοῖ τὸ κέλευε, γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ὅπλεσθαι πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ὁπλίζεσθαι, προέγνωσται. (Vers. 157.) Τὸ δὲ, πείσονται μύθοις, διέσταλται τῆς δι᾽ ἔργων πειθοῦς. ἐνταῦθα δὲ μνηστέον ὅτι μῦθος κοινῶς μὲν ἔγνωσται ὅστις ἐστὶ παρά τε τῷ ποιητῇ καὶ τοῖς ὕστερον, ἡ δὲ ἱστορία καὶ ἄλλο τι καινοτομεῖ. λέγεται γὰρ ἐν Συρακούσαις εἶναι ποτὲ πολυτελὴς κῆπος, ὃς ἐκαλεῖτο μῦθος, ἐν ᾧ Ἱέρων ἐχρημάτιζεν. εἰκὸς δὲ μῦ*θον αὐτὸν λεχθῆναι ἢ διὰ τὸ μύθου ἤγουν λόγου ἄξιος εἶναι, πολλοῦ δηλαδὴ, ἢ διὰ τὸ μὴ ἂν πιστεύεσθαι τοῖς πολλοῖς οὕτω καλὸς εἶναι, ἀλλὰ μυθικὰ δοκεῖν τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ λαλούμενα. Κεῖνται δ᾽ ἐν τούτοις (Vers. 160.) καὶ ταγοὶ οἱ ἡγεμόνες, ἤγουν οἱ τάσσοντες τὰ τοῦ λαοῦ, οἱ καὶ *κοσμήτορες διὰ τὸ κοσμεῖν. φησὶ γάρ· παρὰ δ᾽ οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων, ἤγουν παραμε- 1294
νέτωσαν ἡμῖν οἱ ἔνδοξοι τῇ τοῦ Πατρόκλου πυρᾷ. (Vers. 164.) Ὅτι ἑρμηνεύων τὸ, φράσατο μέγα ἠρίον, φησί· ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμποδον ἔνθα καὶ ἔνθα, ὅ ἐστιν ἑκατὸν ποδῶν ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν, Ἀχιλλέως δηλαδὴ κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐπιτάξαντος, τοῦ καὶ φρασαμένου τὸ ἠρίον, ὡς εἴρηται. (Vers. 165.) Ὅτι τὸ, ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἑρμηνεύων μετ᾽ ὀλίγα ὁ ποιητὴς φησί· ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, οἱ δ᾽ ἄλλοι ἄνευθεν ἐσχατιῇ, ἤγουν ἐσχάτοις μέρεσι τῆς πυρᾶς. προδέδεικται γὰρ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ ἀγροῦ ἡ ἐσχατιὰ λέγεται. ἔστι δὲ ὑπάτη οὐχ᾽ ἁπλῶς ἡ μέση, ἀλλ᾽ ἡ ἐν τῷ μέσῃ εἶναι ἔχου*σα καὶ τὸ ὑπερκεῖσθαι, ὅ ἐστιν ὑπερέχειν, ἐπεὶ καὶ Ζεὺς θεῶν ὕπατος, οὐχ᾽ ὁ μέσος, ἀλλ᾽ ὁ ὑπέρτατος, ᾧ ἀντίκειται ὁ κατὰ χθομαλότητα νέατος. (Vers. 166.) Ὅτι πολλὰ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βόας ἐπὶ τῷ νεκρῷ πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ᾽ ἄρα πάντων δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, ἵνα δηλαδὴ ῥᾷον καίοιτο· περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει, ἤγουν περιεσώρευε, τὰ ἐκδεδαρμένα νεκριμαῖα· ἐν δ᾽ ἐτίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας πρὸς λέχεα κλίνων, μέλιτος μὲν, ὅτι νεκροῖς ᾠκείωται, καθὰ καὶ Πορφύριος δηλοῖ, ἀλείφατος δὲ, καὶ αὐτοῦ διὰ τὸ τῆς πυρᾶς εὐέξαπτον. πίσυρας δὲ, ὅ ἐστι τέσσαρας, ἐριαύχενας ἵππους ἐσσυμένως ἐνέβαλε πυρῇ, μεγάλα στοναχίζων, τετρώρου τούτους ἵππους τῷ ποτὲ ἡνιόχῳ χαρισάμενος. ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν. καὶ τούτων ἐνέβαλε πυρῇ δύο δειροτομήσας, ἵνα, ὡς ἔοικε, τῶν παρ᾽ ἑαυτῷ ἀξίων λόγου πάντων τῷ φίλῳ ἀπάρξηται. δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς

χαλκῷ δηιόων, ἐνέβαλε δηλαδὴ τῇ πυρᾷ. ἐκφωνῆσαι γὰρ ὀκνεῖ τὴν πρᾶξιν ταύτην μετὰ καὶ ῥήματος
ὁ ποιητὴς, καιρίαν καὶ ταύτην τεχνησάμενος ἔλλειψιν, ὃς καὶ τοὺς πεσόντας ἀποσεμνύνας οὐ μό*νον
ἐσθλοὺς ὠνόμασε, καὶ υἱοὺς πατέρων μεγαθύμων, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀχιλλέα ἐμέμψατο, εἰπών· κακὰ
δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα, κρίνων μὴ ἀγαθὴν εἶναι τὴν τοιαύτην τοῦ Ἀχιλλέως πρᾶξιν, ἀλλὰ θη- 1405
ριώδη καὶ τῷ ὄντι βαρβαρικὴν, εἴ τις ἐνθυμοῖτο τὴν λέγουσαν ἱστορίαν, ὅτι Γαλάταις ἔθος, ἡνίκα
προτέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοὺς αἰχμαλώτους. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν εἶχε τινὰ λόγον· ἦν
γάρ τις ἀπαρχὴ πρὸς τὸ θεῖον οἷα θυσία· τὸ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως πάντη ἀλλοῖον ἦν. (Vers. 173.) Ὅρα δὲ
κἀνταῦθα τὴν παρὰ τοῖς ἥρωσι τῶν τραπεζέων κυνῶν ἐπιμέλειαν. (Vers. 169.) Τοῦ δὲ, δρατὰ σώματα,
προϋπάρχει τὸ δαρτὰ, ὡς καὶ τοῦ κραδίη τὸ καρδίη, καὶ τοῦ ἔδρακον τὸ ἔδαρκον. (Vers. 170.) Τὸ
δὲ ἄλειφαρ διενήνοχε τοῦ ῥηθέντος δημοῦ, ἴσως μὲν ὡς ἐλαιῶδές τι ὂν ἢ αὐτόχρημα ἔλαιον, ἴσως δὲ
καὶ ὡς ἐκπιεσθὲν δημοῦ καὶ ἀγγείοις προεναποτεθέν. (Vers. 172.) Πυρῆς δὲ καὶ πυρὸς πολλὴ δια-
φορὰ παρὰ τοῖς ῥήτορσι. Τὸ δὲ ἐνέβαλε ταὐτὸν τῷ ἐνετίθει. διὸ εἰπὼν, ἐν δ᾽ ἐτίθει μέλιτος ἀμφιφο-
ρῆας, ἐπήγαγε τὸ, ἵππους ἐνέβαλλε, καὶ δύο κύνας ἐνέβαλλε. δύναται δὲ τὸ ἐνέβαλλε νοεῖσθαι
καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνέῤῥιπτεν. (Vers. 177.) Ὅτι ἐν τῷ, ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο,
ἀνταπόδοσις γέγονε τροπῆς. τὴν γὰρ μετὰ σιδήρου μάχην ἐν πολλοῖς *εἰκάζων πυρὶ, καὶ καυστειρὰν
ὀνομάζων, καὶ δέμας πυρὸς μάχεσθαί τινας λέγων, ἐνταῦθα σιδήρῳ τὸ πῦρ εἴκασε. (Vers. 182.) Τὸ
δὲ νέμεσθαι ἐσθίειν μετ᾽ ὀλίγα φασὶν ἐν τῷ, τοὺς πάντας πῦρ ἐσθίει· ἐξ οὗ ἐπενοήθη τοῖς μεθ᾽ Ὅμη-
ρον παμφάγον καλέσαι τὸ πῦρ, οὗ ὡς φάγου καὶ τὸ δάπτειν ἐστὶν, ὡς μετ᾽ ὀλίγα Ὅμηρος ἐρεῖ. ὅθεν
λαβὼν ἀρχὴν καὶ χρόνος παμφάγος κέκληται. (Vers. 179.) Ὅτι ὁ τελέσας οἰχομένῳ φίλῳ, ἃ ζῶντι
καθυπέσχετο, εἴποι ἂν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον· χαῖρέ μοι, ὦ δεῖνα, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι·
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω ἃ πάροιθεν ὑπέστην. (Vers. 184.) Ὅτι ὥς περ πρὸ τούτου τὸ ἀμφέπειν
ἀντὶ τοῦ ἐ*νεργεῖν, οὕτω κἀνταῦθα τὸ ἀμφιπένεσθαι. φησὶ γοῦν περὶ Ἕκτορος ἀτάφου καὶ γυμνοῦ
ἐκκειμένου, ὅτι τόνδ᾽ οὐ κύνες ἀμφεπένοντο, καθὰ ἤθελεν Ἀχιλλεὺς, ἀ*πειλήσας καὶ νῦν, ὡς Ἕκτορα
οὔ τι δώσω πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν. (Vers. 186.) Οὔκουν ἀμφεῖπον κύνες τὸν τοῦ Ἕκτορος
νεκρὸν, ἀλλὰ κύνας μέν, φησι, ἄλαλκεν ἡ μυθικὴ Ἀφροδίτη ἤματα καὶ νύκτας, ἤγουν ἀεί· ῥοδόεντι
δὲ, τουτέστι ῥοδίνῳ, χρῖεν ἐλαίῳ ἀμβροσίῳ, οὐ μόνον τοῦ μὴ δυσόδμως ἔχειν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τὸν
ποιητὴν, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων, ὁ Ἀχιλλεὺς δηλαδὴ, οἷα τοῦ ἀμβροσίου ῥοδίνου στε-
ρεοῦντος τὸ σῶμα ὡς μὴ ἀποδρύπτεσθαι. νοητέον γὰρ ὅτι τὸν Ἕκτορα εἷλκεν ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω συχνὰ,
εἰ καὶ ὁ ποιητὴς οὐκ ἐπι*σημαίνεται, φειδόμενος ὀλιγάκις λέγειν κακὰ, ὃ δή φησιν Εὐριπίδης. διὸ
καὶ τὸ τοῦ φίλου Ἀχιλλέως ὄνομα, δέον ὂν εἰπεῖν ἐνταῦθα πρὸς λόγου σαφήνειαν, ὁ δὲ σεσίγηκεν,
ἀφεὶς ἀπὸ μακροῦ ἑλκύσαι αὐτὸ κατὰ κοινοῦ, ἤγουν ἀπὸ στίχων δέκα καὶ ὀκτὼ φθασάντων γραφῆναι.
καὶ μὴν οὕτω φιλαχιλλεὺς ἄλλως ὁ ἀνὴρ, ὥστε κατὰ τὴν πομπὴν τοῦ νεκροῦ, ἀγαθὴν οὖσαν, ἐν στί-
χοις ἓξ τρισσάκις τὸ Ἀχιλλεὺς ὄνομα ἔθετο. ἐνταῦθα δὲ ἀπέστερξεν ὀνομάσαι αὐτόν. καὶ οὕτω μὲν 1406
ἡ τοῦ Διὸς θυγάτηρ ποιεῖ ἐπὶ τῷ Ἕκτορι. (Vers. 188.) Ἀπόλλων *δὲ κυάνεόν, φησι, νέφος ἤγαγεν
οὐρανόθεν πεδίονδε, κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα· ὃ δὴ πρέπει εἰπεῖν ἕως ὧδε εἰς παράδοξον ἐκ νέφους
σκιάν. ἡ δὲ ποίησις λέγει τὸν χῶρον καλύπτεσθαι ὅσον ἐπεῖχε νέκυς, ὁ τοῦ Ἕκτορος δηλαδὴ, μὴ πρὶν
1295 μένος ἠελίοιο σκήλῃ ἀμφὶ περὶ *χρόα ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσι, τουτέστι μὴ ξηράνῃ ὁ ἥλιος καὶ σκληρύνῃ
τὸν χρόα, μάλιστα δὲ σκελετὸν ποιήσῃ ἀνιμηθέντος τοῦ ὑγροῦ τῇ θερμότητι τοῦ περιέχοντος,
ὥστε ὅρα κἀνταῦθα, ὅτι τῶν ἐναντίων ποιητικὸς ὁ Ἀπόλλων, ἤγουν θερμότητός τε καὶ ψύχους
δὲ κατὰ συμβεβηκὸς διὰ τὴν σκιὰν, ἣν ποιεῖ τὰς ὑγρότητας ἀνιμώμενος, ἐξ ὧν τὰ σκιάζοντα
νέφη συνίσταται. (Vers. 186.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε θεῖόν τι καὶ οὐχ᾽ ἁπλῶς ἐκ τῶν κατ᾽ ἀνθρώπους
τὸ ῥηθὲν ὑπόκειται ῥοδόεν ἀμβροσίον ἔλαιον, καὶ ὅτι ἐκ *τῶν κάτω καὶ τὰ θεῖα Ὅμηρος κοσμεῖ.
σεμνὸν γὰρ ἀνθρώποις τὸ ῥόδον. διὸ οὐ μόνον Ζεφύρῳ ἀνεῖσθαι λέγεται ἄγαλμα, καὶ γῆς καλεῖται
ἄστρα καὶ ἀνθέων βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς μύρου θειοτέρου σκευὴν ἐγκρίνεται. Ἀθήναιος δὲ λέγει καὶ
ὡς Ἀρκάδες μὲν εὐόμφαλον αὐτὸ καλοῦσιν, ἤγουν εὔοσμον, Νίκανδρος δέ που ἀκανθοβόλον, ὡς
ἀκάνθης προβολὴν, ἱστορῶν καὶ ὡς οὐκ ἀγλαφύρως Ἀλεξανδρεύς τις ποιητὴς εἴρηκεν, οὔλην

ἕρπυλον τὴν καὶ ζυγίδα, λευκὸν κρίνον, ἠδ' ὑάκινθον πορφυρέην, καὶ ῥόδον εἰαρινοῖσιν ἀνοιγόμενον Ζεφύροισιν· οὗ περ ἕτερος τὰ φύλλα γελᾶν τῷ Ζεφύρῳ φη*σίν. ὡς δὲ μύρων μὲν χρῆσιν οἶδεν ὁ ποιητὴς, ἔλαια δ' αὐτὰ καλεῖ μετ' ἐπιθέτου, καὶ ὡς μυρίσασθαι μὲν Ἀλκαῖος λέγει, τὸ δ' ὄνομα μύρωμα καὶ οὐ μύρισμα, καὶ ὅτι Σόλων ἐκώλυεν ἐν νόμοις τοὺς ἄνδρας μυροπολεῖν, καὶ ὅτι Λάκωνες ἐξήλαυνον τοὺς μύρα σκευάζοντας καὶ τοὺς ἔρια βάπτοντας, τοὺς μὲν ὡς διαφθείροντας τοὔλαιον, τοὺς δὲ ὡς ἀφανίζοντας ἐρίων λευκότητα, καὶ ὅτι τὸ ῥόδον ὑστεροῦν λευκοΐου, ὃ πρῶτον ἀνθέων ἐκφαίνεται, ἔτι δὲ καὶ ναρκίσσου, πρῶτον παύεται, ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι Κορίνθιοι, ὡς Νίκανδρος ἐν γλώσσαις φησὶν, ἀμβροσίαν, ἧς παρώνυμον τὸ ἀμβρόσιον, τὸ λείριον ἐκάλουν, ὃ κατὰ τὴν Φιλίνου ἱστορίαν οἱ μὲν κρίνον, οἱ δὲ ἴον ᾔδεισαν. ταῦτά τε οὖν οὕτως ἰστέον, καὶ ὅτι μυθικῶς μὲν θεοφιλὴς ὁ Ἕκτωρ, οὗ καὶ Ζεὺς ἐκήδετο, φίλον ἄνδρα καλέσας διὰ τὰς εἰς αὐτὸν θυσίας. ἄλλως δὲ νοῆσαι χρὴ, ὡς ὑπῆλθε φιλανθρωπία τῶν τινὰς περὶ Ἀχιλλέα ἢ καὶ αὐτὸν Ἀχιλλέα. διὸ οὔτε κυσὶν ἄνετος πάντῃ Ἕκτωρ ἐξέκειτο οὔτε πυρὶ ἐδόθη. καὶ ἐν σκιᾷ δὲ, ὡς εἰκὸς, περιείπετο, ἴσως μὲν αἰδοῖ φύσεως, ἴσως δὲ καὶ ἐλπίδι δώρων λήψεως ἐπ' ἀφορμῇ λύσεως, ὡς δηλωθήσεται. (Vers. 187.) Δρύπτειν δὲ ὅτι τὸ ξέειν καὶ ἀπάγειν τῶν σαρκῶν τὸ δέρμα ὄνυξιν ἢ ἑλκυσμῷ, δῆλον ἐ*στί. φαίνεται δὲ διφορεῖσθαι καὶ τουτὶ τὸ ῥῆμα. δρύπτω τε γὰρ καὶ δρύφω. εἰπεῖν δὲ ὡς εὐκτικόν ἐστι παρακειμένου τοῦ δέδρυφα τὸ δρύφοι, οὐκ εὔοδόν ἐστιν. οἱ γὰρ τῶν παρακειμένων ἀναδιπλασιασμοὶ οὐκ ἀφαιροῦνται Ἰωνικῶς, εἰ μή τι ἄρα Αἰολικῶς κατὰ τὸ δέγμενος, ὃ μᾶλλον συγκεκόφθαι δοκεῖ, οὐ μὴν παθεῖν ἀφαίρεσιν. Τὸ δὲ ἑλκυστάζειν τρεῖς ἔχει παραγωγὰς ἐκ τοῦ ἕλκω. ἑλκύω γάρ· εἶτα ἑλκυστῶ· ἐξ οὗ ἑλκυστάζω. (Vers. 188.) Κυάνεον δὲ νέφος πρὸς διαστολὴν τῶν ἀλλαχοῦ χρυσέων, ἔτι δὲ καὶ τῶν διαλεύκων. (Vers. 190.) Τὸ δὲ ἤγαγε δῆλον ὡς οὐκ ἐμψύχῳ ὄντι τῷ νέφει ἐπιλαλεῖται. Τὸ δὲ, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο σκήλῃ, ἐλλέλειπται συνδέσμου αἰτιολογικοῦ, ἵνα λέγῃ, ὅπως ἢ ὄφρα ἢ ἵνα μὴ πρὶν ἥλιος σκήλῃ, ὅ περ ἔοικεν ἐκ τοῦ σκάλλω γενέσθαι. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ σκέλλω ἦν, ὅθεν καὶ τὸ σκέλος καὶ ὁ σκελετὸς, διὰ διφθόγγου ἂν εἶχε τὴν παραλήγουσαν, ὡς καὶ τὸ ἀγγείλῃ καὶ ἀνατείλῃ καὶ τὰ ὅμοια. δῆλον δὲ ὅτι τὸ σκαλλόμενον λίεται τῆς συνεχείας, καί πως ἀπεναντίας ἔχει πρὸς τὸ σκέλλειν, ἐξ οὗ καὶ ὁ σκληρὸς, σκελερός τις ὢν καὶ σκληρὸς κατὰ συγκοπήν. ὁμοίως δῆλον καὶ ὅτι τὸ σκέλλω συγκοπὲν ποιεῖ ἄῤῥητον θέμα τὸ σκλῶ, ἐξ οὗ τὸ κατεσκληκέναι. τὸ μέντοι παρὰ Ἀλκίφρονι· ἀποσκλῆναι κινδυνεύω λι*μῷ, καὶ ἀλλοῖον τινὰ ἐνεστῶτα νοεῖν ἀπαιτεῖ. σκλῆμι γὰρ ἀχρεῖον ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ σκλῆναι, ὡς ἐκ τοῦ ἵστημι τὸ στῆναι. (Vers. 191.) Τὸ δὲ, ἴνεσι καὶ μέλεσσι, τὰ μόρια δηλοῖ, ἐν οἷς τὸ σκῆλαι γίνεται. (Vers. 192.) Ὅτι καίεσθαι λέγεται οὐ μόνον τὰ ἐν τῇ πυρᾷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ πυρὰ, ὡς δηλοῖ τὸ, οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου καίετο, ἤτοι ἀνήπτετο. ἔνθα, φησὶν, (Vers. 193.) ἀλλ' ἐνόησεν Ἀχιλλεύς. ποῖον ἐκεῖνο; στὰς ἀπάνευθε πυρῆς δοιοῖς ἠρᾶτ' ἀνέμοισι, Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο, ἢ ὑπίσχετο, ἱερὰ καλά· πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ λιτάνευεν ἐλθεῖν· ὃ δὴ παραποιηθήσεται ποτὲ καὶ εἰς ἱκεσίαν φιλοτήσιον. καὶ ἦν ἡ λιτὴ, (Vers. 197.) ὄφρα τάχιστα πυρῇ φλεγεθοίατο νεκρὸν, ὕλη τε σεύαιτο, ἤγουν ὁρμηθείη, κατασπευσθείη, καήμεναι. Καὶ ὅρα καὶ νῦν τὸ ὑπέσχετο κοινῶς λεχθέν. τὸ γὰρ ποιητικὸν ὑπέστη λέγεται. λέγει δὲ καὶ μετ' ὀλίγα, ὑπίσχεται ἱερὰ καλά. ἐκ δὲ τούτου τὸ ὑπισχνεῖσθαι γίνεται πλεονασμῷ συνήθει τοῦ ν. δοκεῖ δὲ τὴν τοῦ Βορέου καὶ Ζεφύρου καταπνοὴν ἐναργεστάτην Ὅμηρος εἰδέναι περὶ τὰ ἐκεῖ. διὸ καὶ πλάττει τὸν Ἀχιλλέα ἐπιλεγόμενον αὐτοὺς εἰς εὐχήν. Τὸ δὲ φλεγεθοίατο Ἀττικῶς κατὰ πάθος ἐσχηματίσθη, τεθὲν ἀντὶ τοῦ φλέγοιεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τε παρα-
1407 δίδωσι τὰ ἐφετὰ καὶ εὐκταῖα ἐξ ἀνάγκης εἶναι ὁ ποιητὴς, *καὶ ὅτι τὰς μὴ φαύλας εὐχὰς ἀπεκβαινούσας οἶδε, παιδευτικὸς ὢν καὶ ἐν μύθοις· καὶ ὅτι τὸ ἀπὸ τύχης, ὅ πέρ ἐστιν ἡ τῶν ἀνέμων πνοὴ, ὡς ἐκ προνοίας γενέσθαι λέγει, εἰ μή τοι ἄρα ἐπῳδή τις καὶ γοητεία ἐκείνους πνέειν ἠνάγκασε· καὶ ὅτι τὸ, πυρῇ φλεγεθοίατο, συστοιχεῖ πως τῷ, Ἥφαιστος πυρὶ φλεγέθων, ἐν παραθέσει, καὶ τῷ, πυριφλεγέθων ποταμὸς ἐν Ἅιδου κατὰ σύνθεσιν· καὶ ὅτι νοήματος ἀλλαγῇ οἰκεῖον τὸ, ἔνθ' αὖτ' ἀλλ' ἐνόησεν ὁ δεῖνα, ὥς περ ἐκ τῶν ἐφεξῆς κειμένων, σπουδῆς μὲν δηλωτικὸν (Vers. 204.) τὸ, ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπέ τε μῦθον· οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ ποιήσων τόδε· προκλήσεως δὲ βοηθητικῆς

(Vers. 209.) τὸ, ἐλθεῖν ἀρᾶται καὶ ὑπίσχεται τόδε· πένθιμον δὲ τὸ, κεῖται ὁ δεῖνα, ὃν πάντες ἀναστενάχουσιν οἱ δεῖνα. λογοειδὴς δὲ σχεδὸν καὶ οὗτος ὁ στίχος καὶ οὐκ ἔχων δίαρμα ποιητικόν. Ἔστι δὲ ἀναστενάζειν ἢ τὸ ἄνω τὸν στεναγμὸν ὑψοῦν ἢ τὸ πολλάκις στενάζειν. (Vers. 205.) Τὸ δὲ, οὐχ᾽ ἕδος, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ οὐ καθέδρα, ἤγουν οὐκ ἔστιν ἕζεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ σαφέστερον φράζει ἐν τῷ, οὐχ᾽ ἕδρας ἀκμή. (Vers. 198.) Ὅτι ἡ Ἶρις ἀράων, ἤγουν εὐχῶν, ἀΐουσα τῶν τοῦ Ἀχιλλέως, μετάγγελος ἦλθε τοῖς Ἀνέμοις. οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον εἰλαπίνην δαίνυντο. θέουσα δὲ Ἶρις ἐπέστη βηλῷ *ἐπὶ λιθέῳ· τοὶ δ᾽ ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι, πάντες ἀνήιξαν, κάλεον τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος. ἡ δὲ ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη, θέλουσα ἐπ᾽ Ὠκεανὸν ἐλθεῖν Αἰθιόπων ἐς γαῖαν διὰ τὰς ἐκεῖ ἑκατόμβας, ἃς ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐδαίνυντο ἀθάνατοι, καθὰ εἰλαπίνην οἱ ἄνεμοι. Εἶτα (Vers. 208.) δηλώσασα ὡς Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τὴν τοῦ ἑταίρου πυρὰν Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν ἐλθεῖν ἀρᾶται, αὐτὴ μὲν ἀπέβη· οἱ δὲ ἐποίησαν ἃ ἑξῆς λέγει ὁ ποιητής. (Vers. 198.) Καὶ ὅρα τὸ κατὰ τὴν Ἶριν. ἢ γὰρ κατὰ τὸ σιωπώμενον ηὔξατο Ἀχιλλεὺς καὶ αὐτῇ, διὸ καὶ ὠκεῖα καὶ
1296 θέουσα ἦλθεν, ἢ ὀφειλέτης ἦν μυθικῶς ἀγγέλλειν τὰ τοιαῦ*τα τοῖς ἀνέμοις. ἡ δὲ ἀλληγορία, κἀνταῦθα Ἶριν νοοῦσα τὸ φυσικὸν ἐν ἀέρι πάθος τοῦ καλουμένου τόξου, λέγει οὐ μόνον ὑετῶν καὶ πολέμων, ἀλλὰ καὶ ἀνέμων εἶναι σημαντικὴν τὴν κατὰ τὸν ἀέρα φανταζομένην Ἶριν, καὶ ᾠκειῶσθαι κατὰ τοῦτο ἀνέμοις, οἳ καὶ ἀναΐσσουσιν ἐπ᾽ αὐτῇ, ὅτι ἔστιν ὅτε σημεῖον ἐγέρσεως ἀνέμων ἐστί. καὶ καλοῦσιν ἕκαστος. πάντας γὰρ ἄλλοτε ἄλλον ἐγείρειν φιλεῖ, καὶ οὐδὲ ἕζεσθαι θέλει. ἀστατεῖ γὰρ ἐπ᾽ ὀλίγον φαινομένη καὶ ὡς τάχος ἀφανιζομένη, καὶ εἰς Ὠκεανὸν ἄπεισιν, ὡς ὑγρότητι χαίρουσα καὶ σταγόσιν ἀερίαις ἐμφαινομένη ὁποῖα καί τισι κατόπτροις. διὸ καὶ μεταδαίσασθαι τῶν ἐκεῖθεν ἱρῶν ἤγουν θυμάτων ἐθέλει. τοιαῦτα μὲν τὰ κατὰ ἀλληγορίαν. ὁ δὲ μῦθος καὶ ὡς ἐρῶντας τοὺς ἀνέμους καλεῖν τὴν Ἶριν ἕκαστον λέγει. (Vers. 199.) Ὅρα δὲ κἀνταῦθα τὸ μετάγγελος, ὅ ἐστιν ἄγγελος, καιρίαν ἑρμηνείαν τῆς Ἴριδος. εἰπεῖν γὰρ ἓν πρὸς ἕν, Ἶρις ἡ ἀγγελός ἐστι παρὰ τὸ εἴρειν, ὃ δηλοῖ τὸ ἀγγέλλειν. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου ἔχει τὸ μετ᾽ ἄγγελος, ἵνα λέγῃ ὅτι ἄγγελος μετ᾽ ἀνέμοισιν, ἤγουν ἐπ᾽ ἀνέμοις καὶ εἰς ἀνέμους, ἦλθεν ἡ Ἶρις. (Vers. 200.) *Τὸ δὲ παρὰ Ζεφύρῳ τοὺς ἀνέμους πάντας λαχεῖν εἶναι οὔτε μῦθον ἰδιαίτατον ἔχει οὔτε βαθεῖαν ἀλληγορίαν, ἀλλ᾽ ἢ μόνον ἔνδειξιν τοῦ εἰς ἓν δύνασθαι τοὺς ἀνέμους ἥκειν τῇ κατ᾽ οὐσίαν οἰκειότητι. πάντες γὰρ ὑγρὸν ἀέντες εἰσὶ κατὰ τὴν ποίησιν καὶ ἐξ ἀναθυμιάσεως, τῆς ξηροτέρας δηλαδὴ, ἧς χορηγὸς ἡ γῆ. διὸ καὶ λίθεος αὐτοῖς ὁ βηλὸς εἰς αἴνιγμα τῆς γῆς. Ἐν δὲ τῷ, Ζεφύρου ἔνδον, λείπει τὸ δόμου ἢ σπηλαίου ἢ τοιοῦτόν τι, σιγήσαντος μὲν Ὁμήρου τὸ λεῖπον διὰ τὸ μὴ ἔχειν εἰπεῖν τι τέως καίριον, ἐμφήναντος δὲ σπηλαίου ἔλλειψιν διὰ τοῦ εἰπεῖν βηλῷ ἐπὶ λιθέῳ. ὁ γὰρ λίθεος βηλὸς σπηλαίου εἶναι ὑπονοεῖται. καὶ ἔχει τὸ εὔλογον ἡ ὑπόνοια, οὐ μόνον διότι τὰ σπήλαια κόσμου σύμβολα παρὰ τοῖς παλαιοῖς, οὗ ἐντὸς τοῖς ἀνέμοις αἱ κατ᾽ αὐτοὺς εἰλαπίναι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῶν ὑπὸ γῆν τόπων, ἐκπνεόντων ἀνέμων ὡς οἷα καὶ ἀπὸ θαλάμων τινῶν. δοτέον δὲ καὶ οἴκων εἰπεῖν. ἐπεὶ καὶ ὁ ποιητὴς μετ᾽ ὀλίγα οὕτω φησίν· οἱ δ᾽ ἄνεμοι πάλιν ἔβαν οἴκονδε νέεσθαι, ἄμφω προσαρμόσας αὐτοῖς, τόν τε οἶκον ῥητῶς καὶ τὸ σπήλαιον συμβολικῶς καὶ ὡς ἐκ μέρους δὲ τοῦ λιθέου βηλοῦ. εἰ δέ που καὶ ἐπὶ ἀετῶν οἶκος λέγεται, ὡς τὸ, οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν, ἀλλὰ προσφυέστερον ἐνταῦθα ἐπὶ ἀνέμων, οἳ *καὶ ὁμιλοῦσι καὶ δαίνυνται κοινωνικῶς καὶ θεῖόν τι εἰσί. (Vers. 201.) Τὸ δὲ θέουσα τὸ τῆς Ἴριδος θοὸν ὑπολαλεῖ. Καίριον δ᾽ ἐπ᾽ ἀνέμων τὸ ἀνήιξαν, εἴ γε τὸ ἀΐσσω, ἐξ οὗ τὸ ἀναΐσσω, ἐκ τοῦ ἄω τὸ πνέω γίνεται, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ ἄνεμος. εἰ δὲ τὸ ἄω προϋπόκειται καὶ τοῦ ἀΐω, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν ἀλλοῖον ἄημα δηλοῖ, ψυχικὸν δηλαδὴ, οὗ ἔχεται καὶ τὸ ἀΐσθειν, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ ἡ αἴσθησις. τὸ δὲ νῦν λεχθὲν ἄω καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἄημα πνοὴν ἀερίαν δηλοῖ οὐδέποτε παραμόνιμον. (Vers. 206.) Τὸ δὲ, Αἰθιόπων ἐς γαῖαν καὶ ἑξῆς, παραδηλοῖ ὡς ἀπηλλάγησαν ἤδη ἀγώνων οἱ θεοί. ὅθεν καὶ πανηγυρίζουσιν, ἐπεὶ πέρας ἡ τοῦ Διὸς εἴληφε βουλή. τάχα δὲ καὶ ἐπίτηδες ὁ ποιητὴς τοῦ τε μετὰ τὴν μῆνιν πολέμου τοῦ κατὰ τὴν Ἰλιάδα Αἰθιοπικὰς θυσίας προϊστόρησε, καὶ νῦν δὲ τοῦ ἀγῶνος λωφήσαντος, ὁμοίων μέμνηται. εἰ δὲ μὴ ὡς ἐκεῖ, ἀλλ᾽ ὅμως καὶ τοῦτο δεινότης Ὁμήρου, ἐκκλίνοντος τὸ τῆς γραφῆς ὁμοειδὲς εἰς ὅσον ἔνεστι. (Vers. 208.) Κελαδεινὸν δὲ Ζέφυρον λέγει, ὡς τοῦ Ἀχιλλέως τοιοῦτον προκαλουμένου Ζέφυρον ἐπὶ ἐξάψει τῆς πυρᾶς. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ δυσαὴς

ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, οὐχ᾽ ὡς ἀεὶ τοιοῦτος, ἀλλ᾽ ἢ ὅτε καταιγίζει, ὡς καὶ νῦν ὀφείλει ποιῆσαι. ἄλλως γὰρ προσηνής ἐστι. συννοητέον δὲ καὶ ἐπὶ Βορέου τὸ κελαδεινόν. ἑξῆς *οὖν ἀμφότεροι φυσῶσι λιγέως. (Vers. 213.) Ὅτι πνοῆς οὐκ ἠρεμαίας ἀνέμων δηλωτικὸν τὸ, οἱ δ᾽ ὀρέοντο ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν, αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι, ἤγουν ὥστε πνέειν· ὦρτο δὲ κῦμα πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ. ἠχὴν δὲ θεσπεσίην λέγει τὴν μὴ τυχοῦσαν, ἀλλὰ θείως συμπεσοῦσαν ἤγουν συμβᾶσαν ἢ ἐμπεσοῦσαν κατὰ τὸ, ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην. Τὸ δὲ, νέφεα κλονέοντες πάροιθεν, ὡς ἐπὶ διωκόντων μὲν ἀνέμων, φευγόντων δὲ νεφῶν εἴρηκεν. πολεμικὴ γάρ τις ἡ λέξις· διὸ οἱ αὐτοὶ μετ᾽ ὀλίγα βάλλειν λέγονται ἐν τῷ, παννύχιοι δ᾽ ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ᾽ ἔβαλλον. ἔστι δὲ βολὴ αὕτη ἡ φύσησις· διὸ ἐπάγει φυσῶντες λιγέως. (Vers. 214.) Τὸ δὲ, πόντον ἵκανον, ἠδύνατο μὲν εἰπεῖν καὶ, ἐν δ᾽ ἔπεσον πόντῳ, ἐφύλαξε δ᾽ αὐτὸ τῇ πυρᾷ. φησὶ (Vers. 216.) γάρ· ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, ἧς τὸ πῦρ θεσπιδαὲς, ᾧ λόγῳ καὶ θεσπισίην
1408 τὴν τῶν ἀνέμων ἠχήν. ἐπιφέρει γάρ· μέγα δ᾽ ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ. Ἔνθα πάλιν ὅρα διαφορὰν πυρᾶς καὶ πυρός. ἡ μὲν γὰρ περιεκτική· τὸ δὲ περιέχεται. (Vers. 218.) Ὅτι δαπάνην οἴνου πολλοῦ δηλώσει ποτὲ παραποιηθὲν τεχνικῶς, ὃ ἐποίει Ἀχιλλεὺς, ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλοῖο δειλοῖο, ἤγουν τὸ, ὁ δὲ πάννυχος χρυσέου ἐκ κρατῆρος, ἔχων δέπας ἀμφικύπελλον, οἶνον ἀφυσσάμενος χα*μάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν. τοῦτο δὲ καὶ μεθύσῳ ἂν ἐπισκωφθήσεται ἀνδρί. (Vers. 220.) Ὅρα δὲ τὸ χέεν, ἀφ᾽ οὗ χοαὶ λέγονται αἱ τῶν νεκρῶν σπονδαί· καὶ ὅτι τὸ, δεῦε δὲ γαῖαν, οὐκ ἀναγκαίως ἐπήχθη, ἀλλ᾽ αὕτως εἰς ἀναπλήρωσιν στίχου. ἤρκει γὰρ ἀντ᾽ αὐτοῦ τὸ, χαμάδις χέεν. (Vers. 217.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἀνωτέρω παννύχιοι τετρασυλλάβως Ὅμηρος εἰπὼν ἐπήγαγε νῦν τρισύλλαβον τὸ αὐτοῦ πρωτότυπον ἐν τῷ, πάννυχος Ἀχιλλεύς. εἰ δὲ τὸ ἔχων καὶ τὸ χέεν ἀστεῖόν τι ἐμφαίνουσι κατὰ τὸ, θυμὸς καὶ μῦθος καὶ τὰ τοιαῦτα, ἔτι δὲ καὶ εἰ τὸ, φυσῶντες καὶ ἀφυσσάμενος ἔχουσί τι κάλλους, εἰς τοσοῦτον καὶ μόνον ἐπισημαντέον. (Vers. 222.) Ὅτι καὶ τοιαύτην παραβολὴν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τίθησι δηλοῦσαν τὸ ἐπὶ Πατρόκλῳ πένθος τοῦ Ἀχιλλέως· ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων, *νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας, ὣς Ἀχιλλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων, ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν, ἀδινὰ στοναχίζων. ἡ δὲ παραβολή, φασιν, αὐξητικὴ πρὸς ἔνδειξιν πολλῆς στοργῆς. ὡς πατὴρ γάρ φησιν ἐπὶ υἱῷ, καὶ τούτῳ οὐ τῆς τυχούσης ἡλικίας, ἀλλὰ νυμφίῳ, ἀφ᾽ οὗ εἶχε μὲν ἐλπίδας ὄψεσθαι παῖδας. ὁ δὲ ταῖς δευτέραις ἐλπίσι καὶ τὴν πρώτην προσαπολώλεκεν. (Vers. 225.) Τὸ δὲ ἑρπύζων κλίσιν μέν τινα τοῦ ἥρωος δηλοῖ, δυσανάπαυστον δὲ διὰ τὴν ἐπὶ τῇ πυρᾷ φροντίδα. διὸ παυσαμένης τῆς φλογὸς ἀπὸ πυρ*καϊῆς ἑτέρωθι λιασθεὶς κλίνεται καὶ ὑπνοῖ γλυκὺ ἐπ᾽ ὀλίγον διὰ τὸ γενέσθαι ἡμέραν εὐθύς. ἔνθα καὶ φραστικὸν γλυκέος ὕπνου τὸ, ἑτέρωσε λιασθεὶς κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν. (Vers. 226.) Ὅτι καιρὸς πράξεως τὸ, ἦμος δ᾽ ἑωσφόρος εἶσι φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν, ὅν τε μετὰ κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται ἠὼς, τῆ*μος γέγονε τόδε τι. τὸ δὲ Ὁμηρικὸν ἑξῆς, ὅτι τῆμος πυρκαϊὴ 1297
ἐμαραίνετο. τοῦτο δὲ ἑρμηνεύων ἐπάγει· παύσατο δὲ φλόξ. μαραίνεται γὰρ πυρκαϊὰ παυσαμένης φλογός. (Vers. 228.) Καὶ ὅρα ὅτι τὴν πυρὰν πυρκαϊὰν ἑρμήνευσε, καὶ ὅτι ἑωσφόρος εἰπὼν ἑρμηνεύει αὐτὸν ἐτυμολογικῶς διὰ τοῦ φόως ἐρέων, ὡς ταὐτὸν ὂν ἔω φέρειν καὶ φῶς ἐρεῖν ἤτοι ἀγγεῖλαι, ὡς καὶ φθάσας εἶπεν, ἀγγέλλων φάος ἠριγενείης. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, Ζηνὶ φόως ἐρέουσα, τουτέστι τῷ ἀέρι, ὅ περ ἐνταῦθα ἐνέλιπεν. οὐ γὰρ εἶπε Ζηνὶ φόως ἐρέων, ἀλλ᾽ ἁπλῶς οὕτω φόως ἐρέων. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ εἶπε μετὰ τὸν ἑωσφόρον εὐθὺς προσεχῶς ἥκειν τὴν ῥοδοδάκτυλον Ἠῶ, ἀλλὰ τὴν κροκόπεπλον, μεθ᾽ ὃν ἡ ῥοδοδάκτυλος, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ εἴρηται. (Vers. 227.) Τὸ δὲ, ὑπὲρ ἅλα κίδναται, παρατετηρημένως φησὶν ὁ ποιητής. πρώταις τε γὰρ ἀκτῖσιν ἥλιος ἅλα βάλλει τὴν ἔξω, ἥ ἐστιν Ὠκεανὸς, καὶ ὑψωθεὶς δὲ οὐχ᾽ οὕτως ἀλλαχοῦ διασκίδνησι τὸ φῶς ὡς περὶ τὴν ἅλα διὰ τὸ ἀναπεπταμένον αὐτῆς καὶ ἀνεπιπρόσθητον. διὸ καὶ οἰκειούμενος τὴν ἅλα ἐξ αὐτῆς καλεῖται κατά τινας τῶν παλαιῶν ἅλιος, καὶ τροπῇ ἥλιος. καὶ *ἔστι καὶ ἁλίου χρῆσις πολλὴ παρὰ ποιηταῖς. (Vers. 230.) Ὅτι, ὡς περ Θρῄκηθεν που ἐῤῥέθησαν πνέειν ὁ Βοῤῥᾶς καὶ ὁ Ζέφυρος, οὕτω κἀνταῦθα πνέειν οὐ θέλοντες παλιννοστοῦσιν οἴκαδε Θρηίκιον κατὰ πόντον, ὃς εἴη ἂν μάλιστα ὁ Εὔξεινος, καὶ ἡ προκειμένη δὲ αὐτοῦ ἅπασα Προποντίς. Ἔστι δὲ ἡ Ὁμηρικὴ φράσις αὕτη χρησιμεύουσα εἰς φράσιν ἀρχομένης γαλήνης· οἱ δ᾽ ἄνεμοι πάλιν αὖθις ἔβαν οἶκονδε νέεσθαι Θρηίκιον κατὰ πόντον. ὁ δ᾽ ἔστενεν οἴδματι θύων, τῷ ἐκ τῆς πα ιννο-

στήσεως δηλαδὴ τῶν ἀνέμων. ἴσως δὲ καὶ αὐτῶν παυσαμένων ὁ πόντος ἔστενεν, ἔτι ἐγείρων κύματα, ὁποῖα τὰ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλωθέντα κωφά. (Vers. 229.) Ὅρα δὲ τὸ οἴκόνδε ἐπὶ ἀνέμων ῥηθὲν ὡς ἐπὶ θείων τινῶν. ἄλλως γὰρ τὸ σπήλαιον ἐπ᾽ αὐτῶν κυριολεκτεῖται, ὡς καὶ προδεδήλωται. τοῦ δὲ στένειν ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, στένοντα πόντον. οὐκ εὔδηλον δὲ εἴτε ἐπὶ ζῴων εἴτε ἐπὶ πόντου ἡ τοῦ στένειν κυριολεξία ἐστί. (Vers. 230.) Περὶ δὲ Θρᾴκης ἤτοι Θρῄκης, ἧς παρώνυμον ὁ Θρηίκιος πόντος, παραπεπήχθω τοῖς ἀλλαχοῦ προγεγραμμένοις καὶ ταῦτα ἐπιτομώτερον, ὅτι ἐπιεικῶς εἰπεῖν κατὰ τὸν Ἀθήναιον ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡ δύοινος, ἔτι δὲ καὶ πολύοινος. διὸ καὶ οἱ περὶ Τροίαν Ἀχαιοὶ ἐκεῖθεν οἰνίζοντο, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, νῆες δ᾽ ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄ*γουσαι. Θρᾳκία δὲ πάντως καὶ ἡ Λῆμνος, καθὰ καὶ ἡ Θάσος. ἀγαθοῦ καὶ αὐτὴ εὐφοροῦσα οἴνου. καὶ εἴη ἂν, ὥς που καὶ 1409
προδεδήλωται, ἡ τοιαύτη κατ᾽ οἶνον εὐφορία αἰτία τοῦ καὶ Ἄρεος οἰκητήριον τὴν Θρᾴκην λέγεσθαι, ὡς τοῦ πολλοῦ οἴνου ἔριν καὶ στάσεις καὶ τὰ ἐχόμενα ἐξεγείροντος. ἐθνικὸν δὲ Θρᾴκης Θρᾷξ, ὅθεν Θρᾷττα γυνή. καὶ ἰχθύος δὲ ὄνομα παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ. ταύτην δέ, φησι, θέτταν γράφει Δωρόθεος, βιβλίῳ περιτυχὼν ὡς εἰκὸς ἡμαρτημένῳ, ἢ καὶ διὰ τὸ ἄηθες τοῦ ὀνόματος διορθώσας αὐτός. ὅλως δέ, φασιν, Θράττης ὄνομα παρ᾽ οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν ἐστίν. (Vers. 232.) Ὅτι γλυκὺς μὲν ὕπνος ἐφώρμησε τῷ Ἀχιλλεῖ κλιθέντι περὶ ἑωσφόρου ἀνατολὰς, ὡς προείρηται· τοῦ δὲ βασιλέως καὶ τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν αὐτόν. ἐλαφρὸς γάρ, φασιν, ὁ τῶν ἐν λύπαις ὕπνος καὶ, κατὰ τὴν τραγῳδίαν, ὕπνος ἄϋπνος. Σημείωσαι δὲ τὸ ὅμαδος οὐκ ἐπὶ ἀπαιδεύτου ἤχου ἐνταῦθα ληφθὲν, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐπὶ μνηστήρων, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐπὶ σώφρονος, ὁμοῦ αὐδῆς ἤτοι συλλαλιᾶς, ἣ πάντως γίνεται, ὅτε τινὲς ἀολλέες ἠγερέθονται, ὡς ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα φησίν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἔχων ὁ ποιητὴς πλάσαι τι καὶ ἐνταῦθα πρὸ ὀνείρου, ἔνθα καὶ μάλιστα τὴν τοῦ Πατρόκλου ψυχὴν ὁ θάπτων ἐ*κίκλησκεν, ἀφῆκεν οὕτω γράψαι, ὡς ἂν ἐκφύγῃ τὸ τῆς πλάσεως ὁμοειδὲς, πιθανευσάμενος διὰ τοῦτο τὸν ταχὺν τοῦ Ἀχιλλέως ἀφυπνισμόν. (Vers. 237.) Ὅτι σαφῶς ἐνταῦθα παραδηλῶν διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς, ὡς περιοχήν τινα δηλοῖ ἡ πυρὰ ἤτοι πυρκαϊὰ, οὐκ ἔχει γὰρ καιριωτέραν λέξιν εἰπεῖν, ὥς περ οὐδὲ πυρᾶς οὕτως οὐδὲ πυρκαϊᾶς, φησίν· πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ᾽ αἴθοπι οἴνῳ, πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος, ἑρμηνεύων πυρὰν ἤγουν πυρκαϊὰν εἶναι τόπον, ὁπόσον ἐπέσχε τὸ πῦρ. ὃ περιφράζων ἐν *τοῖς ἑξῆς λέγει· πυρκαϊὰν σβέσαν, ὅσσον ἐπιφλὸξ ἦλθεν, δραττομένη δηλαδὴ τῆς τοπικῆς ὑποκειμένης ὕλης. διὸ ἐπάγει· βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη ἡ ἐκ τῆς ῥηθείσης ὕλης. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ καταπεσεῖν καιριώτατα λεχθὲν ἐπὶ βαθείας καὶ ὑγρανθείσης τέφρας. Τὸ δὲ σβέσατε τὸ τῶν ἡρώων δηλοῖ αὐτοδιάκονον. ἀριστῆες γὰρ παναχαιῶν οἱ ἀμφ᾽ Ἀτρείδην τὴν πυρὰν ἔσβεσαν. Οἴνῳ δὲ σβεννύεται ἡ πυρκαϊὰ διὰ τιμὴν τοῦ ἥρωος Πατρόκλου. καὶ ἔστι τοῦτο χοή τις νεκρική. (Vers. 238.) Τὸ δὲ ὁπόσον ἐσχημάτισται κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ τόπον, ἢ τοῦ *μέρος, ἢ κατά τινα τοιαύτην λέξιν. ἄλλως γὰρ τὸ ὀρθὸν ἦν εἰπεῖν, σβέσατε πυρκαϊὴν πᾶσαν, ὁπόσην ἐπέσχε πυρὸς μένος. γέγονε δὲ ὁ σχηματισμὸς ἀναγκαίως. οὐ γὰρ ἦν χρήσιμον εἰς μέτρον εἰπεῖν, ὁπόσην ἐπέσχε. Τὸ δὲ, μένος πυρὸς, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου εἴρηται. οὕτω δὲ καὶ δέμας πυρὸς εἰπεῖν τετόλμηται ὡς ἐπὶ αἰσθητικοῦ τοῦ πυρός. (Vers. 240.) Ὅτι ἐπὶ πραγμάτων ἀριδήλων ἐρεῖ ἄν τις τὸ, εὖ διαγιγνώσκοντες, ἀριφραδέα δὲ τέτυκται, τοῦτο δὴ ὃ περὶ τῶν τοῦ Πατρόκλου ὀστῶν εἶπεν Ἀχιλλεύς. ἃ εὔγνωστα ἦν λέγεσθαι, ὅ ἐστι συλλεγῆναι. ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρᾷ, ὡς καὶ προεῤῥέθη· οἱ δὲ ἄλλοι ἄνευθεν ἐσχατιῇ ἐπιμὶξ, ἵπποι τε καὶ ἄνδρες οἱ συγκαυθέντες. (Vers. 242.) Καὶ ὅρα καὶ νῦν τὸ ἐσχατιᾷ ἀντὶ τοῦ ἐν ἐσχάτῃ πυρᾷ, ὃ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον οὐ σύνηθες, οἳ ἐπὶ ἑτεροίου ἐκτοπισμοῦ τὴν λέξιν τιθέασι, ποτὲ μὲν ἀπολύτως, οἷον, ὁ δεῖνα ἐν ἐσχατιαῖς διατρίβει, ὡς οἷον ἐρημάζων, ποτὲ δὲ μετὰ προσθήκης, οἷον, ἐν ἐσχατιᾷ ὄρους. οὕτω δὲ καὶ Ὅμηρος, οἷον, ἀγροῦ ἐν ἐσχατιῇ. Τὸ δὲ, ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες, καὶ ἐπὶ θεωρικῆς λεχθείη ἄν ποτε ἢ καὶ ἄλλως ὀχληρᾶς συντάξεως, ὅτε καὶ ἔστιν ἶσον παροιμιακῷ τῷ, ἀναμὶξ ἀγκύλων ἱππόται. (Vers. 243.) Ὅτι τέως μὲν ἐθέλει Ἀχιλλεὺς ἐν χρυσέῃ φιάλῃ τῇ προειρημένῃ καὶ δίπλακι δημῷ θεῖ*ναι τὰ τοῦ Πατρόκλου ὀστᾶ, εἰσόκεν, ἤγουν ἕως ἂν, αὐτός, φησιν, ἐγὼ Ἄϊδι κεύθωμαι. ἔστι δὲ ἡ μὲν φιάλη ὡς οἷα σορός. ὁ δὲ δίπλαξ δημὸς φυλακτικὸς τῆς τῶν ὀστέων εἰς χοῦν ἀλλαγῆς ἐξ ἄκρας ξηρότητος, ἣν πάσχουσι τὰ κραυρούμενα. Ἔνθα ὅρα τὸν δίπλακα δημὸν χρήσιμον καὶ αὐτὸν ὄντα πως εἰς τὸ,

δίπτυχα ποιήσαντες, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸ νοεῖν ὡς καὶ δίπλαξ χλαῖνα ἡ διπλῆ λέγοιτ᾽ ἄν. σημειώδης δὲ
ἡ τοιαύτη λέξις. οὔτε γὰρ τὸ ἁπλοῦν οὔτε τὸ τριπλοῦν οὔτε ἄλλο τοιοῦτον κατὰ τὸ δίπλαξ ἐσχημάτι-
σται. (Vers. 244.) Τὸ δὲ, Ἄϊδι κεύθωμαι, ἐχορήγησε τὸ κευθμῶνας Ἅιδου εἰπεῖν, καὶ νεκρῶν
κευθμῶνα. *εἶτα ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ τύμβον οὐ μάλα πολλὸν πονέεσθαι κελεύει, ἀλλ᾽ ἐπιεικέα τοῖον, 1298
ἔπειτα δὲ εὐρύν θ᾽ ὑψηλόν τε γενέσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, οἵ ἄν, φησιν, ἐμοῦ δεύτερον ἐν νήεσσι
1410 λίπησθε. Καὶ ὅρα ὡς ἑαυτῷ τὸ πλεῖον τῆς τιμῆς ἐσύστερον ἀποτεθεῖσθαι ἀξιοῖ τοὺς Ἀχαιοὺς, ὡς τῆς
τῶν ἀρίστων ὁσιώσεως κοινῇ γινομένης καὶ ὅ φασι δημοσίᾳ, καθὰ καὶ παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον ἐπε-
κράτει τοῖς καὶ ῥητορεύουσιν ἐπὶ τοιαύταις ταφαῖς. καὶ οὔτε τὰ τοῦ Πατρόκλου ὁ Ἀχιλλεὺς ὀστᾶ νῦν
αὐτίκα τῷ λαμπρῷ κρατῆρι ἐντίθησι πρὸ ἑαυτοῦ, καὶ τὸ πολὺ δὲ εὖρος καὶ ὕψος τοῦ τύμβου ἑαυτῷ
ταμιεύεται. Ἐπιεικέα δὲ καὶ νῦν τὸν εἴκοντα καὶ πρέποντα τῷ Πατρόκλῳ λέγει. ἔγνωσται γὰρ ὡς οὐκ
οἶδε τὴν λέξιν ἐπὶ ἑτέρου σημαινομένου ὁ ποιητής. εἶχε δ᾽ ἂν ἴσως καὶ μενοεικέα ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὡς καὶ
πρὸ τούτων μενοεικέα ὕλην ἔφη τὴν τῆς πυρᾶς τοῦ Πατρόκλου. Τὸ δὲ τοῖον, ὅ ἐστι τοιοῦτον, οὐδέν τι
οὐδὲ νῦν ὡρισμένον δηλοῖ, ἀλλὰ πάντῃ ἀσαφῶς ἔχει, ἐπίτηδες οὕτω ῥηθὲν, ἵνα τῇ τῶν Ἀχαιῶν ἐπι-
κρίσει ἀνατεθῇ τοῦ τύμβου ἡ ποιότης. (Vers. 248.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, δεύτεροι λίπησθε, οὐκ ἐπὶ ἐλατ-
τώ*σεως τεθὲν, ἀλλ᾽ ἐπὶ ὑστεροχρονίας. (Vers. 250.) Ὅτι τὰ κατὰ τὴν καῦσιν τοῦ νεκροῦ πλατύνας
ὁ ποιητὴς στενοχωρεῖ τὰ μετ᾽ αὐτὴν ἐν στίχοις ἑπτὰ, ἵνα μὴ προσκορὴς εἴη ταῖς συχναῖς διασκευαῖς.
εἰπὼν οὖν ἐν δυσὶ στίχοις τὴν σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς, ὡς καὶ προέκκειται, ἐν δὲ ἑνὶ τὴν τῶν ὀστῶν ἀνά-
λεξιν ἐς χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημὸν, ἐπάγει· ἐν κλισίῃ δὲ θέντες ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν· τορνώσαντο
δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ *χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν. κατὰ ὁμοίαν δὲ
μέθοδον καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς πολλῶν ἀεθλευσάντων τὰ ἐπιτάφια τοῖς μὲν ἡνιόχοις τὸ ἥμισυ τοῦ λόγου,
καί τι δέ που πλέον προσδαπανᾷ, μακροῦ λόγου αὐτοὺς ἀξιῶν. τοὺς δὲ ἑτέρους ἄθλους ἅπαντας διὰ
τοῦ λοιποῦ φράζει ἡμίσεως λόγου. ὃ δὲ καὶ αὐτὸ ἐπισημάνσεως ἄξιον, ἰστέον ὡς ὅλῳ γράμματι ἐμπλα-
τυνάμενος ὁ ποιητὴς ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ ταφῇ τοῦ Πατρόκλου τὸν τοσοῦτον Ἕκτορα διὰ πάνυ ταχέων
ἔθαψεν, οὐδὲ ὅλα δεκαεπτὰ ἔπη λαλήσας εἰς τὴν ἐκείνου ταφὴν, ἀλλὰ διὰ *τῶν αὐτῶν μὲν τῆς ταφῆς
νοημάτων ἐλθὼν δίχα γε τῶν ἀγώνων, οὕτω δὲ ἐπιδραμὼν, ὡς εἰ καὶ ὅ φασιν ἐδιώκετο καὶ τοῦ πλείω
λαλεῖν ἐνεκόπτετο. αἴτιον δὲ τὸ συνεξομοιωθῆναι καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον τοῖς πράγμασιν. οὔτε γὰρ καιρὸς
ἦν ἀργίας τοῖς ἐκεῖ, καὶ ὁ λόγος δὲ τοῖς ἐπείγουσι πολεμικοῖς ἔργοις συνετροχάζετο. (Vers. 253.) Φιάλη
δέ, φασιν, ἀγγεῖον λεβητοειδὲς πεπλατυσμένον ἄνωθεν. (Vers. 254.) Ὁ δὲ δίπλαξ δημὸς τῷ τῶν
ὀστέων ἀσήπτῳ καὶ ἀθρύπτῳ, καθὰ καὶ ἐῤῥέθη, συμβάλλεται. Τὸ δὲ, ἐν κλισίῃ θέντες, τὴν ὀστεο-
φόρον δηλαδὴ *φιάλην, φανερῶς δηλοῖ κενήριον εἶναι τὸ ἀμφὶ τὴν ἔξω τῆς κλισίας πυρὰν γεγονὸς τῷ
Πατρόκλῳ σῆμα. Τὸ δὲ, ἑανῷ λιτὶ, τί τε δηλοῖ, καὶ πῶς τὰ εἰς λέξιν καθίσταται, ἀλλαχοῦ γέγραπται.
(Vers. 255.) Τορνώσασθαι δὲ κυρίως τὸ κυκλοτερῶς διαγράψαι ὡς ἀπὸ τοῦ τόρνου· λαμβάνεται δὲ
καὶ ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς περιγράψαι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, ἔδαφος τορνώσεται νηός. Προβαλέσθαι δὲ πάνυ
κυρίως ἐπὶ θεμελίων λέγεται, ταὐτὸν ὂν τῷ προθέσθαι, ὅθεν τὸ θεμέλια. (Vers. 256.) Τὸ δὲ, χυτὴν
γαῖαν ἐπέχευαν, τρόπου μέν ἐστιν ἐτυμολογικοῦ· δηλοῖ δὲ συνήθως τύμβου ἀναχωματισμόν. σαφηνίζε-
ται δὲ δι᾽ αὐτοῦ κλιμακωτῶς εὐθὺς τεθὲν τὸ, χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον, ὅ ἐστιν ὑπεχώρησαν,
ὃ καὶ ἐπὶ Ἕκτορος ῥηθήσεται. ἔστι γὰρ ἑρμηνεία τοῦ, χεύαντες τὸ σῆμα, τὸ, χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
ὅ περ σῆμα ἐστὶ τεθνεῶτος τινὸς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Σκοπητέον δὲ καὶ ἐν τούτοις διὰ τοὺς ἅμα
1411 θανάτῳ ἀπάγοντας τῆς ψυχῆς τὴν τῶν γνωρίμων καὶ φίλων μνείαν, οἵαν ἐπ᾽ αὐτοῖς τύρβην εἶχον οἱ
παλαιοὶ, πάνυ ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τοὺς νεκροὺς, καὶ μάλιστα τῆς αὐτῶν ὁσίας, ὡς δῆλον καὶ ἐκ
τῆς πρὸ τούτων βουλῆς τοῦ τε Νέστορος καὶ τῶν Τρώων, καὶ μεθ᾽ Ὅμηρον ἐκ τῆς συμβάσεως πολλαχοῦ
τῆς ἐπὶ ἀνα*λήψει νεκρῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων, ἔτι δὲ καὶ τῶν κακῶς παθόντων δέκα στρατηγῶν, ἐπεὶ
οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ἀπολομένους ἐν ναυμαχίᾳ, ὧν κατηγόρησε Καλλίξεινος, καθ᾽ οὗ
ἐμελέτησεν Ἀριστείδης. ἦν δ᾽ ἄρα τοῖς ἀρχαίοις ἐν σπουδῇ καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς τάφοις μεγαλεῖον. καὶ ὁ μὲν
τοῦ Μαυσώλου μάλα πολλὸς τάφος ἄκρως περιείργασται, καὶ θαῦμα καὶ ἦν καὶ ἔστιν. οἱ δὲ ἄλλοι, ἐν
οἷς καὶ τὸ τοῦ Πατρόκλου ἑκατόμποδον σῆμα, εἶχον μιμήσεις. αἰτία δὲ τῆς περὶ τὰ τοιάδε ἀσχολίας

ἡ πραγματεία τοῦ διὰ μακροῦ τὴν χάριν τοῖς κειμένοις εἶναι, καθὰ καὶ διὰ στηλῶν καὶ ἐπιγραμμάτων, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, καί ποτέ τις εἴπῃσιν, ἔνθα χρόνῳ ἀνατίθησιν ὁ Ἕκτωρ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, ὃ δὴ καὶ ὁ καλὸς Αἰσχύλος ἐποίει, ὃς τὰς αὐτοῦ τραγῳδίας τεμάχη λέγων εἶναι τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων διὰ τὸ λαμπρῶς ἀπομάττεσθαι τὰς Ὁμηρικὰς μεθόδους, ὥς ποτε ἀδίκως ἡττήθη, ἀνατιθέναι τὴν τραγῳδίαν ἔφη χρόνῳ, εἰδὼς ὡς κομιεῖται κατὰ καιρὸν ὑπὸ τῶν ὀρθῶς ἀνακρινόντων τὴν προσήκουσαν τιμήν. (Vers. 258.) Ὅτι οὐδὲ τὸ ἀεθλευτικὸν καὶ ἐναγώνιον εἶδος ἀργὸν ὁ ποιητὴς ἐᾷ, σποράδην δέ που αὐτοῦ τὰ πρὸ τούτων μνησθεὶς, ἐν οἷς ἵππους ἀεθλοφόρους ἔφη, καὶ ἄεθλον μέγα *τρίποδα ἢ γυναῖκα, ἐνταῦθα καιρὸν εὑρὼν ἀνέσεως, ἤμβλυνται γὰρ τῇ τοῦ Ἕκτορος ἀναιρέσει ἡ τοῦ πολέμου ἀκμὴ, ἐμπλατύνεται τῷ τοιούτῳ εἴδει τοῦ λόγου, γινομένων μὲν ὡς εἰκὸς καὶ ἄλλων πρὸ τούτου ἐπιταφίων ἀγώνων περὶ τὸ ναύσταθμον, ἐν οἷς εὐδοκιμεῖν τοὺς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἵππους ἡ κατὰ τὸ ι′ ῥαψῳδία ἐδήλωσε, τοῦ δὲ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀγῶνος πάντας ὑπερβεβηκότος τῷ μεγαλείῳ τῶν τε ἀθλητῶν τῶν τε ἄθλων καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀξιωθέντος λόγου πολλοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὃς καὶ φησὶ προεκθετικῶς,
1299 ὅτι Ἀχιλλεὺς μετὰ τὴν τοῦ Πατρόκλου ταφὴν αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα, *ἤγουν ἐκάθιζε, ὃ καὶ καθιστᾶν ἀγῶνα λέγεται· νηῶν δ᾽ ἔκφερεν ἄεθλα, λέβητάς τε, τρίποδάς τε, ἵππους θ᾽ ἡμιόνους τε, βοῶν τ᾽ ἴφθιμα κάρηνα, ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον. (Vers. 259.) Καὶ ὅρα σχῆμα πολυσύνδετον. οὐδὲ ἓν γὰρ τῶν ἐπάθλων δίχα συνδέσμου προήγαγεν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, ὃν ἐν ἄλλοις τιμῆντα ἔφη χρυσὸν, ἐσίγησε νῦν, οὐχ᾽ ὅτι ὀλίγος ὢν τῷ Ἀχιλλεῖ οὐκ ἐξήνεγκται, πολὺς γὰρ χρυσὸς καὶ αὐτῷ καὶ χαλκὸς ἐν κλισίῃ, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται, οὐδ᾽ ὅτι ἐξελάθετο τῆς οὕτω τιμίας ἐν ὕλαις, ἀλλ᾽ ἢ ὅτι οὐ πολὺν χρυσὸν εἰς ἐπάθλων δόσιν προήγαγεν, ἢ ὅτι κατὰ λόγον συλλήψεως ἤτοι συνεκδοχῆς τῷ τοῦ σιδήρου μετάλλῳ συνεπινοεῖται καὶ ὁ χρυσός· τῷ γοῦν τετάρτῳ ἡνιόχῳ δύο χρυσοῦ τίθησι τάλαντα, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται, ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ ἐν τοῖς ἑξῆς τεθὲν εἰς ἀγῶνος ἔπαθλον τῷ αὐτὸν ἐπαινέσαντι ἐπιτίθησι. τῷ δ᾽ αὐτῷ τρόπῳ οὐδὲ ἀργύρου προέκθεσιν ἐποιήσατο, οὔτε μὴν ὅπλων, ἀφεὶς καὶ αὐτὰ συλληπτικῶς ἐκδέχεσθαι, ὥς περ καὶ τὸν χαλκὸν, ἵνα ὥς περ ὄνομα χαλκοῦ εἰσάγῃ σίδηρον ἐν τῇ τῶν χαλκέων ὅπλων κλήσει, οὕτω καὶ *σιδήρῳ νῦν χαλκὸς εἰς νοῦν συνεισάγηται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἄεθλα μὲν οὐδετέρως τὰ ἐπὶ τοῖς ἀγῶσιν ἔπαθλα, ἆθλοι δὲ οἱ ἀγῶνες αὐτοί. γίνεται δὲ ἡ λέξις κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀπὸ τοῦ ἐθέλειν. αἱρετὸν γὰρ καὶ θελητὸν καὶ ὁ ἄεθλος καὶ τὸ ἄεθλον. Ἐν δὲ τῷ, λέβητας καὶ τρίποδας, διαφορὰ δηλοῦται φανερὰ τῶν σκευῶν. ἴσως δέ, φασιν, καὶ λέβης πόδας ποτὲ ὑποβεβλημένος τρίπους εἴη ἄν. (Vers. 261.) Πολιὸς δὲ κἀνταῦθα σίδηρος ἢ ὁ ἔντιμος παρὰ τὴν πολιὰν ἢ ὁ πολιτικός. πολιτικώτερον γὰρ ὁ σίδηρος χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῖ διὰ τὸ εὐποριστότερον. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀθλητῶν ἐπισυρομένων καί τι ψόγον, εἴ τις ἐνθυμηθείη, ὡς καὶ κρέασιν ἀνῳκοδομῆσθαι σκώπτονται διὰ τὸ καὶ εἰς εὐσαρκίαν τοὺς τοιούτους γυμνάζεσθαι, καὶ οὕτω σκωπτικῶς παχεῖς καὶ αὐτοὺς λέγεσθαι, οἷα μὴ λεπτοὺς τὸν νοῦν καὶ ὀξεῖς, μηδὲ οἵους ἀρέσκειν τῷ εἰπόντι ὅτι ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη, ὅμως οἱ Ὁμηρικοὶ ἀθληταὶ οὐ φαίνονται κατὰ τοὺς ἄλλους εἶναι, ἀλλὰ πρὸ ἔργου μὲν ἑτεροίας ἀρετὰς τίθεσθαι, πάρεργον δέ τι ἔχειν καὶ τὸ ἀθλεῖν. τοιοῦτος ὁ σοφὸς Νέστωρ, ὡς δῆλον ἐξ ὧν αὐχητικῶς ἱστορεῖ. τοιοῦτος ὁ καλὸς Ὀδυσσεὺς, ὡς ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ. τοιοῦτοι δὲ ὡς εἰκὸς καὶ ἄλλοι τῶν ἡ*ρώων. οὐκοῦν Εὐριπίδου εἰπόντος τὸ, κακὸν γὰρ ὄντων μυρίων καθ᾽ Ἑλλάδα, οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους, καὶ κατασκευάσαντος τὴν γνώμην καλῶς εἰς πλάτος, ἑτέρου δέ τινος φαμένου, ὡς τὰ τῶν ἀθλητῶν οὐ πιαίνει μυχοὺς πόλεως, κεῖται παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ τὸ, οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ καὶ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, οἱ γοῦν Ἕλληνες οὐκ ἦσαν αὐτὸ τοῦτο ἀθληταὶ, ἀλλὰ καὶ μαχηταὶ ἄριστοι καὶ δεξιοὶ ἀθλεῖν, ὅτε καιρός. (Vers. 262.) Ὅτι ἱππεῦσι μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά᾽ ἄεθλα θῆκεν Ἀχιλλεύς· τῷ πρώτῳ μὲν γυναῖκα ἄγεσθαι ἀμύμονα ἔργα εἰδυῖαν καὶ τρίποδ᾽ ὠτώεντα δύω καὶ εἰκοσίμετρον· τῷ δευτέρῳ δὲ ἵππον ἔθηκεν ἑξέτε᾽ ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν· αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα, καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ᾽ αὔτως· τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύο χρυσοῖο τάλαντα· πέμπτῳ δ᾽ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε. Καὶ ὅρα ὅπως ἐφ᾽ ἑκάστου ἐπάθλου ἔθετο τὸ ἔθηκεν, οὐκ ὀκνήσας τὴν ταυτολογίαν διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ἀγῶσιν οὕτω ποιήσει, ὡς φανήσεται, κατακόρως χρησάμενος τοῖς ἐκ

τοῦ τίθημι κινουμένοις ῥήμασι διὰ τὸ μὴ εὐπορεῖν κρείττονος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἀγωνοθέτης καὶ ὁ ἀθλοθέτης καὶ τὰ τούτων ῥήματα. (Vers. 263.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, *γυναῖκα ἀμύμονα ἔργα εἰδυῖαν, τρόπος ἀμφιβολίας ἐστί. δύναται γὰρ τὸ ἀμύμονα καὶ τοῖς ἔργοις συνῆφθαι, ἵνα ᾖ ἀμίμονα ἔργα, καὶ τῇ*
1412 *γυναικὶ δὲ, ἵνα λέγῃ, ἀμύμονα γυναῖκα ἔργα εἰδυῖαν, ὡς καὶ προϊὼν ἐρεῖ ἁπλῶς καὶ ἐπὶ ἑτέρας γυναικὸς ὅτι πολλὰ ἐπίστατο ἔργα. κάλλιον δὲ τὸ πρῶτον.* (Vers. 264.) *Τὸ δὲ ὠτώεντα γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὠτὸς, ἐκτείνει δὲ τὴν προπαραλήγουσαν καὶ αὐτὸ, καθὰ καὶ τὸ κητώεις καὶ εὐρώεις καὶ τὰ ὅμοια, διὰ τὸ πρὸ αὐτῆς μακρόν. τοιαῦτα γὰρ τὰ διὰ τοῦ ῶεις. μακρὰν μὲν γὰρ, ὡς καὶ προπαρεδόθη, ἔχοντα τὴν πρὸ τοῦ ω̅ συλλαβὴν, ἐκτείνεται δι᾽ εὐχρηστίαν μέτρου σπονδειακοῦ. ἐκείνης δὲ βραχυνομένης, καὶ ἡ παραλήγουσα τὸ αὐτὸ πάσχει, γραφομένη ἐν τῷ ο̅ μικρῷ διὰ δακτύλου ἀπαρτισμόν. τοιοῦτον τὸ σκιόεις, ἐρόεις ὁ ἐπιθυμητὸς, κερόεις ὁ κερασφόρος, καὶ τα ὅμοια. διὸ καὶ τὸ, θὴρ οὐατόεις, ἤγουν ὠτώεις, τουτέστιν ὄνος, παρὰ Καλλιμάχῳ, συστέλλει τὴν παραλήγουσαν διὰ τὴν τῆς προπαραληγούσης βραχύτητα. Τὸ δὲ, δύω καὶ εἰκοσίμετρον, ὅμοιον κατὰ προφορὰν τῷ, δύω καὶ εἰκοσίπηχυ, καὶ δεκάκις καὶ εἰκοσινήριτα. τινὲς δὲ κατὰ τὸ δυοκαίδεκα οὕτω προάγουσιν ὑφ᾽ ἓν ὡς μίαν λέξιν, δυωκαιεικοσίμετρον, ὅ περ οὐκ ἂν ἀρέσκει τοῖς παρασημειωσαμένοις ὥς τι καινὸν τὸ *δυσαριστοτόκεια ὡς ἐκ τριῶν λέξεων σύνθετον. οὕτω δὲ καὶ τὸ δυσάμμορος.* (Vers. 266.) *Τὸ δὲ ἑξέτεα οἱ μὲν προπαροξύνουσιν, ὡς ὁ Ἀσκαλωνίτης, καθὰ καὶ τὸ, ὄτριχας οἰετέας, ὡς καὶ ἐν Βοιωτίᾳ εἴρηται· οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς τὸ εὐγενέα, οἷς, φασὶν, ἕπεται καὶ ἡ παράδοσις. Τὸ δὲ βρέφος ἡμίονον κυέουσαν δηλοῖ μὲν τὸ ἐγκυμονοῦσαν, ἀσυνήθως δὲ βρέφος εἶπεν ἐπὶ ἐμβρύου. ἔμβρυον γὰρ τὸ ἐντὸς βρύον ἤτοι αὐξόμενον κατὰ τὸ, καί τε βρύει ἄνθεσιν. ἐν δέ γε τῇ Ὀδυσσείᾳ τὸ ἀνάπαλιν ποιεῖ ἐν τῷ, ὑπ᾽ ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστη. τὸ γὰρ ἔμβρυον ἐκεῖ ἀντὶ τοῦ βρέφους ἔλαβε. πιθανῶς δὲ εἰς ἐπάθλου τιμιότητα οὐχ᾽ ἵππον ἁπλῶς ἱστορεῖ, ἀλλὰ κυοφοροῦσαν, καὶ οὐχ᾽ ὁμοειδὲς ἔμβρυον, ἀλλὰ ἡμίονον.* (Vers. 267.) *Ἄπυρον δὲ λέβητα φησὶ τὸν μήπω τεθέντα εἰς πῦρ καὶ διὰ τοῦτο καὶ λευκὸν ἀπὸ χεύματος δηλαδὴ κασσιτέρου, ὃ δὴ ἄλλοθι ἐρεῖ ὁ ποιητής.* (Vers. 268.) *Μέτρα δὲ ξέσται ἦσαν τινές. μείζονα δὲ ταῦτα εἶναι δοκεῖ τῶν ἐφεξῆς, ἔνθα κρατὴρ ἀργύρεος ἓξ μέτρα χανδάνει. οὐ γὰρ εὐπετῶς δέξεταί τις μείζω τὸν κρατῆρα ἐκεῖνον τὸ τοῦ δρόμου ἔπαθλον παρὰ τὸν ἐνταῦθα λέβητα.* (Vers. 269.) *Τὰ δὲ δύω τάλαντα τοῦ χρυσοῦ σμικρόν τι ποσὸν ὑποβάλλουσι νοεῖν τὸ τάλαντον, εἴ γε οὐ μόνον ἵππου τοῦ τῷ δευτέρῳ τεθέντος ὑποδεές ἐ*στιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τετραμέρου λέβητος, ὃς τῷ τρίτῳ κεῖται. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ οὐ μέγα τι τὸ τάλαντον, ἔνθα ἱμάτια καὶ χιτῶνας καὶ δεκατρία τάλαντα χρυσοῦ ἐν κιβωτίῳ κείμενα θεραπαινὶς μία μόνη ἐπὶ τὴν νῆα ἄγει. ἐν μέντοι ταῖς λιταῖς ἐπὶ μεγίστων τὰ ἐκεῖ βασιλικὰ νοοῦνται τάλαντα ὁμοίως μεγάλα καὶ ἅ περ ὁ Μενέλαος ἐν τῷ πλανᾶσθαι ἀγείρει, ὥστε καὶ νῦν συνάγεσθαι ἄνισον εἶναι πάλαι ποτὲ τὸ τάλαντον, καθὰ καὶ προδεδήλωται. ὅθεν ἀτάλαντος κατὰ Πορφύριον ὁ ἀπεικὼς τῷ ταλάντῳ καὶ μὴ ταλάντου ἀνισότητα ἔχων, ἀλλὰ ἶσος.* (Vers. 270.) *Ἀμφίθετος δὲ φιάλη ἡ ἀμφοτέρωθεν αἰρομένη τῶν ὤτων κατὰ τοὺς ἀμφιφορεῖς, ἢ κατὰ Ἀρίσταρχον ἡ ἑκατέρωθεν τίθεσθαι δυναμένη κατὰ πυθμένα καὶ κατὰ στόμα ἤγοι πρόσωπον, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, τιθέασι Μασσαλιῶται τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. ἦν δὲ καὶ Ἰώνων, φασὶν, ἡ τοιαύτη θέσις. ἄλλως δὲ κατὰ τὸν Θρᾷκα Διονύσιον ἀμφίθετος ἡ ἀμφιθέουσα, ὅ ἐστι κυκλοτερὲς ἔχουσα σχῆμα, παρὰ τὸ θέειν, ἐξ οὗ καὶ ὁ θόλος, οὗ χρῆσις ἐν Ὀδυσσείᾳ, ἢ δύο βάσεις ἔχον ποτήριον ἐξ ἑκατέρου, φασὶ, μέρους. ὡς δὲ Παρθένιος νοεῖ, ἀπύθμενος. ἢ περιττῶς πεποιημένη. ἡ γὰρ ἀμφὶ ἶσον δύναται τῇ περὶ, αὕτη δὲ σημαίνει τὸ περιττόν. *καὶ ἔστι καὶ ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία μεταληπτικὴ διὰ τὴν ἀμφὶ πρόθεσιν μεταλαμβανομένην εἰς τὴν περὶ τὴν δηλοῦσαν τὸ περιττόν. περὶ δὲ τοιαύτης γραμματικῆς μεταλήψεως προδεδήλωται ἱκανῶς. ἔστι δέ, φασιν, ἡ φιάλη αὕτη χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβητῶδες, δύο ἔχον ὦτα, δεχόμενον ψυχρὸν ὕδωρ, ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθέμενον, διὸ καὶ ἀπύρωτον αὐτήν φησι. τῷ δὲ τοιούτῳ λεβητώδει χαλκείῳ εἰκὸς παρόμοιον εἶναι καὶ τὸν παρὰ τῷ κωμικῷ Φιλήμονι ἐμβαθυχύταν, ὃς καὶ ἔφηβος ἐκαλεῖτο. ποτηρίου δὲ ἦν εἶδος κατὰ τὴν τοῦ δειπνοσοφιστοῦ ἱστορίαν. Ἀπολλόδωρος δέ, φασιν, ἀμφίθετον λέγει *τὴν μὴ κατὰ* 1300
πυθμένα, κατὰ μόνον δὲ στόμα δυναμένην ἐρείδεσθαι. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι, καθότι λέβης ὁ μὲν ἐμπυριβήτης, ὁ δὲ ἄπυρος, ὁ δεχόμενος ἴσως ψυχρὸν, οὕτω καὶ φιάλη ἀπύρωτος ἡ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη.

*ἢ ψυχρήλατος. ὅτι δὲ φιάλη κατὰ ἀντιστοιχίαν πιάλη ἐτυμολογεῖται, ἀφ᾽ ἧς δηλαδὴ ἔστι πιεῖν ἅλις, μείζων γὰρ αὕτη ποτηρίου, καὶ ὅτι τὸ ῥηθὲν λεβητῶδες ἐκπέταλον ἀπύρωτον δακτυλωτόν τε ἐλέγετο, καὶ κέρας δὲ εἶναι ὑποπτεύθη, ἐπεὶ μὴ γίνεται διὰ πυρὸς, ὡς Ἴων ὁ ποιητὴς ὑπεμφαίνει ἐν τῷ, ἔκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντον πυρὶ, καὶ ὅτι ψέγεται ὁ εἰπὼν τὴν τοιαύτην φιάλην ἔκπωμα, Δίδυμος γὰρ ὁ γραμματικὸς ποτήριον χαλκοῦν αὐτὴν οἶδεν ἐκπέταλον, ὡς ἐῤῥέθη, λεβητοειδὲς εὔθετον εἰς ψυχροποσίαν, καὶ ὅτι δακτυλωτὸν λέγεται, ὡς κοιλότητας ἔχον ἔνδοθεν οἷον δακτύλων κατὰ τὸν Δίδυμον, ἢ ὡς ἔχον ἐξοχὰς, ἢ καὶ διότι ἄμφωτον ὂν ἐδίδου διείρειν δακτύλους ἑκατέρωθεν, καὶ ὅτι ἀπύρωτος μὲν ἰδοὺ φιάλη παρὰ τῷ ποιητῇ, ἄπυρος δὲ οἶνος ὁ μὴ ἡψημένος, ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ ἑφθοῖς οἴνοις, ἔστιν ἐκ τῶν παλαιῶν πλατύτε*ρον ἀναλέγεσθαι. ὡς δὲ φιάλη ἀμφίθετος, ἧς ἔστιν πάντοθεν πίνειν ἐπιθέντα τὸ στόμα, ὡς Ἡρωδιανὸς λέγει, ὦτα γάρ, φησιν, οὐκ ἔχει, ἢ κατ᾽ ἄμφω τιθεμένη, ἵνα σημαίνῃ, φησὶν, ἐκπέταλον. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὰ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τὰ τῶν ἐφεξῆς ἀγώνων ἔπαθλα τῷ Πατρόκλῳ συνήθως προσλογίζονται, οὐ μὴν τῷ τιθέντι ἀγωνοθέτῃ, καθὰ καὶ τὰ δαπανηθέντα εἰς τὴν ἐκείνου πυράν· καὶ ὅτι οὕτω δοκοῦν τῷ Ἀχιλλεῖ δραμοῦνται πέντε ἱππεῖς· ἐξῆν γὰρ καὶ ὀλιγωτέρους τρέχειν καὶ πλείονας, ὡς αἱ ἱστορίαι δηλοῦσι· μάλιστα δὲ πλείους ἠγωνίζοντο ἐν τοῖς ὕστερον* 1413
ἱεροῖς ἀγῶσι καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὅτε οὐκ ἂν φειδωλῶς εἶχον ἐπάθλων οἱ ἀθλοθέται κοτίνων καὶ σελίνων καὶ πιτύων καὶ τῶν ὁμοίων λήρων· ὡς νῦν γε τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τοῖς ὁμοίοις χρεία φείδεσθαι διὰ τὸ πολυτελὲς τῶν προτιθεμένων ἐπάθλων.

(Vers. 273.) *Ὅτι τὸ, ἱππεῦσι τάδε τὰ ἆθλα κεῖται, καινότερον φράζων ὁ ποιητὴς ὡσεὶ καὶ ἐπὶ ἐμψύχων τινῶν τῶν *ἐπάθλων φησίν· ἱππῆας τάδ᾽ ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ᾽ ἐν ἀγῶνι, τουτέστι τοὺς ἱππεῖς ταῦτα προσδέχονται ἢ ἐκδέχονται. δῆλον δ᾽ ὅτι τὸ κεῖται σύστοιχόν ἐστι τῷ τίθεται, ᾧ χαίρει, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ ποιητής.* (Vers. 274.) *Ὅτι σεμνολογῶν τοὺς οἰκείους ἵππους ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἅμα καὶ προοίμιον συνήθως ἐκ τῶν παρὰ πόδας ποριζόμενος φησὶν ὡς, εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ, ἦτ᾽ ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην· ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι· ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι καὶ ἐκ Ποσειδῶνος, ἱππείου δηλαδὴ, δῶρον τῷ Πη*λεῖ, ἐμοὶ δὲ ἐξ αὐτοῦ. ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω καὶ μώνυχες ἵπποι. τοίου γὰρ σθένος ἢ κλέος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο ἠπίου, ἤτοι ἐνηέος, ὃ πολλαχοῦ ἐπεμαρτυρήθη τῷ Πατρόκλῳ. εἶτα* (Vers. 282.) *ἐπαινῶν ἐκεῖνον τῆς ἱπποκομίας φησίν· ὃς σφῶιν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ, οἷα δηλαδὴ τοῦ ἵππου χαίροντος λουτροῖς, ὡς καὶ προδεδήλωται. ἐνταῦθα δέ φασιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἐντεῦθεν Ξενοφῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππου καταπλύνειν ὕδατι ἀξιοῖ. Τὸ δὲ ἔλαιον οὐ μόνον δι᾽ εὐκολίαν κτενισμοῦ κατεχέετο τῆς χαίτης, ἀλλά που καὶ διὰ στιλπνότητα, εἰ μή τι ἴσως καὶ τεθυωμένον ἦν τὸ τοιοῦτον ἔλαιον καὶ ὡς εἰπεῖν μεμυρωμένον, καθὰ καὶ τὸ ῥοδόεν πρὸ τούτων ἔλαιον. Ὅμηρος γάρ, φασι, μύρων *μὲν χρῆσιν οἶδεν, ἔλαια δ᾽ αὐτὰ καλεῖ.* (Vers. 283.) *Μύρου δέ, φασιν, ὀνόματι πρῶτος Ἀρχίλοχος ἐχρήσατο, ἐφ᾽ οἷς ὁ Ἀχιλλεὺς φρόνησίν τινα καινὴν τοῖς ἵπποις ἐπιμαρτυρόμενος λέγει, ὅτι ἑσταῶτες πενθοῦσιν, οὔδεϊ δέ σφιν χαῖτα ἐρηρέδαται· τὼ δ᾽ ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ, ἑσταῶτες πενθοῦσιν. ἐγγὺς γὰρ λογικῶν, ὡς καὶ θείους κατὰ μῦθον, τοὺς τοιούτους ἵππους ἔθετο, ἐφ᾽ οἷς ἐπάγει τὴν τοῦ λόγου ἀξίωσιν τὸ, ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατὸν, τουτέστιν ἐπεὶ ἐγὼ μενῶ, ὑμεῖς εὐτρεπίζεσθε εἰς ἀγῶνα καὶ, ὡς εἰπεῖν, κοσμήθητε. τοιοῦτον γάρ τι τὸ στέλλεσθαι καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ὁ στόλος, ὁ στολμὸς, ἡ στολή. Εἶτα, ὡς αὐτῷ σύνηθες, μερικεύων τὸ πληθυντικὸν εἰς ἑνικὸν φησίν· ὅς τις Ἀχαιῶν ἵπποισίν τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν. οὐ γὰρ πάντες ἄλλοι σταλήσονται, ἀλλ᾽ ὁ πεποιθὼς δύνασθαι. Σημείωσαι δὲ ὅτι, ὡς ἂν μὴ λυπήσῃ τοὺς ἀριστεῖς οἷα κατ᾽ αὐτῶν ἀλαζονευόμενος, οὐχ᾽ ἑαυτῷ ἀλλὰ τῇ τῶν ἵππων ἀρετῇ τὴν νίκην ἐπιγράφεται Ἀχιλλεὺς, τουτέστι τῇ ἄγαν ὠκύτητι. ἀρετὴ γὰρ ζῴου παντὸς τὸ ἐν ἐκείνῳ ἄριστον, καθὰ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ. οὕτως ἀρετὴ λέοντος ἡ ἀνδρία, καὶ κίρκου τὸ ὀξὺ πέτεσθαι, καὶ ἑτέρου τινὸς τὸ ὀξὺ δέρκεσθαι, καὶ ἄλλων ἄλλα.* (Vers. 275.) *Τὸ δὲ, τὰ πρῶτα λαβὼν, ἢ ἀντὶ τοῦ τὰ πρω*τεῖα, ἢ μᾶλλον τὰ πρῶτα ἄεθλα, ληφθείσης τῆς λέξεως τῶν ἄθλων ἀπὸ ῥήματος τοῦ ἀεθλεύοιμεν, ὃ καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων γίνεται, ὡς καὶ μετ᾽ ὀλίγα φανήσεται.* (Vers. 276.) *Περιβάλλειν δὲ καὶ νῦν τὸ ὑπερβάλλειν,*

ληφθείσης τῆς περὶ προθέσεως ἰσοδυνάμου τῇ ὑπέρ. (Vers. 277.) Ἀθάνατοι δὲ ἵπποι ὅτι οἱ ἄῤῥενες διὰ τὴν ἐπιγονὴν, προδεδήλωται. (Vers. 278.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπιτηδείως ὁ ῥήτωρ Ἀχιλλεὺς μνήμην ἐπαινετικὴν παρέῤῥιψε τοῦ ἑταίρου Πατρόκλου, δι᾽ ὃν οἱ ἀγῶνες. καὶ ἡ τῶν ἵππων δὲ παρένθεσις τῷ ἱππικῷ ἀγῶνι ᾠκείωται. (Vers. 280.) Τὸ δὲ κλέος ἐσθλὸν κλεινὸν εἶναι τὸν Πάτροκλον δηλοῖ, τουτέστιν, ἁπλῶς καὶ σεμνῶς εἰπεῖν, εὐκλεῆ. Κρῆτες μέντοι ἄλλως ἔρωτι τὸν κλεινὸν ὑπάγουσι, καθὰ καὶ τὸν ἐν ἄλλοις δεδηλωμένον ἀΐταν, ὃν οἱ ἀπειρότεροι διὰ διφθόγγου γράφουσι, λέγοντες φίλον ἁπλῶς τὴν τοιαύτην λέξιν δηλοῦν. ὡς δὲ συστοιχοῦσι τοῖς Κρητικοῖς κλεινοῖς καὶ ἀΐταις καὶ οἱ παρασταθέντες, ὁ Ἀθήναιος οἶδε. (Vers. 281.) Τὸ δὲ, τοίου γὰρ, σύνηθες Ὁμήρῳ εἰς ἐμφαντικὸν μυστηριώδη ἔπαινον. πολλαχοῦ γὰρ τῇ τοιαύτῃ λέξει σεμνῶς χρῆται διὰ γοργότητα. Ἔλαιον δὲ ὑγρὸν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, τὸ μὴ ταχὺ ἰκμαζόμενον, ἀλλὰ παραμένον τοῖς ἀλειφομένοις καὶ ἀποκω-
1414 λῦον τὴν κραύρωσιν. (Vers. 282.) Τοῦ δὲ λοέσσαι *χρήσεις καὶ ἐν ἄλλοις. δοκεῖ δὲ μὴ ἐκ περισπωμένου ἐνεστῶτος τοσοῦτον γενέσθαι τοῦ, λοῶ λοέσω, ὅσον κατὰ ἀνάλυσιν ἐκ τοῦ λοῦσαι. κιρναμένη γὰρ ἡ ου δίφθογγος ἐκ τοῦ ε καὶ ο εἰς αὐτὴν καὶ ἀναλύεται. ἐστὶν οὖν ἡ πρωτοτυπία τοῦ λοέσσας ἢ λούω καὶ ἐν διαλύσει λοέω, ἢ ἀνάπαλιν καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ λοετρὸν καὶ τὸ λουτρὸν καὶ τὸ λόεσθαι λοῦσθαι. Ὕδωρ δὲ λευκὸν τὸ ἀλλαχοῦ καὶ μέλαν, περὶ ὧν πολλαχοῦ δεδήλωται. εἰ δέ τις τοιοῦτον ὕδωρ καλλιλογῶν λιβάδα θεὰν δροσώδη αὐτὸ περιέφρασε, ποιητικώτερον ἔφρασε. Τὸ δὲ ἐρηρέδαται Ἰωνικὸν μέν ἐστι, γίνεται δὲ συνήθως ἀπὸ τοῦ ἐρήρεισται, *τρίτου προσώπου τῶν Ἰωνικῶν ἀποβολῇ 1301
δύο στοιχείων καὶ προσθέσει τῆς δα συλλαβῆς, ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ὠνόμασται ὠνομάδαται καὶ τῶν ὁμοίων. Ἰστέον γὰρ ὅτι οἱ Ἴωνες οἰκεῖα τρίτα πληθυντικὰ ῥήματα ἐκ τρίτων κοινῶν ἑνικῶν ποιοῦσι, ποτὲ μὲν μόνην ποιούμενοι προσθήκην τοῦ α, ὡς καὶ προπαραδέδοται, οἷον, ἔσταλται ἐστάλαται, ἔσπαρται ἐσπάραται, πολλαχοῦ δὲ καὶ τὸ ψιλὸν τοῦ τρίτου ἑνικοῦ σύμφωνον εἰς δασὺ τρέποντες· τέτυπται τετύφαται, εἶρκται ἔρχαται· ἐνίοτε δὲ τῷ συνήθως πλεονάζοντι α καὶ τὸ δ προσελάμβανον ἀποβαλόντες τι τοῦ πρωτοτύπου τρίτου ἑνικοῦ· ἐν γοῦν τῷ ἐρήρεισται καὶ ὠνόμασται ἐξεβλήθη μὲν τὸ σ, ἀντεισήχθη δὲ μετὰ τοῦ συνήθους τοῖς Ἴωσιν α καὶ τὸ δ. καὶ γέγονεν ἡ δα συλλαβὴ συντελοῦσα εἰς τὸ ἐρηρέδαται καὶ ὠνομάδαται, ὡς καὶ ἐν τῷ πεφράδαται. (Vers. 287.) Ὅτι πρὸς τὸν τοῦ Ἀχιλλέως λόγον ταχέες ἱπ*πῆες ἄγερθεν· ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν Εὔμηλος, ἐπὶ δ᾽ αὐτῷ Διομήδης· ἐπὶ δὲ τούτῳ Μενέλαος· Ἀντίλοχος δὲ τέταρτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ᾽ ἵππους, καὶ πέμπτος Μηριόνης. ἐνταῦθα δὲ τοὺς μὲν τέσσαρας ἐπαίνοις κοσμεῖ, ὀνομάζων αὐτοὺς καὶ πατρόθεν, οἷον, ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος, Ἀδμήτου φίλος υἱὸς, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο, καὶ, Τυδείδης, κρατερὸς Διομήδης, καὶ, Ἀτρείδης, ξανθὸς Μενέλαος διογενὴς, καὶ, Ἀντίλοχος, Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς, ὑπερθύμοιο ἄνακτος τοῦ Νηληϊάδαο· τὸν δὲ Μηριόνην ψιλῶς οὕτω προήνεγκεν, *ὀκνήσας ἀποσεμνύναι τὸν ἐκπεσούμενον ὕστατον καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι. (Vers. 301.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς προσπαθῶς Ὅμηρος ἔχει τῷ Νέστορι, οὐ Νεστορίδην εἰπὼν τὸν Ἀντίλοχον ὁμοίως τῷ Τυδείδης, Ἀτρείδης, οὐδὲ Νέστορος φίλον υἱὸν κατὰ τὸ, Ἀδμήτου φίλος υἱὸς, ἀλλ᾽ ἐπαινέσας τὸν γέροντα ῥήτορα καὶ γενεαλογήσας καὶ αὐτὸν κατὰ τοὺς τέσσαρας ἱππέας διὰ τὸ μέλλειν καὶ αὐτὸν ἄεθλον λαβεῖν ἐν τοῖς ἑξῆς τά τε ἄλλα, καὶ διὰ τὸ, οἷον δοκεῖν καὶ αὐτὸν ἀγωνίσασθαι, οἷς τῷ υἱῷ Ἀντιλόχῳ παραινέσει τὰ εἰς νίκην, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται. ὅλως δὲ
1415 *εἰδέναι χρὴ ὡς ἐπίτηδες τὸν Νέστορα ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα παρεισεκύκλησεν, ὡς ἂν ὁ πολύπειρος καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς παραρτύσῃ τὴν Ὁμηρικὴν ῥητορείαν τὰ συνήθη λαλῶν. μόνον γὰρ Ὅμηρος αὐτὸν ὡς οἷον αὐτορήτορα εἰδοποιεῖ, τὸν Ὀδυσσέα ἔμπρακτον ἄλλως ἱστορῶν σοφόν. δοκεῖ δὲ κατὰ τὸν Νέστορα εἶναι καὶ ὁ Ἀντήνωρ παρά γε τοῖς Τρωσί. καὶ δηλοῖ αὐτὸ καὶ Εὐριπίδης, εἰπών· εἴ μοι, ἤγουν, εἴθε μοι τὸ Νεστόρειον εὔγλωττον μέλος Ἀντήνορός τε τοῦ Φρυγὸς δοίη θεός. (Vers. 303.) Τὸ δὲ σὺν ἄρθρῳ εἰπεῖν τοῦ Νηληϊάδαο, ἐξοχήν τινα ἐμφαί*νει τοῦ γέροντος Νέστορος, ἢ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μάλιστα Νηλέως. (Vers. 289.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Διομήδους μὲν καὶ Μενελάου καὶ Ἀντιλόχου τίνες ἦσαν ἵπποι, ἐρεῖ· Εὐμήλου δὲ, οὔ. ποιεῖ δὲ τοῦτο διὰ τὸ ἤδη ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἱστορῆσαι τὸ καλλιστεῖον τῶν τοῦ Εὐμήλου ἵππων. ὅθεν ἄρχεται νῦν εἰπὼν τὸ, ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο, ἤγουν τῇ ἡνιοχικῇ τέχνῃ, ὡς τῶν ἵππων ἤδη δεδηλωμένων. ἅμα δὲ καὶ ἀσχάλλων οἷον ὁ ποιητὴς οἷς ἐκπεσεῖται

τοῦ πρώτου ἄθλου ὁ Εὔμηλος, ὀκνεῖ ἐνδιατρῖψαι τοῖς κατ᾽ αὐτόν. (Vers. 291.) Ἦσαν δὲ ἵπποι τῷ Διομήδει μὲν οἱ τοῦ Αἰνείου. *φησὶ γάρ· ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγὸν, οὕς ποτε ἀπηύρα, ἤτοι ἀφείλετο, Αἰνείαν· αὐτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων. Καὶ ὅρα ἐνταῦθα ἱστορίας κεφαλαιωτικὴν συντομίαν, δι᾽ ἧς ὁ ἀκροατὴς τὰ περὶ τῶν τοιούτων ἵππων ἀναμνηστικῶς καὶ νῦν ἔγνω μαθών. οὓς καὶ Τρωοὺς λέγει· ὅ περ ἕτερόν ἐστι παρὰ τὸ, Τρώιοι ἵπποι. τοῦτο μὲν γὰρ τοὺς τοῦ Τρωὸς δηλοῖ μάλιστα, Τρωοὶ δὲ ἵπποι ἁπλῶς οἱ Τρωικοὶ ἐθνικῶς. φησὶ γάρ· ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγὸν, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἦγεν, ὡς κατωτέρω ἐρεῖ. ἄλλως γὰρ ἡ κοινὴ χρῆσις δοτικῇ τὸ ὑπάγειν συντάσσει. καὶ οὗτοι μὲν ἵπποι τῷ Διομήδει. Μενέλαος δὲ (Vers. 294.) ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους, Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον, ἤτοι τὸν ἴδιον ἵππον τὸν οὕτω καλού*μενον Πόδαργον, ὅ περ ἄλλοι ἐπίθετον ἵππου ἔγραψαν κατὰ τὸ, ὁ τὴν πόδαργον ψύλλαν ἡνιοστροφῶν. Εἶτα (Vers. 296.) ἑρμηνεύων τὸ Ἀγαμεμνονέην, φησίν· ἣν Ἀγαμέμνονι ἔδωκεν Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος, δῶρ᾽, ἵνα μή οἱ ἕποιτο ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν, ἀλλ᾽ αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε Ζεὺς ἄφενος, ναῖε δ᾽ ἐν εὐρυχώρῳ Σικυῶνι, οἴσῃ δηλαδὴ ὑπὸ τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος βασιλείαν. εἶτα συμπεραίνων (Vers. 300.) φησὶν ἐπαναληπτικῶς· τὴν, ἤγουν ταύτην, ὑπὸ ζυγὸν ἦγε, μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν, ἤτοι πάνυ ἐφιεμένην δραμεῖν, ὅ πέρ φασιν οἱ παλαιοὶ ἔπαινον τοῦ Μενελάου εἶναι, ὡς δυνα-
1302 μένου κατευθύνειν τὸ *ἐξ ἀνομοίων ζεῦγος καὶ ἐξισοῦν τῷ ποδάργῳ τὴν ἰσχανόωσαν δρόμου καὶ μὴ διδοῦσαν τῷ ποδάργῳ ἀνοχήν. παρασημειοῦνται δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς κατὰ τὴν θήλειαν Αἴθην ὑπαινίττεται ὁ ποιητὴς περὶ μόνα τὰ παιδουργὰ μόρια διαφέρειν ἄῤῥεν καὶ θῆλυ, κατὰ δὲ ἀρετὴν καὶ τὰ λοιπὰ οὐδεμίαν αὐτοῖς εἶναι διαφοράν. παρασημαίνεται δὲ καὶ τὸ τῶν Ἀτρειδῶν φιλάδελφον. οὐ γὰρ ἐντυγχάνει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς Αἴθης τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ᾽ αὐτεξουσίως τῷ ἰδίῳ Ποδάργῳ συζευγνύει αὐτὴν, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐντυχεῖν περὶ ταύτης τῷ ἀδελφῷ νοηθήσεται. (Vers. 296.) Ὅρα δὲ καὶ οἷον ὁ πλοῦτος, καὶ ὅπως φιλοψυχεῖν ποιεῖ τὸν ἔχοντα, κακὸν ἐκεῖνος ὢν δειλὸν, ὅ φασι, καὶ φιλόψυχον, καὶ μᾶλλον, εἴ περ φιλήδονος ὁ πλουτῶν, ὁποῖος καὶ ὁ ῥηθεὶς Ἐχέπωλος, ὡς δηλοῖ τὸ, ἀλλ᾽ αὐτοῦ τέρποιτο μένων. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς μὲν, ἵνα μὴ στρατεύσηται, ἀλλ᾽ ἀπολαύοι τοῦ οἴκαδε πλούτου, δῶρον ἐξαίρετον τὴν Αἴθην δίδωσι, κακοῦ τούτου, οἶμαι, κατάρξας ἐκεῖνος τῆς τῶν, ὡς ἂν φορολόγος τις εἴποι ἀνὴρ, ἀλόγων ἐκβολῆς. ὁ δὲ ἀγαθὸς βασιλεὺς κρεῖττον ἡγεῖται πολεμιστὴν ἵππον ἤ περ ἀπό*λεμον ἄνθρωπον, δοὺς ἐκείνῳ τρυφᾶν καὶ ἀλλαξάμενος ἀρετὴν ἵππου ψυχῆς ἀγεννοῦς. τί γὰρ καὶ ἔδει αὐτῷ ἐν μάχῃ τοιούτου ἀνδρός; οὕτω κατὰ τὴν Διοδώρου ἱστορίαν καὶ Σκιπίων ὁ στρατηγὸς τοῖς πρώτοις τῶν Σικελιωτῶν προέθηκεν ἢ στρατεύειν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Λιβύην ἢ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς οἰκέτας παραδοῦναι τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ. (Vers. 297.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ Τρωικὸς μόνον Ἀγχίσης, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ Ἑλληνικὸς ὁ τοῦ ῥηθέντος Σικυωνίου τυράννου πάππος· καὶ ὅτι ἀντὶ τοῦ δῶρον δῶρα εἶπε, πληθύνας τὸ ἑνικὸν συνήθως, ἵνα ἐνδείξηται τὸ τοῦ δώρου τίμιον· τοῦτο δὲ καὶ ἄλλως ἁπλοϊκῶς ποτὲ γίνεται, ἤγουν τὸ πληθῦναι τὸ ἑνικὸν, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ἔχει τὸ, δῶμεν ἀέθλιον δεύτερα. τὸ γὰρ σύνηθες ἦν εἰπεῖν ἀέθλιον δεύτερον. τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα, ἤγουν ἄεθλον. ἓν γὰρ πάντως ἆθλον ἑνὶ δίδοται. Τὸ δὲ, ὑπὸ Ἴλιον, ἀλλαχοῦ ὑπὸ Ἰλίῳ λέγων Ἀττικῶς ἐνταῦθα κατὰ αἰτιατικὴν σύνταξιν κοινότερον ἔφρασε. (Vers. 299.) Τὸ δὲ ἄφενος οὐδετέρου γένους, ὡς ἐν τῇ α′ ῥαψῳδίᾳ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα. παρ᾽ ἄλλοις δὲ καὶ ἀρσενικῶς ὁ ἄφενος εὕρηται. Περὶ δὲ Σικυῶνος, ἧς καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ μέμνηται, ἰστέον ὅτι δοκεῖ περιεκτικόν τι κοινότερον ὄνομα εἶναι, καθὰ κρομυὼν, οὕτω καὶ σικυὼν, τόπος *δηλαδὴ περιέχων σικυοὺς ἢ σίκυας, ἐξ ὧν σύγκειται τὸ σικυήλατον. ἐκ δὲ κρομύων καὶ σικύων Σικυὼν καὶ Κρομυὼν τὰ τοπικὰ, ὧν παράγωγα ὁ Σικυώνιος καὶ ὁ Κρομυώνιος, ὧν θηλυκὰ ἡ Σικυωνία αἴθη καὶ ἡ Κρομυωνία σῦς. παρώνυμον δὲ τῇ Ὁμηρικῇ Σικυῶνι καὶ ὑπόδημα Σικυώνιον. περιᾴδονται δὲ τὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἱστορία δηλοῖ, λέγουσα Πολυσπέρχοντα, τὸν ἔνδοξον Μακεδόνα στρατηγὸν, ἐνδυόμενον κροκωτὸν καὶ ὑποδούμενον 1416
Σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. (Vers. 300.) Τὸ δὲ ἰσχανᾶν, λέξις αὕτη οὐδὲν χρήσιμος αὐτὴ καθ᾽ αὑτὴν λόγῳ πεζῷ, γίνεται κατὰ τρεῖς παραγωγὰς καὶ αὐτή. ἔχω γὰρ τὸ ἀντέχομαι, ἀφ᾽ οὗ ἴσχω, ἐξ οὗ ἰσχαίνω, ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ ἰσχανῶ. ταῦτα καὶ περὶ τὸν κατὰ Μενέλαον. (Vers. 301.) Ἐπὶ δὲ Ἀντι-

λόχῳ οὐ λαλεῖ πλείω ἀλλ᾽ ἢ μόνον ὅτι εὔτριχας ὡπλίσατο ἵππους, καὶ ὅτι Πυλοιγενέες αὐτῷ ἵπποι ὠκίποδες ἔφερον ἅρμα. οὐ γὰρ εἶχόν τι ἐπίσημον οἱ γέροντες ἵπποι οὗτοι, ὡς ἱστορηθῆναί τι καὶ περὶ αὐτῶν. ὡπλίσατο δὲ εἶπεν ἀντὶ τοῦ εὐτρέπισε τοῖς ὅπλοις, ὅ ἐστι τοῖς ἡνιοχευτικοῖς, τεύχεσιν ἢ ὀργάνοις ἢ σκεύεσι. (Vers. 303.) *Τὸ δὲ Πυλοιγενέες ἀπὸ τοῦ πύλος γίνεται πλεονασμῷ τοῦ ῑ, ὁμοίως τῷ ὁλοότροχος ὁλοοίτροχος, ὁδοδόκος ὁδοιδόκος, ὁδοπόρος ὁδοιπόρος. ἦν δὲ οὐκ ἔξω λόγου καὶ διὰ *τοῦ η γράφεσθαι τροπῇ τοῦ ō εἰς η̄.* (Vers. 287.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ, ταχέες ἱππῆες ἄγερθεν, τὸ μὲν ταχέες ἐπιῤῥηματικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ κατὰ τάχος. τὸ δὲ ἄγερθεν, δύναται μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ ἀγείρω εἶναι, μάλιστα δὲ τὸ ἀνέστησαν δηλοῖ ἐκ τοῦ ἐγείρω. διὸ ἐπῆκται αὐτίκα τὸ ὦρτο, ταὐτὸν ὂν τῷ, ἀνέστη ἐκπηδήσας. καίριον δὲ ὡς ἐν ποιήσει τὸ ὦρτο, διὸ καὶ τρὶς ἐῤῥέθη, ὥς περ καὶ τὸ, ὑπὸ ζυγὸν ἄγειν, καθὰ προέκκειται.* (Vers. 304.) *Ὅτι ὁπηνίκα νοήμονι ἀνδρὶ ἀγαθά τις συμβουλεύεται, οἰκεῖον ῥηθῆναι τὸ, ὁ δ᾽ ἄγχι παραστὰς μυθεῖτο εἰς ἀγαθὰ φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ, καθὰ καὶ Νέστωρ μυθεῖται τῷ υἱῷ, πεπνυμένῳ ὄντι, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. διὸ καὶ ὁ πατὴρ ἐρεῖ ὡς οὔ σε χρὴ μάλα διδάσκειν. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ μάλα· διδαχθήσεται μὲν γάρ ποτε καὶ ὁ εἰδὼς, οὐ μὴν μάλα κατὰ τὸν Ἄϊδριν.* (Vers. 306.) *Θεοφιλεῖ δὲ σοφῷ πρέπει τὸ, ἤτοι μέν σε νέον περ ἐόντ᾽ ἐφίλησε θεὸς καὶ ἐδίδαξε παντοῖα, τῷ καί σε διδασκέμεν οὔτι μάλα χρεώ· οἶσθα γὰρ εὖ. παρῴδηται δὲ ταῦτα ἐξ ὧν ὁ Νέστωρ ἐνταῦθα νῦν λέγει τῷ υἱῷ, ὅτι Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν ἵππιος ἱπποσύνας αὐτὸν ἐδίδαξαν παντοίας. διὸ οὐ χρεία διδασκαλίας αὐτῷ. οἶσθα γάρ, φησιν, εὖ περὶ τέρματα ἑλισσέμεν, ὅ ἐστι κάμπτειν περὶ τὸ τέλος τῆς νύσσης. ἔν*θα οὕτω προοιμιασάμενος ὁ γέρων καὶ σεμνύνας τὸν υἱὸν ὡς μὴ διδασκαλίας δεόμενος* (Vers. 310.) *ἐπάγει· ἀλλά τοι ἵπποι βάρδιστοι, τουτέστι βραδύτατοι, θείειν, ὅ ἐστι θέειν· τῷ τ᾽ οἴω, ἤγουν διὸ οἴομαι, λοίγια ἔσεσθαι, λοίγια λέγων τὸ τῆς νίκης ἐκπεσεῖν, οἷα τοῖς φιλοτίμοις ὀλέθριον. Εἶτα ποιῶν ὁ γέρων ἀντανίσωσιν* (Vers. 311.) *λέγει ὅτι τῶν δ᾽ ἄλλων ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, τουτέστι ταχύτεροι, ὡς ἄφαρ, ἤγουν εὐθέως καὶ οὐκ ἐκ περιόδου τινὸς κατευστοχοῦντες τῆς νίκης· οὐδὲ μὲν αὐτοὶ πλείονα ἴσασι σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι, ὅ ἐστι βουλεύσασθαι. καὶ ἔστι τὸ νόημα τοῦ γέροντος, ὡς ἐν ὀλιγίστῳ εἰπεῖν, ὅτι σὺ μὲν, ὦ υἱὲ, εἰδήμων, βραδίστους δὲ ἵππους ἔχεις· τοῖς δὲ οἱ μὲν ἵπποι ταχεῖς, αὐτοὶ δὲ βραδεῖς βουλεύσασθαι· διὸ βουλευτέον σοι. Καὶ εὐθὺς* (Vers. 314. sqq.) *δεικνύων ἐπιχειρηματικῶς καὶ γνωμολογικῶς, ὅτι τὰ κατ᾽ ἀνθρώπους, ἐν οἷς καὶ τὸ ἱππεύειν, μήτι, τουτέστι μήτιδι καὶ βουλῇ, ἀνύονται, φησὶ πρῶτον μὲν ἀλειπτικὸν εἰς ἀγῶνα νόημα τὸ, ἀλλ᾽ ἄγε δὴ σὺ φίλος μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγησιν ἄεθλα, ὃ περίφρασίς ἐστι τοῦ, ἵνα μὴ ἡττηθῇς. εἶτα πιστούμενος ἐπαγωγικῶς διὰ δρυτόμου καὶ κυβερνήτου καὶ ἡνιόχου τὸ πάντα βουλῇ καὶ τέχνῃ κατορθοῦσθαι, πρῶτος γάρ, φασιν, Ὅμηρος τῇ κατὰ φιλοσόφους *ἐπαγωγῇ ἐνταῦθα χρᾶται ἤγουν τῇ τοῦ καθόλου πιστώσει ἐκ μερικῶν, φησίν· μήτι τοι δρυτόμος μέγ᾽ ἀμείνων ἠὲ βίηφι· μήτι δ᾽ αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι· μήτι δ᾽ ἡνίοχος περιγίνεται ἡνιόχοιο. καὶ ὡς μὲν ἔστι κυβερνήτου σοφία καὶ βουλευτικὴ μηχανὴ, πᾶς οἶδεν. ἔστι δὲ τέχνη καὶ δρυτόμου τὸ κατὰ φύσιν τὰς τῶν ξύλων, φασὶν, ἁρμονίας κόπτειν, καὶ μηδὲ πρὸς ἀντίπνοιαν ἀνέμου, ἀλλὰ πρὸς πνεῦμα, ὡς ἂν ὠθούμενα πνεύματι καταχλᾶται τάχιον. σοφίας δὲ εὕρημα καὶ οἱ σφῆνες. βουλὰς δὲ ἡνιοχικὰς ὁ γέρων ἐνταῦθα κατωτέρω παραδώσει τῷ υἱῷ.* (Vers. 309.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ᾽ ἑλισσέμεν, οἰκεῖον ἐξ ἡνιόχων μετενεχθῆναι εἰς πάντα τὸν εὖ τοῦ κατ᾽ αὐτὸν στοχαζόμενον πέρατος. Τὸ δὲ βάρδιστοι ἐκ τοῦ βράδιστοι μετατέθειται διὰ μέτρον ἀνάπαλιν ἤ περ τὸ δρατὰ σώματα ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ἤγουν δαρτὰ, γυμνὰ δέρματος.* (Vers. 312.) *Τὸ δὲ, σέθεν αὐτοῦ, πάνυ σεμνύνει τὸν Ἀντίλοχον. οὐ γὰρ μόνον, φησὶ, τοῦ πατρὸς διδάσκοντος ὑπερτερεῖς ἄλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς σὺ καταμόνας βουλευόμενος.* (Vers. 314.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ, μή σε παρεκπροφύγῃ ἄεθλα. δοκεῖ γὰρ ἄπορον πῶς ἂν τὸν Ἀντίλοχον, ὅπως ἂν καὶ ἱππεύσῃ, παρεκπροφύγῃ ἄεθλα, ὅπου καὶ *ὁ ἔσχατος ἄεθλον λήψεται. λύεται δὲ ἡ ἀπορία ἐκ τῆς δεξιᾶς ῥητορείας τοῦ γέροντος, ὃς τὸν υἱὸν εἰς νίκην ἐρεθίζων παραδηλοῖ ὡς ὁ τὸ ἔσχατον ἄεθλον λαβὼν οὐκ ἄεθλον ἔλαβε, καὶ οὕτως ὑπαλείφει αὐτὸν, μονονουχὶ λέγων ὡς, εἴ περ ἄεθλον τὸ ἐπὶ νίκῃ, τὰ ἔσχατον οὐκ ἄεθλον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ῥητορικώτερον· ἀληθῶς δὲ ἄεθλον καὶ ἐκεῖνο*

ἐστὶν, ὡς εἰ καὶ μὴ νικῶντι, ἀλλ' ἀγωνιζομένῳ διδόμενον. ἄεθλα γὰρ τὰ τεθέντα πάντα εἶπε καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, ἱππεῦσι μὲν πρῶτα ἀγλαὰ ἔθηκεν ἄεθλα. ὅμως μέντοι οὐδενὶ τῶν ἐνταῦθα ἱππέων
1303 *ἠξίωσεν ὁ ποιητὴς τὸ πέμπτον ἄεθλον δοῦναι, ἀλλ' ἀρετῇ ἀπρα*κτούσῃ τῇ τοῦ Νέστορος αὐτὸ δίδωσιν. ἴσως γὰρ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ υἱῷ νενίκηκέ πως διὰ τῆς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι συμβουλῆς. διὸ καὶ χρεία καὶ αὐτῷ ἐπάθλου τινός. ἔτι δὲ λυθήσεται ἡ ἀπορία προσυπακουομένου τοῦ κρείττονα, ἵνα ᾖ, μή σε παρεκφύγῃ ἄεθλα τὰ μετὰ τὸ πρῶτον ἄεθλον περιλειπόμενα κρείττονα, ὅ περ Νέστωρ μὲν οὐκ εἶπεν, ὀκνῶν ἴσως τὴν λέξιν διὰ τὸ δυσοιώνιστον· ἤθελε γὰρ τὰ πρῶτα εἰπεῖν, ὃ πάλιν ἦν τῷ βραδίστους ἵππους ἔχοντι δυσχερές. διὸ καὶ ἄμφω σεσίγηκεν, οὔτε πρῶτα εἰπὼν διὰ τὸ δύσελπι, οὔτε τὰ μετ' αὐτὰ, ἵνα μὴ οἰωνίσηται. Ἀντίλοχος δὲ προϊὼν καὶ ὁρῶν ὡς οὐ νικᾷ, φησίν· εἴ περ φερόμεθα χεῖρον ἄεθλον, ἤγουν τὸ μετὰ τὸ πρῶτον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ ῥήτωρ ἠρκέσθη ἐμφήνας ἆθλον ἀγαθὸν καὶ οὐκ ἔσχατον ἐν τῷ πληθυντικῶς καὶ οὕτω σεμνῶς εἰπεῖν ἄεθλα.* (Vers. 315.) *Τὸ δὲ, μῆτι, ὅ ἐστι τῇ βουλῇ, οὐκ* 1417
*ἀπὸ τοῦ μήτιδι γέγονε κατὰ ἀποκοπήν· συνεστέλλετο γὰρ ἂν ἱ τούτου λήγουσα καὶ προπερισπᾶτο ἡ λέξις· ἀλλ' ἔστι μῆτις μήτιδος, καὶ Ἰωνικῶς μήτιος, ὡς Θέτις Θέτιος, μῆνις μήνιος· ἡ δοτικὴ μήτιι καὶ κατὰ κρᾶσιν μήτι. Ἔνθα καὶ ὅρα ὅτι ἀσυνήθους τῆς λέξεως οὔσης καὶ *συνεμπιπτούσης κατὰ προφορὰν τῷ μήτι ἐπιῤῥήματι, ἔφθη ὁ ποιητὴς ῥῆμά τε εἰπὼν τὸ μητίσασθαι καὶ μῆτιν τὴν βουλὴν, ἵνα ὁ ἀκροατὴς ἀκούσας τὸ μήτι ἐπὶ τῆς βουλῆς συστοίχως νοήσῃ καὶ αὐτό. Κάλλους δὲ ποιητικὸν τὸ κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς ἐν τρισὶ στίχοις τεθῆναι τὸ μῆτι καταρχάς.* (Vers. 317.) *Ἐρέχθεσθαι δὲ κατὰ ὀνοματοποιίαν τὸ ἐρεθίζεσθαι, ἄλλο πάντως ὂν παρὰ τὸ ὀρεχθεῖν, ὃ πρὸ μικροῦ εἴρητο.* (Vers. 319.) *Ὅτι τέχνης ἱππικῆς λόγους ἐκτιθεὶς ὁ Νέστωρ τῷ υἱῷ ἄρχεται πρῶτον ἐκ τοῦ ἐναντίου, λέγων· ἀλλ' ὃς μὲν ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς, ἤγουν πέποιθε κατά τινας, ἢ μάλιστα πεποιθὼς εἴη κατὰ σχῆμα ἐλλείψεως, ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα, ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει, ἤγουν οὐ κατέχει ἐπὶ πολὺ ἑλισσομένους, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἀνὰ δρόμον πλανωμένους. Καὶ ὅρα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ νοήματος τούτου ἐκ περισσοῦ κείμενον τὸν ἀλλᾶ σύνδεσμον καὶ οὐδεμίαν δηλοῦντα ἑρμηνείαν αὐτῷ ἀνήκουσαν. Εἶτα* (Vers. 322.) *ὁ γέρων μετὰ τὸ ἐξ ἐναντίου νόημα, ἤγουν τὸ περὶ ἡνιοχικῆς ἀτεχνίας, πρὸς τέχνην λαλῶν φησίν· ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους, αἰεὶ τέρμ' ὁρόων στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει ὅπως τὸ πρῶτον τανύσει βοέοισιν ἱμᾶσι, *τουτέστι οὐδὲ λανθάνει αὐτὸν πῶς ἡνιοστροφήσει τοὺς ἵππους τὸ πρῶτον, ἤγουν πρὸ τοῦ εἰς τὸ τέρμα ἐλθεῖν, ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως τοὺς ἵππους δηλαδὴ, οὐ μὴν ἀφραδέως κατὰ τὸν προῤῥηθέντα καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει, ἤγουν ἐπιτηρεῖ τὸν προελαύνοντα, ἁμιλλώμενος μὴ λιπέσθαι πολύ. Κέρδεα δὲ εἶπεν οὐχ' οὕτω τοὺς δόλους, ὅσον τὰς ἁπλῶς κερδαλέας, ὅ ἐστιν ἐπωφελεῖς ἐπινοίας.* (Vers. 319.) *Τὸ δὲ, ὃς ἵπποισι καὶ ἅρμασι πεποιθὼς, ἕτεροι γράφοντες πέποιθεν ἀφίενται πραγμάτων διὰ τὸ κοινὸν τῆς σύνταξεως.* (Vers. 323.) *Τὸ δὲ αἰεὶ ἐπίτασιν ἔχει προσοχῆς. οὐ γὰρ ἁπλῶς χρὴ τὸν ἡνίοχον τέρμα ὁρᾶν, ἀλλὰ καὶ αἰεί. Τὸ δὲ, στρέφει ἐγγύθεν, ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεσθαι ἔνθα καὶ ἔνθα. ἑλίξεται μὲν γάρ τίς ποτε, ὡς εἰκὸς, οὐ μὴν ἐπὶ πολλὸν, ὃ δὴ πλανᾶσθαι τοὺς ἵππους ποιεῖ.* (Vers. 324.) *Βοέους δὲ ἱμάντας λέγει, ἅ περ κατωτέρω ἡνία φησί.* (Vers. 325.) *Τὸ δὲ, ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, πρός τε τὸ οὐδὲ κατίσχει ἀντίκειται, καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεσθαι καὶ πλανᾶσθαι δὲ τοὺς ἵππους, ὅτε οὐδὲ δύναται τὸν προὔχοντα δοκεύειν ὁ οὕτως ἀτεχνῶς ἡνιοχεύων.* (Vers. 322.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ὃς κέρδεα οἶδεν, ἀεὶ τέρμα ὁρόων στρέφει ἐγγύθεν οὐδέ ἑ λήθει, παραίνεσίς ἐστι τοῦ πάντα συνετὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸ κατ' αὐ*τὸν τέλος ὁρᾶν.* (Vers. 325.) *Μιμήσεως δὲ ἀγαθῆς τὸ, ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει. δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τὸν ἁπλῶς προὔχοντα δοκεύων ἐπὶ καλῷ, ἀγαθόν τι μιμεῖται. ὁμοίως δὲ δῆλον καὶ ὅτι ὁμώνυμος λέξις τὸ προὔχειν. καὶ ἐνταῦθα μὲν, ὡς προεδηλώθη, τὸ ἔμπροσθεν ἐλαύνειν δηλοῖ, παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ ὑπεροχῆς τίθεται. οὕτω γὰρ προὔχοντας τοὺς ἐν ἀξίαις φαμέν. παρὰ μέντοι Εὐριπίδῃ ὁ προὔχων τοῦ ἀσκοῦποὺς ἑτεροίαν ἔννοιαν ἔχει, ὁποίαν τινὰ καὶ ἐν τῇ φῖ ῥαψῳδίᾳ τὸ, πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι ἀσπίδα ἐρείσας. Ἐν τούτοις δὲ ἰστέον ὅτι τε καλῶς προὔχοντα τὸν προελαύνοντα νοοῦμεν, ἐπειδὴ καὶ ἔχειν λέγεται τὸ ἡνιοχικῶς ἐλαύνειν κατὰ τὸ, ἔχε μώνυχας ἵππους, καὶ ὅτι τὸ τὸν προὔχοντα δοκεύειν καὶ*

γυναικὶ μαχλάδι σκωπτικῶς ἂν ἐπιῤῥηθείη τῇ κατ' Εὐριπίδην εἰπεῖν φιλάνδρῳ. αἱ γὰρ τοιαῦται τὸν προὔχοντα καὶ αὐταὶ δοκεύουσιν, οὐ τὸν ἁπλῶς μέντοι, ἀλλὰ τὸν ὡς εἴρηται ἀσκοῦ προὔχοντα πόδα, ἤγουν τὸν τοῦ κατ' ἄνθρωπον σώματος προϊσχόμενον. δῆλον γὰρ ὅτι, καθὰ θύλακος τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, οὕτω κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ ἀσκός. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ προὔχειν ἔστι καὶ παθητικὸν παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, τάδε μὲν σὺ προὔχοιο, ἤγουν προφασίζοιο. *τὸ δὲ τοιοῦτον προὔχεσθαι προΐσχεσθαι κοινότερον λέγεται, καθ' ὃ λόγῳ συστοιχίας τροπικῆς καὶ τὸ προΐσχεσθαι χεῖρας εἰς ἱκετείαν καὶ βρέφος δὲ εἰς ἀφόδευμα καὶ ὅσα τοιαῦτα. (Vers. 326.) Ὅτι σαφοῦς γνωρίσματος τὸ, σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς οὐδέ σε λήσει. (Vers. 327.) Ὅτι ἡ τοῦ ἱππικοῦ δρόμου νύσσα, ἤτοι ὁ καμπτὴρ, τοιαύτη τις ἦν τοῖς ἐνταῦθα ἱππεῦσιν, ὡς εἰκὸς, καθὰ δηλοῦται διὰ τοῦ Νέστορος· ἕστηκε ξύλον αὖον, ὅσον τ' ὄργυια, ὑπὲρ αἴης, ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ. λᾶε δὲ, ἤγουν λίθοι, τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος *δ' ἱππόδρομος ἀμφὶς, ἤ τευ, ἤγουν
1418 ἤ τινος, σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος, ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων. καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκεν Ἀχιλλεύς. (Vers. 330.) Καὶ σημείωσαι τὸ τοιοῦτον ἔθηκεν. οὐ γὰρ συνήθως εἴληπται, ἀλλὰ δηλοῖ τὸ ὥρισε. προϊὼν δὲ ἄλλως ἐρεῖ· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς, ὡς ταὐτὸν ὂν ἐνταῦθα εἰπεῖν ἔθηκεν ἢ ἐσήμηνε τέρμα. Ὅρα δὲ τὸ γρῖφον τοῦ τέρματ' ἔθηκεν. εἰ γάρ τις γράψοι ἐν χρόνῳ παρακειμένῳ αὐτὸ, ἵνα ᾖ, τέθεικε τέρμα, ἔχοι ἂν καὶ τοῦτο λόγον καὶ οὐκ ἐξουθενοῖτο. ἀκολουθη*τέον δὲ ὅμως τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις. Σημείωσαι δὲ ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον ἔθηκε τέρματ' Ἀχιλλεὺς, ῥητῶς γὰρ ὁ ποιητὴς αὐτὸ οὐκ ἔγραψεν, ἀλλ' ὁ Νέστωρ οἷα εἰδὼς λαλεῖ. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ἐν τῷ, σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς, ὁμοίως νοητέον ὅτι ἤδη φθάσας *ἐσήμανε κατὰ τὸν λόγον τοῦ 1304
Νέστορος. (Vers. 327.) Ὅρα δὲ εἰσβολὴν διηγήματος ἐν τῷ, ἕστηκε ξύλον, ἁπλῆν καὶ σαφῆ ὡς τῷ νῦν καιρῷ ἔπρεπε. Τὸ δὲ αὖον κοινῶς μὲν ψιλοῦται, ἐν δὲ τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται ὅτι δασυντέον τὸ αὖον. καὶ ἔστιν Ἀττικὸς ὁ πνευματισμὸς οὗτος καὶ ἐν τῷ αὑαίνω, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἀφαυάνθην παρὰ τῷ κωμικῷ. εἴρηται δὲ περὶ τοιούτου πνευματισμοῦ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. πρωτότυπον δὲ τούτων τὸ αὕω, ἐξ οὗ καὶ πυραύστης, ζωΰφιον καταπετόμενον φλογὸς καὶ οὕτως ὀλλύμενον, ὅθεν παροιμία τὸ, πυραύστου μόρος ἐπὶ τῶν καὶ ῥᾳδίως καὶ ἑκουσίως θνησκόντων ἀγεννῶς ἐξ ἀφροσύνης. Τὸ δὲ ὄργυια κἀνταῦθα προπαροξύνε*ται, εἰ καὶ ἡ κοινὴ χρῆσις παροξύνει αὐτό. (Vers. 328.) Τὸ δὲ, ἢ δρυὸς ἢ πεύκης, πιθανεύεται ἀλήθειαν τῷ διηγήματι, ὡς τῶν μὲν γινωσκομένων ἀνενδοιάστως λεγομένων ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, διστάζομένων δὲ τῶν μὴ ἐγνωσμένων. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, ἢ σῆμα παλαιοῦ τάφου, ἢ νύσσα. Τὸ δὲ, οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ, ἐκ τοῦ τέλους εἴρηται τῷ γέροντι, ὡς ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη τοῦ ξύλου ἐξ ἀρκέσαντος ἵστασθαι. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ὅρα παίδευσιν, ἐφ' οἷς εἴτε νύσσα τὸ ξύλον εἴτε σῆμα, οὐδεὶς αὐτὸ μετέστησεν, ἵνα μὴ ἀφανίσῃ μνήμην ἀγαθήν. προσνεμητέον δὲ μᾶλλον τῇ δρυῒ τὸ ὑπὸ ὄμβρου ἄσηπτον. τῇ πεύκῃ γὰρ οὐκ ἐπὶ τοσοῦτον. Τὸ δὲ ἐρηρέδαται δηλοῖ μὲν τὸ, ἔχουσιν ἑδραίωσιν ἐν τῇ ἔρᾳ. πῶς δὲ γίνεται, πρὸ ὀλίγου εἴρηται. (Vers. 329.) Τὸ δὲ λευκὼ πρὸς πιθανότητά τινα εἰδήσεως εἴρηται, ὡς σεσημειωμένων ὄντων καὶ τῶν λίθων. τοιοῦτον δέ που καὶ τὸ, λίθον τρηχὺν μέλανα. εἰωθυῖα δὲ ἡ διὰ λίθων ἔρεισις τῶν ἐν ὑπαίθρῳ ἑστηκότων ξύλων. (Vers. 330.) Ξυνοχὴ δὲ ὁδοῦ ἡ στενότης καὶ ἀπὸ εὐρυχωρίας εἰς στενὸν σύμπτωσίς τε καὶ σύγκλεισις, ὅθεν καὶ τὸ ἐπὶ στήθεσι συνοχωκότε ἐν τῇ β' ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. κατὰ δὲ παλαιοὺς εἰπεῖν, συνοχή ἐστι τὸ τῶν σταδίων σιγματοειδὲς, ὁποῖον μάλιστα τὸ κατὰ τὸν καμπτῆρα εἶτουν τὴν νύσσαν. αὐτοὶ *δέ φασι καὶ ὅτι οὐ μόνον ἀγάλματα ἦσαν τοῖς τύμβοις ἐφιστάμενα, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ξύλα, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται, καὶ λίθοι ἀνεικόνιστοι. διὸ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἐλπήνωρ εὐῆρες ἐρετμὸν ἐθέλει στῆναι ἄνω τοῦ κατ' αὐτὸν τύμβου. Λεῖον δὲ ἱππόδρομον λέγει τὸ περὶ τὸν καμπτῆρα μάλιστα χωρίον τὸ ἐν ξυνοχαῖς ὁδοῦ, περὶ οὗ ἦν ὁ λόγος. λέγει δὲ καὶ μετ' ὀλίγα, τέρματα τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ. τὸ γὰρ ἄλλο πᾶν οὐκ ἦν εἰκὸς λεῖον εἶναι, ὡς δηλώσει καὶ ὁ ῥωχμὸς ὁ τὸν Μενέλαον ἀποκωλύσας τοῦ κατ' εὐθὺ δρόμου. (Vers. 332.) Ἐν δὲ τῷ, ἢ τόγε νύσσα τέτυκτο καὶ ἑξῆς, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι Ἀρίσταρχος γράφει· ἢ τόγε σκίρος ἔην, νῦν αὖ θέτο τέρμα τ' Ἀχιλλεύς· ἑνὸς τούτου στίχου τεθέντος ὑπ' ἐκείνου ἀντὶ τῶν ἀνωτέρω γραφέντων δύο. καὶ φασὶ σκίρον τὴν ῥίζαν

λέγεσθαι, παρὰ τὸ ἐσκιάσθαι, ὅθεν καὶ σκίρον τὸ σκιάδιον παρὰ Ἀττικοῖς. περὶ δὲ σκίρου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ σκιράδος Ἀθηνᾶς, καὶ ὅτι ὁ σκίρος καὶ γύψον ἢ γῆν γυψώδη δηλοῖ, σημαίνει δὲ καὶ τυροῦ ῥύπον, ἐξ ὧν καὶ τὸ σκιροῦσθαι ῥῆμα, ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη καλῶς. (Vers. 334.) *Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ γέρων Νέστωρ ὑποτίθεται τῷ παιδὶ, ὅπως χρὴ τόν τε δεξιὸν ἵππον διατίθεσθαι ἐν τῷ ἱππεύειν, τόν τε ἀριστερὸν, καὶ ὅπως δεῖ αὐτὸν κλινόμενον ἐν τῷ κάμ*πτειν σχηματίζεσθαι, καὶ τῷ δεξιῷ μὲν ἀπειλησάμενον καὶ κεντήσαντα εἶξαι τὰ ἡνία, τῇ δὲ νύσσῃ τὸν ἀριστερὸν ἵππον ἐγχρίπτειν. ἔστι δὲ ἡ ὅλη αὕτη φράσις τοῦ ποιητοῦ τοιαύτη, σκληρότερον ἔχουσα διὰ τὸ τοῦ λέγοντος ἐναγώνιον καὶ σύννουν, καὶ οὐδὲ ἐσκευασμένη ὅλως πρὸς λειότητα γραφικήν· ᾧ, τουτέστι τῷ τέρματι, σὺ μάλ᾽ ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν, ἤγουν ἐγγὺς, ἔλαυνε ἅρμα καὶ ἵππους, αὐτὸς δὲ κλινθῆναι, τουτέστι κλίθητι, ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ ἦκ᾽ ἐπαριστερὰ τοῖιν, ἤγουν τούτων τῶν δύο ἵππων· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τε οἱ ἡνία χερσίν· ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω, ὡς ἄν τοι πλήμνη γε, ἡ καὶ ἀλλαχοῦ προγραφεῖσα, διόσσεται ἄκρον ἱκέσθαι κύκλου ποιητοῖο, τουτέστιν ὡς ἂν τὸ ἄκρον τοῦ* 1419
ἄξονος τὸ κατὰ τὸν τροχὸν, τοῦτο γάρ ἐστι πλήμνη τροχοῦ, δόξῃ ἐγγίσαι ἄκρᾳ τῇ νύσσῃ, περὶ ἣν ὁ λίθος. λίθου δέ, φησιν, ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν, μή πως ἵππους τε τρώσῃς κατά θ᾽ ἅρματα ἄξῃς· χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δὲ σοὶ αὐτῷ ἔσσεται ἢ ἔσσεαι. Καὶ ὅρα ἐνταῦθα τέτταρας ταύτας ἐννοίας αἰτιολογικὰς δυσὶ στίχοις ἐμπεριγραφείσας κομματικῶς διὰ τὸ σπεύδειν τὸν ταῦτα λαλοῦντα. (Vers. 335.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι εὔπλεκτον δίφρον φησὶν, ἐπεὶ εἶχέ τι πλέγματος, ὡς δεδή*λωται, ὅπου ὁ ποιητὴς ἔφη ἐρινεὸν νέους ὅρπηκας. καὶ προϊὼν δὲ δίφρους εὐπλεκέας ἐρεῖ, ὡς μὴ γομφωτοὺς ὄντας καὶ κολλητοὺς, ὅ ἐστιν ἡρμοσμένους ἐξ ὕλης βαρυτέρας, ἀλλὰ καὶ ἔκ τινων πλεγμάτων εὐθετισμένους δι᾽ ἐλαφρότητα. κύκλον δὲ ποιητὸν λέγει συνήθως τὸν τοῦ ἅρματος τροχὸν, ὡς καὶ αὐτὸν εὖ πεποιημένον, ἢ καὶ πρὸς διαστολὴν τῶν παρὰ τοῖς σοφοῖς διανοητῶν κύκλων.* (Vers. 340.) *Τὸ δὲ προσκροῦσαι λίθῳ εὐφήμως καὶ γλυκέως κατ᾽ ἀφέλειαν ἐνταῦθα εἶπε λίθου ἐπαυρεῖν ἤτοι ἀπολαῦσαι, οὐκ εἰς ἀγαθόν τι δηλαδὴ, ἀλλ᾽ εἰς κάκωσιν, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, καὶ τῶν ὁμοίων. Τὸ δὲ τρώσῃς ἀντὶ τοῦ βλάψῃς Ἰωνικῶς, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐν τῷ, οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ἤγουν βλάπτει. καὶ οἶδε τὴν τοιαύτην σημασίαν καὶ Ἡρόδοτος. ὠνοματοπεποίηται δὲ ἡ λέξις, ὡς καὶ τὸ τρῶ τὸ τρυπῶ, ἐξ οὗ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη, καὶ τὸ τετραίνω καὶ ὁ τόρνος.* (Vers. 341.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ, κατά τε ἅρματα ἄξῃς, χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοις ἔσῃ, ὡρμήθη γράψαι τις τὸ ἰαμβεῖον ἐκεῖνο, σὸν ἅρμα χάρμα καὶ γέλως Ἰεφθάε. κεῖται δ᾽ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ μετ᾽ ὀλίγα* (Vers. 345.) *καὶ τὸ, ἕλῃ ἀντὶ τοῦ καταλάβῃ ἐν τῷ τρέχειν. φησὶ γὰρ ὡς, εἴ περ νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων ἤτοι σπουδαίως *θέων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται, οὐκ ἔσθ᾽ ὅς κέ σ᾽ ἕλῃσι μετάλμενος, οὔτοι παρέλθοι, ἤγουν οὔτε ἐγγίσει οὔτε νικήσει σε. Καὶ ὅρα τὸ παρέλθοι κυριολεκτούμενον ἐνταυθοῖ, ἐξ οὗ τέτραπται ἀλλαχοῦ τὸ, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι.* (Vers. 343.) *Ὅτι χρήσιμον εἰς προσοχὴν τὸ, ἀλλὰ φίλος, ἤγουν ὦ φίλε, φρονέων, πεφυλαγμένος εἶναι, ἀντὶ τοῦ ἔσο.* (Vers. 344.) *Ὅτι ὁ πολυΐστωρ Νέστωρ θαῤῥύνων τὸν υἱὸν λέγει ὡς, εἴ περ τὴν νύσσαν ὡς παρηγγέλθη παρεξελάσει, τουτέστι κάμψας παρέλθῃ, οὐδεὶς αὐτὸν νικήσει, οὐδ᾽ εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν, ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ, ὡς δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ, ἐνθάδε τέτραφεν ἐσθλοί. καὶ ἰδοὺ ἱστορίαι χρήσιμοι πρὸς ἵππων σύγκρισιν χορηγηθεῖσαι ὑπὸ Νέστορος. Ἀρείων δὲ ἵππου ὄνομα, ᾧ ἐποχούμενος Ἄδραστος ἐν τῷ Θηβαϊκῷ πολέμῳ διέδρα τὸν θάνατον εὐτυχῶς, ὡς καὶ ἡ Βοιωτία δηλοῖ. θεῖον δὲ γένος ὁ Ἀρείων, ὅτι κατὰ τὸν μῦθον Ποσειδῶνος καὶ Ἁρπυίας ἢ Ἐριννύος γενεαλογεῖται. φασὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Ποσειδῶν μὲν αὐτὸν Κοπρεῖ δίδωσι τῷ Ἁλιαρτίῳ, Κοπρεὺς δὲ Ἡρακλεῖ, ἐφ᾽ οὗ μαχόμενος Κίκνον ἀνελὼν, εἶτα τῷ Ἀδράστῳ αὐτὸν ἐχαρίσατο. ἐπίτηδες δὲ κἀνταῦθα ἵππων ἀρίστων ἐμνήσθη πρὸς πιθανότητα τῶν τοῦ Ἀχιλλέως, περὶ ὧν *προγέγραπται. Ἀρείων δὲ ὁ μὲν ἵππος διφθόγγῳ παραλήγεται καθ᾽ ὁμωνυμίαν τὴν πρὸς τὸ συγκριτικὸν, ὃ δηλοῖ τὸν κρείττονα· τὸ μέντοι κύριον ὁ μελῳδὸς Ἀρίων διχρόνῳ τε μόνῳ παραλήγεται πρὸς διαστολὴν καὶ τὸ ω δὲ τῆς εὐθείας φυλάσσει ἐν τῇ ἐφεξῆς κλίσει τῶν πλαγίων. Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων τὸν ὡς εἴρηται Ἀρείονα ἵππον διὰ τοῦ ῑ καὶ ō μικροῦ γράφουσιν ὁμοίως τῷ Ἰξίων Ἰξίονος*

καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα μακρῷ διχρόνῳ παραλήγεται. οἱ μέντοι πλείους καὶ ἀκριβέστεροι διὰ τῆς ει διφθόγγου τὸν τοιοῦτον Ἀρείονα τυποῦσι· καὶ ὅτι ὁ εἰδὼς, τί σημαίνει τῷ ποιητῇ τὸ παρὲξ ἐπίρ-*ῥημα, καλῶς ἂν εἴποι ἐξ ἐκείνου συντεθεῖναι τὸ παρεξέλθῃσθα, ἵνα ᾖ παρὲξ ἔλθῃς. (Vers. 350.) Ὅτι 1305
τὴν ὅλην διδασκαλίαν τοῦ γέροντος κόμματι συλλαβὼν φησίν· ὣς εἰπὼν ἕζετο, ἐπεὶ ἑκάστου πείρατα ἔειπεν, ἤγουν ἐπεὶ τῷ υἱῷ ἑκάστου πρακτέου πέρας ὑπέθετο. (Vers. 352.) Ὅτι κλήρους ἐβάλλοντο ἤγουν ἔθεντο οἱ ἱππεῖς, καθὰ ἦν, ὡς εἰκὸς, ἔθος. ἔπαλλε δὲ Ἀχιλλεύς. ἐξέθορε δὲ εὐτυχῶς ὁ τοῦ Ἀντιλόχου κλῆρος. μετὰ δὲ αὐτὸν ἔλαχεν Εὔμηλος ὁ τῶν ἄλλων προα*ναστὰς, ἐπὶ δὲ τούτῳ Μενέλαος, ἐπὶ δ᾽ αὐτῷ Μηριόνης ἔλαχεν ἐλαύνειν. ὕστατος δὲ Τυδείδης, ὄχ᾽ ἄριστος ἐὼν, λάχε ἐλαυνέμεν ἵππους. (Vers. 354.) Καὶ ὅρα ὅτι τε τρὶς ἐνταῦθα εἶπε τὸ ἔλαχεν, ἐπιμείνας τῇ λέξει διὰ τὸ καίριον,
1420 καὶ ὅτι τὸ μὲν εἰπεῖν ἁπλῶς ἔλαχεν ἔλλειψιν ἔχει δύο λέξεων, τὸ δὲ ἔλαχεν ἐλαύνειν μιᾶς. τὸ δὲ ἔλαχεν ἐλαύνειν ἵππους, ἀλλ᾽ αὐτὸ ἐντελέστατα ἔχει. (Vers. 356.) Σημείωσαι καὶ ὅτι τὸ ὕστατον τὸν Διομήδην λαχεῖν ἐξόχως ἄριστον ὄντα διὰ τὸ τοῦ λάχους τε δυσκλήρημα Ὅμηρος παρεσημήνατο καὶ εἰς ἔνδειξιν δὲ τοῦ μη*δὲν ἂν ἐντεῦθεν αὐτὸν βλαβήσεσθαι· νικήσει γὰρ αὐτὸς δραμών. περὶ δὲ τοῦ κλήροις λαγχάνειν ἑτέρωθι προδεδήλωται. (Vers. 358.) Ὅτι οἱ μὲν ῥηθέντες ἱππεῖς στὰν, ἤγουν ἔστησαν, μεταστοιχεὶ, τουτέστιν ἐπὶ στοῖχον καὶ τάξιν τινά· Ἀχιλλεὺς δὲ, ὡς καὶ προεῤῥέθη, σήμηνε τέρματα. παρὰ δὲ σκοπὸν, ἤτοι κατάσκοπον, εἷσεν, ὅ ἐστιν ἐκάθισεν, ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο, ἤτοι ἀκόλουθόν ποτε τοῦ Πηλέως, ὡς μεμνέῳτό, φησι, δρόμου καὶ ἀληθείην ἀποείποι. καὶ τινὲς μὲν γοργῶς ἐνταῦθα φασὶν ὡς οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τέρματος, καθὰ ἐπὶ τῶν δρομέων, ἡ ἄφεσις. διὸ ἐκεῖνοι μὲν ἐν τοῖς ἑξῆς μεταστοιχεὶ στάντες οὐ κληροῦνται, οἱ δὲ ἱππεῖς κλήρους βάλλονται περὶ τῆς στάσεως. ἕτεροι δὲ πλατύτερον οὕτω φασίν. μεταστοιχεὶ λέγεται τὸ ἐπὶ στίχον. στίχος δὲ ἡ ἐπὶ βάθος στάσις τῶν χορευτῶν, ὁποία καὶ ἡ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων ἡνιόχων στάσις. οὐ γὰρ κατὰ μέτωπον ἔστησαν. εἰ γὰρ τοῦτο, τί, φασιν, ἔδει κλήρου ἐπὶ τῇ στάσει τοῖς ἐν ἰσότητι ἱσταμένοις ἐπὶ στίχῳ, ἐὰν κατὰ μόνον τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ἦν αὐτοῖς διαφορά; ἡ δὲ μεταφορά, φασι, τοῦ μεταστοιχεὶ ἀπὸ τῶν παρ᾽ ἡμῖν στίχων, οὓς οἱ παλαιοὶ οὐχ᾽ ὡς νῦν ἡμεῖς κατὰ μέτωπον ἀλλὰ κατὰ βάθος ἔγραφον, ἕν, φασιν, εἶτα ἕτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον. καὶ ταῦτα μὲν οἱ *παλαιοί. ἐξ ὧν ἔστι νοῆσαι ὡς οὐ κατὰ τὸ λεγόμενον ἐνορδίνως ἵσταντο οὗτοι κατὰ πλάτος, ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἔμπροσθεν, ὁ δ᾽ ὄπισθεν, καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον ἄλλος, καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ κατὰ βάθος τελευταίου. διὸ καὶ ὁ Τυδείδης δυσκληρεῖ, ὡς εἴρηται, λαχὼν ὕστατος, εἰ καὶ τῇ τῶν ἵππων ἀρετῇ προέδραμεν. ὅτι δέ ποτε καὶ ἡ ἐν βίβλοις γραφὴ οὕτως ἐτάττετο, οὐ μόνον σπυρηδὸν καὶ πλινθηδὸν σχηματιζομένη, ἀλλὰ καὶ πυργηδὸν κατὰ βάθος, ὅθεν ἐξεύρυνται καὶ τὰ κοινῶς διπάγια λεγόμενα καὶ τριπάγια, ἑτέρωθεν ἔστι γνῶναι. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ὅτι οὐ δολιχὸς ὁ δρόμος, κάμπτουσι γάρ· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐγγὺς ὁ καμπτὴρ, τηλόθεν γὰρ ἐν λείῳ πεδίῳ τὰ τέρματα. διὸ οὐδὲ πολλάκις κάμπτουσιν ὡς οἱ ἐν Ὀλυμπίοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἀγῶσιν ὕστερον. ἔδει γάρ, φασιν, ἐγγὺς εἶναι τὸν καμπτῆρα, εἰ πολλάκις δηλαδὴ ἔκαμπτον. ἅπαξ οὖν πρὸς τῷ αἰγιαλῷ ὁρῶνται πύματον τελοῦντες δρόμον ἂψ, ὅ ἐστιν ὀπίσω ἐφ᾽ ἁλὸς πολιῆς, ἔνθα δηλαδὴ καὶ τὸ τέρμα τὸ ξύλον ἵστατο. καὶ ἅπαξ φιλονεικία τις γίνεται περὶ αὐτῶν. Δίαυλος οὖν, φασὶ, μακρότατος ὁ δρόμος οὗτος τῶν ἱππέων. διὸ καὶ σκοπὸς κάθηται ὁ Φοῖνιξ καὶ σημειοῦται τηλόθεν τὸ τέρμα, μή ποτέ τις λάθῃ κάμψας ἐντὸς τοῦ μακροτάτου δρόμου. καὶ οὕτω μέν τινες μακρὸν εἶ*ναι δίαυλον τὸν παρόντα δρόμον εἶπον. ἕτεροι δὲ πολλάκις κάμψαι τοὺς ἡνιόχους ὑπονοοῦσι διὰ τὸ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, ὡς μεμνέῳτο δρόμου ὁ Φοῖνιξ, ἤγουν μνήμην ἔχοι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κάμψεων. ἀκριβέστερον δὲ εἶπον οἱ δίαυλον φάμενοι, ὡς τοῦ μεμνῆσθαι μὴ μόνον διὰ τὸν καμπτῆρα λεχθέντος, ἀλλὰ καὶ εἴ τί που ἄλλο ῥᾳδιουργηθείη ὑπὸ τῶν οὕτω τηλόθι τρεχόντων, οὗ καὶ αὐτοῦ ἔδει τὸν Φοίνικα μεμνημένον ἀπειπεῖν τῷ Ἀχιλλεῖ. λέγουσι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἡνίοχοι ἀρξάμενοι ἀπὸ Σιγείου, ἔνθα αἱ τοῦ Ἀχιλλέως νῆες ἦσαν, ἔτρεχον ἐπὶ τὸ Ῥοίτειον νόσφι νεῶν τῶν πρὸς τῷ αἰγιαλῷ, ἐφ᾽ ἁλὸς ἢ ἀφ᾽ ἁλὸς πολιῆς κατὰ τὸν ποιητήν. κατὰ μέντοι Ἀρίσταρχον ὁ τῶν ἱππέων τούτων δρόμος ἐγίνετο ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ τείχους ἄχρι τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἐκεῖ κλισιῶν πενταςταδίῳ διαστήματι. (Vers. 361.) Τὸ δὲ μεμνέῳτο ἢ ἐκ τοῦ μεμνέοιτο γίνεται κατ᾽ ἔκτασιν τοῦ ο, ὁποῖα καὶ ἄλλα εὐκτικὰ τοιαῦτα ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖνται,

ἢ ἀπὸ τοῦ μεμνῷτο ἐπεντεθέντος τοῦ ε̄. σύστοιχον δὲ τῷ μεμνέῳτο πλὴν ἁπλούστερον καὶ τὸ, ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνῴμεθα, ὃ κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. Τὸ δὲ ἀποείποι ἀντὶ τοῦ εἴποι, περιττῆς καὶ νῦν κειμένης τῆς προθέσεως, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων προδεδήλωται. κοινότερον μέν*τοι ἀπειπεῖν ἢ τὸ ἀποφῆσαι, οἷον, ἢ εἰπὲ ἢ ἀπόειπε, ὅμοιον ὂν τῷ, ἢ φάθι ἢ ἀπόφαθι, ἢ καὶ ἄλλως, τὸ ἀπαγορεῦσαι καὶ μηκέτι ἔχειν τι εἰπεῖν, κατὰ τὸ, τάλαιν' ἀπεῖπον ἄλγει. δῆλον δ' ὅτι τὸ ἀπειπεῖν καὶ ἀπείπασθαί ποτε λέγεται. (Vers. 362.) Ὅτι διάθεσιν δρόμου ἁρματηλατῶν ὑπογράφων διασκευαστικῶς ὁ ποιητὴς τὴν κατά τε τὸ ἅρμα καὶ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἐπιβάτας φησίν· οἱ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵπποιιν μάστιγας ἄειραν, πέπληγόν τε ἱμᾶσιν· ὁμόκλησάν τε ἐπέεσσιν ἐσσυμένως. οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο νόσφι νεῶν ταχέως, ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη ἵστατ' ἀειρομένη ὥστε νέφος ἠὲ θύελλα, χαῖται δ' ἐῤ*ῥώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο, ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ, ἄλλοτε δ' ἀΐ- 1421
ξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες ἔστασαν ἐν δίφροισι, πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου νίκης ἱεμένων,
1306 κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος ἵπποις· οἱ δ' ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο. ἀλλ' ὅτε δὴ πύ*ματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι ἂψ ἀφ' ἁλὸς πολιῆς, ὡς προεγράφη, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου φαίνετο. εἶτα ἑρμηνεύων τί λέγει ἀρετὴν ἵππου, ἐπάγει· ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος, οἱονεὶ λέγων ὅτι ἀρετὴν ἵππου φημὶ τὴν ταχεῖαν τοῦ δρόμου τάσιν. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ παρὰ τῷ ποιητῇ τοῦ ἱππικοῦ δρόμου εἴτε διασκευὴ εἴτε ἔκφρασις. (Vers. 363.) Τὸ δὲ ὁμοκλῆσαι, ὅ ἐστιν ἀπειλήσασθαι τοῖς ἵπποις, οἷα δύναται, καὶ ὡς ἐρεθίζει αὐτοὺς εἰς δρόμον, ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. ὅ*μοιον δὲ τὸ ὁμοκλᾶν πρὸς τὸ κέκλεσθαι, ὅ ἐστιν ἐγκελεύεσθαι. καὶ ἡ ὁμοκλὴ γὰρ ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ κέλεσθαι γίνεται, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ κέκλεσθαι, πρωτότυπον ὂν αὐτοῦ. κέλω γὰρ καὶ ἐν διπλασιασμῷ κεκέλω, καὶ ἐν συγκοπῇ κέκλω, ἐξ οὗ τὸ κέκλεσθαι. (Vers. 364.) Ἐν δὲ τῷ, ὦκα διέπρησσον ταχέως, τὸ μὲν ὦκα καὶ τὸ ταχέως ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ δηλοῦσι, καθὰ καὶ τὸ ἐσσυμένως. Τὸ δὲ διαπρήσσειν καταχρηστικῶς καὶ νῦν ἐῤῥέθη· ἐπὶ θαλάσσης γὰρ κυριολεκτεῖται, ὥς περ καὶ τὸ περᾶν. (Vers. 366.) Τὸ δὲ, ὡς νέφος ἠὲ θύελλα, ἐκ τῆς ὁμίχλης ὥρμηται, πρὸς ἣν ἀλλαχοῦ παρεικάσθη ἀειρόμενος πολὺς κονίσαλος. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς τοιαύτην παραβολὴν ἄλλο τι παρὰ τὰ τρία ταῦτα θεῖναι, τὴν ὁμίχλην, τὸ νέφος, τὴν θύελλαν. πάνυ δὲ γοργῶς καὶ οἰκείως τῷ καιρῷ παραβέβληται τὸ, ὡς νέφος ἠὲ θύελλα. δύο αὗται παραβολαὶ σύντομοι συνεπισπεύδουσαι τοῖς ἱππεύουσι. (Vers. 367.) Τὸ δὲ, κονίη ἵστατο, ἀντὶ τοῦ ἀνίστατο, ἀνυψοῦτο. διὸ καὶ ἐπῆκται πρὸς ἑρμη*νείαν τὸ ἀειρομένη, ἤγουν εἰς ἀέρα ἐγειρομένη. ὅτε δὲ καὶ ὄρνυσθαι ῥηθείη, τότε ὁ κονιορτὸς ἐκ τοῦ κονίη ὄρνυται σύγκειται. Τὸ δὲ, χαῖται ἐῤῥώοντο, κεῖται καὶ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ ἐπὶ Διὸς, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν ἄλλως ἐῤῥώοντο, ἐνταῦθα δὲ μετὰ πνοαῖς ἤγουν ἐν πνοαῖς ἀνέμου. (Vers. 368.) Τὸ δὲ πίλνατο δύο ἔχειν προεφάνη παραγωγάς. πέλω γὰρ τὸ πλησιάζω, ἐξ οὗ πιλνῶ, ἀφ' οὗ τὸ πίλνημι ὡς ἵστημι, καὶ πίλνατο ὡς ἵστατο. Τὸ δὲ πουλυβοτείρῃ φανερῶς πρὸς μόνην στίχου κεῖται ἀναπλήρωσιν καὶ εἰς πλέον οὐδέν. (Vers. 369.) Τὸ δὲ μετήορα ἐκ τοῦ ἀείρω γίνεται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, οὐκ ἐκ τοιούτου μέντοι, ὅθεν ὁ παρήορος ἵππος. (Vers. 370.) Ἐν δὲ τῷ, τοὶ δ' ἐλατῆρες, ἀρέσκει μάλιστα γράφειν, τοὶ δ' ἐλατῆρες Δωρικῶς, ἤγουν οἱ ἐλαύνοντες. Τὸ δὲ πατάσσειν ὠνοματοπεποίηται μὲν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις γέγραπται, δηλοῖ δὲ τὸν τῆς καρδίας ἐναγώνιον παλμὸν καὶ τὸν ποιὸν ἦχον τῶν ἐντός. Ἐν δὲ τῷ, ἑκάστου νίκης ἱεμένων, ταὐτόν ἐστι πάντως τὸ ἑκάστου πρὸς τὸ πάντων. τοιαύτη γὰρ ἡ ἐπιμεριστικὴ φύσις τοῦ ἕκαστος, ἵνα λέγῃ, ἑνὸς ἑκάστου, ἤγουν πάντων ἐφιεμένων τοῦ νικῆσαι. (Vers. 372.) Τὸ δὲ, πέτεσθαι τοὺς ἵππους, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, δηλοῦντος τὸ τοῦ δρόμου κατεσπευσμένον καὶ ταχύ. Τὸ δὲ, κονίοντες πε*δίοιο, καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ κόνιν ἐγείροντες διὰ τοῦ πεδίου, ἢ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ πεδίου ἤτοι τῆς πεδιάδος, κατὰ τὸ, ἵππος εἰς πεδίον. πρὸς διασάφησιν δὲ τοῦ, κονίη ἵστατο, εἴρηται τὸ, κονίοντες πεδίοιο, ἵνα ᾖ δῆλον, ὡς οὐκ ἄνεμος ἀνίστα κόνιν, ἀλλὰ οἱ ἵπποι συντόνως θέοντες. ἐκ δὲ τοῦ κονίειν πεδίοιο καὶ τὸ ἐγκονεῖν ἐπενοήθη, ὡς τὸ, χωρῶμεν, ἐγκονῶμεν. (Vers. 376.) Ὅτι ἐν τῷ, αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι, τίνα μὲν λέγει Φηρητιάδην, ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἴρηται, ὅτι δηλαδὴ τὸν τοῦ Φέρητος υἱὸν Ἄδμητον ἢ τὸν ἔγγονον Εὔμηλον. Ἐκφέρειν δὲ ἀλλαχοῦ μὲν τὸ εἰς ταφὴν τὸν τεθνεῶτα ἐξάγειν, ἔτι δὲ καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον ἐκφορεῖν· ἐνταῦθα δὲ τὸ προτρέχειν ἢ καὶ ὑπερφέ-

ρειν τῶν ἄλλων. δῆλον γὰρ ὅτι ὁμοίως τῇ ὑπὲρ καὶ ἡ ἐκ πρόθεσις ἐξοχήν τινά ποτε δηλοῖ καὶ ἐπίτασιν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ κωμικός. Ὅμοιον δὲ καὶ τὸ ἐπαγόμενον (Vers. 377.) *τὸ, τὰς δὲ μετεξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι, ἤγουν μετὰ τὰς θηλείας τοῦ Ἀδμήτου ἵππους προέτρεχον τῶν λοιπῶν οἱ τοῦ Διομήδους, οἱ πρὸς διαστολὴν τῶν τε προῤῥηθεισῶν ἵππων τοῦ Εὐμήλου, ἔτι δὲ καὶ τῆς Αἴθης, λεχθέντες ἄρσενες, ἔτι δὲ καὶ ὡς πρὸς τοὺς τομίας, οἵους ὡς εἰκὸς οἱ λοιποὶ εἶχον ἱππεῖς. ἴσως δὲ καὶ θεραπείαν τινὰ νοεῖν ὑποβάλλει τῆς προδηλωθείσης κα*τὰ τοὺς τοιούτους ἵππους μυθικῆς θειότητος καὶ ἀθανασίας. οἱ γὰρ ἄρσενες καὶ ὀχευτικοὶ θεῖοι ἂν καὶ ἀθάνατοι μυθεύεσθαι νοηθεῖεν διὰ τὸ ὀχευτικὸν καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐπιγονὴν, δι᾽ ἧς ἐξαρκεῖ θειότερον τὰ γένη ἐπὶ μακρόν.* (Vers. 378.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μετεξέφερον καὶ εἴ τι δὲ ἄλλο κατ᾽ αὐτὸ ἰωνίζειν δοκεῖ, ὡς δηλοῖ καὶ Ἡροδότου τὸ, μετεξέτεροι. Ἐν τούτοις δὲ καὶ τοὺς Διομήδους ἵππους δηλῶσαι θέλων ἐγγυτάτω εἶναι τῶν τοῦ Εὐμήλου ποικίλως φράζει, στρέφων πολλάκις τὸ νόημα. φησὶ γὰρ πρῶτον μὲν ἀορίστως· οὐδέ τι πολλὸν ἀπάνευθεν ἦσαν, εἶτα ὡρισμένως· ἀλλὰ μάλα ἐγγὺς, εἶτα πλατύτερον· ἀεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοις ἐῴκεισαν, καὶ πάλιν*
1422 *ἑτέρως· πνοιῇ δ᾽ Εὐμήλου μετάφρενον εὐρέε τε ὤμω θέρμετο, ἤτοι τῷ ἄσθματι ἐθερμαίνετο, καὶ αὖθις ἄλλως τὸ αὐτὸ, ἐπ᾽ αὐτῷ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην. εἶτα δυσκολώτερον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας φησί· καὶ δὴ ἂν ἢ παρήλασεν ἢ ἀμφήριστον ἔθηκε διὰ τὴν ἄγαν δηλαδὴ ἐγγύτητα. καὶ ἰδοὺ ἑξάκις ἦλθεν ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ αὐτοῦ νοήματος, εὐπορίαν καὶ οὕτω λόγου καὶ πλοῦτον ἐπιδεικνύμενος.* (Vers. 381.) *Τὸ δὲ θέρμετο πρὸς τὸ μετάφρενον εἴρηται, ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὸ ὤμω, Δωρικώτερον. δῆλον δὲ ὅτι ὅμοιον εἰπεῖν μετάφρενον καὶ ὦμοι ἐθερμαίνον*το ἵππων πνοῇ, καὶ μετάφρενα ἵπποι κατέπνεον, ἐγγὺς δηλαδὴ ὄντες τοῦ προθέοντος. Ὅτι δὲ τὸ θέρμω πρωτότυπόν ἐστι τοῦ θερμαίνω, πολλαχοῦ δηλοῦται. οὕτω δὲ σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ τὸ νήφω τοῦ νηφαίνω, οὗ χρήσεως φανερᾶς μὴ οὔσης ὅμως ἔμφασις γίνεται παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ ἐν τῷ, νηφαντὸν καὶ ἄοινον. δῆλον γὰρ ὅτι ὡς ὀσφραίνω ὀσφραντὸν, θερμαίνω θερμαντὸν, οὕτω καὶ νηφαίνω νηφαντόν.* (Vers. 382.) *Ἐν δὲ τῷ, ἀμφήριστον ἔθηκε, ληπτέον ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔλασμα ἐκ τοῦ παρήλασε ῥήματος, ἵνα λέγῃ ὅτι ἔθηκεν ἂν ἀμφίβολον τὸ ἔλασμα. Ὅτι καὶ τὰς ὡς εἰκὸς τῶν ἱππέων δυστυχίας παραδιδοὺς ὁ ποιητὴς, ὡς μὲν Μενέλαος δείσας τὸν τῆς γῆς ῥωχμὸν ἐπεσχέσθη τοῦ τρέχειν, μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ. νῦν δὲ λέγει ὅτι ἢ παρέλασεν ἂν τὸν Ἄδμητον ὡς ἐῤῥέθη ὁ *Διομήδης, ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν, εἰ μὴ κοτέσσατο αὐτῷ Φοῖβος Ἀπόλλων, ἐκ χειρῶν δέ οἱ ἔβαλεν, ἤτοι ἐξέβαλεν, ἐξέῤῥιψε, μάστιγα φαεινήν. εἶτα* (Vers. 385.) *καὶ τὴν ἐν τοῖς τοιούτοις ἀγῶσι διαγράφων κενοσπουδίαν, καὶ οἵα ἡ τοῦ νικᾶν ἐν αὐτοῖς ἔφεσις, δάκρυον ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ τῆς *μάστιγος προκαλεῖται τῷ Διομήδει, ὃν δι᾽ ὅλης τῆς Ἰλιά-* 1307
*δος οὐκ ἐμάθομεν οὐδ᾽ ἐπὶ τοῖς μεγίστοις τῶν κινδύνων δακρύσαντα. φησὶ γάρ· τοῖο δ᾽ ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο, τουτέστι λυπηθέντος, συγχυθέντος, ὡς πολλαχοῦ λέγεται. ἐπὶ ὀργῆς γὰρ νοηθῆναι νῦν τὴν λέξιν οὐκ ἔχει λόγον στεῤῥόν. δακρύσει μὲν οὖν καὶ Εὔμηλος ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀλλὰ περιαλγὴς γενόμενος ἐξ ὧν δεινῶς ἔπαθε. Διομήδης δὲ ἐπὶ δυσελπιστίᾳ ἐνταῦθα ἐδάκρυσεν, οὕνεκα, φησὶ, τὰς μὲν τοῦ Εὐ*μήλου ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας. οἱ δέ οἱ ἐβλάφθησαν ἄνευ κέντροιο, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν μάστιγος, θέοντες. Καὶ ὅρα φανερῶς καὶ νῦν θηλείας τὰς τοῦ Εὐμήλου ἵππους, ὡς προείρηται.* (Vers. 382.) *Τὸ δὲ παρήλασε κεκοίνωται παρὰ τοῖς ὕστερον τροπικῶς ἐπὶ νίκης τῆς οἰασοῦν. Τίς δὲ ἡ φαεινὴ μάστιξ, πολλαχοῦ ἐδηλώθη.* (Vers. 387.) *Ἐν δὲ τῷ, οἱ δέ οἱ, ἀστεία ἡ φράσις. ἀρκεσθεὶς γὰρ εἰπεῖν ἐπὶ Εὐμήλου τὰς μὲν ἀρκεῖται καὶ ὧδε τῷ οἱ δὲ πρὸς ἔνδειξιν τῶν τοῦ Διομήδους ἀῤῥένων ἵππων. γοργότητος δὲ καὶ ταῦτα. τὸ δὲ βλάφθησαν σύνηθες τῷ ποιητῇ, καθὰ προδεδήλωται. ὡς δὲ δύναται εἰπεῖν καὶ ἐβλάβησαν, δηλώσει ἐν τοῖς ἑξῆς ἐν τῷ, ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ.* (Vers. 384.) *Ὅρα δὲ καὶ *τὸ, ἐκ χειρῶν· εἰ γὰρ μὴ ἀντὶ ἑνικοῦ νοηθῇ, ἤγουν ἀντὶ τοῦ ἐκ χειρὸς, ἀμφιδέξιον ἐν τῷ ἱππεύειν τὸν Διομήδην εἶναι δηλοῖ, ὡς ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν μαστίζοντα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἁπλότητος ἡρωικῆς καὶ τὸ μίαν ἔχειν μάστιγα ἐν τῷ ἡνιοχεῖν. οἱ μέντοι ὕστερον πολλαῖς ἐχρῶντο. καὶ τόπος ἦν τῷ δίφρῳ εἰς τὸ κεῖσθαι αὐτὰς, ὃς ἐκαλεῖτο γρώνη, ὁμωνύμως τῇ παρὰ Λυκόφρονι θαλασσίᾳ γρώνῃ. φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος· γρώνη, τὸ κοῖλον τοῦ ἁρματείου δίφρου, εἰς ὃ τὰς μάστιγας οἱ ἡνίοχοι ἀπετίθεντο. τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο καὶ ληνόν τινες ἔλεγον.* (Vers. 388.) *Ὅτι ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ*

μὲν τὸ ἐλεφαίρω φαίνεται κεῖσθαι ἐπὶ τοῦ ἐλπίσιν ἀπατᾶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔλπω ἐλπαίρω· ἐνταῦθα δὲ
ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς βλάπτειν, ἐν τῷ, ἐλεφηράμενος Τυδείδην Ἀπόλλων, οὗ τὴν βλάβην ἡ Ἀθηνᾶ ἐκθερα-
πεύει, δοῦσα ἑτέραν μάστιγα τῷ Διομήδει. ἴσως γὰρ προὐνοήσατο Διομήδης μὴ ἔχειν μίαν μάστιγα,
κατ᾽ Ἀθηνᾶν ἐκεῖνος ἤτοι φρονίμως διανοηθείς. διὸ οὐκ εἶπε μετὰ ἄρθρου τὴν μάστιγα τὴν ἐκπε-
σοῦσαν δηλαδὴ τῶν χειρῶν, ἀλλ᾽ ἀορίστως μάστιγα, ἥν ὥς περ καὶ ἑτέρας εἰκὸς ἔχειν αὐτὸν ἐπὶ
δίφρου. βλάπτει δὲ τὸν Τυδείδην ὁ Ἀπόλλων φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν Εὔμηλον, ἣν εἶχε διὰ τὸν αὐτοῦ πατέρα 1423
τὸν Ἄδμητον, ὡς μῦθος δηλοῖ αἰσχρορρημονῶν. ἔστι *δὲ ἡ Ὁμηρικὴ ἐνταῦθα φράσις (Vers. 390.)
αὕτη· οὐδ᾽ ἄρ᾽ Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ᾽ Ἀπόλλων Τυδείδην· διὸ μάλα ὦκα μετέσσυτο, δῶκε δέ
οἱ μάστιγα, μένος δ᾽ ἵπποισιν ἐνῆκεν. Ὁμηρικὸν δὲ τὸ καὶ τὰς τοιαύτας δυστυχίας τε καὶ εὐτυχίας εἴς τι
θεῖον ἀνάγειν. (Vers. 392.) Ὅτι κατὰ τὸν προσεχῶς εἰρημένον μῦθον κοτέουσα ὥς περ Ἀπόλλων τῷ
Διομήδεϊ, οὕτως Ἀθηνᾶ τῷ Εὐμήλῳ εἰς ἔσχατον αὐτὸν κινδύνου κατέρριψεν. ἵππειον γάρ οἱ ἦξεν,
ὅ ἐστι ἔαξε, ζυγὸν, αἱ δέ οἱ ἵπποι ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ἤγουν ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ τῆς ὁδοῦ, ῥυμὸς
δ᾽ ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη, αὐτὸς δ᾽ ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη στόμα τε
ῥῖνάς τε, θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ᾽ ὀφρύσι. τὼ δέ οἱ ὄσσε δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο
φωνή. Καὶ ὅρα ὅτι τὴν παθητικὴν ἔννοιαν γλυκάζει παρίσοις ὁ ποιητὴς, τῷ ἐλύσθη, ἐξεκυλίσθη,
ἐδρύφθη, ἐθρυλλίχθη, ὧν τὰ μὲν δύο λεῖα καὶ εὔφωνα, τὸ δὲ ἐδρύφθη καὶ ἐθρυλλίχθη τῷ πάθει
συνεκτραχύνονται. Ἰστέον δὲ ὅτι ζυγὸν μὲν ἵππειον λέγει πρὸς διαστολὴν βοείου καὶ λοιπῶν, ἐν οἷς καὶ
ὁ σταθμητικός. Τὸ δὲ ἐλύσθη ἀντὶ τοῦ συνεστράφη τοῖς ἡνίοις ἀπὸ τοῦ εἰλῶ εἰλύω ἀπελεύσει τοῦ ῑ.
(Vers. 395.) Τὸ δὲ ἐδρύφθη ἀπὸ τοῦ δόρυ τὸ ξύλον, καθά που καὶ προδεδήλωται, δορύπτω καὶ συγ-
*κοπῇ δρύπτω, ἵνα λέγηται καθ᾽ ὁμοιότητα τῶν ἐκδερομένων καὶ ξυομένων δρυῶν, ὅ ἐστι ξύλων.
(Vers. 396.) Τὸ δὲ θρυλλίσεσθαι πλεῖόν τι κακὸν δηλοῖ τοῦ δρύπτεσθαι. ὠνοματοπεποίηται δὲ,
καθὰ καὶ τὸ θραύεσθαι. ἐξ αὐτοῦ δὲ παρὰ Λυκόφρονι τὸ θρύλλιγμα. ἴσως δὲ προϋπόκειται τοῦ θρυλ-
λίσσειν τὸ θρυλλῶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ κατὰ φήμην καὶ ὄχλον θρύλλος. ταῦτα δὲ ἡ πλείων χρῆσις δι᾽ ἑνὸς λ̄
οἶδε προφέρειν. (Vers. 403.) Ὅτι γλυκὺ χωρίον, ἔνθα τοῖς ἵπποις ὁ Ἀντίλοχος οὐκ ὀλίγα, καθά
που ὁ Ἕκτωρ, ἀλλὰ πολλὰ λαλεῖ, ἐπιτάσσων, κολακεύων, συμβουλευόμενος, ἀπειλούμενος, ὡς εἴ
περ ἦσαν λογικοί. καὶ πρῶτα μὲν κεκλόμενος, ἤτοι ἐγκελευόμενος, φησίν· ἔμβητον, καὶ σφῶι, *του-
τέστιν ὑμᾶς αὐτοὺς, τιταίνετον ὅττι τάχιστα, ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν, οὔτι κελεύω Τυδείδεω ἵπποισι
δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν. εἶτα ἀξιοῖ τοὺς τοῦ Ἀτρείδου
καταλαμβάνειν ἵππους ταχὺ, εἰπών· κιχάνετε μηδὲ λίπησθον καρπαλίμως, μὴ σφῶιν, ἤγουν ὑμῶν,
ἐλεγχείην καταχεύῃ Αἴθη, θῆλυς ἐοῦσα. εἶτα καὶ κολακεύσας ἐν τῷ, τιὴ λίπεσθε, φέριστοι, ἐπάγει
ἀπειλητικῶς· ὧδε γὰρ ἐρέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται, οὐ σφῶιν, ἤγουν ὑμῖν, κομιδὴ, τουτέστιν ἐπι-
μέλεια, παρὰ Νέστορι ποιμένι *λαῶν ἔσσεται· αὐτίκα δ᾽ ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ, αἴ κ᾽ ἀποκη-
δήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον· ἀλλ᾽ ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα. ταῦτα δ᾽ ἐγὼν
αὐτὸς καὶ ἑξῆς. καὶ οὕτω μὲν Διομήδης. οἱ δὲ ἵπποι ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν, ὡς καὶ ἐν τοῖς
1308 *ἑξῆς αἱ τοῦ Μενελάου πείσονται, αἰδεῖται γὰρ ὁ ποιητὴς κἂν τούτοις τὴν τοῦ λόγου ἀπραξίαν, μᾶλ-
λον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον, διὰ τὸ πολὺ γῆρας δηλαδὴ, ὅ περ ἄλλοι ἐν τοῖς τοιούτοις ἵπποις δει- 1424
κνύουσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν τοῦ Ἀντιλόχου ἀφελές ἐστι μόνον ἐνταῦθα καὶ γλυκύ· ὅτε δὲ
ὁ Ἀχιλλεὺς ὡμίλει τοῖς οἰκείοις ἵπποις, εἶχέ τι καὶ περιπαθὲς ὁ ἐκεῖ λόγος· καὶ ὅτι προσλαλεῖ τοῖς
ἵπποις καὶ Μενέλαος, ὀλίγα μέντοι ἐν τοῖς ἑξῆς· φρενήρης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ οὐχ᾽ οὕ*τω προσήκων τῇ
ἀφελείᾳ, ὡς ὁ νεώτατος Ἀντίλοχος. Ὅρα δὲ τὸ ἔμβητον, ὅ περ τοῖς νῦν ἀνθρώποις εἰς κοινολεξίαν κεῖ-
ται, λαμβανόμενον ἐπὶ ἐναγωνίου σπουδῆς, ὡς τοῦ ἀγωνιζομένου ἐκ τοῦ ἔξω εἶναι εἰς ἀγῶνα ἐμβαί-
νοντος. τούτου δὲ τὸ πρῶτον ἑνικὸν, ἤγουν τὸ ἔμβηθι, ἔμβα λέγει ὁ κωμικὸς, καθὰ καὶ τὸ κατάβηθι
κατάβα. Τὸ δὲ, τιταίνετον ὅττι τάχιστα, διασαφεῖται ἐν τῷ, σπεύδετον ὅττι τάχιστα. τιταίνεσθαι
γὰρ εἰς δρόμον τὸ σπεύδειν ἐστί. (Vers. 407.) Τὸ δὲ, κιχάνειν καρπαλίμως, ταὐτὸν τῷ, ἄφαρ ἵπ-
ποισι τείνεσθαι δρόμον. ἐν τού*τοις δ᾽ ἔστιν ἰδεῖν συνήθη ἀδιαφορίαν δυϊκοῦ ἀριθμοῦ καὶ πληθυντι-
κοῦ τοῦ, ἔμβητον, τιταίνετον, μὴ λίπησθον, καὶ αὖθις τοῦ κιχάνετε καὶ τοῦ λείπεσθε, ἃ δὴ πάντα

ἐπὶ τῆς αὐτῆς ξυνωρίδος κεῖται. (Vers. 406.) Τὸ δὲ, νῦν ὤρεξε τάχος, διαβλητικόν ἐστι τῶν τοῦ Διομήδους ἵππων, ἵνα οἱ τοῦ Ἀντιλόχου ἐνταθῶσιν εἰς δρόμον, οἷα δῆθεν αἰσθόμενοι ὡς ὡριαῖον ἐστὶ τὸ τάχος τοῖς ἀντιδρόμοις ἵπποις. (Vers. 409.) Τὸ δὲ θῆλυς ἀντὶ τοῦ θήλεια κἀνταῦθα ἐστὶν ὁμοίως τῷ θῆλυς ἐέρση. Τὸ δὲ, οὐκ ἔσσεται ὑμῖν κομιδὴ παρὰ Νέστορι, καὶ τὸ, αὐτίκα ὑμᾶς κατακτανεῖ, οὐ μόνον ἀφελῶς ἐῤῥέθη, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον παιδευτικῶς, ὡς μη*δενὸς παιδὸς δυναμένου ποιεῖν ἐπὶ τοῖς τοῦ πατρὸς ἃ βούλεται, εἰ καὶ ἄριστος κατὰ τὸν Νεστορίδην τοῦτον εἴη ἐκεῖνος ὁ παῖς. Ὅρα δὲ ὡς ἔσεται εἰπὼν ἀπαθῶς ἀνωτέρω ἔσται εἶπε τὸ συγκεκομμένον ἐκ τοῦ ἔσεται. (Vers. 413.) Ἀποκηδῆσαι δὲ τὸ ἀφροντιστῆσαι, ὃ πρὸ ὀλίγου ἀκηδῆσαι εἶπεν, ὡς τῆς ἀπὸ προθέσεως μὴ ἀργῆς οὔσης, ἀλλὰ δηλούσης πέρας καὶ ἀπόθεσιν τοῦ κήδεσθαι. εἴη δ' ἂν καὶ ἀντὶ τοῦ ἀκηδιάσαντες ἡ τοιαύτη λέξις. Τὸ δὲ, ἐὰν ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον, εἰ μὲν καὶ τὸν Ἀντίλοχον συμπεριλαμβάνει, ὀρθῶς συντέτακται, ἵνα κοινούμενος τὴν πρᾶξιν λέγῃ ὅτι, ἐὰν ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἀμελήσαντες ποιήσωμεν τόδε. εἰ δὲ περὶ μόνων τῶν ἵππων ὁ λόγος ἐστὶ, σόλοικον τὸ σχῆμα φαίνεται. οὐ γὰρ ἀσολοίκιστον τὸ εἰπεῖν ὅτι, ἐὰν ἀκηδήσαντες οἱ ἵπποι φερώμεθα ἡμεῖς χεῖρον ἄεθλον, ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν νοῦν ἡ πάνυ πολλὴ σπουδὴ καὶ ἀγωνία τοῦ ἱππέως οὐκ ἐκράτησε τῆς ὀρθῆς συντάξεως μέχρι παντός. τὴν δὲ ἡνιοχικὴν ὁμοκλὴν ὅτι καὶ δεινὴ καὶ ἐξάκουστος ἦν καὶ διηνεκὲς ἔργον τοῖς ἱππεύουσι, δηλώσει ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ ὁ ἄνευθεν ἐόντος ὁμοκλητῆρος ἀκούσας, ἤγουν τοῦ ἀπειλουμένου τοῖς ἵπποις ἡνιόχου. (Vers. 404.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς τὸ, ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω, οἰκεῖον λεχθῆναι ἐπὶ τῶν *ἀναμφηρίστως ὑπερφερόντων. ἐπὶ δὲ μηχανικῆς ἐπινοίας τὸ, ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι ἠδὲ νοήσω. λόγος δὲ καὶ τοῦτο Ἀντιλόχου πρὸς τοὺς ἵππους. πρωτότυπον δὲ τὸ τεχνήσομαι τοῦ τεχνάσομαι, ὡς καὶ τὸ τεχνῶ τοῦ τεχνάζω. τέχνημα δὲ ἢ τέχνασμα καὶ νόημα τῷ Ἀντιλόχῳ στεινωπῷ, φησιν, ἐν ὁδῷ παραδύμεναι. καὶ ἔστι καιριωτάτη νῦν λέξις τὸ παραδῦναι, ὅ ἐστιν ἐκ πλαγίου ἐπιδραμεῖν καὶ οὕτως ἔμπροσθεν γενέσθαι, ὃ καὶ παρεισδῦναι φαμέν. Τὴν δὲ στεινωπὸν, ἣ καὶ ἐφεξῆς κεῖται, στεῖνος εὐθὺς κατωτέρω φησί. χρῆσις δὲ στείνους καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων. κυρίως δὲ στεινωπὸς, ὥς που καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα οὐκ ἔχουσι διαπετάννυσθαι εἰς θέαν, ἀλλ' ἀποστενοῦνται οἱ ὦπες. Ἰστέον δὲ ὅτι τε τῷ στεινωπὸς ἐναντίον ἐστὶ τὸ εὐρωπὸς, καὶ ὅτι ὡς ἐπὶ πολὺ στενωπὸς ἐλλειπτικῶς λέγεται κατὰ στέρησιν τοῦ ὁδὸς ἢ ῥύμη ἢ τόπος. (Vers. 419.) Ὅτι ὁ Ἀντίλοχος κατ' εὐθὺ τρέχων ἀπεριπλάνητος καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύων, ὡς ὁ πατὴρ παρῄνεσεν, ἰδὼν στεῖνος ὁδοῦ κοίλης τῇ ῥα, ἤγουν ὅπου δὴ, εἶχε Μενέλαος ἁματροχιὰς ἀλεείνων, παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους ἐκτὸς ὁδοῦ, τῆς εὐθείας δηλονότι, καθ' ἣν πρῴην ἤλαυνεν, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν ἤτοι κατὰ σπουδὴν ἤλαυνε. Μενελάου δὲ δείσαντος καὶ εἰπόντος, Ἀντίλοχε, ἀφρα*δέως ἤτοι ἀνεπιστημόνως ἱππάζεαι, ἀλλ' ἄνεχε ἵππους, στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρῃ παρελάσεις, μή πως ἀμφοτέρους δηλήσεαι ἅρματι κύρσας, Ἀντίλοχος ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἤλαυνε, κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικὼς, φιλίαν ἐν δευτέρῳ νίκης θέμενος. Μενέλαος δὲ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν, μή πως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι, δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ ἐν κονίῃσι πέσοιεν ἐπειγόμενοι περὶ νίκης. καὶ ἔστιν ἰδοὺ τοῦτο μῆτις Ἀντιλόχου κατὰ πατρικὴν ὑποθήκην, δι' ἧς τοῦ ἀντιπάλου ἡνιόχου περιγί-
1425 νεται. στεινωπῷ γὰρ ἐν ὁδῷ παραδὺς καὶ στενοχωρήσας τὸν Ἀτρείδην, ἔνθα γῆς ἦν ῥωχμὸς, ἠνάγκασεν αὐτὸν στῆναι τοῦ ἐλαύνειν δέει τοῦ καταπεσεῖν ἀμφοτέρους εἰς τὸν ῥωχμὸν, καὶ οὕτω παρέδραμεν. οἷα γοῦν ἀκούσει, καὶ οἷον ὄχλον διὰ τοῦτο πείσεται, δηλωθήσεται ἐν τοῖς ἑξῆς. Κέντρον δὲ ᾧ σπέρχονται ἵπποι, κἀνταῦθα ἡ μάστιξ παρὰ τὸ κεντεῖν, ἀφ' οὗ καὶ κέντορες ἵππων, οἱ νύσσῃ ἐπιβάλλοντες ἱμάσθλην, ἤγουν μάστιγα, ὅ περ ἐκ μέρους τὸ πᾶν δηλοῖ, ἤτοι ἐκ μόνου τοῦ ἱμάντος τὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ τοῦ ξύλου συγκειμένην μάστιγα. δοκεῖ δὲ κέντρον εἶναι ἄλλως καὶ τὸ ἁπλῶς κεντοῦν, ὡς τὸ βούκεντρον, καὶ τὸ περὶ πτέρναν σιδήριον, ᾧ νύσσονται ἵπποι. διὸ *καὶ τρυγόνος θαλασσίας κέντρον λέγεται, καὶ σκορπίου δὲ, καὶ σφηκὸς, καὶ ἀλκαίας λέοντος, καὶ ἑτέρων. τοιούτου δὲ κέντρου παρώνυμον καὶ οἱ κέντρωνες οἵ τε ῥαπτόμενοι καὶ οἱ γραφόμενοι, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐγκεντρίζειν ἐπὶ φυτῶν, ἵνα ὥς περ ἐγκεντρίζειν ἐστὶ τὸ ἐγκεντεῖν καὶ ἐμβάλλειν φυτῷ τινὶ κλαδίσκον ἀλλοίου φυτοῦ, οὕτω καὶ κέντρων ῥαπτὸς μὲν, ᾧ περ ὡσανεὶ παρακεντοῦνται διάφοροι χροαὶ ὑφασμάτων, γραπτὸς δὲ, ᾧ παρατι-

θενται τοιούτου παρακεντήματος δίκην μέρη ποιημάτων καὶ στίχων ἄλλοθεν ἄλλα, ὁποῖα καὶ τὰ ἐν-
1309 τεῦθεν κληθέντα ὁμηρόκεντρα, τουτέστιν οἱ Ὁμηρικοὶ κέντρωνες, *οἷς ὅμοιοι γένοιτ᾽ ἂν καὶ ἐξ ἑτέρων ποιητῶν, ἤδη δέ που καὶ ἐκ πεζολογιῶν, ὁποῖοι σκωφθήσονται εἶναι οἱ μὴ γεννῶτες ῥητορείας οἰκείας, ἀλλ᾽ ὡς εἰπεῖν, λογοσυλλεκτάδαι ὄντες καὶ δι᾽ ὅλου σπερμολογοῦντες ἐν ἐγκωμίοις. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κυρίως κέντρον τὸ στίζον ἐστί. διὸ καὶ ταὐτὸν παρ᾽ Ὁμήρῳ κέντρον καὶ μάστιξ· ἐκ τοῦ στίζειν γὰρ ἤτοι κεντεῖν ἡ μάστιξ ὡς καὶ ὁ μαστιγίας καὶ τὰ στικτὰ, οἷς καὶ τὸ βαλιὸν ᾤκείωται ἀπὸ τοῦ βάλλειν, ὅ πέρ ἐστι κεντεῖν καὶ στίζειν. (Vers. 420.) Ῥωχμὸς δὲ καὶ ῥῆγμα ταὐτα ἐστιν, ὡς καὶ βρωχμὸς καὶ βρέχμα, καὶ πλεχμὸς καὶ πλέχμα. γίνεται δὲ ὁ ῥωχμὸς παρὰ τὸ ῥῆξαι τροπῇ τοῦ η̄ εἰς ω̄. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐτυμολογῶν ἅμα καὶ ἑρμηνεύων τὴν λέξιν φησί· ῥωχμὸς ἔην γαίης ᾗ, τουτέστιν ὅπου, χειμέριον ἀλὲν, ὅ ἐστι συστραφὲν, συναχθὲν, ὕδωρ ἐξέῤῥηξεν ὁδοῖο· βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα, ὡς εἶναι δηλαδὴ τὸν τόπον ταφρώδη. ἔστιν οὖν ῥωχμὸς καθ᾽ Ὅμηρον ἔκρηξις ὁδοῦ ἐτυμολογικῶς, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ῥωχμός ἐστι χῶρος, ὃν ἐβάθυνε χειμέριον ὕδωρ ἐκρῆξαν ὁδοῦ. ἀπέῤῥηκται γὰρ ὁ τοιοῦτος χῶρος τῆς τε συνεχείας καὶ τοῦ ὁδεύεσθαι. ὁ δὲ τοιοῦτος καὶ στεῖ*νος ὁδοῦ κοίλης ἀνωτέρω ἐλέχθη. (Vers. 422.) Ἁματροχιαὶ δὲ αἱ ὁμοδρομίαι, ἢ μᾶλλον αἱ ὁμοῦ συμβολαὶ τῶν τροχῶν, εἰπεῖν δὲ καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς, αἱ εἰς ταὐτὸ σύνοδοι τῶν τροχῶν. (Vers. 423.) Τὸ δὲ παρατρέψας καὶ παρεκκλίνας παρ᾽ ἄλληλα κείμενα δηλοῦσι ταὐτό. (Vers. 426.) Τὸ δὲ ἄνεχε ἀντὶ τοῦ ἔπεχε, ἀνασείραζε, ὃ δὴ ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ, εἶχε Μενέλαος, τουτέστιν ἤλαυνε, καὶ Ἀντίλοχος ἔχεν ἵππους, οὗ ἑρμηνευτικὸν τὸ, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνεν. ἡ δὲ εὐρυτέρα ὁδὸς δῆλον ὅτι τῇ στενωπῷ ἀντίκειται. (Vers. 427.) Καὶ ὅρα τὸ εὐρυτέρα, ὡς ἐχούσης δῆθεν καὶ τῆς στεινωποῦ ὁδοῦ εὖρος, εἰ καὶ βραχὺ καὶ ὁδευομένης καὶ αὐτῆς. ἔοικε γὰρ διπλοῦς μὲν ῥωχμὸς ἑκατέρωθεν ἀνεῳγέναι, μέσον δὲ στεινωπὸς ὁδὸς ἤτοι στεῖνος ὁδοῦ κλεισουροειδῶς ἐσφίγχθαι. ἔνθα ἓν μὲν ἅρμα ἐχώρει, δύο δὲ συμβαλόντα κίνδυνον ἂν ἔπαθον. αὐτὸ γὰρ καθ᾽ αὑτὸ τὸ κοῖλον ἤτοι τὸν ῥωχμὸν οὐκ ἄν τις νοήσοι ὁδόν. οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσι καὶ ὅτι ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὰς ῥωγάδας Ἀντίλοχος ἑαυτὸν ἔδωκε, παρατρέψας, ἵνα παρελάσῃ, οἷα τὸν ἐντὸς ἔχων δρόμον ὀρθότερον, καὶ φθάσῃ ἐπὶ καμπτῆρα. Μενέλαος δὲ ἐξωτέρω τὸν ἀσφαλέστερον ἤλαυνε δρόμον. ὅτι δὲ οὐ σαφῶς ταῦτα ἔχει, γνώσεται ὁ συμβιβάζων τῇ Ὁμηρικῇ φράσει αὐτά. *(Vers. 428.) Τὸ δὲ παρελάσσεις ἀντὶ τοῦ παραδραμεῖς, νικήσεις, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων. Τὸ δὲ ἀμφοτέρους ἔχει τι ἀσαφὲς διὰ τὴν τοῦ λέγοντος σύγχυσιν. οὐ δηλοῖ μὲν γὰρ, τίνας ἀμφοτέρους φησὶν, εἴτε ἵππους, εἴτε καὶ μή· δοκεῖ δὲ μᾶλλον δηλοῦν τοὺς ἡνιόχους, τὸν Ἀτρείδην καὶ τὸν τοῦ Νέστορος. (Vers. 430.) Κύρσαι δὲ ἅρματι καὶ ἐν ὁδῷ συγκύρσαι τὸ προσκροῦσαι δηλοῖ κατά τινα συγκυρίαν ὁμοῦ γενόμενον ἤγουν εἰς ἓν ἐλθόντα. (Vers. 434.) Μεθέηκε δὲ ἀντὶ τοῦ ἠμέλησεν ἐκ τοῦ μεθίημι, ἐξ οὗ καὶ μεθήμων ὁ ἀμελητὴς, καὶ μεθημοσύνη ἡ ἀμέλεια, καὶ ἡ μέθη καὶ τὸ μέθυ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. ἐναντίον δὲ τὸ μεθεῖναι πρὸς τὸ ἐφεῖναι, ὃ δηλοῖ τὸ ἐντείλασθαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἐφήσεσθαι τὸ ἐντελεῖσθαι πρὸ ὀλίγων που εἶπεν ὁ ποιητής. (Vers. 437.) Τὸ δὲ, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης, ἀστείως πρόσκειται ὡς μὴ δέον ὂν προφανεῖ κινδύνῳ διὰ νίκην τοιαύτην ἐπιβαλεῖν. Ἐν τούτοις δὲ καὶ μετρῶν ὁ ποιητὴς, ὅσον οἱ τοῦ Ἀντιλόχου μὲν ἐπέδραμον ἵπποι μετὰ τὸν κατὰ Μενελάου δόλον, αἱ δὲ τοῦ Μενελάου λειφθεῖσαι ἠρώησαν ὀπίσσω, (Vers. 431.) φησίν· ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται, ὅντ᾽ αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ πειρώμενος ἥβης, τόσσον ἐπιδραμέτην, τουτέστι προέδραμον, ἢ ἐπὶ πλέον ἔδραμον. οὕτω γὰρ ἑξῆς καὶ οἱ τοῦ Μενελάου μᾶλλον *ἐπιδραμέτην, οὐ προδραμόντες τῶν τοῦ Ἀντιλόχου, ἀλλὰ τὸν δρόμον ἐπιτείναντες. Τὸ δὲ, ἠρώησαν ὀπίσω, περιφραστικῶς καὶ διαλελυμένως ῥηθὲν δηλοῖ τὸ ἀνεχώρησαν, ἀνεπόδισαν. τοιοῦτον γὰρ τὸ ὀπίσω ὥρμησαν, ὅ περ ἠδύνατο ἀνηρώησαν εἰπεῖν, εἴ περ ἤθελεν, ὥς περ καὶ τὸ ἐκτὸς ὥρμησαν τῆς ὁδοῦ ἐξηρώησαν ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. ἠρώησαν δὲ ὀπίσω αἱ τοῦ Μενελάου ἵπποι, ἀνασειρασθεῖσαι δηλαδὴ, ὡς ἂν μὴ ἐμπέσοιεν τῷ ῥωχμῷ. Οὖρα δὲ δίσκου οἱ παλαιοὶ τὰ ὁρμήματά φασι παρὰ τὸ ὀρούω τὸ ὁρμῶ. καὶ νῦν μὲν διαλύσας τὰς λέξεις ἔφη. μετ᾽ ὀλίγα δὲ ὑφὲν συνθέτως ἐρεῖ δίσκουρα. τινὰ μέντοι τῶν ἀντιγράφων καὶ ἐκεῖνο δίσκ᾽ οὖρα ἔχουσιν ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου κατὰ συναλοιφήν. μεταπέπλασται δὲ ὁ οὖρος εἰς τὸ ἐνταῦθα οὖρον ἤγουν ὡς ἐῤῥέθη ὅρμημα, καθὰ καὶ εἰς τὸ λύθρον ὁ λύθρος, οὗ χρῆσις παρὰ τῷ Ὀππιανῷ, καθὰ

καὶ ὁ κατὰ εἰρήνην Ὅμηρος εἰς τὸ Ὅμηρον, ὅθεν καὶ τὸ ὁμηρεύειν καὶ ἡ ὁμηρεία. Κατωμάδιος δὲ δίσκος ὁ τῆς χειρὸς ἀνατεινομένης ἀπὸ ὤμου πεμπόμενος. οὕτω γὰρ καὶ κατωμαδόν τις ἵππους ἐλαύνει,
1426 ἀνάγων τὴν μάστιγα κατ᾽ ὤμους, κἀκεῖθεν αὐτὴν κατάγων τῶν ἵππων. τὸ δὲ εἰπεῖν κατωμάδιον δίσκον, ὃν ὡς εἰκὸς ἐπὶ τὰ ὀπίσω τις ἀφίησιν, ἀνιστόρητόν ἐστι καὶ *ἀμάρτυρον. (Vers. 432.) Αἰζηὸς δὲ φανερῶς ἐνταῦθα ὁ νέος καὶ ἔχων ἥβην, ὃς καὶ ἐπὶ μακρὸν ἔχοι ἂν πέμπειν τὸν δίσκον. (Vers. 439.) Ὅτι πρὸς τὸν ἐν τῷ νομίζεσθαι ἀγαθὸν ἀλλοῖον φανέντα οἰκεῖον εἰπεῖν, ὅ περ ὁ Μενέλαος πρὸς Ἀντίλοχον· οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος· ἔῤῥ᾽, ἐπεὶ οὔ σ᾽ ἐτυμόν γε ἤγουν ἀληθῶς φάμεν πεπνύσθαι. παρῴδηται δὲ τὸ, βροτῶν ὀλοώτερος, ἐκ τοῦ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος. πρὸς δὲ τὸν μὴ δίχα ὅρκου ἀποισόμενον ὃ θέλει, ῥηθήσεται τὸ, ἀλλ᾽ οὐ μὰν οὐδ᾽ ὧς ἄτερ ὅρκου οἴσῃ ἄεθλον. Μενέλαος δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν καὶ τοῦτο φησί. Σπουδῆς δὲ δηλωτικὸν τὸ, οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν μᾶλλον ἐπέδραμον, ὃ καὶ πρὸ βραχέων κεῖται. (Vers. 444.) Ὅτι τὴν τοῦ φθάσαι λέξιν διὰ τοῦ η̄ φησὶν Ὅμηρος ἐν τῷ, φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα ἢ ὑμῖν. ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται ἤτοι στέρονται νεό*τητος. χρήσιμος δέ ποτε ὁ λόγος ἐρεθίσαι νέους, εἰ συντρέχοιεν γηραιοῖς. Μενελάου δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἵππους, ὃς λαλεῖ μέντοι καὶ αὐτὸς τούτοις, καθὰ καὶ Ἀντίλοχος· οὐ μακρὰ δὲ, ὡς καὶ προείρηται, οἷα ἀρκεσθεὶς εἰπεῖν τὸ, μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ᾽ ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ. φθήσονται γὰρ τούτοισι πόδες, καὶ ἑξῆς ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη. παῦρα γὰρ καὶ νῦν λαλεῖ καὶ οὐ πολύμυθός ἐστι. γίνεται δὲ τὸ φθήσονται ἢ ἐκ τοῦ φθῶ φθήσω ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ φθῆμι, ὅθεν καὶ ὁ παραφθάμενος καὶ ὁ φθὰς καὶ τὸ ἔφθη. τὸ δέ γε ἔφθασε καὶ *τὰ κατ᾽ αὐτὸ δοκεῖ ἐκ παραγώγου τοῦ φθῶ φθάζω γίνεσθαι. τὸ δὲ φθῶ ἐκ τοῦ φῶ τὸ φαίνω πλεονασμῷ τοῦ θ̄, ἢ ἐκ τοῦ ὁμοίου φῶ, καὶ τοῦ θῶ τὸ τίθημι, ἤγουν ποιῶ. τὸ γὰρ φθάσαν γενέσθαι πέφανται καὶ τέθειται. (Vers. 443.) Τὸ δὲ ἕστατον ἐκ τοῦ ἕστακα παρακειμένου δασύ*νεται. ἑστάκατον γὰρ ἐκεῖθεν τὸ τρίτον δυϊκὸν καὶ 1310
συγκοπῇ ἕστατον. (Vers. 448.) Ὅτι θεωρικὸν τὸ, οἱ δ᾽ ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο ἵππους· τοὶ δ᾽ ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο. (Vers. 451.) Ὅτι Ἰδομενεὺς ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ ὡς ἐχρῆν καθήμενος καὶ διὰ τοῦτο βλέπων ὀξύτερον τῶν λοιπῶν ὡς καὶ τῶν καθημένων ὁ ἱστάμενος, ἔτι δὲ καὶ ὁμοκλητῆρος ἀκούσας, ὅ περ καὶ προεγράφη, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ σημηνάμενος ἐφράσατό, φησιν, ἵππους, τοὺς προθέοντας δηλαδὴ, ἔγνω δὲ καὶ τὸν ὡς προείρηται ὁμοκλητῆρα. μάλιστα δὲ ἀπὸ παρασήμου χροιᾶς ἵππου μανθάνει τὸ πᾶν. φησὶ γὰρ Ὅμηρος· φράσατο δ᾽ ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα, ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ λευκὸν σῆμα τέτυκτο περίτροχον ἠΰτε μήνη. (Vers. 455.) Καὶ ὅρα ὅτι καθηγητὴς γέγονε τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὁ ποιητὴς καὶ τοῦ τοιαῦτα ἐν ἵπποις παρασημαίνεσθαι, ἅ φασιν οἱ χυδαΐζοντες σύσσημα. (Vers. 452.) Σημείωσαι δὲ ὅτι Ἕκτορα μὲν που ἀκοῦσαι ὁμοκλητῆρα ἔχει τι καὶ σκώμματος, ὡς καὶ προδεδήλωται, ὁμοκλητὴρ δὲ νῦν ὁ Διομήδης οὐχ᾽ οὕτως, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἄλλως λέγεται, ὡς δέον ὂν ἀναγκαίως τὸν ἡνιοχοῦν*τα ἐμβοᾶσθαι ἵπποις κατὰ ὁμοκλήν. (Vers. 453.) Τὸ δὲ, φράσατο ἵππον, ἐπιδιόρθωσίς ἐστι τοῦ, ἐφράσατο ἵππους. δηλοῖ γὰρ μὴ τοὺς δύο, ἀλλὰ τὸν ἕνα μάλιστα φράσασθαι. Τὸ δὲ ἀριπρεπέα ταὐτόν ἐστι τῷ ἐκπρεπέα ἐν πολλοῖς. ἐπίτασιν γὰρ σημαίνει καὶ ἡ ἐκ πρόθεσις ἐνταῦθα, ὡς καὶ τὸ ἀρι ἐπίῤῥημα. (Vers. 454.) Τὸ δὲ, τὸ μὲν ἄλλο τόσον, σχῆμα ἐστὶν Ὁμηρικὸν, κείμενον, ὡς καὶ προπαρεσημάνθη, ἐπὶ τῶν παρ᾽ ὀλίγον ἐντελῶς ἐχόντων κατά τι. καὶ σημαίνει τὸ πᾶν καὶ μικροῦ δεῖν ὅλον. τοιοῦτον πρὸ τούτων ἐπὶ Ἕκτορος τὸ, τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ὅπλοις ἐκρύπτετο, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ Ἥφαιστον τὸ, οἱ τρίποδες τόσον μὲν ἔχον τέλος καὶ ἑξῆς. οὕτω γοῦν καὶ ἐνταῦθα φησὶν ὅτι ὁ ἕτερος τῶν τοῦ Διομήδους ἵππων τὸ μὲν ἄλλο τόσον, ἤγουν τὸ μὲν ἄλλο ὅλον, τοῦ σώματος φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ λευκὸν εἶχε σῆμα, ὥς περ καὶ ὁ Ἕκτωρ τὸ μὲν ἄλλο πᾶν σῶμα ἐκρύπτετο, περὶ δὲ τὰς ἄνω κλεῖδας ἐφαίνετο, καὶ οἱ τρίποδες δὲ τὸ μὲν ἄλλο πᾶν εἶχον, οὔατα δὲ οὔπω. οἱ μέντοι γλωσσογράφοι κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ τόσον ἀντὶ τοῦ σῶμα φασὶν, ἵνα λέγῃ ὅτι τὸ μὲν ἄλλο σῶμα εἶχε τοιῶσδε. Φοῖνιξ δὲ νῦν ὁ πυῤῥὸς, ὅθεν καὶ φοίνικες ἡ ὀπώρα διὰ τὸ ὁμοιόχροον, ἤδη δὲ καὶ τὸ ἐθνικὸν, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐρυθραῖοι ἀνέκαθεν *οἱ αὐτοὶ, ὡς ταὐτὸν ὂν οὕτως αὐτοὺς ἢ οὕτω καλέσαι, ἐπεὶ καὶ ὅμοιόν
1427 ἐστιν ἐρυθρὸν εἰπεῖν χρῶμα καὶ φοινικοῦν, περὶ ὧν δεδήλωται καὶ ἐν τοῖς τοῦ περιηγητοῦ. ἴσως δὲ

ἐντεῦθεν καὶ Φοῖνιξ τὸ κύριον ὄνομα, διὰ τὸ ὡς εἰκὸς ἐν αὐτῷ φοινίκεον τῆς χροιᾶς, ὃ καὶ τὸν Ἐρύθραν τὸ κύριον ἐπενοήσατο, καὶ τὸν ἐρυθῖνον ἰχθὺν καὶ τὸν Ἐρευθαλίωνα. προηγεῖται δὲ τοῦ φοίνικος ἢ ἵππου ἤ τινος ἑτεροίου ὁ φόνος, ὃς δηλοῖ τὸ αἷμα. ἐκεῖθεν γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐρυθρά πως ὄντα κατ' αὐτό. (Vers. 455.) Τὸ δὲ σῆμα γενικὴ λέξις ἐπί τε τῆς νῦν δηλουμένης ἐννοίας λεγομένη καὶ ἐπὶ ἄλλων διαφόρων, ἐν οἷς καὶ τὸ, ξύλον αὖον σῆμα βροτοῦ τεθνεῶτος. τούτου δὲ τοῦ γένους εἴρηται καὶ τὸ νεκρικὸν σῆμα ἤγουν ὁ τάφος. καὶ αὐτὸ γὰρ οὕτω καλεῖται διὰ τὸ σημαίνειν, ὡς ἐν αὐτῷ κεῖταί τις. καὶ καλεῖται οὕτως ἐξοχικῶς εὐφήμῳ λόγῳ κατά τι κύριον. διὸ σῆμα μὲν λέγεται, οὐ μὴν καὶ σημεῖον ῥητῶς, εἰ καὶ ἄλλως ἐχρῆν κατά γε τὸ, μνῆμα μνημεῖον. Τὸ δὲ περίτροχον, ὅ ἐστι περιφερὲς, τὴν αὐτὴν ἐτυμολογίαν ἔχει τῷ τροχῷ. Τὸ δὲ, καθὰ μήνη, ὅ ἐστι σελήνη, πιθανὸν ποιεῖ τὸ πόῤῥωθεν τὸν ἵππον βλέπεσθαι. διάδηλος γὰρ ἦν μακρόθεν τῇ τοιαύτῃ λευκότητι. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τοὺς τοιούτους ἵππους ἀρίστους ὁ Χαμαιλέων ἱστορεῖ, *ὥς φασιν οἱ ὑπομνηματισταί. Τὸ δὲ, ἠΰτε μήνη, χρήσιμον γέγονεν καὶ πρὸ τούτων τῷ ποιητῇ σεμνότερον ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἀχίλλειον σάκος παραβολῇ περιγραφὲν καὶ ἐκεῖ τισὶν οὕτω λέξεσιν ἐν τῷ, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ' ἠΰτε μήνης. καὶ ἔστι λαμπροτέρα ἐκείνη τῆς ἐνταῦθα παραβολῆς. (Vers. 458.) Ὅτι ὁ μὴ ἀκριβούμενος ἅ περ ὁρᾷ, εἴποι ἂν, ὦ φίλοι, οἷος ἐγὼν αὐγάζομαι, ἠὲ καὶ ὑμεῖς; ὁμοίως καὶ τὸ, οὔ πη δύναμαι ἰδέειν, πάντῃ δέ μοι ὄσσε ἀμπεδίον, ἤγουν ἀνὰ πεδιάδα, παπταίνετον εἰσορόωντι· ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδὸν, οὐ γὰρ ἔγωγε εὖ διαγινώσκω. ἔστι δὲ ταὐτὸν ἐνταῦθα αὐγάσασθαι καὶ ἰδεῖν. *Ἰστέον δὲ ὡς ἐνταῦθα Ἰδομενεὺς ἐρωτᾷ ἢ ἀληθῶς ἴσως ἀπορῶν ἢ μᾶλλον ἀκκιζόμενος ὡς οἷα διαπιστῶν ἑαυτῷ, ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες, μόνος ἐγὼ ἵππους ὡς ἐῤῥέθη αὐγάζομαι, ἢ καὶ ὑμεῖς; ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι, ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἱ δέ που αὐτοῦ ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, ἤγουν ἐβλάβησαν, αἳ κεῖσε φέρτεραι ἦσαν· ἤτοι γὰρ τὰς, ἤγουν ταύτας, πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας, νῦν δ' οὔ πη δύναμαι ἰδέειν, καὶ ἑξῆς ὡς προγέγραπται. Εἶτα τὸ, ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη εὖ σχεθέειν πε*ρὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας, ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὀΐω κατά θ' ἅρματα ἆξαι, αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν· ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδὸν, ὡς καὶ προείρηται, οὐ γὰρ ἔγωγε εὖ διαγινώσκω, δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ Αἰτωλὸς γενεὴν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει, Τυδέος Ἱπποδάμου υἱὸς, κρατερὸς Διομήδης. Καὶ ὅρα τὸν ἔπαινον τοῦ ἥρωος, δοκοῦντα μὲν ἄκαιρον εἶναι, ἐμφαίνοντα δὲ ὡς φιλίως ὁ Ἰδομενεὺς ἔχει τῷ Διομήδει, καὶ οὐδὲ πάνυ ἄχθεται οἷς ὁ Εὔμηλος δυστυχεῖ. Ἔτι ὅρα καὶ ὡς ἀπορήσας καὶ εἰπὼν, ἠὲ τὸν ἡνίοχον ἔφυγον ἡνία, οὐ προσέθετο ἀκολούθως ὁ Ἰδομενεὺς ὅτι ἢ τόδε ἤ τι ἕτερον ἔπαθεν, ὡς μήτε τοῦ σχεδιασμοῦ διδόντος εὐπορεῖν ταῖς ἐννοίαις, καὶ ὅτι οὐδὲ εἰκῇ ἐθέλει δυσφημεῖν κατὰ τοῦ Εὐμήλου καὶ δυστυχίας αὐτοῦ λογίζεσθαι. δύναται δὲ καὶ μὴ ἀπορητικῶς λεχθῆναι τὸ ἠὲ, ἀλλ' ὡς οἷον πρὸς λύσιν ἀπορίας ὁμοίως τῷ, ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαϊκοῦ, τουτέστιν ἴσως οὐκ ἦν ἐν τῷ Ἄργει. κἀνταῦθα *γὰρ ὁμοίως ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ὁ δεῖνα ἐξέπεσε τοῦ τέρματος, καὶ πάντως ἢ ἴσως αὐτὸν ἔφυγον τὰ ἡνία. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς οὐ μάτην Ἰδομενεὺς περιέργως θεᾶται τῆς περιωπῆς γενόμενος, ἀλλ' ὅτι καθὰ τῷ Νέστορι διὰ τὸν υἱὸν, οὕτω καὶ αὐτῷ μέτεστί τι τοῦ ἀγῶνος διὰ τὸν θεράποντα Μηριόνην. διὸ καὶ παρασημειοῦται τὰ κατὰ τὸν ἄριστον Εὔμηλον ὡς οἷον ἀντίπαλον ἑαυτῷ, παραμυθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μηριόνου ἐλαττώσει, ἐὰν καὶ ὁ ἄριστος ἔλθοι πανύστατος, καί που καὶ χαίρων, εἴ περ ὁ τοιοῦτος λειφθῇ ἐν δρόμῳ, ἵνα συνα-
1311 τυχήσῃ τῷ Μηριόνῃ, καὶ διὰ ταῦτα οὐδὲ βαρυνόμενος, εἰ παροίτεροί εἰσιν οἱ τοῦ Διομή*δους ἵπποι. ἔστι δὲ τὸ παροίτεροι ταὐτὸν τῷ φέρτεροι καὶ τῷ, οἱ πάροιθεν. ἄμφω δ' ἀντίκεινται πρὸς τὸ δεύτεροι. διὸ φησίν· οἱ δεύτεροι οἵ τε πάροιθεν. ἡ δὲ παραγωγὴ τοῦ παροίτερος ὁμοία τῇ μυχὸς μυχοίτατος. (Vers. 460.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ δοκεῖν ταὐτὸν εἶναι δοξάζει Ὅμηρος τῷ ἰνδάλλεσθαι ἐν τῷ, ἄλλοι μοι 1428
δοκέουσι, καὶ ἄλλος ἰνδάλλεται. λέγεται δὲ ἐπὶ εἰκασμοῦ καὶ ὁμοιώσεως καὶ δοκήσεως τὸ ἰνδάλλεσθαι, ἀφ' οὗ καὶ ἐπὶ εἰδώλων τὸ ἴνδαλμα λέγεται. ἰνδάλλεταί δέ τις καὶ ἐν ὀνείρασιν. ἀντίκειται δὲ πρὸς τὸ ἰνδάλλεσθαι καὶ τὸ δοκεῖν τὸ εὖ διαγινώσκειν. γίνεται δὲ τὸ ἰνδάλλω ἐκ τοῦ εἴδω τὸ ὁμοιῶ, τραπέντος τοῦ ῑ εἰς ν̄ ὡς ἐπὶ τοῦ αἰεὶ αἰὲν, καὶ αὐτίκα τετραμμένου καὶ τοῦ ε̄ εἰς ῑ, ὡς ἐπὶ τοῦ ἔχω ἴσχω καὶ τῶν ὁμοίων γίνεται. (Vers. 461.) Τὸ δὲ, αἱ δὲ ἔβλαβεν, παρασήμως καὶ νῦν δηλοῖ τὰς τοῦ Εὐμήλου

ἵππους ἐν μόναις ταύταις ταῖς δυσὶ συλλαβαῖς. (Vers. 462.) *Τέρμα δὲ φανερῶς ἐνταῦθα τὸν καμπτῆρα λέγει ἐν τῷ, περὶ τέρμα βαλούσας, ἤγουν καμψάσας καὶ τοῦ τέρματος ἐπιτυχούσας, οὗ τὸ ἐναντίον οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας, οὗ ἑρμηνευτικὸν τὸ, οὐκ ἐδυνάσθη εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, ἤγουν οὐκ ἠδυ*νήθη σχεῖν τὰς ἵππους περὶ τὴν νύσσαν, ὥστε ἑλίξαι καὶ οὕτω περὶ τέρμα βαλεῖν, ὅ ἐστιν ἐπιτυχεῖν τῆς ἑλίξεως, κατὰ τὸ, ἡ δὲ φερὰς ἐπέβαλλεν, ἤγουν ἐπέτυχε τοῦ εἰς αὐτὰς πλόου ἡ ναῦς.* (Vers. 459.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἐδυνάσθη, ὡς ἀπὸ τοῦ δυνάζω, ἀῤῥήτου ῥήματος, γεγονός. ἐνταῦθα δὲ γράφουσιν οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι εἰωθότα καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἰδομενέα ταῦτα ἐν ἀγῶνι. θρύπτονται γάρ τινες ὡς μὴ ἀκριβῶς θεώμενοι. οἱ δὲ καὶ ἐν ἤθει καταλαζονεύονται τῶν πολλῶν. οὐ μόνον γοῦν, φησὶν, Ἰδομενεὺς, ὡς ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι, καὶ ἄλλος ἡνίοχος ἰνδάλλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐκπεσέειν ὀΐω τὸν Εὔμηλον καὶ ἑξῆς· ἃ δὴ πάντα οὕτω συνέβη ἀληθῶς, καὶ οὐ κατὰ δόκησιν. πρωθύστερον δὲ τὸ ἐκπεσεῖν καὶ ἅρμα κατάξαι. δῆλον γὰρ ὡς κατεαγότος τοῦ ἅρματος εἶτα κατέπεσεν ὁ ἡνίοχος. Τὸ δὲ ἐξηρώησαν δίχα προθέσεως πρὸ τούτων ἐῤῥέθη. Τὸ δὲ, μένος ἔλλαβε θυμὸν, ἀντὶ τοῦ προεθυμήθησαν ἢ καὶ ἐθυμώθησαν αἱ ἵπποι.* (Vers. 473.) *Ὅτι φιλοτιμησάμενος ὁ ποιητὴς, ὡς ἐξὸν ἐκθέσθαι *τὰ τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσι συμπίπτοντα, ὡς εἰκὸς, ὧν ἔστι πρὸς ἄλλοις καὶ τὸ προσπαθῶς ἑκάστοις ἔχειν μέρεσι καὶ ἀψιμαχίας ἐν λόγοις τίθεσθαι καὶ χρήμασι ζημιοῦν ἑαυτοὺς ἐπὶ λύσει φιλονεικίας καὶ κριτὰς ἑαυτοῖς καθίζειν, τὸν μὲν Ἰδομενέα ἐποίησεν εἰπόντα ὅσα ἐῤῥέθη, Αἴας δὲ ὁ Λοκρὸς εἰς οὐδὲν δέον θυμὸν ἀναλαβὼν, αἰσχρῶς φησὶν ἐνένιπεν ἤτοι λόγοις ἐπέπληξεν, εἰπών· Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ᾽ ἄνευθεν ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται. Εἶτα* (Vers. 476.) *καὶ ἀμβλυωπίαν εἰκῇ οὕτως ὀνειδίζων αὐ*τῷ φησίν· οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ᾽ Ἀργείοισι τοσοῦτον, οὔ τέ τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε, ὥστε δηλαδὴ τῇ θέᾳ τέμνεσθαι ὀξὺ τὸν ὑποκείμενον ἀέρα. εἶτα καὶ ἐπιτείνων τὸ σκῶμμα καὶ διδάσκειν δὲ ἐθέλων, ἐπάγει· ἀλλ᾽ αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι, οὐδέ τί σε χρὴ λαβρογόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι. Καὶ ὅρα ἐνταῦθα οἷόν τι τὸ ἀσκέπτως λαλεῖν. ὁ γὰρ λαβρογόρην τὸν Ἰδομενέα σκώπτων ἁλώσεται ψεύδους εἰς τὸ πᾶν καὶ ἀφροσύνης αὐτὸς, εἰ μηδὲν ἰδὼν μήτε εἰδὼς τὸν εὖ εἰδότα λόγοις αἰσχύνει, ἀπεναν*τίας πάντῃ ἐκείνῳ ἐλθὼν ἐν τῷ εἰπεῖν ὅτι ἵπποι δ᾽ αὖτε ἔασιν ἤγουν εἰσὶ παροίτεραι, αἱ τὸ πάρος περ, Εὐμήλου, ἐν δ᾽ αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβη-*

1429 *κεν ἢ ἐμβέβηκε τῷ δίφρῳ ἡνιοχῶν.* (Vers. 481.) *Εὔληρα δὲ λέγει μὲν τὰ ἡνία. ἅπαξ δὲ καὶ τὴν τοιαύτην ἔφη λέξιν, ἐνταῦθα δηλαδή. γίνεται δὲ παρὰ τὸ εἱλεῖν, ὅθεν καὶ ἡ εὐλὴ, τροπῇ τοῦ ῡ εἰς ῑ, δι᾽ ὧν ἔστι τοὺς ἵππους εἱλεῖσθαι, ὅ ἐστι συστρέφεσθαι. καὶ ἔστι μὲν ταὐτὸν ἡνία ἔχειν καὶ εὔληρα ἔχειν, πλὴν ἐκεῖθεν μὲν ὁ ἡνίοχος σύγκειται συνήθους οὔσης τῆς λέξεως, ἀπὸ δὲ τοῦ εὔληρα ἔχειν τολμηρὸς ἂν εἴη ὁ ἀναιδευσά*μενος συνθεῖναι ὄνομα. ἀλλ᾽ οὕτω μὲν, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ Λοκρὸς Αἴας.* (Vers. 483.) *Ἰδομενεὺς δὲ φιλόνεικον καὶ κακολόγον καί τινα οὐδαμινὸν ὡς ἀπηνῆ τὸν Αἴαντα καλεῖ, εἰπών· Αἶαν, νείκει ἄριστε, κακοφραδές· ἄλλα τε πάντα δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνὴς, ὃ καὶ Ἀχιλλεύς που ἤκουσεν. Ἔνθα ὅρα ὅτι τε τὸ, πάντα Ἀργείων δεύεαι, δριμύτερον ὁ Ἰδομενεὺς ἀντέσκωψε πρὸς τὸ, πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι, σφοδρότερον γὰρ τοῦτο ἐκείνου, καὶ ὅτι διὰ θυμὸν μὴ ὀρθώσας τὴν φράσιν ἔφη τὸ, ἄλλα τε πάντα δεύεαι Ἀργείων, καινῶς καὶ ἀκαταλλήλως συντάξας. ἦν γὰρ τὸ ὀρθὸν οὕτω· κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα δευόμενε Ἀργείων. λέγει δὲ πάντα τά τε ἐν ἔργοις τά τε ἐν λόγοις, ἴσως δὲ καὶ τὰ κατ᾽ ὄψιν καὶ κατὰ γένος. Εἶτα* (Vers. 486.) *ἐπάγει καὶ ὅτι, δεῦρό νῦν ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος, ἵστορα δ᾽ Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω, ὁππότεραι πρόσθεν ἵπποι, ἵνα γνοίης ἀπὸ τίνων. ἐπεὶ δὲ κίνδυνος ἦν προτέρω ἤγουν προσωτέρω ἔριν γενέσθαι ἀμφοτέροις, ἤδη γὰρ ὄρνυτο ὁ Λοκρὸς χωόμενος χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν, ἀνίσταται ὡς ἀγωνοθέτης αὐτὸς, Ἀχιλλεὺς, καὶ καταλλάσσει λαλήσας ὅσα ἐχρῆν.* (Vers. 478.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν *ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ στίχων τὸ μὲν, τί πάρος λαβρεύεαι, καὶ τὸ, ἀλλ᾽ αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι, οὐδέ τί σε χρὴ λαβραγόρην καὶ ἑξῆς, ἐποχὴ στωμυλίας ἐστί. Τὸ δὲ* (Vers. 483.) *νείκει ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα δεύεαι Ἀργείων, ἢ ἁπλῶς τῶν δέ τινων καὶ τὸ ἑξῆς, σκῶμμά ἐστι πολυφαύλου ἀνδρὸς, ὥς περ ἀμβλυωποῦντος τὸ, οὔτε νεώτατός ἐσσι τοσοῦτον οὔτε ὀξύτατον καὶ ἑξῆς.* (Vers. 477.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ ἐκδέρκεσθαι φιλοσόφως φασὶν ἔχειν οἱ παλαιοὶ τὴν ἐκ πρόθεσιν, διότι οὐ κατὰ εἰς*

δοχὴν ἀλλ' ἔκπεμψιν φωτοειδῶν δηλαδὴ ἀκτίνων τὸ ὁρᾶν γίγνεται. Τὸ δὲ λαβρεύεσθαι καιρία λέξις
1312 ἐστὶ, δηλοῦσα τὸ λάβρως καὶ *οὐ μετὰ σκέψεως λαλεῖν. ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, στωμύλλεσθαι καὶ τὸν ἀκούοντα λίαν βαρύνειν τῇ φράσει, ὅθεν καὶ λαβραγόρας ὁ ἐν τῷ ἀγορεύειν λάβρος. διὸ καὶ ἐπέμεινε τῇ λέξει συνήθως ὁ ποιητὴς διὰ τὸ καίριον. τῶν τις δὲ παλαιῶν λαβρεύειν τὸ προγλωσσεύειν φησί. (Vers. 475.) Ἀερσίποδες δὲ ἵπποι καὶ νῦν ἐπὶ τάχους, ἵνα ἦεν αἱ ὅσα καὶ πτεροῖς τοῖς ποσὶν ἀειρόμεναι, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα καὶ τὸ, ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα καὶ ἑξῆς, ἀφ' οὗ ἀείρεσθαι καὶ ἀράχνης ἀερσιπότητος. Τοῦ δὲ δίενται, ὅ ἐστι διώκουσι, θέμα τὸ δίημι ἐκ τοῦ δίω, ἀφ' οὗ τὸ διώκω, ῥῆμα τοῦτο χρηστὸν πεζολόγοις· ἐκεῖνα γὰρ ποίησις ἀνασκάλλειν φιλεῖ, τουτέστι τὸ δίω καὶ τὸ δίημι, ἤγουν σπουδαίως τρέχω. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον δίημι Ἀττικὸν, γινόμενον οὕτω. Ζεὺς Διὸς, ἐξ οὗ διερὸς, ὁ δίυγρος. Διὸς δὲ ῥῆμα δίω, ἀφ' οὗ περ οὐ μόνον τὸ διαίνω, καθὰ πολλαχοῦ δηλοῦται, ἀλλὰ καὶ δίημι, οὗ μετοχὴ παθητικὴ διέμενος, ὡς τιθέμενος. Ἀριστοφάνης· διέμενος ὄξει σφηττίῳ, ἤγουν ὑγράνας δι' ὄξους δριμέος, ὡς ἐκεῖνος οἶδεν εἰπεῖν. (Vers. 476.) Τὸ δὲ, οὐ νεώτατος τοσοῦτον, λεαίνει τὸ τραχὺ τοῦ σκώμματος ἐπί τι βραχύ. ἄλλως *γὰρ ψεύδεται ὅλως οὐ μόνον τὸ νεώτατος ἐπὶ τοῦ μεσαιπολίου Ἰδομενέως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ νέος. νεῖκος δὲ κεῖται μὲν καὶ ἐπὶ μάχης, καὶ μᾶλλον ὅτε πόλεμος ἤ τοιοῦτόν τι αὐτῷ παράκειται, οἷον νεῖκος πολέμοιο. ἐνταῦθα μέντοι ἡ λέξις, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, τὴν ἁπλῶς φιλονεικίαν δηλοῖ ὁμώνυμος οὖσα. (Vers. 487.) Τὸ δὲ, πάντα δεύεαι Ἀργείων, αὐξητικὴν ἔχει δριμύτητα σκώμματος. τοῦ Λοκροῦ γὰρ εἰπόντος ἀμείνονας καὶ ἄλλους εἶναι τοῖς Ἀργείοις, ὁ Κρὴς πάντῃ ἀποφάσκει ἐκείνου τὸ ἄμεινον, εἰπὼν πάντα δεύεσθαι Ἀργείων αὐτὸν, αἴτιον ἐπάγων τὸ, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής. διὸ καὶ ἄπο αἴνου ἐστὶ κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ἀπηνέος. εἰ δὲ εἶπεν ἄλλην αἰτίαν, ἠλέγχθη ἂν ὁ Ἰδομενεύς. πολλὰ γὰρ εἶχεν ὁ Λοκρὸς ἐπαίνου ἄξια. (Vers. 485.) Ἐν δὲ τῷ, δεῦρό νυν, συνέσταλται ἀσυνήθως τὸ ῡ δίχρονον. καὶ ἴσως οὐδὲ περισπᾶν χρὴ τὴν λέξιν, ἀλλ' ἀφιέναι κενὴν κεῖσθαι τόνου. μή ποτε δὲ οὐδὲ χρονικὸν ἐπίῤῥημά ἐστιν, ἀλλὰ σύνδεσμός τις παραπληρωματικὸς, ὁποῖος ὁ νῦ, κατὰ πρόσληψιν στιχείου τοῦ ν· ὅθεν καὶ ὁ τοίνυν σύνδεσμος γίνεται ἀπὸ τοῦ τοὶ καὶ τοῦ νῦν. τοιοῦτόν τι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν ἰάμβῳ τὸ, σίγα νῦν ἑστὼς, καὶ μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων. κἀκεῖ γὰρ τὸ νυν, ὅ τι ἂν καὶ σημαίνῃ, συστέλλεται· ὁμοίως, καθά που προγέγρα*πται, καὶ παρ' Εὐριπίδει ἐν τῷ, σῶσον νυν αὐτὸν, μηδ' ἔρα τοῦ πλησίον. Περιδώμεθον δὲ ἀντὶ τοῦ συνθώμεθα, συμφωνήσωμεν, καὶ ὡς οἱ πολλοί φασι, θῶμεν στοίχημα, ἢ σαφέστερον καὶ κοινότερον εἰπεῖν, δώμεθα, ὅ ἐστι δεσμηθῶμεν συνθήκαις, ὧν ὁ διαιτητὴς καὶ κριτὴς ἢ μάρτυς ἴστωρ ἐλέγετο παρὰ τὸ εἰδέναι, ὁποῖός τις κεῖται καὶ ἐν τῷ, ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι. (Vers. 486.) Τὸ δὲ, ἵνα γνοίης ἀπὸ τίνων, τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ περιδώμεθα. στοιχήματος γὰρ τέλος ἀπότισις. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ, τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος, ἀπὸ κρείττονος τοῦ τρίποδος κατέβη ἐπὶ τὸν λέβητα, καθὰ καὶ ἐν τῷ, ἠελίου αἴγλη ἠὲ σελήνης, καὶ ἐν ἑτέροις. εἰ μὴ ἄρα τυχὸν ὁ λέβης οὐκ εὐτελής ἐστι νῦν κατὰ τοὺς ὑποκειμένους τοῖς νιπτομένοις, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ ἐν τῷ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος, καὶ ἔνθα τὰ ποδάνιπτρα τοῦ Ὀδυσσέως, ἀλλὰ τοιοῦτος οἷος ἀναβράττειν τὰ ἐμβαλλόμενα κατὰ τὸν ζέοντα ἐν πυρὶ πολλῷ, καὶ κνίσσῃ μελδόμενον ἁπαλοτροφέος σιάλοιο. ὁ γὰρ τοιοῦτος λέβης οὐ κατὰ τοὺς λοιπούς ἐστιν, ἀλλὰ τριποδοειδὴς φαίνεται εἶναι καὶ οὐκ εἰς ἔλαττον ἥκειν τοῦ τρίποδος. καὶ ἔστι τηνικαῦτα τὸ, τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος, μετάβασις ἀπὸ ὁμοίου εἰς ὅμοιον. (Vers. 488.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἐριστικὸν ἄνδρα φρά*ζει τὸ, ὄρνυτο δ' αὐτίκα ὁ δεῖνα χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθ' ἐπέεσσι· καί νύ κε δὴ προτέρω ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν, εἰ μὴ ὁ δεῖνα αὐτὸς 1430
ἀνίστατο καὶ φάτο μῦθον. Ἀχιλλεὺς δὲ οὗτος ὁ ἐνταῦθα καταλλάσσων, ὡς ἐῤῥέθη, ἐρίζοντας τόν τε Ἰδομενέα καὶ τὸν Λοκρόν. καθίσας γὰρ σκοπὸν τῶν ἀεθλευόντων τὸν Φοίνικα ὑπεκράτησεν ἑαυτῷ κριτῇ τοῦ τῶν θεατῶν νείκους γίγνεσθαι, ὃς καὶ παραινῶν ἐπὶ λογομαχίας λύσει φησί· μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθ' ἐπέεσσι κακοῖς, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε. καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅ τις, ἤγουν ὅς τις, τοιαῦτά γε ῥέζοι. ἐκ παραλλήλου δὲ ταῦτα τὸ χαλεποῖς καὶ κακοῖς. τοῦ δὲ νεμεσᾶτον ἑνικὸν τὸ νεμέσα. Εἶτα (Vers. 495.) λαλῶν θεατρικῆς κατάπαυσιν ἔριδος φησίν· ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε ἵππους· οἱ δὲ τάχα αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε

ἕκαστος ἵππους, οἵ δεύτεροι, οἵ τε πάροιθεν. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν Ἰδομενέα καὶ τὸν Λοκρὸν Αἴαντα καὶ τῇ κατ' αὐτοὺς ἐναγωνίῳ λογομαχίᾳ ἐνθυμητέον καὶ παλαιὰν γνώμην, λέγουσαν ὅτι ἡ σκῶψις λυπεῖ πλέον ἢ τέρπει πολύ. τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, εὐθὺς ἀντήκουσας. ἤδη λοιδορεῖσθαι λείπεται· εἶτα τύπτεσθαι. Ὅρα δ' ἐν τούτοις ἀσύνηθες *ὂν τὸ, ἡ σκῶψις, καθὰ καὶ ἡ ᾆσις ἡ ἁρμονικὴ ἡ παρὰ Πτολεμαίῳ ἡ δηλοῦσα τὴν ᾠδὴν, οὐ μὴν ἡ Ὁμηρικὴ, ἐξ ἧς καὶ ὁ Ἄσιος λειμὼν καὶ ἡ Ἀσία χώρα, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Ἔτι δὲ ὅρα καὶ τὸ, ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, εὐθὺς ἀντήκουσας, ὡς χρήσιμον εἰς τὸ, οἷον εἴπῃσθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσῃς. (Vers. 499.) Ὅτι σπουδὴν ἡνιόχου ἱππευτικὴν τὴν πρὸς τῷ τέλει οὕτω φράζει· ὁ δὲ, λέγει δὲ τὸν Διομήδην, μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων· μάστιγι δ' αἰὲν ἤλαυνε κατωμαδὸν, ὡς προδεδήλωται· οἱ δέ οἱ ἵπποι ὑψόσε ἀειρέσθην, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον· αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον· ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα *κασσιτέρῳ τε, ἃ δὴ καὶ παμφανόωντα εἶεν ἂν, ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον, οὐδέ τι πολλὴ γίνετ' ἐπισσώτρων ἁρμοτροχιὴ κατόπισθεν ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντ' ἐπετέσθην. (Vers. 503.) Ἔστι δὲ τὸ, ἅρματα χρυσῷ καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, ἐν λεπτῇ κονίῃ, ἐνδεικτικὸν κουφότητος καὶ κάλλους ἅρματος καὶ τάχους ἵππων. (Vers. 500.) Τὸ δὲ μάστιγι μάστι τινὲς γράφουσι δισυλλάβως, ἐκτείνοντες τὴν λήγουσαν ὁμοίως τῷ, μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων. καὶ ἔστιν ὥς περ μῆτις μήτιος μήτιι καὶ κατὰ κρᾶσιν μήτι, οὕτω καὶ μάστις μάστιος μάστιι μάστι. τοῦ δὲ *μάστις ἀρχὴ τὸ μαστίω μαστίσω, ὥς περ τοῦ μῆτις τὸ μητίω μητίσω. (Vers. 501.) Τὸ δὲ ἀειρέσθην τὸ ῥῆμα ἐστὶν, ἐξ οὗ καὶ πρὸ ὀλίγων ἵππους ἔφη ἀερσίποδας, ἤγουν ἀειρομένους καὶ ὡς εἰπεῖν ἀερίους τοῖς ποσὶν, οἷς καὶ προσαρμόζει διὰ τοῦτο τὸ πετέσθην. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ἀειρέ*σθην ἀσφάλειαν ἔχει καὶ τὸ, πρήσσοντε κέλευθον, ὡς 1313
οἷα ἐπὶ νηὸς λεχθὲν, ἥτις οὐ μόνον ἅρμα θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ ἵππος παρὰ τοῦ ποιητοῦ λέγεται. διὸ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ ναῦς τῶν Φαιάκων ταχυπλοοῦσα τετρώρῳ ἵππων εἰκάζεται, ὅ περ τέτρωρον ἀπὸ τοῦ
1431 ἀείρω καὶ αὐτὸ παράγεται ὡς οἱονεὶ τετράορον, ὅθεν καὶ τετραόρου ταύρου φάσμα ἡ τραγῳδία φησί. καὶ οὕτω μὲν ἐκ τοῦ ἀειρέσθην ἀσφαλές τι ἔχει τὸ, πρήσσοντε κέλευθον. ἄλλως δὲ οὔτε τὸ πρήσσειν ἐπὶ ἵππων κυριολε*κτεῖται, οὔτε ἡ κέλευθος πάνυ ἐπὶ ξηρᾶς. (Vers. 502.) Τὸ δὲ ῥαθάμιγγες, εἰωθὸς ἐπὶ αἵματος ἢ ὅλως ἐπὶ ὑγρῶν λέγεσθαι παρὰ τὸ ῥένειν θαμὰ, καινότερον ἐπὶ κόνεως ἐλέχθη ἐν τῷ, αἰεὶ κονίης ῥαθάμιγγες. καὶ ἴσως ἔχει συμβιβασθῆναι εἰς τὸ σύνηθες ἡ λέξις διὰ τοῦ εὐθὺς δηλωθησομένου πολλοῦ ἱδρῶτος τῶν ἵππων, ὃς πολὺς εἰς γῆν ἐν τῷ τρέχειν καταῤῥέων ὕγραινε τὴν κόνιν, ὡς οὕτω ῥαθάμιγγας ἐξ αὐτῆς ὑγρὰς βάλλειν τοὺς ἵππους. ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ τὸ αἰεὶ ἐπὶ καιροῦ ὀλίγου λεχθὲν κατά τινα ὁμοιότητα τοῦ, αἰεὶ πυραὶ νεκύων καίοντο, καὶ τοῦ, αἰεὶ ῥίμφα θέων, καὶ τοῦ, τὸν εἰσαεὶ λεηλατήσει χρόνον παρὰ Σοφοκλεῖ. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ πάλαι πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, οὐδ' αὐτὸ δηλοῦν ἀεὶ χρόνου μακρότητα. (Vers. 504.) Τὸ δὲ ἐπέτρεχον ἀντὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἔτρεχον καὶ ὡς οἷον ἔμψυχα τοῖς ἵπποις συνέτρεχον, ὡς εἴ περ μὴ εἵλκοντο· ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπιπολῆς ἔτρεχον, ὅ*περ ἑρμηνεύων διεξοδικώτερον εἶπε τό· οὐδὲ πολλὴ ἐγίνετο ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ, τουτέστιν ἐλαφρῶς οὕτως ἔτρεχον, ὡς μὴ πολλὴν γίνεσθαι τῶν τροχῶν ἐγχάραξιν, καὶ ταῦτα ἐν λεπτῇ κονίῃ. Ἁρματροχιὰ γὰρ ἄλλο ἐστὶ παρὰ τὴν ἁματροχιάν. ἐκείνη μὲν γὰρ τί δηλοῖ, προείρηται. αὕτη δὲ ἴχνος δηλοῖ τροχῶν ἅρματος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὴ βαθεῖαν γίγνεσθαι νῦν ἁρματροχιὰν οὐ λίαν ὑπερβολικῶς εἴρηται διά τε τὸ πολὺ τάχος τῶν ἵππων καὶ τὸ κοῦφον τοῦ ἅρματος, ἐξ ὧν δοκεῖ πιθανὸν εἶναι τὸ μὴ πάνυ τοῖς τροχοῖς τὴν κόνιν χαράσσεσθαι. ὑπερβολὴ δὲ τὸ μέτριον ἔχουσα πιστεύεται, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. ἦν δὲ ἂν ὑπερβολὴ ἄμετρος, εἰ μηδὲ ψαύειν εἶπε τῆς γῆς τοὺς τροχοὺς, ἢ μὴ ἐντυποῦν ὅλως ἴχνος, ὅ περ οὐκ εἶχεν εἰπεῖν, οἷα θνητῶν ὄντων τῶν τρεχόντων ἵππων. ὅτε γὰρ ἀθάνατοι πλάττονται ἵπποι, ἄκρων ἐπὶ κυμάτων θέουσι, καὶ ἴσα ἄλλα περὶ τοιούτων ἵππων ἡ ποίησις ἔφρασεν. (Vers. 506.) Ἐπίσωτρα δὲ ὅτι τε οἱ κανθοὶ τῶν τροχῶν, καὶ πόθεν ἡ λέξις παράγεται, ἀλλαχοῦ προείρηται. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ λέξις αὕτη ἔλλειψιν ἔχειν τοῦ σ̄ ἐν τῇ παραληγούσῃ κατὰ τὸ γνωστὸς γνωτὸς, καὶ τὰ ὅμοια. ἐπίσωστρα γὰρ ἤγουν σωστικὰ τῶν τροχῶν τὰ ἔξω αὐτῶν σιδήρεα κύκλα ἤγουν οἱ κανθοί. (Vers. 507.) Ὅτι συν*τόμου δρόμου ἱππέως δηλωτικὸν τὸ, στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς ἵππων ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε. (Vers. 508.) Λόφος δὲ ἐπί τε

*βοῶν καὶ ἵππων καὶ ἡμιόνων τόπος τοῦ τραχήλου, ᾧ ἐπιτίθεται ὁ ζυγὸς, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται. ὅθεν καὶ νῶτος εὔλοφος παρὰ Σοφοκλεῖ ὁ εὔεικτος, καὶ λοφιὰ ἡ περὶ τοιοῦτον τόπον τρίχωσις, καὶ καταλοφάδια ἐπίῤῥημα ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ λόφουρα ζῷα τὰ οὐρὰν καὶ λοφιὰν ἔχοντα. γίνεται δέ, φασιν, λόφος ἀπὸ τοῦ λέπω τὸ ἐκλεπίζω, λόπος καὶ λόφος, ἀφ' οὗ ἄρχειαι ἐκλέπεσθαι καὶ ἐκδέρεσθαι τὸ σφαγέν. σημαίνει δέ ποτε καὶ ἁπλῶς τράχηλον, ὡς ἐν τῷ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἄκρον ἐκ τριχῶν ἐπανάστημα τῆς περικεφαλαίας, ὡς τὸ, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευε. λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπὶ ὕψους ὀρεινοῦ, ὅθεν καὶ γήλοφος καὶ γεώλοφος. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου λόφου καὶ λοφνίδες παρὰ Λυκόφρονι αἱ ἐξ ὅρους μονόξυλοι λαμπάδες. Περὶ δὲ τοῦ ἀνεκήκιε προείρηται. (Vers. 510.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα σαφῶς δηλοῖ ὡς τὸ ματᾶν στάσιν καὶ βραδυτῆτα ματαίαν σημαίνει· φησὶ γάρ. οὐδ' ἐμάτησε Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως ἔλαβεν ἄεθλον, τὸ τοῦ ἑταίρου Διομήδους δηλαδή. Ἰστέον δὲ ὅτι δύναται τὸ οὐκ ἐμάτη*σε καὶ ἄλλως οὐκ ἀπὸ τοῦ μάτην γίγνεσθαι, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τοῦ μῶ μάσσω τὸ ζητῶ, ἵνα λέγῃ ὡς οὐκ ἐζήτησε τὸ ποιητέον, ἀλλ' εὐθὺς ἥψατο τοῦ πράγματος, ὥστε καὶ ματᾶν κατὰ λόγον τοῦτον τὸ οἱονεὶ ζητεῖν καὶ ἐνίστασθαι καὶ μὴ θέλειν ἐγχειρεῖν ἔργῳ. (Vers. 512.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς διαφορὰ τοῦ ἄγειν ἐνταῦθα καὶ φέρειν τὸ, δῶκε δ' ἄγειν γυναῖκα, τὴν ἔμψυχον, καὶ τρίποδα φέρειν, τὸν ἄψυχον, ὃν εἰκὸς ὑπὸ Διομήδους ἀνατεθῆναι ὕστερον ἐν Δελφοῖς, ὡς δῆλον ἐξ ἐπιγράμματος τοῦδε· χάλκεός εἰμι τρίπους, Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα, καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον. (Vers. 515.) Ὅτι ἐπικρίνει αὐτὸς Ὅμηρος δόλῳ νικηθῆναι Μενέλαον ὑπ' Ἀντιλόχου. φησὶ γάρ· κέρδεσιν οὔτι τάχει γε παραφθάμενος Μενέλαον. διὸ καὶ εἰς λογομαχίαν ἐμπεσεῖται καὶ οὐκ ἀποίσεται ἄτερ ἀγῶνος τὸ ἄεθλον, ὡς ῥηθήσεται. (Vers. 517.) Ὅτι πρὸ μικροῦ μὲν ἁρμάτων ἐναγωνίως τρεχόντων διάστασιν ἐδήλωσεν ἐκ δίσκου, εἰπὼν τοσοῦτον ἐπιδραμεῖν τοὺς Ἀντιλόχου ἵππους ἔμπροσθεν τῶν Μενελάου, ὅσον δίσκου οὖρα κατωμαδίου· ἐνταῦθα δὲ μεμνημένος ἐπαναληπτικῶς καὶ ἐκείνου τοῦ διαστήματος λείπεσθαι *τοῦ Ἀντιλόχου λέγει τὸν Μενέλαον, ὅσον τροχοῦ διέστηκεν ἵππος τοῖς ὀπισθίοις δηλαδὴ ποσὶν ἐν τῷ ὑπεζεῦχθαι ἅρματι καὶ θέειν. καὶ πόσον τοῦτο; οὐ πολύ φησι. ψαύουσι γὰρ ἐπισσώτρου τρίχες αἱ τῆς οὐρᾶς. εἶτα (Vers. 520.) τὸ αὐτὸ ἄλλως λέγων ἐν κόμματι φησίν· ὁ δὲ ἄγχι μάλα τρέχει, τουτέστιν ὁ δὲ τοιοῦτος ἵππος τρέχει ἐγγὺς ὢν τοῦ κατ' αὐτὸν ἐπισσώτρου. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἑτέρως φράζων φησίν· οὐδὲ πολλὴ χώρα μέσον τοῦ ἵππου καὶ τοῦ τροχοῦ, ἀλλὰ δηλαδὴ κατὰ μῆκος οὐρᾶς, ὡς προείρηται. φράζει δὲ ταῦτα Ὅμηρος οὕτω· ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥα ἄνακτα ἕλκῃσι πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν· τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τε πολλὴ χώρη μεσσηγὺς, πολέος πεδίοιο θέοντος, ὃ διασαφητικόν ἐστι τοῦ, τιταινόμενος πεδίοιο, τόσσον Μενέλαος Ἀντιλόχου λείπετο. ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο. καὶ οὕτω μὲν κἀνταῦθα. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τὸν Μηριόνην λείπεσθαί φησι Μενελάου δουρὸς ἐρωήν. πρὸ δὲ τούτων ἑτεροίως ἔφραζεν ἐγγύτητα τῶν Εὐμήλου καὶ Διομήδους ἵππων. ἔνθα δίφρου ἐπιβησομένοις ἐῴκεισαν θερμαίνοντες πνοιῇ τὸ τοῦ Εὐμήλου μετάφρενον. ἐν δὲ τῷ τῶν δρομέων 1432
ἀγῶνι κανὼν γυναικεῖος καὶ ἰχνῶν *τύψις καὶ ἆσθμα κατὰ κεφαλῆς ἐνδείξεται τρεχόντων δύο πλησιασμόν. καὶ καλαῦροψ δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ὑπερβολὴν δηλώσει δίσκου ἀφέσεως. οὕτω καὶ τὰ τοιαῦτα ποικίλος καὶ πόριμος μετρητὴς ὁ ποιητής. (Vers. 521.) Ὅρα δὲ ὅτι μετὰ τὸ, οὐδέ τι πολλὴ χώρη μεσσηγὺς, ἐπαναλήψει χρᾶται βραχείᾳ ὁ ποιητὴς πρὸς ἀνάμνησίν τε καὶ ἔνδειξιν τοῦ χρῆναι στενολογεῖν ἐν καιρῷ τὰ εἰς πλάτος προπεφρασμένα. εἰπὼν γὰρ ἤδη πρὸ ὀλίγων ἐν δυσὶ στίχοις τὰ περὶ τοῦ κατωμαδίου δίσκου, ἐνταῦθα ἐν ὀλιγίστῳ αὖθις ἐκεῖνα παραλαλεῖ, εἰπὼν ὅτι τὰ δὲ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο, ἢ δίσκ'
1314 οὖρα, ὡς προγέγρα*πται. ἡ δὲ αἰτία τῆς ὕστερον ἄγαν ἐγγύτητος τὸ τάχος τῆς Αἴθης. φησὶ γάρ· ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης. καὶ εἴ περ ἔτι προτέρω ἤτοι προσωτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισι, παρήλασεν ἂν, οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκε, τὸν δρόμον δηλαδή. ὁ δὲ λόγος οὗτος καὶ ἐπὶ ἄλλου παρὰ βραχὺ ἐλθόντος τοῦ νικῆσαι ῥηθείη ἄν ποτε. (Vers. 518.) Ὅρα δὲ ὅτι ζύγιος ἵππος ἕλκειν ἐῤῥέθη ἄνακτα. φέρειν γὰρ εἰπεῖν ἢ ἄγειν οὐκ ἐνέκρινεν Ὅμηρος· κέλητος γὰρ ταῦτα. διὸ καὶ ἐπήγαγε τὸ, σὺν ὄχεσφιν, ἅ περ ἕλκων ἵππος συνέλκει πάντως καὶ

τὸν ἀναβάτην. (Vers. 519.) *Τὸ δὲ ψαύουσι, πάνυ καιρίως ἐπὶ βραχείας κεῖται θίξεως, ὁποία καὶ ἡ τῶν οὐραίων ἐνταῦθα τριχῶν, αἳ ἀκροθιγῶς ἅπτονται τροχοῦ, ὡς δοκεῖν ψᾶν αὐτὸν, ὅθεν τὸ ψαίειν παράγεται καταψήσει ἐοικός. γίνεται δὲ τὸ ψαύειν ἐκ τοῦ ψάω Αἰολικῇ ἐπενθέσει τοῦ ῡ, ὁμοίως τῷ λάω λαύω καὶ ἀπολαύω, χνάω χναύω τὸ καταπίνω, ἄω αὔω τὸ λάμπω, χράω χραύω τὸ παρ' Ὁμήρῳ, ὡς τὸ, χραύσει μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, καὶ τὰ ὅμοια. ἡ δὲ ῥηθεῖσα μεσσηγὺς χώρη ἀέριον διάστημα δηλοῖ με*ταξὺ τριχῶν ἵππου καὶ τροχοῦ, ἵππου δὲ συντόνως ὑφ' ἅρματι θέοντος. τοῦ τοιούτου γὰρ αἱ οὐραῖαι τρίχες οὐ χαλαραὶ, ἀλλ' εἰς μῆκος οἷον ὀρθιάζουσαι.* (Vers. 523.) *Τὸ δὲ λείπετο καὶ τὸ λέλειπτο καὶ τοῖς ἄρτι κοινολεκτεῖται. τὸν γὰρ ἁπλῶς ἡττηθέντα λειφθῆναι φαμέν.* (Vers. 524.) *Τὸ δὲ ὀφέλλεσθαι οὐ μόνον ἐπὶ ἔργων ἁπλῶς, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ προθυμίας. δῆλον δὲ ὡς ἐκ τοῦ τοιούτου ῥήματος οὐ μόνον τὸ ὄφελος, δι' οὗ αὔξεταί τις ὁπωσοῦν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὠφέλεια κατ' ἔκτασιν τῆς ἀρχούσης, ἀφ' ἧς καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ οἰκωφελία.* (Vers. 525.) *Ἰστέον δὲ ὅτι Αἴθη βαρυτόνως ἡ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἵππος κατά τινα κυριωνυμίαν πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιθέτου. αἰθὸς γὰρ ὀξυτόνως ὁ οἷον ἀπηνθρακωμένος κατὰ τὸ, αἰθὸς γεγένημαι παρὰ τῷ κωμικῷ, ἐξ οὗ ἵππος αἴθη ἡ πυῤῥὰ καὶ, ὡς εἰπεῖν, αἴθων ἵππος.* (Vers. 529.) *Ὅτι αἴτιον τοῦ λείπεσθαι, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, τὸν Μηριόνην Μενελάου δουρὸς ἐρωὴν, ἤγουν εἰς ὅσον ἂν ἔλ*θοι ἀφεθὲν δόρυ, τὸ τοῦ ἡνιόχου τε καὶ τῶν ἵππων ἀχρεῖον. βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν, φησὶ, καλλίτριχες ἵπποι. ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ' ἐν ἀγῶνι. Καὶ ὅρα* (Vers. 531.) *τὸ ἐν ἀγῶνι. ἐν πολέμῳ γὰρ ἐλαύνειν ἅρμα οὐκ ἦν ἥκιστος ὁ Μηριόνης· οὐ γὰρ ἂν τῷ Ἰδομενεῖ αὐτὸς ἡνιόχευεν. γίνεται δὲ τὸ ἥκιστος παρὰ τὸ ἦκα, ὅ ἐστιν ἡσυχῇ, ἠρέμα, ἐπ' ὀλίγον, ὅθεν καὶ ἥκιστα ἐπιῤῥηματικῶς τὸ, οὐδόλως, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ μάλιστα. εἰ δὲ τὸ μὲν ἦκα ψιλοῦται κοινότερον, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ παράγωγον, τὸ ἥκιστος, δασύνεται, ἀλλὰ δοκεῖ καὶ ἐκεῖνο δασύνεσθαι Ἀττικῶς. δῆλον δ' ὅ*τι ἐξ οὐδετέρου πληθυντικοῦ, οὗ εὐθεῖα τὸ ἥκιστον, γίνεται τὸ ἥκιστα ἐπίῤῥημα. ἔστι δὲ ἥκιστος ὁ ὀλίγος καὶ οὐδαμινός. καὶ Μηριόνης μὲν οὕτω τέταρτος ἤλασεν, υἱὸς δ' Ἀδμήτοιο*
1483 *πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων, ἕλκων ἅρματα καλὰ, ἐλαύνων πρόσσωθ' ἵππους. τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρεν Ἀχιλλεὺς, διδάσκων, φασὶν, ὅτι δεῖ τοὺς παρ' ἀξίαν δυστυχοῦντας ἐλεεῖν καὶ μὴ ἐθέλειν τύχην ὑπερτερεῖν ἀρετῆς· ἄλλως δὲ καὶ ὡς Θετταλὸν ὄντα τὸν Εὔμηλον ἐλεεῖ, καὶ στὰς ἐν μέσῳ, ἔφη, λοῖσθος ἀνὴρ ὥριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους, ὃ δὴ καὶ εἰς *παροιμίαν ἔπεσεν ἐπὶ τῶν κατά τι εὐδοκιμούντων, εἰ τελευταῖοι ἐκπέσοιεν, καὶ ἐθέλει μὲν ὁ ἀθλοθέτης ἀγαθόν τι ἐπ' αὐτῷ, εἰπών· ἀλλ' ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικὲς, δεύτερ' ἀτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός. καὶ πάντες Ἀχαιοὶ ἐπήνεον ὡς ἐκέλευε· καὶ πόρεν ἄν, φησιν, ἵππον τῷ Εὐμήλῳ, εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος δικαίως ἐνστὰς, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται, κωλύει καὶ νικᾷ λέγων, καὶ εἰς μειδίαμα τὸν Ἀχιλλέα προκαλεῖται. καὶ αὐτὸς μὲν λαμβάνει τὰ δεύτερα, Εὐμήλῳ δὲ δίδωσιν Ἀχιλλεὺς θώρηκα, ὅν φασιν Ἀστε*ροπαῖον ἀπηύρων ἤγουν ἀφειλόμην, χάλκεον, ᾧ περὶ χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο ἀμφιδεδίνηται. πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται ὡς πολύτιμος. δηλοῖ δ' ἐν τούτῳ ἡ ἀμφιδίνησις τοῦ κασσιτερίνου χεύματος τὸ γάνωμα, ὅ περ ἐπινενόηται πρὸς ἀργύρου ὑποκόρισμα, καὶ εἰς ἀπάτην οὐ μόνον τῶν ἄλλως βλεπόντων, ἀλλά που καὶ τοῦ ἔχοντος.* (Vers. 532.) *Ὅρα δ' ἐν τούτοις τροχὸν δίκης εὐτέχνως περιηγμένον τῷ ποιητῇ, δι' οὗ ὁ μὲν ἄριστος Εὔμηλος καταπίπτει τῶν πρωτείων, ὁ δὲ πέμπτος Μηριόνης καὶ ἥκιστος εἰς μεῖζον τὸ τοῦ τετάρτου ἆθλον ἀνάγεται. πα*νύστατον δὲ τὸν Ἄδμητον μὲν καλῶς εἶπεν ὁ ποιητής. Ἀντίλοχος δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς πανύστατον ἐρεῖ τὸν τρίτον Μενέλαον οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ κατὰ λύπην καὶ θυμόν.* (Vers. 533.) *Τὸ δὲ ἕλκων ἔχει τι ἀστεῖον τῇ περιπετείᾳ εἴ περ οὕτως ὁ Εὔμηλος ἐσχημάτισται, ὡς αὐτὸς ἕλκων τὸ ἅρμα κατά τινας καὶ τοὺς ἵππους ἐλαύνων, ἀβαρεῖς προϊόντας, *ὡς εἴ περ ἡγοῦντο αὐτῷ τῆς ὁδοῦ. νοητέον δ' ἐντεῦθεν* 1315
κατὰ τρόπον συλλογισμοῦ ποιητικοῦ, εὐπειθεῖς καὶ πάνυ ἡμέρους τοὺς τοῦ Εὐμήλου ἵππους. εἰ δὲ κακῶς παθὼν ἐν τῷ πεσεῖν εἶτα καὶ διὰ οὕτω δολιχοῦ ἱπποδρόμου τὸ ἅρμα ἕλκει, τὸ ῥωμαλέον συλλογιστέον τοῦ ἥρωος. καὶ οὕτω μέν τινες. ἕτεροι δὲ ἐνόησαν, ὅτι Εὔμηλος οὐκ ἐφ' ἅρματος πάντως ἐλθὼν, ἀλλὰ οἷον ἕλκων τὸ ἅρμα, ἐκ τῶν ἔμπροσθεν κατά τε αὐχένας καὶ πλευρὰς ὡς οἱ ζευγηλάται τῇ μάστιγι τοὺς ἵππους προκαλούμενος ἤπου καὶ πλήττων ἤλαυνε, συσχὼν καὶ ὑποζεύξας αὖθις κατὰ τὸ σιωπώμενον αὐτούς· ὤκνησε γὰρ ἐπιβῆναι ἅρματος, κρίνας πεζῇ θριαμβεῦσαι δεδυστυχηκότα ἑαυτὸν, διὸ καὶ

οἰκτείρεται. οἰκτείρειν δὲ κυρίως τὸ λαλεῖν λόγους, οἳ κινοῦσιν εἰς οἶκτον ἤτοι ἔλεον. τοιοῦτος δὲ καὶ ἐνταῦθα λόγος τὸ, λοῖσθος ἀνὴρ ὁ ἄριστος καὶ ἑξῆς. (Vers. 536.) Τὸ δὲ λοῖσθος παρονομασθὲν μετ᾽ ὀλίγα λοισθεὺς εἰρεθήσεται ὁμοίως τῷ, Μελάνθιος Μελανθεὺς, ἡνίοχος ἡνιοχεύς. (Vers. 538.) Τὸ δὲ δεύτερα ὤφειλε μὲν δεύτερον εἶναι ὡς πρὸς τὸ ἀέθλιον, καθὰ καὶ προδεδήλωται, ἵνα ᾖν δῶμεν ἀέθλιον δεύτερον. ἐπληθύνθη δὲ *Ἀττικῶς καὶ αὐτὸ, ἵνα καὶ τῷ μετρῷ χρησιμεύσῃ. οὐχ᾽ ὑποκοριστικὸν δὲ τὸ ἀέθλιον. οὐ γὰρ εἴωθεν ἁπλῶς οὕτω σχηματίζειν ὁ ποιητὴς ὑποκορισμοὺς, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐφάνη. παρωνόμασται δὲ ἐκ τοῦ ἄεθλον ὁμοίως τῷ ἴχνιον καὶ τοῖς τοιούτοις. (Vers. 539.) Τὸ δὲ ἐπήνεον ἐδίπλασεν ὁ ποιητὴς, εἰπὼν εὐθὺς πάλιν κατωτέρω, ἐπήνησαν γὰρ Ἀχαιοὶ, καὶ δηλοῖ τῇ ταὐτολογίᾳ τὴν τοῦ ἐπαίνου ἐπιμονήν. τοῦ δὲ ἐπαινῆσαι καὶ μετ᾽ ὀλίγα κεῖται χρῆσις. καὶ παρ᾽ Ἡσιόδῳ δὲ ἐν τῷ, τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας. Ὅτι ἑλομένου, ὡς ἐῤῥέθη, τοῦ Ἀχιλλέως Εὐμήλῳ τῷ ἀρίστῳ μὲν, δυστυχήσαντι δὲ, δοῦναι τὸ δεύτερον ἀέθλιον, ἀντεχόμενος αὐτοῦ ἐναγωνιώτερον ὁ Ἀντίλοχος (Vers. 544.) φησίν· ὦ Ἀχιλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴ κε τελέσσῃς τοῦτο ἔπος, τὸ δοῦναι δηλαδὴ Εὐμήλῳ δεύτερον ἄεθλον ὑστάτῳ ἥκοντι· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον· τὰ φρονέων, ὅτι οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ᾽ ἵππω αὐτός τ᾽ ἐσθλὸς ἐών· ἀλλ᾽ ὤφελεν ἀθανάτοισιν εὔχεσθαι, τό κεν, ἤγουν διὸ, ἢ οὕτως ἂν, οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων. (Vers. 547.) Καὶ ὅρα τὴν σύντομον τοῦ Νεστορίδου ῥήτορος ἀντίθεσιν καὶ λύσιν. εἰπὼν γὰρ τοῦτο φρονεῖν τὸν Ἀχιλλέα δικαιολογικῶς, ὅτι ἐσθλὸς ἀνὴρ ὁ Εὔμηλος αὐτός τε ἐβλάβη καὶ τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ διὰ *τοῦτο ἐλεητέον καὶ δοτέον αὐτῷ τὸ γοῦν δεύτερον ἔπαθλον, λύει φάμενος ὅτι ὤφειλεν εὔξασθαι, καὶ οὐκ ἂν τοιαῦτ᾽ ἔπαθε. καὶ 1434

ἔστι, φασὶν, ἡ λύσις δεινή. ἡ μὲν γὰρ ἀντίθεσις δυστυχίαν Εὐμήλου προβάλλεται· ἡ δὲ λύσις περιφρονήσεως τοῦ θείου αἰτιᾶται αὐτὸν, καί πως λέγει ὡς, εἰ καὶ διὰ δυστυχίαν ἄξιος οἴκτου Εὔμηλος, ἀλλὰ μίσους ἄλλως ἄξιος, ὅτι μὴ ηὔξατο. ἔνθα νοητέον καὶ ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον ὁ Ἀντίλοχος ηὔξατο φθάσας περὶ νίκης· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ὠνείδιζεν Εὐμήλῳ τὸ μὴ εὔξασθαι. (Vers. 541.) Ὅτι δὲ δικανίζει ὁ νεανίας ἐνταῦθα, ἐπεσημήνατο ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς, Πηλείδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατο ἀναστὰς, ἤγουν δικανικῶς. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ δικαίως τὸ δίκῃ φασίν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, Νέστορος υἱὸς, οὐ λίαν ἐκ περιττοῦ κεῖται, ἀλλ᾽ εἰς ἔμφασιν τοῦ καὶ τὸν υἱὸν ῥητορικὸν ὡς εἰκὸς εἶναι τοιοῦδε ῥήτορος ἐκγενόμενον. (Vers. 543.) Τὸ δὲ κεχολώσομαι μετὰ ἁπλουστάτης διαθέσεως, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐν δίκαις προαναφώνησιν εἴρηται. διὸ καὶ ἐμείδησεν Ἀχιλλεὺς, καὶ μᾶλλον, ἐπεὶ προσέθετο εἰπεῖν ὁ ἑταῖρος ὡς εἴ περ αὐτὸν οἰκτείρεις, ἔστι σοι πολλὰ, ὧν ἀνελὼν δὸς καὶ μεῖζον ἄεθλον· δῆλον γὰρ ὡς οἰκτιρμοῦ χάριν δώσεις καὶ οὐχ᾽ ὡς ἀέθλιον. ἔτι δὲ μάλιστα ἐμείδησεν, *ἐπεὶ ἔφη περὶ τῆς ἵππου καὶ χερσὶ μαχήσεσθαι τῷ βουλομένῳ πειρηθῆναι, καθά που καὶ Ἀχιλλεὺς ἔφη, τῶν δ᾽ ἄλλων, ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηὶ, τῶν οὐκ ἄν τι ἕλοις. εὐγένειαν τοίνυν οἰκείαν ὁ ἥρως ἐν τῷ Ἀντιλόχῳ φαντασάμενος μειδιᾷ. καὶ ἄλλως δὲ μειδιᾷ ὁ γλυκὺς εἰπεῖν Ἀχιλλεὺς, ἐπεὶ καὶ τῷ Ἀντιλόχῳ ἀστεία ἡ ὅλη λαλιὰ φαίνεται. τοίνυν ἀποτεινόμενος ἀστείως πρὸς τὸ κεχολώσομαι ὡς οἷα δεσποτικῶς ῥηθὲν φησίν· εἰ μὲν δή με κελεύεις καὶ οἴκοθεν ἄλλο Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσω· δώσω οἱ θώρηκα καὶ ἑξῆς. καὶ δίδωσιν εὐθὺς Εὐμήλῳ μεῖζον ἄεθλον τὸν τοῦ Ἀστεροπαίου ὡς ἐῤῥέθη θώρακα, κλισίηθεν ἀχθέντα. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὸ κεχολώσομαι δικανικῶς ἐνταῦθα ὑπολαλεῖται. ἄμυναν γὰρ ἡ λέξις παρεμφαίνει, εἴ γε καὶ μάχην μελετᾷ ὁ τοῦτο εἰπὼν Ἀντίλοχος περὶ τῆς ἵππου. ἀμύνεσθαι δὲ καὶ μάχεσθαι οὐκ ἂν εἴη δίχα τοῦ καὶ χολοῦσθαι. ὅτι δικανικόν ἐστι καὶ τὸ ἀμυντικὸν, δηλοῖ ὁ ἐθελήσας ὁρίσασθαι τὴν ῥητορικὴν διὰ τοῦ, ἄνδρ᾽ ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. (Vers. 544.) Τὸ δὲ, μέλλεις ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον, ἀορίστως εἶπε, δυνάμενος μὲν εἰπεῖν, ἀφαιρήσεσθαί με, ὀκνήσας δὲ τάχα διὰ τὸ δεδιέναι τὸν Μενέλαον ὡς ἐρίσει δικαίως αὐτῷ τοῦ δευτερείου. διό φησι *ὅτι ἁπλῶς ἄεθλον ἀφαιρήσῃ, ἑτέρῳ οὐ μὴν τῷ Εὐμήλῳ προσῆκον. (Vers. 547.) Τὸ δὲ, οὔτι πανύστατος ἦλθεν, ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ ῥήτωρ παῖς ἔφη. ὡς γάρ τινος λέξοντος, καὶ πῶς σὺ εὐξάμενος οὐκ ἦλθες πρῶτος; λέγει μονονουχὶ ὅτι οὐ μὲν οὐδὲ πανύστατος ἦλθον, ὅ ἐστι δεύτατος, ἀλλὰ δεύτερος μετὰ τὸν πρῶτον. (Vers. 548.) Ἰστέον δὲ ὅτι πλουσίου δωρουμένου τὸ ἀλλότριον φίλῳ τινὶ κωλυτικὸν τὸ, εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ, ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολὺς,

ἔστι δὲ χαλκὸς καὶ πρόβατα, εἰσί δέ τοι δμωαὶ καὶ μώνυχες ἵπποι, τῶν οἱ ἔπειτ᾽ ἀνελὼν, ἤτοι ὕστερον λαβὼν, δόμεναι, ἤγουν δὸς, καὶ μεῖζον ἄεθλον, ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ᾽ αἰνήσωσιν Ἀχαιοὶ τυχὸν, ἢ οἵδε τινές. ὁ δὲ τοιοῦτος πλούσιος ἔχοι ἂν ἀποκρινεῖσθαι τὸ, εἰ μὲν δή με κελεύεις καὶ οἴκοθεν καὶ ἑξῆς. καὶ εἰσὶν ἐκεῖνα μὲν Ἀντιλόχου λόγοι, ταῦτα δὲ Ἀχιλλέως, οὗ ἡ πρὸς Ἀντίλοχον φιλία φαίνεται καὶ ἐν τῷ, μείδησεν Ἀχιλλεὺς χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος. (Vers. 553.) Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι καὶ ὅτι οὐχ᾽ ὡς κτήματος διὰ σμικρολογίαν ἀντιποιεῖται τῆς ῥηθείσης ἵππου Ἀντίλοχος, ἀλλ᾽ ὡς ἐπάθλου, χρηστοῦ, φασὶ, νέου ἦθος ἔχων, καὶ φιλότιμος ὢν περὶ νίκην, ὃ φύσει πάντες πάσχομεν νικᾷν ἐθέλοντες. διὸ οὐ φθονεῖ καὶ μεῖζον δοθῆναι τῷ ἀντιπά*λῳ, κτῆμα πάντως ἐκείνῳ καὶ δῶρον λογισθησόμενον. αὐτὸς δ᾽ αἱρεῖται τὸ ἔλαττον, ποιότητι μεῖζον κρίνων αὐτό. διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς ἀγαλλιασάμενος ποιεῖ οὕτω. καὶ ἑτέρως δὲ φράσαι, τιμῆς ἀντιποιεῖται Ἀντίλοχος. καὶ οὐ χαίρει γέρας ἀφαιρούμενος οἰκεῖον, ἀλλὰ δικαιολογεῖται περὶ τούτου τῷ Ἀχιλλεῖ, ὃς πεπειραμένος οἶδεν οἷον ἐστὶν ἡ τοῦ γέρως ἀφαίρεσις. φράζει δ᾽ Ἀντίλοχος οὕτω περὶ τοῦ δευτερείου, ἤγουν τῆς ἵππου· τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ᾽ αὐτῆς πειρηθήτω ἀνδρῶν ὅς κ᾽ ἐθέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι. περιμάχητος ἄρα ἡ ἵππος αὕτη. Ὅτι δὲ τὸ χερσὶ μάχεσθαι διαστολὴν ἔχει τοῦ θυμομαχεῖν καὶ λογομαχεῖν, προδεδήλωται. ὡς δὲ ἡδέα τὰ ἔπαθλα, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ ἄρτι ἔρις, καὶ ἐφεξῆς δὲ ἡ κατὰ τὸν Μενέλαον, καὶ τὸ, Εὐμήλῳ ἐν χερσὶ τίθει τὸν ῥηθέντα θώρακα, ὁ δὲ δέξατο χαίρων, μάλιστα δὲ ἡ τούτων ἡδύτης ἐν τῇ κοινῇ τῶν ἀεθλευόντων ὑπολήψει σαφῶς διαφαίνεται ἀεί. Ὅρα δὲ ὅτι τε προκλητικὸν τῶν ἐφεξῆς τὸ, περὶ δ᾽ αὐτῆς πειρηθήτω καὶ ἑξῆς· οἶδε γὰρ ὁ ἀγχίνους Νεστορίδης ὡς ἐρίσει δι᾽ αὐτὴν ὁ Μενέλαος· καὶ ὅτι ἐν τῷ, πρόβατα καὶ δμωαὶ καὶ μώνυχες ἵπποι, ἁπλοϊκῶς καὶ οὐ κατά τινα τιμίαν τάξιν ὁ Ἀντίλοχος ἔφρασεν οἷα καὶ σχεδιάζων καὶ χολούμε*νος· διὸ καὶ δυσὶν ἐνταῦθα εἰς οὐδὲν δέον ἐχρήσατο συνεκδοχαῖς ἤγουν συλλήψεσι, μνείᾳ μὲν προβάτων συνεκδεξάμενος καὶ βόας καὶ αἶγας, ἵππους δέ γε τοὺς ποθεινοὺς ἰδίᾳ ἐκλαλήσας, τῷ ἀνελεῖν δὲ, ἤγουν κάτωθεν ἐκ γῆς ἀναλαβέσθαι χρυσὸν καὶ χαλκὸν καὶ τοιαῦτα, συλλαβὼν καὶ πρόβατα καὶ ἵππους καὶ λοιπὰ, ὧν οὐκ ἔστιν οἰκεῖον τὸ ἀνελεῖν. δοκεῖ δὲ ἀστείως ἐν τῷ χρυσὸς πολὺς ὑποδάκνειν τὸν Ἀχιλλέα, εἰ οὕτω πολύχρυσος ὢν βραχύ τι χρυσοῦ προὐβάλλετο εἰς ἀέθλιον. ἔχει δέ τι δριμὺ καὶ τὸ, τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ δώσω, παρῳδηθὲν ἐκ τοῦ, τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ λύσω, τὴν Χρυσηίδα δηλαδὴ, ἧς Ἀγα*μέμνων πρὸ τούτων ἀντεποιεῖτο 1316 περιέπων ὡς γέρας, καθὰ καὶ ὁ Μενέλαος ἀντιποιήσεται τῆς ἵππου μετ᾽ ὀλίγα, πρὸς ὃν δυνήσεται εἰπεῖν ὁ Ἀντίλοχος τὸ, τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ δώσω, καθὰ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖ ἔφη τὸ, τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ λύσω,
1435 πρὸς ἃ δὴ μειδιᾷ ὁ Ἀχιλλεύς. (Vers. 566.) Ὅτι μετὰ δίκην Ἀντίλοχος ἄεθλον τὸ δεύτερον λαβὼν, εἶτα δευτέροις ἀγῶσι περιπίπτει. ἀντιπίπτει γὰρ αὐτῷ Μενέλαος, ἐπεί περ αὐτὸν ἐνίκησε, κέρδεσι κατὰ τὸν ποιητὴν, οὔτι τάχει παρφθάμενος. καὶ τὸ ῥηθὲν ἆθλον τὴν ἵππον εἰς ἑαυτὸν ἕλκει. καὶ ἐπεὶ ἔ*φη Ἀντίλοχος, τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ δώσω, περὶ δ᾽ αὐτῆς πειρηθήτω καὶ ἑξῆς, οὐ κεχολώσεται κατ᾽ ἐκεῖνον ὁ Μενέλαος, ἀλλὰ ἤδη χολοῦται ἄμοτον καὶ ἀνίσταται θυμὸν ἀχεύων. καὶ ὁ κήρυξ μὲν σκῆπτρον ἐν χερσὶν αὐτῷ τίθησι καὶ σιωπῆσαι κελεύει Ἀργείους, Μενέλαος δὲ φησίν· Ἀντίλοχε, πρόσθε πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας; ᾔσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, βλάψας δέ μοι ἵππους, τοὺς σοὺς πρόσθε βαλὼν, οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν. ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις ἐγράφη, ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ᾽ ἐ*π᾽ ἀρωγῇ, μή ποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν, Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅττι οἱ, τουτέστι τῷ Ἀντιλόχῳ, πολὺ χείρονες ἦσαν ἵπποι, αὐτὸς δὲ, ἤγουν ὁ Ἀντίλοχος, κρείσσων ἀρετῇ τε βίῃ τε. οὕτως εἰπὼν ὁ Μενέλαος, καὶ δικάσσατε, φάμενος, εἰς μέσον, ἤγουν ἐξ ἴσου, ἵνα μέσοι γένησθε καὶ μὴ ἑτεροβαρεῖς, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, οὐ δὴ ἐκ παραλλήλου ἐφερμηνευτικὸν τὸ μὴ δ᾽ ἐπ᾽ ἀρωγῇ· ταὐτὸν γὰρ τὸ ἐς μέσον καὶ τὸ μηδ᾽ ἐπ᾽ ἀρωγῇ, ἤτοι μέσως καὶ μὴ κατὰ χάριν· οὕτω τοίνυν ζητήσας δικάσασθαι ὁ βασιλεὺς *οἷα θαῤῥῶν τῷ δικαίῳ καὶ ὡς οὔτις αὐτοῦ καταψηφιεῖται (Vers. 579.) μεταβουλεύεται ταχὺ, καὶ τὸ τίμιον καὶ βασιλικὸν φυλάττων ἑαυτῷ τοὺς μὲν αἱρετοὺς ἀφίησι δικαστὰς, γνωματεύει δ᾽ αὐτὸς ἐκεῖνος κρίνας, καὶ φησίν· εἰ δ᾽ ἄγ᾽ ἐγὼν αὐτὸς δικάσω καί μ᾽ οὔ τινα φημὶ ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται· Ἀντίλοχ᾽, αἲ δ᾽ ἄγε δεῦρο, διοτρεφὲς, ἣ θέμις ἐστὶ, στὰς ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος· αὐτὰρ ἱμάσθλην χερσὶν

*ἔχων ῥαδινὴν, ᾗ περ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες, ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον ὄμνυθι μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν
δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι. ταῦτα τὰ τοῦ Μενελάου, μὴ φέροντος ἢ νικηθῆναι ἢ λαβεῖν μὲν τὸ ἆθλον,
δόξαι δὲ βιάσασθαι τὸν αὐτοῦ ἡνιοχικώτερον καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα πλεονεκτεῖν. ῥητέον δὲ ὅτι ἔνια καὶ
τῶν ἐνταῦθα ῥηθέντων ἐπῶν δύνανται παραπλακῆναι λόγῳ πεζῷ, οἷον ἐπὶ ἀνδρὸς θαῤῥοῦντος τῷ
δικαίῳ ῥηθήσεται τὸ, ἀλλ᾽ ἄγετε, ὦ δεῖνα, καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, μή ποτέ τις εἴπῃσι τάδε. ὁ δὲ τοιοῦτος
εἴπῃ ἂν καὶ τὸ, εἰ δ᾽ ἄγ᾽ ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, ἰθεῖα γὰρ ἔσται. Σημείωσαι δ᾽ ἐν τού-
τοις καὶ ὅτι τὸ, εἰ δ᾽ ἄγε δικάσω, κάλλιόν ἐστι νοηθῆναι ἀντὶ τοῦ, εἰ δὲ βούλει, ἄγε, καθὰ καὶ
ἀλλαχοῦ ἡρμήνευται, ἤ περ εἰπεῖν, εἶα δὲ ἄγε, καθὰ καὶ αὐτὸ εἴρηται. προϊὼν γὰρ εὐθὺς λέγει, Ἀν-
τίλο*χ᾽, αἶ δ᾽ ἄγε δεῦρο καὶ ἑξῆς. τὸ γὰρ αἲ δ᾽ ἄγε ταὐτὸν τῷ ἐὰν δ᾽ ἄγε καὶ τῷ εἰ δ᾽ ἄγε. καὶ δύνα-
ται μὲν γραφῆναι καὶ αὐτὸ, Ἀντίλοχ᾽ εἰ δ᾽ ἄγε· τὰ δὲ πλείω καὶ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων αἲ
δ᾽ ἄγε φασὶν ὁμοίως τῷ αἲ δὲ λῇς ἀντὶ τοῦ ἐὰν θέλῃς καὶ τῷ αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται καὶ τοῖς ὁμοίοις.
(Vers. 567.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἄμοτον καὶ νῦν τὸ πλῆρες ἁπλῶς καὶ μὴ κενὸν καὶ μότου δεόμενον.
(Vers. 570.) Τὸ δὲ, πρόσθε πεπνυμένε, δεξιῶς εἴρηται. ὁμολογεῖ γὰρ φρόνιμον τὰ πρὶν τὸν Ἀντί-
λοχον εἶναι, ἵνα πιστευθῇ μὴ πεπνύσθαι νῦν αὐτόν. ἐνταῦθα δὲ φθάνει καὶ ἀπολογίαν τοῦ Ἀντιλό-
χου ἀνατρέπων· ἵνα γὰρ μὴ ἁπλότητα ἤθους ἐκεῖνος προβαλῆται, φησίν· πρόσθε πεπνυμένε· ὃ δή,
φασι, μεῖζον ἀποφαίνει τὸ ἔγκλημα· ὁ γὰρ πεπνυμένος οὐχ᾽ ἁπλοῦς, ὅθεν καὶ ἑκὼν ἥμαρτε δολιευσά-
μενος. Τὸ δὲ ἔρεξας διὰ μέτρον οὐ διπλασιάζει τὸ ῥ. Τὸ δὲ, ποῖον ἔρεξας, καλῶς κεῖται. τί μὲν γὰρ
ἔρεξεν, οὐκ ἐρωτᾷ, ὡς πᾶσι δῆλον ἐκ θέας. πολυπραγμονεῖ δὲ τὴν τοῦ πραχθέντος φαύλην ποιότητα,
ἣν καὶ ἑρμηνεύει ἐπαγαγὼν τὸ, ᾔσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, καὶ ἑξῆς. λέγει δὲ καὶ νῦν ἀρετὴν, ὡς καὶ
κατωτέρω, τὴν ἡνιοχικήν. (Vers. 571.) Ὅρα δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τὸ ᾔσχυνας καιρίως λεχθὲν, καὶ οὐ
μόνον, διότι ἀντὶ κάλλους αἰσχύνη *τὸ ἐναντίον τῷ κάλλει καταχέεται τοῦ προσώπου τοῖς ἡττωμένοις,
ἀλλὰ καὶ ὅτι καλὸν μὲν ἀρετὴ πᾶσα, αἰσχρὸν δὲ ἐξ ἐναντίου ἅπασα κακία. αἱ δέ γε κατὰ ψυχὴν 1436
ἀρεταὶ ὅσαι τε κατὰ πρᾶξιν καὶ αἱ διανοηταὶ, ἤδη καὶ κάλλισται, ὡς λείπεσθαι ταῖς αὐτὰς ἀντιθέτους
κακίας αἰσχίστας εἶναι, καὶ ἀναλόγως αἰσχύνειν τοὺς ἐνισχομένους αὐταῖς. Τὸ δὲ, ἔβλαψας ἵππους,
κυριολεκτεῖται καὶ νῦν ὡς ἐπὶ ἐμποδισμοῦ. (Vers. 572.) Τὸ δὲ, τοὺς σοὺς ἵππους πρόσθεν βαλὼν,
ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς ἀγαγὼν ἔμπροσθεν, ὁποῖόν τι μετ᾽ ὀλίγα καὶ τὸ, πλήθει πρόσθε βαλόντες.
(Vers. 574.) Τὸ δὲ, ἐς μέσον δικάσατε μηδ᾽ ἐπ᾽ ἀρωγῇ, ἀντὶ τοῦ μέσως καὶ δικαίως, ὡς εἴρηται.
(Vers. 576.) Τὸ δὲ Ἀντίλοχον ψεύδεσι βιασάμενος οἴχεται ἵππον ἄγων ἀποστατικῶς ῥηθὲν καὶ ἀσυν-
δέτως κατὰ ἦθος θυμοῦ δοκεῖ καὶ ἔλλειψίν τινα ἔχειν. τὸ δὲ ἀνελλιπὲς ἦν φράσαι οὕτως, μή ποτέ
τις εἴπῃ ὡς Ἀντίλοχον ἐβιάσατο Μενέλαος. Τὸ δὲ, βίῃ τε, λόγον ἔχει ὡς τῶν ψογερῶν αἰτιασομένων
τὸν βασιλέα οἷα μήτε ἀρετῆς εὖ εἰδότα ἡνιοχικῆς μήτε ῥωμαλέον ὡς δύνασθαι βιάζεσθαι καὶ περιάγειν
θρασεῖς ἵππους ὅπῃ χρή. (Vers. 588.) Τὸ δὲ ἰθεῖα ἐλλειπῶς καὶ αὐτὸ εἴρηται. εἴληπται γὰρ ἀπὸ
κοινοῦ τὸ δίκη ὄνομα ἐκ τοῦ δικάσασθαι ῥήματος. εἰς δὲ σαφήνειαν τῆς τοιαύτης λέ*ξεως χρήσιμον καὶ
Ἡσιόδου τὸ, ἰθεῖαν ἔνειμαν, ἤτοι τὴν εὐθυτάτην δίκην. ἔστι δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ σχῆμα τοιοῦτον,
ἔνθα ἑπταχῇ διαμοιρᾶται ὁ Εὔμαιος. (Vers. 581.) Τὸ δὲ, ᾗ θέμις ἐστὶν, ἔοικε δηλοῦν, μὴ πρὸς Με-
νελάου πρώτου ἐπινοηθῆναι τὴν ἐνταῦθα κρίσιν, ἀλλ᾽ οὕτως ἐκ παλαιοῦ τὰ τοιαῦτα θεμιστεύεσθαι.
ὡς δὲ καὶ περισπᾶται, καὶ αὖ πάλιν ὀξύνεται ἄλλως τὸ ἡ, ἐν τῷ ἣ θέμις, δεδήλωται καὶ ἐν ἄλλοις.
(Vers. 583.) Ῥαδινὴ δὲ ἱμάσθλη ἡ λεπτὴ καὶ μακρὰ κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ διὰ ταῦτα καὶ λιγυρά.
δοκεῖ δὲ γίνεσθαι ἢ παρὰ τὸ ῥᾷον δινεῖσθαι ἤτοι κάμπτεσθαι διὰ λεπτότητα, ἢ παρὰ τὸ ποιεῖν τοὺς
1317 ἵππους ῥᾷον *ἰέναι πλεονασμῷ τοῦ δ̄· (Vers. 582.) Ἐν δὲ τῷ, αὐτὰρ ἱμάσθλην χερσὶν ἔχων, δοκεῖ
περιττὸς εἶναι ὁ σύνδεσμος τεθεὶς ἀντὶ τοῦ δή. δῆλον δὲ καὶ ὅτι συγκέκοπται ἡ ἱμάσθλη διὰ τὸ εὐφω-
νότερον. τὸ γὰρ ἐντελὲς ἱμαμάσθλη ἐστὶν, ὡς οἷον εἰπεῖν, ἱμὰς ἱμάσθλης, τουτέστι λῶρος μεμα-
λαγμένος. (Vers. 584.) Τὸ δὲ τῶν ἵππων ἅψασθαι βούλεται τοῖς ἵπποις τὸ τῆς ἐπιορκίας κακὸν κατα-
σκήπτειν, εἰ ὁ ἡνίοχος ψεύσεται, ὥς περ καὶ τὸ τὴν ἱμάσθλην ἔχειν αἴνιγμά ἐστι τοῦ καὶ αὐτὴν καὶ
τὴν κατέχουσαν χεῖραν εἰς ἀχρεῖον ἐλθεῖν, ὃ τοῖς ἐπιορκοῦσιν ὀφείλεται. (Vers. 585.) Τὸ δὲ, ὄμνυθι
μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν ἅρμα δόλῳ πεδῆσαι, φανερῶς δηλοῖ ὅτι καὶ ἐν τῇ υ´ ῥαψῳδίᾳ εἰς τὸ, μὴ μὲν ἐγὼ*

*Βρισηίδι χεῖρα ἐπενεῖκαι, λείπει τὸ ὄμνυμι, ἵνα λέγῃ ἐκεῖ, ὄμνυμι μὴ βιάσασθαι τὴν κόρην. Τὸ δὲ πεδῆσαι δριμέως εἴρηται. τὸ γὰρ κωλῦσαι τοῦ δρόμου πεδῆσαι φησὶν ὁ βασιλεὺς, αὐξάνων τὸ τοῦ νεανίσκου ἀδίκημα. φθάσας μέντοι ἐρωῆσαι εἶπε τοὺς ἵππους ὁ ποιητὴς, πρὸ δὲ ὀλίγων καὶ βλαβῆναι ἔφη αὐτούς. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἐξῆν ἐν τοῖς ἀγῶσι δόλους τεχνάζεσθαι. διὸ δίκην ἔλαχεν Ἀντίλοχος δόλου. ὡς εἰ μὴ τοῦτ᾽ ἦν, *τί ἐκώλυε καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν ὄπισθεν τρέχοντα πεζὸν καὶ τὰ ἴχνη τοῦ ἀντιτρέχοντος τύπτοντα χερσὶν αὐτοῦ λαβέσθαι ἢ προῶσαι καὶ καταβαλεῖν εἰς γῆν; δῆλον δὲ καὶ ὡς οὐ δύσερις ὁ Μενέλαος, ἑαυτὸν ἐκδικῶν ἐφ᾽ οἷς ἐδηλώθη, ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν ἀληθῶς ἤπιος ὁ παραχρῆμα φιλοτίμως διαλυσάμενος, ἡ δὲ ῥᾳδιουργία κολαστέα παρὰ τὴν ἡρωικὴν πανουργευσαμένη ἁπλότητα. οὕτω καὶ Ἀχιλλεὺς τῷ βασιλεῖ ἐπιμεμφόμενος φησίν· ἐκ γάρ δή μ᾽ ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν, ὅ ἐστιν ἥμαρτεν, ἀφ᾽ οὗ ὁ ἀλιτρός. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ τοῦ Ἀντιλόχου κατὰ Μενελάου περιεργία, καθ᾽ ἣν παρατρέψας ἵππους ἐκτὸς ὁδοῦ καὶ ὀλίγον παρακλίνας ἤνυσε κατὰ σπουδὴν εὖ τὸ τοῦ δρόμου τέλος δοκεῖ συμβάλλεσθαί τι καὶ εἰς Πυθαγορικὸν ῥητὸν ἐκεῖνο τὸ, λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στεῖχε. τὸ δὲ ἦν, φασὶν, ἴσον τῷ, γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολούθει. εὐθεῖαν μὲν γὰρ ἄγει ὁ χρώμενος ἡγεμόνι μόνῳ τῷ νόῳ, τῶν δ᾽ ἄλλων ἕκαστος ὅ τι ἂν δόξοι ἀποφαίνεται, ὡς κἀνταῦθα Μενέλαος μὲν ἄλλα ἐβούλετο, τῆς λεωφόρου αὐτὸς ὢν, Ἀντιλόχου δὲ ἄλλως ὁ νοῦς ἡγήσατο, παρακλιδὸν ἐλάσαντος καὶ, ὡς ἂν ὁ Καλλίμαχος εἴποι, δραμόντος ἑτέρων ἴχνια μὴ καθ᾽ ὁμὰ, εἰ καὶ στεινοτέρην ἤλασεν, ὡς εἰκὸς, καθὰ καὶ αὐτὸ ἐκεῖνος ἔφη. *(*Vers. 586.*) Ὅτι ὁ Ἀντίλοχος λαλῶν μετὰ τὸν Μενέλαον τοιαῦτα φησί· ἄνσχεο νῦν, ἤτοι ἀνάσχου· πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι σεῖο, ἄναξ Μενέλαε· σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων. οἶσθ᾽ οἷα νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι· κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις. τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη. ἵππον δέ τοι αὐτὸς δώσω, τὴν ἀρόμην. εἰ καὶ νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο μεῖζον ἀπαιτήσειας 1437 ἢ μᾶλλον σαφέστερον ἐπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι βουλοίμην ἢ σοί γε διοτρε*φὲς ἤματα πάντα ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ θεοῖς εἶναι ἀλιτρὸς, ὡς εἰς τὸ θεῖον δηλαδὴ ἁμαρτανόντων τῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἀντιβαινόντων. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ῥηθέντα ἔπη, βραχύ τι παρῳδούμενα, δύνανται λέγεσθαι πρὸς νέου, ἐνδόξῳ γηραιτέρῳ εἴκοντος, καὶ ὅτι τὸ, οἶσθα γὰρ καὶ ἑξῆς καὶ ἕως τοῦ, λεπτὴ δέ τε μῆτις, γνωμικῶς εἴρηται, δι᾽ ὧν ὑπογράφεται φύσις νεότητος. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως ὁ Ἀντίλοχος ὑποπίπτει τῷ βασιλεῖ, καὶ ἑαυτὸν ὑποβιβάζων ἐξαίρει ἐκεῖνον κἀντεῦθεν πραΰνει, καὶ οὕτω μεθεμένου ἐκείνου λαμβάνει ἀμάχως τὸ ἔπα*θλον. λόγος γὰρ ἀφελής τε καὶ ἐπιεικὴς οἶδε μαλθάσσειν ὀργήν. ποιεῖ δὲ οὕτως Ἀντίλοχος, οἷα τὴν ψευδορκίαν εὐπαιδεύτως εὐλαβηθείς. (*Vers. 589.*) Ὑπερβασίαι δὲ αἱ παραβάσεις τοῦ δέοντος, αἷς ὡς ἐπὶ πολὺ ἁλίσκονται νέοι, ὁποῖος καὶ ὁ Νεστορίδης, πολὺ νεώτερος ἱστορούμενος εἶναι τοῦ Μενελάου, νέου δηλαδὴ καὶ αὐτοῦ ὄντος. (*Vers. 590.*) Σημείωσαι δὲ ὅτι οἷς ἑαυτὸν ὁ Ἀντίλοχος ταπεινοῖ, ἐμπλέκει λεληθότως τῷ καθόλου καὶ οἰκεῖον ἐγκώμιον, ταχύτερον εἰπὼν εἶναι τῷ νέῳ τὸν νοῦν, λεπτὴν δὲ τὴν βουλὴν, ὡς τοῦ Μενελάου μὴ τοιούτου δῆθεν ὄντος, ἀλλὰ βραδὺν καὶ παχὺν ἔχοντος νοῦν. καὶ τὰς ὑπερβασίας δὲ οὐ τραχύνει, οὐ γὰρ εἶπε δειναὶ ἢ βαρεῖαι ἢ ὑπερφίαλοι ἤ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ ἀορίστως, οἷαι· ὅ περ μέση λέξις ἐστὶ, καθά περ ἴσως καὶ ἡ ὑπερβασία, εἴ τις αὐτὴν ἀντὶ τοῦ ὑπερβαίνειν λήψοιτο. ὑπερβαίνειν γὰρ οὐ μόνον τὸ ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπερνικᾶν πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ὑπερτρέχειν καὶ ὑπερελαύνειν καὶ ὑπερακοντίζειν καὶ ὑπερβάλλειν. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ μία ἐπιφάνεια τῆς Ὁμηρικῆς δίπλακος, ἣν ὁ σοφὸς νεανίας ἐξύφηνε, μεμαθηκὼς ἐκ τοῦ σοφωτάτου πα*τρὸς εὖ ὑφαίνειν μύθους, ἐν ᾗ ἐπιφανείᾳ παραυγάζει ἔννοιαν κατὰ τοῦ ἄνακτος Μενελάου, ὡς εἴρηται. ἡ δὲ ἑτέρα, καθ᾽ ἣν σχηματίζει καταλαλεῖν ἑαυτοῦ, οὐ δήπου γὰρ ἀνέδην κακολογῆσαι τὸν βασιλέα προὔθετο, τοιάδε τις ἐστί. κραιπνὸν μὲν ἑαυτῷ μαρτύρεται νόον καὶ διὰ τοῦτο δῆθεν οὐδὲ ἀσφαλῆ. κατὰ γὰρ τὸν φιλόμηρον Σοφοκλῆ οἱ ταχεῖς φρονεῖν οὐκ ἀσφαλεῖς εἰσι. Λεπτὴν δὲ μῆτιν λέγει τὴν αὐτοῦ ὡς οἷα μηδὲν ἁδρὸν καὶ στεῤῥὸν προμηθουμένου. οὐ γὰρ ἔπαινος ἐμφανῶς ἡ λεπτὴ μῆτις, εἴ τις ἐπὶ νοῦν φέρει τὸ, βράσσων τε νόος λεπτὴ δέ τε μῆτις, ἤγουν ἰσχνὴ, εὐδιάλυτος, εὐδιάῤῥηκτος, οὐ δραστήριος, ἀπαχής. τοῦτο δὲ ἀπὸ ἰσχνῶν μετῆκται σωμάτων, οἷς οὐδέν τι γενναῖον ἐστὶν ἀνύειν, ἵνα λέγῃ ὁ Ἀντίλοχος μηδὲν καινὸν εἶναι, εἰ νέος ὢν σοφὸς μέν ἐστι, οὐ φρόνιμος δέ. πρὸς δὲ ταῦτα νοεῖται καὶ ἡ ὑπερβασία οὐκ ἐπ᾽ ἀγαθῷ. καὶ τὸ οἷαι δὲ ὁμοίως διὰ τὸ μέσως*

ἔχειν πρὸς νοῦν ὅμοιον συμβιβάζεται. ἐσχημάτισται οὖν τὸ τοῦ Ἀντιλόχου γνωμικὸν διχῇ, σχιζόμενον εἴς τε τὸ ἑαυτὸν συνιστᾶν ὑπὲρ τὸν Μενέλαον, καὶ εἰς τὸ δῆθεν ψέγειν ἑαυτόν. ἔχει δέ τι καὶ μεγαλόφρον ὁ τοῦ νέου λόγος, ἐν οἷς ἐμφαίνει τὴν ἵππον οὐκ ἐκ μέσου, ἀλλὰ παρ' ἑαυτοῦ διδόναι ὡς οἰκείαν φασὶν οὖσαν, καὶ *τοῦ ἄθλου ἑκὼν ἐξίστασθαι, ὡς δῆθεν τοῦ Μενελάου αἰτήσαντος. διὸ χώραν ἔχει καὶ τὸ ὡς ἐῤῥέθη ἐπαιτῆσαι. εἰ γὰρ ἐπὶ τῇ ἵππῳ καὶ ἄλλο τι μεῖζον αἰτήσειας, καὶ αὐτό, φησι, δώσω αὐτίκα, οὐ μὴν δέει τινὶ, ἀλλ' ἵνα σὺν τῷ φιλεῖσθαί σοι μηδὲ θεομισὴς γένωμαι. οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ ὅτι διὰ τοῦ, καὶ ἄλλο τι μεῖζον, διδάσκει ὁ νεανίας ὡς καὶ τοῦτο οἴκοθέν ἐστι καὶ ἤδη ἐμόν. (Vers. 592.) Ὅρα δ' ἐν τούτοις καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ, ἣν ἀρόμην. οὐ γὰρ φανερῶς ἔφη τὴν ἐμὴν ἵππον, οὐδὲ ἣν ἔσχον ἔπαθλον, ἀλλὰ μέσως πως, ἣν ἠρόμην, ὅπως ἂν καὶ ἠρόμην. θέλει γὰρ δεῖξαι,
1318 ὡς οὐ πρόσθεν μόνον ἐπέπνυτο, *ἀλλὰ καὶ νῦν πέπνυται, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐπέκρινε, πεπνυμένον κἀνταῦθα εἰπὼν τὸν Ἀντίλοχον, εἰ καὶ ὁ Μενέλαος ἀφραδέως τε αὐτὸν εἶπεν ἐλάσαι καὶ πρόσθε πεπνυμένον ὀνόμασε. διὸ τὸν νοῦν πρὸς ἑαυτῷ ἔχων λαλεῖ ἐσκεμμένα. ὅθεν καὶ εἰπὼν, σὺ δὲ πρότερος ἤτοι ἀρχαιότερος, ἐπήγαγε τὸ καὶ ἀρείων, ἵνα μὴ τὸ πρότερος νοηθείη φορτικῶς ὁμοίως τῷ, ἀρχαιότερος, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (Vers. 588.) Τὸ δὲ ἀρείων συγκροτεῖ διὰ τοῦ ἄναξ καὶ διὰ τοῦ διοτρεφές. (Vers. 589.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὑπερβασία καὶ τὸ ὑπερβαίνειν, ὃ ταὐτόν πως ἐστὶ τῷ ὑπερπηδᾶν, προσφυῶς ἔχει πρὸς τὸ κραιπνότερος νόος κατά γε τὴν τροπήν. κραιπνοῖς γὰρ οἰκεῖον τὸ ὑπερπηδᾶν καὶ τὸ ὑπερπήδημα, οἷς ὅμοια τὸ ὑπερβαίνειν καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ὑπερβασία, ἧς καὶ παρ' Ἡσιόδῳ χρῆσις ἐστὶν ἐν τῷ, ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί. (Vers. 595.) Τὸ δὲ, ἐκ θυμοῦ πεσεῖν, ἔχει τι καὶ ὀνείδους, εἴ περ ὁ τοσοῦτος τὸν ἔσω τῆς ψυχῆς ἔξω βάλῃ αὐτῆς διὰ τὴν τυχοῦσαν ἵππον. οὕτω δὲ διαθέμενος τὸν λόγον ὁ Νεστορίδης ἐν χερσὶ Μενελάου ἄγων ἐτίθει τὴν ἵππον, ὅ ἐστιν ἔβαλλεν, ἐδίδου, καθὰ καὶ ἀνωτέρω κήρυξ ἐν χερσὶ σκῆπτρον ἔθηκεν. *Τὸ μέντοι, ἐν χερσὶ τίθει Νέστορος ἀμφίθετον φιάλην, ἑρμηνείας οὐ δεήσεται, ὡς οἰδ' ἐπὶ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος τὸ, ἡμιτάλαντον χρυσοῦ ἐπιθήσω. ταῦτα δὲ ὅμοιά ἐστι πρὸς τὸ, δώσω οἱ θώρηκα, ὃ φθάσας εἶπεν ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ τὸ, ἐν χερσὶ τίθει φιάλην, Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς, εἶπεν, εἰς ταὐτὸν ἄγων τὸ ἔθηκε καὶ τὸ ἔδωκεν. (Vers. 598.) Ὅτι Μενέλαος Ἀντιλόχου εἴξαντος αὐτῷ τοῦ ἐπάθλου πάνυ χαίρει ὡς τιμηθείς. φησὶ γάρ· τοῦ δὲ θυμὸς ἰάνθη ὡσεί τε περὶ σταχύεσιν ἐέρση ληίου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι, ὅ περ λαληθῆναι οἰκεῖον ἐπὶ τοῦ μετὰ θυμὸν γαληνιάσαντος διὰ χρηστολογίας ἢ τοιούτου τινός. ἐνταῦθα δὲ ὁ ποιητὴς ἀποδεξάμενος τῆς ἐνηείας τὸν βασιλέα φησὶν ἐν σχήματι ἀποστροφῆς ἀποδιδοὺς τὴν παραβολὴν, ὡς 1438
ἄρα σοι Μενέλαε μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη, ὅ ἐστι διεχέθη. Καὶ σημείωσαι ὅτι τριῶν ἐνταῦθα στίχων ἐφεξῆς ἀλλήλοις κειμένων τὸ ἰάνθη ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πρώτου στίχου καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ τρίτου κείμενον σχῆμα κύκλου ἀποτελεῖ. ὁ δὲ νοῦς τῆς παραβολῆς τοιοῦτός τις· γέγονε τῇ ψυχῇ τοῦ Μενελάου ὁ τοῦ Ἀντιλόχου λόγος καὶ τὸ ἔργον, ἑαυτῷ τε φυλάξαντος τὸ σεμνὸν καὶ μηδὲ τῷ βασιλεῖ προσκρούσαντος, καθὰ δρόσος σταχύεσι καὶ ἑξῆς, τουτέστι, καθάπερ ἡ *δρόσος χαλαροὺς ἄλλως τυχὸν ὄντας τοὺς στάχυας ἀνιστᾷ καὶ φρίσσειν ποιεῖ εἰσδυομένη καὶ τὸ πνεῦμα τοῖς πόροις διαπορθμεύουσα καὶ ὀγκοῦσα καὶ φυσῶσα καὶ εἰς ὀρθὸν ἐγείρουσα, οὕτω καὶ τὸ τοῦ Ἀντιλόχου ἔργον ὤρθωσε τὸν Μενέλαον κατακεκλιμένον οἷον καὶ κάτω νεύοντα τῇ ἀποπτώσει τοῦ ἄθλου. καὶ οὕτω μὲν ὁ νοῦς καθίσταται τῆς παραβολῆς. ἡ δὲ φράσις εἴη ἂν σαφεστάτη, στιγμῆς τελείας τεθείσης ἐν τῷ, τοῖς δὲ θυμὸς ἰάνθη, ἵνα λέγῃ ὁ ποιητὴς ἀποστατικῶς ὅτι, καθὰ δρόσος ἐν σταχύεσίν ἐστι δηλαδὴ, ἣ γίνεται ὅτε τῇ τοῦ ληίου αὐξήσει φρίσσουσιν ἄρουραι, φρίσσει γάρ πως τὸ αὐξόμενον, οὕτω σοὶ, ὦ Μενέλαε, ὁ θυμὸς ἰάνθη, ὡς καὶ τοῦ ληίου τρόπον τινὰ ἰαινομένου ἐν τῷ διαχέεσθαι τῇ δρόσῳ πρὸς αὔξησιν. τινὲς μέντοι τὸ, καθὰ περὶ σταχύεσσιν ἐέρση, ἀντιπτωτικῶς συνέταξαν, εἰπόντες, καθὰ οἱ στάχυες τῇ ἐέρσῃ, ἰαίνονται δηλαδή. συνέταξαν δὲ οἱ τοιοῦτοι οὕτως κατὰ ἀνάγκην, ἐπεὶ μὴ ἔστιξαν τελείαν ἐν τῷ, τοῦ δὲ θυμὸς ἰάνθη, ἀλλὰ συνημμένως ἀνέγνων, τοῖο δὲ θυμὸς ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση, ὡς ἐντεῦθεν δοκεῖν λέγειν τὸν ποιητὴν οὕτως ἰανθῆναι τῷ βασιλεῖ τὴν ψυχὴν, ὡς περὶ σταχύεσσιν ἰαίνεται δρόσος, ὅ περ ἀπεμφαῖνον ἐστίν. οὐ γὰρ ἐέρση ἀσταχύεσσιν ἰαίνε*ται, ἀλλ' ἀνάπαλιν οἱ στάχυες τῇ δρόσῳ. οἱ δὲ παλαιοὶ φράζουσι καὶ οὕτως· ὡς λήιον περιχυθὲν δρόσῳ φαιδρύνεται μετα-

βάλλον ἐκ τῆς πρώην στυγνότητος, ὅτε δηλαδὴ τελειοῦνται οἱ στάχυες, τότε γὰρ φανερὰ ἡ ἐπίδοσις, οὕτω καὶ σοὶ θυμὸς ἰάνθη. ὅτι δὲ τὸ ἰαίνεσθαι οὐκ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων λέγεται, δῆλον. ἰδοὺ γὰρ νῦν κατά τινας καὶ ἐπὶ ἀσταχύων εἰρῆσθαι δοκεῖ. ἀλλαχοῦ δὲ καὶ χαλκὸς ἰαίνεται πυρούμενος, ὡς εἴ τις εἴποι χλιαίνεται. Ἀλδήσκειν δὲ κυρίως τὸ ἐκ ποτισμοῦ αὔξειν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄρδω, τραπέντος ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ ῥ εἰς λ. Φρίσσουσι δὲ ἄρουραι ὡς πρὸ τούτων ἀλλαχοῦ τὸ λήιον. (Vers. 602.) *Ὅτι ἔνδοξος ἀνὴρ νεωτέρῳ εἴκων ζημιοῦντι αὐτὸν διὰ φιλίαν, ἐπιλεξάμενος πολλὰ ὧν ὁ Μενέλαος ἔφη πρὸς Ἀντίλοχον, οἰκειώσεται αὐτὰ λέγων ἢ γρά*φων. εἰσὶ δὲ τὰ Ὁμηρικὰ τοιαῦτα· Ἀντίλοχε, νῦν μέντοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς, χωόμενος, ἐπεὶ οὔτι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη· δεύτερον αὖτ' ἀλέασθαι, ὅ ἐστιν ἔκφυγε, ἀμείνονας ἠπεροπεύειν· οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν. ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες καὶ πόλλ' ἐμόγησας, σός τε πατὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀδελφεὸς εἵνεκ' ἐμοῖο. τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον δώσω ἐμήν περ ἐοῦσαν, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε, ὡς ἐμὸς οὔ ποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής. τοῦτο δὲ εἶπε *πρὸς τὸ, οἷαι νέου ὑπερβασίαι, οἱονεὶ λέγων ὡς, εἰ καὶ Ἀντίλοχος ὑπερβαίνει, ἀλλ' ὁ Μενέλαος οὐ τοιοῦτος ἐστίν.* (Vers. 611.) *Ὅρα δὲ καὶ τῆς τοῦ βασιλέως δημηγορίας τὸ μεγαλεῖον, ἀντεπεξαγομένου φιλοτίμως οἷς ὁ νεανίας ῥήτωρ δεινῶς ἐδημηγόρησε. καὶ γὰρ φανερῶς ἑαυτὸν ἀμείνονα τοῦ Ἀντι-*
1439 *λόχου φησὶν, ὡς καὶ ἐκεῖνος αὐτὸν ἀρείονα ἔφη, καὶ τὴν ἵππον αὐτοῦ εἶναι λέγει, καὶ οὐχ' ἁπλῶς, ἀλλὰ λισσομένῳ, διδόναι τῷ Ἀντιλόχῳ, καὶ οὐδὲ ὡς ἔπαθλον, ἀλλ' ὡς χάριν ἀνθ' ὧν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ πατήρ τε Νέστωρ καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς Θρασυμήδης *ἔπαθον.* (Vers. 602.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἐγὼν ὑπείξομαι, γινώσκειν δηλοῖ, φασὶ, τὸν βασιλέα, ὡς οἱ εἴκοντες νικῶσι τοὺς φίλους κατὰ τὸ, κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος, ἤγουν νικᾷς εἴκων τοῖς φίλοις.* (Vers. 603.) *Τὸ δὲ χωόμενος τὸ τοῦ βασιλέως αὔξει ἐπιεικὲς, εἰ καὶ χωόμενος ὅ*μως ταχὺ μεταβαλεῖται καὶ φιλοφρονήσεται τὸν* 1319
*Ἀντίλοχον. ἐν δὲ τῷ, ἐπεὶ οὔτι παρήορος, νῦν δὲ νόον ἐνίκησε νεοίη, ἑκάτερα συλλαβών φησιν ὁ Μενέλαος, ἤγουν ὅ πέρ τε αὐτὸς φθάσας εἶπε πρὸς Ἀντίλοχον, καὶ ὅ περ ὁ Ἀντίλοχος ἔφη περὶ ἑαυτοῦ, ἤγουν τὸ, Ἀντίλοχε, πρόσθε πεπνυμένε, καὶ τὸ, οἶσθα οἷαι νέου ὑπερβασίαι. τὸ μὲν γὰρ, ἐπεὶ οὔτι παρήορος, παράφρασίς ἐστι τοῦ, πρόσθε πεπνυμένε· τὸ δὲ, νόον νίκησε νεοίη, παραφράζει τὰς τοῦ νέου ὑπερβασίας σεμνότερον. ἔστι γὰρ οὐ παρήορος μὲν ὁ οὐκ ἄφρων, ἀλλὰ δηλαδὴ πεπνυμένος· νεοίη δὲ ἡ νεότης, ἧς αἱ ὑπερβασίαι. καὶ ἔστιν ὁ νοῦς τοῦ ῥητοῦ, ὅτι πάρος μὴ ὄντα σε ἄφρονα νῦν ἡ νεότης ἐνίκησεν. εἴρηται δὲ τὸ παρήορος ἐκ μεταφορᾶς τῶν παρηόρων ἵππων, ὧν ἡ ἐτυμολογία εἴρηται ἀλλαχοῦ. ὡς γὰρ αὐτοὶ οὐ κατὰ τοὺς ζυγίους ἀσφαλῶς καὶ στερεῶς, ὅμοιον δ' ἂν εἴη εἰπεῖν καὶ ἀραρότως, συνδέδενται τῷ ἅρματι, ἀλλ' ἄφετοι παραείρονται ἤτοι παραζεύγνυνται, οὕτω καὶ ὁ μὴ φρενήρης οὐ συνῆκται εἰς ἑαυτὸν ὡς ὁ ἀρηρὼς τὰς φρένας, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παρηόρους ἀνίεται θέλων πλάζεσθαι. οἱ δὲ παλαιοὶ γρά*φουσιν οὕτω. παρήορος, παρατεταμένος, ἄφρων· καὶ ἵππος συνδεδεμένος τῇ ξυνωρίδι. βούλεται δὲ αὐτοῖς ὁ λόγος οὗτος δηλοῦν, ὡς τρία ταῦτα τὰ ῥηθέντα σημαίνει ὁ παρήορος. ὁ δέ γε παρὰ Θεοκρίτῳ πάραρος δηλοῖ μὲν ὅ περ καὶ ὁ ἐνταῦθα παρήορος, γίνεται δὲ οὐ παρὰ τὸ ἀείρω, ἀλλὰ παρὰ τὸ ἄρω τὸ ἁρμόζω, οἱονεὶ ὁ παρηρμοσμένος, ὁ μὴ συνέχειαν ἔχων, ὁ μὴ πυκινὸς, ὁ μὴ φρενήρης, ὁ ἀραιὸς τὸν νοῦν· πρὸς ἅ περ ἔχοι ἂν ὁμοιότητα καὶ ἡ κακοῤῥαφία τοῦ λογισμοῦ καὶ τὸ μὴ εὖ μῆτιν ὑφαίνεσθαι. εἰς δὲ τὸ ῥηθὲν ἀραιὸν συγκροτεῖ καὶ ἡ μανία παρὰ τὸ μανὸν γινομένη, ὃ δηλοῖ τὸ ἀραιόν.* (Vers. 603.) *Τὸ δὲ ἀεσίφρων ἑρμηνευτικὸν μέν ἐστι τοῦ παρήορος, οὐχ' ἧττον δ' ἐκείνου ἀσαφὲς, εἰς δὲ γραφὴν πεζὴν δυσχρηστότερον. γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἀέσω τὸ βλάψω καὶ τὸ φρήν. καὶ δηλοῦται δι' αὐτοῦ ὁ φρενοβλαβής. καὶ ἄλλως δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, ἀεσίφρων, οὗ αἱ φρένες ἠερέθονται, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀείρω, ἵνα ᾖ ἀερσίφρων, καὶ ὑπεξαιρέσει τοῦ ῥ ἀεσίφρων. εἰ δέ που ἐν δυσὶ σ γράφεται ἡ λέξις αὕτη, Αἰολικόν ἐστι τὸ τοῦ ἡμιφώνου διπλασμα.* (Vers. 604.) *Νεοίη δὲ κυρίως ἡ νεωτερικὴ κατάστασις ἀπὸ τοῦ νέος νεοῖος, οὗ θηλυκὸν ἡ νεοίη, ὥς περ καὶ ἄλλος ἀλλοῖος ἀλλοίη, καὶ ἕτερα πολλά. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ ἠὼς ἠόος *ἠοῖος, καὶ θηλυκὸν ἠοίη, ὃ δηλοῖ πρωινὴν ἢ ἀνατολικήν. ἔστι δὲ ἡ νεοίη ἡ αὐτὴ τῇ πολλαχοῦ ῥηθείσῃ νηπιέῃ, ἵνα εἴη ὥς περ ἠοῖος οὐχ' ἡ πρωία ἢ ἡ ἀνατολὴ, ἀλλ' ὁ πρωινὸς καὶ ἀνατολικὸς, οὕτω κτητικῶς καὶ νεοῖος καὶ νεοίη*

ὁ νεωτερικὸς νοῦς καὶ ἡ νεάζουσα φρήν. (Vers. 605.) *Τὸ δὲ, ἀλέασθαι ἀμείνονας ὑπεροπεύειν, καὶ γνωμικῶς ἐν τῷ καθόλου δύναταί ποτε λέγεσθαι. καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, μὴ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.* (Vers. 606.) *Τὸ δὲ, οὐ γάρ με τάχ᾽ ἄλλος παρέπεισε, τὸ κατὰ φιλίαν ἐνηὲς δηλοῖ τοῦ βασιλέως. Τὸ δὲ, μὴ πεισθῆναι μὲν γὰρ ὅλως, θυμοῦ ὑπερφιάλου καὶ ἀπηνοῦς, ὅ περ ἀπέφησεν ἑαυτοῦ ὁ βασιλεύς. Τὸ δὲ, μὴ τάχα, ἤγουν ταχὺ, πεισθῆναι, εἰ καὶ κάλλιον ἐστι τοῦ ἀμετάθετα χολοῦσθαι, ὅμως ἀναρτᾷ τὴν χάριν καὶ εἰς κακόχαρτον αὐτὴν ἄγει καὶ ἄχαρι. Τὸ δὲ ταχέως οὕτω παραπεισθῆναι, ἀλλὰ τοῦτό γε ἀληθῶς ἠπίου ἀνδρὸς, ὁποῖος καὶ Μενέλαος, ἐν ὀλιγίστῳ παραπεισθεὶς καὶ τοῦ δευτέρου ἑκὼν ὑπεκστὰς ἄθλου καὶ τὸ τρίτον λαβών. ἐνταῦθα δὲ τὸ παρέπεισε πλεῖόν τι δηλοῖ τοῦ ἔπεισε. πειθοῦς γὰρ τάχος ἡ παρὰ πρόθεσις ἐμφαίνει, σημαντικὴ οὖσα ἐγγύτητος. τὴν δὲ τοιαύτην παρασήμανσιν ἑλκυστέον καὶ εἰς τὸ παραιφάσκειν καὶ εἰς τὸ παρειπεῖν καὶ εἰς τὰ ὅμοια.* (Vers. 611.) *Ἐν δὲ τῷ, οὔ μοι θυμὸς ὑπερφία*λος καὶ ἀπηνὴς, ἀλλὰ δηλονότι ἐνηὴς, οὐ καινὸν, εἴ περ ἀνεπαχθῶς ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπαινεῖ. καὶ Νέστωρ γὰρ οὕτως ἐν τοῖς ἑξῆς ἑαυτὸν ἐνηέα καλεῖ ἐν τῷ, ὥς μευ ἀεὶ μέμνηαι ἐνηέος. οὕτω καὶ Ἀχιλλεὺς ἄριστον Ἀχαιῶν ἑαυτόν που προσεῖπε, καὶ ἄλλοι δὲ ἄλλως τὰ καθ᾽ ἑαυτοὺς ἐσέμνυναν. ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ βασιλεὺς Ἀντιλόχῳ μὲν ὑπεῖξε λαβόντι τὴν ἵππον, ἣν ἐκεῖνος Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ ἄγειν· ὁ δ᾽ ἔπειτα λέβητα ἕλε παμφανόωντα, τὸ ὑποδεέστερον ἄεθλον. ὁ δὲ ῥηθεὶς Πύλιος Νοήμων ὁμώνυμός ἐστιν ἑτέρῳ Ἰθακησίῳ τῷ ἐν Ὀδυσσείᾳ.* (Vers. 614.) *Ὅτι ἐπειδὴ ὁ πέμπτος Μηριόνης ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα τέτρατος ὡς ἔλασε, πέμπτον δ᾽ ὑπελείπετ᾽ ἄεθλον ἀμφίθετος φιάλη ἡ προῤῥηθεῖσα, ταύτην Νέστορι ἔδωκεν Ἀχιλλεὺς ἄεθλον ἄπονον, Ἀργείων ἀν᾽ ἀγῶνα φέρων, εἰπών· τῆ, τουτέστι λάβε νῦν, καί σοι τοῦτο γέρον κειμήλιον ἔστω, Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ᾽ ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ᾽ αὐτὸν ὄψει ἐν Ἀργείοισι. δίδωμι δέ τοι τόδ᾽ ἄεθλον αὔτως· οὐ γὰρ πὺξ μεμαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις, οὐδέ τ᾽ ἀκοντιστὺν ἐσδύσσεαι, οὐδὲ πόδεσσι θεύσεαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει ἢ ἔπεισιν. Ἐν τούτοις δὲ ὅρα ὅτι τὸ, Νέστορι ἔδωκεν Ἀχιλλεὺς, προληπτικῶς εἴρηται, ἤγουν ἀναπεφώνηται πρὸ τῆς δόσεως. με*τὰ γὰρ τὰ ῥηθέντα, τότε δὴ ἐπάγει ὁ ποιητὴς, ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δ᾽ ἐδέξατο χαίρων καὶ αὐτὸς διὰ τὴν τιμὴν δηλαδή. ἐφετὸν γὰρ καὶ αὐτή. ὅτι δὲ τὸ τιθέναι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ταὐτόν ἐστι τῷ διδόναι, πρὸ βραχέων εἴρηται, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ, δίδωμι δέ τοι τόδε ἄεθλον, ᾧ χαίρει ἂν ἴσως ὁ γέρων ὡς φιλοτοιοῦτος, ὅς γε καὶ* 1440 *τὸ περίπυστον δέπας εἶχεν, ὅ περ ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης, αὐτὸς δὲ ἀμογητὶ ἄειρε. καινὸν δ᾽ οὐδὲν φιλεῖσθαι τῷ γηραλέῳ ἥρωι τὰ τοιαῦτα, εἴ γε κοινὸν τοῦτ᾽ ἦν φίλημα τῷ ἡρωικῷ γένει. καὶ ᾧ μὲν Ἡρακλῆς λέγεται διαπεραιώσασθαι λέβητι εἰς τὴν Ὠκεανῖτιν Ἐρύθειαν, ἰδίᾳ κείσθω θεραπείας μεταληπτικῆς δεόμενον. τὸ δὲ τοῦ Ἀτρέως χρυσόμαλλον ἀρνίον συμφωνεῖται ποτήριον ἀργύρεον εἶναι, χρυσέῳ ἐμπεπαισμένον ἀρνίῳ περὶ τὸ τοῦ πυθμένος μέσον. περιᾴδεται δὲ καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ κρατὴρ τοῦ Διονύσου. παραδίδωσι δὲ πολλὰ τοιαῦτα καὶ ὁ δειπνοσοφιστὴς, ἐν οἷς καὶ Σοφοκλέος περὶ Ἀκρισίου τὸ, καὶ κοῖλα χρυσόκολλα καὶ πανάργυρα ἐκπώματ᾽ εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς. μνηστέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τοῦ Ἀρκάδος Βαθυκλέος, ὃς ποτήριον ἀπέλιπεν ἆθλον τῷ κριθέντι ἀρίστῳ τῶν καλουμένων σοφῶν.* (Vers. 618.) *Τὸ δὲ, κειμήλιον ἔ*στω, τοῦ παλαιοῦ καὶ αὐτὸ ἔθους ἦν, ὃ πολλαχοῦ δηλοῦται. ἀπέκειντο γὰρ τὰ ξένια εἰς μνήμην φιλίας. διὸ καὶ ἐν τούτοις φησί· μνῆμα εἶναι, τουτέστι μνήμην, καὶ ἰδιωτικῶς εἰπεῖν, ὑπόμνησιν, ὃ καὶ σημαίνει, ὡς μὴ ἀεὶ τοῦ μνήματος τάφον σημαίνοντος. ἔστι δὲ τὸ δῶρον νῦν μὲν τάφου μνῆμα, ἤγουν ταφῆς, ὡς καὶ προεγράφη, ἀλλαχοῦ δὲ ξενίας ἢ ὁδοιπορίας, ἢ ὅλως συναλλαγῆς φιλικῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τάφος νῦν ἡ ταφὴ, ὡς ἐγράφη, ὁμοίως τῷ χολὴ χόλος καὶ τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπιτάφιος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἐς τάφον ἔνθα πάντας ἐνίκα.* (Vers. 619.) *Τὸ δὲ, οὐ γὰρ ἔτ᾽ αὐτὸν ὄψει, πρὸς οἶκτον εἴρηται, ὡς τοῦ Πατρόκλου, δι᾽ ὃν τὸ δῶρον, οὐκ ὀφειλέτην ἔχοντος ἀντιχάριτος τὸν αὐτὸ λαβόντα Νέστορα διὰ τὸ θανεῖν. διὸ καὶ κυρίως ἂν εἴη δῶρον, ὡς μήτε ἀέθλιον ὂν μήτε πρὸς ἀντίδοσιν χαρισθέν. Ἀχιλλεὺς μέντοι ὀκνεῖ δῶρον εἰπεῖν, ἀέθλιον δὲ λέγει αὐτὸ, οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ τιμῶν καὶ οὕτω τὸν γέροντα, ἵνα λάβῃ αὐτὸ ἄεθλον ἀρετῆς ἀποθέτου, ἤδη δὲ καὶ συμβουλῆς, δι᾽ ἧς οἷον συννενίκηκε τῷ υἱῷ Ἀντιλόχῳ. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αὐτὸς διδόναι εἶπεν οὕτως ἁπλῶς καὶ ἀδιορίστως διὰ τὸ εὐφημότερον.*

οὐ θέλει δὲ δῶρον εἰπεῖν, ὡς εἴρηται, εἰ καὶ ἀληθῶς δῶρον ἐστίν. ἐχρῆν δὲ ἄρα τὸν καὶ σο*φὸν γέροντα, ἦν δὲ ὅτε καὶ ἀνδρεῖον, γέρας ἔχειν ὑπὲρ ἀμφοῖν ταύταιν ἀρεταῖν, ὑφ᾽ ὧν ὅσα καὶ ξυνωρίδος τιμίας μετέωρος ἔποχος αἴρεται. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, εἰ καὶ μεγίστη τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν ἡ ἀνδρία ὑπελαμβάνετο εἶναι, ὅμως οὐδὲ τοῦ σοφοὶ εἶναι ἀπείχοντο οἱ ἀνδριζόμενοι. ἦν γάρ, φασι, χρεία καὶ τῇ ἀνδρίᾳ σοφίας, ὡς δηλοῖ Παλαμήδης, καί τοι καὶ Ἡρακλῆς. περιᾴδεται δὲ καὶ ἱστορία Δίκτυος, ὃς ἦν στρατιώτης ὑπὸ τῷ Ἰδομενεῖ· τῶν τε ὕστερον μεγάλων Ῥωμαίων πολλοὶ καὶ σοφοὶ καὶ ἀνδρεῖοι ἦσαν. Ἀλκαῖος δὲ ὁ ποιητὴς κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀθηναίου μουσικώ*τατος γενόμενος, ὅμως μαρμαίρει, φησὶ, μέγας δόμος χαλκῷ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. καίτοι ἥρμοττεν 1320
ἴσως τὴν οἰκίαν εἰπεῖν πλήρη αὐτῷ εἶναι μουσικῶν ὀργάνων. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ, ἀγαθὸς ὢν ποιητὴς, εἰμὶ δ᾽ ἐγώ, φησι, θεράπων μὲν ἐνυαλίοιο ἄνακτος, καὶ Μουσάων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος. Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ αὐλῶν ἐστρατεύοντο, Κρῆτες μετὰ λύρας, Λυδοὶ μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, Γέται δὲ κιθάρας ἔχοντες ἐπικηρυκείας ἐποιοῦντο, φησὶ, καταπραΰνοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. τοιοῦτον ἄρτυμα τῶν τε ἄλλων ἀρετῶν καὶ τῆς ἀνδρίας ἡ σοφία. (Vers. 621.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τῶν ἀπηριθμένων τεσσάρων ἀγωνισμάτων τὸ τῆς πάλης μόνον ἁπλῶς ἔφη, εἰπών· οὐδὲ παλαίσεις· τὰ δὲ λοιπὰ περιέφρασε, τὸ πυγμαχήσεις, τὸ ἀκοντίσεις, τὸ δραμῇ. τῇ δ᾽ αὐτῇ τάξει τῶν ἀγώνων καὶ Νέστωρ μετ᾽ ὀλίγα χρήσεται ἀπὸ τῆς πυγμικῆς ἀρξάμενος ἐν τῷ, πυγμῇ μὲν ἐνίκησα καὶ ἑξῆς. Σημείωσαι δὲ ὡς, εἰ καὶ εἰς τέσσαρας Ἀχιλλεὺς τοὺς ἀγῶνας περιγράφει κατὰ σπουδὴν, οὐ γὰρ ἦν ἀνάγκη καὶ ἀκριβοῦν, ἀλλ᾽ οἱ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ πλείους φανήσονται ἐν τοῖς ἐφεξῆς. ὁ μὲν γὰρ *ἱππέων ἤδη δρόμος, ὃν Διομήδης νενίκηκε· εἶτα πυγμὴ, ἣν νικᾷ Ἐπειός· ἑξῆς πάλη, ἧς ἢ ἀμφήριστον τὸ τέλος, ἢ Ὀδυσσεῖ τὰ τῆς νίκης προλογίζεται, μεθ᾽ ἣν ποδῶν τάχος, ὃ νικᾷ Ὀδυσσεύς· ἐπὶ δ᾽ αὐτῷ ὁπλῖται, καὶ εὐδοκιμεῖ κἀνταῦθα Διομήδης κατὰ Αἴαντος· μεθ᾽ οὓς δίσκος, καὶ ὑπερβάλλει Πολυποίτης· ἐφεξῆς τόξον, καὶ εὐστοχεῖ Μηριόνης· ἐφ᾽ οἷς ἄκων. καὶ λαμβάνει τὸ πρῶτον ἄεθλον Ἀγαμέμνων, λοῖσθος μὲν ἐν ἀγωνισταῖς ἀναστὰς ὁ ἄριστος, οὐ πύματος δὲ ἐκπεσών. ἐν οἷς καὶ τηρητέον ὡς ὁ τηλικοῦτος Αἴας κατὰ πᾶν ἀγώνισμα δυσπραγεῖ, ὃ μετῆλθε, τὴν πάλην, τὸν δίσκον, τὴν ὁπλιτικήν. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα. ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ δὲ ἀγῶνες οὗτοι παρὰ Φαίαξι. θέειν ὄχ᾽ ἄριστος ὁ δεῖνα· πάλῃ ἐνίκᾳ πάντας ὁ δεῖνα· ἅλματι δὲ ὁ δεῖνα προφερέστατος ἦν· πὺξ δὲ ὁ δεῖνα ἦν ἀγαθός· Ὀδυσσεὺς δὲ δίσκῳ ὑπερβαλὼν εἶτα προκαλεῖται τὸν βουλόμενον πειράσασθαι ἢ πὺξ ἢ πάλῃ ἢ ποσίν. οἱ μέντοι τὰ περὶ ἱερῶν ἀγώνων ἐπισκεψάμενοι οὕτως ἐμμέτρως τοὺς ἄθλους μετροῦσιν· ἅλμα ποδῶν, δίσκου τε βολὴ, καὶ ἄκοντος ἐρωὴ, καὶ δρόμος ἠδὲ πάλη, μία δ᾽ ἔπλετο πᾶσι τελευτή. καὶ τοῦτό ἐστι, φασὶ, πένταθλον. ἕτεροι δὲ οὕτως· ἅλμα, πάλη, δίσκευμα, κοντὸν, καὶ δρόμος. εἴδη δὲ δρό*μου δίαυλος, δολιχὸς, τέθριππον, κέλης, ἀπήνη. μανθάνομεν δὲ καὶ μουσικοὺς ἐπὶ τάφοις ἀγῶνας εἶναι. οὐκοῦν ἀοριστάινει ὁ τῶν ἄθλων ἀριθμός. κἀκεῖνο δὲ ἰστέον, ὡς οὐ πάντως ἐξ ἀνάγκης ὁ ἱππικὸς ἀγὼν προήγετο, ἀλλ᾽ ὡς ἐπὶ πολύ. μετ᾽ ὀλίγα γοῦν δηλώσει ὁ ποιητὴς ἐν Βουπρασίῳ ἡνιοχικὸν ἀγῶνα ὕστερον τελεσθέντα, εἰπὼν τὰ μέγιστα ἐν τῷ τοιούτῳ ἀγῶνι λείπεσθαι ἄεθλα. ὅτι γὰρ τὸ λείπεσθαι ὑστερότητα σημαίνει, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, πέμπτον δ᾽ ὑπελείπετ᾽ ἄεθλον, ἤγουν ὕστερον ἔμεινεν. ὁ δὲ κωμικὸς καὶ ἡ κυριολεξία ὑπολείπεσθαι ἐν δρόμῳ λέγει καὶ τὸν ὑστεροῦντα ἐν τῷ τρέχειν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (Vers. 622.) Τί δὲ τὸ πὺξ καὶ τίς ἡ ἀκοντιστὺς, ἑξῆς δηλωθήσεται, ἧς τὸ ἀνά-
1441 λογον κατὰ τὸ ὀτρυντὺς, ἐδητὺς, βρωτύς. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι κοσμεῖ τοὺς λόγους παρίσοις ὁ καλὸς ῥήτωρ, τῷ μαχήσεαι, εἰσδύσεαι, θεύσεαι. ποιητικὰ δὲ ταῦτα καὶ πρέποντα Ὁμήρῳ. (Vers. 623.) Τὸ δὲ, γῆρας ἐπείγει, εὐφήμως καὶ αὐτὸ ἐῤῥέθη κατ᾽ ἔλλειψιν. δῆλον γὰρ ὡς εἰς Ἅιδου κατεπείγει καὶ πρὸς θάνατον. *(Vers. 626.) Ὅτι λαβὼν ὁ γέρων ῥήτωρ τὴν φιάλην οὐχ᾽ ὡς ἀεθλεύων, κωλύει γὰρ τὸ γῆρας, ποιεῖ ὅμως τὸ βουλητὸν Ὁμήρῳ, καὶ συνήθως ἱστορεῖ τινὰ προσήκοντα τῷ καιρῷ. καὶ μὴ ἔχων ἔργοις ἀγωνίζεσθαι ἀθλεῖ ἀναμνηστικῶς οἷς πάλαι ἀγωνισάμενος εὐδοκίμηκε. καὶ πρῶτα τέως φησὶν, ὃ δὴ πᾶς γέρων ὁμολογήσοι ἂν, καθ᾽ ἑαυτοῦ· ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες· οὐ γὰρ ἔτ᾽ ἔμπεδα γυῖα, φίλος, ἤγουν ὦ φίλε, πόδες, οὐδέ τε χεῖρες ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἀπαΐσσονται, ἢ ἐπαΐσσονται, ἐλαφραί. (Vers. 628.) Καὶ ὅρα τὸ ἐλαφραί. *κινοῦνται μὲν γὰρ ὡς καὶ οἱ πόδες,

οὐ κοῦφα δὲ οὐδ' αὐταί, ὡς καὶ παλαῖσαι καὶ πάντα τὰ δέοντα καλῶς διαχειρίσασθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ χεῖρας ἀμφοτέρωθεν μὴ ἐλαφρὰς ἀΐσσεσθαι καὶ τοῖς ποσὶ προσαρμόττει τοῦ γέροντος· οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ τῷ γέροντι ἔχουσιν ἐλαφροὶ ὁρμᾶσθαι· καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐλάφου τὸ ἐλαφρὸν κυρίως ἐπὶ ποδῶν, οἳ κοῦφα θέοντες ἐλαφροὶ ἂν κυρίως λέγοιντο ὡς οἷον ἐλαφηροί· ὠκύπους γὰρ ἡ ἔλαφος. Ἰστέον δὲ ὡς τὸ μὲν ἀδρανὲς τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν τοῦ Νέστορος πρὸς σαφήνειαν εἴρη*ται τοῦ, ἤδη γὰρ χαλεπὸν γῆρας ἐπείγει. αὐτὸ δὲ πάλιν ἐῤῥέθη πρὸς ἔνδειξιν τοῦ μὴ ἀφνῶς μὲν ἔχειν πρὸς ἆθλα τὸν Νέστορα, ἀσθενῶς δὲ διὰ βαθὺ γῆρας. (Vers. 629.) Ὅρα δὲ ὅτι ἐν ἄλλοις εἰπὼν γυῖα πόδες, καὶ χεῖρες ὕπερθεν, ἐνταῦθα περιέφρασεν ἐν ὀλίγῳ στίχῳ τό, χεῖρες ὕπερθεν. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Τῶν δὲ ἐφεξῆς λόγων τοῦ γέροντος τὸ μὲν προοιμιακὸν νόημα, ὁποῖον καὶ ἀλλαχοῦ· εἴθ' ὣς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη, ὡς μὴ ἀρκοῦν ἥβαν τινά, εἰ μὴ καὶ βίην ἔχει. (Vers. 630.) Ἡ δ' εὐθὺς ἱστορία, ἣν χορηγεῖ ὁ γέρων ῥήτωρ τῷ ποιητῇ, τοιαύ*τη· ἡβώοιμι, ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ Βουπρασίῳ, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα· ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετο οὔτ' ἂρ Ἐπειῶν, οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων, τῶν ἐκεῖ δηλαδὴ ὡς εἰκὸς μετοίκων, ἢ καὶ ἄλλως, τῶν παρατυχόντων τῷ ἀγῶνι, ὡς ὑποδηλοῖ μετ' ὀλίγα ὁ νικηθεὶς τότε παρ' αὐτοῦ Ἀγκαῖος Πλευρώνιος, ἤγουν πολίτης Πλευρῶνος τῆς Αἰτωλικῆς. εἶτα ὁ γέρων ἱστορῶν καὶ οὓς
1321 ἐνίκησε, φησί· πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Ἥνοπος υἱόν· Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς *μοι ἀνέστη· Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἐόντα· δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆα τε καὶ Πολύδωρον. καὶ μέχρι τούτων ἀήττητος ἐκβὰς εἶτα ὁμολογεῖ μὲν ἧτταν αὐτοῦ ἐπὶ μείζονι ἄθλῳ. ὑπεραπολογεῖται δὲ κατὰ τοὺς αἰσχυντηλῶς ἐν τοῖς τοιούτοις ἔχοντας, εἰπὼν ὅτι οἴοισιν, ὅ ἐστι μόνοις, με ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε, πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης· οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι, ἤγουν ἐν τῷ ἱππεύειν ἢ παρὰ τοῖς ἵπποις, λείπετ' ἄεθλα. οἱ δ' ἄρ ἔσαν δίδυμοι. ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν· ἔμπεδον ἡνιόχευ'· ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευε, καὶ τὰ ἑξῆς, ἱστορίαν μὲν οὐκέτι παλαιὰν ἔχοντα, χρήσιμα δὲ ἄλλως εἰς πεζολογίαν τοῖς χρῄζουσιν, ὡς ἑξῆς ἐκτεθήσονται. Ἰστέον δὲ ὅτι περὶ Ἐπειῶν μὲν καὶ Βουπρασίου ἐν τῇ Βοιωτίᾳ γέγραπται, καὶ περὶ Αἰτωλῶν δέ, οὓς ἡ ἱστορία 1442
ψέγουσα λέγει ὅτι διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο. (Vers. 633.) Τὸ δέ, οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, ἐξοχικῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, ὡς τῶν Πυλίων ἐξόχων καὶ τότε ὄντων ἀεθλεύειν ἐν τοῖς ἐκεῖ. πολλαχοῦ γὰρ εὕρηται ἡ αὐτὸς ἀντωνυμία ἐξοχική. (Vers. 635.) Τὴν δὲ *τοῦ Ἀγκαίου κλῆσιν πεπλάσθαι φασί τινες ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ δεξιῶς οἷα ὄνομα οἰκεῖον παλαιστῇ παρὰ τό, ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην. τάχα δέ, φασι, καὶ τὸ Πλευρώνιος παρὰ τὰς πλευρὰς διὰ τό, πυκναὶ σμώδιγγες παρὰ πλευράς. ἄλλως μέντοι Αἰτωλός, ὡς εἴρηται, ὁ Πλευρώνιος. πόλις γὰρ Αἰτωλῶν ἡ Πλευρών. εἰ δὲ καὶ ὁ Ἀγκαῖος οὗτος, ὡς ἐῤῥέθη, πέπλασται, ἀλλ' εἰσὶ παρὰ τῇ ἱστορίᾳ ἕτεροι Ἀγκαῖοι λόγου ἄξιοι, ὧν εἷς ἤκουσε τὸ παροιμιῶδες ἐκεῖνο, οὗ μέμνηται καὶ Λυκόφρων παραφραστικῶς τό, πολλὰ μεταξὺ χείλους καὶ κύλικος. (Vers. 636.) Τὸ δέ, ὅς μοι ἀνέστη, ἤγουν κατ' ἐμοῦ, ἢ ἄλλως ἐλλειπτικῶς ἀνέστη παλαίσων, ἁπλῶς ἐῤῥέθη πρὸς ἀναπλήρωσιν στίχου, καθὰ καὶ κατωτέρω τὸ ἐσθλὸν ἐόντα. Τὸ δέ, πόδεσσι παρέδραμον, πρὸς διαστολὴν ἐῤῥέθη τοῦ ἡνιοχικῶς παρατρέχειν, καὶ ἄλλως δὲ κατὰ νοῦν, ὁποῖον τό, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδὲ με πείσεις. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἀγῶσι καὶ τὰς κυριολεξίας, τὸ παρέδραμον, τὸ ὑπερέβαλον, ὅ ἐστιν ὑπερηκόντισα, καὶ τὸ παρήλασαν, ἀντὶ τοῦ ἐλαύνοντες ἐνίκησαν, καὶ ὅπως ἐφιλοτιμήσατο μονόστιχον εἰπεῖν ἑκάστην τοῦ γέροντος νίκην τύπῳ ἐπιγράμματος, καὶ ὅτι φιλαλήθης ὁ γέρων δοκεῖ προσθεὶς καὶ ἧτταν τοῖς κατ' αὐτὸν ἀριστεύμασιν. (Vers. 638.) Ἀκτορίωνες δὲ παῖ*δες Ἄκτορος, Κτέατος καὶ Εὔρυτος, ἀνδρεῖοι καὶ ἡνιοχικοί, ῥηθέντες που καὶ Μολίονες παρ' Ὁμήρῳ, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον Μολιονίδαι, οὓς Ὅμηρος μὲν διδύμους ἱστορεῖ ἁπλῶς, οἱ δὲ κατ' Ἀρίσταρχον οὐχ' οὕτως οἷον κατὰ τοὺς Διοσκόρους, ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἡσιόδου μῦθον καὶ διφυεῖς, δύο μὲν ἔχοντας σώματα, συμπεφυκότας δέ γε ἀλλήλοις. οὗτοι παρήλασαν τὸν Νέστορα, ὡς αὐτός φησι, πρόσθε βαλόντες τοὺς ἑαυτῶν δηλαδὴ ἵππους κατὰ τό, τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών, περὶ οὗ εἴρηται, καὶ οὐχ' ἁπλῶς οὕτω παρήλασαν, ἀλλὰ πλήθει νικήσαντες, ἤτοι διὰ πλῆθος, τουτέστι διότι δίδυμοι ὡς ἐῤῥέθη ἦσαν κατὰ Ἀρίσταρχον. φασὶ δέ τινες, ἀντανα-

*στάντων ἐκείνων εἰς ἀγῶνα τότε τῷ Νέστορι, αὐτὸν μὲν λέγειν ὡς οὐ δίκαιοι ἂν εἶεν ἀγωνίζεσθαι ἀλλόκοτοι ὄντες καὶ τὴν φύσιν ἐκτράπελοι, τὸν δὲ δῆμον συναγωνίζεσθαι τοῖς Ἀκτορίδαις, λέγοντας, ἓν ἀμφοτέρους εἶναι ὡς συμπεφυκότας. τοῦτο οὖν εἶναι τὸ παρ' Ὁμήρου νῦν ῥηθὲν τὸ, πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀντὶ τοῦ νικήσαντες διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι. ἀλλὰ πῶς ἂν εἴη πλῆθος ἡ δυάς; πῶς δὲ οἱ τῇ συμφυΐᾳ μοναζόμενοι νοηθεῖεν ἂν πολλοί; εἰ μὴ ἄρα, ὅτι ἄλλως διφυεῖς ὄντες καὶ δισώματοι, καὶ ἀνὰ τέσσαρας χεῖρας εἶχον καὶ τἄλλα μέρη ὁμοίως, καὶ τοῦτο αὐτοῖς τὸ πλῆθος τὸ κα*τὰ μέρη δηλαδή. ἕτεροι δὲ τὸ, πλήθει πρόσθε βάλοντες, ἀντὶ τοῦ νικήσαντες πολλοῖς ἅρμασιν οἷς ἐνεπόδιζον. πολλὰ γὰρ ἴσως εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς θεραπόντων καθῆκαν ἅρματα. ἄλλοι δὲ ἀντὶ τοῦ, τῷ πλήθει τῶν θεατῶν νικήσαντες, ὡς τῶν ἀθλοθετούντων πρὸς αὐτῶν ὄντων. ῥητέον δ' ἐνταῦθα καὶ ὅτι τῷ διφυεῖ τῶν Ἀκτοριώνων τιθέμενος καὶ ὁ μελοποιὸς Ἴβυκος, ἐξ οὗ παρεφθάρθαι τοῖς τεχνικοῖς δοκεῖ τὸ βυκινίζειν, φησὶ καὶ τοὺς Μολιονίδας ἐξ ᾠοῦ γεννηθῆναι, ὁμοίως δηλαδὴ τοῖς Διοσκούροις, εἰπὼν αὐτοὺς ἅλικας ἰσοκεφάλους, ἑνιγύους, ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠέῳ ἀργυρέῳ, καθὰ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν γέγραπται, ὅπου δεδήλωται καὶ ὡς οὐ μόνον δισυλλάβως ᾠὸν λέγεται, ἀλλὰ καὶ τρισυλλάβως ᾤεον διὰ τοῦ ε̄ καὶ ᾤιον διὰ τοῦ ῑ, καὶ τετρασυλλάβως δὲ, ᾠάριον. Τὸ δὲ ζητεῖν ἐξ ὁποίου ᾠοῦ οἱ Διόσκουροι, καὶ αὖ πάλιν οἱ Μολιονίδαι, μῦθος ἂν φιλοίη, ὃς οὐδὲ τὴν Λήδαν ἀφίησιν εἶναι αὐτοῖς μητέρα, λέγων διὰ τοῦ ποιήσαντος τὰ Κύπρια, ὅτι Διοσκούρους καὶ Ἑλένην ἡ Νέμεσις ἔτεκεν, ἣ διωκομένη, φησὶν, ὑπὸ Διὸς μετεμορφοῦτο. κύριον δὲ πάντως ἐνταῦθα ἡ Νέμεσις, οὐ μὴν ἡ ψυχικὴ ποιότης, καθ' ἣν εἴρηται τὸ, μή μοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύ*σῃ, ἤγουν μή με νεμεσήσῃ τὸ θεῖον. καὶ τοιάδε μὲν καὶ ταῦτα.* (Vers. 639.) *Τὸ δὲ ἀγασσάμενοι ἀντὶ τοῦ φθονήσαντες, ὅθεν καὶ ἀγαστὸν εἶδος τὸ ἐπίφθονον. Τὸ δὲ ἀγᾶσθαι καὶ ἀγαίειν λέγεται. τὸ μέντοι ἄγασθαι προπαροξυτόνως ἐπὶ ἐκπλήξεως νοεῖται. καὶ δύναται καὶ ἐξ αὐτοῦ γίγνεσθαι τὸ ἀγαστὸν, ὥς περ καὶ τὸ ἀγαθόν.* (Vers. 640.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὰ μέγιστα ἄεθλα φαίνεται εἰωθέναι τοῖς ἱππεῦσι κεῖσθαι.* (Vers. 641.) *Τὸ δὲ, ἔμπεδον ἡνιόχευεν, ἔμπεδον ἡνιόχευε, σχῆμά ἐστιν ἐπαναστροφῆς, ὅμοιον τῷ, οὐδ' εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ, καὶ τῷ, παρθένος ἠΐθεός τε, παρθένος ἠΐθεός τε ὀαρίζετον, καὶ τοῖς ὁμοίοις. ἐνδιάθετος δὲ ἡ τοιαύτη ἐπανάληψις καὶ ἐνταῦθα κατὰ θαῦμά τε καὶ πρὸς ἀλήθειαν. Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἡνιόχευεν, αὐτὸ τοῦτο μόνον δηλοῦν τὸ τὰ ἡνία ἔχειν. τὸ γὰρ μάστιγι κελεύειν θατέρῳ τοῖν ἀδελφοῖν δίδωσι, φανερῶς λέγων δύο εἶναι τοὺς Ἀκτορίωνας ἐφ' ἑνὸς ἅρματος τέσσαρσι διοικουμένους χερσὶ, πλεῖον δέ τι μὴ παρεμφήνας, ἐξ ὧν ὁ μῦθος τερατεύεται. Ὅτι δὲ τὸ ἡνιοχεύειν κοινῶς αἰτιατικῇ συντασσόμενον οἱ ὕστερον γενικῇ συνέταξαν, δηλοῖ χρῆσις ἡ λέγουσα τὸ, τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις.* (Vers. 643.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι συμπληρῶν ὁ Νέστωρ γεροντικῶς τὸ κατ' αὐτὸν αὔχημα ἐπιφέρει· ὥς ποτ' ἔον· *νῦν αὖτε νεώτεροι, καὶ ἑξῆς ὡς εὐθὺς γραφήσεται. ἔστι δὲ τὸ ἔον ῥῆμα τῆς ἐὼν μετοχῆς, ὡς τὸ ἔτυπον τοῦ τυπών.* (Vers. 644.) *Ὅτι γέρων ἀριστεὺς παραιτούμενος ἀγῶνας τὰ τοῦ Νέστορος ἐρεῖ ἄν· νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων ἔργων τοιούτων, ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ πείθεσθαι· ὅ περ ὅμοιόν ἐστι τῷ νυκτὶ πείθεσθαι, καὶ, δαιτὶ στυγερῇ πείθεσθαι. τότε δ' αὖτε, φησὶ, μετέπρεπον ἡρώεσσι.* (Vers. 646.) *Προτροπὴ δὲ εἰς τιμὴν τεθνεῶτος*
1443 *φίλου τὸ, ἀλλ' ἴθι καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερέϊζε, ἤγουν ἐνταφίαζε, κτέρας δίδου ἐπιτάφιον, καὶ, ὡς εἰπεῖν, κτημάτιζε.* (Vers. 647.) *Τιμηθεὶς δέ τις ἀγαθὸς ἀνὴρ δώροις πρός τινος ἐνδόξου εἴποι ἂν, τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ, ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος οὐδέ σε λήθω, τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι· σοὶ δὲ θεὸς τῶν δ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοίη. ἐκ τούτου δὲ τοῦ Ὁμηρικοῦ τὴν ἀντίχαριν οἱ ὕστερον συνέθεντο.* (Vers. 649.) *Ἐν δὲ τῷ τιμῆς λείπει ἡ διὰ πρόθεσις, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἀεὶ μέμνησαί μου διὰ τιμῆς. τοῦτο δὲ πρὸς διαστολὴν ἑτέρας μνήμης τῆς ἐπιψόγου. ἢ καὶ ἄλλως, χαίρει μοι τὸ ἦτορ, ὅτι μέμνησαί μοι τῆς ἐοικυίας τιμῆς. Τὸ δὲ, ἧς μ' ἔοικε τετιμῆσθαι, πρὸς ἀκολουθίαν συντέτακται τοῦ τιμῆς. ἄλλως δὲ ἀσφαλὲς ἦν καὶ τὸ, ἣν ἔοικέ με τετιμῆσθαι. φασὶ δ' ἐν τούτοις οἱ παλαιοὶ *ὅτι ὕψωσεν ἑαυτὸν ὁ γέρων ἐνταῦθα, εἰπὼν ἄξιος εἶναι τιμῆς ὡς ἐνηής, καὶ εὐλόγιστον οὕτως ἀποδεδειχὼς τὸν τιμήσαντα· καὶ ὅτι τιμῆς μόνης ὁ Νέστωρ ἐδεῖτο. τίνος γὰρ ἄλλου; πρεσβύτης, διηνυκὼς μὲν τοσαῦτα ἐν νεότητι, πρὸς χάριν δὲ φίλων ἄρτι στρατεύων, ἐπ' ἀξιώματος δὲ*

τοιούτου ὢν, καὶ παίδων ἀγαθῶν πατὴρ, καὶ οἴκου δεσπότης εὐδαίμονος. διὸ καὶ ὁ ἐν τῇ γ̄ τῆς Ὀδυσσείας φαινόμενος Μέντωρ οὐδὲν ἀλλ᾽ ἢ κῦδος ἐπεύχεται τῷ Νέστορι καὶ τοῖς υἱοῖς. (Vers. 646.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, σὸν ἑταῖρον, ὡς ἐῤῥέθη, ἀέθλοισι κτερέϊζε, καινότερον εἴρηται οὐχ᾽ ὡς ἐπὶ ἐντα-*
1322 *φιασμοῦ, ἄλλως γὰρ ἤδη προεντετα*φίασται Πάτροκλος, ἔστι δὲ ἁπλούστερον φράσαι, ὡς τὰ πρὸ τούτων μὲν ἄλλως ἐκτερεΐσθη, τουτέστι κτέρεα ἤτοι κτήματα ἔλαβεν ἐκεῖνος νεκρικὰ, νῦν δὲ καὶ ἀέθλοις κτερεΐζεται τοῖς ἐπ᾽ ἐκείνῳ γενομένοις.*

(Vers. 651.) *Ὅτι φιλοτίμως χαίρειν τὸν Ἀχιλλέα τοῖς εἰς ἑαυτὸν ἐπαίνοις δηλοῖ ὁ ποιητὴς καὶ νῦν ἐν τῷ, Πηλείδης δὲ πολὺν καθ᾽ ὅμιλον Ἀχαιῶν ᾤχετ᾽, ἐπεὶ πάντ᾽ αἶνον ἐπέκλυε Νηλείδαο. Παρίστατο γὰρ δηλονότι αὐτῷ φιλικῶς διὰ παντὸς τοῦ λόγου, δεικνὺς δεῖν εἶναι τὸν φιλότιμον μὴ ἐξουθενοῦν καὶ παρ᾽ οὐδὲν τίθεσθαι τὰ τῶν *ἐπαίνων, ἵνα μή ποθεν ἀκούσοι τὸ ὄνος λύρας παροιμιακῶς, καὶ ἅμα κατακριθείη ἄχαρίς τε εἶναι καὶ μηδὲ ἑαυτὸν φιλῶν. τοιοῦτοι γὰρ οἱ μὴ χαίροντες τοῖς εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἐπαίνοις. Ὅρα δὲ τὸ, πολὺν καθ᾽ ὅμιλον. ἐκ τούτου γὰρ οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον πολὺν ἄνθρωπον καὶ πολὺν λαὸν τὸν χυδαῖον φασίν.* (Vers. 653.) *Ὅτι Ἀχιλλεὺς μετὰ τοὺς ἱππεῖς πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα, ἤγουν προέθετο. φιλοσόφως δὲ κἀνταῦθα ἡ λέξις κεῖται. εἴτε γὰρ ἵστανται τὰ ἔπαθλα ζῷα ὄντα εἴτε κάθηνται εἴτε κεῖνται, οἰκεῖον γενικῶς ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ τίθε*σθαι.* (Vers. 654.) *Εἶτα τὸ εἶδος τῆς θέσεως ἑρμηνεύων ἐπάγει ἀσυνδέτως· ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ᾽ ἐν ἀγῶνι, ἑξέτε᾽, ἀδμήτην, ἥτ᾽ ἀλγίστη δαμάσασθαι· τῷ δ᾽ ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον, ὅ ἐστι στρογγύλον, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται. εὐτελοῦς δὲ ὕλης ἔοικε τοῦτο εἶναι. Ὅρα δὲ ὅτι, εἰ καὶ διὰ συντομίαν οὐκ ἐπεσημήνατο ῥητῶς ὅτι τῷ νικήσαντι ἀέθλιον ἡ ἡμίονος, ἀλλ᾽ οἷς τῷ νικηθέντι τὸ δέπας τεθῆναι φησὶν, ἐνέφηνε γοργῶς καὶ τὸ σιωπηθέν. ἐσιώπησε δὲ, ἵνα προϊὼν περιφράσῃ τὸν νικητήν. ἐρεῖ γάρ· ᾧ δέ κ᾽ Ἀπόλλων δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοὶ, ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων, κλισίηνδε νεέσθω. ὑποκαταβὰς δὲ διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἄμφω λέγει. ὁ μὲν γὰρ, ὡς ἐῤῥέθη, ἡμίονον ἀγέτω, αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται τὸ ῥηθὲν, καμμονίην κἀνταῦθα εἰπὼν, ὡς καὶ προεῤῥέθη, τὴν ἐκ καταμονῆς νίκην, ἣν καταμονὴν, τουτέστιν ἐπιμονὴν, δηλοῖ τὸ, ἄνδρε δύο περὶ τῶνδε κελεύομεν πὺξ μάλ᾽ ἀνασχομένω πεπληγέμεν, ἤγουν πὺξ ἀλλήλους πλῆξαι ἀνατείναντας τὰς χεῖρας. ἦν γὰρ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐπιτήδευμα πυγμάχων τὸ ἐπὶ πολὺ ἀντέχειν ἀνατεταμέναις χερσίν. καί τινα πύκτην Ἀριστείδης ἐπαινεῖ ὅτι *διεκαρτέρει, τῶν ἀντιπάλων οὕτω περιγινόμενος.* (Vers. 653.) *Ἀλεγεινὴν δὲ τὴν πυγμαχίαν λέγει, καθὰ προϊὼν καὶ τὴν παλαισμοσύνην, διὰ τὰ ἐξ αὐτῶν δυσχερῆ, ὡς φανήσεται.* (Vers. 654.) *Τὸ δὲ ταλαεργὸν τοῖς ἡμιόνοις ᾠκείωται μάλιστα εἰς ἐπώνυμον. βόες γὰρ καὶ ἵπποι οὐχ᾽ οὕτω ταλαεργοὶ, ὧν ὡς τὰ πολλὰ τὸ ἀγελαῖον καὶ ἄνετον. ἄλλως δὲ καὶ φερέπονοι αἱ ἡμίονοι μάλιστα. διὸ καὶ οἰκεῖον ἡ τοιαύτη ἆθλον τῷ τλησιπόνῳ πύκτῃ· καὶ μᾶλλον, ὅτι καὶ ἀλγίστη δαμάσασθαι. ἀλγεινὸς μὲν γὰρ καὶ βοῦς καὶ ἵππος δαμασθῆναι μετὰ ἓξ ἔτη· ἀλγίστη δὲ καὶ οὐ ῥᾳδίως εἴκουσα ζυγῷ ἡ σφριγῶσα ἡμίονος. δῆλον δὲ ὅτι ταὐτόν ἐστι ἀλγίστην Ὁμηρικῶς εἰπεῖν καὶ ἀργαλέην Ἀττικῶς. διὸ καλῶς οἱ ἐτυμολόγοι τὸ ἀργαλέον οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ ἔργου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλγους ἐτυμολογοῦντες εὑρίσκονται τροπῇ τοῦ λ̄ εἰς ρ̄. Τὸ δὲ ἑξέτεα διφορεῖται κατὰ τὸν τόνον, καὶ ζητητέον περὶ τούτου καὶ* 1444
ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔνθα ἐῤῥέθη τὰ τοιαῦτα καὶ ὀξύνεσθαι κατὰ τὰς εὐθείας καὶ βαρύνεσθαι. (Vers. 660.) *Τὸ δὲ πὺξ ἀπὸ τοῦ πτύσσω πτύξω ἀποβολῇ τοῦ ω̄ γίνεται. πτύσσοντες γὰρ τοὺς τῆς χειρὸς δακτύλους καὶ οὕτω στρυφνοῦντες εἰς πύκνωσιν οἱ πυγμάχοι ἀθλοῦσιν, εἰς γρόνθον συστρέφοντες, ὅ περ κόνδυλόν φασιν οἱ σοφοὶ, ῥῆμά *τε παράγοντες ἐξ αὐτοῦ τὸ κονδυλίζειν ἤγουν τοιούτῳ κονδύλῳ παίειν, καὶ παροιμίαν προάγοντες τὴν, δὸς ἄρτον τυχὸν, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ᾽ αὐτῷ, ἤγουν χορήγησον τὸ ἀρκοῦν παιδίῳ ἤ τινι τοιούτῳ προσώπῳ. καὶ εἰ μὴ ἀρκεῖται ἀλλ᾽ ὀχλεῖ ἐς πλέον, τότε δὴ ἐπέβαλε ἀντὶ τοῦ ὄψου κόνδυλον, παίσας δηλαδὴ τὸν ἄφρονα. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου πτύσσω, ἀφ᾽ οὗ τὸ πὺξ, καὶ τὸ πυκνὸν γίνεται καὶ ὁ πύξος. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ πτύξω. ἡ δέ γε πυγμὴ καὶ ὁ πυγμάχος καὶ ἡ πυγμαχία καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν πυγμαχεῖν ἐκ τοῦ ἔπτυγα, μέσου παρακειμένου, σύγκεινται. διὸ καὶ ἔχουσι τὸ γ̄. ἢ μᾶλλον πυγμὴ μὲν ἐκ τοῦ ἔπτυγμαι παθητικοῦ παρακειμένου, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔπτυγα σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ πυγὼν καὶ αἱ κατὰ σῶμα πυγαὶ καὶ τὸ πυγούσιον μέτρον. τοῦ δέ γε εἰρημένου παρακει-*

μένου καὶ οἱ Πυγμαῖοι ἤρτηνται, περὶ ὧν, εἰ καὶ προγέγραπται, ὅμως καὶ νῦν μνηστέον οὐκ ἀσυντελῶς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μικροὶ ἄνδρες, οἳ ταῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες πέρδιξιν εἰς ὄχημα χρῶνται. κατὰ δὲ Μενεκλῆν, καθὰ γεράνοις πολεμοῦσιν, οὕτω καὶ πέρδιξιν, ὧν τινὰς τὸ ῥύγχος οὐ κινναβάρινον ἔχειν ἐκεῖνος φησί. λέγεται δὲ καὶ γυναῖκα εἶναι διάσημον ἐν αὐτοῖς, Γεράναν τοὔνομα, ἣ κατὰ θεὸν τιμω*μένη ταπεινούς, φασιν, ἦγε τοὺς θεοὺς καὶ μάλιστα Ἥραν. διὸ ἀγανακτήσασα ἐκείνη μετεμόρφωσε τὴν ἀλαζόνα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν ἀπορνιθώσασα, πολέμιόν τε καὶ στυγητήν, φασι, κατέστησε τοῖς τιμήσασι Πυγμαίοις. τοῦ δὲ ῥηθέντος ἔπτυγμαι παράγωγον καὶ τὸ τοῦ πέπλου πτύγμα καὶ ὁ πύκτης. ἐκβληθέντος τοῦ ταῦ ἐκ τοῦ πῖ διὰ καλλιφωνίαν. ἐξ αὐτοῦ δὲ παράγωγον ῥῆμα τὸ πυκταλίζειν, οὗ χρῆσις παρὰ Ἀνακρέοντι, οἷον ὡς μὴ πρὸς τὸν ἔρωτα πυκταλίζω, ἤγουν πυκτεύω. ὡς δὲ ἐκ τοῦ πτύσσω πτύξω γίνεται καὶ τὸ πτὺξ πτυχὸς, καὶ τὸ πνὺξ πνυχὸς, ὄνομα δικαστηρίου Ἀττικοῦ, ὅ περ ἡ κοινὴ χρῆσις πνυκὸς κλίνει, καὶ ἀλλαχοῦ σαφῶς δεδήλωται. Ἀπόλλωνος δ' ἐνταῦθα μέμνηται ὁ ποιητὴς διὰ τὸ δοκεῖν ἐναγώνιον εἶναι καὶ αὐτὸν ὁμοίως τῷ Ἑρμῇ. (Vers. 661.) Τὸ δὲ, γνώωσι πάντες, τὸ ἀναγκαίως ἀναμφήριστον τῆς νίκης δηλοῖ. (Vers. 664.) Ὅτι ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε ἦν εἰδὼς πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος, Ἐπειὸς, δειλὸς μέντοι καὶ ἀπόλεμος, *ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ. διὸ καὶ αὐτὸς εἰπὼν ἐνταῦθα ὅτι εὔχομαι, ὅ ἐστι καυχῶμαι, εἶναι ἄριστος πυγμῇ, ἐπάγει, ἢ οὐχ' ἅλις ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι, καὶ ἑξῆς. προϊὼν μέντοι γελοῖος ἐν τῷ δισκεύειν εὑρεθήσεται ὁ τὴν πυγμὴν ἄριστος. ὡς γὰρ αὐτὸς γνωματεύων φη*σὶν, 1323
οὐδ' ἄρα πως ἦν ἐν πάντεσσιν ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι, ὅ περ ὅμοιόν ἐστι τῷ, οὐκ ἄρα θεὸς πάντα δῶκεν ἀνθρώποις. οὕτω δὲ θαῤῥεῖ τὴν πυγμαχίαν ὁ Ἐπειὸς, ὥστε τῆς ἡμιόνου ἁψάμενος εἰπεῖν· ἆσσον, ἤγουν ἐγγὺς, ἴτω ὅστις δέπας οἴσεται, τὸ δευτερεῖον δηλαδή· ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν πυγμῇ νικήσαντα, ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι, ὡς ἐῤῥέθη, ἄριστος, κατὰ τὴν πρόκλησιν δηλαδὴ τοῦ Ἀχιλλέως, εἰπόντος, ἄνδρε κελεύομεν ὥ περ ἀρίστω πὺξ πεπληγέμεν, ὡς εἴρηται. εἶτα (Vers. 672.) καὶ ἀπειλούμενος εὐμεθόδως καὶ πρὸς ἀλή*θειαν τῷ ἀντιπάλῳ φησίν· ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται· ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω σύν τ' ὀστέ' ἀράξω· κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων, ἤτοι μενέτωσαν, οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα. καὶ αὐτίκα ἔοικεν ἑλεῖν τὸ ἔπαθλον. ἀμέλει μετὰ τὸν ἀγῶνα οὐ μέμνηται τούτου ὁ ποιητὴς, ἀλλὰ τῶν τοῦ Εὐρυάλου ἑταίρων, οἳ ἐκόμισάν, φησι, δέπας ἀμφικύπελλον. (Vers. 675.) Ὅρα δ' ἐν τούτοις τὴν τῶν γοργῶν παρίσων ἁβρότητα, ἐν οἷς λαλεῖ ὁ θαῤῥῶν ἄριστος ἀθλητὴς, τοῦ, χρόα ῥήξω, καὶ ὀστέα ἀράξω, τουτέστι θραύσω κατά τινα ὀνοματοποιίαν. (Vers. 665.) Τὸ δὲ, εἰδὼς πυγμαχίης, οὐκ ἀσυνήθως συντέτακται καθ' ὁμοιότητα τοῦ, τόξων εὖ εἰδὼς καὶ τῶν ὁμοίων. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἄλλως ἔστιν ὅτε κοινότερον συντάσσεται, ὡς δηλοῖ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, εἰδότες ἄμφω κέρδεα. (Vers. 673.) Τὸ δὲ ἀντικρὺ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ διόλου καὶ, ὡς εἰπεῖν διαμπερές. ἐμφαίνει δὲ ἡ λέξις ἀντέρεισίν τινα τῶν ἔνδον
1445 ὡς ἀντικρουόντων καὶ οὕτω βλαπτόντων τὸ πληγέν. δοκεῖ γὰρ ἐκ τοῦ ἀντικρούειν τὸ ἀντικρὺ γίνεσθαι, καὶ δηλοῖ πληγὴν ἀντήρειδα. Κηδεμόνες δὲ οἱ ἁπλῶς ἐπιμεληταὶ, οἱ μετ' ὀλίγα φίλοι ἑταῖροι λέγονται. (Vers. 665.) Τὸ δὲ, ἐνθάδε καὶ αὖθι, κατὰ λόγον ἀγωνίαν ἐκ παραλλήλου ἕν τι δηλοῦσι. ἐπι*σημαντέον δὲ διὰ τοὺς καὶ τοιούτοις χαίροντας, ὅτι τὸ, Πανοπῆος Ἐπειὸς, ἔχει τι ψευδοπαρηχήσεως κατὰ τὰς παραληγούσας, ὥς περ μετ' ὀλίγα καὶ τὸ, οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος. τηρητέον δὲ καὶ τὸ ἐπικίνδυνον τῆς πυγμαχίας ἀεὶ τοιαύτης οὔσης· πολλοὺς γὰρ τῆς κατὰ φύσιν σωματικῆς ἁρμονίας παρέλυεν. (Vers. 678.) Ὅτι Μηκιστεὺς, υἱὸς Ταλαοῦ ἢ Ταλαΐονος, ὅθεν καὶ Ταλαϊονίδης λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ, υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος, ἦλθε ποτὲ Θήβας, δεδουπότος Οἰδιπόδαο ἐς τάφον. ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας, τῇ πυγμῇ δηλαδὴ, ὡς ἔστι νοῆσαι ἀπὸ τοῦ υἱοῦ. τούτου γὰρ υἱὸς Εὐρύαλος νῦν οἷος ἤτοι μόνος ἀνίστατο, ἰσόθεος *φὼς, ἀντικαταστησόμενος πυγμαχικῶς τῷ Ἐπειῷ κατὰ τέχνην ὡς εἰκὸς πατρικήν. Καὶ ὅρα τὸ οἷος, δι' οὗ φαίνεται ἡ κατὰ πυγμὴν ἐξοχὴ τοῦ Ἐπειοῦ, ἧς ἕνεκεν οὐδεὶς ἐτόλμησε τούτῳ ἀντιστῆναι, ὅ τι μὴ μόνος Εὐρύαλος. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὐκ εὐτυχῶς ἑαυτῷ. ὁμοίως δὲ ὅρα καὶ τὸ ἀνίστατο, ἐν ᾧ μὴ πάντη θαῤῥεῖν ὁ Εὐρύαλος φαίνεται. οὐ γὰρ ἀνέστη, φησίν, ἀλλ' ἀνίστατο, σχολαίως ὀρθούμενος εἰς ἀγῶνα δέει τοῦ μέλλοντος, καθάπου καὶ ὁ γέρων Νέστωρ ἵππου παρηγορίας οὐκ εἶχε ῥᾷον τεμεῖν, ἀλλ' ἔτεμνε σχολαιότερον. Τὸ δὲ, ἰσό*θεος φὼς, ὑπερεξαίρει τὸν ὡς

εἴρηται ἄριστον Ἐπειὸν, εἴ περ ἰσόθεον ἀντίμαχον καταβαλεῖ. Ἐν δὲ τῷ, Θήβας ἦλθεν, ἡ εἰς πρόθεσις λείπει. Δεδουπότος δὲ ἀντὶ τοῦ πεσόντος, ἐκ τοῦ παρεπομένου δούπου ἤτοι ψόφου καὶ κτύπου τοῖς πίπτουσιν, ὡς δηλοῖ τὸ, δούπησε δὲ πεσών. εἴρηται δὲ ἡ λέξις ὡς ἢ ἐν πολέμῳ θανόντος τοῦ Οἰδίποδος ἢ ὡς ὑπερπαθήσαντος καὶ κατακρημνίσαντος ἑαυτόν. (Vers. 681.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς τραγικοὺς, ὧν καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ἀλλ᾽ ἐν Θήβαις θανεῖν τὸν Οἰδίποδα φαίνεται εἰδὼς ὁ ποιητής· *καὶ ὅτι οὐδὲν οὐδὲ τὸν Εὐρύαλον τοῦτον ἡ πατραγαθία ὤνησεν, ὃς κακῶς ἀπαλλάξει πυγμαχήσας τῷ Ἐπειῷ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι συγγενὴς ἦν τῷ Διομήδει Εὐρύαλος οὕτω. Ἀδράστου ἀδελφὸς Μηκιστεὺς, οὗ Εὐρύαλος· πάλιν, Ἀδράστου θυγάτηρ Δηϊπύλη, ἧς Διομήδης. διὸ καὶ, καθὰ φανεῖται, ἀμφεπονεῖτο αὐτὸν ὁ Διομήδης θαρσύνων ἐπέεσσι, μέγα δ᾽ αὐτῷ βούλετο νίκην, ἐθέλων κενεαυχέα δεῖξαι τὸν Ἐπειόν. (Vers. 679.) Ὁ δὲ Οἰδίπους πολλαχοῦ εὕρηται τετρασυλλάβως καὶ Οἰδιπόδης λεγόμενος. Τὸν δὲ εἰρημένον Ἐπειὸν ὑδροφορεῖν ταῖς Ἀτρείδαις ἱστορεῖ Στησίχορος ἐν τῷ, ᾤκτειρε δ᾽ αὐτὸν ὕδωρ ἀεὶ φορέοντα Διὸς κούροις βασιλεῦσιν. ἔνθα ὅρα τὸ, Διὸς κούροις, καθ᾽ ὃ καὶ Διὸς κούρη ἡ Ἀφροδίτη ἐν παραθέσει, ὥστε κατ᾽ ἐξοχήν τινα Διόσκουροι συνθέτως οἱ τῆς Λήδας καὶ τοῦ Διός. ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἱστορία τῆς τοῦ Ἐπειοῦ ὑδροφορήσεως ὑπεκίνησε τὸν Σιμωνίδην αἴνιγμα θέσθαι ἐπὶ ὄνῳ ὑδροφοροῦντι αὐτῷ τε καὶ τοῖς μαθηταῖς, ἐν ᾧ *Πανοπηιάδην ἐκεῖνος τὸν ῥηθέντα ὄνον εἶπεν, ἤγουν Πανοπέως υἱὸν Ἐπειόν. ὡς δὲ κατὰ γαστρὸς ἔτι ὢν ἔμβρυον ὁ Ἐπειὸς ἐπύκτευσέ πως τῷ διδύμῳ ἀδελφῷ καὶ νικήσας προεξώδευσεν, ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ. Ὅτι Διομήδης τῷ ὡς ἐῤῥέθη φίλῳ συγγενεῖ Εὐρυάλῳ ζῶμα πρῶτον 1446 παρακάββαλεν ἤτοι παρακατέβαλεν ἤγουν περὶ τὰ αἰδοῖα ἔθετο, αὐτὰρ ἔπειτα δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο, τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην ἐς μέσον ἀγῶνα, ἄντα δ᾽ ἀνασχομένω, καθὰ προδεδήλωται, χερσὶ στιβαρῇσιν ἄμ᾽ ἄμφω σύν ῥ᾽ ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν, δεινὸς δὲ χρόμα- 1324 δος γε*νύων γένετο, ἔῤῥεε δ᾽ ἱδρὼς πάντοθεν ἐκ μελέων, ἐπὶ δ᾽ ὤρνυτο θεῖος ἢ δῖος Ἐπειὸς, κόψε δὲ παπτήναντα παρήιον, οὐδ᾽ ἂρ ἔτι δὴν εἱστήκει ἢ ἑστήκειν, αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα· εἶτα διαγράφων τὸν τρόπον τοῦ πτώματος διὰ παραβολῆς φησίν· ὡς δ᾽ ὅθ᾽ ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς θῖν᾽ ἐπὶ φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμ᾽ ἐκάλυψεν, ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτο, ἀτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε, φίλοι δ᾽ ἀμφέσταν ἑταῖροι, οἵ μιν ἄγον δι᾽ ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν, αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ᾽ ἑτέρωσε, κὰδ δ᾽ ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν, ὅ ἐστιν ἐκάθισαν, ἄγοντες· αὐτοὶ δ᾽ οἰχόμενοι, κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον. ἔστι δὲ τὸ ἀλλοφρονέοντα ἀντὶ τοῦ ἐξεστηκότα φρενῶν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, κρεῖττον δ᾽ εἰπεῖν, ἠλλοιωμένον τὴν φρόνησιν. Τὸ δὲ εἰπεῖν ἄλλο φρονοῦντα, παρ᾽ ὃ πρῴην ἐφρόνει, κακίζεται τοῖς πάλαι σοφοῖς, ἵνα μὴ τὸ παραφρονεῖν, φρονεῖν λεγόμενον καὶ αὐτὸ, νόμῳ καθυπαγάγῃ τὴν φρόνησιν κατὰ τὸ, νόμῳ γλυκὺ, καὶ νόμῳ πικρόν. ὁ δὲ ὡς ἐῤῥέθη ἀλλοφρονῶν καὶ ἀλλότριος τοῦ φρονεῖν ἑρμηνευθείη ἄν. οἱ δέ γε παρὰ τοῖς ἰατρικῶς *ἰωνίζουσιν ἀλλοφάσσοντες οὐδέν τι ὅμοιον δηλοῦσιν, ἀλλὰ σημαίνουσι τοὺς ἄλλοτε ἄλλα φράζοντας καὶ μηδὲν ὅλως διασαφοῦντας. (Vers. 683.) Ζῶμα δὲ οὐ μόνον ἐν πυγμαχίᾳ, ἀλλὰ ἐζώννυντο καὶ οἱ παλαίοντες, ὡς δηλώσει προϊὼν ὁ ποιητής. Ὅτι δὲ καὶ ἐγυμνοῦντο οἱ οὕτω ζωννύμενοι, σιγᾷ ὡς φανερὸν, καθὰ παντελῶς ἐσίγησε καὶ τὸ ζώσασθαι τὸν Ἐπειὸν, ὡς ἀπὸ τοῦ Εὐρυάλου γνωσθησόμενον, ἐνέφηνε δὲ μόνον τὸ καὶ ἀμφοτέρους ἐνταῦθα ζώσασθαι ἐν τῷ εἰπεῖν, οἱ δὲ ζωσάμενοι. περὶ δὲ τοῦ ζώματος φέρεται ἱστορία, ὅτι μετὰ τὴν ιδ΄ Ὀλυμπιάδα συνέβη Ὄρσιππόν τινα, ἐμποδισθέντα ὑπὸ τοῦ περιζώματος, πεσεῖν καὶ τελευτῆσαι, ἢ κατά τινας νικηθῆναι. ὅθεν ἐθεσπίσθη γυμνοὺς τοὺς τοιούτους ἀγωνίζεσθαι. ἀφ᾽ οὗ καὶ γυμνάσιον ὁ τόπος, ἐν ᾧ τοὺς ἀγῶνας ἐποιοῦντο. ὥστε, φασὶ, νεώτερος Ὁμήρου Ἡσίοδος, γυμνὸν εἰσάγων Ἱππομένην ἀγωνιζόμενον τῇ Ἀταλάντῃ. οἱ δὲ τῶν πυγμάχων ἱμάντες οἱ βόειοι περὶ τὰς χεῖρας αὐτοῖς εἱλοῦντο, συνεργαζόμενοί τι ταῖς πληγαῖς, καὶ τοὺς δακτύλους δὲ συνέχοντες, καὶ ὡσεί τινα κορύνην σφαιροῦντες στεῤῥῶς. καὶ ὤφθη οὐ πρὸ πολλοῦ Πέρσης ἀνὴρ πυγμικὸς ἐν τοῖς βασιλείοις οὕτω διατεθειμένος. ἐκαλοῦντο δέ, φασι, καὶ μύρμηκες οἱ τοιοῦτοι ἱμάντες, ὅθεν *καὶ τὸ ἀστεῖον ἐκεῖνο ἱστόρηται, ὡς ἀνὴρ ἀχρεῖος τὴν πυγμικὴν καὶ πολλὰς παθὼν πληγὰς, τόπον ὠνούμενος ἐν ᾧ μάθοι πολλοὺς εἶναι μύρμηκας, ἀφῆκε συναλλάξαι, βαρυνθεὶς ὡς εἴ περ καὶ ἐπλήγη τῷ τῶν μυρμήκων ὀνόματι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, εἰ καὶ ἡδὺ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλ᾽ ὁ ταπεινὸς ἐκεῖνος πύκτης οὐκ

εὐτραπέλως ἐποίησεν, ἀλλὰ δειλιῶν καὶ πρὸς μόνην ἀκοὴν μύρμηκος. ὁ δὲ ἀστεῖος μουσικὸς Στρατόνικος πρὸς ὄνομα κηρύκων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδήλωται, ἄλλως εὐτραπελεύσατο, σχήματι δέους διαχέας τοὺς θεατάς. μαθὼν γὰρ τὴν πόλιν, ἐν ᾗ παρέτυχε, πολλοὺς ἔχειν κήρυκας, δακτύλοις ἄκροις διέβαινεν, αἰτίαν εἰπὼν τοῦδε τοῦ περιπάτου τὸ δεδιέναι, μή ποτε πλατεῖ ποδὶ βαίνων περιπαρῇ πατήσας κήρηκα, ὡς τοῦ θαλασσίου κήρυκος διὰ τὸ κογχυλοειδὲς ὀξύτητας πέριξ ἔχοντος. (Vers. 686.) *Τὸ δὲ, ἄντα δ᾽ ἀνασχόμενοι, τουτέστιν ἀνατείναντες τὰς χεῖρας, ἕως τοῦ, ἐκ μελέων, ἔκφρασίς ἐστι τῆς τῶν πυγμάχων συμπλοκῆς.* (Vers. 687.) *Συμπεσεῖν δὲ κυριωτάτη λέξις κἀνταῦθα ὥς περ καὶ ἐπὶ μάχης καὶ ὅλως ἁπάσης συμβολῆς. Βαρεῖαι δὲ χεῖρες ἐνταῦθα κυρίως εἴρηνται παρὰ τὸ βίᾳ αἴρεσθαι.* (Vers. 688.) *Χρόμαδος δὲ κατὰ ὀνοματοποιίαν ὁ ἐν ταῖς γένυσι ψόφος καὶ οἷον τρισμὸς, ὃς μάλιστα ἐν ταῖς πλη*γαῖς γίνεται.* (Vers. 690.) *Τὸ δὲ, γενύων γένετο, ἔχει τι κάλλους ὁμοίως τῷ, προσήκει προθύμως. Τὸ δὲ κόψεν ἐπὶ πληγῆς φησὶν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. οὕτω δὲ καὶ μετ᾽ ὀλίγα Ὀδυσσεὺς κόψεν Αἴαντος κώληπα. ἐκ τούτου δὲ καὶ κόπτεσθαι παθητικῶς ἐπὶ θρήνου, ὅθεν ὁ κοπετός. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ καὶ τὸ πληκτικὸν κόπανον, ἵνα ᾖ, ὡς ξέω ξόανον, οὕτω καὶ κόπτω κόπανον. τὸ μέντοι κατακόπτειν ἐπὶ σφαγῆς οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον τιθέασι ῥήτορες, οἷον, κατεκόπησαν ἐν πολέμῳ, καὶ ὁ κωμικὸς δὲ ὄρνιθος κατακοπῆναι φησί. Τὸ δὲ παπτήναντα σημαίνει μὲν τὸ περιβλεψάμενόν που εἰς ἕτερον μέρος οἷα εἰκὸς, ἐμφαίνει δὲ προσοχὴν τοῦ Ἐπειοῦ, ὃς καιρὸν τοῦτον εὑρὼν ἔπληξεν εὐθὺς τὸν Εὐρύαλον. πιθανεύεται δὲ οὕτω καὶ τὸ κατὰ τῆς παρειᾶς κροῦσμα. εἰ μὴ γὰρ ἐπλαγίασεν Εὐρύαλος, τὰ κατὰ στόμα καὶ ὀφθαλμοὺς εἰκὸς ἦν κρουσθῆναι, ὧν καὶ αὐτῶν ἐστοχάζοντο πάντως οἱ πύκται, καθὰ καὶ ὤτων, ὅθεν ὠτοκάταξις κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ὠτοθλαδίας, τὰ ὦτα τεθλασμένος ἐν παλαίστρᾳ, καὶ ἀμφωτίδες κατὰ Παυσανίαν, ἃς οἱ παλαισταὶ παρὰ τοῖς ὠσὶν εἶχον. ἄλλως δέ γε καὶ ἐκπώματος εἶδος αἱ ἀμφωτίδες. Παρήιον δὲ νῦν μὲν αὐτὴ ἡ παρειὰ, ἑτέρωθι δὲ κόσμος ἵππου παραγναθίδος.* (Vers. 691.) *Τὸ δὲ ἐ*στήκειν δύναται μὲν καὶ δίχα τοῦ ν̄ κοινῶς γράφεσθαι, ἡ δὲ ἀκρίβεια τῆς ἀντιγραφῆς μετὰ τοῦ ν̄ γράφει ἀπὸ Ἰωνικοῦ τοῦ ἑστήκεεν, ὡς εἶναι ὅμοιον τῷ ἤσκειν εἴρια καλά.* (Vers. 692.) *Εἰς δὲ τὸ, ἀναπάλλεται ἰχθὺς, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι, ἐπειδὰν τὸ πέλαγος στίζηται ἀρχομένου πνέειν ἀνέμου, ἀναπάλλονται ἰχθύες. στίζεται δὲ πάντως πέλαγος, ὅτε φρίκα πάσχει, περὶ ἧς πολλαχοῦ εἴρηται.* (Vers. 695.) *Τὸ δὲ, χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε, φιλοίκτως τῷ Ἐπειῷ πέπαικται, ὀρθοῦντι ὃν κατέῤῥιψε.* (Vers. 696.) *Τὸ δὲ, ἄγον δι᾽ ἀγῶνος, σὺν τῷ παρηχεῖν καὶ ἐτυμολογεῖ. ἀπὸ*
1447 *τοῦ ἄγειν γὰρ ὁ ἀγὼν, ἔχων καὶ ἑτέρας ἐτυμολογίας, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς ω᾽ ῥαψῳδίας ῥηθήσεται. Τὸ δὲ, ἐφελκομένοις ποσὶν, ὅ ἐστι συρομένοις, ἀκρατῆ ἑαυτοῦ δηλοῖ τὸν Εὐρύαλον, ἐξ οὗ πιθανολογεῖται καὶ τὸ ἀλλοφρονεῖν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐκ τοῦ τοιούτου ἐφέλκεσθαι παράγεται καὶ τὸ τῆς φορτηγοῦ νηὸς ἐφόλκιον.* (Vers. 686.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι νῦν μὲν αὐθωρὸν οἱ πυγμάχοι ἀλλήλοις ἐνέπεσον. ἦν δέ ποτε αὐτοῖς τέχνη καὶ τρίβειν συχνὰς ὥρας ἐπὶ κακῷ τῶν ἀντιπάλων, ἀνατάσει καὶ καταφορᾷ χειρῶν, ὡς εἰ καὶ ἀέρα, ὃ δὴ λέγεται, ἔδαιρον, ἢ καὶ ἐσκιαμάχουν πολεμικῶς. ἐζηλοῦτο γὰρ τοῖς παλαιοῖς καὶ σκιαμαχία εὐγενής. Κελτοὶ γοῦν, φασὶ, παρὰ τὸ δεῖπνον ἐνίοτε πρῶ*τα μὲν ἐν ὅπλοις ἐγερθέντες σκιαμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται, καὶ ἑξῆς τὰ τοῦ ἱστοροῦντος αὐτὸ Ποσειδωνίου. περιᾴδεται οὖν τις πυγμάχος, ὡς καὶ προεῤῥέθη, κρατερὸς ἑαυτοῦ εἰς τὸ φερεπόνως ἐπὶ πολὺ ἀνέχειν τὴν χεῖρα, καὶ πληγὰς μὲν μὴ καταφέρειν, ἀποκναίειν δὲ οὕτω τὸν ἀνταγωνιζόμενον. ὅτε οὖν τοιοῦτόν τι γίνεται, ἢ καὶ ἄλλως παρατείνοιτο τὸ ἔργον, ἐγίνετο τηνικαῦτα τοῖς ἀθλοῦσι βοήθημα, ὁποῖον καὶ Παυσανίας ἱστορεῖ, λέγων ὅτι ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὅτε χρονοτριβοῖεν οἱ πύκται, κλίμαξ εἰσεφέρετο, ὥστε διαστάντας καὶ χώραν λαβόντας ἐκείνους μένειν ἐν ταύτῃ ἕνεκεν τοῦ μὴ περιΐστασθαι, τουτέστιν ὑφίστασθαι τὰς φερομένας πληγὰς, περιτρέχοντας, ἀλλὰ μένοντας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τῇ ποιᾷ τῶν χειρῶν ἐκτάσει φυλάττεσθαι. καὶ ἐλέγετο τοῦτο, ἐκ κλίμακος, παροιμιαζόμενον ἴσως ἐπὶ τῶν ἐκ προμηθείας τινὸς λαμβανόντων ἐν πόνοις ἄνεσιν. Ἰστέον δὲ ὡς ἡ ἱστορία σὺν ἄλλοις τισὶ καὶ Τιμοκρέοντα, τὸν Ῥόδιον ποιητὴν καὶ ἀθλητὴν, σεμνύνει ὡς πύκτην ἄριστον, ὅς, φασι, παρὰ τὸν μέγαν ἀφικόμενος βασιλέα καὶ ἐμφορηθεὶς βρωμάτων καὶ πολλὰ πιὼν, εἶτα ἐρωτηθεὶς ὅ, τί ποτε ἀπὸ τούτων ἐργάζοιτο, καὶ εἰπὼν, Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν, εἴ περ δηλαδὴ ἀεθλεύ*σει κατ᾽ ἐκείνων, τῇ*

ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ᾽ ἕνα νικήσας, εἶτα χειρονομήσας καὶ ζητηθεὶς τὴν τοῦ χειρονομῆσαι πρόφασιν, ἀπολείπεσθαι ἔφη τοσαύτας πληγὰς, εἴ τις τολμήσει προσελθεῖν. δοκεῖ γοῦν καὶ ὁ Ἐπειὸς πολλοὺς ἂν ἔτι καταῤῥίψειν, εἰ κατ᾽ αὐτοῦ ἀνέστησαν, καί που καὶ χειρονομῆσαι κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν Τιμοκρέοντα, καὶ ἐρωτηθεὶς εἰπεῖν ὃ καὶ ἐκεῖνος ἔφη. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ Τιμοκρέων τῇ τοῦ κόψειν λέξει Ὁμηρικῶς ἐχρήσατο ἐν τοῖς κατ᾽ αὐτόν. λέγεται δὲ καὶ Φιλάμμων, πύκτης Ἀθηναῖος, νικᾶν τοὺς ἀντιπάλους
1325 πάντα τὸν χρόνον. *(Vers. 701.) Ὅτι τὴν παλαισμοσύνην ἔστιν εὑρεῖν καὶ παλαιμοσύνην δίχα τοῦ σ̄ γραφομένην τοῖς παλαιοῖς καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ Παλαίμων κυρίου ὀνόματος, ὃ καὶ αὐτὸ δοκεῖ ἐκ τοῦ παλαίειν γίνεσθαι. (Vers. 703.) Ἰστέον δὲ ὡς ἆθλα παλαισμοσύνης Ἀχιλλεὺς τέθεικε τῷ μὲν νικήσαντι μέγαν τρίποδ᾽ ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί· ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ᾽ ἐς μέσον ἔθηκε, πολλὰ δ᾽ ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον. ὅτι δὲ τὰ τοιαῦτα σταθμός τις ἦν, δι᾽ οὗ τοσοίδε *βόες ὠνοῦντο, προδεδήλωται. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὅ περ Ὅμηρος φησὶ δωδεκάβοιον τῖον καὶ τίον τεσσαράβοιον, οἱ μετ᾽ Ὅμηρον γενικῇ συντάσσουσιν, οἷον, δωδεκαβοίου τιμῶμαι τόδε, καὶ τεσσαραβοίου ἐτιμῶντο, παθητικῶς τὸ τίειν σχηματίζοντες. (Vers. 702.) Ἐμπυριβήτης δὲ τρίπους πρὸς διαστολὴν τοῦ ἀναθηματικοῦ, ὡς προγέγραπταί που. (Vers. 703.) Τὸ δὲ, ἐνὶ σφίσιν, ἀντὶ τοῦ καθ᾽ ἑαυτούς. τοῦτο δὲ πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλως ἐπί τινι συναλλάγματι ἐκφωνούντων 1448
τίμημα. (Vers. 704.) Τὸ δὲ, ἀνδρὶ νικηθέντι, ἔχει ἀντιθετικήν τινα γλυκύτητα. τοιοῦτον γάρ τὸ ἀν*δρὶ τοιούτῳ γυναῖκα ἔπαθλον δοθῆναι ὡς οἷα γυναικισθέντι καὶ αὐτῷ τῇ κατὰ πάλην μαλθακότητι. (Vers. 705.) Πολλὰ δὲ ἔργα τὰ γυναικὶ δηλαδὴ πρέποντα. ἐπ᾽ ἄλλης δὲ φθάσας ἀμύμονα εἶπεν ἔργα. Τὸ δὲ ἐπίστατο παρ᾽ Ὁμήρῳ μὲν εὖ ἔχει. οἱ δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον καινότερον ἠπίστατό φασιν, ὁμοίως πως τῷ ἠδύνατο καὶ ἤμελλε καὶ διηκόνησε καὶ τοῖς τοιούτοις. ἐκεῖνοι δὲ καὶ ἄλλως καινοτομοῦσι τὰς αὐξήσεις, ποτὲ μὲν ἔξω αὔξοντες, τὸ δὲ ἔσω ἀφιέντες ἀναύξητον, οἷον, τέλος ἔχει μοι τὰ πάντα, ἰατρὲ, καὶ δεδιοίκηται πάλαι, ποτὲ *δὲ διχῇ αὔξοντες, ἤγουν ἔσω καὶ ἔξω· τοιοῦτον γὰρ τὸ δεδιῴκηται ἐκ τοῦ διοικῶ, καὶ τὸ ἐκδεδιῃτημένος ἀπὸ τοῦ ἐκδιαιτῶ, καὶ τὸ μεμεθωδευμένος, καὶ τὸ, πεπαρῳνηκὼς, καὶ τὸ μεμελοπεποιημένος, καὶ τὸ ἠνώχλησε, καὶ τὸ ἠνέῳγεν, ἵνα μή τις τἄλλα λέγῃ, ὅσα χύδην ἔχει καὶ εἰς γνῶσιν πρόκειται. (Vers. 703.) Σημείωσαι δὲ ὅτι τόπος εἷς οὗτος ὁ ῥηθεὶς ἐν μὲν τῷ, τῖον Ἀχαιοὶ, ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν τοῦ ῥήματος, ἐν δὲ τῷ, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον, συστέλλει. Ἐν τούτοις δὲ (Vers. 701.) κεῖται καὶ δεικνύμενος, ὃ παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον ἐπιδεικνύ*μενος λέγεται, ἀντὶ τοῦ φιλοτιμούμενος, φιλενδεικτῶν. φησὶ γάρ· Πηλείδης δ᾽ αἶψ᾽ ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα δεικνύμενος Δαναοῖσιν. τὰ δὲ ἦν τὰ τῆς, ὡς ἐῤῥέθη πρὸ ὀλίγων, ἀλεγεινῆς παλαισμοσύνης, ἧς ἀναλογία ἡ τοξοσύνη καὶ τὰ κατ᾽ αὐτήν. ὡς γὰρ ἱπποσύνη ἡ ἱππικὴ, καὶ βριθοσύνη τὸ βάρος, καὶ τοξοσύνη ἡ τοξικὴ τέχνη, οὕτω καὶ παλαισμοσύνη ἡ πάλη. (Vers. 706.) Ὅτι ἐφ᾽ ἑκάστου ἄθλου δίχα δύο τῶν τελευταίων ὀρθὸς ἀνιστάμενος Ἀχιλλεὺς, ὡς ἔθος ἦν, κατακαλεῖται τοὺς ἀεθλεύσοντας. φησὶ γάρ· στῆ δ᾽ ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν, ὃ δὴ καὶ ἐν δημηγορίαις ἐγίνετο, ἵνα ὁ λέγων ἀ*κούοιτο. λέγει δ᾽ ἐνταῦθα (Vers. 707.) προτρεπτικῶς εἰς ἀγῶνα τὸ, ὄρνυσθε, οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε, ὥς περ ἀποτρεπτικὸν ἐν τοῖς ἑξῆς κείσεται τὸ, μηκέτ᾽ ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσιν. εἰ δὲ καὶ ἰσοπαλεῖς οἱ ἀθλοῦντες, προσφυὲς εἰπεῖν καὶ τὸ εὐθὺς ἐφεξῆς, νίκη δ᾽ ἀμφοτέροισιν, ἀέθλια δ᾽ ἶσ᾽ ἀνελόντες, ἔρχεσθε, ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί. πρὸς Ὀδυσσέα δὲ καὶ Αἴαντα ἐρεῖ μετ᾽ ὀλίγα Ἀχιλλεὺς ταῦτα. ἔνθα καὶ ἀποροῦσιν οἱ παλαιοὶ, ὡς τοῦ ποιητοῦ σιγήσαντος καὶ μὴ ἑρμηνεύσαντος, πῶς ἶσα λήψονται ὁ νικήσας καὶ ὁ μή. πῶς δ᾽ ἂν ἶσα γένοιντο τὰ προσεχῶς ῥηθέντα, τὸ δυωδεκάβοιον καὶ τὸ τεσσαράβοιον; λύεται δὲ τὸ ἄπορον, ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον οὐχ᾽ ὁ μὲν πρῶτος ἔλαβεν, ὁ δὲ δεύτερος ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἄθλων εἰκὸς, ἀλλ᾽ ὁμοῦ οἱ δύο, καὶ οὕτως ἔδοξαν ἀνελέσθαι ἶσα τῇ κατὰ τὸν αὐτὸν στιγμαῖον χρόνον ἀναλήψει, μᾶλλον δὲ ὅτι κατά τινα συναλλαγὴν σιωπηρῶς ἀνισάσθησαν προσθήκης λόγῳ καὶ ὑφέσεως, καὶ ὅλως κατὰ ἰσομοιρίαν τινὰ ἣ νῦν αὐτοῖς γινομένην ἢ ὕστερον, ὁποία τις γίνεται καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τοῖς φερομένοις ἔπαθλον, ξυνήια τείχεα. ἴσως γὰρ διὰ τοῦτο καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἀέθλων ὁ ποιητὴς παρεσημήνατο, διδοὺς τοῖς ἀποροῦσιν ἀφορμὴν λύσεως. τάχα δέ τι καὶ *ὁ ἀθλοθέτης ἐπέῤῥιψε σιγηλῶς ἐπιθήκης λόγῳ πρὸς ἐξισασμόν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.

ὁ δὲ ποιητὴς ἱστορεῖ (Vers. 708.) ὅτι ἀνέστησαν παλαίσοντες μέγας Τελαμώνιος Αἴας καὶ Ὀδυσσεὺς
πολύμητις κέρδεα εἰδώς. (Vers. 709.) Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς παραδηλοῖ ὡς νικήσει τὴν
πάλην Ὀδυσσεὺς ς κέρδεα εἰδὼς καὶ πολύμητις, ὡς δὲ μετ᾽ ὀλίγα ὁ Αἴας ἐρεῖ, καὶ πολυμήχανος. εἰ δὲ
καὶ ὁ Αἴας τῇ ἐκ μεγέθους βαρύτητι καταπονήσει τὸν Ὀδυσσέα, παρεσημάνθη τῷ ποιητῇ καὶ τοῦτο
νῦν ἐν τῷ, μέγας Αἴας. εἶτα ἐκφράζων κἀνταῦθα τὰ τοῦ ἀγῶνος φησί· ζωσαμένω δ᾽ ἄρα τώ γε βάτην
ἐς μέσον ἀγῶνα, ἀγκὰς *δ᾽ ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσι. πρὸς δὲ τὴν τοιαύτην παλαιστικὴν 1326
λαβὴν παραβολὴν εἰπὼν (Vers. 712.) σύντομον τὸ, ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀμείβοντες τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων
δώματος ὑψηλοῖο βίας ἀνέμων ἀλεείνων, ἐπάγει τὸ ἑξῆς τῆς ἐκφράσεως, φαίνων ἃ οἱ παλαίοντες ἔπα-
σχον ὑπ᾽ ἀλλήλων τῇ βιαίᾳ προστρίψει καὶ τῷ σφιγμῷ καὶ τῇ ἀνάγκῃ τῆς διατάσεως, καὶ φησί· τετρί-
γει δ᾽ ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν ἑλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς, πυκναὶ δὲ σμώ-
1449 διγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον. οἱ δὲ μάλ᾽ αἰεὶ νίκης ἱέσθην τρίποδος
πέρι ποιητοῖο· οὔτ᾽ Ὀδυσσεὺς δύνατο σφῆλαι οὔδει τε πελάσαι, οὔτ᾽ Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ᾽ ἔχεν,
ἤγουν ἀντεῖχεν, ἲς Ὀδυσῆος. ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἀνίαζον ἐυκνήμιδες Ἀχαιοὶ, δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας
Τελαμώνιος Αἴας· Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ, ἤ μ᾽ ἀνάειρ᾽ ἢ ἐγὼ σέ. τὰ δ᾽ αὖ Διὶ
πάντα μελήσει. ὣς εἰπὼν ἀνάειρε. δόλου δ᾽ οὐ λήθετ᾽ Ὀδυσσεύς· κόψ᾽ ὄπιθεν κώληπα τυχὼν, ὑπέ-
λυσε δὲ γυῖα, κὰδ δ᾽ ἔβαλ᾽ ἐξοπίσω, ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς κάππεσε, λαοὶ δ᾽ αὖ θηεῦντό τε θάμ-
βησάν τε. *δεύτερος δ᾽ αὖτ᾽ ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς, κίνησεν δ᾽ ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονὸς
οὐδέ τ᾽ ἄειρεν, ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν, ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ
κονίῃ. καὶ νύ κε τὸ τρίτον αὖθις ἀναΐξαντ᾽ ἐπάλαιον, εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο καὶ κατέρυκε·
μηκέτ᾽ ἐρείδεσθον, καὶ ἑξῆς ὡς προγέγραπται. οἱ δὲ πεισθέντες ἀπομορξαμένω κονίην δύσαντο χιτῶνας.
Καὶ ὅρα ὡς ἀξίως τῶν ἡρώων διεσκεύασται ὁ ἀγὼν πρὸς ἐμβρίθειαν τῇ τε φράσει καὶ τῇ περιπετείᾳ
τῆς ἀθλητικῆς διαθέσεως. καὶ τὸ μὲν ὅλον οὕτω. τὰ δὲ κατὰ μέρος τοῦ χωρίου τοιαῦτα. (Vers. 710.)
Ζώννυνται μὲν οἱ παλαισταὶ καθὰ καὶ οἱ πυγμάχοι. Ἀγκὰς δὲ κἀνταῦθα ἢ ἐπιῤῥηματικῶς νοητέον
ἢ καὶ ὡς ὄνομα, ἵνα οὕτω μὲν λέγῃ ὅτι τὰς ἀγκὰς ἀλλήλων ἔλαβον· ἄλλως δὲ, ὅτι ἀγκαλικῶς
ἀλλήλων ἥψαντο. (Vers. 712.) Ἀμείβοντες δὲ λέγονται ξύλα ὑπανέχοντα τὴν στέγην, ἅ περ σύνδυο
ἐξ ἀποστάσεως τῆς κάτω ἄνω συναγόμενα ἀντερείδουσιν ἄλληλα, οἷς δεξιῶς εἰκάζει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα
τοὺς ἥρωας ἀλλήλοις ἐν τῷ παλαίειν ἀντικειμένους, καὶ τὰ μὲν ἄνω εἰς ἓν ἥκοντας κατὰ τοὺς δοκοὺς
καὶ ἐρειδομένους, τὰ δὲ κάτω διεστῶτας. ὅτι δὲ κατὰ τοιούτους ἀμείβοντας ἀντερείδουσι, δηλοῖ καὶ τὸ,
μη*κέτι ἐρείδεσθον, ἐξ οὗ λαβόντες οἱ μετὰ ταῦτα σοφοὶ τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν εἶπον πάνυ
προσφυῶς εἶναι κατὰ τὴν τοιαύτην τῶν ξύλων ἀντέρεισιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ, ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀμείβοντες,
ἢ ἀντὶ τοῦ δὴ κεῖται ὁ δὲ σύνδεσμος, ἢ φανερῶς παρέλκει. οὐ γὰρ ἀπαιτεῖ ὅλως ἀπόδοσιν ἡ τοιαύτη
παραβολὴ, ἀλλὰ ψιλὴ ἐπῆκται πρὸς τὴν δεδηλωμένην τῶν ἡρώων ἀντέρεισιν. ὅτι δὲ ἀραρότως ἔχειν
χρὴ τοὺς τοιούτους ἀμείβοντας καὶ μάλιστα τοὺς τῶν ὑψηλῶν δόμων, ἵνα μὴ διασαλεύοιντο ὑπ᾽ ἀνέμων
βίας, οὐκ ἄδηλόν ἐστι. (Vers. 714.) Τὸ δὲ τετρίγει ὠνοματοπεποίηται, καθὰ ἐπὶ τῶν πυγμάχων ὁ χρόμα-
δος. ὡς δὲ καὶ χιὼν τετριγέναι λέγεται πατουμένη, δῆλον ἐστί. τέτριγε δὲ καὶ ὀδόντας ὁ θυμομαχῶν.
εἰ δὲ καὶ ζυγός ποτε τρίζει, ἀλλ᾽ Ὁμήρῳ ἔδοξε τὸ κρίγεν ἐν τοῖς ἑξῆς εἰπεῖν ἐπ᾽ αὐτῷ. ὡς δὲ καὶ διαφορὰ
τούτου τοῦ τρίζειν, ὃ καὶ ἐπὶ μυῶν καὶ νυκτερίδων λέγεται, καὶ τοῦ ἑτέρου τρύζειν, ὅθεν ἡ τρυγὼν,
οὐδ᾽ αὐτὸ ἐν ἀδήλῳ κεῖται. Θρασεῖαι δὲ χεῖρες ἃς ἐν τῇ πυγμῇ βαρείας εἶπε. (Vers. 715.) Τὸ δὲ,
νότιος ἱδρὼς, δηλοῖ μὲν τὸν ὑγρόν· παρηχεῖται δέ πως πρὸς τὸ νῶτα, ὁποῖαι καὶ ἄλλαι ψυχροπαρη-
χήσεις ἀνεπιτήδευτοι παραῤῥιπτεῖσθαι ταῖς γραφαῖς ἐφάνησαν. (Vers. 716.) Αἱ δὲ πυκιναὶ σμώδιγ-
γες, περὶ ὧν που προδεδίδα*κται, πιθανὸν ποιοῦσι καὶ τὸ ὡς εἴρηται τετριγέναι. βίας γὰρ καὶ αὗται,
καθὰ καὶ ἐκεῖνο. οἰκεῖον δὲ τῷ τῶν σμωδίγγων ἐπαναστήματι τὸ ἀνέδραμον, ὅ ἐστιν ἐξωγκώθησαν.
(Vers. 717.) Τὸ δὲ φοινικόεσσαι σαφῶς δηλοῖ καὶ φοίνικα ἵππον πρὸ μικροῦ ῥηθῆναι τὸν τοιουτό-
χροον, ἤγουν τὸν κατακόρως πυῤῥὸν, καὶ ὡς οἷον ῥόδεον ἢ αἱμοβαφῆ, ὅθεν καὶ τὸ φοινικοῦν παρω-
νόμασται χρῶμα. παρὰ τὸν φόνον γὰρ, ὃς ἔστιν ὅτε τὸ αἷμα δηλοῖ. Τὸ δὲ αἰεὶ κἀνταῦθα οὐ μα-
κρὸν χρόνον δηλοῖ. τοῦτο δὲ καὶ πρὸ ὀλίγων ἐφάνη. (Vers. 718.) Τρίπους δὲ ποιητὸς ὁ ἔντεχνος

κατὰ ἔλλειψιν τοῦ εὖ, ἴσως δὲ καὶ πρὸς διαστολὴν τοῦ κατὰ χρησμὸν τρίποδος, ὃς ἐδήλου τὸν γέροντα. οὕτω καὶ κρατῆρα μετ᾽ ὀλίγα τετυγμένον ἐρεῖ ἢ τὸν εὔτυκτον ἢ ὡς ὄντων καὶ μὴ τυκτῶν κρατήρων, ὁποίοις τε ὁ ἀπέριττος καὶ ὑδροχαρὴς Διογένης ἦν φιληδῶν, καὶ τῶν τοῦ Ἡφαίστου δὲ πολλαχοῦ γῆς πυροέντων, ὁποῖοι ποτὲ καὶ οἱ κατὰ Λῆμνον. (Vers. 719.) *Τὸ δὲ, οὔδει πελάσαι, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ σφῆλαι. σφῆλαι γὰρ κυρίως τὸ συμποδίσαι καὶ ῥῖψαι εἰς γῆν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ σφέλας, ὡς ἐκεῖ φαίνεται. τὸ δὲ τοῦ σφῆλαι ἀνάπαλιν ἀνασφῆλαι, ὅ ἐστιν ἀνεγερθῆναι τοῦ πτώματος.* (Vers. 720.) *Τὸ δὲ, οὔτε Αἴας δύνατο, ἔλλειψιν ἔχει τοῦ, σφῆλαι οὔδει τε πελάσαι. Ἰστέον *γὰρ ὡς διὰ τὸ ἐναγώνιον τοῦ ἔργου συχνὴ ἐνταῦθα ἡ ἔλλειψις. μετ᾽ ὀλίγα γοῦν ἐν τῷ, ἢ ἐγὼ σὲ, λείπει τὸ ἀναείρω, ἵνα ᾖ, ἢ ἀνάειρέ με, ἢ ἐγὼ ἀναείρω σέ. καὶ ἑξῆς δὲ ἐν τῷ, κόψ᾽ ὄπιθεν, λείπει σύνδεσμος ὁ ἀλλὰ ἢ ὁ δέ. καὶ ἐν τῷ μηκέτ᾽ ἐρείδεσθον, λείπει τὸ εἰπὼν, ἵνα ᾖ, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἐκώλυεν εἰπὼν, μηκέτ᾽ ἐρείδεσθον. καὶ ἡ παραβολὴ δὲ τὸ, ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀμείβοντες, ἐλλελεῖφθαι τισὶ δοκεῖ συνήθους ἀποδόσεως, ὡς οἷα τῷ ἐναγωνίῳ τῶν ἡρώων συμπεπονθυίας καὶ τῆς φράσεως. εἰ μὴ ἄρα τις ἄλλως αὐτὸ συμβιβάσει θεραπεύσας, ὡς προγέγραπται.* (Vers. 721.) *Τὸ δὲ ἐν τοιούτοις ἀνιάζειν σύνηθες. ἀηδὲς γάρ ἐστι θεαταῖς παλαιστῶν ἐπὶ πολὺ ἰσόῤῥοπος ἅμιλλα. ἔστι δὲ τὸ, ἀνίαζον Ἀχαιοὶ, ἀντὶ τοῦ ἠνιῶντο, ἀνίαν εἶχον. γράφεται δὲ καὶ, ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἀνίαζον Ἀχαιούς. καὶ ἔστι τοῦτο σαφέστερον μὲν, οὐκ ἐν πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις κείμενον.* (Vers. 724.) *Τὸ δὲ ἀναεῖραι δηλοῖ μὲν τὸ ἀναβαστάξαι. καιριώτατη δὲ λέξις ἐστί. διὸ καὶ ἐπιμένει αὐτῇ ὁ ποιητής. Τὸ δὲ, τὰ δ᾽ αὖ Διὶ πάντα μελήσει, παρῳδηθὲν εὐχρηστεῖται εἰς τὸ, τὰ δ᾽ αὖ θεῷ πάντα μελήσει.* (Vers. 725.) *Τὸ δὲ, δόλου δ᾽ οὐ λήθετο, σημειῶδές ἐστιν, ὡς τοῖς μὲν ἱππεῦσι καὶ τοῖς δρομεῦσιν οὐ θεμιτὸν ὂν δολιεύεσθαι, τοῖς δὲ παλαισταῖς ἐξὸν ὄν. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ταὐτὰ κέρδος καὶ *δόλος, εἴ περ ὁ κέρδεα εἰδὼς Ὀδυσσεὺς δόλου οὐ λήθεται, ὃν οἶδε δηλαδή. περὶ δὲ τοῦ κόψε προγέγραπται. Κώληπα δὲ λέγει τὴν ἀγκύλην κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὴν περὶ τὰς ἰγνύας, ἥν τινες ἄνταν ἢ ἄνζαν φασί. ζήτει δὲ οἵου γένους ἐστὶ* 1450 *τὸ κώληπα. γίνεται δὲ, ὡς εἰκὸς, παρὰ τὸ κῶλον, ὅθεν καὶ ἡ κωλῆ, σωματικὸν καὶ αὐτὴ μόριον, καὶ Ἀφροδίτη Κωλιὰς, καὶ Κωλὴν στρατηγὸς παλαιός. στερεός, φασι, τὰ κῶλα. σκοπητέον δὲ καὶ εἰ τὸ, κόψαι κώληπα, ὅμοιόν ἐστι τῷ, πρὸς τὸ σκέλος κυρηβάσαι, ὃ κεῖται παρὰ τῷ κωμικῷ.* (Vers. 727.) *Τὸ δὲ, κὰδ δ᾽ ἔβαλεν, ἀντὶ τοῦ κατέβαλε, κατέῤῥιψεν. ἐπεὶ δὲ πολυτρόπως ἔστι καταβαλεῖν, προσέθηκε τὸ ἐξοπίσω, ἵνα πιθανὸν εἴη ἐπὶ στήθεσσι τὸν Ὀδυσσέα καταπεσεῖν.* (Vers. 728.) *Τὸ δὲ, θηεῦντο θάμβησάν τε, κείμενα ἐκ παραλλήλου, τὸ αὐτὸ δηλοῦσι, ἤγουν τὴν ἐκ θέας ἔκπληξιν. ἴσως δὲ καὶ ἐπίτασίς ἐστι τοῦ θηεῦντο τὸ θάμβησαν. ὅτι δὲ ἀναλόγως πρόσκειται τὸ ν̄ ἐν τῷ θηεῦντο, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, βεβούλευνται ποεῖν, παρὰ Σοφοκλεῖ.* (Vers. 730.) *Τὸ δὲ, οὐδέ τ᾽ ἄειρεν, ἑρμηνεία ἐστὶν ἢ παράφρασις τοῦ, κίνησε δ᾽ ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονὸς, διὰ βάρος δηλαδὴ, ᾧ καὶ πιεσθεὶς ἔκαμψε τὸ γόνυ. τυχὸν δὲ καὶ δόλῳ τοῦτο οὐκ ἔπαθεν, ἀλλ᾽ ἔδρασεν ὁ κέρδεα εἰδὼς, ὡς ἂν συναποκλίσῃ τὸν *Αἴαντα. καὶ εἰ μὲν τὸ πρῶτον ἀληθὲς, Ὀδυσσέως ἄρα τὸ πτῶμα, καὶ ἔχει τι ὁ Αἴας σεμνύνασθαι, εἰ καὶ μὴ πολύ· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, ὡς πάντῃ δυστυχὴς ὁ Αἴας δεύτερον καταπαλαισθεὶς, ὅ περ οὐ δοκεῖν φαίνεται τῷ ἀθλοθέτῃ Ἀχιλλεῖ, ὃς ἀεθλίων αὐτοῖς ἐπιψηφίζεται ἰσότητα. ἐν δὲ τούτοις φασὶν οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι παλαιὸς καὶ ἀγροικικώτερος ὁ τρόπος ἐνταῦθα τῆς Ὁμηρικῆς πάλης, ἣν οὕτως αὐτοὶ φράζουσι. τὴν εὐώνυμον χεῖρα ἑκάτερος ὑπὸ τὴν πλευρὰν ἔβαλε τοῦ ἀγωνιστοῦ. τῇ δὲ δεξιᾷ χειρὶ ἑκάτεροι τοῦ λαιοῦ ἀγκῶνος τοῦ ἐναντίου ἐλαμβάνοντο. τοῖς δὲ μετώποις ἀντηρείδοντο. καὶ*
1327 **εἶχον ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ῥηθέντας ἀμείβοντας, οὓς ἡ τεχνικὴ χυδαία γλῶσσα προσιφιλοῦντας φησίν. οἱ δ᾽ αὐτοὶ λέγουσι καὶ ὅτι τὸ, ἤ μ᾽ ἀνάειρε ἢ ἐγὼ σέ, εἰώθει ἐπιλέγεσθαι παρὰ τῶν παλαιστῶν ἐν τῷ ἀγῶνι, καὶ ἐγίνετο καὶ ἐκαλεῖτο λαβὴ, καθ᾽ ὃ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ εἴρηται τὸ, λαβὴν ἐνδέδωκας. ἀντεδίδουν δὲ ἀλλήλοις καὶ ἢ νῶτον ἢ αὐχένα ἢ καὶ πόδα πολλάκις, ἵνα λυθῇ τὸ τοῦ ἀγῶνος ἰσόῤῥοπον καὶ μὴ ἀνιάζωσιν οἱ θεαταί. παρὰ τοῖς αὐτοῖς δὲ ἡ μὲν πρώτη πάλη οὕτως ἐκφράζεται. λαβόμενος τοῦ νώτου Ὀδυσσέως ὁ Αἴας ἐπῆρεν. ὡς δὲ μετεωρισθέντος αὐτοῦ οἱ πόδες πρὸς τοῖς τοῦ ἀντιπάλου γεγόνασι γόνασι καὶ ἦν ὀπισθοβαρὴς ὁ Αἴας, τότε δὴ τῇ πτέρνῃ βάλλει τὴν ἰγνύην. ταύτην γὰρ λέγει κώληπα. καὶ ὑπτιάζεται ὁ Αἴας, καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπιπίπτει τοῖς ἐκείνου στήθεσιν. ὃ δὴ καὶ θαυμά-*

ζουσιν Ἀχαιοὶ, ἐὰν τοῦ βουγαΐου ὁ ὠμογέρων περιγίνηται. πρῶτος δέ, φασι, Κερκυὼν εὗρε τὴν τοιαύτην παλαιστικὴν μηχανήν. καὶ καλεῖται ἰγνύων ἀφαίρεσις. καὶ οὕτω μὲν αὐτοῖς ἡ πρώτη πάλη φράζεται. ἡ δὲ δευτέρα οὕτως. εἰς ὕψος μὲν ἆραι Ὀδυσσεὺς τὸν Αἴαντα οὐ δύ*ναται διὰ τὸ βάρος. τάχα δὲ οὐδὲ βούλεται, ἵνα μὴ πάθῃ ὅ περ ἐποίησεν. ἄρας δὲ ὀλίγον καὶ ὅσον τῆς στάσεως παρασαλεῦσαι τῷ δεξιῷ γόνατι περιτρίβει τὸ ἀριστερὸν σκέλος. καὶ πίπτουσι πλάγιοι, ἢ ἄκοντος Ὀδυσσέως τοῦτο παθόντος, ἢ ἐντάσει τοῦ βάρους συναποκυλίσαντος ἑαυτῷ τὸν Αἴαντα. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα τῆς πάλης οἱ μὲν μεταπλασμὸν, οἱ δὲ παρακαταγωγὴν ὀνομάζουσι. καὶ ταῦτα μὲν οἱ παλαιοί. (Vers. 732.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ πλησίον ἀπὸ εὐθείας τῆς ὁ πλησίος, οὗ ἡ κλίσις καὶ ἐν ἄλλοις εὕρηται πολλοῖς. Τὸ δὲ ἐρείδεσθαι καὶ ἐν λόγοις γίνεται, ὡς δηλοῖ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ τὸ, ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεθα, ὅ ταὐτόν ἐστι τῷ, λόγοις ἀλλήλους ἠμειβόμεθα, καθὰ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐρείδειν ἐῤῥέθη ἔχειν οἰκείως πρὸς τοὺς ἀμείβοντας. (Vers. 735.) Τὸ δὲ τρίβεσθε ἔοικεν ὠνοματοπεποιῆσθαι καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, τετρίγει δ᾽ ἄρα νῶτα. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ τοιούτου τρίβειν, ὥς περ τρίβος ἡ ὁδὸς, καὶ τρίβων τρίβωνος τὸ τετριμμένον ῥάκος, οὕτω καὶ τριβακὸς κοινότερον ὁ ἐντριβὴς πράγμασιν. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ τρίβων τρίβωνος Ἀττικῶς, ὡς τὸ, καὶ τῶν κρεμαθρῶν οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε. τοῦ τοιούτου δὲ τρίβειν σύνθετον καὶ τὸ συντρίβειν, οὗ περ σημασίαι πολλαὶ, αἱ μὲν κυριολεκτικῶς, αἱ δὲ κατὰ μεταφοράν. *Τὸ δὲ ἐπιτρίβειν, ἐκεῖθεν ὂν καὶ αὐτὸ, δριμύτερόν τι τοῦ συντρίβειν σημαίνει, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ σύνθετον ὁ ἐπίτριπτος. ὅτι δὲ καὶ χρόνῳ τὸ τρίβειν ᾠκείωται, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. τρίβειν γάρ τις λέγεται χρόνον, καὶ συνθέτως δὲ χρονοτριβεῖν. ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ καὶ οἰκότριβες οἱ οἰκογενεῖς δοῦλοι διὰ τὸ ἐγκεχρονικέναι, ὥς φησιν ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης, οἴκῳ καὶ κατατετρῖφθαι. μετενήνεκται δέ, φησιν, ἀπὸ ἱματίων ἢ στρωμάτων, ἤ τινων ἄλλων χρονίων σκευῶν. τῷ δὲ ῥηθέντι ἐπιτρίπτῳ παρῳμοίωται καὶ τὸ παρὰ τῷ κωμικῷ τρίμμα, συγγενὲς ὂν τῷ ἐξ ὀπτῆς λίθου κροτάλῳ, οὗ τριβομένου παιπάλη καταπίπτει. φησὶ γοῦν λέγειν γενήσῃ τρίμμα, κρόταλον. τοῦ δὲ, τρίβειν χρόνον, οὐ μακράν ἐστιν οὐδὲ τὸ, μή τι διατρίβειν ἐμὸν χόλον. (Vers. 739.) Τὸ δὲ ἀπομόργνυσθαι οὐκ ἐπὶ δακρύων μόνον ἢ ὅλως ὑγρῶν, ἀλλ᾽ ἰδοὺ ἐνταῦθα οἱ ἥρωες ἀπωμόρξαντο, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν, ἀπεψήσαντο κονίην, ἢ ἐμιάνθησαν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐκ τῶν ἀναπαλαιόντων, ἐφ᾽ οἷς ἔπταισαν τὸ, τὴν κόνιν ἀποψησάμενος ἠγωνίζετο. *(Vers. 740.) Ὅτι ταχυτῆτος ἄεθλα ἐτίθει Ἀχιλλεὺς ἀργύρεον κρατῆρα τετυγμένον, ὡς εἴρηται· ἓξ δ᾽ ἄρα μέτρα τὰ καὶ προγραφέντα χάνδανεν. αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα

1451 πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν πολλόν· ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν, Φοίνικες δ᾽ ἄγον ἄνδρες ἐπ᾽ ἠεροειδέα πόντον, στῆσαν δ᾽ ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ, τῷ Λημνίῳ δηλαδὴ, δῶρον ἔδωκαν. Εὔνηος δὲ, ὁ τοῦ Ἰάσονος, Λυκάονος τοῦ Πριαμίδου ὦνον ἔδωκε Πατρόκλῳ ἥρωι. εἰ δὲ φθάσας ὁ Λυκάων ἁλῶναι εἶπε πρὸς Ἀχιλλέως καὶ πραθῆναι κατὰ Λῆμνον εἰς ἑκατόμβοιον, *δῆλον ὡς καὶ ἐκεῖνα εἰκὸς γενέσθαι καὶ τὸ ἐνταῦθα λεχθέν. Ἰστέον δὲ ὡς οὐ μόνον Εὔνηος τὸ κύριον, ἀλλὰ καὶ Εὔνεως, ὅθεν Εὐνεῖδαι, γένος μουσικὸν, ἀπὸ Εὔνεω δηλαδή φασι τοῦ τοῦ Ἰάσονος. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ, ταχυτῆτος ἀέθλον, παρακατιὼν οὕτω περιφραστικῶς ἑρμηνεύει· ἀέθλιον, ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο. τὰ δὲ μέτρα ξέσται τινὲς μέτριοι. (Vers. 743.) Ὅρα δὲ ὅτι τοὺς ἐν ἄλλοις κοινότερον Σιδονίους Σιδόνας ἐνταῦθα γράφει, συστείλας τὴν ἄρχουσαν καὶ κλίνας ὁμοίως τῇ πόλει τὸ ἐθνικόν. καλλίτεχνοι δέκατ᾽ ἐξαίρετον οἱ Σιδόνες, ναὶ μὴν καὶ πολύτεχνοι. Οὐ μόνον γὰρ δι᾽ ᾠδῆς ἄγονται πέπλοι Σιδόνιοι, ἀλλ᾽ ἰδοὺ καὶ κρατὴρ οὐχ᾽ ἁπλῶς κα*λὸς, ἀλλὰ κατ᾽ ἐπίτασιν. κάλλει τε γὰρ ἐνίκα καὶ πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν καὶ κατὰ πολύ. καὶ χαλκευτικῆς οὖν τεχνῖται οἱ Σιδόνες, καὶ ἀληθῶς πολυδαίδαλοι. Ὅτι δὲ οἱ Φοίνικες ἐμπορικώτατοι, δηλοῖ σαφῶς καὶ ἡ Ὀδύσσεια. ἔστι δὲ τὸ μὲν Φοίνικες ὅλον τι, ἔθνους γὰρ ὅλου τοῦτο ἐστὶν ὄνομα, τὸ δὲ Σιδόνες μέρος· μέρος γὰρ Φοινίκων οἱ εἴτε Σιδόνες εἴτε Σιδόνιοι. καὶ συλλαλοῦνται κἀνταῦθα τὸ μέρος καὶ τὸ ὅλον ἔθει ποιητικῷ, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ῥητορικῷ, κατὰ ἰδέαν δηλαδὴ περιβολῆς. Φοίνικες δὲ ἄνδρες πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων Φοινίκων, οἷον ἵππου καὶ ὀπώρας. (Vers. 744.) Τίς δὲ ὁ ἠεροειδὴς πόντος, δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια. (Vers. 745.) Τὸ δὲ, ἐν λιμένεσσι, τὸ ἀληθῶς πολυλίμενον τῆς Λήμνου ἱστορεῖ. Δῶρον δὲ Θόαντι ἐκείνῳ δέδοται ὁ κρατὴρ διὰ τὴν ἐν λιμένεσσι στάσιν. (Vers. 748.) Τὸ δὲ, καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον, θαῦμά τί ἐστιν, εἰ

*καὶ τὸν οὕτω κάλλιστον κρατῆρα περιεῖδεν ὁ ἥρως, προέμενος αὐτὸν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ἑτάρου Πατρόκλου. καὶ οὗτος μὲν ὁ κρατὴρ τῷ νικῶντι ἀέθλιον τέθειται τῷ Πατρόκλῳ κτηθεὶς, ὡς εἴρηται· τῷ δευτέρῳ δὲ Ἀχιλλεὺς βοῦν ἔθηκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ· ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθῆι ἔθηκε. Καὶ ὅρα τὸ λησθῆι, ἀπὸ εὐθείας τῆς ὁ λοισθεὺς, ὡς καὶ προεμνημονεύθη, ἐξ οὗ μετ᾽ ὀλίγα, λοισθήιον ἄεθλον, *οἱονεὶ λοίσθειον ὡς ἀπὸ τοῦ λοισθεὺς, καὶ διαλύσει καὶ ἐκτάσει λοισθήιον.* (Vers. 741.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ἐξ δ᾽ ἄρα μέτρα χάνδανε, καί τινι μεθύσῳ ἐπιφωνηθήσεταί ποτε.* (Vers. 742.) *Τὸ δὲ, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα καὶ ἑξῆς, καὶ ἀνθρώπου ἔπαινος εἶναι δύναται.* (Vers. 754.) *Ὅτι δραμεῖν*
1328*ἀνέστησαν ταχὺς Αἴας ὁ Λοκρὸς καὶ Ὀδυσσεὺς πολύμητις, εἶτα Νέστορος υἱὸς Ἀντίλο*χος· ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα. Καὶ ὅρα τὸ νέους. οὐ γὰρ ἁπλῶς πάντας· τὸν γοῦν, ὡς ἐῤῥέθη, ταχὺν Αἴαντα οὐκ ἂν παρῆλθεν, εἰ μὴ ἔσφηλεν αὐτὸν Ἀθηνᾶ βλάψασα πόδας, Ὀδυσσέα δὲ ἂν ἴσως ἐνίκησεν, ᾧ τάχος οὐ προσεμαρτύρησεν ὁ ποιητὴς, εἰ μὴ εὐξάμενος ἐκεῖνος ἐλαφρότερος δραμεῖν γέγονεν.* (Vers. 757.) *Ὅτι ὡς ἐπὶ τῶν ἱππέων, οὕτω κἀνταῦθα ἐπὶ τῶν δρομέων φησίν· στὰν δὲ μεταστοιχεὶ, σήμηνε δὲ τέρματ᾽ Ἀχιλλεύς. Εἶτα* (Vers. 758.) *λέγει ὅτι τοῖσι δ᾽ ἀπὸ νύσσης τέτατο *δρόμος, ὦκα δ᾽ ἔπειτα ἔκφερ᾽ Ὀϊλιάδης, ἐπὶ δ᾽ ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς ἄγχι μάλα, καὶ τὰ ἑξῆς. φασὶ δ᾽ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ, πῶς κλήρου μὴ βληθέντος ἵστανται μεταστοιχὶ οἱ δρομεῖς, ὡς πρὸ τούτου οἱ ἱππεῖς; καὶ μὴ ἔχοντες λύσιν εἰπεῖν γενναίαν φασὶν ἀπὸ τοῦ ἱππικοῦ ἀγῶνος εἰκῆ οὕτω μετῆχθαι τὸν στίχον. τοῦτο δὲ οὕτω φασὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι στοῖχον νοεῖσθαι τὴν κατὰ μέτωπον τάξιν, ἀλλὰ τὴν κατὰ βάθος,* 1452
*ὡς προγέγραπται, ὡς, εἴ περ ἦν στοῖχον τὸν ἁπλῶς νοηθῆναι ὄρδινον, οὐκ εἶχεν ἂν ὁ λόγος ἀπορίαν τινά. Εἰς δὲ τὸ ἀπὸ *νύσσης φασὶν ὅτι δολιχὸς ἦν ὁ δρόμος καὶ ἡ ἄφεσις ἀπὸ τοῦ καμπτῆρος ἐγένετο ἄνω πρὸς τὴν ἀφετηρίαν. καὶ ἴσως οὗτος ἐστὶν ὁ λεγόμενος ἀκάμπιος δρόμος, οὗ μέμνηται Παυσανίας, εἰπών· ἀκάμπιος, δρόμος μακρὸς καὶ δι᾽ εὐθείας περίπατος. Εἰς δὲ τὸ, τέτατο δρόμος, φασὶν ὅτι, ἐπεὶ μὴ κάμπτουσιν, οὐ ταμιεύουσιν εἰς τέλος τὸ τάχος, ἀλλ᾽ εὐθέως συντόνως προπηδῶσιν.* (Vers. 759.) *Ἐκφέρειν δὲ καὶ νῦν τὸ προφερῶς θέειν. προϊὼν δὲ τὴν λέξιν ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς λαβεῖν τίθησιν ἐν τῷ, Ἀντίλοχος ἔκφερεν ἄεθλον, ἤγουν ἐξῆγε λα*βών.* (Vers. 760.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν Ὀδυσσέα εἰπὼν ἄγχι μάλα, ὡς ἐῤῥέθη, τοῦ Αἴαντος εἶναι, ὁρίζει εὐθὺς τὸ ἄγχι μάλα ἐν τρισὶ νοήμασι, τῷ ἐκ προστηθείου γυναικείου κανόνος, καὶ τῷ ἀπὸ τοῦ κατ᾽ ἴχνη ὅ φασι θέειν, καὶ τῷ καταπνέειν τὴν τοῦ Αἴαντος κεφαλὴν ὡς κολοβωτέρου φασὶν ὄντος. φησὶ οὖν· ἄγχι μάλ᾽, ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο στήθεός ἐστι κανὼν, ὅν τ᾽ εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ, πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ᾽ ἴσχει στήθεος, ὡς Ὀδυσσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κονίην ἀμφιχυθῆναι· κὰδ δ᾽ ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ᾽ ἀϋτμένα, ἤγουν ἔχεεν πνοὴν, δῖος Ὀδυσσεὺς, αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ᾽ ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ νίκης ἱεμέ*νῳ, ἢ ἱεμένων, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον, ὅ περ παροιμίαν ἀπετέλεσε τὴν λέγουσαν, σπεύδοντα ἐποτρύνεις, ἥ περ ἀνόμοιον τὸ, κοιμώμενον ἐξεγείρεις.* (Vers. 761.) *Τὸ δὲ κανὼν οὐ συντακτέον μετὰ τοῦ στήθεος, ἀλλ᾽ ἰδίᾳ καθ᾽ αὑτό. ἔστι γὰρ ὁ νοῦς, ὅτι ἄγχι μάλα Αἴαντος ἦν Ὀδυσσεὺς, καθάπερ στήθεος γυναικὸς ἄγχι μάλα ἐστὶν ὁ τοιόσδε κανών. ἔοικε δὲ ξύλον εὐθὺ εἶναι ὁ ῥηθεὶς κανὼν, τορευτὸν, οἷα εἰκὸς, ὁμώνυμον τῷ ἀπορθοῦντι τὰ ξεόμενα κανόνι, χρήσιμον γυναιξὶν ἢ κλώθειν ἢ ἄλλως νῆμα ἐξέλκειν ἐν τῷ πρὸ τοῦ στήθους ἢ κρατεῖσθαι ἢ ἵστασθαι. σαφὲς γάρ τι οὐκ ἐπέχομεν γνῶναι ἀπὸ τοῦ μαθεῖν κάλαμον μίτων τὸν κανόνα εἶναι, ἢ ἐργαλεῖον ἀτρακτῶδες εἴτε ἠλακατῶδες. Τανύεται δὲ χερσὶν ὁ τοιοῦτος κανὼν ἀντὶ τοῦ, τετανυσμένος εἰς ὀρθὸν ἵσταται. ἢ καὶ ἄλλως τανύεται, ὡς καὶ ἄρουρα οἶδεν αὔξειν ἀσταχύεσσιν· αὐτή τε γὰρ σταχύων αὐξομένων αὔξεσθαι λέγεται, καὶ ὁ κανὼν διὰ τὸ ἐξελκόμενον ἀπ᾽ αὐτοῦ πηνίον τανύεσθαι εἴρηται.* (Vers. 762.) *Πηνίον δὲ παρὰ τὸν Πᾶνα, ὅς ἐστί, φασιν, εὑρετὴς ὑφαντικῆς, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ πανίον ἡ ἀγοραία λέξις. ἐκ δὲ τοῦ πηνίου καὶ τὸ ἐκπηνίζειν παρὰ τῷ κωμικῷ. καὶ ἡ Πηνελόπη δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐῤῥέθη, καὶ τὸ χρυσεοπήνιτον. ἑρμηνεία δὲ τοῦ πηνίου τὸ μί*τον. πηνίον γὰρ τὸ εἰς μίτον χρήσιμον, ὃς δὴ μίτος ἢ ὁ αὐτὸς τῷ πηνίῳ ἐνταῦθα ἐστὶ, διασαφητικὸς ὢν τοῦ πηνίου, ἢ ἀντιδιαιρεῖται τῷ στήμονι καὶ τῇ κρόκῃ, ἣν καὶ ῥοδάνην φασὶν, ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ. γενικὴ δὲ λέξις ἐν τούτοις καὶ τὸ νῆμα. Τὸ δὲ παρὲκ ὅτι ἐκ δύο προθέσεων σύγκειται, καὶ*

ὅτι καὶ παρὲξ λέγεται, ὅτε φωνῆεν ἔμπροσθεν εἴη ὡς τὸ, παρὲξ ἅλα, καὶ ὅτι διφορεῖται κατὰ τὴν σύνταξιν, καὶ ὅτι ἐκ τούτου τὸ πάρεξ ἐπίῤῥημα παρὰ τοῖς ὕστερον ἐπινενόηται, καὶ ὅτι διάστασιν μὲν δηλοῖ διὰ τῆς ἐκ ἢ ἐξ, ἐγγύτητα δὲ διὰ τῆς παρὰ, δῆλα μᾶλλον ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. (Vers. 764.) Ἴχνιον δὲ παρῆκται μὲν ὡς καὶ τὸ ἀέθλιον, καθὰ πρὸ ὀλίγων γέγραπται· ὀφεῖλον δὲ δασύνεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ ἱκνῶ, ψιλοῦται διὰ τὸ χ, οὗ περ οὐ δύναται προκαθῆσθαι δασεῖα δίχα τοῦ ἦχι, ὃ δηλοῖ τὸ ὅπου. Τὸ δὲ τύπτειν πάνυ καιρίως ἐνταῦθα ἔχει τῆς ὀνοματοποιίας· κἂν ἐπ' ἄλλων τινῶν ῥηθείη, ἐντεῦθεν ἐκεῖ μετέπεσεν, οἷον ὁ βουτύπος, καὶ μάλιστα ὁ χοροιτύπος ὁ ἐν τῷ χορεύειν τύπτων γῆν. τὸ δὲ τύμπανον ἐντεῦθεν μὲν καὶ αὐτὸ, δηλοῖ δὲ ἦχον τραχύτερον. Καιρίως δὲ καὶ τὸ ἀμφιχυθῆναι ἐπὶ κόνεως ἔφη, ἐφ' ἧς ὥς περ τὸ χύω, οὕτω καὶ ὁ χοῦς κυριολεκτεῖται. (Vers. 765.) Ὁ δὲ ἀϋτμὴν κλίνεται μὲν ὡς *ὁ ποιμὴν, ὁ αὐτὸς δέ ἐστι τῇ ἀϋτμῇ, ὅ ἐστι τῇ πνοῇ· καὶ γίνεται ἀπὸ 60
1453 τοῦ ἄω, καὶ παραγώγως ἀΐω, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἄω ἀΐω τὸ φωνῶ. ἐκ δὲ τοῦ προῤῥηθέντος ἄω καὶ τὸ ἆσθμα γίνεται. (Vers. 766.) Τὸ δὲ, ἴαχον πάντες Ἀχαιοὶ διὰ τὸν ἱέμενον ἢ τοὺς ἱεμένους νίκης, παρακολούθημα καὶ αὐτὸ ἀγῶνος, ὡς τῶν θεατῶν συναγωνιώντων τοῖς τοιούτοις, οἳ συνδιατιθέμενοι ἐρίζουσιν, ἰάχουσι, σιωπῶσιν αὖθις, ἡδὺ γελῶσιν, ἄχθονται, παιανίζουσι, καὶ ὅλως παντοῖοι γίνονται. (Vers. 769.) Σημείωσαι δὲ ὅτι, ὡς μετ' ὀλίγα ἐπὶ τῆς τοξείας, οὕτω κἀνταῦθα ἐνέργεια εὐχῆς ἐν τῷ, εὔχετο Ἀθηναίῃ ὃν κατὰ θυμὸν Ὀδυσσεὺς, κλῦθι, *θεὰ, ἀγαθή μοι ἐπίῤῥοθος ἐλθὲ 1329
ποδοῖιν. Καὶ ὅρα συντομωτάτην προφορὰν εὐχῆς διὰ τὸ μὴ εἶναι πολυλογίας καιρόν. (Vers. 773.) Ὤνησε δὲ τὸν Ὀδυσσέα ἡ εὐχὴ οὕτω· ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξεσθαι ἄεθλον, ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, βλάψε γὰρ Ἀθήνη, τῇ ῥα, ἤγουν ἔνθα δὴ, βοῶν κέχυτο ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων, οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε· κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς, ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας· στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο, ὄνθον ἢ ὄνθου ἀποπτύων, καὶ εἶπεν, ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τὸ πάρος περ μήτηρ ὣς Ὀδυσῆι παρίσταται ἠδ' ἐπαρήγει. ὅ περ παντὶ προσαρμόζει ἀντιληπτικῷ προσώπῳ. καὶ οὕτω μὲν ἔφη Αἴας. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν, ὥς που καὶ ἐπὶ Θερσίτῃ γέγονεν, εἰ καὶ κατ' ἄλλον λόγον ἐκεῖ. ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὅτι ὁ τὸν πρεσβύτην λαβραγόραν εἰπὼν οἰκείως κολάζεται κατὰ στόματος, οὗ περ ἡ ὕβρις προήνεκτο. καὶ ἄλλως δὲ, νικᾷ μὲν ὁ εὐξάμενος, μιαίνεται δὲ τὸ στόμα ὁ μὴ οὕτω *ποιήσας. τάχα δέ, φασι, κεχηνὼς, οἷα 10
εἰκὸς, ἔτρεχε· διὸ ἔπλητο ὄνθου τὸ στόμα, δυστυχήσας, εἰ τὸ ἄεθλον χειρὶ ληψόμενος, εἶτα ὄνθου τὸ στόμα ἀντιλαμβάνεται. καιρία δὲ ἡ λέξις ὁ ὄνθος, καθὰ καὶ τὸ ἔβλαψε. διὸ ἐπέμεινεν αὐταῖς ὁ ποιητής. Ἔνθα ὅρα καὶ ὅτι τρὶς τῇ λέξει τοῦ ὄνθου ἢ τῆς ὄνθου χρησάμενος οὐχ' ὡσαύτως ἔφρασεν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν βοῶν ὄνθον ἔφη, εἶτα βόειον ὄνθον, εἶτα ὄνθον ἐν ἁπλότητι. ἐνταῦθα δὲ σκοπητέον, εἰ καὶ τὸ ὀνθυλεύειν ἐκ τοῦ ὄνθος παράγεται κωμικώτερον διὰ τὴν τῶν ὀνθυλευόντων περιεργίαν. χρῆσις δὲ τοιαύτης λέξεως καὶ παρὰ τῷ εἰπόντι ὡς ὀνθυλεύουσι τὸν οἶνον παραμιγνύντες αὐτῷ σαπρόν. ἐκεῖθεν δὲ καὶ σηπία ὀνθυλευομένη. τὸ δὲ σχῆμα τῆς τοῦ Αἴαντος στάσεως ἔχει τι γραφικῆς ἀστειότητος. ἵσταται γὰρ κέρας ἔχων καὶ ὡς εἰκὸς ἐπικύπτων ἐν τῷ ἀποπτύειν ὄνθον, καὶ οὕτω διακεκομμένα λαλῶν, ὅθεν καὶ γελῶσιν οἱ θεαταί. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ εἰς εὐτυχίαν ὁ νικηθεὶς ἀνάγει τὴν εὐδρομίαν τοῦ Ὀδυσσέως, ἀλλ' εἰς θεοφίλειαν, εἰωθότος Ὁμήρου οὕτω ποιεῖν. (Vers. 769.) Τὸ δὲ, ὃν κατὰ θυμὸν, ἀγωνίαν ἐμφαίνει πολλὴν δρομέως πνευστιῶντος καὶ μὴ ἔχοντος μεγάλα εὔχεσθαι κατὰ προφοράν. ἔχεται δέ πως ἡ τοιαύτη τοῦ Ὀδυσσέως εὐχὴ καὶ τοῦ, *οὐδέ σε λήθω κινύμενος, 20
ὅ περ ἀλλαχοῦ σεμνῶς ἔφη ὁ αὐτὸς ἥρως. (Vers. 770.) Τὸ δὲ ἐπίῤῥοθος πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ἐπιτάῤῥοθος. (Vers. 773.) Τὸ δὲ ἐπαΐξεσθαι Ἀττικόν. ἄλλως γὰρ καὶ ἐπαΐξειν λέγεται. (Vers. 774.) Ἐν δὲ τῷ, ὄλισθε θέων, καιρίαν ἔχει λέξιν, ὥς περ τὸ θέων, οὕτω καὶ τὸ ὄλισθεν, ὃ ἰσοδυναμεῖ τῷ βλάπτεσθαι. διὸ ἐπάγει· ἔβλαψε γὰρ Ἀθήνη, ὃ δὶς ἐνταῦθα κεῖται. ἐπαναφορὰ δέ τις καὶ τὸ, ὄλισθε θέων, ὡς καὶ τὸ, βοὴ ἦν καὶ τὰ ὅμοια, ὧν πολλαχοῦ μνεία γέγονεν. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ, ἀντιάασθε θεοὶ γάμον, καὶ τὸ, αἴθη θῆλυς ἐοῦσα. (Vers. 775.) Ἐκ δὲ τοῦ ὄνθου ἢ θηλυκῶς τῆς ὄνθου δόξοι ἄν τις ἴσως καὶ τὴν παρ' Ἀττικοῖς μηλώνθην συγκεῖσθαι. τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἐκ τοῦ

*ἄνθους γὰρ ἐκείνη γέγονε τροπῇ συνήθει τοῦ ᾱ εἰς ō, καθὰ δηλοῖ ὁ γράψας οὕτω. μηλάνθη ζῷόν ἐστι μεῖζον σφηκὸς, ἐκ τῆς ἀνθήσεως τῶν μηλεῶν γεννώμενον, ἢ ἀρχομέναις ἀνθεῖν προσιπτάμενον, οὗ παῖδες λίνον τρίπηχυ ἐξάπτοντες ἐῶσι πέτεσθαι, καὶ φερομένου δι' ἀέρος ἑλικοειδῶς, ἡδόμενοι τῇ θέᾳ, παρέπονται, τὰς χεῖρας ἐπικροτοῦντες. Ἀττικοὶ δὲ αὐτὴν μηλόνθην ὀνομάζουσιν. ἐκάλουν δέ, φησιν, αὐτὴν καὶ χρυσαλλίδα. καὶ οὕτω μὲν ὁ παλαιός. τὰ δὲ νῦν τοῦ κωμικοῦ ἀντίγραφα μηλολόνθην αὐτὴν τετρασυλλάβως οἴδασιν. ἔπαιξέ *τις ὕστερον ὄλονθον γνάθον εἰπὼν τὴν ὅλην ὄνθου, ἤτοι γέμουσαν πικρίας. τοῦτο δὲ κατὰ λόγον δριμύτητος. ἄλλως γὰρ κοινότερον ὄλυνθος μετὰ πνεύματος ψιλοῦ ὁ καρπὸς τῆς ἀγρίας συκῆς. ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἄκαιρον εἰπεῖν καὶ ὅτι στόμα τὸ οὕτως ἀποπτύον ὄνθου λεχθείη ἂν καὶ βορβόρου ὀπὴ, ὅ περ κατὰ παλαιὰν ἱστορίαν συνθεὶς ὁ βαρύγλωσσος Ἱππῶναξ βορβορόπην ὕβρισε γυναῖκα τινὰ, σκώπτων ἐκείνην εἰς τὸ παιδογόνον ὡς ἀκάθαρτον, ὃς καὶ ἀνασεισίφαλλον ἄλλην τινὰ διέσυρεν ὡς ἀνασείουσάν, φασι, τὸν φάλητα. καὶ μὴν ὁ Ἀνακρέων τὴν τοιαύτην οὐ πάνυ σφοδρῶς, ἀλλὰ περιεσκεμμένως, πανδοσίαν ὠνείδισε καὶ λεωφόρον καὶ πολύϋμνον· ἄλλος δέ τις χαλκιδίτην, δι' εὐτέλειάν, φασι, τοῦ διδομένου νομίσματος· Ἀρχίλοχος δὲ παχεῖαν καὶ δῆμον, ἤγουν κοινὴν τῷ δήμῳ, καὶ ἐργάτιν, ἔτι δὲ καὶ μυσάχνην πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἁλὸς ἄχνη, καὶ εἴ τι τοιοῦτον. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.* (Vers. 782.) *Τὸ δὲ ἐριμύκων οὐ πάνυ δοκεῖ πρὸς διαστολήν τινα εἰρῆσθαι. μᾶλλον γὰρ κατά γε τοῦτο βρονταῖς καὶ τυφώνων ἐκπνοαῖς οἰκειότερον τὸ ἐρίμυκον.* (Vers. 783.) *Τὸ δὲ δίκην μητρὸς τὴν Ἀθηνᾶν τοῦ Ὀδυσσέως κήδεσθαι, ἄκραν στοργὴν δηλοῖ· καὶ ἔχει δι' ὅλου ὁ μῦθος τὸν Ὀδυσσέα οὕτω φιλούμενον τῇ Ἀθη*νᾷ. ἔστι δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ὁμοία στοργὴ, ἔνθα θεόθεν βέλος ἔκ τινος κωλύεται, ὡς εἰ καὶ μυῖάν τις διώκει ἀπὸ παιδός. Τὸ δὲ, καὶ ἐπαρήγει, πρὸς ἀκρίβειαν κεῖται. οὐ γὰρ πᾶς, ὃς παρίσταταί τινι, ἤδη καὶ ἐπαρήγει. Ἀθηνᾶ δὲ ἐνταῦθα ποιεῖν λέγεται ἄμφω. Ἐν τούτοις δὲ* (Vers. 768.) *Ὅμηρος παραδίδωσι καὶ ὡς αἱ ἀνάγκαι προκαλοῦνται μάλιστα εὐχάς. τὸν γὰρ Ὀδυσσέα ἔπλασεν εὐξάμενον, οὐκ ἀπ' αὐτῆς νύσσης, ἀλλ' ὅτε δή, φησι, πύματον τέλεον, ἤγουν ἐτέλουν δρόμον.* (Vers. 785.) *Ὅτι Ἀντίλοχος ὕστερος ἐλθὼν, καὶ τήν τε ἧτταν* 1454
*παραμυθούμενος καὶ τὸ τῶν νικησάντων δὲ ὑπεκλύων φιλότιμον, εἰς τὸ τῶν παλαιοτέρων ἀνθρώπων θεοφιλὲς ἀναφέρει τὸ αἴτιον. φησὶ γὰρ Ὅμηρος· Ἀντίλοχος δ' ἄρα λοισθήιον ἔκφερεν, ὡς καὶ προεγράφη, ἄε*θλον, μειδιόων, καὶ εἶπεν, ἃ δὴ καὶ ἕτερος μεταποιήσας ἐφ' ὁμοίοις πράγμασιν ἐρεῖ ἄν· εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσι, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους· Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν· οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων· ὠμογέροντα δέ μιν φάσ' ἔμμεναι, ἀργαλέον δὲ ποσὶν ἐριδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ, τουτέστι, δυσχερὲς τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς ἐρίσαι τῷ Ὀδυσσεῖ περὶ δρόμου, εἰ μὴ μόνῳ τῷ Ἀχιλλεῖ. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα ἔλλειψιν. τὸ γὰρ, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ, ἀντὶ τοῦ, εἰ μὴ ἄρα μόνῳ τῷ Ἀχιλλεῖ οὐκ ἀργαλέον ἐστί. τοῦτο δὲ πάλιν κατ' ἐναλλαγὴν ἐῤῥέθη σχήματος, ἤγουν ἐνδοιαστικῶς ἀντὶ τοῦ ἀποφαντικοῦ. τὸ γὰρ, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ, ἀντὶ τοῦ, ἀλλὰ τῷ Ἀχιλλεῖ. οὐ γάρ ἐστιν *ἐνδοιάσαι, ὡς Ἀχιλλεὺς Ὀδυσσέως ποδωκέστερος. φράζει δὲ οὕτως ὁ τοῦ ῥήτορος παῖς διὰ τὸ μὴ μόνον αὐτοσχεδιάζειν, ἀλλὰ καὶ ἀγωνιᾶν· διὸ καὶ πάνυ στενῶς ἔφρασεν ἐν τρισὶ λέξεσι τὸ, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως.* (Vers. 788.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐξ Αἴαντος ἔχει λαβὼν Ἀντίλοχος τὸ περὶ θεοφιλίας νόημα. ὁ μὲν γὰρ μερικῶς ἔφη τὸν Ὀδυσσέα φιλεῖσθαι ὑπ' Ἀθηνᾶς, ὁ δὲ σεμνότερόν φησιν ἐν τῷ καθόλου κατὰ κοινὴν εἴδησιν, ὅ ἐστι δόξαν καὶ ἔννοιαν, ὡς θεοφιλεῖς εἰσὶν οἱ πρεσβύτεροι, ἐπεὶ καὶ τίμιον τὸ πολυχρόνιον οἷα καὶ θεῖόν τι. πρεσβύ-*
1330 *τεροι δὲ Ἀντιλόχου δηλαδὴ Αἴας τε καὶ Ὀδυσ*σεύς. συλλογιστέον δὲ καὶ ὡς, εἴ περ θεοῖς τίμιοι κατὰ τὸν ποιητὴν οἱ παλαιότεροι, τῷ παντὶ πλέον ἀνθρώποις τιμηθήσονται.* (Vers. 786.) *Μειδιᾷ δὲ Ἀντίλοχος, ἢ προκαταλαμβάνων τὸν ἐκ τῶν ἄλλων κατάγελων, ἢ καὶ συγγελᾶν μὲν ἅπασιν ἐθέλων ἡδὺ, τῇ δὲ τοῦ νικηθῆναι βαρύτητι καταλύων τὸν ἄθρουν γέλωτα εἰς μειδίαμα, καὶ ἄλλως δὲ, σκυθρωπάζειν μὲν ἴσως θέλων, αἰδούμενος δὲ, καὶ διὰ τοῦτο Σαρδάνιον σχηματιζόμενος μειδιᾶν, ἵνα ᾖ τὸ τοιοῦτον μειδίαμα ὅμοιον τῷ παρ' Ἡσιόδῳ ἐκγελᾶν, ἤγουν ἔξω καὶ ἐπιπολῆς γελᾶν.* (Vers. 787.) *Τὸ δὲ, ἔτι καὶ νῦν, τὸ ἀεὶ δηλοῖ τὸ προχρόνιον καὶ εἰς πεῖραν ἐλθόν.* (Vers. 790.) *Τὸ δὲ, προτέρης γενεῆς προτέρων τ' ἀνθρώπων, ἢ ἐκ παραλλήλου ταὐτὰ λαλεῖ, ἢ πρὸς διαστολὴν τῆς ὁμωνύμου*

γενεᾶς λεγομένης καὶ ἐπὶ ἀψύχων σωμάτων καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζῴων ἐπῆκται τὸ ἀνθρώπων. (Vers. 791.) *Ὠμογέρων δὲ ἡλικία πρεσβυτική, μεθ' ἣν γέρων, εἶτα πέμπελος, ἔπειτα σύφαρ, καθὰ καὶ Λυκόφρων οἶδεν. ἅπαξ δὲ καὶ αὕτη Ὁμήρῳ ἡ λέξις εἴρηται. καὶ ἔστιν ὠμογέρων ὁ μήπω καθεψηθεὶς καὶ οἷον ἑφθὸς τῷ γήρᾳ γενόμενος, ἢ ὁ ἄωρος καὶ στεῤῥὸς καὶ σκληρὸς καὶ μήπω πέπων, ἐξ *οὗ ὁ πέμπελος. ζητητέον δὲ, εἰ ταὐτόν ἐστιν ὠμογέροντα εἰπεῖν καὶ προπόλιον. ἔστι δὲ προπόλιος κατὰ Αἴλιον Διονύσιον ὁ θᾶττον καὶ πρὸ τοῦ δέοντος πολιὰς ἐσχηκώς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄψογα πρεσβυτικὰ ὀνόματα. ἐν δὲ ἰδέᾳ σκώμματος βλασφημοῦνται οἱ πάνυ γέροντες Κρόνοι, Ἰαπετοὶ, Τιθωνοὶ, σαπροὶ, βεκκεσέληνοι, πρωτοσέληνοι, τυμβογέροντες, παρεξηβλημένοι, ὅ πέρ ἐστιν ὑπὸ γήρως ἀχρεῖοι, ὡς ἀπὸ ἐκτετριμμένων γλωσσίδων αὐλοῦ, ἔτι δὲ σορόπληκτοι, καὶ σοροπλῆγες, καὶ σορέλληνες, περὶ οὗ καὶ προεγράφη· τούτου δὲ καὶ θηλυκόν, φασι, ἐπὶ πρεσβύτου τὴν σορέλλην ἀνάκρουσιν. οἱ δὲ τὰ τοιαῦτα γράψαντες λαλοῦσι καὶ περὶ Τιθωνοῦ ὅτι τε εἰς τέττιγα διὰ γῆρας μετεβλήθη καὶ ὅτι ἐν ταλάρῳ ἢ ἐν καρτάλῳ ἐκρεμάσθη.* (Vers. 792.) *Ἐριδήσασθαι δὲ τὸ ἐρίσαι ἀπὸ τοῦ ἐριδῶ, ἀφ' οὗ ἐριδαίνω καὶ ἐριδμαίνω. ὡς γὰρ δεύτερος μέλλων τοῦ καθέζω ὁ καθεδῶ, οὕτως ἐρίζω ἐριδῶ, οὗ ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστῶτα γίνεται τὸ ἐριδῶ ἐριδήσω ποιητικῶς. Τὸ δὲ, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ, οἱ μεθ' Ὅμηρον ῥήτορες ὅ τι μὴ Ἀχιλλεῖ εἴποιεν ἄν· οἷς ἔθος οὕτω φράζειν, οἳ τὸ, οὐκ ἄλλο τι ἐποίησα εἰ μὴ τόδε, ὅ τι μὴ τόδε φασί. καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως.* *(Vers. 795.) *Ὅτι οὕτω μεγαλοπρεπὴς καὶ φιλότιμος Ἀχιλλεὺς, ὡς διὰ βραχὺν ἔπαινον τοῦ Νεστορίδου ῥήτορος, ὃς αὐτὸν ἐν δυσὶν ἡρῴοις ποσὶ κύδηνε, τοιοῦτον γὰρ τὸ εἰ μὴ Ἀχιλ-*
1455*λεῖ, ὡς προσεχῶς γέγραπται, δωρεῖται αὐτὸν, εἰπών· Ἀντίλοχ', οὐ μέντοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος, ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω, ἤγουν ἐπιβαλῶ, ἐπέκεινα τοῦ ἀέθλου δώσω, ἐξ οὗ νοητέον ὅτι ἐκ περισσοῦ τοῖς ἀγωνοθέταις ἔκειντο καὶ τὰ εἰς φιλοτιμίαν, εἴ που δεήσειε. καὶ οὕτω μὲν ὁ φιλό*δωρος ἥρως. οἱ δὲ μὴ κατ' αὐτὸν ἕλοιντο ἂν πρὸς τοῖς ἐπαινετηρίοις λόγοις καὶ δῶρα ἐκ τῶν ἐπαινούντων δέχεσθαι, ὡς μὴ μέλεος εἴη ὁ ἔπαινος. ὅτι δὲ ἐπὶ ἐπαίνῳ ἔφη Ἀντίλοχος τὸ, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ, παρεσημήνατο καὶ ὁ ποιητὴς, εἰπών· ὣς φάτο, κύδηνε δὲ ποδώκεα Πηλείωνα ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐκεῖνος ἔργου, ἤτοι τοῦ δρόμου, λαβὼν ἔπαινον. διὸ καὶ τὸ ποδώκεα Πηλείωνα οὐχ' ἁπλῶς νοητέον, ἀλλ' ὅτι ἐκύδανε τὸν Ἀχιλλέα νῦν ὡς ποδώκεα. Σημείωσαι δὲ ὅτι αἶνον οἱ παλαιοὶ τὸν ἀπόκρυφον λόγον καὶ ἐσχηματισμένον λέγοντες *καὶ ὡς οἷον εἰπεῖν αἰανὸν διὰ τὸ βάθος, ὡς τὸ, νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσιν ἐρέω, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅθεν καὶ τὸ αἰνίζομαι ἐπὶ αἰνίγματος, οὐκ ἂν ἔχοιεν τὸν τοιοῦτον νοῦν συμβιβάζειν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνταῦθα κειμένου αἴνου. νῦν γὰρ φανερῶς αἶνος ὁ ἔπαινος. εἰ μὴ ἄρα καὶ αὐτὸς αἶνος λέγεται διὰ τὸ βάθος ἔχειν. Κεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα* (Vers. 797.) *τὸ, ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων· χαρτὰ γὰρ ὥς περ τὰ ἄεθλα, οὕτω καὶ τὰ τῶν δωρεῶν.* (Vers. 798.) *Ὅτι τοῖς ὑπομενοῦσι τὸν ὁπλιτικὸν ἀγῶνα, ἤγουν τῶν μονομάχων, δολιχόσκιον ἔγχος Ἀχιλλεὺς ἔθηκεν ἐς ἀγῶνα φέ*ρων, κατὰ δ' ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν, τεύχεα Σαρπήδοντος, τοῦ κοινῶς Σαρπηδόνος, ἃ Πάτροκλος ἐξ ἐκείνου ἀφείλετο. καὶ τῷ μὲν νικήσαντι δώσειν αὐτὸς ἰδίᾳ ἔφη φάσγανον ἀργυρόηλον, καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ τοῦ Ἀστεροπαίου ἐκείνου. φησὶ γάρ· τὸ μὲν, ἤγουν ὃ δὴ, Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἐγράφη· τὰ δὲ ῥηθέντα τοῦ Σαρπηδόνος τεύχεα ἀμφοτέρους ἐκέλευσε ξυνήια φέρεσθαι, τουτέστιν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, κοινά. κατωτέρω δὲ ἀέθλια ἶσα ἀνελέσθαι φησὶ, μοιρασαμένους ὡς βούλονται, καθὰ καὶ ἐπὶ τῶν παλαι*σάντων γέγονεν. ὑπέσχετο δὲ ὡς καὶ σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομαι ἐν κλισίῃσιν, ὅ περ ἐπ' ἄλλου ἀγῶνος οὐκ εἶπε. περιφράζει δ' ἐνταῦθα τὴν μὲν τῶν μονομάχων αἰχμὴν ταμεσίχροα χαλκὸν ὡς τμητικὸν τοῦ χροὸς παρὰ τὸ ταμῶ ταμέσω, ἐξ οὗ κατὰ συγκοπὴν τὸ τμῶ τμήσω, τὸν δὲ ὁπλίτην νικητὴν οὕτως· ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλὸν, ψαύσῃ δ' ἐνδίνων διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα, τὸ δὲ μονομαχῆσαι ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι. Ἔστι δὲ τὸ μὲν φθῇσιν ἀντὶ τοῦ φθῇ, καὶ κοινότερον εἰπεῖν, φθαίη καὶ προλάβῃ.* (Vers. 805.) *Τὸ δὲ, ὀρεξάμενος χρόα καλὸν, ἁπλῶς *μὲν ἀντὶ τοῦ ἐκταθεὶς εἰς τὸ σῶμα, σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, τὸ* 1331
ἀλλαχοῦ ῥηθὲν ὀρεκτὸν δόρυ τείνας εἰς τὴν τοῦ σώματος τοῦ ἀνθοπλίτου ἐπιφάνειαν. (Vers. 806.) *Ἔνδινα δὲ κατὰ μέν τινας ἔντερα παρὰ τὸ ἔνδον εἶναι ἰνῶν ἢ ἐντὸς δινεῖσθαι, κατὰ δὲ ἑτέρους ἡ ἔνδον τῶν ὅπλων σάρξ. ἦν δὲ σκοπὸς τοῖς ὁπλίταις ἀεθλευταῖς ψαύειν ἐνδίνων ἐν τῷ διασχεῖν δόρατι*

τὰ ἐπιπολάζοντα ὅπλα, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, διά τ᾽ ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα, ὅ περ ἢ τὴν διᾶ πρόθεσιν ἀντὶ τῆς κᾶτὰ συντάσσει, ἢ ἀντιπτωτικῶς εἴληπται ἀντὶ τοῦ διά τε ὅπλων καὶ αἵματος. ἐνταῦθα δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς, φορτικὸν ἡγησάμενος τὸ οὕτως ἐπικινδύνως ὁπλομαχεῖν, μεταγράφει τὸν τρόπον τοῦτον οὕτως· ὁππότερός κεν πρῶτος ἐπιγράψας χρόα καλὸν φθήῃ ἐπευξάμενος διά τ᾽ ἔντεα καὶ φόνον ἀνδρός. καὶ μὴν καὶ τὸ ψαύσῃ ταῦτα ἐδήλου. τάχα δὲ καὶ ἧττον 1456 ἐκεῖνο κινδυνῶδες κακὸν τὸ τοῦ ποιητοῦ ἤ περ τὸ μεταγραφέν. ὅτι δὲ οὐκ ἐπικινδύνως ἠγωνίζοντο, δῆλον δίχα τῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῆς δαιτός. πῶς γὰρ αὐτὴν Ἀχιλλεὺς τοῖς ἐπὶ θανάτῳ ἀγωνιζομένοις ὑπέ*σχετο; ἦν οὖν σκοπὸς τοῖς ὁπλίταις μικρόν τι ψαῦσαι χροὸς εἰς ἔνδειξιν ἐπιτηδειότητος τῆς εἰς μάχην, ὃ δὴ καὶ εἰσέτι νῦν πολλοὶ μιμούμενοι σπεύδουσιν, ὡς αὐτοί φασι, μόνον ἀλλήλους εἱρεῖν. Ὅτι δὲ ζηλωτὸν ἐν τοῖς παλαιοῖς καὶ τὸ μονομαχεῖν ὡς μέγα πολέμου γύμνασμα καὶ ὡς ἀνδρίας καὶ ῥωμαλαιότητος ἔνδειξις, πρόδηλόν ἐστιν. ὡς δὲ οὐκ ἀεὶ σκοπὸς ἦν μονομαχίας ἐνδίνων ψαύειν, ἀλλ᾽ ἔστιν οὗ εἰς μόνην σκιαμαχίαν ἀπετελεύτα τὸ ἔργον, ἤδη προδεδήλωται. διὸ πολλοὶ καὶ ῥαβδίοις ἢ καλαμίσκοις ἀλλήλων κατατιτύσκονται οἷα μὴ στοχαζόμενοι πληγῶν. ἡ δὲ ἱστορία μονομαχούντων ζηλωτὰς γενέσθαι φησὶν Κυρηναίους καὶ Μαντινεῖς. (Vers. 800.) Τὸ δὲ Σαρπήδοντος ἀπὸ εὐθείας βαρυτόνου ἐστὶ τῆς ὁ Σαρπήδων, ἥτις προέγνωσται. (Vers. 810.) Δαῖτα δὲ ἀγαθὴν λέγει τὴν σωφρόνως ἔχουσαν ὡς ἡρωικήν. (Vers. 811.) Ἐπὶ δὲ τούτοις κατὰ τὸν ποιητὴν ὁπλῖται ἀνέστησαν μέγας Τελαμώνιος Αἴας καὶ κρατερὸς Διομήδης, περὶ ὧν φησὶν ὅ περ ἐπὶ δεινῶν ἀντιμάχων οἰκεῖον λέγεσθαι· οἱ δ᾽ ἐπεὶ οὖν, ἤγουν ἐπειδὴ, ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν, ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι, δεινὸν δερκομένω, θάμβος δ᾽ ἔχε πάντας Ἀχαιούς· ἀλλ᾽ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν διὰ τοῦ η ἢ ἴσαν διὰ τοῦ ι, ὅ ἐστιν ἐπορεύθη*σαν, ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ἰόντες, τρὶς μὲν ἐπήιξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν· ἔνθ᾽ Αἴας μὲν ἔπειτα κατ᾽ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην νύξ᾽, οὐδὲ χρό᾽ ἵκανεν, ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ. Τυδείδης δ᾽ ἂρ ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο αἰὲν ἐπ᾽ αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ, τουτέστιν ἐπετύγχανε καὶ κατηυστόχει τοῦ αὐχένος τῇ τοῦ δουρὸς ὀξύτητι. (Vers. 818.) Ἔνθα καὶ ὅρα ὡς ὁ μὲν Αἴας ἁπλούστερον τὴν τοῦ Διομήδους ἀσπίδα νύσσει· διὸ οὐδὲ γενναῖόν τι δρᾷ ὡς μηδὲ προθέμενος· Διομήδης δὲ κακοτέχνως τὸν ἀγῶνα μέτεισιν, ἐπὶ τῷ αὐχένι πανουργευόμενος· ὅθεν Αἴαντι περιδδείσαντες Ἀχαιοὶ, ἑώρων γὰρ τοὺς κρείττονας ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τούτῳ δυστυχοῦντας καὶ ἡττωμένους, παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια, ὡς καὶ προεγράφη, ἀνελέσθαι ἶσα. Ἀχιλλεὺς δὲ τῷ Διομήδει μέγα φάσγανον τὸ ῥηθὲν ἔδωκεν ὡς νικητῇ, σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ εὐτμήτῳ τελαμῶνι. εἰ δὲ μὴ ἔψαυσεν ἐνδίνων, ἀλλὰ τὸ αἰὲν κυρεῖν, ἤγουν ἐπιτυγχάνειν, ἀντὶ ψαύσεως ἦν. τάχα γὰρ καὶ τούτου μόνου τὸ πλέον ἐστοχάζοντο. ἡ δέ γε τῶν λοιπῶν ὅπλων ἀνάληψις καὶ ὁ μερισμὸς αὐτῶν σιγᾶται διὰ τὸ συνεπινοῆσθαι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι καθ᾽ Ὅμηρον οὐ τὴν πλευρὰν μόνην τρωτὸς ἦν ὁ Αἴας, ὡς οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον εἶπον, εἴ περ ὁ Διομήδης καταθαῤῥεῖ τοῦ αὐχένος διὰ τὸ τοῦ *λοιποῦ κατάφρακτον σώματος, ἐκράτησε δὲ φήμη τοῦ μηδαμοῦ τρωτὸν ἢ βλητὸν εἶναι τὸν Αἴαντα, εἰ μὴ ὅτι γε κατὰ μόνην πλευρὰν, ἐπεὶ οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος εὕρηται τρωθείς. ὡς δ᾽ ἐν ἅπασι τοῖς ἀγῶσι δυστυχῶς ἔσχεν ὁ Σαλαμίνιος, προέγνωται. οὔτε γὰρ παλαίσας εὖ ἀπήλλαξε, καὶ νῦν δεύτερος ἥκει, καὶ τὸν σόλον δὲ μετ᾽ ὀλίγα οὐ πρὸς νίκην ῥίψει. ὁ δὲ τοξικὸς ἀγὼν καὶ τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Τεῦκρον οὐ νικῶντα ἕξει. (Vers. 822.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ περιδεισαντες, καὶ τὸ ἐκέλευσαν. φθάνουσι γὰρ οἱ θεαταὶ πόθῳ τῶν ἀριστέων λύσαντες τὴν συμπλοκὴν, ἵνα μὴ εἰς κακὸν μέγα τελευτήσῃ ὁ ἀγών. Ὅρα δ᾽ ἐν τούτοις καὶ τὸ ἔπειτα, ὡς ἐν τῷ, Αἴας μὲν ἔπειτα ἀσπίδα νύξεν, ἀργὸν κεῖται, ἐν δὲ τῷ, Τυδείδης δ᾽ ἂρ ἔπειτα, τὸ μετὰ ταῦτα χρονικῶς δηλοῖ. (Vers. 826.) Ὅτι τοῖς δισκεύουσιν Ἀχιλλεὺς θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον, τὸν, ἤγουν ὃν, πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα *σθένος Ἠετίωνος, ἤγουν ἔῤῥιπτεν Ἠετίων, ὁ πενθερὸς Ἕκτορος· Ἀχιλλεὺς δὲ κτείνας ἐκεῖνον τὸν σόλον ἄγετο ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοις κτεάτεσσι. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ὅτι ἐνοσφίζετό τι τῆς λείας ὁ πολέμαρχος, τυχὸν δὲ καὶ κατὰ λάχος ἐδόθη αὐτῷ, καὶ ὅτι μόνῳ τῷ νικήσαντι γέρας ἐνταῦθα ὁ σόλος, δευτερεῖον δὲ οὐκ ἔστι· καὶ ὅτι τὸ ῥίπτειν, ὅ ἐστιν ἀφιέναι καὶ πέμπειν, καιρία λέξις ἐπὶ σόλου, ὅ ἐστι δίσκου, διὸ καὶ τρὶς ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ χρᾶται αὐτῇ ὁ ποιητής· καὶ ὅτι ἐθελήσας μετρῆσαι τὸν τοιοῦτον σόλον οὐ σταθμῷ παριστᾷ, ἀλ*λὰ τῇ ἐξ αὐτοῦ πολυχρονίῳ χρήσει 1457

ἐμφαίνει τὸ μέγεθος, εἰπών· εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροὶ, ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς χρεώμενος. ὅ περ ἐφερμηνεύων φησίν· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου ποιμὴν, οὐδ' ἀροτὴρ, εἶσιν ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει, τουτέστιν οὐκ ἀγρόθεν εἰς τὴν πόλιν ἥξει κατὰ σιδήρου χρείαν ποιμὴν αὐτοῦ ἢ ἀροτὴρ, ἀλλ' ὁ χρώμενος τῷ σόλῳ παρέξει αὐτοῖς, εἰς πολυετῆ δαπάνην τὸν σόλον κτησάμενος. οἰκονομικὸν δὲ καὶ τοῦτο παραλάλημα τῷ ποιητῇ, ὑποτιθεμένῳ *χρῆσθαι καὶ τοῖς ἐπάθλοις εἰς οἰκωφελίαν. πολυειδείας δὲ Ὁμηρικῆς καὶ τὸ παραδοῦναι ἆθλον ἐνταῦθα, οὗ περ οἱ δεύτεροι κερδαίνουσιν οὐδὲν ἀλλ' ἢ μόνον αἰσχύνην, ὡς εἰκός. γίνεται δὲ σόλος μὲν παρὰ τὸ σεύεσθαι ὅλος, τουτέστι περιδεδινῆσθαι. σφαιροειδὴς γὰρ *ἦν. οὕτω δέ πως καὶ ἡ σωλήν. ἐκεῖνος 1332
μέντοι γίνεται κατὰ κρᾶσιν δύο ō, τοῦ τε ῥηματικοῦ τοῦ γινομένου ἀπὸ τοῦ σέω σεύω καὶ τοῦ ὅλος, οἱονεὶ σοολὴν, καὶ κράσει σωλήν. δῆλον δ' ὅτι Σόλος καὶ πόλεως ὄνομα, ἧς οἱ πολῖται Σολεῖς. ἦσαν δὲ καὶ Κύπριοι Σόλοι, ὧν ἱστορεῖται βασιλεὺς Εὔνοστος, ὁμώνυμος Εὐνόστῳ, δαίμονι ἐπιμυλίῳ, περὶ οὗ καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. ὡς δὲ καὶ ὁ σολοικισμὸς τοιαύτης Σόλου ἢ τοιούτων Σόλων ἐστὶ σύνθεσις, ἐν τοῖς τοῦ περιηγητοῦ κεῖται. δοκεῖ δὲ καὶ ὁ νομοθέτης Σόλων ἐκεῖθεν παρωνομάσθαι. Αὐτοχόωνος δὲ ὁ αὕτως καὶ εἰκῇ κεχωνευμένος ἐπ' οὐδενὶ ἄλλῳ χρησίμῳ τέλει ἀλλ' ἢ μόνον ἐπὶ γυμνασίῳ. ἐντεῦθεν δὲ καὶ χαλκοῦν αὐτὸν εἶναι τινὲς οἴονται. σίδηρος γάρ, φασιν, οὐ χωνεύεται. εἰ δὲ καὶ σίδηρος ἐξ αὐτοῦ πορίζεσθαι τοῖς ἀγρόταις λέγεται, ἀλλὰ τοῦτο διὰ τὸ εἰς σίδηρόν φασιν ἀντικαταλλάσσεσθαι. εἰ δ' ἄρα τις καὶ σιδηροῦν αὐτόν, φασι, δέχεται, καταχρηστικῶς ἂν αὐτοχόωνος λέγοιτο. καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτω. *εἰ δέ τις μάθοι, ὅπως τὴν ἀρχὴν τὰ σιδηρᾶ μέταλλα πυρὶ τηκόμενα καταστάζουσιν, οὐκ ἂν κατάχρησιν τῆς τοῦ σιδηροῦ σόλου καταγνῷ χωνείας, ὅτε τις ἐπίτηδες αὐτὸν μεθοδεύοι ἐν τῷ χωνεύειν μέταλλα. ἦσαν δὲ καὶ λίθινοι δίσκοι, ὁποῖος καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ μεσόθι ἔχων ὀπὴν, ἧς διείρετο καλώδιον, ἐξ οὗ μετεωρίζοντες ἐῤῥίπτουν αὐτόν. Παυσανίας δέ φησιν ὅτι αὐτοχόωνος ὁ ἐξ αὐτοῦ τοῦ χώνου ἄλλην μηδεμίαν προσηλειφὼς ἐπισκευήν. καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα ἡ αὐτὸς ἀντωνυμία σύγκειται. ἡ δέ γε αὐτόχθων ἑστία ἡ τοῦ Χείρωνος ἀλλοίαν ἔχει τὴν σύνθεσιν. δηλοῖ γὰρ τὴν αὐτοφυῆ καὶ σπηλαιώδη, ἣν ἕτερός τις λέγει αὐτόροφον. ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ ἐλθὼν αὐτόματος ἀδελφὸς εἰς δαῖτα ὁμοιότητα ἔχει ἄλλως πρὸς τὸν ἐφεξῆς που ῥηθησόμενον αὐθέντην, ὅ ἐστι αὐτοφόντην. οἱ αὐτερέται δὲ ἄλλο τι δηλοῦσιν, ὅτι δηλαδὴ οἱ αὐτοὶ ἐρέται εἰσὶ καὶ ὁπλῖται. ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ αὐτοχόωνον τὸ αὐτοκάβδαλον καὶ τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ αὐτόξυλον ἔκπωμα, καὶ ὅλως ὅσα ἔργα οὐκ εἰς κάλλος ἐσκεύασται. (Vers. 834.) Τὸ δὲ χρεώμενος πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ē κατὰ τὴν ἄρχουσαν, ὁποῖον καὶ τὸ μεμνέῳτο, οὗ τὸ ἀπαθὲς δίχα τοῦ ē, ὡς δηλοῖ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ, οὐδαμῶς μεμνῴμεθα. (Vers. 832.) Ἐν δὲ τῷ, εἴ οἱ καὶ μάλα *ἀπόπροθι ἀγροὶ, ὅρα τὸ τῆς ἀντωνυμίας ἀόριστον εἴτε ἀγνώριστον. οὐ γὰρ δῆλον ποίῳ οἷ, ὅ ἐστιν αὐτῷ, μακρὰν οἱ ἀγροὶ, ὥς περ ἄδηλον καὶ τίς ὁ δώσων ἐν τῷ, ἀλλὰ παρέξει. εἰ μὴ ἄρα ἢ ἔξωθέν τις προσλήψεται τὸν τοῦ σόλου κτήτορα, ἢ ἀναγάγῃ πρὸς τὸ χρεώμενος, ἵνα λέγῃ ὅτι ὁ χρώμενος τῷ σόλῳ, εἴ οἱ καὶ μάλα μακρὰν ἀγροὶ πίονες, ἕξει αὐτὸν ἐπὶ πολύ. Τὸ δὲ, εἰ καὶ μάλα μακρὰν ἀγροὶ, διὰ τοὺς καθ' Ἑλλάδα τόπους εἴρηται. εἰ γάρ, φησι, καὶ ἀποκναίει τινὰ τὸ μήκιστον τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ σόλου χρειῶδές τε καὶ πολύχρηστον ἐφελκύσεται τὸν νικητὴν μὴ ἀμελῆσαι νῦν αὐτοῦ. Τὸ δὲ πίονες αὔξει τὸ τοῦ σόλου μέγεθος. οἱ γὰρ τοιοῦτοι καὶ πολλοῦ τοῦ σιδήρου διὰ τὸ τῆς ἐργατείας συχνόν τε καὶ ἐπιμελὲς δέονται. κεῖται δὲ καὶ εἰς βιωτικὴν παραγγελίαν, ὡς μὴ δέον ὂν ἀγροὺς κτᾶσθαί που, εἰ μὴ γῆν εὑρήσει τις πίονα. (Vers. 834.) Τὸ δὲ ἀτεμβόμενος σκορακιστέον μὲν ἐν γραφῇ πεζῇ, δηλοῖ δὲ καὶ νῦν συνήθως τὸ στερισκόμενος. σκοπητέον δὲ διὰ ζητήσεως εἴτε καὶ ὁ ἁπλῶς δίσκος σόλος που εὕρηται, εἴτε καὶ μόνῳ τῷ αὐτοχοώνῳ κεκλήρωται τοὔνομα. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν σόλον. (Vers. 836.) Ὦρτο δέ, φησι, μενεπτόλεμος Πολυποίτης, ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο, ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, *καὶ δῖος Ἐπειὸς, δισκεύσοντες οὗτοι· ἑξείης δ' ἵσταντο· σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειός· ἧκε δὲ δινήσας, ὡς ἔθος· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί. δεύτερος δ' αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος. τὸ τρίτον δ' αὖ ἔῤῥιψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντα ἢ πάντων. ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης, ὅσσον τίς τ' ἔῤῥιψε καλαύρωπα βουκόλος ἀνὴρ, ἡ δέ θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας,

τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε. τοὶ δ᾽ ἐβόησαν, οἱ θεώμενοι δηλαδή. καὶ ἔστι καὶ νῦν ἡ βοὴ διὰ τὸν νικητήν. Ὅρα δὲ κἀνταῦθα τὸν ποιητὴν ἀφειδῆ τῶν ἐπιθέτων συνήθως. τὸν μὲν γὰρ νικήσαντα
Πολυποίτην δὶς μενεπτόλεμον λέγει, ὥς περ καὶ δῖον τὸν Ἐπειὸν, ὃς τέταρτος μὲν ἠρίθμηται, πρῶ- 1458
τος δὲ ἀφῆκε τὸν σόλον διά τε τὸ τῆς φράσεως συνεχὲς, καὶ ἵνα δὲ μὴ μακρὸς γέλως ταθείη, ἀλλ᾽ ἐγκοπείη ταῖς ἐφεξῆς ῥίψεσι. τὸ δὲ Λεοντέα, ὃν ἁπλῶς ἀφεῖναι εἶπε μηδέν τι πλέον ἐπισημηνάμενος περὶ αὐτοῦ διὰ τὸ τῆς τοῦ σόλου ἀφέσεως ἀφανὲς, πλείοσιν ἐπιθέτοις τῶν ἄλλων κοσμεῖ, εἰπών· Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο, καὶ, Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος. τὸν δὲ Αἴαντα Τελαμωνιάδην καὶ μέγαν Τελαμώνιον Αἴαντα καλεῖ. Τὸ δὲ ἑξείης, ἕτερον ὂν τοῦ *μεταστοιχεὶ, τὴν κατὰ μέτωπον πάντως τάξιν δηλοῖ. (Vers. 840.) Τὸ δὲ, γέλασαν Ἀχαιοὶ, τὸ τῆς ῥίψεώς τε δηλοῖ ἀγεννὲς, καὶ ὅτι, φασὶν, οὐδὲ τοὺς πόδας τάχα διέστησεν, οὐδὲ τὰς χεῖρας τεχνικῶς ἐσχημάτισε. Τὸ δὲ ἀφέηκεν, ὥς περ καὶ τὸ ἧκε, ταὐτόν ἐστι τῷ ἔρριψε. (Vers. 843.) Τὸ δὲ, σήματα πάντα, τὰ τῶν δύο δηλοῖ. καὶ εἶχε μὲν δύο εἰπεῖν ἢ δοιώ· χαίρει δὲ πάντα λέγων καὶ πάντας καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται. εἰ δὲ ἐν τῷ ὑπέρβαλεν εἶχεν εἰπεῖν, ὑπέρπτατο σήματα πάντα, ἀλλ᾽ ἐσίγησεν αὐτὸ φυλάξας τὴν τοιαύτην λέξιν τῇ καλαύροπι, ἵνα μὴ τὴν τῶν δισκευτῶν ἀρετὴν αἰσχύνῃ ὡς μὴ βαρέος ὄντος τοῦ δίσκου ἀλλ᾽ οἷον πτηνοῦ δι᾽ ἐλαφρότητα. (Vers. 845.) Καλαῦροψ δὲ ῥόπαλον ἐπικαμπὲς ἐν ἄκρῳ, οὗ τὸ κάλον, ὅ ἐστι ξύλον, αὖ ῥέπει. ἅπαξ δὲ καὶ τοῦτο εἴρηται παρὰ τῷ ποιητῇ. ἴσως δὲ ὅμοιόν τι ἐστὶ καλαύροπι καὶ τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ ῥοικὸν λαγώβολον. ἀπὸ τοῦ ῥέπειν γάρ τινες ἐτυμολογοῦσι καὶ τὸ ῥοικόν. πέτεται δὲ κατὰ βοῦς, ὅτε, φασὶ, τυχὸν χρὴ συμμιγείσας αὐτὰς διακρῖναι. (Vers. 847.) Τὸ δὲ, ὑπέρβαλε παντὸς ἀγῶνος, οὐκ ἐξ ὀρθοῦ τὸ ῥῆμα ἔχει μετὰ γενικῆς, ἀλλ᾽ αὐτὸ μὲν ἀπὸ κοινοῦ προσυπακουόμενον ἔχει τὸ, σήματα πάντα, τὸ δὲ, παντὸς ἀγῶνος, ἔλλειψιν ἔχει προθέσεως, ἵνα ᾖ, διὰ παντὸς ἢ ἐπὶ παν*τὸς ἀγῶνος. Τὸ δὲ, τοὶ δ᾽ ἐβόησαν, τοῖς τε θεαταῖς ἔθιμον πάθος, καὶ τῷ ποιητῇ σύνηθες ἐπιφώνημα, ὅμοιον τῷ, ἴαχον δ᾽ ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ, καὶ τῷ, ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί. τοῦ δ᾽ αὐτοῦ τύπου καὶ τὸ, οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπ᾽ αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν, καὶ τὸ, γέλασαν δ᾽ ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ, καὶ τὸ, λαοὶ δ᾽ αὖ θηεῦντό τε θάμβησάν τε. (Vers. 844.) Ἰστέον δὲ ὡς οἱ κατὰ τὸν Πολυποίτην ἀφιέντες ἐν τῷ δισκεύειν ἀκρότονοι ἐλέγοντο, καθά, φασι, δηλοῖ τὸ, Ἱππῶναξ ὁ ποιητὴς, καίτοι μικρὸς ὢν τὸ σῶμα καὶ λεπτὸς, ὅμως ἀκρότονος οὗτος ἦν, ὡς πρὸς ἄλλοις καὶ κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστόν τι διάστημα, καὶ ταῦτα τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων, ὁποία καὶ ἡ κενὴ λήκυθος, οὐκ ἐχόντων βιαίαν φορὰν διὰ τὸ μὴ δύνασθαί, φασι, τὸν ἀέρα τέμνειν. (Vers. 850.) Ὅτι τοῖς τοξευταῖς Ἀχιλλεὺς ἐτίθει ἰόεντα σίδηρον, τουτέστι μέλανα, ὁμοίως τῷ, ἰοειδέα πόντον, ἢ ἐπι*τήδειον εἰς ἰοὺς, ἤγουν εἰς βελῶν ἐργασίαν, ἐξ οὗ νοεῖται ὁ καθαρὸς, ἡ γὰρ λεπτή, φασι, κατατομὴ καθαροῦ δεῖται σιδήρου, ἢ τὸν μάλιστα ἰοῦ δεκτικόν. εἶτα ἑρμηνεύων ὡς καὶ εἰδοπεποίηται ὁ τεθεὶς σίδηρος, ἐπάγει, ὅτι κὰδ δ᾽ ἐτίθει
1333 δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ᾽ ἡμι*πέλεκκα. οἷς ἐπιφέρων τὰ ἑξῆς φησίν· ἱστὸν δ᾽ ἔστησε νηὸς κυανοπρῴροιο τηλοῦ ἐπὶ ψαμμάθοις, ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσε ποδὸς, ἧς ἄρ᾽ ἀνώγει τοξεύειν· ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν, πάντας ἀειράμενος πελέκεας κλισίηνδε φέρεσθαι, ἢ φερέσθω· ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ ὄρνιθος ἁμαρτὼν, ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος, ὁ δ᾽ οἴσεται ἡμιπέλεκκα. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα (Vers. 858.) συνήθως προτεθειμένον τὸν γὰρ σύνδεσμον· τὸ γὰρ ἀκόλουθον οὕτως, ὁ δ᾽ οἴσεται
ἡμιπέλεκκα, ἥσσων *γὰρ δὴ ἐκεῖνος· καὶ ὅτι ἐν τῷ, ὃς μέν κε βάλῃ πέλειαν, λείπει τὸ εἰπὼν ἤ τι τοιοῦτον· 1459
καὶ φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι ἀπροσδοκήτως ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ διηγηματικοῦ μετέβη ἐπὶ τὸ μιμητικόν. ἕως μὲν γὰρ τοῦ, ἀνώγει τοξεύειν, αὐτὸς ὁ ποιητὴς διηγεῖτο· ἀπὸ δὲ τοῦ, ὃς μὲν βάλῃ τρήρωνα πέλειαν καὶ ἑξῆς, μιμεῖται, τί ἂν εἶπεν ὁ Ἀχιλλεύς. οὕτω καὶ πρὸ τούτου ἐσχημάτισται τὸ μηκέτ᾽ ἐρείδεσθον καὶ τὰ ἑξῆς. (Vers. 854.) Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ, πέλειαν δῆσεν ἐκ ποδὸς, συνακουστέον τὸ καὶ καθεσθῆναι τὴν πέλειαν εὐθὺς καὶ δοῦναι εἰς σκοπὸν βέλους *ἑαυτήν· καὶ ὅτι παροιμία ἐπὶ τῶν ἁπλουστάτων τὸ ἡμένη πελειὰς διὰ τὸ εὔηθες τοῦ ζῴου. (Vers. 851.) Τὸ δὲ ἡμιπέλεκκα διὰ μέτρον κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ διπλάζει τὸ κ. σημαίνει δὲ μονοστόμους πελέκεις. καὶ δοκεῖ Ἀττικὸν μὲν καὶ κοινὸν εἶναι τὸ πελέκεας, Αἰολικὸν δὲ τὸ ἡμιπέλεκκα. καὶ ἦν μὲν καὶ τὸ πελέκεας δυσχερὲς εἰς μέτρον, εἰ μὴ συνίζησαν αἱ δύο τελευταῖαι βραχεῖαι εἰς μίαν μακράν· τὸ δὲ ἡμιπέλεκκα οὐδ᾽ ἂν αὐτὸ

χρηστὸν ἐγένετο ἡρωικῷ ἔπει δίχα τῆς τοῦ κ̄ διπλόης. (Vers. 852.) *Τὸ δὲ, ἱστὸν ἔστησε, τρόπος ἐστὶν*
*ἐτυμολογι*κὸς, κείμενος καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐπὶ τοῦ τῆς Πηνελόπης ἱστοῦ. Τὸ δὲ νηὸς πρὸς διαστολὴν*
τοῦ ὑφαντικοῦ εἴρηται ἱστοῦ. Τὸ δὲ κυανοπρώρου παρατετήρηται διεστάλθαι τῶν τοῦ Ὀδυσσέως.
μόναι γὰρ, ὡς καὶ προϊστόρηται, αἱ ἐξ Ἰθάκης νῆες μιλτοπάρῃοι. (Vers. 853.) *Τὸ δὲ τηλοῦ διὰ*
τὴν τοξικὴν ἐκηβολίαν εἶπε, καὶ διότι τὸ τόξον τηλεβόλον ἐστὶν ὄργανον. (Vers. 854.) *Μήρινθος δὲ*
λεπτὴ σχοῖνος. ἡ δὲ ταύτης κυριολεξία ἐπιμονὴν πεποίηκε, πεντάκις ἐνταῦθα χρησαμένου τοῦ ποιητοῦ
τῇ λέξει. Ἰστέον δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν μήρινθον οἶδε, Παυσανίας δὲ καὶ μετὰ τοῦ σ̄ σμηρίνθους τινάς·
λέγει γὰρ ἐν τῷ καθ᾽ αὑτὸν λεξικῷ ὅτι σμήρινθοι δεσμοὶ ἢ σπασμοί. Πλάτων Νόμων πρώτῳ· ταῦτα
τὰ πάθη, νεῦρα ἢ σμήρινθοί τινες ἐνιοῦσαι, σπῶσί τε ἡμᾶς καὶ ἀλλήλοις ἀνθέλκουσιν. ἐκ τοῦ μερί-
ζεσθαι δὲ ἡ λεπτὴ μήρινθος τροπῇ, ὁποίαν πάσχει καὶ τὸ μερμηρίζειν καὶ ὁ μηρὸς καὶ μέρμηραι αἱ
*φροντίδες. δο*κοίη γὰρ ἂν συντεθεῖσθαι μὲν καὶ ἐστοιβάσθαι τὸ παχὺ, μεμερίσθαι δὲ τὸ λεπτόν.*
λεπτὴ δὲ ἡ μήρινθος, ἵνα διακοπεῖσα μετ᾽ ὀλίγα ῥᾷον καὶ ἀπολύσασα τὴν πέλειαν ἀστεῖον ἀποτελέσῃ
τὸν ἄεθλον. ἥσσονα δὲ λέγει τὸν τοῦ μηρίνθου μὲν τυχόντα, τῆς δὲ ὄρνιθος ἁμαρτόντα, ἐπεὶ κἂν τοῦ
λεπτοτάτου ἔτυχεν, ἀλλ᾽ οὐχ᾽ ἑκών. τί γὰρ μὴ μᾶλλον τοῦ μείζονος τυγχάνει, ὃ καὶ εἰς σκοπὸν κεῖται;
καὶ ἰστέον ὡς, εἰ μὴ προεῖπε τὸ περὶ τῆς μηρίνθου, εἶχεν ἂν ὕστερον λόγους, καθά φασι καὶ οἱ πα-
λαιοὶ, ὁ τῆς μηρίνθου τυχὼν, ἀντιποιούμενος τοῦ ἄθλου, ὡς οἷα τοῦ δυστυχεστέρου ἐπιτυχών. ἔστι
δὲ ἡ εἰς τοῦτο παλαιὰ φράσις τοιαύτη, ὡς, εἰ μὴ προεῖπε περὶ τῆς μηρίνθου, ἐναγώνιον ἂν ὕστερον ἦν
συμβεβηκός. Ἰστέον δὲ ὅτι τοιοῦτόν τι καὶ τὸ κατὰ τὸν περιφερόμενον χρυσοῦν δακτύλιον, ὃς τριχὸς
μὲν ἐξήρτητο, ἐκρέματο δὲ ὑπὲρ στομίου φρέατος. καὶ ἔδει τοῦ δακτυλίου διοϊστεῦσαι τὸν εἰς τοῦτο
λαχόντα. εἰ μὲν δὴ τούτου ἔτυχεν, εὐστόχησεν ἄν· εἰ δὲ τὴν τρίχα ἔβαλε, τῷ λεπτοτάτῳ μὲν προσέ-
βαλεν, ἔξω δὲ σκοποῦ τοξεύσας εἶχεν οὐδὲν χάριτος. ὅτι δὲ δυσχερὲς ἐνταῦθα καὶ τὸ τῆς περιστερᾶς,
δῆλον. τοῦ ἑνός τε γὰρ, φασι, δέδεται ποδὸς, πτερυσσομένη δὲ δυσχερής ἐστιν εἰς βολήν. κατὰ δὴ
*ταύτης κληροῦνται ὥς περ *οἱ ἱππεῖς ἐν τῷ πρώτῳ ἀγῶνι, οὕτω νῦν οἱ τοξόται. κλήρους γάρ, φησιν,*
ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες, ἐπειδὴ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης δεῖ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύ-
τερον. καὶ τὸ μὲν τῆς τύχης ἔσχε (Vers. 862.) *Τεῦκρος. πρῶτος γὰρ κλήρῳ ἔλαχε. τὰ δὲ εἰς ἀρετὴν*
οὐκ ἐπιτυχῶς ἔσχεν, ἐπεὶ μηδ᾽ αὐτὸς εὔξατο, καθὰ φανεῖται. αὐτίκα μὲν γὰρ ἰὸν ἧκεν ἐπικρατέως, οὐδ᾽
ἠπείλησεν ἄνακτι ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην, ὃ δήπου καὶ περὶ ἄλλου τινὸς προε-
γράφη. ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, μέγηρε γάρ οἱ τό γ᾽ Ἀπόλλων· αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα, τῇ
δέδετ᾽ ὄρνις, ἀντικρὺ δ᾽ ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός. ἡ μὲν ἔπειτ᾽ ἤιξε πρὸς οὐρανόν. ἡ δὲ
παρείθη μήρινθος, ὅ ἐστιν ἐχαλάσθη ποτὶ γαῖαν. ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί. σπερχόμενος δ᾽ ἄρα
(Vers. 870.) *Μηριόνης ἐξείρυσεν, ὅ ἐστιν ἐξείλκυσε, χειρὸς, τῆς τοῦ Τεύκρου δηλαδὴ, τόξον. ἀτὰρ*
δὴ ὀϊστὸν ἔχε, ἤγουν εἶχε, πάλαι ὡς ἴθυνεν. αὐτίκα δ᾽ ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι ἀρνῶν ἑκατόμβην,
ὁποίαν που καὶ ὁ Πάνδαρος, ὡς οὕτως εἰωθὸς ὂν εὔχεσθαι τοὺς τοξεύοντας. ὕψι δ᾽ ὑπαὶ νεφέων εἶδε
τρήρωνα πέλειαν. τῇ ῥ᾽ ὅγε, ἤγουν ἐκεῖ δὴ οὗτος, δινεύουσαν ὑπὸ πτερύγος βάλε μέσσης, ἢ μέσσην·
*ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ πρόσθεν Μηριόναο *πάγη ποδός· αὐτὰρ ὄρνις ἱστῷ τῷ*
ῥηθέντι ἐφεζομένη αὐχέν᾽ ὑπεκρέμασε, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν, ἤγουν ἡ δὲ τῶν πτερῶν πυκνότης
ἐξέκλινεν, ὡς ἢ ἀραιωθεῖσα τῇ παρέσει ἢ ψιλωθεῖσα τῇ βολῇ. ὠκὺς δ᾽ ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τοῦτο
1460 *δὴ τὸ τοῖς ὠκυμόροις ἐπιλεγόμενον· τῆλε δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ κάππεσε, μικρόν τι δηλαδὴ ἐπικαθεσθεῖσα τῷ*
τῆς νηὸς ἱστῷ, εἶτα ἐν τῷ ἐκπετασθῆναι ἐκψύξασα καὶ καταπεσοῦσα. λαοὶ δ᾽ αὖ (Vers. 881.)
θηεῦντό τε, ὡς καὶ προεγράφη, θάμβησάν τε, μάλιστα μὲν δηλονότι τὸ τοῦ Μηριόνου περισπερχὲς
*καὶ εὔστοχον, τάχα δὲ καὶ τὸ τοῦ Τεύκρου δυστυχὲς, ἐφ᾽ οἷς οὕτω παρ᾽ ὀλίγον ἦλθε τοῦ *τυχεῖν, καὶ* 1334
τὴν τοῦ ὀϊστοῦ δὲ κατάπτωσιν ἐγγὺς τοῦ Μηριόνου, καὶ ὡς ἡ ὄρνις, μὴ ἔχουσα πόῤῥω που φυγεῖν, κα-
θῆκεν ἑαυτὴν αὖθις ὅθεν ἐξεπετάσθη. ἔχει δέ τι γραφικὸν εἰς θέαν καὶ τὸ τοῦ αὐχένος ἀποκρέμασμα,
καὶ ἡ τῶν πτερῶν χαλαρότης, ὁποίαν καὶ Πίνδαρος Ὁμηρικῷ ζήλῳ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν Δία ἔπλασεν
ἀετοῦ. (Vers. 877.) *Ἰστέον δὲ ὡς ἡ πρὸ ποδὸς τοῦ Μηριόνου κατάπτωσις τοῦ βέλους νοεῖν δίδωσιν,*
ὅτι τμηθήσης τῆς μηρίνθου ἐπάνω αὐτοῦ ἐπετάσθη ἡ πελεία, καὶ οὕτω βληθείσης αὐτῆς κατῆλθε

τὸ βέλος ὡς ἐπὶ τὸν βαλόντα κατά τινα κάθετον. (Vers. 870.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πολλῶν ἐκδόσεων Ὁμηρικῶν γενομένων, ὡς καὶ προδεδήλωται, ἡ Μασσαλιωτικὴ ἔκδοσις κατὰ τοὺς παλαιοὺς δυσὶ τόξοις χρωμένους ἐνταῦθα τοὺς ἠγωνισμένους ποιεῖ, μεταγράφουσα οὕτως· σπερχόμενος δ᾽ ἄρα Μηριόνης ἐπεθήκατ᾽ ὀϊστὸν τόξῳ· ἐν γὰρ χερσὶν ἔχε πάλαι ὡς ἴθυνεν. Ἀντίμαχος δὲ οὕτω γράφει· σπερχόμενος δ᾽ ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε Τεύκρου τόξον· χερσὶ δ᾽ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι ὡς ἴθυνεν, συντρέχων μὲν αὐτὸς τῷ Ὁμήρῳ, σαφέστερον δὲ μεταγράψας. ἑνὶ γὰρ τόξῳ ἠγωνίσαντο οἱ τοξόται, ὡς καὶ *οἱ δισκευταὶ σόλῳ ἑνί. διὸ τοξεύσαντος Τεύκρου ἁρπάζει τόξον ὁ Μηριόνης κατὰ σπουδὴν, ὡς ἂν μὴ φύγῃ τὸ πτηνόν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι φεύγων ὁ ποιητὴς παρήχησιν φλύαρον οὐδαμοῦ τὸν Μηριόνην τῇ μηρίνθῳ παρέθετο, ἵνα μὴ δόξῃ παιγνήμων εἶναι. ἴσως δ᾽ ἄν τις οἰηθείη ὡς διὰ τοῦτο καὶ τὸν Τεῦκρον ἁμαρτόντα μὲν πλάττει τῆς ὄρνιθος, τυχόντα δὲ τῆς μηρίνθου, ἵνα μὴ μεμνημένος ἐγγὺς Μηριόνου καὶ μηρίνθου περιπέσοι ἄκων ψυχρότητι.* (Vers. 863.) *Τὸ δὲ ἐπικρατέως οὐ μόνον γενναιότητα δηλοῖ ῥωμαλέαν ἀνδρὸς, ἀλλά τι καὶ ψεκτόν· ἀγερωχίαν γὰρ ἀλαζονικὴν, δι᾽ ἣν οὐδὲ εὔξατο Τεῦκρος ἀρνῶν ἑκατόμβην. ὃ καὶ σημείωσαι διὰ τὸ ἀκύρως λεχθῆναι κατὰ τὸ, νέκταρ ἐῳνοχόει· καὶ ἵπποι ἐβουκολοῦντο· καὶ, ἐχειρονόμησε σκέλεσι· καὶ, ἐκέρασεν ἐν χρυσῷ δέπαϊ· μάλιστα δὲ κατὰ τὸ, ὠῶν ἑκατόμβην, καὶ ὅσα τοιαῦτα προεσημειώθησαν. μοσχαρίων μὲν γὰρ ἑκατόμβην ἔστιν εἰπεῖν, ἀρνῶν δὲ οὐκ ἂν κυριολεκτικῶς. Τὸ δὲ, οὐδ᾽ ἠπείλησεν ἄνακτι, ἀσαφῶς ἔχει καὶ διθυραμβικῶς, οἷα ἠπειγμένως φρασθέν. καὶ τέως μὲν μετ᾽ ὀλίγον διασαφεῖται τὸ ἄνακτι ἐν τῷ, μέγηρε γὰρ Ἀπόλλων, ὡς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐξοχικῶς ῥηθέντος ἄνακτος. ἑξῆς δὲ αὐτίκα τὸ ὅλον περιφραστικῶς ἑρμηνεύεται νόημα ἐν τῷ, ἠπεί*λησεν Ἀπόλλωνι ἀρνῶν ἑκατόμβην, τουτέστιν ηὔξατο, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἀπειλὴ ἡ μετά τινος ἀρᾶς ἐκφόβησις. γίνεται δὲ τὸ μὲν μεγαίρειν ἀπὸ τοῦ μέγα καὶ τοῦ αἴρω· ὁ γὰρ μεγαίρων ἤτοι φθονῶν τὸ μεγαλεῖον αἴρει πως τοῦ φθονουμένου. Τὸ δὲ ἀπειλεῖν ἐπὶ μὲν εὐχῆς κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρὰ τὰς πέλας ἤτοι φιάλας, αἷς ἔσπενδον, πλεονασμῷ τοῦ ι· ἐπὶ δὲ τῆς ὀργίλου παρὰ τὸ ἄπο ἐλέους εἶναι ἢ ἄπο εἰλεῖν ἀφοριστικῶς τὸν ἐκφοβούμενον.* (Vers. 868.) *Τὸ δὲ, πρὸς οὐρανὸν, ὅτι τὸ ὑψοῦ δηλοῖ, ἑρμηνεύει ὁ ποιητὴς, εἰπών· ὕψι δ᾽ ὑπαὶ νεφέων, ἤγουν ὑψοῦ ὑπὸ τὰ νέφη, ὅ ἐστιν ὑποκάτω τῶν νεφῶν. ᾧ περ ὅμοιον καὶ τὸ, ὑπὸ πτερύγος βάλε μέσης, ἤγουν ὑπὸ τὴν πτερύγα.* (Vers. 871.) *Ἐν δὲ τῷ, ὀϊστὸν ἔχε πάλαι, φανερῶς τὸ πάλαι ἐπὶ ὀλιγίστου χρόνου ἔθετο, ταὐτὸν ὂν τῷ πρότερον.* (Vers. 875.) *Τὸ δὲ πτερύγος, ὃ δηλοῖ τὸ σαρκῶδες τῆς πτέρυγος, κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν τῇ β′ ῥαψῳδίᾳ παροξύνει Ἀρίσταρχος, τῶν ἄλλων προπαροξυνόντων ὡς τὸ, ὄρτυγος.* (Vers. 879.) *Τὸ δὲ ἀπεκρέμασεν οὐκ ἔχει μεταληφθῆναι εἰς λέξιν κρείττονα.* *(Vers. 886.) *Ὅτι ἥμονες ἄνδρες, ὅ ἐστιν ἀκοντισταὶ, ἀνέσταν· ἂν μὲν ἄρ᾽ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων, ἂν δ᾽ ἄρα Μηριόνης, θεράπων Ἰδομενῆος, ὃν ἡ προσεχὴς νίκη τῆς τοξείας ἐπῆρεν. Ὄγδοος δὲ καὶ τελευταῖος οὗτος ἀγὼν, ἐν ᾧ πρὸς Ἀχιλλέως τεθῆναι φησὶν εἰς ἀγῶνα κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος, κὰδ δὲ λέβητ᾽ ἄπυρον, ἤγουν, ὡς προεγράφη, ἀπύρωτον, βοὸς ἄξιον, ἀνθεμόεντα, ἤγουν ἀνθηρὸν, ἢ ἀναθηματικὸν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προγέγραπται. Ἀχιλλεὺς δὲ κωλύει* (Vers. 890.) *ἀγωνίσασθαι τὸν βασιλέα, εἰπών· Ἀτρείδη, ἴδμεν γὰρ, ὅσον προ-* 1461
*βέβη*κας ἁπάντων, ἠδ᾽ ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος· ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ᾽ ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας ἔρχευ, τὸν λέβητα δηλαδὴ τόνδε τὸν ἢ ὑποδεδειγμένον ἢ καὶ δεδομένον εὐθύς· ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωι πόρωμεν, ἤτοι δώσωμεν, εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλεις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε. καὶ ὁ βασιλεὺς πείθεται* (Vers. 895.) *καὶ λαβὼν περικαλλὲς ἄεθλον Ταλθυβίῳ τῷ κήρυκι δίδωσιν, ἢ ὥστε εἰς τὰς σκηνὰς καταθέσθαι, ἢ κατά τινας, ὡς δῶρον αὐτὸν ἔχειν, μεγαλοψύχως καὶ βασιλικῶς.* (Vers. 887.) *Καὶ ὅρα ὅτι καὶ μὴ Ἀχιλλέως εἰπόντος, ὄρνυσθε, οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε, ἢ ἄνδρε δύο περὶ τῶνδε κελεύομεν ἀγωνίσασθαι, ἢ ὅτι ἥμονας ἄνδρας τάδε ἄεθλα δε*δεγμένα κεῖται ἀγῶνι, ἢ ὅτι ὃς βάλῃ τοιῶσδε, ἐκεῖνος οἴσεται τόδε, ἃ δὴ προέλεγε τῶν ἀγώνων ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅμως ἀνέστησαν Ἀγαμέμνων καὶ Μηριόνης ἀγωνιούμενοι. καὶ τάχα μὲν κατὰ τὸ σιωπώμενον ἔφη τοιοῦτόν τι κἀνταῦθα ὁ ἀγωνοθέτης· ἴσως δὲ καὶ ἐπεὶ ὕστερος πάντων ἦν ὁ τῶν ἡμόνων ἀγὼν, οὐκ ἀναμένουσιν οἱ ἀθλεύσοντες κήρυγμα. καλῶς δέ, φασιν, ἀγῶνα τοιοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀγωνίζεται, ἔνθα οὐκ ἦν ἀνάγκη τῆς βασιλικῆς γυμνοῦσθαι στολῆς. ἠγωνίζοντο δὲ οἱ ἀκοντισταὶ, καθὰ καὶ οἱ δισκευταὶ, τίς*

πλέον ἀκοντίσας ἥσει, ὅ ἐστι πέμψει, ἀφήσει. φησὶ γοῦν Ὀδυσσεὺς παρὰ Φαίαξι, δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ. θαῤῥεῖ δὲ τὸν ἀγῶνα ὁ βασιλεὺς ὡς πανταχοῦ ἀκοντιστὴς ὢν εὔστοχος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀγῶνι πολλοὺς καὶ ποικίλους ἐκένωσε λόγους ὁ ποιητὴς, τῷ δὲ τελευταίῳ ἐπεξῆλθε συντομώτατα, καὶ ὡς ἐκεῖ τε καὶ ὧδε βασιλεὺς ἀγωνίζεται, ἀλλ' ὁ μὲν ἐκεῖ ἐπὶ τῷ δευτερείῳ ἤρισεν, ὁ δ' ἐνταῦθα τὸ πρωτεῖον ἔχει ἀναμφήριστον. Ὅτι δὲ οὐδ' ἀκλεὴς ὁ ὕστερος ἀγὼν, ὁ βασιλεὺς δείκνυσιν ὁ τοῦτον καθυποδύς. εἰ δὲ καὶ μὴ πολυτελὴς οὗτος κατὰ τὸ ἔπαθλον, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς φιλότιμος, οὐ μὴν φιλοχρήμων ἦν, καὶ ὡς Ἀχιλλεὺς ὠνείδισέ που, φιλο*κτέανος· διὸ οὐδ' ἀνέστη ἐπί τινι ἀέθλῳ ἑτέρῳ, οὗ μεῖζον τὶ ἔπαθλον, ἀλλ' ἐν τῷ τελευταίῳ καὶ οὐδὲ ἄλλως πολυζήλῳ, τιμῶν οὕτω καὶ ἑαυτὸν ὡς οὐ φιλοχρήμονα, καὶ τὸν κείμενον Πάτροκλον, καὶ δι' αὐτοῦ τὸν Ἀχιλλέα. (Vers. 890.) Ἐν δὲ τῷ, ἴδμεν γὰρ ὅσον προβέβηκας καὶ ἑξῆς, ὅρα πάλιν τὸν γὰρ σύνδεσμον προτεθέντα, οὗ ἀπόδοσις τὸ, ἀλλὰ σὺ μὲν, ἰσοδυναμοῦν τῷ, σὺ μὲν δὴ, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἐπεὶ ἴσμεν ὅσον ὑπερέχεις τῶν ἄλλων, σὺ μὲν δὴ τόδ' ἄεθλον ἔχε. πολλὴ δὲ τοῦ τοιούτου σχήματος χρῆσις καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Τὸ δὲ προβέβηκας ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς προέχεις. διὸ καὶ γενικῇ συντάσσεται, ἀσυνήθως μέν*τοι. κυρίως δὲ προβεβηκέναι ἐπὶ τῶν ἐν ὁδῷ ἢ δρόμῳ προβαινόντων. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἡλικίᾳ καὶ 1335
ἁπλῶς χρόνῳ προβεβηκέναι τις λέγεται. (Vers. 886.) Ἧμα δὲ τὸ ἀκόντισμα, καὶ ἥμων ὁ ἀκοντιστὴς, παρὰ τὸ ἵημι ἥσω τὸ πέμψω, ὅθεν καὶ ὁ ἀφέτης καὶ ἡ ἀφετηρία. (Vers. 890.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν, ἴδμεν ὅσον προβέβηκας ἁπάντων καὶ ὅσον δυνάμει ἔπλευ ἄριστος, ὑψηλῷ πρέπει ἀνδρί. εἰ δὲ καὶ νοήμων ἐκεῖνος, δύναται παρῳδηθέντος τοῦ, ἥμασι ῥηθῆναι δυνάμει τε καὶ νοήμασιν ἄριστος. (Vers. 894.) Τὸ δὲ, ἀτὰρ ποιήσομεν τόδε, εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλεις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε, ἤθους ἐστὶν εἴκειν φίλῳ ἐθέλοντος. Ἔνθα καὶ σημείωσαι τὸ κέλομαι ἁπλῶς λεχθὲν ἀντὶ τοῦ θέλων λέγω. οὐ γὰρ ἂν ὁ Ἀχιλλεὺς δεσποτικῶς τῷ βασιλεῖ κελεύειν ἐρεῖ. μυριαχοῦ δὲ τὸ τοιοῦτον εὕρηται σημαινόμενον. Ὡς δὲ τὸ, κατὰ μὲν ἔγχος, κατὰ δὲ λέβητα θῆκε, καὶ τὸ, ἀνέσταν, ἂν μὲν ἄρα Ἀγαμέμνων, ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, ἀναφορικὸν κάλλος ἔχουσι, δῆλον. (Vers. 891.) Δύναμιν δὲ κἀνταῦθα τὴν ἰσχὺν, ὅ ἐστι ῥώμην, ἔφη, καθὰ καὶ ἐν τῷ, ἀμυναίμην, εἰ μὴ δύναμίς γε πάρεστιν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ω. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ζεὺς κηδόμενος Ἕκτορος Θέτιν πρὸς Ἀχιλλέα πέμπει, ὅπως ἀποδῷ τοῦ ἥρωος τὸ σῶμα, Ἶριν δὲ πρὸς Πρίαμον, ὅπως λύτρα κομίσας Ἀχιλλεῖ τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς ἀπολάβοι. ὁ δὲ προπεμφθεὶς ὑπὸ Ἑρμοῦ, καὶ κοιμίσας τοὺς Ἑλληνικοὺς φύλακας, παραγίνεται πρὸς Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετεύσας αὐτὸν ἀπολαμβάνει τὸν υἱόν. καὶ *ἀνακομίσας εἰς τὴν πόλιν θάπτει, καὶ ἐπ' αὐτῷ δεῖπνον ἄγει.

1462 ΙΛΙΑΔΟΣ Ω. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑ.

Ὅτι ἐπιγραφὴ τῆς ῥαψῳδίας ταύτης ἔμμετρος αὕτη· ῶ, νέκυν Ἕκτορα πατρὶ λύτρων πόρεν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς, κοινὴ δὲ ἥδε· Ἕκτορος λύτρα. (Vers. 1.) Ὅτι ἀκροστιχὶς τῶν πρώτων πέντε τῆς ῥαψῳδίας ταύτης ἐπῶν λεύκη, ὅ περ καί τι πάθος δηλοῖ σωματικὸν, καὶ εἰς *φυτοῦ δὲ τέθειται ὄνομα. οὐκ ἐπιτηδεύθη δὲ τῷ ποιητῇ, ἀλλ' οὕτω παρατυχὸν τὸ τῆς ἀκροστιχίδος συνέπεσεν, ὁποῖα καὶ ἄλλα παραπίπτουσιν, εἰ καὶ μὴ τοιαῦτα. τῶν τινὲς γοῦν παλαιῶν ἀστείως περιεργαζόμενον ἐζήτουν στίχους εὑρέσθαι, ἐν οἷς ἢ τὰ τέλη καὶ αἱ ἀρχαὶ εἰς τὸ αὐτὸ φωνῆεν κατέληγον, οἷον, ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα, καὶ, εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε, ἢ ἐφ' ὧν στίχων ἀπὸ πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς δηλοῦται κύριον ὄνομα, οἷον, Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας. *ἢ ὧν στίχων ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ ποὺς σκεύους ἀπαρτίζει ὄνομα, οἷον ὅλμος μὲν ἀναφαίνεται ἐν τῷ, ἄλλο-

*μένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμὸς, μῦλος δὲ ἐν τῷ, μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅ περ κ᾽ οἴοιτο καὶ ἄλλος, λύρη δὲ ἐν τῷ, λυγρὸς ἐὼν, μή πού τι καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. οὕτω δὲ καί τινα ἐδώδιμα στίχοι φαίνουσιν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀρχαῖς καὶ λήξεσι. κεῖται γὰρ ἄρτος μὲν ἐν τῷ, ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος, μῆλα δὲ ἐν τῷ, μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. οἱ δὲ ταῦτα ἐνοπτρισάμενοι παρὰ τῷ ποιητῇ, εὑρόν*τες παρ᾽ αὐτῷ καὶ ἄσιγμον ἔπος τὸ, πάντ᾽ ἐθέλω δόμεναι καὶ οἴκοθεν ἄλλ᾽ ἐπιδοῦναι, ἀρχὴν ἐνδεδώκασιν εἰκαίου ζήλου καὶ πόνου τοῖς ὕστερον. λέγεται γοῦν καὶ Πινδάρῳ πονηθῆναι ἀσιγμοποιηθεῖσα ᾠδὴ, καὶ τῷ Ἑρμιονεῖ δὲ Λάσῳ ἄσιγμος ὕμνος εἰς Δήμητραν. Ὅτι οἰκεῖον λύσει ἀγῶνος ἢ ἁπλῶς συνάξεως λαοῦ τὸ, λῦτο δ᾽ ἀγὼν, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι ἐσκίδναντ᾽ ἰέναι. Ἀγὼν δὲ καὶ νῦν τὸ πλῆθος. παρὰ δὲ Βοιωτοῖς ἀγὼν τοὺς παλαιοὺς ἡ ἀγορά. ὅθεν καὶ ἀγορανόμος ὁ ἀγωνάρχης, καὶ παρ᾽ Αἰσχύλῳ ἀγώνιοι θεοὶ οἱ ἀγοραῖοι. ἐτυμολογεῖται δὲ ἀγὼν ἢ παρὰ τὸ ἄγω, ἢ ἀπὸ Ἀγώνου, ἡνιόχου, φασὶ, Πέλοπος, ἢ παρὰ τὴν ᾱ στέρησιν καὶ τὴν γωνίαν ἀγὼν, οἱονεὶ τόπος κυκλωτερὴς, γωνίαν οὐκ ἔχων, καὶ διὰ τοῦτο εὐρύς· καὶ Ὅμηρος *γὰρ φθάσας ἱερὸν κύκλον ἔφη τὴν ἀγορὰν, καὶ Σοφοκλῆς δέ που κυκλόεντα θῶκον ἀγορᾶς εὐκλεῆ λέγει, καὶ Εὐριπίδης δὲ οὕτως* 1463 *οἶδεν ἐν τῷ, ἀγορᾶς χραίνων κύκλον.* (Vers. 3.) *Ὅτι λύπην Ἀχιλλέως ὑπογράφων τὴν ἐπὶ Πατρόκλῳ, δι᾽ ἣν καὶ ἄσιτος καὶ ἄϋπνος ἦν, φησὶν ἃ καὶ ἐπὶ ἑτέρων ῥηθήσεταί τινων πασχόντων ὅμοια, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι δόρποιο μέδοντο, ὕπνου τε γλυκεροῖο, ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖε φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος ᾕρει πανδαμάτωρ, ἀλλ᾽ ἐστρέφετ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα, Πατρόκλου ποθέων* 1330 *ἀνδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ. ἅ περ καὶ ἐνταῦθα, ὥς που καὶ ἐν τοῖς πρὸ τού*των· ἐκ παραλλήλου τὴν ἀνδρίαν δηλοῦσιν· ἠδ᾽ ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ καὶ πάθεν ἄλγεα, ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων· τῶν νῦν μιμνησκόμενος θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν. εἶτα* (Vers. 10.) *ἑρμηνεύων τὸ, ἐστρέφετο ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐπάγει· ἄλλοτ᾽ ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνὴς, τότε δ᾽ ὀρθὸς ἀναστὰς, δινεύεσκ᾽ ἀλύων παρὰ θῖν᾽ ἁλός· οὐδέ μιν ἠὼς φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ᾽ ἠιόνας τε, διὰ τὸ ἀγρυπνεῖν δηλαδὴ καὶ φροντίζειν· ὁποῖόν τι καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγει ὁ ποιητὴς, ἔνθα τῷ δούλῳ Μελανθίῳ ἐμπαίζων τις ἦρεν αὐτόν μετέωρον.* (Vers. 5.) *Ἰστέον δὲ ὅτι Ὅμηρος μὲν πανδαμάτορα τὸν ὕπνον ἔφη, Σιμωνίδης δὲ σμικροπρεπῶς, φασὶ, δαμασίφωτα, δέει τοῦ μὴ καὶ τὸ θεῖον κοιμᾶσθαι παραποιήσας τὴν Ὁμηρικὴν ἀκρίβειαν, ὃς οὐ πάντας, ἀλλὰ πάντα δαμάζεσθαι ὕπνῳ φησὶ τὰ πεφυκότα ὑπνοῦν, ὡς οἷα τῶν τοιούτων πάντων ἰσχυροτέρῳ ἢ πάντων ἄνακτι, κατὰ τὸ, Ὕπνε ἄναξ. δαμᾶν γὰρ καὶ δαμάζειν τὸ ταπεινοῦν καὶ ὑποτάσσειν, ὅθεν καὶ δμῶες καὶ δμωίδες παρὰ τὸ δεδμῆσθαι, τοῦτο δὲ ἀπὸ κτηνῶν, φασιν, ὑποζυ*γίων, ἃ δαμαζόμενα εὐπειθέστερον ὕπεισι τὸν ζυγὸν καὶ ἡσυχαίτερον σφαδάζουσι. καὶ ἡ δάμαρ δὲ ἐνθένδε κέκληταί, φασι, ἀνδρὶ συνεζευγμένη καὶ δεδαμασμένη. τοιαύτην δὲ ὑποβάλλει ἔννοιαν καὶ ὁ λαοδάμας καὶ ὁ λαγέτας, ὃς δηλαδη δαμάζει καὶ ὑφ᾽ ἑαυτῷ ἄγει λαὸν ὑπὸ ζυγῷ νῶτον εὐλόφως φέροντα. καὶ οὕτω μὲν πανδαμάτωρ ὁ ὕπνος. εἰ δὲ καὶ λυσίπονος καὶ λυσιμελής ἐστιν ὡς λύων μελεδήματα θυμοῦ, ἐῤῥέθη ἀλλαχοῦ. ὡς δὲ καὶ καμάτων λιμήν ἐστι, δηλοῖ ὁ καὶ τὴν Ὑγείαν εἰπὼν τερπνοτάτην θεὸν βροτοῖς καὶ τὴν σωφροσύνην εὐσεβείης γείτονα. Ἄλεξις δὲ, σεμνύνων τὸν ὕπνον, βροτείων πόνων παυστῆρα καλεῖ. καὶ γρῖφον ἐπ᾽ αὐτῷ τοιοῦτον προβάλλει· οὐ θνητὸς οὐδ᾽ ἀθάνατος, ἀλλ᾽ ἔχων τινὰ σύγκρασιν, ὥστε μήτ᾽ ἐν ἀνθρώπου μέρει μήτ᾽ ἐν θεοῖς ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τε ἀεὶ καινῶς φθίνειν τε τὴν παρουσίαν πάλιν, ἀόρατος ὄψιν, γνώριμος δ᾽ ἅπασιν ὢν ἀεί. ἔστι δὲ τοῦ τοιούτου γρίφου τὸ, ἀόρατος ὄψιν, ἐξ Ὁμήρου, ὃς ἀόρατος Διὶ τὸν ὕπνον πεποίηκε. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.* (Vers. 7.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τολύπη κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐρίων σφαῖρα, ὅθεν τὸ τὰ πολλὰ εἰς τέλος ἓν συγκεφαλαιοῦν τολυπεύειν λέγεται. καὶ ἄλλως δὲ τολυπεύειν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, τὸ κατεργά*ζεσθαι, παρ᾽ ὅσον καὶ ἡ τολύπη κατείργασται. τὸ δὲ λέγειν τολυπεύειν τὸ κακοπαθεῖν, ὡς ἀπὸ τολύπης θανατηρᾶς βοτάνης, οὐχ᾽ Ὁμηρικὸν, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι οὐδὲ παθητικὴ παρ᾽ αὐτῷ λέξις τὸ τολυπεύειν οὔτ᾽ ἐνταῦθα οὔτ᾽ ἐν Ὀδυσσείᾳ. ἐνεργητικῶς οὖν εἴρηται τὸ, ὅσα τολύπευσεν, οὗ ἐναντίον τὸ, καὶ πάθεν ἄλγεα.* (Vers. 8.) *Τὸ δὲ πείρων τοῖς κύμασι προσνεμετέον· τοῖς δέ γε πολέμοις ἐπιλογιστέον οἰκείαν τινὰ ἑτέραν μετοχήν. συνήθη δὲ τῇ ποιήσει καὶ τὰ τοιαῦτα, ὁποῖον σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τὸ, σῖτον καὶ*

οἶνον ἔδοντες. Πάμφιλος δέ, φασι, περισπᾷ τὸ πείρων, παράγων εἰς ὁμοιότητα τὸ περόωσι, καὶ τὸ, περάα μέγα λαῖτμα, ἀφ' ὧν φησὶν εἶναι καὶ τὸ πειρῶν. τὴν γὰρ τοῦ ῑ πρόσθεσιν μὴ ἐξαλλάσσειν τὸν τόνον. Ἀρίσταρχος δὲ βαρύνει ὡς τὸ, κείρων. ἐν Ὀδυσσείᾳ γοῦν λέγεται παννυχίη πεῖρε κέλευθον. ὡς οὖν ἔκειρε κείρων, οὕτως ἔπειρε πείρων. διαιτῶσιν οὖν οἱ παλαιοὶ, ὅτι τὸ μὲν σὺν τῷ ῑ βαρυνθήσεται, τὸ δὲ χωρὶς τοῦ ῑ περισπασθήσεται. (Vers. 9.) Τοῦ δὲ εἴβειν καὶ ὄνομα παράγεται κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ Εἴβιμος. (Vers. 10.) Τὸ δὲ, ἐπὶ πλευράς τε, ὅ ἐστι κατὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ τὸ ὕπτιος καὶ πρηνὴς, εἰλεῖσθαι κύκλῳ δηλοῖ τὸν ἥρωα, ἤγουν κατὰ μίαν συζυγίαν τὴν τῶν πλευρῶν καὶ καθ' ἑτέραν τὴν τοῦ ὑπτίου καὶ πρανοῦς, *ὅ περ ἀμφὶς ὂν διὰ τὰ δύο συζυγοῦντα χρήσιμόν ἐστιν εἰς τὸ ἀμφίαλος νῆσος. (Vers. 12.) Τὸ δὲ ἀλύειν ψιλοῦται, ὡς ἡ συναλοιφὴ δηλοῖ τὸ, δινεύεσκ' ἀλύων. ἔστι δὲ ἀλύειν τὸ ἀδημονεῖν καὶ οἷον ἐκλελύσθαι. ὅτι δέ ποτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνάπαλιν τίθεται, ἐν ἄλλοις δεδήλωται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. (Vers. 13.) Τὸ δὲ, ὑπὲρ ἅλα καὶ ἠόνας, οὐκ ἀναγκαίως μὲν κεῖται, ἀλλὰ πρὸς ἀναπλήρωσιν στίχου. ἔχει δὲ ὅμως ἀνθρωπίνως. οὐ γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τὴν τῆς ἠοῦς θέαν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλ' ἔβλεπεν ἄλλως αὐτὴν, ὅτε πρῶτον τὸ ναύσταθμον περιέλαμψεν. (Vers. 14.) Ὅρα δὲ ὅπως μετὰ τὸν ἐπιτάφιον ἀγῶνα μέλλων ὁ ποιητὴς περιαγαγεῖν τὸν λόγον εἰς τὰ κατὰ τὸν Ἕκτορα, εὐτάκτως ἐκ τῶν ὧδε πρόεισιν. ἄχθεται γὰρ ἀναμνησθεὶς τοῦ Πατρόκλου, καὶ χολοῦται κατὰ τοῦ Ἕκτορος, ὡς εἰκὸς, καὶ εὐθὺς δήσας ἕλκει ἀεικῶς. καὶ οἱ μάκαρες εἰσορῶντες ἐλεοῦσιν ἀναγκαίως. καὶ πρῶτα μὲν βουλεύονται κλαπῆναι τὸν νεκρὸν ὑπὸ Ἑρμοῦ. καὶ κινοῦνται εἰς τοῦτο λόγοι καλοὶ καὶ Ὁμήρῳ πρέποντες. καὶ ἐπέχεται μὲν ἡ κλοπή· γίνεται δὲ ἄλλως τὸ πιθανὸν, διὰ τῆς μητρὸς μὲν Θέτιδος ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, διὰ δὲ τῆς Ἴριδος ἐπὶ τῷ Πριάμῳ. καὶ αὐτὸς μὲν θαῤῥεῖ τὴν λιτὴν, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς πραΰνεται καὶ κατακάμπτεται. *καὶ οὕτω τῇ τοῦ Ἕκτορος λύσει καὶ ταφῇ συγκαταπαύεται καὶ ἡ Ἰλιὰς, οὐκ ἀνασχομένη ἐμπεσεῖν καὶ εἰς ἀφήγησιν καὶ διατριβὴν τοῦ κατὰ τὸν φίλον Ἀχιλλέα θανάτου καὶ ἐπικλαῦσαι πεσόντι, οὗ χάριν ζῶντος τοσαῦτα ἐχόρευσεν. Ὅτι Ἀχιλλεὺς, ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους, Ἕκτορα ἕλκεσθαι καὶ νῦν δησάσκετο δίφρου

1464 ὄπισθε, τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Πατρόκλου αὖτις ἐνὶ κλισίῃ πανέσκετο, τόνδε δ' ἔασκεν ἐν κόνι, ἐκτανύσας προπρηνέα, ἐν οἵῳ δηλαδὴ σχήματι καὶ πρὸ τούτων αὐτὸν ἐτάνυσεν, ἵνα δηλαδὴ μὴ βλέποιτο ἡλίῳ τὸ αὐτοῦ πρόσωπον, ἢ καὶ πρὸς ὁμοιότητα τῶν κατὰ γῆς τεινομένων, ὥστε τὰ ὀπίσω κολάζεσθαι, καὶ ἵνα δὲ ἀποδρύπτοιτο τὰ κατ' ὄψιν. ὅτι δὲ ἀπηνὲς τὸ ἔργον, ἐπισημαίνεται καὶ ὁ ποιητὴς εἰπὼν, ὅτι ἐφ' οἷς Ἕκτορα δῖον ἀείκιζε μενεαίνων Ἀχιλλεὺς, ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες. (Vers. 14.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι νῦν μὲν καὶ ἅρματος ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη καὶ ἵππων ὑπ' αὐτῷ ζευχθέντων· προϊὼν δὲ σιγᾷ μὲν τὸ ἅρμα, λέγει δὲ ὅτι Ἀχιλλεὺς Ἕκτορα δῖον ἵππων ἐξάπτων περὶ σῆμα ἑτάρου ἕλκει. ὁσημέραι δὲ τοῦτο ἐποίει, καὶ ὡς ὁ ποιητὴς λέγει, ἐπὶ δυώδεκα ἡμέραις, ὃ καὶ ποιεῖ τὴν παραδοξίαν τοῦ μὴ σαπῆναι τὸν Ἕκτορα. ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς τοῦτο *εἰς θεῖόν τι ἀνάγων Ἀπόλλωνι ἐνταῦθα τὸ αἴτιον ἀνατίθησιν, εἰπών· τοῖο δ' Ἀπόλλων πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῒ, ἤγουν ἀπεῖχε, πόῤῥω εἶχε τοῦ χροὸς, ἐκώλυε, φῶτ' ἐλεαίρων καὶ τεθνειότα περ, περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι, ὡς καὶ προγέγραπται. (Vers. 20.) Καὶ ὅρα καὶ Ἀπόλλωνος ταύτην αἰγίδα, θεῖαν μὲν οὖσαν, σκέπουσαν δὲ τὸν θεοῖς, ὡς ὁ μῦθος φησὶ, φίλτατον Ἕκτορα διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν θυσιῶν, ἃς ἐκεῖνοι γέρας ἔλαχον. ἄλλως γάρ τοι οὐκ εὐκάθαρτον ἦν νεκροῦ ταύτην περίβλημα γίνεσθαι. νοεῖται δὲ νῦν αἰγὶς Ἀπόλλωνος ἡ σκιὰ καὶ τὸ νέφος, ὃ καὶ πρὸ ὀλίγου περὶ τὸν κείμενον Ἀπόλλων ἔστησεν, ὡς ἂν ἐνίκμος διαμείνῃ. κωλύσει δὲ οὐδὲν εἰς ἔννοιαν νέφους τὸ τῆς αἰγίδος χρύσεον, εἴ γε καὶ νέφη πολλάκις τῷ χρυσῷ παρονομάζονται, ὥς που ἐδήλωσεν Ὅμηρος. τὴν δὲ ἀεικίαν, ὅ ἐστιν αἰκίαν, ἑρμηνεύων Ὅμηρος ἐπάγει, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων, ἤγουν ἵνα μὴ αἰκίζηται τὸν νεκρὸν, ὡς ταὐτὸν ὂν ἀεικίαν καὶ δρύψιν εἰπεῖν, καὶ ἀεικίζεσθαι καὶ δρύπτεσθαι. διαφορεῖται δὲ κἀνταῦθα, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, ἡ παραλήγουσα τῆς ἀεικείας. οὐ μόνον γὰρ διὰ τοῦ ῑ γράφεται τῷ λόγῳ τῆς αἰκίας, ἀλλὰ καὶ διὰ διφθόγγου, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀεικὴς, ὅθεν ἀείκεια, ὡς ἐπιεικὴς *ἐπιείκεια. δῆλον δ' ὅτι ὡς ἀπὸ τοῦ ἀείρω καὶ φαείνω τὸ αἴρω καὶ φαίνω γίνεται, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἀεικίζω καὶ τῆς ἀεικίας τὸ αἰκίζω καὶ ἡ αἰκία. Τὸ δὲ, καὶ τεθνειότα περ, ἐπεσημήνατο εἰς δεῖξιν τοῦ

καὶ ἐπὶ νεκρῶν κυριολεκτεῖσθαι τὸ ἐλεεῖν, ὥς περ καὶ τὸ σώζειν, καθὰ δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, νέκυν σαῶσαι. (Vers. 22.) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ τεθνειότα συνέστειλε καὶ νῦν κοινῶς τὴν παραλήγουσαν τῷ συνήθει λόγῳ τῶν μετοχῶν. τὸ γάρ τοι ἐκτεταμένον Ἰωνικόν ἐστιν. Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ μενεαίνειν οὐκ ἐπὶ προθυμίας ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ἐπὶ θυμοῦ. φησὶ γάρ· ὡς Ἕκτορα δῖον ἀείκιζεν Ἀχιλλεὺς με-
1337 νεαίνων. *(Vers. 23.) Ὅτι ἐνδεικνύμενος Ὅμηρος δυνατῶς ἔχειν ὥς περ λύσασθαι δώρων τὸν Ἕκτορα, οὕτω καὶ διὰ κλοπῆς ὑφελέσθαι, πλάττει τοὺς μάκαρας ἐλεαίροντας αἰκιζόμενον Ἕκτορα, καὶ ὀτρύνοντας τὸν Ἑρμῆν εἰς κλοπήν. κλέψαι γάρ, φησιν (Vers. 24.), ὠτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἤρεσκεν, τρισὶ δέ τισιν οὔ. διὸ κεκώλυτο ἡ κλοπή. φησὶ γάρ· ἔνθ᾽ ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ᾽ Ἥρῃ, οὐδὲ Ποσειδῶνι, οὐδὲ Ἀθηνᾷ, ἀλλ᾽ ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ καὶ *Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ᾽ ἄτης, ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ καὶ ἑξῆς. πλάττει δὲ τὴν ῥηθεῖσαν κωλύμην ὁ ποιητὴς διὰ τὸ τὴν μὲν κλοπὴν οὐ πάνυ πιθανῶς ἔχειν ἂν πλασθῆναι, τὴν δὲ λύτρωσιν καὶ εὐπλαστοτέραν ἔσεσθαι, καὶ πρὸς τιμῆς δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ἔτι γλυκυτέραν διὰ τὸ τῆς ποιητικῆς ἐνταῦθα ῥητορείας πολυειδὲς, ὡς φανήσεται. δῆλον δὲ ὅτι κλοπῆς ἐπεστάτει Ἑρμῆς, ὃς καὶ βρέφος ἔτι ὢν, λουομένων τῆς τε μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν, τὰς ἐσθῆτας ὑφείλετο καὶ γέλωτα ποιήσας ἀπέδωκεν. ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ τὰς Ἀπόλλωνος ἔκλεψε βοῦς, ἀνθ᾽ ὧν καὶ τὴν χέλυν, ὅ ἐστι τὴν ἐξ ὀστράκου χελώνης, γινομένην κατ᾽ ἀρχὰς λύραν, ἀντέδωκεν. ἐπιστατεῖ δὲ κλοπῆς ὥς περ καὶ λόγου καὶ κερδῶν, καὶ ἀστὴρ Ἑρμῆς κατὰ τοὺς οὐρανογνώμονας. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, κλέψαι δ᾽ ὠτρύνεσκον καὶ ἑξῆς τοὺς πέντε στίχους, ἀθετοῦσιν οἱ παλαιοὶ διά τε ἄλλα, καὶ ὅτι ἀπρεπὲς τοὺς ἀμφὶ τὴν Ἀθηνᾶν θυμὸν ἔχειν τὸν αὐτὸν τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ *ὅτι θεοῖς οὐ πρέπον τὸ κλέπτειν. Ἐΰσκοπος δὲ Ἑρμῆς μυθικῶς μὲν ὁ δεξιὸς σκοπεῦσαι, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ ἀγαθοῦ ἀγγέλου ἔργον ἐστίν· ἀλληγορικῶς δὲ ὁ πάντα κατὰ σκοπὸν ποιῶν. οὐδεμία γὰρ λογικὴ μέθοδος ἄλλως προβάλλεται, εἰ μὴ πρός τινα βάλῃ σκοπόν. ὃς δὴ σκοπὸς παντὸς ἔργου πρόκειται. ὁ δὲ τοιοῦτος ἐΰσκοπος Ἑρμῆς, ἤγουν λόγος, εἰ καὶ βρέφος ἔτι ὢν, ἀμεθόδως καὶ οὐδὲ εὐσκόπως ἔκλεπτεν, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ τελειωθεὶς καὶ 1465
τοῦ εὖ γενόμενος κατὰ σπουδὴν κλέπτοι ἂν, ἤγουν ἐπὶ καλῷ, οὕτω δὲ καὶ δολιεύσηται, καθότι κλέπτης ὁ αὐτὸς ὑπόκειται καὶ δόλιος. καλῶς ἄρα Ἑρμοῦ λέγεται κατάγεσθαι καὶ Ὀδυσσεὺς, ὁ καὶ δόλων ἆτος καθ᾽ Ὅμηρον, καὶ κλέπτειν δὲ εὖ εἰδὼς ἐπ᾽ ὠφελείᾳ ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ. (Vers. 28.) Ὅτι ἐνταῦθα Ὅμηρος μέμνηται τῆς ἀλλαχοῦ ῥηθείσης τοῦ Πάριδος κρίσεως, εἰπών· ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσαυλον ἵκοντο, τὴν δ᾽ ᾔνεσεν, ἤγουν ἐπῄνεσεν, ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν· σεμνῶς κἀνταῦθα φράσας τῇ τε σιωπῇ τῶν θείων προσώπων, καὶ τὸ τῆς διηγήσεως ἀπλατεῖ καί πως καὶ μυστικῷ διὰ τὸ ἀσαφὲς τοῦ νείκεσσε καὶ τῶν λοιπῶν. Καὶ ὅρα ὅπως τὴν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου αἰτιωτάτην πρᾶξιν τῷ τέλει τῆς Ἰλιάδος ἐταμιεύσατο, ἐπὶ τοσοῦτον ἀναρτή*σας τὸν ἀκροατήν. τινὲς δὲ ἀθετοῦσι καὶ τοῦτον τὸν τόπον. εἰ γὰρ ᾔδει, φασὶ, τὴν περὶ τοῦ κάλλους κρίσιν ὁ ποιητὴς, πολλαχοῦ ἂν ἐμνήσθη αὐτῆς. καὶ μὴν ἔστι πρὸς τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι πολλῶν καὶ ἄλλων ἅπαξ ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη, ἅ περ οὐκ ἠθέτηνται. Ἀρίσταρχος δὲ διὰ τὴν τῆς μαχλοσύνης λέξιν ἀθετεῖ τὸν στίχον. νεωτέρων γὰρ ἡ λέξις καὶ Ἡσιόδειος, ἐκείνου πρώτου χρησαμένου αὐτῇ ἐπὶ τῶν Προίτου θυγατέρων. καὶ ἔτι μαχλοσύνη, φησὶ, κοινῶς ἐστὶν ἡ ἐν γυναιξὶ μανία, ἐπὶ ἀνδρῶν δὲ οὐ τίθεται. δέδωκε δὲ Ἀφροδίτη τῷ Πάριδι οὐ ταύτην, ἀλλὰ τὴν καλλίστην Ἑλένην. διὸ τινὲς γράφουσιν οὕτως· τὴν δὲ ᾔνεσεν, ἥ οἱ κεχαρισμένα δῶρ᾽ ὀνόμηνε. καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, ἀθετοῦνται κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὥς περ οἱ ἄνω αὐτῶν πέντε στίχοι, οὕτως καὶ οἱ ῥηθέντες δύο. νεωτέρων τε γὰρ λέξις ἡ μαχλοσύνη, καὶ οὐδὲ ἐπὶ ἀνδρῶν τίθεται. οὕτω δὲ καὶ δύο ἀνωτέρω ἠθετοῦντο ἐν τῷ περὶ αἰγίδος λόγῳ. νέφει τε γάρ, φασι, σκέπεταί τις κυανέῳ, καὶ ἡ αἰγὶς δὲ οὐκ ἔστιν Ἀπόλλωνος. ὡς δὲ ἀντιλέγεται ἡ τοιαύτη ἀθέτησις, δῆλον τοῖς εὐφυῶς ἐπιβάλλουσιν. Ἔστι δὲ τὸ μὲν νείκεσσεν (Vers. 29.) ἀντὶ τοῦ κατεδίκασε φιλονείκως καὶ ὀνειδιστικῶς. εἰκὸς γὰρ τὸν χαρισάμενον τῇ Ἀφροδίτῃ φιλόνεικον ἐξενεχθῆναι ταῖς ἀντιδίκοις. *Μέσαυλον δὲ ποιμενικὴ κατοικία, ἤτοι ἔπαυλις, ἀγροτικὸς σταθμός. πολλαχοῦ δὲ ἡ λέξις κεῖται, παραγομένη ἐκ τῆς αὐλῆς, ἥτις ἐκ τοῦ ἄω τὸ πνέω ἐπενθέσει τοῦ ῡ γίνεται, ὅθεν καὶ ὁ αὐλὸς καὶ ὁ αὐλών. ἀπὸ δὲ τῆς αὐλῆς καὶ τὸ αὔλιον ὑποκοριστικῶς, ἢ κατὰ παραγωγὴν, ὡς τὸ ἴχνιον καὶ ἡ αὔλειος θύρα,

καὶ ἐπαύλια τὰ μετὰ τὸν γάμον, ὡς δηλοῖ καὶ Παυσανίας, ἐν οἷς λέγει ἐπαυλίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐν τῇ τοῦ νυμφίου οἰκίᾳ ἡ νύμφη πρῶτον ἐπηύλισται, καὶ ἐπαύλια τὰ μετὰ τὴν ἐχομένην ἡμέραν τοῦ γάμου δῶρα, παρὰ τοῦ τῆς νύμφης πατρὸς φερόμενα τοῖς νυμφίοις ἐν σχήματι πομπῆς. παῖς γάρ, φησιν, ἡγεῖτο, χλανίδα λευκὴν ἔχων, καὶ λαμπάδα καιομένην, ἔπειτα παῖς ἑτέρα κανηφόρος, εἶτα λοιπαὶ, φέρουσαι λεκανίδας, σμήγματα, φορεῖα, κτένας, κοίτας, ἀλαβάστρους, σανδάλια, θήκας, μύρα, νίτρα, ἐνίοτέ, φησι, καὶ τὴν προῖκα. (Vers. 33.) Ὅτι τὸ, σχέτλιοι ἐστὲ, δηλήμονες, Ἀπόλλωνος μέν *ἐστι λόγος πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Δία. φαύλοις δὲ ἀνδράσιν ἐπιῤῥηθήσεται. ἐκ τούτου δὲ παρῳδήσας ἐν Ὀδυσσείᾳ φησί· σχέτλιοι ἐστὲ θεοὶ ζηλήμονες. (Vers. 35.) Ὅτι σχῆμα γοργὸν κατὰ κόμμα τὸ, οὐκ ἔτλη τε νέκυν σαῶσαι, ἀλόχῳ τε ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ, καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε. κεῖται δὲ καὶ αὐτὰ ἐν οἷς Ἀπόλλων ὀνειδίζει θεοῖς ὡς τοσαῦτα τοῦ Ἕκτορος αὐτοῖς θύοντος, ὅτε ζῶν ἦν, ὑμεῖς, φησὶν, οὐκ ἔτλητε οὐδὲ νεκρὸν αὐτὸν περισώσασθαι τοῖς ἑαυτοῦ χάριν ταφῆς, ἀλλὰ ὀλοῷ, φησὶν, Ἀχιλλῆϊ ἐπαρήγετε, καὶ ἑξῆς ὡς *εὐθὺς γραφήσεται. Καὶ ὅρα τὸ οὐκ ἔτλητε, δηλοῦν ὡς ἐχρῆν τλῆναι. καλῶς ἄρα σχέτλιοι προσεχῶς ἐῤῥέθησαν οἱ τοιοῦτοι, ὡς χρεὼν ὂν σχέσθαι αὐτοὺς

1466 καὶ τλῆναι, καθὰ (Vers. 39.) εἴρηται. Ὁ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα ψόγος ἀπὸ Ἀπόλλωνος δίγλωσσον καὶ αὐτὸς τὸν ποιη*τὴν παριστᾷ, παρ' ᾧ καὶ ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλλέως κεῖνται καὶ ψόγοι παρεσπασμένοι πολλαχοῦ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ διὰ τοῦ Διὸς ἀπεναντίας τοῖς ἄρτι, ὡς οὔτε ἄφρων ὁ Ἀχιλλεὺς, οὔτε ἄσκοπος, οὔτε ἀλιτήμων. ἀνεκτὸν δὲ, ὀλοὸν Ἀχιλλέα λέγεσθαι πρὸς τοῦ ἐχθροῦ, ὃ καὶ τοῦ Διός ποτε καταλέγεται ἐν τῷ, θεῶν ὀλοώτερος. κεφάλαιον δὲ τοῦ ψόγου ἐνταῦθα τὸ ἀπηνῆ τὸν Ἀχιλλέα εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον, ὡς καὶ τὰ ἑξῆς δείξει. Ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν ἀπηνῆ ἄνδρα, ὁποῖος ἐνταῦ*θα λέγεται, ἐρεῖ τις βραχὺ παρῳδήσας τὸ, ἀλλὰ ὀλοῷ ἀνδρὶ βούλεσθ' ἐπαρήγειν, ᾧ οὔτ' ἂρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι, λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν, ὅστ' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ εἴξας εἶσιν ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν· ὣς ὁ δεῖνα ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς γίνεται, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησιν. Ἀπόλλων δὲ ταῦτα φησὶν, αἰτιώμενος, ὅτι τὸν Ἀχιλλέα ἐφ' οἷς ἀπηνῶς ἔχει ἐφ' Ἕκτορι, οὔτε ἔλεος ὕπεισιν οὔτε αἰδώς. ὧν καὶ θάτερον καταπαύειν οἶδεν ἄμετρον ὀργήν. (Vers. 44.) Νόημα δὲ γναμπτὸν τὴν ἐπιείκειαν λέγει καὶ τὸ ἐκ μεταμέλου στρεπτὸν κατὰ τὸ, στρεπταὶ δέ τοι φρένες ἐσθλῶν, καὶ κατὰ τὸ, ἐπέγναμψε γὰρ ἅπαντας Ἥρη. Ὅρα δὲ ὡς καὶ ἐνταῦθα μετοχὴ ἀντὶ ὁριστικοῦ ῥήματος κεῖται. τὸ γὰρ ἐπεὶ εἴξας θυμῷ ταὐτόν ἐστι τῷ, ἐπειδὰν εἴξῃ. τοιοῦτον δὲ ἦν σὺν ἄλλοις καὶ τὸ, μήκων, ἥτ' ἐνὶ κήπῳ καρπῷ βριθομένη, ἀντὶ τοῦ βρίθεται. ἔστι δὲ καὶ ὧδε ὑπαρκτικοῦ ῥήματος ἔλλειψις, ὡς καὶ ἐκεῖ. τὸ γὰρ, ἐπεὶ θυμῷ εἴξας, ταὐτόν *ἐστι τῷ, ἐπειδὰν θυμῷ εἴξας εἴη, ὃ περίφρασίς ἐστι τοῦ θυμωθείη. εἰ δ' ἴσως γράφεταί που, ὅστ' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἑξῆς, τότε δὴ ἀπράγμων ἐστὶν ἡ φράσις. λέγει γὰρ ὅτι, ὅς, ἤγουν ὁ λέων, ἐπὶ σθένει καὶ θυμῷ πεποιθὼς εἶσιν ἐπὶ μῆλα, ὃ καὶ νῦν ἁπλῶς δηλοῖ τὰ βοσκήματα. (Vers. 43.) Ὅρα δὲ ἐνταῦθα ἔπαινον Ἀχιλλέως συναναμεμιγμένον οἷς πρὸς Ἀπόλλωνος ἔσκωπται. τὸ γὰρ μεγάλῃ βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ ἀνδρίαν τῷ ἥρωι καὶ θαῤῥαλεότητα ἐπιμαρτύρεται. (Vers. 44.) Ἀστεῖον δὲ ἐνταῦθα τὸ εἴξας. εἴκειν γὰρ δοκεῖ Ἀχιλλεὺς τῇ μεγάλῃ βίᾳ καὶ τῇ ἀγηνορίᾳ, ὅσα καὶ δεσπόταις ἐγκελευομένοις αὐτῷ. (Vers. 43.) Τὸ δὲ, ἵνα δαῖτα λάβῃσι, σκώπτει ἐς Ἀχιλλέα, ὡς καὶ μετὰ τὴν ἄνυσιν τοῦ σκοποῦ καὶ τὴν ἐφετὴν ἄγραν ἔτι ἐκθηριούμενον. (Vers. 45.) Τὸ δὲ περὶ τῆς αἰδοῦς γνωμικὸν, δι' οὗ δηλοῦται ὡς ἡ αἰδὼς διπλῆ ἔστιν, ἡ μὲν μέγα βλάπτουσα, ἡ δὲ ὠφελοῦσα, καὶ παρ' Ἡσιόδῳ κεῖται. καὶ Εὐριπίδης δὲ οὕτω δοξάζει. γνωμολογεῖ δὲ οὕτω καὶ ἡ Ὀδύσσεια. (Vers. 46.) Ὅτι παραμυθητικόν ποτε πένθους τὸ, μέλλει μέν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι ἢ καὶ κασίγνητον ὁμογάστριον ἠὲ καὶ υἱὸν, ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκε, τουτέστιν ἠμέλησε. (Vers. 49.) τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισι. τοῦτο δὲ γνωμικῶς εἴρηται διὰ *τὸ ἐν ἀνθρώποις τλησίπονον, ὑφ' οὗ καὶ ὁ τοῦ γόου κόρος ταχὺ γίνεται, ὡς καὶ αὐτὸ λέγει που ὁ ποιητής. δείκνυται δὲ τλητὸς ὁ τοῦ ἀνθρώπου θυμὸς ἐν ἄλλοις, ὅπου γνωματεύει ὁ ποιητὴς, πολλάκις δυστυχοῦντα τὸν ἄνθρωπον ἀποφάσκειν μὴ ἂν ὑπομεῖναι τοῦ λοιποῦ δυσπραγίαν, φέροντα δὲ ὅμως, εἴ που καὶ εἰσαῦθις κακόν τι καταράξει εἰς αὐτόν. διὸ καὶ ὀϊζυρότατον ἀποφαίνεται τὸ κατ'

ἄνθρωπον γένος, ὅτι καὶ τλημονέστατον. (Vers. 46.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, μέλλει μέν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον καὶ ἑξῆς, ὀνειδιστικῶς ὁ Ἀπόλλων φησὶ κατὰ προσώπου διαφορὰν περὶ Ἀχιλλέως, λέγων ὡς οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ τῶν γνησιωτάτων μεθίενταί ποτε τοῦ ἐπὶ τεθνεῶσιν αὐτοῖς ὀδύρεσθαι, Ἀχιλλεὺς δὲ οὐ τοιοῦτος ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ, ἀλλὰ τὸν τοῦ Ἕκτορος νεκρὸν χάριν ἐκείνου ἀπηνῶς ἀεὶ αἰκίζεται, ἵππων ἐξάπτων, ὥς που καὶ ἀλλαχοῦ προείρηται, καὶ περὶ τὸ ἐκείνου σῆμα ἕλκων. (Vers. 47.) Τὸ δὲ ὁμογάστριον οὐ μάτην πρόσκειται ἀλλ᾽ ἢ πρὸς σαφήνειαν· ἔφθη γάρ που κασιγνήτους καὶ τοὺς αὐτανεψιοὺς εἰπεῖν· ἢ μᾶλλον ὅτι οὗτοι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, ἐνδιάθετοί εἰσι τοῖς ἀδελφοῖς. τούτους μὲν γὰρ ἴσασιν ἀδελφοὺς ὄντας, τοὺς δὲ μόνους ὁμοπατρίους οἴονται. ὅθεν καὶ Λυκάων εἶπεν οὐχ᾽ ὁμογά*στριος εἶναι τῷ Ἕκτορι, διὸ μηδὲ πάνυ φιλεῖσθαι, καὶ Ἑλένη δὲ φιλίας ἀδελφικῆς ἐπίτασιν ἐμφαίνει ἐν τῷ, οὕς μοι μία γείνατο μήτηρ. (Vers. 52.) Ὅτι ἀπειλὴ μεγιστάνων πρός τινα ἥττονα μὴ εἴκοντα τὸ, οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον οὐδέ τ᾽ ἄμεινον, μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς. Ἀπόλλωνος δὲ καὶ ταῦτα κατὰ Ἀχιλλέως, ἐφ᾽ οἷς οὐκ ἐλεεῖ ἐκεῖνος αἰκιζόμενος τὸν Ἕκτορα. (Vers. 53.) Ὅρα δὲ τὸ νεμεσσηθῶμεν, παθητικῶς τε προφερόμενον, καὶ ἐνεργητικῶς δὲ πολλαχοῦ. τοῖς δὲ ῥηθεῖσιν ἐπάγει ὁ Φοῖβος καὶ τὸ, κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων, ὃ δὴ οὐκ ἐπὶ νεκρικῆς μόνον ὕβρεως, ἀλλά ποτε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλως δυστυχῶς καταβεβλημένων παροιμιακῶς λέγεται. κωφὴν δὲ γῆν ἁπλῶς φησὶν ἀντὶ τοῦ ἀναίσθητον· διὰ τὸ καὶ ἀπὸ γῆς τὸ σῶμα εἶναι καὶ βαρὺ καὶ γαιῶδες. τὸ δέ γε σῶμα τοῦ ζῶντος γαῖα μὲν, οὐ κωφὴ δέ. σεμνότερον δὲ ὁ ποιητὴς Ἐμπεδοκλέος εἶπεν. ἐκεῖνος γὰρ νέκυες φησὶ κοπρίων ἐκβλητότεροι. (Vers. 56.) Ὅτι φορτικός τις τοξότης τυχὸν ἢ ἄλλως ἐπε*σβόλος, μεσιτεύων ἰσότητα τιμῆς τοῖς μὴ ἐπίσης ἀρίστοις, ἀκούσοι ἄν ποθεν τὸ, εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν, ἤγουν σὸν, ἔπος, ἀργυρότοξε, εἰ δὴ ὁμοίαν τῷ δεῖνι καὶ δεῖνι 1467 θήσεται τιμήν. ὁ μὲν γὰρ τοιόσδε, ὁ δὲ τοιόσδε. Ἥρα δὲ ταῦτα φησὶ τῷ Ἀπόλλωνι, ὑπερτιθεῖσα τὸν ἐκ θεᾶς Ἀχιλλέα Ἕκτορος. φράζει δ᾽ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς οὕτω μετὰ τὸ ἀργυρότοξε· εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆι καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμὴν, Ἕκτωρ μὲν θνητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν Πη*λεῖ, ὃς περὶ κῆρι φίλος γένετ᾽ ἀθανάτοισι· πάντες δ᾽ ἀντιάασθε θεοὶ γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι δαίνυ᾽ ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ᾽ αἰὲν ἄπιστε. οὗ ἀπόδειξις καὶ τὸ μυθικῶς προϊστορηθὲν, ὅτι δηλαδὴ μετὰ Ποσειδῶνος συνθητεύσας τῷ Λαομέδοντι καὶ μισεῖν ὀφείλων τοὺς ἐξ ἐκείνου, καθὰ καὶ ὁ Ποσειδῶν διάκειται, ὅμως ἑταιρισάμενος αὐτοὺς ἐπικουρεῖ, τῷ ἅρπαγι καὶ κακῷ Πάριδι βοηθῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι τῶν μὲν κατὰ πράξεις ἐγκωμίων ἅλις ἤδη ἔχει ὁ Ἀχιλλεὺς παρὰ τῷ φίλῳ ποιητῇ, τὰ δὲ νῦν λεχθέντα
1339 τοῦ κατὰ πάτρας *ἐγκωμιαστικοῦ κεφαλαίου ἔχεται, περὶ ὧν πολλαχοῦ μὲν δεδήλωται ἱστορικώτερον, ἐνταῦθα δὲ σεμνότερον διὰ τὸ ὑπὸ θείου προσώπου τὰ λεγόμενα φράζεσθαι. εἰ δὲ καὶ πρὸ τούτων συγκρίσεις τοιαῦται τινὲς ἦσαν, ἀλλ᾽ αὕτη οὐχ᾽ ὁμοία ἐστὶ ἐκείναις, οὐδὲ ἀνδρίαν παραβάλλουσα, ἀλλὰ μόνην εὐγένειαν. (Vers. 57.) Τοῦ δὲ ὁμὴν, ὅ ἐστιν ὁμοίαν, εἴρηται καὶ οὐδέτερον οὐ πρὸ πολλῶν ἐν τῷ, ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνει. ἐξ ὧν ἐπίῤῥημα μεσότητος τὸ ὁμῶς ἤγουν ὁμοίως. (Vers. 58.) Τὸ δὲ, Ἕκτωρ μὲν θνητὸς, ἦν ἂν τέλειον μετὰ συνδέσμου λεχθὲν, οἷον, Ἕκτωρ μὲν γὰρ θνητός. εἴρηται δὲ ὅμως ἀσυνδέτως, οἷα τῆς Ἥρας θυμῷ ἐγκοπτομένης τοῦ λαλεῖν ἐντελῶς. Τὸ δὲ, γυναῖκα μαζὸν, ἀντὶ τοῦ γυναικεῖον κτητικοῦ ὀνόματος. Ἀττικοὶ γὰρ καὶ Δωριεῖς τοῖς κυριωτέροις χρῶνται ἀντὶ κτητικῶν, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, οἷον Ἕλληνα στρατὸν τὸν Ἑλληνικὸν, ἄνθρωπον ἦθος ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπινον, Ἑλλάδα διάλεκτον, δοῦλον γένος, Σκύθην οἶμον. ἔνιοι δὲ τῶν κριτικῶν κατὰ συνωνυμίαν νοοῦσι, μεταλαμβάνοντες καὶ ταὐτὸν εἶναι λέγοντες γυναῖκα καὶ ἄνθρωπον θνητὸν, ὡς λέγειν, ὅτι θνητὸν Ἕκτωρ ἐθή*λαζε μαζόν. ἄλλως μέντοι ἁπλούστερον Ὁμηρικὸν τὸ σχῆμα, ἢ τῆς μιᾶς αἰτιατικῆς ἤτοι τοῦ ὅλου νοουμένης ἀντὶ γενικῆς, οἷον γυναικὸς μαζὸν, ἢ συννοουμένης προθέσεως, ἵνα λέγῃ ὅτι γυναῖκα ἐθήλασε κατὰ τὸν μαζὸν, ἢ τῷ ὅλῳ ἐπαγομένου τοῦ μέρους διὰ σαφήνειαν, οἷον, γυναῖκα ἐθήλασεν ἤγουν μαζόν. οἱ μέντοι Στωικοὶ, τοῦ πολυλογεῖν ἀφέμενοι, σόλοικα τὰ τοιαῦτα φασίν. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἔννοιαι κεῖνται συχναὶ κομματικαὶ κατὰ ὀργὴν καὶ αὐταὶ Ἥρας, ἃς ὁ θέλων ἀναλέξεται εἰς μίμησιν. (Vers. 60.) Θρέψε δὲ τὴν Θέτιν ἡ Ἥρα λέγει μυθικῶς μὲν χάριν

*σεμνότητος κατά τι ἔθος βιωτικὸν, κατὰ ἀλληγορίαν δὲ, ὡς τῆς Θέτιδος καὶ εἰς ἀτμίδα νοουμένης, ἥτις κουφιζομένη πρὸς ἀέρα τρέφεται, ὅ ἐστι πήγνυται καὶ πυκνοῦται καὶ οὕτω συνίσταται. ὅτι δὲ τὸ τρέφεσθαι καὶ ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου νοεῖται, δῆλον ἐξ οὗ καὶ τρόφι κῦμα εἴρηται, καὶ τροφαλὶς δὲ κατὰ Ἡρωδιανὸν ἐπὶ τυροῦ, ἧς χρῆσις καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ Ἀντιφάνει ἐν τῷ, τροφαλίδας τε λινοσάρκους. μανθάνεις; τυρὸν λέγω· ἵνα εἴη αἰνιγματωδῶς λέγων λινοσάρκους, ἤγουν λεπτὰς καὶ ἁπαλὰς τροφαλίδας, τὸν τοιοῦτον τυρόν. χρῆσις δὲ τοῦ εἰρημένου τρέφεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τῷ, μάλα δ᾽ ὦκα περιτρέφεται κυκόωντι. τῷ δὲ *τοιούτῳ τρέφειν καὶ τρέφεσθαι ἀκολούθως καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἡ Ἶρις ἄγγελος τῇ Θέτιδι πέμπεται. συνεστηκυίαις γὰρ ἀτμίσι καὶ ἤδη πεπυκνωμέναις εἰς σταγόνας, ἡ κατὰ οὐρανὸν Ἶρις φαίνεται ἀγγέλλουσα ὑετόν. Τὸ δὲ, θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα καὶ πόρον παράκοιτιν, συχνὴν ἔχει χάριν. πολλοὶ γὰρ τρέφουσι μὲν θρεπτοὺς ἢ θρεπτάς τινας, οὐκ ἀτιτάλλουσι δὲ, ἀλλὰ βίῳ τρύχουσι τάλανι, ἢ καὶ ἄμφω ταῦτα ποιοῦντες, οὐ τελοῦσι καὶ γάμους αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἀφιᾶσιν ἀσπέρμους οἴχεσθαι. Τὸ δὲ, ἀνδρὶ πόρον, Ὁμήρῳ σύνηθες λέγειν. οὐ γὰρ ἀνὴρ γυναικὶ, ἀλλὰ γυνὴ ἀνδρὶ ὀρθῶς λέγεται δίδοσθαι, ὡς μὴ ἄρξουσα τοῦ ἀνδρὸς ἀλλ᾽ ἀνάπαλιν πεισομένη. ἔχει δέ τι καὶ ἀστειότητος τὸ, πόρον παράκοιτιν Πηλεῖ, ὡς οἷά τι δηλαδὴ δῶρον, κατὰ τὸ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ πόρωμεν. δῶρον γὰρ καὶ ἐκεῖνο τὸ δόρυ. ὅτι δὲ τοιούτου δώρου, ἀγαθῆς δηλονότι γυναικὸς, οὐκ ἔστι ληίσασθαί τι ἄμεινον, ποιητικὴ γνώμη μαρτυρεῖ.* (Vers. 62.) *Τὸ δὲ, πάντες ἀντιάασθε θεοὶ γάμου καὶ ἑξῆς, χρησιμεύσει μέν πως καὶ εἰς λόγον γαμήλιον παρῳδηθὲν, παραποιηθήσεται δὲ ἐν μέρει καὶ εἰς ὄνειδος ἀνδρὸς βλάπτοντος τοὺς συμποσιάσαντας. Ὅρα δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι τὸ, ἐν δὲ σὺ τοίτοις, ἐκ περισσοῦ κεῖται. ἐν γὰρ τῷ πάντες ἀντιάασθε νοεῖται πάντως *τὸ σύ. θυμοῦ δὲ ὅμως ταράττοντος καὶ οἷον λήθης γενομένης, ἰδίᾳ τὸ σὺ κατὰ τὸ πλεονάζον ἐκπεφώνηται.* (Vers. 63.) *Κακῶν δὲ ἕταρον τὸν Ἀπόλλωνα λέγει, οἷον Ἀλεξάνδρου ὡς ἐῤῥέθη καὶ Ἕκτορος, καὶ ὅλως τῶν ὑπερφιάλων Τρώων. μέγα δὲ πάντως εἰς ὕβριν τὸ τοὺς κακοὺς ἑταιρίζεσθαι. διὸ καὶ Ἡσίοδος παραινεῖ μὴ κακῶν ἕταρον εἶναι. Τὸ δὲ,* 1468 *αἰὲν ἄπιστε, οὐ μακρὰν ἐστι τοῦ ἀλλοπρόσαλλον σκῶψαι καὶ τὸν Ἀπόλλωνα.* (Vers. 65.) *Ὅτι ἀπολύων τις ἑαυτὸν αἰτίας ἐφ᾽ οἷς ὀργὴν ἔχει ὡς μεγίστῳ τινὶ παρεξισῶν ἐλάττονα φιλότιμον ἄνδρα, εἴποι ἂν, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε· οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί᾽ ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ ὁ δεῖνα φίλτατος ἔσκεν· ὣς γὰρ ἔμοιγε· ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων, *ἤγουν ἐπεὶ μεγαλόδωρος ἦν. Ζεὺς δὲ ἄλλως τοῦτο φησὶ πρὸς Ἥραν περὶ Ἕκτορος, λέγων μὴ δεῖν εἶναι σκυδμαίνειν ἐκείνην. εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐν μιᾷ ἔσται τιμῇ Ἕκτωρ καὶ Ἀχιλλεὺς, ἀλλ᾽ ὅμως καὶ ὁ Ἕκτωρ φίλος οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ φίλτατος Ἰλιέων διὰ λοιβὰς καὶ κνίσσας, ἃς οἱ κατὰ τὸν Δία γέρας ἔλαχον.* (Vers. 66.) *Τὸ δὲ μία ἐν τῷ, τιμή γε μία, ἴσον ἐστὶ τῷ τιμὴ ὁμὴ, ὅ περ εἴρηται πρὸ βραχέων.* (Vers. 68.) *Τὸ δὲ, ὣς γὰρ ἔμοιγε, γοργῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ, οὕτω γὰρ ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ οὕτω γὰρ ἔμοιγε ἦν, φίλτατος δηλαδή.* (Vers. 71.) *Ὅτι ἀπανούργου ἤθους τὸ, ἀλ*λὰ κλέψαι μὲν ἐάσομεν· οὐδέ πῃ ἐστὶ λάθρῃ τοῦ δεῖνος. περὶ Ἀχιλλέως δὲ ὁ λόγος τῷ Διῒ κωλύοντι κλαπῆναι τὸν Ἕκτορα διὰ τὰς προῤῥηθείσας αἰτίας, καὶ μάλιστα κατὰ μῦθον, ἐπεὶ μὴ δυνατὸν λαθεῖν τὸν Ἀχιλλέα διὰ τὸ τὴν μητέρα Θέτιν ἀεὶ σὺν αὐτῷ εἶναι παραμυθουμένην.* (Vers. 73.) *Κεῖται δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τὸ παραμέμβλωκεν ἀντὶ τοῦ παραμεμέληκεν ἢ παραμεμόληκε, περὶ οὗ προδεδήλωται. φησὶ γὰρ ὅτι τῷ Ἀχιλλεῖ αἰεὶ μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ. ὅ περ ἐπιμέλειαν δηλοῖ παράμονον. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ὡς οὐ*δὲν κωλύει νύκτας τε καὶ ἦμαρ εἰπεῖν, καὶ νύκτας καὶ ἤματα. καὶ γὰρ καὶ τὸ ἦμαρ κατὰ προσηγορίας ἔννοιαν καθολικὴν ταὐτόν ἐστι τῷ ἤματα.* (Vers. 74.) *Ὅτι τὸ, ἀλλ᾽ εἴ τις καλέσειε Θέτιν, ὁ Ζεὺς δὲ καὶ τοῦτο φησὶ, ταὐτόν ἐστι τῷ, ἀλλ᾽ ἄγε τις καλεσάτω. κατ᾽ ἔλλειψιν *δὲ δοκεῖ καὶ αὐτὸ ἐσχηματίσθαι, ὡς τοῦ ὅλου τοιούτου ὄντος· ἀλλ᾽ εἴ τις καλέσειε τὴν* 1340 *Θέτιν, θέλοιμι ἂν τοῦτο, ἢ βουλοίμην, ἢ τοιόνδε τι, ὥστε καὶ ἐν τῷ, εἰ δ᾽ ἄγε μὴν πείρησαι καὶ τοῖς ὁμοίοις, λείπει ῥῆμα, ἵνα λέγῃ, εἰ δὲ βούλει ἢ θέλεις. οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὁ εἰ σύνδεσμος ῥῆμα ἐπαγόμενον ἔχει τὸ καλέσειε. δύναται μέντοι ἄλλως καὶ αὐτὸς νοεῖσθαι ἀντὶ τοῦ εἶα δὲ φέρε, καθάπερ καὶ ἐκεῖ, ἵνα νοηθέντος τοῦ καλέσειε προστακτικῶς λέγῃ, ἀλλ᾽ εἶα δὴ φέρε καλέσειεν ἤτοι καλεσάτω τις.* (Vers. 76.) *Ὅτι ἀνωτέρω τὸ λαχεῖν αἰτιατικῇ συντάξας ἐν τῷ, τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς, ἐνταῦθα γενικὴν ἐπ᾽ αὐτοῦ ποιεῖται σύνταξιν, εἰπών· ὥς κεν Ἀχιλλεὺς δώρων ἐκ Πριάμου *λάχῃ ἀπό θ᾽ Ἕκτορα*

λύσῃ. ἡ δ' αὐτὴ σύνταξις καὶ ἐν τῷ, πυρὸς λαχεῖν. κυροῦται δὲ ἐν τούτοις ὑπὸ Διὸς ἡ διὰ δώρων λύσις τοῦ Ἕκτορος διὰ μέσης τῆς μητρὸς Θέτιδος, ἣν λύσιν καὶ ἐπαινῶν ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς πυκινὸν ἔπος λέγει τὴν περὶ ταύτης συμβουλήν. δῆλον δὲ ὡς τὸν ἐν ἑαυτῷ Δία νοῦν Ὅμηρος ἐπαινεῖ διὰ τὸ πιθανὸν τῆς τοιαύτης πλάσεως. (Vers. 78.) *Ὅτι πεμφθεῖσα πρὸς Διὸς εἰς Θέτιν ἡ μυθικὴ Ἶρις μεσσηγὺς Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης ἔνθορε μείλανι πόντῳ, οὕτω κειμένῳ τοπικῶς. Σάμον δ' ἐνταῦθα τὴν Θρηκίην Σάμον ἤτοι Σαμοθράκην φησὶν, ἣ Λευκωνία, φασὶ, πρότερον ἐκαλεῖτο, εἶτα ὑπὸ Σαμίων* 1469 *οἰκισθεῖσα, ὧν τὰ σκάφη αὐτόθι αἰχμάλωτοι Θρῇσσαι κατέκαυσαν, Σαμοθράκη ὠνόμασται. Σάμος δὲ ἐλέγετο διὰ τὸ ὑψηλόν. σάμους γὰρ οἱ τότε τοὺς λόφους ἔλεγον, ὡς ἔν τε ἄλλοις, καὶ τοῖς τοῦ περιηγητοῦ εἴρηται.* (Vers. 79.) *Τὸ δὲ μείλανι ἐπενθέσει τοῦ ῑ γέγονεν ἐκ τοῦ μέλας μέλανος, ὃν τρόπον καὶ ὁ Μελανίων τὸ κύριον Μειλανίων λέγεται καὶ τὸ θεμέλιον θεμείλιον καὶ τὸ μελίσσειν καὶ ὁ μέλιχος μειλίσσειν καὶ μείλιχος, ὅθεν καὶ τὰ προηρμηνευθμένα ἐπιμείλια. Μέλας δὲ πόντος ὁ ὕστερον Καρδιανὸς κόλπος ἀπὸ Καρδίας πόλεως. καλεῖται δὲ μέλας ἢ ἀπὸ ποταμοῦ μέλανος ἐ*κεῖ που ἐμβάλλοντος, ἢ διὰ τὴν ἐκ βάθους μελανίαν, ἢ διότι ποταμὸς διὰ μελαγγείων ῥέων μελαίνει αὐτόν. ἐκεῖ δέ που ἐστὶ καὶ ἡ λεγομένη Σαρπηδονία ἄκρα. γέγονε δέ τις μνεία τοῦ τοιούτου πόντου ἤτοι κόλπου καὶ ἐν τοῖς τοῦ περιηγητοῦ, ὃν ὁ ποιητὴς καὶ λίμνην λέγει, εἰπών· ἐπεστενάχησε δὲ, ἢ ἐπεστονάχησε, λίμνη. σύνηθες δὲ τὸ τοιοῦτον ῥῆμα τῇ ποιήσει, καθὰ καὶ τὸ στένειν, ἐπὶ θαλάσσης καὶ αὐτό που λεχθέν.* (Vers. 80.) *Ὅτι Θέτιν μὲν ἀνιοῦσαν ἐκ θαλάττης εἴκασεν ὁμίχλῃ ἀλλαχοῦ, ὡς δεδήλωται· Ἶρις δὲ ἐνταῦθα τῇ Θέτιδι ἄγγελος ἐκ Διὸς κατὰ μῦθον ἥκουσα, ἡ γὰρ ταύτης ἀλληγορία πρὸ βραχέων εἴρηται, μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν. ἦν γὰρ ἐκεῖ μὲν χρεία κουφότητος εἰς ἄνοδον, ἥπερ οἰκεῖον τὸ τῆς ὁμίχλης ἀνωφορούμενον, ἐνταῦθα δὲ βάρους εἰς κατάδυσιν, ἣν ῥᾷον πάσχει μόλυβδος. Εἶτα* (Vers. 81.) *ἑρμηνεύων, τίνα λέγει μολύβδαιναν, φησίν· ἥ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα ἔρχεται, ὅ ἐστι κατέρχεται, ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα. ἔστι γὰρ μολύβδαινα ὁ πρὸς τῇ ὁρμιᾷ καὶ τῷ ἀγκίστρῳ περιθέμενος μόλυβδος διὰ τὸ θᾶττον καθικνεῖσθαι, ὅ ἐστι καθίεσθαι τὸ ἄγκιστρον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν παραλήγουσαν τοῦ μόλυβδος διὰ τοῦ ῡ προέφερον οἱ ἀρχαῖοι, ὡς καὶ τοῦ βύβλος. Αἴ*λιος γοῦν Διονύσιος φησὶν ὅτι μόλυβδος διὰ τοῦ ῡ καὶ δ̄. ὅθεν δηλαδὴ ὁμοιόγραφος καὶ ἡ μολύβδαινα. ἐν δὲ τῷ, μόλιβος ὡς ἐτράπετ' αἰχμὴ, διὰ μέτρον, φασὶν, οὕτω γέγραπται. ἐπεὶ καὶ Ἴωνες ὁμοίως Ἀττικοῖς μόλυβδον λέγουσιν. ὅθεν καὶ τὸ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη. Βοὸς δὲ κέρας μέρος τι ἀπὸ ὅλου κέρατος, ᾧ τρόπῳ καὶ ἐλέφας ἀλλαχοῦ τὸ ἐξ ἐλέφαντος ὀστοῦν. ἦν γὰρ σύριγξ κερατίνη ἐκ βοὸς, ἣν προσῆπτον μεταξὺ ὁρμιᾶς καὶ ἀγκίστρου διά τε τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν ὁμόχροον τοῦ κέρατος, καὶ ὅπως μὴ ἀποτρώγωσιν οἱ ἰχθύες τὸν λίνον. οἱ δὲ νεώτεροι κέρας καὶ νῦν εἶπον συμπλοκὴν τριχῶν, ὡς εἶναι κέρας βοὸς πλέγμα βοείων τριχῶν, οἷα τοιαύτης πάλαι ποτὲ οὔσης τῆς ὁρμιᾶς. ὁ δέ γε ποιητὴς λίνῳ φησί που καὶ οἴνοπι χαλκῷ, ὡς καὶ λιναῖς χρωμένων ὁρμιαῖς. οἱ δὲ ὕστερον καὶ ἱππείαις θριξὶ χρῶνται. ὅτι δὲ κέρας καὶ ἐπὶ τριχῶν λέγεται, δηλοῦσι καὶ οἱ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τὸ, κέρ' ἀγλαὲ, εἰπόντες ἀντὶ τοῦ λαμπρὲ τὴν ἐπιπλοκὴν τῶν τριχῶν.* (Vers. 80.) *Τὸ δὲ βυσσὸς, ὃ πλεονασμῷ ἢ ἐπιτάσει γίνεται ἄβυσσος, ὀξύνεται κανόνι τοιούτῳ. τὰ εἰς ο̄ς ὀνόματα δισύλλαβα, μὴ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα, διπλοῦν ἔχοντα τὸ σσ̄ ὀξύνεται· κισσὸς, πεσσὸς, βυσσός. ἀντιπίπτει τὸ Νέσσος, κύριον *ὄνομα.* (Vers. 81.) *Τὸ δὲ ἐμβεβαυῖα ταὐτὸν ἂν εἴη τῷ ἐπιβεβηκυῖα ἤτοι ἐπικειμένη. οἱ δέ γε μεθ' Ὅμηρον καὶ στασιώδη τὴν τοιαύτην οἴδασι λέξιν, ὅτε μετὰ τῆς ἐπὶ ἢ πρὸς προθέσεως σύγκειται. ἐπεμβαίνει γοῦν τις ἐχθρῷ κειμένῳ, ναὶ μὴν καὶ προσεμβαίνει κατὰ τὸ, οὐ γὰρ θανόντι καὶ προσεμβῆναί σε χρή.* (Vers. 82.) *Τὸ δὲ ὠμηστὴς οὐ μόνον ἰχθύων, ἀλλὰ καὶ λεόντων καὶ τῶν ὁμοίων θηρίων ἐπίθετόν ἐστιν.* (Vers. 84.) *Ὅτι Θέτις ἐν μέσαις Νηρηίσιν, ἃς καὶ ὧδε καλεῖ ἁλίας θεὰς, ἔκλαιε τὸν υἱὸν Ἀχιλλέα θανούμενον. Καὶ ὅρα ὡς οὕτω πάνυ συχνὰ ὁ ποιητὴς ἀναφωνεῖ τὰ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, μεμνημένος αὐτοῦ τὸν μὲν καιρὸν τοῦ μηνίειν, ὡς ἐξελευσομένου εἰς μάχην, εἶτα ὕστερον καὶ ὡς τεθνηξομένου. περιπαθὲς δὲ τὸ κλαίειν τὸν ζῶντα, ὅπερ ἡ Θέτις ἐπὶ τῷ υἱῷ ποιεῖ, καὶ φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς, ἐπεὶ μέλλει καταστρέφειν ἤγουν τελειοῦν τὸν λόγον ὁ ποιητὴς εἰς τὰς τοῦ Ἕκτορος ταφὰς, ἐγκαταλείπει πόθου τι κέντρον τοῖς ἀκροαταῖς δι' ὧν ἐν τούτοις λαλεῖ, ὥστε ποθεῖν ἀκοῦσαί τι καὶ περὶ τῆς*

Ἀχιλλέως ἀναιρέσεως καὶ ἐννοεῖσθαι οἷος ἂν ὁ ποιητὴς ἐγένετο καὶ αὐτὰ διατιθέμενος. φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς οὕτως· εὗρε δ' ἐνὶ σπῆι γλαφυρῷ Θέτιν, ἡ Ἶρις δηλαδή· ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἡ δ' ἐν μέσσῃσ' ἔκλαιε μό*ρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε φθίσεσθαι, καὶ ἑξῆς. ταῦτα δὲ παρῳδηθήσεταί ποτε καὶ εἰς ἑτεροῖον συγγενικὸν κλαυθμόν. ὥς περ καὶ ὁ ἐν τῷ πάνυ λυπεῖσθαι κληθεὶς ὑπό τινος μεγάλου καὶ ὑπακούσας ἐρεῖ ἄν, παρῳδήσας τὰ ἑξῆς τῆς Θέτιδος παρὰ δύο μόνας λέξεις· τίπτε με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ· εἶμι μὲν, οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται ὅ ττι κεν εἴπῃ. ἀλλαγὲν γὰρ τὸ θεὸς εἰς τὸ ἀνὴρ καὶ τὸ ἀθανάτοισιν εἰς τὸ κρείττοσι ποιήσοι ἂν παρῳδίαν εὔχρηστον. ὁ δέ γε τοιοῦτον πρόσωπον καλέσας ἐρεῖ ἂν ἐλθόντι κατὰ παρῴδησιν ὁμοίαν τὸ, ἤλυθες κηδομένη περ, πένθος ἄλαστον ἔχων μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός. ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα. Ζεὺς δὲ τὸ τοιοῦτον πρὸς τὴν Θέτιν εἶπε κατὰ σχηματισμὸν δηλαδὴ γένους θηλυκοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὅ περ οἱ οἶκοι ἀνθρώποις, τοῦτο καὶ σπήλαια δαίμοσι τοῖς κάτω κατὰ τὸν μῦθον. οὕτως ἡ Καλυψὼ οἰκεῖ, οὕτως ἡ Κίρκη, οὕτω καὶ ἡ Θέτις, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν δαιμόνια. (Vers. 91.) Ἄκριτα δὲ ἄχεα τὰ πολλὰ, ὡς καὶ ἀκριτόμυθος ὁ πολύμυθος. κομματικὸν δὲ ἡ ῥηθεῖσα φράσις τῆς Θέτιδος, ἀναλόγως προσώπῳ τῷ ἐγκοπτομένῳ τὸ πνεῦμα ὑπὸ κλαυθμοῦ. Τὸ δὲ πένθος ἔχειν ἄλαστον, ἐξ *οὗ τὸ ἐπαλαστεῖν, ἑφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ κήδεσθαι, ἵνα ᾖ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κήδεσθαι τὸ πενθικῶς βλάπτεσθαι. (Vers. 93.) Ὅτι διὰ πένθος τὸ ἐπὶ Ἀχιλλεῖ, καὶ ταῦτα ζῶντι ἔτι, κάλυμμα ἡ Θέτις ἕλε κυάνεον, ὡς εἰκὸς ποιεῖν τοὺς ἐπὶ
1470 νεκροῖς παθαινομένους· τοῦ δ' οὔτι μελάντε*τερον ἔπλετο ἔθος. προσέθετο δὲ τὸ ἔσθος διά τε νύκτα 1341
βαθεῖαν καὶ νέφη μέλανα, ἴσως δὲ καὶ πίσσαν κατὰ τὸ, μελάντερον ἠΰτε πίσσαν, καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ἤδη δὲ μᾶλλον διὰ τὴν τοῦ Ἄϊδος κυνέην, ἥτις εἰ καὶ μελαντάτη, ἀλλ' ὅπλον ἦν, οὐ μὴν ἔσθος. ψιλοῦται δὲ τὸ ἔσθος κανόνι τοιούτῳ. τὸ σ, πρὸ δασέος κείμενον, ψιλοῖ τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν, ὀσφὺς, ἀσφόδελος, ἀσφάραγος, ἀσχάλλω, ὀσχεὸς, ἰσχὰς, ἐσθλός. οὕτως οὖν καὶ ἔσθος. (Vers. 96.) Ὅτι λιάζεσθαι ἐνταῦθα τὸ *διαχωρίζεσθαι καὶ διΐστασθαι, ἢ καὶ ἁπλῶς κινεῖσθαι. φησὶ γοῦν· ἀμφὶ δέ σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης, ἤγουν ἀμφὶ τῇ Ἴριδι καὶ τῇ Θέτιδι ἐκινεῖτο, οἷά τι αἰσθητικὸν καὶ νοοῦν, καθὰ καὶ εἴ τις ὁδοῦ ὑπεξίσταται διερχομένοις τοῖς κρείττοσιν. (Vers. 97.) Ὅτι τὸ, ἀκτὴν δ' εἰσαναβᾶσαι εἰς οὐρανὸν ἀΐχθήτην, παρῳδηθήσεται ἂν εἴς τινας ὡς ἐκ βυθοῦ δυστυχίας ἠρέμα παρυψωθέντες εἰς τὸ τῆς εὐδαιμονίας ἀκρότατον. Ἶρις δὲ καὶ Θέτις ἐνταῦθα εἰσὶν αἱ ἐκ βάθους θαλάσσης οὐρανόθι ἀΐξασαι. εἰ δὲ ἀναβαίνεται ἡ ἀκτὴ, καλῶς ἄρα εἴρηται *τὸ, ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοισι. (Vers. 98.) Τὸ δὲ, εὗρον εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες, παρῳδήσοι τις ἂν εἰς συνεδρίαν μεγάλων ἀνδρῶν. (Vers. 101.) Ὅτι δεξιωτικὴν δηλοῖ πρόποσιν τὸ, Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκε, καί ῥ' εὔφρην' ἐπέεσσι. Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα, ἤτοι ἀντέστρεψε τὸ ποτήριον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, εὔφρην' ἐπέεσσιν, ἔπαιξέ τις ἀσυναλείπτως οὐ πρὸ μακροῦ ἐπὶ γυναικὸς, ἣν ἔγνω χαίρουσαν εἰς τὸ πέος, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ, ἀφ' οὗ καὶ ὁ πειώλης παράγεται. (Vers. 108.) Ὅτι πτολί*πορθον κἀνταῦθα τὸν Ἀχιλλέα λέγει, συντάσσων καὶ τὴν ἀμφὶ πρόθεσιν μετὰ δοτικῆς ἐν τῷ, ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυϊ καὶ Ἀχιλλῆι πτολιπόρθῳ. (Vers. 107.) Καὶ ὅρα πάλιν τὸ ἐννῆμαρ, ἀμάρτυρον μὲν ὂν, ποθητὸν δὲ τῷ φιλομούσῳ ποιητῇ. λέγει δὲ νεῖκος τὸ περὶ τῆς ὡς ἐῤῥέθη μελετωμένης κλοπῆς ἐπὶ Ἕκτορι. ἐπάγει γοῦν· κλέψαι δ' ὠτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην, ὡς καὶ προγέγραπται, ὅ περ κωλύων ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς λέγει πρεπόντως χάριτι φιλικῇ τὸ, αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆι προτιάπτω, αἰ*δῶ καὶ
1471 φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάττων. (Vers. 110.) Καὶ ὅρα τὸ προτιάπτω, ἤγουν προσάπτω καὶ ὡς εἰπεῖν προσκολλῶ, ἐξ οὗ λαβόντες οἱ μεθ' Ὅμηρον φασὶ προσάπτεσθαί τινι αἰτίασιν καὶ ὅσα τοιαῦτα. εἰ δὲ γράφεται κατά τινα τῶν ἀντιγράφων προϊάπτω, σημείωσαι ἄλλο τοῦτο τὸ προϊάπτειν παρὰ τὰ δεδηλωμένα ἤδη πρὸ τούτων. (Vers. 114.) Ὅτι κρίνων ὁ ποιητὴς οὐκ ἀγαθὸν εἶναι τὸν Ἀχιλλέα τῷ Ἕκτορι, ποιεῖ τὸν Δία δηλοῦντα τῷ Ἀχιλλεῖ διὰ τῆς μητρὸς Θέτιδος, ὡς μαινόμενος τὸν Ἕκτορα ἔχει παρὰ νηυσὶν οὐδ' ἀπέλυσεν. ἐπεὶ δὲ ἀλόγιστον δοκεῖ τὸ λεχθὲν, πῶς γὰρ ἂν ἀπέλυσεν Ἀχιλλεὺς τὸν μή ποθεν αἰτηθέντα; ἦν δὲ καὶ σφοδρὰ ἡ λέξις τοῦ μαίνεσθαι, φησίν· αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ καὶ ἑξῆς·

διδάσκων ἐν τούτοις ὡς ἔστιν οὗ ὁ ἐνδόξως μηνύων τῷ πάνυ ἐλάττονι αὐστηρότερον τοὺς λόγους μεταχειρίσεται, καὶ βαρύτερον ἐνσκήψει. οὕτω γὰρ καὶ ἐνταῦθα οὐ μόνον σφοδρὸν τὸ μαίνεσθαι τὸν Ἀχιλλέα φρεσὶν, ἀλλὰ καὶ ἀχθεινὸν τὸ, οὐδ᾽ ἀπέλυσε, μονονουχὶ γὰρ ἀπαιτεῖ τὸν Ἀχιλλέα, ἐκεῖνον φθάσαι ποτνιάσασθαι πρὸς τῶν Τρώων τὴν λύσιν τοῦ Ἕκτορος. ὅτι δὲ ἄλλως ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς, ἤτοι νοῦς, οὐ φύσει μαινόμενον φρεσὶν οἶδε τὸν *Ἀχιλλέα, δηλοῖ ἐν οἷς ἐρεῖ ὅτι οὔτε ἄφρων ἐστὶ καὶ ἑξῆς. ἡ δὲ ποιητικὴ ἐνταῦθα (Vers. 112.) φράσις τοιαύτη· αἶψα μάλ᾽ ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον· σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ᾽ ἔξοχα πάντων ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν Ἕκτορ᾽ ἔχει παρὰ νηυσὶν, οὐδ᾽ ἀπέλυσεν, αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ, ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ. εἶτα καὶ (Vers. 117.) προέκθεσιν γράφων τῶν ἐφεξῆς ἱστορηθησομένων ἐπιφέρει· αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ᾽ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, δῶρα δ᾽ Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ, τουτέστιν εὐφράνῃ, διαχέῃ· οὓς δὴ δύο στίχους καὶ μετ᾽ ὀλίγα ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἶριν θήσει ὁ ποιητής. (Vers. 112.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε πάνυ πιθανολογεῖ τὴν τοῦ Ἕκτορος λύσιν ἡ τοῦ Διὸς ἀπειλὴ κατὰ Ἀχιλλέως καὶ ἡ τῆς μητρὸς πρὸς αὐτὸν ἀγγελία καὶ ὁμιλία, καὶ ὅτι τὸ, υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον, ταὐτόν ἐστι τῷ ἄγγειλον, ὡς δηλοῖ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, ἄγγειλον Πριάμῳ· ὃν μεγαλήτορα λέγει ὡς μεγάλου κατατολμήσοντα πράγματος τοῦ εἰς τὸν ἔχθιστον Ἀχιλλέα τε καὶ στρατὸν νύκτωρ ἐλθεῖν. Ὅρα δὲ ὅτι τοῖς παίζειν τὰ σχεδικὰ ἐθέλουσιν ἀφορμὴν δίδωσι τὸ, αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ, ὡς τοῦ δείσῃ καὶ δειλίαν δηλοῦντος καὶ δεσμὸν κατά γε μόνην τὴν προφορὰν *ᾧ δὴ δεσμῷ λύσις ἀντίκειται, ὡς καὶ τῷ δήσειν τὸ λύσειν. (Vers. 115.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πλείστη ἐν τῷ γράμματι τούτῳ ἡ χρῆσις τῶν κινήσεων τοῦ λύω ῥήματος ἁπλῶς τε καὶ μετὰ τῆς ἀπὸ προθέσεως, καὶ ἐνεργητικῶς καὶ παθητικῶς, οἷον, οὐδ᾽ ἀπέλυσε, καὶ, ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ, καὶ, λύσασθαι φίλον υἱὸν, καὶ, ἀλλά γε δὴ λῦσον, καὶ ἄλλα. οὐ γὰρ ἔχει λέξιν καιριωτέραν ἐπὶ τῆς τοῦ Ἕκτορος λύσεως, ἤγουν ἀποδόσεως τῆς διὰ λύτρων. (Vers. 117.) Τὸ δὲ ἐφήσω ἐνταῦθα μὲν ἀντὶ τοῦ ἐπιπέμψω κεῖται· ἀλλαχοῦ δὲ δύναται ἶσον τῷ ἐντελοῦμαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἐφημοσύνη ἡ ἐντολή. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι δύο ἀγγελιῶν
1342 γεγονυιῶν *ἐνταῦθα, μιᾶς, ἣν ἡ Θέτις ἤγγειλε τῷ υἱῷ, ἑτέρας δὲ, ἣν ἡ Ἶρις τῷ Πριάμῳ, αἳ δὴ καὶ ἄμφω Διὸς εἶναι εἶπον ἄγγελοι, αὐτὰ ἐκεῖνα Ὁμηρικῷ ἔθει λέγουσιν ἀπαραποιήτως αἱ ἀγγέλλουσαι, ἅ περ ὁ στείλας ἐκέλευσε Ζεὺς, ἡ Θέτις μὲν ἐν στίχοις τρισὶν, ἡ δὲ Ἶρις ἐν ιβ΄, μικρόν τι παραποιήσασαι τὰς τοῦ Διὸς ἐπιτολὰς ἐν ἀντωνυμίαις καὶ ἑτέροις λόγοις, ὡς ἂν ἐκ πρώτου προσώπου τοῦ κελεύοντος, ἑτέρῳ τρίτῳ δηλαδὴ προσώπῳ τῷ κελευομένῳ, οἱ λόγοι ἁρμόσαιεν. (Vers. 123.) Ὅτι πενθίμου τραπέζης δηλοῖ σχῆμα τὸ, φίλοι δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταῖροι ἀδινὰ στενάχοντα ἐσσυμένως ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον. Καὶ ὅρα ὅτι κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν ἅπαξ νῦν ὧδε ἄριστον εἶπε τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα. οὕτω δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. καὶ ζητητέον ἐκεῖ περὶ τούτου. τί δὲ νῦν τὸ ἡρωϊκὸν ἄριστον; τοῖσι δ᾽ ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο. καίρια δ᾽ ἐνταῦθα πάρισα τὸ ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντο, καθὰ καὶ ἀνωτέρω τὸ ἐμέ τε δείσῃ ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ. (Vers. 124.) Ὅρα δὲ τὸ τῆς φράσεως γοργὸν ἔν τε τῇ κατασκευῇ τοῦ ἀρίστου ταύτῃ, ἀδιάσκευος γὰρ πάντῃ κεῖται, καὶ ἐν τῷ ἀδινὰ στενάχοντα. ὡς γὰρ πρὸ ὀ*λίγων ἐν τῷ κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀπεριλάλητον ἀφῆκε τὸν κλαυθμὸν, οὕτω κἀνταῦθα τὴν ἀδινὴν στοναχὴν, οἷα μεθοδεύσας, μὴ δέον εἶναι ἀκαίρως νῦν τοιούτοις ἐμπλατύνασθαι. (Vers. 125.) Τὸν δὲ λάσιον ὄϊν στεινόμενον μαλλοῖς φησὶν ἡ Ὀδύσσεια. Τὸ δὲ ἱέρευτο, ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ ἔσφακτο, ἐπεὶ καὶ ἱερεῖα τὰ σφάγια. (Vers. 128.) Ὅτι τὸ κατὰ Πυθαγόραν μὴ ἐσθίειν καρδίαν, ὅ ἐστιν ἄλυπον καὶ ἀτάραχον διαμένειν τὸν ἄνθρωπον καὶ ὡς εἰπεῖν, ἀλυπίαν ἀσκεῖν, ἐκ τῶν Ὁμήρου παρέξεσται, εἰπόντος· τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις, ἤγουν μέχρι τίνος, ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὔ τέ τι σίτου οὔτ᾽ εὐνῆς, καὶ ἑξῆς; Τὸ δὲ ἔδεαι οὐκ ἐ*νέργειαν δηλοῖ κατὰ τὸ ἔδοντες καὶ ὅσα τοιαῦτα, πάθος δὲ μᾶλλον. ἐσθίεται γάρ τις τὴν καρδίαν ἀχεύων. ἔχει δέ τι καὶ 1472
ἀντιθετικὸν ὁ τόπος οὗτος. οἱονεὶ γάρ φησιν ὡς τί δή ποτε τὴν καρδίαν ὀδυρμοῖς ἐδόμενος αὐτὸς ἄσιτος μένεις; (Vers. 130.) Ἰστέον δὲ ὅτι Θέτιδος εἰπούσης ἐν τῇ πρὸς τὸν υἱὸν προαναφωνήσει χρῆναι μεμνῆσθαι τὸν Ἀχιλλέα σίτου ὡς ἐῤῥέθη καὶ εὐνῆς, ἀγαθὸν δέ, φησι, γυναικί περ ἐν φιλότητι μίσγεσθαι, οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη ἄγχι παρέστηκε θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ, ἀθετοῦσι τοὺς

*στίχους τούτους οἱ παλαιοὶ, διά *τε ἄλλα, καὶ μάλιστα διὰ τὴν εὐνὴν, ὅ ἐστι μίξιν. τοῖς γὰρ πολεμοῦσιν οὐ τοιούτων ἀλλ' εὐτονίας χρεία, φασὶ, καὶ πνεύματος, ὡς καὶ τοῖς γυμναζομένοις. διὸ καὶ οἱ ἀθληταὶ τὸν τοῦ ἀθλεῖν πάντα καιρὸν οὐκ ἀφίεντο πλησιάζειν γυναιξί. Τὸ δὲ βέῃ δηλοῖ μὲν τὸ βιώσῃ, ἔχει δὲ πρῶτον πρόσωπον μετὰ παρενθέσεως τοῦ ῑ τὸ, τέκνον τί νυ βείομαι; τουτέστι βιώσομαι.* (Vers. 132.) *Μοῖρα δὲ κραταιὴ ἡ αὐτὴ τῷ θανάτῳ πρὸς διαστολὴν ῥηθεῖσα μοιρῶν ἑτέρων, ὧν οὐδεμία κραταιοτέρα θανάτου ἐστί.* (Vers. 134.) *Ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα σύνθετος ἀντωνυμία ἓε ἀντὶ τοῦ ἑαυτὸν, ἔνθα Διὸς εἰπόντος σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων, Θέτις ἀγγέλλουσα φησί· σκύζεσθαί σοι φησὶ θεοὺς, ἓε δ' ἔξοχα πάντων. ἴσως δὲ καὶ κατὰ παράθεσιν δεδίπλασται, ἵνα ᾖ ἓ ἓ ἀντὶ τοῦ αὐτὸν αὐτὸν κατ' ἐξοχὴν τὸν Δία. πρωτότυπον δέ ἐστι τοῦ σκυδμαίνειν τὸ σκύζεσθαι, ὃ πολλαχοῦ κεῖται, ὡς καὶ τοῦ ἐριδμαίνειν τὸ ἐρίζειν.* (Vers. 137.) *Ὅτι ὁ ὑπὲρ χρεώστου ἀῤῥώστου με*σιτεύων εὐφυῶς ἂν εἴποι τὸ πρὸς Ἀχιλλέα ὑπὸ Θέτιδος περὶ Ἕκτορος ῥηθέν· ἀλλ' ἄγε δὴ, λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.* (Vers. 139.) *Ὅτι μαθὼν Ἀχιλλεὺς τοὺς θεοὺς αὐτῷ σκύζεσθαι δι' Ἕκτορα, καὶ ὅτι δοκεῖ φρεσὶ μαινομέναις αὐτὸν κατέχειν, καὶ ὅτι ἐπιτέλλουσιν ἀποίνων λῦσαι αὐτὸν, ἁρπάζει πιθανῶς τὸν λόγον οἷα ἐχέφρων καὶ κατ' ἀγχίνοιαν προεσκεμμένος, καὶ φησὶν ὅ περ ἂν καὶ ἄλλος τις ἐρεῖ ἐπὶ δώροις καταλαμβανόμενος· τῇδ' εἴη, ὃς ἄποινα φέροι καὶ νεκρὸν ἄγοιτο, μεταβουλευσάμενος ὁ ἥρως ὡς εἰκός. Καὶ σημείωσαι καὶ νῦν ὡς ἐπὶ νεκροῦ ἐῤῥέθη τὸ ἄγοιτο, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ. Ἐν οἷς ὅρα καὶ ὅτι παθητικῶς τε ἄγοιτο εἶπε, καὶ αὖθις ἄγοι ἐνεργητικῶς, καὶ ὡς τὰ δῶρα θυμοῦ πραϋντικὰ, καὶ ὡς ὁ φόβος τῶν κρειττόνων ὑπενδιδόναι ποιεῖ τοὺς ἀγριουμένους, καὶ ὡς ὁ διὰ μέσου καιρὸς μαλάττει τὴν ἐν τοῖς θυμουμένοις σκληρότητα, ὥστε ἀληθεύειν τὸν εἰπόντα ὅτι χρόνος εὐμαρὴς θεός. Τὸ δὲ, τῇδε εἴη, ἀντὶ τοῦ ὑπάρχοι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἔρχοιτο. δῆλον γὰρ ὅτι ἔστιν ἐνεστὼς εἴω τὸ πορεύομαι, οὗ καὶ χρῆσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς προδεδήλωται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἴον, ὅθεν ἡ μετοχὴ ἰών. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ εἴω καὶ ᾔειν ὑπερσυντέλικος ἀντὶ τοῦ ἦλθον, ὡς καὶ αὐτὸ προπαραδέδο*ται, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ εἴδω τὸ ᾔδειν, ὅ ἐστιν ἠπιστάμην. ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μὲν εἴη δυσκόλως ἂν λογισθείη εὐκτικόν· ἔστι γὰρ μάλιστα ἐνεστῶτος θεματικοῦ καὶ σημαίνει τὸ ἔρχεται. κρεῖττον οὖν κανονίσαι αὐτὸ ἐκ τοῦ εἶμι, ὃ δηλοῖ τὸ πορεύομαι, ὃ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ εἰρημένου εἴω γίνεται, ἵνα ᾖ ὥς περ τίθημι τιθεὶς τιθέντος τιθείη, οὕτω καὶ εἶμι εἷς ἕντος εἵη.* (Vers. 140.) *Ὅτι θείαν δηλοῖ κέλευσιν τὸ, εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει. ζήτει δὲ εἰ ταὐτὸν εἰπεῖν, πρόφρονα θυμὸν καὶ ἐπίφρονα βουλήν. Ὅτι τὸ ναύσταθμον νηῶν ἄγυριν λέγει, ὅ ἐστιν ἄθροισιν, ἢ ὡς εἰπεῖν, πανήγυριν. φησὶ γάρ· ὡς οἱ γ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. ταὐτὸν δὲ νηῶν ἄγυριν εἰπεῖν καὶ ἀγῶνα, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, νηῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.* (Vers. 145.) *Ὅτι συνετοῦ μεσίτου τὸ μὴ θέλειν ζημιοῦν τὸν φίλον διὰ φιλίαν ἑτέρου. Ζεὺς γοῦν ὁ Ὁμηρικὸς κε*λεύει τὸν Πρίαμον δῶρα φέρειν Ἀχιλλεῖ, ἅ κεν θυμὸν ἰήνῃ, ὡς εἴρηται, ἤγουν εὐφράνῃ, ἀπὸ τοῦ ἰαίνω τὸ διαχέω. οὐ γὰρ, εἰ καὶ μέγας τὸ κράτος ὁ μέσος, εὖ ἔχει ζημιῶσαι τὸν Ἀχιλλέα διὰ τὸν Πρίαμον.* (Vers. 148.) *Ὅτι προεκτίθεται διὰ τοῦ Διὸς ὁ ποιητὴς, ὡς χρὴ τὸν Πρία-*
1473* *μον ἐς Ἀχιλλέως ἀπελθεῖν οἶον, τουτέστι μόνον. ὃ καὶ αὐτὸς περιφραστικῶς ἑρμηνεύων φησί· μὴ δέ* 1343
*τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ. κῆρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνῃ ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν εὔτροχον, καὶ ἑξῆς. οὕτω γὰρ ἔκρινε δέον εἶναι ὁ ποιητὴς, ἐπεὶ μηδεμία χρεία ἦν περιττότητος τῷ Πριάμῳ εἰς ἔργον ἀπιόντι, ἔνθα εἰ μὴ καὶ γέρων ἦν καὶ λύτρα ἦγεν, ἔδει πεζῇ αὐτὸν ἀπελθεῖν, ὡς ἂν καὶ λάθῃ τοὺς Ἑλληνικοὺς φύλακας. διὸ ἅρμα μὲν ζεύγνυσιν ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ ἵπ*πους ἄτερ ἡνιόχου, ταλαεργοὺς δὲ ἡμιόνους ὑπὸ ἅμαξαν ἄγειν ἐνταῦθα κελεύει τοῖς υἱοῖς εὔτροχον ἡμιονείην, ἣν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ καὶ ἀπήνην τετράκυκλον, ὅ ἐστι τετράτροχον καὶ καλὴν, πρωτοπαγέα, εὔξεστην, ᾗ μόνος κῆρυξ ἕπεται, νῦν μὲν λύτρα φερούσῃ, ὕστερον δὲ νεκροφορούσῃ. Ἰστέον δὲ ὅτι ὧδε μὲν τὸ τις, φύσει βραχὺ ὂν, ἐκτείνεται ἄλλως πολυτρόπως λόγῳ κοινῆς συλλαβῆς, μετ' ὀλίγα δ' ἐν τῷ, κῆρυξ τίς τοι ἕποιτο, θέσει μακρὸν ἑτεροίως γίνεται.* (Vers. 149.) *Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ γεραίτερος ἀφορμὴν στερεοῖ τῷ γέροντι Πριάμῳ. εἰ γὰρ γέρων μὲν ἐκεῖνος, παραγγέλλεται δὲ καὶ γεραίτερον προσλαβέσθαι ἡνίοχον, οὐδαμοῦ ἄρα κίνδυνος ἔσται αὐτῷ. ἐκ τοῦ γεραιὸς δὲ ὁ γεραίτερος, συγκοπεὶς ἐκ τοῦ γεραιό-*

*τερος. οὐ δήπου γὰρ ἐκ τοῦ γέρων γέγονε. μνηστέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ ὅτι γέρων οὐ μόνον ἡλικίας ὄνομα τῆς κατ᾽ ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ἀκάνθης ἐπάνθημα κατὰ τὸν δειπνοσοφιστὴν, ἐφ᾽ ᾧ καὶ αἴνιγμα ἦν τὸ, κἂν γέρων ᾖ, ἄπτερος ὢν, κοῦφον πέτεται. διὸ καὶ χαίρουσιν αὐτῷ παῖδες, φυ*σῶντες ὡς πέτεσθαι. ὁ δὲ τοιοῦτος γέρων ἀστείως καὶ πάππος ἐκλήθη, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης ὢν κατὰ τὸν Ἄρατον. καὶ ἦν τῷ τοιούτῳ γηρείῳ εὐτράπελος ὁμωνυμία πρὸς τὸν κατὰ συγγένειαν πολιὸν πάππον, ἴσως δὲ καὶ τῆς πρὸς τὸν πάππαν, ἐξ οὗ τὸ παππάζειν προέγνωσται. οὐκοῦν ὁ τῆς ἀκάνθης γέρων ὁ καὶ πάππος ἐξάνθημα μὲν ἀκάνθης οἷον κινάρας καὶ τῶν τοιούτων διασαφητικῶς λέγεται, λευκῆς δὲ γήρειον ἀκάνθης ὁριστικῶς, ἐν οἷς τὸ γήρειον ἐκ τοῦ γῆρος γίνεται οὐδετέρου ἑνικοῦ ὀνόματος ὁμοίως τῷ κῆτος κήτειος, κῆδος κήδειος, καὶ τοῖς τοιούτοις. (Vers. 152.) Ὅτι ἀσφαλοῦς πομπῆς εἰς ὁδὸν δηλωτικὸν τὸ, μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος· τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν. εἰ δὲ καὶ λόγιος εἴη ὁ τῆς ὁδοῦ προάγων, εἰπεῖν ἁρμόσει καὶ τὸ, Ἀργειφόντην, ὃ δηλοῖ τὸν Ἑρμῆν λόγον, ἵνα ᾖ, τοῖον πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην, ὃς ἄξει ἕως τοῦδε. Τὸ δὲ, μή οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶν, ἀλλαχοῦ παραφραστικῶς, μηδέ τί οἱ θάνατος καταθύμιος ἔστω, φησίν. (Vers. 155.) Ὅτι ἀγαθοῦ ἐχθροῦ σέμνωμα τὸ, αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην, ἤγουν ἐς τὴν σκηνὴν, οὔτ᾽ αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ᾽ ἄλλους πάντας ἐρύξει. ἔπαινος δὲ τελείου καὶ φιλοξένου ἀνδρὸς πρὸς Διὸς καὶ αὐτὸ περὶ Ἀχιλλέως ῥηθὲν τὸ, *οὔτε γὰρ ἔστ᾽ ἄφρων, οὔτ᾽ ἄσκοπος, οὔτ᾽ ἀλιτήμων, ἀλλὰ μάλ᾽ ἐνδυκέως, ἤγουν ἐπιμελῶς, ὡς προγέγραπται, ἱκέτεω, ἤγουν ἱκέτου, πεφιδήσεται ἀνδρὸς, καθότι αἰδοῖοι πανταχοῦ ὥς περ οἱ ἁπλῶς ξένοι, οὕτω καὶ οἱ ἱκέται, ὁποῖος ἔσται καὶ ὁ Πρίαμος τῷ Ἀχιλλεῖ. ἐνταῦθα δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς διέλαβεν ὁ ποιητὴς διὰ ταχέων, ὅθεν ἔρχονται εἰς τὸ ἀδικεῖν ἄνθρωποι· ἢ γὰρ δι᾽ ἀσυνεσίαν, ὃ δηλοῦται διὰ τοῦ ἄφρων· ἢ ἀκόντως, ὃ δηλοῖ Ὅμηρος διὰ τοῦ ἄσκοπος, ὃ σημαίνει τὸν μὴ τοῦ συμφέροντος προνοούμενον κατὰ τὸν εὔσκοπον Ἑρμῆν· ἢ ἑκουσίως, ὃ διὰ τοῦ ἀλιτήμων ἐδήλωσεν, ἀλιτήμων γὰρ ὁ ἑκουσίως ἁμαρτάνων τοῦ δέοντος. τινὲς δὲ τὸ ἀλιτήμων ἀντὶ τοῦ ἀλιτάνευτος. διὸ καὶ ἐπάγει· ἀλλὰ μάλα ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται. τίς δὲ ἡ φειδὼ αὕτη; οὔτ᾽ αὐτός, φησι, κτενέει, καὶ τοὺς ἄλλους κωλύσει. προαναφώνησις δὲ Ὁμηρικὴ καὶ αὐτὸ, προεκτεθεῖσα μηδὲν δεινὸν πρὸς Ἀχιλλέως τὸν Πρίαμον πείσεσθαι. κάλλους δὲ σχῆμα ἡ κατὰ ἄρσιν καὶ θέσιν φράσις ἐν τῷ, οὔτ᾽ αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ᾽ ἄλλους ἐρύξει. τὸ γὰρ κοινὸν ἦν, οὔτ᾽ αὐτὸς κτενέει, οὔτ᾽ ἄλλον ἐάσει. *(Vers. 160.) Ὅτι διασκευάζων Ὅμηρος τὸ ἐν τῇ πόλει πένθος ἐπὶ τῷ Ἕκτορι φησὶν, ὡς ἡ Ἶρις ἐλθοῦσα ἐς Πριάμου κίχεν ἤγουν εὗρεν ἐνοπήν τε γόον τε· παῖδες μὲν πατέρ᾽ ἀμφικαθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς δάκρυσιν εἵματ᾽ ἔφυρον, ὁ δ᾽ ἐν μέσοισι γεραιὸς ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλὴ κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος, τήν ῥα, ἤγουν ἣν δὴ, κυλινδόμενος καταμήσατο χερ- 1474
σὶν ἑῇσι· θυγατέρες δ᾽ ἀνὰ δώματ᾽ ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο, τῶν μιμνησκόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ χερσὶν ὑπ᾽ Ἀργείων κέατο ψυχὰς *ὀλέσαντες. Καὶ σημείωσαι θρῆνον τοῦτον, Ἕκτορα πρόφασιν, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, Πάτροκλον πρόφασιν. οὐ γὰρ ἐπὶ Ἕκτορι ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς καὶ ἐσθλοῖς, τοῖς ἑαυτῶν δηλαδὴ, ἔκλαιον αἱ γυναῖκες. (Vers. 162.) Ὅρα δὲ τὸ ἔφυρον ἐνταῦθα. ὡς γὰρ χείλη αἵματι φύρεται, οὕτω καὶ εἵματα δάκρυσιν. οὐ πάνυ δὲ πολὺ ἐνταῦθα τὸ δάκρυον, καθάπερ ὅπου καὶ ψάμαθοι δεύοντο. Τὸ δὲ ἐντυπὰς ἀντὶ τοῦ ἐντυπωδῶς καὶ οἷον ἐντετυπωμένως τῷ ἱματίῳ, ὥστε δι᾽ αὐτοῦ σώματος μόνον τύπον φαίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦ σκέποντος ὁρᾶσθαι τὸν τοῦ σκεπομένου τύπον. ἕτεροι δὲ οὕτω συντόμως φράζουσιν· ἐντυπὰς, ἐν χρῷ· ἐντετυπωμένως ἐν ἱματίῳ, ὥστε δι᾽ αὐτοῦ βλέπειν. ἔστι δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐπίρρημα ποιότητος τὸ ἐντυπὰς, τῷ τόνῳ ὡς ἑκὰς, ἀνδρακάς. κεκάλυπτο δὲ οὕτως ὁ γέρων τάχα μὲν καὶ ἐπεὶ *ἄυπνος ἦν ἀφ᾽ οὗ Ἕκτωρ τέθνηκε, μάλιστα δὲ διὰ τὸ πένθος οὕτω διάκειται. ὑπερβολὴν γάρ, φασι, πένθους ἀξίαν οὐχ᾽ εὑρίσκων ὁ ποιητὴς τῷ γέροντι περιθεῖναι καλύπτει αὐτὸν, καὶ οὐ μόνον σιγῶντα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ μηδὲ βλεπόμενον. ἐντεῦθεν, φασὶν, ὁ Συκυώνιος γραφεὺς Σημάνθης τὴν ἐν Αὐλίδι γράφων σφαγὴν τῆς Ἰφιγενείας ἐκάλυψε τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅ περ καὶ Αἰσχύλος μιμησάμενος τήν τε Νιόβην καὶ ἄλλα πρόσωπα ὁμοίως ἐσχημάτισε, σκωπτόμενος μὲν ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ, ἐπαινούμενος δὲ ἄλλως διὰ τὸ τῆς μιμήσεως ἀξιόχρεων. οὐ γὰρ μόνον βλέπεσθαι ἀπα-
1344 ξιοῖ ὁ ἐν ἄκρᾳ θλίψει, *ἀλλ᾽ οὐδὲ βλέπει, ὡς οἷα νύκτερον βίον αἱρούμενος ἢ καὶ ὑπόγαιον. διὸ καὶ τῇ*

κεφαλῇ κόπρος ἐπαμᾶται τῷ γέροντι πρὸς τύπον ἐπιταφίου κόνεως καὶ οὐδὲ αὐτῆς αἱρετῆς τοῖς πλείοσι. (Vers. 164.) *Τὸ δὲ, τοῖο γέροντος, ἢ τούτου τοῦ γέροντος, ἢ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ, τοῦ γέροντος, ἵνα ᾖ ἄρθρον τὸ τοῖο καὶ μὴ ἀντωνυμία.* (Vers. 165.) *Τὸ δὲ, καταμήσατο χερσὶν, ἀντὶ τοῦ συνῆξε ταῖς δραξὶ, κατὰ μίμησιν τῶν ἀμώντων. Ἰστέον δὲ ὅτι Ὁμήρου ἐφ᾽ ὅσον ἐχρῆν διασκευάσαντος τὸ κατὰ Πρίαμον πάθος, οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον καὶ κείρουσιν αὐτόν. ὅθεν καὶ πριαμωθῆναι τὸ ξυρηθῆναι. ἦν δέ, φασι, σκῶμμα. ἐπεὶ ὁ τραγικὸς Πρίαμος ξυρίας εἰσήγετο. δοκεῖ δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον σύνηθες εἶναι τοῖς παλαιοῖς, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, δεσπότου κειραμένου.* (Vers. 171.) *Ὅτι Ἶρις μὲν λαλεῖ πρὸς Πρίαμον τυτθὸν φθεγξαμένη, ὡς μὴ καταπλήξῃ τὸν ἐντυπὰς καθήμενον. *τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα. τοιοῦτον γὰρ ψυχὴ προπεπονθυῖα, εὐθορύβητος καὶ ἐν τοῖς τυχοῦσιν οὖσα. τῶν δὲ τῆς Ἴριδος θαρσοποιὸν τὸ, θάρσει, Δαρδανίδη, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει· οὐ μέν γάρ τι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ᾽ ἱκάνω, ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, ἀλλ᾽ ἀγαθὰ φρονέουσα. Καὶ ὅρα ὅτι ἕτερον τὸ κακοσσόμενος, καὶ ἕτερον τὸ κακὸν ὀσσομένη. ἐκεῖνο μὲν γὰρ τί δηλοῖ, προδεδήλωται. τὸ δὲ, κακὸν ὀσσομένη, ἀντὶ τοῦ, προλέγουσα κακόν. Σημείωσαι δ᾽ ἐνταῦθα, ὅτι τε γυῖα Πριάμου τὰ καθ᾽ ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶ*μα ἔφη, καὶ ὅτι ἐν ἄλλοις ἡ λέξις ἐπὶ ποδῶν τε ἰδιάζεται καὶ ἔτι ἐπὶ χειρῶν μόνων, ὅτε καὶ ἐγγυαλίζειν νοεῖται τὸ παρέχειν καὶ ἐν χερσὶ διδόναι· καὶ ἡ ἐγγύη γίνεται ἐγγύοις, ὅ ἐστι χερσὶ, τιθεῖσα τὸ πρᾶγμα τῷ δεχομένῳ τὸν ἐγγυητὴν, καὶ οὕτως ὀχυρὸν ποιοῦσα τὸ συνάλλαγμα ὡς εἰ καὶ ἐνέχυρα ἐκεῖνος ἐχειρίζετο· καὶ ὅτι ἡ τῆς Ἴριδος εἰς τὸν Πρίαμον πάροδος ἀγγελίαν συνήθως δηλοῖ, δηλώσασαν τῷ γέροντι βασιλεῖ ὅτι ὡς εἰκὸς ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπομαλαχθεὶς ἑτοίμως λύσασθαι δώρων τὸν Ἕκτορα· διὸ*
1475 *καὶ ὁ γέρων κατὰ τὴν τοιαύ*την ἄγγελον ποιήσει τὰ εἰρησόμενα ἐν τοῖς ἐφεξῆς. καὶ ἔστιν ἐνταῦθα λογίσασθαι ὅτι τὸ, οὐδ᾽ ἀπέλυσεν Ἕκτορα ὁ Ἀχιλλεὺς, ὃ φθάσας ὁ Ζεὺς ᾐτιάσατο ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, προαναφώνησις ἦν τις, ἐμφαίνουσα ὡς μικρὸν ὅσον λελύσεται ὁ Ἕκτωρ ὑπ᾽ Ἀχιλλέως, αἰτίαν ἤδη σχόντος ὅτι μὴ πάλαι φθάσας τοῦτο ἐποίησεν.* (Vers. 189.) *Ὅτι ἐν τῷ ἅμαξαν ὁπλίσαι ἠνώγει εὔτροχον, ὡς εἴρηται, ἡμιονείην, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ᾽ αὐτῆς, ὁπλίσαι μὲν λέγει συνήθως τὸ εὐτρεπίσαι, πείρινθα δὲ τὸ πλινθίον τὸ ἄνω τῆς ἁμάξης, ὅπου τὰ φορτία ἐπιτίθενται, ὃ καὶ ὑπερτερίη λέγεται διὰ τὸ ὑπερκεῖ*σθαι τοῦ ἄξονος. οἱ δὲ παλαιοὶ οὕτω φασί. πείρινθα, τὸ τετράγωνον πλινθίον τὸ ἄνω περιδούμενον ταῖς ἁμάξαις, πλεκόμενον ἀπὸ ῥιπῶν. ῥίπες δὲ, οἱ τῆς οἰσύας λίγοι, ὥστε εἶναι ῥίπινθα, καὶ μεταθέσει καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε̄ πείρινθα. ὁ δὲ Ξενοφῶν κάνναθρον αὐτὸ φησί. κάννη γὰρ ἡ ψίαθος. πλέγμα δὲ καὶ αὐτὸ ψιαθῶδες, συνέχειν φόρτον ἰσχῦον. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ περιθέειν γίνεσθαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ Πειρίθους, ἢ ἀπὸ τοῦ πέρας εἶναι τοῦ κατὰ ἅμαξαν ὕψους. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης λέξεως κεῖταί τι καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀ*δύσσειαν.* (Vers. 191.) *Ὅτι τὸν τοῦ Πριάμου θάλαμον κηώεντα κέδρινον ὑψόροφον λέγει, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει, ἤγουν πολλὰ ἐχώρει κειμήλια γλήνης ἄξια. γλήνη δέ, φασιν, οὐ μόνον ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ κόρη καὶ ἡ πρόσοψις, ἀλλὰ καὶ κηρία μελισσῶν, καὶ παίγνιον· οἱ δὲ, τὸ οὐδενὸς ἄξιον. ὡς δὲ καὶ διὰ τοῦ ῑ γλίνη εἴρηταί που ὁ ῥύπος, ὅ ἐστι γλοιὸς, ἕτεροι δηλοῦσιν. ἄλλοι δὲ γλήνεα ἑρμηνεύουσι τὰ ποικίλα, οἱ δέ τινες ζώδια, καθά που ὑποδηλοῦται καὶ ἐν τῷ, τρίγληνα μορόεντα. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν ποιητῶν τοὺς τῶν βα*σιλέων οἴκους ἐκ κεδρῶν ποιοῦσι διὰ τὸ τοῦ δένδρου ἄσηπτον καὶ εὐῶδες, ὅθεν καὶ κεδρωταὶ παστάδες παρά τινι. ἡ δὲ ὕστερον πολυτέλεια οὔπω τότε ἦν. τὰ μέντοι τοῦ Μενελάου εἶχόν τι τῆς μεταγενεστέρας περινοίας, ὡς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ φαίνεται. Τοῦ δὲ κεχάνδει *ἔστι καὶ μετοχὴ τὸ κεχανδότα* 1345
πολλὰ καὶ ἐσθλά. φαίνεται δ᾽ ἐκ τούτων, ὅτι ἐν τῷ, Ἥρῃ δ᾽ οὐ κέχαδε στῆθος χόλον, ἔχαδε δεῖ γράφειν ὡς δεύτερον ἀόριστον. εἰ γὰρ ἦν κέχαδεν, ὤφειλε καὶ αὐτὸ εἶναι διὰ τοῦ ν̄ κέχανδε, καὶ γεινᾶν ὑπερσυντέλικον κεχάνδει. Τοῦ δὲ γλήνεα ζητητέον εἴτε γλῆνος ἡ εὐθεῖα εἴτε μᾶλλον γλήνειον καὶ Ἰωνικῶς γλήνεον, ὡς δαιδάλειον δαιδάλεον, καὶ κήλειον κήλεον. τὸ δ᾽ ὅμοιον ζητητέον καὶ περὶ τοῦ, δήνεα τὰ βουλεύματα. (Vers. 193.) *Ὅτι κοινοῦται τῇ Ἑκάβῃ ὁ γέρων Πρίαμος τὰ περὶ τῆς λύσεως τοῦ νεκροῦ Ἕκτορος. καὶ ἔστιν, ὡς καὶ οἱ παλαιοί φασιν, ἀνθρώπινον τὸ ἀνατίθεσθαι τὸ πρᾶγμα γυναικὶ κοινωνῷ τῶν παθημάτων. καὶ αὐτὸς μὲν ἤδη κέκρικε τὸ ποιητέον, ἐρωτᾷ δὲ ὅμως, εἰ καὶ αὐτὴ ἐπὶ τοῖς δεδογμένοις σύμψηφός ἐστιν. *ἡ δὲ ποθεῖ μὲν καὶ τὸν υἱὸν, ἀδύνατον δὲ νομίζουσα ἐκεῖνον κομί-*

σασθαι κωλύει τὴν ὁδὸν, ἵνα μὴ προσαποβαλεῖται καὶ Πρίαμον. ὁ δ᾽ οὐ πείθεται, κρίνας καθάπαξ, ὃ ποιήσει, ὡς ὁ Ζεὺς ἐκέλευσεν, ὁ παρ᾽ αὐτῷ δηλαδὴ νοῦς, ἤδη δὲ καὶ ὡς ἡ Ἶρις ἐδήλωσε, φήμη 1476 τις δηλαδὴ ἀγγείλασα, ὡς εἰκὸς, ὅτι δῶρα λαβὼν Ἀχιλλεὺς λύσεται τὸν Ἕκτορα. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐρώτησις τοῦ Πριάμου τοιαύτη· ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπέ· τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι; αἰνῶς γάρ με αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει κεῖσ᾽ ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν, ἤγουν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν. καὶ οὕτω μὲν αὐτός. ἡ δὲ γυνὴ ταῦτα μαθοῦσα (Vers. 200.) κώκυσε, καὶ ὤ μοι, φησὶ, πῆ δή τοι φρένες οἴχονθ᾽, ᾗς, ἤγουν αἷς, τὸ πάρος περ ἔκλεο, τουτέστιν ἐδοξάζου, ἐπ᾽ ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ᾽ οἷσιν ἀνάσσεις; πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος, ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειον νύ τοι ἦτορ. εἰ γάρ σ᾽ αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ᾽ ἐλεήσει, οὐδέ τι σ᾽ αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν ἥμενοι ἐν μεγάρῳ. τῷ δ᾽ ὥς ποθι μοῖρα κραταιὴ γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτὴ, ἤγουν τῷ δὲ Ἕκτορι, οὕτω που ἦν ἐκ γενετῆς πεπρωμένον. πῶς οὕτω; ἀργίποδας κύ*νας ἆσαι, ὅ ἐστι κορέσαι, ἑὼν ἀπάνευθεν τοκήων ἀνδρὶ παρὰ κρατερῷ. τοῦ δ᾽ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι ἐσθέμεναι προσφῦσα. τότ᾽ ἄντιτα ἔργα γένοιτο παιδὸς ἐμοῦ. ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα, ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων ἑσταότα, οὔτε φόβου μεμνημένον, οὔτ᾽ ἀλεωρῆς. καὶ ἔστιν ὁ τῆς γραὸς λόγος κεκραμένος ἀποτροπῇ τοῦ ἀνδρὸς οἴκτῳ τοῦ παιδὸς καὶ χόλῳ κατὰ ἐχθροῦ. (Vers. 213.) Ἔνθα ὅρα ὅτι Ἑκάβη μὲν ὡς καὶ γυνὴ καὶ πρεσβῦτις καὶ μήτηρ ἀγαθοῦ τέκνου, καὶ οὐ μόνον ἀναιρεθέντος ἀλλὰ καὶ ἀτάφου αἰκιζομένου, εἰ καὶ ἀγριώτερον λαλεῖ καὶ οὐ φαγεῖν ἁπλῶς ἐθέλει ἀλλὰ ἐν παρατάσει ἐσθίειν, καὶ οὐ λαβοῦσα, ἀλλ᾽ αὐτῷ προσφῦσα τὸ στόμα τῷ ἥπατι ὡς εἴ τι σαρκοφάγον θηρίον, εὐπαράδεκτός ἐστιν ὅμως, καὶ ἡ ὑπερβολὴ πιθανή. προείληπται γὰρ τὸ κατ᾽ αὐτὴν ὑπερπαθές. Ἀχιλλεὺς δὲ, εἴ περ φθάσας οὕτως εἶπεν, ἀσύγνωστος ἂν ἦν. διὸ οὐ τοιαῦτα ἐπὶ τῷ ἐχθρῷ ἐλάλησεν Ἕκτορι, ἀλλ᾽ αὐτὸ τοῦτο εὔξατο, γενέσθαί οἱ ἐπιθυμίαν γεύσασθαι τῶν τοῦ Ἕκτορος σαρκῶν, ὡς μὴ ἔχοντι αὐτὸ δι᾽ ἐφέσεως καὶ οὐδὲ σαρκῶν ἁπλῶς φαγεῖν, ἀλλὰ τῶν ἐντοσθίων κορέσασθαι, ὡς εἴ περ σπλάγχνα ἱερείου ἐπεθύμει φαγεῖν. ἐξ ὧν ἀστείως ὁ κωμικὸς Πλάτων ἔφη κατὰ τὴν τοῦ δειπνο*σοφιστοῦ ἱστορίαν τὸ, ἄγευστος, ἄσπλαγχνος, ἀπλάκουντος, ἀλιβάνωτος. δῆλον οὖν ὡς κἀνταῦθα πάνυ Ἀχιλλέως ἀγριωτέρα ἡ γραῦς αὐτη. ὁ μὲν γὰρ οὐδέν τι πλέον ἑλκυσμοῦ εἰς τὸν Ἕκτορα πλημμελεῖ· σῶον γοῦν ἐκεῖνον ἀπολύσει· αὐτὴ δὲ ἀναῤῥῆξαι τὸν ἥρωα ἐθέλει, ὡς ἂν τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ἐμφάγοι. Μύσους δὲ τοιαύτης κρεωφαγίας ἐν τοῖς ὕστερον καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὸν κακὸν Διονύσιον, οὗ γυναῖκα καὶ τέκνα λαβόντες ὑποχείρια οἱ ἑσπέριοι Λοκροὶ, καὶ ἐνακολασταίνοντες αὐτοῖς, ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἦσαν, κεντοῦντές, φασιν, ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόναις ἀνεῖλον· εἶτα τὰ μὲν ὀστᾶ ἐν ὅλμοις κατέκοψαν, καταλέσαντες αὐτῶν τὰς σάρκας· τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νεμησάμενοι ἐπηράσαντο τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν. εἰ δὲ δεινὸν καὶ ὁ ἀλλαχοῦ δηλωθεὶς Μιλήσιος ἀλοιηὸς καὶ ἡ καταπίπτωσις, ἀλλὰ τοῦτο θηριωδέστερον διὰ τὴν κρεωβορίαν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὡς ἡ μήτηρ ἐπέκρυψε τὸν τοῦ υἱοῦ ψόγον· ὁ μὲν γὰρ τρὶς περιέδραμε τὴν Ἴλιον φεύγων, ἡ δὲ ταῦτα μὲν σιγᾷ, τῆς δὲ ὕστερον ἀντιστάσεως μέμνηται, καθ᾽ ἣν οὐκ ἔτι ἔφυγεν. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ ἐν τῷ, ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, ψεύδεται· ἀμάρτυρον γὰρ ἄπιστον εἶναι τὸν Ἀχιλλέα. Τρῶες μέντοι τοιοῦτοι καὶ οἱ Πριαμίδαι, καὶ αὐτὸς μάλιστα *Ἕκτωρ, ᾧ παρὸν λῦσαι τὸν πόλεμον κατὰ τοὺς ὅρκους, ὡς προϊστόρηται, ὁ δὲ, οὐκ ἐποίησεν οὕτως. ἡ δὲ καὶ εὐχομένη σχεῖν μέσον τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἧπαρ ἐφ᾽ ᾧ ἀπεσθίειν οὐκ ἂν ἀληθῶς ὠμηστὴν λέγοι ἐκεῖνον τὸν μηδὲν τοιοῦτον ἐπὶ τῷ Ἕκτορι δράσαντα, εὐξάμενον δὲ μόνον ἐπιθυμίαν ἐγγενέσθαι αὐτῷ ἀποταμνόμενον ὠμὰ κρέα ἔδμεναι τὰ τοῦ Ἕκτορος. εἴη δ᾽ ἂν τὸ ἐκείνου ὀργίλον στοχαστικῶς χαρακτηρίζουσα ἐξ ἑαυτῆς. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν τοῖς ἑξῆς, θαυμάσας τὴν τοῦ Πριάμου ὁδὸν, ἐρεῖ τινὰ τῶν τῆς Ἑκάβης, οἷον τὸ, σιδήρειον νύ τοι ἦτορ, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, καὶ, πῶς ἔτλης ἐλθεῖν μόνος εἰς ἄνδρα, ὅς σοι πολλοὺς καὶ ἐσθλοὺς υἱοὺς ἐξενάριξα; (Vers. 202.) Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ ἔκλεο, τουτέστιν ἐφημίζου, τὸ θέμα κλέω, ἀφ᾽ οὗ τὸ κλείζω. χρῆσις δὲ αὐτοῦ σὺν τῷ ῑ ἐν Ὀδυσσείᾳ, ἵνα ᾖ ὡς θέω θείω τὸ τρέχω, οἷον, θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι, οὕτω καὶ κλέω κλείω. Τὸ δὲ, ἠδ᾽ οἷσιν ἀνάσσεις, ἐξαλλαγὴν ἐποίησε σχήματος. ἦν γὰρ τὸ κοινὸν ἐπ᾽ ἀνθρώπους ξείνους καὶ

Τρῶας, ὧν δηλαδὴ ἀνάσσει ὁ Πρίαμος. (Vers. 204.) *Τὸ δὲ, πολέας υἱοὺς, ἐπιτείνει τὴν δυστυχίαν
τῇ προσθήκῃ τοῦ καὶ ἐσθλούς. ὡς δὲ πολύτεκνος ὁ Πρίαμος, φανεῖται μὲν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς· ἐνταῦθα
δὲ ῥητέον ὅτι, καθὰ ὁ Πρίαμος, πολλοὶ δὲ ὕστερον καὶ *ἄλλοι, οὕτω πολυγύναιος παραδέδοται καὶ
ὁ παλαιὸς Αἰγεὺς, τήν τε τοῦ Ὅπλητος θυγατέρα σχὼν, καὶ τὴν τοῦ Χαλκώδοντος, γάμου νόμῳ,
πολλαῖς δὲ καὶ ἄλλαις χωρὶς γάμων συνών. Αἴθραν τε γὰρ μετ᾽ αὐτὰς ἔλαβεν, εἶτα Μήδειαν. καὶ
Θησεὺς δὲ πολλὰς τὰς μὲν ἐξ ἔρωτος, ἃς δ᾽ ἐξ ἁρπαγῆς, φασὶ, καὶ νομίμων γάμων, ὡς Ἑλένην,
Ἀριάδνην, Ἱππολύτην τὴν Ἀμαζόνα, Φαίδραν τὴν ἐκ Κρήτης. καὶ Φίλιππος δὲ ἐν τοῖς ὕστερον
Φεραίαν μέν, φασιν, ἔγημε γυναῖκα, Νικησίπολιν, ἐξ ἧς αὐτῷ ἐγένετο Θετταλονίκη, καὶ Λαρισσαίαν
Φίλινναν, ἧς ὁ περιᾳδόμενος Ἀῤῥιδαῖος. προσεκτήσατο δέ, φασι, καὶ τὴν ἐκ Μολοττῶν Ὀλυμπιάδα
τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου καὶ Κλεοπάτρας μητέρα. δῆλον δὲ ὡς ἐν ἔτι νεότητι τὰς πολλὰς ἔσχε
γυναῖκας ὁ νῦν γέρων Πρίαμος. ἄλλως γὰρ κατὰ τὸν ποιητὴν Θέογνιν οὐ σύμφορος γυνὴ νέα ἀνδρὶ
γεραιῷ. οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται, ὡς ἄκατος, οὐδ᾽ ἄγκυραν ἔχουσιν· ἀποῤῥήξασα δὲ δεσμὰ πολλάκις
ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα. τοῦτο δὲ προσφυὲς καὶ τοῖς κατὰ τὸν γέροντα Τιθωνὸν, καὶ τὴν Ἠῶ τὴν
ἢ μυθευομένην ἢ κυριωνυμουμένην, μάλιστα δὲ τὴν τοῦ μύθου. οὐδ᾽ αὐτὴ γὰρ ἀεὶ νεάζουσα προσήκοι
1477 ἂν ἐραστῇ πεμπέλῳ.* (Vers. 205.) *Σιδήρειον δὲ ἦτορ νῦν μὲν τὸ στεῤῥὸν, *οὗ δέος οὐχ᾽ ἅπτεται· δη-
λοῖ δέ ποτε καὶ τὸ σκληρὸν καὶ ἄτεγκτον ὡς ἀνηλεὲς, καθὰ καὶ ὁ προγεγραμμένος σιδήρειος θυμός.*
(Vers. 206.) *Τὸ δὲ, εἰ γάρ σ᾽ αἱρήσει καὶ ἐσόψεται, σύγχυσιν λογισμοῦ δηλοῖ τῷ πρωθυστέρῳ σχη-
ματισμῷ. πρῶτον γὰρ φύσει τὸ ἐσόψεται, εἶτα τὸ αἱρήσει.* (Vers. 207.) *Τὸ δὲ, οὔ σ᾽ ἐλεήσει οὐδ᾽
αἰδέσεται, καὶ Ἕκτωρ προλαβὼν εἶπε περὶ αὐτοῖ.* (Vers. 210.) *Τὸ δὲ γεινομένῳ ἐφερμηνεύων
ἐπήγαγε τὸ, ὅν τέκον αὐτή.* (Vers. 211.) *Τὸ δὲ κλῶσμα τοῦ λίνου τῆς Μοίρας τί ποτε δηλοῖ, ἀλλα-
χοῦ γέγραπται. Τὸ δὲ, ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων, γενναίως βούλεται κωλῦσαι τῆς ὁδοῦ τὸν γέροντα. εἰ
γὰρ μεμοίραται ὀλέσθαι τὸν *υἱὸν ἀπάνευθε τῶν αὐτοῦ, οὐδ᾽ ἄρα ἐκείνους χρὴ ἀπελθεῖν ἔνθα ἐκεῖ-* 1346
νος κεῖται. (Vers. 212.) *Κρατερὸς δ᾽ ἐνταῦθα οὐχ᾽ οὕτως εἰς ἔπαινον, ὅσον μάλιστα εἰς ψόγον ὡς
ἐπὶ βιαίου.* (Vers. 213.) *Τὸ δὲ προσφῦσα ὅμοιόν ἐστιν τῷ ἐμφῦσα, ὅ ἐστιν ἐμπλακεῖσα, μᾶλλον δὲ,
ἐμφαντικώτερον ἐκείνου εἰς ἐπιθετικὴν ἐμπλοκήν. Τὸ δὲ, ἄντιτα ἔργα παιδὸς ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ ἀντί-
ποινα, ἀντιμώρητα, ἀντίσηκα τοῦ Ἕκτορος φόνου. καὶ ἔστι χρήσιμον εἰς τὸ, τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφά-
σθαι. Καὶ ὅρα τὴν ἀντισήκωσιν. οὐ γὰρ ἀξιόχρεων ἡγεῖται, φασὶν, ἀντιθανεῖν τὸν τοῦ ἐχθροῦ φο-
νέα ἡ μήτηρ, εἰ μὴ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐμφάγοι.* (Vers. 214.) *Τὸ δὲ, ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενον
κατέκτα, αἱ κοιναὶ ἤγουν αἱ πλείους ἐκδόσεις γράφουσιν, ἐπεὶ οὔτι κακιζόμενον. δηλοῖ δὲ ὅτι οὐχ᾽
ὁ τυχὼν ἦν οὐδὲ γύνις. πῶς γὰρ τοιοῦτος ὁ πρὸ τῶν πολιτῶν μόνος ἑστώς; αὔξεται οὖν, φασὶ, τὸ
πάθος, εἰ ἀναξίως ὕβρισται, δέον ὂν μὴ οὕτω παθεῖν. τοιαῦτα δέ τινα καὶ Πρίαμος ἐρεῖ πρὸς Ἀχιλ-
λέα, πεφεισμένως μέντοι, ἐν τῷ, τὸν δὲ σὺ πρῴην κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης.* (Vers. 215.)
*Τὸ δὲ, πρὸ Τρώων καὶ ἑξῆς, εἰ γράφεται πρὸς Τρώων, φέρεται γὰρ καὶ τοιαύτη γραφὴ, δηλοῖ *τὸ
ἔμπροσθεν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. Τὸ δὲ βαθύκολπον ὅτι ἐπὶ βαρβάρων τίθησιν ὁ ποιητὴς, προγέγρα-
πται. Τὴν δὲ ἀλεωρὴν διαστέλλει τοῦ φόβου, ἐπεὶ ὁ μὲν φυγὴν δηλοῖ, ἀλεωρὴ δὲ ἡ κατ᾽ ἐπιτηδειότητα
ἔκκλισίς ἐστι κατὰ τὸ, ἔγχος ἐμὸν ἄλευαι.* (Vers. 194.) *Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ γέρων, λαλεῖν τῇ
Ἑκάβῃ ἀρξάμενος, δαιμονίην ἐκείνην αὐτίκα προσέφη, ὅ ἐστι δυστυχῆ, εἰπών· δαιμονίη, Διόθεν μοι
Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθεν.* (Vers. 218.) *Ὅτι ὁ διὰ θεῖον θάῤῥος μὴ πειθόμενος τῷ εἰς ἀγαθὸν ἔργον
κωλύοντι ἐρεῖ ἄν· μή μ᾽ ἐθέλοντ᾽ ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι ὄρνις ἐν μεγάροις κακὸς πέλευ· οὐδέ με
πείσεις. εἰ μὲν γάρ τις μ᾽ ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευε, ψεῦδός κε φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον· *νῦν
δ᾽ αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον ἄντην, ἤγουν καὶ ἀντικρὺ εἶδον. εἶμι καὶ οὐχ᾽ ἅλιον ἔπος ἔσ-
σεται, ἢ οὐχ᾽ ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται. Πρίαμος δέ φησι ταῦτα πρὸς Ἑκάβην, ἐπάγων καὶ ὅτι, εἰ δέ μοι
αἶσα τεθνάναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν, βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς ἀγκὰς ἑλόντ᾽
ἐμὸν υἱὸν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην, ἤγουν ἐπειδὰν ἐκπληρώσαιμι τὸν τοῦ κλαίειν ἔρωτα, καθ᾽ ὁμοιότητα
τοῦ, ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. διὸ καὶ δασύνεται τὸ εἵην ὡς ἐκεῖ τὸ ἕντο, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ τὸ εἶναι ἐν
τῷ, ἐξ ἔρον εἶναι. ὁ δὲ *γέρων καὶ μετὰ τὸ, εἰ γάρ τίς με ἄλλος ἐκέλευεν, ἐφερμηνεύων τίς ἂν εἴη*

ὁ ἄλλος, ἐπάγει· οἷοι, μᾶλλον δὲ, ἢ οἵ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι ἢ ἱερῆες, προθεὶς μὲν καὶ νῦν, ὡς καὶ
ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ, τὸ γενικὸν τὸ μάντεις, ἐπαγαγὼν δὲ τὰ εἴδη, τὸ ἱερῆες καὶ τὸ θυοσκόοι, ὅ περ ἐκεῖ 1478
οὐκ ἐξεφώνησεν, ἕτερον εἶδος εἰπὼν τὸν ὀνειροπόλον. (Vers. 221.) Εἰσὶ δὲ θυοσκόοι μὲν κατὰ τοὺς
παλαιοὺς, περὶ ὧν δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια, οἱ διὰ τῶν ἐπιθυμιωμένων μαντευόμενοι, οἱ καὶ ἐμπυρο-
σκόποι καὶ λιβανομάντεις, ἱερεῖς δὲ οἱ διὰ σπλάγχνων. θύη μὲν γὰρ, φα*σι, τὰ θυμιάματα· ἱερὰ δὲ
τὰ σπλάγχνα. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. (Vers. 219.) Τὸ δὲ, μή μοι ὄρνις κακὸς πέλευ, ἤγουν πέλε,
ὅ ἐστι γίγνου, καὶ παροιμιῶδες γέγονεν ἐν ἴσῳ τῷ, κακὸς οἰωνός. Ὅτι δὲ πᾶν σύμβολον μέλλοντος
ὄρνις ὡς ἀπὸ μέρους ἐλέγετο, καὶ ὁ κωμικὸς ἐν Ὄρνισι δηλοῖ σαφέστατα. ὄρνις δὲ κακὸς ἡ Ἑκάβη τῷ
ἀνδρὶ, διότι δυσφημεῖ καὶ κλαίει ἀπιόντος λύσασθαι τὸν υἱὸν, ὅ περ ἐν τῷ περὶ ὀλολυγῆς λόγῳ ἀπαί-
σιον εἶναι δεδήλωται. (Vers. 222.) Τὸ δὲ, ψεῦδός κεν φαῖμεν καὶ ἑξῆς, φασὶν οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα
μᾶλλον οἰκεῖον εἶναι ῥηθεῖναι ἤ*περ ἐν τῇ β΄ ῥαψῳδίᾳ. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὁ στίχος εἶχεν ἀπορίαν, ἐνταῦθα
δὲ ἀσφαλὴς ἡ ἔννοια. οὐ γὰρ οὕτω πειστέον ἑτέροις ὡς θεῷ αὐτῷ. (Vers. 227.) Σημείωσαι δὲ ὅτι,
εἰ καὶ θαῤῥεῖ ἄλλως ὁ γέρων μὴ ἂν παθεῖν τι κακὸν, ὅμως ἵνα παίσῃ τὴν Ἑκάβην, φησὶν ἀντιπαρα-
στατικῶς ὡς, εἰ καί με χρὴ θανεῖν, πεσοῦμαι ἀγκὰς ἑλὼν ἐμὸν υἱὸν καὶ ἑξῆς, οὐχ᾽ ἁπλῶς ἀποφηνά-
μενος ὁ γέρων, ἀλλ᾽ εὐξάμενος οὕτω παθεῖν. καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦ λόγου ὅμοιόν τι τῷ, ἰδόντα με καὶ
λίπῃ αἰών. Ἐν τούτοις δὲ ὅρα καὶ τὸ, ἐμὸν υἱὸν, δριμέως πρὸς ἐντροπὴν τῆς Ἑκάβης ῥη*θέν. αὐτῆς
γὰρ οὐκ ἂν εἴη τῆς κωλυούσης τὰ εἰς ἐκείνου τιμήν. καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα. προϊὼν δὲ καὶ τὸν
υἱὸν ἀποσεμνύνων ἀπονοσφίσει πως ἑαυτοῦ, εἰπὼν ἐκεῖνον ἐκ θεοῦ εἶναι, οὐχ᾽ ἁπλῶς μέντοι, ἀλλ᾽
1347 ἐοικέναι. (Vers. 224.) Τὸ δὲ εἶμι ἀσυνδέτως εἰπὼν ὁ γέρων εἴποις ἂν ὡς *αὐτίκα ὁρμᾶται. διὸ καὶ
τὴν φράσιν τῷ ἔργῳ συνετρόχασεν. (Vers. 227.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἀγκὰς κἀνταῦθα συνέσταλται
κατὰ τὴν λήγουσαν, εἴτε ὄνομά ἐστιν εἴτε ἐπίῤῥημα. (Vers. 228.) Ὅτι τὸ ἀνοῖξαι κιβώτια οὕτω φρά-
ζει· φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ᾽ ἀνέῳγε. λέγει δὲ ἐπιθήματα τὰ πώματα ἤτοι τὰ σκεπάσματα, παρὰ
τὸ ἐπιθεῖναι τὸ κλεῖσαι, κατὰ τὸ, ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ᾽ ἐπιθεῖναι, ἢ μᾶλλον παρὰ τὸ ἐπιθεῖ-
ναι, ἤγουν ἐπάνω θεῖναι. μετ᾽ ὀλίγα γοῦν ἐρεῖ ταῦτά τε πάντ᾽ ἐπιθεῖτε. ἐντεῦθεν δὲ μεταφορικῶς καὶ
ἐπιθεῖναι τὸ ἐπιβαλεῖν, ὡς *τὸ, ἡμιτάλαντον ἐπιθήσω. Φωριαμὸς δὲ ἢ παρὰ τὸ αὐτόθι τὰ φάρη
ἀμᾶσθαι, ὅ ἐστι συνάγεσθαι, ἢ διὰ τὸ τοὺς φῶρας ἀπείργειν. ὀξύνεται δὲ ἡ λέξις κανόνι τοιούτῳ.
τὰ διὰ τοῦ ᾱμος τριβράχεα, μὴ ἐπιθετικὰ ὄντα, βαρύνεται· κάλαμος, Πρίαμος. τὸ ἰταμὸς ἐπίθετον.
τὸ ποταμὸς ἐκ τοῦ ποτασμὸς γέγονεν ἀφαιρέσει τοῦ σ. ἔτι δὲ τὰ ἔχοντα τὴν ἄρχουσαν μακρὰν θέσει
βαρύνεται· ὄρχαμος, Τύρταμος, Πέργαμος. τὰ δὲ φύσει, εἰ μέν εἰσι κύρια, βαρύνεται· Πύραμος,
Τεύταμος· εἰ δὲ μὴ, ὀξύνεται· χηραμὸς, οὐλαμός. οὕτω καὶ φωριαμὸς ἡ κιβωτός. (Vers. 229.)
Ὅτι τὰ ὑπὲρ Ἕκτορος δῶρα, ὅ ἐστι λύτρα, οὕτω μετρεῖ Ὅμηρος· ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε
πέπλους, δώδεκα δ᾽ ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας, τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσσους δ᾽ ἐπὶ
τοῖσι χιτῶνας. χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα. ἐκ δὲ δύ᾽ αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ
λέβητας, ἐκ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὅ οἱ Θρῇκες πόρον ἄνδρες ἐξεσίην δ᾽ ἐλθόντι ἢ ἐξεσίην ἐλθόντι,
μέγα κτέρας. Καὶ ὅρα τὴν τοῦ σκεύους αὔξησιν. καλόν τε γὰρ αὐτὸ καὶ παλαιὸν κειμήλιον εἶναι
δηλοῖ, καὶ ἐξεσίας ἤτοι πρεσβείας δῶρον, καὶ οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ ἔθνους ὅλον δῶρον πρέσβεϊ βασιλεῖ.
καὶ καλὰ μὲν καὶ *τὰ ἄλλα. τοῦτο δὲ καὶ περικαλλὲς καὶ μέγα κτέρας, ὡς καὶ ἀπερείσια σὺν αὐτῷ τὰ 1479
ῥηθέντα δῶρα ῥηθῆναι ἐν τοῖς ἑξῆς. διὸ ἐπάγει πρὸς ἐξοχὴν, ὡς οὐδὲ τούτου ὁ γέρων ἐφείσατο διὰ
τὸν φίλον υἱόν. φησὶ γάρ· οὐδέ νυ τοῦ περ φείσατ᾽ ἐνὶ μεγάροισ᾽ ὁ γέρων, περὶ δ᾽ ἤθελε θυμῷ λύσα-
σθαι φίλον υἱόν. καὶ ἔστιν ὅμοιον τοῦτο πρὸς τὸ, καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἄεθλον, ἤγουν τὸν ἀργύ-
ρεον κρητῆρα, οὗ ποτὲ ὁ Πριαμίδης Λυκάων ἐξωνήθη. καὶ ἰδοὺ δέπας καὶ τοῦτο περιώνυμον, καθὰ
καὶ κρατὴρ ἐκεῖνος. Καὶ ὅρα ἐν τούτοις ὡς παρελάλησε μὲν ὁ ποιητὴς ἱστορίαν, ἀφῆκε δὲ διασκευά-
σαι αὐτήν. εἶχε μὲν γὰρ ἱστορῆσαι τὸ τῆς ἐξεσίας αἴτιον, ἀφῆκε δὲ εἰπεῖν, ὡς ἂν μὴ καὶ ἐγκόψῃ τὴν
τοῦ λόγου συνέχειαν καὶ ὑπτιάσῃ τὸ ἐναγώνιον τῷ ἀφηγηματικῷ εἴδει ἔξω καιροῦ. εἴρηται δὲ ἐξεσία
παρὰ τὴν ἕσιν τὴν πέμψιν. ὡς γὰρ θήσω θεσία καὶ συνθεσία, καὶ θύσω θυσία, οὕτω καὶ παρὰ τὸ
ἥσω δασυνόμενον μέλλοντα, ὡς δηλοῖ τὸ ἀφήσω καὶ πέμψω, ὡς τὸ, ἥσω γὰρ καὶ ἐγὼ, ἑσία καὶ ἐξεσία

ἡ εἰς πρεσβείαν ἔκπεμψις καὶ ἀποστολή. διό, φασι, καὶ Ἀρίσταρχος δασύνει τὴν λέξιν, ἐν τῇ μέσῃ δηλαδὴ συλλαβῇ, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, τὴν δηλωθεῖσαν καὶ ἀλλαχοῦ. Νεοπτόλεμος δέ, φασιν, ὁ Παιριανὸς, ψιλοῖ, ἀπὸ τοῦ ἐξιέναι. *Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἵημι ἥσω, ἐξ οὗ ὡς εἴρηται ἐξεσία ἡ ἔκπεμψις, κεῖται καὶ ἐν τῇ λ' ῥαψῳδίᾳ τὸ ἐξέμεν ἀντὶ τοῦ ἐκπέμψαι. χρῆσις δὲ τῆς ἐξεσίας καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. Πέπλοι δὲ, γυναικεῖον φόρημα κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἃ ἐπερονῶντο αἱ γυναῖκες, οἳ καὶ ἑανοὶ ἐκαλοῦντο. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ ἀῤῥαφοῦς ὑφάσματος ἡ λέξις ἐλαμβάνετό ποτε, ἐτυμολογουμένη παρὰ τὸ διαπεπτάσθαι. τοιοῦτος γοῦν πέπλος δοκεῖ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῷ Τηλεμάχῳ παρὰ τῆς Ἑλένης δεδόσθαι, καὶ τῇ Τρωικῇ δὲ Ἀθηνᾷ ὅμοιος ἐν γούνασι τεθῆναι. ὡς δὲ καὶ ταὐτόν τι πέπλος καὶ ἑανὸς, παραδηλοῦται ἀπὸ τοῦ ἐς φιάλην χρυσῆν τὰ τοῦ Πατρόκλου ὀστᾶ τεθέντα ἑανῷ λιτὶ καλυφθῆναι. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τοῦ Ἕκτορος πορφυρέοις πέπλοις ἐν τοῖς ἑξῆς καταθέντα εἰς χρυσῆν λάρνακα. (Vers. 230.) *Αἱ δὲ χλαῖναι περιβλήματά*, φασιν, ἦσαν κλίνης. ἐοίκασι δέ ποτε καὶ δεδιπλῶσθαι, ὡς ἂν πλέον χλιαίνοιεν. ὧν πρὸς διαστολὴν αἱ ἁπλοΐδες ἐνταῦθα εἴρηνται. Οἱ δὲ τάπητες πολλαχοῦ φαίνονται ὑποκεῖσθαι κατά τι εἶδος στρωμνῆς, ὁποῖα ἴσως καὶ τὰ καλούμενα ἐπεύχια. διὸ καὶ ἡ πολλὴ ἐτυμολογία ἐκ τοῦ πατεῖσθαι αὐτὰ παράγει. εἰ δέ τις μάθοι ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, δέμνια θεῖναι καὶ ῥήγεα ἐμβαλεῖν στορέσαι τ' ἐ*φύπερθε τάπητας, ἕτερόν τι νοήσει τοὺς τάπητας, οὓς οἱ παλαιοὶ μεταβολεῖς τῶν λέξεων ἓν πρὸς ἓν φράζοντες ἐφαπλώματα ἑρμηνεύουσι, συγκροτούμενοι ἐκ τοῦ ἐφύπερθεν. καὶ ἀργεῖ ἐνταῦθα ἡ ἐκ τοῦ πατεῖν ἐτυμολογία. κρεῖττον δὲ ἢ ἐκ τοῦ θάλπω εἰπεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς θάλπης, καὶ μεταθέσει Ἰωνικῇ καὶ ἐκβολῇ τοῦ λ̄ τάπης, ἢ ἐκ τοῦ ταφὼν ὁ ἐκπλαγεὶς τάφης καὶ τάπης ὁ τὸν ὁρῶντα ἐκπλήττων. λέγονται δέ, φασιν, οἱ τάπητες καὶ δάπιδες παρὰ τὸ ἐν δαπέδῳ στρώννυσθαι. (Vers. 231.) *Τὰ δὲ φάρεα γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν ἱμάτια.* (Vers. 232.) *Χιτῶνες δὲ ἀνδρεῖα ἐνδύματα*, καθὰ καὶ ταῦτα φασὶν οἱ παλαιοί. Τὸ δὲ στήσας ἀντὶ τοῦ σταθμήσας ὡς πρὸς ἀκρίβειαν, ἵνα μὴ καὶ ψεύσηται τὸν σταθμὸν τυχὸν ἐρωτηθείς. ἐκ τούτου δὲ πρὸ τούτων τὸ, χθιζὸν ἀποστήσονται χρέος, ὡς προηρμήνευται, καὶ μεταστῆσαι ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ μεταλλάξαι εἴρηται μεταφορικῶς. (Vers. 233.) *Αἴθωνες δὲ τρίποδες οἱ αἰθόμενοι*, ὅ ἐστι λάμποντες ὡς γεγανωμένοι. οὐ γὰρ ἂν εἶεν ἀφιλότιμοι ὡς ἀπὸ πυρὸς αἰθομένου, τιμιώτεροι δὲ λεβήτων ὄντες ὑποδιπλασίονες ἐκείνων εἰσί. (Vers. 234.) Τὸ δὲ ῥηθὲν δέπας ἴσως ἂν χρυσοῦν ἦν, ὡς ἔστιν ἐκ τοῦ περικαλλὲς τεκμήρασθαι. χρυσοῦ γὰρ ἐν πολλοῖς ἐπίθετον τὸ καλόν. διὸ καὶ τὸ περι*καλλὲς, ὅ πέρ ἐστι καλὸν λίαν, ὅθεν συγκοπὲν τὸ κάλλος ἐν δυσὶ λ̄ προφέρεται. οὕτω δ' ἐπαγωγὸν φαίνεται τὸ ῥηθὲν δέπας, ὡς φυλαχθῆναι μέχρι καὶ νῦν τῷ γέροντι ἐν τοσαύταις δαπάναις ταῖς εἰς πόλεμον. (Vers. 238.) Ὅτι τὰς αἰθούσας οὐχ' ὑψηλάς τινας ἀλλὰ περί που τὴν αὐλὴν οὔσας ὁ ποιητὴς καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ, λέγων ὅτι ὁ Πρίαμος Τρῶας ἅπαντας αἰθούσης ἀπέργεν ἢ ἀνέργεν ἔπεσσιν αἰσχροῖσιν ἐνίπτων, ἤγουν ἐπιπλήττων. καὶ προϊὼν δὲ φησί· ἐκ δ' ἔλασεν ἤτοι ἐξῆλθεν ἔφιππος προθύροιο καὶ αἰθούσης, ἣν καὶ ἐρίδουπον συνήθως, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, λέγει διὰ τὸ ἐκκεῖσθαι ἀνέμοις καθὰ καὶ τὴν αὐλὴν, περὶ ἣν ἡ αἴθουσα ἦν. καὶ ἡ αὐλὴ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄω τὸ πνέω λέγεται. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ταῦτα· αἴθουσαι, αὐλῆς τειχία. Σικελοὶ δὲ τὴν αἴθουσαν αὔλειον θύραν φασί· Κύπριοι δὲ παστάδα ἀμφίθυρον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίπτων, ἐξ οὗ καὶ ἐνιπὴ ἡ δι' αἰσχρολογίας ἐπίπληξις, γράφεται καὶ ἐνίσσων. καὶ ἔστι γλώσσης καὶ αὐτὸ, ὁποίας καὶ τὸ πέπτω πέσσω, περὶ οὗ προγέγραπται. (Vers. 242.) Ὅτι ἔπεσιν αἰσχροῖς ὁ γέρων τὸν λαὸν ἀπάγων ἑαυτοῦ φησίν· ἔῤῥετε λωβητῆρες, ἐλεγχέες, οὔ νυ καὶ ὑμῖν οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες; ἢ οὔνεσθε, τουτέστιν ὀνεῖσθε, ὅ*τι μοι θεὸς ἄλγε' ἔδωκε, παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες· ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσι δὴ ἔσεσθε κείνου τεθνειῶτος ἐναιρέμεν, ἤτοι φονεύεσθαι ἢ μάλιστα, ῥᾴονες εἰς τὸ ἐναίρειν ἐκείνους δρῶντας τοῦτο ἐφ' ἡμῖν. (Vers. 240.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν, οὐχὶ καὶ ὑμῖν οἴκοι γόος ἕως τοῦ κηδήσοντες, ῥηθήσεται πρὸς τοὺς πενθεῖν τινὰ ἐρεθίζοντας ἐν τῷ ἀκαίρως συμπαθεῖν. (Vers. 242.) Τὸ δὲ, ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ἑξῆς, πρὸς τοὺς μὴ ἐξ ὀρθοῦ ἀχθομένους ἐπὶ ἀριστέως θανάτῳ. νοητέον δ' ἐν τούτοις ὡς γοῶντες ἦσαν οἱ Τρῶες ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ. (Vers. 239.) *Λωβητῆρες δὲ ἢ οἱ λώβας ποιοῦντες, ἢ οἱ λωβᾶσθαι ἄξιοι.* αἰσχρὸν δὲ πάντως *ἔπος τοῦτο, καθὰ καὶ τὸ ἐλεγχέες, του- 1348

τέστιν αἰσχυντηλὸν, ὑβριστικὸν, ὡς ὁ ποιητὴς προεθεώρησεν. (Vers. 240.) Ἡ δὲ ἔννοια τοῦ, οὔ καὶ ὑμῖν γόος, διπλῆ· οὐχὶ καὶ ὑμῖν οἴκαδε ἴδιός τις γόος ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἥκετε λυπήσοντές με μᾶλλον ἢ συμπενθήσοντες; ἢ ὅτι οὐχὶ καὶ οἴκαδε γοήσεσθε τὸν Ἕκτορα ἕκαστος, ἀλλὰ παρ᾽ ἐμοί; οἱ 1480 δὲ παλαιοὶ κάλλιον φράζουσιν οὕτως· οὐκ ἔχοντες πένθος ἐμὲ παραμυθεῖσθε. ἢ καὶ ἄλλως, ἐμοί, φησι, συμπαθήσοντες ἥκετε, οὐχὶ δὲ ἕκαστος ἴδιον ὁρίζεται πένθος, τὸν θάνατον Ἕκτορος. βούλεται δέ, φασι, λέγειν ὡς δεῖ ἕκαστον οἴκοι μένοντα πενθεῖν τὸν Ἕκτορα. (Vers. 241.) Τὸ δὲ κηδήσοντες καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ λυπήσοντες. Τὸ δὲ οὔνεσθε Ἰωνικόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ ὀνῶ ὄνημι, οὗ παθητικὸν ὄναμαι ὄνασθε. (Vers. 242.) Τὸ δὲ, ἄλγε᾽ ἔδωκεν, οὐ πολλά τινα μετρεῖ κήδεα, στενοχωρεῖται δὲ εἰς μόνον τὸν μέγαν Ἕκτορα, ὡς δηλοῖ τὸ, παῖδα ὀλέσαι τὸν ἄριστον, οὗ τὸ ἐξοχικὸν μεγαλεῖον ἡ σὺν τῷ ἄρθρῳ δηλοῖ προφορά. οὐ γὰρ ἁπλῶς ἔφη ἄριστον, ἀλλὰ καθ᾽ ὑπεροχὴν, τὸν ἄριστον. (Vers. 245.) Ὅτι φιλοπάτριδος ἀνδρὸς λόγος τὸ, ἀτὰρ ἔγωγε πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραϊζομένην τε ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἀΐδος εἴ*σω. (Vers. 247.) Ὅτι πρὸ βραχέων μὲν αἰθούσης ἀνέεργεν ἢ ἀπέεργεν τοὺς Τρῶας ὁ Πρίαμος, λόγοις αἰσχροῖς ἐπιπλήττων· ὑποκαταβὰς δὲ οὐκ ἔτι λόγοις, ἀλλὰ σκήπτρῳ ὡς εἰκὸς ἀπείργει. φησὶ γάρ· ἦ, καὶ σκηπανίῳ, τῷ καὶ προερμηνευθέντι, δίεπ᾽ ἀνέρας, τουτέστιν, εὐθὺς μετὰ τοὺς λόγους ἐποίει ἔργον· οἱ δ᾽ ἴσαν ἔξω, ἤγουν ἐξῆλθον, σπερχομένοιο γέροντος. σεμνῶς δὲ τὸ διέπειν εἶπεν ὡς ἐπὶ βασιλέως. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, ἐδίωκεν ἢ ἔπληττε. (Vers. 248.) Τὸ δὲ σπερχομένοιο ἐνεργητικῶς νῦν ἐῤῥέθη ἀντὶ τοῦ σπέρχοντος καὶ κατεπείγοντος, ἴσως δὲ καὶ παθητικῶς δηλοῖ σεμνότητος λόγῳ τὸν τοῦ βασιλέως θυμόν. (Vers. 249.) Ὅτι κατάλογον λεληθότως Ὅμηρος ποιούμενος τῶν ὑπολελειμμένων τῷ Πριάμῳ παίδων ἔφη· ὁ δ᾽ υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα νεικείων, οἵ περ ἦσαν Ἕλενος, Πάρις, Ἀγάθων, Πάμμων, ὃ συντεθὲν ποιεῖ τὸν πολυπάμμονα, ὅ ἐστι πολυθρέμμονα, Ἀντίφονος, Πολίτης, βοὴν ἀγαθὸς, Δηίφοβος, Ἱππόθοος, καὶ Δῖος ἀγαυὸς, ἐννέα οὗτοι. (Vers. 251.) Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν τὸ Δῖος φασὶν κύριον, οἱ δὲ τὸ ἀγαυός. νικᾷ δὲ εἶναι Δίου ἐπίθετον τὸ ἀγαυός. ἦν δέ, φασιν, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης, νόθος Πριάμου υἱὸς ὁ Δῖος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡς τῷ μέτρῳ συνήνεγκεν, ἀπηριθμήσατο τοὺς παῖδας ὁ ποιητής. οὐ γὰρ ἂν ἕβδομον τὸν Δηίφοβον ἔτα*ξεν ὑπερτεροῦντα τῶν ἄλλων μετὰ τὸν Ἕκτορα, περὶ οὗ φασὶ καὶ ὅτι Ἀλεξάνδρου πεσόντος Πρίαμος τὸν Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθετο τῷ τὴν μάχην ἀρίστῳ. Δηίφοβος οὖν, γενναίως ἀγωνισάμενος, ἔσχεν αὐτὴν ἀριστεῖον μάχης. τῷ δ᾽ αὐτῷ λόγῳ καὶ ἐφεξῆς τὸν Ἕκτορα ἐν τεθνεῶσιν υἱοῖς τρίτον ἔθηκε μετὰ Μήστορα ἀντίθεον καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην, ὅν φασιν ἵππους ἐν τῷ Θυμβραίῳ γυμνάζοντα λόγχῃ πεσεῖν ὑπ᾽ Ἀχιλλέως. Πλὴν σημείωσαι ὡς, εἰ καὶ τὸ μέτρον τρίτην τάξιν ἔνειμεν Ἕκτορι, ἀλλὰ τῷ ἐπαίνῳ πάντων ὑπερτέθειται τῶν τε ἀπόντων καὶ τῶν περιόντων. θεῷ γὰρ εἰκάσει αὐτὸν, ὡς ῥηθήσεται. (Vers. 248.) Ὅρα δὲ κἀνταῦθα τοὺς υἱοὺς Πριάμου τῷ ἐννέα μετρουμένους ἀριθμῷ, ὃν στέργειν δέδεικται ὁ ποιητὴς μάλιστα. Ἐν δὲ τῷ, υἱάσιν οἷσιν, τὸ μὲν υἱάσιν ὁμοίως τοῖς συγγενικοῖς ἐσχημάτισται, τῷ πατράσι, μητράσι, θυγατράσιν, ἄλλως γὰρ υἱεῦσιν ἢ υἱέσιν ὤφειλεν εἶναι. Τὸ δὲ οἷσιν, ἤγουν ἰδίοις, διαστολὴν ἔχει τῶν οἱ ἑτέρων πατέρων εἰσὶν υἱοί. Τὸ δὲ ὁμοκλᾶν καὶ νεικείειν ὅμοιόν ἐστι τῷ ὡς ἐῤῥέθη ἔπεσιν αἰσχροῖς ἐνίπτειν. ἄλλως δὲ τὸ νεικείειν εἶδός ἐστιν ὁμοκλῆς καὶ οὐκ αὐτόχρημα ὁμοκλή. ὁμοκλᾷ γοῦν τις καὶ ἀπειλῆς δίχα καὶ νείκους, ὡς δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα τὸ, ὁμοκλήσας ἐκέλευσεν. εἰ μὴ ἄρα *νεικεῖν ἐστὶ καὶ ἐκεῖνο. κακολογήσει γὰρ (Vers. 253.) ὑβριστικῶς καὶ τοὺς ῥηθέντας υἱοὺς ὁ Πρίαμος εὐθὺς αὐτίκα, εἰπών· σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες, αἴθ᾽ ἅμα πάντες Ἕκτορος ὠφέλετε ἀντὶ θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι· ὅ περ ὅμοιόν ἐστι τῷ, τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι. εἶτα (Vers. 255.) οἰκτιζόμενος, ἃ δὴ πατρὶ χειρόνων παίδων ἁρμόττει ἐστερημένῳ τῶν κρειττόνων, φησὶν ἠθοποιητικῶς· ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ᾽ οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι. ἐν οἷς μετρήσας τὸν προῤῥηθέντα Μήστορα καὶ τὸν Τρωΐλον μετ᾽ ἐπιθέτων σεμνῶν, ὡς προελέχθη, καὶ τὸν Ἕκτορα δὲ ἄνευ ἐπιθέτου, ὅμως ἄλλως αὐτὸν σεμνύνει, εἰπών· ὃς θεὸς ἔσκε μετ᾽ ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι ἀλλὰ θεοῖο. τοὺς μὲν ἀπώλεσ᾽ Ἄρης· τὰ δ᾽ ἐλέγχεα πάντα λέλειπται, ψεῦσταί τ᾽ ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι, ἀρνῶν ἠδ᾽ ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. (Vers. 263.) Ἦν δὲ τὸ ἔργον, εἰς ὃ τοὺς υἱοὺς ἐπέσπευδεν,

ἐφοπλίσαι ἅμαξαν καὶ ἐπιθεῖναι τὰ λύτρα, μικρὸν μὲν ὂν καὶ ἐλαφρὸν, δριμέως δὲ ἐπιταχθὲν ἐν ὀλιγίστῳ. φησὶ γάρ· οὐκ ἂν δή μοι ἅμαξαν ἐφοπλίσητε, ἢ ἐφοπλίσαιτε τάχιστα, ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν δηλαδὴ κείμενα δῶρα, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο, τουτέστιν, ὡς καὶ ἀλλα*χοῦ κεῖται, ὁδεύσωμεν; Καὶ ὅρα ὅπως τόπον εὗρεν ὁ ποιητὴς, ἐν ᾧ εὐαφόρμως κατηγόρησε τῶν Πριαμιδῶν, χαρακτηρίσας αὐτοὺς σκωπτικῶς. (Vers. 253.) Εἰσὶ δὲ κατηφόνες μὲν οἱονεὶ αὐτόχρημα κατήφειαι. θηλυκὴ γὰρ ἡ προσηγορία κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον. διασαφητικὸν δέ πως ἐστὶ τοῦτο τοῦ κακὰ τέκνα. καὶ ἄλλως δὲ, κατηφόνες, καθ' ὧν φόνος ψηφιστέος, ἵνα ᾖ τὸ μὲν πρῶτον ἀναλόγως τῇ κατηφείᾳ, ὧν εἶναι χρὴ κάτω τὰ φάη ἐπικρυπτομένων τὸ βλέπεσθαι, τὸ δὲ δεύτερον, ὡς ἐκ τοῦ φῶ τὸ φονεύω, ἵνα εἶεν κατηφόνες οἱ φόνου κατάξιοι. *ἦρα — (Vers. 255.) Τὸ δὲ πανάποτμος ταὐτὸν τῷ δυσάμμορος, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ εἴρηται. (Vers. 256.) Τὸ δὲ, οὔ τινα φημὶ λελεῖφθαι, ἢ ἐνδοιάζει πιθανῶς κατὰ τὸ φημὶ, ἢ καὶ ἄλλως σεμνῶς εἴρηται κατὰ ἀπόφανσιν, ὡς οἷα τῶν ἄλλων μὴ προσλογιζομένων περιεῖναι. πολλαχοῦ δὲ καὶ οὕτω σχηματίζει ὁ ποιητής. (Vers. 257.) Σημείωσαι δὲ καὶ Μήστορα τὸ κύριον συστεῖλαν τὴν παραλήγουσαν. ἐπὶ δέ γε τοῦ βουλευτοῦ ἐκτείνεται, οἷον, μήστωρα φόβοιο. (Vers. 258.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι πολλῶν υἱῶν θανόντων τῷ γέροντι τρεῖς ἐξῆρε τοὺς ῥηθέντας· καὶ ὅτι
1481 ἐπεὶ μέγα ἦν εἰπεῖν θεὸν ἐν ἀνδράσιν εἶναι τὸν Ἕκτορα, ἐμφαίνει εὐθὺς ὁ ποιητὴς δεῖν κἀνταῦθα προσυπακούειν συνήθως τὸ ὡς, ἵνα λέγῃ ὅτι ὡς θεὸς *ἦν. διὸ ἐπάγει· οὐδὲ ἐῴκει θνητοῦ παῖς εἶναι, ἀλλὰ θεοῦ, ἠθικῶς, φασὶ, λέγων τὸν παῖδα κρείττονα τοῦ δοκεῖν ἐξ αὐτοῦ γεγεννῆσθαι. καὶ Ὅμηρος μὲν οὕτω ῥητορικῶς τε καὶ ἀσφαλῶς. οἱ δὲ μετ' αὐτὸν ἀναιδέστερον λέγοντες ἐξ Ἀπόλλωνος αὐτὸν σπερματίζουσι τὰ συνήθη παίζοντες μυθικά. περίφρασις δέ εἰσι τὰ εἰρημένα τοῦ ἀντίθεον καὶ τὸν Ἕκτορα εἶναι, καθὰ καὶ τὸν Μήστορα, πλατυνθεῖσα εἰς πλεῖον σέμνωμα τοῦ ἥρωος. (Vers. 260.) Τὸ δὲ ἐλέγχεα ταὐτόν ἐστι τῷ ἐλεγχέες. σαφέστερον δὲ τούτου ἐκεῖνο. τὸ γὰρ ἐλέγχεα καὶ ποιότητός ἐστι δηλωτικόν ποτε. (Vers. 261.) Τὸ δὲ ψεῦσται ταὐτόν πως τῷ ἄπιστοι κατὰ τὸ, παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι. ἐκ Πάριδος δὲ τοῦτο τὸ σκῶμμα καθήκει τοῖς ἀδελφοῖς, ὃς τοιοῦτος ἐφάνη τῷ Μενελάῳ κατὰ τὴν τοῦ Λυκόφρονος ἱστορίαν. μή ποτε δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ Ἕκτωρ καὶ πρὸ αὐτοῦ Πρίαμος καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, οἳ μετὰ τὸ, νίκη μὲν δὴ φαίνεται Μενελάου, κατεπάτησαν τὰ πιστὰ ὅρκια. (Vers. 262.) Τὸ δὲ ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τρυφήν τε ἄκραν δηλοῖ τῶν οὕτω ἁπαλοῖς χαιρόντων ἐδέσμασι, καὶ τὴν ἁρπαγὴν δὲ πιθανεύεται, τοιαῦτα γὰρ ζῴδια ταχὺ καὶ ῥᾷον ἁρπάζονται. εἰκὸς δὲ ὀνειδίσθαι ταῦτα τοὺς Πριαμίδας, καὶ ὡς ἀναλίσκοντας τὰ μὴ νενομισμένα τοῖς κατὰ Τροίαν, ἐπεί τοι καὶ Ἀθή*νησιν νενόμιστο, ἤγουν νόμος ἦν, ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτέ, φασι, τῆς τῶν ζῴων τούτων γενέσεως. ἐρίφων δὲ εὐφορία, εἴ πέρ που, ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ ἦν· περιᾴδονται γὰρ οἱ ἐκεῖσε ἔριφοι, ὡς ὁ δειπνοσοφιστὴς καὶ τοῦτο ἱστορεῖ. Ἄπεκτον δὲ ἄρνα ἡ ἱστορία ἔφη τὸν μήπω πεχθέντα, ἤγουν καρέντα, καὶ εἰπεῖν κατὰ Θεόκριτον, ποκιχθέντα. ὅτι δὲ ὁμωνυμίας λόγῳ ἔριφοι ὠνομάσθησαν καί τι κατ' οὐρανὸν ἀστροθέτημα, δῆλον ἀπὸ λοπάδος, ἣν σεμνύνων τις παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ ἀστείως ἔφη τὸ, παρετέθη ὑπερήφανος ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπὰς, τὸ τοῦ πόλου παντὸς ἡμισφαίριον, ὃ καὶ *κατασκευάζων ἐξ ὁμωνυμίας ἀστέρων πρὸς ζῷα ἐδώδιμα λοπάσιν ἐψόμενα 1349
φησὶν ὡς ἅπαντ' ἐκεῖ ἐνῆν τὰ οὐράνια καλὰ, ἰχθῦς, ἔριφοι, σκορπίος· ἃ δηλαδὴ καὶ ἐν οὐρανῷ εἰσίν. εἶτα εἰπὼν ὡς ὑπέφαινεν ὀῶν ἡμίτομα τοὺς ἀστερίας, ἐπάγει· περὶ ταύτης ὁ πᾶς ἀγὼν ἐπ' ἐμὲ κατήντα. τὸ πέρας, ἤγουν ὕστερον, οὐκ ἀνῆκα, ἕως τὴν λοπάδ' ὀρύττων ἀποδέδειχα κόσκινον. καὶ οὕτω μὲν εἰσὶ καὶ οὐρανοῦ ἔριφοι. Τὸ δὲ, ὄζουσα ὡρῶν, παραπεποιῆσθαι δοκεῖ ἐκ Θεοκρίτου, ὃς πλυθῆναί τι ἔφη πρὸς κράναις ὡρᾶν, ἤγουν πρὸς ταῖς κρήναις αὐτῶν τῶν ὡρῶν, ἃς κάλλος ἐστὶ νοεῖν, σεμνύνων ἐκεῖνος οὕτω τὸ καλῶς πλυθέν. Ὅμηρος δὲ μεγάλα λέγων πρὸς ὄγκον σεμνὸν ἄλλως ταῖς Ὥραις ἀνατίθησι τὰ οὐράνια, οὐ σμικρολογούμενος ταπεινῶς. ὅτι δὲ ὥρα καὶ ἐπὶ κάλλους λέγεται, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην ἑταῖραι ἱδρύσαντο, ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας. τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ, γυναῖκες αἱ ἐν ὥρᾳ. ἴσως δὲ αὐτὸ καὶ χρόνον δηλοῖ, καθὸ καὶ αἱ ὡραῖαι γάμου αἱ αὐταὶ λέγονται, ὡς καὶ βότρυς ὡραῖος τρυγᾶσθαι. ἡ δὲ τοιαύτη ὥρα καὶ τὸ ὡρολογεῖν ποιεῖ καὶ τὸν ἐξ αὐ*τοῦ ὡρολογητὴν, ὃν ὁ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Τίμων λαβάργυρον ἔφη ὡς ἐπὶ μισθῷ ὡρολογοῦντα. καὶ οὕτω μὲν καὶ

ταῦτα. Τὸ δὲ, ὡς ἐῤῥέθη, ἀρνῶν καὶ ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἅρπαγες, καὶ ἀναίδειαν καὶ θηριωδίαν καταλαλεῖ τῶν εἰρημένων Πριαμιδῶν. θῆρες γὰρ ἁρπακτῆρες εἰσὶν, οἳ καὶ δημοτικοῖς ἐπιτίθενται ζώοις, ὁποῖος καὶ ὁ τοῦ Ἀράτου μονόλυκος ὅτε λιμὸν καραδοκεῖ. Ὅτι δὲ σκῶμμα στρατιωτικόν ποτε καὶ τὸ λύκος, δηλοῖ καὶ Ἀθήναιος, ἔνθα ἱστορεῖ ὡς Γνάθαινα ἡ ἑταιρὶς, ἐπεὶ δύο τινὲς αὐτὴν ἐμισθώσαντο, στρατιώτης καὶ μαστιγίας, ὁμώνυμοι, ὡς ἔοικε, ποταμοῖς, καὶ ὁ στρατιώτης ἀναγωγότερον, ἤγουν ἀπαιδευτότερον, λάκκον αὐτὴν ὠνόμασε, πῶς ἔφη; καὶ αὐτίκα λύουσα ἡ αὐτὴ ἐπεῖπεν, ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετόν μοι ὁ Λύκος καὶ ὁ Μαστιγίας, σκώψασα ἐκείνη τὸν στρατιώτην μὲν τῷ τοῦ λύκου ὀνόματι, τὸν δὲ δοῦλον ἐραστὴν τὸ τοῦ μαστιγίου. ἐπορίσατο δὲ τὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν δύο ποταμῶν εἰς ἕνα λάκκον ἡ Γνάθαινα νόημα ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν δύο μεγάλων κρουνῶν, οἳ συμβάλλουσιν εἰς μίαν μισγάγκειαν. σοφὴ δὲ ἡ ῥηθεῖσα Γνάθαινα ὑποκοριζομένη καὶ εἰς Γναθαίνιον. ἧς ἀπομνημονεύεται καὶ ὅτι φαῦλον παλαιστὴν ὀνηλάτην ἀπειλήσαντα καταλαβεῖν γύναια σὺν τοῖς ὀναρίοις καὶ *ταῖς ἀστράβαις ἔσκωψεν εἰποῦσα ἰαμβικῶς· μὴ δῆτ᾽, ἄνερ, οὐδέ ποτε γὰρ τοῦτ᾽ ἐστί σοι πεπραγμένον, ἤγουν τὸ ῥῖψαί τινά. Τὸ δὲ, ὀρχησταὶ χοροιτυπίαις ἄριστοι, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐν πολέμῳ ὀρχησταὶ, οἷός που ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἐῤῥέθη τις τῶν ἡρώων, οὐδὲ τὰ ἐνόπλια πυῤῥιχίζοντες, ὃ δὴ πολλάκις βασιλεῦσιν ἔργον ἦν ἡδύ. Ἀντιόχῳ γοῦν, βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, πρὸς ὅπλα τινὲς ὠρχοῦντο ἐν τῷ δείπνῳ, ἀλλὰ τὰ ἐς χοροὺς ὀρχούμενοι. Ἐπιδήμιοι δὲ, οἱ μὴ τὰ τῶν πολεμίων ἀλλὰ τὰ τοῦ ἰδίου δήμου ἁρπάζοντες, καὶ δημοβόρων δίκην ἀδικεῖν τοὺς οἰκείους γενναῖοι· ὅθεν παροιμία, οἴκοι λέοντες, ἐν δὲ μάχῃ ἀλώπεκες. λέγει δὲ καὶ ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα τοὺς ἀτυχεστέρους τῶν ἀρχόντων ἰσχυροὺς εἶναι κατὰ τοῦ ὑπ᾽ αὐτοὺς δήμου. Τὸ δὲ ἐπιδήμιον ἔγνωσται καὶ τοῖς Ἀσκληπιάδαις, ἐπὶ νοσημάτων μέντοι. Τὸ δὲ ἁρπακτῆρες ποιηταῖς φίλη λέξις, καθὰ καὶ τὸ φυλακτῆρες, καὶ τὸ πρηκτὴρ, καὶ ῥητὴρ, καὶ θηρητήρ. Τὸ δὲ ἐπιθεῖτε ἐκ τοῦ ἐπιθείητε συγκέκοπται, καὶ ἔστιν ἀκόλουθον τῷ ἐφοπλίσσαιτε εὐκτικῷ. οἱ δὲ γράφοντες ἐπιθῆτε διὰ τοῦ η ποιοῦσιν οὕτω πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ ἐφοπλίσσητε κατὰ ἔγκλισιν ὑποτακτικήν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπιθεῖναι λέγεται καὶ τὸ προσθεῖναι εἴτουν ἐπιβαλεῖν, ὡς καὶ *προδεδήλωται ἐν τῷ τοῦ Πατρόκλου ἐπιταφίῳ ἀγῶνι· καὶ ἐξ αὐτοῦ παρὰ τοῖς ὕστερον ἐπιθήκη ἡ προσθήκη, οἷον, ἐπιθήκη θαύματος ἢ ἐκπλήξεως. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ ἐπενθήκη. ἡ δὲ λέξις τῆς ἐπενθέσεως γραμματικοῖς μάλιστα ἔγνωσται. (Vers. 266.) Ὅτι θελήσας Ὅμηρος κατὰ συνήθη φιλοτιμίαν δια- 1482
σκευάσαι ζεῦγμα ἡμιονείας ἀπήνης, φησίν· ἐκ μὲν ἅμαξαν ἄειραν, οἱ Πριαμίδαι δηλαδὴ, εὔτροχον ἡμιονείην, καλὴν, πρωτοπαγέα, ὥς που προεγράφη· πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ᾽ αὐτῆς, ὡς καὶ αὐτὸ προγέγραπται· οὐ τότε ποιηθὲν ὑπὸ τῶν Πριαμιδῶν, ἀλλ᾽ ὅτε ὁμοκλῆς ἀκούσαντες ὑπέδεισαν· κὰδ δ᾽ ἀπὸ πασσαλόφιν ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον, πύξινον, ὀμφαλόεν, εὖ οἰή*κεσσιν ἀρηρός· ἐκ δ᾽ ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ, ἐννεάπηχυ. καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ, πέζῃ ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον· τρὶς δ᾽ ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ᾽ ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα ἑξείης κατέδησαν· ὑπὸ γλωχῖνα δ᾽ ἔγναμψαν, ἤγουν ἔκαμψαν· ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐϋξέστης ἐπ᾽ ἀπήνης νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι᾽ ἄποινα· ζεῦξαν δ᾽ ἡμιόνους κρατερώνυχας ἐντεσιεργοὺς, τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα. καὶ ταῦτα οὕτω διασκευάσας τὸ ζεῦγμα τῶν ἵππων οὐ πολυλογεῖ, *ὡς ἀλλαχοῦ που καὶ περὶ τοιούτων λαλήσας· λέγει δὲ μόνον ὅτι ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῳ ἐπὶ φάτνῃ· καὶ ζευγνύσθην, ἤγουν ἐζεύγνυον, τούτους ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε᾽ ἔχοντες. Καὶ ὅρα ὡς κἀνταῦθα βασιλικοὶ ἄνδρες αὐτοδιακονοῦσι καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ὡς ἡρωικὸς νενομοθέτητο βίος. Τὰ δὲ κατὰ μέρος τοῦ χωρίου τοιαῦτα. Ἅμαξαν μὲν καὶ ἀπήνην εἰπεῖν, ταὐτόν ἐστιν. Ἀείρεται δὲ, ὅ ἐστιν αἴρεται ὑψοῖ βασταζομένη, ὡς ἐλαφροτέρα. τοιαῦται γὰρ ὡς εἰκὸς αἱ ἡμιόνειαι, ὧν καὶ τὸ ζυγὸν ἀναλόγως εἶχε πρὸς ἐλαφρότητα. (Vers. 267.) Τὸ δὲ εὔτροχος εὔκυκλος ἐν ἄλλοις λέγεται, καλὴ δὲ ἡ ἄλλως τε οἵα εἰκὸς εὐειδὴς, καὶ διὰ τὸ πρωτοπαγὲς δὲ, καθ᾽ ὃ εἴη ἂν καλὴ καὶ ναῦς πρωτόπλοος. εὐπηγῆ δὲ εἰπὼν ἄνδρα ἐν Ὀδυσσείᾳ κατὰ χρείαν μέτρου ἐνταῦθα πρωτοπαγέα λέγει ἀπήνην διὰ τοῦ α. *(Vers. 268.) Τὸ δὲ καθήρεον ἐκ πασσάλου ἀντὶ τοῦ κατῆγον, κατεβίβαζον. εἴρηται δέ που ἡ λέξις οὕτω καὶ ἔνθα ὁ ποταμὸς καθήρει τὸν Ἀχιλλέα. Τὸ δὲ, ἀπὸ πασσαλόφιν, συνήθως εἴρηται. πολλὰ γὰρ χρήσιμα

*πασσάλων ᾐώρηντο, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ μάλιστα φαίνεται, εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον τὰ μὴ εὔχρηστα οὕτως αἰωρῆσθαι φασὶ, καθὰ καὶ τὰ ὑπὲρ καπνοῦ, παροιμιωδῶς. δοκεῖ δὲ τοῦ πασσάλου προηγεῖσθαι ὁ πάσσος ἐκ τοῦ πήσσω ῥήματος, ἐκεῖθεν δὲ πλεονασμῷ μὲν τῆς αλ συλλαβῆς γενέσθαι πάσσαλος. ἄλλως δὲ καθ' ὑποκορισμὸν ὁ παρὰ τῷ κωμικῷ πάσσαξ, οὗ γενικὴ πάσσακος. Τὸ δὲ ζυγὸν, καθὰ καὶ τὸ *ζυγόδεσμον, οὐδετέρως φησὶ κατὰ γένους μεταπλασμὸν, ὡς δηλοῖ τὸ ὀμφαλόεν καὶ τὸ ἀρηρός.* 1350 (Vers. 269.) *Τὸ δὲ πύξινον ἔστι μὲν καὶ πρὸς στεῤῥότητα, ἔχει δέ τι καὶ κάλλους, βασιλικῇ πρέποντος ἀπήνῃ. οὐκ ἂν δὲ ζυγὸς βόειος τοιοῦτος εἴη. γίνεται δὲ, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ὁ πύξος, ὅθεν καὶ τὸ πυκνόν· ἐκ τοῦ πτύσσω γὰρ πτύξω· ἐπειδὴ πάνυ πυκνὸν ξύλον τὸ πύξινον. ὡς δέ τις τῶν παλαιῶν ὠχρὸς τὴν ὄψιν πύξινος ἐσκώπτετο διὰ τὸ τῆς χρόας ὁμοιοειδὲς, ἀναλεκτέον ἐξ ἱστορίας. Ὀμφαλόεν δὲ τὸ ἢ κύκλους τινὰς κοίλους ἔχον ὀμφαλοειδεῖς, ἢ γλύμμα τι κοῖλον περὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ, ὅπου οἱ ἱμάντες περιτίθενται, ὡς δηλοῖ τὸ, τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλὸν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ὀμφαλόεν φασὶ τὸ ὑπεροχάς τινας ἔχον ἐν μέσῳ, αἷς οἱ ἱμάντες περιειλοῦνται, ἢ τὸ ἔχον μέσον ὀμφαλὸν, ᾧ προσδεῖται ἱμᾶσιν ὁ ῥυμός. Οἴηκες δὲ νῦν ἢ κρίκοι τινὲς, συνέχοντες τὸν ζυγὸν, ἢ δι' ὧν ἐνείρονται αἱ τοὺς ἡμιόνους οἰακίζουσαι ἡνίαι. ὁμώνυμον ἄρα καὶ ὁ οἴαξ, οὐ μόνον κύριον ὂν καὶ ἐπὶ νηὸς δὲ λεγόμενον, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἀπήνης.* (Vers. 270.) *Τὸ δὲ ζυγόδεσμον ἱμάς *ἐστιν ἢ σχοινίον, ὅ περ Ὅμηρος κατὰ πάρεργον λόγου ὡς ἐκ παρόδου μετρῶν ἐννεάπηχυ εἶναι φησί.* (Vers. 272.) *Πέζαν δὲ ῥυμοῖ πρώτην τὸ ἄκρον φησὶν, ᾧ ἐπίκειται ὁ ζυγός.* 1483 *λέγεται δὲ πέζα, ἐπεὶ κάτω καὶ αὐτὸ ἐπὶ γῆς γίνεται, ὅτε λυθῇ ὁ ῥυμὸς, ὃς οὕτω λέγεται παρὰ τὸ ῥύειν καὶ ἑλκύειν τὴν ἅμαξαν. Ὁ δὲ κρίκος ἐξ ὀνοματοποιίας παρῆκται καὶ αὐτὸς, καθὰ καὶ ὁ κίρκος ὄρνις, τουτέστιν ἐκ τοῦ κρίζειν, οὗ ἡ κρίσις παρὰ Μενάνδρῳ, οἷον, ἀλλὰ καὶ χαμαιτύπη κρίζει τις, ὅ ἐστι ποιόν τινα ἦχον ἀποτελεῖ, ἐξ οὗ καὶ κρίγε δεύτερος ἀόριστος καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἤρυγε καὶ τῶν ὁμοίων. Ἕστωρ δὲ πάσσαλος τῷ ζυγῷ ἐνιέμενος, ἐν ἄκρῳ τῷ ῥυμῷ πεπηγὼς, ἔνθα κρίκος ἐμβάλλεται καὶ τὸ ζυγόδεσμον ἀποδέδεται εἰς συνοχὴν τοῦ ζυγοῦ. τινὲς δὲ ἕστορα εἶπον γλύμμα ἤτοι κύκλωμα ζυγοῦ, εἰς ὃ ὁ τῶν ζῴων ἐνίεται, ἤγουν ἐντίθεται, τράχηλος ἑκατέρωθεν. δασύνεται δὲ ὁ ἕστωρ ἀπὸ τοῦ ἥμι ἥσω καὶ τῆς ἐκεῖθεν γινομένης ἕσεως ἤτοι ἐμβολῆς, ὁ ἐνιέμενος ἐπ' ἄκρῳ τοῦ ζυγοῦ, περὶ ὃν ὁ κρίκος ἐντίθεται. ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ἕστωρ ἀπὸ τοῦ ἥσω, ἐξ οὗ καὶ ἧλος, ἵνα ᾖ ἕστωρ ὁ ἐνηλούμενος τῷ ζυγῷ. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ γράφει οὕτως· ἕστωρ, σφὴν, ἔμβολος, γόμφος, ἢ πρῶτος τύλος τοῦ ῥυμοῦ, ἢ κοίλωμα ζυγοῦ, ὑφ' ὃ ὁ τράχη*λος.* (Vers. 273.) *Τὸ δὲ, ἔδησαν καὶ κατέδησαν διλογεῖται ὡς καίριον.* (Vers. 274.) *Γλωχῖνα δὲ κάμψαι φησὶ τὸ μετὰ δεσμὸν ὑποβαλεῖν τῇ καμπῇ τοῦ δεσμοῦ τὸ τοῦ ἱμάντος ἄκρον καὶ γωνιῶσαι αὐτὸ, ὡς ἂν εἴη εὔλυτον ὕστερον διὰ τῆς χυδαϊστὶ λεγομένης θηλέας. οἱ δὲ γλωχῖνα φασὶ τὴν ἐκ τοῦ ῥυμοῦ καὶ ζυγοῦ γωνίαν, ἔνθα κάμπτεται περὶ τὸν μέσον τοῦ ζυγοῦ ὀμφαλὸν τὸ ζυγόδεσμον. δηλοῖ δέ, φασι, καὶ γλωσσίδα τινά. γίνεται δὲ τὸ γνάμπτειν ἐκ τοῦ γόνυ καὶ τῆς κατ' αὐτὸ γωνίας, ὅτε κάμπτεται, ἵνα ᾖ γωνάπτω, καὶ συγκοπῇ γνάπτω, καὶ πλεονασμῷ διὰ στομφασμὸν εὔφωνον γνάμπτω.* (Vers. 275.) *Εὔξεστος δὲ ἀπήνη, καθὰ καὶ ὅρμα εὔξοον.* (Vers. 276.) *Τὸ δὲ, νήεον, ἤτοι συνῆγον, ἐσώρευον, πρωτότυπόν ἐστι τοῦ παρενήνεον ἐν κανέοισιν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ, νῆα νηησάσθω, ἐν τοῖς πρὸ τούτων που εἴρηται, πρώτης ὂν συζυγίας τῶν περισπωμένων, ὡς φαίνεται. Ἡ δὲ Ἑκτορέη κεφαλὴ ἁπλοϊκῶς νῦν τὸν τοῦ Ἕκτορος φράζει νεκρόν. τὸ μέντοι, Τεῦκρε, φίλη κεφαλὴ, ἄλλην ἀγωγὴν ἔχει, οὗ πρὸς ὁμοιότητα φίλτατον κάρα φησὶ Σοφοκλῆς.* (Vers. 277.) *Τοῦ δὲ ζεῦξαν ὁ ἐνεστὼς τὸ ζεύγω οὐχ' εὕρηται χρηστὸν, εἰ χρηστεῖται δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸ παράγωγον ζευγνύω. Κρατερώνυχες δὲ ἡμίονοι, ὡς ἀλλαχοῦ, ἵπποι χαλκόποδες. καὶ λύκοι δέ που κεῖνται κρα*τερώνυχες. Ἐντεσιεργοὶ δὲ ἡμίονοι οἱ ἐν ἔντεσιν ἐργαζόμενοι, τουτέστιν οἱ ἁμάξας ἕλκοντες καὶ μὴ ἁπλῶς νωτοφόροι. ἔντεα γὰρ παρὰ Πινδάρῳ τὰ ἅρματα. καὶ ἄλλως ἐντεσιεργοὺς λέγει τοὺς ἑτοίμους εἰς ἔργον. εἰ δὲ γὰρ ἡ ἅμαξα ὥπλισται, ὡς ἐῤῥέθη, εἶεν ἂν εἰς ἔργον ὡπλισμένοι καὶ αὐτοὶ διὰ τὸ συνώνυμα εἶναι τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἔντεα. συντελεῖ δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ ἀλλαχοῦ ῥηθὲν, ἔντυεν ἵππους, ἤγουν ηὐτρέπιζεν εἰς ἅρμα. ὅτι δὲ τὰ ἔντεα δοκεῖ δασύνειν τὴν ἄργου*σαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, δηλοῖ καὶ ὁ αὐθέντης, οὐχ' ὁ δεσπότης, ὥς φησιν Αἴλιος Διονύσιος, ἀλλ' αὐτοέντης καὶ αὐτοχειρίᾳ*

φονεύς, ὁ καὶ αὐτοφόντης. (Vers. 278.) Μυσοὺς δὲ ποίους ἐνταῦθα λέγει ὁ ποιητὴς, ἄδηλον, εἴτε Εὐρωπαίους, εἴτε Ἀσιανούς. ἐμφαίνει δὲ καὶ νῦν ὅτι ἔχων ἱστορίαν εἰπεῖν, παρίησιν, ὃ καὶ πρὸ ὀλίγου πεποίηκεν. οἱ δὲ παρ᾽ αὐτῷ τῷ γέροντι ἀτάλλοντες ἵπποι φίλιππον αὐτὸν παραδεικνύουσι καὶ ἐν γήρᾳ βαθεῖ. Ἡ δὲ εὔξεστος φάτνη ἄδηλον εἴ περ ἐκ λίθων ἢ ξύλων ἤσκηται, ἐπεὶ καὶ ἐπ᾽ ἀμφοῖν τὸ ξέειν λέγεται, ὡς καὶ ὁ λιθοξόος δηλοῖ καὶ ἡ εὐξέστη ἀπήνη καὶ ὁ ξεστὸς δίφρος, (Vers. 281.) Ἐν δὲ τῷ, δώμασιν ὑψηλοῖσι, δοκεῖ παρέλκειν τὸ ὑψηλοῖσι, τεθὲν πρὸς ἀναπλήρωσιν ἔπους. ἄλλως γὰρ οὐκ ἐν μετεώρῳ ἐπὶ ὑπερῴου *ἵπποι ἐζεύγνυντο, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἔσω οἴκου. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ζεῦξαι καὶ ζεύξασθαι πολλαχοῦ λέγεται. καὶ ἐνταῦθα γοῦν ζεῦξαν ἡμιόνους φησὶ, καὶ ζευγνύσθην ἵππους. (Vers. 282.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, ἐπεὶ φρονήσεως μάλιστα ἔδει τοῖς πρὸς Ἀχιλλέας πρεσβευσομένοις ὑπὲρ τοῦ Ἕκτορος, οὔτε νέους τινὰς Ὅμηρος πλάττει τούτους, ἀλλὰ καὶ φρόνησιν αὐτοῖς ἐπιμαρτύρεται κατ᾽ ἐξαίρετον, εἰπὼν ὡς προέκκειται τὸ, κῆρυξ καὶ Πρίαμος πυκινὰ φρεσὶ μήδε᾽ ἔχοντες. (Vers. 283.) Ὅτι Ἑκάβη, μὴ πείσασα τὸν γέροντα, παραινεῖ σπείσαντα γοῦν τῷ Διὶ ἀπελθεῖν, καὶ παρίσταται οἶνον ἔχουσα ἐν χειρὶ ὥς ποτε καὶ ἐπὶ Ἕκτορος, καὶ εὔχεσθαι ὑποτίθεται σπείσαντα, εἰποῦσα ταῦτα ἐν τῷ στῆναι ἵππων προπάροιθεν· τῆ, ὅ ἐστι λάβε, ὡς καὶ προ*δεδήλωται, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἱκέσθαι δηλαδὴ, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης. ἀλλ᾽ εὔχευ, ἢ εὔχεο, σύ γ᾽ ἔπειτα Διὶ Ἰδαίῳ, ὅστε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται, αἴτει δ᾽ οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε οἱ αὐτῷ, ἤγουν ἑαυτῷ, φίλτατος οἰωνῶν, 1484
καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον, δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας τῷ, ἤγουν αὐτῷ, πίσυνος, τουτέστι θαῤῥῶν, ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων. ὡς εἴ γε μὴ τοῦτο, οὐ θέλει ἡ γραῦς ἐποτρῦναι αὐτὸν ἀ*πελθεῖν. Καὶ ὁ γέρων (Vers. 300.) πείθεται, καὶ εἰπών· ὦ γύναι, οὐ μέντοι τόδ᾽ ἐφιεμένη, τουτέστιν ἐντελλομένη, σοι ἀπιθήσω, καὶ ἐπαγαγὼν γνωμικῶς τὸ, ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας
1351 ἀνασχέμεν, ἤγουν ἀνατεῖναι, αἴ κ᾽ ἐλεήσῃ, ὅ πέρ ἐστιν, εἴ πως ἐλεήσῃ, ταὐτὸν ὂν τῷ, ὅπως *ἐλεήσῃ, εἶτα ὀτρύνει ἀμφίπολον ταμίην χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον. ἡ δὲ παρέστη χέρνιβον, ἀμφίπολος, πρόχοόν θ᾽ ἅμα χερσὶν ἔχουσα. νιψάμενος δὲ καὶ δεξάμενος κύπελλον ἐκ τῆς Ἑκάβης εὔχεται μέσῳ στὰς ἕρκεϊ, λείβων οἶνον, καὶ οὐρανὸν εἰσανιδὼν φησί· Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, δός μ᾽ ἐς Ἀχιλῆος φίλον ἐλθεῖν ἠδ᾽ ἐλεεινόν· πέμψον δ᾽ οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, καὶ ἑξῆς τοὺς τέσσαρας στίχους, ὡς ἡ Ἑκάβη ἐδίδαξε. καὶ *ὁ Ζεὺς ὑπακούει, καὶ στέλλει δεξιὸν οἰωνόν. (Vers. 306.) Ἐν τούτοις δὲ δηλοῖ ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ταὐτὸν εἶναι λεῖψαι καὶ σπεῖσαι, ὡσαύτως καὶ δέπας καὶ κύπελλον. ἔχει δὲ καὶ (Vers. 289.) τὸν μὲν σύνδεσμον ἀναπόδοτον ἐν τῷ, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης. Καὶ τὸν Ἰδαῖον δέ πως παρετυμολογῶν (Vers. 291.) ὡς καὶ τῆς Ἴδης ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν λεγομένης, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ὁρᾶν, φησί· Διὶ Ἰδαίῳ, ὃς ὁρᾶται, ἤγουν καθορᾷ, πᾶσαν τὴν Τροίαν. Λέγει δὲ καὶ (Vers. 284.) τὸν τῆς σπονδῆς οἶνον μελίφρονα, καὶ τὸ δέπας χρύσεον, κρατούμενον χειρὶ δεξιᾷ, εἰς ἀγαθὸν καὶ αὐτὸ οἰώνισμα. ἔφη γὰρ ὡς ἀγχίμολον ἦλθεν Ἑκάβη οἶνον ἔχουσ᾽ ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε, *ὅ ἐστι σπείσαντες, κιοίτην. (Vers. 292.) Οἰωνὸν δὲ καὶ νῦν λέγει οὐχ᾽ ἁπλῶς πτηνὸν, ἀλλὰ σύμβολον μέλλοντός τινος ἀγγελτικόν. διὸ καὶ ἐπάγει τὸ, ταχὺν ἄγγελον. ἔνθα τὸ ταχὺν ἢ ὡς ἐπίθετον κεῖται πτηνοῦ, ἢ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ χρῆναι ταχὺ καὶ αὐθωρὸν δοθῆναι τὸν αἰτούμενον ὄρνιν, ὃς ὅτε Διὸς ἄγγελος λέγεται οἷα σημαίνων μόρσιμόν τι, ἐπεὶ καὶ εἰς μοῖραν μεταλαμβάνεται ὁ Ζεὺς, οὐκ ἂν προσφυῶς ἐτυμολογοῖτο κατὰ τὸν κοινῶς λεγόμενον ὄρνιν, ἀλλὰ μάλιστα παρὰ τὸ εἴρω τὸ ἀγγέλλω. ἄγγελος γὰρ ὑπόκειται Διὸς ὁ τοιοῦτος ὄρνις, ἵνα τὸ μὲν ō τῆς ἀρχούσης ἀντιπαρακέοιτο τῷ ψιλῷ ε̄ τοῦ ῥήματος, ἤγουν τοῦ εἴρω, τὸ δὲ ν̄ πλεονάζοι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. Ὅρα δὲ ὅτι ὀνειδισθεῖσα πρὸ ὀλίγων ἡ γραῦς ὄρνις κακὸς τῷ γέροντι πέλεσθαι, νῦν δι᾽ ὧν παραινεῖ, ἀγαθὸς ὄρνις αὐτῷ γίνεται. αἰνίττεται δὲ τὸν ῥηθέντα οἰωνὸν εἰς ἀετόν. αὐτὸς γὰρ φίλτατος τῷ Διὶ ᾄδεται ἢ ὡς βασιλεῖ βασιλεὺς, ἢ ὅτι κατὰ τὸν μῦθον τῇ αὐτῇ τῷ Διὶ ἐγγεννήθη ἡμέρᾳ, ἢ ὅτι ὁρμῶντι ἐπὶ βασιλείαν εὐτυχίας σύμβολον ἐμφανισθεὶς ἔφηνε τὸ μέλλον, ἢ ὅτι γεννηθέντα τὸν Δία εἰς οὐρανὸν ἀνεκόμισε. φέρεται δὲ μῦθος καὶ ὅτι Μέροψ Κῷος, ἀπαύστως τὴν γυναῖκα πενθῶν θανοῦσαν, ξενίσας Ῥέαν, μετεβλήθη εἰς ἀετόν.

καὶ *σύνεστιν ἀεὶ τῷ Διί. Αἰλιανὸς μέντοι λῃστήν ποτε γενόμενον μεταβληθῆναι εἰς ἀετὸν λέγει. διὸ καὶ γαμψώνυχον μὲν εἶναι καὶ θηρατικὸν, ἐν γήρᾳ δὲ ἀχρειοῦσθαι τὸ ῥάμφος τῇ ἄγαν ἐπικάμψει, καὶ ἔχει ποινὴν τῆς ποτὲ θηριωδίας τὸν ἐν γήρᾳ λιμὸν, ἤδη δὲ καὶ τὸν ἐκ κανθάρων πόλεμον, ὡς εὐθὺς μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται. ἡ δὲ Βυζαντία Μοιρὼ, ποιήτρια δὲ καὶ αὕτη, γράφει κατὰ τὴν τοῦ Ἀθηναίου ἱστορίαν ἐν τῷ περὶ διαλέκτων περὶ αἰετοῦ, ὡς ἐτρέφετο μὲν Ζεὺς ἐνὶ Κρήτῃ, νέκταρ δ᾽ ἐκ πέτρης μέγας αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων γαμφηλῇς φορέεσκε Διὶ μητιόεντι· τὸ, ἤγουν διὸ, καὶ νικήσας Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν, ἀστροθετηθέντα δηλαδή· ὡς δ᾽ αὔτως, φησὶ, τρήρωσι πελειάσιν ὤπασε τιμὴν, αἵ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοι εἰσίν· ὃ δὴ καὶ Ἡσιόδῳ δοκεῖ. Ὅρα δὲ ἐν τῷ, ὡς δ᾽ αὔτως πελειάσιν ὤπασε τιμὴν, ὅτι Ὁμήρῳ συμφωνεῖν ἡ Μοιρὼ
1485 ἐθέλει. ὡς γὰρ κατ᾽ αὐτὴν ὁ ἀετὸς, οὕτω καθ᾽ Ὅμηρον αἱ πελειάδες ἀμβροσίαν φέρουσι τῷ Διί. διό, φασι, καὶ ἐν τῇ ἀσπιδοποιΐᾳ τῶν ἄλλων ἄστρων τὰς πλειάδας, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν πελειάδας, προὔταξε διὰ τὸ πάντῃ ἐπίσημον, εἰπών· πληιάδας θ᾽ ὑάδας τε. καὶ τῶν ἄλλων δὲ πτηνῶν αὐτὰς ἐχώρισε κατά τι ἐξαίρετον ἐν *τῷ· τῇ μέν τ᾽ οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. ὡς δὲ ταυτίζονται πρός τινων πελειάδες καὶ πλειάδες, δηλοῖ μὲν καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς, ἐθέλων τὰς πλειάδας ἀμβροσίαν τῷ Διὶ φέρειν. ἄσεμνον γάρ, φησι, τὰς πελειάδας φέρειν αὐτό. ἔχει δέ τι γραφὲν περὶ αὐτῶν καὶ ἡ Νεστορὶς, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ καλὸν ποτήριον τοῦ σοφοῦ Νέστορος. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. (Vers. 293.) Τὸ δὲ φίλτατος εἰς πλέον διασαφῶν ὁ ποιητής φησιν αὐτὸν ὑποκαταβὰς καὶ οἰκεῖον ἄγγελον τῷ Διὶ, εἰπών· εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον, οὐκ ἂν ἔγωγέ σ᾽ ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην νῆας ἐπ᾽ Ἀργείων ἰέναι μάλα περ μεμαῶτα. Τὸ δὲ, φίλτατος οἰωνῶν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης οἰωνοὺς λέγει τοὺς μαντικοὺς συμβόλους, ἀλλ᾽ ἴσως γενικῶς εἴρηται, ἵνα πάντων ὀρνέων φίλτατος ᾖ ὁ ἀετὸς τῷ Διὶ, ὃς καὶ στελεῖ τὸν γενικῷ λόγῳ οἰωνὸν ἀετὸν, ὡς ἄλλως μαντικὸν οἰωνόν. Τὸ δὲ, καὶ εὗ κράτος ἐστὶ μέγιστον, ἤγουν οὗ περ ἀετοῦ ὡς βασιλικοῦ ζῴου πολλὴ ἰσχὺς, γράφεται καὶ κατ᾽ ἔγκλισιν, καί εὑ. καὶ ἦν μὲν φράσαι λειότερον, καί οἱ κράτος ἐστὶ μέγιστον· προεκρίθη δὲ τὸ ποιητικώτερον. γίνεται δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, τὸ εὗ ὡς τὸ ἐμεῦ καὶ τὸ σεῦ. (Vers. 294.) Τὸ δὲ δεξιὸν δῆλον ὅτι πανταχοῦ χρηστόν ἐστι καὶ αἴσιον. διὸ καὶ *χειρὶ, ὡς ἐῤῥέθη, δεξιτερῇ τὸ δέπας Ἑκάβη ἔχει, καὶ οἰωνὸν δεξιὸν βούλεται. καὶ ὁ αἰτηθεὶς δὲ οἰωνὸς ἐφάνη δεξιὸς ἀΐξας ὑπὲρ ἄστεος. (Vers. 303.) Τὸ δὲ, ὀφθαλμοῖς νοήσας, ἐδίδαξε ῥηθῆναι πρὸς τῶν ὕστερον τὸ, νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. Ὕδωρ δὲ ἀκήρατον τὸ καθαρὸν καὶ μὴ ἔχον κῆρα τινὰ, ᾧ λόγῳ καὶ οἶνος ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ἀκηράσιος, καὶ κτήματα δὲ ἀκήρατα ἐκεῖ τὰ ἀκέραια. (Vers. 304.) Χέρνιβον δὲ Ὁμήρῳ μὲν ἀσυνήθως, ἅπαξ γὰρ νῦν εἶπεν, ἡμῖν δὲ συνήθως τὸ χερόνιπτρον, ὡς παρασημειοῦνται καὶ οἱ παλαιοὶ, τουτέστι τὸ τοῦ ὑγροῦ ὑποδεκτικὸν ἀγγεῖον, ὃ λέβητα καλεῖν αὐτὸς εἴωθεν. ἄλλως μέντοι χέρνιβα λέγειν ἔθος αὐτῷ τὸ κατὰ χειρῶν διδόμενον ὕδωρ. Πρόχοος δὲ ὁ τὸ τοιοῦτον ὕδωρ χέων λέβης. μέσῳ δὲ ἵσταται ὁ γέρων ἕρκεϊ, ὡς ἴσως βωμοῦ ὄντος αὐτόθι Ἑρκείου Διὸς, ὁποῖός τις καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κατὰ τὸν τοῦ Ὀδυσσέως οἶκον ἐστί. (Vers. 309.) Τὸ δὲ, φίλον γενέσθαι καὶ ἐλεεινὸν, καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν τοῖς Φαίαξιν εὔχεται. αἰτεῖται δὲ ὁ γέρων ὡς μὲν ἐχθρὸς λύσιν ἔχθρας, ὡς δὲ δυστυχὴς ἐλέους τυχεῖν, ὃ καὶ εὑρίσκει. δικαία γὰρ εὐχὴ οὐ διαπίπτει παρὰ τῷ ποιητῇ. ἔστιν οὖν φίλος μὲν ἐνταῦθα ὁ μὴ ἐχθρῶς, φασὶ, προσδεχθεὶς, ἐλεεινὸς δὲ ὁ ἐλέους ἄξιος. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι (Vers. 301.) κεῖσθαι καὶ λόγος Πριάμου ἐφάνη ἐνδεικτικὸς *εὐσεβοῦς ἤθους τὸ, ἐσθλὸν θεῷ χεῖρας ἀνασχεῖν, εἴ πως ἐλεήσει, παρῳδηθὲν βραχύ τι ἐκ τοῦ ποιητικοῦ. λέγει δὲ ὁ γέρων τοῦτο πρὸς Ἑκάβην ἐφιεμένην, ὅ ἐστιν ἐντελλομένην, ὡς εἴρηται, αὐτῷ τὰ περὶ σπονδῆς.

(Vers. 315.) Ὅτι εὐξαμένου, ὡς ἐῤῥέθη, Πριάμου, αὐτίκα Ζεὺς αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν, μόρφνον, θηρητῆ*ρα, ὃν καὶ περκνὸν καλέουσι· τελειότατον δὲ λέγει τὸν ἐπιτελεστικώτα- 1352
τόν, φασιν, οἷς ἂν ὀφθείη Διὸς ἄγγελος, ἢ καὶ ἄλλως τὸν ἐν ἀξιώματι καὶ ὑπεροχῇ, ὡς εἴ τις καὶ λέοντα φῇ τελειότατον θηρῶν, ἤτοι βασιλικώτατον. (Vers. 316.) Μόρφνος δὲ τῷ μὲν τόνῳ βαρυτόνως ὡς ὕπνος. ἔστι δὲ οἷον μορόφονος ὡς φόνιος καὶ μόρου αἴτιος τοῖς ἄλλοις ὀρνέοις, ἢ μεμορημένος

περὶ φόνον, ἢ μόρον φέρων· οἱ δὲ εὔμορφος· κατὰ δὲ ἑτέρους μέλας, παρὰ τὴν ὄρφνην, πλεονάσαντος τοῦ μ, ὡς καὶ ἐν τῷ *μοχλός· ἢ συλληπτικὸς τῶν διωκομένων, παρὰ τὸ μάρπτω τὸ συλλαμβάνω μέμαρφα, τροπῇ τοῦ α εἰς ο καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν. ὁ δὲ χαρακτὴρ τοῦ τόνου τοιοῦτος κατὰ τοὺς παλαιούς. τὰ εἰς ος δισύλλαβα, ἔχοντα πρὸ τέλους τὴν ορ συλλαβὴν, ἀπαρασχημάτιστα θηλυ- 1486
κῷ γένει, βαρύνονται· χόρτος, φόρτος, ὅρκος, πόρνος, ὄρθος τὸ μονογενὲς, ἣν δὲ κύων Γηρυόνου, πτόρθος. παραφυλακτέον ἐν τῷ κανόνι τὰ εἰς μος, οἷον, κορμὸς, φορμός. τὸ δὲ περκνὸς ὀξύνεται ὡς τὸ πυκνός. Σημείωσαι δὲ τὸν μέλανα ὡς ἀπὸ τῆς πευκαζούσης με*λαίνης σταφυλῆς, ἀφ' ἧς καὶ ὁ μέλας οἶνος. ὁ μέντοι Ἀρίσταρχος, ὥς φασιν, ἐβάρυνε τὸ περκνὸς, ἀλλ' ἡ παράδοσις ἐπείσθη τοῖς ὀξύνουσιν. Ὅρα δὲ ἐνταῦθα καὶ τὴν τοῦ πτηνοῦ διωνυμίαν, ὃς καὶ μόρφνος καὶ περκνὸς λέγεται ὁ αὐτός. οἱ δὲ παλαιοὶ τὸν ῥηθέντα περκνὸν θηρητῆρα λογίως ἐπισκεπτόμενοί φασι καὶ ὅτι μέλας μὲν ὢν τὸ τῆς εἰσόδου τῷ γέροντι ἐδήλου λαθρίδιον, ὁ δὲ θηρητὴρ τὸ ἐπιτευκτικὸν, οὐδὲν δὲ κτείνων ἢ κατέχων ἐπιφαίνεται ἀλλ' ἥμερος, δηλῶν τοιοῦτον τῷ Πριάμῳ τὸν Ἀχιλλέα ἔσεσθαι, καὶ ὡς οὐδὲ συλ*ληφθήσεται ὑπὸ τῶν φυλάκων· καὶ ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς ἐστιν ἐπὶ τοῦ κρείσσονος προσχήματος, ἤγουν ὁ Ἀχιλλεὺς νοεῖται διὰ τοῦ βασιλικοῦ τούτου ἀετοῦ, ὁ καὶ ἐπιτελεστικὸς ὢν ἐθέλει ὁ Πρίαμος. (Vers. 317.) Ὅτι τὰς τοῦ φανέντος ἀετοῦ πτέρυγας τεταμένας διαμετρῶν ὁ ποιητὴς φησίν· ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται ἀνέρος ἀφνειοῖο ἐϋκλήϊς ἀραρυῖα, τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά. Καὶ ὅρα ὡς τὸ τὰς θύρας διαπετάννυσθαι καὶ τὸ πεπταμένας πύλεας ἔχετε, καὶ, αἱ δ' πετασθεῖσαι φάος τεῦξαν, καὶ τὰ ὅμοια, ἐνταῦθα ἡρμήνευσεν ὁ ποιητὴς διὰ τῆς ἁπλώσεως τῶν τοῦ ἀετοῦ πτερύγων, ἃς θύραις εἴκασεν. εἰ γὰρ αὗται θύραι ὡσανεὶ, καλῶς ἄρα καὶ αἱ θύραι πτέρυγες ὡσανεὶ διαπεπετασμέναι. Σημείωσαι δὲ τὴν στροφὴν τοῦ νοήματος. πύλας γὰρ ἀλλαχοῦ ἀναπεπταμένας εἰπὼν ὡς ἀπὸ ἡπλωμένων πτερύγων ἐνταῦθα πτέρυγας ἁπλωθείσας θύραις εἴκασεν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἀετοῦ τοῦ ζώου καὶ μέρος τι τῶν ναῶν οὐ μόνον ἀέτωμα ἐλέγετο ἀλλὰ καὶ αἰετοὶ, διὰ τὸ ἐοικέναι, φασὶ, πτέρυξιν ἀετοῦ. καὶ ζήτει περὶ τούτου καὶ ἔνθα ὁ κωμικὸς ἐρέφεσθαί τι λέγει πρὸς ἀετόν. ὁ δὲ μῦθος ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀετοῦ, παιδεύων ὡς *ὑφεδρεύει ἀεὶ τοῖς μεγάλοις, εἰ μὴ μεγάλα, μικρὰ γοῦν τινὰ δυσχερῆ, πλάττει τὸν ἀετὸν κανθάρῳ μὴ φίλον, ὅς, φησιν, ἀνέρπων εἰς τὰς τοῦ ἀετοῦ καλιὰς ἢ καὶ ἀνιπτάμενος κατὰ τὸν τοῦ κωμικοῦ ἱπποκάνθαρον ἐλυμαίνετο τοῖς ἐκείνου ᾠοῖς, ὁ δ' ὑπ' ἀμηχανίας ἱκετεύσας ἐννεοττεύει τοῖς τοῦ Διὸς κόλποις. καὶ ὁ κάνθαρος κατατολμᾷ καὶ τῶν ἐκεῖ, καὶ λαθὼν γίνεται καὶ αὐτὸς τοῦ διίου κόλπου. καὶ ὁ Ζεὺς ἰδὼν μυσάττεται καὶ ἀνίσταται ὡς εἶχε, καὶ τὰ ᾠὰ καταπίπτει καὶ ῥήγνυται, τὸ θελητὸν τῷ κανθάρῳ. ἐκ τούτων δὴ παροιμία τὸ, αἰετὸν κάνθαρος μαιεύσομαι, ἧς τὸ ἀληθὲς, ἐπεὶ τὰ τῶν ἀετῶν ᾠὰ κάνθαροι διαφθείρουσι. (Vers. 318.) Τὸ δὲ εὐκλήϊς κἀνταῦθα συνήθως ἐκτείνει τὴν λήγουσαν. (Vers. 319.) Πτερὰ δὲ καταχρηστικῶς τὰς πτέρυγας λέγει. κυρίως μὲν γὰρ πτερὰ τὰ πτίλα, τὸ δὲ ὅλον πτέρυξ· ἢ ὀξυτόνως πτερὺξ κατὰ Ἀρίσταρχον, ὡς προδεδήλωται. (Vers. 321.) Ὅτι χαρᾶς μὲν τῆς ἐπὶ θέᾳ τὸ, οἱ δὲ ἰδόντες γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη· λύπης δ' ἐπὶ φίλου ἀποδημίᾳ τὸ, φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο, πόλλ' ὀλοφυράμενοι, ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα. ὃ δὴ ἔπασχον οἱ Τρῶες ἐπὶ Πριάμῳ ἀπιόντι νύκτωρ εἰς Ἀχιλλέα. (Vers. 322.) Ὅτι φθάσας μὲν εὐπλεκέα καὶ εὔπλεκτον δίφρον ἔφη, ἐνταῦθα δὲ ξε*στὸν, ἐκ μέρους καὶ ἄμφω εἰπών. πῇ μὲν γὰρ ἔξεστο καθ' ὅσον εἶχε ξύλινον, πῇ δὲ ἐπέπλεκτο. ἐν τούτοις δὲ καὶ (Vers. 323.) αἴθουσάν φησιν ἐρίδουπον δίχα τοῦ γ, ἥτις, ὅτι καταλάμπεται ἡλίῳ καὶ ἀνέμοις ἔκκειται ὕπαιθρος οὖσα, ἔγνωσται, ὥς περ καὶ ὅτι περί που τὴν αὐλὴν ἦν. ἔστι δ' ἐνταῦθα καὶ σχῆμα πρωθύστερον ἐν τῷ, ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου. πρῶτον γὰρ αἴθουσα· εἶτα πρόθυρον, οὗ ἔξεισί τις. (Vers. 326.) λέγει δὲ καὶ ἐφέπειν ἵππους μάστιγι ἀντὶ τοῦ πλήττειν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου σκηπανίῳ διέπειν ἄνδρας. εὕρηται δ' ἐνταῦθα καὶ ἅρμα ἐλαυνόμενον ἡνιόχῳ μόνῳ τῷ Πριάμῳ, καθὰ καὶ τὴν ἀπήνην μόνος Ἰδαῖος ἐλαύνει προπορευόμενος τοῦ γέροντος. φησὶ γὰρ ὅτι πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην, τὰς, ἤγουν ἃς, Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευεν. Ἰστέον δὲ ὅτι προϊὼν

ὁ ποιητὴς ἀναπληρώσει τὸ λεῖπον τῷ γέροντι, ἔνθα Ἑρμῆς ἐπαΐξας ἅρμα καὶ ἵππους, μάστιγα καὶ ἡνία λήψεται χερσὶν, ἐμπνεύσας μένος ἵπποις τε καὶ ἡμιόνοις. (Vers. 331.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἔστιν εὑρεῖν ὡς καὶ πρὸ τούτων τὴν Ζῆνα αἰτιατικὴν, κουφίσασαν μὲν τὸ ᾱ δι' ἐκθλίψεως ἐν τέλει στίχου, τὸ δὲ ν̄ προσθεῖσαν τῷ ἐφεξῆς στίχῳ ἐν τῷ, οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν' ἐς *πεδίον προφανέντε. καὶ ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης στοιχειακῆς συνθήκης προδεδήλωται. (Vers. 334.) Ὅτι ἀνδρὶ φιλοποιῷ οἰκεῖον τὸ, ὦ δεῖνα· σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλησθα. περὶ Ἑρμοῦ δὲ ἐκ Διὸς ὁ λόγος, ὃς φιλεῖ ἑταιρίσαι ἤγουν φιλιωθῆναι ἢ φιλίαν καταπράξασθαι, ὡς τῶν τοιούτων πράξεων τῷ μυθικῷ ἢ τῷ ἀστέρι ἀνακειμένων Ἑρμῇ κατὰ τοὺς οὕτω φρονοῦντας, καθὰ καὶ τῆς κλεπτικῆς καὶ τοῦ δόλῳ καὶ λάθρᾳ τι ποιεῖν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς φαίνεται, ὅπου ὁ Ἑρμῆς ἑαυτὸν γενεαλογεῖ. (Vers. 336.) Πομπῷ δὲ ἤτοι ὁδηγῷ ἀγαθῷ προσρηθήσεται τὸ, βάσκ' ἴθι, καὶ *τὸν δεῖνα ὧς ἄγαγ' ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ τῶν ἄλλων, πρὶν τὸν δεῖνα ἱκέσθαι· ὃ δὴ 1353
1487 καὶ αὐτὸ Ζεύς φησι τῷ Ἑρμῇ περὶ Πριάμου. Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐ μόνον διὰ τὸ κατ' ἐπιστήμας τετραμερὲς τῆς φιλοσοφίας τέσσαρες τῷ ῥηθέντι Ἑρμῇ κατὰ τὸν πάλαι μῦθον προσπλάττονται κεφαλαὶ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἄλλως πολυδύναμον· οὐ μόνον γὰρ φιλιοποιὸς, ὡς ἐῤῥέθη, καὶ κλοπῆς τε καὶ δόλου αἴτιος, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἁπάσης ἀπάτης, ἀλλὰ καὶ ἐμπολαῖος καὶ ἑρμαίων δοτὴρ, καὶ πειθοῦς δὲ τεχνίτης καὶ ἑτέρων τοιούτων. ἀνάκειται δὲ αὐτῷ καὶ ὡς δίχα ψόγου, φασὶ, τετραγώνου ἡ τετρὰς ἄλλον τρόπον ἤ περ τῷ Ἡρακλεῖ, ἐξ οὗ παροιμία τὸ, ἐν τετράδι γέγονας, ἤγουν ἐν ἀποφράδι ἡμέρᾳ, ἐπεὶ καὶ Ἡρακλῆς ἐν τοιαύτῃ γεννηθεὶς κακὸν διήθλει βίον. δηλοῖ δὲ τὰ κατὰ τὸν Ἑρμῆν καὶ ὁ γράψας οὕτω ῥητῶς. Ἑρμῆς τετρακέφαλος ἐν Κεραμεικῷ, Τελεσαρχίδου ἔργον, ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἑρμῆ τετρακέφαλε, καλὸν Τελεσαρχίδου ἔργον, πάνθ' ὁράας. καὶ ἡ τετρὰς δέ, φησιν, ἱερὰ τοῦ θεοῦ. στροφαῖος δὲ Ἑρμῆς, φησὶν, οὐ μόνον ὁ παρὰ τῷ στροφεῖ ἱδρυμένος, ἀλλὰ καὶ ὁ στρέφων καὶ *ἐξαπατῶν οἷον στρόφις. (Vers. 335.) Τὸ δὲ, ἔκλυες ᾧ ἐθέλησθα, ἀντὶ τοῦ ὑπήκουσας. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔστι τὸ κλύειν δοτικῇ συντάσσεσθαι. (Vers. 337.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς διέστειλε τὸ ἰδεῖν πρὸς τὸ νοῆσαι οὐχ' ἁπλῶς, ἀλλ' ἐπειδὴ νοεῖ ποτέ τις καὶ δίχα αἰσθήσεως.

(Vers. 340.) Ὅτι κάλλιον ἐνταῦθα ἐπὶ Ἑρμοῦ ἤ περ ἐν Ὀδυσσείᾳ, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, τὸ, αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρων ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο· εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει. τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης. αἶψα *δὲ ἵκανε, καὶ ἑξῆς. αἰνίττεται δὲ διὰ τούτων ἡ ποίησις τὸ βέβαιον καὶ λαμπρὸν καὶ ταχὺ τοῦ εἰς λόγον ἀλληγορουμένου Ἑρμοῦ· τὸ βέβαιον μὲν καὶ ὡς εἰπεῖν ἔμπεδον διὰ τῶν πεδίλων, τὸ δὲ λαμπρὸν διὰ τοῦ χρυσοῦ, τὸ δὲ ταχὺ διὰ τῆς πτήσεως, ὅ περ ἐπ' αὐτῷ ἐν Ὀδυσσείᾳ καὶ διὰ τῆς τοῦ λάρου ᾐνίξατο παραβολῆς. εἰ δέ πως ὁμοίως καὶ ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ σκευάζεται, οὐκ ἂν εἴη ἀνεύλογον, εἴ γε συγγενές τι λόγος καὶ φρόνησις, ὧν τὸ μὲν Ἑρμοῦ, τὸ δ' Ἀθηνᾶς. (Vers. 343.) Ἡ δὲ τεραστεία καὶ τὰ ἐναντία δυναμένη ῥάβδος μυθικῶς μὲν δῶρον ἔ*στι τῷ Ἑρμῇ πρὸς Ἀπόλλωνος, ᾗ τὰς βοῦς Ἀδμήτου ἐκεῖνος ἐβουκόλει, ἀντιδοθεῖσα τῆς χέλυος ἤτοι λύρας, ἣν ὑφ' Ἑρμοῦ ἔλαβεν, ἄλλως δὲ ὡς οἷά τι σκῆπτρον τὸ τοῦ λόγου δηλοῖ βασιλικόν τε ἅμα καὶ ὑπερειστικόν. ὕπνου δὲ καὶ ἐγρηγόρσεως δεσπόζει, ἐπεὶ λόγος κηλεῖ καὶ αὖθις ἀναπτεροῖ, ὃς καὶ λύραν εὗρε τὴν καὶ κηλοῦσαν καὶ πόλεμον κινοῦσαν. καὶ ἑτέρως δὲ εἰπεῖν, ἡ ῥάβδος τὴν τοῦ λόγου αἰνίττεται δύναμιν, ἥτις δυοῖν ἐναντίων κρατεῖ, τοῦ τε ποιεῖν ἐγρηγορέναι τοὺς ἐπιγνόντας ὅ τί ποτέ ἐστι τὸ τοῦ λόγου καλὸν, καὶ αὖ πάλιν ἀπονυστάζειν τοὺς μὴ κατευμεγεθοῦντας αὐτοῦ. καὶ ἄλλως δὲ θεωρῆσαι, τὸ διττὸν τοῦ λόγου αἰνίττεται, ὃς ἐν κατηγορίαις μὲν καὶ λόγοις καταφορικοῖς καὶ ὅλως ἐν τῷ δικανικῷ εἴδει ἐρεθίζει θυμοῦσθαι, αὖθις δὲ κατακοιμίζει θυμὸν ἐν οἴκτοις καὶ ἐλεεινολογίαις, καὶ ὅλως ἀνίησι καὶ ὑφ' ἡδονῆς κατακηλεῖ καὶ ὑπτιάζει ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς θέλγων, ὡς εἴωθε νοεῖν Ὅμηρος τὸ θέλγειν, περὶ οὗ σαφῶς προδεδήλωται. Τὴν δὲ ῥάβδον οἱ μὲν προπερισπῶσι διὰ τὸ ῥᾷον, φάμενοι γίνεσθαι παρὰ τὸ ῥᾷον βαδίζειν ποιεῖν· ἕτεροι δὲ, *παρὰ τὸ ῥαπίζειν λέγοντες αὐτὴν γίνεσθαι, φασὶ καὶ ὅτι τὸ ᾱ πρὸ τοῦ β̄ συστέλλεσθαι θέλει· ἁβρὸς, ἄβδηρος, ἀβαρβαραία, ἐπιγράβδην. οὕτως οὖν, φασὶ, καὶ ῥάβδος.

σεσημείωται τὸ ἀβάλε. Τοῦ δὲ κρατὺς δοκεῖ κλίσις εἶναι ὡς ὁ ἡδύς. καὶ ἴσως αὐτόθεν τὸ ἐπικρατέως ἐπίῤῥημα. (Vers. 346.) *Ὅτι ἐν τῷ, αἶψα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανεν Ἑρμῆς, δηλοῖ μὴ τὸ Αἰγαῖον ἀλλὰ τὸν Ἑλλήσποντον ὑποκεῖσθαι τοῖς περὶ Τρῳάδα τόποις, ὅ περ ἀλλαχοῦ πλατὺς ἐῤῥέθη Ἑλλήσποντος.* (Vers. 347.) *Ὅτι τὸν Ἑρμῆν ἐνταῦθα Ὅμηρος νέῳ αἰσυητῆρι εἰκάζει, εἰπών· βῆ δ᾽ ἰέναι κούρῳ αἰσυητῆρι ἐοικὼς, πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.* (Vers. 348.) *Καὶ ὅρα ὅτι ἥβην ἐπὶ τοῦ πρῶτον ὑπηνήτου λέγει, ὃς καὶ κυρίως ἡβῶν λέγεται. ἡ δὲ ἡλικία τοῦ ὑπηνήτου κατὰ τοὺς παλαιοὺς μεθόριόν ἐστιν ἀνδρὸς καὶ παιδὸς, ἁβροτέρα μὲν ἢ κατὰ ἄνδρα, γενναιοτέρα δὲ ἢ κατὰ παῖδα. ὅτι δὲ τῆς ὑπήνης παράγωγον καὶ ὁ ἀνύπηνος, καθὰ τῆς ἥβης ὁ ἄνηβος, δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν. σημαίνει δὲ ὁ ἀνύπηνος τὸ ἀγένειος. Τὸ δὲ χαριεστάτη χρήσιμον εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἥδω παλαιὰν ἐτυμολογίαν τῆς ἥβης. ἡδὺ γὰρ πάντως ἅπαν τὸ χαρίεν. οὐκοῦν καὶ ἡ ἥβη καὶ ὁ ἡβῶν ὁ καὶ ὑπηνήτης.* 1488
*Ἔστι δὲ αἰσυητὴρ μὲν βασιλεὺς ἢ βασιλικὸς, οἱονεὶ τηρῶν τὰ αἴσια, *ὃν ἄλλοι αἰσυμνητῆρα καὶ αἰσυμνήτην φασὶν, ἤγουν ἄρχοντα τῶν αἰσίων καὶ δικαίων μνήμην ποιούμενον. ὅθεν καὶ αἰσυμνᾶν τὸ ἄρχειν. οἱ δέ φασιν ὅτι αἰσυητὴρ ὄνομα ἡλικίας, ἢ ὁ ἄγαν ἐῤῥωμένος, παρὰ τὸ ᾱ ἐπιτατικὸν καὶ τὸ σύω τὸ ὁρμῶ, ὁ ἄγαν συόμενος, καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, κεκινημένος, ἐντρεχὴς νεανίας, ἢ καὶ ἄλλως κατ᾽ αὐτοὺς, εὔμοιρος, κόσμιος, καθήκων, παρὰ τὴν αἶσαν, ἀφ᾽ ἧς αἰσίω ῥῆμα καὶ αἰσυητήρ. καὶ ἄλλως δὲ, αἰσυητὴρ ὁ ἐπιτελεστικὸς παρὰ τὴν αὐτὴν αἶσαν, κατὰ δὲ τινὰς, νομεὺς, ἢ εὐκίνητος παρὰ τὸ ἀΐσσειν. Ἀρίσταρχος δὲ ἀρέσκεται βασιλέα λέγειν, ὡς εἴρηται. βασιλεῖς γάρ, φησι, τὸ αἴσιμον νέμουσιν, ὅθεν καὶ ὁ αἰσυμνητήρ. εἰ δὲ παρώνυμος τοιούτου αἰσυητῆρος ὁ Τρωικὸς Αἰσυήτης τὸ κύριον, οὐκ ἔστι μετὰ μαρτυρίας εἰπεῖν. Ὑπήνη δὲ ἢ κοινῶς τὸ γένειον κατά τινας, ἢ καὶ ἄλλως, μύσταξ μέν, φασιν, αἱ τοῦ ἄνω χείλους τρίχες, αἱ δὲ κάτω πάππος· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὑπήνη. καὶ ὁ κωμικὸς οὕτω νοεῖ, ἐν οἷς λέγει μολύνειν τινὰ τὴν ὑπήνην. Ἥβη δὲ ὅτι οὐ μόνον ἡλικία νεωτερικὴ, ἀλλὰ καὶ τόπος σωματικὸς, ᾧ παρώνυμον καὶ τὸ ἐφήβαιον, ὡς τῇ κεφαλῇ τὸ κεφάλαιον. καὶ ὡς ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἡβηδὸν ἐπίῤῥημα, καὶ ῥῆμα παρὰ τῷ κωμικῷ τὸ ἡβυλλιᾶν, καὶ ὁ πρω*θήβης καὶ ὁ ἄνηβος καὶ ὁ ἄκρηβος καὶ τὰ τοιαῦτα, πολλαχόθεν φαίνεται.* (Vers. 349.) *Ὅτι τὸ παρὲξ, περὶ οὗ πολλαχοῦ διείλειπται, κἀνταῦθα κεῖται μετὰ αἰτιατικῆς ἐν τῷ, μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασαν, ὁ Πρίαμος δηλαδὴ καὶ ὁ κήρυξ. ὁμοίως καὶ ἑξῆς ἐν τῷ, δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι. δῆλον δὲ ὅτι τὸ τοῦ Ἴλου σῆμα ἔξω τῆς πόλεως ἦν μέσον κὰπ πεδίον, ὡς προείρηται, ταφέντος ἐκεῖ, ἐπεὶ πρῶτος ἐθάῤῥησέ, φασιν, ἐν πεδίοις θέσθαι τὴν κατοικίαν.* (Vers. 350.) *Ὅτι κατάλυσιν ἐξ ὁδοῦ φράζει τὸ, στῆσαν ἄρ ἵππους τε καὶ ἡμιόνους, ὄφρα πίοιεν ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν. περὶ*
1354 *Πριάμου δὲ τοῦ*το καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ κήρυκος.* (Vers. 351.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ κνέφας γενικὴ πρὸς ἀναλογίαν οὐχ᾽ εὕρηται, κνέφους δὲ κεῖται παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ἐκκλησιαζούσαις ὡς ἀπὸ τοῦ κνέφος πρὸς ἀναλογίαν τοῦ γῆρος γήρους, οὗ κοινότερον τὸ γῆρας γήραος· καὶ ὅτι τοῦ φάος τὸ μὲν ᾱ φυλάσσεται ἐν τῷ κνέφας, ὅ πέρ ἐστι κενότης φάους, τὸ δὲ ο̄ τηρεῖται ἐν τῷ νέφος, ὃ στέρησις φάους ἐστί· παράγωγον δὲ τοῦ κνέφας ὁ κνεφαῖος ἐν τῇ τραγῳδίᾳ.* (Vers. 353.) *Ὅτι ἐν τῷ, ποτὶ Πρίαμον φάτο φώνησέν τε, ἢ ταὐτολογεῖται τὸ φάτο καὶ τὸ φώνησεν, ἢ διαφέρετον καθότι τρανέστερον τοῦ φάτο τὸ φώνησεν.* (Vers. 354.) *Ὅτι βουλευτικὸν τὸ, φράζεο, ὦ δεῖνα, φραδέος νόου ἔργα τέτυκται. εἰ δὲ καὶ πολέμιός τις καθορᾶται, οἰκεῖον καὶ τὸ, ἄνδρα ὁρῶ· τάχα δ᾽ ἄμμε διαῤῥαί*σεσθαι ὀΐω. ἀλλ᾽ ἄγε δὴ φεύγωμεν, ἢ γούνων ἁψάμενου λιτανεύσομεν, αἴ κ᾽ ἐλεήσῃ. Ἰδαίου δὲ τοῦ κήρυκος ταῦτα λόγοι πρὸς Πρίαμον, ὅτε ἐξ ἀγχιμόλου ἤτοι ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἰδὼν ἐφράσατο τὸν Ἑρμῆν. Ἔνθα ὅρα τὸ φραδέος ἐκ τοῦ ὁ φραδὴς, οὗ κατὰ στέρησιν ὁ ἀφραδὴς καὶ τὸ ἀφραδέως ἐπίῤῥημα. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.* (Vers. 358.) *Τοῦ δὲ Πριάμου τὸ ἐπὶ τούτοις πάθος δειλῷ πρέπει ἐπιλογισθῆναι. φησὶ γὰρ Ὅμηρος, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο· δείδιε δ᾽ αἰνῶς, ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι, περὶ ἃ δηλαδὴ τρίχες· στῆ δὲ ταφὼν *ὅ ἐστιν ἐκπλαγεὶς, ὡς ἀλλαχοῦ δεδήλωται.* (Vers. 359.) *Τὸ δὲ, ὀρθὰς στῆναι τρίχας, τοῦτο ἦν τὸ φρίσσειν. μεγάλου δὲ φόβου πάθη ἐνταῦθα ἐδήλωσεν ὁ ποιητής. Ἐν τούτοις δέ* (Vers. 356.) *φασιν οἱ παλαιοὶ πρὸς μὲν τὸ φεύγωμεν καὶ λιτανεύσομεν, ὅτι ὁ κήρυξ τῆς ἰδίας* 1489
μᾶλλον φροντίζει σωτηρίας ἢ τῆς τοῦ νεκροῦ λυτρώσεως, εἰς δὲ τὸ, σὺν δὲ γέροντι χύτο νόος, ὅτι τὴν

ταραχὴν τῆς γεροντικῆς διανοίας Ὅμηρος μεμίμηται διὰ τοῦ ὑπερβατοῦ σχήματος. εἶπε δέ που πρὸ τούτων Ὅμηρος τὸ συγκεχύσθαι καὶ ἐπὶ ἡνίων. λέγεται δὲ καὶ λόγου σύγχυσις, καὶ *νημάτων, καὶ οἰκημάτων πεσόντων, καὶ πολυειδῶν ὀσπρίων, καὶ στρατευμάτων δὲ καὶ ἑτέρων πολλῶν. μετήνεγκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ χύσεως ὑγρῶν ὁμοῦ γινομένης, ὧν μιγέντων οὐ φυλάττεται τὸ ῥεῖθρον εὐκρινές. Δῆλον δ᾽ ὅτι τοῦ λιτανεύω (Vers. 357.) δύο θέματα προϋπόκεινται, πρωτότυπον μὲν τὸ λίτω, παράγωγον δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ λιτάνω, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ μήθω μανθάνω καὶ τῶν ὁμοίων. (Vers. 360.) Ὅτι παρ᾽ ἑτέροις μὲν ἐριούνης Ἑρμῆς τετρασυλλάβως, Ὅμηρος δὲ πεντασυλλάβως φησὶν, ἐπαΐξας Ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους, καὶ, Ἑρμείας Ἐριούνιος ᾤιξε γέροντι, καὶ, αὐτὸς δ᾽ Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν καὶ ἑξῆς. τί δὲ ἡ λέξις δηλοῖ, δεδήλωται ἀλλαχοῦ. (Vers. 361.) Ἰστέον δὲ ὅτι φιλόφρονος ἤθους τὸ, αὐτὸς δὲ ἐγγύθεν ἐλθὼν, χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξεί*ρετο καὶ μετέειπε. (Vers. 363.) Ὅτι τὴν ἀρχὴν μὲν ἡμέρα ἦν ἐξελάσαντι ἐκ Τροίας τῷ γέροντι, ἐλθόντι δὲ παρὰ τὸ ῥηθὲν τοῦ Ἴλου σῆμα, καὶ στήσαντι τὰ ζῷα πιεῖν ἐν ποταμῷ, κνέφας ἦν ὡς ἐῤῥέθη ἐπεληλυθός. Ἑρμῆς δὲ ἐπιφανεὶς καιρὸν εἶναι νυκτός φησι βαθείας. ἐν τούτοις δὲ ὁ ποιητὴς πόῤῥω τε τῆς πολέως εἶναι πραγματικῶς δηλοῖ τὸ ναύσταθμον, καὶ καιρὸν τοῦ ἱκετεύειν παραδίδωσιν, ὁποῖος καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐπεκρίθη ἐς Φαίακας ἱκετεύσαντι τῷ Ὀδυσσεῖ, ὁπηνίκα δηλαδὴ ὁ ἱκετευόμενος, πραϋνθεὶς ἐκ δαιτὸς, ἀνίεται καὶ εὐέντεκτος γίνεται. διὸ καὶ Πρίαμος, εὐτυχήσας ἐντυχεῖν τῷ Ἀχιλλεῖ νέον ἀπολήξαντι τοῦ ἔσθιειν καὶ πίνειν, ἐμειλίξατο τὸν ἄγριον. ὡς εἴ γε μὴ τοῦτο ἦν, οὐκ ἂν ἴσως διεξέφυγε τὸ κακῶς παθεῖν, ὃς καὶ οὕτω βαρύν τινα βραχὺν ἐξ Ἀχιλλέως λόγον μαθὼν ἔδεισεν. (Vers. 362.) Ὅτι πρὸς γέροντα ζωοτρόφον νυκτὸς ἰόντα διὰ πολεμίας γῆς νεώτερός τις ἀντήσας ἐρεῖ· πῆ πάτερ ὧδ᾽ ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις νύκτα δι᾽ ἀμβροσίην, ὅτε θ᾽ εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι; οὐδὲ σύ γ᾽ ἔδδεισας μένεα πνέοντας τοὺς δεῖνα, οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν, ἤγουν εἰσί; τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν, τὴν καὶ ἀλλαχοῦ κειμένην, τόσσαδε, ἢ τοσσάδ᾽, ὀνείατ᾽ ἄγοντα, ἢ ἔχοντα, τίς ἂν δή*τοι νόος εἴη, ἤγουν τί νοεῖς παθεῖν; ὃ δὴ γοργῶς οὕτω ῥηθὲν μέγαν ὑποδηλοῖ καὶ δυσέκφραστον κίνδυνον. εἰ δὲ καὶ γέροντα ὁ τοιοῦτος ἔχει θεράποντα, προσαρμόττει καὶ τὸ ἑξῆς, οὔτ᾽ αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ ἄνδρ᾽ ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. ἐὰν δ᾽ ὁ ταῦτα λέγων οἷός τε ᾖ ἐπαρῆξαι τῷ γέροντι, καλὸν εἰπεῖν καὶ τὸ, ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἠδέ κεν, ἢ καὶ δέ κεν, ἄλλον σεῦ ἀπαλεξήσαιμι, τουτέστι καὶ ἄλλον ἂν σοῦ ἀποσοβήσαιμι, φίλῳ δέ σε πατρὶ εἴσκω. ὁ δὲ τοιοῦτος γέρων προσφυῶς ἂν ἐρεῖ τῷ τοιούτῳ ἀλεξητῆρι νέῳ, εἴ περ εὐγενής ἐστιν ἐκεῖνος καὶ ἄλλως ἀγαθὸς, τὸ, οὕτω πη τάδε γ᾽ ἐστὶ, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις· ἀλλ᾽ ἔτι καὶ ἐμοῦ θεὸς ὑπερέσχεθε χεῖρα, ὅς μοι τοιόνδ᾽ ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι, αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς, πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ᾽ ἒξ ἐσσι τοκήων. ἅ περ εὐγενοῦς ἀγαθοῦ ἀνδρός εἰσιν ἔπαινος. (Vers. 368.) Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ, οὔτ᾽ αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ, γοργῶς παραπέφρασται ἀπὸ τοῦ ὦ γέρον, σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει, ἠπεδανὸς δὲ νύ τοι θεράπων. (Vers. 364.) Τί δέ ἐστι τὸ μένεα πνέειν, προδεδήλωται. (Vers. 365.) Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ταὐτὸν δυσμενεῖς καὶ ἀνάρσιοι. (Vers. 366.) Θοὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα νὺξ κατὰ τοὺς σοφοὺς *ἡ ὀξεῖα τῇ σκιᾷ, καθ᾽ ἣν γίνεται. (Vers. 367.) Ὀνείατα δὲ νῦν τὰ δῶρα, ὡς ἂν ὠφελήματα. οὐκ ἄρα τὰ βρώματα μόνον ὀνείατα. (Vers. 368.) Τὸ δὲ, οὔτ᾽ αὐτὸς νέος ἐσσὶ, ταὐτὸν μέν ἐστι τῷ, γέρων. ὅμως μέντοι εὐφήμως ἐπεφωνήθη τῷ Πριάμῳ. δυσχεραίνουσι γὰρ οἱ πολλοὶ τὴν προσωνυμίαν τοῦ γέροντος. (Vers. 369.) Τὸ δὲ, γέρων οὗτος ἄνδρ᾽ ἀπαμύνασθαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, χαλεπήναντα, ὅμοιόν ἐστι τῷ ἀσθενής. ἀπάλαμνοι γὰρ φύσει πρὸς ἄμυναν ἰσχυρὰν οἱ γέροντες. (Vers. 370.) Τὸ δὲ, οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἀλλὰ καὶ ἄλλον ἀπαλεξήσω, καὶ Ἀχιλλεὺς προεῤῥέθη δύνασθαι κατὰ τὸν τοῦ Διὸς λόγον, εἰπόντος ὡς οὔτ᾽ αὐτὸς κτενέει, ἀπό*τ᾽ 1355
ἄλλους ἐρύξει. (Vers. 371.) Ἐν δὲ τῷ, πῆ πάτερ, καὶ φίλῳ δέ σε πατρὶ εἴσκω, διδάσκει ὁ ποιητὴς τοὺς φιλοπάτορας σέβεσθαι τοὺς ἡλικιώτας τῶν πατέρων. διὸ καὶ Πρίαμος πρὸς τὸν Ἀχιλλέα φησί· μνῆσαι πατρὸς σοῦ τηλίκου ὥς περ ἐγὼ καὶ ἑξῆς. Πλάτων δὲ κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖκας ἐκέλευσεν, ὅπως οἱ γέροντες ὡς πατέρες τιμῶνται. (Vers. 374.) Τὸ δὲ, θεὸς ὑπερέσχεθε χεῖρα, ἤγουν ὑπεράνω ἔσχεν, ἐσκέπασε, τροπικῶς ἐφράσθη ἐκ τῶν ἐν καιρῷ κινδύνου σκεπόντων κεφαλὴν, μὴ καὶ πληγεῖσα διάν-

διχα κεασθῇ. (Vers. 375.) *Τὸ δὲ, ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι αἴσιον, τὸν αἰσυητῆρα ὑπολαλεῖν δοκεῖ κατὰ τοὺς ἐκεῖνον ἐτυμολογοῦντας ἀπὸ τοῦ αἰσίου ἢ τῆς αἴσης.* (Vers. 377.) *Τὸ δὲ, μακάρων ἐξ ἐσσι τοκήων, στοχαστικῶς ἐκ τῆς ὄψεως εἴρηται, ὡς τῶν ὅσοι δέμας καὶ εἶδος ἀγητοὶ, βασιλικῶν τε καὶ θείων νομιζομένων, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται, ἐφ᾽ ὧν ἔστιν Ὁμηρικῶς εἰπεῖν μικρόν τι παρῳδήσαντα καὶ τὸ, ἐπεὶ οὐκ ἄν γε θνητοὶ τοιούσδε τέκοιεν. προσενθυμητέον δὲ καὶ ὅτι Ἀλέξανδρος διὰ μόνον καλὸν εἶδος τὸ θεοειδὴς ἔσχεν ἐπίθετον. Ἑλένη δὲ ὅτι θεαῖς εἰς ὦπα ἔοικε, Διὸς ἐκγεγαυῖα λέγεται. οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ταῦτα φα*σι· δέμας καὶ εἶδος σωματικὰ, τὸ πέπνυσαι ψυχικὸν, μακάρων δὲ τοκήων ἐξεῖναι ὡς εὐγενῆ ἐπὶ τῶν ἐκτός. ἐξ Ὁμήρου ἄρα οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου τὴν τριάδα τῶν ἀγαθῶν εἰλήφασιν, ἅ πέρ εἰσι τὰ κατὰ σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ ἐκτός. ὡς δὲ καὶ ἡρῷα τοῖς περικαλλέσιν ἐγίνοντο, τουτέστιν ναοὶ πρέποντες ἥρωσι, προγέγραπται.* (Vers. 380.) *Ὅτι πολλαχοῦ ὁ ποιητὴς φιλοτιμού-* 1490 *μενος τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἐνδείκνυσθαι, διαφόροις, ὡς εἰκός, ποτε γινομένην αἰτίαις, καὶ οὕτω πολυπειρίαν τε τῷ ἀκροατῇ καὶ τῇ ἑαυτοῦ ποιήσει πλατυσμὸν ἐμποιεῖν, πλάττει κἀνταῦθα τὸν Ἑρμῆν ἐρωτῶντα ἐν τοιαύτῃ μεθόδῳ, ποῦ ὁ γέρων Πρίαμος ἄγει τὰ τῆς ἀπήνης; φησὶ *γάρ· εἰπέ μοι, ἠέ πῃ ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ ἄνδρας εἰς ἀλλοδαποὺς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ, ὃ καὶ διὰ τοῦ τραγῳδουμένου Πολυδώρου πεποίηται, ἢ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν, δειδιότες. ἐφ᾽ οἷς ὡς μὴ εὐστοχήσαντος τοῦ Ἑρμοῦ ἐρεῖ μετ᾽ ὀλίγα ὁ γέρων αὐτὸ τὸ ὂν, οὐκ ἐν ἀφηγήσει, ἀλλὰ πάνυ στενῶς, εἰπών· πέμψον δέ με σύν γε θεῷ, ὄφρα κεν ἐς κλισίην Ἀχιλλέως ἀφίκωμαι, μονονουχὶ φάμενος, ὡς οὔτε εἰς ἀλλοτρίαν πέμπω κειμήλια, οὔτε φεύγω σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ᾽ ἐς Ἀχιλλέως ἥκω. Ἐπὶ δὲ *τούτοις* (Vers. 384.) *ἐπάγεται ἔπαινος ἀριστέως τεθνεῶτος, τὸ, τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλε, σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπεδεύετ᾽ Ἀχαιῶν. ἐξ οὗ προκαλεῖται ὁ γέρων εὐθὺς εὐαφόρμως εἰς τοὺς περὶ τοῦ παιδὸς Ἕκτορος λόγους. Ἰστέον δὲ ὡς, εἴ γε ἀρίστου ἀνδρὸς πτῶσις τὴν Ἴλιον ὀλέσει, καλῶς ἄρα καὶ ὁ Ἑρμῆς ἑνὸς τούτου γέροντος τοῦ βασιλέως λιπόντος τὴν πόλιν λέγει καὶ τοὺς ἄλλους πάντας οὕτω ποιήσειν.* (Vers. 387.) *Ὅτι ἐπὶ ἐνδόξῳ ἀγνῶτι ῥηθείη ἂν τὸ, τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε; τέων δ᾽ ἐξ ἐσσι τοκήων;* (Vers. 388.) *Ὅτι κἀνταῦθα κεῖται τὸ καλὰ ἐπίῤῥημα *ἀντὶ τοῦ καλῶς ἐν τῷ, ὥς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες. ἔνθα λογιστέον ὡς, εἰ μὲν ἐπὶ θανάτου κεῖται οἶτος καὶ πότμος, λέγει ἂν θάνατον δυσθανάτου παιδός· εἰ δὲ ἐπὶ τύχης ἀμφότερα, εἴη ἂν λέγων τύχην δυστυχοῦς παιδός. δοκεῖ δὲ περιττὸν κεῖσθαι τὸ ἄρθρον, καὶ οὐ συνήθως φράζεσθαι. ἐχρῆν γὰρ ἢ τὸν οἶτον τοῦ παιδὸς εἰπεῖν ἐν δυσὶν ἄρθροις, ἢ ἀνάρθρως, οἶτον παιδός.* (Vers. 390.) *Ὅτι πρὸς γηραιὸν πειράζοντα οἰκεῖον εἰπεῖν, πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, καὶ εἴρεαι. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ παραιτητικὸν δώρου τὸ, πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις, ὅς με κέλῃ σέο δῶρα δέχεσθαι.* (Vers. 391.) *Ἀριστέως δὲ καθ᾽ Ἕκτορα ἔπαινος τὸ, τοῦτον μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ *ἐνὶ κυδιανείρῃ ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, ὅτε τοὺς δεῖνα κτείνεσκε δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ, ἡμεῖς δ᾽ ἑσταότες θαυμάζομεν. Ἑρμοῦ δὲ καὶ ταῦτα πρὸς Πρίαμον.* (Vers. 396.) *Ὅτι προϊὼν μὲν Ἑρμῆς ἐκφαίνει ἑαυτὸν ἀναγκαίως, ἐνταῦθα δὲ πρὸς τὸν γέροντα βασιλέα ὑποψευδόμενος, καὶ εἰπὼν τοῦ γὰρ ἤγουν τοῦ Ἀχιλλέως ἐγὼ θεράπων, μία δ᾽ ἤγαγε νηῦς εὐεργής· Μυρμιδόνων δ᾽ ἐξ εἰμι, ἅ περ πάντῃ ψευδῆ, εἶτα ἐπάγει μέσως λέγων· πατὴρ δέ μοι ἐστὶ Πολύκτωρ· ἀφνειὸς μὲν ὅ γ᾽ ἐστὶ, γέρων δὲ δὴ ὡς σύ περ ὧδε, ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ τοι ἕβδομός εἰμι· τῶν μεταπαλλόμενος κλήρῳ λάχον ἐνθάδ᾽ ἕπεσθαι.* (Vers. 400.) *Καὶ ὅρα τὸ ἐνθάδε μέσως ῥηθέν. πρὸς μὲν γὰρ τὸ ψευδῶς λεχθὲν ἐκ Μυρμιδόνων εἶναι τὸν φανέντα δηλοῖ τὸ εἰς τὴν Τροίαν, κλήρῳ γὰρ δῆθεν λαχὼν ἐκ Θετταλίας ἦλθε σὺν Ἀχιλλεῖ, πρὸς δὲ τὸ ἀλληγορούμενον ἀντὶ τοῦ εἰς σέ· εἴληχα γὰρ ὥς περ ἐκ κλήρου ὁ ἀστὴρ Ἑρμῆς τοῖς τοιούτοις παρεῖναι ὡς φιλιοποιός. τούτῳ δ᾽ ἀκόλουθα καὶ τὰ λοιπά.* (Vers. 397.) *Πολύκτωρ μὲν γὰρ πατὴρ* 1491 *τῷ τοιούτῳ Ἑρμῇ, ὁ πάντα εἴσω σφίγγων καὶ οἷον κεκτημένος, οὐρανὸς ἢ αἰθὴρ ἢ Ζεὺς ἢ πρόνοια ἢ ψυχὴ τοῦ παντός.* (Vers. 398.) *Ἀφνειὸς δὲ οὗτος διὰ τὴν τοῦ παντὸς περιοχὴν καὶ τὸν κατὰ τὸ πᾶν οἷον περιουσιασμόν· γέρων δὲ, διὰ τὸ αἰὲν εἶναι, καὶ *ὅτι αἰειγενέτης κατὰ τὸν μῦθον καὶ αὐτός· ἓξ δὲ υἱοὶ αὐτῷ, ἐν οἷς οὗτος ἕβδομος, οὗ λάχος ἡ ἐνθάδε ἔλευσις, οἱ ἓξ πλάνητες, οἷς συντέτακται καὶ Ἑρμῆς, ἑταιρίζειν τε λαχὼν, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς προγέγραπται.* (Vers. 399.) *Τὸ δὲ, ὡς σύ περ*

ὧδε, ἀφιδρύματα θεῖα τοὺς γηραιοὺς εἶναι δηλοῖ, καὶ μάλιστα τοὺς καὶ βασιλικοὺς καὶ ἀγαθοὺς,
κατά τε ἀρετὴν καὶ τιμὴν καὶ τὸ μακροχρόνιον. Ἰστέον δὲ ὅτι ποιητικώτερον μὲν καὶ τερατωδέστερον
Ἑρμῆς αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ σωματοειδὴς νοοῖτο ἂν ἐναργὴς φανῆναι τῷ Πριάμῳ, ἵνα πολλὰ λύσῃ τῶν ἀπό-
ρων, τὸ λαθεῖν ἐν τῇ εἰσόδῳ τοὺς πυλωροὺς, τὸ τὰς πύλας τοῦ τείχους καὶ τὰς *τοῦ Ἀχιλλέως ἀνοῖξαι, 1356
τὸ εἰς Ἀχιλλέα ἐλθεῖν καὶ αὖθις ἀκινδύνως ἐπανελθεῖν. καὶ οὕτω μὲν ποιητικώτερον. ἑτέρως δὲ ἀνα-
γωγικῶς Ἑρμοῦ ταῦτα ἔργα, τοῦ ἀστέρος, οὗ συλλαβομένου ἔλαθέ τε καὶ ἐφιλιώθη, ὡς αὐτοῦ καὶ
τούτοις ἐπιστατοῦντος. ἱστορικῶς μέντοι καὶ κατά τινα ἠθικὴν ἀλληγορίαν ἔοικε τῶν τις Μυρμι-
δόνων ἐντυχεῖν που πρὸ τοῦ τείχους ἀγαθῇ τύχῃ τῷ Πριάμῳ, καὶ καταπράξασθαι αὐτῷ ἐλλόγως καὶ
οὕτως ἑρμαϊκῶς τὰ καιριώτατα, ὃν διὰ τὸ ἄγαν εὐτυχῶς ἐπιφανῆναι καὶ κερδῷον γενέσθαι καὶ ὡς
οἷά τι ἀγαθὸν Ἕρμαιον εὑρεθῆναι τῷ τε δόλῳ συμπράξαντα καὶ ἑτερίσαντα. ταῦτα δὴ τὰ Ἑρμαϊκὰ
εἰς Ἑρμῆν ὁ μῦθος εἴκασεν, ὥς περ καὶ τὸν διὰ φρονήσεως ἐνεργοῦντα ἡ ποίησις εἰκάζει πολλαχοῦ τῇ
Ἀθηνᾷ, καὶ τὸν ἀρεϊκὸν Ἄρεϊ. (Vers. 400.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, μεταπαλλόμενος κλήρῳ λάχον. πάνυ
γὰρ δεξιῶς τὰς συγγενεῖς λέξεις ὁμοῦ παρέθετο, ἑτέραν καιριωτέραν οὐκ ἀφείς. (Vers. 398.) Ἰστέον
δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὸ, ὥς σύ περ ὧδε, σαφῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ, οὕτως ὡς σύ· ἀλλαχοῦ δὲ τὸ,
ὥς νύ περ ὧδε, οὐ πάνυ σαφῶς ἔχει, ὡς ἐκεῖ φαίνεται. (Vers. 401.) Ὅτι προθυμίας ἄ*κρας εἰς μά-
χην τὸ, ἠῶθεν θήσονται περὶ ἄστυ μάχην· ἀσχαλόωσι γὰρ οἵ γε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται ἴσχειν
ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν. Ἑρμῆς δὲ τοῦτο πλάττει, ὡς οἷα εἰδὼς οὕτω γενησόμενον, εἰ
μὴ ὁ Πρίαμος ἐπρέσβευσεν. (Vers. 409.) Ὅτι στοχαζόμενος ὁ γέρων τῆς Ἀχιλλέως ὠμότητος ἐρωτᾷ,
μή ποτε τὸν Ἕκτορα κυσὶ μελεϊστὶ ταμὼν προὔθηκεν. ἀκούσει δὲ ἐξ Ἑρμοῦ, ὡς οὔπω τόν γε φάγον
κύνες οὐδ᾽ οἰωνοί. (Vers. 411.) Καὶ ὅρα τὸ οὔπω· δηλοῖ γὰρ ὡς, εἰ μὴ ἔσπευσεν ὁ γέρων, ἐσπαράχθη
ἂν ζῴοις ὁ νεκρός. καὶ ἄλλως δὲ, ἀπειλήν τινα ὑποτείνει τὸ οὔπω, ἵνα δηλοῖ ὡς, εἰ καὶ μή πω ἔφα-
γον αὐτὸν κύνες, *ἀλλὰ μικρὸν ὅσον ἔσται καὶ τοῦτο. προαναφωνεῖ δὲ καὶ τοῖς Ὁμηρίδαις ὁ λόγος,
ὅτι οὐ πτοητέον ὡς μάτην ὁ γέρων πρεσβεύσει περὶ νεκροῦ μηκέτ᾽ ὄντος. (Vers. 409.) Θηλυκῶς δὲ
καὶ ἐνταῦθα αἱ κύνες, ὡς δηλοῖ τὸ, ᾖσιν, ἤγουν ἰδίαις, κυσὶ προὔθηκεν. Ἐπὶ δὲ τούτοις (Vers. 412.)
πάνυ τερατωδῶς ὁ ποιητὴς καὶ πρεπόντως τῇ κατ᾽ αὐτὸν ποιήσει φησὶ δι᾽ Ἑρμοῦ περὶ Ἕκτορος τὸ,
ἀλλ᾽ ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηὶ οὔτως, ἢ αὔτως, ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς, ἢ δυω-
δεκάτη δέ οἱ ἥδε, κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐ*λαὶ ἔσθουσιν. ἣ μέν μιν περὶ σῆμα
ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανείη, οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηιοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,
οἷον ἐρσήεις κεῖται, περὶ δ᾽ αἷμα νένιπται, οὐδέ ποθι μιαρὸς, σὺν δ᾽ ἕλκεα πάντα μέμυκεν ὅσσ᾽ ἐτύπη·
πολέες γὰρ ἐπ᾽ αὐτῷ χαλκὸν ἔλασαν. ἃ δὴ ἀνάγων παιδευτικῶς εἰς θεοφίλειαν ἐπάγει· ὥς τοι κή-
δονται μάκαρες θεοὶ υἷος, καὶ νέκυός περ ἐόντος, ἐπεί σφι φίλος περὶ κῆρι, ἢ σὺ ὁ πατὴρ, δι᾽ ὃν
ταῦτα πρὸς εὐσεβείας χάριν, ἢ μάλιστα ὁ Ἕκτωρ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. (Vers. 413.) Ἔστι δ᾽ ἐν
1492 τοῖς ῥηθεῖσι τὸ μὲν αὔτως ταὐτὸν τῷ οὔτως, ὡς ἐξ ἀρχῆς δηλαδὴ ἐτέθη. (Vers. 414.) Εὐλαὶ δὲ, ὡς
καὶ ἀλλαχοῦ, οἱ τοῖς τεθνεῶσιν ἐγγεννώ*μενοι σκώληκες. διὸ ἑρμηνεύων ὁ ποιητὴς φησί· αἵ φῶτας
ἀρηιφάτους κατέδουσιν, ὡς εἶναι σκώληκας νεκροφάγους τὰς εὐλάς. (Vers. 417.) Ἀκηδέστως δὲ τὸ
ἀνηλεῶς δίχα τοῦ κήδεσθαι, ἐκ τοῦ κηδῶ κηδέσω, ἐξ οὗ καὶ κηδεμὼν καὶ κηδεστής. ἁπλοῦν δὲ τοῦ
κηδῶ κηδέω, οὗ δεύτερον τὸ κηδεύω, ἐπί τε ταφῆς καὶ ἐπὶ γαμβρείας. Τὸ δὲ φανείη ἐν πολλοῖς τῶν
ἀντιγράφων διὰ τοῦ ἢ συνήθως ἔχει τὴν παραλήγουσαν μετὰ καὶ προσγραφῆς τοῦ ῑ λόγῳ διφθόγγου.
δύναται δὲ καὶ ἐκ τοῦ φανῇ δισυλλάβου εἶναι τὸ φανήη δίχα προσγραφῆς τοῦ ῑ διὰ τὸν τοῦ ῆ πλεονα-
σμόν. (Vers. 418.) Τὸ δὲ αἰσχύνει ῥῆμα ἐστὶν ἀντίθετον τοῦ καλὸν εἶναι, καθὰ καὶ τὸ αἶσχος τῷ
κάλλει ἀντίκειται. αἰσχύνεται δὲ νεκρὸς, ὅτε ἀποδρυφθῇ ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πάθῃ. Τὸ δὲ θηοῖο ἀντὶ
τοῦ θαυμάσοις πρὸς τὸ θνητὸν συστοιχεῖ. (Vers. 419.) Τὸ δὲ ἐρσήεις, ὅ ἐστι δροσώδης, τεράστιον,
εἴ περ ἀντὶ σηπεδόνος καὶ τοῦ μυδᾶν δρόσος αὐτὸν περικέχυται. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπεσημήνατο
εἰπὼν, θηοῖό κεν αὐτὸς, τουτέστιν θνητὸν κρινεῖς ὡς ἐρσήεις κεῖται. οὕτω δὲ τέρας καὶ τὸ τὰ ἕλκη
πάντα μεμυκέναι. οὐκ εἶπε δὲ οὐλωθῆναι, διότι πάνυ ἀτηρὰ ἡ τοιαύτη τόλμα. εἰ δὲ καὶ τὸ μεμυκέναι
παράδοξον, τὰ γὰρ μετὰ θάνατον γινόμενα ἕλκη οὐ μύει ἀλλὰ σήπεται, ὅμως οὐ τοσαύτην *ἔχει πα-

ραδοξίαν ὅσην ἡ ἀπούλωσις. πολλὴ δὲ καὶ ἡ ὁμωνυμία καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ μύειν. μυει γαρ οὐ μόνον ἕλκη ἀλλὰ καὶ χείλη καὶ ὄμματα, καὶ ῥόδα δὲ τὰ ἔτι ἐν κάλυξι, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκ δὲ τοῦ μύειν ἔστι καὶ τὸ μυεῖν, ἱερὰ λέξις αὕτη Ἀττικὴ, ἀφ᾽ ἧς καὶ ὁ μύστης καὶ ἡ μύστις, οἷς ἀνάγκη μύειν τὸ στόμα καὶ μὴ ἐκφαίνειν ἃ μεμύηνται. τοῦ δὲ μύειν παράγωγον καὶ τὸ μῦθος, πρὸς ὃν μύομεν ὄψιν, καὶ οἱ μύες δὲ οἵ τε κατὰ σῶμα καὶ τὰ ζωίδια, καὶ ἡ μυῖα δὲ, καὶ οἱ μυῶνες, καὶ ἄλλα δέ τινα. Τὸ δὲ, οὐδέ ποθι μιαρὸς, ἀντὶ τοῦ οὐδαμοῦ βεβαμμένος αἵματι, ἐπεὶ τὸ αἷμα, ὡς ἐῤῥέθη, πέριξ νένιπται. κἀνταῦθα μὲν ἰδίᾳ εἶπε τὸ αἷμα καὶ ἰδίᾳ τὸ μιαρός· ἀλλαχοῦ δὲ ὁμοῦ παράκεινται ἐν τῷ, μιάνθην αἵματι μηροί. ἐν δέ γε τῷ, μιαιφόνος Ἄρης, συνετέθη ὁ αὐτὸς νοῦς, οὐ ψόγον δηλῶν ὡς παρὰ τοῖς ὕστερον, ἀλλὰ πολεμικόν τι παρακολούθημα, τὴν ἐξ αἵματος δηλαδὴ βαφὴν, ὁποίαν δή τινα πάσχει καὶ ἐλέφας, ὃν γυνὴ κάειρα φοίνικι μιήνῃ, ὡς προδεδήλωται. Σημείωσαι δὲ ὅτι πολλαὶ λέξεις, πάλαι ποτὲ μέσως λεγόμεναι, ὕστερον ἐπὶ οὐκ ἀγαθῷ ἐδέχθησαν, ὥς περ καὶ μιαρὸς παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον ὁ λυμάτων ἄξιος, ὅ ἐστι ῥυπαρὸς, λυμεὼν, ἀκάθαρτος. οὕτω καὶ ἅγιος παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὐ μόνον ὁ κα*θαρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ μιαρὸς, διὰ τὸ τοῦ ἅγους διπλόσημον· ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐναγὴς καὶ ὁ εὐαγής. καὶ αὖ πάλιν ὁ ἐξάγιστος καὶ τὰ τούτῳ ἐναντία, ἡ ἁγιστεία καὶ τὸ καθαγιάζειν. οὕτω καὶ φαῦλον οὐ μόνον τὸ κακόηθες, ὡς παρὰ Δημοσθένει δηλοῖ τὸ, οὐ γὰρ εἰ φαύλοις ὑμεῖς συμμάχοις χρῆσθε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγαθὸν, ὡς Εὐριπίδης· φαῦλον, κομψὸν, τάχιστον· οὐδὲ μόνον ἐπὶ μεγέθους, ὡς τὸ, φαῦλον στόμα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σμικρότητος, ὅθεν καὶ φαύλη ἐλαία ἡ μικρόκαρπος, ἡ καὶ φαυλία, γινομένη, φασὶν, ἐκ κοτίνου κοπέντος καὶ μεταφυτευθέντος. λέγεται δέ, φασι, φαῦλον καὶ τὸ ἁπλοῦν
1357 καὶ μέ*τριον, καὶ φαύλως τὸ ἁπλῶς καὶ ἡσυχῇ. Ἀριστοφάνης· φαύλως φέρει νῦν τὸ κακόν. καθ᾽ ὅμοιον τρόπον καὶ παντουργὸς ἦν μὲν ὁ ὅτε πανοῦργος, νῦν δὲ θεῷ ἡ λέξις ἐπίκειται. καὶ καθωσιωμένος τὸ ἀρχαῖον ὁ ὅσιος, καὶ οὐχ᾽ ὡς ὕστερον ἐπὶ ψόγου. μυρία δὲ καὶ ἄλλα ὅμοια, ἐν οἷς καὶ ἡ συνωμοσία, χρόνῳ μέν ποτε λαγχάνουσα ἔπαινον ὡς ἐπὶ καλῷ οὖσα, νῦν δὲ ἀποκληρωθεῖσα τοῖς φαύλως εἰς ὅρκον συνιοῦσι καὶ ἐπιτρίβουσα τοὺς οὕτω συνωμότας. (Vers. 421.) Τὸ δὲ ἐτύπη κατὰ κυριολεξίαν φησίν. οὐ γὰρ ἐβλήθη πεσὼν ὁ Ἕκτωρ, ἀλλ᾽ ἕκαστος τότε οὐτήσασκε παραστάς. (Vers. 422.) Ὅτι ἐπὶ θεοφιλεῖ νεκρῷ ῥηθείη ἂν παρῳδηθὲν τὸ, ὥς τοι κήδονται μάκαρες τοῦ δεῖνος, καὶ νέκυός περ ἐόντος, ἐπεί σφι φίλος περὶ κῆρι. (Vers. 425.) Ὅτι ἐνάγων θεοσεβεῖν ὁ Ὁμηρικὸς Πρίαμος φησίν· ἦ ῥ᾽ ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδόναι ἀθανά*τοις. εἶτα (Vers. 426.) ῥητορικῶς πιστούμενος ἐκ μέρους τὸ καθόλου φησίν· ἐπεὶ οὔ ποτ᾽ ἐμὸς πάϊς, εἴ ποτ᾽ ἔην γε, λήθετ᾽ ἐνὶ μεγάροισι θεῶν· τῷ οἱ ἐπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ. Καὶ ὅρα τὸ, εἴ ποτ᾽ ἔην, περιπαθῶς λεχθὲν καὶ συνήθως ὡς εἰ μηδὲ γέγονέ ποτε ὁ τοσοῦτος Ἕκτωρ. (Vers. 425.) Αἴσιμα δὲ δῶρα τὸ εὔχεσθαι, τὸ σπένδειν, τὸ θύειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὸ δὲ διδόναι, τελευταῖος ὢν ποὺς ἐν τῷ, δῶρα διδόναι καινῶς ποδίζει τὸ ἡρῷον μέτρον. ἐκταθῆναι μὲν γὰρ αὐτὸ κατὰ τὸ γνῶναι καὶ βιῶναι οὐ πα- 1493
ραδέδοται, διδοῦναι δὲ γράψαι *οὐκ εὐσυγχώρητον. λείπεται οὖν ἐκτείνεσθαι τὸ μικρὸν ο τοῦ διδόναι ὁμοίως τῷ, ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. τινὰ δέ γε τῶν ἀντιγράφων ἐτόλμησαν γράψαι διδοῦναι πρὸς ὁμοιότητα ἴσως τοῦ τιθέναι τιθεῖναι διὰ διφθόγγου ἢ τιθῆναι διὰ τοῦ η, ἐξ οὗ τὸ τιθήμεναι, παθὸν οὕτω πρὸς εὐχρηστίαν μέτρου. (Vers. 428.) Τὸ δὲ ἀπεμνήσαντο γράφεται καὶ ἐπεμνήσαντο. ἀκριβέστερον δὲ τὸ ἀπεμνήσαντο, καὶ δηλοῖ τὸ ἐμνήσαντο, ὁμοίως τῷ ἀπομηνίσαι ἀντὶ τοῦ μηνίσαι καὶ τοῖς ὁμοίοις, περὶ ὧν δεδήλωται. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ἀπομνήσασθαι καὶ τὸ *ἀπομνημόνευμα γέγονε παρὰ τοῖς ὕστερον. (Vers. 429.) Ὅτι ἐν τῷ, ἀλλ᾽ ἄγε δὴ τόδε δέξαι, ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σύν γε θεῷ καὶ ἑξῆς, νοητέον ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον προμηθέστερον διατεθεὶς ὁ γέρων ἔφερε καί τινα ἕτερα δίχα τῶν λύτρων, εἴ πως καὶ τούτων χρεία παραπέσοι. ἐν οἷς καὶ τὸ ἄλεισον, ὃ δίδωσι τῷ Ἑρμῇ. οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνο τὸ περικαλλὲς δέπας τὸ μέγα κτέρας ἐδίδου. εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνο τυχὸν ἐθέλει δοῦναι, ἔστι τοῦτο τῆς τοῦ γέροντος δειλίας τε καὶ συγχύσεως. εἶδος δὲ ποτηρίου τὸ ἄλεισον, οὗ ἐτυμολογίαι διάφοροι. ἀρέσκει δὲ τοῖς πλείοσιν ἀπὸ τοῦ λεῖον γενέσθαι πλεονασμῷ τοῦ σ μετὰ τοῦ α στερητικοῦ ἢ ἐπιτατικοῦ, οἱονεὶ τὸ μὴ *ὂν λεῖον ἀλλὰ περιφερὲς ἢ ἐμπαιστὸν, ἢ τὸ ἄγαν λεῖον. λέγεται δὲ καὶ ἀρσενικῶς κατά τινας, οἳ καὶ χρῆσιν τούτου προφέρουσιν. εἰ δὲ καινὸν

τοῦτο δοκεῖ, ἐνθυμητέον εἰς ὁμοιότητα καὶ τὸ σύμβολον, οὗ περ εὔρηται παρὰ πολλοῖς τῶν ῥητόρων, καὶ ἄῤῥεν ὁ σύμβολος. Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ μὴ ἡ παράδοσις ἦν, οὐκ ἂν εἶχέ τις ὄκνον γράφειν τὸ ἄλισσον ἐν μόνῳ τῷ ῑ, καὶ ἐν δυσὶ σ̄, ὡς ἀπὸ τοῦ ᾱ στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ λισσὸν τὸ λεῖον, οὗ χρῆσις καὶ ἐν τῷ, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη. (Vers. 433.) *Ὅτι ὁ δῆθεν Ἀχιλλέως θεράπων Ἑρμῆς, πιστὸν ἑταῖρον ὑπογράφων, φησὶ μὴ πείσεσθαι δῶρα πρὸς Πριάμου παρὲξ Ἀχιλλέα, ὡς προεγράφη, δέξασθαι· ἐπεί, φησιν, αὐτὸν ἐγὼ δείδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθεν γένοιτο, ἢ θεόθεν δηλαδὴ ἢ ἐξ Ἀχιλλέως, εἴ περ φωραθῶ.* (Vers. 436.) *Καὶ ὅρα τὸ συλεύειν, φανερῶς ῥηθὲν ἐπὶ κλοπῆς. οὐ τοίνυν ἡ λέξις μόνον δηλοῖ τὸ λαφυραγωγεῖν. ἀστεῖον δὲ, εἴ περ ὁ κατὰ τὸν μῦθον οἰκειούμενος τὴν κλεπτικὴν ἀποτροπιάζεται τὸ συλεύειν. πάντως δὲ ἐν καιρῷ τοῦτο ποιεῖ. παιδευτικὸν δὲ τὸ δοξάζειν κλεπτικὸν θεράποντα εἶναι καὶ τὸν πάρεξ τοῦ δεσπότου δῶρα λαμβάνοντα.* (Vers. 435.) *Ὅρα δὲ κἀνταῦθα ὡς αἰδὼς καὶ δέος συνέχει τὴν πρὸς τοὺς μείζονας εὔνοιαν. ὃ δηλοῦ*ται καὶ ἐν τῷ, αἰδοῖός τέ μοι ἐσσὶ φίλε ἑκυρὲ δεινός τε. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι εὔλογος τῷ δῆθεν Μυρμιδόνι ὁ ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ φόβος, εἴ γε καὶ ῥᾴων εἰς θυμὸν ὁ ἥρως, ὡς φανεῖται, καὶ ἀναίτιον δὲ αἰτιᾶσθαι πρόχειρος, ὡς δεδήλωται ἀλλαχοῦ.* (Vers. 437.) *Ὅτι πομποῦ ἀγαθοῦ τὸ, σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην ἐνδυκέως ἐν νηὶ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων, οὐκ ἄν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιτο. ἄδηλον δὲ ποῖον λέγει Ἄργος. δόξειε δ' ἂν μάλιστα ὡς Μυρμιδὼν τὸ Θετταλικὸν λέγειν. ἐπιστήμων δὲ πομπὸς ὁ καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάττης πέμπειν εἰδώς.* (Vers. 440.) *Ὅτι παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον τὸ ἐπαΐξαι δοτικῇ συντάσσεται· Ὅμηρος δ' ἐνταῦθα φησὶν, ἐπαΐξας ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους, ἤγουν ἀΐξας ἐπὶ ἅρμα καὶ ἵππους. ἄλλως δὲ πάντως ἐπαΐσσει τις ἅρμα, καὶ ἄλλως ἵππους, τὸ μὲν ἀναβαῖνον, τοὺς δὲ ἰθύνων. Εἶτα* (Vers. 442.) *κεῖται ἡνιόχου ἀρετὴ τὸ, ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.* (Vers. 443.) *Ὅτι πρωθυστέρου τρόπου καὶ τὸ, ὅτε πύργους νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο· πρῶτον γὰρ τάφρος, εἶτα πύργοι. ὅμοιον καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, ὤϊξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας. ἀπωσθέντων γὰρ ὀχέων οἴγονται μετὰ τοῦτο πύλαι.* (Vers. 445.) *Ὅτι ἐνδεικνύμενος ὁ ποιητὴς ὅπως ἡ τοῦ Ἑρμοῦ ῥάβδος κατὰ μῦθον ἀνδρῶν ὄμμα*τα θέλγει, φησίν· οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο· τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης πᾶσι.* (Vers. 446.) *Καὶ ὅρα τὸ πᾶσιν, εἰς ὃ καὶ μάλιστα χρεία Ἑρμοῦ τῷ ποιητῇ. ἐχρῆν γὰρ ὀλίγους τινὰς ἢ ἀλλ' ἕνα γοῦν ἐγρηγορέναι, εἰ μὴ ἐθέλχθησαν πληγέντες καὶ τῇ ῥάβδῳ κατὰ τὸ σιωπώμενον, δι' ἧς οἶδε θέλγειν Ἑρμῆς.* (Vers. 444.) *Σημείωσαι δὲ καὶ οἷον τὸ ἀναπίπτειν, ὅτε δοκεῖ μηδὲν εἶναί ποθεν κακόν. ἰδοὺ γὰρ οἱ φύλακες ἀναπεσόντες, ὅτι μὴ ἐδεδίεσαν, αἰτιάσει περιέπεσον ἂν, ὡς εἰκὸς, εἰ καὶ μηδὲν τοιοῦτον ὁ ποιητὴς ἔφθη ἐπισημήνασθαι οἷα ταχὺ παύσας τὴν ποίησιν. ἔστι δ' ἐν τῷ ῥηθέντι μετὰ δόρπον ὕπνῳ *ὑπονοῆσαι ἀλληγορικῶς καὶ ὡς ἡ καθ' Ἑρμῆν ὑπνοποιὸς ῥάβδος καὶ αὖ* 1358
πάλιν ἐξεγερτικὴ τὸν ἔλλογον ὕπνον δηλοῖ καὶ τὴν ὁμοίαν αὖθις ἐγρήγορσιν. εἴη δὲ ἂν τοιοῦτος ὕπνος ὁ ἐξ ἀνάγκης καὶ φύσει νύκτερος μετὰ τὸ φαγεῖν· πάνυ γὰρ πιθανῶς ὁ μῦθος κατακοιμίζει νῦν
1494 *φαγόντας τοὺς φύλακας. Τὸ δὲ δόρπα μεταπέπλασται, καθὰ καὶ τὸ ζυγὸν πρὸ ὀλίγου, καὶ ὡς τὸ δεσμὸν καὶ τὸ κέλευθον. φησὶ δὲ καὶ Αἰσχύλος, ἄριστα δεῖπνα δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρία. καὶ μὴν οἱ Ὁμηρίδαι ψέγουσι τοὺς λέγοντας τρὶς τῆς ἡμέρας ἐσθίειν τοὺς παρ' Ὁμήρῳ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη. Πλάτων δέ γε ὕστερον ἔφη, ὡς ἐλθόντα με εἰς Σικελίαν ὁ ταύτῃ βίος οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε, δίς τε τῆς ἡμέρας ἐμπιπλάμενον ζῆν, καὶ τὰ ἑξῆς. τῷ ὄντι γὰρ τὸ τρὶς ἐσθίειν δι' ἡμέρας τρυφῆς ἐστὶν ἄκρας, δι' ἧς πολλοὶ καὶ κατ' ἄνδρα καὶ κατά τι πλῆθος καὶ κατὰ πόλεις διώλοντο. καὶ τὸ Συβαριτικὸν μὲν πάθος τεθρύληται. Μιλήσιοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἕως μὲν, φασιν, οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας καὶ πόλεις ἐφ' Ἑλλησπόντῳ ἔκτισαν καὶ τὸν Εὔξεινον κατῴκισαν πόλεσι λαμπραῖς καὶ πάντες εἰς Μί*λητον ἔθεον· ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδοναῖς, κατεῤῥύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, ὡς Ἀριστοτέλης φησί· καὶ παροιμία ἐντεῦθεν ἐξέπεσε τὸ, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. αὐτοὶ δὲ καὶ ἄλλοις διαδιδόντες τὴν τρυφὴν ἤκουσαν ὀνειδιστικῶς ἐν Λακεδαίμονι τὸ, οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, ἤγουν οἴκοι τρυφᾶτε καὶ μὴ ἐνθάδε· κατὰ δὲ ἑτεροίαν γραφὴν, οἴκοι τὰ Μιλήσια, μὴ γὰρ ἐνθάδε. ὃ δὲ μὴ μαθόντες λέγειν οἱ τῆς Ἀβύδου, ἐσκώπτοντο ἐπὶ τρυφῇ, Μιλησίων ὄντες ἄποικοι, ἀνειμένοι*

δὲ τὴν δίαιταν καὶ κατεαγότες, ὡς γράφει ὁ δειπνοσοφιστής. (Vers. 448.) Ὅτι ἐκφράζων τὴν τοῦ Ἀχιλλέως κλισίαν, καὶ δι᾽ αὐτῆς ἐμφαίνων ὡς εἰκὸς καὶ ἄλλας ὁποῖαι τινὲς ἦσαν, φησί· κλισίην Πηληιάδεω ὑψηλὴν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι, δοῦρ᾽ ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ κα*θύπερθεν ἔρεψαν λαχνήεντ᾽ ὄροφον, λειμωνόθεν ἀμήσαντες· ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι σταυροῖσιν πυκινοῖσι· θύρην δ᾽ ἔχε μοῦνος, ἤγουν εἷς, ἐπιβλὴς εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιῤῥήσσεσκον Ἀχαιοὶ, τρεῖς δ᾽ ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων, τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ᾽ ἄρ ἐπιῤῥήσσεσκε καὶ οἶος, ἤγουν ἐπετίθει. καιρία δὲ ἡ λέξις, καὶ οὐκ ἔσχεν ὁ ποιητὴς εὑρεῖν κρείττονα. διὸ καὶ δὶς εἶπεν αὐτήν. (Vers. 454.) Σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα τὸ τρεῖς χρησιμεῦον εἰς τὴν ὑπόνοιαν τοῦ, ὡς προεῤῥέθη, Μυρμιδόνα τινὰ ἴσως εἶναι τὸν ἐπι*φανέντα ὡς Ἑρμῆν. εἰ γὰρ τρεῖς ἐπιῤῥήσσεσκον τὸν ἐπιβλῆτα, ἰδοὺ εἷς ὁ Πρίαμος, δεύτερος ὁ κῆρυξ, καὶ τρίτος ὁ λεγόμενος Μυρμιδών. καὶ πιθανῶς ἀναβαλοῦνται ἂν οἱ τρεῖς τὸν ὑπὸ μόνου Ἀχιλλέως ἐπιβαλλόμενον μοχλὸν, ὑπερβάντες τοὺς σταυροὺς καὶ ἔνδον γενόμενοι τῆς αὐλῆς. Τὸ δὲ ἐπιῤῥήσσειν οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον καταῤῥήσσειν καὶ καταράσσειν φασὶν, ὅθεν καὶ ὁ καταράκτης, λέξις αὕτη ὁμώνυμος. ὀρνέου τε γὰρ ἅρπαγος ὄνομά ἐστι, καὶ μέρους ποταμῶν, οἳ διὰ πετρῶν καταράσσουσιν, ὁποῖοι καὶ οἱ Αἰθιοπικοὶ, καὶ πύλης δὲ ἐν*δομύχου συντελούσης ἐν πολιορκίᾳ πόλεως. ἰδοὺ δὲ καταράκτης καὶ ὁ κατὰ πύλας ἐπιβλὴς, περὶ οὗ εἰρήσεται. ῥωμαλαιότης δὲ Ἀχιλλέως τὸ τριῶν ἄλλων ἐπιῤῥησσόντων αὐτὸν μόνον τοῦτο ποιεῖν, ὃ δὴ καὶ ὁ μυθικὸς Ἑρμῆς ῥᾷον ἤνυσε. (Vers. 449.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὡς ἄνακτι τῷ Ἀχιλλεῖ τοσαύτη κλισία πεποίητο. τοῖς γὰρ ταπεινοτέροις τοιαῦται μὲν οὔ, τηλικαῦται δέ. διὸ προϊὼν ὁ ποιητὴς ἀξιώσει καὶ οἶκον εἰπεῖν αὐτὴν ἐν τῷ, γέρων δ᾽ ἰθὺς κίεν οἴκου, καὶ, οἴκοιο ἆλτο θύραζε. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως οἶκος ἡ κλισιὰ ὀνόματι γενικῷ. Τὸ δὲ ποίησαν, εἰ καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον ταὐτόν ἐστι τῷ ποιητικῶς εἶπον, ὡς καὶ προδεδήλωται, ἀλλ᾽ Ὅμηρος καὶ ὧδε καὶ ἀλλαχοῦ συνήθως ποιεῖν λέγει τὸ κατασκευάζειν καὶ τεχνᾶσθαι. Τὸ δὲ ἄνακτι δὶς καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται ἐν τέλει στίχων ἁπλοϊκῶς οὕτω πρὸς ἀναπλήρωσιν, καθὰ καὶ τὸ ποίησαν. κλισίην γάρ, φησι, ποίησαν ἄνακτι· καὶ, αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι. δοκεῖ δὲ ἀρέσκεσθαι ταῖς ἐλάταις ὁ ποιητὴς εἰς κλισίας ποίησιν. (Vers. 450.) Κέρσαι δὲ, ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ξύλων. εἰ δὲ δοκεῖ καινὸν διὰ τὸ ἀκερσεκόμης, ἀλλ᾽ οἶδε καὶ ἐπὶ δένδρων κόμην ἡ μεταφορά. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου κείρειν καὶ ὁ κορμός. (Vers. 451.) Τὸ δὲ *ἔρεψαν τοῦτο ἐστὶν, ὃ ἐτυμολογικῷ τρόπῳ ποιεῖ τὸν ὄροφον. ὄρο- 1495
φος δὲ καλαμίσκου εἶδος ὑδροχαροῦς, ἐπιτηδείου εἰς ὀροφὴν, ὃς ἐν λειμῶνι πεπανθεὶς δασεῖαν ἐπανθοῦσαν ἔχει λάχνην, ὅτε καὶ ἔστιν ἀγαθὸς ἐρέφειν. ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ διὰ τὴν παλαιτάτην χρῆσιν καὶ ἁπλῶς αἱ τῶν οἰκιῶν στέγαι πᾶσαι ὄροφοι λέγονται, ἀφ᾽ ὧν καὶ φάλαγγες ἤτοι ἀράχναι ὑπωρόφιοι οἱ φωλοῦντες ὑπὸ τοὺς ὀρόφους. Λειμὼν δὲ, εἰς ὃν ὕδωρ λείβεται, ἀπὸ τοῦ λέλειμμαι παρακειμένου, ὃν ἡ πολλὴ γλῶσσα λιβάδιον λέγει ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἀορίστου τοῦ ἔλιβον. Ἀμῆσαι δὲ τὸ συναγαγεῖν, ἢ μάλιστα θερίσαι. (Vers. 453.) Σταυροὶ δὲ οἱ σκόλοπες καὶ, ὡς ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, τὰ κατὰ φθορὰν λεγόμενα σταύαρα, οἷς ὅσα καὶ ἑρκίῳ τοίχου, αὐλὴ φράττεται. διὸ καὶ πυκνοῦσθαι αὐτοὺς χρή. σκολόπων δὲ ὄντων τῶν σταυρῶν εἰκότως καὶ τὸ ἀνασκολοπίζειν ἀνασταυροῦν λέγεται. (Vers. 455.) Ἐπιβλὴς δὲ ξύλον συνέχον ἐπικεκλεισμένας τὰς θύρας ἐν τῷ ἀπὸ τοίχου εἰς τοῖχον ἢ ἀπὸ στύλου εἰς στύλον τῇ θύρᾳ ἢ ταῖς θύραις ἐπιβάλλεσθαι. ὁ δὲ ποιητὴς ἑρμηνεύων τὴν λέξιν καὶ μεγάλην κληῖδα θυρῶν αὐτὴν φησὶ, ταὐτὸν εἶναι κληῖδα καὶ ἐπιβλῆτα παραδιδούς. ἀμφότερα δὲ μοχλὸν δηλοῦσιν, ὃς καὶ κλεῖθρον λέγεται, ὁποῖόν τι καὶ ἡ Ὀδύσσεια *δηλοῖ ἐν τῷ, ἐπὶ δὲ κληῖδ᾽ ἐτάνυσεν ἱμάντι. κληῖδα γὰρ καὶ ἐκεῖ τὸ κλεῖθρον καλεῖ, μικρὸν ὂν, ὡς μὴ χειρὶ καταῤῥήσσεσθαι, ἀλλὰ ἱμάντι τείνεσθαι. ὁ δὲ τοιοῦτος μοχλὸς καὶ ὁ ὀχεὺς ἐστιν ἢ ὀχῆες, κατὰ τὸ, ὤιξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας, ὧν ῥῆμα τὸ ἔχειν. διὸ θύρην ἔχε, φησὶν, ἐπιβλής. φησὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς Ἀχιλλεὺς, ὅτι οὐκ ἂν ὀχῆας ῥεῖα μετοχλίσειε θυράων ἡμετέρων. Ἔνθα (Vers. 453.) καὶ σημείωσαι τὸ μετοχλίσειεν, ἐξ οὗ γίνεται, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ῥηθήσεται, ὁ μοχλὸς, ὥστε ταὐτὰ κατὰ πολυωνυμίαν μοχλὸς, ὀχεὺς, ἐπιβλὴς, κληὶς, καὶ κλεῖθρον.
1359 (Vers. 454.) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐξ ἑρμηνείας τοῦ ἐπιῤ*ῥήσσειν ἔοικεν ἐπινοηθῆναι ὁ ἐπιβλής. ἐπιῤῥήσσειν γάρ, ὡς ἐῤῥέθη, τὸ ἐπιτιθέναι ἤτοι ἐπιβάλλειν, ὅθεν παρῆκται ὁ ἐπιβλής. οὐ ἀνάπαλιν τὸ ἀπωθεῖν. ἄνωθεν μὲν γὰρ κάτω ἐπιῤῥήσσεται, κάτωθεν δὲ ἄνω ἀπωθεῖται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, ἀπῶσεν

ὀχῆας. εἰ δὲ ἐπιβλὴς μὲν ἑνικῶς, ὀχῆες δὲ πληθυντικῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου κείμενα, καινὸν οὐδὲν, ἐπεὶ καὶ τὴν θύραν, ἣν ἔχει ὁ ἐνταῦθα ἐπιβλὴς, καὶ πληθυντικῶς θύρας λέγει, ὥσπερ καὶ πύλας ἀνωτέρω, ἔνθα καὶ οἱ αὐτῶν ὀχῆες. ὀξύνεται δὲ ὁ ἐπιβλὴς ὡς τὸ προβλὴς, ἡμιθνὴς, ἀδμής. τὰ γὰρ εἰς σ λήγοντα ἀρσενικὰ, σύνθετα ἔχοντα ἐν τῷ τέλει μίαν συλλαβὴν τοῦ ῥήματος, καὶ διὰ τοῦ τος κλινόμενα, ὀξύνεται. διὸ καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει τὸ, ὁ μέγας οὗτος κολακώνυμος ἀσπιδαποβλὴς, ὅ ἐστι ῥίψασπις, καίτοι ἐκ τριῶν συγκείμενον λέξεων, ὅμως ὀξύνεται. οὐ καλῶς οὖν, φασὶ, τὸ ἐπιβλὴς βαρύνει Ἀρίσταρχος. (Vers. 454.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐλάτην ἀνωτέρω τὸ φυτὸν εἰπὼν διὰ μόνου τοῦ ε ἐλάτινον ἔφη τὸ αὐτῆς παρώνυμον κατὰ διχρόνου ἐπένθεσιν, μέτρου τοῦτο θέλοντος.* (Vers. 460.) *Ὅτι ἐναργείας θείας τὸ, ὦ γέρον, ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμ*βροτος εἰλήλουθα Ἑρμείας, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν, λόγος, σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν.* (Vers. 463.) *Ὅτι τὸ, νεμεσητὸν δέ κεν εἴη ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην, ὃ δὴ ὁ τοῦ μύθου Ἑρμῆς φησὶ μὴ θέλων εἰς ὀφθαλμοὺς ἤγουν εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τῷ Ἀχιλλεῖ, ποιεῖν δοκεῖ δυσεντεύκτους τοὺς ὕστερον ἄρχοντας, ἀποθεοῦντας οἷον ἑαυτοὺς καὶ ἀπαξιοῦντας βλέπεσθαι.* (Vers. 465.) *Ὅτι ὁ λόγιος Ἑρμῆς ὁ παρὰ τῷ συνετῷ γέροντι δηλαδὴ ἐνδιάθετος λόγος τόπους τε αὐτῷ ἱκετευτικῶν νοημάτων μεθοδεύει, λέγων· εἰσελθὼν λάβε γούνατα Πηλείωνος, καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς ἠϋκόμοιο λίσσεο καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς, τουτέστιν, ἵνα σὺν τοῖς δώροις ὀρίνῃς αὐτὸν καὶ λόγοις εἰς οἶκτον. καὶ ἐν καιρῷ δὲ εὐθέτῳ, καθὰ καὶ προεγράφη, ἄγει πρὸς Ἀχιλλέα, ὅτε δηλαδὴ ὁ ἥρως ἀνειμένος τὴν γνώμην ῥᾷον ἂν δυσωπηθείη. νέον γάρ, φησιν, ἀπέληγεν ἐδωδῆς καὶ τὰ ἑξῆς. διὸ καὶ εἰς δάκρυον κινηθεὶς Ἀχιλλεὺς παντοῖος γίνεται, καὶ ποτὲ μὲν εἰς θρῆνον ἐρεθισθεὶς κλαίει τὸν πατέρα καὶ τὸν Πάτροκλον, ποτὲ δὲ παραμυθεῖται οἰκτιζόμενος τὸν γέροντα. καὶ ἐπαινεῖ δὲ, ὡς φανήσεται. οὐκ ἐξίσταται μέντοι ἐν πᾶσι τούτοις οὐδὲ τοῦ ἀληθῶς μὲν ἐμβριθοῦς ἡρωικοῦ, ὡς δέ τινες φασὶ, παλιμβόλου ἤθους, ἀλλ' ὅτι μι*κρόν τι ὁ γέρων ἀπήρεσεν αὐτῷ, ἐν οἷς οὐκ ἐπείσθη καθεσθῆναι εἰς θρόνον, ἀλλὰ τάχιστα λῦσον εἶπε τὸν Ἕκτορα, ἄλλως δὲ μή μ' ἐς θρόνον κάθιζε, ταράσσεται εἰς θυμὸν πλείω τοῦ δέοντος, ὡς ῥηθήσεται ἐν οἰκείῳ τόπῳ.* (Vers. 466.) *Σημείωσαι δὲ ὅτι, εἰ καὶ προεκθετικῶς τῷ γέροντι ἔδοξε καὶ ἀπὸ μητρὸς, ὡς εἰρήσεται, καὶ τέκνου ἱκετεύσειν τὸν Ἀχιλλέα, ὅμως οὐ γίνεται τοῦτο, τάχα μὲν καὶ διότι ἐξέκρουσεν ἡ λύπη τῆς τοῦ γέροντος ψυχῆς τὴν τοῦ διδασκάλου Ἑρμοῦ μέθοδον, μάλιστα δὲ, ὡς τοῦ Ἀχιλλέως τῇ τοῦ πατρὸς καὶ μόνου μνήμῃ καταμαλαχθέντος εἰς ἔλεον ἔτι τὸν μὲν Πηλέα προὐβάλετο Πρίαμος εἰς δυσωπίαν ὡς ὅμοιόν τι πρὸς ἐκεῖνον ἔχων, καθὰ καὶ ἑξῆς δηλωθήσεται, τῇ Θέτιδι δὲ καὶ αὐτῷ οὐδέν τι κοινὸν θεᾷ οὔσῃ καὶ κακῶν ἀπαθεῖ. Νεοπτόλεμος δὲ, ὁ τοῦ Ἀχιλλέως παῖς, οὐδ' αὐτός πω δυστυχεῖ ὡς οὕτω πρὸς ὁμοιότητα συμβαλέσθαι τῷ γέροντι, αἰδεῖται δὲ ἴσως ὁ τηλικοῦτος γέρων καὶ καταβαλεῖν οὕτω τὴν ἀξίαν ἀγεννῶς δι' ἐπιχύσεως οἰκτρῶν ἐπιχειρημάτων οἷά τι θαῤῥῶν καὶ τῇ τῶν δώρων μεγαλοπρεπείᾳ.* (Vers. 467.) *Ὅρα δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὸ, θυμὸν ὀρίνῃς, τὴν εἰς ἔλεον κίνησιν δηλοῖ· ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τὸ, μή μοι μᾶλλον θυμὸν ὀρίνῃς, καὶ τὸ, μὴ Ἀχιλῆϊ ὀρινθείη φίλον ἦτορ, τὸν εἰς χόλον ἐρεθι*σμὸν συνήθως δηλοῦσιν.* (Vers. 465.) *Ὅρα δὲ καὶ τὸ, λάβε γούνατα, κατὰ αἰτιατικὴν σύνταξιν, ὅπερ ἀλλαχοῦ λάβε γούνων φησί· καὶ μετ' ὀλίγα δὲ χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα. Ἰστέον δὲ ὅτι μέθοδος ἱκετείας τὸ, τύνη δ' εἰσελθὼν λάβε γούνατα τοῦ δεῖνος, καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ ἑξῆς, ὡς προσεχῶς ἀνωτέρω κεῖται. Τὸ δὲ τύνη Δωρικὸν καὶ Ὁμήρῳ ἔγνωσται. καὶ παῤ Ἡσιόδῳ ἐστι. γίνεται δὲ, ὡς ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, ἀπὸ τοῦ τὺ ἤγουν σὺ κατὰ πλεονασμὸν ὅμοιον τῷ ἐγώνη.* (Vers. 466.) *Τὸ δὲ, ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς, ὅμοιον ὡς εἰ καὶ πρὸς μητρὸς ἔφη καὶ πατρὸς, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ κωμικοῦ κεῖ-*
1496 *ται.* (Vers. 470.) *Ὅτι τὸ, Ἰδαῖος ἔμιμνεν ἐρύκων ἵππους, ἀντὶ τοῦ, πεζεύσαντος Πριάμου κατεῖχεν, ὥστε ἐφ' ἑνὸς τόπου ἵστασθαι.* (Vers. 471.) *Ὅτι ὁ γέρων ἰθὺς ἐλθὼν οἴκου ἔνθ' Ἀχιλλεὺς ἵζεσκε Διὶ φίλος, εὗρέ μιν αὐτόν· ἕταροι δ' ἀ*πάνευθε καθήατο, ἔθος δὴ τοῦτο Ῥωμαίοις ἔτι καὶ νῦν ἀρέσκον. δύο δὲ μόνοι περὶ αὐτὸν ἐπονοῦντο παρόντες, ἥρως Αὐτομέδων, καὶ Ἄλκιμος, ὄζος Ἄρηος, συγκοπεὶς ἐκ τοῦ Ἀλκιμέδων κατά τινας, οὓς δὴ τούτους δύο ἑταίρους, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, μάλιστα ἑτάρων Ἀχιλλεὺς ἐτίμα μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα, οἳ καὶ τοῦ ζυγοῦ λύουσιν ἐν τοῖς ἑξῆς τοὺς τοῦ γέροντος ἵππους ἡμιόνους τε, καὶ τὰ λύτρα ἐκ τῆς ἀπήνης λήψονται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν*

τοῖς μετὰ ταῦτα. νῦν δὲ λέγει καὶ τὸ, νέον δ᾽ ἀπέληγεν ἐδωδῆς, ὁ Ἀχιλλεὺς δηλα*δὴ, ἔσθων καὶ
πίνων. ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. τοὺς δ᾽ ἔλαθ᾽ εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ὃν δηλαδὴ οὐ λαθεῖν ἔδει
ἐλθόντα οὕτως οἰκτρῶς, μέγαν ἄλλως ὄντα καὶ οἷον χρῆναι προϊέναι περίκλυτον· ἄγχι δ᾽ ἄρα στὰς
χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας, δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας, ὃ δὴ
καὶ αὐτὸ οἰκτρὸν, εἴ περ ἃς ἡδέως ἀποτέμοι ἂν, ταύτας φιλεῖ. Ὅρα δὲ τὸ τοῦ γέροντος δεξιὸν οὕτω
μετρησαμένου τὸν καιρὸν εὐτυχῶς, ὡς εὑρεῖν ἔτι τὸν Ἀχιλλέα μετὰ δόρπον καθήμενον, μεθ᾽ ὃν δόρ-
πον ὕπνωσεν ἂν πάντως κατὰ τοὺς φυλακτῆρας καὶ αὐτός. (Vers. 472.) Τὸ δὲ, μὶν αὐτὸν, ἀντὶ τοῦ
*αὐτὸν ἐκεῖνον κατ᾽ ἐξοχὴν ἀμέσως καὶ οὐ διά τινος τῶν ἑταίρων, ὧν ἕκαστος κατὰ τὴν παροιμίαν τῇ
πρὸς τὸν φίλον παραθέσει ἄλλος αὐτός ἐστιν, οὐ μὴν αὐτὸς αὐτός. λαμβάνεται δέ ποτε, ὡς καὶ προ-
δεδήλωται, τὸ αὐτόν μιν καὶ ἀντὶ τοῦ ἑαυτόν. (Vers. 478.) Τὸ δὲ, χεῖρας δεινὰς ἀνδροφόνους, λυ-
τικόν ἐστιν ἀμφιβολίας τῆς ἐν τῷ, χεῖρας ἐπ᾽ ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου. δοκεῖ γὰρ
κρεῖττον εἶναι καὶ ἐκεῖ χεῖρας ἀνδροφόνους μὴ τὰς τοῦ Πατρόκλου, ἀλλὰ τὰς τοῦ Ἀχιλλέως μάλιστα
νοεῖν. (Vers. 476.) Τὸ δὲ, ἔτι παρέκειτο τράπεζα, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ, νέον ἐπέληγεν ἐδωδῆς,
1360 ἔνθα, ὥς φησιν Ἀθήναιος, ἀρέ*σκει τοῖς παλαιοῖς δηλαδὴ, μὴ τιθέναι μετὰ τοῦ ἔσθων καὶ πίνων,
ἀλλὰ συντάσσειν τοῖς ἑφεξῆς, ἵνα ᾖ, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. εἰ δὲ καὶ ἐσίγησεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ
ἔσθων καὶ πίνων, τί δή ποτε ἤσθιεν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλ᾽ ἔστι νοεῖν ἐκ τῶν ἑξῆς ὡς τοιαύτην, καθὰ εἰ-
κὸς, εἶχε δαῖτα, ὁποία καὶ τῷ Πριάμῳ παρετέθη, τυχὸν δὲ καὶ δαψιλεστέρᾳ ἐχρῆτο. εἰ γὰρ καὶ ἁπλῆ
παρασεσημείωται τοῖς παλαιοῖς ἡ παρ᾽ Ὁμήρῳ ἡρωϊκὴ δίαιτα, καὶ αὐτοὶ γὰρ οἱ τρυφεροὶ Φαίακες καὶ
μνηστῆρες οἱ ὑβρισταὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ κρεῶν ὡς ἐπὶ πολὺ βοείων καὶ αὐτῶν ὠπτημένων ἤσθιον, καὶ οὐδὲ
ὀπώρα παράκειται οὐδ᾽ αὐτοῖς Φαίαξι καί περ οὖσα πολλὴ καὶ ἥδιστα μνημονευομένη καί πως ἀθανα-
τιζομένη, φασὶν, ἐν τῷ, ὄγχνη ἐπ᾽ ὄγχνῃ γηράσκει, ἀλλ᾽ ἐπεμελοῦντο καὶ τῶν ἄλλων ἡδέων, ὡς μυρια-
χοῦ φαίνεται, καὶ οὐ μόνον ἀκροδρύων, ἃ δενδρέων καλῶν ἐκφύονται, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς λαχανείας, οἷς
ὄρχοι κοσμητῶν ἦσαν πρασιῶν. οἱ δὲ περὶ Σικελίαν ἀγκίστροις ἰχθύας ἀνάγοντες ἐν τῷ πάντως οἴκο-
θεν ἔχειν ἄγκιστρα ἐκεῖ τε ἰχθυοφαγοῦσι, καὶ τέχνην ἔχειν τὸ ἁλιεύειν δηλοῦσιν. οἱ δὲ παρ᾽ ἐκείνοις
ὀρνιθοθῆραι καλῶς λέ*γονται μηδὲ τὸν ἀέρα ἐᾶν ἐλεύθερον διὰ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ αὐτοῖς ὄρνισι.
Τὸ δέ γε, κρειῶν πίνακας παρέθηκε παντοίων, οὐ μόνον κρεῶν, φασὶ, δηλοῖ ἐξαλλαγὴν, οἷον ὀρνι-
θείων χοιρείων ἐριφείων βοείων, ἀλλὰ καὶ σκευασίαν αὐτῶν περιττὴν, δι᾽ ἧς ἀνακύπτουσι τράπεζαι
Σικελικαί, φασι, καὶ Συβαριτικαὶ καὶ Ἰταλικαὶ, ἤδη δὲ καὶ Χῖαι. μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι ὀψαρ-
τυσίαν ἀσκεῖν οὐκ ἔλαττον τῶν εἰρημένων. οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη ἄποικος καὶ τὸν ἐκ Θέτιδος ἥρωα, εἰ καὶ
μὴ βορὸν καὶ παμφάγον, ἀλλ᾽ οὖν μηδὲ πάντῃ ἁπλοῖν εἶναι τὴν δίαιταν. (Vers. 480.) Ὅτι παρα-
βολικῶς ὑποδηλῶν ὁ ποιητὴς, ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς διετέθη ἐπὶ τοῖς κατὰ Πρίαμον, φησίν· ὡς δ᾽ ὅταν
ἄνδρ᾽ ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅς τ᾽ ἐνὶ πάτρῃ φῶτα κατακτείνας, ἄλλον ἐξίκετο δῆμον ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, 1497
θάμβος δ᾽ ἔχει εἰσορόωντας, ὣς Ἀχιλλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα, θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι·
ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο, οἷα εἰκὸς, οὐ γὰρ ἦν ἄλλως γενέσθαι. σχῆμα δὲ τοῦτο θάμβους καὶ ἀπορίας,
καὶ οἷον πύσμα σιωπηρὸν, τί ἂν εἴη τὸ βλεπόμενον. σημειωτέον δὲ τὴν παραβολὴν πρὸς μόνον τὸ
πολὺ τοῦ θάμβους γενομένην. ἄλλως γὰρ ἀντέστραπται πρὸς τὸ πρᾶγμα. οὐ γὰρ ὁ ἱκετεύων φονεὺς
νῦν, ἀλλ᾽ ὁ ἱκετευόμενος. Ὅρα δὲ καὶ τὴν *ἐν τῷ θάμβος καὶ θαμβεῖσθαι ἐπιμονὴν διὰ τὸ καίριον
τῆς λέξεως· ἄτην δὲ πυκινὴν, ὅ ἐστι πυκνὴν καὶ πυκνοποιὸν, λέγει, ὡς τῆς κατὰ τὴν ἡδονὴν θαλπω-
ρῆς ἀνάπαλιν δηλαδὴ χαυνούσης καὶ ἀραιούσης καὶ διαχεούσης, ὅθεν καὶ διάχυσις καὶ χάρμα καὶ χαρὰ
δὲ λέγεται. Ἡ δὲ πάτρη τὸ πρωτότυπόν ἐστι τοῦ πατρίς, παρωνύμου ἐκείνου ὄντος οὐχ᾽ ὑποκοριστι-
κοῦ. (Vers. 482.) Τὸ δὲ, ἐς ἀφνειοῦ, καλῶς καὶ αὐτὸ κεῖται, ὡς τῶν φονέων τοιούτοις μάλιστα
προσιόντων οὐ διὰ τροφὴν, ἀλλ᾽ ὡς ἂν βοηθοῖντο βλαπτόμενοι. (Vers. 486.) Ὅτι τοιαύτη τις ἡ τοῦ
Πριάμου πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ἱκετεία, οἵα τε οὖσα πολὺν οἶκτον ἐνθέσθαι τῷ ἀκούοντι. τοιοῦτος γὰρ
ὁ ταῦτα ποιῶν καλὸς Ὅμηρος, ὁ τὴν Μοῦσαν παντοῖος, παρ᾽ ᾧ καὶ πτοήσεταί τις που ἀ*κούειν, καὶ
ἀναθαῤῥήσει δὲ ἀλλαχοῦ, καὶ γελάσει ἑτέρωθι, καὶ οἰκτίσεται ἐν ἄλλοις, καὶ ὅλως παντοδαπὸς γενήσε-
ται. εἰκότως οὖν ὁ ποιητὴς ἐφιλεῖτο τοῖς γε τὸ καλὸν εἰδόσιν. ἱστοροῦνται γοῦν φιλόμηροι μάλιστα

μὲν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἤδη δὲ καὶ Κάσανδρος, ὁ καὶ αὐτὸς Μακεδόνων βασιλεὺς, οὕτω φιλῶν Ὅμηρον, ὡς διὰ στόματός, φασιν, ἔχειν τῶν ἐπῶν αὐτοῦ τὰ πολλά. ἦν δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος, ὃς πρῶτος εἰς θέατρον παρήγαγέ, φασι, ῥαψῳδοὺς τοὺς καὶ ὁμηριστὰς καλουμένους, οἳ ἐμελῴδουν τὰ τοῦ *Ὁμήρου, καθά περ ἄλλοι τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου καὶ ἑτέρων. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ἡ δὲ τοῦ Πριάμου, ὡς εἴρηται, ἱκεσία ἦν τοιαύτη· μνῆσαι, φησὶ, πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ᾽ Ἀχιλλεῦ, τηλίκου ὥς περ ἐγὼν ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ. καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες τείρουσ᾽, οὐδέ τις ἐστὶν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι, ἀλλ᾽ ἤτοι κεῖνός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων, χαίρει τ᾽ ἐν θυμῷ, ἐπί τ᾽ ἔλπεται ἤματα πάντα ὄψεσθαι φίλον υἱὸν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα. αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ᾽ οὔ *τινα φημὶ λελεῖφθαι. εἶτα (Vers. 495.) μετρῶν τοὺς τόκους φησί· πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ᾽ ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν. ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, τοὺς δ᾽ ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες. τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ᾽ ἔλυσεν, ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτοὺς, τὸν σὺ πρῴην κτείνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης, Ἕκτορα· ὑπὲρ οὗ ἱκετεύειν εἰπὼν, φέρειν δὲ καὶ ἄποινα, οὐχ᾽ ἁπλῶς ἀλλ᾽ ἀπερείσια, ὃ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται, ἐπάγει (Vers. 503.) τὴν ἀξίωσιν· ἀλλ᾽ αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλλεῦ· αὐτόν τ᾽ ἐλέησον μνησάμενος σοῦ πατρὸς, ἐγὼ δ᾽ ἐλεεινότερός περ. ὃ καὶ κατασκευάζων φησίν· ἔτλην δ᾽ οἷ᾽ οὔ πω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος, ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρας ὀρέξαι, ἤγουν ἐκτεῖναι, ἢ χεῖρ᾽ ὀρέγεσθαι. Καὶ σημείωσαι ὅπως νῦν καινότερον παρέφρασε τὸ ὑπ᾽ ἀνθερεῶνος ἑλεῖν διὰ τοῦ ποτὶ στόμα χεῖρα ὀρέξαι. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὅτι ἐν τῷ, τηλίκου ὥς περ ἐγὼ ἐπὶ γήραος οὐδῷ, ψεύδεται ὁ Πρίαμος ἐπίτηδες. πρεσβύτερος γάρ, φασιν, ὁ Πηλεὺς, εἴ γε ὁπηνίκα τῷ Ἡρακλεῖ τέλειος αἰχμητὴς συνεστράτευσεν ἐκεῖνος εἰς Ἴλιον, τηνικαῦτα *ὁ Πρίαμος ἀπεδόθη, τουτέστι διεπράθη, Τρωϊκὸς μὲν ὢν βασιλικὸς νέος παῖς, ποδάρκης δὲ καλούμενος. ἴσως δὲ, εἰ καὶ ψεύδεσθαι φαίνεται ὁ γέρων, ἀλλὰ τῇ φράσει ἐκφεύγει τὸ εἰκῇ κολακικόν. ἐπὶ γήραος γὰρ οὐδῷ εἶναι τινὰ διπλόην ἔχει. ὅ τε γὰρ ἔτι ὠμογέρων ἐπὶ γήραός ἐστιν οὐδῷ οἷα τρόπον τινὰ τὸ γῆρας ὑπεισερχόμενος ὁποῖος ἴσως εἴη ἂν ὁ Πρίαμος, καὶ ὁ ἤδη δὲ πέμπελος ἐν οὐδῷ γέγονε γήραος, ὡς ἤδη τὸν βίον ὑπεξιὼν, ὁποῖον εἶναι τὸν Πηλέα εἰκός. γήραος οὖν οὐδὸν εἰπὼν ὁ Πρίαμος, ἀφίησι νοεῖν τὸν συνετὸν ἀκροατὴν ἐπί τε αὐτοῦ
1498 καὶ ἐπὶ τοῦ Πηλέως τὸ εἰκὸς, οἷα τοῦ οὐδοῦ ὑποκειμένου καὶ *εἰς εἴσοδον καὶ εἰς ἔξοδον. ἔστι δὲ τὸ, 1361
ὥς περ ἐγὼ καὶ ἑξῆς, διασαφητικὸν τοῦ τηλίκου. ὁμοιότητα δέ φησιν ὁ Πρίαμος ἔχειν πρὸς τὸν Πηλέα, καὶ καθότι καὶ ἐκεῖνόν που, ἤγουν τυχὸν, ἴσως, οὐ γὰρ ὁμολογούμενόν ἐστιν, οἱ περίοικοι τείρουσιν, ὥς περ ἡμᾶς οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ ὅτι οὐδ᾽ ἐκείνῳ ἐστὶν, ὃς νῦν ἐκεῖσε παρὼν ἀμυνεῖται, ὥς περ οὐδὲ ἐμοὶ, ᾧ μόνος ὁ Ἕκτωρ ἦν. εἶτα μετὰ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν ἐπάγει διαφορὰν, ὅτι ἀλλ᾽ ὁ μὲν Πηλεὺς ἐλπίσι θάλπεται ὄψεσθαί σε νοστήσαντα, οὗ περίφρασις τὸ, ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα, ἐμοὶ δὲ οὔτινα τῶν ἀρίστων υἱῶν λελεῖφθαι φημὶ, κἂν ἄλλοι τάχα τινὲς εἴπωσι περιεῖναί μοι. Ὅτι δὲ περιναιέται καὶ περιναέται οἱ περίοικοι λέγονται, πρόδηλόν ἐστιν. ὁ δὲ ποιητὴς ἐνταῦθα ἡρμήνευσεν αὐτοὺς, ἐπαγαγὼν διὰ συγγένειαν τῆς ἀμφὶ καὶ τῆς περὶ τὸ ἀμφὶς ἐόντες, ἐπειδὴ καὶ περιναιέται καὶ περίοικοι οἱ πέριξ, ὅ ἐστιν ἀμφὶς, οἰκοῦντες καὶ ναίοντες, γενικῶς δὲ εἰπεῖν, ἐόντες. (Vers. 495.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ, πεντήκοντά μοι ἦσαν, ἀσαφῶς εἶπεν ἐπίτηδες, ὡς ἂν εἴη νοεῖν, εἰ βούλοιτό τις υἱοὺς εἶναι τοὺς πεντήκοντα πρὸς ἐπίτασιν ἀθλιότητος. διὸ καὶ τὸ υἷες Ἀχαιῶν εὐθὺς *ἔφη, ὡς ἂν τὸ υἷες δοκοῖ μερίζεσθαι τῇ ἄγαν ἐγγύτητι καὶ πρὸς τὸ πεντήκοντα. ὅτι δὲ οὐχ᾽ οὕτως ἔχει τἀληθὲς, δηλοῖ ὁ ποιητὴς, ἔνθα καὶ θυγατέρων Πριάμου θαλάμους μετρεῖ. καὶ μὴν ἄλλως οὐδέν τι προσίσταται καὶ υἱοὺς εἶναι τῷ Πριάμῳ πεντήκοντα, καὶ θυγατέρας δὲ κατ᾽ ἐπιθήκην τὰς προϊστορηθείσας. χρήσιμον δὲ τῷ τοιούτῳ λόγῳ καὶ τὸ, τοὺς δ᾽ ἄλλους μοι ἔτικτον γυναῖκες. εἰπὼν γὰρ τοὺς δ᾽ ἄλλους διαστολὴν αὐτῶν ἐποίησεν, οὐ πρὸς θηλείας, ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας τοὺς ἐκ μιᾶς νηδύος, οἳ ἀλλήλοις μὲν ἦσαν ὁμογάστριοι, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀμφιμήτριοι. (Vers. 497.) Τὸ δὲ, ἔτικτον γυναῖκες, αἱ παλλακαὶ δηλαδὴ, αἳ τοῖς παλαιοῖς εἰς πλῆθος ἦσαν, καὶ μάλιστα τοῖς βαρβάροις, οἳ ἐκ πλειόνων ἐπαιδοποιοῦντο. πρεσβύτατον δὲ τῶν Πριαμιδῶν τὸν Πολίτην εἶναι φασί. (Vers. 499.) Τὸ δὲ, ὃς δέ μοι οἶος ἦν, ὡς περὶ ἀριστέως λέγει τοῦ Ἕκτορος, οἷα τὸν ἀντιζυγοῦντα μὴ ἔχοντος. ἄλλως γὰρ ὡς πρὸς τὰ πεντήκοντα τέκνα, ὅ περ

ἡ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ Ἑκάβη λέγει κοινοποιουμένη αὐτὰ τῷ ἀνδρὶ, οὐ μόνος ὁ Ἕκτωρ ἁπλῶς ἦν υἱός. Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ καὶ προεγράφη, καὶ ἄλλως δὲ ἔγνωσται, ὥς περ ὕστερον ἡ παρὰ Πέρσαις βασιλεία τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, ὥς φησιν ὁ δειπνοσοφιστὴς, ἠνείχετο, διότι τε ὡς δεσπότης ἦρ*χέ, φησι, τῆς γαμετῆς ὁ βασιλεὺς, καὶ διότι ἡ βασιλὶς ὑπὸ τῶν παλλακίδων ἐθρησκεύετο, οὕτω που καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων ἐγίνετο. Πρίαμος γοῦν πολλαῖς, φασὶ, χρῆται γυναιξὶ, καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. παρὰ δὲ Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεταί, φησιν, ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. καὶ Μήδεια δὲ, ἡ ἐκ βαρβάρων εἰς τὰ ἀμείνω καὶ Ἑλληνικὰ ἤδη ἐκδεδιῃτημένη, οὐ φέρει τὸν τῆς Κορινθίας Γλαύκης γάμον. καὶ Κλυταιμνήστρα δὲ διὰ Κασάνδραν τὸν ἄνδρα ἔκτεινεν, ᾧ κατὰ τὸν Θερσίτου λόγον ὡς πολυγυναίῳ πολλαὶ γυναῖκες εἰσὶν ἐν κλισίῃ ἐξαίρετοι, εἰ καὶ μὴ πρὸς χρῆσιν, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἔφη, ἀλλ᾽, ὡς εἰκὸς, εἰς γέρας, ἐπεί, φησιν, οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ αὐτὸς μεθύειν παρεσκευάσατο. ἴσως οὖν, φασὶν, ὁ Μενέλαος, ἵνα μὴ τὴν γαμετὴν Ἑλένην λυποίη τῇ φήμῃ, ἐφυλάττετο τὴν πρὸς ἄλλην κοινωνίαν, ὡς καὶ προδεδήλωται. ᾧ δὴ Ἀριστοτέλης ἐπέστησε θαυμάζων, εἰ πᾶσι δοὺς γυναῖκας Ὅμηρος οὐκ ἐποίησε καὶ Μενελάου παλλακίδα. καὶ ταῦτα μὲν περὶ πολυγυναίων. τὰ δὲ πρὸ τοῦ Κέκροπος ἀτεχνῶς θηριώδη καὶ ἀλόγιστα ἦσαν. ἀνέδην γάρ, φασι, τὸ πρότερον κοινογαμείων ὄντων, αὐτὸς πρῶτος Ἀθήνησι μίαν ἑνὶ ἔζευξε, διὸ καὶ διφυὴς ἐδοξάσθη, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐῤῥέ*θη, οὐκ εἰδότων τῶν προτέρων διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα, ὃ δὴ καὶ Διογένης ἔσκωψεν, εἰς παῖδα πόρνης λίθους ἐν δήμῳ ῥίπτοντα εἰπών· ὅρα, νεανίσκε, μή ποτε τὸν πατέρα τρώσῃς, ὃν δηλαδὴ οὐκ οἶδας. (Vers. 500.) Τὸ δὲ, ἄστυ καὶ αὐτοὺς, ἢ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας ἀπὸ κοινοῦ καὶ νῦν συνήθως λαμβανομένους ἐκ τοῦ ἄστεος, ἢ τὴν πόλιν καὶ τοὺς υἱούς μου. Τὸ δὲ, ἀμυνόμενον περὶ πάτρης, σεμνύνει τὸν Ἀχιλλέα, εἴ περ μὴ ἀγεννῶς φεύγοντα κτείνει, ἀλλ᾽ ἀνδρείως ἱστάμενον. (Vers. 503.) Τὸ δὲ, θεοὺς αἰδέσθητι αὐτόν τ᾽ ἐλέησον, σαφέστερον ἡρμήνευται τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων, ἔνθα αἰδοῦς καὶ ἐλέους ἐμέμνητο. Τὸ δὲ, αἰδεῖο θεοὺς, ὅ ἐστιν αἰδέσθητι, ὡς εὐκτικὸν μὲν οὐκ εὐχερῶς ἂν συμβιβασθείη, τὰ γὰρ εἰς μην περισπώμενα εὐκτικὰ οὐ τοιαύτῃ διφθόγγῳ παραλήγονται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ποιοίμην ποιοῖο, χρυσοίμην χρυσοῖο, βοῴμην βοῷο, οἷς ἀναλόγως ὤφειλεν εἶναι καὶ αἰδοίμην αἰδοῖο, ἢ γοῦν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ αἴδω βαρυτόνου ἐχρῆν αἰδοίμην αἴδοιο εἶναι, ὡς τυπτοίμην τύπτοιο· ἴσως οὖν ἐκ προστακτικοῦ τοῦ αἴδεο, οἷον τάδε τ᾽ αἴδεο καί μ᾽ ἐλέησον, γέγονε τὸ αἰδεῖο ἐπενθέσει τοῦ ῑ, καὶ ἅμα καταβιβασμῷ τοῦ τόνου πρός τινα ἔμφασιν εὐκτικοῦ. ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν ἀνάλογος οὐδὲ ἡ τοῦ αἴδειο προπαροξυτόνησις. (Vers. 504.) Τὸ δὲ, μνη*σάμενος σοῦ πατρὸς, πρὸς ἀναφορὰν εἴρηται τοῦ δοκεῖν τὸν Πηλέα ἐλεεῖσθαι διὰ τοῦ ὁμοιοπαθοῦς Πριάμου. ὅτι δὲ καὶ ἐλεεινότερος οὗτος ἐκείνου, προκατεσκεύασε τῇ τε ὁμοιότητι τοῦ καὶ ἐκεῖνον τείρεσθαι ὑπὸ τῶν πέριξ, καὶ τῇ διαφορᾷ τοῦ ἐκεῖνον μὲν εὔελπιν εἶναι, τούτῳ δὲ μὴ περιλελεῖφθαι τὸν ἀμυνούμενον. ἐν οἷς ὅρα καὶ ὅτι τῷ πένθει νικώμενος ὁ γέρων οὐκ αἰδεῖται προφαίνων τὸ ἀληθὲς, ὡς ἐπιλελοίπασι τοῖς Τρωσὶν οἱ ἀριστεῖς. (Vers. 505.) Τὸ δὲ οὔπω ἀποφαντικῶς ὁ ποιητὴς ἔφη διὰ τοῦ Πριάμου πρός τινα παράπηξιν καινότητος, ὡς μὴ ἱστορουμένου ἑτέρου τοιούτου συμβάματος. (Vers. 507.) Ὅτι 1499
τοῖς λόγοις τοῦ Πριάμου οἶκτόν τε ὁ Ἀχιλλεὺς παθὼν καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δὲ Πηλεῖ παθηνάμενος ἀπάγει μὲν ἐκ τοῦ στόματος τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος, κινεῖται δὲ εἰς κλαυθμόν. φησὶ γάρ· τῷ δ᾽ ἄρα πα*τρὸς ἵφ᾽ ἵμερον ὦρσε γόοιο, ἁψάμενος δ᾽ ἄρα χειρὸς ἀπώσατο ἦκα γέροντα. Καὶ ὅρα οἵα ἡ τοῦ γέροντος λαλιὰ, δυνηθεῖσα καὶ αἰδοῖον τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ ἐλεεινὸν αὐτὸν θέσθαι, καὶ δάκρυον δὲ κινήσασα τῷ ἥρωι, φιλοῦντι οὕτω πάσχειν ἑτοίμως, ἐφ᾽ οἷς χρὴ, ὡς προδέδεικται. καλῶς δὲ κεῖται τὸ ἀπώσατο ἦκα. εἰ γὰρ δριμέως τοῦτο γέγονεν, ἐξέθανεν ἂν τῷ δέει ὁ γέρων. (Vers. 509.) Ὅτι ἐν τῷ, τὼ δὲ μνησαμένω, ἤγουν οἱ δὲ, ἀναμνησθέντες ὁ μὲν Ἕκτορος, ἔκλαιεν ἀδινὰ, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ἔκλαιεν ἑὸν πατέρα, ἄλλοτε δὲ Πάτροκλον, και*νῶς διὰ σαφήνειαν ἐσχημάτισεν ὁ ποιητής. ἠδύνατο γὰρ ἄλλως τὸ ὅλον στρυφνῶς οὕτω φράσαι, μνησαμένω ὁ μὲν Ἕκτορος, Ἀχιλλεὺς δὲ πατρὸς, ἔκλαιον, ὃ δὴ καιρία
1362 λέξις ὂν δὶς ἐνταῦθα κεῖται. οἰκτρὸς δὲ νῦν ὁ τοῦ γέροντος κλαυθμὸς, εἰ καὶ ἀδινὰ κλαίει καὶ *προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθεὶς, ὅ ἐστι συστραφεὶς, καὶ τὸ μέγας εἶναι μεταβαλὼν οὕτως εἰς τὸ μικρὸς φαίνεσθαι καὶ οἷον δοκεῖν κεκρύφθαι. πρωτότυπον γὰρ τοῦ εἰλύειν καὶ ἐπειλύειν τὸ ἐλύειν, οὗ

μετοχὴ ὁ ἐλυσθείς. (Vers. 513.) *Ὅτι ἐν τῷ, γόοιο τετάρπετο Ἀχιλλεὺς καί οἱ ἀπὸ πραπίδων, ὅ ἐστι φρενῶν, ἦλθεν ἵμερος ἠδ᾽ ἀπὸ γυίων, ταὐτόν ἐστι τὸ διὰ μιᾶς λέξεως εἰπεῖν τερφθῆναι, καὶ αὖ περιφραστικῶς, ἀπελθεῖν φρενῶν καὶ γυίων τὸν ἵμερον, τὸν τοῦ γόου δηλαδή. τοῦτο δὲ καὶ τὸ κο*ρεσθῆναι γόου δηλοῖ τὸν ἥρωα. παρελκόντως δὲ κεῖται τὸ, ἠδ᾽ ἀπὸ γυίων. ἤρκει γὰρ καὶ μόνον τὸ, ἠδ᾽ ἀπὸ φρενῶν. πρόσκειται δὲ ὅμως ἐκ περισσοῦ καὶ αὐτὸ διὰ τὸ τοῖς πενθικῶς κυλιομένοις τάς τε χεῖρας τούς τε πόδας σφαδάζειν, ἕως ἂν κατάπονοι γένωνται καὶ οὕτως ἀπέλθοι ὅλων αὐτῶν ὁ ἵμερος τοῦ τε κλαυθμοῦ τοῦ τε σπασμοῦ.* (Vers. 515.) *Ὅτι κορεσθεὶς γόου Ἀχιλλεὺς αὐτίκ᾽ ἀπὸ θρόνου ὦρτο. γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη, οἰκτείρων πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον. καὶ ἰδοὺ ὡς ἱκέτευσεν, ἐλεεῖται*
1500 *τῇ πρὸς τὸν Πηλέα ὁ γέρων Πρίαμος *ἀναφορᾷ. οἷα δὲ καὶ ἐρεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς, εὐθὺς δηλωθήσεται.* (Vers. 516.) *Σημείωσαι δὲ τὸ, οἰκτείρων πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον, δι᾽ οὗ δηλοῦται μὴ μόνον αἰδεσιμώτερον τὸ γῆρας νεότητος εἶναι, ἀλλὰ καὶ οἴκτου ἐπὶ πλέον ἄξιον.* (Vers. 518.) *Ὅτι οἱ πρὸς Πρίαμον λόγοι τοῦ Πηλείδου τοιοῦτοι· ἆ δείλ᾽, ἦ δὴ, τουτέστιν ὦ δειλὲ ὄντως δὴ, πολλὰ κάκ᾽ ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν. πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας καὶ ἐσθλοὺς υἱοὺς ἐξενάριξα; σιδήρειον νύ τοι ἦτορ. ἃ δὴ καὶ ἡ γραῦς Ἑκάβη πρὸ τούτων *ἔφη πρὸς Πρίαμον κατ᾽ Ἀχιλλέως. ἐξ οὗ καὶ νῦν δηλοῖ Ὅμηρος δυνατὸν εἶναι τὰ αὐτὰ νοήματα εἰς διαφόρους ἔρχεσθαι αὐτοφυῶς. δάκοι δὲ ἂν τὸν γέροντα, εἴ περ αὐτὸς μὲν παιδοφόνον ὡς εἰκὸς τὸν Ἀχιλλέα ἔφη διὰ τὸν τοῦ παιδὸς Ἕκτορος φόνον, ὁ δὲ ὡς οἷον εὐτελίζων ἐκεῖνον οὐ μόνον πολλοὺς ἀλλὰ καὶ ἐσθλοὺς Πριαμίδας ἐξεναρίξαι λέγει. Εἶτα* (Vers. 522.) *παραμυθούμενος ὁ ἥρως τὸν γέροντα φησίν· ἀλλ᾽ ἄγε δὴ κατὰ ἕζευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ᾽ ἔμπης ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ· οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ᾽ ἀκηδέες εἰσίν. Ἐπὶ τούτοις δὲ φιλοτιμούμενος ὁ ποιητὴς τὸν αὐτῷ φιλούμενον Ἀχιλλέα καὶ λόγιον δεῖξαι οἷα καὶ ἀ*γαθοῖς διδασκάλοις φοιτήσαντα, τῷ τε Χείρωνι τῷ τε πατρὶ τῷ τε Φοίνικι, πλάττει αὐτὸν καὶ περὶ τῆς κατὰ Δία εἱμαρμένης λογοποιοῦντά τι καινότερον, ἢ αὐτὸν πλασάμενον εὐφυῶς, ἢ καὶ παραλαβόντα ἐκ διδασκαλικῆς παραδόσεως, καὶ λέγοντα οὕτω· δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων, ἤτοι ἀγαθῶν· ᾧ μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος, ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε, ἤγουν ὁ τοιοῦτος, κύρεται, ἄλλοτε δ᾽ ἐσθλῷ· ᾧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε· καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει· φοιτᾷ δ᾽ οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσι. καὶ οὕτω καθόλου καὶ οἷον γνωμικῶς εἰπὼν ὁ Ἀχιλλεὺς, εἶτα μερικεύει τὸν λόγον, κατάγων συνήθως εἰς τὸ ὑποκείμενον πίστιν τεχνικῶς τῷ λόγῳ πορίζων τῷ περὶ τοῦ κράματος τῶν πίθων ἐκ τῶν ὅ φασι παραπόδας, ἤγουν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Πηλέα καὶ τὸν Πρίαμον ὁμοιότητος, καὶ* (Vers. 534.) *φησίν· ὡς μὲν καὶ Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ᾽ ἀνθρώπους ἐκέκαστο ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι, καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν. καὶ στήσας ἐνταῦθα τὰ τοῦ Πηλέως ἐσθλὰ ἐπάγει καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἑτέρου πίθου λυγρὰ, εἰπών· ἀλλ᾽ ἐπὶ καὶ τῷ, ἤγουν καὶ ἐπ᾽ αὐ*τῷ, θῆκε θεὸς κακὸν, ὅτι οἱ οὔτι παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων, ἀλλ᾽ ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα. Εἶτα* (Vers. 543.) *ἐν ὀλιγίστῳ λαλῶν καὶ τὸ δοθὲν μίγμα τῷ Πριάμῳ ἐκ τῶν παρὰ τῷ Διὶ δύο πίθων, δι᾽ ὧν ἡ κατ᾽ ἀνθρώπους εὐδαιμονία αἰνιγματωδῶς δηλοῦται οὐ παντελῶς εἶναι κακῶν ἀμιγὴς, λέγει· καὶ σὲ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι, ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει, καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων. τῶν, ἤγουν ἐφ᾽ ὧν ἢ ὧν πάντων πλέον, ἢ καὶ ἄλλως δίχα τοῦ ν, τῷ, ἀντὶ τοῦ διὸ, σὲ γέρον πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι, καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοῦ γέροντος ἐσθλά. Τὰ δὲ μὴ ἐσθλὰ φράζει* (Vers. 547.) *οὕτως· αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ᾽ ἤγαγε θεὸς, αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε· ἐφ᾽ οἷς περατῶν τὸν λόγον εἰς παραμυθίαν φησὶν ἀσυνδέτως· ἄνσχεο, μηδ᾽ ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν· οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος, ὃ πολλαχοῦ κεῖται, οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ καὶ ἀνδρεῖος καὶ λόγιος ἑταῖρος φίλος τοῦ ποιητοῦ. πολύχρηστον δὲ τὸ ῥηθὲν χωρίον, καὶ μάλιστα ἐν λόγοις*

παραμυθη*τικοῖς, ὡς ἔστιν ἀναλέγεσθαι τῷ βουλομένῳ. (Vers. 518.) Ἐν δὲ τῷ, ἆ δειλὲ, κλητικὸν
συνήθως ἐπίῤῥημα τὸ ἆ, οὐ μόνον ποιητικώτερον τοῦ ὦ, ἀλλὰ καὶ θυμουμένοις καὶ ἐκπληττομένοις
καὶ ἀπειλοῦσι σύνηθες, καθὼς καὶ προηρμήνευται. (Vers. 523.) Τὸ δὲ, θυμῷ οἷα καί τινι πίθῳ κατα-
κεῖσθαι τὰ ἄλγη, ὅμοιόν ἐστι τῷ πέττεσθαι, ἢ καὶ οἷον κειμήλια εἶναι ἀνέκφορα. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ
ἄλγους. ὅτε μέντοι χόλος θυμῷ κατάκειται πεφθεὶς, κότος τότε ἀποτελεῖται. (Vers. 524.) Τὸ δὲ, οὐ
γάρ τις πρῆξις πέλεται, ἤγουν πέλει γόοιο, ἀντὶ τοῦ οὐδέν τι πράσσει τις θρηνῶν, ἀλλὰ μᾶλλον
1363 πάσχει. διὸ καὶ ὑποκαταβὰς φησίν· οὐ γάρ τι πρή*ξεις ἀκαχήμενος ἐπὶ τῷ υἱῷ, οὗ διασαφητικὸν εὐ-
θὺς ἐπαχθὲν τὸ, οὐδέ μιν ἀνστήσεις. (Vers. 525.) Τὸ δὲ δειλοῖσι παραμυθητικόν ἐστι τοῦ γέροντος,
ὡς μὴ περιϋβρισμένου ἐν τῷ, ἆ δειλὲ, ἀλλὰ προσφωνηθέντος κατὰ κοινὸν ἐπίθετον. δειλοὶ γὰρ πάν-
τες ἄνθρωποι, ὅ ἐστι δείλαιοι. τοῦ δὲ τοιούτου δειλοῦ σύνθεσιν ἔχει καὶ ἡ παρὰ τῷ κωμικῷ δειλάκρα,
ὅ ἐστιν ἄκρως δειλαία, παιχθεῖσα πρός τινα ὁμοιότητα τοῦ φαλάκρα. (Vers. 526.) Πρὸς δὲ τὸ, τοῖς
βροτοῖς τοὺς θεοὺς ἐπικλώθειν τὸ ἄχνυσθαι, αὐτοὺς ἀκηδέας ὄντας, Ἐπίκουρος ἐναντιούμενος φησὶν
ὅτι τὸ ἀθάνατον καὶ ἄφθαρτον οὔτ᾽ αὐτὸ πράγματα ἔχει οὔτ᾽ ἄλλοις παρέχει· διὸ οὔτε ὀργαῖς οὔτε
λύπαις συνέχεται. καὶ Πλάτων δὲ ἐν Πολιτείαις φησὶν ὡς ὁ θεὸς ἀγαθὸς, οὐδὲν δὲ ἀγαθὸν βλαβε-
ρόν· ὃ δὲ μὴ βλαβερὸν, οὐδὲ βλάπτει. καὶ οἱ μὲν φιλόσοφοι ταῦτα. ὁ δὲ ποιητὴς ἀνθρωποπαθεῖς
τοὺς θεοὺς εἰσάγων δίδωσιν, ὡς μυριαχοῦ δηλοῦται, χώραν πάθεσι περὶ αὐτοὺς, ὁπόσα καὶ ἄνθρωποι
πάθοιεν ἂν, ἐν οἷς καὶ τὸ μὴ ἐθέλειν τοὺς ὑπερέχοντας ἶσα τοῖς ταπεινοτέροις φέρεσθαι, ἀλλὰ κο- 1501
λούειν αὐτοὺς, εἴτε ἀγαιομένους καὶ ὡς ἂν Ἡρόδοτος *εἴπῃ φθονοῦντας, εἴτε καὶ ἑτέρως ὁπωσοῦν.
οὐκοῦν ἐπεὶ θεῖον τὸ μετὰ ῥᾳστώνης ἔμφρονος ζῆν, ὅ φησιν ἡ ποίησις θεοὶ ῥεῖα ζώοντες, οὐκ ἂν οὕτω
βιῷεν καὶ οἱ θνητοί. ἀνθρώπῳ γὰρ ἀγαπητὸν, εἰ μὴ ἀκράτου τοῦ τῶν κακῶν ἀπαντλεῖται αὐτῷ πίθου.
ἔχει δ᾽ ἀναμεμιγμένα καὶ ἀγαθὰ τοῖς κακοῖς, κατὰ τὸ, ἀλλὰ σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ καλὸν ἔθηκε
δαίμων. διὸ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ Δημόδοκος, τῇ Μούσῃ πεφιλημένος, οὕτω τὸν βίον κέκραται. φησὶ
γάρ· ὃν περὶ Μοῦσ᾽ ἐφίλησε. καὶ τί ἔστι τὸ ἐφίλησε περισσῶς; ἐδίδου, φησὶν, ἀγαθόν τε κακόν τε.
ποῖα ταῦτα; ὀφθαλμῶν μὲν ἄμαρσεν, ἐδίδου δὲ ἡδεῖαν ἀοιδήν. καὶ οὕτω μὲν οἱ Ὁμηρικοὶ πίθοι,
ὁ τῶν ἐσθλῶν καὶ ὁ τῶν κακῶν, κιρνῶσι τὴν ἐν ἀνθρώποις εὐδαιμονίαν, μῖγμα οὖσαν καὶ συγκύρημα
ἄλλοτε μὲν κακῶν, ἄλλοτε δὲ ἐσθλῶν. ὡς τό γε καταμόνας ἐξ ἑνὸς πίθου δῶρον ἐκ μὲν τοῦ ἐσθλῶν
πίθου ἀνθρώπῳ οὐκ ἂν, ἐκ δὲ τοῦ τῶν λυγρῶν γένοιτ᾽ ἄν. καὶ τοίνυν πανάθλιος ἐκεῖνος, πάσχων
ὅσα ἐν στενῷ εἶπεν ὁ ποιητής. εἰ δὲ ταῦθ᾽ οὕτω δοκεῖ περὶ τοῦ κατὰ βίον μίγματος τῶν τε ἐσθλῶν
τῶν τε λυγρῶν, μάταιος ἄρα Θεόμανδρος ὁ Κυρηναῖος, ὅς, φασι, περιιὼν ἐπηγγέλλετο διδάξειν τὴν διὰ
βίου εὐτυχίαν. εἰ δὲ αὐτὸς μάταιος, οἷός τις ἄρα Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος, Αἰγύπτου βασιλεύς; *ὅς,
φασιν, ἀγαθὸς τὰ ἄλλα ὢν, ὅμως οὕτως ὑπὸ τρυφῆς διεφθάρη, ὡς τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν
βιώσεσθαι, καὶ λέγειν, ὡς μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. εἴη δ᾽ ἂν κατ᾽ αὐτὸν γελοῖος καὶ ἰατρὸς ἐκεῖ-
νος, ὃς ὑγιεινὴν παραδιδοὺς δίαιταν ηὔχησε δι᾽ αὐτῆς ἀπαθανατίσαι ἢ κατά τινας ἀπαθανατῶσαι ἄν-
θρωπον. Ἡσίοδος μέντοι ἕνα πίθον κεραμεύων κατὰ ἄλλην ἔννοιαν κακῶν αὐτὸν γέμοντα ποιεῖ πάλαι
ποτὲ, ὃς ἀνοιγεὶς ἐσκέδασε κατὰ γῆν ἅπασαν τὰ κακὰ, οὐ δίκην σώματος ἐξαντλεῖσθαι πεφυκότος,
αὐτῷ ἐγκείμενα καὶ ἐξαντλούμενα, ὃ δὴ τοῖς Ὁμηρικοῖς ἐμφαίνεται, ἀλλ᾽ ἔμψυχα ὄντα ὡς οἷον δαι-
μόνια, καὶ ἐγκεκλεισμένα, καθά ποτε Ἄρης ἦν ἐν χαλκέῳ κεράμῳ, ὕστερον δὲ πτερυξάμενα καὶ τὸν
πίθον κενώσαντα, ὅ περ οἱ Ὁμηρικοὶ πίθοι οὐκ ἂν πάθοιεν. τοῦ δὲ τοιούτου τῶν κακῶν πίθου εἴη
ἂν καὶ ἡ πιθοιγία, οὐχ᾽ ἑορτάσιμος κατὰ τὴν παρ᾽ Ἡσιόδῳ, ἐν ᾗ ἀρχομένου πίθου ἐχρῆν κορέννυσθαι,
ἀλλ᾽ εἰς τὸ πᾶν ἀποφράς. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ περὶ τῶν εἰρημένων δύο πίθων λόγῳ, ἔνθα οἱ πλείους
εἱμαρμένην ὑπονοοῦσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς δοκοῦντα συγκυρεῖν ἀνθρώποις, δύναταί τις καὶ ἄλλως Δία μὲν
ἐκλαβέσθαι εἰς νοῦν, ὃς ἀμφοτεροδύναμός ἐστιν, ἀγαθά τε δυνάμενος καὶ κακὰ, ὃ καὶ ὁ τῶν πλα-
στίγγων *λόγος αἰνίττεταί πως, ἃς ὁ Ζεὺς ἐν τοῖς πρὸ τούτων μετεχειρίζετο, ἵνα μὴ μόνον κατὰ τὴν
παροιμίαν λέγηται ὡς πολύποδος κεφαλὴ, ἔνι μὲν καλὸν, ἔνι δὲ καὶ ἐσθλὸν, ἀλλὰ καὶ ὅτι νοῦς ἀνθρώ-
πινος, ὁ κατὰ βίον καὶ πράξεις πολιτικὰς, γέμει μὲν καλῶν φύσει, γέμει δ᾽ ἄλλως κακῶν, ὅτε μὴ
τὰ ἐπαινετὰ βούλοιτο. εἰ δὴ αἱ τοιαῦται δυνάμεις ὡς εἰς πίθους δύο πλασθεῖεν γέμοντας τὸν μὲν

ἀγαθῶν, τὸν δὲ μὴ τοιούτων, εὐοδοῦται τὸ νόημα εἰς τὸ εἶναι τὰ μὲν ἐξ ἀκράτου τοῦ τῶν ἀγαθῶν πίθου ἄκρας μακρότητος, τὰ δ' ἐκ μόνου τοῦ τῶν κακῶν ἀθλιότητος ψυχικῆς, τὰ δὲ ἐξ ἀμφοῖν καταστάσεως πολιτικῆς, μέσως ἐχούσης κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἀνθρώπῳ ἐν τῷ κεράννυσθαι οὕτω καὶ οὕτω κατά γε τὸ ἐν πράγμασιν ἐνδεχόμενον. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. οἱ δὲ Ὁμηρικοὶ πίθοι πρὸς ὁμοιότητά τινα σφαιρώσεως ἐπλάσθησαν, ἥτις τὰ ἄνω σεμνύνει, ἔνθα καὶ αὐτοὶ κατακεῖσθαι λέγονται, Διὸς λόγῳ, ἤγουν εἱμαρμένης. ἦν δὲ καὶ ἄλλως σεμνότερον πίθοις ἂν ταμιεύσασθαι τὰ ῥηθέντα θεῖα δῶρα ἤ περ εἰπεῖν κατὰ ἐδάφους κεχύσθαι ἢ κιβωτίοις ἐγκεκλεῖσθαι εἴτε σιροῖς. εὐεπίφορος δὲ ὁ μῦθος εἰς πιθοπλαστίαν, ὃς καὶ χάλκεον κέραμον, ὅ ἐστι πίθον, εἰς δεσμὸν τεχνάζεται Ἄρεος, καὶ Δαναΐδων πίθον ἐκτίθε*ται. τολμᾷ δὲ ἀσφαλῶς καὶ ἡ παροιμία φρενῶν πίθον εἰπεῖν ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Διογένην πίθου ἀπαντληθεῖσα, οὗ περ ἐνοικοῦντος πίθῳ διὰ τὸ κατὰ βίον ἀπέριττον ὁ μέν τις, ὦ πίθε, μεστὲ φρενῶν, εἶπεν· ἕτερος δέ τις, ἐκφαυλίζων τὸ ῥηθὲν, ἔφη· θέλω τύχης σταλαγμὸν ἢ φρενῶν πίθον. ὅτι δὲ πίθος αἰνίξεταί ποτε παροιμιακῶς καὶ ψυχὴν, δηλοῖ ὁ γράψας ἔν τινι σκωπτικῷ λόγῳ τὸ, ταῦτά σοι γεῦμα τοῦ πλήρους πίθου, ἤγουν βραχέα νοήματα, ἐξ ὧν πολλῶν ἐν τῇ ψυχῇ ἔχω. ἀνάπαλιν δέ ποτε καὶ ψυχὴ τὸν πίθον αἰνίττεται, καθὰ καὶ ὁ ἀσκὸς, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δεδήλωται. ἡ γοῦν Ἡσιόδειος πιθοιγία εἰς τοιοῦτόν τι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκλαμβάνεται, παραγγέλλουσα συμβολικῶς, νέον μέν τινα ὄντα ἢ γηραιὸν, ἀνίεσθαι ἀναγκαίως, ἀκμάζοντα δὲ μὴ οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐν σπουδῇ γινόμενον φείδεσθαι χρόνου τοῦ πολυτελεστάτου δαπανήματος. καὶ τοιόνδε μὲν καὶ τοῦτο. ἡ δὲ Ὁμηρικὴ φράσις τὸ, οἱ δὲ δύο πίθοι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἀγαθῶν, ἀμφίβολον ἔννοιαν ἀπετέλεσε, πίθους τρεῖς νοησάντων τινῶν, δύο μὲν κακῶν, ἕνα δὲ ἀγαθῶν. Πίνδαρος οὖν οὕτω νοεῖ ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν οἷς λέγει, ἓν παρ' ἐσλὸν, ὅ ἐστιν ἐσθλὸν, πήματα σύνδυο δαίονται βροτοῖς ἀθάνατοι. λέγει δὲ ἐκεῖνος ἓν *μὲν ἐσθλὸν τὸ ἐκ τοῦ ἑνὸς πίθου, σύνδυο δὲ τὰ ἐκ τῶν ἑτέρων δύο πίθων. καὶ μὴν τὸ ἕτερος οὐκ ἐπὶ τριῶν ἢ πλειόνων παρ' Ὁμήρῳ κεῖται ἀλλ' ἐπὶ μόνων δύο, καὶ μερίζον παριστᾷ τὸ ἕτερον αὐτῶν. ἔπταισται οὖν ἡ Ὁμηρικὴ φράσις ὡς ἀσαφής. καὶ θεραπεύεται ὡς σχῆμα ἐλλείψεως, ἵνα ᾖ, κακῶν ὁ εἷς, ἕτερος δὲ ἀγαθῶν. (Vers. 528.) Περὶ δὲ τοῦ ἑάων δηλοῦται μὲν καὶ ἐν τῷ, θεοὶ δωτῆρες ἑάων, ἤγουν ἀγαθοδόται. οὐ περιττὸν δὲ καὶ νῦν εἰπεῖν, ὡς ἔοικε γένους οὐδετέρου ἡ λέξις εἶναι ὡς ἀπὸ τοῦ ἑὸν τὸ ἴδιον. ἰδιοποιεῖται γάρ τις τὸ ἀγαθόν. ἔχει δὲ πλεονασμὸν τοῦ ᾱ, οὐ συνήθη μὲν, ὅμοιον δὲ τῷ, βλεφάρων ἀπὸ κυανεάων, ὅ περ ἐν τῇ τοῦ Ἡσιόδου ἀσπίδι κατ' ἀρχὰς κεῖται. (Vers. 530.) Τὸ δὲ δώρων, καὶ δίδωσι, καὶ δῴη, τὸ δὶς λεχθὲν, καὶ τὸ δόσαν, σχῆμα ἐπιμονῆς ποιεῖ.

1502 Τὸ δὲ κύρεται δηλοῖ μὲν τὸ ἐντυγχάνει· ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται καὶ τὸ συνέκυρσε καὶ ἡ συγκυρία. λέγεται δὲ καὶ περισπωμένως κυρεῖν, ἐξ οὗ τὸ ἐκύρησεν, ὡς τὸ, συντυχία κρείσσων ἐκύρησε. (Vers. 531.) Λωβητὸς δὲ καὶ νῦν ὁ ἐφύβριστος καὶ ἄτιμος, οὗ ἑρμηνεία τὸ, οὔτε θεοῖς τετιμένος οὔτε βροτοῖς. δῆλον δ' ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων θεῷ τιμώμενοι, ὡς θεοφιλεῖς, ἀνθρώποις ἀπότροποί εἰσιν, ἄλλοι δ' αὖ ἀνθρώποις προσεχόμενοι ἀποθύμιοι τῷ κρείττονι διεκπίπτουσι. Τὸ δὲ ἔθηκε, κοι*νῶς ῥηθὲν, κατωτέρω θῆκεν Ἰωνικῶς φησὶν, οἷα πολλὴν ἔχων ἄδειαν ἐγχορεύειν, αἷς ἂν διαλέκτοις βούλοιτο. Βούβρωστις δὲ κυρίως μὲν κατὰ τὸ τῆς λέξεως ἔτυμον ὁ μέγας λιμὸς, ἡ μεγάλη πεῖνα, καὶ ὡς εἰπεῖν βούπεινα, ἡ πολλὴ τῆς βρώσεως ἔφεσις. δηλοῖ καὶ ἁπλῶς τὴν μεγάλην ἀνίαν, ὑφ' ἧς ἄσιτοι πολλοὶ γίνονται, ἢ τὴν σύντονον ὀδύνην κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὡς ἀναλωτικήν. ὑπὸ γὰρ λύπης ἑαυτοὺς ἐσθίομεν κατὰ τὸ, ὃν θυμὸν κατέδων. εἰ δὲ καὶ ὁ βούλιμος καὶ τὸ βουλιμιᾶν παρέοικε τοῖς ῥηθεῖσι, δηλοῖ ὅμως ὁ Χαιρονεὺς σοφὸς τὴν αὐτοῦ πρὸς ταῦτα διαφορὰν ἐν τοῖς αὐτοῦ συμποσια*κοῖς. οἱ δὲ βούβρωστίν φασι δαίμονα Ἰώνων, παρ' ᾗ κατηρῶντο τοῖς πολεμίοις, ἧς ἱερὸν, φασιν, 1364 ἐν Σμύρνῃ. Χθὼν δὲ δῖα, καθὰ καὶ θάλασσα, διὰ τὸ ἔντιμον. ἐκείνη δὲ καὶ παρὰ τὸ δέος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὁμοίως τῷ, δῖα Χάρυβδις. (Vers. 533.) Τὸ δὲ τετιμένος ἢ ἐκ τοῦ τετιμημένος συγκέκοπται, ἢ ἐκ τοῦ τίω τὸ τιμῶ κεκανόνισται. τοῦτο δὲ ἀνομοίως πάντως ἔχει πρὸς τὸ τετιμημένος, ἐκεῖνο γὰρ οὐκ εὔκλειαν ἀλλὰ τιμωρίαν δηλοῖ, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ, θεοῖσι τετιμημένος, θεόσδοτα παρ' ἀνθρώποις βούλεται εἶναι καὶ τὰ κατὰ βίον ἐπίσημα καλὰ, οἷον, τὸ ἐκ γενετῆς ἐπὶ πάντας κεκοσμῆσθαι ὄλβῳ καὶ πλούτῳ, τὸ ἀνάσσειν, τὸ ἀγαθοῦ γάμου τυχεῖν, τὸ εὐτυχῆσαι εἰς πολλὰ τέκνα,

ὑφ᾽ ὧν γηράσκων κομισθήσεται. (Vers. 536.) Ὄλβος δὲ κατὰ μέν τινας ἡ εὐδαιμονία ἢ ἡ φρόνησις, ὅθεν κατωτέρω μὲν ὄλβιος Πρίαμος, ἄνολβος δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ὁ ἀπαίδευτος ἐν τῷ, ἄνολβον ἄνδρα ἐνουθέτει παρών. ἴσως δὲ καὶ ταὐτὸν ὄλβος καὶ πλοῦτος. διὸ εἰπὼν ἀνωτέρω ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ὑποκαταβὰς πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φησὶν, ὡς τῷ πλούτῳ διὰ τὸ ταὐτοδύναμον συννοουμένου καὶ τοῦ ὄλβου. ἕτεροι δὲ ὄλβον φα*σὶ τὴν τῶν ἀγρῶν κτῆσιν παρὰ τὰς ὀλὰς, ὅ ἐστι κριθὰς, ἵνα ᾖ ὄλβος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ που ἐγράφη, ὁ περὶ ὀλὰς βίος, τουτέστιν ἐκ μέρους, ὁ ἐκ γεωργίας. (Vers. 537.) Τὸ δὲ, θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν, ὅ ἐστιν ἔθεντο, οὐ γάρ ἐστιν ἑρμηνεῦσαι καιριώτερον, τὸ ἐξαίρετόν ἐστι τῆς τοῦ Πηλέως εὐδαιμονίας, καθὸ ὑπερέσχε Πριάμου. ἄλλως γὰρ μείζων Πηλέως ὁ Πρίαμος, εἴ περ ὁ μὲν Μυρμιδόνεσσιν ἀνάσσει, Πρίαμος δὲ εὐρυκρείων φαίνεται, ἀφ᾽ ὧν αὐτὸς εἶπεν ἐνταῦθα ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ Πηλεῖ μὲν κακὸν, ὅτι μὴ πολλοὺς ἔσχε παῖδας, Πριάμῳ δὲ τοσοῦτοι ἐγένοντο. εἰ δὲ καὶ ἡ Θέτις ἑπτὰ παῖδας ἔτεκε τῷ Πηλεῖ, οὓς ἐσπόδησε κατὰ τὸν Λυκόφρονα Φέψαλος, ἀλλ᾽ ἐκείνους οὐδὲ εἶδε τάχα που ἥλιος. εἰ δὲ καὶ κατὰ τὸν μῦθον ἀφῆκε τὸν Πηλέα ἡ Θέτις ἀχθομένη συνοικεῖν θνητῷ, ἢ κατὰ τὸν κωμικὸν, ὅτι περ οὐκ ἦν ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι τὴν νύκτα παννυχίζειν, ἄλλο τοῦτο λυγρὸν τῷ Πηλεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ, θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν, ὅ ἐστιν ἔθεντο, καθὰ εἴρηται, δηλοῖ μὴ φύσει δοθῆναι τοιαύτην γυναῖκα τῷ Πηλεῖ ὡς οἷα θείῳ, ἀλλὰ θέσει, ἤγουν θετὴν, καὶ οἷον εἰπεῖν ποιητὴν ἤγουν εἰσποίητον. διὸ οὐδὲ παραμεμένηκεν αὐτῷ μέχρι γήρως, ἀλλ᾽ ἔπαθεν ὁ Πηλεὺς ἐπ᾽ αὐτῇ, ὅ περ ἡ προϊστορηθεῖσα Μάρπησσα ἔδεισεν ἐπὶ τῷ Ἀπόλλωνι, εὐλα*βηθεῖσα ὃ δὴ καὶ γέγονε, μὴ γεγηρακυῖαν αὐτὴν ἐκεῖνος ἀφήσει μονάζειν ἀνδρός. ἀλλὰ τὸ μὲν οὕτω περὶ Θέτιδος εἰπεῖν μύθου παίγνιόν ἐστιν. ἄλλως δὲ, θανοῦσα ἡ γυνὴ Θέτις πρὸ ὥρας, ἐσεμνώθη μὲν ἐπωνυμίᾳ Νηρηΐδος, καὶ θαλάσσῃ ἐνοικεῖν ἔλαχε θαλασσία νομισθεῖσα θεὰ κατὰ τὴν Ἰνὼ δήπουθεν· οὐκ ἀφαιρεῖται δὲ τὸν Πηλέα οὐδ᾽ οὕτω τοῦ λυγρὰ παθεῖν. Ἀχιλλεὺς μέντοι μόνης τῆς τῶν γονέων συνοικήσεως μνησθεὶς πρὸς ῥῆμα, τὰ λοιπὰ ἐνέφηνε δεξιῶς διὰ τοῦ μὴ ἐν τοῖς τοῦ Πηλέως μεγάροις παίδων γενέσθαι γονὴν κρειόντων, ἤγουν κοινῶς μὲν εἰπεῖν, βασιλευόντων, κατὰ δέ τινας, κρατούντων τῷ πλήθει, ὅ ἐστι πολλῶν. Ἀττικῆς δὲ φράσεως πάνυ συνήθους τὸ, γονὴ γένετο. (Vers. 540.) Παναώριον δὲ ἢ τὸν πάντῃ ἄωρον λέγει παρὰ τὴν ὥραν τὸν καιρὸν, διὸ καὶ ἐδασύνετο παρά τισι κατὰ τὴν προπαραλήγουσαν, ἢ παρὰ τὸ τὴν ὤραν τὴν φροντίδα τὸν πάνυ πεφροντισμένον, ἢ ἀνάπαλιν ὡς ἐν ἤθει, τὸν πάνυ δίχα φροντίδος, ὅθεν τινὲς καὶ ἐψίλουν αὐτό. νοῆσαι γὰρ φιλαύτως τὸν πάντῃ ὡραῖον, ὃ δή τινες εἶπον, ὀκνήσοι τις ἄν. τρισύνθετον δὲ ἰδοὺ ὄνομα καὶ ὁ παναώριος, καθὰ καὶ τὸ δυσάμμορος καὶ ὁ πανάποτμος καὶ ἡ δυσαριστοτόκεια, οἵοις οὐ πάντῃ Ὅμηρος ἐφάνη ἐμφιλοχωρῶν. *(Vers. 541.) Τὸ δὲ, γηράσκοντα κομίζω, ἐξ οὗ τὸ γηρωκομεῖν σύγκειται, φιλοπάτορα τὸν Ἀχιλλέα δηλοῖ, αἱρούμενον οὐχ᾽ ἑαυτῷ ζῆν, ἀλλ᾽ ἵνα ἐπιμελοῖτο πατρὸς γέροντος, ὃ δηλοῖ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ καθ᾽ Ἅιδου Ἀχιλλεὺς, αἱρούμενος πτωχικῶς ἄνω γῆς εἶναι διὰ τὸν πατέρα ἢ πᾶσιν νεκύεσσιν ἀνάσσειν. (Vers. 542.) Τὸ δὲ, σὲ κήδων καὶ σὰ τέκνα, διττόν τινα ἔχει μυκτῆρα, ἕνα μὲν, ὅτι σὺ μὲν ὁ γέρων ἔφης διστάζων ὡς τὸν Πηλέα τείρουσί που οἱ περίοικοι, ἐγὼ δέ σε κήδω κατὰ τὸ ὁμολογούμενον, ἕτερον δὲ, ὅτι σὺ μὲν ἔφης πολλὰ τέκνα σχεῖν· τί δέ σοι τῶν πολλῶν ὄφελος, εἴ περ ὁ εἷς ἐγὼ κήδω καὶ σὲ καὶ αὐτά; ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου κήδειν καὶ ἀκηδέες ἀνωτέρω εἴρηνται, οὓς οὐκ ἔστι κήδειν ἢ κήδεα ἔχειν. (Vers. 544.) Ἐν δὲ τῷ μέγαν εἶναι τὸν Πρίαμον περὶ τόπον ὅσον Λέσβος ἐντὸς εἴργει καὶ Φρυγία καθ᾽ ὕπερθεν καὶ Ἑλλήσποντος περιορισμὸς κεῖται ἱστορικὸς τῆς Πριάμου ἀρχῆς, ἣν περιώριζεν ἐκ μεσημβρίας μὲν Λέσβος, Φρυγία δὲ ἐξ ἀνατολῆς, ἐκ δὲ ἄρκτων Ἑλλήσποντος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν ὑπὸ τῷ Πριάμῳ χώραν κατὰ τὴν τοῦ γεωγράφου ἐν τρισκαιδεκάτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ παρατήρησιν εἰς ἐννέα δυναστείας διαιροῦσιν οἱ παλαιοὶ, ἐξ Ὁμήρου ὁρμώμενοι, ὧν δυναστειῶν ὁ Πρίαμος ἦρχε, φησὶν, ὡς δηλοῖ τὸ, καὶ σὲ γέρον τὸ πρὶν ἀ*κούομεν, καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων. ὑπ᾽ αὐτῷ γάρ, φησιν, ἦν καὶ ἡ τοῦ Μύνητος πόλις ἡ Λυρνησσὸς, καὶ ἡ ὑπόπλακος Θήβη. Τρωικὴ δὲ ἡ καὶ τῶν 1503
Λελέγων, ἧς, ὡς προϊστόρηται, ὁ Ἄλτης ἦρχε, Τρῶές τε καὶ οἱ ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ Δάρδανοι, καὶ οἱ ὑπὸ τῷ Πανδάρῳ δὲ Λύκιοι, καὶ οἱ μεταξὺ Αἰσήπου καὶ Ἀβύδου, καὶ οἱ Περκώσιοι, ὥστε κατὰ τὸν γεωγράφον καὶ τοὺς κατ᾽ αὐτὸν ἀριδήλως εὐρυκρείων καὶ ὁ Πρίαμος φαίνεται. Μάκαρος δὲ ἕδος ἡ Λέσβος

νῆσος, περὶ ἣν καὶ ἡ Μιτυλήνη, ὡς Μάκαρ'ς τινος ἐκεῖ βασιλεύσαντος, καθὰ καὶ ἡ Λεύκοφρυς Τέ-
νου ἕδος, ὅθεν εἰς Τένεδον σύγκειται. (Vers. 545.) *Τὸ δὲ καθύπερθεν ἀντὶ τοῦ ἡ ἐξ ἀνατολῆς. ἔστι*
γὰρ καὶ ἄλλη Φρυγία ἡ ἀμπελόεσσα ἡ παρὰ Σαγγαρίῳ. (Vers. 549.) *Ἀλίαστον δὲ ὀδύρεσθαί ἐστι τὸ*
ἀεὶ καὶ ἀχωρίστως, ὡς μὴ ἔχειν λιασθῆναι, ὅ ἐστιν ἐκκλῖναι, τὸν ὀδυρμόν. (Vers. 551.) *Τὸ δὲ, οὐδέ*
μιν ἀνστήσεις, ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ ποιητὴς ἐπὶ Ἑκάβης ἄλλως μεταχειρισάμενος οὕτω σχηματίζει τὸ νόημα,
ὡς ἐποίει μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τάδε διὰ Πάτροκλον, ἀνέστησε δέ μιν οὐδ' ὥς. Σοφοκλῆς δὲ, τὸ τοῦ Ἀχιλ-
λέως μιμούμενος, φησίν· οὐδέ μιν ἐξ Ἀΐδου παγκοίνου λίμνης ἀναστήσεις. Τὸ δὲ, πρὶν καὶ κακὸν
ἄλλο πάθῃς, ἀπειλήν τινα παραῤῥιπτεῖ τῶν μενόντων πολλῶν κακῶν τὸν γέροντα, οἷς μὴ φθάσας
**ἐνδιατρῖψαι ὁ ποιητὴς γραφικῶς ὅμως ἄλλως προαναφωνεῖ αὐτά.* (Vers. 553.) *Ὅτι ὁ παραιτού-*
μενος ἀνάπαυσιν, ὅτε φίλος κακουχεῖται, εἴποι ἂν κατὰ Πρίαμον τὸ, μή μέ πω ἐς θρόνον ἷζε, διο-
τρεφὲς, ὄφρα κεν ὁ δεῖνα κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής. (Vers. 555.) *Ὁ δὲ ἐπί τινι παραχωρήσει δῶρα*
ξένῳ τινὶ εὐγνωμόνως διδοὺς ἐρεῖ ἂν ὁμοίως τὸ, σὺ δὲ δέξαι ἄποινα πολλὰ, τά τοι φέρομαι ἢ φέρομεν. σὺ
δὲ τῶν δ' ἀπόναιο καὶ ἔλθοις σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτος ἢ πρῶτον ἔασας. (Vers. 557.) *Ἐν-*
*ταῦθα δὲ ὅρα ὅτι τε τὸ *ἔασας ἔλλειψιν ἔχει μυστικωτέραν, οὐκ ἔχει γὰρ αὐθωρὸν ἐντελῶς φράσαι, τί*
ἔασεν ὁ Ἀχιλλεὺς, μὴ καὶ λυπήσῃ ἐκεῖνον ἴσως, εἰπὼν, ὅτι με εἴασας λαλῆσαι, ἢ ζῆν ἢ πελάσαι σοι,
*μή ποτε ὁ ἥρως δόξας εἰς ἀγριότητα ὠνειδίσθαι βλάψῃ τὸν γέροντα, καὶ ὅτι ἀκηδῆ ἔφη οὐ *τὸν* 1365
ἀβλαβῆ, ὡς πρὸ βραχέων ἐφράσθη, ἀλλὰ τὸν ἀκήδεστον καὶ οὗ περ οὐδεὶς κήδεται. ὁμώνυμος γὰρ καὶ
ἡ τοιαύτη λέξις· καὶ ὅτι ἅ περ εἶπεν ἀπερείσια ἄποινα, πολλὰ λέγει, ἑρμηνεύων ἐκείνην τὴν λέξιν, ὡς
καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ, πολλὰ δ' ἔδωκας· καὶ ὅτι τὸ φέρω παθητικῶς φησὶ φέρομαι, ὡς διφορουμένου
καὶ τούτου τοῦ ῥήματος· καὶ ὅτι δὶς εἶπε τὸ, σὺ δὲ, οὐκ αἰδεσθεὶς τὴν ἐν σχεδιασμῷ ταὐτολογίαν. ἡ δὲ
*εὐχὴ τοῦ ἀπόνασθαι τῶν δώρων τὸν Ἀχιλλέα καθ' ὁμοιότητα *τοῦ Χρύσου πεποίηται, ὃς καὶ αὐτὸς*
δεόντως τοῖς πολεμίοις ηὔχετο, καὶ οὐ κολακεύει μόνον ἡ τοῦ Πριάμου εὐχὴ, ἀλλὰ καὶ δυσχέρειαν
1504 *ἐμφαίνει πράγματος. ὡς γὰρ ἐκεῖ τὸ εὖ οἴκαδ' ἱκέσθαι τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Χρύσης ηὔξατο, οἷα εἰδὼς, ὡς*
εἰκὸς, ἃ μετὰ Τροίας ἅλωσιν πείσονται, οὕτω καὶ Πρίαμος, μαθὼν ἴσως μαντικῶς ὡς ὁ νεκροπέρνας
Ἀχιλλεὺς ὕστερον πεσὼν οὐκ ἄλλως ἐκ τῶν πολεμίων λυθήσεται, ἀλλὰ τὸν ἀντίποινον, καθά τις ἔφη,
χρυσὸν ἐκχέας ἶσον, εὔχεται τῶν ἄρτι δώρων ἀπόνασθαι τὸν Ἀχιλλέα. (Vers. 553.) *Ὅτι δὲ θρόνος,*
*οὗ καὶ *ἐνταῦθα ὁ Πρίαμος μέμνηται, καὶ ἡ λοιπὴ δὲ ἅπασα κοινὴ χρῆσις ὁμωνυμίᾳ ὑπέπεσε, δηλοῖ*
ὁ δειπνοσοφιστὴς, ἱστορήσας ὡς καὶ εἶδός τι ἄρτου ὁ θρόνος. (Vers. 560.) *Ὅτι ἐν τῷ, τὸν δ' ἄρ*
ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη Ἀχιλλεὺς, μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον, νοέω δὲ καὶ αὐτὸς Ἕκτορά τοι λῦσαι·
Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε μήτηρ, καὶ ὀξὺς ἐλέγχεται εἰς θυμὸν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς οὐδὲν δέον χολωθεὶς
κατὰ Πριάμου· δριμὺ γὰρ φανερῶς εἶπεν ὁ γέρων οὐδέν· καὶ ἀληθὴς δὲ φαίνεται· οὐ γὰρ πρὸς χάριν
*κενὴν ὡς ἐλεῶν, ἀλλ' ὡς Διόθεν κελευ*θεὶς λύσειν φησὶ τὸν Ἕκτορα. τοῦτο δὲ καί τι βάρους ἔχει.*
παραλαλεῖ γὰρ ὡς, εἰ μὴ ἐδεδίει θεὸν, οὐκ ἂν ἀπέλυσε τὸν τοῦ Πατρόκλου φονέα. καὶ ἄλλως δὲ παρα-
μυθεῖται τὸν γέροντα, ὡς θεοφιλοῦς ὄντος καὶ τοῦ Ἕκτορος. παύει δὲ πάνυ δεξιῶς καὶ τὰ ἐφεξῆς τοῦ
Πριάμου, οἷον μὴ καὶ πλεῖόν τι ῥητορεύσῃ, μὴ καὶ τραχυνθείη κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως, μὴ καὶ κωκύσῃ
ἐπὶ τῷ νεκρῷ, καὶ μακρολογήσῃ ἐπ' ἐκείνῳ, καὶ ἅμα, ἵνα καὶ τρέσας τάχιον ἀναχωρήσῃ ἐς Τροίαν.
Ἔστι δὲ ὡς μάλιστα τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ θυμὸς διὰ τὴν τοῦ Πατρόκλου τε ἀνάμνησιν καὶ τὴν εὐθὺς ἐπ'
ἐκείνῳ λύπην, καὶ διὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἕκτορος λόγους. διὸ ὑποκαταβὰς καὶ διασαφῶν τὸ, μή μ' ἐρέ-
θιζε γέρον, φησί· μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς, μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν
ἐάσω, καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμὰς, ἤγουν ἀλιτρὸς καὶ ὡς οἷον ἀλιτήριος γένωμαι
ἁμαρτὼν διὰ σὲ εἰς Διὸς ἱκεσίου ἐντολάς. δοκεῖ τοίνυν ὁ Ἀχιλλεὺς Ἡρακλέος τι ὄζειν, ὃς οὐ διὰ δά-
κρυον, ἀλλὰ διὰ γέλωτα ἱστόρηται ἀνελεῖν τινὰ, καὶ οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ Λίνῳ, μεμψαμένῳ αὐτὸν ἐπὶ
*μουσικῷ κρούματι, ἀποτῖσαι ἀγαθὰ δίδακτρα. ἰδοὺ γὰρ καὶ ὁ ἥρως οὗτος εἰς οὐδὲν *δέον παρὰ βραχὺ*
ἔρχεται τοῦ εἰς ἱκέτην ἐφάμαρτος ἐκβῆναι, εἶτα λέγει καὶ λόγον γνωριμότητος καὶ θεοφιλείας τὸ, καὶ
δέ σε γινώσκω φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις ὅττι θεός σ' ἦγαγεν. εἶτα φράζει ἀσφαλῆ φυλακὴν στρατοπέδου
ἐν τῷ, οὐ γάρ κεν τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν οὐδὲ μάλ' ἡβῶν ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι.

(Vers. 566.) Τὸ δὲ ἑξῆς οἴκου φράζει ἀσφάλειαν, τὸ, οὐδέ κ' ὀχῆας ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων. ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ τριχῶς λέγονται οἱ τοῦ φυλάσσειν. φυλακτῆρές τε γὰρ, ὡς πρὸ ὀλίγων, καὶ φύλακες κοινῶς, καὶ ποιητικῶς φύλακοι, οὓς Ἀρίσταρχος λέγεται οὐ βαρυτόνως φυλάκους προφέρειν, ἀλλ' ὀξυτόνως, καὶ κανόνα παράγειν, ὡς τὰ εἰς κος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς παραληγόμενα, τῷ α ἐπιθετικὰ ὄντα, ὀξύνονται· μαλακὸς, παρδακὸς, φαρμακὸς, ἀνακός· ὅθεν καὶ τὸ ἀνακοῖν Διοσκούροιν. καὶ οὕτω μὲν κατὰ Ἀρίσταρχον. ἄλλως δὲ τὸ βαρυτονεῖσθαι τὴν λέξιν πιθανὸν ἐκ τοῦ φύλαξ φύλακος, ἐξ οὗ ὁ φύλακος, ἀναδραμούσης εἰς εὐθεῖαν τῆς γενικῆς. (Vers. 567.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, οὐ μετοχλίσει τοὺς ὀχέας τῶν θυρῶν, ἀντὶ τοῦ οὐ μετακινήσει. ἀπὸ γὰρ τοιαύτης στερήσεως καὶ τοῦ ὀχλίζειν ῥήματος γίνεται μοχλὸς ὁ μὴ ὀχλιζόμενος ἤγουν οὐ μετακινούμενος, ἐκθλιβέντος τοῦ η. *(Vers. 569.) Ἰστέον δὲ καὶ ὡς ἀγρίου ἤθους παρῳδηθὲν τὸ, μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν, ὡς εἴρηται, ὀρίνῃς, μή τόδε τι ποιήσας θεοῦ ἀλίτωμαι ἐφετμάς. (Vers. 570.) Ὅρα δὲ καὶ ὅπως αἰδοῖος ὁ ἱκέτης διὰ τὸν ἱκέσιον Δία, εἰς ὃν ὁ ἁμαρτὼν εἰς θεοῦ ἐφετμὰς ἤλιτε. (Vers. 569.) Τὸ δὲ, οὐδ' αὐτὸν ἐάσω, εἴρηται πρὸς τὸ, ἐπεί με πρῶτος ἔασας. οἱονεὶ γὰρ λέγει ὡς, εἰ καὶ εἴασά σε ζῆν δηλαδὴ, ὡς προείρηται, ἀλλ' οὐκ ἔτι ἐάσω. Τὸ δὲ, οὐδ' αὐτὸν, ὡς πρὸς τὸν Ἕκτορα τείνεται. οὐ γὰρ μόνον οὐ δώσω ἐκεῖνον, ἀλλ' οὐδὲ σὲ αὐτὸν ἐάσω. εὐφήμως δὲ τὸ ἐάσω εἶπε, χεῖρόν τι ὡς εἰκὸς εἰπεῖν βουλόμενος, ὅ πέρ ἐστι τὸ κτεῖναι τὸν γέροντα, ὡς ἑξῆς ῥηθήσεται. καὶ Ἑρμῆς δὲ προϊὼν τῇ λέξει ταύτῃ χρᾶται ὡς καιρίᾳ ἐν τῷ, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς. Σημείωσαι δὲ ὅτι Ἀριστοτέλης, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, ἀνώμαλον εἶναι τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἦθος συνάγει, ὃς τὰ πρῶτα μειλιχίοις δεξιωσάμενος τὸν ἱκέτην Πρίαμον, εἶτα λεοντωθεὶς οἷον, ὡς δηλοῖ τὸ, λέων ὣς ἆλτο θύραζε, διὸ καὶ νῦν ἔδεισεν ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ, ἀγριοῦται καὶ ἀπειλεῖται τὰ προῤῥηθέντα. καὶ δοκεῖ μὲν ἐπίτηδες οὕτω ποιεῖν, ὡς ἂν ἐκπλήξῃ τὸν γέροντα καὶ ἀποστήσῃ τοῦ οἴκτου. τὸ δ' ἔστιν οὐ τοιοῦτον. καὶ προϊὼν γὰρ ὁ ποιητὴς ὑπολαλεῖ δέος εἶναι, μή ποτε Πρίαμος μὲν ἀχνυμένῃ *κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο παῖδα ἰδὼν, Ἀχιλῆι δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ καὶ ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμὰς, ὅ ἐστιν ἐντολὰς, ἀπὸ τοῦ ἐφίημι τὸ ἐντέλλομαι, ὡς τὸ, οὔ σοι ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω, ὃ δὴ Πρίαμος ἔφη τῇ Ἑκάβῃ. ὅλως γὰρ ταράσσεται ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα ὡς μάλιστα, εἰ καὶ μόνον ἀκούσοι Ἕκτορος ὄνομα, ὃ δὴ καὶ Φίλιππος λέγεται πάσχειν μετὰ τὴν ἐν μάχῃ πήρωσιν θατέρου τοῖν ὀφθαλμοῖν, εἴ που ὀφθαλμοῦ ὄνομα λαλοῖτο. διὸ οὐδ' ἐμφανίζει αὐτῷ τὸν υἱὸν, μὴ καὶ ὁ ἐπὶ τῷ νεκρῷ οἶκτος τοῦ πατρὸς ἀναζωπυρήσῃ χόλον τῷ Ἀχιλ-
1366 λεῖ, ἅμα δὲ ἠοῖ φαινομένῃ λύσεσθαι αὐτὸν λέγει. *συνάγεται δὲ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἄστατον καὶ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ καὶ ἐν ταῖς λιταῖς. ἡ δὲ τοῦ λέοντος παραβολὴ ἐστένωται, ὅτι μὴ ἔχει ἐνέργειαν λέοντος εὑρεῖν τοιούτῳ πράγματι πρέπουσαν, ἀλλὰ μόνην τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ὁρμὴν εἰκάζει ἁπλῶς κινήσει λέοντος ἀπρακτοῦντος, οὗ καθ' ὁμοιότητα ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐν οἷς οἰκτίζεται, φρικτὸς φαίνεται. (Vers. 574.) Ὅτι πεπαιδευμένως ἅμα καὶ βιωτικῶς ἐπιμελούμενοι τῶν τοῦ Πριάμου οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀχιλλέα, ἤγουν ἥρως Αὐτομέδων καὶ Ἄλκιμος οἱ προῤῥηθέντες, ὑπὸ ζυγόφιν λῦον ἵππους ἡμιόνους τε, καὶ τὸν κήρυκα Ἰδαῖον εἰσαγόντες ἐπὶ δίφρου ἐκάθισαν εὐξέστου. (Vers. 577.) Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ μετὰ τοῦ Πριάμου κήρυκι κύριον μὲν ὄνομα τὸ Ἰδαῖος, ἐκ Τρωϊκοῦ ὄρους τῆς Ἴδης ληφθὲν, ἐπίθετα δὲ τό τε καλήτωρ, οἷον, ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος, ὡς ἐκ τοῦ καλῶ καλήσω, ἐξ οὗ καὶ κύριόν που ἦν τὸ Καλήσιος, καὶ τὸ ἀστυβοώτης παρὰ τὸ κατὰ ἄστυ βοᾶν, ὥς περ καὶ ἀπὸ 1505
τοῦ ἠπύειν, ὃ δηλοῖ τὸ φωνεῖν, ἠπύτα κῆρυξ που ὁ φωνητικός. ἐνδείκνυται δὲ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς εὐπορεῖν ὀνομάτων τοῖς κήρυξιν, εἰ βούλοιτο. (Vers. 581.) Ὅτι πυκά*σαι κυρίως μὲν τὸ πυκνῶσαι, ἄλλως δὲ καὶ τὸ σκεπάσαι, ὅ ἐστι καλύψαι. φησὶ γοῦν δύο φάρεα καὶ εὔνητον, ὅ ἐστιν εὔνητον, εὔκλωστον. χιτῶνα καταλιπεῖν ἔξω τοὺς Ἀχιλλέως ἑταίρους κελεύσει ἐκείνου δηλαδὴ κατὰ τὸ σιωπώμενον, ὄφρα νέκυν πυκάσας δώῃ τῷ Πριάμῳ οἴκονδε φέρεσθαι. Λούουσι δὲ καὶ δμωαὶ τὸν Ἕκτορα, οὐ λόγῳ κηδεμονίας, ἀλλ' ἵνα μὴ, ὡς ἐῤῥέθη, ὁ γέρων ἰδὼν, καὶ χολωθεὶς, ὀρίνῃ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἦτορ, καὶ πάθοι τι κακόν. Ἐνταῦθα δὲ κεῖται κυριολεκτικῶς καὶ ἐκκαλέσαι τὸ ἔξω καλέσαι. φησὶ γάρ· δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ' ἀμφί τ' ἀλεῖψαι, νόμῳ δηλαδὴ τῶν ἐν ζωῇ λουομένων. Λιβάνιος δὲ τὸ τοιοῦτον ἐκκαλέσαι παθητικῶς εἶπεν ἐν τῷ, καὶ τῶν πτερῶν ἐξεκαλεῖτο, ἤγουν ἔξω τῆς σαρκὸς

*ἔῤῥιπεν, ὁ κολοιος δηλονότι, ὁπόσα οἱ ὥραν οὐκ ἔφερεν. ἄλλως δὲ κοινότερον ἐκκαλεῖσθαι τί ἐστιν,
οἴδασιν οἱ περὶ τὰς δίκας. ἐκεῖνο δὲ καὶ ἀσυνθέτως καλεῖσθαι λέγεται, οἷον, καλοῦμαι τὸν δεῖνα,
ἤγουν ἐκκαλοῦμαι εἰς ἕτερον.* (Vers. 587.) *Ὅτι ἐπεὶ τὸν τοῦ Ἕκτορος νεκρὸν Ἀχιλλέως κε*λεύσαντος
δμωαὶ λοῦσαν καὶ, ὡς ἐῤῥέθη, χρίσαν ἐλαίῳ, ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα, αὐτὸς
τόν γ' Ἀχιλλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας, ἀνατλας τοῦτό γε κατά τινα τρόπον ὁσίας διὰ τὰ ἐπὶ τῷ
νεκρῷ δῶρα. Καὶ ὅρα οἷόν τι χρῆμα ἡ δωροληψία, πραΰνουσα καὶ τοὺς ἐχθίστους. ἴσως δὲ καὶ διὰ
τὸ ἀνεμέσητον καὶ δέει τῶν καταχθονίων οὕτω καθυπουργεῖ Ἀχιλλεὺς, ἀφοσιούμενος οἷον δούλευμά τι
τῷ νεκρῷ. ἄλλως γὰρ οἱ ἑταῖροι ἐκείνου τὸ πλεῖον ἔδρασαν. φησὶ γάρ· σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ'
ἀπή*νην. πέφρασται δὲ ἐΰξέστη ἀπήνη ὡς ἡ ἀσβέστη φλόξ.* (Vers. 589.) *Ὅρα δὲ τὸ, αὐτὸς Ἀχιλλεὺς,
ὃ δηλοῖ καινόν τι δοκεῖν, εἰ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἕκτορος ὁ Ἀχιλλεὺς τημελεῖ. Τὸ δὲ, λεχέων ἐπέθηκεν,
ἤγουν ἐπάνω ἔθετο, οἱ μεθ' Ὅμηρον ἄλλως ἂν συντάξαιεν, ἤγουν λεχέεσιν ἐπέθοντο.* (Vers. 591.)
*Ὅτι θρηνῶδες τὸ, ᾤμωξέν τ' ἄρ ἔπειτα φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον. Καὶ σημείωσαι ὅτι ὀνομαίνειν μὲν,
τὸ πρὸς ὄνομα καλεῖν. ἐπάγει οὖν, μή μοι Πάτροκλε καὶ ἑξῆς. Τὸ δὲ ἐξονομάζειν ἑτεροῖον ἐστὶν, ὡς
πολλαχοῦ πέφανται. Ὅτι ὁ παραιτούμενος Νέμεσιν ἐφ' οἷς *οἰκτίζεται νεκρὸν ἐχθροῦ φίλου τεθνεῶτος,
ἐρεῖ ἂν κατὰ τὸν Ἀχιλλέα μικρὸν παρῳδήσας, μή μοι, ὦ δεῖνα σκυδμαινέμεν, αἴ κε πύθηαι εἰν Ἄϊδός
1506 περ ἐὼν, ὅτι ἐσπεισάμην τῷ δεῖνι. εἰ δὲ καὶ δῶρα ἔλαβεν, ἁρμόττει καὶ τὸ ἑξῆς· ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα
δῶκεν ἄποινα, σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικε.* (Vers. 594.) *Καὶ ὅρα ὅτι, ἅ περ
εἶπεν ἀπερείσια καὶ πολλὰ, νῦν οὐχὶ ἀεικέα, δηλονότι δὲ ἐοικότα φησὶν, ἅπαξ μὲν φθάσας μετρῆσαι
τὰ δῶρα, ταῦτα δὲ ὡς πρὸς εἰδότας ἀορίστως δηλῶν. καινὸν δὲ οὐδὲν, εἰ καὶ τῷ φιλτάτῳ Πατρό-
*κλῳ τῶν δώρων Ἀχιλλεὺς ἀποδάσεται, ὁ καὶ τῷ ἐχθίστῳ Ἕκτορι παραχωρήσας τινῶν χάριν
τιμῆς, ὡς προείρηται.* (Vers. 595.) *Τὸ δὲ ἀποδάσομαι τὸν ἀπόδασμον παράγει, ὥς περ τὸν δασμὸν
τὸ δάσασθαι.* (Vers. 598.) *Ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Ἕκτορος ἐπιμέλειαν Πρίαμον μὲν ἐς θρόνον ἵζει Ἀχιλ-
λεὺς, τὸν κήρυκα δὲ ἐπὶ ἤδη δίφρου ἐκάθισαν οἱ τοῦ Ἀχιλλέως ἑταῖροι, αὐτὸς δὲ ἕζετο ἐν κλισμῷ πο-
λυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη, τοίχου τοῦ ἑτέρου, ἤγουν ἀντικρὺ κατὰ τὸν ἕτερον τοῖχον.* (Vers. 597.)
*Καὶ ὅρα ταὐτότητα ὡς ἐν πολυωνυμίᾳ, θρόνου, δίφρου, καὶ κλισμοῦ. ε*ξαίρετον δὲ τῷ τοῦ Ἀχιλ-
λέως θρόνῳ τὸ κατὰ γλυφὴν ἢ γραφὴν πολυδαίδαλον. ὅτι δὲ καὶ θρόνος λέγεται ὁ κλισμὸς, αὐτὸς
ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα δηλοῖ. πρὸ ὀλίγων μὲν γὰρ ἔφη ὡς ἀπὸ θρόνου ὦρτο Ἀχιλλεύς· ἐνταῦθα δὲ, ὅτι
ἕζετο ἐν κλισμῷ, ἔνθεν ἀνέστη.* (Vers. 601.) *Ὅτι κἀνταῦθα τὸ ἄγειν ἐπὶ νεκροῦ τοῦ Ἕκτορος ἐν τῷ,
ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· ἐρεῖ δὲ καὶ προϊὼν, Ἴλιον εἰσαγαγὼν, καὶ, ἡμίονοι νέκυν ἄγων, καὶ, ξύμβλητο
νεκρὸν ἄγοντι, καὶ, ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε, καὶ, εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα. φθάσας δὲ τὴν λέξιν
καὶ ἐπὶ ζῶντος εἶπεν ἐν τῷ, ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα. ἔστι δὲ τοῦτο μὲν δηλοῦν εἴσοδον τοῦ κη*ρυκος, 1367
ἐκεῖνα δὲ φορὰν τοῦ νεκροῦ.* (Vers. 599.) *Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπιδεικνύμενος Ἀχιλλεὺς κἀνταῦθα πολυπει-
ρίαν ῥητορικὴν, ἣν ὡς εἰκὸς ἀπώνατο καὶ Φοίνικος, ὃς αὐτῷ οὐ μόνον ἔργων πρηκτὴρ ἕπεται ἀλλὰ
καὶ μύθου ῥητὴρ, ὥς που δεδήλωται, φθάσας μὲν φιλοσοφώτερον τὸν γέροντα τοῦ πενθεῖν ἀνεκτή-
σατο, ἐνταῦθα δὲ, ὀτρύνων αὐτὸν φαγεῖν, ἐξ ἱστορίας πειρᾶται πείθειν ὡς ἐν λόγῳ καὶ τοῦτο παραμυ-
θητικῷ, ἐπεξεργαζόμενος τὸ ἱστορικὸν σιωπῶντι τῷ γέροντι, ὡς ἢ ἀγνοοῦντι τυχὸν, ἢ καὶ ὡς εἰκὸς ὑπο-
κρινομένῳ τὴν ἄγνοιαν πρὸς χάριν Ἀχιλλέως καὶ μείλιγμα. ἔστι δὲ ὃ λέγει τοιοῦτον· υἱὸς μὲν δή τοι λέλυ-
ται, γέρον, ὡς ἐκέλευες· κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ' ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι ὄψεαι αὐτὸς ἄγων, ὡς ἐῤῥέθη·
νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου· καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου, τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγά-
ροισιν ὄλοντο, ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώωντες· τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
χωόμενος Νιόβῃ· τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρήῳ· φῆ δοιὼ τεκέειν·
ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς· τὼ δ' ἄρα, καὶ δοιώ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν· οἱ *μὲν ἄρ ἐννῆ-
μαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων. τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ
θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες. ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατο, ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα. μέχρι τούτου ἡ ἱστορία.
εἶτα* (Vers. 614.) *ἐπιπλέκει καὶ μῦθον, λέγων, ὅτι νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
ὃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς νυμφάων, αἵ τ' ἀμφ' Ἀχελώϊον*

ἐῤῥώσαντο, ἔνθα, λίθος περ ἐοῦσα, θεῶν ἐκ, κήδεα πέσσει. εἶτα (Vers. 618.) ἐπάγει τὴν ἀξίωσιν μετὰ καὶ ἐπαίνου, ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ νῶϊ, τουτέστιν ἡμεῖς, μεδώμεθα, δῖε γεραιὲ, σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίησθα Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται, εἴ γε δηλαδὴ δι᾽ αὐτὸν καὶ οὕτω κατετόλμησας καὶ τοσαῦτα λύτρα δέδωκας, καὶ ὧδε παρ᾽ ἡμῖν τοῖς ἐχθίστοις πενθεῖς. (Vers. 614.) Ὅρα δὲ ὅτι οὐδ᾽ ἐνταῦθα κλαίειν ἀφίησιν ἄρτι τὸν Πρίαμον ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ τὰ προειρημένα, καὶ ὅτι τὴν μυθικὴν εἴτε ἀφέλειαν, εἴτε γλυκύτητα καλοῖς, ὁ ποιητὴς ἐκόσμησε σχήμασιν, ἤγουν παρίσοις, τρισὶ μὲν κατὰ πτῶσιν δοτικὴν, πέτρῃσιν, οὔρεσιν, οἰοπόλοισιν, δυσὶ δὲ κατὰ γενικὴν, θεάων, νυμφάων, ἔτι δὲ καὶ ἐπαναφορᾷ τῇ κατὰ πρόθεσιν, ἐν πέτραις, ἐν ὄρεσιν, ἐν Σιπύλῳ. (Vers. 602.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Νιόβην οἱ μὲν Ταντάλου, οἱ δὲ Πέλο*πος κατάγουσι, καὶ γυναῖκα δὲ τινὲς μὲν Ζήθου φασὶν, οἱ δὲ Ἀμφίονος, ἕτεροι δὲ Ἀλαλκομενέως. καὶ ἡ συμφορὰ δὲ αὐτῆς κατὰ μέν τινας ἐν Λυδίᾳ, κατὰ δέ τινας ἐν Θήβαις γενέσθαι λέγεται. Σοφοκλῆς δὲ τοὺς μὲν παῖδας αὐτῇ ἐν Θήβαις ἀπολέσθαι φησὶν, αὐτὴν δὲ εἰς Λυδίαν ἐλθεῖν. ὁ δὲ τῶν παίδων αὐτῇ ἀριθμὸς Ὁμήρῳ μὲν κατὰ ἑξάδα μετρεῖται θυγατέρων καὶ ἑξάδα υἱῶν, προτεθεισῶν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν θηλειῶν, ἢ ἁπλοϊκῶς, ὡς Ὁμήρῳ ἔδοξεν, ἢ καὶ συνδιατιθεμένης τῆς ποιήσεως, ἐπεὶ προσπαθέστερον ἡ μήτηρ εἶχεν αὐταῖς. Εὐριπίδης δὲ θυγατέρας ἑπτὰ Νιόβης ἱστορεῖ. τῶν δὲ ἔτι νεωτέρων οἱ μὲν ιδ´ τοὺς παῖδας εἶπον, οἱ δὲ εἴκοσι. δοκεῖ δὲ ὁ τῶν παίδων τῆς Νιόβης θάνατος ἐξ αἰτίας λοιμώδους γενέσθαι, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ αἰφνιδίου πάθους τινὸς, ὅθεν Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι ἀνάπτεται, οἳ τοῦ τοιούτου θανάτου εἰσὶν αἴτιοι, τόξοις λεγόμενοι βάλλειν τοὺς οὕτω θνήσκοντας. φησὶν οὖν καὶ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ ὀξέων, ὅτι τοὺς ὑπὸ ὀρθοπνοίας καὶ κυνάγχης ἀπολλυμένους ᾤοντο βλητοὺς εἶναι, διὰ τὸ αἴφνης δηλαδὴ καὶ μετ᾽ ὀδύνης τελευτᾶν. τροπικῶς δὲ ὥς περ Ἀπόλλωνος τόξα, οὕτω καὶ Ἀρτέμιδος αἱ λοιμώδεις βολαί. δίδωσι δὲ ἡ τροπὴ καὶ τῷ ἔρωτι τόξον. ἡ *δ᾽ αὐτὴ καὶ τὸν εἰς μέθην οἶνον τόξα καλεῖ κωμικώτερον ἐν τῷ, ἀέξονται φρένας ἀμπελίνοις τόξοισι δαμέντες. (Vers. 603.) Ἐνταῦθα δὲ παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ κεῖσθαι διηγηματικὴν ἀναστροφήν. εἰπὼν γάρ, φασι, δώδεκα παῖδας ἐν μεγάροις ὀλωλέναι τῇ Νιόβῃ, τότε δὴ ἐπάγει τὸ φύσει πρῶτον, ἤγουν τὴν προηγησαμένην τοῦ ὀλέθρου αἰτίαν, τὸ, ὅτι ἰσάσκετο τῇ Λητοῖ. παρασημαίνονται δὲ οἱ αὐτοὶ καὶ ὅτι οὐχ᾽ ἧττον τὸ τῆς Νιόβης πάθος τοῦ κατὰ τὸν Πρίαμον. εἰ γὰρ καὶ πλείους αὐτῷ παῖδες ὤλοντο, ἀλλὰ Νιόβη μὲν πάντων ἅμα ἐστέρητο, καὶ ἄθρουν αὐτῇ τὸ κακὸν, ὁ δὲ οὐχ᾽ οὕτως. (Vers. 605.) Ὅρα δὲ ὅτι τε τὸ, Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ᾽ ἀργυρέοιο βιοῖο, καὶ τὸ, Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ἥνωταί πως κατὰ νοῦν· ἐκ βιοῦ γὰρ ἰοὶ χέονται· καὶ ὅτι πάνυ συντόμως ἡρμήνευσε, κατὰ τί 1507
παρεξισοῦτο τῇ Λητοῖ ἡ Νιόβη, λέγων· ἔφη δύο τεκεῖν, ἡ δὲ γείνατο πολλούς. τοῦτο δὲ καινότερον ἐσχημάτισται. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν, ἔφη τὴν Λητὼ μὲν δύο τεκεῖν, αὐτὴν δὲ πολλοὺς, ἤλλαξε τὸ σχῆμα. (Vers. 609.) Τὸ δὲ, οἱ δὲ καὶ δύο ὄντες πάντας ἀπώλεσαν, ὅμοιόν ἐστι τοῖς κατὰ τὸν Ἀχιλλέα. καὶ αὐτὸς γὰρ εἷς ὢν τῇ Θέτιδι τοὺς τῷ Πριάμῳ πολλοὺς ἀνῄρει, καθὰ καὶ τοὺς τῆς Νιόβης Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις. (Vers. 610.) Τὸ δὲ ἐννῆμαρ οὐ τῇ ἱστορίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ *τῇ Ὁμηρικῇ προσλογιστέον γνώμῃ. φιληδεῖ γὰρ τῷ τοιούτῳ ἀριθμῷ Ὅμηρος. παραμυθεῖται δὲ τὸν Πρίαμον καὶ τὸ ἐν πολ*λαῖς ἡμέραις ἄταφον τῶν τῆς Νιόβης παίδων, οἷς ὁμοίως καὶ ὁ Ἕκτωρ οὕτω κεῖται. ταῦτα δὲ καὶ τὸν Πρίαμον πλαγίως ὑποσεμνύνει ὡς ἰσασκόμενον θεοῖς, καὶ τὸν Ἕκτορα δὲ, ὡς τοιούτου πατρὸς υἱόν· ἔτι δὲ καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡς ἀνδρισάμενον αὐτὸν ἕνα κατὰ Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν. ἀπολογίαν δὲ αὐτὰ ἔχει καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀτημέλητον ἐπὶ τοσοῦτον κεῖσθαι τὸν Ἕκτορα. εἰ γὰρ ἐπὶ τῆς Νιόβης οὐδεὶς ἦν θάψαι τοὺς ἐκείνης νεκροὺς ἔνθα πολὺ τὸ ὁμόφυλον, πῶς ἂν ἐν ἐχθροῖς κηδεμονίας ὁ πολέμιος Ἕκτωρ ἔτυχεν; ὃν ἔδει καὶ κυσὶ καὶ οἰωνοῖς παραβληθῆναι; Ἐν δὲ τῷ, ἔκειντο ἐν φόνῳ, φόνον φασὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ φονευθέντες ἔκειντο. Τὸ δὲ, λαοὺς δὲ λίθους ἐποίησεν ὁ Ζεὺς, ἀντὶ τοῦ λιθίνους τὰς ψυχὰς ἐκείνους ἀπέδειξε καὶ σκληροὺς καὶ ἀσυμπαθεῖς. ἄτεγκτοι γάρ, φασιν, ἦσαν τῇ Νιόβῃ, ὀργιζόμενοι αὐτῇ, ἐπεὶ διὰ τὴν αὐτῆς ἀσέβειαν μικροῦ δεῖν πάντες ἂν ἀπώλοντο λοιμῷ. ἔχει δέ τι καὶ ἀστεῖον ὁ λόγος, εἴ περ ὁ μῦθος μὲν λαοὺς ἐκ λάων, ὅ ἐστι λίθων, ποιεῖ, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται, ἐνταῦθα δὲ οἱ λαοὶ λίθοι γίνονται. νοητέον δὲ ἐντεῦθεν κατὰ θεραπείαν μυθι*κὴν ὅτι, καθάπερ νῦν οἱ λαοὶ λίθοι ὡς ἀντὶ τοῦ τέγγεσθαι εἰς ἔλεον σκληρυνθέντες εἰς τὸ μὴ ἐλεεῖν, οὕτως ἀνάπαλιν οἱ λίθοι

ἐκεῖ λαοὶ ἐποιήθησαν, ὡς ἐξ ἀγριότητος καὶ τοῦ σκληροὶ οὕτως εἶναι μαλθακισθέντες εἰς τὸ ἥμερον. (Vers. 612.) Τὸ δὲ, θάψαν θεοὶ, τὸ ὑπὸ μειζόνων τινῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ταφῆναι τοὺς νεκροὺς ἐκείνους δηλοῖ. ὁ μὲν γὰρ λαὸς ἐσκληρύνετο, προὔχοντες δέ τινες, οὓς εἰς γένος θεῖον οἱ παλαιοὶ ἀνῆγον, ἔθαψαν ἐκνικήσαντες. (Vers. 613.) Τὸ δὲ, σίτου μνήσατο, δὶς εἶπε, μὴ θελήσας ἀλλάξαι τὴν λεκτικήν. (Vers. 615.) Τὸ δὲ Σίπυλον πόλις ἢ ὄρος Φρύγιον, ὅ περ οἴονταί τινες εἶναι τὸν νῦν λεγόμενον Κουζινᾶν. περὶ τοῦτο τὸ ὄρος Ἀχελῷος εἶναί τις δοκεῖ ποταμὸς, οὗ, φασὶν, ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα μέμνηται, εἰπὼν νύμφας τινὰς, αἵ ἀμφ᾽ Ἀχελῷον ἐῤῥώσαντο, τουτέστιν ἐῤῥωμένως ἐκινήθησαν, ὅ ἐστι κινοῦνται. ὅ περ ἀντίθετόν ἐστι πρὸς τὸ, θεάων ἔμμεναι εὐνὰς, ὅ περ ἐκ τοῦ, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνὰς, παραπέφρασται. εὐνάζονται μὲν γὰρ αἱ νύμφαι αὗται κατὰ τὴν ἐν Σιπύλῳ διατριβὴν, ῥώονται δὲ κατὰ τὸν Ἀχελῷον. καινὸν δὲ οὐδὲν ὁμωνυμεῖν τὸν Ἀχελῷον τοῦτον τῷ Αἰτωλικῷ. καὶ γάρ τοι καὶ *περὶ Θετταλίαν Ἀχελῷος ποταμὸς ἱστόρηται. εἰ μὴ ἄρα τις, ὡς καὶ προεγράφη, Ἀχελῷον ἁπλῶς τὸ ὕδωρ καὶ ἐνταῦθα νοεῖν βούλεται, ὡς εἶναι τῷ λόγῳ τούτῳ τὰς Νηΐδας ἁπάσας νύμφας Ἀχελωΐδας. τινὲς δὲ τὸν ἐνταῦθα εἰρημένον Ἀχελώϊον Ἀχελήϊον γράφουσι, λέγοντες ποταμὸν εἶναι ἀπὸ Σιπύλου εἰς τὴν τῶν Σμυρναίων ῥέοντα γῆν. τὸν δὲ Ἀχελῷον ἀπὸ τοῦ ἄχη λύειν ἐτυμολογοῦσί τινές. (Vers. 614.) Ἰστέον δὲ ὅτι τριῶν τούτων κειμένων ἐν τοῖς ῥηθεῖσι, τοῦ ἐν πέτρῃσι, τοῦ ἐν οὔρεσι, τοῦ ἐν Σιπύλῳ, τὸ μὲν ἐν οὔρεσι διασαφητικόν ἐστι τοῦ ἐν πέτρῃσι, τὸ δὲ ἐν Σιπύλῳ ἀμφοῖν ἐκείνοιν ἐστὶν ἐφερμηνευτικὸν, καταβεβηκὸς ἐξ ἀορίστου πληθυντικοῦ εἰς ὡρισμένον ἑνικόν. ἡ δὲ τῆς Νιόβης ὕστερον ἀπολίθωσις καὶ τὸ ἐκεῖθεν δάκρυον δο*κεῖ ἐνταῦθα ὑπαινιχθῆναί πως τῷ ποιητῇ πρὸς 1368
ἀλήθειαν διὰ τοῦ, λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων. ὡς γὰρ ἐκείνους ἐῤῥέθη ἀπολιθωθῆναι * πρὸς τοὺς κειμένους ἄτεγκτον καὶ ἀνεπίστροφον καὶ ἀπαθὲς, οὕτως ἂν κατ᾽ ἄλλον λόγον ἀπολιθωθῆναι καὶ ἡ Νιόβη νοηθείη ὡς εἰς ἀφωνίαν ἢ καὶ παντελῆ ἀναισθησίαν καὶ ἠλιθιότητα μεταπεσοῦσα τῇ τοῦ πένθους ὑπερβολῇ, δάκρυον δὲ ὅμως ἐκπέμπουσα τῇ συνοχῇ τῆς ψυχῆς ἐν τῷ τοὺς παῖδας φαντάζεσθαι. φέρεται δὲ χρῆσις, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς Φιλήμων λέγει, ὅτι λίθον μὲν τὴν Νιόβην μὰ τοὺς θεοὺς οὐδέ ποτ᾽ ἐπείσθην, οὐδὲ νῦν πεισθήσομαι ὡς τοῦτ᾽ ἐγένετο καὶ κήδεα πέσσει, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν κακῶν τῶν συμπεσόντων καὶ τοῦ συμβάντος πάθους οὐδὲ λαλῆσαι δυναμένη πρὸς οὐδένα προσηγορεύθη διὰ τὸ μὴ φωνεῖν λίθος. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ὁ δὲ Λυδὸς φησὶν ὅτι Ἀσωνίδης ἐρασθεὶς αὐτῆς μὴ πειθομένης τὸν οἶκον ἐνέπρησεν, ἡ δὲ φεύγουσα ηὔξατο λιθωθῆναι, καὶ ἐλιθώθη. Παλαιφάτῳ δὲ δοκεῖ ἄγαλμα Νιόβης ἑστάναι ὕλης στερεᾶς, ὃ τῇ κάτωθεν ἕως καὶ εἰς ὀφθαλμοὺς συντρήσει διά τινων ἀνωγέων ὕδωρ ἀναθλίβον κατά τινα μηχα*νὴν διηθεῖ αὐτὸ διὰ τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς πυκνῶν πόρων εἴτ᾽ οὖν τρημάτων, ὡς δοκεῖν ἐκεῖθεν καταῤῥέειν δάκρυον. ἕτεροι δὲ ἄκρον τι πετρῶδες περὶ τὸ Σίπυλον εἶναι φασὶν, ὅ περ ἄκρον φαντασίαν τε γυναικὸς πέμπειν τοῖς πόῤῥω καὶ ὕδωρ καταλείβειν, καὶ οὕτω μῦθον διαδοθῆναι, τὴν Νιόβην εἰς ἐκεῖνον τὸν λίθον μεταβεβλῆσθαι, καὶ καταστάζειν ἔτι δάκρυον, πενθοῦσαν ἐπὶ τῷ τῶν παίδων ὀλέθρῳ. καὶ τοιοῦτον μέν, φασι, τὸ ἀκρωτήριον τοῖς ἕκαθεν βλέπουσιν· εἰ δέ τις πελάσει, ἐσκέδασται ἡ φαντασία, καὶ ὁρᾶται τὸ ἀκριβὲς, πέτρα δηλαδὴ, ἀφ᾽ ἧς ὕδωρ ἐκπιδύον κάτω φέρεται. οὕτω θεραπεύει τὸν μῦθον τῶν τις παλαιῶν ἐποποιῶν, εὖ μὲν ποιῶν, καθόσον τὸ τοῦ μύθου νοσοῦν θεραπεύει, οὐ μὴν εὐστοχῶν τοῦ τῇ ποιήσει πρέποντος σκοποῦ. ποιητοῦ γὰρ ἴδιον ἀπαραμυθήτους παραῤῥιπτεῖν μύθους, καὶ ἄλλοις μὲν ἀφιέναι ὑπονοεῖν ἀλληγορίαν, αὐτὸν δὲ τὸ φαινόμενον λέγειν, καὶ τοῦ ὡς ἐν μύθῳ πιθανοῦ μόνου γίνεσθαι, μὴ ἐξαφανίζειν δὲ δι᾽ ἀλληγορίας αὐτὸν, πλὴν εἴ που λέξεις τινὰς παραῤῥίψει, λαβὰς διδοὺς εἰς ἀλληγορίαν, ὃ καὶ Ὅμηρος
1508 ποιεῖ, ὃς κἀνταῦθα τὴν τοιαύτην θεραπείαν τοῦ κατὰ τὴν ἀπολίθωσιν μύθου ἐνέφηνεν ἐν τῷ μνησθῆναι Σιπύλου καὶ πετρῶν ὀρεινῶν καὶ Νηΐδων νυμφῶν. *τοιαῦται γὰρ αἱ ἀμφ᾽ Ἀχελῷον, ὡς εἴρηται. ὅτι δὲ τοῖς τῶν ὀρέων ἄκροις φαντασίαι ζῴων ἐμφαίνονται, δηλοῦσι καὶ παῖδες ζωγράφων, χειρογραφοῦντες μιμητικῶς τὴν ἀλήθειαν. γράψαντες γὰρ ὄρος ἐμφαντάζουσι τεχνικῶς διὰ τῶν χρωμάτων τοῖς ἄκροις λεόντων ἤ τινων ἑτέρων ζῴων μορφάς. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. εἰκὸς δὲ καὶ μετὰ τὸν ὄλεθρον τῶν παίδων ταχὺ τὴν Νιόβην θανοῦσαν καὶ κατορυγεῖσαν, εἶτα στεγανωθεῖσαν, λίθοις τὸ πᾶν, ὁποῖόν τι καὶ περὶ τὸν Ἕκτορος γενήσεται τάφον, τοιούτῳ μύθῳ ἐντεῦθεν ἐπιγραφῆναι.

ἐνάγει δὲ εἰς νοῦν τοιοῦτον καὶ Σοφοκλῆς, ὃς τὴν Ἀντιγόνην οὕτω κατορυχθεῖσαν, ὅτι τον ἀδελφὸν Πολυνείκην ταφῇ καθωσίωσε, τῇ Νιόβῃ παρείκασε. φέρεται δὲ καὶ ἀστεῖον ἐπὶ τῇ Νιόβῃ ἐπίγραμμα τοῦτο. ὁ τύμβος οὗτος ἔνδον οὐκ ἔχει νέκυν· ὁ νεκρὸς οὗτος ἐκτὸς οὐκ ἔχει τάφον· ἀλλ' αὐτὸς αὑτοῦ νεκρός ἐστι καὶ τάφος. καὶ μήποτε Σοφοκλῆς καὶ τούτου τὴν ἀρχὴν ἐνδέδωκεν, ἔνθα φησὶν ἐν πετραίῳ τάφῳ τὴν Νιόβην δακρύειν. (Vers. 617.) Τὸ δὲ, κήδεα πέσσει, ὅμοιόν ἐστιν, ὡς καὶ προείρηται, τῷ, ἄλγεα ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν. (Vers. 619.) Τὸ δὲ κλαίοισθα δηλοῖ καὶ τοῖς εὐκτικοῖς ῥήμασι προσέρχεσθαι τὴν θᾶ ἐπέκτασιν. (Vers. 620.) Τὸ δὲ, πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται, ἢ ἀφε*λῶς οὕτως εἴρηται ὡς τῆς ἐνταῦθα ἀποχῆς τοῦ δακρίου πολλῆς ἀναῤῥαγησομένης ἐκεῖ, ἢ δηλοῖ ὡς ἐνταῦθα μὲν οὐ πολὺ γέρας τῷ κειμένῳ, ἑνός τινος ἐπ' αὐτῷ δακρύοντος, ἐν δὲ Τροίᾳ πλεῖον τὸ γέρας, πολλῶν δακρυόντων. (Vers. 621.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἡρωικὸν αὐτοδιάκονον φαίνεται, ἐν οἷς Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον σφάζει διὰ τὸν γέροντα· ἔνθα γοργῶς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ, διασκευάζων τὰ κατὰ τὴν δαῖτα, καὶ τῷ στενῷ τοῦ καιροῦ συνεπιτέμνων τὸν λόγον, φησίν· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον, μίστυλλόν τ' ἄρ ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν, ὤπτησάν τε πε*ριφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα. Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα τὸ ἄργυφον ἐπὶ προβάτου τεθὲν, ὥστε οὐκ ἐπὶ μόνου ἱματίου παρὰ τὸ λευκὸν τοῦ ὕφους ἡ λέξις κεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ζῴου ἀργοῦ φανῆναι, ἤτοι λευκοῦ, τραπέντος ὡς καὶ ἐν τῷ, ἀργύφεον σπέος, Αἰολικῶς τοῦ ō εἰς τὸ ῡ. (Vers. 622.) Τὸ δὲ εὖ καὶ τὸ κατὰ κόσμον, τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσίν. (Vers. 625.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ μιστύλλειν οὐ μόνον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐῤῥέθη, τὸ μιστυλᾶσθαι παρῆκται *κατά τινα ἐμφαινομένην ἀμυδρὰν ὁμοιότητα, ὃ παρὰ τῷ κωμικῷ κεῖται, ἀλλὰ καὶ ἡ μιστύλη, ἥ, φασι, καὶ μύστρος λέγεται, ὡς δηλοῖ παρὰ τῷ δειπνοσοφιστῇ τὸ, δοθέντων μύστρων χρυσῶν, καὶ τὸ, ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, καὶ ἑξῆς. δῆλον δ' ὅτι ὑποκοριστικὸν τὸ μυστρίον, ὅθεν οἱ μυστριοπῶλαι. (Vers. 624.) Τοῦ δὲ ὀπτᾶν πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα προῆκται, καὶ ἡ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ δὲ ὀπτήσιμος γογγυλὶς, ἤγουν ἐπιτηδεία ὀπτᾶσθαι. (Vers. 626.) Τὸ δὲ νεῖμε, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν, ἐπένειμεν, ἔστιν εἰπεῖν καὶ νεμήσασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νεμησάμε*νοι. τοῦτο δὲ καὶ νωμῆσαι οἶδε λέγειν ὁ ποιητής. (Vers. 629.) Ὅτι Πρίαμος μετὰ τὸ φαγεῖν καθήμενος θαύμαζ' Ἀχιλῆα, ὅσσος ἔην οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει. εἶτα ἀντιστρέφων τὸ θάμβος ὁ ποιητὴς (Vers. 631.) φησίν· αὐτὰρ Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς, εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων· αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες, ζητεῖ κοιμηθῆναι ὁ γέρων ὡς ἤδη ἐκφροντίσας, εἰπὼν ὅσα καί τις ἐν πένθει μείνας ἐπὶ μακρὸν ἄϋπνος καὶ ἄσιτος. φησὶ γάρ· λέξον, ἤγουν κοίμισον, νῦν με τάχιστα, διοτρεφές· ὄφρα καὶ ἤδη 1509
1369 ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμε*θα κοιμηθέντες· οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν, ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν· ἀλλ' ἀεὶ στενάχω, καὶ κήδεα μυρία πέσσω αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον· νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, ὅ ἐστιν ἐγευσάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον λαυκανίης καθέηκα, τουτέστι λαιμοῦ, ὡς προγέγραπται ἐν τῷ φόνῳ τοῦ Ἕκτορος· πάρος γέ μεν οὔτι πεπάσμην. μέγα τοίνυν εἰς οἶκτον καὶ τὸ διὰ τοσούτων ἡμερῶν καὶ ἄϋπνον διατελέσαι τὸν γέροντα πενθοῦντα καὶ μηδέν τι πάσασθαι. Ἰστέον δὲ ὡς εἶχε μὲν ἀπαγαγεῖν Ὅμηρος αὐτίκα νῦν τοῦ ναυστάθμου τὸν Πρίαμον· ἐπεὶ δὲ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν παρὰ τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀχιλλέως ἔχει καὶ αὐτὸ ἀγαθὴν λόγου τριβὴν, πλάττει καὶ τοῦτο πιθανῶς. (Vers. 630.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ, ὅσσος ἔην οἷός τε, τῷ ἀορίστῳ τῆς φράσεως αὔξει τὸν τοῦ ἥρωος ἔπαινον. ἐμφαίνει γὰρ μὴ ἂν εἶναι ῥᾷον περιηγήσασθαι τὰ ἐκείνου ἐκφραστικῶς. Τὸ δὲ, θεοῖσιν ἄντα ἐῴκει, ὁμοιοῦται μὲν πρὸς τὸ, θεαῖς εἰς ὦπα ἐῴκει, βούλεται δὲ θεοειδέα τὸν Ἀχιλλέα εἰπεῖν. καὶ ἔστι τὸ, θεοῖς ἐοικὼς, περίφρασις τοῦ θεοειδής. (Vers. 632.) Τὸ δὲ, εἰσορόων ὄψιν ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀ*κούων, δοκεῖ παραφρασθῆναι ἐκ τοῦ, ὅσσος ἔην οἷός τε, ὡς καὶ τοῦ Πριάμου θαυμαστοῦ ὄντος κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, ἵνα ἡ μὲν ὄψις εἴη δηλωτικὴ τῆς ἐν τῷ ὅσσος πόσοτητος, ἡ δὲ ἐν μύθοις δεξιότης τῆς ἐν τῷ οἷος ποιότητος. (Vers. 635.) Τὸ δὲ λέξον ἀντὶ τοῦ κοίμησον, κελεύσας ὑποστρωθῆναί μοι, δηλαδὴ λέχος. ἐπεὶ δὲ ὁμώνυμον ἄλλως τὸ λέξον, διασαφεῖ ἐπαγαγών. ὄφρα ὕπνῳ ταρπώμεθα καὶ ἑξῆς. (Vers. 636.) Τοῦ δὲ, ὕπνῳ ταρπώμεθα, ὁμοιότης ἀνω-

τέρῳ ἐν τῷ, τάρπησαν ὁρόωντες, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ τάρπησαν τῇ ὄψει. (Vers. 637.) *Τὸ δὲ, οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε, μύσιν λέγει τὴν ἐπὶ ὕπνῳ. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν εἴη ἀληθὴς ὁ λόγος.* (Vers. 639.) *Τὸ δὲ κήδεα πέσσειν, ῥηθὲν κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐπὶ Νιόβης, τὸ καίριον δηλοῖ τῆς φράσεως, δι' ἣν ἡ ἐπιμονή.* (Vers. 640.) *Τὸ δὲ, αὐλῆς ἐν χόρτοις, περὶ οὗ κεῖταί τι καὶ ἐν ταῖς λιταῖς, οἱ μέν φασιν ἐν τοῖς περιχωρήμασι τῆς αὐλῆς, ἔνθα χόρτοι τὰ πολλὰ φύονται, εἴ περ εὐρεῖα ἡ αὐλὴ καὶ κόπροις πίων, οἱ δὲ περιφραστικῶς ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ αὐλῇ, ὡς ἀπὸ ἀρχαίου ἔθους ἀγροτικοῦ, οἳ τὰς αὐλὰς περιορίζοντες χόρτοις περιέγραφον, ἀφιέντες αὐτομάτως φύεσθαι αὐτούς.* (Vers. 641.) *Τὸ δὲ, σίτου πασάμην, περίφρασίς ἐστι τοῦ ἔφαγον, ὡς καὶ τὸ αἴθοπα οἶνον καὶ ἑξῆς τοῦ ἔπιον.* (Vers. 642.) *Τὸ δὲ, πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην, ἀλλαχοῦ *παρῳδηθὲν ἐπὶ ἀκοῆς, ἐῤῥέθη, πάρος γε μὲν οὔτι πεπύσμην, ἤγουν οὐδέν τι προέμαθον. Τὸ δὲ καθέηκα, πάνυ ἐστὶ καιριώτατον. ἀνίησι μὲν γὰρ ὁ ἐξεμῶν· ὁ δὲ ἐσθίων καὶ πίνων καθίησι πάντως τοῦ λαιμοῦ.* (Vers. 643.) *Ὅτι σαφῶς καὶ ἐνταῦθα δηλοῦται, τί ἐστιν ἡ αἴθουσα, ὅτι δηλαδὴ ἐξωτάτω πρὸς τῇ αὐλῇ τόπος, ἐν ᾧ ἀναγκαίως κατακοιμίζεται Πρίαμος, ὡς ἂν ῥᾷον πιθανῶς ἀναχωρήσῃ. προϊὼν δὲ τὴν αἴθουσαν πρόδομόν φησιν ἐν τῷ, οἱ μὲν ἐν προδόμῳ δόμου κοιμίσαντο, ὅ περ καὶ κάλλος ἔχει φράσεως, ὁποῖον τὸ, Σαμία μία, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν τούτοις δὲ ἑρμηνεύων τὴν διάθε*σιν τῆς στρωμνῆς φησί· δμωῇσι κέλευε, δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ πορφύρεα ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας, χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι, τουτέστιν ἐνδύσασθαι. ταῦτα δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖνται ὁμοίως.* (Vers. 645.) *Καὶ ὅρα ὅτι τε ταὐτὸν τὸ ἐμβαλεῖν καὶ τὸ ἐνθέμεναι, ὅ περ δὶς ἔφη ὁ ποιητὴς διὰ τὸ τῆς λέξεως ἐν ποιήσει καίριον, καὶ ὅτι ὑπόκειται μὲν τὰ δέμνια, ἐπιβέβληται δὲ τὰ ῥήγεα, ἐστορέσθησαν δὲ οἱ τάπητες ὕπερθεν· ἐπιφανείας γὰρ τὸ στόρεσμα πανταχοῦ· ἔτι δὲ ὕπερθεν αἱ *χλαῖναι, ὡς ὑποκεῖσθαι μὲν δέμνια δίκην κλίνης, καὶ ῥήγεα χάριν ἀναπτώσεως, ὑπερκεῖσθαι δὲ τάπητας μὲν εἰς σκέπην κατά τινας, χλαίνας δὲ εἰς ἔνδυσιν.* (Vers. 644.) *Δῆλον δὲ ὡς δέμνια ἐκ μέρους καὶ ἡ ὅλη στρωμνὴ λέγεσθαι εἴωθε. παρὰ δὲ Αἰλίῳ Διονυσίῳ καὶ ἑτέροις φέρεται καὶ ταῦτα. δάπιδες, στρώματα ἄττα. Φερεκράτης· ὁ χορὸς δ' αὐτοῖς εἶχε δάπιδας ῥυπαρὰς καὶ στρωματοδέσματα. λέγουσι δέ, φησι, καὶ ἐν τῷ ταῦ τάπιδας. καὶ δάπητας δέ, φησιν, ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ ἐπιβόλαια. οἱ δὲ νεώτεροι τάπητας ἐν δυσὶ ταῦ, τῷ κατὰ τὴν ἀρχὴν, τῷ κατὰ τὸ τέλος. ὅτι δὲ οἱ τάπητες οὐ σκέπουσιν, ὡς ἐῤῥέθη, ἀλλ' ὑπόκεινται μᾶλλον, ὡς καὶ ἡ ἐτυμολογία δηλοῖ, παρὰ τὸ πατεῖσθαι γὰρ γίνονται, πολλαχοῦ φαίνεται. εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ πρὸ μικροῦ.* (Vers. 645.) *Τὸ δὲ στορέσαι, καθὰ καὶ τὸ στρῶσαι, καὶ ἐπὶ λίθων λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ, ἔστρωσε λίθοις τὴν ὁδὸν, καὶ τὸ, λίθοις κατεστόρεσαν μεγάλοις τὸ τοῦ Ἕκτορος σῆμα· καὶ ἐπὶ σανίδων δὲ, ἐξ ὧν τὸ ἐν νηὶ κατάστρωμα· καὶ ἐπὶ κυμάτων δὲ γαλήνης ἡ λέξις κεῖ*ται.* (Vers. 644.) *Ὅτι δὲ ῥήγεα κυρίως τὰ βαπτὰ, καὶ τίνες αἱ οὖλαι χλαῖναι, ἐν ἄλλοις εἴρηται.* (Vers. 648.) *Ὅτι ἐν τῷ, ἐστόρεσαν αἱ δμωαὶ λέχε' ἐγκονέουσαι, φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς τὸ πονεῖν καὶ ἐνεργεῖν Ἰακῶς ἐγκονεῖν λέγεται, ὥς περ καὶ τὸ ὅπως ὅκως, καὶ τὰ ὅμοια. δουλίδων δὲ καὶ ἐνταῦθα ἔργον τὸ τοιαῦτα διακονεῖν. παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ ἄνδρες οὕτως ὑπούργουν, ὡς καὶ οἱ στρῶται δηλοῦσιν οἱ παρὰ Πέρσαις.* (Vers. 649.) *Ὅτι ἐπικερτομέων ὁ Ἀχιλλεὺς, τουτέστι μετρίως χλευάζων, εἶπε τῷ Πριάμῳ· ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, τουτέστι κοιμήθητι, γέρον φίλε· μή τις Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐπέλθῃσι βουληφόρος, οἵ τέ μοι αἰεὶ βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί· τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν, αὐτίκ' ἂν ἐξείποι τῷ βασιλεῖ, καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένοιτο, τουτέστιν ἀναβολὴ καὶ ἀργία· ὃ δὴ μάλιστα δάκνει τὸν γέροντα. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς, οὐκ ἀληθῆ λέγων, ἀλλ' ὑποπαίζων, καὶ, ὡς εἰπεῖν, λέων καὶ οὗτος γελῶν. Ἔνθα καὶ σημειῶσαι τὸ κερτομεῖν, οὐ τραχύτητα ἔχον ὑβριστικὴν ἢ ὀνειδιστικὴν, ἀλλ' εἰσήγησιν φόβου ψευδοῦς, ἵνα μὴ ὁ γέρων βασιλεὺς λυπηθῇ ὡς ἔξω παραῤῥιπτούμενος. Ἑρμῆς δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁποῖος ἂν καὶ εἴη αὐτὸς εἴτε ὁ κατὰ ἀλληγορίαν ἐνδιάθετος εἴτε καὶ ὁ τοῦ μύθου εἴτε καὶ ὁ *καθ' ἱστορίαν ὑπονοούμενος, μείζω φόβον ἐπισείει τῷ γέροντι, εἰπὼν, ὡς νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας· σεῖο δέ κεν ζωοῦ καὶ τρὶς τόσσα δοῖεν, ὡς εἰκὸς, ἄποινα παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴ κε βασιλεὺς γνοίῃσι, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί. καὶ τοῖς λόγοις τούτοις Ἀχιλλεὺς μὲν τὸν γέροντα πιθανῶς ἔξω κοιμίζει.*

῾Ερμῆς δὲ εἰς ὁδὸν ἀφυπνίζει δείσαντα, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ, ἔδδεισε δ᾽ ὁ γέρων, ὃ δήπου καὶ ἐπὶ Χρύσου εἴρηται, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲ συνταξάμενον τῷ ᾽Αχιλλεῖ ὡς οὐδὲ ὁ Τηλέμαχος Νέστορι ἐν τοῖς κατὰ τὴν
1370 *᾽Οδύσσειαν. ταῦτα δὲ οἰκονομίαι εἰσὶ τοῦ ποιητοῦ εἰς τὸ λα*θεῖν τὸν Πρίαμον ὥς περ ἐλθόντα, οὕτω καὶ ἀπελθόντα, μὴ καὶ ἄλους πράγματα παρέξει ῾Ομήρῳ εἰς τὸ πιθανεύσασθαι δεξιῶς τὴν αὐτοῦ λύσιν.* (Vers. 652.) *᾽Ιστέον δὲ ὅτι ἐν οἷς ὁ ᾽Αχιλλεὺς κερτομεῖ, δοκεῖ καὶ σεμνύνεσθαι, βεβαιῶν ὡς πάντα δι᾽ αὐτοῦ γίνεται, καὶ ὡς πάντες πρὸς αὐτὸν φοιτῶσι, θρυπτόμενος πρὸς τὸν γέροντα, ἵνα καὶ ἡ ῥηθησομένη τῆς μάχης ἀνοχὴ πιστὴ δόξῃ αὐτῷ. ῞Ορα δὲ ὡς καὶ Ζωίλῳ καὶ ἄλλοις ἐπηρεασταῖς τόπους ἀνασκευῆς ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ δέδωκεν ῞Ομηρος. δοκεῖ γὰρ οὐ πιθανὸν ἐθελῆσαι νύκτωρ τὸν Πρίαμον ἐπιβαλεῖν τῷ ναυστάθμῳ μὴ φθάσαντα πρεσβεῦσαι καὶ σχεῖν ἐνδόσιμον. ἔτι δὲ καὶ τὸ λαθόντα τοὺς νυκτοφύλακας εἰσελθεῖν, καὶ τὸ, ἔσω τῆς τοῦ ᾽Αχιλλέως γενέσθαι κλισίας οὕτω κατησφαλισμένης. καινότατον δὲ καὶ τὸ πεῖσαι τὸν ἄγριον, καὶ λόγοις θέλξαι τὸ θηρίον. τὸ δ᾽ ἦν ὁ ᾽Αχιλλεύς. ἀπίθανον δὲ καὶ τὸ τολμῆσαι τὸν γέροντα παῤῥησιάσασθαι τὴν δέησιν, καὶ ἐπὶ τῷ υἱῷ δὲ παθήνασθαι, οὗ καὶ μνήσασθαι μόνον ὤκνει ὁ ἥρως, καὶ τὸ μὴ ὑποπτῆξαι, ὡς εἰ καὶ τὸν ᾽Αχιλλέα πείσει, ἀλλ᾽ ὁ βασιλεὺς ἴσως αὐτὸν συσχῶν, ἢ λύτρα μυρία *λήψεται, ἢ ἀλλὰ καὶ τὴν ῾Ελένην προσαπαιτήσας λάβοι. ἔχει δ᾽ ἀπορίαν καὶ ὁ κατὰ τὸν γέροντα ὕπνος, καὶ πῶς ἔλαθεν ἐπανερχόμενος, καὶ πῶς ὁ ῞Εκτωρ ἄταφος ἐπὶ πολὺ κείμενος καὶ γυμνὸς δὲ περιελκόμενος οὔτε ὦζεν ἄρτι, καὶ οὐδὲ ἀπεδρύφθη τῶν σαρκῶν. ταῦτα δὲ πάντα καὶ ὅσα τοιαῦτα ὑποκρουσάμενος τοῖς ῾Ομηρισταῖς ὁ ποιητὴς αὐτὸς αὖθις ἐπελύσατο διά τε θείων προσώπων καὶ διὰ λόγων δεξιότητος καὶ δι᾽ ὀνείρου καὶ ἑτεροίων τρόπων ἐθάδων αὐτῷ, καθὰ δέδεικται. ὡς δὲ φιλοτιμότερον ὁ ᾽Αχιλλεὺς ἐῤῥητόρευσεν ἐπιδεικνύμενος τῷ σοφῷ γέροντι, δέδεικται καὶ αὐτό.* (Vers. 650.) *῞Ορα δὲ ὅτι τὸ συσσίτιον καὶ τὰ δῶρα οὕτω κατήλλαξαν τῷ ᾽Αχιλλεῖ τὸν Πρίαμον, ὥστε κατὰ ῾Ερμοῦ ἔργον καὶ ἑταιρίσασθαι καὶ γέροντα φίλον αὐτὸν προσειπεῖν. Τὸ δὲ ῥηθὲν λέξο ἐκ τοῦ ἐλελέγμην ἐλέλεξο κλιθὲν, κατὰ τὸ ἐτέτυψο, ἀφαιρέσει ποιητικῇ τῶν αὐξήσεων, ὅμως οὐ χρηστόν ἐστι λέξει πεζῇ.* (Vers. 652.) *῞Ορα δὲ καὶ τὸ ἐπέλθησιν ἀντὶ τοῦ ἐπ᾽ ἐμὲ ἔλθῃ, ἀσύνηθες ὂν τοῖς μεθ᾽ ῞Ομηρον. αὐτοὶ γὰρ μάχιμον λέξιν ταύτην οἴδασιν, οἷον, ἐπῆλθε στρατός.* (Vers. 651.) *Τὸ δὲ βουληφόρος προσηγορικῶς ἔχει, ἀντὶ πληθυντικοῦ γὰρ εἴρηταί πως, ὡς δηλοῖ τὸ, οἵ τέ μοι αἰεὶ καὶ ἑξῆς. Τὸ δὲ, βουλὰς βουλεύου*σιν, ᾽Αττικῶς κεκίνηται, ὡς πολλαχοῦ εἴρηται. Τὸ δὲ, καθὰ θέμις ἐστὶ, καὶ τὸ αἰεὶ, τῆς τοῦ ᾽Αχιλλέως ἐστὶ σεμνότητος, ὡς ἀεί τε τῶν βουληφόρων περὶ αὐτὸν ἀθροιζομένων, καὶ ὡς θεμιτὸν ὂν οὕτω γίνεσθαι διὰ τὸ περιφανὲς τοῦ ἥρωος.* (Vers. 652.) *Τῆς δὲ ἀναβλήσεως θέμα τὸ παρ᾽ ῾Ησιόδῳ ἀναβάλλεσθαι, ὅθεν καὶ ὁ ἀμβολιεργός.* (Vers. 655.) *῞Οτι οὕτω φιλίως ἔσχεν ὁ ᾽Αχιλλεὺς τῷ ἱκέτῃ Πριάμῳ, ὡς καὶ ἐρωτῆσαι αὐθορμήτως ἐκεῖνον, ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν ῞Εκτορα δῖον; ὄφρα τέως, ἤγουν ἐν τοσούτῳ, αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω, ὡς πολέμαρχος δηλαδή. καὶ οὕτω μὲν ᾽Αχιλλεύς. ὁ δὲ γέρων δώδεκα ἡμέρας ὁρίζει τῷ πράγματι, ὡς ῥηθήσεται. ῞Ορα δὲ ὡς καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ αὐτῆμαρ καὶ ἐννῆμαρ λέγει ἐνταῦθα καὶ ποσσῆμαρ, ἤτοι πόσας ἡμέρας· καὶ ὅτι δῖον τὸν ἔχθιστον ῞Εκτορα λέγει, ὡς ἤδη καταμαλαχθεὶς εἰς πρᾳότητα, δι᾽ ἣν καὶ τὸν Πρίαμον γέροντα φίλον προσέφη, ὃς δὴ γέρων θαῤῥήσας ἤδη ὡς οὐ χολοῦται ᾽Αχιλλεὺς, δῖον καὶ αὐτὸς τὸν υἱὸν καλεῖ, ὡς αὐτίκα εἰρήσεται, εὐκαιρήσας εἰς ἔπαινον τοῦ φιλτάτου παιδός.* 1511

*(Vers. 660.) *῞Οτι ὁ Πρίαμος δώδεκα ἡμέρας ἐκδοθῆναι, ὡς ἐῤῥέθη, αὐτῷ ζητεῖ πρὸς ᾽Αχιλλέως, ὡς πολεμάρχου δηλαδὴ, εἰπών· εἰ μὲν δή μ᾽ ἐθέλεις τελέσαι τάφον ῞Εκτορι δίῳ, ὧδε κέ μοι ῥέξας ἢ ῥέζων, ᾽Αχιλλεῦ, κεχαρισμένα θείης, ὅ πέρ ἐστι περίφρασις τοῦ, χαρίσαιο, τουτέστι τὰ πρὸς χάριν ποιήσοις. οἶσθα γὰρ ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, ὅ ἐστιν εἰλούμεθα, συγκλειόμεθα, τηλόθι δ᾽ ὕλη ἀξέμεν ἐξ ὄρεος. μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν. ἐννῆμαρ μὲν αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν, τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαίνυτό τε λαός· ἐν δεκάτῃ δέ *κε τύμβον ἐπ᾽ αὐτῷ ποιήσαιμεν, τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴ περ ἀνάγκη, ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ πέπρωται οὕτως. ἀνάγκη γὰρ νῦν μάλιστα ἡ δοξαζομένη κρείττων εἶναι καὶ τῶν μοιρῶν. δύναται δὲ νοηθῆναι καὶ ἀντὶ τοῦ, ἐάν περ ἀνάγκη, ὡς μὴ φύσει μηδὲ ἀναγκαίου τοῦ πολέμου ὄντος, θέσει δὲ καὶ ἐξ ἔριδος οἷα τυκτοῦ κακοῦ, ὥς που προείρηται. Καὶ ὅρα ὅπως γοργῶς διὰ τὸ μὴ εὐκαιρεῖν ἐν ὀλίγοις ἔπεσι διασκευὴν ἐνδόξου ταφῆς προεξέθετο.* (Vers. 664.) *᾽Ιστέον δὲ ὅτι*

βαρβαρικὸν τὸ ἐννῆμαρ κλαίειν τὸν νεκρὸν, ὥς περ καὶ αἱ μετ᾽ ὀλίγα δηλωθη*σόμεναι ἀοιδοὶ θρήνων ἔξαρχοι. ὁ γάρ τοι ἄγαν φιλῶν τὸν Πάτροκλον Ἀχιλλεὺς ἄλλως ἐκεῖνον Ἑλληνικῶς ἐτίμησεν, τάχα δὲ καὶ διότι τηλόθεν ἡ ὕλη τοῖς ἄνω περὶ τὴν Τροίαν, καθά περ ὁ γέρων λέγει, ταῖς ἡμέραις τῆς κομιδῆς ἐκείνης ὁ γόος συμμέτρηται. Ὅρα δὲ καὶ τὰ ἐν πενθικῷ λόγῳ πάρισα, οὐ κατ᾽ ἐπιτήδευσιν εἰρημένα, οἴκτοις γὰρ οὐ πάνυ δοκεῖ πρέπειν τὰ τοιαῦτα, τεθειμένα δὲ κατὰ φύσιν ἀφελῶς, τὸ γοάοιμεν, θάπτοιμεν, ποιήσαιμεν, πτολεμίξομεν. δῆλον δ᾽ ὅτι καὶ ὁ γόος καὶ τὸ γοᾶν ὠνοματοπεποίηνται, ἐξ ὧν καὶ ὁ γόης, ὡς ἐν ἄλλοις δεδήλωται. (Vers. 662.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ γὰρ συνδέσμου κἀνταῦθα ἤρξατο, εἰπών· οἶσθα γὰρ καὶ ἑξῆς, ὅ περ καὶ ὁ ἐπεὶ σύνδεσμος ποιεῖ, φίλαρχος ὢν ποτε καὶ αὐτός. λέγει οὖν· ἐπειδὴ τὰ καὶ τὰ πάσχομεν, ἐννῆμαρ μὲν γοάοιμεν καὶ τὰ ἑξῆς, ὡς ἐν λόγῳ συνήθους προαναφωνήσεως. (Vers. 663.) Τὸ δὲ, ἄγειν ὕλην, καὶ νῦν ἢ τὸ κλᾶν δηλοῖ, ὅθεν καὶ ἡ ἀξίνη, ἢ ἁπλῶς τὸ φέρειν. (Vers. 665.) Τὸ δὲ δαίνυσθαι ἐνταῦθα τὸν τάφον δηλοῖ, τουτέστι τὸ ἐπὶ τῷ νεκρῷ περίδειπνον, *ὃ καὶ αὐτὸ δαῖτα ἔστι λέγειν γενικῶς. εἴη δὲ ἂν ἐνταῦθα τὸ δαίνυτο συγκοπὲν ἴσως ἐκ τοῦ δαινύοιτο, ἵνα ὁμοεγκλίτως εἴη, δάπτοιμεν δαινύοιτό τε λαός. (Vers. 667.) Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ γέροντος δωδεκαήμερον, ὡς εἴρηται, προθεσμίαν αἰτήσαντος, Ἀχιλλεὺς φησὶν, ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πρίαμε, ὡς σὺ κελεύεις· σχήσω γὰρ τόσσον πόλεμον χρόνον, ὡς σὺ ἄνωγας, ἢ ὅσσον ἄνωγας. (Vers. 669.) Ἔνθα ὅρα ὅτι τε ταὐτὸν κελεύειν καὶ ἀνώγειν, καὶ ὡς τὸ πᾶν δύναται Ἀχιλλεὺς παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς. λέγει δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ὅτι οὕτως εἰπὼν Ἀχιλλεὺς ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος ἔλλαβε
δεξιτερὴν, μή πως δείσῃ ἐνὶ θυμῷ. μέγα οὖν *εἰς πίστωσιν τὸ δεξιοῦσθαι, ὅ ἐστι τῶν δεξιῶν χειρῶν 1371
ἅπτεσθαι. (Vers. 671.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς οὐ θέναρος οἱ δεξιούμενοι, ἀλλὰ καρποῦ ἥπτοντο. οὐδαμοῦ δὲ τὸ τοιοῦτον σαφέστερον ἡρμήνευσεν ὁ ποιητής. Κεῖται δ᾽ ἐν τούτοις πάλιν τὸ εὔπηκτον, ὡς καὶ ἐν τῇ ι´ ῥαψῳδίᾳ ἐπὶ σκηνῆς, ὡς ἑτέρωθι ἐπὶ οἴκων τὸ τυκτὸν καὶ εὔκτυκτον. φησὶ γάρ· αὐτὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτοιο, ἤγουν εὐπαγοῦς. εἶπε δὲ τὸ μυχῷ πρὸς διαστολὴν τοῦ κατὰ τὴν αἴθουσαν προδόμου, ἔνθα καὶ κοιμήσαντο κῆρυξ καὶ Πρίαμος. εἶτα (Vers. 676.) μέμνηται Ὅμηρος εἰς οὐδὲν ἀναγκαῖον καὶ τῆς Βρισηΐδος, ὑποκινῶν τῷ ἀκροατῇ μνήμην αὐτῆς, ὡς μυρίων περιπετειῶν αἰτίας διὰ τὴν ἐπ᾽ αὐτὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως. φησὶ γάρ· τῷ δὲ Βρισηῒς παρελέξατο καλλιπάρῃος. (Vers. 677.) Ὅτι κἀνταῦθα σχῆμα κεῖται τῷ ποιητῇ σύνηθες τὸ, ἄλλοι μὲν θεοὶ καὶ ἄνδρες εὗδον παννύχιοι
1512*μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ, ἀλλ᾽ οὐχὶ τὸν δεῖνα ὕπνος ἔμαρπτεν, ὁρμαίνοντα ἀνὰ θυμὸν ὅπως τόδε τι ποιήσῃ. περὶ Ἑρμοῦ δὲ ἐριουνίου ὁ λόγος, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, Ὁμήρου τοῦ κατὰ λογιότητα Ἑρμαϊκοῦ, μελετῶντος ἐκ τοῦ ναυστάθμου τὸν Πρίαμον πιθανῶς περισώσασθαι. (Vers. 681.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὥς περ ἀλλαχοῦ τὸ τῶν φυλάκων τάγμα τέλος ἱερὸν εἶπεν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα φησὶν, ὅπως Ἑρμείας Πρίαμον βασιλῆα νηῶν ἐκπέμψειε λαθὼν ἱεροὺς πυλαωροὺς, καλέσας ἐν παρισώσει αὐτοὺς ἱεροὺς διὰ τὸ ἄγρυπνον αὐτῶν καὶ ὑπὲρ *τοῦ κοινοῦ φροντιστικὸν, ᾧ λόγῳ καὶ πόλεις φησὶν ἱεράς. (Vers. 683.) Ὅτι ἐγερτικὸν τοῦ ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ ἀναπίπτοντος τὸ, ὦ γέρον, οὔ νύ τι σοί γε μέλει κακὸν, οἷον ἔτι εὕδεις ἀνδράσιν ἐν δηίοισιν, ὅ ἐστι πολεμίοις, ὡς ἐν τῇ τῶν φίλων οὐ χαλεπὸν ὂν ἀναπαύεσθαι. καθ᾽ ὕπνον δὲ στὰς ὑπὲρ κεφαλῆς ὁ Ἑρμῆς οὕτω πρὸς Πρίαμον ἐλάλησεν, ἐπαγαγὼν τὸ, καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο καὶ ἑξῆς, ὡς προέκκειται. Ἔνθα (Vers. 687.) κεῖται καὶ τὸ, παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, ἀντὶ τοῦ οἱ ἔτι ζῶντες, τοῦ τοὶ Δωρικῶς λεχθέντος ἀντὶ τοῦ οἱ προτακτικοῦ πληθυν*τικοῦ ἄρθρου. εἰ μὴ ἄρα ἐγκλιτικῶς γράφουσι παῖδές τοι. (Vers. 683.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε πιθανῶς ὁ γέρων βασιλεὺς καὶ ταχὺ ἐκοιμήθη, καὶ βαθὺ δὲ ὡς καὶ ὀνειροπολεῖν οἷα πολυήμερον ἀϋπνίαν ὑπομείνας· καὶ ὅτι τὸ, οὔτι σοί γε μέλει κακὸν, κάλλιόν ἐστιν ἀναγινώσκεσθαι ἀποφαντικῶς. τὸ γὰρ κατ᾽ ἐρώτησιν οὐ τοσαύτην ἔχει χάριν ἤθους. (Vers. 696.) Ὅτι θρηνῶδες τὸ, οἱ δ᾽ εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε ἵππους. κεῖται δ᾽ ἐνταῦθα καὶ τὸ φέρειν κυριολεκτικῶς ἐπὶ νεκροῦ ἐν τῷ, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. (Vers. 697.) Ὅτι τὴν Κασάνδραν, ἣν ἰκέλην χρυσῇ *Ἀφροδίτῃ λέγει διὰ τὸ κάλλος, φιλάδελφον πάνυ παριστᾷ καί που ἴσως καὶ μαντικὴν, ἐν οἷς λέγει προμαθεῖν αὐτὴν ἀνακομιζόμενον τὸν ἀδελφόν. φησὶ γάρ· οὐδέ τις ἄλλος ἔγνω πρόσθ᾽ ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν· ἀλλ᾽ αὐτὴ Πέργαμον εἰσαναβᾶσα φίλον πατέρα εἰσενόησεν ἑσταότ᾽ ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην τὸν καὶ καλήτορα

προῤῥηθέντα. τὸν δὲ νέκυν ἐφ᾽ ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι, κώκυσέν τ᾽ ἄρ ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν 1513
κατὰ ἄστυ λόγον προκλητικὸν εἰς νεκροῦ πομπὴν, καὶ αὐτὸν σύντομον διὰ τὸ πέν*θος ὡς ἐν σχήματι
κηρύγματος. ὁ δὲ (Vers. 703.) ἦν τοιοῦτος· ὄψεσθε, Τρῶες καὶ Τρωιάδες, ἢ Τρῳάδες, Ἕκτορ᾽ ἰόντες,
εἴ ποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκνοστήσαντι χαίρετε· ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τε ἦν, παντί τε δήμῳ. καὶ
αὐτὴ μὲν οὕτως. οἱ δὲ (Vers. 707.) ὡς ὑπὸ κήρυκι τῇ Κασάνδρᾳ προεσχέθησαν τῆς πόλεως. φησὶ γάρ·
ὣς ἔφατο, οὐδέ τις αὐτόθ᾽ ἐνὶ πτόλεϊ λείπετο ἀνὴρ οὐδὲ γυνὴ, πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος,
ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων, τουτέστιν ξυνέβαλον, συνήντησαν, τῷ βασιλεῖ δηλαδὴ, νεκρὸν ἄγοντι·
πρῶται τόν γ᾽ ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ τιλλέσθην ἐπ᾽ ἄμαξαν ἀΐξασαι, ἁπτόμεναι κεφαλῆς,
κλαίων δ᾽ ἀμφίσταθ᾽ ὅμιλος. χρήσιμα δέ ποτε ταῦτα εἰς πομπὴν, ὡς εἴρηται νεκρικὴν, ὥς περ καὶ
ἐφεξῆς τὸ, καὶ δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον *καταδύντα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων, εἰ μὴ
ὁ δεῖνα οἷον ὁ γέρων λαοῖσι μετηύδα, εἴξατέ μοι οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα ἄσεσθε, τουτέστι
κορέσεσθε, κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε. (Vers. 700.) Ὅρα δὲ ὅτι τε τὸ ἔγνω ἡρμήνευσεν
ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ εἰσενόησεν, ἐν ᾧ περιττὴ ἡ πρόθεσις, ὡς καὶ ἐν τῷ, Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, οὕτω
καὶ τοὺς ἡμιόνους ἃς καὶ πρὸ τούτου ἑρμηνεύει οὐρεῖς αὐτοὺς εἰπών· καὶ ὅτι λέχος ἐνταῦθα (Vers. 702.)
ἐπὶ τῆς ἁπλῶς ἀνακλίσεως ἔφη, ἐν ᾧ φάρος ἴσως ἓν κατὰ ἔλεον Ἀχιλλέως τῷ νεκρῷ ὑπέστρωτο Ἕκτορι
1372 ἐπὶ ἁμάξης κειμένῳ. ἐν μέντοι τῇ πόλει οὐ τοιαῦτα λέχεα τούτῳ ἔ*σονται ὑπνοῦντι ἀνέγερτον, ἀλλὰ
τρητοῖς ἐν λεχέεσσι τεθήσεται. (Vers. 703.) Τὸ δὲ γέγωνε συνήθως κἀνταῦθα δηλοῖ τὸ, γνωστὸν καὶ
ἐξάκουστον ἐβόησε. (Vers. 704.) Τὸ δὲ ἰόντες, ἐξενίκησεν ἀποδοθῆναι πρὸς τὸ Τρῶες, ὡς ἀρσενικὸν,
κατὰ τὸ, Μοῦσαι καὶ Ἀπόλλων, οἷς ἐγὼ σπένδω. (Vers. 706.) Τὸ δὲ ἐχαίρετε εἰς λύπην προκαλεῖται
ἀνάλογον. εἰ γὰρ ἔχαιρον ζῶντι μάχης ἐκνοστοῦντι τῷ Ἕκτορι, δῆλον ὅτι τεθνεῶτος μεγάλα πενθήσου-
σιν, ἐπεὶ μέγα τότε χάρμα ἦν, ὅ ἐστιν ἡδονὴ, οὐ μὴν ἐπίχαρμα δυσμενέεσσι. Τὸ δὲ, πόλει παντί τε
δήμῳ, ἢ ὡς ἐν σχεδιασμῷ ταὐτολογεῖ, ταὐτὸν γὰρ πόλις καὶ δῆμος, καθὰ δηλοῖ εὐθὺς ῥηθὲν τὸ, οὐδέ
τις ἐν πτόλεϊ ἐλείπετο· καὶ Ἕκτωρ δέ που χολούμενος τῷ ἀδελφῷ ἔφη· πῆμα πόληΐ τε παντί τε δήμῳ·
ἢ δῆμος μὲν οὐ δηλοῖ καὶ γυναῖκας, ἡ πόλις δὲ καὶ αὐτάς. (Vers. 707.) Τὸ δὲ, ἐνὶ πτόλεϊ, συνίζησιν
ἔχει τῶν τελευταίων δύο φωνηέντων τοῦ ε̄ καὶ τοῦ ῑ εἰς μίαν βραχεῖαν, ὃ δὴ σπανίως γινόμενον συνέβη
καὶ ἐν τῷ, ἀλλ᾽ ἐτεὸν οὔποτε θυμὸν καὶ ἑξῆς, ὥς που προδεδήλωται. (Vers. 708.) Τὸ δὲ ἀάσχετον
ἀντὶ τοῦ λίαν ἄσχετον πρὸς διαστολὴν λέγεται τοῦ μὴ λίαν ἀσχέτου, ὁποῖος καὶ *ὁ γόος, οὗ αἶψα κο-
ρεννύμεθα. καὶ ἔστι καὶ ἡ τοιαύτη λέξις τρισύνθετος, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ, δυσαριστοτόκεια μηδὲ κατὰ
τὸ, πανάποτμος καὶ δυσάμμορος καὶ παναώριος, ἀλλά γε κατὰ τὸ ἀάατος. (Vers. 710.) Τὸ δὲ,
πρῶται τόν γε τιλλέσθην, ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦτον ἢ διὰ τοῦτον, τὸν φερόμενον δηλαδὴ νεκρόν. δηλοῖ δὲ
ἐλλειπτικῶς τὸ τίλλεσθαι ἐνταῦθα μὲν τριχῶν πένθιμον ἔκσπασιν, ἡ δὲ παρὰ τῷ κωμικῷ Ἀττικὴ χρῆσις
οὐκ εὐσχήμονα σημασίαν δηλοῖ, δρωπακισμόν τε σημαίνουσα, καί τι κακοσχημονέστερον ἕτερον. Τὸ
δὲ, ἐπ᾽ ἄμαξαν, Ἰωνικὴν ψίλωσιν τῆς ἁμάξης δηλοῖ. εἰ δέ τις ἰσχυρογνωμονεῖ, γράφων ἐφ᾽ ἅμαξαν, εἴη
ἂν προσήκων ταῖς ἐξ ἁμάξης ὅ φασιν λοιδορίαις διὰ τὸ φίλερι. (Vers. 712.) Τὸ δὲ, ἁπτόμεναι κε-
φαλῆς τῆς ἦν ὅτε φιλτάτης, οἴκτιστον ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ αὐτό. μετ᾽ ὀλίγα οὖν καὶ ἡ φίλανδρος λευκώ-
λενος, ὡς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, Ἀνδρομάχη ἐξάρχει γόου, Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα.
(Vers. 716.) Ὅτι τὸ τὸν ὄχλον ὧδε καὶ ἐκεῖ χωρισθῆναι οὐ μόνον διασχεῖν λέγεται, ἀλλὰ καὶ εἶξειν
καὶ διαστῆναι. φησὶ γοῦν· εἴξατέ μοι οὐρεῦσι διελθέμεν, οὓς φθάσας ἡμιόνους ἔλεγε· καὶ μετ᾽ ὀλίγα,
οἱ δὲ διέστησαν καὶ εἶξαν ἀπήνῃ. *(Vers. 720.) Ὅτι παρεκάθισαν τῷ τοῦ Ἕκτορος νεκρῷ ἀοιδοὺς θρή-
νων ἐξάρχους· οἱ δὲ, ἢ οἵ τε, στονόεσσαν ἀοιδὴν οἱ μὲν ἄρ ἐθρήνεον, ἐπὶ δ᾽ ἐστενάχοντο γυναῖκες,
ὅ περ καὶ ἐπὶ τῆς Ἀνδρομάχης ἐρεῖ· ἐπὶ δὲ τῆς Ἑκάβης, γόον ἁλίαστον ὄρινεν· ἐπὶ δὲ Ἑλένης, ἔστενε
δῆμος ἀπείρων. βαρβαρικὸν δὲ καὶ οἱ τῶν θρήνων ἔξαρχοι ἀοιδοί. ἦσαν γὰρ καὶ ᾠδαὶ θρηνητήριοι,
ὁποῖα ὕστερον καὶ τὰ λεγόμενα μέλη Καρικά. καὶ οἱ Ἑλληνικοὶ δὲ ἔλεγοι, ὅ ἐστι θρῆνοι, οἱ μετ᾽ αὐλοῦ,
φασὶν, ᾔδοντο. πένθιμος γὰρ ἦν *τὸ πρῶτον, φασὶν, ὁ αὐλός. Μίδας δὲ ὁ Γορδίου παραβώμιον αὐτὸν
ἐποίησεν ἀποθεῶσαι τὴν μητέρα βουληθείς. (Vers. 722.) Τὸ δὲ, οἱ μὲν ἄρ, περισσὸν κεῖται διὰ 1514
καινὸν σχηματισμόν. καὶ χωρὶς γὰρ αὐτοῦ ὁ λόγος εὐσύντακτος. ποιεῖ δὲ ὅμως αὐτὸ καινότητα σχήματος,

ἧς αἴτιος δοκεῖ εἶναι ὁ σχεδιασμός. ἐπεὶ γὰρ ἡ στονόεσσα ἀοιδὴ, ὅ ἐστιν ὁ θρῆνος, οὐκ ἦν καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀλλ' αἱ μὲν ἐστενάχοντο, οἱ δ' ἐθρήνουν, διὰ τοῦτο εἰπὼν, οἳ στονόεσσαν ἀοιδὴν, ὃ οὐκ ἦν ἀμφοῖν κοινὸν, ἐπαναλαβὼν καὶ μερίσας διευκρίνησεν· οἱ μὲν ἐθρήνεον διὰ τῆς *εἰρημένης ἀοιδῆς, αἱ δὲ γυναῖκες ἐστέναζον, ὡς οἷον ὄργανόν τι οὖσαι βομβητικὸν αὐταὶ διὰ στεναγμοῦ ἐπὶ τῇ ἐμμελείᾳ τῆς ῥηθείσης ἀοιδῆς. Ὅρα δὲ τὸ, θρήνων ἔξαρχοι, ὅθεν ἐπὶ μὲν Ἀνδρομάχης ἐρεῖ, ἦρχε γόοιο, ἐπὶ δὲ Ἑκάβης καὶ Ἑλένης, ἐξῆρχε γόοιο. (Vers. 723.) Ὅτι ἐπεὶ ἐχρῆν μὴ μόνον ἔξω τῆς πόλεως κείμενον τὸν Ἕκτορα ἐν τοῖς πρὸ τούτων μονῳδηθῆναι, ἀλλὰ καὶ μάλιστα εἰς Τροίαν ἀχθέντα, τὸν μὲν Πρίαμον οὐδέν τι πένθιμον ὁ ποιητὴς πλάττει λαλοῦντα, ἱκανῶς γὰρ ἤδη ὁ γέρων ἐπαθήνατο ἔν τε τῇ Τροίᾳ καὶ παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, *τὴν γυναῖκα δὲ Ἀνδρομάχην ἐπιλεξάμενος, ἣ μάλιστα καὶ ἐφίλει τὸν Ἕκτορα καὶ αὖ πάλιν ἀντεφιλεῖτο, μετὰ δὲ τὴν μητέρα, οὐδὲν ἧττον τῆς γυναικὸς διατεθειμένην περὶ τὸν κείμενον, καὶ ἐπὶ ταύταις τὴν Ἑλένην διὰ τὸ καινότερον, ξενίζει γὰρ τὸ τὴν ἔπηλυν ὑπὲρ τὰς τοῦ ἄστεος ἐπὶ τῷ κειμένῳ παθαίνεσθαι, μονῳδεῖ τεχνικῶς διὰ τῶν τριῶν τούτων προσώπων τὰ καίρια, ἀπαξιώσας μὲν ἄνδρας πενθεῖν ἐξάρχοντας θρήνου ἀοιδῆς, γυναιξὶ δὲ τοὺς ὀδυρμοὺς ἀναθείς. καὶ Ἀνδρομάχη μὲν (Vers. 725.) πολυνούστερον διὰ πολλῶν κεφαλαίων τὸν οἶ*κτον ἐργάζεται. ἡ δὲ μήτηρ (Vers. 748.) τὸ θεοφιλὲς τοῦ παιδὸς ἴσχει τοῦ λόγου κεφάλαιον, οὗ χάριν καὶ ἄσηπτος πεφύλακται. τῇ δὲ Ἑλένῃ
1515 (Vers. 762.) τοῦ λόγου ὕλη τὸ πρὸς αὐτὴν μάλιστα μειλίχιον τοῦ Ἕκτορος. ἔχει δὲ οὕτω τὰ τῆς Ἀνδρο-
μάχης, ἅ περ ἔλεγεν, Ἕκτορος ἀνδροφό*νοιο, καθὰ εἴρηται, κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα, ὅ περ οὔτε 1373
ἡ Ἑκάβη νῦν ὡς πρὸ βραχέων οὔτε ἡ Ἑλένη ποιεῖ, ὡς τὸ σχῆμα προκατασχούσης ἄρτι τῆς γυναικός· ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην λείπεις ἐν μεγάροισι, παῖς δ' ἔτι νήπιος αὔτως, ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης πέρσεται· ἦ γὰρ, ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τέ μιν αὐτὴν ῥύσκεν, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα, αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν οἰχήσονται *γλαφυρῇσι. καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσιν, ἤγουν σὺν ταύταις· σὺ δ' αὖ, τέκος, ἢ ἐμοὶ αὐτῇ ἕψεαι ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο ἀεθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου, ἤ τις Ἀχαιῶν ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον, χωόμενος, ᾧ τινὶ δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ ἢ πατέρα ἠὲ καὶ υἱόν· ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας· οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ, τῷ καί μιν λαοὶ ὀδύρονται κατὰ ἄστυ, ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας, Ἕκτορ· ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλ*γεα λυγρά· οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας. οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, (Vers. 745.) οὗτέ κεν αἰεὶ μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα, ὡς δηλαδὴ τῶν ἐξοδίων καὶ σχημάτων καὶ λόγων ἐπὶ μνήμης φερομένων μάλιστα τοῖς ἐνδιαθέτως ἀκροωμένοις. (Vers. 725.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν, ἀπ' αἰῶνος ὤλεο νέος, ἀντὶ τοῦ ἐν νεότητι ἐξεκόπης τῆς τεταγμένης ζωῆς, ὅ δή ἐστιν οἰκτρότατον. τοὺς γὰρ ἐν γήρᾳ θανόντας μᾶλλον εὐδαιμονίζομεν, εἰ καὶ ἄλλως λόγος τε σοφοῦ περιφέρεται τὸ νέους θνήσκειν οὓς φιλοῦσι θεοὶ, καί τι βάρβαρον μὲν ἔθνος, ἑλληνίζον δὲ ὅμως, τὸ εἰς τὸ κατανοῆσαι τὸ τοῦ βίου πραγματειῶδες, ἐπὶ γενέθλῃ μὲν παιδὸς πενθοῦσι, γέροντος δὲ οἰχο*μένου χαίρουσι, τὸ μὲν, ὅτι πειράσεται δεινῶν ὁ γεννηθεὶς, τὸ δ', ὅτι ἀπήλλακται κακῶν ὁ γηρῶν. (Vers. 727.) Τὸ δὲ, ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε, πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων παίδων ἐῤῥέθη, οὓς οὐ πάνυ στέργουσιν οἱ σύνευνοι διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς οὐ γνήσιον. Τὸ δὲ, κατ' ἄκρης, τί δηλοῖ, προηρμήνευται. (Vers. 729.) Τὸ δὲ ἐπίσκοπος ἑρμηνεύων φησίν· ὃς αὐτὴν ἐφύλαττες. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ῥύσκεσθαι, ὃ πάλιν ἐφερμηνεύων ἐπήγαγεν· ἔχες δ' ἀλόχους καὶ τέκνα. ἐπισκοπεῖν γὰρ καὶ ῥύσκεσθαι καὶ ἔχειν ταὐτὸν δηλοῦσι. γίνεται δὲ καὶ τὸ ῥύσκω ἀπὸ τοῦ ῥύω ῥύσω πλεονασμῷ τοῦ κάππα πρὸς ὁμοιότητα τοῦ θνῶ θνήσω θνήσκω, δαίω τὸ μανθάνω δαίσω δαίσκω, καὶ ἀναδιπλασιασμῷ καὶ ἀπελεύσει τοῦ ἰῶτα τῆς διφθόγγου, διδάσκω, οἷς ἐν τῇ εἰς τὸν μέλλοντα κλίσει οὐ προσλογίζεται τὸ φυσικὸν σίγμα, ἀλλὰ πρὸς τὸ τῆς παραληγούσης κάππα κλίνεται, ὡς εἴ περ ἦν θνήκω καὶ διδάκω, ὧν δηλαδὴ μέλλοντες θνήξω καὶ διδάξω. ὅτι δὲ οὐκ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων τοιαύτη κλίσις γίνεται, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν. τοῦ γὰρ εἴσκω καὶ ῥύσκω καὶ ῥυΐσκω καὶ κικλήσκω καὶ μιμνήσκω καὶ ἄλλων οὐδ' ὅλως εἰσὶ μέλλοντες. Τὸ δὲ, ὅς τέ μιν αὐτὴν, ἤγουν τὴν Τροίαν, κατ' ἐξοχήν τινα κεῖται, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, ἐμοὶ αὐτῇ ἕψεαι. *ἐν ἑτέροις δὲ σύνθετοι ἐφάνησαν ἀντωνυμίαι δηλοῦσθαι διὰ

τῆς παραλληλίας τῶν τοιούτων ἀντωνυμιῶν. παράγωγον δὲ τοῦ ῥύεσθαι, ὡς ἐῤῥέθη, τὸ ῥύσκεσθαι καὶ ποιητικώτερον, ὥς περ μετ᾽ ὀλίγα καὶ τὸ ῥυστάζεσκε, τρεῖς ἔχον παραγωγάς. ῥύω γάρ· ἀφ᾽ οὗ ῥυστῶ· ἐξ οὗ ῥυστάζω, ὅθεν τὸ ῥυσταζέσκω. (Vers. 732.) Τὸ δὲ, σὺ δὲ, τέκος, ἢ ἐμοὶ ἕψεαι ἢ ἀπὸ πύργου ῥιφήσῃ, ὡς ἐν ἠθοποιίᾳ τοῦ μέλλοντος ἅπτεται χρόνου. λαλεῖ δὲ καὶ πολέμου ἔθος. οἱ γὰρ ἐν ἁλώσει πόλεως μὴ δυνάμενοι δουλεύειν παῖδες ῥίπτονται καὶ συντρίβονται, καὶ μᾶλλον, εἰ καὶ ἄμυνά τις προοφείλεται, ὅ περ Ἀνδρομάχη μὲν στοχαζομένη τὸν παῖδα νομίζει παθεῖν, ἡ καὶ εἰποῦσα τὸ, οὐδέ μιν οἴω ἥβην ἵξεσθαι. οἱ δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον ἱστοροῦσι, φάμενοι τὸν Ἀστυάνακτα κατὰ τοῦ τείχους ῥιφῆναι διὰ τὰ εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς κακὰ τοῦ πατρὸς, ἃ καὶ ἡ γυνὴ ἐκτίθεται. (Vers. 733.) Τὸ δὲ, ἔργα ἐργάζοιο, μυρία ὅμοια ἔχει κατὰ ἐτυμολογίαν Ἀττικῶς οὕτω φραζόμενα. (Vers. 734.) Τοῦ δὲ, ἀεικέα ἔργα, ἑρμηνεία εὐθὺς ἐπάγεται τὸ, ἀεθλεύων πρὸ ἄνακτος, ἤγουν κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὑπὲρ δεσπότου κακοπαθῶν. ὅθεν ὁ Πίνδαρος φησί· λυσίπονοι δεσποτῶν θεράποντες, ὑπὲρ ὧν δηλαδὴ πλέουσι γεωργοῦσιν ἀχθοφοροῦσι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχουσι. (Vers. 735.) Τὸ δὲ, λυγρὸν ὄλεθρον, ἔλλει*ψιν προθέσεως ἔπαθε. κεῖται γὰρ ἀντὶ τοῦ εἰς λυγρὸν ἢ κατὰ λυγρὸν ὄλεθρον. ἴσως δὲ καὶ ἀσυνδέτως ἀναφωνεῖται κατά τι πάθος ἁπλοϊκώτερον. οὕτω δὲ ἁπλοϊκὸν καὶ τὸ, ᾧτινι δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν. οὐ γὰρ ἀδελφοὺς μόνους ἔκτεινεν Ἕκτωρ, ἀλλὰ καὶ ἑτεροίαν συγγένειαν, ἤδη δὲ καὶ θεράποντας ἑταίρους φίλους, ὁποῖος καὶ ὁ Πάτροκλος τῷ Ἀχιλλεῖ. διὸ καὶ τὸ δήπου διστακτικὸν ἐνταῦθα εἶναι δοκεῖ, οὐ μὴν βεβαιωτικὸν, ὡς καὶ τὸ δήπουθεν παρὰ τοῖς ὕστερον. (Vers. 738.) Τὸ δὲ, ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας, ἐκ μέρους τοὺς ἁπλῶς ἀναιρεθέντας δηλοῖ. οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης πᾶς ἐν πολέμῳ θανὼν δάκνει τὴν γῆν. Δῆλον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἄσπετον, τῆς ὅλης γῆς ἐπίθετον ὂν, καθὰ καὶ τὸ ἄπειρον, ὅμως ὥς περ ἐν Ὀδυσσείᾳ, οὕτω καὶ ἐν Ἰλιάδι συνήθως ἐπὶ βραχυτάτης καὶ νῦν ἐλέχθη γῆς. (Vers. 739.) Τὸ δὲ, οὐ μείλιχος ἐν μάχῃ, ἐῤῥέθη ὡς ἄλλως μειλιχίου ὄντος Ἕκτορος, καὶ ὡς ἡ Ἑλένη ἐρεῖ, *ἀγανόφρονος. (Vers. 741.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ, πένθος ἔθηκας, Ἕκτορ. ἐνήλλαξε γὰρ ἀνελπίστως τὸν λόγον ἀπὸ τρίτου προσώπου εἰς δεύτερον κατὰ σχῆμα ἐνδιαθέτου ἀποστροφῆς, ἵνα καταλήξῃ ὁμοίως τῇ ἀρχῇ κλητικῶς ἐκτεθείσῃ τῇ, ἆνερ, ἀπ᾽ αἰῶνος ὤλεο. ἔστι δέ τις ἐνταῦθα καὶ ἑτέρα ἐναλλαγὴ σχήματος. Ἑκάβη μὲν γὰρ καὶ Ἑλένη ἀπὸ τῆς *τοῦ Ἕκτορος κλητικῆς ἄρχονται, Ἀνδρομάχη δὲ, προτιμησαμένη ἐκ τοῦ ἆνερ κατάρξασθαι, εἶτα εἰς τὸ Ἕκτορ κατέληξεν, οἱονεὶ οὕτως
εἰποῦσα· ἆνερ Ἕκτορ, ὥς που καὶ ἐχρῆν τὴν γυναῖκα εἰπεῖν, καθὰ καὶ ἡ μήτηρ Ἑκάβη, Ἕκτορ, φησὶν 1516
ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων· καὶ ἡ νυὸς Ἑλένη κατὰ παρῳδίαν, Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τῆς γυναικὸς, ἐν οἷς τὸ μὲν λελείψεται ἄλγεα λυγρὰ, ὅμοιον τῷ, τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ, ὅ φησιν Ἡσίοδος. (Vers. 745.) Τὸ δὲ μεμνήμην ἀνάλογον
1374 εὐκτικὸν κατὰ τὸ κέκλημαι κεκλήμην καὶ τὰ ὅμοια, ὡς οἱ τεχνικοὶ κανονικῶς *παραδιδόασιν.
(Vers. 748.) Ἡ δὲ μήτηρ καὶ ζῶντα θεοφιλῆ τὸν κείμενον δεικνῦσα καὶ θανόντα φησίν· Ἕκτορ καὶ ἑξῆς, ὡς προείρηται· ἦ μέν μοι, ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν· οἱ δ᾽ ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ. ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς πέρνασκεν, ἥν τινα, ἢ ὅν τινα, ἔλεσκε πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο, ἐς Σάμον ἔς τ᾽ Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν· σεῦ δ᾽ ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκεϊ χαλκῷ πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμα ἑτάροιο Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες. ἀνέστησε δέ μιν οὐδ᾽ ὧς, ὡς καὶ προεγράφη. νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι κεῖσαι, τῷ ἴκελος, (Vers. 758.) ὅν τ᾽ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε, τουτέστιν, ὅμοιος οὐ πεφονευμένῳ, ἀλλά τινι ἐξαίφνης θανόντι, ὡς πολλαχοῦ δεδήλωται. τοῦτο δὲ ἡ γραῦς εἶπε διὰ τὸ μεμυκέναι ὡς καὶ προεῤῥέθη τὰ ἕλκη τοῦ νεκροῦ καὶ μηδὲν ἔχειν σημεῖον τρώσεως. (Vers. 753.) Τριῶν δὲ νήσων μέμνηται, ἢ γυναικικῶς οἷα μὴ πολυΐστωρ, ἢ ὅτι, ὡς εἰκὸς, ἐν αὐταῖς ἐπέρναντο οἱ τῶν Τρώων αἰχμάλωτοι, ὅ ἐστιν ἐπωλοῦντο πέραν ἁλὸς ἀγόμενοι, ἀφ᾽ οὗ παρῆκται τὸ πέρνασθαι, πολλαχοῦ *κείμενον παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς εἶναι τὸ, πέρνασκε πέρην ἁλὸς, τρόπου καὶ αὐτὸ ἐτυμολογικοῦ. (Vers. 752.) Ὅρα δὲ κἀνταῦθα ποιητικὰ πάρισα, τὸ πέρνασκε καὶ τὸ ἔλεσκεν, ἁπλοϊκῶς οὕτω παραπεσόντα τῇ ἠθοποιίᾳ τῆς γραός. (Vers. 750.) Θανάτοιο δὲ αἶσα περιφραστικῶς ὁ θάνατος πρὸς διαστολὴν ἑτέρας αἴσης. ἐν τούτοις δὲ ἡ ποίησις τὸν θεοφιλῆ ἄνδρα καὶ ζῶντα καὶ τεθνεῶτα

φιλεῖσθαι λέγει θεῷ. (Vers. 751.) *Τὸ δὲ, παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς, ἔχει τι κάλλους κατὰ τὸ παῖδας καὶ πόδας.* (Vers. 753.) *Σάμον δὲ καὶ νῦν τὴν Θρακίαν λέγει. αὕτη γὰρ τοῖς περὶ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον τόποις παράκειται, οὐ μὴν ἡ ἀνατολικωτέρα Ἰωνική. Ἀμιχθαλόεσσα δὲ οἱονεὶ ἀμικτόεσσα, τροπῇ τῶν ψιλῶν εἰς δασέα καὶ πλεονασμῷ τῆς ᾱλ συλλαβῆς ἐκ τοῦ ἄμικτος. ἀπρόσμικτος γὰρ ἦν ἡ Λῆμνος τοῖς πλέουσιν, ἐπεὶ Σίντιες οἱ Λήμνιοι καὶ πειρατικοί· ἢ καὶ διὰ τὸ πετρῶδες ἐν πολλοῖς καὶ δυσπρόσιτον, περὶ ὧν καὶ Σοφοκλῆς φησίν· οὐκ ἐνθάδ' οἱ πλοῖ τοῖσι σώφροσι βροτῶν. οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ ὅτι κατὰ Κυπρίους ἀμιχθαλόεσσα ἡ εὐδαίμων, τοῦτο δὲ ὡς οἷα πολύμικτος.* (Vers. 755.) *Τὸ δὲ, σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο θυμὸν ῥυστάζεσκεν, οὐκ ἀναγκαίως πάντῃ πεπλαγίασται. εἶχε γὰρ καὶ κατὰ αἰτιατικὴν εἰπεῖν, σὲ δὲ ῥυστάζεσκε, εἰ μὴ τὸ μέτρον ἀπῄτησε πλα*γιασμόν.* (Vers. 756.) *Τὸ δὲ, ὃν πέφνες, ἡ παραμυθία τῆς Ἑκάβης ἐστί. λέγει δὲ αὐτὸ καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ παιδός.* (Vers. 757.) *Τὸ δὲ, ἀνέστησε δέ μιν οὐδ' ὧς, καταφορὰ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἐστὶν ὠμότητος, ὡς ἐπὶ ἀνηνύτοις χολοῦντος. Τὸ δὲ ἑρσήεις ἀποφάσκει τοῦ Ἕκτορος τὴν νεκρικὴν ξηρότητα. εἰ γὰρ ἑρσήεις ἐστὶ, δῆλον ὡς οὐκ ἔστιν ἀλίβας. τοῦτο δὲ σὺν καὶ τοῖς ἑξῆς τὴν πρὸς Ἕκτορα τῶν μακάρων φιλίαν δηλοῖ. Τὸ δὲ πρόσφατος ἀντὶ τοῦ νεωστὶ καὶ ἐγγὺς φατὸς, ὅ ἐστι πεφονευμένος, ἀφ' οὗ καὶ ἀρηΐφατος. παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον πρόσφατον τὶ νεαρὸν καὶ ὡς εἰπεῖν ἐγγὺς φατὸν ἤτοι φανὲν καὶ δειχθέν· ἢ καὶ ἄλλως, ἐγγὺς καὶ προσεχῶς φατὸν ἤτοι λεκτὸν, ἐξ οὗ καὶ φατειὸς, οὗ καθ' ὁμοιότητα καὶ ποταίνιον οἱ ὕστερον τὸ νεωστὶ συμβὰν εἶπον, ταὐτὸν θέντες εἶναι τὸ ποτὶ καὶ τὸ πρὸς, ὁμοίως καὶ τὸ αἶνος καὶ τὸ φατὸς, κἀντεῦθεν εἰς ὅμοιον ἥκειν τὸ ποταίνιον καὶ τὸ πρόσφατον. δῆλον δὲ ὅτι, ὥς περ ἡ φάσις, οὕτω καὶ ὁ αἶνος ἐπὶ λόγου δύναται τίθεσθαι ἁπλῶς. καὶ τοιάδε μὲν καὶ τὰ κατὰ τὴν μητέρα Ἑκάβην.* (Vers. 762.) *Ἡ δὲ Ἑλένη τριτάτη ἐξάρχουσα γόοιο, καὶ ἀρξαμένη ἔν τε πρώτῳ στίχῳ καὶ δευτέρῳ κατὰ τὴν πενθερὰν Ἑκάβην, Ἕκτορ, φησὶ, καὶ ἑξῆς, ὡς προγέγραπται· ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς, *ὅς μ' ἄγε Τροίηνδ', ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι, ἢ ὄφελλ' ἀπολέσθαι, ἐκεῖνος δηλαδή· ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν, ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης· ἀλλ' οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον· ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι, ὅ ἐστιν ἔπεσιν ἐπιπλήττοι, δαέρων ἢ γαλόων ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων ἢ ἑκυρὴ, ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς, ἤπιος αἰεὶ, ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι· τῷ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἐμὲ ἄμμορον ἀχνυμένη κῆρ· οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ ἤπιος οὐδὲ φίλος· πάντες δέ με πεφρίκασιν, ἤγουν μισοῦσι κατά τινας· μάλιστα δὲ δειλῶσιν ὡς ὀλεθρίαν, καὶ ὡς ἂν καιρίως εἴποι τις, ἐῤῥίγασι καὶ στυγοῦσιν. ὅθεν καὶ ῥιγεδανή που καὶ στυγερὴ ἐῤῥέθη Ἑλένη. Καὶ ὅρα τὸ τῆς ἡρωΐδος φιλάληθες, ἥτις ἀκροωμένης καὶ τῆς Ἑκάβης φιλαίτιον ἑαυτῇ ὥς περ καὶ τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ τὴν ἑκυρὰν εἶναι δηλοῖ, δίχα γε ὡς εἰκὸς Πριάμου καὶ Ἕκτορος. ὡς εἴ γε καὶ αὐτοὶ οἱ προέχοντες ἀπήχθοντο τῇ Ἑλένῃ, τί ἔδει τηλικοῦτον γενέσθαι πόλεμον καὶ μὴ ταχὺ ἐκδοθῆναι αὐτὴν τῷ ἀνδρί; ὅτι δὲ ἀγαθὸς ἦν αὐτῇ ὁ ἑκυρὸς, καὶ ἐν τῇ γάμμα ῥαψῳδίᾳ δεδήλωται.* (Vers. 763.) *Ὅρα δὲ τῆς αὐτῆς Ἑλένης καὶ τὶ, ἦ μέν μοι *πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος. προλαμβάνει γὰρ κολακικώτερον καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπὶ εὐνοίᾳ, ἵνα μὴ δόξῃ πρὸς τῶν Ἀχαιῶν εἶναι καὶ δι' αὐτὸ χαίρειν τῇ πτώσει τοῦ Ἕκτορος. διὸ καὶ ἐπῄνεσε θεοειδῆ τὸν Πάριν εἰπών. εἰ δὲ τῆς Ἀνδρομάχης εἰπούσης ἄνδρα τὸν Ἕκτορα ἐν τῷ, ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος ὤλεο, Ἑλένη οὐκ ἄνδρα τὸν Πάριν ἔφη ἀλλὰ πόσιν, ζητητέον, εἴ τις ἐστὶ διαφορὰ πόσιος καὶ ἀνδρὸς, καθὰ Σοφοκλῆς ἐν Τραχινίαις ἐμφαίνει, ὅπου ἡ Δηιάνειρα δέδοικε, μή ποτε ὁ αὐτὴν ἔχων Ἡρακλῆς τῇ μὲν αἰχμαλώτῳ Ἰόλῃ εἴη ἀνὴρ, αὐτῇ δὲ πόσις.* (Vers. 764.) *Τὸ δὲ, ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι, ἀκριβέστερον τοῦ, ὤφελλ' ἀπολέσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἐπαινετικῶς θεοειδῆ τὸν ἄνδρα εἰποῦσα, εἶτα εὐθὺς μεταβαλλομένη ἐπαρῷτο ὡς οἷον ἐκλαθομένη· εἰ μὴ ἄρα κατὰ ψυχῆς βαρύτητα τοῦτο ποιεῖ, ὃ δὴ πολλαχοῦ γίνεται.* (Vers. 765.) *Εἰ-*
1517 *κοστὸν δὲ τετρασυλλάβως νοητέον ἔτος ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς, ὡς δεκαετίας μὲν παρελθούσης τῇ στρατολογίᾳ διὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι ὄντας τοὺς Ἀχαιοὺς ἀθροίζεσθαί τε, καὶ μανθάνειν ὅσον πλοῦτον οἱ Τρῶες καὶ ἰσχὺν περιεβέβληντο, ἄλλων δὲ δέκα ἐτῶν συντετελεσμένων τῇ τῆς Τροίας πολιορκίᾳ. τῇ μέντοι εἰκοσαετεῖ ἐπανόδῳ τοῦ Ὀδυσσέως οὐ προσλογιστέον τὰ ῥηθέντα τῆς στρατολογίας δέκα ἔτη, ἐν ᾗ,*

*φασὶ, τοὺς Ἀχαιοὺς χειμάζειν μὲν ἐν ταῖς ἰδίαις, θέρους δὲ ἐν Αὐλίδι διάγειν, ἀλλὰ τὰ δέκα τοῦ πολέμου καὶ τὰ ἴσα τῆς πλάνης. παρασημείωσις δὲ Ὁμηρικὴ τὸ ῥηθὲν, ὡς ἂν εἰδείη ὁ τῆς Ἰλιάδος ἀκροατὴς, περὶ τίνων ἡ τοῦ βιβλίου πραγματεία τῷ ποιητῇ. (Vers. 766.) Τὸ δὲ, ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, ἑρμηνεύει εἰπών· καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης. (Vers. 767.) Ἀσύφηλον δὲ τὸ ἀπαίδευτον καὶ βλαπτικὸν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, παρὰ τὸ ἆσαι τὸ βλάψαι καὶ τὸ φηλῆσαι ἀσόφηλον καὶ Αἰολικῶς ἀσύφηλον, ὡς ὄνομα ὄνυμα καὶ τὰ ὅμοια. ἐπεὶ δὲ ἡ φράσις τοῦ, οὐ κακὸν ἔπος οὐδ᾽ ἀσύφηλον, διαφέρειν ἀλλήλων ἐμφαίνει τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀσύφηλον, ζητητέον εἴ τι διαφέρουσι. Περὶ δὲ δαέρων καὶ τῆς κατατριβῆς τούτων τῶν συγγενικῶν λέξεων προγέγραπται. (Vers. 771.) Ἐν δὲ τῷ, ἀλλὰ σὺ ἐπέεσσι παραιφάμενος, τὸ μὲν ἀλλὰ περιττεύει Ἀττικῶς, τὸ δὲ ἐπέεσσι καιρίως πρόσκειται. παραίφασις γὰρ δίχα ἐπῶν οὐ γίνεται. τί δέ ἐστιν ἡ παραίφασις, εἴρηται καὶ ὅπου μνεία παρφάσεως γέγονε τῆς κατὰ τὸν κεστὸν, ἥτις ἦν παραλογισμὸς, οὐ μὴν κατὰ τὴν φιλικὴν παραίφασιν, ἢ καὶ παραμυθία λέγοιτ᾽ ἂν κατὰ τὸ, καὶ ἄλλοις ἐγὼ παραμυθησαίμην, ὡς ἐν τῇ ι΄ ῥαψῳδίᾳ κεῖται. δεξιῶς δὲ ἡ Ἑλένη πρὸς τὸ, εἴ τίς με ἐνίπτοι, ἀντέθηκε τὸ, *ἀλλὰ σὺ ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες, οἱονεὶ φαμένη ὡς, ἐὰν καί τις ἐλύπει με λόγοις, σὺ αὖθις παρεμυθοῦ, κατεπᾴδων λόγοις καὶ κωλύων τὸν ἐνίπτοντα, ὃν καὶ ἐνίσσοντά ἐστι λέγειν ἐκ τοῦ ἐνίσσω τὸ κακολογῶ, οὗ χρῆσις πρὸ βραχέων ἔκειτο. δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Ἕκτωρ, καθὰ καὶ οἱ δημογέροντες οἱ ἐν τῇ γάμμα ἐπὶ τῷ τῆς Ἑλένης κάλλει ἐξεπλήττοντο, διατεθεῖσθαι καὶ αὐτὸς, καί που συλλαλεῖ ἐκείνοις τὸ, οὐ νέμεσις καὶ ἑξῆς, καὶ πρὸς τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης ἐκκεκωφῆσθαι, ὅ περ Εὐριπίδης γλυκέως ἅμα καὶ τολμηρῶς καὶ ὡς εἰπεῖν ἐπιφωνημα-
1375 τικῶς ἐπὶ ξιφῶν ἔγραψεν. εἰ δὲ τὸ κάλλος τοῖς *παλαιοῖς τίμιον ἐκρίθη, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν. ἥρωάς τε γὰρ τοὺς καλοὺς ἐφήμιζον, καὶ ἡρῷα ἵδρυον αὐτοῖς. δι᾽ αὐτὸ δὲ καὶ τὸν Ἔρωτα πολλαχοῦ ὑπερετίμων. Θεσπίοις γοῦν Ἔρωτος χάριν τὰ Ἐρωτίδια ἦγον ὡς οἷά τινα Ὀλύμπια καὶ Παναθήναια. καθίστων δὲ πολλοὶ καὶ βασιλέας τοὺς καλλίστους, ὡς οἱ ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, καθὰ καὶ ὁ δειπνοσοφιστὴς ἱστορεῖ, ὃς εἰπὼν καὶ ὅτι ἔοικε τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖον εἶναι, καὶ λαλήσας εἰς τοῦτο, περαιοῖ τὸν λόγον, ὡς καὶ ἡμεῖς τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν, θεὶς ἐν μέσῳ καὶ ὡς διὰ κάλλος καὶ Ζεὺς διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πτεροῦται πολλάκις, ὥς περ καὶ ἐπ᾽ Αἰγίνῃ. Πρίαμος δὲ εἰπὼν οὔπω καλὸν ἰδεῖν βασιλέα κατὰ τὸν Ἀγαμέμνονα, πρὸς ἑτέρους καλοὺς βασιλεῖς αὐτὸν παραβάλλει. ἐθαυμάζετο δέ, φασι, καὶ κατὰ Σπάρτην μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ ἡ καλλίστη. πολλῶν δὲ τοιούτων ὁ τόπος εὐφόρει. διὸ καὶ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς ἐζημειώθη πρὸς τῶν ἐφόρων, οἷα καλῆς γυναικὸς αἰσχρὰν πλουσίαν ἀλλαξάμενος, ἐπεὶ βασιλικοὺς ἀντὶ βασιλέων τῇ Σπάρτῃ γεννᾶν προαι*ρεῖται. Ἡ δὲ ἀγανοφροσύνη διαφέρει ἀγανῶν ἐπέων, παρόσον οὔτε ὁ ἀγανόφρων ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ ἀγανὰ λαλεῖ, ἔστι γὰρ ὅτε καὶ δριμύξεται, οὔτε τὸ ἀγανὸν ἔπος ἀγανοφροσύνην δηλοῖ ἀεί. τί γάρ, εἴ περ ὑποκέκριται; (Vers. 773.) Τὸ δὲ ἄμμορον σύμφωνόν ἐστι τῷ, ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι. δύσμορος γὰρ καὶ ὁ, μὴ δέον ὂν ζῆν, ὅμως τῷ βίῳ περιών. καὶ ἐν τούτοις μὲν καὶ τὰ τῆς Ἑλένης. Σημειωτέον δὲ ὡς ἐν κεφαλαιώδει ἐπαναλήψει, ὅτι εἰς ἔλεον καταστρέφει τὴν Ἰλιάδα ὁ ποιητὴς, ὅθεν λαβόντες ἀρχὴν καὶ οἱ δικανίζοντες ἐσχάτους ἐν λόγοις τοὺς οἴκτους ἐτίθεσαν, κινοῦντες τὸν ἀκροατήν. καὶ προκατάρχει μὲν θρήνου ἡ Κασσάνδρα κωκύσασα, καὶ τὸν λαὸν δὲ συγκαλεσαμένη πρὸς θέαν ὡς οἷα καὶ κῆρυξ, καί τινα βραχὺν ὑπειποῦσα ἔπαινον, ὅτε καὶ οὐδεὶς ἐν τῇ πόλει ἐλείπετο ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ νεκροῦ, καὶ ὅτι ὁ γέρων βασιλεὺς παραδόξως σέσωστο. εἶτα θρηνοῦσιν ἄνδρες ἀοιδοὶ θρήνων ἔξαρχοι ᾄδοντες τὰ συνήθη, ὡς εἰκός. Ὅμηρος γὰρ, οὕτω δόξαν αὐτῷ, οὐδὲν περὶ τούτων ἐπισημαίνεται. ἐπὶ δ᾽ ἐστενάχοντο γυναῖκες. εἶτα δὴ αὐταῖς Ἀνδρομάχη ἄρχει γόοιο, μονῳδοῦσα ὅσα γυνὴ σώφρων ἐπ᾽ ἀγαθῷ καὶ ἀνδρείῳ ἀνδρὶ κειμένῳ. μετὰ δ᾽ αὐτὴν κλαίει Ἑκάβη, οὐδέν τι λέγουσα ὡς μήτηρ πρὸς παῖδα, ὀλί*γον δὲ εἰποῦσα καὶ αὐτὴ ἔπαινον τοῦ υἱοῦ, ὡς θεοῖς φίλου καὶ μετὰ θάνατον. ἀγροικότερον γὰρ ἡ γραῦς διάκειται, ἣ καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων τῷ προκολπίῳ καὶ τῷ μαζῷ ἐπέτρεψε τὴν εἰς τὸν Ἕκτορα ἱκετείαν οὐ πολλά τινα φθεγξαμένη. ἐπὶ δὲ πᾶσι λαλεῖ καὶ ἡ Ἑλένη τεχνικῶς, τόν τε κείμενον ἐπαινοῦσα εἰς πρᾳότητα, λέγουσα δέ τι καὶ ὑπὲρ Πριάμου, καὶ ἑαυτῆς καταφερομένη. ταύτῃ δὲ ἐπιστένει καὶ δῆμος ἀπείρων. καὶ τὸ ἐντεῦθεν τῶν μακρῶν θρήνων ἀπαλλαγεὶς ὁ νεκρὸς ὀψέ ποτε θάπτεται.

(Vers. 776.) *Σημείωσαι δ᾽ ἐν τούτοις, ὅτι οὐ λέγει ὁ ποιητὴς, τί ἂν εἶπεν ὁ δῆμος ἢ αἱ γυναῖκες, ὥς περ οὐδὲ οἱ ἀοιδοὶ, ἐπὶ τῷ κειμένῳ. δυσχερὲς γὰρ τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι. τὴν δὲ ἰσχὺν αἱ ἠθοποιίαι ἐπὶ τῶν καθέκαστα μάλιστα ἔχουσι. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς κοινοῖς ἠθοποιεῖ ἀρχόμενος οὕτω· ὧδε δέ τις εἴπεσκε, μερικεύων τὸ κοινὸν διὰ τοῦ τὶς ἀορίστου ὀνόματος. οὐ λέγει δέ τι ἐν τούτοις οὐδ᾽ ὁ Πρίαμος, διότι τε τὴν τοῦ γέροντος ῥητορικὴν ἔφθη ὁ ποιητὴς ἐπιδείξασθαι ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ προεδηλώθη, ὃν καὶ Ἀχιλλεὺς ἐθαύμαζε μῦθον ἀκούων, καὶ ὅτι τὸ πᾶν τῆς ταφῆς ἀνύων θρήνοις οὐκ ἐνευκαιρεῖ.*
1518*(Vers. 778.) *Ὅτι πλατύνας ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὁ ποιητὴς τὰ τῆς πυρᾶς τοῦ Πατρόκλου ἐπιτρέχει ἐνταῦθα τῇ τοῦ Ἕκτορος ταφῇ, τεχνικῶς καὶ συνήθως τοῦτο ποιῶν, ἵνα μὴ περιττολογῇ, καθὰ καὶ προσεσημείωται, καὶ μυθολογεύῃ τὰ ἀριζήλως εἰρημένα, ὥς που αὐτὸς φησί. καὶ λέξεσι μὲν καὶ στίχοις τισὶ χρᾶται τῶν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, οὐδὲν δὲ ἐνδιασκεύως λαλεῖ, ἀλλὰ φράζει γοργῶς, ὡς ἐκέλευσεν ἄξειν Τρῶας ξύλα ἄστυδε, μὴ δὲ θυμῷ δειδιότας πυκινὸν λόχον, ὡς Ἀχιλλεύς φησι πέμ*πων μ᾽ ὧδε, ἤγουν οὕτως, ἐπέτελλεν, ὑποσχόμενος μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς. καὶ αὐτὸς μὲν ὣς ἔφατο. οἱ δ᾽ ὑπ᾽ ἀμάξῃσι βόας ἡμιόνους τε ζεύγνυσαν· αἶψα δ᾽ ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο· ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην, ὡς τηλόθι τῆς ὕλης οὔσης, καθὰ ἐδηλώθη· ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς, καὶ τότ᾽ ἄρ ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες. ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ὥς που καὶ ὁ τοῦ Πατρόκλου ἐτέθη νεκρὸς, ἐν δ᾽ ἔβαλον πῦρ. πρωὶ δὲ ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔ*γρετο λαός. οἱ πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ πᾶσαν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοι ἕταροί τε, μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν. καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες, πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν· αἶψα δ᾽ ἄρ ἐς κοίλην κάπετον θέσαν. αὐτὰρ ὕπερθε πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι· ῥίμφα δὲ σῆμ᾽ ἔχεαν· περὶ δὲ σκοποὶ εἵατο ἤγουν ἐκάθηντο πάντῃ, καὶ ἑξῆς. Καὶ ὅρα ὅτι ὁ Πρίαμος, *εἰ καὶ μή πω ἦν δωδεκάτη, ὥστε καὶ πολεμίξειν, εἴ περ ἀνάγκη, ὅμως προμηθευτικῶς, ἀσφαλείας χάριν στρατηγικῆς, ἐκάθισε σκοποὺς οὐχ᾽ ἁπλῶς, ἀλλὰ πάντῃ, μὴ πρίν, φησιν, ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί· ὃ δὴ ἐλλιπῶς ἐλέχθη καὶ συντόμως καθ᾽ ὁμοιότητα τῶν πραττομένων. δηλοῖ γὰρ τὸ μὴ πρὶν ταφῆναι τὸν νεκρὸν καὶ *σῆμα χωσθῆναι ἐφορμηθῶσιν οἱ πο- 1376
λέμιοι.* (Vers. 783.) *Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ, αἶψα δ᾽ ἔπειτα, δὶς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ, πρὸ ἄστεος, τὸ προάστειον παρὰ τοῖς ὕστερον σύγκειται, καὶ ὅτι* (Vers. 784.) *ἐν τῷ ἀγινέμεν ὕλην, ὅ ἐστιν ἄγειν, φέρειν, μετακομίζειν, δηλοῦται ὡς καὶ τὸ ὕλην ἀξέμεν τὸ ἀγαγεῖν μᾶλλον δηλοῖ, οὐ μὴν τὸ κλάσαι. πάντως γὰρ ἀγινεῖν μόνον τὸ ἄγειν, οὐ μὴν καὶ τὸ κλᾶν. τὴν δὲ ὕλην ξύλα πρὸ βραχέων ὁ γέρων ἔφη. Τὸ δὲ, ἄσπετος ὕλη, μεγεθύνει τὴν ξυληγίαν, ἵνα μὴ τῇ περὶ αὐτῆς βραχυλογίᾳ συγκατασμεικρύνοιτο.* (Vers. 785.) *Τὸ δὲ, ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠὼς, κυριολεξίαν τε ἔχει τοῦ ἐφάνη, καὶ τρόπον δὲ ἐτυμολογικὸν, ἀπὸ τοῦ φάειν γὰρ τὸ φαίνειν γίνεται. ἅμα δὲ καὶ συγγενεῖς αὗται τρεῖς ὁμοῦ συνῆλθον λέξεις ἐν παραθέσει. ἠώς τε γὰρ ἀπὸ τοῦ αὔειν, ὅ ἐστι λάμπειν· καὶ τὸ φαίνειν δὲ καὶ τὸ φαέθειν, ἐξ οὗ ἡ φαεσίμβροτος, τῷ λάμπειν ᾠκείωνται. καὶ ἄλλως δὲ, τὸ, ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠὼς,*
1519*πάνυ σαφῶς φράζει τὴν πρωίαν ἥ περ κατωτέρω τὸ, ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς, ὃ πολλαχοῦ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως κεῖται.* (Vers. 786.) *Τὸ δὲ ἐξέφερον, εἰς ταφὴν δηλαδὴ, τὴν *παρὰ τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον παράγει ἐκφορὰν, ἣ δηλοῖ ταφήν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ ἐκφορεῖν, γόμον δηλαδὴ νηὸς, πρὸς ὃ ἔχει ὁμοιότητα καὶ τὸ διαφορεῖν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ διαφορήσωσε, ὃ κεῖται παρὰ τῷ κωμικῷ. θρασὺν δὲ Ἕκτορα λέγει τὸν ποιὸ δηλαδὴ τοιοῦτον, ὥς που καὶ Πρίαμον ἐϋμμελίην τὸν ἡν ὅτε αἰχμητήν. παραπέμπει γὰρ σεμνῶς ὁ ποιητὴς τὰ καλὰ ἐπίθετα τοῖς ἥρωσι καὶ ὅτε μὴ ἔχουσι κατ᾽ αὐτὰ ἐνεργεῖν, καί πως κειμιλιοῖ ἐκείνοις οὕτως αὐτά.* (Vers. 795.) *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι χρᾶται κἀνταῦθα τῇ λέξει τῆς λάρνακος, καὶ ὅτι ἐφιλοτιμοῦντο οἱ παλαιοὶ τὴν ἐν λαμπροῖς σκεύεσι ταφήν. χρυσῆ γοῦν καὶ ἐνταῦθα λάρναξ. πρὸ δὲ ταύτης ὁμοία φιάλη. κειμήλια ταῦτα τοῖς ἐθέλουσι τυμβωρυχεῖν. Ἄιδεται δὲ καὶ Κύρου τάφος πολύολβος, κακὰ δὲ παθὼν ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα λιχνευομένων. ἐτέθη καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἐν χρυσῇ πυέλῳ. ὕστερον δὲ αὐτῆς ἔκβλητος πεσὼν ὑελίνην ἔλαχε.* (Vers. 798.) *Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἄχρι μὲν τοῦ καταστρωμοῦ τῶν λίθων τάφος ἦν, τὸ δὲ ἐπάνω χῶμα σῆμα ἦν, ὅ ἐστι σημεῖον*

καὶ δήλωσις τοῦ τετάφθαι τινὰ ἐκεῖ. ἐξωγκοῦντο δὲ χώμασιν οἱ τάφοι, τυχὸν μὲν διὰ κενὴν δόξαν, ὡς ἂν εἶεν ἀπόβλεπτοι, καὶ τῷ περὶ αὐτοὺς καὶ συμφύτῳ χροῒ κρυβέντες τῷ ἀλλο*τρίῳ καὶ ἐπιθέτῳ φαίνοιντο, ἴσως δὲ καὶ, ἵνα μὴ τοῖς ἀνορύττειν βουλομένοις ὦσι ῥᾴονες. ὡς δὲ πάνυ ἐσπουδάζετο καὶ ἡ πυρὰ καὶ ἡ λαμπρὰ ταφὴ τῶν νεκρῶν, οὗ ἕνεκεν εἴρηται τὸ, θάπτε μ᾽ ὅ τι τάχιστα πύλας Ἀΐδαο περήσω, δηλοῦσι μὲν καὶ τὰ παλαιὰ τῶν πολυανδρίων χώματα. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ γράψας ὡς πολλὴ καὶ τῶν τοιούτων ἐπιμέλεια ἦν ποτέ· καὶ αἱ τῶν νεκρῶν πυραὶ θυμὸν ἀνδρικὸν ἀνῆπτον. καὶ ἦν καὶ τοῦτο ταῖς πόλεσιν ὠφέλεια ἐκ τῶν κειμένων. ἡ δὲ ἱστορία ἐπαινεῖ τὸν Πεισίστρατον, ἐπειδὴ περιήγετο ἀεὶ νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς ἔχοντας κέρματα, ἐξ ὧν διδοὺς εἰσέφερέ τι καὶ εἰς ταφήν. δηλοῖ δὲ τὸ τῆς ὁσίας, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν ταφῆς, τίμιον καὶ ὁ μιάστωρ Πέρσης, ὃν θαπτόμενον ἀνέπτυεν ἡ γῆ ποινῆς λόγῳ, ἵνα μὴ ὁ τὴν μητέρα χράνας καθαροῦ νεκροῦ τιμὴν λάχοι. καὶ ὅσοι δὲ διηγοῦνται ἄταφοι παραῤῥίπτεσθαι, διαφαίνουσι ταφῆς τιμιότητα, ἧς αὐτοὶ στέρονται. μνηστέον δ᾽ ἐνταῦθα καὶ Καλλιξείνου τοῦ Ἀττικοῦ, ὃς ἐτιμήσατο θανάτῳ στρατηγοὺς ἀθλίους ἐκείνους, οἳ χειμῶνος ἐπικειμένου σφοδροῦ, ἐκωλύθησαν ὁσιώσασθαι ταφαῖς τοὺς ἐν ναυμαχίᾳ πεσόντας. Κάπετος δὲ καὶ νῦν ὁ ἐσκαμμένος λάκκος. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ. ἔστι δὲ ἡ τά*φρος συνηθέστερον ὄνομα τῆς καπέτου, ἥτις παρὰ τὸ σκάπτειν γίνεται ἐλλείψει τοῦ σ. (Vers. 797.) Τὸ δὲ, πέπλοισι μαλακοῖσι, καὶ τὸ πυκνοῖσι λάεσσι μεγάλοισι, τὰ κατὰ κάλλος πάρισα, καλόν τινα οἷον κόσμον ὁ ποιητὴς τῇ ταφῇ τοῦ Ἕκτορος ἀνατέθεικεν, ἵνα μὴ διόλου σκυθρωπὸν αὐτῷ ἄλλως εἴη τὸ δρᾶμα. (Vers. 799.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, ὥς περ ἀλλαχοῦ, οὕτω κἀνταῦθα ἐπὶ χήματος τὸ χέειν τίθησι καιριώτατα, ἐξ οὗ καὶ ὁ χοῦς καὶ τὸ χῶμα. φησὶ γάρ· ῥίμφα δὲ σῶμα ἔχεαν, καὶ, χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον, ἤγουν ἐπαλιννόστησαν. (Vers. 800.) Τὸ δὲ ῥίμφα αἶψα εἶπεν ἀνωτέρω, θελήσας τὴν τοῦ ἔργου σπουδὴν διὰ τῶν ἐπιῤῥημάτων τούτων ἐνδείξασθαι. ταῦτα δὲ ποιητικώτερα μὲν τοῦ τάχα, ἰσοδύναμα δέ. (Vers. 802.) Ἐπὶ δὲ πᾶσιν ὁ ποιητὴς ἐν βραχεῖ γράψας, ὅτι εὖ συναγειρόμενοι δαίνυντο ἐρικυδέα δαῖτα καὶ οἱ ἀμφὶ Πρίαμον, τουτέστιν ἐποιήσαντο συνήθως τὸν ἐπὶ τῷ νεκρῷ τάφον, ὃς δαῖτα ἐδήλου, εἶτα σχήματι συμπληρωτικῷ κατακλείει τὴν ποίησιν, εἰπών· ὣς οἵ γ᾽ ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο, ἀμφιέπειν κἀνταῦθα εἰπὼν τὸ ἐνεργεῖν, ἢ λόγοις παρὰ τὸ ἔπω τὸ λέγω, ἢ σωματικαῖς κινήσεσι παρὰ τὸ ἕπω τὸ ἀκολουθῶ. Ὅρα δὲ τὸ συναγειρόμενοι δαίνυντο δαῖτα ὅτι τε Ἀττικῶς πέφρασται κατὰ τὸ, βουλὴν *βουλεύουσι καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ὅτι μὴ συμποσίου προκειμένου, καθὰ οὐδὲ ἐν τῷ δόρπῳ τῷ ἐπὶ τοῦ Πατρόκλου, οὔτε εἰς δεκάδας ἀριθμοῦνται οἱ δαινύμενοι, ὥς που ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων διώρισεν, οὔτε μὴν εἰς μετριώτερον ἀριθμὸν, ὡς ἔπαιξε συμποσιακῶς Ἀρχέστρατος ὁ Συρακούσιος, γράψας τὸ, ἐν μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβροδαίτῳ τραπέζῃ. ἔστωσαν δέ, φησι, ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξύμπαντες, ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ ἂν εἴη μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν, ἀλλ᾽ οὐδὲ εἰς τόπους ῥητοὺς, ὥς περ καὶ ἄνδρας, μετροῦνται κατὰ τὸν ἱστορήσαντα ὡς ἡ τῶν καρνήων παρὰ Λάκωσιν ἑορτὴ μίμημα ἦν στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόποι μὲν γάρ, φησιν, ἐννέα τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες μὲν καλούμενοι, σκηναῖς δέ τι ἔχοντες παραπλήσιον· ἐννέα δὲ καθ᾽ ἕκαστον ἄνδρες ἐδείπνουν. φιλία ἴσως καὶ ἐκεῖ ἀριθμοῦ Ὁμήρου φίλου τοῦ ἐννέα. διὸ καὶ ἐπάγει ὁ τοῦθ᾽ ἱστορήσας τὸ, γίνεται δὲ ἡ ἑορτὴ ἐφ᾽ ἡμέρας ἐννέα. καί πως ἔοικε πρὸς ταῦ*τα τὸ, ἐννέα δ᾽ ἕδραι ἦσαν. προΐσχοντο δὲ ἀφ᾽ ἑκάστης ἐννέα ταύρους, ὅ περ ἡ Ὀδύσσεια ἱστορεῖ. καὶ οὕτω μὲν καὶ ταῦτα. εἰ δὲ καὶ ὁ ἀγερμὸς τῶν δαινυμένων οἷός τε καὶ ὅσος ἦν σιωπᾶται, καὶ ἡ τῆς δαιτὸς ποιότης, δοτέον καὶ αὐτὸ τῇ προσημανθείσῃ ἐπιτομῇ, δι᾽ ἣν καὶ ἀέθλων ἀγέραστος ὁ Ἕκτωρ κεῖται, οἰκτρὸς μὲν ἄλλως *τά γε ἄλλα, Ὁμήρῳ δὲ οὐ τοιοῦτος, ὅτι μηδὲ Ἀχιλλεῖ τῷ φίλῳ.

Τέλος τῆς Ἰλιάδος.

DATE.	NA
Mar 1/48	G. Nor